કુરઆને મુકદ્દસ કે બા'દ બૈનલ અક્વામી શોહરત યાફ્તા સબ સે ઝિયાદા
પઢી જાને વાલી વોહ સુન્નતોં ભરી કિતાબ જિસે પઢ કર અબ તક લાખોં મર્દ વ ઝન
રાહે રાસ્ત પર ગામઝન હો ચુકે હૈં, દુન્યા ભર મેં ખપત પૂરી કરને
કે લિયે તકરીબન સારા હી સાલ ઈસકી છપાઈ જારી રહતે હૈ

FAIZANE SUNNAT, JILD 1 (GUJARATI)

તખરીજ શુદા

ફૈઝાને સુન્નત

(જિલ્દ અવ્વલ)

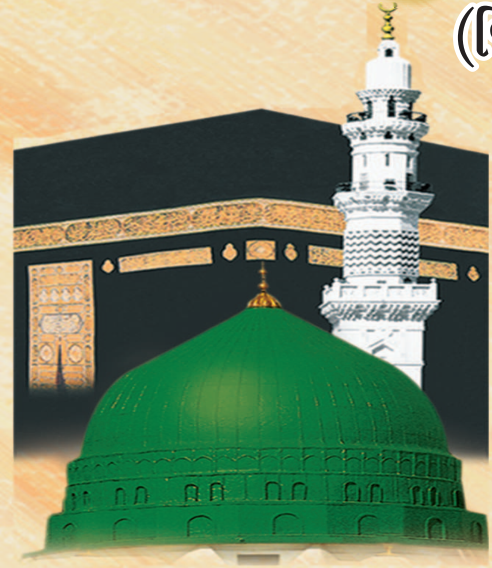

MAKTABA TUL MADINA
MC 1286

DAWAT-E-ISLAMI

શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઈસ્લામી હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ

મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી રઝવી دامت برکاتہم العالیہ

ઈસ કિતાબ મેં જગહ બ જગહ દા'વતે ઈસ્લામી કી બહારે ખુશ્બૂએં લુટા રહી હૈં

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَ الصَّلٰوةُ وَ السَّلَامُ عَلٰی سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

કિતાબ પઢને કી દુઆ

દીની કિતાબ યા ઈસ્લામી સબક પઢને સે પહલે ઝૈલ મેં દી હુઈ દુઆ પઢ લીજિયે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ જો કુછ પઢેંગે યાદ રહેગા. દુઆ યેહ હૈ :

اَللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَانْشُرْ عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَاالْجَلَالِ وَالْاِكْرَام

તર્જમા : ઐ અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ! હમ પર ઈલ્મો હિકમત કે દરવાઝે ખોલ દે ઔર હમ પર અપની રહમત નાઝિલ ફરમા ! ઐ અઝમત ઔર બુઝુર્ગી વાલે !

(مستطرف ج ١ ص ٤٠ دارالفكر بيروت)

નોટ : અવ્વલ આખિર એક - એક બાર દુરૂદ શરીફ પઢ લીજિયે.

તાલિબે ગમે મદીના
બકીઅ
વ મગફિરત
13 શવ્વાલુલ મુકર્રમ 1428 હિ.

કિયામત કે રોઝ હસરત

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : સબ સે ઝિયાદા હસરત કિયામત કે દિન ઉસ કો હોગી જિસે દુન્યા મેં ઈલ્મ હાસિલ કરને કા મૌકઅ મિલા મગર ઉસ ને હાસિલ ન કિયા ઔર ઉસ શખ્સ કો હોગી જિસ ને ઈલ્મ હાસિલ કિયા ઔર દૂસરોં ને તો ઉસ સે સુન કર નફઅ ઉઠાયા લેકિન ઉસ ને ન ઉઠાયા (યા'ની ઉસ ઈલ્મ પર અમલ ન કિયા)

(تاريخ دمشق لابن عساكر ج ٥١ ص ١٣٨ دارالفكر بيروت)

કિતાબ કે ખરીદાર મુતવજ્જેહ હોં

કિતાબ કી તબાઅત મેં નુમાયાં ખરાબી હો યા સફહાત કમ હોં યા બાઈન્ડિંગ મેં આગે પીછે હો ગએ હોં તો મક્તબતુલ મદીના સે રુજૂઅ ફરમાઈયે.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَ الصَّلٰوةُ وَ السَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

મજલિસે તરાજિમ હિન્દ (દા'વતે ઈસ્લામી)

اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ યેહ કિતાબ શૈખે તરીકત અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઈસ્લામી હઝરતે અલ્લામા મૌલાના મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી રઝવી دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه ને ઉર્દૂ ઝબાન મેં તહરીર ફરમાઈ હૈ ઔર મજલિસે તરાજિમ હિન્દ (દા'વતે ઈસ્લામી) ને ઈસ કિતાબ કો ગુજરાતી રસ્મુલ ખત મેં તરતીબ દે કર પેશ કિયા હૈ ઔર મક્તબતુલ મદીના સે શાએઅ કરવાયા હૈ.

ઈસ કિતાબ મેં અગર કિસી જગહ ગલતી પાએં તો મજલિસ કો સફહા ઔર સતર નમ્બર કે સાથ Sms, E-mail, Whats App યા Telegram કે ઝરીએ ઈત્તિલાઅ દે કર સવાબે આખિરત કમાઈયે.

મદની ઈલ્તિજા : ઈસ્લામી બહનેં ડાયરેક્ટ રાબિતા ન ફરમાએં !!!

...રાબિતા :-

સિલેક્ટેડ હાઉસ, અલિફ કી મસ્જિદ કે સામને, તીન દરવાઝા, અહમદાબાદ-1, ગુજરાત (હિન્દ)

+91 98987 32611

E-mail : hindibook@dawateislamihind.net

ઉર્દૂ સે ગુજરાતી રસ્મુલ ખત (લીપિયાંતર) ખાકા

થ = تھ	ત = ت	ફ = پھ	પ = پ	ભ = بھ	બ = ب	અ = ا
છ = چھ	ચ = چ	ઝ = جھ	જ = ج	સ = ث	ઠ = ٹھ	ટ = ٹ
ઝ = ذ	ઢ = ڈھ	ડ = ڈ	ધ = دھ	દ = د	ખ = خ	હ = ح
શ = ش	સ = س	ઝ = ژ	ઝ = ز	ઢ = ڑھ	ડ = ڑ	ર = ر
ફ = ف	ગ = غ	અ = ع	ઝ = ظ	ત = ط	ઝ = ض	સ = ص
મ = م	લ = ل	ઘ = گھ	ગ = گ	ખ = کھ	ક = ک	ક = ق
ી = ئ	ૂ = ؤ	આ = آ	ય = ی	હ = ه	વ = و	ન = ن

ફૈઝાને સુન્નત (જિલ્દ અવ્વલ)

ઈસ જિલ્દ મેં યેહ 4 અબવાબ શામિલ હૈં

SINGLE AFTER A-2

ઇજમાલી ફેહરિસ્ત

1) હમ્દ

2) ના'ત

3) મુફ્તિયાને કિરામ કી તકારીઝ

4) કિતાબ પઢને કી નિય્યતેં

5) પેશ લફ્ઝ

6) સૌગાતે અત્તાર

7) દર્સ કા તરીકા

8) ફૈઝાને બિસ્મિલ્લાહ

9) આદાબે તઆમ

10) પેટ કા કુફ્લે મદીના

11) ફૈઝાને ર-મઝાન

તફસીલી ફેહરિસ્ત ઔર મઆખિઝો મરાજેઅ આખિરી સફહાત પર હૈં

www.dawateislami.net

નામ કિતાબ : ફૈઝાને સુન્નત (જિલ્દ અવ્વલ)

મુઅલ્લિફ : શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઈસ્લામી, હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ
મુહમ્મદ ઇલ્યાસ અત્તાર કાદિરી રઝવી دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه

તા'દાદ : પહલી બાર (3000) તીન હઝાર
દૂસરી બાર (3000) તીન હઝાર
તીસરી બાર (3000) તીન હઝાર
ચૌથી બાર (3000) તીન હઝાર

સિને તબાઅત : શવ્વાલુલ મુકર્રમ 1431 હિ. સિતમ્બર 2011 ઈ.
શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ 1432 હિ. જુલાઈ 2012 ઈ.
જુમાદિલ અવ્વલ 1436 હિ. માર્ચ 2015 ઈ.
રબીઉલ અવ્વલ 1441 હિ. નવમ્બર 2019 ઈ.

નાશિર : મક્તબતુલ મદીના, દા'વતે ઈસ્લામી (હિન્દ)

મક્તબતુલ મદીના (ગુજરાત) કી મુખ્તલિફ શાખેં

- અહમદાબાદ :- ફૈઝાને મદીના ત્રી કોનિયા બગીચે કે પાસ, મિરઝાપૂર. મો. 0919327168200
- મોડાસા :- ફૈઝાને મદીના, બાગે હિદાયત સોસાયટી, કોલેજ રોડ મો. 9725824820
- વડોદરા :- કાસિમ હાલા મસ્જિદ કે પાસ, નાગરવાળા મેન રોડ, વડોદરા-01 મો. 7048314518
- ભરૂચ :- ફૈઝાને મદીના, મેમણ કોલોની, બુન્યાદ નગર, ડુંગરી શેરપૂરા રોડ મો. 9327522145
- સૂરત :- વલિયા ભાઈ મસ્જિદ, ખ્વાજા દાના દરગાહ કે પાસ. મો. 9377869225
- બાલાસિનોર :- મદીના મસ્જિદ કે સામને, નિસાલ ચૌક મો. 9586327091

E-mail : maktabaahmedabad@gmail.com / **Website :** www.dawateislamihind.net

મદની ઈલ્તિજા : કિસી ઔર કો યેહ કિતાબ છાપને કી ઈજાઝત નહીં હૈ

www.dawateislami.net

મુનાજાત

દર્દે દિલ કર મુઝે અતા યા રબ عَزَّوَجَلَّ　દે મેરે દર્દ કી દવા યા રબ عَزَّوَجَلَّ

લાજ રખ લે ગુનાહગારોં કી　નામ રહમાન عَزَّوَجَلَّ હૈ તેરા યા રબ عَزَّوَجَلَّ

ઐબ મેરે ન ખોલ મહશર મેં　નામ સત્તાર عَزَّوَجَلَّ હૈ તેરા યા રબ عَزَّوَجَلَّ

બે સબબ બખ્શ દે ન પૂછ અમલ　નામ ગફ્ફાર عَزَّوَجَلَّ હૈ તેરા યા રબ عَزَّوَجَلَّ

ખાક કર અપને આસ્તાને કી　યૂં હમેં ખાક મેં મિલા યા રબ عَزَّوَجَلَّ

سَبَقَتْ رَحْمَتِیْ عَلٰی غَضَبِیْ　તૂ ને જબ સે સુના દિયા યા રબ عَزَّوَجَلَّ

આસરા હમ ગુનાહગારોં કા　ઔર મઝબૂત હો ગયા યા રબ عَزَّوَجَلَّ

اَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِیْ بِیْ હૈ　મેરે હર દર્દ કી દવા યા રબ عَزَّوَجَلَّ

તૂ ને મેરે ઝલીલ હાથોં મેં　દામને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم દિયા યા રબ عَزَّوَجَلَّ

ઝન નહીં બલ્કે હૈ યકીન મુઝે　વોહ ભી તેરા દિયા હુવા યા રબ عَزَّوَجَلَّ

હોગા દુન્યા મેં કબ્રો મહશર મેં　મુઝ સે અચ્છા મુઆમલા યા રબ عَزَّوَجَلَّ

ઈસ નિકમ્મે સે કામ લે ઐસે　યેહ નિકમ્મા હો કામ કા યા રબ عَزَّوَجَلَّ

હર ભલે કી ભલાઈ કા સદકા　ઈસ બુરે કો ભી કર ભલા યા રબ عَزَّوَجَلَّ

બોને વાલે જો બોએં વોહ કાટેં　યેહ હુવા તો મૈં મર મિટા યા રબ عَزَّوَجَلَّ

તૂ હસન رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه કો ઉઠા હસન કર કે

હો મઅલ ખૈર ખાતિમા યા રબ عَزَّوَجَلَّ

(ઝૌકે ના'ત)

www.dawateislami.net

ના'તે પાક

શોરે મહે નૌ સુન કર તુઝ તક મૈં દવાં આયા
સાકી મૈં તેરે સદકે મય દે રમઝાં આયા

જન્નત કો હરમ સમઝા આતે તો યહાં આયા
અબ તક કે હર ઈક કા મુંહ કહતા હૂં કહાં આયા

તયબા કે સિવા સબ બાગ પામાલે ફના હોંગે
દેખોગે ચમન વાલો ! જબ અહદે ખઝાં આયા

સર ઔર વોહ સંગે દર આંખ ઔર વોહ બઝમે નૂર
ઝાલિમ કો વતન કા ધ્યાન આયા તો કહાં આયા

કુછ ના'ત કે તબકે કા આલમ હી નિરાલા હૈ
સક્તે મેં પડી હૈ અક્લ ચક્કર મેં ગુમાં આયા

જલતી થી ઝમીં કૈસી થી ધૂપ કડી કૈસી
લો વોહ કદે બે સાયા અબ સાયા કનાં આયા

તયબા સે હમ આતે હૈં કહિયે તો જિનાં વાલો !
ક્યા દેખ કે જીતા હૈ જો વાં સે યહાં આયા

નામે સે રઝા કે અબ મિટ જાઓ બુરે કામો
દેખો મેરે પલ્લે પર વોહ અચ્છે મિયાં[1] આયા

---

1 :કુત્બુલ આરિફીન શમ્સુદ્દીન અબુલ ફઝ્લ હઝરત સય્યિદ શાહ આલે અહમદ અચ્છે મિયાં કાદિરી رَحۡمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیۡہ હુઝૂરે આ'લા હઝરત رَحۡمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیۡہ કે દાદાપીર થે.
આ'લા હઝરત رَحۡمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیۡہ કી અપને બુઝુર્ગોં સે હુસ્ને અકીદત મરહબા !

BACK AFTER A 4

યાદ દાશ્ત

દૌરાને મુતાલઆ ઝરૂરતન અન્ડર લાઈન કીજિયે, ઈશારાત લિખ કર સફહા નમ્બર નોટ ફરમા લીજિયે. اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઈલ્મ મેં તરક્કી હોગી.

ઉન્વાન	સફહા	ઉન્વાન	સફહા

www.dawateislami.net

મુફ્તિયાને કિરામ

કી

તકારીઝે જલીલા

www.dawateislami.net

તકરીઝે જલીલ

મોહસિને દા'વતે ઈસ્લામી, આલિમે બા અમલ, હઝરત અલ્લામા
મૌલાના મુહમ્મદ ઈસ્માઈલ કાદિરી રઝવી નૂરી مَدَّظِلُّهُ الْعَالِی
(શૈખુલ હદીસ વ રઈસે દારુલ ઈફ્તા દારુલ ઉલૂમ અમજદિય્યા)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ وَ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِ الْمُرْسَلِیْنَ اَمَّا بَعْدُ

અમીરે અહલે સુન્નત બાનિયે દા'વતે ઈસ્લામી અલ્લામા મૌલાના મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી સાહિબ مَدَّظِلُّهُ الْعَالِی કી કિતાબે મુસ્તતાબ ફૈઝાને સુન્નત જિલ્દ અવ્વલ (મત્બૂઆ 1427 હિ.) મુલાહઝા કરને કા શરફ હાસિલ હુવા જો કે ચાર અબ્વાબ પર મુશ્તમિલ હૈ. મૌસૂફ કી દીની ખિદમાત કા એક ઝમાના મો'તરિફ હૈ, આપ કી સઅ્યે પૈહમ સે લાખોં બે અમલ મુસલ્માન ખુસૂસન નૌ જવાન ન સિર્ફ ખુદ નેકી કી રાહ પર ગામઝન હો ગએ બલ્કે મુબલ્લિગ બન કર દૂસરોં કો રાહે સુન્નત કી તરફ માઈલ કરને લગે. યેહી વજહ હૈ કે આજ મુલ્ક ઔર બૈરૂને મુલ્ક દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કાફિલે સફર કરતે દિખાઈ દેતે હૈં. મેરી આખિરી મા'લૂમાત કે મુતાબિક ઈસ વક્ત તકરીબન **60** મમાલિક મેં દા'વતે ઈસ્લામી કા પૈગામ પહોંચ ચુકા હૈ.

હઝરત ને ઈસ કિતાબ મેં વોહ બેશ કીમત મવાદ જમ્અ કિયા હૈ જો સેંકડોં કિતાબોં કે મુતાલએ કે બા'દ હી હાસિલ હો સકતા હૈ, યેહ કિતાબ બયક વક્ત મસાઈલે શરઈય્યા કી નિશાન દેહી કે સાથ સાથ તસવ્વુફ વ હિક્મત કે લિયે ભી મુફીદ હૈ. اللّٰھم زد فزد. દરજનોં મૌઝૂઆત પર પેશ કર્દા આયાતે કુરઆની, અહાદીસે નબવી વ અક્વાલે અકાબિરીન કે સાથ સાથ દિલચસ્પ હિકાયાત ને ઈસ કિતાબ કે હુસ્ન મેં મઝીદ ઈઝાફા કર દિયા હૈ. અહાદીસ વ રિવાયાત ઔર ફિક્હી મસાઈલ કે હવાલા જાત કી તખરીજ ને ઈસ કિતાબ કો ઉલમા કે લિયે ભી મુફીદ તર બના દિયા હૈ. ઈસ બાત સે બહુત ખુશી હુઈ કે હઝરત ને મુતઅદ્દદ મકામાત પર અકાબિરીને અહલે સુન્નત رَحِمَھُمُ اللّٰه કા ઝિક્રે ખૈર ભી કિયા હૈ, જિસ સે ઈન કી અપને ઉલમાએ અકાબિરીન સે વાલિહાના મહબ્બત ઝાહિર હોતી હૈ. ઈસ ઝિક્રે ખૈર કા એક ફાએદા યેહ ભી હૈ કે હમારી આને વાલી નસ્લેં અપને અસ્લાફ સે મુતઆરિફ હોતી રહેંગી.

અલ્લાહ તઆલા ઈસ કિતાબ કો અપની બારગાહ મેં કબૂલિય્યત સે સરફરાઝ ફરમાએ ઔર હર મુસલ્માન કો ઈસ કા મુતાલઆ કરને ઔર હત્તલ વસ્અ ઈસ સે દર્સ દેને કી તૌફીક દે.

17 મુહર્રમુલ હરામ 1428

امین بجاہ النبی الامین صلی اللہ تعالی علیہ وآلہ وسلم 622007

www.dawateislami.net

તકરીઝે જલીલ

શરફે મિલ્લત, ઉસ્તાઝુલ ઉલમા હઝરત અલ્લામા મૌલાના મુહમ્મદ અબ્દુલ હકીમ શરફ કાદિરી اطال اللہُ عمرہ

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم ط نَحۡمَدُهٗ وَ نُصَلِّیۡ عَلٰی رَسُوۡلِهِ الۡكَرِیۡم

હદીસ શરીફ મેં હૈ : "مَنۡ اَحۡیَا سُنَّتِیۡ بَعۡدَ مَا اُمِیۡتَتۡ فَلَهٗ اَجۡرُ مِائَةِ شَهِیۡدٍ" જિસ શખ્સ ને હમારી ઐસી સુન્નત કો રાઈજ કિયા જિસે તર્ક કર દિયા ગયા હો ઉસ કે લિયે સો શહીદોં કા સવાબ હૈ. ઈસ હદીસે મુબારક કી રોશની મેં અન્દાઝા કીજિયે કે અમીરે દા'વતે ઈસ્લામી હઝરત મૌલાના અલ્લામા મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી રઝવી دَامَتۡ بَرَكَاتُهُمُ الۡعَالِيَه ઔર દા'વતે ઈસ્લામી કે મુબલ્લિગીન કો કિતને શહીદોં કા સવાબ મિલેગા જિન કી મસાઈયે જમીલા સે લાખોં અફરાદ ન સિર્ફ નમાઝી બન ગએ હૈં બલ્કે સરકારે દો આલમ صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیۡهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી સુન્નતોં પર અમલ પૈરા હો ગએ હૈં. ઈસ કામ્યાબી મેં જહાં હઝરત અમીરે દા'વતે ઈસ્લામી مَدَّظِلُّهُ الۡعَالِی કી શબો રોઝ કોશિશોં ઔર ઈન કે બયાનાત કા દખ્લ હૈ વહાં **ફૈઝાને સુન્નત** કા ભી બડા અમલ દખ્લ હૈ, **ફૈઝાને સુન્નત** ફકીર કે અન્દાઝે કે મુતાબિક હમારે મુલ્ક મેં સબ સે ઝિયાદા શાએઅ હોને વાલી કિતાબ હૈ. ઈસ કી ઝબાન આમ ફહમ ઔર અન્દાઝ નાસિહાના ઔર મુબલ્લિગાના હૈ. ઈસ વક્ત મેરે સામને 1427 હિ. કે છપે હુએ એડીશન કી પહલી જિલ્દ હૈ. યેહ જિલ્દ ચાર અબ્વાબ પર મુશ્તમિલ હૈ :

(1) ફૈઝાને બિસ્મિલ્લાહ **(2) આદાબે તઆમ**

(3) પેટ કા કુફ્લે મદીના **(4) ફૈઝાને રમઝાન**

ઈસ એડીશન મેં કાબિલે કદ્ર કામ યેહ હુવા કે હવાલોં કી તખરીજ કી ગઈ હૈ. કુરઆને પાક, અહાદીસે મુબારકા ઔર ફિક્હી ઈક્તિબાસાત કે હવાલોં ને ઈસ કી અફાદિય્યત મેં કઈ ગુના ઈઝાફા કર દિયા હૈ.

આજ જબ કે રોશન ખયાલી ઔર એ'તિદાલ પસન્દી કે અંધેરે ચાર સૂ ફૈલ રહે હૈં મુસલ્માનોં કે લિયે સરકારે દો આલમ صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیۡهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી તા'લીમાત ઔર સુન્નતોં સે વાબસ્તગી ઔર ઈન કી ઈશાઅત કી ઝરૂરત પહલે સે કઈ સો ગુના બઢ ગઈ હૈ.

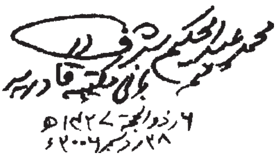

www.dawateislami.net

તકરીઝે જલીલ

ખ્વાજએ ઈલ્મો ફન, ખૈરુલ અઝ્કિયા, ઉસ્તાઝુલ ઉલમાએ વલ મશાઈખ, જામેએ મા'કૂલ વ મન્કૂલ
હઝરતે અલ્લામા વ મૌલાના ખ્વાજા મુઝફ્ફર હુસૈન સાહિબ دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه
શૈખુલ હદીસ દારુલ ઉલૂમ નૂરુલ હક, ચિર્રા મુહમ્મદ પૂર, ફૈઝાબાદ, યૂપી, અલ હિન્દ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم ط نحمدهٗ و نصلی علٰی رسوله الکریم

اَلْحَمْدُ لِلّٰه. ફકીર કો યેહ શરફ વ સઆદત હાસિલ હૈ કે ફકીર ને બહુત સે ઉલમાએ અહલે સુન્નત કી બેશ બહા કુતુબ પર તકારીઝ તહરીર કીં. ખુસૂસન ફખ્રુલ અમાસિલ, બહ્રુલ ઉલૂમ હઝરતે અલ્લામા મુફ્તી અફઝલ હુસૈન સાહિબ મૂંગેરી قُدِّسَ سِرُّهُ الرَّبَّانِی (સાબિક સદરુલ મુદર્રિસીન મન્ઝરે ઈસ્લામ, બરેલી શરીફ) કી હિન્દૂસ્તાન સે શાએઅ હોને વાલી તકરીબન તમામ કુતુબ પર ફકીર કો તકારીઝ તહરીર કરને કા શરફ હાસિલ રહા હૈ.

દા'વતે ઈસ્લામી કી મજલિસે રાબિતા બિલ ઉલમાએ વલ મશાઈખ કે નિગરાન ને જબ "**ફૈઝાને સુન્નત**" જિલ્દ અવ્વલ (1427 હિ.) કા જદીદ એડીશન બ ગરઝે મુતાલઆ વ તકરીઝ હાઝિર કિયા તો મેરે દિલ કી કલિયાં ખિલ ઉઠીં ઔર કલમ બરદાશ્તા યેહ તહરીર હાઝિર કી.

કુરઆને કરીમ જો કે એક મુકમ્મલ ઝાબિતએ હયાત હૈ, જિસ મેં સિરાતે મુસ્તકીમ કી હિદાયત કે લિયે જા બજા "**અમ્ર વ નહ્ય**" કી શમ્અ રોશન કર દી ગઈ હૈ. ઔર لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيْ رَسُوْلِ اللّٰهِ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ (**તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન :** બેશક તુમ્હેં રસૂલુલ્લાહ કી પૈરવી બેહતર હૈ (پ ۲۱ سورة الاحزاب ۲۱)) ફરમા કર એક બેહતરીન નુમૂનએ અમલ કી નિશાન દેહી કર કે ઉન કી પૈરવી કો જુઝવે હયાત કરાર દિયા ગયા હૈ. યા'ની કુરઆને કરીમ એક કિતાબ હૈ ઔર હુઝૂર સરાપા નૂર صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કે કૌલ વ ફે'લ ગોયા ઈસ કિતાબ કી અમલી તફસીર હૈ. જિસ પર અમલ કર કે ઈન્સાન ખાક સે બુલન્દ હો કર મલકૂતી સિફાત કા હામિલ બન જાતા હૈ. રસૂલુલ્લાહ صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કે યેહ અક્વાલ વ અફઆલ જિન્હેં **સુન્નત** કહતે હૈં, અહાદીસે કરીમા, અક્વાલે મશાઈખ ઔર ઉલમાએ કિરામ કી કિતાબોં મેં ફૈલે હુએ થે. હઝારોં હઝાર ફઝલો કરમ કી બરસાત હો અમીરે અહલે સુન્નત બાની વ અમીરે દા'વતે ઈસ્લામી આશિકે મદીના હઝરતે અલ્લામા વ મૌલાના મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી રઝવી ઝિયાઈ دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْقُدْسِيَّه પર કે ઉન્હોં ને ઈન લા'લ વ જવાહિર ઔર ગોહર પારોં કો ચુન ચુન કર યક્જા ફરમા દિયા ઔર "ફૈઝાને સુન્નત" કે હસીન નામ સે મૌસૂમ કર કે યાદે નબી صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم મેં ધડકને વાલે દિલોં કી ખિદમત મેં પેશ ફરમાયા. ઝબાન વ બયાન કી રવાની ઔર તર્ઝે તહરીર કી શીરીની કે સાથ જબ યેહ કિતાબ સામને આઈ તો લોગ ઈસે બરસતી આંખોં ઔર તરસતે દિલોં કે સાથ પઢને ઔર ઈસ પર અમલ કરને લગે.

www.dawateislami.net

બન્દએ નાચીઝ ખુદ ભી ઈસ કિતાબ સે ઈતના **મુતઅસ્સિર** હુવા કે જબ ઈસ કા પહલા એડીશન મુઝે મિલા તો બા વુઝૂ ભીગી આંખોં સે રેહ્‌લ પર રખ કર પઢતા રહા ઔર બાર બાર પઢતા રહા. ઔર અબ તો યેહ જદીદ એડીશન કુછ ઔર હી ખૂબિયોં કે સાથ બન સંવર કર સામને આયા હૈ. હવાલા જાત સે મુરસ્સઅ, તખરીજાત સે આરાસ્તા ઔર મઝીદ ઈઝાફાત સે સજા હુવા હૈ. નીઝ ઈસ કિતાબ કી એક ખાસ ઔર અછૂતી ખૂબી યેહ હૈ કે ઈસ મેં જગહ બ જગહ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે **મદની કાફિલોં** કી **"ઈમાન અફરોઝ બહારેં"** અપની ખુશ્બૂએં લુટા રહી હૈં.

મેરી મા'લૂમાત કે મુતાબિક કસીરુલ ઈશાઅત હોને કે એ'તિબાર સે યેહ પહલી ઉર્દૂ કિતાબ હૈ જો દેખતે હી દેખતે દુન્યા કે કઈ મુમાલિક મેં પહોંચ ગઈ. સુનને મેં આયા હૈ કે દા'વતે ઈસ્લામી મેં ઐસે ઐસે દીવાને ભી હૈં કે તકરીબન સાઢે પન્દરહ સો સફહાત પર મુશ્તમિલ **કિતાબ ફૈઝાને સુન્નત (જિલ્દ અવ્વલ)** ઈન મેં સે કિસી ને 12 દિન મેં તો કિસી ને ફકત સાત અય્યામ મેં મુકમ્મલ પઢ લી. ઈસ બાત સે ઈસ કિતાબે મુસ્તતાબ કી ખૂબિયોં ઔર તહરીરે દિલ પઝીર કી ચાશ્નિયોં કા બખૂબી અન્દાઝા લગાયા જા સકતા હૈ. મેરી અપીલ હૈ કે લોગ ઈસે ખરીદ કર અપને ઘર કે હર તાક પર સજાએ રખેં તાકે જહાં સે જી ચાહે ઈસે હાસિલ કર કે પઢતે રહેં. દોસ્તોં કો બતૌરે તોહફા ખરીદ કર પેશ કરેં. બહન, બેટી કી શાદી કે મૌકઅ પર બતૌરે **જહેઝ** ઈસ કિતાબ કો ઈનાયત કરેં. બિલ ખુસૂસ અહલે સરવત ઈસ કિતાબ કો ખરીદ કર મસાજિદ, મદારિસ ઔર ખાનકાહોં મેં વક્ફ કરેં. તમામ **મુબલ્લિગીન** વ **મુબલ્લિગાતે** દા'વતે ઈસ્લામી ઔર અવામ વ ખવાસ ભી ઈસ કા દર્સ ઘર ઘર, મસ્જિદ મસ્જિદ, દુકાન દુકાન, કારખાનોં, બાઝારોં ઔર ચૌકોં પર જારી કરેં.

હદીસ શરીફ મેં આયા હૈ કે જો હમારી તર્ક શુદા કિસી સુન્નત કો રાઈજ કરે, ઉસ કે લિયે સો શહીદોં કા સવાબ હૈ. આઈયે હમ ઔર આપ તર્ક શુદા સુન્નતોં પર અમલ કરને ઔર ઈસ કો રાઈજ કરને કા અહ્‌દ કરેં ઔર ઈસ અહ્‌દ કો નિબાહ કર સો શહીદોં કા નહીં બલ્કે હઝારોં શહીદોં કા સવાબ હાસિલ કરેં.

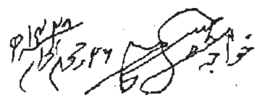

ખ્વાજા મુઝફ્ફર હુસૈન રઝવી, 26,
મુહર્રમુલ હરામ સિ. 1428 હિ.
શૈખુલ હદીસ દારુલ ઉલૂમ નૂરુલ હક, ચિર્રા
મુહમ્મદ પૂર, ફૈઝાબાદ (યૂપી, અલ હિન્દ)

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ وَ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِ الْمُرْسَلِیْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ ط بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ط

"યા અલ્લાહ ! ફૈઝાને સુન્નત આમ હો જાએ" કે તે ઈસ હુરૂફ કી નિસ્બત સે ઈસ કિતાબ કો પઢને કી 23 નિય્યતેં

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم : نِیَّۃُ الْمُؤمِنِ خَیْرٌ مِّنْ عَمَلِہٖ
"મુસલ્માન કી નિય્યત ઉસ કે અમલ સે બેહતર હૈ."

(طَبَرانی معجم کبیر ج ٦ ص ١٨٥ حدیث ٥٩٤٢)

દો[2] મદની ફૂલ :

- બિગૈર અચ્છી નિય્યત કે કિસી ભી અમલે ખૈર કા સવાબ નહીં મિલતા.
- જિતની અચ્છી નિય્યતેં ઝિયાદા, ઉતના સવાબ ભી ઝિયાદા.

﴾1﴿ હર બાર હમ્દ વ ﴾2﴿ સલાત ઔર ﴾3﴿ તઅવ્વુઝ વ ﴾4﴿ તસ્મિય્યા સે આગાઝ કરૂંગા. (ઈસી સફ્હે પર ઊપર દી હુઈ દો[2] અરબી ઈબારાત પઢ લેને સે ચારોં[4] નિય્યતોં પર અમલ હો જાએગા) ﴾5﴿ રિઝાએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ કે લિયે ઈસ કિતાબ કા અવ્વલ તા આખિર મુતાલઆ કરૂંગા ﴾6﴿ હત્તલ વસ્અ ઈસ કા બા વુઝૂ ઔર ﴾7﴿ કિબ્લા રૂ મુતાલઆ કરૂંગા ﴾8﴿ કુરઆની આયાત ઔર ﴾9﴿ અહાદીસે મુબારકા કી ઝિયારત કરૂંગા ﴾10﴿ જહાં જહાં "અલ્લાહ" કા નામે પાક આએગા વહાં عَزَّوَجَلَّ ઔર ﴾11﴿ જહાં જહાં "સરકાર" કા ઈસ્મે મુબારક આએગા વહાં صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم પઢૂંગા ﴾12﴿ ઈસ રિવાયત "عِنْدَ ذِکْرِ الصَّالِحِیْنَ تَنَزَّلُ الرَّحْمَۃُ યા'ની નેક લોગોં કે ઝિક્ર કે વક્ત રહમત નાઝિલ હોતી હૈ." (حِلیۃُ الاولیاء، حدیث ١٠٧٥٠، ج٧ ص ٣٣٥)

www.dawateislami.net

પર અમલ કરતે હુએ ઈસ કિતાબ મેં દિયે ગએ બુઝુર્ગાને દીન કે વાકિઆત દૂસરોં કો સુના કર ઝિક્રે સાલિહીન કી બરકતેં લૂટૂંગા ﴾13﴿ (અપને ઝાતી નુસ્ખે પર) ઈન્દઝ્ઝરૂરત ખાસ ખાસ મકામાત પર <u>અન્ડર લાઈન</u> કરૂંગા ﴾14﴿ (અપને ઝાતી નુસ્ખે કે) "યાદ દાશ્ત" વાલે સફહે પર ઝરૂરી નિકાત લિખૂંગા ﴾15﴿ દૂસરોં કો યેહ કિતાબ પઢને કી તરગીબ દિલાઊંગા ﴾16﴿ ઈસ હદીસે પાક "تَهَادَوْا تَحَابُّوْا" યા'ની એક દૂસરે કો તોહફા દો આપસ મેં મહબ્બત બઢેગી." (مؤطا امام مالک ج ۲، ص ۴۰۷، رقم: ۱۷۳۱) પર અમલ કી નિય્યત સે (એક યા હસ્બે તૌફીક) યેહ કિતાબ ખરીદ કર દૂસરોં કો તોહ્ફતન દૂંગા (ઉલમા વ અઈમ્મા કો બિલ ખુસૂસ પેશ કીજિયે, إِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ સવાબ ઝિયાદા મિલેગા) ﴾17﴿ ઈસ કિતાબ કે મુતાલએ કા સવાબ સારી ઉમ્મત કો ઈસાલ કરૂંગા ﴾18﴿ કિતાબત વગૈરા મેં શરઈ ગલતી મિલી તો નાશિરીન કો તહરીરી તૌર પર મુત્તલઅ કરૂંગા (મુસન્નિફ યા નાશિરીન વગૈરા કો કિતાબોં કી અગ્લાત સિર્ફ ઝબાની બતાના ખાસ મુફીદ નહીં હોતા) ﴾19﴿ ઈસ કિતાબ સે દર્સ દિયા કરૂંગા ﴾20﴿ હર સાલ એક બાર યેહ કિતાબ પૂરી પઢા કરૂંગા ﴾21﴿ જો મસ્અલા સમઝ મેં નહીં આએગા ઉસ કે લિયે આયતે કરીમા "فَسْـَٔلُوْۤا اَهْلَ الذِّكْرِ اِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿۴۳﴾ **તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન :** તો એ લોગો ઈલ્મ વાલોં સે પૂછો અગર તુમ્હેં ઈલ્મ નહીં." (پ ۱۴، النحل، ۴۳) પર અમલ કરતે હુએ ઉલમા સે રુજૂઅ કરૂંગા ﴾22﴿ જિસ મસ્અલે મેં દુશ્વારી હોગી ઉસ કો બાર બાર પઢૂંગા ﴾23﴿ જો નહીં જાનતે ઉન્હેં સિખાઊંગા.

www.dawateislami.net

اَلۡحَمۡدُ لِلّٰہِ رَبِّ الۡعٰلَمِیۡنَ وَ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِ الۡمُرۡسَلِیۡنَ
اَمَّا بَعۡدُ فَاَعُوۡذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیۡطٰنِ الرَّجِیۡمِ ط بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ ط

પેશે લફ્ઝ

અઝ : શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઈસ્લામી હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી રઝવી دَامَتۡ بَرَکَاتُہُمُ الۡعَالِیَہ

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને જન્નત નિશાન હૈ : જો શખ્સ મેરી ઉમ્મત તક કોઈ ઈસ્લામી બાત પહોંચાએ તાકે ઉસ સે સુન્નત કાઈમ કી જાએ યા ઉસ સે બદ મઝહબી દૂર કી જાએ તો વોહ જન્નતી હૈ. (حلیۃ الاولیاء ج ۱۰ ص ۴۵ حدیث ۱۴۴۶۶) તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની કામોં મેં સે એક મદની કામ યેહ ભી હૈ કે હર ઈસ્લામી ભાઈ રોઝાના **દો દર્સ** (મસ્જિદ, ઘર વગૈરા મેં) દે યા સુને. ઈસ દર્સ વાલે મદની કામ કે લિયે અચ્છી અચ્છી નિય્યતોં કે સાથ **ફૈઝાને સુન્નત (જિલ્દ અવ્વલ)** હાઝિર કરને કી સઆદત હાસિલ કી હૈ. ઈસ કિતાબે મુસ્તતાબ કે ઝરીએ ખૂબ દર્સ દીજિયે યા'ની પઢ પઢ કર મુસલ્માનોં કો સુનાઈયે અગર કિસી કા દિલ ચોટ ખા ગયા ઔર વોહ કુરઆનો સુન્નત કી રાહ પર આ ગયા તો اِنۡ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ આપ કા ભી બેડા પાર હો જાએગા. **મીઠે મીઠે આકા,** મક્કી મદની મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ફઝીલત નિશાન હૈ : "અગર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ તેરે ઝરીએ કિસી એક શખ્સ કો ભી હિદાયત દે તો વોહ તેરે લિયે સુર્ખ ઊંટોં સે બેહતર હૈ." (صحیح مسلم ص ۱۳۱۱ الحدیث ۲۴۰۶ دار ابن حزم بیروت)

ફૈઝાને સુન્નત (જિલ્દ અવ્વલ) ચાર અબ્વાબ ઔર તકરીબન 1572 સફહાત પર મુશ્તમિલ હૈ. **દા'વતે ઈસ્લામી** એક ઐસી સુન્નતોં ભરી તહરીક હૈ જિસ મેં ઉલમા વ ઝુઅમા કે સાથ સાથ અવામ કા ભી એક જમ્મે ગફીર હૈ. અવામ કી સહૂલત કો મદ્દે નઝર રખતે હુએ **ફૈઝાને સુન્નત** (જિલ્દ અવ્વલ) કો હત્તલ ઈમ્કાન આસાન પૈરાએ મેં લિખને કી સઅ્ય (યા'ની કોશિશ) કી હૈ ઔર કઈ મકામાત પર કસ્દન દકીક (યા'ની મુશ્કિલ) અલ્ફાઝ લિખ કર હિલાલૈન મેં ઉસ કે મા'ના ભી લિખ દિયે હૈં તાકે કમ પઢે લિખે ઈસ્લામી ભાઈયોં ઔર ઈસ્લામી બહનોં કો દીગર ઈસ્લામી કુતુબ કા મુતાલઆ કરને મેં મદદ હાસિલ

www.dawateislami.net

હો. કિતાબે હાઝા કો અગ્લાત સે બચાને કી બહુત કોશિશ કી ગઈ હૈ તાહમ મુમ્કિન હૈ કે ગલતિયાં રહ ગઈ હોં. લિહાઝા ઈસ મેં અગર કોઈ શરઈ ગલતી પાએં તો બરાએ મેહરબાની મુઝે ઝરૂર તહરીરી તૌર પર ખબરદાર ફરમાએં ઔર ખુદ કો સવાબ કા હકદાર બનાએં. اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ **સગે મદીના** عُفِیَ عَنْہُ કો હટધર્મ નહીં શુક્રિયા કે સાથ રુજૂઅ કરને વાલા પાએંગે.

આખિર મેં સુન્ની આલિમોં પર મબ્ની **દા'વતે ઈસ્લામી** કે એક અહમ શો'બે, **અલ મદીનતુલ ઈલ્મિય્યા** કે ઉલમાએ કિરામ کَثَّرَھُمُ اللّٰہ تعالٰی કા બેહદ શુક્ર ગુઝાર હૂં કે ઉન્હોં ને **બિલ ઈસ્તીઆબ** (યા'ની હર્ફ બ હર્ફ) તફતીશ ફરમાઈ, રિવાયાત કી તખરીજ કી ઔર જગહ બ જગહ હવાલા જાત સે મુઝય્યન કર કે **ફૈઝાને સુન્નત** (જિલ્દ અવ્વલ) કો **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મુબલ્લિગીન વ મુબલ્લિગાત કે સાથ સાથ ઉલમા વ વાઈઝીન, ખુતબા વ મુકર્રિરીન ઔર મુસન્નિફીન વ મુઅલ્લિફીન કે લિયે મુફીદ તરીન બના દિયા. جَزَی اللّٰہُ عَنَّا عُلَمَائَنَا اَحْسَنَ الْجَزَاءِ (યા'ની : **અલ્લાહ** તઆલા હમારી તરફ સે હમારે ઉલમા કો અચ્છી જઝા અતા ફરમાએ). اٰمِین بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

દુઆએ અત્તાર

યા રબ્બે મુસ્તફા عَزَّوَجَلَّ**!** જો કોઈ 163 અય્યામ કે અન્દર અન્દર **ફૈઝાને સુન્નત** (જિલ્દ અવ્વલ) કો મુકમ્મલ પઢ લે ઉસે ઈમાન પર ઈસ્તિકામત, સકરાત મેં સરવરે કાએનાત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી ઝિયારત, કબ્ર વ હશ્ર મેં રાહત ઔર અપની રહમત સે બે હિસાબ મગ્ફિરત સે નવાઝ કર જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં અપને મદની હબીબ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા પડોસ ઈનાયત ફરમા ઔર સગે મદીના عُفِیَ عَنْہُ, મુઆવિનીન, **મુફત્તિશીન** ઉલમાએ કિરામ, નિગરાન વ અરાકીને મજલિસે **મકતબતુલ મદીના** ઔર **મકતબતુલ મદીના** કે મદની અમલે કે હક મેં ભી યેહ તમામ દુઆએં કબૂલ કર ઔર સારી ઉમ્મત કી મગ્ફિરત ફરમા. اٰمِین بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

ગમે મદીના વ બકીઅ વ બિલા
હિસાબ મગ્ફિરત વ જન્નતુલ
ફિરદૌસ મેં સરકાર કે પડોસ કા
તલબગાર અત્તારે ગુનહગાર

11 રમઝાનુલ મુબારક સિ. 1427 હિ.

www.dawateislami.net

સૌગાતે અત્તાર

યા રબ્બે મુસ્તફા عَزَّوَجَلَّ! **ફૈઝાને સુન્નત** (જિલ્દ અવ્વલ) કો અપની બારગાહે અઝમત મેં કબૂલ ફરમા ઔર ઈસ કા સવાબ મેરે નાકિસ અમલ કે મુતાબિક નહીં અપની કામિલ રહમત કે શાયાને શાન મર્હમત ફરમા. **યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! ઈસ કા સવાબ મેરી તરફ સે અપને મદની હબીબ صَلَّی اللہ تعالٰی عَلَیْہِ و اٰلِہٖ وَسَلَّم કો ઈનાયત ફરમા. **યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ! ઈસ કા સવાબ જનાબે રિસાલત મઆબ صَلَّی اللہ تعالٰی عَلَیْہِ و اٰلِہٖ وَسَلَّم કે તુફૈલ જુમ્લા અમ્બિયા વ મુરસલીન عَلَیْهِمُ الصَّلٰوۃُ وَالتَّسْلِیْم, સહાબા વ તાબિઈન رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْهُم, અઈમ્મએ મુજતહિદીન, ઉલમાએ કામિલીન, મશાઈખે આમિલીન ઔર તમામ બુઝુર્ગાને દીન عَلَیْهِم رَحْمَۃُ الْمَتِیْن કો પહોંચા. **યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! ઈસ કા સવાબ અઈમ્મએ મઝાહિબે અરબઆ, પેશવાયાને સલાસિલે અરબઆ عَلَیْهِمُ الرَّحْمَۃ ખુસૂસન સય્યિદુના ઈમામે આ’ઝમ عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللہِ الْاَکْرَم, સય્યિદુના ગૌસે આ’ઝમ عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللہِ الْاَعْظَم, સય્યિદુના મુજદ્દિદે આ’ઝમ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الرَّحْمٰن, સય્યિદી વ મુર્શિદી કુત્બે મદીના મૌલાના ઝિયાઉદ્દીન મદની عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْغَنِی, મેરે વાલિદૈને કરીમૈન رَحْمَۃُ اللہِ تَعَالٰی عَلَیْهِمَا , મુફ્તિયે દા’વતે ઈસ્લામી અલહાજ અલ હાફિઝ મુહમ્મદ ફારૂક અલ અત્તારિય્યુલ મદની عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللہِ الْغَنِی, બુલબુલે રૌઝએ રસૂલ હાજી મુહમ્મદ મુશ્તાક અત્તારી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْبَارِی ઔર તમામ ફૌત શુદા **દા’વતે ઈસ્લામી** વાલોં ઔર વાલિયોં ઔર હર મુસલ્માન જિન્ન વ ઈન્સ કો પહોંચા. **યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! બિલ ખુસૂસ ઈસ કા સવાબ **દા’વતે ઈસ્લામી** કે હર ઉસ મુબલ્લિગ વ મુબલ્લિગા કો પહોંચા જો કમ અઝ કમ **40** રોઝ તક **ફૈઝાને સુન્નત** (જિલ્દ અવ્વલ) સે રોઝાના **દો**[2] **દર્સ** દેને કી સઆદત હાસિલ કરે.

اٰمِین بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمِین صلی اللہ تعالیٰ علیہ والہٖ وسلّم

ગમે મદીના વ બકીઅ વ બિલા હિસાબ મગ્ફિરત

વ જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં સરકાર કે પડોસ કા તલબગાર

અત્તારે ગુનહગાર

11 રમઝાનુલ મુબારક સિ. હિ. 1427

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક બાર દુરૂદે પાક પઢા અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા હૈ. (مسلم)

اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ وَ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِ الْمُرْسَلِیْنَ

اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ؕ

"મુઝે દા'વતે ઈસ્લામી સે પ્યાર હૈ" કે બાઈસ હુરૂફ કી નિસ્બત સે દર્સે ફૈઝાને સુન્નત કે 22 મદની ફૂલ

1. ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : "જો શખ્સ મેરી ઉમ્મત તક કોઈ ઈસ્લામી બાત પહોંચાએ તાકે ઉસ સે સુન્નત કાઇમ કી જાએ યા ઉસ સે બદ મઝહબી દૂર કી જાએ તો વોહ જન્નતી હૈ."

(حِلْیَةُ الاولیاء ج ١٠ ص ٤٥ رقم ١٤٤٦٦)

2. સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : "અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઉસ કો તરો તાઝા રખે જો મેરી હદીસ કો સુને, યાદ રખે ઔર દૂસરોં તક પહોંચાએ."

(سُنَنِ تِرمِذی ج ٤ ص ٢٩٨ حدیث ٢٦٦٥)

3. હઝરતે સય્યિદુના ઈદરીસ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કે નામે મુબારક કી એક હિક્મત યેહ ભી હૈ કે કુતુબે ઈલાહિય્યહ કી કસ્રતે દર્સો તદરીસ કે બાઈસ આપ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કા નામ ઈદરીસ હુવા.

(تفسیرکبیر ج ٧ ص ٥٥٠، تفسیر الحسنات ج ٤ ص ٤٨)

4. હુઝૂરે ગૌસે પાક رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہِ ફરમાતે હૈં : دَرَسْتُ الْعِلْمَ حَتّٰی صِرْتُ قُطْبًا યા'ની મૈં ને ઈલ્મ કા દર્સ લિયા યહાં તક કે મકામે કુત્બિય્યત પર ફાઈઝ હો ગયા.

(કસીદએ ગૌસિય્યા)

5. ફૈઝાને સુન્નત સે દર્સ દેના ભી દા'વતે ઈસ્લામી કા એક મદની કામ હૈ. ઘર, મસ્જિદ, દુકાન, સ્કૂલ, કૉલેજ, ચૌક

www.dawateislami.net

વગૈરા મેં વક્ત મુકર્રર કર કે રોઝાના **દર્સ** કે ઝરીએ ખૂબ ખૂબ સુન્નતોં કે **મદની ફૂલ** લુટાઇયે ઔર ઢેરોં સવાબ કમાઇયે.

6 **ફૈઝાને સુન્નત** સે રોઝાના કમ અઝ કમ **દો દર્સ** દેને યા સુનને કી સઆદત હાસિલ કીજિયે. (ઇન દો મેં એક "**ઘર દર્સ**" ઝરૂર હો)

7 પારહ 28 **સૂરતુત્તહ્રીમ** કી છટી આયત મેં ઇર્શાદ હોતા હૈ :

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قُوْۤا اَنْفُسَكُمْ وَ اَهْلِيْكُمْ نَارًا وَّ قُوْدُهَا النَّاسُ وَ الْحِجَارَةُ

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઐ ઈમાન વાલો ! અપની જાનોં ઔર અપને ઘર વાલોં કો ઉસ આગ સે બચાઓ જિસ કે ઈંધન આદમી ઔર પથ્થર હૈં.

અપને આપ કો ઔર અપને ઘર વાલોં કો દોઝખ કી આગ સે બચાને કા એક ઝરીઆ **ફૈઝાને સુન્નત** કા **દર્સ** ભી હૈ. (દર્સ કે ઇલાવા દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મકતબતુલ મદીના સે જારી કર્દા સુન્નતોં ભરે બયાન યા મદની મુઝાકરે કી એક કેસિટ યા V.C.D ભી ઘર વાલોં કો સુનાઇયે)

8 **ઝિમ્મેદાર** ઘડી કા વક્ત મુકર્રર કર કે રોઝાના **ચૌકદર્સ** કા એહતિમામ કરેં મસલન : રાત 9 બજે **મદીના ચૌક** (સાઢે નવ બજે) **બગદાદી ચૌક** મેં વગૈરા. છુટ્ટી વાલે દિન એક સે ઝિયાદા મકામાત પર **ચૌક દર્સ** કા એહતિમામ કીજિયે. (મગર હુકૂકે આમ્મા તલફ ન હોં મસલન આપ કી વજહ સે મુસલ્માનોં કા રાસ્તા ન રુકે વરના ગુનહગાર હોંગે)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર દસ મરતબા દુરૂદે પાક પઢે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર સો રહમતેં નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (طبرانی)

9 **દર્સ** કે લિયે વોહ નમાઝ મુન્તખબ કીજિયે જિસ મેં ઝિયાદા સે ઝિયાદા ઈસ્લામી ભાઈ શરીક હો સકેં.

10 **દર્સ** વાલી નમાઝ ઉસી મસ્જિદ કી પહલી સફ મેં તક્બીરે ઊલા કે સાથ **બા જમાઅત** અદા ફરમાઇયે.

11 **મેહરાબ** સે હટ કર (સેહ્ન વગૈરા મેં) કોઈ ઐસી જગહ દર્સ કે લિયે મખ્સૂસ કર લીજિયે જહાં દીગર નમાઝિયોં ઔર તિલાવત કરને વાલોં કો દુશ્વારી ન હો.

12 **ઝૈલી** મુશાવરત કે નિગરાન કો ચાહિયે કે અપની મસ્જિદ મેં દો **ખૈર ખ્વાહ** મુકર્રર કરે જો દર્સ (બયાન) કે મૌકઅ પર જાને વાલોં કો નરમી સે રોકેં ઔર સબ કો કરીબ કરીબ બિઠાએં.

13 **પર્દે મેં પર્દા** કિયે દો ઝાનૂ બૈઠ કર **દર્સ** દીજિયે. અગર સુનને વાલે ઝિયાદા હોં તો ખડે હો કર યા માઈક પર દેને મેં ભી હરજ નહીં જબ કે કિસી એક ભી નમાઝી યા તિલાવત કરને વાલે વગૈરા કો તશ્વીશ ન હો.

14 આવાઝ ન તો ઝિયાદા બુલન્દ હો ઔર ન હી બિલ્કુલ આહિસ્તા, હત્તલ ઈમ્કાન ઈતની આવાઝ સે **દર્સ** દીજિયે કે સિર્ફ હાઝિરીન સુન સકેં. ઈસ બાત કી હમેશા એહતિયાત ફરમાઇયે કે દર્સો બયાન કી આવાઝ સે કિસી સોએ હુએ યા કિસી નમાઝી યા મશ્ગૂલે તિલાવત વગૈરા કો તક્લીફ ન હો.

15 **દર્સ** હમેશા ઠહર ઠહર કર ઔર ધીમે અન્દાઝ મેં દીજિયે.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ابن سنی)

16 જો કુછ **દર્સ** દેના હૈ પહલે ઉસ કા કમ અઝ કમ એક બાર મુતાલઆ કર લીજિયે તાકે ગલતિયાં ન હોં.

17 **ફૈઝાને સુન્નત** કે મુઅર્રબ અલ્ફાઝ એ'રાબ કે મુતાબિક હી અદા કીજિયે ઈસ તરહ اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ **તલફ્ફુઝ** કી દુરુસ્ત અદાએગી કી આદત બનેગી.

18 **હમ્દો સલાત,** દુરૂદો સલામ કે દોનોં સીગે, આયતે દુરૂદ ઔર ઈખ્તિતામી આયાત વગૈરા કિસી સુન્ની આલિમ યા કારી કો ઝરૂર સુના દીજિયે. ઈસી તરહ અરબી દુઆએં વગૈરા જબ તક ઉલમાએ અહલે સુન્નત કો ન સુના લેં અકેલે મેં ભી ન પઢા કરેં.

19 **ફૈઝાને સુન્નત** કે ઈલાવા દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મકતબતુલ મદીના સે શાએઅ હોને વાલે **મદની રસાઈલ** સે ભી **દર્સ** દે સકતે હૈં.(1)

20 **દર્સ** મઅ ઈખ્તિતામી દુઆ સાત મિનટ કે અન્દર અન્દર મુકમ્મલ કર લીજિયે.

21 હર મુબલ્લિગ કો ચાહિયે કે વોહ **દર્સ કા તરીકા,** બા'દ કી તરગીબ ઔર **ઈખ્તિતામી દુઆ** ઝબાની યાદ કર લે.

22 **દર્સ** કે તરીકે મેં ઈસ્લામી બહનેં હસ્બે ઝરૂરત તરમીમ કર લેં.

---

1 : અમીરે અહલે સુન્નત دَامَتْ بَرَکَاتُہُمُ الْعَالِیَہ કે રસાઈલ કે ઈલાવા કિસી ઔર કિતાબ સે દર્સ કી ઈજાઝત નહીં. **મર્કઝી મજલિસે શૂરા**

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર સુબ્હ વ શામ દસ દસ બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસે કિયામત કે દિન મેરી શફાઅત મિલેગી. (مجمع الزوائد)

ફૈઝાને સુન્નત સે દર્સ દેને કા તરીકા

તીન બાર ઈસ તરહ એ'લાન ફરમાઈયે : "કરીબ કરીબ તશરીફ લાઈયે." પર્દે મેં પર્દા કિયે દો ઝાનૂ બૈઠ કર ઈસ તરહ ઈબ્તિદા કીજિયે :

(માઈક ઈસ્તિ'માલ ન કરેં, બિગૈર માઈક કે ભી આવાઝ ધીમી રખેં, કિસી નમાઝી વગૈરા કો તશ્વીશ ન હો)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ

اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

ઈસ કે બા'દ ઈસ તરહ દુરૂદો સલામ પઢાઈયે :

اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُوْلَ اللّٰه   وَعَلٰى اٰلِكَ وَاَصْحٰبِكَ يَا حَبِيْبَ اللّٰه

اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللّٰه   وَعَلٰى اٰلِكَ وَاَصْحٰبِكَ يَا نُوْرَ اللّٰه

અગર મસ્જિદ મેં હૈં તો ઈસ તરહ **એ'તિકાફ** કી નિય્યત કરવાઈયે :

نَوَيْتُ سُنَّتَ الْاِعْتِكَاف

(**તરજમા :** મૈં ને સુન્નત એ'તિકાફ કી નિય્યત કી)

ફિર ઈસ તરહ કહિયે : **મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો !** નિગાહેં નીચી કિયે તવજ્જોહ કે સાથ રિઝાએ ઈલાહી કે લિયે ઈલ્મે દીન હાસિલ કરને કી નિય્યત સે "**ફૈઝાને સુન્નત**" કા દર્સ સુનિયે. ઈધર ઉધર દેખતે હુએ, ઝમીન પર ઉંગલી સે ખેલતે હુએ, લિબાસ બદન યા બાલોં વગૈરા કો સહલાતે હુએ સુનને સે હો સકતા હૈ ઈસ કી બરકતેં જાતી રહેં. (બયાન કે આગાઝ મેં ભી કરીબ કરીબ આ જાઈયે કહ કર ઈસી અન્દાઝ મેં રગ્બત દિલાઈયે ઔર અચ્છી અચ્છી નિય્યતેં ભી કરવાઈયે) યેહ કહને કે બા'દ **ફૈઝાને સુન્નત** સે દેખ કર **દુરૂદ શરીફ** કી એક ફઝીલત બયાન કીજિયે. ફિર કહિયે :

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب !   صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

જો કુછ લિખા હુવા હૈ વોહી પઢ કર સુનાઇયે. આયાત વ અરબી ઈબારાત કા સિર્ફ તરજમા પઢિયે, લિખે હુએ મઝમૂન કા અપની રાય સે હરગિઝ ખુલાસા મત કીજિયે.

દર્સ કે આખિર મેં ઈસ તરહ તરગીબ દિલાઇયે

(હર મુબલ્લિગ કો ચાહિયે કે ઝબાની યાદ કર લે ઔર દર્સો બયાન કે આખિર મેં બિલા કમી બેશી ઈસી તરહ તરગીબ દિલાયા કરે)

ખૌફે ખુદા વ ઈશ્કે મુસ્તફા કે હુસૂલ કે લિયે હર સનીચર કો ઈશા કી નમાઝ કે બા'દ અમીરે અહલે સુન્નત કા મદની મુઝાકરા દેખને સુનને ઔર હર જુમે'રાત મગરિબ કી નમાઝ કે બા'દ આશિકાને રસૂલ કી મદની તહરીક, દા'વતે ઈસ્લામી કે હફ્તાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં બ નિય્યતે સવાબ સારી રાત ગુઝારને કી મદની ઈલ્તિજા હૈ, ઈશા કે બા'દ બેશક વહીં આરામ ફરમા લીજિયે ઔર **અલ્લાહ** પાક તૌફીક દે તો તહજ્જુદ ભી અદા કીજિયે, હર માહ કમ અઝ કમ તીન દિન કે **મદની કાફિલે** મેં સુન્નતોં ભરા સફર ઔર રોઝના **ફિક્રે મદીના** કે ઝરીએ "નેક બનને કા નુસ્ખા" બનામ **મદની ઈન્આમાત** કા રિસાલા પુર કર કે હર ઈસ્લામી માહ કી પહલી તારીખ કો અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે, ઈસ કી બરકત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર **ઈમાન કી હિફાઝત** કે લિયે કુઢને કા ઝેહ્ન બનેગા.

આખિર મેં ખુશૂઓ ખુઝૂઅ (યા'ની જિસ્મ વ દિલ કી આજિઝી) ઔર કબૂલિય્યત કે યકીન કે સાથ દુઆ મેં હાથ ઉઠાને કે આદાબ બજા લાતે હુએ બિલા કમી બેશી ઈસ તરહ દુઆ માંગિયે :

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ وَ الصَّلٰوةُ وَ السَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ

યા રબ્બે મુસ્તફા عَزَّوَجَلَّ ! બ તુફૈલે મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم હમારી, હમારે માં બાપ કી ઔર સારી ઉમ્મત કી મગ્ફિરત ફરમા. **યા અલ્લાહ** પાક ! દર્સ કી ગલતિયાં ઔર તમામ ગુનાહ મુઆફ ફરમા, હમેં આશિકે રસૂલ, પરહેઝ ગાર ઔર માં બાપ કા ફરમાં બરદાર બના. **યા અલ્લાહ** પાક ! હમેં મદની ઇન્આમાત પર અમલ કરને, મદની કાફિલોં મેં સફર કરને ઔર નેકી કી દા'વત કી ધૂમેં મચાને કી તૌફીક અતા ફરમા. **યા અલ્લાહ** પાક ! મુસલ્માનોં કો બીમારિયોં, કર્ઝ દારિયોં, બે રોઝગારિયોં, બે ઔલાદિયોં, ઝૂટે મુકદમોં ઔર તરહ તરહ કી પરેશાનિયોં સે નજાત અતા ફરમા. **યા અલ્લાહ** પાક ! ઇસ્લામ કા બોલબાલા કર. **યા અલ્લાહ** પાક ! હમેં દા'વતે ઇસ્લામી કે મદની માહોલ મેં ઇસ્તિકામત અતા ફરમા. **યા અલ્લાહ** પાક ! હમેં ઝેરે ગુમ્બદે ખઝરા જલ્વએ મહબૂબ મેં શહાદત, જન્નતુલ બકીઅ મેં મદફન ઔર જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં અપને મદની હબીબ કા પડોસ નસીબ ફરમા. **યા અલ્લાહ** પાક ! મદીને કી ખુશ્બૂદાર ઠન્ડી ઠન્ડી હવાઓં કા વાસિતા હમારી જાઇઝ મુરાદોં પર રહમત કી નઝર ફરમા.

કહતે રહતે હૈં દુઆ કે વાસિતે બન્દે તેરે
કર દે પૂરી આરઝૂ હર બે કસો મજબૂર કી

اٰمِين بِجاهِ النَّبِيِّ الْاَمين صَلَّى اللهُ تعالٰى عليه واٰله وسلَّم

શે'ર કે બા'દ યેહ આયતે મુબારક પઢિયે :

اِنَّ اللّٰهَ وَمَلٰٓئِكَتَهٗ يُصَلُّوْنَ عَلَى النَّبِيِّ ؕ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا صَلُّوْا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوْا تَسْلِيْمًا ۝ (پ۲۲ الاحزاب:۵٦)

સબ દુરૂદ શરીફ પઢ લેં ફિર પઢિયે :

سُبْحٰنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ۝ وَسَلٰمٌ عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ ۝ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝

(આખિર મેં કલિમા પઢ કર સુન્નત પર અમલ કી નિય્યત સે મુંહ પર દોનોં હાથ ફેર લીજિયે)

www.dawateislami.net

ફૈઝાને બિસ્મિલ્લાહ

بسم الله الرحمن الرحيم

ઈસ બાબ મેં ......

જિન્નાત સે સામાન કી હિફાઝત કા તરીકા	2
પુર અસરાર બૂઢા ઔર કાલા જિન્ન	11
ઘરેલૂ ઝગડોં કા ઈલાજ	41
નિગાહે મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم સે કુછ પોશીદા નહીં	44
બુખાર કે પાંચ મદની ઈલાજ	64
આધે સર કે દર્દ કે છ 6 ઈલાજ	70
દર્દે સર કે સાત ઈલાજ	71
આફતેં દૂર હોને કા આસાન વિર્દ	80
રોંગડે ખડે કર દેને વાલી હિકાયત	99
જાનવર ભી વલી કી તા'ઝીમ કરતે હૈં	107
ખ્વાબ બયાન કરને કે દલાઈલ	147
ચાલીસ રૂહાની ઈલાજ	167

SINGLE AFTER A 22

वरक़ उलटिये......

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઇસ હે. (ابو يعلى)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

ફૈઝાને બિસ્મિલ્લાહ

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ફરમાતે હૈં, “જો મુઝ પર એક બાર દુરૂદ ભેજે **અલ્લાહ** તઆલા ઉસ પર દસ[10] બાર રહમત નાઝિલ ફરમાએગા.” (مسلم ج ١ ص١٧٥ رقم الحديث ٤٠٨)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب! صلَّى اللّٰهُ تعالٰى على محمَّد

અધૂરા કામ : સરકારે મક્કએ મુકર્રમા, સરદારે મદીનએ મુનવ્વરહ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, “જો ભી અહમ કામ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم કે સાથ શુરૂઅ નહીં કિયા જાતા વોહ અધૂરા રહ જાતા હૈ.” (اَلدُّرُّالْمَنْثُور ج ١ ص ٢٦)

બિસ્મિલ્લાહ પઢે જાઈયે : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ખાને ખિલાને, પીને પિલાને, રખને ઉઠાને, ધોને પકાને, પઢને પઢાને, ચલને (ગાડી વગૈરા) ચલાને, ઉઠને ઉઠાને, બૈઠને બિઠાને, બત્તી જલાને, પંખા ચલાને, દસ્તર ખ્વાન બિછાને બઢાને, બિછોના લપેટને બિછાને, દુકાન ખોલને બઢાને, તાલા ખોલને લગાને, તેલ ડાલને

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

ઈત્ર લગાને, બયાન કરને ના'ત શરીફ સુનાને, જૂતી પહનને ઈમામા સજાને, દરવાઝા ખોલને બન્દ ફરમાને, અલ **ગરઝ** હર જાઈઝ કામ કે શુરૂઅ મેં (જબ કે કોઈ માનેએ શરઈ ન હો) بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم પઢને કી આદત બના કર ઈસ કી બરકતેં લૂટના ઐન સઆદત હૈ.

જિન્નાત સે સામાન કી હિફાઝત કા તરીકા : હઝરતે સય્યિદુના સફવાન બિન સુલૈમ رَحۡمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیۡه ફરમાતે હૈં, "ઈન્સાન કે સાઝો સામાન ઔર મલ્બૂસાત કો જિન્નાત ઈસ્તિ'માલ કરતે હૈં. લિહાઝા તુમ મેં સે જબ કોઈ શખ્સ કપડા (પહનને કે લિયે) ઉઠાએ યા (ઉતાર કર) રખે તો "**બિસ્મિલ્લાહ શરીફ**" પઢ લિયા કરે. ઈસ કે લિયે **અલ્લાહ** તઆલા કા નામ મોહર હૈ." (યા'ની **બિસ્મિલ્લાહ** પઢને સે જિન્નાત ઈન કપડોં કો ઈસ્તિ'માલ નહીં કરેંગે.)

(لقط المرجان فی احکام الجان لِلسُّیوطی ص ۹۸)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસી તરહ હર ચીઝ રખતે ઉઠાતે بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم પઢને કી આદત બનાની ચાહિયે. اِنۡ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ શરીર જિન્નાત કી દસ્ત બુર્દ સે હિફાઝત હાસિલ હોગી.

صَلُّوا عَلَی الۡحَبِیۡب ! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

બિસ્મિલ્લાહ દુરુસ્ત પઢિયે : بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم પઢને મેં દુરુસ્ત મખારિજ સે હુરૂફ કી અદાએગી લાઝિમી હૈ. ઔર કમ અઝ કમ ઈતની આવાઝ ભી ઝરૂરી હૈ કે રુકાવટ ન હોને કી સૂરત મેં અપને

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરૂદ પઢો, કે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

કાનોં સે સુન સકેં. જલ્દ બાઝી મેં બા'ઝ લોગ હુરૂફ ચબા જાતે હૈં. જાન બૂઝ કર ઈસ તરહ પઢના મમ્નૂઅ હૈ ઔર મા'ના ફાસિદ હોને કી સૂરત મેં **ગુનાહ.** લિહાઝા જલ્દી જલ્દી પઢને કી આદત કી વજહ સે જો લોગ ગલત પઢ ડાલતે હૈં વોહ અપની ઈસ્લાહ કર લેં નીઝ જહાં પૂરી પઢને કી કોઈ ખાસ વજહ મૌજૂદ ન હો વહાં સિર્ફ "**બિસ્મિલ્લાહ**" કહ લેં તબ ભી દુરુસ્ત હૈ.

ખલ્બલી મચ ગઈ : હઝરતે સય્યિદુના જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ رَضِىَ اللّٰه تَعَالٰى عَنْهُ ને ફરમાયા, "જબ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم નાઝિલ હુઈ તો બાદલ મશરિક કી સમ્ત દૌડે, હવાએં સાકિન હો ગઈં, સમુન્દર જોશ મેં આ ગયા, ચૌપાયોં ને ગૌર સે સુનને કે લિયે અપને કાન લગા દિયે ઔર શૈતાનોં કો આસ્માનોં સે પથ્થર મારે ગએ ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને ફરમાયા, "મુઝે મેરી ઈઝ્ઝતો જલાલ કી કસમ ! જિસ શૈ પર بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم પઢી ગઈ મૈં ઉસ મેં બરકત દૂંગા."

(اَلدُّرُّالْمَنْثُوْر ج ۱ ص ۲۶)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم પારહ 19 સૂરતુન્નમ્લ કી તીસવીં આયત કા હિસ્સા ભી હૈ ઔર કુરઆને મજીદ કી એક પૂરી આયતે મુબારકા ભી જો કે દો સૂરતોં કે **માબૈન**[1] ફાસિલે કે લિયે ઉતારી ગઈ.

(حَلْبِی کبیر ص۳۰۷)

مدینہ

1 : યા'ની દરમિયાન.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો લોગ અપની મજલિસ સે **અલ્લાહ** કે ઝિક્ર ઔર નબી પર દુરૂદ શરીફ પઢે બિગૈર ઉઠ ગએ તો વોહ બદબૂદાર મુર્દાર સે ઉઠે. (شعب الایمان)

બિસ્મિલ્લાહ કી "ب" કી જામેઇય્યત : અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ને બા'ઝ અમ્બિયા عَلَیْہِمُ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام પર સહાઇફ ઔર કુતુબ નાઝિલ ફરમાઈ જિન કી તા'દાદ **104** હૈ. ઇન મેં સે **50** સહીફે હઝરતે સય્યિદુના શીસ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام પર, **30** સહીફે હઝરતે સય્યિદુના ઇદરીસ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام,) **10** સહીફે હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્રાહીમ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام પર, **10** સહીફે હઝરતે સય્યિદુના મૂસા કલીમુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام પર તૌરાત શરીફ ઉતરને સે કબ્લ નાઝિલ હુએ નીઝ યેહ ચાર[4] બડી કિતાબેં નાઝિલ હુઈ : **(1) તૌરાત શરીફ** હઝરતે સય્યિદુના મૂસા કલીમુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام પર **(2) ઝબૂર શરીફ** હઝરતે સય્યિદુના દાવૂદ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام પર **(3) ઇન્જીલે મુકદ્દસ** હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام પર ઔર **(4) કુરઆને મુબીન** જનાબે **રહ્મતુલ્લિલ આલમીન** صَلَّی اللّٰہُ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم પર. (الاحسان بترتیب صحیح ابن حبان ج ۱ ص ۲۸۸، حلیة الاولیاء ج ۱ ص ۲۲۲ ملخصاً) ઇન તમામ કિતાબોં ઔર જુમ્લા સહાઇફ કા મતન ઔર મઝામીન કુરઆને મજીદ મેં ઔર સારે કુરઆને મજીદ કા મઝમૂન **સૂરએ ફાતિહા મેં ઔર સૂરતે ફાતિહા** કા સારા મઝમૂન بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم મેં ઔર بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم કા સારા મઝમૂન ઇસ કે હર્ફ "ب" મેં મૌજૂદ હૈ,

www.dawateislami.net

ઔર ઇસ કે મા'ના યેહ હૈં કે بِیْ کَانَ مَا کَانَ وَ بِیْ یَکُوْنُ مَا یَکُوْنُ (યા'ની જો કુછ ભી હૈ મુઝ (યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ) હી સે હૈ ઔર જો કુછ હોગા મુઝ (યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ) હી સે હોગા.) (اَلْمَجَالِسُ السَّنِیَّة ص ٣)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ઇસ્મે આ'ઝમ : હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُمَا સે રિવાયત હૈ કે અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉસ્માન ઇબ્ને અફ્ફાન رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ ને નબિયોં કે સુલ્તાન, સરવરે ઝીશાન, સરદારે દો[2] જહાન صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم સે بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ (કી ફઝીલત) કે બારે મેં ઇસ્તિફસાર કિયા, તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન, અનિલ ઉયૂબ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, "યેહ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે નામોં મેં સે એક નામ હૈ ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે ઇસ્મે આ'ઝમ ઔર ઇસ કે દરમિયાન ઐસા હી કુર્બ હૈ જૈસે આંખ કી સિયાહી (પુતલી) ઔર સફેદી મેં." (اَلْمُستَدرَك لِلحاكِم ج اوّل ص٧٣٨ رقم الحديث ٢٠٧١)

ઇસ્મે આ'ઝમ કે સાથ દુઆ કબૂલ હોતી હૈ : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! "ઇસ્મે આ'ઝમ" કી બહુત બરકતેં હૈં, ઇસ્મે આ'ઝમ કે સાથ જો દુઆ કી જાએ વોહ કબૂલ હો જાતી હૈ. સરકારે આ'લા હઝરત رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કે વાલિદે માજિદ હઝરત રઈસુલ મુતકલ્લિમીન મૌલાના નકી અલી ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْحَنَّان ફરમાતે હૈં, બા'ઝ ઉલમા ને بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ કો ઇસ્મે આ'ઝમ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ શરીફ પઢો, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (ابن عدی)

કહા. સરકારે બગદાદ હુઝૂરે ગૌસે પાક رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે મન્કૂલ હૈ, **બિસ્મિલ્લાહ** ઝબાને આરિફ (આરિફ યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કો પહચાનને વાલા) સે ઐસી હૈ જૈસે કલામે ખાલિક عَزَّوَجَلَّ સે **"કુન"**. ("કુન" યા'ની "હો જા.") (અહ્‌સનુલ વિઆઅ, સ. 1)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અપને નેક ઔર જાઈઝ કામોં મેં બરકત દાખિલ કરને કે લિયે હમેં પહલે بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم ઝરૂર પઢ લેના ચાહિયે. અગર આપ બાત બાત પર بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم પઢને કી આદત બનાને કે આરઝૂ મન્દ હૈં તો દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ સુન્નતોં ભરે સફર કો અપના મા'મૂલ બના લીજિયે. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કાફિલોં મેં દુઆએં કરને વાલોં કે મસાઈલ હલ હોને કે મુતઅદ્દદ વાકિઆત મિલતે રહતે હૈં. ચુનાન્ચે

ટેઢી નાક : એક ઈસ્લામી ભાઈ કા બયાન અપને અન્દાઝ મેં પેશ કરને કી સઅ્‌ય કરતા હૂં, મેરી નાક કી હડ્ડી ટેઢી થી, આંખોં ઔર સર કા દર્દ ભી પીછા નહીં છોડતા થા. મૈં ને નિશ્તર મેડિકલ અસ્પતાલ મેં ઑપરેશન કરવાને કા ઈરાદા કિયા થા. ઈસ સે કબ્લ આશિકાને રસૂલ કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે **મદની કાફિલે** કે સાથ સુન્નતોં ભરે સફર કી સઆદત હાસિલ હુઈ. પહલે હી સે સુન રખા થા કે **મદની કાફિલે** મેં દુઆએં કબૂલ હોતી હૈં લિહાઝા મૈં ને

www.dawateislami.net

બારગાહે ખુદા વન્દી عَزَّوَجَلَّ મેં દુઆ કી, "યા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કાફિલે કી બરકત સે મેરી નાક કી હડ્ડી દુરુસ્ત ફરમા દે." મદની કાફિલે સે વાપસી કે ચન્દ રોઝ બા'દ જો નાક કી હડ્ડી કો બગૌર દેખા તો મેરી ખુશી કી ઈન્તિહા ન રહી ક્યૂંકે આશિકાને રસૂલ કે કુર્બ મેં રહ કર મદની કાફિલે કે સદકે માંગી હુઈ દુઆ કી કબૂલિય્યત ખુલી આંખોં સે નઝર આ રહી થી ઔર વોહ યૂં કે મેરી **નાક કી ટેઢી હડ્ડી** બિલ્કુલ દુરુસ્ત હો ચુકી થી !

સીખને સુન્નતેં કાફિલે મેં ચલો લૂટને રહમતેં કાફિલે મેં ચલો
લેને કો બરકતેં કાફિલે મેં ચલો પાઓગે રાહતેં કાફિલે મેં ચલો
ટેઢી હોં હડ્ડિયાં હોંગી સીધી મિયાં દર્દ સારે મિટેં કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બેશક મુસાફિરોં કી દુઆ કબૂલ હૈ ઔર ફિર રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ કા મુસાફિર હો ઔર મઝીદ આશિકાને રસૂલ કે કુર્બ મેં દુઆ માંગી જાએ વોહ ક્યૂં ન કબૂલ હોગી. સરકારે આ'લા હઝરત رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે વાલિદે માજિદ રઈસુલ મુતકલ્લિમીન હઝરતે મૌલાના નકી અલી ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان "અહ્સનુલ વિઆઅ" સફહા 57 પર દુઆ કી કબૂલિય્યત કે આદાબ મેં સે 23 વાં "અદબ" બયાન કરતે હુએ ફરમાતે હૈં, ઔલિયા વ ઉલમા કી મજાલિસ". (યા'ની કિસી ભી વલી ઔર સુન્ની આલિમ કી મહફિલ મેં યા ઉન કે કુર્બ મેં દુઆ માંગેંગે તો કબૂલ હોગી.) ઈસ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દિન મેં 50 બાર દુરૂદે પાક પઢે કિયામત કે દિન મૈં ઉસ સે મુસાફહા કરૂં(યા'ની હાથ મિલાઊં)ગા. (ابن بشكوال)

"અદબ"કે હાશિયે મેં સરકારે આ'લા હઝરત رَحْمَۃُاللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ ઔલિયા વ ઉલમા કે બારે મેં ફરમાતે હૈં, "રબ عَزَّوَجَلَّ સહીહ હદીસે કુદસી મેં ફરમાતા હૈ, هُمُ الْقَوْمُ لَا يَشْقِى بِهِمْ جَلِيْسُهُمْ યા'ની "યેહ વોહ લોગ હૈં કે ઇન કે પાસ બૈઠને વાલા બદ બખ્ત નહીં રહતા."

(મત્બૂઆ મકતબતુલ મદીના)

یَك زمانه صُحبتِ باولیاء　　　بہتراز صدساله طاعت بے ریا

(યા'ની ઔલિયાએ કિરામ કી લમ્હા ભર સોહબત, સો[100] સાલ કી ખાલિસ ઇબાદત સે બેહતર હૈ.)

વલી ખ્વાહ હયાતે ઝાહિરી કે સાથ મુત્તસિફ હો યા મઝાર શરીફ મેં તશરીફ ફરમા હો ઉસ કા કુર્બ કબૂલિય્યતે દુઆ કા સબબ હૈ. કરોડોં શાફિઇય્યોં કે પેશવા હઝરતે સય્યિદુના ઇમામે શાફેઈ رَحْمَۃُاللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં, "મુઝે જબ કોઈ હાજત પેશ આતી હૈ, દો[2] રક્અત નમાઝ અદા કર કે ઇમામે આ'ઝમ અબૂ હનીફા رَحْمَۃُاللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ કે મઝારે પુર અન્વાર પર જા કર દુઆ માંગતા હૂં, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ મેરી હાજત પૂરી કર દેતા હૈ."

(الخیرات الحسان ص۲۳۰، مدینہ پبلشنگ)

આ'લા હઝરત رَحْمَۃُاللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ **કી કરામત : મા'લૂમ** હુવા મઝારાતે ઔલિયા رَحِمَهُمُ اللّٰہُ تعَالٰی પર ભી દુઆએં કબૂલ હોતીં, ઇલ્તિજાએં સુની જાતીં ઔર મુરાદેં બર આતી હૈં. ચુનાન્ચે સરકારે આ'લા હઝરત رَحْمَۃُاللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ જબ 21 બરસ કે નૌ જવાન થે ઉસ વક્ત કા વાકિઆ ખુદ ઉન હી કી ઝબાની મુલાહઝા હો, ચુનાન્ચે

www.dawateislami.net

ફરમાતે હૈં, સત્તરહવીં શરીફ માહે ફાખિર રબીઉલ આખિર સિ. 1293 હિ. મેં, કે ફકીર કો ઇક્કીસવાં[21] સાલ થા. આ'લા હઝરત મુસન્નિફે અલ્લામ સય્યિદુનલ વાલિદ قُدِّسَ سِرُّہُ الْمَاجِد વ હઝરતે મુહિબ્બુર્રસૂલ જનાબ મૌલાના મૌલવી મુહમ્મદ અબ્દુલ કાદિર સાહિબ બદાયૂની دَامَتْ بَرَکَاتُہُمُ الْعَالِیَہ કે હમરાહે રિકાબ હાઝિરે બારગાહે બેકસ પનાહે હુઝૂરે પુરનૂર મહબૂબે ઇલાહી નિઝામુલ હક્કે વદ્દીન સુલ્તાનુલ ઔલિયા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ હુવા. હુજરએ મુકદ્દસા કે ચાર તરફ મજાલિસે બાતિલા લહ્‌વો સુરૂદ ગર્મ થીં. શોરો ગોગા સે કાન પડી આવાઝ ન સુનાઈ દેતી. દોનોં હઝરાતે આલિય્યાત અપને કુલૂબે મુત્મઇન્ના કે સાથ હાઝિરે મુવાજહએ અક્દસ હો કર મશ્ગૂલ હુએ. ઇસ ફકીરે બે તૌકીર ને હુજૂમે શોરો શર સે ખાતિર (યા'ની દિલ) મેં પરેશાની પાઈ. દરવાઝએ મુતહ્હરા પર ખડે હો કર હઝરતે સુલ્તાનુલ ઔલિયા رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ સે અર્ઝ કી કે ઐ મૌલા ! ગુલામ જિસ કે લિયે હાઝિર હુવા, યેહ આવાઝેં ઉસ મેં ખલલ અન્દાઝ હૈં. (લફ્ઝ યેહી થે યા ઇન કે કરીબ, બહર હાલ મઝમૂને મા'રૂઝા યેહી થા) યેહ અર્ઝ કર કે **બિસ્મિલ્લાહ** કહ કર દહ્‌ના પાઉં દરવાઝએ હુજરએ તાહિરા મેં રખા બિઔને રબ્બે કદીર عَزَّوَجَلَّ વોહ સબ આવાઝેં દફ્અતન ગુમ થીં. મુઝે ગુમાન હુવા કે યેહ લોગ ખામોશ હો રહે, પીછે ફિર કર દેખા તો વોહી બાઝાર ગર્મ થા. કદમ, કે રખા થા બાહર હટાયા ફિર આવાઝોં કા વોહી જોશ પાયા. ફિર **બિસ્મિલ્લાહ** કહ કર દહ્‌ના પાઉં અન્દર રખા. بِحَمْدِ اللّٰہِ تَعَالٰی ફિર વૈસે હી કાન

www.dawateislami.net

ઠન્ડે થે. અબ મા'લૂમ હુવા કે યેહ મૌલા عَزَّوَجَلَّ કા કરમ ઔર હઝરતે સુલ્તાનુલ ઔલિયા رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી કરામત ઔર ઈસ બન્દએ નાચીઝ પર રહમતો મઉનત હૈ. શુક્ર બજા લાયા ઔર હાઝિરે મુવાજહએ આલિયા હો કર મશ્ગૂલ રહા. કોઈ આવાઝ ન સુનાઈ દી, જબ બાહર આયા ફિર વોહી હાલ થા કે ખાનકાહે અક્દસ કે બાહર કિયામ ગાહ તક પહોંચના દુશ્વાર હુવા. ફકીર ને યેહ અપને ઊપર ગુઝરી હુઈ ગુઝારિશ કી, કે અવ્વલ તો વોહ ને'મતે ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ થી ઔર રબ عَزَّوَجَلَّ ફરમાતા હૈ, [1] وَاَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ અપને રબ عَزَّوَجَلَّ કી ને'મતોં કો લોગોં સે ખૂબ બયાન કર. મઅ હાઝા ઈસ મેં ગુલામાને ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰى કે લિયે બિશારત ઔર મુન્કિરોં પર બલા વ હસરત હૈ. ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ ! સદકા અપને મહબૂબોં (رِضْوَانُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهِمْ اَجْمَعِيْن) કા હમેં દુન્યા વ આખિરત વ કબ્રો હશ્ર મેં અપને મહબૂબોં عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان કે બરકાતે બે પાયાં સે બહરા મન્દ ફરમા.

(અહ્સનુલ વિઆઅ લિ આદાબિદ્દુઆઅ, સ. 60 તા 61)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યેહ હિકાયત "બાઈસ ખ્વાજા કી ચૌખટ દેહલી શરીફ" કી હૈ. ઈસ મેં તાજદારે દેહલી હઝરતે સય્યિદુના ખ્વાજા મહબૂબે ઈલાહી નિઝામુદ્દીન ઔલિયા رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી નુમાયાં કરામત હૈ. જબકે મેરે આકા આ'લા હઝરત رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه

مدینہ

[1] پ ۳۰ سورۃ الضّحیٰ آیت ۱۱

www.dawateislami.net

કી ભી યેહ કરામત હી હૈ કે કબ્રે અન્વર વાલે કમરે મેં કદમ રખતે થે તો ઉન્હેં ઢોલ બાજોં કી આવાઝેં ન સુનાઈ દેતી થીં. ઈસ હિકાયત સે યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે બિલફર્ઝ અગર મઝારાતે ઔલિયા પર જુહલા ગૈર શરઈ હરકાત કર રહે હોં ઔર ઉન કો રોકને કી કુદરત ન હો તબ ભી અપને આપ કો અહલુલ્લાહ رَحِمَهُمُ اللّٰه تعَالٰی કે દરબારોં કી હાઝિરી સે મહરૂમ ન કરે. હાં મગર યેહ વાજિબ હૈ કે ઈન ખુરાફાત કો દિલ સે બુરા જાને ઔર ઈન મેં શામિલ હોને સે બચે. બલ્કે ઈન કી તરફ દેખને સે ભી ખુદ કો બચાએ.

પુર અસરાર બૂઢા ઔર કાલા જિન્ન : મસ્જિદુન્નબવિય્યિશ્શરીફ عَلٰی صَاحِبِهَا الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કી પુર બહાર ફઝાઓં મેં એક બાર અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ ઔર દીગર સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان મેં કુરઆને પાક કે ફઝાઈલ પર મુઝાકરહ હો રહા થા. ઈસ દૌરાન હઝરતે સય્યિદુના અમ્ર બિન મઅદી કરિબ رَضِیَ اللّٰه تعَالٰی عَنْهُ ને અર્ઝ કિયા, “યા અમીરલ મુઅમિનીન ! આપ હઝરાત بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم કે અજાઈબાત કો ક્યૂં ભૂલ રહે હૈં, ખુદા عَزَّوَجَلَّ કી કસમ ! بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم બહુત હી બડા અજૂબા હૈ, અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰه تعَالٰی عَنْهُ સીધે હો કર બૈઠ ગએ ઔર ફરમાને લગે, “ઐ અબૂ સૌર ! (યેહ હઝરતે સય્યિદુના અમ્ર બિન મઅદી કરિબ કી કુન્યત થી) આપ હમેં કોઈ **અજીબા** સુનાઈયે, ચુનાન્ચે

www.dawateislami.net

હઝરતે સય્યિદુના અમ્ર બિન મઅદી કરિબ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ ને ફરમાયા, "ઝમાનએ જાહિલિય્યત થા, કહ્તસાલી કે દૌરાન તલાશે રિઝ્ક કી ખાતિર મૈં એક જંગલ સે ગુઝરા, દૂર સે એક ખૈમે પર નઝર પડી, કરીબ હી એક ઘોડા ઔર કુછ મવેશી ભી નઝર આએ. જબ કરીબ પહોંચા તો વહાં એક હસીનો જમીલ ઔરત ભી મૌજૂદ થી ઔર ખૈમે કે સેહ્ન મેં એક બૂઢા શખ્સ ટેક લગા કર બૈઠા હુવા થા." મૈં ને ઉસ કો ધમકાતે હુએ કહા, "જો કુછ તેરે પાસ હૈ મેરે હવાલે કર દે !" ઉસ ને કહા, "ઐ આદમી ! અગર તૂ મેહમાની ચાહતા હૈ તો આ જા ઔર અગર ઈમદાદ દરકાર હૈ તો હમ તેરી મદદ કરેંગે". મૈં ને કહા, "બાતેં મત બના, તેરે પાસ જો કુછ હૈ મેરે હવાલે કર દે !" તો વોહ બૂઢા કમઝોરોં કી તરહ બ મુશ્કિલ તમામ ખડા હુવા ઔર بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ પઢ કર મેરે કરીબ આયા ઔર નિહાયત ફુરતી સે મુઝ પર ઝપટા ઔર મુઝે પટખ કર મેરે સીને પર ચઢ બૈઠા ઔર કહને લગા, "અબ બોલ ! મૈં તુઝે ઝબ્હ કર દૂં યા છોડ દૂં ?" મૈં ને ઘબરા કર કહા, "છોડ દો" વોહ મેરે સીને સે હટ ગયા. મૈં ને દિલ મેં અપને આપ કો મલામત કી ઔર કહા, "ઐ અમ્ર ! તૂ અરબ કા મશ્હૂર શહ સુવાર હૈ ઈસ કમઝોર બૂઢે સે હાર કર ભાગના ના મર્દી હૈ. ઈસ ઝિલ્લત સે તો મર જાના હી બેહતર હૈ." ચુનાન્ચે મૈં ને ફિર ઉસ સે કહા, "તેરે પાસ જો કુછ હૈ મેરે હવાલે કર દે !" યેહ સુનતે હી بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ પઢ કર વોહ **પુર અસરાર બૂઢા** ફિર મુઝ પર હમલા આવર હુવા ઔર ચશ્મે ઝદન મેં મુઝે ગિરા કર સીને પર સુવાર હો ગયા ઔર કહને લગા,

www.dawateislami.net

"બોલ, તુઝે ઝબ્હ કર દૂં યા છોડ દૂં ?" મૈં ને કહા, "મુઝે મુઆફ કર દો." ઉસ ને છોડ દિયા મગર ફિર મૈં ને ઉસ સે સારે માલ કા મુતાલબા કર દિયા. ઉસ ને بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ પઢ કર ફિર પછાડ કર મુઝ પર કાબૂ પા લિયા, મૈં ને કહા, "મુઝે છોડ દો !" ઉસ ને કહા, "અબ તીસરી બાર મૈં ઐસે હી નહીં છોડૂંગા" યેહ કહ કર ઉસ ને પુકાર કર કહા, "ઐ કનીઝ ! તેઝ ધારદાર તલવાર લે આ !" વોહ લે આઈ, ઉસ ને મેરે સર કે અગલે હિસ્સે કી ચોટી કાટ ડાલી ઔર મુઝે છોડ દિયા. હમ અરબોં મેં રવાજ હૈ કે જબ કિસી કી ચોટી કે બાલ કાટ દિયે જાતે હૈં તો વોહ દોબારા ઉગને સે કબ્લ અપને ઘર વાલોં કો મુંહ દિખાતે હુએ શરમાતા હૈ. (ક્યૂંકે ચોટી કટ જાના શિકસ્ત ખૂર્દા કી અલામત હૈ.) ચુનાન્ચે મૈં એક સાલ તક ઉસ **પુર અસરાર બૂઢે** કી ખિદમત કા પાબન્દ હો ગયા.

સાલ પૂરા હો જાને કે બા'દ વોહ મુઝે એક વાદી મેં લે ગયા. વહાં ઉસ ને બુલન્દ આવાઝ સે بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ પઢી તો તમામ પરિન્દે અપને ઘોંસલોં સે બાહર નિકલ કર ઉડ ગએ, દોબારા[2] ઈસી તરહ પઢને પર તમામ દરિન્દે અપની અપની પનાહ ગાહોં સે બાહર ચલે ગએ. ફિર તીસરી[3] બાર ઝોર સે પઢને પર ઊની લિબાસ મેં મલ્બૂસ ખજૂર કે તને જિતના લમ્બા ખૌફનાક કાલા જિન્ન ઝાહિર હુવા, ઉસ કો દેખ કર મેરે બદન મેં ઝુરઝુરી કી લહર દૌડ ગઈ. પુર અસરાર બૂઢે ને કહા, "ઐ અમ્ર ! હિમ્મત રખ, અગર યેહ મુઝ પર ગલબા પા લે તો કહના, અબ કી બાર મેરા સાથી بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

www.dawateislami.net

કી બરકત સે ગાલિબ હોગા.” ફિર વોહ પુર અસરાર બૂઢા ઔર કાલા જિન્ન દોનોં ગુથ્થમ ગુથ્થા હો ગએ, પુર અસરાર બૂઢા હાર ગયા ઔર કાલા જિન્ન ઉસ પર ગાલિબ આ ગયા. ઈસ પર મૈં ને કહા, “અબ કી બાર મેરા સાથી લાત વ ઉઝ્ઝા (યા'ની કાફિરોં કે ઈન દોનોં બુતોં) કી વજહ સે જીત જાએગા. યેહ સુન કર પુર અસરાર બૂઢે ને મુઝે ઐસા ઝોરદાર તમાંચા રસીદ કિયા કે મુઝે દિન દહાડે તારે નઝર આ ગએ. ઔર ઐસા મહસૂસ હુવા કે અભી મેરા સર ઉખડ કર ધડ સે જુદા હો જાએગા. મૈં ને મા'ઝિરત ચાહી ઔર કહા કે દોબારા ઐસી હરકત નહીં કરૂંગા. ચુનાન્ચે દોનોં મેં ફિર મુકાબલા હુવા. પુર અસરાર બૂઢા ઉસ કાલે જિન્ન કો દબોચને મેં કામ્યાબ હો ગયા તો મૈં ને કહા, “મેરા સાથી بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡم કી બરકત સે ગાલિબ આ ગયા.” યેહ કહને કી દેર થી કે પુર અસરાર બૂઢે ને નિહાયત ફુરતી કે સાથ ઉસ કો ઝમીન મેં સે લકડી કી તરહ ગાડ દિયા. ઔર ફિર ઉસ કા પેટ ચીર કર ઉસ મેં સે લાલટેન કી તરહ કોઈ ચીઝ નિકાલી ઔર કહા, “એ અમ્ર ! યેહ ઈસ કા ધોકા ઔર કુફ્ર હૈ.” મૈં ને ઉસ પુર અસરાર બૂઢે સે ઈસ્તિફસાર કિયા, આપ કા ઔર ઈસ કાલે જિન્ન કા કિસ્સા ક્યા હૈ ?” કહને લગા, “એક નસરાની જિન્ન મેરા દોસ્ત થા, ઉસ કી કૌમ સે હર સાલ એક જિન્ન મેરે સાથ જંગ લડતા હૈ ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡم કી બરકત સે મુઝે ફત્હ અતા ફરમાતા હૈ.”

ફિર હમ આગે બઢ ગએ. એક મકામ પર વોહ પુર અસરાર બૂઢા જબ ગાફિલ હો કર સો ગયા તો મૌકઅ પા કર મૈં ને ઉસ કી તલવાર છીન કર નિહાયત ફુરતી કે સાથ ઉસ કી પિંડલિયોં પર એક

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર કસરત સે દુરૂદ પઢો ક્યૂંકે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ પર પેશ કિયા જાતા હૈ. (طبرانی)

મક્કતુલ મુકર્રમા મદીનતુલ મુનવ્વરા જન્નતુલ બકીઅ

ઝોરદાર વાર કિયા જિસ સે દોનોં ટાંગેં કટ કર જિસ્મ સે જુદા હો ગઈ, વોહ ચીખને લગા, "ઓ ગદ્દાર ! તૂને મુઝે સખ્ત ધોકા દિયા હૈ !" મગર મૈં ને ઉસ કો સંભલને કા મૌકઅ હી ન દિયા, પૈ દર પૈ વાર કર કે ઉસ કે ટુકડે ટુકડે કર ડાલે ! ફિર જબ મૈં ખૈમે મેં વાપસ આયા તો વોહ કનીઝ બોલી, "ઐ અમ્ર ! જિન્ન સે મુકાબલે કા ક્યા બના ? મૈં ને કહા, "બૂઢે શૈખ કો જિન્નાત ને કત્લ કર દિયા હૈ." વોહ કહને લગી, "તૂ ઝૂટ બોલ રહા હૈ. ઓ બે વફા ! ઉસ કે કાતિલ જિન્નાત નહીં બલ્કે તૂ ખુદ હૈ યેહ કહ કર ઉસ ને બે કરાર વ અશ્કબાર હો કર અરબી મેં પાંચ અશ્આર પઢે જિન કા તરજમા હૈ :

"(1) ઐ મેરી આંખ ! તૂ ઉસ બહાદુર શહ સુવાર પર ખૂબ રો ઔર પૈ દર પૈ આંસૂ બહા. (2) ઐ **અમ્ર** ! તેરી ઝિન્દગી પર અફસોસ હૈ, હાલાંકે તેરે દોસ્ત કો ઝિન્દગી ને મૌત કી તરફ ધકેલ દિયા હૈ. (3) ઔર (ઐ અમ્ર ! અપને દોસ્ત કો અપને હાથોં) કત્લ કરને કે બા'દ તૂ (અપને કબીલે) બની ઝુબૈદા ઔર કુફ્ફાર (યા'ની ના શુક્રોં) કે ગુરોહ કે સામને કિસ તરહ ફખ્ર કે સાથ ચલ સકતા હૈ. (4) મુઝે મેરી ઉમ્ર કી કસમ ! (ઐ અમ્ર) અગર તૂ લડને મેં વાકેઈ સચ્ચા હોતા (યા'ની બિગૈર ધોકા દિયે મર્દોં કી તરહ ઉસ સે મુકાબલા કરતા) તો ઉસ કી તરફ સે ઝરૂર તેઝ ધારદાર તલવાર તુઝ તક પહોંચ કર રહતી. (ઔર તેરા કામ તમામ કર દેતી). (5) (ઐ ઉસ બૂઢે કો કત્લ કરને વાલે !) બાદશાહે હકીકી (**અલ્લાહ** તઆલા) તુઝે બુરા ઔર ઝિલ્લત વાલા બદલા દે (તેરે જુર્મ કે બદલે મેં) ઔર તુઝે ભી ઉસ કી તરફ સે ઝિલ્લત વ રુસ્વાઈ વાલી ઝિન્દગી મિલે (જિસ તરહ કે તૂને અપને દોસ્ત કે સાથ ઝિલ્લત વ રુસ્વાઈ વાલા સુલૂક કિયા હૈ)."

www.dawateislami.net

મૈં ઝલ્લા કર કત્લ કરને કે લિયે ઉસ પર ચઢ દૌડા મગર વોહ હૈરત અંગેઝ તૌર પર મેરી નઝરોં સે ઓઝલ હો ગઈ ગોયા ઉસ કો ઝમીન ને નિગલ લિયા.

(مُلَخَّص از: لقط المرجان فی احکام الجان لِلسُّیوطی ص ۱۴۱ تا۱۴۳)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ કી કિસ કદર હૈરત અંગેઝ બરકાત હૈં. ઈન બરકતોં કો લૂટને કી આદત બનાને કે લિયે દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કાફિલોં મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ સફર કી સઆદત હાસિલ કીજિયે. اِنۡ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ આપ કે મસાઈલ હૈરત અંગેઝ તૌર પર હલ હોંગે ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે ફઝલો કરમ સે ગૈબી ઈમદાદેં હોંગી.

નિય્યત સાફ મન્ઝિલ આસાન : આશિકાને રસૂલ કા એક મદની કાફિલા કપડવંજ (ગુજરાત, અલ હિન્દ) પહોંચા "અલાકાઈ દૌરા" કે દૌરાન એક શરાબી સે મુડભેડ હો ગઈ, આશિકાને રસૂલ ને ઉસ પર ખૂબ ઈન્ફિરાદી કોશિશ કી, જબ ઉસ ને સબ્ઝ સબ્ઝ ઈમામે વાલોં કી શફકતેં ઔર પ્યાર દેખા તો હાથોં હાથ ઉન કે સાથ ચલ પડા, આશિકાને રસૂલ કી સોહબત કી બરકત સે ગુનાહોં સે તૌબા કી, દાઢી મુબારક બઢા લી, સબ્ઝ ઈમામે કા તાજ ભી સર પર સજ ગયા, મદની લિબાસ કા ભી ઝેહ્ન બન ગયા, છ[6] દિન તક મદની કાફિલે મેં સફર કી સઆદત હાસિલ કર સકા, મઝીદ 92 દિન

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : ઉસ શખ્સ કી નાક ખાક આલૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢે. (ترمذی)

કે લિયે મદની કાફિલે મેં સફર કી નિય્યત કી મગર ઝાદે કાફિલા યા'ની સફર કે અખરાજાત ન થે. એક દિન એક રિશ્તેદાર સે મુલાકાત હો ગઈ ઉસ ને જબ મુઆશરે કે બદનામ ઔર શરાબી કો દાઢી, સબ્ઝ સબ્ઝ ઈમામે ઔર મદની લિબાસ મેં દેખા તો દેખતા રહ ગયા, જબ ઉસ કો બતાયા ગયા કે યેહ સબ મદની કાફિલે મેં સફર કી બરકત હૈ ઔર اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ અસ્બાબ હો જાને કી સૂરત મેં મઝીદ 92 દિન કે સફર કા અઝ્મે મુસમ્મમ હૈ. તો ઉસ રિશ્તેદાર ને કહા, "પૈસોં કી ફિક્ર મત કરો. 92 દિન કે મદની કાફિલે મેં સફર કા ખર્ચ મુઝ સે કબૂલ કર લો ઔર સાથ મેં 92 દિન તક ઘર કે અખરાજાત ભી અપને ઝિમ્મે લેતા હૂં," યૂં વોહ "દીવાના" 92 દિન કે લિયે મદની કાફિલે કા મુસાફિર બન ગયા.

ગૈબી ઈમદાદ હો, ઘર ભી આબાદ હો
ચલ કે ખુદ દેખ લેં, કાફિલે મેં ચલો
રિઝ્ક કે દર ખુલેં, બરકતેં ભી મિલેં
લુત્ફે હક દેખ લેં, કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

પાંચ મદની ફૂલ : હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન અમ્ર બિન અલ આસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ કા ઈર્શાદે સઆદત બુન્યાદ હૈ, "પાંચ આદતેં ઐસી હૈં કે કોઈ ઉન્હેં ઈખ્તિયાર કર લે તો દુન્યા વ આખિરત મેં સઆદત મન્દ હો જાએ. (1) વક્તન ફ વક્તન لَآ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ مُحَمَّدٌ رَّسُوۡلُ اللّٰہِ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કહતા રહે (2) જબ કિસી મુસીબત મેં મુબ્તલા હો (મસલન : બીમાર હો યા નુકસાન હો જાએ

www.dawateislami.net

યા પરેશાની કી ખબર સુને) તો اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رٰجِعُوْنَ ઔર لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ પઢે. (3) જબ ભી ને'મત મિલે તો શુક્રાને મેં اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ કહે. (4) જબ કિસી (જાઇઝ) કામ કા આગાઝ કરે તો بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ પઢે ઔર (5) જબ ગુનાહ કર બૈઠે તો યૂં કહે, اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ الْعَظِيْمَ وَ اَتُوْبُ اِلَيْهِ (યા'ની મૈં અઝમત વાલે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે મગ્ફિરત તલબ કરતે હુએ ઉસ કી તરફ તૌબા કરતા હૂં.) (اَلْمُنَبِّهَات لِلْعَسْقَلَانِی ص ٥٨)

જૈસા દરવાઝા વૈસી ભીક : મુફસ્સિરે શહીર હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْمَنَّان ફરમાતે હૈં, "**અલ્લાહ** તઆલા ને بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ મેં અપને ઇસ્મે ઝાત કે સાથ રહમત કી દો[2] સિફાત કા બયાન ફરમાયા હૈ ક્યૂંકે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે નામે મુબારક મેં હૈબત થી ઔર રહમાન ઔર રહીમ મેં રહમત. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા નામ સુન કર નેક બન્દોં કો ભી કુછ અર્ઝ કરને કી જુરઅત ન હોતી થી લેકિન **રહમાન** ઔર **રહીમ** સુન કર હર મુજરિમ ઔર ખતાકાર કો ભી અર્ઝ કરને કી હિમ્મત પડી ઔર હકીકત ભી યેહી હૈ, ઉસ કે જલાલ કે સામને કૌન દમ માર સકતા હૈ ઔર ઝુહૂરે જમાલ કે વક્ત હર એક નાઝ કર સકતા હૈ. "તફસીરે કબીર શરીફ" મેં ઇસ કે મા તહ્ત એક **અજીબ હિકાયત** લિખી હૈ કે એક સાઇલ એક બહુત બડે માલદાર કે અઝીમુશ્શાન દરવાઝે પર આયા ઔર કુછ સુવાલ કિયા, મકાન મેં સે મા'મૂલી સી ચીઝ આઈ. ફકીર ને લે લી ઔર ચલા ગયા. દૂસરે દિન એક બહુત મઝબૂત ફાવડા લે કર આયા ઔર

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ابن سنی)

દરવાઝા ખોદને લગા, માલિક ને પૂછા, “યેહ ક્યા કરતા હૈ ?” ફકીર ને કહા, “યા તો અતા કો દરવાઝે કે લાઈક કર યા દરવાઝા અતા કે લાઈક કર.” યા'ની જબ દરવાઝા ઈતના બડા બનાયા હૈ તો ઝરૂરી હૈ કે બડે દરવાઝે સે બડી હી ભીક મિલા કરે ક્યૂંકે અતા દરવાઝે ઔર નામ કે લાઈક હી હોની ચાહિયે. હમ ફકીર ગુનહગાર બન્દે ભી અર્ઝ કરતે હૈં, “એ મૌલા عَزَّوَجَلَّ હમ કો હમારે લાઈક ન દે બલ્કે અપને જૂદો સખા કે લાઈક દે. બેશક હમ ગુનહગાર હૈં લેકિન તેરી ગફ્ફારી હમારી ગુનહગારી સે વસીઅ હૈ.

(તફસીરે નઈમી પહલા પારહ સ. 40)

ગુનહે ગદા કા હિસાબ ક્યા વોહ અગર્ચે લાખ સે હૈં સિવા
મગર ઐ અફુવ્વ عَزَّوَجَلَّ *તેરે અફવ કા ન હિસાબ હૈ ન શુમાર હૈ*

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ યકીનન રહમાન ઔર રહીમ હૈ, જો ઉસ કી રહમત પર નઝર રખે ઔર ઉસ કે સાથ અપના હુસ્ને ઝન કાઈમ કરે اِنْ شَآءَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ દોનોં[2] જહાં મેં ઉસ કા બેડા પાર હૈ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત સે ઉસ કો કભી ભી મહરૂમી નહીં હો સકતી. ચુનાન્ચે તફસીરે નઈમી પારહ અવ્વલ સ. 38 પર હૈ.

રહમત ભરી હિકાયત : દો[2] ભાઈ થે, એક પરહેઝ ગાર દૂસરા બદકાર. જબ બદકાર મરને લગા તો પરહેઝ ગાર ભાઈ ને કહા, “દેખા તુઝે મૈં ને બહુત સમઝાયા મગર તૂ અપને ગુનાહોં સે બાઝ ન

www.dawateislami.net

આયા, અબ બોલ તેરા ક્યા હાલ હોગા ? ઉસ ને જવાબ દિયા કે અગર કિયામત કે રોઝ મેરા રબ عَزَّوَجَلَّ મેરા ફૈસલા **મેરી માં** કે સિપુર્દ કર દે તો બતાઓ કે માં મુઝે કહાં ભેજેગી દોઝખ મેં યા જન્નત મેં ? પરહેઝ ગાર ભાઈ ને કહા કે માં તો વાકેઈ જન્નત મેં હી ભેજેગી. ગુનહગાર ને જવાબ દિયા. "મેરા રબ عَزَّوَجَلَّ "મેરી માં સે ભી ઝિયાદા મેહરબાન હૈ." યેહ કહા ઔર ઈન્તિકાલ હો ગયા. બડે ભાઈ ને ખ્વાબ મેં ઉસે નિહાયત ખુશહાલ દેખા, મગ્ફિરત કી વજહ પૂછી, કહા, "મરતે વક્ત કી ઉસી બાત ને મેરે તમામ ગુનાહ બખ્શવા દિયે.

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

હમ ગુનહગારોં પે તેરી મેહરબાની ચાહિયે
સબ ગુનહ ધુલ જાએંગે રહમત કા પાની ચાહિયે

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! વાકેઈ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત બહુત બડી હૈ, ઝબાન સે નિકલા હુવા "એક લફ્ઝ" મગ્ફિરત કા સબબ ભી હો સકતા હૈ ઔર હલાકત કા ભી. જૈસા કે અભી હિકાયત મેં આપ ને સુના કે એક જુમ્લે ને ઉસ ગુનહગાર કા બેડા પાર કરવા દિયા. ઈસી તરહ હલાકત કી મિસાલ યેહ હૈ કે અગર કોઈ ઝબાન સે સરીહ કુફ્ર બક દે ઔર તૌબા કિયે બિગૈર મર જાએ તો હમેશા કે લિયે જહન્નમ ઉસ કા મુકદ્દર હૈ. હલાકત સે ખુદ કો બચાને ઔર

www.dawateislami.net

મગ્ફિરત પાને કા એક બેહતરીન ઝરીઆ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કાફિલોં મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ સુન્નતોં ભરા સફર ભી હૈ. અગર સફર કી સચ્ચી નિય્યત કર લી જાએ ઔર કિસી વજહ સે સફર નસીબ ન હો તબ ભી اِنْ شَآءَ اللہ عَزَّوَجَلَّ બેડા પાર હૈ.

મદની કાફિલે મેં સફર કી નિય્યત કરને વાલે એક ખુશ નસીબ કી ઈમાન અફરોઝ હિકાયત સુનિયે ઔર ઝૂમિયે. ચુનાન્ચે

બાગ કા ઝૂલા : એક મહલ્લે મેં અલાકાઈ દૌરા સે મુતઅસ્સિર હો કર એક મૉડર્ન નૌ જવાન મસ્જિદ મેં આ ગયા. બયાન મેં મદની કાફિલોં મેં સફર કી તરગીબ દિલાઈ ગઈ તો ઉસ ને મદની કાફિલે મેં સફર કરને કે લિયે નામ લિખવા દિયા. અભી મદની કાફિલે મેં ઉસ કી રવાનગી મેં કુછ દિન બાકી થે કે કઝાએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ સે ઉસ કા ઈન્તિકાલ હો ગયા. કિસી અહલે ખાના ને મર્હૂમ કો ખ્વાબ મેં ઈસ હાલત મેં દેખા કે વોહ એક હરિયાલે બાગમેં હશ્શાશ બશ્શાશ ઝૂલા ઝૂલ રહા હૈ. પૂછા, "યહાં કૈસે આ ગએ ?" જવાબ દિયા, "દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કાફિલે કે સાથ આયા હૂં, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા બડા કરમ હુવા હૈ, મેરી માં સે કહ દેના કે વોહ મેરા ગમ ન કરે મૈં યહાં બહુત ચૈન સે હૂં."

ખુલ્દ મેં હોગા હમારા દાખિલા ઈસ શાન સે
યા રસૂલલ્લાહ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم *કા ના'રા લગાતે જાએંગે*

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ગૈરે નબી કા ખ્વાબ શરીઅત મેં હુજ્જત નહીં મગર, હમેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત કી ઉમ્મીદ રખની ચાહિયે ઔર સાથ હી સાથ ઉસકી ખુફ્યા તદબીર સે ડરના ભી ચાહિયે.

યેહ સબ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી મશિય્યત પર હૈ કે અગર ચાહે તો કિસી એક ગુનાહ પર ગરિફ્ત ફરમા લે ઔર ચાહે તો કિસી એક નેકી પર નવાઝ દે યા મહ્‌ઝ અપને ફ઼ઝ્લો કરમ સે યૂં હી નવાઝ દે. ચુનાન્ચે પારહ 24 સૂરતુઝ્ઝુમર કી આયત નમ્બર 53 મેં ખુદાએ રહમાન عَزَّوَجَلَّ કા ફરમાને મગ્ફિરત નિશાન હૈ,

قُلْ یٰعِبَادِیَ الَّذِیْنَ اَسْرَفُوْا عَلٰۤى اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوْا مِنْ رَّحْمَةِ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ یَغْفِرُ الذُّنُوْبَ جَمِیْعًا ؕ اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِیْمُ

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : તુમ ફરમાઓ, એ મેરે વોહ બન્દો જિન્હોં ને અપની જાનોં પર ઝિયાદતી કી, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત સે ના ઉમ્મીદ ન હો, બેશક **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સબ ગુનાહ બખ્શ દેતા હૈ. બેશક વોહી બખ્શને વાલા મેહરબાન હૈ.

બુખારી શરીફ કી હદીસ મેં યેહ મઝમૂન મૌજૂદ હૈ કે

100 અફરાદ કા કાતિલ બખ્શા ગયા : બની ઈસરાઈલ કા એક શખ્સ જિસ ને 99 કત્લ કિયે થે એક **રાહિબ**[1] કે પાસ પહોંચા ઔર પૂછા, "ક્યા મેરે જૈસે મુજરિમ કે લિયે કોઈ તૌબા કી ગુન્જાઇશ

1 : યા'ની ઈસાઈ ઈબાદત ગુઝાર, તારિકુદ્દુન્યા.

હૈ ?" રાહિબ ને ઉસે માયૂસ કર દિયા તો ઉસ ને રાહિબ કો ભી કત્લ કર ડાલા. મગર ફિર નાદિમ હો કર તૌબા કા તરીકા લોગોં સે પૂછતા ફિરા. આખિર કિસી ને કહા કે, "ફુલાં કસ્બે મેં ચલે જાઓ." (વહાં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા એક વલી હૈ વોહ તુમ્હારી રહનુમાઇ કરેગા.) ચુનાન્ચે વોહ ઉસ કી તરફ ચલ દિયા મગર રાસ્તે મેં બીમાર હો ગયા. જબ કરીબુલ મર્ગ હુવા તો ઉસ ને અપના સીના ઉસ કસ્બે કી તરફ કર દિયા ઔર ફૌત હો ગયા. અબ ઉસ કો લે જાને કે બારે મેં રહમત વ અઝાબ કે ફિરિશ્તોં મેં ઇખ્તિલાફ હુવા. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને મય્યિત ઔર કસ્બે કે દરમિયાન વાલે હિસ્સએ ઝમીન કો સિમટ કર મય્યિત કે કરીબ હો જાને કા હુક્મ ફરમાયા. ઔર જિધર સે વોહ ચલા થા ઔર જહાં પહોંચ કર ફૌત હુવા થા ઉસ દરમિયાની ફાસિલે કો મઝીદ તવીલ હો જાને કા હુકમ ફરમાયા. ફિર પૈમાઇશ કા હુક્મ ફરમાયા તો વોહ જિસ કસ્બે કી તરફ જા રહા થા ઉસ સે એક બાલિશ્ત કરીબ પાયા ગયા ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને ઉસ કી મગ્ફિરત ફરમા દી. (صحیح بخاری رقم الحدیث ۳٤۷۰ ج۲ ص ٤٦٦)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! મા'લૂમ હુવા ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللهُ تَعَالٰى કી બારગાહ મેં હાઝિરી ઔર ઉન કી બસ્તી કી તા'ઝીમ કરતે હુએ ઉસ કો અપની રૂહ કા કિબ્લા બનાના ઇન્તિહાઈ પસન્દીદા અમલ હૈ, બસ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત પર ઝૂમ

www.dawateislami.net

જાઇયે જો પરવર્દ ગાર عَزَّوَجَلَّ 100 આદમિયોં કે કાતિલ કો મહ્‌ઝ અપની રહમત સે બખ્શ દે વોહ અગર સુન્નતોં કી તરબિયત કે લિયે આશિકાને રસૂલ કે સાથ મદની કાફિલે મેં સફર કી નિય્યત કરને વાલે કિસી ખુશ નસીબ નૌ જવાન પર મેહરબાન હો જાએ તો યેહ ભી ઉસ કી રહમત હી રહમત હૈ ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કો હર શૈ પર કુદરત હાસિલ હૈ. મેરા મદની મશ્વરા હૈ કે દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે. اِنْ شَآءَاللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ દોનોં[2] જહાં મેં બેડા પાર હો જાએગા. દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ કી બરકતોં કે ક્યા કહને ! યકીનન આશિકાને રસૂલ કી સોહબત રંગ લા કર રહતી હૈ. ઝિન્દગી અપની જગહ પર, મગર બા'ઝ અમ્વાત ભી કાબિલે રશ્ક હુવા કરતી હૈં, ઐસી હી એક કાબિલે રશ્ક મૌત કા તઝકિરા સુનિયે ઔર રશ્ક કીજિયે :

કાબિલે રશ્ક મૌત : મુહમ્મદ વસીમ અત્તારી સગે મદીના عُفِیَ عَنْہُ કે પાસ તશરીફ લાતે થે, બેચારે કે હાથ મેં કેન્સર હો ગયા ઔર ડૉક્ટરોં ને હાથ કાટ ડાલા. ઉન કે અલાકે કે એક ઈસ્લામી ભાઈ ને બતાયા, વસીમ ભાઈ શિદ્દતે દર્દ કે સબબ સખ્ત અઝિય્યત મેં હૈં. મૈં અસ્પતાલ મેં ઈયાદત કે લિયે હાઝિર હુવા ઔર તસલ્લી દેતે હુએ કહા, "દીવાને ! બાયાં હાથ કટ ગયા ઈસ કા ગમ મત કરો. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ દાયાં હાથ તો મહફૂઝ હૈ ઔર સબ સે બડી સઆદત યેહ કે اِنْ شَآءَاللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ ઈમાન ભી સલામત હૈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ મૈં ને ઉન્હેં કાફી સાબિર પાયા, સિર્ફ મુસ્કરાતે રહે. યહાં તક કે બિસ્તર સે ઉઠ

www.dawateislami.net

કર મુઝે બાહર તક પહોંચાને આએ. રફ્તા રફ્તા હાથ કી તક્લીફ ખત્મ હો ગઈ મગર બેચારે કા દૂસરા ઈમ્તિહાન શુરૂઅ હો ગયા ઔર વોહ યેહ કે સીને મેં પાની ભર ગયા, દર્દો કર્બ મેં દિન કટને લગે. આખિર એક દિન તકલીફ બહુત બઢ ગઈ. **ઝિક્રુલ્લાહ** શુરૂ કર દિયા. સારા દિન **અલ્લાહ, અલ્લાહ** કી સદાઓં સે કમરા ગૂંજતા રહા, તબીઅત બહુત ઝિયાદા તશ્વીશનાક હો ગઈ થી, ડૉક્ટર કે પાસ લે જાને કી કોશિશ કી ગઈ મગર ઈન્કાર કર દિયા, દાદીજાન ને ફર્તે શફકત સે ગોદ મેં લે લિયા, ઝબાન પર કલિમએ તય્યિબા لَآ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰہِ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم જારી હુવા ઔર 22 સાલહ મુહમ્મદ વસીમ અત્તારી કી રૂહ કફસે ઉન્સુરી સે પરવાઝ કર ગઈ. اِنَّا لِلّٰہِ وَاِنَّاۤ اِلَیْہِ رٰجِعُوْنَ ؕ

જબ મર્હૂમ કો ગુસ્લ કે લિયે લે જાને લગે તો અચાનક ચાદર ચેહરે સે હટ ગઈ, મર્હૂમ કા ચેહરા ગુલાબ કે ફૂલ કી તરહ ખિલા હુવા થા, ગુસ્લ કે બા'દ ચેહરે કી બહાર મેં મઝીદ નિખાર આ ગયા. તદફીન કે બા'દ આશિકાને રસૂલ ના'તેં પઢ રહે થે, કબ્ર સે ખુશ્બૂઓં કી ઐસી લપટેં આને લગીં કે મશામે જાં મુઅત્તર હો ગએ મગર જિસ ને સૂંઘી ઉસ ને સૂંઘી. ઘર કે કિસી ફર્દ ને ઈન્તિકાલ કે બા'દ ખ્વાબ મેં મર્હૂમ મુહમ્મદ વસીમ અત્તારી કો ફૂલોં સે સજે હુએ કમરે મેં દેખા, પૂછા, "કહાં રહતે હો ?" હાથ સે એક કમરે કી તરફ ઈશારા કરતે હુએ કહા, "યેહ મેરા મકાન હૈ. યહાં મૈં બહુત ખુશ હૂં." ફિર એક આરાસ્તા બિસ્તર પર લેટ ગએ. મર્હૂમ કે વાલિદ

www.dawateislami.net

સાહિબ ને ખ્વાબ મેં અપને આપ કો વસીમ અત્તારી કી કબ્ર કે પાસ પાયા, યકાયક કબ્ર શક હુઈ ઔર મર્હૂમ સર પર સબ્ઝ સબ્ઝ ઈમામા સજાએ હુએ સફેદ કફન મેં મલ્બૂસ બાહર નિકલ આએ ! કુછ બાતચીત કી ઔર ફિર કબ્ર મેં દાખિલ હો ગએ ઔર કબ્ર દોબારા બન્દ હો ગઈ.

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

યા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! મેરી, મર્હૂમ કી ઔર ઉમ્મતે મહબૂબ કી મગ્ફિરત ફરમા ઔર હમ સબ કો દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ મેં ઈસ્તિકામત દે ઔર મરતે વક્ત ઝિક્રો દુરૂદ ઔર કલિમએ તય્યિબા નસીબ ફરમા. اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّى اللهُ تعالٰی علیه واٰلہٖ وسلَّم

આસી હૂં મગ્ફિરત કી દુઆએં હઝાર દો
ના'તે નબી صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم સુના કે લહદ મેં ઉતાર દો

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللهُ تعالٰی علٰی محمَّد

“બિસ્મિલ્લાહ” કીજિયે કહના મમ્નૂઅ હૈ : બા'ઝ લોગ ઈસ તરહ કહ દેતે હૈં, “**બિસ્મિલ્લાહ** કીજિયે !” “આઓ જી **બિસ્મિલ્લાહ**”, “મૈં ને **બિસ્મિલ્લાહ** કર ડાલી.” તાજિર હઝરાત જો દિન મેં પહલા સૌદા બેચતે હૈં ઉસ કો ઉમૂમન “**બોની**” કહા જાતા હૈ મગર બા'ઝ લોગ ઈસ કો ભી “**બિસ્મિલ્લાહ**”કહતે હૈં મસલન : “મેરી તો આજ અભી તક “**બિસ્મિલ્લાહ**” હી નહીં હુઈ !” જિન જુમ્લોં કી મિસાલેં પેશ કી ગઈ યેહ સબ ગલત અન્દાઝ હૈં. ઈસી તરહ ખાના ખાતે વક્ત અગર કોઈ આ જાતા હૈ તો

www.dawateislami.net

અક્સર ખાને વાલા ઉસ સે કહતા હૈ, "આઈયે આપ ભી ખાના ખા લીજિયે." આમ તૌર પર જવાબ મિલતા હૈ, "**બિસ્મિલ્લાહ**" યા ઈસ તરહ કહતે હૈં, "**બિસ્મિલ્લાહ** કીજિયે." બહારે શરીઅત હિસ્સા 16 સફહા 32 પર હૈ કે, "ઈસ મૌકઅ પર ઈસ તરહ **બિસ્મિલ્લાહ** કહને કો ઉલમા ને બહુત સખ્ત **મમ્નૂઅ** કરાર દિયા હૈ." હાં ! યેહ કહ સકતે હૈં, "**બિસ્મિલ્લાહ** પઢ કર ખા લીજિયે." બલ્કે ઐસે મૌકઅ પર દુઆઈયા અલ્ફાઝ કહના બેહતર હૈ, મસલન : بَارَکَ اللّٰہُ لَنَا وَ لَکُمْ યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હમેં ઔર તુમ્હેં બરકત દે. યા અપની માદરી ઝબાન મેં કહ દીજિયે, "**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ બરકત દે."

"બિસ્મિલ્લાહ" કહના કબ કુફ્ર હૈ ? : **હરામ** વ ના જાઈઝ કામ સે કબ્લ **બિસ્મિલ્લાહ** શરીફ હરગિઝ, હરગિઝ, હરગિઝ ન પઢી જાએ કે "ફતાવા આલમગીરી" મેં હૈ, **"શરાબ પીતે વક્ત, ઝિના કરતે વક્ત, યા જૂઆ ખેલતે વક્ત "બિસ્મિલ્લાહ" કહના કુફ્ર હૈ.** (فتاوی عالمگیری ج ۲ ص ۲۷۳)

ફિરિશ્તે નેકિયાં લિખતે રહતે હૈં : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ કે સરકારે મદીના, સુલ્તાને બા કરીના, કરારે કલ્બો સીના, ફૈઝ ગન્જીના, સાહિબે મુઅત્તર પસીના, બાઈસે નુઝૂલે સકીના صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, "ઐ અબૂ હુરૈરા (رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ) ! જબ તુમ વુઝૂ કરો તો بِسْمِ اللّٰہِ وَ الْحَمْدُ لِلّٰہِ કહ

www.dawateislami.net

લિયા કરો જબ તક તુમ્હારા વુઝૂ બાકી રહેગા ઉસ વક્ત તક તુમ્હારે ફ઼િરિશ્તે (યા'ની કિરામન કાતિબીન) તુમ્હારે લિયે નેકિયાં લિખતે રહેંગે.'' (طَبرانی صَغیر ج۱ ص۷۳ رقم الحدیث ۱۸۶)

હર હર કદમ પર એક નેકી : જો શખ્સ કિસી જાનવર પર સુવાર હોતે વક્ત بِسۡمِ اللّٰه ઔર اَلۡحَمۡدُ لِلّٰه પઢ લે તો ઉસ જાનવર કે હર કદમ પર ઉસ સુવાર કે હક મેં એક **નેકી** લિખી જાએગી.

(તફ઼સીરે નઈમી, જિલ્દ અવ્વલ, સ. 42)

કિશ્તી મેં નેકિયાં હી નેકિયાં : **જો** શખ્સ **કિશ્તી** મેં સુવાર હોતે વક્ત بِسۡمِ اللّٰه ઔર اَلۡحَمۡدُ لِلّٰه પઢ લે, જબ તક વોહ ઉસ મેં સુવાર રહેગા ઉસ કે વાસિતે નેકિયાં લિખી જાતી રહેંગી.

(તફ઼સીરે નઈમી, જિલ્દ : અવ્વલ, સ. 42)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡم કે ફ઼ઝાઈલ ઈસ કદર ઝિયાદા હૈં કે પઢ યા સુન કર જી ચાહતા હૈ કે હર વક્ત "بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡم" હી પઢતે રહેં, મગર યેહ સઆદત સિર્ફ઼ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત عَزَّ وَجَلَّ હી કી ઈનાયત સે મિલ સકતી હૈ, **અલ્લાહ** عَزَّ وَجَلَّ કી અતા સે દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ મેં રહ કર એક દૂસરે પર ઈન્ફિરાદી કોશિશ કે ઝરીએ ભી **અલ્લાહ** عَزَّ وَجَلَّ કા કરમ હો જાએ તો بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡم પઢતે રહને કી આદત બન સકતી હૈ. યકીનન દીન કી તબ્લીગ વ ઈશાઅત મેં ઈન્ફિરાદી કોશિશ કો બડા અમલ દખ્લ હૈ. **હત્તાકે હમારે મીઠે મીઠે આકા મદીને વાલે મુસ્તફ઼ા**

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ શરીફ પઢો, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (ابن عدی)

صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم **નીઝ સબ કે સબ અમ્બિયા** عَلَیْهِمُ السَّلَام **ને નેકી કી દા'વત કે કામ મેં ઈન્ફિરાદી કોશિશ ફરમાઈ હૈ.** اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ **દા'વતે ઈસ્લામી કે મુબલ્લિગીન ભી ઈન્ફિરાદી કોશિશ કરને વાલી સુન્નત પર અમલ કર કે લોગોં કે દિલોં મેં ઈશ્કે રસૂલ** صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم **કી શમ્અ રોશન કરને મેં મશ્ગૂલ હૈં.** ઉન કી ઈન્ફિરાદી કોશિશોં કી બરકતોં ભરી તહરીરેં કભી કભી મુઝે નઝર નવાઝ હો જાતી હૈં. ચુનાન્ચે

ડ્રાઈવર પર ઈન્ફિરાદી કોશિશ : **એક** આશિકે રસૂલ ને મુઝે તહરીર દી થી, ઉસ કા ખુલાસા અપને અન્દાઝ વ અલ્ફાઝ મેં અર્ઝ કરને કી કોશિશ કરતા હૂં, "દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની મર્કઝ ફૈઝાને મદીના મેં જુમે'રાત કો હોને વાલે હફ્તાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં શિર્કત કે લિયે મુખ્તલિફ અલાકોં સે ભર કર આઈ હુઈ મખ્સૂસ બસેં વાપસી કે ઈન્તિઝાર મેં જહાં ખડી હોતી હૈં, વહાં સે ગુઝરા તો ક્યા દેખતા હૂં કે એક ખાલી બસ મેં ગાને બજ રહે હૈં ઔર ડ્રાઈવર બૈઠ કર ચરસ કે કશ લગા રહા હૈ, મૈં ને જા કર ડ્રાઈવર સે મહબ્બત ભરે અન્દાઝ મેં મુલાકાત કી, اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ મુલાકાત કી બરકાત ફૌરન ઝાહિર હુઈ ઔર ઉસ ને ખુદ બખુદ ગાને બન્દ કર દિયે ઔર ચરસ વાલી સિગરેટ ભી બુઝા દી. મૈં ને મુસ્કરા કર સુન્નતોં ભરે બયાન કી કેસિટ કબ્ર કી પહલી રાત ઉસ કો પેશ કી, ઉસ ને ઉસી વક્ત ટેપ રેકૉર્ડર મેં

www.dawateislami.net

લગા દી, મૈં ભી સાથ હી બૈઠ કર સુનને લગા કે દૂસરોં કો બયાન સુનાને કા મુફીદ તરીકા યેહી હૈ કે ખુદ ભી સાથ મેં સુને. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉસ ને બહુત અચ્છા અસર લિયા, ઘબરા કર ગુનાહોં સે તૌબા કી ઔર બસ સે નિકલ કર મેરે સાથ ઇજતિમાઅ મેં આ કર બૈઠ ગયા.”

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

બયાન કી કેસિટ તોહ્ફતન દીજિયે : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! ઇન્ફિરાદી કોશિશ સે કિતના ફાએદા હોતા હૈ ! લિહાઝા હર મુસલ્માન પર ઇન્ફિરાદી કોશિશ કરના ઔર ઉન કો નમાઝોં કી દા'વત દેના ચાહિયે. ઇજતિમાઅ વગૈરા કે લિયે અગર બસ યા વેગન મેં આએં તો ડ્રાઇવર વ કન્ડક્ટર કો ભી શિર્કત કી દરખ્વાસ્ત કરની ચાહિયે. અગર બિલફર્ઝ કોઈ આને કે લિયે તય્યાર નહીં હોતા તો સુનને કી દરખ્વાસ્ત કર કે ઉસ કો બયાન કી કેસિટ પેશ કર દી જાએ, ઔર વોહ સુન લે તો વાપસ લે કર દૂસરી દી જાએ. ઔર જહાં તક મુમ્કિન હો બયાન કી કેસિટેં દે કર બદલે મેં ઉન સે ગાનોં કી કેસિટેં લે કર ડબ કરવા કર મઝીદ આગે બઢા દેની ચાહિએં, ઇસ તરહ કુછ ન કુછ ગુનાહોં ભરી કેસિટોં કા اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ખાતિમા હોગા. ઇન્ફિરાદી કોશિશ ઔર સમઝાના તર્ક નહીં કરના ચાહિયે. **અલ્લાહ** રબ્બુલ આલમીન جَلَّ جَلَالُهٗ પારહ 27 સૂરતુઝ્ઝારિયાત કી આયત નમ્બર 55 મેં ઇર્શાદ ફરમાતા હૈ,

www.dawateislami.net

وَّذَکِّرۡ فَاِنَّ الذِّکۡرٰی تَنۡفَعُ الۡمُؤۡمِنِیۡنَ ○

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર સમઝાઓ કે સમઝાના મુસલ્માનોં કો ફાએદા દેતા હૈ.

કોઈ માને યા ન માને અપના સવાબ ખરા : અગર હમારી બાત કોઈ નહીં માનતા ફિર ભી اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ હમેં નેકી કી દા'વત દેને કા સવાબ મિલ જાએગા. ચુનાન્ચે હુજ્જતુલ ઈસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ الْوَالِی "**મુકાશફતુલ કુલૂબ**"મેં ફરમાતે હૈં, હઝરતે સય્યિદુના મૂસા કલીમુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ને અર્ઝ કિયા, "એ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ! જો અપને ભાઈ કો બુલાએ ઉસે નેકી કા હુક્મ કરે ઔર બુરાઈ સે રોકે, ઉસ કી ક્યા જઝા હૈ ?" ફરમાયા, "મૈં ઉસ કી હર બાત પર એક સાલ કી ઈબાદત કા સવાબ લિખતા હૂં ઔર ઉસે જહન્નમ કી સઝા દેને મેં મુઝે હયા આતી હૈ". (مُکاشَفَۃُ الْقُلُوب ص٤٨)

રૂએ ઝમીન કી સલ્તનત સે બેહતર : અગર આપ કી ઈન્ફિરાદી કોશિશ સે કોઈ નમાઝોં ઔર સુન્નતોં કી રાહ પર ચલ પડા તો આપ કા ભી બેડા પાર હો જાએગા. જૈસા કે રહમતે આલમ, નૂરે મુજસ્સમ, શાહે બની આદમ, રસૂલે મુહ્તશમ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ઈર્શાદે મુઅઝ્ઝમ હૈ, "**અલ્લાહ** તઆલા એક શખ્સ કો તેરે ઝરીએ સે હિદાયત ફરમા દે તો યેહ તેરે લિયે તમામ રૂએ ઝમીન કી સલ્તનત મિલને સે બેહતર હૈ". (جامِعُ الصَّغِیرص ٤٤٤ رقم الحدیث ٧٢١٩)

www.dawateislami.net

ઝહ્‌રે કાતિલ બે અસર હો ગયા : એક મરતબા સય્યિદુના ખાલિદ બિન વલીદ رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنۂ સે કુછ મજૂસિયોં ને અર્ઝ કિયા કે આપ (رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنۂ)હમેં કોઈ ઐસી નિશાની બતાઈયે જિસ સે હમ પર ઈસ્લામ કી હક્કાનિય્યત વાઝેહ હો. ચુનાન્ચે આપ رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنۂ ને ઝહ્‌રે કાતિલ મંગવાયા ઔર بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ પઢ કર ઉસે ખા લિયા. બિસ્મિલ્લાહ કી બરકત સે ઉસ ઝહ્‌રે કાતિલ ને આપ رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنۂ પર કોઈ અસર ન કિયા. યેહ મન્ઝર દેખ કર મજૂસી (આતશ પરસ્ત) બે સાખ્તા પુકાર ઉઠે, **દીને ઈસ્લામ હક** હૈ.

(تفسیرِ کبیرج اول ص۱۰۰)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صلَّی اللهُ تعالٰی علٰی محمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મા'લૂમ હુવા કે ખાને યા પીને સે કબ્લ بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ પઢ લેને સે જહાં આખિરત કા અઝીમ સવાબ હૈ વહીં દુન્યા મેં ભી ઈસ કા યેહ ફાએદા હૈ કે અગર ખાને યા પીને કી ચીઝ મેં કોઈ મુઝિર (નુકસાન દેહ) અજ્ઝા શામિલ હોં ભી તો વોહ اِنۡ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ નુકસાન નહીં કરેંગે. હઝરતે સય્યિદુના ખાલિદ બિન વલીદ رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنۂ પર ઝહ્‌ર અસર ન કરને કા યેહ વાકિઆ દીગર કુતુબ મેં કુછ અલ્ફાઝ કે ફર્ક કે સાથ ભી મિલતા હૈ યા યેહ ભી હો સકતા હૈ કે એક સે ઝિયાદા બાર યેહ કરામત ઝાહિર હુઈ હો. ચુનાન્ચે

ખૌફનાક ઝહ્‌ર : હઝરતે સય્યિદુના ખાલિદ બિન વલીદ رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنۂ ને મકામે "હીરહ" મેં જબ અપને લશ્કર કે સાથ પડાવ

www.dawateislami.net

કિયા તો લોગોં ને અર્ઝ કિયા, યા સય્યિદી ! હમેં અન્દેશા હૈ કે કહીં યેહ અજમી લોગ આપ કો ઝહ્‌ર ન દે દેં લિહાઝા મોહતાત રહિયેગા. આપ رَضِیَ اللّٰه تَعَالٰی عَنْهُ ને ફરમાયા, "લાઓ મૈં દેખ લૂં કે અજમ્મિય્યોં કા ઝહ્‌ર કૈસા હોતા હૈ ?" લોગોં ને આપ رَضِیَ اللّٰه تَعَالٰی عَنْهُ કો દિયા તો આપ رَضِیَ اللّٰه تَعَالٰی عَنْهُ ને "**બિસ્મિલ્લાહ**" પઢ કર ખા લિયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ આપ رَضِیَ اللّٰه تَعَالٰی عَنْهُ કો બાલ બરાબર ભી ઝરર (યા'ની નુકસાન) ન પહોંચા ઔર "કલ્બી"કી રિવાયત મેં યેહ હૈ કે એક ઈસાઈ પાદરી જિસ કા નામ અબ્દુલ મસીહ થા એક ઐસા ઝહ્‌ર લે કર આયા કે ઉસ કે ખા લેને સે એક ઘન્ટે કે બાદ મૌત યકીની હોતી હૈ. આપ رَضِیَ اللّٰه تَعَالٰی عَنْهُ ને ઉસ સે ઝહ્‌ર માંગ કર ઉસ કે સામને હી بِسْمِ اللّٰهِ وَبِاللّٰهِ رَبِّ الْاَرْضِ وَالسَّمَآءِ بِسْمِ اللّٰهِ الَّذِیْ لَا یَضُرُّ مَعَ اسْمِهٖ دَاءٌ પઢા ઔર ઝહ્‌ર ખા ગએ. યેહ મન્ઝર દેખ કર અબ્દુલ મસીહ ને અપની કૌમ સે કહા, "એ મેરી કૌમ ! ઇન્તિહાઈ હૈરત નાક બાત હૈ કે યેહ ઇતના ખતરનાક ઝહ્‌ર ખા કર ભી ઝિન્દા હૈં, અબ બેહતર યેહી હૈ કે ઇન સે સુલ્હ કર લી જાએ, વરના ઇન કી ફત્હ યકીની હૈ." યેહ વાકિઆ અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદ્દીક رَضِیَ اللّٰه تَعَالٰی عَنْهُ કે દૌરે ખિલાફત મેં હુવા. (مُلخَّص از حُجَّةُ اللّٰهِ عَلَی الْعٰلَمِین ج۲ ص ۶۱۷)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! સય્યિદુના ખાલિદ બિન વલીદ رَضِیَ اللّٰه تَعَالٰی عَنْهُ પર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા કિતના ખાસ કરમ થા ઔર યકીનન બિ ઇઝનિલ્લાહ યેહ આપ رَضِیَ اللّٰه تَعَالٰی عَنْهُ કી

www.dawateislami.net

કરામત થી. કરામત કી બે શુમાર અક્સામ હૈં જિન મેં સે એક કિસ્મ "મોહલિકાત (યા'ની હલાક કર દેને વાલી અશ્યા) કા અસર ન કરના" ભી હૈ. ઔલિયાઉલ્લાહ رَحِمَهُمُ اللهُ تَعَالٰى પર ભી ઝહ્ર વગૈરા અસર ન કરને કે વાકિઆત મન્કૂલ હૈં ચુનાન્ચે

આગ થી યા બાગ : એક બદ અકીદા બાદશાહ ને એક ખુદા રસીદા બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કો બમઅ રુફકા ગિરિફ્તાર કર લિયા ઔર કહા કે કરામત દિખાઓ વરના આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કો સાથિયોં સમેત શહીદ કર દિયા જાએગા. આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને ઊંટ કી મેંગનિયોં કી તરફ ઈશારા કર કે ફરમાયા કે ઉન કો ઉઠા લાઓ ઔર દેખો કે વોહ ક્યા હૈં ? જબ લોગોં ને ઉન કો ઉઠા કર દેખા તો વોહ ખાલિસ સોને કે ટુકડે થે. ફિર આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને એક ખાલી પિયાલે કો ઉઠા કર ઘુમાયા ઔર ઔંધા કર કે બાદશાહ કો દિયા તો વોહ પાની સે ભરા હુવા થા. ઔર ઔંધા હોને કે બા વુજૂદ ઉસ મેં સે એક કતરા ભી પાની નહીં ગિરા. યેહ દો[2] કરામતેં દેખ કર બદ અકીદા બાદશાહ કહને લગા કે યેહ સબ નઝર બન્દી ઔર જાદૂ હૈ. ફિર બાદશાહ ને **આગ** જલાને કા હુક્મ દિયા. જબ **આગ** કે શો'લે બુલન્દ હુએ તો વોહ બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ઔર ઉન કે રુફકાઅ આગ મેં કૂદ પડે. સાથ મેં છોટે સે શહઝાદે કો ભી લેતે ગએ, બાદશાહ અપને બચ્ચે કો આગ મેં ગિરતે દેખ કર ઉસ કે ફિરાક મેં બેચૈન હો ગયા, કુછ દેર કે બા'દ નન્હે શહઝાદે કો ઈસ હાલ મેં બાદશાહ કી ગોદ મેં ડાલ દિયા ગયા કે ઉસ કે એક હાથ મેં **સેબ** ઔર દૂસરે હાથ મેં **અનાર** થા. બાદશાહ ને પૂછા, "બેટા ! તુમ કહાં ચલે ગએ થે ?"

તો ઉસ ને કહા, "મૈં એક **બાગ** મેં થા," યેહ દેખ કર ઝાલિમ વ **બદ અકીદા બાદશાહ** કે દરબારી કહને લગે ઈસ કામ કી કોઈ હકીકત નહીં (યેહ જાદૂ હૈ) બાદશાહ ને કહા, "અગર તુમ યેહ ઝહ્ર કા પિયાલા પી લો તો મૈં તુમ્હેં સચ્ચા માન લૂંગા. ઉન બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને બાર બાર ઝહ્ર કા પિયાલા પિયા, હર મરતબા ઝહ્ર કે અસર સે ઉન બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે ફકત કપડે ફટતે રહે મગર ઉન કી ઝાત પર ઝહ્ર કા કોઈ અસર નહીં હુવા. (مُلخّص از حُجَّةُ اللّٰهِ عَلَى الْعٰلَمِين ج ۲ ص ٦١١)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

ફાનૂસ બન કે જિસ કી હિફાઝત "હવા" કરે
વોહ શમ્અ ક્યા બુઝે જિસે રોશન ખુદા કરે

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બેશક ઔલિયાઉલ્લાહ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰى કી તો બહુત બડી શાન હૈ ઔર ઉન કી કરામાત કે ભી ક્યા કહને ! ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰى કી ગુલામી તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમ ગીર ગૈર સિયાસી તહરીક દા'વતે ઈસ્લામી કા તુર્રએ ઈમ્તિયાઝ હૈ, ઈસ સે વાબસ્તગાન પર ભી રબ્બે કાએનાત عَزَّوَجَلَّ કે ઐસે ઐસે ઈન્આમાત હોતે હૈં કે અક્લેં હૈરાન રહ જાતી હૈં ચુનાન્ચે

હૈરત અંગેઝ હાદિસા : બરોઝ ઈતવાર 26 રબીઉન્નૂર શરીફ સિ. 1420 હિ.બ મુતાબિક 11/7/1999 બ વક્ત દોપહર એક મસરૂફ શાહરાહ પર કિસી ટ્રેલર ને દા'વતે ઈસ્લામી કે એક ઝિમ્મેદાર,

www.dawateislami.net

મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી મુહમ્મદ મુનીર હુસૈન અત્તારી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْبَارِى કો બુરી તરહ કુચલ દિયા. યહાં તક કે ઉન કે પેટ કી જાનિબ સે ઊપર ઔર નીચે કા હિસ્સા અલગ અલગ હો ગયા. મગર હૈરત કી બાત યેહ થી કે ફિર ભી વોહ ઝિન્દા થે, ઔર હૈરત બાલાએ હૈરત યેહ કે હવાસ ઈતને બહાલ થે કે બુલન્દ આવાઝ સે اَلصَّلٰوةُ وَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُوْلَ اللّٰه ઔર لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰه صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم પઢે જા રહે થે. અસ્પતાલ મેં ડૉક્ટરોં કે જવાબ દે દેને પર ઉન્હેં શહ્ર ગુજરાત કે અઝીઝ ભટ્ટી અસ્પતાલ લે જાયા ગયા. ઉન્હેં અસ્પતાલ લે જાને વાલે ઈસ્લામી ભાઈ કા બ કસમ બયાન હૈ, اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ મુહમ્મદ મુનીર હુસૈન અત્તારી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْبَارِى કી ઝબાન પર પૂરે રાસ્તે ઈસી તરહ બુલન્દ આવાઝ સે દુરૂદો સલામ ઔર કલિમએ તય્યિબા કા વિર્દ જારી થા. યેહ મદની મન્ઝર દેખ કર ડૉક્ટર્ઝ ભી હૈરાનો શશ્દર થે કે યેહ ઝિન્દા કિસ તરહ હૈં ! ઔર હવાસ ઈતને બહાલ કે બુલન્દ આવાઝ સે દુરૂદો સલામ ઔર કલિમએ તય્યિબા પઢે જા રહે હૈં ! ઉન કા કહના થા કે હમ ને અપની ઝિન્દગી મેં ઐસા બા હૌસલા ઔર બા કમાલ મર્દ પહલી મરતબા હી દેખા હૈ. કુછ દેર બા'દ વોહ ખુશ નસીબ આશિકે રસૂલ મુહમ્મદ મુનીર હુસૈન અત્તારી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْبَارِى ને બારગાહે મહબૂબે બારી صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم મેં બસદ બે કરારી ઈસ તરહ ઈસ્તિગાસા કિયા,

યા રસૂલલ્લાહ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم આ ભી જાઈયે !

યા રસૂલલ્લાહ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم મેરી મદદ ફરમાઈયે !

યા રસૂલલ્લાહ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم મુઝે મુઆફ ફરમા દીજિયે !

www.dawateislami.net

ઈસ કે બા'દ બ અવાઝે બુલન્દ لَآ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰہ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم પઢતે હુએ જામે શહાદત નોશ કર ગએ. જી હાં ! જો મુસલ્માન હાદિસે મેં ફૌત હો વોહ શહીદ હૈ.

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

વાસિતા પ્યારે કા ઐસા હો કે જો સુન્ની મરે
યૂં ન ફરમાએં તેરે શાહિદ કે વોહ ફાજિર ગયા

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

નમાઝે ફજ્ર કે લિયે જગાના સુન્નત હૈ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યેહ વાકિઆ ઉન દિનોં મુખ્તલિફ અખ્બારાત ને શાએઅ કિયા થા. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ શહીદે દા'વતે ઈસ્લામી મુહમ્મદ મુનીર હુસૈન અત્તારી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْبَارِی દા'વતે ઈસ્લામી કે ઝિમ્મેદાર મુબલ્લિગ થે ઔર હાદિસે કે એક રોઝ કબ્લ હી આશિકાને રસૂલ કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલે કે સાથ સફર કર કે લૌટે થે. મર્હૂમ રોઝાના સદાએ મદીના ભી લગાતે થે. દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ મેં નમાઝે ફજ્ર કે લિયે મુસલ્માનોં કો જગાના "સદાએ મદીના લગાના" કહલાતા હૈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ બે શુમાર ખુશ નસીબ ઈસ્લામી ભાઈ યેહ સુન્નત અદા કરતે હૈં. જી હાં ! નમાઝે ફજ્ર કે લિયે મુસલ્માનોં કો જગાના સુન્નત હૈ. ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બકરહ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہ (જો કે બની સકીફ કે એક સહાબી હૈં) ફરમાતે હૈં, "મૈં સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે સાથ **નમાઝે**

www.dawateislami.net

ફજ્ર કે લિયે નિકલા તો આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم જિસ સોતે હુએ શખ્સ પર ગુઝરતે ઉસે નમાઝ કે લિયે આવાઝ દેતે યા અપને પાઉં મુબારક સે હિલાતે.” (ابو داوٗد شریف ج۲ ص۳۳رقم الحدیث ۱۲۶٤)

કૌન પાઉં સે હિલાએ : જો ખુશ નસીબ “સદાએ મદીના”લગાતે હૈં اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ અદાએ સુન્નત કા સવાબ પાતે હૈં. યાદ રહે પાઉં સે હિલાને કી સબ કો ઈજાઝત નહીં. સિર્ફ વોહ બુઝુર્ગ પાઉં સે હિલા સકતે હૈં કે જિસ સે સોને વાલે કી દિલ આઝારી ન હોતી હો. હાં અગર કોઈ માનેએ શરઈ ન હો તો અપને હાથોં સે પાઉં દબા કર જગાને મેં હરજ નહીં. યકીનન હમારે મીઠે મીઠે આકા, મદીને વાલે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم અગર અપને કિસી ગુલામ કો મુબારક પાઉં સે હિલા દેં તો ઉસ કે સોએ નસીબ જગા દેં ઔર કિસી ખુશ બખ્ત કે સર, આંખોં યા સીને પર અપના મુબારક કદમ રખ દેં તો ખુદા કી કસમ ! કૌનૈન કા ચૈન બખ્શ દેં.

એક ઠોકર મેં ઉહુદ કા ઝલ્ઝલા જાતા રહા — *રખતી હૈં કિતના વકાર અલ્લાહુ અકબર એડિયાં*
યેહ દિલ યેહ જિગર હૈ યેહ આંખેં યેહ સર હૈ — *જિધર ચાહો રખ્ખો કદમ જાને આલમ*

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

મરતે વક્ત કલિમા પઢને કી ફઝીલત : اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઐસા લગતા હૈ મુહમ્મદ મુનીર હુસૈન અત્તારી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْبَارِی કી ખિદમતે દા'વતે ઈસ્લામી રંગ લાઈ ઔર ઉન્હેં આખિરી વક્ત કલિમા નસીબ હો ગયા. ઔર જિસ કો મરતે વક્ત કલિમા નસીબ હો જાએ ઉસ કા

www.dawateislami.net

આખિરત મેં બેડા પાર હૈ. ચુનાન્ચે નબિય્યે રહમત, શફીએ ઉમ્મત, માલિકે જન્નત, મહબૂબે રબ્બુલ ઇઝ્ઝત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને જન્નત નિશાન હૈ, જિસ કા આખિરી કલામ لَآ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہ હો વોહ દાખિલે જન્નત હોગા. (ابوداوٗد شریف ج ۳ ص ۱۳۲ رقم الحدیث ۳۱۱۶)

ફઝલો કરમ જિસ પર ભી હુવા ઉસ ને મરતે દમ કલિમા
પઢ લિયા ઔર જન્નત મેં ગયા لَا اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہ

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

મોટા તાઝા શૈતાન : એક મર્તબા દો[2] શયાતીન મેં મુલાકાત હુઈ. એક શૈતાન ખૂબ મોટા તાઝા થા. જબ કે દૂસરા દુબ્લા પતલા. મોટે ને દુબ્લે સે પૂછા, "ભાઈ ! આખિર તુમ ઇતને કમઝોર ક્યૂં હો ?" ઉસ ને જવાબ દિયા, "મૈં એક ઐસે નેક બન્દે કે સાથ હૂં જો ઘર મેં દાખિલ હોતે ઔર ખાતે પીતે વક્ત બિસ્મિલ્લાહ શરીફ પઢ લેતા હૈ તો મુઝે ઉસ સે દૂર ભાગના પાડતા હૈ. યાર ! યેહ તો બતાઓ ! તુમ ને બહુત જાન બના રખી હૈ ઇસ મેં ક્યા રાઝ હૈ ?" મોટા બોલા, "મૈં એક ઐસે ગાફિલ શખ્સ પર મુસલ્લત હૂં જો ઘર મેં બિસ્મિલ્લાહ પઢે બિગૈર દાખિલ હો જાતા હૈ ઔર ખાતે પીતે વક્ત ભી બિસ્મિલ્લાહ નહીં પઢતા લિહાઝા મૈં ઉસ કે ઇન તમામ કામોં મેં શરીક હો જાતા હૂં ઔર ઉસ પર જાનવર કી તરહ સુવાર રહતા હૂં. (યેહ રાઝ હૈ મેરી સિહ્હત મન્દી કા)." (اَسرارالْفاتِحہ ص ۱۵۵)

www.dawateislami.net

નવ શયાતીન કે નામ વ કામ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ હિકાયત સે યેહ દર્સ મિલતા હૈ કે અગર હમ અપને કામોં મેં શૈતાન કી શિર્કત સે હિફાઝત ઔર ખૈરો બરકત કે તલબ ગાર હૈં. તો હર નેક કામ કે આગાઝ મેં બિસ્મિલ્લાહ પઢા કરેં. બ સૂરતે દીગર હર ફે'લ મેં શૈતાને લઈન શરીક હો જાએગા. શૈતાન કી કસીર ઔલાદ હૈ ઔર ઉન કી મુખ્તલિફ કામોં પર ડ્યૂટિયાં લગી હુઈ હૈં ચુનાન્ચે હઝરતે અલ્લામા ઈબ્ને હજર અસ્કલાની قُدِّسَ سِرُّہُ النّوْرَانِی નક્લ કરતે હૈં, અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં કે શૈતાન કી ઔલાદ **નવ**[9] હૈં.

(1) ઝલીતૂન (2) વસીન (3) લકૂસ (4) આ'વાન (5) હફ્ફાફ (6) મુર્રહ (7) મુસવ્વિત (8) દાસિમ ઔર (9) વલ્હાન.

ઝલીતૂન : બાઝારોં મેં મુકર્રર હૈ, ઔર વહાં અપના ઝન્ડા ગાડે રહતા હૈ.

વસીન : લોગોં કો ના ગહાની આફાત મેં મુબ્તલા કરને કે લિયે મુકર્રર હૈ.

લકૂસ : આતશ પરસ્તોં પર મુકર્રર હૈ.

આ'વાન: હુક્મરાનોં કે સાથ હોતા હૈ.

હફ્ફાફ : શરાબિયોં કે સાથ હોતા હૈ.

મુર્રહ : ગાને બાજે, બજાને વાલોં પર મુકર્રર હૈ.

www.dawateislami.net

મુસવ્વિતઃ અફવાહેં આમ કરને પર મુકર્રર હૈ. વોહ લોગોં કી ઝબાનોં પર અફવાહેં જારી કરવા દેતા હૈ, ઔર અસ્લ હકીકત સે લોગ બે ખબર રહતે હૈં.

દાસિમ : ઘરોં મેં મુકર્રર હૈ. અગર સાહિબે ખાના ઘર મેં દાખિલ હો કર ન સલામ કરે ઔર ન બિસ્મિલ્લાહ પઢ કર કદમ અન્દર રખે, તો યેહ ઉન ઘર વાલોં કો આપસ મેં લડવા દેતા હૈ, હત્તાકે તલાક યા ખુલઅ યા મારપીટ તક નૌબત પહોંચ જાતી હૈ.

વલ્હાન : વુઝૂ, નમાઝ ઔર દીગર ઈબાદાત મેં વસ્વસે ડાલને કે લિયે મુકર્રર હૈ. (المنبّهات لِلعَسقلانی، ص ۹۱)

ઘરેલૂ ઝગડોં કા ઈલાજ : મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْمَنَّان ફરમાતે હૈં, "ઘર મેં દાખિલ હોતે વક્ત بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم પઢ કર પહલે સીધા કદમ દરવાઝે મેં દાખિલ કરના ચાહિયે ફિર ઘર વાલોં કો સલામ કરતે હુએ ઘર કે અન્દર આએં. અગર ઘર મેં કોઈ ન હો તો اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهٗ કહેં, બા'ઝ બુઝુર્ગોં કો દેખા ગયા હૈ કે દિન કી ઈબ્તિદા મેં ઘર મેં દાખિલ હોતે વક્ત بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم ઔર قُلْ هُوَ اللّٰه શરીફ પઢ લેતે હૈં કે ઈસ સે ઘર મેં ઈત્તિફાક ભી રહતા હૈ (યા'ની ઝગડા નહીં હોતા) ઔર રોઝી મેં બરકત ભી. (મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 6, સ. 9)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ابن سنی)

યા ઈલાહી હર ઘડી શૈતાન સે મહફૂઝ રખ
દે જગહ ફિરદૌસ મેં નીરાન સે મહફૂઝ રખ

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمّد

ખાને સે પહલે બિસ્મિલ્લાહ ઝરૂર પઢિયે : ખાને પીને સે કબ્લ બિસ્મિલ્લાહ પઢના **સુન્નત** હૈ. હઝરતે સય્યિદુના હુઝૈફા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ રિવાયત કરતે હૈં કે તાજદારે મદીના صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને આલીશાન હૈ કે જિસ ખાને પર બિસ્મિલ્લાહ ન પઢી જાએ વોહ ખાના શૈતાન કે લિયે હલાલ હો જાતા હૈ. (યા'ની બિસ્મિલ્લાહ ન પઢને કી સૂરત મેં શૈતાન ઉસ ખાને મેં શરીક હો જાતા હૈ.) (صحیح مُسلم ج ۲ ص ۱۷۲ رقم الحدیث ۲۰۱۷)

ખાને કો શૈતાન સે બચાઓ : ખાને સે પહલે બિસ્મિલ્લાહ ન પઢને સે ખાને મેં બે બરકતી હોતી હૈ. હઝરતે સય્યિદુના અબૂ અય્યૂબ અન્સારી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, હમ તાજદારે રિસાલત, માહે નુબુવ્વત, માલિકે કૌસરો જન્નત, મહબૂબે રબ્બુલ ઈઝ્ઝત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી ખિદમતે સરાપા રહમત મેં હાઝિર થે. ખાના પેશ કિયા ગયા, ઈબ્તિદા મેં ઈતની બરકત હમ ને કિસી ખાને મેં નહીં દેખી મગર આખિર મેં બડી બે બરકતી દેખી. હમ ને અર્ઝ કી, "યા રસૂલલ્લાહ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ઐસા ક્યૂં હુવા ?" ઈર્શાદ ફરમાયા, "હમ સબ ને ખાના ખાતે વક્ત બિસ્મિલ્લાહ પઢી થી. ફિર એક શખ્સ બિગૈર બિસ્મિલ્લાહ પઢે ખાને કો બૈઠ ગયા, ઉસ કે સાથ શૈતાન ને ખાના ખા લિયા. (شَرحُ السُّنَّہ ج ٦ ص ٦٢ رقم الحدیث ۲۸۱۸)

بِسْمِ اللّٰهِ اَوَّلَهٗ وَ اٰخِرَهٗ : ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھَا ફરમાતી હૈં કે તાજદારે મદીના, રાહતે કલ્બો સીના, ફૈઝ ગન્જીના, સાહિબે મુઅત્તર પસીના, બાઇસે નુઝૂલે સકીના صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને બા કરીના હૈ, "જબ કોઈ શખ્સ ખાના ખાએ તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા નામ લે. યા'ની બિસ્મિલ્લાહ પઢે ઔર અગર શુરૂઅ મેં બિસ્મિલ્લાહ પઢના ભૂલ જાએ તો યૂં કહે, بِسْمِ اللّٰهِ اَوَّلَهٗ وَ اٰخِرَهٗ.

(ابوداوٗد شریف ج ۳ ص ۳۵۶ رقم الحدیث۳۷٦۷)

શૈતાન ને ખાના ઉગલ દિયા : હઝરતે સય્યિદુના ઉમય્યા બિન મખ્શી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, હુઝૂર સરાપા નૂર, ફૈઝ ગન્જૂર, શાહે ગયૂર, મહબૂબે રબ્બે ગફૂર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم તશરીફ ફરમા થે. એક શખ્સ બિગૈર બિસ્મિલ્લાહ પઢે ખાના ખા રહા થા, જબ ખા ચુકા ઔર સિર્ફ એક હી લુક્મા બાકી રહ ગયા તો વોહ લુક્મા ઉઠાયા ઔર ઉસ ને કહા, بِسْمِ اللّٰهِ اَوَّلَهٗ وَ اٰخِرَهٗ. તાજદારે મદીના صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને મુસ્કરા કર ઈર્શાદ ફરમાયા, "શૈતાન ઈસ કે સાથ ખાના ખા રહા થા, જબ ઈસ ને **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા નામ લિયા તો જો કુછ ઈસ કે પેટ મેં થા ઉગલ દિયા.

(اَبوداوٗدشریف، ج ۳ ص ۳۵٦ رقم الحدیث ۳۷٦۸)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

નિગાહે મુસ્તફા સે કુછ પોશીદા નહીં : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ ભી ખાના ખાએં યાદ કર કે بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم પઢ લિયા કરેં.

www.dawateislami.net

જો નહીં પઢતા ઉસ કા કરીન નામી શૈતાન ભી ખાને મેં સાથ શરીક હો જાતા હૈ. સય્યિદુના ઉમય્યા બિન મખ્શી رَضِیَ اللّٰہُ تعَالٰی عَنْہُ વાલી રિવાયત સે સાફ ઝાહિર હો રહા હૈ કે હમારે મીઠે મીઠે આકા, મદીને વાલે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી મુકદસ નિગાહેં સબ કુછ દેખ લિયા કરતી હૈં, જભી તો શૈતાન કો કૈ કરતા હુવા મુલાહઝા ફરમા લિયા ઔર શૈતાન કી બદ હવાસી દેખ કર મુસ્કરા દિયે. ચુનાન્ચે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْمَنَّان ફરમાતે હૈં, રહમતે આલમ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી મુકદસ નઝરેં હકીકત મેં છુપી હુઈ મખ્લૂક કો ભી મુલાહઝા ફરમાતી હૈં, ઔર હદીસે મુબારક બિલ્કુલ અપને ઝાહિરી મા'ના પર હૈ કિસી તાવીલ કી ઝરૂરત નહીં. જૈસે હમારા પેટ મખ્ખી વાલા ખાના (જબ કે મખ્ખી ઉસ મેં મૌજૂદ હો) કબૂલ નહીં કરતા. ઐસે હી શૈતાન કા મે'દા બિસ્મિલ્લાહ વાલા ખાના હઝ્મ નહીં કર પાતા. અગર્ચે ઉસ કા કૈ કિયા હુવા ખાના હમારે કામ નહીં આતા, મગર મરદૂદ બીમાર પડ જાતા હૈ ઔર ભૂકા ભી રહ જાતા હૈ ઔર હમારે ખાને કી ફૌત શુદા બરકત લૌટ આતી હૈ. ગરઝે કે ઈસ મેં હમારા ફાએદા હૈ ઔર શૈતાન કે દો[2] નુક્સાન ઔર મુમ્કિન હૈ કે વોહ મરદૂદ આયિન્દા હમારે સાથ બિગૈર બિસ્મિલ્લાહ વાલા ખાના ભી ઈસ ડર સે ન ખાએ કે શાયદ યેહ બીચ મેં બિસ્મિલ્લાહ પઢ લે ઔર મુઝે કૈ કરની પડ જાએ. હદીસે પાક મેં જિસ આદમી કા ઝિક્ર હૈ ગાલિબન વોહ અકેલા ખા રહા થા અગર હુઝૂરે અકરમ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે સાથ ખાતા તો

www.dawateislami.net

બિસ્મિલ્લાહ ન ભૂલતા ક્યૂંકે વહાં તો હાઝિરીન બિસ્મિલ્લાહ બુલન્દ આવાઝ સે કહતે થે ઔર સાથ વાલોં કો બિસ્મિલ્લાહ કહને કા હુક્મ કરતે થે. (મિરઆત શર્હે મિશ્કાત, જિ. 6, સ. 30)

اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કાફિલોં મેં ભી ખાને કી ઈબ્તિદા વ ઈન્તિહા કે વક્ત અક્સર બુલન્દ આવાઝ સે બિસ્મિલ્લાહ શરીફ કે સાથ દુઆએં પઢાઈ જાતી હૈં, મદની કાફિલોં કા મુસાફિર દુઆએં ઔર સુન્નતેં સીખને કી સઆદત હાસિલ કરતા રહતા હૈ, આપ ભી દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કાફિલોં મે સફર કો અપના મા'મૂલ બના લીજિયે. આશિકાને રસૂલ કે મદની કાફિલોં કે તો ક્યા કહને ! સુનિયે ઔર ઝૂમિયે

સિદ્દીકે અકબર رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ ને મદની ઑપરેશન ફરમાયા ! : **એક** આશિકે રસૂલ કા બયાન અપને અન્દાઝ વ અલ્ફાઝ મેં પેશ કરને કી કોશિશ કરતા હૂં, હમારા મદની કાફિલા સુન્નતોં કી તરબિયત કે લિયે હાઝિર હુવા થા, મદની કાફિલે કે એક મુસાફિર કે સર મેં ચાર[4] છોટી છોટી ગાંઠેં હો ગઈ થીં. જિન કે સબબ ઉન કો આધા સીસી (યા'ની આધે સર) કા દર્દ હુવા કરતા થા. જબ દર્દ ઉઠતા તો દર્દ કી તરફ વાલે ચેહરે કા હિસ્સા સિયાહ પડ જાતા ઔર વોહ તકલીફ કે સબબ ઈસ કદર તડપતે કે દેખા ન જાતા. એક રાત ઈસી તરહ વોહ દર્દ સે તડપને લગે, હમ ને ગોલિયાં ખિલા કર ઉન કો સુલા દિયા. સુબ્હ ઉઠે તો હશ્શાશ બશ્શાશ થે. ઉન્હોં ને બતાયા કે اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મુઝ પર કરમ હો ગયા, મેરે ખ્વાબ

www.dawateislami.net

મેં સરકારે રિસાલત મઆબ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને બમઅ ચાર[4] યાર عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان કરમ ફરમાયા. સરકારે મદીના صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને મેરી જાનિબ ઈશારા કરતે હુએ હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદ્દીક رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ સે ફરમાયા, "ઈસ કા દર્દ ખત્મ કર દો." ચુનાન્ચે યારે ગાર વ યારે મઝાર સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ ને મેરા ઈસ તરહ મદની ઑપરેશન કિયા કે મેરા સર ખોલ દિયા ઔર મેરે દિમાગ મેં સે ચાર[4] કાલે દાને નિકાલે ઔર ફરમાયા, "બેટા ! અબ તુમ્હેં કુછ નહીં હોગા." વાકેઈ વોહ ઈસ્લામી ભાઈ બિલ્કુલ તન્દુરુસ્ત હો ચુકે થે. સફર સે વાપસી પર ઉન્હોં ને દોબારા "ચેકઅપ"કરવાયા. ડૉક્ટર ને હૈરાન હો કર કહા, "ભાઈ કમાલ હૈ, તુમ્હારે દિમાગ કે ચારોં[4] દાને ગાઈબ હો ચુકે હૈં" ! ઈસ પર ઉસ ને રો રો કર મદની કાફિલે મેં સફર કી બરકત ઔર ખ્વાબ કા તઝકિરા કિયા. ડૉક્ટર બહુત મુતઅસ્સિર હુવા. ઉસ અસ્પતાલ કે ડૉક્ટરોં સમેત વહાં મૌજૂદ બારહ અફરાદ ને 12 દિન કે મદની કાફિલે મેં સફર કી નિય્યતેં લિખવાઈ ઔર બા'ઝ ડૉક્ટર્ઝ ને અપને ચેહરે પર હાથોં હાથ સરવરે કાએનાત صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી મહબ્બત કી નિશાની યા'ની દાઢી મુબારક સજાને કી નિય્યત કી.

હૈ નબી કી નઝર કાફિલે વાલોં પર — આઓ સારે ચલેં કાફિલે મેં ચલો
સીખને સુન્નતેં કાફિલે મેં ચલો — લૂટને રહમતેં કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઇસ હૈ. (ابو يعلى)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ખ્વાબ મેં ઈલાજ કા યેહ વાકિઆ નયા નહીં હૈ. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે હબીબ, હબીબે લબીબ, હમ ગુનાહોં કે મરીઝોં કે તબીબ صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم બ અતાએ રબ્બે મુજીબ عَزَّوَجَلَّ મરીઝોં કો શિફા દેતે હૈં. ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ યૂસુફ બિન ઈસ્માઈલ નબ્હાની قُدِّسَ سِرُّهُ الرَّبَّانِي કી મશ્હૂર કિતાબ "હુજ્જતુલ્લાહિ અલલ આલમીન ફી મુઅ્જિઝાતિ સય્યિદિલ મુરસલીન صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી દૂસરી જિલ્દ સે ખ્વાબ કે ઝરીએ શિફા કી 5 **હિકાયાત** સુનિયે ઔર અપના ઈમાન તાઝા ફરમાઈયે.

(1) આકા ને આંખોં કો રોશન ફરમા દિયા !

હઝરતે સય્યિદુના મુહમ્મદ બિન મુબારક હર્બી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَدِيْر કા બયાન હૈ, અલી અબુલ કબીર رَحْمَةُاللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه નાબીના થે, ખ્વાબ મેં જનાબે રિસાલત મઆબ صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કે દીદારે ફૈઝ આસાર સે ફૈઝયાબ હુએ, મીઠે મીઠે મુસ્તફા صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઉન કી આંખોં પર અપના દસ્તે શિફા ફૈરા, સુબ્હ ઉઠે તો આંખેં રોશન હો ચુકી થીં. (مُلَخَّص از حُجَّةُ اللّٰهِ الْعٰلَمِين ج ۲ ص ۵۲٦)

આંખ અતા કીજિયે ઉસ મેં ઝિયા દીજિયે
જલ્વા કરીબ આ ગયા તુમ પે કરોડોં દુરૂદ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

(2) આકા ને ગિલ્ટિયોં કા ઈલાજ ફરમા દિયા

હઝરતે સય્યિદુના તકિય્યુદ્દીન અબૂ મુહમ્મદ અબ્દુસ્સલામ عَلَيْهِ رَحْمَةُ رَبِّ الْاَنَام ફરમાતે હૈં, "મેરે ભાઈ ઈબ્રાહીમ કે ગલે મેં ખનાઝીર (યા'ની ગિલ્ટિયાં) હો ગઈ થીં, શિદ્દતે દર્દ કે સબબ બે કરાર થે, ખ્વાબ મેં સરકારે નામદાર صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને કરમ ફરમાયા," અર્ઝ કિયા, "યા રસૂલલ્લાહ صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم બીમારી કે સબબ સખ્ત તકલીફ મેં હૂં." ફરમાયા, "તુમ્હારી ફરિયાદ સુન લી ગઈ હૈ." اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ સરકારે મદીના صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી બરકત સે મેરે ભાઈ કો શિફા હાસિલ હો ગઈ. (اَیضاً ص ٥٢٦)

સરે બાલીં ઉન્હેં રહમત કી અદા લાઈ હૈ
હાલ બિગડા હૈ તો બીમાર કી બન આઈ હૈ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(3) આકા કે કરમ સે દમ્મા કે મરીઝ કો શિફા મિલી

એક બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં, "મૈં સખ્ત બીમાર થા ઔર અપને મકાન કી નિચલી મન્ઝિલ પર સાહિબે ફિરાશ (બિછોને પર પડા) થા, મેરે ઝઈફુલ ઉમ્ર વાલિદે ગિરામી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ઝીકુન્નફસ (યા'ની દમ્મા) કે મરઝ કી શિદ્દત કે બાઈસ ઊપર કી મન્ઝિલ પર બિસ્તર મેં થે. ન મૈં ઊપર ચઢ સકતા થા ન વોહ બેચારે નીચે ઉતર પાતે થે. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ખુશ કિસ્મતી સે મૈં એક રાત સરવરે કાએનાત, શાહે મૌજૂદાત, સરાપા બરકાત, મમ્બએ ઈનાયાત صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી ઝિયારત સે

www.dawateislami.net

મક્કતુલ મુકર્રમા મદીનતુલ મુનવ્વરા જન્નતુલ બકીઅ મક્કતુલ મુકર્રમા મદીનતુલ મુનવ્વરા જન્નતુલ બકીઅ

મુશર્રફ હુવા, મૈં ને સરકારે નામદાર صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી ખિદમત મેં તકિયા પેશ કિયા, સરકાર صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ટેક લગા કર તશરીફ ફરમા હુએ, મૈં ને અપની ઔર અપને ઝઈફુલ ઉમ્ર વાલિદ સાહિબ કી બીમારી કે બારે મેં ફરિયાદ કી મેરી ફરિયાદ સુન કર સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ઊપર કી મન્ઝિલ પર તશરીફ લે ગએ. જબ નમાઝે ફજ્ર કા વક્ત હુવા તો મેરે કાનોં મેં આહ ! આહ ! કી આવાઝ આઈ, દર અસ્લ મેરે વાલિદે મોહતરમ સીઢિયોં સે નીચે ઉતર રહે થે, મેરે પાસ આ કર ફરમાને લગે, “બેટા કરમ બાલાએ કરમ હો ગયા, આજ શબ રહમતે આલમ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને મુઝ પર કરમ ફરમા દિયા.” મૈં ને અર્ઝ કિયા, “અબ્બાજાન ! સરકાર صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم મુઝ ગુનહગાર કે પાસ હી સે હો કર આપ કો નવાઝને કે લિયે ઊપર કી મન્ઝિલ પર જલ્વા આરા હુએ થે. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰی اِحْسَانِهٖ ઈસ કે બા'દ મહબૂબે રબ્બુલ ઈઝ્ઝત, તાજદારે રિસાલત, શહન્શાહે નુબુવ્વત, મમ્બએ જૂદો સખાવત, સરાપા રહમત صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી બરકત સે હમ દોનોં[2] રૂ બ સિહ્હત હો ગએ. (ایضاً ص ۵۲۷)

મરીઝાને જહાં કો તુમ શિફા દેતે હો દમ ભર મેં
ખુદારા દર્દ કા હો મેરે દરમાં યા રસૂલલ્લાહ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **!**

(કબાલએ બખ્શિશ)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

(4) આકા ને બરસ કા ઈલાજ ફરમાયા

હઝરતે સય્યિદુના શૈખ અબૂ ઈસ્હાક رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ફરમાતે હૈં, "મેરે કન્ધે પર બરસ (કોઢ) કા દાગ પૈદા હો ગયા, اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ખ્વાબ મેં જનાબે રિસાલત મઆબ صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા દીદાર હુવા તો મૈં ને અપને મરઝ કી શિકાયત કી. સરકારે નામદાર صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને દસ્તે શિફા ફેરા, સુબ્હ જાગા તો اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ બરસ કા નામો નિશાન તક ન થા." (اَیضاً ص ۵۳۱)

મરઝે ઈસ્યાં કી તરક્કી સે હુવા હૂં જાં બલબ
મુઝ કો અચ્છા કીજિયે હાલત મેરી અચ્છી નહીં

صَلُّوا عَلَی الْحَبِيب ! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

(5) આકા ને હાથ કે આબલે દુરુસ્ત કર દિયે

એક બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه બયાન કરતે હૈં, હઝરતે હમ્માદ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કે હાથોં મેં આબલે પડ કર ફટ ગએ થે તબીબોં ને મુત્તફિકા તૌર પર રાય દી કે હાથ કાટ દિયા જાએ. હઝરતે સય્યિદુના હમ્માદ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ફરમાતે હૈં, વોહ રાત મૈં ને ઈન્તિહાઈ કર્બો ઈઝતિરાબ કે આલમ મેં ઘર કી છત પર ગુઝારી ઔર ગિડગિડા કર બારગાહે ખુદા વન્દી عَزَّوَجَلَّ મેં દુઆએ શિફા કી. જબ સોયા ઔર ઝાહિરી આંખ બન્દ હુઈ તો દિલ કી આંખ ખુલ ગઈ اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ તાજદારે રિસાલત صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી ખ્વાબ મેં ઝિયારત હુઈ, મૈં ને અર્ઝ કી, "યા રસૂલલ્લાહ

www.dawateislami.net

صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ! મેરે હાથ પર ચશ્મે કરમ ફરમાઈયે.” ફરમાયા, “હાથ ફૈલાઓ,” મૈં ને ફૈલા દિયા તો સરકાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને અપના દસ્તે મુબારક ફેર દિયા ઔર ફરમાયા, “ખડે હો જાઓ !” જબ ખડા હુવા તો اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ મીઠે મીઠે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી બરકત સે મેરે હાથ કી બીમારી ખત્મ હો ચુકી થી. (ایضاً ص ۵۲۸)

યેહ મરીઝ મર રહા હે, તેરે હાથ મેં શિફા હે
એ તબીબ જલ્દ આના, મદની મદીને વાલે

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

વસ્વસા : સિર્ફ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હી શિફા દેને વાલા હે મગર ઈન હિકાયાત કો સુન કર વસ્વસે આતે હૈં કે ક્યા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે ઈલાવા ભી કોઈ શિફા દે સકતા હે ?

ઈલાજે વસ્વસા : બેશક ઝાતી તૌર પર સિર્ફ ઔર સિર્ફ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હી શિફા દેને વાલા હે, મગર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી અતા સે ઉસ કે બન્દે ભી શિફા દે સકતે હૈં. હાં અગર કોઈ યેહ દા'વા કરે કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી દી હુઈ તાકત કે બિગૈર ફુલાં દૂસરે કો શિફા દે સકતા હે તો યકીનન વોહ કાફિર હે. ક્યૂંકે શિફા હો યા દવા એક ઝર્રા ભી કોઈ કિસી કો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી અતા કે બિગૈર નહીં દે સકતા. હર મુસલ્માન કા યેહી અકીદા હે કે અમ્બિયા વ ઔલિયા عَلَیْہِمُ السَّلَام وَرَحِمَہُمُ اللّٰہ تَعَالٰی જો કુછ ભી દેતે હૈં વોહ મહ્ઝ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી અતા સે દેતે હૈં, مَعَاذَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ અગર કોઈ યેહ અકીદા રખે કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને કિસી નબી યા વલી કો મરઝ સે શિફા દેને યા કુછ

www.dawateislami.net

અતા કરને કા ઈખ્તિયાર હી નહીં દિયા. તો ઐસા શખ્સ હુક્મે કુરઆની કો ઝુટલા રહા હૈ. પારહ 3 સૂરએ આલે ઈમરાન કી આયત નમ્બર 49 ઔર ઉસ કા તરજમા પઢ લીજિયે اِنْ شَآءَاللهعَزَّوَجَلَّ વસ્વસે કી જડ કટ જાએગી ઔર શૈતાન નાકામ વ ના મુરાદ હોગા. ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કે મુબારક કૌલ કી હિકાયત કરતે હુએ કુરઆને પાક મેં ઈર્શાદ હોતા હૈ :

وَاُبْرِئُ الْاَكْمَهَ وَالْاَبْرَصَ وَاُحْیِ الْمَوْتٰى بِاِذْنِ اللّٰهِ

(پ۳ سورۃ اٰلِ عمران آیت نمبر ۴۹)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર મૈં શિફા દેતા હૂં માદર ઝાદ અન્ધે ઔર સફેદ દાગ વાલે (યા'ની કોઢી) કો ઔર મૈં મુર્દે જિલાતા (ઝિન્દા કરતા) હૂં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે હુક્મ સે.

દેખા આપ ને ? હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام સાફ સાફ ફરમા રહે હૈં કે મૈં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી બખ્શી હુઈ કુદરત સે માદર ઝાદ અન્ધોં કો બીનાઈ ઔર કોઢિયોં કો શિફા દેતા હૂં. હત્તાકે મુર્દોં કો ભી ઝિન્દા કર દિયા કરતા હૂં.

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી તરફ સે અમ્બિયા عَلَيْهِمُ السَّلَام કો તરહ તરહ કે ઈખ્તિયારાત અતા કિયે ગએ હૈં ઔર ફૈઝાને અમ્બિયા સે ઔલિયા કો ભી અતા કિયે જાતે હૈં લિહાઝા વોહ ભી શિફા દે સકતે હૈં ઔર બહુત કુછ અતા ફરમા સકતે હૈં. જબ હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કી યેહ શાન હૈ તો આકાએ ઈસા, સરદારે અમ્બિયા, મીઠે મીઠે મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી

www.dawateislami.net

શાને અઝમત નિશાન કૈસી હોગી ! યેહ યાદ રખિયે કે સરવરે કાએનાત صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم જમીઅ મખ્લૂકાત ઔર જુમ્લા અમ્બિયા વ મુરસલીન عَلَيْهِمُ السَّلَام કે કમાલાત કે જામેઅ હૈં, બલ્કે જિસ કો જો મિલા સરકાર صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم હી કે સદકે મિલા.તો મા'લૂમ હુવા કે જબ સય્યિદુના ઈસા عَلَيْهِ السَّلَام મરીઝોં કો શિફા અન્ધોં કો આંખેં ઔર મુર્દોં કો ઝિન્દગી દે સકતે હૈં તો સરકારે મદીના صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم યેહ સબ બ દરજએ ઊલા અતા ફરમા સકતે હૈં.

હુસ્ને યૂસુફ, દમે ઈસા પે નહીં કુછ મૌકૂફ
જિસ ને જો પાયા હૈ, પાયા હૈ બદૌલત ઉન કી

(ઝૌકે ના'ત)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

76 હઝાર નેકિયાં : હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્ને મસ્ઊદ رَضِىَ اللّٰه تَعَالٰى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કે તાજદારે મદીનએ મુનવ્વરહ,સરદારે મક્કએ મુકર્રમા, સરવરે હર દો સરા, મહબૂબે કિબ્રિયા صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ફરહત નિશાન હૈ, ''જો بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم પઢેગા **અલ્લાહ** તબારક વ તઆલા હર હર્ફ કે બદલે ઉસ કે નામએ આ'માલ મેં ચાર હઝાર નેકિયાં દર્જ ફરમાએગા, ચાર હઝાર ગુનાહ બખ્શ દેગા ઔર ચાર હઝાર દરજાત બુલન્દ ફરમાએગા.''

(فِردوسُ الأخبار ج ٤ ص ٢٦ رقم الحديث ٥٥٧٣)

www.dawateislami.net

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઝૂમ જાઈયે ! અપને પ્યારે પ્યારે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત પર કુરબાન હો જાઈયે ! ! ઝરા હિસાબ તો લગાઈયે بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم મેં 19 હુરૂફ હૈં. યૂં એક બાર بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم પઢને સે છિહત્તર[76] હઝાર નેકિયાં મિલેંગી, છિહત્તર હઝાર ગુનાહ મુઆફ હોંગે ઔર છિહત્તર હઝાર દરજાત બુલન્દ હોંગે. وَاللّٰهُ ذُوالْفَضْلِ الْعَظِيْم (યા'ની ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સાહિબે ફઝલો અઝમત હૈ.)

બ વક્તે ઝબ્હ اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم **ન પઢને કી હિકમત :** હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْمَنَّان ખુદાએ રહમાન عَزَّوَجَلَّ કી રહમતે બે પાયાં કા તઝકિરા કરતે હુએ ફરમાતે હૈં, "ગૌર તો કરો કે સૂરએ તૌબા મેં بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم નહીં લિખી ગઈ ઈસી તરહ ઝબ્હ કે વક્ત પૂરી બિસ્મિલ્લાહ નહીં પઢતે બલ્કે યૂં કહતે હૈં, "بِسْمِ اللهِ اَللهُ اَكْبَر" ઈસ મેં ક્યા હિકમત હૈ ? હિકમત યેહ હૈ કે સૂરએ તૌબા મેં અવ્વલ સે આખિર તક જિહાદ ઔર કિતાલ કા ઝિક્ર હૈ ઔર યેહ કાફિરોં પર કહ્ર હૈ, ઈસી તરહ ઝબ્હ મેં જાનવર કી જાન લી જાતી હૈ. યેહ ભી જબ્રો કહ્ર કા વક્ત હોતા હૈ. ઈસ મૌકઅ પર રહમત કા ઝિક્ર ન કરો. سُبْحٰنَ اللهِ عَزَّوَجَلَّ તો જો શખ્સ પૂરી બિસ્મિલ્લાહ શરીફ (યા'ની بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم કા વિર્દ કરે તો اِنْ شَآءَ الله عَزَّوَجَلَّ ખુદા કે ગઝબ સે મહફૂઝ રહેગા.

(તફસીરે નઈમી, જિલ્દ અવ્વલ, સ. 43)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : બરોઝે કિયામત લોગોં મેં સે મેરે કરીબ તર વોહ હોગા જિસ ને દુન્યા મેં મુઝ પર ઝિયાદા દુરૂદે પાક પઢે હોંગે. (ترمذی)

ઉન્નીસ19 હુરૂફ કી હિકમતેં : بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ કે 19 હુરૂફ હૈં ઔર દોઝખ પર અઝાબ દેને વાલે ફ઼િરિશ્તે ભી ઉન્નીસ19. પસ ઉમ્મીદ હૈ કે ઈસ કે એક એક હર્ફ઼ કી બરકત સે એક એક ફ઼િરિશ્તે કા અઝાબ દૂર હો જાએ. દૂસરી ખૂબી યેહ ભી હૈ કે દિન રાત મેં ચૌબીસ24 ઘન્ટે હૈં જિન મેં સે પાંચ5 ઘન્ટે પાંચ નમાઝોં ને ઘેર લિયે ઔર ઉન્નીસ ઘન્ટોં કે લિયે بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ કે ઉન્નીસ19 હુરૂફ અતા ફરમાએ ગએ. પસ જો بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ કા વિર્દ કરતા રહે اِنۡ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઉસ કા હર ઘન્ટા ઈબાદત મેં શુમાર હોગા ઔર હર ઘન્ટે કે ગુનાહ મુઆફ઼ હોંગે. (تفسیر کبیر ج اول ص۱۰۶)

કબ્ર સે અઝાબ ઉઠ ગયા : હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیۡهِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام એક કબ્ર કે કરીબ ગુઝરે તો અઝાબ હો રહા થા. કુછ વક્ફ઼ે કે બા'દ ફિર ગુઝરે તો મુલાહઝા ફરમાયા કે ઉસ કબ્ર મેં નૂર હી નૂર હૈ ઔર વહાં રહમતે ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ કી બારિશ હો રહી હૈ. આપ عَلَیۡهِ السَّلَام બહુત હૈરાન હુએ ઔર બારગાહી ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ મેં અર્ઝ઼ કિયા, કે મુઝે ઈસ કા ભેદ બતાયા જાએ. ઈર્શાદ હુવા, **"એ ઈસા !** (عَلَیۡهِ السَّلَام) યેહ શખ્સ સખ્ત ગુનહગાર હોને કે સબબ અઝાબ મેં ગરિફ્તાર થા, લેકિન બ વક્તે ઈન્તિકાલ ઈસ કી બીવી "ઉમ્મીદ" સે થી, ઉસ કે લડકા પૈદા **હુવા ઔર** આજ ઉસ કો મક્તબ ભેજા ગયા, ઉસ્તાદ ને ઉસ કો બિસ્મિલ્લાહ પઢાઈ, **મુઝે હયા આઈ કે મૈં ઉસ શખ્સ કો ઝમીન કે અન્દર અઝાબ દૂં કે જિસ કા બચ્ચા ઝમીન કે ઊપર મેરા નામ લે રહા હૈ."** (تفسیر کبیر ج اول ص۱۰۰)

www.dawateislami.net

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

એ ખુદાએ મુસ્તફા મૈં તેરી રહમતોં પે કુરબાં
હો કરમ સે મેરી બખ્શિશ, બ તુફૈલે શાહે જીલાં

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی محمَّد

سُبْحٰنَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ! سُبْحٰنَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ, سُبْحٰنَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ, હમ સબ કો ચાહિયે કે અપને બચ્ચોં કો "**ટાટા પાપા**" સિખાને કે બજાએ ઇબ્તિદા હી સે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા નામ લેના સિખાએં ઔર યેહ નહીં કે સિર્ફ મરને વાલે વાલિદૈન કો હી ઇસ કી બરકતેં હાસિલ હોતી હૈં, ખુદ સીખને ઔર સિખાને વાલે કો ભી ઇસ કી બરકતેં નસીબ હોતી હૈં લિહાઝા અપને મદની મુન્ને ઔર મદની મુન્ની સે ખેલતે હુએ સિખાને કી નિય્યત સે ઉન કે સામને બાર બાર **અલ્લાહ અલ્લાહ** કરતે રહેં તો વોહ ભી اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઝબાન ખોલતે હી સબ સે પહલા લફ્ઝ **અલ્લાહ** કહેંગે.

બચ્ચે કી મદની તરબિયત કી હિકાયત : હઝરતે સય્યિદુના સહ્લ બિન અબ્દુલ્લાહ તુસ્તરી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْبَرِی ફરમાતે હૈં, "મૈં તીન[3] સાલ કી ઉમ્ર કા થા કે રાત કે વક્ત ઉઠ કર અપને મામૂં હઝરતે સય્યિદુના **મુહમ્મદ બિન સુવાર** عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْغَفَّار કો નમાઝ પઢતે દેખતા, એક દિન ઉન્હોં ને મુઝ સે ફરમાયા, "ક્યા તૂ ઉસ **અલ્લાહ** તઆલા કો યાદ નહીં કરતા જિસ ને તુઝે પૈદા ફરમાયા ? મૈં ને પૂછા, "મૈં ઉસે કિસ તરહ યાદ કરૂં?" ફરમાયા, જબ રાત

www.dawateislami.net

સોને લગો તો ઝબાન કો હરકત દિયે બિગૈર મહ્‌ઝ દિલ મેં **તીન**[3] **મરતબા** યેહ કલિમાત કહો.

اَللّٰهُ مَعِی، اَللّٰهُ نَاظِرٌ اِلَیَّ، اَللّٰه شَاهِدِی۔

યા'ની **અલ્લાહ** તઆલા મેરે સાથ હૈ, **અલ્લાહ** તઆલા મુઝે દેખતા હૈ, **અલ્લાહ** તઆલા મેરા ગવાહ હૈ.(1)

ફરમાતે હૈં, "મૈં ને ચન્દ રાતેં યેહ કલિમાત પઢે ઔર ફિર ઉન કો બતાયા." ઉન્હોં ને ફરમાયા, "અબ હર રાત **સાત**[7] **મરતબા** પઢો," મૈં ને ઐસા હી કિયા ઔર ફિર ઉન કો મુત્તલઅ કિયા. ફરમાયા, "હર રાત **ગ્યારહ**[11] **મરતબા** યેહી કલિમાત પઢો."(ફરમાતે હૈં) મૈં ને ઈસી તરહ પઢા તો મેરે દિલ મેં ઈસ કી લઝ્ઝત મા'લૂમ હુઈ. જબ એક સાલ ગુઝર ગયા તો મેરે મામૂંજાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان ને ફરમાયા, "મૈં ને જો કુછ તુમ્હેં સિખાયા હૈ ઉસે કબ્ર મેં જાને તક હમેશા પઢતે રહના.اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ યેહ તુમ્હેં દુન્યા ઔર આખિરત મેં નફ્અ દેગા." સય્યિદુના સહ્‌લ બિન અબ્દુલ્લાહ તુસ્તરી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْبَرِی ફરમાતે હૈં, "મૈં ને કઈ સાલ તક ઐસા હી કિયા તો મૈં ને અપને અન્દર ઈસ કા બે ઈન્તિહા મઝા પાયા. મૈં તન્હાઈ મેં યેહ ઝિક્ર કરતા રહા. **ફિર** એક દિન મેરે મામૂં જાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان ને ફરમાયા, "**ઐ સહ્‌લ! અલ્લાહ** તઆલા જિસ શખ્સ કે સાથ હો, ઉસે દેખતા હો ઔર ઉસ કા ગવાહ હો, ક્યા વોહ ઉસ કી ના ફરમાની

مدینہ

1 : હો સકે તો તો યેહ કલિમાત લિખ કર ઘર ઔર દુકાન વગૈરા મેં ઐસી જગહ આવેઝાં કર દીજિયે જહાં આપ કી નઝર પડતી રહે.

www.dawateislami.net

કરતા હૈ ? હરગિઝ નહીં. લિહાઝા તુમ અપને આપ કો ગુનાહ સે બચાઓ. ફિર મામૂં જાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان ને મુઝે મક્તબ મેં ભેજ દિયા.” મૈં ને સોચા કહીં મેરે ઝિક્ર મેં ખલલ ન આ જાએ લિહાઝા ઉસ્તાઝ સાહિબ સે યેહ શર્ત મુકર્રર કર લી કે મૈં ઉન કે પાસ જા કર સિર્ફ એક ઘન્ટા પઢૂંગા ઔર વાપસ આ જાઊંગા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મૈં ને મક્તબ મેં **છ**[6] યા **સાત**[7] બરસ કી ઉમ્ર મેં કુરઆને પાક **હિફ્ઝ** કર લિયા.

اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મૈં રોઝાના રોઝા રખતા થા. **બારહ**[12] **સાલ** કી ઉમ્ર તક મૈં **જવ** કી રોટી ખાતા રહા. **તેરહ**[13] **સાલ** કી ઉમ્ર મેં મુઝે એક મસ્અલા પેશ આયા. ઉસ કે હલ કે લિયે ઘર વાલોં સે ઈજાઝત લે કર મૈં **બસરા** આયા ઔર વહાં કે ઉલમા સે વોહ મસ્અલા પૂછા, લેકિન ઉન મેં સે કિસી ને ભી મુઝે શાફી જવાબ ન દિયા. ફિર મૈં **અબ્બાદાન** કી તરફ ચલા ગયા. વહાં કે મશ્હૂર આલિમે દીન હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હબીબ હમ્ઝા બિન અબી અબ્દુલ્લાહ અબ્બાદાની قُدِّسَ سِرُّهُ الرَّبَّانِي સે મૈં ને મસ્અલા પૂછા તો ઉન્હોં ને મુઝે તસલ્લી બખ્શ જવાબ દિયા. મૈં એક અર્સે તક ઉન કી સોહબત મેં રહા, ઉન કે કલામ સે ફૈઝ હાસિલ કરતા ઔર ઉન સે આદાબ સીખતા ફિર મૈં **તુસ્તર** કી તરફ આ ગયા. મૈં ને ગુઝારે કા ઈન્તિઝામ યૂં કિયા કે મેરે લિયે **એક દિરહમ** કે **જવ** શરીફ ખરીદ લિયે જાતે ઔર ઉન્હેં પીસ કર રોટી પકા લી જાતી. મૈં હર રાત સહરી કે વક્ત **એક ઊકિયા** (યા’ની તકરીબન 70 ગ્રામ) **જવ** કી રોટી ખાતા, જિસ મેં ન નમક હોતા ઔર ન હી સાલન. યેહ એક દિરહમ મુઝે સાલ ભર કે લિયે

www.dawateislami.net

કાફી હોતા. ફિર મૈં ને ઈરાદા કિયા કે **તીન[3] દિન** મુસલ્સલ ફાકા કરૂંગા ઔર ઉસ કે બા'દ ખાઊંગા. **ફિર પાંચ[5]** દિન, **ફિર સાત[7]** દિન ઔર ફિર **પચ્ચીસ[25] દિનોં** કા મુસલ્સલ ફાકા રખા. (યા'ની 25 દિન કે બા'દ એક બાર ખાના ખાતા.) **બીસ[20] સાલ** તક યેહી તરીકા રહા ફિર મૈં ને કઈ સાલ સૈરો સિયાહત કી, વાપસ તુસ્તર આયા તો જબ તક **અલ્લાહ** તઆલા ને ચાહા શબ બેદારી ઈખ્તિયાર કી. હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ અહમદ عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْاَحَد ફરમાતે હૈં, "મૈં ને મરતે દમ તક સય્યિદુના સહ્લ બિન અબ્દુલ્લાહ તુસ્તરી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْبَرِّی કો કભી **નમક** ઈસ્તિ'માલ કરતે હુએ નહીં દેખા.

(احیاء العُلوم ج ۳ ص ۹۱)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّى اللهُ تعالىٰ على محمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ખુશ નસીબ વાલિદૈન દુન્યા કે બજાએ આખિરત કે મુઆમલે મેં અપની ઔલાદ કે લિયે ઝિયાદા મુતફક્કિર હોતે હૈં, ચુનાન્ચે એક ઐસી હી સમઝદાર માં ને અપને બેટે પર ઈન્ફિરાદી કોશિશ કી જિસ કે નતીજે મેં ઉસ કી ઈસ્લાહ કા સામાન હુવા. યેહ ઈમાન અફરોઝ વાકિઆ પઢિયે ઔર ઝૂમિયે.

દા'વતે ઈસ્લામી કે તરબિયતી કોર્સ કી બહાર : એક આશિકે રસૂલ કે બયાન કા અપને અન્દાઝ મેં ખુલાસા પેશ કરતા હૂં, "અમ્મીજાન તવીલ અર્સે સે અલીલ થીં, ઉન કી શદીદ ખ્વાહિશ થી કે મૈં કિસી તરહ ગુનાહોં કે દલદલ સે નિકલ જાઊં ઔર સુધર જાઊં.

www.dawateislami.net

અમ્મીજાન કો **દા'વતે ઈસ્લામી** સે બેહદ પ્યાર થા ઉન્હોં ને અખરાજાત દે કર મુઝે બ ઈસ્રાર ફૈઝાને મદીના ભેજા ઔર તાકીદ કી કે આશિકાને રસૂલ કે આલમી મદની મર્કઝ ફૈઝાને મદીના મેં રહમતોં કી છમાછમ બરસાત કે અન્દર તરબિયતી કોર્સ કરના ઔર મેરી શિફાયાબી કી દુઆ ભી માંગના. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મૈં ને "તરબિયતી કોર્સ" કરને કી સઆદત હાસિલ કી, મદની કાફિલોં મેં સફર સે મુશર્રફ હુવા, અમ્મીજાન કે લિયે ખૂબ દુઆએં ભી કીં. ફરાગત કે બા'દ જબ ઘર આયા તો મેરી ખુશી કી ઈન્તિહા ન રહી ક્યૂંકે તરબિયતી કોર્સ કે દૌરાન ફૈઝાને મદીના મેં માંગી હુઈ દુઆઓં કી બરકત સે મેરી અમ્મીજાન સિહ્હત યાબ હો ચુકી થીં, اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ તરબિયતી કોર્સ કી બરકત સે મૈં નમાઝી બન ગયા ઔર મદની માહોલ સે વાબસ્તગી નસીબ હુઈ, સુન્નતોં કી ખિદમત ઔર મદની કાફિલોં મેં સફર કા જઝબા મિલા. મેરી તમન્ના હૈ કે હમારે ઘર કા હર ફર્દ દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ મેં રંગ જાએ ઔર હમારી તમામ પરેશાનિયાં દૂર હોં.

ફૈઝાને મદીના મેં અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી રહમત હૈ** — **અમ્મી કો મુયસ્સર અબ સિહ્હત કી સઆદત હૈ**
ફૈઝાને મદીના મેં આને હી કી બરકત હૈ — **ખૂબ ઔર બઢી મુઝ કો સુન્નત સે મહબ્બત હૈ**

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

જો લોગ અપની ઔલાદ કો સિર્ફ દુન્યા બનાને કે લિયે હી વક્ફ રખતે હૈં ઔર ઉસ કો અચ્છી સોહબત સે રોકતે હૈં, વોહ અપની આખિરત કો સખ્ત ખતરે મેં ડાલ દેતે હૈં ઔર બસા અવકાત દુન્યા મેં ભી પછતાને કે દિન આતે હૈં ચુનાન્ચે

www.dawateislami.net

મદની કાફિલે સે રોકને કા નુકસાન : મદીનતુલ ઔલિયા

અહમદાબાદ શરીફ (અલ હિન્દ) કે એક આશિકે રસૂલ ને એક નૌ જવાન પર ઇન્ફિરાદી કોશિશ કર કે ઉસ કો મદની કાફિલે મેં સફર કે લિયે આમાદા કર લિયા, મગર વાલિદ સાહિબ ને દુન્યવી તા'લીમ મેં રુકાવટ કે ખૌફ સે ઉખ્રવી તા'લીમ કે સફર સે રોક દિયા. બેચારે કો આશિકાને રસૂલ કી સોહબત મિલતે મિલતે રહ ગઈ, નતીજતન વોહ બુરે દોસ્તોં કે હથ્થે ચઢ ગયા ઔર શરાબી બન ગયા. અબ ઉસ કે વાલિદ સાહિબ કો અપની ગલતી કા એહસાસ હુવા, ઉસ ને ઉસી આશિકે રસૂલ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કો દરખ્વાસ્ત કી, "ઇસ કો કાફિલે મેં લે જાઓ કે કહીં ઈસ કી શરાબ કી લત છૂટે." ઉસ નૌ જવાન પર દોબારા ઇન્ફિરાદી કોશિશ કી ગઈ મગર ચૂંકે પાની સર સે ઊંચા હો ચુકા થા. યા'ની બેચારા બહુત ઝિયાદા બિગડ ચુકા થા લિહાઝા કિસી સૂરત મદની કાફિલે મેં સફર કે લિયે આમાદા ન હુવા.

વાલિદૈન કો ચાહિયે કે અપની ઔલાદ કો શુરૂઅ હી સે અચ્છા ઔર મદની માહોલ ફરાહમ કરેં, વરના બુરી સોહબત કી વજહ સે બિગડ જાને કી સૂરત મેં બાઝી હાથ સે નિકલ જાતી હૈ. સગે મદીના عُفِیَ عَنْہُ કો ઈસ કી બડી બહન ને બતાયા, એક ઇસ્લામી બહન ને રો રો કર દુઆ કે લિયે કહા હૈ કે મેરે બેટે કી ઇસ્લાહ કે લિયે દુઆ કરેં, હાએ ! હાએ ! મૈં ને ખુદ હી ઉસ કો બરબાદ કિયા હૈ, ઉસ કો દા'વતે ઇસ્લામી કે **મદ્રસતુલ મદીના** મેં હિફ્ઝ કે લિયે બિઠાતે તો બિઠા દિયા મગર બેચારા જો સુન્નતેં વગૈરા સીખ કર આતા વોહ ઘર મેં બયાન કર દેતા તો ઉસ કા મઝાક ઉડાતે. આખિરશ ઉસ કા દિલ ટૂટ ગયા ઔર

www.dawateislami.net

ઉસ ને મદ્રસતુલ મદીના મેં જાના છોડ દિયા. અબ બુરે દોસ્તોં કી સોહબત મેં રહ કર આવારા હો ગયા હૈ, ઈત્તિફાક સે મુઝે દા'વતે ઈસ્લામી કા મદની માહોલ મિલ ગયા હૈ અબ મૈં સખ્ત પછતા રહી હૂં, હાએ મેરા ક્યા બનેગા !

صُحبتِ صالِح تُرا صالِح کُنَد   صحبتِ طالِح تُرا طالح کُنَد

(યા'ની અચ્છોં કી સોહબત તુઝે અચ્છા બના દેગી, ઔર બુરે કી સોહબત તુઝે બુરા બના દેગી)

દરિન્દોં કા ઘર : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હઝરતે સય્યિદુના સહ્લ બિન અબ્દુલ્લાહ તુસ્તરી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْبَارِى સિદ્દીક (યા'ની અવ્વલ દરજે કે ઔલિયા મેં સે) થે. આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه નમક ઈસ લિયે ઈસ્તિ'માલ નહીં ફરમાતે થે કે નમક કી વજહ સે ખાના લઝીઝ હો જાતા હૈ. ઔર આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه લઝ્ઝતોં સે દૂર રહતે થે. વાકેઈ કોરમા, બિરયાની વગૈરા મેં ચાહે હઝાર મસાલહા જાત ડાલેં, અગર નમક નહીં ડાલેંગે તો ખાને કા સારા મઝા કિરકિરા હો જાએગા. યેહ ભી યાદ રહે કે નમક કી એક મખ્સૂસ મિક્દાર બદને ઈન્સાની કે લિયે ઝરૂરી હૈ ઔર યેહ આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી કરામત થી કે બિગૈર નમક ઈસ્તિ'માલ કિયે ઝિન્દા થે ! તુસ્તર શરીફ મેં વાકેઅ આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે મકાને આલીશાન કો લોગ "બૈતુસ્સિબ્બા" યા'ની **દરિન્દોં કા ઘર** કહતે થે ક્યૂંકે આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે યહાં બ કસરત દરિન્દે (શેર, ચીતે) વગૈરા હાઝિર હોતે થે ઔર આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ગોશ્ત કે ઝરીએ ઉન કી ઝિયાફત ફરમાતે. આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه

www.dawateislami.net

આખિરી ઉમ્ર મેં **અપાહજ** હો ગએ થે મગર જબ **નમાઝ** કા વક્ત આતા તો હાથ પાઉં ખુલ જાતે ઔર નમાઝ સે ફારિગ હો જાતે તો હસ્બે સાબિક મા'ઝૂર હો જાતે. (الرسالة القشيرية ص ۳۸۷)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

બુખાર કા ઈલાજ : મન્કૂલ હૈ, એક શખ્સ કો બુખાર આ ગયા, ઉસ કે ઉસ્તાઝે મોહતરમ હઝરતે શૈખ ફકીહ વલી ઉમર બિન સઈદ عَلَيۡهِ رَحۡمَةُ اللّٰهِ الۡمُعِيۡد ઈયાદત કે લિયે તશરીફ લાએ, જાતે હુએ એક તા'વીઝ ઈનાયત કર કે ફરમાયા "ઈસ કો ખોલ કર દેખના મત. ઉન કે જાને કે બા'દ ઉસ ને તા'વીઝ બાંધ લિયા ફૌરન બુખાર જાતા રહા. ઉસ સે રહા ન ગયા, ખોલ કર જો દેખા તો بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡم લિખા થા. દિલ મેં વસ્વસા આયા યેહ તો કોઈ ભી લિખ સકતા હૈ ! અકીદત મેં કમી આતે હી ફૌરન બુખાર લૌટ આયા. ઘબરા કર હઝરત કી ખિદમત મેં હાઝિર હો કર ગલતી કી મુઆફી ચાહી ઉન્હોં ને તા'વીઝ બના કર અપને દસ્તે મુબારક સે બાંધ દિયા, બુખાર ફૌરન ચલા ગયા. અબ કી બાર દેખને કી મુમાનઅત ન ફરમાઈ થી મગર ડર કે મારે ખોલ કર ન દેખા. બિલ આખિર સાલ ભર કે બા'દ જબ ખોલ કર દેખા તો વોહી بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡم તહરીર થી.

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

www.dawateislami.net

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! વાકેઈ بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ કી બડી બરકતેં હૈં ઔર ઈસ મેં બીમારિયોં કા ઈલાજ ભી. ઈસ હિકાયત સે દર્સ મિલા કે બુઝુર્ગાને દીન عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْمُبِيْن અગર કિસી મુબાહ બાત સે ભી મન્અ કર દેં તો સમઝ મેં ન આને કે બા વુજૂદ ભી ઉસ સે બાઝ રહના ચાહિયે યેહ ભી દર્સ મિલા કે તા'વીઝ ખોલ કર નહીં દેખના ચાહિયે કે ઈસ સે એ'તિકાદ મુતઝલ્ઝિલ હોને કા અન્દેશા રહતા હૈ. ફિર ઈસ કે તહ કરને કે મખ્સૂસ તરીકે કે સાથ સાથ લપેટને કે દૌરાન બા'ઝ અવકાત કુછ પઢા હુવા ભી હોતા હૈ. લિહાઝા ખોલ કર દેખને સે ઈસ કે ફવાઈદ મેં કમી આ સકતી હૈ.

"યા નબી" કે પાંચ[5] હુરૂફ કી નિસ્બત સે બુખાર કે 5 મદની ઈલાજ

1. لَا يَرَوْنَ فِيْهَا شَمْسًا وَّلَا زَمْهَرِيْرًا (**તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન :** ન ઉસ મેં ધૂપ દેખેંગે ન ઠિઠર (યા'ની સર્દી) پ۲۹ الدّهر ۱۳) યેહ આયતે કરીમા સાત બાર (અવ્વલ આખિર એક બાર દુરૂદ શરીફ) પઢ કર દમ કીજિયે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ **બુખાર** કી શિદ્દત મેં નુમાયાં કમી મહસૂસ હોગી ઔર મરીઝ સુકૂન મહસૂસ કરેગા. (તરજમા પઢને કી ઝરૂરત નહીં)

2. **હઝરતે સય્યિદુના** ઈમામ જા'ફરે સાદિક رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ફરમાતે હૈં, "સૂરતુલ ફાતિહા 40 બાર (અવ્વલ આખિર

www.dawateislami.net

3 **એક બાર** દુરૂદ શરીફ) પઢ કર પાની પર દમ કર કે બુખાર વાલે કે મુંહ પર છીંટે મારિયે اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ **બુખાર** ચલા જાએગા.''

4 **સરકારે નામદાર,** મદીને કે તાજદાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કો બુખાર થા તો હઝરતે સય્યિદુના જિબ્રઈલે અમીન عَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ને યેહ દુઆ પઢ કર દમ કિયા થા :

بِسْمِ اللّٰہِ اَرْقِیْکَ مِنْ کُلِّ دَاءٍ یُّوْذِیْکَ وَمِنْ شَرِّ کُلِّ
نَفْسٍ اَوْ عَیْنٍ حَاسِدٍ ط اَللّٰہُ یَشْفِیْکَ بِسْمِ اللّٰہِ اَرْقِیْکَ۔

(તરજમા : **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે નામ સે આપ પર દમ કરતા હૂં હર ઉસ બીમારી કે લિયે જો આપ કો ઈઝા દેતી હૈ ઔર દૂસરોં કે શર ઔર હસદ કરને વાલોં કી બુરી નઝર સે. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ આપ કો શિફા અતા ફરમાએ. મૈં આપ પર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે નામ સે દમ કરતા હૂં.) (مسلم ص ۱۲۰۲ رقم الحدیث ۲۱۸۶) બુખાર કે મરીઝ કો સિર્ફ અરબી મેં દુઆ (અવ્વલ આખિર એક બાર દુરૂદ શરીફ) પઢ કર દમ કર દીજિયે.

5 **બુખાર વાલા** બ કસરત بِسْمِ اللّٰہِ الْکَبِیْر પઢતા રહે. હદીસે પાક મેં હૈ, જબ તુમ મેં સે કિસી કો બુખાર આ જાએ તો ઉસ પર તીન[3] દિન તક સુબ્હ કે વક્ત ઠન્ડે છીંટે મારે જાએં. (اَلْمُسْتَدْرَک لِلحاکم ج ٤ ص ٢٢٣ رقم الحدیث ٧٤٣٨)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દિન મેં 50 બાર દુરૂદે પાક પઢે કિયામત કે દિન મૈં ઉસ સે મુસાફહા કરૂં(યા'ની હાથ મિલાઊં)ગા. (ابن بشکوال)

اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, દા'વતે ઈસ્લામી સે વાબસ્તા ઈસ્લામી ભાઈયોં ઔર ઈસ્લામી બહનોં કો મીઠે મીઠે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી ગુલામી પર નાઝ હૈ. સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ સફર કર કે દુઆ માંગને સે બસા અવકાત ડૉક્ટરોં કી તરફ સે લા ઈલાજ કરાર દિયે ગએ મરીઝોં કી ખુશિયાં ભી اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ દોબારા લૌટ આઈ હૈં. ચુનાન્ચે

આંખેં રોશન હો ગઈ : દા'વતે ઈસ્લામી કે મુબલ્લિગ ને એક નૌ જવાન કો મદની કાફિલે કી દા'વત પેશ કી જિસ પર વોહ બરહમ હો કર કહને લગે "આપ લોગ કિસી કી પરેશાની કા ખયાલ ભી ફરમાયા કરેં મેરી વાલિદા કી આંખોં કા ઑપરેશન ડૉક્ટરોં ને ગલત કર દિયા જિસ કી બિના પર ઉન કી બીનાઈ ચલી ગઈ, હમારે ઘર મેં સફે માતમ બિછી હૈ ઔર આપ કહતે હૈં, "મદની કાફિલે મેં સફર કરો." મુબલ્લિગ ને ઈન્ફિરાદી કોશિશ કરતે હુએ હમદર્દાના અન્દાઝ મેં દુઆ દેતે હુએ કહા, "**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ આપ કી વાલિદા કો શિફા અતા ફરમાએ. ડૉક્ટર ક્યા કહ રહે હૈં?" વોહ બોલે, "ડૉક્ટર્ઝ કહતે હૈં અબ **અમરીકા** લે જાઓગે તબ ભી ઈલાજ મુમ્કિન નહીં" યેહ કહતે હુએ ઉસ કી આવાઝ ભર્રા ગઈ. મુબલ્લિગ ને બડી મહબ્બત

www.dawateislami.net

સે ઉસ કી પીઠ થપકતે હુએ તસલ્લી આમેઝ લહજે મેં કહા, "ભાઈ ! ડૉક્ટરોં ને જવાબ દે દિયા હૈ ઈસ પર માયૂસ ક્યૂં હોતે હૈં, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ શિફા અતા ફરમાને વાલા હૈ, મુસાફિર કી દુઆ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કબૂલ ફરમાતા હૈ આપ આશિકાને રસૂલ કે સાથ મદની કાફિલે મેં સફર કીજિયે ઔર ઈસ દૌરાન વાલિદા કે લિયે દુઆ ભી માંગિયે. ઉસ મુબલ્લિગ કી દિલજૂઈ ભરી ઈન્ફિરાદી કોશિશ કે નતીજે મેં ગમઝદા નૌ જવાન ને સુન્નતોં કી તરબિયત કે **મદની કાફિલે** મેં સફર કિયા, દૌરાને સફર વાલિદા કે લિયે ખૂબ દુઆ માંગી. **જબ ઘર લૌટા તો યેહ દેખ કર ઉસ કી ખુશી કી ઈન્તિહા ન રહી કે મદની કાફિલે કી બરકત સે ઉસ કી વાલિદા કી આંખોં કા નૂર વાપસ આ ચુકા થા.** اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ عَلٰی اِحْسَانِہٖ

સીખને સુન્નતેં કાફિલે મેં ચલો લૂટને રહમતેં કાફિલે મેં ચલો
પાઓગે રાહતેં કાફિલે મેં ચલો ચશ્મે બીના મિલે સુખ સે જીના મિલે

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મદીને કે તાજદાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ખુશ ગવાર હૈ, "તીન[3] કિસ્મ કી દુઆએં મક્બૂલ હૈં ઉન કી કબૂલિય્યત મેં કોઈ શક નહીં. (1) મઝલૂમ કી દુઆ (2) મુસાફિર કી દુઆ (3) અપને બેટે કે હક મેં બાપ કી દુઆ. (جامع ترمذی ج ٥ ص ٢٨٠ رقم الحدیث ٣٤٥٩)

www.dawateislami.net

સફર ઔર વોહ ભી **મદની કાફિલે** મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ હો તો ફિર ઉસ કે ક્યા કહને ! ઈસ મેં દુઆએં ક્યૂં કબૂલ ન હોંગી ! ઈસ હિકાયત સે યેહ ભી દર્સ મિલા કે ઈન્ફિરાદી કોશિશ મેં નિહાયત સબ્રો તહમ્મુલ કી ઝરૂરત હૈ, સામને વાલા ઝાડે બલ્કે મારે તબ ભી માયૂસ હુએ બિગૈર ઈન્ફિરાદી કોશિશ જારી રખિયે. અગર આપ ગુસ્સે મેં આ ગએ યા છિછોર પન પર ઉતર આએ તો દીન કા બહુત સારા નુક્સાન કર બૈઠેંગે. સમઝાના તર્ક ન કરેં કે સમઝાના ઝરૂર રંગ લાતા હૈ ઔર ક્યૂં રંગ ન લાએ કે પારહ 27 સૂરતુઝ્ઝારિયાત કી આયત નમ્બર 55 મેં હમારે પ્યારે પ્યારે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા ફરમાને ઢારસ નિશાન હૈ,

وَّذَكِّرْ فَاِنَّ الذِّكْرٰى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِيْنَ ○

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર સમઝાઓ કે સમઝાના મુસલ્માનોં કો ફાએદા દેતા હૈ.

દર્દે સર કા ઈલાજ : કૈસરે રૂમ ને અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કો ખત લિખા કે મુઝે **દાઈમી દર્દે સર** કી શિકાયત હૈ અગર આપ કે પાસ ઈસ કી દવા હો તો ભેજ દીજિયે ! હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને ઉસ કો એક ટોપી ભેજ દી કૈસરે રૂમ ઉસ ટોપી કો પહનતા તો ઉસ કા **દર્દે સર** કાફૂર હો જાતા ઔર જબ સર સે ઉતારતા તો દર્દે સર ફિર લૌટ આતા ઉસે બડા તઅજ્જુબ હુવા આખિરે કાર ઉસ ને ઉસ ટોપી કો ઉધેડા તો ઉસ મેં સે એક કાગઝ બર આમદ હુવા

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર દુરૂદ કી કસરત કર લિયા કરો જો ઐસા કરેગા કિયામત કે દિન મૈં ઉસ કા શફીઅ વ ગવાહ બનૂંગા. (شعب الایمان)

જિસ પર بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم લિખા થા. (اسرار الفاتحہ ص ۱۶۳، تفسیر کبیر ج اول ص ۱۵۵)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

બિસ્મિલ્લાહ સે ઈલાજ કા તરીકા : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ હિકાયત સે યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે જિસ કો દર્દે સર હો વોહ એક કાગઝ પર بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم લિખ કર યા લિખવા કર ઉસ કા તા'વીઝ સર પર બાંધ લે **લિખને કા તરીકા** યેહ હે કે અનમિટ સિયાહી મસલન : બૉલ પોઈન્ટ સે લિખિયે ઔર بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم કે ہ ઔર તીનોં "م" કે દાએરે ખુલે રખિયે. તા'વીઝ લિખને કા ઉસૂલ યેહ હે કે આયત યા ઈબારત લિખને મેં હર દાએરે વાલે હર્ફ કા દાએરા ખુલા હો યાની ઈસ તરહ મસલન : ط، ظ، ہ، ه، ص، ض، و، م، ف، ق વગૈરા. એ'રાબ લગાના ઝરૂરી નહીં, લિખ કર મોમજામા (યા'ની, મોમ મેં તર કિયે હુએ કપડે કા ટુકડા લપેટ લેં) યા પ્લાસ્ટિક કોટિંગ કર લેં ફિર કપડે, રેગઝીન યા ચમડે મેં તા'વીઝ બના લેં ઔર સર પર બાંધ લેં જિન કો **ઈમામે શરીફ** કા તાજ સજાને કી સઆદત હાસિલ હે, વોહ ચાહેં તો ઈમામે શરીફ કી ટોપી મેં સી લેં ઈસી તરહ ઈસ્લામી બહનેં દુપટ્ટે યા બુરકઅ કે ઉસ હિસ્સે મેં સી લેં જો સર પર રહતા હે. અગર એ'તિકાદ કામિલ હોગા તો اِنۡ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ દર્દે સર જાતા રહેગા. સોને યા ચાંદી યા કિસી ભી ધાત કી ડિબિયા મેં તા'વીઝ પહનના મર્દ કો જાઈઝ નહીં ઈસી તરહ કિસી ભી ધાત કી ઝન્જીર ખ્વાહ ઉસ મેં તા'વીઝ હો યા ન હો મર્દ કો પહનના **ના જાઈઝ** વ ગુનાહ હે. ઈસી તરહ સોને, ચાંદી ઔર સ્ટીલ વગૈરા કિસી ભી ધાત કી તખ્તી યા કડા જિસ પર કુછ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ઼ા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક બાર દુરૂદ પઢતા હૈ **અલ્લાહ** ઉસ કે લિયે એક કીરાત અજ્ર લિખતા હૈ ઔર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (عبدالرزاق)

લિખા હુવા હો યા ન લિખા હુવા હો અગર્ચે **અલ્લાહ** કા મુબારક નામ યા કલિમએ તય્યિબા વગૈરા ખુદાઈ કિયા હુવા હો ઉસ કા પહનના મર્દ કે લિયે ના જાઇઝ હૈ ઔરત સોને ચાંદી કી ડિબિયા મેં તા'વીઝ પહન સકતી હૈ.

યા અલ્લાહ કે છ[6] હુરૂફ કી નિસ્બત સે આધે સર કે દર્દ કે 6 ઈલાજ

1. **અગર** કિસી કો **આધે સર કા દર્દ** હો તો એક બાર સૂરતુલ ઈખ્લાસ (અવ્વલ આખિર એક બાર દુરૂદ શરીફ) પઢ કર દમ કીજિયે. હસ્બે ઝરૂરત તીન[3] બાર, સાત[7] બાર યા ગ્યારહ[11] બાર ઈસી તરહ દમ કીજિયે. **ગ્યારહ[11]** કા અદદ પૂરા હોને સે કબ્લ હી اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ **આધે સર** કા દર્દ ઠીક હો જાએગા.
2. **જબ** દર્દ હો રહા હો ઉસ વક્ત સૂંઠ (યા'ની સૂખી હુઈ અદરક જો કે પન્સારી યા'ની દેસી દવા વાલોં સે મિલ સકતી હૈ.) કો થોડે સે પાની મેં ઘિસ કર સૂંઠ કા ઘિસા હુવા હિસ્સા પેશાની પર મલને સે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ **આધે** સર કા દર્દ જાતા રહેગા.
3. **ખુશ્ક** ધન્યા કે થોડે દાને ઔર થોડી સી **કિશ્મિશ**[(1)] મટકે કે ઠન્ડે યા સાદા પાની મેં ચંદ ઘન્ટે ભિગો કર પીને સે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ફાએદા હોગા.
4. **ગર્મ** દૂધ મેં દેસી ઘી મિલા કર પીને સે ભી ફાએદા હોતા હૈ.

1 : યા'ની સૂખે હુએ છોટે અંગૂર જિસ કો પંજાબી મેં "સોગી" કહતે હૈં.

www.dawateislami.net

5 **નારિયલ** કા પાની પીને સે આધા સીસી (યા'ની આધે સર કા દર્દ) ઔર પૂરે સર કે દર્દ મેં કમી આતી હૈ.

6 **નીમ** ગર્મ પાની કે બડે બરતન મેં નમક ડાલ કર દોનોં પાઉં 12 મિનટ કે લિયે ઉસ મેં ડાલે રહેં اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ફાએદા હો જાએગા. (ઝરૂરતન વક્ત મેં કમી બેશી કર લીજિયે.)

યા મુસ્તફા કે સાત હુરૂફ કી નિસ્બત સે દર્દે સર કે સાત ઈલાજ

1 لَا يُصَدَّعُوْنَ عَنْهَا وَلَا يُنْزِفُوْنَ ۙ તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ન ઉન્હેં દર્દે સર હો ન હોશ મેં ફર્ક આએ. (پ ۲۷ الواقعه ۱۹) યેહ આયતે કરીમા તીન બાર (અવ્વલ આખિર એક બાર દુરૂદ શરીફ) પઢ કર **દર્દે સર** વાલે પર દમ કર દીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ફાએદા હો જાએગા (તરજમા પઢને કી ઝરૂરત નહીં)

2 સૂરતુન્નાસ સાત બાર (અવ્વલ આખિર એક બાર દુરૂદ શરીફ) પઢ કર સર પર દમ કીજિયે, ઔર પૂછિયે, અગર અભી દર્દ બાકી હો તો દૂસરી બાર ભી ઈસી તરહ દમ કીજિયે. અગર અબ ભી દર્દ હો તો તીસરી બાર ભી ઈસી તરહ દમ કીજિયે. **પૂરે સર** કા દર્દ હો યા **આધે સર** કા કૈસા હી શદીદ દર્દ હો તીન બાર મેં اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ જાતા રહેગા.

3 **પૂરે** સર કા દર્દ હો યા શકીકા (યા'ની આધે સર કા દર્દ) બા'દ નમાઝે અસ્ર સૂરતુત્તકાસુર એક બાર (અવ્વલ

www.dawateislami.net

આખિર એક બાર દુરૂદ શરીફ) પઢ કર દમ કીજિયે. اِنْ شَاءَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ દર્દ મેં ઈફાકા હોગા.

4 **ઝબાન** પર એક ચુટકી **નમક** રખ કર 12 મિનટ કે બા'દ એક ગિલાસ પાની પી લેં. સર મેં કૈસા હી દર્દ હો اِنْ شَاءَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ ઈફાકા હો જાએગા. (હાઈ બ્લડ પ્રેશર કે મરીઝ કે લિયે નમક કા ઈસ્તિ'માલ નુકસાન દેહ હોતા હૈ.)

5 **એક** કપ પાની મેં એક ચમ્મચ **હલ્દી** ડાલ કર જોશ દે કર પીને યા ભાપ લેને સે اِنْ شَاءَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ **સર કા દર્દ** દૂર હો જાએગા. (સાલન વગૈરા મેં હલ્દી ઝરૂર ઈસ્તિ'માલ કીજિયે, રોઝાના એક ગ્રામ (યા'ની ચુટકી ભર) હલ્દી ખાને વાલા اِنْ شَاءَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ **કેન્સર** સે મહફૂઝ રહેગા.)

6 **દેસી** ઘી મેં તલી હુઈ, ગર્મા ગર્મ તાઝા **જલેબિયાં** તુલૂએ આફતાબ સે કબ્લ ખાને સે اِنْ شَاءَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ દર્દે સર મેં આરામ આ જાએગા.

7 **કભી** ઈત્તિફાકિયા **દર્દે સર** હો જાએ તો ખાના ખાને કે બા'દ ડિસ્પ્રિન (DISPRIN) કી દો ટિક્યા પાની મેં ઘોલ કર પી લીજિયે. اِنْ شَاءَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ ઠીક હો જાએગા. (હર તરહ કે દર્દ કી ટિક્યા ખાના ખાને કે બા'દ હી ઈસ્તિ'માલ કી જાએ વરના નુક્સાન કા અન્દેશા હૈ)

www.dawateislami.net

મદની મશ્વરહ : અગર દવાઓં સે દર્દે સર ઠીક ન હોતા હો તો આંખેં ટેસ્ટ કરવા લીજિયે. અગર નઝર કમઝોર હો તો ઐનક પહનને સે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ **દર્દે સર** ઠીક હો જાએગા. ફિર ભી ઠીક ન હો તો દિમાગ કે ખુસૂસી ડૉક્ટર સે રુજૂઅ કરના ઝરૂરી હે. ઇસ મેં કોતાહી બા'ઝ અવકાત સખ્ત નુકસાન દેહ સાબિત હોતી હે.

નક્સીર ફૂટને કા ઇલાજ : અગર કિસી કી નક્સીર ફૂટ જાએ ઔર ખૂન બહને લગે તો શહાદત કી ઉંગ્લી સે પેશાની પર સે بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم લિખના શુરૂઅ કર કે નાક કે આખિર પર ખત્મ કરે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ખૂન બન્દ હો જાએગા.

દવા કી હિકાયત : હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْمَنَّان ફરમાતે હૈં, "જો બીમાર **બિસ્મિલ્લાહ** કહ કર દવા પિયે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ દવા ફાએદા દેગી. એક બાર હઝરતે સય્યિદુના મૂસા કલીમુલ્લાહ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કે પેટ મેં નિહાયત સખ્ત દર્દ હુવા, હક તઆલા કી બારગાહ મેં અર્ઝ કિયા, ઇર્શાદ હુવા કે જંગલ કી ફુલાં બૂટી ખાઓ. ચુનાન્ચે આપ عَلَيْهِ السَّلَام ને ખાઈ ઔર ફૌરન આરામ હો ગયા. કુછ દિનોં બા'દ ફિર વોહી બીમારી હુઈ, હઝરતે સય્યિદુના મૂસા કલીમુલ્લાહ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ને ફિર વોહી ઇસ્તિ'માલ કી મગર દર્દ મેં ઝિયાદતી હો ગઈ ! જનાબે બારી عَزَّوَجَلَّ મેં અર્ઝ કિયા કે ઇલાહી عَزَّوَجَلَّ ! યેહ ક્યા ભેદ હે કે દવા એક તાસીર દો ! કે પહલી બાર ઇસ ને શિફા દી ઔર ઇસ દફ્આ બીમારી બઢાઈ ! ઇર્શાદ

www.dawateislami.net

ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ હુવા કે **એ મૂસા** ! ઉસ બાર તુમ મેરી તરફ સે બૂટી કે પાસ ગએ થે ઔર ઈસ દફ્આ અપની તરફ સે. એ મૂસા ! શિફા તો મેરે નામ મેં હૈ મેરે નામ કે બિગૈર દુન્યા કી હર ચીઝ ઝહરે કાતિલ હૈ. ઔર મેરા નામ હી ઈસ કા તિરયાક (યા'ની ઈલાજ) હૈ.

(તફસીરે નઈમી, જિલ્દ અવ્વલ, સ. 42)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

દવા પર નહીં ખુદા عَزَّوَجَلَّ પર ભરોસા રખિયે : મા'લૂમ હુવા કે ભરોસા દવા પર નહીં ખુદા عَزَّوَجَلَّ પર રખના ચાહિયે. અગર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ચાહે તો હી દવા સે શિફા મિલેગી વોહ ન ચાહે તો યેહી દવા બીમારી બઢને કા સબબ બન જાએગી ઔર આમ મુશાહદા હૈ કે એક હી દવા સે એક બીમાર સિહ્હત મન્દ હો જાતા હૈ ઔર વોહી દવા જબ દૂસરા મરીઝ પીતા હૈ તો ઉસ કો મન્ફી અસર (REACTION) હો જાતા ઔર મઝીદ સખ્ત અમરાઝ મેં મુબ્તલા યા મા'ઝૂર હો જાતા યા મૌત કે ઘાટ ઉતર જાતા હૈ. જબ ભી દવા પિયેં તો بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم પઢ લીજિયે યા بِسۡمِ اللّٰہِ شَافِی بِسۡمِ اللّٰہِ کَافِی કહ લીજિયે.

રૂહ કી સેરાબી : અલ્લાહ તઆલા ને હઝરતે સય્યિદુના મૂસા કલીમુલ્લાહ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કી તરફ વહ્ય નાઝિલ ફરમાઈ કે "દુન્યા સે હર **રૂહ** પ્યાસી જાતી હૈ સિવાએ ઉસ કે જિસ ને بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم પઢા હોગા." (اسرار الفاتحة ص ١٦٢)

www.dawateislami.net

ઉમ્દગી સે પઢને કી ફઝીલત : હઝરતે મૌલાએ કાએનાત અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْہَہُ الْکَرِیْم સે રિવાયત હૈ, “એક શખ્સ ને بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْم કો ખૂબ ઉમ્દગી સે પઢા, ઉસ કી બખ્શિશ હો ગઈ.” (شُعَبُ الایمان ج۲ص۵٤٦ رقم الحدیث ۲٦٦٧)

નામે ખુદા عَزَّوَجَلَّ કી મિઠાસ બાઈસે નજાત હૈ :

એક ગુનહગાર કો મરને કે બા’દ કિસી ને ખ્વાબ મેં દેખ કર પૂછા, “مَا فَعَلَ اللّٰہُ بِکَ؟ યા’ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને તેરે સાથ ક્યા મુઆમલા ફરમાયા ? ઉસ ને જવાબ દિયા, “એક બાર મૈં એક મદ્રસે કી તરફ સે ગુઝરા ઔર એક પઢને વાલે ને بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْم પઢી, સુન કર મેરે દિલ મેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે મીઠે મીઠે નામ કી મિઠાસ ને અસર કિયા ઔર ઉસી વક્ત મૈં ને યેહ ગૈબી આવાઝ સુની, “હમ દો ચીઝોં કો જમ્અ ન કરેંગે. (1) **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે નામ કી લઝ્ઝત (2) મૌત કી તલ્ખી.” (انیس الواعِظین ص ٤)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ હિકાયત સે મા’લૂમ હુવા કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે નામે નામી ઈસ્મે ગિરામી સે લઝ્ઝત અન્દોઝ હોને વાલા, રહમતોં કે સાએ મેં દુન્યા સે રુખ્સત હોતા હૈ ઔર મૌત ઉસ કે લિયે નજાત વ બખ્શિશ કા પયામ લાતી હૈ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત બહુત બડી હૈ, વોહ નુક્તા નવાઝ હૈ, બ ઝાહિર

www.dawateislami.net

મા'મૂલી નઝર આને વાલે આ'માલ કે સબબ બડે સે બડે ગુનહગારોં કો બખ્શ દિયા જાતા હૈ.

رَحمتِ حق "بہا" نہ می جوید رَحمتِ حق "بہانہ" می جوید

(**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત "બહા" (યા'ની કીમત) તલબ નહીં કરતી બલ્કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત તો બહાના તલાશ કરતી હૈ.)

કિયામત કે લિયે નિરાલી સનદ : હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْمَنَّان ફરમાતે હૈં, "તફસીરે અઝીઝી" મેં **બિસ્મિલ્લાહ** કે ફવાઈદ મેં લિખા હૈ કે એક વલિય્યુલ્લાહ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને મરતે વક્ત વસિય્યત કી થી કે મેરે કફન મેં بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم લિખ કર રખ દેના. લોગોં ને ઈસ કી વજહ પૂછી તો ઉન્હોં ને જવાબ દિયા કે કિયામત કે દિન યેહ મેરી દસ્તાવેઝ (યા'ની તહરીરી સુબૂત) હોગી જિસ કે ઝરીએ સે રહમતે ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ કી દરખ્વાસ્ત કરૂંગા."

(તફસીરે નઈમી, પારહ અવ્વલ, સ. 42)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

મિલેગા દોનોં આલમ કા ખઝાના પઢ લો બિસ્મિલ્લાહ
ખુદા ચાહે તો હો જન્નત ઠિકાના, પઢ લો બિસ્મિલ્લાહ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى محمَّد

تُوبُوا اِلَى الله ! اَسْتَغْفِرُ الله

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى محمَّد

www.dawateislami.net

તૂ અઝાબ સે બચ ગયા : ફિક્હે હનફી કી મશ્હૂરો મા'રૂફ કિતાબ "દુર્રે મુખ્તાર" મેં હૈ એક શખ્સ ને મરને સે પહલે યેહ વસિય્યત કી કે ઈન્તિકાલ કે બા'દ મેરે સીને ઔર પેશાની પર بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡم લિખ દેના. ચુનાન્ચે ઐસા હી કિયા ગયા. ફિર કિસી ને ખ્વાબ મેં ઉસ શખ્સ કો દેખ કર હાલ પૂછા, ઉસ ને બતાયા કે જબ મુઝે કબ્ર મેં રખા ગયા, અઝાબ કે ફિરિશ્તે આએ, જબ પેશાની પર **બિસ્મિલ્લાહ** શરીફ દેખી તો કહા, "તૂ અઝાબ સે બચ ગયા. (اَلدُّرُّالْمُخْتَار مَعَهٗ رَدُّالْمُحْتَار ج٣ ص ١٥٦)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

કફન પર લિખને કા તરીકા : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ ભી કોઈ મુસલ્માન ફૌત હો જાએ તો بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡم વગૈરા ઝરૂર લિખ લિયા કરેં. આપ કી થોડી સી તવજ્જોહ બેચારે મરને વાલે કી બખ્શિશ કા ઝરીઆ બન સકતી હૈ. ઔર મય્યિત કે સાથ હમદર્દી કી નેકી આપ કી ભી નજાત કા બાઈસ બન સકતી હૈ. હઝરતે અલ્લામા શામી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં, "યૂં ભી હો સકતા હૈ કે મય્યિત કી પેશાની પર بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡم લિખિયે ઔર સીને પર لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسُوۡلُ اللّٰه صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم લિખિયે. મગર નહલાને કે બા'દ ઔર કફન પહનાને સે પહલે કલિમે કી ઉંગલી સે લિખિયે. રોશનાઈ (INK) સે ન લિખિયે. (رَدُّالْمُحْتَار ج٣ ص ١٥٧) એ'રાબ લગાને કી હાજત નહીં. "**શજરહ** યા

www.dawateislami.net

અહ્દ નામા કબ્ર મેં રખના જાઇઝ હૈ ઔર બેહતર યેહ હૈ કે મય્યિત કે મુંહ કે સામને કિબ્લે કી જાનિબ **તાક** ખોદ કર ઉસ મેં રખેં. બલ્કે દુર્રે મુખ્તાર મેં કફન મેં **અહ્દ નામા** લિખને કો જાઇઝ કહા હૈ ઔર ફરમાયા કે ઇસ સે મગ્ફિરત કી ઉમ્મીદ હૈ."

(બહારે શરીઅત, હિસ્સા : 4, સ. 108)

જા હમ ને તુઝે બખ્શ દિયા : કિયામત કે રોઝ અઝાબ કે ફિરિશ્તે એક બન્દે કો પકડ લેંગે. હુક્મ હોગા કે ઇસ કે આ'ઝા કો દેખ લો ઇસ મેં કોઈ નેકી હૈ યા નહીં ? ચુનાન્ચે ફિરિશ્તે તમામ આ'ઝા કો દેખ ડાલેંગે, કોઈ નેકી નહીં મિલેગી. ફિર ફિરિશ્તે ઉસ સે કહેંગે, "અબ ઝરા અપની ઝબાન બાહર નિકાલો કે ઉસ મેં દેખ લેં કોઈ નેકી હૈ યા નહીં ?" જબ વોહ ઝબાન નિકાલેગા તો ઉસ પર સફેદ ખત મેં بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم લિખા હુવા પાએંગે. ઉસી વક્ત હુક્મ હોગા, **જા હમ ને તુઝે બખ્શ દિયા.**

(نُزھَۃُالْمجالس ج اول ص ۲۵)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

ગુનહગારો ન ઘબરાઓ ન ઘબરાઓ ન ઘબરાઓ

નઝર રહમત પે રખ્ખો જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં જાઓ

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللہُ تعالٰی علٰی محمَّد

www.dawateislami.net

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે કરમ કી બાત હૈ કે જિસ કો ચાહે બખ્શ દે. યકીનન ઉસ શખ્સ ને ઈખ્લાસ કે સાથ بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ પઢી થી જો કામ આ ગઈ કે **ઈખ્લાસ** કે સાથ કિયા જાને વાલા બ ઝાહિર છોટા અમલ ભી બહુત બડા દરજા રખતા હૈ. ચુનાન્ચે ઈમામુલ મુખ્લિસીન, સય્યિદુલ મુરસલીન, રહ્‌મતુલ્લિલ આલમીન صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને કબૂલિય્યત નિશાન હૈ, "اَخۡلِصۡ دِيۡنَكَ يَكۡفِكَ الۡعَمَلُ الۡقَلِيۡلُ", "અપને દીન મેં મુખ્લિસ હો જાઓ થોડા અમલ ભી કાફી હોગા."

(اَلۡمُسۡتَدۡرَك لِلۡحاكِم ج٥ص ٤٣٥ رقم الحديث ٧٩١٤)

હુજ્જતુલ ઈસ્લામ, હઝરતે ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحمَةُ اللّٰهِ الْوَالِى એક બુઝુર્ગ સે નક્લ કરતે હૈં, "એક સાઅત કા ઈખ્લાસ હમેશા કી નજાત કા બાઈસ હૈ. મગર **ઈખ્લાસ** બહુત કમ પાયા જાતા હૈ." (اِحياءُ الۡعُلوم ج ٤ ص ٣٩٩)

ખાલિસ અમલ કી પહચાન : હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કે હવારિયોં ને આપ عَلَيْهِ السَّلَام કી ખિદમત મેં અર્ઝ કિયા, "કિસ કા અમલ **ખાલિસ** હોતા હૈ ?" ફરમાયા, "ઉસી શખ્સ કા અમલ **ઈખ્લાસ** પર મબ્ની માના જાએગા જો સિર્ફ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા કે લિયે અમલ કરે ઔર ઈસ બાત કો ના પસન્દ કરે કે લોગ ઈસ અમલ કે સબબ ઉસ કી તા'રીફ કરેં." (اَيضاً ص٤٠٣)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَى الۡحَبِيۡب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

યા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ તેરે મુખ્લિસ નબી સય્યિદુના ઈસા عَلَیْہِ السَّلَام કા વાસિતા હમેં બે સબબ બખ્શ દે. આમીન. હાએ ! હાએ ! નફસો શૈતાન કે હાથોં હમ તેઝી કે સાથ તબાહી કે ગઢે મેં ગિરતે જા રહે હૈં. આહ ! આહ ! આહ ! "**હૌસલા અફઝાઈ**" કે નામ પર જબ તક હમારે આ'માલ ઔર દીની અફઆલ કી તા'રીફ ઔર વાહ ! વાહ ! નહીં કી જાતી હમેં સુકૂન હી નહીં મિલતા.

મેરા હર અમલ બસ તેરે વાસિતે હો
કર ઈખ્લાસ ઐસા અતા યા ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ

આફતેં દૂર હોને કા આસાન વિર્દ : મૌલાએ કાએનાત, હઝરતે સય્યિદુના અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા كَرَّمَ اللّٰہ تعَالٰی وَجْهَهُ الْكَرِيْم સે રિવાયત હૈ કે સુલ્તાને મક્કએ મુકર્રમા, તાજદારે મદીનએ મુનવ્વરહ, મકીને ગુમ્બદે ખઝરા صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, "ઐ અલી ! (كَرَّمَ اللّٰہ تعَالٰی وَجْهَهُ الْكَرِيْم) મૈં તુમ્હેં ઐસે કલિમાત ન બતા દૂં જિન્હેં તુમ **મુસીબત** કે વક્ત પઢ લો." અર્ઝ કિયા, "ઝરૂર ઈર્શાદ ફરમાઈયે ! આપ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم પર મેરી જાન કુરબાન ! તમામ અચ્છાઈયાં મૈં ને આપ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم હી સે સીખી હૈં." ઈર્શાદ ફરમાયા, "જબ તુમ કિસી મુશ્કિલ મેં ફંસ જાઓ તો ઈસ તરહ પઢો :

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ

www.dawateislami.net

પસ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઈસ કી બરકત સે જિન બલાઓં કો ચાહેગા દૂર ફરમા દેગા. (عَمَلُ الْيَوْمِ وَاللَّيْلَةِ لا بن سُنّی ص ١٢٠)

મુશ્કિલેં હલ હોંગી اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !

જબ ભી બીમારી, કર્ઝદારી, મુકદમે બાઝી, દુશ્મન કી તરફ સે ઈઝા રસાની, બે રોઝગારી યા કોઈ સી ભી આફતે ના ગહાની આન પડે. કોઈ ચીઝ ગુમ હો જાએ, કિસી કી બાત સુન કર સદમા પહોંચે, કોઈ મારે, દિલ દુખ જાએ, ઠોકર લગે, ગાડી ખરાબ હો જાએ, ટ્રાફિક જામ હો જાએ, કારોબાર મેં નુકસાન હો જાએ, ચોરી હો જાએ, અલ ગરઝ છોટી યા બડી કોઈ સી ભી પરેશાની હો. بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ وَلَا حَوۡلَ وَلَا قُوَّۃَ اِلَّا بِاللّٰہِ الۡعَلِیِّ الۡعَظِیۡمِ પઢતે રહને કી આદત બના લીજિયે. નિય્યત સાફ હોગી તો اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ મન્ઝિલ આસાન હોગી. મુશ્કિલ કી આસાની કે લિયે એક અમલ યેહ ભી હૈ, કબ્લ અઝ નમાઝે જુમુઆ ગુસ્લ કર કે પાક સાફ લિબાસ પહન કર તન્હાઈ મેં **યા અલ્લાહુ** 200 બાર (અવ્વલ આખિર તીન બાર દુરૂદે પાક) પઢ લીજિયે. કૈસી હી મુસીબત હો દૂર હોગી યા કૈસી હી હાજત હો પૂરી હોગી اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ.

اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ સફર કર કે દુઆએં માંગને સે ભી બે શુમાર ઈસ્લામી ભાઈયોં કી મુશ્કિલાત હલ હોને કે વાકિઆત હૈં. ચુનાન્ચે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઈસ હૈ. (ابو یعلی)

નઈ ઝિન્દગી : એક મઝદૂર કે ગુર્દે ફેલ હો ગએ. અઝીઝોં ને અસ્પતાલ મેં દાખિલ કરવા દિયા. ઉસ કા ઔબાશ ભાંજા ઈયાદત કે લિયે આયા. મામૂંજાન ઝિન્દગી કી આખિરી ઘડિયાં ગિન રહે થે. ઉસ કા દિલ ભર આયા ઔર આંખોં સે આંસૂ છલક પડે. ઉસ ને સુન રખા થા કે દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કાફિલે મેં સફર કે દૌરાન દુઆ કબૂલ હોતી હૈ. ચુનાન્ચે વોહ મદની કાફિલે મેં સફર પર ચલ દિયા ઔર ખૂબ ગિડગિડા કર મામૂંજાન કી સિહ્હત યાબી કે લિયે દુઆ કી. **જબ વાપસ પલટા તો મામૂંજાન સિહ્હત યાબ હો કર ઘર ભી આ ચુકે થે. ઔર અબ નમાઝ કે લિયે ઘર સે નિકલ કર ખિરામાં ખિરામાં જાનિબે મસ્જિદ રવાં દવાં થે.** યેહ રહમત ભરા મન્ઝર દેખ કર ઉસ નૌ જવાન ને ગુનાહોં ભરી ઝિન્દગી સે તૌબા કી ઔર અપને આપકો મદની રંગ મેં રંગ લિયા.

મર્ઝ ગમ્ભીર હો, ગર્ચે દિલગીર હો   હોંગી હલ મુશ્કિલેં, કાફિલે મેં ચલો
ગમ કે બાદલ છટેં, ઔર ખુશિયાં મિલેં   દિલ કી કલિયાં ખિલેં, કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد
تُوبُوا إِلَى الله ! أَسْتَغْفِرُ الله
صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ દિલ કી ગહરાઈ સે નિકલી હુઈ દુઆ કભી રદ નહીં હો સકતી. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી બારગાહ મેં જો ભી દુઆ માંગી જાએ વોહ લાઝિમન કબૂલ હોતી હૈ ઔર ક્યૂં ન હો કે ખુદ હમારે પ્યારે પ્યારે સચ્ચે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા સચ્ચા ફરમાન હૈ :

وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُوْنِیْۤ اَسْتَجِبْ لَكُمْ ط (پ ٢٤ المؤمن ٦٠)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર તુમ્હારે રબ (عَزَّوَجَلَّ) ને ફરમાયા, મુઝ સે દુઆ કરો મૈં કબૂલ કરૂંગા.

વસ્વસા : ખુદાએ હમીદ عَزَّوَجَلَّ કલામે મજીદ મેં જબ ખુદ ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ કે "મુઝ સે દુઆ કરો, મૈં કબૂલ કરૂંગા" મગર બારહા કબૂલિય્યતે દુઆ કા ઈઝહાર નહીં હોતા. મસલન : દુઆ કી જાતી હૈ ફુલાં જગહ નોકરી મિલ જાએ મગર નહીં મિલતી.

વસ્વસે કા ઈલાજ : કબૂલ હોને કે મા'ના સમઝને મેં ખતા ખાને કી વજહ સે શૈતાન **વસ્વસે** ડાલતા હૈ. દુઆ કબૂલ હી કબૂલ હૈ કબૂલિય્યત કી સૂરતેં મુખ્તલિફ હૈં, કબૂલિય્યતે દુઆ કી **તીન સૂરતેં** મુલાહઝા ફરમાઈયે :

(1) જો ઉસ ને માંગા વોહ ન દિયા ગયા કે ઉસ કે હક મેં બેહતર ન થા ઔર વોહ અરહમુર્રાહિમીન جَلَّ جَلَالُهٗ અપને બન્દોં કે હક મેં બેહતરી ચાહતા હૈ.

www.dawateislami.net

وَعَسٰۤى اَنْ تَكْرَهُوْا شَیْــٴًـا وَّ هُوَ خَیْرٌ لَّكُمْۚ وَ عَسٰۤى اَنْ تُحِبُّوْا شَیْــٴًـا وَّ هُوَ شَرٌّ لَّكُمْؕ وَ اللّٰهُ یَعْلَمُ وَ اَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ۠

(پ ۲ البقرہ ۲۱٦)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર કરીબ હૈ કે કોઈ બાત તુમ્હેં બુરી લગે ઔર વોહ તુમ્હારે હક મેં બેહતર હો. ઔર કરીબ હૈ કે કોઈ બાત તુમ્હેં પસન્દ આએ ઔર વોહ તુમ્હારે હક મેં બુરી હો ઔર **અલ્લાહ** જાનતા હૈ ઔર તુમ નહીં જાનતે.

(2) ઉસ દુઆ માંગને વાલે પર કોઈ સખ્ત બલા વ મુસીબત આની થી. જિસે ઉસ કા પરવર્દગાર عَزَّوَجَلَّ ઈસ બ ઝાહિર કબૂલ ન હોને વાલી દુઆ કે સિલે મેં દૂર ફરમા દેતા હૈ. મસલન : ઈતવાર કો બા'દે નમાઝે મગરિબ સ્કૂટર કે હાદિસે મેં ઉસ કા પાઉં ટૂટને વાલા થા ઔર અસ્ર કી નમાઝ મેં ઉસ ને દુઆ માંગી, યા **અલ્લાહ** ! ફુલાં પર મેરા 1000/ રુપિયા કર્ઝ હૈ વોહ આજ મગરિબ કે બા'દ મિલ જાએ. યેહ નમાઝે મગરિબ અદા કર કે સહીહ સલામત મકરૂઝ કે પાસ પહોંચ ગયા. ઉસ ને કર્ઝ નહીં લૌટાયા, યેહ દુઆ માંગને વાલા સમઝા કે મેરી દુઆ કબૂલ નહીં હુઈ. મગર ઈસ બે ખબર કો ક્યા ખબર કે મકરૂઝ કે પાસ પહોંચને સે કબ્લ હાદિસે મેં ઈસ કા જો પાઉં ટૂટને વાલા થા વોહ ઈસ દુઆ કી બરકત સે નહીં ટૂટા !

(3) યેહ કે જો માંગા વોહ નહીં દિયા જાતા બલ્કે ઉસ દુઆ કે ઈવઝ આખિરત મેં સવાબ કા ઝખીરા અતા કિયા જાએગા. જૈસા કે હદીસે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો લોગ અપની મજલિસ સે અલ્લાહ કે ઝિક્ર ઔર નબી પર દુરૂદ શરીફ પઢે બિગૈર ઉઠ ગએ તો વોહ બદબૂદાર મુર્દાર સે ઉઠે. (شعب الایمان)

પાક મેં ફરમાયા, "જબ બન્દા આખિરત મેં અપની ઉન દુઆઓં કા સવાબ દેખેગા જો દુન્યા મેં મક્બૂલ ન હુઈ થીં, તમન્ના કરેગા, "કાશ ! દુન્યા મેં મેરી કોઈ દુઆ કબૂલ ન હોતી ઔર સબ યહીં (યા'ની આખિરત) કે વાસિતે જમ્અ હો જાતીં." (અહ્સનુલ વિઆઅ, સ. 37, હાશિયા મઅ તૌઝીહ) એક હદીસે પાક મેં હૈ, "જિસ કો દુઆ કી તૌફીક દી જાએ દરવાઝે બિહિશ્ત (યા'ની જન્નત) કે ઉસ કે લિયે ખોલે જાએંગે." (ઐઝન, સ. 141)

"બિસ્મિલ્લાહ" કી દીવાની : એક મુબલ્લિગ ઈજતિમાઅ મેં **બિસ્મિલ્લાહ** શરીફ કે ફઝાઈલ બયાન ફરમા રહે થે. એક યહૂદન લડકી ફઝાઈલે **બિસ્મિલ્લાહ** સુન કર બેહદ મુતઅસ્સિર હુઈ ઔર ઉસ ને ઈસ્લામ કબૂલ કર લિયા. ઉસ કી ઝબાન પર بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ કા વિર્દ જારી હો ગયા. હર વક્ત ઉઠતે, બૈઠતે, સોતે, જાગતે, ચલતે ફિરતે **બિસ્મિલ્લાહ** પઢતી રહતી. લડકી કે કાફિર માં બાપ ઉસ સે સખ્ત નારાઝ રહને ઔર ઉસ કો તરહ તરહ કી તક્લીફેં દેને લગે. નીઝ ઈસ્લામ દુશ્મની કે સબબ ઈસ કોશિશ મેં લગ ગએ કે અપની બેટી પર કોઈ ઈલ્ઝામ આઈદ કર કે مَعَاذَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઉસ કો કત્લ કરવા દેં. ચુનાન્ચે એક દિન ઉસ કે બાપ ને જો કે બાદશાહે વક્ત કા **વઝીર** થા. શાહી મોહર વાલી **અંગૂઠી** બેટી કો રખને કે લિયે દી, بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ પઢ કર ઉસ ને લી ઔર بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ પઢ કર જેબ મેં ડાલ લી. રાત કો જબ વોહ સો ગઈ તો ઉસ કે બાપ ને ઉસ કી જેબ સે અંગૂઠી નિકાલ કર દરિયા મેં ડાલ દી એક મછલી ને વોહ અંગૂઠી નિગલ લી. સુબ્હ કો એક માહીગીર ને જાલ ડાલા તો ઈત્તિફાક

www.dawateislami.net

સે વોહી મછલી જાલ મેં ફંસ ગઈ, ઉસ ને લા કર વઝીર કો તોહ્ફતન દે દી, વઝીર ને પકાને કે લિયે લડકી કે હવાલે કી. ઉસ ને بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡم કહ કર મછલી લી, જબ بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡم કહ કર ઉસ કા પેટ ચાક કિયા તો ઉસ મેં સે **અંગૂઠી** નિકલ પડી, ઉસ ને بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡم પઢ કર જેબ મેં ડાલ લી ઔર મછલી પકા કર બાપ કે આગે રખ દી. ખાના ખાને કે બા'દ જબ દરબાર કા વક્ત આયા, બાપ ને લડકી સે અંગૂઠી તલબ કી. ઉસ ને بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡم પઢ કર જેબ સે નિકાલ કર દે દી. બાપ યેહ દેખ કર હૈરાનો શશ્દર રહ ગયા ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને **બિસ્મિલ્લાહ** કી દીવાની કો કત્લ સે મહફૂઝ ફરમા લિયા. (لَمعانِ صُوفِيَاء)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

બિસ્મિલ્લાહ લિખને કી ફઝીલત : હઝરતે સય્યિદુના અનસ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنۡهُ સે રિવાયત હૈ કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, "જિસ ને **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી તા'ઝીમ કે લિયે ઉમ્દા શક્લ મેં بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡم તહરીર કિયા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસે બખ્શ દેગા." (الدُّرُّالْمَنْثُور ج ١ ص٢٧)

સરકારે આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત મૌલાના શાહ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن કે વાલિદે ગિરામી તાજુલ ઉલમા રઅ્સુલ ફુઝલા, રઈસુલ મુતકલ્લિમીન હઝરત સય્યિદુના શાહ **નકી અલી ખાન** કાદિરી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને ઝુલ કા'દતિલ હરામ સિ. 1297 હિ. જુમે'રાત બ વક્તે ઝોહર વિસાલ ફરમાયા

www.dawateislami.net

આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી ઝિન્દગી કી આખિરી તહરીર بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم થી. સરકારે આ'લા હઝરત رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે વિસાલ શરીફ કી રિક્કત અંગેઝ મન્ઝર કશી કરતે હુએ ફરમાતે હૈં, "રોઝે વિસાલ નમાઝે સુબ્હ (ફજ) પઢ લી થી ઔર હુનૂઝ (યા'ની અભી) વક્તે ઝોહર બાકી થા કે ઇન્તિકાલ ફરમાયા. નઝ્અ મેં સબ હાઝિરીન ને દેખા કે આંખેં બન્દ કિયે મુતવાતિર સલામ ફરમાતે થે. (યેહ ઇસ તરફ ઇશારા મા'લૂમ હોતા હૈ કે ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰى કી અરવાહે મુકદ્દસા ઇસ્તિક્બાલ કે લિયે જમ્અ હો રહી થીં.) જબ ચન્દ સાંસ બાકી રહે, હાથોં કો આ'ઝાએ વુઝૂ પર યૂં ફેરા ગોયા વુઝૂ ફરમા રહે હૈં. યહાં તક કે ઇસ્તિન્શાક (યા'ની નાક કી સફાઇ) ભી ફરમાયા. سُبْحٰنَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ વોહ અપને તૌર પર હાલતે બેહોશી મેં નમાઝે ઝોહર ભી અદા ફરમા ગએ. જિસ વક્ત રૂહે પુર ફુતૂહ ને જુદાઇ ફરમાઇ, ફકીર સિરહાને હાઝિર થા. وَاللّٰهِ الْعَظِيْم એક નૂરે મલીહ (યા'ની હસીન નૂર) અલાનિયા નઝર આયા (યા'ની જો ભી મૌજૂદ થા વોહ દેખ સકતા થા) કે સીને સે ઉઠ કર બર્કે તાબિન્દા (યા'ની ચમકદાર બિજલી) કી તરહ ચેહરે પર ચમકા. જિસ તરહ લમ્આને ખુરશીદ (યા'ની સૂરજ કી રોશની) આઇને મેં જુમ્બિશ કરતા હૈ. યેહ હાલત હો કર ગાઇબ હો ગયા ઇસ કે સાથ હી રૂહ બદન મેં ન થી. પિછલા (યા'ની આખિરી) કલિમા ઝબાને ફૈઝ તરજુમાન સે નિકલા, લફ્ઝ "**અલ્લાહ**" થા વ બસ ઔર **અખીર તહરીર** કે દસ્તે મુબારક સે હુઇ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم થી કે ઇન્તિકાલ

www.dawateislami.net

સે દો રોઝ પહલે એક કાગઝ પર લિખી થી. બા'દ, ફકીર (યા'ની સરકારે આ'લા હઝરત رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ) ને હુઝૂર પીરો મુર્શિદે બરહક رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કો રુઅ્યા (યા'ની ખ્વાબ) મેં દેખા કે હઝરત વાલિદે માજિદ قُدِّسَ سِرُّہُ الْمَاجِد કે મરકદ (મઝાર) પર તશરીફ લાએ. ગુલામ ને અર્ઝ કિયા, “હુઝૂર ! યહાં કહાં ?” ફરમાયા, “આજ સે, યા અબ સે યહીં રહા કરેંગે.”

(હયાતે આ'લા હઝરત, જિ. 1 સ. 50,51 મકતબતુલ મદીના)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

અર્શ પર ધૂમેં મચેં વોહ મોમિને સાલેહ મિલા
ફર્શ સે માતમ ઉઠે વોહ તય્યિબો તાહિર ગયા

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْم લિખને કા અઝીમ સવાબ પાને કે લિયે હો સકે તો કભી કભી બા વુઝૂ **ખુશખતી** કે સાથ કાગઝ વગૈરા પર بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْم તહરીર ફરમા લિયા કરેં, લેકિન બે અદબી કી જગહ હરગિઝ ન લિખિયે, દીવારોં પર ભી આયાત વ મુકદ્દસ કલિમાત મત લિખિયે કે આહિસ્તા, આહિસ્તા લિખાઈ કે ઝર્રાત ઝમીન પર ઝડ જાતે હૈં. (લિહાઝા મસાજિદ મેં ભી ઈસ અદબ કા ખયાલ રખિયે.) ઔર ઝમીન પર લિખને કે બારે મેં તો ખુદ હમારે મીઠે મીઠે આકા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને સરાહતન મન્અ ફરમા દિયા હૈ, ચુનાન્ચે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દિન મેં 50 બાર દુરૂદે પાક પઢે કિયામત કે દિન મૈં ઉસ સે મુસાફહા કરૂં (યા'ની હાથ મિલાઊં) ગા. (ابن بشكوال)

ઝમીન પર લિખના : હુઝૂરે પુરનૂર, શાહે ગયૂર, શાફેએ યૌમુન્નુશૂર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم એક જગહ સે ગુઝરે જહાં ઝમીન પર કુછ લિખા હુવા થા. સરકારે આલી વકાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને કરીબ બૈઠે હુએ નૌ જવાન સે ઈસ્તિફસાર ફરમાયા, "યેહ ક્યા લિખા હુવા હૈ ?" ઉસ ને અર્ઝ કી, "**બિસ્મિલ્લાહ**." ફરમાયા, "ઐસા કરને વાલે પર લા'નત હો, **બિસ્મિલ્લાહ** કો ઉસ કી જગહ પર હી રખો." (الدرالمنثور ج ۱ ص ۲۹)

از خدا خواہیم توفیقِ ادب

بے ادب محروم گشت از فضلِ ربّ

(હમ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે અદબ કી તૌફીક કે તલબ ગાર હૈં કે બે અદબ ફઝલે રબ عَزَّوَجَلَّ સે મહરૂમ હો કર દર બદર ઝલીલો ખ્વાર ફિરતા હૈ.)

હર ઝબાન કે હુરૂફ કી તા'ઝીમ કીજિયે : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઝમીન પર કિસી ભી ઝબાન મેં કોઈ લફ્ઝ નહીં લિખના ચાહિયે બા'ઝ અવકાત લોગ સમઝતે હૈં કે ઈંગ્રેઝી ઝબાન કા અદબ કરને કી ઝરૂરત નહીં હૈ. યેહ ઉન કી સખ્ત ગલત ફહમી હૈ. ગૌર તો ફરમાઈયે ! અગર ઈંગ્રેઝી મેં ALLAH લિખા હોગા તો ક્યા આપ અદબ નહીં કરેંગે ? કરેંગે ઔર યકીનન કરેંગે. યહાં તક કે અગર તૌહીન કી નિય્યત સે معاذ الله ઉસ પર પાઉં રખ દે યા પટખ દે તો કાફિર હો જાએગા. બહર હાલ ઈંગ્રેઝી ઔર દુન્યા કી હર ઝબાન કે હુરૂફ કા અદબ કરના ચાહિયે. **તફસીરે કબીર શરીફ** જિલ્દ અવ્વલ સ. 396 કે મુતાબિક **દુન્યા મેં બોલી જાને વાલી તમામ ઝબાનેં ઈલ્હામી**

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : બરોઝે કિયામત લોગોં મેં સે મેરે કરીબ તર વોહ હોગા જિસ ને દુન્યા મેં મુઝ પર ઝિયાદા દુરૂદે પાક પઢે હોંગે. (ترمذی)

હૈં. ઝાહિર હૈ ઝમીન પર કિસી ભી ઝબાન મેં લિખને સે ઉસ કી બે અદબી યકીની હૈ, આજ કલ ટ્રાફિક કે મહ્કમે કી જાનિબ સે રહનુમાઈ કે લિયે સડકોં પર બાઝ તહરીરેં હોતી હૈં યેહ ગલત તરીકા હૈ. કાશ સિર્ફ રંગ બિરંગે (મગર સબ્ઝ કે ઇલાવા) પટ્ટોં સે કામ ચલાયા જાતા. દરવાઝોં પર ઐસે પાએદાન ન રખેં જાએં જિન પર WEL COME લિખા હોતા હૈ. અફસોસ ! આજકલ હુરૂફ કા અદબ કરના તકરીબન ના મુમ્કિન હો ગયા હૈ. ઉમૂમન બિછાને કી દરી વ ચાદર પર નીઝ ફોમ કે ગદેલોં કે અસ્તર ઔર પલંગ કી ચાદરોં પર કમ્પની યા ડેકોરેશન કા નામ તહરીર હોતા હૈ, W.C. પર ચપ્પલોં ઔર જૂતોં કે અન્દરૂની હિસ્સોં બલ્કે તલ્વોં પર ઔર કપડે કી કનારિયોં પર કારખાને કે નામ વગૈરા કી લિખાઈ હોતી હૈ. બાઝ અવકાત સિલાઈ મેં પાજામે કે અન્દર બૈઠને કી જગહ પર તહરીર આ જાતી હૈ તો મુસલ્સલ બે અદબી કા સિલ્સિલા રહતા હૈ. બલ્કે સબ સે ઝિયાદા તશ્વીશ નાક બાત યેહ હૈ કે ઉમૂમન હર “લાલ ઈંટ” પર ઔર “ફ્લોર ટાઇલ”કે નીચે લિખાઈ હોતી હૈ. ભટ્ટે કી લાલ ઈંટોં ઔર ફ્લોર ટાઇલ્ઝ કી લિખાઈ ગ્રાઇન્ડર સે મિટાઈ જા સકતી હૈ ઔર ઝિયાદા મિક્દાર મેં ખરીદને વાલે કારખાને વાલોં સે બિગૈર લિખાઈ કે ભી બનવા સકતે હૈં મગર ઇતની સારી ઝહ્મતેં ઉઠાને વાલા બા અદબ મદની ઝેહ્ન કૈસે બને ? **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી અતા કર્દા તૌફીક સે સબ મુમ્કિન હૈ. એક બાર ફર્શ પર રખી એક લાલ ઈંટ કી લિખાઈ દેખ કર સગે મદીના عُفِیَ عَنْهُ કા દિલ બે કરાર હો ગયા ઉસ પર **ઉમર** લિખા હુવા થા. લાલ ઈંટેં હમ્મામ મેં, બૈતુલ ખલા મેં હર જગહ કી દીવાર વ

www.dawateislami.net

ફર્શ મેં ઇસ્તિ'માલ હોતી હૈં. યેહ અલ્ફાઝ લિખતે હુએ માઝી કી એક દિલ ખરાશ યાદ ઝેહ્ન પર ઉભર રહી હૈ ઉસ કો ભી અર્ઝ કિયે દેતા હૂં.

મદીને શરીફ કી એક દિલ ખરાશ યાદ : મસ્જિદુન્નબવિય્યિશ્શરીફ عَلٰی صَاحِبِهَا الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કી મશરિકી જાનિબ બાબે જિબ્રઈલ કે સામને એક કદીમ ગલી થી જો કે જન્નતુલ બકીઅ કી તરફ જાતી થી ઉસ મુકદ્દસ ગલી કો ઉશ્શાક **બિહિશ્તી ગલી** કહા કરતે થે, ઉસ મેં કઈ યાદગારેં મસલન : અહલે બૈતે અત્હાર عَلَیْھِمُ الرِّضْوَان કે મકાનાતે તય્યિબાત વગૈરા થે, અબ વોહ મીઠી મીઠી હકીકી **મદની ગલી** શહીદ કર દી ગઈ હૈ. સિ. 1400 હિ. કી એક સુહાની શામ કો (સગે મદીના عُفِیَ عَنْهُ) ઉસી **બિહિશ્તી ગલી** સે ગુઝર રહા થા કે **ગટર** કે એક ઢક્કન કી અરબી લિખાઈ પર નઝર પડી. ગૌર સે દેખા તો ઉસ પર લોહે કી ઢલાઈ સે "મજારિલ મદીના" તહરીર થા મૈં ને જઝ્બએ અકીદત મેં ઉસ તહરીર કો ચૂમ લિયા ઔર જિન બદ નસીબોં ને મેરે મીઠે મીઠે **મદીને** (زَادَھَا اللّٰہُ شَرَفًا) કે નામ કો **ગટર** કે ઢક્કન પર લિખવાયા ઉન સે મેરે દિલ મેં ઇસ કદર શદીદ નફરત પૈદા હુઈ કે મૈં બતા નહીં સકતા. ચૂમતા હુવા દેખ કર એક યમની બૂઢે ને મુઝે ઝિડકા, મૈં સર નીચા કિયે તેઝી સે આગે બઢ ગયા. અભી થોડા હી ચલા થા કે પીછે સે કિસી કે **સલામ** કરને કી આવાઝ આઈ, મૈં ને મુડ કર દેખા તો કોઈ અપને વતન કા થા, બડે પુર તપાક તરીકે સે મિલા ઔર તઅજ્જુબ કી બાત યેહ હૈ કે

www.dawateislami.net

મુઝ સે મા'ઝિરત કરતે હુએ કહને લગા, "ઉસ યમની બૂઢે કા બુરા મત મનાઈયેગા." મઝીદ ઉસ ને કહા, "મસ્જિદુન્નબવિય્યિશ્શરીફ عَلٰى صَاحِبِهَا الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام મેં હાઝિરી કા અન્દાઝ દેખ કર મુઝે કશિશ હુઈ ઔર મૈં મુસલ્સલ આપ કા પીછા કિયે ચલા આ રહા હૂં ઔર આપ કી હર નક્લો હરકત કા જાએઝા લે રહા હૂં, આપ મેરે મકાન પર કિયામ કર લીજિયે." મૈં ને જવાબ દિયા, اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ મેરે પાસ કિયામ કી સહૂલત મૌજૂદ હૈ." કહા, "ખાના હી ખા લીજિયે." મૈં ને જવાબ દિયા, "ઈસ કી ફિલહાલ હાજત નહીં." કહા, "મેરી તરફ સે કુછ રકમ કબૂલ કર લીજિયે," મૈં ને શુક્રિય્યા અદા કરતે હુએ કહા, "મૈં હાજત મન્દ નહીં, اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ મેરે પાસ અખરાજાત મૌજૂદ હૈં." બહર હાલ વોહ ખુશ અકીદા શખ્સ થા ઔર ઉસ ને મુઝ સે બહુત હી મહબ્બત કા ઈઝહાર કિયા, મેરે લિયે વોહ અજનબી થા ઔર ઉસ કે બા'દ ફિર કભી ઉસ સે મુલાકાત નહીં હુઈ. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કો ઈસ કા અજ્રે અઝીમ અતા ફરમાએ. ઔર હર મુસલ્માન કો બે અદબી ઔર બે અદબોં કે શર સે મહફૂઝ રખે. اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

મહફૂઝ ખુદા રખના સદા બે અદબોં સે
ઔર મુઝ સે ભી સરઝદ ન કભી બે અદબી હો

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

સિયાને કી દલીલ : અરબી મેં **મદીના** કે મા'ના "શહ્ર" હૈ. ઈસ લિયે **ગટર** કે ઢક્કન પર મદીના લિખને મેં હરજ નહીં.

www.dawateislami.net

દીવાને કા જવાબ : અરબી મેં શહ્ર કે લિયે "બલદ" કા લફ્ઝ ભી મા'રૂફ હૈ. મદીનએ મુનવ્વરહ કી શહ્રી ઇન્તિઝામિયા કો ભી બલદિય્યા હી કહતે હૈં આખિર ઐસા પ્યારા નામ **મદીના** زَادَھَا اللّٰہُ شَرَفًا **ગટર** કે ઢક્કન હી પર લિખને કી ક્યૂં સૂઝી ? અરબી ઝબાન કે ઇલાવા બ શુમૂલ ઉર્દૂ દુન્યા કી કિસી ભી ઝબાન મેં જબ **મદીના** કહા જાએગા તો હર એક ઉસ સે મુરાદ મદીનતુન્નબી عَلٰی صَاحِبِھَا الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام હી લેગા. બલ્કે ઉલમાએ કિબાર رَحِمَھُمُ اللّٰہُ الْغَفَّار ને મદીનએ મુનવ્વરહ زَادَھَا اللّٰہُ شَرَفًا કે જો મુતઅદ્દદ અસ્માએ મુબારકા તહરીર ફરમાએ હૈં ઉન મેં મુજર્રદ (યા'ની તન્હા) લફ્ઝ **મદીના** ભી શામિલ કિયા હૈ. ઔર ઇસ કો મદીનતુલ મુનવ્વરહ زَادَھَا اللّٰہُ شَرَفًا કી તારીખ પર લિખી હુઈ કિતાબોં મેં દેખા જા સકતા હૈ. મસલન : અલ્લામા નૂરુદ્દીન અલી બિન અહમદ અસ્સમ્હૂદી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی ને વફ઼ાઉલ વફ઼ા જિ. 1, સ. 22 મેં મદીના શરીફ઼ કે બહુત સારે અસ્માએ મુબારકા લિખે હૈં ઉન મેં એક નામ **મદીના** ભી લિખા હૈ. બહર હાલ કિસી ભી ઝાવિયે સે **ગટર** કે ઢક્કન પર મદીના બલ્કે **અલ મદીના** લિખને કો ઉશ્શાક કા દિલ તસ્લીમ કર હી નહીં સકતા. "**અલ મદીના**" ક્યા હૈ યેહ તો ઉશ્શાક કા દિલ હી જાનતા હૈ. આશિકોં કે ઇમામ, ઇમામે અહલે સુન્નત, મુજદ્દિદે દીનો મિલ્લત, પરવાનએ શમ્એ રિસાલત, આશિકે માહે નુબુવ્વત મૌલાના શાહ અહમદ રઝા ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الرَّحْمٰن કે નઝદીક **મદીને** زَادَھَا اللّٰہُ شَرَفًا કી અહમ્મિય્યત મુલાહઝા હો. ચુનાન્ચે ફરમાતે હૈં :

www.dawateislami.net

નામે મદીના લે દિયા ચલને લગી નસીમે ખુલ્દ
સોઝિશે ગમ કો હમ ને ભી કૈસી હવા બતાઈ ક્યૂં

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ઼)

આ'લા હઝરત رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે ભાઈજાન હઝરત મૌલાના હસન રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان યૂં ઈઝહારે તમન્ના કરતે હૈં :

રહેં ઉન કે જલ્વે બસેં ઉન કે જલ્વે
મેરા દિલ બને યાદગારે મદીના

(ઝૌકે ના'ત)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

વસ્વસા : ગટર ફિર ગટર હોતા હૈ ઈસ કા ઢક્કન ચૂમના સખ્ત મા'યૂબ હૈ.

ઈલાજે વસ્વસા : ગટર કા ઢક્કન ઊપર હોતા હૈ મવાદ અન્દર. સૂખે હુએ ઢક્કન કો જિસ પર નજાસત કા કોઈ ઝાહિરી અસર ન હો ઉસ કો નાપાક કહને કી કોઈ વજહ નહીં, લિહાઝા મદીનતુલ મુનવ્વરહ زَادَهَا اللهُ شَرَفًا કે અલ મદીના લિખે હુએ સૂખે હુએ ઢક્કન કો ઈશ્કો મસ્તી મેં ચૂમને કો اِنْ شَآءَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ દુન્યા કા કોઈ ભી મુફ઼્તિયે ઈસ્લામ ના જાઈઝ નહીં કહેગા. સરકારે વાલા તબાર, મદીને કે તાજદાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે મુકદ્દસ દિયાર કે ઢક્કન પર લિખે હુએ **અલ મદીના** કો ચૂમના ઔર મસ્તી મેં ઝૂમના સિર્ફ **આશિકાને મદીના** كَثَّرَهُمُ اللهُ تَعَالٰى કા હિસ્સા હૈ. મીઠે મીઠે મુસ્તફ઼ા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે **દીવાનો**, મદીને કે **મસ્તાનો** ઔર શમ્એ બઝ્મે રિસાલત કે **પરવાનો** ઝૂમ ઝૂમ કર કહિયે :

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ा صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ પઢ કર અપની મજાલિસ કો આરાસ્તા કરો કે તુમ્હારા દુરૂદ પઢના બરોઝે કિયામત તુમ્હારે લિયે નૂર હોગા. (فردوس الاخبار)

અલ મદીના સે હમેં તો પ્યાર હૈ
اِنْ شَآءَ اللّٰه અપના બેડા પાર હૈ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

શરાબી કી બખ્શિશ હો ગઈ : એક નેક આદમી ને અપને ભાઈ કો **નશા** કરને કે બાઈસ અપને પાસ બુલા કર સઝા દી, વાપસી મેં વોહ પાની મેં ડૂબ કર ફૌત હો ગયા. જબ ઉસે દફન કર ચુકે તો ઉસી રાત ઉસ નેક શખ્સ ને ખ્વાબ દેખા કે **ઉસ કા મર્હૂમ ભાઈ જન્નત મેં ટહલ રહા હૈ**. ઉસ ને પૂછા, "તૂ તો શરાબી થા ઔર નશે હી કી હાલત મેં **મરા** ફિર તુઝે જન્નત કૈસે નસીબ હુઈ ? વોહ કહને લગા, "આપ સે માર ખાને કે બા'દ જબ મૈં વાપસ હુવા તો રાહ મેં એક કાગઝ દેખા જિસ પર بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم તહરીર થા, મૈં ને ઉસે ઉઠાયા ઔર નિગલ લિયા. ફિર પાની મેં ગિર ગયા ઔર દમ નિકલ ગયા. જબ **કબ્ર** મેં પહોંચા તો મુન્કર નકીર કે સુવાલાત પર મૈં ને અર્ઝ કિયા, "આપ મુઝ સે સુવાલાત ફરમા રહે હૈં, હાલાંકે મેરે પ્યારે પરવર્દગાર عَزَّوَجَلَّ કા પાક નામ મેરે પેટ મેં મૌજૂદ હૈ. ઇતને મેં ગૈબ સે આવાઝ આઈ, "صَدَقَ عَبْدِىْ قَدْ غَفَرْتُ لَهٗ" યા'ની મેરા બન્દા સચ કહતા હૈ બેશક મૈં ને ઇસે બખ્શ દિયા. (نُزهَةُ المجالس ج اوّل ص٢٧)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

تُوبُوا إِلَى اللّٰه ! اَسْتَغْفِرُ اللّٰه

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

કાશ ! હર મુસલ્માન તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક દા'વતે ઈસ્લામી કે સાથ વાબસ્તા હો કર સુન્નતેં સીખને સિખાને વાલે આશિકાને રસૂલ મેં શામિલ હો જાએ. હર દર્સ ઔર હર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં અવ્વલ તા આખિર હાઝિરી કી સઆદત હાસિલ કરે ઔર ઈસ કે લિયે સિદ્કે દિલ સે જિદ્દો જુહદ કરે જૈસા કે

મગ્ફિરત કા ઈન્આમ : એક ઈસ્લામી ભાઈ કા બયાન હૈ, યેહ ઉન દિનોં કી બાત હૈ જબ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, દા'વતે ઈસ્લામી કે તીન રોઝા સુન્નતોં ભરે ઈજ્તિમાઅ કી તય્યારિયાં ઝોરો શોર સે જારી થીં. મદની કાફિલે લાને કે લિયે મુતઅદ્દદ શહ્રોં સે ખુસૂસી ટ્રેનોં કા સિલ્સિલા થા. ઉન્હીં દિનોં હમારે એક અઝીઝ ફૌત હો ગએ. ચન્દ રોઝ કે બા'દ ઘર કે કિસી ફર્દ ને મર્હૂમ કો ખ્વાબ મેં દેખ કર જબ હાલ પૂછા તો કહને લગે, "મૈં ને દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં ભરે ઈજ્તિમાઅ મેં શિર્કત કી નિય્યત સે ખુસૂસી ટ્રેન મેં નિશસ્ત બુક કરવાઈ થી. ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને સચ્ચી નિય્યત કે સબબ મેરી મગ્ફિરત ફરમા દી."

رَحمتِ حق "بہا" نہ می جوید   رَحمتِ حق "بہانہ" می جوید

(**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત "બહા" યા'ની કીમત નહીં માંગતી. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત તો "બહાના" ઢૂંડતી હૈ.)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب !   صلَّی اللہُ تعالٰی علٰی محمَّد

www.dawateislami.net

અચ્છી નિય્યત કી બરકતેં : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! દેખા આપ ને ? અચ્છી નિય્યત કા કિસ કદર બુલન્દ રુત્બા હૈ કે અમલ કરને કા મૌકઅ ન મિલને કે બા વુજૂદ ઇજતિમાઅ મેં શિર્કત કી નિય્યત કરને વાલે ખુશ નસીબ કી મગ્ફિરત કર દી ગઇ. હઝરતે સય્યિદુના હસન બસરી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, "ઇન્સાન કો ચન્દ રોઝ કે અમલ સે નહીં અચ્છી નિય્યત સે જન્નત હાસિલ હોગી." (کیمیائے سعادت ج۲ص ۸۶۱)

યાદ રખિયે ! નિય્યત દિલ કે ઇરાદે કો કહતે હૈં. દિલ મેં ઇરાદા ન હોને કી સૂરત મેં ખાલી હાં કર દેને સે નિય્યત કા સવાબ નહીં મિલતા. મસલન : કિસી સે કહા ગયા કે કલ આના. ઉસ ને હાં કહ દિયા ઔર દિલ મેં યેહ ઇરાદા હૈ કે નહીં જાઊંગા તો યેહ ઝૂટા વા'દા હુવા ઔર ઝૂટા વા'દા કરના હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ. જબ નબિય્યે અકરમ, નૂરે મુજસ્સમ, રહમતે આલમ, શાહે બની આદમ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ગઝવએ તબૂક કે લિયે તશરીફ લે ગએ તો ફરમાયા, "મદીનએ તય્યિબા મેં કુછ લોગ હૈં કે હમ જો ભી વાદી તે કરતે હૈં યા ઐસી જગહ કો પામાલ કરતે હૈં જિસ સે કુફ્ફાર કો ગુસ્સા આએ નીઝ હમ કોઇ માલ ખર્ચ કરતે હૈં યા હમ ભૂકે હોતે હૈં તો વોહ ઇન તમામ બાતોં મેં હમારે સાથ શરીક હોતે હૈં. હાલાંકે વોહ મદીનએ મુનવ્વરહ મેં હૈં સહાબએ કિરામ عَلَیْھِمُ الرِّضْوَان ને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ ! صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم વોહ કૈસે ? વોહ તો હમારે સાથ નહીં હૈં." આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, "ઉન્હેં ઉઝ્ર (યા'ની મજબૂરી) ને રોક રખા હૈ. (વોહ ઇસ લિયે સવાબ કે હકદાર કરાર પાએ

www.dawateislami.net

કે શિર્કત કી પક્કી નિય્યત હોને કે બા વુજૂદ મજબૂરન શરીક ન હો સકે થે.) (سُنَن الکُبریٰ لِلْبَیْهَقِی ج ۹ ص ۲٤ کتاب السیر)

જો શખ્સ **અલ્લાહ** તઆલા કી (રિઝા જૂઈ) કે લિયે ખુશ્બૂ લગાએ તો વોહ કિયામત કે દિન ઈસ તરહ આએગા કે ઉસ કી ખુશ્બૂ કસ્તૂરી સે ઝિયાદા મહક રહી હોગી ઔર જો આદમી ગૈરે ખુદા કી ખાતિર ખુશ્બૂ લગાએ વોહ કિયામત કે દિન યૂં આએગા કે ઉસ કી બૂ મુર્દાર સે ઝિયાદા બદબૂદાર હોગી.

(مُصَنَّف عبدُ الرَّزّاق ج٤ ص ۳۱۹ حدیث ۷۹۳۲،اِحیاءُ الْعُلُوم ج ٤ ص ۸۱۳)

હુજ્જતુલ ઈસ્લામ ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَیْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَالِی કીમિયાએ સઆદત મેં હદીસે પાક નક્લ કરતે હૈં, “સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰه تَعَالٰی عَلَیْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને આલીશાન હૈ, “જો શખ્સ ઈસ નિય્યત સે કર્ઝ લે કે વાપસ નહીં કરેગા તો વોહ ચોર હૈ”.

(اَلتَّرْغِیب وَالتَّرْهِیب ج۲ ص ۶۰۲)

અલ્લાહ તઆલા કી ખુફ્યા તદબીર : ખુદાએ રહમાન عَزَّوَجَلَّ કી રહમત પર કુરબાન ! વોહ બે નિયાઝ હૈ. કિસ બન્દે કે સાથ ઉસ કી ક્યા ખુફ્યા તદબીર હૈ યેહ કોઈ નહીં જાનતા કે જબ વોહ નવાઝને પર આતા હૈ તો બ ઝાહિર બહુત હી છોટે સે અમલ પર જન્નત કી આ’લા ને’મતોં સે માલામાલ ફરમા દેતા હૈ ઔર જબ ગિરિફ્ત કરને પર આતા હૈ તો કિસી એક સગીરા ગુનાહ પર પકડ લેતા હૈ. લિહાઝા બન્દે કો ચાહિયે કે કિસી ભી નેકી કો હરગિઝ તર્ક ન કરે ઔર ગુનાહ સે હર સૂરત મેં અપને આપ કો બચાએ ઔર હર હાલ મેં રબ્બે ઝુલ જલાલ عَزَّوَجَلَّ કી બે નિયાઝી સે ડરતા રહે.

www.dawateislami.net

હઝરતે અલ્લામા અબ્દુર્રહમાન ઈબ્ને જૌઝી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه નક્લ કરતે હૈં :

રોંગટે ખડે કર દેને વાલી હિકાયત : હઝરતે સય્યિદુના હસન બસરી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه અપને અહબાબ કે સાથ તશરીફ ફરમા થે કે લોગ એક મક્તૂલ (યા'ની કત્લ કિયે હુએ મુર્દે) કો ઘસીટતે હુએ વહાં સે ગુઝરે. સય્યિદુના હસન બસરી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને જબ મક્તૂલ કી શક્લ દેખી તો એક દમ બેહોશ હો કર ઝમીન પર તશરીફ લે આએ. જબ હોશ આયા, કિસી ને માજરા દરયાફ્ત કિયા તો ફરમાયા, "યેહ મક્તૂલ કિસી વક્ત બહુત બડા આબિદો ઝાહિદ થા. લોગોં કા તજસ્સુસ બઢા. અર્ઝ કિયા, "યા સય્યિદી ! હમેં તફસીલી વાકિઆ ઈર્શાદ ફરમાઈયે !" ફરમાયા, "યેહ **આબિદ** એક રોઝ નમાઝ કે લિયે ઘર સે ચલા તો રાસ્તે મેં એક ઈસાઈ લડકી પર નઝર પડ ગઈ ઔર એક દમ ઉસ કે દિલ મેં ઈશ્ક કી આગ શો'લાઝન હુઈ ઔર ઉસ કે ફિતને મેં પડ ગયા, ઉસ સે શાદી કા મુતાલબા કિયા, ઉસ ને શર્ત રખી કે ઈસાઈ હો જાઓ. કુછ અર્સા **આબિદ** ને ઝબ્ત કિયા મગર આખિરે કાર શહ્વત કે હાથોં લાચાર હો કર ઈસ્લામ છોડ કર નસરાની બન ગયા. જબ ઉસ ને લડકી કો આ કર ખબર દી તો વોહ બિફર ગઈ ઔર **નફરીન**(1) કરતે હુએ કહા, **"ઓ બદ નસીબ !** તેરે અન્દર કોઈ ભલાઈ નહીં, તૂને અપને દીન સે વફા નહીં કી તો કિસી ઔર કે સાથ ક્યા વફા કરેગા ! **બદ બખ્ત !** તૂને શહ્વત સે બદ મસ્ત હો કર ઉમ્ર ભર કી ઈબાદતો રિયાઝત બલ્કે

1 : યા'ની મલામત

www.dawateislami.net

અપના દીન તક દાવ પર લગા લિયા! **લે સુન ! તૂ ઈસ્લામ સે ફિર કર મુરતદ હો ચુકા હે ઔર** اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ **મૈં ઈસાઈયત કો છોડ કર મુસલ્માન હો ચુકી હૂં.** યેહ કહ કર ઉસ ને સૂરતુલ ઈખ્લાસ કી તિલાવત કી, કિસી સુનને વાલે ને હૈરત સે પૂછા, “યેહ તુઝે કૈસે યાદ હો ગઈ ?” કહને લગી, “દર અસ્લ બાત યેહ હે કે ખ્વાબ કે અન્દર મૈં જહન્નમ મેં દાખિલ હોને લગી, અચાનક એક સાહિબ વહાં આ ગએ ઔર મુઝે તસલ્લી દેતે હુએ કહને લગે, “ડરો મત, તુમ્હારી જગહ ઉસી શખ્સ કો ફિદયા બના દિયા ગયા હૈ. ઈતને મેં યેહ આશિકે નાશાદો ના મુરાદ મેરી જગહ જહન્નમ મેં જાને કે લિયે આ ગયા. ફિર વોહ સાહિબ મુઝે જન્નત મેં લે ગએ વહાં મૈં ને યેહ લિખા હુવા દેખા,

یَمْحُوا اللّٰهُ مَا یَشَآءُ وَ یُثْبِتُ ۚۖ وَ عِنْدَهٗۤ اُمُّ الْكِتٰبِ ۝

(پ ۱۳ الرَّعد ۳۹)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : અલ્લાહ જો ચાહે મિટાતા ઔર સાબિત કરતા હૈ ઔર અસ્લ લિખા હુવા ઉસી કે પાસ હૈ.

ફિર ઉન્હોં ને મુઝે **સૂરતુલ ઈખ્લાસ** યાદ કરવાઈ, જબ મૈં બેદાર હુઈ તો યેહ મુઝે યાદ હો ચુકી થી.

હઝરતે સચ્યિદુના હસન બસરી رَحْمَةُ اللّٰہِ تعالٰی عَلَیْه ને ફરમાયા, “વોહ ખુશ નસીબ લડકી તો મુસલ્માન હો ગઈ લેકિન બદ નસીબ આબિદ શહ્વત સે મગ્લૂબ હો કર મુરતદ હોને કે બા’દ આજ કત્લ કર દિયા ગયા. نَسْأَلُ اللّٰہ الْعَافِیَة હમ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે આફિયત કા સુવાલ કરતે હૈં. (بَحْرُ الدُّموع الفصل السّادِس عشرص ۷٦)

www.dawateislami.net

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી બે નિયાઝી ઔર ઉસ કી ખુફ્યા તદબીર સે હર એક કો હર દમ ડરતે રહના ચાહિયે હમ મેં સે કિસી કો નહીં મા'લૂમ કે હમારા ખાતિમા ઈમાન પર હોગા ભી યા નહીં, આહ ! આહ ! આહ ! ખુદા عَزَّوَجَلَّ કી કસમ ! હમ દુન્યા મેં પૈદા હો કર સખ્ત તરીન આઝમાઈશ મેં પડ ગએ, ઈસ મુઆમલે મેં તો જાનવર ઔર કીડે મકોડે અચ્છે રહે કે ન ઉન્હેં સલ્બે ઈમાન કા ખૌફ, ન સકરાત વ કબ્રો હશ્ર કી હોલ નાકિયોં કી વહ્શત, ન અઝાબે જહન્નમ કા ડર.

કાશ કે ન દુન્યા મેં પૈદા મૈં હુવા હોતા   કબ્રો હશ્ર કા હર ગમ ખત્મ હો ગયા હોતા

આહ ! સલ્બે ઈમાં કા ખૌફ ખાએ જાતા હૈ   કાશ કે મેરી માં ને હી નહીં જના હોતા

આહ ! કસ્રતે ઈસ્યાં હાએ ! ખૌફ દોઝખ કા

કાશ ! મૈં ન દુન્યા કા ઈક બશર બના હોતા

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ બે નિયાઝ હૈ, હમેં ઉસ સે હર દમ ડરતે રહના ચાહિયે, ઈમાન કી હિફાઝત કે મુઆમલે મેં કભી ભી ગફલત નહીં કરના ચાહિયે, બુરી સોહબત મેં હલાકત હી હલાકત ઔર અચ્છી સોહબત ઔર અચ્છોં સે મહબ્બત વ નિસ્બત મેં હર તરહ સે આફિય્યત હૈ. તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમ ગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ સે મુન્સલિક હો કર જો ઉમ્ર ભર વાબસ્તા રહતા હૈ ઉસ પર વોહ રહમતેં બરસતી હૈં કે સુનને વાલે વર્તએ હૈરત મેં ડૂબ જાતે હૈં. ચુનાન્ચે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

મદીને કા મુસાફિર : એક મુબલ્લિગે દા'વતે ઇસ્લામી કા બયાન અપને અન્દાઝ વ અલ્ફાઝ મેં પેશ કરતા હૂં, ઉન કા કહના હૈ કે મેરે વાલિદે બુઝુર્ગવાર હાજી અબ્દુર્રહીમ અત્તારી (પટની) જિન કી ઉમ્ર કમોબેશ 70 સાલ થી. ઇબ્તિદાઈ દૌર દુન્યા કી રંગીનિયોં કી નઝ્ર રહા મગર ફિર اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ દા'વતે ઇસ્લામી કે મદની માહોલ કી બરકત સે ઝિન્દગી મેં મદની ઇન્કિલાબ બરપા હો ગયા. 1995 ઈ. મેં જબ દૂસરી બાર હજ કા મુઝ્દએ જાં ફિઝા મિલા તો ઉન કી ખુશી કાબિલે દીદ થી. જૈસે જૈસે રવાનગી કા વક્ત કરીબ આ રહા થા ખુશી દો ચન્દ હોતી જા રહી થી. આખિર ઉન કી ખુશિયોં કી મે'રાજ કા વક્ત કરીબ આ ગયા રાત 4.00 બજે એરપોર્ટ કી તરફ રવાનગી થી. પૂરી રાત ખુશી ખુશી તય્યારી મેં મશ્ગૂલ રહે, મેહમાનોં સે ઘર ભરા હુવા થા તકરીબન 3.00 બજે એહરામ બરાબર મેં રખ કર અપને કમરે મેં લૈટ ગએ. મૈં ભી લૈટ ગયા, અભી બ મુશ્કિલ પન્દરહ[15] મિનટ હુએ હોંગે કે મેરે કમરે કે દરવાઝે પર દસ્તક પડી. ચૌંક કર દરવાઝા ખોલા તો સામને વાલિદા પરેશાની કે આલમ મેં ખડી ફરમા રહી થીં, તુમ્હારે વાલિદ સાહિબ કી તબીઅત ખરાબ હો ગઈ હૈ. મૈં બ ઉજ્લત તમામ પહોંચા તો વાલિદ સાહિબ બે કરારી કે સાથ સીના સહલા રહે થે, ફૌરન અસ્પતાલ લે જાયા ગયા ડૉક્ટર ને બતાયા કે હાર્ટ અટેક હુવા હૈ. ઘર મેં કોહરામ મચ ગયા કે કુછ હી દેર બા'દ સફરે મદીના કે લિયે રવાનગી હૈ ઔર વાલિદ

www.dawateislami.net

સાહિબ કો યેહ ક્યા હો ગયા ! અફસોસ તય્યારા વાલિદ સાહિબ કો લિયે બિગૈર હી સૂએ મદીના પરવાઝ કર ગયા. વાલિદે મોહતરમ 5 દિન અસ્પતાલ મેં રહે. ઈસ દૌરાન મઝીદ ચાર[4] બાર દિલ કા દૌરા પડા. મગર اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ દા'વતે ઈસ્લામી કી બરકત સે હોશ કે આલમ મેં ઉન કી એક ભી નમાઝ કઝા ન હુઈ. જબ ભી નમાઝ કા વક્ત આતા તો કાન મેં અર્ઝ કર દી જાતી, નમાઝ પઢ લેં આપ ફૌરન આંખ ખોલ દેતે. તયમ્મુમ કરા દિયા જાતા ઔર આપ નકાહત કે બાઈસ ઈશારે સે નમાઝ પઢ લેતે. આખિરી "અટેક" પર ફિર બેહોશ હો ગએ. ઈશા કી અઝાન પર આંખેં ઝપકીં તો મૈં ને ફૌરન અર્ઝ કિયા, અબ્બાજાન નમાઝ કે લિયે તયમ્મુમ કરવા દૂં, ઈશારે સે ફરમાયા, હાં. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ મૈં ને તયમ્મુમ કરવાયા ઔર વાલિદ સાહિબ ને **અલ્લાહ** અક્બર કહ કર હાથ બાંધ લિયે મગર ફિર બેહોશ હો ગએ. હમ ઘબરા કર દૌડે ઔર ડૉક્ટર કો બુલા લાએ ફૌરન I.C.U મેં લે જાયા ગયા, ચન્દ મિનટ બા'દ ડૉક્ટર ને આ કર બતાયા કે આપ કે વાલિદ બડે ખુશ નસીબ થે કે ઉન્હોં ને બુલન્દ અવાઝ સે لَآ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰہ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم પઢા ઔર ઉન કા ઈન્તિકાલ હો ગયા. اِنَّا لِلّٰہِ وَاِنَّآ اِلَیْہِ رٰجِعُوْنَ (پ ۲ البقرۃ ۱۵۶)

એક સય્યિદ ઝાદે ને વાલિદે મર્હૂમ કો ગુસ્લ દિયા. ચૂંકે વાલિદ સાહિબ કો ઉંગ્લિયોં પર ગિન કર અઝકાર પઢને કી આદત થી લિહાઝા

www.dawateislami.net

આપ કી ઉંગલી ઉસી અન્દાઝ મેં થી ગોયા કુછ પઢ રહે હૈં, બાર બાર ઉંગ્લિયાં સીધી કી જાતીં. મગર દોબારા ઉસી અન્દાઝ પર હો જાતીં, اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ કસીર ઇસ્લામી ભાઈ જનાઝે મેં શરીક હુએ. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ મેરે ભાઈ કી ભી વાલિદ સાહિબ કે સાથ હજ પર જાને કી તરકીબ થી. વોહ હજ કી સઆદત સે બહરા મન્દ હુએ. બડે ભાઈ કા કહના હૈ કે મૈં ને મદીનએ મુનવ્વરહ મેં રો રો કર બારગાહે રિસાલત صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم મેં અર્ઝ કી કે મેરે મર્હૂમ વાલિદ કા હાલ મુઝ પર મુન્કશિફ હો, જબ રાત કો સોયા તો ખ્વાબ મેં દેખા કે વાલિદે બુઝુર્ગવાર عَلَیْہِ رَحمَۃُ الْغَفَّار એહરામ પહને તશરીફ લાએ ઔર ફરમા રહે હૈં, “મૈં ઉમ્રહ કી નિય્યત કરને (મદીને શરીફ) આયા હૂં, તુમ ને યાદ કિયા તો ચલા આયા, اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ મૈં બહુત ખુશ હૂં.” દૂસરે સાલ મેરે ભતીજે ને મસ્જિદુલ હરામ શરીફ કે અન્દર કા’બતુલ્લાહ શરીફ કે સામને અપને દાદાજાન યા’ની મેરે વાલિદે મર્હૂમ હાજી અબ્દુર્રહીમ અત્તારી કો **ઐન બેદારી** કે આલમ મેં અપને બરાબર મેં નમાઝ પઢતે દેખા. નમાઝ સે ફારિગ હો કર બહુત તલાશ કિયા મગર ન પા સકે.

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

મદીને કા મુસાફિર હિન્દ સે પહોંચા મદીને મેં
કદમ રખને કી નૌબત ભી ન આઈ થી સફીને મેં

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોંગે. (جمع الجوامع)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ અપને નામ કી તા'ઝીમ કરને વાલોં સે બહુત ખુશ હોતા ઔર ઈન્આમો ઈકરામ કી બારિશેં ફરમા દેતા હૈ યેહ ભી ઉસ કી ખુફ્યા તદબીર હૈ કે સખ્ત ગુનહગાર વ શરાબ ખોર કે બ ઝાહિર છોટે સે નેક અમલ સે ખુશ હો કર તૌબા કી તૌફીક દે કર વલિય્યે કામિલ બના દે. ચુનાન્ચે

શરાબી વલી બન ગયા : હઝરતે સય્યિદુના બિશ્રે હાફી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْكَافِي તૌબા સે કબ્લ બહુત બડે શરાબી થે. આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه એક મરતબા શરાબ કે નશે મેં ધુત કહીં જા રહે થે કે રાસ્તે મેં એક કાગઝ પર નઝર પડી જિસ પર بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم લિખા હુવા થા આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ને તા'ઝીમન ઉઠા લિયા ઔર ઈત્ર ખરીદ કર મુઅત્તર કિયા ફિર ઉસે એક બુલન્દ જગહ પર અદબ કે સાથ રખ દિયા. ઉસી રાત એક બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ને ખ્વાબ મેં સુના કે કોઈ કહ રહા હૈ, “જાઓ ! બિશ્ર સે કહ દો કે તુમ ને મેરે નામ કો મુઅત્તર કિયા, ઉસ કી તા'ઝીમ કી ઔર ઉસે બુલન્દ જગહ રખા હમ ભી તુમ્હેં પાક કરેંગે.” ઉન બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ને દિલ મેં સોચા કે બિશ્ર તો શરાબી હૈ શાયદ મુઝે ગલત ફહમી હુઈ હૈ. ચુનાન્ચે ઉન્હોં ને વુઝૂ કિયા, નફ્લ પઢે ઔર ફિર સો રહે. દૂસરી[2] ઔર તીસરી[3] બાર ભી યેહી ખ્વાબ દેખા ઔર યેહ ભી સુના કે “હમારા યેહ પૈગામ બિશ્ર હી કી તરફ હૈ, જાઓ ઉન્હેં હમારા પૈગામ પહોંચા દો !” ચુનાન્ચે વોહ બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه હઝરતે બિશ્ર رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કી તલાશ મેં નિકલ પડે. ઉન કો પતા

www.dawateislami.net

ચલા કે વોહ શરાબ કી મહફિલ મેં હૈં તો વહાં પહોંચે ઔર બિશ્ર કો આવાઝ દી. લોગોં ને બતાયા કે વોહ તો નશે મેં બદ મસ્ત હૈં ! ઉન્હોં ને કહા, ઉન્હેં જા કર કિસી તરહ બતા દો કે એક આદમી આપ કે નામ કોઈ પૈગામ લાયા હૈ ઔર વોહ બાહર ખડા હૈ. કિસી ને જા કર અન્દર ખબર દી હઝરતે સય્યિદુના બિશ્રે હાફી عَلَیْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْکَافِی ને ફરમાયા, ઉસ સે પૂછો કે વોહ કિસ કા પૈગામ લાયા હૈ ? દરયાફ્ત કરને પર વોહ બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللّٰهِ تعَالٰی عَلَیْه ફરમાને લગે, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા પૈગામ લાયા હૂં જબ આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تعَالٰی عَلَیْه કો યેહ બાત બતાઈ ગઈ તો ઝૂમ ઉઠે ઔર ફૌરન નંગે પાઉં બાહર તશરીફ લે આએ પૈગામે હક عَزَّوَجَلَّ સુન કર સચ્ચે દિલ સે તૌબા કી ઔર ઉસ બુલન્દ મકામ પર જા પહોંચે કે મુશાહદએ હક عَزَّوَجَلَّ કે ગલબે કી શિદ્દત સે નંગે પાઉં રહને લગે. ઈસી લિયે આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تعَالٰی عَلَیْه **હાફી** (યા'ની નંગે પાઉં વાલા) કે લકબ સે મશ્હૂર હો ગએ. (تذکرۃُ الاولیاء ص٦٨)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

બા અદબ બા નસીબ બે અદબ બે નસીબ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કા નામ લિખે હુએ કાગઝ કે ટુકડે કા અદબ કરને સે એક સખ્ત ગુનહગાર ઔર શરાબી વલિય્યુલ્લાહ બન ગયા તો જિન કે દિલોં મેં **રબ્બુલ અનામ** عَزَّوَجَلَّ કા નામ કન્દા હૈ ઔર જિન કે કુલૂબ ઝિક્રુલ્લાહ સે મા'મૂર હૈં ઉન નુફૂસે કુદસિય્યા કે અદબ કે સબબ હમ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહોં કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (ابن عساکر)

ગુનહગાર, **અલ્લાહ** عَزَّ وَجَلَّ કે ફઝલો કરમ સે ક્યૂં બહરા વર ન હોંગે? નીઝ જો તમામ ઔલિયા વ અમ્બિયા કે ભી આકા હૈં યા'ની સય્યિદુલ અમ્બિયા, અહમદે મુજતબા, મુહમ્મદે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ઈન કા અદબ હમારે રબ عَزَّ وَجَلَّ કો કિસ કદર મહબૂબ હોગા. યકીનન કિસી શાન વાલે કે નામ કા અદબ અજરો સવાબ કા મૂજિબ હૈ. હઝરતે સય્યિદુના બિશ્રે હાફી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْکَافِی ને **અલ્લાહ** રબ્બુલ ઈઝ્ઝત عَزَّ وَجَلَّ કે નામ કા અદબ કિયા તો અઝમત પાઈ. તો આજ હમ અગર શહન્શાહે આલી નસબ, સુલ્તાને અરબ, મહબૂબે રબ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે નામે પાક કા અદબ કરેં, જહાં સુનેં ચૂમ કર આંખોં સે લગા લેં તો ક્યૂંકર ઈઝ્ઝત ન પાએંગે. હઝરતે સય્યિદુના બિશ્રે હાફી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْکَافِی ને જહાં **અલ્લાહ** عَزَّ وَجَلَّ કા નામ દેખા વહાં ઈત્ર લગાયા તો પાક હો ગએ, હમ ભી જહાં ઝિક્રે રિસાલત મઆબ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم હો વહાં અરકે ગુલાબ છિડકેં તો ક્યૂં પાક ન હોંગે?

ક્યા મહકતે હૈં મહકને વાલે બૂ પે ચલતે હૈં ભટકને વાલે
આસિયો ! થામ લો દામન ઉન કા વોહ નહીં હાથ ઝટકને વાલે

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

જાનવર ભી વલી કી તા'ઝીમ કરતે હૈં : હઝરતે સય્યિદુના બિશ્રે હાફી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْکَافِی હમેશા નંગે પાઉં ચલતે થે ઔર જબ તક બગદાદ શરીફ મેં આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ હયાત રહે કિસી ચૌપાએ ને રાસ્તે મેં ગોબર ન કિયા ઔર વોહ સિર્ફ ઈસ હુરમત વ અદબ કે પેશે

www.dawateislami.net

નઝર કે હઝરતે સય્યિદુના બિશ્રે હાફી عَلَیْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْكَافِی યહાં નંગે પાઉં ચલતે ફિરતે હૈં. એક દિન એક ચૌપાએ ને રાસ્તે મેં ગોબર કર દિયા તો ઉસ કા માલિક યેહ બાત દેખ કર ઘબરા ગયા કે હો ન હો આજ હઝરતે સય્યિદુના બિશરે હાફી عَلَیْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْكَافِی કા ઈન્તિકાલ હો ગયા હૈ વરના યેહ જાનવર કભી રાસ્તે મેં ગોબર ન કરતા. ચુનાન્ચે થોડી દેર કે બા'દ ઉસ ને સુન લિયા કે હઝરત رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه કા વિસાલ હો ગયા હૈ. (મુલખ્ખસ અઝ અહ્સનુલ વિઆઅ, સ. 137)

અલ્લાહ عَزَّ وَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

જો કે ઈસ દર કા હુવા ખલ્કે ખુદા ઉસ કી હુઈ   જો કે ઈસ દર સે ફિરા અલ્લાહ ઉસ સે ફિર ગયા

ઠોકરેં ખાતે ફિરોગે ઈન કે દર પર પડ રહો   કાફિલા તો ઐ રઝા અવ્વલ ગયા આખિર ગયા

અકીદત મન્દોં કી ભી મગ્ફિરત : હઝરતે સય્યિદુના બિશરે હાફી عَلَیْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْكَافِی કો ઈન્તિકાલ કે બા'દ કાસિમ બિન મુનબ્બેહ ને ખ્વાબ મેં દેખ કર પૂછા, " ما فعَلَ اللّٰهُ بِکَ ؟ યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّ وَجَلَّ ને આપ કે સાથ ક્યા મુઆમલા ફરમાયા ?" જવાબ દિયા, "**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને મુઝે બખ્શ દિયા" ઔર ઈર્શાદ ફરમાયા, તુમ કો બલ્કે તુમ્હારે જનાઝે મેં જો જો શરીક હુએ ઉન કો ભી મૈં ને બખ્શ દિયા. તો મૈં ને અર્ઝ કિયા, "યા **અલ્લાહ** عَزَّ وَجَلَّ મુઝ સે મહબ્બત કરને વાલોં કો ભી બખ્શ દે તો **અલ્લાહ** عَزَّ وَجَلَّ કી રહમત મઝીદ જોશ પર આઈ, ઔર ફરમાયા, કિયામત તક જો તુમ સે મહબ્બત કરેંગે ઉન સબ કો ભી મૈં ને બખ્શ દિયા. (شرح الصدور ص ۲۸۹)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

આ'માલ ન દેખે યેહ દેખા, હૈ મેરે વલી કે દર કા ગદા

ખાલિક ને મુઝે યૂં બખ્શ દિયા, سُبْحٰنَ اللّٰه سُبْحٰنَ اللّٰه

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم કી તા'ઝીમ કી બરકત સે સય્યિદુના બિશરે હાફી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْكَافِى કા મકામ કિતના બુલન્દ હો ગયા કે ઉન કી બરકતોં સે હમેં ભી ઈસ કા હિસ્સા મિલ રહા હૈ ! જી હાં ! બારગાહે ખુદાવન્દી عَزَّوَجَلَّ મેં અર્ઝ કરને પર ઉન્હેં ઉન સે મહબ્બત કરને વાલોં કી મગ્ફિરત કી ભી બિશારત મિલ ગઈ. اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ હમારી ભી બિગડી બન જાએગી, ક્યૂંકે **હમેં તમામ ઔલિયાઉલ્લાહ સે મહબ્બત ઔર વલિય્યે કામિલ હઝરતે સય્યિદુના બિશ્રે હાફી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْكَافِى સે ભી પ્યાર હૈ.**

બિશ્રે હાફી સે હમેં તો પ્યાર હૈ اِنْ شَآءَ اللّٰه અપના બેડા પાર હૈ

હમ કો સારે ઔલિયા સે પ્યાર હૈ اِنْ شَآءَ اللّٰه અપના બેડા પાર હૈ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

અબ ઝમીન સે મુકદ્દસ કાગઝ ઉઠાને કી ફઝીલત સુનિયે ઔર ઝૂમિયે :

મુતબર્રક કાગઝ ઉઠાને કી ફઝીલત : અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે મૌલાએ કાએનાત અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા كَرَّمَ اللّٰهُ تَعَالٰى وَجْهَهُ الْكَرِيْم સે રિવાયત હૈ કે દો[2] જહાં કે સુલ્તાન, સરવરે ઝીશાન, મહબૂબે રહમાન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ફઝીલત નિશાન હૈ, “જો કોઈ ઝમીન સે ઐસા કાગઝ ઉઠાએ જિસ મેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે નામોં મેં સે કોઈ નામ હો તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ (ઉઠાને વાલે) કા નામ (રૂહોં કે સબ સે આ'લા મકામ) ઈલ્લિય્યીન મેં બુલન્દ

www.dawateislami.net

ફરમાએગા ઔર ઉસ કે વાલિદૈન કે અઝાબ મેં તખ્ફીફ (યા'ની કમી) કરેગા અગર્ચે ઉસ કે વાલિદૈન કાફિર હી ક્યૂં ન હોં."

(مَجمَعُ الزَّوائد ج٤ص٣٠٠)

મુફ્તિયે આ'ઝમે હિન્દ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ **ઔર કાગઝાત વ હુરૂફ કી તા'ઝીમ : આલિમે** બા અમલ, ફાઝિલે અજલ, આશિકે નબિય્યે મુરસલ, વલિય્યે રબ્બે લમ યઝલ, આફતાબે વિલાયત, માહતાબે હિદાયત, તાજદારે અહલે સુન્નત, શહઝાદએ આ'લા હઝરત સય્યિદુના વ મૌલાના અલહાજ મુહમ્મદ મુસ્તફા રઝા ખાન عَلَیْہِ رَحمَۃُ الْمَنَّان અલ મા'રૂફ "હુઝૂર મુફ્તિયે આ'ઝમે હિન્દ" **સાદા કાગઝાત ઔર હુરૂફે મુફરદહ** કી ભી તા'ઝીમ બજા લાતે થે ક્યૂંકે વોહ કુરઆનો હદીસ ઔર શરીઅત કી બાતોં કો લિખને મેં કામ આતે હૈં. સિ. 1391 હિ. મેં **દારુલ ઉલૂમ રબ્બાનિય્યા,** બાંદા (અલ હિન્દ) કે સાલાના જલ્સએ દસ્તાર બન્દી મેં **હુઝૂર મુફ્તિયે આ'ઝમે હિન્દ** رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ તશરીફ લાએ. સુવારી સે ઉતર કર ચન્દ હી કદમ ચલે થે કે આપ કી નઝર ઉર્દૂ લિખાઈ વાલે કાગઝ કે ચન્દ બોસીદા ટુકડોં પર પડી, આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને ફૌરન ઉન કો ઝમીન સે ઉઠાયા ઔર ફરમાયા : "**કાગઝાત ઔર અરબી હુરૂફ** (કે ઉર્દૂ કે ભી ચન્દ કે ઇલાવા સભી હુરૂફ અરબી હૈં ઇન) કા એહતિરામ કરના ચાહિયે ઇસ લિયે કે ઇન સે કુરઆને અઝીમ વ અહાદીસે મુકદસા ઔર તફાસીર વગૈરા મુરત્તબ હોતી હૈં."

(મુલખ્ખસન મુફ્તિયે આ'ઝમ કી ઇસ્તિકામત વ કરામત, સ. 124)

www.dawateislami.net

અલ્લાહ عَزَّ وَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

હુઝૂર મુફ્તિયે આ'ઝમે હિન્દ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه **ઔર દુખ્યારોં કી ગમ ખ્વારી :** પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! **હુઝૂર મુફ્તિયે આ'ઝમે હિન્દ** رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કા જઝ્બએ અદબ ! જો શખ્સ હુરૂફે તહજ્જી (ALPHABETS) બલ્કે સાદા કાગઝ તક કા એહતિરામ કરતા હોગા વોહ **એહતિરામે મુસ્લિમ** કા ન જાને કિતના ખયાલ રખતા હોગા ! ચુનાન્ચે **હુઝૂર મુફ્તિયે આ'ઝમ** رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه મુસલ્માનોં કી ગમ ખ્વારી ઔર દિલજૂઈ કરને મેં ભી અપની મિસાલ આપ થે, મુસલ્માન કા દિલ તોડને સે હર દમ ઈજતિનાબ ફરમાતે, ઉન કો ફાએદા પહોંચાને કે બેહદ હરીસ થે ઔર હરીસ ક્યૂં ન હોતે કે જિસ **મદની આકા મીઠે મીઠે મુસ્તફા** صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم સે વાલિહાના ઈશ્ક થા ઉન્હીં કા ઈર્શાદે હકીકત બુન્યાદ હૈ : خَيْرُ النَّاسِ اَنْفَعُهُمْ لِلنَّاسِ યા'ની "બેહતરીન શખ્સ વોહ હૈ જો લોગોં કો ફાએદા પહોંચાએ."

(الجامع الصغير للسيوطى ص ٢٤٦ حديث ٤٠٤٤ دار الكتب العلمية بيروت) ઈસ હદીસે પાક પર અમલ કી મદની ઝલક પેશ કરતી હુઈ એક **અનોખી હિકાયત** મુલાહઝા ફરમાઈયે ચુનાન્ચે **હુઝૂર મુફ્તિયે આ'ઝમ** رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه એક ખાસ મૌકઅ પર મદ્રસએ ફૈઝુલ ઉલૂમ (ધતકેડીહ જમશેદ પૂર, ઝારખંડ અલ હિન્દ) મેં મદઊ કિયે ગએ. વાપસી પર રેલ્વે સ્ટેશન જાને કે લિયે **હુઝૂર મુફ્તિયે આ'ઝમે**

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ઼ા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક બાર દુરૂદ પઢતા હૈ **અલ્લાહ** ઉસ કે લિયે એક કીરાત અજ્ર લિખતા હૈ ઔર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (عبدالرزاق)

હિન્દ رَحْمَۃُاللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ રિક્શા મેં તશરીફ ફરમા હુએ હી થે કે ઇતને મેં એક શખ્સ ને હાઝિર હો કર અર્ઝ કી : હુઝૂર ! ફુલાં પરેશાની સે દો ચાર હૂં, તા'વીઝ મર્હમત ફરમા દીજિયે. મદ્રસે કે મોહ્તમિમ રઈસુલ કલમ હઝરત અલ્લામા અર્શદુલ કાદિરી સાહિબ ને ઉસ શખ્સ સે ફરમાયા : ગાડી કા ટાઈમ હો ચુકા હૈ ઔર તુમ અભી તા'વીઝ કે લિયે બોલ રહે હો ! **હુઝૂર મુફ્તિયે આ'ઝમ** عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْاَکْرَم ને અલ્લામા زِیْد مَجْدُہٗ[1] કો, ઉસ શખ્સ કો રોકને સે મન્અ ફરમાયા. અલ્લામા સાહિબ ને અર્ઝ કી : હુઝૂર ! ગાડી છૂટ જાએગી. ઇસ પર **હુઝૂર મુફ્તિયે આ'ઝમે હિન્દ** قُدِّسَ سِرُّہٗ ને ખૌફે ખુદા عَزَّوَجَلَّ સે સરશાર ઔર દુખ્યારી ઉમ્મત કી દિલજૂઈ મેં બે કરાર હો કર જો જવાબ દિયા વોહ સુનહ્‌રી હર્ફો સે લિખને કે કાબિલ હૈ ચુનાન્ચે ફરમાયા : "છૂટ જાને દો, દૂસરી ટ્રેન સે ચલા જાઊંગા. કલ કિયામત કે દિન અગર ખુદા વન્દે કરીમ جَلَّ جَلَالُہٗ ને પૂછ લિયા કે તૂને મેરે ફુલાં બન્દે કી પરેશાની મેં ક્યૂં મદદ નહીં કી ? તો મૈં ક્યા જવાબ દૂંગા !" યેહ ફરમા કર રિક્શા સે સારા સામાન ઉતરવા લિયા. (મુફ્તિયે આ'ઝમ કી ઇસ્તિકામત વ કરામત, સ. 120, 121)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

ખયાલે ખાતિરે અહબાબ ચાહિયે હર દમ

---

1 : યેહ મઝમૂન ગાલિબન હઝરત અલ્લામા અર્શદુલ કાદિરી رَحْمَۃُاللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કી ઝિન્દગી મેં લિખા ગયા હૈ ક્યૂંકે "زِیْد مَجْدُہٗ" ઝિન્દોં પર લિખને કા ઉર્ફ હૈ.

2 : આબગીના યા'ની દિલ.

www.dawateislami.net

અનીસ ઠેસ ન લગ જાએ આબગીને(2) કો

મુકદસ કાગઝ કી બરકત : હઝરતે સય્યિદુના મન્સૂર બિન અમ્માર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْغَفَّار કી તૌબા કા સબબ યેહ હુવા કે એક મરતબા ઉન કો રાહ મેં કાગઝ કા પુર્ઝા મિલા. જિસ પર بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم લિખા થા. ઉન્હોં ને અદબ સે રખને કી કોઈ મુનાસિબ જગહ ન પાઈ તો ઉસે નિગલ લિયા. રાત ખ્વાબ દેખા કોઈ કહ રહા હૈ, ઈસ મુકદ્દસ કાગઝ કે એહતિરામ કી બરકત સે **અલ્લાહ** રબ્બુલ ઈઝ્ઝત جَلَّ جَلَالُهٗ ને તુઝ પર હિક્મત કે દરવાઝે ખોલ દિયે. (الرسالةُالقُشيريّة ص ٤٨)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم લિખે હુએ કાગઝ કો ઉઠા કર ઉસ કી તા'ઝીમ કરને વાલે કો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને તૌબા કી તૌફીક દે કર વિલાયત કા રુત્બા ઈનાયત ફરમા કર **અવતાદ** કે અઝીમ મન્સબ સે સરફરાઝ ફરમા દિયા જૈસા કે "બહ્જતુલ અસરાર શરીફ" મેં હૈ, હઝરતે સય્યિદુના શૈખ **અબૂ બક્ર બિન હવાર** عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْجَبَّار ફરમાતે હૈં, ઈરાક કે અવતાદ સાત હૈં, (1) હઝરતે સય્યિદુના શૈખ **મા'રૂફ કર્ખી** (2) હઝરતે સય્યિદુના શૈખ ઈમામ **અહમદ** બિન હમ્બલ (3) હઝરતે સય્યિદુના શૈખ **બિશરે હાફી** (4) હઝરતે સય્યિદુના શૈખ **મન્સૂર બિન અમ્માર** (5) હઝરતે સય્યિદુના શૈખ જુનૈદ (6) હઝરતે સય્યિદુના શૈખ **સહ્લ બિન**

www.dawateislami.net

અબ્દુલ્લાહ તુસ્તરી (7) હઝરતે સય્યિદુના શૈખ **અબ્દુલ કાદિર જીલાની** رَحِمَهُمُ اللّٰہ تَعَالٰی (હમારે ગૌસે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْهُ કી અભી વિલાદત ભી નહીં હુઈ થી ઈસ લિયે યેહ ગૈબ કી ખબર સુન કર) અર્ઝ કિયા ગયા, અબ્દુલ કાદિર જીલાની કૌન ? હઝરતે સય્યિદુના શૈખ હવાર عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْجَبَّار ને જવાબન ઈર્શાદ ફરમાયા, "એક અજમી "શરીફ" હોંગે (અહલે અરબ કે યહાં સાદાતે કિરામ કો "શરીફ" ઔર "હબીબ" બોલતે હૈં જબ કે જનાબ કી જગહ લફ્ઝ "સય્યિદ" ઈસ્તિ'માલ કિયા જાતા હૈ મતલબ યેહ હૈ કે એક ગૈર અરબી સય્યિદ સાહિબ) જો કે **બગદાદ શરીફ** મેં કિયામ ફરમાએંગે, ઉન કા ઝુહૂર પાંચવી સદી હિજરી મેં હોગા ઔર વોહ સિદ્દીકીન (યા'ની ઔલિયાએ કિરામ કી સબ સે આ'લા કિસ્મ) સે હોંગે." અવતાદ વોહ અફરાદ હૈં જો દુન્યા કે સરદાર ઔર ઝમીન કે કુત્બ હૈં. (بَهْجَةُ الْاَسرار ص ٢٠٥)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

કિસી ખિત્તએ ઝમીન યા'ની શહ્ર વગૈરા કા ઈન્તિઝામ જિસ વલિય્યુલ્લાહ કે સિપુર્દ હો ઉસ કો કુત્બ કહતે હૈં.

ચાર દુઆઓં કી હિકાયત : બિસ્મિલ્લાહ શરીફ કી તહરીર વાલે કાગઝ કી તા'ઝીમ કી બરકત સે હઝરતે સય્યિદુના **મન્સૂર બિન અમ્માર** عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰہِ الْغَفَّار કા શુમાર ઔલિયાએ કિબાર સે હોને લગા, આપ رَحْمَةُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ નેકી કી દા'વત કી ધૂમેં મચાતે થે, લા તા'દાદ અફરાદ બસદ અકીદત આપ رَحْمَةُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કા બયાન સુનને આતે થે. એક બાર આપ رَحْمَةُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કે ઈજતિમાઅ મેં કિસી હકદાર ને ચાર દિરહમ કા સુવાલ કિયા, આપ رَحْمَةُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને એ'લાન ફરમાયા, જો ઈસ કો ચાર

www.dawateislami.net

દિરહમ દેગા મૈં ઉસ કે લિયે **ચાર દુઆએં** કરૂંગા. ઉસ વક્ત વહાં સે એક ગુલામ ગુઝર રહા થા એક વલિય્યે કામિલ કી રહમત ભરી આવાઝ સુન કર ઉસ કે કદમ થમ ગએ ઔર ઉસ કે પાસ જો ચાર દિરહમ થે વોહ ઉસ ને સાઇલ કો પેશ કર દિયે. હઝરતે સય્યિદુના મન્સૂર رَحْمَةُاللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને ફરમાયા, બતાઓ કૌન કૌન સી ચાર દુઆએં કરવાના ચાહતે હો ? અર્ઝ કિયા, (1) મૈં ગુલામી સે આઝાદ કર દિયા જાઊં (2) મુઝે ઇન દરાહિમ કા બદલા મિલ જાએ. (3) મુઝે ઔર મેરે આકા કો તૌબા નસીબ હો (4) મેરી, મેરે આકા કી, આપ કી ઔર તમામ હાઝિરીન કી બખ્શિશ હો જાએ. હઝરતે સય્યિદુના મન્સૂર બિન અમ્માર عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْغَفَّار ને હાથ ઉઠા કર **દુઆ** ફરમા દી. ગુલામ અપને આકા કે પાસ દેર સે પહોંચા. આકા ને સબબે તાખીર દરયાફ્ત કિયા તો ઉસ ને વાકિઆ કહ સુનાયા, આકા ને પૂછા, **પહલી દુઆ** કૌન સી થી ? ગુલામ બોલા, મૈં ને અર્ઝ કિયા, દુઆ કીજિયે મૈં ગુલામી સે આઝાદ કર દિયા જાઊં. યેહ સુન કર આકા કી ઝબાન સે બે સાખ્તા નિકલા, “જા તૂ ગુલામી સે આઝાદ હૈ.” પૂછા, **દૂસરી દુઆ** કૌન સી કરવાઈ ? કહા, જો ચાર દિરહમ મૈં ને દે દિયે હૈં ઉસ કા ને’મલ બદલ મિલ જાએ. આકા બોલ ઉઠા, મૈં ને તુઝે ચાર દિરહમ કે બદલે ચાર હઝાર દિરહમ દિયે. પૂછા, **તીસરી દુઆ** ક્યા થી ? બોલા, મુઝે ઔર મેરે આકા કો ગુનાહોં સે તૌબા કી તૌફીક નસીબ હો જાએ. યેહ સુનતે હી આકા કી ઝબાન પર ઇસ્તિગ્ફાર જારી હો ગયા ઔર કહને લગા, મૈં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી બારગાહ મેં અપને તમામ ગુનાહોં સે તૌબા કરતા હૂં. **ચૌથી દુઆ** ભી

www.dawateislami.net

બતા દો, કહા, મૈં ને ઈલ્તિજા કી કે મેરી, મેરે આકા કી, આપ જનાબ કી ઔર તમામ હાઝિરીને ઈજતિમાઅ કી મગ્ફિરત હો જાએ. યેહ સુન કર આકા ને કહા, "**તીન** બાતેં જો મેરે ઈખ્તિયાર મેં થીં વોહ કર લી હૈં **ચૌથી** સબ કી મગ્ફિરત વાલી બાત મેરે ઈખ્તિયાર સે બાહર હૈ. ઉસી રાત આકા ને ખ્વાબ મેં કિસી કહને વાલે કો સુના, "**જો તુમ્હારે ઈખ્તિયાર મેં થા વોહ તુમ ને કર દિયા. ઔર મૈં અરહમુર્રાહિમીન હૂં મૈં ને તુમ્હેં, તુમ્હારે ગુલામ કો, મન્સૂર કો ઔર તમામ હાઝિરીન કો બખ્શ દિયા.** (روض الرّیاحین ص۲۲۲،۲۲۳)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

દુઆએ વલી મેં વોહ તાસીર દેખી   બદલતી હઝારોં કી તકદીર દેખી

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب !   صلَّی اللہُ تعالٰی علٰی محمَّد

મિટ્ટી કા શિકસ્તા પિયાલા : **સિલ્સિલએ** આલિયા **નક્શ બન્દિય્યા** કે અઝીમ પેશ્વા હઝરતે સય્યિદુના મુજદ્દિદ અલ્ફે સાની قُدِّسَ سِرُّہُ النُّوْرَانِی ને એક દિન આમ બૈતુલ ખલા મેં ભંગી કા સફાઈ કે લિયે રખા હુવા ગન્દગી સે આલૂદા કોના ટૂટા હુવા બડા સા મિટ્ટી કા પિયાલા મુલાહઝા ફરમાયા, "ગૌર સે દેખા તો બેતાબ હો ગએ ક્યૂંકે ઉસ પિયાલે પર લફ્ઝ "**અલ્લાહ**" કન્દા થા. લપક કર પિયાલા ઉઠા લિયા ઔર ખાદિમ સે પાની કા આફતાબા (યા'ની ઢક્કન વાલા દસ્તા લગા હુવા લોટા) મંગવા કર અપને દસ્તે મુબારક સે ખૂબ મલ મલ કર અચ્છી તરહ ધો કર ઉસ કો પાક કિયા, ફિર એક સફેદ કપડે મેં લપેટ કર અદબ કે સાથ ઊંચી જગહ રખ દિયા. આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ઉસી પિયાલે મેં પાની પિયા કરતે. એક દિન **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી તરફ સે આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કો ઈલ્હામ

www.dawateislami.net

ફરમાયા ગયા, "જિસ તરહ તુમ ને મેરે નામ કી તા'ઝીમ કી મૈં ભી દુન્યા વ આખિરત મેં તુમ્હારા નામ ઊંચા કરતા હૂં. આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه ફરમાયા કરતે થે, "**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે નામે પાક કા અદબ કરને સે મુઝે વોહ મકામ હાસિલ હુવા જો સો100 સાલ કી ઈબાદતો રિયાઝત સે ભી હાસિલ ન હો સકતા થા !" (مُلَخَّص از حضراتُ القدس، دفتر دوم ص۱۱۳ مکاشفہ نمبر ۳۵)

સાદા કાગઝ કા ભી અદબ : સિલ્સિલએ આલિયા નક્શ બન્દિય્યા કે અઝીમ પેશ્વા હઝરતે સય્યિદુના શૈખ અહમદ સરહિન્દી અલ મા'રૂફ મુજદ્દિદ અલ્ફે સાની عَلَیْهِ رَحمَةُ الرَّبَّانِی સાદા કાગઝ કા ભી એહતિરામ ફરમાતે થે. ચુનાન્ચે એક રોઝ અપને બિછોને પર તશરીફ ફરમા થે કે યકાયક બે કરાર હો કર નીચે ઉતર આએ ઔર ફરમાને લગે, "મા'લૂમ હોતા હૈ ઈસ બિછોને કે નીચે કોઈ કાગઝ હૈ."(زُبدَۃُ المقامات ص ۱۹۲)

રાહ ચલતે હુએ કાગઝાત કો લાત મત મારિયે ! :

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મા'લૂમ હુવા, સાદા કાગઝ કા ભી અદબ હૈ ઔર ક્યૂં ન હો કે ઈસ પર કુરઆનો હદીસ ઔર ઈસ્લામી બાતેં લિખી જાતી હૈં. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ બયાન કર્દા હિકાયત મેં હઝરતે સય્યિદુના મુજદ્દિદ અલ્ફે સાની عَلَیْهِ رَحمَةُ الرَّبَّانِی કી ખુલી કરામત હૈ કે બિછોને કે નીચે કે કાગઝ કા ઝાહિરી તૌર પર બિન દેખે પતા ચલ ગયા ઔર આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه નીચે ઉતર આએ તાકે ગુલામોં કો ભી કાગઝાત કે અદબ કી તરગીબ મિલે. "બહારે શરીઅત" મેં હૈ, કાગઝ સે ઈસ્તિન્જા મન્અ હૈ અગર્ચે ઉસ પર કુછ ભી ન લિખા હો યા અબૂ જહ્લ ઐસે કાફિર કા નામ લિખા હો.

(હિસ્સા : 2, સ. 114, મત્બૂઆ મદીનતુલ મુર્શિદ, બરેલી શરીફ)

www.dawateislami.net

ચૂંકે લફ્ઝે "અબૂ જહ્લ" કે તમામ હુરૂફે તહજ્જી (ا ب و ج ہ ل) કુરઆની હૈં. ઈસ લિયે લિખે હુએ લફ્ઝે "અબૂ જહ્લ" કી (ન કે શખ્સે અબૂ જહ્લ કી) ઈન મા'નોં પર તા'ઝીમ હૈ કે ઉસ કો નાપાક યા ગન્દી જગહોં પર ડાલને ઔર જૂતે મારને વગૈરા કી ઈજાઝત નહીં. ઈસ સે વોહ લોગ ઈબ્રત હાસિલ કરેં જો અખ્બારાત કો બતૌરે પુડિયા ઈસ્તિ'માલ કરતે ઔર ફિર مَعَاذَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ વોહ અખ્બારાત બે અદબિયોં કે મુખ્તલિફ મરાહિલ મસલન : مَعَاذَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઘર કે કચરા ડાલને કે ડિબ્બે, ગલિયોં મેં કદમોં તલે રૌંદે જાને, ગન્દગિયોં ઔર તરહ તરહ કી આલૂદગિયોં સે દો ચાર હોને કે બા'દ બિલ આખિર કચરા કૂંડી મેં જા પહોંચતે હૈં, નીઝ બા'ઝ લોગોં કી યેહ ના મા'કૂલ આદત હોતી હૈ કે ચલતે ચલતે રાહ મેં પડે હુએ લિખાઈ વાલે ખાલી ડિબ્બોં, અખ્બારાત ઔર કાગઝાત વગૈરા કો مَعَاذَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ લાતેં મારતે હૈં. હાલાંકે સવાબ તો ઈસ મેં હૈ કે તહરીરોં વાલે કાગઝાત ઔર ગત્તે ઉઠા કર અદબ કી જગહ રખે જાએં યા ઠન્ડે કિયે જાએં. બહર હાલ લાતેં મારને ઔર ઈધર ઉધર ફેંકને, અખ્બારાત યા લિખે હુએ કાગઝાત સે મેઝ યા બરતન વગૈરા સાફ કરને, હાથ પોંછને, ઉન પર પાઉં રખને નીઝ અખ્બારાત વગૈરા બિછા કર ઉસ કે ઊપર બૈઠને વગૈરા સે બચના બહુત ઝરૂરી હૈ.

કલમ કી છીલન : બહારે શરીઅત મેં હૈ, નએ કલમ કા તરાશા (યા'ની છીલન) ઈધર ઉધર ફેંક સકતે હૈં. મગર મુસ્તા'મલ (યા'ની ઈસ્તિ'માલ શુદા) કલમ કા તરાશા ઐસી જગહ ન ફેંકા જાએ કે એહતિરામ કે ખિલાફ હો. (જબ તરાશે કા એહતિરામ હૈ તો ખુદ

www.dawateislami.net

મુસ્તા'મલ કલમ કા કિતના એહતિરામ હોગા. યેહ હર ઝી શુઊર સમઝ સકતા હૈ.) નીઝ જિસ કાગઝ પર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા નામ લિખા હો ઉસ મેં કોઈ ચીઝ રખના મકરૂહ હૈ ઔર થેલી પર અસ્માએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ લિખે હોં ઉસ મેં રુપિયા પૈસા રખના મકરૂહ નહીં. ખાને કે બા'દ ઉંગ્લિયોં કો કાગઝ સે પોંછના મકરૂહ હૈ. (બહારે શરીઅત, હિસ્સા : 16, સ. 119, મદીનતુલ મુર્શિદ બરેલી શરીફ, عالمگیری) ટિશ્યૂ પેપર સે હાથ પોંછને, જહાં મુફ્ત ઢેલે વગૈરા દસ્તયાબ ન હોં વહાં ટોઈલેટ પેપર સે જાએ ઈસ્તિન્જા ખુશ્ક કરને કી ઉલમા ઈજાઝત દેતે હૈં ક્યૂંકે યેહ ઈસી કામ કે લિયે હૈ ઈસ પર કુછ લિખા નહીં જાતા. જબકે કાગઝ લિખને કે લિયે બનાએ જાતે હૈં.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّى اللّٰهُ تعالٰى على محمَّد

સિયાહી (INK) કે નુક્તે કા અદબ :

હઝરતે સય્યિદુના મુહમ્મદ હાશિમ કશમી رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં, "મૈં સિલ્સિલએ આલિયા નક્શ બન્દિય્યા કે અઝીમ પેશવા હઝરતે સય્યિદુના મુજદ્દિદ અલ્ફે સાની عَلَيْهِ رَحمةُ الرَّبَّانِی કી ખિદમત મેં હાઝિર થા. આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه તહરીરી કામ કર રહે થે, ઝરૂરતન બૈતુલ ખલા ગએ મગર ફૌરન વાપસ આ કર પાની કા લોટા મંગવા કર બાએં હાથ કે અંગૂઠે કા નાખુન શરીફ ધોયા, ફિર બૈતુલ ખલા તશરીફ લે ગએ. બા'દે ફરાગત જબ તશરીફ લાએ તો ફરમાયા, બૈતુલ ખલા મેં જૂં હી બૈઠા કે મેરી નઝર બાએં હાથ કે અંગૂઠે કે નાખુન કી પુશ્ત પર પડી જિસ પર કલમ કા ઈમ્તિહાન કરતે વક્ત કા (યા'ની કલમ કો ચેક કરને કે લિયે કે કામ કર રહા હૈ યા નહીં ઉસ મૌકઅ કા) સિયાહી (INK) કા

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર સુબ્હ વ શામ દસ દસ બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસે કિયામત કે દિન મેરી શફાઅત મિલેગી. (مجمع الزوائد)

નુક્તા લગા હુવા થા. ચૂંકે યેહ ઉસી કલમ સે થા જિસ સે કુરઆની હુરૂફ (અરબી ઝબાન કે સારે જબકે ફારસી ઔર ઉર્દૂ કે અકસર હુરૂફ કુરઆની હૈં.) લિખે જાતે હૈં. ઈસ લિયે બાએં હાથ કે અંગૂઠે પર લગે હુએ ઉસ નુક્તે કે સાથ વહાં બૈઠના અદબ કે ખિલાફ થા, હાલાંકે બહુત શિદ્દત સે પેશાબ કી હાજત થી મગર ઉસ તકલીફ કે મુકાબલે મેં ઈસ બે અદબી કી તકલીફ બહુત ઝિયાદા થી લિહાઝા ફૌરન બાહર આ કર સિયાહી કે નુક્તે કો ધો કર ફિર ગયા.”

(زُبدَةُ الْمقَامات ص ١٨٠)

દીવારોં પર ઈશ્તિહાર ન લગાએં : અલ્લાહ ! અલ્લાહ !

સિલ્સિલએ આલિયા નક્શ બન્દિય્યા કે અઝીમ પેશવા હઝરતે મુજદ્દિદ અલ્ફે સાની عَلَيْهِ رَحمةُ الرَّبَّانِي કલમ કી સિયાહી (ink) કે નુક્તે કા ભી ઈસ કદર અદબ ફરમાતે થે જબકે હમારે યહાં હાલત યેહ હૈ કે લિખને કે દૌરાન લગી હુઈ સિયાહી કે નિશાનાત ધો કર ઉમૂમન ગટર મેં બહા દિયા જાતા હૈ ઔર ના કાબિલે ઈસ્તિ'માલ હો જાને પર કલમ ઔર ઉસ કે અજઝા કો પહલે કચરે કે ડિબ્બે મેં ડાલતે ઔર બા'દ મેં કચરા કૂંડી કી નઝ્ર કર દેતે હૈં બ્લેક બોર્ડ પર ચૉક (CHALK) કી આમ લિખાઈ કુજા અક્સર અહાદીસે મુબારકા લિખને વાલે ભી બિલા તકલ્લુફ સાફી સે પોંછ કર ચૉક કે ઝર્રાત કે અદબ કા બિલ્કુલ ભી ખયાલ નહીં કરતે. હુકૂકુલ ઈબાદ કી મુત્લક પરવાહ કિયે બિગૈર દીવારોં પર “ચૉકિંગ” કી જાતી ઔર દુન્યવી યા દીની લિખાઈ વાલે ઈશ્તિહારાત દૂસરોં કે સાઈન બોર્ડો ઔર લોગોં કે ઘરોં યા દુકાનોં વગૈરા કી દીવારોં પર બિલા ઈજાઝતે માલિકાન લગા દિયે જાતે હૈં જો કે માલિક કો ના ગવાર

ગુઝરને કી સૂરત મેં હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે જાને વાલે કામ હૈં. ઔર બચ્ચા બચ્ચા જાનતા હૈ કે દીવાર પર ચસ્પાં કર્દા મઝહબી ઈશ્તિહાર અન્જામે કાર પુર્ઝા પુર્ઝા હો કર ઝમીન પર તશરીફ લે આતા હૈ ઔર જો કુછ બે અદબી હોતી હૈ ઉસ કા તસવ્વુર હી દિલ હિલા દેને વાલા હૈ. કાશ ! ઈશ્તિહાર ચસ્પાં કરને કે બજાએ ગત્તોં પર લગા કર મુનાસિબ મકામાત પર ટાંગને કી તરકીબ રવાજ પા જાએ. મગર ઝરૂરત પૂરી હો જાને કે બા'દ ગત્તોં કો ભી ઉતાર લેના ચાહિયે. ઈસી તરહ ઝરૂરત પૂરી હો જાને કે બા'દ બેનર્ઝ ભી ઉતાર લિયે જાએં વરના ફટ કર લીરે લીરે હો કર બિખર જાતે હૈં.

અખ્બારાત રદ્દી મેં ન બેચેં : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! આજકલ ઉમૂમન અખ્બારાત મેં بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم આયાતે કરીમા, અહાદીસે મુબારકા ઔર ઈસ્લામી મઝામીન હોતે ઔર લોગ સિર્ફ ચન્દ સિક્કોં કી ખાતિર ઉન્હેં રદ્દી મેં ફરોખ્ત કર દેતે હૈં. અફસોસ ! સદ કરોડ અફસોસ ! ઈસ કિસ્મ કે અખ્બારાત ગન્દી નાલિયોં તક મેં નઝર આતે હૈં. કાશ ! મુકદ્દસ અવરાક કા હમેં અદબ નસીબ હો જાતા. **મેરે ઝિન્દા દિલ ઈસ્લામી ભાઈયો !** બરાએ કરમ હકીર રકમ પાને કે લિયે રદ્દી મેં બેચને કે બજાએ અખ્બારાત કો બીચ સમુન્દર મેં ઠન્ડા કર દિયા કરેં, اِنۡ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ દોનોં જહાં મેં બેડા પાર હોગા. મેરે તાજિર ઈસ્લામી ભાઈયો ! આપ ભી રબ્બુલ ઈઝ્ઝત عَزَّوَجَلَّ ઔર તાજદારે રિસાલત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી મહબ્બત ઔર અઝમત કી ખાતિર અખ્બારાત કો પુડિયા બાંધને કે લિયે ઈસ્તિ'માલ કરને સે ગુરેઝ ફરમાઈયે. બા'ઝ લોગ મઝહબી મઝામીન જુદા કર કે બકિય્યા અખ્બાર

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરૂદ શરીફ પઢેગા મૈં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (جمع الجوامع)

કો બન્ડલ વગૈરા બનાને મેં ઇસ્તિ'માલ કર કે દિલ કો યૂં મના લેતે હૈં કે હમ ને કોઈ બે અદબી નહીં કી. ઐસોં કી ખિદમત મેં અર્ઝ હૈ કે મુકમ્મલ અખ્બાર હી ઠન્ડા કર દીજિયે ક્યૂંકે ખબરેં હોં યા ફિલ્મી ઇશ્તિહાર જગહ બ જગહ ઇસ્લામી નામ હોતે હૈં ઔર ઇન મેં ઉમૂમન **"અલ્લાહ"** ઔર **"મુહમ્મદ"** કે અલ્ફાઝ ભી શામિલ હોતે હૈં. મસલન : અબ્દુલ્લાહ, અબ્દુર્રહમાન, ગુલામ મુહમ્મદ વગૈરા. ઉર્દૂ હો યા સિન્ધી, ઇંગ્રેઝી હો યા હિન્દી દુન્યા કી હર ઝબાન મેં શાએઅ હોને વાલે હર અખ્બાર મેં મુકદ્દસ નામોં કા ઇમ્કાન મૌજૂદ હૈ. બલ્કે દુન્યા કી હર ઝબાન કે હુરૂફે તહજ્જી (ALPHABETS) કા અદબ કરના ચાહિયે ક્યૂંકે **સાહિબે તફસીરે સાવી શરીફ કે કૌલ કે મુતાબિક દુન્યા મેં બોલી જાને વાલી તમામ ઝબાનેં ઇલ્હામી હૈં.** (تفسیر صاوی ج۱ ص۳۰) લિહાઝા ઇન કો ઠન્ડા કર દેને હી મેં આફિય્યત હૈ. **અલ્લાહ** عَزَّ وَجَلَّ ઇસ અદબ કા આપ કો ઝરૂર સિલા અતા ફરમાએગા.

મેરે વાલિદ સાહિબ ઝેહની મરીઝ હૈં : એક બાર સગે મદીના (રાકિમુલ હુરૂફ) કે પાસ એક નૌ જવાન આયા ઔર કહને લગા કે મુઝે અપને વાલિદ સાહિબ કે લિયે દુઆ કરવાની હૈ તાકે ઉન કા ઝેહ્ન ઠીક હો જાએ, વોહ ઝેહની મરીઝ હૈં, ઉન પર એક ધુન સુવાર રહતી હૈ ઔર વોહ **અખ્બારાત**, લિખે હુએ કાગઝાત સડકોં સે ચુનતે ઔર જમ્અ કર કે ઠન્ડે કરતે હૈં, મેરે પૈસે ભી ઇસ્તિ'માલ નહીં કરતે. મૈં મુઆમલા સમઝ ગયા, મૈં ને ઉસ નૌ જવાન સે પૂછા, ક્યા આપ **સરકારી મુલાઝિમ** હૈં ? ઉસ ને કહા, "હાં" તો મૈં ને ઉન સે

www.dawateislami.net

કહા, "વાલિદ સાહિબ કો મેરા સલામ અર્ઝ કર કે ઔર મેરે લિયે દુઆએ મગ્ફિરત કરવાઇયે, આપ ભી ઉન કી ખિદમત કીજિયે વોહ અખ્બાર વગૈરા ઈસ લિયે ચુનતે હૈં કે ઉન મેં મુકદ્દસ તહરીરેં હોતી હૈં ઔર આપ કે પૈસે ઈસ લિયે ઈસ્તિ'માલ નહીં ફરમાતે કે આપ સરકારી મુલાઝિમ હૈં ઔર અક્સર સરકારી મુલાઝિમીન પૂરી ડ્યૂટી ન કર કે ના જાઇઝ તનખ્વાહ લેતે હૈં. યેહ બાત સુન કર ઉસ ને તસ્લીમ કિયા કે વાકેઈ મૈં ડ્યૂટી મેં કોતાહી કરતા હૂં. ઈસ્લામી ભાઈયો ! અગર ઉસ નૌ જવાન કે વાલિદ સાહિબ کَثَّرَ اللّٰہُ تعالٰی اَمْثَالَھُمْ (યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઐસોં કી કસરત કરે) કી તરહ હર મુસલ્માન ઝેહની **મદની મરીઝ** હો જાએ તો યકીનન હર તરફ અન્વારો તજલ્લિયાત કી બરસાત ઔર બરકાત કી બોહતાત હો ઔર હમારા સારા મુઆશરા "**મદની મુઆશરા**" બન જાએ.

એ હમ નશીં ! અઝિય્યતે ફરઝાન્ગી ન પૂછ

જિસ મેં ઝરા સી અક્લ થી દીવાના હો ગયા

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! "મદની સોચ" પૈદા કરને કે લિયે આશિકાને રસૂલ કે સાથ મદની કાફિલોં મેં સફર ફરમાતે રહિયે, દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કાફિલે વાલોં પર સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે લુત્ફો કરમ કા ઈમાન અફરોઝ વાકિઆ સુનિયે ઔર ઝૂમિયે :

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઈસ હૈ. (ابو یعلی)

મદની કાફિલે પર સરકાર કી કરમ નવાઝી : એક આશિકે રસૂલ કે બયાન કા અપને અન્દાઝ વ અલ્ફાઝ મેં ખુલાસા પેશે ખિદમત હૈ, હમારા કાફિલા સુન્નતોં કી તરબિયત લેને કે લિયે પહોંચા. એક મસ્જિદ મેં તીન[3] દિન ગુઝાર કર દૂસરે અલાકે કી તરફ જાતે હુએ રાસ્તા ભૂલ કર હમ જંગલ કી તરફ જા નિકલે, રાત કી સિયાહી હર તરફ ફૈલ ચુકી થી, દૂર દૂર તક આબાદી કા કોઈ નામો નિશાન નહીં થા, લમ્હા બ લમ્હા તશ્વીશ મેં ઈઝાફા હોતા જા રહા થા, ઈતને મેં ઉમ્મીદ કી એક કિરન ફૂટી ઔર કાફી દૂર એક બત્તી ટિમટિમાતી નઝર આઈ, ખુશી કે મારે હમ ઉસ સમ્ત લપકે મગર આહ ! ચન્દ હી લમ્હોં કે બા'દ વોહ રોશની ગાઈબ હો ગઈ, હમ ઠિઠક કર ખડે કે ખડે રહ ગએ, હમારી ઘબરાહટ મેં એક દમ ઈઝાફા હો ગયા ! ક્યા કરેં, ક્યા ન કરેં ઔર કિસ સમ્ત કો ચલેં કુછ ભી સમઝ મેં નહીં આ રહા થા. આહ ! આહ ! આહ !

સૂના જંગલ રાત અંધેરી છાઈ બદલી કાલી હૈ　સોને વાલો જાગતે રહિયો ચોરોં કી રખવાલી હૈ

જુગનૂ ચમકે પત્તા ખડકે મુઝ તન્હા કા દિલ ધડકે　ડર સમઝાએ કોઈ પવન હૈ યા અગિયા બેતાલી હૈ

બાદલ ગરજે બિજલી તડપે ધક સે કલેજા હો જાએ　બન મેં ઘટા કી ભયાનક સૂરત કૈસી કાલી કાલી હૈ

પાઉં ઉઠા ઔર ઠોકર ખાઈ કુછ સંભલા ફિર ઔંધે મુંહ　મીંહ ને ફિસ્લન કર દી હૈ ઔર ધુર તક ખાઈ નાલી હૈ

સાથી સાથી કહ કે પુકારૂં સાથી હો તો જવાબ આએ　ફિર ઝુંઝલા કે સર દે પટકૂં ચલ રે મૌલા વાલી હૈ

ફિર ફિર કર હર જાનિબ દેખૂં કોઈ આસ ન પાસ કહીં　હાં ઈક ટૂટી આસ ને હારે જી સે રફાકત પા લી હૈ

તુમ તો ચાંદ અરબ કે હો પ્યારે તુમ તો અજમ કે સૂરજ હો
દેખો મુઝ બેકસ પર શબ ને કૈસી આફત ડાલી હૈ

www.dawateislami.net

ઈસ પરેશાની મેં ન જાને કિતના વક્ત ગુઝર ગયા, યકાયક ઉસી સમ્ત ફિર રોશની નુમૂદાર હુઈ. હમ ને **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા નામ લે કર હિમ્મત કી ઔર એક બાર ફિર આબાદી કી ઉમ્મીદ પર રોશની કી જાનિબ તેઝ તેઝ કદમ ચલ પડે. જબ કરીબ પહોંચે તો એક શખ્સ રોશની લિયે ખડા થા, વોહ નિહાયત પુર તપાક તરીકે પર હમ સે મિલા ઔર હમેં અપને મકાન મેં લે ગયા, આશિકાને રસૂલ કે મદની કાફિલે કે બારહ 12 મુસાફિરોં કી તા'દાદ કે મુતાબિક 12 કપ મૌજૂદ થે ઔર ચાય ભી તય્યાર. ઉસ ને ગર્મ ગર્મ ચાય કે ઝરીએ હમારી "ખૈર ખ્વાહી" કી. હમ ઈસ ગૈબી ઈમદાદ ઔર પૂરે બારહ 12 કપ ચાય કી પહલે સે તય્યારી પર હૈરાન થે. ઈસ્તિફસાર પર હમારે અજનબી મેઝબાન ને ઈન્કિશાફ કિયા કે મૈં સોયા હુવા થા કે કિસ્મત અંગડાઈ લે કર જાગ ઉઠી, **જનાબે રિસાલત મઆબ** صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم **મેરે ખ્વાબ મેં તશરીફ લાએ ઔર કુછ ઈસ તરહ ઈર્શાદ ફરમાયા, "દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કાફિલે કે મુસાફિર રાસ્તા ભૂલ ગએ હૈં ઉન કી રહનુમાઈ કે લિયે તુમ રોશની લે કર બાહર ખડે હો જાઓ."** મેરી આંખ ખુલ ગઈ ઔર બત્તી લે કર બાહર નિકલ પડા. કુછ દેર તક ખડા રહા મગર કુછ નઝર ન આયા, વસ્વસા આયા કે શાયદ ગલત ફહમી હુઈ હૈ, આંખો મેં નીંદ ભરી હુઈ થી, ઘર મેં દાખિલ હો કર ફિર સો રહા, સર કી આંખ બન્દ હોતે હી દિલ કી આંખ વાપસ ખુલ ગઈ ઔર ફિર એક બાર મદીને કે તાજદાર صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ચેહ્રએ નૂરબાર નઝર આયા, લબ્હાએ મુબારકા કો જુમ્બિશ હુઈ ઔર

www.dawateislami.net

રહમત કે ફૂલ ઝડને લગે, અલ્ફાઝ કુછ યૂં તરતીબ પાએ, **દીવાને ! મદની કાફિલે મેં બારહ મુસાફિર હૈં, ઉન કે લિયે ચાય કા ઈન્તિઝામ કર કે ફૌરન રોશની લે કર બાહર ખડે હો જાઓ.** મૈં ને દમ ઝદન મેં ખૈર ખ્વાહી કી તરકીબ કી ઔર રોશની લે કર બાહર નિકલ આયા કે ઈતને મેં આશિકાને રસૂલ કા કાફિલા ભી આ પહોંચા.

આતા હૈ ફકીરોં પે ઉન્હેં પ્યાર કુછ ઐસા — ખુદ ભીક દેં ઔર ખુદ કહેં મંગતા કા ભલા હો

તુમ કો તો ગુલામોં સે હૈ કુછ ઐસી મહબ્બત — હૈ તર્કે અદબ વરના કહેં હમ પે ફિદા હો

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

સરકાર صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ખાના ખિલાયા :

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ વાકિએ સે જહાં ઈલ્મે ગૈબે માહે રિસાલત صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા મા'લૂમ હુવા વહાં દા'વતે ઈસ્લામી કી હક્કાનિય્યત ઔર બારગાહે રિસાલત صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم મેં મક્બૂલિય્યત કા ભી પતા લગા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ હમારે મીઠે મીઠે મદની આકા صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم અપને ગુલામોં કો હર વક્ત અપની નઝર મેં રખતે હૈં, મુસીબત મેં ફંસ જાને કી સૂરત મેં ઈમદાદ ફરમાતે ઔર ભૂકોં કો ખાના ખિલાતે હૈં, ચુનાન્ચે હઝરતે ઈમામ યૂસુફ બિન ઈસ્માઈલ નબ્હાની قُدِّسَ سِرُّهُ النُّوْرَانِی નક્લ કરતે હૈં, હઝરતે શૈખ અબુલ અબ્બાસ અહમદ બિન નફીસ તૂનિસી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં, મૈં એક બાર મદીનએ મુનવ્વરહ મેં સખ્ત ભૂક કે આલમ મેં સરકારે આલી વકાર, મક્કે મદીને કે તાજદાર صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કે મઝારે પુર અન્વાર પર હાઝિર હો કર અર્ઝ ગુઝાર હુવા, **યા રસૂલલ્લાહ** !

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો લોગ અપની મજલિસ સે અલ્લાહ કે ઝિક્ર ઔર નબી પર દુરૂદ શરીફ પઢે બિગૈર ઉઠ ગએ તો વોહ બદબૂદાર મુર્દાર સે ઉઠે. (شعب الایمان)

صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم મૈં ભૂકા હૂં, યકબારગી આંખ લગ ગઈ, દરીં અસ્ના કિસી ને જગા દિયા, ઔર મુઝે સાથ ચલને કી દા'વત દી, ચુનાન્ચે મૈં ઉન કે સાથ ઉન કે ઘર આયા, મેઝબાન ને ખજૂરેં, ઘી ઔર ગન્દુમ કી રોટી પેશ કર કે કહા, પેટ ભર કર ખા લીજિયે ક્યૂંકે મુઝે મેરે જદ્દે અમજદ, મીઠે મક્કી મદની મુહમ્મદ صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને આપ કી મેઝબાની કા હુક્મ દિયા હૈ. આયિન્દા ભી જબ કભી ભૂક મહસૂસ હો હમારે પાસ તશરીફ લાયા કરેં. (حُجَّةُ اللّٰهِ عَلَى الْعٰلَمِين ج ٢ ص ٥٧٣)

પીતે હૈં તેરે દર કા ખાતે હૈં તેરે દર કા
પાની હૈ તેરા પાની દાના હૈ તેરા દાના

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

હર ઝબાન કે હુરૂફ કા અદબ કીજિયે : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيم ઔર દીગર અસ્માએ મુકદ્દસા કો ઐસી જગહ હરગિઝ મત લિખિયે જહાં ઈન કી બે હુર્મતી હોને કા અન્દેશા હો. બલ્કે કિસી ભી ઝબાન મેં ઝમીન પર કુછ ન લિખા જાએ હર ઝબાન કે હુરૂફે તહજ્જી (યા'ની ALPHABETS) કી તા'ઝીમ કી જાએ. લિખાઈ કિસી ભી ઝબાન મેં હો ઉસ પર પાઉં ન રખા જાએ. મસલન : ઐસે પાએદાન (DOOR MATE) દરવાઝે કે બાહર ન રખે જાએં જિન પર WEL COME લિખા હોતા હૈ. ચપ્પલ વગૈરા પર ખ્વાહ ઈંગ્લિશ ઝબાન હી મેં કમ્પની કા નામ લિખા હો પહનને સે કબ્લ ઉસે મિટા દેના ચાહિયે. અક્સર મુસલ્લોં કે સાથ ચિટ લગી હોતી હૈ જિસ

www.dawateislami.net

પર અરબી ઉર્દૂ યા ઇંગ્લિશ મેં ફેક્ટરી વગૈરા કા નામ લિખા હોતા હૈ ઔર વોહ ભી અક્સર પાઉં રખને કી જગહ પર. નીઝ પ્લાસ્ટિક કી ચટાઈ, લિહાફ વ તોલિયા વગૈરા મેં ભી અક્સર તહરીરી ચિટ હોતી હૈ, લિહાઝા ઐસી ચિટ કો જુદા કર કે ઠન્ડી કર દેના ચાહિયે. પલંગ પર બિછે હુએ ફોમ કે ગદેલોં કે અસ્તર પર ઉમૂમન MOLTY FOAM વગૈરા લિખા હોતા હૈ કાશ ! કમ્પનિયોં વાલે હમેં ઇમ્તિહાન મેં ન ડાલેં, યેહ ફિકહી જુઝઇય્યા ગૌર સે મુલાહઝા ફરમાઇયે, ચુનાન્ચે **બહારે શરીઅત** હિસ્સા 16 સફહા 237 પર રદ્દુલ મુહતાર કે હવાલે સે લિખા હૈ, "**બિછોને** યા મુસલ્લે પર કુછ લિખા હુવા હો તો ઉસ કો ઇસ્તિ'માલ કરના **ના જાઇઝ** હૈ યેહ ઇબારત ઉસ કી બનાવટ મેં હો યા કાઢી ગઈ હો યા રોશ્નાઈ (INK) સે લિખી હો અગર્ચે હુરૂફે મુફ્રદહ (ALPHABETS) લિખે હોં ક્યૂંકે હુરૂફે મુફ્રદહ (યા'ની જુદા જુદા લિખે હુએ હુરૂફ) કા ભી એહતિરામ હૈ." સાહિબે બહારે શરીઅત رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه મઝીદ ફરમાતે હૈં, "અક્સર દસ્તર ખ્વાન પર ઇબારત લિખી હોતી હૈ ઐસે (કમ્પની કા નામ યા અશ્આર લિખે હુએ) દસ્તર ખ્વાન કો ઇસ્તિ'માલ મેં લાના ઔર ઉન પર ખાના ન ખાના ચાહિયે. બા'ઝ લોગોં કે તકિયોં પર અશ્આર લિખે હોતે હૈં ઉન કો ભી ઇસ્તિ'માલ ન કિયા જાએ." બહર હાલ મુસલ્લે હોં યા ચાદરેં, કાલીન હો યા ડેકોરેશન કી દરિયાં, તકિયા હો યા ગદેલા જિસ ચીઝ પર ભી બૈઠને યા પાઉં રખને કી ઝરૂરત પડતી હો ઉસ પર કિસી ભી ઝબાન મેં કુછ ભી ન લિખા જાએ ન હી છપી હુઈ ચિટ સિલાઈ કી જાએ. ખૂબ સૂરત મુકમ્મલ કાલીન (ONE PIECE CARPET) કે પીછે આમ તૌર પર કમ્પની કા

www.dawateislami.net

નામ વ પતા લિખા હુવા સ્ટીકર ચસ્પાં હોતા હૈ, ઉસ સ્ટીકર પર પાની લગા દીજિયે ફિર ચન્દ મિનટ કે બા'દ ઉતાર લીજિયે. અરબી તહરીરોં કા તો ખાસ તૌર પર અદબ કરના ચાહિયે કે મીઠે મીઠે અરબી આકા صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી મુબારક ઝબાન અરબી હૈ, કુરઆને પાક કી ઝબાન અરબી ઔર જન્નત મેં અહલે જન્નત કી ઝબાન ભી અરબી હૈ. અરબી તહરીરેં ખ્વાહ ખાને પીને કે પેકેટ પર હી ક્યૂં ન હોં ઉસ કો ફેંક દેના યા معاذَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ કચરા કૂંડી મેં ડાલ દેના સખ્ત બે અદબી વ બદ નસીબી હૈ.

નમ્બરોં કી નિસ્બતેં : બા'ઝ અવકાત ચપ્પલ પર અગર કુછ નહીં ભી લિખા હોતા તો નમ્બર ઝરૂર નક્શ હોતા હૈ ઉસ પર પાઉં રખને મેં ભી અહલે મહબ્બત કા દિલ નહીં કરતા, ક્યૂંકે હર નમ્બર મેં કોઈ ન કોઈ નિસ્બત હોતી હૈ. મસલન : **તાક અદદ** (ODD) કે બારે મેં "અહ્સનુલ વિઆઅ" સ. 22 પર દુઆ કી તકરાર કે બારે મેં હૈ, "**અલ્લાહ** વિત્ર (અકેલા) ઔર વિત્ર (યા'ની એક, તીન, પાંચ, સાત વગૈરા કો) દોસ્ત (મહબૂબ) રખતા હૈ, પાંચ બેહતર હૈ ઔર સાત કા અદદ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કો નિહાયત મહબૂબ ઔર અકલ (યા'ની કમ અઝ કમ) તીન હૈ." મતલબ યેહ હૈ કે જબ ભી દુઆ માંગો તો ઉસ કો સાત મરતબા દોહરાઓ, વરના પાંચ મરતબા યા કમ અઝ કમ તીન મરતબા હી દોહરા લો.) **જુફ્ત અદદ** (EVEN) મેં ભી નિસ્બતેં હી નિસ્બતેં હૈં. **2** કી નિસ્બત : મસલન : 2, મુહર્રમુલ હરામ કો હઝરતે સય્યિદુના મા'રૂફ કર્ખી رَحۡمَۃُ اللّٰہِ تعَالٰی عَلَیۡہ ઔર 2 ઝી કા'દતુલ હરામ કો સદરુશ્શરીઅહ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહોં કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (ابن عساکر)

મુસન્નિફે બહારે શરીઅત رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કા યૌમે ઉર્સ. 4 કી નિસ્બત : ચાર યાર عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان સે જિસ કિસી કો પ્યાર હૈ اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉસ કા બેડા પાર હૈ, 6 કી નિસ્બત : 6 રજબુલ મુરજ્જબ કો ગરીબ નવાઝ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કી છટી શરીફ. 8 કી નિસ્બત : જન્નતેં આઠ હૈં ઔર 8 મુહર્રમુલ હરામ શેરે બેશએ અહલે સુન્નત હઝરતે મૌલાના હશ્મત અલી ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْمَنَّان કા યૌમે ઉર્સ, 10 કી નિસ્બત : યૌમે આશૂરા, ઈમામે અલી મકામ સય્યિદુશ્શુહદા, સુલ્તાને કરબલા ઈમામ હુસૈન رَضِىَ اللّٰه تَعَالٰی عَنْهُ કા યૌમે શહાદત, બકરહ ઈદ ઔર 11,12 કી નિસ્બતોં કી તો ઉશ્શાક મેં હર તરફ ધૂમ ધામ હૈ.

કિયા ગૌર જબ ગ્યારહવીં બારહવીં મેં — મુઅમ્મા યેહ હમ પર ખુલા ગૌસે આ'ઝમ
તુમ્હેં વસ્લે બે ફસ્લ હૈ શાહે દીં સે — દિયા હક ને યેહ મરતબા ગૌસે આ'ઝમ

મુકદસ અવરાક ઠન્ડે કરને કા તરીકા : જો ખુશ નસીબ મુસલ્માન તહરીરોં કા અદબ કરતે હુએ અખ્બારાત વ મુકદ્દસ કાગઝાત ઔર ગત્તે વગૈરા ઝમીન પર દેખ કર ઉઠા લેતે ઔર ઉન કો બીચ સમુન્દર યા ગહરે દરિયા મેં ઠન્ડા કર દેતે હૈં વોહ કાબિલે રશ્ક હૈં. કમ ગહરે સમુન્દર મેં મુકદ્દસ અવરાક ન ડાલે જાએં કે ઉમૂમન બહ કર કનારે પર આ જાતે હૈં, **ઠન્ડા કરને કા તરીકા** યેહ હૈ કે મુકદ્દસ અવરાક કિસી થેલી યા ખાલી બોરી મેં ભર કર ઉસ મેં વઝ્ની પથ્થર ડાલ દિયા જાએ નીઝ થેલી યા બોરી પર ચન્દ જગહ ચીરે ઝરૂર લગાએ જાએં તાકે ઉસ મેં ફૌરન પાની ભર જાએ ઔર વોહ તહ મેં ચલી જાએ કે પાની અન્દર ન જાને કી સૂરત મેં બા'ઝ અવકાત મીલોં તક તૈરતી હુઈ

www.dawateislami.net

કનારે પહોંચ જાતી હૈ ઔર બા'ઝ અવકાત ગંવાર યા કુફ્ફાર બોરી હાસિલ કરને કી લાલચ મેં મુકદ્દસ અવરાક કનારે હી પર ઢેર કર દેતે હૈં ઔર ફિર ઇતની સખ્ત બે અદબિયાં હોતી હૈં કે સુન કર **ઉશ્શાક** કા કલેજા કાંપ ઉઠે ! મુકદ્દસ અવરાક કી બોરી ગહરે પાની તક પહોંચાને કે લિયે મુસલ્માન **કિશ્તી વાલે** સે ભી તઆવુન હાસિલ કિયા જા સકતા હૈ. મગર બોરી મેં ચીરે હર હાલ મેં ડાલને હોંગે.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

મુકદ્દસ અવરાક દફ્ન કરને કા તરીકા : **મુકદ્દસ** અવરાક કો દફ્ન ભી કર સકતે હૈં, ઇસ કા તરીકા મુલાહઝા ફરમાઇયે, ચુનાન્ચે **બહારે શરીઅત** હિસ્સા 16 સફહા નમ્બર 121 પર આલમગીરી કે હવાલે સે લિખા હૈ, "અગર મુસ્હફ શરીફ પુરાના હો ગયા, ઇસ કાબિલ ન રહા કે ઉસ મેં તિલાવત કી જાએ ઔર યેહ અન્દેશા હૈ કે ઇસ કે અવરાક મુન્તશિર હો કર ઝાએઅ હોંગે તો કિસી પાક કપડે મેં લપેટ કર એહતિયાત કી જગહ દફ્ન કિયા જાએ ઔર દફ્ન કરને મેં ઇસ કે લિયે (ગઢા ખોદ કર જાનિબે કિબ્લા કી દિવાર કો ઇતના ખોદેં કે સારે મુકદ્દસ અવરાક સમા જાએં ઐસી) **લહદ** બનાઈ જાએ તાકે ઉસ પર મિટ્ટી ન પડે યા (ગઢે મેં રખ કર) ઉસ પર તખ્તા લગા કર છત બના કર મિટ્ટી ડાલેં કે ઉસ પર મિટ્ટી ન પડે, મુસ્હફ શરીફ પુરાના હો જાએ તો ઉસ કો જલાયા ન જાએ."

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : બરોઝે કિયામત લોગોં મેં સે મેરે કરીબ તર વોહ હોગા જિસ ને દુન્યા મેં મુઝ પર ઝિયાદા દુરૂદે પાક પઢે હોંગે. (ترمذی)

"લૂટ લો ફૈઝાને بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم"

કેઉન્તીસ હુરૂફ કી નિસ્બત સે 29 મદની ફૂલ

(ઇબ્તિદાઈ દસ મદની ફૂલ તફસીરે નઈમી પારહ અવ્વલ સફહા નમ્બર 44 સે લિયે ગએ હૈં)

1. بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم કુરઆને પાક કી પૂરી આયત હૈ મગર કિસી સૂરત કા જુઝ્વ નહીં બલ્કે સૂરતોં મેં ફાસિલા કરને કે લિયે ઉતારી ગઈ હૈ ઇસી લિયે નમાઝ મેં ઇસ કો આહિસ્તા હી પઢતે હૈં હાં જો હાફિઝ તરાવીહ મેં પૂરા કુરઆને પાક ખત્મ કરે વોહ ઝરૂર કિસી ન કિસી સૂરત કે સાથ એક બાર بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم ઝોર સે પઢે.

2. **સૂરએ** તૌબા કે ઇલાવા બાકી હર સૂરત بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم સે શુરૂઅ કીજિયે અગર સૂરએ તૌબા સે હી તિલાવત શુરૂઅ કરેં તો તિલાવત કે લિયે بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم પઢ લીજિયે.

3. **શામી** મેં હૈ કે હુક્કા પીતે વક્ત ઔર બદબૂ દાર ચીઝેં (કચ્ચી પ્યાઝ વ લહ્સન વગૈરા) ખાતે વક્ત **બિસ્મિલ્લાહ** ન પઢના બેહતર હૈ.

4. **ઇસ્તિન્જા** ખાને મેં પહોંચ કર **બિસ્મિલ્લાહ** પઢના મન્અ હૈ.

5. **નમાઝી** નમાઝ મેં જબ કોઈ સૂરત પઢે તો પહલે આહિસ્તા સે بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم પઢના મુસ્તહબ હૈ.

www.dawateislami.net

6 **જો** સાહિબે શાન કામ બિગૈર **બિસ્મિલ્લાહ** કે શુરૂઅ કિયા જાએગા ઉસ મેં બરકત ન હોગી.

7 **જબ** મુર્દે કો **કબ્ર** મે ઉતારા જાએ તો ઉતારને વાલે યેહ પઢતે જાએં بِسْمِ اللّٰهِ وَ عَلٰى مِلَّةِ رَسُوْلِ اللّٰه (صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم)

8 **જુમુઆ**, ઈદૈન, નિકાહ વગૈરા કા ખુત્બા اَلْحَمْدُ لِلّٰه સે શુરૂઅ કિયા જાએ યા'ની (ઇબ્તિદાઅન) **બિસ્મિલ્લાહ** આહિસ્તા સે પઢી જાએ ફિર જબ કુરઆને પાક કી આયત આએ તબ ખતીબ બુલન્દ આવાઝ સે **બિસ્મિલ્લાહ** પઢે.

9 **જાનવર** કો ઝબ્હ કરતે વક્ત **બિસ્મિલ્લાહ** પઢના (યા'ની **અલ્લાહ** કા નામ લેના) વાજિબ હૈ કે અગર જાન બૂઝ કર છોડ દિયા (યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા નામ ન લિયા) તો જાનવર મુર્દાર હોગા અગર ભૂલે સે છૂટ ગઈ તો જાનવર હલાલ હૈ.

10 (ઝબ્હે ઇઝતિરારી મસલન) શિકારી તીર યા ભાલા વગૈરા ધારદાર ચીઝ સે શિકાર કરે ઔર યેહ ચીઝેં ફેંકતે વક્ત **બિસ્મિલ્લાહ** પઢ લે તો અગર જાનવર ઉસ કે પાસ પહોંચતે પહોંચતે મર ભી ગયા તબ ભી હલાલ હોગા. યૂંહી અગર પાલતૂ જાનવર કબ્ઝે સે નિકલ ગયા મસલન ગાય કૂંએં મેં ગિર ગઈ યા ઊંટ ભાગ ગયા તો **બિસ્મિલ્લાહ** કહ કર તીર યા ભાલા યા તલવાર માર દી ગઈ તો જાનવર હલાલ હૈ. (**બિસ્મિલ્લાહ** પઢ કર ડન્ડા યા પથ્થર મારને

www.dawateislami.net

યા બન્દૂક સે ગોલી યા છર્રા ચલાને સે વહ્શી જાનવર યા પરિન્દા મર ગયા તો હરામ હૈ ક્યૂંકે યેહ ખૂન બહને કે સબબ નહીં બલ્કે ચોટ સે મરા હૈ. હાં અગર ઝખ્મી હાલત મેં હાથ આ ગયા તો ઝબ્હે શરઈ સે હલાલ હો જાએગા. જો વહ્શી જાનવર યા પરિન્દા કબ્ઝે મેં હૈ ઉસ કે હલાલ હોને કે લિયે ઝબ્હે ઇખ્તિયારી ઝરૂરી હૈ. યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા નામ લે કર ઉસ કો કાઇદે કે મુતાબિક ઝબ્હ કરના હોગા)

11 **હઝરતે** સય્યિદુના શૈખ અબુલ અબ્બાસ અહમદ બિન અલી બૂની رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં, જો બિલા નાગા **સાત**[7] **દિન** તક بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم 786 બાર (અવ્વલ આખિર એક બાર દુરૂદ શરીફ) પઢે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉસ કી હર હાજત પૂરી હો. અબ વોહ હાજત ખ્વાહ કિસી ભલાઈ કે પાને કી હો યા બુરાઈ દૂર હોને કી યા કારોબાર ચલને કી. (શમ્સુલ મઆરિફ મુતર્જમ, સ. 73)

12 **જો** કોઈ સોતે વક્ત بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم 21 બાર (અવ્વલ આખિર એક બાર દુરૂદ શરીફ) પઢ લે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉસ રાત શૈતાન, ચોરી, અચાનક મૌત ઔર હર તરહ કી આફત વ બલા સે મહફૂઝ રહે. (ઐઝન, સ. 73)

13 **જો** કિસી ઝાલિમ કે સામને بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم 50 બાર (અવ્વલ આખિર એક બાર દુરૂદ શરીફ) પઢે ઉસ ઝાલિમ કે દિલ મેં પઢને વાલે કી હૈબત પૈદા હો ઔર ઉસ કે શર સે બચા રહે. (ઐઝન, સ. 73)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક બાર દુરૂદ પઢતા હૈ **અલ્લાહ** ઉસ કે લિયે એક કિરાત અજ્ર લિખતા હૈ ઔર કિરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (عبدالرزاق)

14 **જો** શખ્સ તુલૂએ આફતાબ કે વક્ત સૂરજ કી તરફ રુખ કર કે بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم 300 બાર ઔર દુરૂદ શરીફ 300 બાર પઢે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કો ઐસી જગહ સે રિઝ્ક અતા ફરમાએગા જહાં ઉસ કા ગુમાન ભી ન હોગા. ઔર (રોઝાના પઢને સે) اِنۡ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ એક સાલ કે અન્દર અન્દર અમીરો કબીર હો જાએગા. (ઐઝન, સ. 73)

15 **કુન્દ** ઝેહ્ન અગર بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم 786 બાર (અવ્વલ આખિર એક બાર દુરૂદ શરીફ) પઢ કર પાની પર દમ કર કે પી લે તો اِنۡ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઉસ કા હાફિઝા મઝબૂત હો જાએ ઔર જો બાત સુને યાદ રહે. (ઐઝન, સ. 73)

16 **અગર** કહ્ત સાલી હો તો بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم 61 બાર (અવ્વલ આખિર એક બાર દુરૂદ શરીફ) પઢેં, (ફિર દુઆ કરેં) اِنۡ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ બારિશ હોગી. (ઐઝન, સ. 73)

17 بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم કાગઝ પર 35 બાર (અવ્વલ આખિર એક બાર દુરૂદ શરીફ) લિખ કર ઘર મેં લટકા દેં اِنۡ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ શૈતાન કા ગુઝર ન હો ઔર ખૂબ બરકત હો. અગર દુકાન મેં લટકાએં તો اِنۡ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ કારોબાર ખૂબ ચમકે. (ઐઝન, સ. 73,74)

www.dawateislami.net

18 **યકુમ** મુહર્રમુલ હરામ કો بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْم 130 બાર લિખ કર (યા લિખવા કર) જો કોઈ અપને પાસ રખે (યા પ્લાસ્ટિક કોટિંગ કરવા કર કપડે, રેગ્ઝીન યા ચમડે મેં સિલવા કર પહન લે, ધાત કી ડિબિયા મેં કિસી કિસ્મ કા તા'વીઝ ન પહનેં ઈસ કા મસ્અલા સ. 69 પર ગુઝરા) اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઉમ્ર ભર ઉસ કો યા ઉસ કે ઘર મેં કિસી કો બુરાઈ ન પહોંચે. (ઐઝન, સ. 74)

19 **જિસ** ઔરત કે બચ્ચે ઝિન્દા ન રહતે હોં વોહ بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْم 61 બાર લિખ કર (યા લિખવા કર) અપને પાસ રખે. (ચાહે તો મોમજામા યા પ્લાસ્ટિક કોટિંગ કર કે કપડે, રેગ્ઝીન યા ચમડે મેં સી કર ગલે મેં પહન લે યા બાઝૂ મેં બાંધ લે.) اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ બચ્ચે ઝિન્દા રહેંગે. (ઐઝન, સ. 74)

20 بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْم 70 બાર લિખ કર મય્યિત કે કફન મેં રખ દીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ મુન્કર નકીર કા મુઆમલા આસાન હો જાએગા. (બેહતર યેહ હૈ કે મય્યિત કે ચેહરે કે સામને દીવારે કિબ્લા મેં મેહરાબ નુમા તાક બના કર ઉસ મેં રખિયે સાથ હી અહ્દ નામા ઔર મય્યિત કે પીર સાહિબ કા શજરા વગૈરા ભી રખ દીજિયે.) (ઐઝન, સ. 84)

21 بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْم કિસી કારી યા આલિમ કો પઢ કર સુના દીજિયે અગર હુરૂફ સહીહ મખારિજ સે અદા ન હોતે હોં તો સીખ લીજિયે વરના ફાએદે કે બદલે નુક્સાન કા અન્દેશા હૈ.

www.dawateislami.net

22 **લિખને** મેં એ'રાબ લગાને કી ઝરૂરત નહીં જબ ભી પહનને, પીને યા લટકાને કે લિયે બતૌરે તા'વીઝ કોઈ આયત યા ઈબારત લિખેં તો દાએરે વાલે હુરૂફ મેં દાએરે ખુલે રખને હોંગે. મસલન: "اللّٰہ" મેં " ہ " કા ઔર رَحْمٰن ઔર رَحِیْم દોનોં મેં "م" કા દાએરા ખુલા હો.

23 **કપડે** ઉતારતે વક્ત **બિસ્મિલ્લાહ** પઢ લેને સે જિન્નાત સત્ર નહીં દેખ સકતે. (عَمَلُ الْیَوْمِ و اللیلۃ لا بن سُنّی ص۸) કમરે કા દરવાઝા, ખિડકિયાં, અલમારી કી દરવાઝેં જિતની બાર ભી ખોલ બન્દ કરેં નીઝ લિબાસ, બરતન વગૈરા હર ચીઝ રખતે ઉઠાતે હર બાર بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْم પઢને કી આદત બના લીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ સરકશ જિન્નાત આપ કે ઘર મેં દાખિલે, ચોરી ઔર આપ કી ચીઝેં ઈસ્તિ'માલ કરને સે બા'ઝ રહેંગે.

24 **સુવારી** (ગાડી) ફિસલે, યા ઉસ કો ઝટકા લગે તો **બિસ્મિલ્લાહ** કહિયે.

25 **સર** મેં તેલ ડાલને સે કબ્લ بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْم પઢ લીજિયે વરના 70 શૈતાન સર મેં તેલ ડાલને મેં શરીક હો જાતે હૈં.

26 **ઘર** કા દરવાઝા બન્દ કરતે વક્ત યાદ કર કે بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْم પઢ લીજિયે اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ શૈતાન ઔર સરકશ જિન્નાત ઘર મેં દાખિલ ન હો સકેંગે.

(صحیح بخاری ج٦ ص ٣١٢)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ઼ા صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર કસરત સે દુરૂદ પઢો ક્યૂંકે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ પર પેશ કિયા જાતા હૈ. (طبرانی)

27 **રાત** કો ખાને પીને કે બરતન **બિસ્મિલ્લાહ શરીફ** પઢ કર ઢક દીજિયે, અગર ઢકને કે લિયે કોઈ ચીઝ ન હો તો بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم કહ કર બરતન કે મુંહ પર તિન્કા વગૈરા રખ દીજિયે. (اَیضًا) **મુસ્લિમ શરીફ** કી એક રિવાયત મેં હૈ, સાલ મેં એક રાત ઐસી આતી હૈ કે ઉસ મેં **વબા** ઉતરતી હૈ જો બરતન છુપા હુવા નહીં હૈ યા મશ્ક કા મુંહ બંધા હુવા નહીં હૈ અગર વહાં સે વોહ વબા ગુઝરતી હૈ તો ઉસ મેં ઉતર જાતી હૈ. (مسلم ص ۱۱۱۵ رقم الحدیث ۲۱۱٤)

28 **સોને** સે કબ્લ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم પઢ કર તીન બાર બિસ્તર ઝાડ લીજિયે, اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ મૂઝિય્યાત (યા'ની ઈઝા દેને વાલી ચીઝોં) સે પનાહ હાસિલ હોગી.

29 **કારોબાર** મેં જાઈઝ લૈન દૈન કે વક્ત યા'ની જબ કિસી સે લેં તો بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم પઢેં ઔર જબ કિસી કો દેં તો بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم કહેં اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ખૂબ બરકત હોગી. યા રબ્બે મુસ્તફ઼ા ! હમેં بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم કી બરકતોં સે માલામાલ ફરમા ઔર હર નેક વ જાઈઝ કામ કી ઈબ્તિદા મેં بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم પઢને કી તૌફીક અતા ફરમા.

اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક બાર દુરૂદે પાક પઢા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા હૈ. (مسلم)

"બિસ્મિલ્લાહ" કે સાત હુરૂફ કી નિસ્બત સે સાત હિકાયાત

(1) લકડ હારા કૈસે માલદાર બના ?

એક લકડ હારા રોઝાના દરિયા પાર જા કર લકડિયાં કાટ કર લાતા ઔર બેચ કર અપને બાલ બચ્ચોં કા પેટ પાલતા. પુલ ચૂંકે ઉસ કે ઘર સે કાફી દૂર થા ઈસ લિયે આને જાને મેં કાફી વક્ત સર્ફ હો જાતા ઔર યૂં માલી તૌર પર વોહ મુસ્તહ્કમ નહીં હો પાતા થા. એક દિન ઉસ ને મસ્જિદ કે અન્દર મુબલ્લિગ કે બયાન મેં بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ કે અઝીમુશ્શાન ફઝાઈલ સુને, મુબલ્લિગ કી યેહ બાત ઉસ કે ઝેહ્ન મેં બૈઠ ગઈ કે "**બિસ્મિલ્લાહ** શરીફ કી બરકત સે બડે સે બડા મસ્અલા હલ હો સકતા હૈ." ચુનાન્ચે જબ જંગલ મેં જાને કા વક્ત હુવા તો **પુલ** પર જાને કે બજાએ بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ પઢ કર વોહ **દરિયા** મેં ઉતર ગયા ઔર ચલતા હુવા જલ્દ હી આસાની કે સાથ દૂસરે કનારે પહોંચ ગયા, લકડિયાં કાટને કે બા'દ ઉસ ને ફિર ઈસી તરહ કિયા **બિસ્મિલ્લાહ** કી બરકતોં કા ઝુહૂર હોને લગા ઔર થોડે હી અર્સે મેં વોહ **માલદાર** હો ગયા. (مُلَخَّص از شَمسُ الواعِظین)

હૈ પાક રુત્બા ફિક્ર સે ઉસ બે નિયાઝ કા
કુછ દખ્લ અક્લ કા હૈ ન કામ ઈમ્તિયાઝ કા

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યેહ સબ યકીને કામિલ કી બહારેં હૈં, અગર એ'તિકાદ મુતઝલઝિલ હો તો ઈસ તરહ કે નતાઈજ બર

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : ઉસ શખ્સ કી નાક ખાક આલૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢે. (ترمذی)

આમદ નહીં હો સકતે "યકીને કામિલ" સે મુતઅલ્લિક હુજ્જતુલ ઈસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْوَالِی ને સૂરએ યૂસુફ કી તફસીર મેં એક ઈન્તિહાઈ **સબક આમોઝ હિકાયત** નક્લ કી હૈ. ચુનાન્ચે એક મરતબા બગદાદે મુઅલ્લા મેં એક શખ્સ ને ખડે હો કર લોગોં સે એક દિરહમ કા સુવાલ કિયા, મશ્હૂર મુહદ્દિસ હઝરતે **સય્યિદુના ઈબ્ને સમ્માક** رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને ફરમાયા, તુમ કો કૌન સી સૂરહ અચ્છી તરહ યાદ હૈ ? ઉસ ને કહા, સૂરતુલ ફાતિહા. ફરમાયા, એક બાર પઢ કર ઉસ કા સવાબ મેરે હાથ બેચ દો, મૈં ઈસ કે બદલે અપની સારી દૌલત તુમ્હારે હવાલે કર દૂંગા ! **સાઈલ** કહને લગા, હઝરત મૈં મજબૂર હો કર એક દિરહમ કા સુવાલ કરને આયા હૂં, કુરઆન બેચને નહીં આયા. યેહ કહ કર વોહ સાઈલ કબ્રિસ્તાન કી તરફ ચલા ગયા, **બારિશ** શુરૂઅ હો ગઈ હત્તા કે ઓલે બરસને લગે, વોહ એક છજ્જે કે નીચે પનાહ લેને કે લિયે લપકા, વહાં સબ્ઝ લિબાસ મેં મલ્બૂસ એક સુવાર પહલે હી સે મૌજૂદ થા ઉસ ને કહા, તુમ ને હી સૂરતુલ ફાતિહા કા સવાબ બેચને સે ઈન્કાર કિયા થા ? કહા, જી હાં. સુવાર ને ઉસ કો દસ હઝાર દિરહમ કી થેલી દી ઔર કહા "ઈન કો ખર્ચ કરો ખત્મ હોને પર اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઈતને હી મઝીદ દૂંગા. સાઈલ ને પૂછા "આપ કૌન હૈ ?" સુવાર ને બતાયા "મૈં તેરા **યકીન** હૂં." યેહ કહ કર સુવાર ચલા ગયા.

(مُلَخَّص ازتفسیرِ سورۂ یوسف لِلغزالی ص ۱۷، ۱۸)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

www.dawateislami.net

યહાં ઉન લોગોં કો ઇબ્રત હાસિલ કરની ચાહિયે જો ભીક માંગને કે લિયે તિલાવત કરતે, પૈસે ઔર ખાના મિલને કી લાલચ મેં મહાફિલે ખત્મે કુરઆન ઔર ઇજ્તિમાએ ઝિક્રો ના'ત મેં શિર્કત કરતે ઔર રકમ મિલને કે શૌક મેં તરાવીહ મેં કુરઆને પાક સુનાતે હૈં.

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ હમેં **ઇખ્લાસ** વ **યકીન** કી લા ઝવાલ દૌલત સે માલામાલ ફરમાએ. اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمين صلَّى الله تعالٰى عليه واٰله وسلَّم

મેરા હર અમલ બસ તેરે વાસિતે હો
કર ઇખ્લાસ ઐસા અતા યા ઇલાહી !

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! યકીનન ઇખ્લાસ નિહાયત હી અઝીમ દૌલત હૈ, જિસ કો મિલ જાએ ઉસ કા બેડા પાર હો જાએ. આશિકાને રસૂલ કે સાથ કાફિલોં મેં સુન્નતોં ભરા સફર ઇખ્તિયાર કીજિયે. اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ આ'માલ મેં ઇખ્લાસ પૈદા કરને કી "મદની સોચ" બનેગી ઔર જબ આ'માલ મેં ઇખ્લાસ પૈદા હો જાએગા તો اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ

જલ્વે ખુદ આએં તાલિબે દીદાર કી તરફ

કેસિટ ઇજતિમાઅ મેં દીદારે મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم :

દા'વતે ઇસ્લામી કે તીન રોઝા બૈનલ અક્વામી સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ કે ઇખ્તિતામ પર આશિકાને રસૂલ કે ઢેરોં કાફિલે સુન્નતોં કી તરબિયત હાસિલ કરને કે લિયે શહ્ર બ શહ્ર ઔર ગાઉં બ ગાઉં રવાના હોતે હૈં, ચુનાન્ચે એક આશિકે રસૂલ કે બયાન

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **:** જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ابن سنی)

કા અપને અન્દાઝ મેં ખુલાસા પેશે ખિદમત હૈ. સિ. **1423** હિ. કે બૈનલ અક્વામી તીન રોઝા સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ સે આશિકાને રસૂલ કા એક કાફિલા 12 દિન કે લિયે એક અલાકે મેં પહોંચા, જદ્‌વલ કે મુતાબિક એક દિન જબ કેસિટ ઈજતિમાઅ હુવા તો કેસિટ કા સુન્નતોં ભરા બયાન સુન કર એક આશિકે રસૂલ પર રિક્કત તારી હો ગઈ ઔર વોહ બિલક બિલક કર રોને લગે યહાં તક કે હોશ જાતા રહા, જબ ઈફાકા હુવા તો કાફી હશ્શાશ બશ્શાશ થે, ઉન્હોં ને બતાયા કે اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ મુઝ ગુનહગાર પર ફૈઝાને કરમ હુવા ઔર મુઝે મદીને કે તાજદાર صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે દીદાર કા શરબત નસીબ હો ગયા. દૂસરે દિન ફિર કેસિટ ઈજતિમાઅ હુવા, ઉન કે સાથ વોહી કૈફિય્યત હુઈ, અબ કી બાર ખ્વાબ મેં વોહ ઝિયારતે રિસાલત મઆબ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم સે ઈસ તરહ ફૈઝયાબ હુએ કે કાફિલે કે તમામ મુસાફિર ભી હાઝિરે ખિદમત થે.

આંખેં જો બન્દ હોં તો મુકદ્દર ખુલેં હસન
જલ્વે ખુદ આએં તાલિબે દીદાર કી તરફ

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

વસ્વસા : બા'ઝ લોગ ખ્વાબ સુના સુના કર લોગોં કો અપના ગિર્વીદા બના લેતે હૈં, લિહાઝા જો ભી ખ્વાબ મેં ઝિયારત કા દા'વા

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર સુબ્હ વ શામ દસ દસ બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસે કિયામત કે દિન મેરી શફાઅત મિલેગી. (مجمع الزوائد)

કરે ઉસ પર આંખેં બન્દ કર કે એ'તિમાદ નહીં કરના ચાહિયે કમ અઝ કમ ઉસ સે કસમ તો લેની હી ચાહિયે.

ઈલાજે વસ્વસા : સહીહ બુખારી શરીફ કી સબ સે પહલી હદીસ હૈ : اِنَّمَا الْاَعْمَالُ بِالنِّيَّات યા'ની આ'માલ કા દારો મદાર નિય્યતોં પર હૈ. તો અગર કોઈ હુબ્બે જાહ કે બાઈસ લોગોં કો અપના ખ્વાબ સુનાતા, અપની શોહરત ઔર વાહ ! વાહ ! ચાહતા હૈ તો વાકેઈ મુજરિમ હૈ ઔર અગર અચ્છી નિય્યત સે સુનાતા હૈ, મસલન : દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે કાફિલે મેં ખુશ કિસ્મતી સે કિસી ને અચ્છા ખ્વાબ દેખા અબ વોહ ઈસ લિયે સુના રહા હૈ તાકે ઈસ ગએ ગુઝરે દૌર મેં લોગોં કો રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં સફર કી તરગીબ મિલે ઔર ઉન્હેં ઈત્મીનાન કી દૌલત નસીબ હો કે દા'વતે ઈસ્લામી અહલે હક ઔર આશિકાને રસૂલ કી સુન્નતોં ભરી તહરીક હૈ ઔર યૂં ઈસ સે વાબસ્તા હો કર અપને ઈમાન કી હિફાઝત કા સામાન કરેં. યેહ નિય્યત મહમૂદ હૈ ઔર ઈસ નિય્યત સે ખ્વાબ સુનાને વાલે કો اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ સવાબ મિલેગા. નીઝ તહદીસે ને'મત યા'ની ને'મત કા ચરચા કરને કી નિય્યત સે સુનાતા હૈ તબ ભી જાઈઝ હૈ. હાં અગર રિયાકારી કા ખૌફ હો તો અપના નામ ઝાહિર ન કરે કે ઈસ મેં ઝિયાદા આફિય્યત હૈ. બહર હાલ દિલ કી નિય્યત કા હાલ **અલ્લાહ ઝુલ જલાલ** عَزَّوَجَلَّ જાનતા હૈ, મુસલ્માન કે બારે મેં બિલા વજહ બદ ગુમાની કરના હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ, બદ ગુમાની કી કુરઆને પાક ઔર અહાદીસે મુબારકા

www.dawateislami.net

મેં મઝમ્મત વારિદ હુઈ હૈ. ચુનાન્ચે પારહ : **26 સૂરતુલ હુજુરાત** કી બારહવીં આયત મેં ઈર્શાદે રબ્બાની હૈ,

یٰۤاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوا اجْتَنِبُوْا كَثِیْرًا مِّنَ الظَّنِّ٘ اِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ اِثْمٌ

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઐ ઈમાન વાલો ! બહુત ગુમાનોં સે બચો બેશક કોઈ ગુમાન ગુનાહ હો જાતા હૈ

હદીસે પાક મેં હૈ, “બદ ગુમાની સે બચો, ક્યૂંકે બદ ગુમાની સબ સે ઝિયાદા ઝૂટી બાત હૈ.” (صحیح بخاری شریف ج ٦ ص ١٦٦ رقم الحدیث٥١٤٣)

મેરે આકા આ’લા હઝરત عَلَیْہِ رَحْمَۃُ رَبِّ الْعِزَّت ફતાવા રઝવિય્યા શરીફ મેં નક્લ કરતે હૈં, “હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ને એક શખ્સ કો ચોરી કરતે હુએ દેખ લિયા તો ફરમાયા, “ક્યા તૂને ચોરી નહીં કી ?” ઉસ ને કહા, “ખુદા عَزَّوَجَلَّ કી કસમ ! મૈં ને ચોરી નહીં કી,” યેહ સુન કર આપ عَلَیْہِ السَّلَام ને ફરમાયા, “વાકેઈ તૂને ચોરી નહીં કી મેરી આંખોં ને ધોકા ખાયા.

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ હિકાયત સે **એહતિરામે મુસ્લિમ** કી અહમ્મિય્યત કા બખૂબી અન્દાઝા લગાયા જા સકતા હૈ. કે શરીઅત કે દાએરે મેં રહતે હુએ મુસલ્માન કી પર્દા પોશી કી જાએ યેહ ન હો કે બે સબબ ઉસ પર બદ ગુમાની કા દરવાઝા ખોલ કર ઉસે ઝૂટા ઔર ગપ્પી વગૈરા કરાર દે કર અપની આખિરત કો દાવ પર લગાતે હુએ ખુદ કો مَعَاذَ اللّٰہ જહન્નમ કા હકદાર બના દિયા જાએ.

تُوْبُوْا اِلَی اللّٰہ ! اَسْتَغْفِرُاللّٰہ

www.dawateislami.net

ઝૂટા ખ્વાબ સુનાને કા અઝાબ : બિલફર્ઝ કોઈ ઝૂટા ખ્વાબ ગઢ કર સુનાતા ભી હૈ તો ઈસ કા વોહ ખુદ હી ઝિમ્માદાર, સખ્ત ગુનહગાર ઔર અઝાબે નાર કા હકદાર હૈ. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ઈબ્રત નિશાન હૈ, “જો ઝૂટા ખ્વાબ બયાન કરે ઉસે બરોઝે કિયામત જવ કે દો[2] દાનોં મેં ગાંઠ લગાને કી તકલીફ દી જાએગી ઔર વોહ હરગિઝ ગાંઠ નહીં લગા પાએગા.”

(صحیح بخاری ج ۸ ص ۱۰٦ رقم الحدیث ۷۰٤۲)

બે સોચે સમઝે બોલ પડને વાલો ખબરદાર ! : એક ઔર હદીસે પાક મેં હૈ, એક શખ્સ ઐસા કલામ કરતા હૈ જિસ મેં વોહ ગૌરો ફિક્ર નહીં કરતા (હાલાંકે યેહ ગુફ્તગૂ, ઝૂટ, ગીબત, ઐબ જૂઈ યા મન ઘડત ખ્વાબ વગૈરા હરામ પર મબ્ની હોતી હૈ.) તો વોહ ઈસ બાત કે સબબ જહન્નમ મેં ઉસ મિક્દાર સે ભી ઝિયાદા ગિરેગા જિસ કદર મશરિકો મગરિબ કે દરમિયાન ફાસિલા હૈ.

(صحیح بخاری ج۷ ص ۲۳٦ رقم الحدیث ٦٤۷۷)

ખ્વાબ સુનાને વાલે સે કસમ કા મુતાલબા શરઅન વાજિબ નહીં. ઔર જો معاذ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઝૂટા હોગા, હો સકતા હૈ વોહ ઝૂટી કસમ ભી ખા લે.

વસ્વસા : યેહી મુનાસિબ લગતા હૈ કે લોગોં મેં બયાન કરને કે બજાએ ખ્વાબ કો સીગએ રાઝ મેં રખા જાએ.

www.dawateislami.net

ઈલાજે વસ્વસા : ક્યા મુનાસિબ હૈ ઔર ક્યા મુનાસિબ નહીં, ઈસ કો બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَهُمُ اللّٰهُ الْمُبِيْن હમ સે ઝિયાદા બેહતર સમઝતે થે. અચ્છે ખ્વાબ બયાન કરને સે શરીઅત ને મન્અ નહીં ફરમાયા તો હમ કૌન હૈં રોકને વાલે ! કુરઆને કરીમ, અહાદીસે મુબારકા, ઔર બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَهُمُ اللّٰهُ الْمُبِيْن કી કિતાબોં મેં ખ્વાબોં કા બ કસરત તઝકિરા હૈ. હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ અબુલ કાસિમ કુશૈરી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને રિસાલએ કુશૈરિય્યા મેં “રુઅયલ કૌમ” નામી બાબ મેં સફહા 368 તા 377 પર ઔલિયાએ કિરામ કે 66 ખ્વાબ નક્લ કિયે હૈં. હુજ્જતુલ ઈસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَالِى ને **એહ્યાઉલ ઉલૂમ** કી ચૌથી જિલ્દ કે સફહા નમ્બર 540 તા 543 પર “મનામાતુલ મશાઈખ” નામી બાબ મેં 49 ખ્વાબ નક્લ કિયે હૈં. નીઝ “હયાતે આ’લા હઝરત” (મત્બૂઆ મક્તબએ નબવિય્યા ગંજ બખ્શ રોડ, લાહોર) કે **સફહા નમ્બર 424 તા 432 પર મેરે આકા આ’લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, વલિય્યે ને’મત, અઝીમુલ બરકત, અઝીમુલ મર્તબત, પરવાનએ શમ્એ રિસાલત, મુજદ્દિદે દીનો મિલ્લત, હામિયે સુન્નત, માહિયે બિદ્અત, આલિમે શરીઅત, પીરે તરીકત, બાઈસે ખૈરો બરકત, હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અલહાજ અલ હાફિઝ અલ કારી શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન** عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن કે 14 ખ્વાબ ખુદ આપ હી કી ઝબાની મરવી હૈં. ઉન મેં સે એક ખ્વાબ કે ઝિમ્ન મેં અર્ઝ હૈ,

www.dawateislami.net

આ'લા હઝરત رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કા ખ્વાબ : સરકારે આ'લા હઝરત رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને દો હાથ સે મુસાફહા કે જવાઝ મેં 40 સફહાત કા રિસાલા બનામ "صَفَائِحُ اللّجَيْن فِي كَوْنِ تَصَافُح بِكَفَّيِ الْيَدَيْن" (યા'ની ચાંદી કે પત્તર દોનોં હાથોં કી હથેલિયોં સે મુસાફહા કરને કે બયાન મેં) તહરીર ફરમાયા હૈ, ઉસ કે સફહા નમ્બર 3 પર અપના વોહ ખ્વાબ મુફસ્સલ તૌર પર બયાન ફરમાયા હૈ જિસ મેં આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કો હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ કાઝી ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان કી ઝિયારત હુઈ હૈ. નીઝ મુસલ્માનોં કો વસાવિસ સે બચાને ઔર ઉન કી મા'લૂમાત મેં ઇઝાફા ફરમાને કી ખાતિર ઇસી રિસાલએ મુબારકા મેં લાગોં કે આગે ખ્વાબ બયાન કરને કે બારે મેં દલાઇલ કાઇમ કિયે હૈં. ચુનાન્ચે મઝકૂરા રિસાલે મેં ફરમાતે હૈં :

આજ કિસ ને ખ્વાબ દેખા ? : અહાદીસે સહીહા સે સાબિત હુઝૂરે અક્દસ સય્યિદે આલમ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ઇસે (યા'ની ખ્વાબ કો) અમ્રે અઝીમ જાનતે ઔર ઇસ કે સુનને, પૂછને, બતાને, બયાન ફરમાને મેં નિહાયત દરજે કા એહતિમામ ફરમાતે. સહીહ બુખારી વગૈરા મેં હઝરતે સમુરહ બિન જુન્દબ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ સે હૈ, હુઝૂરે પુરનૂર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم નમાઝે સુબ્હ પઢ કર હાઝિરીન સે દરયાફ્ત ફરમાતે, "આજ કી શબ કિસી ને કોઈ ખ્વાબ દેખા ?" જિસ કિસી ને દેખા હોતા અર્ઝ કર દેતા, હુઝૂર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم તા'બીર ફરમાતે.

(صحیح بخاری ج۲ ص۱۲۷ رقم الحدیث ۱۳۸۶)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

સરકારે આ'લા હઝરત رَحْمَۃُاللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ મઝીદ ફરમાતે હૈં, "અહમદ વ બુખારી વ તિરમિઝી હઝરતે અબૂ સઈદ ખુદરી رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنْہُ સે રાવી, હુઝૂરે અક્દસ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ફરમાતે હૈં, "જબ તુમ મેં સે કોઈ એસા ખ્વાબ દેખે જો ઉસે પ્યારા મા'લૂમ હો તો વોહ **અલ્લાહ** તઆલા કી તરફ સે હૈ, ચાહિયે કે ઈસ પર **અલ્લાહ** તઆલા કી હમ્દ બજા લાએ ઔર **લોગોં કે સામને બયાન કરે.** (مُسندِ امام احمد ج۲ص۵۰۲ رقم الحدیث ۶۲۲۳)

બિશારતેં બાકી હૈં : સરકારે આ'લા હઝરત رَحْمَۃُاللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ મઝકૂરા રિસાલે મેં નક્લ ફરમાતે હૈં : "હુઝૂર મુફીઝુન્નૂર صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ફરમાતે હૈં, "નુબુવ્વત ગઈ, અબ મેરે બા'દ નુબુવ્વત ન હોગી. મગર બિશારતેં. વોહ ક્યા હૈં ? નેક ખ્વાબ કે આદમી ખુદ દેખે યા ઉસ કે લિયે દેખી જાએ.

(طبرانی اَلْمُعْجَمُ الکبیر ج۳ص۱۷۹ رقم الحدیث ۳۰۵۱)

અપને બારે મેં અચ્છા ખ્વાબ દેખને વાલે કો ઈન્આમ :

સરકારે આ'લા હઝરત رَحْمَۃُاللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ મઝીદ ફરમાતે હૈં, "યેહ ભી સુન્નતે સહાબા عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان સે સાબિત કે જો ખ્વાબ એસા દેખા ગયા જિસ મેં ઉન કે કૌલ કી તાઈદ નિકલી ઈસ પર શાદ (યા'ની ખુશ) હુએ ઔર દેખને વાલે કી તૌકીર (ઈઝ્ઝત વ અહમ્મિય્યત) બઢા દી. **સહીહૈન** મેં હૈ, "અબૂ જમ્રહ ઝબ્ઈ رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنْہُ ને તમત્તોઅ હજ મેં ખ્વાબ દેખા, જિસ સે (ફિક્હી મસાઈલ મેં) મઝહબે ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنْہُمَا કી તાઈદ હુઈ. ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنْہُمَا

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરૂદ પઢો, કે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

ને (વોહ મુબારક ખ્વાબ સુન કર અપને માલ સે) ઉન કા વઝીફા મુકર્રર કર દિયા. ઔર ઉસ રોઝ સે ઉન્હેં અપને સાથ તખ્ત પર બિઠાના શુરૂઅ કિયા.

(مُلَخَّصاً از صحیح بُخاری ج۲ ص۱۸۶ رقم الحدیث ۱۰۶۷)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

ઈમામ બુખારી કી વાલિદા કા ખ્વાબ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !

આપ ને દૂસરોં કો ખ્વાબ સુનાને કે ઝિમ્ન મેં સહીહ બુખારી શરીફ કે હવાલે સે ભી દો[2] રિવાયાત મુલાહઝા ફરમાઈ. સહીહ બુખારી શરીફ કે મુઅલ્લિફ હઝરતે સય્યિદુના શૈખ અબૂ અબ્દુલ્લાહ મુહમ્મદ બિન ઈસ્માઈલ બુખારી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْبَارِى ને નિહાયત હી અરક રેઝી કે સાથ અહાદીસે મુબારકા કી તદવીન ફરમાઈ, આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ખુદ ફરમાતે હૈં, "اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મૈં ને "સહીહ બુખારી" મેં તકરીબન છ હઝાર 6000 અહાદીસે શરીફા ઝિક્ર કી હૈં, **"હર હદીસ કો લિખને સે કબ્લ ગુસ્લ કર કે દો[2] રક્અતેં નમાઝ અદા કર લિયા કરતા થા."** આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે વાલિદે માજિદ હઝરતે સય્યિદુના શૈખ ઈસ્માઈલ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه બહુત નેક આદમી થે ઔર આપ કી વાલિદએ માજિદા رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهَا સાલિહા ઔર મુજાબતુદુઆ (યા'ની વોહ ખાતૂન જિસ કી દુઆ કબૂલ હોતી હો.) થીં. બચપન શરીફ મેં હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ બુખારી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْبَارِى કી બીનાઈ જાતી રહી. વાલિદએ માજિદા رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهَا ઈસ સદમે સે રોતી રહતીં ઔર ગિડગિડા કર

www.dawateislami.net

દુઆ માંગા કરતીં. એક રાત સોતે મેં કિસ્મત કા સિતારા ચમક ઉઠા, દિલ કી આંખે ખુલ ગઈ, ખ્વાબ મેં દેખા કે હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્રાહીમ ખલીલુલ્લાહ عَلٰی نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام તશરીફ લાએ હૈં ઔર ફરમા રહે હૈં, "આપ અપને બેટે કી બીનાઈ કી વાપસી કે લિયે દુઆએં માંગતી રહી હૈં. મુબારક હો કે આપ કી દુઆ કબૂલ હો ચુકી હૈ. **અલ્લાહ** તબારક વ તઆલા ને આપ કે બેટે કી બીનાઈ બહાલ ફરમા દી હૈ." જબ સુબ્હ હુઈ ઔર દેખા તો હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ બુખારી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْبَارِى કી આંખેં રોશન હો ચુકી થીં.

(મુલખ્ખસ અઝ તફહીમુલ બુખારી, જિ. અવ્વલ, સ. 4, મુઅલ્લિફ : શૈખુલ હદીસ અલ્લામા ગુલામ રસૂલ રઝવી)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(2) યહૂદી ઔર યહૂદન કી દિલચસ્પ હિકાયત

એક યહૂદી એક યહૂદન પર આશિક હો ગયા ઔર ઉસ કે ઈશ્ક મેં મજનૂન કી મિસ્લ હો ગયા કે ખાને પીને તક કા હોશ ન રહતા. આખિરશ હઝરતે સય્યિદુના અતાઉલ અકબર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الدَّاوَر કી ખિદમતે બા બરકત મેં હાઝિર હો કર અપના હાલ અર્ઝ કિયા, આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને એક કાગઝ કે પુર્ઝે પર بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم લિખ કર દી ઔર ફરમાયા, ઈસ કો નિગલ જાઓ ઈસ ઉમ્મીદ પર કે **અલ્લાહ** તઆલા તુમ્હેં ઈસ કે

www.dawateislami.net

મુઆમલે મેં તસલ્લી અતા ફરમા દે યા તુમ્હેં ઈસ સે નવાઝ દે. જબ ઉસ યહૂદી ને ઉસે નિગલ લિયા, (બસ નિગલતે હી ઉસ કે દિલ મેં મદની ઈન્કિલાબ આ ગયા ચુનાન્ચે ઉસ ને) અર્ઝ કી, "ઐ અતા ! رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه મૈં ને હલાવતે ઈમાન (યા'ની ઈમાન કી મિઠાસ) કો પા લિયા ઔર મેરે દિલ મેં નૂર ઝાહિર હો ચુકા, મૈં ઉસ ઔરત (કે ઈશ્ક) કો ભૂલ ચુકા, મુઝે **ઈસ્લામ** કે બારે મેં આગાહ ફરમાઈયે. સય્યિદુના અતા رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને ઉસ પર ઈસ્લામ પેશ કિયા. ઔર યેહ **બિસ્મિલ્લાહ** કી બરકત સે મુસલ્માન હો ગયા. ઉધર ઉસ **યહૂદન** ને જબ ઉસ કી ઈસ્લામ આવરી કી ખબર સુની તો હઝરતે સય્યિદુના અતાઉલ અકબર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الدَّاوَر કી બારગાહે આલી મેં હાઝિર હો કર અર્ઝ ગુઝાર હુઈ, "ઐ ઈમામલ મુસ્લિમીન ! મૈં હી વોહ ઔરત હૂં જિસ કા તઝકિરા ઈસ્લામ કબૂલ કરને વાલે યહૂદી ને આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه સે કિયા ઔર મૈં ને ગુઝશ્તા શબ ખ્વાબ દેખા કે એક આને વાલા મેરે પાસ આ કર કહને લગા, "અગર તૂ જન્નત મેં અપના ઠિકાના દેખના ચાહતી હૈ તો સય્યિદુના અતાઉલ અકબર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الدَّاوَر કી ખિદમત મેં હાઝિર હો જા વોહ તુઝે તેરા ઠિકાના દિખા દેંગે" તો મૈં આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી બારગાહ મેં હાઝિર હુઈ હૂં ઈર્શાદ ફરમાઈયે, "જન્નત કહાં હૈ ?" ઈર્શાદ ફરમાયા, "અગર જન્નત કા ઈરાદા હૈ તો પહલે તુઝે ઈસ કા

www.dawateislami.net

દરવાઝા ખોલના હોગા ઈસ કે બા'દ હી તૂ ઉસ (અપને ઠિકાને) કી તરફ જા સકેગી." અર્ઝ કિયા, "મૈં ઈસ કા દરવાઝા કિસ તરહ ખોલ સકૂંગી ?" ઈર્શાદ ફરમાયા, "بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْم પઢ." ઉસ ને **બિસ્મિલ્લાહ** શરીફ પઢી. (બસ પઢતે હી ઉસ કે દિલ મેં મદની ઈન્કિલાબ બરપા હો ગયા ચુનાન્ચે) કહને લગી, "ઐ અતા (رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ) ! મૈં ને અપને દિલ મેં નૂર પા લિયા ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ખુદાઈ કો દેખ લિયા, મુઝે ઈસ્લામ સે આગાહ ફરમાઈયે." આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને ઉસ પર ઈસ્લામ પેશ કિયા તો **બિસ્મિલ્લાહ** શરીફ કી બરકત સે વોહ ભી મુસલમાન હો ગઈ, ફિર અપને ઘર લૌટી. ઉસી રાત જબ સોઈ તો આલમે ખ્વાબ મેં **જન્નત** મેં દાખિલ હુઈ ઔર ઉસ ને જન્નત કે મહલ ઔર ગુમ્બદ દેખે ઔર ઉન મેં સે એક ગુમ્બદ પર લિખા થા بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْم لَآ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰہ (صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم) ઉસ ને ઈસે (યા'ની ઈસ ઈબારત કો) પઢા તો એક મુનાદી કહ રહા થા, "ઐ પઢને વાલી ! જો તૂને પઢા, **અલ્લાહ** તઆલા ને ઈસી તરહ સબ કા સબ તુઝે અતા ફરમા દિયા." ઔરત જાગ ઉઠી ઔર અર્ઝ કિયા, "**યા ઈલાહી** عَزَّوَجَلَّ ! મૈં જન્નત મેં દાખિલ હો ચુકી થી ફિર તૂને મુઝે ઈસ સે બાહર નિકાલ દિયા. ઐ **અલ્લાહ** (عَزَّوَجَلَّ) ! અપની કુદરતે કામિલા કે વાસિતે મુઝે ગમે દુન્યા સે

www.dawateislami.net

નજાત અતા ફરમા" જબ અપની દુઆ સે ફારિગ હુઈ તો ઘર કી છત ઉસ પર ગિર પડી ઔર યેહ શહીદ હો ગઈ. તો **અલ્લાહ** તઆલા ને بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم કી બરકત સે ઉસ પર રહ્મ ફરમાયા. (કલ્યૂબી હિકાયત 26 સ. 22,23)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદ કે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى محمَّد

تُوْبُوْا إِلَى الله ! أَسْتَغْفِرُ الله

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى محمَّد

બિસ્મિલ્લાહ કી બરકત હૈ કિતની અચ્છી કિસ્મત હૈ
હમ ને પાઈ જન્નત હૈ યેહ સબ રબ عَزَّوَجَلَّ કી રહમત હૈ

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી રહમત બહુત બડી હૈ, વોહ અપને ફઝલો કરમ સે અપને વલિયોં કે આસ્તાનોં પર ભેજ કર બડે સે બડે બિગડે હુએ કી ભી બિગડી બના દેતા હૈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક દા'વતે ઈસ્લામી કા બચ્ચા બચ્ચા ઔલિયાઉલ્લાહ رَحِمَهُمُ اللهُ تَعَالٰى કી ગુલામી પર નાઝાં હૈ,

મકબૂલ જહાં ભર મેં હો દા'વતે ઈસ્લામી
સદકા તુઝે એ રબ્બે عَزَّوَجَلَّ ગફ્ફાર મદીને કા

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى محمَّد

www.dawateislami.net

(3) બુઝુર્ગ પહ્‌લવાન

એક કાફિર ડાકૂ કિસી શાનદાર મહલ મેં દાખિલ હુવા, વહાં એક બૂઢે બુઝુર્ગ ઔર ઉન કી એક નૌ જવાન બેટી કે સિવા કોઈ ન થા, ઉસ ને ઈરાદા કિયા કે ઉન બુઝુર્ગ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ કો શહીદ કર કે ઉન કી લડકી પર બમઅ માલો દૌલત કાબિઝ હો જાઊં, ચુનાન્ચે ઉસ ને હમ્લા કર દિયા, મગર **વોહ બુઝુર્ગ** رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ તો **પહ્‌લવાન** નિકલે ! ઉન્હોં ને ફૌરન ઉસ નૌ જવાન ડાકૂ કો ચારોં ખાને ચિત ગિરા દિયા ! ડાકૂ કિસી તરહ આઝાદ હો કર ફિર હમ્લા આવર હો ગયા મગર **બુઝુર્ગ પહ્‌લવાન** رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ દોબારા હાવી હો ગએ ! ઈસ તરહ કુશ્તી ચલતી રહી, હર બાર વોહ ઝઈફુલ ઉમ્ર બુઝુર્ગ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ હી કામ્યાબ હોતે રહે, ડાકૂ ને મહસૂસ કિયા કે વોહ બુઝુર્ગ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ આહિસ્તા આહિસ્તા કુછ પઢ રહે હૈં, ઉસ ને પૂછા, ક્યા પઢતે હો ? ઉન્હોં ને અપની પહ્‌લવાની કા રાઝ ફાશ કરતે હુએ મુસ્કરા કર ફરમાયા, મૈં ઈન્તિહાઈ કમઝોર શખ્સ હૂં, بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم પઢતા હૂં તો તુમ પર **અલ્લાહ** عَزَّ وَجَلَّ ગલબા અતા ફરમા દેતા હૈ. જબ ઉસ કાફિર ડાકૂ ને યેહ સુના તો ઉસ કે દિલ મેં **મદની ઈન્કિલાબ** બરપા હો ગયા, ઔર કહને લગા, જિસ દીન મેં **ફૈઝાને બિસ્મિલ્લાહ** કી યેહ શાન હૈ તો ખુદ ઉસ દીન કી ન જાને ક્યા આન બાન હોગી ! લિહાઝા

www.dawateislami.net

વોહ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْم સુનને કી બરકત સે મુસલ્માન હો ગયા. ઉન કે આપસ મેં ગહરે મુરાસિમ હો ગએ યહાં તક કે ઉન બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે ઈન્તિકાલ કે બા'દ વોહ શાનદાર મહલ ઔર સારી દૌલત ઉસી **નૌ મુસ્લિમ** કો મિલ ગઈ ઔર ઉસ બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી બેટી સે ઉસ કી શાદી હો ગઈ.

(مُلَخَّص از اسرار الفاتحة ص ١٦٥)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

હમ્દ હૈ ઉસ ઝાત કો જિસ ને મુસલ્માં કર દિયા
ઈશ્કે સુલ્તાને જહાં સીને મેં પિન્હાં કર દિયા

(કબાલએ બખ્શિશ)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! વોહ બુઝુર્ગ યકીનન વલિય્યુલ્લાહ થે ઔર بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْم કી બરકત સે વોહ કાફિર પર ગલબા પા લેતે થે જો કે ઉન કી કરામત થી ઔર બિલ આખિર بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْم કી બરકત સે કાફિર ડાકૂ કો ઈસ્લામ કી અઝીમ ને'મત મુયસ્સર આ ગઈ. અબ એક **બિસ્મિલ્લાહ** કી દીવાની કી ઈમાન અફરોઝ હિકાયત સુનિયે ઔર ઝૂમિયે :

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક મર્તબા દુરૂદ પઢા **અલ્લાહ** ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા ઔર ઉસ કે નામએ આ'માલ મેં દસ નેકિયાં લિખતા હૈ. (ترمذی)

(4) કૂંએં સે થેલી કૈસે નિકલી ?

એક નેક ખાતૂન થીં જો બાત બાત પર بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم પઢા કરતી થીં, ઉન કા શોહર જો કે **મુનાફિક** થા વોહ ઉન કી ઈસ આદત સે બહુત ચિડતા થા, આખિરે કાર ઉસ ને યેહ તૈ કિયા કે મૈં અપની ઝૌજા કો ઐસા ઝલીલ કરૂંગા કે યાદ કરેગી. ચુનાન્ચે ઈસ ને ઉસ કો એક થેલી દેતે હુએ કહા, સંભાલ કર રખ લો, ખાતૂન ને વોહ થેલી બ હિફાઝત રખ લી, શોહર ને મૌકઅ પા કર વોહ થેલી ઉઠા લી ઔર અપને ઘર કે **કૂંએં** મેં ફેંક દી તાકે મિલને કા સુવાલ હી ન રહે. ઈસ કે બા'દ ઈસ ને ઉન સે થેલી તલબ કી. યેહ નેક બન્દી થેલી કી જગહ આઈ ઔર જૂં હી **બિસ્મિલ્લાહ** કહા, તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને જિબ્રીલ عَلَيْهِ السَّلَام કો હુક્મ દિયા કે તેઝી કે સાથ જાઓ ઔર થેલી ઉસી જગહ રખ દો. ચુનાન્ચે સય્યિદુના જિબ્રઈલ عَلَيْهِ السَّلَام ને આનન ફાનન થેલી કૂંએં સે નિકાલ કર ઉસ કી જગહ રખ દી. જબ ખાતૂન ને ઉઠાને કે લિયે હાથ બઢાયા તો થેલી કો વૈસે હી પાયા કે જૈસે રખા થા. શોહર થેલી પા કર સખ્ત મુતઅજ્જિબ હુવા ઔર **અલ્લાહ** તઆલા સે ઉસ ને સચ્ચે દિલ સે **તૌબા** કી.

(કલ્યૂબી હિકાયત : 11, સ.11, 12)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર દુરૂદ કી કસરત કર લિયા કરો જો ઐસા કરેગા કિયામત કે દિન મૈં ઉસ કા શફીઅ વ ગવાહ બનૂંગા. (شعب الایمان)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યેહ સબ **બિસ્મિલ્લાહ** કી બહારેં હૈં કે ઉઠતે બૈઠતે ઔર હર જાઇઝ વ સાહિબે શાન છોટે બડે કામ સે કબ્લ જો ખુશ નસીબ بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ પઢતા રહતા હૈ મુસીબત કે વક્ત ઉસ કી ગૈબ સે મદદ કી જાતી હૈ.

મહબ્બત મેં ઐસા ગુમા યા ઈલાહી
ન પાઊં ફિર અપના પતા યા ઈલાહી

(5) ફિરઔન કા મહલ

ફિરઔન ને ખુદાઈ કે દા'વે સે પહલે મહલ બનાયા થા. ઔર ઉસ કે બાહરી દરવાઝે પર بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ લિખવાયા થા, જબ ઉસ ને ખુદાઈ કા દા'વા કિયા ઔર **હઝરતે સય્યિદુના મૂસા કલીમુલ્લાહ** عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیۡهِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ને ઉસ કો **અલ્લાહ** عَزَّ وَجَلَّ પર ઈમાન લાને કી દા'વત દી, તો ઉસ ને સરકશી કી. હઝરતે સય્યિદુના મૂસા કલીમુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیۡهِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ને **અલ્લાહ** عَزَّ وَجَلَّ કી બારગાહ મેં અર્ઝ કિયા, "યા **અલ્લાહ** عَزَّ وَجَلَّ મૈં બાર બાર ઈસે તેરી તરફ બુલાતા હૂં લેકિન યેહ સરકશી સે બાઝ નહીં આતા, મુઝે તો ઈસ મેં ભલાઈ કે આસાર નઝર નહીં આતે," **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને ફરમાયા, "ઐ મૂસા عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیۡهِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام તુમ ઈસે હલાક કર દેના ચાહતે હો, તુમ ઈસ કે કુફ્ર કો દેખ રહે હો ઔર મૈં અપના નામ દેખ રહા હૂં જો ઈસ ને અપને દરવાઝે પર લિખ રખા હૈ !

(تفسیر کبیر ج اول ص۱۵۲)

www.dawateislami.net

ઘર કી હિફાઝત કે લિયે : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હમેં ચાહિયે કે હમ અપને ઘર કે દરવાઝે પર بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم લિખ લેં اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ હર તરહ કી દુન્યવી આફતોં સે હિફાઝત હોગી. હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ ફખરુદ્દીન રાઝી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ફરમાતે હૈં, “જિસ ને અપને ઘર કે બાહરી દરવાઝે (MAIN GATE) પર بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم લિખ લિયા વોહ (સિર્ફ દુન્યા મેં) હલાકત સે બે ખૌફ હો ગયા ખ્વાહ કાફિર હી ક્યૂં ન હો, તો ભલા ઉસ મુસલ્માન કા ક્યા આલમ હોગા જો ઝિન્દગી ભર અપને દિલ કે આબગીને પર ઈસ કો લિખે હુએ હોતા હૈ.” (تفسیرِ کبیر ج اول ص ۱۵۲)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صلَّی اللّٰهُ تعالٰی علٰی محمَّد

(6) આપ ઈન્સાન હૈં યા જિન્ન ?

કિતાબુન્નસાએહ મેં હૈ, મશ્હૂર સહાબી હઝરતે સય્યિદુના અબુદ્દર્દા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْه કી કનીઝ ને એક દિન અર્ઝ કિયા, હુઝૂર ! સચ બતાઈયે કે આપ ઈન્સાન હૈં યા જિન્ન ? ફરમાયા, “اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મૈં ઈન્સાન હી હૂં. કહને લગી, “મુઝે તો ઈન્સાન નહીં લગતે ક્યૂંકે મૈં ચાલીસ[40] દિન સે લગાતાર આપ કો **ઝહ્ર** ખિલા રહી હૂં મગર આપ કા બાલ તક બીકા નહીં હુવા !” ફરમાયા, “ક્યા તુઝે મા'લૂમ નહીં જો લોગ હર હાલ મેં ઝિકુલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કરતે રહતે હૈં ઉન કો કોઈ ચીઝ નુક્સાન નહીં પહોંચા સકતી ઔર મૈં اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઈસ્મે આ'ઝમ કે સાથ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા

www.dawateislami.net

ઝિક્ર કરતા હૂં. પૂછા, "વોહ ઈસ્મે આ'ઝમ કૌન સા હૈ?" ફરમાયા, (મૈં હર બાર ખાને પીને સે કબ્લ યેહ પઢ લિયા કરતા હૂં) :

بِسْمِ اللّٰهِ الَّذِىْ لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهٖ شَىْءٌ فِى الْاَرْضِ وَلَا فِى السَّمَآءِ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْم

(યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે નામ સે શુરૂઅ કરતા હૂં જિસ કે નામ કી બરકત સે ઝમીનો આસ્માન કી કોઈ ચીઝ નુકસાન નહીં પહોંચા સકતી ઔર વોહ સુનને જાનને વાલા હૈ)

ઈસ કે બા'દ આપ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ ને ઈસ્તિફસાર ફરમાયા કે તૂને કિસ વજહ સે મુઝે **ઝહ્ર** દિયા ? અર્ઝ કિયા, "મુઝે આપ સે બુગ્ઝ થા." યેહ જવાબ સુનતે હી આપ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ ને ફરમાયા, તૂ લિ વજહિલ્લાહ (યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે લિયે) આઝાદ હૈ. ઔર તૂને મેરે સાથ જો કુછ કિયા વોહ ભી મૈં ને તુઝે મુઆફ કિયા."

(حیاۃُ الحَیوانُ الکُبریٰ جلد اوّل ص ۳۹۱)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

માનિન્દે શમ્અ તેરી તરફ લૌ લગી રહે

દે લુત્ફ મેરી જાન કો સોઝો ગુદાઝ કા

سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان કી અઝમતોં કે ક્યા કહને ! યેહ હઝરાત હુક્મે કુરઆની, اِدْفَعْ بِالَّتِیْ هِیَ اَحْسَنُ (**તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન** : એ સુનને વાલે ! બુરાઈ કો ભલાઈ સે ટાલ. (پ ۲٤ حٰم السجدہ ۳٤)) કી સહીહ તફસીર થે, બાર બાર ઝહ્ર પિલાને વાલી કનીઝ કો સઝા દિલવાને કે બજાએ આઝાદ ફરમા દિયા ! ઈસ હિકાયત સે મિલતી જુલતી એક ઔર હિકાયત મુલાહઝા હો :

صَلُّوا عَلَی الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

(7) ઝહ્ર આલૂદ ખાના

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ મુસ્લિમ ખૌલાની قُدِّسَ سِرُّہُ الرَّبَّانِی કી એક કનીઝ ઉન સે બુગ્ઝ રખતી થી. યેહ આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કો ઝહ્ર દેતી થી મગર અસર ન કરતા થા, જબ અર્સએ દરાઝ તક યેહ મુઆમલા ચલતા રહા તો કહને લગી, "એક દરાઝ મુદ્દત સે મૈં આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કો ઝહ્ર દેતી ચલી આ રહી હૂં મગર આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ પર અસર અન્દાઝ હી નહીં હો રહા ! ઈર્શાદ ફરમાયા, "ઐસા ક્યૂં કરના પડા ?" કહા, "ઈસ લિયે કે આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ બહુત બૂઢે હો ચુકે હૈં." ઈર્શાદ ફરમાયા "اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ મૈં ખાને પીને સે કબ્લ بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْم પઢ લિયા કરતા હૂં." (ઈસ કી બરકત સે ઝહ્ર સે હિફાઝત હોતી રહી) આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને ફિર ઉસે આઝાદ ફરમા દિયા.

(કલ્યૂબી, હિકાયત : 64, સ. 52)

બે નવા મુફ્લિસો મોહતાજ ગદા કૌન ? કે મૈં
સાહિબે જૂદો કરમ વસ્ફ હૈ કિસ કા ? તેરા

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

سُبْحٰنَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ! બિસ્મિલ્લાહ શરીફ કી ક્યા ખૂબ બહારેં હૈં.

વસ્વસા : રિવાયાત વ હિકાયાત સે યેહી ઝાહિર હોતા હૈ કે બિસ્મિલ્લાહ શરીફ પઢ કર ઝહ્ર ભી ખા લેં તો કોઈ અસર નહીં હોતા મગર હમ ઈતના બડા ખતરા કિસ તરહ મોલ લેં ! ક્યૂંકે

www.dawateislami.net

હમારા તજરિબા હૈ કે અગર્ચે **બિસ્મિલ્લાહ** પઢ કર ભી કોઈ મુરગ્ગન ગિઝા ખા લી તો પેટ મેં "ગડબડ"હો જાતી હૈ !

ઈલાજે વસ્વસા : "કારતૂસ" શેર કો ભી માર સકતા હૈ જબકે બેહતરીન બન્દૂક સે અચ્છી તરહ ફાયર (FIRE) કિયા જાએ, ઈસી તરહ યૂં સમઝિયે કે અવરાદો વઝાઈફ ઔર દુઆએં "કારતૂસ" કી તરહ હૈં ઔર પઢને વાલે કી ઝબાન મિસ્લે બન્દૂક. તો દુઆએં વોહી હૈં મગર હમારી ઝબાનેં સહાબા વ ઔલિયા عَلَیْھِمُ الرِّضْوَان કી સી નહીં. જિસ ઝબાન સે રોઝાના ઝૂટ, ગીબત, ચુગ્લી, ગાલી ગલોચ, દિલ આઝારી વ બદ અખ્લાકી કા સુદૂર જારી રહે ઉસ મેં તાસીર કહાં સે આએ ? હમ **દુઆ** તો માંગતે હી હૈં મગર જબ મુશ્કિલ આતી હૈ તો બુઝુર્ગોં કે પાસ હાઝિર હો કર ભી દુઆ કી દરખ્વાસ્ત કરતે હૈં, ક્યૂં ? ઈસ લિયે કે હર એક કા ઝેહ્ન યેહી બના હુવા હૈ કે પાક ઝબાન સે નિકલી હુઈ દુઆ ઝિયાદા કારગર હોતી હૈ. યકીનન بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْم પઢ કર **ખાલિદ બિન વલીદ** رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને બિલા ખતર **ઝહ્ર** પી લિયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઉન કી ઝબાન પાક, ઉન કા દિલ પાક, ઉન કા સારા વુજૂદ ગુનાહોં સે પાક લિહાઝા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે નામે પાક કી બરકત સે ઝહ્ર ને અસર ન કિયા. ઈસી તરહ હઝરતે સય્યિદુના **અબુદરદા** ઔર સય્યિદુના **અબૂ મુસ્લિમ ખૌલાની** رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھُمَا અપની પાક ઝબાન સે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા પાક

www.dawateislami.net

નામ લેતે તો ઝહ્ર બે અસર હો કર રહ જાતા થા. વરના **ઝહ્ર** ફિર **ઝહ્ર** હોતા હૈ ઇન્સાન કો કહીં કા નહીં છોડતા ઇસ કો ઇસ **સન્સની ખેઝ હિકાયત** સે સમઝને કી કોશિશ કીજિયે, કિતાબુલ અઝકિયા મેં હૈ, એક હજ કા કાફિલા દૌરાને સફર એક ચશ્મે પર પહોંચા, મા'લૂમ હુવા કે યહાં માહિર તબીબોં કા ઘર હૈ, ઉન કે પાસ જાને કા ઉન્હોં ને યેહ હીલા નિકાલા કે જંગલ કી એક લકડી સે અપને એક સાથી કી પિંડલી પર ખરાશ લગા દી જિસ સે વોહ ખૂન આલૂદ હો ગઈ, ફિર ઉસ કો લે કર ઉસ ઘર કે દરવાઝે પર પહોંચ કર આવાઝ લગાઈ, ક્યા સાંપ કે કાટે કા યહાં ઇલાજ મુમ્કિન હૈ ? આવાઝ સુન કર એક છોટી લડકી બાહર નિકલ પડી, ઉસ ને પિંડલી કે ઝખ્મ કો ગૌર સે દેખતે હુએ કહા, "ઇસ કો સાંપ ને નહીં કાટા બલ્કે જિસ ચીઝ સે ઇસ કો ખરાશ લગી હૈ ઉસ પર કોઈ નર સાંપ પેશાબ કર ગયા હોગા, અબ યેહ શખ્સ બચેગા નહીં, જબ આફતાબ તુલૂઅ હોગા તો ઇન્તિકાલ કર જાએગા !" ચુનાન્ચે ઐસા હી હુવા સૂરજ નિકલતે હી ઉસ ને દમ તોડ દિયા. (مُلَخَّص از حَیاۃُ الحَیوان الکبری جلد اوّل ص ۳۹۱)

હર શૈ સે હૈ ઇયાં મેરે સાનેઅ કી સન્અતેં
આલમ સબ આઇનોં મેં હૈ આઇના સાઝ કા (ઝૌકે ના'ત)

યા રબ્બે મુસ્તફા ! હમેં બાર બાર بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم પઢને કી સઆદત દે, ગુનાહોં સે નજાત અતા કર કે હમારી મગ્ફિરત

www.dawateislami.net

ફરમા યા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હમેં **મદીનએ મુનવ્વરહ** મેં ઝેરે ગુમ્બદે ખઝરા જલ્વએ મહબૂબ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم મેં શહાદત ઔર **જન્નતુલ બકીઅ** મેં મદફન ઔર **જન્નતુલ ફિરદૌસ** મેં અપને મદની હબીબ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા પડોસ અતા ફરમા. અપને મહબૂબ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી સારી ઉમ્મત કી મગ્ફિરત ફરમા.

اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلّم

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

تُوبُوا اِلَی اللّٰہ ! اَسْتَغْفِرُاللّٰہ

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

ગમ ખ્વારી કા સવાબ

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : “જો શખ્સ અપને કિસી (મુસલ્માન) ભાઈ કી મુસીબત મેં તા’ઝિયત કરતા (યા’ની તસલ્લી દેતા) હૈ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ બરોઝે કિયામત ઉસે ઈઝ્ઝત કા લિબાસ પહનાએગા.”

(اَلتَّرغِیب وَالتَّرھِیب ج ٤ ص ٣٤٤)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ શરીફ પઢો, અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (ابن عدی)

اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ وَ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِ الْمُرْسَلِیْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ ط بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ط

મહમૂદ ગઝ્નવી કી બારગાહે રિસાલત મેં મક્બૂલિય્યત

હઝરતે સુલ્તાન મહમૂદ ગઝ્નવી[1] عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی કી ખિદમત મેં એક શખ્સ હાઝિર હુવા ઔર અર્ઝ કી કે મૈં મુદ્દતે મદીદ સે હબીબે રબ્બે મજીદ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી દીદ કી ઈદે સઈદ કા આરઝૂ મન્દ થા. કિસ્મત સે ગુઝશ્તા રાત સરવરે કાએનાત, શાહે મૌજૂદાત صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી ઝિયારત કી સઆદત મિલી. હુઝૂર મુફીઝુન્નૂર, શાહે ગયૂર صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કો મસરૂર પા કર અર્ઝ કી, "યા રસૂલલ્લાહ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ! મૈં એક હઝાર દિરહમ કા મકરૂઝ હૂં, ઈસ કી અદાએગી સે આજિઝ હૂં ઔર ડરતા હૂં કે અગર ઈસી હાલત મેં મર ગયા તો બારે કર્ઝ મેરી ગરદન પર હોગા. રહમતે આલમ, નૂરે મુજસ્સમ, શાહે બની આદમ, રસૂલે મુહ્તશમ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા : મહમૂદ સુબુક્તગીન કે પાસ જાઓ વોહ તુમ્હારા કર્ઝ ઉતાર દેગા. મૈં ને અર્ઝ કી, વોહ કૈસે એ'તિમાદ કરેંગે ? અગર ઉન કે લિયે કોઈ નિશાની ઈનાયત ફરમા દી જાએ તો કરમ બાલાએ કરમ હોગા.

1: મહમૂદ ગઝ્નવી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی દસવીં સદી ઈસવી મેં ગઝની કે બહુત બહાદુર ઔર આશિકે રસૂલ બાદશાહ ગુઝરે હૈં. ઈન કા નામ સુલ્તાન નાસિરુદ્દીન ઈબ્ને સુબુક્તગીન થા, ઈન્હોં ને કાફી ફુતૂહાત ઔર ઝબર દસ્ત કામ્યાબિયાં હાસિલ કીં.

www.dawateislami.net

આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા "જા કર ઉસ સે કહો, **એ મહમૂદ ! તુમ રાત કે અવ્વલ હિસ્સે મેં તીસ હઝાર30000 બાર દુરૂદ પઢતે હો ઔર ફિર બેદાર હો કર રાત કે આખિરી હિસ્સે મેં મઝીદ તીસ હઝાર30000 બાર પઢતે હો. ઈસ નિશાની કે બતાને સે** اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ **વોહ તુમ્હારા કર્ઝ ઉતાર દેગા.** સુલ્તાન મહમૂદ عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْوَدُوْد ને જબ **શાહે ખૈરુલ અનામ** صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા રહમતોં ભરા પૈગામ સુના તો રોને લગે ઔર તસ્દીક કરતે હુએ ઉસ કા કર્ઝ ઉતાર દિયા ઔર એક હઝાર દિરહમ મઝીદ પેશ કિયે. વુઝરા વગૈરા મુતઅજ્જિબ હો કર અર્ઝ ગુઝાર હુએ ! "આલીજાહ ! ઈસ શખ્સ ને એક ના મુમ્કિન સી બાત બતાઈ હૈ ઔર આપ ને ભી ઈસ કી તસ્દીક ફરમા દી હાલાંકે હમ આપ કી ખિદમત મેં હાઝિર હોતે હૈ આપ ને કભી ઈતની તા'દાદ મેં દુરૂદ શરીફ પઢા હી નહીં ઔર ન હી કોઈ આદમી રાત ભર મેં સાઠ હઝાર બાર દુરૂદ શરીફ પઢ સકતા હૈ. સુલ્તાન મહમૂદ عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْوَدُوْد ને ફરમાયા ! "તુમ સચ કહતે હો લેકિન મૈં ને ઉલમાએ કિરામ સે સુના હૈ કે જો શખ્સ **દસ હઝારી દુરૂદ શરીફ** એક બાર પઢ લે ઉસ ને ગોયા દસ હઝાર બાર દુરૂદ શરીફ પઢે. મૈં તીન બાર અવ્વલ શબ મેં ઔર તીન બાર આખિરી શબ મેં દસ હઝારી દુરૂદ શરીફ પઢ લેતા હૂં. ઈસ તરહ સે મેરા ગુમાન થા કે મૈં હર રાત સાઠ હઝાર બાર દુરૂદ શરીફ પઢતા હૂં. જબ ઈસ ખુશ નસીબ આશિકે રસૂલ ને **શાહે ખૈરુલ અનામ** صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા રહમતોં ભરા પયામ પહોંચાયા, મુઝે ઈસ **દસ હઝારી દુરૂદ શરીફ** કી તસ્દીક હો ગઈ ઔર

www.dawateislami.net

ગિર્યા કરના (યા'ની રોના) ઈસ ખુશી સે થા કે ઉલમાએ કિરામ કા ફરમાન સહીહ સાબિત હુવા કે રસૂલે ગૈબદાન, રહમતે આલમિયાન صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈસ પર ગવાહી દી હૈ.

(مُلَخّص از : تفسيرِ روحُ البيان ج ٧ صَفحه ٢٣٤ مكتبهٔ عُثمانيه كوئٹه)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی محمَّد

દસ હઝારી દુરૂદ શરીફ

اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ مَّااخْتَلَفَ الْمَلَوَانِ وَتَعَاقَبَ الْعَصْرَانِ وَکَرَّ الْجَدِیْدَانِ وَاسْتَقَلَّ الْفَرْقَدَانِ وَبَلِّغْ رُوْحَہٗ وَاَرْوَاحَ اَھْلِ بَیْتِہٖ مِنَّا التَّحِیَّۃَ وَالسَّلَامَ وَبَارِکْ وَسَلِّمْ عَلَیْہِ کَثِیْرًا

તરજમા : એ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હમારે સરદાર મુહમ્મદ (صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم) પર દુરૂદ ભેજ જબ તક કે દિન ગરદિશ મેં રહેં ઔર બારી બારી આએં સુબ્હ વ શામ, ઔર બારી બારી આએં રાત દિન, ઔર જબ તક કે દો સિતારે બુલન્દ હૈં, ઔર હમારી તરફ સે આપ (صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم) કી ઔર અહલે બૈત (رِضْوَانُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْھِمْ اَجْمَعِیْن) કી અરવાહ કો સલામ પહોંચા ઔર બરકત દે ઔર ઉન પર બહુત સલામ ભેજ.

www.dawateislami.net

اَلۡحَمۡدُ لِلّٰہِ رَبِّ الۡعٰلَمِیۡنَ وَ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِ الۡمُرۡسَلِیۡنَ

اَمَّا بَعۡدُ فَاَعُوۡذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیۡطٰنِ الرَّجِیۡمِ ط بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ ط

40 રૂહાની ઈલાજ
(મઅ તિબ્બી ઈલાજ)
દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે પ્યારે હબીબ, હબીબે લબીબ, તબીબોં કે તબીબ صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને રહમત નિશાન હૈ : જો મુઝ પર શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ (યા'ની જુમે'રાત કે ગુરૂબે આફતાબ સે લે કર જુમુઆ કા સૂરજ ડૂબને તક) સો બાર દુરૂદ શરીફ પઢે અલ્લાહ તઆલા ઉસ કી સો હાજતેં પૂરી ફરમાએગા 70 આખિરત કી ઔર 30 દુન્યા કી. (شُعَبُ الْإيمان ج۳ ص۱۱۱ حديث۳۰۳۵)

صَلُّوا عَلَی الۡحَبِیۡب ! صَلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

હર વિર્દ કે અવ્વલ વ આખિર એક બાર દુરૂદ શરીફ પઢ લીજિયે, ફાઈદા ઝાહિર ના હોને કી સૂરત મેં શિકવા કરને કે બજાએ અપની કોતાહિયોં કી શામત તસવ્વુર કીજિયે, અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી હિક્મત પર નઝર રખિયે.

1 هُوَاللّٰہُ الرَّحِیۡمُ જો હર નમાઝ કે બા'દ સાત બાર પઢ લિયા કરેગા اِنۡ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ શૈતાન કે શર સે બચા રહેગા ઔર ઉસ કા ઈમાન પર ખાતિમા હોગા.

2 "یَااَللّٰہُ" 100 બાર સોતે વક્ત પઢને સે اِنۡ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ શયાતીન કી શરારત વ ફાલિજ ઔર લક્વે કી આફત સે હિફાઝત હોગી.

3 یَامَلِکُ 90 બાર જો ગરીબ વ નાદાર રોઝાના પઢા કરે اِنۡ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ગુર્બત સે નજાત પાએગા.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક મર્તબા દુરૂદ પઢા **અલ્લાહ** ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા ઔર ઉસ કે નામએ આ'માલ મેં દસ નેકિયાં લિખતા હૈ. (ترمذی)

4 يَاقُدُّوْسُ કા જો કોઈ દૌરાને સફર વિર્દ કરતા રહે اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ થકન સે મહફૂઝ રહેગા.

5 يَاسَلَامُ 111 બાર પઢ કર બીમાર પર દમ કરને સે اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ શિફા હાસિલ હોગી.

6 يَامُهَيْمِنُ 29 બાર જો કોઈ ગમઝદા રોઝાના પઢ લે اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઉસ કા ગમ દૂર હો, નીઝ اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ આફતોં ઔર બલાઓં સે ભી મહફૂઝ રહે.

7 يَاعَزِيْزُ 41 બાર હાકિમ યા અફસર વગૈરા કે પાસ જાને સે કબ્લ પઢ લીજિયે اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ વોહ હાકિમ યા અફસર મેહરબાન હો જાએગા.

8 يَامُتَكَبِّرُ 21 બાર રોઝાના પઢ લીજિયે, ડરાવને ખ્વાબ આતે હોંગે તો اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ નહીં આએંગે. (મુદ્દતે ઈલાજ : તા હુસૂલે શિફા)

9 يَامُتَكَبِّرُ ઝૌજા સે "મિલાપ" સે કબ્લ 10 બાર પઢ લેને વાલા اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ નેક બેટે કા બાપ બનેગા.

10 يَابَارِئُ 10 બાર જો કોઈ હર જુમુઆ કો પઢ લિયા કરે اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઉસ કો બેટા અતા હોગા.

11 يَاقَهَّارُ 100 બાર અગર કોઈ મુસીબત આ પડે તો પઢિયે اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ મુશ્કિલ આસાન હોગી.

12 يَاوَهَّابُ સાત બાર જો રોઝાના પઢા કરેગા اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ મુસ્તજાબુદ્દા'વાત હોગા (યા'ની ઉસ કી દુઆએં કબૂલ હુવા કરેંગી)

13 يَافَتَّاحُ 70 બાર જો રોઝાના બા'દ નમાઝે ફજ્ર દોનોં હાથ સીને પર રખ કર પઢા કરેગા اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઉસ કે દિલ કા ઝંગ વ મૈલ દૂર હોગા.

14 يَافَتَّاحُ સાત બાર જો રોઝાના (કિસી ભી વક્ત દિન મેં એક મર્તબા) પઢા કરેગા اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઉસ કા દિલ રોશન હોગા.

www.dawateislami.net

15 يَاقَابِضُ، يَابَاسِطُ 30 બાર જો હર રોઝ પઢા કરે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ વોહ દુશ્મન પર ફત્હ પાએગા.

16 يَارَافِعُ 20 બાર જો રોઝાના પઢા કરેગા اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉસ કી મુરાદ પૂરી હોગી.

17 يَابَصِيْرُ સાત બાર જો કોઈ રોઝાના બ વક્તે અસ્ર (યા'ની ઈબ્તિદાએ વક્તે અસ્ર તા ગુરૂબે આફતાબ કિસી ભી વક્ત) પઢ લિયા કરેગા اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ અચાનક મૌત સે મહફૂઝ રહેગા.

18 يَاسَمِيْعُ 100 બાર જો રોઝાના પઢે ઔર ઈસ દૌરાન ગુફતગૂ ન કરે ઔર પઢ કર દુઆ માંગે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ જો માંગેગા પાએગા.

19 يَاحَكِيْمُ 80 બાર જો રોઝાના પાંચોં નમાઝોં કે બા'દ પઢ લિયા કરે, اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ કિસી કા મોહતાજ ન હો.

20 يَاجَلِيْلُ દસ બાર પઢ કર જો અપને માલો અસ્બાબ ઔર રકમ વગૈરા પર દમ કર દે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ચોરી સે મહફૂઝ રહેગા.

21 يَاشَهِيْدُ 21 બાર, સુબ્હ (તુલૂએ આફતાબ સે પહલે પહલે) ના ફરમાન બચ્ચે યા બચ્ચી કી પેશાની પર હાથ રખ કર આસ્માન કી તરફ મુંહ કર કે જો પઢે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉસ કા વોહ બચ્ચા યા બચ્ચી નેક બને.

22 يَاوَكِيْلُ સાત બાર જો રોઝાના અસ્ર કે વક્ત પઢ લિયા કરે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ આફતોં સે પનાહ પાએ.

23 يَاحَمِيْدُ 90 બાર, જિસ કી ગન્દી બાતોં કી આદત ન જાતી હો વોહ પઢ કર કિસી ખાલી પિયાલે યા ગિલાસ મેં દમ કર દે. હસ્બે ઝરૂરત ઉસી મેં પાની પિયા કરે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ફોહ્શ ગોઈ (યા'ની બેહયાઈ કી બાતોં) કી આદત નિકલ જાએગી (એક બાર કા દમ કિયા હુવા ગિલાસ બરસોં તક ચલા સકતે હૈં)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક બાર દુરૂદ પઢતા હૈ **અલ્લાહ** ઉસ કે લિયે એક કીરાત અજ્ર લિખતા હૈ ઔર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (عبدالرزاق)

24 يَامُحْصِيْ એક હઝાર બાર જો કોઈ હર શબે જુમુઆ (યા'ની જુમે'રાત વ જુમુઆ કી દરમિયાની શબ) પઢ લિયા કરે اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ કબ્રો કિયામત કે અઝાબ સે મહફૂઝ હો.

25 يَامُحْيِيْ 7 બાર પઢ કર અપને ઊપર દમ કર લીજિયે, ગેસ હો યા પેટ યા કિસી ભી જગહ દર્દ હો યા કિસી ઉઝ્વ કે ઝાએઅ હો જાને કા ખૌફ હો اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ ફાએદા હોગા. (મુદ્દતે ઈલાજ : તા હુસૂલે શિફા, રોઝાના કમ અઝ કમ એક બાર)

26 يَامُحْيِيْ, يَامُمِيْتُ સાત બાર રોઝાના પઢ કર અપને ઊપર દમ કર લિયા કીજિયે اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ **જાદૂ** અસર નહીં કરેગા.

27 يَاوَاجِدُ જો કોઈ ખાના ખાતે વક્ત હર નિવાલે પર પઢા કરેગા اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ વોહ ખાના ઉસ કે પેટ મેં નૂર હોગા ઔર બીમારી દૂર હોગી.

28 يَامَاجِدُ **10** બાર પઢ કર શરબત વગૈરા પર દમ કર કે જો પી લિયા કરે اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ (સખ્ત) બીમાર ન હોગા.

29 يَاوَاحِدُ એક હઝાર એક બાર, જિસ કો અકેલે મેં ડર લગતા હો, તન્હાઈ મેં પઢ લે اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉસ કે દિલ સે ખૌફ જાતા રહેગા.

30 يَاقَادِرُ જો વુઝૂ કે દૌરાન હર ઉઝ્વ ધોતે હુએ પઢને કા મા'મૂલ બના લે اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ દુશ્મન ઉસ કો ઈગવા નહીં કર સકેગા.

31 يَاقَادِرُ 41 બાર, મુશ્કિલ આ પડે તો પઢ લીજિયે اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ આસાની હો જાએગી.

32 يَامُقْتَدِرُ 20 બાર જો રોઝાના પઢ લિયા કરેગા اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ રહમતોં કે સાએ મેં રહેગા.

33 يَامُقْتَدِرُ **20** બાર, જો નીંદ સે બેદાર હો કર પઢ લિયા કરેગા ઉસ કે હર કામ મેં મદદે ઈલાહી શામિલ રહેગી.

34 يَااَوَّلُ 100 બાર, જો રોઝાના પઢ લિયા કરેગા اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉસ કી ઝૌજા ઉસ સે મહબ્બત કરેગી.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જબ તુમ રસૂલોં પર દુરૂદ પઢો તો મુઝ પર ભી પઢો, બેશક મૈં તમામ જહાનોં કે રબ કા રસૂલ હૂં. (جمع الجوامع)

35 يَامَانِعُ، يَامُعْطِيْ 20 બાર, બીવી નારાઝ હો તો શોહર ઔર અગર શોહર નારાઝ હો તો બીવી સોને સે કબ્લ બિછોને પર બૈઠ કર પઢે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ સુલ્હ હો જાએગી. (મુદત : તા હુસૂલે મુરાદ)

36 يَاظَاهِرُ ઘર કી દીવાર પર લિખ લીજિયે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ દીવાર સલામત રહેગી.

37 يَارَءُوْفُ જો કિસી મઝલૂમ કા કિસી ઝાલિમ સે પીછા છુડાના ચાહે, 10 બાર પઢે ફિર ઉસ ઝાલિમ સે બાત કરે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ વોહ ઝાલિમ ઉસ કી સિફારિશ કબૂલ કર લેગા.

38 يَاغَنِيُّ રીઢ કી હડ્ડી, ઘુટનોં, જોડોં યા જિસ્મ મેં કહીં ભી દર્દ હો, ચલતે ફિરતે ઉઠતે બૈઠતે પઢતે રહિયે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ દર્દ જાતા રહેગા.

39 يَامُغْنِيُ એક બાર પઢ કર હાથોં પર દમ કર કે દર્દ કી જગહ પર મલને સે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ સુકૂન મિલેગા.

40 يَانَافِعُ 20 બાર, જો કિસી કામ કો શુરૂઅ કરને સે કબ્લ પઢ લે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ વોહ કામ ઉસ કી મરઝી કે મુતાબિક પૂરા હોગા.

15 તિબ્બી ઈલાજ

﴾1,2﴿ બાલ લમ્બે કરને કે દો નુસ્ખે

250 ગ્રામ આમ્લા, 125 ગ્રામ સિકાકાઈ ઔર 125 ગ્રામ મેથી દાને પીસ કર મહફૂઝ કર લીજિયે. દો ચમ્મચ હસ્બે ઝરૂરત પાની મેં રાત કો ભિગો દીજિયે, સુબ્હ છાન કર સર ધો લીજિયે, હફ્તે મેં એક બાર યેહ અમલ કીજિયે, اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ બાલ ગિરના બન્દ હોંગે ઔર બાલ લમ્બે હોને ભી શુરૂઅ હો જાએંગે આમ્લે કા સુફૂફ (પાઉડર) બનવા લીજિયે, હસ્બે ઝરૂરત પાઉડર મેં પાની મિલા કર ગાઢા સા લેપ બના લીજિયે, ફિર ઉસે તમામ બાલોં કી જડો મેં લગા કર કુછ દેર બા'દ સર ધો લીજિયે.

www.dawateislami.net

﴾3﴿ દાંતોં કે દર્દ ઔર સૂજન કા તિબ્બી ઈલાજ

મસૂઢોં મેં સૂજન હો, ખૂન યા પીપ નિકલતા હો તો થોડા સા ગર્મ પાની લે કર ઉસ મેં થોડી સી ફિટ્કરી ડાલ દીજિયે, ફિટ્કરી હલ હો જાને કે બા'દ વોહ પાની દાંતોં ઔર મસૂઢોં પર મલિયે, اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ કાફ़ી ફ़ાએદા હોગા.

﴾4,5﴿ શૂગર કા તિબ્બી ઈલાજ

બડી ઈલાયચી કે અન્દર સે દાને નિકાલ કર રોઝાના સુબ્હો શામ પાંચ પાંચ દાને ચબા લિયા કરેં, اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ જલ્દ શિફ़ા હાસિલ હોગી આમ્લા, જામુન કે બીજ ઔર કરેલોં કે બીજ યેહ તીનોં ચીઝેં હમ વઝ્ન લે કર ઉન કા સુફૂફ़ (પાઉડર) બના લીજિયે, ઝિયાબીતુસ (DIABETES) કી ઉમ્દા દવા તય્યાર હૈ, ઈસ સુફૂફ़ કી એક છોટી ચમ્મચ દિન મેં એક યા દો બાર લેના મરઝ़ બઢને સે રોકતા હૈ.

﴾6﴿ માહવારી કે દર્દ કા તિબ્બી ઈલાજ

જિસ કો માહવારી (M.C.) કે દિનોં મેં પેટ ઔર કમર વગૈરા મેં દર્દ હોતા હો, નાફ़ મેં તેલ લગા લિયા કરે, اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ દર્દ સે છુટકારા મિલ જાએગા.

﴾7,8﴿ દસ્ત (લૂઝ़ મોશન) કે 2 તિબ્બી ઈલાજ

આધી ચમ્મચ ચાય કી પત્તી પાની સે ફ़ાંક લીજિયે اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ દસ્ત ખત્મ હો જાએંગે. છોટે બચ્ચોં કો એક ચુટકી ચાય કી પત્તી પાની સે દેના હી કાફ़ી હૈ, اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉન કો ભી ફ़ાએદા હો જાએગા. સબ્ઝ़ પોદીના ધૂપ મેં સુખા કર, પીસ કર ઉસ કા પાઉડર કિસી બોતલ મેં મહફૂઝ़ કર લીજિયે. અગર કભી દસ્ત (લૂઝ़ મોશન) લગ જાએં તો સુબ્હો શામ આધા ચમ્મચ પાની સે ઈસ્તિ'માલ કીજિયે મે'દે મેં ઠન્ડક હો જાએગી ઔર શિફ़ા હાસિલ હોગી.

﴾9﴿ નક્સીર બન્દ કરને કા તિબ્બી ઈલાજ

લીમૂં કા રસ કપડે મેં છાન કર ડ્રૉપર સે નાક મેં કતરા કતરા ડાલિયે, اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ ખૂન બન્દ હો જાએગા.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર કસરત સે દુરૂદ પઢો ક્યૂંકે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ પર પેશ કિયા જાતા હૈ. (طبرانی)

﴾10﴿ નાક બન્દ હોને કા તિબ્બી ઈલાજ

રાત કો નાક બન્દ હો જાએ ઔર સાંસ લેને મેં રુકાવટ આતી હો તો નીમ કે થોડે સે તાજે પત્તે સાફ઼ કર કે ઈન કો પાની મેં ચુલ્હે પર જોશ દે કર ખાને કા નમક હલ કર કે કાબિલે બરદાશ્ત હો જાને પર ઉસ પાની સે નાક ધોઈયે ઔર દિન મેં દો બાર ઈસી સે ગરારે કીજિયે, اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ નાક ખુલ જાએગી.

﴾11,12﴿ હિચકી કે દો ચુટકુલે

કાગઝ કી થેલી યા પ્લાસ્ટિક કા શૉપર મુંહ ઔર નાક પર ચઢા કર હાથોં સે ઈસ તરહ દબા કર રખિયે કી નાક ઔર મુંહ કી સાંસ કી હવા બાહર ન નિકલને પાએ, ઉસી શૉપર કે અન્દર સાંસ લીજિયે, اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ એક દો મિનટ કે અન્દર અન્દર હિચકી બન્દ હો જાએગી એક છોટી ઈલાયચી અચ્છી તરહ ચબા કર નિગલ લીજિયે ઔર ફ઼ૌરન ઠન્ડે પાની કા એક ગિલાસ પી લીજિયે, اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ હિચકી બન્દ હો જાએગી.

﴾13 તા 15﴿ મુંહ કી બદબૂ કે તીન તિબ્બી ઈલાજ

કચ્ચી પિયાઝ ઔર કચ્ચા લહ્સન ખાને સે મુંહ મેં બદબૂ હો જાતી હૈ, અદરક કા ટુકડા ખૂબ ચબા કર ખા લીજિયે, ઈસી તરહ અજ્વાઈન યા ગુડ યા સૌંફ યા ચન્દ છોટી ઈલાયચિયાં ખૂબ ચબા કર નિગલ લીજિયે, اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ બદબૂ ખત્મ હો જાએગી નીમ કે 12 પત્તે એક ગિલાસ પાની મેં અચ્છી તરહ ઉબાલ કર છાન લીજિયે, પાની કી ગરમી કુછ કમ હોને પર ઈસ સે ગરારે કીજિયે, યેહ જરાસીમ કુશ હૈ, ઈસ કે બા કાઈદા ઈસ્તિ'માલ સે મુંહ કા અન્દરૂની હિસ્સા સાફ઼ હોતા ઔર મુંહ કી બદબૂ દૂર હો જાતી હૈ નીમ ગર્મ પાની મેં નમક મિલા કર ગરારે કીજિયે, નમક મેં પાએ જાને વાલે અનાસિર મુર્દા ખલિયોં કો નિકાલ કર મુંહ કી બદબૂ દૂર કરતે હૈં.

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَ الصَّلٰوةُ وَ السَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ

اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

કફન કે લિયે તીન અનમોલ તોહફે

(1) જો હર નમાઝ (યા'ની ફર્ઝ વ સુન્નતેં વગૈરા પઢને) કે બા'દ અહ્દ નામા પઢે, ફિરિશ્તા ઉસે લિખ કર મોહર લગા કર કિયામત કે લિયે ઉઠા રખે, જબ **અલ્લાહ** તઆલા ઉસ બન્દે કો **કબ્ર** સે ઉઠાએ, ફિરિશ્તા વોહ નવિશ્તા (યા'ની દસ્તાવેઝ) સાથ લાએ ઔર નિદા કી જાએ : **અહ્દ** વાલે કહાં હૈં, ઉન્હેં વોહ અહ્દ નામા દિયા જાએ. ઇમામ હકીમ તિરમિઝી رَحْمَةُ اللّٰهِ تعالٰى عَلَيْه ને ઇસે રિવાયત કર કે ફરમાયા : “ઇમામ તાઊસ رَحْمَةُ اللّٰهِ تعالٰى عَلَيْه કી વસિય્યત સે યેહ અહ્દ નામા ઉન કે કફન મેં લિખા ગયા.” (الدر المنثور،ج٥،ص٥٤٢ دارُ الفكر بيروت) ઇમામ ફકીહ ઇબ્ને અજીલ رَحْمَةُ اللّٰهِ تعالٰى عَلَيْه ને ઇસી દુઆએ અહ્દ નામા કી નિસ્બત ફરમાયા, જબ યેહ અહ્દ નામા લિખ કર મય્યિત કે સાથ **કબ્ર** મેં રખ દેં તો **અલ્લાહ** તઆલા ઉસે સુવાલે નકીરૈન વ અઝાબે કબ્ર સે અમાન દે,

અહ્દ નામા યેહ હૈ :

اَللّٰهُمَّ فَاطِرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، اَلرَّحْمٰنَ الرَّحِيْمَ اِنِّيْ اَعْهَدُ اِلَيْكَ فِيْ هٰذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا بِاَنَّكَ اَنْتَ اللّٰهُ الَّذِيْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيْكَ لَكَ وَ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُوْلُكَ فَلَا تَكِلْنِيْ اِلٰى نَفْسِيْ فَاِنَّكَ اِنْ تَكِلْنِيْ اِلٰى نَفْسِيْ تُقَرِّبْنِيْ مِنَ الشَّرِّ وَتُبَاعِدْنِيْ مِنَ الْخَيْرِ وَاِنِّيْ لَا اَثِقُ اِلَّا بِرَحْمَتِكَ فَاجْعَلْ رَحْمَتَكَ لِيْ عَهْدًا عِنْدَكَ تُؤَدِّيْهِ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ“ (الدر المنثور،ج٥،ص٥٤٢ دارُ الفكر بيروت)

www.dawateislami.net

(2) જો યેહ દુઆ મય્યિત કે કફન પર લિખે **અલ્લાહ** તઆલા કિયામત તક ઉસ સે અઝાબ ઉઠા લે. વોહ દુઆ યેહ હૈ :

اَللّٰھُمَّ اِنِّیۡ اَسۡأَلُکَ یَاعَالِمَ السِّرِّ یَا عَظِیۡمَ الۡخَطَرِ یَاخَالِقَ الۡبَشَرِ یَامُوۡقِعَ الظَّفَرِ یَامَعۡرُوۡفَ الۡاَثَرِ یَا ذَاالطَّوۡلِ وَالۡمَنِّ یَا کَاشِفَ الضَّرِّوَالۡمِحَنِ یَااِلٰہَ الۡاَوَّلِیۡنَ وَالۡاٰخِرِیۡنَ فَرِّجۡ عَنِّیۡ ھُمُوۡمِیۡ وَاکۡشِفۡ عَنِّیۡ غُمُوۡمِیۡ وَصَلِّ اَللّٰھُمَّ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّسَلِّمۡ“

(ફતાવા રઝવિય્યા જદીદ, બ હવાલા ફતાવા કુબ્રા, જિ. 9, સ. 110)

(3) જો યેહ દુઆ કિસી પરચે પર લિખ કર સીને પર કફન કે નીચે રખ દે ઉસે અઝાબે કબ્ર ન હો. ન મુન્કર નકીર નઝર આએં, ઔર વોહ દુઆ યેહ હૈ لَآ اِلٰـہَ اِلَّا اللّٰہُ وَاللّٰہُ اَکۡبَـرُ لَآاِلٰـہَ اِلَّا اللّٰہُ وَحۡـدَہٗ لَاشَرِیۡکَ لَہٗ لَآاِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ لَہُ الۡمُلۡکُ وَلَہُ الۡحَمۡدُ لَآاِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ وَلَاحَوۡلَ وَلَاقُوَّۃَ اِلَّابِاللّٰہِ الۡعَلِیِّ الۡعَظِیۡمِ“

(ફતાવા રઝવિય્યા જદીદ, બ હવાલા ફતાવા કુબ્રા, જિ. 9, સ. 108)

મદની ફૂલ : બેહતર યેહ હૈ કે અહ્દ નામા (બલ્કે યેહ પરચા ઔર શજરા વગૈરા) મય્યિત કે મુંહ કે સામને કિબ્લે કી જાનિબ (કબ્ર કી અન્દરૂની દીવાર મેં) તાક ખોદ કર ઉસ મેં રખેં.

(બહારે શરીઅત, હિસ્સા : 4, સ. 164, મક્તબએ રઝવિય્યા)

મદની મશ્વરા : કુછ પરચે અપને પાસ રખ લીજિયે ઔર મુસલ્માનોં કી ફૌતગી કે મવાકેઅ પર પેશ કર કે સવાબ કમાઇયે નીઝ કફન ફરોશોં ઔર તજહીઝો તક્ફીન કરને વાલે સમાજી ઈદારોં કો ભી પેશ કીજિયે કે વોહ હર મુસલ્માન કે લિયે કફન કે સાથ એક પરચા **ફી સબીલિલ્લાહ** દે દિયા કરેં.

(દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈદારે મકતબતુલ મદીના ઔર ઈસ કી તમામ શાખોં સે હદિય્યતન તલબ કીજિયે)

મજલિસ સે ઉઠતે વક્ત કી દુઆ કી ફઝીલત

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ સે રિવાયત હૈ કે સરકારે મદીના, રાહતે કલ્બો સીના, બાઈસે નુઝૂલે સકીના صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : જો કિસી મજલિસ મેં બૈઠા પસ ઉસ ને કસીર ગુફતગૂ કી તો ઉસ મજલિસ સે ઉઠને સે પહલે કહે

سُبۡحٰنَکَ اللّٰھُمَّ وَ بِحَمۡدِکَ اَشۡھَدُ اَنۡ لَّاۤ

اِلٰہَ اِلَّاۤ اَنۡتَ اَسۡتَغۡفِرُکَ وَ اَتُوۡبُ اِلَیۡکَ o

તો બખ્શ દિયા જાએગા જો ઉસ મજલિસ મેં હુવા.

(جامع الترمذی کتاب الدعوات ص ٧٥٥)

ભલાઈ કી મોહર ઔર ગુનાહ મુઆફ

હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન અમ્ર બિન આસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ ફરમાતે હૈં, જો યેહ દુઆ કિસી મજલિસ સે ઉઠતે વક્ત તીન મરતબા પઢે તો ઉસ કી ખતાએં મિટા દી જાતી હૈં. ઔર જો મજલિસે ખૈર વ મજલિસે ઝિક્ર મેં પઢે તો ઉસ કે લિયે ખૈર (યા'ની ભલાઈ) પર મોહર લગા દી જાએગી. વોહ દુઆ યેહ હૈ :

سُبۡحٰنَکَ اللّٰھُمَّ وَ بِحَمۡدِکَ لَاۤ اِلٰہَ

اِلَّاۤ اَنۡتَ اَسۡتَغۡفِرُکَ وَاَتُوۡبُ اِلَیۡکَo

(ابو داؤد شریف کتاب الادب ج ٢ ص ٦٧٢)

તરજમા : તેરી ઝાત પાક હૈ ઔર એ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ તેરે હી લિયે તમામ ખૂબિયાં હૈં, તેરે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં, તુઝ સે બખ્શિશ ચાહતા હૂં ઔર તેરી તરફ તૌબા કરતા હૂં.

દુઆએ અત્તાર : યા રબ્બે મુસ્તફા عَزَّوَجَلَّ જો કોઈ ઈજતિમાઅ, દર્સ, મદની કાફિલોં કે હલ્કે ઔર દીની વ દુન્યવી બૈઠક કે ઈખ્તિતામ પર હસ્બે હાલ યેહ દુઆ પઢે ઔર મૌકઅ પા કર પઢવાને કી આદત બનાએ ઉસ કો જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં અપને મદની હબીબ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા પડોસ ઈનાયત કર ઔર મુઝ પાપી વ બદકાર ગુનહગારોં કે સરદાર કે હક મેં ભી યેહ દુઆ કબૂલ ફરમા. اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الۡاَمین صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

(યેહ પરચા દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈદારે મકતબતુલ મદીના ઔર ઈસ કી તમામ શાખોં સે હદિય્યતન તલબ કીજિયે)

www.dawateislami.net

આદાબે તઆમ

ઈસ બાબ મેં ......

લુક્મએ હલાલ કી ફઝીલત	179	ગર્મ ખાને કે નુક્સાનાત	280
બીમારિયોં સે હિફાઝત કે નુસ્ખે	186	જિન્નાત લીમૂં સે ઘબરાતે હૈં	333
સાહિબે મઝાર કી ઈન્ફિરાદી કોશિશ	236	95 હિકાયાત	343
હાથ સે ખાને કે તિબ્બી ફવાઈદ	247	દા'વતે ઈસ્લામી કા અવ્વલીન મદની મર્કઝ	444
બિગૈર બેહોશી કે ઑપરેશન	248	સુવાલાત વ જવાબાત	566
ટેક લગા કર ખાને કે તિબ્બી નુક્સાનાત	253	મક્તૂબે અત્તાર دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه	619
ઔલાદ કો કમ અક્લી સે બચાને કા નુસ્ખા	260	હાજી મુશ્તાક અત્તારી رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه	629

SINGLE AFTER 176

वरक़ उलटिये......

اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ وَ الصَّلٰوۃُ وَ السَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِ الْمُرْسَلِیْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ ط بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ط

આદાબે તઆમ

શૈતાન લાખ રોકે યેહ બાબ મુકમ્મલ પઢ લીજિયે. શાયદ આપ કો એહસાસ હો કે આજ તક મુઝે "ખાના" હી નહીં આતા થા !

બા કમાલ ફિરિશ્તા : **સરકારે** મદીના, રાહતે કલ્બો સીના, ફૈઝ ગન્જીના, સાહિબે મુઅત્તર પસીના صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને શફાઅત નિશાન હૈ, "બેશક **અલ્લાહ** તઆલા ને એક ફિરિશ્તા મેરી **કબ્ર** પર મુકર્રર ફરમાયા હૈ જિસે તમામ મખ્લૂક કી આવાઝેં સુનને કી તાકત અતા ફરમાઈ હૈ, પસ કિયામત તક જો કોઈ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢતા હૈ તો વોહ મુઝે ઉસ કા ઔર ઉસ કે બાપ કા નામ પેશ કરતા હૈ.કહતા હૈ, ફુલાં બિન ફુલાં ને આપ صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم પર દુરૂદે પાક પઢા હૈ."

(مجمع الزوائد ج ١٠ ص ٢٥١ حديث ١٧٢٩١)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

سُبْحٰنَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ! દુરૂદ શરીફ પઢને વાલા કિસ કદર **બખ્તવર** હૈ કે ઉસ કા નામ બમઅ વલદિય્યત બારગાહે રિસાલત صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم મેં પેશ કિયા જાતા હૈ. યહાં યેહ **નુક્તા** ભી

www.dawateislami.net

ઇન્તિહાઈ ઈમાન અફરોઝ હૈ કે કબ્રે મુનવ્વર عَلٰی صَاحِبِھَا الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام પર હાઝિર ફિરિશ્તે કો ઇસ કદર ઝિયાદા **કુવ્વતે સમાઅત** દી ગઈ હૈ કે વોહ દુન્યા કે કોને કોને મેં એક હી વક્ત કે અન્દર દુરૂદ શરીફ પઢને વાલે લાખોં મુસલ્માનોં કી ઇન્તિહાઈ ધીમી આવાઝ ભી સુન લેતા હૈ ઔર ઉસે **ઇલ્મે ગૈબ** ભી અતા કિયા ગયા હૈ કે વોહ દુરૂદે પાક પઢને વાલોં કે નામ બલ્કે ઉન કે વાલિદ સાહિબાન તક કે નામ જાન લેતા હૈ. જબ ખાદિમે દરબારે રિસાલત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી કુવ્વતે સમાઅત ઔર **ઇલ્મે ગૈબ** કા યેહ હાલ હૈ તો સરકારે વાલા તબાર, મક્કે મદીને કે તાજદાર, મહબૂબે પરવર્દ ગાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે ઇખ્તિયારાત વ **ઇલ્મે ગૈબ** કી ક્યા શાન હોગી ! વોહ ક્યૂં ન અપને ગુલામોં કો પહચાનેંગે ઔર ક્યૂં ન ઉન કી ફરિયાદ સુન કર بِاِذْنِہٖ تَعَالٰی ઇમદાદ ફરમાએંગે !

મૈં કુરબાં ઇસ અદાએ દસ્તગીરી પર મેરે આકા
મદદ કો આ ગએ જબ ભી પુકારા યા રસૂલલ્લાહ

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

ખાના ભી ઇબાદત હૈ : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! ખાના **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી બહુત હી પ્યારી ને'મત હૈ, ઇસ મેં હમારે લિયે તરહ તરહ કી લઝ્ઝત ભી રખી ગઈ હૈ. અચ્છી અચ્છી નિય્યતોં કે સાથ શરીઅત વ સુન્નત કે મુતાબિક હલાલ ખાના કારે સવાબ હૈ,

www.dawateislami.net

મુફસ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْمَنَّان ફરમાતે હૈં, "ખાના ભી **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ઈબાદત હૈ મોમિન કે લિયે." મઝીદ ફરમાતે હૈં, "દેખો **નિકાહ** સુન્નતે અમ્બિયા عَلَیْہِمُ السَّلَام હૈ મગર હઝરતે સય્યિદુના **યહ્યા** عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ઔર હઝરતે સય્યિદુના **ઈસા** રૂહુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ને નિકાહ નહીં કિયા મગર **ખાના** વોહ સુન્નત હૈ કે અઝ હઝરતે સય્યિદુના **આદમ** સફિય્યુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام તા હઝરતે સય્યિદુના **મુહમ્મદુર્રસૂલુલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم સબ હી નબિયોં ને ઝરૂર ખાયા. જો શખ્સ **ભૂક હડતાલ** કર કે ભૂક સે જાન દે દે વોહ હરામ મૌત મરેગા." (તફસીરે નઈમી, જિ. 8, સ. 51) સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ઈશાદે હકીકત બુન્યાદ હૈ, **"ખાને વાલા શુક્ર ગુઝાર વૈસા હી હૈ જૈસા સબ્ર કરને વાલા રોઝેદાર."**

(ترمذی ج ٤ ص ٢١٩ حدیث ٢٤٩٤)

લુક્મએ હલાલ કી ફઝીલત : હમ અગર **અલ્લાહ** عَزَّ وَجَلَّ કે પ્યારે હબીબ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી સુન્નત કે મુતાબિક ખાના ખાએં તો ઈસ મેં હમારે લિયે બરકતેં હી બરકતેં હૈં. હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْوَالِی **એહ્યાઉલ ઉલૂમ** કી દૂસરી જિલ્દ મેં એક બુઝુર્ગ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કા કૌલ નક્લ કરતે હૈં કે **મુસલ્માન જબ હલાલ ખાને કા પહલા લુક્મા ખાતા હૈ, ઉસ કે પહલે કે ગુનાહ મુઆફ કર દિયે જાતે હૈં.** ઔર જો શખ્સ તલબે હલાલ કે

www.dawateislami.net

લિયે રુસ્વાઈ કે મકામ પર જાતા હૈ ઉસ કે ગુનાહ દરખ્ત કે પત્તોં કી તરહ ઝડતે હૈં. (اِحیاءُ العُلُومِ الدین ، ج ٢ ص ١١٦)

ખાને કી નિય્યત કિસ તરહ કરેં : ખાતે વક્ત ભૂક લગી હોના સુન્નત હૈ. ખાને મેં યેહ નિય્યત કીજિયે કે **અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત** عَزَّوَجَلَّ **કી ઈબાદત પર કુવ્વત હાસિલ કરને કે લિયે ખા રહા હૂં.** ખાને સે ફ઼કત લઝ્ઝત મક્સૂદ ન હો. હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્રાહીમ બિન શૈબાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْمَنَّان ફ઼રમાતે હૈં, "મૈં ને અસ્સી[80] બરસ સે કોઈ ભી ચીઝ ફ઼કત લઝ્ઝતે નફ઼્સ કી ગરઝ સે નહીં ખાઈ." (اِحیاءُ العُلُوم ج٢ ص٥)

કમ ખાને કી નિય્યત ભી કરે કે ઈબાદત પર કુવ્વત હાસિલ કરને કી નિય્યત જભી સચ્ચી હોગી ક્યૂંકે પેટ ભર કે ખાને સે ઈબાદત મેં ઉલ્ટા રુકાવટ પૈદા હોતી હૈ ! કમ ખાના સિહ્હત કે લિયે મુફ઼ીદ હૈ ઐસે શખ્સ કો ડૉક્ટર કી ઝરૂરત કમ હી પેશ આતી હૈ.

ખાના કિતના ખાના ચાહિયે : અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફ઼રમાને સિહ્હત નિશાન હૈ, "આદમી અપને પેટ સે ઝિયાદા બુરા બરતન નહીં ભરતા, ઈન્સાન કે લિયે **ચન્દ લુકમે** કાફ઼ી હૈં જો ઉસ કી પીઠ કો સીધા રખેં અગર ઐસા ન કર સકે તો તિહાઈ (1/3) ખાને કે લિયે તિહાઈ પાની કે લિયે ઔર એક તિહાઈ સાંસ કે લિયે હો."

(سنن ابن ماجه ج٤ ص٤٨ حدیث ٣٣٤٩)

www.dawateislami.net

નિય્યત કી અહમ્મિય્યત : **બુખારી** શરીફ કી સબ સે પહલી હદીસે પાક હૈ, **اِنَّمَا الْاَعْمَالُ بِالنِّیَّات** યા'ની આ'માલ કા દારો મદાર નિય્યતોં પર હૈ. (صحیح البخاری ج۱ ص۵ الحدیث۱) જો અમલ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા કે લિયે કિયા જાએ ઉસ મેં સવાબ મિલતા હૈ, રિયા યા'ની અગર દિખાવે કે લિયે કિયા જાએ તો વોહી અમલ ગુનાહ કા બાઇસ બન જાતા હૈ ઔર અગર કુછ ભી નિય્યત ન હો તો ન સવાબ મિલે ન ગુનાહ જબ કે વોહ અમલ ફી નફ્સિહી મુબાહ (યા'ની જાઇઝ) હો. મસલન કોઈ હલાલ ચીઝ જૈસા કે આઇસક્રીમ યા મિઠાઈ યા રોટી ખાઈ ઔર ઈસ મેં કુછ ભી નિય્યત ન કી તો ન સવાબ હોગા ન ગુનાહ. અલબત્તા કિયામત મેં હિસાબ કા મુઆમલા દરપેશ હોગા જૈસા કે સરકારે નામદાર, દો[2] આલમ કે માલિકો મુખ્તાર, શહન્શાહે અબરાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ઈરશાદે હકીકત બુન્યાદ હૈ, حَلَالُهَا حِسَابٌ وَّ حَرامُهَا عِقَاب યા'ની ઈસ કે હલાલ મેં હિસાબ હૈ ઔર હરામ મેં અઝાબ. (فردوس بما ثور الخطاب ج ٥ ص ٢٨٣ حدیث ٨١٩٢)

સુરમા ક્યૂં ડાલા ? : **રસૂલે પાક,** સાહિબે લૌલાક, સય્યાહે અફલાક صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ઈબ્રત નિશાન હૈ, બેશક કિયામત કે દિન આદમી સે ઉસ કે હર હર કામ હત્તા કે આંખ કે સુરમે કે બારે મેં ભી પૂછા જાએગા. (حِلیةُ الاولیاء ج ١٠ ص ٣١ حدیث ١٤٤٠٤)

લિહાઝા આફિય્યત ઈસી મેં હૈ કે અપને હર મુબાહ કામ મેં અચ્છી અચ્છી નિય્યતેં શામિલ કર લી જાએં. ચુનાન્ચે **એક** બુઝુર્ગ

www.dawateislami.net

رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં મૈં હર કામ મેં નિય્યત પસન્દ કરતા હૂં હત્તા કે ખાને, પીને, સોને ઔર બૈતુલ ખલા મેં દાખિલ હોને કે લિયે ભી. (إحياءُ الْعُلُوم ج ٤ ص١٢٦) નબિયોં કે સુલ્તાન, રહમતે આલમિયાન, સરદારે દો જહાન, મહબૂબે રહમાન صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને અઝીમુશ્શાન હૈ, **"મુસલ્માન કી નિય્યત ઉસ કે અમલ સે બેહતર હૈ."** (طبرانی مُعجم کبیر ج٦ص١٨٥حدیث ٥٩٤٢) નિય્યત દિલ કે ઈરાદે કો કહતે હૈં, ઝબાન સે કહના શર્ત નહીં બલ્કે ઝબાન સે નિય્યત કે અલ્ફાઝ કહે મગર દિલ મેં નિય્યત મૌજૂદ ન હુઈ તો નિય્યત હી નહીં કહલાએગી ઔર સવાબ નહીં મિલેગા. **ખાને કી 43 નિય્યતેં** પેશે ખિદમત હૈં. ઈન મેં સે જો જો હસ્બે હાલ હોં ઔર મુમ્કિન હોં કર લેની ચાહિએં. યેહ ભી અર્ઝ કરતા ચલૂં કે યેહ **નિય્યતેં** મુકમ્મલ નહીં, ઈલ્મે નિય્યત રખને વાલા ઈસ કે ઝરીએ ઔર બહુત સારી **નિય્યતેં** નિકાલ સકતા હૈ. જિતની નિય્યતેં ઝિયાદા હોંગી ઉતના હી સવાબ ભી ઝિયાદા મિલેગા. اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ

ખાને કી 43 નિય્યતેં : ﴾1,2﴿ ખાને સે કબ્લ ઔર બા'દ કા વુઝૂ કરૂંગા (યા'ની હાથ મુંહ કા અગલા હિસ્સા ધોઊંગા ઔર કુલ્લિયાં કરૂંગા) ﴾3﴿ ખાના ખા કર ઈબાદત ﴾4﴿ તિલાવત ﴾5﴿ વાલિદૈન કી ખિદમત ﴾6﴿ તહસીલે ઈલ્મે દીન ﴾7﴿ સુન્નતોં કી તરબિયત કી ખાતિર મદની કાફિલે મેં સફર ﴾8﴿ અલાકાઈ દૌરા મેં શિર્કત ﴾9﴿ ઉમૂરે આખિરત ઔર ﴾10﴿ હસ્બે ઝરૂરત

www.dawateislami.net

કસ્બે હલાલ કે લિયે ભાગદૌડ પર કુવ્વત હાસિલ કરૂંગા (યેહ **નિય્યતેં** ઉસી સૂરત મેં મુફીદ હોંગી જબ કે ભૂક સે કમ ખાએ. ખૂબ ડટ કર ખાને સે ઉલ્ટા ઈબાદત મેં સુસ્તી પૈદા હોતી, ગુનાહોં કી તરફ રુજહાન બઢતા ઔર પેટ કી ખરાબિયાં જનમ લેતી હૈં) **11** ઝમીન પર **12** ઈત્તિબાએ સુન્નત મેં દસ્તર ખ્વાન પર **13** (ચાદર યા કુરતે કે દામન કે ઝરીએ) પર્દે મેં પર્દા કર કે **14** સુન્નત કે મુતાબિક બૈઠ કર **15** ખાને સે કબ્લ બિસ્મિલ્લાહ ઔર **16** દીગર દુઆએં પઢ કર **17** તીન ઉંગ્લિયોં સે **18** છોટે છોટે નિવાલે બના કર **19** અચ્છી તરહ ચબા કર ખાઊંગા **20** હર લુક્મે પર یَا وَاجِدُ પઢૂંગા (યા હર લુક્મે કે ખત્મ પર اَلْحَمْدُ لِلّٰہ ઔર હર લુક્મે કે આગાઝ પર યા یَا وَاجِدُ ઔર બિસ્મિલ્લાહ) **21** જો દાના વગૈરા ગિર ગયા ઉઠા કર ખા લૂંગા **22** રોટી કા હર નિવાલા સાલન કે બરતન કે ઊપર કર કે તોડૂંગા (તાકે રોટી કે ઝર્રાત બરતન હી મેં ગિરેં) **23** હડ્ડી ઔર ગર્મ મસાલહા વગૈરા અચ્છી તરહ સાફ કરને ઔર ચાટને કે બા'દ ફેંકૂંગા **24** ભૂક સે કમ ખાઊંગા **25** આખિર મેં સુન્નત કી અદાએગી કી નિય્યત સે બરતન ઔર **26** તીન[3] બાર ઉંગ્લિયાં ચાટૂંગા **27** ખાને કે બરતન ધો પી કર એક ગુલામ આઝાદ કરને કે સવાબ કા હકદાર બનૂંગા **28** જબ તક દસ્તર ખ્વાન ન ઉઠા લિયા જાએ ઉસ વક્ત તક બિલા ઝરૂરત નહીં ઉઠૂંગા (કે યેહ ભી સુન્નત હૈ) **29** ખાને કે બા'દ બમઅ અવ્વલ આખિર દુરૂદ શરીફ મસ્નૂન દુઆએં પઢૂંગા **30** ખિલાલ કરૂંગા.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા ઉસ ને જન્નત કા રાસ્તા છોડ દિયા. (طبرانی)

મિલ કર ખાને કી મઝીદ નિય્યતેં : ﴾31﴿ દસ્તર ખ્વાન પર અગર કોઈ આલિમ યા બુઝુર્ગ મૌજૂદ હુએ તો ઉન સે પહલે ખાના શુરૂઅ નહીં કરૂંગા ﴾32﴿ મુસલ્માનોં કે કુર્બ કી બરકતેં હાસિલ કરૂંગા ﴾33﴿ ઉન કો બોટી, કદ્દૂ શરીફ, ખુરચન ઔર પાની વગૈરા કી પેશકશ કર કે ઉન કા દિલ ખુશ કરૂંગા (કિસી કી પ્લેટ મેં અપને હાથ સે ઉઠા કર ડાલ દેના આદાબ કે ખિલાફ હૈ. જો ચીઝ હમ ને ડાલી હો સકતા હૈ ઉસ વક્ત ઉસે ઈસ કી ખ્વાહિશ ન હો) ﴾34﴿ ઉન કે સામને મુસ્કુરા કર સદકે કા સવાબ કમાઊંગા ﴾35﴿ કિસી કો મુસ્કુરાતા દેખ કર ઈસ કી મસ્નૂન દુઆ પઢૂંગા (મુસ્કુરાતા દેખ કર પઢને કી દુઆ : اَضْحَكَ اللّٰهُ سِنَّكَ યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ તુઝે સદા હંસતા રખે. (صحیح البخاری ج٤ ص٤٠٣ حدیث٣٢٩٤) ﴾36﴿ ખાને કી નિય્યતેં ઔર ﴾37﴿ સુન્નતેં બતાઊંગા ﴾38﴿ મૌકઅ મિલા તો ખાને સે કબ્લ ઔર ﴾39﴿ બા'દ કી દુઆએં પઢાઊંગા ﴾40﴿ ગિઝા કા ઉમ્દા હિસ્સા મસલન બોટી વગૈરા હિર્સ સે બચતે હુએ દૂસરોં કી ખાતિર ઈસાર કરૂંગા (તાજદારે મદીના صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને બખ્શિશ નિશાન હૈ, “જો શખ્સ ઉસ ચીઝ કો જિસ કી ખુદ ઉસે હાજત હો દૂસરે કો દે દે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસે બખ્શ દેતા હૈ.”) (اتحاف السادۃ المتقین ج٩ ص ٧٧٩) ﴾41﴿ ઉન કો ખિલાલ ઔર ﴾42﴿ તીન[3] ઉંગ્લિયોં સે ખાને કી મશ્ક કરને કે લિયે રબડ બેંડ કા તોહફા પેશ કરૂંગા ﴾43﴿ ખાને કે હર લુક્મે પર હો સકા તો ઈસ નિય્યત કે સાથ બુલન્દ આવાઝ સે یَا وَاجِدُ કહૂંગા કે દૂસરોં કો ભી યાદ આ જાએ.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઇસ હે. (ابو يعلى)

ખાને કા વુઝૂ મોહતાજી દૂર કરતા હૈ : હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰہ تعالٰی عَنْہُمَا સે રિવાયત હૈ કે સરકારે મદીના, સુલ્તાને બા કરીના, કરારે કલ્બો સીના, ફૈઝ ગન્જીના صَلَّى الله تعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ઇર્શાદે રહમત બુન્યાદ હૈ, “ખાને સે પહલે ઔર બા'દ મેં **વુઝૂ** કરના મોહતાજી કો દૂર કરતા હૈ ઔર યેહ મુરસલીન (عَلَيْهِمُ السَّلام) કી સુન્નતોં મેં સે હૈ.”

(المعجم الاوسط ج ٥ ص ٢٣١ حديث ٧١٦٦)

ખાને કા વુઝૂ ઘર મેં ભલાઈ બઢાતા હૈ : હઝરતે સય્યિદુના અનસ رَضِیَ اللّٰہ تعالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ** صَلَّى الله تعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, “જો યેહ પસન્દ કરે કે **અલ્લાહ** તઆલા ઉસ કે ઘર મેં ખૈર (યા'ની ભલાઈ) ઝિયાદા કરે તો જબ ખાના હાઝિર કિયા જાએ, વુઝૂ કરે ઔર જબ ઉઠાયા જાએ ઉસ વક્ત ભી વુઝૂ કરે.”

(ابنِ ماجه شريف ج ٤ ص ٩ حديث ٣٢٦٠)

ખાને કે વુઝૂ કી નેકિયાં : ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہ تعالٰی عَنْہَا સે રિવાયત હૈ કે સરકારે મદીના صَلَّى الله تعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઇર્શાદ ફરમાયા, “ખાને સે પહલે વુઝૂ કરના **એક નેકી** ઔર ખાને કે બા'દ કરના **દો નેકિયાં હૈં.**”

(جامع صغير ص ٥٧٤ حديث ٩٦٨٢)

www.dawateislami.net

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ખાને કે અવ્વલ આખિર હાથ વગૈરા ધોને મેં સુસ્તી નહીં કરની ચાહિયે. ખુદા કી કસમ ! "એક નેકી" કી અસ્લ હકીકત બરોઝે કિયામત હી પતા ચલેગી કે જબ કિસી કી સિર્ફ એક હી નેકી કમ પડ રહી હોગી ઔર વોહ અપને અઝીઝોં સે સિર્ફ એક નેકી કા સુવાલ કરેગા મગર દેને કે લિયે કોઈ તય્યાર ન હોગા.

શૈતાન સે હિફાઝત : સરકારે નામદાર, મદીને કે તાજદાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને બરકત નિશાન હૈ, "ખાને સે પહલે ઔર બા'દ વુઝૂ (યા'ની હાથ મુંહ ધોના) રિઝ્ક મેં કુશાદગી કરતા ઔર શૈતાન કો દૂર કરતા હૈ."

(کَنزُالعُمّال ج ۱۰ ص ۱۰۶ حدیث ۴۰۷۵۵)

બીમારિયોં સે હિફાઝત કે નુસ્ખે : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ખાને કે વુઝૂ સે મુરાદ નમાઝ વાલા વુઝૂ નહીં બલ્કે ઈસ મેં દોનોં હાથ ગિટ્ટોં તક ઔર મુંહ કા અગલા હિસ્સા ધોના ઔર કુલ્લી કરના હૈ. **મુફસ્સિરે** શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان ફરમાતે હૈં, "તૌરેત શરીફ મેં દો[2] બાર હાથ ધોને કુલ્લી કરને કા હુક્મ થા, ખાને સે પહલે ઔર ખાને કે બા'દ મગર યહૂદ ને સિર્ફ બા'દ વાલા બાકી રખા પહલે કા ઝિક્ર મિટા દિયા. ખાને સે પહલે હાથ ધોને કુલ્લી કરને કી તરગીબ ઈસ લિયે હૈ કે ઉમૂમન કામ કાજ કી વજહ સે હાથ મૈલે, દાંત મૈલે હો જાતે હૈં, ઔર ખાને સે હાથ મુંહ ચિકને હો જાતે હૈં લિહાઝા દોનોં[2] વક્ત

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરૂદ પઢો, કે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

સફાઈ કી જાએ. ખાના ખા કર કુલ્લી કરને વાલા શખ્સ اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ દાંતોં કે મૂઝી મરઝ પાએરિયા (PHYORRHEA) સે મહફૂઝ રહેગા, વુઝૂ મેં મિસ્વાક કા આદી દાંતોં ઔર મે'દે કે અમરાઝ સે બચા રહતા હૈ. **ખાના ખાને કે ફૌરન બા'દ પેશાબ કરને કી આદત ડાલો ઈસ સે ગુર્દા વ મસાને કે અમરાઝ સે હિફાઝત હોતી હૈ.** બહુત મુજર્રબ (યા'ની આઝમાયા હુવા) હૈ."

(મિરઆત શર્હે મિશ્કાત, જિ. 6, સ. 32)

ડ્રાઈવર કી પુર અસરાર મૌત : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !

યકીનન સુન્નત મેં અઝમત હૈ, જહાં સુન્નત પર અમલ કરને મેં સવાબ મિલતા હૈ વહીં ઈસ કે દુન્યવી ફવાઈદ ભી હોતે હૈં. ખાને સે પહલે દોનોં[2] હાથ પહોંચોં તક ધો લેના સુન્નત હૈ. મુંહ કા અગલા હિસ્સા ધોના ઔર કુલ્લી ભી કર લેના ચાહિયે. ચૂંકે હાથોં સે જુદા જુદા કામ કિયે જાતે હૈં ઔર વોહ મુખ્તલિફ ચીઝોં સે મસ હોતે હૈં લિહાઝા ઈન પર મૈલ કુચૈલ ઔર કઈ તરહ કે જરાસીમ લગ જાતે હૈં. ખાને સે પહલે હાથ ધો લેને સે ઈન કી સફાઈ હો જાતી ઔર ઈસ સુન્નત કી બરકત કે સબબ હમેં કઈ બીમારિયોં સે તહફ્ફુઝ હાસિલ હો જાતા હૈ ખાને સે પહલે ધોએ હુએ હાથ ન પોંછે જાએં કે તોલિયા વગૈરા કે જરાસીમ હાથોં મેં લગ સકતે હૈં. કહા જાતા હૈ, એક ટ્રક ડ્રાઈવર ને હોટલ મેં ખાના ખાયા ઔર ખાને કે ફૌરન બા'દ તડપ તડપ કર મર ગયા. દૂસરે કઈ લોગોં ને ભી ઉસ હોટલ મેં ખાના ખાયા મગર ઉન્હેં કુછ ભી ન હુવા. તહકીક શુરૂઅ હુઈ, કિસી

www.dawateislami.net

ને બતાયા કે ડ્રાઈવર ને ખાને સે કબ્લ હોટલ કે કરીબ ટ્રક કે ટાયર ચેક કિયે થે, ફિર હાથ ધોએ બિગૈર ઉસ ને ખાના ખાયા થા. ચુનાન્ચે ટ્રક કે ટાયરોં કો ચેક કિયા ગયા તો ઈન્કિશાફ હુવા કે પહિય્યે કે નીચે એક ઝહરીલા સાંપ કુચલા ગયા થા જિસ કા ઝહ્ર ટાયર પર ફૈલ ગયા ઔર વોહ ડ્રાઈવર કે હાથોં પર લગ ગયા, **હાથ ન ધોને કે સબબ ખાને કે સાથ વોહ ઝહ્ર પેટ મેં ચલા ગયા જો કે ડ્રાઈવર કી ફૌરી મૌત કા સબબ બના.**

અલ્લાહ કી રહમત સે સુન્નત મેં શરાફત હૈ
સરકાર કી સુન્નત મેં હમ સબ કી હિફાઝત હૈ

બાઝાર મેં ખાના : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઉમામા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ કે નબિય્યે કરીમ, રસૂલે અઝીમ, રઊફુર્રહીમ عَلَیْہِ اَفْضَلُ الصَّلٰوۃِ وَالتَّسْلِیْم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, "બાઝાર મેં ખાના બુરા હૈ."

(جامع صغیر ص ۱۸٤ حدیث ۳۰۷۳)

સદરુશ્શરીઅહ બદરુત્તરીકહ અલ્લામા મૌલાના મુફ્તી મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'ઝમી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی ફરમાતે હૈં, "રાસ્તે ઔર બાઝાર મેં ખાના મકરૂહ હૈ."

(બહારે શરીઅત, હિસ્સા : 11, સ. 19)

બાઝાર કી રોટી : હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ બુરહાનુદ્દીન ઈબ્રાહીમ ઝરનૂજી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی ફરમાતે હૈં, ઈમામે જલીલ હઝરતે સય્યિદુના મુહમ્મદ બિન ફઝ્લ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને દૌરાને તા'લીમ કભી ભી બાઝાર સે ખાના નહીં ખાયા ઉન કે વાલિદ સાહિબ હર

www.dawateislami.net

જુમુઆ કો અપને ગાઉં સે ઉન કે લિયે ખાના લે આતે થે. એક મરતબા જબ વોહ ખાના દેને આએ તો ઉન કે કમરે મેં **બાઝાર કી રોટી** રખી દેખ કર સખ્ત નારાઝ હુએ ઔર અપને બેટે સે બાત તક નહીં કી. સાહિબ ઝાદે ને મા'ઝિરત કરતે હુએ અર્ઝ કી, અબ્બાજાન ! યેહ રોટી બાઝાર સે મૈં નહીં લાયા મેરા રફીક મેરી રિઝા મન્દી કે બિગૈર ખરીદ કર લાયા થા. વાલિદ સાહિબ ને યેહ સુન કર ડાંટતે હુએ ફરમાયા, અગર તુમ્હારે અન્દર તક્વા હોતા તો તુમ્હારે દોસ્ત કો કભી ભી યેહ જુરઅત ન હોતી.

(تَعلِیمُ الْمُتَعلِّم طَرِیقُ التَّعَلُّم ص٦٧ بابُ المدینه)

બાઝારી ખાના બે બરકત હોતા હૈ : **પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો !** દેખા આપ ને ! હમારે બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَہُمُ اللہُ الْمُبِین તક્વે કા કિસ કદર ખયાલ રખતે થે ઔર અપની ઔલાદ કી કૈસી ઝબર દસ્ત તરબિયત ફરમાતે થે કે હોટલ કી ઔર બાઝારી ગિઝાએં ઉન્હેં નહીં ખાને દેતે થે. હઝરતે ઇમામ ઝરનૂજી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْقَوِی ફરમાતે હૈં, "અગર મુમ્કિન હો તો ગૈર મુફીદ ઔર બાઝારી ખાને સે પરહેઝ કરના ચાહિયે ક્યૂંકે બાઝારી ખાના ઇન્સાન કો ખિયાનત વ ગન્દગી કે કરીબ ઔર ઝિક્રે ખુદા વન્દી عَزَّوَجَلَّ સે દૂર કર દેતા હૈ. ઇસ કી વજહ યેહ હૈ કે બાઝાર કે ખાનોં પર ગુરબા ઔર ફુકરા કી નઝરેં ભી પડતી હૈં ઔર વોહ અપની ગુરબત વ ઇફલાસ કી બિના પર જબ ઉસ ખાને કો

www.dawateislami.net

નહીં ખરીદ સકતે તો દિલ બરદાશ્તા હો જાતે હૈં ઔર યૂં ઉસ ખાને સે બરકત ઉઠ જાતી હૈ.” (ઐઝન, સ. 88)

હોટલ મેં ખાના કૈસા ? : બાઝારોં મેં ઠેલોં ઔર બસ્તોં વગૈરા પર તરહ તરહ કી **ચટપટી** ગિઝાઓં કે ચટખારે લેને વાલે ઈસ સે દર્સે ઈબ્રત હાસિલ કરેં. જબ બાઝાર મેં ખાના બુરા હૈ તો ફિલ્મી ગીતોં કી ધુનોં મેં હોટલોં કે અન્દર વક્ત બે વક્ત ખાના, ચાય કી ચુસ્કિયાં લેના ઔર ઠન્ડે મશ્રૂબાત પીના કિસ કદર મા’યૂબ હોગા ! અગર ગાને ન ભી બજ રહે હોં તબ ભી હોટલોં કા માહોલ અક્સર ગફલતોં ભરા હોતા હૈ, ઈન મેં જા કર બૈઠના શુરફા ઔર બા શરઅ હઝરાત કે શાયાને શાન નહીં. લિહાઝા ઝરૂરત હો તબ ભી ખરીદ કર કિસી મહફૂઝ જગહ પર ખાને પીને હી મેં ભલાઈ હૈ. હાં જો મજબૂર હૈ વોહ મા’ઝૂર હૈ. મગર જબ હોટલ મેં ફિલ્મેં ડિરામે યા ગાને બાજે કા સિલ્સિલા હો તો વહાં ન જાએ કે જાન બૂઝ કર મૂસીકી કી આવાઝ સુનના ગુનાહ હૈ. ચુનાન્ચે

મૂસીકી કી આવાઝ સે બચના વાજિબ હૈ : હઝરતે સય્યિદુના અલ્લામા શામી رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં, “(લચકે તોડે કે સાથ) નાચના, મઝાક ઉડાના, તાલી બજાના, સિતાર કે તાર બજાના, બરબત, સારંગી, રબાબ, બાંસરી, કાનૂન (એક સાઝ કા નામ), ઝાંઝન, બિગલ બજાના મકરૂહે તહરીમી (યા’ની કરીબ બ હરામ) હૈ ક્યૂંકે યેહ સબ કુફ્ફાર કે શિઆર હૈં, નીઝ બાંસરી ઔર (મૂસીકી

www.dawateislami.net

કે) દીગર સાઝોં કા સુનના ભી હરામ હૈ અગર અચાનક સુન લિયા તો મા'ઝૂર હૈ ઔર ઇસ પર વાજિબ હૈ કે ન સુનને કી પૂરી કોશિશ કરે." (رَدُّالْمُحتَار ج۹ص٥٦٦)

કાનોં મેં ઉંગ્લિયાં ડાલના : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ખુશ નસીબ હૈં વોહ મુસલ્માન જો કલામે રબ્બે કાએનાત عَزَّوَجَلَّ, ના'તે શાહે મૌજૂદાત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ઔર સુન્નતોં ભરે બયાનાત તો સુનતે હૈં મગર ફિલ્મી ગાનોં ઔર મૂસીકી કી આવાઝ આને પર બ સબબે ખૌફે ખુદા વન્દી ન સુનને કી પૂરી કોશિશ કરતે હુએ કાનોં મેં ઉંગ્લિયાં દાખિલ કર કે વહાં સે ફૌરન દૂર હટ જાતે હૈં. ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના નાફેઅ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہ ફરમાતે હૈં, મૈં બચપન મેં હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને ઉમર رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْھُمَا કે સાથ કહીં જા રહા થા કે રાસ્તે મેં મિઝમાર (યા'ની બાજા) બજાને કી આવાઝ આને લગી, ઇબ્ને ઉમર رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْھُمَا ને **અપને કાનોં મેં ઉંગ્લિયાં ડાલ દીં** ઔર રાસ્તે સે દૂસરી તરફ હટ ગએ ઔર દૂર જાને કે બા'દ પૂછા, **નાફેઅ !** આવાઝ આ રહી હૈ ? મૈં ને અર્ઝ કી, અબ નહીં આ રહી. તો કાનોં સે ઉંગ્લિયાં નિકાલીં ઔર ઇર્શાદ ફરમાયા, "એક બાર મૈં સરકારે મદીનએ મુનવ્વરહ, સરદારે મક્કએ મુકર્રમા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે સાથ કહીં જા રહા થા, સરકાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઇસી તરહ કિયા જો મૈં ને કિયા."

(ابوداؤد ج٤ص ٣٠٧الحدیث ٤٩٢٤)

www.dawateislami.net

મૂસીકી કી આવાઝ આતી હો તો હટ જાઈયે : મા'લૂમ હુવા કે જૂં હી મૂસીકી કી આવાઝ આએ ફૌરન કાનોં મેં ઉંગ્લિયાં દાખિલ કર કે વહાં સે દૂર હટ જાએ ક્યૂંકે અગર ઉંગ્લિયાં તો કાનોં મેં ડાલ દીં મગર વહીં ખડે યા બૈઠે રહે યા મા'મૂલી સા પરે હટ ગએ તો મૂસીકી કી આવાઝ સે બચ નહીં સકેંગે. ઉંગ્લિયાં કાનોં મેં ડાલ કર ન સહી મગર કિસી તરહ ભી મૂસીકી કી આવાઝ સે બચને કી ભરપૂર કોશિશ કરના વાજિબ હૈ. આહ ! આહ ! આહ ! અબ તો સય્યારોં, તય્યારોં, મકાનોં, દુકાનોં, ગલિયોં બાઝારોં મેં જિસ તરફ ભી ચલે જાઈયે મૂસીકી કી ધુનેં ઔર ગાનોં કી આવાઝેં સુનાઈ દેતી હૈં ઔર જો આશિકે રસૂલ કાનોં મેં ઉંગ્લિયાં ડાલ કર દૂર હટ જાએ, ઉસ કા મઝાક ઉડે.

વોહ દૌર આયા કે દીવાનએ નબી કે લિયે
હર એક હાથ મેં પથ્થર દિખાઈ દેતા હૈ

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ કે સાથ વાબસ્તગી સે ઝિન્દગી મેં વોહ વોહ હૈરત અંગેઝ તબ્દીલિયાં આતી હૈં કે કઈ બાર ઈસ્લામી ભાઈયોં કો કહતે સુના ગયા હૈ કે કાશ ! હમેં બહુત પહલે દા'વતે ઈસ્લામી કા **મદની માહોલ** મુયસ્સર આ ગયા હોતા ! દા'વતે ઈસ્લામી કે **મદની માહોલ** કી બરકતોં સે માલામાલ એક **મદની બહાર** મુલાહઝા ફરમાઈયે ચુનાન્ચે

www.dawateislami.net

ઘર દર્સ કી બરકત કી હિકાયત : અકોલા (મહારાષ્ટ્ર, અલ હિન્દ) કે એક ઈસ્લામી ભાઈ ને કુછ ઈસ તરહ કા બયાન દિયા કે બદ મઝહબોં કે સાથ તઅલ્લુકાત કે બાઈસ હમારા ઘરાના બદ અમલી કે સાથ સાથ બદ અકીદગી કી તરફ ભી ગામઝન થા, એક દિન હમ સબ ઘર વાલે મિલ કર T.V. દેખને મેં મશ્ગૂલ થે કે મેરા સત્તરહ સાલહ છોટા ભાઈ જો કે **દા'વતે ઈસ્લામી** કે સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં આને જાને લગા થા, વોહ T.V. કી તરફ પીઠ કિયે ઉલ્ટા ચલતા હુવા કમરે મેં દાખિલ હુવા ઔર અપની કોઈ ચીઝ અલમારી સે નિકાલ કર ઈસી અન્દાઝ પર વાપસ પલ્ટા. ઉસ કી યેહ અજીબો ગરીબ હરકત દેખ કર મૈં ગુસ્સે મેં ચીખા, "ક્યા તેરા દિમાગ ખરાબ હો ગયા હૈ જો આજ યેહ અજીબ બચકાના હરકત કર રહા હૈ !" વોહ જવાબી કારવાઈ કિયે બિગૈર દૂસરે કમરે મેં ચલા ગયા. વાલિદા સાહિબા ને ખુલાસા કિયા, કે ઈસ ને મુઝે બતાયા થા કે મૈં ને કસમ ખાઈ હૈ કે આયિન્દા T.V. કી તરફ દેખૂંગા ભી નહીં ! મૈં ને ગુસ્સે કી વજહ સે છોટે ભાઈ સે બાતચીત બન્દ કર દી. ઉસ ને ઘર મેં સબ કો ઈકઠ્ઠા કર કે **ફૈઝાને સુન્નત** કા દર્સ જારી કર દિયા. મૈં ઉસ મેં નહીં બૈઠતા થા, એક દિન મૈં કરીબ હો કર બૈઠ ગયા કે સુનૂં તો સહી યેહ દર્સ મેં ક્યા બતાતા હૈ, સુના તો બહુત અચ્છા લગા, લિહાઝા મૈં રોઝાના **ઘર દર્સ** મેં શરીક હોને લગા. રફતા રફતા મેરે દિલ કી સિયાહી દૂર હોને લગી, હત્તા કે દા'વતે ઈસ્લામી કે **હફતાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ** મેં હાઝિરી દેને લગા. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ અક્લ

www.dawateislami.net

ઠિકાને આઈ, બદ મઝહબોં કી સોહબત સે જાન છુડાઈ ઔર ચેહરે પર દાઢી સજાઈ નીઝ બદ અકીદા મુકર્રિર કી ગુમરાહ કુન **કેસિટેં** જો કે શૌક સે સુના કરતા થા અબ ઈસ કી જગહ **મકતબતુલ મદીના** કી તરફ સે જારી હોને વાલે સુન્નતોં ભરે બયાનાત કી **કેસિટેં** સુનને લગા. હમારે ચારોં કમરોં મેં T.V. રખે હુએ થે اَلْحَمْدُلِلّٰه عَزَّوَجَلَّ બાહમી મશ્વરે સે ચારોં T.V. ઘર સે નિકાલ દિયે હૈં.

બુરી સોહબતોં સે કનારા કશી કર ઔર અચ્છોં કે પાસ આ કે પા મદની માહોલ
તુમ્હેં લુત્ફ આ જાએગા ઝિન્દગી કા કરીબ આ કે દેખો ઝરા મદની માહોલ

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

ઈમાન કી હિફાઝત કા ઝરીઆ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !

દેખા આપ ને ! اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **ઘર દર્સ** મેં અહલે ખાના કે ઈમાન કે તહફ્ફુઝ ઔર ઈસ્લાહે આ'માલ કે અસ્બાબ મૌજૂદ હૈં. ઈસી તરહ ઈસ્લામી ભાઈયોં ઔર ઈસ્લામી બહનોં કી અખ્લાકી તરબિયત કે લિયે **ફિક્રે મદીના** કે ઝરીએ રોઝાના **મદની ઈન્આમાત** કા કાર્ડ પુર કરને કી ભી તરકીબ હૈ ઔર ઈસ કાર્ડ મેં દર્જ શુદા ગ્યારહવેં મદની ઈન્આમ કે મુતાબિક હર એક કો રોઝાના **ફૈઝાને સુન્નત** સે દો² **દર્સ** દેને યા સુનને કી તરગીબ ભી મૌજૂદ હૈ. ઈન દો² દર્સોં મેં એક “ઘર દર્સ” ભી હૈ. આપ સબ કી ખિદમત મેં ઘર દર્સ જારી કરને કી **મદની ઈલ્તિજા** હૈ.

www.dawateislami.net

અમલ કા હો જઝ્બા અતા યા ઈલાહી ગુનાહોં સે મુઝ કો બચા યા ઈલાહી

સઆદત મિલે દર્સે ફૈઝાને સુન્નત કી રોઝાના દો[2] મરતબા યા ઈલાહી

اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صلَّی اللہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

કબ્ર કી રોશની : દર્સોં બયાન કે સવાબ કા ભી ક્યા કહના ! હઝરતે અલ્લામા જલાલુદ્દીન સુયૂતીઅશ્શાફેઈ عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی "શર્હુસ્સુદૂર" મેં નક્લ કરતે હૈં, **અલ્લાહ** તબારક વ તઆલા ને હઝરતે સય્યિદુના મૂસા કલીમુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કી તરફ વહ્ય ફરમાઈ, **"ભલાઈ કી બાતેં ખુદ ભી સીખો ઔર દૂસરોં કો ભી સિખાઓ, મૈં ભલાઈ સીખને ઔર સિખાને વાલોં કી કબ્રોં કો રોશન ફરમાઊંગા તાકે ઉન કો કિસી કિસ્મ કી વહ્શત ન હો."**

(حلیۃ الاولیاء ج٦ص ٥ حدیث ٧٦٢٢)

કબ્રેં જગમગા રહી હોંગી : ઈસ રિવાયત સે નેકી કી બાત સીખને સિખાને કા અજરો સવાબ મા'લૂમ હુવા. સુન્નતોં ભરા બયાન કરને યા દર્સ દેને ઔર સુનને વાલોં કે તો વારે હી ન્યારે હો જાએંગે, اِنْ شَآءَاللہ عَزَّوَجَلَّ ઉન કી કબ્રેં અન્દર સે જગમગ જગમગ કર રહી હોંગી ઔર ઉન્હેં કિસી કિસ્મ કા ખૌફ મહસૂસ નહીં હોગા. **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કરતે હુએ નેકી કી દા'વતે દેને વાલોં, **મદની કાફિલે** મેં સફર ઔર ફિક્રે મદીના કર કે **મદની ઈન્આમાત** કા કાર્ડ રોઝાના પુર કરને કી તરગીબ દિલાને વાલોં ઔર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ કી દા'વત પેશ કરને વાલોં નીઝ **મુબલ્લિગીન** કી નેકી

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક બાર દુરૂદ પઢતા હૈ **અલ્લાહ** ઉસ કે લિયે એક કિરાત અજ્ર લિખતા હૈ ઔર કિરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (عبدالرزاق)

કી દા'વત કો સુનને વાલોં કી કુબૂર ભી اِنْ شَآءَاللهعَزَّوَجَلَّ **હુઝૂર મુફીઝુન્નૂર** صَلَّى اللّٰه تَعَالٰی عَلَیْهِ و اٰلِهٖ وَسَلَّم કે નૂર કે સદકે નૂરુન અલા નૂર હોંગી.

કબ્ર મેં લહરાએંગે તા હશ્ર ચશ્મે નૂર કે
જલ્વા ફરમા હોગી જબ તલ્અત રસૂલુલ્લાહ કી

(હદાઈકે બખ્શિશ)

ઘર વાલોં કી ઈસ્લાહ ઝરૂરી હૈ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !

અપની ઔર અપને અહલે ખાના કી ઈસ્લાહ હમ પર ઝરૂરી હૈ ચુનાન્ચે પારહ 28 સૂરતુત્તહ્રીમ કી આયત નમ્બર 6 મેં ઈર્શાદે ખુદા વન્દી عَزَّوَجَلَّ હૈ,

یٰۤاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا قُوْۤا اَنْفُسَكُمْ وَ اَهْلِیْكُمْ نَارًا وَّ قُوْدُهَا النَّاسُ وَ الْحِجَارَةُ

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : એ ઈમાન વાલો ! અપની જાનોં ઔર અપને ઘર વાલોં કો ઉસ આગ સે બચાઓ જિસ કે ઈંધન આદમી ઔર પથ્થર હૈં.

اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ "ઘર દર્સ" કે ઝરીએ ભી ઈસ આયતે કરીમા મેં દિયે ગએ હુક્મ પર અમલ મુમ્કિન હો જાએગા. નીઝ ઈસ ઝિમ્ન મેં **મકતબતુલ મદીના** સે જારી કર્દા સુન્નતોં ભરે રસાઈલ પઢના પઢાના ઔર સુન્નતોં ભરે બયાનાત ઔર મદની મુઝાકરે કી **કેસિટેં** ઘર મેં ચલાના ભી મુફીદ હૈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ સુન્નતોં ભરે રસાઈલ વ કેસિટોં કે ઝરીએ ભી કઈ લોગોં કી ઈસ્લાહ કે વાકિઆત મિલતે હૈં, ચુનાન્ચે

www.dawateislami.net

મકતબતુલ મદીના કે રિસાલે કી બહાર : એક ઈસ્લામી ભાઈ કા બયાન હૈ કે સ્કૂલ મેં બુરે માહોલ કે સબબ ફિલ્મોં કા જુનૂન કી હદ તક શૌકીન હો ગયા થા, સિર્ફ ફિલ્મેં દેખને દૂસરે શહ્રોં તક પહોંચ જાતા. ફિલ્મોં કે SEX APEAL મનાઝિર કી નુહૂસત કે બાઈસ مَعَاذَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ બે પર્દા લડકિયોં કા કૉલેજ તક પીછા કરના ઔર રોઝાના દાઢી મુંડાના મેરી આદત થી. નુહૂસત બાલાએ નુહૂસત યેહ કે મુઝ પર **થિયેટર** મેં, સરકસ ઔર મૌત કે કૂંએં કે અન્દર કામ કરને કા ભૂત સુવાર હો ગયા. ઘર વાલે ઈન્તિહાઈ પરેશાન થે. એક દિન વાલિદ સાહિબ ને **દા'વતે ઈસ્લામી** કે ઝિમ્માદારાન સે બાત કર કે અલાકે કે આશિકાને રસૂલ કે હમરાહ **મદની કાફિલે** મેં સફર પર ભેજ દિયા. આખિરી દિન અમીરે કાફિલા ને મુઝે **કાલે બિચ્છૂ** (મત્બૂઆ મકતબતુલ મદીના) નામી રિસાલા પઢને કો દિયા, મૈં ને પઢા તો કાંપ ઉઠા. ફૌરન ગુનાહોં સે તૌબા કી ઔર ચેહરે પર એક મુઠ્ઠી દાઢી સજાને કી નિય્યત કર લી. વાપસી પર દા'વતે ઈસ્લામી કે હોને વાલે હફ્તાવાર **સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ** મેં શિર્કત કી ઔર **મકતબતુલ મદીના** કી જાનિબ સે જારી હોને વાલે બયાન કી કેસિટ જિસ કા નામ **"ઢલ જાએગી યેહ જવાની"** થા ખરીદી ઔર જબ ઘર આ કર બયાન સુના તો ઉસ ને મેરે દિલ કી દુન્યા હી બદલ કર રખ દી ! اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મૈં પાબન્દી સે નમાઝેં પઢને લગા ઔર દા'વતે ઈસ્લામી કા મદની કામ શુરૂઅ કર દિયા.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ પઢ કર અપની મજાલિસ કો આરાસ્તા કરો કે તુમ્હારા દુરૂદ પઢના બરોઝે કિયામત તુમ્હારે લિયે નૂર હોગા. (فردوس الاخبار)

اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઈસ વક્ત (યેહ બયાન દેતે વક્ત) મૈં અપને શહ્ર મેં **મદની કાફિલા ઝિમ્માદાર** કી હૈસિય્યત સે **દા'વતે ઈસ્લામી** કા મદની કામ કર રહા હૂં.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی محمَّد

મિલ કર ખાને મેં બરકત હૈ : ખલીફએ સાની, અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ રિવાયત કરતે હૈં કે સરકારે મદીનએ મુનવ્વરહ, સરદારે મક્કએ મુકર્રમા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને બરકત નિશાન હૈ, કે ઈકટ્ઠે હો કર ખાઓ અલગ અલગ ન ખાઓ કે બરકત જમાઅત કે સાથ હૈ. (ابنِ مَاجه شریف ج ٤ ص ٢١ حدیث ٣٢٨٧)

સેર હોને કા નુસ્ખા : હઝરતે સય્યિદુના વહ્શી બિન હર્બ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ અપને દાદાજાન رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત કરતે હૈં કે સહાબએ કિરામ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھُم ને બારગાહે રિસાલત મેં અર્ઝ કી, "યા રસૂલલ્લાહ ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم હમ ખાના તો ખાતે હૈં મગર **સેર** નહીં હોતે ?" સરકારે દો[2] આલમ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, "તુમ અલગ અલગ ખાતે હોંગે ?" અર્ઝ કી, "જી હાં," ફરમાયા, "મિલ બૈઠ કર ખાના ખાયા કરો ઔર **બિસ્મિલ્લાહ** પઢ લિયા કરો તુમ્હારે લિયે ખાને મેં બરકત દી જાએગી."

(ابوداوٗد شریف ج٣ص ٤٨٦ حدیث ٣٧٦٤)

મિલ કર ખાને કી ફઝીલત : એક હી દસ્તર ખ્વાન પર મિલ કર ખાને વાલોં કો મુબારક હો કે હઝરતે સય્યિદુના અનસ બિન

www.dawateislami.net

માલિક رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ સે રિવાયત હૈ કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કો યેહ બાત સબ સે ઝિયાદા પસન્દ હૈ કે વોહ બન્દએ મોમિન કો બીવી બચ્ચોં કે સાથ દસ્તર ખ્વાન પર બૈઠ કર ખાતા દેખે. ક્યૂંકે જબ સબ દસ્તર ખ્વાન પર જમ્અ હોતે હૈં તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉન કો **રહમત** કી નિગાહ સે દેખતા હૈ ઔર જુદા હોને સે પહલે પહલે ઉન સબ કો **બખ્શ** દેતા હૈ. (تنبیہ الغافلین ص ۳۴۳)

મિલ કર ખાને મેં મે'દે કા ઈલાજ : પેથૉલોજી કે એક પ્રોફેસર ને ઈન્કિશાફ કિયા હૈ જબ મિલ કર ખાના ખાયા જાતા હૈ તો સબ ખાને વાલોં કે જરાસીમ ખાને મેં મિલ જાતે હૈં ઔર વોહ દૂસરે અમરાઝ કે જરાસીમ કો માર ડાલતે હૈં નીઝ બા'ઝ અવકાત ખાને મેં **શિફા** કે જરાસીમ શામિલ હો જાતે હૈં જો **મે'દે કે અમરાઝ** કે લિયે મુફીદ હોતે હૈં.

એક કા ખાના દો[2] કો કાફી હે : હઝરતે સય્યિદુના જાબિર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ ફરમાતે હૈં કે નબિય્યે કરીમ, રઊફુર્રહીમ عَلَیۡہِ اَفۡضَلُ الصَّلٰوۃِ وَالتَّسۡلِیۡم કો ફરમાતે સુના, "એક કા ખાના દો[2] કો કાફી હૈ ઔર દો[2] કા ખાના ચાર[4] કો ઔર ચાર[4] કા ખાના આઠ[8] કો કિફાયત કરતા હૈ." (صحیح مسلم ص ۱۱۴۰ حدیث ۲۰۵۹)

મીઠે મીઠે આકા મદીને વાલે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને કિફાયત નિશાન હૈ, દો[2] કા ખાના તીન[3] કો ઔર તીન[3] કા ખાના ચાર[4] કો કાફી હૈ. (بخاری شریف ج ۶ ص ۳۴۶ حدیث ۵۳۹۲)

કનાઅત કી તા'લીમ : મુફસ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیۡہِ رَحۡمَۃُ الۡمَنَّان ઈસ હદીસે મુબારક કે તહ્ત

www.dawateislami.net

ફરમાતે હૈં, "અગર ખાના થોડા હો ઔર ખાને વાલે ઝિયાદા, તો ઉન્હેં ચાહિયે કે દો[2] આદમિયોં કે ખાને પર તીન[3] આદમી ઔર તીન[3] કે ખાને પર ચાર[4] આદમી ગુઝારા કર લેં અગર્ચે પેટ તો ન ભરેગા મગર ઇતના ખા લેને સે ઝો'ફ (યા'ની કમઝોરી) ભી ન હોગા, ઇબાદાત બખૂબી અદા હો સકેંગી. ઇસ ફરમાને આલીશાન મેં **કનાઅત** વ મુરવ્વત કી આ'લા તા'લીમ હૈ."

(મિરઆત, જિ. 6, સ. 16)

તનખ્વાહ કમ કરવા દી : **ખલીફતુર્રસૂલ** હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અક્બર رَضِىَ اللّٰه تَعَالٰى عَنْهُ કે દૌરે ખિલાફત કા વાકિઆ હૈ, એક બાર હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદ્દીક رَضِىَ اللّٰه تَعَالٰى عَنْهُ કી અહલિયએ મોહતરમા رَضِىَ اللّٰه تَعَالٰى عَنْهَا કો હલ્વા ખાને કી ખ્વાહિશ હુઈ તો આપ رَضِىَ اللّٰه تَعَالٰى عَنْهُ ને ઇર્શાદ ફરમાયા : "હમારે પાસ ઇતની રકમ નહીં કે હમ હલ્વા ખરીદ સકેં." અર્ઝ કી : "મૈં અપને ઘરેલૂ અખરાજાત મેં સે ચન્દ દિનોં મેં થોડે થોડે પૈસે બચા કર કુછ રકમ જમ્અ કર લૂંગી ઉસી સે હલ્વા ખરીદ લેંગે." ફરમાયા : "ઐસા કર લેના." ચુનાન્ચે આપ رَضِىَ اللّٰه تَعَالٰى عَنْهُ કી ઝૌજએ મોહતરમા رَضِىَ اللّٰه تَعَالٰى عَنْهَا ને રકમ જમ્અ કરના શુરૂઅ કી. ચન્દ દિનોં મેં થોડી સી રકમ જમ્અ હો ગઈ. જબ ઉન્હોં ને આપ رَضِىَ اللّٰه تَعَالٰى عَنْهُ કો બતાયા તાકે આપ હલ્વા ખરીદ લેં તો આપ رَضِىَ اللّٰه تَعَالٰى عَنْهُ ને વોહ રકમ લી ઔર બૈતુલ માલ મેં લૌટા દી ઔર ફરમાયા કે યેહ હમારે અખરાજાત સે ઝાઇદ હૈ. ઇસ કે બા'દ આપ رَضِىَ اللّٰه تَعَالٰى عَنْهُ ને આયિન્દા કે લિયે બૈતુલ માલ સે મિલને વાલે વઝીફે મેં ઉતની રકમ કમ કરવા દી. (الكامل فى التاريخ ج٢ ص٢٧١)

www.dawateislami.net

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ હિકાયત કો સુન કર ફકત ના'રએ દાદો તહસીન બુલન્દ કર કે દિલ કો ખુશ કર લેને કે બજાએ હમેં ભી તક્વા ઔર કનાઅત કા દર્સ હાસિલ કરના ચાહિયે. બિલ ખુસૂસ અરબાબે ઈક્તિદાર વ હુકૂમતી અફસરાન નીઝ અઈમ્મએ મસાજિદ, દીની મદારિસ કે મુદર્રિસીન ઔર મુખ્તલિફ ઈસ્લામી શો'બા જાત સે વાબસ્તા ઈસ્લામી ભાઈયોં કે લિયે ઈસ હિકાયત મેં કનાઅત વ ખુદારી અપનાને, હિર્સ વ તમઅ સે ખુદ કો બચાને ઔર અપની આખિરત કો બેહતર બનાને કે લિયે ખૂબ ખૂબ ખૂબ સામાને ઈબ્રત હૈ. કાશ ! હમ સબ મહ્ઝ નફસ કી તહરીક પર તનખ્વાહ કી કમી બેશી યા'ની "ઉસ કી તનખ્વાહ તો ઈતની ઝિયાદા ઔર મેરી ઈતની કમ" કહ કહ કર ઈસ તરહ કે મુઆમલાત મેં ઉલઝને કે બજાએ કલીલ આમદની પર કનાઅત કરતે હુએ નેકિયોં મેં કસરત કે તમન્નાઈ બન જાએં. **સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર** رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنۡہُ કી પરહેઝ ગારી ઔર દૌલતે દુન્યવી સે બે રગ્બતી કે **મુતઅલ્લિક** એક ઔર હિકાયત સમાઅત ફરમાઈયે ચુનાન્ચે

વક્ફ કી ચીઝોં કે બારે મેં એહતિયાત : ઈમામે આલી મકામ, ઈમામે અર્શ મકામ, ઈમામુલ હુમામ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામે હસન **મુજતબા** رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنۡہُ ફરમાતે હૈં, **ખલીફતુર્રસૂલ** હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنۡہُ ને અપની વફાત કે વક્ત **ઉમ્મુલ મુઅમિનીન** હઝરતે સય્યિદતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنۡہَا સે

www.dawateislami.net

ફરમાયા, દેખો ! યેહ **ઊંટની** જિસ કા હમ દૂધ પીતે હૈં ઔર યેહ **બડા પિયાલા** જિસ મેં ખાતે પીતે હૈં ઔર યેહ ચાદર જો મૈં ઓઢે હુએ હૂં યેહ સબ બૈતુલ માલ સે લિયા ગયા હૈ. હમ ઈન સે ઉસી વક્ત તક નફ્અ અન્દોઝ હો સકતે થે જબ તક મૈં મુસલ્માનોં કે ઉમૂરે ખિલાફત અન્જામ દેતા થા. જિસ વક્ત મૈં વફાત પા જાઊં તો યેહ તમામ સામાન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કો દે દેના. ચુનાન્ચે જબ હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કા ઈન્તિકાલ હો ગયા તો **ઉમ્મુલ મુઅમિનીન** હઝરતે સય્યિદતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهَا ને યેહ તમામ ચીઝેં હસ્બે વસિય્યત વાપસ કર દીં. હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ને ચીઝેં (વાપસ પા કર) ફરમાયા કે **અલ્લાહ** તઆલા ઉન પર રહ્મ ફરમાએ કે ઉન્હોં ને તો અપને બા'દ મેં આને વાલોં કો થકા દિયા હૈ. (تاريخ الْخُلفاء ص ٦٠)

ખાને વાલે કી મગ્ફિરત કી એક સૂરત : જો ભી સાહિબે શાન કામ શુરૂઅ કિયા જાએ ઉસ સે કબ્લ **બિસ્મિલ્લાહ શરીફ** ઝરૂર પઢની ચાહિયે કે સુન્નત હૈ. ઈસી તરહ ખાને યા પીને સે કબ્લ ભી **બિસ્મિલ્લાહ** પઢના સુન્નત હૈ ઔર ઈસ કી બડી બરકતેં હૈં. ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના અનસ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કે મક્કી મદની સરકાર, દો[2] આલમ કે માલિકો મુખ્તાર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, “આદમી કે સામને ખાના રખા જાતા હૈ ઔર ઉઠાને સે પહલે હી ઉસ કી મગ્ફિરત હો જાતી હૈ, ઈસ કી સૂરત યેહ હૈ કે જબ રખા જાએ **બિસ્મિલ્લાહ** કહે ઔર જબ ઉઠાયા જાને લગે, اَلْحَمْدُ لِلّٰه કહે.” (الجامع الصغير ص ١٢٢ حديث ١٩٧٤)

www.dawateislami.net

ટેબલ કુર્સી પર ખાના સુન્નત નહીં : સહીહ બુખારી મેં હઝરતે સય્યિદુના અનસ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ સે રિવાયત હૈ, નબિય્યે આખિરુઝ્ઝમાન, રહમતે આલમિયાન, દો[2] આલમ કે સુલ્તાન, સરવરે ઝીશાન صَلَّی اللّٰه تَعَالٰی عَلَیْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ખ્વાન (યા'ની મેઝ) પર ખાના ખાયા ન હી છોટી છોટી પિયાલિયોં મેં ખાયા ઔર ન આપ صَلَّی اللّٰه تَعَالٰی عَلَیْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કે લિયે પતલી ચપાતિયાં પકાઈ ગઈ. હઝરતે સય્યિદુના કતાદા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ સે જબ પૂછા ગયા, વોહ હઝરાત કિસ ચીઝ પર ખાતે થે ? ફરમાયા, દસ્તર ખ્વાન પર.

(صحیح البخاری ج۳ص ۵۳۲ حدیث۵٤۱۰)

સદરુશ્શરીઅહ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه **ફરમાતે હૈં : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !** ટેબલ કુર્સી પર ખાના અગર્ચે ગુનાહ નહીં મગર સુન્નત ભી નહીં. **સદરુશ્શરીઅહ, બદરુત્તરીકહ** અલ્લામા મૌલાના મુફ્તી મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'ઝમી عَلَیْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِی બહારે શરીઅત હિસ્સા : 16 મેં ફરમાતે હૈં, "ખ્વાન, તિપાઈ (યા મેઝ) કી તરહ ઊંચી ચીઝ હોતી હૈ જિસ પર ઉમરા કે યહાં ખાના ચુના જાતા હૈ. તાકે ખાતે વક્ત ઝુકના ન પડે ઉસ પર ખાના ખાના **મુતકબ્બિરીન** કા તરીકા થા જિસ તરહ બા'ઝ લોગ ઈસ ઝમાને મેં મેઝ યા'ની (ટેબલ) પર ખાતે હૈં, છોટી છોટી પિયાલિયોં મેં ખાના ઉમરા કા તરીકા હૈ ઉન કે યહાં મુખ્તલિફ કિસ્મ કે ખાને છોટે છોટે બરતનોં મેં રખે જાતે હૈં."

(બહારે શરીઅત, હિસ્સા : 16, સ. 12)

www.dawateislami.net

કૌન સા દસ્તર ખ્વાન સુન્નત હૈ ? : મુફસ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْمَنَّان ફરમાતે હૈં, "સુન્નત યેહ હૈ કે ખાને કે આગે કદરે ઝુક કર બૈઠે. **દસ્તર ખ્વાન કપડે કા, ચમડે કા ઔર ખજૂર કે પત્તોં કા હોતા થા** ઇન તીન કિસ્મ કે દસ્તર ખ્વાનોં પર ખાના હુઝૂર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ખાયા હૈ, દસ્તર ખ્વાન ભી નીચે ઝમીન પર બિછતા થા ઔર ખુદ સરકાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ભી ઝમીન પર તશરીફ ફરમા હોતે થે." (મિરઆત, જિ. 6, સ. 13) **પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો !** ટેબલ કુર્સી પર ખાના અગર્ચે ગુનાહ નહીં મગર ઝમીન પર દસ્તર ખ્વાન બિછા કર ખાના સુન્નત હૈ ઔર સુન્નત હી મેં અઝમત હૈ. અફસોસ ! આજકલ યેહ સુન્નત મુસલ્માનોં ને કાફી હદ તક તર્ક કર રખી હૈ, મઝહબી ઘરાનોં મેં ભી અબ **ટેબલ કુર્સી** પર ખાને કા રવાજ હો ગયા હૈ. શાદિયોં મેં ભી ટેબલ કુર્સી બલ્કે અબ તો કુર્સી ભી હટા લી ગઈ હૈ લોગ ટેબલ કે ઇર્દ ગિર્દ ફિર કર ખાના ખાતે હૈં. આહ ! સુન્નતોં ભરા દૌર ફિર કબ આએગા !

સુન્નતેં આમ કરેં દીન કા હમ કામ કરેં
નેક હો જાએં મુસલ્માન મદીને વાલે

હર લુક્મે પર ઝિક્રુલ્લાહ جَلَّ جَلَالُه **: હઝરતે** સય્યિદુના અનસ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ સે મરવી હૈ, "**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ બન્દે સે રાઝી

www.dawateislami.net

હોતા હૈ કે જબ લુક્મા ખાતા હૈ તો ઉસ પર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી **હમ્દ** કરતા હૈ ઔર પાની પીતા હૈ તો ઈસ પર ઉસ કી **હમ્દ** કરતા હૈ."

(صحيح مسلم ص ١٤٦٣ الحديث ٢٧٣٤)

હર લુક્મે પર પઢને કા તરીકા : سُبْحٰنَ اللهِ عَزَّوَجَلَّ ! રિઝાએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ પાને કા કિતના આસાન નુસ્ખા હૈ. ખુદા عَزَّوَجَلَّ કી કસમ ! **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા સે બઢ કર કોઈ સઆદત હી નહીં. જિસ સે વોહ રાઝી હોગા ઉસી કો અપના દીદાર બખ્શેગા, ઉસી કો જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં દાખિલ ફરમાએગા. હર લુક્મા ખાને ઔર હર ઘૂંટ પીને પર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા નામ લેને ઔર લુક્મા ખા ચુકને ઔર ઘૂંટ પી ચુકને કે બા'દ اَلْحَمْدُ لِلّٰه કહને કી આદત બનાને કી કોશિશ કીજિયે. તાકે ખાને પીને કા વક્ત ભી ગફ્લત મેં ન ગુઝરે. હો સકે તો હર દો લુક્મે કે દરમિયાન اَلْحَمْدُ لِلّٰه, يَا وَاجِدُ ઔર **બિસ્મિલ્લાહ** કહને કી આદત બનાઈયે કે યૂં હર લુક્મે કી ઈબ્તિદા **બિસ્મિલ્લાહ** ઔર يَا وَاجِدُ કે ઝિક્ર પર ઔર હર લુક્મે કા ઈખ્તિતામ **હમ્દ** પર હોગા. اِنْ شَآءَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ નેકિયોં કા અમ્બાર ઔર સવાબ કે અન્વાર હી અન્વાર હોંગે. મકતબતુલ મદીના કે મત્બૂઆ જેબી સાઈઝ કે રિસાલે **40 રૂહાની ઈલાજ**[1] કે સ. 11 પર હૈ, يَا وَاجِدُ જો કોઈ ખાના ખાતે વક્ત હર નિવાલે પર પઢા કરેગા اِنْ شَآءَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ વોહ ખાના ઉસ કે પેટ મેં નૂર હોગા ઔર મરઝ દૂર હોગા.

مدینہ

1 : યેહ સિર્ફ 16 સફહાત કા રહમતોં ઔર બરકતોં ભરા રિસાલા મકતબતુલ મદીના કી કિસી ભી શાખ સે હદિય્યતન તલબ ફરમાઈયે.

મજલિસે મકતબતુલ મદીના

www.dawateislami.net

કર ઉલ્ફત મેં અપની ફના યા ઈલાહી
અતા કર દે અપની રિઝા યા ઈલાહી

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! સુન્નતોં કી તરબિયત કે લિયે **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની કાફિલોં મેં સફર કી તરકીબ બનાતે રહિયે اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ અમલી તૌર પર ખાને કી સુન્નતોં ભરી તરબિયત હોતી રહેગી ઔર اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ કભી તો ઐસા ખાના મિલ જાએગા કે આપ કે વારે ન્યારે હો જાએંગે ચુનાન્ચે ઈસ્લામી ભાઈયોં કે સાથ પેશ આને વાલા **મદની વાકિઆ** અપને અન્દાઝ મેં પેશ કરને કી સઅ્ય કરતા હૂં.

દાતા સાહિબ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ **કી તરફ સે મદની કાફિલે કી ખૈર ખ્વાહી :**

હમારા મદની કાફિલા **દાતા દરબાર** رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કી મસ્જિદ કે અન્દર તીન દિન કે લિયે કિયામ પઝીર થા. હમ મદની કાફિલે કે જદવલ કે મુતાબિક સુન્નતોં કી તરબિયત હાસિલ કર રહે થે, દૌરાને હલ્કા એક સાહિબ તશરીફ લાએ ઉન્હોં ને આશિકાને રસૂલ કે સાથ બડી મહબ્બત કે સાથ મુલાકાત કી ફિર કહને લગે, اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ આજ રાત મેરી કિસ્મત કા સિતારા ચમકા ઔર **હુઝૂર દાતા ગંજ બખ્શ અલી હિજ્વેરી** رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ મુઝ ગુનહગાર કે ખ્વાબ મેં તશરીફ લાએ ઔર કુછ ઈસ તરહ ફરમાયા, **"દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કાફિલે વાલે આશિકાને રસૂલ તીન દિન કે લિયે મેરી મસ્જિદ મેં ઠહરે હુએ હૈં લિહાઝા તુમ ઉન કે ખાને કા ઈન્તિઝામ**

www.dawateislami.net

કરો." લિહાઝા મૈં મદની કાફિલે વાલોં કી ખૈર ખ્વાહી કે લિયે ખાના લાયા હૂં આપ હઝરાત કબૂલ ફરમાઇયે.

ક્યા ગરઝ દર દર ફિરૂં મૈં ભીક લેને કે લિયે   હૈ સલામત આસ્તાના આપ કા દાતા પિયા
ઝોલિયાં ભર ભર કે લે જાતે હૈં મંગતે રાત દિન   હો મેરી ઉમ્મીદ કા ગુલશન હરા દાતા પિયા

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّى اللّٰهُ تعالٰى على محمَّد

સાહિબે મઝાર ને મદદ ફરમાઈ : سُبْحٰنَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ! ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰى મઝારાત મેં રહતે હુએ ભી અપને મેહમાનોં કી ખાતિર મદારાત ફરમાતે હૈં ચુનાન્ચે **હુજ્જતુલ ઈસ્લામ** હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَالِي કુછ ઈસ તરહ નક્લ કરતે હૈં, મક્કએ મુકર્રમા કે એક શાફેઈ મુજાવર કા કહના હૈ, મિસ્ર મેં એક ગરીબ શખ્સ કે યહાં બચ્ચે કી **વિલાદત** હુઈ, ઉસ ને એક સમાજી કારકુન સે રાબિતા કિયા, વોહ નૌ મૌલૂદ કે વાલિદ કો લે કર કઈ લોગોં સે મિલા મગર કિસી ને માલી ઈમદાદ ન કી, આખિર કાર એક **મઝાર** પર હાઝિરી દી, ઉસ સમાજી કારકુન ને કુછ ઈસ તરહ **ફરિયાદ કી,** "યા સય્યિદી ! **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ આપ પર રહ્મ ફરમાએ, આપ અપની **ઝાહિરી ઝિન્દગી** મેં બહુત કુછ દિયા કરતે થે, આજ કઈ લોગોં સે **નૌ મૌલૂદ** કે લિયે માંગા મગર કિસી ને કુછ ન દિયા." યેહ કહને કે બા'દ ઉસ સમાજી કારકુન ને ઝાતી તૌર પર આધા દીનાર નૌ મૌલૂદ કે વાલિદ કો ઉધાર પેશ કરતે હુએ કહા, "જબ કભી આપ કે પાસ પૈસોં કી તરકીબ બન

www.dawateislami.net

જાએ મુઝે લૌટા દેના." દોનોં અપને અપને રાસ્તે હો લિયે. સમાજી કારકુન કો રાત ખ્વાબ મેં **સાહિબે મઝાર કા દીદાર** હુવા, ફરમાયા, આપ ને મુઝ સે જો કહા વોહ મૈં ને સુન લિયા થા મગર ઉસ વક્ત જવાબ દેને કી ઈજાઝત ન થી, મેરે ઘર વાલોં સે જા કર કહિયે કે વોહ **અંગીઠી** કે નીચે કી જગહ ખોદેં, એક મશ્કીઝા નિકલેગા ઉસ મેં 500 દીનાર હોંગે વોહ સારી રકમ ઉસ નૌ મૌલૂદ કે વાલિદ કો પેશ કર દીજિયે." ચુનાન્ચે વોહ **સાહિબે મઝાર** કે ઘર વાલોં કે પાસ પહોંચા ઔર સારા માજરા કહ સુનાયા. ઉન લોગોં ને નિશાન દેહી કે મુતાબિક જગહ ખોદી ઔર 500 દીનાર નિકાલ કર હાઝિર કર દિયે. સમાજી કારકુન ને કહા, યેહ સબ દીનાર આપ હી કે હૈં, મેરે ખ્વાબ કા ક્યા એ'તિબાર ! વોહ બોલે, **જબ હમારે બુઝુર્ગ દુન્યા સે પર્દા ફરમાને કે બા'દ ભી સખાવત કરતે હૈં તો હમ ક્યૂં પીછે હટેં !** ચુનાન્ચે ઉન લોગોં ને બ ઈસ્રાર વોહ દીનાર ઉસ સમાજી કારકુન કો દિયે ઔર ઉસ ને જા કર ઉસ નૌ મૌલૂદ કે વાલિદ કો પેશ કર દિયે ઔર સારા વાકિઆ સુનાયા. ઉસ ગરીબ શખ્સ ને **આધે દીનાર** સે કર્ઝા ઉતારા ઔર **આધા દીનાર** અપને પાસ રખતે હુએ કહા, "મુઝે યેહી કાફી હૈ." બાકી સબ ઉસી સમાજી કારકુન કો દેતે હુએ કહા, બકિય્યા તમામ દીનાર ગરીબ વ નાદાર લોગોં મેં તક્સીમ ફરમા દીજિયે. રાવી કા બયાન હૈ, મુઝે સમઝ નહીં આતી કે ઈન સબ મેં કૌન ઝિયાદા સખી હૈ ! (اِحیاءُ عُلوم الدین ج۳ ص۳۰۹)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

www.dawateislami.net

ખાલી કભી ફૈરા હી નહીં અપને ગદા કો — ઐ સાઈલો માંગો તો ઝરા હાથ બઢા કર

ખુદ અપને ભિકારી કી ભરા કરતે હૈં ઝોલી — ખુદ કહતે હૈં યા રબ! મેરે મંગતા કા ભલા કર

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ઔલિયા બા'દે વફાત ભી નફ્અ પહોંચાતે હૈં : **પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !** પહલે કે લોગ બુઝુર્ગોં કે બારે મેં કિસ કદર અચ્છા અકીદા રખતે થે ઔર બ વક્તે ઝરૂરત ઉન સે અપની હાજતેં તલબ કરતે થે. ઉન કા યેહ ઝેહ્ન બના હુવા હોતા થા કે **અલ્લાહ** વાલે બ અતાએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ મદદ કિયા કરતે હૈં. બહર હાલ ઔલિયાઉલ્લાહ رَحِمَهُمُ اللهُ تَعَالٰى અપને રબ્બે કાએનાત عَزَّوَجَلَّ કી ઈનાયાત સે મઝારાત મેં હયાત હોતે હૈં, આને જાને વાલોં કી બાત સુનતે હૈં, હિદાયત વ ઈસ્તિઆનત કરતે હૈં ઔર અપને ઘરોં કે મુઆમલાત કી ભી ખબર રખતે હૈં, જભી તો સાહિબે મઝાર બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને ખ્વાબ મેં જા કર ઉસ સમાજી કારકુન કી રહનુમાઈ ફરમાઈ ઔર ઉસ નૌ મૌલૂદ કે ગરીબ બાપ કી દસ્ત ગીરી ઔર માલી ઈમદાદ કી. **હઝરતે** અલ્લામા ઈબ્ને આબિદીન શામી رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં, "ઔલિયાઉલ્લાહ رَحِمَهُمُ اللهُ تَعَالٰى રબ્બે કાએનાત عَزَّوَجَلَّ કી બારગાહ મેં મુખ્તલિફ દરજાત રખતે હૈં ઔર ઝાઈરીન કો અપને મઆરિફ વ અસરાર કે લિહાઝ સે નફ્અ પહોંચાતે હૈં." (رَدُّالْمُحتَار ج ۱ ص ۶۰۴)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક મર્તબા દુરૂદ પઢા **અલ્લાહ** ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા ઔર ઉસ કે નામએ આ'માલ મેં દસ નેકિયાં લિખતા હૈ. (ترمذی)

હમ કો સારે ઔલિયા સે પ્યાર હૈ

اِنْ شَآءَاللّٰہ અપના બેડા પાર હૈ

કૌન સા ખાના બીમારી હૈ : હઝરતે સય્યિદુના ઉક્બા બિન આમિર رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે પ્યારે નબી, મક્કી મદની, અરબી કરશી صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને સિહ્હત નિશાન હૈ, "જિસ ખાને પર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા નામ ન લિયા ગયા હો વોહ **બીમારી** હૈ ઔર ઉસ મેં બરકત નહીં હૈ ઔર ઈસ કા કફ્ફારા યેહ હૈ કે અગર અભી દસ્તર ખ્વાન ન ઉઠાયા ગયા હો તો **બિસ્મિલ્લાહ** પઢ કર કુછ ખા લે ઔર દસ્તર ખ્વાન ઉઠા લિયા ગયા હો તો **બિસ્મિલ્લાહ** પઢ કર ઉંગ્લિયાં ચાટ લે."

(الجامع الصغیر ص ٢٩٤ حدیث٦٣٢٧)

શૈતાન કે લિયે ખાના હલાલ : હઝરતે સય્યિદુના હુઝૈફા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ રિવાયત કરતે હૈં કે તાજદારે મદીના, કરારે કલ્બો સીના صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને બા કરીના હૈ, "જિસ ખાને પર **બિસ્મિલ્લાહ** ન પઢી જાએ વોહ ખાના શૈતાન કે લિયે હલાલ હો જાતા હૈ." (યા'ની **બિસ્મિલ્લાહ** ન પઢને કી સૂરત મેં શૈતાન ઉસ ખાને મેં શરીક હો જાતા હૈ) (صحیح مسلم ص١١١٦ حدیث ٢٠١٧)

ખાને કો શૈતાન સે બચાઓ : ખાને સે પહલે **બિસ્મિલ્લાહ** ન પઢને સે ખાને મેં બે બરકતી હોતી હૈ. હઝરતે સય્યિદુના અબૂ અય્યૂબ અન્સારી رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, "હમ તાજદારે રિસાલત, માહે

www.dawateislami.net

નુબુવ્વત صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી ખિદમતે બા બરકત મેં હાઝિર થે. ખાના પેશ કિયા ગયા, ઈબ્તિદા મેં ઈતની બરકત હમ ને કિસી ખાને મેં નહીં પાઈ, મગર આખિર મેં બડી બે બરકતી દેખી. હમ ને અર્ઝ કી, "યા રસૂલલ્લાહ ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ઐસા ક્યૂં હુવા ?" ઈર્શાદ ફરમાયા, "હમ સબ ને ખાના ખાતે વક્ત **બિસ્મિલ્લાહ** પઢી થી. ફિર એક શખ્સ બિગૈર **બિસ્મિલ્લાહ** પઢે ખાને કો બૈઠ ગયા, ઉસ કે સાથ શૈતાન ને ખાના ખા લિયા."

(شرح السنة ج٦ ص ٦٢ حديث ٢٨١٨)

શૈતાન સે હિફાઝત : હઝરતે સય્યિદુના સલમાન ફારસી رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ રિવાયત કરતે હૈં, રહમતે આલમ, **નૂરે મુજસ્સમ,** શાહે બની આદમ, **રસૂલે મુહ્તશમ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, "જિસે યેહ બાત પસન્દ હો કે શૈતાન ઉસ કે પાસ સે ન તો ખાના પાએ ઔર ન કૈલૂલા કરને પાએ ઔર ન હી રાત ગુઝાર સકે તો ઉસે ચાહિયે કે જબ ઘર મેં દાખિલ હો તો સલામ કર લે ઔર ખાને કે લિયે **બિસ્મિલ્લાહ** પઢ લે."

(مجمع الزوائد ج٨ ص٧٧ حديث ١٢٧٧٣)

ઘરેલૂ ઝગડોં કા ઈલાજ : મુફસ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْمَنَّان ફરમાતે હૈં, "ઘર મેં દાખિલ હોતે વક્ત بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ પઢ કર પહલે સીધા

www.dawateislami.net

કદમ દરવાઝે મેં દાખિલ કરના ચાહિયે ફિર ઘર વાલોં કો સલામ કરતે હુએ ઘર કે અન્દર આએં. અગર ઘર મેં કોઈ ન હો તો اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا النَّبِيُّ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُه કહિયે. બા'ઝ બુઝુર્ગોં કો દેખા ગયા હે કે દિન કી ઈબ્તિદા મેં ઘર મેં દાખિલ હોતે વક્ત بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ઔર قُلْ هُوَ اللّٰهُ શરીફ પઢ લેતે હૈં કે ઈસ સે ઘર મેં ઈત્તિફાક ભી રહતા હે (યા'ની ઝગડા નહીં હોતા) ઔર રોઝી મેં બરકત ભી.” (મિરઆત, જિ. 6, સ. 9)

બિસ્મિલ્લાહ પઢના ભૂલ જાએ તો ક્યા કરે : ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના આઈશા સિદીકા رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهَا ફરમાતી હૈં કે તાજદારે મદીનએ મુનવ્વરહ, સુલ્તાને મક્કએ મુકર્રમા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, “જબ કોઈ શખ્સ ખાના ખાએ તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા નામ લે. યા'ની **બિસ્મિલ્લાહ** પઢે ઔર અગર શુરૂઅ મેં **બિસ્મિલ્લાહ** પઢના ભૂલ જાએ તો યૂં કહે, “بِسْمِ اللّٰهِ اَوَّلَهٗ وَاٰخِرَهٗ” (ابوداوٗد شریف ج۳ص۴۸۷ حدیث ۳۷٦۷)

શૈતાન ને ખાના ઉગલ દિયા ! : હઝરતે સય્યિદુના ઉમય્યા બિન **મખ્શી** رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ફરમાતે હૈં, એક શખ્સ બિગૈર **બિસ્મિલ્લાહ** પઢે ખાના ખા રહા થા, જબ ખા ચુકા, સિર્ફ એક હી લુકમા બાકી રહ ગયા, વોહ લુકમા ઉઠાયા ઔર ઉસ ને યેહ કહા, بِسْمِ اللّٰهِ اَوَّلَهٗ وَ اٰخِرَهٗ. તાજદારે મદીના صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم મુસ્કુરાને લગે ઔર યેહ ઈર્શાદ ફરમાયા, “શૈતાન ઈસ કે સાથ ખાના ખા

www.dawateislami.net

રહા થા જબ ઈસ ને **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા નામ ઝિક્ર કિયા તો જો કુછ ઈસ કે પેટ મેં થા ઉગલ દિયા.” (ابوداوٗد شریف ج۳ ص۳۰۶ حدیث ۳۷۶۸)

નિગાહે મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم સે કુછ પોશીદા નહીં :

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ ભી ખાના ખાએં યાદ કર કે بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم પઢ લેના ચાહિયે. જો નહીં પઢતા ઉસ કા “કરીન” નામી શૈતાન ભી ખાને મેં સાથ શરીક હો જાતા હૈ. સય્યિદુના **ઉમય્યા બિન મખ્શી** رَضِىَ اللّٰه تعَالٰى عَنْهُ વાલી રિવાયત સે સાફ ઝાહિર હો રહા હૈ કે હમારે **મીઠે મીઠે આકા** મદીને વાલે મુસ્તફા صَلَّى اللّٰه تعَالٰى عَلَيْهِ و اٰلِهٖ وَسَلَّم કી નિગાહેં સબ કુછ દેખ લિયા કરતી થીં જભી તો શૈતાન કો બદ હવાસી કે આલમ મેં કે કરતા હુવા મુલાહઝા ફરમા કર મુસ્કરા દિયે. ચુનાન્ચે **મુફસ્સિરે** શહીર હકીમુલ ઉમ્મત મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْمَنَّان ફરમાતે હૈં, “રહમતે આલમ صَلَّى اللّٰه تعَالٰى عَلَيْهِ و اٰلِهٖ وَسَلَّم કી મુકદ્દસ નઝરેં હકીકત મેં છુપી હુઈ મખ્લૂક કો ભી મુલાહઝા ફરમાતી હૈં, ઔર હદીસે મુબારક બિલ્કુલ અપને ઝાહિરી મા’ના પર હૈ કિસી તાવીલ કી ઝરૂરત નહીં, જૈસે હમારા પેટ મખ્ખી વાલા ખાના (જબ કે મખ્ખી ઉસ મેં મૌજૂદ હો) કબૂલ નહીં કરતા. ઐસે હી શૈતાન કા મે’દા **બિસ્મિલ્લાહ** વાલા ખાના હઝ્મ નહીં કર પાતા. અગર્ચે ઉસ કા કે કિયા હુવા ખાના હમારે કામ નહીં આતા, મગર મરદૂદ બીમાર પડ જાતા હૈ ઔર ભૂકા ભી રહ જાતા હૈ ઔર હમારે

www.dawateislami.net

ખાને કી ફૌતશુદા બરકત લૌટ આતી હૈ. ગરઝે કે ઈસ મેં હમારા ફાએદા હૈ ઔર શૈતાન કે દો[2] નુક્સાન, ઔર મુમ્કિન હૈ કે વોહ મરદૂદ આયિન્દા હમારે સાથ બિગૈર **બિસ્મિલ્લાહ** વાલા ખાના ભી ઈસ ડર સે ન ખાએ કે શાયદ યેહ બીચ મેં **બિસ્મિલ્લાહ** પઢ લે ઔર મુઝે કૈ કરની પડ જાએ. હદીસે પાક મેં જિસ આદમી કા ઝિક્ર હૈ ગાલિબન વોહ અકેલા ખા રહા થા અગર હુઝૂરે અકરમ صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیۡہِ و اٰلِہٖ وَسلَّم કે સાથ ખાતા હોતા તો **બિસ્મિલ્લાહ** ન ભૂલતા ક્યૂંકે વહાં તો હાઝિરીન **બિસ્મિલ્લાહ** બુલન્દ આવાઝ સે કહતે થે ઔર સાથ વાલોં કો **બિસ્મિલ્લાહ** કહને કા હુક્મ કરતે થે.”

(મિરઆત શર્હે મિશ્કાત, જિ. 6, સ. 30)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! اَلۡحَمۡدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ **દા’વતે ઈસ્લામી** કે **મદની માહોલ** ઔર બિલ ખુસૂસ **મદની કાફિલોં** મેં ખૂબ દુઆએં પઢને ઔર સીખને કા મૌકઅ મિલતા હૈ, દા’વતે ઈસ્લામી કી બહારોં કે તો ક્યા કહને ! એક ઈસ્લામી ભાઈ કા બયાન અપને અન્દાઝ મેં પેશ કરને કી સઆદત હાસિલ કરતા હૂં.

માં ચારપાઈ સે ઉઠ ખડી હુઈ ! : **મેરી અમ્મીજાન** સખ્ત બીમારી કે સબબ ચારપાઈ સે ઉઠને તક સે મા’ઝૂર હો ગઈ થીં ઔર ડૉક્ટરોં ને ભી જવાબ દે દિયા થા. મૈં સુના કરતા થા કે **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સુન્નતોં કી તરબિયય્યત કે **દા’વતે ઈસ્લામી** કે મદની કાફિલોં મેં સફર કરને સે દુઆએં કબૂલ હોતીં ઔર બીમારિયાં દૂર

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર કસરત સે દુરૂદ પઢો ક્યૂંકે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ પર પેશ કિયા જાતા હૈ. (طبرانی)

હો જાતી હૈં. ચુનાન્ચે મૈં ને ભી દિલ બાંધા ઔર **દા'વતે ઈસ્લામી** કે નૂર બરસાતે આલમી મદની મર્કઝ **ફૈઝાને મદીના** મેં "દારુસ્સુન્નહ" મેં હાઝિર હો કર તીન દિન કે લિયે **મદની કાફિલે** મેં સફર કા ઈરાદા ઝાહિર કિયા, ઈસ્લામી ભાઈયોં ને નિહાયત શફકત કે સાથ હાથોં હાથ લિયા, આશિકાને રસૂલ કી **મઈય્યત** મેં હમારા **મદની કાફિલા** એક ગોઠ મેં પહોંચા, દૌરાને સફર **આશિકાને રસૂલ** કી ખિદમાત મેં દુઆ કી દરખ્વાસ્ત કરતે હુએ મૈં ને અમ્મીજાન કી તશ્વીશ નાક હાલત બયાન કી, ઈસ પર ઉન્હોં ને અમ્મીજાન કે લિયે ખૂબ દુઆએં કરતે હુએ મુઝે કાફી દિલાસા દિયા, અમીરે કાફિલા ને બડી નરમી કે સાથ **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કરતે હુએ મુઝે મઝીદ 30 દિન કે **મદની કાફિલે** મેં સફર કે લિયે આમાદા કિયા, મૈં ને ભી નિય્યત કર લી. મૈં ને અમ્મીજાન કી સિહ્હત યાબી કે લિયે ખૂબ ગિડગિડા કર દુઆએં કીં, તીન દિન કે ઈસ મદની કાફિલે કી **તીસરી** રાત મુઝે એક રોશન ચેહરે વાલે **બુઝુર્ગ** કી ઝિયારત હુઈ, ઉન્હોં ને ફરમાયા, "અપની અમ્મીજાન કી ફિક્ર મત કરો اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ વોહ સિહ્હત યાબ હો જાએંગી." તીન[3] દિન કે **મદની કાફિલે** સે ફારિગ હો કર મૈં ને ઘર આ કર દરવાઝે પર દસ્તક દી, **દરવાઝા ખુલા તો મૈં હૈરત સે ખડે કા ખડા રહ ગયા, ક્યૂંકે મેરી વોહ બીમાર અમ્મીજાન જો કે ચારપાઈ સે ઉઠ તક નહીં સકતી થીં ઉન્હોં ને અપને**

www.dawateislami.net

પાઉં પર ચલ કર દરવાઝા ખોલા થા ! મૈં ને ફર્તે મુસર્રત સે માં કે કદમ ચૂમે ઔર મદની કાફિલે મેં દેખા હુવા ખ્વાબ સુનાયા. ફિર માં સે ઈજાઝત લે કર મઝીદ 30 દિન કે લિયે **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ **મદની કાફિલે** મેં સફર પર રવાના હો ગયા.

માં જો બીમાર હો કર્ઝ કા બાર હો　　રન્જો ગમ મત કરેં કાફિલે મેં ચલો
રબ કે દર પર ઝુકેં ઈલ્તિજાએં કરેં　　બાબે રહમત ખુલેં કાફિલે મેં ચલો
દિલ કી કાલક ધુલે મરઝે ઈસ્યાં ટલે　　આઓ સબ ચલ પડેં કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب !　صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! મદની કાફિલે મેં સફર કર કે દુઆ કરને કી બરકત સે ઈસ્લામી ભાઈ કી માયૂસુલ ઈલાજ માં શિફાયાબ હો ગઈ. દુઆ ફિર દુઆ હોતી હૈ. **અમીરુલ મુઅમિનીન** હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, **અલિય્યુલ મુર્તઝા** શેરે ખુદા كَرَّمَ اللّٰهُ تَعَالٰى وَجْهَهُ الْكَرِيْم સે રિવાયત હૈ કે **મક્કી મદની સરકાર**, દો[2] આલમ કે માલિકો મુખ્તાર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, اَلدُّعَاءُ سِلَاحُ الْمُؤْمِنِ ، وَ عِمَادُ الدِّيْنِ ، وَنُوْرُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ (مُسْنَدُ اَبِي يَعْلٰى ج ١ ص ٢١٥ حديث ٤٣٥) યા'ની "દુઆ મોમિન કા હથિયાર હૈ ઔર દીન કા સુતૂન હૈ ઔર ઝમીનો આસ્માન કા નૂર હૈ." આઈયે ઝિમ્નન દુઆ કે મદની ફૂલોં સે અપને દિલોં કે મદની ગુલદસ્તોં કો મહકાતે હૈં.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب !　صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

"દુઆ મોમિન કા હથિયાર હૈ" કે સત્તરહ હુરૂફ કી નિસ્બત સે દુઆ માંગને કે 17 મદની ફૂલ

(તકરીબન તમામ મદની ફૂલ અહ્‌સનુલ વિઆઅ લિ આદાબિદુઆ મઅ શર્હે ઝૈલુલ મુદઆ લિ અહ્‌સનિલ વિઆઅ મત્બૂઆ મકતબતુલ મદીના સે માખૂઝ હૈં)

1 હર રોઝ કમ અઝ કમ બીસ[20] બાર દુઆ કરના વાજિબ હૈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ નમાઝિયોં કા યેહ વાજિબ, નમાઝ મેં સૂરતુલ ફાતિહા સે અદા હો જાતા હૈ કે اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِیْمَ (**તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન :** હમ કો સીધા રાસ્તા ચલા) ભી દુઆ ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ (**તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન :** સબ ખૂબિયાં **અલ્લાહ** કો જો માલિક સારે જહાન વાલોં કા) કહના ભી દુઆ હૈ. (સ. 123,124) **2** દુઆ મેં હદ સે ન બઢે. મસલન અમ્બિયાએ કિરામ عَلَیْهِمُ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કા મરતબા માંગના યા આસ્માન પર ચઢને કી તમન્ના કરના. નીઝ દોનોં[2] જહાં કી સારી ભલાઈયાં ઔર સબ કી સબ ખૂબિયાં માંગના ભી મન્અ હૈ કે ઈન ખૂબિયોં મેં મરાતિબે અમ્બિયા عَلَیْهِمُ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ભી હૈં જો નહીં મિલ સકતે. (સ. 80,81) **3** જો મુહાલ (યા'ની ના મુમ્કિન) યા કરીબ બ મુહાલ હો ઉસ કી દુઆ ન માંગે. લિહાઝા હમેશા કે લિયે તન્દુરુસ્તી આફિય્યત માંગના કે આદમી ઉમ્ર ભર કભી કિસી તરહ કી તકલીફ મેં ન પડે યેહ મુહાલે આદી કી દુઆ માંગના હૈ. યૂંહી લમ્બે કદ કે આદમી કા છોટા કદ હોને યા છોટી આંખ વાલે કા બડી આંખ કી દુઆ કરના મમ્નૂઅ હૈ કે યેહ ઐસે અમ્ર કી દુઆ હૈ જિસ પર કલમ જારી હો ચુકા હૈ. (સ. 81) **4** ગુનાહ કી દુઆ ન કરે કે મુઝે પરાયા માલ મિલ જાએ કે ગુનાહ કી તલબ કરના ભી ગુનાહ હૈ. (સ. 82) **5** કત્એ રેહ્‌મ (મસલન ફુલાં

www.dawateislami.net

રિશ્તેદારોં મેં લડાઈ હો જાએ) કી દુઆ ન કરે. (સ. 82) **《6》 અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે સિર્ફ હકીર ચીઝ ન માંગે કે પરવર્દગાર عَزَّوَجَلَّ ગની હૈ બલ્કે અપની તમામ તવજ્જોહ ઉસી કી તરફ રખે ઔર હર ચીઝ કા ઉસી સે સુવાલ કરે. (સ. 84) **《7》** રન્જો મુસીબત સે ઘબરા કર અપને મરને કી દુઆ ન કરે. ખયાલ રહે કે દુન્યવી નુક્સાન સે બચને કે લિયે મૌત કી તમન્ના ના જાઇઝ હૈ ઔર દીની મઝર્રત (યા'ની દીની નુક્સાન) કે ખૌફ સે જાઇઝ (સ. 85,87) **《8》** બિલા ઝરૂરતે શરઈ કિસી કે મરને ઔર ખરાબી (બરબાદી) કી દુઆ ન કરે, અલબત્તા અગર કિસી કાફિર કે ઈમાન ન લાને પર યકીન યા ઝન્ને ગાલિબ હો ઔર (ઉસ કે) જીને સે દીન કા નુક્સાન હો યા કિસી ઝાલિમ સે તૌબા ઔર ઝુલ્મ છોડને કી ઉમ્મીદ ન હો ઔર ઉસ કા મરના, તબાહ હોના મખ્લૂક કે હક મેં મુફીદ હો તો ઐસે શખ્સ પર બદ દુઆ કરના દુરુસ્ત હૈ. (સ. 86,89) **《9》** કિસી મુસલ્માન કો યેહ બદ દુઆ ન દે કે "તૂ કાફિર હો જાએ" કે બા'ઝ ઉલમા કે નઝદીક (ઐસી દુઆ માંગના) કુફ્ર હૈ ઔર તહકીક યેહ હૈ કે અગર કુફ્ર કો અચ્છા યા ઈસ્લામ કો બુરા જાન કર કહે તો બેશક કુફ્ર હૈ વરના બડા ગુનાહ હૈ કે મુસલ્માન કી બદ ખ્વાહી (યા'ની બુરા ચાહના) હરામ હૈ, ખુસૂસન યેહ બદ ખ્વાહી (કે ફુલાં કા ઈમાન બરબાદ હો જાએ) તો સબ બદ ખ્વાહિયોં સે બદતર હૈ. (સ. 90) **《10》** કિસી મુસલ્માન પર લા'નત ન કરે ઔર ઉસે મરદૂદ વ મલઊન ન કહે ઔર જિસ કાફિર કા કુફ્ર પર મરના યકીની નહીં ઉસ પર ભી નામ લે કર લા'નત ન કરે. યૂંહી મચ્છર ઔર હવા ઔર જમાદાત (યા'ની બેજાન ચીઝોં મસલન પથ્થર, લોહા વગૈરા) વ હૈવાનાત પર લા'નત મમ્નૂઅ

www.dawateislami.net

હૈ. અલબત્તા બિચ્છૂ વગૈરા બા'ઝ જાનવરોં પર હદીસે પાક મેં લા'નત આઈ હૈ. (સ. 90) **﴾11﴿** કિસી મુસલ્માન કો યેહ બદ દુઆ ન દે કે "તુઝ પર ખુદા عَزَّوَجَلَّ કા ગઝબ નાઝિલ હો ઔર તૂ (ભાડ ઔર) આગ યા દોઝખ મેં દાખિલ હો." કે હદીસ શરીફ મેં ઈસ કી મુમાનઅત વારિદ હૈ. (સ. 100) **﴾12﴿** જો કાફિર મરા ઉસ કે લિયે દુઆએ મગ્ફિરત હરામ વ કુફ્ર હૈ. (સ. 101) **﴾13﴿** યેહ દુઆ કરના, "ખુદાયા! સબ મુસલ્માનોં કે સબ ગુનાહ બખ્શ દે." જાઈઝ નહીં કે ઈસ મેં ઉન અહાદીસે મુબારકા કી તક્ઝીબ (યા'ની ઝુટલાના) હોતી હૈ જિન મેં બા'ઝ મુસલ્માન કા દોઝખ મેં જાના વારિદ હુવા. (સ. 106) અલબત્તા યૂં દુઆ કરના "સારી ઉમ્મતે મુહમ્મદ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી મગ્ફિરત (યા'ની બખ્શિશ) હો યા સારે મુસલ્માનોં કી મગ્ફિરત હો" જાઈઝ હૈ. (સ. 102) **﴾14﴿** અપને લિયે ઔર અપને દોસ્ત અહબાબ, અહલો માલ ઔર ઔલાદ કે લિયે બદ દુઆ ન કરે, ક્યા મા'લૂમ કે કબૂલિય્યત કા વક્ત હો ઔર બદ દુઆ કા અસર ઝાહિર હોને પર નદામત હો. (સ. 107) **﴾15﴿** જો ચીઝ હાસિલ હો (યા'ની અપને પાસ મૌજૂદ હો) ઉસ કી દુઆ ન કરે મસલન મર્દ યૂં ન કહે, "યા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ મુઝે મર્દ કર દે" કે ઈસ્તિહ્ઝા (મઝાક બનાના) હૈ. અલબત્તા ઐસી દુઆ જિસ મે શરીઅત કે હુક્મ કી તા'મીલ યા આજિઝી વ બન્દગી કા ઈઝહાર યા પરવર્દ ગાર عَزَّوَجَلَّ ઔર મદીને કે તાજદાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم સે મહબ્બત યા દીન યા અહલે દીન કી તરફ રગ્બત યા કુફ્ર વ કાફિરીન સે નફરત વગૈરા કે ફવાઈદ નિકલતે હોં વોહ જાઈઝ હૈ અગર્ચે ઈસ અમ્ર કા હુસૂલ યકીની હો. જૈસે દુરૂદ

www.dawateislami.net

શરીફ પઢના, વસીલે કી, સિરાતે મુસ્તકીમ કી **અલ્લાહ** વ રસૂલ عَزَّ وَجَلَّ وصَلَّى اللّٰه تعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કે દુશ્મનોં પર ગઝબ વ લા'નત કી દુઆ કરના. (સ. 108, 109) **16** દુઆ મેં તંગી ન કરે મસલન યૂં ન માંગે યા **અલ્લાહ** તન્હા મુઝ પર રહ્મ ફરમા યા સિર્ફ મુઝે ઔર મેરે ફુલાં ફુલાં દોસ્ત કો ને'મત બખ્શ. (સ. 109) બેહતર યેહ હૈ કે સબ મુસલ્માનોં કો દુઆ મેં શામિલ કર લે ઈસ કા એક ફાએદા યેહ ભી હોગા કે અગર ખુદ ઉસ નેક બાત કા હકદાર ન ભી હુવા તો અચ્છે મુસલ્માનોં કે તુફૈલ પા લેગા. **17** **હુજ્જતુલ ઈસ્લામ** હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحمَةُ اللّٰهِ الْوَالِي ફરમાતે હૈં, મઝબૂત અકીદે કે સાથ દુઆ માંગે ઔર કબૂલિય્યત કા યકીન રખે.

(احیاءُ العُلوم ج ٤ ص ٧٧٠)

બૈઠને કી એક સુન્નત : ખાના ખાને કે લિયે બૈઠને કી એક સુન્નત યેહ હૈ કે સીધા ઘુટના ખડા કરેં ઔર ઉલ્ટા પાઉં બિછા કર ઉસ પર બૈઠ જાએં. જબ કે એક ઔર ભી સુન્નત બૈઠને કી હૈ. ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના અનસ رَضِىَ اللّٰه تعَالٰى عَنهُ ફરમાતે હૈં કે મૈં ને હુઝૂર સરાપા નૂર, શાહે ગયૂર صَلَّى اللّٰه تعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કો છૂહારે તનાવુલ ફરમાતે દેખા ઔર હુઝૂર صَلَّى اللّٰه تعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ઝમીન સે લગ કર ઈસ તરહ બૈઠે થે કે દોનોં ઘુટને ખડે થે.

(صحیح مسلم ص ۱۱۳۰ الحدیث ۲۰۴۴)

ઘુટને ખડે કર કે ખાને કે ફવાઈદ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દોનોં[2] ઘુટને ખડે કર કે ઝમીન સે સુરીન લગા કર ખાને સે બ કદરે ઝરૂરત હી ખાના મે'દે મેં જાતા હૈ જિસ કે સબબ અમરાઝ સે હિફાઝત

www.dawateislami.net

હોતી હૈ. એક પાઉં ખડા કર કે ઔર દૂસરા બિછા કર ખાને કી સુન્નત કી બરકત સે **તિલ્લી કી બીમારિયોં** સે બચાવ હોતા હૈ ઔર રાનોં કે પટ્ઠે મઝબૂત હોતે હૈં. કહતે હૈં, ચારઝાનૂ યા'ની ચૌકડી માર કર ખાને કે આદી કા **મોટાપા** બઢતા ઔર તોંદ નિકલ આતી હૈ. નીઝ ચાર ઝાનૂ ખાને સે દર્દે કૂલન્જ (બડી આંત કા દર્દ) હો જાને કા ભી ખતરા રહતા હૈ. એક આદમી કા કહના હૈ, “મૈં ને એક **ઈંગ્રેઝ** કો દેખા કે દોનોં ઘુટનેં ખડે કર કે ઝમીન પર સુરીન લગા કર ખા રહા થા, મૈં ને હૈરત સે ઈસ કા સબબ પૂછા, તો ફૌરન અપને નિકલે હુએ પેટ પર હાથ માર કર કહને લગા, “ઈસ કો અન્દર કરને કે લિયે.”

ખાના ઔર પર્દે મેં પર્દા : **ખાને** મેં સુન્નત કે મુતાબિક બૈઠને વાલે ઈસ્લામી ભાઈ ઔર ઈસ્લામી બહન કો ચાહિયે કે ઘુટનોં સે લે કર પાઉં કે પન્જોં તક ચાદર સે અચ્છી તરહ **પર્દે મેં પર્દા** કર લે. અગર કુરતે કા દામન બડા હો તો ઉસી કો અચ્છી તરહ ફૈલા કર પર્દે મેં પર્દા કર લીજિયે. પર્દે મેં પર્દા ન કરને સે સામને બૈઠે હુએ લોગોં કે લિયે બા'ઝ અવકાત આંખોં કી હિફાઝત બહુત મુશ્કિલ હો જાતી હૈ. અકેલે મેં ભી પર્દે મેં પર્દા કરના ચાહિયે કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે **હયા** કરને કા સબ સે ઝિયાદા હક હૈ. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે હયા કર રહા હૂં યેહ નિય્યત કર લેંગે તો اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઈસ કા કસીર સવાબ પાએંગે ઔર દૂસરોં કી મૌજૂદગી મેં **પર્દે મેં પર્દા** કરતે વક્ત યેહ નિય્યત ભી કી જા સકતી હૈ કે મુસલ્માનોં કે લિયે બદ નિગાહી કા

www.dawateislami.net

સબબ દૂર કર રહા હૂં.” હર કામ મેં જિસ કદર હો સકે અચ્છી અચ્છી નિય્યતેં કર લેની ચાહિએં, જિતની અચ્છી નિય્યતેં ઝિયાદા હોંગી ઉસી કદર સવાબ ભી ઝિયાદા મિલેગા. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે પ્યારે મહબૂબ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને અઝીમુશ્શાન હૈ, **“મુસલ્માન કી નિય્યત ઉસ કે અમલ સે બેહતર હૈ.”**

(طبرانی معجم کبیر ج٦ص١٨٥حدیث ٥٩٤٢)

ટેબલ કુર્સી પર ખાના : આ’લા હઝરત મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُالرَّحْمٰن ફરમાતે હૈં, “જૂતા પહને ખાના અગર ઈસ ઉઝ્ર સે હો કે ઝમીન પર બૈઠા હૈ ઔર ફર્શ (યા’ની દરી વગૈરા) નહીં જબ તો સિર્ફ એક **સુન્નતે મુસ્તહબ્બા** કા તર્ક હૈ. ઈસ કે લિયે બેહતર યેહી થા કે જૂતા ઉતાર લેતા ઔર મેઝ પર ખાના (રખા હુવા) હૈ ઔર યેહ કુર્સી પર જૂતા પહને તો વઝ્અ ખાસ નસારા કી હૈ. ઈસ સે દૂર ભાગે ઔર સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ફરમાતે હૈં,

مَنْ تَشَبَّہَ بِقَوْمٍ فَھُوَ مِنْھُمْ

(ابو داوٗد ج٤ص٦٢حدیث٤٠٣١)

જો કિસી કૌમ સે મુશાબહત પૈદા કરે વોહ ઉન્હીં મેં સે હૈ.

શાદી ખાના બરબાદી કે અસ્બાબ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અફસોસ સદ કરોડ અફસોસ ! આજ કલ હમારે યહાં તકરીબન હર મુઆમલે મેં યહૂદો નસારા કી નક્લ કી જાતી હૈ. શાદી યકીનન મીઠી મીઠી સુન્નત હૈ મગર અફસોસ કે ઈસ અઝીમ સુન્નત કી અદાએગી મેં દીગર મુકદ્દસ સુન્નતોં બલ્કે મુતઅદ્દદ ફરાઈઝ તક

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા ઉસ ને જન્નત કા રાસ્તા છોડ દિયા. (طبرانی)

કા ખૂન કર દિયા જાતા હૈ ! ગાને બાજે, ફ઼િલ્મેં, ડ્રિામે, વેરાઇટી પ્રોગ્રામ ઔર ન જાને ક્યા ક્યા ધમા ચૌકડિયાં હોતી હૈં, કે ઘર કી ઔરતેં ખૂબ ઢોલ પીટતી હૈં, مَعَاذَاللّٰہ ثُمَّ مَعَاذَاللّٰہ عَزَّ وَجَلَّ રક્સ ભી કરતી હૈં આખ઼િર કૌન સા હરામ કામ ઐસા હૈ જો આજ કલ હમારે યહાં શાદિયોં મેં નહીં કિયા જાતા ? مَعَاذَاللّٰہ عَزَّ وَجَلَّ દૂલ્હા શાદી સે કબ્લ હી અપની મંગેતર કો અપને હાથ સે અંગૂઠી પહનાતા હૈ, સાથ સૈરો તફ઼રીહ હોતી હૈ, શાદી મેં બે હયાઈ સે ભરપૂર તકારીબ મુન્અકિદ હોતી હૈં. ઔરતોં મેં અજનબી મર્દ મૂવીઝ઼ બનાતે હૈં. ખાને કી દા'વત ભી તો મેઝ઼ કુર્સી પર, બલ્કે અબ તો ઝ઼િયાદા "તરક્કી" હોને લગી હૈ કે કુર્સિયાં ભી હટા લી ગઈ હૈં સિર્ફ઼ મેઝ઼ પર અન્વાઓ અક્સામ કે ખાને ચુન દિયે જાતે હૈં ઔર લોગ ચલતે ફિરતે મેઝ઼ કે ગિર્દ ઘૂમતે હુએ ખાતે પીતે હૈં, હાલાંકે ઐસા કરના હરગિઝ઼ સુન્નત નહીં. આપ ગૌર તો ફ઼રમાઇયે કે આજ "શાદી ખાના આબાદી હોતી કિસ કી હૈ ?" શાદી કે બા'દ ઉમૂમન હર કોઈ "ખાના બરબાદી" કા શિકાર નઝ઼ર આ રહા હૈ ! કહીં ઐસા તો નહીં કે શાદી જૈસી પાકીઝ઼ા ઔર મીઠી મીઠી સુન્નત મેં ગૈર શરઈ રુસૂમાત કી દુન્યા હી મેં સઝ઼ા દી જા રહી હો ! અગર **અલ્લાહ** عَزَّ وَجَلَّ ગઝ઼બ નાક હુવા તો આખ઼િરત કી સઝ઼ા કિસ કદર હૌલનાક હોગી !! **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હમેં ફ઼િરંગી તહઝ઼ીબ વ ફ઼ેશન સે નજાત અતા ફ઼રમા કર સુન્નતોં કા આઈના દાર બનાએ.

اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

www.dawateislami.net

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! સુન્નતોં ભરી તહરીક, દા'વતે ઇસ્લામી કે મદની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે, اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ બરકતેં ઔર સઆદતેં હી સઆદતેં પાએંગે. એક મુબલ્લિગે **દા'વતે ઇસ્લામી** ને દા'વતે ઇસ્લામી મેં અપની શુમૂલિય્યત કે જો અસ્બાબ બયાન કિયે વોહ સુનને સે તઅલ્લુક રખતે હૈં, ચુનાન્ચે ઉન કે જઝબાત અપને અલ્ફાઝ મેં બયાન કરને કી કોશિશ કરતા હૂં,

મૈં દા'વતે ઇસ્લામી મેં કૈસે આયા ? : **મંડન** ગઢ ઝિલ્અ રતનાગરી મહારાષ્ટ્ર (હિન્દ) કે એક ઇસ્લામી ભાઈ ને બતાયા કે સિ. 2002 ઈ. કી બાત હૈ, મૈં બુરે દોસ્તોં કી સોહબત કે બાઇસ **ગુન્ડા ગેંગ** મેં શામિલ હો ગયા. લોગોં કો મારના પીટના ઔર ગાલિયાં બકના મેરા મા'મૂલ થા, જાનબૂઝ કર ઝગડે મોલ લેતા, જો નયા ફેશન આતા સબ સે પહલે મૈં અપનાતા, દિન મેં કઈ બાર કપડે તબ્દીલ કરતા, સિવાએ જીન્ઝ (jeans) કે દૂસરી પેન્ટ ન પહનતા, આવારા દોસ્તોં કે સાથ ઘૂમ ફિર કર રાત ગએ ઘર લૌટતા ઔર દિન ચઢે તક સોતા રહતા. વાલિદ સાહિબ કા ઇન્તિકાલ હો ચુકા થા, બેવા માં સમઝાતી તો (عَزَّوَجَلَّ) مَعَاذَ اللّٰه ઝબાન દરાઝી કરતા થા. એક મરતબા દા'વતે ઇસ્લામી કે કિસી બા ઇમામા ઇસ્લામી ભાઈ ને મુલાકાત પર એક રિસાલા **જિન્નાત કા બાદશાહ** (મત્બૂઆ મકતબતુલ મદીના) તોહફે મેં દિયા, પઢા તો અચ્છા લગા. રમઝાનુલ મુબારક મેં એક દિન કિસી મસ્જિદ મેં જાને કી સઆદત મિલી તો ઇત્તિફાક સે એક

www.dawateislami.net

સબ્ઝ સબ્ઝ ઈમામે ઔર સફ઼ેદ લિબાસ મેં મલ્બૂસ સન્જીદા નૌ જવાન પર નઝર પડી મા'લૂમ હુવા યેહ યહાં મો'તકિફ હૈં. ઈન્હોં ને દર્સે ફૈઝાને સુન્નત દિયા તો મૈં બૈઠ ગયા. બા'દે દર્સ ઈન્હોં ને મુઝ પર ઇન્ફિરાદી કોશિશ કરતે હુએ દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ કી બરકતેં બતાઈ. ઈન ઈસ્લામી ભાઈ કા લિબાસ ઈસ કદર સાદા થા કે બા'ઝ જગહ પૈવન્દ તક લગે હુએ થે, જબ ઈન કે લિયે ઘર સે ખાના આયા તો વોહ ભી બિલ્કુલ સાદા થા ! મૈં ઈન કી **સાદગી** સે બહુત ઝિયાદા મુતઅસ્સિર હુવા, મુઝે ઉન સે **મહબ્બત** હો ગઈ, મૈં ઈન સે મુલાકાત કે લિયે આને જાને લગા. ઈત્તિફ઼ાક સે ઈદુલ ફ઼િત્ર કે બા'દ ઉન ઈસ્લામી ભાઈ કા નિકાહ થા. યેહ બેચારે ગરીબ વ તંગદસ્ત થે મગર હૈરત કી બાત યેહ થી કે ઈન્હોં ને ઈસ બાત કા મુઝે ઝરા ભી એહસાસ નહીં હોને દિયા ઔર ન હી કિસી કિસ્મ કી માલી ઈમદાદ કે લિયે સુવાલ કિયા. મૈં ઔર ઝિયાદા મુતઅસ્સિર હુવા કે مَاشَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ દા'વતે ઈસ્લામી કા **મદની માહોલ** કિતના પ્યારા હૈ ઔર ઈસ કે વાબસ્તગાન કિસ કદર સાદા ઔર ખુદ્દાર હૈં. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ દા'વતે ઈસ્લામી કી મહબ્બત મેરે દિલ મેં ઘર કરતી ચલી ગઈ હત્તા કે મૈં ને આશિકાને રસૂલ કે હમરાહ 8 દિન કે મદની કાફ઼િલે મેં સફ઼ર કિયા. મેરે દિલ કી દુન્યા ઝેરો ઝબર હો ગઈ, કલ્બ મેં મદની ઈન્કિલાબ બરપા હો ગયા ઔર મૈં ને ગુનાહોં સે સચ્ચી તૌબા કર કે અપની ઝાત કો **દા'વતે ઈસ્લામી** કે હવાલે કર દિયા.

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ મુઝ પર વોહ મદની રંગ ચઢા કે આજકલ મૈં અલાકાઈ મુશાવરત કે **ખાદિમ** (નિગરાન) કી હૈસિય્યત સે અપને અલાકે મેં દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કામોં કી ધૂમેં મચા રહા હૂં.

સાદગી ચાહિયે આજિઝી ચાહિયે ‎ ‎ ‎ આપ કો ગર ચલેં કાફિલે મેં ચલો
ખૂબ ખુદારિયાં ઔર ખુશ અખ્લાકિયાં ‎ ‎ ‎ આઈયે સીખ લેં કાફિલે મેં ચલો
આશિકાને રસૂલ લાએ સુન્નત કે ફૂલ ‎ ‎ ‎ આઓ લેને ચલેં કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને, દીન કી તબ્લીગ કે લિયે ઈસ્ત્રી કિયા હુવા, ભડકીલા લિબાસ ઔર કલફ દાર ખૂબ સૂરત ઈમામા હી ઝરૂરી નહીં, પૈવન્દ દાર લિબાસ, સાદા ઈમામા શરીફ સે ભી કામ ચલતા હૈ.....ચલતા હી નહીં દૌડતા હૈ.....બલ્કે દૌડતા હી નહીં ઈસ કો તો મદની પર લગ જાતે હૈં ઔર સૂએ મદીનએ મુનવ્વરહ ઉડને લગતા હૈ ! સાદા લિબાસ કે તો ક્યા કહને !

સાદા લિબાસ કી ફઝીલત : **કુફ્ફાર** કી નક્કાલી મેં ફેશન કરને વાલે, હર વક્ત બને સંવરે રહને વાલે, નિત નએ ડીઝાઈન ઔર તરહ તરહ કી તરાશ ખરાશ વાલે લિબાસ પહનને વાલે અગર **સાદગી** અપના લેં તો દોનોં જહાં મેં બેડા પાર હો. ચુનાન્ચે **સાદા લિબાસ** પહનને કી ફઝીલત પઢિયે ઔર ઝૂમિયે.

તાજદારે મદીના صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા,

www.dawateislami.net

જો બા વુજૂદે કુદરત અચ્છે કપડે પહનના, તવાઝોઅ (આજિઝી) કે તૌર પર છોડ દેગા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કો કરામત કા હુલ્લા (યા'ની જન્નતી લિબાસ) પહનાએગા. (ابو داوٗد ج٤ ص٣٢٦، حدیث ٤٧٧٨)

ફેશન પરસ્તો ! ખબરદાર !! : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઝૂમ જાઓ ! પાસ દૌલત હૈ, ઉમ્દા લિબાસ પહનને કી તાકત હૈ ફિર ભી **અલ્લાહ** રબ્બુલ ઈઝ્ઝત عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા કી ખાતિર આજિઝી ઈખ્તિયાર કરતે હુએ સાદા લિબાસ પહનને વાલા જન્નતી લિબાસ પાએગા ઔર ઝાહિર હૈ જો જન્નતી લિબાસ પાએગા વોહ યકીની તૌર પર જન્નત મેં ભી જાએગા. લોગોં પર રો'બ ડાલને, અમીરાના ઠાઠ પાલને ઔર મહ્ઝ અપને નફ્સ કે લિયે લોગોં કો મુતઅસ્સિર કરને કી ખાતિર નુમાયાં, ફેન્સી ઔર ભડકીલે લિબાસ પહનને વાલે પઢેં ઔર કુઢેં :

હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھُمَا સે રિવાયત હૈ, તાજદારે મદીના صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, "દુન્યા મેં જિસ ને શોહરત કા લિબાસ પહના, કિયામત કે દિન **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કો ઝિલ્લત કા લિબાસ પહનાએગા."

(سنن ابن ماجہ ج٤ ص ٦٣ ١ حدیث ٣٦٠٦)

લિબાસે શોહરત કિસે કહતે હૈં ? : મુફસ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْمَنَّان ઈસ હદીસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હૈં, યા'ની ઐસા લિબાસ પહને કે લોગ અમીર

www.dawateislami.net

(યા'ની માલદાર) જાનેં યા ઐસા લિબાસ પહને કે જિસ સે લોગ નેક પરહેઝ ગાર સમઝેં યેહ દોનોં[2] કિસ્મ કે લિબાસ, **શોહરત કે લિબાસ** હૈં. **અલ ગરઝ જિસ લિબાસ મેં નિય્યત યેહ હો કે લોગ ઉસ કી ઇઝ્ઝત કરેં યેહ ઉસ કા લિબાસે શોહરત હૈ.** સાહિબે મિરકાત رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને ફરમાયા, મસ્ખરા પન કા લિબાસ પહનના જિસ સે લોગ હંસેં યેહ ભી લિબાસે શોહરત હૈ.

(મુલખ્ખસ અઝ મિરઆત, જિ. 5, સ. 109)

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! વાકેઈ સખ્ત ઇમ્તિહાન હૈ, લિબાસ પહનને મેં બહુત ગૌર કરને ઔર દિખાવે સે બચને કી સખ્ત ઝરૂરત હૈ નીઝ જો લોગોં કો અપની સાદગી કા મો'તકિદ બનાને કે લિયે સાદા લિબાસ વ ઇમામા વ ચાદર વગૈરા અપનાતા હૈ વોહ રિયાકાર ઔર જહન્નમ કા હકદાર હૈ. હમ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે ઇખ્લાસ કી ભીક માંગતે હૈં.

મેરા હર અમલ બસ તેરે વાસિતે હો — કર ઇખ્લાસ ઐસા અતા યા ઇલાહી
રિયાકારિયોં સે સિયાહકારિયોં સે — બચા યા ઇલાહી બચા યા ઇલાહી

ટિપટૉપ કરને વાલોં કે લિયે લમ્હએ ફિક્રિયા : ફેશન કી ખાતિર રોઝ રોઝ નએ લિબાસ પહનને વાલે, ઝરા ફેશન તબ્દીલ હુવા યા લિબાસ થોડા પુરાના હુવા યા કહીં સે મા'મૂલી સા ફટા તો **પૈવન્દ કારી** કર કે ઉસ કો પહનને મેં આર (યા'ની ઐબ) મહસૂસ કરને વાલે ઇસ રિવાયત કો બાર બાર પઢેં :

www.dawateislami.net

અબૂ ઉમામા ઈયાસ બિન સા'લબા رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ તાજદારે મદીના صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, ક્યા તુમ સુનતે નહીં ? ક્યા તુમ સુનતે નહીં ? કે કપડે કા પુરાના હોના ઈમાન સે હૈ, બેશક કપડે કા પુરાના હોના ઈમાન સે હૈ. (سنن ابی داؤدحدیث ٤١٦١ ج٤ ص١٠٢)

ઈસ રિવાયત કે તહ્‌ત હઝરતે સય્યિદુના શાહ અબ્દુલ હક મુહદ્દિસ દેહલવી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی ફરમાતે હૈં : "**ઝીનત** કા તર્ક કરના અહલે ઈમાન કે અખ્લાક (યા'ની ઉમ્દા આદાત) સે હૈ."

(اَشِعَّۃُاللَّمعات ج٣ ص٥٨٠)

પૈવન્દ દાર લિબાસ કી ફઝીલત : હઝરતે સય્યિદુના અમ્ર બિન કૈસ رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, **અમીરુલ મુઅમિનીન** હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા کَرَّمَ اللّٰہ تعَالٰی وَجْھَہُ الْکَرِیۡم કી ખિદમતે બા બરકત મેં અર્ઝ કી ગઈ , આપ અપની કમીસ મેં **પૈવન્દ** ક્યૂં લગાતે હૈં ? ફરમાયા, ઈસ સે દિલ **નર્મ** રહતા હૈ ઔર મોમિન ઈસ કી પૈરવી કરતા હૈ. (યા'ની મોમિન કા દિલ નર્મ હી હોના ચાહિયે)

ખડે હો કર ખાના કૈસા ? : હઝરતે સય્યિદુના અનસ બિન માલિક رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, "નબિય્યે કરીમ, રઊફુર્રહીમ, عَلَیْہِ اَفْضَلُ الصَّلٰوۃِ وَالتَّسْلِیْم ને **ખડે** હો કર પીને ઔર **ખડે** હો કર ખાને સે મન્અ ફરમાયા હૈ." (مجمع الزوائد ج٥ ص٢٣ حدیث ٧٩٢١)

www.dawateislami.net

ખડે હો કર ખાને કે તિબ્બી નુક્સાનાત : ઈટલી કે એક માહિરે અગ્ઝિયા ડૉક્ટર કા કહના હૈ, "ખડે હો કર ખાના ખાને સે **તિલ્લી** ઔર **દિલ** કી બીમારિયાં નીઝ **નફ્સિયાતી અમરાઝ** પૈદા હોતે હૈં યહાં તક કે બા'ઝ અવકાત ઈન્સાન ઐસા **પાગલ** હો જાતા હૈ કે અપનોં તક કો પહચાન નહીં પાતા."

સીધે હાથ સે ખાએં પિયેં : **સીધે** હાથ સે ખાના પીના સુન્નત હૈ. હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમર رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنۡھُمَا ફરમાતે હૈં કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે હબીબ, હબીબે લબીબ صَلَّى اللّٰه تَعَالٰی عَلَيۡهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, "જબ કોઈ ખાના ખાએ તો સીધે હાથ સે ખાએ ઔર પાની પિયે તો સીધે હાથ સે પિયે."

(صحیح مسلم ص۱۱۱۷ حدیث ۲۱۷٤)

શૈતાન કા તરીકા : **હઝરતે** સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમર رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنۡھُمَا ફરમાતે હૈં કે સરકારે મદીના صَلَّى اللّٰه تَعَالٰی عَلَيۡهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, "કોઈ શખ્સ ન **ઉલ્ટે હાથ** સે ખાના ખાએ ન પિયે કે **ઉલ્ટે હાથ** સે ખાના પીના શૈતાન કા તરીકા હૈ." (ઐઝન)

સીધે હી હાથ સે લેં ઔર દેં : **હઝરતે** સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنۡهُ સે રિવાયત હૈ કે તાજદારે મદીના, કરારે કલ્બો સીના, સાહિબે મુઅત્તર પસીના صَلَّى اللّٰه تَعَالٰی عَلَيۡهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, "તુમ મેં સે હર એક **સીધે હાથ** સે ખાએ ઔર **સીધે હાથ** સે પિયે

www.dawateislami.net

ઔર **સીધે હાથ** સે લે ઔર સીધે હાથ સે દે ક્યૂંકે શૈતાન ઉલ્ટે હાથ સે ખાતા ઔર ઉલ્ટે હાથ સે પીતા ઔર ઉલ્ટે હાથ સે દેતા ઔર ઉલ્ટે હાથ સે લેતા હૈ.'' (ابنِ ماجه شريف ج٤ص١٢حديث ٣٢٦٦)

હર કામ મેં ઉલ્ટા હાથ ક્યૂં ? : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !

અફસોસ ! આજકલ હમ દુન્યા કે ચક્કર મેં ઈસ કદર ઘિર ચુકે હૈં કે મહબૂબે બારી صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી પ્યારી પ્યારી સુન્નતોં કી તરફ હમારી તવજ્જોહ હી નહીં રહતી. **યાદ રખિયે !** હદીસે મુબારક મેં હૈ કે આદમી કી રગોં મેં શૈતાન ખૂન કે સાથ તૈરતા હૈ. (صحيح مسلم ص ١١٩٧ حديث ٢١٧٤) ઝાહિર હૈ કે યેહ હમેં સુન્નતોં કી તરફ કહાં જાને દેગા ? અગર્ચે સીધે હાથ સે હી ખાના ખાતે હૈં લેકિન ફિર ભી ઉલ્ટે હાથ સે કુછ દાને ફાંક હી લિયે જાતે હૈં, ખાતે હુએ ચૂંકે સીધા હાથ આલૂદા હોતા હૈ લિહાઝા પાની ઉલ્ટે હી હાથ સે પી ડાલતે હૈં, ચાય પીતે વક્ત કપ સીધે હાથ મેં ઔર રિકાબી ઉલ્ટે હાથ મેં લિયે ચાય પીતે હૈં, કિસી કો પાની પિલાતે વક્ત જગ સીધે હાથ મેં હોતા હૈ જબ કે ગિલાસ **ઉલ્ટે** મેં ઔર **ઉલ્ટે** હાથ સે ગિલાસ દૂસરોં કો દેતે હૈં. “હયાતે મુહદ્દિસે આ'ઝમ'' સ. 374 પર હૈ, હઝરતે મૌલાના મુહમ્મદ સરદાર અહમદ કાદિરી ચિશ્તી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِى ફરમાતે હૈં, “લેને ઔર દેને મેં દાએં (યા'ની સીધે) હાથ કો ઈસ્તિ'માલ કરો, યેહ આદત ઐસી પુખ્તા હો જાએ કે કલ કિયામત મેં નામએ આ'માલ પેશ હો તો ઈસી આદત કે મુવાફિક દાયાં (યા'ની

www.dawateislami.net

સીધા) હાથ આગે બઢ જાએ તબ તો કામ બન જાએગા.” **પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો !** હોશ કીજિયે ઔર દેખિયે હમારે મીઠે મીઠે આકા મદીને વાલે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કો ઉલ્ટે હાથ સે ખાના પીના કિસ કદર ના પસન્દ હૈ. ચુનાન્ચે

તેરા સીધા હાથ કભી ન ઉઠે ! : હઝરતે સય્યિદુના સલમહ બિન અક્વઅ رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنْہُ સે મરવી હૈ કે એક આદમી ને **અલ્લાહ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ** صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે સામને ઉલ્ટે હાથ સે ખાના ખાયા તો આપ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, “સીધે હાથ સે ખાઓ.” ઉસ ને કહા, મૈં સીધે હાથ સે નહીં ખા સકતા. (ગૈબ જાનને વાલે આકા صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم સમઝ ગએ કે યેહ **તકબ્બુર** સે બોલ રહા હૈ ચુનાન્ચે) આપ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, “ لَا اسْتَطَعْتَ યા'ની તુઝે ઇસ્તિતાઅત ન હો !” (મતલબ યેહ કે તેરા સીધા હાથ કભી ન ઉઠે) ઉસ (બદ નસીબ) ને **તકબ્બુર** કી વજહ સે સીધે હાથ સે ખાના ખાને સે ઇન્કાર કિયા થા લિહાઝા ફિર ઉસ કા સીધા હાથ કભી મુંહ કી તરફ ન ઉઠ સકા. (યા'ની ઉસ કા સીધા હાથ બેકાર હો ગયા)

(صحیح مسلم ص۱۱۱۸ حدیث ۲۰۲۱)

વોહ ઝબાં જિસ કો સબ કુન કી કુન્જી કહેં

ઉસ કી નાફિઝ હુકૂમત પે લાખોં સલામ

(હદાઇકે બખ્શિશ શરીફ)

www.dawateislami.net

તેરા ચેહરા બિગડ જાએ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! સરકારે નામદાર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી ઝબાને સદાકત નિશાન કી યેહ શાન હૈ કે જો કુછ ફરમાતે વોહ હો જાતા. આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા રુત્બા તો બહુત અઝીમ હૈ, ગુલામોં કા હાલ મુલાહઝા હો, ચુનાન્ચે એક ઔરત મશ્હૂર સહાબી હઝરતે સય્યિદુના સા'દ બિન અબી વક્કાસ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ કો ઝાંકા કરતી થી, આપ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ ને બારહા ઉસ કો મન્અ કિયા મગર વોહ બાઝ ન આઈ. એક દિન ઉસ ને જબ હસ્બે મા'મૂલ ઝાંકા તો આપ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ કી ઝબાને કરામત નિશાન સે યેહ અલ્ફાઝ નિકલે شَاهَ وَجْهُكِ યા'ની "તેરા ચેહરા બિગડ જાએ." પસ ઉસી વક્ત ઉસ કા ચેહરા ગુદ્દી કી તરફ ફિર ગયા.

(જામેઅ કરામાતે ઔલિયા, જિ. 1, સ. 112)

મહફૂઝ શહા રખના સદા બે અદબોં સે
ઔર મુઝ સે ભી સરઝદ ન કભી બે અદબી હો

હઝરતે સય્યિદુના સા'દ બિન અબી વક્કાસ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ કી ઝબાને કબૂલિય્યત નિશાન કી યેહ તાસીર દર અસ્લ મહરે મુનીર, બશીરો નઝીર, રસૂલે શહીર, મહબૂબે રબ્બે કદીર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી દુઆ કા સમરા થા. જૈસા કે જામેએ તિરમિઝી વગૈરા મેં હૈ, મીઠે મીઠે મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને બારગાહે રબ્બુલ ઉલા મેં દુઆ કી, اَللّٰهُمَّ اِسْتَجِبْ سَعْدًا اِذَا دَعَاكَ યા'ની "યા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! જબ ભી સા'દ તુઝ સે દુઆ કરે તૂ કબૂલ ફરમા લિયા કર." (ترمذی شریف ج ٥ ص ٤١٨ حدیث ٣٧٧٢) મુહદ્દિસીને કિરામ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર દુરૂદ કી કસરત કર લિયા કરો જો ઐસા કરેગા કિયામત કે દિન મૈં ઉસ કા શફીઅ વ ગવાહ બનૂંગા. (شعب الایمان)

رَحِمَھُمُ اللّٰہ تعَالٰی ફરમાતે હૈં, "સય્યિદુના સા'દ બિન અબી વક્કાસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ જબ ભી દુઆ કરતે કબૂલ હો જાતી."

(જામેઅ કરામાતે ઔલિયા, જિ. 1, સ. 113)

ઈજાબત કા સહરા ઈનાયત કા જોડા　દુલ્હન બન કે નિકલી દુઆએ મુહમ્મદ

ઈજાબત ને ઝુક કર ગલે સે લગાયા　બઢી નાઝ સે જબ દુઆએ મુહમ્મદ

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! સહાબએ કિરામ عَلَیْھِمُ الرِّضْوَان કી ભી બડી શાન હૈ, ગુલામાને સહાબા યા'ની ઔલિયા رَحِمَھُمُ اللّٰہ تعَالٰی ભી બડી અઝમતોં કે માલિક હોતે હૈં ચુનાન્ચે

યા અલ્લાહ ! સબાહી કો અન્ધા કર દે ! :

ઝબર દસ્ત આલિમ વ મુહદ્દિસ હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન વહ્બ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ એક લાખ હદીસોં કે હાફિઝ થે, મિસ્ર કે હાકિમ ઉબ્બાદ બિન મુહમ્મદ ને ઉન્હેં કાઝી બનાના ચાહા તો ઓહ્દએ કઝા સે બચને કે લિયે કહીં રૂપોશ હો ગએ. એક હાસિદ "સબાહી" ને ઝૂટી ચુગલી ખાતે હુએ હાકિમ સે કહા, "અબ્દુલ્લાહ બિન વહ્બ ને ખુદ મુઝ સે કાઝી બનને કી હિર્સ ઝાહિર કી થી મગર અબ આપ કી કસ્દન ના ફરમાની કરતે હુએ ગાઈબ હો ગએ હૈં." હાકિમ ને ગુસ્સે મેં આ કર આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ કે મકાને આલીશાન કો મુન્હદિમ કરવા દિયા. હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન વહ્બ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ ને જલાલ મેં આ કર બારગાહે રબ્બે ઝુલ જલાલ عَزَّوَجَلَّ

www.dawateislami.net

મેં અર્ઝ કર દી, **યા ઈલાહી** عَزَّوَجَلَّ ! **"સબાહી" કો અન્ધા કર દે.** ચુનાન્ચે આઠવેં દિન વોહ "સબાહી" અન્ધા હો ગયા. હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન વહ્બ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ પર ખૌફે ખુદા عَزَّوَجَلَّ કા ગલબા રહતા થા. એક બાર ઝિક્રે કિયામત સુન કર દહશત તારી હો ગઈ ઔર બેહોશ હો ગએ. હોશ મેં આને કે બા'દ સિર્ફ ચન્દ રોઝ ઝિન્દા રહે ઔર ઈસ દૌરાન કુછ ભી ન બોલે. સિ. 197 હિ. મેં વફાત પાઈ. (تذکرۃُ الحفّاظ ج ۱ ص ۲۲۳)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

ઔલિયા કા જો કોઈ હો બે અદબ
નાઝિલ ઉસ પે હોતા હે કહરો ગઝબ

યા રબ્બે મુસ્તફા ! عَزَّوَجَلَّ હમેં અપને પ્યારે હબીબ **શાહે ખૈરુલ અનામ** صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم, સહાબએ કિરામ عَلَیْھِمُ الرِّضْوَان ઔર ઔલિયાએ ઈઝામ رَحِمَھُمُ اللّٰہُ تَعَالٰی કા સચ્ચા અદબ નસીબ ફરમા, ઈન કી બે અદબી ઔર ઈન કે બે અદબોં કે શર સે સદા મહફૂઝ રખ. ઔર અપને પ્યારે હબીબ કા સચ્ચા દીવાના બના.

اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صلَّی اللہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

યા રબ મૈં તેરે ખૌફ સે રોતા રહૂં હરદમ
દીવાના શહન્શાહે મદીના કા બના દે

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

www.dawateislami.net

સાહિબે મઝાર કી ઈન્ફિરાદી કોશિશ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ મેં બુઝુર્ગોં કા બહુત અદબ કિયા જાતા હૈ, બલ્કે સચ્ચી બાત યેહ હૈ કે **અલ્લાહ** રબ્બુલ ઈઝ્ઝત عَزَّوَجَلَّ કી ઈનાયત સે દા'વતે ઈસ્લામી **ફૈઝાને ઔલિયા** હી કી બદૌલત ચલ રહી હૈ. ચુનાન્ચે એક ઈસ્લામી ભાઈ કા બયાન કર્દા એક **સાહિબે મઝાર** વલિય્યુલ્લાહ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰه કી મદની કાફિલે કે લિયે **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કા ઈમાન અફરોઝ વાકિઆ અપને અન્દાઝ મેં પેશ કરતા હૂં, اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **આશિકાને રસૂલ** કા એક મદની કાફિલા સુન્નતોં કી બહારેં લુટાતા હુવા એક મકામ "અન્વાર શરીફ" વારિદ હુવા, વહાં સે **હાથોં હાથ** ચાર[4] ઈસ્લામી ભાઈ તીન[3] દિન કે લિયે **મદની કાફિલે** મેં સફર કે લિયે આશિકાને રસૂલ કે સાથ શરીક હુએ, ઈન ચારોં મેં "અન્વાર શરીફ" કે સાહિબે મઝાર બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે ખાનવાદે કે એક ફરઝન્દ ભી થે. **મદની કાફિલા** નેકી કી દા'વત કી ધૂમેં મચાતા હુવા પહોંચા. જબ અન્વાર શરીફ વાલોં કે તીન[3] દિન મુકમ્મલ હો ગએ તો **સાહિબે મઝાર** رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે રિશ્તેદાર ને કહા, મૈં તો વાપસ નહીં જાઊંગા ક્યૂંકે આજ રાત મૈં ને અપને "હઝરત" رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કો ખ્વાબ મેં દેખા, ફરમા રહે થે, "બેટા ! પલટ કર ઘર ન જાના મદની કાફિલે વાલોં કે સાથ મઝીદ આગે સફર જારી રખના." **સાહિબે મઝાર** رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه

www.dawateislami.net

કી ઈન્ફિરાદી કોશિશ કા યેહ વાકિઆ સુન કર મદની કાફિલે મેં ખુશી કી લહર દૌડ ગઈ, સબ કે હૌસલોં કો મદીને કે 12 ચાંદ લગ ગએ ઔર **અન્વાર શરીફ** સે આએ હુએ ચારોં ઈસ્લામી ભાઈ હાથોં હાથ મદની કાફિલે મેં મઝીદ આગે સફર પર ચલ પડે.

દેતે હૈં ફૈઝ આમ ઔલિયાએ કિરામ   લૂટને સબ ચલેં કાફિલે મેં ચલો
ઔલિયા કા કરમ તુમ પે હો લા જરમ   મિલ કે સબ ચલ પડેં કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب !   صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

ખ્વાબ કે ઝરીએ ઘોડી કા તોહફા : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! કિસી વલિય્યુલ્લાહ કા બા'દે વફાત ખ્વાબ મેં રહનુમાઈ કરના કોઈ **અચમ્બે** કી બાત નહીં, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે નેક બન્દે બ અતાએ રબ્બુલ ઉલા عَزَّوَجَلَّ બહુત કુછ કર સકતે હૈં ચુનાન્ચે ખ્વાજા અમીર ખુર્દ કિરમાની رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ લિખતે હૈં, સુલ્તાનુલ મશાઈખ હઝરતે સય્યિદુના મહબૂબે ઈલાહી નિઝામુદ્દીન ઔલિયા رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં કે, ગિયાસ પૂર કે કિયામ સે પહલે મૈં એક કોસ (યા'ની તકરીબન તીન કિલો મીટર દૂર) કીલૂખરી કી મસ્જિદ મેં નમાઝે જુમુઆ પઢને જાયા કરતા થા. એક બાર ઈસી તરહ નમાઝે જુમુઆ કે લિયે પૈદલ જા રહા થા ગર્મ હવાએં ચલ રહી થીં ઔર મૈં રોઝે સે થા, મુઝે ચક્કર આને લગે ઔર મૈં એક દુકાન પર બૈઠ ગયા. મેરે દિલ મેં ખયાલ ગુઝરા કે અગર મેરે પાસ સુવારી હોતી તો સહૂલત રહતી. બા'દ મેં શૈખ સા'દી કા યેહ શે'ર મેરી ઝબાન પર આયા,

www.dawateislami.net

مَـا قَـدَمْ اَزسَرْ کُنِیْمْ دَرْ طَلَبِ دوْسْتَاں

رَاهْ بَـجَـائـے بُـرْدْ هر که بَاَ قْدَامْ رَفْتْ

(હમ દોસ્તોં કી તલબ મેં સર કો પાઉં બના કર ચલતે હૈં, ક્યૂંકે જો કોઈ ઈસ રાહ મેં કદમોં સે ચલતા હૈ વોહ આગે નહીં બઢ પાતા)

મૈં ને દિલ મેં આને વાલે સુવારી કે ખયાલ સે તૌબા કી. ઈસ વાકિએ કો તીન[3] રોઝ ગુઝરે થે કે "ખલીફા મલિક યાર પરાં" મેરે લિયે એક **ઘોડી** લે કર આએ ઔર કહને લગે, મૈં મુસલ્સલ તીન[3] રાતોં સે ખ્વાબ મેં દેખ રહા હૂં કે મેરે શૈખ મુઝ સે ફરમા રહે હૈં, "ફુલાં સાહિબ કો **ઘોડી** દે આઓ." લિહાઝા **ઘોડી** હાઝિર હૈ કબૂલ ફરમા લીજિયે. મૈં ને કહા, બેશક આપ કે શૈખ ને આપ સે ફરમાયા હોગા લેકિન જબ તક મેરે શૈખ મુઝ સે નહીં ફરમાએંગે મૈં યેહ **ઘોડી** નહીં લૂંગા. ઉસી રાત મૈં ને ખ્વાબ મેં દેખા કે મેરે પીરો મુર્શિદ હઝરતે સય્યિદુના શૈખ ફરીદુદ્દીન ગન્જે શકર رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه મુઝ સે ફરમાતે હૈં કે મલિક યાર પરાં કી દિલ જૂઈ કે લિયે વોહ **ઘોડી** કબૂલ કર લો. દૂસરે રોઝ વોહ **ઘોડી** લે કર આયા તો મૈં ને ઉસે અતિય્યએ ખુદા વન્દી સમઝતે હુએ કબૂલ કર લિયા.

(સિયરુલ ઔલિયા, સ. 246)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

સિર્ફ અપની જાનિબ સે ખાઈયે : એક બરતન મેં જબ એક હી તરહ કા ખાના હો, તો અપની તરફ સે ખાના સુન્નત હૈ. ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના ઉમર બિન અબી સલમહ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ ફરમાતે

www.dawateislami.net

હૈં કે મૈં બચ્ચા થા ઔર તાજદારે મદીના صَلَّى اللّٰه تعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી પરવરિશ મેં થા. (યેહ ઉમ્મુલ મુઅમિનીન સય્યિદતુના ઉમ્મે સલમહ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهَا કે વોહ ફરઝન્દ થે જો સરકારે મદીના صَلَّى اللّٰه تعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કે નિકાહ મેં આને સે પહલે સાબિકા શોહર સે થે) ખાતે વક્ત બરતન મેં હર તરફ હાથ ડાલ દેતા. તાજદારે મદીના صَلَّى اللّٰه تعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, "**બિસ્મિલ્લાહ** પઢો ઔર સીધે હાથ સે ખાઓ ઔર બરતન કી ઉસ જાનિબ સે ખાઓ જો તુમ્હારે કરીબ હૈ." (صحيح بُخاری ج٣ ص٥٢١ حديث ٥٣٧٦)

બીચ મેં સે મત ખાઈયે : હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰه تعَالٰى عَنْهُمَا સે રિવાયત હૈ, રસૂલે અઝીમ, નબિય્યે કરીમ, રઊફુર્રહીમ عَلَيْهِ اَفْضَلُ الصَّلٰوةِ وَالتَّسْلِيم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, "બેશક બરકત ખાને કે **દરમિયાની** હિસ્સે મેં ઉતરતી હૈ પસ તુમ કનારોં સે ખાના ખાઓ ઔર દરમિયાન સે ન ખાઓ."

(ترمذی شریف ج٣ ص٣١٦ حديث ١٨١٢)

આપ કહીં બીચ સે તો ખાના નહીં ખાતે ! : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ગૌર ફરમાઈયે કે ઈસ સુન્નત પર આપ અમલ કરતે હૈં યા નહીં ? મેરા બારહા કા મુશાહદા હૈ કે બા અમલ નઝર આને વાલોં કી ભી અક્સરિય્યત ઈસ સુન્નત પર અમલ કરને સે મહરૂમ હૈ ! જિસ કો દેખો વોહ ખાને કી રિકાબી યા સાલન કે બરતન વગૈરા કે બીચ હી સે આગાઝ કરતા હૈ, ન જાને ક્યૂં ? કહીં ઐસા તો નહીં કે બરકત સે મહરૂમ કરને કે લિયે શૈતાન હાથ પકડ કર

www.dawateislami.net

બીચ મેં ડાલ દેતા હો ! હકીકત યેહી હૈ કે શૈતાન ઈસ બાત કી કોશિશ મેં લગા રહતા હૈ કે મુસલ્માન ભલાઈયોં સે મહરૂમ રહેં. **મુફસ્સિરે** શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْمَنَّان ફરમાતે હૈં, "ખાને કે બરતન કે બીચ મેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત નાઝિલ હોતી હૈ, બીચ સે ખાના હિર્સ કી અલામત હૈ, હરીસ રહમતે ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ સે મહરૂમ હૈ." ઈસ હદીસે મુબારક સે મા'લૂમ હોતા હૈ કે મુસલ્માનોં કે ખાને કે વક્ત ભી રહમતે બારી عَزَّوَجَلَّ કા નુઝૂલ હોતા હૈ ખાસ કર જબ કે સુન્નત કી નિય્યત સે ખાયા જાએ. (મિરઆત શર્હે મિશ્કાત, જિ. 6, સ. 33,34)

દૂસરોં કો શરમિન્દગી સે બચાઈયે : **હઝરતે** સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમર رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْھُمَا સે રિવાયત હૈ કે નબિયોં કે સુલ્તાન, રહમતે આલમિયાન, સરદારે દો[2] જહાન, મહબૂબે રહમાન صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને બરકત નિશાન હૈ, "જબ દસ્તર ખ્વાન લગે તો હર શખ્સ અપને કરીબ સે ખાએ ઔર અપને સાથ ખાને વાલોં કે આગે સે ન ખાએ ઔર રિકાબી કે દરમિયાન સે ન ખાએ ક્યૂંકે બરકત ઉસી તરફ સે આતી હૈ ઔર કોઈ ભી દસ્તર ખ્વાન ઉઠાએ જાને સે પહલે ન ઉઠે ઔર ન હી અપના હાથ રોકે જબ તક સબ લોગ અપના હાથ ન રોક લેં અગર્ચે સેર હો ચુકા હો ઔર લોગોં કે સાથ લગા રહે ક્યૂંકે ઈસ કા રુક જાના બાકી લોગોં કી

www.dawateislami.net

શરમિન્દગી કા બાઈસ હોગા ઔર વોહ અપના હાથ રોક લેંગે હાલાંકે શાયદ ઉન્હેં અભી ઔર ખાને કી હાજત હો."

(شُعَب الایمان ج٥ص٨٣حدیث ٥٨٦٤)

બીચ મેં બરકત કી વઝાહત : મુફસ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحمَۃُ الْمَنَّان ફરમાતે હૈં, બરતન કે કનારોં સે અપને અપને આગે સે ખાઓ, બીચ મેં સે મત ખાઓ કે બરતન કે બીચ મેં **બરકત** ઉતરતી હૈ વહાં સે કનારોં તક પહોંચતી હૈ. અગર તુમ ને બીચ મેં સે ખાના શુરૂઅ કર દિયા તો કહીં ઐસા ન હો કે વહાં **બરકત** આના બન્દ હો જાએ. ગરઝ યેહ કે બરકત ઉતરને કી જગહ ઔર હૈ ઔર **બરકત** લેને કી જગહ કુછ ઔર.

(મિરઆત, જિ. 6, સ. 63)

ખાને કી પાંચ સુન્નતેં : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! પેશ કર્દા હદીસે મુબારક મેં ખાને કી પાંચ સુન્નતેં બયાન કી ગઈ હૈં : ﴾1﴿ અપને આગે સે ખાએ ﴾2﴿ કોઈ સાથ ખા રહા હો ઉસ કે આગે સે ન ખાએ ﴾3﴿ રિકાબી કે દરમિયાન સે ન ખાએ ﴾4﴿ પહલે દસ્તર ખ્વાન ઉઠાયા જાએ ઈસ કે બા'દ ખાને વાલે ઉઠેં. (અફસોસ ! આજકલ ઉમૂમન ઉલ્ટા અન્દાઝ હૈ યા'ની પહલે ખાને વાલે ઉઠતે હૈં ઈસ કે બા'દ દસ્તર ખ્વાન ઉઠાયા જાતા હૈ) ﴾5﴿ દૂસરે ભી ખાને મેં શામિલ હોં તો ઉસ વક્ત તક હાથ ન રોકે જબ તક સારે ફારિગ ન હો જાએં. અફસોસ ! કે ખાને કી બયાન કર્દા ઈન સુન્નતોં પર અમલ કરને

www.dawateislami.net

વાલે અબ નઝર હી નહીં આતે. સુન્નતેં સીખને ઔર અવામુન્નાસ કી મૌજૂદગી મેં સુન્નતોં પર અમલ કી ઝિજક ઉડાને કે લિયે દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં સફર કીજિયે ઔર વહાં ઇન સુન્નતોં કી બા કાઇદા મશ્ક કીજિયે. اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ મદની કાફિલોં મેં સફર કી બરકત સે સુન્નતોં પર અમલ કરના બહુત આસાન હો જાએગા.

ડરાવને ખ્વાબોં સે નજાત : મદની કાફિલોં કી બરકતોં કે તો ક્યા કહને ! એક ઈસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા ખુલાસા હૈ કે મુઝે બેહદ **ડરાવને ખ્વાબ** આયા કરતે થે. મૈં ને આશિકાને રસૂલ કે સાથ દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે 30 દિન કે મદની કાફિલે મેં સફર કી સઆદત હાસિલ કી. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ મદની કાફિલે કી બરકત સે **ડરાવને ખ્વાબ** આને બન્દ હો ગએ, મુઝે ખ્વાબ મેં મીઠે મદીને કી ઝિયારત હુઈ ઔર અબ ખ્વાબોં મેં કભી અપને આપ કો નમાઝ મેં મશ્ગૂલ પાતા હૂં તો કભી તિલાવત મેં.

ખ્વાબ મેં ડર લગે બોઝ દિલ પર લગે ખૂબ જલ્વે મિલેં કાફિલે મેં ચલો
હોંગી હલ મુશ્કિલેં કાફિલે મેં ચલો પાઓગે રાહતેં કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! یَا مُتَکَبِّرُ 21 બાર અવ્વલ આખિર એક બાર દુરૂદ શરીફ સોતે વક્ત પઢ લેંગે તો اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ડરાવને ખ્વાબ નહીં આએંગે.

www.dawateislami.net

અગર મુખ્તલિફ કિસ્મ કે ખાને મસલન ઝર્દા, પુલાવ ઔર આચાર વગૈરા એક હી થાલ મેં હોં તો ઈસ સૂરત મેં દૂસરી જાનિબ સે લેને કી ભી ઈજાઝત હૈ ચુનાન્ચે

મુખ્તલિફ ખજૂરોં કા થાલ : હઝરતે સય્યિદુના ઈકરાશ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنۡہُ રિવાયત કરતે હૈં કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે પ્યારે રસૂલ, રસૂલે મક્બૂલ, સય્યિદહ આમિના કે ગુલશન કે મહકતે ફૂલ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી બારગાહ મેં એક બરતન પેશ કિયા ગયા જિસ મેં બહુત સા **સરીદ** થા. હમ ઉસ મેં સે ખાને લગે પસ મૈં અપના હાથ ઉસ કે કનારોં મેં ઈધર ઉધર ચલાને લગા તો સરકારે આલી વકાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, “એ ઈકરાશ ! એક હી જગહ સે ખાઓ ક્યૂંકે યેહ એક હી (તરહ કા) ખાના હૈ.” ફિર હમારે પાસ એક તબક લાયા ગયા જિસ મેં કઈ અક્સામ કી તાઝા ખજૂરેં થીં. હુઝૂર સરાપા નૂર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા હાથ મુબારક બરતન મેં હર તરફ તશરીફ લે જાને લગા ઔર ઈર્શાદ ફરમાયા, “એ ઈકરાશ ! જહાં સે ચાહો ખાઓ ક્યૂંકે યેહ (ખજૂરેં) મુખ્તલિફ અક્સામ કી હૈં.” (ابن ماجه شریف ج٤ص١٥حدیث ٣٢٧٤)

પાંચ[5] ઉંગ્લિયોં સે ખાના ગંવારોં કા તરીકા હૈ : હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنۡہُمَا સે રિવાયત હૈ કે નબિય્યે આખિરુઝ્ઝમાં, સરવરે ઝી શાં, દો[2] જહાં કે સુલ્તાં صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને અંગૂઠે ઔર શહાદત કી ઉંગલી કી તરફ ઈશારા કરતે હુએ ફરમાયા, “ઈન દો[2] ઉંગ્લિયોં સે મત ખાઓ

www.dawateislami.net

(બલ્કે ઇન કે સાથ બીચ વાલી મિલા કર) તીન[3] ઉંગ્લિયોં સે ખાઓ કે યેહ સુન્નત હૈ ઔર પાંચ સે મત ખાઓ કે યેહ ગંવારોં કા તરીકા હૈ.”

(کنزالعمّال ج ٥ ص ١١٥ حدیث ٤٠٨٧٢)

શૈતાન કે ખાને કા તરીકા : **હઝરતે** સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કે સરકારે દો[2] આલમ, **નૂરે મુજસ્સમ,** શાહે બની આદમ, **રસૂલે મુહ્તશમ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને **મુઅઝ્ઝમ** હૈ, “એક ઉંગલી સે ખાના શૈતાન કા ઔર દો[2] ઉંગ્લિયોં સે ખાના **મુતકબ્બિરીન** (યા'ની મગરૂર લોગોં) કા ઔર તીન[3] ઉંગ્લિયોં સે ખાના અમ્બિયા (عَلَيْهِمُ السَّلَام) કા તરીકા હૈ.”

(جامِع صغیر ص ١٨٤ حدیث ٣٠٧٤)

સરકારે મદીના, રાહતે કલ્બો સીના, ફૈઝ ગન્જીના, સાહિબે મુઅત્તર પસીના صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم બા'ઝ અવકાત ચાર મુબારક ઉંગ્લિયોં સે ભી ખાના તનાવુલ ફરમાતે થે.

(مُلخّصاً الجامِع الصَّغیر ص ٢٥٠ حدیث ٦٩٤٢)

તીન[3] ઉંગ્લિયોં સે ખાને કા તરીકા : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! તીન[3] ઉંગ્લિયોં સે ખાને સે નિવાલા છોટા બનેગા, છોટા નિવાલા ચબાના આસાન રહેગા. જિતના બેહતર તરીકે પર ચબાએંગે ઉતના હી મુંહ સે નિકલને વાલા હાઝિમ લુઆબ ઉસ મેં શામિલ હોગા ઔર ઇસ તરહ ખાના જલ્દી હઝ્મ હોગા. હઝરતે સય્યિદુના મુલ્લા

www.dawateislami.net

અલી કારી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْبَارِى ફરમાતે હૈં, "પાંચ ઉંગ્લિયોં સે ખાના હરીસોં કી અલામત હૈ." (مرقاۃ ج ۸ ص ۹) રોટી તીન[3] ઉંગ્લિયોં સે ખાના ઝિયાદા દુશ્વાર ભી નહીં ફકત થોડી તવજ્જોહ કી ઝરૂરત હૈ. અલબત્તા ચાવલ તીન[3] ઉંગ્લિયોં સે ખાના થોડા સા દુશ્વાર હોતા હૈ મગર મદની ઝેહ્ન રખને વાલે **આશિકાને સુન્નત** કે લિયે યેહ ભી કોઈ મુશ્કિલ બાત નહીં યકીનન સુન્નત હી મેં અઝમત હૈ. બડે નિવાલોં કી હિર્સ મેં પાંચ ઉંગ્લિયોં સે ખાને કે બજાએ તરબિયત કી ખાતિર સીધે હાથ કી બિન્સર (છુંગ્લિયા કે બરાબર વાલી ઉંગલી) કો ખમ કર કે ઈસ મેં રબડ બેંડ પહન લીજિયે યા રોટી કા એક ટુકડા છોટી ઉંગલી ઔર બિન્સર સે હથેલી કી તરફ દબાએ રખિયે. અગર જઝબા સાદિક હુવા તો اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ તીન[3] ઉંગ્લિયોં સે ખાને કી આદત બન જાએગી. જબ તીન[3] ઉંગ્લિયોં સે ખાને કી આદત હો જાએ તો અબ રબડ બેંડ ઔર રોટી કા ટુકડા હથેલી કી તરફ દબાને કી હાજત નહીં. અગર ચાવલ કે દાને જુદા જુદા હોં ઔર તીન[3] ઉંગ્લિયોં મેં ઉન કા નિવાલા બન હી ન પાતા હો તો અબ ચાર[4] યા પાંચ[5] ઉંગ્લિયોં સે ખા લીજિયે. મગર યેહ એહતિયાત ઝરૂરી હૈ કે હથેલિયાં આલૂદા ન હોં બલ્કે ઉંગ્લિયાં ભી જડ તક આલૂદ ન હોં.

ચમચે કે સાથ ખાને કી હિકાયત : **છુરી** કાંટોં ઔર ચમચોં કે સાથ ખાના ખિલાફે સુન્નત હૈ. હમારે અસ્લાફ ચમચે કે સાથ ખાને સે પરહેઝ કરતે થે ક્યૂંકે સરકારે મદીના صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم સે તીન ઉંગ્લિયોં કે સાથ ખાના સાબિત હૈ. હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ

www.dawateislami.net

ઇબ્રાહીમ બાજૂરી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِى ફરમાતે હૈં, "એક બાર અબ્બાસી ખલીફા મામૂનુર્રશીદ કે સામને ચમચોં કે સાથ ખાના પેશ કિયા ગયા, ઉસ વક્ત કે કાઝિય્યુલ કુઝાત હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અબૂ યૂસુફ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને કહા, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ પારહ 15 સૂરએ બની ઇસરાઈલ કી આયત નમ્બર 70 મેં ઇર્શાદ ફરમાતા હૈ,

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِيْٓ اٰدَمَ

(پ ۱۵ بنی اسرائیل ۷۰)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર બેશક હમ ને ઔલાદે આદમ કો ઇઝ્ઝત દી.

એ ખલીફા ! ઇસ આયતે કરીમા કી તફસીર મેં આપ કે દાદાજાન હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને અબ્બાસ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا ફરમાતે હૈં, "હમ ને ઉન કે લિયે ઉંગ્લિયાં બનાઈ જિન સે વોહ ખાના ખાતે હૈં" તો ઉસ ને ઇન ચમચોં કો તર્ક કર કે ઉંગ્લિયોં સે ખાયા. (اَلْمَوَاهِبُ اللَّدُنِّيَّه لِلْبَاجُوْرِى ص ۱۱٤)

ચમ્મચ સે કબ ખા સકતે હૈં : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! અગર ગિઝા હી ઐસી હૈ મસલન ફિરની યા રકીક (યા'ની પતલી) દહી વગૈરા કે ઉંગ્લિયોં સે ખાઈ નહીં જા સકતી ઔર પી ભી નહીં સકતે યા હાથ મેં ઝખ્મ હૈ યા હાથ મૈલે હૈં ઔર ધોને કે લિયે પાની મુયસ્સર નહીં. તો ફિર ઝરૂરતન ચમચે કી ઇજાઝત હૈ. ઇસી તરહ ગોશ્ત કા પકા હુવા બડા ટુકડા યા રાન વગૈરા કો છુરી સે કાટ કર ખાને કી ભી ઇજાઝત હૈ.

www.dawateislami.net

હાથ સે ખાને કે તિબ્બી ફવાઇદ : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! ડૉક્ટરોં ને એ'તિરાફ કિયા હૈ કે જો લોગ હાથ સે ખાતે હૈં ઉન કી ઉંગ્લિયોં સે એક ખાસ કિસ્મ કી "હાઝિમ રુતૂબત" નિકલ કર ખાને મેં શામિલ હો જાતી હૈ જો જિસ્મ મેં ઇન્સ્યુલીન (INSULIN) કમ નહીં હોને દેતી ઔર ઇસ સે શૂગર કે મરીઝોં કો ફાએદા હોતા હૈ, ફિર ખાને કે બા'દ ઉંગ્લિયાં ચાટને સે મઝીદ હાઝિમ રુતૂબત પેટ મેં દાખિલ હોતી હૈ જો આંખોં, દિમાગ ઔર મે'દે કે લિયે બેહદ મુફીદ હૈ ઔર યેહ દિલ, મે'દે ઔર દિમાગી અમરાઝ કા ઝબર દસ્ત ઇલાજ હૈ.

APENDIX કા ઇલાજ હો ગયા : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! ખાને કી સુન્નતેં અપની ઝિન્દગી મેં નાફિઝ કરને કે લિયે મદની કાફિલે મેં સફર કો અપના મા'મૂલ બના લીજિયે. મુઆશરે કે કઈ બિગડે હુએ અફરાદ દા'વતે ઇસ્લામી કે મદની કાફિલે મેં સફર કી બરકત સે اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ રાહે રાસ્ત પર આ ચુકે હૈં. ઇસ ઝિમ્ન મેં મથુરા (હિન્દ) કે એક ઇસ્લામી ભાઈ કા કુછ યૂં બયાન હૈ, મૈં એક મૉડર્ન નૌ જવાન થા, ફિલ્મેં ડિરામે દેખના મેરા મશ્ગલા થા, મકતબતુલ મદીના સે જારી હોને વાલે બયાન કી કેસિટ **"T.V. કી તબાહ કારિયાં"** સુનને કા શરફ હાસિલ હુવા જિસ ને મેરી કાયા પલટ દી, મૈં દા'વતે ઇસ્લામી કે મદની માહોલ સે મુન્સલિક હો ગયા. મુઝે APENDIX કી બીમારી હો ગઈ ઔર ડૉક્ટર ને

www.dawateislami.net

ઑપરેશન કા મશ્વરા દિયા. મૈં ઘબરા ગયા, ઐસે મેં દા'વતે ઈસ્લામી કે એક મુબલ્લિગ કી **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કે નતીજે મેં ઝિન્દગી મેં પહલી બાર આશિકાને રસૂલ કે સાથ દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે તીન[3] દિન કે **મદની કાફિલે** કા મુસાફિર બન ગયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મદની કાફિલે કી બરકત સે બિગૈર ઑપરેશન કે મેરા મરઝ જાતા રહા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મેરે જઝબે કો મદીને કે 12 ચાંદ લગ ગએ, અબ હર માહ તીન[3] દિન કે મદની કાફિલે મેં સફર કી સઆદત હાસિલ કરતા હૂં, હર માહ **મદની ઈન્આમાત** કા કાર્ડ જમ્અ કરવાતા હૂં ઔર મુસલ્માનોં કો નમાઝે ફજ્ર કે લિયે જગાને કી ખાતિર ઘૂમ ફિર કર સદાએ મદીના લગાતા હૂં.

બે અમલ બા અમલ બનતે હૈં સર બસર   તૂ ભી ઐ ભાઈ કર કાફિલે મેં સફર
અચ્છી સોહબત સે ઠન્ડા હો તેરા જિગર   કાશ ! કર લે અગર કાફિલે મેં સફર

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب !   صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

બિગૈર બેહોશી કે ઑપરેશન : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! મદની કાફિલોં મેં સફર કી કૈસી બરકતેં હૈં. યેહ યાદ રખિયે ! બીમારી ઔર મુસીબત મુસલ્માન કે લિયે આમ તૌર પર બાઈસે રહમત હોતી હૈ, અભી આપ ને સુના કે ઈસ્લામી ભાઈ કો **એપેન્ડિક્સ** કી તકલીફ હુઈ ફિર શિફા કા સબબ મદની કાફિલે કા સફર બના ઈસ તરહ વોહ **મદની માહોલ** મેં રચબસ ગએ ઔર ઉન કા મદની માહોલ મેં ખૂબ પક્કા હો જાના યકીનન બાઈસે ઈસ્તિહ્કાકે રહમત હૈ. તક્લીફ આએ તો સબ્ર કી કોશિશ કર કે ખૂબ અજરો

www.dawateislami.net

સવાબ કમાના ચાહિયે. હમારે બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَهُمُ اللهُ الْمُبِين કે **સબ્ર** ફરમાને કા અન્દાઝ ઔર ઉસ પર સવાબ વ અજ્ર કમાને કા જઝબા ભી ક્યા ખૂબ થા ! ચુનાન્ચે શારેહે બુખારી ફકીહુલ હિન્દ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના **મુફતી મુહમ્મદ શરીફુલ હક** અમજદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْقَوِى **"નુઝ્હતુલ કારી શર્હે સહીહુલ બુખારી"** જિલ્દ સાની સ. 213 તા 215 પર નક્લ કરતે હૈં, હઝરતે સય્યિદુના **ઉર્વહ** رَضِىَ اللّٰه تعَالٰى عَنْهُ જિન કે વાલિદે ગિરામી મશ્હૂર સહાબી હવારિયે રસૂલુલ્લાહ હઝરતે સય્યિદુના ઝુબૈર બિન અવામ رَضِىَ اللّٰه تعَالٰى عَنْهُ થે ઔર વાલિદએ મોહતરમા હઝરતે સય્યિદતુના અસ્મા બિન્તે અબૂ બક્ર સિદ્દીક رَضِىَ اللّٰه تعَالٰى عَنْهُمَا થીં. આપ ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِىَ اللّٰه تعَالٰى عَنْهَا કે ભાન્જે ઔર હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન ઝુબૈર رَضِىَ اللّٰه تعَالٰى عَنْهُمَا કે સગે ભાઈ ઔર મદીનએ મુનવ્વરહ زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًاوَّتَعْظِيْمًا કે મશ્હૂર "ફુકહાએ સબ્આ" (યા'ની સાત જય્યિદ ઉલમાએ કિરામ) મેં સે એક થે, આબિદો ઝાહિદ ઔર શબ ઝિન્દા દાર બુઝુર્ગ થે રોઝાના બિલા નાગા **ચૌથાઈ કુરઆને પાક** મુસ્હફ શરીફ સે દેખ કર તિલાવત ફરમાતે ઔર **ચૌથાઈ કુરઆન શરીફ** રાત **તહજ્જુદ** મેં પઢતે. ખલીફા વલીદ બિન અબ્દુલ મલિક કહા કરતા થા કે જિસે **જન્નતી** કો દેખના હો વોહ હઝરતે સય્યિદુના **ઉર્વહ** رَضِىَ اللّٰه تعَالٰى عَنْهُ કો દેખે. એક બાર સફર કર કે વલીદ બિન અબ્દુલ મલિક કે યહાં તશરીફ લે ગએ થે. આપ رَضِىَ اللّٰه تعَالٰى عَنْهُ કે કદમ મુબારક

www.dawateislami.net

મેં **આકિલા** હો ગયા, યેહ વોહ બીમારી હૈ જો ઉઝ્વ કો સડા દેતી હૈ ચુનાન્ચે વલીદ ને મશ્વરા દિયા કે અમલે જરાહત (ઑપરેશન) કરવા લીજિયે. આપ رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنْہُ રાઝી ન હુએ, મગર મરઝ પિંડલી તક બઢ ગયા. વલીદ ને અર્ઝ કી, આલીજાહ ! અબ તો પાઉં કટવાના ઝરૂરી હૈ વરના યેહ મરઝ સારે જિસ્મ મેં સરાયત કર જાએગા. આપ رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنْہُ રાઝી હો ગએ. ચુનાન્ચે તબીબ આયા, ઉસ ને કહા, શરાબ પી લીજિયે તાકે કટને મેં તકલીફ કા એહસાસ ન હો. ફરમાયા, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી હરામ કર્દા ચીઝ કે ઝરીએ મુઝે આફિય્યત નહીં ચાહિયે. અર્ઝ કી, ઇજાઝત હો તો કોઈ ખ્વાબ આવર દવા દે દૂં. ફરમાયા, મૈં નહીં ચાહતા કે કોઈ ઉઝ્વ કાટા જાએ ઔર મુઝે તકલીફ કા એહસાસ ન હો ઔર તકલીફ ઔર **સબ્ર** કે ઝરીએ મિલને વાલે અજ્ર સે મૈં મહરૂમ રહ જાઉં. અર્ઝ કી ગઈ, અચ્છા, કુછ લોગોં કો ઇજાઝત દીજિયે કે આપ કો પકડે રહેં. ફરમાયા, ઇસ કી ભી ઝરૂરત નહીં. બિલ આખિર **પહલે પાઉં કા ગોશ્ત છુરી સે ઔર ફિર હડ્ડી આરી સે કાટી ગઈ મગર આપ કા સબ્રો તહમ્મુલ મરહબા ! ઝબાન સે આહ ! તક ન કી, મુસલ્સલ ઝિક્રુલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **મેં મસરૂફ રહે, હત્તા કે જબ લોહે કે ચમચોં કે ઝરીએ ઝૈતૂન શરીફ કે ખૌલતે હુએ તેલ સે ઝખ્મ કો દાગા ગયા તો શિદ્દતે દર્દ કે સબબ બેહોશ હો ગએ,** જબ હોશ મેં આએ તો ચેહ્રએ મુબારકા સે પસીના પોંછને લગે ઔર કટા હુવા પાઉં મુબારક હાથ મેં લે કર ઉલટ પલટ કરતે હુએ ફરમાયા, ઉસ ઝાત કી કસમ ! જિસ ને મુઝે તુઝ પર સુવાર

www.dawateislami.net

ફરમાયા, મૈં તેરે ઝરીએ કભી કિસી ગુનાહ કી તરફ નહીં ગયા. જરાહત (ઑપરેશન) કી તમામ કારવાઈ ઈસ તરહ હુઈ કે વલીદ બાતોં મેં મસરૂફ થા ઉસે ખબર તક ન હુઈ જબ દાગને કી બૂ ફૈલી તબ મા'લૂમ હુવા.

શહઝાદે કી શહાદત : ઈસ સફર મેં હઝરતે સય્યિદુના ઉર્વહ رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ કા દૂસરા ઈમ્તિહાન યેહ હુવા કે આપ رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ કે શહઝાદે હઝરતે સય્યિદુના મુહમ્મદ બિન ઉર્વહ رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا વલીદ કે અસ્તબલ મેં તશરીફ લે ગએ તો કિસી ચૌપાએ ને માર કર શહીદ કર દિયા. જબ **મદીનએ મુનવ્વરહ** زَادَهَا اللهُ شَرَفًا وَّتَعْظِيْمًا વાપસી હુઈ તો પારહ 15 સૂરતુલ કહ્ફ કી આયત નમ્બર 62 કા યેહ હિસ્સા તિલાવત કિયા,

لَقَدْ لَقِيْنَا مِنْ سَفَرِنَا هٰذَا نَصَبًا ﴿۶۲﴾

(پ ١٥ الكهف ٦٢)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : બેશક હમેં અપને ઈસ સફર મેં બડી મશક્કત કા સામના હુવા.

હઝરતે ઉર્વહ رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ **કી સખાવત : હઝરતે** સય્યિદુના ઉર્વહ رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ કે જૂદો સખાવત કા યેહ આલમ થા કે જબ બાગ મેં ફલ પક કર તય્યાર હો જાતે તો ઈહાતે કી દીવાર મેં શિગાફ ફરમા દેતે લોગ આ કર ખાતે ઔર બાંધ કર લે ભી જાતે. આપ رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ જબ અપને બાગ મેં તશરીફ લે જાતે તો પારહ 15 સૂરતુલ કહ્ફ કી આયત નમ્બર 39 કા યેહ હિસ્સા વિર્દે ઝબાન હોતા :

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ શરીફ પઢો, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (ابن عدی)

وَلَوْلَآ اِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَاشَآءَ اللّٰهُ ۙ لَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ

(پ ١٥ الكهف ٣٩)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર ક્યૂં ન હુવા કે જબ તૂ અપને બાગ મેં ગયા તો કહા હોતા જો ચાહે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હમેં કુછ ઝોર નહીં મગર **અલ્લાહ** કી મદદ કા.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

ટેક લગા કર ખાના સુન્નત નહીં હે : સરકારે નામદાર, દો[2] આલમ કે માલિકો મુખ્તાર, શહન્શાહે અબરાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ખુશ ગવાર હૈ, "મૈં તક્યા (યા'ની ટેક) લગા કર નહીં ખાતા." (کنزالعُمّال ج ١٥ ص ١٠٢ حدیث ٤٠٧٠٤)

ટેક લગા કર મત ખાઓ : હઝરતે સય્યિદુના અબુદરદા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ કે હુઝૂરે અકરમ, નૂરે મુજસ્સમ, શાહે બની આદમ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, "તુમ ટેક લગા કર ખાના મત ખાઓ." (مجمع الزوائِد ج٥ ص٢٢ حدیث ٧٩١٨)

ટેક લગા કર ખાને કી ચાર સૂરતેં : ખાતે વક્ત તક્યા (યા'ની ટેક) લગાને કી ચાર[4] સૂરતેં હૈં : ﴾1﴿ એક પહલૂ ઝમીન કી તરફ કર કે (યા'ની દાએં યા બાએં ઝુકે હુએ) બૈઠના ﴾2﴿ ચાર ઝાનૂ (યા'ની ચૌકડી માર કર) બૈઠના ﴾3﴿ એક હાથ ઝમીન પર રખ કર (ઉસ પર) ટેક લગા કર બૈઠના ﴾4﴿ દીવાર (યા કુરસી કી પુશ્ત) વગૈરા સે ટેક લગા કર બૈઠના. યેહ ચારોં[4] સૂરતેં મુનાસિબ નહીં. દો[2] ઝાનૂ યા

www.dawateislami.net

ઉકડૂં (યા'ની દોનોં[2] ઘુટને ખડે કર કે) બૈઠ કર ખાના અચ્છા હૈ, તિબ્બી લિહાઝ સે ભી મુફીદ હૈ. ખડે હો કર ખાના અચ્છા નહીં

(મિરઆત શર્હે મિશ્કાત, જિ. 6, સ. 12)

ટેક લગા કર ખાને કે તિબ્બી નુક્સાનાત : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ટેક લગા કર ખાના સુન્નત નહીં. ઈસ સુન્નત પર અમલ ન કરને મેં તીન તિબ્બી નુક્સાનાત ભી હૈં : (1) ખાના અચ્છી તરહ ચબાયા નહીં જા સકેગા ઔર ઉસ મેં લુઆબ જિસ મિક્દાર મેં મિલના ચાહિયે ઉતના નહીં મિલેગા જો કે મે'દે મેં જા કર નશાસ્તાદાર ગિઝાઓં કો હઝ્મ કર સકે ઔર યૂં નિઝામે ઈન્હિઝામ (યા'ની હાઝેમા) મુતઅસ્સિર હોગા (2) ટેક લગા કર બૈઠને સે મે'દા ફેલ જાતા હૈ લિહાઝા ઈસ તરહ ગૈર ઝરૂરી ખૂરાક મે'દે મેં ચલી જાએગી ઔર હાઝિમા ખરાબ હોગા. (3) ટેક લગા કર ખાને સે આંતોં ઔર જિગર કો નુક્સાન પહોંચતા હૈ.

હુજ્જતુલ ઈસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَالِي ફરમાતે હૈં, "ટેક લગા કર પાની પીના ભી મે'દે કે લિયે નુક્સાન દેહ હૈ." (اِحیاءُ العُلُوم ج ۲ ص ۵)

રોટી કા એહતિરામ કરો : ગિરી હુઈ રોટી ઉઠા કર ખા લેના સુન્નત હૈ ચુનાન્ચે **ઉમ્મુલ મુઅમિનીન** સય્યિદતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهَا ફરમાતી હૈં, "સુલ્તાને દો[2] જહાન, શહન્શાહે કૌનો

www.dawateislami.net

મકાન, રહમતે આલમિયાન صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم મકાને આલીશાન મેં તશરીફ લાએ, રોટી કા ટુકડા પડા હુવા દેખા તો ઉસ કો લે કર પોંછા ફિર ખા લિયા ઔર ફરમાયા, "આઇશા (رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْھَا) ! અચ્છી ચીઝ કા એહતિરામ કરો કે યેહ ચીઝ (યા'ની રોટી) જબ કિસી કૌમ સે ભાગી હૈ તો લૌટ કર નહીં આઈ."

(ابنِ ماجہ ج٤ص٥٠ حدیث ٣٣٥٣)

ખાને કે ઈસ્રાફ સે તૌબા કીજિયે : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! આજકલ હર એક બે બરકતી ઔર તંગદસ્તી કા રોના રો રહા હૈ. ક્યા બઈદ કે રોટી કા એહતિરામ ન કરને કી યેહ સઝા હો. આજ શાયદ હી કોઈ મુસલ્માન ઐસા હો, જો રોટી ઝાએઅ ન કરતા હો. હર તરફ ખાને કી બે હુરમતી કે દિલસોઝ નઝ્ઝારે હૈં, શાદી કી તકરીબાત હોં યા બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَھُمُ اللّٰہ تَعَالٰی કી નિયાઝ કે તબર્રુકાત. અફસોસ સદ કરોડ અફસોસ ! દસ્તર ખ્વાનોં ઔર દરિયોં પર બે દર્દી કે સાથ ખાના ગિરાયા જાતા હૈ, ખાને કે દૌરાન હડ્ડિયોં કે સાથ બોટી ઔર મસાલહા બરાબર સાફ નહીં કિયા જાતા, ગર્મ મસાલહે કે સાથ ભી ખાને કે કસીર અજ્ઝા ઝાએઅ કર દિયે જાતે હૈં, થાલોં મેં બચા હુવા થોડા સા ખાના ઔર પિયાલોં, પતીલિયોં મેં બચા હુવા શોરબા દોબારા ઈસ્તિ'માલ કરને કા અક્સર લોગોં કા ઝેહ્ન નહીં, ઈસ તરહ કા બહુત સારા બચા હુવા ખાના ઉમૂમન કચરા કૂંડી કી નઝ્ર કર દિયા જાતા હૈ. અબ તક જિતના ભી ઈસ્રાફ કિયા હૈ

www.dawateislami.net

બરાએ મેહરબાની ! ઉસ સે તૌબા કર લીજિયે. આયિન્દા ખાને કે એક ભી દાને ઔર શોરબે કે એક ભી કતરે કા ઈસ્રાફ ન હો ઈસ કા અહ્દ કર લીજિયે. **વલ્લાહિલ અઝીમ** ! કિયામત મેં ઝર્રે ઝર્રે કા હિસાબ હોના હૈ, યકીનન કોઈ ભી કિયામત કે હિસાબ કી તાબ નહીં રખતા, તૌબા સચ્ચી તૌબા કર લીજિયે. દુરૂદે પાક પઢ કર અર્ઝ કીજિયે. યા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! આજ તક મૈં ને જિતના ભી ઈસ્રાફ કિયા ઉસ સે ઔર તમામ સગીરા વ કબીરા ગુનાહોં સે તૌબા કરતા હૂં ઔર તેરી અતા કર્દા તૌફીક સે આયિન્દા ગુનાહોં સે બચને કી ભરપૂર કોશિશ કરૂંગા, યા રબ્બે મુસ્તફા عَزَّوَجَلَّ મેરી તૌબા કબૂલ ફરમા ઔર મુઝે બે હિસાબ બખ્શ દે.

اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صلَّی اللہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

સદકા પ્યારે કી હયા કા કે ન લે મુઝ સે હિસાબ
બખ્શ બે પૂછે લજાએ કો લજાના ક્યા હૈ

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

પારહ 8 સૂરતુલ આ'રાફ આયત નમ્બર 31 મેં **અલ્લાહ રબ્બુલ આલમીન** કા ફરમાને આલીશાન હૈ :

كُلُوْا وَاشْرَبُوْا وَلَا تُسْرِفُوْا ۚ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِيْنَ ﴿۳۱﴾

(پ۸ الاعراف ۳۱)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર ખાઓ ઔર પિયો ઔર હદ સે ન બઢો, બેશક હદ સે બઢને વાલે ઉસે પસન્દ નહીં.

www.dawateislami.net

ઈસ્રાફ કિસે કહતે હૈં ? : **મુફસ્સિરે** શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان તફસીરે નઈમી જિલ્દ 8, સફહા 390 પર ફરમાતે હૈં, ઈસ્રાફ કી બહુત તફસીરેં હૈં ﴾1﴿ હલાલ ચીઝોં કો હરામ જાનના ﴾2﴿ હરામ ચીઝોં કો ઈસ્તિ'માલ કરના ﴾3﴿ ઝરૂરત સે ઝિયાદા ખાના પીના યા પહનના ﴾4﴿ જો દિલ ચાહે વોહ ખા પી લેના પહન લેના ﴾5﴿ દિન રાત મેં બાર બાર ખાતે પીતે રહના જિસ સે મે'દા ખરાબ હો જાએ, બીમાર પડ જાએ ﴾6﴿ મુઝિર ઔર નુક્સાન દેહ ચીઝેં ખાના પીના ﴾7﴿ હર વક્ત ખાને પીને પહનને કે ખયાલ મેં રહના કે અબ ક્યા ખાઊંગા આયિન્દા ક્યા પિયૂંગા. (رُوحُ البیان ج۳ص۱۵٤) ﴾8﴿ ગફલત કે લિયે ખાના ﴾9﴿ ગુનાહ કરને કે લિયે ખાના ﴾10﴿ અચ્છે ખાને પીને, આ'લા પહનને કા આદી બન જાના કે કભી મા'મૂલી ચીઝ ખા પી ન સકે ﴾11﴿ આ'લા ગિઝાઓં કો અપને કમાલ કા નતીજા જાનના. ગરઝ કે ઈસ એક લફ્ઝ મેં બહુત સે અહકામ દાખિલ હૈં. હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ફરમાતે હૈં કે "હર દમ શિકમ સેર રહને સે બચો કે યેહ બદન કો બીમાર, મે'દે કો ખરાબ ઔર નમાઝ સે સુસ્ત કરતા હૈ, ખાને પીને મેં મિયાના રવી ઈખ્તિયાર કરો કે યેહ સદહા બીમારિયોં કા ઈલાજ હૈ. **અલ્લાહ** તઆલા **મોટે**(1) શખ્સ કો ના પસન્દ કરતા હૈ, (کشف الخفاء ج ۱ ص ۲۲۱ حدیث ۷٦۰) જો શખ્સ શહ્વત (યા'ની ખ્વાહિશ) કો અપને દીન પર ગાલિબ કરે વોહ હલાક હો જાએગા. (رُوحُ الْمَعَانِی ج٤ص١٦٣ملتان, તફસીરે નઈમી, જિ. 8, સ. 390)

1: મોટાપે કી વજહ સે કિસી મુસલ્માન પર હંસ કર છેડ કર દિલ દુખાના ગુનાહ હૈ.

www.dawateislami.net

દુબલે આદમી કી ફઝીલત : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ખાના કમ ખાને કે સાથ સાથ બિલ ખુસૂસ મૈદા, મિઠાસ વ ચિકનાહટ ઔર ઇસ કી બનાવટોં કે ઇસ્તિ'માલ મેં (તબીબ કે મશ્વરે કે મુતાબિક) કમી રખને સે બદન કે વઝ્ન મેં કમી આતી, ઉભરા હુવા પેટ અસ્લી હાલત પર આતા ઔર આદમી ખુશ અન્દામ (યા'ની SMART) રહતા હૈ.[1] કમ ખાને વાલે હલ્કે બદન વાલે **મુસલ્માન** કો ખુદાએ રહમાન عَزَّوَجَلَّ પસન્દ ફરમાતા હૈ ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને અબ્બાસ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا સે રિવાયત હૈ, નબિય્યે કરીમ, રઊફુર્રહીમ عَلَيْهِ اَفْضَلُ الصَّلٰوةِ وَالتَّسْلِيْم ને ઇર્શાદ ફરમાયા, **"અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કો તુમ મેં સબ સે ઝિયાદા વોહ બન્દા પસન્દ હૈ જો કમ ખાને વાલા ઔર ખફીફ (યા'ની હલ્કે) બદન વાલા હૈ."**

(الجامعُ الصَّغير ص ٢٠ حديث ٢٢١)

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! અમલ કા જઝબા બઢાને કે લિયે **મદની માહોલ** ઝરૂરી હૈ, વરના આરિઝી તૌર પર જઝબા પૈદા હોતા ભી હૈ તો અચ્છી સોહબત કે ફુક્દાન (યા'ની કમી) કે સબબ ઇસ્તિકામત નહીં મિલ પાતી. લિહાઝા **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબત હાસિલ કરને કે લિયે **મદની કાફિલોં** મેં સફર કો અપના મા'મૂલ બના લીજિયે. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **દા'વતે ઇસ્લામી** કી બરકત સે હર તરફ સુન્નતોં કી ધૂમધામ હૈ.

مدینہ

1 : બદન કા વઝ્ન કમ કરને કા તરીકા મા'લૂમ કરને કે લિયે ફૈઝાને સુન્નત કે બાબ **"પેટ કા કુફ્લે મદીના"** સ. 76 તા 79 મુલાહઝા ફરમા લીજિયે.

www.dawateislami.net

લોગોં સે શરમા કર સુન્નત તર્ક નહીં કી જાતી ! : હમારે સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان, આકાએ નામદાર, મદીને કે તાજદાર, રસૂલોં કે સાલાર صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી **મહબ્બત** મેં ગુમ રહા કરતે થે. દુન્યા કી કોઈ કશિશ ઔર બે વફ़ा મુઆશરે કી કોઈ ઝૂટી "મુરુવ્વત" ઉન સે સુન્નત ન છુડા સકતી થી. ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના હસન બસરી رَضِىَ اللّٰه تَعَالٰى عَنْهُ ફરમાતે હૈં કે હઝરતે સય્યિદુના મા'કિલ બિન યસાર رَضِىَ اللّٰه تَعَالٰى عَنْهُ (જો કે વહાં મુસલ્માનોં કે સરદાર થે) ખાના ખા રહે થે કે ઉન કે હાથ સે લુક્મા ગિર ગયા, ઉન્હોં ને ઉઠા લિયા ઔર સાફ़ કર કે ખા લિયા. યેહ દેખ કર ગંવારોં ને આંખોં સે એક દૂસરે કો ઈશારા કિયા (કે કિતની અજીબ બાત હૈ, કે ગિરે હુએ લુક્મે કો ઈન્હોં ને ખા લિયા) કિસી ને આપ رَضِىَ اللّٰه تَعَالٰى عَنْهُ સે કહા, "**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ અમીર કા ભલા કરે, એ હમારે સરદાર ! યેહ ગંવાર તિરછી નિગાહોં સે ઈશારા કરતે હૈં કે અમીર સાહિબ رَضِىَ اللّٰه تَعَالٰى عَنْهُ ને ગિરા હુવા લુક્મા ખા લિયા હાલાંકે ઈન કે સામને યેહ ખાના મૌજૂદ હૈ." ઉન્હોં ને ફ़रमાયા, "ઈન **અજમિય્યોં** કી વજહ સે મૈં ઉસ ચીઝ કો નહીં છોડ સકતા જિસે મૈં ને, **સરકારે મદીના,** રાહતે કલ્બો સીના, ફૈઝ ગન્જીના, સાહિબે મુઅત્તર પસીના صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم સે સુના હૈ. હમ એક દૂસરે કો હુક્મ દેતે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઇસ હૈ. (ابو يعلى)

થે કે લુક્મા ગિર જાએ તો ઉસે સાફ કર કે ખા લિયા જાએ શૈતાન કે લિયે ન છોડા જાએ.” (ابنِ ماجه شريف ج ٤ ص ١٧ حديث ٣٢٧٨)

રૂહે ઈમાં મગ્ઝે કુરઆં જાને દીં

હસ્ત હુબ્બે રહ્‌મતુલ્લિલ આલમીં

ખૂબ ઈન્ફિરાદી કોશિશ કીજિયે : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ? જલીલુલ કદ્ર સહાબી ઔર મુસલ્માનોં કે સરદાર સય્યિદુના મા’કિલ બિન યસાર رَضِیَ اللّٰه تَعَالٰی عَنْهُ સુન્નતોં સે કિસ કદર પ્યાર કરતે થે. આપ رَضِیَ اللّٰه تَعَالٰی عَنْهُ ને **અજમિય્યોં** કે ઈશારોં કી ઝર્રા બરાબર પરવાહ ન કી ઔર બે ધડક સુન્નતોં પર અમલ જારી રખા. ઔર આજ બા’ઝ નાદાન મુસલ્માન એૈસે ભી હૈં કે “મૉડર્ન માહોલ” મેં દાઢી મુબારક જૈસી અઝીમુશ્શાન સુન્નત કે તર્ક કો مَعَاذَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ “હિક્મતે અમલી” તસવ્વુર કરતે હૈં. હકીકી હિક્મતે અમલી યેહી હૈ કે લાખ બુરા માહોલ હો, અગ્યાર કા ઝોર હો, બદ મઝહબોં કા શોર હો, કુછ હી હો આપ દાઢી શરીફ, ઈમામએ પાક ઔર સુન્નતોં ભરે સાદા લિબાસ મેં મલ્બૂસ રહિયે, ખાને પીને ઔર રોઝ મર્રા કે મા’મૂલાત મેં સુન્નતોં કા દામન થામે રહિયે, લોગોં કી ઈસ્લાહ કે લિયે **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** જારી રખિયે, اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ચરાગ સે ચરાગ જલતા ચલા જાએગા, હક કા બોલબાલા હોગા, શૈતાન કા મુંહ કાલા હોગા, હર તરફ સુન્નતોં કા ઉજાલા હોગા. દૌલતે દુન્યા કા

હર આશિક, મીઠે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા મતવાલા હોગા. اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઘર ઘર નૂરે હબીબ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ઉજાલા હોગા.

ખાક સૂરજ સે અંધેરોં કા ઈઝાલા હોગા — આપ આએં તો મેરે ઘર મેં ઉજાલા હોગા
હોગા સેરાબ સરે કૌસરો તસ્નીમ વોહી — જિસ કે હાથોં મેં મદીને કા પિયાલા હોગા

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

ઔલાદ કો કમ અક્લી સે બચાને કા નુસ્ખા : અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ** صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ખૈરિય્યત નિશાન હૈ, “જો શખ્સ દસ્તર ખ્વાન સે ખાને કે **ગિરે હુએ ટુકડોં** કો ઉઠા કર ખાએ વોહ ફરાખી કી ઝિન્દગી ગુઝારતા હૈ ઔર ઉસ કી **ઔલાદ** ઔર **ઔલાદ** કી **ઔલાદ** કમ અક્લી સે મહફૂઝ રહતી હૈ.”

(کنزالعُمّال ج ۱۵ ص ۱۱۱ حدیث ۴۰۸۱۵)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

તંગદસ્તી કા ઈલાજ : ઝબર દસ્ત મુહદ્દિસ હઝરતે સય્યિદુના હુદબા બિન ખાલિદ عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْمَاجِد કો ખલીફએ બગદાદ મામૂન રશીદ ને અપને હાં મદઊ કિયા, તઆમ કે આખિર મેં ખાને કે જો દાને વગૈરા ગિર ગએ થે, મુહદ્દિસે મૌસૂફ ચુન ચુન કર તનાવુલ ફરમાને લગે. મામૂન ને હૈરાન હો કર કહા, એ શૈખ ! ક્યા આપ

www.dawateislami.net

કા અભી તક પેટ નહીં ભરા ? ફરમાયા, ક્યૂં નહીં ! દર અસ્લ બાત યેહ હૈ કે મુઝ સે હઝરતે સય્યિદુના હમ્માદ બિન સલમહ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْهُ ને એક હદીસ બયાન ફરમાઈ હૈ, "જો શખ્સ દસ્તર ખ્વાન કે નીચે ગિરે હુએ ટુકડોં કો ચુન ચુન કર ખાએગા વોહ તંગદસ્તી સે બે ખૌફ હો જાએગા." મૈં ઈસી હદીસે મુબારક પર અમલ કર રહા હૂં. યેહ સુન કર મામૂન બેહદ મુતઅસ્સિર હુવા ઔર અપને એક ખાદિમ કી તરફ ઈશારા કિયા તો વોહ એક હઝાર દીનાર રૂમાલ મેં બાંધ કર લાયા. મામૂન ને ઉસ કો હઝરતે સય્યિદુના હુદબા બિન ખાલિદ عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْمَاجِد કી ખિદમત મેં બતૌરે નઝરાના પેશ કર દિયા. હઝરતે સય્યિદુના હુદબા બિન ખાલિદ عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْمَاجِد ને ફરમાયા اَلْحَمْدُ لِلّٰه હદીસે મુબારકા પર અમલ કી હાથોં હાથ બરકત ઝાહિર હો ગઈ. (ثَمَرَاتُ الْاَوراق ج ۱ ص ۸)

શરમા કર સુન્નતેં મત છોડિયે : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મા'લૂમ હુવા હમારે બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَهُمُ اللّٰہ تَعَالٰی સુન્નતોં પર અમલ કે મુઆમલે મેં દુન્યા કે બડે સે બડે રઈસ બલ્કે બાદશાહ કી ભી પરવાહ નહીં કરતે. ઈસ હિકાયત સે હમારે ઉન ઈસ્લામી ભાઈયોં કો દર્સ હાસિલ કરના ચાહિયે જો લોગોં કી મુરુવ્વત કી વજહ સે ખાને પીને કી સુન્નતેં તર્ક કર દિયા કરતે હૈં, નીઝ દાઢી શરીફ ઔર ઈમામએ મુબારકા કે તાજે ઈઝ્ઝત કો સર પર સજાને સે

www.dawateislami.net

કતરા જાતે હૈં. યકીનન સુન્નત પર અમલ કરના દોનોં[2] જહાં મેં ભાઈસે સઆદત હૈ, કભી કભી દુન્યા મેં હાથોં હાથ ભી ઈસ કી બરકતેં ઝાહિર હો જાતી હૈં જૈસા કે હઝરતે સય્યિદુના હુદબા બિન ખાલિદ عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْمَاجِد કો શાહી દરબાર મેં સુન્નત પર અમલ કરને કી બરકત સે એક હઝાર દીનાર મિલ ગએ ઔર આપ માલદાર હો ગએ.

જો અપને દિલ કે ગુલદસ્તે મેં સુન્નત કો સજાતે હૈં
વોહ બેશક રહમતેં દોનોં[2] જહાં મેં હક સે પાતે હૈં

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જિસ તરહ રોઝી મેં બરકત કી વુજૂહાત હૈં ઈસી તરહ રોઝી મેં તંગી કે ભી અસ્બાબ હૈં અગર ઈન સે બચા જાએ તો اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ રોઝી મેં બરકત હી બરકત દેખેંગે. આપ કી મા'લૂમાત કે લિયે તંગદસ્તી કે 44 અસ્બાબ અર્ઝ કરતા હૂં:

તંગદસ્તી કે 44 અસ્બાબ : ﴾1﴿ બિગૈર હાથ ધોએ ખાના ﴾2﴿ નંગે સર ખાના ﴾3﴿ અંધેરે મેં ખાના ﴾4﴿ દરવાઝે પર બૈઠ કર ખાના પીના ﴾5﴿ મય્યિત કે કરીબ બૈઠ કર ખાના ﴾6﴿ જનાબત (યા'ની જિમાઅ યા એહતિલામ કે બા'દ ગુસ્લ સે કબ્લ) ખાના ખાના ﴾7﴿ નિકલા હુવા ખાના ખાને મેં દેર કરના ﴾8﴿ ચારપાઈ પર બિગૈર દસ્તર ખ્વાન બિછાએ ખાના ﴾9﴿ ચારપાઈ પર ખુદ સિરહાને બૈઠના ઔર ખાના પાઈંતી (યા'ની જિસ તરફ પાઉં

www.dawateislami.net

કિયે જાતે હૈં ઉસ હિસ્સે) કી જાનિબ રખના ﴾10﴿ દાંતોં સે રોટી કતરના (બર્ગર વગૈરા ખાને વાલે ભી એહતિયાત ફરમાએં) ﴾11﴿ ચીની યા મિટ્ટી કે ટૂટે હુએ બરતન ઇસ્તિ'માલ મેં રખના ખ્વાહ ઇસ મેં પાની પીના (બરતન યા કપ કે ટૂટે હુએ હિસ્સે કી તરફ સે પાની, ચાય વગૈરા પીના મકરૂહ હૈ, મિટ્ટી કે દરાડ વાલે યા ઐસે બરતન જિન કે અન્દરૂની હિસ્સે સે થોડી સી ભી મિટ્ટી ઉખડી હુઈ હો ઉસ મેં ખાના ન ખાઇયે કે મૈલ કુચૈલ ઔર જરાસીમ પેટ મેં જા કર બીમારિયોં કા સબબ બન સકતે હૈં) ﴾12﴿ ખાએ હુએ બરતન સાફ ન કરના ﴾13﴿ જિસ બરતન મેં ખાના ખાયા હૈ ઉસી મેં હાથ ધોના ﴾14﴿ ખિલાલ કરતે વક્ત જો રેશા નિકલે ઉસે ફિર મુંહ મેં રખ લેના ﴾15﴿ ખાને પીને કે બરતન ખુલે છોડ દેના. ખાને પીને કે બરતન **બિસ્મિલ્લાહ** કહ કર ઢાંક દેને ચાહિએં કે બલાએં ઉતરતી હૈં ઔર ખરાબ કર દેતી હૈં ફિર વોહ ખાના ઔર મશરૂબ બીમારિયાં લાતા હૈ ﴾16﴿ રોટી કો ખ્વાર રખના કે બે અદબી હો ઔર પાઉં મેં આએ. (મુલખ્ખસન સુન્ની બિહિશ્તી ઝેવર, સ. 595 તા 601) હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ બુરહાનુદ્દીન ઝરનૂજી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને તંગદસ્તી કે જો અસ્બાબ બયાન ફરમાએ હૈં ઉન મેં યેહ ભી હૈં ﴾17﴿ ઝિયાદા સોને કી આદત (ઇસ સે જહાલત ભી પૈદા હોતી હૈ) ﴾18﴿ નંગે સોના ﴾19﴿ બે હયાઈ કે સાથ પેશાબ કરના (લોગોં કે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ શરીફ પઢો, અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (ابن عدی)

સામને આમ રાસ્તોં પર બિલા તકલ્લુફ પેશાબ કરને વાલે ગૌર ફરમાએં) ﴾20﴿ દસ્તર ખ્વાન પર ગિરે હુએ દાને ઔર ખાને કે ઝર્રે વગૈરા ઉઠાને મેં સુસ્તી કરના ﴾21﴿ પ્યાઝ ઔર લહસન કે છિલ્કે જલાના ﴾22﴿ ઘર મેં કપડે સે ઝાડૂ નિકાલના ﴾23﴿ રાત કો ઝાડૂ દેના ﴾24﴿ કૂડા ઘર હી મેં છોડ દેના ﴾25﴿ મશાઇખ કે આગે ચલના ﴾26﴿ વાલિદૈન કો ઉન કે નામ સે પુકારના ﴾27﴿ હાથોં કો ગારે યા મિટ્ટી સે ધોના ﴾28﴿ દરવાઝે કે એક હિસ્સે સે ટેક લગા કર ખડે હોના ﴾29﴿ બૈતુલ ખલા મેં વુઝૂ કરના ﴾30﴿ બદન હી પર કપડા વગૈરા સી લેના ﴾31﴿ ચેહરા લિબાસ સે ખુશ્ક કર લેના ﴾32﴿ ઘર મેં મકડી કે જાલે લગે રહને દેના ﴾33﴿ નમાઝ મેં સુસ્તી કરના ﴾34﴿ નમાઝે ફજ્ર કે બા'દ મસ્જિદ સે જલ્દી નિકલ જાના ﴾35﴿ સુબ્હ સવેરે બાઝાર જાના ﴾36﴿ દેર ગએ બાઝાર સે આના ﴾37﴿ અપની ઔલાદ કો "કોસનેં" (યા'ની બદ દુઆએં) દેના (અક્સર ઔરતેં બાત બાત પર અપને બચ્ચોં કો બદ દુઆએં દેતી હૈં ઔર ફિર તંગદસ્તી કે રોને ભી રોતી હૈં !) ﴾38﴿ ગુનાહ કરના ખુસૂસન ઝૂટ બોલના ﴾39﴿ ચરાગ ફૂંક માર કર બુઝા દેના ﴾40﴿ ટૂટી હુઈ કંઘી ઈસ્તિ'માલ કરના ﴾41﴿ માં બાપ કે લિયે દુઆએ ખૈર ન કરના ﴾42﴿ ઈમામા બૈઠ કર બાંધના ઔર ﴾43﴿ પાજામા યા શલવાર

www.dawateislami.net

ખડે ખડે પહનના ﴾44﴿ નેક આ'માલ મેં ટાલમ ટોલ કરના.

(تَعْلِیمُ الْمُتَعَلِّمِ طَرِیْقُ التَّعَلُّم ۷۳تا۷٦باب المدینه)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

ગિરી હુઈ રોટી ખાને કી ફઝીલત : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી રહમત બહુત બડી હૈ બા'ઝ અવકાત બ ઝાહિર અમલ બહુત છોટા હોતા હૈ મગર ઉસ કી ફઝીલત બહુત ઝિયાદા હોતી હૈ. જૈસા કે હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમ્મે હરામ رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنۃُ ફરમાતે હૈં, દો[2] જહાં કે સુલ્તાન, સરવરે ઝીશાન, મહબૂબે રહમાન صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ و اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને મગ્ફિરત નિશાન હૈ, "રોટી કા એહતિરામ કરો કે વોહ આસ્માન વ ઝમીન કી બરકાત સે હૈ. જો શખ્સ દસ્તર ખ્વાન સે ગિરી હુઈ રોટી કો ખા લેગા ઉસ કી મગ્ફિરત હો જાએગી." (الجامِعُ الصَّغِیر ص۸۸ حدیث ۱٤۲٦)

سُبْحٰنَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ! પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! કાશ ! હમ થોડી સી **ઝિઝક** ઉડા દેં ઔર દસ્તર ખ્વાન પર ગિરી હુઈ રોટી ઔર ચાવલ કે દાને વગૈરા ઉઠા કર ખા લિયા કરેં ઔર મગ્ફિરત કે હકદાર ઠહરેં.

તાલિબે મગ્ફિરત હૂં યા અલ્લાહ

બખ્શ દે બહરે મુસ્તફા યા રબ !

www.dawateislami.net

રોટી કે ટુકડે કી હિકાયત : એક મરતબા સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْھُمَا ને ઝમીન પર રોટી કા ટુકડા પડા દેખા તો ગુલામ સે ફરમાયા, "ઈસે સાફ કર કે રખ દો." જબ ગુલામ સે શામ કો ઈફતાર કે વક્ત વોહ ટુકડા માંગા, ઉસ ને અર્ઝ કી, "વોહ તો મૈં ને ખા લિયા." ફરમાયા, "જા તૂ આઝાદ હૈ ક્યૂંકે મૈં ને તાજદારે મદીના, રાહતે કલ્બો સીના, ફૈઝ ગન્જીના, સાહિબે મુઅત્તર પસીના صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم સે સુના હૈ, **"જો રોટી કા પડા હુવા ટુકડા ઉઠા કર ખા લેતા હૈ તો ઉસ કે પેટ મેં પહોંચને સે પહલે હી અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **ઉસ કી મગ્ફિરત ફરમા દેતા હૈ."** અબ જો મગ્ફિરત કા હકદાર હો ગયા મૈં ઉસ કો ગુલામ કિસ તરહ બનાએ રખૂં ? (تنبیہ الغافلین ص۳۴۸حدیث ۵۱۴)

મદની સોચ : سُبْحٰنَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ! હમારે બુઝુર્ગોં કી ભી કૈસી મદની સોચ હુવા કરતી થી કે ગિરી હુઈ રોટી ખા કર ગુલામ મગ્ફિરત કા હકદાર હો ગયા તો આકા ને ભી અપની ગુલામી સે આઝાદ કર દિયા. યા રબ્બે મુસ્તફા عَزَّوَجَلَّ ! બ તુફૈલે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم હમેં ભી મદની સોચ ઔર સુન્નતોં સે હકીકી **મહબ્બત** અતા ફરમા ઔર હમેં ભી તૌફીક દે કે જબ ઝમીન પર રોટી કા ટુકડા પડા દેખેં, અદબ સે ઉઠા કર ચૂમ કર સાફ કર કે ખા લેને કી સઆદત હાસિલ કર લિયા કરેં. યા ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ ! સુન્નતોં

www.dawateislami.net

પર અમલ કે મુઆમલે મેં હમારી ઝિઝક ઉડ જાએ ઔર હમારી મગ્ફિરત ફરમા. اٰمِین بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمِین صَلَّی اللہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلّم

સુન્નતોં સે મુઝે મહબ્બત દે
મેરે મુર્શિદ કા વાસિતા યા રબ !

દસ્તર ખ્વાન બઢાઓ ! : બુઝુર્ગોં કા મા'મૂલ યેહ હૈ કે ખાને સે ફારિગ હોને કે બા'દ યેહ નહીં કહતે કે "દસ્તર ખ્વાન ઉઠાઓ" બલ્કે કહતે હૈં, "દસ્તર ખ્વાન બઢાઓ" યા "ખાના બઢાઓ." યેહ કહને મેં દસ્તર ખ્વાન બઢને ઔર ખાના બઢને ઔર બરકત, ફરાખી ઔર વુસ્અત કી ઝિમ્નન દુઆ હોતી હૈ.

(મુલખ્ખસન સુન્ની બિહિશ્તી ઝેવર, સ. 566)

જબ મૈં ને રિસાલા "ભયાનક ઊંટ" પઢા..... : પ્યારે **ઈસ્લામી ભાઈયો !** દોનોં[2] જહાં કી બરકતેં પાને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે. દા'વતે ઈસ્લામી કી બરકતોં કે ક્યા કહને ! કલકત્તા (હિન્દ) કે એક ઈસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા ખુલાસા અર્ઝ કરતા હૂં, ઉન કા કહના હૈ, મૈં સુન્નતોં ભરી ઝિન્દગી સે બહુત દૂર એક ફેશનેબલ નૌ જવાન થા, એક રાત ઘર કી તરફ આતે હુએ અસ્નાએ રાહ સબ્ઝ સબ્ઝ ઈમામોં કી બહારેં નઝર આઈ, કરીબ ગયા તો પતા ચલા કે

www.dawateislami.net

બમ્બઈ સે દા'વતે ઈસ્લામી વાલે આશિકાને રસૂલ કા મદની કાફ઼િલા આયા હુવા હૈ જિસ કે સબબ યહાં સુન્નતોં ભરા ઈજતિમાઅ હો રહા હૈ. મેરે દિલ મેં આયા કે યેહ લોગ તવીલ સફ઼ર કર કે હમારે શહર કલકત્તા આએ હૈં, ઈન કો સુનના ચાહિયે લિહાઝા મૈં ઈજતિમાઅ મેં શરીક હો ગયા. ઈખ્તિતામ પર ઈન હઝરાત ને મકતબતુલ મદીના કે મત્બૂઆ રિસાલે બાંટને શુરૂઅ કિયે, ખુશ કિસ્મતી સે એક રિસાલા મેરે હાથ મેં ભી આ ગયા, ઉસ પર લિખા થા, **ભયાનક ઊંટ.** મૈં ઘર આ ગયા કલ પઢૂંગા યેહ ઝેહ્ન બના કર રિસાલા રખ દિયા ઔર સોને કી તય્યારી કરને લગા, સોને સે કબ્લ યૂંહી રિસાલા ભયાનક ઊંટ કા જબ વરક પલટા તો મેરી નઝર ઈસ ઈબારત પર પડી, **શૈતાન લાખ સુસ્તી દિલાએ મગર યેહ રિસાલા ઝરૂર પઢ લીજિયે** اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ **આપ કે અન્દર મદની ઈન્કિલાબ બરપા હો જાએગા."** ઈસ જુમ્લે ને મેરી ઝબર દસ્ત રહનુમાઈ કી મૈં ને સોચા, વાકેઈ શૈતાન મુઝે યેહ રિસાલા કહાં પઢને દેગા, કલ કિસ ને દેખી હૈ ! નેકી મેં દેર નહીં કરની ચાહિયે, ઈસ કો અભી પઢ લેના ચાહિયે, યેહ સોચ કર મૈં ને પઢના શુરૂઅ કિયા, ઉસ પાક પરવર્દગાર عَزَّوَجَلَّ કી કસમ જિસ કે દરબારે આલી મેં હાઝિર હો કર બરોઝે કિયામત હિસાબ દેના પડેગા ! **જબ મૈં ને રિસાલા ભયાનક ઊંટ પઢા** તો ઉસ મેં કુફ્ફારે

www.dawateislami.net

નાબકાર કી જાનિબ સે સરકારે મદીના صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم પર તોડે જાને વાલે મઝાલિમ કા પુરસોઝ બયાન પઢ કર મૈં અશ્કબાર હો ગયા, મેરી નીંદ ઉચટ ગઈ, કાફી દેર તક મૈં રોતા રહા. રાતોં રાત મૈં ને અઝ્મ કિયા કે સુબ્હ હાથોં હાથ મદની કાફિલે મેં સફર કરૂંગા. જબ સુબ્હ વાલિદૈન કી ખિદમત મેં અર્ઝ કી તો ઉન્હોં ને બખુશી ઇજાઝત મર્હમત ફરમા દી ઔર મૈં તીન[3] દિન કે લિયે આશિકાને રસૂલ કે સાથ મદની કાફિલે કા મુસાફિર બન ગયા, કાફિલે વાલોં ને મુઝે બદલ કર ક્યા સે ક્યા બના દિયા ! اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મૈં નમાઝી બન કર પલટા, સબ્ઝ ઇમામા શરીફ કે તાજ સે સર સબ્ઝ હો ગયા, તન મદની લિબાસ સે આરાસ્તા હો ગયા. મેરી માં ને જબ મુઝે તબ્દીલ હોતા દેખા તો બેહદ ખુશ હુઈ ઔર ખૂબ દુઆઓં સે નવાઝા, અઝીઝ વ રિશ્તેદાર સબ મુઝ સે ખુશ હો ગએ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ આજકલ દા'વતે ઇસ્લામી કી એક તહસીલ મુશાવરત કે **ખાદિમ** (નિગરાન) કી હૈસિય્યત સે હસ્બે તૌફીક સુન્નતોં કી ધૂમેં મચાને કી સઆદત પા રહા હૂં.

આશિકાને રસૂલ લાએ જન્નત કે ફૂલ આઓ લેને ચલેં કાફિલે મેં ચલો
ભાગતે હૈં કહાં આ ભી જાએં યહાં પાએંગે જન્નતેં કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

રિસાલે તક્સીમ ફરમાઈયે : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! દા'વતે ઈસ્લામી કે **મદની માહોલ** ને એક બે નમાઝી મૉડર્ન નૌ જવાન કો કહાં સે કહાં પહોંચા દિયા ! યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે **મકતબતુલ મદીના** કી જાનિબ સે શાએઅ હોને વાલે **સુન્નતોં ભરે રસાઈલ** બાંટને કે બહુત ફવાઈદ હૈં, ઉસ મૉડર્ન નૌ જવાન ને **ભયાનક ઊંટ** નામી રિસાલા પઢા તો તડપ કર હાથોં હાથ મદની કાફિલે કા મુસાફિર બના ઔર સર સબ્ઝ વ હરા ભરા હો ગયા. લિહાઝા અપને અઝીઝોં કે ઈસાલે સવાબ કે લિયે, ઉર્સોં ઔર ઈજતિમાઆત, શાદી ગમી કી તકરીબાત, જનાઝા વ બારાત ઔર જુલૂસે મીલાદ મેં સુન્નતોં ભરે રસાઈલ ઔર રંગ બિરંગે મદની ફૂલોં કે જુદા જુદા પેમ્ફલેટ મકતબતુલ મદીના સે હદિય્યતન હાસિલ કર કે ખૂબ ખૂબ તક્સીમ કીજિયે, શાદી કાર્ડ્ઝ મેં ભી એક એક રિસાલા નિથી કર દીજિયે. અગર આપ કા દિયા હુવા રિસાલા યા પેમ્ફલેટ પઢ કર કિસી કા દિલ ચોટ ખા ગયા ઔર વોહ નમાઝી ઔર સુન્નતોં કા આદી બન ગયા તો اِنْ شَآءَ اللہ عَزَّوَجَلَّ આપ કા ભી દોનોં[2] જહાં મેં બેડા પાર હોગા.

હર મહીને જો કોઈ બારહ રિસાલે બાંટ દે

اِنْ شَآءَ اللہ દો[2] જહાં મેં ઉસ કા બેડા પાર હૈ

www.dawateislami.net

ઉંગ્લિયાં ચાટના સુન્નત હૈ : હઝરતે સય્યિદુના આમિર બિન રબીઆ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ કે નબિય્યે પાક, સાહિબે લૌલાક, સય્યાહે અફલાક صَلَّى اللّٰه تَعَالٰی عَلَیْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم તીન[3] ઉંગ્લિયોં સે ખાના તનાવુલ ફરમાતે ઔર જબ ફારિગ હો જાતે તો ઉન્હેં ચાટ લિયા કરતે થે.

(مجمع الزوائد ج٥ص٢٣حديث ٧٩٢٣)

ન મા'લૂમ ખાને કે કિસ હિસ્સે મેં બરકત હૈ : હઝરતે સય્યિદુના જાબિર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, "તાજદારે મદીના, કરારે કલ્બો સીના, ફૈઝ ગન્જીના, સાહિબે મુઅત્તર પસીના, બાઇસે નુઝૂલે સકીના, સુલ્તાને બા કરીના صَلَّى اللّٰه تَعَالٰی عَلَیْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઉંગ્લિયોં ઔર બરતન કે ચાટને કા હુક્મ દિયા ઔર ફરમાયા, "તુમ્હેં મા'લૂમ નહીં કે ખાને કે કિસ હિસ્સે મેં બરકત હૈ."

(صحيح مسلم ص١١٢٢الحديث ٢٠٢٣)

ખાને કી બરકતેં હાસિલ કરને કા તરીકા : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! અફસોસ સદ કરોડ અફસોસ ! આજ કલ મુસલ્માનોં કે ખાને કા અન્દાઝ દેખ કર ઐસા લગતા હૈ કે બહુત કમ હી ખુશ નસીબ ઐસે હોંગે જો સુન્નત કે મુતાબિક ખાના ખાતે ઔર ઇસ કી બરકતેં પાતે હોં. બયાન કર્દા હદીસે મુબારક મેં ફરમાયા ગયા, "તુમ્હેં મા'લૂમ નહીં કે ખાને કે કિસ હિસ્સે મેં બરકત હૈ." લિહાઝા હમેં કોશિશ કરની ચાહિયે કે ખાને કા એક ઝર્રા ભી ઝાએઅ ન હો,

www.dawateislami.net

હડ્ડી વગૈરા કો ઈસ કદર ચૂસ ચાટ લેના ચાહિયે કે ઈસ પર બોટી કા કોઈ જુઝ ઔર કિસી કિસ્મ કે ગિઝાઈ અસરાત બાકી ન રહેં, ઝરૂરતન રિકાબી મેં હડ્ડી કો ઝાડ લીજિયે તા કે કોઈ દાના વગૈરા અટકા હો તો બાહર આ જાએ ઔર ખાયા જા સકે, અગર હો સકે તો ખાને મેં પકે હુએ ગર્મ મસાલહે મસલન ઈલાઈચી, કાલી મિર્ચ, લોંગ, દારચીની, વગૈરા ભી ખા લીજિયે اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ફાએદા હી હોગા. અગર ન ખા સકેં તબ ભી કોઈ ગુનાહ નહીં. બિરયાની વગૈરા સે સાબિત હરી મિર્ચેં નિકાલ કર ફેંક દેને કે બજાએ મુમ્કિન હો તો ખાના શુરૂઅ કરને સે પહલે હી ઉન્હેં ચુન કર મહફૂઝ કર લીજિયે ઔર આયિન્દા કિસી ખાને મેં પીસ કર ડાલ દીજિયે. અક્સર લોગ મછલી કી ખાલ ભી ફેંક દેતે હૈં ઈસ કો ભી ખા લેના ચાહિયે. અલ ગરઝ ખાને કે તમામ અજ્ઝા પર ગૌર કર લિયા જાએ ઔર ઉસ કી હર બે ઝરર ચીઝ ખા લી જાએ. નીઝ ઉંગ્લિયાં ઔર બરતન ઈસ કદર ચાટેં કે ઉન મેં ખાને કે અજ્ઝા બાકી ન રહેં.

ઉંગ્લિયાં ચાટને કી તરતીબ : **હઝરતે** સય્યિદુના કા'બ બિન ઉજરહ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં કે મૈં ને સરવરે કાએનાત, શાહે મૌજૂદાત صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કો અંગૂઠા, શહાદત વાલી ઔર દરમિયાની ઉંગલી મિલા કર તીન ઉંગ્લિયોં સે ખાતે દેખા. ફિર મૈં

www.dawateislami.net

ને દેખા કે સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઉન્હેં પોંછને સે પહલે ચાટ લિયા સબ સે પહલે દરમિયાની ફિર શહાદત વાલી ઔર ફિર અંગૂઠા શરીફ ચાટા. (مجمع الزوائد ج٥ص٢٩حدیث ٧٩٤١)

ઉંગ્લિયાં તીન[3] મરતબા ચાટના સુન્નત હૈ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઉંગ્લિયાં તીન[3] તીન[3] બાર ચાટના સુન્નત હૈ અગર તીન[3] બાર કે બા વુજૂદ ઉંગ્લિયોં પર ગિઝા ચિપકી હુઈ નઝર આએ તો ઝિયાદા બાર ચાટ લીજિયે યહાં તક કે ગિઝા કા અસર નઝર ન આએ. શમાઈલે તિરમિઝી મેં હૈ, “સુલ્તાને દો[2] જહાં, શહન્શાહે કૌનો મકાં صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم (ખાને કે બા’દ) અપની ઉંગ્લિયાં તીન[3] તીન[3] મરતબા ચાટતે થે.” (شمائلِ ترمذی ص ٦١حدیث ١٣٨)

બરતન ચાટના સુન્નત હૈ : સરદારે મક્કએ મુકર્રમા, સુલ્તાને મદીનએ મુનવ્વરહ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને બરકત નિશાન હૈ, “જો રિકાબી ઔર અપની ઉંગ્લિયોં કો ચાટ લેતા હૈ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કો દુન્યા વ આખિરત મેં આસૂદા (સેર) રખતા હૈ.”

(طبرانی کبیر ج١٨ص٢٦١حدیث ٦٥٣)

આખિર મેં બરકત ઝિયાદા હોતી હૈ : સરકારે નામદાર, મદીને કે તાજદાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, “ખાને કે બરતન કો ન ઉઠાયા જાએ યહાં તક કે ખાને વાલા ઉસ કો ચાટ લે

www.dawateislami.net

યા કિસી ઔર કો ચટવા દે કે, "ખાને કે આખિર મેં બરકત (ઝિયાદા) હોતી હૈ." (کنزالعمال ج١٥ ص١١١)

બરતન દુઆએ મગ્ફિરત કરતા હૈ : હઝરતે નુબૈશા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં કે બિ ઇઝ્ને પરવર્દ ગાર દો[2] આલમ કે માલિકો મુખ્તાર, મક્કી મદની સરકાર, મહબૂબે ગફ્ફાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઇર્શાદ ફરમાયા, "જો ખાને કે બા'દ બરતન કો ચાટ લેગા વોહ બરતન ઉસ કે લિયે ઇસ્તિગ્ફાર કરેગા." (ابن ماجہ ج٤ ص١٤ حدیث ٣٢٧١) એક રિવાયત મેં યેહ ભી હૈ કે વોહ બરતન કહતા હૈ, "ઐ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! ઇસ કો જહન્નમ સે આઝાદ કર જિસ તરહ ઇસ ને મુઝે શૈતાન સે નજાત દી."

(کنز العمال ج ١٥ ص ١١١ حدیث ٤٠٨٢٢)

મુફસ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْحَنَّان ફરમાતે હૈં, સના હુવા (યા'ની આલૂદા) બરતન બિગૈર સાફ કિયે પડા રહે તો ઉસ સે શૈતાન ચાટતા હૈ."

(મિરઆત, જિ. 6, સ. 52)

બરતન ચાટને કી હિક્મતેં : મુફસ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْمَنَّان ફરમાતે હૈં, "બરતન ચાટને મેં ખાને કા અદબ હૈ, ઇસ કો બરબાદી સે બચાના હૈ, બરતન યૂં હી છોડ દેને સે ઇસ પર મખ્ખિયાં **ભિનભિનાતી** હૈં, બરતન મેં

www.dawateislami.net

લગે હુએ ખાને કે અજ્ઝા مَعَاذَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ નાલિયોં, ગન્દગિયોં મેં ફેંક દિયે જાતે હૈં, જિસ સે ઉસ કી સખ્ત બે અદબી હોતી હૈ. અગર એક વક્ત મેં હર ફર્દ ચન્દ દાને ભી બરતન મેં છોડ કર ઝાએઅ કર દે તો રોઝાના કઈ મન ખાના બરબાદ હોગા. ગરઝ યેહ કે બરતન ચાટને મેં કઈ હિક્મતેં હૈં.'' (મુલખ્ખસ અઝ મિરઆત, જિ. 6, સ. 38)

ઈમાન અફરોઝ ઈર્શાદ ! : સરકારે મદીના صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, ''પિયાલા ચાટ લેના મુઝે ઈસ સે ઝિયાદા મહબૂબ હૈ કે પિયાલા ભર ખાના તસદ્દુક કરૂં.'' (યા'ની ચાટને મેં ચૂંકે ઈન્કિસારી હૈ લિહાઝા ઈસ કા સવાબ ઉસ સદકે કે સવાબ સે ઝિયાદા હૈ)

(كنزُ العُمّال ج١٥ ص١١١ حديث٤٠٨٢١)

સુન્નત કી બરકતેં : મીઠે મીઠે મદની આકા صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, ''જો રિકાબી ઔર અપની ઉંગ્લિયાં ચાટે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ દુન્યા વ આખિરત મેં ઉસ કા પેટ ભરે.'' (યા'ની દુન્યા મેં ફક્રો ફાકા સે બચે, કિયામત કી ભૂક સે મહફૂઝ રહે, દોઝખ સે પનાહ દિયા જાએ કે દોઝખ મેં કિસી કા પેટ ન ભરેગા)

(طبرانی کبیر ج١٨ ص٢٦١ حديث٦٥٣)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

એક ગુલામ આઝાદ કરને કા સવાબ : હુજ્જતુલ ઈસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْوَالِى ફરમાતે હૈં, "જો ખાને કા બરતન ચાટે ઔર ધો કર ઉસ કા પાની પી લે ઉસ કો એક ગુલામ આઝાદ કરને કા સવાબ મિલતા હૈ."

(اِحیاءُ عُلُوم الدین ج۲ص۷)

ધો કર પીને કા તરીકા : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! સિર્ફ ખાને કી રિકાબી હી કો ચાટના કાફી નહીં, જબ ભી કિસી પિયાલે યા ગિલાસ વગૈરા મેં ચાય, દૂધ, લસ્સી, ફલોં કા રસ (JUICE) વગૈરા ઈસ્તિ'માલ ફરમાએં ઉન કો ભી ચાટિયે ઔર ધો કર પી લીજિયે. ઈસી તરહ સાલન યા કિસી ઔર ગિઝા કા ઈજતિમાઈ કટોરા, કડાહી યા પતીલા ખાલી હો ચુકા હૈ યા ઉસ મેં મા'મૂલી સી ગિઝા બાકી રહ ગઈ હૈ તો ઉસ કો ઔર નિકાલને કે ચમ્મચ કો ભી મુમ્કિન હો તો સાફ કર લીજિયે ઉમૂમન દેગોં, પતીલોં ઔર બડે બરતનોં કે અન્દર કુછ ન કુછ ગિઝા બાકી રહ જાતી હૈ જો ઝાએઅ કર દી જાતી હૈ, ઐસા નહીં હોના ચાહિયે જિતના મુમ્કિન હો ઉસ સે ગિઝાઈ અજ્ઝા નિકાલ લીજિયે એક દાના ભી ઝાએઅ ન હોને દીજિયે. યેહ ભી હો સકતા હૈ કે ઉસ કો ધો કર પાની જમ્અ કર કે ફ્રિજ મેં રખ લિયા જાએ ઔર પકાને મેં ઈસ્તિ'માલ કર લિયા જાએ, મગર યેહ

www.dawateislami.net

સબ તૌફીકે ઇલાહી عَزَّوَجَلَّ સે હી મુમ્કિન હૈ. યેહ ભી યાદ રહે કે બતરન યા ગિલાસ વગૈરા કો ચાટને યા ધોને મેં યેહ એહતિયાત ઝરૂરી હૈ કે ઉસ સે ખાને કે અજઝા ખત્મ હો જાએં. અગર બરતન મેં ખાને કે અજઝા લગે રહે તો યેહ ધોના નહીં કહલાએગા. તજરિબા યેહ હૈ કે એક બાર ધો કર પીને સે ઉમૂમન બરતન સાફ નહીં હોતા લિહાઝા દો યા તીન બાર પાની ડાલ કર અચ્છી તરહ ઊપરી કનારોં સમેત હર તરફ ઉંગલી ફિરા કર ધો કર પિયેં તો બેહતર હૈ.

ધો કર પીને કે બા'દ બચે હુએ કતરે : ધો કર પીને કે બા'દ ભી રિકાબી યા પિયાલે વગૈરા મેં ચન્દ કતરે બચ જાતે હૈં લિહાઝા ઉંગલી સે જમ્અ કર કે પી લીજિયે, પાની યા મશરૂબ પી કર ગિલાસ યા બોતલ બ ઝાહિર ખાલી હો જાને કે બા વુજૂદ ચન્દ લમ્હોં કે બા'દ દેખેંગે તો ઉસ કી દીવારોં સે ઉતર કર પૈંદે મેં ચન્દ કતરે જમ્અ હો ચુકે હોંગે, ઉન કો ભી પી લીજિયે કે હદીસે પાક મેં હૈ, "તુમ નહીં જાનતે કે ખાને કે કિસ હિસ્સે મેં બરકત હૈ" કાશ ! ઇસ તરહ ધો કર પીના નસીબ હો કે ખાને કા વોહ બરતન, લસ્સી કા ગિલાસ યા ચાય કા પિયાલા વગૈરા ઐસા હો જાએ કે શનાખ્ત ન હો સકે કે ઇસ મેં અભી કુછ ખાયા યા શરબત વગૈરા પિયા ગયા હૈ !

www.dawateislami.net

બરતન ધો કર પીને કે તિબ્બી ફવાઈદ : اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ કોઈ સુન્નત ખાલી અઝ હિક્મત નહીં. જદીદ સાઈન્સ ભી અબ એ'તિરાફ કરતી હૈ કે હયાતિયાત યા'ની વિટામિન્ઝ ખુસૂસન "વિટામિન બી કોમ્પલેક્સ" ખાને કે ઊપરી હિસ્સે મેં કમ ઔર બરતન કે પૈંદે મેં ઝિયાદા હોતે હૈં નીઝ ગિઝા મેં મૌજૂદ મા'દની નમકિયાત સિર્ફ પૈંદે હી મેં હોતે હૈં જો કે બરતન કો ચાટને યા ધો કર પી લેને સે કઈ અમરાઝ કે ઈન્સિદાદ યા'ની રોકથામ કા બાઈસ બનતે હૈં.

ગુર્દે કી પથરી કૈસે નિકલી ? : દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કાફિલોં મેં સફર કી બરકત સે કઈ મસાઈલ હલ હો જાતે હૈં ઔર **મુતઅદ્દદ** અમરાઝ કા ઈલાજ હો જાતા હૈ ચુનાન્ચે એક ઈસ્લામી ભાઈ કા કુછ ઈસ તરહ બયાન હૈ કે હમારા 12 દિન કા મદની કાફિલા વાપસી પર કિસી સ્ટેશન પર ઉતરા, કાફિલે વાલે **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** મેં મશ્ગૂલ હુએ, ઈસ દૌરાન વહાં એક ઈસ્લામી ભાઈ સે મુલાકાત હુઈ, વોહ મદની કાફિલોં કી બરકતેં લૂટને કા અપના ઝાતી તજરિબા બયાન કરતે હુએ ફરમાને લગે, મૈં **ગુર્દે કી પથરી** કે સબબ સખ્ત અઝિય્યત મેં થા, ડૉક્ટર ને ઑપરેશન કા કહા થા, દરીં અસ્ના એક ઈસ્લામી ભાઈ ને મુઝ પર **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કરતે હુએ દિલાસા દિયા કે ઘબરાઈયે નહીં મદની કાફિલે મેં સફર કર લીજિયે,

www.dawateislami.net

સફર મેં દુઆ કબૂલ હોતી હૈ. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ આપ કા મસ્અલા હલ ફરમા દેગા. ઉન કે મહબ્બત ભરે અન્દાઝ ને દિલ જીત લિયા ઔર મૈં **તીન[3] દિન કે મદની કાફિલે** કા મુસાફિર બન ગયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ તીન[3] રોઝ કે અન્દર અન્દર મેરી પથરી નિકલ ગઈ. મૈં ને જબ ડૉક્ટર કો બતાયા તો વોહ હૈરાન રહ ગયા ક્યૂંકે શાયદ મેરી પથરી ઈસ કિસ્મ કી થી કે બિગૈર ઑપરેશન કે ઈસ કા ડૉક્ટરોં કે પાસ ઈલાજ નહીં થા.

ગર્ચે બીમારિયાં, તંગ કરે પથરિયાં પાઓગે સિહ્હતેં કાફિલે મેં ચલો
ઘર મેં ના ચાકિયાં હોં યા તંગદસ્તિયાં પાએંગે બરકતેં કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

ગર્મ ખાના મન્અ હૈ : હઝરતે સય્યિદુના જાબિર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, "નબિય્યે કરીમ, રસૂલે અઝીમ, રઊફુર્રહીમ عَلَیْہِ اَفْضَلُ الصَّلٰوۃِ وَالتَّسْلِیْم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, "ગર્મ ખાના ઠન્ડા કર લિયા કરો ક્યૂંકે ગર્મ ખાને મેં બરકત નહીં હોતી."

(مستدرَک للحاکم ج٤ص١٣٢ حدیث ٧١٢٥)

ખાના કિતના ઠન્ડા કિયા જાએ ! : હઝરતે સય્યિદતુના જુવૈરિયા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہَا સે રિવાયત હૈ કે નબિય્યે અકરમ, **નૂરે મુજસ્સમ,** સરવરે દો[2] આલમ, **રસૂલે મુહ્તશમ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم

www.dawateislami.net

ખાને કી ભાપ ખત્મ હોને સે પહલે ઉસે ખાને કો ના પસન્દ ફરમાતે.

(مجمع الزوائد ج٥ص١٣حدیث٧٨٨٣)

ગર્મ ખાને કે નુકસાનાત : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ખાના ઠન્ડા કર કે ખાના ચાહિયે મગર યેહ ઝરૂરી નહીં કે ઈતના ઠન્ડા કર દેં કે જમ કર બદ મઝા હો જાએ બલ્કે કુછ ઠન્ડા હો લેને દેં કે ભાપ ઉઠના બન્દ હો જાએ. **મુફસ્સિરે** શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْمَنَّان ફરમાતે હૈં, “ખાને કા કદરે (યા’ની કુછ) ઠન્ડા હો જાના ઔર ફૂંકોં સે ઠન્ડા ન કરના બાઈસે બરકત હૈ ઔર ઈસ તરહ ખાને મેં તકલીફ ભી નહીં હોતી.” (મિરઆત, જિ. 6, સ. 52) નીઝ ગર્મ ખાને યા ખૂબ ગર્મા ગર્મ ચાય યા કૉફી વગૈરા પીને સે મુંહ ઔર ગલે કે છાલે, મે’દે મેં વરમ વગૈરા હો જાને કા ખતરા હૈ. નીઝ ઈસ પર ફૌરન ઠન્ડા પાની પીના મસૂઢોં ઔર મે’દે કો નુક્સાન પહોંચાતા હૈ.

ખાને મેં મખ્ખી : ખાને યા પીને કી કિસી ચીઝ મેં મખ્ખી ગિર જાએ તો ઉસ ગિઝા કો ફેંક દેના ઈસ્રાફ વ ગુનાહ હૈ મખ્ખી કો ગોતા દે કર નિકાલ દીજિયે ઔર વોહ ગિઝા બિલા તકલ્લુફ ઈસ્તિ’માલ કીજિયે. ચુનાન્ચે તબીબોં કે તબીબ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે હબીબ, હબીબે લબીબ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ફરમાતે હૈં, “જબ ખાને મેં મખ્ખી ગિર જાએ તો ઈસે ગોતા દે દો (ઔર ફેંક દો) ક્યૂંકે

www.dawateislami.net

ઈસ કે એક બાઝૂ મેં શિફા હૈ ઔર દૂસરે મેં બીમારી, ખાને મેં ગિરતે વક્ત પહલે બીમારી વાલા બાઝૂ ડાલતી હૈ લિહાઝા પૂરી હી કો ગોતા દે દો.'' (ابوداوٗد شریف ج۳ص ۵۱۱ حدیث ۳۸۴۴)

સાઈન્સ કા એ'તિરાફ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! નિગાહે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تَعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم પર કુરબાન ! હમારે મીઠે મીઠે આકા صَلَّی اللّٰہ تَعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને જો કુછ મુલાહઝા ફરમા લિયા થા અબ સાઈન્સ ભી ઈસ કો તસ્લીમ કરને પર મજબૂર હો ગઈ હૈ. ચુનાન્ચે સાઈન્સદાન એ'તિરાફ કરતે હૈં કે મખ્ખી કે એક પર મેં ખતરનાક વાઈરસ (VIRUS) ઔર દૂસરે મેં દાફેએ વાઈરસ (ANTI VIRUS) જરાસીમ હોતે હૈં. મખ્ખી જબ કભી કિસી ખાને યા મશરૂબ યા'ની ચાય, દૂધ યા પાની વગૈરા પર ગિરતી હૈ તો વાઈરસ વાલા પર પહલે ડાલતી હૈ જિસ સે ગિઝા મેં વાઈરસ ફૈલ જાતે હૈં ઔર ખાને વાલા બીમારી કા શિકાર હો સકતા હૈ અબ અગર મખ્ખી કો ગોતા દે દેં તો દૂસરે પર કે દાફેએ વાઈરસ જરાસીમ ઈન ખતરનાક જરાસીમ કો હલાક કર દેતે હૈં ઔર ગિઝા બે ઝરર હો જાતી હૈ.

ગોશ્ત નોચ કર ખાઓ : ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنہَا રિવાયત ફરમાતી હૈં કે નબિય્યે રહમત, શફીએ ઉમ્મત, શહન્શાહે નુબુવ્વત, તાજદારે રિસાલત

www.dawateislami.net

صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને આલીશાન હૈ, “ગોશ્ત કો (ખાતે વક્ત) છુરી સે મત કાટો ક્યૂંકે યેહ **અજમિય્યોં** કા તરીકા હૈ ઔર ગોશ્ત દાંતોં સે નોચ કર ખાઓ ક્યૂંકે યેહ ઝિયાદા લઝીઝ ઔર ખુશ ગવાર હૈ.” (ابوداؤد شریف ج۳ص ۵۱۱ حدیث ۳۸۴٤) અગર ગોશ્ત કા બડા ટુકડા મસલન ભૂની હુઈ રાન વગૈરા હો તો હસ્બે ઝરૂરત છુરી સે કાટને મેં મુઝાયકા નહીં.

મુર્ગી કી ટાંગ કી કાલી ડોરિયાં નિકાલ દીજિયે :

સરકારે આ’લા હઝરત رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ કી તહકીક કે મુતાબિક ઝબીહે મેં 22 ચીઝેં ઐસી હૈં જિન કા ખાના હરામ હૈ ઇન્હીં મેં સે **હરામ મગ્ઝ** હૈ જો કે સફેદ ડોરી કી તરહ કા હોતા હૈ ઔર વોહ ભેજે સે શુરૂઅ હો કર ગરદન સે ગુઝરતા હુવા પૂરી રીઢ કી હડ્ડી મેં આખિર તક હોતા હૈ નીઝ ગરદન કી દોનોં તરફ પીલે રંગ કે દો મઝબૂત પઠ્ઠે કન્ધે તક ખિચે હોતે હૈં યેહ કાફી સખ્ત હોતે હૈં આસાની સે ગલતે નહીં ઇન કા ઔર **ગુદૂદ** કા ખાના ભી હરામ હૈ. ઝબીહે કે ગોશ્ત કે અન્દર જો **ખૂન** રહ ગયા વોહ અગર્ચે પાક હૈ મગર ઇસ ખૂન કા ખાના હરામ હૈ. લિહાઝા ગોશ્ત કે વોહ હિસ્સે જિન મેં ઉમૂમન ખૂન રહ જાતા હૈ ઉન કો અચ્છી તરહ દેખ લીજિયે. મસલન મુર્ગી કે પકે હુએ ગોશ્ત મેં સે ગરદન, પર ઔર ટાંગ વગૈરા કે અન્દર સે **કાલી ડોરિયાં** નિકાલ લિયા કરેં કે યેહ ખૂન કી નસેં હોતી હૈં, ખૂન પકને કે

www.dawateislami.net

બા'દ કાલા હો જાતા હૈ. મુર્ગી કી ગરદન કે પટ્ઠે ઔર હરામ મગ્ઝ ભી ન ખાએં.

12 સાલ કા ગુમશુદા ભાઈ મિલ ગયા : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! સુન્નતોં કી તરબિયત કે લિયે **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની કાફિલોં મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સફર ફરમાતે રહિયે, ઈલ્મે દીન હાસિલ હોને કે સાથ સાથ اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ દુન્યા કે મસાઈલ ભી હલ હોતે રહેંગે જૈસા કે દા'વતે ઈસ્લામી કા એક મદની કાફિલા સુન્નતોં ભરે સફર પર થા, ઉસ મેં એક ઈસ્લામી ભાઈ ને બતાયા કે મેરે બડે ભાઈજાન રોઝગાર કે સિલ્સિલે મેં બૈરૂને મુલ્ક ગએ હુએ થે, આજ 12 બરસ હો ગએ ઉન કા કોઈ અતા પતા નહીં. ઉન કે તીન[3] બચ્ચોં ઔર ઉન બચ્ચોં કી વાલિદા કે અખરાજાત હમારે ઝિમ્મે હૈં ઔર તંગદસ્તી કા આલમ હૈ, મૈં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સફર મેં દુઆ કી નિય્યત સે મદની કાફિલે કા મુસાફિર બના હૂં. મદની કાફિલે કે ઈખ્તિતામ કે તકરીબન એક હફ્તે કે બા'દ એક **મદની મશ્વરે** મેં વોહ ઈસ્લામી ભાઈ શરીક હુએ ઉન કે જઝબાત કાબિલે દીદ થે, રો રો કર ફરમા રહે થે, اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ **મદની કાફિલે મેં સફર કી બરકત સે કરમ હો ગયા, 12 સાલ સે મફ્કૂદુલ ખબર (ગુમશુદા) ભાઈજાન કા ફોન આ ગયા ઔર ઉન્હોં ને હમેં એક લાખ 25 હઝાર રુપૈ ભી રવાના કિયે હૈં.**

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરૂદ પઢો, કે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

જો કે મફકૂદ હો વોહ ભી મૌજૂદ હો ❊ اِنْ شَآءَ الله ચલેં કાફિલે મેં ચલો
દૂર હોં સારે ગમ હોગા રબ કા કરમ ❊ ગમ કે મારે સુનેં કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّى اللهُ تعالٰى على محمَّد

દુઆ કબૂલ ન હોને મેં ભી હિકમતેં.....: اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઈસ તરહ કે કઈ વાકિઆત હૈં જિન મેં કાફિલોં મેં સફર કર કે દુઆ કરને વાલોં કી મુરાદેં પૂરી હુઈ હૈં, બહુત સે ઐસે ભી મિલેંગે જિન કી મુરાદેં પૂરી નહીં હુઈ. અગર કભી આપ કી દુઆ કી કબૂલિય્યત કે આસાર નઝર ન ભી આએં તબ ભી **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા પર રાઝી રહિયે. કે બારહા ઐસા ભી હોતા હૈ કે હમ જો કુછ માંગ રહે હૈં ઉસ કે ન મિલને હી મેં હમારે લિયે બેહતરી હોતી હૈ જૈસા કે મેરે આકા આ'લા હઝરત કે વાલિદે ગિરામી **રઈસુલ મુતકલ્લિમીન** હઝરતે અલ્લામા મૌલાના નકી અલી ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْمَنَّان **"અહ્‌સનુલ વિઆઅ"** મેં ફરમાતે હૈં, હિકમતે ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ હૈ કે કભી તૂ બરાહે નાદાની કોઈ ચીઝ ઉસ સે તલબ કરતા હૈ ઔર વોહ બરાહે મેહરબાની તેરી દુઆ કો ઈસ સબબ સે કે તેરે હક મેં મુઝિર (નુક્સાન દેહ) હૈ, રદ ફરમાતા હૈ. મસલન તૂ જૂયાએ સીમો ઝર (યા'ની દૌલત કા તલબગાર) હૈ ઔર ઈસ (કે મિલ જાને) મેં તેરે ઈમાન કા ખતરા હૈ યા તૂ ખ્વાહાને તન્દુરુસ્તી વ આફિય્યત (યા'ની સિહ્‌હત તલબ કરતા) હૈ ઔર વોહ ઈલ્મે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં (તેરે લિયે) મૂજિબે નુક્સાને

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ा صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો લોગ અપની મજલિસ સે **અલ્લાહ** કે ઝિક્ર ઔર નબી પર દુરૂદ શરીફ પઢે બિગૈર ઉઠ ગએ તો વોહ બદબૂદાર મુર્દાર સે ઉઠે. (شعب الايمان)

આકિબત (યા'ની આખિરત કે નુક્સાન કા સબબ) હૈ. ઐસા રદ કબૂલ સે બેહતર (યા'ની ઐસી દુઆ કબૂલ ન હોના હી તોરે લિયે મુફીદ હૈ, તૂ ઈસ આયતે મુબારકા) عَسٰٓی اَنۡ تُحِبُّوۡا شَیۡـًٔا وَّهُوَ شَرٌّ لَّكُمۡ ؕ **તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન :** કરીબ હૈ કે કોઈ બાત તુમ્હેં પસન્દ આએ ઔર વોહ તુમ્હારે હક મેં બુરી હો. (پ ۲ البقرۃ ۲۱٦) પર નઝર કર ઔર ઈસ રદ (યા'ની દુઆ કબૂલ ન હોને) કા શુક્ર બજા લા. કભી દુઆ કે બદલે સવાબે આખિરત દેના મન્ઝૂર હોતા હૈ. તૂ હુતામે દુન્યા (યા'ની દુન્યા કી ઝલીલ દૌલત) તલબ કરતા હૈ ઔર પરવર્દગાર عَزَّوَجَلَّ નફાઈસે આખિરત (યા'ની આખિરત કી ઉમ્દા ને'મતેં) તેરે લિયે ઝખીરા ફરમાતા હૈ. યેહ જાએ શુક્ર હૈ ન કે મકામે શિકાયત.

ખિલાલ : ખાના ખાને કે બા'દ કિસી લકડી યા તિનકે સે ખિલાલ કરના સુન્નત હૈ. બા'ઝ ઈસ્લામી ભાઈ ખિલાલ કે લિયે માચિસ કી તીલી કા બારૂદ ઉખેડ કર ફેંક દેતે હૈં ઐસા નહીં કરના ચાહિયે કે ઈસ તરહ બારૂદ ઝાએઅ હોતા હૈ કિસી ઔર તિનકે સે ખિલાલ કર લિયા જાએ, ખિલાલ કી **અહમ્મિય્યત** સે અહાદીસે કરીમા માલામાલ હૈં. ચુનાન્ચે

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ ફરમાતે હૈં, "સરકારે મદીના صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, "જો શખ્સ ખાના ખાએ (ઔર દાંતોં મેં કુછ રહ જાએ) ઉસે અગર ખિલાલ સે

www.dawateislami.net

નિકાલે તો થૂક દે ઔર ઝબાન સે નિકાલે તો નિગલ જાએ. જિસ ને ઐસા કિયા અચ્છા કિયા ઔર ન કિયા તો ભી હરજ નહીં."

(ابوداوٗد شریف ج۱ص۴٦ حدیث ۳۵)

કિરામન કાતિબીન ઔર ખિલાલ ન કરને વાલે :

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ અય્યૂબ અન્સારી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ ફરમાતે હૈં કે હુઝૂર સય્યિદે દો[2] આલમ, **નૂરે મુજસ્સમ,** શાહે બની આદમ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم હમારે પાસ તશરીફ લાએ ઔર ફરમાયા, "ખિલાલ કરને વાલે કિતને ઉમ્દા હૈં." સહાબએ કિરામ عَلَيۡهِمُ الرِّضۡوَان ને અર્ઝ કી, "યા રસૂલલ્લાહ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ! કિસ ચીઝ સે ખિલાલ કરને વાલે ?" ફરમાયા, "**વુઝૂ** મેં ખિલાલ કરને વાલે ઔર **ખાને** કે બા'દ ખિલાલ કરને વાલે. વુઝૂ કા ખિલાલ કુલ્લી કરના, નાક મેં પાની ચઢાના ઔર ઉંગ્લિયોં કે દરમિયાન (ખિલાલ કરના) હૈ જબ કે ખાને કા ખિલાલ ખાને કે બા'દ હૈ ઔર **કિરામન કાતિબીન** (યા'ની આ'માલ લિખને વાલે દોનોં[2] બુઝુર્ગ ફિરિશ્તોં) પર ઇસ સે ઝિયાદા કોઈ બાત શદીદ નહીં કે વોહ જિસ શખ્સ પર **મુકર્રર** હૈં ઉસે ઇસ હાલ મેં નમાઝ પઢતા દેખેં કે ઉસ કે દાંતોં કે દરમિયાન કોઈ ચીઝ હો." (طبرانی کبیر ج٤ص۱۷۷حدیث۴۰٦۱)

પાન ખાને વાલે મુતવજ્જેહ હોં : મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઇમામે અહલે સુન્નત, વલિય્યે ને'મત, અઝીમુલબરકત, અઝીમુલ મર્તબત, પરવાનએ શમ્એ રિસાલત, મુજદ્દિદે દીનો

www.dawateislami.net

મિલ્લત, હામિયે સુન્નત, માહિયે બિદ્અત, આલિમે શરીઅત, પીરે તરીકત, બાઈસે ખૈરો બરકત, હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અલહાજ અલ હાફિઝ અલ કારી શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ફરમાતે હૈં, પાનોં કે કસરત સે આદી ખુસૂસન જબ કે દાંતોં મેં ફઝા (ગેપ) હો તજરિબે સે જાનતે હૈં છાલિયા કે બારીક રેઝે ઔર પાન કે બહુત છોટે છોટે ટુકડે ઈસ તરહ મુંહ કે અતરાફ વ અક્નાફ મેં જા ગીર હોતે હૈં (યા'ની મુંહ કે કોનોં ઔર દાંતોં કે ખાંચોં મેં ઘુસ જાતે હૈં) કે તીન3 બલ્કે કભી દસ10 બારહ12 કુલ્લિયાં ભી ઉન કે તસ્ફિયએ તામ (યા'ની મુકમ્મલ સફાઈ) કો કાફી નહીં હોતીં, ન ખિલાલ ઉન્હેં નિકાલ સકતા હૈ ન મિસ્વાક, સિવા કુલ્લિયોં કે, કે પાની મનાફિઝ (યા'ની સૂરાખોં) મેં દાખિલ હોતા ઔર **જુમ્બિશેં** દેને (યા'ની હિલાને) સે જમે હુએ બારીક ઝર્રોં કો બ તદરીજ છુડા છુડા કર લાતા હૈ, ઈસ કી ભી કોઈ તહદીદ (હદ બન્દી) નહીં હો સકતી ઔર યેહ કામિલ **તસ્ફિયા** (યા'ની મુકમ્મલ સફાઈ) ભી બહુત **મુઅક્કિદ** (યા'ની ઈસ કી સખ્ત તાકીદ) હૈ **મુતઅદ્દદ** અહાદીસ મેં ઈર્શાદ હુવા હૈ કે જબ બન્દા નમાઝ કો ખડા હોતા હૈ ફિરિશ્તા ઉસ કે મુંહ પર અપના મુંહ રખતા હૈ યેહ જો પઢતા હૈ ઈસ કે મુંહ સે નિકલ કર ફિરિશ્તે કે મુંહ મેં જાતા હૈ ઉસ વક્ત અગર ખાને કી કોઈ શૈ ઉસ કે દાંતોં મેં હોતી હૈ મલાએકા કો ઉસ સે ઐસી સખ્ત ઈઝા હોતી હૈ કે ઔર શૈ સે નહીં હોતી.

www.dawateislami.net

હુઝૂરે અકરમ, **નૂરે મુજસ્સમ,** શાહે બની આદમ, **રસૂલે મુહ્તશમ** صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, જબ તુમ મેં સે કોઈ રાત કો નમાઝ કે લિયે ખડા હો તો ચાહિયે કે મિસ્વાક કર લે ક્યૂંકે જબ વોહ અપની નમાઝ મેં કિરાઅત કરતા હૈ તો ફ઼િરિશ્તા અપના મુંહ ઉસ કે મુંહ પર રખ લેતા હૈ ઔર જો ચીઝ ઉસ કે મુંહ સે નિકલતી હૈ વોહ ફ઼િરિશ્તે કે મુંહ મેં દાખિલ હો જાતી હૈ. (کنز العُمّال ج ۹ ص ۳۱۹) ઔર તબરાની ને કબીર મેં હઝરતે સય્યિદુના અબૂ અય્યૂબ અન્સારી رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنۡہُ સે રિવાયત કી હૈ કે દોનોં[2] ફ઼િરિશ્તોં પર ઈસ સે ઝિયાદા કોઈ ચીઝ ગિરાં નહીં કે વોહ અપને સાથી કો નમાઝ પઢતા દેખેં ઔર ઉસ કે દાંતોં મેં ખાને કે રેઝે ફંસે હોં.

(ફતાવા રઝવિય્યા જિ. અવ્વલ સ. 624 તા 625 રઝા ફાઉન્ડેશન/ مُعجم الکبیر ج ٤ ص ١٧٧)

દાંતોં મેં કમઝોરી : હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્ને ઉમર رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنۡهُمَا ફરમાતે હૈં, “જો ખાના (બોટી કે રેશે વગૈરા) દાઢોં મેં રહ જાતા હૈ વોહ દાઢોં કો કમઝોર કર દેતા હૈ.”

(مجمع الزوائد ج٥ ص٣٢ حدیث ٧٩٥٢)

ખિલાલ કૈસા હો ? : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ ભી ખાના યા કોઈ ગિઝા ખાએં **ખિલાલ** કી આદત બનાની ચાહિયે. બેહતર યેહ હૈ કે **ખિલાલ** નીમ કી લકડી કા હો કે ઈસ કી તલ્ખી સે મુંહ કી સફાઈ હોતી હૈ ઔર યેહ મસૂઢોં કે લિયે મુફીદ હોતી હૈ. બાઝારી TOOTH PICKS ઉમૂમન મોટી ઔર કમઝોર હોતી

www.dawateislami.net

હૈં. નારિયલ કી તીલિયોં કી ગૈર મુસ્તા'મલ ઝાડૂ કી એક તીલી યા ખજૂર કી ચટાઈ કી એક પટ્ટી સે બ્લેડ કે ઝરીએ કઈ મઝબૂત ખિલાલ તય્યાર હો સકતે હૈં. બા'ઝ અવકાત મુંહ કે કોને કે દાંતોં મેં ખલા હોતા હૈ ઔર ઉસ મેં બોટી વગૈરા કા રેશા ફંસ જાતા હૈ જો કે તિન્કે વગૈરા સે નહીં નિકલ પાતા. ઈસ તરહ કે રેશે નિકાલને કે લિયે મેડીકલ સ્ટોર પર મખ્સૂસ તરહ કે ધાગે (flossers) મિલતે હૈં નીઝ ઑપરેશન કે આલાત કી દુકાન પર દાંતોં કી સ્ટીલ કી કુરેદની (curved sickle scaler) ભી મિલતી હૈ મગર ઈન ચીઝોં કે ઈસ્તિ'માલ કા તરીકા સીખના બહુત ઝરૂરી હૈ વરના મસૂઢે ઝખ્મી હો સકતે હૈં.

ખિલાલ કી સાત નિય્યાત : **હદીસે** પાક મેં હૈ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે પ્યારે મહબૂબ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને અઝીમુશ્શાન હૈ, **"મુસલ્માન કી નિય્યત ઉસ કે અમલ સે બેહતર હૈ."** (طبرانی معجم کبیر ج٦ص١٨٥ حدیث ٥٩٤٢) **ખિલાલ** શુરૂઅ કરને સે કબ્લ બલ્કે ખાના શુરૂઅ કરને સે પહલે હી યેહ નિય્યતેં કર કે સવાબ કા ખઝાના હાસિલ કર લીજિયે. ﴾1﴿ ખાને કે બા'દ **ખિલાલ** કી સુન્નત અદા કરૂંગા ﴾2﴿ **ખિલાલ** શુરૂઅ કરને સે કબ્લ **બિસ્મિલ્લાહ** પઢૂંગા ﴾3﴿ મિસ્વાક કરને કે લિયે મદદ હાસિલ કરૂંગા (ક્યૂંકે દાંતોં કે ખલા મેં અટકે હુએ ગિઝાઈ અજ્ઝા જબ સડતે હૈં તો મસૂઢે કમઝોર ઔર બીમાર પડ જાતે ઔર ઉન સે ખૂન બહને

www.dawateislami.net

લગતા હૈ લિહાઝા મિસ્વાક કરના દુશ્વાર હો જાતા હૈ) **﴾4﴿** વુઝૂ મેં કામિલ તૌર પર કુલ્લિયાં કરને પર મદદ હાસિલ કરૂંગા (અન્દરૂને મુંહ હર હર પુર્ઝે પર ઔર દાંતોં કી દરમિયાની ખલાઓં મેં પાની બહ જાએ ઇસ તરહ તીન બાર કુલ્લિયાં કરના વુઝૂ મેં સુન્નતે મુઅક્કદા હૈ ઔર મઝકૂરા તરીકે પર ગુસ્લ મેં એક બાર કુલ્લી કરના ફર્ઝ ઔર તીન બાર સુન્નત હૈ) **﴾5﴿** દાંતોં કો અમરાઝ સે બચાને કી કોશિશ કર કે ઇબાદત પર કુવ્વત હાસિલ કરૂંગા (ક્યૂંકે ખિલાલ કરને કી વજહ સે ગિઝા કે અજ્ઝા નિકલ જાએંગે ઔર યૂં મસૂઢોં કી બીમારિયોં સે તહફ્ફુઝ હાસિલ હોગા ઔર અચ્છી સિહ્હત સે ઇબાદત પર કુવ્વત હાસિલ હોતી હૈ) **﴾6﴿** મુંહ કો બદબૂ સે બચા કર મસ્જિદ કે અન્દર દાખિલા બહાલ રખને પર મદદ હાસિલ કરૂંગા (ઝાહિર હૈ ખાને કે અજ્ઝા દાંતોં મેં અટકે રહેંગે તો સડ કર બદબૂ કા બાઇસ હોંગે ઔર જબ મુંહ મેં બદબૂ હો તો મસ્જિદ મેં દાખિલ હોના હરામ હૈ) **﴾7﴿** ફિરિશ્તોં કો ઈઝા દેને સે બચૂંગા (મુંહ મેં ગિઝાઈ રેશે હોતે હુએ નમાઝ મેં કુરઆને પાક પઢને સે ફિરિશ્તોં કો ઈઝા હોતી હૈ)

કુલ્લી કા તરીકા : વુઝૂ મેં ઇસ તરહ કુલ્લી કરની ઝરૂરી હૈ કે મુંહ કે હર કલપુર્ઝે ઔર દાંતોં કી તમામ ખિડકિયોં વગૈરા મેં પાની પહોંચ જાએ. વુઝૂ મેં તીન[3] મરતબા ઇસ તરહ કુલ્લિયાં કરના **સુન્નતે મુઅક્કદા** હૈ ઔર ગુસ્લ મેં એક બાર ફર્ઝ ઔર તીન[3] બાર સુન્નત. અગર રોઝા ન હો તો ગરગરા ભી કીજિયે.

www.dawateislami.net

ગોશ્ત કે રેશે વગૈરા નિકાલને ઝરૂરી હૈં. હાં અગર કોઈ રેશા યા છાલિયા વગૈરા કા ઝર્રા નિકલ હી નહીં રહા તો અબ ઇતની ભી સખ્તી ન ફરમાએં કે મસૂઢે ઝખ્મી હો જાએં કે જો મજબૂર હૈ વોહ મા'ઝૂર હૈ.

ખિલાલ કી તિબ્બી હિક્મતેં : **હમારે** મીઠે મીઠે આકા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને આજ સે 1400 સાલ સે ભી ઝાઇદ અર્સે પહલે હી કઈ અમરાઝ સે તહફ્ફુઝ કે લિયે ખિલાલ કી અહમ્મિય્યત સમઝા દી. અબ સદિય્યોં બા'દ સાઇન્સ દાનોં કી સમઝ મેં ભી આ ગયા. ચુનાન્ચે ખિલાલ કી હિક્મતેં બયાન કરતે હુએ અતિબ્બા કહતે હૈં, "ખાને કે બા'દ ગિઝાઈ અજ્ઝા દાંતોં ઔર મસૂઢોં કે દરમિયાન ફંસ જાતે હૈં, અગર ઇન કો ખિલાલ કે ઝરીએ નિકાલા ન જાએ તો યેહ સડતે હૈં જિસ સે એક ખાસ કિસ્મ કા પ્લાસ્મા (PLASMA) બન કર મસૂઢોં કો મુતવર્રિમ કરતા (યા'ની સુજાતા) ઔર ઇસ કે બા'દ દાંતોં ઔર મસૂઢોં કે તઅલ્લુક કો ખત્મ કર દેતા હૈ, નતીજતન દાંત આહિસ્તા આહિસ્તા ગિર જાતે હૈં, ખિલાલ ન કરને સે દાંતોં મેં પાએરિયા (PHYORRHEA) કી બીમારી ભી હોતી હૈ. જિસ મેં મસૂઢોં મેં પીપ હો જાતી હૈ જો ખાને કે સાથ પેટ મેં જાતી ઔર ફિર મોહલિક અમરાઝ જનમ લેતે હૈં."

દાંતોં કા કેન્સર : **ચાય** પાન કે આદી ગિઝા કી કમી કે સાથ સાથ ચાય ઔર પાન મેં ભી કમી કા ઝેહ્ન બનાએં યેહ ન હો કે આપ ગિઝા મેં કમી કરને જાએં ઔર નફ્સે મક્કાર આપ કો

www.dawateislami.net

ભૂક મિટાને કા ઝાંસા દે કર ચાય ઔર પાન કી કસરત કી આફત મેં ફંસા દે. ચાય ગુર્દો કે લિયે મુઝિર (યા'ની નુક્સાન દેહ) હૈ. પાન, ગુટકા, મેનપૂડી ઔર ખુશ્બૂદાર સોંફ સુપારી વગૈરા કી આદત નિકાલ દેને મેં હી આફિય્યત હૈ. જો લોગ ઇન કા કસરત સે ઇસ્તિ'માલ કરતે હૈં ઉન કો **મસૂઢોં, મુંહ ઔર ગલે કે કેન્સર કા અન્દેશા રહતા હૈ.** ઝિયાદા પાન ખાને વાલોં કા મુંહ અન્દર સે લાલ હો જાતા હૈ, અગર મસૂઢોં મેં ખૂન યા પીપ હો ગયા તો ઉન કો નઝર નહીં આએગા ઔર પેટ મેં જાતા રહેગા. ચૂંકે એક અર્સે તક પીપ નિકલતા રહતા હૈ મગર દર્દ બિલ્કુલ નહીં હોતા લિહાઝા ઉન કો શાયદ મા'લૂમ ભી ઉસ વક્ત હોગા જબ ખુદા ન ખ્વાસ્તા કિસી **ખતરનાક બીમારી** ને જડ પકડ લી હોગી !

નક્લી કથ્થે કી તબાહકારિયાં : હમારે યહાં ગાલિબન કથ્થે કી પૈદાવાર નહીં હોતી, લિહાઝા દૌલત કે હરીસ અફરાદ જિન્હેં કિસી કી દુન્યા ઔર અપની આખિરત કે **બરબાદ** હોને કી કોઈ ફિક્ર નહીં હોતી વોહ **મિટ્ટી** મેં ચમડા રંગને કા **રંગ** મિલા કર ઉસી મિટ્ટી કો **કથ્થા** કહ કર બેચતે હૈં ! ઔર યૂં બેચારે **પાન ખોર** ગન્દી મિટ્ટી ખા કર તરહ તરહ કે અમરાઝ કા શિકાર ઔર સખ્ત બીમાર હો કર તબાહી કે ગાર મેં જા પડતે હૈં. જાનબૂઝ કર **નક્લી કથ્થા** હરગિઝ ઇસ્તિ'માલ ન ફરમાએં. નક્લી કથ્થે કે તાજિર ઔર નક્લી કથ્થે વાલા પાન બેચને વાલે ઇસ ફે'લ સે સચ્ચી તૌબા કરેં

www.dawateislami.net

નીઝ જાનબૂઝ કર મિટ્ટી ખાને વાલે ભી બાઝ આએં. મિટ્ટી કે બારે મેં શરઈ મસ્અલા યેહ હે, **"મા'મૂલી મિક્દાર મેં મિટ્ટી ખાને મેં હરજ નહીં મગર હદ્દે ઝરર તક યા'ની નુક્સાન દેહ મિક્દાર મેં ખાના હરામ હે."**

(ردالمحتار ج۱ ص۳٦٤, બહારે શરીઅત, હિસ્સા : 2, સ. 63)

દાંતોં મેં ખૂન આને કે અસ્બાબ : બા'ઝ લોગોં કો મિસ્વાક કરને સે ખૂન આતા હે બલ્કે ઐસોં કા ખૂન ખાને કે સાથ પેટ મેં ભી જાતા હોગા. ઈસ કા એક સબબ પેટ કી ખરાબી ભી હોતા હે. ઐસે મરીઝ કો કબ્ઝ વગૈરા કા ઈલાજ કરના ઝરૂરી હે. વઝ્ની ઔર બાદી ગિઝાઓં સે પરહેઝ કરે ઔર ખાના ભૂક સે કમ ખાએ, બે વક્ત કોઈ ચીઝ ન ખાએ. દૂસરા સબબ યેહ હે કે દાંતોં કી સફાઈ મેં લા પરવાહી કી વજહ સે ગિઝાઈ અજ્ઝા દાંતોં ઔર મસૂઢોં કે દરમિયાન જમ્અ હો કર ચૂને કી તરહ સખ્ત હો કર જમ જાતે હૈં, ડૉક્ટરી ઝબાન મેં ઈસ કો ટાટર (TATAR) બોલતે હૈં, ઈસ લિયે દાંતોં કે ડૉક્ટર સે રુજૂઅ કીજિયે અગર નેક તબીઅત ડૉક્ટર હોગા ઔર કોઈ માનેઅ ન હુવા તો એક હી વક્ત મેં તમામ દાંતોં કી સફાઈ (SCALING) કર દેગા. વરના ચન્દ બાર ધક્કે ખિલા કર થોડા થોડા કામ કર કે ઝિયાદા પૈસે નિકલવાએગા !

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلٰی محمَّد

www.dawateislami.net

દાંતોં કા બેહતરીન ઈલાજ મિસ્વાક : સહીહ તરીકે પર મિસ્વાક કી જાએ તો اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ કભી ભી દાંતોં કી બીમારી ન હોગી. આપ કે દિલ મેં હો સકતા હૈ યેહ ખયાલ આએ કે મૈં તો બરસોં સે મિસ્વાક ઈસ્તિ'માલ કરતા હૂં મગર મેરે તો દાંત ઔર પેટ દોનોં[2] હી ખરાબ હૈં ! મેરે ભોલે ભાલે ઈસ્લામી ભાઈ ! ઈસ મેં મિસ્વાક કા નહીં આપ કા અપના હી કુસૂર હૈ. મૈં (સગે મદીના عُفِیَ عَنْہُ) ઈસ નતીજે પર પહોંચા હૂં કે આજ શાયદ લાખોં મેં સે કોઈ એક આધ હી ઐસા હો જો સહીહ ઉસૂલોં કે મુતાબિક મિસ્વાક ઈસ્તિ'માલ કરતા હો, હમ લોગ અક્સર જલ્દી જલ્દી દાંતોં પર મિસ્વાક મલ કર વુઝૂ કર કે ચલ પડતે હૈં. યા'ની યૂં કહિયે કે હમ મિસ્વાક નહીં બલ્કે "રસ્મે મિસ્વાક" અદા કરતે હૈં !

"મિસ્વાક કરના સુન્નત હૈ" કે 14 હુરૂફ કી નિસ્બત સે મિસ્વાક કે 14 મદની ફૂલ

《1》 મિસ્વાક કી મોટાઈ છુંગ્લિયા યા'ની છોટી ઉંગલી કે બરાબર હો. 《2》 મિસ્વાક એક બાલિશ્ત સે ઝિયાદા લમ્બી ન હો વરના ઉસ પર શૈતાન બૈઠતા હૈ. 《3》 ઈસ કે રેશે નર્મ હોં કે સખ્ત રેશે દાંતોં ઔર મસૂઢોં કે દરમિયાન ખલા (GAP) કા બાઈસ બનતે હૈં. 《4》 મિસ્વાક તાઝા હો તો ખૂબ વરના કુછ દેર પાની કે ગ્લાસ મેં ભિગો કર નર્મ કર લીજિયે. 《5》 ઈસ કે રેશે રોઝાના કાટતે રહિયે કે રેશે ઉસ વક્ત તક કારઆમદ રહતે હૈં જબ તક ઉન મેં તલ્ખી બાકી રહે 《6》 દાંતોં કી ચૌડાઈ મેં મિસ્વાક કીજિયે 《7》 જબ

www.dawateislami.net

ભી મિસ્વાક કરના હો કમ અઝ કમ તીન[3] બાર કીજિયે ﴾8﴿ હર બાર ધો લીજિયે ﴾9﴿ મિસ્વાક સીધે હાથ મેં ઈસ તરહ લીજિયે કે છુંગ્લિયા ઈસ કે નીચે ઔર બીચ કી તીન[3] ઉંગ્લિયાં ઊપર ઔર અંગૂઠા સિરે પર હો ﴾10﴿ પહલે સીધી તરફ કે ઊપર કે દાંતોં પર ફિર ઉલ્ટી તરફ કે ઊપર કે દાંતોં પર ફિર સીધી તરફ નીચે ફિર ઉલ્ટી તરફ નીચે મિસ્વાક કીજિયે ﴾11) ચિત લૈટ કર મિસ્વાક કરને સે તિલ્લી બઢ જાને ઔર ﴾12﴿ મુઠ્ઠી બાંધ કર કરને સે બવાસીર હો જાને કા અન્દેશા હૈ ﴾13﴿ મિસ્વાક વુઝૂ કી સુન્નતે કબ્લિયા હૈ અલબત્તા સુન્નતે **મુઅક્કદા** ઉસી વક્ત હૈ જબ કે મુંહ મેં બદ બૂ હો. (માખૂઝ અઝ ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 1, સ. 223) ﴾14﴿ **મુસ્તા'મલ** (યા'ની ઈસ્તિ'માલ શુદા) મિસ્વાક કે રેશે નીઝ જબ યેહ ના કાબિલે ઈસ્તિ'માલ હો જાએ તો ફેંક મત દીજિયે કે યેહ આલએ અદાએ સુન્નત હૈ, કિસી જગહ એહતિયાત સે રખ દીજિયે યા દફ્ન કર દીજિયે યા સમુન્દર મેં ડાલ દીજિયે.

(તફસીલી મા'લૂમાત કે લિયે બહારે શરીઅત હિસ્સા 2 સ. 17 તા 18 કા મુતાલઆ ફરમા લીજિયે.)

દાંતોં કી હિફાઝત કે લિયે ચાર મદની ફૂલ : ﴾1﴿ કોઈ ભી ચીઝ ખાને યા ચાય વગૈરા પીને કે બા'દ તીન[3] બાર ઈસ તરહ કુલ્લી કરેં કે હર બાર પાની કો મુંહ મેં એક આધ મિનટ તક અચ્છી તરહ જુમ્બિશેં દેને યા'ની હિલાને કે બા'દ ઉગલેં ﴾2﴿ જબ ભી મૌકઅ

www.dawateislami.net

મિલે મુંહ મેં કુલ્લી ભર લેં ઔર ચન્દ મિનટ તક હિલાતે રહેં ફિર ઉગલ દેં. યેહ અમલ રોઝાના મુખ્તલિફ અવકાત મેં ચન્દ બાર કીજિયે. ﴾3﴿ અગર મઝકૂરા અન્દાઝ પર કુલ્લિયોં કે લિયે સાદે પાની કે બજાએ નમક વાલા નીમ ગર્મ પાની ઇસ્તિ'માલ કિયા જાએ તો મઝીદ મુફીદ હૈ. અગર પાબન્દી સે કરેંગે તો اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ દાંતોં કે દરમિયાન અટકે હુએ ગિઝા કે અજ્ઝા ધુલ ધુલ કર નિકલતે રહેંગે, ન વોહ મસૂઢોં મેં ઠહરેંગે કે સડેં, اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઇસ તરહ કરને સે **મસૂઢોં મેં ખૂન** કી શિકાયત ભી ન હોગી. ﴾4﴿ ઝૈતૂન શરીફ કા તેલ દાંતોં પર મલને સે મસૂઢે ઔર હિલતે હુએ દાંત મઝબૂત હોતે હૈં.

મુંહ કી બદબૂ કા ઇલાજ : અગર મુંહ મેં બદબૂ આતી હો તો હરા ધનિયા ચબા કર ખાઇયે નીઝ ગુલાબ કે તાઝા યા સૂખે હુએ ફૂલોં સે દાંત માંજને સે ભી اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ દૂર હો જાએગી. હાં અગર પેટ કી ખરાબી કી વજ્હ સે બદબૂ આતી હો તો "કમ ખોરી" કી સઆદત હાસિલ કર કે ભૂક કી બરકતેં લૂટને સે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ટાંગોં ઔર બદન કે મુખ્તલિફ હિસ્સોં કે દર્દ, કબ્ઝ, સીને કી જલન, મુંહ કે છાલે, બાર બાર હોને વાલે નઝલે ખાંસી ઔર ગલે કે દર્દ મસૂઢોં મેં ખૂન આના વગૈરા બહુત સારે અમરાઝ કે સાથ સાથ **મુંહ કી બદબૂ** સે ભી જાન છૂટ જાએગી. ભૂક સે કમ ખાને મેં 80 ફીસદ અમરાઝ સે બચત હો સકતી હૈ. (તફસીલી મા'લૂમાત કે લિયે ફૈઝાને સુન્નત કે બાબ "પેટ કા કુફ્લે મદીના" કા મુતાલઆ ફરમાઇયે) અગર નફ્સ કી હિર્સ કા

www.dawateislami.net

ઈલાજ હો જાએ તો કઈ અમરાઝ ખુદ હી ખત્મ હો જાએં.

રઝા નફ્સ દુશ્મન હૈ દમ મેં ન આના
કહાં તુમ ને દેખે હૈં ચંદરાને વાલે

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

મુંહ કી બદબૂ કા મદની ઈલાજ : યેહ દુરૂદ શરીફ મૌકઅ બ મૌકઅ એક હી સાંસ મેં ગ્યારહ મરતબા પઢ લીજિયે اِنْ شَآءَ اللہ عَزَّوَجَلَّ મુંહ કી બદબૂ ઝાઈલ હો જાએગી :

اَللّٰھُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى النَّبِيِّ الطَّاهِرِ

એક સાંસ મેં પઢને કા તરીકા : એક હી સાંસ મેં પઢને કા બેહતર તરીકા યેહ હૈ કે મુંહ બન્દ કર કે આહિસ્તા આહિસ્તા નાક સે સાંસ લેના શુરૂઅ કીજિયે ઔર જિતના મુમ્કિન હો ઉતની હવા **ફેફડોં** મેં ભર લીજિયે. અબ દુરૂદ શરીફ પઢના શુરૂઅ કીજિયે. ચન્દ બાર ઈસ તરહ મશ્ક કરેંગે તો સાંસ ટૂટને સે કબ્લ اِنْ شَآءَ اللہ عَزَّوَجَلَّ મુકમ્મલ ગ્યારહ બાર દુરૂદ શરીફ પઢને કી તરકીબ બન જાએગી. મઝકૂરા તરીકે પર નાક સે ગહરા સાંસ લે કર મુમ્કિન હદ તક રોક રખને કે બા'દ મુંહ સે ખારિજ કરના સિહ્હત કે લિયે ઈન્તિહાઈ મુફીદ હૈ. દિન ભર મેં જબ મૌકઅ મિલે બિલ ખુસૂસ ખુલી ફઝા મેં રોઝાના ચન્દ બાર તો ઐસા કર હી લેના ચાહિયે. મુઝે (સગે મદીના عُفِیَ عَنْہٗ કો) એક સિન રસીદા હકીમ સાહિબ ને બતાયા થા કે મૈં સાંસ લેને કે

www.dawateislami.net

બા'દ (આધે ઘન્ટે તક યા કહા) દો ઘન્ટે તક હવા કો અન્દર રોક લેતા હૂં ઔર ઈસ દૌરાન અપને વિર્દો વઝાઇફ ભી પઢ સકતા હૂં. બકૌલ ઉન હકીમ સાહિબ કે સાંસ રોકને કે ઐસે ઐસે મશ્શાક (યા'ની મશ્ક કર કે માહિર હો જાને વાલે લોગ) ભી દુન્યા મેં હોતે હૈં કે સુબ્હ સાંસ લેતે હૈં તો શામ કો નિકાલતે હૈં !

પાંચ ખુશ્બૂદાર મુંહ : **સરકારે** મદીના صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા એક અઝીમ મો'જિઝા મુલાહઝા ફરમાઇયે જિસ કી બરકત સે પાંચ ખુશ નસીબ સહાબિય્યાત رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُنَّ કે મુંહ હમેશા કે લિયે ખુશ્બૂદાર હો ગએ. ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદતુના ઉમૈરા બિન્તે મસઊદ અન્સારિય્યા رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهَا ફરમાતી હૈં કે હમ પાંચ[5] બહનેં હુઝૂરે અકરમ, **નૂરે મુજસ્સમ,** શાહે બની આદમ, **રસૂલે મુહ્તશમ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી ખિદમતે મુઅઝ્ઝમ મેં બૈઅત કરને કે લિયે હાઝિર હુઈં. આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ઉસ વક્ત **કદીદ** (ખુશ્ક કિયા હુવા ગોશ્ત) તનાવુલ ફરમા રહે થે. આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને એક પારએ કદીદ (યા'ની કદીદ કા ટુકડા) **ચબા** કર નર્મ કર કે હમ કો અતા ફરમાયા તો હમ મેં સે હર એક ને થોડા થોડા કર કે ખા લિયા (ઈસ કી બરકત સે) મરતે દમ તક હમારે મુંહોં સે હમેશા **ખુશ્બૂ** હી આઈ. (اَلْخَصَائِصُ الْكُبْرٰى ج ۱ ص ۱۰۵)

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઉમામા رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ ફરમાતે હૈં કે મદીનએ મુનવ્વરહ زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًا وَّتَعْظِيْمًا મેં એક બે શર્મ ઔર બદ ઝબાન

www.dawateislami.net

ઔરત થી. એક દફ્આ વોહ હુઝૂર સરાપા નૂર, ફૈઝ ગન્જૂર, શાહે ગયૂર صَلَّى اللّٰه تعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કે પાસ સે ગુઝરી, આપ صَلَّى اللّٰه تعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ઉસ વક્ત **કદીદ** યા'ની ખુશ્ક ગોશ્ત કે ટુકડે તનાવુલ ફરમા રહે થે, ઉસ ને ભી ઈસ મેં સે માંગા. આપ صَلَّى اللّٰه تعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઉસ કો અપને આગે કે હિસ્સે સે કુછ દે દિયા, વોહ બોલી, નહીં, અપને **મુંહ શરીફ** મેં જો હૈ વોહ અતા ફરમાઈયે. આપ صَلَّى اللّٰه تعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને દહન મુબારક સે નિકાલ કર ઈનાયત ફરમાયા, તો ઉસ ને અપને મુંહ મેં ડાલા ઔર ખા લિયા ઈસ વાકિએ કે બા'દ ઉસ ઔરત સે કભી બદ ઝબાની યા ફોહ્શ કલામી નહીં સુની ગઈ. (اَلخَصَائِصُ الکُبریٰ ج۱ ص ۱۰۵)

મૂસલા ધાર બારિશ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો! દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે, સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં શિર્કત ફરમાયા કીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ આખિરત કી બે શુમાર ભલાઈયાં હાથ આએંગી બલ્કે દુન્યવી પરેશાનિયાં ભી દૂર હોંગી, આશિકાને રસૂલ કે કુર્બ મેં اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ દુઆએં ભી કબૂલ હોંગી. **અમીરુલ મુઅમિનીન** હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, **અલિય્યુલ મુર્તઝા,** શેરે ખુદા كَرَّمَ اللّٰهُ تَعَالٰى وَجْهَهُ الْكَرِيْم સે રિવાયત હૈ કે મક્કી મદની સરકાર, દો[2] આલમ કે માલિકો મુખ્તાર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા,

اَلدُّعَاءُ سِلَاحُ الْمُؤْمِنِ، وَعِمَادُ الدِّيْنِ، وَنُوْرُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

(مُسنَد اَبِی یَعلٰی ج۱ ص ۲۱۵ حدیث ۴۳۵)

www.dawateislami.net

યા'ની "દુઆ મોમિન કા હથિયાર હૈ ઔર દીન કા સુતૂન હૈ ઔર ઝમીનો આસ્માન કા નૂર હૈ." બિલ ખુસૂસ સફર મેં દુઆ રદ નહીં કી જાતી ઔર અગર આશિકાને રસૂલ કા મદની કાફિલા હો ફિર તો ક્યા હી બાત હૈ ! ચુનાન્ચે દા'વતે ઈસ્લામી કે આશિકાને રસૂલ કા સુન્નતોં કી તરબિયત કા એક મદની કાફિલા સફર પર થા. મકામી લોગોં ને દુઆ કી દરખ્વાસ્ત કરતે હુએ બતાયા કે યહાં કે મુસલ્માન અર્સએ દરાઝ સે બરસાત કી ને'મત સે મહરૂમ હૈં. ચુનાન્ચે મદની કાફિલે વાલોં ને **ઈજતિમાઈ દુઆ** કી તરકીબ કી. કાફી મુસલ્માન શરીક હુએ, દિન કા વક્ત થા, ધૂપ નિકલી હુઈ થી, આશિકાને રસૂલ ને ગિડગિડા કર **રિક્કત અંગેઝ દુઆ** શુરૂઅ કર દી, اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ **દેખતે હી દેખતે હી અબ્રે રહમત છા ગયા, ઘન્ઘોર ઘટાએં ઉમંડ આઈ ઔર મૂસલાધાર બારિશ બરસને લગી !** ખુશી કે ના'રે બુલન્દ હોને લગે, લોગ બારિશ મેં શરાબોર હો ગએ, **દા'વતે ઈસ્લામી** કી **મહબ્બત** ઔર મદની કાફિલે વાલે **આશિકાને રસૂલ** કી અકીદત સે હાઝિરીન કે કુલૂબ માલામાલ હો ગએ, દા'વતે ઈસ્લામી વાલોં પર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે ઈસ અઝીમ કરમ કા ખુલી આંખોં સે મુશાહદા કરને કે સબબ કાફી ઈસ્લામી ભાઈ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ સે વાબસ્તા હો ગએ ઔર વહાં દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કામ કી ધૂમધામ હો ગઈ.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઇસ હૈ. (ابو يعلى)

કાફિલે મેં ઝરા, માંગો આ કર દુઆ હોંગી ખૂબ બારિશેં કાફિલે મેં ચલો
આશિકાને રસૂલ લે લો જો કુછ ભી ફૂલ તુમ કો સુન્નત કે દેં કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى محمَّد

હાથોં કી ચિકનાઈ : હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને અબ્બાસ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا સે રિવાયત હૈ કે ખલ્ક કે રહબર, શાફેએ મહશર, મહબૂબે દાવર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ઇબ્રત નિશાન હૈ, "જો ઇસ હાલ મેં રાત ગુઝારે કે ઉસ કે હાથ પર (ખાને કી) ચિકનાઈ કા અસર હો ઔર ઉસે કોઈ મુસીબત પહોંચ જાએ તો સિવાએ અપની જાન કે કિસી ઔર કો મલામત ન કરે."

(مجمع الزوائد ج٥ص٣٣حديث ٧٩٠٤)

સાંપ કા ખતરા : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! ખાને કે બા'દ હાથોં કો સાબૂન વગૈરા સે અચ્છી તરહ ધો કર તોલિયે સે પોંછ લેના ચાહિયે તાકે ખાને કી બૂ ઔર ચિકનાહટ જાતી રહે, વરના આપ કિસી સે મુસાફહા કરેંગે તો બૂ કી વજહ સે ઉસ કો ઘિન આ સકતી હૈ. **મુફસ્સિરે** શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان ફરમાતે હૈં, "ઇસ હદીસે પાક મેં મુસીબત સે મુરાદ **સાંપ** યા **ચૂહે** કા કાટ જાના હૈ. યેહ દોનોં[2] જાનવર ખાને કી ખુશ્બૂ પર દૌડતે હૈં યા ઇસ સે મુરાદ બરસ કી બીમારી હૈ કે ખાને સે સને હુએ હાથ જિસ્મ કે પસીને સે લગ કર જહાં છૂ જાએં વહાં કોઢ કે સફેદ દાગ પૈદા હોને કા ખતરા હોતા હૈ."

(મિરઆત શર્હે મિશ્કાત, જિ. 6, સ. 38)

www.dawateislami.net

ખલીલે મિલ્લત મુફ્તી મુહમ્મદ ખલીલ ખાન બરકાતી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં, "ખાને સે ફારિગ હો કર બિગૈર હાથ ધોએ સો જાએ તો શૈતાન હાથ ચાટતા હૈ ઔર مَعَاذَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ બરસ કા બાઈસ હોતા હૈ." (સુન્ની બિહિશ્તી ઝેવર, સ. 607)

દૂસરોં કે બરતન ઈસ્તિ'માલ કરના કૈસા ? : કિસી કે ઘર સે હદિય્યતન ખાના આએ તો બરતન ફૌરન ખાલી કર કે ફૌરન લૌટા દીજિયે. અગર ઉસ વક્ત ન દે સકે તો અમાનતન રખ લીજિયે ઔર બા'દ મેં વાપસ કર દીજિયે મગર યાદ રહે દૂસરોં કે વોહ બરતન અપને ઈસ્તિ'માલ મેં લાના જાઈઝ નહીં. (ઐઝન, સ. 569) અગર ઝિન્દગી મેં કભી યેહ ગુનાહ સરઝદ હુવા હૈ તો બરતન કે માલિક સે મુઆફી માંગ લીજિયે ઔર બારગાહે ખુદા વન્દી عَزَّوَجَلَّ મેં ભી તૌબા કર લીજિયે.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

"સરકાર કી સુન્નત મેં અઝમત હી અઝમત હૈ"

કે પચ્ચીસ હુરૂફ કી નિસ્બત સે ખાને કી 25 સુન્નતેં

﴾1﴿ સરકારે નામદાર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم તક્યા (યા'ની ટેક) લગા કર નહીં ખાતે થે. (مُلَخَّصاً سُنَن ابی داوٗد ج٣ ص٤٨٨ حديث ٣٧٦٩) ﴾2﴿ મેઝ પર રખ કર ખાના તનાવુલ ન ફરમાતે. (مُلَخَّصاً صحيح بخاری ج٣ ص ٢٤ حديث ٥٣٨٦) ﴾3﴿ જો કુછ મિલ જાતા તનાવુલ

www.dawateislami.net

ફરમા લેતે. (مُلَخَّصاًصحیح مسلم ص۱۱۳٤حدیث۲۰۵۲) ﴾4﴿ ન તો ઘર વાલોં સે ખાના માંગતે ઔર ન ઉન કે સામને ખ્વાહિશ (યા'ની ફરમાઇશ) ઝાહિર કરતે, અગર વોહ પેશ કરતે તનાવુલ ફરમા લેતે ઔર વોહ જો કુછ સામને રખતે વોહ કબૂલ ફરમા લેતે ઔર જો કુછ પિલાતે વોહ નોશ ફરમા લેતે. (مُلَخَّصاً اتحاف السادۃالمتقین ج۸ص۲٤۸) ﴾5﴿ બા'ઝ અવકાત ખુદ ઉઠ કર ખાને પીને કી ચીઝ લે લેતે. (مُلَخَّصاًسنن ابی داوٗد ج ٤ ص۵حدیث۳۸۵٦) ﴾6﴿ આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم અપને સામને સે (مُلَخَّصاً شُعَبُ الایمان ج۵ص۷۹ حدیث ۵۸٤٦) ﴾7﴿ ઔર તીન ઉંગ્લિયોં સે તનાવુલ ફરમાતે થે. (مُلَخَّصاًالمصنف ابی شیبۃ ج ۵ ص۵۵۹حدیث ۳) ﴾8﴿ ઔર બા'ઝ અવકાત ચાર ઉંગ્લિયોં સે ભી ખા લેતે. (مُلَخَّصاًالجامع الصغیر ص۲۵۰حدیث ٦۹٤۲) મગર દો ઉંગ્લિયોં સે તનાવુલ ન કરતે થે, ઇર્શાદ ફરમાતે હૈં صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم યેહ શૈતાન કે ખાને કા તરીકા હૈ. (مُلَخَّصاً فیض القدیرمع جامع الصغیرج۵ص۲٤۹ حدیث ٦۹٤۰) ﴾9﴿ જવ કે બિગૈર છને આટે કી રોટી તનાવુલ ફરમાતે. (مُلَخَّصاًصحیح بخاری ج۳ص۵۳۱حدیث۵٤۱۰) ﴾10﴿ આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ખાના અકસર ખજૂર ઔર પાની પર મબ્ની હોતા. (مُلَخَّصاً صحیح بخاری ج ۳ ص۵۲۳حدیث۵۳۸۳) ﴾11﴿ આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم દૂધ ઔર ખજૂર ઇકટ્ઠે ઇસ્તિ'માલ ફરમાતે ઔર ઇન કો દો[2] ઉમ્દા ખાને કરાર દેતે. (مُلَخَّصاًمسند امام احمد ج ۵ ص ۳۸۵ حدیث ۱۵۸۹۳) ﴾12﴿ સરકાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા પસન્દીદા ખાના ગોશ્ત થા.

www.dawateislami.net

﴾13﴿ આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ઇર્શાદ ફરમાતે, ગોશ્ત કાનોં કી **સમાઅત** બઢાતા હૈ ઔર દુન્યા વ આખિરત મેં ખાનોં કા સરદાર હૈ. અગર મૈં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે સુવાલ કરતા કે મુઝે રોઝાના ગોશ્ત અતા કરે તો ઇનાયત ફરમાતા. (مُلَخَّصاً جامع ترمذی ج۵ص۵۳۳ حدیث ۱۷۸)

﴾14﴿ સરકાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ગોશ્ત ઔર કદ્દૂ સે સરીદ બના કર ખાતે (યા'ની ગોશ્ત ઔર કદ્દૂ શરીફ કે સાલન મેં રોટી કે ટુકડે અચ્છી તરહ ભિગો કર તનાવુલ ફરમાતે) (مُلَخَّصاً اتحاف السادۃالمتقین ج۸ص۲۳۸)

﴾15﴿ સરકાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم જબ ગોશ્ત તનાવુલ ફરમાતે તો ઉસ કી તરફ સરે અક્દસ કો ન ઝુકાતે (مُلَخَّصاً اتحاف السادۃالمتقین ج ۸ ص ۲۳۹) બલ્કે ઉસ કો અપને દહન (મુંહ) મુબારક કી તરફ ઉઠાતે ઔર ફિર દન્દાને મુબારક સે કાટતે. (مُلَخَّصاً اتحاف السادۃالمتقین ج ۸ ص ۲۳۹)

﴾16﴿ સરકાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કો બકરી (ઔર બકરે) કે ગોશ્ત મેં દસ્ત (યા'ની બાઝૂ) ઔર શાના (યા'ની કન્ધા) પસન્દ થા. (ملخصاً جامع ترمذی ج۳ ص۳۲۹ حدیث ۱۸۴۲) (مُلَخَّصاً جامع ترمذی ج۳ ص۳۳۰ حدیث۱۸۴۲،۱۸۴۴)

﴾17﴿ સરકાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ગુર્દે (ખાના) ના પસન્દ ફરમાતે થે ક્યૂંકે વોહ પેશાબ કે કરીબ હોતે હૈં. (مُلَخَّصاً کنزالعمال ج۷ ص ٤١ حدیث ۱۸۲۱۲)

﴾18﴿ સરકાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કો તિલ્લી (ખાને સે) નફરત થી મગર ઇસ કો હરામ કરાર નહીં દિયા. (مُلَخَّصاً اتحاف السادۃالمتقین ج ۸ ص ۲٤۳)

﴾19﴿ સરકાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم અપની મુબારક ઉંગ્લિયોં સે રિકાબી

www.dawateislami.net

ચાટતે ઔર ફરમાતે, ખાને કે આખિર મેં બરકત ઝિયાદા હોતી હૈ. (شُعَبُ الایمان ج ٥ ص ٨١ حدیث ٥٨٠٤) ﴿20﴾ સરકાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કો તાઝા ફલોં મેં ખરબૂઝા ઔર અંગૂર ઝિયાદા પસન્દ થે. (مُلَخَّصاً کنزالعمال ج٧ ص ٤١ حدیث ١٨٢٠٠) ﴿21﴾ ખરબૂઝા રોટી ઔર શકર કે સાથ તનાવુલ ફરમાતે થે. (مُلَخَّصاًاتحاف السادۃالمتقین ج ٨ ص ٢٣٦) ﴿22﴾ બા'ઝ અવકાત તર ખજૂર કે સાથ (ખરબૂઝા) ખાતે. (مُلَخَّصاًجامع ترمذی ج ٣ ص ٣٣٢ حدیث ١٨٥٠) ﴿23﴾ દોનોં હાથોં સે મદદ લેતે એક બાર તર ખજૂરેં દાએં હાથ સે તનાવુલ ફરમા રહે થે ઔર ગુઠલિયાં બાએં હાથ મેં રખ રહે થે એક બકરી ગુઝરી આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઉસ કો ગુઠલી કે સાથ ઈશારા ફરમાયા વોહ આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કે બાએં હાથ સે (ગુઠલિયાં) ખાને લગી ઔર આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم દાએં હાથ સે ખા રહે થે હત્તા કે આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ફારિગ હુએ તો વોહ ભી ચલી ગઈ. (مُلَخَّصاً اتحاف السادۃالمتقین ج٨ ص ٢٣٧) ﴿24﴾ સરકાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કચ્ચા લહસન, કચ્ચી પ્યાઝ વ ગંદના (એક બદબૂ દાર સબ્ઝી) નહીં ખાતે થે. (مُلَخَّصاً تاریخ بغداد ج٢ ص٢٦٢) ﴿25﴾ આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને કભી કિસી ખાને કો બુરા નહીં કહા અગર અચ્છા લગા તો તનાવુલ ફરમાયા ઔર ના પસન્દ હુવા તો હાથ મુબારક રોક લિયા.

(مُلَخَّصاًصحیح مسلم ص ١١٤١ حدیث ٢٠٦٤)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ખાને કે 92 મદની ફૂલ

ખાને કી નિય્યત કર લીજિયે

1 **ખાને** સે મક્સૂદ હુસૂલે લઝ્ઝત ઔર ખ્વાહિશ કી તક્મીલ ન હો બલ્કે ખાતે વક્ત યેહ નિય્યત કર લીજિયે, "મૈં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ઈબાદત પર કુવ્વત હાસિલ કરને કે લિયે ખા રહા હૂં" યાદ રહે ! ખાને મેં ઈબાદત પર કુવ્વત હાસિલ કરને કી નિય્યત ઉસી સૂરત મેં સચ્ચી હોગી જબ કે ભૂક સે કમ ખાને કા ભી ઈરાદા હો વરના સિરે સે નિય્યત હી ઝૂટી હો જાએગી ક્યૂંકે ખૂબ ડટ કર ખાને સે ઈબાદત કે લિયે કુવ્વત હાસિલ હોને કે બજાએ મઝીદ સુસ્તી પૈદા હોતી હૈ. ખાને કી અઝીમ સુન્નત યેહ હૈ કે ભૂક લગી હુઈ હો કે બિગૈર ભૂક કે ખાને સે તાકત તો ક્યા આએગી ઉલ્ટા સિહ્હત ખરાબ ઔર દિલ ભી સખ્ત હો જાતા હૈ. હઝરતે સય્યિદુના શૈખ અબૂ તાલિબ મક્કી رَحْمَةُ اللّٰهِ تعالٰی عَلَيْه ફરમાતે હૈં, એક રિવાયત મેં હૈ, "સેર હોને કી હાલત મેં ખાના બરસ પૈદા કરતા હૈ."

(قُوت القلوب ج۲ ص ۳۲٦ مرکز اھلسنت برکاتِ رضا ھند)

2 **ઐસા** દસ્તર ખ્વાન બિછાઈયે જિસ પર કોઈ હર્ફ, લફ્ઝ, ઈબારત, શે'ર યા કમ્પની વગૈરા કા નામ ઉર્દૂ, ઈંગ્રેઝી કિસી ભી ઝબાન મેં ન લિખા હુવા હો.

www.dawateislami.net

3 **ખાના** ખાને સે પહલે ઔર બા'દ દોનોં[2] હાથ પહોંચોં તક ધોના સુન્નત હૈ, કુલ્લિયાં કર કે મુંહ કા અગલા હિસ્સા ભી ધો લીજિયે મગર ખાને સે કબ્લ ધોએ હુએ હાથ મત પોંછિયે. સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, "ખાને સે પહલે ઔર બા'દ મેં વુઝૂ કરના (યા'ની હાથ મુંહ ધોના) રિઝ્ક મેં કુશાદગી કરતા ઔર શૈતાન કો દૂર કરતા હૈ." (کنزالعُمّال ج۱۵ص۱۰۶حدیث ٤٠٧٥٥)

4 **અગર** ખાને કે લિયે કિસી ને મુંહ ન ધોયા તો યેહ નહીં કહેંગે કે ઈસ ને સુન્નત તર્ક કર દી. (મુલખ્ખસ અઝ બહારે શરીઅત, હિસ્સા : 16, સ. 18, મદીનતુલ મુર્શિદ બરેલી શરીફ)

5 **ખાતે** વક્ત ઉલ્ટા પાઉં બિછા દીજિયે ઔર સીધા ઘુટના ખડા રખિયે યા સુરીન પર બૈઠ જાઈયે ઔર દોનોં[2] ઘુટને ખડે રખિયે યા દો[2] ઝાનૂ બૈઠિયે, તીનોં મેં સે જિસ તરહ ભી બૈઠેંગે સુન્નત અદા હો જાએગી.

પર્દે મેં પર્દા કી આદત બનાઈયે

6 **ઈસ્લામી** ભાઈ હો યા ઈસ્લામી બહન સભી ચાદર યા કુર્તે કે દામન કે ઝરીએ **પર્દે મેં પર્દા** ઝરૂર કરેં વરના કપડે તંગ હુએ યા કુર્તે કા દામન ઉઠા હોગા તો ઘર કે અફરાદ વગૈરા બદ નિગાહી કે ગુનાહ મેં પડ સકતે હૈં. અગર "**પર્દે મેં પર્દા**" મુમ્કિન ન હો તો દો[2] ઝાનૂ બૈઠિયે કે સુન્નત ભી અદા હો જાએગી ઔર ખુદ બખુદ **પર્દા** ભી હો જાએગા. ખાને કે ઈલાવા ભી બૈઠને મેં પર્દે મેં પર્દા કી આદત બનાઈયે.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દિન મેં 50 બાર દુરૂદે પાક પઢે કિયામત કે દિન મૈં ઉસ સે મુસાફહા કરૂં (યા'ની હાથ મિલાઊં) ગા. (ابن بشكوال)

7 **ચાર** ઝાનૂ યા'ની ચૌકડી માર કર બૈઠે હુએ ખાના સુન્નત નહીં, ઈસ સે **પેટ** બાહર નિકલતા હૈ.

8 પહલે લુક્મે પર بِسْمِ الله દૂસરે સે કબ્લ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ ઔર તીસરે સે પહલે بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ પઢિયે.

(إحياء العُلوم ج ٣ ص ٦)

9 **બિસ્મિલ્લાહ** ઝોર સે પઢિયે તાકે દૂસરોં કો ભી યાદ આ જાએ.

10 **શુરૂઅ** કરને સે કબ્લ યેહ દુઆ પઢ લી જાએ, અગર ખાને પીને મેં **ઝહ્ર** ભી હોગા તો اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ અસર નહીં કરેગા. દુઆ યેહ હૈ :

بِسْمِ اللّٰهِ وَبِاللّٰهِ الَّذِىْ لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهٖ شَيْئٌ فِى الْاَرْضِ وَلَا فِى السَّمَآءِ يَا حَىُّ يَا قَيُّوْمُ۔

(كنزالعمال ج ١٥ ص ١٠٩ حديث ٤٠٧٩٢)

તર્જમા : અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે શુરૂઅ કરતા હૂં જિસ કે નામ કી બરકત સે ઝમીનો આસ્માન કી કોઈ ચીઝ નુક્સાન નહીં પહોંચા સકતી, એ હમેશા ઝિન્દા વ કાઈમ રહને વાલે.

11 **અગર** શુરૂઅ મેં **બિસ્મિલ્લાહ** પઢના ભૂલ ગએ તો દૌરાને તઆમ યાદ આને પર ઈસ તરહ કહ લીજિયે :

بِسْمِ اللّٰهِ اَوَّلَهٗ وَاٰخِرَهٗ

તર્જમા : અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે નામ સે ખાને કી ઈબ્તિદા ઔર ઈન્તિહા.

www.dawateislami.net

ખાતે હુએ ભી ઝિક્રુલ્લાહ જારી રખિયે

12 يَا وَاجِدُ જો કોઈ ખાના ખાતે વક્ત હર નિવાલે પર પઢા કરેગા اِنْ شَآءَ الله عَزَّوَجَلَّ વોહ ખાના ઉસ કે પેટ મેં **નૂર** હોગા ઔર બીમારી દૂર હોગી. યા

13 હર લુક્મે સે કબ્લ "**અલ્લાહ**" યા "**બિસ્મિલ્લાહ**" કહતે જાઈયે તાકે ખાને કી હિર્સ ઝિક્રુલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ સે ગાફિલ ન કર દે. હર દો[2] લુક્મે કે દરમિયાન اَلْحَمْدُ لِلّٰه, يَا وَاجِدُ ઔર "بِسْمِ الله" કહતે જાઈયે, ઈસ તરહ હર લુક્મે કા આગાઝ "بِسْمِ الله" સે, બીચ મેં يَا وَاجِدُ ઔર ખત્મે લુક્મા પર **હમ્દ** કી તરકીબ હો જાએગી.

14 **મિટ્ટી** કે બરતન મેં ખાના અફઝલ હૈ કે "જો અપને ઘર મેં મિટ્ટી કે બરતન બનવાતા હૈ ફિરિશ્તે ઉસ ઘર કી ઝિયારત કરને આતે હૈં." (رَدُّالْمُحتار ج۹ص ٤٩٠)

15 **સાલન** યા ચટની કી પિયાલી રોટી પર મત રખિયે. (ઐઝન, સ. 490)

16 **હાથ** યા છુરી કો રોટી સે ન પોંછિયે. (ઐઝન)

17 **ઝમીન** પર દસ્તરખ્વાન બિછા કર ખાના સુન્નત હૈ. ટેક લગા કર, નંગે સર યા એક હાથ ઝમીન પર ટેક કર, જૂતે પહન કર, લેટે લેટે યા ચારઝાનૂ (યા'ની ચૌકડી માર કર) મત ખાઈયે.

18 **રોટી** અગર દસ્તર ખ્વાન પર આ ગઈ તો સાલન કા ઈન્તિઝાર કિયે બિગૈર ખાના શુરૂઅ ફરમા દીજિયે. (رَدُّالْمُحتار ج ۹ ص ٤٩٠)

19 **અવ્વલ** આખિર નમક યા નમકીન ખાઈયે કે ઈસ સે સત્તર બીમારિયાં દૂર હોતી હૈં. (ઐઝન, સ. 491)

www.dawateislami.net

20 **રોટી** એક હાથ સે ન તોડિયે કે મગરૂરોં કા તરીકા હૈ.

21 **રોટી** ઉલ્ટે હાથ મેં પકડ કર સીધે હાથ સે તોડિયે કે યેહ સુન્નત હૈ. હાથ બઢા કર થાલ યા સાલન કે બરતન કે ઐન બીચ મેં ઊપર કર કે રોટી ઔર ડબલ રોટી વગૈરા તોડને કી આદત બનાઇયે. ઇસ તરહ અજ્ઝા ખાને હી મેં ગિરેંગે વરના દસ્તર ખ્વાન પર ગિર કર **ઝાએઅ** હો સકતે હૈં.

22 **સીધે** હાથ સે ખાઇયે, ઉલ્ટે હાથ સે ખાના, પીના, લેના, દેના, **શૈતાન** કા તરીકા હૈ.

તીન[3] ઉંગ્લિયોં સે ખાને કી આદત ડાલિયે

23 **તીન** ઉંગ્લિયોં યા'ની બીચ વાલી, શહાદત કી ઔર અંગૂઠે સે ખાના ખાઇયે કે યેહ સુન્નતે અમ્બિયા عَلَیْہِمُ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام હૈ. આદત બનાને કે લિયે અગર ચાહેં તો ઇબ્તિદાઅન સીધે હાથ કી **બિન્સર** (છોટી ઉંગલી કે બરાબર વાલી કો બિન્સર કહતે હૈં) કો ખમ કર કે ઇસ મેં રબડ બેંડ પહન લીજિયે યા રોટી કા ટુકડા ઇન દોનોં[2] ઉંગ્લિયોં સે હથેલી કી તરફ દબાએ રખિયે યા દોનોં[2] અમલ એક સાથ કર લીજિયે, જબ આદત હો જાએગી તો اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ રબડ વગૈરા કી હાજત ન રહેગી. હઝરતે સય્યિદુના મુલ્લા અલી કારી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْبَارِی ફરમાતે હૈં, "પાંચ[5] ઉંગ્લિયોં સે ખાના **હરીસોં** કી નિશાની હૈ." (مرقاۃ ج ۸ ص ۹) અગર

www.dawateislami.net

ચાવલ કે દાને જુદા જુદા હોં ઔર તીન ઉંગ્લિયોં સે નિવાલા બનના મુમ્કિન ન હો તો ચાર[4] યા પાંચ[5] ઉંગ્લિયોં સે ખા સકતે હૈં.

રોટી કા કનારા તોડના

24 **રોટી** કા કનારા તોડ કર ડાલ દેના ઔર બીચ કા હિસ્સા ખા લેના ઈસ્રાફ હૈ. હાં અગર કનારે કચ્ચે રહ ગએ હૈં, ઈસ કે ખાને સે નુક્સાન હોગા તો તોડ સકતા હૈ, ઈસી તરહ યેહ મા'લૂમ હૈ કે રોટી કે કનારે દૂસરે લોગ ખા લેંગે ઝાએઅ ન હોંગે તો તોડને મેં હરજ નહીં, યેહી હુક્મ ઈસ કા ભી હૈ કે રોટી મેં જો હિસ્સા ફૂલા હુવા હૈ ઉસે ખા લેતા હૈ બાકી કો છોડ દેતા હૈ.

(મુલખ્ખસ અઝ બહારે શરીઅત, હિસ્સા : 16, સ. 18,19)

દાંત કા કામ આંત સે મત લીજિયે

25 **લુક્મા** છોટા લીજિયે ઔર ઈસ એહતિયાત કે સાથ કે ચપડ ચપડ કી આવાઝ પૈદા ન હો ઔર અચ્છી તરહ ચબા કર ખાઈયે. અગર અચ્છી તરહ ચબાએ બિગૈર નિગલ જાએંગે તો હઝ્મ કરને કે લિયે મે'દે કો સખ્ત ઝહમત કરની પડેગી લિહાઝા **દાંતોં કા કામ આંતોં સે મત લીજિયે.**

26 **જબ** તક હલ્ક સે નીચે ન ઉતર જાએ દૂસરે લુક્મે કી તરફ હાથ બઢાના યા લુક્મા ઉઠા લેના ખાને કી **હિર્સ** કી અલામત હૈ.

www.dawateislami.net

28 **રોટી** કો દાંત સે કાટ કર ખાના હદ દરજા મા'યૂબ ઔર બે બરકતી કા બાઈસ હૈ, યૂં હી ખડે ખડે ખાના સુન્નતે નસારા હૈ. (સુન્ની બિહિશ્તી ઝેવર, સ. 565)

ખાના ખાને મેં ફલ પહલે ખાને ચાહિએં

29 **હમારે** યહાં ફલ આખિર મેં ખાને કા રવાજ હૈ જબ કે **હુજ્જતુલ ઈસ્લામ** હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْوَالِی ફરમાતે હૈં, "અગર ફલ હોં તો પહલે વોહ પેશ કિયે જાએં કે તિબ્બી લિહાઝ સે ઉન કા પહલે ખાના ઝિયાદા મુવાફિક હૈ, યેહ જલ્દ હઝ્મ હોતે હૈં લિહાઝા ઈન કો મે'દે કે નિચલે હિસ્સે મેં હોના ચાહિયે ઔર કુરઆને પાક સે ભી ફલ કે મુકદ્દમ (યા'ની પહલે) હોને પર આગાહી હાસિલ હોતી હૈ ચુનાન્ચે પારહ 27 સૂરતુલ વાકિઅહ કી આયત નમ્બર 20,21 મેં ઈર્શાદ હોતા હૈ :

وَ فَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُوْنَ ﴿۲۰﴾ وَ لَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُوْنَ ﴿۲۱﴾
(پ ۲۷ الواقعه ۲۰،۲۱)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર મેવે જો પસન્દ કરેં ઔર પરિન્દોં કા ગોશ્ત જો ચાહેં."

(احیاء العُلُوم ج۲ ص ۲۱)

મેરે આકા આ'લા હઝરત મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الرَّحْمٰن રિવાયત નકલ કરતે હૈં, "ખાને સે પહલે તરબૂઝ ખાના પેટ કો ખૂબ ધો દેતા હૈ ઔર બીમારી કો જડ સે ખત્મ કર દેતા હૈ." (ફતાવા રઝવિય્યા જદીદ, જિ. 5, સ. 442)

www.dawateislami.net

ખાને કો ઐબ મત લગાઇયે

29 **ખાને** મેં કિસી કિસ્મ કા ઐબ ન લગાઇયે મસલન યેહ મત કહિયે કે ટેસ્ટી (લઝીઝ) નહીં, કચ્ચા રહ ગયા હૈ, નમક કમ હૈ, તીખા બહુત હૈ યા ફીકા ફીકા હૈ વગૈરા વગૈરા. પસન્દ હૈ તો ખા લીજિયે, વરના હાથ રોક લીજિયે. હાં પકાને વાલે કો મિર્ચ મસાલહે કી કમી બેશી કે લિયે હિદાયત દેના મક્સૂદ હો તો તન્હાઈ મેં રહનુમાઈ મેં મુઝાયકા નહીં.

ફલોં કો ઐબ લગાના ઝિયાદા બુરા હૈ

30 **ફલોં** કો ઐબ લગાના ઇન્સાન કે પકાએ હુએ ખાને કે મુકાબલે મેં ઝિયાદા બુરા હૈ કે ખાના પકાને મેં ઇન્સાની હાથોં કા ઝિયાદા દખ્લ હૈ જબ કે ફલોં કે મુઆમલે મેં ઐસા નહીં.

31 **ખાને** યા સાલન વગૈરા કે બીચ મેં સે મત લીજિયે કે બીચ મેં **બરકત** નાઝિલ હોતી હૈ.

32 **અપની** તરફ કે કનારે સે ખાઇયે, હર તરફ હાથ મત મારિયે.

33 **અગર** એક થાલ મેં મુખ્તલિફ કિસ્મ કી ચીઝેં હૈં તો દૂસરી તરફ સે ભી ઉઠા સકતે હૈં.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ખાને કે દૌરાન અચ્છી બાતેં કીજિયે

34 **ખાના** ખાતે હુએ અચ્છા સમઝ કર ચુપ રહના આતશ પરસ્તોં કા તરીકા હૈ, હાં બોલને કો જી નહીં ચાહ રહા તો હરજ નહીં, યૂંહી ફુઝૂલ ગોઈ હર હાલ મેં ના મુનાસિબ હી હૈ, લિહાઝા ખાને કે દૌરાન અચ્છી અચ્છી બાતેં કરતે જાઈયે મસલન જબ ભી ઘર મેં મિલજુલ કર યા મેહમાનોં વગૈરા કે સાથ ખા રહે હોં તો ખાને પીને કી સુન્નતેં બયાન કીજિયે. ઝહે નસીબ ! ખાને કે ઈન મદની ફૂલોં કી ફોટોં કૉપિયાં ફ્રેમ કરવા કર યા ગત્તે પર ચસ્પાં કર કે ખાને કી જગહ પર આવેઝાં કર દી જાએં ઔર ખાને કે અવકાત મેં વક્તન ફ વક્તન પઢ કર સુનાઈ જાએં.

35 **ખાને** કે દૌરાન ઈસ કિસ્મ કી ગુફ્તગૂ ન કીજિયે, જિસ સે લોગોં કો ઘિન આએ મસલન દસ્ત, પેચિશ, કૈ વગૈરા કા તઝકિરા.

36 **ખાના** ખાને વાલે કે લુક્મે મત તાડિયે.

અચ્છી અચ્છી બોટિયાં ઈસાર કીજિયે

37 **ખાને** મેં સે અચ્છી અચ્છી બોટિયાં છાંટ લેના યા મિલ કર ખા રહે હોં તો ઈસ લિયે બડે બડે નિવાલે ઉઠા કર જલ્દી જલ્દી નિગલના કે કહીં મૈં રહ ન જાઊં યા અપની તરફ ઝિયાદા ખાના સમેટ લેના **અલ ગરઝ** કિસી ભી તરીકે સે દૂસરોં કો મહરૂમ કર દેના દેખને વાલોં કો બદ

www.dawateislami.net

ઝન કરતા હૈ ઔર યેહ બે મુરવ્વતોં ઔર હરીસોં કા શેવા હૈ. અચ્છી અશ્યા અપને ઈસ્લામી ભાઈયોં યા અહલે ખાના કે લિયે ઈસાર કી નિય્યત સે તર્ક કરેંગે તો اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ સવાબ પાએંગે. જૈસા કે સુલ્તાને દો[2] જહાન صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ و اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને બખ્શિશ નિશાન હૈ, "જો શખ્સ કિસી ચીઝ કી ખ્વાહિશ રખતા હો, ફિર ઉસ ખ્વાહિશ કો રોક કર (દૂસરોં કો) અપને ઊપર તરજીહ દે તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસે બખ્શ દેતા હૈ."

(اتحاف السادة المتقین ج۹ص۷۷۹)

ગિરે હુએ દાને ખા લેને કે ફઝાઈલ

38 **ખાને** કે દૌરાન અગર કોઈ દાના યા લુક્મા વગૈરા ગિર જાએ તો ઉઠા કર પોંછ કર ખા લીજિયે કે **મગ્ફિરત** કી બિશારત હૈ.

39 **હદીસે** પાક મેં હૈ, જો ખાને કે ગિરે હુએ ટુકડે ઉઠા કર ખાએ વોહ ફરાખી (યા'ની ખુશ હાલી) કી ઝિન્દગી ગુઝારતા હૈ ઔર ઉસ કી ઔલાદ ઔર ઔલાદ કી ઔલાદ મેં કમ અક્લી સે હિફાઝત રહતી હૈ.

(کنزالعُمّال ج۱۵ ص ۱۱۱ حدیث ۴۰۸۱۵)

40 **હુજ્જતુલ ઈસ્લામ** હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْوَالِی નક્લ ફરમાતે હૈં, "રોટી કે ટુકડોં ઔર રેઝોં કો ચુન લીજિયે اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ખુશ હાલી નસીબ હોગી. બચ્ચે સહીહ વ સલામત ઔર **બે ઐબ** હોંગે ઔર વોહ ટુકડે હૂરોં કા **મહ્ર** બનેંગે." (احیاءُ العُلوم ج۲ص۷)

www.dawateislami.net

41 **ગિરી** હુઈ રોટી કો ઉઠા કર ચૂમના જાઈઝ હૈ.

42 **દસ્તર ખ્વાન** પર જો દાને વગૈરા ગિર ગએ ઉન્હેં મુર્ગિયોં, ચિડિયોં, ગાય યા બકરી વગૈરા કો ખિલા દેના જાઈઝ હૈ. યા ઐસી જગહ એહતિયાત સે રખ દેં કે ચ્યૂંટિયાં ખા લેં.

ખાને મેં ફૂંક મારના મન્અ હૈ

43 **ખાને** ઔર ચાય વગૈરા કો ઠન્ડા કરને કે લિયે ફૂંક મત મારિયે કે બે બરકતી હોગી. ઝિયાદા ગર્મ ખાના મત ખાઈયે ખાને કે કાબિલ હો જાને કા ઈન્તિઝાર ફરમા લીજિયે. (مُلَخَّصاً رَدُّالْمُحتار ج ۹ ص ٤٩١)

44 **ખાને** કે દૌરાન ભી સીધે હાથ સે પાની નોશ કીજિયે. યેહ ન હો કે હાથ આલૂદ હોને કે સબબ ઉલ્ટે હાથ મેં ગિલાસ થામ કર સીધે હાથ કી ઉંગલી મસ કર કે દિલ કો મના લિયા કે સીધે હાથ સે પી રહા હૂં !

પાની ચૂસ કર પીના સીખિયે

45 પાની હો યા કોઈ સા મશરૂબ હમેશા بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم પઢ કર છોટે છોટે ઘૂંટ પીના ચાહિયે મગર ચૂસને મેં આવાઝ પૈદા ન હો, પાની હો યા કોઈ ઔર મશરૂબ, બડે બડે ઘૂંટ પીને સે **જિગર કી બીમારી** પૈદા હોતી હૈ. આખિર મેં اَلْحَمْدُ لِلّٰه કહિયે. અફસોસ ! **ચૂસ ચૂસ** કર

www.dawateislami.net

પીને વાલી સુન્નત પર અબ શાયદ હી કોઈ અમલ કરતા હો, બરાહે કરમ ! ઈસ કે લિયે મશ્ક ફરમાઈયે ઔર ઈસ સુન્નત કો અપનાઈયે.

46 **જબ** કુછ ભૂક બાકી રહ જાએ ખાના તર્ક કર દીજિયે.

લઝ્ઝત સિર્ફ ઝબાન કી જડ તક હે

47 **ડટ** કર ખાના સુન્નત નહીં, ઝિયાદા ખાને કો જી ચાહે તો અપને આપ કો ઈસ તરહ સમઝાઈયે કે સિર્ફ ઝબાન કી નોક સે જડ તક લઝ્ઝત રહતી હે હલ્ક મેં પહોંચતે હી લઝ્ઝત ખત્મ હો જાતી હે તો લમ્હા ભર કે ઝાઈકે કી ખાતિર સુન્નત કા સવાબ છોડના દાનિશ મન્દી નહીં. નીઝ ઝિયાદા ખાને સે તબીઅત બોઝલ હો જાતી, ઈબાદત મેં સુસ્તી આતી, મે'દા ખરાબ હોતા ઔર બા'ઝોં કો મોટાપા આતા હે. કબ્ઝ, ગેસ શૂગર ઔર દિલ વગૈરા કી બીમારિયોં કા ઈમ્કાન બઢતા હે.

48 **ફરાગત** કે બા'દ પહલે બીચ કી ફિર શહાદત કી ઉંગલી ઔર આખિર મેં અંગૂઠા તીન[3] તીન[3] બાર ચાટિયે. "સરકારે મદીના صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ખાને કે બા'દ મુબારક ઉંગ્લિયોં કો તીન મરતબા ચાટતે."

(شمائل ترمذی ص ٦١ حدیث ١٣٨)

બરતન ચાટ લીજિયે

49 **બરતન** ભી ચાટ લીજિયે. હદીસે પાક મેં હે, "ખાને કે બા'દ જો શખ્સ બરતન ચાટતા હે તો વોહ બરતન ઉસ

www.dawateislami.net

કે લિયે દુઆ કરતા હૈ ઔર કહતા હૈ, **અલ્લાહ** તઆલા તુઝે જહન્નમ કી આગ સે **આઝાદ** કરે જિસ તરહ તૂને મુઝે **શૈતાન** સે આઝાદ કિયા.” (کنزالعُمّال ج١٥ ص ١١١ حدیث ٤٠٨٢٢) ઔર એક રિવાયત મેં હૈ કે બરતન ઉસ કે લિયે **ઈસ્તિગ્ફાર** કરતા હૈ.

(ابنِ ماجه ج٤ ص١٤ حدیث ٣٢٧١)

50 **જિસ** બરતન મેં ખાયા ઉસ કો ચાટને કે બા’દ ધો કર પી લીજિયે اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ એક ગુલામ આઝાદ કરને કા સવાબ મિલેગા. (اِحیاءُ العُلوم ج٢ ص ٧)

ધો કર પીને કા તરીકા

51 **ચાટના** ઔર ધોના ઉસી વક્ત કહલાએગા જબ કે ગિઝા કા કોઈ જુઝ ઔર શોરબે કા અસર વગૈરા બાકી ન રહે. લિહાઝા થોડા સા પાની ડાલ કર બરતન કે ઊપરી કનારે સે લે કર નીચે તક હર તરફ ઉંગલી વગૈરા સે અચ્છી તરહ ધો કર પીના ચાહિયે. દો યા તીન બાર ઈસી તરહ ધો કર પી લેંગે તો اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ બરતન ખૂબ સાફ હો જાએગા.

52 **પીને** કે બા’દ રિકાબી યા થાલ મેં મા’મૂલી સા બચા હુવા પાની ભી ઉંગલી સે જમ્અ કર કે પી લેના ચાહિયે, ઐસા ન હો કે મસાલહે કા કોઈ ઝર્રા હી કહીં ચિપકા રહ જાએ ઔર ઉસી મેં બરકત ભી ચલી જાએ ! કે હદીસે પાક મેં યેહ ભી હૈ, “તુમ નહીં જાનતે કે ખાને કે કિસ હિસ્સે મેં **બરકત** હૈ.” (صحیح مسلم ص١١٢٣ حدیث ١٠٢٣)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ابن سنی)

53 **સાલન** કે શોરબે સે આલૂદા કટોરે, ચમ્મચ નીઝ ચાય, લસ્સી ફલોં કે રસ (JUICES) શરબત ઔર દીગર મશરૂબાત કે આલૂદા પિયાલે, ગિલાસ ઔર જગ વગૈરા કો ધો પી કર ઈસી તરહ સાફ કર લીજિયે. કે ગિઝા કા કોઈ ઝર્રા યા અસર બાકી ન રહે ઔર યૂં ખૂબ બરકતેં લૂટિયે.

54 **ગિલાસ** મેં બચે હુએ મુસલ્માન કે સાફ સુથરે ઝૂટે પાની કો કાબિલે ઈસ્તિ'માલ હોને કે બા વુજૂદ ખ્વાહ મ ખ્વાહ ફેંક કર ઝાએઅ કર દેના ઈસ્રાફ હૈ ઔર ઈસ્રાફ હરામ.

(મુલખ્ખસન સુન્ની બિહિશ્તી ઝેવર, સ. 567)

55 **આખિર** મેં اَلْحَمْدُ لِلّٰه કહિયે. અવ્વલ આખિર માસૂર (યા'ની કુરઆન વ હદીસ કી) દુઆએં ભી યાદ હોં તો પઢિયે.

56 **સાબૂન** સે અચ્છી તરહ હાથ ધો લીજિયે તાકે બૂ ઔર ચિકનાહટ જાતી રહે.

ખાને કે બા'દ મસ્હ કરના સુન્નત હે

57 **હદીસે** પાક મેં યેહ ભી હૈ, (ખાને સે ફરાગત કે બા'દ) સરકારે મદીના صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને હાથ ધોએ ઔર હાથોં કી તરી સે મુંહ ઔર કલાઈયોં ઔર સરે અક્દસ પર મસ્હ કર લિયા ઔર અપને પ્યારે સહાબી رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ સે ફરમાયા, "ઈકરાશ ! જિસ ચીઝ કો

www.dawateislami.net

આગ ને છૂઆ (જો આગ સે પકાઈ ગઈ હો) ઉસ કે ખાને કે બા'દ યેહ **વુઝૂ** હૈ."

(ترمذی شریف ج ۳ ص ۳۳۵ حدیث ۱۸۰۰)

58 **ખાને** કે બા'દ દાંતોં કા **ખિલાલ** કીજિયે.

પિછલે ગુનાહ મુઆફ

59 **હુઝૂર** صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, "જો શખ્સ ખાના ખાએ ઔર યેહ કલિમાત કહે તો ઉસ કે ગુઝશ્તા તમામ **ગુનાહ મુઆફ** કર દિયે જાતે હૈં :

દુઆ કે વોહ કલિમાત યેહ હૈં :

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ اَطْعَمَنِیْ هٰذَا وَ رَزَقَنِیْهِ مِنْ غَیْرِ حَوْلٍ مِّنِّیْ وَلَاقُوَّةٍ."

તર્જમા : તમામ તા'રીફેં **અલ્લાહ** તઆલા કે લિયે હૈં જિસ ને મુઝે યેહ ખાના ખિલાયા ઔર મેરી કિસી મહારત વ કુવ્વત કે બિગૈર મુઝે યેહ રિઝ્ક અતા ફરમાયા."

(ترمذی شریف ج۵ ص ۲۸۴)

60 **ખાને** કે બા'દ યેહ દુઆ ભી પઢિયે :

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ اَطْعَمَنَا وَ سَقَانَا وَ جَعَلَنَا مُسْلِمِیْنَ۔

તર્જમા : અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કા શુક્ર હૈ જિસ ને હમેં **ખિલાયા,** પિલાયા ઔર હમેં મુસલ્માન બનાયા. (ابوداؤد شریف ج۳ ص۵۱۳ حدیث ۳۸۵۰)

www.dawateislami.net

61 **અગર** કિસી ને **ખિલાયા** હો તો યેહ દુઆ ભી પઢિયે :

اَللّٰھُمَّ اَطۡعِمۡ مَنۡ اَطۡعَمَنِیۡ وَ اسۡقِ مَنۡ سَقَانِیۡ .

(صحیح مسلم ص ١٣٦ حدیث ٢٠٥٥)

તર્જમા : ઐ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કો **ખિલા** જિસ ને મુઝે **ખિલાયા** ઔર ઉસ કો પિલા જિસ ને મુઝે પિલાયા.

62 **ખાના** ખાને કે બા'દ યેહ દુઆ ભી પઢિયે :

اَللّٰھُمَّ بَارِکۡ لَنَافِیۡهِ وَاَ طۡعِمۡنَا خَیۡرًا مِّنۡهُ ـ

તર્જમા : ઐ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! હમારે લિયે ઇસ ખાને મેં બરકત અતા ફરમા ઔર ઇસ સે બેહતર ખાના હમેં **ખિલા.**

(ابوداوٗد شریف ج٣ص ٤٧٥ حدیث ٣٧٣٠)

63 **દૂધ** પીને કે બા'દ યેહ દુઆ પઢિયે :

اَللّٰھُمَّ بَارِکۡ لَنَافِیۡهِ وَزِدۡنَامِنۡهُ ـ

તર્જમા : ઐ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! હમારે લિયે ઇસ મેં બરકત દે ઔર હમેં ઇસ સે ઝિયાદા ઇનાયત ફરમા. (ઐઝન)

64 **સરકારે** મદીના صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કો હલ્વા શહદ, સિર્કા, ખજૂર, તરબૂઝ, કકડી ઔર લૌકી (કદ્દૂ શરીફ) બહુત પસન્દ થે.

65 **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **કે મહબૂબ** صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم **કો બકરે કે ગોશ્ત** મેં દસ્ત (બાઝૂ) ગરદન ઔર કમર કા ગોશ્ત મરગૂબ થા.

66 **આકાએ** મદીના صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કભી કભી **ખજૂર**

www.dawateislami.net

ઔર તરબૂઝ યા **ખજૂર** ઔર કકડી યા **ખજૂર** ઔર રોટી મિલા કર તનાવુલ ફરમાતે થે.

67 **ખુરચન** સરકારે મદીના صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કો પસન્દ થી.

68 **સરીદ** યા'ની સાલન કે શોરબે મેં ભિગોઈ હુઈ રોટી કે ટુકડે સરકારે મદીના صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કો બહુત પસન્દ થે.

69 **એક** ઉંગલી સે ખાના શૈતાન કા ઔર દો ઉંગ્લિયોં સે ખાના મગરૂરોં કા તરીકા હૈ ઔર તીન ઉંગ્લિયોં સે ખાના સુન્નતે અમ્બિયા عَلَيْهِمُ السَّلَام હૈ.

કિતના ખાએ ?

70 **ભૂક** કે તીન[3] હિસ્સે કરના બેહતર હૈ. એક હિસ્સા **ખાના,** એક હિસ્સા **પાની** ઔર એક હિસ્સા **હવા.** મસલન તીન[3] રોટી મેં સેર હો જાતે હૈં તો એક રોટી ખાઈયે એક રોટી જિતના પાની ઔર બાકી હવા કે લિયે ખાલી છોડ દીજિયે. અગર પેટ ભર કર ભી ખા લિયા તો મુબાહ હૈ કોઈ ગુનાહ નહીં. મગર કમ ખાને કી દીની વ દુન્યવી બરકતેં મરહબા ! તજરિબા કર કે દેખ લીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ પેટ ઐસા દુરુસ્ત હો જાએગા કે આપ હૈરાન રહ જાએંગે. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હમ સબ કો **પેટ કા કુફ્લે મદીના** નસીબ ફરમાએ. યા'ની હરામ સે બચને ઔર હલાલ ખાના ભી ઝરૂરત સે ઝિયાદા ખાને સે બચાએ.

اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عليه واٰله وسلّم

www.dawateislami.net

કૈલૂલા સુન્નત હે

71 **દો પહર કે** ખાને કે બા'દ કૈલૂલા કીજિયે કે દો પહર કે વક્ત લેટને કો **કૈલૂલા** કહતે હૈં ઔર યેહ ખુસૂસન રાત કો ઈબાદત કરને વાલોં કે લિયે સુન્નત હૈ કે ઈસ સે રાત કી ઈબાદત મેં આસાની હો જાતી હૈ. શામ કો ખાને કે બા'દ કમ અઝ કમ 150 કદમ ચલિયે. શામ કે ખાને કે બા'દ મુત્લકન ટહલના બેહતર હૈ ઔર યેહ ડેઢ સો કદમ ચલને કા કૌલ અતિબ્બા કા હૈ.

72 **ખાને** કે બા'દ اَلْحَمْدُ لِلّٰه ઝરૂર કહિયે.

73 **દસ્તર ખ્વાન** ઉઠાએ જાને સે પહલે મત ઉઠિયે.

74 **ખાને** કે બા'દ હાથ અચ્છી તરહ ધો કર પોંછ લીજિયે. સાબૂન ભી ઈસ્તિ'માલ કર સકતે હૈં.

75 **કાગઝ** સે હાથ પોંછના મન્અ હૈ.

76 **તોલિયે** સે હાથ પોંછ સકતે હૈં, પહને હુએ કપડે સે હાથ મત પોંછિયે.

બરકત ઉડાને વાલે અફઆલ

77 ખલીલુલ ઉલમા મુફ્તી મુહમ્મદ ખલીલ ખાન બરકાતી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં, "જિસ બરતન મેં ખાના ખાયા હૈ ઉસ મેં હાથ ધોના યા હાથ ધો કર કુરતે યા તહબન્દ કે દામન યા આંચલ સે પોંછના **બરકત** કો ઉડા દેતા હૈ." (મુલખ્ખસન સુન્ની બિહિશ્તી ઝેવર, સ. 578)

www.dawateislami.net

78 **ખાના** ખાને કે ફૌરન બા'દ સખ્ત વરઝિશ કરના યા ઝિયાદા વઝ્ની ચીઝ ઉઠાના, ઘસીટના વગૈરા સખ્ત મેહનત કે કામ સે આંત ઉતર જાને, એપેન્ડિક્સ હો જાને યા પેટ બઢને કે અમરાઝ પૈદા હો સકતે હૈં.

79 **ખાને** કે બા'દ اَلْحَمْدُ لِلّٰه બુલન્દ આવાઝ સે ઉસ વક્ત કહિયે જબ સબ ખાને સે ફારિગ હો ચુકે હોં વરના આહિસ્તા કહિયે. (رَدُّالْمُحتَار ج۹ ص۴۹۰) ખાને કે બા'દ દુઆએં ભી ઉસી વક્ત પઢાઈ જાએં જબ હર ફર્દ ફારિગ હો ચુકા હો વરના જો ખા રહા હૈ વોહ શર્મિન્દા હોગા.

કિસી કે દરખ્ત કા ફલ ખાના કૈસા ?

80 **બાગ** મેં પહોંચા વહાં ફલ ગિરે હુએ હૈં તો જબ તક માલિકે બાગ કી ઈજાઝત ન હો, ફલ નહીં ખા સકતા ઔર ઈજાઝત દોનોં[2] તરહ હો સકતી હૈ. યા સરાહતન ઈજાઝત હો મસલન માલિક ને કહ દિયા કે ગિરે હુએ ફલોં કો ખા સકતે હો યા દલાલતન ઈજાઝત હો યા'ની વહાં ઐસા ઉર્ફ વ આદત હૈ કે બાગ વાલે ગિરે હુએ ફલોં સે લોગોં કો મન્અ નહીં કરતે. દરખ્તોં સે ફલ તોડ કર ખાને કી ઈજાઝત નહીં મગર જબ કે ફલોં કી કસરત હો ઔર મા'લૂમ હો કે તોડ કર ખાને મેં માલિક કો ના ગવારી નહીં હોગી તો તોડ કર ભી ખા સકતા હૈ. મગર કિસી સૂરત મેં યેહ ઈજાઝત નહીં કે

www.dawateislami.net

વહાં સે ફલ ઉઠા લાએ. (مُلَخَّصاً عالمگیری ج ٥ ص ٣٢٩) ઈન સબ સૂરતોં મેં ઉર્ફ વ આદત કા લિહાઝ હૈ ઔર અગર ઉર્ફ વ આદત ન હો યા મા'લૂમ હો કે માલિક કો ના ગવારી હોગી તો ગિરે હુએ ફલ ભી ખાના જાઈઝ નહીં.

બિગૈર પૂછે ખાના કૈસા ?

81 **દોસ્ત** કે ઘર ગયા કોઈ ચીઝ પકી હુઈ મિલી ખુદ લે કર ખા લી યા ઉસ કે બાગ મેં ગયા ઔર ફલ તોડ કર ખા લિયે અગર મા'લૂમ હૈ કે ઉસે ના ગવાર ન હોગા તો ખાના જાઈઝ હૈ મગર યહાં અચ્છી તરહ ગૌર કર લેને કી ઝરૂરત હૈ, બસા અવકાત ઐસા ભી હોતા હૈ કે યેહ સમઝતા હૈ કે ઉસે ના ગવાર ન હોગા હાલાંકે ઉસે ના ગવાર હૈ. (عالمگیری مُلَخَّصاً ج ٥ ص ٣٢٩)

82 **ઝબીહે** કા "હરામ **મગ્ઝ**" ખાના મમ્નૂઅ હૈ લિહાઝા પકાતે વક્ત ગરદન, ચાંપ ઔર પીઠ કી રીઢ કી હડ્ડી કે ગોશ્ત કો અચ્છી તરહ દેખ કર હરામ મગ્ઝ અલગ કર લીજિયે.

83 **મુર્ગી** કા હરામ **મગ્ઝ** બારીક હોતા હૈ ઔર ઉસ કે નિકાલને મેં હરજ હૈ લિહાઝા પકાને મેં રહ ગયા તો મુઝાયકા નહીં. મગર ખાયા ન જાએ, ઈસી તરહ મુર્ગી કી ગરદન કે પટ્ઠે ઔર કાલી ડોરી નુમા ખૂન કી રગેં ભી ન ખાએં.

www.dawateislami.net

84 **ઝબીહે** કા "ગુદૂદ" (યા'ની ગાંઠ, ગિલ્ટી) ખાના હરામ હૈ લિહાઝા પકાને સે કબ્લ હી ઈસ કો નિકાલ દીજિયે.

મુર્ગી કા દિલ

85 **મુર્ગી** કા દિલ ફેંકના નહીં ચાહિયે, લમ્બાઈ મેં ચાર ચીરે ડાલ કર યા જિસ તરહ ભી મુમ્કિન હો ચીર કર ઈસ મેં સે ખૂન અચ્છી તરહ સાફ કર કે ફિર સાલન મેં ડાલ દીજિયે.

પકી હુઈ ખૂન કી રગેં મત ખાઈયે

86 **ઝબીહે** કે ગોશ્ત કે અન્દર જો ખૂન રહ ગયા વોહ પાક હૈ મગર ઉસ ખૂન કા ખાના મમ્નૂઅ હૈ. લિહાઝા ગોશ્ત કે વોહ હિસ્સે જિન મેં ઉમૂમન ખૂન રહ જાતા હૈ ઉન કો અચ્છી તરહ દેખ લીજિયે. મસલન મુર્ગી કી ગરદન, પર ઔર ટાંગ વગૈરા કે અન્દર સે કાલી ડોરિયાં નિકાલ લિયા કરેં કે યેહ ખૂન કી નસેં હોતી હૈં, ખૂન પકને કે બા'દ કાલા હો જાતા હૈ.

"બિસ્મિલ્લાહ કરો" કહના સખ્ત મમ્નૂઅ હૈ

87 **એક** ખાના ખા રહા હૈ દૂસરા આયા પહલે ને ઉસ સે કહા, "આઓ ખાના ખા લો" દૂસરે ને કહા, "**બિસ્મિલ્લાહ** કરો !" યેહ બહુત સખ્ત મમ્નૂઅ હૈ ઐસે મૌકએ પર દુઆઈયા અલ્ફાઝ કહને ચાહિએં મસલન કહે, "**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ બરકત દે."

(મુલખ્ખસ અઝ બહારે શરીઅત, હિસ્સા : 16, સ. 32)

www.dawateislami.net

સડા હુવા ગોશ્ત ખાના હરામ હૈ

88 **ગોશ્ત** સડ ગયા તો ઉસ કા ખાના હરામ હૈ. ઈસી તરહ જો ખાના ખરાબ હો જાતા હૈ વોહ ભી નહીં ખા સકતે. ખરાબ હોને કી અલામત યેહ હૈ કે ઉસ મેં ફફૂંદી, બદબૂ યા ખટ્ટી બૂ પૈદા હો જાતી હૈ. અગર શોરબા હો તો ઉસ પર ઝાગ ભી આ જાતા હૈ. દાલેં, ખિચડા ઔર ખટાઈ વાલા સાલન જલ્દ ખરાબ હોતા હૈ.

સાબિત હરી મિર્ચેં

89 **ખાને** કે અન્દર પકી હુઈ સાબિત હરી યા સુર્ખ મિર્ચેં ખાતે વક્ત ફેંક દેને કે બજાએ મુમ્કિન હો તો પહલે સે ચુન કર અલગ કર લીજિયે ઔર પીસ કર દોબારા કામ મેં લાઈયે. ઈસી તરહ પકે હુએ ગર્મ મસાલે ભી અગર કાબિલે ઈસ્તિ'માલ હોં તો ઝાએઅ ન કીજિયે.

બચી હુઈ રોટિયોં કા ક્યા કરેં ?

90 **બચી** હુઈ રોટી ઔર શોરબા વગૈરા ફેંકના ઈસ્રાફ હૈ. મુર્ગી, બકરી યા ગાય વગૈરા કો ખિલા દેં. ચન્દ રોઝ કી બચી હુઈ રોટિયોં કે ટુકડે કર કે શોરબે મેં પકા લીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ બેહતરીન ખાના બન જાએગા.

www.dawateislami.net

કેકડા ઔર ઝીંગા ખાના કૈસા ?

91 **મછલી** કે સિવા દરિયા કા હર જાનવર હરામ હૈ. જો મછલી બિગૈર મારે ખુદ હી મર કર પાની મેં ઉલ્ટી તૈર ગઈ વોહ હરામ હૈ, કેકડા ખાના ભી હરામ હૈ, ઝીંગે મેં ઇખ્તિલાફ હૈ ખાના જાઇઝ હૈ મગર બચના અફઝલ.

92 **ટિડ્ડી** મરી હુઈ ભી હલાલ હૈ ટિડ્ડી ઔર મછલી દોનોં[2] બિગૈર ઝબ્હ કે હલાલ હૈં.

યા રબ્બે મુસ્તફા ! હમારી મગ્ફિરત ફરમા, હમેં ઇતની બાર "આદાબે તઆમ" કા મુતાલઆ કરને કી તૌફીક અતા ફરમા કે ખાને કી સુન્નતેં ઔર આદાબ યાદ હો જાએં ઔર હમેં ઇન પર અમલ કરને કી ભી તૌફીક ઇનાયત ફરમા.

اٰمین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللہُ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

تُوبُوا اِلَی اللّٰہ ! اَسْتَغْفِرُاللّٰہ

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

ખામોશી બિગૈર સલ્તનત કી હૈબત હૈ.

તાલિબે ગમે
મદીના વ બકીઅ
વ મગ્ફિરત

17 મુહર્રમુલ હરામ 1427 હિ.

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَ الصَّلٰوةُ وَ السَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

જિન્નાત કી ગિઝાઓં કા બયાન

દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત

સુલ્તાને દો[2] જહાન, મદીને કે સુલ્તાન, રહમતે આલમિય્યાન, સરવરે ઝીશાન صَلَّى اللّٰه تعَالٰى عَلَيْهِ و اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને જન્નત નિશાન હૈ, જો મુઝ પર **જુમુઆ** કે દિન ઔર રાત સો[100] મરતબા દુરૂદ શરીફ પઢે **અલ્લાહ** તઆલા ઉસ કી સો[100] હાજતેં પૂરી ફરમાએગા. સત્તર[70] આખિરત કી ઔર તીસ[30] દુન્યા કી.

(کَنزُ العُمّال ج ١ ص ٢٥٦ الحديث ٢٢٣٩)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تعَالٰى عَلٰى محمَّد

જિન્નાત કા વફ્દ બારગાહે રિસાલત મેં : હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન મસઊદ رَضِىَ اللّٰه تعَالٰى عَنهُ સે રિવાયત હૈ, નબિય્યે રહમત, શફીએ ઉમ્મત, શહન્શાહે નુબુવ્વત, તાજદારે રિસાલત صَلَّى اللّٰه تعَالٰى عَلَيْهِ و اٰلِهٖ وَسَلَّم કી ખિદમતે સરાપા અઝમત મેં **જિન્નાત** કા એક વફ્દ હાઝિર હો કર અર્ઝ ગુઝાર હુવા, "આપ કી ઉમ્મત **હડ્ડી, ગોબર ઔર કોઈલે** સે ઈસ્તિન્જા ન કરે ક્યૂંકે **અલ્લાહ** તઆલા ને ઈસ મેં હમારા રિઝ્ક મુકર્રર ફરમા દિયા હૈ તો નબિય્યે કરીમ صَلَّى اللّٰه تعَالٰى عَلَيْهِ و اٰلِهٖ وَسَلَّم ને (ઉમ્મત કો) ઈસ સે મન્અ ફરમા દિયા."

(ابوداوٗد ج ١ ص ٤٨ حديث ٣٩)

www.dawateislami.net

જિન્નાત ઈન્સાનોં સે નવ ગુના હૈં : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જિન્નાત ભી **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી એક મખ્લૂક હૈ જિસે આગ સે પૈદા કિયા ગયા હૈ, યેહ ખાતે પીતે હૈં ઔર નિકાહ ભી કરતે હૈં. ઈન્સાનોં કે મુકાબલે મેં ઈન કી તા'દાદ **નવ ગુના** હૈ. હઝરતે સય્યિદુના અમ્ર બિકાલી رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہ ફરમાતે હૈં, **જબ ઈન્સાન કા એક બચ્ચા પૈદા હોતા હૈ તો જિન્નાત કે યહાં નવ બચ્ચે પૈદા હોતે હૈં.**

(جامع البیان ج ۹ ص ۸۵ حدیث ۲۴۸۰۳)

મુસલ્માન કે દસ્તર ખ્વાન પર જિન્નાત : હઝરતે અલ્લામા જલાલુદ્દીન સુયૂતિશ્શાફેઈ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ એક તાબેઈ બુઝુર્ગ સે નક્લ ફરમાતે હૈં, **તમામ મુસલ્માનોં કે ઘરોં કી છતોં પર મુસલ્માન જિન્નાત રહતે હૈં.** જબ દોપહર ઔર રાત કો દસ્તર ખ્વાન લગાયા જાતા હૈ યા'ની ઘર કે અફરાદ ખાના ખાતે હૈં તો જિન્નાત ભી છતોં સે ઉતર આતે ઔર સાથ હી બૈઠ કર ખાને લગ જાતે હૈં ! ઈન કે ઝરીએ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **શરીર જિન્નાત** કો ભગા દેતા હૈ.

(لَقط المَرجان فی احکام الجان للسیوطی ص ۴۴)

સરકાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم **સે સાંપ કી સરગોશી : હઝરતે** સય્યિદુના જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہ ફરમાતે હૈં, મૈં રસૂલુલ્લાહ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી ખિદમતે બા બરકત મેં હાઝિર થા કે અચાનક એક **સાંપ** આયા ઔર આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે પહલૂએ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દિન મેં 50 બાર દુરૂદે પાક પઢે કિયામત કે દિન મૈં ઉસ સે મુસાફહા કરૂં(યા'ની હાથ મિલાઊં)ગા. (ابن بشکوال)

મુબારક મેં ખડા હો ગયા ફિર ઉસ ને અપના મુંહ હુઝૂરે અકરમ, **નૂરે મુજસ્સમ,** શાહે બની આદમ, **રસૂલે મુહ્તશમ** صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે કાન મુબારક કે કરીબ કર લિયા ગોયા આપ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم સે સરગોશી કરને લગા તો નબિય્યે કરીમ, રઊફુર્રહીમ عَلَیْہِ اَفْضَلُ الصَّلٰوۃِ وَالتَّسْلِیْم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, "હાં ઠીક હૈ." ફિર વોહ **સાંપ** વાપસ ચલા ગયા. મૈં ને હુઝૂરે અક્દસ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم સે દરયાફ્ત કિયા તો સરવરે કાએનાત, શાહે મૌજૂદાત صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને મુઝે ખબર દી કે વોહ **જિન્નાત** કા એક ફર્દ થા ઔર વોહ યેહ કહ ગયા હૈ કે આપ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم અપની ઉમ્મત કો હુક્મ ફરમા દીજિયે કે વોહ **ગોબર** ઔર **બોસીદા હડ્ડી** સે ઈસ્તિન્જા ન કિયા કરેં ઈસ લિયે કે **અલ્લાહ** તઆલા ને ઉસ મેં હમારા રિઝ્ક બના દિયા હૈ. (لَقطُ المَرجان فی احکام الجان ص٤٦)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મા'લૂમ હુવા હમારે મીઠે મીઠે આકા صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી બારગાહે બેકસ મેં જિન્નાત ભી ફરિયાદ લાતે હૈં ઔર યેહ ભી પતા ચલા કે હડ્ડી ઔર ગોબર જિન્નાત કી ગિઝા હૈ. હમારે લિયે હડ્ડી, ગોબર ઔર કોઈલે સે ઈસ્તિન્જા કરના મકરૂહ હૈ. ઈસ ઝિમ્ન મેં એક ઔર **હિકાયત** મુલાહઝા હો ચુનાન્ચે

કાલે આદમી : હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન મસઊદ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, હિજરત સે પહલે એક મરતબા સરકારે

www.dawateislami.net

નામદાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم મક્કએ મુકર્રમા زَادَھَا اللّٰہُ شَرَفًاوَّتَعْظِیْمًا કે કુર્બો જવાર મેં તશરીફ લે ગએ, વહાં પર હુઝૂરે પુરનૂર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને મેરે લિયે એક લકીર ખીંચ દી ઔર ફરમાયા, જબ તક મૈં તુમ્હારે પાસ ન આ જાઊં તુમ કિસી સે કોઈ **ગુફ્તગૂ** ન કરના ફિર ફરમાયા, કોઈ ચીઝ દેખ કર ઘબરાના ભી મત. ફિર થોડા સા આગે બઢ કર બૈઠ ગએ. અચાનક આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે પાસ **કાલે આદમી** આ ગએ ગોયા વોહ લોગ ઝંગી (હબશી) હૈં ઔર વોહ લોગ ઉસ શક્લ કે સાથ જૈસા કે **અલ્લાહ** તબારક વ તઆલા ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ : كَادُوْا یَكُوْنُوْنَ عَلَیْهِ لِبَدًا (پ۲۹ جنّ ۱۹)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : તો કરીબ થા કે વોહ જિન્ન ઉસ પર ઠઠ કે ઠઠ હો જાએં" ફિર વોહ હુઝૂરે અકરમ, નૂરે **મુજસ્સમ,** શાહે બની આદમ, **રસૂલે મુહ્તશમ** صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે પાસ સે જાને લગે તો મૈં ને ઉન સે સુના વોહ અર્ઝ કર રહે થે, યા રસૂલલ્લાહ ! صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم હમારા ઘર બહુત દૂર હૈ, અબ હમ જા રહે હૈં, આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم હમેં ઝાદે સફર ઈનાયત ફરમા દીજિયે. સુલ્તાને ઈન્સો જાન, રહમતે આલમિય્યાન, સરવરે ઝીશાન صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, "**ગોબર** તુમ્હારી ગિઝા હૈ ઔર તુમ જિસ **હડ્ડી** કે પાસ જાઓગે ઉસ પર તુમ્હારે લિયે ગોશ્ત હોગા ઔર જિસ **ગોબર** કે પાસ જાઓગે વોહ તુમ્હારે લિયે ખજૂર બન જાએગી." જબ વોહ લોગ વાપસ ચલે ગએ તો મૈં ને હુઝૂરે

www.dawateislami.net

અક્દસ صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી ખિદમત મેં અર્ઝ કી, યેહ કૌન લોગ થે ? હુઝૂર રહ્મતુલ્લિલ આલમીન صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, યેહ નસીબૈન શહ્ર કે **જિન્નાત** થે.

(لَقط المَرجان فی احکام الجان ص٤٧)

શહન્શાહો ગદા જિન્નો બશર ઔર ઔલિયાઉલ્લાહ
હૈ સબ કા તેરે ટુકડોં પર ગુઝારા યા રસૂલલ્લાહ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

જિન્નાત લીમૂં સે ઘબરાતે હૈં : **કાઝી** અલી બિન હસન ખલઈ કી "સવાનેહે હયાત" મેં હૈ કે જિન્નાત ઉન કે પાસ આતે રહતે થે. એક મરતબા અર્સએ દરાઝ તક નહીં આએ તો કાઝી સાહિબ ને ઉન સે ઈસ કી વજહ પૂછી તો જિન્નોં ને બતાયા કે **આપ કે ઘર મેં લીમૂં થા ઔર હમ ઐસે ઘર મેં નહીં આતે જિસ મેં લીમૂં હોતા હૈ.**

(ઐઝન, સ. 103)

જિન્નાત સફેદ મુર્ગે સે ડરતે હૈં : **દો[2] ફરામીને મુસ્તફા** صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم : ﴿1﴾ **સફેદ મુર્ગ** રખા કરો ઈસ લિયે કે જિસ ઘર મેં **સફેદ મુર્ગ** હોગા તો ન શૈતાન ઉસ ઘર કે કરીબ હોગા ઔર ન જાદૂગર ઉન ઘરોં કે કરીબ હોગા જો ઉસ ઘર કે ઈર્દ ગિર્દ હૈં. (المعجم الاوسط ج ١ ص ٢٠١ الحدیث ٦٧٧) ﴿2﴾ સફેદ મુર્ગ કો બુરા ભલા મત કહો ઈસ લિયે કે યેહ મેરા દોસ્ત હૈ ઔર મૈં ઈસ કા દોસ્ત હૂં ઔર ઈસ કા દુશ્મન મેરા દુશ્મન હૈ જહાં તક ઈસ કી આવાઝ પહોંચતી હૈ યેહ **જિન્નાત** કો દફ્અ કરતા હૈ. (لَقط المَرجان فی احکام الجان ص١٦٥)

www.dawateislami.net

જિન્નાત કે જાનવરોં કા ચારા : **કૌમે** જિન્ન કે વફ્દ જો હુઝૂરે અકરમ, **નૂરે મુજસ્સમ,** શાહે બની આદમ, **રસૂલે મુહ્તશમ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી બારગાહે મોહતરમ મેં હાઝિર હુએ ઔર અપને લિયે ઔર અપને જાનવરોં કે લિયે ખૂરાક તલબ કી. ઉન સે ઈર્શાદ હુવા, તુમ્હારે લિયે **હડ્ડી** હૈ જિસ પર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા નામે પાક લિયા જાએ યા'ની હલાલ **મુઝક્કા** (પાક) જાનવર કી હડ્ડી હો વોહ તુમ્હારે હાથ મેં ઈસ હાલ પર હોગી જૈસી ઉસ વક્ત થી જબ ઉસ પર ગોશ્ત પૂરા ઔર કામિલ થા (યા'ની ગોશ્ત છુડાઈ હુઈ હડ્ડી તુમ્હેં મઅ ગોશ્ત મિલેગી) ઔર હર **મેંગની** તુમ્હારે ચૌપાયોં કે લિયે ચારા હૈ. ઔર ફિર ઈન્સાનોં સે ઈર્શાદ ફરમાયા, **હડ્ડી** ઔર **મેંગની** સે ઈસ્તિન્જા ન કરો કે વોહ તુમ્હારે ભાઈયોં (મુસલ્માન જિન્નાત) કી ખૂરાક હૈ.

(صحیح مسلم ص ۲۳٦ حدیث ٤٥٠)

જિન્નાત ઈગ્વા ભી કરતે હૈં ! : **એક** અન્સારી رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ ઈશા કી નમાઝ કે લિયે ઘર સે નિકલે તો ઉન કો **જિન્નાત** ને **ઈગ્વા** કર લિયા ઔર કઈ સાલ તક ગાઈબ રખા. ફિર વોહ મદીનએ મુનવ્વરહ زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًاوَّتَعْظِيْمًا તશરીફ લાએ તો અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ ને ઉન સે ઈસ સિલ્સિલે મેં દરયાફ્ત કિયા તો ઉન્હોં ને બતાયા કે મુઝે **જિન્નાત** પકડ કર લે ગએ થે ઔર મૈં એક ઝમાને તક ઉન કે પાસ રહા. ઈસ કે બા'દ **મુસલ્માન જિન્નાત** ને (ઉન જિન્નાત સે) જિહાદ કિયા ઔર ઉન મેં સે બહુત સે અફરાદ કે સાથ મુઝે ભી કૈદ કર લિયા.

www.dawateislami.net

મુસલ્માન જિન્નાત આપસ મેં કહને લગે કે યેહ ઈન્સાન મુસલ્માન હૈ ઈસ કો કૈદ કરના મુનાસિબ નહીં. ફિર ઉન્હોં ને મુઝે ઈખ્તિયાર દિયા કે ચાહે મૈં ઉન કે પાસ કિયામ કરૂં યા અપને અહલો ઈયાલ કે પાસ ચલા જાઊં. મૈં ને ઘર આને કો ઈખ્તિયાર કર લિયા તો વોહ **જિન્નાત** મુઝે મદીનએ મુનવ્વરહ زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًاوَّتَعۡظِیۡمًا લે આએ. અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡهُ ને ઉન કી ગિઝાઓં કે બારે મેં દરયાફ્ત કિયા તો ઉસ અન્સારી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡهُ ને અર્ઝ કી, વોહ લોબિયા (નામી સબ્ઝી) ખાતે હૈં ઔર વોહ ચીઝેં જિન મેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા નામ નહીં લિયા જાતા. (મસલન બિગૈર બિસ્મિલ્લાહ પઢે ખાને વાલે કી ગિઝા) ફિર હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡهُ ને ઉન કે **પીને** કે બારે મેં પૂછા તો બતાયા **જદફ.** (حیاۃُ الحیوان الکُبرٰی ج ۱ ص ۲۹۵) **જદફ** સે મુરાદ યા તો વોહ યમની ઘાસ હૈ જિસે ખાને વાલે કો પાની પીને કી મોહતાજી નહીં રહતી, યા ઈસ સે મુરાદ પાની વગૈરા કા વોહ બરતન હૈ જિસે ઢાંપ કર ન રખા જાએ.

(النھایۃ فی غریب الحدیث والاثر، ج ۱ ص ۲٤۰)

صَلُّوا عَلَی الۡحَبِیۡب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

જિન્નાત ઔર જાદૂ સે હિફાઝત કે લિયે : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ હિકાયત સે કાફિર જિન્નાત કી મુખ્તલિફ ગિઝાએં સામને આઈ યા'ની વોહ **લોબિયા** ભી ખાતે હૈં ઔર જિન ખાનોં પર **બિસ્મિલ્લાહ** નહીં પઢી જાતી ઉન કો ભી ઈસ્તિ'માલ કરતે હૈં નીઝ ખાને પીને કી ચીઝ મૌજૂદ હોને કે બા વુજૂદ જો બરતન ખુલા છોડ દિયા જાતા હૈ ઉસ મેં સે ભી ખાતે હૈં. નીઝ યેહ ભી મા'લૂમ

www.dawateislami.net

હુવા કે **જિન્નાત** ઈન્સાનોં કો **ઈગ્વા** ભી કર જાતે હૈં ઔર યેહ ઈન્તિહાઈ તશ્વીશ કી બાત હૈ ઈન સે હિફાઝત કે લિયે દુન્યવી **અસ્લિહા** બલ્કે ઈન્સાની ફૌજ ભી કારઆમદ નહીં. ઈસ કે લિયે "મદની હથિયાર" દરકાર હૈં. દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈદારે મકતબતુલ મદીના કી તરફ સે શાએઅ કર્દા 16 સફહાત પર મુશ્તમિલ જેબી સાઈઝ કે રિસાલે **40 રૂહાની ઈલાજ** મેં સે ચાર "મદની હથિયાર" હાઝિર હૈં ﴾1﴿ **یَا مُھَیْمِنُ** 29 બાર (દિન મેં કિસી ભી વક્ત) રોઝાના પઢને વાલા اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ હર આફત વ બલા સે મહફૂઝ રહેગા ﴾2﴿ **یَا وَکِیْلُ** સાત બાર જો રોઝાના અસ્ર કે વક્ત પઢ લિયા કરે اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ હર આફત સે પનાહ પાએ ﴾3﴿ **یَا مُحْیِیُ یَا مُمِیْتُ** સાત બાર રોઝાના પઢ કર જો અપને ઊપર દમ કર લિયા કરે اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર જાદૂ અસર નહીં કરેગા ﴾4﴿ **یَا قَادِرُ** જો વુઝૂ કે દૌરાન હર ઉઝ્વ ધોતે હુએ પઢને કા મા'મૂલ બના લે اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ દુશ્મન (જિન્ન ઔર ઈન્સાન) ઉસ કો **ઈગ્વા** નહીં કર સકેગા. (વુઝૂ મેં હર ઉઝ્વ ધોતે વક્ત દુરૂદ શરીફ ભી પઢિયે કે મુસ્તહબ હૈ ઔર **یَا قَادِرُ** ભી પઢતે રહિયે) અપને અપને પીરો મુર્શિદ કી ઈજાઝત સે હિફાઝત કે અવરાદ ભી પઢતે રહિયે.[1]

---

1 : અમીરે અહલે સુન્નત مَدَّظِلُّہُ الْعَالِی ને ઉર્દૂ ઝબાન મેં શજરએ કાદિરિય્યા રઝવિય્યા અત્તારિય્યા મુરત્તબ કિયા હૈ ઈસ મેં હિફાઝત કે મુખ્તલિફ અવરાદ શામિલ હૈં ઈસ શજરહ કા દુન્યા કી મુખ્તલિફ ઝબાનોં મસલન તા દમે તહરીર **અરબી, સિન્ધી, હિન્દી, ગુજરાતી, ઈંગ્લિશ ઔર બ્રૂકન ફ્રેન્ચ** મેં તર્જમા કિયા જા ચુકા હૈ, અમીરે અહલે સુન્નત مَدَّظِلُّہُ الْعَالِی ને અપને મુરીદીન વ તાલિબીન કો ઈસ કે પઢને કી આમ ઈજાઝત દી હુઈ હૈ. યેહ પૉકિટ સાઈઝ શજરહ મકતબતુલ મદીના કી હર શાખ સે હદિય્યતન તલબ કિયા જા સકતા હૈ.

www.dawateislami.net

જિન્નાત કત્લ ભી કરતે હૈં : બા'ઝ અવકાત મુસલ્માન જિન્નાત બદકાર ઈન્સાનોં કો સઝાએં ભી દેતે હૈં ચુનાન્ચે ઈબ્ને અકીલ "કિતાબુલ ફુનૂન" મેં ફરમાતે હૈં, હમારા એક મકાન થા જો ભી ઉસ મેં રહતા ઔર રાત કિયામ કરતા તો સુબ્હ કો ઉસ કી **લાશ** હી મિલતી ! એક મરતબા એક મગરિબી મુસલ્માન આયા ઔર ઉસ ને ઉસ મકાન કો પસન્દ કર કે ખરીદ લિયા. વહાં રાત બસર કી ઔર સુબ્હ કો બિલ્કુલ સહીહ વ સલામત રહા. ઈસ બાત સે પડોસિયોં કો તઅજ્જુબ હુવા. વોહ શખ્સ ઉસ ઘર મેં કાફી અર્સે તક મુકીમ રહા ફિર કહીં ચલા ગયા. જબ ઉસ સે (ઉસ ઘર મેં સલામત રહને કા સબબ) પૂછા ગયા તો ઉસ ને જવાબ દિયા, જબ મૈં ઈસ ઘર મેં રાત ગુઝારતા તો ઈશા કી નમાઝ કે બા'દ કુરઆને કરીમ કી તિલાવત કિયા કરતા. એક બાર એક **પુર અસરાર નૌ જવાન** ને કૂંએં સે બાહર નિકલ કર મુઝે સલામ કિયા. મૈં ડર ગયા. વોહ કહને લગા, ડરિયે મત, મુઝે ભી કુછ કુરઆને કરીમ સિખાઈયે. ચુનાન્ચે મૈં ઉસે કુરઆને કરીમ સિખાને લગા. મૈં ને ઉસ સે પૂછા, ઈસ ઘર કા ક્યા કિસ્સા હૈ ? ઉસ ને બતાયા, હમ **મુસલ્માન જિન્નાત** હૈં હમ કુરઆને પાક કી તિલાવત ભી કરતે હૈં ઔર નમાઝ ભી પઢતે હૈં. **ઈસ ઘર મેં અક્સરો બેશતર શરાબી ઔર બદકાર લોગ રહને કે લિયે આએ ઈસ લિયે હમ ને ગલા ઘોંટ કર ઉન કો માર ડાલા.** મૈં ને ઉસ સે કહા, રાત મેં આપ સે ડર લગતા હૈ, બરાહે કરમ ! દિન મેં તશરીફ લાયા કરેં, ઉસ ને કહા, ઠીક હૈ. ચુનાન્ચે વોહ દિન મેં કૂંએં સે બાહર આતા ઔર મૈં ઉસે પઢાતા. એક મરતબા ઐસા હુવા કે વોહ **જિન્ન** મુઝ સે

www.dawateislami.net

કુરઆન સીખ રહા થા કે એક અમલિય્યાત કરને વાલા મહલ્લે મેં આયા ઔર સદાએં લગાને લગા, "મૈં સાંપ કે ડસને, નઝરે બદ ઔર આસેબ કા દમ કરતા હૂં" ઉસ જિન્ન ને કહા, યેહ કૌન હૈ ? મૈં ને કહા, યેહ ઝાડફૂંક કરને વાલા હૈ. જિન્ન બોલા, ઇસે મેરે પાસ બુલાઓ, લિહાઝા મૈં ગયા ઔર ઉસે બુલા લાયા. **યકાયક વોહ જિન્ન છત પર એક બહુત બડા અઝ્દહા બન ગયા !** ઉસ આમિલ ને દમ કિયા તો વોહ અઝ્દહા તડપને લગા યહાં તક કે ઘર કે દરમિયાની હિસ્સે મેં ગિર પડા. ઉસ **આમિલ ને** (સાંપ સમઝ કર) ઉસે પકડ કર અપની ઝમ્બીલ (ટોકરી) મેં બન્દ કર દિયા મૈં ને ઉસે મન્અ કિયા તો કહને લગા, યેહ મેરા શિકાર હૈ મૈં ઇસ કો લે જાઊંગા. મૈં ને ઉસે એક અશરફી દી તો વોહ છોડ કર ચલા ગયા. ઉસ કે જાને કે બા'દ ઉસ અઝ્દહે ને હરકત કી ઔર પહલી વાલી શક્લ મેં ઝાહિર હુવા લેકિન વોહ કમઝોર હો કર પીલા પડ ગયા થા ! મૈં ને ઉસ સે પૂછા, તુમ્હેં ક્યા હો ગયા ? **જિન્ન** ને જવાબ દિયા, **આમિલ** ને અસ્માએ મુબારકા પઢ કર **દમ** કિયા જિસ સે મેરી યેહ હાલત હુઈ, મુઝે ઝિન્દા બચને કી ઉમ્મીદ ન થી. જબ તુમ કૂંએં મેં ચીખ કી આવાઝ સુનો તો યહાં સે ચલે જાના. મગરિબી મુસલ્માન કા કહના હૈ, મૈં ને રાત મેં **ચીખ** કી આવાઝ સુની તો મૈં ઘર છોડ કર દૂર ચલા ગયા.

(لَقط المَرجان فی احکام الجان ص ۱۰۵)

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! ઇસ સન્સની ખેઝ હિકાયત સે યેહ સીખને કો મિલા કે બસા અવકાત મઝાક મહંગા પડ જાતા હૈ. ગાલિબન ઉસ જિન્ન ને અઝ્દહા બન કર ઉસ આમિલ કો છેડને કી

www.dawateislami.net

કોશિશ કી થી કે દેખો યેહ ક્યા કરતા હૈ મગર વોહ આમિલ અપને ફન મેં કામિલ નિકલા ઔર ઉસ ને અસ્માએ મુબારકા પઢ કર ઐસા દમ કિયા કે ઉસ બેચારે જિન્ન કો જાન કે લાલે પડ ગએ લિહાઝા કિસી કો કમઝોર સમઝ કર છેડના નહીં ચાહિયે નીઝ પતા ચલા કે ગુનાહોં કી નુહૂસત કે સબબ દુન્યા મેં ભી બલાએં ઔર આફતેં આ સકતી હૈં જૈસા કે ઉસ આસેબ ઝદા મકાન મેં આને વાલે શરાબિયોં ઔર બદકારોં કો જિન્નાત ગલા ઘોંટ કર માર દેતે થે ઇસ સે ઘરોં મેં ફ઼િલ્મેં ડિરામે દેખને વાલોં ઔર તરહ તરહ કે ગુનાહોં મેં મશ્ગૂલ રહને વાલોં કો ઇબ્રત હાસિલ કરની ચાહિયે કે કહીં દુન્યા મેં ભી ગુનાહોં કી પાદાશ મેં કોઈ જિન્ન મુસલ્લત ન હો જાએ ! નીઝ યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે ઇબાદત વ તિલાવત સે બલાએં ટલતી હૈં. જૈસા કે ઉસ પુર અસરાર મકાન કે જિન્ન ને નમાઝી વ તિલાવત કરને વાલે મુસલ્માન કી શાગિર્દી ઇખ્તિયાર કર લી. લિહાઝા અપને ઘર કો નમાઝોં, તિલાવતોં, ઔર ના'તોં સે આબાદ રખિયે ઔર ફ઼િલ્મોં ડિરામોં, ગાને બાજોં કી નુહૂસતોં સે દૂર રહિયે. اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ બરકતેં હી બરકતેં હોંગી. ગુનાહોં કી આદતોં સે નજાત ઔર ઇબાદત કી તરબિયત કે લિયે **દા'વતે ઇસ્લામી** કે મદની કાફ઼િલોં મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સફર કો અપના મા'મૂલ બના લીજિયે. આખિરત કે અઝીમ સવાબાત કે સાથ સાથ اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ દુન્યવી આફાતો બલિય્યાત સે નજાત કા ભી સામાન હોગા ચુનાન્ચે

www.dawateislami.net

મેરે હરામ મગ્ઝ કા બલ ખત્મ હો ગયા : એક ઈસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા ખુલાસા હૈ, 2001 ઈ. મેં મેરે હરામ **મગ્ઝ** મેં બલ આ ગયા થા જિસ કી વજહ સે મૈં સખ્ત અઝિય્યત મેં થા, અર્સે તક ઈલાજ કરવાયા મગર ફાએદા ન હુવા, ડૉક્ટર કા કહના થા કે ઑપરેશન કે ઈલાવા ઈસ તકલીફ કા કોઈ હલ નહીં મગર યેહ ભી ઈમ્કાન હૈ કે ઑપરેશન નાકામ હો જાએ. એક ઈસ્લામી ભાઈ કી **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કે સબબ હિમ્મત કર કે 30 દિન કે **મદની કાફિલે** કા મુસાફિર બન ગયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ **મદની કાફિલે કી બરકત સે બિગૈર કિસી ઑપરેશન કે હરામ મગ્ઝ કા બલ ખત્મ હો ગયા ઔર મૈં સિહ્હત મન્દ હો ગયા.**

ગર કોઈ મર્ઝ હૈ તો મેરી અર્ઝ હૈ   પાઓગે રાહતેં કાફિલે મેં ચલો
દર્દે સર હો અગર યા હો દર્દે કમર   પાઓગે સિહ્હતેં કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب!   صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! મદની કાફિલોં મેં કિતની બરકતેં હૈં ! યહાં યેહ અર્ઝ કરતા ચલૂં કે ઝરૂરી નહીં કે **મદની કાફિલે કે મુસાફિર** કી બીમારિયાં ઔર પરેશાનિયાં દૂર હો હી જાએં. યેહ સબ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી મરઝી પર મૌકૂફ હોતા હૈ, આપ સભી જાનતે હૈં કે સિહ્હત કી ઝમાનત ન હોને કે બા વુજૂદ લોગ ઈલાજ પર લાખોં રુપૈ ખર્ચ કરતે હૈં ઔર શિફા ન મિલને કે બા વુજૂદ કોઈ ઈલાજ તર્ક નહીં કરતા હૈ બલ્કે બેહતર સે બેહતરીન

www.dawateislami.net

ઈલાજ કરવાને કે બા વુજૂદ મરીઝ દમ તોડ દેતે હૈં ફિર ભી ઈલાજ મુઆલજા કી કોઈ મુખાલફત નહીં કરતા હૈ. તો અગર મદની કાફિલે મેં ભી મરઝ દૂર ન હો તો શૈતાન કે વસ્વસોં કા શિકાર નહીં હોના ચાહિયે. સિર્ફ દુન્યાવી મસાઈલ કે હલ કી નિય્યત કરને કે બજાએ મદની કાફિલે મેં ઈલ્મે દીન સીખને ઔર સવાબે આખિરત કમાને કી નિય્યતેં ભી કરની ચાહિએં. ઔર યેહ ભી ઝેહ્ન મેં રખિયે કે શિફા ભી રહમત હૈ ઔર મરઝ ભી સબબે નુઝૂલે રહમત. હમેં હર હાલ મેં **સબ્રો** તહમ્મુલ સે કામ લેના ચાહિયે. બીમારી ઔર મુસીબત કે બહુત ફઝાઈલ હૈં ઔર ખુશ નસીબ મુસલ્માન **સબ્ર** કર કે ખૂબ અજ્ર કમાતે હૈં ચુનાન્ચે

મુઝે નાબીના રહના મન્ઝૂર હૈ : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બસીર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَدِيْر નાબીના થે. ફરમાતે હૈં, મૈં એક બાર હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ બાકિર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَادِر કી ખિદમતે સરાપા અઝમત મેં હાઝિર હુવા. આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને મેરે ચેહરે પર હાથ ફેરા તો **આંખેં રોશન હો ગઈ,** જબ દોબારા હાથ ફેરા તો ફિર નાબીના હો ગયા. આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને મુઝ સે ફરમાયા, આપ ઈન દોનોં[2] બાતોં મેં સે કૌન સી બાત ઈખ્તિયાર કરના ચાહતે હૈં ? ﴾1﴿ આપ કી આંખેં રોશન હો જાએં ઔર કિયામત કે રોઝ આપ સે **બીનાઈ કી ને'મત** કા ઔર દીગર આ'માલ કા હિસાબ લિયા જાએ ﴾2﴿ આપ નાબીના હી રહેં ઔર બિગૈર હિસાબો કિતાબ જન્નત કા દાખિલા નસીબ હો જાએ. હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બસીર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَدِيْر

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ابن سنی)

ફરમાતે હૈં, મૈં ને અર્ઝ કી, "**જન્નત** મેં બે હિસાબ દાખિલા ચાહિયે, મુઝે **નાબીના** રહના મન્ઝૂર હૈ." (مُلَخَّصاً شواهِدُالنُّبوَّة ص ٢٤١ مكتبةُ الحَقيقَةإستنبُول تُركى)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને અપને મક્બૂલ બન્દોં કો કિસ કદર ઉરૂજો કમાલ બખ્શા હૈ કે અન્ધોં કો આંખેં ભી દે સકતે હૈં ઔર બે હિસાબ જન્નત મેં દાખિલે કી બિશારત ભી. ઔર યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે મુસીબત પર સબ્ર કરને સે ઝબર દસ્ત અજ્ર મિલતા હૈ. આંખેં ચલી જાને પર સબ્ર કરને વાલે કે લિયે તો ખુદ હદીસે કુદસી મેં જન્નત કી બિશારત મૌજૂદ હૈ. ચુનાન્ચે રહમતે આલમ, **નૂરે મુજસ્સમ**, શાહે બની આદમ, **રસૂલે મુહ્તશમ** صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને જન્નત નિશાન હૈ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ફરમાતા હૈ, "જબ મૈં અપને બન્દે કી આંખેં લે લૂં ઔર વોહ સબ્ર કરે તો આંખોં કે બદલે ઉસે જન્નત દૂંગા." (صحيح البخارى ج٤ ص٦ حديث٥٦٥٣)

ટૂટે ગો સર પે કોહે બલા સબ્ર કર એ મુસલ્માં ! ન તૂ ડગમગા સબ્ર કર
લબ પે હર્ફે શિકાયત ન લા સબ્ર કર કે યેહી સુન્નતે શાહે અબરાર હૈ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

تُوبُوا إِلَى اللّٰه ! أَسْتَغْفِرُ اللّٰه

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

18 મુહર્રમુલ હરામ 1427 હિ.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ઼ા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર સુબ્હ વ શામ દસ દસ બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસે કિયામત કે દિન મેરી શફ઼ાઅત મિલેગી. (مجمع الزوائد)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَ الصَّلٰوةُ وَ السَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

95 હિકાયાત

દુરૂદ શરીફ઼ કી ફ઼ઝીલત

ખાતિમુલ મુરસલીન, રહ્‌મતુલ્લિલ આલમીન, શફ઼ીઉલ મુઝ્‌નિબીન, અનીસુલ ગરીબીન, સિરાજુસ્સાલિકીન, મહબૂબે રબ્બુલ આલમીન, જનાબે સાદિકો અમીન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફ઼રમાને **મગ્ફ઼િરત** નિશાન હૈ, જબ જુમે'રાત કા દિન આતા હૈ **અલ્લાહ** તઆલા ફ઼િરિશ્તોં કો ભેજતા હૈ જિન કે પાસ **ચાંદી** કે કાગઝ઼ ઔર **સોને** કે કલમ હોતે હૈં, વોહ લિખતે હૈં, કૌન **યૌમે જુમે'રાત** ઔર **શબે જુમુઆ** મુઝ પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢતા હૈ.

(كنز العمال ج١ ص٢٥٠ حديث ٢١٧٤)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

﴾1﴿ તીન[3] પરિન્દે

હઝ઼રતે સય્યિદુના અનસ બિન માલિક رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ફ઼રમાતે હૈં, ઇમામુલ મુતવક્કિલીન, સય્યિદુલ કાનિઈન, રહ્‌મતુલ્લિલ આલમીન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી બારગાહ મેં તીન[3] પરિન્દે હદિય્યતન પેશ કિયે ગએ તો આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને એક પરિન્દા અપની કનીઝ઼ કો ખાને કે લિયે અતા ફ઼રમા દિયા,

www.dawateislami.net

દૂસરે રોઝ કનીઝ વોહ પરિન્દા લે આઈ તો રસૂલુલ્લાહ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઉસ સે ફરમાયા કે મૈં ને તુઝે મન્અ ન કિયા થા કે કલ કે લિયે કુછ બચા કર ન રખા કર, બેશક **અલ્લાહ** તઆલા હર દૂસરે દિન કા રિઝ્ક અતા ફરમાતા હૈ.

(شُعَبُ الایمان ج۲ص۱۱۸حدیث۱۳۴۷)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

દૂસરે દિન કે લિયે જમ્અ રખના : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !

હમારે મીઠે મીઠે આકા, મક્કી મદની મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા મકામે તવક્કુલ યકીનન સબ સે બુલન્દ તર થા, આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم અપને વાસિતે દૂસરે દિન કે લિયે કભી ભી ખાના બચા કર નહીં રખતે થે. આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને અપને માલ કી કભી ઝકાત નહીં દી, ઈસ લિયે કે કભી માલ જમ્અ હી નહીં ફરમાયા જો ઝકાત ફર્ઝ હોતી. મુફસ્સિરે શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْحَنَّان ફરમાતે હૈં, હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્રાહીમ ખલીલુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ને ફરઝન્દ કે ગલે પર છુરી ચલા દી, હઝરતે અદ્હમ (رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ) ને અપને બેટે ઈબ્રાહીમ કે લિયે દુઆ કી, ખુદાયા ઈસ કો મૌત દે દે કે ઈસે ચૂમને કી વજહ સે મૈં એક આન તુઝ સે ગાફિલ હો ગયા. યેહ ઈન

www.dawateislami.net

હઝરાત કા જઝબા થા ગોયા "જો ચીઝ યાર સે આડ બને ઉસ કો ફાડ દો." હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઝર ગિફારી رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ ઝાહિદ તરીન સહાબી થે ઉન કે જઝબાત ઈસ શે'ર કે મિસ્દાક થે :

કોડી ન રખ કફન કો, તજ ડાલ માલો ધન કો
જિસ ને દિયા હૈ તન કો, દેગા વોહી કફન કો

યેહ યાદ રહે ! માલે હલાલ જમ્અ કરના હરામ નહીં, ચુનાન્ચે મુફ્તી સાહિબ મઝીદ ફરમાતે હૈં, માલ જમ્અ રખના બા'દે વફાત છોડ જાના હલાલ હૈ જબ કે ઈસ સે ઝકાત, ફિત્રા, કુરબાની ઔર હુકૂકુલ ઈબાદ અદા કિયે જાતે રહે હોં.

(મુલખ્ખસન મિરઆત, જિ. 3, સ. 88,89)

﴾2﴿ મુર્દા બકરી કાન ઝાડતી ઉઠ ખડી હુઈ

હઝરતે સય્યિદુના કા'બ બિન માલિક رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં. હઝરતે સય્યિદુના જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ હુઝૂરે પુરનૂર, શાફેએ યૌમુન્નુશૂર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી બારગાહે બેકસ પનાહ મેં હાઝિર હુએ તો આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે ચેહ્રએ અન્વર કો **મુતગય્યર** પાયા. યેહ દેખ કર ઉસી વક્ત વોહ અપને ઘર પહોંચે ઔર અપની ઝૌજએ મોહતરમા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہَا સે કહા, મૈં ને રસૂલુલ્લાહ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ચેહ્રએ ઝૈબા બદલા હુવા દેખા હૈ, મેરા ગુમાન હૈ કે ભૂક કે સબબ સે ઐસા હુવા હૈ. ક્યા તેરે પાસ કુછ મૌજૂદ હૈ ? જવાબ દિયા, વલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઈસ બકરી ઔર થોડે સે બચે ખુચે આટે કે સિવા ઔર કુછ નહીં. ઉસી વક્ત **બકરી** કો ઝબ્હ કર દિયા ઔર ફરમાયા કે જલ્દી જલ્દી ગોશ્ત ઔર રોટિયાં

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **:** જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા ઉસ ને જન્નત કા રાસ્તા છોડ દિયા. (طبرانی)

તય્યાર કરો. જબ ખાના તય્યાર હો ગયા તો એક બડે પિયાલે મેં રખ કર સરકારે નામદાર صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે દરબારે દુરબાર મેં હાઝિર હો ગએ ઔર ખાના પેશ કર દિયા. રહમતે આલમ, **નૂરે મુજસ્સમ,** શાહે બની આદમ, શાફેએ ઉમમ **રસૂલે મુહ્તશમ** صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, એ જાબિર ! અપની કૌમ કો જમ્અ કર લો. મૈં લોગોં કો લે કર હાઝિરે ખિદમતે બા બરકત હુવા, ફરમાયા, ઈન કો જુદા જુદા ટોલિયાં બના કર મેરે પાસ ભેજતે રહો. ઈસ તરહ વોહ ખાને લગે. જબ એક ટોલી સેર હો જાતી તો વોહ નિકલ જાતી ઔર દૂસરી આ જાતી યહાં તક કે સબ ખા ચુકે ઔર બરતન મેં જિતના ખાના પહલે થા ઉતના હી સબ કે ખાને કે બા'દ ભી મૌજૂદ થા. સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ફરમાતે થે ખાઓ ઔર હડ્ડી ન તોડો. ફિર આપ صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને બરતન કે બીચ મેં હડ્ડિયોં કો જમ્અ કિયા ઔર ઉન પર અપના હાથ મુબારક રખા ઔર કુછ કલામ પઢા જિસે મૈં ને નહીં સુના. **અભી જિસ કા ગોશ્ત ખાયા થા વોહી બકરી યકાયક કાન ઝાડતે હુએ ઉઠ ખડી હુઈ !** આપ صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને મુઝ સે ફરમાયા, અપની બકરી લે જાઓ ! મૈં બકરી અપની ઝૌજએ મોહતરમા رَضِیَ اللّٰہ تعالٰی عَنْہَا કે પાસ લે આયા. વોહ (હૈરત સે) બોલીં, યેહ ક્યા ? મૈં ને કહા, વલ્લાહ ! عَزَّوَجَلَّ યેહ હમારી વોહી **બકરી** હૈ જિસ કો હમ ને ઝબ્હ કિયા થા. દુઆએ મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم સે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને ઈસે ઝિન્દા કર દિયા હૈ ! યેહ સુન કર ઉન કી ઝૌજએ મોહતરમા رَضِیَ اللّٰہ تعالٰی عَنْہَا બે સાખ્તા પુકાર ઉઠીં, મૈં ગવાહી દેતી હૂં

www.dawateislami.net

કે બેશક વોહ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે રસૂલ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم હૈં.

(الخصائصُ الکبریٰ ج۲ص ۱۱۲)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

﴾3﴿ ફૌતશુદા મદની મુન્ને ઝિન્દા હો ગએ !

મશ્હૂર આશિકે રસૂલ હઝરતે અલ્લામા અબ્દુર્રહમાન જામી رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه રિવાયત ફરમાતે હૈં, હઝરતે સય્યિદુના જાબિર رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْه ને અપને હકીકી મદની મુન્નોં કી મૌજૂદગી મેં બકરી ઝબ્હ કી થી. જબ ફારિગ હો કર આપ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْه તશરીફ લે ગએ તો વોહ દોનોં[2] મદની મુન્ને છુરી લે કર છત પર જા પહોંચે, બડે ને અપને છોટે ભાઈ સે કહા, આઓ મૈં ભી તુમ્હારે સાથ ઐસા હી કરૂં જૈસા કે હમારે વાલિદ સાહિબ ને ઉસ બકરી કે સાથ કિયા હૈ. ચુનાન્ચે બડે ને છોટે કો બાંધા ઔર હલ્ક પર છુરી ચલા દી ઔર સર જુદા કર કે હાથોં મેં ઉઠા લિયા ! જૂંહી ઉન કી અમ્મીજાન رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهَا ને યેહ મન્ઝર દેખા તો ઉસ કે પીછે દૌડીં વોહ ડર કર ભાગા ઔર છત સે ગિરા ઔર ફૌત હો ગયા. ઉસ સાબિરા ખાતૂન ને ચીખો પુકાર ઔર કિસી કિસ્મ કા વાવેલા ન કિયા કે કહીં અઝીમુશ્શાન મેહમાન સુલ્તાને દો જહાન, રહમતે આલમિય્યાન صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم પરેશાન ન હો જાએં, નિહાયત સબ્રો ઇસ્તિક્લાલ સે દોનોં[2] કી નન્હી લાશોં કો અન્દર લા કર ઉન પર કપડા ઉઢા દિયા ઔર કિસી કો ખબર ન દી યહાં તક કે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

હઝરતે જાબિર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કો ભી ન બતાયા. દિલ અગર્ચે સદમે સે ખૂન કે આંસૂ રો રહા થા મગર ચેહરે કો તરો તાઝા વ શિગુફ્તા રખા ઔર ખાના વગૈરા પકાયા. સરકારે નામદાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم તશરીફ લાએ ઔર ખાના આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે આગે રખા ગયા. ઉસી વક્ત જિબ્રઈલે અમીન عَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ને હાઝિર હો કર અર્ઝ કી, યા રસૂલલ્લાહ ! صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم **અલ્લાહ** તઆલા ફરમાતા હૈ કે જાબિર સે ફરમાઓ, અપને ફરઝન્દોં કો લાએ તાકે વોહ આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે સાથ ખાના ખાને કા શરફ હાસિલ કર લેં. સરકારે આલી વકાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને હઝરતે સય્યિદુના જાબિર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે ફરમાયા, અપને ફરઝન્દોં કો લાઓ ! વોહ ફૌરન બાહર આએ ઔર ઝૌજા સે પૂછા, ફરઝન્દ કહાં હૈં ? ઉસ ને કહા કે હુઝૂરે પુરનૂર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી ખિદમત મેં અર્ઝ કીજિયે કે વોહ મૌજૂદ નહીં હૈં. સરકારે નામદાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, **અલ્લાહ** તઆલા કા ફરમાન આયા હૈ કે ઉન કો જલ્દી બુલાઓ ! ગમ કી મારી ઝૌજા રો પડી ઔર બોલી, ઐ જાબિર ! અબ મૈં ઉન કો નહીં લા સકતી. હઝરતે સય્યિદુના જાબિર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને ફરમાયા, આખિર બાત ક્યા હૈ ? રોતી ક્યૂં હો ? ઝૌજા ને અન્દર લે જા કર સારા માજરા સુનાયા ઔર કપડા ઉઠા કર મદની મુન્નોં કો દિખાયા, તો વોહ ભી રોને લગે ક્યૂંકે વોહ ઉન કે હાલ સે બે ખબર થે. પસ હઝરતે સય્યિદુના જાબિર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને દોનોં[2] કી નન્હી નન્હી લાશોં કો લા કર હુઝૂરે અન્વર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે કદમોં મેં રખ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરૂદ પઢો, કે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

દિયા. ઉસ વક્ત ઘર સે રોને કી આવાઝેં આને લગીં. **અલ્લાહ** તઆલા ને જિબ્રઈલે અમીન عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કો ભેજા ઔર ફરમાયા, એ જિબ્રઈલ ! મેરે મહબૂબ عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام સે ફરમાઓ, **અલ્લાહ** રબ્બુલ ઇઝ્ઝત ફરમાતા હૈ, એ પ્યારે હબીબ ! તુમ દુઆ કરો હમ ઉન કો ઝિન્દા કર દેંગે. **હુઝૂરે અકરમ, નૂરે મુજસ્સમ, શાહે બની આદમ, રસૂલે મુહ્તશમ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **ને દુઆ ફરમાઈ ઔર અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **કે હુક્મ સે દોનોં[2] મદની મુન્ને ઉસી વક્ત ઝિન્દા હો ગએ.**

(شواھِدُالنُّبُوَّة ص ۱۰۵،مدارِجُ النّبوّت حصه ۱ ص۱۹۹)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

કલ્બે મુર્દા કો મેરે અબ તો જિલા દો આકા
જામ ઉલ્ફત કા મુઝે અપની પિલા દો આકા

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! દેખા આપ ને ! મેરે પ્યારે પ્યારે આકા મદીને વાલે મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી ભી ક્યા ખૂબ શાન હૈ કે મુખ્તસર સા ખાના બહુત સારે લોગોં ને ખા લિયા ફિર ભી ઉસ મેં કિસી કિસ્મ કી કમી વાકેઅ ન હુઈ ઔર ફિર બકરી કે ગોશ્ત કી બચી હુઈ હડ્ડિયોં પર કલામ પઢા તો ગોશ્ત પોસ્ત પહન કર બિ ઐનિહી વોહી બકરી કાન ઝાડતી હુઈ ઉઠ ખડી હુઈ. નીઝ હઝરતે સય્યિદુના જાબિર رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કે ફૌતશુદા દોનોં[2] હકીકી મદની મુન્નોં કો બિ ઇઝ્નિલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઝિન્દા કર દિયા.

www.dawateislami.net

મુર્દોં કો જિલાતે હૈં રોતોં કો હંસાતે હૈં   આલામ મિટાતે હૈં બિગડી કો બનાતે હૈં

સરકાર ખિલાતે હૈં સરકાર પિલાતે હૈં   સુલ્તાનો ગદા સબ કો સરકાર નિભાતે હૈં

﴾4﴿ સાત ખજૂરેં

હઝરતે સય્યિદુના ઈરબાઝ બિન સારિયા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, ગઝ્વએ તબૂક મેં એક રાત **સરવરે કાએનાત,** શાહે મૌજૂદાત, દાફેએ આફાતો બલિય્યાત صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને હઝરતે સય્યિદુના બિલાલ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે ફરમાયા, **એ બિલાલ !** તુમ્હારે પાસ કુછ ખાને કો હૈ ? હઝરતે સય્યિદુના બિલાલ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને અર્ઝ કી, **હુઝૂર !** આપ કે **રબ** عَزَّوَجَلَّ કી કસમ ! હમ તો અપને તોશાદાન ખાલી કિયે બૈઠે હૈં. **રહમતે આલમ, નૂરે મુજસ્સમ,** શાહે બની આદમ, **રસૂલે મુહ્તશમ** صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, અચ્છી તરહ દેખો ઔર અપને **તોશાદાન** ઝાડો શાયદ કુછ નિકલ આએ. (ઉસ વક્ત હમ તીન અફરાદ થે) સબ ને અપને અપને **તોશાદાન** ઝાડે તો કુલ **સાત ખજૂરેં** બર આમદ હુઈં. આપ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઉન કો એક સફહે પર રખ કર ઉન પર અપના દસ્તે મુબારક રખ દિયા, ઔર ફરમાયા, **બિસ્મિલ્લાહ** પઢ કર ખાઓ, હમ તીનોં ને મહબૂબે દાવર صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે **દસ્તે અન્વર** કે નીચે સે ઉઠા કર ખૂબ ખાઈ, હઝરતે સય્યિદુના બિલાલ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં કે મૈં ગુઠલિયાં ઉલ્ટે હાથ મેં રખતા જાતા થા, જબ મૈં ને **સેર** હો કર ઉન કો શુમાર કિયા તો 54 થીં !

www.dawateislami.net

ઈસી તરહ ઈન દોનોં[2] સહાબા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھُمَا ને ભી **સેર** હો કર ખાઈ. જબ હમ ને ખાને સે હાથ રોક લિયા તો સરકારે નામદાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ભી અપના દસ્તે પુર અન્વાર ઉઠા લિયા. **વોહ સાતોં ખજૂરેં ઈસી તરહ મૌજૂદ થીં !** શહન્શાહે ખુશ ખિસાલ, સુલ્તાને શીરીં મકાલ, પૈકરે હુસ્નો જમાલ, બે મિસ્લો બે મિસાલ, અપની હર સિફત મેં બા કમાલ, મહબૂબે રબ્બે ઝુલ જલાલ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, **એ બિલાલ !** ઈન કો સંભાલ કર રખો ઔર ઈન મેં સે કોઈ ન ખાએ, ફિર કામ આએંગી. હઝરતે સય્યિદુના બિલાલ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, હમ ને ઉન કો ન ખાયા, જબ દૂસરા દિન આયા ઔર ખાને કા વક્ત હુવા તો સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને વોહી **સાત ખજૂરેં** લાને કા હુક્મ દિયા, આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફિર ઈસી તરહ ઉન પર અપના દસ્તે મુબારક રખા ઔર ફરમાયા, **બિસ્મિલ્લાહ** પઢ કર ખાઓ ! અબ હમ **દસ[10] આદમી** થે સબ સેર હો ગએ. હુઝૂર તાજદારે રિસાલત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને અપના દસ્તે રહમત ઉઠાયા તો **સાત ખજૂરેં** બ દસ્તૂર મૌજૂદ થીં. આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, **એ બિલાલ !** અગર મુઝે હક તઆલા સે હયા ન આ રહી હોતી તો વાપસ મદીને પહોંચને તક ઈન હી સાત ખજૂરોં સે ખાતે. ફિર સરકાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને વોહ ખજૂરેં એક લડકે કો અતા ફરમા દીં. વોહ ઉન્હેં ખા કર જાતા રહા. (الخصائصُ الکُبریٰ ج۲ ص ٤٠٠)

www.dawateislami.net

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! રબ્બે કાએનાત عَزَّوَجَلَّ ને, શહન્શાહે મૌજૂદાત صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો કિસ કદર વસીઅ ઈખ્તિયારાત સે નવાઝા થા. સાત ખજૂરોં મેં કિસ કદર બરકત હુઈ કે કઈ સહાબએ કિરામ عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان ને શિકમ સેર હો કર તનાવુલ કિયા.

માલિકે કૌનેન હૈં ગો પાસ કુછ રખતે નહીં
દો[2] જહાં કી ને'મતેં હૈં ઈન કે ખાલી હાથ મેં

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

(5) મૈં રોઝાના દો[2] ફિલ્મેં દેખતા થા

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ ને બે શુમાર અફરાદ કી તકદીર મેં મદની ઈન્કિલાબ બરપા કર દિયા. ચુનાન્ચે એક ઈસ્લામી ભાઈ ને અપને **મદની માહોલ** મેં આને કા વાકિઆ કુછ ઈસ તરહ તહરીર ફરમાયા હૈ, મૈં બહુત ઝિયાદા ગુનાહોં મેં ડૂબા રહતા, ઉમૂમન **રોઝાના દો[2] ફિલ્મેં દેખતા,** હર વક્ત અપને સાથ **રેડિયો** રખતા, એક બેચતા ઔર દૂસરા ખરીદતા, રાત કો સોતે વક્ત ભી સિરહાને રેડિયો ચલા કર રખતા, રેડિયો સુનતે સુનતે રાત

www.dawateislami.net

દો[2] બજે જબ મુઝે નીંદ ઘેર લેતી તો ઉઠ કર અમ્મીજાન રેડિયો બન્દ કરતીં. ગાલિબન સિ. 1416 હિ. કે રમઝાનુલ મુબારક કી કિસી જુમે'રાત કા વાકિઆ હૈ કે મૈં અપને એક દોસ્ત સે મિલને ગયા, વોહ મુઝે દા'વતે ઈસ્લામી કે હફ્તાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં ફૈઝાને મદીના લે ગએ. **આપ** (યા'ની સગે મદીના عُفِیَ عَنْہُ) કા **ટેલિફોનિક બયાન** સુના, સુનતે હી મેરી ઝિન્દગી મેં **મદની ઈન્કિલાબ** બરપા હો ગયા, ખૌફે ખુદા عَزَّوَجَلَّ કે સબબ મૈં ને રો રો કર ગુનાહોં સે તૌબા કી ઔર **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **મદની માહોલ** સે મુન્સલિક હો ગયા. દા'વતે ઈસ્લામી કે એક આશિકે રસૂલ ને **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કે ઝરીએ اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ મુઝે **એક મુઠ્ઠી દાઢી** રખવાઈ.

મૈં તો નાદાન થા દાનિસ્તા ભી ક્યા ક્યા ન કિયા
લાજ રખ લી મેરે લજપાલ ને રુસ્વા ન કિયા

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

﴾6﴿ થોડે ખાને મેં બરકત

હઝરતે સય્યિદુના સુહૈબ رَضِیَ اللّٰہ تعالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં કે મૈં ને તાજદારે મદીના صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે લિયે થોડા સા ખાના પકાયા ઔર દા'વત અર્ઝ કરને કે લિયે હાઝિર હુવા તો આપ صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم સહાબએ કિરામ عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان કે સાથ તશરીફ ફરમા થે. મારે શર્મ કે કુછ અર્ઝ ન કર સકા ઔર ખામોશ ખડા

www.dawateislami.net

રહા. સરકારે નામદાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને મેરી તરફ દેખા મૈં ને ઈશારે સે ખાને કે લિયે ચલને કી ઈલ્તિજા કી, ફરમાયા, ઔર યેહ લોગ ? મૈં ને અર્ઝ કી, નહીં. સરકાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ખામોશ હો ગએ ઔર મૈં ઉસી મકામ પર ખડા રહા. **હુઝૂરે અન્વર** صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફિર મેરી તરફ નઝર ફરમાઈ. મૈં ને ઈસી તરહ ફિર ઈશારતન અર્ઝ કી. ફરમાયા, યેહ લોગ ? મૈં ને અર્ઝ કી, નહીં. દૂસરી[2] યા તીસરી[3] મરતબા કે જવાબ મેં મૈં ને અર્ઝ કી, "બહુત અચ્છા" યા'ની ઈન કો ભી લે ચલિયે ઔર સાથ યેહ ભી અર્ઝ કર દી કે સિર્ફ થોડા સા ખાના આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم હી કે લિયે પકાયા હૈ. **શાહે ખૈરુલ અનામ** صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ઉન તમામ સહાબએ કિરામ عَلَیْھِمُ الرِّضْوَان કે સાથ તશરીફ લાએ, સબ ને અચ્છી તરહ ખાયા ઔર ખાના ફિર ભી બચ રહા. (الخصائصُ الکُبری ج ۲ ص ۸۲)

અલ્લાહ عَزَّ وَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! સરવરે કાએનાત, શહન્શાહે મૌજૂદાત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી ઝાતે સિતૂદા સિફાત યકીનન બાઈસે નુઝૂલે બરકાત હૈ. ઔર આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે સદકે હમ પર હર દમ રહમત કી બરસાત હૈ. ખાને કી કિલ્લત કે સબબ ફકત તન્હા જાને રહમત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી દા'વત થી મગર માલિકે જન્નત, કાસિમે ને'મત, સરાપા જૂદો સખાવત, મહબૂબે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : બરોઝે કિયામત લોગોં મેં સે મેરે કરીબ તર વોહ હોગા જિસ ને દુન્યા મેં મુઝ પર ઝિયાદા દુરૂદે પાક પઢે હોંગે. (ترمذی)

રબ્બુલ ઈઝ્ઝત صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી બરકત સે કલીલ તઆમ કસીર સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان કો ન સિર્ફ કાફી હો ગયા બલ્કે બચ રહા.

યેહ સુન કર સખી આપ કા આસ્તાના હૈ દામન પસારે હુએ સબ ઝમાના
નવાસોં કા સદકા નિગાહે કરમ હો તેરે દર પે તેરે ગદા આ ગએ હૈં

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ સરકારે મદીના صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી શાને અઝમત નિશાન ઔર આપ સે ઝાહિર હોને વાલે મો'જિઝાત કી તો બાત હી ક્યા હૈ ! આપ صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કે ગુલામોં સે ભી અઝીમુશ્શાન કરામાત કા ઝુહૂર હોતા હૈ ચુનાન્ચે

﴾7﴿ જશ્ને વિલાદત કે લડ્ડૂઓં મેં બરકત

મુરાદઆબાદ (અલ હિન્દ) મેં એક આશિકે રસૂલ હર સાલ રબીઉન્નૂર શરીફ મેં ધૂમધામ સે મીઠે મીઠે આકા મક્કી મદની મુસ્તફા صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા **જશ્ને વિલાદત** મનાતે ઔર ઝબર દસ્ત મહફિલે મીલાદ મુન્અકિદ ફરમાતે, સરકારે આ'લા હઝરત ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن કે ખલીફા સાહિબે ખઝાઈનુલ ઈરફાન હઝરતે **સદરુલ** અફાઝિલ અલ્લામા **મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી** عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْهَادِی ઉસ મેં ખુસૂસી શિર્કત ફરમાતે થે. એક બાર મહફિલે મીલાદ મેં મા'મૂલ સે બહુત ઝિયાદા અફરાદ આ ગએ. ઈખ્તિતામ પર હસ્બે મા'મૂલ પાવ પાવ ભર (તકરીબન 250

www.dawateislami.net

ગ્રામ) કે લડ્ડૂ કી તક્સીમ શુરૂઅ હુઈ મગર વોહ આધોં આધ કમ પડને લગે. બાનિયે મહફિલ ને ઘબરા કર હઝરતે **સદરુલ અફાઝિલ** رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી ખિદમતે બા કરામત મેં માજરા અર્ઝ કિયા, આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને અપના રૂમાલ નિકાલ કર દિયા ઔર ફરમાયા, લડ્ડૂ કે બરતન પર ડાલ દીજિયે, ઔર તાકીદ ફરમાઈ કે તબર્રુક રૂમાલ કે નીચે સે નિકાલ નિકાલ કર તક્સીમ કિયા જાએ મગર બરતન ખોલ કર ન દેખા જાએ. ચુનાન્ચે ખૂબ લડ્ડૂ તક્સીમ હુએ ઔર હર હર ફર્દ કો લડ્ડૂ મિલ ગયા. **આખિર મેં જબ બરતન ખોલા ગયા તો રૂમાલ ઉઠાતે વક્ત બરતન મેં જિતને લડ્ડૂ થે ઉતને હી અબ ભી મૌજૂદ થે !**

(મુલખ્ખસન તારીખે ઈસ્લામ કી અઝીમ શખ્સિય્યત સદરુલ અફાઝિલ, સ. 343)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

ચાહેં તો ઈશારોં સે અપને કાયા હી પલટ દેં દુન્યા કી
યેહ શાન હૈ ખિદમત ગારોં કી સરદાર કા આલમ ક્યા હોગા

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

﴾8﴿ વાલિદ સાહિબ સે અઝાબ ઉઠ ગયા

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અચ્છી અચ્છી નિય્યતોં કે સાથ **દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ** મેં શામિલ હોને વાલે اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ દોનોં[2] જહાં કી ભલાઈયાં પાને કે હકદાર કરાર પાતે હૈં, **એક** ઈસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા ખુલાસા હૈ, મૈં ને ઈદ કે દૂસરે

www.dawateislami.net

રોઝ આશિકાને **રસૂલ** કે સાથ **મદની કાફિલે** મેં સફર કી સઆદત હાસિલ કી ઈસી દૌરાન **વાલિદે મર્હૂમ** જિન કો ફૌત હુએ **દો બરસ** ગુઝર ચુકે થે, મેરે **ખ્વાબ** મેં બહુત અચ્છી હાલત મેં તશરીફ લાએ, મૈં ને પૂછા, અબ્બૂ ! ઈન્તિકાલ કે બા'દ ક્યા હુવા ? ફરમાયા, કુછ અર્સે ગુનાહોં કી સઝા મિલી મગર અબ અઝાબ ઉઠ ગયા હૈ, તુમ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **મદની માહોલ** કો હરગિઝ મત છોડના કે ઈસી કી બરકત સે મુઝ પર કરમ હુવા હૈ.

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّى اللهُ تعالٰی علٰی محمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! વાકેઈ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત બહુત બડી હૈ, નેક ઔલાદ સદકએ જારિય્યા હોતી હૈ ઔર ઉન કી દુઆઓં કે તુફૈલ ફૌતશુદા વાલિદૈન કે લિયે આસાનિયાં હો જાતી હૈં. ઔલાદ કો નેક બનાને કે લિયે દા'વતે ઈસ્લામી કા **મદની માહોલ** એક બેહતરીન ઝરીઆ હૈ.

હૈં ઈસ્લામી ભાઈ સભી ભાઈ ભાઈ હૈ બેહદ મહબ્બત ભરા મદની માહોલ
યહાં સુન્નતેં સીખને કો મિલેંગી દિલાએગા ખૌફે ખુદા મદની માહોલ
નબી કી મહબ્બત મેં રોને કા અન્દાઝ
તુમ આ જાઓ સિખલાએગા મદની માહોલ

www.dawateislami.net

﴾9﴿ 300 આદમી સુવ્વર બન ગએ !

હઝરતે સચ્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કી ખિદમતે સરાપા અઝમત મેં હવારિય્યોં ને અર્ઝ કી, કે (ક્યા) આપ કા રબ عَزَّوَجَلَّ આપ કી દુઆ સે યેહ કરમ નવાઝી ફરમા દેગા કે હમ પર આસ્માન સે **ગૈબી દસ્તર ખ્વાન** ને'મતોં સે ભરા હુવા ઉતારે ? ઈસ પર હઝરતે સચ્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ને ફરમાયા, ઐસે સુવાલાત ન કરો, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે ડરો, મુંહ માંગે મો'જિઝાત ન માંગો અગર તુમ મોમિન હો તો ઈસ સે બાઝ આ જાઓ. ઉન્હોં ને જવાબન અર્ઝ કી, હુઝૂરે વાલા ! હમારા યેહ મા'રૂઝા આપ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કી નુબુવ્વત યા રબ તઆલા કી કુદરતે કામિલા મેં કિસી શકો શુબા કી બિના પર નહીં બલ્કે ઈસ કે ચાર[4] મક્સદ હૈં : ﴾1﴿ **એક** યેહ કે હમ વોહ ગૈબી ખાના ખાએં, બરકત હાસિલ કરેં, ઈસ સે હમારે દિલ મુનવ્વર હો જાએં, હમ કો કુર્બે ખુદા عَزَّوَجَلَّ ઔર ઝિયાદા હાસિલ હો જાએ ﴾2﴿ **દૂસરે** યેહ કે આપ عَلَيْهِ السَّلَام ને જો હમ સે વા'દા ફરમાયા હૈ કે તુમ લોગ મક્બૂલુદુઆ હો, રબ તઆલા તુમ્હારી માનતા હૈ ઈસ કા હમ કો ઐનુલ યકીન હાસિલ હો જાએ દિલ હમારે મુત્મઈન હો જાએં હમ કો અપને કામિલુલ ઈમાન હોને પર ઈત્મીનાન હો જાએ ﴾3﴿ **તીસરે** યેહ કે હમ કો આપ عَلَيْهِ السَّلَام કી સદાકત ઐનુલ યકીન સે મા'લૂમ હો જાએ ﴾4﴿ **ચૌથે** યેહ કે હમ ઈસ આસ્માની મો'જિઝે કા મુશાહદા કર લેં ઔર દૂસરોં કે લિયે હમ ઐની ગવાહ બન જાએં નીઝ તા કિયામત લોગોં કે લિયે હમારા યેહ વાકિઆ કમાલે ઈમાન કા બાઈસ બને હમ આપ કે ઝિન્દએ જાવેદ ગવાહ બન જાવેં. **હઝરતે** સચ્યિદુના

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઇસ હૈ. (ابو يعلى)

સલમાન ફારસી વ અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અબ્બાસ વ જમ્હૂર મુફસ્સિરીન رِضْوَانُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهِمْ اَجْمَعِيْن કા કૌલ યેહ હૈ કે જબ હવારિય્યોં ને હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કો હર તરહ કા ઈત્મીનાન દિલાયા કે હમ યેહ ખ્વાન મહ્ઝ શૌક યા તફરીહ કે લિયે નહીં માંગતે બલ્કે ઈસ મેં હમારે દીની મકાસિદ હૈં. તબ હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ને ટાટ કા લિબાસ પહના ઔર રો રો કર દુઆ કી :

اَللّٰهُمَّ رَبَّنَآ اَنْزِلْ عَلَيْنَا مَآئِدَةً مِّنَ السَّمَآءِ تَكُوْنُ لَنَا عِيْدًا لِّاَوَّلِنَا وَاٰخِرِنَا وَاٰيَةً مِّنْكَ ۚ وَارْزُقْنَا وَاَنْتَ خَيْرُ الرّٰزِقِيْنَ ﴿۱۱۴﴾

(پ ۷ المائدہ ۱۱۴)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : એ **અલ્લાહ**! એ રબ હમારે! હમ પર આસ્માન સે એક ખ્વાન ઉતાર કે વોહ હમારે લિયે ઈદ હો હમારે અગલોં પિછલોં કી ઔર તેરી તરફ સે નિશાની ઔર હમેં રિઝ્ક દે ઔર તૂ સબ સે બેહતર રોઝી દેને વાલા હૈ.

ચુનાન્ચે સુર્ખ રંગ કા દસ્તર ખ્વાન બાદલોં મેં ઢકા હુવા આયા, યેહ તમામ લોગ ઉસે ઉતરતા હુવા દેખ રહે થે. યેહ દસ્તર ખ્વાન મઅ બાદલોં કે આહિસ્તા આહિસ્તા નીચે ઉતરા યહાં તક કે લોગોં કે દરમિયાન રખ દિયા ગયા. હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ઈસ દસ્તર ખ્વાન કો દેખ કર બહુત રોએ ઔર દુઆ કી, **મૌલા!** મુઝે શાકિરીન સે બના, **ઈલાહી!** ઈસે ઈન હવારિય્યોં કે લિયે રહમત બના, અઝાબ ન બના. હવારિય્યોં ને ઉસ સે ઐસી ખુશ્બૂ મહસૂસ કી જો ઈસ સે પહલે કભી ન કી થી. હઝરતે સય્યિદુના

www.dawateislami.net

ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ઔર હવારી **સજ્દએ શુક્ર** મેં ગિર ગએ. હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ને ફરમાયા, કે ઈસે કૌન ખોલેગા ? યેહ ખ્વાન સુર્ખ ગિલાફ સે ઢકા હુવા થા. તમામ ને અર્ઝ કી, હુઝૂર ! આપ હી ખોલેં. ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ને તાઝા વુઝૂ કિયા નવાફિલ પઢે, દેર તક દુઆએં માંગીં, ફિર દસ્તર ખ્વાન સે ગિલાફ હટાયા, ઉસ મેં યેહ ચીઝેં થીં : **સાત મછલિયાં, સાત રોટિયાં,** ઉન મછલિયોં પર સિન્ને ન થે, અન્દર કાંટા ન થા. ઉસ સે રોગન ટપક રહા થા ઉન કે સરોં કે આગે સિર્કા, દુમ કી તરફ નમક, આસપાસ સબ્ઝિયાં. બા'ઝ રિવાયત મેં હૈ કે **પાંચ રોટિયાં** થીં. એક રોટી પર ઝૈતૂન દૂસરી પર શહદ તીસરી પર ઘી ચૌથી પર પનીર પાંચવીં પર ભુના હુવા ગોશ્ત. **શમ્ઊન** હવારી ને પૂછા કે ઐ રૂહલ્લાહ ! યેહ ખાના જન્નત કા હૈ યા ઝમીન કા ? ફરમાયા, ન ઝમીન કા ન જન્નત કા, યેહ મહ્ઝ કુદરતી હૈ. અવ્વલન બીમાર વ ફુકરા, ફાકા મસ્ત, બરસ વ જુઝામ વાલે ઔર અપાહજ બુલાએ ગએ. આપ عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ને ફરમાયા, **બિસ્મિલ્લાહ** પઢ કર ખાઓ તુમ્હારે લિયે **મુબારક** હૈ ઔર મુન્કિરીન કે લિયે **બલા.** ફિર દૂસરે લોગોં સે ભી યેહી ફરમાયા, ચુનાન્ચે પહલે દિન **સાત હઝાર તીન સો આદમિયોં** ને ખાયા, ફિર વોહ ખ્વાન ઉઠા, લોગ દેખતે રહે, ઉડતા હુવા ઉન કી નિગાહોં સે ગાઈબ હો ગયા. **તમામ બીમાર મુસીબત ઝદા અચ્છે તન્દુરુસ્ત હો ગએ ફુકરા ગની** (યા'ની ગરીબ માલદાર) **હો ગએ** ફિર યેહ ખ્વાન ચાલીસ[40]

www.dawateislami.net

દિન મુસલ્સલ યા એક દિન કે બા'દ એક દિન આતા રહા, લોગ ખાતે રહે. ફિર હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام પર વહ્ય આઈ કે અબ ઈસ સે સિર્ફ **ફુકરા** ખાએં કોઈ ગની ન ખાએ. જબ યેહ એ'લાન હુવા તો અગ્નિયા (યા'ની માલદાર લોગ) નારાઝ હો ગએ ઔર બોલે કે યેહ મહ્ઝ જાદૂ હૈ ! **યેહ મુન્કિરીન (યા'ની ઈન્કાર કરને વાલે) તીન સો આદમી થે યેહ લોગ શબ કો અપને બાલ બચ્ચોં મેં બ ખૈરિય્યત સોએ મગર સુબ્હ કો ઉઠે તો સુવ્વર થે રાસ્તોં મેં ભાગતે ફિરતે થે ગન્દગી પાખાના ખાતે થે.** જબ લોગોં ને ઉન કા હાલ યેહ દેખા તો હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કે પાસ ભાગે આએ, બહુત રોએ, યેહ સુવ્વર ભી આપ કે ગિર્દ જમ્અ હો ગએ ઔર રોતે થે. હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ઉન્હેં નામ બનામ પુકારતે થે યેહ જવાબ મેં સર હિલાતે થે મગર બોલ ન સકતે થે. તીન[3] દિન નિહાયત ઝિલ્લતો ખ્વારી સે જિયે, ચૌથે દિન સબ કે સબ હલાક હો ગએ ઈન મેં કોઈ ઔરત યા બચ્ચા ન થા સબ મર્દ થે. જિતની કૌમેં દુન્યા મેં મસ્ખ કી ગઈ વોહ હલાક કર દી ગઈ ઉન કી નસ્લ ન ચલી યેહ કાનૂને કુદરત હૈ. (مُلخصاً التفسیر الکبیر ج ٤ ص ٤٢٣ وغیرہ) તિરમિઝી શરીફ કી હદીસ મેં હૈ, નબિય્યે કરીમ રઊફુર્રહીમ, મહબૂબે રબ્બે અઝીમ صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ઈર્શાદે ઈબ્રત બુન્યાદ હૈ, આસ્માન સે રોટી ઔર ગોશ્ત કા ખ્વાન નાઝિલ કિયા ગયા ઔર હુક્મ દિયા ગયા કે ન ખિયાનત કરેં ન દૂસરે દિન કે લિયે બચા કર રખેં, પસ ઉન્હોં ને ખિયાનત કી ઔર દૂસરે દિન

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો લોગ અપની મજલિસ સે અલ્લાહ કે ઝિક્ર ઔર નબી પર દુરૂદ શરીફ પઢે બિગૈર ઉઠ ગએ તો વોહ બદબૂદાર મુર્દાર સે ઉઠે. (شعب الایمان)

કે લિયે જમ્અ ભી કિયા તો ઉન્હેં બન્દર ઔર ખિન્ઝીર કી શક્લ કર દિયા ગયા. (جامع ترمذی ج٥ص٤٤حدیث ٣٠٧٢) ઉન લોગોં કો તાકીદ કી ગઈ થી કે ઈસ ખ્વાન મેં સે કલ કે લિયે બચા કર છુપા કર ન રખેં બા'ઝ લોગોં ને કલ કે લિયે બચાયા વોહ **સુવ્વર** બના દિયે ગએ. હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન અમ્ર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُمَا કા ફરમાને ઈબ્રત નિશાન હૈ, કિયામત મેં સખ્ત અઝાબ, દસ્તર ખ્વાન વાલે ઈસાઈયોં, ફિરઔની લોગોં ઔર મુનાફિકોં કો હોગા.

(الدُرُّالمَنثورج٣ص٢٣٧)

ક્યા સુવ્વર કા નામ લેને સે વુઝૂ ટૂટ જાતા હૈ ? : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلام કી શાને અઝમત નિશાન આપ ને દેખી ! આપ કી દુઆ સે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને ને'મતોં ભરા માઈદા (યા'ની દસ્તર ખ્વાન) નાઝિલ ફરમા દિયા. દુન્યા મેં જો ભી **ને'મત** મિલતી હૈ ઉમૂમન ઉસ મેં **ઝહમત** ભી હોતી હૈ. શુક્રાને ને'મત કરને વાલે કામ્યાબ ઔર કુફ્રાને ને'મત કરને વાલે નાકામ હો જાતે હૈં. ને'મતોં કી ફરાવાનિયોં કો દેખ કર ના ફરમાનિયોં પર ઉતર આને વાલે અન્જામ કાર ઝલીલો ખ્વાર હોતે હૈં જૈસા કે ઈસ કુરઆની હિકાયત સે મા'લૂમ હુવા કે 300 ના ફરમાન **સુવ્વર** (ખિન્ઝીર) કી શક્લ મેં **મુતશક્કિલ** હો ગએ ઔર તીન દિન તક દર બ દર કી ઠોકરેં ખાતે ફિરે ઔર ચૌથે દિન ઝિલ્લત કે સાથ મૌત કે ઘાટ ઉતર ગએ. હમ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ઉસ કે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોંગે. (جمع الجوامع)

કહરો ગઝબ સે પનાહ માંગતે હૈં. બા'ઝ લોગોં કો યેહ વહ્મ હોતા હૈ કે "સુવ્વર" યા ખિન્ઝીર કા નામ લેને સે ઝબાન નાપાક હો જાતી ઔર વુઝૂ ટૂટ જાતા હૈ ! યેહ સરાસર ગલત ફહમી હૈ. ખિન્ઝીર કા લફ્ઝ કુરઆને કરીમ મેં ભી મૌજૂદ હૈ. લિહાઝા યેહ લફ્ઝ બોલને સે ન ઝબાન નાપાક હોતી હૈ ઔર ન હી વુઝૂ ટૂટતા હૈ.

﴾10﴿ તીસરી રોટી કહાં ગઈ ?

હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કી ખિદમત મેં એક આદમી ને અર્ઝ કી, "યા રૂહલ્લાહ ! મૈં આપ કી સોહબતે બા બરકત મેં રહ કર ખિદમત કરના ઔર ઇલ્મે શરીઅત હાસિલ કરના ચાહતા હૂં." આપ عَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ને ઉસ કો ઇજાઝત દે દી. ચલતે ચલતે જબ દોનોં[2] એક નહ્ર કે કનારે પહોંચે તો આપ عَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ને ફરમાયા, "આઓ ખાના ખા લેં." આપ عَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કે પાસ તીન[3] રોટિયાં થીં, જબ એક એક રોટી દોનોં[2] ખા ચુકે તો હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام નહ્ર સે પાની નોશ ફરમાને લગે, ઉસ શખ્સ ને તીસરી રોટી છુપા લી. જબ આપ عَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام પાની પી કર વાપસ તશરીફ લાએ તો રોટી મૌજૂદ ન પા કર ઇસ્તિફસાર ફરમાયા, **"તીસરી રોટી કહાં ગઈ ?"** ઉસ ને ઝૂટ બોલતે હુએ કહા, મુઝે નહીં મા'લૂમ. આપ عَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ખામોશ હો રહે. થોડી દેર બા'દ ફરમાયા, "આઓ આગે ચલેં." રાસ્તે મેં એક હિરની **મિલી** જિસ કે સાથ દો બચ્ચે થે, આપ عَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ને **હિરની** કે એક બચ્ચે કો અપને પાસ બુલાયા,

www.dawateislami.net

વોહ આ ગયા, આપ عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ને ઉસે ઝબ્હ કિયા, ભૂના ઔર દોનોં[2] ને મિલ કર ખાયા. ગોશ્ત ખા ચુકને કે બા'દ આપ عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ને હડ્ડિયોં કો જમ્અ કિયા, ઔર ફરમાયા, "قُمْ بِاِذْنِ اللّٰه (**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે હુક્મ સે ઝિન્દા હો કર ખડા હો જા)" હિરની કા બચ્ચા **ઝિન્દા** હો કર અપની માં કે સાથ ચલા ગયા. આપ عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ને ઉસ શખ્સ સે ફરમાયા, "તુઝે ઉસ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી કસમ જિસ ને મુઝે યેહ મો'જિઝા દિખાને કી કુદરત અતા કી. સચ બતા, **વોહ તીસરી રોટી કહાં ગઈ ?**" વોહ બોલા, "મુઝે નહીં મા'લૂમ." ફરમાયા, "આઓ આગે ચલેં." ચલતે ચલતે એક **દરિયા** પર પહોંચે, ઔર બૈઠ ગએ, આપ عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ને ઉસ શખ્સ કા હાથ પકડા ઔર પાની કે ઊપર ચલતે હુએ દરિયા કે દૂસરે કનારે પહોંચ ગએ. આપ عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ને ઉસ શખ્સ સે ફરમાયા, "તુઝે ઉસ ખુદા عَزَّوَجَلَّ કી કસમ ! જિસ ને મુઝે યેહ **મો'જિઝા** દિખાને કી કુદરત અતા કી, સચ બતા કે **વોહ તીસરી રોટી કહાં ગઈ ?**" વોહ બોલા, "મુઝે નહીં મા'લૂમ !" આપ عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ને ફરમાયા, "આઓ આગે ચલેં." ચલતે ચલતે એક રેગિસ્તાન મેં પહોંચે, આપ عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ને રેત કી એક ઢેરી બનાઈ ઔર ફરમાયા, "ઐ રેત કી ઢેરી ! **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે હુક્મ સે **સોના** બન જા." વોહ ફૌરન **સોના** બન ગઈ, આપ عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ને ઉસ કે **તીન**[3] **હિસ્સે** કિયે ફિર ફરમાયા, "યેહ એક હિસ્સા મેરા હૈ ઔર એક હિસ્સા તેરા ઔર એક ઉસ કા જિસ ને **વોહ તીસરી રોટી લી.**" યેહ સુનતે હી વોહ શખ્સ ઝટ બોલ ઉઠા ! યા રૂહલ્લાહ ! વોહ તીસરી રોટી મૈં ને

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **:** મુઝ પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહોં કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (ابن عساکر)

હી લી થી. આપ عَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ને ફરમાયા, "યેહ સારા **સોના** તૂ હી લે લે." ફિર ઉસ કો છોડ કર આગે તશરીફ લે ગએ. યેહ શખ્સ **સોના** ચાદર મેં લપેટ કર અકેલા હી રવાના હુવા, રાસ્તે મેં ઉસે દો[2] શખ્સ મિલે, ઉન્હોં ને જબ દેખા કે ઈસ કે પાસ **સોના** હૈ તો ઉસ કો કત્લ કર દેને કે લિયે તય્યાર હો ગએ તા કે **સોના** લે લેં. વોહ શખ્સ જાન બચાને કી ખાતિર બોલા, "તુમ મુઝે કત્લ ક્યૂં કરતે હો ! હમ ઈસ સોને કે તીન[3] હિસ્સે કર લેતે હૈં ઔર એક એક હિસ્સા બાંટ લેતે હૈં. વોહ દોનોં[2] શખ્સ ઈસ પર રાઝી હો ગએ. વોહ શખ્સ બોલા, "બેહતર યેહ કે હમ મેં સે એક આદમી થોડા સા સોના લે કર કરીબ કે શહ્‌ર મેં જાએ ઔર **ખાના** ખરીદ કર લે આએ તાકે ખા, પી, કર **સોના** તક્સીમ કર લેં." ચુનાન્ચે ઉન મેં સે એક આદમી શહ્‌ર પહોંચા, ખાના ખરીદ કર વાપસ હોને લગા તો ઉસ ને સોચા, બેહતર યેહ હૈ કે ખાને મેં **ઝહ્‌ર** મિલા દૂં તાકે વોહ દોનોં[2] ખા કર મર જાએં ઔર સારા **સોના** મૈં હી લે લૂં. યેહ સોચ કર ઉસ ને ઝહ્‌ર ખરીદ કર ખાને મેં મિલા દિયા. ઉધર ઉન દોનોં[2] ને યેહ સાઝિશ કી કે જૈસે હી વોહ ખાના લે કર આએગા હમ દોનોં[2] મિલ કર ઉસ કો માર ડાલેંગે ઔર ફિર **સારા સોના** આધા આધા બાંટ લેંગે. ચુનાન્ચે જબ વોહ શખ્સ ખાના લે કર આયા **તો દોનોં[2] ઉસ પર પિલ પડે ઔર ઉસ કો કત્લ કર દિયા.** ઈસ કે બા'દ ખુશી ખુશી ખાના ખાને કે લિયે બૈઠે તો **ઝહ્‌ર** ને અપના કામ કર દિખાયા ઔર **યેહ દોનોં ભી તડપ તડપ કર ઠન્ડે હો ગએ ઔર સોના જૂં કા તૂં પડા રહા.** ફિર હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام વાપસ લૌટે

www.dawateislami.net

તો ચન્દ આદમી આપ عَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કે હમરાહ થે આપ ને **સોને ઔર તીનોં લાશોં** કી તરફ ઈશારા કર કે હમરાહિયોં સે ફરમાયા, **"દેખ લો દુન્યા કા યેહ હાલ હૈ પસ તુમ કો લાઝિમ હૈ કે ઈસ સે બચતે રહો."** (اِتحافُ السّادۃِ المُتّقِین ج۹ص۸۳۵)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! દૌલત કી **મહબ્બત** કૈસે કૈસે ગુલ **ખિલાતી**, ગુનાહોં પર ઉક્સાતી, દર બ દર ફિરાતી, લૂટમાર કરવાતી હત્તા કે લાશેં ગિરવાતી હૈ મગર કિસી કે હાથ નહીં આતી ઔર અગર આતી હૈ તો બેહદ સતાતી ઔર ખૂબ રુલાતી હૈ. લિહાઝા હમારે બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَهُمُ اللّٰهُ الْمُبِين માલો દૌલત કે મુઆમલે મેં નિહાયત હી મોહતાત થે ચુનાન્ચે

માલ કી મઝમ્મત મેં બુઝુર્ગોં કે ઈર્શાદાત : હુજ્જતુલ ઈસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ الْوَالِی ફરમાતે હૈં, ﴾1﴿ હઝરતે સય્યિદુના **હસન બસરી** عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی ફરમાતે હૈં, ખુદા عَزَّوَجَلَّ કી કસમ ! જો દિરહમ (યા'ની દૌલત) કી ઈઝ્ઝત કરતા હૈ, **અલ્લાહ** રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ઉસે ઝિલ્લત દેતા હૈ ﴾2﴿ મન્કૂલ હૈ, સબ સે પહલે દિરહમ વ દીનાર બને તો શૈતાન ને ઉન કો ઉઠા કર અપની પેશાની પર રખા ફિર ઉન કો ચૂમા ઔર બોલા, જિસ ને ઈન સે મહબ્બત કી વોહ મેરા ગુલામ હૈ. (اَلْعِیاذُ بِاللّٰہ) ﴾3﴿ હઝરતે સય્યિદુના **સમીત બિન ઈજલાન** عَلَیْہِ رَحمَۃُ الْمَنَّان ને ફરમાયા, દિરહમો દીનાર (માલો દૌલત) મુનાફિકોં કી લગામેં હૈં વોહ ઈન કે ઝરીએ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : બરોઝે કિયામત લોગોં મેં સે મેરે કરીબ તર વોહ હોગા જિસ ને દુન્યા મેં મુઝ પર ઝિયાદા દુરૂદે પાક પઢે હોંગે. (ترمذی)

દોઝખ કી તરફ ખીંચે જાએંગે **4** હઝરતે સય્યિદુના **યહ્‌યા બિન મુઆઝ** رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, દિરહમ (યા રુપૈ) **બિચ્છૂ** હૈં અગર તુમ ઇસ કે ઝહ્‌ર કા ઉતાર નહીં જાનતે તો ઇસે મત પકડો ક્યૂંકે અગર ઇસ ને ડસ લિયા તો ઇસ કા ઝહ્‌ર તુમ્હેં હલાક કર દેગા. અર્ઝ કી, ઇસ કા ઉતાર ક્યા હૈ ? ફરમાયા, હલાલ તરીકે સે હાસિલ કરના ઔર ઇસ કે હુકૂકે વાજિબા અદા કરના **5** હઝરતે સય્યિદુના **અલા બિન ઝિયાદ** رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં, દુન્યા ખૂબ બનાવ સિંઘાર કર કે મેરે સામને મિસાલી સૂરત મેં આઇ. મૈં ને કહા, મૈં તેરે શર સે **અલ્લાહ** તઆલા કી પનાહ ચાહતા હૂં. વોહ બોલી, અગર આપ મુઝ સે મહફૂઝ રહના ચાહતે હૈં તો દિરહમો દીનાર (રુપૈ પૈસોં) સે નફરત કીજિયે ક્યૂંકે દિરહમો દીનાર વોહ ચીઝેં હૈં જિન કે ઝરીએ આદમી હર કિસ્મ કી **દુન્યા** હાસિલ કરતા હૈ લિહાઝા જો ઇન દોનોં (યા'ની દિરહમો દીનાર સે) **સબ્ર** કરેગા યા'ની દૂર રહેગા વોહ દુન્યા સે ભી **સબ્ર** કર લેગા. મઝીદ **સય્યિદુના ઇમામ મુહમ્મદ ગઝાલી** عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْوَالِی ને **અરબી અશ્આર** નક્લ કિયે હૈં, ઇન કા તર્જમા હૈ : "મૈં ને તો (યેહ રાઝ) પા લિયા હૈ પસ તુમ ભી ઇસ કે ઇલાવા કુછ ઔર ગુમાન મત કરો ઔર યેહ ન સમઝો કે તક્વા ઇસ દિરહમ કે પાસ હૈ. તો જબ તુમ ઇસ (માલ) પર કાદિર હોને કે બા વુજૂદ ઇસે તર્ક કર દો તો જાન લો કે તુમ્હારા તક્વા એક મુસલ્માન કા તક્વા હૈ. કિસી આદમી કી કમીસ પર લગે હુએ પૈવન્દ યા પિંડલી સે ઊપર કી હુઇ શલવાર યા ઉસ કી પેશાની જિસ મેં (સજ્દે કે) નિશાનાત હોં, કો દેખ કર ધોકા ન ખાના યેહ દેખો કે વોહ દિરહમ

www.dawateislami.net

(માલ દૌલત) સે **મહબ્બત** કરતા હૈ યા ઈસ સે દૂર રહતા હૈ.''

(احیاء العلوم ج۳ص۲۸۸)

હુબ્બે દુન્યા સે તૂ બચા યા રબ !
અપના શૈદા મુઝે બના યા રબ !

﴾11﴿ મદની મહબૂબ કી ઝુલ્ફોં કા અસીર

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ કી બરકત સે બડે બડે ચોર ડાકૂઓં કે રાહે રાસ્ત પર આ જાને કે વાકિઆત સુનને કો મિલતે હૈં. દા'વતે ઈસ્લામી કે વસીઅ દાઈરએ કાર કો બ હુસ્નો ખૂબી ચલાને કે લિયે મુખ્તલિફ મુલ્કોં ઔર શહ્રોં મેં **મુતઅદ્દદ** મજાલિસ બનાઈ જાતી હૈં. મિન જુમ્લા **મજલિસે રાબિતા બિલ ઉલમા વલ મશાઈખ** ભી હૈ જો કે અક્સર ઉલમાએ કિરામ પર મુશ્તમિલ હૈ. ઈસ મજલિસ કે ઈસ્લામી ભાઈ મશ્હૂર દીની દર્સગાહ જામિઆ રાશિદિય્યા તશરીફ લે ગએ. બર સબીલે તઝકિરા **જેલખાનોં** મેં દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કામ કી બાત ચલી તો વહાં કે શૈખુલ હદીસ સાહિબ કુછ ઈસ તરહ ફરમાને લગે, જેલખાનોં કે મદની કામ કી તાબનાક મદની કારકર્દગી મૈં ખુદ આપ કો સુનાતા હૂં, **એક ડાકૂ** ને તબાહી મચા રખી થી, મૈં ઉસ કો જાનતા થા, આએ દિન પોલિસ કે સાથ ઉસ કી આંખ મિચોલી જારી રહતી, કઈ બાર ગરિફ્તાર ભી હુવા મગર અસરો રુસૂખ ઈસ્તિ'માલ કર કે છૂટ ગયા. આખિરશ કિસી જુર્મ કી પાદાશ મેં

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર દુરૂદ કી કસરત કર લિયા કરો જો ઐસા કરેગા કિયામત કે દિન મૈં ઉસ કા શફીઅ વ ગવાહ બનૂંગા. (شعب الایمان)

પોલિસ કે હથ્થે ચઢ ગયા, સઝા હુઈ ઔર જેલ મેં ચલા ગયા. સઝા કાટ લેને કે બા'દ રિહાઈ મિલને પર મુઝ સે મિલને આયા. મૈં પહલી નઝર મેં ઉસ કો પહચાન ન સકા ક્યૂંકે મૈં ને ઉસ કો દાઢી મુંડા ઔર સર બરહ્ના દેખા થા મગર અબ **ઉસ કે ચેહરે** પર મીઠે મીઠે આકા મદીને વાલે મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી **મહબ્બત** કી નિશાની **નૂરાની દાઢી** જગમગા રહી થી, સર પર **સબ્ઝ સબ્ઝ ઈમામા શરીફ** કા તાજ અપની બહારેં લુટા રહા થા, પેશાની પર નમાઝોં કા **નૂર** નુમાયાં નઝર આ રહા થા. મેરી હૈરત કા તિલિસ્મ તોડતે હુએ વોહ બોલા, કૈદ કે દૌરાન જેલ કે અન્દર اَلۡحَمۡدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મુઝે દા'વતે ઈસ્લામી કા મદની માહોલ મુયસ્સર આ ગયા ઔર આશિકાને રસૂલ કી **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કી બરકત સે મૈં ને ગુનાહોં કી બેડિયાં કાટ કર અપને આપ કો **મદની મહબૂબ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી **ઝુલ્ફોં કા અસીર** બના લિયા.

રહમતોં વાલે નબી કે ગીત જબ ગાતા હૂં મૈં ગુમ્બદે ખઝરા કે નઝ્ઝારોં મેં ખો જાતા હૂં મૈં
જાઊં તો જાઊં કહાં મૈં કિસ કા ઢૂંઢૂં આસરા લાજ વાલે લાજ રખના તેરા કહલાતા હૂં મૈં

صَلُّوا عَلَى الۡحَبِيۡب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

﴾12﴿ હાથોં મેં છાલે પડ ગએ

હઝરતે સય્યિદુના સુવૈદ બિન ગફલા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنۡهُ ફરમાતે હૈં કે મૈં અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, **અલિય્યુલ મુર્તઝા,** શેરે ખુદા كَرَّمَ اللّٰهُ تَعَالٰى وَجۡهَهُ الۡكَرِيۡم કી ખિદમતે સરાપા અઝમત

www.dawateislami.net

મેં **દારુલ ઈમારત** કૂફા મેં હાઝિર હુવા. આપ کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْہَہُ الْکَرِیْم કે સામને **જવ શરીફ** કી રોટી ઔર દૂધ કા એક પિયાલા રખા હુવા થા, રોટી ખુશ્ક ઔર ઈસ કદર સખ્ત થી કે કભી અપને હાથોં સે ઔર કભી ઘુટને પર રખ કર તોડતે થે. યેહ દેખ કર મૈં ને આપ کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْہَہُ الْکَرِیْم કી કનીઝ **ફિઝ્ઝા** رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھَا સે કહા, આપ કો ઈન પર તર્સ નહીં આતા ? દેખિયે તો સહી રોટી પર ભૂસી લગી હુઈ હૈ ઈન કે લિયે **જવ શરીફ** છાન કર નર્મ રોટી પકાયા કરેં. તાકે તોડને મેં મશક્કત ન હો. **ફિઝ્ઝા** رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھَا ને જવાબ દિયા, અમીરુલ મુઅમિનીન کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْہَہُ الْکَرِیْم ને હમ સે અહ્દ લિયા હૈ કે ઉન કે લિયે કભી ભી **જવ શરીફ** છાન કર ન પકાયા જાએ. ઈતને મેં અમીરુલ મુઅમિનીન کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْہَہُ الْکَرِیْم મેરી તરફ મુતવજ્જેહ હુએ ઔર ફરમાયા, એ ઈબ્ને ગફલા ! આપ ઈસ કનીઝ સે ક્યા ફરમા રહે હૈં ? મૈં ને જો કુછ કહા થા અર્ઝ કર દિયા ઔર ઈલ્તિજા કી, યા અમીરલ મુઅમિનીન ! આપ અપની જાન પર રહ્મ ફરમાઈયે ઔર ઈતની મશક્કત ન ઉઠાઈયે. તો આપ کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْہَہُ الْکَرِیْم ને ફરમાયા, એ ઈબ્ને ગફલા ! દો[2] આલમ કે માલિકો મુખ્તાર, મક્કી મદની સરકાર, મહબૂબે પરવર્દ ગાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ઔર આપ કે અહલો ઈયાલ ને કભી તીન[3] દિન બરાબર ગેહૂં કી રોટી શિકમ સેર હો કર નહીં ખાઈ ઔર ન હી કભી આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે લિયે આટા છાન કર પકાયા ગયા. એક દફ્આ મદીનએ મુનવ્વરહ زَادَھَا اللّٰہُ شَرَفًاوَّتَعْظِیْمًا મેં ભૂક ને બહુત

www.dawateislami.net

સતાયા તો મૈં મઝદૂરી કે લિયે નિકલા, દેખા કે એક ઔરત મિટ્ટી કે ઢેલોં કો જમ્અ કર કે ઉન કો ભિગોના ચાહતી થી મૈં ને ઉસ સે ફી ડોલ એક ખજૂર ઉજરત તૈ કી ઔર સોલહ ડોલ ડાલ કર ઉસ મિટ્ટી કો ભિગો દિયા યહાં તક કે મેરે **હાથોં મેં છાલે પડ ગએ** ફિર વોહ ખજૂરેં લે કર મૈં હુઝૂરે અકરમ, **નૂરે મુજસ્સમ,** શાહે બની આદમ, **રસૂલે મુહ્તશમ શાફેએ ઉમમ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કે હુઝૂર હાઝિર હુવા ઔર સારા વાકિઆ બયાન કિયા તો આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ભી ઉન મેં સે કુછ ખજૂરેં તનાવુલ ફરમાઈ.

(સફીનએ નૂહ, હિસ્સએ અવ્વલ, સ. 99)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّى اللهُ تعالىٰ على محمَّد

﴾13﴿ દિલ કો નર્મ કરને કા નુસ્ખા

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા كَرَّمَ اللهُ تَعَالٰى وَجْهَهُ الْكَرِيْم કી સાદગી પર હમારી જાન કુરબાન હો. ઈતની ઈતની મશક્કતેં બરદાશ્ત કરને કે બા વુજૂદ ઝબાન પર કભી હર્ફે શિકાયત ન લાતે. ગિઝા કે સાથ સાથ આપ કા લિબાસ ભી ઈન્તિહાઈ સાદા હુવા કરતા થા. એક બાર આપ كَرَّمَ اللهُ تَعَالٰى وَجْهَهُ الْكَرِيْم કી ખિદમત મેં અર્ઝ કી ગઈ, આપ અપની કમીસ મેં પૈવન્દ ક્યૂં લગાતે હૈં ? ફરમાયા, يَخْشَعُ الْقَلْبُ و يَقْتَدِى بِهِ الْمُؤْمِنُ યા'ની ઈસ સે દિલ નર્મ રહતા હૈ ઔર

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ પઢ કર અપની મજાલિસ કો આરાસ્તા કરો કે તુમ્હારા દુરૂદ પઢના બરોઝે કિયામત તુમ્હારે લિયે નૂર હોગા. (فردوس الاخبار)

મોમિન ઇસ કી પૈરવી કરતા હૈ. (યા'ની મોમિન કા દિલ નર્મ હી હોના ચાહિયે) (حلیة الاولیاء ج۱ص۱۲٤)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

﴾14﴿ જૂતી સી રહે થે

હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡهُمَا ફરમાતે હૈં, મૈં એક દિન અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْہَهُ الْکَرِیْم કી ખિદમતે બા બરકત મેં હાઝિર હુવા, દેખા કે આપ کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْہَهُ الْکَرِیْم અપને મુબારક જૂતે કો પૈવન્દ લગા રહે હૈં. મૈં ને તઅજ્જુબ કિયા તો ફરમાયા, રસૂલુલ્લાહ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم અપની **ના'લૈને શરીફૈન** ઔર **લિબાસે મુબારક** કો પૈવન્દ લગા લિયા કરતે ઔર સુવારી પર અપને પીછે દૂસરે કો ભી બિઠા લિયા કરતે થે.

(સફીનએ નૂહ, હિસ્સએ અવ્વલ, સ. 98)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

કહ દે કોઈ ઘેરા હૈ બલાઓં ને હસન رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ **કો**
ઐ શેરે ખુદા کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْہَهُ الْکَرِیْم **બહરે મદદ તેગ બકફ જા**

﴾15﴿ ખુશ ઝાઇકા ફાલૂદા

અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْہَهُ الْکَرِیْم કી ખિદમતે બા બરકત મેં એક બાર **ખુશ ઝાઇકા ફાલૂદા** પેશ કિયા ગયા. ફરમાયા,

www.dawateislami.net

ઈસ કી ખુશ્બૂ, રંગ ઔર ઝાઈકા કિતના અચ્છા હૈ ! મૈં ઈસ બાત કો પસન્દ નહીં કરતા કે અપને નફ્સ કો ઐસી ચીઝ કા આદી બનાઊં જિસ કી ઉસે આદત નહીં. (حلية الاولياء ج ۱ ص ۱۲۳ حديث ۲۴۷)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

જૈસી ને'મત વૈસા હિસાબ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા كَرَّمَ اللّٰهُ تَعَالٰى وَجْهَهُ الْكَرِيْم કી નફ્સ કુશી મરહબા ! કાશ ! હમ ભી સખ્ત ગરમી મેં નફ્સ કે મુતાલબે પર આઈસક્રીમ યા ફાલૂદા ખાતે ઔર ઠન્ડે મશ્રૂબાત ગટગટાતે વક્ત અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા كَرَّمَ اللّٰهُ تَعَالٰى وَجْهَهُ الْكَرِيْم કી ઈસ ઈમાન અફરોઝ હિકાયત કો ભી કભી કભી યાદ કર લિયા કરેં. **યાદ રખિયે !** નફ્સ કો જિસ કદર આસાઈશોં કી આદત ડાલી જાએ વોહ ઉસી કદર ઢીટ ઔર ઐશ પરસ્ત હો જાતા હૈ. દેખિયે ! જબ પંખા ઈજાદ નહીં હુવા થા ઉસ વક્ત ભી લોગ ગુઝારા કર હી લેતે થે ઔર આજ બહુત સોં કી એર કન્ડીશન્ડ રૂમ મેં સોને કી આદત પડ ગઈ હૈ ઉન કો અબ ગર્મિયોં મેં A.C. કે બિગૈર નીંદ આના દુશ્વાર હોતા હોગા. ઈસી તરહ જો ઉમ્દા વ લઝીઝ ઔર ગર્મા ગર્મ ખાનોં કે આદી હૈં, સાદા ખાના દેખ કર ઉન કા "મૂડ ઑફ" હો જાતા હોગા. બલ્કે કભી ઈત્તિફાક સે ઘર મેં ઉન કી મરઝી કે ખિલાફ ખાના પેશ કિયા જાતા

www.dawateislami.net

હોગા તો બકબક કરતે, લડતે ઝગડતે, અપને બચ્ચોં કી અમ્મીજાન બલ્કે ખુદ અપની માં સે مَعَاذَ الله ઉલઝ પડતે ઔર દિલ આઝારિયોં વગૈરા કે કબીરા ગુનાહોં મેં જા પડતે હોંગે. અગર કભી આપ ને ઈસ તરહ કી ખતા કી હૈ તો મેરા મશ્વરા હૈ કે તૌબા ભી કીજિયે ઔર જિસ જિસ કી દિલ આઝારી કી હૈ ઉસ સે મુઆફી તલાફી ભી ફરમા લીજિયે. વરના **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી નારાઝગી કી સૂરત મેં મરને કે બા'દ સખ્ત પછતાવા હોગા. **યાદ રખિયે !** દુન્યા મેં ને'મત જિતની ઉમ્દા હોગી બરોઝે કિયામત ઉસ કા હિસાબ ભી ઉતના હી ઝિયાદ હોગા. હિસાબે આખિરત કે મુઆમલે મેં ઉમ્દગી કા મે'યાર અપની અપની પસન્દ કે એ'તિબાર સે હોગા. મસલન જો ચાવલ કે બજાએ રોટી ઝિયાદા પસન્દ કરતા હૈ ઉસ કે લિયે ચાવલ કે મુકાબલે મેં રોટી બડી ને'મત હૈ ઔર ઈસી મુનાસબત સે ઉસ સે રોટી કા હિસાબ ઝિયાદા ઔર જો ચાવલ કા શૌકીન હોગા ઉસ કે લિયે રોટી કે મુકાબલે મેં ચાવલ કા હિસાબ ઝિયાદા. وَعَلٰى هٰذَا الْقِيَاس (યા'ની ઔર ઈસી પર હર ચીઝ કો કિયાસ કર લીજિયે)

અલ્લાહ તબારક વ તઆલા પારહ 30 સૂરતુત્તકાસુર કી આખિરી આયતે કરીમા મેં ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ :

ثُمَّ لَتُسْـَٔلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيْمِ ۝۸ (پ ۳۰ التّکاثر ۸)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ફિર બેશક ઝરૂર ઉસ દિન તુમ સે ને'મતોં સે પુરસિશ હોગી.

www.dawateislami.net

ને'મત કી અક્સામ ઔર ઉન કે બારે મેં કિયામત કે સુવાલાત : મુફસ્સિરે શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان ઈસ આયતે મુબારકા કે તહ્ત યેહ ભી ફરમાતે હૈં, યેહ સુવાલ હર ને'મત કે મુતઅલ્લિક હોગા. જિસ્માની યા રૂહાની, ઝરૂરત કી હો યા ઐશો રાહત કી, ઠન્ડે પાની, દરખ્ત કે સાએ, રાહત કી નીંદ કા ભી. જૈસે કે હદીસ શરીફ મેં હૈ ઔર "નઈમ" કે ઈત્લાક સે (ભી) મા'લૂમ હોતા હૈ. બિગૈર ઈસ્તિહ્કાક જો અતા હો વોહ "ને'મત" હૈ, રબ عَزَّوَجَلَّ કા હર અતિય્યા ને'મત હૈ ખ્વાહ જિસ્માની હો યા રૂહાની. ઈસ કી દો[2] કિસ્મેં હૈં: **《1》 કસ્બી 《2》 વહ્બી.** જો ને'મતેં હમારી કમાઈ સે મિલેં વોહ કસ્બી હૈં, જૈસે દૌલત સલ્તનત વગૈરા. જો મહ્ઝ રબ عَزَّوَجَلَّ કી અતા સે હોં, વોહ વહ્બી જૈસે હમારે આ'ઝા, ચાંદ સૂરજ, વગૈરા. **કસ્બી** ને'મત કે **મુતઅલ્લિક** તીન સુવાલ હોંગે 《1》 કહાં સે હાસિલ કીં ? 《2》 કહાં ખર્ચ કીં ? 《3》 ઈન કા શુક્રિય્યા ક્યા અદા કિયા ? વહ્બી ને'મતોં કે **મુતઅલ્લિક** આખિરી દો[2] સુવાલ હોંગે.

(નૂરુલ ઈરફાન, સ. 956)

લાજ રખ લે ગુનાહગારોં કી　　નામ રહમાન હૈ તેરા યા રબ عَزَّوَجَلَّ
ઐબ મેરે ન ખોલ મહશર મેં　　નામ સત્તાર હૈ તેરા યા રબ عَزَّوَجَلَّ
બે સબબ બખ્શ દે ન પૂછ અમલ
નામ ગફ્ફાર હૈ તેરા યા રબ عَزَّوَجَلَّ

www.dawateislami.net

મુબાહ કબ ઈબાદત બનતા હૈ ? : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મુબાહ (યા'ની ઐસા અમલ જિસ પર સવાબ મિલે ન ગુનાહ) મેં અગર અચ્છી નિય્યત શામિલ કર લી જાએ તો વોહ કારે સવાબ બન જાતા હૈ અબ જિસ કદર અચ્છી નિય્યતેં ઝિયાદા હોંગી ઉસી કદર સવાબ મેં ભી ઈઝાફા હોતા ચલા જાએગા મગર ઉસ અચ્છી નિય્યત કા તઅલ્લુક અમલે આખિરત સે હોના ઝરૂરી હૈ. ફિક્હ કી મશ્હૂર કિતાબ **અલ અશ્બાહુ વન્નઝાઈર** મેં હૈ, "મુબાહાત કા મુઆમલા નિય્યાત કે એ'તિબાર સે મુખ્તલિફ હોતા હૈ અગર ઉન સે તાઅત પર તકવ્વા (યા'ની ઈબાદાત પર કુવ્વત હાસિલ કરના) યા ઉન તક પહોંચના મક્સૂદ હો તો ફિર યેહ (મુબાહ ભી) **ઈબાદત** હૈ."

(اَلْاَشباہ وَ النّظائر ج ۱ ص ۲۸ بابُ المدینه)

લુત્ફ અન્દોઝી કે લિયે મુબાહ કા ઈસ્તિ'માલ : કોશિશ કરની ચાહિયે કે જો ભી મુબાહ (યા'ની જિસ કા કરના સિર્ફ જાઈઝ હો, સવાબ યા ગુનાહ ન હો) કામ કિયા જાએ યા મુબાહ ગિઝા ઈસ્તિ'માલ કી જાએ ઉસ મેં ઝિયાદા સે ઝિયાદા અચ્છી નિય્યતેં શામિલ કર લી જાએં તાકે ખૂબ ખૂબ સવાબ મિલે. અગર્ચે અચ્છી નિય્યત કે બિગૈર સિર્ફ લુત્ફ અન્દોઝ હોને કે લિયે મુબાહ ચીઝેં ઈસ્તિ'માલ કરને વાલા ગુનહગાર નહીં તાહમ **હુજ્જતુલ ઈસ્લામ** હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَیْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَالِی કા ઈર્શાદે આલી હૈ, "ઉસ સે સુવાલ ઝરૂર હોગા ઔર જિસ સે હિસાબ મેં ઝગડા હુવા ઉસે અઝાબ દિયા ગયા ઔર **જો આદમી દુન્યા મેં મુબાહ**

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ابن سنی)

ચીઝોં કો ઈસ્તિ'માલ કરતા હૈ અગર્ચે ઈસે કિયામત મેં અઝાબ નહીં હોગા લેકિન ઈસી મિક્દાર મેં આખિરત કી ને'મતેં કમ હો જાએંગી, ગૌર તો કીજિયે ! કિતને બડે નુક્સાન કી બાત હૈ કે ઈન્સાન ફાની ને'મતોં કે હુસૂલ મેં બહુત જલ્દી કરે ઔર ઈસ કે બદલે ઉખ્રવી ને'મતોં મેં કમી કે ઝરીએ નુક્સાન ઉઠાએ." (احیاءُ العُلُوم ج ٥ ص ٩٨)

આખિરત મેં સો100 હિસ્સે કમી : **પિઝ્ઝોં,** પરાઠોં, કબાબોં, સમોસોં, ગર્મા ગર્મ પકોડોં, આઈસક્રીમોં, ઠન્ડી ઠન્ડી બોતલોં, ખુશ ઝાઈકા ફાલૂદોં, મીઠે મીઠે મઝેદાર શરબતોં વગૈરા ઉમ્દા ગિઝાઓં કે શૌકીનોં, નીઝ આલીશાન કોઠિયોં, વસીઅ મકાનોં, નિત નએ બેશ કીમત લિબાસોં, હર તરહ કી આસાઈશોં ઔર સહૂલતોં કે તલબગારોં, માલદારોં, સરમાયા દારોં, દુન્યા મેં ખૂબ ખુશિયાં પાને વાલોં, અચ્છી સિહ્હત વાલોં, ઈક્તિદાર કી હવસ મેં બદ મસ્ત રહને વાલોં કે લિયે બિલ ખુસૂસ ગૌરો ફિક્ર કા મકામ હૈ, આહ ! આહ ! આહ ! "તઝકિરતુલ ઔલિયા" મેં હૈ કે હઝરતે સય્યિદુના ફુઝૈલ બિન ઈયાઝ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં, જબ દુન્યા મેં કિસી કો ને'મતોં સે નવાઝા જાતા હૈ તો **આખિરત મેં ઉસ કે સો100 હિસ્સે કમ કર દિયે જાતે હૈં,** ક્યૂંકે વહાં તો સિર્ફ વોહી મિલેગા જો દુન્યા મેં કમાયા હૈ, લિહાઝા ઈન્સાન કે ઈખ્તિયાર મેં હૈ કે વોહ હિસ્સએ આખિરત મેં કમી કરે યા ઝિયાદતી. મઝીદ ફરમાયા, **દુન્યા મેં ઉમ્દા લિબાસ ઔર અચ્છા ખાને કી આદત મત ડાલો કે મહશર મેં ઈન ચીઝોં સે મહરૂમ કર દિયે જાઓગે.** (تذکرۃُ الاولیاء ج ١ ص ١٧٥)

www.dawateislami.net

સદકા પ્યારે صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી હયા કા કે ન લે મુઝ સે હિસાબ
બખ્શ બે પૂછે લજાએ કો લજાના ક્યા હૈ

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દુન્યા કી સારી લઝ્ઝતેં બિલ આખિર ખત્મ હો જાએંગી. કાશ ! મરને સે પહલે પહલે હમારી હિર્સ કા ખાતિમા હો જાએ. હાએ ! હાએ ! દુન્યા કી નૈરંગિયાં ! ઔર ઈસ બે વફા દુન્યા પર ફરેફ્તા હોને વાલોં કી બે નૂર ઝિન્દગિયાં ! આઈયે ! મૈં આપ કો એક ઈબ્રત નાક વાકિઆ સુનાતા હૂં, હૈ કોઈ ઈબ્રત હાસિલ કરને વાલા !

﴾16﴿ નાચરંગ કી મહફિલ જારી થી કે......

કહતે હૈં, 3 રમઝાનુલ મુબારક 1426 હિ. (બ મુતાબિક 8-10-05) કો પુર શિકોહ ઈમારત "**મારગલા ટાવર**" મેં કુછ મગરિબી તહઝીબ કે દિલદાદહ મુસલ્માનોં ને યહૂદો નસારા કે સાથ મિલ કર مَعَاذَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ એહતિરામે રમઝાનુલ મુબારક કો બાલાએ તાક રખ કર **શરાબ** પી કર ખૂબ **નાચરંગ** કી મહફિલ બરપા કી. યેહ લોગ અપની આકિબત કે અન્જામ સે બિલ્કુલ બે ખબર ગુનાહોં કે ઈન ઘિનૌને કામોં મેં અભી મશ્ગૂલ થે કે અચાનક **ખૌફનાક ઝલઝલા** આયા ઔર ઉસ ને ઐશ પરસ્તોં કી તમામ તર શાદ કામિયોં ઔર ખર મસ્તિયોં કો **ખાક** મેં મિલા કર રખ દિયા !

યાદ રખો ! મૌત અચાનક આએગી
સારી મસ્તી ખાક મેં મિલ જાએગી

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢા ઉસ ને જફા કી. (عبدالرزاق)

ઝલઝલા ગુનાહોં કી વજહ સે આતા હૈ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! સરકારે આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, વલિય્યે ને'મત, અઝીમુલ બરકત, અઝીમુલ મર્તબત, પરવાનએ શમ્એ રિસાલત, મુજદ્દિદે દીનો મિલ્લત, હામિયે સુન્નત, માહિયે બિદ્અત, આલિમે શરીઅત, પીરે તરીકત, બાઈસે ખૈરો બરકત, હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અલહાજ અલ હાફિઝ અલ કારી શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ફરમાતે હૈં, "(ઝલઝલે કા) અસ્લી બાઈસ આદમિયોં કે ગુનાહ હૈં." (ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 27, સ. 93) આહ ! આજકલ ગુનાહોં કા ઝોરદાર **સૈલાબ** હૈ, ખુદ બુરાઈયોં સે બચના તો એક તરફ રહા, નેકિયાં કરને ઔર સુન્નતોં પર અમલ કરને વાલોં કે લિયે ભી ગોયા ઝમીન તંગ કર દી ગઈ હૈ ! આહ ! આહ ! આહ ! બરોઝ હફ્તા 3 રમઝાનુલ મુબારક 1426 હિ. 8-10-05 કો કુછ લોગ તરહ તરહ કે ગુનાહોં મેં મશ્ગૂલ થે કે યકાયક **ખૌફનાક ઝલઝલા** આયા ઔર ઉસ ને હમારે વતને અઝીઝ કે મશરિકી હિસ્સે કો ઉજાડ કર રખ દિયા ! ઝલઝલે કે ઝિમ્ન મેં **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **મદની કાફિલોં** કે મુસાફિર આશિકાને રસૂલ કે ઈબ્રતનાક તજરિબાત વ મુશાહદાત પઢિયે ઔર ખૂબ તૌબા વ ઈસ્તિગ્ફાર કીજિયે.

﴾17﴿ ઝિન્દા બચ્ચી પ્રેશર કુકર મેં ઉબાલ દી !

કહતે હૈં, કિસી અલાકે મેં એક શખ્સ જિસ કી 5 બચ્ચિયાં થીં, **છટી** બાર વિલાદત હોને વાલી થી. ઉસ ને એક દિન અપની

www.dawateislami.net

બીવી સે કહા કે અગર અબ કી બાર ભી તૂને **બચ્ચી કો જના** તો મૈં તુઝે નૌ મૌલૂદ બચ્ચી સમેત **કત્લ** કર દૂંગા. રમઝાનુલ મુબારક કી **તીસરી** શબ એક બાર ફિર બચ્ચી હી કી વિલાદત હુઈ. સુબ્હ કે વક્ત બચ્ચી કી માં કી ચીખો પુકાર કી પરવાહ કિયે બિગૈર ઉસ **બે રહ્મ** બાપ ને **مَعَاذَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ અપની ફૂલ જૈસી ઝિન્દા બચ્ચી કો ઉઠા કર પ્રેશર કુકર મેં ડાલ કર ચૂલ્હે પર ચઢા દિયા.** યકાયક પ્રેશર કુકર ફટા ઔર સાથ હી **ખૌફનાક ઝલઝલા** આ ગયા ! દેખતે હી દેખતે વોહ ઝાલિમ શખ્સ ઝમીન કે અન્દર ઝિન્દા **ધંસ** ગયા. બચ્ચી કી માં કો ઝખ્મી હાલત મેં બચા લિયા ગયા ઔર ગાલિબન ઉસી કે ઝરીએ ઇસ દર્દનાક કિસ્સે કા ઇન્કિશાફ હુવા.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

تُوْبُوْا اِلَى اللّٰه ! اَسْتَغْفِرُ اللّٰه

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

﴾18﴿ કટા હુવા સર

ઝલઝલા ઝદા મારગલા ટાવર કે મલ્બે મેં સે એક શખ્સ કા **કટા હુવા સર** મિલા, ધડ ન મિલ સકા, બા'ઝ અફરાદ ને સર કો પહચાન કર બતાયા કે "યેહ બદ નસીબ શખ્સ જબ **અઝાન** શુરૂઅ હોતી તો ગાનોં કી આવાઝ મઝીદ ઊંચી કર લેતા થા."

www.dawateislami.net

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ ખૌફનાક ઝલઝલે ને બેહદ તબાહી મચાઈ, લાખોં અફરાદ મારે ગએ ઔર ઝખ્મિયોં કા તો કોઈ શુમાર હી નહીં. તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક **દા'વતે ઈસ્લામી** કે આશિકાને રસૂલ કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે કુછ મદની કાફિલે ભી ઝલઝલા ઝદા અલાકોં મેં લા પતા હો ગએ મગર اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ વોહ જલ્દ હી ઝિન્દા સલામત મિલ ગએ ઉન મેં સે એક મદની કાફિલે કી મદની બહાર મુલાહઝા હો ચુનાન્ચે

﴾19﴿ "યા રસૂલલ્લાહ" લિખને કી બરકત

7 ઈસ્લામી ભાઈયોં પર મુશ્તમિલ એક 30 દિન કે **મદની કાફિલે** કા કુછ ઈસ તરહ બયાન હૈ, હમારા મદની કાફિલા **જામેઅ મસ્જિદ ગૌસિયા** મેં ઠહરા હુવા થા, 3, રમઝાનુલ મુબારક 1426 હિ. (બ મુતાબિક 8-10-05) કો નમાઝે **ફજ્ર** વ ઈશરાક વગૈરા કે બા'દ જદ્વલ કે મુતાબિક આશિકાને રસૂલ આરામ કર રહે થે કે યકાયક ઝોરદાર ઝટકે સે સબ હડબડા કર જાગ ઉઠે, હવાસ કાઈમ હોં ઈસ સે પહલે હી મસ્જિદ કે દરો દીવાર કડાકે ધડાકે કે સાથ ટૂટને લગે, મગર **યા રસૂલલ્લાહ** કે ના'રે પર હમારી જાન કુરબાન ! મસ્જિદ કી જનૂબી દીવાર કા વોહ હિસ્સા જિસ પર **યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **લિખા હુવા થા વોહ ગિરને સે બચ ગયા ઔર છત ઉસ પર ગિર કર તિરછી ખડી હો ગઈ.** اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ હમ યૂં બાલ

www.dawateislami.net

બાલ બચ કર ઝિન્દા સલામત બાહર નિકલને મેં કામ્યાબ હો ગએ. ચારોં તરફ મકાનાત મિસ્માર હો ચુકે થે, ઝખ્મિયોં કી ચીખો પુકાર સે ફઝા કા સીના દહલ રહા થા, જગહ જગહ લોગ મલ્બે તલે દબે પડે થે, કઈ દમ તોડ ચુકે થે ઔર કુછ આખિરી હિચકિયાં લે રહે થે. હમ ને લોગોં કે સાથ મિલ કર ઈમદાદી કામ કિયા, મસ્જિદ કે સામને વાકેઅ એક મકાન કે મલ્બે સે **એક ડેઢ સાલહ બચ્ચી** કો ઝિન્દા નિકાલને મેં કામ્યાબી મિલી. જિસ તરહ બન પડા કઈ **શુહદા** કે જનાઝે પઢે ઔર ઉન કી તદફીન મેં હિસ્સા લિયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ હમારી ઈન કોશિશોં કે સબબ તબાહ હાલી કે બા વુજૂદ વહાં કે મુસલ્માનોં કી **દા'વતે ઈસ્લામી** સે મહબ્બત કાબિલે દીદ થી.

યા રસૂલલ્લાહ કે ના'રે સે હમ કો પ્યાર હૈ
જિસ ને યેહ ના'રા લગાયા ઉસ કા બેડા પાર હૈ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

﴾20﴿ દુશ્વાર ગુઝાર ઘાટી

હઝરતે સય્યિદુના અબુદર્દા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ એક રોઝ અપને અહબાબ મેં તશરીફ ફરમા થે, આપ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કી ઝૌજએ મોહતરમા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهَا આઈ ઔર કહને લગીં, આપ યહાં ઈન લોગોં મેં તશરીફ ફરમા હૈં ઔર બખુદા ઘર મેં મુટ્ઠી ભર ભી આટા નહીં. ઉન્હોં ને જવાબ દિયા, યેહ ક્યૂં ભૂલતી હો કે હમારે સામને એક નિહાયત **દુશ્વાર ગુઝાર ઘાટી** હૈ જિસ સે હલ્કે સામાન વાલોં કે

www.dawateislami.net

સિવા કોઈ નજાત નહીં પાએગા. યેહ સુન કર વોહ ખુશી કે સાથ વાપસ ચલી ગઈ. (رُوضُ الرِياحِين ص ١٠ الميمنة مصر)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

શિક્વા નહીં કરના ચાહિયે : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! સહાબિયે રસૂલ **હઝરતે** સય્યિદુના અબુદ્દર્દા رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કિસ કદર કનાઅત પસન્દ થે ઔર આપ કી અહ્લિયએ મોહતરમા رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهَا ભી કૈસી ઈતાઅત ગુઝાર થીં કે ઘર મેં ખાને કે લિયે કુછ ન હોને કે બા વુજૂદ હઝરત કા ખૌફે ખુદા સે મમ્લૂ જુમ્લા સુન કર બતીબે ખાતિર વાપસ લૌટ ગઈ. તંગ દસ્તિયોં ઔર ઘરેલૂ પરેશાનિયોં સે ઘબરા કર શિક્વા શિકાયત કરને કે બજાએ હમેશા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી બારગાહ મેં રુજૂઅ કરના ચાહિયે ઔર ઉસ કી રિઝા પર રાઝી રહના ચાહિયે.

ઝબાં પર શિક્વએ રન્જો અલમ લાયા નહીં કરતે
નબી કે નામ લેવા ગમ સે ઘબરાયા નહીં કરતે

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّى اللّٰهُ تعالٰى على محمَّد

﴾21﴿ પરેશાન હાલ કી દુઆ

એક બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી ખિદમત મેં એક શખ્સ ને અર્ઝ કી, હુઝૂર ! અહલો ઈયાલ કી ફિક્ર ને મુઝે પરેશાન કર રખા હૈ. મેરે હક મેં દુઆ ફરમાઈયે. જવાબ દિયા, તેરે અહલો ઈયાલ

www.dawateislami.net

જબ તુઝ સે આટા ઔર રોટી ન હોને કી શિકાયત કરેં ઉસ વક્ત **અલ્લાહ** તબારક વ તઆલા સે દુઆ કિયા કર કે તેરી ઉસ વક્ત કી દુઆ કબૂલિય્યત કે ઝિયાદા કરીબ હૈ. (ملخصاً روض الرياحين ص ١١)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઝાહિર હૈ કે જિસ કી તંગદસ્તી ઉરૂજે બામ પર હોગી વોહ શખ્સ બેહદ દુખી ઔર ગમગીન હોગા ઔર દુખ્યારોં કી દુઆ કબૂલ હોતી હૈ જૈસા કે **રઈસુલ મુતકલ્લિમીન** હઝરતે અલ્લામા મૌલાના નકી અલી ખાન عَلَیۡهِ رَحۡمَةُ الْمَنَّان ને અપની કિતાબે મુસ્તતાબ “અહ્સનુલ વિઆઅ લિ આદાબિદ્દુઆ” મેં સ. 111 પર જિન લોગોં કી દુઆએં કબૂલ હોતી હૈં ઉન મેં સબ સે પહલે નમ્બર પર લિખા હૈ, “અવ્વલ : **મુઝ્તર** (યા’ની દુખ્યારા) ” ઈસ કે હાશિયે મેં સરકારે આ’લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَیۡهِ رَحۡمَةُ الرَّحۡمٰن ફરમાતે હૈં, “ઈસ કી તરફ યા’ની દુખ્યારે ઔર લાચાર વ નાશાદ કી દુઆ કી કબૂલિય્યત કી તરફ તો ખુદ કુરઆને કરીમ મેં ઈર્શાદ મૌજૂદ હૈ :

اَمَّنۡ یُّجِیۡبُ الۡمُضۡطَرَّ اِذَا دَعَاہُ وَ یَکۡشِفُ السُّوۡٓءَ (پ۲۰ النمل ٦٢)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : યા વોહ જો લાચાર કી સુનતા હૈ, જબ ઉસે પુકારે ઔર દૂર કર દેતા હૈ બુરાઈ.

www.dawateislami.net

﴾22﴿ મરહબા ! એ ફાકા મસ્તી !

કિસી મર્દે સાલેહ સે જબ ઉન કે બાલ બચ્ચોં ને કહા, આજ કી રાત ખાને કે લિયે કુછ ભી નહીં. ફરમાયા, હમારા ઐસા મકામ નહીં કે **અલ્લાહ** તઆલા હમેં ભૂકા રખે ! યેહ દરજા તો વોહ અપને વલિયોં કો અતા ફરમાતા હૈ. મશાઇખ મેં સે બા'ઝ કા યેહ હાલ થા કે ઉન્હેં જબ તંગદસ્તી પેશ આતી તો ફરમાતે, **મરહબા ! એ શઆરે સાલિહીન !** (યા'ની એ ગુરબતો ફાકા મસ્તી ! તૂ તો અહલુલ્લાહ કી નિશાની હૈ તુઝે ખુશ આમદીદ કે હમારે પાસ તેરી તશરીફ આવરી હો ગઈ) (رَوضُ الرِیاحین ص ۱۱)

વોહ ઈશ્કે હકીકી કી લઝ્ઝત નહીં પા સકતા
જો રન્જો મુસીબત સે દોચાર નહીં હોતા

ફુઝૂલ ફિક્રેં છોડ દીજિયે : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ હિકાયતમેં ઉન બે સબ્રોં કે લિયે કાફી દર્સ હૈ જો દુન્યવી મુસ્તક્બિલ કી બે જા ફિક્રોં મેં પડતે, કુઢતે ઔર ખ્વાહ મખ્વાહ દિલ મસૂસતે રહતે હૈં, ઉન કી બચ્ચિયાં અભી તો કમસિન હોતી હૈં ફિર ભી ઉન કી શાદિયોં કે લિયે સોચ સોચ કર પાગલ હુએ જાતે હૈં. ફર્ઝ હો જાને કે બા વુજૂદ હજ કી સઆદત સે ખુદ કો મહરૂમ રખતે હૈં ઔર ઉઝ્ર યેહી હોતા હૈ કે પહલે બચ્ચિયોં કી શાદી કે "ફર્ઝ" સે સુબુક દોશ હો જાએં ! હાલાંકે ઝિન્દગી કા કોઈ ભરોસા નહીં, બચ્ચિયોં કી જવાની તક ખુદ ઝિન્દા રહેંગે યા નહીં ઈસ કી કિસી કે પાસ કોઈ ગેરન્ટી નહીં યા બચ્ચિયાં જવાની કી દહલીઝ પર કદમ રખને સે કબ્લ હી

www.dawateislami.net

મૌત કે દરવાઝે સે **કબ્ર** કી સીઢિયાં ઉતર જાએંગી ઈસ કા કિસી કો ભી પતા નહીં. આહ ! કઈ લોગ હાએ દુન્યા ! હાએ દુન્યા ! કરતે હુએ દુન્યા સે રુખ્સત હો જાતે હૈં, મગર જીતે જી આખિરત કી તરફ ઉન કી કોઈ તવજ્જોહ નહીં હોતી. મુસલ્માન કો હિમ્મત ઔર ખુશ અકીદગી સે કામ લેના ચાહિયે. હમેં ખ્વાહ મ ખ્વાહ "દો[2] જાન" કી ફિક્ર ખાએ જાતી હૈ હાલાંકે દો[2] જહાન કો પાલને વાલા હમારા હામી વ નાસિર હૈ.

મસાઈબ મેં કભી હર્ફે શિકાયત લબ પે મત લાના
મુસીબત મેં ખુદા બન્દોં કો અપને આઝમાતા હૈ

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે ઐસે ઐસે સાબિર બન્દે ગુઝરે હૈં જિન્હોં ને મુસીબતોં કો ઈસ તરહ ગલે લગાયા કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે ઈન કે ટલને કી દુઆ કરને કો ભી મકામે તસ્લીમો રિઝા કે મુનાફી જાના ચુનાન્ચે

﴾23﴿ અજીબો ગરીબ મરીઝ

હઝરતે સય્યિદુના યૂનુસ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ને હઝરતે સય્યિદુના જિબ્રઈલે અમીન عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام સે ફરમાયા, મૈં રૂએ ઝમીન કે સબ સે બડે **આબિદ** (ઈબાદત ગુઝાર) કો દેખના ચાહતા હૂં. હઝરતે સય્યિદુના જિબ્રઈલે અમીન عَلَيْهِ السَّلَام આપ عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કો એક ઐસે શખ્સ કે પાસ લે ગએ જિસ કે હાથ પાઉં જુઝામ કી વજહ સે ગલ કટ કર જુદા હો ચુકે થે ઔર વોહ ઝબાન સે કહ રહા થા, "યા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! તૂને જબ તક ચાહા ઈન આ'ઝા

www.dawateislami.net

સે મુઝે ફાએદા બખ્શા ઔર જબ ચાહા લે લિયા ઔર મેરી ઉમ્મીદ સિર્ફ અપની ઝાત મેં બાકી રખી, એ મેરે પૈદા કરને વાલે ! મેરા તો મક્સૂદ બસ તૂ હી તૂ હૈ." હઝરતે સય્યિદુના યૂનુસ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ને ફરમાયા, એ જિબ્રઈલે અમીન ! મૈં ને આપ કો નમાઝી રોઝાદાર શખ્સ દિખાને કા કહા થા. હઝરતે સય્યિદુના જિબ્રઈલે અમીન عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ને જવાબ દિયા, ઈસ મુસીબત મેં મુબ્તલા હોને સે કબ્લ યેહ ઐસા હી થા, અબ મુઝે યેહ હુક્મ મિલા હૈ કે ઈસ કી **આંખેં** ભી લે લૂં. ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના જિબ્રઈલે અમીન عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ને ઈશારા કિયા ઔર ઉસ કી **આંખેં** નિકલ પડીં ! મગર આબિદ ને ઝબાન સે વોહી બાત કહી, "યા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! જબ તક તૂને ચાહા ઈન આંખોં સે મુઝે ફાએદા બખ્શા ઔર જબ ચાહા ઈન્હેં વાપસ લે લિયા. એ ખાલિક عَزَّوَجَلَّ ! મેરી ઉમ્મીદ ગાહ સિર્ફ અપની ઝાત કો રખા, મેરા તો મક્સૂદ બસ તૂ હી તૂ હૈ." હઝરતે સય્યિદુના જિબ્રઈલે અમીન عَلَیْہِ السَّلَام ને **આબિદ** સે ફરમાયા, આઓ હમ તુમ બાહમ મિલ કર દુઆ કરેં કે **અલ્લાહ** તઆલા તુમ કો ફિર આંખેં ઔર હાથ પાઉં લૌટા દે ઔર તુમ પહલે હી કી તરહ ઈબાદત કરને લગો. આબિદ ને કહા, હરગિઝ નહીં. હઝરતે સય્યિદુના જિબ્રઈલે અમીન عَلَیْہِ السَّلَام ને ફરમાયા, આખિર ક્યૂં નહીં ? આબિદ ને જવાબ દિયા, "જબ મેરે રબ عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા ઈસી મેં હૈ તો મુઝે સિહ્હત નહીં ચાહિયે." હઝરતે સય્યિદુના યૂનુસ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ને ફરમાયા, વાકેઈ મૈં

www.dawateislami.net

ને કિસી ઔર કો ઈસ સે બઢ કર આબિદ નહીં દેખા. હઝરતે સય્યિદુના જિબ્રઈલે અમીન عَلَيْهِ السَّلَام ને કહા, યેહ વોહ રાસ્તા હૈ કે રિઝાએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ તક રસાઈ કે લિયે ઈસ સે બેહતર કોઈ રાહ નહીં. (رُوضُ الرِياحين ص۱۰۰)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

જે સોહના મેરે દુખ વિચ રાઝી

મૈં સુખ નૂં ચુલ્લહે પાવાં

મુસીબત છુપાને કી ફઝીલત : **પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !** દેખા આપ ને ! સાબિર હો તો ઐસા ! આખિર કૌન સી મુસીબત ઐસી થી જો ઉન બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે વુજૂદ મેં ન થી હત્તા કે બિલ આખિર આંખોં કે ચરાગ ભી બુઝા દિયે ગએ મગર ઉન કે સબ્રો ઈસ્તિક્લાલ મેં ઝર્રા બરાબર ફર્ક ન આયા, વોહ "રાઝી બ રિઝાએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ" કી ઉસ અઝીમ મન્ઝિલ પર ફાઈઝ થે કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે શિફા તલબ કરને કે લિયે ભી તય્યાર નહીં થે કે જબ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને બીમાર કરના મન્ઝૂર ફરમાયા હૈ તો મૈં તન્દુરુસ્ત હોના નહીં ચાહતા. سُبْحٰنَ الله ! યેહ ઉન્હીં કા હિસ્સા થા. ઐસે હી અહલુલ્લાહ કા મકૂલા હૈ نَحْنُ نَفْرَحُ بِالْبَلَاءِ كَمَا يَفْرَحُ اَهْلُ الدُّنْيَا بِالنِّعَمِ- યા'ની "હમ બલાઓં ઔર મુસીબતોં કે મિલને પર ઐસે હી ખુશ હોતે હૈં જૈસે અહલે દુન્યા દુન્યવી ને'મતેં હાથ આને પર ખુશ હોતે હૈં." યાદ રહે ! મુસીબત બસા અવકાત મોમિન કે હક મેં રહમત હુવા કરતી હૈ ઔર **સબ્ર** કર કે અઝીમ અજ્ર કમાને ઔર બે હિસાબ

www.dawateislami.net

જન્નત મેં જાને કા મૌકઅ ફરાહમ કરતી હૈ. ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ ફરમાતે હૈં કે રસૂલે અકરમ, **નૂરે મુજસ્સમ,** શાહે બની આદમ, રસૂલે મુહ્તશમ, શાફેએ ઉમમ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, "**જિસ કે માલ યા જાન મેં મુસીબત આઈ ફિર ઉસ ને ઉસે પોશીદા રખા ઔર લોગોં પર ઝાહિર ન કિયા તો અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **પર હક હૈ કે ઉસ કી મગ્ફિરત ફરમા દે.**" (مجمع الزوائد ج ۱۰ ص ٤٥٠ حديث ۱۷۸۷۲) એક ઔર રિવાયત મેં હૈ, "મુસલ્માન કો મરઝ, પરેશાની, રન્જ, અઝિય્યત ઔર ગમ મેં સે જો મુસીબત પહોંચતી હૈ યહાં તક કે કાંટા ભી ચુભતા હૈ તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસે ઉસ કે ગુનાહોં કા કફ્ફારા બના દેતા હૈ."

(صحيح البخاری ج ٤ ص ٣ حديث ٥٦٤١)

ચુપ કર સીં તાં મોતી મિલસન, સબ્ર કરે તાં હીરે
પાગલાં વાંગોં રોલા પાવેં નાં મોતી નાં હીરે

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

﴾24﴿ બીબી આઈશા કે ઈસાલે સવાબ કી હિકાયત

ઈમામે રબ્બાની હઝરત મુજદ્દિદે અલ્ફે સાની قُدِّسَ سِرُّہُ الرَّبَّانِی ફરમાતે હૈં, પહલે અગર મૈં કભી ખાના પકાતા તો ઉસ કા સવાબ હુઝૂર સરવરે આલમ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم વ હઝરતે **અમીરુલ મુઅમિનીન** હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, **અલિય્યુલ મુર્તઝા** શેરે ખુદા كَرَّمَ اللّٰهُ تَعَالٰى وَجْهَهُ الْكَرِيْم વ હઝરતે ખાતૂને જન્નત ફાતિમતુઝ્ઝહરા વ હઝરાતે હસનૈને કરીમૈન رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُم કી અરવાહે મુકદ્દસા કે લિયે હી ખાસ ઈસાલે સવાબ કરતા થા ઔર ઉમ્મહાતુલ **મુઅમિનીન**

www.dawateislami.net

رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھُنَّ કા નામ શામિલ ન કરતા થા. એક રાત ખ્વાબ મેં દેખા કે જનાબે રિસાલત મઆબ, મહબૂબે ખુદાએ તવ્વાબ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم તશરીફ ફરમા હૈં. મૈં ને આપ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી ખિદમતે બા બરકત મેં સલામ અર્ઝ કિયા તો આપ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم મેરી જાનિબ **મુતવજ્જેહ** ન હુએ ઔર ચેહ્‌રએ અન્વર દૂસરી જાનિબ ફૈર લિયા ઔર મુઝ સે ફરમાયા, "મૈં **આઈશા** (સિદ્દીકા) કે ઘર ખાના ખાતા હૂં, જિસ કિસી ને મુઝે ખાના ભેજના હો વોહ (હઝરત) **આઈશા** કે ઘર ભેજા કરે." ઉસ વક્ત મુઝે મા'લૂમ હુવા કે આપ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે તવજ્જોહ ન ફરમાને કા સબબ યેહ થા કે મૈં **ઉમ્મુલ મુઅમિનીન** હઝરતે **સય્યિદતુના** આઈશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھَا કો શરીકે તઆમ (યા'ની ઈસાલે સવાબ) ન કરતા થા. ઈસ કે બા'દ સે મૈં હઝરતે **સય્યિદતુના આઈશા સિદ્દીકા** رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھَا બલ્કે તમામ ઉમ્મહાતુલ **મુઅમિનીન** رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنْھُنَّ કો બલ્કે સબ અહલે બૈત કો શરીક કિયા કરતા હૂં ઔર તમામ અહલે બૈત કો અપને લિયે વસીલા બનાતા હૂં.

(મક્તૂબાતે ઈમામ રબ્બાની, જિ. 2, સ. 85)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

સભી કો ઈસાલે સવાબ કરના ચાહિયે : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ હિકાયત સે મા'લૂમ હુવા કે જિન કો ઈસાલે સવાબ કિયા જાતા હૈ ઉન કો પહોંચ જાતા હૈ યેહ ભી પતા ચલા કે ઈસાલે સવાબ મહદૂદ બુઝુર્ગોં કો કરને કે બજાએ સભી કો કર દેના ચાહિયે.

www.dawateislami.net

હમ જિતનોં કો ભી ઈસાલે સવાબ કરેંગે સભી કો બરાબર બરાબર હી પહોંચેગા ઔર હમારે સવાબ મેં ભી કોઈ કમી ન હોગી.[1]

યેહ ભી પતા ચલા કે હમારે મીઠે મીઠે આકા صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم **ઉમ્મુલ મુઅમિનીન** હઝરતે સય્યિદતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تعَالٰی عَنْھَا સે **બેહદ** ઉન્સિય્યત રખતે હૈં. હઝરતે સય્યિદુના અમ્રિબ્નુલ આસ رَضِیَ اللّٰہُ تعَالٰی عَنْہُ જબ "ગઝ્વએ સલાસિલ" સે વાપસ લૌટે તો ઉન્હોં ને અર્ઝ કી, યા રસૂલલ્લાહ ! صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم આપ કો તમામ લોગોં મેં સબ સે ઝિયાદા મહબૂબ કૌન હૈ ? ફરમાયા, આઈશા. ઉન્હોં ને ફિર અર્ઝ કી, મર્દોં મેં ? ફરમાયા, ઉન કે વાલિદ (યા'ની હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદ્દીક رَضِیَ اللّٰہُ تعَالٰی عَنْہُ)

(صحیح البخاری ج۲ ص ۵۱۹ حدیث ۳۶۶۲)

બિન્તે સિદ્દીક આરામે જાને નબી ઉસ હરીમે બરાઅત પે લાખોં સલામ
યા'ની હૈ સૂરએ નૂર જિન કી ગવાહ ઉન કી પુરનૂર સૂરત પે લાખોં સલામ

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

﴾25﴿ બડી બી કા ઈમાન અફરોઝ ખ્વાબ

اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ **દા'વતે ઈસ્લામી** વાલોં પર ઝૂમ ઝૂમ કર બારાને રહમત બરસતી હૈ, અલાકાઈ દૌરા કી ભી ક્યા ખૂબ બહારેં હૈં. ચુનાન્ચે બરમિંગહમ (U.K.) કે એક ઈસ્લામી ભાઈ કા બયાન અપને અન્દાઝ વ અલ્ફાઝ મેં પેશે ખિદમત હૈ, "હમ એક બાર મુસલ્માનોં કી ગુંજાન આબાદી વાલે અલાકે small health

---

1 : મઝીદ મા'લૂમાત કે લિયે મકતબતુલ મદીના સે રિસાલા **ફાતિહા ઔર ઈસાલે સવાબ કા તરીકા** હદિય્યતન હાસિલ કર કે પઢિયે.

www.dawateislami.net

જિસ કો હમ અપને **મદની માહોલ** મેં "મક્કી હલ્કા" કહતે હૈં મેં અલાકાઈ દૌરા કરતે હુએ **નેકી કી દા'વત** દેને કે લિયે ઘર ઘર જા રહે થે. ઈસ દૌરાન એક ઘર પર દસ્તક દી તો એક ઉમ્ર રસીદા ખાતૂન નિકલીં જો ઉર્દૂ ઔર ઇંગ્લિશ સે ના બલદ થીં. હમ ને સર ઝુકા કર પંજાબી મેં **નેકી કી દા'વત** પેશ કી ઔર અર્ઝ કી કે ઘર કે મર્દોં કો ફુલાં વક્ત મસ્જિદ મેં ભેજ દીજિયે. હમ જબ જાને લગે તો વોહ કહને લગીં, અબ મેરી ભી સુનો, હમારે પાસ વક્ત કમ થા ઈસ લિયે આગે બઢ ગએ મગર હમારે એક ઈસ્લામી ભાઈ ઠહર ગએ. બડી બી ફરમાને લગીં اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મૈં ને ચન્દ હી રોઝ પહલે યેહ મુબારક ખ્વાબ દેખા થા કે **સરકારે મદીના** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **સબ્ઝ સબ્ઝ ઈમામા શરીફ વાલોં કે ઝુરમટ મેં મસ્જિદુન્નબવિય્યિશ્શરીફ** عَلٰى صَاحِبِهَا الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام **સે બાહર કી તરફ તશરીફ લા રહે હૈં."** **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી કુદરત કે આજ વોહી સબ્ઝ ઈમામે વાલે મેરે ઘર નેકી કી દા'વતે દેને આ ગએ ! ઉન કો ઈસ્લામી બહનોં કે હફ્તાવાર ઈજતિમાઅ કી દા'વત દી ગઈ. અબ વોહ અપને ખાનદાન કી ઈસ્લામી બહનોં સમેત બા કાઇદગી કે સાથ હફ્તાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં શિર્કત ફરમાતી હૈં.

હૈં ગુલામોં કે ઝુરમટ મેં બદરુદ્દુજા
નૂર હી નૂર હર સૂ મદીને મેં હૈ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ઈસ્લામી બહનોં મેં મદની ઈન્કિલાબ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! દા'વતે ઈસ્લામી વાલોં પર સરકારે નામદાર, દો[2] આલમ કે માલિકો મુખ્તાર, શહન્શાહે અબરાર

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ! મેરે આકા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા કિતના બડા કરમ હૈ ! ઈસ્લામી ભાઈયોં કે સાથ સાથ ઈસ્લામી બહનોં મેં ભી દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કામોં કી ધૂમેં હૈં. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ લાખોં લાખ ઈસ્લામી બહનોં ને ભી દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની પૈગામ કો કબૂલ કિયા, ફેશન પરસ્તી સે સરશાર મુઆશરે મેં પરવાન ચઢને વાલી બે શુમાર ઈસ્લામી બહનેં ગુનાહોં કે દલદલ સે નિકલ કર ઉમ્મહાતુલ **મુઅમિનીન** ઔર શહઝાદિયે કૌનૈન બીબી ફાતિમા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْھُنَّ કી દીવાનિયાં બન ગઈ. ગલે મેં દૂપટ્ટા લટકા કર શૉપિંગ સેન્ટરોં ઔર મખ્લૂત તફરીહ ગાહોં મેં ભટકને વાલિયોં, નાઈટ ક્લબોં ઔર સિનેમા ઘરોં કી ઝીનત બનને વાલિયોં કો કરબલા વાલી ઈફ્ફત મઆબ શહઝાદિયોં رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْھُنَّ કી શર્મો હયા કી વોહ બરકતેં નસીબ હુઈ કે **મદની બુર્કઅ** ઉન કે લિબાસ કા جُزْوِ لَا یَنْفَکْ[1] બન ગયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ મદની મુન્નિયોં ઔર ઈસ્લામી બહનોં કો કુરઆને કરીમ હિફઝો નાઝિરા કી મુફ્ત તા'લીમ દેને કે લિયે કઈ **મદારિસુલ મદીના** ઔર આલિમા બનાને કે લિયે મુતઅદ્દદ **જામિઆતુલ મદીના** કાઈમ હૈં. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ **દા'વતે ઈસ્લામી** મેં "હાફિઝાત" ઔર "**મદનિય્યા આલિમાત**" કી તા'દાદ બઢતી જા રહી હૈ.

મેરી જિસ કદર હૈં બહનેં, સભી મદની બુર્કઅ પહનેં
ઉન્હેં નેક તુમ બનાના મદની મદીને વાલે صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب!   صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

---

1 : યા'ની વોહ હિસ્સા જો જુદા ન હો સકે.

www.dawateislami.net

﴾26﴿ બા કમાલ રૂમાલ

હઝરતે સય્યિદુના ઉબ્બાદ બિન અબ્દુસ્સમદ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ ફરમાતે હૈં, હમ એક રોઝ હઝરતે સય્યિદુના અનસ બિન માલિક رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ કે દૌલત ખાને પર હાઝિર હુએ. આપ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ કા હુક્મ પા કર કનીઝ ને દસ્તર ખ્વાન બિછાયા. ફરમાયા, રૂમાલ ભી લાઓ. વોહ એક રૂમાલ લે આઈ જિસે ધોને કી ઝરૂરત થી. હુક્મ દિયા, ઈસ કો **તન્નૂર** મેં ડાલ દો ! ઉસ ને ભડકતે **તન્નૂર** મેં ડાલ દિયા ! થોડી દેર કે બા'દ જબ ઉસે આગ સે નિકાલા ગયા તો વોહ ઐસા **સફેદ** થા જૈસા કે **દૂધ.** હમ ને હૈરાન હો કર અર્ઝ કી, ઈસ મેં ક્યા રાઝ હૈ ? હઝરતે સય્યિદુના અનસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ ને ફરમાયા, યેહ વોહ રૂમાલ હૈ જિસ સે હુઝૂર સરાપા નૂર, ફૈઝ ગન્જૂર, શાહે ગયૂર صَلَّى اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم અપના **રુખે પુરનૂર** સાફ ફરમાયા કરતે થે. જબ ધોને કી ઝરૂરત પડતી હૈ હમ ઈસ કો ઈસી તરહ આગ મેં ધો લેતે હૈં ! ક્યૂંકે જો ચીઝ અમ્બિયાએ કિરામ عَلَيْهِمُ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કે મુબારક ચેહરોં પર ગુઝરે આગ ઉસે નહીં જલાતી.

(الخصائص الکبری ج۲ ص ۱۳٤)

અલ્લાહ عَزَّ وَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّى اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! આરિફે કામિલ હઝરતે સય્યિદુના મૌલાના રૂમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْقَيُّوْم "મસ્નવી શરીફ" મેં ઈસ વાકિઅએ મુબારક કો લિખને કે બા'દ ફરમાતે હૈં :

www.dawateislami.net

اے دلِ ترسندہ از نار و عذاب　　باچناں دست و لبے کن اقتراب

چوں جمادے راچناں تشریف داد　　جانِ عاشق را چہا خواہد گشاد

(યા'ની એ વોહ દિલ જિસ કો અઝાબે નાર કા ડર હૈ, ઉન પ્યારે પ્યારે હોંટોં ઔર મુકદ્દસ હાથોં સે નઝદીકી ક્યૂં નહીં હાસિલ કર લેતા જિન્હોં ને બે જાન ચીઝ રૂમાલ તક કો ઐસી ફઝીલત વ બુઝુર્ગી અતા ફરમાઈ કે વોહ આગ મેં ન જલે, તો ઉન કે જો આશિકે ઝાર હૈં ઉન પર અઝાબે નાર ક્યૂં ન હરામ હો !)

આકા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ગદા હૂં એ જહન્નમ તૂ ભી સુન લે !

વોહ કૈસે જલે જો કે ગુલામે મદની હો

﴾27﴿ અબૂ હુરૈરા કા તોશાદાન

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, એક ગઝવે મેં લશ્કરે ઈસ્લામ કે પાસ ખાને કો કુછ ન રહા. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે પ્યારે રસૂલ, રસૂલે મક્બૂલ, સય્યિદહ આમિના કે ગુલશન કે મહકતે ફૂલ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને મુઝ સે ફરમાયા, તુમ્હારે પાસ કુછ હૈ ? મૈં ને અર્ઝ કી, **તોશાદાન** મેં થોડી સી ખજૂરેં હૈં. ફરમાયા, લે આઓ. મૈં ને હાઝિર કર દીં જો કુલ 21 થીં. સરકાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઉન પર **દસ્તે મુબારક** રખ કર દુઆ માંગી ફિર ફરમાયા, **દસ**10 **અફરાદ** કો બુલાઓ ! મૈં ને બુલાયા, વોહ આએ ઔર સેર હો કર ખાયા ઔર ચલે ગએ. ફિર **દસ**10 **અફરાદ** કો બુલાને કા હુક્મ દિયા, વોહ ભી ખા કર ચલે ગએ. ઈસી તરહ દસ10 દસ10 આદમી આતે ઔર સેર હો કર ખાતે ઔર તશરીફ લે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર કસરત સે દુરૂદ પઢો ક્યૂંકે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ પર પેશ કિયા જાતા હૈ. (طبرانی)

જાતે, યહાં તક કે તમામ લશ્કર ને ખાઈ ઔર જો બાકી રહ ગઈ ઉન કે બારે મેં ફરમાયા, ઐ અબૂ હુરૈરા ! ઈન કો અપને **તોશાદાન મેં રખ લો ઔર જબ ચાહો હાથ ડાલ કર ઈન મેં સે નિકાલ લિયા કરો લેકિન તોશાદાન ન ઉંડેલના !** હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં કે મૈં હુઝૂર સરવરે કાએનાત, શાહે મૌજૂદાત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી ઝાહિરી હયાતે મુબારકા કે ઝમાને મેં ઔર હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદ્દીક ઔર હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ ઔર હઝરતે સય્યિદુના ઉસ્માને ગની عَلَیْھِمُ الرِّضْوَان કે અહ્દે ખિલાફત તક ઉન હી ખજૂરોં સે ખાતા રહા. ઔર ખર્ચ કરતા રહા તખ્મીનન (અન્દાઝન) પચાસ50 વસ્ક તો ફી સબીલિલ્લાહ દીં ઔર દો સો200 વસ્ક સે ઝિયાદા મૈં ને ખાઈ. જબ હઝરતે સય્યિદુના ઉસ્માને ગની رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ શહીદ હો ગએ તો વોહ **તોશાદાન** મેરે ઘર સે ચોરી હો ગયા. (الخصائصُ الکُبریٰ ج۲ ص ۸۵)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

કૌન દેતા હૈ દેને કો મુંહ ચાહિયે
દેને વાલા હૈ સચ્ચા હમારા નબી

(હદાઇકે બખ્શિશ શરીફ)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! વસ્ક સાઠ સાઅ કા ઔર એક સાઅ 270 તોલા (યા'ની તીન સેર છ છટાંક) કા હોતા હૈ. ઈસ હિસાબ સે ઉન 21 ખજૂરોં મેં સે હઝાર મન સે ઝાઇદ ખજૂરેં ખાઈ ગઈ. યેહ સબ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી શાને કરમ હૈ કે ઉસ ને અપને પ્યારે હબીબે મુકર્રમ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કો બે શુમાર ઈખ્તિયારાત

www.dawateislami.net

ઔર અઝીમુશ્શાન મો'જિઝાત સે નવાઝા. યકીનન સરકારે દો[2] જહાન صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسلَّم કી શાને અઝમત નિશાન તો બહુત બડી હૈ. આપ صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسلَّم કે સદકે મેં આપ صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسلَّم કે ગુલામોં કો ભી બડે બડે કમાલાત અતા હુએ હૈં. ચુનાન્ચે મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الرَّحْمٰن કે ખલીફએ મજાઝ હઝરતે **સદરુલ અફાઝિલ** رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعالٰی عَلَیْہ કી કરામત મુલાહઝા ફરમાઈયે.

﴾28﴿ સદરુલ અફાઝિલ કી કરામત

હઝરતે મૌલાના મન્ઝૂર અહમદ સાહિબ ઘોસવી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی અપના મુશાહદા બયાન ફરમાતે હૈં કે સાહિબે **ખઝાઈનુલ ઈરફાન સદરુલ** અફાઝિલ અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْھَادِی કા રોઝાના કા મા'મૂલ થા કે નમાઝે સુબ્હ મહલ્લે કી મસ્જિદ મેં બા જમાઅત અદા ફરમાતે, આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعالٰی عَلَیْہ કે મસ્જિદ જાને સે કબ્લ હી એક ચાર ફિટ કે **સમાવર** (સમાવર તાંબે યા પીતલ કે ઉસ દોહરે બરતન કો બોલતે હૈં જિસ કે અન્દર આગ જલતી હૈ ઔર બાહર પાની ગર્મ હોતા યા ચાય પકતી હૈ) મેં ચાય કા સામાન ડાલ દિયા જાતા ઔર આગ જલા દી જાતી. આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعالٰی عَلَیْہ જબ નમાઝ પઢ કર વાપસ તશરીફ લાતે, ચાય તય્યાર હો જાતી. આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعالٰی عَلَیْہ બૈઠક મેં તશરીફ ફરમા હો જાતે ઔર દેખતે હી દેખતે અકીદત મન્દોં કી અચ્છી ખાસી ભીડ જમ્અ હો જાતી. આમ તૌર સે પચાસ[50] સે દો સો[200] આદમિયોં તક કા હુજૂમ હોતા ઔર કભી કભી તો આને વાલોં કી ઈતની કસરત

www.dawateislami.net

હોતી કે બૈઠક ઔર બાહરી દાલાન દોનોં[2] મેં બિલ્કુલ જગહ ન રહતી. **આપ** رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કે તશરીફ રખતે હી ખુદ્દામ ચાય સે ભરા હુવા એક કપ, પિરચ (યા'ની છોટી તશ્તરી) મેં લગા કર ચાય કી પિયાલી પર એક પાઉ (યા'ની બિસ્કુટ) રખ કર આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કી ખિદમત મેં પેશ કરતે. આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ વોહ પિયાલી અપને દસ્તે મુબારક સે ઉઠા કર અપને દાએં બૈઠને વાલે કો દે દેતે, ઈસી તરહ ચાર[4] છ[6] પિયાલિયાં ખુદ તક્સીમ ફરમાતે, બકિય્યા પૂરે મજમઅ કો ખુદ્દામ ઈસી તરહ એક એક પાઉ (યા'ની બિસ્કુટ) ઔર એક એક પિયાલી ચાય તક્સીમ કરતે એક પિયાલી ચાય ઔર એક પાઉ (યા'ની બિસ્કુટ) કે સાથ આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ભી તનાવુલ ફરમાતે. ગોયા યેહ સુબ્હ કા નાશ્તા હોતા થા.

હઝરતે મૌલાના સય્યિદ મન્ઝૂર અહમદ સાહિબ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ વુસૂક કે સાથ ફરમાતે હૈં કે હાઝિરીન કમ હોં યા ઝિયાદા મૈં ને યેહ બાત ખાસ તૌર સે નોટ કી વોહી એક **સમાવર** કી ચાય રોઝાના આને વાલે તમામ આદમિયોં કે લિયે કાફી હોતી કભી ઐસા નહીં હુવા કે હાઝિરીન કી તા'દાદ ઝિયાદા હો ગઈ તો મઝીદ ઈન્તિઝામ કરને કી ઝરૂરત મહસૂસ કી હો. હઝરત મૌલાના સય્યિદ મન્ઝૂર અહમદ સાહિબ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કા મઝ્કૂરા બાલા બયાન ઈસ બાત કી તરફ વાઝેહ ઈશારા દે રહા હૈ કે યેહ **હઝરતે સદરુલ અફાઝિલ** رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કે મા'મૂલાતે યૌમિય્યા કી કરામતોં મેં સે એક ઈન્તિહાઈ કરીમાના કરામત હૈ.

(મુલખ્ખસન તારીખે ઈસ્લામ કી અઝીમ શખ્સિય્યત સદરુલ અફાઝિલ, સ. 333 તા 334, તન્ઝીમ અફકારે સદરુલ અફાઝિલ, બમ્બઈ)

www.dawateislami.net

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

હમ કો એ અત્તાર સુન્ની આલિમોં સે પ્યાર હૈ

اِنْ شَآءَ الله દો જહાં મેં અપના બેડા પાર હૈ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

﴾29﴿ લંગડે લૂલોં કો ભી હિસ્સા મિલે

હકીમ મુહમ્મદ અશરફ કાદિરી ચિશ્તી અનાર કલી સરદારઆબાદ (ફૈસલઆબાદ) લિખતે હૈં, "મેરી શાદી હોને કે તવીલ અર્સે બા'દ તક ઔલાદ ન હુઈ. **હુસૂલે ઔલાદ** કે લિયે દવાએં ઇસ્તિ'માલ કીં, દુઆએં માંગીં ઔર વઝાઇફ પઢે મગર ગૌહરે મુરાદ હાથ ન આયા. બિલ આખિર હઝરતે **મુહદ્દિસે આ'ઝમ** હઝરતે મૌલાના સરદાર અહમદ قُدِّسَ سِرُّهُ الْعَزِيْز કી ખિદમતે બા બરકત મેં મહરૂમિયે ઔલાદ કા તઝકિરા કર કે દુઆ કા તાલિબ હુવા. ઉન્હીં દિનોં મેરે હમસાએ ચૌધરી અબ્દુલ ગફૂર ને મુઝે બતાયા, તીન[3] દિન સે મુઝે ખ્વાબ મેં એક બુઝુર્ગ નઝર આતે હૈં, ઉન કે સામને આપ ખડે હૈં ઔર આપ કી ગોદ મેં ચાંદ સા ખૂબ સૂરત **બેટા** હૈ. ઉન બુઝુર્ગ ને ફરમાયા, "હકીમ સાહિબ ! એક બકરા સદકા દેં જિસ મેં સે **લંગડે લૂલોં કો ભી હિસ્સા મિલે**" ચુનાન્ચે મૈં ને હઝરતે **મુહદ્દિસે આ'ઝમ** عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْاَكْرَم કી જનાબ મેં ઇસ ખ્વાબ કા ઝિક્ર કિયા ઔર અર્ઝ કી, મેરા ખયાલ હૈ કે એક બકરા ઝબ્હ કર કે જામિઆ રઝવિય્યા કે લંગર મેં પેશ કર દૂં. આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને ફરમાયા, "હકીમ સાહિબ ! યહાં તો **અલ્લાહ** તઆલા કા કરમ હૈ, બકરે

www.dawateislami.net

આતે હી રહતે હૈં, બેહતર યેહ હૈ કે જુમુઆ કો ઘર મેં ગોશ્ત ઔર રોટિયાં પકાઈ જાએં ઔર જુમુઆ કી નમાઝ કે બા'દ ખત્મ શરીફ પઢા જાએ, પકા હુવા ગોશ્ત રોટિયોં સમેત વહીં ગુરબા મેં તક્સીમ કિયા જાએ. તુમ મિયાં બીવી ભી ખાઓ ઔર ઉસ મેં સે વહાં કે **લંગડે લૂલોં કો ભી હિસ્સા મિલે.**" યેહ યાદ રહે કે ખ્વાબ કા ઝિક્ર કરતે વક્ત મૈં ને લંગડે લૂલોં કે **મુતઅલ્લિક** બુઝુર્ગ કા ઈર્શાદ કિબ્લા મુહદ્દિસે આ'ઝમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْاَكْرَم સે અર્ઝ નહીં કિયા થા. આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ને ખુદ હી ઈર્શાદ ફરમાયા ઔર યેહ આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કી ઝિન્દા કરામત થી કે ગૈબ કી બાત બતા દી ! આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કે ઈર્શાદ કે મુતાબિક અમલ કિયા ગયા. ઈસ કે બા'દ **અલ્લાહ** તઆલા ને અપને ફઝલો કરમ ઔર **હઝરતે મુહદ્દિસે આ'ઝમ** رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه **કી દુઆઓં કે સદકે બેટા ઈનાયત ફરમાયા.**

(મુલખ્ખસન હયાતે મુહદ્દિસે આ'ઝમ, સ. 260)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

﴾30﴿ અકીદત હો તો નામ ભી કામ કર જાતા હૈ

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઉસ્તાઝુલ ઉલમા, સનદુલ ઉરફા, નાઈબે આ'લા હઝરત, પીરે તરીકત, હઝરતે મુહદ્દિસે આ'ઝમ મૌલાના મુહમ્મદ સરદાર અહમદ કાદિરી ચિશ્તી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِی બહુત બડે આલિમે દીન થે, આપ કે શાગિર્દોં મેં બડે બડે ઉલમાએ કિરામ કે નામ હૈં, આપ એક બા કરામત બુઝુર્ગ થે

www.dawateislami.net

ચુનાન્ચે મૌલાના કરમ દીન (ખતીબ જામેઅ મસ્જિદ ચક નમ્બર 356) બયાન કરતે હૈં કે એક મરતબા મૈં ઢાના ખોખરાન વાલા નઝ્દ શરક પૂર શરીફ ભેંસ લેને ગયા. લેકિન ઇસ સફર મેં મુઝે **દર્દે શકીકા** (યા'ની આધે સર કે દર્દ) ને બહુત પરેશાન કિયા. શરક પૂર શરીફ કરીબ હી થા, વહાં હાઝિર હુવા મગર પતા ચલા કે દોનોં[2] સાહિબ ઝાદગાન હજ કે લિયે ગએ થે. વાપસ જાતે હુએ રાસ્તે મેં દર્દ ને બહુત પરેશાન કિયા, કોઈ તદબીર સમઝ મેં ન આ રહી થી, નહર કે કનારે ચલતે ચલતે સામને કાગઝ કા એક સાદા ટુકડા નઝર આયા, મૈં ને ઉસે ઉઠાયા ઔર ઉસ પર વલિય્યે કામિલ **હઝરતે મુહદ્દિસે આ'ઝમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْاَكْرَم કા મુબારક નામ લિખ કર દર્દ કી જગહ બાંધા, આપ કે નામ કા તા'વીઝ બાંધના થા કે اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ દર્દ ફૌરન જાતા રહા ઔર તબીઅત બિલ્કુલ દુરુસ્ત હો ગઈ.**

(ઐઝન, સ. 261)

﴾31﴿ ટ્યૂબ લાઈટ ને ઈતાઅત કી

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જિસ કે "નામ" કી યેહ શાન હૈ ઉસ કે "કલામ" કા આલમ ક્યા હોગા ! લિહાઝા કલામ સે **મુતઅલ્લિક** ભી એક કરામત મુલાહઝા હો ચુનાન્ચે હઝરતે મુહદ્દિસે આ'ઝમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْاَكْرَم ઝંગ બાઝાર ઘન્ટા ઘર મેં મુન્અકિદ હોને

www.dawateislami.net

વાલી **મહફિલે મીલાદ** મેં બયાન ફરમા રહે થે. બયાન કા મૌઝૂઅ **નૂરાનિય્યતે મુસ્તફા** صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم થા. બયાન જારી થા કે તકરીબન આધ ઘન્ટે બા'દ આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી તવજ્જોહ દાઈં તરફ લગી હુઈ એક **ટ્યૂબ લાઈટ** કી તરફ ગઈ, યેહ ટ્યૂબ કિસી ફન્ની ખરાબી કી વજહ સે કભી જલતી થી, કભી બુઝતી થી, આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને **ટ્યૂબ** સે મુખાતિબ હો કર ફરમાયા, "અરે **ટ્યૂબ** ! તૂ કભી જલતી હૈ, કભી બુઝતી હૈ, **હુઝૂરે અકરમ, નૂરે મુજસ્સમ** صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم **કે નૂરે મુબારક સે તમામ જહાન રોશન હો ગયા** ઔર તૂ ક્યૂં ના શુક્રી બનતી હૈ. ખબરદાર ! ખબરદાર ! તૂ બુઝી તો..... આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે ઈસ ઈર્શાદ સે ના'રએ રિસાલત કી ગૂંજ પડ ગઈ, તમામ હાઝિરીન ને મુલાહઝા ફરમાયા કે વોહ **ટ્યૂબ લાઈટ** ઈખ્તિતામે જલ્સા તક મુતવાતર રોશન રહી."

(ઐઝન, સ. 263)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ગેહૂં ઘુન સે બચેં, સરોં કે દર્દ મિટેં : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! બા અમલ ઉલમા કી ભી ક્યા શાન હોતી હૈ ! હમેં હર દમ ઉલમાએ અહલે સુન્નત કે દામન સે વાબસ્તા રહના ચાહિયે. ઉલમાએ હક કી રિફ્અતોં કા ઈસ સે અન્દાઝા લગાઈયે

www.dawateislami.net

જૈસા કે **હઝરતે** સય્યિદુના કમાલુદ્દીન અદ્દમીરી رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં, બા'ઝ અહલે ઈલ્મ હઝરાત કે ઝરીએ મુઝે મા'લૂમ હુવા હૈ, અગર **મદીનએ મુનવ્વરહ** زَادَھَا اللّٰہُ شَرَفًاوَّتَعْظِیْمًا કે મશ્હૂર "ફુકહાએ સબ્આ" યા'ની સાત ઉલમાએ કિરામ رَحِمَھُمُ اللّٰہُ تَعَالٰی કે અસ્માએ ગિરામી કિસી પરચે મેં લિખ કર ગેહૂં મેં રખ દિયે જાએં તો اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઘુન (યા'ની અનાજ કા કીડા) નહીં લગેગા, અગર દર્દે સર વાલે કે સર પર લટકાએં (યા બાંધેં) યા યેહી સાત નામ પઢ કર સર પર દમ કરેં તો اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ દર્દે સર જાતા રહેગા. વોહ સાત અસ્માએ મુબારકા યેહ હૈં : **ઉબૈદુલ્લાહ, ઉર્વહ, કાસિમ, સઈદ, અબૂ બક્ર, સુલૈમાન, ખારિજહ** (رَحِمَھُمُ اللّٰہُ تَعَالٰی)

(حیاۃُ الحیوانُ الکُبریٰ ج۲ ص۵۳)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મા'લૂમ હુવા, ઉલમાએ હક઼ ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે નેક બન્દોં કે નામોં મેં ભી અજીબ બરકતેં હોતી હૈં, જિન કે નામોં કી યેહ શાન હૈ, ઉન કી કિતાબોં, બયાનોં, **સોહબતોં** ઔર ઐસોં કે મઝારોં કી હાઝિરિયોં ઔર ઉન કે ઈસાલે સવાબ કે લંગરોં કી અઝમતોં કા ક્યા પૂછના !

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

﴾32﴿ ગુંધા હુવા આટા દે દિયા

હઝરતે સય્યિદુના હબીબ **અજમી** عَلَیۡہِ رَحۡمَۃُ اللّٰہِ الۡقَوِی કે દરવાઝે પર એક સાઇલ ને સદા લગાઈ. આપ رَحۡمَۃُاللّٰہِ تعَالٰی عَلَیۡہ કી ઝૌજએ મોહતરમા رَحۡمَۃُاللّٰہِ تعَالٰی عَلَیۡھَا **ગુંધા હુવા આટા** રખ કર પડોસ સે આગ લેને ગઈ થીં તાકે રોટી પકાએં. આપ رَحۡمَۃُاللّٰہِ تعَالٰی عَلَیۡہ ને વોહી આટા ઉઠા કર સાઇલ કો દે દિયા. જબ વોહ આગ લે કર આઈ તો આટા નદારદ (યા'ની ગાઇબ). આપ رَحۡمَۃُاللّٰہِ تعَالٰی عَلَیۡہ ને ફ઼રમાયા, ઉસે રોટી પકાને કે લિયે લે ગએ હૈં. બહુત પૂછા તો આપ رَحۡمَۃُاللّٰہِ تعَالٰی عَلَیۡہ ને ખૈરાત કર દેને કા વાકિઆ બતાયા. વોહ બોલીં, سُبۡحٰنَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ! યેહ તો અચ્છી બાત હૈ મગર હમેં ભી તો કુછ ખાને કે લિયે દરકાર હૈ ! ઇતને મેં એક શખ્સ એક બડી લગન મેં ભર કર ગોશ્ત ઔર રોટી લે આયા. આપ رَحۡمَۃُاللّٰہِ تعَالٰی عَلَیۡہ ને ફ઼રમાયા, દેખો તુમ્હેં કિસ કદર જલ્દ લૌટા દિયા ગયા, ગોયા રોટી ભી પકા દી ઔર ગોશ્ત કા સાલન મઝીદ ભેજ દિયા ! (روضُ الریاحین ص ۱۵۲)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

સદકા કરને સે માલ કમ નહીં હોગા : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! દેખા આપ ને ! રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં દી જાને વાલી ચીઝ હરગિઝ ઝાએઅ નહીં હોતી આખિરત મેં અજરો સવાબ કી હકદારી તો હૈ હી, બા'ઝ અવકાત દુન્યા મેં ભી ઇઝાફ઼ે કે સાથ હાથોં હાથ ઇસ

www.dawateislami.net

કા ને'મલ બદલ અતા કિયા જાતા હૈ. ઔર યેહ યકીની બાત હૈ કે રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં દેને સે બઢતા હૈ ઘટતા નહીં જૈસા કે **હઝરતે** સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, દો[2] આલમ કે માલિકો મુખ્તાર, મક્કી મદની સરકાર, મહબૂબે પરવર્દ ગાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઇર્શાદ ફરમાયા, સદકા માલ મેં કમી નહીં કરતા ઔર **અલ્લાહ** તઆલા મુઆફ કરને કી વજહ સે બન્દે કી ઇઝ્ઝત હી બઢાતા હૈ ઔર જો **અલ્લાહ** તઆલા કી રિઝા કી ખાતિર ઇન્કિસારી કરતા હૈ તો **અલ્લાહ** તઆલા ઉસે બુલન્દી અતા ફરમાતા હૈ. (صحیح مسلم ص ۱۳۹۷ حدیث ۲۵۸۸)

કૂંએં સે ભરને સે પાની બઢતા હૈ : મુફસ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْمَنَّان ફરમાતે હૈં, ઝકાત દેને વાલે કી ઝકાત હર સાલ બઢતી હી રહતી હૈ યેહ તજરિબા હૈ. જો કિસાન ખેત મેં બીજ ફેંક આતા હૈ વોહ બ ઝાહિર બોરિયાં ખાલી કર લેતા હૈ લેકિન હકીકત મેં મઅ ઇઝાફે કે ભર લેતા હૈ. ઘર કી બોરિયાં ચૂહે, સુરસુરી વગૈરા કી આફાત સે હલાક હો જાતી હૈં યા યેહ મતલબ હૈ કે જિસ માલ મેં સે સદકા નિકલતા રહે ઉસ મેં સે ખર્ચ કરતે રહો, اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ બઢતા હી રહેગા, કૂંએં કા પાની ભરે જાઓ, તો બઢે હી જાએગા.

(મિરઆતુલ મનાજીહ શર્હે મિશ્કાતુલ મસાબીહ, જિ. 3, સ. 93)

www.dawateislami.net

ઝકાત ન દેને કે અઝાબાત : **પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !** યાદ રખિયે ! ઝકાત અદા કરને કે જહાં બે શુમાર સવાબાત હૈં ન દેને વાલે કે લિયે વહાં ખૌફનાક અઝાબાત ભી હૈં, ચુનાન્ચે મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُالرَّحْمٰن કુરઆનો હદીસ મેં બયાન કર્દા અઝાબાત કા નક્શા ખીંચતે હુએ ફરમાતે હૈં, "ખુલાસા યેહ હૈ કે જિસ **સોને ચાંદી** કી ઝકાત ન દી જાએ, રોઝે કિયામત જહન્નમ કી આગ મેં તપા કર ઉસ સે ઉન કી પેશાનિયાં, કરવટેં, પીઠેં દાગી જાએંગી. ઉન કે સર, પિસ્તાન પર જહન્નમ કા ગર્મ પથ્થર રખેંગે કે છાતી તોડ કર શાને સે નિકલ જાએગા ઔર શાને કી હડ્ડી પર રખેંગે કે હડ્ડિયાં તોડતા સીને સે નિકલ આએગા, પીઠ તોડ કર કરવટ સે નિકલેગા, ગુદ્દી તોડ કર પેશાની સે ઉભરેગા. જિસ **માલ** કી ઝકાત ન દી જાએગી રોઝે કિયામત પુરાના ખબીસ **ખૂંખાર અઝ્દહા** બન કર ઉસ કે પીછે દૌડેગા, યેહ હાથ સે રોકેગા, વોહ હાથ ચબા લેગા, ફિર ગલે મેં તૌક બન કર પડેગા, ઈસ કા મુંહ અપને મુંહ મેં લે કર ચબાએગા કે મૈં હૂં તેરા માલ, મૈં હૂં તેરા ખઝાના. ફિર ઉસ કા સારા બદન ચબા ડાલેગા." وَالْعِیَاذُ بِاللّٰہِ رَبِّ الْعٰلَمِیْن (ફતાવા રઝવિય્યા જદીદ, જિ. 10, સ. 153) મેરે આકા આ'લા હઝરત رَحْمَۃُاللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ઝકાત ન દેને વાલે કો કિયામત કે અઝાબ સે ડરા કર સમઝાતે હુએ ફરમાતે હૈં, **એ**

www.dawateislami.net

અઝીઝ ! ક્યા ખુદા عَزَّوَجَلَّ ઔર રસૂલ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે ફરમાન કો યૂંહી હંસી ઠઠ્ઠા સમઝતા હૈ યા (કિયામત કે એક દિન યા'ની) પચાસ હઝાર બરસ કી મુદ્દત મેં યેહ જાન્કાહ મુસીબતેં ઝેલની સહ્‌લ જાનતા હૈ, ઝરા યહીં કી આગ મેં એક આધ રૂપિયા (છોટા સા સિક્કા) ગર્મ કર કે બદન પર રખ કર દેખ, ફિર કહાં યેહ ખફીફ (હલ્કી સી) ગરમી, કહાં વોહ કહ્ર આગ, કહાં યેહ એક હી રૂપિયા કહાં વોહ સારી ઉમ્ર કા જોડા હુવા માલ, કહાં યેહ મિનટ ભર કી દેર કહાં વોહ હઝાર દિન બરસ કી આફત, કહાં યેહ હલ્કા સા ચહકા (યા'ની મા'મૂલી સા દાગ) કહાં વોહ હડ્ડિયાં તોડ કર પાર હોને વાલા ગઝબ. **અલ્લાહ** તઆલા મુસલ્માન કો હિદાયત બખ્શે.

(ઐઝન, સ. 175)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઝકાતો ખૈરાત કે ઝરૂરી અહકામાત કી મા'લૂમાત હોતી રહેંગી ઔર અમલ કે જઝબે મેં ભી ઈઝાફા હોતા ચલા જાએગા.

ઉન કા દીવાના ઈમામા ઔર ઝુલ્ફો રીશ મેં
વાહ ! દેખો તો સહી લગતા હૈ કિતના શાનદાર

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! مَعَاذَ اللهِ عَزَّوَجَلَّ આજ મુસલ્માન કે જીને કા અન્દાઝ બેહદ ખરાબ હોતા જા રહા હૈ. અફસોસ સદ કરોડ અફસોસ ! અક્સર મુસલ્માનોં કે લિબાસ કી તરાશ ખરાશ, સર ઔર ચેહરે કા અન્દાઝ વગૈરા સબ કાફિરોં કી સડી હુઈ તહઝીબ કા અક્કાસ હૈ. શૈતાન કે ઈસ વસ્વસે મેં નહીં આના ચાહિયે કે હમ અગર દાઢી ઔર ઈમામા શરીફ મેં રહેંગે તો લોગ હમ સે દૂર ભાગેંગે. હરગિઝ ઐસા નહીં, લોગ મદની હુલિયોં સે નહીં બુરી હરકતોં, ચર્બ ઝબાનિયોં ઔર બદ અખ્લાકિયોં સે દૂર ભાગતે હૈં. આપ બસદ ઈખ્લાસ સુન્નતોં કી ચલતી ફિરતી તસ્વીર બન જાઈયે, અપને અખ્લાક સંવાર લીજિયે, ઝબાન કો કાબૂ મેં રખને કી મશ્ક કીજિયે, મીઠે બોલ બોલિયે ફિર દેખિયે કિસ તરહ લોગોં કે દિલ આપ કી તરફ માઈલ હોતે હૈં !

તૂ દાઢી બઢા લે ઈમામા સજા લે — હૈ અચ્છા, નહીં હૈ બુરા મદની માહોલ
યકીનન મુકદ્દર કા વોહ હૈ સિકન્દર — જિસે ખૈર સે મિલ ગયા મદની માહોલ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

﴾33﴿ કાઝી સાહિબ કા ખમીર

કરોડોં હમ્બલિયોં કે અઝીમુલ મર્તબત પેશ્વા હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ અહમદ બિન હમ્બલ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કે શહઝાદે હઝરતે સાલેહ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ઈસ્ફહાન કે કાઝી થે. એક મરતબા હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ અહમદ બિન હમ્બલ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કે ખાદિમ ને હઝરતે સાલેહ કે મત્બખ (યા'ની બાવર્ચી ખાના) સે **ખમીર** લે કર રોટી તય્યાર કર કે ઈમામ સાહિબ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કી ખિદમત મેં પેશ કી, આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ને ઈસ્તિફસાર ફરમાયા, યેહ ઈસ કદર નર્મ ક્યૂં હૈ? ખાદિમ ને ખમીર લેને કી કૈફિય્યત બતા દી. આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ને ફરમાયા, મેરા બેટા જો કે અસ્ફહાન કા કાઝી હૈ ઉસ કે યહાં સે ખમીર ક્યૂં લિયા ! અબ યેહ રોટી મૈં નહીં ખાઊંગા યેહ કિસી સાઈલ કો દે દો મગર ઉસ કો બતા દેના કે ઈસ રોટી મેં કાઝી કા ખમીર શામિલ હૈ. ઈત્તિફાક સે ચાલીસ[40] રોઝ તક કોઈ સાઈલ નહીં આયા યહાં તક કે રોટી મેં બૂ પૈદા હો ગઈ. ખાદિમ ને વોહ રોટી દરિયાએ દિજલા મેં ડાલ દી. હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ અહમદ બિન હમ્બલ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કા તક્વા મરહબા ! આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ને ઉસ દિન કે બા'દ દરિયાએ દિજલા કી મછલી કભી નહીં ખાઈ. (تذکرۃ الاولیاء ص ۱۹۷)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

www.dawateislami.net

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ અહમદ બિન હમ્બલ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ કિસ કદર મુત્તકી ઔર પરહેઝ ગાર થે કે અપને કાઝી બેટે કે માલ સે ભી પરહેઝ કરતે થે. કાઝી (યા'ની જજ) કી આમદની અગર્ચે હરામ કી નહીં હોતી તાહમ ઉન કા મુકમ્મલ તૌર પર ઈન્સાફ કરના દુશ્વાર હોતા હૈ અગર વોહ ઈન્સાફ સે કામ લેં તબ ભી ચૂંકે વોહ ગવર્નમેન્ટ કે મુલાઝિમ હોતે હૈં ઔર ઉન કી તનખ્વાહ હુકૂમત અદા કરતી હૈ ઔર હુક્મરાન ઉમૂમન ઝુલ્મો ઉદવાન સે બચ નહીં પાતે નીઝ ઉન કે ખઝાને મેં રકમ કા સુથરા હોના ભી મુશ્કિલ હોતા હૈ કે યેહ લોગ અક્સર ઝુલ્મ કે ઝરીએ માલ હાસિલ કરતે હૈં, લિહાઝા મહ્ઝ તક્વા ઔર એહતિયાત કે સબબ **હઝરતે** સય્યિદુના ઈમામ અહમદ બિન હમ્બલ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ ને કાઝી કે ખમીર વાલી રોટી નહીં ખાઈ ઔર જબ વોહી રોટી દરિયાએ દિજલા મેં ડાલી ગઈ તો વહાં કી મછલી ખાની ભી તર્ક ફરમા દી કે કહીં ઐસી મછલી પેટ મેં ન ચલી જાએ જિસ ને વોહ રોટી ખાઈ હો !

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

﴾34﴿ ઈમામ અહમદ બિન હમ્બલ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ કી કરામત

હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ અહમદ બિન હમ્બલ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ બડી શાન કે માલિક થે મન્કૂલ હૈ કે કિસી ખાતૂન કે હાથ પાઉં શલ હો ગએ, ઉસ ને અપને બેટે કો દુઆ કે લિયે આપ

www.dawateislami.net

رَحْمَةُاللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કે પાસ ભેજા. આપ رَحْمَةُاللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ને અહવાલ સુનને કે બા'દ વુઝૂ કર કે નમાઝ શુરૂઅ કર દી, જબ વોહ નૌ જવાન ઘર પહોંચા તો માં સિહ્હત યાબ હો ચુકી થી ઔર ઉસ ને ખુદ આ કર દરવાઝા ખોલા. (تذکرۃ الاولیاء ص ١٩٦)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે નેક બન્દોં કી તા'ઝીમ કરના બડે સવાબ કા કામ હૈં ચુનાન્ચે

﴾35﴿ તા'ઝીમ કા સિલા

એક શખ્સ કો ઈન્તિકાલ કે બા'દ કિસી ને ખ્વાબ મેં દેખ કર પૂછા, مَا فَعَلَ اللّٰهُ بِکَ ؟ યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને આપ કે સાથ ક્યા સુલૂક ફરમાયા ? જવાબ દિયા, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને મેરી મગ્ફિરત ફરમા દી. પૂછા, કૌન સા અમલ કામ આ ગયા ? જવાબ દિયા, એક બાર હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ અહમદ બિન હમ્બલ رَحْمَةُاللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه દરિયા કે કનારે વુઝૂ ફરમા રહે થે ઔર વહીં મૈં બુલન્દી કી તરફ વુઝૂ કરને બૈઠ ગયા, જબ મેરી નઝર ઈમામ સાહિબ رَحْمَةُاللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه પર પડી તો તા'ઝીમન નીચે કી જાનિબ આ ગયા. બસ યેહી "તા'ઝીમે વલી" વાલા અમલ કામ આ ગયા ઔર મૈં બખ્શા ગયા. (تذکرۃ الاولیاء ص ١٩٦)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَی الْحَبِيب ! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

﴾36﴿ સોને કી જૂતિયાં

મશ્હૂર મુહદ્દિસ હઝરતે સય્યિદુના મુહમ્મદ બિન ખુઝૈમા رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં, જબ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ અબૂ અબ્દુલ્લાહ **અહમદ બિન હમ્બલ** رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી વફાત હુઈ મૈં સખ્ત ગમગીન હુવા. એક રાત ખ્વાબ મેં દેખા કે આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه નાઝો અદા સે ચલ રહે હૈં. મૈં ને અર્ઝ કી, ઐ અબૂ અબ્દુલ્લાહ ! યેહ કૈસી ચાલ હે ? ફરમાયા, યેહ જન્નત મેં ખુદ્દામ કી ચાલ હે. અર્ઝ કી, مَا فَعَلَ اللّٰهُ بِکَ ؟ યા'ની **અલ્લાહ** તઆલા ને આપ કે સાથ ક્યા સુલૂક ફરમાયા ? જવાબ દિયા, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને મેરી મગ્ફિરત ફરમા દી, મેરે સર પર તાજ સજાયા ઔર પાઉં મેં **સોને કી જૂતિયાં** પહનાઈં ઔર ફરમાયા, **ઐ અહમદ !** યેહ સબ કુછ ઈસ વજહ સે હે કે તૂ ને કુરઆન કો મેરા (યા'ની **અલ્લાહ** કા) કલામ કહા. **અલ્લાહ** તબારક વ તઆલા ને મઝીદ ફરમાયા, **ઐ અહમદ !** મુઝ સે વોહ દુઆ કર જો તૂ દુન્યા મેં કિયા કરતા થા. મૈં ને અર્ઝ કી, ઐ મેરે રબ عَزَّوَجَلَّ ! હર ચીઝ..." મેં અભી ઈતના હી કહને પાયા થા કે ઈર્શાદ હુવા, હર ચીઝ તેરે લિયે મૌજૂદ હે. ઈસ પર મૈં ને અર્ઝ કી, હર ચીઝ પર તેરી કુદરત કે સબબ. ફરમાયા, તૂને સચ કહા. મૈં ને અર્ઝ કી, યા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! મુઝ સે હિસાબ ન લે બસ મેરી

www.dawateislami.net

મગ્ફિરત ફરમા દે. ફરમાયા, જા ઐસા હી કર દિયા. ફિર ઈર્શાદ હુવા, **એ અહમદ !** યેહ જન્નત હૈ ઈસ મેં દાખિલ હો જા. જબ મૈં દાખિલ હુવા તો **હઝરતે સય્યિદુના સુફ્યાન સૌરી** رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه વહાં પહલે સે મૌજૂદ થે, ઉન કે દો[2] પર થે જિન સે વહાં એક ખજૂર કે દરખ્ત સે દૂસરે દરખ્ત પર ઉડતે ફિર રહે થે ઔર ઉન કી ઝબાન પર જારી થા, "સબ ખૂબિયાં ઉસ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે લિયે હૈં જિસ ને હમ સે કિયે હુએ વા'દે કો સચ કર દિખાયા ઔર સર ઝમીને જન્નત કા હમ કો વારિસ બનાયા, જન્નત મેં હમ જહાં ચાહતે હૈં ઠિકાના બનાતે હૈં તો અમલ કરને વાલોં કા અજ્ર બહુત હી બેહતર હૈ." મૈં ને પૂછા, **હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ વહ્હાબ વર્રાક** عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّزَّاق કા ક્યા હાલ હૈ ? તો કહા, મૈં ઉન કો **નૂર કે સમુન્દર** મેં છોડ આયા હૂં. મૈં ને **હઝરતે સય્યિદુના બિશ્ર હાફી** عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْكَافِي કા હાલ દરયાફ્ત કિયા તો ફરમાયા, વોહ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી બારગાહ મેં હાઝિર હૈં, ઉન કે સામને એક ખ્વાન હૈ ઔર રબ્બે કરીમ جَلَّ جَلَالُهٗ ઉન પર મુતવજ્જેહ હૈ, ફરમા રહા હૈ કે **એ દુન્યા મેં ન ખાને ઔર ન પીને વાલે ! ઈસ જહાન મેં ખા ઔર લુત્ફ ઉઠા.**

(شرحُ الصدور ص ۲۸۹)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

www.dawateislami.net

﴾37﴿ કોડે કી હર ઝર્બ પર મુઆફ़ી કા એ'લાન

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ? **અલ્લાહ** عَزَّ وَجَلَّ કે નેક બન્દે દીન કી ખાતિર તકાલીફ़ ઉઠા કર દુન્યા સે જબ રુખ્સત હો જાતે હૈં તો **અલ્લાહ** عَزَّ وَجَلَّ ઉન કા કિસ કદર એ'ઝાઝ ફ़રમાતા હૈ. જી હાં કરોડોં હમ્બલિયોં કે અઝીમ પેશ્વા હઝરતે સય્યિદુના અબૂ અબ્દુલ્લાહ **ઈમામ અહમદ બિન હમ્બલ** رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه ને હક કી ખાતિર બહુત ઝિયાદા **મશક્કતેં** ઝેલી હૈં ચુનાન્ચે એક મૌકઅ પર અબ્બાસી ખલીફ़ા **મો'તસિમ બિલ્લાહ** કે હુક્મ પર જલ્લાદ સય્યિદુના ઈમામ **અહમદ બિન હમ્બલ** رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه કી બરહ્ના પીઠ પર બારી બારી **કોડે** બરસાને લગે જિસ સે મુકદ્દસ પુશ્ત લહૂ લુહાન હો ગઈ ઔર ખાલ મુબારક ઉધડ ગઈ, ઈસી દૌરાન આપ કા પાજામા શરીફ़ સરકને લગા તો બારગાહે ખુદા વન્દી عَزَّ وَجَلَّ મેં દુઆ કી, "યા **અલ્લાહ** ! عَزَّوَجَلَّ તૂ જાનતા હૈ કે મૈં હક પર હૂં, મુઝે બે પર્દગી સે બચા લે." اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ પાજામા શરીફ़ મઝીદ સરકને સે રુક ગયા ઔર ફિર આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه બેહોશ હો ગએ. જબ તક હોશ કાઈમ થા **કોડે** કી હર ઝર્બ પર ફ़રમાતે, "મૈં ને **મો'તસિમ** કા કુસૂર મુઆફ़ કિયા." બા'દ મેં લોગોં ને જબ આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه સે ઈસ કી વજહ દરયાફ़્ત કી તો ફ़રમાયા, મો'તસિમ બિલ્લાહ, સુલ્તાને દો[2] જહાન صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે ચચાજાન હઝરતે સય્યિદુના અબ્બાસ رَضِىَ اللهُ تَعَالٰی عَنْه કી ઔલાદ મેં સે હૈ. મુઝે ઈસ બાત સે શર્મ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર કસરત સે દુરૂદ પઢો ક્યૂંકે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ પર પેશ કિયા જાતા હૈ. (طبرانی)

આતી હૈ કે બરોઝે કિયામત કહીં યેહ ન કહ દિયા જાએ કે **અહમદ બિન હમ્બલ** ને સુલ્તાને દો[2] જહાન صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કે ચચાજાન કી આલ કો મુઆફ નહીં કિયા !

(مُلَخَّصاً مَعدنِ اَخلاق حصہ ۳ ص ۳۷ تا ۳۹، دارالکتب حنفیہ باب المدینہ)

હઝરતે સય્યિદુના **ફુઝૈલ બિન ઈયાઝ** رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં, હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ **અહમદ બિન હમ્બલ** رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કો મુસલ્સલ અઠ્ઠાઈસ માહ (સવા દો સાલ સે ઝાઈદ) કૈદ મેં રખા ગયા, ઈસ દૌરાન આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه પર હર રાત કોડે બરસાએ જાતે યહાં તક કે આપ પર ગશી તારી હો જાતી, તલવાર કે ચરકે (ઝખ્મ) લગાએ ગએ, પાઉં તલે રૌંદા ગયા. મગર મરહબા ! ઈસ્તિકામત ! ઈતની ઈતની મુસીબતેં ટૂટને કે બા વુજૂદ આપ સાબિત કદમ રહે. (الطبقات الکبرٰی ج ۱ ص ۷۹) હઝરતે સય્યિદુના અલ્લામા હાફિઝ ઈબ્ને જૌઝી رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه મુહમ્મદ બિન ઈસ્માઈલ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه સે નક્લ કરતે હૈં, હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ **અહમદ બિન હમ્બલ** رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કો **80** કોડે ઐસે મારે ગએ કે અગર હાથી કો મારે જાતે તો વોહ ભી ચીખ ઉઠતા ! મગર વાહ રે સબ્રે ઈમામ !

(مُلَخَّصاً معدنِ اَخلاق حصہ ۳ ص ۱۰۶، دارالکتب حنفیہ باب المدینہ)

તડપના ઈસ તરહ બુલબુલ કે બાલો પર ન હિલેં
અદબ હૈ લાઝિમી શાહોં કે આસ્તાને કા

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક બાર દુરૂદે પાક પઢા અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા હૈ. (مسلم)

﴾38﴿ ચોર ને સબ્ર કી તલ્કીન કી

જબ મુસીબત કે અય્યામ મેં આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيه કો કોડે મારને વાલે કે રૂ બરૂ પેશ કિયા ગયા તો અલ્લાહ તઆલા ને "અબુલ હૈસમ અય્યાર" નામી એક શખ્સ કે ઝરીએ આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيه કી મદદ ફરમાઈ વોહ આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيه કે પાસ આયા ઔર કહને લગા, "એ અહમદ ! મૈં ફુલાં ચોર હૂં મુઝે અઠારહ હઝાર કોડે મારે ગએ તાકે ચોરી કા ઈકરાર કર લૂં મગર મૈં ને ઈકરાર ન કિયા હાલાંકે જાનતા થા કે ઝૂટા હૂં. આપ કહીં કોડે કી માર સે ઘબરા ન જાએં, આપ તો હક પર હૈં. પસ જબ આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيه કો કોડે મારને સે દર્દ હોતા તો ચોર કી બાત ઝેહ્ન મેં લે આતે. બા'દ અઝાં આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيه હમેશા ઉસ કે લિયે દુઆએ રહમત ફરમાતે." (الطبقات الکبریٰ ج ۱ ص ۷۸،۷۹)

હઝરતે સય્યિદુના બિશ્ર બિન અલ હારિસ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيه ફરમાતે હૈં: "આપ કો (આગ કી) ભટ્ટી (યા'ની જેલ) મેં ડાલ કર આઝમાયા ગયા ઔર આપ (ઈસ્તિકામત કી વજહ સે) સુર્ખ સોના બન કર નિકલે." (ایضاً ج ۱ ص ۸۰)

વલિયોં પર અલ્લાહ جَلَّ جَلَالُهٗ કી કરમ નવાઝિયાં : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં પેશ આને વાલી તકાલીફ કો ખન્દા પેશાની સે બરદાશ્ત કરને વાલોં કા બારગાહે ખુદા વન્દી عَزَّوَجَلَّ મેં કિસ કદર એ'ઝાઝ કિયા જાતા હૈ. નીઝ આપ ને યેહ ભી મુલાહઝા ફરમાયા કે હઝરતે સય્યિદુના બિશ્રે હાફી

www.dawateislami.net

عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْکَافِی કો ભી દુન્યા મેં રિઝાએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ કી ખાતિર ભૂક વ પ્યાસ કી સખ્તિયાં બરદાશ્ત કરને ઔર નફ્સ કો મારને કે બાઈસ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કિસ કદર લુત્ફો કરમ સે નવાઝ રહા થા. નીઝ હમારે ગૌસે આ'ઝમ عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْاَکْرَم ભી દુન્યા મેં નફ્સ કુશી ફરમાતે ઔર ખાને પીને સે બે રગ્બત રહતે થે. સરકારે બગદાદ હુઝૂરે ગૌસે પાક رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ પર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રહમતોં કા તઝકિરા કરતે હુએ આશિકે રસૂલ ઔર વલિય્યે કામિલ, ઈમામે અહલે સુન્નત મૌલાના શાહ અહમદ રઝા ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الرَّحْمٰن બારગાહે ગૌસિય્યત મઆબ મેં અર્ઝ કરતે હૈં :

કસમેં દે દે કે ખિલાતા હૈ પિલાતા હૈ તુઝે
*પ્યારા **અલ્લાહ** તેરા ચાહને વાલા તેરા*

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઐસી પ્યારી પ્યારી મા'લૂમાત હાસિલ કરને કે લિયે દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ દીનો દુન્યા કી બે શુમાર બરકતેં હાસિલ હોંગી. દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ કી બરકતોં સે માલામાલ એક ઈમાન અફરોઝ વાકિઆ સુનિયે ઔર ઝૂમિયે :

﴾39﴿ દિમાગ કી રસૌલી ગાઈબ હો ગઈ

બલ બહાર ઝિલ્અ ચન્દર પૂર મહારાષ્ટ્ર (હિન્દ) કે એક ઈસ્લામી ભાઈ ને **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ મેં અપની શુમૂલિય્યત કા વાકિઆ કુછ ઈસ તરહ બયાન કિયા, 7 સાલ કી ઉમ્ર મેં પથ્થર લગને કી વજહ સે મેરી બાઈં આંખ ઝખ્મી હો ગઈ. ઈલાજ

www.dawateislami.net

કરવાને પર કાફી આરામ મિલા લેકિન આંખ કી રોશની કમ હો ગઈ. ઈસ સે દર્સે ઈબ્રત હાસિલ કરને કે બજાએ મઝીદ ગફ્લત કા શિકાર હો કર મૈં નાચગાનોં કી મહફિલોં કા રસિયા હો ગયા, નાચ ક્લબ કી ચકાચૌંદ રોશનિયોં કે સબબ મેરી ઉસી આંખ મેં સખ્ત દર્દ શુરૂઅ હો ગયા. તશ્ખીસ કરવાને પર પતા ચલા કે **દિમાગ મેં રસૌલી** (BRAIN TUMER) હૈ. બડે બડે અસ્પતાલોં મેં ઈલાજ કરવાયા ફાએદા હોના તો કુજા, "મરઝ બઢતા ગયા જૂં જૂં દવા કી" કે મિસ્દાક ગરદન ભી ટેઢી હો ગઈ ઔર ગિઝા ખાના ભી મુશ્કિલ હો ગયા ! મેરી તકલીફ કે સબબ ઘર વાલે બેહદ પરેશાન થે. ઉન્હીં દિનોં દા'વતે ઈસ્લામી વાલે **આશિકાને રસૂલ** કા એક મદની કાફિલા હમારે ગાઉં મેં તશરીફ લે આયા. ઉન્હોં ને **નેકી કી દા'વત** દેતે હુએ ઘર કે તમામ અફરાદ કો બયાન મેં શિર્કત કી દા'વત દી લેકિન હમ ને પરેશાની કા ઈઝહાર કર કે મા'ઝિરત કર લી. મહલ્લે કી મસ્જિદ મેં સે મુબલ્લિગ કે બયાન કી આવાઝ હમારે ઘર મેં ભી આ રહી થી, ઉસ બયાન કો સુન કર હમારે અહલે ખાના બેહદ મુતઅસ્સિર હુએ. ઔર "દુરુગ" મેં હોને વાલે **સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ** મેં ચલને કો તય્યાર હો ગએ. ઉસ ઈજતિમાઅ મેં સુન્નતોં ભરે બયાન કે બા'દ **રિક્કત અંગેઝ દુઆ** હુઈ. જબ ઈજતિમાઅ સે વાપસી પર મૈં ને C.T. scan કરવાયા તો યેહ દેખ કર ડૉક્ટર્ઝ હૈરાન રહ ગએ કે પિછલી સબ રિપોર્ટ્સ મેં દિમાગ કી રસૌલી (BRAIN TUMER)

www.dawateislami.net

મૌજૂદ થી **લેકિન અબ કી બાર** C.T. scan **મેં રસૌલી ગાઈબ થી !** ઈસ હૈરત અંગેઝ વાકિએ સે **મુતઅસ્સિર** હો કર ખુદ ઘર વાલોં ને મેરે સર પર **ઈમામે શરીફ** કા તાજ સજા દિયા.

અતાએ હબીબે ખુદા મદની માહોલ   હૈ ફૈઝાને ગૌસો રઝા મદની માહોલ

ઐ બીમારે ઈસ્યાં તૂ આ જા યહાં પર   ગુનાહોં કી દેગા દવા મદની માહોલ

સંવર જાએગી આખિરત اِنْ شَاءَ الله

તુમ અપનાએ રખ્ખો સદા મદની માહોલ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

﴿40﴾ દિલોં કી બાત જાન લી

હુઝૂર દાતા ગન્જ બખ્શ હઝરતે સય્યિદુના અલી હિજ્વેરી رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં, હમ તીન[3] અહબાબ હઝરતે સય્યિદુના **શૈખ ઈબ્ને અલા** رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી ઝિયારત કે લિયે "રમલા" નામી ગાઉં કી તરફ ચલે. રાસ્તે મેં યેહ તૈ કિયા કે હમ મેં સે હર શખ્સ કોઈ ન કોઈ મુરાદ અપને દિલ મેં રખ લે. મૈં ને યેહ મુરાદ રખી, મુઝે હઝરતે સય્યિદુના શૈખ ઈબ્ને અલા رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه સે હુસૈન બિન મન્સૂર હલ્લાજ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી મુનાજાત ઔર અશ્આર દરકાર હૈં. દૂસરે ને યેહ મુરાદ તૈ કી કે મુઝે તિલ્લી કી બીમારી સે શિફા હાસિલ હો જાએ. તીસરે ને કહા, મુઝે હલ્વા સાબૂની (યા'ની બર્ફી) ખાને કી ખ્વાહિશ હૈ. જબ હમ લોગ હાઝિરે ખિદમત હુએ તો આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને હઝરતે સય્યિદુના **હુસૈન બિન મન્સૂર હલ્લાજ**

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર સુબ્હ વ શામ દસ દસ બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસે કિયામત કે દિન મેરી શફાઅત મિલેગી. (مجمع الزوائد)

رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કે અશ્આર ઔર મુનાજાત લિખવા કર મેરે લિયે તય્યાર રખે થે જો મુઝે અતા ફરમા દિયે. **દૂસરે** દરવેશ કે પેટ પર હાથ ફેરા ઉસ કી **તિલ્લી** કી તકલીફ દૂર હો ગઈ. **તીસરે** સે ફરમાયા, **સાબૂની હલ્વા** (બર્ફી) શાહી દરબારોં કી ગિઝા હૈ મગર આપ ને લિબાસે સૂફિયા પહન રખા હૈ ! દો[2] મેં સે એક ચીઝ ઈખ્તિયાર કીજિયે. (كشف المحجوب ص ٣٨٤)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

﴾41﴿ ક્યા હુસૈન બિન મન્સૂર رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ને اَنَا الْحَقّ કહા થા

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી અતા સે ઔલિયાઉલ્લાહ લોગોં કે **દિલોં કે અહવાલ** જાન લેતે હૈં, જભી તો હઝરતે સય્યિદુના શૈખ ઈબ્ને અલા رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ને બિગૈર પૂછે હુઝૂર દાતા ગન્જ બખ્શ હઝરતે સય્યિદુના અલી હિજ્વેરી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ઔર ઉન કે અહબાબ કી **દિલી મુરાદેં** બયાન કર દીં ઔર દો[2] કી મુરાદેં પૂરી ફરમા કર તીસરે[3] કો ઈસ્લાહ કા **મદની ફૂલ** ઈનાયત ફરમાયા. ઈસ હિકાયત મેં હઝરતે સય્યિદુના હુસૈન બિન મન્સૂર હલ્લાજ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કા ઝિક્રે ખૈર ભી મૌજૂદ હૈ. ઈન કે બારે મેં મશ્હૂર હૈ કે ઈન્હોં ને اَنَا الْحَقّ યા'ની "મૈં હક (ખુદા) હૂં" કહા થા. ઈસ ગલત ફહમી કા રદ કરતે હુએ મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ફરમાતે હૈં, "હઝરતે સય્યિદુના હુસૈન બિન મન્સૂર હલ્લાજ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه જિન કો અવામ "મન્સૂર" કહતે

www.dawateislami.net

હૈં, મન્સૂર ઉન કે વાલિદ કા નામ થા, ઔર ઉન કા ઇસ્મે ગિરામી **હુસૈન.** (આપ) અકાબિરે અહલે હાલ સે થે. ઉન કી એક બહન ઉન સે બદરજહા મરતબએ વિલાયત વ મા'રેફત મેં ઝાઇદ થીં. વોહ આખિરે શબ કો જંગલ તશરીફ લે જાતીં ઔર યાદે ઇલાહી عَزَّوَجَلَّ મેં મસ્રૂફ હોતીં. એક દિન ઉન કી આંખ ખુલી બહન કો ન પાયા, ઘર મેં હર જગહ તલાશ કિયા, પતા ન ચલા, ઉન કો વસ્વસા ગુઝરા. દૂસરી શબ મેં કસ્દન સોતે મેં જાન ડાલ કર જાગતે રહે, વોહ અપને વક્ત પર ઉઠ કર ચલીં, યેહ આહિસ્તા આહિસ્તા પીછે હો લિયે, દેખતે રહે, **આસ્માન સે સોને કી ઝંજીર મેં યાકૂત કા જામ ઉતરા ઔર ઉન કે દહને મુબારક (યા'ની મુંહ શરીફ) કે બરાબર આ લગા, ઉન્હોં ને પીના શુરૂઅ કિયા,** ઉન સે સબ્ર ન હો સકા કે યેહ જન્નત કી ને'મત (મુઝે) ન મિલે, બે ઇખ્તિયાર કહ ઉઠે કે બહન ! તુમ્હેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી કસમ કે થોડા મેરે લિયે છોડ દો, ઉન્હોં ને એક જુર્આ (યા'ની એક ઘૂંટ) છોડ દિયા, ઇન્હોં ને પિયા, ઉસ કે પીતે હી હર જડી બૂટી હર દરો દીવાર સે ઉન કો યેહ આવાઝ આને લગી કે કૌન ઇસ કા ઝિયાદા મુસ્તહક હૈ કે હમારી રાહ મેં કત્લ કિયા જાએ ? ઇન્હોં ને કહના શુરૂઅ કિયા, اَنَا الْحَقّ યા'ની બેશક મૈં સબ સે ઝિયાદા ઇસ કા સઝાવાર (યા'ની હકદાર) હૂં. લોગોં કે સુનને મેં આયા, "اَنَا الْحَقّ" (યા'ની મૈં હક હૂં) વોહ (લોગ) દા'વએ ખુદાઈ સમઝે, ઔર યેહ (યા'ની ખુદાઈ કા દા'વા) કુફ્ર હૈ ઔર મુસલ્માન હો કર જો કુફ્ર કરે મુરતદ હૈ ઔર મુરતદ કી સઝા કત્લ

www.dawateislami.net

હૈ. (صحیح البخاری ج ۲ ص ۳۱۵ حدیث ۳۰۱۷ મેં હૈ કે) નબિયોં કે સુલ્તાન, રહમતે આલમિય્યાન, સરદારે દો જહાન, મહબૂબે રહમાન صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને આલીશાન હૈ, "જો અપના દીન બદલ દે ઉસે કત્લ કરો." (ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 26, સ. 400)

اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ સે વાબસ્તગી ઔર મદની કાફિલોં મેં સફર ઈસ્લાહે અકાઈદો આ'માલ કે બેહતરીન ઝરાએઅ હૈં ચુનાન્ચે

﴾42﴿ મૈં શરાબી ઔર ચોર થા

બમ્બઈ (અલ હિન્દ) કે ઈસ્લામી ભાઈ કા બયાન કુછ ઈસ તરહ હૈ કે મુઝે ગલત સોહબત કે સબબ કમ ઉમ્રી હી મેં શરાબ ઔર જૂઆ કી લત પડ ગઈ થી, હીરે ઔર સોને કી સ્મગલિંગ મેં મહારત કે બાઇસ મૈં ઈસ મૈદાન મેં "કિંગ" મશ્હૂર થા. હમારે ઘર કે કરીબ **દા'વતે ઈસ્લામી** વાલે હર જુમુઆ કો જમ્અ હો કર દર્સો બયાન કા સિલ્સિલા કિયા કરતે થે, મેરી માં મુઝ સે શિર્કત કા કહા કરતી મગર મૈં ટાલ દિયા કરતા. આખિરકાર માં કી **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કી બરકત સે એક બાર શરીક હો હી ગયા, મુઝે મુબલ્લિગ કા અન્દાઝે બયાન તો પસન્દ આયા મગર પલ્લે કુછ ન પડા, ઈખ્તિતામ પર મુઝ પર મુબલ્લિગ ને **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કરતે હુએ બમ્બઈ કે અલાકે ગોવન્ડી મેં હોને વાલે હફ્તાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ કી દા'વત પેશ કી, મૈં ને હામી ભર લી.

www.dawateislami.net

ઈજતિમાઅ વાલી શબ દોસ્તોં કે સાથ શરાબ ખાને પહોંચા મગર આજ દિલ કુછ ઉચાટ સા થા, સબ ને શરાબ મંગવાઈ મગર મૈં ને કોલ્ડ્રિંક કા ઑર્ડર દિયા. ઈસ પર દોસ્તોં ને મેરી તરફ **મુતઅજ્જિબાના** અન્દાઝ મેં દેખા. મૈં ને કહા, મુઝે કિસી ને ઈજતિમાઅ કી દા'વત દી હૈ મુઝે વહાં વા'ઝ સુનને જાના હૈ. યેહ સુનતે હી દોસ્તોં મેં હંસી કા ફવ્વારા ઉબલ પડા ઔર કહને લગે, યાર ક્યા યેહ **મુહર્રમ** કા મહીના હૈ ! વા'ઝ તો **મુહર્રમ** મેં હોતે હૈં, તુમ્હારે સાથ કિસી ને મઝાક કિયા હોગા. મૈં ભી સોચ મેં પડ ગયા કે વાકેઈ વા'ઝ તો **મુહર્રમ** શરીફ મેં હોતે હૈં મગર ફિર મૈં ને દિલ બાંધા ઔર યેહ કહતે હુએ ઉઠા કે અગર વા'ઝ નહીં હોગા તો વાપસ આ જાઊંગા. બાહર નિકલ કર રિક્ષા પકડ કર સીધા **ઈજતિમાઅ ગાહ** મેં જા પહોંચા. વહાં માંગી જાને વાલી રિક્કત અંગેઝ દુઆ ને મુઝે ખૂબ રુલાયા, રો રો કર મૈં ને અપને ગુનાહોં સે તૌબા કી. ઈજતિમાઅ ખત્મ હોને કે બા'દ મુબલ્લિગ ને **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કરતે હુએ મુઝે મદની કાફિલે મેં સફર કી દા'વત પેશ કી. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મૈં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ **મદની કાફિલે** કા મુસાફિર બના, વહીં મૈં ને દાઢી શરીફ ઔર ઈમામએ મુબારકા કી નિય્યત કી. જૂઆરી ઔર શરાબી દોસ્તોં સે પીછા છુડાયા ઔર **દા'વતે ઈસ્લામી** કા મદની માહોલ અપનાયા. મુઝે "વાત" નામી એક તશ્વીશ નાક બીમારી થી જિસ કે સબબ ઐસા લગા કરતા થા જૈસે આંખ મેં કંકરી સી પડી હૈ. ડૉક્ટર ભી ઉસ કે ઈલાજ સે આજિઝ થે.

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ કી બરકત સે મુઝે ઉસ મૂઝી મરઝ સે ભી છુટકારા નસીબ હો ગયા.

છોડો મૈ નોશિયાં મત બકો ગાલિયાં   આઓ તૌબા કરેં કાફિલે મેં ચલો

એ શરાબી તૂ આ, આ જૂઆરી તૂ આ   છૂટેં બદ આદતેં કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب!   صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

કાફિલોં કી દા'વત દેતે રહિયે : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં ભરે બયાન ઔર **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કે નતીજે મેં એક જૂઆરી ઔર શરાબી તાઈબ હુવા ઔર મદની કાફિલે કા મુસાફિર બન કર દા'વતે ઈસ્લામી કે **મદની માહોલ** સે વાબસ્તા હો ગયા. **આપ ભી લોગોં કો મદની કાફિલોં મેં સફર કી દા'વત દેતે રહિયે.** ઈસ હિકાયત મેં આપ ને એક શરાબી કા તઝકિરા સુના. અફસોસ સદ કરોડ અફસોસ ! આજકલ મુસલ્માનોં કી એક તા'દાદ مَعَاذَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ શરાબ નોશી કી નુહૂસત મેં ગરિફ્તાર હૈ લિહાઝા ઝિમ્નન શરાબ કે બારે મેં કુછ અર્ઝ કરતા ચલૂં.

શરાબ કે એક ઘૂંટ કા અઝાબ : તાજદારે નુબુવ્વત, માહે રિસાલત, દરિયાએ રહમત, મહબૂબે રબ્બુલ ઈઝઝત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ઈબ્રત નિશાન હૈ, "**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને મુઝે તમામ જહાન વાલોં કે લિયે રહમત ઔર હિદાયત બના કર ભેજા હૈ, મુઝે ઈસ લિયે મબઊસ ફરમાયા હૈ કે મૈં **ગાને બજાને** કે આલાત ઔર જાહિલિય્યત કે કામોં કો મિટા દૂં, મેરે પરવર્દ

www.dawateislami.net

ગાર عَزَّوَجَلَّ ને અપની ઈઝ઼્ઝ઼ત કી કસમ યાદ કર કે ફરમાયા હૈ, "મેરા જો બન્દા **શરાબ** કા એક ઘૂંટ ભી પિયેગા મૈં ઉસે ઉસ કી મિસ્લ **જહન્નમ કા ખૌલતા હુવા પાની** પિલાઊંગા ઔર મેરા જો બન્દા મેરે ખૌફ સે **શરાબ** પીના છોડ દેગા મૈં ઉસે જન્નત મેં અચ્છે રુફકા કે સાથ (પાકીઝ઼ા શરાબ) પિલાઊંગા."

(المعجم الكبير للطبراني ج ٨ ص ١٩٧ حديث ٧٨٠٣،٧٨٠٤)

કલિમા નસીબ ન હુવા : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અન્દેશા હૈ કે શરાબિયોં ઔર શતરંજ ખેલને વાલોં વગૈરા કો મરતે વક્ત કલિમા નસીબ ન હો. ઈસ ઝ઼િમ્ન મેં **દો[2] હિકાયાત** મુલાહઝ઼ા હોં :

હઝ઼રતે અલ્લામા મુહમ્મદ બિન અહમદ ઝ઼હબી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِى ફરમાતે હૈં, ﴾43﴿ એક શખ્સ શરાબિયોં કી સોહબત મેં બૈઠતા થા જબ ઉસ કી મૌત કા વક્ત કરીબ આયા તો કિસી ને કલિમા શરીફ કી તલ્કીન કી તો કહને લગા, "તુમ ભી પિયો ઔર મુઝે ભી પિલાઓ." مَعَاذَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ બિગૈર કલિમા પઢે મર ગયા (જબ શરાબિયોં કી સોહબત કા યેહ હાલ હૈ તો શરાબ પીને કા ક્યા વબાલ હોગા !) ﴾44﴿ એક શતરંજ ખેલને વાલે કો મરતે વક્ત કલિમા શરીફ કી તલ્કીન કી ગઈ તો કહને લગા, "شَاهَكَ" (યા'ની તેરા બાદશાહ) યેહ કહને કે બા'દ ઉસ કા દમ નિકલ ગયા.

(مُلَخَّصاً كتابُ الكبائر ص ١٠٣)

શરાબ કે તિબ્બી નુક્સાનાત : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ્લામ ને શરાબ નોશી કો જો હરામ કરાર દિયા હૈ ઈસ મેં બે શુમાર હિક્મતેં હૈં, અબ કુફ્ફાર ભી ઈસ કે નુક્સાનાત કો તસ્લીમ કરને લગે હૈં, ચુનાન્ચે એક ગૈર મુસ્લિમ **મુહક્કિક** કે તઅસ્સુરાત કે મુતાબિક શુરૂઅ શુરૂઅ મેં તો બદને ઈન્સાની શરાબ કે નુક્સાનાત કા મુકાબલા કર લેતા હૈ ઔર શરાબી કો ખુશ ગવાર કૈફિય્યત મિલ જાતી હૈ મગર જલ્દ હી દાખિલી (યા'ની જિસ્મ કી અન્દરૂની) કુવ્વતે બરદાશ્ત ખત્મ હો જાતી ઔર મુસ્તકિલ મુઝિર અસરાત મુરત્તબ હોને લગતે હૈં. શરાબ કા સબ સે ઝિયાદા અસર **જિગર** (કલેજી) પર પડતા હૈ ઔર વોહ સુકડને લગતા હૈ, **ગુર્દોં** પર ઈઝાફી બોઝ પડતા હૈ જો બિલ આખિર નિઢાલ હો કર અન્જામે કાર નાકારા (FAIL) હો જાતે હૈં, ઈલાવા અઝીં શરાબ કે ઈસ્તિ'માલ કી કસરત **દિમાગ** કો મુતવર્રિમ (યા'ની સૂજન મેં મુબ્તલા) કરતી હૈ, **આ'સાબ** મેં સોઝિશ હો જાતી હૈ નતીજતન આ'સાબ કમઝોર ઔર ફિર તબાહ હો જાતે હૈં, શરાબી કે **મે'દે** મેં સૂજન હો જાતી હૈ **હડ્ડિયાં** નર્મ ઔર ખસ્તા (યા'ની બહુત હી કમઝોર) હો જાતી હૈં, શરાબ જિસ્મ મેં મૌજૂદ **વિટામિન્ઝ** કે ઝખાઈર કો તબાહ કરતી હૈ વિટામિન B ઔર C ઈસ કી ગારત ગરી કા બિલ ખુસૂસ નિશાના બનતે હૈં. શરાબ કે સાથ સાથ તમ્બાકૂ નોશી કી જાએ તો ઈસ કે નુક્સાન દેહ અસરાત કઈ ગુના બઢ જાતે હૈં ઔર **હાઈ બ્લડ પ્રેશર, સ્ટ્રોક ઔર હાર્ટ અટેક** કા શદીદ ખતરા

www.dawateislami.net

રહતા હૈ. બ કસરત શરાબ પીને વાલા **થકન, સર દર્દ, મતલી** ઔર **શિદ્દતે પ્યાસ** મેં મુબ્તલા રહતા હૈ. બે તહાશા શરાબ પી જાને સે દિલ ઔર અમલે તનફ્ફુસ (સાંસ લેને કા અમલ) રુક જાતા ઔર શરાબી ફૌરી તૌર પર મૌત કે ઘાટ ઉતર જાતા હૈ.

ગર આએ શરાબી મિટે હર ખરાબી ચઢાએગા ઐસા નશા મદની માહોલ

અગર ચોર ડાકૂ ભી આ જાએંગે તો સુધર જાએંગે ગર મિલા મદની માહોલ

નમાઝેં જો પઢતે નહીં ઉન કો લા રૈબ

નમાઝી હૈ દેતા બના મદની માહોલ

﴾45﴿ અન્ધા શરાબી

મુઝે (સગે મદીના عُفِیَ عَنْہُ) કો અચ્છી તરહ યાદ હૈ કે એક શૌખ મિઝાજ તનો મન્દ નૌ જવાન મઝદૂરી કિયા કરતા થા વોહ ખૂબ જાનદાર હોને ઔર તડાક પડાક બોલને કે સબબ કાફી નુમાયાં થા. ફિર ઉસ કા એક દૌર આયા કે વોહ **અન્ધા** હો ગયા ઔર નિહાયત હી અફ્સુર્દગી કે સાથ ભીક માંગતા ફિરતા થા. મા'લૂમ કરને પર પતા ચલા કે યેહ **શરાબી** થા ઔર એક બાર **નાકિસ શરાબ** પી લેને કે સબબ ઈસ કી આંખોં કે દિયે (યા'ની ચરાગ) બુઝ ગએ !

કર લે તૌબા ઔર તૂ મત પી શરાબ હોંગે વરના દો[2] જહાં તેરે ખરાબ

જો જૂઆ ખેલે, પિયે નાદાં શરાબ કબ્રો હશ્રો નાર મેં પાએ અઝાબ

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

www.dawateislami.net

﴿46﴾ કપડા ખુદ બ ખુદ બુનતા રહા

હઝરતે સય્યિદુના શૈખ અહમદ નહરવાની قُدِّسَ سِرُّهُ الرَّبَّانِي હઝરતે સય્યિદુના કાઝી હમીદુદ્દીન નાગોરી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે મુરીદ થે. બહુત હી બા કમાલ ઔર સાહિબે હાલ બુઝુર્ગ થે. હઝરતે સય્યિદુના શૈખ બહાઉદ્દીન ઝકરિય્યા મુલતાની قُدِّسَ سِرُّهُ الرَّبَّانِي બહુત કમ કિસી કો પસન્દ ફરમાતે થે લેકિન હઝરતે સય્યિદુના શૈખ અહમદ નહરવાની قُدِّسَ سِرُّهُ الرَّبَّانِي કે બારે મેં ફરમાયા કરતે થે અગર શૈખ અહમદ નહરવાની قُدِّسَ سِرُّهُ الرَّبَّانِي કી અપને રબ عَزَّوَجَلَّ કે સાથ મશ્ગૂલિય્યત કો વઝ્ન કિયા જાએ તો દસ[10] સૂફિયોં કી મશ્ગૂલિય્યત કે બરાબર હોગી. આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કા પેશા કપડે કી બુનાઈ થી. હઝરતે સય્યિદુના શૈખ નસીરુદ્દીન મહમૂદ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْمَعْبُوْد ફરમાતે હૈં કે ઘર પર કપડે કી બુનાઈ કરતે હુએ કભી કભી શૈખ **અહમદ નહરવાની** قُدِّسَ سِرُّهُ الرَّبَّانِي પર ઐસા હાલ તારી હો જાતા કે આપે સે બાહર હો જાતે **મગર કપડા ખુદ બ ખુદ બુનતા ચલા જાતા.** એક દિન આપ કે **પીરો મુર્શિદ** હઝરતે સય્યિદુના કાઝી હમીદુદ્દીન નાગોરી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه મુલાકાત કે લિયે તશરીફ લાએ. બ વક્તે રુખ્સત **મુર્શિદ** ને ફરમાયા, **ઐ અહમદ !** આખિર કબ તક યેહ કામ કરતે રહોગે ? યેહ કહ કર વોહ તશરીફ લે ગએ. શૈખ અહમદ નહરવાની قُدِّسَ سِرُّهُ الرَّبَّانِي ઉસી વક્ત (ચર્ખે કી) મેખ કસને કે લિયે ઉઠે કે યકાયક આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કા હાથ મુબારક ચર્ખે મેં ઉલઝ કર ટૂટ ગયા. ઈસ વાકિએ કે બા'દ શૈખ અહમદ નહરવાની قُدِّسَ سِرُّهُ الرَّبَّانِي ને

www.dawateislami.net

"બાફિન્દગી" (કપડે કી બુનાઈ) કા પેશા બિલ્કુલ તર્ક કર દિયા ઔર હમા તન **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે લૌ લગા લી. આપ رَحْمَةُاللّٰهِ تعالٰی علیہ કા મઝારે ફાઇઝુલ અન્વાર **બદાયૂં શરીફ** (હિન્દ) મેં હૈ.

(اخبار الاخیارمع مکتوبات ص ٤٧)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

﴾47﴿ ખરબૂઝે વાલા

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઉલમા ઔર ઔલિયા મુસલ્માનોં કી હર કૌમ ઔર હર પેશા કરને વાલોં મેં હોતે રહે ઔર કિયામત તક હોતે રહેંગે. ફઝલે ખુદા વન્દી કિસી નસ્લ યા કૌમ હી કે સાથ મખ્સૂસ નહીં. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ જિસ કો ચાહતા હૈ અપની રહમત સે નવાઝ દેતા હૈ. રૂએ ઝમીન પર **મુતઅદ્દદ** ઔલિયાઉલ્લાહ رَحِمَهُمُ اللّٰه تعالٰی હર વક્ત મૌજૂદ રહતે હૈં ઔર ઈન્હીં કી બરકત સે દુન્યા કા નિઝામ ચલતા હૈ. ચુનાન્ચે

હઝરતે સય્યિદુના શાહ અબ્દુલ અઝીઝ મુહદ્દિસ દેહલવી عَلَیْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِی સે કિસી શખ્સ ને શિકાયત કી કે હુઝૂર ! ક્યા વજહ હૈ કે આજકલ દેહલી કા ઈન્તિઝામ "બહુત સુસ્ત" હૈ ? ફરમાયા, આજ કલ યહાં કે સાહિબે ખિદમત (યા'ની અબ્દાલે દેહલી) સુસ્ત હૈં. પૂછા, કૌન સાહિબ હૈં ? ફરમાયા, ફુલાં ફલ ફરોશ જો ફુલાં બાઝાર મેં **ખરબૂઝે** ફરોખ્ત કરતે હૈં. પૂછને વાલે સાહિબ ઉન કે પાસ પહોંચે ઔર **ખરબૂઝે** કાટ કાટ કર ઔર ચખ ચખ કર સબ ના પસન્દ કર કે ટોકરે મેં રખ દિયે. ઈસ

www.dawateislami.net

કદર નુક્સાન કર દેને વાલે કો ભી વોહ કુછ નહીં બોલે. કુછ અર્સે કે બા'દ દેખા કે ઇન્તિઝામ બિલ્કુલ દુરુસ્ત હૈ ઔર હાલાત બદલ ગએ હૈં તો ઉસી શખ્સ ને ફિર પૂછા, કે આજ કલ કૌન હૈં ? શાહ સાહિબ ને ફરમાયા, એક **સક્કા** હૈં જો ચાંદની ચૌક મેં પાની પિલાતે હૈં. મગર એક ગિલાસ કી એક છદામ (છદામ ઉન દિનોં સબ સે છોટા સિક્કા થા યા'ની એક પૈસે કા ચૌથાઈ હિસ્સા) લેતે હૈં. યેહ એક છદામ લે ગએ ઔર ઉન કો દે કર ઉન સે પાની માંગા. ઉન્હોં ને પાની દિયા, ઇન્હોં ને પાની ગિરા દિયા ઔર દૂસરા[2] ગિલાસ માંગા. ઉન્હોં ને પૂછા, ઔર છદામ હૈ ? કહા, નહીં. ઉન્હોં ને એક ધોલ (ચાંટા) રસીદ કિયા ઔર કહા, **ખરબૂઝે વાલા સમઝા હૈ ?**

(સચ્ચી હિકાયાત, હિસ્સએ સિવુમ, સ. 97, મક્તબએ જામે નૂર, દેહલી)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

રૂહાની હાકિમ : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! અલ્લાહ વાલે રૂહાની હાકિમ હોતે હૈં ઔર યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી અતા સે ગૈબ કી બાતેં ઇન **અલ્લાહ** વાલોં કે ઇલ્મ મેં હોતી હૈં. હર વલી કી વિલાયત કા શોહરા ઔર ધૂમધામ હોના કોઈ ઝરૂરી નહીં. યેહ હઝરાત મુઆશરે કે હર તબ્કે મેં હોતે હૈં. કભી મઝદૂર કે ભેસ મેં, કભી સબ્ઝી ઔર ફલ ફરોશ કી સૂરત મેં, કભી તાજિર યા મુલાઝિમ કી શક્લ મેં, કભી ચોકીદાર યા મે'માર કે રૂપ મેં બડે બડે ઔલિયા હોતે હૈં. હર કોઈ ઉન કી શનાખ્ત નહીં કર સકતા. હમેં કિસી ભી મુસલ્માન કો હકીર નહીં જાનના ચાહિયે. બા'ઝ

www.dawateislami.net

ઔલિયાએ કિરામ બા કાઇદા "રૂહાની નિઝામ" સે મરબૂત (યા'ની જુડે હુએ) હોતે હૈં ચુનાન્ચે

356 ઔલિયાએ કિરામ : **હઝરતે** સય્યિદુના ઇબ્ને મસઊદ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ, સરકારે **મદીનએ મુનવ્વરહ,** સરદારે મક્કએ મુકર્રમા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, "**અલ્લાહ** તઆલા કે **તીન સો**[300] બન્દે રૂએ ઝમીન પર ઐસે હૈં કે ઉન કે દિલ હઝરતે સય્યિદુના આદમ સફિય્યુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કે કલ્બે અત્હર પર હૈં. ઔર **ચાલીસ**[40] કે દિલ હઝરતે સય્યિદુના મૂસા કલીમુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કે કલ્બે અત્હર પર હૈં. ઔર **સાત**[7] **કે** દિલ હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્રાહીમ ખલીલુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કે કલ્બે અત્હર પર હૈં. ઔર **પાંચ**[5] કે દિલ હઝરતે સય્યિદુના જિબ્રાઈલ عَلَیْہِ السَّلَام કે કલ્બે અત્હર પર હૈં. ઔર **તીન**[3] કે દિલ હઝરતે સય્યિદુના મીકાઈલ عَلَیْہِ السَّلَام કે કલ્બે અત્હર પર હૈ. **એક**[1] ઉન મેં ઐસા હૈ જિસ કા દિલ હઝરતે સય્યિદુના ઇસ્રાફીલ عَلَیْہِ السَّلَام કે કલ્બે અત્હર પર હૈ. જબ ઇન મેં "એક[1]" વફાત પાતા હૈ તો **અલ્લાહ** તઆલા ઉસ કી જગહ "તીન[3]" મેં સે એક કો મુકર્રર ફરમાતા હૈ ઔર અગર "તીન[3]" મેં સે કોઈ એક વફાત પાતા હૈ તો **અલ્લાહ** તઆલા ઉસ કી જગહ "પાંચ[5]" મેં સે એક કો ઔર અગર "પાંચ[5]" મેં સે કોઈ એક વફાત પાતા હૈ તો **અલ્લાહ** તઆલા ઉસ કી જગહ સાત[7] મેં સે એક કો ઔર અગર ઉન સાત[7] મેં કા કોઈ એક વફાત પાતા હૈ તો **અલ્લાહ** તઆલા ઉસ કી જગહ "ચાલીસ[40]" મેં સે એક કો ઔર અગર ઉન

www.dawateislami.net

"ચાલીસ[40]" હઝરાત મેં સે કોઈ એક વફાત પાતા હૈ તો **અલ્લાહ** તઆલા ઉન કી જગહ "તીન સો[300]" મેં સે એક કો ઔર અગર ઈન "તીન સો[300]" મેં કોઈ એક વફાત પાતા હૈ તો **અલ્લાહ** તઆલા ઉસ કી જગહ આમ લોગોં મેં સે કિસી કો મુકર્રર ફરમાતા હૈ. ઈન કે ઝરીએ (વસીલે) સે ઝિન્દગી ઔર મૌત મિલતી, બારિશ બરસ્તી, ખેતી ઉગતી ઔર બલાએં દૂર હોતી હૈં હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્ને મસઊદ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ સે ઈસ્તિફસાર કિયા ગયા, "ઉન કે ઝરીએ કૈસે ઝિન્દગી ઔર મૌત મિલતી હૈ ?" ફરમાયા, "વોહ **અલ્લાહ** તઆલા સે ઉમ્મત કી કસરત કા સુવાલ કરતે હૈં તો ઉમ્મત કસીર હો જાતી હૈ ઔર ઝાલિમોં કે લિયે બદ દુઆ કરતે હૈં તો ઉન કી તાકત તોડ દી જાતી હૈ, વોહ દુઆ કરતે હૈં તો બારિશ બરસાઈ જાતી, ઝમીન લોગોં કે લિયે ખેતી ઉગાતી હૈ, લોગોં સે મુખ્તલિફ કિસ્મ કી બલાએં ટાલ દી જાતી હૈં."

(حلیۃالاولیاء ج ۱ ص ۴۰ حدیث ۱۶)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

અબ્દાલ : હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ બિન અલી હકીમ તિરમિઝી رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં, હઝરતે સય્યિદુના અબૂ દર્દા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ સે મરવી હૈ, બેશક અમ્બિયા عَلَیْہِمُ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ઝમીન કે અવતાદ થે જબ સિલ્સિલએ નુબુવ્વત ખત્મ હુવા તો **અલ્લાહ** તઆલા ને ઉમ્મતે અહમદ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم મેં સે એક કૌમ કો ઉન કા નાઈબ બનાયા જિન્હેં **અબ્દાલ** કહતે હૈં, વોહ હઝરાત (ફકત) રોઝા વ નમાઝ ઔર તસ્બીહ વ તક્દીસ મેં કસરત કી વજહ સે

www.dawateislami.net

લોગોં સે અફઝલ નહીં હુએ બલ્કે અપને હુસ્ને અખ્લાક, વર્અ વ તક્વા કી સચ્ચાઈ, નિય્યત કી અચ્છાઈ, તમામ મુસલ્માનોં સે અપને સીને કી સલામતી, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા કે લિયે હિલ્મ, **સબ્ર** ઔર દાનિશ મન્દી, બિગૈર કમઝોરી કે આજિઝી ઔર તમામ મુસલ્માનોં કી ખૈર ખ્વાહી કી વજહ સે અફઝલ હુએ હૈં. પસ વોહ અમ્બિયા عَلَیْهِمُ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કે નાઇબ હૈં. વોહ ઐસી કૌમ હૈં કે **અલ્લાહ** તઆલા ને ઉન્હેં અપની ઝાતે પાક કે લિયે **મુન્તખબ** ઔર અપને ઇલ્મ ઔર રિઝા કે લિયે ખાસ કર લિયા હૈ. વોહ **40 સિદ્દીક** હૈં, જિન મેં સે 30 રહમાન عَزَّوَجَلَّ કે ખલીલ હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્રાહીમ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْهِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કે યકીન કી મિસ્લ હૈં. ઉન કે ઝરીએ (વસીલે) સે અહલે ઝમીન સે બલાએં ઔર લોગોં સે મુસીબતેં દૂર હોતી હૈં ઉન કે ઝરીએ સે હી બારિશ હોતી ઔર રિઝ્ક દિયા જાતા હૈ ઉન મેં સે કોઈ ઉસી વક્ત ફૌત હોતા હૈ જબ **અલ્લાહ** તઆલા ઉસ કી જા નશીની કે લિયે કિસી કો પરવાના દે ચુકા હોતા હૈ. વોહ કિસી પર લા'નત નહીં ભેજતે, અપને મા તહ્તોં કો અઝિય્યત નહીં દેતે, ઉન પર દસ્ત દરાઝી નહીં કરતે, ઉન્હેં હકીર નહીં જાનતે, ખુદ પર ફૌકિય્યત રખને વાલોં સે હસદ નહીં કરતે, દુન્યા કી હિર્સ નહીં કરતે, દિખાવે કી ખામોશી ઇખ્તિયાર નહીં કરતે, તકબ્બુર નહીં કરતે ઔર દિખાવે કી આજિઝી ભી નહીં કરતે.

વોહ બાત કરને મેં તમામ લોગોં સે અચ્છે ઔર નફસ કે એ'તિબાર સે ઝિયાદા પરહેઝ ગાર હૈં, સખાવત ઉન કી ફિતરત મેં

www.dawateislami.net

શામિલ હૈ, અસ્લાફ ને જિન (ના મુનાસિબ) ચીઝોં કો છોડા ઉન સે મહફૂઝ રહના ઉન કી સિફત હૈ ઉન કી યેહ સિફત જુદા નહીં હોતી કે આજ **ખશિય્યત** કી હાલત મેં હોં ઔર કલ ગફલત મેં પડે હોં બલ્કે વોહ અપને હાલ પર હમેશગી ઇખ્તિયાર કરતે હૈં, વોહ અપને ઔર અપને રબ عَزَّوَجَلَّ કે દરમિયાન એક ખાસ તઅલ્લુક રખતે હૈં, ઉન્હેં આંધી વાલી હવા ઔર બેબાક ઘોડે નહીં પહોંચ સકતે, ઉન કે દિલ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ખુશી (રિઝા) ઔર શૌક મેં આસ્માન કી તરફ બુલન્દ હોતે હૈં ફિર (પારહ અઠ્ઠાઈસવાં સૂરતુલ મુજાદલહ કી) યેહ આયત (નમ્બર 22) તિલાવત ફરમાઈ اُولٰٓئِكَ حِزْبُ اللّٰهِؕ اَلَاۤ اِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ۠ (**તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન :** “યેહ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી જમાઅત હૈ, સુનતા હૈ **અલ્લાહ** હી કી જમાઅત કામ્યાબ હૈ”) રાવી કહતે હૈં કે મૈં ને અર્ઝ કી : **“એ અબૂ દર્દા** رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ! જો કુછ આપ ને બયાન ફરમાયા ઉસ મેં કૌન સી બાત મુઝ પર ભારી હૈ ? મુઝે કૈસે મા’લૂમ હોગા કે મૈં ને ઉસે પા લિયા ?” ફરમાયા : “આપ ઇસ કે દરમિયાની દરજે મેં ઉસ વક્ત પહોંચેંગે જબ દુન્યા સે બુગ્ઝ રખેંગે ઔર જબ દુન્યા સે બુગ્ઝ રખેંગે તો આખિરત કી **મહબ્બત** અપને કરીબ પાએંગે ઔર આપ જિતના દુન્યા સે ઝોહ્દ (બે રગબતી) ઇખ્તિયાર કરેંગે ઉતના હી આપ કો આખિરત સે **મહબ્બત** હોગી ઔર જિતના આપ આખિરત સે **મહબ્બત** કરેંગે ઉતના હી અપને નફ્અ ઔર નુક્સાન વાલી ચીઝોં કો દેખેંગે. (મઝીદ ફરમાયા) જિસ બન્દે કી સચ્ચી તલબ ઇલ્મે

www.dawateislami.net

ઇલાહી عَزَّوَجَلَّ મેં હોતી હૈ ઉસ કો કૌલો ફે'લ કી દુરુસ્તી અતા ફરમા દેતા ઔર અપની હિફ઼ાઝ઼ત મેં લે લેતા હૈ. ઉસ કી તસ્દીક **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી કિતાબ (કુરઆને મજીદ) મેં મૌજૂદ હૈ ફિર (પારહ ચૌદહવાં સૂરતુન્નહ્લ કી) યેહ આયત (નમ્બર 128) તિલાવત ફરમાઈ : اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الَّذِیْنَ اتَّقَوْا وَّ الَّذِیْنَ هُمْ مُّحْسِنُوْنَ۠ (**તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન :** "બેશક **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉન કે સાથ હૈ જો ડરતે હૈં ઔર જો નેકિયાં કરતે હૈં." (پ ۱٤ النحل ۱۲۸)) (મઝીદ ફરમાયા) જબ હમ ને ઈસ (કુરઆને મજીદ) મેં દેખા તો યેહ પાયા કે **અલ્લાહ** તઆલા કી **મહબ્બત** ઔર ઉસ કી રિઝ઼ા કી તલબ સે ઝિયાદા લઝ઼્ઝ઼ત કિસી શૈ મેં હાસિલ નહીં હોતી. (نَوادرُالاصول لِحکیم الترمذی ص ١٦٨)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

ન પૂછ ઈન ખિર્કા પોશોં કી અકીદત હૈ તો દેખ ઈન કો
યદે બૈઝા લિયે હૈં અપની અપની આસ્તીનોં મેં

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

﴾48﴿ ભૂકે તલબા કી ફરિયાદ

મશ્હૂર મુહદ્દિસીને કિરામ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ તબરાની, હઝરતે સય્યિદુના અલ્લામા ઈબ્નુલ મુકરી ઔર હઝરતે સય્યિદુના અબુશ્શૈખ (رَحِمَهُمُ اللّٰه تَعَالٰی) તીનોં[3] **મદીનએ મુનવ્વરહ** زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًا وَّتَعْظِيْمًا મેં ઈલ્મે દીન હાસિલ કરતે થે. એક મરતબા ઉન પર ફાકા મસ્તી કા દૌર આયા. રોઝે પર રોઝા રખતે રહે મગર જબ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જબ તુમ રસૂલોં પર દુરૂદ પઢો તો મુઝ પર ભી પઢો, બેશક મૈં તમામ જહાનોં કે રબ કા રસૂલ હૂં. (جمع الجوامع)

ભૂક કી શિદ્દત ને બિલ્કુલ હી નિઢાલ કર દિયા તો તીનોં ને રહમતે આલમ, નૂરે મુજસ્સમ, શાહે બની આદમ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે રૌઝએ અન્વર પર હાઝિર હો કર ફરિયાદ કી, યા રસૂલલ્લાહ ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم "અલ જૂઅ !" આકા ! ભૂક ! યેહ અર્ઝ કર કે સય્યિદુના ઈમામ તબરાની رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه તો આસ્તાનએ મુબારકા હી પર બૈઠે રહે ઔર કહા કે ઈસ દર પર યા મૌત આએગી યા રોઝી, અબ યહાં સે નહીં ઉઠૂંગા.

મૈં ઉન કે દર પર પડા રહૂંગા પડે હી રહને સે કામ હોગા
નિગાહે રહમત ઝરૂર હોગી તઆમ કા ઈન્તિઝામ હોગા

હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્નુલ મુકરી ઔર હઝરતે સય્યિદુના અબુશ્શૈખ رَحْمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰى અપની કિયામ ગાહ પર તશરીફ લે આએ. થોડી દેર કે બા'દ કિસી ને દરવાઝા ખટખટાયા, દરવાઝા ખોલા તો ક્યા દેખતે હૈં કે એક અલવી બુઝુર્ગ દો[2] ગુલામોં કે સાથ ખાના લિયે ખડે હૈં ઔર ફરમા રહે હૈં કે આપ હઝરાત ને દરબારે રિસાલત મેં ભૂક કી શિકાયત કી તો اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلّ અભી અભી ખ્વાબ મેં નબિય્યે રહમત, કાસિમે ને'મત صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને અપની ઝિયારત સે મુશર્રફ ફરમા કર મુઝે હુક્મ ફરમાયા કે મૈં આપ લોગોં કે પાસ ખાના પહોંચા દૂં. ચુનાન્ચે જો કુછ બર વક્ત મુઝ સે હો સકા હાઝિર કર દિયા હૈ આપ હઝરાત કબૂલ ફરમા લીજિયે. (تذکِرۃُ الحُفّاظ ج ۳ ص ۱۲۱)

www.dawateislami.net

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

હર તરફ મદીને મેં ભીડ હૈ ફકીરોં કી

એક દેને વાલા હૈ કુલ જહાં સુવાલી હૈ

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

બારગાહે રિસાલત صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّم મેં ફરિયાદ સુની જાતી હૈ :

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! હમારે અસ્લાફ رَحِمَهُمُ اللّٰه تعالٰی હુસૂલે ઈલ્મ કી ખાતિર કિસ કદર તકલીફેં બરદાશ્ત કરતે થે. ફાકોં પર ફાકે કર કે ઉન્હોં ને ઈલ્મે દીન હાસિલ કિયા, ઈન્તિહાઈ જાં ફિશાની ઔર ખૂબ અરક રેઝી કે સાથ તસ્નીફાત વ તાલીફાત કે મુશ્કબાર મદની ગુલદસ્તે તય્યાર કર કે હમારી તરફ બઢાએ. મગર અફસોસ ! અબ અક્સર મુસલ્માન ઈન કી તરફ બિલ્કુલ ભી ઈલ્તિફાત નહીં કરતે. ઈન બુઝુર્ગોં કો સરમાયએ આખિરત કી તલબ ઔર લગન થી ઔર આજ કે મુસલ્માનોં કી અક્સરિય્યત કો સિર્ફ દુન્યા કા ધન કમાને કી ધુન હૈ. ઈસ હિકાયત સે યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે હમારે બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَهُمُ اللّٰهُ الْمُبِين પર જબ કડા વક્ત આતા તો નિહાયત હી દિલ જમ્ઈ કે સાથ બારગાહે રિસાલત صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم મેં હાજત રવાઈ કે લિયે ફરિયાદ કરતે. સરકારે નામદાર صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે દરબાર મેં દિલ કી ગહરાઈયોં સે નિકલી હુઈ સદા ઝરૂર મસ્મૂઅ હોતી (યા'ની સુની જાતી) હૈ. મેરે આકા આ'લા હઝરત, આશિકે માહે રિસાલત મૌલાના શાહ અહમદ રઝા ખાન عَلَیْہِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن

www.dawateislami.net

હદાઇકે બખ્શિશ શરીફ મેં ફરમાતે હૈં.

વલ્લાહ વોહ સુન લેંગે ફરિયાદ કો પહોંચેંગે
ઈતના ભી તો હો કોઈ જો "આહ" કરે દિલ સે

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ બારગાહે રિસાલત મેં કી હુઈ ફરિયાદ ફૌરન સુની ગઈ ઔર સરકારે નામદાર, મદીને કે તાજદાર, શહન્શાહે અબરાર, જનાબે અહમદે મુખ્તાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફૌરન હાજત રવાઈ ફરમાઈ ઔર અપને ભૂકે દીવાનોં કે લિયે خانا ભેજ દિયા. صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

દરે રસૂલ સે એ રાઝ ક્યા નહીં મિલતા ?
કોઈ પલટ કે ન ખાલી ગયા મદીને સે

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈલ્મે દીન હાસિલ કરને કા એક ઝરીઆ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે **મદની કાફિલોં** મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સફર ભી હૈ. ઈસ સે ઈલ્મ હાસિલ હોને કે સાથ સાથ બારહા દુન્યવી તકાલીફ ભી દૂર હો જાતી હૈં ચુનાન્ચે

﴾49﴿ હિપેટાઈટિસ C સે નજાત

એક સાહિબ કો હિપેટાઈટિસ C કા મરઝ બિગડ ચુકા થા, સાહિબે ફિરાશ થે, ચલ ફિર ભી નહીં સકતે થે, ડૉક્ટરોં ને લા ઈલાજ કરાર દે દિયા થા. ઉન કે સાહિબ ઝાદે ને **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **મદની કાફિલે** મેં સુન્નતોં કી તરબિયત કે લિયે **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સફર કિયા ઔર દૌરાને સફર ખૂબ ગિડગિડા કર અપને **વાલિદ સાહિબ** કી **સિહ્હત યાબી** કે લિયે દુઆ માંગી. જબ મદની કાફિલે

www.dawateislami.net

કે સફર સે વાપસ આએ તો ઉન કી ખુશી કી ઇન્તિહા ન રહી કે ઉન કે **વાલિદ સાહિબ** રૂ બ સિહ્‌હત હો કર ખુશ ખિરામી કે સાથ ટહલ રહે થે.

બાપ બીમાર હો, સખ્ત બેઝાર હો પાએગા સિહ્‌હતેં મદની કાફિલે મેં ચલો
વા હો બાબે કરમ, દૂર હોં સારે ગમ ફિર સે ખુશિયાં મિલેં મદની કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

﴾50﴿ રોશન ઝમીર નાનબાઈ

હઝરતે સય્યિદુના સહ્‌લ બિન અબ્દુલ્લાહ તુસ્તરી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی ને એક મૌકઅ પર ફરમાયા કે બસરા કા ફુલાં નાનબાઈ (યા'ની રોટિયાં પકાને વાલા) વલિય્યુલ્લાહ હૈ. આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કા એક મુરીદ શૌકે દીદાર મેં બસરા પહોંચા ઔર ઢૂંડતા હુવા ઉસ **નાનબાઈ** કી ખિદમત મેં હાઝિર હો ગયા, વોહ ઉસ વક્ત રોટિયાં પકા રહે થે (પહલે ઉમૂમન સભી મુસલ્માન દાઢી રખતે થે લિહાઝા ઉસ દૌર કે નાનબાઈયોં કે દસ્તૂર કે મુતાબિક) દાઢી કે બાલોં કી જલને સે હિફાઝત કી ખાતિર મુંહ કે નિચલે હિસ્સે પર નિકાબ પહન રખા થા. ઉસ મુરીદ ને દિલ મેં કહા, અગર યેહ વલી હોતા તો નિકાબ ન ભી પહનતા તો ઇસ કે બાલ ન જલતે. ઇસ કે બા'દ ઉસ ને નાનબાઈ કો સલામ કિયા ઔર **ગુફ્તગૂ** કરના ચાહી તો ઉસ **રોશન ઝમીર નાનબાઈ** ને સલામ કા જવાબ દે કર ફરમાયા, "તૂને મુઝે હકીર તસવ્વુર કિયા ઇસ લિયે મેરી બાતોં સે નફ્અ નહીં ઉઠા સકતા." યેહ કહને કે બા'દ ઉન્હોં ને **ગુફ્તગૂ** કરને સે ઇન્કાર ફરમા દિયા. (الرِّسالۃُ القُشَیرِیّہ ص ٣٦٣)

www.dawateislami.net

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَی الْحَبِيب ! صلَّی اللهُ تعالٰی علٰی محمَّد

﴾51﴿ ગુદડી કા લા'લ

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મા'લૂમ હુવા કે વલી હોને કે લિયે તશ્હીર વ ઈશ્તિહાર, નુમાયાં જુબ્બા વ દસ્તાર ઔર અકીદત મન્દોં કી લમ્બી કિતાર હોના ઝરૂરી નહીં, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ જિસે ચાહે નવાઝ દે. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને અપને ઔલિયા رَحِمَهُمُ اللهُ تَعَالٰی કો બન્દોં કે અન્દર પોશીદા રખા હૈ લિહાઝા હમેં હર નેક બન્દે કા એહતિરામ કરના ચાહિયે, હમેં ક્યા મા'લૂમ કે કૌન **ગુદડી કા લા'લ** (યા'ની છુપા વલી) હૈ ! એક બાર મૈં (સગે મદીના عُفِيَ عَنْهُ) **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **મદની કાફિલે** મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સફર પર થા, હમારે ડિબ્બે મેં એક દુબલા પતલા બે રીશ વ બે કશિશ લડકા ઈન્તિહાઈ સાદા લિબાસ મેં મલ્બૂસ સબ સે જુદા ખોયા ખોયા સા બૈઠા થા. કિસી સ્ટેશન પર ટ્રેન રુકી, સિર્ફ દો[2] મિનટ કા વક્ફા થા, વોહ **લડકા** પ્લેટફૉર્મ પર ઉતર કર એક **બેન્ચ** પર બૈઠ ગયા. હમ સબ ને નમાઝે અસ્ર કી જમાઅત કાઈમ કર લી, અભી બ મુશ્કિલ એક રક્અત હુઈ થી કે સીટી બજ ગઈ લોગોં ને શોર મચાયા કે ગાડી જા રહી હૈ. સબ નમાઝ તોડ કર ટ્રેન કી તરફ લપકે તો વોહ **લડકા** ખડા હો ગયા ઔર ઉસ ને મુઝે ઈશારે સે ડાંટતે હુએ નમાઝ કાઈમ કરને કા હુક્મ સાદિર કિયા ! હમ ને ફિર જમાઅત કાઈમ કર લી, હૈરત અંગેઝ તૌર પર ટ્રેન ઠહરી રહી, નમાઝ સે ફારિગ હો કર

www.dawateislami.net

હમ જૂં હી સુવાર હુએ, ટ્રેન ચલ પડી ઔર વોહ લડકા ઉસી **બેન્ચ** પર બૈઠા લા પરવાહી સે ઈધર ઉધર દેખતા રહા. ઈસ સે મુઝે અન્દાઝા હુવા કે વોહ કોઈ **"મજઝૂબ"** હોગા જિસ ને હમેં નમાઝ પઢાને કે લિયે અપની રૂહાની તાકત સે ટ્રેન કો રોકે રખા થા !

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

તીન ચીઝેં તીન ચીઝોં મેં પોશીદા હૈં : ખલીફએ આ'લા હઝરત, ફકીહે આ'ઝમ, મૌલાના અબૂ યૂસુફ મુહમ્મદ શરીફ કોટ્લવી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی નક્લ ફરમાતે હૈં, "**અલ્લાહ** તઆલા ને તીન[3] ચીઝોં કો તીન[3] ચીઝોં મેં પોશીદા રખા હૈ ﴾1﴿ અપની **રિઝા** કો અપની **ઈતાઅત** મેં ઔર ﴾2﴿ અપની **નારાઝગી** કો ના ફરમાની મેં ઔર ﴾3﴿ અપને **ઔલિયા** કો અપને બન્દોં મેં પોશીદા રખા હૈ." લિહાઝા હર ઈતાઅત ઔર હર નેકી કો અમલ મેં લાના ચાહિયે કે મા'લૂમ નહીં કિસ નેકી પર વોહ રાઝી હો જાએ ઔર હર છોટી સે છોટી બદી સે બચના ચાહિયે, ક્યૂંકે પતા નહીં કે વોહ કિસ બદી પર નારાઝ હો જાએ મસલન કિસી કી લકડી કા ખિલાલ કરના એક મા'મૂલી સી બાત હૈ યા કિસી હમસાએ કી મિટ્ટી સે ઉસ કી ઈજાઝત કે બિગૈર હાથ ધોના ગોયા એક છોટી સી બાત હૈ મગર ચૂંકે હમેં મા'લૂમ નહીં. ઈસ લિયે મુમ્કિન હૈ કે ઉસ બુરાઈ મેં હક તઆલા કી નારાઝગી મખ્ફી હો તો ઐસી છોટી છોટી બાતોં સે ભી બચના ચાહિયે.

(અખ્લાકુસ્સાલિહીન, સ. 56, મકતબતુલ મદીના)

www.dawateislami.net

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અપને દિલ મેં ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰی કા એહતિરામ પૈદા કરને કે લિયે ફૈઝાને ઔલિયા સે માલમાલ દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે. અપને શહ્ર મેં હોને વાલે દા'વતે ઈસ્લામી કે હફ્તાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં પાબન્દી સે શિર્કત ફરમાઈયે ફિર દેખિયે આપ પર કૈસા મદની રંગ આતા હૈ ! તરગીબ કે લિયે દા'વતે ઈસ્લામી કી એક "બહાર" પેશે ખિદમત હૈ, ચુનાન્ચે

﴾52﴿ મેરી બદ મઆશી કી આદત કૈસે ખત્મ હુઈ ?

એક ઈસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા ખુલાસા હૈ, ઉઠતી જવાની ઔર અચ્છી સિહ્હત ને મુઝે મગરૂર બના દિયા થા, નિત નએ ફેન્સી મલ્બૂસાત સિલવાના, કૉલેજ આતે જાતે બસ કા ટિકટ ભુલાના, કન્ડક્ટર માંગે તો બદ મઆશી પર ઉતર આના, રાત ગએ તક આવારા ગર્દી મેં વક્ત ગંવાના, જૂઆ મેં પૈસા લુટાના વગૈરા હર તરહ કી **મા'સિય્યત** મુઝ મેં સરાયત કિયે હુએ થી. વાલિદૈન સમઝા સમઝા કર થક ચુકે થે, મુઝ બદકાર કી ઈસ્લાહ કે લિયે દુઆ કરતે કરતે અમ્મીજાન કી પલકેં ભીગ જાતીં. હમારે અલાકે કે એક ઈસ્લામી ભાઈ કભી કભી સરસરી તૌર પર દા'વતે ઈસ્લામી કે હફ્તાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ કી દા'વત પેશ કર દેતે, મૈં ભી સુની અનસુની કર દેતા. એક બાર ઈજતિમાઅ વાલી શામ વોહી ઈસ્લામી ભાઈ **મહબ્બત** ભરે અન્દાઝ મેં એક દમ ઈસ્રાર પર ઉતર આએ કે આજ તો તુમ કો ચલના હી પડેગા, મૈં ટાલતા

www.dawateislami.net

રહા મગર વોહ ન માને ઔર દેખતે હી દેખતે ઉન્હોં ને રિક્ષા રોક લિયા ઔર બડી મિન્નત કે સાથ કુછ ઈસ અન્દાઝ મેં બૈઠને કે લિયે દરખ્વાસ્ત કી કે અબ મુઝ સે ઈન્કાર ન હો સકા, મૈં બૈઠ ગયા ઔર હમ દા'વતે ઈસ્લામી કે અવ્વલીન મદની મર્કઝ જામેઅ મસ્જિદ **ગુલઝારે હબીબ** આ પહોંચે. જબ દુઆ કે લિયે બત્તિયાં બુઝાઈ ગઈ તો યેહ સમઝ કર કે ઈજતિમાઅ ખત્મ હો ગયા, મૈં ઉઠ ગયા, મુઝે ક્યા મા'લૂમ કે અબ આને વાલે લમ્હાત મેં મેરી તક્દીર મેં મદની ઈન્કિલાબ બરપા હોને વાલા હૈ. ખૈર મેરે ઉસ મોહસિન ઈસ્લામી ભાઈ ને **મહબ્બત** ભરે અન્દાઝ મેં સમઝા બુઝા કર મુઝે જાને સે રોકા, મૈં દોબારા બૈઠ ગયા. અંધેરે મેં બ આવાઝે બુલન્દ ઝિક્રુલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ધૂમ ને મેરા દિલ હિલા દિયા ! ખુદા કી કસમ ! મૈં ને ઝિન્દગી મેં કભી ઐસી રૂહાનિય્યત દેખી થી ન સુની થી. ફિર જબ **રિક્કત અંગેઝ દુઆ** શુરૂઅ હુઈ તો શુરકાએ ઈજતિમાઅ કી હિચકિયોં કી આવાઝ બુલન્દ હોને લગી હત્તા કે મેરે જૈસા પથ્થર દિલ આદમી ભી ફૂટ ફૂટ કર રોને લગા, મૈં ને અપને ગુનાહોં સે તૌબા કી ઔર **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ કા હો કર રહ ગયા.

તુમ્હેં લુત્ફ આ જાએગા ઝિન્દગી કા કરીબ આ કે દેખો ઝરા મદની માહોલ
તનઝ્ઝુલ કે ગહરે ગઢે મેં થે ઉન કી તરક્કી કા બાઈસ બના મદની માહોલ
યકીનન મુકદ્દર કા વોહ હૈ સિકન્દર
જિસે ખૈર સે મિલ ગયા મદની માહોલ

www.dawateislami.net

દા'વતે ઈસ્લામી કા અવ્વલીન મદની મર્કઝ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બયાન કર્દા વાકિઆ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે અવાઈલ (યા'ની શુરૂઅ કે દિનોં) કા હૈ. જબ સિ. 1401 હિ. મેં **દા'વતે ઈસ્લામી** કે નામ સે મદની કામ કા આગાઝ કિયા, ઉસ વક્ત મૌઝૂં જગહ પર કિસી બડી મસ્જિદ કી તરકીબ નહીં થી જહાં હફ્તાવાર સુન્નતોં ભરા ઈજતિમાઅ કિયા જા સકે. ઉન દિનોં મૈં (સગે મદીના عُفِیَ عَنْہُ) ઉલમા વ મશાઈખે અહલે સુન્નત કી ખિદમત મેં હાઝિર હો કર **દા'વતે ઈસ્લામી** કે સાથ તઆવુન કી દરખ્વાસ્તેં પેશ કિયા કરતા થા. ક્યૂંકે મેરા દર્દ થા ઔર મુઝ પર એક ધુન સુવાર થી કે મુસલ્માનોં કે અકાઈદ કે તહફ્ફુઝ ઔર ઈસ્લાહે અહવાલ વ આ'માલ કા વસીઅ પૈમાને પર મદની કામ કિયા જાએ. મેરે દર્દ કો અલ્ફાઝ કે કાલિબ મેં કુછ ઈસ તરહ ઢાલા જા સકતા હૈ,

મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ (اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ)

બહર હાલ ઈસી ઝિમ્ન મેં દા'વતે ઈસ્લામી કે લિયે તઆવુન કી મદની ઈલ્તિજા લિયે વાઈઝે શીરીં બયાન, આશિકે સુલ્તાને દો[2] જહાન, મુહિબ્બે અહલે બૈત વ સહાબએ ઝીશાન, જાં નિસારે ઔલિયાઉર્રહમાન હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અલ હાફિઝ શાહ **મુહમ્મદ શફીઅ ઓકાડવી** عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی કે મકાને આલીશાન પર હાઝિર હુવા, મૈં ને ઉન કી ખિદમત મેં દા'વતે ઈસ્લામી કે બારે મેં અર્ઝ કી તો બહુત ખુશ હુએ ઔર અપને દસ્તખત કે સાથ દા'વતે ઈસ્લામી કે લિયે તાઈદી મક્તૂબ મર્હમત ફરમાયા. આપ કી મસ્લકે

www.dawateislami.net

અહલે સુન્નત સે **મહબ્બત** સદ કરોડ મરહબા ! બે માંગે અપને શહ્ર મેં વાકેઅ અપની ઝેરે તૌલિયત **જામેઅ મસ્જિદ ગુલઝારે હબીબ** મેં હફ્તાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ કી ઈજાઝત કી સઆદત ઈનાયત ફરમાઈ. ચુનાન્ચે **દા'વતે ઈસ્લામી કા અવ્વલીન મદની મર્કઝ જામેઅ મસ્જિદ ગુલઝારે હબીબ બના.** ઉન કી **હીને હયાત** ઔર બા'દે વફાત હમ ને બરસોં તક વહાં હફ્તાવાર **સુન્નતોં** ભરા ઈજતિમાઅ કિયા. આશિકાને રસૂલ કી તા'દાદ મેં રોઝ અફ્ઝૂં ઈઝાફા હોતા રહા યહાં તક કે જામેઅ મસ્જિદ ગુલઝારે હબીબ ઈજતિમાઅ કે લિયે નાકાફી હો ગઈ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને અસ્બાબ મુહય્યા કિયે, સબ ઈસ્લામી ભાઈયોં ને મિલ કર ખૂબ ભાગદૌડ કી, કમો બેશ સવા દો કરોડ રુપૈ કા ચન્દા ઈકટ્ઠા કિયા ઔર (પુરાની) સબ્ઝી મન્ડી કે પાસ તકરીબન 10 હઝાર ગઝ કા પ્લૉટ ખરીદા ઔર ફિર મઝીદ કરોડોં રૂપિયે કે ચન્દે સે અઝીમુશ્શાન **આલમી મદની મર્કઝ ફૈઝાને મદીના** કાઈમ કિયા ગયા જિસ મેં શાનદાર મસ્જિદ, મદની કામોં કે લિયે **મુતઅદ્દદ** મકાતિબ ઔર **જામિઅતુલ મદીના** કી આલીશાન ઈમારત કે ઝરીએ લાખોં મુસલ્માન ફૈઝાને મદીના લૂટ રહે હૈં.

સુન્નત કી બહાર આઈ ફૈઝાને મદીના મેં
રહમત કી ઘટા છાઈ ફૈઝાને મદીના મેં

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

﴾53﴿ એક હિકાયત

હઝરત મૌલાના **મુહમ્મદ શફીઅ ઓકાડવી** عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِى ઝબર દસ્ત આશિકે રસૂલ થે. **મદીનએ મુનવ્વરહ** મેં સગે મદીના عُفِیَ عَنْہُ કો સિ. 1417 હિ. મેં સાકિને **મદીનએ મુનવ્વરહ** હાજી ગુલામ શબ્બીર સાહિબ ને યેહ ઈમાન અફરોઝ વાકિઆ સુનાયા, "એક બાર હઝરતે કિબ્લા સય્યિદ ખુરશીદ અહમદ શાહ સાહિબ ને મુઝ સે ફરમાયા, એક દિન મદીનએ મુનવ્વરહ મેં હઝરત મૌલાના **મુહમ્મદ શફીઅ ઓકાડવી** عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِى મેરે પાસ રોતે હુએ તશરીફ લાએ ઔર કહને લગે, "આપ મેરે સાથ મુવાજહા શરીફ પર ચલિયે મૈં ને સરકારે નામદાર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم સે મુઆફી માંગની હૈ." ઈસ્તિફસાર પર બતાયા, કલ **મસ્જિદુન્નબવિય્યિશ્શરીફ** عَلٰى صَاحِبِهَا الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام મેં એક બે અદબ મુકર્રિર ને **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી શાને અઝમત નિશાન મેં તૌહીન કી, તો મૈં ને ઉસ કો ટોકા, ઈસ પર બાત બઢ ગઈ ઔર ઉસ કે હિમાયતી આ ગએ, ઉન લોગોં ને મુઝ પર સખ્તિયાં કીં જિસ સે મૈં બહુત દિલ બરદાશ્તા હુવા. રાત ખ્વાબ મેં જનાબે **રિસાલત મઆબ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم તશરીફ લાએ ઔર ફરમાયા, "બસ મેરી ખાતિર થોડી સી સખ્તી ભી બરદાશ્ત ન કર સકે !" હઝરતે કિબ્લા ઓકાડવી સાહિબ કા કહના થા, બાત દર અસ્લ યેહ હૈ કે દિલ મેં ઝરા બડાઈ આ ગઈ ઔર તઝલીલ કો મૈં ને અપની કસ્રે શાન તસવ્વુર કિયા, ઈસી લિયે હુઝૂરે પાક صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને મુઝે **તમ્બીહ** ફરમાઈ. લિહાઝા મૈં સરકારે મદીના صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે

www.dawateislami.net

દરબાર શરીફ મેં હાઝિર હો કર અપને ખતરએ દિલી કી મુઆફી માંગના ચાહતા હૂં.

અલ્લાહ عَزَّ وَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

ખાક હો કર ઇશ્ક મેં આરામ સે સોના મિલા
જાન કી ઇક્સીર હૈ ઉલ્ફત રસૂલુલ્લાહ કી

(હદાઇકે બખ્શિશ શરીફ)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمّد

﴾54﴿ ઇમદાદે મુસ્તફા કી ઈમાન અફરોઝ હિકાયત

سُبْحٰنَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ આશિકોં કી ભી ક્યા ખૂબ નાઝ બરદારિયાં કી જાતી હૈં ! મા'લૂમ હુવા સરકારે નામદાર, મદીને કે તાજદાર صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم **બિ ઇઝને** પરવર્દ ગાર عَزَّ وَجَلَّ અપને ગુલામોં કે અહવાલ વ અફકાર સે હર વક્ત ખબરદાર રહતે હૈં ઔર બસા અવકાત ખ્વાબ મેં દીદાર સે મુશર્રફ ફરમા કર ઉન કી ઇમદાદ ઔર ઇસ્લાહ કરતે હૈં ઇસ ઝિમ્ન મેં એક ઔર ઈમાન અફરોઝ હિકાયત મુલાહઝા હો. ચુનાન્ચે

હઝરતે સય્યિદુના શૈખ યૂસુફ બિન ઇસ્માઈલ નબ્હાની قُدِّسَ سِرُّہُ النُّوْرَانِی ને એક હિકાયત નક્લ કી હૈ, એક ખુરાસાની હાજી સાહિબ હર સાલ હજ કી સઆદત પાતે ઔર જબ **મદીનએ મુનવ્વરહ** زَادَھَا اللّٰہُ شَرَفًاوَّتَعْظِیْمًا હાઝિર હોતે તો વહાં એક અલવી બુઝુર્ગ હઝરતે સય્યિદુના તાહિર બિન યહ્યા رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ કી ખિદમત મેં નઝરાના પેશ કરતે. એક બાર મદીને શરીફ મેં કિસી હાસિદ ને કહ દિયા કે તુમ બિલા વજહ અપના માલ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

ઝાએઅ કરતે હો ! તાહિર સાહિબ ગલત જગહ પર તુમ્હારા નઝરાના ખર્ચ કરતે હૈં. ચુનાન્ચે મુસલ્સલ **દો[2] સાલ** ઉન્હોં ને હઝરતે સય્યિદુના શૈખ તાહિર عَلَیْہِ رَحْمَۃُ النَّاصِر કી ખિદમત ન કી. **તીસરે[3] સાલ** સફરે હજ કી તય્યારી કે મૌકઅ પર હુઝૂરે અન્વર, **શાફેએ મહશર,** મદીને કે તાજવર, બિ ઇઝ્ને રબ્બે અકબર ગૈબોં સે બા ખબર, મહબૂબે દાવર صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ખુરાસાની હાજી કે ખ્વાબ મેં જલ્વા ગર હો કર કુછ ઇસ તરહ **તમ્બીહ** ફરમાઈ, "તુમ પર અફસોસ ! બદ ખ્વાહોં કી બાત સુન કર તુમ ને **તાહિર** સે હુસ્ને સુલૂક કા રિશ્તા ખત્મ કર દિયા ! ઇસ કી તલાફી કરો ઔર આયિન્દા કત્એ તઅલ્લુક સે બચો" ચુનાન્ચે વોહ એક ફરીક કી સુન કર **બદ ગુમાની** કર બૈઠને પર સખ્ત શર્મિન્દા હુએ ઔર જબ મદીનએ મુનવ્વરહ زَادَھَا اللّٰہُ شَرَفًاوَّتَعۡظِیۡمًا હાઝિર હુએ તો સબ સે પહલે ઉસ અલવી બુઝુર્ગ હઝરતે સય્યિદુના શૈખ તાહિર બિન યહ્યા رَحْمَۃُاللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیۡہ કી બારગાહ મેં હાઝિરી દી. ઉન્હોં ને દેખતે હી ફરમાયા, "અગર તુમ્હેં પ્યારે આકા મદીને વાલે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ન ભેજતે તો તુમ આને કે લિયે તય્યાર હી ન થે ! તુમ ને મુખાલિફ કી **યક તરફા બાત** સુન કર મેરે બારે મેં ગલત રાય કાઇમ કર કે અપની આદતે કરીમાના તર્ક કર દી યહાં તક કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ** صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ખ્વાબ મેં તુમ્હેં **તમ્બીહ** ફરમાઈ !" યેહ સુન કર ખુરાસાની હાજી સાહિબ પર રિક્કત તારી હો ગઈ. અર્ઝ કી, હુઝૂર ! આપ કો યેહ સબ

www.dawateislami.net

કૈસે મા'લૂમ હુવા ? ફરમાયા, મુઝે પહલે હી સાલ પતા ચલ ગયા થા, દૂસરે સાલ ભી તુમ ને બે તવજ્જોહી સે કામ લિયા તો મેરા દિલ સદમે સે ચૂર ચૂર હો ગયા. ઈસ પર **જનાબે રિસાલત મઆબ** صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ખ્વાબ મેં કરમ ફરમા કર મુઝે દિલાસા દિયા ઔર તુમ્હારે ખ્વાબ મેં તશરીફ લા કર જો કુછ ઈર્શાદ ફરમાયા થા વોહ મુઝે બતાયા. ખુરાસાની હાજી ને ખૂબ નઝરાના પેશ કિયા, દસ્ત બોસી કી ઔર પેશાની ચૂમને કે બા'દ યક તરફા બાત સુન કર રાય કાઈમ કર કે દિલ આઝારી કા બાઈસ બનને પર **અલવી બુઝુર્ગ** رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ સે મુઆફી માંગી.

(مُلَخَّصاً حُجَّةُ اللّٰه عَلَى العالمين ص ۱ ٥٧)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

ન ક્યૂંકર કહૂં યા હબીબી અગિસ્ની[1] ઈસી નામ સે હર મુસીબત ટલી હૈ
ખુદા ને કિયા તુઝ કો આગાહ સબ સે દો આલમ મેં જો કુછ ખફી વ જલી હૈ[2]

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

યક તરફા સુન કર ફૈસલા નહીં કરના ચાહિયે : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ હિકાયત સે મા'લૂમ હુવા કે હમારે મીઠે મીઠે આકા મક્કી મદની મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم અપને ગુલામોં કે હાલાત સે બા ખબર રહતે, ગમઝદોં કે સિરહાને તશરીફ લે જા કર દિલાસે દેતે, ખતા કરને વાલોં કે ખ્વાબ મેં જા કર ઈસ્લાહ ફરમાતે, નેકી કી દા'વત પહોંચાતે, ગુનાહોં પર તૌબા કા હુક્મ

مدینہ

1 : ઐ મેરે પ્યારે મેરી ફરિયાદ કો પહોંચિયે !
2 : ખફી વ જલી યા'ની છુપા ઔર ઝાહિર

www.dawateislami.net

ફરમાતે, ફાસિલે મિટાતે ઔર બિછડોં કો મિલાતે હૈં. ખુરાસાની હાજી સાહિબ ને ચુગલ ખોર કી બાતોં મેં આ કર બદ ગુમાની કા શિકાર હો કર યક તરફા ઝેહ્ન બના લિયા ઈસ પર **સય્યિદુલ મુબલ્લિગીન, રહ્મતુલ્લિલ આલમીન** صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ખ્વાબ મેં તમ્બીહ ફરમાઈ. ઈસ સે હમેં ભી દર્સ મિલા કે ન ખુદ ચુગલી ખાએં ન યક તરફા સુન કર દૂસરે ફરીક કે બારે મેં કોઈ રાય કાઈમ કરેં. ઝહે નસીબ ! બિલા ઈજાઝતે શરઈ મુસલ્માન કે ખિલાફ સુનને કી આદત હી તર્ક કર દેં કે ઈસ તરહ اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ગીબતોં, ચુગ્લિયોં, બદ ગુમાનિયોં, ઐબ દરિયોં ઔર દિલ આઝારિયોં જૈસે **મુતઅદ્દદ** કબીરા ગુનાહોં કે અફઆલે હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે જાને વાલે કામ સે નજાત મિલ જાએગી.

ચુગલ ખોર જન્નત મેં નહીં જાએગા : સરકારે મદીના صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ઈબ્રત નિશાન હૈ, ચુગલ ખોર જન્નત મેં નહીં જાએગા. (صحيح البخاری ج٤ص ١١٥ حديث٦٠٥٦) એક ઔર મકામ પર ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم હૈ, બેશક ચુગલ ખોરી ઔર કીના પરવરી દોઝખ મેં લે જાએંગે. (اَلتَّرْغِيب وَالتَّرْهِيب ج٣ص ٣٢٤ الحديث٥)

ઈઝ્ઝત ઘટાને વાલી ચીઝેં : હઝરતે સય્યિદુના મુહમ્મદ બિન કુર્ઝી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه સે અર્ઝ કી ગઈ, યા સય્યિદી ! ઈઝ્ઝત ઘટાને વાલી કૌન કૌન સી આદતેં હૈં ? ફરમાયા, ﴾1﴿ ઝિયાદા બોલના ﴾2﴿ રાઝ ખોલના ﴾3﴿ હર કિસી કી બાત (જો દૂસરે કે ખિલાફ હો) માન લેના. (اتحاف السادة المتقين ج٩ص ٣٥٢) હઝરતે સય્યિદુના હસન બસરી

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોંગે. (جمع الجوامع)

رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં, “જો શખ્સ તેરે પાસ કિસી કી ચુગલી ખાતા હૈ વોહ તેરે ખિલાફ ભી ચુગલ ખોરી કરતા હૈ.” **હુજ્જતુલ ઈસ્લામ** હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْوَالِی ફરમાતે હૈં, યેહ ઈસ બાત કી તરફ ઈશારા હૈ કે ચુગલ ખોર ના પસન્દ કિયા જાએ ઔર ઉસ કી બાત કા એ'તિબાર ન કિયા જાએ ઔર ન હી ઉસે સચ્ચા માના જાએ. ઔર ઉસ કો ના પસન્દ ક્યૂં ન કિયા જાએ જબકે વોહ ઝૂટ, ગીબત, ધોકે, ખિયાનત, કીના, હસદ, મુનાફકત ઔર લોગોં કે દરમિયાન ફસાદ બપા કરને ઔર ધોકાદેહી કો નહીં છોડતા ઔર યેહ ઉન લોગોં મેં સે હૈ જો **અલ્લાહ** તઆલા કે હુક્મ કી ખિલાફ વર્ઝી કરતે હુએ લોગોં કો મિલાને કે બજાએ ઉન મેં ઈફ્તિરાક વ ઈન્તિશાર પૈદા કરતે ઔર ઝમીન મેં ફસાદ બરપા કરતે હૈં. (إحیاءُ العُلُوم ج ٣ ص ١٩٣) ચુનાન્ચે પારહ 25 સૂરતુશ્શૂરા કી આયત નમ્બર 42 મેં ઈર્શાદે ખુદા વન્દી હૈ,

اِنَّمَا السَّبِیْلُ عَلَی الَّذِیْنَ یَظْلِمُوْنَ النَّاسَ وَیَبْغُوْنَ فِی الْاَرْضِ بِغَیْرِ الْحَقِّ

(پ ٢٥ الشورىٰ ٤٢)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : મુઆખઝા તો ઉન્હીં પર હૈ જો લોગોં પર ઝુલ્મ કરતે હૈં ઔર ઝમીન મેં નાહક સરકશી ફૈલાતે હૈં.

ચુગલ ખોર ભી ઈસ આયતે કરીમા મેં દિયે ગએ હુક્મ મેં દાખિલ હૈ ઔર ઈસ કી અહાદીસે મુબારકા સે ભી તાઈદ હુઈ હૈ ચુનાન્ચે

www.dawateislami.net

નેક બન્દે કી પહચાન ક્યા હૈ ? : **સરકારે** નામદાર, દો આલમ કે માલિકો મુખ્તાર, શહન્શાહે અબરાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ઈર્શાદે હકીકત બુન્યાદ હૈ, બેશક લોગોં મેં સે વોહ લોગ બુરે હૈં જિન સે લોગ મહ્ઝ ઉન કે શર કી વજહ સે બચતે હોં. (مُؤَطاامام مالك ج۲ص۴۰۳حديث ۱۷۱۹) મઝીદ સુલ્તાને દો જહાન, શહન્શાહે કૌનો મકાન, રહમતે આલમિય્યાન صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને આલીશાન હૈ, **અલ્લાહ** તઆલા કે નેક બન્દે વોહ હૈં જિન્હેં દેખેં તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ યાદ આ જાએ ઔર **અલ્લાહ** તઆલા કે બુરે બન્દે વોહ હૈં જો ચુગલ ખોરી કરતે, દોસ્તોં મેં જુદાઈ ડાલતે ઔર નેક લોગોં કે ઐબ તલાશ કરતે હૈં. (مسند امام احمد ج ٦ ص ٢٩١ حديث ١٨٠٢٠) એક ઔર જગહ સરકારે મદીનએ મુનવ્વરહ, સરદારે મક્કએ મુકર્રમા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ઈબ્રત નિશાન હૈ, ખબરદાર ! ઝૂટ ચેહરે કો સિયાહ કર દેતા હૈ ઔર ચુગલ ખોરી અઝાબે કબ્ર (કા બાઈસ) હૈ. (مسند ابی یعلٰی ج٦ ص ٢٧٢ حديث٧٤٠٤) હુઝૂરે અન્વર, શાફેએ મહશર, મદીને કે તાજવર, બિ ઈઝને રબ્બે અક્બર ગૈબોં સે બા ખબર, મહબૂબે દાવર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, ગીબત, તા'ના ઝની, ચુગલ ખોરી ઔર બે ગુનાહ લોગોં કે ઐબ તલાશ કરને વાલોં કો **અલ્લાહ** તઆલા (કિયામત કે દિન) **કુત્તોં** કી શક્લ મેં ઉઠાએગા. (الترغیب والترهیب ج۳ ص ٣٢٥)

www.dawateislami.net

યા રબ્બે મુહમ્મદ તૂ મુઝે નેક બના દે   અમરાઝ ગુનાહોં કે મેરે સારે મિટા દે
મૈં ગીબતો ચુગલી સે રહૂં દૂર હમેશા   હર ખસ્લતે બદ સે મેરા પીછા તૂ છુડા દે
મૈં ફાલતૂ બાતોં સે રહૂં દૂર હમેશા
ચુપ રહને કા અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ! સલીકા તૂ સિખા દે

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

﴾55﴿ સાહિબે મઝાર ને ઈમદાદ ફરમાઈ

તકરીબન સાત સો સાલ પહલે કા વાકિઆ હૈ, સુલ્તાનુલ મશાઈખ હઝરતે સય્યિદુના મહબૂબે ઈલાહી નિઝામુદ્દીન ઔલિયા عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْوَلِى ફરમાતે હૈં, હઝરતે મૌલાના કથીલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْوَلِى ને મુઝ સે બયાન કિયા કે દેહલી મેં એક સાલ કહ્ત પડા. એક મૌકઅ પર ભૂક સે બેતાબ હો કર મૈં ને ખાના હાસિલ કિયા ઔર મુસલ્માનોં કી ખૈર ખ્વાહી કે જઝબે કે તહ્ત અપને આપ સે કહા, ઈસ ખાને કો તન્હા નહીં ખાના ચાહિયે કિસી ઔર કો ભી શરીક કર લેના ચાહિયે. ઈતને મેં એક ગુદડી પોશ બુઝુર્ગ મેરે સામને સે ગુઝરે, મૈં ને ઉન કો દા'વત દી, ઉન્હોં ને કબૂલ કર લી ઔર હમ દોનોં[2] ખાને કે લિયે બૈઠ ગએ. મૈં ને દૌરાને ગુફ્તગૂ બુઝુર્ગ પર ઈઝહાર કિયા કે મૈં બીસ[20] રુપૈ કા મકરૂઝ હૂં. ઉન્હોં ને ફરમાયા, મૈં આપ કો પેશ કરતા હૂં. મૈં ને દિલ મેં સોચા યેહ બહુત ગરીબ મા'લૂમ હો રહે હૈં ન જાને કિસ તરહ દેંગે ! ખાને સે ફરાગત કે બા'દ વોહ મુઝે અપને સાથ એક મસ્જિદ મેં લે ગએ વહાં એક મઝાર ભી થા, હમ ને વહાં હાઝિરી દી, સિરહાને ખડે હો કર ઉન્હોં ને ઈસ્તિગાસા

www.dawateislami.net

કિયા ઔર દો[2] મરતબા આહિસ્તા સે અપની છડી કબ્ર શરીફ પર લગાતે હુએ કહા, "મેરે રફીક કો બીસ[20] રુપૈ કી ઝરૂરત હૈ, આપ ઈનાયત ફરમા દીજિયે." ફિર મેરી તરફ રુખ કર કે ફરમાયા, ભાઈ સાહિબ ! તશરીફ લે જાઈયે اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ આપ કો બીસ[20] રુપૈ મિલ જાએંગે. મૌલાના કથીલી عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ الْوَلِی કહતે હૈં, મૈં ને ઉન બુઝુર્ગ કા હાથ ચૂમા ફિર ઉન સે રુખ્સત હો કર શહ્ર કી તરફ ચલ પડા. મૈં ઉસ વક્ત હૈરત મેં થા કે ન જાને વોહ બીસ[20] રુપૈ મુઝે કહાં સે મિલ જાએંગે ! મેરે પાસ અમાનતન એક ખત થા કે જો કિસી કે ઘર પર દેના થા. ચુનાન્ચે મૈં વોહ ખત લે કર "દરવાઝએ કમાલ" પહોંચા. એક તુર્ક અપને ઘર કે છજ્જે પર બૈઠા થા, ઉસ ને મુઝે આવાઝ દી ઔર અપને ગુલામોં કો દૌડાયા વોહ બડે એહતિરામ સે મુઝે ઊપર લે ગએ. તુર્ક ઈન્તિહાઈ **મહબ્બત** કે સાથ મુઝ સે મિલા, મૈં ને હર ચન્દ કોશિશ કી મગર ઉસ કો પહચાન ન સકા. વોહ તુર્ક યેહી કહતા રહા ક્યા આપ વોહી નહીં હૈં જિન્હોં ને ફુલાં જગહ મેરે સાથ બહુત અચ્છા સુલૂક કિયા થા ? મૈં ને ઉસ સે કહા, મૈં આપ કો નહીં પહચાનતા. ઉસ ને કહા, આપ ખુદ કો ક્યૂં છુપાતે હૈં ! કોઈ બાત નહીં, મૈં તો આપ કો પહચાનતા હૂં. ઈસ કે બા'દ બીસ[20] રુપૈ લાયા ઔર બડી **મહબ્બત** કે સાથ મેરે હાથ મેં રખ દિયે.

(فوائد الفُواد مجلس بَست ویکُم یعنی ۲۱ ویں مجلس ص ۱۲٤)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

www.dawateislami.net

મૌત કૌન દેતા હૈ ? : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ હિકાયત કે રાવી હઝરતે મહબૂબે ઈલાહી નિઝામુદ્દીન ઔલિયા عَلَیْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْوَلِی ને ઈસ વાકિએ કો બિલા તરદીદ બયાન કર કે હમારા ઈમાન તાઝા ફરમા દિયા કે જિસ તરહ ઝાહિરી ઝિન્દગી મેં ઔલિયાઉલ્લાહ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰی સે કોઈ ચીઝ માંગી જા સકતી હૈ ઐસે હી બા'દે વિસાલ ઉન કે મઝારે ફાઈઝુલ અન્વાર પર હાઝિર હો કર કિસી ચીઝ કા મુતાલબા કરના ભી જાઈઝ હૈ. યેહ યાદ રહે કે હકીકતન દેને વાલા **અલ્લાહ** તઆલા હૈ, ઔલિયાઉલ્લાહ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰی કી તરફ નિસ્બત મજાઝન હૈ. જૈસા હકીકતન બીમાર કો અચ્છા કરને વાલા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હૈ લેકિન મરીઝ કહતા હૈ, ડૉક્ટર સાહિબ હમ કો અચ્છા કર દીજિયે. ઈસી તરહ હકીકતન મૌત દેને વાલા **અલ્લાહ** તબારક વ તઆલા હૈ મગર ઉસ કે હુક્મ સે ઈસ કામ કી ઝિમ્માદારી મલકુલ મૌત હઝરતે સય્યિદુના ઈઝરાઈલ عَلَیْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કી હૈ જૈસા કે કુરઆને પાક કે પારહ 21 સૂરતુસ્સજ્દહ કી ગ્યારહવીં આયતે કરીમા મેં ઈર્શાદે ખુદા વન્દી હૈ :

قُلْ یَتَوَفّٰىكُمْ مَّلَكُ الْمَوْتِ الَّذِیْ وُكِّلَ بِكُمْ (پ ٢١ السجدہ ١١)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : તુમ ફરમાઓ તુમ્હેં વફાત દેતા હૈ મૌત કા ફિરિશ્તા જો તુમ પર મુકર્રર હૈ.

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઔલિયાઉલ્લાહ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰی બા'દે વફાત ઐન બેદારી મેં ઝિયારત સે નવાઝ કર ગુફ્તગૂ ભી ફરમાતે હૈં ચુનાન્ચે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ा صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક મર્તબા દુરૂદ પઢા અલ્લાહ ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા ઔર ઉસ કે નામએ આ'માલ મેં દસ નેકિયાં લિખતા હૈ. (ترمذی)

﴾56﴿ હયાતુલ ઔલિયા

હઝરતે સય્યિદુના શાહ વલિય્યુલ્લાહ મુહદ્દિસ દેહલવી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِى ફરમાતે હૈં કે મેરે વાલિદે માજિદ હઝરતે સય્યિદુના શાહ અબ્દુર્રહીમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْكَرِيم ફરમાતે થે કે મૈં હઝરતે સય્યિદુના ખ્વાજા કુત્બુદ્દીન બખ્તિયાર કાકી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْبَاقِى કે મઝારે પુર અન્વાર પર બરાએ ઝિયારત હાઝિર હુવા. યેહ ખયાલ કર કે, કે મૈં ગુનહગાર ઈસ કાબિલ નહીં કે અપને વુજૂદ સે ઈસ પાક મકામ કો મુલવ્વસ કરૂં દૂર હી ખડા રહા. ઉસ વક્ત ઉન કી રૂહે મુબારક ઝાહિર હુઈ ઔર ફરમાયા, આગે આ જાઓ ! મૈં દો[2] તીન[3] કદમ આગે બઢા. ઉસ વક્ત મૈં ને દેખા કે ચાર[4] ફિરિશ્તે આસ્માન કી તરફ સે એક તખ્ત ઉન કી **કબ્ર** શરીફ કે પાસ લાએ. ઉસ તખ્ત પર હઝરતે સય્યિદુના ખ્વાજા બહાઉદ્દીન નક્શબન્દ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه જલ્વા ફરમા થે. દોનોં[2] બુઝુર્ગ આપસ મેં રાઝો નિયાઝ કી બાતેં કરતે રહે જો મૈં ન સુન પાયા.ફિર તખ્ત કો ફિરિશ્તોં ને ઉઠાયા ઔર લે ગએ. હઝરતે સય્યિદુના ખ્વાજા કુત્બુદ્દીન બખ્તિયાર કાકી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْبَاقِى ફિર મેરી તરફ મુતવજ્જેહ હુએ ઔર ફરમાયા, "આગે આ જાઓ !" મૈં દો[2] તીન[3] કદમ મઝીદ આગે બઢા. ઈસી તરહ વોહ ફરમાતે રહે ઔર મૈં થોડા થોડા આગે બઢતા ગયા યહાં તક કે બિલ્કુલ ઉન કે કરીબ હો ગયા. ઉસ વક્ત ઉન્હોં ને ફરમાયા, શે'ર કે બારે મેં તુમ ક્યા કહતે હો ? મૈં ને અર્ઝ કી, "શે'ર એક કલામ હૈ જો અચ્છા હૈ વોહ અચ્છા હૈ ઔર જો બુરા હૈ

www.dawateislami.net

વોહ બુરા હૈ." ફરમાયા, بارَكَ الله عَزَّوَجَلَّ (યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ બરકત દે) અચ્છી આવાઝ કે મુતઅલ્લિક તુમ ક્યા કહતે હો ? મૈં ને અર્ઝ કી, "યેહ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા ફઝ્લ હૈ જિસ કો ચાહતા હૈ અતા ફરમાતા હૈ." ફરમાયા, بَارَكَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ. ફિર પૂછા, જહાં યેહ દોનોં[2] જમ્અ હો જાએં યા'ની શે'ર ભી અચ્છા ઔર આવાઝ ભી અચ્છી હો ફિર ક્યા કહતે હો ? મૈં ને અર્ઝ કી, "યેહ તો નૂરુન અલા નૂર હૈ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ જિસ કો ચાહે અતા ફરમા દે." ફરમાયા, بَارَكَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ. યેહ જો કુછ હમ કરતે હૈં ઈસ સે પહલે ન થા, તુમ ભી ગાહે ગાહે (યા'ની કભી કભી) એક દો[2] બૈત (યા'ની શે'ર) સુન લિયા કરો ? મૈં ને અર્ઝ કી, હુઝૂર ! આપ ને યેહ બાત હઝરતે સય્યિદુના ખ્વાજા બહાઉદ્દીન નક્શબન્દ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કી હુઝૂરી મેં ક્યૂં ન ફરમાઈ ? આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ને ઈન દો[2] મેં સે એક બાત ફરમાઈ કે અદબ નહીં થા યા મસ્લહત ન થી. (انفاس العارفین ص ٤٤)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

દરે વાલા પે ઈક મેલા લગા હૈ　　અજબ ઈસ દર કે ટુકડોં મેં મઝા હૈ

યહાં સે કબ કોઈ ખાલી ફિરા હૈ　　સખી દાતા કી યેહ દૌલત સરા હૈ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

(57) આ'લા હઝરત ઔર કકડી

મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, વલિય્યે ને'મત, અઝીમુલ બરકત, અઝીમુલ મર્તબત, પરવાનએ શમ્એ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક બાર દુરૂદ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઉસ કે લિયે એક કિરાત અજ્ર લિખતા હૈ ઔર કિરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (عبدالرزاق)

રિસાલત, મુજદ્દિદે દીનો મિલ્લત, હામિયે સુન્નત, માહિયે બિદ્અત, આલિમે શરીઅત, પીરે તરીકત, બાઈસે ખૈરો બરકત, હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અલહાજ અલ હાફિઝ અલ કારી અશ્શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُالرَّحْمٰن એક બાર કહીં મદઊ થે, ખાના લગા દિયા ગયા, સબ કો સરકારે આ'લા હઝરત رَحْمَۃُاللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કે ખાના શુરૂઅ ફરમાને કા ઈન્તિઝાર થા, આ'લા હઝરત رَحْمَۃُاللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને **કકડિયોં** કે થાલ મેં સે એક કાશ ઉઠાઈ ઔર તનાવુલ ફરમાઈ, ફિર દૂસરી.....ફિર તીસરી.....અબ દેખા દેખી લોગોં ને ભી કકડી કે થાલ કી તરફ હાથ બઢા દિયે મગર આપ رَحْمَۃُاللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને સબ કો રોક દિયા ઔર ફરમાયા, સારી **કકડિયાં** મૈં ખાઊંગા. ચુનાન્ચે આપ رَحْمَۃُاللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને સબ ખત્મ કર દીં, હાઝિરીન **મુતઅજ્જિબ** થે કે આ'લા હઝરત رَحْمَۃُاللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ તો બહુત કલીલુલ ગિઝા યા'ની કમ ગિઝા ઈસ્તિ'માલ ફરમાને વાલે હૈં, આજ ઈતની સારી **કકડિયાં** કૈસે તનાવુલ ફરમા ગએ ! લોગોં કે ઈસ્તિફસાર પર ફરમાયા, મૈં ને જબ પહલી કાશ ખાઈ તો વોહ **કડવી** થી ઈસ કે બા'દ દૂસરી ઔર તીસરી ભી. લિહાઝા મૈં ને દૂસરોં કો રોક દિયા કે હો સકતા હૈ કોઈ સાહિબ કકડી મુંહ મેં ડાલ કર કડવી પા કર થૂ થૂ કરના શુરૂઅ કર દેં ચૂંકે **કકડી ખાના મેરે મીઠે મીઠે આકા મદીને વાલે મુસ્તફા** صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم **કી સુન્નતે મુબારકા હૈ** ઈસ લિયે મુઝે ગવારા ન હુવા કે ઈસ કો ખા કર કોઈ **થૂ થૂ** કરે.

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

www.dawateislami.net

મુઝ કો મીઠે મુસ્તફા કી સુન્નતોં સે પ્યાર હૈ
اِنْ شَآءَاللّٰہ દો[2] જહાં મેં અપના બેડા પાર હૈ

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

ખજૂર ઔર કકડી ખાના સુન્નત હૈ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! આ'લા હઝરત કિતને ઝબર દસ્ત આશિકે રસૂલ થે, વાકેઈ આશિક કી શાન યેહી હોતી હૈ કે વોહ અપને મહબૂબ સે નિસ્બત રખને વાલી હર શૈ કો દિલો જાન સે પસન્દ કરે ઔર ઉસ કા અદબ બજા લાએ જભી તો સરકારે આ'લા હઝરત ને આકા કી પસન્દ કકડી કા ઐસા અદબ કિયા કે કડવી કકડી ભી તનાવુલ ફરમા લી. **હઝરતે** સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને જા'ફર رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عنْہ ફરમાતે હૈં, કે મૈં ને સરકારે **મદીનએ મુનવ્વરહ, સરદારે મક્કએ મુકર્રમા** صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કો કકડી કો ખજૂર કે સાથ ખાતે દેખા. (صحیح مسلم ص ۱۳۰ حدیث ۲۰۴۳) **મુફસ્સિરે** શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْحَنَّان ફરમાતે હૈં, ખજૂર તબ્અન ગર્મ વ ખુશ્ક હૈ ઔર કકડી સર્દ વ તર. ઈન દોનોં કે મિલને સે એ'તિદાલ હો કર ફાએદા બઢ જાતા હૈ. હુઝૂરે અન્વર صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને કકડી ઔર ખજૂર કો કભી તો મે'દે મેં જમ્અ ફરમાયા કે બયક વક્ત કભી ખજૂર ખાઈ કભી કકડી. ઔર કભી ચબાને મેં જમ્અ ફરમાયા કે ખજૂર મુંહ શરીફ મેં રખ લી ઔર કકડી ભી કતર લી ઔર દોનોં મિલા કર ચબાઈ. કભી ખજૂર ઔર તરબૂઝ

www.dawateislami.net

ભી મિલા કર ખાએ હૈં. ખજૂર કકડી મિલા કર ખાના સિહ્હત કે લિયે બહુત મુફીદ હે. ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہَا રિવાયત ફરમાતી હૈં, (રુખ્સતી સે કબ્લ મૈં બહુત કમઝોર થી) મેરી અમ્મીજાન رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہَا મુઝે ફરબા કરને કી કોશિશ કરતીં તાકે હુઝૂર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે પાસ ભેજ સકેં જબ કોઈ તદબીર કારગર ન હુઈ તો ઉન્હોં ને મુઝે ખજૂર ઔર કકડી મિલા કર ખિલાના શુરૂઅ કર દી જિસ સે મૈં (ચન્દ રોઝ મેં હી) ફરબા હો ગઈ. (سنن ابن ماجه ج٤ ص٣٧ حديث ٣٣٢٤) હુઝૂર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કો ખજૂર તો મરગૂબ થી હી કકડી ભી બહુત મરગૂબ થી. બા'ઝ બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَہُمُ اللّٰہُ الْمُبِیْن હુઝૂર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે ફાતિહા મેં દૂસરે ખાનોં કે સાથ ખજૂરેં ઔર કકડિયાં ઔર તરબૂઝ ભી રખતે હૈં. ઉન કે ઈસ અમલ કા માખઝ મઝકૂરા (યેહ) હદીસ હે.

(મુલખ્ખસન મિરઆત, જિ. 6, સ. 20,21)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

﴿58﴾ 15 દિન તક ખાના નહીં ખાઊંગા !

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ અબ્દુલ્લાહ બિન ખફીફ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ એક જગહ દા'વત મેં થે. એક ફાકા મસ્ત મુરીદ ને આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કે શુરૂઅ કરને સે પહલે હી ખાને કી તરફ હાથ બઢાયા ! ઈસ પર એક પીર ભાઈ ને નારાઝગી કે અન્દાઝ મેં ઉન કે

www.dawateislami.net

સામને ખાને કી કોઈ ચીઝ રખ દી જિસ સે વોહ સમઝ ગએ કે મૈં ને પીરો મુર્શિદ સે પહલે હાથ બઢા કર ખાને કે આદાબ કી ખિલાફ વર્ઝી કી હૈ લિહાઝા અપને નફ્સ કો સઝા દેને કે લિયે ઉન્હોં ને અહ્દ કિયા કે **પન્દરહ[15] દિન તક કુછ નહીં ખાઊંગા** ઈસ તરહ ઉન્હોં ને અપની બે અદબી સે તૌબા કરને કી ઝાહિરી સૂરત નિકાલી હાલાંકે વોહ પહલે હી સે ફાકે મેં મુબ્તલા થે. (الرِّسالة القُشَيرِيّه ص ١٧٩)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّى اللهُ تعالٰى على محمَّد

પહલે બુઝુર્ગ ખાના શુરૂઅ કરેં : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મિલ કર ખાને મેં અગર કોઈ બુઝુર્ગ ભી શામિલ હોં તો અદબ યેહ હૈ કે જબ તક વોહ શુરૂઅ ન કરેં ઔર કોઈ ન ખાએ. યાદ રહે ! બુઝુર્ગી કે લિયે ઉમ્ર રસીદા હોના શર્ત નહીં, ઈલ્મો અમલ દરકાર હૈ. લિહાઝા બૂઢે હઝરાત કી મૌજૂદગી મેં ભી અગર કોઈ નૌ જવાન આલિમ હૈં તો વોહી પહલે ખાના શુરૂઅ કરેં. **અલ્લાહ** વાલોં કે અન્દાઝ ભી નિરાલે હોતે હૈં **હઝરતે** સય્યિદુના અબૂ અબ્દુલ્લાહ બિન ખફીફ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે મુરીદ જો કે ખુદ એક ફાકા મસ્ત બુઝુર્ગ થે ઔર બે ખયાલી મેં હાથ બઢા દેતે હૈં મગર અપને પીર ભાઈ કે ઈશારે પર સંભલ જાતે હૈં હાલાંકે અભી ખાના શુરૂઅ નહીં કિયા થા ફકત હાથ હી બઢાયા થા ફિર ભી ના દાનિસ્તા સરઝદ હોને વાલી બે અદબી

www.dawateislami.net

કી અપને લિયે અનોખી સઝા તજવીઝ કી ઔર સખ્ત ભૂકે હોને કે બા વુજૂદ અહ્દ કિયા કે મઝીદ 15 રોઝ તક કુછ નહીં ખાઊંગા. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે નેક બન્દે અપને આપ કો આદાબ સિખાને કે લિયે તરહ તરહ કી અનોખી સઝાએં તજવીઝ કરતે આ રહે હૈં, ચુનાન્ચે

પહનને મેં ઉલ્ટી જૂતી સે પહલ કરને કા કફ્ફારા :

"**કીમિયાએ સઆદત**" મેં હૈ, એક બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه ને એક બાર સુન્નત કે મુતાબિક સીધી જૂતી સે પહનને કા આગાઝ કરને કે બજાએ બે ખયાલી મેં ઉલ્ટી જૂતી પહલે પહન લી ઈસ સુન્નત કે રહ જાને પર ઉન્હેં સખ્ત સદમા હુવા ઔર ઈસ કે ઈવઝ ઉન્હોં ને ગેહૂં કી દો[2] બોરિયાં ખૈરાત કીં. પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યેહ ઈન્હીં હઝરાત કા હિસ્સા થા. કાશ ! હમેં ભી અપને બુઝુર્ગોં કે તરીકોં પર ચલના નસીબ હો જાએ. ઈસ તરહ કી સુન્નતેં ઔર આદાબ સીખને કે લિયે ઈસ્લામી ભાઈયોં કો ચાહિયે કે મદની કાફિલોં મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સફર કો અપના મા'મૂલ બનાએં મદની કાફિલોં કી ભી ક્યા ખૂબ બહારેં હૈં ચુનાન્ચે

﴾59﴿ સફરે મદીના કી સઆદત મિલ ગઈ !

દા'વતે ઈસ્લામી કી તન્ઝીમી તરકીબ કે મુતાબિક તરતીબ દી હુઈ ઝિલ્અ શૈખૂપૂરા કી એક તહસીલ કે **મદની ઈન્આમાત** કે ઝિમ્માદાર ને મુઝે (સગે મદીના عُفِیَ عَنْهُ કો) જો કુછ લિખા ઉસ કા ખુલાસા હૈ, اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ સિ. 1424 હિ. મેં મુઝે ઉમરહ શરીફ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ઼ા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ઼ હોંગે. (جمع الجوامع)

ઔર **મદીનએ મુનવ્વરહ** زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًاوَّتَعْظِيْمًا કી હાઝિરી કા શરફ઼ મિલા, વહાં એક કારી સાહિબ સે મુલાકાત હુઈ, ઉન્હોં ને બતાયા કે મૈં ઈસી **શા'બાનુલ મુઅઝ઼્ઝમ** સિ. 1424 હિ. મેં દા'વતે ઈસ્લામી કે તીન[3] રોઝા બૈનલ અક્વામી સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં શરીક હુવા, વહાં દૌરાને બયાન મદની કાફિલોં મેં સફ઼ર કી તરગીબ દિલાતે હુએ કહા ગયા, "મદની કાફિલોં મેં સફ઼ર કર કે દુઆએં કીજિયે, આપ કી જો ભી **ખ્વાહિશ** હોગી اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ પૂરી હોગી." યેહ સુન કર મુઝે જઝ્બા મિલા ઔર મૈં ને હાથોં હાથ **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ તીન[3] દિન કી તરબિયત કે મદની કાફિલે મેં સફ઼ર કી સઆદત હાસિલ કી ઔર વહાં ખૂબ રો રો કર **મદીનએ મુનવ્વરહ** زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًاوَّتَعْظِيْمًا કી હાઝિરી કે લિયે દુઆ માંગી. દુઆ કી કબૂલિયત કે આસાર યૂં ઝાહિર હુએ કે મૈં જબ મદની કાફિલે કે સફ઼ર સે લૌટા ઔર હસ્બે મા'મૂલ બચ્ચોં કો કુરઆને પાક પઢાને કે લિયે કિસી કે ઘર પહોંચા. તો **સાહિબે ખાના** ને કાફી મેહરબાની સે પેશ આતે હુએ કહા, કારી સાહિબ ! مَاشَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ આપ હમારે બચ્ચોં કો કુરઆને પાક કી તા'લીમ દેતે હૈં, અગર આપ કી કોઈ **ખ્વાહિશ** હો તો બતા દીજિયે હમ આપ કો **ખુશ** કરના ચાહતે હૈં. ઈબ્તિદાઅન મૈં ને ટાલમ ટોલ સે કામ લિયા મગર ઉન કે ઈસ્રાર પર કહ દિયા કે **દીદારે મદીના** કી આરઝૂ હૈ. ઉન્હોં ને મુઝે ફ઼ૌરી તૌર પર અખ્રાજાત પેશ કર દિયે ઔર યૂં اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **હાથોં હાથ મદની કાફિલે મેં સફ઼ર કર કે દુઆ કરને કી બરકત સે મુઝ જૈસે ગુનહગાર ઔર ગરીબ**

www.dawateislami.net

આદમી કો હાથોં હાથ મદીનએ મુનવ્વરહ زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًاوَّ تَعظِيمًا કી હાઝિરી કા શરફ નસીબ હો ગયા.

મુઝ ગુનહગાર સા ઈન્સાન મદીને મેં રહે બન કે સરકાર કા મેહમાન મદીને મેં રહે
યાદ આતી હૈ મુઝે અહલે મદીના કી વોહ બાત ઝિન્દા રહના હૈ તો ઈન્સાન મદીને મેં રહે
જાનો દિલ છોડ કર યેહ કહ કે ચલા હૂં આ'ઝમ
આ રહા હૂં મેરા સામાન મદીને મેં રહે

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّى اللّٰهُ تعالٰى على محمَّد

﴾60﴿ જવ શરીફ કા દલિયા

હઝરતે સય્યિદુના ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કો એક રોઝ ઈત્તિલાઅ મિલી કે સિપહ સાલાર કે બાવર્ચી ખાને કા યૌમિય્યા ખર્ચ એક હઝાર દિરહમ હૈ. ઈસ ખબરે વહ્શત અસર સે આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કો સખ્ત અફસોસ હુવા. ઉસ કી ઈસ્લાહ કે લિયે ઈન્ફિરાદી કોશિશ કા ઝેહ્ન બનાયા ઔર ઉસ કો અપને યહાં મદઊ ફરમાયા. આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને બાવર્ચિયોં કો હુક્મ દિયા કે પુર તકલ્લુફ ખાને કે સાથ હી **જવ શરીફ કા દલિયા** ભી તય્યાર કિયા જાએ. સિપહ સાલાર જબ દા'વત પર હાઝિર હુવા તો ખલીફા رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને કસ્દન ખાના મંગવાને મેં ઈસ કદર તાખીર ફરમા દી કે સિપહ સાલાર ભૂક સે બેતાબ હો ગયા. બિલ આખિર **અમીરુલ મુઅમિનીન** رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને પહલે **જવ શરીફ કા દલિયા** મંગવાયા. સિપહ સાલાર ચૂંકે બહુત ભૂકા થા ઈસ લિયે ઉસ ને **જવ શરીફ કા**

www.dawateislami.net

દલિયા ખાના શુરૂઅ કર દિયા ઔર જબ પુર તકલ્લુફ ખાને આએ ઉસ વક્ત ઉસ કા પેટ ભર ચુકા થા. દાના ખલીફા رَحْمَةُاللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને પુર તકલ્લુફ ખાનોં કી તરફ ઈશારા કર કે ફરમાયા, આપ કા ખાના તો અબ આયા હૈ ખાઈયે ! સિપહ સાલાર ને ઈન્કાર કિયા ઔર કહા કે હુઝૂર ! મેરા પેટ તો દલિયા હી સે ભર ચુકા હૈ. **અમીરુલ મુઅમિનીન** رَحْمَةُاللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને ફરમાયા, سُبْحٰنَ الله ! દલિયા ભી કિતના ઉમ્દા ખાના હૈ કે પેટ ભી ભર દેતા હૈ ઔર હૈ ભી ઈતના સસ્તા કે એક દિરહમ મેં દસ[10] આદમિયોં કો સેર કર દે ! યેહ કહ કર નસીહત કે મદની ફૂલ લુટાતે હુએ ફરમાયા, જબ આપ દલિયા સે ભી ગુઝારા કર સકતે હૈં તો આખિર રોઝાના એક હઝાર દિરહમ અપને ખાને પર ક્યૂં ખર્ચ કરતે હૈં ? સિપહ સાલાર સાહિબ ! ખુદા عَزَّوَجَلَّ સે ડરિયે ઔર અપને આપ કો ઝિયાદા ખર્ચ કરને વાલોં મેં દાખિલ ન કીજિયે. અપને બાવર્ચી ખાને મેં જો રકમ બે તહાશા સર્ફ કરતે હૈં વોહ રિઝાએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ કે લિયે ભૂકોં, હાજત મન્દોં ઔર ગરીબોં કો દે દીજિયે. મુત્તકી ખલીફા رَحْمَةُاللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** ને સિપહ સાલારે લશ્કર કે દિલ પર ગહરા અસર ડાલા ઔર ઉસ ને અહ્દ કર લિયા કે આયિન્દા ખાને મેં સાદગી અપનાઊંગા ઔર કમ ખર્ચ સે કામ ચલાઊંગા. (مغنی الواعظین ص ٤٩١)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

બે બરકતી કા સબબ ફુઝૂલ ખર્ચિયાં : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો! હમ નફ્સ કો જિસ કદર લઝીઝ ગિઝાએં ખિલાએંગે ઉસી કદર વોહ બેહતર સે બેહતર તલબ કરતા રહેગા. આજ હમારી અક્સરિય્યત બે બરકતી કી શાકી હૈ નીઝ તંગદસ્તી ઔર ફિર ઊપર સે કમર તોડ મહંગાઈ કા રોના રોતી હૈ ઔર આજ તકરીબન હર એક કહતા સુનાઈ દેતા હૈ "પૂરા નહીં હોતા!" યકીન માનિયે, મહંગાઈ, બે બરકતી ઔર તંગદસ્તી કા ફી ઝમાના એક બહુત બડા સબબ ગૈર ઝરૂરી અખ્રાજાત ભી હૈં. ઝાહિર હૈં જબ ફુઝૂલ ખર્ચિયોં કા સિલ્સિલા જારી રખેંગે નીઝ આ'લા ખાનોં, ઉમ્દા મકાનોં, ફિર ઉન કે અન્દર સજાવટોં કે બેશ કીમત સામાનોં, મહંગે મહંગે ફેન્સી લિબાસોં સે દિલ લગાએ રહેંગે, તો ઈન કામોં કે લિયે ખતીર રકમોં કી ઝરૂરત રહેગી ઔર ફિર "બે બરકતી" ઔર "પૂરા નહીં હોતા" કી રાગનિયાં ભી જારી હી રહેંગી. હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ જા'ફરે સાદિક عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الرَّازِق કા ફરમાને હિદાયત નિશાન હૈ, જિસ ને અપના માલ ફુઝૂલ ખર્ચિયોં મેં ખો દિયા, અબ કહતા હૈ એ રબ! عَزَّوَجَلَّ મુઝે ઔર દે. **અલ્લાહ** તઆલા (ઐસે શખ્સ સે) ફરમાતા હૈ, ક્યા મૈં ને તુઝે મિયાના રવી કા હુક્મ ન દિયા થા? ક્યા તૂને મેરા (યેહ) ઈર્શાદ ન સુના થા?

وَالَّذِیْنَ اِذَاۤ اَنْفَقُوْا لَمْ یُسْرِفُوْا وَلَمْ یَقْتُرُوْا وَکَانَ بَیْنَ ذٰلِکَ قَوَامًا

(پ ۱۹ فرقان ٦٧) **તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન :** ઔર વોહ કે જબ ખર્ચ કરતે હૈં, ન હદ સે બઢે ઔર ન તંગી કરેં ઔર ઈન દોનોં[2] કે બીચ એ'તિદાલ પર રહેં. (મુલખ્ખસન અહ્સનુલ વિઆઅ લિ આદાબિદુઆઅ, સ. 75)

www.dawateislami.net

બહર હાલ અગર કનાઅત ઔર સાદગી કે સાથ સસ્તે ખાનોં ઔર સાદા લિબાસોં કો અપના લિયા જાએ. ફકત હસ્બે ઝરૂરત મકાનાત રખે જાએં, બે જા સજાવટોં ઔર નુમાઈશી દા'વતોં કે મુઆમલે મેં ખુદ પર પાબન્દી ડાલી જાએ તો ખુદ બખુદ મહંગાઈ કા ખાતિમા હો ઔર ગુરબત રુખ્સત હો જાએ. મગર નફ્સે અમ્મારા કી ગુલામી કા ક્યા ઈલાજ ?

તીન[3] અફરાદ કી દુઆ કબૂલ નહીં : હુઝૂરે અન્વર, શાફેએ **મહશર**, મદીને કે તાજવર, બિ ઈઝ્ને રબ્બે અક્બર ગૈબોં સે બા ખબર, મહબૂબે દાવર صَلَّى اللّٰه تَعَالٰی عَلَیْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ફરમાતે હૈં, તીન[3] શખ્સ હૈં કે તેરા રબ (عَزَّوَجَلَّ) ઉન કી દુઆ કબૂલ નહીં કરતા ﴾1﴿ એક વોહ કે વીરાને મકાન મેં ઉતરે ﴾2﴿ દૂસરા વોહ મુસાફિર કે સરે રાહ મકામ (યા'ની પડાવ) કરે, યા'ની સડક સે બચ કર ન ઠહરે બલ્કે ખાસ રાસ્તે હી પર નુઝૂલ કરે ﴾3﴿ તીસરા વોહ જિસ ને ખુદ અપના જાનવર છોડ દિયા, અબ ખુદા સે દુઆ કરતા હૈ કે ઉસે રોક દે.

(અહ્સનુલ વિઆઅ લિ આદાબિદ્દુઆઅ, સ. 73)

ઈસ હદીસે પાક કે તહ્ત **મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, વલિય્યે ને'મત, અઝીમુલ બરકત, અઝીમુલ મર્તબત, પરવાનએ શમ્એ રિસાલત, મુજદ્દિદે દીનો મિલ્લત, હામિયે સુન્નત, માહિયે બિદ્અત, આલિમે શરીઅત, પીરે તરીકત, બાઈસે ખૈરો બરકત હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અલહાજ અલ હાફિઝ અલ કારી શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન** عَلَیْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن બયાન કર્દા હદીસે પાક કી શર્હ કરતે હુએ ફરમાતે હૈં, اَقُوْلُ وَ بِاللّٰهِ التَّوْفِیْق (યા'ની

www.dawateislami.net

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી દી હુઈ તૌફીક સે મૈં કહતા હૂં) ઝાહિર ઈસ સે મુરાદ યેહી હૈ કે ઉસ ખાસ માદ્દે મેં ઉન કી દુઆ ન સુની જાએગી ન યેહ કે જો ઐસા કરે મુત્લકન ઉસ કી કોઈ દુઆ કિસી અમ્ર (યા'ની મુઆમલે) મેં કબૂલ ન હો ઔર ઈન ઉમૂર મેં અદમે કબૂલ (યા'ની કબૂલ ન હોને) કા સબબ ઝાહિર કે યેહ કામ ખુદ અપને હાથોં કે કિયે હૈં. લિહાઝા વીરાને મકાન મેં ઉતરને વાલા ઈસ કી મુઝર્રતોં (યા'ની નુક્સાનાત) સે આગાહ હૈ, ફિર અગર વહાં ચોરી હો યા કોઈ લૂટ લે યા જિન્ન ઈઝા પહોંચાએં, તો યેહ બાતેં ખુદ ઉસ કી કબૂલ કી હુઈ હૈં, અબ ક્યૂં ઉન કે રફ્અ (યા'ની દૂર હોને) કી દુઆ કરતા હૈ. યૂંહી જબ રાસ્તે પર કિયામ કિયા, તો હર કિસ્મ કે લોગ ગુઝરેંગે, અબ અગર ચોરી હો જાએ યા હાથી ઘોડે કે પાઉં સે કુછ નુક્સાન, રાત કો સાંપ વગૈરા સે ઈઝા પહોંચે, ઈસ કા અપના કિયા હુવા હૈ. નબિય્યે કરીમ, રઊફુર્રહીમ عَلَيْهِ اَفْضَلُ الصَّلٰوةِ وَالتَّسْلِيْم ઈર્શાદ ફરમાતે હૈં, "શબ કો સરે રાહ (યા'ની રાસ્તે મેં) ન ઉતરો કે **અલ્લાહ** તઆલા અપની મખ્લૂક સે જિસે ચાહે રાહ પર ચલને કી ઈજાઝત દેતા હૈ." યૂંહી જાનવર કો ખુદ છોડ કર ઉસ કે હબસ (યા'ની કાબૂ મેં આને) કી દુઆ તો ઝાહિરન હમાકત હૈ, ક્યા વાહિદે કહ્હાર جَلَّ جَلَالُهٗ કો આઝમાતા યા مَعَاذَالله ઉસે અપના મહકૂમ ઠહરાતા હૈ ! **હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ** عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام સે કિસી ને કહા, અગર ખુદા عَزَّوَجَلَّ કી કુદરત પર ભરોસા હૈ, અપને આપ કો ઈસ પહાડ સે નીચે ગિરા દો. ફરમાયા, "મૈં અપને રબ عَزَّوَجَلَّ કો આઝમાતા નહીં."

(અહ્સનુલ વિઆઅ લિ આદાબિદ્દુઆઅ, સ. 73,74)

www.dawateislami.net

હાથોં સે કિયે કા કોઈ ઈલાજ નહીં : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !

ફારસી મકૂલા હે, “ખુદ કર્દા રા ઈલાજે નેસ્ત” યા’ની અપને હાથોં સે મુસીબત ઓઢ લેને વાલોં કા કોઈ ઈલાજ નહીં. મસલન કોઈ અપના સર દીવાર મેં મારતા જાએ ઔર રોતા ચિલ્લાતા જાએ કે હાએ ! મેરા સર ફટ ગયા ! મુઝે બચાઓ !! તો ઝાહિર હે ઉસ અહમક સે યેહી કહા જાએગા કે અપના સર દીવાર મેં મારના તર્ક કર દે તો નહીં ફટેગા. ઈસી તરહ બહુત સારે નાદાન ઈન્સાન જો કુછ હાથ મેં આતા હે હડપ કર જાતે, ખૂબ ઠાંસ ઠાંસ કર ખાતે ઔર ફિર મોટાપે, નિકલે હુએ પેટ, કબ્ઝ ઔર બદ હઝ્મી કી દવાએં ઢૂંડતે ફિરતે ઔર ડૉક્ટર હકીમોં પર ખૂબ રકમેં ખર્ચ કરતે હૈં ! મગર દવાઓં સે ઈલાજ નહીં હો પાતા, ક્યૂં ? ઈસ લિયે કે ઈન અમરાઝ કા ઈલાજ ઉન કે અપને હાથ મેં હે. ડટ કર ખાના છોડ દેં, જબ તક ખૂબ ભૂક ન લગે ઉસ વક્ત તક ન ખાએં, હદીસે પાક મેં બતાએ હુએ તરીકે કે મુતાબિક ભૂક સે કમ ખાએં, પિઝ્ઝોં પરાઠોં, દૂધ કી બાલાઈ, ઔર મખ્ખનોં, કેક, પેસ્ટરિયોં, બન કબાબોં, બરગરોં, સીખ કબાબોં, સમોસોં, પકોડોં ઔર દીગર તલી હુઈ ચીઝોં નીઝ ચિકનાહટ, મેદા ઔર મિઠાસ વાલી ચીઝોં કો કમ સે કમ ઈસ્તિ’માલ મેં લાએં. આઈસક્રીમોં, ઠન્ડે શરબતોં ઔર ઠન્ડી બોતલોં સે ખુદ કો બચાએં નીઝ ચાયનોશી ભી ઝિયાદા ન ફરમાએં (ઝરૂરતન દિન રાત મેં દો યા તીન મરતબા આધે આધે કપ ચાય સે કામ ચલાએં)

www.dawateislami.net

અગર પાન સિગરેટોં, ખુશ્બૂદાર છાલિયોં, ગુટકોં, મૈન પૂડિયોં, ઔર પાન પરાગોં વગૈરા કી લત હૈ તો ઇન સે પીછા છુડાએં. اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ વઝ્ન કમ, પેટ અન્દર ઔર હાઝિમા દુરુસ્ત નીઝ બહુત સારી બીમારિયોં સે બિગૈર ડૉક્ટરી ઇલાજ કે નજાત મિલ જાએગી.

મોટાપે કા એક સબબ : મેરે ઇન મદની મશ્વરોં પર ઝિયાદા નહીં તો ફક્ત 40 દિન સખ્તી સે અમલ કર કે દેખ લીજિયે اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ અપની સિહ્હત મેં હૈરત અંગેઝ તબ્દીલી મહસૂસ ફરમાએંગે. પહલે કિસી લેબૉરેટરી મેં "લિપિડ પ્રોફાઇલ ઔર શૂગર" ટેસ્ટ કરવા કર અપને ડૉક્ટર સે મશ્વરા કરને કે બા'દ ઇસ નિય્યત કે સાથ કે "અચ્છી સિહ્હત કે ઝરીએ ઇબાદત પર કુવ્વત હાસિલ કરૂંગા." પરહેઝી શુરૂઅ કર દીજિયે ઔર ઇસ કી બરકતેં લૂટિયે. યાદ રખિયે ! ખાને કે બા'દ પાની પીને સે ભી બદન ફૂલતા, વઝ્ન બઢતા ઔર મોટાપા આતા હૈ. લિહાઝા ખાને કે બા'દ કમ સે કમ પાની પિયેં. હાં ખાને કે દૌરાન થોડા થોડા પાની પીતે રહના મુફીદ હૈ. બહર હાલ ખાને કે બા'દ ખૂબ પાની ગટગટાને કે આદી કા બદન અગર ફૂલ જાએ તો ઇસ કા ઇલાજ વોહ દવા સે કરને કે બજાએ અપની આદત કી ઇસ્લાહ સે કરેગા તો હી હો સકેગા.

ના સમઝ બીમાર કો અમૃત ભી ઝહ્ર આમેઝ હૈ

સચ યેહી હૈ સૌ દવા કી ઇક દવા પરહેઝ હૈ

www.dawateislami.net

ખતરે મેં ડાલને વાલી 15 બાતોં કી મિસાલેં : અપને હાથોં ખુદ કો ખતરાત મેં ડાલ કર ફિર ઉન્હીં ખતરાત સે અપની હિફાઝત કે લિયે કી જાને વાલી દુઆએં કબૂલ નહીં હોતી. **અહ્સનુલ વિઆઇ લિ આદાબિદ્દુઆઅ** મેં ખુદ કો અપને હાથોં સે મુસીબત મેં ડાલને કે ઝિમ્ન મેં બહુત પ્યારી મિસાલેં દી ગઈ હૈં. મસલન ﴾1﴿ જો બિગૈર કિસી સખ્ત મજબૂરી કે રાત કો ઐસે વક્ત ઘર સે બાહર નિકલે કે લોગ સો ગએ હોં, પાઉં કી પહચલ રાસ્તોં સે મૌકૂફ હો ગઈ હો. સહીહ હદીસ મેં ઇસ સે મુમાનઅત ફરમાઈ કે ઇસ વક્ત બલાએં મુન્તશિર હોતી હૈં (તો ગોયા રાત તાખીર સે સુનસાન રાસ્તે સે ગુઝરે ઔર ઉસ કો ડાકૂ લિપટ જાએ યા ભૂત ચિમટ જાએ તો અબ અપને આપ હી કો મલામત કરે કે ખુદ કો ક્યૂં ખતરે મેં ડાલા !) યા ﴾2﴿ રાત કો દરવાઝા ખુલા છોડ દે યા બિગૈર **બિસ્મિલ્લાહ** કહે બન્દ કરે કે શૈતાન ઉસે ખોલ સકતા હૈ ઔર જબ **બિસ્મિલ્લાહ** કહ કર દહના (યા'ની સીધા) પાઉં મકાન મેં રખે તો શૈતાન, કે સાથ આયા થા બાહર રહ જાતા હૈ ઔર જબ **બિસ્મિલ્લાહ** કહ કર દરવાઝા બન્દ કરે તો ઉસ કે ખોલને પર કુદરત નહીં પાતા (યહાં ભી અગર બે એહતિયાતી કી ગઈ ઔર શૈતાન ને ઘર મેં ઘુસ કર નુક્સાન પહોંચાયા તો ખુદ અપને હી કુસૂર કી વજહ સે ઐસા હુવા હૈ અબ ઇસ મુઆમલે મેં દુઆ કૈસે કબૂલ હો ?) યા ﴾3﴿ ખાને, પાની કે બરતન **બિસ્મિલ્લાહ** કહ કર ન ઢાંકે કે બલાએં ઉતરતી ઔર ખરાબ કર દેતી હૈં ફિર વોહ તઆમ વ મશ્રૂબાત બીમારિયાં લાતે હૈં (ખાના વગૈરા મૌજૂદ હોતે હુએ બરતન

www.dawateislami.net

ખુલા હો તો નાપાક જિન્નાત ઈસ્તિ'માલ કરતે હૈં લિહાઝા બે એહતિયાતિયાં કરને વાલે કી યહાં ભી દુઆ કબૂલ નહીં હોગી કે આસેબ ઔર અમરાઝ સે હિફ઼ાઝત કા બેહતરીન નુસ્ખા બતા દિયા ગયા હૈ) યા ﴾4﴿ બચ્ચે કો મગરિબ કે વક્ત ઘર સે બાહર નિકાલે કે ઈસ વક્ત શયાતીન **મુન્તશિર** હોતે હૈં (અગર મગરિબ વ ઈશા કે દરમિયાન બચ્ચે કો બાહર નિકાલા ઔર કિસી જિન્ન ને પકડ લિયા તો આપ કા અપના કુસૂર હૈ કે ક્યૂં નિકાલા ?) યા ﴾5﴿ ખાને કે બા'દ બે હાથ ધોએ સો રહે કે શૈતાન ચાટતા ઔર مَعَاذَ اللّٰه બરસ (કોઢ) કા બાઈસ હોતા હૈ યા ﴾6﴿ ગુસ્લ ખાને મેં પેશાબ કરે કે ઈસ સે વસ્વસા પૈદા હોતા હૈ યા ﴾7﴿ છજ્જે કે કરીબ સોએ ઔર છત પર રોક (યા'ની મુંઢેર) ન હો કે ગિર પડને કા એહ્તિમાલ (ઈમ્કાન) હૈ યા ﴾8﴿ ખાના બિગૈર **બિસ્મિલ્લાહ** પઢે ખાએ કે શૈતાન સાથ ખાતા ઔર જો તઆમ ચન્દ મુસલ્માનોં કો બસ કરતા (યા'ની કાફી હોતા વોહ) એક હી કે ખાને મેં ફના (ખત્મ) હો જાતા હૈ યા ﴾9﴿ ઝમીન કે સૂરાખોં મેં પેશાબ કરે કે કભી સાંપ વગૈરા જાનવરોં કા ઘર યા જિન્ન કા મકાન હોતા ઔર ઈન્સાન ઈઝા પાતા હૈ યા ﴾10﴿ અપની, ખ્વાહ અપને દોસ્ત કી કોઈ ચીઝ પસન્દ આએ તો ઈસ પર દફ્એ નઝર કી દુઆ اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلَيْهِ وَلَا تَضُرَّهٗ مَاشَآءَ اللّٰهُ لَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰه (યા'ની એ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! ઈસ પર બરકત નાઝિલ ફરમા ઔર ઈસે નુક્સાન ન પહોંચે, જો કુછ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને ચાહા વોહી તો હુવા, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી તાઈદ કે બિગૈર નેકી પર કુછ કુદરત નહીં) ન પઢે કે નઝર

www.dawateislami.net

હક હૈ, મર્દ કો **કબ્ર** ઔર ઊંટ કો દેગ મેં દાખિલ કર દેતી હૈ (દુઆ યાદ ન હો તો مَاشَآءَاللّٰہ યા بَارَکَ اللّٰہ ભી કહ સકતે હૈં. મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحمَۃُ الحَنّان ફરમાતે હૈં, અગર કિસી પસન્દીદા ચીઝ કો દેખ કર مَاشَآءَاللّٰہ યા بَارَکَ اللّٰہ કહ દે તો નઝર નહીં લગતી અગર ઇન કલિમાત (યા'ની مَاشَآءَاللّٰہ યા بَارَکَ اللّٰہ) કે બિગૈર હી તઅજ્જુબ સે દેખે ઔર તઅજ્જુબ કે અલ્ફાઝ બોલે તો નઝર લગ જાતી હૈ. (મિરઆત, જિ. 6, સ. 244) યા ﴾11﴿ તન્હા સફર કરે કે ફુસ્સાક ઇન્સ વ જિન્ન સે મુઝર્રત પહોંચતી (યા'ની નુક્સાન પહોંચતા) હૈ ઔર હર કામ મેં દિક્કત પડતી હૈ યા ﴾12﴿ ખડે ખડે પાની પિયા કરે કે દર્દે જિગર કા મૂરિસ (વ બાઇસ) હૈ (આબે ઝમઝમ શરીફ ઔર વુઝૂ કા બચા હુવા પાની ખડે ખડે પીના મુસ્તહબ હૈ) યા ﴾13﴿ બૈતુલ ખલા મેં બિગૈર **બિસ્મિલ્લાહ** કહે (યા બિગૈર દુઆ પઢે) જાએ કે ખબાઇસ (યા'ની નાપાક જિન્નાત) સે મુઝર્રત (નુક્સાન પહોંચને) કા અન્દેશા હૈ યા ﴾14﴿ ફાસિકોં, ફાજિરોં, બદ વઝઓં, બદ મઝહબોં કે પાસ નિશસ્તો બરખાસ્ત કરે કે અગર બિલફર્ઝ સોહબતે બદ કે અસર સે બચા તો **મુત્તહમ** (વ બદનામ) ઝરૂર હો જાએગા યા ﴾15﴿ લોગોં કે રાસ્તોં મેં ખ્વાહ ઉન કી નિશસ્તો બરખાસ્ત કી જગહ પેશાબ કરે કે આપ હી ગાલિયાં ખાએગા.

(મુલખ્ખસન અહ્સનુલ વિઆઇ લિ આદાબિદ્દુઆઅ, સ. 76,77)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی محمَّد

www.dawateislami.net

﴾61﴿ આપ કહાં સે ખાતે હૈં ?

હઝરતે સય્યિદુના બા યઝીદ બિસ્તામી رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه એક મસ્જિદ મેં નમાઝ પઢને તશરીફ લે ગએ, નમાઝ પૂરી હોને કે બા'દ ઈમામ સાહિબ ને પૂછા, ઐ બા યઝીદ ! **આપ કહાં સે ખાતે હૈં ?** ફરમાયા, ઝરા રુકિયે ! પહલે આપ કે પીછે પઢી હુઈ નમાઝ કો દોહરા લૂં, આપ કો જબ મખ્લૂક કો રોઝી દેને વાલે હી કે બારે મેં શક હૈ, તો ફિર આપ કે પીછે નમાઝ કૈસે જાઈઝ હૈ ?

(روض الرياحين ص١٠٠)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હઝરતે સય્યિદુના બા યઝીદ બિસ્તામી رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه બહુત બડે વલિય્યુલ્લાહ થે. યકીનન **અલ્લાહ** રબ્બુલ આલમીન عَزَّوَجَلَّ સબ કી રોઝી કા કફીલ હૈ, વોહી **ખિલાતા** પિલાતા હૈ. ઈમામ સાહિબ ને યેહ સુવાલ પૂછ કર કે **“આપ કહાં સે ખાતે હૈં ?”** હઝરત કે નઝદીક અપને ઝઈફુલ એ'તિકાદ હોને કા સુબૂત દિયા ઔર આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને નમાઝ દોહરાઈ યેહ આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કા તક્વા થા. ઉર્ફન ઈસ તરહ કે સુવાલ વ જવાબ લોગ આપસ મેં કરતે હૈં શરઅન ઈસ મેં કોઈ ગુનાહ નહીં.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

﴾62﴿ ભુના હુવા પરિન્દા

અબુલ હુસૈન અલવી કા બયાન હૈ, મૈં ને એક બાર ઘર મેં ફરમાઈશ કી કે ફુલાં હલાલ પરિન્દા ભૂનને કે લિયે તન્દૂર મેં લટકા દો, મૈં વક્તે મુનાસિબ પર આ કર ખા લૂંગા. ફિર મૈં હઝરતે સય્યિદુના જા'ફર ખુલ્દી رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી ખિદમત મેં ઝિયારત કે

www.dawateislami.net

લિયે હાઝિર હુવા, ઉન્હોં ને ફરમાયા, રાત યહીં કિયામ કર લીજિયે. મેરા દિલ ચૂંકે પરિન્દા ખાને મેં ફંસા હુવા થા મૈં કોઈ બહાના કર કે ઘર પહોંચ ગયા. ગર્મા ગર્મ **ભુના હુવા પરિન્દા** દસ્તર ખ્વાન પર રખ દિયા ગયા. યકાયક ઘર મેં કુત્તા ઘુસ આયા ઔર ઝપટ કર **ભુના હુવા પરિન્દા** લે ભાગા. ઉસ પરિન્દે કા બચા હુવા શોરબા ખાદિમા લા રહી થી કે ઉસ કે કપડે કે દામન કા ઝટકા લગને સે વોહ શોરબા ભી સારે કા સારા ગિર ગયા. ફિર સુબ્હ જબ મૈં હઝરતે સય્યિદુના શૈખ જા'ફર ખુલ્દી رَحْمَةُ اللهِ تعالٰی عَلَيْه કી ખિદમતે બા બરકત મેં હાઝિર હુવા તો મુઝે દેખતે હી ફરમાને લગે, "જો શખ્સ મશાઈખ કે દિલોં કા લિહાઝ નહીં રખતા ઉસ કે દિલ કો ઈઝા પહોંચાને કે લિયે કુત્તા મુસલ્લત કર દિયા જાતા હૈ." (الرِّسالَة القُشَيرِيَّه ٣٦٢)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મા'લૂમ હુવા, બુઝુર્ગોં કી બાત નિભાને ઔર વોહ જો હુક્મ દેં ઉસ કો બજા લાને હી મેં આફિય્યત હૈ. **અલ્લાહ** વાલોં કે સાથ ચાલાકી ઔર બહાને બાઝી કાર આમદ નહીં હોતી. ઈસ હિકાયત સે યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે ઔલિયાઉલ્લાહ رَحِمَهُمُ اللهُ تعالٰی કો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી અતા સે ગૈબ કી બાતેં ભી મા'લૂમ હો જાયા કરતી હૈં. જબ ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللهُ تعالٰی કી યેહ શાન હૈ તો સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان કા ક્યા મકામ હોગા ! નીઝ અમ્બિયાએ કિરામ عَلَيْهِمُ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ઔર ખુદ તાજદારે અમ્બિયા, હબીબે કિબ્રિયા, અહમદે મુજતબા, મુહમ્મદે મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تعالٰی عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી અઝમતો શાન કા કૌન અન્દાઝા કર સકતા

www.dawateislami.net

હૈ ! મેરે આકા આ'લા હઝરત બારગાહે રિસાલત મેં અર્ઝ કરતે હૈં,

સરે અર્શ પર હૈ તેરી ગુઝર દિલે ફર્શ પર હૈ તેરી નઝર
મલકૂતો મુલ્ક મેં કોઈ શૈ નહીં વોહ જો તુઝ પે ઈયાં નહીં

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

﴾63﴿ બેટી પૈદા હોને કી બિશારત

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત عَزَّوَجَلَّ કી ઈનાયત સે સહાબએ કિરામ عَلَیْھِمُ الرِّضْوَان કે ભી ગૈબ કી ખબરેં બતાને કે વાકિઆત કિતાબોં મેં મિલતે હૈં ચુનાન્ચે **કરોડોં** માલિકિય્યોં કે અઝીમુલ મર્તબત પેશ્વા હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ માલિક બિન અનસ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ અપને મશ્હૂરે ઝમાના મજમૂઅએ અહાદીસ "મુઅત્તા ઈમામે માલિક" મેં ફરમાતે હૈં, **હઝરતે** સય્યિદુના ઉર્વહ બિન ઝુબૈર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھُمَا સે રિવાયત હૈ કે ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھَا ને ફરમાયા, **ખલીફતુર્રસૂલ** હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદ્દીક رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને અપને મરઝે વફાત મેં ઈન્હેં **વસિય્યત** કરતે હુએ ઈર્શાદ ફરમાયા, મેરી પ્યારી બેટી ! આજ તક મેરે પાસ જો મેરા માલ થા, વોહ આજ મીરાસ કા માલ હૈ તુમ્હારે દો[2] ભાઈ (અબ્દુર્રહમાન ઔર મુહમ્મદ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھُمَا) ઔર તુમ્હારી દો[2] બહનેં (رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھُنَّ) હૈં લિહાઝા તુમ લોગ મેરે માલ કો કુરઆને મજીદ કે હુક્મ કે મુતાબિક તક્સીમ કર લેના. યેહ સુન કર હઝરતે સય્યિદતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھَا ને અર્ઝ કી, **અબ્બાજાન !** મેરી તો એક હી બહન "બીબી અસ્મા" હૈં, યેહ મેરી

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ابن سنی)

દૂસરી બહન કૌન હૈ ? આપ رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنْهُ ને ઈર્શાદ ફરમાયા, વોહ (તુમ્હારી સૌતેલી વાલિદા) "હબીબા બિન્તે ખારિજા" (رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنها) કે પેટ મેં હૈ, **મેરે ખયાલ મેં વોહ લડકી હૈ.** (المُؤطّا للامام مالك ج ٢ ص ٢٧٠ حديث ١٥٠٣) ઈસ હદીસ કે તહ્ત હઝરતે સય્યિદુના અલ્લામા મુહમ્મદ બિન અબ્દુલ બાકી ઝુરકાની قُدِّسَ سِرُّہُ الرَّبَّانِی તહરીર ફરમાતે હૈં, ચુનાન્ચે ઐસા હી હુવા કે **લડકી** પૈદા હુઈ જિન કા નામ "ઉમ્મે કુલ્સૂમ" રખા ગયા.

(شرحُ الزُّرقانی علی المُوطّا ج٤ ص ٦١)

અલ્લાહ عَزَّ وَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

દો[2] કરામતેં સાબિત હુઈં : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ હદીસે મુબારક કે બારે મેં હઝરતે અલ્લામા તાજુદ્દીન સુબકી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی ને તહરીર ફરમાયા કે ઈસ હદીસ સે **ખલીફતુર્રસૂલ** હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદ્દીક رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنْهُ કી દો[2] કરામતેં સાબિત હોતી હૈં ﴿1﴾ આપ رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنْهُ કો કબ્લ અઝ વફાત હી યેહ ઈલ્મ હો ગયા થા કે મૈં ઈસ મરઝ મેં દુન્યા સે રિહલત (યા'ની કૂચ) કર જાઊંગા, ઈસી લિયે તો બ વક્તે વસિય્યત ફરમાયા, "મેરે પાસ જો મેરા માલ થા, વોહ આજ મીરાસ કા માલ હૈ" ﴿2﴾ જો બચ્ચા પૈદા હોગા વોહ લડકી હૈ.

(حُجَّةُ اللّٰهِ عَلَى العالَمين ص ٦١٢ مركز اهلسنّت بركاتِ رضا گجرات هند)

સિદ્દીકે અક્બર رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنْهُ **કો ઈલ્મે ગૈબ થા :** ઈસ હિકાયત

સે યેહ ભી મા'લૂમ હુવા, مَافِي الْاَرْحَام (યા'ની જો કુછ માં કે પેટ મેં હૈ ઉસ) કા ઈલ્મ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી અતા સે હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદ્દીક رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કો હાસિલ હો ગયા થા. ઈસ મસ્અલે કો સમઝને કે લિયે આયતે કુરઆની ઔર ઉસ કી તફસીર ગૌર સે સમાઅત ફમાઈયે ચુનાન્ચે **અલ્લાહ** તબારક વ તઆલા પારહ 21 સૂરએ લુક્માન કી આખિરી આયતે કરીમા મેં ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ :

وَ يَعْلَمُ مَا فِي الْاَرْحَامِ

(پ۲۱ لقمان ۳٤)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર (**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ) જાનતા હૈ જો કુછ માંઓં કે પેટ મેં હૈ.

ખલીફએ આ'લા હઝરત, મુફસ્સિરે કુરઆન, હઝરતે **સદરુલ અફાઝિલ** અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْهَادِى **ખઝાઈનુલ ઈરફાન** (મત્બૂઆ બમ્બઈ) સ. 661 પર ઈસ આયતે મુબારકા કે તહ્ત ફરમાતે હૈં, "ઈલ્મે ગૈબ **અલ્લાહ** તઆલા કે સાથ ખાસ હૈ ઔર અમ્બિયા વ ઔલિયા કો ગૈબ કા ઈલ્મ **અલ્લાહ** તઆલા કી તા'લીમ સે બ તરીકે મો'જિઝા વ કરામત અતા હોતા હૈ. યેહ ઈસ ઈખ્તિસાસ (યા'ની મખ્સૂસ હોને) કે મુનાફી (ખિલાફ) નહીં ઔર કસીર આયતેં ઔર હદીસેં ઈસ પર દલાલત કરતી હૈં. "બારિશ કા વક્ત ઔર હમ્લ મેં ક્યા હૈ ઔર કલ કોઈ ક્યા કરેગા ઔર કહાં મરેગા." ઈન ઉમૂર કી ખબરેં બ કસરત ઔલિયા વ અમ્બિયા ને હી દી હૈં ઔર કુરઆનો હદીસ સે સાબિત હૈં. હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્રાહીમ ખલીલુલ્લાહ عَلٰی نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કો ફિરિશ્તોં ને હઝરતે સય્યિદુના ઈસ્હાક عَلٰی نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કે પૈદા હોને કી ઔર હઝરતે સય્યિદુના

www.dawateislami.net

ઝકરિય્યા عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْهِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કો હઝરતે સય્યિદુના યહ્યા عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْهِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કે પૈદા હોને કી ઔર હઝરતે મરયમ કો હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْهِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કે પૈદા હોને કી ખબરેં દીં તો ઈન ફિરિશ્તોં કો ભી પહલે સે મા'લૂમ થા કે ઈન હમ્લોં કે ક્યા હૈ ઔર ઉન હઝરાત કો ભી જિન્હેં ફિરિશ્તોં ને ઈત્તલાએં દી થીં ઔર ઈન સબ કા જાનના કુરઆને કરીમ સે સાબિત હૈ તો આયત કે મા'ના કત્અન યેહી હૈં કે બિગૈર **અલ્લાહ** તઆલા કે બતાએ કોઈ નહીં જાનતા. ઈસ કે યેહ મા'ના લેના કે **અલ્લાહ** તઆલા કે બતાને સે ભી કોઈ નહીં જાનતા મહ્ઝ બાતિલ ઔર સદહા આયાત વ અહાદીસ કે ખિલાફ હૈ.

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બેશક ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰی ભી **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી અતા સે આયિન્દા હોને વાલી ઔલાદ કા પતા દે સકતે હૈં ચુનાન્ચે

﴾64﴿ બેટા પૈદા હોને કી બિશારત

હઝરતે શાહ વલિય્યુલ્લાહ મુહદ્દિસ દેહલવી عَلَیْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِی ફરમાતે હૈં કે મેરે વાલિદે માજિદ હઝરતે શાહ અબ્દુર્રહીમ عَلَیْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْکَرِیْم ફરમાતે હૈં, મૈં એક બાર હઝરતે સય્યિદુના ખ્વાજા કુત્બુદ્દીન બખ્તિયાર કાકી عَلَیْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْبَاقِی કે મઝારે મુનવ્વર કી ઝિયારત કે લિયે ગયા. ઉન કી રૂહે મુબારક ઝાહિર હુઈ ઔર ફરમાયા, **"તુમ્હારે યહાં ફરઝન્દ પૈદા હોગા ઉસ કા નામ કુત્બુદ્દીન અહમદ રખના."** ચૂંકે ઝૌજા બુઢાપે કો પહોંચ ગઈ થીં ઈસ લિયે મૈં ને ખયાલ કિયા શાયદ ઈસ ઈર્શાદ સે મુરાદ બેટે કા બેટા યા'ની પોતા હોગા. હઝરતે સય્યિદુના ખ્વાજા કુત્બુદ્દીન બખ્તિયાર કાકી

www.dawateislami.net

عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْبَاقِى મેરે ઈસ દિલી ખયાલ પર ફૌરન મુત્તલઅ હો ગએ ઔર ફરમાયા, "મેરી યેહ મુરાદ નહીં હૈ બલ્કે વોહ ફરઝન્દ તુમ્હારી સુલ્બ સે હોગા." શાહ વલિય્યુલ્લાહ સાહિબ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه મઝીદ ફરમાતે હૈં, વાલિદે માજિદ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને એક મુદ્દત કે બા'દ દૂસરી ખાતૂન સે અક્દ (યા'ની નિકાહ) ફરમાયા તો યેહ કાતિબુલ હુરૂફ ફકીર વલિય્યુલ્લાહ પૈદા હુવા. શુરૂઅ મેં યેહ વાકિઆ યાદ ન રહા તો વલિય્યુલ્લાહ નામ રખ દિયા ઔર કુછ અર્સે કે બા'દ યાદ આયા તો દૂસરા નામ (હઝરતે સય્યિદુના ખ્વાજા કુત્બુદ્દીન બખ્તિયાર કાકી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْبَاقِى કે ફરમાને કે મુતાબિક) કુત્બુદ્દીન અહમદ રખા.

(انفاس العارفين ص ٤٤)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللهُ الْمُبِيْن કે મઝારાતે તય્યિબાત પર હાઝિરી દેને ઔર ઉન સે ફૈઝ લેને કા બુઝુર્ગોં કા મા'મૂલ રહા હૈ. નીઝ યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે વફાત યાફતા ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللهُ الْمُبِيْن ભી **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી અતા સે દિલોં કા હાલ જાનતે ઔર આયિન્દા કી ખબરેં ભી ઈર્શાદ ફરમા દેતે હૈં જૈસા કે હઝરતે સય્યિદુના ખ્વાજા કુત્બુદ્દીન બખ્તિયાર કાકી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْبَاقِى ને **હઝરતે શાહ અબ્દુર્રહીમ** عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْكَرِيْم **કો બેટે કી વિલાદત કી બિશારત ઈનાયત ફરમાઈ.**

યહીં પાતે હૈં સારે અપના મતલબ — હર ઈક કે વાસિતે યેહ દર ખુલા હૈ
મૈં દર દર ક્યૂં ફિરૂં દુર દુર સુનૂં ક્યૂં — મેરે આકા ! મેરા ક્યા સર ફિરા હૈ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા ઉસ ને જન્નત કા રાસ્તા છોડ દિયા. (طبرانی)

﴿65﴾ મઝેદાર શરબત

હઝરતે સય્યિદુના સાલેહ મુર્રી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللہِ الْقَوِی ફરમાતે હૈં, મૈં ને હઝરતે સય્યિદુના અતા સુલમી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللہِ الْغَنِی કી ખિદમત મેં દો[2] દિન મુતવાતિર ઘી ઔર શહદ મિલા કર સત્તૂ કા **મઝેદાર શરબત** ભિજવાયા, મગર દૂસરે દિન કા ઉન્હોં ને વાપસ લૌટા દિયા. ઈસ પર ખફગી કા ઈઝહાર કરતે હુએ મૈં ને કહા, આપ ને મેરા તોહફા ક્યૂં લૌટા દિયા ? ફરમાયા, બુરા મત માનિયે પહલે દિન તો મૈં પી ગયા મગર દૂસરે દિન પીને મેં નાકામી હો ગઈ, ક્યૂંકે જબ પીને કી નિય્યત કી તો પારહ 13 સૂરએ ઈબ્રાહીમ કી આયત નમ્બર 17 યાદ આ ગઈ :

یَتَجَرَّعُہٗ وَلَا یَکَادُ یُسِیْغُہٗ وَیَاْتِیْہِ الْمَوْتُ مِنْ کُلِّ مَکَانٍ وَّمَا ہُوَ بِمَیِّتٍ ؕ وَمِنْ وَّرَآئِہٖ عَذَابٌ غَلِیْظٌ ﴿۱۷﴾

(پ ۱۳ ابراھیم ۱۷)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : બ મુશ્કિલ ઈસ કા થોડા થોડા ઘૂંટ લેગા ઔર ગલે સે નીચે ઉતારને કી ઉમ્મીદ ન હોગી ઔર ઉસે હર તરફ સે મૌત આએગી ઔર મરેગા નહીં ઔર ઉસ કે પીછે એક ગાઢા અઝાબ.

હઝરતે સય્યિદુના સાલેહ મુર્રી رَحْمَۃُ اللہِ تَعَالٰی عَلَیْہِ ફરમાતે હૈં, યેહ સુન કર મૈં રો પડા ઔર મૈં ને દિલ મેં કહા, મૈં કિસી ઔર વાદી મેં હૂં ઔર આપ કિસી ઔર વાદી મેં. (مُلَخَّصاً اِحیاءُ العُلُوم ج ۳ ص ۱۱۶)

www.dawateislami.net

12 માહ કી ઈબાદત સે બઢ કર નફ્અ બખ્શ : **પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !** હમારે બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَهُمُ اللّٰهُ الْمُبِين અપને નફ્સ કી જાઈઝ ખ્વાહિશાત કો પૂરા કરને સે ભી બચતે થે. ઝહે નસીબ ! હમેં જબ અચ્છી ચીઝ ખાને યા ઉમ્દા લિબાસ પહનને કો જી ચાહે તો રિઝાએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ પાને કી નિય્યત સે કભી કભી ઉસે તર્ક કર દેને કી સઆદત ભી મિલ જાએ મસલન સખ્ત ગર્મી હૈ ઔર ઠન્ડે મશરૂબ યા ઠન્ડી ઠન્ડી લસ્સી પીને કો જી ચાહ રહા હૈ યા શદીદ ભૂક મેં "કડાહી ગોશ્ત ખાને" કી તલબ હૈ ઔર અસ્બાબ ભી હૈં મગર રિઝાએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ કી ખાતિર ઉસે તર્ક કર દેને કી કાશ ! તૌફીક મિલ જાએ. ખ્વાહિશે નફ્સ કો તર્ક કરને કા ફાએદા તો દેખિયે ! હઝરતે સય્યિદુના અબૂ સુલૈમાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان ફરમાતે હૈં, **નફ્સ કી કિસી ખ્વાહિશ કો છોડ દેના 12 માહ કે રોઝોં ઔર રાત કી ઈબાદતોં સે ભી બઢ કર દિલ કે લિયે નફ્અ બખ્શ હૈ."** (اِحیاءُ العُلُوم ج۳ ص۱۱۸)

હુજ્જતુલ ઈસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَالِي ફરમાતે હૈં, નફ્સ કો જાઈઝ ખ્વાહિશાત કે લિયે ભી ખુલી છૂટ નહીં દેની ચાહિયે ઔર ન હી હર હાલ મેં ઈસ કી પૈરવી કરની ચાહિયે. બન્દા જિસ કદર ખ્વાહિશ કો પૂરા કરતા હૈ ઔર નફ્સ કે મુતાલબે પર ઉમ્દા ગિઝાએં ખાતા હૈ ઉસ કો ઉસી કદર ડરના ભી ચાહિયે કે કિયામત કે રોઝ કુફ્ફાર સે કહા જાએગા :

www.dawateislami.net

اَذْهَبْتُمْ طَيِّبٰتِكُمْ فِیْ حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا (پ ٢٦ الاحقاف ٢٠)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : તુમ અપને હિસ્સે કી પાક ચીઝેં અપની દુન્યા હી કી ઝિન્દગી મેં ફના કર ચુકે ઔર ઉન્હેં બરત ચુકે.

સરકાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી ભૂક શરીફ : **ખલીફએ આ'લા હઝરત,** મુફસ્સિરે કુરઆન, હઝરતે **સદરુલ અફાઝિલ** અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْهَادِی **ખઝાઈનુલ ઈરફાન** મેં ઈસ આયતે મુબારકા કે તહ્ત ફરમાતે હૈં, ઈસ આયત મેં **અલ્લાહ** તઆલા ને દુન્યવી લઝ્ઝાત ઈખ્તિયાર કરને પર કુફ્ફાર કો **તૌબીખ** (યા'ની મલામત) ફરમાઈ તો રસૂલે કરીમ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ઔર હુઝૂર કે અસ્હાબ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان ને લઝ્ઝાતે દુન્યવિય્યા સે કનારા કશી ઈખ્તિયાર ફરમાઈ. બુખારી વ મુસ્લિમ કી હદીસે પાક મેં હે, હુઝૂર સય્યિદે આલમ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી વફાતે ઝાહિરી તક હુઝૂર કે અહલે બૈતે અત્હાર ને કભી જવ કી રોટી ભી દો[2] રોઝ બરાબર ન ખાઈ. યેહ ભી હદીસ મેં હૈ કે પૂરા પૂરા મહીના ગુઝર જાતા થા દૌલત સરાએ અક્દસ (યા'ની મકાને આલીશાન) મેં (ચૂલ્હે મેં) આગ ન જલતી થી, ચન્દ ખજૂરોં ઔર પાની પર ગુઝર કી જાતી થી. હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ સે મરવી હૈ, આપ ફરમાતે હૈં કે (એ લોગો !) મૈં ચાહતા તો તુમ સે અચ્છા ખાના ખાતા ઔર તુમ સે બેહતર લિબાસ પહનતા લેકિન મૈં અપના ઐશો રાહત અપની આખિરત કે લિયે બાકી રખના ચાહતા હૂં.

(ખઝાઈનુલ ઈરફાન, સ. 802)

www.dawateislami.net

ખાના તો દેખો જવ કી રોટી, બે છના આટા રોટી ભી મોટી
વોહ ભી શિકમ ભર રોઝ ન ખાના, صَلَّى اللّٰه عَلَيْهِ وَسَلَّم
કૌનો મકાં કે આકા હો કર, દોનોં જહાં કે દાતા હો કર
ફાકે સે હૈં શાહે દો આલમ, صَلَّى اللّٰه عَلَيْهِ وَسَلَّم

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

﴾66﴿ આશૂરા કી ખૈરાત કી બરકાત

આશૂરા કે રોઝ મુલ્ક “રૈ” મેં કાઝી સાહિબ કે પાસ એક સાહિલ આ કર અર્ઝ ગુઝાર હુવા, મૈં એક બહુત નાદાર વ ઈયાલ દાર આદમી હૂં, આપ કો **યૌમે આશૂરા** કા વાસિતા ! મેરે લિયે રોટી, ગોશ્ત, ઔર દો દિરહમ કા ઇન્તિઝામ ફરમા દીજિયે. **અલ્લાહ** તઆલા આપ કી ઇઝ્ઝત મેં બરકત દે. કાઝી સાહિબ ને કહા, ઝોહર કે બા'દ આના. ફકીર ઝોહર કે બા'દ આયા તો કહા, અસ્ર બા'દ આના. વોહ અસ્ર બા'દ પહોંચા તબ ભી કુછ નહીં દિયા ખાલી હાથ હી ટરખા દિયા. ફકીર કા દિલ ટૂટ ગયા, વોહ રન્જીદા રન્જીદા એક નસરાની કે પાસ પહોંચા ઔર ઉસ સે કહા, આજ કે મુકદ્દસ દિન કે સદકે મુઝે કુછ દે દો. ઉસ ને પૂછા, આજ કૌન સા દિન હૈ ? જવાબ દિયા, આજ **યૌમે આશૂરા** હૈ યેહ કહને કે બા'દ આશૂરા કે કુછ ફઝાઇલ બયાન કિયે. ઉસ ને સુન કર કહા, આપ ને બહુત હી અઝમત વાલે દિન કા વાસિતા દિયા, અપની ઝરૂરત બયાન કીજિયે ! સાઇલ ને ઉસ સે ભી વોહી ઝરૂરત બયાન કર દી. ઉસ આદમી ને વાફિર મિક્દાર મેં ગેહૂં, ગોશ્ત, ઔર બીસ[20] દિરહમ પેશ કરતે હુએ કહા, યેહ આપ કે અહલો ઈયાલ કે લિયે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો લોગ અપની મજલિસ સે **અલ્લાહ** કે ઝિક્ર ઔર નબી પર દુરૂદ શરીફ़ પઢે બિગૈર ઉઠ ગએ તો વોહ બદબૂદાર મુર્દાર સે ઉઠે. (شعب الایمان)

ઝિન્દગી ભર હર માહ ઈસ દિન કી ફ़ઝીલત વ હુરમત કે સદકે મુકર્રર હૈ. રાત કો કાઝી સાહિબ ને ખ્વાબ દેખા કે કોઈ કહ રહા હૈ, નઝર ઉઠા કર દેખ ! **જબ નઝર ઉઠાઈ તો દો[2] આલીશાન મહલ નઝર આએ, એક ચાંદી ઔર સોને કી ઈંટોં કા ઔર દૂસરા સુર્ખ યાકૂત કા થા.** કાઝી ને પૂછા, યેહ દોનોં[2] મહલ કિસ કે હૈં ? જવાબ મિલા, અગર તુમ સાઈલ કી ઝરૂરત પૂરી કર દેતે તો યેહ તુમ્હેં મિલતે, મગર ચૂંકે તુમ ને ઉસે ધક્કે ખિલાને કે બા વુજૂદ ભી કુછ ન દિયા ઈસ લિયે અબ યેહ દોનોં મહલ ફુલાં નસરાની કે લિયે હૈં. કાઝી સાહિબ બેદાર હુએ તો બહુત પરેશાન થે. સુબ્હ હુઈ તો નસરાની કે પાસ ગએ ઔર ઉસ સે દરયાફ્ત કિયા કે કલ તુમ ને કૌન સી "નેકી" કી હૈ ? ઉસ ને પૂછા, આપ કો કૈસે ઈલ્મ હુવા ? કાઝી સાહિબ ને અપના ખ્વાબ સુનાયા, ઔર પેશકશ કી કે મુઝ સે એક લાખ દિરહમ લે લો ઔર કલ કી "નેકી" મુઝે બેચ દો ! નસરાની ને કહા, મૈં રૂએ ઝમીન કી સારી દૌલત લે કર ભી ઈસે ફરોખ્ત નહીં કરૂંગા, રબ્બુલ ઈઝ્ઝત جَلَّ جَلَالُهٗ કી રહમત વ ઈનાયત બહુત ખૂબ હૈ. **લીજિયે ! મૈં મુસલ્માન હોતા હૂં** યેહ કહ કર ઉસ ને પઢા,

اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَ اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ (صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم)

મૈં ગવાહી દેતા હૂં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે સિવા કોઈ ઈબાદત કે લાઈક નહીં ઔર ગવાહી દેતા હૂં મુહમ્મદ ઉસ કે બન્દએ ખાસ ઔર ઉસ કે રસૂલ હૈં صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم . (روض الرياحين ص ١٥٢)

www.dawateislami.net

આશૂરા કે ફઝાઈલ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! આશૂરા યા'ની **મુહર્રમુલ હરામ** કી દસ[10] તારીખ કો નવાસએ રસૂલ, જિગર ગોશએ બતૂલ, ઈમામે આલી મકામ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામે હુસૈન رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ઔર આપ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કે રુફકા કો દશ્તે કરબલા મેં ઈન્તિહાઈ બે રહ્મી કે સાથ ભૂકા ઔર પ્યાસા શહીદ કિયા ગયા. આશૂરા કે દિન ઈસ કે ઈલાવા કાફી અહમ વાકિઆત રૂનુમા હુએ. યૌમે આશૂરા ઔર **મુહર્રમુલ હરામ** કે સારે હી મહીને કો ઈસ્લામ મેં બડી અહમ્મિય્યત હાસિલ હૈ. રમઝાનુલ મુબારક કે બા'દ મુહર્રમુલ હરામ કે રોઝે અફઝલ તરીન હૈં, ચુનાન્ચે

"પન્જતન" કે પાંચ[5] હુરૂફ કી નિસ્બત સે
5 અહાદીસે મુબારકા

﴾1﴿ સુલ્તાને દો[2] જહાન, શહન્શાહે કૌનો મકાન, રહમતે આલમિય્યાન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને આલીશાન હૈ, રમઝાન કે બા'દ મુહર્રમ કા રોઝા અફઝલ હૈ ઔર ફર્ઝ કે બા'દ અફઝલ નમાઝ **સલાતુલ્લૈલ** (યા'ની રાત કી નફ્લ નમાઝ) હૈ. (صحيح مسلم ص ۵۹۱ حديث ۱۱۶۳) ﴾2﴿ નબિય્યે રહમત શફીએ ઉમ્મત, શહન્શાહે નુબુવ્વત, તાજદારે રિસાલત صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ફરમાતે હૈં, **મુહર્રમુલ હરામ** કે હર દિન કા રોઝા એક માહ કે રોઝોં કે બરાબર હૈ. (المعجم الصغير للطبراني ج۲ ص۷۱) ﴾3﴿ રહમતે આલમ, **નૂરે મુજસ્સમ,** શાહે બની આદમ, રસૂલે મુહ્તશમ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ

www.dawateislami.net

ફરમાયા, જિસ ને **મુહર્રમુલ હરામ** મેં તીન[3] દિન **જુમે'રાત, જુમુઆ** ઔર **સનીચર** કા રોઝા રખા ઉસ કે લિયે દો[2] સાલ કી ઈબાદત કા સવાબ લિખા જાએગા. (مَجمع الزوائد ج ۳ ص ۴۳۸ حدیث ۵۱۵۱) **《4》** સરવરે કાએનાત, શાહે મૌજૂદાત صَلَّى اللّٰه تعالٰی عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, યૌમે આશૂરા કા રોઝા રખો ઔર ઈસ મેં યહૂદિયોં કી મુખાલફત કરો ઈસ કે પહલે યા બા'દ મેં ભી એક દિન કા રોઝા રખો. (مسند امام احمد ج ۱ ص ۵۱۸ حدیث ۲۱۵۴) લિહાઝા જો 10 **મુહર્રમુલ હરામ** કા રોઝા રખે ઉસ કો ચાહિયે કે 9 યા 11 તારીખ કા રોઝા ભી રખ લે. **《5》** સુલ્તાને દો[2] જહાન, મદીને કે સુલ્તાન, રહમતે આલમિય્યાન, સરવરે ઝીશાન صَلَّى اللّٰه تعالٰی عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને જન્નત નિશાન હૈ, જિસ ને આશૂરા કે રોઝ અપને ઘર મેં રિઝ્ક કી ફરાખી કી **અલ્લાહ** તઆલા ઉસ પર સારા સાલ ફરાખી ફરમાએગા.

(معجم اوسط ج ۶ ص ۴۳۱ حدیث ۹۳۰۲)

સારા સાલ અમરાઝ સે હિફાઝત : **મુફસ્સિરે** શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان ફરમાતે હૈં, **મુહર્રમુલ હરામ** કી નવીં[9] ઔર દસવીં[10] કો **રોઝા** રખે તો બહુત સવાબ પાએગા. બાલ બચ્ચોં કે લિયે **દસવીં[10] મુહર્રમ શરીફ** કો ખૂબ અચ્છે અચ્છે ખાને પકાએ તો اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ સાલ ભર તક ઘર મેં બરકત રહેગી. બેહતર હૈ કે **ખિચડા** પકા કર હઝરતે શહીદે કરબલા સય્યિદુના ઈમામે હુસૈન رَضِیَ اللّٰه تعالٰی عَنْهُ કી ફાતિહા કરે બહુત મુજર્રબ (યા'ની મુઅસ્સિર, આઝમૂદા) હૈ. ઈસી તારીખ કો **ગુસ્લ** કરે તો તમામ સાલ اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ **બીમારિયોં સે અમ્ન** મેં રહેગા ક્યૂંકે ઈસ

www.dawateislami.net

દિન **આબે ઝમઝમ** તમામ પાનિયોં મેં પહોંચતા હૈ.(ઈસ્લામી ઝિન્દગી સ.102 ،(تفسیر روح البیان ج٤ص١٤٢) સરવરે કાએનાત, શાહે મૌજૂદાત صَلَّى اللّٰه تعَالٰی عَلَيْهِ و اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા જો શખ્સ યૌમે આશૂરા **ઈસ્મિદ સુરમા આંખોં મેં લગાએ તો ઉસ કી આંખેં કભી ભી ન દુખેંગી.**

(شُعَبُ الایمان ج٣ص٣٦٧حدیث٣٧٩٧)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

ખૌફનાક ઝલઝલા : **પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !** اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ મેં મુસીબત ઝદોં સે હમદર્દી કા ઝેહ્‌ન મિલતા હૈ. તા દમે તહરીર ઈસ મુલ્ક કી તારીખ મેં આને વાલે સબ સે બડે **ખૌફનાક ઝલઝલે** કે બારે મેં કુછ અર્ઝ કરતા હૂં, બરોઝ હફ્તા તીન રમઝાનુલ મુબારક 1426 હિ. (8-10-2005) સુબ્હ તકરીબન 8:45 બજે ખૌફનાક ઝલઝલા આયા. **એક ઈત્તિલાઅ કે મુતાબિક દો[2] લાખ સે ઝાઈદ અફરાદ ઈસ મેં ફૌત હુએ** ઔર સહીહ બાત યેહ હૈ કે મરને વાલોં કી તા'દાદ કિસ કો પતા હૈ ! પૂરે પૂરે ગાઉં, મુકમ્મલ બસ્તિયાં ઔર કઈ શહ્‌ર તહસ નહસ હો કર મલ્બે કા ઢેર બન ગએ, પહાડ કે પહાડ ઝમીન સે ઉખડ કર આબાદિયોં પર ઉલટ ગએ, ન જાને કિતને હંસતે બોલતે ઈન્સાન યકાયક ઝિન્દા દફ્ન હો ગએ. ઈન સબ કી ગિનતી કૌન ઔર કિસ તરહ કર સકતા હૈ ! ગુનાહ કરતે હુએ કાશ ! ઈસી ઝલઝલે કો પેશે

www.dawateislami.net

નઝર રખને કા હમારા ઝેહ્ન બન જાએ કે કહીં ઐસા ન હો કે ગુનાહ કે દૌરાન હી અચાનક **ઝલઝલા** આ જાએ ઔર ચશ્મ ઝદન મેં હમારા "**કચૂમર**" બન જાએ ! (હમ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે આફિય્યત કે તલબગાર હૈં)

619 ટ્રકોં કા સામાન : દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈસ્લામી ભાઈયોં ને ઝલઝલા ઝદગાન કી ઈમદાદ મેં બઢ ચઢ કર હિસ્સા લિયા, તકરીબન 619 ટ્રકોં કા સામાને ઝરૂરિયાતે ઝિન્દગી ઉન મેં તક્સીમ કિયા, ઈમદાદી કામોં પર લગભગ 12 કરોડ રુપૈ ખર્ચ કિયે. **દા'વતે ઈસ્લામી** કે આશિકાને રસૂલ કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે કુછ મદની કાફિલે ભી ઝલઝલા ઝદા અલાકોં મેં લા પતા હો ગએ મગર اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ વોહ જલ્દ હી ઝિન્દા સલામત મિલ ગએ ઉન મેં સે એક મદની કાફિલે કી મદની બહાર મુલાહઝા હો ચુનાન્ચે

﴿67﴾ દો[2] બાર મૌત કે મુંહ મેં

9 ઈસ્લામી ભાઈયોં પર મુશ્તમિલ દા'વતે ઈસ્લામી કા સુન્નતોં કી તરબિયત કા મદની કાફિલા સુન્નતોં ભરે સફર પર થા ઔર એક મસ્જિદ મેં ઠહરા હુવા થા. **આશિકાને રસૂલ** કા કુછ ઈસ તરહ બયાન હૈ, "વક્ફએ ઈસ્તિરાહત મેં પાંચ[5] ઈસ્લામી ભાઈ આરામ કર રહે થે જબ કે ચાર[4] ઈસ્લામી ભાઈ મસ્જિદ સે બાહર ગએ હુએ થે. 3 રમઝાનુલ મુબારક 1426 હિ. દિન કે

www.dawateislami.net

તકરીબન પોને નવ બજે યકાયક **ઝલઝલે** કે ઝોરદાર ઝટકે આએ, ઈસ્લામી ભાઈ ઘબરા કર તકરીબન પાંચ[5] ફુટ ઊંચી દીવાર સે બાહર કી જાનિબ કૂદ કર સડક કી સમ્ત સરપટ દૌડ પડે, હર તરફ ધમાકોં કી **ખૌફનાક** આવાઝેં આ રહી થીં. પીછે મુડ કર જો દેખા તો એક ના કાબિલે યકીન મન્ઝર નિગાહોં કે સામને થા ઔર વોહ યેહ કે દોનોં[2] તરફ સે **પહાડ આબાદી** પર આ ગિરા થા, જબ ગર્દ કે બાદલ કુછ છટે તો વહાં ન હમારી વોહ મસ્જિદ થી ન હી મકાનાત. તમામ આલીશાન ઈમારાત ઝમીન બોસ હો ચુકી થીં, હર તરફ **કિયામતે સુગરા** કાઈમ થી, ગાલિબન ઈસ આબાદી કા કોઈ ફર્દે બશર ઝિન્દા ન બચા થા. **આશિકાને રસૂલ** ગિરતે પડતે કરીબી અલાકે મેં પહોંચે, વહાં ભી **ઝલઝલે** ને તબાહી મચા રખી થી, જબ હવાસ કુછ બહાલ હુએ તો ઈમદાદી કામોં મેં હિસ્સા લિયા, વહીં રોઝા ઈફ્તાર કિયા, એક ઝલઝલા ઝદા મસ્જિદ કે બાકી માંદા હિસ્સે મેં નમાઝે મગરિબ બા જમાઅત અદા કી ફિર જૂં હી ઉસ મસ્જિદ સે નિકલે કે ફિર એક દિલ હિલા દેને વાલા ઝટકા આયા ઔર મસ્જિદ કા બકિય્યા હિસ્સા ભી એક **ધડાકે** કે સાથ ઝમીન પર તશરીફ લે આયા ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ યૂં દૂસરી બાર **આશિકાને રસૂલ** કી જાન મહફૂઝ રહી. “કૌમી અખ્બાર” કે એક કૉલમ નિગાર ને યેહ વાકિઆ બયાન કરને કે બા’દ લિખા થા, **“યેહ કાફિલા અચ્છી નિય્યત સે** (યા’ની નેકી કી દા’વત કી

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક મર્તબા દુરૂદ પઢા **અલ્લાહ** ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા ઔર ઉસ કે નામએ આ'માલ મેં દસ નેકિયાં લિખતા હૈ. (ترمذی)

ધૂમેં મચાને કે લિયે) **ગયા થા** (શાયદ) **ઈસી લિયે અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **ને ઈન્હેં બચા લિયા."**

ઝલઝલા આએ ગર, આ કે છા જાએ ગર   સિર્ફ હક સે ડરેં કાફિલે મેં ચલો
ઝલઝલા આમ થા હર સૂ કોહરામ થા   ઈસ સે લો ઈબ્રતેં કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

﴾68﴿ સૂખી રોટી કા ટુકડા

અપને દૌર કે જય્યિદ આલિમ હઝરતે સય્યિદુના **ખલીલ બસરી** عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی કી ખિદમત મેં "અહવાઝ" સે અમીર (હાકિમ) સુલૈમાન બિન અલી કા નુમાયન્દએ ખુસૂસી હાઝિર હો કર અર્ઝ ગુઝાર હુવા, શહઝાદોં કી તા'લીમ વ તરબિયત કે લિયે હાકિમ ને આપ કો શાહી દરબાર મેં તલબ ફરમાયા હૈ. હઝરતે સય્યિદુના **ખલીલ બસરી** عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی ને સૂખી રોટી કા ટુકડા દિખાતે હુએ જવાબ ઈર્શાદ ફરમાયા, "મેરે પાસ જબ તક યેહ સૂખી રોટી કા ટુકડા મૌજૂદ હૈ મુઝે દરબારે શાહી કી ચાકરી કી કોઈ હાજત નહીં."

(રૂહાની હિકાયાત, હિસ્સએ અવ્વલ, સ. 106, રૂમી પબ્લીકેશન્ઝ)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

જુસ્તજૂ મેં ક્યૂં ફિરેં માલ કી મારે મારે
હમ તો સરકાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم *કે ટુકડોં પે પલા કરતે હૈં*

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

વઝીરે આ'ઝમ કા દા'વત નામા : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે નેક બન્દે અરબાબે ઈક્તિદાર સે કિસ કદર દૂર રહતે હૈં જબ કે આજ હમ જૈસોં કો બિલફર્ઝ સદ્ર યા **વઝીરે આ'ઝમ કા દા'વત નામા** મિલ જાએ તો હઝાર મસરૂફિયાત ઔર હઝાર ઝરૂરી મુઆમલાત છોડ દેં ઔર ખ્વાહ હઝાર કિલો મીટર કા સફર તૈ કરના પડે, વોહ ભી કર કે ખૂબ ઉમ્દા લિબાસ પહને કશાં કશાં એસેમ્બલી હૉલ કે રૂ બરૂ પહોંચ કર સબ સે પહલે લાઈન મેં ખડે હો જાએં ! હાએ નફ્સ પરવરી !!! બિલા સખ્ત મજબૂરી કે મહ્ઝ દુન્યવી મફાદાત ઔર હુબ્બે જાહ કી ખાતિર અરબાબે ઈક્તિદાર વ અફસરાન વગૈરા કે પીછે ફિરના, ઈન કી દા'વતોં મેં શરીક હોના, ઈન સે તમગા જાત હાસિલ કરના, مَعَاذَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઈન કે સાથ તસાવીર બનવાના ફિર ઈન તસ્વીરોં કો સંભાલ કર રખના, લોગોં કો દિખાતે ફિરના ઉન કી ફ્રેમ બનવાના ઔર ઉસ કો ઘર યા દફ્તર મેં લટકાના વગૈરા વગૈરા હરકતેં અપને અન્દર હલાકતેં તો રખતી હૈં મગર ઈન મેં બરકતેં નઝર નહીં આતીં. હાં અહમ દીની મફાદ કે લિયે યા ઉન કે શર સે બચને કે લિયે અગર ઉન કે પાસ જાના પડ જાએ તો ઔર બાત હૈ કે જો મજબૂર હૈ વોહ મા'ઝૂર હૈ. મન્કૂલ હૈ,

بِئْسَ الْفَقِيْرُ عَلٰى بَابِ الْاَمِيْرِ

(યા'ની ફુકરા મેં વોહ શખ્સ બહુત બુરા હૈ જો અમીરોં કે દરવાઝે પર જાએ) ઔર

نِعمَ الْاَمِيْرُ عَلٰى بَابِ الْفَقِيْرِ

(યા'ની ઉમરા મેં સે વોહ શખ્સ બડા અચ્છા હૈ જો ફકીરોં કે દર પર હાઝિર હો)

(શૈતાન કી હિકાયાત, સ. 71 તા 72, ફરીદ બુક સ્ટૉલ)

www.dawateislami.net

દોનોં જહાં મેં કામ્યાબી : **બહર હાલ** શૈતાન કી ચાલ બહુત ખતરનાક હોતી હૈ. બસા અવકાત વોહ નફસાની ખ્વાહિશાત કો દીની મફાદાત બાવર કરવા કર ભી અરબાબે ઈક્તિદાર કે કદમોં મેં ડાલ દેતા હૈ. ઈસી સબબ સે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે નેક ઔર મોહતાત બન્દે ઉન સે દૂર રહને મેં હી આફિય્યત સમઝતે હૈં. દૂસરોં કે માલ પર નઝર રખને કે બજાએ જો કનાઅત ઈખ્તિયાર કરે વોહ દોનોં[2] જહાં મેં કામ્યાબ હૈ. અરબાબે ઈક્તિદાર નીઝ ઝાલિમોં ઔર કાઝિયોં સે અહલુલ્લાહ કિસ કદર બેઝાર રહતે થે ઈસ કા અન્દાઝા ઈસ હિકાયત સે લગાયા જા સકતા હૈ ચુનાન્ચે

﴾69﴿ સરકાર કા બેદારી મેં 75 બાર દીદાર

હઝરતે અલ્લામા અબ્દુલવહ્હાબ શા'રાની قُدِّسَ سِرُّہُ الرَّبَّانِی ફરમાતે હૈં, **હઝરતે** અલ્લામા જલાલુદ્દીન સુયૂતિશ્શાફેઈ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કા એક મક્તૂબ આપ કે એક રફીક શૈખ અબ્દુલ કાદિર શાઝલી કે પાસ હઝરતે સય્યિદુના અલી ખવાસ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને દેખા. જો ઉસ શખ્સ કે જવાબ મેં લિખા થા જિસ ને બાદશાહ કે પાસ સિફારિશ કે લિયે ચલને કી દરખ્વાસ્ત લિખી થી. ઉસ મક્તૂબ કે જવાબ મેં **હઝરતે** અલ્લામા જલાલુદ્દીન સુયૂતિશ્શાફેઈ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને તહરીર ફરમાયા થા, "મેરે ભાઈ ! اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ મૈં ઈસ વક્ત તક હુઝૂરે અક્દસ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી ખિદમતે બા બરકત મેં 75 મરતબા બેદારી કી હાલત મેં બિલ મુશાફા હાઝિર

www.dawateislami.net

હો ચુકા હૂં. અગર મુઝે બાદશાહ વ ઉમરા કે પાસ જાને મેં નબિય્યે કરીમ, રઊફુર્રહીમ عَلَیْہِ اَفْضَلُ الصَّلٰوۃِ وَالتَّسْلِیْم કી ઝિયારત સે મહરૂમી કા ખૌફ ન હોતા તો ઝરૂર કલ્એ મેં જાતા ઔર બાદશાહ સે તુમ્હારી સિફારિશ કરતા. મૈં એક ખાદિમે હદીસ હૂં, જિન હદીસોં કો મુહદ્દિસીને કિરામ ને અપની તહકીક મેં ઝઈફ કહા હૈ ઉન કી તસ્હીહ કે લિયે હુઝૂરે અકરમ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી તરફ મોહતાજ હૂં ઔર બિલા શુબા ઈસ કા નફ્અ તુમ્હારે ઝાતી નફ્અ પર તરજીહ રખતા હૈ.” (مِیزَانُ الشَّرِیعَةِ الکُبریٰ ص ٤٨)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને હુક્કામ કે પાસ આને જાને મેં રૂહાનિય્યત કા કિતના અઝીમ નુક્સાન હો સકતા હૈ ! ઈસ ઝિમ્ન મેં એક ઔર હિકાયત મુલાહઝા ફરમાઈયે જિસ મેં હાકિમ (ગવર્નર) કે પાસ જાને કે સબબ રૂહાનિય્યત કો સખ્ત નુક્સાન પહોંચને કા વાઝેહ બયાન હૈ ચુનાન્ચે

﴾70﴿ ના’ત ખ્વાન કો ક્યૂં નુક્સાન પહોંચા

હઝરતે અલ્લામા અબ્દુલવહ્હાબ શા’રાની قُدِّسَ سِرُّہُ الرَّبَّانِی ફરમાતે હૈં, હઝરતે સય્યિદુના **મુહમ્મદ બિન તરીન** મદ્દાહે રસૂલ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم (યા’ની ના’ત ખ્વાન) કે **મુતઅલ્લિક** મશ્હૂર હૈ કે ઉન્હેં જાગતે મેં **હુઝૂર** તાજદારે રિસાલત صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી આમને સામને ઝિયારત હોતી થી. જબ વોહ સુબ્હ કે વક્ત રૌઝએ અત્હર પર હાઝિર હુએ તો **હુઝૂરે અન્વર** صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઉન સે અપની કબ્રે મુનવ્વર મેં સે કલામ ફરમાયા. યેહ ના’ત ખ્વાન અપને ઉસી મકામ પર ફાઈઝ રહે હત્તા

www.dawateislami.net

કે એક શખ્સ ને ઉન સે દરખ્વાસ્ત કી કે શહ્ર કે હાકિમ કે પાસ ઉસ કી સિફારિશ કરેં. આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ હાકિમ કે પાસ પહોંચે ઔર સિફારિશ કી. ઉસ હાકિમ ને આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કો અપની મસ્નદ પર બિઠાયા. તબ સે આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કી ઝિયારત કા સિલ્સિલા ખત્મ હો ગયા. ફિર યેહ હમેશા **હુઝૂરે અક્દસ** صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી બારગાહ મેં ઝિયારત કી તમન્ના પેશ કરતે રહે મગર ઝિયારત ન હુઈ. એક મરતબા એક શે'ર અર્ઝ કિયા તો દૂર સે ઝિયારત હુઈ, **હુઝૂરે અકરમ** صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઇર્શાદ ફરમાયા, **"ઝાલિમોં કી મસ્નદ પર બૈઠને કે સાથ મેરી ઝિયારત ચાહતા હૈ ઇસ કા કોઈ રાસ્તા નહીં."** હઝરતે સય્યિદુના અલી ખવાસ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં કે ફિર હમેં ઉન બુઝુર્ગ કે **મુતઅલ્લિક** ખબર ન મિલી કે ઉન કો શહન્શાહે નુબુવ્વત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી ઝિયારત હુઈ યા નહીં, હત્તા કે ઉન કા વિસાલ હો ગયા. (مِیزَانُ الشَّرِیعَۃِ الکُبرٰی ص ٤٨)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! જો લોગ ઝાતી મફાદ કી ખાતિર અરબાબે ઇક્તિદાર કે પીછે ફિરતે, કભી કિસી વઝીર યા સદ્ર વગૈરા કે યહાં મૌકઅ મિલે તો ઉડતે હુએ હાઝિર હો જાતે, સદ્ર તમગા પહના દે યા હાથ મિલા લે તો ઉસ કી તસ્વીર આવેઝાં કરતે, દૂસરોં કો દિખાતે ઔર ઉસ કો બહુત બડા એ'ઝાઝ તસવ્વુર કરતે હૈં ઉન કે લિયે ગુઝશ્તા હિકાયત મેં બહુત કુછ દર્સે ઇબ્રત હૈ.

اَلْعَاقِلُ تَکْفِیْهِ الْاِشَارَۃ યા'ની અક્લ મન્દ કે લિયે ઇશારા કાફી હૈ,

www.dawateislami.net

કિસ ચીઝ કી કમી હૈ મૌલા તેરી ગલી મેં   દુન્યા તેરી ગલી મેં ઉક્બા તેરી ગલી મેં
તખ્તે સિકન્દરી પર વોહ થૂકતે નહીં હૈં   બિસ્તર લગા હુવા હૈ જિન કા તેરી ગલી મેં

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى محمَّد

﴾71﴿ શાહી દસ્તર ખ્વાન કા વબાલ

હઝરતે સય્યિદુના કાઝી શરીક رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه બહુત બડે આલિમ વ મુહદ્દિસ ગુઝરે હૈં. આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه અરબાબે ઈક્તિદાર સે મેલજોલ રખને સે કાફી કતરાતે થે. એક બાર ખલીફએ બગદાદ મહદી અબ્બાસી ને આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કો દરબાર મેં તલબ કિયા ઔર ખૂબ ઈસ્રાર કિયા કે મેરી તીન[3] બાતોં મેં સે એક કો ઈખ્તિયાર કરના હી પડેગા. ﴾1﴿ કાઝી (યા'ની જજ) કા ઓહદા કબૂલ કર લીજિયે યા ﴾2﴿ મેરે શહઝાદોં કો તા'લીમ દીજિયે યા ﴾3﴿ કમ અઝ કમ મેરે સાથ ખાના હી તનાવુલ ફરમા લીજિયે. થોડી દેર ગૌરો ફિક્ર કે બા'દ ફરમાયા, આપ કે સાથ ખાના ખા લેના બાકી કામોં સે નિસ્બતન આસાન હૈ. ચુનાન્ચે દા'વત કબૂલ ફરમા લી. ખલીફા ને બાવર્ચી કો ઉમ્દા સે ઉમ્દા ખાને તય્યાર કરને કા હુક્મ દિયા. હઝરતે સય્યિદુના કાઝી શરીક رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને બાદશાહ કે સાથ **શાહી દસ્તર ખ્વાન** પર ખાના તનાવુલ ફરમાયા. શાહી બાવર્ચી ને આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી ખિદમત મેં અર્ઝ કી, હુઝૂર ! અબ આપ કી ખૈર નહીં ! યા'ની અબ આપ શાહી જાલ મેં ફંસ ચુકે હૈં ઈસ સે કભી ભી રિહાઈ નહીં પા સકતે." ચુનાન્ચે ઐસા હી હુવા, બાદશાહ કે સાથ "ખાના" ખાને કે

www.dawateislami.net

બા'દ શહઝાદોં કે ઉસ્તાઝ ભી બન ગએ ઔર ઓહ્દએ કઝા ભી કબૂલ ફરમા લિયા. (تاریخُ الخلفاء ص ۲۲۱)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

દો તિહાઈ દીન ચલા જાતા હૈ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો! અરબાબે ઈક્તિદાર ઔર સરમાયા દાર લોગોં સે દૂર રહને હી મેં આફિય્યત હૈ. ઉન કી દા'વતેં ખાને ઔર ઉન કે તહાઈફ કબૂલ કરને મેં આખિરત કે લિયે શદીદ ખતરાત હૈં, કે ઉન કી દા'વતેં ખાને ઔર તોહફે કબૂલ કરને વાલે કા ઉન કી ખુશામદ કરને ઔર ખ્વાહ મ ખ્વાહ હાં મેં હાં મિલાને સે બચના બહુત હી મુશ્કિલ હોતા હૈ. હદીસ શરીફ મેં ઈર્શાદ હુવા, "જો કિસી ગની (યા'ની માલદાર) કી ઉસ કે ગના (યા'ની માલદારી) કે સબબ તવાઝોઅ કરે ઉસ કા દો તિહાઈ દીન જાતા રહા." (کشف الخفاء ج۲ص ۲۱۵ حدیث ۲٤٤۲) આ'લા હઝરત મૌલાના અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ઈસ હદીસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હૈં, "માલે દુન્યા કે લિયે તવાઝોઅ રૂ બખુદા (યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ખાતિર તવાઝોઅ કરના) નહીં (લિહાઝા) યેહ હરામ હુઈ. (ઝૈલુલ મુદઆઅ લિ અહ્સનિલ વિઆઅ, સ. 12)

ખુશામદ કી મઝમ્મત : મતલબ યેહ હૈ કે કિસી દુન્યાદાર માલદાર આદમી કી બિલા ઈજાઝતે શરઈ મહ્ઝ ઉસ કી દૌલત કે સબબ તવાઝોઅ કરના હરામ હૈ. અફસોસ સદ કરોડ અફસોસ ! યેહ ગુનાહ આજ કલ બહુત હી ઝિયાદા આમ હૈ. "માલદાર આદમી" આમ લોગોં કે લિયે બાઈસે ઈમ્તિહાન હોતા હૈ ક્યૂંકે દૌલત કી કસરત કે સબબ ઉસ કા એક ખાસ રો'બ હોતા હૈ અગર્ચે

www.dawateislami.net

વોહ એક "ફૂટી બાદામ" તક ન દે ફિર ભી નફ્સિયાતી અસર સે મગ્લૂબ હો કર ખ્વાહ મ ખ્વાહ ઉસ કે સાથ ખાઝિઆના વ ખુશામદાના અન્દાઝ સે લોગ પેશ આતે હૈં. સરકારે આ'લા હઝરત કે વાલિદે ગિરામી **રઈસુલ મુતકલ્લિમીન** હઝરતે અલ્લામા મૌલાના નકી અલી ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْمَنَّان નક્લ કરતે હૈં, હદીસ શરીફ મેં આયા હૈ, "મુસલ્માન ખુશામદી નહીં હોતા." ઔર ઝૂટી ઝૂટી તા'રીફેં ઈસ સે ભી બદતર, કે એક તો તમલ્લુક (યા'ની ખુશામદ) દૂસરે કિઝ્બ (યા'ની ઝૂટ) તીસરે ઉસ શખ્સ કા નુક્સાન કે મુંહ પર તા'રીફ કરને કો હદીસ મેં ગરદન કા કાંટના ફરમાયા ઔર ઈર્શાદ હુવા, "મદ્દાહોં (યા'ની મુંહ પર તા'રીફ કરને વાલોં) કે મુંહ મેં ખાક ઝોંક દો" ખુસૂસન અગર મમ્દૂહ (યા'ની જિસ કી તા'રીફ કી ગઈ) ફાસિક હો, કે હદીસ મેં ફરમાયા, "જબ ફાસિક કી મદ્હ (યા'ની તા'રીફ) કી જાતી હૈ, રબ તબારક વ તઆલા ગઝબ ફરમાતા હૈ ઔર અર્શુર્રહમાન હિલ જાતા હૈ."

(અહ્સનિલ વિઆઅ, લિ આદાબિદુઆઅ સ. 154)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی محمَّد

﴾72﴿ માલીદે કા સવાબ ભી મિલા

એક બુઝુર્ગ رَحْمَۃُ اللہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં મૈં ને અપની મર્હૂમા ફૂફીજાન કો ખ્વાબ મેં દેખ કર હાલ દરયાફ્ત કિયા તો કહા, "ખૈરિય્યત સે હૂં અપને આ'માલ કા પૂરા પૂરા બદલા મિલા હત્તા કે ઉસ **માલીદે કા સવાબ** ભી મિલા જો મૈં ને એક દિન ગરીબ કો **ખિલાયા** થા." (شرحُ الصدور ص ۲۷۸)

www.dawateislami.net

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّى اللهُ تعالٰى على محمَّد

﴾73﴿ અંગૂર કા દાના

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કિસી કી ઝર્રા બરાબર નેકી કો ભી ઝાએઅ નહીં ફરમાતા બ ઝાહિર કૈસી હી મા'મૂલી ચીઝ હો ઉસે રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં પેશ કરને મેં શરમાના નહીં ચાહિયે. **ઉમ્મુલ મુઅમિનીન** હઝરતે સય્યિદતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنْهَا ને એક બાર સાઈલ કો એક અંગૂર કા દાના અતા ફરમાયા. કિસી દેખને વાલે ને **તઅજ્જુબ** કા ઈઝહાર કિયા તો ફરમાયા, ઈસ (અંગૂર) મેં સે તો કઈ ઝર્રે નિકલ સકતે હૈં જબ કે **અલ્લાહ** તબારક વ તઆલા પારહ 30 સૂરતુઝ્ઝિલઝાલ કી સાતવીં આયત મેં ફરમાતા હૈ : فَمَنْ يَّعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَّرَهٗ ۝ **તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન :** તો જો એક ઝર્રા ભર ભલાઈ કરે ઉસે દેખેગા.'' (پ ۳۰ الزلزال ۷) **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા કે લિયે ભૂકે કો માલીદા યા કોઈ સા હલાલ વ તય્યિબ ખાના ખિલાના બહુત બડે સવાબ કા કામ હૈ. જૈસા કે સરદારે મક્કએ મુકર્રમા, સુલ્તાને મદીનએ મુનવ્વરહ صَلَّى اللّٰہ تعَالٰی عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને અઝમત નિશાન હૈ, જિસ ને ભૂકે કો ખાના **ખિલાયા** યહાં તક કે સેર હો ગયા, ઉસે (યા'ની ખિલાને વાલે કો) **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ અર્શ કે સાએ મેં જગહ અતા ફરમાએગા.

(مکارم الاخلاق للطبرانی ص ۲۷۲)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّى اللهُ تعالٰى على محمَّد

www.dawateislami.net

﴾74﴿ ખ્વાબ મેં દમ કી બરકત

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ભૂકોં કો ખિલાને કા જઝબા પાને ઔર સુન્નતોં ભરી ઝિન્દગી અપનાને કે લિયે **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં ભરે **મદની કાફિલોં** મેં સફર કો અપના મા'મૂલ બના લીજિયે. રૂહાની બરકતોં કે સાથ સાથ જિસ્માની ફાએદોં સે ભી اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ માલામાલ હોંગે. ચુનાન્ચે એક ઈસ્લામી ભાઈ કા કુછ ઈસ તરહ બયાન હૈ, કે મેરા ભાન્જા અલ્સર કી વજહ સે સખ્ત તકલીફ મેં થા, ડૉક્ટર્ઝ ભી ઈલાજ સે આજિઝ આ ચુકે થે. ઉસ ને સુન્નતોં કી તરબિયત કે લિયે **આશિકાને રસૂલ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **કે સાથ મદની કાફિલે** મેં સફર કિયા, વાપસી પર તબીઅત મઝીદ બિગડ ચુકી થી, ઉસ કી તકલીફ દેખી ન જાતી થી, ઉસ ને બતાયા કે મૈં ને યેહ ઝેહ્ન બનાયા થા કે **મદની કાફિલે** મેં ન ખુસૂસી આરામ કા મુતાલબા કરૂંગા ન હી પરહેઝી ખાના માંગૂંગા લિહાઝા જો ભી તીખા ફીકા મિલ જાતા વોહ ખા લેતા થા. ઉસ ઈસ્લામી ભાઈ કા કહના હૈ કે જબ મેરા ભાંજા રાત સોયા તો ઉસ ને ખ્વાબ મેં એક ઉમ્ર રસીદા **મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી કી** ઝિયારત કી, ઉસ મુબલ્લિગ ને કહા, મૈં તુમ સે બહુત ખુશ હૂં. ફિર શફકત કે સાથ તબીઅત પૂછી, તો મેરે ભાન્જે ને અપની શદીદ બીમારી કી શિકાયત કી. યેહ **સુન કર ઉસ મુબલ્લિગ ને સીને પર ઉંગલી રખ કર દમ કર દિયા.** જબ મેરા

www.dawateislami.net

ભાન્જા સુબ્હ બેદાર હુવા તો اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મુકમ્મલ તૌર પર સિહ્હત યાબ હો ચુકા થા.

હૈ શિફા હી શિફા મરહબા ! મરહબા !
આ કે ખુદ દેખ લેં કાફિલે મેં ચલો
લૂટ લેં રહમતેં ખૂબ લેં બરકતેં
ખ્વાબ અચ્છે દિખેં કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّى اللّٰهُ تعالٰى على محمَّد

﴾75﴿ અનોખી શહઝાદી

હઝરતે સય્યિદુના શૈખ શાહ કિરમાની قُدِّسَ سِرُّهُ النُّوْرَانِی કી શહઝાદી જબ શાદી કે લાઇક હો ગઈ ઔર પડોસી મુલ્ક કે બાદશાહ કે યહાં સે રિશ્તા આયા તબ ભી આપ ને ઠુકરા દિયા ઔર મસ્જિદ મસ્જિદ ઘૂમ કર કિસી પારસા નૌ જવાન કો તલાશને લગે. એક નૌ જવાન પર ઉન કી નિગાહ પડી જિસ ને અચ્છી તરહ નમાઝ અદા કી ઔર ગિડગિડા કર દુઆ માંગી. શૈખ ને ઉસ સે પૂછા, તુમ્હારી શાદી હો ચુકી હૈ ? ઉસ ને નફી મેં જવાબ દિયા. ફિર પૂછા, ક્યા નિકાહ કરના ચાહતે હો ? લડકી કુરઆને મજીદ પઢતી હૈ, નમાઝ રોઝે કી પાબન્દ હૈ ઔર ખૂબ સીરત હૈ. ઉસ ને કહા, ભલા મેરે સાથ કૌન રિશ્તા કરેગા ! શૈખ ને ફરમાયા, મૈં કરતા હૂં લો યેહ કુછ દિરહમ, એક દિરહમ કી **રોટી,** એક દિરહમ કા **સાલન** ઔર એક દિરહમ કી **ખુશ્બૂ** ખરીદ લાઓ. ઈસ તરહ શાહ કિરમાની قُدِّسَ سِرُّهُ النُّوْرَانِی ને અપની દુખ્તરે નેક અખ્તર કા નિકાહ ઉસ સે પઢા

www.dawateislami.net

દિયા. **દુલ્હન** જબ **દૂલ્હા** કે ઘર આઈ તો ઉસ ને દેખા પાની કી સુરાહી પર એક **રોટી** રખી હુઈ હૈ. ઉસ ને પૂછા, યેહ રોટી કૈસી હૈ ? **દૂલ્હા** ને કહા, યેહ કલ કી બાસી રોટી હૈ મૈં ને ઈફ્તાર કે લિયે રખી હૈ. યેહ સુન કર વોહ વાપસ હોને લગી. યેહ દેખ કર **દૂલ્હા** બોલા, મુઝે મા'લૂમ થા કે શૈખ શાહ કિરમાની قُدِّسَ سِرُّهُ النُّوْرَانِی કી શહઝાદી મુઝ ગરીબ ઈન્સાન કે ઘર નહીં રુક સકતી. **દુલ્હન** બોલી, મૈં આપ કી મુફ્લિસી કે બાઈસ નહીં, ઈસ લિયે લૌટ કર જા રહી હૂં કે રબ્બુલ આલમીન عَزَّوَجَلَّ પર આપ કા યકીન બહુત કમઝોર નઝર આ રહા હૈ જભી તો કલ કે લિયે રોટી બચા કર રખતે હૈં, મુઝે તો અપને બાપ પર હૈરત હૈ કે ઉન્હોં ને આપ કો પાકીઝા ખસ્લત ઔર સાલેહ કૈસે કહ દિયા ! **દૂલ્હા** યેહ સુન કર બહુત શર્મિન્દા હુવા ઔર ઉસ ને કહા, ઈસ કમઝોરી સે મા'ઝિરત ખ્વાહ હૂં. **દુલ્હન** ને કહા, અપના ઉઝ્ર આપ જાનેં અલબત્તા મૈં ઐસે ઘર મેં નહીં રુક સકતી, જહાં એક વક્ત કી ખૂરાક જમ્અ રખી હો, અબ યા તો મૈં રહૂંગી યા રોટી. **દૂલ્હા** ને ફૌરન જા કર રોટી ખૈરાત કર દી ઔર ઐસી દરવેશ ખસ્લત **અનોખી શહઝાદી** કા શોહર બનને પર **અલ્લાહ** તઆલા કા શુક્ર અદા કિયા. (روض الرياحين ص ١٠٣)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! મુતવક્કિલીન કી ભી ક્યા ખૂબ અદાએં હોતી હૈં. શહઝાદી હોને કે

www.dawateislami.net

બા વુજૂદ ઐસા ઝબર દસ્ત **તવક્કુલ** કે કલ કે લિયે ખાના બચાના ગવારા હી નહીં ! યેહ સબ યકીને કામિલ કી બહારેં હૈં કે જિસ ખુદા عَزَّوَجَلَّ ને આજ **ખિલાયા** હૈ વોહ આયિન્દા કલ ભી ખિલાને પર યકીનન કાદિર હૈ. ચરિન્દે પરિન્દે વગૈરા કૌન સા બચા કર રખતે હૈં ! એક વક્ત કા ખા લેને કે બા'દ દૂસરે વક્ત કે લિયે બચા કર રખના ઉન કી ફિતરત મેં હી નહીં. મુર્ગી કા તવક્કુલ મુલાહઝા હો : ઉસ કો પાની દીજિયે, હસ્બે ઝરૂરત પી ચુકને કે બા'દ પિયાલે પર પાઉં રખ કર પાની બહા દેગી. ગોયા યેહ **ખામોશ મુબલ્લિગા હૈ !** ઔર હમેં નસીહત કર રહી હૈ કે એ લોગો ! બરસોં કા જમ્અ કર લેને કે બા વુજૂદ ભી તુમ્હેં કરાર નહીં આતા ! જબ કે મૈં એક બાર પી લેને કે બા'દ દોબારા કે લિયે બે ફિક્ર હો જાતી હૂં કે જિસ ને અભી પાની પિલાયા હૈ વોહ બા'દ મેં ભી પિલા દેગા.

《76》 ઈમામ બુખારી કે ઉસ્તાઝ

હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ બુખારી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْبَارِی કે ઉસ્તાઝે ગિરામી હઝરતે સય્યિદુના **કુબૈસા** બિન ઉક્બા رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه સે મિલને કે લિયે એક રોઝ કોહિસ્તાની અલાકે કા શહઝાદા અપને ખુદ્દામ કે સાથ હાઝિર હુવા. આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه ને મકાન સે નિકલને મેં કાફી દેર લગાઈ. ઈસ પર ઉસ કે ખાદિમોં ને પુકાર કર કહા, હુઝૂર ! આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه કે દરવાઝે પર મલિકુલ જબલ

www.dawateislami.net

(યા'ની પહાડ કે બાદશાહ) કા શહઝાદા ખડા હે ઔર આપ હૈં કે ઘર સે નિકલતે નહીં ! યેહ સુન કર હઝરતે સય્યિદુના કુબૈસા رَحْمَةُ اللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ **ચન્દ રોટી કે સૂખે ટુકડે** લિયે બાહર તશરીફ લાએ ઔર દિખાતે હુએ ફરમાયા, જો શખ્સ દુન્યા મેં ઇતને હી પર કનાઅત કર કે રાઝી હો ચુકા હો ઉસ કો **મલિકુલ જબલ** સે ક્યા કામ ? ખુદા عَزَّ وَجَلَّ કી કસમ ! મૈં ઇસ સે બાત ભી નહીં કરૂંગા. યેહ ફરમા કર દરવાઝા બન્દ કર લિયા. (تذکِرةُ الحُفّاظ ج ٣ ص ٢٧٤)

અલ્લાહ عَزَّ وَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تعَالٰی علٰی محمَّد

કનાઅત મેં ઇઝ્ઝત હે : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! જો સાદગી અપનાએ ઔર સાદા ગિઝા વ લિબાસ પર કનાઅત કરે, ઉસ કો ન દૌલત કી હાજત હોતી હે ન દૌલત મન્દ કી. માલ કા લાલચ અચ્છા નહીં હોતા, જો ઇસ મેં મુબ્તલા હો જાતા હે વોહ નુક્સાન મેં રહતા હે, જો લાલચી હોતા હે વોહ કભી ભી સેર નહીં હોતા, હર વક્ત ઉસ પર ધન કમાને કી ધુન સુવાર રહતી હે યહાં તક કે મૌત આ પહોંચતી હે. ચુનાન્ચે હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, **અલિય્યુલ મુર્તઝા** શેરે ખુદા کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْهَهُ الْكَرِيم ફરમાતે હૈં, عَزَّ مَنْ قَنَعَ وَ ذَلَّ مَنْ طَمَعَ યા'ની જિસ ને કનાઅત કી ઉસ ને ઇઝ્ઝત પાઇ ઔર જિસ ને લાલચ કિયા ઝલીલ હુવા." (રૂહાની હિકાયાત હિસ્સએ અવ્વલ, સ. 106, રૂમી પબ્લીકેશન્ઝ)

www.dawateislami.net

દુન્યા કો છોડ દો : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ કા બયાન હૈ, નબિય્યે રહમત, શફીએ ઉમ્મત, શહન્શાહે નુબુવ્વત, તાજદારે રિસાલત صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને મુઝ સે ફરમાયા, એ અબૂ હુરૈરા (رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ) જબ તુમ્હેં સખ્ત ભૂક લગે તો એક રોટી ઔર પાની કે એક પિયાલે પર ગુઝારા કરો ઔર કહ દો કે મૈં દુન્યા ઔર અહલે **દુન્યા કો છોડતા હૂં.** (الکامل فی ضعفاء الرجال ج۸ص۱۸۳)

દૂસરોં કે માલ સે માયૂસ હો જાઓ : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ અય્યૂબ અન્સારી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ સે મરવી હૈ કે એક દીહાતી ને સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી ખિદમત મેં હાઝિર હો કર અર્ઝ કી, યા રસૂલલ્લાહ ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم મુઝે એક મુખ્તસર વસિય્યત ફરમાઈયે ! ફરમાયા, “જબ નમાઝ પઢો તો ઝિન્દગી કી આખિરી નમાઝ (સમઝ કર) પઢો ઔર હરગિઝ ઐસી બાત ન કરો જિસ સે તુમ્હેં કલ મા’ઝિરત કરના પડે ઔર લોગોં કે પાસ જો કુછ હૈ ઉસ સે ના ઉમ્મીદ હો જાઓ.” (سنن ابنِ ماجه ج٤ص ٤٥٥ حديث ٤١٧١)

કિસી કા માલ ન હી લેના ભલા હૈ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દૂસરે કે માલ કે આસરે પર રહના કે વોહ મુઝ સે બહુત **મહબ્બત** કરતા હૈ, કે ખુદ હી મુઝે ઑફર ભી કરતા હૈ કે જબ ભી ઝરૂરત હો, કહ દિયા કરો. ઈસ લિયે કભી ઝરૂરત પડી તો ઉસ સે માંગ લૂંગા, મન્અ નહીં કરેગા વગૈરા ઉમ્મીદેં બહુત હી ખોખલી હૈં કે આદમી કા

www.dawateislami.net

દિલ બદલતા રહતા હૈ. યાદ રખિયે ! "દેને વાલા ઇન્સાન" "લેને વાલે" સે મુતઅસ્સિર નહીં હો સકતા અલબત્તા અગર કોઈ દેને આએ ઔર આપ કબૂલ નહીં કરેંગે તો ઝરૂર મુતઅસ્સિર હોગા. **હુજ્જતુલ ઈસ્લામ** હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَالِي નક્લ કરતે હૈં, **ઐશ** ચન્દ ઘડિયોં કા હૈ જો ગુઝર જાએગા ઔર ચન્દ દિનોં મેં હાલત બદલ જાએગી. અપની ઝિન્દગી મેં કનાઅત ઈખ્તિયાર કર, રાઝી રહેગા. ઔર અપની ખ્વાહિશ તર્ક કર દે, આઝાદી કે સાથ ઝિન્દગી ગુઝારેગા. કઈ મરતબા મૌત સોને, યાકૂત ઔર મોતિયોં કે સબબ (ડાકૂઓં કે ઝરીએ) આતી હૈ.

(احیاءُ العُلُوم ج ۳ ص ۲۹۸)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

કિસી કા મોહતાજ ન હો : હઝરતે સય્યિદુના મુહમ્મદ બિન વાસેઅ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ખુશ્ક રોટી કો પાની કે સાથ તર કર કે ખાતે થે ઔર ફરમાતે, જો શખ્સ ઈસ પર કનાઅત કરતા હૈ વોહ કિસી કા મોહતાજ નહીં હોતા. (ઐઝન, સ. 295)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

પેટ બાલિશ્ત ભર હી તો હૈ : હઝરતે સય્યિદુના સમીત બિન ઈજલાન رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં, એ ઈન્સાન ! તેરા પેટ બહુત મુખ્તસર યા'ની ફકત એક બાલિશ્ત મુકઅ્અબ (યા'ની એક બાલિશ્ત ચોરસ, ચૌકોર) હી તો હૈ ફિર વોહ તુઝે દોઝખ મેં ક્યૂં લે જાએ ?

www.dawateislami.net

કિસી દાના સે પૂછા ગયા, આપ કા માલ ક્યા હૈ ? ઉન્હોં ને જવાબ દિયા, ઝાહિર મેં અચ્છી હાલત મેં રહના, બાતિન મેં મિયાના રવી ઈખ્તિયાર કરના ઔર જો કુછ લોગોં કે પાસ હૈ ઉસ સે માયૂસ હોના. (ઐઝન, સ. 298)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

સરકારે વાલા તબાર, હમ બે કસોં કે મદદગાર, શફીએ રોઝે શુમાર, દો[2] આલમ કે માલિકો મુખ્તાર, હબીબે પરવર દગાર صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને આલીશાન હૈ : “આદમી બૂઢા હો જાતા હૈ ઔર ઉસ કી દો[2] ખસ્લતેં જવાન હો જાતી હૈં માલ કી હિર્સ ઔર ઉમ્ર કી હિર્સ.” (صحیح مسلم ص ۵۲۱ حدیث ۱۰۴۷)

સિર્ફ કબ્ર કી મિટ્ટી હી સે પેટ ભરેગા : સરકારે મદીનએ મુનવ્વરહ, સરદારે મક્કએ મુકર્રમા صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને આલીશાન હૈ : અગર ઈન્સાન કે લિયે માલ કી દો[2] વાદિયાં હોં તો વોહ તીસરી[3] વાદી કી તમન્ના કરેગા ઔર ઈન્સાન કે પેટ કો તો **સિર્ફ મિટ્ટી હી ભર સકતી હૈ** ઔર જો શખ્સ તૌબા કરતા હૈ **અલ્લાહ** તઆલા ઉસ કી તૌબા કબૂલ ફરમાતા હૈ.”

(صحیح مسلم ص ۵۲۲ حدیث ۱۰۵۰)

સેઠ જી કો ફિક્ર થી ઈક ઈક કે દસ[10] દસ[10] કીજિયે
મૌત આ પહોંચી કે મિસ્ટર જાન વાપસ કીજિયે

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દિન મેં 50 બાર દુરૂદે પાક પઢે કિયામત કે દિન મૈં ઉસ સે મુસાફહા કરૂં(યા'ની હાથ મિલાઊં)ગા. (ابن بشکوال)

﴾77﴿ સો100 રોટિયાં

હાફિઝુલ હદીસ હઝરતે સય્યિદુના હજ્જાજ બગદાદી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْھَادِی જબ તહસીલે ઈલ્મે દીન કે લિયે સફર પર રવાના હુએ તો વાલિદએ મોહતરમા رَحْمَۃُاللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْھَا ને સો100 અદદ કુલચે (યા'ની ખમીરી રોટિયાં) એક મિટ્ટી કે ઘડે મેં ભર કર સાથ કર દિયે. આપ અઝીમ મુહદ્દિસ હઝરતે સય્યિદુના શબાબા رَحْمَۃُاللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ કી ખિદમતે બા બરકત મેં હાઝિર હો કર ઈલ્મે હદીસ પઢને મેં મશ્ગૂલ હુએ. રોટિયાં તો અમ્મીજાન ને ઈનાયત કર હી દી થીં. આપ رَحْمَۃُاللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ ને સાલન કા ખુદ હી બન્દોબસ્ત કિયા ઔર વોહ સાલન ભી ઐસા જો સદહા બરસ ગુઝર જાને કે બા'દ ભી સદા તાઝા હી તાઝા ઔર બરકત ઐસી કે કભી ઉસ મેં કોઈ કમી હી ન હુઈ. વોહ **અનોખા સાલન** કૌન સા ? દરિયાએ દિજલા કા પાની. રોઝાના એક કુલચા દરિયાએ દિજલા કે પાની મેં ભિગો કર તનાવુલ ફરમા લેતે ઔર દિન રાત ખૂબ જાં ફિશાની કે સાથ સબક પઢતે રહતે. જબ વોહ સો100 કુલચે ખત્મ હો ગએ તો મજબૂરન ઉસ્તાઝે મોહતરમ સે રુખ્સત લેની પડી. (تذکِرۃُ الحُفَّاظ ج ۲ ص ۱۰۰)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! પહલે કે દૌર મેં હમારે ઉલમાએ કિરામ رَحِمَھُمُ اللّٰہُ تعَالٰی ને ઈલ્મે દીન હાસિલ કરને કે

www.dawateislami.net

લિયે કૈસી કૈસી કુરબાનિયાં દી હૈં. આહ ! એક આજ કા દૌર હૈ કે કિયામ વ તઆમ કી સહૂલતોં સમેત ઈલ્મે દીન પઢાયા જાતા હૈ ફિર ભી લોગ પઢને કે લિયે તય્યાર નહીં હોતે. ઈલ્મે દીન હાસિલ કરને મેં યકીનન દોનોં[2] જહાં કી બેહતરિયાં હૈં. બિલફર્ઝ કિસી મદ્રસે સે યા જામિઆ મેં મુસ્તકિલ દાખિલા લેને કી તરકીબ નહીં બન પાતી તો **દા'વતે ઈસ્લામી** કી કિસી મદની તરબિયત ગાહ મેં કમ અઝ કમ 63 દિન કા મદની તરબિયતી કોર્સ હી કર લીજિયે. મદની તરબિયતી કોર્સ કી ભી ક્યા ખૂબ બહારેં હૈં ચુનાન્ચે

﴾78﴿ ઈલર્જી કા મરઝ ઠીક હો ગયા

એક ઈસ્લામી ભાઈ કા કુછ ઈસ તરહ બયાન હૈ, "મુઝે **ઈલર્જી** કી બીમારી થી ધૂપ ઔર સર્દી મેં કાફી તકલીફ હોતી નીઝ જબ બારિશ હોતી ઉસ વક્ત મૈં શિદ્દતે દર્દ સે માહિયે બે આબ (યા'ની બે પાની કી મછલી) કી તરહ તડપતા. મુઝે એક આશિકે રસૂલ ને **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ મેં રહ કર **તરબિયતી કોર્સ** કરને કા મશ્વરા દિયા. લિહાઝા **આલમી મદની મર્કઝ ફૈઝાને મદીના** મેં 19 નવમ્બર 2004 કો શુરૂઅ હોને વાલે 63 **રોઝા તરબિયતી કોર્સ** મેં દાખિલા લે લિયા. **મૈં હૈરાન હૂં કે કઈ ડૉક્ટરોં સે ઈલાજ કરવાને ઔર ખૂબ રકમ ખર્ચ કરને કે બા વુજૂદ ઈલર્જી કી જો મૂઝી બીમારી અર્સએ દરાઝ સે ખત્મ હોને કા નામ નહીં લેતી થી**

www.dawateislami.net

વોહ આશિકાને રસૂલ કી સોહબત મેં રહ કર 63 દિન કા તરબિયતી કોર્સ કરને કી બરકત સે જાતી રહી.''

દા'વતે ઈસ્લામી કી કય્યૂમ, દોનોં જહાં મેં મચ જાએ ધૂમ
ઈસ પે ફિદા હો બચ્ચા બચ્ચા યા અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ મેરી ઝોલી ભર દે

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

તરબિયતી કોર્સ ક્યા હૈ ? : اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ આશિકાને રસૂલ કી સોહબતોં સે માલામાલ 63 રોઝા તરબિયતી કોર્સ આખિરત કે લિયે ઈસ કદર નફ્અ બખ્શ હૈ કે ઈસ મેં જો કુછ સીખને કો મિલતા હૈ ઉસ કી તફસીલાત મા'લૂમ હો જાને કે બા'દ શાયદ દીન કા દર્દ રખને વાલા હર મુસલ્માન યેહ હસરત કરેગા કે કાશ ! મુઝે ભી 63 રોઝા તરબિયતી કોર્સ કરને કી સઆદત હાસિલ હો જાએ ! اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ દીગર શહ્રોં મેં ભી તરબિયતી કોર્સ કા સિલ્સિલા કિયા જાતા હૈ. ઈસ મેં બા'ઝ વોહ ઉલૂમ હાસિલ હોતે હૈં જિન કા સીખના હર આકિલ બાલિગ મુસલ્માન પર ફર્ઝ હૈ. ઈલ્મે દીન હાસિલ કરને કે બે શુમાર ફઝાઈલ હૈં, ચુનાન્ચે સુરૂરે કલ્બે મહ્ઝૂન, આલિમે મા કાન વ મા યકૂન صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને મગ્ફિરત નિશાન હૈ, ''જિસ ને (દીન કા) ઈલ્મ હાસિલ કિયા તો યેહ ઉસ કે સાબિકા ગુનાહોં કા કફ્ફારા હો ગયા.''

(جامع ترمذی ج ٤ ص ٢٩٥ حدیث ٢٦٥٧)

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ તરબિયતી કોર્સ મેં વુઝૂ વ ગુસ્લ કે ઈલાવા **નમાઝ કા અમલી** તરીકા સિખાયા જાતા, ગુસ્લે મય્યિત, તજહીઝ વ તક્ફીન, નમાઝે જનાઝા વ નમાઝે ઈદ કી તરબિયત હોતી હૈ. મદની કાઈદે કે ઝરીએ દુરુસ્ત મખારિજ કે સાથ કુરઆની હુરૂફ કી અદાઈગી કી તા'લીમ દી જાતી હૈ ઔર કુરઆને કરીમ કી આખિરી **20 સૂરતેં** ઝબાની હિફ્ઝ ઔર **સૂરતુલ મુલ્ક** કી મશ્ક કરવાઈ જાતી હૈ. ઔર કુરઆને કરીમ સીખને કે ફઝાઈલ કે તો ક્યા કહને ! ચુનાન્ચે

બચ્ચે કો નાઝિરા કુરઆન પઢાને કી ફઝીલત : દો[2] જહાં કે **સુલ્તાન,** સરવરે ઝીશાન, સાહિબે કુરઆન, મહબૂબે રહમાન, صَلَّى اللّٰه تعالٰی عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને મગ્ફિરત નિશાન હૈ, જો શખ્સ અપને બેટે કો નાઝિરા કુરઆને કરીમ સિખાએ ઉસ કે સબ અગલે પિછલે ગુનાહ બખ્શ દિયે જાતે હૈં. (مجمع الزّوائد ج۷ ص ۳٤٤ حدیث ۱۱۲۷۱) શહન્શાહે મદીના صَلَّى اللّٰه تعالٰی عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને બા કરીના હૈ, જો શખ્સ જવાની મેં કુરઆન સીખે, કુરઆન ઉસ કે ગોશ્ત ઔર ખૂન મેં પૈવસ્ત હો જાતા હૈ ઔર જો ઈસે બુઢાપે મેં સીખે ઔર ઉસે કુરઆન બાર બાર ભૂલ જાતા હો ઔર ઈસ કે બા વુજૂદ વોહ ઉસે ન છોડતા હો તો ઉસ કે લિયે દો[2] અજ્ર હૈં.

(کنز العمال ج۱ ص ۲٦۷ حدیث ۲۳۷۸)

www.dawateislami.net

તરબિયતી કોર્સ મેં અખ્લાકી તરબિયત

તરબિયતી કોર્સ મેં **અખ્લાકી** તરબિયત કે હવાલે સે ઈન મૌઝૂઆત પર ખાસ તવજ્જોહ દી જાતી હૈ : ﴾1﴿ સચ્ચાઈ ﴾2﴿ નરમી ﴾3﴿ સબ્ર ﴾4﴿ આજિઝી ﴾5﴿ અફ્વો દર ગુઝર ﴾6﴿ અન્દાઝે ગુફ્તગૂ ﴾7﴿ ગીબત કી તબાહ કારિયાં ઔર ﴾8﴿ ઘર મેં મદની માહોલ બનાને કા તરીકા વગૈરા. **મદની કાફિલે** કે જદ્વલ પર અમલ કરવાતે હુએ મદની કાફિલા તય્યાર કરને કા તરીકા, દર્સ, બયાન, અલાકાઈ દૌરા નીઝ બિલ ખુસૂસ દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કામ કી જાન "ઈન્ફિરાદી કોશિશ" કા અન્દાઝ, **મદની ઈન્આમાત** કા અમલી તરીકા તા'લીમ દિયા જાતા હૈ. તરબિયતી કોર્સ કે દૌરાન વક્ફે વક્ફે સે તીન[3] બાર તીન[3] તીન[3] દિન કે ઔર ઈખ્તિતામ સે કબ્લ 12 દિન કે **આશિકાને રસૂલ કે મદની કાફિલે** મેં સફર કી સઆદત ભી મિલતી હૈ. 12 દિન કે મદની કાફિલે સે વાપસી કે બા'દ એક દિન **ઈમ્તિહાન કી તય્યારી,** દૂસરે[2] દિન **ઈમ્તિહાન** ઔર તીસરે[3] દિન **અલ વદાઈ દુઆ** ઔર સલાતો સલામ પર 63 દિન કે તરબિયતી કોર્સ કા ઈખ્તિતામ હો જાતા હૈ. તરબિયતી કોર્સ કી જો કૈફિય્યત બયાન કી ઈસ કે ઈલાવા ભી બહુત કુછ સીખને કો મિલતા હૈ, ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ **આશિકાને રસૂલ કી સોહબત કી ને'મત**

www.dawateislami.net

મુયસ્સર આતી હૈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ તરબિયતી કોર્સ કી બરકત સે કઈ બિગડે હુએ અફરાદ નમાઝી ઔર અચ્છે મુસલ્માન બન કર રુખ્સત હોતે ઔર મુઆશરે મેં ઈઝ્ઝત કા મકામ પાતે હૈં. લિહાઝા જિસ કો મૌકઅ મિલે ઉસે ઝરૂર તરબિયતી કોર્સ કે ઝરીએ ઈલ્મે દીન હાસિલ કરના ચાહિયે. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે પ્યારે નબી મક્કી મદની મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ઈર્શાદે ઈબ્રત બુન્યાદ હૈ, બરોઝે કિયામત સબ સે ઝિયાદા હસરત ઉસ કો હોગી જિસ કો દુન્યા મેં (દીની) ઈલ્મ હાસિલ કરને કા મૌકઅ મિલા મગર ઉસ ને હાસિલ ન કિયા ઔર ઉસ શખ્સ કો હોગી જિસ ને ઈલ્મ હાસિલ કિયા ઔર ઈસ સે સુન કર દૂસરોં ને તો નફ્અ ઉઠાયા મગર ખુદ ઈસ ને (અપને ઈલ્મ પર અમલ કરતે હુએ) નફ્અ ન ઉઠાયા. (الجامع الصغیر ص ٦٩ حدیث ١٠٥٨)

જો મુકમ્મલ 63 દિન નહીં દે સકતે વોહ મદની મર્કઝ સે રુજૂઅ કરેં તો ઉન કી કમ દિનોં કે લિયે ભી તરકીબ બન સકતી હૈ.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

﴾79﴿ એક કે બદલે દસ[10]

અપને દૌર કે અબ્દાલ, હઝરતે સય્યિદુના અબૂ જા'ફર બિન ખત્તાબ عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ التَّوَّاب ફરમાતે હૈં, મેરે દરવાઝે પર એક સાઈલ ને સદા લગાઈ, મૈં ને ઝૌજએ મોહતરમા સે પૂછા, તુમ્હારે પાસ કુછ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ा صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ પઢ કર અપની મજાલિસ કો આરાસ્તા કરો કે તુમ્હારા દુરૂદ પઢના બરોઝે કિયામત તુમ્હારે લિયે નૂર હોગા. (فردوس الاخبار)

હે ? જવાબ મિલા, ચાર[4] અન્ડે હૈં. મૈં ને કહા, મંગતા કો દે દો. ઉન્હોં ને તા'મીલ કી. સાઈલ અન્ડે પા કર ચલા ગયા. અભી થોડી દેર ગુઝરી થી કે મેરે પાસ એક દોસ્ત ને અન્ડોં સે ભરી હુઈ ટોકરી ભેજી. મૈં ને ઘર મેં પૂછા, ઈસ મેં કુલ કિતને અન્ડે હૈં ? ઉન્હોં ને કહા, તીસ[30]. મૈં ને કહા, તુમ ને તો ફકીર કો ચાર[4] અન્ડે દિયે થે યેહ 30 કિસ હિસાબ સે આએ ! કહને લગીં, તીસ[30] અન્ડે સાલિમ હૈં ઔર દસ[10] ટૂટે હુએ. **હઝરતે** સય્યિદુના શૈખ અલ્લામા યાફેઈ યમની رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ફરમાતે હૈં, બા'ઝ હઝરાત ઈસ હિકાયત કે મુતઅલ્લિક યેહ બયાન કરતે હૈં કે સાઈલ કો જો અન્ડે દિયે ગએ થે ઉન મેં તીન[3] સાલિમ ઔર એક ટૂટા હુવા થા. રબ તઆલા ને **હર એક કે બદલે દસ[10] દસ[10] અતા ફરમાએ.** સાલિમ કે ઈવઝ સાલિમ, ઔર ટૂટે હુએ કે બદલે ટૂટા હુવા. (رَوضُ الرياحين ص ١٥١)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી રહમત કે કુરબાન ! વોહ મુસલ્માનોં કો આખિરત મેં તો અજ્ર દેતા હી હૈ કભી દુન્યા મેં ભી ઈનાયત ફરમાતા ઔર બા'ઝ અવકાત કિસી કો ખુલી આંખોં સે દિખાતા ઔર યૂં ઉસ કા હૌસલા બઢાતા હૈ. જૈસા કે અભી હિકાયત મેં આપ ને મુલાહઝા ફરમાયા કે હાથોં હાથ એક કે

www.dawateislami.net

દસ10 ગુના અન્ડે મિલ ગએ. **અલ્લાહ** તબારક વ તઆલા પારહ 8 સૂરતુલ અન્આમ કી આયત નમ્બર 160 મેં ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ :

مَنْ جَآءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهٗ عَشْرُ اَمْثَالِهَا ۚ (پ۸،الانعام:۱۶۰)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : જો એક નેકી લાએ તો ઉસ કે લિયે ઉસ જૈસી દસ10 હૈં.

ઈસ આયતે મુબારકા કે તહ્ત **સદરુલ** અફાઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْهَادِى ફરમાતે હૈં, યા'ની એક નેકી કરને વાલે કો દસ10 નેકિયોં કી જઝા ઔર યેહ ભી હદ વ નિહાયત કે તરીકે પર નહીં બલ્કે **અલ્લાહ** તઆલા જિસ કે લિયે જિતના ચાહે ઉસ કી નેકિયોં કો બઢાએ એક કે સાત સો700 કરે યા બે હિસાબ અતા ફરમાએ અસ્લ યેહ હૈ કે નેકિયોં કા સવાબ મહ્ઝ ફઝ્લ પર હૈ.

(ખઝાઈનુલ ઈરફાન, સ. 241)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِيب ! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

﴾80﴿ એહસાન કા બદલા

હઝરતે સય્યિદુના શૈખ અબૂ બક્ર શિબલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَلِى એક રોઝ અપને ચાલીસ મુરીદોં કે કાફિલે કે હમરાહ શહ્રે બગદાદ સે બાહર તશરીફ લે ગએ, એક મકામ પર પહોંચ કર આપ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક બાર દુરૂદે પાક પઢા અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા હૈ. (مسلم)

رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને ફરમાયા, એ લોગો ! **અલ્લાહ** તઆલા અપને બન્દોં કે રિઝ્ક કા કફીલ હૈ, ફિર આપ ને પારહ 28 સૂરતુત્તલાક કી દૂસરી ઔર તીસરી આયતે કરીમા કા યેહ હિસ્સા તિલાવત ફરમાયા,

وَمَنْ يَّتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ لَّهٗ مَخْرَجًا ۙ وَّيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ؕ وَمَنْ يَّتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ فَهُوَ حَسْبُهٗ ؕ

(پ ٢٨ الطلاق ٢،٣)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર જો **અલ્લાહ** સે ડરે, **અલ્લાહ** ઉસ કે લિયે નજાત કી રાહ નિકાલ દેગા ઔર ઉસે વહાં સે રોઝી દેગા જહાં ઉસ કા ગુમાન ન હો ઔર જો **અલ્લાહ** પર ભરોસા કરે તો વોહ ઉસે કાફી હૈ.

યેહ ફરમાને કે બા'દ મુરીદોં કો વહીં છોડ કર આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કહીં તશરીફ લે ગએ. તમામ મુરીદીન તીન રોઝ તક વહીં ભૂકે પડે રહે. ચૌથે દિન હઝરતે સય્યિદુના શૈખ અબૂ બક્ર શિબલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَلِى વાપસ તશરીફ લાએ ઔર ફરમાયા, એ લોગો ! **અલ્લાહ** તઆલા ને બન્દોં કે લિયે રિઝ્ક તલાશ કરને કી ઈજાઝત દી હૈ. ચુનાન્ચે પારહ 29 સૂરતુલ મુલ્ક કી આયત નમ્બર 15 મેં ઈર્શાદ હોતા હૈ :

www.dawateislami.net

هُوَ الَّذِىْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ ذَلُوْلًا فَامْشُوْا فِیْ مَنَاكِبِهَا وَ كُلُوْا مِنْ رِّزْقِهٖ
(پ ۲۹ الملک ۱۵)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : વોહી હૈ જિસ ને તુમ્હારે લિયે ઝમીન રામ (યા'ની તાબેઅ) કર દી તો ઉસ કે રસ્તોં મેં ચલો ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રોઝી મેં સે ખાઓ.

ઈસ લિયે તુમ અપને મેં સે કિસી કો ભેજ દો, ઉમ્મીદ હૈ કે વોહ કુછ ન કુછ ખાના લે કર આએગા. મુરીદોં ને એક ગરીબ શખ્સ કો બગદાદ શહ્ર મેં ભેજા, ગલી ગલી ફિરતા રહા, મગર રોઝી મિલને કી કોઈ રાહ પૈદા ન હુઈ, થક હાર કર એક જગહ બૈઠ ગયા, કરીબ હી **એક નસરાની તબીબ** કા મતબ થા, વોહ તબીબ બડા માહિર **નબ્બાઝ** થા, સિર્ફ નબ્ઝ દેખ કર મરીઝ કા હાલ ખુદ હી બતા દેતા થા. સબ ચલે ગએ તો ઉસ ને ઈસ **દરવેશ** કો ભી મરીઝ સમઝ કર બુલાયા ઔર નબ્ઝ દેખી ફિર રોટિયાં સાલન ઔર હલવા મંગવાયા ઔર પેશ કરતે હુએ કહા, તુમ્હારે મરઝ કી યેહી દવાએં હૈં. **દરવેશ** ને તબીબ સે કહા, ઈસી તરહ કે 40 મરીઝ ઔર ભી હૈં. તબીબ ને ગુલામોં કે ઝરીએ ચાલીસ અફરાદ કે લિયે ઐસા હી ખાના મંગવા કર દરવેશ કે હમરાહ રવાના કર દિયા ઔર ખુદ ભી છુપ કર પીછે પીછે ચલ દિયા. ખાના જબ સય્યિદુના શૈખ અબૂ બક્ર શિબલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَلِى કી ખિદમત મેં હાઝિર કિયા ગયા તો આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને **ખાને કો**

www.dawateislami.net

હાથ નહીં લગાયા ઔર ફરમાયા, **દરવેશો !** ઈસ ખાને મેં તો અજીબ રાઝ મુઝમિર હૈ. ખાના લાને વાલે દરવેશ ને સારા વાકિઆ સુનાયા. શૈખ ને ફરમાયા, એક **નસરાની** ને હમારે સાથ ઈસ કદર હુસ્ને સુલૂક કિયા હૈ, ક્યા હમ ઉસ કા કોઈ બદલા દિયે બિગૈર યૂંહી ખાના ખા લેં ? મુરીદોં ને અર્ઝ કી, આલીજાહ ! હમ ગરીબ લોગ ઉસ કો ક્યા દે સકતે હૈં ! હઝરતે સય્યિદુના શૈખ અબૂ બક્ર શિબલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْوَلِى ને ફરમાયા, ખાને સે પહલે ઉસ કે હક મેં દુઆ તો કર સકતે હૈં ! ચુનાન્ચે દુઆ કી ગઈ. હાથોં હાથ **દુઆ કી બરકત** કા ઝુહૂર હુવા ઔર વોહ યૂં કે **નસરાની** તબીબ જો કે સારી બાતેં છુપ કર સુન રહા થા ઉસ કે દિલ મેં મદની ઇન્કિલાબ બરપા હો ગયા ! ઉસ ને ફૌરન અપને આપ કો **સય્યિદુના શૈખ શિબલી** عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْوَلِى કી બારગાહ મેં પેશ કર દિયા **ઔર તૌબા કર કે કલિમએ શહાદત પઢ કર મુસલ્માન હો ગયા** ઔર શૈખ કે મુરીદોં મેં શામિલ હો કર બુલન્દ દરજા પાયા. (روض الرّیاحین ص ۸۱)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

વલી કી ખિદમત રંગ લાતી હૈ :

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللهُ تَعَالٰى કા નેકી કી દા'વત

www.dawateislami.net

કા અન્દાઝ કિસ કદર નિરાલા હોતા હૈ ! ઉન કી ખિદમત કરને વાલા કભી ખાલી નહીં લૌટતા. યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે જબ કોઈ હુસ્ને સુલૂક કરે તો ઉસ કો દુઆઓં સે નવાઝના ચાહિયે. નીઝ અગર કોઈ કાફિર ભી એહસાન કર દે તો ઉસ કે હક મેં દુઆએ હિદાયત કરની ચાહિયે. હઝરતે સય્યિદુના શૈખ અબૂ બક્ર શિબલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَلِى ઔર આપ કે મુરીદીન કી દુઆએ હિદાયત રંગ લાઈ ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ ઉન કી ખિદમત કરને વાલા નસરાની તબીબ ઈમાન કી દૌલત સે માલામાલ હો ગયા.

દુઆએ વલી મેં વોહ તાસીર દેખી
બદલતી હઝારોં કી તક્દીર દેખી

એક લુક્મે કે સબબ તીન અફરાદ જન્નતી : ઉસ નસરાની તબીબ ને મિસ્કીન સમઝ કર ખાના પેશ કિયા ઔર ને'મતે ઈમાન સે સરફરાઝ હુવા, તો અગર કોઈ મુસલ્માન ભી મિસ્કીન કો ખાના ખિલાએ તો વોહ ભી જન્નત કા હકદાર કરાર પાએ. ચુનાન્ચે સુલ્તાને દો[2] જહાન, મદીને કે સુલ્તાન, રહમતે આલમિય્યાન, સરવરે ઝીશાન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને જન્નત નિશાન હૈ, **એક લુક્મા રોટી** ઔર એક મુઠ્ઠી ખુરમા (યા'ની ખજૂર, છૂહારા) ઔર ઈસ કી મિસ્લ કોઈ ઔર ચીઝ જિસ સે મિસ્કીન કો નફ્અ પહોંચે ઈન કી વજહ સે **અલ્લાહ** તઆલા **તીન**[3] શખ્સોં કો જન્નત મેં દાખિલ ફરમાતા હૈ, **એક** સાહિબે ખાના જિસ ને હુક્મ દિયા, **દૂસરી**

www.dawateislami.net

ઝૌજા કે ઉસે તય્યાર કરતી હૈ, **તીસરે** ખાદિમ જો મિસ્કીન કો દે આતા હૈ ફિર હુઝૂર સરાપા નૂર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, હમ્દ હૈ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે લિયે જિસ ને હમારે ખાદિમોં કો ભી ન છોડા.

(المعجم الاوسط للطبرانی ج٤ ص٨٩ حدیث ٥٣٠٩)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

દૂસરોં કો ખાના ખિલાને કે ફઝાઇલ પર મબ્ની મઝીદ 5 **ફરામીને મુસ્તફા** صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم મુલાહઝા હોં :

﴾1﴿ તુમ મેં સે બેહતર વોહ હૈ જો ખાના **ખિલાતા** હૈ.

(مسند امام احمد ج٩ ص ٢٤١ حدیث ٢٣٩٨٤)

﴾2﴿ મગ્ફિરત કો વાજિબ કરને વાલે ઉમૂર મેં સે ખાના ખિલાના ઔર સલામ કો આમ કરના હૈ. (مکارم الاخلاق للطبرانی ص ٣٧١ حدیث ١٥٨)

﴾3﴿ જબ તક બન્દે કા દસ્તર ખ્વાન બિછા રહતા હૈ, ફિરિશ્તે ઉસ પર રહમતેં નાઝિલ કરતે રહતે હૈં. (شُعَبُ الایمان ج ٧ ص ٩٩ حدیث ٩٦٢٦)

﴾4﴿ જો અપને મુસલ્માન ભાઈ કી ભૂક કો મિટાને કા એહતિમામ કરે ઔર ઉસે ખાના **ખિલાએ** યહાં તક કે વોહ સેર હો જાએ તો **અલ્લાહ** તઆલા ઉસ કી મગ્ફિરત ફરમા દેગા.

(مجمع الزوائد ج٣ ص ٣١٩ حدیث ٤٧١٩)

(5) જિસ ને ભૂકે કો ખાના **ખિલાયા** **અલ્લાહ** તઆલા ઉસે સાયએ અર્શ તલે જગહ અતા ફરમાએગા. (مکارم الاخلاق للطبرانی ص٣٧٣)

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ મેં ખાને ઔર **ખિલાને** કી સુન્નતેં સીખને કા જઝબા મિલતા ઔર ખૂબ ઈલ્મે દીન હાસિલ હોતા હૈ.

સુન્નતેં આમ હોં, આમ નેક કામ હોં
સબ કરેં કોશિશેં, કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

﴾81﴿ બગદાદ કા તાજિર

બગદાદ શરીફ કા એક તાજિર ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللهُ تَعَالٰى સે બહુત બુગ્ઝ રખતા થા. એક રોઝ હઝરતે સય્યિદુના બિશ્રે હાફી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْكَافِي કો નમાઝે જુમુઆ પઢ કર ફૌરન મસ્જિદ સે બાહર નિકલતે દેખ કર દિલ મેં કહને લગા કે દેખો તો સહી ! યેહ વલી બના ફિરતા હૈ ! હાલાંકે મસ્જિદ મેં ઈસ કા દિલ નહીં લગતા જભી તો નમાઝ પઢતે હી ફૌરન બાહર નિકલ ગયા હૈ. વોહ **તાજિર** યેહી કુછ સોચતા ઔર કહતા હુવા ઉન કે પીછે પીછે ચલને લગા. હઝરતે સય્યિદુના બિશ્રે હાફી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْكَافِي ને એક **નાનબાઈ** કી દુકાન સે રોટી ખરીદી ઔર શહ્ર સે બાહર કી જાનિબ ચલ પડે. **તાજિર** કો યેહ દેખ કર ઔર ભી ગુસ્સા આયા ઔર બોલા, યેહ શખ્સ મહ્ઝ રોટી કે લિયે મસ્જિદ સે જલ્દી નિકલ આયા હૈ ઔર અબ શહ્ર કે બાહર કિસી સબ્ઝા ઝાર મેં બૈઠ કર ખાએગા.

www.dawateislami.net

તાજિર ને તઆકુબ જારી રખતે હુએ યેહ ઝેહ્‌ન બનાયા કે જૂં હી બૈઠ કર યેહ રોટી ખાને લગેગા, મૈં પૂછૂંગા કે ક્યા વલી ઐસે હી હોતે હૈં જો રોટી કી ખાતિર મસ્જિદ સે ફૌરન નિકલ આએં ! ચુનાન્ચે **તાજિર** પીછે પીછે હો લિયા હત્તા કે હઝરતે સય્યિદુના બિશ્રે હાફી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْكَافِي કિસી ગાઉં મેં દાખિલ હો કર એક મસ્જિદ મેં તશરીફ લે ગએ. વહાં એક **બીમાર આદમી** લેટા હુવા થા, હઝરતે સય્યિદુના બિશ્રે હાફી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْكَافِي ને ઉસ બીમાર કે સિરહાને બૈઠ કર ઉસે અપને મુબારક હાથ સે રોટી **ખિલાઈ. તાજિર** યેહ મુઆમલા દેખ કર હૈરાન હુવા. ફિર ગાંવ દેખને કે લિયે બાહર નિકલા. થોડી દેર કે બા'દ જબ દોબારા મસ્જિદ મેં આયા તો દેખા કે મરીઝ વહીં લેટા હૈ મગર હઝરતે બિશ્રે હાફી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْكَافِي વહાં મૌજૂદ નહીં. ઉસ ને મરીઝ સે પૂછા કે કહાં ગએ ? ઉસ ને બતાયા કે વોહ તો **બગદાદ શરીફ** તશરીફ લે ગએ. તાજિર ને પૂછા, **બગદાદ** યહાં સે કિતની દૂર હૈ ? વોહ બોલા ચાલીસ[40] મીલ. તાજિર સોચને લગા કે મૈં તો બડી મુશ્કિલ મેં ફંસ ગયા કે ઉન કે પીછે ઇતની દૂર નિકલ આયા ઔર તઅજ્જુબ હૈ કે આતે હુએ કુછ પતા હી નહીં ચલા મગર અબ કિસ તરહ વાપસી હોગી ? ફિર ઉસ ને પૂછા કે અબ દોબારા વોહ યહાં કબ આએંગે ? બોલા, અગલે જુમુઆ કો. નાચાર તાજિર

www.dawateislami.net

વહીં રુકા રહા જબ જુમુઆ આયા તો હઝરતે સય્યિદુના બિશ્રે હાફી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْكَافِي અપને વક્ત પર તશરીફ લાએ ઔર મરીઝ કો રોટી ખિલાઈ. આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને ઉસ **તાજિર** સે ફરમાયા, આપ ક્યૂં મેરે પીછે આએ થે ? **તાજિર** ને આજિઝી કે સાથ અર્ઝ કી, હુઝૂર ! મેરી ગલતી થી ! ફરમાયા, ઉઠિયે ઔર મેરે પીછે પીછે ચલે આઇયે. ચુનાન્ચે વોહ હઝરત رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે પીછે પીછે ચલને લગા ઔર થોડી હી દેર મેં બગદાદ શરીફ પહોંચ ગએ. **હઝરતે સય્યિદુના બિશ્રે હાફી** عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْكَافِي **કી ઝિન્દા કરામત દેખ કર બગદાદ કે તાજિર ને ઔલિયાએ કિરામ કે બુગ્ઝ સે તૌબા કી ઔર આયિન્દા ઈન પાક લોગોં કા દિલ સે મો'તકિદ હો ગયા.** (روض الرياحين ص ١١٨)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

ખબીસ ગુમાન ખબીસ દિલ સે : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મુસલ્માન કે બારે મેં બદ ગુમાની હરામ હૈ. સરકારે આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن નક્લ ફરમાતે હૈં, "ખબીસ ગુમાન ખબીસ દિલ હી સે પૈદા હોતા હૈ." (ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 22, સ. 400) ખુસૂસન અલ્લાહ વાલોં કો કભી ભી હકારત કી નઝર સે નહીં દેખના ચાહિયે. ઈન પાક લોગોં કી અદાઓં મેં **લિલ્લાહિય્યત** વ ખુલૂસ ઔર ઈન કે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઇસ હૈ. (ابو يعلى)

દિલોં મેં મખ્લૂકે ખુદા કા દર્દ હોતા હૈ ઔર યેહ પાક લોગ દિનોં કા સફર પલ ભર મેં તૈ કર લેતે હૈં. બા'ઝ અવકાત **બદ ગુમાની** કી સઝા દુન્યા મેં હાથોં હાથ ભી મિલતી હૈ ચુનાન્ચે

﴾82﴿ બદ ગુમાની કી સઝા

એક બાર કડકડાતી સર્દી મેં હઝરતે સય્યિદુના શૈખ અબુલ હસન નૂરી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી ખાદિમા ઝૈતૂના દૂધ રોટી લે કર હાઝિર હુઈ. ઉસ વક્ત હાથ સેંકને કે લિયે પાસ હી કોએલે રખે હુએ થે જિન્હેં આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ઉલટ પલટ રહે થે, કોએલે કી સિયાહી હાથ મેં લગી હુઈ થી ઔર આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને ખાના શુરૂઅ કર દિયા દર ઈં અસ્ના કોએલોં મેં આગ ભડક ઉઠી, દૂધ આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે હાથ પર બહને લગા. ઉસ ને જી મેં ખયાલ કિયા, યેહ કૈસે વલી હૈં કે ઈન મેં સફાઈ નહીં ! ફિર કિસી કામ સે હઝરત કે ઘર સે જબ વોહ નિકલી તો યકાયક એક ઔરત ઉસ સે લિપટ ગઈ ઔર કહને લગી, તૂને હી મેરે **કપડોં કી ગઠડી** ચુરાઈ હૈ ઔર ઉસે કોતવાલ કે પાસ ઘસીટ કર લે ગઈ. હઝરતે સય્યિદુના **શૈખ નૂરી** رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કો ઈત્તિલાઅ હુઈ તો કોતવાલી મેં સિફારિશ કે લિયે તશરીફ લે ગએ. કોતવાલ ને કહા, મૈં ઈસે કૈસે છોડૂં ઈસ પર ચોરી કા ઈલ્ઝામ હૈ ! ઈતને મેં એક કનીઝ વોહી **કપડોં કી ગઠડી** લે કર આઈ ઔર હઝરત ને કપડે ઉસ કી માલિકા

www.dawateislami.net

કે હવાલે કર કે ઝૈતૂના સે ફરમાયા, આયિન્દા **બદ ગુમાની** કરોગી કે વલિય્યુલ્લાહ કૈસે નાસાફ હોતે હૈં ! ઝૈતૂના ને કહા, મુઝે **બદ ગુમાની કી સઝા** મિલ ગઈ હૈ આયિન્દા કે લિયે મૈં તૌબા કરતી હૂં. (رُوضُ الرِیاحین ص۱۳۶)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

બદ ગુમાની હરામ હૈ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! બદ ગુમાની કી હાથોં હાથ સઝા મિલ ગઈ અગર દુન્યા મેં સઝા ન ભી મિલે તબ ભી હમેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા ખૌફ કરના ચાહિયે કે **મુસલ્માન પર બદ ગુમાની હરામ હૈ.** મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَیْہِ رَحمَۃُ الرَّحمٰن નક્લ ફરમાતે હૈં, "ખબીસ ગુમાન ખબીસ દિલ મેં હી પૈદા હોતા હૈ."

(ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 22, સ. 400, રઝા ફાઉન્ડેશન)

પારહ 15 સૂરએ બની ઈસ્રાઈલ કી આયત નમ્બર 36 મેં **અલ્લાહ** તબારક વ તઆલા કા ફરમાને ઈબ્રત નિશાન હૈ,

وَلَا تَقْفُ مَا لَیْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ ؕ اِنَّ السَّمْعَ وَ الْبَصَرَ وَ الْفُؤَادَ كُلُّ اُولٰٓىٕكَ كَانَ عَنْهُ مَسْـُٔوْلًا ﴿۳۶﴾

(پ ۱۵ بنی اسرائیل ۳۶)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર ઉસ બાત કે પીછે ન પડ જિસ કા તુઝે ઈલ્મ નહીં બેશક કાન ઔર આંખ ઔર દિલ ઈન સબ સે સુવાલ હોના હૈ.

www.dawateislami.net

પારહ 26 સૂરતુલ હુજુરાત મેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા ફરમાને આલીશાન હૈ,

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اجْتَنِبُوْا كَثِيْرًا مِّنَ الظَّنِّ اِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ اِثْمٌ (پ ٢٦ الحُجرات ١٢)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : એ ઈમાન વાલો બહુત ગુમાનોં સે બચો બેશક કોઈ ગુમાન ગુનાહ હો જાતા હૈ.

એક મૌકઅ પર સરકારે નામદાર, બિ ઈઝને પરવર્દ ગાર દો[2] આલમ કે માલિકો મુખ્તાર, શહન્શાહે અબરાર صَلَّى اللّٰه تعَالٰی عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને કિસી બાત પર ઈર્શાદ ફરમાયા, "ક્યા તૂને ઉસ કે દિલ કો ચીર કર દેખા કે તુઝે ઈલ્મ હો જાતા."

(ابو داوٗد ج٣ ص٦٣ حديث٢٦٤٣)

મઝીદ ફરમાતે હૈં, صَلَّى اللّٰه تعَالٰی عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم બદ ગુમાની સે બચો ક્યૂંકે ગુમાન કરના સબ સે ઝૂટી બાત હૈ.

(صحيح البخاری ج٣ص٤٤٦ حديث٥١٤٣)

﴾86﴿ રોને વાલે કો દેખ કર તુમ ભી રો પડો

હઝરતે સય્યિદુના મક્હૂલ દિમશ્કી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ફરમાતે હૈં, જબ કિસી કો રોતા દેખો તો ઉસ કે સાથ તુમ ભી રોને લગ જાઓ, બદ ગુમાની મત કરો કે યેહ રિયાકારી કર રહા હૈ. એક મરતબા એક રોને વાલે મુસલ્માન કે બારે મેં મૈં ને બદ ગુમાની કર લી થી તો ઉસ કી સઝા મેં **સાલ ભર તક મૈં રોને સે મહરૂમ રહા.**

(تنبيهُ المغترين ص ١٢٢)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો લોગ અપની મજલિસ સે **અલ્લાહ** કે ઝિક્ર ઔર નબી પર દુરૂદ શરીફ પઢે બિગૈર ઉઠ ગએ તો વોહ બદબૂદાર મુર્દાર સે ઉઠે. (شعب الایمان)

﴾84﴿ સરીદ ઔર લઝીઝ ગોશ્ત

હઝરતે સય્યિદુના શૈખ અલ્લામા યાફેઈ યમની عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِى ફરમાતે હૈં, દૌરાને સફર એક રોઝ હમારા કાફિલા કિસી ગાઉં મેં પહોંચા, એક શખ્સ ગાઉં વાલોં સે માંગ કર એક દેગચી લાયા ઔર ઉસ મેં હલ્વા પકાયા ઔર સબ ને મિલ કર ખાયા. કાફિલે કા એક આદમી ગૈર મૌજૂદ હોને કે સબબ ન ખા પાયા. ઉસ કે પાસ થોડા સા આટા થા, આટા લે કર વોહ પૂરે ગાઉં મેં ફિરા મગર પકાને વાલા કોઈ ન મિલા, ઈસી દૌરાન રાસ્તે મેં ઉસે એક નાબીના ઝઈફ મિલા, ઉસ ને બ નિય્યતે સવાબ વોહ આટા ઉસે દે દિયા (ઈસ હાલત કો લુત્ફે ખફી પર મહમૂલ કરના ચાહિયે કે ગોયા હિક્મતે ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ ને ઉસે ઝબાને હાલ સે મુખાતબ કિયા કે યેહ આટા ઉસ મર્દે ઝઈફ કા રિઝ્ક હૈ. જબ કે તેરા રિઝ્ક હમ અપને ખ્વાને કરમ સે દેંગે) **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત કે કુરબાન ! કુછ હી દેર બા'દ એક શખ્સ આયા ઔર ઉસ ને તમામ કાફિલે વાલોં મેં સે સિર્ફ ઉસી આદમી કો બુલાયા ઔર અપને ઘર લે જા કર **સરીદ ઔર લઝીઝ ગોશ્ત ખિલાયા.** (مُلَخَّصاًرَوضُ الرِياحين ص ۱۰۳)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ મા'લૂમ હુવા રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં **ખાના ખિલાના** કભી ભી રાએગાં નહીં જાતા બસા અવકાત દુન્યા મેં ભી હાથોં હાથ અજ મિલ જાતા હે ઔર આખિરત કે સવાબ કા ઇસ્તિહ્કાક ભી બાકી રહતા હે.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

﴾85﴿ ગોશ્ત ઔર હલ્વા

એક બુઝુર્ગ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં, મૈં ને એક મસ્જિદ મેં દેખા કે વહાં એક માલદાર તાજિર બૈઠા હે ઔર કરીબ હી એક ફકીર હાથ ઉઠા કર દુઆ માંગ રહા હે, **ઇલાહી** عَزَّوَجَلَّ **! ગોશ્ત ઔર હલ્વા ખિલા દે !** ઉસ તાજિર ને સુના તો કહને લગા, "યેહ ફકીર દર અસ્લ મુઝે સુના રહા હે, ખુદા عَزَّوَجَلَّ કી કસમ ! અગર મુઝ સે માંગ લેતા તો મૈં ઇસે ખિલા દેતા મગર અબ નહીં **ખિલાઊંગા.**" થોડી દેર કે બા'દ વોહ ફકીર સો ગયા. ઇતને મેં કોઈ શખ્સ એક ઢકા હુવા તબાક લે કર આયા ઔર હમ સબ કી તરફ નઝર દૌડાને કે બા'દ ઉસ સોએ હુએ ફકીર કો દેખ કર તબાક નીચે રખ કર ઉસ કે પાસ બૈઠ ગયા ઔર ઉસે જગા કર બસદ આજિઝી અર્ઝ કરને લગા, **ગોશ્ત ઔર હલ્વા** હાઝિર હે તનાવુલ ફરમા લીજિયે ! ફકીર ને ઉસ મેં સે કુછ ખા કર તબાક વાપસ કર દિયા. ઉસ તાજિર ને **મુતઅજ્જિબ** હો કર ખાના લાને વાલે સે પૂછા, યેહ ક્યા કિસ્સા હે ? વોહ બોલા, મૈં એક મઝદૂર હૂં, એક અર્સે સે ઘર વાલોં કે **ગોશ્ત**

www.dawateislami.net

ઔર હલ્વા ખાને કે અરમાન થે મગર ગુરબત કી વજહ સે નહીં ખા પાતે થે. આજ બડે દિનોં કે બા'દ મઝદૂરી મેં એક મિસ્કાલ (યા'ની સાઢે ચાર4½ માશા) સોના મિલા ઈસ લિયે **ગોશ્ત ઔર હલ્વા** તય્યાર કિયા ગયા, મૈં થોડી દેર કે લિયે સો ગયા, આંખેં તો ક્યા સોઈ, સોઈ હુઈ કિસ્મત અંગડાઈ લે કર જાગ ઉઠી ! મુઝે ખ્વાબ મેં **જનાબે રિસાલત મઆબ** صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા જલ્વએ ઝેબા નઝર આ ગયા, મૈં નઝ્ઝારએ મહબૂબ મેં ગુમ થા કે લબહાએ મુબારકા કો જુમ્બિશ હુઈ, રહમત કે ફૂલ ઝડને લગે ઔર અલ્ફાઝ કુછ યૂં તરતીબ પાએ, **“તુમ્હારી મસ્જિદ મેં એક વલી મૌજૂદ હૈ જો ગોશ્ત ઔર હલ્વા ચાહતા હૈ, તુમ યેહ ગોશ્ત ઔર હલ્વા પહલે ઉસે ખિલાઓ વોહ અપની ખ્વાહિશ કે મુતાબિક ખા કર વાપસ કર દેગા ઔર બકિય્યા મેં અલ્લાહ તઆલા બરકત અતા ફરમાએગા ઈસ કે ઈવઝ મૈં તુમ્હેં જન્નત મેં લે ચલૂંગા.”** ચુનાન્ચે મૈં ફૌરન યેહ ખાના લે કર યહાં હાઝિર હો ગયા. યેહ સુન કર તાજિર કહને લગા, ઈસ ખાને પર તુમ્હારા ક્યા ખર્ચ આયા હૈ ? કહા, એક મિસ્કાલ સોના. તાજિર ને કહા, મુઝ સે દસ10 મિસ્કાલ સોના લે લો ઔર અપને ઈસ અમલે ખૈર સે મુઝે એક કીરાત કા હિસ્સા દાર બના લો. વોહ બોલા, હરગિઝ નહીં. તાજિર ને કહા, બીસ20 મિસ્કાલ સોના લે લો. વોહ બોલા,

www.dawateislami.net

નહીં. તાજિર ને કહા, પચાસ[50] મિસ્કાલ સોના લે લો. ઉસ ને કહા, સારી દુન્યા કે ખઝાને ભી દે દો તો રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم સે કિયે હુએ સૌદે મેં તુમ્હેં શરીક નહીં કરૂંગા, તુમ્હારી કિસ્મત મેં યેહ ચીઝ હોતી તો તુમ મુઝ સે પહલ કર સકતે થે, લેકિન **અલ્લાહ** તઆલા અપની રહમત કે સાથ ખાસ કરતા હૈ જિસે ચાહે.

(روض الرياحين ص ١٥٣)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇઓ ! દેખા આપ ને ! અલ્લાહ વાલોં કી યેહ શાન હૈ કે વોહ અપને **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી મરઝી પર ચલતે હૈં ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉન કી અર્ઝ પૂરી ફરમા દેતા હૈ. ઔર યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે અપની ફાની દૌલત કે નશે મેં મસ્ત રહ કર **અલ્લાહ** રબ્બુલ ઇઝ્ઝત કે નેક બન્દોં કો નઝરે હકારત સે દેખને વાલે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે ફ઼ઝ્લ ઔર રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કે કરમ સે મહરૂમ રહ જાતે હૈં. નીઝ યેહ ભી જાનને કો મિલા કે સરકારે નામદાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم અપને પરવર્દગાર عَزَّوَجَلَّ કી અતા સે દાનાએ ગુયૂબ (યા'ની ગૈબોં પર ખબરદાર) હૈં જભી તો ફકીર કો જાન લિયા ઔર અપને એક ગુલામ કી કિસ્મત જગા કર

www.dawateislami.net

ઉસે જન્નત કી બિશારત સુના કર ખિદમત કે લિયે ભેજ દિયા.

સરે અર્શ પર હૈ તેરી ગુઝર દિલે ફર્શ પર હૈ તેરી નઝર
મલકૂતો મુલ્ક મેં કોઈ શૈ નહીં વોહ જો તુઝ પે ઈયાં નહીં

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યેહ ભી જાનને કો મિલા કે કિસી મુસલ્માન પર **બદ ગુમાની** બસા અવકાત દુન્યા મેં ભી પશેમાની કા બાઈસ બનતી હૈ ઔર શરઅન ભી મુસલ્માન પર બદ ગુમાની કરના હરામ હૈ.

﴾86﴿ મા'ઝૂર બચ્ચા ચલને ફિરને લગા !

ડાકૂઓં કી એક જમાઅત લૂટમાર કે લિયે નિકલી, દર ઈં અસ્ના રાત એક મુસાફિર ખાને મેં કિયામ કિયા ઔર વહાં યેહ ઝાહિર કિયા કે હમ લોગ રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ કે મુસાફિર હૈં ઔર જિહાદ કે લિયે નિકલે હૈં. મુસાફિર ખાને કા માલિક નેક આદમી થા ઉસ ને રિઝાએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ પાને કી નિય્યત સે ઉન કી ખૂબ ખિદમત કી. સુબ્હ વોહ ડાકૂ કિસી તરફ રવાના હો ગએ ઔર લૂટમાર કર કે શામ કો વાપસ વહીં આ ગએ. ગુઝશ્તા શબ મુસાફિર ખાને વાલે કે જિસ લડકે કો ચલને ફિરને સે મા'ઝૂર દેખા થા વોહ આજ બિલા તકલ્લુફ ચલ ફિર રહા થા ! ઉન્હોં ને **તઅજ્જુબ** કે સાથ મુસાફિર ખાને વાલે સે ઈસ્તિફસાર કિયા, ક્યા યેહ વોહી કલ

www.dawateislami.net

વાલા મા'ઝૂર લડકા નહીં ? ઉસ ને બડે એહતિરામ સે જવાબ દિયા, જી હાં, યેહ વોહી હૈ. પૂછા યેહ કૈસે સિહ્હત યાબ હો ગયા ? જવાબ દિયા, યેહ સબ આપ જૈસે રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ કે મુસાફિરોં કી બરકત હૈ, બાત યેહ હૈ કે આપ લોગોં ને જો ખાયા થા ઉસ મેં સે કુછ બચ રહા થા, હમ ને આપ હઝરાત કા જૂઠા ખાના બ નિય્યતે શિફા અપને મા'ઝૂર બચ્ચે કો **ખિલાયા** ઔર ઝૂટે પાની સે ઉસ કે બદન પર માલિશ કી, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને આપ જૈસે નેક બન્દોં કે **ઝૂટે ખાને ઔર પાની** કી બરકત સે હમારે મા'ઝૂર બચ્ચે કો શિફા અતા ફરમાઈ. જબ ડાકૂઓં ને યેહ સુના તો ઉન કી આંખોં સે આંસૂ જારી હો ગએ, રોતે હુએ ઉન્હોં ને કહા, યેહ સબ આપ કે હુસ્ને ઝન કા નતીજા હૈ વરના હમ તો સખ્ત ગુનહગાર લોગ હૈં, સુનો હમ રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ કે મુસાફિર નહીં ડાકૂ હૈં, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ઈસ કરમ નવાઝી ને હમારે દિલોં કી દુન્યા ઝેરો ઝબર કર દી, હમ આપ કો ગવાહ રખ કર તૌબા કરતે હૈં. ચુનાન્ચે તાઈબ હો કર ઉન લોગોં ને નેકી કા રાસ્તા લિયા ઔર મરતે દમ તક તૌબા પર સાબિત કદમ રહે. (کتابُ القَلیُوبی ص ۲۰)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

www.dawateislami.net

મુસલ્માન કે જૂઠે મેં શિફા હૈ : **પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !** દેખા આપ ને ! **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત કી કૈસી બહારેં હૈં ! યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે મુસલ્માન પર હુસ્ને ઝન કી ભી બરકતેં હૈં. યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે મુસલ્માન કે જૂઠે મેં શિફા હૈ. યેહ ભી પતા ચલા ફૈઝ પાને કે લિયે એ'તિકાદ પક્કા હોના ચાહિયે, ઢિલમિલ યકીન (યા'ની કચ્ચા યકીન) વાલા ન હો, મસલન સોચતા હો કે ફુલાં બુઝુર્ગ સે યા ફુલાં વલિય્યુલ્લાહ કે મઝાર પર હાઝિરી દેને સે ન જાને ફાએદા હોગા યા નહીં હોગા વગૈરા. ઐસા શખ્સ ફૈઝ નહીં પા સકતા. નીઝ ફૈઝ મિલને મેં વક્ત કી કોઈ કૈદ નહીં હોગી અપના અપના મુકદ્દર હોતા હૈ કિસી કો ફૌરન ફૈઝ મિલ જાતા હૈ કિસી કા બરસોં તક કામ નહીં હોતા. કામ હો યા ન હો "یك در گِیرو مُحکَم گِیر" યા'ની એક દરવાઝા પકડ ઔર મઝબૂતી કે સાથ પકડ" કે મિસ્દાક પડે રહના ચાહિયે.

કોઈ આયા પા કે ચલા ગયા કોઈ ઉમ્ર ભર ભી ન પા સકા
મેરે મૌલા તુઝ સે ગિલા નહીં યેહ તો અપના અપના નસીબ હૈ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

﴾87﴿ મફલૂજ કી હાથોં હાથ શિફાયાબી

اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ સલાતો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ મેં **રમઝાનુલ મુબારક**

www.dawateislami.net

કે આખિરી અશરહ મેં મસાજિદ કે **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** કા સિલ્સિલા હોતા હૈ જિસ મેં **મો'તકિફીન** કી સુન્નતોં ભરી તરબિયત કી જાતી હૈ. મુઆશરે કે કઈ બિગડે હુએ અફરાદ દૌરાને એ'તિકાફ ગુનાહોં સે તાઈબ હો કર ઝિન્દગી કે નએ દૌર કા આગાઝ કરતે હૈં. બા'ઝ અવકાત રબ્બે કાએનાત عَزَّوَجَلَّ કી ઈનાયાત સે ઈમાન અફરોઝ કરિશ્માત કા ભી ઝુહૂર હોતા હૈ ચુનાન્ચે રમઝાનુલ મુબારક 1425 હિ. કે ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ મેં **દા'વતે ઈસ્લામી કે આલમી મદની મર્કઝ ફૈઝાને મદીના** મેં જહાં કમોબેશ 2000 મો'તકિફીન થે, ઉન મેં 77 સાલહ **મુઅમ્મર** બુઝુર્ગ હાફિઝ મુહમ્મદ અશરફ સાહિબ ભી **મો'તકિફ** હો ગએ. **કિબ્લા હાફિઝ સાહિબ કા હાથ ઔર ઝબાન મફલૂજ થે ઔર કુવ્વતે સમાઅત ભી જવાબ દે ચુકી થી.** વોહ બડે ખુશ અકીદા થે. ઉન્હોં ને એક બાર **ઈફતાર** કે ખાને મેં બસદ હુસ્ને ઝન **એક મુબલ્લિગ સે ઝૂટા ખાના લે કર ખાયા,** ઉસી સે **દમ** ભી કરવાયા, બસ ઉન કે **હુસ્ને ઝન** ને કામ કર દિખાયા, રહમતે ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ કો જોશ આયા, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને ઉન કો શિફાયાબ ફરમાયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉન કા ફાલિજ કા મરઝ જાતા રહા. ઉન્હોં ને હઝારોં ઈસ્લામી ભાઈયોં કી મૌજૂદગી મેં **ફૈઝાને મદીના** કે મંચ પર ચઢ કર બસદ અકીદત અપને રૂ બ સિહ્હત હોને કી **બિશારત** સુનાઈ, યેહ

www.dawateislami.net

નવીદે જાં ફિઝા સુન કર ફઝા "**અલ્લાહ અલ્લાહ, અલ્લાહ અલ્લાહ**" કી પુરકૈફ સદાઓં સે ગૂંજ ઉઠી. ઉન દિનોં કઈ મકામી અખ્બારાત ને ઈસ ખબરે ફરહત અસર કો શાએઅ કિયા. عَزَّوَجَلَّ

દા'વતે ઈસ્લામી કી કય્યૂમ દોનોં જહાં મેં મચ જાએ ધૂમ
*ઈસ પે ફિદા હો બચ્ચા બચ્ચા યા **અલ્લાહ** મેરી ઝોલી ભર દે*

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

સય્યિદ કો નોકર રખના કૈસા ? : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મા'લૂમ હુવા કે **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબત ભી બા બરકત ઔર ઉન કા પસખૂર્દા યા'ની **ઝૂટા ખાના** ભી બાઈસે શિફા વ સિહ્હત. મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત **મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન** عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن સય્યિદ ઝાદોં કી અઝમત ઔર મુસલ્માન કા ઝૂટા ખાને કી બરકત સે મુતઅલ્લિક ફરમાતે હૈં, "**સય્યિદ ઝાદે** સે ઝલીલ ખિદમત લેના જાઈઝ નહીં ઔર ઐસી ખિદમત પર ઉસ કો **મુલાઝિમ** રખના ભી **ના જાઈઝ.**" જિસ ખિદમત મેં ઝિલ્લત નહીં ઉસ પર મુલાઝિમ રખ સકતા હૈ. **સય્યિદ ઝાદે** કો મારને સે ઉસ્તાઝ મુત્લક એહ્તિરાઝ (યા'ની મુકમ્મલ પરહેઝ) કરે. બાકી રહા મુસલ્માન કા **ઝૂટા**, વોહ ખાના કોઈ ઝિલ્લત નહીં. હદીસે પાક મેં ઉસે **શિફા** ફરમાયા. (کشف الخفاء ج۱ص۳۸٤حدیث ۱٤۰۳) વોહ અગર **સય્યિદ ઝાદા** માંગે તો ઉસે ઉસી (**યા'ની** મુસલ્માન કે ઝૂટે મેં શિફા હૈ ઈસ) નિય્યત સે દિયા જાએ, અપના ઉલુશ (યા'ની ઝૂટા) દે રહા હૂં ઈસ નિય્યત સે ન દે. (અઝ ઈફાદાત : ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 22, સ. 568)

www.dawateislami.net

﴾88﴿ જિસે ખુદા રખ્ખે ઉસે કૌન ચખ્ખે

હઝરતે સય્યિદુના અલી બિન હર્બ عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّب ને બયાન ફરમાયા કે મૈં ઔર કુછ નૌ જવાન મૌસિલ કે કનારે એક કિશ્તી મેં બૈઠે, કિશ્તી જબ દરમિયાન મેં પહોંચી તો એક મછલી દરિયા સે કૂદ કર કિશ્તી મેં આ ગઈ. બાહમ મશ્વરા કર કે ભૂન કર ખાને કે લિયે નાઉ જબ એક કનારે પર લગાઈ ઔર આગ જલાને કે લિયે લકડિયાં જમ્અ કી જાને લગીં, ઈસી દૌરાન હમ ને વીરાને મેં એક **લરઝા ખૈઝ મન્ઝર દેખા,** ક્યા દેખતે હૈં કે પુરાને ખન્ડરાત ઔર કદીમ મકાનાત કે નિશાનાત હૈં ઔર એક શખ્સ લેટા હૈ જિસ કે દોનોં[2] હાથ પીઠ કે પીછે બંધે હુએ હૈં ઔર વહીં પર એક દૂસરા શખ્સ **ઝબ્હ શુદા** પડા હૈ. નીઝ નઝદીક હી સામાન સે લદા હુવા એક **ખચ્ચર** ખડા હૈ. હમ લોગોં ને બંધે હુએ શખ્સ સે માજરા દરયાફ્ત કિયા. ઉસ ને કહા, મૈં ને ઈસ ઝબ્હ શુદા શખ્સ કા **ખચ્ચર** કિરાએ પર લિયા થા, યેહ મુઝે રાસ્તે સે યહાં ભટકા લાયા ઔર મેરી મુશ્કેં કસ દીં (બાઝૂ બાંધ દિયે) ઔર કહા કે મૈં તુઝે કત્લ કર દૂંગા. મૈં ને ઉસ કો ખુદા عَزَّوَجَلَّ કા વાસિતા દિયા ઔર કહા, "મેરે કત્લ કા ગુનાહ અપની ગરદન પર ન લે, બેશક યેહ સારા સામાન તૂ લે લે મૈં ને યેહ તેરે લિયે મુબાહ કિયા, મૈં ઈસ કી કિસી સે ભી શિકાયત નહીં કરૂંગા." મગર વોહ અપને ઈરાદે પર અડા રહા. ઔર મુઝે મારને કે લિયે ઉસ ને અપની કમર મેં ઠૂંસા હુવા **છુરા** ખીંચા મગર વોહ ન નિકલા ઈસ પર ઉસ ને જબ ખૂબ ઝોર લગાયા તો **વોહ છુરા નિકલ કર એક દમ ઝટકે કે સાથ ઉસ કે હલ્ક પર આ લગા ઔર યૂં વોહ**

www.dawateislami.net

ખુદ બખુદ ઝબ્હ હો ગયા ઔર તડપ તડપ કર મર ગયા. યેહ સુનને કે બા'દ હમ ને ઉસ કે બન્ધન ખોલ દિયે ઔર વોહ શખ્સ **ખચ્ચર** ઔર અપના સામાન લે કર અપને ઘર કી તરફ રવાના હો ગયા. ફિર હમ લોગ કિશ્તી મેં આએ તાકે ભૂનને કે લિયે મછલી નિકાલેં તો વોહ કૂદ કર દરિયા મેં જા ચુકી થી. (رَوضُ الرَّیاحین ص۱۳۹)

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! યકીનન જિસે **ખુદા** عَزَّوَجَلَّ **રખ્ખે ઉસે કૌન ચખ્ખે !** **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી શાને બે નિયાઝી ઔર કરમ નવાઝી ભી કયા ખૂબ હૈ ! **ઝાલિમ લુટેરા** ખુદ અપને હી હાથોં ઝબ્હ હો કર કૈફરે કિરદાર (યા'ની અપની સઝા) કો પહોંચા ઔર બંધે હુએ શખ્સ કો છુડાને કે લિયે દરિયા સે કૂદ કર **મછલી** કિશ્તી મેં પહોંચી ઔર ભૂન કર ખાને કી ખ્વાહિશ કે સબબ **કાફિલા** કનારે પર ઉતરા મગર મછલી ખાના ઉન કે મુકદ્દર મેં કહાં ! વોહ તો બંધે હુએ મઝલૂમ બન્દે કી ઇમદાદ કો આને, ઉસ કે બન્ધન છુડાને કા સવાબ કમાને ઔર કરિશ્મએ કુદરત કે ડંકે બજાને કે બહાને થે.

જલ્વે તેરે ગુલશન ગુલશન, સત્વત તેરી સહરા સહરા
રહમત તેરી દરિયા દરિયા, سُبْحٰنَ اللّٰه سُبْحٰنَ اللّٰه

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

﴾89﴿ રોઝી કા વસીલા

મસ્જિદુલ હરામ શરીફ (મક્કએ મુકર્રમા) મેં એક **આબિદ** (યા'ની ઇબાદત ગુઝાર શખ્સ) રાત ભર ઇબાદત મેં મશ્ગૂલ રહા કરતા, દિન કો રોઝા રખતા, રોઝાના શામ કો એક શખ્સ ઉસે દો[2]

www.dawateislami.net

રોટિયાં દે જાતા, ઉસ સે ઈફ્તાર કર લેતા ઔર ફિર દૂસરે[2] દિન તક કે લિયે ઈબાદત મેં લગ જાતા. એક રોઝ ઉસ કે દિલ મેં ખયાલ આયા કે યેહ કૈસા **તવક્કુલ હૈ** કે મૈં તો એક ઈન્સાન કી દી હુઈ રોટી પર તક્યા (યા'ની ભરોસા) કર કે બૈઠા હૂં ! ઔર મખ્લૂક કે રઝ્ઝાક عَزَّوَجَلَّ પર ભરોસા નહીં કિયા, શામ કો જબ રોટિયાં લે કર આને વાલા આયા તો **આબિદ** ને વાપસ કર દીં. ઈસી તરહ તીન[3] રોઝ ગુઝાર દિયે. જબ ભૂક કા ગલબા હુવા તો અપને રબ عَزَّوَجَلَّ સે ફરિયાદ કી. શબ કો ખ્વાબ મેં દેખા, કે વોહ **અલ્લાહ** તઆલા કી બારગાહ મેં હાઝિર હૈ ઔર **અલ્લાહ** તઆલા ફરમાતા હૈ, મૈં અપને બન્દે કે ઝરીએ જો કુછ ભેજતા થા તૂ ને ઉસે ક્યૂં લૌટા દિયા ? **આબિદ** ને અર્ઝ કી, **મૌલા !** મેરે દિલ મેં ખયાલ આયા કે તેરે સિવા દૂસરે પર તક્યા (યા'ની ભરોસા) કર બૈઠા હૂં. રબ તઆલા ને ફરમાયા, વોહ રોટિયાં કૌન ભેજા કરતા થા ? **આબિદ** ને અર્ઝ કી, **યા અલ્લાહ** ! عَزَّوَجَلَّ તૂ હી ભેજને વાલા હૈ. હુક્મ હુવા ! અબ મૈં ભેજૂં તો વાપસ ન લૌટાના. ઉસી ખ્વાબ કે દૌરાન યેહ ભી દેખા કે રોટિયાં લાને વાલા શખ્સ રબ્બુલ આલમીન جَلَّ جَلَالُهٗ કે દરબાર મેં હાઝિર હૈ. **અલ્લાહ** તઆલા ને ઉસ સે પૂછા, તૂને ઈસ **આબિદ** કો રોટિયાં દેની ક્યૂં બન્દ કર દીં ? ઉસ ને અર્ઝ કી, **ઐ માલિકો મૌલા !** عَزَّوَجَلَّ તુઝે ખૂબ મા'લૂમ હૈ. ફિર પૂછા, ઐ બન્દે ! વોહ રોટિયાં તૂ કિસે દેતા થા ? અર્ઝ કી, મૈં તો તુઝે (યા'ની તેરી હી રાહ મેં દેતા થા) ઈર્શાદ હુવા, **તૂ અપના અમલ જારી રખ, મેરી તરફ સે તેરે લિયે ઈસ કે ઈવઝ મેં જન્નત હૈ.** (رَوضُ الریاحین ص ۳۷)

www.dawateislami.net

બે માંગે મિલે તો... : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અલ્લાહ વાલોં કા અન્દાઝ ભી ખૂબ હોતા હૈ ! **અલ્લાહ** રબ્બુલ આલમીન جَلَّ جَلَالُهٗ ઈબાદત ગુઝાર બન્દોં પર ખૂબ નવાઝિશાત ફરમાતા હૈ ઔર ઉન કે લિયે આલમે ગૈબ સે અસ્બાબ મુહય્યા ફરમાતા હૈ. જબ દૂસરોં કે માલ કી હિર્સ વ તમઅ ન હો, દેને વાલા એહસાન જતાને વાલા ન હો, જિસ સે લિયા ઉસ કા દિલ ખુશ હોને કી ઉમ્મીદ હો, જિસ ને દિયા ઉસ કે દિલ મેં લેને વાલે કી ઈઝ્ઝત મેં કમી આને કા ઈમ્કાન ન હો. લેને કી સૂરત મેં દેને વાલે યા દેખને વાલે કી નઝર મેં કિસી કિસ્મ કી તઝલીલ કા શાઈબા ન હો. અલ ગરઝ કોઈ માનેએ શરઈ ન હો તો બિગૈર માંગે જો મિલે ઉસ કો કબૂલ કર લેના ચાહિયે. ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના ખાલિદ બિન અદી જુહન્ની رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ, મૈં ને તાજદારે રિસાલત, **માહે નુબુવ્વત** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કો ફરમાતે સુના, જિસે ઉસ કે ભાઈ કે ઝરીએ કોઈ ચીઝ બિગૈર માંગે ઔર બિગૈર હિર્સ કે પહોંચે તો ઉસે કબૂલ કર લેના ચાહિયે ઔર લૌટાના નહીં ચાહિયે કે વોહ તો રિઝ્ક હૈ જો ઉસ કો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને (બ ઝરીઅએ ગૈર) ભેજા. (مسند امام احمد ج٦ ص٢٧٦ حديث ١٧٩٥٨) મા'લૂમ હુવા બિગૈર સુવાલ કે મિલને વાલી ચીઝ કે લેને મેં કોઈ હરજ નહીં જબ કે ઉસ ચીઝ કી તરફ ઉસે હિર્સ વ તમઅ ન હો અલબત્તા અગર ગની હૈ કે દેને વાલે કી દિલજૂઈ કે લિયે લે તો લિયા લેકિન લેને કે બા'દ અગર ઉસ ચીઝ કી ઉસે ઝરૂરત ન હો તો કિસી કો તોહ્ફતન દે દે યા સદકા કર

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : ઉસ શખ્સ કી નાક ખાક આલૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢે. (ترمذی)

દે, ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના આઇદ બિન અમ્ર رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنْہُ સે મરવી હૈ, નબિય્યે કરીમ, રઊફુર્રહીમ, મહબૂબે રબ્બે અઝીમ صَلَّى اللّٰه تعَالٰی عَلَيْهِ و اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને અઝીમુશ્શાન હૈ, જિસે ઇસ રિઝ્ક સે બિગૈર માંગે યા બિગૈર હિર્સ કે કુછ મિલે તો ઉસે તહે દિલ સે કબૂલ કરના ચાહિયે ઔર અગર ગની હો તો (કબૂલ કર કે) અપને સે ઝિયાદા હાજત મન્દ કો ભેજ દે. (مسند امام احمد ج۷ص۳۶۲ حدیث۲۶۷۳)

તોહફા યા રિશ્વત : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! ઇસ મેં કોઈ શક નહીં કે તોહફા કબૂલ કરના સુન્નત હૈ મગર યાદ રહે કે તોહફા લેને દેને કી મુખ્તલિફ સૂરતેં હૈં, હર તોહફા કબૂલ કરના હરગિઝ સુન્નત નહીં. હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ બુખારી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ البَارِی ને અપની "સહીહ બુખારી" મેં બા કાઇદા એક બાબ બાંધા હૈ જિસ કા નામ હૈ, "بَابٌ مَنْ لَّمْ يَقْبَلِ الْهَدِيَّةَ لِعِلَّةٍ" યા'ની "ઉસ શખ્સ કે બારે મેં બાબ, જિસ ને કિસી વજહ સે તોહફા કબૂલ ન કિયા." ઇસ બાબ મેં સય્યિદુના ઇમામ બુખારી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ البَارِی ને **તા'લીક**[1] કી હઝરતે સય્યિદુના ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنْہُ ને ફરમાયા, **"સરકારે દો[2] આલમ صَلَّى اللّٰه تعَالٰی عَلَيْهِ و اٰلِهٖ وَسَلَّم કી ઝાહિરી હયાતે તય્યિબા મેં તો તોહફા, તોહફા હી થા મગર આજ કલ રિશ્વત હૈ."**

(صحیح البخاری ج۲ ص۱۷٤)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تعَالٰی عَلٰی محمَّد

1: યા'ની ઇબ્તિદાએ સનદ સે રાવી કો સાકિત કર કે હદીસ બયાન કરના.

www.dawateislami.net

«90» સેબોં કે તબાક

ઈસ રિવાયત કી શર્હ કરતે હુએ હઝરતે અલ્લામા બદરુદ્દીન ઐની હનફી رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ હઝરતે સય્યિદુના ફુરાત બિન મુસ્લિમ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કી સનદ સે રિવાયત બયાન ફરમાતે હૈં કે એક મરતબા **હઝરતે સય્યિદુના ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ** رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કો સેબ ખાને કી ખ્વાહિશ હુઈ મગર ઘર મેં કોઈ ઐસી ચીઝ ન મિલી જિસ કે બદલે **સેબ** ખરીદ સકેં. ચુનાન્ચે હમ ઉન કે સાથ સુવાર હો કર નિકલે. દીહાત કી જાનિબ કુછ લડકે મિલે જિન્હોં ને **સેબોં કે તબાક** (તોહ્ફતન પેશ કરને કે લિયે) ઉઠાએ હુએ થે. સય્યિદુના ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને એક તબાક ઉઠા કર સૂંઘા ઔર ફિર વાપસ કર દિયા. મૈં ને ઉન સે ઈસ બારે મેં અર્ઝ કી તો ફરમાયા, મુઝે ઈસ કી હાજત નહીં. મૈં ને અર્ઝ કી, ક્યા સય્યિદુના રસૂલુલ્લાહ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم, સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદ્દીકે અક્બર ઔર સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُمَا તોહફા કબૂલ નહીં ફરમાયા કરતે થે ? ઈર્શાદ ફરમાયા, બિલા શુબા યેહ ઉન કે લિયે **તહાઈફ** હી થે મગર ઉન કે બા'દ કે ઉમ્માલ (યા'ની હુક્કામ યા ઉન કે નુમાઈન્દોં) કે લિયે **રિશ્વત** હૈં.

(عمدۃ القاری ج ۹ ص ٤١٨)

કૌન કિસ કા તોહફા ન લે : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! હઝરતે સય્યિદુના ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ **ને તોહફે કે સેબ કબૂલ ફરમાને સે ઈન્કાર કર દિયા.** ક્યૂંકે આપ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ જાનતે થે કે યેહ તોહફા બ હૈસિય્યતે

www.dawateislami.net

ખલીફએ વક્ત દિયા જા રહા હૈ અગર મૈં ખલીફા ન હોતા તો કોઈ ક્યૂં દેતા ? ઔર યેહ બાત તો હર ઝી શુઊર આદમી સમઝ સકતા હૈ કે **વુઝરા, કૌમી વ સૂબાઈ એસેમ્બલી કે મિમ્બરાન યા દીગર હુકૂમતી અફસરાન વ મુન્તખબ નુમાયન્દગાન નીઝ જજ સાહિબાન હત્તા કે પોલીસ વગૈરા** કો લોગ ક્યૂં તોહફા દેતે હૈં ઔર ઉન કી કિસ સબબ સે ખુસૂસી દા'વતેં કરતે હૈં. ઝાહિર હૈ યા "તો કામ" નિકલવાના મક્સૂદ હોતા હૈ યા યેહ ઝેહ્ન હોતા હૈ કે આયિન્દા ઈસ કી ઝરૂરત પડને કી સૂરત મેં આસાની સે તરકીબ બન જાએગી. ઈન દોનોં[2] વુજૂહાત કી બિના પર ઐસે લોગોં કો તોહફા દેના ઔર ઉન કી ખુસૂસી દા'વત કરના **રિશ્વત** કે હુક્મ મેં હૈ ઔર રિશ્વત દેને ઔર લેને વાલા જહન્નમ કા હકદાર હૈ. ઐસે મૌકઅ પર ઈદી, મિઠાઈ, ચાય પાની યા ખુશી સે પેશ કર રહા હૂં, **મહબ્બત** મેં દે રહા હૂં વગૈરા ખૂબ સૂરત અલ્ફાઝ **રિશ્વત** કે ગુનાહ સે નહીં બચા સકતે. અગર્ચે વાકેઈ ઈખ્લાસ કે સાથ પેશ કિયા ગયા હો ઔર રિશ્વત કી કોઈ સૂરત ન બનતી હો તબ ભી ઐસોં કા અપને મા તહ્તોં સે તોહફા યા ખુસૂસી દા'વત કબૂલ કરના "મઝિન્નએ તોહમત" યા'ની તોહમત કી જગહ ખડા હોના હૈ, જબ કે સરદારે મક્કએ મુકર્રમા, સુલ્તાને મદીનએ મુનવ્વરહ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને હિફાઝત નિશાન હૈ, જો **અલ્લાહ** તઆલા ઔર આખિરત પર ઈમાન રખતા હો વોહ તોહમત કી જગહ ખડા ન હો. (كشف الخفاء ج٢ص٢٢٧حديث٢٤٩٩) ઈસ લિયે યહાં મઝિન્નએ તોહમત સે બચના વાજિબ હૈ લિહાઝા દેના ભી ના જાઈઝ ઔર લેના ભી ના જાઈઝ. હાં અગર ઓહદા

www.dawateislami.net

મિલને સે કબ્લ હી આપસ મેં તોહફોં કે લૈન દૈન ઔર **ખુસૂસી દા'વત** કી તરકીબ થી તો અબ હરજ નહીં મગર પહલે કમ થા ઔર અબ મિક્દાર બઢા દી તો ઝાઈદ હિસ્સા ના જાઈઝ હો જાએગા. અગર દેને વાલા પહલે કી નિસ્બત માલદાર હો ગયા હૈ ઔર ઉસ ને ઈસ વજહ સે બઢાયા હૈ તો લેને મેં હરજ નહીં. ઈસી તરહ પહલે કે મુકાબલે મેં અબ જલ્દી જલ્દી ખુસૂસી દા'વત હોને લગી હૈ તબ ભી ના જાઈઝ હૈ. અગર દેને વાલા **ઝવિલ અરહામ** યા'ની ખૂની રિશ્તે વાલોં મેં સે હૈ તો દેને લેને મેં હરજ નહીં. (વાલિદૈન, ભાઈ, બહન, નાના, નાની, દાદા, દાદી, બેટા, બેટી, ચચા, મામૂં, ખાલા, ફૂફી, વગૈરા મહરમ રિશ્તેદાર હૈં જબ કે ફૂફા, બહનોઈ, ચચી, તાઈ, મુમાની, ભાભી, ચચાઝાદ, ફૂફીઝાદ, ખાલાઝાદ, મામૂંઝાદ વગૈરા ઝી રેહ્મ (યા'ની મહરમ રિશ્તેદારોં સે ખારિજ હૈં) મસલન બેટા યા ભતીજા જજ હૈ ઉસ કો વાલિદ યા ચચા ને તોહફા દિયા યા ખુસૂસી દા'વત દી તો કબૂલ કરના જાઈઝ હૈ. હાં બિલફર્ઝ બાપ કા મુકદ્મા જજ બેટે કે યહાં ચલ રહા હો તો અબ મઝિન્નએ તોહમત કી વજહ સે ના જાઈઝ હૈ. બયાન કર્દા અહકામ સિર્ફ હુકૂમતી અફરાદ કે લિયે હી નહીં હર સમાજી, સિયાસી ઔર મઝહબી લીડર વ કાઈદ કે લિયે ભી હૈં. **હત્તા કે દા'વતે ઈસ્લામી કી તમામ તન્ઝીમી મજાલિસ કે જુમ્લા નિગરાન વ ઝિમ્માદારાન ભી અપને અપને મા તહ્તોં સે તોહફા યા ખુસૂસી દા'વત કબૂલ નહીં કર સકતે.** છોટા ઝિમ્માદાર અપને સે બડે ઝિમ્માદાર સે કબૂલ કર સકતા હૈ. મસલન દા'વતે ઈસ્લામી કી મર્કઝી મજલિસે શૂરા કા રુક્ન, નિગરાને શૂરા સે કબૂલ કર સકતા હૈ મગર દીગર દા'વતે ઈસ્લામી વાલોં સે કબૂલ નહીં કર

www.dawateislami.net

સકતા ઔર નિગરાને શૂરા અપને કિસી ભી મા તહ્ત દા'વતે ઈસ્લામી વાલે કા તોહફા નહીં લે સકતા. મુદર્રિસ અપને શાગિર્દો યા ઉસ કે સર પરસ્ત કા બિલા ઈજાઝતે શરઈ તોહફા નહીં લે સકતા. હાં તા'લીમ સે ફરાગત કે બા'દ અગર શાગિર્દ તોહફા યા ખુસૂસી દા'વત દે તો કબૂલ કર સકતા હૈ. વોહ ઉલમા વ મશાઈખ જિન કો લોગ ઈલ્મો ફઝ્લ કી તા'ઝીમ કે સબબ નઝરાને પેશ કરતે હૈં ઔર વોહ કબૂલ ભી કરતે હૈં ઔર લોગ ઉન પર રિશ્વત કી તોહમત ભી નહીં લગાતે ચુનાન્ચે ઐસે હઝરાત કા તોહફા કબૂલ કરના મઝિન્નએ તોહમત સે ખારિજ હોને કી વજહ સે જાઈઝ હૈ.

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! તોહફે ઔર રિશ્વત કે મુતઅલ્લિક અહમ સુવાલાત વ જવાબાત હાઝિર હૈં. હો સકે તો ઈન કો કમ અઝ કમ તીન[3] મરતબા ગૌર સે પઢ યા સુન લીજિયે.

સુવાલ : ક્યા તોહફા કબૂલ કરના સુન્નત નહીં ?

જવાબ : બેશક તોહફા કબૂલ કરના સુન્નત હૈ મગર ઈસ કી સૂરતેં હૈં ચુનાન્ચે હઝરતે અલ્લામા બદરુદ્દીન ઐની હનફી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં, "નબિય્યે રહમત, શફીએ ઉમ્મત, માલિકે જન્નત, કાસિમે ને'મત, મુસ્તફા જાને રહમત صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા યેહ ફરમાને ઉલ્ફત નિશાન, "તોહફે કા આપસ મેં તબાદુલા કરો **મહબ્બત** બઢેગી" (مجمع الزوائد ج ٤ ص ٢٦٠ حديث ٦٧١٦) **ઉસ કે હક મેં હૈ જિસે મુસલ્માનોં પર ઓહદે દાર ન બના દિયા ગયા હો ઔર જિસે મુસલ્માનોં પર ઓહદા દે દિયા ગયા હો જૈસે કાઝી**

www.dawateislami.net

યા વાલી તો અબ ઉસે તોહફા કબૂલ કરને સે બચના ઝરૂરી હૈ ખુસૂસન ઉસે જિસે પહલે તોહફે ન પેશ કિયે જાતે હોં ક્યૂંકે ઉસ કે લિયે અબ યેહ તોહફા રિશ્વત વ નાપાકી કી કિસ્મ સે હૈ. (اَلْبِنَايَة شَرحُ الْهِدَايَة ج٨ ص ٢٤٤)

આરિઝી તૌર પર સ્કૂટર લેના

સુવાલઃ ઓહદેદાર અપને મા તહ્ત સે બતૌરે કર્ઝ કોઈ રકમ યા આરિઝી તૌર ઇસ્તિ'માલ કે લિયે કાર, સ્કૂટર યા સાઈકિલ વગૈરા લે સકતા હૈ યા નહીં ? નીઝ યેહ ભી ઈર્શાદ ફરમાઇયે કે અપને મા તહ્ત સે કોઈ ચીઝ કિસી હીલે સે સસ્તી ખરીદ સકતા હૈ યા નહીં ?

જવાબઃ ઓહદે દાર અપને મા તહ્ત સે ન કર્ઝ લે સકતા હૈ, ન ઉર્ફ વ આદત સે હટ કર ખરીદો ફરોખ્ત કર સકતા હૈ, ન હી આરિઝી તૌર પર ઇસ્તિ'માલ કે લિયે ચીઝેં લે સકતા હૈ, મા તહ્ત ખુદ ઑફર કરે તબ ભી નહીં લે સકતા. ચુનાન્ચે હઝરતે અલ્લામા શામી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં, **"ઓહદે દાર કો જિસ જિસ કા તોહફા કબૂલ કરના હરામ હૈ ઉસ સે કર્ઝ ઔર કોઈ ચીઝ આરિય્યતન તલબ કરના** (યા'ની કુછ મુદ્દત કે લિયે કોઈ ચીઝ માંગના) **ભી હરામ હૈ."**

(ردُّ المحتار على الدُّرِّالمختار ج٨ ص٤٨)

www.dawateislami.net

સુવાલ : ક્યા તોહફોં કે બારે મેં આ'લા હઝરત رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ને ભી કુછ રહનુમાઈ ફરમાઈ હૈ ?

જવાબ : મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, વલિય્યે ને'મત, અઝીમુલ બરકત, અઝીમુલ મર્તબત, પરવાનએ શમ્એ રિસાલત, મુજદ્દિદે દીનો મિલ્લત, હામિયે સુન્નત, માહિયે બિદ્અત, આલિમે શરીઅત, પીરે તરીકત, બાઈસે ખૈરો બરકત, હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અલહાજ અલ હાફિઝ અલ કારી શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ફરમાતે હૈં, "મૈં કહતા હૂં ઈન કી મિસાલ દીહાતોં ઔર અહલે હિરફત વગૈરહુમ કે ચૌધરિયોં કી સી હૈ જિન કો અપને મા તહ્તોં પર તસલ્લુત ઔર ગલબા હોતા હૈ ક્યૂંકે ઈન ચૌધરિયોં કે શર કે ખૌફ યા રવાજ કી વજહ સે ઉન કો હદિયે (યા'ની તહાઈફ) મિલતે હૈં" (ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 19, સ. 446) મા'લૂમ હુવા તહાઈફ કબૂલ કરને કી મુમાનઅત સિર્ફ હુકૂમતી ઓહદે દારોં કે લિયે હી નહીં હર ઉસ શખ્સ કે લિયે ભી હૈ જો અપને ઓહદે યા દબદબે કી વજહ સે લોગોં કો નફ્અ યા નુક્સાન પહોંચાને પર કુદરત રખતા હો.

દા'વતોં કી દો કિસ્મેં

સુવાલ : "ખુસૂસી દા'વત" કિસે કહતે હૈં ?

જવાબ : ખુસૂસી દા'વત યા'ની વોહ દા'વત જો કિસી ખાસ ફર્દ કે લિયે રખી જાએ કે અગર વોહ આને સે ઈન્કાર કર દે તો વોહ દા'વત મુન્અકિદ હી ન હો.

www.dawateislami.net

સુવાલ : ઔર "ઉમૂમી દા'વત" કા મતલબ ભી ઈર્શાદ ફરમા દીજિયે !

જવાબ : ઉમૂમી દા'વત યા'ની વોહ દા'વત જો કિસી ખાસ ફર્દ કે લિયે ન હો કે ફુલાં ન આતા હો તો વોહ દા'વત હી ન રખી જાતી.

સુવાલ : અગર મા તહ્‌ત ને ઓહદે દાર કો ખુસૂસી દા'વત દી ઔર ગ્યારહવીં શરીફ કી નિય્યત કર લી તો ક્યા અબ ભી ના જાઇઝ હૈ ?

જવાબ : જી હાં. ક્યૂંકે યેહ તૈ હૈ કે ઓહદે દાર શિર્કત કી હામી ન ભરે તો ગ્યારહવીં શરીફ કી નિયાઝ નહીં કી જાએગી. હાં અગર નિયાઝ રખી હૈ ઔર ઉસ મેં ઓહદે દાર કો ભી દા'વત દી હૈ ઔર યેહ તૈ હૈ કે વોહ આએ યા ન આએ નિયાઝ કા સિલ્સિલા રહેગા તો ઐસી દા'વત જાઇઝ હૈ ક્યૂંકે યેહ "ઉમૂમી દા'વત" કહલાતી હૈ. અલબત્તા ઉમૂમી દા'વત મેં ભી ઓહદે દાર કો અગર દૂસરોં કે મુકાબલે મેં ઉમ્દા ગિઝાએં દેં તો ના જાઇઝ હૈ મસલન આમ મેહમાનોં કો તન્દુરી રોટી ઔર ગાય કા સાલન દિયા જાએ મગર ઓહદે દાર કી ખિદમત મેં શીરમાલ ઔર બકરે કા કોરમા હાઝિર કિયા જાએ તો ઐસા કરના ના જાઇઝ હૈ.

સુવાલ : અફસર સે ઉસ કા મા તહ્‌ત તોહફા કબૂલ કર સકતા હૈ યા નહીં ?

જવાબ : કબૂલ કર સકતા હૈ.

www.dawateislami.net

મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, વલિય્યે ને'મત, અઝીમુલ બરકત, અઝીમુલ મર્તબત, પરવાનએ શમ્એ રિસાલત, મુજદ્દિદે દીનો મિલ્લત, હામિયે સુન્નત, માહિયે બિદ્અત, આલિમે શરીઅત, પીરે તરીકત, બાઈસે ખૈરો બરકત, હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અલહાજ અલ હાફિઝ અલ કારી શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن કે જારી કર્દા ઈસ મુબારક ફતવે કો અગર કમ અઝ કમ તીન[3] બાર ગૌર સે પઢ યા સુન લેંગે તો اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ **તોહફે ઔર રિશ્વત** કા ફર્ક સમઝ મેં આ જાએગા કે કૌન કિસ કિસ સે તોહફા કબૂલ કર સકતા હૈ ઔર કિસ કિસ સે નહીં. ચુનાન્ચે મેરે આકા આ'લા હઝરત رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં "જો શખ્સ બઝાતે ખુદ ખ્વાહ અઝ જાનિબે હાકિમ કિસી તરહ કા કહ્ર વ તસલ્લુત (યા'ની ગલબા) રખતા હો જિસ કે સબબ લોગોં પર ઉસ કા કુછ દબાવ હો અગર્ચે વોહ ફી નફ્સિહી (યા'ની ઝાતી તૌર પર) ઉન પર જબ્રો તઅદ્દી (યા'ની ઝિયાદતી) ન કરે, દબાવ ન ડાલે અગર્ચે વોહ કિસી ફૈસલએ કત્ઈ બલ્કે ગૈરે કત્ઈ કા ભી મજાઝ (યા'ની બા ઈખ્તિયાર) ન હો જૈસે કોતવાલ, થાનેદાર, જમા'દાર યા દહ્કાનોં કે લિયે ઝમીન દાર, મુકદ્દમ યા'ની (ગાઉં કા નમ્બર દાર) પટવારી યહાં તક કે પંચાયતી કૌમોં યા પેશોં કે લિયે ઉન કે ચૌધરી, ઈન સબ કો કિસી કિસ્મ કે તોહફે લેને યા દા'વતે ખાસ્સા (યા'ની ખુસૂસી દા'વત જો કે ઈસી કે લિયે રખી ગઈ હો ઔર અગર યેહ શરીક ન હો તો દા'વત હી ન હો) કબૂલ કરને કી અસ્લન (યા'ની

www.dawateislami.net

બિલ્કુલ) ઈજાઝત નહીં મગર તીન સૂરતોં મેં, **અવ્વલ** અફસર (યા'ની અપને સે બડે ઓહદે દાર) સે જિસ પર ઈસ કા દબાવ નહીં, ન વહાં યેહ ખયાલ કિયા જાતા હૈ કે ઈસ કી તરફ સે યેહ હદિય્યા વ દા'વત અપને મુઆમલાત મેં રિયાઅત કરાને કે લિયે હૈ. **દુવુમ** ઐસે શખ્સ સે જો ઉસ કે મન્સબ (ઓહદે) સે પહલે ભી ઉસે હદિય્યા (યા'ની તોહફા) દેતા હો યા દા'વત કરતા થા બશર્તે કે અબ સે ઉસી મિક્દાર પર હૈ, વરના ઝિયાદત (યા'ની ઈઝાફા) રવા (જાઈઝ) ન હોગી મસલન પહલે હદિય્યા વ દા'વત મેં જિસ કીમત કી ચીઝ હોતી થી અબ ઈસ સે ગિરાં (કીમતી) પુર તકલ્લુફ હોતી હૈ યા તા'દાદ મેં બઢ ગઈ યા જલ્દ જલ્દ હોને લગી કે ઈન સબ સૂરતોં મેં ઝિયાદત (ઈઝાફા) મૌજૂદ ઔર જવાઝ મફકૂદ (યા'ની જાઈઝ હોને કી સૂરત નહીં) મગર જબ કે ઈસ શખ્સ કા માલ પહલે સે ઈસ ઝિયાદત કે મુનાસિબ ઝાઈદ હો ગયા હો (યા'ની દેને વાલા અબ મઝીદ માલદાર હો ગયા હો) જિસ સે સમઝા જાએ કે યેહ ઝિયાદત ઉસ શખ્સ કે મન્સબ (યા'ની ઓહદે) કે સબબ નહીં બલ્કે અપની સરવત (દૌલત) બઢને કે બાઈસ હૈ. **સિવુમ** અપને કરીબી મહારિમ સે, જૈસે માં બાપ, ઔલાદ, બહન ભાઈ (મગર) ન ચચા મામૂં ખાલા ફૂફી કે બેટે કે યેહ મહારિમ નહીં અગર્ચે ઉર્ફન ઈન્હેં ભી ભાઈ કહેં." મઝીદ ફરમાતે હૈં "ફિર જહાં જહાં મુમાનઅત હૈ ઉસ કી બિના (બુન્યાદ) સિર્ફ તોહમત વ **અન્દેશએ રિઆયત** પર હૈ, હકીકતન **વુજૂદે રિઆયત** ઝરૂર (યા'ની લાઝિમી) નહીં કે ઉસ કા અપને

www.dawateislami.net

અમલ મેં કુછ **તગય્યુર** (રદ્દો બદલ) ન કરના યા ઉસ કા આદતે બે લૌસી (યા'ની મુખ્લિસાના આદતોં) સે આગાહ હોના મુફીદે જવાઝ હો સકે. દુન્યા કે કામ ઉમ્મીદ હી પર ચલતે હૈં, જબ યેહ દા'વત વ હદાયા કબૂલ કિયા કરેગા તો ઝરૂર ખયાલ જાએગા કે શાયદ અબ કી બાર કુછ અસર પડે કે મુફ્ત માલ દેને કી તાસીર મુજર્રબ વ મુશાહદ (યા'ની દેખીભાલી) હૈ ઉસ બાર ન હુઈ ઈસ બાર હોગી, ઈસ બાર ન હુઈ ફિર કભી હોગી. ઔર યેહ હીલા કે ઈસ કા હદિય્યા વ દા'વત બર બિનાએ અખ્લાકે ઈન્સાનિય્યત હૈ ન બ લિહાઝે મન્સબ, ઈસ કા રદ ખુદ હુઝૂરે અક્દસ સય્યિદુલ મુરસલીન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ફરમા ચુકે હૈં, જબ એક સાહિબ કો તહસીલે ઝકાત (ઝકાત વુસૂલ કરને) પર મુકર્રર ફરમા કર ભેજા થા, ઉન્હોં ને અમ્વાલે ઝકાત હાઝિર કિયે ઔર કુછ માલ જુદા રખે કે યેહ મુઝે મિલે હૈં. ફરમાયા, અપની માં કે ઘર બૈઠ કર દેખા હોતા કે અબ કિતને તોહફે મિલતે હૈં ! યા'ની યેહ હદાયા સિર્ફ ઈસી મન્સબ કી બિના પર હૈં અગર ઘર બૈઠા હોતા તો કૌન આ કર દે જાતા ?"

(صحیح مسلم ص ۱۰۱۹ حدیث ۱۸۳۲, ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 18, સ. 170-171)

સુવાલ : અગર શાગિર્દ અપને ઉસ્તાદ કો તોહફા પેશ કરે તો કબૂલ કરે યા નહીં ?

જવાબ : કુરઆને પાક યા દર્સે નિઝામી યા દીગર ઉલૂમ પઢાને વાલોં કો ભી તાલિબે ઈલ્મ કી તરફ સે દિયે જાને વાલે તહાઈફ કબૂલ કરને મેં નિહાયત એહતિયાત કી ઝરૂરત હૈ ક્યૂંકે મુદર્રિસ

www.dawateislami.net

ભી બા'ઝ મુસલ્માનોં (મસલન તુલબા) કે ઉમૂર પર "વાલી" (યા'ની હુક્મરાન) હોતે હૈં. ઓહદે દાર કી વઝાહત કરતે હુએ હઝરતે અલ્લામા શામી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه ફરમાતે હૈં, "ઔર ઓહદે દારોં મેં બાઝારોં ઔર શહ્રોં કે ઓહદે દાર, અવકાફ કે મુઆમલાત ચલાને વાલે ઔર હર વોહ શખ્સ શામિલ હૈ જો કિસી ઐસે મુઆમલે મેં ઓહદે દાર હો જો મુસલ્માનોં સે મુતઅલ્લિક હો." (رَدُّالْمُحتَار ج ٨ ص ٥٠)

મઝકૂરા ઈબારત કી રોશની મેં ઉસ્તાઝ ભી એક તરહ સે ઓહદે દાર હૈ ક્યૂંકે તુલબા કા મદ્રસે મેં દાખિલા બર કરાર રહના અક્સર ઉસ્તાઝ હી કે રહમો કરમ પર હોતા હૈ, ઉસ્તાઝ ઉસ કી બે કાઈદગિયોં પર દરજે સે નિકાલ સકતા હૈ, બલ્કે બા'ઝ અવકાત દાખિલા ભી મન્સૂખ કરવા સકતા હૈ યા મન્સૂખ કર દેને કી સિફારિશ કર સકતા હૈ. યૂંહી ઈમ્તિહાનાત મેં કિયે જાને વાલે સુવાલાત કે પરચોં કો કબ્લ અઝ વક્ત ઝાહિર કરના, ઈમ્તિહાનાત કે નતાઈજ મેં અચ્છે નમ્બર દેના યા નાકામ (FAIL) કર દેના ભી ઉસ્તાઝ કે હાથ મેં હોતા હૈ. કઈ તુલબા ઐસે ભી હોતે હૈં જિન મેં હુસૂલે ઈલ્મ કા શૌક કમ હોતા હૈ જબ કે વોહ બદ અખ્લાકિયોં ઔર બે કાઈદગિયોં મેં પેશ પેશ હોતે હૈં, ચૂંકે અપની તા'લીમી સલાહિય્યતોં સે ઉસ્તાઝ કો ખુશ નહીં કર પાતે લિહાઝા વક્તન ફ વક્તન તોહફે પેશ કરતે ઔર દા'વતેં ખિલાતે હૈં તાકે ન ઉન્હેં મદ્રસે સે નિકાલા જાએ ઔર ન હી

www.dawateislami.net

નાકામ (FAIL) કિયા જાએ. લિહાઝા અસાતિઝા કો ચાહિયે કે ઈસ કિસ્મ કે તુલબા કે તહાઈફ ઔર દા'વતેં કબૂલ ન કરેં ઔર અગર મા'લૂમ હો જાએ કે યેહ તોહફા યા દા'વત ખાસ ઈસી લિયે કી ગઈ હૈ કે મઝકૂરા કિસ્મ કે તુલબા કા કામ બને ઔર યેહ વાકેઈ ઈસ કા કામ બના સકતે હૈં યા કામ બનાને કા ઝરીઆ બન સકતે હૈં તો અબ કબૂલ કરના હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ. "શામી" મેં હૈ "ઈસી તરહ આલિમ કો જબ સિફારિશ યા ઝુલ્મ કો દૂર કરને કે લિયે હદિય્યા દિયા જાએ તો વોહ રિશ્વત હૈ. જો હુક્મ મુદર્રિસ કા બયાન હુવા વોહી હર **મુન્તઝિમ** કા હૈ ખ્વાહ કિસી ઈદારે કા હો યા જમાઅત કા, ખ્વાહ ખાલિસતન મઝહબી જમાઅત હો યા સિયાસી કે કિસી ન કિસી એ'તિબાર સે યેહ ભી મુસલ્માનોં કે કઈ ઉમૂર પર ઓહદે દાર હોતે હૈં ઔર ઈન કી જુમ્બિશે કલમ યા ઝબાન ચલા દેને સે બહુતેરે લોગોં કો ફાએદા વ નુક્સાન પહોંચતા હૈ લિહાઝા ઈન લોગોં કો ભી કબૂલે હદિય્યા વ દા'વત મેં નિહાયત એહતિયાત કી ઝરૂરત હૈ." (رَدُّالْمُحتَار ج۹ ص ٦٠٧)

તોહફા લૌટાને કી દો[2] હિકાયાત

﴿1﴾ હુજ્જતુલ ઈસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْوَالِى સે મન્કૂલ હૈ, હઝરતે સય્યિદુના શકીક બલ્ખી رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં, મૈં ને હઝરતે સય્યિદુના સુફ્યાન સૌરી رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કો બતૌરે તોહફા

www.dawateislami.net

કપડા પેશ કિયા તો ઉન્હોં ને મુઝે વાપસ લૌટા દિયા, મૈં ને અર્ઝ કી, યા સય્યિદી ! મૈં આપ કા શાગિર્દ નહીં હૂં, ફરમાયા, મુઝે મા'લૂમ હૈ મગર આપ કે ભાઈ ને મુઝ સે હદીસે પાક સુની હૈ, મુઝે ખૌફ હૈ કહીં મેરા દિલ તુમ્હારે ભાઈ કે લિયે દૂસરોં કી નિસ્બત ઝિયાદા નર્મ ન હો જાએ.

(حلیۃ الاولیاء ج۷ ص ۳ حدیث ۹۳۰۲)

(2) એક બાર હઝરતે સય્યિદુના સુફયાન સૌરી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કે દોસ્ત કે ફરઝન્દ ને હાઝિર હો કર કુછ નઝરાના પેશ કિયા, કબૂલ કર લિયા. મગર કુછ હી દેર કે બા'દ ઉસ કો બુલા ભેજા ઔર બ ઈસ્રાર ઉસ કા વોહ તોહફા લૌટા દિયા. યેહ ઈસ લિયે કિયા કે આપ કી દોસ્તી **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે લિયે થી લિહાઝા આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કો ખૌફ લાહિક હુવા કે યેહ તોહફા કહીં ફી સબીલિલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ દોસ્તી કા મુઆવઝા ન હો જાએ ! આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કે શહઝાદે સય્યિદુના મુબારક رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ફરમાતે હૈં, મૈં ને અર્ઝ કી, બાબાજાન ! આપ કો ક્યા હો ગયા હૈ ! આપ ને જબ લે હી લિયા થા તો હમારી ખાતિર રખ ભી લેતે ! ફરમાયા, એ મુબારક ! તુમ તો ખુશી ખુશી ઈસ કો ઈસ્તિ'માલ કરોગે મગર કિયામત કે રોઝ સુવાલ મુઝ સે હોગા. (احیاءُ العُلُوم ج ۳ ص ۴۰۸)

સુવાલ : ઓહદે દાર કો અગર કિસી મા તહ્‌ત ને મદીને શરીફ કી ખજૂરેં યા આબે ઝમઝમ શરીફ પેશ કિયા તો લે યા ન લે ?

જવાબ : કબૂલ કર લે કે ઈસ મેં રિશ્વત કી તોહમત કા ઈમ્કાન નહીં

www.dawateislami.net

નીઝ રસાઇલ, બયાનાત કી કેસિટેં વગૈરા તબ્લીગી મવાદ યા ના'લે પાક કે કાર્ડ્ઝ, બહુત હી કમ કીમત તસ્બીહ યા સસ્તે દામ વાલા મસલન દો[2] યા તીન[3] રુપૈ વાલા કલમ વગૈરા કબૂલ કરને મેં હરજ નહીં કે યેહ ઇસ તરહ કે તહાઇફ નહીં જો મઝિન્નએ તોહમત બનેં. નીઝ હજ યા સફરે મદીના યા શાદી યા બચ્ચે કી વિલાદત કે મવાકેઅ પર તહાઇફ દેને કા રવાજ હૈ, ઐસે તહાઇફ ભી ઓહદે દાર અપને મા તહ્તોં સે લે સકતા હૈ. હાં અગર ઉર્ફ સે ઝાઇદ કા તોહફા દિયા તો નહીં લે સકતા મસલન 100 રુપૈ દેને કા ઉર્ફ હૈ ઔર 500 યા 1200 રુપૈ કા તોહફા દે દિયા યા ઇસી કદર નોટોં કા હાર પહનાયા તો મઝિન્નએ તોહમત કે બાઇસ ના જાઇઝ હો જાએગા.(1)

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઇસ્લામી** કે **મદની માહોલ** સે વાબસ્તા રહેંગે ઔર સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં **આશિકાને રસૂલ** કે હમરાહ સફર કી સઆદત હાસિલ કરતે રહેંગે તો اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ બહુત સારે અહકામે શરીઅત સીખને કો મિલતે રહેંગે. **મદની કાફિલે** મેં સફર કી જઝબા અફઝાઇ કે લિયે એક મદની કાફિલે કી **મદની બહાર** મુલાહઝા હો ચુનાન્ચે

---

1 : ઇન અહકામાત કી તફસીલી મા'લૂમાત કે લિયે મકતબતુલ મદીના કી તરફ સે જારી કર્દા મદની મુઝાકરા નમ્બર 71 તા 74 કી કેસિટેં સમાઅત ફરમાઇયે.

મજલિસે મકતબતુલ મદીના

www.dawateislami.net

﴾91﴿ ઝિન્દા દર ગોર હો ગએ

એક ઈસ્લામી ભાઈ કા કુછ ઈસ તરહ બયાન હૈ, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે 12 **આશિકાને રસૂલ** કા સુન્નતોં કી તરબિયત કા **મદની કાફિલા** જામેઅ મસ્જિદ નિંદરાઈ મેં મુકીમ થા. 3, રમઝાનુલ મુબારક 1426 હિ. કો જદ્વલ કે મુતાબિક સુબ્હ કે મુખ્તસર વક્ફએ આરામ કે બા'દ "મદની મશ્વરે" કા વક્ત હો ગયા થા, અમીરે કાફિલા કે હુક્મ પર આઠ ઈસ્લામી ભાઈ ઉઠ કર તય્યારી કર રહે થે જબ કે મુઝ સમેત ચાર ઈસ્લામી ભાઈ સુસ્તી કી વજહ સે મસ્જિદ સે મુલ્હિકા મદ્રસે મેં અભી અપને સોને કી જગહ પર હી થે કે અચાનક ઐસા મહસૂસ હુવા જૈસે હમ રેલગાડી મેં સો રહે હૈં ઔર હમેં ઝટકે લગ રહે હૈં, હમ હડબડા કર યકદમ ઉઠ બૈઠે, સબ દરો દીવાર ઝોર ઝોર સે હિલ રહે થે, હમ બે સાખ્તા દૌડ પડે મગર આહ ! યકાયક ફર્શ ફટા ઔર હમ ધમ સે મુંહ કે બલ ગિર પડે, અભી સંભલને ભી ન પાએ થે કે એક **ધમાકે** કે સાથ છત ઔર દીવારેં હમ પર આ ગિરીં, હર તરફ ઘુપ અંધેરા છા ગયા, રહે સહે ઔસાન ભી ખતા હો ગએ, આહ ! આહ ! આહ ! હમ ચારોં ઈકટ્ઠે **ઝિન્દા દરગોર** હો ચુકે થે ! હમ બે તાબાના બુલન્દ આવાઝ સે કલિમા શરીફ પઢને ઔર ચીખ ચીખ કર રોને લગે, બ ઝાહિર **ઝિન્દા** બચને કી કોઈ ઉમ્મીદ ન રહી, તડપતે ફડકતે હાથ પૈર મારતે હુએ એક ઈસ્લામી ભાઈ કે

www.dawateislami.net

પાઉં કે ધક્કે સે દફ્અતન એક પથ્થર સરક ગયા ઔર રોશની હો ગઈ, اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉસી સુરાખ સે એક એક કર કે હમ બાહર નિકલને મેં કામ્યાબ હો ગએ. **અમીરે કાફિલા** કી ફૌરી ઈતાઅત કી બરકત સે **મદની કાફિલે** કે **આઠ આશિકાને** રસૂલ હમ સે પહલે બ આસાની સહીહ સલામત મસ્જિદ સે બાહર નિકલ ચુકે થે.

ઝલઝલે સે અમાં, દેગા રબ્બે જહાં   સબ દુઆએં કરેં, કાફિલે મેં ચલો
હોં બપા ઝલઝલે, ગર ચે આંધી ચલે   સબ્ર કરતે રહેં કાફિલે મેં ચલો

અદમે ઈતાઅત કા નતીજા : ઈસ સે યેહ ભી પતા ચલા કે **મદની કાફિલે કે જદ્વલ પર અમલ કરને કી બરકત સે ઉન આઠ ઈસ્લામી ભાઈયોં કો કોઈ તકલીફ નહીં હુઈ** વોહ આસાની સે નિકલ ગએ ઔર વોહ ચાર[4] ઈસ્લામી ભાઈ જો કે સુસ્તી કે બાઈસ "ઊંહ ઊંહ" કર કે પડે થે વોહ કુછ દેર કે લિયે, ઈજતિમાઈ કબ્ર મેં ઝિન્દા દફ્ન હો ગએ મગર બિલ આખિર વોહ ભી મદની કાફિલે કી બરકત સે બાહર નિકલને મેં કામ્યાબ હો ગએ.

અલ્લાહ તબારક વ તઆલા ઈસ તરહ નિશાનિયાં દિખાતા હૈ કે કોઈ તો મૌત કે મુંહ મેં પહોંચ કર ભી સાફ બચ નિકલતા હૈ જબ કે કોઈ હઝાર કલ્ઓં મેં છુપ જાએ મગર મૌત ઉસે આ દબોચતી હૈ, મૌત સે કોઈ રાહે ફિરાર ઈખ્તિયાર કર હી નહીં સકતા. ચુનાન્ચે **અલ્લાહ** તબારક વ તઆલા પારહ 28 સૂરતુલ જુમુઅહ કી આયત નમ્બર 8 મેં ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ :

www.dawateislami.net

قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : તુમ ફરમાઓ વોહ મૌત જિસ સે તુમ ભાગતે હો વોહ તો ઝરૂર તુમ્હેં મિલની હૈ.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

﴾92﴿ અક્લ મન્દ બાદશાહ

મિસ્ર કા અક્લ મન્દ બાદશાહ અહમદ ઈબ્ને તુલૂન એક દિન કિસી વીરાને મેં અપને મુસાહિબીન કે હમરાહ ખાના ખા રહા થા કે ઉસ કી નઝર ફટે પુરાને કપડોં મેં મલ્બૂસ એક ફકીર પર પડી, બાદશાહ ને એક રોટી, એક તલી હુઈ મુર્ગી, એક ગોશ્ત કા ટુકડા ઔર ફાલૂદા ગુલામ કી મા'રિફત ઉસ કો ભિજવાયા. ગુલામ ને વાપસ આ કર બતાયા, આલીજાહ ! ખાના પા કર વોહ ખુશ નહીં હુવા. યેહ સુન કર બાદશાહ ને ઉસ કો અપને પાસ તલબ કિયા. જબ વોહ આ ગયા તો ઉસ સે કુછ સુવાલાત કિયે જિસ કે ઉસ ને ખુશ ઉસ્લૂબી કે સાથ જવાબાત દિયે ઔર ઉસ પર શાહી દબદબે કા કોઈ અસર ન હુવા. **અક્લ મન્દ બાદશાહ** ને અચાનક કહા, તુમ **મુખ્બિર** મા'લૂમ હોતે હો ! યેહ કહ કર બાદશાહ ને સિયાત યા'ની કોડે મારને વાલે કો તલબ કિયા, ઉસ કો દેખતે હી ઉસ ફકીર ને ફૌરન એ'તિરાફ કર લિયા કે મૈં વાકેઈ **મુખ્બિર** (યા'ની જાસૂસ) હૂં. યેહ માજરા દેખ કર કિસી ને બાદશાહ સે કહા, આલીજાહ ! આપ

www.dawateislami.net

ને તો ગોયા જાદૂ કર દિયા ! અક્લ મન્દ બાદશાહ બોલા, કોઈ જાદૂ નહીં કિયા, મૈં ને ઉસે અપને કિયાફે સે પકડા હૈ ક્યૂંકે ખાના ઈસ કદર ઉમ્દા થા કે જો ડટ કર ખા ચુકા હો ઉસ કે મુંહ મેં ભી દેખ કર પાની ભર આએ ઔર વોહ ઉસ કી તરફ રાગિબ હો જાએ મગર ઝાહિરી બદહાલી કે બા વુજૂદ ઈસ ને ઈસ ખાને કી જાનિબ કોઈ તવજ્જોહ ન દી. મઝીદ આમ આદમી શાહી રો'બ દાબ દેખ કર થર્રા જાતા હૈ મગર યેહ બેબાકી કે સાથ ગુફ્તગૂ કર રહા થા ઈસ લિયે અન્દાઝા હુવા કે યેહ જાસૂસ હૈ (ક્યૂંકે જાસૂસ કી મખ્સૂસ ખુતૂત પર તરબિયત કી જાતી હૈ) (حیاۃ الحیوان الکبری ج ۱ ص ۴۰۹)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّی اللهُ تعالٰی علٰی محمَّد

﴾93﴿ ઈબ્ને તૂલૂન કા કબ્ર મેં હાલ

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અહમદ ઈબ્ને તૂલૂન ઈન્તિહાઈ અક્લ મન્દ, ઈન્સાફ પસન્દ, શુજાઅ, મુતવાઝેઅ, ખુશ અખ્લાક, ઈલ્મ દોસ્ત ઔર સખી બાદશાહ ગુઝરા હૈ. યેહ હાફિઝે કુરઆન થા ઔર નિહાયત ખુશ ઈલ્હાની કે સાથ તિલાવત કિયા કરતા થા મગર ઝાલિમ ભી અવ્વલ દરજે કા થા, ઈસ કી તલવાર ખૂન રેઝી કે લિયે હર વક્ત નિયામ સે બાહર રહતી થી. કહા જાતા હૈ ઈસ ને જિન લોગોં કો કત્લ કિયા ઔર જો ઈસ કી કૈદ મેં મરે ઉન કી તા'દાદ **અઠારહ હઝાર** કે લગભગ થી ! ઈસ કે ઈન્તિકાલ કે બા'દ એક શખ્સ રોઝાના ઈસ કી **કબ્ર** પર તિલાવત કિયા કરતા થા. એક રોઝ

www.dawateislami.net

બાદશાહ અહમદ ઈબ્ને તૂલૂન ઉસ કો ખ્વાબ મેં નઝર આયા ઔર કહને લગા, મેરી **કબ્ર** પર કુરઆન મત પઢા કરો ! ઉસ ને પૂછા, ક્યૂં ? ઈબ્ને તૂલૂન ને જવાબ દિયા, જબ ભી કોઈ આયત મેરી તરફ સે ગુઝરતી હૈ, મેરે સર પર ઝર્બ લગા કર પૂછા જાતા હૈ, ક્યા તૂને યેહ આયત નહીં સુની થી ? (حياة الحيوان الكبرى ج ١ ص ٤٦٠)

આહ ! આહ ! આહ ! ઝુલ્મ કા અન્જામ કિતના ભયાનક હૈ ! તબ્કએ હુક્મરાન કા ઝુલ્મો ઉદવાન સે બચના ઈન્તિહાઈ દુશ્વાર હોતા હૈ લિહાઝા હુકૂમતોં ઔર વઝારતોં કે ખુશનુમા નઝર આને વાલે ઓહદો વગૈરા સે બિલ ખુસૂસ ફી ઝમાના દૂર રહને હી મેં આફિય્યત હૈ. યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે હાફિઝે કુરઆન કો કુરઆને પાક કે અહકામ પર અમલ ભી કરના ચાહિયે. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હમારી, અઝાબે કબ્ર મેં મુબ્તલા ગુનહગાર મુસલ્માનોં કી ઔર તમામ ઉમ્મત કી મગ્ફિરત ફરમાએ.

اٰمِين بِجاهِ النَّبِيِّ الْاَمين صَلَّى اللهُ تعالٰى عليه واٰله وسلَّم

﴾94﴿ દુઆએ મગ્ફિરત કરને વાલે કી મગ્ફિરત હો ગઈ

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હમેં સબ મુસલ્માનોં કે લિયે દુઆએ મગ્ફિરત કરતે રહના ચાહિયે, ઈસ મેં ખુદ હમારી અપની ભી ભલાઈ હૈ કે જિતને મુસલ્માનોં કી મગ્ફિરત કે લિયે દુઆ કરેંગે ઉતની તા'દાદ મેં હમેં નેકિયાં મિલેંગી, જૈસા કે **હુઝૂરે અન્વર**, શાફેએ મહશર, મદીને કે તાજવર, બિ ઈઝને રબ્બે અકબર ગૈબોં સે બા ખબર,

www.dawateislami.net

મહબૂબે દાવર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ફરમાતે હૈં, "જો કોઈ તમામ મોમિન મર્દ ઔર ઔરતોં કે લિયે મગ્ફિરત તલબ કરતા હૈ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કે લિયે હર મોમિન મર્દ ઔર મોમિના ઔરત કે ઈવઝ એક નેકી લિખ દેતા હૈ." (الجامع الصغیر ص۵۱۳ حدیث ۸۴۱۹) બહર હાલ હમ દૂસરોં કી ભલાઈ ચાહેંગે તો اِنْ شَآءَ اللہ عَزَّوَجَلَّ હમારે સાથ ભી ભલાઈ કી જાએગી. ચુનાન્ચે હઝરતે અલ્લામા અબ્દુર્રહમાન સફ્ફૌરી رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه નક્લ કરતે હૈં, કે એક બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કો ઈન્તિકાલ કે બા'દ ખ્વાબ મેં દેખ કર કિસી ને પૂછા, مَا فَعَلَ اللّٰهُ بِکَ ؟ યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને આપ કે સાથ ક્યા મુઆમલા ફરમાયા ? ઉન્હોં ને બતાયા, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને મેરી મગ્ફિરત ફરમા દી ઔર ફુલાં સાહિબ કે મહલ કે બરાબર મેં મુઝે મહલ અતા ફરમાયા હૈ હાલાંકે મૈં ઉન કે મુકાબલે મેં ઝિયાદા ઈબાદત ગુઝાર થા તાહમ વોહ મુઝ સે સબ્કત લે ગએ ક્યૂંકે ઉન મેં એક ખાસ આદત થી જો મુઝ મેં ન થી ઔર વોહ યેહ કે વોહ દુઆ માંગા કરતે થે, "એ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ગુઝશ્તા, મૌજૂદા ઔર આયિન્દા કે સબ મુસલ્માનોં કી મગ્ફિરત ફરમા." (نزھۃ المجالس ج۲ص۳)

ઈલાહી વાસિતા પ્યારે કા સબ કી મગ્ફિરત ફરમા
અઝાબે નાર સે હમ કો ખુદાયા عَزَّوَجَلَّ ખૌફ આતા હૈ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

﴾95﴿ 70 દિન પુરાની લાશ

اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ મેં મુસલ્માનોં કી ગમ ખ્વારી કા જઝબા ઔર દુન્યા વ આખિરત કી બરકતેં સમેટને કા મૌકઅ મિલતા હૈ. દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ મેં લાખોં કી બિગડિયાં બન રહી હૈં, દા'વતે ઈસ્લામી અહલે હક કી અછૂતી મદની તહરીક હૈ, આઇયે ઈમાન તાઝા કરને કે લિયે આપ કો દા'વતે ઈસ્લામી કે **મદની માહોલ** કી બરકત કી અઝીમુશ્શાન બહાર સુનાઊં, 3 રમઝાનુલ મુબારક 1426 હિ. (8-10-05) બરોઝ સનીચર **ખૌફનાક ઝલઝલા** આયા જિસ મેં લાખોં અફરાદ ફૌત હુએ ઉન્હીં મેં 19 સાલહ **નસરીન અત્તારિય્યા** બિન્તે ગુલામ મુર્સલીન જો કે **દા'વતે ઈસ્લામી** કે હફતાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં શિર્કત ફરમાતી થીં, **શહીદ** હો ગઈ. મર્હૂમા કે વાલિદ ઔર દીગર ઘર વાલોં ને 8 ઝુલ કા'દતુલ હરામ 1426 હિ. (10-12-05) **શબે પીર રાત તકરીબન 10 બજે કિસી વજ્હ સે કબ્ર કો ખોલ દિયા, યકબારગી આને વાલી ખુશ્બૂઓં કી લપટોં સે મશામે દિમાગ મુઅત્તર હો ગએ ! શહાદત કો 70 અય્યામ ગુઝર જાને કે બા વુજૂદ નસરીન અત્તારિય્યા કા કફન સલામત ઔર બદન બિલ્કુલ તરો તાઝા થા !**

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

www.dawateislami.net

અતાએ હબીબે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મદની માહોલ   હૈ ફૈઝાને ગૌસો રઝા رَحِمَهُمَا اللهُ تَعَالٰی મદની માહોલ

સલામત રહે યા ખુદા عَزَّوَجَلَّ મદની માહોલ   બચે નઝરે બદ સે સદા મદની માહોલ

ઐ ઈસ્લામી બહનો ! તુમ્હારે લિયે ભી   સુનો ! હૈ બહુત કામ કા મદની માહોલ

તુમ્હેં સુન્નતોં ઔર પર્દે કે અહકામ   યેહ તા'લીમ ફરમાએગા મદની માહોલ

સંવર જાએગી આખિરત اِنْ شَآءَ الله

તુમ અપનાએ રખ્ખો સદા મદની માહોલ

યા રબ્બે મુસ્તફા عَزَّوَجَلَّ ! હમેં મીઠે મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم, અમ્બિયાએ કિરામ, સહાબએ કિરામ, અહલે બૈતે અત્હાર ઔર ઔલિયાએ ઈઝામ કી સચ્ચી મહબ્બત નસીબ ફરમા, ઈન કે નક્શે કદમ પર ચલા ઔર ઈન કે ફૈઝાન સે હમેં સલામતિયે ઈમાન ઔર દોનોં[2] જહાન મેં અમ્નો અમાન ઈનાયત ફરમા, હમારી મગ્ફિરત ફરમા કર હમેં જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં બે હિસાબ દાખિલા ઔર વહાં અપને મદની હબીબ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા પડોસ અતા ફરમા.

اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمين صَلَّى اللهُ تعالىٰ عليه واٰله وسلَّم

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب!   صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

تُوبُوا اِلَى الله !   اَسْتَغْفِرُ الله

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب!   صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

તાબિલે ગમે મદીના
વ બકીઅ
વ મગ્ફિરત

22 મુહર્રમુલ હરામ 1427 હિ.

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

ખૌફનાક ઝલઝલા

શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઈસ્લામી હઝરત અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી રઝવી ઝિયાઈ دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه

3 રમઝાનુલ મુબારક સિ. 1426 હિ. તકરીબન દિન કે 8 : 45 પર ખૌફનાક ઝલઝલા આયા જિસ કે નતીજે મેં કહા જાતા હૈ કે તકરીબન દો લાખ અમ્વાત હુઈ ઔર ઝખ્મિયોં ઔર માલી નુક્સાન કા તો અન્દાઝા હી નહીં હો સકતા. ઈસ મેં તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે આશિકાને રસૂલ કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે કુછ મદની કાફિલે ભી લા પતા હો ગએ મગર اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ વોહ જલ્દ હી ઝિન્દા સલામત મિલ ગએ ઈન મેં તીન મદની કાફિલોં કે સાથ હોને વાલે રહમત ભરે મુઆમલાત કી મદની બહારેં મુલાહઝા હોં :

(1) "યા રસૂલલ્લાહ" લિખને કી બરકત

7 ઈસ્લામી ભાઈયોં પર મુશ્તમિલ એક 30 દિન કે **મદની કાફિલે** કા કુછ ઈસ તરહ બયાન હૈ, હમારા મદની કાફિલા **જામેઅ મસ્જિદ ગૌસિયા** મેં ઠહરા હુવા થા, 3, રમઝાનુલ મુબારક સિ. 1426 હિ. કો નમાઝે **ફજ્ર** વ ઈશરાક વગૈરા કે બા'દ જદ્વલ કે મુતાબિક આશિકાને રસૂલ આરામ કર રહે થે કે યકાયક ઝોરદાર ઝટકે સે સબ હડબડા કર જાગ ઉઠે, હવાસ કાઈમ હોં ઈસ સે પહલે હી મસ્જિદ કે દરો દીવાર કડાકે કે સાથ ટૂટને લગે, ઔર દેખતે દેખતે મસ્જિદ કી છત ગિરી, મગર **યા રસૂલલ્લાહ** કે ના'રે પર હમારી જાન કુરબાન ! મસ્જિદ કી જનૂબી દીવાર કા વોહ હિસ્સા જિસ પર **યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **લિખા હુવા થા વોહ ગિરને સે બચ ગયા ઔર છત ઉસ પર ગિર કર તિરછી ખડી હો ગઈ.** اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ હમ ઝિન્દા સલામત બાહર નિકલને મેં કામ્યાબ હો ગએ. ચારોં તરફ મકાનાત મિસ્માર હો ચુકે થે, ઝખ્મિયોં કી ચીખો પુકાર સે ફઝા કા સીના દહલ રહા થા, જગહ જગહ લોગ મલ્બે તલે દબે પડે થે, કઈ દમ તોડ ચુકે થે ઔર કઈ આખિરી હિચકિયાં લે રહે થે. હમ ને લોગોં કે સાથ મિલ કર ઈમદાદી કામ કિયા, મસ્જિદ કે સામને વાકેઅ એક મકાન કે મલ્બે સે એક ડેઢ સાલહ બચ્ચી કો ઝિન્દા નિકાલને મેં કામ્યાબી મિલી. જિસ તરહ બન પડા કઈ શુહદા કે જનાઝે પઢે ઔર ઉન કી તદફીન મેં હિસ્સા લિયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ હમારી ઈન કોશિશોં કે સબબ તબાહ હાલી કે બા વુજૂદ વહાં કે મુસલ્માનોં કી **દા'વતે ઈસ્લામી** સે મહબ્બત કાબિલે દીદ થી.

(2) દો બાર મૌત કે મુંહ મેં

9 ઈસ્લામી ભાઈયોં પર મુશ્તમિલ **દા'વતે ઈસ્લામી** કા સુન્નતોં કી તરબિયત કા મદની કાફિલા સુન્નતોં ભરે સફર પર થા ઔર એક મસ્જિદ મેં ઠહરા હુવા થા. **આશિકાને રસૂલ** કા કુછ ઈસ તરહ બયાન

www.dawateislami.net

હે, “વક્ફએ ઈસ્તિરાહત મેં પાંચ[5] ઈસ્લામી ભાઈ આરામ કર રહે થે જબ કે ચાર[4] ઈસ્લામી ભાઈ મસ્જિદ સે બાહર ગએ હુએ થે. **3**, રમઝાનુલ મુબારક સિ. **1426** હિ. દિન કે તકરીબન પૌને નવ બજે યકાયક ઝલઝલે કે ઝોરદાર ઝટકે આએ, ઈસ્લામી ભાઈ ઘબરા કર તકરીબન પાંચ ફુટ ઊંચી દીવાર સે કૂદ કર બાહર નિકલ આએ ઔર સડક કી તરફ સરપટ દૌડ પડે, હર તરફ ધમાકોં કી **ખૌફનાક** આવાઝેં આ રહી થીં. પીછે મુડ કર જો દેખા તો એક ના કાબિલે યકીન મન્ઝર નિગાહોં કે સામને થા ઔર વોહ યેહ કે દોનોં તરફ સે **પહાડ આબાદી** પર આ ગિરા થા, જબ ગર્દ કે બાદલ કુછ છટે તો વહાં મસ્જિદ થી ન મકાનાત. તમામ આલીશાન ઈમારાત ઝમીન બોસ હો ચુકી થીં, હર તરફ કિયામતે સુગરા કાઈમ થી, ગાલિબન ઈસ આબાદી કા કોઈ ફર્દ ઝિન્દા ન બચા થા. આશિકાને રસૂલ ગિરતે પડતે કરીબી અલાકે મેં પહોંચે, વહાં ભી ઝલઝલે ને તબાહી મચા રખી થી, જબ હવાસ કુછ બહાલ હુએ તો ઈમદાદી કામોં મેં હિસ્સા લિયા, વહીં રોઝા ઈફતાર કિયા, ઝલઝલા ઝદા એક મસ્જિદ કે બાકી માંદા હિસ્સે મેં નમાઝે મગરિબ બા જમાઅત અદા કરને કે બા'દ જૂં હી નિકલે કે ફિર એક દિલ હિલા દેને વાલા ઝટકા આયા ઔર મસ્જિદ કા બકિય્યા હિસ્સા ભી એક ધમાકે કે સાથ ઝમીન પર તશરીફ લે આયા ઔર યૂં દૂસરી બાર આશિકાને રસૂલ કી જાન મહફૂઝ રહી. “કૌમી અખ્બાર” કે એક કૉલમ નિગાર ને યેહ વાકિઆ બયાન કરને કે બા'દ લિખા થા, **“યેહ કાફિલા અચ્છી નિય્યત સે** (યા'ની નેકી કી દા'વત કી ધૂમેં મચાને કે લિયે) ગયા થા (શાયદ) **ઈસી લિયે અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **ને ઉન્હેં બચા લિયા.”**

(3) ઝિન્દા દરગોર હો ગએ

એક ઈસ્લામી ભાઈ કા કુછ ઈસ તરહ બયાન હૈ, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **12** આશિકાને રસૂલ કા સુન્નતોં કી તરબિયત કા **મદની કાફિલા** જામેઅ મસ્જિદ નિંદરાઈ મેં મુકીમ થા. **3**, રમઝાનુલ મુબારક સિ. **1426** હિ. કો જદ્વલ કે મુતાબિક વક્ફએ આરામ કે બા'દ “મદની મશ્વરે”કા વક્ત હો ગયા થા, અમીરે કાફિલા કે હુક્મ પર આઠ ઈસ્લામી ભાઈ ઉઠ કર તય્યારી કર રહે થે જબ કે મુઝ સમેત ચાર ઈસ્લામી ભાઈ સુસ્તી કી વજહ સે અભી મદ્રસે મેં અપને સોને કી જગહ હી પર થે કે અચાનક ઐસા મહસૂસ હુવા જૈસે રેલગાડી મેં સો રહે હૈં ઔર હમેં ઝટકે લગ રહે હૈં, હમ ઘબરા કર ઉઠ બૈઠે, ઔર દેખા તો ઝલઝલે કે સબબ સબ દરો દીવાર ઝોર ઝોર સે હિલ રહે થે, હમ બે સાખ્તા દૌડ પડે મગર આહ ! સામને કી ઝમીન એક દમ ફટ ગઈ ઔર હમ મુંહ કે બલ ગિર પડે, હમ પર છત ઔર દીવારેં ગિર ગઈં, હર તરફ ઘુપ અંધેરા છા ગયા, ઔર હમ ચારોં ગોયા ઝિન્દા દરગોર હો ગએ હમ બુલન્દ આવાઝ સે કલિમા પઢને ઔર ફૂટફૂટ કર રોને લગ ગએ, બ ઝાહિર **ઝિન્દા** બચને કી કોઈ ઉમ્મીદ ન રહી, તડપતે ઔર ફડકતે એક ઈસ્લામી ભાઈ કે પાઉં કી ચોટ સે એક પથ્થર સરક ગયા ઔર રોશની હો ગઈ, اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ عَزَّوَجَلَّ ઉસી સુરાખ સે એક એક કર કે હમ બાહર નિકલને મેં કામ્યાબ હો ગએ. **અમીરે કાફિલા** કી ફૌરી ઈતાઅત કી બરકત સે **મદની કાફિલે** કે આઠ આશિકાને રસૂલ હમ સે પહલે બ આસાની સહીહ સલામત મસ્જિદ સે બાહર નિકલ ચુકે થે.

ઝલ્ઝલે સે અમાં, પાએંગે બે ગુમાં, ચલ પડેં મત ડરેં, કાફિલે મેં ચલો

(દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈદારે મક્તબતુલ મદીના ઔર ઈસ કી તમામ શાખોં સે હદિય્યતન તલબ કીજિયે.)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ وَ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِ الْمُرْسَلِیْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

મદની મુઝાકરા

તઆમ કે મુતઅલ્લિક અહમ તરીન

મા'લૂમાત વ હિદાયાત પર મુશ્તમિલ

દિલચસ્પ સુવાલાત વ જવાબાત

પઢને કે લિયે....

પેશકશ : મજલિસે મદની મુઝાકરા

વરક ઉલટિયે ...

www.dawateislami.net

ફ૨માને મુસ્તફ़ા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** જિસ ને મુઝ પર એક બાર દુરૂદે પાક પઢા **અલ્લાહ** તઆલા ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા હૈ.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

સુવાલાત વ જવાબાત

યેહ સફ़હાત ખાને ઔર પકાને વાલોં યા'ની સભી કે લિયે યક્સાં મુફ़ીદ હૈં. લિહાઝ़ા શૈતાન લાખ સુસ્તી દિલાએ ઇન કો મુકમ્મલ પઢ લીજિયે. મસ્જિદ ઔર ઘર વગૈરા મેં ઇસ કા દર્સ ભી જારી ફ़રમા કર સવાબ કા ખ़ઝ़ાના લૂટિયે.

દુરૂદ શરીફ़ કી ફ़ઝ़ીલત

ખ़લ્ક કે રહબર, શાફ़ેએ મહશર, મહબૂબે દાવર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફ़રમાને મગ્ફ़િરત નિશાન હૈ, જિસ ને કિતાબ મેં મુઝ પર દુરૂદે પાક લિખા તો જબ તક મેરા નામ ઉસ મેં રહેગા ફ़િરિશ્તે ઉસ કે લિયે **ઈસ્તિગ્ફ़ાર** કરતે રહેંગે. (اَلْمُعْجَمُ الْاَوْسَط ج ۱ ص ۴۹۷ حديث ۱۸۳۰)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

19 રબીઉન્નૂર શરીફ़ 1423 સિ.હિ. જુમુઆ ઔર હફ़્તે કી દરમિયાની શબ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદારિસ વ જામિઆત કે બાવર્ચિયોં ઔર ઉન કે નાઝ़િમીન કા **મદની મશ્વરા** હુવા.[1] કાફ़ી તુલબા ને ભી શિર્કત કી. હસ્બે મા'મૂલ તિલાવત વ ના'ત શરીફ़

1 : મદની મશ્વરે કી ગુફ़્તગૂ મેં હસ્બે ઝ़રૂરત તરમીમ ઔર દીગર મલ્ફ़ૂઝ़ાત કા ઈઝ़ાફ़ા કર કે ઈસ રિસાલે કો કાફ़ી જામેઅ ઔર દિલચસ્પ બના દિયા ગયા હૈ.

કે બા'દ અમીરે અહલે સુન્નત હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ મુહમ્મદ ઇલ્યાસ અત્તાર કાદિરી રઝવી دَامَتْ بَرَکَاتُھُمُ الْعَالِیَہ ને કસીર **મદની ફૂલોં** સે નવાઝા. ઔર હસ્બે આદત વક્તન ફ વક્તન صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب! કી દિલ નવાઝ સદા લગા કર હાઝિરીન કો દુરૂદ શરીફ પઢને કી સઆદત ભી ઇનાયત ફરમાતે રહે. આપ ને સબ કો મસ્જિદ કી પહલી સફ મેં તક્બીરે ઊલા કે સાથ હર **નમાઝ** કી બા જમાઅત અદાએગી, **હફ્તાવાર સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ** મેં અઝ ઇબ્તિદા તા ઇન્તિહા શિર્કત, હર માહ **મદની કાફિલે** મેં તીન[3] દિન સફર ઔર હર માહ **મદની ઇન્આમાત** કે કાર્ડ જમ્અ કરવાને કી તાકીદ ફરમાઇ.

ખાના નાપ કર લીજિયે

સુવાલ : ખાને કો ઝાએઅ હોને સે બચાને કા ક્યા તરીકા હૈ ?

જવાબ : ખાના નાપ કર પકાઇયે ઔર નાપ કર હી તક્સીમ ફરમાઇયે. મસલન 92 તુલબા કે લિયે બિરયાની બનાની હૈ, ચૂંકે એક કિલો ચાવલ મેં ઉમૂમન 8 અફરાદ ખા લેતે હૈં તો 12 કિલો ચાવલ કી બિરયાની બના લીજિયે. સબ કો થાલ મેં ઇતના ઇતના ખાના દીજિયે કે સેરી ભી હો જાએ ઔર બચ ભી ન રહે. યૂં اِنْ شَآءَ اللہ عَزَّوَجَلَّ કાફી સહૂલત રહેગી ઔર ખાને કા ઝિયાઅ ભી કમ હોગા. સહીહ અન્દાઝા લગાએ બિગૈર પકાને સે યા તો કમ પડ જાતા હૈ યા બહુત સારા બચ જાતા હૈ. બચી હુઇ બિરયાની દોબારા ગર્મ કર કે ખાઇ જાએ તો ઉસ મેં લઝ્ઝત કમ હો જાતી હૈ.

www.dawateislami.net

છ લાખ કૈદી !

સુવાલ : ખાના કબ સે ખરાબ હોના શુરૂઅ હુવા ?

જવાબ : બની ઈસ્રાઈલ કે દૌર સે. ઈસ કા તફસીલી વાકિઆ અર્ઝ કરતા હૂં. ફિરઔન કે દરિયાએ નીલ મેં ગર્ક હોને કે બા'દ બ હુકમે ખુદાવન્દી عَزَّوَجَلَّ **હઝરતે સય્યિદુના મૂસા કલીમુલ્લાહ** عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام **છ લાખ** બની ઈસ્રાઈલ કો લે કર કૌમે અમાલકા સે જિહાદ કરને **બૈતુલ મુકદ્દસ** કી તરફ રવાના હુએ. જબ કરીબ પહોંચે તો આપ કી કૌમ ને ના ફરમાની કી ઔર જંગ સે ઈન્કાર કરતે હુએ યહાં તક કહ દિયા કે આપ ઔર આપ કા ખુદા عَزَّوَجَلَّ ઈસ ઝબર દસ્ત કૌમ સે જંગ કર લેં. **હઝરતે સય્યિદુના મૂસા કલીમુલ્લાહ** عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ઈસ સે રન્જીદા હો ગએ. વોહ છ લાખ અફરાદ નવ[9] કોસ (યા'ની 27 હઝાર ગઝ) ચૌડે ઔર તીસ[30] મીલ લમ્બે મૈદાન મેં ચાલીસ[40] સાલ કે લિયે કૈદ કર લિયે ગએ. દિન ભર ચલતે શામ કો વહીં હોતે જહાં સે ચલે થે. ઈસ જંગલ કા નામ **તીહ** હુવા. **તીહ** યા'ની "ભટકતે ફિરને કી જગહ."

(માખૂઝ અઝ તફસીરે નઈમી, જિ. 6, સ. 336 તા 351)

મન્ન વ સલ્વા

રૂહુલ બયાન મેં હૈ, જબ હઝરતે સય્યિદુના મૂસા કલીમુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام બની ઈસ્રાઈલ કે **છ લાખ** અફરાદ કે સાથ મૈદાને તીહ મેં મુકીમ થે તો **અલ્લાહ** તઆલા ને ઈન લોગોં કે ખાને કે

www.dawateislami.net

લિયે આસ્માન સે દો[2] ખાને ઉતારે. એક કા નામ **"મન્ન"** ઔર દૂસરે કા નામ **"સલ્વા"** થા. **મન્ન** બિલ્કુલ સફેદ શહદ કી તરહ એક હલ્વા થા યા સફેદ રંગ કા શહદ હી થા જો રોઝાના આસ્માન સે બારિશ કી તરહ બરસતા થા ઔર સલ્વા પકી હુઈ બટેરેં થીં જો જનૂબી હવા કે સાથ આસ્માન સે નાઝિલ હુવા કરતી થીં.

ખાના ખરાબ હો જાને કી વજહ

મન્ન વ સલ્વા કે બારે મેં હઝરતે સય્યિદુના મૂસા કલીમુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કો હુક્મ થા કે તુમ લોગ ઈસ કો રોઝાના ખા લિયા કરો કલ કે લિયે હરગિઝ હરગિઝ બચા કર ન રખના. મગર ઝઈફુલ એ'તિકાદ લોગોં કો યેહ ખૌફ લાહિક હુવા કે અગર કિસી દિન **મન્ન વ સલ્વા** ન ઉતરા તો હમ ઈસ બે આબો ગિયાહ **ચટ્યલ** મૈદાન મેં ભૂકે મર જાએંગે. "ચુનાન્ચે ઈન લોગોં ને કુછ છુપા કર કલ કે લિયે રખ લિયા તો નબી કી ના ફરમાની સે ઐસી નુહૂસત ફૈલ ગઈ કે જો કુછ કલ કે લિયે જમ્અ કિયા થા વોહ સબ સડ ગયા ઔર આયિન્દા કે લિયે ઈસ કા ઉતરના બન્દ હો ગયા." (تفسیر روح البیان ج۱ص۱٤۲)

ઈસી લિયે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે પ્યારે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, **બની ઈસ્રાઈલ ન હોતે તો ન ખાના કભી ખરાબ હોતા ઔર ન ગોશ્ત સડતા.** (صحیح مسلم ص ۷۷۵ الحدیث ۱٤۷۰) **મા'લૂમ હુવા ! ખાને કા ખરાબ હોના ઔર ગોશ્ત કા સડના ઉસી તારીખ સે શુરૂઅ હુવા. વરના ઈસ સે પહલે ન ખાના બિગડતા થા ન ગોશ્ત સડતા થા.**

www.dawateislami.net

12 ચશ્મે બહ નિકલે

દેખા આપ ને ! નબી عَلَيْهِ السَّلَام કી ના ફરમાની ને બની ઈસ્રાઈલ કો કિસ કદર હલાકત મેં ડાલા ! મૈદાને તીહ મેં કૈદ હોતે વક્ત જિન કી ઉમ્ર બીસ[20] સાલ સે ઝાઈદ થી વોહ સબ ઈસ મુદ્દત મેં યહીં ફૌત હો ગએ. હઝરતે સય્યિદુના મૂસા કલીમુલ્લાહ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ભી વહીં મુકીમ થે લિહાઝા આપ عَلَيْهِ السَّلَام કી બરકત સે મન્ન વ સલ્વા નાઝિલ હુવા. આપ عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ને પથ્થર પર અપના અસા શરીફ મારા તો ઉસ સે 12 ચશ્મે બહ નિકલે જિસ સે બની ઈસ્રાઈલ પાની પીતે ઔર નહાતે, ઈસ કૈદ કે દૌરાન જો લિબાસ ઉન લોગોં કે બદન પર થે વોહ ન મૈલે હોતે, ન ગલતે ન ફટતે, ઉન કે નાખુન વ બાલ બઢતે ન થે લિહાઝા હજામત કી ઝરૂરત ન પડતી, રાત કો એક સુતૂન નુમૂદાર હોતા જિસ સે રોશની ફૂટતી યૂં સમઝેં વોહ "ટ્યૂબ લાઈટ" કા કામ દેતા થા. દિન કો હલ્કા બાદલ ઉન પર સાયા કરતા, ઉન કે યહાં જો બચ્ચા પૈદા હોતા ઉસ પર કુદરતી નાખુન કા લિબાસ હોતા જો ઉસ કે બઢને કે સાથ બઢતા જાતા. ઈસ કૈદ મેં યેહ સારી ને'મતેં ઉન્હેં અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે રસૂલ હઝરતે સય્યિદુના મૂસા કલીમુલ્લાહ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કી બરકત સે હાસિલ હુઈ.

(ماخوذ از روح المعانی فی تفسیر القرآن والسبع المثانی حصه٦ ص٣٨٣)

www.dawateislami.net

નોકર કા નવાફિલ પઢના કૈસા ?

ઈસ કુરઆની વાકિએ સે યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે ગુનાહોં ઔર ના ફરમાનિયોં કે બાઈસ દુન્યા મેં ભી તકાલીફ આતી હૈં. બરાએ કરમ ! **બાવર્ચી** ઈસ્લામી ભાઈ ભી અપની ઝિમ્માદારી મુકમ્મલ તૌર પર નિભાયા કરેં. આજ કલ બા'ઝ મુલાઝિમીન મદની ઝેહ્ન ન હોને કી વજહ સે ડ્યૂટી પૂરી નહીં દેતે, તૈ શુદા કામ જાનબૂઝ કર ના મુકમ્મલ રખતે મગર ઉજરત પૂરી લેતે હૈં ઔર યૂં અપની રોઝી ખરાબ કરતે હૈં. **યાદ રખિયે ! મુલાઝિમ ડ્યૂટી કે અવકાત મેં સેઠ કી ઈજાઝત કે બિગૈર નવાફિલ નહીં પઢ સકતા.** અગર કમઝોરી કે બાઈસ કામ મેં કોતાહી હોતી હો તો બિગૈર ઈજાઝત નફ્લ રોઝા ભી નહીં રખ સકતા. (رَدُّالْمُحتار ج۹ ص۹۷) હાં બા જમાઅત ફર્ઝ નમાઝોં ઔર રમઝાનુલ મુબારક કે રોઝોં સે સેઠ રોકને કા મજાઝ (યા'ની બા ઈખ્તિયાર) નહીં, વોહ રોકે જબ ભી ન રુકે.

આપ દાને દાને કે અમીન હૈં

સુવાલ : ક્યા **જામિઅતુલ મદીના** કે મત્બખ (યા'ની કિચન) કા બાવર્ચી અમીન હોતા હૈ ?

જવાબ : જી હાં. અગર જાનબૂઝ કર અનાજ કા એક દાના ભી બે જા સર્ફ કિયા તો આખિરત મેં જવાબ દેના હોગા. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હમેં હર તરહ કી **અમાનત** કી હિફાઝત નસીબ કરે ઔર **ખિયાનત** સે મહફૂઝ ફરમાએ. ખિયાનત કા અઝાબ

www.dawateislami.net

નિહાયત હી દર્દનાક હૈ. ચુનાન્ચે હુજ્જતુલ ઈસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَالِى "મુકાશફતુલ કુલૂબ" મેં નક્લ કરતે હૈં,

ખિયાનત કા ભયાનક અઝાબ

બરોઝે કિયામત એક શખ્સ કો બારગાહે ખુદા વન્દી عَزَّوَجَلَّ મેં પેશ કિયા જાએગા. ઈર્શાદ હોગા, તૂને ફુલાં શખ્સ કી અમાનત વાપસ કી થી ? અર્ઝ કરેગા, "નહીં." હુક્મ પા કર ફિરિશ્તા જહન્નમ કો લે ચલેગા. વહાં જહન્નમ કી ગહરાઈ મેં ઉસ "અમાનત" કો રખા હુવા દેખેગા ઔર વોહ શખ્સ ઉસ અમાનત કી તરફ ગિરના શુરૂઅ હોગા યહાં તક કે સત્તર સાલ કે બા'દ વહાં પહોંચેગા ઔર ઉસ અમાનત કો ઉઠા કર ઊપર કી તરફ ચઢેગા જબ **જહન્નમ** કે કનારે પર પહોંચેગા તો પાઉં ફિસલ જાએગા ઔર ફિર **જહન્નમ** કી ગહરાઈ મેં જા પડેગા, ઈસી તરહ વોહ ગિરતા ઔર ચઢતા રહેગા યહાં તક કે સરકારે મદીના صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી શફાઅત સે ઉસે રબ્બુલ આલમીન جَلَّ جَلَالُهٗ કી રહમત હાસિલ હો જાએગી ઔર અમાનત કા માલિક ઉસ સે રાઝી હો જાએગા.

(مکاشفة القلوب ص ٤٤،٤٥)

મદારિસ મેં ખાના ઝાએઅ હોને કી વજહ

આપ ને (યા'ની અમીરે અહલે સુન્નત دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه ને) **બાવર્ચી** ઈસ્લામી ભાઈયોં સે ઈસ્તિફસાર ફરમાયા, બતાઈયે ! હોટલોં મેં ખાના ઝિયાદા ઝાએઅ હોતા હૈ યા મદારિસ મેં ? જવાબ

www.dawateislami.net

મિલા, મદારિસ મેં. ઈસ પર ફરમાયા, દર અસ્લ બાત યેહ હૈ કે હોટલ વાલે કી અપની જેબ સે રકમ ખર્ચ હોતી હૈ, ઉસ કો કમાઈ ભી કરની હોતી હૈ લિહાઝા વોહ ખાને પકાને કી સખ્ત નિગરાની કરતા ઔર કિફાયત શિઆરી સે કામ લેતા હૈ. રહે મદારિસ, તો યેહ ચૂંકે લોગોં કે ચન્દોં સે ચલતે હૈં, ન **મુન્તઝિમીન** કી જેબ સે પૈસા જાતા હૈ ન હી બાવર્ચી કી. લિહાઝા સખ્ત બે એહતિયાતિયાં બરતી જાતી હૈં, બા'ઝ અવકાત તો સદકે કા આયા હુવા ઝબ્હ શુદા પૂરે કા પૂરા બકરા લા પરવાહી સે ઈધર ઉધર રખા રહ જાતા, ખરાબ હો જાતા ઔર બિલ આખિર ફિંકવા દિયા જાતા હૈ ! આહ ! આહ ! આહ ! મુસલ્માનોં કે ચન્દે કા ઈસ કદર બે દર્દી કે સાથ ઝિયાઅ કહીં આખિરત મેં ફંસા કર ન રખ દે. મદારિસ વ જામિઆત ઔર તમામ મઝહબી વ સમાજી ઈદારોં કે ઝિમ્માદારાન યાદ રખેં ! બરોઝે કિયામત એક એક ઝર્રે કા હિસાબ હોના હૈ. **અલ્લાહ** તબારક વ તઆલા પારહ 30 સૂરતુઝ્ઝિલઝાલ આયત નમ્બર 7 ઔર 8 મેં ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ :

فَمَنْ يَّعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَّرَهٗ ۝۷ وَمَنْ يَّعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَّرَهٗ ۝۸

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : તો જો એક ઝર્રા ભર ભલાઈ કરે ઉસે દેખેગા ઔર જો એક ઝર્રા ભર બુરાઈ કરે ઉસે દેખેગા.

ફ્રીઝર મેં ખાના રખને કા તરીકા

સુવાલ : ગોશ્ત ઔર ખાને કી હિફાઝત કે કુછ મદની ફૂલ ઈનાયત ફરમા દીજિયે.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ પઢ કર અપની મજાલિસ કો આરાસ્તા કરો કે તુમ્હારા દુરૂદ પઢના બરોઝે કિયામત તુમ્હારે લિયે નૂર હોગા. (فردوس الاخبار)

જવાબ : ઈસ બાત કા ભી ખયાલ રખિયે કે "ડીપ ફ્રીઝર" બરાબર કામ કર રહા હૈ યા નહીં, ગર્મિયોં મેં બા'ઝ અવકાત વૉલ્ટેજ કમ હો જાને કી સૂરત મેં ઠન્ડક (COOLING) કમ હો જાતી ઔર ગિઝા ખરાબ હો જાને કા અન્દેશા હોતા હૈ, ઐસે મવાકેઅ પર ખાને પીને કી અશ્યા કો ફૈલા કર ખુલી હવા મેં ભી રખા જા સકતા હૈ, ગોશ્ત કો દીવાર વગૈરા કી ટેક કે બિગૈર ખુલી હવા મેં લટકા દેને સે દેર તક તાઝા રહ સકતા હૈ. જબ ભી પકા હુવા ખાના યા સાલન ફ્રીઝર મેં રખેં તો બરતન કા ઢક્કન ઝરૂર ખોલ દિયા કરેં તાકે ઠન્ડક અન્દર પહોંચ સકે. છોટે બરતનોં, થાલોં યા પ્લાસ્ટિક કી છોટી થેલિયોં મેં રખના મુનાસિબ હોતા હૈ, ખાને સે પુર બડે પતીલે કે અન્દરૂની હિસ્સે મેં ઠન્ડક ન પહોંચને કે સબબ ખાના ખરાબ હો જાને કા અન્દેશા રહતા હૈ. ખુસૂસન ખિચડે ઔર પકી હુઈ દાલ મેં ઝિયાદા એહતિયાત કી ઝરૂરત હૈ વરના યેહ જલ્દ ખરાબ હો જાતે હૈં. ઈસી તરહ ઐસી ગિઝાએં જિન મેં ટમાટર યા ખટાઈ ઝિયાદા મિક્દાર મેં હો ઉન કે ભી જલ્દ ખરાબ હો જાને કા ઈમ્કાન રહતા હૈ.

કચ્ચા ગોશ્ત કાફી દિનોં તક ખરાબ ન હો

સુવાલ : કચ્ચા ગોશ્ત ઝિયાદા દિનોં તક ખરાબ ન હો ઈસ કા કોઈ તરીકા બતા દીજિયે.

www.dawateislami.net

જવાબ : કચ્ચા ગોશ્ત અગર બડે પતીલે યા ટોકરે મેં ભર કર ડીપ ફ્રીઝર મેં રખેંગે તો અન્દરૂની હિસ્સે મેં ઠન્ડક કમ પહોંચને કે બાઇસ ખરાબ હો જાને કા કવી અન્દેશા હૈ લિહાઝા ઇસ કી હિફાઝત કા તરીકા અચ્છી તરહ સમઝ લીજિયે. પહલે ટોકરી કી તહ મેં બર્ફ બિછાઇયે અબ ઇસ પર ગોશ્ત કી તહ જમા દીજિયે ફિર ઇસ પર બર્ફ કી તહ બિછાઇયે, ફિર ઊપર ગોશ્ત કી ઔર અબ ડીપ ફ્રીઝર મેં રખ દીજિયે. ઇસ તરહ કરને સે નીચે ઊપર ઔર અન્દર હર તરફ ઠન્ડક હી ઠન્ડક રહેગી ઔર اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ કાફી દિનોં તક ગોશ્ત ખરાબ નહીં હોગા.

બિરયાની ખરાબ હો જાએ તો ક્યા કરેં

સુવાલ : ખાના ખરાબ હોને કી ક્યા અલામાત હૈં ?

જવાબ : ખાના ઔર સાલન કે ખરાબ હોને કી અલામત યેહ હૈ કે ખટ્ટી બદબૂ આએગી ઔર અગર શોરબે દાર ગિઝા હૈ તો ઊપર ઝાગ ભી આ જાએગા. અગર પુલાવ બિરયાની યા કોરમા ખરાબ હોના શુરૂઅ હો જાએ તો ચૂંકે ઇબ્તિદાઅન ઇસ મેં ખટ્ટી ઔર નર્મ ચીઝેં સડના શુરૂઅ હોતી હૈં લિહાઝા બોટિયાં છાંટ કર ધો કર ઇસ્તિ'માલ કર લીજિયે. જિસ કા ગોશ્ત અભી નહીં સડા ઐસા સાલન ઔર પુલાવ વગૈરા જાનબૂઝ કર મત ફેંકિયે.

www.dawateislami.net

સડા હુવા ગોશ્ત ખાના હરામ હૈ

સુવાલ : ગોશ્ત સડ જાએ તો ક્યા કરે ?

જવાબ : ઉસે ફેંક દેં કે સદરુશ્શરીઅહ મુફ્તી મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'ઝમી رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં : જો ગોશ્ત સડ ગયા, બદબૂ લે આયા ઉસ કા ખાના હરામ હૈ અગર્ચે નજિસ નહીં.

(બહારે શરીઅત, હિસ્સા : 2, સ. 101)

ફટે હુએ દૂધ કા ઈસ્તિ'માલ

સુવાલ : ફટા હુવા દૂધ કિસ તરહ ઈસ્તિ'માલ કિયા જાએ ?

જવાબ : ફટે હુએ દૂધ કા ઈસ્તિ'માલ તો બહુત હી આસાન હૈ, શહદ યા ચીની ડાલ કર ચૂલ્હે પર ચઢા દીજિયે ઈસ કા પાની જલ જાએગા ઔર ખોયા રહ જાએગા જો ઈન્તિહાઈ લઝીઝ હોતા હૈ.

વેજીટેબલ ઘી

સુવાલ : ક્યા વેજીટેબલ ઘી ખા સકતે હૈં ?

જવાબ : ઈસ કા ખાના જાઈઝ હૈ મગર અક્સર મિલાવટ વાલા હોને કે બાઈસ મુઝિર્રે સિહ્હત હૈ. આજ કલ ઉમૂમન લોગોં કે પેટ ખરાબ રહતે હૈં ઈસ કી એક વજહ ગૈર મે'યારી વેજીટેબલ ઘી ભી હૈ. અગર અસ્લી ઘી **મુયસ્સર** ન હો તો કૂકિંગ ઑઈલ

www.dawateislami.net

ઇસ્તિ'માલ કીજિયે. કૉર્ન ઑઇલ ઇસ સે બેહતર ઔર "ઝૈત" યા'ની ઝૈતૂન શરીફ કા તેલ બેહતરીન.

બુઢાપે કી આસાની કે લિયે

સુવાલ : ઘી તેલ કે ઇસ્તિ'માલ સે સિહ્હત કો નુક્સાન ન હો ઇસ સિલ્સિલે મેં કોઈ મુફીદ એહતિયાત ઇર્શાદ હો.

જવાબ : ઘી, તેલ ઔર હર તરહ કી ચિકનાઈ કો હઝ્મ હોને મેં દેર લગતી ઔર ઝિયાદા ઇસ્તિ'માલ બીમારિયોં ઔર મોટાપે કા બાઇસ હોતા હૈ. લિહાઝા **જવાની હી સે ઘી, તેલ, મેદા ઔર ચીની કે ઇસ્તિ'માલ મેં કમી શુરૂઅ કર દી જાએ તો ઝિન્દા રહ જાને કી સૂરત મેં બુઢાપે મેં** اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ **સિહ્હત અચ્છી રહેગી.** મેરા મદની મશ્વરા હૈ કે આપ ખાના પકાને મેં જિતના તેલ મસાલહા નમક મિર્ચ વગૈરા ડાલતે હૈં બિલા ઝિઝક ઇન સબ કી મિક્દાર આધી કર દીજિયે اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઇસ કે ફવાઇદ ખુદ હી દેખ લેંગે. અલબત્તા મરીઝ કો ચાહિયે કે વોહ ડૉક્ટર કે મશ્વરે પર અમલ કરે.

બિગૈર તેલ કે પકાને કા તરીકા

સુવાલ : ક્યા બિગૈર ઘી તેલ કે ભી ખાના બનાયા જા સકતા હૈ ?

www.dawateislami.net

જવાબ : **ક્યૂં** નહીં. બા'ઝ ખાને બિગૈર તેલ ઘી કે ભી પકાએ જા સકતે હૈં મસલન સાદા ચાવલ, ખિચડી, કઢી, દાલ વગૈરા. ફરબા બકરે ઔર ગાય કે પાએ મેં તેલ ડાલને કી ઝરૂરત હી નહીં હોતી ક્યૂંકે ઈસ મેં મૌજૂદ ચિકનાઈ પિઘલ કર ખુદ હી તેલ કા કામ દે દેતી હૈ ! બલ્કે હર તરહ કા સાલન બિગૈર તેલ, ઘી કે બનાયા જા સકતા હૈ, ઈસ કા તરીકા યેહ હૈ કે બહુત સારા હરા મસાલહા પીસ લીજિયે બેશક અપની પસન્દ કી સબ્ઝિયાં ભી સાથ હી પીસ ડાલિયે, અબ ઉસી કે ગાઢે સય્યાલ મેં સાલન પકા લીજિયે, હસ્બે ઝરૂરત પાની, દહી, મિર્ચ ઔર ગર્મ મસાલહે ભી ડાલ દીજિયે. ચન્દ બાર પકાને કે બા'દ ખુદ હી હાથ બૈઠ જાએગા. اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ

ગટર કી નાલી કા તહફ્ફુઝ

સુવાલ : મત્બખ કી સફાઈ કે બારે મેં કુછ મદની ફૂલ ઈનાયત હોં.

જવાબ : મત્બખ (યા'ની બાવર્ચી ખાને) કી સફાઈ રખના બહુત ઝરૂરી હૈ. ફર્શ ઔર દીવારોં કે ધબ્બે સાફ કર દિયા કરેં. ગિઝાઓં કે અજ્ઝા ઈધર ઉધર **મુન્તશિર** રહતે હૈં, પડે પડે સડતે ઔર **જરાસીમ** કી અફ્ઝાઈશ કા બાઈસ બનતે હૈં લિહાઝા પાબન્દી સે **જરાસીમ** કુશ દવાએં છિડકના ઝરૂરી હૈ. ઈસ બાત કા હમેશા ખયાલ રખિયે કે શોરબા, હડ્ડિયાં, ઔર કિસી કિસ્મ કી ચિકનાહટ નાલી મેં ન જાને પાએ વરના

www.dawateislami.net

ગટર ભર સકતા હૈ. લિહાઝા બરતન ધોને સે કબ્લ ઉસ મેં મૌજૂદ મસાલહે ઔર ચિકનાહટ ભૂસે વગૈરા સે પોંછ કર અલાહદા ડબ્બે મેં ડાલ દીજિયે.

કંકરિયાં ઔર સુરસુરિયાં

સુવાલ : ચાવલ મેં બા'ઝ અવકાત સુરસુરિયાં ઔર કંકરિયાં ભી સાથ હી પક જાતી હૈં અગર યેહ ભૂલ કર ખા લી જાએં તો ?

જવાબ : પકાને સે કબ્લ ચાવલ ઔર દાલોં વગૈરા મેં સે મિટ્ટી, કંકરિયાં ઔર સુરસુરિયાં (લાલ રંગ કે બારીક કીડે) સાફ કર લીજિયે. યાદ રહે ! મિટ્ટી હદ્દે ઝરર તક ખાના હરામ ઔર અગર જાનબૂઝ કર એક ભી સુરસુરી ખા લી તો હરામ વ ગુનાહ. અગર સુરસુરિયાં ખાને કે સાથ પક ગઈ તો ઉન કો નિકાલ દીજિયે ઔર ખાના ખા લીજિયે. અગર પકાને મેં સુસ્તી કે સબબ કસ્દન કંકરિયાં વગૈરા રહને દેંગે જિસ કી વજહ સે ખાને વાલોં કો તકલીફ હો તો સફાઈ કરના જિન કી ઝિમ્માદારિયોં મેં શામિલ હૈં વોહ બાવર્ચી ગુનહગાર હોંગે.

સાબિત ગુર્દા સાલન મેં મત ડાલિયે

સુવાલ : જાનવર કટતે વક્ત નિકલે હુએ ખૂન કા ક્યા હુક્મ હૈ ? નીઝ ક્યા સાબિત ગુર્દા સાલન મેં પકા લેના ચાહિયે ?

www.dawateislami.net

જવાબ : **ગોશ્ત** પકાને મેં બહુત એહતિયાત કી ઝરૂરત હૈ. “દમે મસ્ફૂહ” યા’ની બ વક્તે ઝબ્હ નિકલા હુવા ખૂન નાપાક ઔર ઉસ કા ખાના હરામ હૈ. લિહાઝા ગોશ્ત કો અચ્છી તરહ ધો લીજિયે તાકે અગર ઐસા ખૂન હો તો ધુલ જાએ ઔર ઉસ કા અસર ઝાઈલ હો જાએ. સાલિમ ગુર્દે સાલન મેં ન ડાલા કરેં ઉન કો **ચીર** કર અચ્છી તરહ ધો લિયા કરેં.

સુવાલ : તિલ્લી ઔર **ગુર્દે** ખાના કૈસા ?

જવાબ : જાઈઝ હૈ. મગર હમારે મીઠે મીઠે આકા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ઈન દોનોં[2] ચીઝોં કો ખાના પસન્દ નહીં ફરમાતે થે. ચુનાન્ચે દો[2] અહાદીસે મુબારકા મુલાહઝા ફરમાઈયે **﴾1﴿** સરકાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ગુર્દે (ખાના) ના પસન્દ ફરમાતે ક્યૂંકે વોહ પેશાબ કે કરીબ હોતે હૈં. (مُلَخَّصاً کنزالعمال ج ۷ ص ۴۱ حدیث ۱۸۲۱۲)

﴾2﴿ સરકાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કો તિલ્લી (ખાને સે) નફરત થી મગર ઈસ કો હરામ કરાર નહીં દિયા.

(مُلَخَّصاً اتحاف السادۃالمتقین ج۸ ص ۲۴۳)

સુવાલ : તો ક્યા હમેં તિલ્લી ઔર ગુર્દે નહીં ખાને ચાહિએં ?

જવાબ : ઈશ્ક તો યેહી હૈ કે ન ખાએ. મગર જો ખાએ ઉસ કો હરગિઝ બુરા ભી ન કહે ક્યૂંકે ઈન કા ખાના હલાલ હૈ જૈસા કે **હઝરતે** સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમર رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْھُمَا સે રિવાયત હૈ, તાજદારે રિસાલત, શહન્શાહે નુબુવ્વત, પૈકરે જૂદો

www.dawateislami.net

સખાવત, સરાપા રહમત, મહબૂબે રબ્બુલ ઈઝ્ઝત صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, હમારે લિયે દો[2] મરે હુએ જાનવર ઔર દો[2] ખૂન હલાલ હૈં. દો[2] મુર્દે મછલી ઔર ટિડ્ડી ઔર દો[2] ખૂન કલેજી ઔર તિલ્લી હૈં.

(مسند امام احمد ج ٢ ص ٤١٥ حديث ٥٧٢٧)

સુવાલ : ક્યા કોઈ સી ભી મછલી હરામ નહીં ?

જવાબ : **મછલી** બિગૈર મારે અપને આપ મર કર પાની કી સત્હ પર ઉલટ ગઈ વોહ હરામ હૈ. મછલી કો મારા ઔર વોહ મર કર ઉલ્ટી તૈરને લગી યેહ હરામ નહીં.

(درمختار مع رد المحتار ج ٩ ص٤٤٥)

ફઝાઈ મછલી

મછલી કે બારે મેં એક **દિલચસ્પ હિકાયત** સમાઅત ફરમાઈયે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلّ આપ કી મા'લૂમાત મેં ઈઝાફા હોગા, ચુનાન્ચે **એક** બાર ખલીફા હારૂનુર્રશીદ ને અપના શિકારી બાઝ ફઝા મેં ઉડાયા ઉડતે ઉડતે વોહ નઝરોં સે ઓઝલ હો ગયા ઔર કુછ દેર બા'દ અપને પન્જે મેં એક (ફઝાઈ) **મછલી** દબોચે ઉતર આયા. ખલીફા કો બડી હૈરત હુઈ, ઉસ ને ઝબર દસ્ત આલિમ હઝરતે સય્યિદુના મુકાતિલ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી ખિદમત મેં ફતવા પૂછા, ફરમાયા, આપ કે જદ્દે અમજદ હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰه تَعَالٰى عَنْهُمَا ફરમાતે હૈં, "ફઝાઓં મેં તરહ તરહ કી મખ્લૂક રહતી હૈ જિન મેં બા'ઝ સફેદ રંગ કે જાનવર ભી હોતે હૈં જો

www.dawateislami.net

મછલી જૈસે બચ્ચે જનતે હૈં, ઉન કે બાઝૂ તો હોતે હૈં મગર પર નહીં હોતે.'' ઈસ કે બા'દ હઝરતે સય્યિદુના મુકાતિલ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને ઉસ કો ખાને કી ઈજાઝત દી તો ઉસ જાનવર કા એહતિરામ કિયા ગયા. (حياتُ الحيوان الكبرى ج ١ ص ١٥٧)

મછલી થોડી મિક્દાર મેં ખાની ચાહિયે

હઝરતે ઈમામ બુરહાનુદ્દીન ઈબ્રાહીમ ઝરનૂજી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં, હકીમ જાલીનૂસ કા કૌલ હૈ કે અનાર મેં કસીર મનાફેઅ હૈં જબ કે મછલી મેં બહુત ઝિયાદા નુક્સાનાત. મગર થોડી સી મછલી ખાના ઢેરોં અનાર સે બેહતર હૈ.

(تعليمُ المُتعلِّم طريق التعلُّم ص ٤٢)

જાલીનૂસ કૌન થા ?

સુવાલ : જાલીનૂસ કૌન થા ?

જવાબ : જાલીનૂસ કા અસ્લી નામ ''ક્લાડીસન ગેલન'' થા. યેહ હમારે પ્યારે આકા صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી બિઅ્સત સે ભી પહલે ગુઝરા હૈ. સિ. 131 ઈ. મેં પૈદા હુવા સિ. 201 ઈ. મેં ફૌત હુવા. કદીમ યૂનાન કા નિહાયત હી માહિર તબીબ થા ઔર ફન્ને તિબ મેં તમામ અતિબ્બાએ યૂનાન કો ઈસ ને પીછે છોડ દિયા. યૂનાન કી તિબાબત શોહ્રએ આફાક હૈ યેહ શખ્સ ઈતના માહિર તબીબ માના જાતા થા કે આજ અઠ્ઠારહ સો[1800] સાલ કે બા'દ ભી ઈસ કા દુન્યા મેં નામ હૈ.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા ઉસ ને જન્નત કા રાસ્તા છોડ દિયા. (طبرانی)

ઝબીહે કે 22 મમ્નૂઆ અજ્ઝા

સુવાલ : ઝબીહે કે વોહ કૌન સે અજ્ઝા હૈં જો નહીં ખાને ચાહિએં ?

જવાબ : ઈસી તરહ કે એક સુવાલ કા જવાબ દેતે હુએ મેરે આકા **આ'લા હઝરત** ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ફરમાતે હૈં : હલાલ જાનવર કે સબ અજ્ઝા હલાલ હૈં મગર બા'ઝ, કે હરામ યા મમ્નૂઅ મકરૂહ હૈં ﴾1﴿ રગોં કા ખૂન ﴾2﴿ પિત્તા ﴾3﴿ ફુકના (યા'ની મસાના) ﴾4,5﴿ અલામાતે માદા વ નર ﴾6﴿ બૈઝે (યા'ની કપૂરે) ﴾7﴿ ગુદૂદ ﴾8﴿ હરામ મગ્ઝ ﴾9﴿ ગરદન કે દો[2] પઠ્ઠે, કે શાનોં તક **ખિંચે** હોતે હૈં ﴾10﴿ જિગર (યા'ની કલેજી) કા ખૂન ﴾11﴿ તિલ્લી કા ખૂન ﴾12﴿ ગોશ્ત કા ખૂન, કે બા'દે ઝબ્હ ગોશ્ત મેં સે નિકલતા હૈ ﴾13﴿ દિલ કા ખૂન ﴾14﴿ પિત યા'ની વોહ ઝર્દ પાની, કે પિત્તે મેં હોતા હૈ ﴾15﴿ નાક કી રતૂબત, કે ભેડ મેં અક્સર હોતી હૈ ﴾16﴿ પાખાને કા મકામ ﴾17﴿ ઓઝડી ﴾18﴿ આંતેં ﴾19﴿ નુતફા ﴾20﴿ વોહ નુતફા, કે ખૂન હો ગયા ﴾21﴿ વોહ કે ગોશ્ત કા લોથડા હો ગયા ﴾22﴿ વોહ કે પૂરા જાનવર બન ગયા ઔર મુર્દા નિકલા યા બે ઝબ્હ મર ગયા.

(ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 20, સ. 240, 241)

સમઝદાર કસ્સાબ બા'ઝ મમ્નૂઆ ચીઝેં નિકાલ દિયા કરતે હૈં મગર બા'ઝ મેં ઉન કો ભી મા'લૂમાત નહીં હોતીં યા બે એહતિયાતી બરતતે હૈં. લિહાઝા આજકલ ઉમૂમન લા ઈલ્મી કી વજહ સે જો ચીઝેં સાલન મેં પકાઈ ઔર ખાઈ જાતી હૈં ઉન મેં સે ચન્દ કી નિશાન દેહી કરને કી કોશિશ કરતા હૂં.

www.dawateislami.net

ખૂન

ઝબ્હ કે વક્ત જો ખૂન નિકલતા હૈ ઉસ કો "દમે મસ્ફૂહ" કહતે હૈં. યેહ નાપાક હોતા હૈ ઈસ કા ખાના **હરામ** હૈ. બા'દે ઝબ્હ જો ખૂન ગોશ્ત મેં રહ જાતા હૈ મસલન ગરદન કે કટે હુએ હિસ્સે પર, દિલ કે અન્દર, કલેજી ઔર તિલ્લી મેં ઔર ગોશ્ત કે અન્દર કી છોટી છોટી રગોં મેં યેહ અગર્ચે નાપાક નહીં મગર ઈસ ખૂન કા ભી ખાના **મમ્નૂઅ** હૈ. લિહાઝા પકાને સે પહલે સફાઈ કર લીજિયે. ગોશ્ત મેં કઈ જગહ છોટી છોટી રગોં મેં ખૂન હોતા હૈ ઈન કી નિગહ દાશ્ત કાફી મુશ્કિલ હૈ, પકને કે બા'દ વોહ રગેં **કાલી ડોરી** કી તરહ હો જાતી હૈં. ખાસ કર ભેજે, સિરી પાએ ઔર મુર્ગી કી રાન ઔર પર કે ગોશ્ત વગૈરા મેં બારીક કાલી ડોરિયાં દેખી જાતી હૈં ખાતે વક્ત ઉન કો નિકાલ દિયા કરેં. **મુર્ગી કા દિલ ભી સાબિત ન પકાઈયે, લમ્બાઈ મેં ચાર[4] ચીરે કર કે ઈસ કા ખૂન પહલે અચ્છી તરહ સાફ કર લીજિયે.**

હરામ મગ્ઝ

યેહ સફેદ ડોરે કી તરહ હોતા હૈ જો કે ભેજે સે શુરૂઅ હો કર ગરદન કે અન્દર સે ગુઝરતા હુવા પૂરી રીઢ કી હડ્ડી મેં આખિર તક જાતા હૈ. માહિર કસ્સાબ ગરદન ઔર રીઢ કી હડ્ડી કે બીચ સે દો[2] પરકાલે યા'ની દો ટુકડે કર કે **હરામ મગ્ઝ** નિકાલ કર ફેંક દેતે હૈં. મગર બારહા બે એહતિયાતી કી વજહ સે થોડા બહુત રહ જાતા હૈ ઔર સાલન યા બિરયાની વગૈરા મેં પક ભી જાતા હૈ. ચુનાન્ચે ગરદન, ચાંપ ઔર કમર કા ગોશ્ત ધોતે વક્ત **હરામ મગ્ઝ** તલાશ કર કે

www.dawateislami.net

નિકાલ દિયા કરેં. યેહ મુર્ગી ઔર દીગર પરિન્દોં કી ગરદન ઔર રીઢ કી હડ્ડી મેં ભી હોતા હૈ, પકાને સે કબ્લ ઉસ કો નિકાલના બહુત મુશ્કિલ હૈ લિહાઝા ખાતે વક્ત નિકાલ દેના ચાહિયે.

પઠ્ઠે

ગરદન કી મઝબૂતી કે લિયે ઇસ કી દોનોં[2] તરફ પીલે રંગ કે દો[2] લમ્બે લમ્બે **પઠ્ઠે** હોતે હૈં જો કે કન્ધોં તક **ખિચે** હુએ હોતે હૈં. ઇન **પઠ્ઠોં** કા ખાના મમ્નૂઅ હૈ. ગાય ઔર બકરી કે તો આસાની સે નઝર આ જાતે હૈં મગર મુર્ગી ઔર પરિન્દોં કી ગરદન કે પઠ્ઠે બ આસાની નઝર નહીં આતે, ખાતે વક્ત ઢૂંડ કર યા કિસી જાનને વાલે સે પૂછ કર નિકાલ દીજિયે.

ગુદૂદ

ગરદન પર, હલ્ક મેં ઔર બા'ઝ જગહ ચરબી વગૈરા મેં છોટી બડી કહીં સુર્ખ ઔર કહીં મિટયાલે રંગ કી ગોલ ગોલ ગાંઠેં હોતી હૈં ઇન કો અરબી મેં ગદહ ઔર ઉર્દૂ મેં **ગુદૂદ** કહતે હૈં. યેહ ભી મત ખાઇયે, પકાને સે પહલે ઢૂંડ કર નિકાલ દીજિયે. અગર પકે હુએ ગોશ્ત મેં ભી નઝર આ જાએ તો નિકાલ દીજિયે.

કપૂરા

કપૂરે કો ખુસ્યા ફૌતા યા બૈઝા ભી કહતે હૈં ઇન કા ખાના મકરૂહે તહરીમી હૈ યેહ બૈલ, બકરે વગૈરા નર (યા'ની મુઝક્કર) મેં નુમાયાં હોતે હૈં. મુર્ગે (નર) કા પેટ ખોલ કર આંતેં હટાએંગે તો પીઠ કી અન્દરૂની સત્હ પર અન્ડે કી તરહ સફેદ દો[2] છોટે છોટે બીજ નુમા

www.dawateislami.net

નઝર આએંગે યેહી **કપૂરે** હૈં. ઇન કો નિકાલ દીજિયે. અફસોસ ! મુસલ્માનોં કી બા'ઝ હોટલોં મેં દિલ, કલેજી કે ઇલાવા બૈલ, બકરે કે કપૂરે ભી તવે પર ભૂન કર પેશ કિયે જાતે હૈં ગાલિબન હોટલ કી ઝબાન મેં ઇસ ડિશ કો "કટાકટ" કહા જાતા હૈ. શાયદ ઇસ કો "કટાકટ" ઇસ લિયે કહતે હૈં કે ગાહક કે સામને હી દિલ યા કપૂરે વગૈરા ડાલ કર તેઝ આવાઝ સે તવે પર કાટતે ઔર ભૂનતે હૈં ઇસ સે "કટાકટ" કી આવાઝ ગૂંજતી હૈ.

ઓઝડી

ઓઝડી કે અન્દર ગલાઝત ભરી હોતી હૈ ઇસ કા ખાના **મકરૂહે તહરીમી** હૈ મગર મુસલ્માનોં કી એક તા'દાદ હૈ જો આજકલ ઇસ કો શૌક સે ખાતી હૈ.

મમ્નૂઆ ચીઝોં કી પહચાન કિસ તરહ હાસિલ હો ?

સુવાલ : બયાન કર્દા મમ્નૂઆ અજ્ઝા કી તફસીલાત કૈસે મા'લૂમ હોં ?

જવાબ : તમામ બાવર્ચિયોં બલ્કે સબ ઇસ્લામી ભાઇયોં કો ચાહિયે કે વોહ ઝબીહે કી મમ્નૂઆ ચીઝોં કી મા'લૂમાત હાસિલ કરને કે લિયે **ફતાવા રઝવિય્યા** કી જિલ્દ 20 સ. 234 તા 241 કા ઝરૂર મુતાલઆ કરેં, સમઝ મેં ન આએ તો ઉલમાએ કિરામ સે પૂછ લેં. ઇસ કે બા'દ કિસી ગોશ્ત બેચને વાલે સે મિલ કર ઇન ચીઝોં કી પહચાન હાસિલ કરેં. યકીનન પઢના મુફીદ હોતા હૈ મગર સાથ મેં તજરિબા ભી હો તો સોને પર સુહાગા.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ા صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالِهٖ وَسَلَّم : જો લોગ અપની મજલિસ સે **અલ્લાહ** કે ઝિક્ર ઔર નબી પર દુરૂદ શરીફ પઢે બિગૈર ઉઠ ગએ તો વોહ બદબૂદાર મુર્દાર સે ઉઠે. (شعب الایمان)

બે નમાઝી કે હાથ કી રોટી ખાના કૈસા ?

સુવાલ : બા'ઝ લોગ બે નમાઝી કે હાથ કી રોટી નહીં ખાતે હમારે બા'ઝ બાવર્ચી કભી કભી નમાઝ મેં સુસ્તી કર જાતે હૈં ઉન કો નસીહત ફરમાઇયે.

જવાબ : બે નમાઝી કે હાથ કી રોટી ખાના જાઇઝ હૈ. તાહમ અગર પરહેઝ ગાર લોગ બે નમાઝી કી ઇસ્લાહ કે લિયે ઝજરન ઉસ કે હાથ કી રોટી ન ખાએં તો હરજ નહીં. બાકી ઇસ વક્ત જો **બાવર્ચી** ઇસ્લામી ભાઈ જમ્અ હુએ હૈં ઉન કા તઅલ્લુક તો મદારિસે ઇસ્લામિય્યા સે હૈ, અક્સર મદ્રસે ભી મસાજિદ સે મુત્તસિલ હૈં. ઇન બાવર્ચિયોં કો તો ફરાઇઝ કે સાથ સાથ અવ્વાબીન, તહજ્જુદ, ઇશરાક ઔર ચાશ્ત કે નવાફિલ ભી તર્ક નહીં કરને ચાહિએં ક્યૂંકે હમારે યહાં દૌરાને ડ્યૂટી ઇન નવાફિલ પર કોઈ પાબન્દી નહીં. યાદ રખિયે ! નમાઝે ફર્ઝ ન **બાવર્ચી** કો મુઆફ હૈ ન ઉસ કે **મુઆવિન** કો ન હી **રોટી લગાને વાલે** કો. જૂંહી અઝાન સે કબ્લ દુરૂદ શરીફ કી આવાઝ સુનેં. તાકીદ હૈ કે ફૌરન ચૂલ્હા બન્દ કર દીજિયે ઔર તક્બીરે ઊલા કે સાથ બા જમાઅત નમાઝ અદા કરને કે લિયે મસ્જિદ કી પહલી સફ કા રુખ કીજિયે. **ખૈર ખ્વાહ**[1] ઇસ્લામી ભાઇયોં કી ખિદમાત મેં અર્ઝ હૈ કે વોહ જિસ તરહ દૂસરે તુલબા કો નમાઝ કે લિયે જગાતે ઔર

મદીના

1 : નમાઝોં કે લિયે તુલબા કો મસ્જિદ કી સફોં મેં પહોંચાને ઔર દૌરાને દર્સો બયાન લોગોં કો મુબલ્લિગ કે કરીબ બિઠાને કી ખિદમાત પર મામૂર ઇસ્લામી ભાઇયોં કો દા'વતે ઇસ્લામી કે મદની માહોલ મેં **ખૈર ખ્વાહ** કહતે હૈં.

www.dawateislami.net

મસ્જિદ મેં પહોંચાતે હૈં ઈસી તરહ મત્બખ (યા'ની બાવર્ચી ખાના) કા ભી રુખ કર લિયા કરેં ઔર ચૂલ્હા બન્દ કરવા કર ઉન કો નમાઝ કે લિયે રવાના ફરમા દિયા કરેં.

તુલબાએ ઈલ્મે દીન કી ખિદમત સઆદત હૈ

સુવાલ: ક્યા બાવર્ચી હઝરાત ખુશ નસીબ નહીં હૈં કે ઈન્હેં તુલબાએ ઈલ્મે દીન કી ખિદમત કી સઆદત મુયસ્સર હૈ ?

જવાબ: ક્યૂં નહીં, વાકેઈ **પ્યારે બાવર્ચિયો !** આપ હઝરાત બહુત હી ખુશ નસીબ હૈં કે હિફ્ઝે કુરઆન ઔર તલબે ઈલ્મે દીન મેં મશ્ગૂલ રહને વાલે વોહ તુલબા આપ કે હાથ કા ખાના તનાવુલ ફરમાતે હૈં જિન પર રહમતેં ઝૂમ ઝૂમ કર બરસતી હૈં. તાલિબે ઈલ્મે દીન કા મકામ બહુત બુલન્દો બાલા ઔર અઝમત વાલા હોતા હૈ. હઝરતે સય્યિદુના અબૂ દર્દા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ જબ કિસી તાલિબે ઈલ્મે દીન કો દેખતે તો **“મરહબા ખુશ આમદીદ”** કહા કરતે ઔર ફરમાતે, રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને તુમ્હારે બારે મેં (નેક સુલૂક કરને કી) ખાસ વસિય્યત ફરમાઈ હૈ. (سنن دارِمی حدیث ۳۴۸ ج ۱ ص ۱۱۱)

યકીનન બિલ ખુસૂસ નૌ જવાન તુલબા કાબિલે રશ્ક હૈં કે ઈસ ઉમ્ર મેં આમ તૌર પર ખેલકૂદ કા મશ્ગલા હોતા હૈ મગર ઉન્હોં ને અપની જવાની કી બહારેં ઈલ્મે દીન કે લિયે વક્ફ કર દી હૈં.

www.dawateislami.net

યા **અલ્લાહ** તુલબા કે સદકે મુઝે બખ્શ દે

સુવાલ : જામિઆતુલ મદીના કે તુલબા કે બારે મેં આપ કે ક્યા જઝબાત હૈં ?

જવાબ : મૈં દા'વતે ઈસ્લામી કે જામિઆત વ મદારિસ કે તુલબા સે બહુત મહબ્બત કરતા હૂં ઔર ઈન કે સદકે સે અપને લિયે દુઆએ મગ્ફિરત કિયા કરતા હૂં. અગર્ચે ઈન મેં બા'ઝ શરારતી ભી હોતે હૈં મગર બચ્ચે જો ઠહરે ! બચ્ચે કૈસે હી શરારતી હોં મગર માં બાપ કો પ્યારે હોતે હૈં. કુછ તુલબા કે શરારત કર લેને સે હર તાલિબુલ ઈલ્મ બુરા ભી નહીં હો જાતા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ હમારે તુલબા નમાઝે પન્જગાના કે ઈલાવા દીગર નવાફિલ ભી પઢતે હૈં, اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ હમારે **મુતઅદદ** તુલબા મિલ કર સલાતુત્તૌબા, તહજ્જુદ, ઈશરાક ઔર ચાશ્ત કી નમાઝોં કા એહતિમામ કરતે હૈં. હઝારોં તુલબા **મદની ઈન્આમાત** કે કાર્ડ ભર કર જમ્અ કરવાતે હૈં, બેશુમાર તુલબા **મદની કાફિલોં** મેં સફર કરતે હૈં, કઈ ઐસે હૈં જિન કી મદારિસ વ જામિઆત કે અતરાફ મેં **દા'વતે ઈસ્લામી** કા મદની કામ કરને કી ઝિમ્માદારિયાં હૈં ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉન્હોં ને બે શુમાર મસાજિદ કો સંભાલા ઔર આબાદ કિયા હુવા હૈ. اَللّٰهُمَّ زِدْ فَزِدْ ثُمَّ زِدْ યા'ની એ **અલ્લાહ** બઢા ઔર બઢા ફિર બઢા.

www.dawateislami.net

શિકાયત કરને કા તરીકા

સુવાલ : **બાવર્ચી** ઈસ્લામી ભાઈ તુલબા કી શિકાયાત કો અહમ્મિય્યત નહીં દેતે.

જવાબ : **દેખિયે !** બાવર્ચી કી ભી ઈઝ્ઝતે નફ્સ હૈ, જિસ કે જી મેં આયા વોહ વક્ત બે વક્ત અગર બાવર્ચી કી સમ્અ ખરાશી કરતા રહેગા તો ઉન કો ભી ના ગવાર ગુઝર સકતા હૈ, ઝાહિર હૈ એક યા દો બાવર્ચી એક જામિઆ યા મદ્રસે કે તમામ તુલબા કો મુત્મઈન કર ભી નહીં સકતે. અઝીઝ તુલબા ! આપ ભી યાદ રખિયે કે બાર બાર શિકાયત કરતે રહને સે શાકી કા વકાર જાતા રહતા ઔર અસર ખત્મ હો જાતા હૈ. લિહાઝા શિકાયત એક હી બાર હો મગર નર્મી કે સાથ ઔર ભરપૂર અન્દાઝ મેં હોની ચાહિયે બલ્કે તહરીરી હો તો ખૂબ, તજરિબા યેહી હૈ કે ઈસ તરહ કે મુઆમલાત મેં "તકરીર" કે મુકાબલે મેં "તહરીર" ઝિયાદા મુઅસ્સિર હોતી હૈ. ચૂંકે તુલબા કી અક્સરિય્યત ના પુખ્તા ઝેહ્ન હોતી હૈ ઔર યેહ ઉમૂમન બાત બનાને કે બજાએ બિગાડ બૈઠતે હોંગે ! લિહાઝા કોઈ તાલિબે ઈલ્મ કિસી ભી બાવર્ચી કે પાસ શિકાયત લે કર ન જાએ. જિસ કો શિકાયત હો વોહ તહરીરી તૌર પર અપને **જામિઅતુલ મદીના યા મદ્રસતુલ મદીના કે મત્બખ** ઝિમ્માદાર ઈસ્લામી ભાઈ કો પેશ કર દે. (અમીરે અહલે સુન્નત دَامَتْ بَرَکَاتُہُمُ الْعَالِیَہ કે ઈસ ઈર્શાદ પર બાવર્ચિયોં ને બહુત ઈત્મીનાન કા ઈઝહાર કિયા)

www.dawateislami.net

અગર પકાતે હુએ ખાના જલ જાએ તો ઈસ કા ઝિમ્માદાર કૌન ?

સુવાલ: અગર બાવર્ચી ખાના જલા દે તો ક્યા ઈસ કો મુઆફ હૈ ?

જવાબ: નહીં. **બાવર્ચી** કે ઉજરત લે કર પકા રહા હૈ વોહ ઈસ કા ઝિમ્માદાર હૈ. ફુકહાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰی ફરમાતે હૈં, "બાવર્ચી ને ખાના ખરાબ કર દિયા યા જલા દિયા યા કચ્ચા હી ઉતાર દિયા તો ઉસે ખાને કા ઝમાન (યા'ની જો કુછ નુક્સાન હુવા વોહ) અદા કરના હોગા." (درِّ مُختار مع ردالمحتار ج ۹ ص ۲۲) યહાં ઝિમ્માદારાન ગૌર ફરમા લેં કે અગર બાવર્ચી ને ઝમાન અદા ન કિયા તો કૌમ કે ચન્દે કે મુઆમલે મેં આપ **"આંખ આડે કાન"** નહીં કર સકતે. અગર આપ કી ઝાતી રકમ હોતી તો શાયદ એક એક પાઈ વુસૂલ કરતે. લિહાઝા ઈસ વક્ફ કી રકમ કે નુક્સાન કા ઝમાન બહર હાલ દેના હોગા. યા'ની ખાના ખરાબ હોને કે સબબ જિતની રકમ કા નુક્સાન હુવા વોહ અદા કરના હોગા. "ચલિયે આયિન્દા ખયાલ રખેંગે" યેહ કહ દેને સે છુટકારા નહીં હો સકતા પિછલા સારા હિસાબ ભી ચુકાના હોગા.

તન્દૂરી રોટી ઔર ખાને કા સોડા

સુવાલ : તન્દૂરી રોટી મેં બા'ઝ અવકાત ખાને કા સોડા ઝિયાદા હો જાતા હૈ, ક્યા યેહ નુક્સાન દેહ નહીં ?

જવાબ : હર ચીઝ મેં એ'તિદાલ ઝરૂરી હૈ. ઝાહિર હૈ અગર રોટી મેં

www.dawateislami.net

ઝ़િયાદા સોડા હોગા તો રોટી બદ મઝા હો જાએગી ઔર સોડા કા ઝ़િયાદા ઈસ્તિ'માલ જિસ્મ કો ગલાતા હૈ.

સુવાલ : ચને ઉબાલને કા ક્યા તરીકા હૈ ?

જવાબ : ચને ઉબાલને હોં તો બેહતર યેહી હૈ કે તકરીબન 8 ઘન્ટે કે લિયે પાની મેં ભિગો કર રખ દિયે જાએં મગર ઉન કો નર્મ કરને ઔર જલ્દ પકાને કે લિયે ખાને કા સોડા ભી ડાલા જા સકતા હૈ.

સખ્ત ગોશ્ત ગલાને કા તરીકા

સુવાલ : બૂઢા ગોશ્ત ગલાને કા ક્યા તરીકા હૈ ?

જવાબ : બૂઢે ઔર સખ્ત ગોશ્ત મેં પકાતે વક્ત અગર કચ્ચા પપીતા ડાલ દિયા જાએ તો વોહ જલ્દ ગલ જાતા હૈ. સીખ પર સેંકી જાને વાલી બોટિયોં કે મસાલહે મેં ભી કચ્ચા **પપીતા** ડાલા જાતા હૈ. હોટલોં મેં લોગ જો મઝે લે લે કર નહારી ખાતે હૈં, ઉસ મેં ઉમૂમન ઊંટ યા બૂઢી ગાય યા બાખડી ભેંસ (યા'ની વોહ ભેંસ જો દૂધ દેના બન્દ કર દે) યા કોલ્હૂ યા ખેત કે ફ़ારિગ શુદા (RETIRED) ઢાંડે યા'ની બૂઢે બૈલ કા ગોશ્ત હોતા હૈ. યેહ **પપીતે** કા કમાલ હૈ કે ઉસ કો મોમ કી તરહ મુલાયમ કર કે ખાને કે કાબિલ બના દેતા હૈ. નીઝ ચીની, પોદીના કે ડન્ઠલ ઔર છાલિયા ભી ગોશ્ત કો ગલાને કે કામ આતે હૈં. ઝ़િયાદા દેર તક ચૂલ્હે પર ચઢાએ રખને સે ભી

www.dawateislami.net

ગોશ્ત ગલ જાતા હૈ. જબ સાલન યા પુલાવ વગૈરા પકાએં તો મુર્ગી વગૈરા કે ગોશ્ત કે છોટે ટુકડે ડાલેં તાકે અન્દર તક પક જાએં. હાં બડી કઢાહી યા દેગ મેં બડે ટુકડે ડાલેં જાએં તો હસ્બે ઝરૂરત તપિશ મિલ જાને કી સૂરત મેં પક જાતે હૈં. મેરા મદની મશ્વરા હૈ કે હર સાલન મેં **તબર્રુકન** થોડા સા કદ્દૂ શરીફ ડાલને કા મા'મૂલ બના લિયા જાએ. ગોશ્ત મેં સબ્ઝી ડાલને કા એક ફાએદા યેહ ભી હૈ કે ઈસ સે ગોશ્ત કે બા'ઝ મન્ફી અસરાત દૂર હો જાતે હૈં.

ન ગલને વાલા ગોશ્ત

સુવાલ : જો ગોશ્ત કિસી સૂરત સે ભી ન ગલતા હો ઉસ કા ક્યા ઈલાજ ?

જવાબ : **ઉસ** કા કોઈ ઈલાજ નહીં. મેરે આકા આ'લા હઝરત ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ફરમાતે હૈં, **ખુન્સા** કે નર વ માદા દોનોં[2] કી અલામતેં રખતા હો, દોનોં[2] (જગહોં) સે યક્સાં પેશાબ આતા હો, કોઈ વજ્હે તરજીહ ન રખતા હો, ઈસ કા ગોશ્ત કિસી તરહ પકાએ નહીં પકતા. વૈસે ઝબ્હે શરઈ સે હલાલ હો જાએગા, અગર કોઈ કચ્ચા ગોશ્ત ખાએ, ખાએ. ઉસ કી કુરબાની જાઇઝ નહીં.

(મુલખ્ખસ ફતાવા રઝવિય્યા મુખર્રજા, જિ. 20, સ. 255)

www.dawateislami.net

ઉમ્દા ગોશ્ત કી પહચાન

સુવાલ : ઉમ્દા ગોશ્ત કી પહચાન ક્યા હૈ ?

જવાબ : બૂઢા ગોશ્ત લાલ હોતા હૈ, જબ કે જવાન ગોશ્ત મિટયાલે (ભૂરે) રંગ કા ઔર ઉસ મેં ઉમૂમન ચરબી કમ હોતી હૈ. ભૂરા ગોશ્ત ઝિયાદા અચ્છા હોતા હૈ. ઘર કે લિયે આખિરી બચા હુવા ગોશ્ત ખરીદના મુફીદ હો સકતા હૈ ક્યૂંકે બેચને વાલે જલ્દી જલ્દી ચરબી ઔર હડ્ડિયાં તોલ મેં ચલા દેતે હૈં ઔર યૂં આખિર કે બચે હુએ ગોશ્ત મેં બોટી ઝિયાદા હોતી હૈ ! સબ્ઝિયોં ઔર ફલોં કા મુઆમલા ઈસ સે ઉલટ હૈ કે તાઝા ઔર ઉમ્દા જલ્દી જલ્દી બિક જાતે ઔર આખિર મેં ગલે સડે બચ રહતે હૈં. ઈન મા'નોં કર યેહ મકૂલા દુરુસ્ત હૈ કે "સબ્ઝી ઔર ફલ શુરૂઅ મેં ઔર ગોશ્ત આખિર મેં ખરીદો."

જાનવરોં કી મઝલૂમિય્યત

સુવાલ : ક્યા કોઈ સહાબી ભી ગોશ્ત કા કામ કરતે થે ?

જવાબ : જી હાં, હઝરતે સય્યિદુના અમ્ર બિન આસ ઔર હઝરતે સય્યિદુના ઝુબૈર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُمَا ગોશ્ત કા કામ કરતે થે. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હર ગોશ્ત ફરોશ કો ઈન સહાબએ કિરામ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُمَا કે નક્શે કદમ પર ચલાએ. આજકલ ઈસ કારોબાર મેં બહુત સારે ગુનાહોં કા ઈરતિકાબ કિયા જાતા હૈ. હુસૂલે ગોશ્ત કે લિયે પરવરિશ પાને વાલા બે ઝબાન જાનવર ઉમૂમન શુરૂઅ હી સે ઝુલ્મ સહતા હુવા "મઝ્બહ"

www.dawateislami.net

તક પહોંચતા હૈ. બેશક ઝબ્હ કરના જાઇઝ હૈ મગર આજકલ ઇસ જાઇઝ કામ કે દૌરાન બેચારે જાનવરોં કો ઇસ કદર બે જા તકાલીફ પહોંચાઈ જાતી હૈં કે દેખેં તો કલેજા મુંહ કો આતા હૈ.

સુવાલ : જાનવર ઝબ્હ કરને કી વોહ એહતિયાતેં ઇર્શાદ હોં જિસ સે ઉસ કો કમ સે કમ તકલીફ હો.

જવાબ : ગાય વગૈરા કો ગિરાને સે પહલે હી કિબ્લા રુખ કા તઅય્યુન કર લિયા જાએ, લિટાને કે બા'દ બિલ ખુસૂસ પથરીલી ઝમીન પર ઘસીટ કર કિબ્લા રુખ કરના બે ઝબાન જાનવર કે લિયે અઝિય્યત કા બાઇસ હૈ. ઝબ્હ કરને મેં ચાર[4] રગેં કટ જાએં યા કમ સે કમ તીન[3] રગેં કટ જાએં. ઇસ સે ઝિયાદા ન કાટેં કે છુરી ગરદન કે મોહરે તક પહોંચ જાએ કે યેહ બે વજહ કી તકલીફ હૈ ફિર જબ તક જાનવર મુકમ્મલ તૌર પર ઠન્ડા ન હો જાએ ન ઉસ કે પાઉં કાટેં ન ખાલ ઉતારેં, બહર હાલ ઝબ્હ કર લેને કે બા'દ જબ તક રૂહ ન નિકલ જાએ છુરી બલ્કે કટી હુઈ ગરદન પર હાથ ભી બિલ્કુલ મસ ન કરેં, ગૌર ફરમાઇયે આપ કે ઝખ્મ પર કોઈ હાથ યા ઉંગ્લિયાં ડાલે તો તકલીફ હોગી યા નહીં ! બા'ઝ લોગ ગાય કો જલ્દી "ઠન્ડી" કરને કે લિયે ઝબ્હ કે બા'દ ગરદન કી ખાલ ઉધેડ કર છુરી ઘોંપ કર દિલ કી રગેં કાટતે હૈં, ઇસી તરહ બકરે કો ઝબ્હ કરને કે ફૌરન બા'દ બેચારે કી ગરદન ચટખા દેતે હૈં, બે ઝબાનોં પર ઇસ તરહ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જબ તુમ રસૂલોં પર દુરૂદ પઢો તો મુઝ પર ભી પઢો, બેશક મૈં તમામ જહાનોં કે રબ કા રસૂલ હૂં. (جمع الجوامع)

કે મઝાલિમ ન કિયે જાએં. જિસ સે બન પડે ઉસ કે લિયે ઝરૂરી હૈ કે જાનવર કો બિલા વજહ ઈઝા પહોંચાને વાલે કો રોકે. બહારે શરીઅત, હિસ્સા 16 સ. 259 પર હૈ, "જાનવર પર ઝુલ્મ કરના ઝિમ્મી કાફિર પર (અબ દુન્યા મેં સબ કાફિર હર્બી હૈં) ઝુલ્મ કરને સે બુરા હૈ ઔર ઝિમ્મી પર ઝુલ્મ કરના મુસ્લિમ પર ઝુલ્મ કરને સે ભી બુરા હૈ ક્યૂંકે જાનવર કા કોઈ મુઈનો મદદગાર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે સિવા નહીં ઉસ ગરીબ કો ઈસ ઝુલ્મ સે કૌન બચાએ !"

સુવાલ : ઝબ્હ હોને વાલે જાનવર કા તમાશા દેખના કૈસા ?

જવાબ : બે ઝબાન જાનવર કે ઝબ્હ કો તમાશા બનાને કે બજાએ ઉસ પર રહ્‌મ ખાના ચાહિયે. ઔર ગૌર કરના ચાહિયે કે અગર ઈસ કી જગહ **મુઝે ઝબ્હ** કિયા જા રહા હોતા તો મેરી ક્યા કૈફિય્યત હોતી ! બ વક્તે ઝબ્હ જાનવર પર રહ્‌મ ખાના **કારે સવાબ** હૈ જૈસા કે એક સહાબી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ ને બારગાહે **રહ્‌મતુલ્લિલ આલમીન** صَلَّی اللہ تعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم મેં અર્ઝ કી, યા રસૂલલ્લાહ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم "મુઝે બકરી ઝબ્હ કરને પર રહ્‌મ આતા હૈ." ફરમાયા, "અગર ઈસ પર રહ્‌મ કરોગે તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ભી તુમ પર રહ્‌મ ફરમાએગા." (مستدرک للحاکم ج۵ص۳۲۷ حدیث ۷۶۳۶) ઈસ હદીસે પાક મેં તો જાઈઝ તરીકે પર ઝબ્હ પર રહ્‌મ ખાને કા તઝકિરા હૈ તો જબ બે ઝબાન જાનવર પર ઝુલ્મ હો રહા હો જૈસા કે અર્ઝ કી

www.dawateislami.net

ગઈ ઉસ કો તમાશા બનાના કૈસા ? ઝાહિર હૈ અગર મુમ્કિન હો તો ઝાલિમ કો સમઝાએ ઔર ઝુલ્મ સે બાઝ રખે અગર યેહ નહીં કર સકતા તો દિલ મેં બુરા જાનતે હુએ વહાં સે હટ જાએ. બલ્કે જબ જાનવર ઝબ્હ હો રહા હો તો બિલા ઝરૂરત ઉસ કી તરફ દેખને હી સે કતરાએ. ઉસ કી તરફ ઘેરા ડાલના, ઉસ કે ચિલ્લાને ઔર તડપને ફડકને સે લુત્ફ અન્દોઝ હોના, હંસના કહ્કહે બુલન્દ કરના ઔર ઉસ કા તમાશા બનાના સરાસર **ગફલત** કી અલામત હૈ. **બકરી કા એહતિરામ કરના ચાહિયે કે હદીસે પાક મેં હૈ, બકરી કી ઈઝ્ઝત કરો, ઔર ઉસ સે મિટ્ટી ઝાડો ક્યૂંકે વોહ જન્નતી જાનવર હૈ.**

(الجامعُ الصَّغیر ج۱ ص۸۸ حدیث ۱۴۲۱)

ઊંટ કો તીન[3] જગહ સે ઝબ્હ કરના કૈસા ?

સુવાલ : આજ કલ ઊંટ કો તીન[3] જગહ સે ઝબ્હ કિયા જાતા હૈ યેહ કહાં તક દુરુસ્ત હૈ ?

જવાબ : ઊંટ કો તીન[3] જગહ સે ઝબ્હ કરના ઝિયાદતી હૈ એક હી જગહ કાફી હૈ બલ્કે ઊંટ કો **નહ્ર** કરના સુન્નત હૈ. હલ્ક કે આખિરી હિસ્સે મેં નેઝા (યા નોકદાર છુરી વગૈરા) ઘોંપ કર રગેં કાટ દેને કો **નહ્ર** કહતે હૈં. (બહારે શરીઅત, હિસ્સા: 15, સ. 115, મદીનતુલ મુર્શિદ બરેલી શરીફ) **નહ્ર** કરને કે બા'દ અબ એક બાર ભી ગલે પર છુરી ફૈરને યા'ની ઝબ્હ કરને કી ઝરૂરત નહીં.

www.dawateislami.net

ઊંટ કે સર પર લોહે કે ડન્ડે કી ઝર્બ !

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ બાર બાર હમ સબ કો હજ ઔર **દીદારે મદીના** નસીબ ફરમાએ. ઔર **મિના શરીફ**(1) મેં કુરબાની કી સઆદત બખ્શે. આહ ! હજ (સિ. 1422 હિ.) કે દિનોં મેં વહાં ઈસ કદર લર્ઝા ખૈઝ મનાઝિર દેખે ગએ કે રહ્મ દિલ આદમી કો ગશ આ જાએ ! આહ ! બેચારે ગરીબ ઊંટ કી મઝલૂમિય્યત ! **એક કદ આવર કાલા હબશી લોહે કા વઝ્ન દાર ડન્ડા દોનોં[2] હાથોં સે થામ કર બડી ફુરતી કે સાથ બે ખબર ખડે હુએ ઊંટ કે સર પર ઝોર સે દે મારતા થા જિસ સે વોહ ગરીબ ચીખતા હુવા ચકરા કર ગિર જાતા,** ફિર ચન્દ કસ્સાબ હાવી હો કર ઉસ કો તીન[3] જગહ સે ઝબ્હ કર દેતે. કહીં કહીં યેહ ભી દેખા કે પહલે ખડે હુએ ઊંટ કો **નહ્ર** કર દેતે, ખૂન કા ફવ્વારા ઉબલતા ઔર વોહ ઘબરા કર ભાગને કી કોશિશ કરતા તો ઉસ કે સર પર લોહે કે ડન્ડે કા ઝોરદાર વાર કિયા જાતા જિસ સે વોહ બેચારા બિલબિલાતા હુવા ઝમીન પર ઢેર હો જાતા, ફિર તીન[3] જગહ સે ઝબ્હ કર દેતે. યેહ દર્દનાક મનાઝિર મૈં ને ખુદ નહીં દેખે, સિ. 1422 હિ. કે કાફિલએ ચલ મદીના કી તરફ સે કુરબાની કરને કે લિયે "મઝ્બહ" જાને વાલે ઈસ્લામી ભાઈયોં ને મુઝે આંખોં દેખા હાલ સુનાયા થા.

1: હજ કી કુરબાની મિના શરીફ મેં કરના સુન્નત હૈ મગર આજ કલ "મઝ્બહ" મુઝ્દલિફા મેં હૈ.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** જિસ ને મુઝ પર એક બાર દુરૂદે પાક પઢા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા હૈ. (مسلم)

ગોશ્ત ફરોશોં કે લિયે એહતિયાતેં

સુવાલ : ગોશ્ત બેચને વાલોં કે લિયે કુછ મદની ફૂલ દે દીજિયે.

જવાબ : અક્સર ગોશ્ત બેચને વાલે આજકલ બહુત સારી ગલતિયાં કર કે ગુનાહ કમાતે ઔર અપની રોઝી ખરાબ કર ડાલતે હૈં. મિન જુમ્લા બર્ફખાને કે નિકાલે હુએ બાસી ગોશ્ત કો તાઝા કહ કર ફરોખ્ત કરના, ઢાંડે (બૂઢે બૈલ) યા બૂઢી ભેંસ યા બૂઢે ભેંસે કે ગોશ્ત કો બછિયા (યા'ની નૌ ઉમ્ર ગાય) કા ગોશ્ત કહ કર બેચના યા બૂઢી ગાય યા બછડે કી રાન પર કિસી ઔર બછિયા કે છોટે છોટે થન લગા કર ધોકા દે કર ફરોખ્ત કરના, જિન હડ્ડિયોં ઔર છીછડોં કો ફેંક દેને કા ઉર્ફ (રવાજ) હૈ ઉન કો ધોકે સે વઝ્ન મેં ચલા દેના, ગોશ્ત યા કીમે કો બિગૈર તોલે સિર્ફ અન્દાઝે સે તોલ કે નામ પર દેના, (મસલન કિસી ને આધ પાવ કીમા માંગા તો મુઠ્ઠી મેં લે કર વઝ્ન કિયે બિગૈર હી બતૌરે આધ પાવ દે દિયા) વગૈરા ગુનાહ વ હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે જાને વાલે કામ હૈં.

અન્દાઝે સે તોલને કી મુમાનઅત

સુવાલ : અભી આપ ને કીમા અન્દાઝે સે તોલને કી મુમાનઅત ફરમાઈ. ઈસ મેં તો આઝમાઇશ હૈ ક્યૂંકે કઈ ચીઝેં આજ કલ અન્દાઝે સે હી તોલ કર દેને કા ઉર્ફ (યા'ની રવાજ) હૈ. તો ક્યા લેને વાલા ભી ગુનહગાર હૈ ?

www.dawateislami.net

જવાબ : જી હાં. અગર તોલ કે નામ પર અન્દાઝે સે ખરીદા તો લેને વાલા ભી ગુનહગાર હૈ. ઈસ સે બચને કા એક તરીકા યેહ ભી હૈ કે જો ચીઝેં તોલ કે નામ પર બિગૈર તોલે આજકલ દી જાતી હૈં વોહ આપ તોલ કે નામ પર ન માંગેં બલ્કે ઉસ કી કીમત કહ દેં મસલન કહેં, મુઝે 5 રુપૈ કી દહી દે દો યા 12 રુપૈ કા કીમા દે દો. અબ વોહ જિસ તરહ ભી દે, દોનોં[2] ગુનાહ સે બચ ગએ.

કીમે કે બાઝારી સમોસે

સુવાલ : ક્યા બિગૈર ધોએ કીમા ખાયા જા સકતા હૈ ?

જવાબ : જબ તક નજાસત કા ઈલ્મ ન હો બિગૈર ધોએ ખાને મેં હરજ નહીં મગર એહતિયાત ઈસી મેં હૈ કે ધો લિયા જાએ. **બાઝાર** ઔર દા'વતોં કે ચટપટે સમોસે ખાને વાલે તવજ્જોહ સે સુનેં : આમ તૌર પર સમોસે બનાને વાલે **કીમા** ધોતે નહીં હૈં. ઉન કે બકૌલ કીમા ધો કર ડાલેં તો કબાબ સમોસે કા ઝાઈકા **મુતઅસ્સિર** હોતા હૈ ! કીમે મેં બા'ઝ અવકાત ક્યા ક્યા હોતા હૈ યેહ ભી સુન લીજિયે ! ગાય કી **ઓઝડી** કા છિલ્કા ઉતાર કર ઉસ કી "બટ" મેં તિલ્લી બલ્કે مَعَاذَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ કભી તો જમા હુવા ખૂન ડાલ કર મશીન મેં પીસતે હૈં ઈસ તરહ સફેદ બટ કે કીમે કા રંગ ગોશ્ત કી માનિન્દ ગુલાબી હો જાતા હૈ. કભી કભી કબાબ સમોસે વાલે ઉસ મેં હસ્બે ઝરૂરત અદરક લહસન વગૈરા ભી સાથ હી પિસવા લેતે હૈં

www.dawateislami.net

અબ ઉસ કીમે કે ધોને કા સુવાલ હી પૈદા નહીં હોતા, ઉસી કીમે મેં મિર્ચ મસાલહા ડાલ કર ભૂન કર ઉસ કે સમોસે બના કર ફરોખ્ત કરતે હૈં. હોટલોં મેં ભી ઈસી તરહ કે કીમે કે સાલન કા અન્દેશા રહતા હે. ગન્દે કબાબ સમોસે વાલોં સે પકોડે વગૈરા ભી ન લિયે જાએં કે કડાહી એક ઔર તેલ ભી વોહી ગન્દે કીમે વાલા. ખૈર મૈં યેહ નહીં કહતા કે مَعَاذَ الله عَزَّوَجَلَّ હર ગોશ્ત બેચને વાલા ઈસ તરહ કરતા હે યા ખુદા ન ખ્વાસ્તા હર કબાબ, સમોસે વાલા નાપાક કીમા હી ઈસ્તિ'માલ કરતા હે. યકીનન ખાલિસ ગોશ્ત કા કીમા ભી મિલ સકતા હે. અર્ઝ કરને કા મન્શા યેહ હે કે કીમા યા કબાબ સમોસે કાબિલે ઈત્મીનાન મુસલ્માન સે લેને ચાહિએં ઔર જો મુસલ્માન ઐસી ઓછી હરકતેં કરતે હૈં ઉન કો તૌબા કર લેની ચાહિયે.

મરી હુઈ મુર્ગિયાં

આજ કલ બદ દિયાનતી કા દૌર હે. **કહતે હૈં જબ મુર્ગિયોં** મેં વબા ફૈલતી હે તો મુજરિમાના ઝેહ્ન રખને વાલે લોગ મરી હુઈ મુર્ગિયોં કા ગોશ્ત ભી સીખ કબાબ વાલોં ઔર હોટલોં કો ધોકે સે સપ્લાય કર દેતે હૈં !

કરીબુલ મૌત બકરી કે ઝબ્હ કે અહકામ

સુવાલ: અગર બીમાર બકરી મરને કે કરીબ હો ગઈ તો ક્યા ઉસ કો ઝબ્હ કિયા જા સકતા હે ?

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

જવાબ: હાં. મગર ઈસ સિલ્સિલે મેં ચન્દ બાતેં ખયાલ મેં રખેં, બીમાર બકરી જબ ઝબ્હ કી ઔર સિર્ફ઼ ઉસ કે મુંહ કો હરકત હુઈ ઔર વોહ હરકત યેહ હૈ કે મુંહ ખોલ દિયા તો હરામ હૈ ઔર બન્દ કર લિયા તો હલાલ, આંખેં ખોલ દીં તો હરામ ઔર બન્દ કર લીં તો હલાલ, પાઉં ફૈલા લિયે તો હરામ ઔર સમેટ લિયે તો હલાલ, બાલ ખડે ન હુએ તો હરામ ઔર ખડે હુએ તો હલાલ. યા'ની અગર સહીહ તૌર પર ઉસ કે ઝિન્દા હોને કા ઈલ્મ ન હો તો ઈન અલામાત સે કામ લિયા જાએ ઔર અગર યકીની તૌર પર ઝિન્દા હોના મા'લૂમ હૈ તો ઈન ચીઝોં કા ખયાલ નહીં કિયા જાએગા. બહર હાલ જાનવર હલાલ સમઝા જાએગા. (فتاوٰی عالمگیری ج۵ص۲۸۶)

બ વક્તે ઝબ્હ અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કા નામ લેના ભૂલ ગયા તો ?

સુવાલ:મુસલ્માન ને بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم કહ કર ઝબ્હ કિયા તો ક્યા જાનવર હલાલ હો ગયા ? અગર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા નામ લેના હી ભૂલ ગયા તો ક્યા હુક્મ હૈ ?

જવાબ:જી હાં હલાલ હો ગયા. ઝબ્હ કરતે વક્ત **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા નામ લેના ઝરૂરી હૈ. મગર બેહતર યેહ હૈ કે بِسْمِ اللّٰهِ اَللّٰهُ اَكْبَر કહે. "અરબી કે ઈલાવા કિસી ઔર ઝબાન મેં ભી **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા નામ લિયા જબ ભી જાનવર હલાલ હો જાએગા." (فتاوٰی عالمگیری ج۵ص۲۸۶) અગર ઝબ્હ કે વક્ત **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા નામ લેના ભૂલ ગયા તબ ભી જાનવર હલાલ હૈ. હાં અગર જાનબૂઝ કર ન લિયા તો હરામ હો જાએગા. તફ઼સીલી

www.dawateislami.net

અહકામ બહારે શરીઅત હિસ્સા 15 મેં મુલાહઝા ફરમા લીજિયે.

હડ્ડી ખા સકતે હૈં યા નહીં ?

સુવાલ : ક્યા ઝબીહા કી હડ્ડી ભી ખા સકતે હૈં ?

જવાબ : જી હાં. સય્યિદી આ'લા હઝરત ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الرَّحْمٰن ફરમાતે હૈં: "જાનવર હલાલ મઝબૂહ (ઝબ્હ શુદા) કી હડ્ડી કિસી કિસ્મ કી મન્અ નહીં જબ તક ઉસ કે ખાને મેં મુઝર્રત (નુક્સાન) ન હો." (ફતાવા રઝવિય્યા જદીદ, જિ. 20, સ. 340) બિલ ખુસૂસ સફેદ હડ્ડી જો કે પ્લાસ્ટિક કી તરહ લચક દાર હોતી હૈ વોહ અક્સર નર્મ વ લઝીઝ હોતી હૈ. ચૌપાયોં કે પેટ કે પર્દે કે કરીબ કી નર્મ હડ્ડી કી પસલિયાં, હાથ કી ચપટી હડ્ડી સે મુત્તસિલ સફેદ ચૌડી હડ્ડી ભી નર્મ હોતી હૈ, સાંસ કી નલી જિસે અરબી મેં "હુલ્કૂમ" ઔર ઉર્દૂ મેં "નરખરા" કહતે હૈં ઔર યેહ ફેફડે કે સાથ મિલી હુઈ હોતી હૈ ઇસ કો લમ્બાઈ મેં ચીર કર સાફ કર લેના ચાહિયે. સીને કા ગોશ્ત પકને કે બા'દ ઉસ મેં જો સફેદ હડ્ડી હોતી હૈ વોહ ભી ખાઈ જાતી હૈ. સાથ હી કાલી હડ્ડી હોતી હૈ જો કુરકુરી, લઝીઝ ઔર ગિઝાઇય્યત સે ભરપૂર હોતી હૈ. તકરીબન તમામ જવાન જાનવરોં કી કાલી હડ્ડી કુરકુરી હોતી હૈ ઉસ કો ખૂબ અચ્છી તરહ ચબાઇયે આખિર મેં મુંહ કે અન્દર જો ખુશ્ક ચુરા રહ જાએ વોહ ફેંક દેં. જો હડ્ડિયાં ખાઈ યા ચબાઈ નહીં જાતીં ઉન કે ટૂટે હુએ હિસ્સે કો ચૂસને સે લઝ્ઝત ભી મિલતી હૈ

www.dawateislami.net

ઔર ગિઝાઇય્યત ભી. લિહાઝા જબ તક લઝ્ઝત આતી રહે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ને'મત સે **તમત્તોઅ** કરેં યા'ની નફ્અ ઉઠાએં ઈસ કે બા'દ દસ્તર ખ્વાન પર ડાલ દેં.

સુવાલ : કચ્ચે ગોશ્ત મેં કાલી હડ્ડી તો કભી નહીં દેખી ?

જવાબ : કચ્ચે ગોશ્ત મેં જો હડ્ડી એક દમ સુર્ખ હોતી હૈ વોહી પક કર કાલી હો જાતી હૈ બલ્કે ખૂન ભી જબ અચ્છી તરહ પક જાએ તો કાલા હો જાતા હૈ !

હડ્ડિયોં સે ઈલાજ કે મદની ફૂલ

સુવાલ : હડ્ડિયોં કે કુછ ફવાઈદ ભી બયાન કર દીજિયે.

જવાબ : હડ્ડિયાં ભી **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ને'મત હૈં ઔર ઈન મેં ભી ગિઝાઇય્યત રખી ગઈ હૈ જો લોગ ઘર મેં પકાને કે લિયે બિગૈર હડ્ડી કા ગોશ્ત ખરીદતે હૈં વોહ અપને સાથ સાથ અહલે ખાના કો ભી **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી એક ને'મત સે મહરૂમ કરતે હૈં. યકીનન **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને કોઈ ચીઝ બેકાર નહીં બનાઈ. હડ્ડિયાં ગિઝા કે સાથ સાથ દવા કા કામ ભી દેતી હૈં. અતિબ્બા બા'ઝ મરીઝોં કો **હડ્ડિયોં કી યખની** પીને કા મશ્વરા દેતે હૈં. બલ્કે આપ મેં સે શાયદ અક્સરિય્યત ને પિયા ભી હોગા. અલબત્તા ખાલિસ બોટી કા સૂપ કિસી ને ભી નહીં પિયા હોગા ! હડ્ડિયાં બહુત અહમ હૈં, તિબ્બી તરીકે પર હડ્ડિયોં સે હાસિલ શુદા અરક કે ઈન્જેક્શન ભી

www.dawateislami.net

મરીઝોં કો લગાએ જાતે હૈં. **ગાય** કે **સીંગ** પીસ કર ખાને મેં મિલા કર ચૌથિયા વાલે (યા'ની જિસ કો હર ચૌથે દિન બુખાર આતા હો) કો ખિલાને સે બિ ઇઝ્નિલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ શિફા હાસિલ હો જાતી હૈ, ગાય કે બાલ જલા કર પાની મેં ઘોલ કર પી લેને સે દાંતોં કા દર્દ જાતા રહતા હૈ. (حیٰوۃ حیوان الکبریٰ ج۱ص۲۱۹) કબૂતર જો કે હલાલ પરિન્દા હૈ ઉસ કી હડ્ડી જલા કર ઝખ્મ પર લગાને સે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે ફઝ્લ સે ઝખ્મ ઠીક હો જાતા હૈ. (عجائب الحیوانات ص ۱٤۷)

મુર્ગી કે ગોશ્ત કે ફવાઇદ

સુવાલ : મુર્ગી કે ગોશ્ત કે ભી કુછ ફવાઇદ બયાન કર દીજિયે.

જવાબ : મુર્ગી કા ગોશ્ત ખાને સે હાફિઝા મઝબૂત હોતા હૈ. નીઝ યેહ પેટ કે દર્દ કે લિયે ભી મુફીદ હૈ. બેહતર યેહ હૈ કે દેસી મુર્ગી ખાઈ જાએ. દેસી મુર્ગી અબ ખરીદના આસાન નહીં ક્યૂંકે પોલ્ટ્રી ફાર્મ હી કી છોટી સાઇઝ કી મુર્ગી ઔર છોટે અન્ડોં કો રંગ લગા કર આજકલ "દેસી" મેં ખપા દિયા જાતા હૈ. **દેસી મુર્ગી** કી શનાખ્ત યેહ હૈ કે દુબલી પતલી હોતી ઔર ઉસ કા પેટ છોટા હોતા હૈ. જબ કે પોલ્ટ્રી ફાર્મ વાલી મોટી તાઝી ઔર પુર ગોશ્ત હોતી હૈં.

મુર્ગી કી હડ્ડિયાં ખાના કૈસા ?

સુવાલ : ક્યા મુર્ગી કી હડ્ડિયાં ખાના જાઇઝ હૈ ?

www.dawateislami.net

જવાબ: જી હાં. મેરા કરીબન બચપન સે મા'મૂલ હૈ કે જબ ભી મુર્ગી ખાતા હૂં તો ઉસ કી સફેદ નર્મ હડ્ડી ભી ખા લેતા હૂં. અલબત્તા અવામ મેં મશ્હૂર હૈ કે મુર્ગી કી હડ્ડી ખાને સે નુક્સાન હોતા હૈ. મૈં ને એક ગિઝાઇય્યાત કે માહિર તબીબ સે જિન્હોં ને ગિઝાઓં કે ખવાસ સે મુતઅલ્લિક કિતાબ ભી તાલીફ કી હૈ મુર્ગી કી હડ્ડિયોં કે નુક્સાનાત દરયાફ્ત કિયે તો ઉન્હોં ને યેહી જવાબ દિયા કે ઇન કે ખાને સે કિસી કિસ્મ કા નુક્સાન નહીં હોતા.

وَاللّٰهُ وَ رَسُوْلُهٗ اَعْلَم عَزَّ وَ جَلَّ وَصَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم

મછલી કી હડ્ડિયાં ખા સકતે હૈં યા નહીં ?

સુવાલ : મછલી કી હડ્ડિયાં ખા સકતે હૈં યા નહીં ?

જવાબ : ખા સકતે હૈં. મછલી કી હડ્ડિયાં ઉમૂમન સખ્ત હોતી હૈં ઔર ખાઈ નહીં જાતીં. મગર બા'ઝ કી કુરકુરી ઔર મુલાયમ હોતી હૈં. મસલન સમુન્દર કે પાપલેટ ઔર સુર્મઈ મછલી વગૈરા કી હડ્ડિયાં નર્મ ઔર લઝીઝ હોતી હૈં ઇન કો ખૂબ ચબાઇયે અગર નિગલના ન ચાહેં તો અચ્છી તરહ ચૂસ કર બચા હુવા ચૂરા ફેંક દીજિયે.

મછલી કી ખાલ ખાના કૈસા ?

સુવાલ : મછલી કી ખાલ ખા સકતે હૈં યા નહીં ?

જવાબ : ખા સકતે હૈં. ઉમૂમન લોગ મછલી કી ખાલ પહલે હી સે યા પકને કે બા'દ નિકાલ કર ફેંક દેતે હૈં. ઐસા ન કિયા

www.dawateislami.net

જાએ અગર કોઈ મજબૂરી ન હો તો મછલી કી ખાલ ભી ખા લેની ચાહિયે, બા'ઝ મછલિયોં કી તો બહુત લઝીઝ હોતી હૈ.

કેકડા ખાના ઔર બેચના

સુવાલ : કેકડા ખાના કૈસા હૈ ?

જવાબ : હરામ હૈ. મછલી કે સિવા દરિયા કા હર જાનવર ખાના હરામ હૈ. કેકડા બેચના ભી ના જાઈઝ હૈ.

ફુકહાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰى ફરમાતે હૈં, મછલી કે સિવા પાની કે તમામ જાનવર મેંડક, કેકડા વગૈરા ઔર **હશ્રાતુલ અર્દ** (યા'ની ઝમીન સે ઉઠને વાલે કીડે મકોડે મસલન મખ્ખી, ચ્યૂંટી) ચૂહા, છછૂંદર, ઘોંસ, છિપકલી, ગિરગિટ, ગોહ, સાંપ, બિચ્છૂ કી બૈઅ (યા'ની બેચના) ના જાઈઝ હૈ.

(فتح القدیر ج٦ ص ٥٨)

અગર સાલન જલ જાએ તો ક્યા કરેં ?

સુવાલ : અગર સાલન જલ જાએ તો ઈસ કા કોઈ હલ ?

જવાબ : ઊપર ઊપર સે બોટિયાં ઔર મસાલહા નિકાલ લીજિયે, દૂસરી પતીલી મેં તેલ ડાલ કર પ્યાઝ સુર્ખ કરને કે બા'દ યેહ બોટિયાં ઔર મસાલહા વગૈરા ડાલ કર આધા કપ દૂધ ડાલ દીજિયે. દૂધ સે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ જલને કી બૂ ખત્મ હો જાએગી.

www.dawateislami.net

હાઝિમા કૈસે દુરુસ્ત હો ?

સુવાલ : હાઝિમે કી દુરુસ્તી કા ક્યા તરીકા હૈ ?

જવાબ : ખાને પીને મેં એહતિયાત. હર વક્ત ખાતે પીતે રહને સે મે'દા ખરાબ ઔર હાઝિમા તબાહ હો જાતા હૈ. જબ તક ભૂક ન લગે ઉસ વક્ત તક ખાના સુન્નત નહીં. જબ ભી ખાએ તો ભૂક કે તીન[3] હિસ્સે કર લે : એક હિસ્સા ખાના, એક હિસ્સા પાની ઔર એક હિસ્સા હવા. ખાને કે બા'દ ડેઢ દો[2] ઘન્ટે તક ન સોએ, ગોશ્ત કમ ઔર સબ્ઝી ઔર ફલોં કા ઈસ્તિ'માલ ઝિયાદા કરે, હત્તલ ઈમ્કાન રોઝાના એક ઘન્ટા વરના કમ અઝ કમ આધા ઘન્ટા પૈદલ ચલે. રાત કા ખાના ખા કર કમ અઝ કમ 150 કદમ ચલે. બદ હઝમી કી વોહ બીમારિયાં જો કિસી દવા કો જવાબ નહીં દેતીં اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ દુરુસ્ત હો જાએંગી. اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ આપ કો 80% (અસ્સી ફીસદ) અમરાઝ સે તહફ્ફુઝ હાસિલ હોગા જિન મેં હાર્ટ અટેક, ફાલિજ ઔર લક્વા, દિમાગી અમરાઝ, હાથ પાઉં ઔર બદન કા દર્દ, ઝબાન ઔર ગલે કી બીમારિયાં, મુંહ કે છાલે, સીને ઔર ફેફડે કે અમરાઝ, સીને કી જલન, શૂગર, હાઈ બ્લડ પ્રેશર, જિગર ઔર પિત્તે કે અમરાઝ વગૈરા શામિલ હૈં.

www.dawateislami.net

બદ હઝમી કે દો[2] મદની ઈલાજ

﴾1﴿ **જિસ** શખ્સ કો બદ હઝમી કી શિકાયત હો ઔર વોહ ઈસ આયતે કરીમા કો પઢ કર અપને હાથ પર દમ કર કે ઉસે અપને પેટ પર ફેરે ઔર ખાને વગૈરા પર દમ કર કે ખાના ખાયા કરે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ બદ હઝમી કી શિકાયત દૂર હો જાએગી.

અલ્લાહ તબારક વ તઆલા પારહ 29 સૂરતુલ મુર્સલાત કી 43 ઔર 44 વીં આયતે મુબારકા મેં ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ :

كُلُوْا وَاشْرَبُوْا هَنِيْٓـًٔۢا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٤٣﴾ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِی الْمُحْسِنِیْنَ ﴿٤٤﴾

(پ۲۹سورۃ المرسلٰت ۴۳،۴۴)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ખાઓ ઔર પિયો રચતા હુવા અપને આ'માલ કા સિલા બેશક નેકોં કો હમ ઐસા હી બદલા દેતે હૈં.

﴾2﴿ ઈમામ કમાલુદ્દીન દમૈરી رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ બા'ઝ ઉલમાએ કિરામ સે નક્લ ફરમાતે હૈં, જિસ ને ખાના ઝિયાદા ખા લિયા ઔર બદ હઝમી કા ખૌફ હો વોહ અપને પેટ પર હાથ ફેરતા હુવા તીન[3] મરતબા યેહ કહે :

اَللَّيْلَةُ لَيْلَةُ عِيْدِی يَا كَرِشِیْ وَرَضِیَ اللّٰهُ عَنْ سَيِّدِی اَبِیْ عَبْدِاللّٰهِ الْقَرَشِیْ-

તરજમા : એ મેરે મે'દે આજ કી રાત મેરી ઈદ કી રાત હૈ ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ રાઝી હો હમારે સરદાર હઝરતે **અબૂ અબ્દુલ્લાહ કરશી**(1) સે.

مدینہ

1 : સય્યિદી અબૂ અબ્દુલ્લાહ કરશી હાશિમી અકાબિર ઔલિયાએ મિસ્ર સે હૈં સય્યિદુના ગૌસે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ કે ઝમાને મેં સોલહ સત્તરહ બરસ (સાલ) કે થે. 6 ઝુલ હિજ્જહ સિ. 599 હિ. મેં બૈતુલ મુકદ્દસ મેં ઈન્તિકાલ ફરમાયા. (ફતાવા અફ્રીકા, સ. 177)

www.dawateislami.net

ઔર અગર દિન કા વક્ત હો તો اَللَّيْلَةُ لَيْلَةُ عِيْدِی કી જગહ اَلْيَوْمُ يَوْمُ عِيْدِی કહે. (حیاۃ الحیوان الکبری ج۱ ص۴۶۰)

કબ્ઝ કે તિબ્બી ઈલાજ

બદ હઝમી કે કઈ ઈલાજ હૈં મિન જુમ્લા યેહ કે **(1)** કબ્ઝ હો તો દો[2] એક[1] વક્ત કા **ફાકા** કર લે اِنْ شَآءَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ પેટ કા બોઝ કમ હો જાએગા ઔર મે'દે કો આરામ ભી મિલેગા. **(2)** મુનાસિબ મિક્દાર મેં **પપીતા** ખા લે. **(3) અસ્પગૌલ** કા છિલ્કા એક[1] યા તીન[3] ચમ્મચ પાની સે ફાંક લે અગર ઈસ સે કામ ન ચલે તો હસ્બે ઝરૂરત ઈસ કી મિક્દાર બઢા લે. અગર અક્સર કબ્ઝ રહતી હો તો હફ્તે મેં દો[2] એક[1] બાર ઈસી તરહ કરે. **(4)** પિસી હુઈ હડ ચાય કા આધા ચમ્મચ સોતે વક્ત પાની સે લીજિયે હો સકે તો કમ અઝ કમ ચાર[4] માહ તક રોઝાના ઈસ્તિ'માલ કીજિયે اِنْ شَآءَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ કબ્ઝ કે સાથ સાથ બહુત સારી બીમારિયોં બલ્કે હાફિઝે કે લિયે ભી મુફીદ પાએંગે.

તુલબા ખાના ન ગિરાએં ઈસ કા હલ

સુવાલ : તુલબા અક્સર ખાતે હુએ ખાને કે અજ્ઝા કાફી ગિરા દેતે હૈં ઈસ કા હલ ઈર્શાદ ફરમાઈયે.

જવાબ : સિર્ફ તુલબા હી નહીં યેહ બલા આજ કલ આમ હૈ. હઝારોં લાખોં મેં કોઈ ખુશ નસીબ મુસલ્માન ઐસા હોગા જો ખાને કે અજ્ઝા ઝાએઅ કરને સે બચતા હોગા !

www.dawateislami.net

તુલબા કો ખાને મેં યેહ એહતિયાત કરની ચાહિયે કે કોઈ ભી ઝર્રા ઝાએઅ ન હો, મુન્તઝિમીન ભી ઈસ બાત કો ઝેહ્ન મેં રખેં કે મદારિસ વક્ફ કી રકમ સે ચલતે હૈં, ગિઝા કા એક એક ઝર્રા તુલબા કે શિકમ મેં જાએ ઈસ કા ખયાલ ફરમાએં. ખાને કે અવકાત મેં કુછ તુલબા ચલ ફિર કર બા કાઈદા "ખૈર ખ્વાહી" ફરમાતે રહેં,(1) તુલબા કો ખાને કે દૌરાન ખાને પીને કી સુન્નતેં બતાતે રહેં, ખાને કી નિય્યતેં ભી કરવાએં, ખાને કી દુઆએં ભી પઢાએં, ચાવલ ઔર રોટી કે જો અજ્ઝા દસ્તર ખ્વાન પર ગિરે હોં વોહ નરમી કે સાથ ઉન્હીં સે ઉઠવા કર ઉન્હેં ખિલવાએં.

રોટી તોડને કા તરીકા

સુવાલ : રોટી તોડને કા તરીકા બતા દીજિયે.

જવાબ : રોટી ઉલ્ટે હાથ મેં પકડ કર સીધે હાથ સે તોડિયે. રોટી કે અજ્ઝા દસ્તર ખ્વાન પર ન ગિરેં ઈસ કા તરીકા યેહ હૈ કે રિકાબી યા સાલન કે બરતન કે ઊપર વસ્ત તક હાથ બઢા કર રોટી ઔર ડબલ રોટી તોડને કી આદત બનાઈયે ઈસ તરહ તમામ અજ્ઝા બરતન હી મેં ગિરેંગે. યેહી એહતિયાત સમોસે, પેટિસ, બિસ્કુટ, નાન ખતાઈ ઔર હર ઉસ ગિઝા

1 : દા'વતે ઈસ્લામી કે જામિઆત વ મદારિસ મેં ઈન કામોં કે લિયે મજાલિસ કી તરકીબ હૈ.

www.dawateislami.net

મેં કીજિયે જિન કે ઝર્રાત તોડને સે ગિરતે હૈં. મુનાસિબ યેહ હૈ કે જબ તક એક રોટી કે ટુકડે ખા ન લિયે જાએં ઉસ વક્ત તક દૂસરી ન તોડી જાએ.

બચી હુઈ રોટિયોં કે ઈસ્તિ'માલ કા તરીકા

સુવાલ : જો રોટિયાં યા ઉન કે ટુકડે બચ જાતે હૈં ઉન કા ક્યા કરેં ?

જવાબ : મદારિસ કે ચન્દે કે પૈસે મદ્રસોં કે મસારિફ હી મેં ખર્ચ હોને ચાહિએં લિહાઝા બચી હુઈ રોટિયાં ઔર ઉન કે ટુકડે બિલા ઈજાઝતે શરઈ કિસી ઔર મસારફ મેં ઈસ્તિ'માલ ન કિયે જાએં ઈન કો ફ્રીઝર મેં રખ દીજિયે યા ખુલી હવા મેં ફૈલા દીજિયે ઔર દૂસરે[2] યા તીસરે[3] દિન સાલન કે સાથ પકા લીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ કાફી લઝીઝ ખાના બન જાએગા, ખાને કે વક્ત થોડા થોડા તક્સીમ કર દીજિયે, اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ તુલબા શૌક સે ખા લેંગે.

દસ્તર ખ્વાન પર ગિરે હુએ દાને

સુવાલ : દસ્તર ખ્વાન પર ગિરે હુએ દાને વગૈરા કા ક્યા કરેં ?

જવાબ : ઈન કો ચુન કર ખા લીજિયે. ઘરોં મેં બચે હુએ ગિઝાઈ અજ્ઝા ફેંકને કે બજાએ ગાયોં, બકરિયોં, ચિડિયોં, મુર્ગિયોં યા બિલ્લિયોં કો ખિલા કર બે અદબી ઔર ઈસ્રાફ કે જુર્મ સે બચા જા સકતા હૈ.

www.dawateislami.net

ખાને કી નિય્યત કૈસે કરેં ?

સુવાલ : આપ ને ખાને કી નિય્યત કે બારે મેં બતાયા તો ખાને કી નિય્યત કિસ તરહ કી જાતી હૈ ?

જવાબ : મુસલ્માન કો હર મુબાહ કામ મેં અચ્છી અચ્છી નિય્યતેં કર લેની ચાહિએં. اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ હર હર નિય્યતે ખૈર પર સવાબ મિલેગા. ઈસી તરહ ખાને કે લિયે યેહ નિય્યત દિલ મેં હાઝિર હો કે મૈં ઈબાદત પર કુવ્વત હાસિલ કરને કે લિયે ખાના ખા રહા હૂં. મગર યેહ નિય્યત ઉસી સૂરત મેં દુરુસ્ત હોગી જબ કે ભૂક સે કમ ખાએ. ડટ કર ખાને સે ઈબાદત પર કુવ્વત હાસિલ હોના કુજા મઝીદ સુસ્તી આતી હૈ. (ખાને કી દીગર નિય્યતોં કી ફેહરિસ **આદાબે તઆમ** સ. 6 પર મુલાહઝા ફરમાઈયે)

ચાય કી એહતિયાતેં

સુવાલ : ચાય કી એહતિયાતેં ઈર્શાદ ફરમા દીજિયે.

જવાબ : ચાય ગુર્દોં ઔર પેશાબ કે મરીઝ કે લિયે મુઝિર હૈ. ઈસ કા ઈસ્તિ'માલ કમ હી હોના ચાહિયે. ચાય કે ચાવ ચોચલે બહુત હૈં વરના યેહ દુરુસ્ત નહીં બનતી. ઈસ કે લિયે ઉમ્દા દૂધ ઔર બેહતરીન ચાયપત્તી ચાહિયે. પત્તી, ચીની, ઈસ કે બરતન પિયાલે, છલની વગૈરા સબ મત્બખ (યા'ની બાવર્ચી ખાને) સે ઈતની દૂર રખેં જાએં કે ખાને કા ધુવાં ભી ઈન કો ન પહોંચે, એક બાર જિસ બરતન મેં ચાય પકા લી દોબારા

www.dawateislami.net

ઉસી મેં અગર ફૌરન ભી પકાની હો તો ધો કર પકાઈ જાએ, ચાય કે બરતન ભી સબ સે અલગ થલગ ધોએ જાએં, ચાયપત્તી કા ડિબ્બા અચ્છી તરહ બન્દ રખા જાએ વરના ઉસ કી ખુશ્બૂ ઝાએઅ હોતી રહેગી, પકને કે બા'દ જલ્દી પી લી જાએ, દોબારા ગર્મ કરને સે ઈસ કા ઝાઈકા બદલ જાતા હૈ. ચાય કે ઊપર જો બાલાઈ જમતી હૈ વોહ નિકાલ દેની ચાહિયે. કહતે હૈં, "અગર ચાય કે 100 કપ કી બાલાઈ બિલ્લી કો ખિલા દી જાએ તો વોહ ઉસ કે ઝહ્ર સે મર જાએ."

ચાય પકાને કા તરીકા

સુવાલ : ચાય પકાને કા તરીકા ભી બતા દીજિયે.

જવાબ : "દૂધ પત્તી" ચાય પીની હો તો **દૂધ** કો ખૂબ ગર્મ કીજિયે ઈસી દૌરાન **ચીની** ભી ડાલ દીજિયે. અબ ખૌલતે હુએ દૂધ મેં ઈતની પત્તી ડાલિયે કે **ઝા'ફરાની રંગ** આ જાએ. દો[2] તીન[3] ઉબાલ આને તક ચમ્મચ સે હિલાઈયે ઈસ કે બા'દ ઉતાર લીજિયે ઔર છાન કર ઈસ્તિ'માલ કીજિયે. અગર **પાની** કી ચાય બનાની હો તબ ભી પાની મેં હસ્બે ઝરૂરત દૂધ ઔર ચીની પહલે હી સે ડાલ કર ખૂબ પકા લીજિયે ઈસ કે બા'દ પત્તી ડાલ કર મઝકૂરા તરીકે પર અમલ કીજિયે. તબીઅત પસન્દ કરતી હો તો **છોટી ઈલાઈચી** ભી ડાલી જા સકતી હૈ.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર કસરત સે દુરૂદ પઢો ક્યૂંકે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ પર પેશ કિયા જાતા હૈ. (طبرانی)

ચાય મેં શહદ ડાલ સકતે હૈં યા નહીં ?

સુવાલ: ક્યા ચાય મેં શહદ ડાલ સકતે હૈં ?

જવાબ: ડાલ સકતે હૈં બલ્કે જિસ કો વુસ્અત હો વોહ ચીની કે બજાએ શહદ હી ડાલે. આમ તૌર પર લોગ બહુત ઝિયાદા ચીની ડાલ કર ખૂબ મીઠી ચાય પીતે હૈં, ઐસી ચાય ઝિયાદા મિક્દાર મેં પીના સખ્ત નુક્સાન દેહ હૈ ઔર ઇસ સે ખૂન મેં **શૂગર** કી મિક્દાર બઢને કે મરઝ કા ઇમ્કાન રહતા હૈ. ઠન્ડી બોતલોં ઔર આઇસક્રીમ કે શાઇકીન ભી આમ તૌર પર શૂગર કે મરીઝ બન જાતે હૈં. એક ઠન્ડી બોતલ મેં તકરીબન સાત ચમ્મચ ચીની હોતી હૈ જબ કે આઇસ્ક્રીમ તો અચ્છા ખાસા "શૂગર બમ" હૈ ! وَاللّٰہُ وَ رَسُوْلُہٗ اَعْلَم عَزَّ وَ جَلَّ وَ صَلَّی اللّٰہُ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَ سَلَّم આપ ચાય મેં અગર શહદ નહીં ડાલ સકતે તો મા'મૂલ સે આધી મિક્દાર મેં ચીની ડાલિયે.

દાંતોં કી સફાઈ કા અમલ

સુવાલ: ચાય પીને સે દાંત પીલે પડ જાતે હૈં, ઇસ કા કોઈ હલ ?

જવાબ: ચાય પીને કે ચન્દ મિનટ બા'દ કપ મેં થોડા સા પાની ડાલ કર અચ્છી તરહ હિલા કર ઉસ કી કુલ્લી ભર લીજિયે, મુંહ મેં થોડી દેર ફિરા કર પી જાઇયે. ઇસી તરહ દો[2] તીન[3] બાર કીજિયે. યહાં તક કે કપ મેં ચાય કા અસર જાતા રહે. યેહ

www.dawateislami.net

ઈસ લિયે કરના હૈ કે ચાય કા કોઈ કતરા ઝાએઅ ભી ન હો, કપ ભી ધુલ જાએ ઔર દાંત ભી પીલે ન હોં. અગર કુલ્લી કા પાની પીના ન ચાહેં તો ઉગલ દીજિયે.

ચન્દ મિનટ કે બા'દ કી ઈસ લિયે અર્ઝ કી હૈ કે ગર્મ ચાય કે ફૌરન બા'દ ઠન્ડે પાની કા ઈસ્તિ'માલ દાંતોં કે લિયે નુક્સાન દેહ હૈ. ચાય કે ફૌરન બા'દ કપ ધો કર જો પાની પિયેં ઉસ કી મિક્દાર કલીલ હોની ચાહિયે. અગર હર ગિઝા ખાને કે બા'દ યેહ અમલ કરેં તો اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ સફાઈ ભી રહેગી ઔર મસૂઢોં કે અમરાઝ સે હિફાઝત ભી. આજ કલ દાંતોં મેં ખૂન આને કી શિકાયત આમ હૈ ઈસ કી એક વજહ યેહ ભી હૈ કે ગિઝા કે અજ્ઝા મસૂઢોં કે અન્દર જમ્અ હો કર પથ્થર કી તરહ સખ્ત હો જાતે હૈં ઔર ઈસ તરહ મિસ્વાક કરને, ખાને, ચબાને વગૈરા સે ખૂન નિકલતા રહતા હૈ. અગર હર ગિઝા ખાને કે બા'દ મુંહ મેં પાની ફિરાને વાલા અમલ કર લિયા કરેંગે તો اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ દાંતોં કી સફાઈ કે સાથ સાથ દાંતોં મેં ખૂન કી શિકાયત વગૈરા અમરાઝ સે ભી હિફાઝત હોગી. ખૂબ પેટ ભર કર ખાને સે આમ તૌર પર પેટ ખરાબ હોતા હૈ ઔર મુખ્તલિફ અમરાઝ કે સાથ સાથ બા'ઝ લોગોં કો મસૂઢોં મેં ખૂન આને કી શિકાયત ભી હો

www.dawateislami.net

જાતી હૈ. અગર આપ અપની ગિઝા એ'તિદાલ પર લે આએંગે તો اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ હૈરત અંગેઝ તૌર પર બરસોં પુરાની બીમારિયાં દૂર હોને કે સાથ સાથ મસૂઢોં મેં આને વાલા ખૂન ભી બન્દ હો જાએગા. વરના તજરિબા યેહી હૈ કે દવાઓં સે સિર્ફ આરિઝી તૌર પર ફાએદા હો જાતા હૈ ઔર ફિર મરઝ ઔદ કર આતા હૈ !

પીલે દાંતોં કી સફાઈ

સુવાલ: જિસ કે દાંત પીલે પડ ચુકે હોં વોહ ક્યા કરે ?

જવાબ: ખૂબ અચ્છી તરહ મિસ્વાક કિયા કરે. નમક ઔર ખાને કા સોડા હમ વઝ્ન લે કર મિલા લીજિયે ઔર દાંતોં પર ઈસ એહતિયાત કે સાથ મલિયે કે મસૂઢોં પર ન લગે. اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ દાંત હૈરત અંગેઝ તૌર પર સાફ હો જાએંગે. મગર યેહ અમલ ઝિયાદા દિન લગાતાર મત કીજિયે. જિન કે મસૂઢે કમઝોર હોં, ઉન મેં ખૂન આતા હો વોહ યેહ અમલ ન કરે.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

تُوبُوا اِلَى اللّٰه! اَسْتَغْفِرُ اللّٰه

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર દસ મરતબા દુરૂદે પાક પઢે અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર સો રહમતેં નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (طبرانی)

અગર આપ સિહ્હત મન્દ રહના ચાહતે હૈં તો

હર ખાને, સાલન મેં તેલ મસાલહા મા'મૂલ સે આધા ઔર ચાય મેં ચીની ભી આધી ડાલને કી તાકીદ હૈ. اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઈસ સે સિહ્હત બેહતર ઔર ઈસ્લામી તા'લીમ કે મદની મક્સદ કે હુસૂલ મેં સહૂલત રહેગી. ઘરોં મેં ભી તઆમ કે લિયે ઈસ જદ્વલ સે ફાએદા ઉઠાયા જા સકતા હૈ.

દા'વતે ઈસ્લામી કે જામિઆતુલ મદીના કે લિયે

જદ્વલ બરાએ તઆમ

યૌમ	સુબ્હ	દોપહર	શામ
જુમુઆ	ચાય પાપે	દાલ ગોશ્ત ઔર રોટી	દાલ પાલક, રોટી ઔર ચાય
હફ્તા	કાબુલી ચને, ચાય ઔર રોટી	સફેદ ચાવલ/ગોશ્ત પુલાવ	મખ્લૂત સબ્ઝી (આલૂ, લૌકી ઔર મીઠા કદ્દૂ, શલ્જમ)
ઈતવાર	કાબુલી ચને, ચાય ઔર રોટી	લૌકી શરીફ, દાલ ઔર રોટી	સબ્ઝી, રોટી ઔર ચાય
પીર શરીફ	કાબુલી ચને, ચાય ઔર રોટી	દાલ ઔર રોટી	બિરયાની ઔર ચાય
મંગલ	ચાય પાપે/ચાય ઔર રોટી	મખ્લૂત સબ્ઝી ઔર રોટી	લૌકી શરીફ, દાલ ઔર ચાય
બુધ	કાબુલી ચને, ચાય ઔર રોટી	કઢી ચાવલ/દાલ ચાવલ	કદ્દૂ શરીફ આલૂ, રોટી ઔર ચાય
જુમે'રાત	આલૂ કી તરકારી, રોટી	જવ શરીફ કા દલિયા/ આલૂ ગોશ્ત	લોબિયા કે બીજ રોટી ઔર ચાય

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

મક્તૂબે અત્તાર دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه

બનામ

શહઝાદએ અત્તાર دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه

યેહ હિફઝાને સિહ્હત કે મદની ફૂલ

કા વોહ હસીન ગુલદસ્તા હૈ કે

ઈસ કે મુતાબિક અમલ કરને વાલા

اِنْ شَآءَاللهعَزَّوَجَلَّ તબીબોં કા

મોહતાજ નહીં રહેગા.....

વરક ઉલટિયે .....

www.dawateislami.net

દિલ બાગ બાગ હો જાતા હૈ

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہ ફરમાતે હૈં, મૈં ને અર્ઝ કી, **યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ! જબ મૈં આપ કો દેખતા હૂં તો મેરા દિલ બાગ બાગ હો જાતા હૈ ઔર આંખેં ઠન્ડી હોતી હૈં. (આકા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم) મુઝે હર ચીઝ કી મા'લૂમાત અતા ફરમા દીજિયે ! ઈર્શાદ હુવા, "હર શૈ પાની સે બની હૈ." મૈં ને અર્ઝ કી, ઉસ ચીઝ પર મુત્તલઅ ફરમા દીજિયે, જિસે અપના કર મૈં જન્નત કો પા સકૂં. ફરમાયા, **ખાના ખિલાઓ** ઔર સલામ કો ફૈલાઓ ઔર સિલએ રેહ્‌મી કરો ઔર રાત મેં (નફ્લી) નમાઝ પઢો જબ લોગ સોએ હોં, તુમ સલામતી સે દાખિલે જન્નત હો જાઓગે. (مُسنَدِ امام احمد ج ۳ ص ۱۸۴ حدیث ۷۹۱۹)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **:** જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ابن سنی)

بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْم સગે મદીના મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી રઝવી عُفِیَ عَنْہُ કી જાનિબ સે **મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી મેરે મીઠે મીઠે બેટે અલહાજ અબૂ ઉસૈદ ઉબૈદ રઝા અત્તારી મદની** سَلَّمَہُ الْغَنِی કી ખિદમતે આલી મેં કરબલાએ મુઅલ્લા કી ગલિયોં સે ઘૂમતા હુવા, મઝારે ઈમામે આલી મકામ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કે ગુમ્બદો મીનાર કો ચૂમતા હુવા, ઝૂમતા હુવા, માહે મુહર્રમુલ હરામ કી બરકતોં સે માલામાલ ખુશ ગવાર ખુશ્બૂદાર સલામ,

اَلسَّلَامُ عَلَیْکُمْ وَ رَحْمَۃُ اللّٰہِ وَ بَرَکَاتُہ اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ عَلٰی کُلِّ حَال

હદીસે પાક મેં હૈ, હઝરતે સય્યિદુના જરીર બિન અબ્દુલ્લાહ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, "મૈં ને હુઝૂર તાજદારે રિસાલત صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم સે ઈસ બાત પર બૈઅત કી કે નમાઝ કાઈમ કરૂંગા ઔર ઝકાત અદા કરૂંગા ઔર આમ મુસલ્માનોં કી **ખૈર ખ્વાહી** કરૂંગા (યા'ની ભલાઈ ચાહૂંગા) (صحیح مسلم ص ۴۸ حدیث ۹۷) اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ખુદ કો મુસલ્માનોં કે ખૈર ખ્વાહોં મેં ખપાને ઔર સવાબ કમાને કે મુકદ્દસ જઝબે કે તહ્ત દુઆ કે સાથ સાથ સિહ્હત મન્દ રહને કે લિયે ચન્દ **મદની ફૂલ** નઝરે હાઝિર કિયે હૈં. અગર મહ્ઝ દુન્યા કી રંગીનિયોં સે લુત્ફ અન્દોઝ હોને કે લિયે તન્દુરુસ્ત રહને કી આરઝૂ હૈ તો મક્તૂબ પઢના યહીં મૌકૂફ કર દીજિયે ઔર અગર ઉમ્દા સિહ્હત કે ઝરીએ ઈબાદત ઔર સુન્નતોં કી ખિદમત પર કુવ્વત હાસિલ કરને કા ઝેહ્ન હૈ તો સવાબ કમાને

www.dawateislami.net

કી ગરઝ સે અચ્છી અચ્છી નિય્યતેં કરતે હુએ દુરૂદ શરીફ પઢ કર આગે બઢિયે ઔર મક્તૂબ મુકમ્મલ પઢિયે :

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّى اللهُ تعالٰى على محمَّد

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત عَزَّوَجَلَّ મેરી, આપ કી, જુમ્લા અહલે ખાનદાન ઔર સારી ઉમ્મત કી મગ્ફિરત ફરમાએ. હમેં સિહ્હતો આફિય્યત કે સાથ ઔર દા'વતે ઈસ્લામી કે **મદની માહોલ** મેં રહતે હુએ ઈસ્લામ કી ખિદમત પર ઈસ્તિકામત ઈનાયત ફરમાએ. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હમારી જિસ્માની બીમારિયાં દૂર કર કે હમેં બીમારે મદીના બનાએ. اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صلَّى اللهُ تعالٰى عليه واٰله وسلَّم

દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કામોં કે લિયે મુઝે આપ કી ઝરૂરત હૈ. બરાહે કરમ ! સિહ્હત કે મુઆમલે મેં ગફલત ન ફરમાઈયે કે બસા અવકાત મા'મૂલી સી ખરાશ ભી બઢતે બઢતે ગહરે ઝખ્મ ફિર નાસૂર ઔર બિલ આખિર મૌત કા સબબ બન સકતી હૈ.

મુશાહદા હૈ કે જહાં દવાએં કામ નહીં કરતીં વહાં પરહેઝ કરને સે હૈરત અંગેઝ નતાઈજ બર આમદ હો જાતે હૈં ! નયા કપડા અગર એક બાર ભી ધુલ જાએ તો ફિર ઉસ કી પહલે જૈસી ચમક દમક બાકી રહતી હૈ ન હી કીમત. દવાઓં કે ઝરીએ ઈલાજ સે સિહ્હત પાને કે બા'દ બદને ઈન્સાની ભી ગોયા "ધુલે હુએ કપડે" કી માનિન્દ હો જાતા હૈ. લિહાઝા મુમ્કિના સૂરત મેં અદવિય્યા કે

www.dawateislami.net

બજાએ ઈલાજ બિલ ગિઝા નીઝ પરહેઝ કે ઝરીએ કામ ચલાના હી દાનિશ મન્દી હૈ કે દવાઓં કે **મન્ફી અસરાત** ભી હોતે હૈં.

ના સમઝ બીમાર કો અમૃત ભી ઝહ્ર આમેઝ હૈ
સચ યેહી હૈ સો[100] દવા કી ઈક દવા પરહેઝ હૈ

ખાને કે બારે મેં સભી કે લિયે મશ્વરા

હર ખાને મેં તેલ, નમક, મિર્ચ ઔર ગર્મ મસાલહે કી મિક્દાર અન્દાઝે સે નહીં બલ્કે માપ કર અપને ઘર કે મા'મૂલ સે આધી કર લીજિયે, ગિઝા મેં સબ્ઝિયોં કા ઈસ્તિ'માલ બઢા દીજિયે, ગોશ્ત કા સાલન હફ્તે મેં સિર્ફ દો[2] બાર હો ઔર વોહ ભી કમ મિક્દાર મેં ખાઈયે, અગર ઘર મેં અક્સર દિન ગોશ્ત પકતા હો તો હત્તલ ઈમ્કાન સિર્ફ **એક બોટી** ખાને કી આદત બનાઈયે, જબ તક ખૂબ ભૂક ન લગે ઉસ વક્ત તક મત ખાઈયે, ખૂબ ચબા કર ખાઈયે દાંતોં કા કામ આંતોં સે મત લીજિયે, ઔર કુછ ભૂક બાકી હોને કી સૂરત મેં હાથ ખીંચ લીજિયે, પેટ ભર કર ખાને કી આદત નિકાલ દીજિયે, ચીની વાલે ફ્રૂટ જૂસિઝ મત ઈસ્તિ'માલ ફરમાઈયે, મેદા, ચિકનાહટ, ઔર ચીની વાલી ગિઝાએં કમ સે કમ ખાઈયે, આઈસ્ક્રીમોં, ઠન્ડી બોતલોં, તલી હુઈ ગિઝાઓં, દેગોં ઔર બાઝારી કિચન મેં પકે હુએ ખાનોં, ટૉફિયોં, કોકો ચૉકલેટ, સિગરેટ નોશી, પાન, છાલિયા, ગુટકા, ખુશ્બૂદાર સુપારી, તમ્બાકૂ, મૈનપૂડી પાન

www.dawateislami.net

પરાગ વગૈરા સે બચિયે. ચાય પીના ચાહેં તો દિન રાત મેં દો[2] યા તીન[3] બાર આધા કપ ઔર ઈસ મેં ચીની કી જગહ શહદ ડાલિયે, બ અમ્રે મજબૂરી ચીની ઝરૂરત સે આધી મિક્દાર મેં ડાલિયે. મીઠી ગિઝાએં શહદ મેં બનાએં અગર ઈસ કી હૈસિય્યત ન હો તો ચીની ઘર કે મા'મૂલ સે ફકત ચૌથાઈ હિસ્સા ડાલિયે. ખૂબ મીઠી ચાય, મીઠે મેં મીઠી ડિશેં ઔર કોલડ્રિંક્સ કે શાઈકીન કા શૂગર કી બીમારી સે મહફૂઝ રહના ઈન્તિહાઈ દુશ્વાર હોતા હૈ. (શૂગર ઔર B.P. કી કમી બેશી યા દીગર અમરાઝ વાલે ડૉક્ટર કી હિદાયાત પર અમલ કરેં) રોઝાના એક ઘન્ટા ઔર ન હો સકે તો કમ અઝ કમ આધા ઘન્ટા પૈદલ ચલિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ આપ કા lipid profile નૉર્મલ હોને કે સાથ સાથ બદન કા વઝ્ન ભી મો'તદિલ રહેગા, તોંદ નહીં નિકલેગી, મે'દા દુરુસ્ત હોગા, કઈ અમરાઝ દૂર રહેંગે ઔર જો મૌજૂદ હોંગે ઉન મેં સે અક્સર اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ખુદ હી ઠીક હો જાએંગે اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ આપ ઈબાદત ઔર દીન કી ખિદમત કે મદની કામોં મેં ચુસ્તી મહસૂસ ફરમાએંગે. અગર્ચે યેહ બાતેં નફ્સ પર ગિરાં બાર હૈં મગર આદત બન જાને કી સૂરત મેં اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ આસાની હો જાએગી. યેહ યાદ રહે ! કે ગિઝા કી લઝ્ઝત ફકત હલ્ક કી જડ તક હોતી હૈ જૂં હી લુક્મા નીચે ઉતરા જવ શરીફ કી સૂખી રોટી ઔર ઘી સે તરબતર બિરયાની સબ એક હો ગએ અબ જવ શરીફ કી સૂખી રોટી ઝિન્દગી ખુશ ગવાર બનાએગી ઔર ઘી વાલી બિરયાની ડૉક્ટરોં કે પાસ ધક્કે ખિલાએગી ! (મોટાપા હોને કી સૂરત મેં જબ

www.dawateislami.net

વઝ્ન ઘટને કા અમલ શુરૂઅ હોતા હૈ તો બા'ઝોં કા આરિઝી તૌર પર uric acid બઢને લગતા હૈ. આખિર કાર ખુદ હી નૉર્મલ હો જાતા હૈ ફિર ભી એહતિયાતન ઉન દિનોં મેં હર ડેઢ માહ બા'દ ઈસ કા ટેસ્ટ કરવાતે રહિયે. પાની બ કસરત પીને સે ગૈર ઝરૂરી uric acid ખારિજ હોતા રહતા હૈ)

દિન મેં દો[2] બાર ખાઈયે

મુમ્કિન હો તો દિન મેં તીન[3] બાર કે બજાએ દો[2] બાર ખાના ખાઈયે, બ નિય્યતે સવાબ **પેટ કા કુફ્લે મદીના** લગાતે હુએ દોનોં[2] બાર ખૂબ ભૂક લગને કી સૂરત હી મેં ખાઈયે, ઔર અભી ભૂક બાકી હો કે હાથ ખીંચ લીજિયે. બીચ મેં કિસી કિસ્મ કી બાઝારી ચીઝ ન ખાઈયે, ભૂક લગે તો એક સેબ યા થોડે સે ફલ ખા લીજિયે અગર્ચે ઉમૂમન ફલ બદન કા વઝ્ન બઢાતે હૈં મગર ઈસ કે ફવાઈદ બે શુમાર હૈં. હાં જિસ કે ખૂન મેં શૂગર યા ટ્રાઈગ્લેસરાઈડ્ઝ કી મિક્દાર ઝિયાદા હૈ વોહ મીઠે ફલ, ખુશ્ક મેવે ઔર બાદી સબ્ઝિયાં યા'ની વોહ સબ્ઝિયાં જો ઝમીન કે અન્દર પૈદા હોતી હૈં મસલન ગાજર, મૂલી, આલૂ, શકર કન્દ, ચુકન્દર વગૈરા સે પરહેઝ કરે ઔર ડૉક્ટર કી હિદાયાત પર અમલ કરે. ઝહે નસીબ ! **સૌમે દાવૂદી** (યા'ની એક દિન છોડ કર એક દિન રોઝા) કી રિઝાએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ કે લિયે આદત બન જાએ તો ઝિમ્નન ખાને પીને કે કઈ મસાઈલ ભી હલ હો જાએં.

www.dawateislami.net

ખૂન TEST કરવા લીજિયે

અગર્ચે એક હદ તક ઇન ચીઝોં કી જિસ્મે ઇન્સાની કો ઝરૂરત હોતી હૈ તાહમ ઇન કી ઝિયાદત નુક્સાન દેહ હૈ લિહાઝા તમામ ઇસ્લામી ભાઈ ઔર ઇસ્લામી બહનોં કે લિયે ખૂન કે યેહ ટેસ્ટ કરવાને મુનાસિબ હૈં :

1) **LIPID PROFILE** (ઇસ મેં CHOLESTROL ભી શામિલ હૈ ઇસ કે ટેસ્ટ કે લિયે 12 તા 14 ઘન્ટે ખાલી પેટ હોના ઝરૂરી હૈ)

2) **GLUCOSE.** (ખાલી પેટ મેં નૉર્મલ સે ઝિયાદા હો તો ભરે પેટ મેં ભી કરવાઇયે)

3) **URIC ACID**

4) **serum creatinine** (ઇસ સે ગુર્દે મેં અગર કિસી કિસ્મ કી ખરાબી યા ફેલ હોને કા ખતરા શુરૂઅ હુવા હો તો મા'લૂમ હો સકતા હૈ ઔર બર વક્ત ઇલાજ કી તરકીબ બન સકતી હૈ ઇસ પર નઝર રખના બહુત ઝરૂરી હૈ ક્યૂંકે આજકલ હમારે યહાં ગુર્દે ફેલ હોને કે વાકિઆત બઢતે ચલે જા રહે હૈં)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા કે લિયે રોઝા રખ કર નમાઝે અસ્ર કે બા'દ મઝકૂરા બાલા તમામ test કરવાએ જા સકતે હૈં. વરના રાત જલ્દી ખાના ખા લીજિયે ઔર સુબ્હ નાશ્તે સે કબ્લ કરવા લીજિયે.

નોટ : રિપૉર્ટ ડૉક્ટર કો દિખા દીજિયે. સિહ્હત મન્દ કો હર 6 માહ બા'દ ઔર મરીઝ કો ડૉક્ટર કી હિદાયાત કે મુતાબિક યેહ ટેસ્ટ

www.dawateislami.net

ઔર ઇન કે ઇલાવા જિન કા વોહ મશ્વરા દેં ઝરૂર ઝરૂર ઝરૂર કરવાતે રહના ચાહિએં. યેહ સોચ કર ટેસ્ટ ન કરવાના કે અગર "કુછ નિકલા" તો ઇલાજ વ પરહેઝી કી પરેશાનિયાં હોંગી દાનિશ મન્દી નહીં કે બીમારી કી તરફ સે લા પરવાહી મસ્અલે કા હલ નહીં. યાદ રખિયે ! બ ઝાહિર સિહ્હત મન્દ નઝર આને વાલે નૌ જવાનોં વગૈરા કા જો હાર્ટ ફેલ કે સબબ ઇન્તિકાલ હો જાતા હૈ ઇસ કા એક બડા સબબ "લિપિડ પ્રોફાઇલ" બઢ જાના ભી હોતા હૈ.

કોલેસ્ટ્રોલ કા મરીઝ ઇન ગિઝાઓં સે પરહેઝ કરે

﴾1﴿ હર તરહ કી ચિકનાહટ ﴾2﴿ ઘી ઔર કૂકિંગ ઑઇલ કી બનાવટેં ﴾3﴿ અન્ડે કી ઝર્દી ﴾4﴿ નિમકો ઔર ﴾5﴿ બેકરી કી અક્સર ચીઝેં ﴾6﴿ ગાય કા ગોશ્ત ﴾7﴿ પિઝ્ઝા ﴾8﴿ પરાઠા ﴾9﴿ તલી હુઈ ગિઝાએં મસલન અન્ડા આમલેટ, કબાબ, સમોસે, પકોડે વગૈરા ﴾10﴿ મલાઈ ﴾11﴿ મખ્ખન ﴾12﴿ આઇસ્ક્રીમ વગૈરા. (ઝાઇદ કોલેસ્ટ્રોલ બરાહે રાસ્ત દિલ કો નુક્સાન પહોંચાતા હૈ લિહાઝા મઝીદ ડૉક્ટર સે મશ્વરા કર લીજિયે)

મુર્ગી યા મછલી નીઝ કમ મિક્દાર મેં કૉર્ન ઑઇલ ખાને મેં મુઝાયકા નહીં, ડૉક્ટર મશ્વરા દે તો ચરબી નિકાલ કર બકરે કા ગોશ્ત ભી ખા સકતે હૈં. એક તિબ્બી તહકીક કે મુતાબિક "ઝૈત" યા'ની ઝૈતૂન શરીફ કા તેલ કોલેસ્ટ્રોલ કે મરીઝ કે લિયે મુફીદ હૈ ક્યૂંકે વોહ ઝાઇદ ગન્દે કોલેસ્ટ્રોલ કો ખૂન સે ખારિજ કરતા હૈ.

www.dawateislami.net

ખૂન મેં ટ્રાઈગ્લેસરાઇડ્ઝ (TRIGLYCERIDES) ઝિયાદા હોને કી સૂરત મેં મઝકૂરા પરહેઝિયોં કે ઈલાવા મિઠાસ ઔર ઝીંગે ખાને સે ભી ઈજતિનાબ કરના હોગા.

યૂરિક એસિડ

uric acid એ'તિદાલ સે ઝિયાદા હો તો જિલ્દી અમરાઝ ઔર જોડોં કે દર્દ કે ઈલાવા ગુર્દે ઔર દિમાગ કો નુક્સાન પહોંચ સકતા હૈ હત્તા કે બહુત આગે ચલ કર مَعَاذَاللّٰہِ عَزَّوَجَلَّ જિગર કા કેન્સર ભી હો સકતા હૈ.

એક તિબ્બી તહકીક કે મુતાબિક ખૂન મેં યૂરિક એસિડ ઉન ગિઝાઓં સે બઢતા હૈ જિન મેં purine કી મિક્દાર ઝિયાદા હો. આલ્કોહલ (વાલી દવાઓં) ઔર પેશાબ આવર અદવિય્યા કા ઈસ્તિ'માલ નીઝ મોટાપા ભી uric acid બઢને કે અસ્બાબ હૈં.

યૂરિક એસિડ કે મરીઝ કે લિયે પરહેઝ : તમામ અક્સામ કા ગોશ્ત ઔર ઉન સે બની હુઈ ચીઝેં, ગોશ્ત કી યખ્ની, મછલી, ઝીંગા, મસૂર ઔર ઉસ કી દાલ, ફલી, મટર, પાલક, ગોભી વગૈરા સે પરહેઝ કરે કે ઈન મેં પ્યૂરીન (purine) કી મિક્દાર ઝિયાદા હોતી હૈ.

કમ પ્યૂરીન વાલી ગિઝાએં : દૂધ ઔર ઉસ કી બનાવટેં, અન્ડા, ચીની, ગન્દુમ ઔર ઉસ કી મસ્નૂઆત, અરારોટ, સાગૂદાના, ઘી,

www.dawateislami.net

મારજિરીન (મખ્ખન જૈસી ચીઝેં), ફલ ઔર ઉન કા જૂસ, સલાદ બા'ઝ કે ઈલાવા તમામ સબ્ઝિયાં, ટમાટર, ઠન્ડી બોતલેં વગૈરા.

બા'ઝ ડૉક્ટરોં કે બકૌલ uric acid કે મરીઝ કે લિયે ગાય કા ગોશ્ત ઝિયાદા નુક્સાન દેહ હોતા હૈ, ફિર ઈસ સે કમ બકરા, ફિર મુર્ગી વ મછલી.

યૂરિક એસિડ કા પાની સે ઈલાજ

એક દિન રાત મેં 40 ગિલાસ પાની પી લીજિયે. બેશક પાની ગલે તક આ જાએ ઔર પેટ ખૂબ ભર જાએ ઘબરાએં નહીં જલ્દ હી પેશાબ કે ઝરીએ ખારિજ હો જાએગા ઔર اِنْ شَآءَ اللہ عَزَّوَجَلَّ એક હી દિન મેં ફાએદા હો જાએગા. મસલન uric acid કી નૉર્મલ રેન્જ 3 તા 7 હો ઔર આપ કા બઢ કર 8 તક પહોંચ જાએ તો પૂરે એક દિન રાત મેં 40 ગિલાસ પાની પીને સે اِنْ شَآءَ اللہ عَزَّوَجَلَّ 7 હો જાએગા. મઝીદ એક યા દો[2] દિન તક પિયેંગે તો યૌમિયા "1" કે હિસાબ સે اِنْ شَآءَ اللہ عَزَّوَجَلَّ કમી આતી રહેગી. ઝિયાદા પાની પીને સે આરિઝી તૌર પર પેશાબ ઝિયાદા આએગા. ઈસ સે મે'દે, આંતોં ઔર ગુર્દે, મસાને વગૈરા કી ખૂબ સફાઈ હો જાએગી ઔર اِنْ شَآءَ اللہ عَزَّوَجَلَّ ઝિમ્નન કઈ ફાસિદ માદ્દે ખારિજ હો જાએંગે. પાની કે ઈલાજ વાલે દિન ખાના વગૈરા ખાને મેં કોઈ હરજ નહીં. મગર યેહ તિબ્બી ઉસૂલ યાદ રખિયે કે ખાને કે ફૌરન બા'દ પાની પીને સે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોંગે. (جمع الجوامع)

બદન ફૂલતા (યા'ની મોટાપા) આતા હૈ ! લિહાઝા ખાને કે એક યા દો[2] ઘન્ટે કે બા'દ પાની પીના ચાહિયે. (કિસી માહિર ડૉક્ટર સે મશ્વરા કર લિજિયે)

મદની મશ્વરા : અપની ડાઈરી મેં ચસ્પાં કર લીજિયે, અપને અહલે ખાના ઔર દીગર ઈસ્લામી ભાઈયોં કો જમ્અ કર કે યેહ મક્તૂબ પઢ કર સુનાઈયે, મઝકૂરા ટેસ્ટ કરવાને કા મશ્વરા દીજિયે નીઝ હસ્બે ઝરૂરત ઈસ મક્તૂબ કી copy પેશ કર કે સવાબ કમાઈયે. અગર પઢ લિયા હો તબ ભી તમામ ઈસ્લામી ભાઈ ઔર ઈસ્લામી બહનેં એક બાર ફિર ફૈઝાને સુન્નત કા બાબ "પેટ કા કુફ્લે મદીના" સ. 68 તા 116 કા મુતાલઆ ફરમા લેં. وَالسَّلَامُ مَعَ الْاِکْرَام

તાલિબે ગમે મદીના વ
બકીઅ વ મગ્ફિરત
વ બે હિસાબ
જન્નતુલ ફિરદૌસ
મેં આકા કા પડોસ

22, મુહર્રમુલ હરામ સિ. 1427 હિ.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

تُوْبُوْا اِلَی اللّٰہ ! اَسْتَغْفِرُاللّٰہ

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ શરીફ પઢો, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (ابن عدی)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَ الصَّلٰوةُ وَ السَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ

اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

હાજી મુશ્તાક અત્તારી

દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત

હુઝૂરે અકરમ, **નૂરે મુજસ્સમ,** શાહે બની આદમ, **રસૂલે મુહ્તશમ,** શાફેએ ઉમમ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, જો શખ્સ બરોઝે જુમુઆ મુઝ પર સો બાર દુરૂદે પાક પઢે, જબ વોહ કિયામત કે રોઝ આએગા તો ઉસ કે સાથ એક ઐસા નૂર હોગા કે અગર વોહ સારી મખ્લૂક મેં તક્સીમ કર દિયા જાએ તો સબ કો કિફાયત કરે. (حلية الاولياء ج٨ ص٤٩ حديث ١١٣٤١)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى محمَّد

સના ખ્વાને રસૂલે મક્બૂલ, બુલબુલે રૌઝએ રસૂલ, મદાહે સહાબા વ આલે બતૂલ, ગુલઝારે અત્તાર કે મુશ્કબાર ફૂલ, મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી અલહાજ અબૂ ઉબૈદ કારી **મુહમ્મદ મુશ્તાક અહમદ અત્તારી** عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْبَارِى બિન મૌલાના અખ્લાક અહમદ કી વિલાદત ગાલિબન બરોઝ ઈતવાર 18 રમઝાનુલ મુબારક 1386 હિજરી (બ મુતાબિક 1167) કો હુઈ. ❁ મદીના મસ્જિદ મેં કઈ સાલ તક ઈમામત ફરમાતે રહે.❁ 1995 તા વફાત જામેઅ મસ્જિદ **કન્ઝુલ**

www.dawateislami.net

ઈમાન મેં ઈમામત વ ખિતાબત કે મન્સબ પર ફાઈઝ રહે. ❁ કુરઆને પાક કે 8 પારે હિફ્ઝ થે. ❁ બહુત અચ્છે કારી થે. ❁ દર્સે નિઝામી કે ચાર દરજે પઢે થે મગર દીની મા'લૂમાત કિસી અચ્છે ખાસે આલિમ સે કમ નહીં થી ❁ એકાઉન્ટ ડિપાર્ટમેન્ટ મેં સીનિયર ઑડિટર કી હૈસિય્યત સે સાલહા સાલ ગવર્નમેન્ટ જૉબ રહી. ❁ **જામિઅતુલ મદીના** મેં ઇંગ્લિશ કા દરજા ભી પઢાતે રહે. ❁ اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉન્હેં ચાર મરતબા હજ વ ઝિયારતે મદીનએ મુનવ્વરહ કી સઆદતેં નસીબ હુઈ.

અગર્ચે દૌલતે દુન્યા મેરી સબ છીન લી જાએ
મેરે દિલ સે ન હરગિઝ યા નબી صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم તેરી વિલા નિકલે

હાજી મુશ્તાક અત્તારી મદની માહોલ મેં : **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **મદની માહોલ** મેં તશરીફ લાને સે કબ્લ ભી **હાજી મુશ્તાક** عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الرَّزَّاق કા اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મઝહબી ઝેહ્ન થા, બા રીશ નૌ જવાન ઔર ખુશ ઈલ્હાન ના'ત ખ્વાન થે. દા'વતે ઈસ્લામી મેં અપની શુમૂલિય્યત કા વાકિઆ ઉન્હોં ને મુઝે (યા'ની સગે મદીના عُفِیَ عَنْهُ કો) કુછ ઈસ તરહ બતાયા થા કે "મૈં જબ પહલી બાર હફ્તાવાર **સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ** મેં હાઝિરી કે લિયે **દા'વતે ઈસ્લામી કે અવ્વલીન મર્કઝ જામેઅ મસ્જિદ ગુલઝારે હબીબ આયા,**

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દિન મેં **50** બાર દુરૂદે પાક પઢે કિયામત કે દિન મૈં ઉસ સે મુસાફહા કરૂં(યા'ની હાથ મિલાઊં)ગા. (ابن بشكوال)

ઇજતિમાઅ કે બા'દ સબ લોગ મુન્તશિર હોને લગે તો મૈં ભી ચલ પડા, ઇતને મેં એક બા રીશ બા ઇમામા ઇસ્લામી ભાઈ ને ખુદ આગે બઢ કર મુઝ સે મુસાફહા કિયા, ઉન કે મિલને કા અન્દાઝ મુઝે બહુત ભલા લગા. બડી **મહબ્બત** કે સાથ **ઇન્ફિરાદી કોશિશ** કરતે હુએ ઉન્હોં ને **આપ** (સગે મદીના عُفِیَ عَنۡهُ) સે મેરી મુલાકાત કરવાઈ. મૈં બહુત મુતઅસ્સિર હુવા ઔર اَلۡحَمۡدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **દા'વતે ઇસ્લામી** કે **મદની માહોલ** સે વાબસ્તા હો ગયા."

صَلُّوا عَلَى الۡحَبِيۡب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

હાજી મુશ્તાક નિગરાને શૂરા બન ગએ : اَلۡحَمۡدُ لِلّٰه **હાજી મુહમ્મદ મુશ્તાક** عَلَيۡهِ رَحۡمَةُ الرَّزَّاق કો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને આવાઝ બહુત હી સુરીલી બખ્શી થી, બડે બડે ઇજતિમાઆતે ઝિક્રો ના'ત મેં આકા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી ના'તેં સુનાને ઔર **આશિકાને રસૂલ** કો તડપાને લગે, મુબલ્લિગ ભી બહુત અચ્છે થે, મદની કામ કા જઝબા ભી ખૂબ થા. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને ઉન કો બહુત તરક્કી અતા ફરમાઈ, જનવરી 2000 મેં શહ્ર ભર કે નિગરાનોં કી મન્ઝૂરી સે એક શહ્ર કે નિગરાન બને ઔર ઉસી બરસ અક્તૂબર મેં દા'વતે ઇસ્લામી કી મર્કઝી મજલિસે શૂરા કે નિગરાન કે મન્સબ પર **મુતમક્કિન** હો ગએ.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : બરોઝે કિયામત લોગોં મેં સે મેરે કરીબ તર વોહ હોગા જિસ ને દુન્યા મેં મુઝ પર ઝિયાદા દુરૂદે પાક પઢે હોંગે. (ترمذی)

રિઝા પર રબ عَزَّوَجَلَّ કી રાઝી હૈં તુમ્હારે હમ ભિકારી હૈં
હમારી આખિરત બેહતર બના દો યા રસૂલલ્લાહ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

આકા صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને અપને મુશ્તાક કો સીને સે લગા લિયા :

હાજી મુહમ્મદ મુશ્તાક અત્તારી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْبَارِی કી વફાત સે ચન્દ માહ કબ્લ મુઝે (સગે મદીના عُفِیَ عَنْہُ કો) કિસી ઈસ્લામી ભાઈ ને એક મક્તૂબ ઈરસાલ કિયા થા, ઉસ મેં ઉન્હોં ને બ કસમ અપના વાકિઆ કુછ યૂં તહરીર કિયા થા, “મૈં ને ખ્વાબ મેં અપને આપ કો **સુનહ્રી જાલિયોં કે રૂ બરૂ** પાયા. જાલી મુબારક મેં બને હુએ તીન[3] સૂરાખ મેં એક સૂરાખ મેં જબ ઝાંકા તો એક દિલરુબા મન્ઝર નઝર આયા. ક્યા દેખતા હૂં કે **સરકારે મદીના,** રાહતે કલ્બો સીના, ફૈઝ ગન્જીના, સાહિબે મુઅત્તર પસીના صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم તશરીફ ફરમા હૈં ઔર સાથ હી શૈખૈને કરીમૈન યા'ની હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદ્દીક ઔર હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُمَا ભી હાઝિરે ખિદમત હૈં. ઈતને મેં **હાજી મુહમ્મદ મુશ્તાક અત્તારી** عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْبَارِی બારગાહે મહબૂબ صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم મેં હાઝિર હુએ સરકારે આલી વકાર صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને **હાજી મુશ્તાક અત્તારી કો સીને સે લગા લિયા ઔર ફિર કુછ ઈર્શાદ ફરમાયા** મગર વોહ મુઝે યાદ નહીં. ફિર આંખ ખુલ ગઈ.”

www.dawateislami.net

આપ કે કદમોં સે લગ કર મૌત કી યા મુસ્તફા
આરઝૂ કબ આએગી બર બે કસો મજબૂર કી

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

હાજી મુશ્તાક કા સરકાર صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّم કે દરબાર મેં ઈન્તિઝાર :

હાજી મુશ્તાક عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الرَّزَّاق ચૂંકે ઉન દિનોં સખ્ત અલીલ થે, મૈં ને ઉન કે બારે મેં દેખે જાને વાલે ઈમાન અફરોઝ ખ્વાબ વાલા મક્તૂબ ઉન કી દિલજૂઈ કી ખાતિર ઉન્હીં કો પેશ કર દિયા. મેરા હુસ્ને ઝન હૈ કે **હાજી મુશ્તાક અત્તારી** عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْبَارِی પર રહમતે આલમ, **નૂરે મુજસ્સમ**, શાહે બની આદમ, **રસૂલે મુહ્તશમ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી ખુસૂસી નઝરે કરમ થી ચુનાન્ચે એક ઈસ્લામી ભાઈ ને મુઝે કુછ ઈસ તરહ લિખા, اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ عَزَّوَجَلَّ પીર ઔર મંગલ કી દરમિયાની શબ મૈં ને યેહ ઈમાન અફરોઝ ખ્વાબ દેખા કે **મસ્જિદુન્નબવિય્યિશ્શરીફ** عَلٰی صَاحِبِهَا الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام મેં સરકારે મદીના, સુલ્તાને બા કરીના, કરારે કલ્બો સીના, ફૈઝ ગન્જીના, સાહિબે મુઅત્તર પસીના صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم રૌનક અફરોઝ હૈં ઔર ઈર્દ ગિર્દ અમ્બિયાએ કિરામ عَلَیْہِمُ السَّلَام, ખુલફાએ રાશિદીન, હસનૈને કરીમૈન ઔર બેશુમાર ઔલિયાએ કિરામ رِضْوَانُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہِمْ اَجْمَعِیْن હાઝિર હૈં. હર તરફ સુકૂત (યા'ની ખામોશી) તારી હૈ, ઈતને મેં મીઠે મીઠે આકા મક્કી મદની મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَલَّم હઝરતે સય્યિદુના **અબૂ બક્ર સિદ્દીક**

www.dawateislami.net

رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنۡهُ કી તરફ મુતવજ્જેહ હુએ, લબહાએ મુબારકા કો જુમ્બિશ હુઈ, રહમત કે ફૂલ ઝડને લગે ઔર અલ્ફાઝ કુછ યૂં તરતીબ પાએ, (એ અબૂ બક્ર !) **“મુહમ્મદ મુશ્તાક અત્તારી આને વાલે હૈં મૈં ઉન સે મુસાફહા કરૂંગા, તુમ ભી મુસાફહા કરના, વોહ યહાં આ કર હમેં ના’તેં સુનાએંગે.”** ફિર મેરી આંખ ખુલ ગઈ. જબ દિન નિકલા તો ખબર આઈ કે આજ **29 શા’બાનુલ મુઅઝ્ઝમ** સિ. 1423 હિ. (બ મુતાબિક 5-11-2002) સુબ્હ સવા આઠ ઔર સાઢે આઠ બજે કે દરમિયાન **હાજી મુશ્તાક અત્તારી** عَلَيۡهِ رَحۡمَةُ اللّٰهِ الۡبَارِی કી વફાત હો ગઈ હૈ. 0 اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّاۤ اِلَيۡهِ رٰجِعُوۡن

صَلُّوا عَلَی الۡحَبِيۡب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

લબ પર ના’તે નબી صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **કા નગ્મા કલ ભી થા ઔર આજ ભી હૈ**
પ્યારે નબી صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **સે મેરા રિશ્તા કલ ભી થા ઔર આજ ભી હૈ**

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ ઈમાન અફરોઝ ખ્વાબ સે યેહ હુસ્ને ઝન કાઈમ હો રહા હૈ કે મર્હૂમ હાજી મુશ્તાક عَلَيۡهِ رَحۡمَةُ الرَّزَّاق બારગાહે રિસાલત صَلَّى اللّٰه تَعَالٰی عَلَيۡهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કે મક્બૂલ સના ખ્વાન થે. જભી તો વફાત સે કુછ ઘન્ટે પહલે આમદ કા ઈન્તિઝાર કરને ઔર ના’તેં સુનને કી બિશારત સુનાઈ ગઈ.

યેહી આરઝૂ હો જો સુર્ખ રૂ, મિલે દો જહાન કી આબરૂ
મૈં કહૂં ગુલામ હૂં આપ કા, વોહ કહેં કે હમ કો કબૂલ હૈ

صَلُّوا عَلَی الۡحَبِيۡب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

હાજી મુશ્તાક કા જનાઝા : નિશ્તર પાર્ક મેં મર્હૂમ કી નમાઝે જનાઝા અદા કી ગઈ.

આશિક કા જનાઝા હૈ ઝરા ધૂમ સે નિકલે
મહબૂબ કી ગલિયોં સે ઝરા ઘૂમ કે નિકલે

મૈં (સગે મદીના عُفِیَ عَنْهُ) ને બડે બડે હઝરાત કે જનાઝોં મેં હાઝિરી દી હૈ લેકિન ઈસ સે પહલે કભી કિસી કે જનાઝે મેં લોગોં કા ઈતના ઈઝદિહામ નહીં દેખા થા જિતના **હાજી મુહમ્મદ મુશ્તાક** عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّزَّاق **કે જનાઝે** મેં થા. બહુત રિક્કત અંગેઝ મનાઝિર દેખને મેં આ રહે થે, **ગમે મુશ્તાક મેં દીવાને બિલક બિલક કર રો રહે થે. આહોં ઔર હિચકિયોં કી જિગર પાશ સદાઓં ઔર નમનાક આંખોં કે સાથ ઈન્તિહાઈ પુરસોઝ માહોલ મેં મર્હૂમ કો સિપુર્દે ખાક કિયા ગયા.**

શહા અત્તાર કા પ્યારા હૈ યેહ મુશ્તાક અત્તારી
યેહી મુઝ્દા ઈસે તુમ ભી સુના દો યા રસૂલલ્લાહ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ઈસાલે સવાબ કા અમ્બાર : દા'વતે ઈસ્લામી કે આલમી મદની મર્કઝ ફૈઝાને મદીના મેં મર્હૂમ કા **તીજા** હુવા જિસ મેં કસીર ઈસ્લામી ભાઈયોં ને શિર્કત ફરમાઈ. **હાજી મુશ્તાક અત્તારી** عَلَيۡهِ رَحۡمَةُ الۡبَارِی કે તીજે મેં મુખ્તલિફ શહ્રોં સે **ઈસાલે સવાબ** કી જો સૌગાતેં આઈ, ઉન કી ઈજમાલી ફેહરિસ યેહ હૈ : ﴾1﴿ **કુરઆને પાક** 13919 ﴾2﴿ **મુતફર્રિક પારે** 5613 ﴾3﴿ **સૂરએ યાસીન** 1038 ﴾4﴿ **સૂરતુલ મુલ્ક** 1140 ﴾5﴿ **સૂરએ રહમાન** 165 ﴾6﴿ **સૂરએ મુઝ્ઝમ્મિલ** 10 ﴾7﴿ **આયતુલ કુર્સી** 33592 ﴾8﴿ **અલગ અલગ સૂરતેં** 93186 ﴾9﴿ **દુરૂદ શરીફ** 13888087 ﴾10﴿ **કલિમએ તય્યિબા** 348400 ﴾11﴿ **મુખ્તલિફ તસ્બીહાત** 357200

ઈલાહી ! મૌત આએ ગુમ્બદે ખઝરા કે સાએ મેં
મદીને મેં જનાઝા ધૂમ સે અત્તાર કા નિકલે

صَلُّوا عَلَی الۡحَبِیۡب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

હાજી મુશ્તાક કે કિરદાર કી ઝલ્કિયાં : એક ઈસ્લામી ભાઈ ને તજરિબાત વ મુશાહદાત કી રોશની મેં અલહાજ કારી અબૂ ઉબૈદ **મુહમ્મદ મુશ્તાક અત્તારી** عَلَيۡهِ رَحۡمَةُ الۡبَارِی કે બારે મેં તઅસ્સુરાત લિખ કર દિયે થે જો કુછ યૂં હૈં : જિન દિનોં **હાજી મુશ્તાક** عَلَيۡهِ رَحۡمَةُ الرَّزَّاق દા'વતે ઈસ્લામી કે અલાકાઈ નિગરાન થે, મેરા ભી તકરીબન 6

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ પઢ કર અપની મજાલિસ કો આરાસ્તા કરો કે તુમ્હારા દુરૂદ પઢના બરોઝે કિયામત તુમ્હારે લિયે નૂર હોગા. (فردوس الاخبار)

બરસ વહીં કિયામ રહા ❁ મૈં ને ઉન્હેં **ગીબત** કરતે યા **ગુસ્સે** મેં આ કર કિસી કો ઝાડતે લિતાડતે કભી નહીં દેખા ❁ બડે સે બડા આપસી તનાઝુઆ યા તન્ઝીમી મસ્અલા દરપેશ આતા **હિક્મતે અમલી** કે સાથ હંસ બોલ કર હલ ફરમા દેતે ❁ કોઈ કિતની હી દિલ આઝાર બાત કહ ગુઝરતા સુન કર ગઝબ નાક હોના તો એક તરફ કભી ઉન કે માથે પર શિકનેં તક નહીં દેખીં ❁ જબ કિસી કો વક્ત દેતે તો હત્તલ ઈમ્કાન ઉસ કી પાબન્દી ફરમાતે ❁ બારહા દેખા કે જબ **ઈજતિમાએ ઝિક્રો ના'ત** મેં ના'ત શરીફ પઢને કે લિયે શિર્કત કે લિયે યા નિકાહ પઢાને કે લિયે સુવારી કી ઑફર કી જાતી તો યેહ કહ કર ઈન્કાર ફરમા દેતે કે મેરે પાસ બાઈક (bike) મૌજૂદ હૈ اِنْ شَآءَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ ઈસી પર હાઝિર હો જાઊંગા બસ મુઝે પતા બતા દીજિયે ❁ **આને જાને કા કિરાયા** વગૈરા માંગના તો એક તરફ રહા કોઈ અઝ ખુદ પેશ કરતા તબ ભી અક્સર મુસ્કરા કર ટાલ દેતે ❁ 19-12-1996 કો મેરા **નિકાહ** થા મેરી દરખ્વાસ્ત પર **બારાત** કે સાથ તશરીફ લે આએ, **નિકાહ** ભી પઢાયા ઔર **સેહરા** ભી પઢા. વાપસી પર ઘર વાલોં ને કાફી ઈસ્રાર કિયા કે આપ કો **દૂલ્હા કી ગાડી** મેં ઘર પહોંચા દેતે હૈં યા ટેક્સી કરવા દેતે હૈં મગર ન માને ઔર બ કમાલે ઈન્કિસાર તવીલ સફર આમ રૂટ કી બસ મેં ઈખ્તિયાર ફરમાયા.

www.dawateislami.net

હઝરતે મુશ્તાક અત્તારી સે હમ કો પ્યાર હૈ

اِنْ شَآءَ اللّٰه દો જહાં મેં અપના બેડા પાર હૈ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

દરબારે મુશ્તાક મેં મુરાદ પૂરી હુઈ : اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **દરબારે મુશ્તાક** મર્જએ ખલાઇક હૈ, ઈસ્લામી ભાઈ દૂર દૂર સે આતે ઔર ફૈઝ પાતે હૈં. ચુનાન્ચે એક ઈસ્લામી ભાઈ ને કુછ ઈસ તરહ તહરીર પેશ કી, મેરે ઘર મેં "ઉમ્મીદ" સે થીં. મેડિકલ રિપૉર્ટ કે મુતાબિક બેટી કી આમદ હોને વાલી થી મગર મુઝે "બેટે" કી આરઝૂ થી ક્યૂંકે એક બેટી પહલે હી ઘર મેં મૌજૂદ થી. મૈં ને **દરબારે મુશ્તાક** عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّزَّاق મેં હાઝિરી દી ઔર બારગાહે ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ મેં દુઆ માંગી. મેડિકલ રિપૉર્ટ ગલત સાબિત હો ગઈ ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰه હમારે ઘર મેં ચાંદ સા ચેહરા ચમકાતા ખુશિયોં કે ફૂલ લુટાતા **મદની મુન્ના** તશરીફ લે આયા.

મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા હૈ જો ભી દીવાના

ઉસ પે રહમત મુદામ હોતી હૈ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક બાર દુરૂદે પાક પઢા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા હૈ. (مسلم)

ગન્દે અસરાત દૂર હો ગએ : એક ઈસ્લામી ભાઈ કા બયાન હૈ, મુઝ પર ગન્દે અસરાત થે. અપને હલ્કે કે ઈસ્લામી ભાઈયોં કે સાથ **દરબારે મુશ્તાક** પર મૈં ને હાઝિરી દી ઔર દુઆ માંગી, ઐસા મહસૂસ હુવા જૈસે મુઝે કિસી ને પકડ લિયા હૈ કુછ દેર કે બા'દ વોહ કૈફિય્યત જાતી રહી ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મેરી તબીઅત બેહતર હો ગઈ.

સુન લો હર એક નેક શખ્સિય્યત
કાબિલે એહતિરામ હોતી હૈ

યા રબ્બે મુસ્તફા عَزَّوَجَلَّ મેરી, હાજી મુહમ્મદ મુશ્તાક અત્તારી عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْبَارِى, હર દા'વતે ઈસ્લામી વાલે ઔર વાલી ઔર તમામ ઉમ્મતે મુસ્લિમા કી મગ્ફિરત ફરમા.

اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

તાલિબે ગમે મદીના વ
બકીઅ વ મગ્ફિરત
વ બે હિસાબ
જન્નતુલ ફિરદૌસ
મેં આકા કા પડોસ

23, મુહર્રમુલ હરામ સિ. 1427 હિ.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

تُوبُوا إِلَى الله ! اَسْتَغْفِرُ الله

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : ઉસ શખ્સ કી નાક ખાક આલૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢે. (ترمذی)

ઈલાજ બિલ ગિઝા કે મન્ઝૂમ મદની ફૂલ

જહાં તક કામ ચલતા હો ગિઝા સે — વહાં તક ચાહિયે બચના દવા સે
અગર તુઝ કો લગે જાડોં મેં સર્દી — તો ઈસ્તિ'માલ કર અન્ડે કી ઝર્દી
જો હો મહસૂસ મે'દે મેં ગિરાની — તો ચખ લે સોંફ યા અદરક કા પાની
અગર ખૂં કમ બને બલ્ગમ ઝિયાદા — તો ખા ગાજર, ચને, શલ્ગમ ઝિયાદા
જો બદ હઝમી મેં તૂ ચાહે ઈફાકા — તો કર લે એક યા દો વક્ત ફાકા
જો પેચિશ હૈ તો પેચ ઈસ તરહ કસ લે — મિલા કર દૂધ મેં લીમૂં કા રસ લે
જિગર કે બલ પે હૈ ઈન્સાન જીતા — અગર ઝો'ફે જિગર હૈ ખા પપીતા
જિગર મેં હો અગર ગરમી, દહી ખા — અગર આંતોં મેં ખુશ્કી હૈ, તો ઘી ખા
થકન સે હોં અગર અઝલાત ઢીલે — તો ફૌરન દૂધ ગરમા ગર્મ પી લે
જો તાકત મેં કમી હોતી હૈ મહસૂસ — તો ફિર મુલ્તાની મિસ્રી કી ડલી ચૂસ
ઝિયાદા ગર દિમાગી હૈ તેરા કામ — તો ખાયા કર મિલા કર શહદ બાદામ
અગર હો દિલ કી કમઝોરી કા એહસાસ — મુરબ્બા આમલા ખા, ઔર અનન્નાસ
જો દુખતા હૈ ગલા, નઝલે કે મારે — તો કર નમકીન પાની સે ગરારે
અગર હૈ દર્દ સે દાંતોં કે બેકલ — તો ઉંગલી સે મસૂઢોં પર નમક મલ
શિફા ચાહે અગર ખાંસી સે જલ્દી — તો પી લે દૂધ મેં થોડી સી હલ્દી
જો કાનોં મેં અગર તકલીફ હોવે — તો સરસોં તેલ ફાહે સે નિચોડે
જો ટાઈફૉઈડ સે ચાહે રિહાઈ — બદલ પાની કે ગન્ના ચૂસ ભાઈ
ઝિયાબૈતુસ અગર તુઝ કો જો મારે — તો જામુન તાઝા ખા ઔર લે નઝારે
તૂ ચિશ્તી, નક્શ બન્દી, કાદિરી હૈ — તૂ હનફી, શાફેઈ યા માલિકી હૈ
તૂ આ જા સુન્નતોં કે ઈજતિમાઅ મેં — હો નફ્અ દીનો દુન્યા કી મતાઅ મેં
અગર હો તેરે દિલ પે ગમ કી યલગાર — તો મદની કાફિલોં મેં કર સફર યાર
જો હૈ દિલ ફિક્રે દુન્યા સે પરેશાં — તો કર યાદે ખુદા સે દિલ કો શાદાં
અગર આફત કોઈ આ જાએ તુઝ પર — તો દિલ સે યા રસૂલલ્લાહ કહા કર
દુરૂદે પાક તૂ હર દમ પઢા કર — સભી અમરાઝ કી ઈસ સે દવા કર

તૂ હુબ્બે આલો અસ્હાબે નબી સે
દિલ આબાદ કર મત ડર કિસી સે

(યેહ કલામ સગે મદીના કા નહીં અલબત્તા આખિરી સાત અશ્આર મેં તસર્રુફ વ ઈઝાફા કિયા હૈ)

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ وَ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِ الْمُرْسَلِیْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ ط بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ط

અઝ : શૈખે તરીકત અમીરે અહલે સુન્નત હઝરતે અલ્લામા મૌલાના
અબૂ બિલાલ મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી રઝવી دَامَتْ بَرَکَاتُھُمُ الْعَالِیَه

બૈતુલ ખલા જાને કી 41 નિય્યતેં

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : "મુસલ્માન કી નિય્યત ઉસ કે અમલ સે બેહતર હૈ" (طبرانی معجم کبیر حدیث ۵۹۴۲ ج۶ ص۱۸۵ دار احیاء التراث العربی بیروت)

(1) જાને મેં ઉલટે પાઉં સે ઔર (2) બાહર નિકલને મેં સીધે પાઉં સે પહલ કર કે ઈત્તિબાએ સુન્નત કરૂંગા (3,4) દોનોં બાર યા'ની દાખિલે સેકબ્લ ઔર નિકલને કે બા'દ મસ્નૂન દુઆએં પઢૂંગા. (5) સિર્ફ અંધેરે કી સૂરત મેં યેહ નિય્યત કીજિયે, તહારત પર મદદ હાસિલ કરને કે લિયે બત્તી જલાઊંગા (6) ફરાગત કે ફૌરન બા'દ ઈસરાફ સે બચને કી નિય્યત સે બત્તી બુઝા દૂંગા. (7) હદીસે પાક "اَلطُّھُوْرُ شَطْرُ الْاِیمان" (مسلم ج۱ ص۱۱۸) તરજમા : "પાકી ઈમાન સે હૈ" પર અમલ કરતે હુએ પાઉં કો ગન્દગી સે બચાને કે લિયે ચપ્પલ પહનૂંગા. (8) પહનતે હુએ સીધે કદમ સે ઔર (9) ઉતારતે હુએ ઉલટે સે પહલ કર કે ઈત્તિબાએ સુન્નત કરૂંગા. (10) ઈસ્તિક્બાલે કિબ્લા (કિબ્લે કી તરફ મુંહ કરના) ઔર (11) ઈસ્તિદ્બારે કિબ્લા (કિબ્લે કી તરફ પીઠ કરના) સે બચૂંગા. (12) ઝમીન સે કરીબ હો કર ફકત (13) હસ્બે ઝરૂરત સિત્ર ખોલૂંગા. ઈસી તરહ ફરાગત કે બા'દ (14) ઉઠને સે કબ્લ હી સિત્ર છુપા લૂંગા (15) જો કુછ ખારિજ હોગા ઉસ કી તરફ નહીં દેખૂંગા (16) પેશાબ કે છીંટોં સે બચૂંગા (17) હયા સે સર ઝુકાએ રહૂંગા (18) ઝરૂરતન આંખેં બન્દ કર લૂંગા ઔર (19) બિલા ઝરૂરત શર્મગાહ કો દેખને ઔર (20) છૂને સે બચૂંગા. (21) ઉલટે હાથ સે ઢેલા પકડ કર ઉલટે હી હાથ સે ખુશ્ક કરૂંગા ઔર (22) પાની સે તહારત કરતે વક્ત ભી સિર્ફ ઉલટા હાથ શર્મગાહ કો લગાઊંગા (23) શરઈ મસાઈલ પર ગૌર નહીં કરૂંગા. (કે મહરૂમી હૈ) (24) સિત્ર ખુલા હોને કી સૂરત મેં બાતચીત નહીં કરૂંગા (25) પેશાબ વગૈરા મેં ન થૂકૂંગા (26) ન હી ઉસ મેં નાક સિનકૂંગા (27) અગર ફૌરન હમ્મામ હી મેં વુઝૂ કરના ન હુવા તો તહારત વાલી હદીસ પર અમલ કરતે હુએ દોનોં હાથ ધોઊંગા નીઝ (28) જો કુછ નિકલા ઉસ કો બહા દૂંગા. (પેશાબ કરને કે બા'દ અગર હર ફર્દ એક લોટા પાની બહા દિયા કરે તો اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ બદબૂ ઔર જરાસીમ કી અફઝાઈશ મેં કમી હોગી, બડા પેશાબ કરને કે બા'દ ભી જહાં એકઆધ લોટા પાની કાફી હો વહાં ફલશ ટેંક સે પાની ન બહાયા જાએ ક્યૂંકે

www.dawateislami.net

વોહ કઈ લોટે પર મુશ્તમિલ હોતા હૈ) (29) પાની સે ઈસ્તિન્જા કરને કે બા'દ પાઉં કે ટખ્નોં વાલે હિસ્સે એહતિયાત કે સાથ ધો લૂંગા (ક્યૂંકે ઈસ મૌકઅ પર ઉમૂમન ટખ્નોં કી તરફ ગન્દે પાની કે છીંટે આ જાતે હૈં.) (30) ફારિગ હો કર જલ્દી નિકલૂંગા (31) અઝાન કે દૌરાન ઈસ્તિન્જા ખાને નહીં જાઊંગા.

અવામી ઈસ્તિન્જા ખાને મેં જાતે હુએ યેહ નિય્યતેં ભી કીજિયે

(32) અગર લાઈન લમ્બી હુઈ તો સબ્ર કરૂંગા (33) અપની બારી કા ઈન્તિઝાર કરૂંગા (34) કિસી કી હક તલફી નહીં કરૂંગા (35) અગર કિસી કો મુઝ સે ઝિયાદા હાજત હુઈ ઔર જમાઅત યા નમાઝ ફૌત હોને કા અન્દેશા ન હુવા તો ઈસાર કરૂંગા (36) હત્તલ ઈમ્કાન ભીડ કે વક્ત ઈસ્તિન્જા ખાને જા કર ભીડ મેં મઝીદ ઈઝાફા કર કે મુસલ્માનોં પર બોઝ નહીં બનૂંગા. (37) દરો દીવાર પર કુછ નહીં લિખૂંગા. (38) વહાં બની હુઈ ફોહ્શ તસ્વીરેં દેખ કર ઔર (39) હયાસોઝ તહરીરેં પઢ કર અપની આંખોં કો બરોઝે કિયામત અપને ખિલાફ ગવાહ નહીં બનાઊંગા.(40) કોઈ પહલે સે અન્દર મૌજૂદ હોગા તો બાર બાર દરવાઝા બજા કર ઉસ કો ઈઝા નહીં દૂંગા. (41) અગર મેરે અન્દર હોતે હુએ કિસી ને બાર બાર દરવાઝા બજાયા તો સબ્ર કરૂંગા.

વુઝૂ કી 17 નિય્યતેં

(1) બે વુઝૂઈ દૂર કરૂંગા (અહનાફ કે નઝદીક બિગૈર નિય્યત ભી વુઝૂ હો જાએગા મગર સવાબ નહીં મિલેગા) (2) જો બા વુઝૂ હો વોહ દોબારા વુઝૂ કરતે વક્ત યૂં નિય્યત કરે : સવાબ કે લિયે વુઝૂ પર વુઝૂ કરૂંગા. (3) بِسۡمِ اللّٰہِ وَالۡحَمۡدُ لِلّٰہ કહૂંગા (4) મિસ્વાક કરૂંગા (5) હર ઉઝ્વ ધોતે વક્ત દુરૂદ શરીફ પઢૂંગા (6) પાની કા ઈસરાફ નહીં કરૂંગા (7) ફરાઈઝ વ (8) સુનન ઔર (9) મુસ્તહબ્બાત કા ખયાલ રખૂંગા (10) મકરૂહાત સે બચૂંગા (11) આ'ઝાએ વુઝૂ પર તરી બાકી રહને દૂંગા (12) વુઝૂ કે ટપક્તે કતરોં સે ફર્શે મસ્જિદ કો બચાઊંગા (13) વુઝૂ કે બા'દ દુઆ પઢૂંગા. દુઆ યેહ હૈ : اَللّٰھُمَّ اجۡعَلۡنِیۡ مِنَ التَّوَّابِیۡنَ وَ اجۡعَلۡنِیۡ الۡمُتَطَھِّرِیۡنَ۔ તરજમા : એ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! મુઝે કસરત સે તૌબા કરને વાલોં મેં બના દે ઔર મુઝે પાકીઝા લોગોં મેં શામિલ કર દે. (14) આસ્માન કી તરફ દેખ કર કલિમએ શહાદત ઔર (15) સૂરતુલ કદ્ર પઢૂંગા (16) (મકરૂહ વક્ત ન હુવા તો) તહિય્યતુલ વુઝૂ અદા કરૂંગા (17) બાતિની વુઝૂ ભી કરૂંગા (યાની જિસ તરહ પાની સે ઝાહિરી આ'ઝા કા મૈલ કુચૈલ દૂર કિયા હૈ, ઈસી તરહ તૌબા કે પાની સે ગુનાહોં કી ગન્દગી ધો કર આયિન્દા ગુનાહોં સે બચને કા અહ્દ કરૂંગા.)

મદની મશ્વરા : અપની ડાયરી મેં ચસ્પા કર લીજિએ.

પેટ કા કુફ્લે મદીના

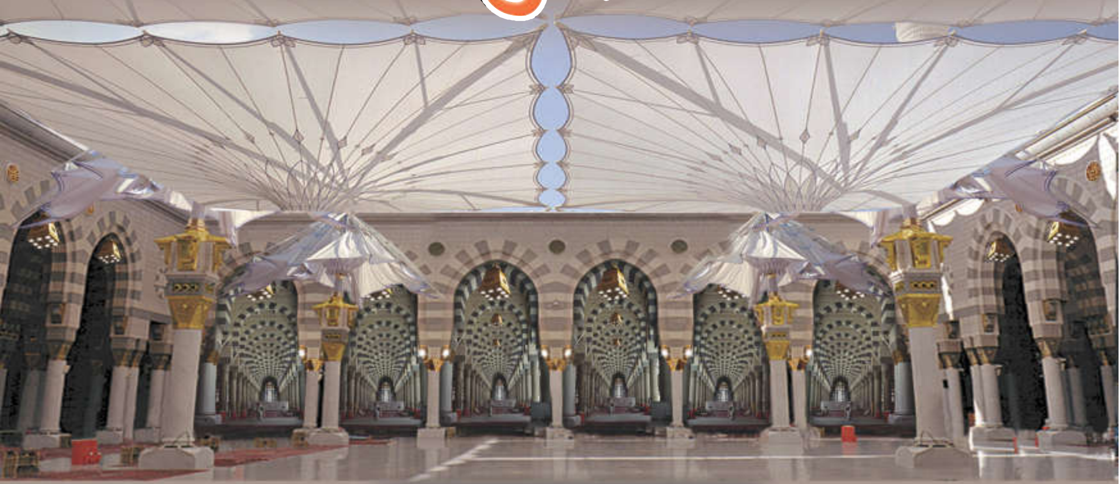

અમીરે અહલે સુન્નત دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه કે દસ્તર ખ્વાન પર મૌજૂદ મિટ્ટી કે બરતન, જવ શરીફ કી રોટી ઔર સબ્ઝી કા સાલન

ઈસ બાબ મેં......

પેટ કા કુફ્લે મદીના ક્યા હૈ ? 643

દિન મેં તીન બાર ખાના કૈસા ? 656

સોને કા દસ્તર ખ્વાન 660

લુક્મએ હરામ કી સઝા 666

દિલ કી સખ્તી કે અસ્બાબ 678

અલ્લાહ કી ખુફ્યા તદબીર સે બે ખૌફ હોના ગુનાહે કબીરા હૈ 682

ગુનાહોં કો અચ્છા સમઝના કુફ્ર હૈ 684

એક હઝાર સાલ જીને વાલા પરિન્દા 706

મોટાપે કે અસ્બાબ 711

મોટાપે કા ઈલાજ 719

તન્દુરુસ્ત રહને કા નુસ્ખા 724

ક્યા આપ કમ ખાને કી આદત બનાના ચાહતે હૈં ? 742

SINGLE AFTER 642

વરક ઉલટિયે......

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર દસ મરતબા દુરૂદે પાક પઢે અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર સો રહમતેં નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (طبرانی)

اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ وَالصَّلٰوۃُ وَالسَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِ الْمُرْسَلِیْنَ

اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ ط بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ط

પેટ કા કુફ્લે મદીના

(ભૂક કે ફઝાઈલ)

શૈતાન રોકને કે લિયે પૂરા ઝોર લગાએગા મગર આપ અવ્વલ તા આખિર પઢ કર હસ્બે તૌફીક અમલ કર કે શૈતાન કો નાકામ બનાઈયે.

દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : બેશક તુમ્હારે નામ મઅ શનાખ્ત મુઝ પર પેશ કિયે જાતે હૈં લિહાઝા મુઝ પર અહ્સન (યા'ની ખૂબ સૂરત અલ્ફાઝ મેં) દુરૂદે પાક પઢો. (مصنف عبد الرزاق ج ۲ ص ۲۱۴ رقم الحدیث ۳۱۱۱)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

પેટ કા કુફ્લે મદીના ક્યા હૈ ?

અપને પેટ કો હરામ ગિઝા સે બચાના ઔર હલાલ ખૂરાક ભી ભૂક સે કમ ખાના "પેટ કા કુફ્લે મદીના" લગાના હૈ. પેટ કા કુફ્લે મદીના લગાને કી તડપ રખને વાલોં કે લિયે હુજ્જતુલ ઈસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْوَالِی કા યેહ ઈર્શાદે સિહ્હત બુન્યાદ બેહતરીન રહનુમા ઉસૂલ હૈ. ચુનાન્ચે ફરમાતે હૈં : "ખાને સે પહલે ભૂક લગી હોના ઝરૂરી હૈ, જો કોઈ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ابن سنی)

ખાના શુરૂઅ કરતે વક્ત ભી ભૂકા હો ઔર અભી ભૂક બાકી હો ઔર હાથ ખીંચ લે વોહ હરગિઝ તબીબ કા મોહતાજ ન હોગા.''

(اِحیاءُ العُلُوم ج۲ ص۵)

યા ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ **! પેટ કા કુફ્લે મદીના કર અતા**
અઝ પએ ગૌસો રઝા رَحِمَهُمَا اللّٰه **કર ભૂક કા ગૌહર અતા**

ઈખ્તિયારી ભૂક : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! પેટ ભર કર ખાના મુબાહ યા'ની જાઈઝ હે મગર ''પેટ કા કુફ્લે મદીના'' લગાતે હુએ યા'ની અપને પેટ કો હરામ ઔર શુબુહાત સે બચાતે હુએ હલાલ ગિઝા ભી ભૂક સે કમ ખાને મેં દીનો દુન્યા કે બે શુમાર ફવાઈદ હૈં. ખાના **મુયસ્સર** ન હોને કી સૂરત મેં મજબૂરન ભૂકા રહના કોઈ કમાલ નહીં, વાફિર મિક્દાર મેં ખાના મૌજૂદ હોને કે બા વુજૂદ મહ્ઝ રિઝાએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ કી ખાતિર ભૂક બર્દાશ્ત કરના યેહ હકીકત મેં કમાલ હે. ચુનાન્ચે રિવાયત હે, ''સરકારે નામદાર, મદીને કે તાજદાર, દો[2] જહાં કે માલિકો મુખ્તાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ઈખ્તિયારી તૌર પર ભૂક બર્દાશ્ત ફરમાતે થે.'' (شُعَبُ الایمان ج۵ ص۲۶ حدیث ۵۶۴۰)

લૂટ લે રહમત, લગા કુફ્લે મદીના પેટ કા
પાએગા જન્નત, લગા કુફ્લે મદીના પેટ કા

જન્નત મેં આકા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **કા પડોસ :** મા'લૂમ હુવા ઈખ્તિયારી તૌર પર ભૂક બર્દાશ્ત કરના હમારે મક્કી મદની આકા, મીઠે મીઠે મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી મીઠી મીઠી સુન્નત હે. ઔર સુન્નત કી અઝમત કે તો ક્યા કહને ! ખુદ સાહિબે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર સુબ્હ વ શામ દસ દસ બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસે કિયામત કે દિન મેરી શફાઅત મિલેગી. (مجمع الزوائد)

સુન્નત, સરાપા રહમત, બિ ઈઝને રબ્બુલ ઈઝ્ઝત માલિકે જન્નત صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને જન્નત નિશાન હૈ : "જિસ ને મેરી સુન્નત સે **મહબ્બત** કી ઉસ ને મુઝ સે **મહબ્બત** કી ઔર જિસ ને મુઝ સે **મહબ્બત** કી વોહ જન્નત મેં મેરે સાથ હોગા." (مشکٰوۃ شریف ص۳۰) પારહ 26 **સૂરતુલ અહ્કાફ** કી આયત નમ્બર 20 મેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા ફરમાને ઈબ્રત નિશાન હૈ :

اَذْهَبْتُمْ طَيِّبٰتِكُمْ فِيْ حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُوْنِ (پ۲۶ الاحقاف ۲۰)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : તુમ અપને હિસ્સે કી પાક ચીઝેં અપની દુન્યા હી કી ઝિન્દગી મેં ફના કર ચુકે ઔર ઉન્હેં બરત ચુકે તો આજ તુમ્હેં ઝિલ્લત કા અઝાબ બદલા દિયા જાએગા.

સરકાર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **કી ભૂક શરીફ : ખલીફએ આ'લા હઝરત,** મુફસ્સિરે કુરઆન, હઝરતે **સદરુલ અફાઝિલ** અલ્લામા મૌલાના મુફ્તી સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْهَادِى **ખઝાઇનુલ ઈરફાન** મેં ઈસ આયતે મુબારકા કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : "ઈસ આયત મેં **અલ્લાહ** તઆલા ને દુન્યવી લઝ્ઝાત ઈખ્તિયાર કરને પર કુફ્ફાર કો **તૌબીખ** (યા'ની મલામત) ફરમાઈ તો રસૂલે કરીમ صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ઔર હુઝૂર કે અસ્હાબ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان ને લઝ્ઝાતે દુન્યવિય્યા સે કનારા કશી ઈખ્તિયાર ફરમાઈ. બુખારી વ મુસ્લિમ કી હદીસે પાક મેં હૈ, હુઝૂર સય્યિદે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢા ઉસ ને જફા કી. (عبدالرزاق)

આલમ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ و اٰلِہٖ وَسَلَّم કી વફાતે ઝાહિરી તક હુઝૂર કે અહલે બૈતે અત્હાર عَلَیْھِمُ الرِّضْوَان ને કભી જવ કી રોટી ભી દો[2] રોઝ બરાબર ન ખાઈ. યેહ ભી હદીસ મેં હૈ કે પૂરા પૂરા મહીના ગુઝર જાતા થા દૌલત સરાએ અકદસ (યા'ની મકાને આલીશાન) મેં (ચૂલ્હે મેં) આગ ન જલતી થી, ચંદ ખજૂરોં ઔર પાની પર ગુઝર કી જાતી થી. હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ સે મરવી હૈ, આપ ફરમાતે હૈં કે (એ લોગો !) મૈં ચાહતા તો તુમ સે અચ્છા ખાના ખાતા ઔર તુમ સે બેહતર લિબાસ પહનતા લેકિન મૈં અપના ઐશો રાહત અપની આખિરત કે લિયે બાકી રખના ચાહતા હૂં. (ખઝાઇનુલ ઈરફાન, સ. 907)

ખાના તો દેખો જવ કી રોટી, બે છના આટા રોટી ભી મોટી
વોહ ભી શિકમ ભર રોઝ ન ખાના, صلّی اللّٰہ علیہ و سلم
કૌનો મકાં કે આકા હો કર, દોનોં જહાં કે દાતા હો કર
ફાકે સે હૈં સરકારે દો આલમ صلّی اللّٰہ علیہ و سلم

કઈ કઈ રાતેં ફાકા : હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْھُمَا ફરમાતે હૈં, "શહન્શાહે મદીના صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કઈ રાતેં મુસલ્સલ ફાકા ફરમાતે. આપ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે અહલે ખાના કો નાને શબીના (યા'ની રાત કી રોટી) **મુયસ્સર** ન આતી ઔર અક્સર જવ કી રોટી ખાતે."

(جامع ترمذی ج۴ص۱۶۰رقم الحدیث۲۳۶۷)

અહલે બૈત رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْھُم **કા ખાના :** હઝરતે સય્યિદુના અનસ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, "સરકારે મદીનએ મુનવ્વરહ, સરદારે **મક્કએ મુકર્રમા** صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને જવ કે ઈવઝ અપની ઝિરહ

રહન (યા'ની ગિરવી) રખી. ઔર મૈં **જવ** કી રોટી ઔર પિઘલી હુઈ **મુતગય્યર** શુદા ચરબી લે કર નબિય્યે રહમત, શફીએ ઉમ્મત, શહન્શાહે નુબુવ્વત, તાજદારે રિસાલત صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી ખિદમતે સરાપા અઝમત મેં હાઝિર હુવા, ઔર મૈં ને આપ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કો યેહ ફરમાતે સુના, "**મુહમ્મદ** (صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم) કી આલ કો ન કભી સુબ્હ કો સાઅ ભર (યા'ની તકરીબન પૌને તીન3 કિલો) ખાના મુયસ્સર આયા ઔર ન શામ કો." ઔર **મુહમ્મદે** મદની, રસૂલે અરબી, શહન્શાહે ઝમની صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી આલ નવ9 ઘરોં પર મુશ્તમિલ થી.

(صحیح بخاری ج۳ص۱۵۸رقم الحدیث۲۵۰۸)

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! યેહ ઉસ શાહે ખુશ ખિસાલ, મહબૂબે રબ્બે ઝુલ જલાલ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા મુબારક હાલ હૈ, જિસ કે હાથોં મેં દોનોં જહાં કે ખઝાનોં કી ચાબિયાં દે દી ગઈ. મેરે મક્કી મદની આકા, મીઠે મીઠે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફક્ર ઇખ્તિયારી થા. વરના ખુદા عَزَّوَجَلَّ કી કસમ ! જિસ કો જો કુછ મિલતા હૈ વોહ સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે સદકે હી મેં મિલતા હૈ ઔર કાએનાત કી હર હર શૈ કો નૂરે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફૈઝ પહોંચતા હૈ. ચુનાન્ચે,

એક સાહિબે નઝર કી હિકાયત : એક વલિય્યુલ્લાહ ને રોટી કા એક ટુકડા ખાને કે લિયે પકડા ફિર ઉસ મેં રૂહાનિય્યત કી નઝર સે ગૌર કિયા તો ઉસ ટુકડે મેં એક નૂર કા તાર નઝર આયા ફિર ઉસ નૂરી તાર કે ઝરીએ નઝર જો ઊપર કો દૌડાઈ તો દેખા કે વોહ નૂરી

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ा صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા ઉસ ને જન્નત કા રાસ્તા છોડ દિયા. (طبرانی)

તાર બાઈસે ઈજાદે આલમ, **નૂરે મુજસ્સમ**, શાહે બની આદમ, **રસૂલે મુહ્તશમ** صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે નૂર કી એક શુઆઅ સે વાબસ્તા હૈ. શુરૂઅ મેં વોહ શુઆઅ એક નઝર આઈ. ફિર ગૌર કરને પર મા'લૂમ હુવા કે હુઝૂર સરાપા નૂર, ફૈઝ ગન્જૂર, શાહે ગયૂર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે નૂર કી શુઆએં દુન્યા કી હર ને'મત તક પહોંચ રહી હૈં. (اَلْاِبریز ص ۲۲۹)

ક્યા નૂરે અહમદી કા ચમન મેં ઝુહૂર હૈ
હર ગુલ મેં હર શજર મેં મુહમ્મદ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم *કા નૂર હૈ*

પેટ પર દો[2] પથ્થર : હઝરતે સચ્યિદુના અબૂ તલ્હા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, "હમ ને મક્કે મદીને કે શહન્શાહ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી બારગાહે બેકસ પનાહ મેં ભૂક કી શિકાયત કી ઔર અપને પેટોં પર એક એક પથ્થર બંધા હુવા દિખાયા. સુલ્તાને બહરો બર, મદીને કે તાજવર, મહબૂબે રબ્બે અકબર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને અપને શિકમે અત્હર સે કપડા ઉઠાયા તો ઉસ પર **દો[2] પથ્થર** બંધે હુએ થે. હઝરતે સચ્યિદુના ઈમામ તિરમિઝી رَحْمَۃُ اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં કે યેહ **પથ્થર** ભૂક કી સખ્તી ઔર કમઝોરી કી વજહ સે પેટ પર બાંધે જાતે થે.

(شمائل ترمذی ص ۱۲۹، رقم الحدیث ۳۷۲)

આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم *ભૂકે રહેં ઔર પેટ પે પથ્થર બાંધેં*
હમ ગુલામોં કો મિલેં ખ્વાન મદીને વાલે صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઇસ હૈ. (ابو یعلی)

સામાને ઈઝ્ઝત : અબૂ બુજૈર رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ કે એક દિન તાજદારે રિસાલત, શહન્શાહે નુબુવ્વત, મહબૂબે રબ્બુલ ઈઝ્ઝત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કો ભૂક કી શિદ્દત દરપેશ હુઈ તો એક પથ્થર લે કર શિકમે અન્વર પર બાંધ લિયા ઔર ફરમાયા, "ખબરદાર ! કઈ લોગ ઐસે હૈં જો દુન્યા મેં ઉમ્દા ખૂરાક ખાને વાલે ઔર આસૂદા ઝિન્દગી ગુઝારને વાલે હૈં મગર કિયામત કે રોઝ ભૂકે નંગે હોંગે. ખબરદાર ! કઈ લોગ ઐસે હૈં જો અપને આપ કો મુઅઝ્ઝઝ (યા'ની ઈઝ્ઝત વાલા) બનાને કી કોશિશ મેં હૈં હાલાંકે વોહ ઝિલ્લત કા સામાન કર રહે હૈં. ખબરદાર ! કઈ લોગ ઐસે હૈં જો અપને આપ કો ઝલીલ કરતે નઝર આતે હૈં મગર યેહ ઉન કે લિયે સામાને ઈઝ્ઝત હૈ." (المَواھِبُ اللَّدُنیه ج ۲ ص ۱۲۳)

દીવાનગી ભરે જઝબાત : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! નબિય્યે રહમત, તાજદારે રિસાલત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી શાનો અઝમત પર હમારી જાન કુરબાન! આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કો ભૂક સે વાલિહાના **મહબ્બત** થી ઔર આહ ! એક હમ જૈસે ઈશ્કે રસૂલ કા દા'વા કરને વાલે ભી હૈં કે અગર ખાના તય્યાર હોને મેં ઝરા તાખીર હો જાએ યા ખાના હમારે નફસે લઝ્ઝત શનાસ કો ન ભાએ તો ઘર વાલોં પર બિગડ જાએં. **કાશ ! હમેં ભી કસ્દન ભૂકા રહને ઔર ભૂક કી શિદ્દત કે બાઈસ બ નિય્યતે સુન્નત કભી કભી અપને પેટ પર પથ્થર**

www.dawateislami.net

બાંધને કી સઆદત ભી નસીબ હો જાતી. આહ ! કાશ ! સદ હઝાર કાશ.....! સગે મદીના ઇન્સાન કે બજાએ કૂચએ જાનાં صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા કોઈ પથ્થર હોતા ઔર જાને જાનાં, સુલ્તાને કૌનો મકાં, રહમતે આલમિયાં صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم વહાં ગુઝર ફરમાતે ઔર........ ઔર........ ઝહે કિસ્મત ! કભી કભી મુબારક કદમોં કે મુકદ્દસ તલ્વોં કો ચૂમને કી સઆદત પાતા. મુઝ મેં ઇતની જુરઅત તો નહીં કે શિકમે અત્હર પર બાંધે જાને કી તમન્ના કો પરવાન ચઢાઊં, મગર કાશ ! કાશ ! સદ કરોડ કાશ! કભી ઐસા ભી હો જાતા કે "બેતાબ ભૂક" કો હાઝિરી કી ઇજાઝત દે કર મુઝ ગરીબ સે મુત્તસિલ કિસી બા મુકદ્દર પથ્થર કો શિકમે અત્હર કી ખાસ કુર્બત ઇનાયત ફરમાને કે કસ્દ સે મેરે મદની મહબૂબ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ઉસ કી જાનિબ અપના દસ્તે અન્વર બઢાતે ઔર ઝિમ્નન મુઝે **દસ્ત બોસી** કી ખૈરાત સે નવાઝ દેતે .... આહ ! આહ ! આહ !

મૈં કહાં ઔર કહાં ઉન કા વુજૂદે મસ્ઊદ
મેરી અવકાત હી ક્યા ઉન પે હોં સો લાખ દુરૂદ

હઝરતે મૂસા عَلَیْہِ السَّلَام **કી ભૂક શરીફ :** હઝરતે સય્યિદુના મૂસા કલીમુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام જબ મદ્યન કે કૂંએં પર તશરીફ લાએ તો કમઝોરી કે બાઇસ તરકારી કી સબ્ઝી આપ عَلَیْہِ السَّلَام કે પેટ મુબારક કે બાહર સે નઝર આતી થી.

www.dawateislami.net

(શમાઇલે રસૂલ મુતર્જમ, સ. 121) ઔર જિન ચાલીસ[40] દિનોં મેં રબ્બુલ અનામ عَزَّوَجَلَّ સે હમ કલામ હોને કા શરફ પાયા, આપ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْهِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ને કુછ નહીં ખાયા. (اِحیاءُ الْعُلوم ج۳ ص۹۱)

હઝરતે દાવૂદ عَلَیْهِ السَّلَام કી ભૂક શરીફ : હઝરતે સય્યિદુના કાઝી ઇયાઝ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં, "હઝરતે સય્યિદુના દાવૂદ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْهِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કા લિબાસ ઊની ઔર બિછોના બાલોં સે બુના હુવા થા. **જવ શરીફ** કી રોટી નમક કે સાથ તનાવુલ ફરમાતે." (શમાઇલે રસૂલ મુતર્જમ, સ. 121)

હઝરતે ઈસા عَلَیْهِ السَّلَام કી ભૂક શરીફ : હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْهِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ને અપને લિયે કોઈ ઘર નહીં બનાયા, જહાં નીંદ કદમ બોસી કરતી આરામ ફરમા લેતે, બાલોં કા લિબાસ ઝૈબે બદન કરતે ઔર **દરખ્ત કે પત્તે** તનાવુલ ફરમાતે." (ઐઝન)

હઝરતે યહ્યા عَلَیْهِ السَّلَام કી ભૂક શરીફ : હઝરતે સય્યિદુના યહ્યા عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْهِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કા ખાના **તર ઘાસ** થા. ખૌફે ખુદા عَزَّوَجَلَّ સે ઇસ કદર રોતે કે મુબારક રુખ્સારોં પર નિશાન પડ ગએ થે. (ઐઝન)

ફાકએ અમ્બિયા કે સદકે મેં
લઝ્ઝતે નફસ સે બચા યા રબ عَزَّوَجَلَّ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો લોગ અપની મજલિસ સે **અલ્લાહ** કે ઝિક્ર ઔર નબી પર દુરૂદ શરીફ પઢે બિગૈર ઉઠ ગએ તો વોહ બદબૂદાર મુર્દાર સે ઉઠે. (شعب الایمان)

આકા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી ભૂક યાદ કર કે બીબી આઈશા કા રોના :

હઝરતે સય્યિદુના મસરૂક رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ફરમાતે હૈં, "મૈં **ઉમ્મુલ મુઅમિનીન** હઝરતે સય્યિદતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهَا કી ખિદમત મેં હાઝિર હુવા, તો ઉન્હોં ને મેરે લિયે ખાના મંગવાયા ઔર ફરમાને લગીં, "મૈં જબ કભી પેટ ભર કર ખા લેતી હૂં તો મેરા જી રોને કો ચાહતા હૈ, **ફિર મૈં રોને લગતી હૂં.**" મૈં ને અર્ઝ કિયા, "ક્યૂં ?" ફરમાયા, "મુઝે મેરે સરતાજ, સાહિબે મે'રાજ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી વોહ હાલત યાદ આતી હૈ, જિસ પર હમ સે મુફારકત (યા'ની જુદાઈ) ફરમાઈ કે કભી ભી દિન મેં દો[2] મરતબા રોટી યા ગોશ્ત સે પેટ ભરને કી નૌબત ન આઈ."

(جامع ترمذی ج۴ص۱۵۹رقم الحدیث۲۳۶۳)

આઈશા رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهَا *સિદ્દીકા રોતી થીં નબી* صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم *કી ભૂક પર*
હાએ ! ભરતે હૈં ગિઝાએં હમ શિકમ મેં ઠૂંસ કર

ઉશ્શાક ગૌર કરેં : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! એક તરફ **ઉમ્મુલ મુઅમિનીન** હઝરતે સય્યિદતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهَا કા ઈશ્કે રસૂલ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم હૈ કે અગર કભી પેટ ભર કર ખા ભી લેં તો ગમે મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم મેં રોએં ઔર આહ ! દૂસરી તરફ હમ ગુનહગારોં કા હાલ હૈ કે ગલે તક ખૂબ ડટ કર ખા લેં ઔર પેટ મુકમ્મલ ભર જાએ મગર દિલ ન ભરે. યાદ રહે ! જબ ભી રિવાયાત મેં અહલુલ્લાહ કે પેટ ભર કર ખાને કા

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **:** જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોંગે. (جمع الجوامع)

તઝકિરા પાએં તો ઈસ સે એક તિહાઈ પેટ કા ખાના હી મુરાદ લેં, હમારે પેટ ભર કર ખાને ઔર ઉન કે પેટ ભર કર ખાને મેં ફર્ક હોતા હૈ.

کارِ پا کاں را قِیاس اَز خود مَگیر

(યા'ની પાક હસ્તિયોં કે કામોં કો અપને જૈસે કામ મત સમઝો)

હમારી **ઈસ્લામી બહનોં** કો ભી ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تعَالٰی عَنْھَا કે ગમે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ و اٰلِہٖ وَسَلَّم સે દર્સ હાસિલ કરના ચાહિયે. ઈસ્લામી બહનેં દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ સે વાબસ્તા હો જાએંગી ઔર અપને યહાં હોને વાલે હફ્તાવાર **દા'વતે ઈસ્લામી** કે ઈજ્તિમાઅ મેં શિર્કત ફરમાતી રહેંગી ઔર **મદની ઈન્આમાત** પર અમલ કર કે **ફિક્રે મદીના** કરતે હુએ રોઝાના કાર્ડ પુર કર કે અપની ઝિમ્મેદાર ઈસ્લામી બહન કો જમ્અ કરવાતી રહેંગી તો اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ બેડા પાર હોગા. એક દા'વતે ઈસ્લામી વાલી ઈસ્લામી બહન કી રિક્કત અંગેઝ હિકાયત મુલાહઝા ફરમાએં. ચુનાન્ચે

ઈસ્લામી બહન કી હિકાયત : એક ઈસ્લામી ભાઈ કા હલફિયા બયાન હૈ કે મેરી બહન **બિન્તે અબ્દુલ ગફ્ફાર અત્તારિય્યા** કો કેન્સર કે મૂઝી મરઝ ને આ લિયા. આહિસ્તા આહિસ્તા હાલત બિગડતી ગઈ. ડૉક્ટરોં કે મશ્વરે પર ઑપરેશન

www.dawateislami.net

કરવાયા, તબીઅત કુછ સંભલી મગર કમો બેશ એક સાલ બા'દ મરઝ ને દોબારા ઝોર પકડા તો અસ્પતાલ મેં દાખિલ કર દિયા ગયા. એક હફ્તા અસ્પતાલ મેં રહીં મગર હાલત મઝીદ **અબ્તર** હોતી ચલી ગઈ. અચાનક ઉન્હોં ને બા આવાઝ **કલિમએ તય્યિબા** કા વિર્દ શુરૂઅ કર દિયા, કભી કભી દરમિયાન મેં اَلصَّلٰوۃُ وَالسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا رَسُوْلَ اللہ وَعَلٰی اٰلِكَ وَاَصْحَابِكَ یَا حَبِیْبَ اللہ ભી પઢતીં. બુલન્દ આવાઝ સે لَا اِلٰـہَ اِلَّا اللّٰـہُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللہ صَلَّی اللہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા વિર્દ કરને સે પૂરા કમરા ગૂંજ ઉઠતા થા, અજીબ ઈમાન અફરોઝ મન્ઝર થા, જો આતા મિઝાજ પુર્સી કરને કે બજાએ ઉન કે સાથ ઝિક્રુલ્લાહ શુરૂઅ કર દેતા. ડૉક્ટર્ઝ ઔર અસ્પતાલ કા અમલા હૈરત ઝદા થા કે યેહ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી કોઈ મક્બૂલ બન્દી મા'લૂમ હોતી હૈ વરના હમ ને તો આજ તક મરીઝ કી ચીખેં હી સુની હૈં ઔર યેહ મરીઝા શિક્વા કરને કે બજાએ મુસલ્સલ **ઝિક્રુલ્લાહ** મેં મસરૂફ હૈ. તકરીબન 12 ઘન્ટે તક યેહી કૈફિયત રહી, અઝાને મગરિબ કે વક્ત ઈસી તરહ બુલન્દ આવાઝ સે **કલિમએ તય્યિબા** કા વિર્દ કરતે કરતે ઉન કી રૂહ કફસે ઉન્સુરી સે પરવાઝ કર ગઈ. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

اٰمِین بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمِین صَلَّی اللہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહોં કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (ابن عساکر)

اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ દા'વતે ઈસ્લામી કા મદની માહોલ મર્હૂમા કો રાસ આ ગયા. ઉન કા اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ કામ બન ગયા. ખુદા કી કસમ ! વોહ ખુશ નસીબ હૈ જો ઈસ દુન્યા સે કલિમા પઢતે હુએ રુખ્સત હો. નબિય્યે રહમત, શફીએ ઉમ્મત, માલિકે જન્નત, મહબૂબે રબ્બુલ ઈઝ્ઝત صَلَّى اللّٰه تعَالٰی عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને જન્નત નિશાન હૈ, "જિસ કા આખિરી કલામ, لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ (યા'ની કલિમએ તય્યિબા) હો વોહ દાખિલે જન્નત હોગા." (ابوداؤد ج۳ ص۲۵۵ رقم الحدیث۳۱۱۶)

દો દિન મેં એક બાર ખાને કી પસન્દ કા ઈઝહાર :

હમારે મીઠે મીઠે આકા, મદીને વાલે મુસ્તફા صَلَّى اللّٰه تعَالٰی عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી **ભૂક શરીફ ઈખ્તિયારી** થી, ચુનાન્ચે હુઝૂરે અકરમ, **નૂરે મુજસ્સમ**, શાહે બની આદમ صَلَّى اللّٰه تعَالٰی عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, "મેરે રબ عَزَّوَجَلَّ ને મેરે લિયે યેહ પેશ ફરમાયા કે મેરે વાસિતે **મક્કએ મુકર્રમા** કે પહાડોં કો સોને કા બના દિયા જાએ, મગર મૈં ને અર્ઝ કિયા, **યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ મુઝે તો યેહ પસન્દ હૈ કે અગર એક દિન ખાઊં, તો દૂસરે દિન ભૂકા રહૂં, તાકે જબ ભૂકા રહૂં તો તેરી તરફ ગિર્યા વ ઝારી કરૂં ઔર તુઝે યાદ કરૂં ઔર જબ ખાઊં તો તેરા શુક્ર વ હમ્દ કરૂં. (جامع ترمذی ج۴ ص۱۵۵ رقم الحدیث۲۳۵۴)

સલામ ઉન પર શિકમ ભર કર કભી ખાના ન ખાતે થે
સલામ ઉન પર ગમે ઉમ્મત મેં જો આંસૂ બહાતે થે

દિન મેં એક બાર ખાના : રોઝાના એક મરતબા **ખાના સુન્નત** હૈ, ચુનાન્ચે **હઝરતે** સય્યિદુના અબૂ સઈદ ખુદરી رَضِیَ اللّٰه تعَالٰی عَنْهُ સે મરવી

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દિન મેં 50 બાર દુરૂદે પાક પઢે કિયામત કે દિન મૈં ઉસ સે મુસાફહા કરૂં(યા'ની હાથ મિલાઊં)ગા. (ابن بشكوال)

હૈ કે રહમતે આલમ, **નૂરે મુજસ્સમ**, શાહે બની આદમ صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم જબ સુબ્હ ખાના ખા લેતે તો શામ કો ન ખાતે ઔર અગર શામ કો તનાવુલ ફરમા લેતે તો સુબ્હ ન ખાતે.

(کنز العمّال ج ۷ ص ۳۹ رقم الحدیث ۱۸۱۷۳)

દિન મેં તીન[3] બાર ખાના કૈસા ? : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !

હમારે યહાં ઉમૂમન દિન મેં તીન[3] બાર ખાને કા મા'મૂલ હૈ. અગર્ચે યેહ ગુનાહ નહીં મગર સુન્નત ભી નહીં, ખાને પીને કે શૌક ને યેહ અન્દાઝ દિયા હૈ. યેહ બાત ઝેહ્‌ન નશીન ફરમા લીજિયે કે જો જિતના ઝિયાદા ખાએગા કિયામત મેં હિસાબ ઉસ કે ઝિમ્મે ઉતના હી ઝિયાદા આએગા. રોઝાના એક બાર ખાના હમારે પ્યારે આકા صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી સુન્નતે આદિય્યા હૈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઈસ સુન્નત પર અમલ કરતે હુએ કઈ બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَھُمُ اللّٰہ تعالٰی કા દિન મેં સિર્ફ એક બાર ખાને કા મા'મૂલ રહા હૈ. તાહમ અગર કોઈ શખ્સ ઈસ સુન્નત પર અમલ ન કરે તો ઉસ કો મલામત નહીં કી જાએગી. વોહ **આશિકાને રસૂલ** જો સુન્નતોં કા બહુત દર્દ રખતે ઔર કદમ કદમ પર સુન્નત કી બાત કરતે હૈં ઉન કે લિયે લમ્હએ ફિક્રિય્યા હૈ. જો દિન મેં ચાર[4] યા પાંચ[5] બાર ખાતે હૈં ઉન કે લિયે ઝરૂર મકામે અફસોસ હૈ. ઐસે લોગોં કા દુન્યવી તૌર પર કમ અઝ કમ યેહ નુક્સાન તો ઝરૂર હોતા હૈ કે વોહ અક્સર પેટ કી ખરાબી કે શાકી રહતે હૈં, **ઉમ્મુલ મુઅમિનીન** હઝરતે સય્યિદતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہ تعالٰی عَنْھَا ફરમાતી હૈં, "**સુલ્તાને મદીના** صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે વિસાલે ઝાહિરી કે બા'દ સબ સે પહલી બિદઅત, પેટ ભર કર

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : બરોઝે કિયામત લોગોં મેં સે મેરે કરીબ તર વોહ હોગા જિસ ને દુન્યા મેં મુઝ પર ઝિયાદા દુરૂદે પાક પઢે હોંગે. (ترمذی)

ખાને કી પૈદા હુઈ જબ લોગોં કે પેટ ભર જાતે હૈં તો ઉન કે નફ્સ દુન્યા કી તરફ સરકશ હો જાતે હૈં.” (ઈસ કૌલ મેં બિદ્અતે મુબાહા યા’ની જાઈઝ બિદઅત મુરાદ હૈ) (قُوتُ القُلوب ج۲ص۳۲۷)

વસ્વસા : એક તરફ તો એક બાર ખાના સુન્નત હૈ ઔર દૂસરી તરફ સહરી ઔર ઈફ્તાર ભી સુન્નત હૈ જો કે દો[2] વક્ત કે ખાને પર મુશ્તમિલ હૈ. ઈસ કા ક્યા હલ ?

વસ્વસે કા ઈલાજ : બેશક સહરી ઔર ઈફ્તાર સુન્નત હૈ. “ઈફ્તાર” કે લુગવી મા’ના હૈં, “રોઝા ખોલના” લિહાઝા અગર એક ચના ભી નિગલ ગયા તો ઈફ્તાર હો ગયા, મગર ઈન દોનોં અવકાત મેં મુરવ્વજા ખાના યા’ની પેટ ભર કર ખાના હી સુન્નત નહીં. એક આધ ખજૂર યા પાની કે ઘૂંટ કે ઝરીએ ભી **સહરી** ઔર **ઈફ્તાર** કર સકતે હૈં. જિસ ગિઝા કો ઉર્ફન “ખાના” કહતે હૈં યા’ની રોટી સાલન વગૈરા, તો અગર ઈસ ખાને કો કોઈ શખ્સ દિન મેં એક બાર ખા લે ઔર ઉસી રોઝ મઝીદ તીન[3] બાર એક એક ખજૂર ભી ખાએ યા એક એક કપ ચાય પી લે ઉસ કે બારે મેં યકીનન કોઈ ભી યેહ નહીં કહેગા કે ઈસ ને ચાર બાર ખાના ખાયા બલ્કે યેહી કહા જાએગા કે ઈસ ને સિર્ફ એક બાર ખાના ખાયા. લિહાઝા ઈફ્તાર મેં એક આધ ખજૂર યા પાની પર ગુઝારા કર કે ઔર **સહરી** મેં મુરવ્વજા ખાના ખા કર **સહરી** ઔર ઈફ્તારી કી સુન્નતોં કી અદાએગી કે સાથ સાથ દિન મેં એક બાર ખાને કી સુન્નત કો ભી નિભાયા

www.dawateislami.net

જા સકતા હૈ. "ઈફ્તાર" મેં લોગ ડટ કર "ફલ પકોડે" ખા સકેં ઈસ કે લિયે આજ કલ માહે **રમઝાનુલ મુબારક** મેં ઉમૂમન મસાજિદ મેં મગરિબ કી જમાઅત તાખીર સે હોતી હૈ તો અગર કિસી ને ઈફ્તાર મેં કઈ ખજૂરેં, ફલ, પકોડે વગૈરા ખા લિયે તો યેહ એક વક્ત કા ખાના હો ગયા કે ખાના સિર્ફ કોરમા રોટી ઔર પુલાવ બિરયાની કો હી નહીં કહતે ! અબ અગર **સહરી** મેં ભી ખાના ખાયા તો યેહ દો[2] વક્ત ખાના ખાયા કહલાએગા. મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે **સહરી વ ઈફ્તાર** કા અન્દાઝ મુલાહઝા હો. ચુનાન્ચે

રોઝે મેં એક વક્ત ખાના : હઝરતે મૌલાના મુહમ્મદ હુસૈન સાહિબ મેરઠી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કા બયાન હૈ કે મૈં ને **રમઝાનુલ મુબારક** કી 20 તારીખ સે એ'તિકાફ કિયા. આ'લા હઝરત رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ મસ્જિદ મેં તશરીફ લાએ તો ફરમાયા, "જી તો ચાહતા હૈ કે મૈં ભી એ'તિકાફ કરૂં, મગર (દીની મશાગિલ કે બાઈસ) ફુરસત નહીં મિલતી." આખિર 26 **રમઝાનુલ મુબારક** કો ફરમાયા, "આજ સે મૈં ભી **મો'તકિફ** હી હો જાઊં" મૌલાના મુહમ્મદ હુસૈન મેરઠી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં, "શામ કો (ખજૂર વગૈરા સે રોઝા તો ઈફ્તાર ફરમા લેતે મગર) આ'લા હઝરત رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કો ખાના ખાતે મૈં ને કિસી દિન નહીં દેખા. **સહર** કો સિર્ફ એક છોટે સે પિયાલે મેં ફીરીની ઔર એક પિયાલી મેં ચટની આયા કરતી થી,

www.dawateislami.net

વોહ નોશ ફરમાયા કરતે.'' એક દિન મૈં ને દરયાફ્ત કિયા, ''હુઝૂર ! ફીરીની ઔર ચટની કા ક્યા જોડ ?'' ફરમાયા, ''નમક સે ખાના શુરૂઅ કરના ઔર નમક હી પર ખત્મ કરના સુન્નત હૈ, ઈસ લિયે ચટની આતી હૈ.'' (હયાતે આ'લા હઝરત, જિ. 1 સ. 41)

سُبْحٰنَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ પૈકરે સુન્નત, સય્યિદી આ'લા હઝરત رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ મીઠી ફીરીની સે કબ્લ ઔર બા'દ ઈસ લિયે નમકીન ચટની ઈસ્તિ'માલ ફરમાતે થે કે ખાને કે અવ્વલ આખિર નમક ઈસ્તિ'માલ કરને કી સુન્નત અદા હો જાએ. ખાને કે અવ્વલ આખિર નમક (યા નમકીન) ખાને સે اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ સત્તર બીમારિયાં દૂર હોતી હૈં.

યા ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ *! મુઝ કો ભી કર ભૂક કી ને'મત અતા*
અઝ તુફૈલે સય્યિદી વ મુર્શિદી અહમદ રઝા رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه

રોઝે મેં એક બાર ખાના : **મુન્તખબ** અહાદીસ કા મજમૂઆ **''રિયાઝુસ્સાલિહીન''** કે **મુઅલ્લિફ** હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ **મુહિય્યુદીન અબૂ ઝકરિય્યા યહ્યા,** શરફુન્નવવી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِی **સાઈમુદહર** (યા'ની હમેશા રોઝા રખને વાલે થે) દિન મેં સિર્ફ એક બાર યા'ની બા'દ નમાઝે ઈશા ખાના તનાવુલ ફરમાતે ઔર સિર્ફ પાની પી કર **સહરી** કરતે થે ઔર રાત કો સિર્ફ ચંદ લમ્હે આરામ ફરમાતે. (પેશે લફ્ઝ રિયાઝુસ્સાલિહીન મુતર્જમ, સ. 12)

ખૂબ રોઝે રખિયે : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અગર દીનો દુન્યા કે કામોં મેં રુકાવટ ન પડતી હો, વાલિદૈન વગૈરા ભી નારાઝ ન હોતે હોં, તો ખૂબ નફ્લ રોઝે રખને ચાહિએં કે અક્સર

www.dawateislami.net

બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَہُمُ اللّٰہُ تَعَالٰی ઐસા કરતે રહે હૈં. એક એક લમ્હા اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઈબાદત મેં ગુઝરેગા ઔર દિન ભર ખાને પીને સે ભી બચે રહેંગે ઔર **પેટ કા કુફ્લે મદીના** લગાને મેં ભી સુહૂલત રહેગી. હાં ! મગર સહરી વ ઈફ્તાર મેં કમ ખાને કી તરકીબ રખિયે. અપને અન્દર નફ્લ રોઝોં કા શૌક પૈદા કરને કે લિયે **ફૈઝાને રમઝાન** સે “નફ્લ રોઝોં કા બયાન” પઢિયે યા સુનિયે ક્યૂંકે ગુનાહોં સે બચને કે લિયે ઉન કે અઝાબ ઔર નેક આ’માલ કા ઝેહ્ન બનાને કે લિયે ઉન કે ફઝાઈલ જાનના ઈન્તિહાઈ મુફીદ હોતા હૈ. સરે દસ્ત રોઝે કી એક ફઝીલત સુનિયે ઔર ઝૂમિયે, ચુનાન્ચે

ઝમીન ભર સોના : અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને રગબત નિશાન હૈ, “અગર કિસી ને એક દિન નફ્લ રોઝા રખા ઔર ઝમીન ભર સોના ઉસે દિયા જાએ જબ ભી ઉસ કા સવાબ પૂરા ન હોગા, ઉસ કા સવાબ તો કિયામત કે દિન હી મિલેગા.”

(مسند ابی یعلی ج ۵ ص ۲۵۳)

સોને કા દસ્તર ખ્વાન : હઝરતે સય્યિદુના અબુદરદા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કા કૌલ હૈ, “બરોઝે કિયામત રોઝાદારોં કે લિયે અર્શ કે નીચે **સોને કે દસ્તર ખ્વાન**” બિછાએ જાએંગે.

www.dawateislami.net

જિન મેં મોતી ઔર જવાહિરાત જડે હોંગે, ઉન પર જન્નતી ફલ, જન્નતી મશ્રૂબાત ઔર અન્વાઓ અક્સામ કે ખાને ચુને હુએ હોંગે, રોઝાદાર ખાએંગે ઔર મઝે ઉડાએંગે જબકે દૂસરે લોગ સખ્ત હિસાબો કિતાબ સે દો ચાર હોંગે. (البدور السافرۃ ص ۲۶۰)

ફઝલે રબ સે રાહતોં કા હશ્ર મેં સામાન હૈ
રોઝાદારોં કે લિયે સોને કા દસ્તર ખ્વાન હૈ

દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં સફર ઔર રોઝાના ફિક્રે મદીના કે ઝરીએ **મદની ઈન્આમાત**[1] કા રિસાલા પુર કર કે હર મદની માહ પહલી તારીખ અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઈસ કી બરકત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢને કા ઝેહ્ન બનેગા.

રોઝાના તીન3 બાર ખાને વાલે કી મઝમ્મત :

હઝરતે સય્યિદુના સહ્લ બિન અબ્દુલ્લાહ તુસ્તરી رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه સે કિસી ને ઈસ્તિફસાર કિયા, "દિન મેં એક બાર ખાના કૈસા હૈ ?" ફરમાયા, "યેહ સિદ્દીકીન رَحِمَهُمُ اللهُ تَعَالٰى (જો ઔલિયાએ કિરામ કી સબ સે અફઝલ કિસ્મ હૈ ઉન) કા ખાના હૈ." અર્ઝ કિયા, "દિન મેં દો2 બાર ખાના કૈસા હૈ ?" ફરમાયા,

---

1 : મદની ઈન્આમાત કા રિસાલા **મકતબતુલ મદીના** સે મિલતા હૈ. ઈસ મેં દિયે હુએ સુવાલાત કે જવાબાત લિખને કી આદત બનાના ઈસ્લાહે આ'માલ કા બેહતરીન ઝરીઆ હૈ.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

"યેહ મુઅમિનીન કા ખાના હૈ," અર્ઝ કિયા, "અગર કોઈ દિન મેં તીન[3] બાર ખાએ તો ?" ફરમાયા, "ઐસે શખ્સ કે ઘર વાલોં કો ચાહિયે કે ઉસ કો થાન (યા'ની મવેશિયોં કે તવેલે) મેં રખેં." (જહાં જાનવરોં કી તરહ હર વક્ત ખાતા પીતા રહે !) (رسالۃ القشیریہ ص ۱۴۲)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! સય્યિદુના સહ્લ બિન અબ્દુલ્લાહ તુસ્તરી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ઔલિયાએ સિદ્દીકીન મેં સે થે. ખુદ બીસ[20] બીસ[20] દિન તક ખાના નહીં ખાતે થે મગર આમ મુસલ્માનોં કે લિયે દો[2] વક્ત કે ખાને કો ઉન્હોં ને મા'યૂબ નહીં રખા ક્યૂંકે સિર્ફ એક બાર ખા કર સારા દિન ગુઝારના, કામ ધન્દા ઔર મેહનત વ મશક્કત કરના હર એક કે બસ કા રોગ નહીં. અલબત્તા દિન મેં તીન[3] બાર ખાના ઉન કો સખ્ત ના પસન્દ થા જૈસા કે ઉન કે ઈર્શાદ સે ઝાહિર હૈ.

મુઝ કો ભૂકો પ્યાસ સહને કી ખુદા عَزَّوَجَلَّ *તૌફીક દે*
ગુમ તેરી યાદોં મેં રહને કી સદા તૌફીક દે

ખજૂર ઔર પાની પર ગુઝારા : હઝરતે સય્યિદુના ઉર્વહ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهَا સે રિવાયત કરતે હૈં કે વોહ ફરમાયા કરતી થીં, "એ ભાંજે ! હમ એક ચાંદ કે બા'દ દૂસરા ચાંદ દેખતે હૈં, દો[2] માહ મેં તીન[3] ચાંદ દેખતે ઔર હુઝૂર સરાપા નૂર, શાહે ગયૂર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કે ઘરોં મેં આગ નહીં જલતી થી. ઉર્વહ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ફરમાતે હૈં, "મૈં ને અર્ઝ કી, "એ ખાલાજાન ! આપ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરૂદ પઢો, કે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنھَا કી ગુઝર અવકાત કૈસે હોતી થી ?" ફરમાયા, "હમારી ગુઝર અવકાત દો[2] સિયાહ ચીઝોં યા'ની ખજૂર ઔર પાની પર હોતી થી. સિવાએ ઈસ કે કે કુછ અન્સાર عَلَیْھِمُ الرِّضْوَان સરકારે નામદાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે પડોસી થે, ઉન્હોં ને કુછ દૂધ વાલી ઊંટનિયાં (યા બકરિયાં) સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે લિયે મખ્સૂસ કર રખી થીં, ઔર વોહ ઉન કા દૂધ સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી ખિદમત મેં ભિજવા દિયા કરતે થે ઔર સરકારે દો[2] આલમ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم વોહ દૂધ હમેં પિલા દિયા કરતે થે. (صحیح بخاری ج۷ص۲۳۲رقم الحدیث۲۴۵۹)

સારી રાત કી ઈબાદત સે અફ઼ઝલ : **હુજ્જતુલ ઈસ્લામ** હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَیْہِ رَحمَۃُ الْوَالِی નક્લ કરતે હૈં, હઝરતે સય્યિદુના અબૂ સુલૈમાન عَلَیْہِ رَحمَۃُ الْمَنَّان ફરમાતે હૈં, "મુઝે રાત કે ખાને મેં સે એક લુક્મા કમ કર દેના સારી રાત કી ઈબાદત સે ઝિયાદા અઝીઝ હૈ." મઝીદ ફરમાતે હૈં, "ભૂક **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે ખઝાનોં મેં સે એક ખઝાના હૈ ઔર યેહ સિર્ફ અપને પસન્દીદા બન્દોં હી કો અતા ફરમાતા હૈ." (اِحیاءُ الْعُلُوم ج۳ص۹۰)

દુઆ હૈ કુછ ન કુછ લુકમે ખુદા عَزَّوَجَلَّ *કે વાસિતે છોડૂં*

રિઝાએ હક કી ખાતિર લઝ્ઝતે દુન્યા સે મુંહ મોડૂં

www.dawateislami.net

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! કાશ ! હમેં ભી ઈખ્તિયારી ભૂક યા'ની કસ્દન કમ ખાને કા મદની ખઝીના ઔર **પેટ કા કુફ્લે મદીના** નસીબ હો જાતા سُبْحٰنَ الله ! **અલ્લાહ** વાલોં કે નઝદીક ભૂક રહમત કા ખઝાના હૈ ઔર યેહ ખઝાના સિર્ફ નેક બન્દોં કો નસીબ હોતા હૈ ઔર જિસ કો નસીબ હોતા હૈ વોહ ઈસ ખઝાને કે શુક્રાને મેં ક્યા કરતા હૈ વોહ ઈસ હિકાયત સે સમઝિયે. ચુનાન્ચે

ભૂક કા ખઝાના ઔર ઉસ કા શુક્રાના : હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્રાહીમ બિન અદહમ علیه رحمة اللّٰه المُعَظَّم બલ્ખ કે બાદશાહ થે, મગર આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને બાદશાહી તર્ક કર કે ફકીરી ઈખ્તિયાર કર લી થી. એક રોઝ આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કો ખાને કે લિયે કુછ ન મિલા, આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને ઈસ કે શુક્રાને મેં ચાર સો400 રક્અત નફ્લ અદા કિયે. દૂસરે રોઝ ભી ખાના ન પાયા તો ઈસી તરહ ચાર સો400 રક્અત નમાઝે શુક્રાના અદા કી, સાત7 રોઝ તક યેહી હુવા, કમઝોરી બઢી તો બારગાહે ખુદાવન્દી عَزَّوَجَلَّ મેં અર્ઝ કિયા, **"યા રબ્બલ ઈઝ્ઝત !** તેરી ઈબાદત પર કુવ્વત હાસિલ કરને કે લિયે કુછ ખાને કે લિયે ઈનાયત હો જાએ તો કરમ હોગા." ઉસી વક્ત એક નૌ જવાન ને હાઝિર હો કર અર્ઝ કિયા, "હુઝૂર ! હમારે ઘર આપ કી દા'વત હૈ, કદમ રન્જા ફરમા દીજિયે." આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ઉસ કે હમરાહ તશરીફ લે ગએ. જબ ઉસ નૌ જવાન ને આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કો બગૌર દેખા તો બે સાખ્તા પુકાર ઉઠા, "હુઝૂર ! મૈં આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કા ભાગા હુવા ગુલામ હૂં ઔર જો કુછ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોંગે. (جمع الجوامع)

મેરે પાસ હૈ વોહ સબ આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ હી કા હૈ.'' આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને ફરમાયા, ''મૈં ને તુમ કો આઝાદ કિયા ઔર જો કુછ તુમ્હારે પાસ હૈ વોહ સબ તુમ કો બખ્શા. ઉસ કી ઈજાઝત લે કર આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ વહાં સે રુખ્સત હુએ ઔર બારગાહે ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ મેં અર્ઝ કી, ''**યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! મૈં અબ તેરે સિવા કિસી કો ન ચાહૂંગા કે મૈં ને તો તુઝ સે સિર્ફ રોટી કા ટુકડા માંગા થા મગર તૂને ઈતની સારી દુન્યા મેરે સામને કર દી ! (تذکرۃ الاولیاء ص ۹٦)

કસ્રતે દૌલત કી આફત સે બચાના યા ખુદા
દે મુઝે ઈશ્કે મુહમ્મદ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم *કા ખઝાના યા ખુદા*

એક ખરાબ લુક્મે કી તબાહ કારિયાં : જો હાથ મેં આયા બે સોચે સમઝે પેટ મેં ઉંડેલતે, ધકેલતે રહના તશ્વીશનાક હૈ, ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના મા'રૂફ કર્ખી رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં, ''સિર્ફ **એક ખરાબ લુક્મા** બા'ઝ અવકાત દિલ કી કૈફિય્યત કો ઈસ કદર તબાહ કર દેતા હૈ ફિર ઉમ્ર ભર દિલ રાહે રાસ્ત પર નહીં આતા ઔર બા'ઝ અવકાત યૂં ભી હોતા હૈ કે વોહી ખરાબ લુક્મા સાલ ભર તક તહજ્જુદ કી ને'મત સે આદમી કો મહરૂમ કર દેતા હૈ. નીઝ બા'ઝ અવકાત એક બાર બદ નિગાહી કરને વાલા અર્સે તક તિલાવતે કુરઆન કી સઆદત સે મહરૂમ કર દિયા જાતા હૈ.

(منہاج العابدین ص ۱۵۷)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ શરીફ પઢો, અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (ابن عدی)

ચાલીસ[40] દિન કી નમાઝેં ના મક્બૂલ : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! જિન કો ઇબાદત વ તિલાવત મેં દિલ ન લગને, ના'ત શરીફ વ દુઆ મેં સોઝો રિક્કત ન મિલને ઔર હઝાર જતન કે બા વુજૂદ તહજ્જુદ મેં આંખ ન ખુલને જૈસી શિકાયાત હૈં ઉન કે લિયે હઝરતે સય્યિદુના મા'રૂફ કર્ખી رَحْمَةُاللّٰهِ تعَالٰی عَلَيْه કે બયાન મેં ઇબ્રત કા બહુત કુછ સામાન હૈ. **રિઝ્કે હરામ** સે હર એક કો બચના લાઝિમ હૈ વરના તબાહી વ બરબાદી કે સિવા કુછ હાથ ન આએગા. **અલ્લાહ** કે પ્યારે રસૂલ, રસૂલે મક્બૂલ, સય્યિદહ આમિના કે ગુલશન કે મહક્તે ફૂલ صَلَّى اللّٰه تَعَالٰی عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ઇર્શાદે ઇબ્રત બુન્યાદ હૈ, "જિસ ને હરામ કા એક લુક્મા ખાયા ઉસ કી ચાલીસ દિન કી નમાઝેં કબૂલ નહીં કી જાએંગી ઔર ઉસ કી દુઆ ચાલીસ દિન તક ના મક્બૂલ હોગી." (فردوس الاخبار ج۲ص۲۴۳رقم الحدیث ۲۲۶۳)

લુક્મએ હરામ કી સઝા : મન્કૂલ હૈ, "ઇન્સાન કે પેટ મેં જબ **હરામ કા લુક્મા** પડતા હૈ, ઝમીનો આસ્માન કા હર ફિરિશ્તા ઉસ પર ઉસ વક્ત તક લા'નત કરતા હૈ જબ તક કે વોહ હરામ લુક્મા ઉસ કે પેટ મેં રહે ઔર અગર ઇસી હાલત મેં મર ગયા તો ઉસ કા ઠિકાના જહન્નમ હોગા." (مُکاشفۃ القُلوب ص۱۰)

નૂર સે ભરપૂર સીના : સરકારે મદીના, સુલ્તાને બા કરીના, કરારે કલ્બો સીના, ફૈઝ ગન્જીના صَلَّى اللّٰه تَعَالٰی عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** મુઝ પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહોં કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (ابن عساکر)

રગ્બત નિશાન હૈ, "જબ બન્દા અપને ખાને મેં કમી કરતા હૈ તો ઉસ કા જૌફ (યા'ની સીના) નૂર સે મા'મૂર કર દિયા જાતા હૈ."

(الجامع الصغیر ص۳۵ رقم الحدیث ۴۶۹)

ચાર[4] નસીહતેં : હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્રાહીમ બિન અદહમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْاَعْظَم ફરમાતે હૈં, "મૈં કોહે લુબનાન મેં કઈ ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰى કી સોહબત મેં રહા. ઉન મેં સે હર એક ને મુઝે યેહી વસિય્યત કી કે જબ લોગોં મેં જાઓ તો ઈન ચાર બાતોં કી નસીહત કરના : (1) જો **પેટ ભર** કર ખાએગા ઉસે ઈબાદત કી લઝ્ઝત નસીબ નહીં હોગી. (2) જો **ઝિયાદા સોએગા** ઉસ કી ઉમ્ર મેં બરકત ન હોગી. (3) જો સિર્ફ લોગોં કી ખુશ્નૂદી ચાહે વોહ રિઝાએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ સે માયૂસ હો જાએગા. (4) જો **ગીબત** ઔર **ફુઝૂલ ગોઈ** ઝિયાદા કરેગા વોહ દીને ઈસ્લામ પર નહીં મરેગા.

(منہاج العابدین ص۱۰۷)

બુરે ખાતિમે કા ખૌફ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યેહ હકીકત હૈ કે ડટ કર ખાને સે પેટ ભારી હો જાતા, આ'ઝા ઢીલે પડ જાતે ઔર બદન સુસ્ત હો જાતા હૈ ઔર ઈબાદાત મેં દિલ જમ્ઈ નસીબ નહીં હોતી, ઈસ કા તજરિબા **રમઝાનુલ મુબારક** કી **તરાવીહ** મેં બહુત સોં કો હોતા હોગા. ક્યૂંકે "ફૂડ કલ્ચર" કા દૌર હૈ, દસિયોં કિસ્મ કી ગિઝાએં ઠૂંસ ઠૂંસ કર પેટ મેં ભર દી જાતી હૈં, નતીજતન ફિર કબાબ સમોસે ઔર પકોડે વગૈરા પેટ મેં "ગટર ગૂં" કરતે, ઠન્ડે મેં ઠન્ડા પાની, મઝેદાર શરબત ઔર

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દિન મેં 50 બાર દુરૂદે પાક પઢે કિયામત કે દિન મૈં ઉસ સે મુસાફહા કરૂં (યા'ની હાથ મિલાઊં) ગા. (ابن بشکوال)

ખટ્ટી ચીઝોં કે બે તહાશા ઈસ્તિ'માલ કે સબબ ખાંસને, ખન્કારને ઔર ડકારને સે આજ કલ મસ્જિદેં ગૂંજ રહી હોતી હૈં ! નીઝ અગર કિસી એક કો ખાંસી આતી હૈ તો ગાલિબન નફસિયાતી તૌર પર દૂસરે કો ભી આને લગતી હૈ ઔર યૂં ખાંસી કે શોર મેં ઈઝાફા હોતા ચલા જાતા હૈ ! હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્રાહીમ અદહમ عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْاَعْظَم કા ચૌથા ઈર્શાદ ભી ઈન્તિહાઈ તશ્વીશ નાક હૈ કે જો ગીબત ઔર ફુઝૂલ ગોઈ ઝિયાદા કરેગા વોહ દીને ઈસ્લામ પર નહીં મરેગા. આહ ! શાયદ લાખોં મુસલ્માનોં મેં કોઈ હોગા જો આજ ગીબત વ ફુઝૂલ ગોઈ સે બચને કા ઝેહ્ન રખતા હો. **યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **!** હમારા ઈમાન સલામત રખ.

اٰمِین بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمِین صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

મુસલ્માં હૈ અત્તાર તેરી અતા સે
હો ઈમાન પર ખાતિમા યા ઈલાહી

દીન કા ગિલાફ : હઝરતે સય્યિદુના હામિદ લફ્ફાફ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કી ખિદમત મેં એક શખ્સ નસીહત કા તાલિબ હુવા, ફરમાયા, "દીન કી હિફાઝત કે લિયે કુરઆને પાક કી તરહ ગિલાફ બનાઓ. અર્ઝ કિયા, "દીન કા ગિલાફ ક્યા હૈ ?" ફરમાયા, "ઝરૂરત સે ઝિયાદા બાતેં કરને સે બચના, લોગોં સે બે ઝરૂરત મેલજોલ ન રખના ઔર ઝરૂરત સે **ઝિયાદા ન ખાના**." મઝીદ ફરમાયા, "અગર તુમ લોગોં કો મા'લૂમ હો જાએ કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે હાં **શાહે**

www.dawateislami.net

ખૈરુલ અનામ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ઔર **સહાબએ કિરામ** عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان કે સાથ અહલે ઈમાન કી જન્નત મેં કૈસી મેહમાની હોગી તો ઈસ દુન્યા કી ચન્દ રોઝા ઝિન્દગી મેં કભી પેટ ભર કર ખાના ન ખાતે. (تذکرۃ الواعظین ص ۲۳۴)

ઈબાદત કી મિઠાસ : હુજ્જતુલ ઈસ્લામ, હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَیْہِ رَحمَۃُ الْوَالِی ફરમાતે હૈં, "પેટ ભર કર ખાને સે ઈબાદત કી હલાવત મફકૂદ (યા'ની મિઠાસ ગાઈબ) હો જાતી હૈ. અમીરુલ મુઅમિનીન સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ ને ફરમાયા, "જબ સે મુસલ્માન હુવા હૂં કભી **પેટ ભર કર** નહીં ખાયા, તાકે ઈબાદત કી હલાવત (મિઠાસ) નસીબ હો ઔર જબ સે મૈં મુસલ્માન હુવા હૂં દીદારે ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ કે જામ પીને કે શૌક મેં કભી **સેર હો કર નહીં પિયા.** (مِنہاجُ العابِدین ص ۱۹۳)

ભૂક કી ઔર પ્યાસ કી મૌલા عَزَّوَجَلَّ *મુઝે સૌગાત દે*
યા ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ *! હશ્ર મેં દીદાર કી ખૈરાત દે*

હઝરતે સય્યિદુના સુફયાન સૌરી رَحمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કા ઈર્શાદ હૈ, "ઈબાદત એક ફન હૈ જિસ કે સીખને કી જગહ ખલ્વત (યા'ની તન્હાઈ) હૈ ઔર ઈસ કા ઔઝાર **ભૂક** હૈ. (ایضًا)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

કિયામત મેં કૌન ભૂકા હોગા : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બુજૈર رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ સે મરવી હૈ, મીઠે મીઠે મુસ્તફા, સુલ્તાને અમ્બિયા, સરવરે હર દો સરા, હબીબે કિબ્રિયા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ઈબ્રત નિશાન હૈ, "બહુત સે લોગ દુન્યા મેં ઉમ્દા ખૂરાક ખાને વાલે ઔર આસૂદા ઝિન્દગી ગુઝારને વાલે હૈં મગર કિયામત કે દિન વોહ ભૂકે નંગે હોંગે. (شُعَبُ الایمان ج۲ص۱۷۰رقم الحدیث۱۴۶۱)

ભૂક કી ને'મત ભી દે ઔર સબ્ર કી તૌફીક દે
યા ખુદા عَزَّوَجَلَّ હર હાલ મેં તૂ શુક્ર કી તૌફીક દે

હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُمَا સે રિવાયત હૈ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ** صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને એક શખ્સ કી ડકાર સુની તો ફરમાયા, "અપની ડકાર કમ કર, ઈસ લિયે કે કિયામત કે દિન સબ સે ઝિયાદા ભૂકા વોહ હોગા જો દુન્યા મેં ઝિયાદા પેટ ભરતા હૈ. (ترمذی ج۴ص۲۱۷رقم الحدیث۲۴۸۶)

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ તાલિબુલ મક્કી رَحْمَۃُاللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં કે જિન્હોં ને ડકાર લી થી વોહ સહાબી (યા'ની **અબૂ જુહૈફા**) رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, "**અલ્લાહ** કી કસમ ! જિસ દિન સરકારે કાએનાત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને મુઝ સે યેહ બાત ઈર્શાદ ફરમાઈ, ઉસ રોઝ સે લે કર આજ તક મૈં ને કભી પેટ ભર

www.dawateislami.net

કર નહીં ખાયા ઔર મુઝે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે ઉમ્મીદ હૈ કે આયિન્દા ભી મેરી (પેટ ભર કર ખાને સે) હિફાઝત ફરમાએગા.

(قُوتُ القُلُوب ج ۲ ص ۳۲۵)

મુઝે ભૂક કી દે સઆદત ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ
પએ ગૌસ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ **દે ઈસ્તિકામત ઈલાહી** عَزَّوَجَلَّ

સબ્ઝ ખાલ વાલે બુઝુર્ગ : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ તાલિબુલ મક્કી رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ પાએ કે આલિમ, મુહદ્દિસ વ મુફક્કિર, બહુત બડે વલિય્યુલ્લાહ ઔર તસવ્વુફ કે ઝબર દસ્ત ઈમામ ગુઝરે હૈં. હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْوَالِی ને તસવ્વુફ મેં ઈન કી કિતાબ "**કૂતુલ કુલૂબ**" સે ખૂબ ઈસ્તિફાદા ફરમાયા હૈ. આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કે તક્વે કા આલમ યેહ થા કે એક મુદ્દત તક ખાના હી છોડ દિયા થા ફકત મુબાહ ખુદરૌ ઘાસ (યા'ની કુદરતી તૌર પર ઉગ જાને વાલી ઘાસ) ખા કર ગુઝારા ફરમાતે રહે, **સિર્ફ સબ્ઝ સબ્ઝ ઘાસ ખાતે થે ઈસ લિયે આપ કી ખાલ સબ્ઝ હો ગઈ થી !**

જનાઝે પર શકર વ બાદામ લુટાએ ગએ : બ વક્તે વફાત કિસી ને હઝરતે સય્યિદુના અબૂ તાલિબુલ મક્કી رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કી ખિદમતે સરાપા અઝમત મેં અર્ઝ કિયા, "હુઝૂર મુઝે કુછ વસિય્યત ફરમાઈયે," ફરમાયા, "અગર મેરા ખાતિમા બિલખૈર હો જાએ તો મેરે જનાઝે પર બાદામ વ શકર લુટાના, અર્ઝ કિયા, "મુઝે કૈસે

www.dawateislami.net

પતા ચલેગા?'' ફરમાયા, ''મેરે પાસ બૈઠે રહો ઔર અપના હાથ મેરે હાથ મેં દે દો. અગર મૈં ને તુમ્હારા હાથ બ કુવ્વત દબા લિયા તો સમઝ લેના મેરા ખાતિમા ઈમાન પર હુવા હૈ.'' ચુનાન્ચે હાથ મેં હાથ દે દિયા. જબ વક્તે રુખ્સત કરીબ આયા તો આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને ઉસ કા હાથ ઝોર સે દબા લિયા ઔર રૂહ કફસે ઉન્સુરી સે પરવાઝ કર ગઈ. **જબ જનાઝએ મુબારકા ઉઠાયા ગયા તો ઉસ પર શકર વ બાદામ લુટાએ ગએ.** આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કા યૌમે ઉર્સ 6 **જુમાદિલ આખિરહ** સિ. 386 હિ. હૈ. બગદાદે મુઅલ્લા મેં ''મકબરએ માલિકિય્યા'' મેં આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કા મઝારે ફાઈઝુલ અન્વાર ઝિયારત ગાહે ખવાસો અવામ હૈ.

(المنتظم فی تاریخ الملوک و الامم ج ۱٤ ص ۳۸٥)

આશિક કા જનાઝા હૈ ઝરા ધૂમ સે નિકલે
મહબૂબ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **કી ગલિયોં સે ઝરા ઘૂમ કે નિકલે**

દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં સફર ઔર રોઝાના ફિક્રે મદીના કે ઝરીએ મદની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મદની માહ પહલી તારીખ અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઈસ કી બરકત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢને કા ઝેહ્ન બનેગા.

www.dawateislami.net

દુન્યા કી કુન્જી : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ સુલૈમાન દારાની قُدِّسَ سِرُّہُ الرَّبَّانِی ફરમાતે હૈં, "દુન્યા કી કુન્જી શિકમ સેરી ઔર આખિરત કી કુન્જી ભૂક હૈ". (نُزھۃُ المجالس ج اول ص ۱۷۷)

કિયામત મેં કૌન શિકમ સેર હોગા ! : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હર વક્ત લઝીઝ અશ્યા નિગલતે રહને વાલોં ઔર ઝરા **ભૂક** લગી ન લગી કે ઝટપટ ડટ કર ખા ડાલને વાલોં કે લિયે લમ્હએ ફિક્રિય્યા હૈ. ખુદા કી કસમ ! કિયામત કી ભૂક બર્દાશ્ત ન હો સકેગી, કિયામત કી સેરી કે લિયે બેહતરીન અમલ દુન્યા મેં ભૂકા રહના હૈ. ચુનાન્ચે સુલ્તાને કરીમો જવાદ, રાહતે હર કલ્બે નાશાદ, હબીબે રબ્બુલ ઈબાદ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ઈર્શાદે હકીકત બુન્યાદ હૈ, "જો દુન્યા મેં ભૂક અપનાતે હૈં વોહ કિયામત કે રોઝ સેર હોંગે."

(اتحاف السادۃ المتقین ج۹ ص ۱۷)

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ સે મરવી હૈ, તાજદારે રિસાલત, શફીએ ઉમ્મત, માલિકે કૌસરો જન્નત, સરાપા રહમત صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ઢારસ નિશાન હૈ, "(બરોઝે કિયામત) હિસાબ કી શિદ્દત ઉસ ભૂકે પર ન હોગી જિસ ને (દુન્યા મેં) ફાકા ઔર ભૂક પર સબ્ર કિયા હોગા." (البُدُور السّافِرۃ ص ۲۱۲)

યા ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ ! જબ ઝબાનેં બાહર આએં પ્યાસ સે
સાકિયે કૌસર શહે જૂદો અતા કા સાથ હો

www.dawateislami.net

કિયામત કી ચિલચિલાતી ધૂપ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ગૌર તો ફરમાઈયે ! કિયામત કા મુઆમલા કિસ કદર સંગીન હૈ, દુન્યા મેં સિર્ફ ચન્દ મિનટ કી લઝ્ઝતે નફ્સ કી ખાતિર ડટ કર ખાને પીને વાલોં કે લિયે કિસ કદર કડી આઝમાઈશ હૈ. આહ ! આહ ! આહ! એક તો કિયામત કી ચિલચિલાતી ધૂપ, ઊપર સે ઝમીન ભી તાંબે કી, ફિર પાઉં ભી નંગે, મઝીદ ભૂક ઔર પ્યાસ કી શિદ્દત અલ અમાન વલ હફીઝ. નફ્સ કી ઈતાઅત મેં હલાકત હી હલાકત હૈ. ચુનાન્ચે

નફ્સ ને જહન્નમ મેં પહોંચા દિયા : હઝરતે સય્યિદુના અબુલ હસન રાઝી رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને અપને વાલિદ કો ફૌત હોને કે દો[2] સાલ કે બા'દ ખ્વાબ મેં કીર (યા'ની ડામર) કે લિબાસ મેં દેખ કર પૂછા, "યેહ ક્યા ! આપ કો જહન્નમિયોં કે લિબાસ મેં દેખ રહા હૂં ! વાલિદ ને જવાબ દિયા, "પ્યારે બેટે ! મેરા નફ્સ મુઝે જહન્નમ મેં લે ગયા, તુમ નફ્સ કે ધોકે સે બચ કર રહના."

(مُکاشَفَةُ الْقُلُوب ص ٢٠)

صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

સરવરે દીં લીજે અપને ના તુવાનોં કી ખબર
નફ્સો શૈતાં સય્યિદા ! કબ તક દબાતે જાએંગે

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

યા અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ હમેં નફ્સ કી શરારતોં સે બચા ઔર ફકત તેરી રિઝા કે લિયે "પેટ કા કુફ્લે મદીના" લગાતે હુએ ભૂક વ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર કસરત સે દુરૂદ પઢો ક્યૂંકે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ પર પેશ કિયા જાતા હૈ. (طبرانی)

પ્યાસ બર્દાશ્ત કરને કા જઝબા નસીબ ફરમા ઔર હમેં કિયામત કી શદીદ ભૂક વ પ્યાસ ઔર હર હૌલનાકી ઔર જહન્નમ કે અઝાબ સે અમાન દે. اٰمِين بِجاهِ النَّبِيِّ الْاَمين صَلَّى اللهُ تعالٰى عليه واٰله وسلَّم

યા ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ ! ખૂબ ડટ કર ખાના પીના છોડ દૂં
કર કરમ કે નફ્સે અમ્મારા સે રિશ્તા તોડ દૂં

ભૂક કે દસ[10] ફવાઈદ : (1) દિલ કી સફાઈ (2) રિક્કતે કલ્બી (3) મસાકીન કી ભૂક કા એહસાસ (4) આખિરત કી ભૂક વ પ્યાસ કી યાદ (5) ગુનાહોં કી રગ્બત મેં કમી (6) નીંદ મેં કમી (7) ઈબાદત મેં આસાની (8) થોડી રોઝી મેં કિફાયત (9) તન્દુરુસ્તી (10) બચા હુવા ખૈરાત કરને કા જઝબા. (احیاء العلوم ج٣ ص ٩١تا٩٦ સે મુખ્તસર કર કે)

હુજ્જતુલ ઈસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْوَالِي ફરમાતે હૈં, બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَهُمُ اللهُ الْمُبِين ફરમાતે હૈં, اَلْجُوْعُ رَأْسُ مَالِنَا યા'ની ભૂક હમારા બેહતરીન સરમાયા હૈ. ઈસ સે મુરાદ યેહ હૈ કે હમેં જો વુસ્અત, સલામતી, ઈબાદત, હલાવત ઔર ઈલ્મે નાફેઅ હાસિલ હોતા હૈ યેહ **અલ્લાહ** તબારક વ તઆલા કે લિયે ભૂક ઔર ઉસ પર **સબ્ર** કરને કે સબબ હાસિલ હોતા હૈ. (منهاج العابدين ص ١٠٨)

ભૂક સરમાયા બને મેરા ખુદાએ عَزَّوَجَلَّ ઝુલ જલાલ
અઝ તુફૈલે મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કર ભૂક સે મુઝ કો નિહાલ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક બાર દુરૂદે પાક પઢા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા હૈ. (مسلم)

બરોઝે કિયામત ઝિયાફત : મશ્હૂર તાબેઈ હઝરતે સય્યિદુના **કા'બુલ અહબાર** رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, બરોઝે કિયામત મુનાદી નિદા દેગા, 'એ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા કે લિયે ભૂકે પ્યાસે રહને વાલો ઉઠો ! યેહ સુન કર ભૂક સહને વાલે આ કર દસ્તર ખ્વાન પર બૈઠ જાએંગે જબકે દૂસરે લોગોં કા અભી હિસાબ કિતાબ જારી હોગા. (نُزھۃ المجالس ج۱ص۱۷۸)

ગદા ભી મુન્તઝિર હૈ ખુલ્દ મેં નેકોં કી દા'વત કા
ખુદા عَزَّوَجَلَّ *દિન ખૈર સે લાએ સખી કે ઘર ઝિયાફત કા*

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

જન્નત વ દોઝખ કે દરવાઝે : હુજ્જતુલ ઈસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَیْہِ رَحمۃُ الوَالِی ફરમાતે હૈં, "**પેટ** ઔર **શર્મગાહ** જહન્નમ કે દરવાઝોં મેં સે એક દરવાઝા હૈ ઔર ઈસ કી **અસ્લ** પેટ ભર કર ખાના હૈ. ઔર **આજિઝી** વ ઈન્કિસારી જન્નત કે દરવાઝોં મેં સે એક દરવાઝા હૈ ઔર ઈસ કી જડ (યા'ની બુન્યાદ) **ભૂક** હૈ. અપને ઊપર જહન્નમ કા દરવાઝા બન્દ કરને વાલા યકીનન અપને લિયે જન્નત કા દરવાઝા ખોલતા હૈ ક્યૂંકે ઈન દોનોં મુઆમલાત કે અન્દર એક દૂસરે મેં મશ્રિકો મગરિબ કી તરહ ફર્ક હૈ, લિહાઝા ઈન મેં સે એક દરવાઝે કે કરીબ હોના યકીનન દૂસરે સે દૂર હોના હૈ. (યા'ની જો ભૂક કે ઝરીએ આજિઝી અપના કર જન્નત કે કરીબ હુવા વોહ જહન્નમ સે દૂર હુવા ઔર જો ડટ કર ખાને કે ઝરીએ પેટ ઔર શર્મગાહ કી આફતોં મેં મુબ્તલા હુવા વોહ જહન્નમ સે કરીબ હો કર જન્નત સે દૂર જા પડા) (اِحیاءُ العُلوم ج۳ص۹۲)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : ઉસ શખ્સ કી નાક ખાક આલૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢે. (ترمذی)

દૂર આફત હો ડટ કે ખાને કી
કાશ ! સૂરત હો, ખુલ્દ પાને કી

બદન કી ઈસ્લાહ : અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, “તુમ પેટ ભર કર ખાને પીને સે બચો ક્યૂંકે યેહ જિસ્મ કો ખરાબ કરતા, બીમારિયાં પૈદા કરતા ઔર નમાઝ મેં સુસ્તી લાતા હૈ ઔર તુમ પર ખાને પીને મેં મિયાના રવી લાઝિમ હૈ ક્યૂંકે ઈસ સે જિસ્મ કી ઈસ્લાહ હોતી ઔર ફુઝૂલ ખર્ચી સે નજાત મિલતી હૈ.

(کنز العمال ج۱۵ص۱۸۳رقم الحدیث۴۱۷۰۶)

શિકમ સેરી કી છ6 આફતેં : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ સુલૈમાન દારાની قُدِّسَ سِرُّہُ الرَّبَّانِی ફરમાતે હૈં, “પેટ ભર કર ખાને મેં છ6 આફતેં હૈં : (1) મુનાજાતે ખુદા વન્દી عَزَّوَجَلَّ સે મહરૂમી (2) ઈલ્મો હિક્મત કી હિફાઝત મેં મુશ્કિલાત (3) મખ્લૂક પર શફકત સે દૂરી. ક્યૂંકે શિકમ સેર સમઝતા હૈ સભી કા પેટ ભરા હુવા હૈ યૂં મિસ્કીનોં ઔર ભૂકોં કી હમદર્દી કમ હો જાતી હૈ. (4) ઈબાદત બોઝ મહસૂસ હોને લગતી હૈ. (5) ખ્વાહિશાત કા હુજૂમ હોતા હૈ. (6) નમાઝી મસાજિદ કી તરફ જા રહે હોતે હૈં ઔર ઝિયાદા ખાને વાલે બૈતુલ ખલા કે ચક્કર લગા રહે હોતે હૈં. (اِحیاءُ العُلوم ج۳ص۹۲)

www.dawateislami.net

ખુશ્ક રોટી ઔર નમક : હઝરતે સય્યિદુના મુહમ્મદ બિન વાસેઅ عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ النَّافِع ખુશ્ક રોટી નમક સે ખા લેતે ઔર ફરમાતે, "જો દુન્યા મેં ઈતની મિક્દાર મેં રાઝી હો જાતા હૈ વોહ કિસી કા મોહતાજ નહીં રહતા." (مُکاشَفۃُ الْقُلوب ص۱۲۲)

ખાના અક્લ કો ખા જાતા હૈ : ઈબ્ને નજીહ رَحمَۃُ اللّٰہِ تعالٰی عَلَیْہ કહતે હૈં, "ઈમામે આ'ઝમ અબૂ હનીફા رَضِیَ اللّٰہُ تعالٰی عَنْہُ ને મુઝ સે ફરમાયા, "જબ દુન્યા કા કોઈ અહમ કામ આ જાએ તો ઉસે પૂરા કરને સે પહલે ખાના મત ખાઓ ક્યૂંકે فَاِنَّ الْاَ کْل یُغَیِّرُ الْعَقْل યા'ની ખાના અક્લ કો ખા જાતા હૈ. (مناقِبِ ابی حنیفہ لِلْکَردَری ص۳۵۱)

દિલ કી સખ્તી કે અસ્બાબ : હઝરતે સય્યિદુના સુફ્યાન સૌરી رَحمَۃُ اللّٰہِ تعالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં, "દિલ કી સખ્તી કે દો[2] અસ્બાબ હૈ : (1) પેટ ભર કર ખાના (2) ઝિયાદા બોલના."

યાવહ ગોઈ કી, ડટ કે ખાને કી
દૂર આદત હો યા ખુદા યા રબ !

સાત[7] લુક્મે : અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰہُ تعالٰی عَنْہُ સાત[7] યા નવ[9] લુક્મોં સે ઝિયાદા ખાના નહીં ખાતે થે. (اِحیاءُ الْعُلوم ج۳ ص۹۷)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ابن سنی)

પેટ ભરને કી પરેશાનિયાં : પેટ ભર કર ખાને કી આફતેં બયાન કરતે હુએ **હુજ્જતુલ ઈસ્લામ** હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْوَالِی ફરમાતે હૈં, (પેટ ભર કર ખાને વાલે કી આંખોં મેં) અક્સર અવકાત નીંદ ભરી રહતી હૈ ફિર ઈસ હાલત મેં અગર તહજ્જુદ પઢે ભી તો ઈબાદત કી હલાવત (યા'ની મિઠાસ) નહીં પાતા. ફિર **મુજર્રદ** શખ્સ જબ પેટ ભર કર સોતા હૈ તો ઉસે એહતિલામ હો જાતા હૈ અબ અગર ઠન્ડે પાની સે ગુસ્લ કરે તો યેહ ભી તક્લીફ દેહ અમ્ર હૈ અગર વિત્ર કો તહજ્જુદ તક **મુઅખ્ખર** કર રખા હો તો તહજ્જુદ તો ગઈ, વિત્ર પઢને સે ભી મહરૂમ હો જાતા હૈ યેહ સબ પેટ ભરને કા વબાલ હૈ. (احیاء العلوم ج ۳ ص ۱۴)

એહતિલામ કા એક સબબ : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ સુલૈમાન દારાની قُدِّسَ سِرُّہُ الرَّبَّانِی ફરમાતે હૈં, એહતિલામ એક ઉકૂબત (મુસીબત) હૈ. ઔર આપ رَحْمَۃُ اللہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને યેહ ઈસ વજહ સે ઈર્શાદ ફરમાયા કે બે મૌકઅ ગુસ્લ કી મુશ્કિલાત કી વજહ સે ઈસ તરહ બહુત સી ઈબાદાત છૂટ જાતી હૈં. પસ નીંદ મમ્બએ આફાત, પેટ ભરના ઈસ કા સબબ ઔર ભૂકા રહના ઈન (આફાત) કો કત્અ કરના (યા'ની કાટના) હૈ. (ઐઝન)

શૈતાન ખૂન મેં ગર્દિશ કરતા હૈ : **સરકારે** વાલા તબાર, હમ બે કસોં કે મદદગાર, શફીએ રોઝે શુમાર, દો આલમ કે માલિકો મુખ્તાર, હબીબે પરવર્દ ગાર صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને

www.dawateislami.net

આલીશાન હે : “બેશક શૈતાન ઇન્સાન (કે બદન) મેં ખૂન કી તરહ ગર્દિશ કરતા હે.” (بُخاری ج ۱ ص ۶۶۹ حدیث ۲۰۳۸)

સૂફિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ السَّلام ફરમાતે હેં : પસ ઇસ કે રાસ્તોં કો ભૂક કે ઝરીએ તંગ કરો. (کشف الخفاء ج ۱ ص ۱۹۸)

દો[2] નહરેં : સલફ સાલિહીન رَحِمَهُمُ اللّٰهُ الْمُبِيْن ફરમાતે હેં, “**શિકમ સેરી**, નફ્સ મેં એક **નહ્ર** હે જિધર શૈતાન પહોંચ જાતા હે ઔર **ભૂક** રૂહ મેં એક **નહ્ર** હે જો ફિરિશ્તોં કી ગુઝર ગાહ હે.”

(સબ્એ સનાબિલ મુતર્જમ, સ. 241)

હમેં બારે ખુદાયા عَزَّوَجَلَّ **પેટ કા કુફ્લે મદીના દે**
વસીલા મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **કા પેટ કા કુફ્લે મદીના દે**

ચાલીસ[40] દિન કા ફાકા : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَهُمُ اللّٰهُ الْمُبِيْن ! **ભૂક** ઔર **પ્યાસ** કે ઝરીએ શૈતાન કા રાસ્તા તંગ કિયા કરતે થે. હઝરતે સય્યિદુના સહ્લ બિન અબ્દુલ્લાહ તુસ્તરી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ચાલીસ દિન ભૂકે રહતે ફિર કુછ ખાતે (اِحْیاءُ الْعُلُوم ج۳ ص۹۸) ઉન્હેં સાલ ભર કે ખાને કે લિયે સિર્ફ એક દિરહમ કાફી હો જાતા ! (اَلرِّسالۃُ الْقُشَیرِیّہ ص۱۴۰)

છ[6] મદની ફૂલ : હઝરતે સય્યિદુના સહ્લ બિન અબ્દુલ્લાહ તુસ્તરી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે છ[6] ફરામીન મુલાહઝા હોં, (1) બરોઝે કિયામત કોઈ અમલ ઝરૂરત સે ઝિયાદા ખાને કો તર્ક કરને સે અફઝલ ન

www.dawateislami.net

હોગા ક્યૂંકે યેહ સુન્નતે નબવી હૈ. (2) સમઝદાર લોગ દીન વ દુન્યા મેં **ભૂક** કો બહુત ઝિયાદા નફ્અ બખ્શ કરાર દેતે હૈં (3) આખિરત કે તલબ ગારોં કે લિયે ખાને સે ઝિયાદા કિસી ચીઝ કો મૈં નુક્સાન દેહ નહીં સમઝતા. (4) ઇલ્મો હિક્મત કો **ભૂક** મેં ઔર ગુનાહ વ જહાલત કો **શિકમ સેરી** મેં રખા ગયા હૈ. (5) જો અપને નફ્સ કો ભૂકા રખતા હૈ ઉસ સે વસ્વસે ખત્મ હો જાતે હૈં. (6) બન્દા જબ ભૂકા, બીમાર ઔર ઇમ્તિહાન મેં મુબ્તલા હોતા હૈ ઉસ વક્ત **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત ઉસ કી તરફ़ મુતવજ્જેહ હોતી હૈ મગર જિસે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ચાહે.

(احیاء العلوم ج ۳ ص ۹۱)

યા ઇલાહી عَزَّوَجَلَّ *! ભૂક કી દૌલત સે માલામાલ કર*
દો[2] જહાં મેં અપની રહમત સે મુઝે ખુશહાલ કર

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

દા'વતે ઇસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં સફર ઔર રોઝાના ફિક્રે મદીના કે ઝરીએ મદની ઇન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મદની માહ પહલી તારીખ અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઇસ કી બરકત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢને કા ઝેહ્ન બનેગા.

www.dawateislami.net

પેટૂ ઝલીલ હૈ : કૂતુલ કુલૂબ મેં હૈ, "ભૂક બાદશાહ ઔર શિકમ સેરી ગુલામ હૈ, ભૂકા ઈઝ્ઝત વાલા ઔર (ઝિયાદા) પેટ ભરા ઝલીલ હૈ." ઔર યેહ ભી કહા ગયા, "ભૂક સબ કી સબ ઈઝ્ઝત હૈ જબકે પેટ ભરના સરાસર ઝિલ્લત હૈ." ઔર બા'ઝ અસ્લાફ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰى સે મન્કૂલ હૈ, ફરમાયા, "ભૂક આખિરત કી કુન્જી ઔર ઝોહ્દ (યા'ની દુન્યા સે બે રગ્બતી) કા દરવાઝા હૈ જબકે પેટ ભરના દુન્યા કી કુન્જી ઔર (દુન્યા કી તરફ) રગ્બત કા દરવાઝા હૈ. (قُوتُ الْقُلُوب ج٢ ص٣٣٢)

ભૂકા રહને કી તાકીદ ક્યૂં ? : હઝરતે સય્યિદુના બા યઝીદ عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْمَجِيد કી ખિદમત મેં અર્ઝ કિયા ગયા, "આપ ભૂકા રહને પર ઈતના ઝોર ક્યૂં દેતે હૈં?" ફરમાયા, "અગર **ફિરઔન** ભૂકા હોતા તો કભી ખુદાઈ કા દા'વા ન કરતા ઔર અગર **કારૂન** ભૂકા હોતા તો કભી બગાવત ન કરતા (મતલબ કે ઉન લોગોં પર માલ કી ફિરાવાની હુઈ તો સરકશ હો ગએ.)

(કશ્ફુલ મહ્જૂબ મુતર્જમ, સ. 647)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ખુફ્યા તદબીર સે બે ખૌફ હોના ગુનાહે કબીરા હૈ**

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! વાકેઈ સિહ્હત કી ને'મત ઔર દૌલત કી કસરત અક્સર મુબ્તલાએ મા'સિયત કર દેતી હૈ. લિહાઝા જો ખૂબ જાનદાર યા માલદાર યા સાહિબે ઈક્તિદાર હો ઉસ કો ખુદાએ અલીમો ખબીર عَزَّوَجَلَّ કી **ખુફ્યા તદબીર** સે બહુત ઝિયાદા ડરને કી ઝરૂરત હૈ જૈસા કે હઝરતે સય્યિદુના હસન બસરી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં, "જિસ શખ્સ પર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ દુન્યા મેં (રોઝી મેં

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા ઉસ ને જન્નત કા રાસ્તા છોડ દિયા. (طبرانی)

ખૂબ કસરત, ફરમાં બરદાર ઔલાદ કી ને'મત, માલો દૌલત, અચ્છી સિહ્હત, મન્સબે વજાહત, ઓહ્દએ વઝારત યા સદારત યા હુકૂમત વગૈરા કે ઝરીએ) ફરાખી કરે મગર ઉસે યેહ અન્દેશા ન હો કે કહીં યેહ (આસાઈશેં) **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ખુફ્યા તદબીર તો નહીં એૈસા શખ્સ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી **ખુફ્યા તદબીર** સે ગાફિલ હૈ.''

(تنبیہ المغترین ص ۵۴)

હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ બિન અહમદ ઝહબી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને અપની તસ્નીફ **''કિતાબુલ કબાઈર''** મેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ખુફ્યા તદબીર સે ન ડરને કો કબીરા ગુનાહોં કી ફેહરિસ મેં શામિલ કિયા હૈ. લિહાઝા સરમાયા દારોં વગૈરા કે સાથ સાથ નાદારોં, બીમારોં ઔર મુસીબત કે મારોં કો ભી **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી **ખુફ્યા તદબીર** સે ડરના લાઝિમી હૈ કે હો સકતા હૈ ઈન આફતોં કે ઝરીએ આઝમાઈશ મેં ડાલા ગયા હો ઔર ના જાઈઝ ગિલા શિક્વા, ગૈર શરઈ બે સબ્રી ઔર ગુરબતો મુસીબત કો હરામ ઝરાએઅ કે ઝરીએ ખત્મ કરને કી કોશિશેં આખિરત કી તબાહી કા સબબ બન જાએં. રાહતોં મેં ઝિન્દગી બસર કરને વાલોં કો ભી રબ્બે અઝીઝ વ કદીર عَزَّوَجَلَّ કી **ખુફ્યા તદબીર** સે ડરના વાજિબ હૈ કે કહીં એૈસા ન હો મિલી હુઈ દુન્યવી ને'મતોં કે ઝરીએ **તકબ્બુર, સરકશી** ઔર તરહ તરહ કે **ગુનાહોં** કા સિલ્સિલા બઢતા રહે ઔર કસા કસાયા સુડોલ બદન ઔર માલો ધન જહન્નમ કા ઈંધન બનને કા સબબ બન જાએ. ઈસ ઝિમ્ન મેં હદીસે નબવી ઔર ફરમાને ખુદા વન્દી સુનિયે ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી **ખુફ્યા તદબીર** સે થર્રાઈયે.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઇસ હૈ. (ابو یعلی)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી તરફ સે ઢીલ :** હઝરતે સય્યિદુના ઉક્બા બિન આમિર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ, નબિય્યે અકરમ, **નૂરે મુજસ્સમ, રસૂલે મુહ્તશમ,** શાહે બની આદમ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ઈબ્રત નિશાન હૈ, "જબ તુમ કિસી બન્દે કો દેખો કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કો અતા ફરમાતા હૈ ઔર વોહ અપને ગુનાહ પર કાઈમ હૈ તો યેહ ઉસ કી તરફ સે **ઢીલ** હૈ. ફિર યેહ આયતે કરીમા તિલાવત ફરમાઈ :

فَلَمَّا نَسُوۡا مَا ذُكِّرُوۡا بِهٖ فَتَحۡنَا عَلَيۡهِمۡ اَبۡوَابَ كُلِّ شَىۡءٍ ؕ حَتّٰۤى اِذَا فَرِحُوۡا بِمَاۤ اُوۡتُوۡۤا اَخَذۡنٰهُمۡ بَغۡتَةً فَاِذَا هُمۡ مُّبۡلِسُوۡنَ ﴿۴۴﴾ (پ ۷ الانعام آیت ۴۴)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ફિર જબ ઉન્હોં ને ભુલા દિયા જો નસીહતેં ઉન કો કી ગઈ થીં હમ ને ઉન પર હર ચીઝ કે દરવાઝે ખોલ દિયે યહાં તક કે જબ ખુશ હુએ ઉસ પર જો ઉન્હેં મિલા તો હમ ને અચાનક ઉન્હેં પકડ લિયા અબ વોહ આસ ટૂટે રેહ ગએ.

(مُسنَد امام احمد ج ٦ ص ١٢٢ رقم الحدیث ١٧٣١٣)

ગુનાહોં કો અચ્છા સમઝના કુફ્ર હૈ : મુફસ્સિરે શહીર મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحۡمَۃُ الۡمَنَّان ઈસ આયતે કરીમા કે તહ્ત ફરમાતે હૈં, "મા'લૂમ હુવા કે તમામ અઝાબોં મેં સખ્ત તર અઝાબ દિલ કી સખ્તી હૈ કે જિસ કે સબબ તા'લીમે નબી અસર ન કરે. ઈસ આયતે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

કરીમા સે મા'લૂમ હુવા કે ગુનાહો મઆસી કે બા વુજૂદ દુન્યાવી રાહતેં મિલના **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા ગઝબ ઔર અઝાબ હૈ કે ઈસ સે ઈન્સાન ઔર ઝિયાદા ગાફિલ હો કર ગુનાહ પર દિલેર હો જાતા હૈ. બલ્કે કભી ખયાલ કરતા હૈ કે ગુનાહ અચ્છી ચીઝ હૈ વરના મુઝે યેહ ને'મતેં ન મિલતીં યેહ કુફ્ર હૈ. (યા'ની ગુનાહ કો ગુનાહ તસ્લીમ કરના ફર્ઝ હૈ ઈસ કો જાનબૂઝ કર અચ્છા કહના યા અચ્છા સમઝના કુફ્ર હૈ.) યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે નેકોકાર (યા'ની નેક બન્દોં) પર તકાલીફ આના રહમતે ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ કા ઝરીઆ હૈ કે ઈસ સે ઉસ સાલેહ (યા'ની નેક બન્દે) કે દરજાત બુલન્દ હોતે હૈં" (નૂરુલ ઈરફાન, સ. 210)

દુઆએ મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે પ્યારે મહબૂબ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم અક્સર યેહ દુઆ માંગા કરતે થે,

يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوْبِ ثَبِّتْ قَلْبِىْ عَلٰى دِيْنِكَ ٥

યા'ની ઐ દિલોં કે ફેરને વાલે મેરે દિલ કો અપને દીન પર કાઈમ રખ.

(مُسندِ امام احمد ج ۴ ص ۵۱۵ رقم الحدیث ۱۳۶۹۷)

યા ખુદા عَزَّوَجَلَّ **તૂ મેરા ઈમાન સલામત રખના**
અઝ પએ ગૌસો રઝા رَحِمَهُمَا اللهُ تَعَالٰى **સાયએ રહમત રખના**

ચાલીસ40 હઝાર મેં સે ચાર4 : હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન મુબારક رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ ફરમાતે હૈં, "એક હકીમ (યા'ની દાના) ને ચાલીસ હઝાર બાતોં મેં સે ઈન ચાર બાતોં કા ઈન્તિખાબ કિયા : (1) હર ઔરત પર હર મુઆમલે મેં એ'તિમાદ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ा صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરૂદ પઢો, કે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

મત રખો. (2) કભી અપની દૌલત પર ભરોસા મત કરો. (3) અપને મે'દે પર ઉસ કી તાકત સે ઝિયાદા બોઝ મત ડાલો. (યા'ની ખૂબ ડટ કર મત ખાયા કરો) (4) ઐસે ઇલ્મ (યા'ની મા'લૂમાત ઔર ખબરોં વગૈરા) કે પીછે મત લગો જિસ સે તુમ નફ્અ ન ઉઠા સકો.

(المنبّھات للعسقلانی ص ۴۷)

સાત[7] આંત : અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે હબીબ, હબીબે લબીબ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ઇબ્રત નિશાન હૈ, "**મોમિન** એક આંત મેં ખાતા હૈ ઔર કાફિર યા **મુનાફિક** સાત[7] આંતોં મેં ખાતા હૈ. (صحیح بخاری ج ۶ ص ۲۴۶ رقم الحدیث ۵۳۹۴)

સાત[7] આંત કા મતલબ : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! ઇસ હદીસે પાક સે યેહ મુરાદ નહીં કે મુસલ્માન કી એક ઔર કાફિર કી સાત આંત હોં, હર શખ્સ કી સાત હી આંત હોતી હૈં. યહાં ઇસ બાત કી તરફ ઇશારા હૈ કે બહુત ઝિયાદા ખાના યેહ કાફિર કા મશ્ગલા હૈ. **હુજ્જતુલ ઇસ્લામ** ઇમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْوَالِي ઇસ હદીસે મુબારક કી શર્હ બયાન કરતે હુએ ફરમાતે હૈં, યા'ની **મોમિન** કે મુકાબલે મેં **મુનાફિક** સાત ગુના ઝિયાદા ખાતા હૈ યા મુનાફિક કી શહ્વત મોમિન કી ખ્વાહિશ સે સાત ગુના ઝાઇદ હોતી હૈ, આંત કા ઝિક્ર ખ્વાહિશ સે કિનાયા હૈ ક્યૂંકે ખ્વાહિશ ખાને કો ઇસ તરહ

www.dawateislami.net

કબૂલ કરતી હૈ જિસ તરહ આંત. યેહ મતલબ નહીં કે મુનાફિક કી આંતેં મોમિન કી આંતોં સે ઝિયાદા હોતી હૈં. (اِحْیاءُالْعُلُوم ج۳ص۸۹)

મોમિન ઔર મુનાફિક કી ખૂરાક મેં ફર્ક : હઝરતે સય્યિદુના હસન બસરી رَحْمَةُ اللّٰهِ تعَالٰی عَلَیْه ફરમાતે હૈં, "મોમિન એક નન્હી સી બકરી કી તરહ હૈ જિસ કો મુઠ્ઠી ભર ખુશ્ક ખજૂર, એક મુઠ્ઠી જવ ઔર એક ઘૂંટ પાની કાફી હૈ ઔર મુનાફિક એક દરિન્દે કી તરહ હડપ હડપ ખાતા ઔર નિગલતા હૈ. ઉસ કા પેટ અપને પડોસી કી ખાતિર નહીં સુકડતા ઔર વોહ અપને ભાઈ પર અપની કિસી ચીઝ કા ઈસાર નહીં કરતા." (قُوْتُ الْقُلُوب ج۲ص۳۲۴)

આ'લા હઝરત رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه કી ગિઝા : મેરે આકાએ ને'મત, સરકારે આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, મૌલાના શાહ અહમદ રઝા ખાન عَلَیْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن બહુત કમ ગિઝા ઈસ્તિ'માલ ફરમાયા કરતે ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદ અય્યૂબ અલી શાહ સાહિબ رَحْمَةُ اللّٰهِ تعَالٰی عَلَیْه ફરમાતે હૈં, "આ'લા હઝરત رَحْمَةُ اللّٰهِ تعَالٰی عَلَیْه કી ગિઝા ઝિયાદા સે ઝિયાદા **એક પિયાલી બકરી કા શોરબા** બિગૈર મિર્ચ કા ઔર **એક યા ડેઢ અદદ સૂજી કા બિસ્કુટ** ઔર વોહ ભી રોઝાના નહીં, બસા અવકાત નાગા ભી હો જાતા.

(હયાતે આ'લા હઝરત, જિ. 1, સ. 27)

www.dawateislami.net

કર અતા અહમદ રઝાએ અહમદે મુરસલ હમેં

મેરે મૌલા હઝરતે અહમદ રઝા કે વાસિતે

સાત[7] મદની ફૂલ : હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھُمَا ફરમાતે હૈં, **અક્લ મન્દ** કો ચાહિયે કે સાત[7] બાતોં કો સાત[7] બાતોં પર ફૌકિય્યત દે : (1) ગુરબત કો માલદારી પર (2) ઝિલ્લત કો ઈઝ્ઝત પર (3) આજિઝી કો ખુદ પસન્દી પર (4) **ભૂક** કો શિકમ સેરી પર (5) ગમ કો ખુશી પર (6) ખસ્તા હાલ નેકૂકારોં કો બુલન્દ પાયા દુન્યા દારોં પર ઔર (7) મૌત કો ઝિન્દગી પર. (اَلْمُنَبِّھات لِلْعَسْقَلانی ص ۸۵)

બારહ[12] દિન મેં એક બાર વુઝૂ : હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ વહ્હાબ શા'રાની قُدِّسَ سِرُّہُ الرَّبَّانِی ફરમાતે હૈં, "મૈં ને કાફી અહલુલ્લાહ رَحِمَھُمُ اللّٰہُ تَعَالٰی કો ભૂક મેં સાબિત કદમ દેખા યહાં તક કે ઉન મેં બા'ઝ તો હફ્તે ભર મેં સિર્ફ એક બાર રફ્એ હાજત કે લિયે જાતે ક્યૂંકે વોહ બાર બાર બૈતુલ ખલા મેં જા કર બરહ્ના હોને મેં **અલ્લાહ** તબારક વ તઆલા સે શરમાતે થે. સય્યિદી શૈખ તાજુદ્દીન ઝાકિર عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْقَادِر તો ઈસ મુઆમલે મેં યહાં તક પહોંચ ગએ થે કે ઉન કો બારહ[12] દિન મેં સિર્ફ એક બાર વુઝૂ કી હાજત પેશ આતી."

(تَنْبِیْہُ الْمُغْتَرِّیْن ص ۳۶)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

મદની કાફિલે કા એક મુસાફિર : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! પેટ કા કુફ્લે મદીના લગાતે હુએ કમ ખાને સે પ્યાસ ભી કમ લગતી હૈ ઔર પાની કમ પીને સે નીંદ ભી કમ આતી હૈ યા'ની કમ નીંદ સે ગુઝારા હો જાતા ઔર આદમી તાઝા દમ હો જાતા હૈ. **દા'વતે ઈસ્લામી** કે અવાઈલ મેં એક બાર હમારા **મદની કાફિલા** સફર પર થા. કાફિલે મેં શામિલ એક સફેદ રીશ બુઝુર્ગ ને દૌરાને સફર મુઝે (યા'ની રાકિમુલ હુરૂફ કો) બતાયા કે اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ દો[2] દિન હો ચુકે હૈં મેરા વુઝૂ અભી તક સલામત હૈ. ઔર અપને મર્હૂમ પીરો મુર્શિદ કે બારે મેં બતાયા કે ઉન કા **પન્દરહ દિન તક વુઝૂ** બાકી રહતા થા ! યેહ સબ **પેટ કા કુફ્લે મદીના** લગાને યા'ની કમ ખાને કી બરકતેં હૈં કે ઈસ સે નીંદ ઔર રફ્એ હાજત કી ઝરૂરત મેં કમી આ જાતી હૈ ઔર યૂં ઈબાદત વ દીન કે મદની કામ કરને કે લિયે ખૂબ વક્ત મિલ જાતા હૈ.

મૈં કમ બોલૂં, કમ સોઊં, કમ ખાઊં, યા રબ عَزَّوَجَلَّ *!*
તેરી બન્દગી કા મઝા પાઊં, યા રબ عَزَّوَجَلَّ *!*

તીન[3] દિન કા ફાકા : હઝરતે સય્યિદુના અનસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે મરવી હૈ, ખાતૂને જન્નત, સય્યિદતુન્નિસાઅ, ફાતિમતુઝ્ઝહરાઅ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہَا રોટી કા એક ટુકડા લે કર એક બાર સરકારે નામદાર કે દરબારે દુરબાર મેં હાઝિર હુઈ, મદીને કે તાજદાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને પૂછા, "યેહ ટુકડા કૈસા હૈ ?" અર્ઝ કિયા,

www.dawateislami.net

"મૈં ને રોટી પકાઈ થી તો આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કે બિગૈર ખાના પસન્દ ન કિયા ઈસ લિયે યેહ ટુકડા હાઝિર કિયા હૈ." **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે પ્યારે હબીબ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, **"તીન દિન કે બા'દ યેહ પહલા ખાના હૈ જો તુમ્હારે વાલિદ કે (મુબારક) મુંહ મેં દાખિલ હુવા હૈ.** (اَلْمُعْجَمُ الْكَبِير لِلطَّبَرَانِى ج١ص٢٥٩رقم الحديث٧٥٠)

દોનોં[2] જહાં કે દાતા હો કર, કૌનો મકાં કે આકા હો કર

ફાકે સે હૈં સરકારે દો આલમ, صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّم

اَللّٰهُ اَكْبَر ! દોનોં[2] જહાં કે ખઝાને જિન કે હાથોં મેં હૈં ઉન કી દુન્યા સે ઈસ કદર બે રગ્બતી ! યેહ મહબૂબે રબ્બે બારી صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી ઈખ્તિયારી ભૂક શરીફ થી વરના દૂસરોં કો ઝોલિયાં ભર ભર કર નવાઝતે થે ચુનાન્ચે

દૂધ કા એક પિયાલા ઔર સત્તર[70] સહાબા عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان :

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ફરમાતે હૈં, "ઉસ ખુદા عَزَّوَجَلَّ કી કસમ જિસ કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં, મૈં ભૂક કી વજહ સે અપના પેટ ઝમીન પર રખતા ઔર ભૂક કે સબબ પેટ પર પથ્થર બાંધા કરતા થા. એક દિન મૈં ઉસ રાસ્તે પર બૈઠ ગયા જિસ સે લોગ બાહર જાતે થે. જાને દો[2] આલમ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم મેરે પાસ સે ગુઝરે તો મુઝે દેખ કર મુસ્કુરાએ ઔર મેરા ચેહરા દેખ કર મેરી હાલત સમઝ ગએ. ફરમાયા, "એ અબૂ હુરૈરા ! મૈં ને અર્ઝ કી,

www.dawateislami.net

લબ્બૈક યા રસૂલલ્લાહ (صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم) ! ફરમાયા, "મેરે સાથ આ જાઓ." મૈં પીછે પીછે ચલ દિયા, જબ શહન્શાહે બહરો બર, મદીને કે તાજવર, સાકિયે હૌઝે કૌસર, હબીબે દાવર صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم અપને મુબારક ઘર પર જલ્વા ગર હુએ તો ઈજાઝત લે કર મૈં ભી અન્દર દાખિલ હો ગયા. સરવરે કાએનાત, શાહે મૌજૂદાત صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને એક પિયાલે મેં દૂધ દેખા તો ફરમાયા, "યેહ દૂધ કહાં સે આયા હૈ." અહલે ખાના ને અર્ઝ કી, "ફુલાં સહાબી યા સહાબિયા ને આપ صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કે લિયે હદિય્યતન ભેજા હૈ. ફરમાયા, "અબૂ હુરૈરા ! મૈં ને અર્ઝ કી, "**લબ્બૈક યા રસૂલલ્લાહ** (صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم) !" ફરમાયા, "જા કર અહલે સુફ્ફા કો બુલા લાઓ. **હઝરતે** સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِىَ اللّٰه تَعَالٰى عَنْهُ ફરમાતે હૈં, કે અહલે સુફ્ફા عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان ઈસ્લામ કે મેહમાન હૈં, ન ઉન કો ઘરબાર સે રગ્બત હૈ ન માલો દૌલત સે ઔર ન વોહ કિસી શખ્સ કા સહારા લેતે હૈં. જબ મહબૂબે રબ્બે ઝુલ જલાલ صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કે પાસ સદકે કા માલ આતા તો આપ صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم વોહ માલ ઉન (અસ્હાબે સુફ્ફા عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان) કી તરફ ભેજ દેતે, ઔર ખુદ ઉસ મેં સે કુછ નહીં લેતે થે. ઔર જબ આપ صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કે પાસ કોઈ હદિય્યા આતા તો આપ صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ઉન કે પાસ ભેજતે ઉસ મેં સે ખુદ ભી ઈસ્તિ'માલ કરતે ઔર ઉન કો ભી શરીક ફરમાતે. મુઝે યેહ બાત ગિરાં સી ગુઝરી ઔર દિલ મેં ખયાલ આયા, અહલે સુફ્ફા عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان કા ઈસ દૂધ સે ક્યા બનેગા ? મૈં ઈસ કા ઝિયાદા મુસ્તહિક

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : બરોઝે કિયામત લોગોં મેં સે મેરે કરીબ તર વોહ હોગા જિસ ને દુન્યા મેં મુઝ પર ઝિયાદા દુરૂદે પાક પઢે હોંગે. (ترمذی)

થા કે ઈસ દૂધ સે ચંદ ઘૂંટ પીતા ઔર કુછ કુવ્વત હાસિલ કરતા. જબ અસ્હાબે સુફ્ફા عَلَیۡھِمُ الرِّضۡوَان આ જાએંગે તો સરકારે નામદાર صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم મુઝે હી ઈર્શાદ ફરમાએંગે કે ઈન કો દૂધ પેશ કરો. ઈસ સૂરત મેં બહુત મુશ્કિલ હૈ કે દૂધ કે ચંદ ઘૂંટ મુઝે મુયસ્સર હોં. લેકિન **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઔર ઉસ કે રસૂલ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી ઈતાઅત કે બિગૈર ચારા ન થા, મૈં અસ્હાબે સુફ્ફા عَلَیۡھِمُ الرِّضۡوَان કે પાસ ગયા ઔર ઉન કો બુલાયા. વોહ આએ, ઉન્હોં ને શહન્શાહે અરબ, મહબૂબે રબ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم સે ઈજાઝત તલબ કી આપ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈજાઝત અતા ફરમાઈ ઔર વોહ ઘર મેં હાઝિર હો કર બૈઠ ગએ, મીઠે મીઠે આકા મદીને વાલે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, “અબૂ હુરૈરા ” મૈં ને અર્ઝ કી, “**લબ્બૈક યા રસૂલલ્લાહ** (صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم) **!**” ફરમાયા, “પિયાલા પકડો ઔર ઈન કો દૂધ પિલાઓ.” હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنۡہُ ફરમાતે હૈં, “મૈંને પિયાલા પકડા. મૈં વોહ પિયાલા એક શખ્સ કો દેતા વોહ સેર હો કર દૂધ પીતા ઔર ફિર પિયાલા મુઝે લૌટા દેતા. હત્તા કે મૈં પિલાતા પિલાતા આકાએ મદીના صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم તક પહોંચા ઔર તમામ લોગ સેર હો ચુકે થે. સરકાર صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને પિયાલા લે કર અપને **દસ્તે અકદસ** પર રખા. ફિર મેરી તરફ દેખ કર તબસ્સુમ ફરમાયા, ઔર ફરમાયા, **“અબૂ હુરૈરા !** મૈં ને અર્ઝ કી, “**લબ્બૈક યા રસૂલલ્લાહ** (صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم) **!**” ફરમાયા,

www.dawateislami.net

"અબ મૈં ઔર તુમ બાકી રહ ગએ હૈં," અર્ઝ કી, "યા રસૂલલ્લાહ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ و اٰلِہٖ وَسَلَّم ! આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ و اٰلِہٖ وَسَلَّم ને સચ ફરમાયા. "ફરમાયા, "બૈઠો ઔર પિયો." મૈં બૈઠ ગયા ઔર દૂધ પીને લગા. આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ و اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, "પિયો." મૈં ને પિયા. આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ و اٰلِہٖ وَسَلَّم મુસલ્સલ ફરમાતે રહે, "પિયો !" હત્તા કે મૈં ને અર્ઝ કી, "નહીં, કસમ ઉસ ઝાત કી જિસ ને આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ و اٰلِہٖ وَسَلَّم કો હક કે સાથ મબઊસ ફરમાયા, અબ મઝીદ ગુન્જાઇશ નહીં." ફરમાયા, "મુઝે દિખાઓ" મૈં ને પ્યાલા પેશ કર દિયા. આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ و اٰلِہٖ وَسَلَّم ને **અલ્લાહ** તઆલા કી હમ્દ બયાન કી, **બિસ્મિલ્લાહ** પઢી ઔર બાકી દૂધ નોશ ફરમા લિયા.

(صحیح بخاری ج ۷ ص ۲۳۰ رقم الحدیث ۶۴۵۲)

اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ યેહ સરકારે મક્કએ મુકર્રમા, તાજદારે મદીનએ મુનવ્વરહ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ و اٰلِہٖ وَسَلَّم કા અઝીમ મો'જિઝા હૈ કે તમામ યા'ની સત્તર70 અહલે સુફ્ફા عَلَیْھِمُ الرِّضْوَان મિલ કર ભી દૂધ કા એક પિયાલા પૂરા ન પી સકે. મેરે આકા આ'લા હઝરત رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ઈસી ઈમાન અફરોઝ વાકિએ કી જાનિબ ઈશારા કરતે હુએ અર્ઝ ગુઝાર હૈં :

ક્યૂં જનાબે બૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ *! થા વોહ કૈસા જામે શીર*
જિસ સે સત્તર સાહિબોં عَلَیْھِمُ الرِّضْوَان *કા દૂધ સે મુંહ ફિર ગયા*

લોગોં સે બે નિયાઝી : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ યહ્યા માલિક બિન દીનાર عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْغَفَّار ફરમાતે હૈં, "મૈં ને હઝરતે સય્યિદુના

www.dawateislami.net

અબૂ અબ્દુલ્લાહ મુહમ્મદ બિન વાસેઅ عَلَیْہِ رَحْمَۃُ النَّافِع સે કહા, "ઐ અબૂ અબ્દુલ્લાહ ! ખુશ નસીબ હૈ વોહ શખ્સ જિસ કે પાસ થોડા સા ગલ્લા હો ઔર વોહ ઉસ કો કિફાયત કરે ઔર યૂં વોહ લોગોં સે બે નિયાઝ રહે. યેહ સુન કર ઉન્હોં ને મુઝ સે ફરમાયા, "ઐ **અબૂ યહ્યા** ! ઉસ શખ્સ કે લિયે ખુશ ખબરી હૈ જો સુબ્હો શામ **ભૂકા** હો ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ સે રાઝી હો. (اِحیاءُ العُلوم ج۳ص۹۰)

નસીહત બે અસર : મન્કૂલ હૈ, "શિકમ સેર કી નસીહત બે અસર હોતી હૈ ઔર જબ ઉસ કો નસીહત કી જાતી હૈ તો ઉસ કા ઝેહ્ન કબૂલ નહીં કરતા." (نُزھۃُ المجالس ج اول ص۱۷۸)

મૌત કે વક્ત બદબૂ : અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنْہُ ને ફરમાયા, "અપને આપ કો પેટ ભર કર ખાને સે બચાઓ કે યેહ ઝિન્દગી મેં **બોઝ** ઔર મૌત કે વક્ત **બદબૂ** હૈ." (اِحیاءُ العُلوم ج۳ص۹۰)

ખાના ઝિયાદા તો કમાના ભી ઝિયાદા : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! સચ ફરમાયા સય્યિદુના ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنْہُ ને, વાકેઈ **પેટ કા કુફ્લે મદીના** ન લગાના ઔર ખૂબ શિકમ સેર હો કર ખાના ઝિન્દગી મેં બોઝ બના રહતા હૈ કે ઝિયાદા ખાના હો તો ઉસ કે લિયે ઝિયાદા કમાના પડતા હૈ, ખૂબ મેહનત સે પકાના પડતા હૈ, ફિર પેટ મેં દેર તક ઉસ કા બોઝ ઉઠાના પડતા

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ा صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક બાર દુરૂદ પઢતા હૈ **અલ્લાહ** ઉસ કે લિયે એક કિરાત અજ્ર લિખતા હૈ ઔર કિરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (عبدالرزاق)

હૈ, ઝિયાદા ખાના નિઝામે ઇન્હિઝામ કો **મુતઅસ્સિર** કરતા હૈ, લિહાઝા કબ્ઝ, ગેસ ઔર ન જાને પેટ કી કિતની તકલીફેં ઉઠાની પડતી હૈં. અલ ગરઝ ઝિયાદા ખાને મેં ખરીદારી પર ભી ખર્ચ ઝિયાદા, લમ્હા ભર ઝબાન કે ઝાઇકે કે બા'દ હલ્ક સે નીચે ઉતરતે હી લઝ્ઝત કા ખાતિમા ઔર દેર તક પેટ મેં "ગડબડ" કા બોઝ, મઝીદ બોઝ બઢને પર ડૉક્ટરોં ઔર દવાઓં વગૈરા કે અખરાજાત કા બોઝ. તો યૂં સબ બોઝ, બોઝ ઔર બોઝ હી હૈ. કાશ ! ચન્દ લમ્હાત કી લઝ્ઝાત કી ખાતિર તા હયાત બોઝ ઔર મૌત કે અવકાત કી બદબૂ જૈસે ખતરાત સે બચને કા ઝેહ્ન બનાને મેં હમ કામ્યાબ હો જાતે !

ઇબાદત કી લઝ્ઝત સે મહરૂમી : મન્કૂલ હૈ, "અગર તૂ પેટ ભર કર ખાને કા આદી હૈ તો લઝ્ઝતે ઇબાદત કી ઉમ્મીદ ન રખ, ઔર ઇબાદત કે બિગૈર દિલ મેં નૂર કૈસે પૈદા હો સકતા હૈ ? ઔર અગર ઇબાદત હી બે લઝ્ઝત હો તો ઐસી ઇબાદત સે દિલ મેં નૂર કિસ તરહ આ સકતા હૈ. (منہاجُ العابِدین ص۱۰۷)

ભૂક સે બેહોશી : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنہُ ફરમાતે હૈં, "મૈં ને (ભૂક કે સબબ) અપની યેહ હાલત ભી દેખી કે મદીને કે તાજવર, મહબૂબે રબ્બે અકબર صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે મિમ્બરે મુનવ્વર ઔર ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના

www.dawateislami.net

આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْھَا કે હુજરએ મુતહ્હરા કે દરમિયાન બેહોશ હો કર ગિર પડતા. કોઈ આદમી આતા ઔર મેરી ગરદન પર પાઉં રખ દેતા. વોહ સમઝતા કે મુઝ પર જુનૂન કી કૈફિય્યત તારી હૈ હાલાંકે મુઝે જુનૂન વગૈરા કુછ ન હોતા યેહ હાલત ભૂક કી વજહ સે હોતી થી.” (صحیح بخاری ج۸ص۱۹۳رقم الحدیث ۷۳۲۴)

બખ્શ દે મેરી હર ખતા યા રબ
ફાકા મસ્તોં કા વાસિતા યા રબ

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ કા ઈલ્મી ઝૌક થા કે સબ કુછ છોડ કર સરવરે કૌનૈન, રહમતે દારૈન, રાહતે કલ્બે બેચૈન, નાનાએ હસનૈન, صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે કદમૈને શરીફૈન મેં પડે રહતે થે. ફાકોં પર ફાકે સહતે ઔર ઈલ્મ હાસિલ કરતે થે ઔર આપ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ હી કો યેહ એ’ઝાઝ હાસિલ હૈ કે સબ સે ઝિયાદા અહાદીસે મુબારકા આપ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ સે મરવી હૈં. ખૂબ શિકમ સેરી, ખ્વાહિશે નામવરી, હિર્સો તમઅ ઔર હુબ્બે જાહ કી નુહૂસતોં કી આલૂદગિયોં કે સાથ તા’લીમો તઅલ્લુમ મેં રૂહાનિય્યત કે મુતલાશિયોં કો મન્ઝિલ મિલના એક અમ્રે દુશ્વાર હૈ. તહસીલે ઈલ્મે દીન મેં સરાપા ઈખ્લાસ બન જાઈયે ઔર **અલ્લાહ** عَزَّ وَجَلَّ કી ખૂબ રહમતેં લૂટિયે. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક **દા’વતે ઈસ્લામી** કે સુન્નતોં કી તરબિય્યત કે મદની કાફિલોં કે ઝરીએ

www.dawateislami.net

ભી ઈલ્મ હાસિલ હોતા ઔર બે શુમાર બરકતેં નસીબ હોતી હૈં. દા'વતે ઈસ્લામી કે **મદની કાફિલે કી બહાર** મુલાહઝા ફરમાઈયે.

ના મા'લૂમ દર્દ : એક ઈસ્લામી ભાઈ કા બયાન હૈ, "મૈં દા'વતે ઈસ્લામી કે આલમી મદની મર્કઝ ફૈઝાને મદીના મેં "તરબિયતી કોર્સ" કે લિયે આયા હુવા થા. ઈસ દૌરાન એક દિન જુમે'રાત કો સુબ્હ તકરીબન ચાર બજે પેટ કી બાઈં જાનિબ અચાનક **દર્દ** ઉઠા, દર્દ ઈસ કદર શદીદ થા કે **સાત[7] ઈન્જેકશન** લગે તબ આરામ આયા, હસ્બે મા'મૂલ જુમે'રાત કો હોને વાલે સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ કે લિયે (મદની મર્કઝ ફૈઝાને મદીના) મેં શામ કો હાઝિર હુવા. રાત દસ બજે ફિર **દર્દ** શુરૂઅ હુવા મગર ઈજતિમાઅ મેં માંગી જાને વાલી ઈજતિમાઈ દુઆ કે વક્ત ઠીક હો ગયા. એક ઘન્ટે કે બા'દ ફિર બહુત **શદીદ દર્દ** ઉઠા. ડૉકટર ને **તીન[3] ઈન્જેકશન** લગાએ ફિર કુછ ઈફાકા હુવા. અબ હાલત યેહ હો ગઈ કે જબ ભી ખાના ખાતા **દર્દ** શુરૂઅ હો જાતા. રોઝાના તીન[3] ચાર[4] ટીકે લગતે. ડ્રિપ ચઢતી, અલ્ટ્રા સાઉન્ડ ભી કરવાયા.મગર ડૉકટરોં કો દર્દ કા સબબ સમઝ મેં ન આયા.મૈં અસ્પતાલ મેં પડા થા વહાં મુઝે મા'લૂમ હુવા કે મેરે સાથ વાલે ઈસ્લામી ભાઈ સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલે મેં **12** દિન કે લિયે સફર કી તય્યારી કર રહે હૈં, ડૉકટર ને સફર સે બહુતેરા રોકા મગર મુઝ સે ન રહા ગયા મૈં મદની કાફિલે કા મુસાફિર

www.dawateislami.net

બન ગયા. રાસ્તે મેં થોડા સા દર્દ હુવા, ફિર વહાં સે હમ ને જુમે'રાત કે સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં શિર્કત કી ઔર ફિર વાપસ આ ગએ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه **મદની કાફિલે કી બરકત સે દર્દ ઐસા દૂર હુવા ગોયા કભી થા હી નહીં. ઔર** اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ તા હાલ મુઝે દોબારા વોહ તક્લીફ નહીં હુઈ. **ઔર સબ સે બડી સઆદત યેહ મિલી કે મુઝે મદની કાફિલે મેં ખ્વાબ કે અન્દર મદીને કે તાજદાર** صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم **કા દીદાર હો ગયા.**

લૂટને રહમતેં કાફિલે મેં ચલો સીખને સુન્નતેં કાફિલે મેં ચલો
દર્દે સર હો અગર દુખ રહી હો કમર પાઓગે સિહ્હતેં કાફિલે મેં ચલો
હૈ તલબ દીદ કી, દીદ કી ઈદ કી ક્યા અજબ વોહ દિખેં કાફિલે મેં ચલો

દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં સફર ઔર રોઝાના ફિક્રે મદીના કે ઝરીએ મદની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મદની માહ પહલી તારીખ અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઈસ કી બરકત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢને કા ઝેહ્ન બનેગા.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક બાર દુરૂદે પાક પઢા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા હૈ. (مسلم)

કાશ ! ભૂક ખરીદી જા સકતી ! : **હઝરતે** સય્યિદુના **યહ્યા** બિન મુઆઝ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં, "અગર **ભૂક** બાઝાર મેં બિકતી હોતી તો આખિરત કે તલબ ગાર ઝરૂર ઉસ કી ખરીદારી કિયા કરતે." (رسالۃ القشیریہ ص ۱۴۱)

હર તરફ ખાના ખરીદા જા રહા હૈ : અલ્લાહ ! અલ્લાહ ! ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰى કે મદની ઝેહ્ન કી ભી ક્યા બાત હૈ ! **હઝરતે** સય્યિદુના **યહ્યા** બિન મુઆઝ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه **"ભૂક"** ખરીદને કી બાત ફરમા રહે હૈં, જબકે નાદાન લોગોં મેં ઝિયાદા ખાને કે બા કાઇદા મુકાબલે કિયે જા રહે હૈં, જો સબ સે ઝિયાદા ખાના ખા લેતા હૈ વોહ બહુત બડા બહાદુર તસવ્વુર કિયા જાતા હૈ ! અફસોસ ! સદ કરોડ અફસોસ ! આજકલ લોગ પૈસે દે દે કર ખાને કી બાઝારી અશ્યા ઔર ઇન કે સાથ સાથ તરહ તરહ કે "અમરાઝ" ખરીદને મેં મસરૂફ હૈં, હર તરફ ખાને પીને કી ચીઝોં કી ખરીદારી કી ધૂમ હૈ, **ફૂડ કલ્ચર** કા દૌર દૌરા હૈ. એક એક મહલ્લે મેં કઈ કઈ રેસ્તોરાન ખુલે હુએ હૈં, હર સૂ હોટલેં જગમગા રહી હૈં, ચહાર જાનિબ કબાબ સમોસે કે બસ્તે, દહી ભલ્લે ઔર આલૂ છોલે કે ખ્વાન્ચે મુસ્કુરાતે નઝર આ રહે હૈં, ચારોં તરફ સીખ કબાબ ઔર ચિકન તિક્કોં કી ખુશ્બૂએં ફૈલી હુઈ હૈં, આઇસક્રીમ ઔર સોડા લેમન કી બોતલોં કી દુકાનોં કી ખૂબ બહારેં હૈં. ઝરૂરત મન્દ ખરીદારોં કે સાથ સાથ કઈ લોગ ફકત નફ્સ કી લઝ્ઝત કી ખાતિર ખાને પીને કી ચીઝોં પર બેતાબાના મંડલા રહે હૈં, જો હાથ મેં આયા ફાંક રહે હૈં, જો મિલા હડપ કર રહે હૈં, ન કિસી કો દુન્યવી

www.dawateislami.net

નુક્સાન કી ફ઼િક્ર, ન બીમારી કી પરવા ઔર ન હી આખ઼િરત કે હિસાબ કી પડી હૈ, હર એક કી આરઝૂ હૈ ખાઊં, ખાઊં ઔર બસ ખાઊં ઔર ખાતા હી ચલા જાઊં ગોયા હર તરફ઼ સે સદાએં બુલન્દ હો રહી હૈં :

ખાઓ પિયો, જાન બનાઓ !

કાશ ! સરકારે નામદાર صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم, સહાબએ કિરામ વ શહીદાને કરબલા عَلَیْھِمُ الرِّضْوَان ઔર ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَھُمُ اللہُ تَعَالٰی કી મુબારક ભૂક હમેં યાદ રહતી. આહ ! આહ ! આહ ! હમ "ખાઊં ખાઊં" કે ના'રે લગા રહે હૈં ઔર ઇન મુકદ્દસ હસ્તિયોં કી તરફ઼ સે "ભૂક ભૂક" કે પૈગામાત મિલ રહે હૈં. હમ અગર્ચે હર દમ ખાને પીને મેં મશ્ગૂલ હૈં મગર કોઈ તો બાત હૈ કે તમામ અમ્બિયા, સહાબા ઔર ઔલિયા عَلَیْھِمُ السَّلَام و عَلَیْھِمُ الرِّضْوَان કી જાનિબ સે **કમ ખાને** કા દર્સ મિલ રહા હૈ.

શૌક ખાને કા બઢ ચલા યા રબ عَزَّوَجَلَّ !
નફ઼સ કા દાવ ચલ ગયા યા રબ عَزَّوَجَلَّ !
ખૂબ ખાને કી ખૂ મિટા યા રબ عَزَّوَجَلَّ !
નેક બન્દા મુઝે બના યા રબ عَزَّوَجَلَّ !

ઝિયાદા ખાના કુફ્ફાર કી સિફ઼ત હૈ : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! સિર્ફ લઝ્ઝતે નફ઼સ કે લિયે કોઈ ચીઝ ખાના અચ્છા નહીં. **સદરુશ્શરીઅહ, બદરુત્તરીકહ,** હઝરતે અલ્લામા મૌલાના મુફ્તી મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'ઝમી رَحْمَۃُ اللہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં,

www.dawateislami.net

કુરઆને કરીમ મેં **કુફ્ફાર કી સિફત** યેહ બયાન કી ગઈ કે ખાને સે ઉન કા મક્સૂદ **તલઝ્ઝુઝો તનઅ્ઉમ** (યા'ની સિર્ફ લુત્ફો લઝ્ઝત ઉઠાના) હોતા હૈ ઔર હદીસે પાક મેં કસ્રતે ખોરી (યા'ની ઝિયાદા ખાના) કુફ્ફાર કી સિફત બતાઈ ગઈ હૈ.

(માખૂઝ અઝ બહારે શરીઅત, હિસ્સા : 16, સ. 30)

"ખાઊં ખાઊં" કી ખૂ નિકલ જાએ

નફ્લે કુફ્ફાર સે બચા યા રબ

ભૂક મેં તાકત : હઝરતે સય્યિદુના સહ્લ બિન અબ્દુલ્લાહ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ કી હાલત યેહ થી જબ ભૂકે હોતે તો **તાકત વર** હોતે મગર જબ કુછ ખા લેતે તો **કમઝોર** હો જાતે ! (رسالۃ القشیریہ ص ۱۴۲)

કિસી ફારસી શાઇર ને કિતની પ્યારી બાત કહી હૈ

اگر لذّتِ ترکِ لذّت بَدانی

دِگر لَذَّتِ نَفس، لَذّت نَخوانی

(યા'ની અગર તૂ લઝ્ઝતોં કો છોડને કી લઝ્ઝત જાન લે તો ફિર નફ્સ કી લઝ્ઝત કો કભી લઝ્ઝત ન જાને)

હુસૂલે તસવ્વુફ : હઝરતે સય્યિદુના જુનૈદે બગદાદી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْہَادِی ફરમાતે હૈં, "હમ ને તસવ્વુફ કો કીલો કાલ (યા'ની બહસો મુબાહસે) સે નહીં બલ્કે **ભૂક**, દુન્યા સે દૂરી ઔર લઝ્ઝતે નફ્સાની કો તર્ક કર કે હાસિલ કિયા હૈ.

(સબ્એ સનાબિલ મુતર્જમ, સ. 241)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

મૈં સબ સે બુરા હૂં : હઝરતે સય્યિદુના ઉસ્માને ગની رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, નેક બન્દે કી પાંચ[5] નિશાનિયાં હૈં : (1) અચ્છી સોહબત મેં રહતા હૈ. (2) ઝબાન વ શર્મગાહ કી હિફાઝત કરતા હૈ. (3) દુન્યા કી ને'મત કો વબાલ ઔર દીની ને'મત કો ફઝલે રબ્બે ઝુલ જલાલ તસવ્વુર કરતા હૈ. (4) હલાલ ખાના ભી ઇસ ખૌફ સે પેટ ભર કર નહીં ખાતા કે ઇસ મેં કહીં હરામ ન મિલા હુવા હો. (5) અપને ઇલાવા સબ મુસલ્માનોં કો નજાત યાફ્તા તસવ્વુર કરતા ઔર ખુદ કો ગુનહગાર સમઝતે હુએ અપની હલાકત કા ખતરા મહસૂસ કરતા હૈ. (اَلْمُنَبِّهات لِلْعَسْقَلانی بابُ الخَماسی ص ٥٩)

હાએ ! હુસ્ને અમલ નહીં પલ્લે   હશ્ર મેં હોગા ક્યા મેરા યા રબ ! عَزَّوَجَلَّ
ખૌફ આતા હૈ નારે દોઝખ સે   હો કરમ બહરે મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم યા રબ ! عَزَّوَجَلَّ

ભૂક સે ગિર પડતે : હઝરતે સય્યિદુના ફઝાલા બિન ઉબૈદ رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, હબીબે કિબ્રિયા, સરદારે હર દો[2] સરા, ઇમામુલ અમ્બિયા صَلَّى اللّٰه تعَالٰى عَلَيْهِ و اٰلِهٖ وَسَلَّم જબ લોગોં કો નમાઝ પઢાતે તો કુછ સહાબા عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان નમાઝ કે અન્દર હાલતે કિયામ મેં ભૂક કી શિદ્દત કે સબબ ગિર પડતે, ઔર યેહ અસ્હાબે સુફ્ફા હોતે. હત્તા કે આ'રાબી કહને લગતે, યેહ લોગ દીવાને હૈં. જબ સરકારે મદીના صَلَّى اللّٰه تعَالٰى عَلَيْهِ و اٰلِهٖ وَسَلَّم નમાઝ સે ફારિગ હોતે તો ઉન કી તરફ મુતવજ્જેહ હો કર ફરમાતે, અગર તુમ્હેં મા'લૂમ હો જાએ કે તુમ્હારે

www.dawateislami.net

લિયે **અલ્લાહ** તઆલા કે હાં ક્યા (અજરો સવાબ) હૈ તો તુમ ઈસ બાત કો પસન્દ કરો કે તુમ્હારે ફાકે ઔર હાજત મન્દી મેં મઝીદ ઈઝાફા હો. (جامع ترمذی ج۴ص۱۶۲رقم الحدیث۲۳۷۵)

ફાકા મસ્તી કી ધુન મિલે યા રબ
દિલ કા મુરઝાયા ગુલ ખિલે યા રબ

કઈ કઈ રોઝ કા ફાકા : સહાબએ કિરામ عَلَیۡہِمُ الرِّضۡوَان ઔર ઔલિયાએ ઈઝામ رَحِمَہُمُ اللّٰہ تَعَالٰی મેં સે બા'ઝ કઈ કઈ રોઝ તક નહીં ખાતે થે ચુનાન્ચે **હુજ્જતુલ ઈસ્લામ** ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَیۡہِ رَحۡمَۃُ الۡوَالِی ફરમાતે હૈં, હઝરતે **સય્યિદુના સિદ્દીકે** અકબર رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنۡہ **છ**[6] **દિન** તક કુછ તનાવુલ ન ફરમાતે, હઝરતે **સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન ઝુબૈર** رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنۡہ **સાત**[7] **દિન** તક ન ખાતે, હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અબ્બાસ** رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنۡہُمَا કે શાગિર્દે રશીદ હઝરતે **અબુલ જૌઝાઅ** رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنۡہ **સાત**[7] **દિન** ભૂકે રહતે, હઝરતે **સય્યિદુના ઈબ્રાહીમ બિન અદહમ** ઔર હઝરતે **સય્યિદુના સુફયાન સૌરી** رَحِمَہُمُ اللّٰہ تَعَالٰی હર **તીન**[3] **દિન** કે બા'દ ખાના તનાવુલ ફરમાતે. યેહ તમામ હઝરાત **ભૂક** કે ઝરીએ આખિરત કે રાસ્તે પર ચલને મેં મદદ હાસિલ કરતે થે. (اِحیاءُ الْعُلُوم ج ۳ ص ۹۸)

ફાકા મસ્તોં કા વાસિતા મૌલા عَزَّوَجَلَّ
બખ્શ દે મેરી હર ખતા મૌલા عَزَّوَجَلَّ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો લોગ અપની મજલિસ સે **અલ્લાહ** કે ઝિક્ર ઔર નબી પર દુરૂદ શરીફ પઢે બિગૈર ઉઠ ગએ તો વોહ બદબૂદાર મુર્દાર સે ઉઠે. (شعب الایمان)

સાલ ભર કા ફાકા : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! કઈ કઈ રોઝ તક ભૂકા રહના હર એક કે બસ કા રોગ નહીં, યેહ ઉન્હીં હઝરાત કા હિસ્સા, ઔર ઉન કી **કરામત** થી. હકીકત યેહ હૈ કે ઉન્હેં **રૂહાની ગિઝા** હાસિલ થી. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી અતા સે બા'ઝ ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰى ચાલીસ40 ચાલીસ40 દિન તક નહીં ખાતે થે બલ્કે હમારે ગૌસુલ આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ને બા'ઝ અવકાત એક **એક સાલ** બિગૈર ખાએ પિયે ગુઝારા હૈ. શહન્શાહે બગદાદ હમારે ગૌસે પાક رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ખુદ ખિલાતા પિલાતા થા. ચુનાન્ચે મેરે આકા આ'લા હઝરત رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કા એક મુબારક શે'ર હૈ :

કસ્મેં દે દે કે ખિલાતા હૈ પિલાતા હૈ તુઝે
પ્યારા અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ *તેરા ચાહને વાલા તેરા*

બિગૈર ખાએ પિયે આદમી કિતને દિન ઝિન્દા રહતા હૈ :

તવીલ અર્સે તક ન ખાને પીને કે બા વુજૂદ જીને ઔર ઝિન્દગી કે મા'મૂલાત મેં ફર્ક ન આને કે મુઆમલાત "ખવાસ" કે હૈં, ઇન્હેં રૂહાની ગિઝાએં મિલતી હૈં. "અવામ" ઇન તવીલ ફાકોં કે **મુતહમ્મિલ** નહીં હો સકતે, અગર કોઈ જઝબાત મેં આ કર ફાકા શુરૂઅ કર ભી દે તો ચંદ રોઝ કે બા'દ હૌસલા હાર જાએ ઔર ફિર શાયદ આયિન્દા હિમ્મત ભી ન કર સકે. એક ડૉકટર કી તહકીક કે મુતાબિક બિગૈર કુછ ખાએ 18 દિન ઔર અગર બહુત તાકત વર

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોંગે. (جمع الجوامع)

હો તો ઝિયાદા સે ઝિયાદા **25** દિન નીઝ બિગૈર પાની પિયે તીન[3] દિન ઔર ઑક્સિજન કે બિગૈર એક મિનટ સે લે કર ઝિયાદા સે ઝિયાદા પાંચ[5] મિનટ તક ઇન્સાન ઝિન્દા રહ સકતા હૈ.

અવામ કિતના ખાએ ? : આમ આદમી કે લિયે ઇતના ભી ખૂબ હૈ કે વોહ અગર ઝિયાદા ખાને કા આદી હૈ તો રિઝાએ ઇલાહી عَزَّوَجَلَّ હાસિલ કરને કે લિયે **"પેટ કા કુફ્લે મદીના"** લગાતે હુએ બ તદરીજ કમ કરતે કરતે એક તિહાઈ પેટ ભર જાએ ઇતની ખૂરાક પર કિફાયત કરના સીખ લે. اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ભૂક કી બરકતેં ભી હાસિલ હોંગી, કમઝોરી ભી નહીં હોગી ઔર હૈરત અંગેઝ તૌર પર સિહ્હત ભી બેહતર હો જાએગી નીઝ ડૉકટરોં કી બડી બડી ફીસોં ઔર દવાઓં કે ખર્ચોં સે ભી તકરીબન જાન છૂટ જાએગી. યકીન ન આતા હો તો તજરિબા કર કે દેખ લીજિયે.

મેરી ડટ કે ખાને કી આદત મિટા દે
મુઝે મુત્તકી તૂ બના યા ઇલાહી

બીમાર દિલ કી દવાએં : હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ અન્તાકી رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં, "**બીમાર દિલ** કી પાંચ[5] દવાએં હૈ." (1) નેકોં કી સોહબત (2) તિલાવતે કુરઆન (3) કમ ખાના (4) તહજ્જુદ કી પાબન્દી (5) રાત કે આખિરી હિસ્સે મેં ગિર્યા વ ઝારી. (المنبهات للعسقلانی باب الخماسی ص ٦٠)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** મુઝ પર દુરૂદ શરીફ પઢો, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (ابن عدی)

એક હઝાર સાલ જીને વાલા પરિન્દા : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અફસોસ સદ કરોડ અફસોસ ! બા'ઝ લોગ ઈતના ઝિયાદા ખા ડાલતે હૈં કે પેટ ભી અલ અમાન અલ અમાન પુકાર ઉઠતા હૈ ઔર હાથોં હાથ સુસ્તી આ જાતી હૈ, ચલના તો એક તરફ રહા ઉઠના તક દુશ્વાર હો જાતા હૈ. યહાં શાયદ **ગિધ** કી મિસાલ દી જા સકતી હૈ કે **ગિધ** જબ કિસી **મુર્દાર** કો ખાને કે લિયે ઉતરતા હૈ તો ઉસ કી હૈબત સે દૂસરા કોઈ પરિન્દા કરીબ ભી નહીં ફટક્તા મગર ઈતના ઝિયાદા ખા લેતા હૈ કે ઉસ કે લિયે ઉડના મુશ્કિલ હો જાતા હૈ યહાં તક કે અગર ઈસ હાલત મેં ઉસે કોઈ કમઝોર શખ્સ (બલ્કે બચ્ચા) ભી પકડના ચાહે તો પકડ સકતા હૈ ! દેખા આપ ને ! **પેટ કા કુફ્લે મદીના** ન લગાના યા'ની બહુત ઝિયાદા ખા ડાલના મુર્દાર ખોર ગિધ કી સિફત હૈ. **ગિધ એક હઝાર સાલ તક ઝિન્દા રહ જાતા હૈ,** બદબૂ ઉસે બહુત પસન્દ હૈ. ખુશ્બૂ સે સખ્ત નફરત કરતા હૈ અગર ખુશ્બૂ સૂંઘ લે તો મર જાતા હૈ. હઝરતે સય્યિદુના ઈમામે હસન رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ કા ઈર્શાદ હૈ, ગિધ જબ બોલતા હૈ તો કહતા હૈ, "ઐ આદમી ! જિતના ચાહે જી લે, આખિર એક દિન મૌત આ કર રહેગી." (حیاۃ الحیوان الکبرٰی ج۲ ص۴۷۴)

મૌત આ કર હી રહેગી યાદ રખ
જાન જા કર હી રહેગી યાદ રખ
કબ્ર મેં મય્યિત ઉતરની હૈ ઝરૂર
જૈસી કરની વૈસી ભરની હૈ ઝરૂર

www.dawateislami.net

દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં સફર ઔર રોઝાના ફિક્રે મદીના કે ઝરીએ મદની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મદની માહ પહલી તારીખ અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઈસ કી બરકત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢને કા ઝેહ્ન બનેગા.

મચ્છર ઊંટ કો કત્લ કર દેતા હૈ :

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! લઝ્ઝત કી હિર્સ બાઈસે હલાકત હોતી હૈ, **મચ્છર** ઈન્સાની ખૂન કા હરીસ હોતા હૈ, યેહ ખૂન કી રગ કી ઊપરી જિલ્દ પર જો કે નિસ્બતન નર્મ હોતી હૈ બૈઠ કર અપની ખુર્તૂમ (યા'ની ખોખલી સૂંડ) ગાડ કર ખૂન ચૂસને મેં મશ્ગૂલ હો જાતા હૈ, બા'ઝ અવકાત ઈતના ઝિયાદા પી લેતા હૈ કે ઉડને સે મા'ઝૂર હો જાતા હૈ યા ઉસ કા પેટ હી ફટ જાતા ઔર મર જાતા હૈ ! **મચ્છર** મેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને યેહ કુવ્વત રખી હૈ કે બસા અવકાત **ઊંટ** કો કત્લ કર દેતા હૈ, બલ્કે હર ચૌપાએ કો કત્લ કરને કી સલાહિય્યત રખતા હૈ. **મચ્છર** કે ડંક સે હલાક શુદા જાનવર કો જો ભી દરિન્દા યા પરિન્દા ખા લેતા હૈ વોહ ભી ફૌરન મર જાતા હૈ. કદીમ ઝમાને મેં શાહાને ઈરાક કે યહાં **સઝાએ મૌત** કા ઈન્તિહાઈ અઝિય્યત નાક તરીકા થા ઔર વોહ યેહ કે મુજરિમ કો બરહ્ના બાંધ કર **મચ્છર** કી નાલિયોં કે પાસ ડાલ દેતે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દિન મેં 50 બાર દુરૂદે પાક પઢે કિયામત કે દિન મેં ઉસ સે મુસાફહા કરૂં(યા'ની હાથ મિલાઊં)ગા. (ابن بشکوال)

ઔર વોહ મચ્છરોં કે બાર બાર ડસને કે બાઇસ પછાડેં ખા ખા કર બિલ આખિર દમ તોડ દેતા (નમરૂદ કો ભી મચ્છર હી ને હલાક કિયા થા.) (حیاۃ الحیوان الکبریٰ ج ۱ ص ۱۸۴)

મોટા મચ્છર : **હઝરતે** સય્યિદુના રબીઅ બિન અનસ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં, "મચ્છર જબ તક ભૂકા રહે ઝિન્દા રહતા હૈ ઔર જબ ખા પી કર સેર હો જાએ તો **મોટા** હો જાતા હૈ ઔર જબ મોટા હો જાતા હૈ તો મર જાતા હૈ. યેહી હાલ આદમી કા હૈ કે જબ વોહ દુન્યા કી ને'મતોં સે માલામાલ હોતા હૈ તો ઉસ કા દિલ મુર્દા હો જાતા હૈ." (تنبیہ المغترین ص ۵۴)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મચ્છર તો મોટા હોતે હી મૌત કે ઘાટ ઉતર જાતા ઔર ખાક મેં મિલ જાતા હૈ મગર આહ ! ઈન્સાન જબ **જાનદાર** હો જાતા હૈ તો બા'ઝ અવકાત તરહ તરહ કી આફતોં સે દુન્યા હી મેં દો ચાર હોતા ઔર તરહ તરહ કે ગુનાહોં મેં પડ કર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ વ રસૂલ صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી નારાઝગી કી સૂરત મેં નઝ્અ વ **કબ્ર** વ હશ્ર કી હોલ નાકિયોં ઔર જહન્નમ કે દર્દનાક અઝાબોં મેં ગરિફ્તાર હો જાતા હૈ. ચુનાન્ચે

જાનદાર બદન કી આફતેં : **હઝરતે** સય્યિદુના **યહ્યા** મુઆઝ રાઝી رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં, "જો **પેટ ભર કર ખાને કા આદી** હો જાતા હૈ ઉસ કે બદન પર **ગોશ્ત** બઢ જાતા હૈ ઔર જિસ કે બદન પર ગોશ્ત બઢ જાતા હૈ વોહ **શહ્વત** પરસ્ત હો જાતા હૈ ઔર જો

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : બરોઝે કિયામત લોગોં મેં સે મેરે કરીબ તર વોહ હોગા જિસ ને દુન્યા મેં મુઝ પર ઝિયાદા દુરૂદે પાક પઢે હોંગે. (ترمذی)

શહ્વત પરસ્ત હો જાતા હૈ ઉસ કે **ગુનાહ** બઢ જાતે હૈં ઔર જિસ કે ગુનાહ બઢ જાતે હૈં ઉસ કા દિલ સખ્ત હો જાતા હૈ ઔર જિસ કા દિલ સખ્ત હો જાતા હૈ વોહ **દુન્યા** કી આફતોં ઔર રંગીનિયોં મેં ગર્ક હો જાતા હૈ. (اَلْمُنَبِّهات لِلْعَسْقَلانی باب الخماسی ص ٥٩)

ખાને કી હિર્સ સે તૂ યા રબ عَزَّوَجَلَّ ***નજાત દે દે***

અચ્છા બના દે મુઝ કો અચ્છી સિફાત દે દે

પેટ પર ગુનાહોં કી યલગાર : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! વલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ! તશ્વીશ સખ્ત તશ્વીશ કી બાત હૈ કે પેટ ભર કર ખાના ગુનાહોં મેં ઈન્સાન કો ગર્ક કર દેતા હૈ. ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْوَلِی ઈર્શાદ ફરમાતે હૈં, ઝિયાદા ખાને સે આ'ઝા મેં ફિતના પૈદા હોતા ઔર ફસાદ બરપા કરને ઔર બેહૂદા કામ કર ગુઝરને કી રગ્બત **જનમ** લેતી હૈ, ક્યૂંકે જબ ઈન્સાન ખૂબ પેટ ભર કર ખાતા હૈ તો ઉસ કે જિસ્મ મેં **તકબ્બુર** ઔર આંખોં મેં **બદ નિગાહી** કી ખ્વાહિશ પૈદા હોતી હૈ, કાન બુરી બાતેં સુનને કે મુશ્તાક રહતે હૈં. ઝબાન **ફોહ્શ ગોઈ** પર આમાદા હોતી હૈ, શર્મગાહ શહ્વતરાની કા તકાઝા કરતી હૈ, પાઉં ના જાઈઝ મકામાત કી તરફ ચલ પડને કે લિયે બે કરાર હોતે હૈં. ઈસ કે બર અક્સ અગર ઈન્સાન ભૂકા હો તો તમામ આ'ઝાએ બદન પુર સુકૂન રહેંગે. ન તો કિસી બુરાઈ કા લાલચ કરેંગે ઔર ન બુરાઈ કો દેખ કર ખુશ હોંગે.

www.dawateislami.net

હઝરતે ઉસ્તાઝ અબૂ જા'ફર عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْاَکْبَر કા ઈર્શાદે ગિરામી હૈ, "પેટ અગર ભૂકા હો તો જિસ્મ કે બાકી આ'ઝા સેર યા'ની પુર સુકૂન હોતે હૈં, કિસી શૈ કા મુતાલબા નહીં કરતે. ઔર અગર પેટ ભરા હુવા હો તો દૂસરે આ'ઝા ભૂકે રહ જાને કે બાઇસ મુખ્તલિફ બુરાઇયોં કી તરફ રુજૂઅ કરતે હૈં." (منہاجُ العابِدین ص ۹۲)

હલકે બદન કી ફઝીલત : હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھُمَا સે રિવાયત હૈ, નબિય્યે કરીમ, રઊફુર્રહીમ عَلَیْہِ اَفْضَلُ الصَّلٰوۃِ وَالتَّسْلِیْم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, "**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કો તુમ મેં સબ સે ઝિયાદા વોહ બન્દા પસન્દ હૈ જો કમ ખાને વાલા ઔર ખફીફ (યા'ની હલકે) બદન વાલા હૈ. (الجامع الصّغیر ص ۲۰ رقم الحدیث ۲۲۱)

મર્દ વ ઔરત કા વઝ્ન કિતના હોના ચાહિયે ? : ઝિયાદા ખાને કી એક આફત જિસ્મ કા વઝ્ન બઢ જાના ઔર તોંદ નિકલ આના ભી હૈ ઔર આજ એક તા'દાદ ઇસ મરઝ મેં મુબ્તલા હૈ. વઝ્ન કી મિક્દાર અપને અપને કદ કે લિહાઝ સે હોતી હૈ. ઔસત કદ (સાઢે પાંચ ફુટ યા'ની **66** ઇન્ચ) વાલે મર્દ કા વઝ્ન **150** પાઉન્ડ **(68 Kg.)** ઔર ઔસત ઔરત (સવા પાંચ ફૂટ યા'ની **63** ઇંચ) કા **130** પાઉન્ડ (યા'ની **59 Kg.**) સે હરગિઝ બઢના નહીં ચાહિયે. અપના કદ નાપ કર દિયે હુએ અન્દાઝે કે મુતાબિક જો કોઈ ચાહે અપને વઝ્ન કા હિસાબ લગા સકતા હૈ.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર દુરૂદ કી કસરત કર લિયા કરો જો ઐસા કરેગા કિયામત કે દિન મૈં ઉસ કા શફીઅ વ ગવાહ બનૂંગા. (شعب الایمان)

સય્યિદુના યૂસુફ عَلَيْهِ السَّلَام કા વઝ્ન : જો જિતના દરાઝ કદ હો ઉસ હિસાબ સે ઉસ કા વઝ્ન ભી ઝિયાદા હોના ઝરૂરી હૈ, પહલે કે દૌર મેં કદ બહુત બડા હુવા કરતા થા ઈસી હિસાબ સે વઝ્ન ભી ઝિયાદા હોતા થા, ચુનાન્ચે મુફસ્સિરે શહીર મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْمَنَّان ફરમાતે હૈં, "અઝીઝે મિસ્ર ને બાઝારે મિસ્ર મેં હઝરતે સય્યિદુના યૂસુફ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કો ઈસ તરહ ખરીદા કે આપ عَلَيْهِ السَّلَام કે વઝ્ન કે બરાબર સોના, ઉતની હી ચાંદી, ઉતના હી તતારી મુશ્ક, ઉતને હી મોતી, ઔર ઉતના હી રેશમી કપડા દિયા. ઉસ વક્ત આપ عَلَيْهِ السَّلَام કા વઝ્ન ચાર સો રતલ" (એક રતલ આધે સેર કે બરાબર હોતા હૈ ઈસ હિસાબ સે) **પાંચ મન** થા ઔર ઉમ્ર શરીફ **બારહ બરસ** થી. (નૂરુલ ઈરફાન, સ. 378) આપ عَلَيْهِ السَّلَام સુડોલ ઔર ઈન્તિહાઈ હસીન થે ઔર આપ عَلَيْهِ السَّلَام અપને વઝ્ન કે મુતાબિક યકીનન કદ આવર ભી થે.

મોટાપે કે અસ્બાબ : યાદ રહે ! જો બેચારા ઈસ મરઝ મેં મુબ્તલા હો ઉસ પર હંસના, તન્ઝ કરના યા બિલા ઈજાઝતે શરઈ કિસી તરહ ભી દિલ આઝારી કા બાઈસ બનના હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ. નીઝ યેહ ઝરૂરી ભી નહીં કે સિર્ફ ખાને પીને કી કસરત કે સબબ પેટ નિકલા હો. કઈ ઠૂંસ કર ખાને વાલે ભી દુબલે પતલે હોતે હૈં ! બહર કૈફ બૈઠ કર દેર તક લિખને પઢને યા દફ્તરી કામકાજ કરને, પૈદલ ચલને કે બજાએ સિર્ફ સ્કૂટર યા કાર

www.dawateislami.net

વગૈરા મેં સફર કરને, ચાર ઝાનૂ યા'ની ચૌકડી માર કર બૈઠ કર ખાને, મેઝ કુરસી પર પાઉં લટકા કર ખાને, ઝિયાદા ગર્મ ખાને, બદન કા વઝ્ન અકસર બાઈં તરફ ડાલને મસલન : બૈઠે હુએ યા ખાના ખાતે હુએ બાયાં હાથ ઝમીન પર ટેકને, દીવાર વગૈરા પર બાઈં તરફ સહારા લેને કી આદત વગૈરા સે ભી પેટ ઔર વઝ્ન બઢ સકતે હૈં. જો **પેટ કા કુફ્લે મદીના** નહીં લગાતા યા'ની ખૂબ પેટ ભર કર ખાતા હૈ. પિઝ્ઝા **(PIZZA)** પરાઠા ઔર હર તરહ કી મુરગ્ગિન (યા'ની તેલ ઘી સે તર બતર) ગિઝાએં હડપ કર જાતા હૈ, આઈસક્રીમ ઔર ઠન્ડે મશ્રૂબાત ભી પેટ મેં ઉંડેલતા રહતા હૈ ઔર ઉસ કા વઝ્ન ભી ઝિયાદા ઔર પેટ ભી નિકલા હુવા હૈ તો ઉસ કો સમઝ લેના ચાહિયે કે મૈં ને ખુદ હી અપના વઝ્ન બઢા રખા હૈ. લોગ શાયદ ઠન્ડી બોતલોં કો બે ઝરર સમઝતે હોંગે હાલાંકે 250 મિલી લિટર કી એક **ઠન્ડી બોતલ મેં તકરીબન સાત ચમ્મચ ચીની હોતી હૈ,** ઔર આઈસક્રીમ તો અચ્છા ખાસ્સા **"શૂગર બમ"** હૈ. વઝ્ન દાર આદમી કો તો **ઠન્ડી બોતલ** ઔર **આઈસક્રીમ** કી તરફ દેખના ભી નહીં ચાહિયે કે યેહ ઉસ કે હક મેં મીઠા ઝહ્ર હૈ ! ખુસૂસન તીન[3] ચીઝેં બદન કા વઝ્ન બઢાતી હૈં : (1) મૈદા (2) ચિક્નાહટ (3) મિઠાસ. હમારી તકરીબન હર ગિઝા મેં યેહ તીનોં ચીઝેં પાઈ જાતી હૈં. એક હદ તક જિસ્મે ઇન્સાની કે લિયે ઇન કા હોના ભી ઝરૂરી હૈ. જિસ કે ખૂન મેં શૂગર બઢ જાએ વોહ ભી મરીઝ, ઔર જિસ કે ખૂન મેં શૂગર ઝરૂરત સે કમ હો જાએ વોહ ભી મરીઝ હોતા હૈ. તો જો ડટ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જબ તુમ રસૂલોં પર દુરૂદ પઢો તો મુઝ પર ભી પઢો, બેશક મૈં તમામ જહાનોં કે રબ કા રસૂલ હૂં. (جمع الجوامع)

કર ખાને વાલા હોગા ઉસ કે પેટ મેં ઈન તીનોં ચીઝોં કે અજ્ઝા ઝરૂરત સે ઝિયાદા મિક્દાર મેં જાએંગે ઔર હો સકતા હૈ યૂં બદન કા વઝ્ન ભી બઢતા ચલા જાએ ઔર ઈસ વજહ સે કઈ બીમારિયાં ભી દસ્તક દેતી રહેં. બા'ઝ લોગોં કી કુદરતી તૌર પર સાખ્ત ઈસ તરહ હોતી હૈ કે વોહ જિતના ભી ખાએં બદન નહીં બઢતા, દુબ્લે પતલે હી રહતે હૈં, ઈસ કા મતલબ હરગિઝ યેહ નહીં કે ઉન કો ઝિયાદા ખાના નુક્સાન નહીં કરતા. ઉન કો ભી ઝિયાદા ખાને સે પેટ કી ખરાબી ઔર દિલ કી બીમારી વગૈરા કી શિકાયત હો સકતી હૈ. દિલ કે અમરાઝ કા તઅલ્લુક અગર્ચે ઝિયાદા ખાને સે હૈ મગર **તફક્કુરાત (TENSION)** કે સબબ ભી દિલ કા દૌરા પડ સકતા ઔર ઈન્સાન કા હાર્ટ ફેલ હો સકતા હૈ. અગર **જવાની** હી સે મૈદા, ચિક્નાહટ ઔર મિઠાસ વાલી ચીઝોં કા ઈસ્તિ'માલ કમ કર દિયા જાએ તો ઝિન્દા બચ જાને કી સૂરત મેં **બુઢાપે** મેં સહૂલત હો સકતી હૈ.

જવાની કી તા'રીફ : લુગાત કી કુતુબ કે મુતાબિક (બાલિગ હોને સે લે કર) 30 યા 40 બરસ તક આદમી **જવાન** રહતા હૈ. 30 યા 50 બરસ જવાની ઔર બુઢાપે કા દરમિયાની વક્ફા યા'ની **અધેડ** ઔર ઈસ કે બા'દ **બુઢાપા** આ જાતા હૈ. બેહતર તો યેહી હૈ કે એક દિન કે બચ્ચે કી ગિઝા મેં ભી એહતિયાત હો નીઝ બાલિગ હોતે હી પરહેઝી કી તરફ તવજ્જોહ બઢા દી જાએ. અગર 30 બરસ કા હો જાને કે બા વુજૂદ જો હાથ મેં આયા વોહ ખાતા રહા તો ઈસ કા નુક્સાન ખુદ હી દેખના શુરૂઅ કર દેગા. અબ જૂં જૂં ઉમ્ર બઢતી

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ પઢ કર અપની મજાલિસ કો આરાસ્તા કરો કે તુમ્હારા દુરૂદ પઢના બરોઝે કિયામત તુમ્હારે લિયે નૂર હોગા. (فردوس الاخبار)

જાએગી બીમારિયાં જડ પકડના શુરૂઅ કર દેંગી. અગર કોઈ 50 સાલ કા હો જાએ ફિર ભી હર ચીઝ ખાએ તો વોહ ઐસા હૈ ગોયા કહ રહા હૈ, "આ બૈલ મુઝે માર" ઐસોં કા શૂગર, કોલેસ્ટ્રોલ વગૈરા સે બચના બહુત મુશ્કિલ હોતા હૈ. 30 બરસ કી ઉમ્ર કે બા'દ ઉમૂમન ખૂન મેં અમરાઝ પૈદા હોને શુરૂઅ હો જાતે હૈં. લિહાઝા હર 6 માહ કે બા'દ મુખ્તલિફ ટેસ્ટ કરવાતે રહના મુફીદ હૈ ઔર અગર કુછ મરઝ નિકલ આએ તો ઈલાજ કે સાથ સાથ હર ડેઢ માહ બા'દ ઉસ કા ટેસ્ટ હો જાના ચાહિયે. યેહ સોચ કર ટેસ્ટ ન કરવાના બહુત બડી ભૂલ હૈ કે કુછ નિકલા તો ટેન્શન હોગા. યેહ ઝેહ્ન મેં રખિયે કે મરઝ કી તરફ સે લા પરવાહી બરતના મરઝ કા ઈલાજ નહીં. યેહ લા પરવાહી આગે ચલ કર સખ્ત નુકસાન કા બાઈસ બન સકતી હૈ. બાકી બેચારે કઈ ઈસ ઉમ્ર કે લોગોં કા આએ દિન અચાનક હાર્ટ ફેલ હો હી રહા હૈ. લક્વા ઔર ફાલિજ કી શિકાયાત ભી આમ હૈં. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હમ સબ કી હિફાઝત ફરમાએ ઔર હમેં આઝમાઈશ મેં ન ડાલે. اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

પિઝ્ઝા કે નુકસાનાત : પિઝ્ઝે ઔર તેલ ઘી વાલે દીગર બાઝારી ખાને (FAST FOOD) તેઝી સે મોટાપા લાતે હૈં. યેહ સિહ્હત કે લિયે ઈન્તિહાઈ મુઝિર હૈં, બાઝારી ખાનોં મેં ઉમૂમન ઘટિયા ઔર કઈ કઈ રોઝ કી બાસી અશ્યા ભી ઈસ્તિ'માલ કર લી જાતી હૈં. બિલ ખુસૂસ મૌસિમે ગર્મા મેં પકી પકાઈ બાસી અશ્યા કો જલ્દ ફફૂંદી

www.dawateislami.net

યા'ની FUNGUS નામી જરાસીમ કી તહ લગ જાતી હૈ. જિસ કે સબબ ફૂડ પોઈઝન કા શિકાર હો કર બીમાર યા મૌત સે હમ કનાર હોને કા અન્દેશા રહતા હૈ. **અરબ અમારાત** જહાં હોટલોં કે ખાનોં કા મે'યાર કાફી બુલન્દ માના જાતા હૈ વહીં કે ઇંગ્લિશ અખ્બાર "ખલીજ ટાઇમ્ઝ" કે 4 અગસ્ત 2004 કે શુમારે મેં એક તન્કીદી મઝમૂન શાએઅ હુવા જિસ મેં મુત્તહિદા અરબ અમારાત કે દારુલ ખિલાફા **અબૂ ઝહબી** કે હોટલોં કે ફાસ્ટ ફૂડ યા'ની તેલ ઘી વાલે તય્યાર ખાનોં ઔર બિલ ખુસૂસ પિઝ્ઝા (PIZZA) કી કાફી મઝમ્મત કી ગઈ થી. અખ્બારી બયાન (કા ખુલાસા હૈ) અબૂ ઝહબી કે અક્સર અસ્પતાલ ઔર દવાખાનોં મેં હફ્તે કે તીન[3] યા ચાર[4] મરીઝ ઐસે આ રહે હૈં જિન કો પિઝ્ઝા વગૈરા ખાને કી વજહ સે ફૂડ પોઈઝન હુવા હોતા હૈ ! ઇન કે અમરાઝ મેં **ઉલ્ટિયાં, દસ્ત, બદ હઝમી, બુખાર, કમઝોરી** ઔર **બહુત ઝિયાદા સુસ્તી** વગૈરા શામિલ હૈં. એક ડૉક્ટર કા કહના હૈ, પિછલે હફ્તે મેરે પાસ તીન[3] મરીઝ આએ તીનોં ને પિઝ્ઝા ખાયા થા, ઉન મેં સે એક મરીઝ દો[2] દિન તક દાખિલ રહા. ઉસ મઝમૂન મેં ઔર ભી ડૉક્ટરોં કે બયાનાત શામિલ થે, સભી કી રાય કા ખુલાસા યેહી સામને આયા કે **બાઝારી ગિઝાએં ઔર પિઝ્ઝા વગૈરા ખાના બીમારી કો હાથોં હાથ ગલે લગાના હૈ.**

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! પિઝ્ઝા, ફાસ્ટ ફૂડ ઔર મુરગ્ગિન ગિઝાએં ખાને સે ખૂન મેં કોલેસ્ટ્રોલ કી મિક્દાર બઢતી હૈ, કોલેસ્ટ્રોલ કે અસરાત શિરયાનોં (યા'ની ખૂન કી છોટી છોટી રગોં) કો સખ્ત

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક બાર દુરૂદે પાક પઢા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા હૈ. (مسلم)

ઔર તંગ ભી કરતે હૈં, જિસ સે બરાહે રાસ્ત દિલ કો નુક્સાન પહોંચને કા હર વક્ત ઈમ્કાન રહતા હૈ. અગર મરીઝ કો સાથ મેં શૂગર ભી હો ઔર વોહ સિગરેટ કા ભી આદી હો તો STROKE યા'ની ચકરા કર ગિરને યા હાર્ટ અટેક કા ખતરા મઝીદ બઢ જાતા હૈ. જિસ્માની સિહ્હત કે લિયે સાદા ઔર તાઝા ખૂરાક ઔર વઝ્ન કા તનાસુબ સહીહ રખના બહુત ઝરૂરી હૈ કે ઈસ સે મોટાપા ઔર ગૈર ઝરૂરી કાલેસ્ટ્રોલ કો રોકને મેં મદદ મિલતી હૈ.

એક પિઝ્ઝા ખોર કી હિકાયત : એક ઈસ્લામી ભાઈ કા બયાન હૈ કે મૈં દુબલા પતલા થા, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ કી બરકતેં હાસિલ હોને સે કબ્લ મૉડર્ન દોસ્તોં કી સોહબત થી, હમારે ફ્રેન્ડ સર્કલ મેં "ખાને" કે મુકાબલે હોતે થે ઔર મૈં અક્સર સબ સે ઝિયાદા મિક્દાર કે અન્દર ખાને મેં કામ્યાબ હો જાતા થા મગર બદન ફિર ભી પતલા હી થા. આખિર કાર કિસી ને **પિઝ્ઝા** ઔર **પેપ્સી કોલા** કી આદત ડલવા દી મૈં ને પહલી બાર **પિઝ્ઝા** ખાયા ઉસ વક્ત શાયદ મેરા વઝ્ન **60** તા **62** Kg. થા. ઈબ્તિદાઅન મહીને દો[2] મહીને મેં એક બાર ખાતા. ફિર ચસ્કા બઢા તો હફ્તે કે અન્દર એક બાર કભી દો[2] બાર ખા લેતા, સાથ પેપ્સી (યા કોઈ કોલાડ્રિંક યા'ની કાલા મશ્રૂબ મસલન કોકાકોલા વગૈરા) ઔર માયોનેઈઝ (MAYONNAISE) (એક તરહ કી મખ્સૂસ ચિક્નાહટ) વાલે સલાદ કા લુત્ફ ઉઠાતા, **બ તદરીજ** મેરા વઝ્ન બઢના શુરૂઅ હુવા, મૈં ખુશ ફહમી મેં પડા કે "વાહ ! અપની તો જાન બન રહી હૈ !"

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : ઉસ શખ્સ કી નાક ખાક આલૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢે. (ترمذی)

મુઝે ક્યા મા'લૂમ થા કે જાન બનને કે બજાએ બરબાદ હો રહી થી, મુઝે ક્યા ખબર થી કે યેહ બાઝારી **પિઝ્ઝા** ખૂન કે અન્દર કોલેસ્ટ્રોલ (CHOLESTEROL) ઘોલ ઘોલ કર મેરે દિલ કો નુક્સાન પહોંચાને પર તુલા હુવા હૈ. આહ ! **60** Kg. સે બઢતે બઢતે મેરા વઝ્ન **95** Kg. હો ગયા ! મૈં મોટા હો ગયા ઔર મેરા પેટ ફૂલ કર ઢોલ બન ગયા, ખૂન મેં કોલેસ્ટ્રોલ બઢ ગયા ઔર બા'ઝ અમરાઝ મુસ્તકિલન ગલે પડ ગએ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ખુશ કિસ્મતી સે દા'વતે ઇસ્લામી કે **મદની માહોલ** કી બરકત સે **પેટ કે કુફ્લે મદીના** કે ફઝાઇલ સુન કર મેરા ઝેહ્ન બના ઔર મૈં ને કમ ખાના શુરૂઅ કિયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ થોડે હી દિનોં મેં (તા દમે બયાન) મેરા **5** Kg. વઝ્ન કમ હો ગયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه મૈં અપને અન્દર ચુસ્તી ઔર હલકા પન મહસૂસ કર રહા હૂં મુઝે સફર બહુત કરને હોતે હૈં. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ અબ ઇસ મેં ભી કાફી આસાની હો ગઈ હૈ. ચૂંકે પેટ કા કુફ્લે મદીના મે'દે કો હૈરત અંગેઝ તૌર પર દુરુસ્ત કર કે કબ્ઝ વગૈરા કો જડ સે ઉખાડ ડાલતા હૈ લિહાઝા સબ સે અઝીમ ફાએદા યેહ હુવા હૈ કે હર વક્ત બા વુઝૂ રહને વાલે "મદની ઇન્આમ" પર અમલ હોના શુરૂઅ હો ચુકા હૈ اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઘર મેં **જવ શરીફ** કી રોટી પકાને કી ભી તરકીબ બન ગઈ હૈ. દુઆ કીજિયે કે મુઝે ઇસ્તિકામત મિલ જાએ ઔર હર મુસલ્માન કો પેટ કે કુફ્લે મદીના કી મા'રિફત નસીબ હો જાએ. અબ **પિઝ્ઝા** વગૈરા કે બારે મેં મેરે યેહ જઝબાત હૈં કે "કિસી કો પિઝ્ઝા, પેપ્સીકોલા ઔર

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર દસ મરતબા દુરૂદે પાક પઢે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર સો રહમતેં નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (طبرانی)

કોકાકોલા વગૈરા ડ્રિંક્સ કી આદત ડલવાના દોસ્તી કે પર્દે મેં દુશ્મની હૈ.''

મોટાપે સે બચને કી તદબીર : રિઝાએ રબ્બે ઝુલ જલાલ عَزَّوَجَلَّ કે લિયે **પેટ કા કુફ્લે મદીના** લગાતે હુએ ખાના કમ ખાને કી આદત ડાલને સે ઝિમ્નન વઝ્ન દારિયોં ઔર કઈ બીમારિયોં સે હિફાઝત હો સકતી હૈ. અસ્પતાલ કે બિસ્તર પર જા કર ડૉકટરોં કે મશ્વરે પર પરહેઝ કરને કે બજાએ ક્યા હી અચ્છા હોતા કે તબીબોં કે તબીબ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે હબીબ, હબીબે લબીબ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ و اٰلِہٖ وَسَلَّم કે ઇસ હુક્મ કી રોશની મેં હમ અભી સે પરહેઝ શુરૂઅ કર દેં. ચુનાન્ચે આપ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ و اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને સિહ્હત નિશાન હૈ, ''આદમી અપને પેટ સે ઝિયાદા બુરા બરતન નહીં ભરતા, ઇન્સાન કે લિયે ચન્દ લુક્મે કાફી હૈં જો ઉસ કી પીઠ કો સીધા રખેં, અગર ઐસા ન કર સકે તો તિહાઈ ($^1/_3$) ખાને કે લિયે તિહાઈ પાની કે લિયે ઔર એક તિહાઈ સાંસ કે લિયે હો.''

(سنن ابن ماجہ ج۴ ص۴۸، رقم الحدیث ۳۳۴۹)

દા'વતે ઇસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં સફર ઔર રોઝાના ફિક્રે મદીના કે ઝરીએ મદની ઇન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મદની માહ પહલી તારીખ અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે. اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઇસ કી બરકત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢને કા ઝેહ્ન બનેગા.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ابن سنی)

પહલે ખૂન ટેસ્ટ કરવા લીજિયે : **જિન** કા વઝ્ન ઝિયાદા હૈ ઉન કી ખિદમત મેં મશ્વરતન અર્ઝ હૈ કે કિસી લેબારેટરી મેં જા કર **અમરાઝે કલ્બ** સે મુતઅલ્લિક ખૂન કે ચાર ટેસ્ટ જિન કે મજમૂએ કો **"લિપિડ પ્રોફાઈલ"** (LIPID PROFILE) કહતે હૈં વોહ કરવાઈયે. ઈસ મેં **કોલેસ્ટ્રોલ** કા ટેસ્ટ ભી શામિલ હૈ, **14** ઘન્ટે ખાલી પેટ હો તો કોલેસ્ટ્રોલ કે ટેસ્ટ કા નતીજા ઝિયાદા દુરુસ્ત આતા હૈ. **શૂગર** ભી ટેસ્ટ કરવા લીજિયે. ઝહે નસીબ ! રિઝાએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ કે લિયે **રોઝા** રખ કર ગુરૂબે આફતાબ સે કબ્લ યેહ સારે ટેસ્ટ કરવા લિયે જાએં. ફિર અપને ડૉક્ટર કી હિદાયત કે મુતાબિક અપના વઝ્ન કમ કરને કી કોશિશ કીજિયે. હર સિહ્હત મન્દ કો ભી હર છ[6] માહ કે બા'દ યેહ ટેસ્ટ કરવાતે રહના મુફીદ હૈ તાકે બીમારી જડ પકડે ઈસ સે કબ્લ હી રોકથામ કી તરકીબ કી જા સકે.

મોટાપે કા ઈલાજ : **વઝ્ન** કમ કરને કે લિયે **સબ્ઝિયાં** (આલૂ, વગૈરા બાદી અશ્યાઅ કે ઈલાવા) બેહતરીન ને'મત હૈં. મગર સિર્ફ પાની મેં ઉબલી હુઈ હોં યા એક ફર્દ કે લિયે સિર્ફ ચાય કી એક **ચમ્મચ** "ઝૈત" યા'ની **ઝૈતૂન શરીફ** કા તેલ ડાલ કર પકાઈ ગઈ હોં. મિર્ચ, મસાલહા, ઔર હલ્દી ડાલને મેં હરજ નહીં રોઝાના એક ગ્રામ (યા'ની ચુટકી ભર) **હલ્દી** સભી કે પેટ મેં જાની ચાહિયે. اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ **કેન્સર** સે હિફાઝત હોગી. હર વક્ત કે ખાને મેં મઝકૂરા તરીકે પર બની હુઈ સબ્ઝી કી કમ અઝ કમ એક પૂરી રિકાબી ખા લીજિયે. અગર રોટી

www.dawateislami.net

ઔર ચાવલ વગૈરા ખાના ઝરૂરી હો તો સિર્ફ આધી ચપાતી, પાની મેં ઉબલે હુએ ચાવલ સિર્ફ આધા કપ, છોટી સી એક બોટી, આમ ખાના ઝરૂરી હો તો દિન ભર મેં સિર્ફ આધા આમ, ચાય પીના ચાહેં તો "સ્કીમ્ડ મિલ્ક" કી ફીકી હી પી લીજિયે. અગર ન પી સકેં તો ડૉક્ટર કે મશ્વરે સે ચાય કે કપ મેં CANDEREL કી એક ગોલી ડાલ લિયા કરેં. અગર શૂગર કા મરઝ ન હો તો ચીની કી જગહ ચાય મેં શહદ ડાલ લીજિયે. સલાદ કકડી, ખીરા વગૈરા ભી બ કસરત ઇસ્તિ'માલ કીજિયે હર તરહ કે ખાને ઔર સાલન વગૈરા મેં ઝૈતૂન શરીફ કા તેલ બેહતરીન રહેગા. વરના કોર્ન ઓઇલ CORN OIL વોહ ભી કમ સે કમ મિક્દાર મેં ઇસ્તિ'માલ કીજિયે, ખાને સે કબ્લ સાલન કે પિયાલે કે ઊપર સે **ચમ્મચ** કે ઝરીએ ઘી યા તેલ ઇસ તરહ સે નિકાલ દીજિયે કે એક કતરા ભી નઝર ન આએ. હાં બે ઇજાઝતે શરઈ યેહ તેલ ફેંક દેના **ઇસ્રાફ** વ ગુનાહ હૈ દોબારા પકાને મેં ઇસ્તિ'માલ ફરમા લીજિયે. ચાવલ, ગાય ઔર બકરે કે ગોશ્ત, ઘી, મખ્ખન, અન્ડે કી ઝર્દી, કેક પેસ્ટ્રિયાં, કોકો, ચૉકલેટ ઔર ટૉફિયોં, નિમ્કો વાલોં કી તલી હુઇ ચીઝોં, CREAM લગી હુઈ યા મીઠી ગિઝાઓં, મિઠાઇયોં, આઇસક્રીમ, ઠન્ડે મશ્રૂબાત, પકોડે, કબાબ, સમોસે વગૈરા હર વોહ ચીઝ જિસ મેં **મૈદા, ચિક્નાહટ,** યા **મિઠાસ** શામિલ હો ઉન સે બચિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ વઝ્ન મેં કમી આએગી. ઔર આપ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ ખુશ અન્દામ (SMART) હો જાએંગે. **ડૉકટરોં** કે પાસ ખાને કા "ચાર્ટ"

www.dawateislami.net

મિલતા હૈ ઉન કે ઝરીએ ભી વઝ્ન કા તનાસુબ બર કરાર રખા જા સકતા હૈ. અપને ડૉક્ટર સે મશ્વરા કર કે વઝ્ન કમ કરના ઝિયાદા મુનાસિબ હૈ. હત્તલ ઈમ્કાન એક હી ડૉકટર સે ઈલાજ કા સિલ્સિલા રખના ચાહિયે. ઈસ સે ફાએદા યેહ હોગા કે વોહ ડૉકટર આપ કી જિસ્માની કૈફિય્યત સે વાકિફ હો જાએગા લિહાઝા ઈલાજ બેહતર તરીકે પર હો સકેગા. વરના ડૉકટર બદલતે રહેંગે તો હર નયા ડૉકટર "એક ઈકાઈ" સે ઈલાજ શુરૂઅ કરેગા ઔર આપ હર એક કા તખ્તએ મશ્ક બનતે રહેંગે.

કબ્ઝ કે ચાર[4] ઈલાજ : કૂતુલ કુલૂબ જિ. 2 સ. 365 પર નક્લ હૈ કે "**6** ઘન્ટે સે કબ્લ અગર ખાના નિકલ જાએ તબ ભી **મે'દા** બીમાર ઔર અગર **24** ઘન્ટે સે ઝિયાદા વક્ત તક ખારિજ ન હો તબ ભી સમઝ લીજિયે કે **મે'દા** બીમાર હૈ. **જોડોં કા દર્દ** પેટ કી હવા રોકને કા નતીજા હૈ. જિસ તરહ નહ્ર કા ચલતા પાની અગર રોક દિયા જાએ તો નહ્ર કે કનારોં કો નુક્સાન હોતા ઔર કનારે ટૂટ કર પાની બહને લગતા હૈ. ઈસી તરહ **પેશાબ** રોકને સે જિસ્મ કો નુક્સાન હોતા હૈ." અપના હાઝિમા દુરુસ્ત રખિયે, વરના મોટાપે કા ઈલાજ મુશ્કિલ હૈ, **સબ્ઝિયોં** ઔર **ફલોં** કા ઈસ્તિ'માલ કીજિયે અગર કબ્ઝ રહતી હો તો (1) ચાર, પાંચ અદદ બીજ સમેત **પક્કે અમરૂદ** યા (2) મુનાસિબ મિક્દાર મેં **પપીતા** ખા લીજિયે. اِنْ شَآءَ اللہ عَزَّوَجَلَّ **પેટ** સાફ હો જાએગા. (3) હર ચૌથે દિન

www.dawateislami.net

તીન ચાર[4] **ચમ્મચ** અસપગૂલ કી ભૂસી યા એક ચમ્મચ કોઈ સા ભી હાઝિમ ચૂરન પાની કે સાથ નિગલ લીજિયે. اِنْ شَاءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ **પેટ કી સફાઈ** હોતી રહેગી. રોઝ રોઝ અગર અસપગૂલ યા હાઝિમ ચૂરન ઈસ્તિ'માલ કિયા જાએ તો અક્સર બે અસર હો જાતા હૈ. નીઝ (4) અગર આપ કા **ડૉક્ટર ઈજાઝત દે** તો હર દો[2] યા તીન[3] માહ બા'દ પાંચ[5] દિન તક સુબ્હો શામ એક એક ટિક્યા ગ્રામેક્સ **400** મિ.ગ્રા. GRAMEX 400m.g. (Metronidazole) ઈસ્તિ'માલ કીજિયે. ઈસે કબ્ઝ, બદ હઝ્મી વગૈરા અમરાઝ ઔર પેટ કી ઈસ્લાહ કે લિયે اِنْ شَاءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ બેહતરીન દવા પાએંગે. મગર જબ ભી યેહ ટિક્યા લેના શુરૂઅ કરેં તો મુસલ્સલ પાંચ[5] દિન પૂરે કરના ઝરૂરી હૈ. ખાલી પેટ મેં ભી લે સકતે હૈં, બદ હઝ્મી કા સબ સે બેહતરીન ઈલાજ **પેટ કા કુફ્લે મદીના** હૈ.

બે વક્ત નીંદ ચઢને કા ઈલાજ : એક ગિલાસ પાની (નીમ ગર્મ હો તો ઝિયાદા બેહતર) મેં એક ચમ્મચ શહદ મિલા કર નહાર મુંહ (યા'ની સુબ્હ કુછ ખાને સે કબ્લ) ઔર રોઝા હો તો ઈફ્તાર કે વક્ત બિલા નાગા મુસ્તકિલ ઈસ્તિ'માલ કીજિયે. મોટાપા ઔર બહુત સી બીમારિયોં બિલ ખુસૂસ પેટ કે અમરાઝ સે اِنْ شَاءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ હિફાઝત હોગી, બેહતર યેહ હૈ કે ઈસ મેં એક વરના આધા લીમૂં ભી નિચોડ લિયા કરેં તો اِنْ شَاءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ફવાઈદ ઝાઈદ હો જાએંગે.

www.dawateislami.net

અગર **મુતાલઆ** કરતે કરતે યા ઈજતિમાઅ વગૈરા મેં બૈઠે બૈઠે બે વક્ત નીંદ ચઢતી હોગી તો اِنْ شَآءَ اللہ عَزَّوَجَلَّ ઉસ સે ભી નજાત મિલેગી.

મોટાપે કા સબ સે બેહતરીન ઈલાજ : સબ સે બેહતરીન ઈલાજ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે હબીબ, હબીબે લબીબ, તબીબોં કે તબીબ صَلَّی اللہ تعالٰی عَلَیْہِ و اٰلِہٖ وَسَلَّم કા તજવીઝ ફરમૂદા હૈ, "ભૂક કે તીન[3] હિસ્સે કર લિયે જાએં એક હિસ્સા ગિઝા, એક હિસ્સા પાની ઔર એક હિસ્સા હવા." અગર ખાને મેં **યેહ તરીકા** અપના લિયા જાએ તો اِنْ شَآءَ اللہ عَزَّوَجَلَّ ન કભી બદન મોટા હોગા ન કભી ગેસ, બાદી, પેટ મેં ગડબડ, કબ્ઝ વગૈરા કા આરિઝા. મગર હાએ ! લઝ્ઝત ખોર નફ્સ કી હીલે બાઝિયાં

આઈને નૌ સે ડરના તર્ઝે કુહન પે અડના
મન્ઝિલ યેહી કઠિન હૈ કૌમોં કી ઝિન્દગી મેં

ઝિયાદા ખાને સે હોને વાલે અમરાઝ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! પેટ કા કુફ્લે મદીના લગાને કે બજાએ ઝિયાદા ખાને સે પેટ ખરાબ હોતા હૈ, અક્સર કબ્ઝ ભી હો જાતી હૈ ઔર મકૂલા હૈ, اَلْقَبْضُ اُمُّ الْاَمْرَاض યા'ની કબ્ઝ બીમારિયોં કી માં હૈ. બકૌલે અતિબ્બા 80 ફીસદ અમરાઝ પેટ કી ખરાબી સે પૈદા હોતે હૈં. ઈન મેં સે અમરાઝ કી 12 કિસ્મેં યેહ હૈ :

(1) દિમાગી અમરાઝ (2) આંખોં કી બીમારિયાં (3) ઝબાન ઔર ગલે કી બીમારિયાં (4) સીને ઔર ફેફડે કે અમરાઝ (5) ફાલિજ

www.dawateislami.net

ઔર લક્વા (6) જિસ્મ કે નિચલે હિસ્સે કા સુન હો જાના (7) શૂગર (8) હાઈ બ્લડ પ્રેશર (9) દિમાગી શિરયાન (યા'ની મગ્ઝ કી નસ) ફટ જાના (10) નફસિયાતી અમરાઝ (યા'ની પાગલ હો જાના વગૈરા) (11) જિગર ઔર પિત્તે કે અમરાઝ ઔર (12) ડિપ્રેશન.

તન્દુરુસ્ત રહને કા નુસ્ખા : હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્ને સાલિમ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં, અગર કોઈ શખ્સ ગન્દુમ કી સૂખી રોટી અદબ કે મુતાબિક ખા લે ઉસ કો મૌત કે સિવા કોઈ બીમારી નહીં આ સકતી યા'ની વોહ કભી બીમાર ન હો. પૂછા ગયા, અદબ ક્યા ? ફરમાયા, **ભૂક લગને પર ખાએ ઔર સેર હોને સે પહલે હાથ ઉઠા લે.** (اِحیاءُ الْعُلوم ج۳ص۹۵)

ના સમઝ બીમાર કો અમૃત ભી ઝહ્ર આમેઝ હૈ
સચ યેહી હૈ સો[100] દવા કી ઈક દવા પરહેઝ હૈ

ભૂક કી પહચાન : સુન્નત યેહી હૈ કે જબ તક ભૂક ન લગે ઉસ વક્ત તક ન ખાયા જાએ. સિર્ફ ખાને કી ખ્વાહિશ પર ખા ડાલના યા ભૂક ન હોને કે બા વુજૂદ લગે બંધે વક્ત પર લાઝિમન ખાના મુફીદ નહીં, ભૂક કી તા'રીફ બયાન કરતે હુએ **હુજ્જતુલ ઈસ્લામ** ઇમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْوَالِی ફરમાતે હૈં, "**ભૂક** કી અલામત યેહ હૈ, ખાલી રોટી હાથ મેં આ જાએ તો બિગૈર સાલન કે રગ્બત કે સાથ ખાને લગ પડે, અલ ગરઝ જો ભી રોટી હાથ મેં લગે શૌક સે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **:** જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

ખા લે ઔર અગર નફ્સ સિર્ફ રોટી હી તલબ કરે યા રોટી કે સાથ સાલન કી હાજત હો તો સમઝેં કે અભી ખૂબ ચમક કર ભૂક નહીં લગી.” (اِحیاءُ العُلوم ج۳ ص ۹۷)

ભૂક સે ઝિયાદા ખાના : ભૂક સે ઝિયાદા ખાના **હરામ** હૈ. ઝિયાદા કા મતલબ યેહ હૈ કે ઇતના ખા લિયા કે **પેટ ખરાબ** હોને કા ગુમાન હૈ મસલન દસ્ત આએંગે ઔર તબીઅત બદ મઝા હો જાએગી. (બહારે શરીઅત, હિસ્સા : 16, સ. 30)

હર એક કી ખૂરાક યક્સાં નહીં હોતી : કિસી કો ઝિયાદા ખાતા દેખ કર હકીર જાનના યા બદ ગુમાની કરના જાઇઝ નહીં, ક્યૂંકે અવ્વલ તો પેટ ભર કર ખાના ગુનાહ નહીં ઔર દૂસરે યેહ ભી હો સકતા હૈ કે ઉસ કી ખૂરાક હી ઝિયાદા હો. જી હાં જિસ તરહ હર એક કી નીંદ યક્સાં નહીં હોતી, યા’ની કોઈ તો દો ઘન્ટે આરામ કર લે તો દિન ભર ચુસ્ત ઔર અગર કોઈ દસ ઘન્ટે પડા સોતા રહે તબ ભી સુસ્ત કા સુસ્ત હી રહતા હૈ. ઇસી તરહ ખૂરાક મેં ભી હૈ યા’ની કિસી કા સિર્ફ એક રોટી મેં પેટ ભર જાતા હૈ ઔર કોઈ કોઈ તો ચાર[4] યા પાંચ[5] રોટિયાં ખા જાએ તબ ભી સેર નહીં હોતા ! તો અબ પાંચ[5] રોટિયોં વાલા અગર તીન[3] રોટિયાં ખાએ તો યકીનન ઉસ ને ભૂક સે કમ ખાયા ઔર એક રોટી વાલે કે મુકાબલે મેં કુરબાની દેને મેં બઢ ગયા. બહર હાલ દૂસરોં કી ટોહ મેં પડને કે બજાએ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરૂદ પઢો, કે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

અપને આ'માલ કી જાંચ પડતાલ કરને હી મેં દુન્યા વ આખિરત કા ભલા હૈ. કે જબ કિસી કી તરફ એક ઉંગલી સે ઈશારા કરતે હૈં તો તીન[3] ઉંગ્લિયોં કા રુખ ખુદ બખુદ અપની તરફ હો જાતા હૈ ગોયા ઈસ મેં ઈશારા હૈ કે દૂસરે પર તન્કીદ કરને કે બજાએ અપને આપ કો દેખ !

હિર્સ ખાને કી દૂર કર યા રબ عَزَّوَجَلَّ *!* *કલ્બ કો નૂર નૂર કર યા રબ* عَزَّوَجَلَّ *!*
બદ ગુમાની કી બૂ નિકલ જાએ *દૂર દિલ સે ગુરૂર કર યા રબ* عَزَّوَجَلَّ *!*

ઝિયાદા ખાને વાલે કા દિલ દુખાના હરામ હૈ : બિસ્યાર ખોર યા'ની ઝિયાદા ખાને વાલે **મુઅય્યન** શખ્સ પર બિલા ઈજાઝતે શરઈ મલામત કર કે ઉસ કા દિલ દુખાના કબીરા ગુનાહ, હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ, બા'ઝ અવકાત ઝિયાદા ખાને મેં મજબૂરી ભી હોતી હૈ મસલન **જૂઉલ બકર** (યા'ની ગાય જૈસી ભૂક) નામી બીમારી મેં મરીઝ કો ઈતની સખ્ત ભૂક લગતી હૈ કે કિતના હી ખા લે મગર ભૂક કા એહસાસ જાતા હી નહીં ! નફ્સ નહીં ચાહતા ફિર ભી બાર બાર ખાના પડતા હૈ ઈસી તરહ મે'દે મેં **અલ્સર** હો તો ખાલી પેટ મેં તક્લીફ બઢતી હૈ લિહાઝા કુછ ન કુછ ખાતે રહના પડતા હૈ. બહર હાલ અગર કોઈ ઝિયાદા ખાતા હો ઉસ કે બારે મેં ભી અચ્છા ગુમાન કરના ઝરૂરી હૈ કે કમ ખાના મુસ્તહબ હૈ જબકે મુસલ્માન પર બદ ગુમાની હરામ.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો લોગ અપની મજલિસ સે **અલ્લાહ** કે ઝિક્ર ઔર નબી પર દુરૂદ શરીફ પઢે બિગૈર ઉઠ ગએ તો વોહ બદબૂદાર મુર્દાર સે ઉઠે. (شعب الایمان)

દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં સફર ઔર રોઝાના ફિક્રે મદીના કે ઝરીએ મદની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મદની માહ પહલી તારીખ અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઈસ કી બરકત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢને કા ઝેહ્ન બનેગા.

ડટ કર પાની પીના : સખ્ત ગરમી કા મૌસિમ હો, રોઝા હો, શિદ્દત કી પ્યાસ લગી હો ઔર ઈફ્તાર કે વક્ત ઠન્ડા પાની ઔર મીઠા મીઠા શરબત મૌજૂદ હો ઐસે મૌકેઅ પર મહ્ઝ રિઝાએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ કે લિયે શરબત કો તર્ક કર કે પાની ભી ઈતના કમ પીના કે પ્યાસ ન બુઝે યેહ અફઝલ અમલ ઔર અહલે તક્વા કા તરીકા હૈ. ઔર અગર કોઈ ઈતના પાની વ શરબત પિયે કે પ્યાસ બુઝ જાએ તો ઈસ મેં કિસી કિસ્મ કા ગુનાહ નહીં. ગુર્દે કી પથરી વગૈરા કે ઈલાજ કે લિયે મજબૂરન પાની બ કસરત પીના પડતા હૈ. ઔર યૂં ભી સેરાબી (યા'ની ઈતના પાની પી લેના કે પ્યાસ બુઝ જાએ) કે બા'દ જબ્રન મઝીદ પીના નફ્સ પર શાક હોતા હૈ. **આબે ઝમ ઝમ** કી તો બાત હી કુછ ઔર હૈ. "ઈસ કો બ નિય્યતે ઈબાદત દેખને સે એક સાલ કી ઈબાદત કા સવાબ મિલતા હૈ, ઈસ કો પી કર જો ભી દુઆ માંગી જાએ વોહ કબૂલ હોતી હૈ." (المسلک المتقسط المعروف مناسک ملا علی قاری ص ۴۹۵) હુસૂલે સવાબ કી નિય્યત સે ઈસ કો પેટ ભર કર પીના ચાહિયે. **મોહસિને અહલે સુન્નત,**

www.dawateislami.net

સદરુશ્શરીઅહ, બદરુત્તરીકહ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના મુફ્તી મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'ઝમી رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં, વહાં જબ પિયો પેટ ભર કર પિયો. હદીસે પાક મેં હૈ, હમ મેં ઔર મુનાફિકોં મેં યેહ ફર્ક હૈ કે વોહ ઝમ ઝમ કૂખ (યા'ની પેટ) ભર કર નહીં પીતે.

(બહારે શરીઅત, હિસ્સા : 6, સ. 47, المستدرک للحاکم ج۱ص۶۴۶رقم الحدیث۱۷۳۸)

યેહ ઝમ ઝમ ઉસ લિયે હૈ જિસ લિયે ઈસ કો પિયે કોઈ

ઈસી ઝમ ઝમ મેં જન્નત હૈ ઈસી ઝમ ઝમ મેં કૌસર હૈ

પૈદલ ચલિયે : ફિઝિયો થેરૉપિસ્ટ સે મશ્વરા કર કે અપની ઉમ્ર કે હિસાબ સે રોઝાના હલકી ફુલકી વરઝિશ કરતે રહના ચાહિયે. નીઝ રાત ખાને કે બા'દ બકૌલે અતિબ્બા કમ અઝ કમ ડેઢ સો150 કદમ પૈદલ ચલના ચાહિયે. મેરા મદની મશ્વરહ હૈ કે ચલતે ચલતે કમ અઝ કમ ચાલીસ40 બાર યેહ દુરૂદ શરીફ : صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم પઢને કા મા'મૂલ બના લીજિયે اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ 150 સે ઝાઈદ કદમ ચલના હો જાએગા. હર એક કો રોઝાના એક ઘન્ટા પૈદલ ચલના ચાહિયે. જિસ કી બિલ્કુલ આદત નહીં હૈ વોહ ઈબ્તિદાઅન સિર્ફ 12 મિનટ ચલે યા ચલતે ચલતે صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم 313 બાર પઢે ઔર આખિર મેં એક બાર وَعَلٰۤی اٰلِہٖ وَ اَصْحٰبِہٖ وَ بَارَکَ وَسَلَّم કહ લે, ઝરા ઈત્મીનાન સે પઢને સે اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ એક કિલો મીટર હો જાએગા. યૂં બ તદરીજ બઢાતે બઢાતે તીસ30 દિન કે અન્દર અન્દર રોઝાના 5 કિલો મીટર તક ચલને કી તરકીબ બના લે. ઈસ્લામી બહનેં ઘર કી

www.dawateislami.net

ચાર દીવારી મેં ટહલેં, અપને અવરાદ બૈઠ કર પઢને કે બજાએ ચલતે ફિરતે પઢને કી આદત બનાએં. મેરી દરખ્વાસ્ત કબૂલ કરતે હુએ પૈદલ ચલ લીજિયે વરના ખુદા ન ખ્વાસ્તા ડૉકટર કે કહને પર કહીં નદામત વ ટેન્શન કા બોઝ ઉઠાએ "દૌડના" ન પડે !

તાકત સે ઝિયાદા બોઝ : **પારહ** તીસરા, **સૂરતુલ બકરહ** કી આખિરી આયતે કરીમા મેં ખુદાએ રહમાન عَزَّوَجَلَّ કા ફરમાને રહમત નિશાન હૈ :

لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا ؕ

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કિસી જાન પર બોઝ નહીં ડાલતા મગર ઉસ કી તાકત ભર.

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યકીનન **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કિસી પર ઉસ કી તાકત સે ઝિયાદા બોઝ નહીં ડાલતા. મગર અફસોસ સદ કરોડ અફસોસ ! ઉસ હરીસ બન્દે પર જો લઝ્ઝતે નફસ કે લિયે એક તો ખાના ખૂબ ડટ કર ખાતા હૈ ઊપર સે ફકત બરાએ લઝ્ઝાત દિન રાત કે મુખ્તલિફ અવકાત મેં ભી કુછ ન કુછ ખા કર અપને **મે'દે** પર ઉસ કી તાકત સે ઝિયાદા બોઝ ડાલતા ચલા જાતા હૈ. ઝાહિર હૈ જો શખ્સ એક મન ઉઠા સકતા હો ઉસ પર ઢાઈ મન કા વઝ્ન લાદ દિયા જાએ તો લડખડા કર ગિર પડેગા. ઈસી તરહ **મે'દે** કે કામ કરને કી ભી એક હદ હૈ તો અગર અચ્છી તરહ ચબાએ બિગૈર યા ઝરૂરત સે ઝિયાદા ગિઝાએં ઉસ મેં ડાલી જાએંગી તો

www.dawateislami.net

બેચારા આખિર કિસ કિસ ચીઝ કો કિસ તરહ હઝ્મ કર સકેગા ? નતીજતન નિઝામે ઇન્હિઝામ દરહમ બરહમ હો જાએગા, **મે'દા** બીમાર પડ જાએગા ઔર ફિર સારે જિસ્મ કો અમરાઝ ફરાહમ (SUPPLY) કરને લગેગા. જૈસા કે તબીબોં કે તબીબ, મહબૂબે રબ્બે મુજીબ صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને હિક્મત નિશાન હૈ, મે'દા બદન મેં હૌઝ કી માનિન્દ હૈ ઔર (બદન કી) નાલિયાં (યા'ની રગેં) મે'દે કી તરફ આને વાલી હૈં અગર મે'દા સિહ્હત મન્દ હો તો રગેં (મે'દે મેં સે) સિહ્હત લે કર પલટતી હૈં ઔર અગર મે'દા ખરાબ હો તો રગેં બીમારી લે કર વાપસ જાતી હૈં.

(شُعَبُ الایمان ج۵ص۶۶ رقم الحدیث۵۷۹۶)

મરઝે ઇસ્યાં કી તરક્કી સે હુવા હૂં જાં બલબ
મુઝ કો અચ્છા કીજિયે હાલત મેરી અચ્છી નહીં

મૈં ખાના બહુત કમ ખાતા હૂં : બા'ઝ ઐસે ઇસ્લામી ભાઈ જો કે યા તો વઝ્ન દાર હોતે હૈં યા પેટ કી બીમારિયોં કા શિકાર, વોહ કહતે સુનાઈ દેતે હૈં, “મૈં ખાના બહુત કમ ખાતા હૂં.” ઉન મેં બા'ઝ તો સખ્ત દિલી કી વજહ સે ઝૂટ બોલને મેં બેબાક હોતે હૈં ઔર બા'ઝ અફરાદ ગલત ફહમી કી વજહ સે ઐસા કહ દેતે હૈં. મગર ઉન કે દિન ભર કે ગિઝાઈ મા'મૂલાત પર નઝર ડાલેં તો પતા ચલતા હૈ કે યેહ જિસ કો **“કમ ખાના”** કહ રહે હૈં ઉસ મેં નાશ્તે મેં અન્ડા પરાઠા, મસ્કા બન, મલાઈ, હલ્વા, છોલે પૂરી ફિર દિન ભર કી ઇઝાફી ગિઝા દો[2] એક ઠન્ડી બોતલેં એક આધ આઇસક્રીમ,

www.dawateislami.net

તીન[3] ચાર[4] બાર ચાય બિસ્કુટ, બર્ગર, આલૂ છોલે, કેક પીસ, થોડી સી મિઠાઈ વગૈરા ભી શામિલ હૈ ઔર યૂં મે'દે કી તબાહી, વઝ્નદારી યા બીમારી કા રાઝ ફાશ હો જાતા હૈ ! અગર કિસી કા વાકેઈ થોડા સા ખાને મેં પેટ ભર જાતા હૈ ઉસ કો ભી ચાહિયે કે મઝીદ કમ કરે યહાં તક કે ભૂક બાકી રહે. ગોયા ચ્યૂંટી અપને "કન" મેં સે કમ કરે ઔર હાથી અપને "મન" મેં સે.

ખુદા عَزَّوَجَلَّ હમ કો સચ બોલને કી દે તૌફીક
તૂ મુંહ સોચ કર બોલને કી દે તૌફીક

કમ ખોરી કી એહતિયાતેં

1. **વાલિદ** યા વાલિદા હુક્મ દે કે પેટ ભર કે ખા લો તો ઉન કી ઇતાઅત કરે.
2. **અગર** મુલાઝમત કરતે હૈં ઔર કમ ખાને સે કમઝોરી આતી ઔર કામ મેં કોતાહી હોતી હૈ તો કમ ખાને કે લિયે સેઠ કી ઇજાઝત ઝરૂરી હૈ.
3. **ઇસી તરહ** ઇસ્લામી તા'લીમ વ તઅલ્લુમ મેં રુકાવટ હોતી હૈ તો હસ્બે ઝરૂરત ખા લીજિયે.
4. **આપ** કા મેહમાન સાથ ખા રહા હો ઔર ઇમ્કાન હૈ કે આપ કે કમ ખાને કે બાઇસ વોહ ભી શરમિન્દા હો કર હાથ રોક લેગા તો ઉસ કા સાથ દીજિયે.

www.dawateislami.net

5 **અગર** મેઝબાન ઇસ્રાર કરે ઔર કોઈ મજબૂરી ન હો તો ભૂક બાકી હોને કી સૂરત મેં થોડા મઝીદ ખા લીજિયે કે મુસલ્માન કા દિલ ખુશ કરના સવાબ હૈ. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ** صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને મસર્રત નિશાન હૈ, જો શખ્સ મુસલ્માન કે ઘર વાલોં મેં ખુશી દાખિલ કરે **અલ્લાહ** તઆલા ઉસ કે લિયે જન્નત કે ઇલાવા કિસી શૈ કો પસન્દ નહીં કરતા. (طبرانی صغیر ج۲ص ۵۱)

કમ ખાના અફઝલ મગર ઝૂટ બોલના હરામ : દા'વત મેં જબ **મેઝબાન** કહે, ઔર લીજિયે ! તો અગર આપ ફારિગ હો ચુકે હૈં ઔર ભૂક બાકી હોને કે બા વુજૂદ મઝીદ ખાના નહીં ચાહતે તો બહુત સંભલ કર જવાબ દીજિયે. મસલન કહિયે, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ બરકત દે, جَزَاکَ اللّٰہُ خَیْراً. اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ عَزَّوَجَلَّ મૈં અપને હિસાબ સે ખા ચુકા વગૈરા. હરગિઝ હરગિઝ ઝૂટે ફિકરે મત કહિયે. કમ ખાને કે બા વુજૂદ બોલે જાને વાલે ઝૂટે જુમ્લોં કી મિસાલેં યેહ હૈં : **મૈં** ને પેટ ભર કર ખા લિયા હૈ, **મેરા** પેટ ફુલ હો ગયા હૈ, **નહીં !** નહીં ! અબ પેટ મેં બિલ્કુલ ગુન્જાઇશ નહીં, **સચ** કહતા હૂં બિલ્કુલ ભૂક બાકી નહીં વગૈરા વગૈરા. **યાદ રખિયે ! ઝૂટ બોલના ગુનાહે કબીરા, હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ.** રાહે તક્વા પર બહુત સંભલ કર ચલના હૈ, કહીં ઐસા ન હો કે ભૂક સે કમ ખાને કા

www.dawateislami.net

મુસ્તહબ વ અફઝલ કામ કરને જાએં ઔર નફ્સ ઉઠા કર રિયાકારી, ઝૂટ, તકબ્બુર, માં બાપ કી ના ફરમાની ઔર મુસલ્માન કી તહકીર વ બદ ગુમાની વગૈરા વગૈરા હરામ કામોં મેં ડાલ કર જહન્નમ કા હકદાર બના દે. ક્યૂંકે **નફ્સ** કા કામ હી બુરાઈયોં પર ઉભારના હૈ. ચુનાન્ચે કુરઆને પાક મેં ઈર્શાદ હૈ :

اِنَّ النَّفْسَ لَاَمَّارَةٌۢ بِالسُّوْٓءِ
(پ۱۳ یوسف آیت ۵۳)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : બેશક નફ્સ તો બુરાઈ કા બડા હુક્મ દેને વાલા હૈ.

નફ્સ કી ચાલ સે બચા યા રબ عَزَّوَجَلَّ
ઈસ કે જન્જાલ સે બચા યા રબ عَزَّوَجَلَّ

નફ્સ કો મારને કી ભરપૂર કોશિશ કરની ચાહિયે કે જો નફ્સ કો મારને ઔર ઉસ કો બુરી ખ્વાહિશાત સે રોકને મેં કામ્યાબ હો જાતા હૈ ઉસ કે લિયે જન્નત કી બિશારત હૈ ચુનાન્ચે ખુદાએ રહમાન عَزَّوَجَلَّ કા ફરમાને જન્નત નિશાન હૈ :

وَ اَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهٖ وَ نَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوٰىۙ(۴۰) فَاِنَّ الْجَنَّةَ هِیَ الْمَاْوٰىؕ(۴۱)
(پ۳۰ النّٰزِعٰت آیت ۴۰،۴۱)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર વોહ જો અપને રબ (عَزَّوَجَلَّ) કે હુઝૂર ખડે હોને સે ડરા ઔર નફ્સ કો ખ્વાહિશ સે રોકા તો બેશક જન્નત હી ઠિકાના હૈ.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

નફ્સ કિસે કહતે હૈં ? : અગર રિઝાએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ કી ખાતિર "પેટ કા કુફ્લે મદીના" લગા કર ભૂક કી બરકતેં લૂટને કા આપ કા ઝેહ્ન બન ગયા હૈ તો યેહ ધ્યાન મેં રખિયે કે નફ્સ કે સાથ સખ્ત મુકાબલા રહેગા. નફ્સ આસાની સે કાબૂ મેં આને વાલા નહીં. હઝરતે સય્યિદુના બા યઝીદ عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْمَجِيد ફરમાતે હૈં, "**નફ્સ** એક ઐસી સિફત હૈ જિસ કી બાતિલ કે સિવા તસ્કીન હોતી હી નહીં." (યા'ની નફ્સ બુરાઈયોં હી સે ખુશ રહતા હૈ) હઝરતે સય્યિદુના સુલૈમાન દારાની قُدِّسَ سِرُّهُ الرَّبَّانِي ફરમાતે હૈં, "**નફ્સ કી મુખાલફત અફઝલ તરીન અમલ હૈ.**" (کشف المحجوب ص ۳۹۵،۳۹٦)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ*, અલ્લાહ* عَزَّوَجَلَّ *કે નબી સે ફરિયાદ હૈ નફ્સ કી બદી સે*
ઈમાં પે બેહતર મૌત ઓ નફ્સ તેરી નાપાક ઝિન્દગી સે

દિલ કે લિયે સાલ ભર કી ઈબાદત સે બેહતર

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ સુલૈમાન દારાની قُدِّسَ سِرُّهُ الرَّبَّانِي ફરમાતે હૈં, "નફ્સ કી ખ્વાહિશોં મેં સે કિસી એક ખ્વાહિશ કો તર્ક કર દેના દિલ કે લિયે એક સાલ કે રોઝોં ઔર સાલ ભર કી રાતોં કે કિયામ સે ભી ઝિયાદા ફાએદે મન્દ હૈ." (جذب القلوب ج۲ ص۳۳٦)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક બાર દુરૂદ પઢતા હે **અલ્લાહ** ઉસ કે લિયે એક કિરાત અજ્ર લિખતા હે ઔર કિરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હે. (عبدالرزاق)

લોમડી કા બચ્ચા : બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَهُمُ اللّٰهُ الْمُبِيْن કા બા'ઝ અવકાત નફસ કો મિસાલી સૂરત મેં દેખના સાબિત હૈ, ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના મુહમ્મદ અલ્યાન નસવી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِى ફરમાતે હૈં, ઇબ્તિદાએ હાલ મેં જબ **નફસ** કી હલાકત ખેઝિયોં કે બારે મેં મા'લૂમાત હુઈ તો મુઝે ઇસ સે સખ્ત દુશ્મની હો ગઈ. એક દિન **લોમડી કે બચ્ચે** કી તરહ કા કોઈ જાનવર યકાયક મેરે હલ્ક સે નિકલ પડા ! **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને મુઝે ઉસ કી પહચાન કરવા દી ઔર મૈં સમઝ ગયા કે યેહ મેરા **નફસ** હે મૈં ફૌરન ઉસ પર પિલ પડા ઔર અપને પાઉં સે ઉસે કુચલને ઔર રૌંદને લગા મગર **યા લલઅજબ** ! મૈં જૂં જૂં ઉસ પર ઝર્બ લગાતા વોહ કદ આવર હોતા ચલા જાતા ! મૈં ને કહા, એ **નફસ** ! હર ચીઝ તક્લીફ ઔર ઝખ્મોં સે હલાક હોતી હે મગર તૂ હે કે ઉલટા બઢતા ચલા જા રહા હે ! ઉસ ને જવાબ દિયા, **મેરા** મુઆમલા હી ઉલટા હે જિન ચીઝોં સે ઔરોં કો તકલીફ હોતી હે મુઝે ઉન સે રાહત મિલતી હે ઔર જિન ચીઝોં સે દૂસરોં કો રાહત હોતી હે મુઝે ઉન સે તકલીફ પહોંચતી હે !

(કશ્ફુલ મહૂજૂબ મુતર્જમ, બાબ : મુજાહદાતે નફસ, સ. 407)

નિહંગો [1] અઝૂદહા મારા અગર્ચે શેરે નર મારા
બડે મૂઝી કો મારા નફસે અમ્મારા કો ગર મારા

1 : નિહંગ યા'ની મગર મચ્છ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જબ તુમ રસૂલોં પર દુરૂદ પઢો તો મુઝ પર ભી પઢો, બેશક મૈં તમામ જહાનોં કે રબ કા રસૂલ હૂં. (جمع الجوامع)

ખાને કે લિયે જીના : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! **નફ્સ** કો મારના બહુત હી મુશ્કિલ અમ્ર હૈ. બસ કિસી તરહ ઈસ કો કાબૂ કરને કી કોશિશ કરની ચાહિયે ઔર ઈસ કા એક તરીકા યેહ ભી હૈ કે **નફ્સ** જો કહે ઉસ કા ઉલટ કિયા જાએ. મસલન વોહ અચ્છે અચ્છે ખાનોં, ચટપટે ચટખારોં કા મશ્વરા દે યા ડટ કર ખાને કી તરગીબ દિલાએ ઉસ વક્ત ઉસ કી ન માને, સિર્ફ હસ્બે ઝરૂરત હી ખાએ. હુઝૂર દાતા સાહિબ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં, "ભૂક સિદ્દીકીન કી ગિઝા ઔર મુરીદોં કી રાહે સુલૂક હૈ." પહલે લોગ ઝિન્દા રહને કે લિયે ખાતે થે મગર તુમ ખાને કે લિયે ઝિન્દા હો."

(કશ્ફુલ મહ્જૂબ મુતર્જમ, બાબ : મુજાહદાતે નફ્સ, સ. 605)

દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં સફર ઔર રોઝાના ફિક્રે મદીના કે ઝરીએ મદની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મદની માહ પહલી તારીખ અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઈસ કી બરકત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢને કા ઝેહ્ન બનેગા.

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ પઢ કર અપની મજાલિસ કો આરાસ્તા કરો કે તુમ્હારા દુરૂદ પઢના બરોઝે કિયામત તુમ્હારે લિયે નૂર હોગા. (فردوس الاخبار)

મસૂઢોં કા કેન્સર : ચાય પાન કે આદી ગિઝા કે સાથ સાથ ચાય ઔર પાન મેં ભી કમી કા ઝેહ્ન બનાએં યેહ ન હો કે આપ ગિઝા મેં કમી કરને જાએં ઔર નફ્સે મક્કાર આપ કો ભૂક મિટાને કા ઝાંસા દે કર ચાય ઔર પાન કી કસરત કી આફત મેં ફંસા દે. ચાય ગુર્દો કે લિયે મુઝિર (યા'ની નુક્સાન દેહ) હૈ. પાન, ગુટકા, મૈનપુરી ઔર ખુશ્બૂદાર સૌંફ સુપારી વગૈરા કી આદત નિકાલ દેને મેં હી આફિય્યત હૈ. જો લોગ ઇન કા કસરત સે ઇસ્તિ'માલ કરતે હૈં ઉન કો **મસૂઢોં, મુંહ ઔર ગલે કે કેન્સર કા અન્દેશા રહતા હૈ.** ઝિયાદા પાન ખાને વાલોં કા મુંહ અન્દર સે લાલ હો જાતા હૈ, અગર મસૂઢોં મેં ખૂન યા પીપ હો ગયા તો ઉન કો નઝર નહીં આએગા ઔર પેટ મેં જાતા રહેગા. શાયદ ઉન કો મા'લૂમ ભી ઉસ વક્ત હોગા જબ ખુદા ન ખ્વાસ્તા કિસી **ખતરનાક બીમારી** ને જડ પકડ લી હોગી !

નક્લી કથ્થે કી તબાહ કારિયાં : હમારે યહાં ગાલિબન **કથ્થે** કી પૈદાવાર નહીં હોતી, લિહાઝા દૌલત કે હરીસ અફરાદ જિન્હેં દુન્યા વ આખિરત કે **બરબાદ** હોને કી કોઈ ફિક્ર નહીં હોતી વોહ **મિટ્ટી** મેં ચમડા રંગને કા **રંગ** મિલા કર **"કથ્થા નુમા બના"** કર બેચતે હૈં ! ઔર યૂં બેચારે **પાનખોર** તરહ તરહ કે અમરાઝ કા શિકાર હો કર તબાહ વ બરબાદ હોતે રહતે હૈં.

www.dawateislami.net

ખાને કા મઝા સિર્ફ હલ્ક તક હોતા હૈ : જવ કી સૂખી રોટી હો યા ઘી સે તર બતર પરાઠા, પેટ મેં જાને કે બા'દ દોનોં એક હો જાતે હૈં. જૂં હી નિવાલા **હલ્ક** સે નીચે ઉતરા ઉસ કા ઝાઇકા ખત્મ. જો હાથ મેં આયા વોહ પેટ મેં ડાલતે ચલે જાને ઔર ડટ કર ખાને મેં ઝબાન કા મઝા તો સિર્ફ ચન્દ લમ્હોં કે લિયે હી હોતા હૈ મગર ઇસ કે દીની વ દુન્યવી નુક્સાનાત દેર પા હોતે હૈં. અગર કોઈ ઠન્ડે દિલ સે ગૌર કરે તો ઉસ પર આશ્કાર હો જાએગા કે **દો[2] મિનટ** કી લઝ્ઝત કી ખાતિર આખિરત કા તવીલ હિસાબ સર લેના નીઝ બરસોં તક ચલને વાલી બલ્કે **કબ્ર** તક પીછા કરને વાલી બીમારિયોં કો ગલે લગા લેના હરગિઝ દાનિશ મન્દી નહીં લિહાઝા "પેટ કા કુફ્લે મદીના" લગાતે હુએ કમ ખાને હી મેં આફિય્યત હૈ. હઝરતે સય્યિદુના અબૂ દરદા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, "ઘડી ભર કે લિયે ખ્વાહિશ કી પૈરવી તવીલ ગમ કા બાઇસ હોતી હૈ."

યાવહ ગોઈ, ડટ કે ખાના, ખૂબ સોના છૂટ જાએ
દુન્યવી લઝ્ઝાત સે દિલ કાશ મેરા ટૂટ જાએ

લઝીઝ લુક્મે કી અજીબ હકીકત : ગૌર કીજિયે ! મુંહ મેં પાની લાને વાલા, ખુશ્બૂ સે મુઅત્તર, ઘી મેં તર બ તર, લઝીઝ

www.dawateislami.net

તરીન **ચટપટા નિવાલા** બડે શૌક સે અગર કોઈ મુંહ મેં ડાલે ઔર **ચપડ ચપડ** કર કે ચબા કર જૂં હી હલ્ક સે નીચે ઉતારે કે ઉછાલા આએ ઔર કૈ બાહર નિકલ પડે તો અબ ઉસ કી તરફ દેખને કો ભી ઉસ કા જી નહીં ચાહેગા. યેહ હૈ ઉસ **લુક્મએ તર કી હકીકત.** મઝીદ ઈસ લઝીઝ ખાને કી હૈસિય્યત કો ઈસ હિકાયત સે સમઝને કી કોશિશ કીજિયે.

દિલ જલાને વાલી હિકાયત : એક મહલ્લે મેં બૈતુલ ખલા કી સફાઈ કી જા રહી થી, ઔર ફુઝલા (યા'ની પાખાના) બિખરા હુવા થા, લોગ નાક પર રૂમાલ રખે વહાં સે તેઝી કે સાથ ગુઝર રહે થે કે ફુઝલે ને (બ ઝબાને હાલ) પુકાર કર કહા, **એ ભાગને વાલો !"** ઝરા ઠહરો ! મુઝે પહચાનો મૈં કૌન હૂં ! મૈં વોહી હૂં જિસે તુમ ને ખૂબ મશક્કત સે કમાયા, બડી મેહનત સે પકાયા ઔર મઝે લે લે કર ખાયા, ઔર અપને મે'દે મેં છુપાયા. અફસોસ ! તુમ્હારી થોડી દેર કી સોહબત ને મેરા યેહ હાલ બનાયા ! મુઝ સે ક્યૂં ભાગતે હો ! મૈં તો તુમ્હારી લઝીઝ **બિરયાની** હૂં,....મૈં તો તુમ્હારા ઘી સે તર બ તર **પરાઠા** હૂં,....મૈં તો તુમ્હારા ચટપટા **કોરમા** હૂં :

દેખો મુઝે જો દીદએ ઈબ્રત નિગાહ હો

www.dawateislami.net

અપની ઔકાત યાદ દિલાને વાલે તાઝિયાને

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈબ્રત હી ઈબ્રત હૈ ખાના જિતના **અચ્છા** હોતા હૈ ઉસ કા **અન્જામ** ઉતના હી બુરા હોતા હૈ. ઈન્સાન જિતના ઝિયાદા લઝીઝ ઔર ચિક્ના પકવાન ખાતા હૈ ઉસ કા બરાઝ ભી ઉતના હી ઝિયાદા ગન્દા ઔર બદબૂદાર હોતા હૈ. જબ કે ઘાસ ચારા ખાને વાલે જાનવરોં કા ગોબર ઈન્સાન કે બરાઝ કે મુકાબલે મેં નિહાયત હી કમ ગન્દા હોતા હૈ. હો સકતા હૈ ઈન બાતોં કો પઢ યા સુન કર કિસી કા જી મતલાને લગે ઔર નફ્સ ગુસ્સા દિલાને લગે તો ઐસોં કી ખિદમત મેં અર્ઝ યેહ હૈ કે આપ કા ખફા હોના બેકાર હૈ, આપ કી યેહ ખફગી ભી સરાસર ઈબ્રત હૈ, **ગૌર કીજિયે** કે હમ જૈસા ગુનહગાર ઈન્સાન ખૂબ અકડતા ઔર એંઠતા હૈ ઔર ઈતના નહીં સોચતા કે મેરી ઔકાત હી ક્યા ! મૈં તો વોહ નાકારા હૂં કે બેહતરીન ગિઝાએં ભી મેરે સાથ થોડી સી દેર રહને કે બા'દ ઈસ કદર તબાહ વ મસ્ખ હો જાતી હૈં કે અબ ઉન કા તઝકિરા સુનના ખુદ મુઝે ગવારા નહીં ! હઝરતે સય્યિદુના તાઊસ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને કિસી કો અકડ કર ચલતે હુએ દેખ કર ફરમાયા, યેહ ઉસ કી ચાલ નહીં જિસ કે પેટ મેં ગન્દગી ભરી હો. હઝરતે સય્યિદુના મુતર્રિફ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને હજ્જાજ બિન યૂસુફ કે લશ્કર કે સિપહ સાલાર મુહલ્લબ કો રેશમી લિબાસ પહને અકડતે હુએ ચલતે દેખા તો

www.dawateislami.net

ટોકા. વોહ કહને લગા, મુઝે જાનતે નહીં મૈં કૌન હૂં ! ફરમાયા, "મૈં તુઝે અચ્છી તરહ જાનતા હૂં કે શુરૂઅ મેં તૂ એક ગન્દા કતરા થા ઔર આખિર મેં સડા હુવા મુર્દા હોગા ઔર યેહ તો સભી જાનતે હૈં કે તૂ પેટ મેં નજાસત ઉઠાએ ફિરતા હૈ !" યેહ ખરી ખરી સુન કર વોહ શરમા ગયા ઔર અકડી વાલી ચાલ સે બાઝ આ ગયા. હઝરતે સય્યિદુના મુસ્અબ બિન ઝુબૈર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, "તઅજ્જુબ હૈ, ઈન્સાન **તકબ્બુર** કરતા હૈ હાલાંકે વોહ દોબાર પેશાબ ગાહ સે નિકલા હૈ !"

ક્યા આપ કમ ખાને કી આદત બનાના ચાહતે હૈં ?

અગર આપ પેટ કા કુફ્લે મદીના લગાને યા'ની કમ ખાને કી આદત બનાના ઔર ઈસ પર ઈસ્તિકામત પાના ચાહતે હૈં તો **મેરે ઈન મદની** મશ્વરોં પર અમલ કીજિયે اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ બહુત ફાએદા હોગા. અપના ઝેહ્ન ઈસ તરહ બનાઈયે જૈસા કે **હુજ્જતુલ ઈસ્લામ** ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْوَالِی ફરમાતે હૈં, "આખિરત મેં હિસાબો કિતાબ કી હોલ નાકિયોં ઔર સકરાતે મૌત કી શિદ્દત કા એક બાઈસ પેટ ભર કર ખાના ભી હૈ," **હુજ્જતુલ ઈસ્લામ** ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْوَالِی મઝીદ ફરમાતે હૈં, "ઝિયાદા ખાને સે આખિરત કે સવાબ મેં કમી વાકેઅ હોતી હૈ. લિહાઝા તુમ જિસ

www.dawateislami.net

કદર લઝ્ઝતેં દુન્યા કે અન્દર હાસિલ કર લોગે ઉતના હિસ્સા આખિરત મેં કમ હો જાએગા.” (منہاجُ العابِدین ص۹۴)

ડટ કે ખાને કી મહબ્બત કલ્બ સે મેરે નિકાલ

નઝ્અ મેં દે મુઝ કો રાહત એ ખુદાએ ઝુલ જલાલ

જહન્નમિયોં કા ખાના પીના : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઝબાન કે ચન્દ મિનટ કે લિયે ઝાઈકે ખાતિર ઈસ કદર ખૌફનાક મુઆમલાત કી પરવાહ ન કરના અક્લ મન્દી નહીં, **પેટ કા કુફ્લે મદીના** લગાતે હુએ કમ, કમ ઔર કમ ખાને હી મેં આફિય્યત હૈ. શિકમ સેરી યા લઝીઝ અશ્યા ખાને ઔર ઠન્ડે મશ્રૂબાત પીને કો જી લલચાએ તો જહન્નમિયોં કે દિલ હિલા દેને વાલે ખાને પીને કો યાદ કીજિયે. જિન્હેં કુફ્ફાર કે લિયે તય્યાર કિયા ગયા હૈ. ચુનાન્ચે પારહ **25 સૂરતુદુખાન** કી આયત નમ્બર **43 તા 46** મેં દોઝખિયોં કે હોશરુબા ખાને કા તઝકિરા કરતે હુએ ખુદાએ કહ્હારો જબ્બાર جَلَّ جَلَالُہٗ ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ :

اِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّوْمِ ﴿۴۳﴾ طَعَامُ الْاَثِيْمِ ﴿۴۴﴾ كَالْمُهْلِ يَغْلِيْ فِي الْبُطُوْنِ ﴿۴۵﴾ كَغَلْيِ الْحَمِيْمِ ﴿۴۶﴾
(پ۲۵ الدُّخان آیت ۴۳تا۴۶)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : બેશક થૌહડ કા પેડ ગુનહગારોં કી ખૂરાક હૈ. ગલે હુએ તાંબે કી તરહ પેટોં મેં જોશ મારે જૈસા ખૌલતા પાની જોશ મારે.

www.dawateislami.net

જહન્નમિયોં કે તબાહ કુન **મશરૂબ** કે બારે મેં પારહ 26 સૂરએ મુહમ્મદ કી 15વીં આયત મેં ઈર્શાદ હોતા હૈ :

وَسُقُوْا مَآءً حَمِيْمًا فَقَطَّعَ اَمْعَآءَهُمْ

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર ઉન્હેં ખૌલતા પાની પિલાયા જાએ કે આંતોં કે ટુકડે ટુકડે કર દે.

સાંપોં કે ઝહ્ર કા પિયાલા : મુગીસ બિન સમી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, “જબ કિસી કો દોઝખ મેં લાયા જાએગા તો ઉસ સે કહા જાએગા, “ઈન્તિઝાર કરો હમ તુમ્હેં એક તોહફા દેતે હૈં. ફિર **સાંપોં કે ઝહ્ર કા પિયાલા** ઉસ કો દિયા જાએગા, જબ વોહ ઉસે અપને મુંહ કે કરીબ કરેગા તો ઉસ કે ચેહરે કા ગોશ્ત ઔર હડ્ડિયાં કટ કર ગિર પડેંગે.” (البدور السافرۃ ص ۴۴۲)

કરમ અઝ પએ મુસ્તફા યા ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ
જહન્નમ સે મુઝ કો બચા યા ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ

> દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં સફર ઔર રોઝાના ફિક્રે મદીના કે ઝરીએ મદની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મદની માહ પહલી તારીખ અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઈસ કી બરકત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢને કા ઝેહ્ન બનેગા.

www.dawateislami.net

બડી ને'મત કા હિસાબ ભી બડા : ઘર કે તમામ અફરાદ મુત્તફિક હોં તો ખાને સાલન વગૈરા મેં જો તેલ મસાલહા ડાલતે હૈં ઉસ કી મિક્દાર આધી કર દીજિયે. હો સકતા હૈ ખાને કી લઝ્ઝત કમ હો જાએ, જબ લઝ્ઝત મેં કમી આએગી તો રગ્બત મેં ભી કમી આએગી ઔર اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ **પેટ કા કુફ્લે મદીના** લગાને યા'ની ખાના કમ ખાને મેં આસાની હો જાએગી. **રોટી** કા મા'મૂલી સા ટુકડા જિસ સે પેટ મેં બોઝ ડાલા ગયા યા'ની ભૂક મિટાઈ ગઈ ઈસ કા કિયામત મેં હિસાબ ન હોગા. વરના યાદ રખિયે ! દુન્યા મેં ગિઝા જિસ કદર ઉમ્દા ઔર લઝીઝ ખાએંગે ઉતના હી કિયામત મેં હિસાબ ભી સખ્ત સે સખ્ત હોગા, મસલન : **ખિચડી** કા હિસાબ નિસ્બતન હલ્કા હોગા જબ કે **બિરયાની** કા ઉસ સે સખ્ત. ઈસ મેં ભી તરકીબ યેહ હોગી કે જિસ શખ્સ કો જો ચીઝ ઝિયાદા પસન્દ હોગી વોહ ઉસ કે લિયે બડી ને'મત શુમાર હોગી મસલન જિસ કો બિરયાની કે મુકાબલે મેં ખિચડી ઝિયાદા મરગૂબ હો ઉસ કે લિયે ખિચડી બડી ને'મત ઔર અબ બિરયાની કે મુકાબલે મેં ખિચડી કા હિસાબ સખ્ત. **સાદા** પાની કે મુકાબલે મેં **ઠન્ડે** પાની કા, સાદા ખાનોં કે મુકાબલે મેં લઝીઝ ખાનોં કા હિસાબ ઝિયાદા સખ્ત હોગા. પુલાવ યા કોરમા રોટી વગૈરા **ગરમા ગર્મ** હોં તો હિસાબ ઝિયાદા ઔર અગર **બિલ્કુલ ઠન્ડે** ઔર બે મઝા હો ગએ હોં, ચૂંકે યેહ નફ્સ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરૂદ શરીફ પઢેગા મૈં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (جمع الجوامع)

કો મરગૂબ નહીં હોતે ઈસ લિયે હિસાબ ભી કમ. આહ ! આહ ! આહ ! હર ને'મત કે બારે મેં કિયામત કે રોઝ પૂછા જાએગા.

હર ને'મત કે બારે મેં તીન3 સુવાલ : હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَالِى ફરમાતે હૈં, "બરોઝે કિયામત હર શૈ કે બારે મેં યેહ તીન3 સુવાલાત હોંગે ! (1) તુમ ને યેહ ચીઝ કિસ તરહ હાસિલ કી ? (2) ઈસે કહાં ખર્ચ કિયા ઔર (3) કિસ નિય્યત સે ખર્ચ કિયા ? (مِنہاجُ العابدین ص۱۰۰)

પારહ 30 સૂરતુત્તકાસુર કી આખિરી આયત મેં ઈર્શાદે ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ હૈ :

ثُمَّ لَتُسْـَٔلُنَّ يَوْمَىٕذٍ عَنِ النَّعِيْمِ ۠

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ફિર બેશક ઝરૂર ઉસ દિન તુમ સે ને'મતોં સે પુરસિશ હોગી.

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ખુદા عَزَّوَجَلَّ કી કસમ ! દુન્યા કી રંગીનિયોં મેં ગુમ માલદાર વ સાહિબે ઈક્તિદાર કે મુકાબલે મેં સુન્નતોં કા પાબન્દ ગરીબો નાદાર ખુશ નસીબ વ બખ્ત બેદાર હૈ, ઔર વોહ આખિરત મેં કામ્યાબ હૈ જો ગુરબત, અમરાઝ વ આફાત મેં મુબ્તલા હોને કે બા વુજૂદ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઔર ઉસ કે પ્યારે હબીબ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ઈતાઅત ગુઝાર હૈ. એક **ઈબ્રતનાક રિવાયત** સુનિયે ઔર ઈબ્રત સે સર ધુનિયે ! ચુનાન્ચે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા ઉસ ને જન્નત કા રાસ્તા છોડ દિયા. (طبرانی)

જહન્નમ કા ગોતા : **હઝરતે** સય્યિદુના અનસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે મરવી હૈ, ફરમાતે હૈં કે, હુઝૂર સરાપા નૂર, ફૈઝ ગન્જૂર, શાહે ગયૂર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, "કિયામત કે દિન કુફ્ફાર મેં સે ઉસ શખ્સ કો લાયા જાએગા જો દુન્યા મેં બહુત ઝિયાદા ને'મતોં સે માલામાલ હુવા હોગા. કહા જાએગા, ઈસે આગ મેં ગોતા દો. લિહાઝા ઉસે આગ મેં ગોતા દિયા જાએગા, ફિર ઉસ સે કહા જાએગા, "ઐ ફુલાં ! ક્યા કભી તૂ ને'મત સે માલામાલ હુવા?" તો વોહ કહેગા, "નહીં ! મૈં ને કોઈ ને'મત નહીં પાઈ." ઔર મુસલ્માનોં મેં સે ઉસ શખ્સ કો લાયા જાએગા જો દુન્યા મેં સબ સે ઝિયાદા મુસીબત ઝદા ઔર બદહાલ થા, કહા જાએગા, "ઈસે જન્નત મેં એક ગોતા દો." લિહાઝા ઉસે જન્નત મેં એક **ગોતા** દિયા જાએગા ફિર ઉસ સે પૂછા જાએગા, "ઐ ફુલાં ! ક્યા તૂને કભી સખ્તી દેખી ?ક્યા તૂ કભી મુસીબત સે દો ચાર હુવા?" તો વોહ કહેગા, "નહીં ! મૈં ને કભી સખ્તી નહીં દેખી ઔર ન હી મૈં કભી મુસીબત મેં મુબ્તલા હુવા." (ابن ماجہ ج۴ص۵۳۰رقم الحدیث۴۳۲۱)

મા'લૂમ હુવા જહન્નમ ઈસ કદર હોલનાક હૈ કે ઉસ કા સિર્ફ એક ગોતા દુન્યા કી સારી રંગીનિયાં, ઐશ કોશિયાં ઔર રાહત સામાનિયાં ભુલા દેગા ઔર ઉસ કા યેહ ઝેહ્ન બન જાએગા કે મૈં તો હમેશા પરેશાન હી રહા હૂં નીઝ જન્નત કા એક ગોતા ઈસ કદર ફરહત બખ્શ હૈ કે દુન્યા મેં કંગાલ ઔર તરહ તરહ કી મુસીબતોં કે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઇસ હૈ. (ابو یعلی)

બાઈસ બદહાલ રહને વાલા સિર્ફ એક ગોતએ જન્નત કે સબબ સારે ગમ ભૂલ જાએગા ઔર ઉસ કા યેહ ઝેહ્ન બન જાએગા કે મૈં ને તો કભી તક્લીફ દેખી ભી નહીં કે કૈસી હોતી હૈ !

મીઝાં પે સબ ખડે હૈં, આ'માલ તુલ રહે હૈં
રખ લો ભરમ ખુદારા અત્તારે કાદિરી કા

કમ ખાને કી આદત બનાને કા તરીકા : ઝિયાદા ખાને કી આદત વાલા **પેટ કા કુફ્લે મદીના** લગાતે હુએ અગર જઝબાત મેં આ કર એક દમ ખાના કમ કર દેગા તો કવી ઈમ્કાન હૈ કે કમઝોર હો જાએ ઔર ઉસ કા હૌસલા ભી પસ્ત હોને લગે, લિહાઝા થોડા થોડા કમ કરે. મસલન : એક દિન મેં 12 રોટિયાં ખાતા હૈ ઔર અપને આપ કો 6 રોટિયોં પર લાના ચાહતા હૈ તો ઈન 12 રોટિયોં કો 60 હિસ્સોં મેં તક્સીમ કર લે ઔર રોઝાના એક હિસ્સા કમ કરતા જાએ યા'ની પહલે દિન 59 ટુકડે ખાએ, દૂસરે દિન 58, ઈસ તરહ એક માહ મેં 30 ટુકડોં યા'ની 6 રોટિયોં તક પહોંચ જાએગા ઔર اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ કમઝોરી વગૈરા ભી નહીં હોગી. અગર સિર્ફ ચાવલ ખાતા હૈ તો ઉસ કી ભી ઈસી તરહ તરકીબ કી જા સકતી હૈ, મસલન રોઝાના એક લુક્મા કમ કરતા રહે ઔર ઈસ તરહ મતલૂબા મિક્દાર પર પહોંચે ઔર દિલ મઝબૂત રખે, યેહ ન હો કે લઝીઝ ગિઝા સામને આ ગઈ યા દા'વત મેં પહોંચે ઔર નફ્સ ને કહા કે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

આજ ઝિયાદા ખા લે કલ ફિર અપને મા'મૂલ પર આ જાના તો અગર નફ્સ કી બાતોં મેં આ ગએ ફિર ઇસ્તિકામત મુશ્કિલ હૈ. ચાહે કિતના હી લઝીઝ તરીન ખાના સામને આ જાએ જો અપને મા'મૂલ પર ડટા રહે વોહી કામ્યાબ હૈ. હાં ! જબ કમ ખાને કી આદત મેં પક્કા હો ગયા અબ અગર કભી દા'વત વગૈરા મેં મા'મૂલ સે હટ કર કુછ ઝાઇદ ખા લિયા તો اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ રુકાવટ નહીં હોગી.

ભાઈયો બહનો ! સભી આદત બનાઓ ભૂક કી
પાઓગે રહમત ઝરા ઝહમત ઉઠાઓ ભૂક કી

ખાને કી મિક્દાર મુકર્રર ફરમા લીજિયે : અપને લિયે ખાને કી મિક્દાર (મસલન : આધી રોટી, એક ચમ્મચ ચાવલ, સાત કત્લે કદૂ શરીફ, બડી હો તો એક વરના દો[2] બોટિયાં, એક ટુકડા આલૂ, તીન[3] ચમ્મચ શોરબા વગૈરા) મુકર્રર ફરમા લીજિયે કે ઇતના ખાને કે બા'દ ચાહે કિતની હી ભૂક બાકી રહ જાએ મઝીદ નહીં ખાઊંગા. ચુનાન્ચે જબ ભી ખાને બૈઠેં તો મુમ્કિના સૂરત મેં તૈ શુદા મિક્દાર મેં ખાના પહલે હી સે અપની રિકાબી મેં અલગ કર લીજિયે કે **પેટ કા કુફ્લે મદીના** લગાને કે ખ્વાહિશ મન્દ કે લિયે શાયદ ઇસ સે બેહતર કોઈ તરીકા નહીં. હાં ! અગર નફ્સ ને અપની રિકાબી મેં ઝિયાદા ડલવા ભી દિયા તો કમ કર દીજિયે. એક બાર લે ચુકે ફિર ચાહે

www.dawateislami.net

લાખ ખ્વાહિશ હો મઝીદ ખાના મત લીજિયે વરના નફ્સ મુતાલબાત બઢાતા ચલા જાએગા ! કભી કહેગા એક બોટી ઔર ઉઠા લો, કભી કહેગા આલૂ લે લો, એક ચમ્મચ દાલ મઝીદ ડાલ લો વગૈરા. દા'વતોં મેં ભી ઈસ અન્દાઝ કો મલ્હૂઝ રખિયે. ક્યૂંકે **"પેટ કા કુફ્લે મદીના"** લગાને યા'ની ભૂક સે કમ ખાને કી અભી તક જિસ કી આદત નહીં બની વોહ અગર આમ રવાજ કે મુતાબિક બડે બરતન સે બાર બાર થોડા થોડા નિકાલતા રહેગા તો અન્દેશા હૈ કે નફ્સ ઉસ કો ભુલાવે મેં ડાલ કર ઝિયાદા ખિલા દે. અગર થાલ મેં સબ મિલ કર ખા રહે હોં ઔર અપનાઈયત કી ફઝા હો મસલન સુન્નતોં કી તરબિયત કા મદની કાફિલા હો યા **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **જામિઅતુલ મદીના** કા મદની માહોલ. તો જો ઈસ્લામી ભાઈ યા તાલિબે ઈલ્મ **પેટ કા કુફ્લે મદીના** લગાના ચાહે વોહ મદની ઈન્આમાત કે મુતાબિક થાલ મેં સે અપને **મિટ્ટી કે બરતન** મેં ઝરૂરત કા ખાના નિકાલ લે મગર થાલ કે કરીબ બૈઠ કર મિલ કર હી ખાએ. ઐસે મૌકેઅ પર અગર સાથ વાલોં કો ના ગવાર હો તો સબ કે સાથ મિલ કર થાલ હી મેં ખાએ. લિહાઝા સબ સે મહફૂઝ તરીકા ભી યેહી હૈ કે ખાને કે નિવાલે મખ્સૂસ કર લે મસલન 12 નિવાલોં કી આદત બનાઈ હૈ તો સબ કે સાથ મિલ કર ખાને મેં اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ કોઈ દુશ્વારી ન હોગી કે તસવ્વુર મેં ગિન કર નિવાલે પૂરે કિયે જા સકતે હૈં.

www.dawateislami.net

ભૂક કા યા ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ *કરીના મિલે પેટ કા મુઝ કો કુફ્લે મદીના મિલે*

ઈસ્તિકામત કા મદની ખઝીના મિલે હિર્સે લઝ્ઝાતે દુન્યા કભી ના મિલે

ખલ્ત (MIX) કર કે ભી ખાના ખા સકતે હૈં : અગર ઘર મેં કઈ કિસ્મ કે ખાને હૈં મસલન રોટી, ચાવલ, સાલન, સમોસે, મિઠાઈ વગૈરા. તો યૂં ભી હો સકતા હૈ કે હસ્બે ઝરૂરત સબ મેં સે થોડા થોડા એક હી બરતન મેં નિકાલ લીજિયે ઔર ઈન સબ કો આપસ મેં ખલ્ત મલ્ત કર લીજિયે ઈસ તરહ અગર લઝ્ઝત કમ ભી હો જાએ તો હરજ નહીં કે اِنْ شَآءَاللہ عَزَّوَجَلَّ ઈસ સે નફ્સ કુછ ન કુછ દબેગા. મગર આમ દા'વત મેં એહતિયાત ફરમાઈયે. હાં અગર **મદની માહોલ** હી મેં દા'વત હૈ ઔર આપ જાનતે હૈં કે મેઝબાન કો બુરા મહસૂસ નહીં હોગા ઔર રિયાકારી મેં પડને કા ભી ખતરા નહીં તો મિલા દેને મેં મુઝાયકા નહીં. બેહતર હૈ કે કોઈ એક ઈસ્લામી ભાઈ મેઝબાન સે યેહ કહ દે, "**જો** જિસ તરહ ખાના ચાહે ઉસે ઉસ તરહ ખાને કી ઈજાઝત દે દીજિયે." અબ અગર વોહ હાં કહ દે તો સબ કે લિયે ઈજાઝત હો ગઈ. કિસી ને સગે મદીના عُفِیَ عَنْہُ કો બતાયા થા કે મૈં ને એક સાહિબ કો દેખા કે જબ દસ્તર ખ્વાન પર અન્વાઓ અક્સામ કે ખાને આએ તો ઉન્હોં ને સબ મેં સે થોડા થોડા લે કર અપની રિકાબી મેં ડાલ કર મિલા દિયા ! કિસી ને ઈઝહારે તઅજ્જુબ કિયા, તો કહને લગે, "**પેટ** મેં જા કર સારે ખાને મિલ હી જાતે હૈં મૈં ને પહલે હી સે મિલા લિયે."

www.dawateislami.net

નફ્સ કી ચાલ મેં ન આએં કાશ !
ડટ કે ખાના કભી ન ખાએં કાશ !

દૂસરોં કી મૌજૂદગી મેં કમ ખાને કા તરીકા : દૂસરોં કી મૌજૂદગી મેં રિયાકારી યા મેઝબાન વગૈરા કે ઈસ્રાર સે બચને કે લિયે એક તરીકા યેહ ભી હો સકતા હૈ કે **તીન ઉંગ્લિયોં** સે છોટે છોટે નિવાલે લે કર ખૂબ ચબા કર ખાઇયે ઔર હમેશા ઈન **સુન્નતોં** કા ખયાલ રખિયે. બિલ ખુસૂસ દા'વતોં મેં અક્સર લોગ જલ્દ જલ્દ ખાતે હૈં લિહાઝા હો સકતા હૈ ખાને કી મશ્ગૂલિયત ઉન્હેં આપ સે બે તવજ્જોહ રખે. અગર ફિર ભી આપ ખુદ કો જલ્દ ફારિગ હોતા મહસૂસ ફરમાએં તો ઈત્મીનાન સે હડ્ડિયાં ચૂસતે રહિયે. ઉમ્મીદ હૈ ઈસ તરહ આપ સબ કે સાથ ફરાગત હાસિલ કરને મેં કામ્યાબ હો જાએંગે. સબ કે સામને જલ્દી જલ્દી હાથ ખીંચ લેના અગર **રિયા** યા'ની દિખાવે કી ખાતિર હો કે લોગ સમઝેં કે નેક આદમી હૈ ઔર તક્વે કી વજહ સે કમ ખાતા હૈ તો ઐસા કરના હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ. રિયાકારી સે અપને આપ કો બચાના બહુત ઝરૂરી હૈ. **સરકારે મદીના** صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ઈબ્રત નિશાન હૈ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ અમલ કો કબૂલ નહીં ફરમાતા જિસ મેં એક ઝર્રે કે બરાબર ભી રિયા (યા'ની દિખાવા) હો." (اَلتَّرغیب وَالتَّرھیب ج۱ص۸۷) અગર કોઈ તહ્દીસે ને'મત કે લિયે યા પેશવા અપને મા તહ્તોં, ઉસ્તાઝ અપને શાગિર્દોં ઔર પીર અપને

www.dawateislami.net

મુરીદોં કી તરગીબ કે લિયે અપના અમલ ઝાહિર કરે તો મુઝાયકા નહીં. મગર યહાં અચ્છી તરહ ગૌર કરના હોગા કે વાકેઈ તહ્દીસે ને'મત યા તરગીબ મક્સૂદ હૈ યા નહીં. **અગર દિલ કી ગહરાઈ મેં ભી અપની પારસાઈ કા સિક્કા બિઠાને કી નિય્યત છુપી હુઈ હો તો ફિર રિયાકારી ઔર જહન્નમ કી હકદારી હૈ.**

> દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં સફર ઔર રોઝાના ફિક્રે મદીના કે ઝરીએ મદની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મદની માહ પહલી તારીખ અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઈસ કી બરકત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢને કા ઝેહ્ન બનેગા.

ઈખ્લાસ કબૂલિય્યત કી કુન્જી હૈ : બેશક ઉમ્ર ભર ડટ કર ખાએ તબ ભી ગુનહગાર નહીં ઔર અગર ઝિન્દગી મેં એક બાર ભી રિયાકાર બના તો ગુનહગાર ઔર અઝાબે નાર કા હકદાર હૈ. ઈસ્લામી ભાઈયોં કે સામને તો સંભલ કર થોડા સા ખાએ તાકે યેહ તઅસ્સુર કાઈમ હો કે વાહ ભઈ ! ઈસ ને પેટ કા કુફ્લે મદીના લગાયા હુવા હૈ ઔર ફિર "ખાઊં ખાઊં" કરતા હુવા ઘર પહોંચે ઔર ભૂકે શેર કી તરહ ગિઝાઓં પર ટૂટ પડે ઐસા શખ્સ પક્કા રિયાકાર ઔર દોઝખ કા હકદાર હૈ. બેશક વોહ ઈસ્લામી ભાઈ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** મુઝ પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહોં કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (ابن عساکر)

બહુત અક્લ મન્દ હૈ જો દૂસરોં કે સામને ઇસ તરહ ખાએ કે ઉસ કી કમ ખોરી કા કિસી કો અન્દાઝા ન હો સકે ઔર ઘર વગૈરા મેં ખૂબ અચ્છી તરહ **પેટ કા કુફ્લે મદીના** લગાએ રખે. અમલ સિર્ફ વ સિર્ફ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા કે લિયે હોના ચાહિયે કે **ઇખ્લાસ કબૂલિય્યત કી કુન્જી હૈ.**

રિયાકારિયોં સે બચા યા ઇલાહી عَزَّوَجَلَّ *!*
કર ઇખ્લાસ મુઝ કો અતા યા ઇલાહી عَزَّوَجَلَّ *!*

કમ ખાને વાલે કા ઇમ્તિહાન : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! જો પેટ કા કુફ્લે મદીના લગાને યા'ની કમ ખાને કી આદત બનાને કે લિયે રિયાઝત કા આગાઝ કરે ઉસ કા ઇમ્તિહાન યૂં ભી હો સકતા હૈ કે ઇબ્તિદાઅન નકાહત મહસૂસ હો, મિઝાજ ચિડચિડા હોને લગે, બા'ઝ હમદર્દ ભી સમઝાને લગેં, કમઝોરી સે ડરાને લગેં ઔર ઇસ તરહ નફસિયાતી દબાવ બઢે. ફિર કમ ખાને કી બરકત સે નિઝામે ઇન્હિઝામ મેં બેહતરી આને કે સબબ હો સકતા હૈ ખાના જલ્દ હઝ્મ હો ઔર જલ્દી જલ્દી ભૂક લગને લગે ઔર ઇસ તરહ ખાને કી રગ્બત મઝીદ બઢને લગે. નીઝ જબ ભી કહીં ખાના પક રહા હોગા તો ઉસ કી ખુશ્બૂ સે મશામે દિમાગ મુઅત્તર હો જાએંગે ઔર મુંહ સે રાલ ટપક પડેગી, જી ચાહેગા બસ આજ તો ડટ કર ખા હી ડાલૂં. ઇસી તરહ ઘર મેં અન્વાઓ અક્સામ કી ગિઝાએં, ઉન કી ખુશ્બૂએં બિલ ખુસૂસ **રમઝાનુલ મુબારક** મેં બ વક્તે ઇફ્તાર શદીદ

www.dawateislami.net

ભૂક પ્યાસ ઔર સામને લઝીઝ ખાનોં કા તબાક ઔર બકરહ ઈદ મેં ગોશ્ત કે અમ્બાર, સીખ પર ચઢી હુઈ બોટિયોં કે ભૂનને કી ભૂક ભડકાને વાલી ખુશ્બૂ મેં બસે હુએ ધૂએં ઔર કિસ્મ કિસ્મ કે પકવાન આપ કા ઈમ્તિહાન લેતે રહેંગે, મગર આપ હિમ્મત ન હારિયે, ઈસ **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કો યાદ કરતે રહિયે, **اَفْضَلُ الْعِبَادَاتِ اَحْمَزُهَا** યા'ની ઈબાદતોં મેં અફઝલ ઈબાદત વોહ હૈ જિસ મેં ઝહમત (યા'ની તકલીફ) ઝિયાદા હૈ. (كشف الخفاء ج ۱ ص ۱۷۵)

મુસલ્સલ ચાલીસ40 દિન તક કમ ખા લીજિયે : ઐસા ભી હો સકતા હૈ કે ચન્દ રોઝ પેટ કા કુફ્લે મદીના લગા રહે ઔર ફિર ઈસ્તિકામત ન રહે ઔર ખૂબ ખાને પીને કા સિલ્સિલા શુરૂઅ હો જાએ મગર આપ હિમ્મત મત હારિયે, જિદ્દો જહદ જારી રખિયે, બાર બાર નએ સિરે સે તરકીબ બનાતે રહિયે. મસલન કભી નિય્યત કર લીજિયે કે **બિસ્મિલ્લાહ** કે સાત7 હુરૂફ કી નિસ્બત સે સાત7 દિન **પેટ કા કુફ્લે મદીના** લગાઊંગા. ઈસ તરહ **રબીઉન્નૂર શરીફ** કે 12 દિન, **શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ** કે 15 દિન, **રમઝાનુલ મુબારક** કા આખિરી અશરા **પેટ કા કુફ્લે મદીના** લગા લીજિયે. કોશિશ કીજિયે કે કભી મુસલ્સલ ચાલીસ40 દિન તક કમ ખાને કી ભી સઆદત મિલ જાએ اِنْ شَاءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઈસ કી બરકત સે ઈસ્તિકામત ભી મિલ જાએગી. જૈસા કે હઝરતે સય્યિદુના વહ્બ બિન મુનબ્બેહ

www.dawateislami.net

رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, **"બન્દા જિસ કિસી ચીઝ કો ચાલીસ40 દિન તક અપની આદત બના લે તો અલ્લાહ તબારક વ તઆલા ઉસે** (યા'ની ઉસ ચીઝ કો) **ઉસ કી તબીઅત બના દેતા હૈ."**

(رسالۃ القشیریہ ص۲۴۳)

મૈં કમ ખાના ખાને કી આદત બનાઊં
ખુદાયા عَزَّوَجَلَّ કરમ ! ઈસ્તિકામત ભી પાઊં

કમ ખાને પર ઈસ્તિકામત પાને કે લિયે : પેટ કા કુફ્લે મદીના લગ જાએ ઔર ભૂક સે કમ ખાને કી આદત પડ જાએ ઈસ નિય્યત સે કભી કભી દો2 રક્અત **સલાતુલ હાજત** (આમ નવાફિલ કી તરહ) અદા કર કે ઔર કભી યૂં હી પેટ કા કુફ્લે મદીના પર ઈસ્તિકામત ઔર ખાને કી હિર્સ વ રગ્બત દૂર હોને કે લિયે દુઆ કર લીજિયે. નીઝ **ફૈઝાને સુન્નત** કા યેહી બાબ "યા'ની **પેટ કા કુફ્લે મદીના**" હર માહ યા જબ ખાને કી હિર્સ ફિર ઉભરને લગે તો કમ અઝ કમ એક બાર પઢ યા સુન લીજિયે નીઝ **એહ્યાઉલ ઉલૂમ** જિ. 3 સે ભી શિકમ સેરી કી આફતોં વાલા મઝમૂન પઢ લીજિયે. તો اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ બહુત ફાએદા હોગા. ઔર યેહ બાત અચ્છી તરહ ઝેહ્ન નશીન કર લીજિયે કે **પેટ કા કુફ્લે મદીના** યા'ની ભૂક સે કમ ખાના આપ કો સિર્ફ ચન્દ રોઝ દુશ્વાર મા'લૂમ હોગા, વોહ ભી ઝિયાદા

www.dawateislami.net

તર ઉસ વક્ત જબ તક કે **દસ્તર ખ્વાન** પર બૈઠે રહેંગે, દસ્તર ખ્વાન બઢા લેને કે બા'દ اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ તવજ્જોહ હટ જાએગી. ઈસ કે બા'દ જબ **પેટ કે કુફ્લે મદીના** કી આદત પડ જાએગી ઔર ઈસ કી બરકતોં કા મુશાહદા ફરમા લેંગે તો ઝિયાદા ખાને કો اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ જી ભી નહીં ચાહેગા. આપ હિમ્મત કીજિયે اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ દુશ્વારી કે બા'દ **આસાની** હો હી જાએગી. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ :

فَاِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۙ﴿۵﴾
اِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ؕ﴿۶﴾
(پ ۳۰ سورۃ اَلَمْ نَشْرَحْ آیت ۵، ۶)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : તો બેશક દુશ્વારી કે સાથ આસાની હૈ, બેશક દુશ્વારી કે સાથ ઔર આસાની હૈ.

કડવી નસીહત : અગર ભૂક સે કમ ખાને કી અભી તક તરકીબ નહીં ભી થી તો જિસ કા **મદની ઝેહ્ન** હોગા વોહ ખુદ હી اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ અપની તરકીબ બના લેગા ઔર **પેટ કા કુફ્લે મદીના** લગા લેગા ઔર અગર અઝ્મે **મુસમ્મમ** હુવા તો ઉસ કા તરીકે કાર ભી ખુદ હી વઝ્અ કર લેગા. ઔર જો બેચારા **"જૂઉલ કલ્બ"** કા મરીઝ ઔર ઝિયાદા ખાને પર હરીસ હોગા ઉસ કે લિયે ઢેરોં તહરીરાત ઔર મુતઅદ્દદ બયાનાત ભી ના કાફી હૈં. શાયદ યેહ તહરીર ભી ઉસ કે સર કે ઊપર સે ગુઝર જાએગી, સુની અનસુની કર દેગા, ઠન્ડે દિલ સે ગૌર કરને કી ઝહમત તક ગવારા નહીં કરેગા. બલ્કે ઐન મુમ્કિન હૈ કે مَعَاذَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ "પેટ કા કુફ્લે મદીના" પર તન્કીદ

www.dawateislami.net

પર ઉતર આએ. ઐસે શખ્સ કે બારે મેં એક બુઝુર્ગ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને બિલ્કુલ સચ ફરમાયા, "**શિકમ સેર** કો જબ નસીહત કી જાતી હૈ તો ઉસ કા ઝેહ્ન કબૂલ હી નહીં કરતા." (نُزْھَۃُ الْمَجَالِس ج۱ص۱۷۸) તો ઐસા શખ્સ નફસો શૈતાન કે મશ્વરે કે મુતાબિક નિત નઈ લઝ્ઝતોં કે લિયે રાહેં હમવાર કરતા રહેગા ઔર અન્વાઓ અક્સામ કે ખાને બનાને કે તરીકે મા'લૂમ કરને કે લિયે બાઝાર સે કિતાબેં લાતા ઔર મુખ્તલિફ હીલે બહાને સે લઝીઝ ગિઝાએં મંગાતા, બાર બાર ખાતા, બૈતુલ ખલા કે ખૂબ ફેરે લગાતા, જિસ્મ પર ચરબી ચઢાતા, બદન બઢાતા, ડૉકટરોં કો અપના બિગડા હુવા પેટ દિખાતા ઔર ઈલાજ પર પાની કી તરહ પૈસે બહાતા રહેગા. હાલાંકે ઈસ કી બીમારિયોં કા ઈલાજ ખુદ ઈસ કે પાસ મૌજૂદ હૈ, અગર **પેટ કા કુફ્લે મદીના** લગા લે તો અમરાઝ વ મુઆલજાત ઔર ડૉકટરોં કે અખરાજાત સે નજાત પા સકતા હૈ. મગર જિસ ને અપની ઝિન્દગી કા ઉસૂલ "**ખુર્દન બરાએ ઝીસ્તન**" યા'ની "જીને કે લિયે ખાના" કે બજાએ "**ઝીસ્તન બરાએ ખુર્દન**" યા'ની "ખાને કે લિયે જીના" કો બનાયા હૈ, વોહ નાદાન સિહ્હત મન્દ ઝિન્દગી ગુઝાર હી નહીં સકતા.

ફૂલ કી પત્તી સે કટ સકતા હૈ હીરે કા જિગર

મર્દે નાદાં પર કલામે નર્મો નાઝુક બે અસર

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક બાર દુરૂદ પઢતા હૈ **અલ્લાહ** ઉસ કે લિયે એક કિરાત અજ્ર લિખતા હૈ ઔર કિરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (عبدالرزاق)

યા રબ્બે મુસ્તફા ! તુઝે હમારે મીઠે મીઠે આકા صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી મુબારક ભૂક ઔર ઉસ કી વજહ સે શિકમે અત્હર પર બંધે હુએ બા મુકદ્દર **પથ્થરે મુનવ્વર** કા વાસિતા હમેં કમ ખાને, કમ સોને ઔર કમ બોલને કી ને'મતોં સે નવાઝ દે. સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان ઔર ઔલિયાએ ઇઝામ કી ભૂક શરીફ કા સદકા હમ સબ કો ભી આફિય્યત વાલી ભૂક ઔર **પેટ કા કુફ્લે મદીના** લગાને કી સઆદત અતા ફરમા.

ઇલાહી** عَزَّوَجَلَّ **! પેટ કા કુફ્લે મદીના કર અતા હમ કો
કરમ સે ઇસ્તિકામત કા ખઝીના કર અતા હમ કો

اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صَلَّى اللّٰه تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

દા'વતે ઇસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં સફર ઔર રોઝાના ફિક્રે મદીના કે ઝરીએ મદની ઇન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મદની માહ પહલી તારીખ અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઇસ કી બરકત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢને કા ઝેહ્ન બનેગા.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد
تُوبُوا إِلَى اللّٰه ! اَسْتَغْفِرُ اللّٰه
صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઇસ હૈ. (ابو یعلی)

52 હિકાયાત

(1) સય્યિદુના જાબિર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કે ઘર દા'વત

મશ્હૂર સહાબી હઝરતે સય્યિદુના જાબિર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, **ગઝવએ ખન્દક** કે મૌકેઅ પર હમ ખન્દક ખોદ રહે થે કે એક સખ્ત ચટ્ટાન સામને આ ગઈ. સહાબએ કિરામ عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان ને બારગાહે ખૈરુલ અનામ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم મેં હાઝિર હો કર અર્ઝ કી, "ખન્દક મેં એક સખ્ત ચટ્ટાન સામને આ ગઈ હૈ." ફરમાયા, "મૈં ઉતર કર આતા હૂં." ફિર આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ઉઠે ઔર **આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે શિકમે અત્હર પર પથ્થર બંધે હુએ થે ઔર હમ ને ભી તીન[3] દિન સે કુછ નહીં ચખ્ખા** (ખાયા) **થા.** મદની લજપાલ, સય્યિદહ આમિના કે લાલ, મહબૂબે રબ્બે ઝુલ જલાલ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને કુદાલ લી ઔર ઝર્બ લગાઈ તો ચટ્ટાન ટૂટ ફૂટ કર મિટ્ટી કા ઢેર બન ગઈ. મૈં ને અર્ઝ કી, "યા રસૂલલ્લાહ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ! મુઝે ઘર જાને કી ઇજાઝત મર્હમત ફરમાઇયે." (ઇજાઝત મિલને પર ઘર આ કર) મૈં ને અપની અહલિયા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہَا સે કહા, "મૈં ને તાજદારે મદીના صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કો ઇસ હાલત મેં દેખા હૈ કે સબ્ર નહીં કર સકતા. ક્યા તુમ્હારે પાસ કોઈ (ખાને કી) ચીઝ હૈ ?" જવાબ દિયા, "**જવ** ઔર એક **બકરી** હૈ." મૈં ને બકરી કો ઝબ્હ કિયા ઔર જવ કો પીસા હત્તા કે હમ દોનોં ને ગોશ્ત હંડિયા મેં ડાલ દિયા. મૈં બારગાહે રિસાલત

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

મક્કતુલ મુકર્રમા મદીનતુલ મુનવ્વરા જન્નતુલ બકીઅ

صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم મેં હાઝિર હુવા. ઉસ વક્ત આટા નર્મ હો કર રોટી પકને કે કાબિલ હો ગયા થા ઔર હંડિયા ચૂલ્હે પર પકને કે કરીબ થી. (મૈં ને અર્ઝ કી) "**યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم મેરે પાસ થોડા સા ખાના હૈ. આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم તશરીફ લે ચલિયે ઔર એક યા દો[2] આદમિયોં કો હમરાહ લે લીજિયે." ફરમાયા, "ખાના કિતના હૈ ?" મૈં ને મિક્દાર બતાઈ તો ફરમાયા, "ખાના બહુત હૈ ઔર ઉમ્દા હૈ" (ઉન સે) કહો કે મેરે આને સે પહલે ન ચૂલ્હે સે હંડિયા ઉતારેં ઔર ન હી તન્નૂર સે રોટિયાં નિકાલેં. (ફિર) આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને (સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان સે) ફરમાયા : "ઉઠો !" તો મુહાજિરીન ઔર અન્સાર عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان ઉઠ ખડે હુએ. (સય્યિદુના જાબિર رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ફરમાતે હૈં) મૈં "અપની અહલિયા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهَا" કે પાસ ગયા ઔર કહા, "તુમ્હારા ભલા હો, સરકારે નામદાર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم, મુહાજિરીન, અન્સાર عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان ઔર જો લોગ આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કે સાથ થે તશરીફ લા ચુકે હૈં." કહને લગીં, "ક્યા સરકારે આલી વકાર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને આપ સે પૂછા થા ?" મૈં ને કહા, "હાં" (ઇતને મેં) **રહમતે આલમ, નૂરે મુજસ્સમ, શાહે બની આદમ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને (સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان સે) ફરમાયા, "અન્દર દાખિલ હો જાઓ ઔર ભીડ ન કરો." હુઝૂરે અકરમ, **નૂરે મુજસ્સમ, નય્યરે આ'ઝમ, રસૂલે મુહ્તશમ, શાહે બની આદમ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને (અપને દસ્તે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરૂદ પઢો, કે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

મુબારક સે) **રોટી તોડના ઔર ઉસ પર ગોશ્ત રખના શુરૂઅ કિયા. જબ આપ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم **રોટી ઔર ગોશ્ત નિકાલ લેતે તો હંડિયા ઔર તન્નૂર કો ઢાંપ દેતે** ઔર ખાના સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان કો અતા ફરમાતે ઔર ફિર ઢકના ઉતારતે. આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ઈસી તરહ રોટી તોડતે ઔર હંડિયા સે ગોશ્ત નિકાલતે રહે યહાં તક કે તમામ સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان સેર હો ગએ ઔર ખાના બચ ગયા. તો આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને (ઉન સે) ફરમાયા, “તુમ ખુદ ભી ખાઓ ઔર લોગોં કો તોહ્ફતન દો, ક્યૂંકે લોગ ભૂક મેં મુબ્તલા હૈં.” (صحیح بخاری ج۵ ص۵۵ رقم الحدیث۴۱۰۱)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صلَّی اللہُ تعالٰی علٰی محمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ **મદની હિકાયત** સે દર્સ મિલા કે હમારે મીઠે મીઠે આકા, મદીને વાલે મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم કી ભૂક ઈખ્તિયારી થી જભી તો એક તરફ ભૂક સે શિકમે અત્હર પર પથ્થર બાંધ રખા હૈ ઔર દૂસરી તરફ એક હી હંડિયા સે ઢેરોં ઢેર સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان કો શિકમ સેર ફરમા રહે હૈં. ઈસ મો’જિઝે મેં હિક્મત કે હઝારહા મદની ફૂલ હૈં ઈન મેં એક યેહ ભી મદની ફૂલ હૈ કે હમારે મદની હુઝૂર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم લાચાર વ મજબૂર નહીં હૈં, અપને પરવર્દ ગાર عَزَّوَجَلَّ કી રહમત સે દોનોં જહાં કે ખઝાનોં કે માલિકો મુખ્તાર હૈં. ઈસ મદની હિકાયત સે યેહ ભી

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો લોગ અપની મજલિસ સે **અલ્લાહ** કે ઝિક્ર ઔર નબી પર દુરૂદ શરીફ પઢે બિગૈર ઉઠ ગએ તો વોહ બદબૂદાર મુર્દાર સે ઉઠે. (شعب الايمان)

દર્સ મિલા કે શાહે ખૈરુલ અનામ صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ઔર સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان ને ખૂબ તકાલીફ બર્દાશ્ત કર કે ભૂકે રહ કર ઔર અપને મુબારક પેટ પર પથ્થર બાંધ કર નેકી કી દા'વત આમ ફરમાઈ, ઔર આહ ! એક હમ લોગ ભી હૈં કે હર તરહ કી આસાઈશેં મૌજૂદ હોને કે બા વુજૂદ રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં મા'મૂલી સી તકલીફ ઉઠાને કે લિયે ભી તય્યાર નહીં હોતે. યકીનન અબ કોઈ નબી નહીં આએગા, મુસલ્માનોં હી કો **નેકી કી દા'વત** કા અઝીમ ફરીઝા અન્જામ દેના હૈ. ખુદા عَزَّوَجَلَّ કી કસમ ! આજ મુસલ્માનોં કી હાલત બહુત ખસ્તા હો ચુકી હૈ, મસ્જિદોં કી વીરાની દેખ કર કલેજા મુંહ કો આતા હૈ, એક ઈબ્રત અંગેઝ વાકિઆ સમાઅત ફરમાઈયે :

(2) મદની કાફિલે ને મસ્જિદ આબાદ કી

એક ઈસ્લામી ભાઈ કા બયાન હૈ, સુન્નતોં કી તરબિયત કે લિયે દા'વતે ઈસ્લામી વાલે આશિકાને રસૂલ કા 12 દિન કા **મદની કાફિલા** એક મસ્જિદ મેં પહોંચા. દરવાઝે પર તાલા થા, જૂં તૂં ચાબી હાસિલ કી, દરવાઝા ખોલા તો હર ચીઝ મિટ્ટી સે અટી હુઈ થી, ઐસા મા'લૂમ હોતા થા કે કાફી અર્સે સે મસ્જિદ બન્દ પડી હૈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ હમ ને મિલજુલ કર સફાઈ કી, **અલાકાઈ દૌરા** કર કે શહ્ર કે લોગોં કો **"નેકી કી દા'વત"** પેશ કર કે મસ્જિદ મેં આને કી ઈલ્તિજા કી. અફસોસ ! હમારે ઈખ્લાસ કી કમી કે બાઈસ એક શખ્સ ભી સાથ ન આયા, મગર હમ ને હિમ્મત ન હારી, **અલ્લાહ**

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોંગે. (جمع الجوامع)

عَزَّوَجَلَّ કા નામ લે કર કરીબી ખેલ કે મૈદાન મેં દાખિલ હો ગએ ઔર ડરતે ડરતે ખેલને મેં મશ્ગૂલ નૌ જવાનોં કી ખિદમત મેં **નેકી કી દા'વત** પેશ કી, اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઉન કે દિલ પસીજ ગએ, કઈ નૌ જવાન **હાથોં હાથ** હમારે સાથ ચલ પડે, મસ્જિદ મેં આ કર હમારે સાથ નમાઝેં પઢને ઔર સુન્નતોં ભરે બયાનાત સુનને કી સઆદત હાસિલ કી, હમારી દરખ્વાસ્ત પર ઉન્હોં ને ઉસ મસ્જિદ કો આબાદ કરને કી નિય્યત કી. યેહ મન્ઝર દેખ કર વહાં મૌજૂદ તકરીબન 70 સાલહ એક બુઝુર્ગ આબદીદા હો કર ફરમાને લગે, "મૈં તો લોગોં સે મસ્જિદ આબાદ કરને કે લિયે કહતા રહતા થા મગર મેરી સુને કૌન ? اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ **આજ આશિકાને રસૂલ કે મદની કાફિલે કી બરકત સે હમારી મસ્જિદ આબાદ હો ગઈ હે.**

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

تُوْبُوْا اِلَی اللّٰہ ! اَسْتَغْفِرُ اللّٰہ

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં સફર ઔર રોઝાના ફિક્રે મદીના કે ઝરીએ મદની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મદની માહ પહલી તારીખ અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઈસ કી બરકત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢને કા ઝેહ્ન બનેગા.

www.dawateislami.net

(3) 80 સહાબા ઔર થોડા સા ખાના

હઝરતે સચ્યિદુના અનસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, "હઝરતે સચ્યિદુના **અબૂ તલ્હા** رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને (ઘર તશરીફ લા કર) હઝરતે સચ્યિદતુના ઉમ્મે સુલૈમ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہَا સે ફરમાયા, "મૈં ને હુઝૂરે પુરનૂર, શાફેએ યૌમુન્નુશૂર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી કમઝોર આવાઝ કો સુના જિસ સે મુઝે આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી ભૂક કા ઇલ્મ હુવા. ક્યા તુમ્હારે પાસ કોઈ ખાને કી ચીઝ હૈ ?" ઉમ્મે સુલૈમ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہَا ને અર્ઝ કી, જી હાં. ફિર ઉન્હોં ને જવ કી રોટી કે કુછ ટુકડે નિકાલે, અપના દુપટ્ટા લિયા, ઉસ કે એક હિસ્સે મેં રોટી કો લપેટા ઔર ઉસે મેરે કપડોં કે નીચે છુપા દિયા ઔર દુપટ્ટે કા બાકી હિસ્સા મેરે (યા'ની સચ્યિદુના અનસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કે) ઊપર ઉઢા દિયા ઔર ફિર મુઝે તાજદારે રિસાલત, માહે નુબુવ્વત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી ખિદમતે સરાપા અઝમત મેં ભેજા. મૈં વોહ રોટી લે કર હાઝિર હુવા. તો દેખા કે રાહતે હર કલ્બે નાશાદ, મહબૂબે રબ્બુલ ઇબાદ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم બમઅ કસીર અફરાદ મસ્જિદ મેં તશરીફ ફરમા હૈં. મૈં વહાં ખડા હો ગયા તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ** صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને (ગૈબ કી ખબર દેતે હુએ) ફરમાયા, "ક્યા તુમ્હેં **અબૂ તલ્હા** ને ભેજા હૈ ?" મૈં ને અર્ઝ કી, જી હાં યા રસૂલલ્લાહ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم . ફરમાયા, "આયા ખાને કે લિયે ?" મૈં ને અર્ઝ કી, જી સરકાર. શાહે ખૈરુલ અનામ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને

www.dawateislami.net

સહાબએ કિરામ عَلَیۡہِمُ الرِّضۡوَان સે ફરમાયા, "ચલો." સબ હઝરાત ચલ પડે ઔર મૈં ઉન કે આગે આગે ચલ દિયા. હત્તા કે મૈં હઝરતે સય્યિદુના અબૂ તલ્હા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ કે પાસ આયા ઔર ઉન્હેં સૂરતે હાલ સે આગાહ કિયા. હઝરતે સય્યિદુના અબૂ તલ્હા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ ને ફરમાયા, "ઐ ઉમ્મે સુલૈમ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہَا ! મદીને કે શહન્શાહ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم લોગોં કે હમરાહ તશરીફ લા રહે હૈં ઔર હમારે પાસ કુછ નહીં જો ઈન સબ કો ખિલાએં. હઝરતે સય્યિદતુના ઉમ્મે સુલૈમ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہَا ને કહા, "اَللّٰہُ وَرَسُوۡلُہٗۤ اَعۡلَم યા'ની **અલ્લાહ** તઆલા ઔર ઉસ કા રસૂલ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم હી બેહતર જાનતે હૈં. હઝરતે સય્યિદુના અબૂ તલ્હા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ ચલ દિયે યહાં તક કે સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી ખિદમત મેં હાઝિર હો ગએ. શહન્શાહે કૌનૈન, રહમતે દારૈન, દુખી દિલોં કે ચૈન, નાનાએ હસનૈન صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ઉન કે સાથ ઘર મેં તશરીફ લાએ. સરકારે નામદાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, ઐ ઉમ્મે સુલૈમ ! (رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہَا) જો કુછ તુમ્હારે પાસ હૈ લે આઓ. આપ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہَا વોહી રોટી (કે ટુકડે) લે આઈ. મદીને વાલે આકા, મીઠે મીઠે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે હુકમ સે રોટી કો તોડા ગયા. ફિર હઝરતે સય્યિદતુના ઉમ્મે સુલૈમ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہَا ને ઉસ પર ઘી કા બરતન નિચોડા, ઔર ઉસે બતૌરે સાલન ઈસ્તિ'માલ કિયા, ફિર સરકારે નામદાર, **બિ ઈઝને** પરવર્દ ગાર દો[2] આલમ કે માલિકો મુખ્તાર, શહન્શાહે અબરાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને જો કુછ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કો મન્ઝૂર થા વોહ

www.dawateislami.net

ઉસ પર પઢા. ફિર ફરમાયા, "**દસ**[10] કો અન્દર આને કી ઈજાઝત દો." ઉન્હોં ને **દસ**[10] આદમિયોં કો બુલાયા, ઉન્હોં ને ખાયા હત્તા કે સેર હો ગએ ફિર બાહર નિકલ ગએ, ફિર ફરમાયા, "મઝીદ **દસ**[10] કો બુલાઓ." ઉન્હોં ને **દસ**[10] કો બુલાયા, ઉન્હોં ને ખાના ખાયા ઔર બાહર ચલે ગએ. ફિર ફરમાયા, "મઝીદ **દસ**[10] કો બુલાઓ." યહાં તક કે સારી કૌમ ને ખાના ખાયા ઔર સબ આસૂદા (યા'ની સેર) હો ગએ. વોહ કૌમ **સત્તર**[70] યા **અસ્સી**[80] સહાબા عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان પર મુશ્તમિલ થી. (مسلم ج ٢ ص ١٧٨ رقم الحديث ٢٠٤٠) **એક** રિવાયત મેં હૈ કે, મુસલ્સલ **દસ**[10] **દસ**[10] આદમી અન્દર દાખિલ હોતે રહે ઔર **દસ**[10] આદમી બાહર નિકલતે રહે યહાં તક કે ઉન મેં સે કોઈ ભી ઐસા ન રહા જિસ ને અન્દર જા કર ખાના ન ખાયા હો ઔર સબ સેર હો ગએ. સરકારે મદીના صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઉસ ખાને કો ઈકઠ્ઠા કિયા તો વોહ ઉતના હી થા જિતના ખાને સે પહલે થા. એક ઔર રિવાયત મેં હૈ, **દસ**[10] **દસ**[10] સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان ખાના તનાવુલ ફરમાતે રહે યહાં તક કે **અસ્સી**[80] સહાબા عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان ને ખાના ખાયા. ઈસ કે બા'દ શહન્શાહે ઝમાના صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ઔર અહલે ખાના ને ખાના ખાયા ઔર ફિર ભી ખાના બાકી **બચ** ગયા. મઝીદ એક રિવાયત મેં યેહ ભી હૈ, "જો ખાના બચ ગયા વોહ ઉન્હોં ને પડોસિયોં કો દિયા." (مسلم ج٢ ص١٧٨ رقم الحديث ٢٠٤٠)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યેહ સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા મો'જિઝા થા કે બઝાહિર મુખ્તસર સા ખાના 80 સહાબએ કિરામ عَلَیۡهِمُ الرِّضۡوَان કે ખાને કે બા વુજૂદ ઉતને કા ઉતના હી રહા. سُبۡحٰنَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ તાજદારે રિસાલત, કાસિમે ને'મત, સરાપા રહમત, માલિકે જન્નત صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી ભી ક્યા શાનો અઝમત હૈ કે ખુદ ભૂકે રહેં ઔર અપને ગુલામોં કો ખૂબ ખૂબ ને'મતેં ખિલાએં. આપ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને બાઈસે તાઝગિયે ઈમાન હૈ, اِنَّمَا اَنَا قَاسِمٌ وَّاللّٰہُ یُعۡطِی યા'ની, અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ અતા કરતા હૈ ઔર મૈં તક્સીમ કરતા હૂં. (صحیح مسلم ج۲ ص۷۸ارقم الحدیث۲۰۴۰)

રિઝ્ક ઉસ કા હૈ, ખિલાતે યેહ હૈં
રબ હૈ મુઅ્તી عَزَّوَجَلَّ, યેહ હૈં કાસિમ

પીતે હમ હૈં, પિલાતે યેહ હૈં
ઠન્ડા ઠન્ડા મીઠા મીઠા

દેતા વોહ હૈ, દિલાતે યેહ હૈં
ઉસ કી બખ્શિશ ઈન કા સદકા

સારી કસરત પાતે યેહ હૈં
اِنَّاۤ اَعۡطَیۡنٰکَ الۡکَوۡثَر

કહ દો રઝા સે ખુશ હો ખુશ રહ
મુઝ્દા રિઝા કા સુનાતે યેહ હૈં

(4) કદ આવર મછલી

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ અબ્દુલ્લાહ જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنۡهُمَا ફરમાતે હૈં, "ઈમામુલ મુબલ્લિગીન, સરવરે દુન્યા વ દીન, મહબૂબે રબ્બુલ આલમીન صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને હમ (તીન સો300 અફરાદ) કો કુરૈશ કે મુકાબલે પર ભેજા ઔર હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઉબૈદા رَضِیَ اللّٰہ تعَالٰی عَنۡهُ કો હમારા સિપહ સાલાર

www.dawateislami.net

મુકર્રર ફરમાયા ઔર હમેં ખજૂરોં કી એક બોરી બતૌરે ઝાદે રાહ ઇનાયત ફરમાઈ. હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઉબૈદા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنہ હમેં (રોઝાના) એક એક **ખજૂર** અતા ફરમાતે. પૂછા ગયા, "આપ હઝરાત رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنھُم એક ખજૂર સે કૈસે ગુઝારા કરતે થે ?" તો ફરમાયા, "હમ ઉસ કો ચૂસતે જિસ તરહ બચ્ચા ચૂસતા હૈ ઔર ઊપર સે પાની પી લેતે. તો વોહ ઉસ રોઝ રાત તક હમેં કાફી હો જાતી. હમ અપને નેઝોં સે દરખ્ત કે પત્તે (જિન્હેં ઊંટ ખાયા કરતે હૈં) ગિરાતે ઔર ઉન્હેં પાની મેં ભિગો કર ખા લેતે. ફરમાતે હૈં, "હમ **સાહિલે સમુન્દર** સે ગુઝર રહે થે કે (દૂર સે) સાહિલ પર રેત કે બડે ટીલે કી તરહ કી કોઈ ચીઝ નઝર આઈ. હમ કરીબ પહોંચે તો દેખા કે વોહ જાનદાર (કા મુર્દા) હૈ જિસે અમ્બર (મછલી) કહા જાતા હૈ. હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઉબૈદા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنہ ને ફરમાયા, "યેહ મુર્દાર હૈ." ફિર ખુદ હી ફરમાયા, "નહીં બલ્કે હમ રસૂલુલ્લાહ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે ભેજે હુએ હૈં ઔર હમ રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં (ઘરોં સે નિકલે) હૈં ઔર આપ હઝરાત عَلَیْھِمُ الرِّضْوَان ઇઝતિરારી હાલત મેં હૈં ઇસ લિયે (ઇસે) ખા લીજિયે. હમ ને એક મહીને ઉસ પર ગુઝારા કિયા ઔર હમ તીન સો300 (આદમી) થે હત્તા કે હમ ફરબા હો ગએ. મુઝે યાદ હૈ કે હમ ઉસ કી આંખ કે ગઢે સે મટકે ભર ભર કર ચરબી નિકાલતે. ઔર હમ ઉસ (મછલી) સે બૈલ જિતને બડે બડે ટુકડે કાટતે (ઉસ મછલી કી આંખ કા હલ્કા ઇતના બડા થા કે) હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઉબૈદા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنہ ને હમ મેં સે તેરહ13 આદમિયોં કો ઉસ કી આંખ કે ગઢે મેં બિઠા દિયા (તો સબ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર દુરૂદ કી કસરત કર લિયા કરો જો ઐસા કરેગા કિયામત કે દિન મૈં ઉસ કા શફીઅ વ ગવાહ બનૂંગા. (شعب الایمان)

સમા ગએ). ઉસ કી એક **પસ્લી** કો પકડ કર (કમાન કી તરહ) ખડા કિયા ફિર એક બડે ઊંટ પર કજાવા કસા ઔર વોહ ઉસ (પસ્લી કી કમાન) કે નીચે સે ગુઝર ગયા. ઔર હમ ને ઉસ કે ખુશ્ક ગોશ્ત કે ટુકડે બતૌરે ઝાદે રાહ સાથ રખ લિયે. જબ હમ **મદીનએ મુનવ્વરહ** પહોંચે તો સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી ખિદમત મેં હાઝિર હુએ ઔર આપ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم સે ઈસ કા ઝિક્ર કિયા. તો આપ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, “વોહ રિઝ્ક થા જો **અલ્લાહ** તઆલા ને તુમ્હારે લિયે પૈદા ફરમાયા, ક્યા તુમ્હારે પાસ ઉસ ગોશ્ત મેં સે કુછ હૈ ? (અગર હો તો) હમેં ભી ખિલાઓ. હમ ને હુઝૂરે પાક صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી ખિદમત મેં ઉસ (મછલી) કા ગોશ્ત ભેજા તો આપ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને તનાવુલ ફરમાયા.

(صحیح مسلم ج۲ص۱۴۷رقم الحدیث۱۹۳۵)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تعَالٰی علٰی محمَّد

(5) અમીનુલ ઉમ્મહ

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! સહાબએ કિરામ عَلَیْهِمُ الرِّضْوَان કે જઝબે ઔર વલ્વલે કે કુરબાન ! ઐસી તંગી ઔર ઉસ્રત કે રોઝાના સિર્ફ એક ખજૂર ઔર દરખ્તોં કે પત્તે ખા કર ભી રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં દુશ્મનોં સે લડતે ઔર અપની જાનેં કુરબાન કરતે થે. અભી જો હિકાયત આપ ને મુલાહઝા ફરમાઈ ઈસ મુહિમ કા નામ **સૈફુલ બહ્ર** હૈ, ઈસ કો **જૈશુલ ઉસ્રહ** ભી કહતે હૈં. તીન સો300 જાંબાઝોં

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક બાર દુરૂદ પઢતા હૈ **અલ્લાહ** ઉસ કે લિયે એક કીરાત અજ્ર લિખતા હૈ ઔર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (عبدالرزاق)

કી ફૌજ કે સિપહ સાલાર હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઉબૈદા બિન અલ જર્રાહ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہ "અશરએ મુબશ્શરહ" સે થે. બારગાહે રિસાલત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم સે ઉન કો **"અમીનુલ ઉમ્મહ"** (યા'ની ઉમ્મત કા અમાનત દાર) કા પ્યારા લકબ અતા હુવા થા. ઇબ્તિદાએ ઇસ્લામ મેં હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદ્દીક رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہ કી **ઇન્ફિરાદી કોશિશ** કે નતીજે મેં મુસલ્માન હુએ થે. નિહાયત હી દિલેર, શેરદિલ, બુલન્દ કામત થે ઔર ચેહરએ મુબારકા પર ગોશ્ત કમ થા, ગઝવએ ઉહુદ કે મૌકેઅ પર મદીને કે તાજદાર, શહન્શાહે અબરાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે રુખ્સારે પુર અન્વાર મેં લોહે કે ખૌદ કી દો કડિયાં પૈવસ્ત હો ગઈ થીં, ઇન્હોં ને અપને દાંતો સે ઉન કો ખીંચ કર નિકાલા ઇસ વજહ સે આપ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہ કે દો[2] અગલે દાંત શહીદ હો ગએ થે. (الاصابہ ج۳ص۴۷۶)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! જૈશુલ ઉસ્રહ કે મૌકેઅ પર **કદ આવર** મછલી કા મિલ જાના, એક માહ તક સહાબએ કિરામ عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان કા ઉસ કો તનાવુલ ફરમાના, ઊંટોં પર લાદ કર સાથ લાના, મદીનએ મુનવ્વરહ ભી સાથ લે આના, **મછલી કે ગોશ્ત** કે ઝાઇકે મેં તગય્યુર ન આના યેહ સબ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત સે સય્યિદુના અબૂ ઉબૈદા બિન જર્રાહ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہ ઔર સહાબએ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જબ તુમ રસૂલોં પર દુરૂદ પઢો તો મુઝ પર ભી પઢો, બેશક મૈં તમામ જહાનોં કે રબ કા રસૂલ હૂં. (جمع الجوامع)

કિરામ عَلَیْهِمُ الرِّضْوَان કી બરકતેં ઔર કરામતેં થીં. રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં જો ભી સફર કરતા હૈ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ઉસ પર ખૂબ રહમતેં હોતી હૈં, મુસીબતોં મેં ભી અઝમતેં હાસિલ હોતી હૈં, ઔર રાહતેં તો ફિર હૈં હી રાહતેં. હર મુસલ્માન કો સહાબએ કિરામ عَلَیْهِمُ الرِّضْوَان કી ઇન અઝીમ કુરબાનિયોં સે **દર્સ** હાસિલ કરતે હુએ ઈસ્લામ કી ખિદમત કે લિયે કમર બસ્તા રહના ચાહિયે.

اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે હર ફર્દ કા યેહ મદની મક્સદ હૈ, **"મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ"** ઈસ મદની મક્સદ કે હુસૂલ કે લિયે આશિકાને રસૂલ કે **મદની કાફિલે** સુન્નતોં કી તરબિયત કે લિયે શહ્ર બ શહ્ર ઔર ગાઉં બ ગાઉં સફર કરતે રહતે હૈં, હર મુસલ્માન કો મદની કાફિલે કા મુસાફિર બન કર ઈસ કી બરકતેં લૂટના ચાહિયે. રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં સફર પર નિકલે હુએ મુકદ્દસ અફરાદ કી **કદ આવર મછલી** કે ઝરીએ ગૈબી ઈમદાદ કી હિકાયત આપ ને અભી મુલાહઝા ફરમાઈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ આજ ભી જો ઈખ્લાસ કે સાથ ઈસ્લામ કી ખિદમત કી તડપ લે કર ઘરોં સે નિકલતે હૈં વોહ મહરૂમ નહીં રહતે. ચુનાન્ચે દા'વતે ઈસ્લામી કે **મદની કાફિલે કી બહાર** મુલાહઝા ફરમાઈયે.

تُوْبُوْا اِلَی اللّٰہ ! اَسْتَغْفِرُ اللّٰہ

www.dawateislami.net

(6) દિલ કા મરીઝ ઠીક હો ગયા

એક ઈસ્લામી ભાઈ કો દિલ કી તક્લીફ હુઈ, ડૉક્ટર ને બતાયા કે આપ કે દિલ કી દો[2] નાલિયાં બન્દ હૈં. **એન્જિયોગ્રાફી (ANGIOGRAPHY)** કરવા લીજિયે. ઈલાજ પર હઝારહા રુપૈ કા ખર્ચ આતા થા, યેહ બેચારે ગરીબ ઘબરાએ હુએ થે, એક ઈસ્લામી ભાઈ ને ઈન પર **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કરતે હુએ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલે મેં સફર કર કે વહાં દુઆ માંગને કી તરગીબ દિલાઈ, ચુનાન્ચે વોહ તીન[3] દિન કે લિયે મદની કાફિલે કે મુસાફિર બને, વાપસી પર તબીઅત કો બેહતર પાયા. જબ ટેસ્ટ કરવાએ તો તમામ રિપોર્ટેં દુરુસ્ત થીં, **ડૉક્ટર** ને હૈરત સે પૂછા કે તુમ્હારે દિલ કી દોનોં[2] બન્દ નાલિયાં ખુલ ચુકી હૈં, આખિર યેહ કૈસે હુવા? જવાબ દિયા, اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ **દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કાફિલે મેં સફર કર કે દુઆ કરને કી બરકત સે મુઝે દિલ કે મોહલિક મરઝ સે નજાત મિલ ગઈ હૈ.**

લૂટને રહમતેં કાફિલે મેં ચલો
સીખને સુન્નતેં કાફિલે મેં ચલો
દિલ મેં ગર દર્દ હો ડર સે રુખ ઝર્દ હો
પાઓગે રાહતેં કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર કસરત સે દુરૂદ પઢો ક્યૂંકે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ પર પેશ કિયા જાતા હૈ. (طبرانی)

(7) યહ્યા عَلَیْہِ السَّلَام ઔર શૈતાન

મન્કૂલ હૈ, હઝરતે સય્યિદુના યહ્યા عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ને એક બાર શૈતાન કે પાસ બહુત સે જાલ દેખ કર ઇસ્તિફસાર ફરમાયા, યેહ ક્યા હૈ ? ઉસ ને જવાબ દિયા, “યેહ **શહ્વાત કે જાલ** હૈં જિન સે મૈં આદમિયોં કા શિકાર કરતા હૂં. આપ عَلَیْہِ السَّلَام ને પૂછા, “ક્યા મુઝે ફાંસને કે લિયે ભી ઇન મેં સે કોઈ જાલ હૈ ?” ઉસ ને કહા, “નહીં, મગર સિર્ફ એક રાત આપ (عَلَیْہِ السَّلَام) ને પેટ ભર કર ખાના ખાયા, તો મૈં ને ઉસ રાત આપ (عَلَیْہِ السَّلَام) પર નમાઝ કો ભારી કર દિયા.” હઝરતે સય્યિદુના યહ્યા عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ને યેહ સુન કર ફરમાયા, “**ખુદા** عَزَّوَجَلَّ **કી કસમ !** આયિન્દા મૈં કભી પેટ ભર કર નહીં ખાઊંગા.” શૈતાન બોલા, “મૈં ભી આઇન્દા કભી કિસી કો ઐસી (ફાએદે વાલી) બાત નહીં બતાઊંગા.” (مِنْہاجُ العابِدین ص ۹۳)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

ઇબાદત મેં કબ લઝ્ઝત આતી હૈ : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! યેહ હિકાયત નક્લ કરને કે બા'દ **હુજ્જતુલ ઇસ્લામ** હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْوَالِی ફરમાતે હૈં, “યેહ ઉસ મા'સૂમ હસ્તી કા હાલ હૈ જિસ ને સારી ઉમ્ર મેં એક બાર સેર હો કર ખાયા, તો ઉસ કા ક્યા હાલ હોગા જિસ ને સારી ઉમ્ર મેં

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક બાર દુરૂદે પાક પઢા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા હૈ. (مسلم)

સિર્ફ એક બાર (વોહ ભી કિસી મજબૂરી કે તહ્ત) પેટ કો ભૂકા રખા હો ? ક્યા એૈસા શખ્સ લઝ્ઝતે ઈબાદત કી ઉમ્મીદ કર સકતા હૈ ? **પેટ** ભર કર ખાને સે ઈબાદત મેં કમી વાકેઅ હોતી હૈ. ક્યૂંકે ઈન્સાન જબ ખૂબ સેર હો કર ખા લેતા હૈ તો ઉસ કા બદન બોઝલ હો જાતા, આંખોં મેં નીંદ ભર જાતી, ઔર આ'ઝા સુસ્ત પડ જાતે હૈં, કોશિશ કે બા વુજૂદ કોઈ કામ નહીં કર સકતા, હર વક્ત ઝમીન પર મુર્દે કી તરહ પડા રહતા હૈ. કહા ગયા હૈ, “જબ તૂ **પેટૂ** બન જાએ તો ફિર અપને આપ કો ઝન્જીર મેં જકડા હુવા સમઝ.” હઝરતે સય્યિદુના **અબૂ સુલૈમાન** દારાની قُدِّسَ سِرُّهُ النُّورَانِی ફરમાતે હૈં “મૈં ઈબાદત મેં સબ સે ઝિયાદા હલાવત (યા'ની મિઠાસ) ઉસ વક્ત મહસૂસ કરતા હૂં જબ ભૂક કી વજહ સે મેરા પેટ પીઠ સે લગા હુવા હો.

(ازمنہاج العابدین ص ۹۳)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّى اللّٰهُ تعالٰی علٰی محمَّد

(8) દૂધ ઉગલ દિયા !

એક બાર અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદ્દીક رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ કા ગુલામ આપ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ કી ખિદમત મેં **દૂધ** લાયા. આપ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ ને ઉસે પી લિયા. ગુલામ ને અર્ઝ કી, “મૈં પહલે જબ ભી કોઈ ચીઝ પેશ કરતા તો આપ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ

www.dawateislami.net

ઉસ કે મુતઅલ્લિક દરયાફ્ત ફરમાતે થે લેકિન ઈસ **દૂધ** કે મુતઅલ્લિક કોઈ ઈસ્તિફસાર નહીં ફરમાયા ?" યેહ સુન કર આપ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને પૂછા, "યેહ દૂધ કૈસા હૈ ?" ગુલામ ને જવાબ દિયા કે મૈં ને ઝમાનએ જાહિલિય્યત મેં એક બીમાર પર **મન્તર** ફૂંકા થા જિસ કે મુઆવઝે મેં આજ ઉસ ને યેહ **દૂધ** દિયા હૈ. હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અક્બર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને યેહ સુન કર અપને હલ્ક મેં ઉંગલી ડાલી ઔર **દૂધ ઉગલ દિયા.** ઈસ કે બા'દ નિહાયત આજિઝી સે દરબારે ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ મેં અર્ઝ કિયા, "યા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! જિસ પર મૈં કાદિર થા વોહ મૈં ને કર દિયા. ઈસ કા થોડા બહુત હિસ્સા જો રગોં મેં રહ ગયા હૈ વોહ મુઆફ ફરમા દે. (مِنۡہاجُ العابِدِین ص۹۷)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અક્બર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કિતને ઝબર દસ્ત મુત્તકી થે. કુફ્ફાર અક્સર કુફ્રિય્યા કલિમાત પઢ કર મરીઝોં પર ઝાડ ફૂંક કરતે હૈં. દૌરે જાહિલિય્યત મેં ભી ઈસી તરહ હોતા થા, ઉસ ગુલામ ને ચૂંકે ઝમાનએ જાહિલિય્યત મેં દમ કિયા થા, લિહાઝા ઈસ ખૌફ કે સબબ કે ઉસ ને કુફ્રિય્યા મન્તર પઢ કર દમ કિયા હોગા, ઉસ કી ઉજરત કા **દૂધ**

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર દસ મરતબા દુરૂદે પાક પઢે અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર સો રહમતેં નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (طبرانی)

સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنۡهُ ને કૈ કર કે નિકાલ દિયા.

યકીનન મમ્બએ ખૌફે ખુદા સિદ્દીકે અકબર હૈં
હકીકી આશિકે ખૈરુલ વરા સિદ્દીકે અકબર હૈં
નિહાયત મુત્તકિયો પારસા સિદ્દીકે અકબર હૈં
તકી હૈં બલ્કે શાહે અત્કિયા સિદ્દીકે અકબર હૈં

(9) ભુની હુઈ બકરી

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنۡهُ કુછ લોગોં કે પાસ સે ગુઝરે જિન કે સામને ભુની હુઈ બકરી રખી થી, ઉન્હોં ને આપ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنۡهُ કો ખાને મેં શામિલ હોને કી દરખાસ્ત કી તો આપ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنۡهُ ને યેહ ફરમાતે હુએ ખાને સે ઇન્કાર કર દિયા કે શહન્શાહે ખુશ ખિસાલ, સુલ્તાને શીરીં મકાલ, મહબૂબે રબ્બે ઝુલ જલાલ, صَلَّى اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ઇસ હાલ મેં દુન્યા સે રુખ્સત હુએ કે આપ صَلَّى اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને કભી જવ કી રોટી ભી પેટ ભર કર નહીં ખાઈ.

(صحیح بخاری ج۶ ص۲۵۲ رقم الحدیث ۵۴۱۴)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمّد

ખુદાયા મૈં ઉમ્દા ગિઝાએં ન ખાઊં ગમે મુસ્તફા મેં બસ આંસૂ બહાઊં

તન્દૂરી રાન : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! એક તરફ હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنۡهُ કા ગમે મુસ્તફા صَلَّى اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم થા

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ابن سنی)

કે પ્યારે આકા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી ભૂક શરીફ કો યાદ કર કે **ભુની હુઈ બકરી** ખાને સે ઈન્કાર ફરમા દિયા. ઔર આહ ! દૂસરી તરહ હમ જૈસે નામ કે "ઉશ્શાક" હૈં કે અગર તન્દૂરી બકરા બલ્કે **તન્દૂરી રાન** હી સામને આ જાએ તો ઈશ્કો મસ્તી સબ ભૂલ કર ભૂકે શેર કી તરહ ઉસ પર ટૂટ પડેં ઔર દોનોં હાથ સે નોચ નોચ કર ખાને મેં ઐસે મશ્ગૂલ હો જાએં કે શાયદ નમાઝે બા જમાઅત કા ભી હોશ ન રહે. આહ ! આજકલ અક્સર દા'વતોં મેં ઐસા હી હોતા હૈ. યહાં તક કે બુઝુર્ગોં કી નિયાઝ કી દા'વત જૈસા નફ્લી કામ ભી કરતે હૈં તો مَعَاذَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ અક્સર નમાઝી ખાને કી હિર્સ કે બાઈસ જમાઅત તર્ક કર દેતે હૈં મદની ઈલ્તિજા હૈ કે જબ ભી દા'વત કરેં તો ઈસ બાત કા ખયાલ રખેં કે કોઈ નમાઝ બીચ મેં ન આએ, અગર આ જાએ તો ફિર લાખ મસરૂફિય્યત હો ફૌરન મેઝબાન વ મેહમાન સબ કે સબ મસ્જિદ કા રુખ કરેં જબ તક શરઈ મજબૂરી ન હો ઉસ વક્ત તક મસ્જિદ કી જમાઅતે ઊલા લેના વાજિબ હૈ. અગર ઘર મેં જમાઅત કર ભી લી તો તર્કે વાજિબ કા ગુનાહ સર પર આએગા. બલ્કે બા'ઝ ફુકહાએ કિરામ رَحِمَہُمُ اللّٰہ تَعَالٰی કે નઝદીક ઈકામત સે પહલે મસ્જિદ મેં ન આને વાલા ગુનહગાર હૈ.

કુફ્ર પર ખાતિમે કા ખૌફ : ઈફ્તાર પાર્ટિયોં, દા'વતોં, નિયાઝોં ઔર ના'ત ખ્વાનિયોં વગૈરા કી વજહ સે ફર્ઝ નમાઝોં કી મસ્જિદ કી

www.dawateislami.net

જમાઅતે ઊલા (યા'ની પહલી જમાઅત) તર્ક કરને કી હરગિઝ ઈજાઝત નહીં, યહાં તક કે જો લોગ ઘર યા હૉલ યા બંગલે કે કમ્પાઉન્ડ વગૈરા મેં તરાવીહ કી જમાઅત કાઈમ કરતે હૈં ઔર કરીબ મસ્જિદ મૌજૂદ હૈ તો ઉન પર ભી વાજિબ હૈ કે પહલે ફર્ઝ રક્અતેં જમાઅતે ઊલા કે સાથ મસ્જિદ મેં અદા કરેં. જો લોગ બિલા ઉઝરે શરઈ બા વુજૂદે કુદરત ફર્ઝ નમાઝ મસ્જિદ મેં જમાઅતે ઊલા કે સાથ અદા નહીં કરતે ઉન કો ડર જાના ચાહિયે કે સરકારે મદીના, રાહતે કલ્બો સીના, ફૈઝ ગન્જીના, સાહિબે મુઅત્તર પસીના صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ઈબ્રત નિશાન હૈ : "જિસ કો યેહ પસન્દ હો કે કલ **અલ્લાહ** તઆલા સે મુસલ્માન હો કર મિલે તો વોહ ઈન પાંચોં નમાઝોં (કી જમાઅત) પર વહાં પાબન્દી કરે જહાં અઝાન દી જાતી હૈ ક્યૂંકે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને તુમ્હારે નબી صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે લિયે સુનને હુદા મશ્રૂઅ કીં ઔર યેહ (બા જમાઅત) નમાઝેં ભી સુનને હુદા સે હૈં ઔર અગર તુમ અપને ઘરોં મેં નમાઝ પઢ લિયા કરો જૈસા કે યેહ પીછે રહને વાલા ઘર મેં પઢ લેતા હૈ તો તુમ અપને નબી કી સુન્નત છોડ દોગે ઔર અગર અપને નબી કી સુન્નત છોડોગે તો ગુમરાહ હો જાઓગે." (مسلم شریف ج١ ص٢٣٢ رقم الحدیث ٢٥٧)

ઈસ હદીસે મુબારક સે ઈશારા મિલતા હૈ કે જમાઅતે ઊલા

www.dawateislami.net

કી પાબન્દી કરને વાલે કા **ખાતિમા બિલખૈર** હોગા ઔર જો બિલા શરઈ મજબૂરી કે મસ્જિદ કી જમાઅતે ઊલા તર્ક કરતા હૈ ઉસ કે લિયે **مَعَاذَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ કુફ્ર પર ખાતિમે કા ખૌફ હૈ.**

યા રબ્બે મુસ્તફા ! હમેં પાંચોં નમાઝેં મસ્જિદ કી જમાઅતે ઊલા મેં પહલી સફ કે અન્દર તક્બીરે ઊલા કે સાથ અદા કરને કી હમેશા સઆદત નસીબ ફરમા.

اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

મૈં પાંચોં નમાઝેં પઢૂં બા જમાઅત
હો તૌફીક ઐસી અતા યા ઈલાહી

(10) રિક્કત અંગેઝ ખુત્બા

હઝરતે સય્યિદુના ખાલિદ બિન ઉમૈર અદવી رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہ ફરમાતે હૈં, “બસરા કે હાકિમ હઝરતે સય્યિદુના ઉત્બા બિન ગઝવાન رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہ ને એક મૌકેઅ પર હમેં ઈસ તરહ **ખુત્બા** દિયા. **અલ્લાહ** તઆલા કી હમ્દો સના કે બા'દ ફરમાયા, “અમ્મા બા'દ ! (યા'ની ઈસ કે બા'દ) બેશક **દુન્યા** ને અપને ખાતિમે કા એ'લાન કર દિયા હૈ ઔર વોહ ઈન્તિહાઈ તેઝી કે સાથ રુખ્સત હો રહી હૈ ઔર (અબ) ઈસ દુન્યા મેં સે ઈસી કદર બાકી રહ ગયા હૈ જિતના કે બરતન કા **તિલ્છટ** (જો થોડા સા તહ મેં રહ જાએ ઉસ કો

www.dawateislami.net

તિલ્છટ કહતે હૈં) ઔર ઉસ (બરતન) કા માલિક ઉસ (તિલ્છટ) સે ફાએદા હાસિલ કર રહા હૈ. તુમ ઈસ દુન્યા સે ઉસ ઘર કી તરફ **મુન્તકિલ** હોને વાલે હો જિસ કો ફના નહીં. ઈસ લિયે તુમ્હારે પાસ જો સબ સે બેહતર ચીઝ હૈ ઉસ કો લે કર ઉસ (ઉખ્રવી) ઘર કી તરફ ઈન્તિકાલ કરો. હમેં યેહ બતાયા ગયા હૈ, “**જહન્નમ** કે કનારે સે એક પથ્થર ફેંકા જાએગા જો કે **સત્તર**70 **સાલ** તક નીચે કી તરફ ગિરતા ચલા જાએગા લેકિન ઈસ કે બા વુજૂદ વોહ જહન્નમ કી તહ તક નહીં પહોંચેગા.” ઔર ખુદા عَزَّوَجَلَّ કી કસમ ! ઉસ જહન્નમ કો ઝરૂર પુર કિયા જાએગા. ક્યા તુમ્હેં ઈસ પર **તઅજ્જુબ** હૈ ? ઔર હમ સે યેહ ભી બયાન કિયા ગયા હૈ કે “**જન્નત** કે દરવાઝોં કે દો2 કિવાડોં કે દરમિયાન **ચાલીસ**40 **સાલ** કી મસાફત હોગી, ઉસ પર એક દિન ઝરૂર ઐસા આએગા કે જબ વોહ હુજૂમ સે ભર જાએંગે.” મૈં ને અપને આપ કો દેખા કે મૈં સરવરે કાએનાત, શાહે મૌજૂદાત صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે સાથ સાત આદમિયોં મેં સે સાતવાં થા. હમારે પાસ દરખ્ત કે **પત્તોં** કે ઈલાવા ખાને કો કુછ ન થા. યહાં તક કે (પત્તે ખાને કે સબબ) હમારે હોંટોં કે કોને ઝખ્મી હો ગએ. મૈં ને એક ચાદર હાસિલ કી ઔર ઉસે (બીચ મેં સે ફાડ કર) અપને ઔર **સા'દ** બિન માલિક (رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ) કે દરમિયાન તક્સીમ કર દિયા, આધી

www.dawateislami.net

ચાદર બતૌરે તહબન્દ મૈં ને ઇસ્તિ'માલ કી ઔર આધી સા'દ બિન માલિક (رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ) ને. (એક તો વોહ ગુરબત કા દૌર થા) ઔર આજ હમ મેં સે હર એક કિસી ન કિસી શહ્ર કા હાકિમ હૈ. મૈં ઇસ બાત સે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી પનાહ માંગતા હૂં કે મૈં તો (ખુશ ફહ્મી કે બાઇસ) અપને આપ કો અઝીમ સમઝ બૈઠૂં લેકિન ખુદા عَزَّوَجَلَّ કે નઝદીક મેં બહુત હકીર સમઝા જાઊં.

(مسلم شریف ج۲ص۴۰۸رقم الحدیث ۲۹۶۷)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! આપ ને દેખા ! સહાબએ કિરામ عَلَیْهِمُ الرِّضْوَان ને નેકી કી દા'વત આમ કરને કે લિયે ખૂબ ભૂક બરદાશ્ત કી યહાં તક કે **દરખ્તોં** કે પત્તે ખા કર ઔર ખૂબ સખ્તિયાં બરદાશ્ત કર કે શજરે ઇસ્લામ કી આબયારી ફરમાઈ. વાકેઈ ઉસ વક્ત હાલાત ઇન્તિહાઈ ના ગુફ્તા બેહ થે. જૈસા કે એક ઔર રિવાયત સે ભી ઝાહિર હૈ. ચુનાન્ચે,

(11) રાહે ખુદા મેં સબ સે પહલા તીર ચલાયા

અશરએ મુબશ્શરહ મેં સે એક જન્નતી સહાબી હઝરતે સય્યિદુના **સા'દ** બિન અબી વક્કાસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ ફરમાતે હૈં, મૈં વોહ પહલા અરબ હૂં જિસ ને રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં સબ સે **પહલા તીર**

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઇસ હૈ. (ابو یعلی)

ચલાયા. હમ તાજદારે રિસાલત, શહન્શાહે નુબુવ્વત, મહબૂબે રબ્બુલ ઇઝ્ઝત صَلَّی اللّٰہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી મઇય્યત (સાથ) મેં જિહાદ કરતે થે. ઔર હમારે પાસ કીકર કે (યા'ની કાંટેદાર) દરખ્ત કે પત્તોં કે સિવા ખાને કો કુછ ન હોતા થા. કઝાએ હાજત કે વક્ત હમારી ઇજાબત બકરી કી મેંગ્નિયોં કી મિસ્લ હોતી, જિસ પર લેસદાર માદ્દે કા નામો નિશાન તક ન હોતા. (صحیح بخاری ج ۷ ص ۲۳۱ رقم الحدیث ۵۴۵۳)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! ફિર આસાનિયાં મિલ જાને કે બા'દ ભી ઉન સહાબએ કિરામ عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان કા જઝબા ખત્મ તો કુજા કમ ભી ન હુવા બલ્કે ખૌફે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મઝીદ બઢ ગયા કે કહીં ઐસા ન હો હમ અપને આપ કો બુઝુર્ગ તસવ્વુર કર બૈઠેં ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હમ સે નારાઝ હો જાએ. **અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝ્ઝત** عَزَّوَجَلَّ હમેં ભી ઇન સહાબએ કિરામ عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان કે સદકે **નેકી કી દા'વત** આમ કરને કી તડપ ઔર ઇસ કી ખાતિર કુરબાનિયાં પેશ કરને કા જઝબા અતા ફરમાએ. આમીન. હર ઇસ્લામી ભાઈ કો ચાહિયે કે વોહ અપના યેહ ઝેહ્ન બના લે કે **મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઇસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ.** ઔર સહાબએ કિરામ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان કી રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં કુરબાનિયોં કો ખિરાજે તહસીન પેશ કરને કે લિયે **દા'વતે ઈસ્લામી** કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં સફર કી સઆદત હાસિલ કર કે દીનો દુન્યા કી બરકતેં હાસિલ કરે. મદની કાફિલે કી એક **બહાર** પેશે ખિદમત હૈ.

(12) હાથ કે મસ્સે

એક ઈસ્લામી ભાઈ કા બયાન હૈ, મૈં તકરીબન દો[2] સાલ સે બાઝૂ કે મસ્સોં કી વજહ સે પરેશાન થા. ઈલાજ પર કાફી રકમ ખર્ચ કી, એક બાર ઑપરેશન ભી કરવાયા મગર "મરઝ બઢતા ગયા જૂં જૂં દવા કી" કે મિસ્દાક મસ્સોં કી તા'દાદ મેં બરાબર ઈઝાફા હોતા જા રહા થા, દિલ મેં એક ખૌફ સા બૈઠ ગયા થા કે ઈન મસ્સોં મેં શાયદ **કેન્સર** હો જાએગા ઔર મેરા બાઝૂ કાટ દિયા જાએગા. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક **દા'વતે ઈસ્લામી** કી સૂબાઈ મજલિસે મુશાવરત કો હર આન સલામત રખે. આમીન. ઉન્હોં ને સુબાઈ સત્હ પર દો[2] રોઝા સુન્નતોં ભરા ઈજતિમાઅ (27, 28 જુમાદિલ ઊલા સિ. 1425 હિ.) રખા, કિસ્મત ને યાવરી કી ઔર મૈં ભી સુન્નતોં ભરે **ઈજતિમાઅ** મેં શરીક હુવા, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે બે શુમાર **મદની કાફિલે** દુન્યા કે મુખ્તલિફ મમાલિક મેં હર વક્ત સફર પર રહતે હૈં ઔર ગાઉં ગાઉં કર્યા કર્યા નેકી કી દા'વત કી ધૂમેં મચાતે ફિરતે હૈં, મૈં ને સુન રખા થા કે મદની

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરૂદ પઢો, કે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

કાફિલોં મેં સફર કરને વાલોં કી દુઆએં કબૂલ હોતી હૈં, મૈં ને ભી હિમ્મત કી ઔર દા'વતે ઇસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે **12 રોઝા મદની કાફિલે** કા મુસાફિર બન ગયા. બારગાહે ખુદા વન્દી عَزَّوَجَلَّ મેં મીઠે મીઠે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા વાસિતા પેશ કર કે ગિડગિડા કર દુઆ કી. મુઝ ગુનાહગાર પર કરમ હો ગયા, اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ عَزَّوَجَلَّ **મેરે સારે મસ્સે ઝડ ગએ, હૈરત અંગેઝ બાત યેહ હૈ કે જિન મસ્સોં કા ઑપરેશન કરવાયા થા ઉન કે નિશાનાત બાકી હૈં મગર 12 રોઝા મદની કાફિલે મેં ઝડને વાલે મસ્સોં કે તો નિશાનાત તક ગાઇબ હો ગએ.** اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ عَلٰی اِحْسَانِہٖ وَکَرَمِہٖ

લૂટને રહમતેં કાફિલે મેં ચલો સીખને સુન્નતેં કાફિલે મેં ચલો
ઝખ્મ બિગડે ભરેં, ફોડે ફુન્સી મિટેં ગર હોં મસ્સે ઝડેં, કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

દા'વતે ઇસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં સફર ઔર રોઝાના ફિક્રે મદીના કે ઝરીએ મદની ઇન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મદની માહ પહલી તારીખ અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઇસ કી બરકત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢને કા ઝેહ્ન બનેગા.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો લોગ અપની મજલિસ સે **અલ્લાહ** કે ઝિક્ર ઔર નબી પર દુરૂદ શરીફ પઢે બિગૈર ઉઠ ગએ તો વોહ બદબૂદાર મુર્દાર સે ઉઠે. (شعب الایمان)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! સરકારે બગદાદ હુઝૂરે ગૌસે પાક رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને નફસો શૈતાન સે જાન છુડાને કે લિયે સાલહા સાલ તક જિદ્દો જુહદ ફરમાઈ ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા હાસિલ કરને કે લિયે **પચ્ચીસ[25] સાલ** તક ઈરાક શરીફ કે જંગલોં મેં તન્હા રિયાઝતેં કરતે રહે.

તૂ હૈ વોહ ગૌસ કે હર ગૌસ હૈ શૈદા તેરા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ
તૂ હૈ વોહ ગૈસ કે હર ગૈસ હૈ પ્યાસા તેરા

(13) સર્દ રાત મેં ચાલીસ[40] બાર ગુસ્લ

બહ્જતુલ અસરાર શરીફ મેં હૈ, સરકારે બગદાદ હુઝૂરે ગૌસે પાક رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં, "اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ મૈં કર્ઈ કે જંગલોં મેં બરસોં રહા, **દરખ્ત કે પત્તોં ઔર બૂટિયોં પર મેરા ગુઝારા હોતા.** મુઝે પહનને કે લિયે હર સાલ એક શખ્સ સૌફ (યા'ની ઊન) કા એક જુબ્બા લા કર દેતા થા. મૈં ને દુન્યા કી મહબ્બત સે નજાત હાસિલ કરને કે લિયે હઝાર જતન કિયે, મૈં ગુમનામ રહા. **મેરી ખામોશી** કે સબબ લોગ મુઝે ગૂંગા ઔર દીવાના કહતે, કાંટોં પર નંગે પાઉં ચલતા, ખૌફનાક ગારોં ઔર ભયાનક વાદિયોં મેં બિલા ઝિઝક દાખિલ હો જાતા, દુન્યા બન સંવર કર મેરે સામને ઝાહિર હોતી મગર اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ મૈં ઉસ કી તરફ ઈલ્તિફાત (યા'ની તવજ્જોહ) ન કરતા. મેરા નફસ કભી તો મેરે આગે આજિઝી કરતા કે આપ કી જો મરઝી હોગી વોહી કરૂંગા ઔર કભી મુઝ સે લડતા.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોંગે. (جمع الجوامع)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ મુઝે ઉસ પર ફત્હ નસીબ કરતા. મૈં મુદ્દતોં "મદ્યન" કે બિયાબાનોં મેં રહા ઔર અપને નફ્સ કો મુજાહદાત મેં લગાતા રહા. **એક સાલ તક ગિરી પડી ચીઝેં ખાતા ઔર બિલ્કુલ પાની ન પીતા ફિર એક સાલ સિર્ફ પાની પર ગુઝારા કરતા ઔર ગિરી પડી ચીઝ યા કોઈ ઔર ગિઝા ન ખાતા ફિર એક સાલ બિગૈર કુછ ખાએ પિયે ફાકે સે ગુઝારતા.** મુઝ પર સખ્ત આઝમાઈશેં આતીં. એક બાર સખ્ત સર્દી કી રાત મેં મેરા યૂં ઈમ્તિહાન લિયા ગયા કે બાર બાર આંખ લગ જાતી ઔર મુઝ પર ગુસ્લ ફર્ઝ હો જાતા. મૈં ફૌરન નહ્ર પર આતા ઔર ગુસ્લ કરતા ઈસ તરહ ઉસ એક સર્દ રાત કી કડકડાતી ઠન્ડ મેં ચાલીસ[40] બાર મૈં ને ઠન્ડે પાની સે ગુસ્લ કિયા.

(بتغیر از بہجۃ الاسرار ص۱۶۴،۱۶۵)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(14) ઝમીન સે ચુન ચુન કર ટુકડે ખાના

સરકારે બગદાદ હુઝૂરે ગૌસે પાક رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં, "મૈં શહ્ર મેં જબ ખાને કે ઈરાદે સે ગિરે પડે ટુકડે યા જંગલ કી કોઈ ઘાસ યા પત્તી ઉઠાના ચાહતા ઔર દેખતા કે દૂસરે ફુકરા ભી ઉસ કી તલાશ મેં હૈં તો અપને ઈસ્લામી ભાઈયોં પર ઈસાર કરતે હુએ ન ઉઠાતા બલ્કે યૂં હી છોડ દેતા તાકે વોહ ઉઠા કર લે જાએં ઔર ખુદ ભૂકા રહતા. જબ **ભૂક** કે સબબ કમઝોરી હદ સે બઢી ઔર મૈં કરીબુલ

www.dawateislami.net

મર્ગ હો ગયા તો ફૂલ વાલે બાઝાર સે એક ખાને કી ચીઝ જો ઝમીન પર પડી થી વોહ મૈં ને ઉઠાઈ ઔર એક કોને મેં જા કર ઉસે ખાને કે લિયે બૈઠ ગયા. ઈતને મેં એક અજમી નૌ જવાન આયા ઉસ કે પાસ તાઝા રોટિયાં ઔર ભુના હુવા ગોશ્ત થા વોહ બૈઠ કર ખાને લગા. ઉસ કો દેખ કર મેરી ખાને કી ખ્વાહિશ એક દમ શિદ્દત ઈખ્તિયાર કર ગઈ. જબ વોહ અપને ખાને કે લિયે લુક્મા ઉઠાતા તો ભૂક કી બેતાબી કી વજહ સે બે ઈખ્તિયાર જી ચાહતા કે મુંહ ખોલ દૂં તાકે વોહ મેરે મૂંહ મેં લુક્મા ડાલ દે. આખિર મૈં ને અપને નફ્સ કો ડાંટા કે “બે સબ્રી મત કર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ મેરે સાથ હૈ. ચાહે કુછ ભી હો જાએ મગર મૈં ઉસ નૌ જવાન સે માંગ કર હરગિઝ નહીં ખાઊંગા.” યકાયક વોહ નૌ જવાન મેરી તરફ મુતવજ્જેહ હુવા ઔર કહને લગા, “ભાઈ ! આ જાઈયે ઔર આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ભી ખાને મેં શરીક હો જાઈયે, મૈં ને ઈન્કાર કિયા. ઉસ ને ઈસ્રાર કિયા, મેરે નફ્સ ને મુઝે ખાને કે લિયે બહુત ઉભારા લેકિન મૈં ને ફિર ભી ઈન્કાર કિયા. મગર ઉસ નૌ જવાન કે પૈહમ ઈસ્રાર પર મૈં ને થોડા સા ખાના ખા લિયા. ઉસ ને મુઝ સે પૂછા, “કહાં કે રહને વાલે હો ?” મૈં ને કહા, **જીલાન કા.** વોહ બોલા, મૈં ભી જીલાન હી કા હૂં. અચ્છા ! યેહ બતાઓ તુમ મશ્હૂર આબિદો ઝાહિદ ઔર વલિય્યુલ્લાહ **હઝરતે સય્યિદ અબ્દુલ્લાહ સૌમઈ** رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે નવાસે **અબ્દુલ કાદિર** رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કો જાનતે હો ?” મૈં ને કહા, વોહ તો મૈં હી

www.dawateislami.net

હૂં. યેહ સુન કર વોહ બે કરાર હો ગયા ઔર કહને લગા કે મૈં **બગદાદ** આને લગા તો આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કી અમ્મીજાન رَحْمَۃُ اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہَا ને આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કો દેને કે લિયે મુઝે સોને કી આઠ[8] અશરફિયાં દી થીં, મૈં યહાં બગદાદ આ કર આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કો તલાશતા રહા મગર આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કા કિસી ને પતા ન દિયા યહાં તક કે મેરી તમામ રકમ ખર્ચ હો ગઈ, મેરા તીન[3] દિન કા ફાકા હૈ, મૈં જબ ભૂક સે નિઢાલ હો ગયા ઔર જાન પર બન ગઈ તો મૈં ને આપ رَحْمَۃُ اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہ કી અમાનત મેં સે યેહ રોટિયાં ઔર ભુના હુવા ગોશ્ત ખરીદા. હુઝૂર ! આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ભી બખુશી ઈસે તનાવુલ ફરમાઈયે કે યેહ આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ હી કા માલ હૈ, પહલે આપ رَحْمَۃُ اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہ મેરે મેહમાન થે ઔર અબ મૈં આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કા મેહમાન હૂં. બકિય્યા રકમ પેશ કરતે હુએ બોલા, “મૈં મુઆફી કા તલબ ગાર હૂં. ઈઝતિરારી હાલત મેં મૈં ને આપ رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُ કી રકમ હી સે ખાના ખરીદા થા.” મૈં બહુત ખુશ હુવા. મૈં ને બચા હુવા ખાના ઔર મઝીદ કુછ રકમ ઉસ કો પેશ કી ઉસ ને કબૂલ કી ઔર ચલા ગયા. (الذیل علی طبقات الحنابلۃ ج ۳ ص ۳۵۰)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

તલબ કા મુંહ તો કિસ કાબિલ હૈ યા ગૌસ !
મગર તેરા કરમ કામિલ હૈ યા ગૌસ !

(હદાઈકે બખ્શિશ)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

www.dawateislami.net

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ કદર ભૂક બરદાશ્ત કરને ઔર જાન પર બન જાને કે બા'દ અપની હી રકમ મિલ જાને કે બા વુજૂદ ઉસ કો ઈસાર કર દેના યેહ વાકેઈ બહુત બડી બાત હૈ ઔર યેહ ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰہُ تَعَالٰی કા હી હિસ્સા હૈ. હમારે ગૌસે આ'ઝમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْاَكْرَم કે ફાકે સદ મરહબા ઔર આપ કા ઈસાર સદ હઝાર મરહબા ! કાશ હમારે અન્દર ભી જઝ્બએ ઈસાર પૈદા હો જાએ. હાએ ! હાએ ! હમ તો ઠૂંસ ઠૂંસ કર પેટ ભર લેને કે બા'દ બચા હુવા ખાના ભી ઈસાર કરને કા હૌસલા નહીં રખતે બલ્કે આઈન્દા ખાને કે લિયે ઉસ કો ફ્રિજ મેં મહફૂઝ કર લેતે હૈં. કાશ ! ઈસાર કા અઝીમુશ્શાન સવાબ હાસિલ કરને કા હમારા ભી ઝેહ્ન બન જાતા.

દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં સફર ઔર રોઝાના ફિક્રે મદીના કે ઝરીએ મદની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મદની માહ પહલી તારીખ અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઈસ કી બરકત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢને કા ઝેહ્ન બનેગા.

(15) દુશ્વારી કે બા'દ આસાની

હઝરતે અલ્લામા ઈમામ શા'રાની قُدِّسَ سِرُّهُ النُّوْرَانِي "તબકાતે કુબ્રા" મેં હુઝૂર ગૌસુલ આ'ઝમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْاَكْرَم કા યેહ ઈર્શાદ નક્લ

www.dawateislami.net

કરતે હૈં, ઈબ્તિદાઅન મુઝ પર બહુત સખ્તિયાં રખી ગઈ ઔર જબ સખ્તિયાં ઈન્તિહા કો પહોંચ ગઈ તો મૈં આજિઝ આ કર ઝમીન પર લૈટ ગયા ઔર મેરી ઝબાન પર કુરઆને પાક કી યેહ દો[2] આયાત જારી હો ગઈ :

فَاِنَّ مَعَ الْعُسْرِ یُسْرًا ۙ﴿۵﴾ اِنَّ مَعَ الْعُسْرِ یُسْرًا ؕ﴿۶﴾
(پ۳۰ سورۃ اَلَمْ نَشْرَحْ آیت۵،۶)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : તો બેશક દુશ્વારી કે સાથ આસાની હૈ, બેશક દુશ્વારી કે સાથ ઔર આસાની હૈ.

اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઈન આયાત કી બરકત સે વોહ તમામ સખ્તિયાં મુઝ સે દૂર હો ગઈ.

વાહ ! ક્યા મરતબા ઐ ગૌસ ! હૈ બાલા તેરા
ઊંચે ઊંચોં કે સરોં સે કદમ આ'લા તેરા

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યકીનન કુછ પાને કે લિયે કુરબાનિયાં દેની પડતી હૈં. હમારે ગૌસુલ આ'ઝમ عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْاَکْرَم ને અપને રબ્બે રહમાન ઔર ખુદાએ હન્નાનો મન્નાન عَزَّوَجَلَّ કા કુર્બ ઔર અપને નાનાજાન રહમતે આલમિયાન صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કી ખુશી પાને, નફ્સો શૈતાન પર ગાલિબ આને દુન્યા કી **મહબ્બત** સે પીછા છુડાને, ગુનાહોં કે અમરાઝ સે ખુદ કો બચાને, મખ્લૂકે ખુદા عَزَّوَجَلَّ કો રાહે રાસ્ત પર લાને, મુબલ્લિગ કા અઝીમ શરફ પા કર કસીર સવાબ કમાને, નેકી કી દા'વત કી દુન્યા મેં ધૂમ મચાને ઔર બે શુમાર કુફ્ફાર કો દામને ઈસ્લામ મેં દાખિલ ફરમાને કે

www.dawateislami.net

લિયે સાલહા સાલ તક જિદ્દો જુહદ ફરમાઈ. ખૈર હમ હુઝૂરે ગૌસે પાક رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કી તરહ રિયાઝતેં તો કરને સે રહે. મગર હિમ્મત હારે બિગૈર થોડી બહુત કોશિશ તો કરેં.

સચ હૈ ઈન્સાન કો કુછ ખો કે મિલા કરતા હૈ
આપ કો ખો કે તુઝે પાએગા જોયા તેરા

(ઝૌકે ના'ત)

સરકારે બગદાદ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કી **મહબ્બત** કા દમ ભરને વાલે ઈસ્લામી ભાઈયો ! સરકારે ગૌસે આ'ઝમ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ને પચ્ચીસ[25] બરસ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા કે લિયે ઈરાક કે જંગલોં મેં ગુઝાર દિયે. ઔર બે મિસાલ ભૂક વ પ્યાસ બરદાશ્ત કી. કાશ ! હમેં ભી તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કી ખાતિર ગાઉં બ ગાઉં, શહ્ર બ શહ્ર ઔર મુલ્ક બ મુલ્ક સફર કરને વાલે મદની કાફિલોં કા મુસાફિર બનના નસીબ હો જાએ.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(16) રોઝ કી ગિઝા દસ[10] મુનક્કે

હઝરતે અબૂ અહમદ સગીર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْكَبِيْر ફરમાતે હૈં, મુઝે હઝરતે સય્યિદુના **અબૂ અબ્દુલ્લાહ બિન ખફીફ** رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ને હુક્મ દિયા કે હર રાત ઉન કી ઈફતારી કે લિયે **મુનક્કે** કે દસ[10] દાને પેશ કિયા કરૂં. એક રાત તર્સ ખા કર મૈં ને દસ[10] કી બજાએ પન્દરહ[15] દાને હાઝિર કિયે. આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ને મેરી તરફ દેખા

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **:** શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર દુરૂદ કી કસરત કર લિયા કરો જો ઐસા કરેગા કિયામત કે દિન મૈં ઉસ કા શફીઅ વ ગવાહ બનૂંગા. (شعب الایمان)

ઔર ફરમાયા, “તુમ્હેં (પન્દરહ[15] દાને) લાને કા કિસ ને હુક્મ દિયા? આપ رَحْمَۃُاللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને સિર્ફ દસ[10] ખાએ ઔર બાકી (પાંચ) કો છોડ દિયા. (رسالۃ القشیریہ ص۱۴۳)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

મુનક્કે કે હૈરત અંગેઝ ફવાઈદ

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો! દેખા આપ ને! હઝરતે સય્યિદુના અબૂ અબ્દુલ્લાહ رَحْمَۃُاللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ રોઝાના સિર્ફ **દસ[10] અદદ મુનક્કોં** પર ગુઝારા ફરમાતે થે. ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَہُمُ اللّٰہ تَعَالٰی કી નફ્સ મારને કી અદાએં મરહબા! ઉન્હોં ને મુનક્કે કા ખૂબ ઈન્તિખાબ ફરમાયા. સૂખે હુએ છોટે અંગૂર **કિશ્મિશ** ઔર સૂખે હુએ બડે અંગૂર **મુનક્કા** કહલાતે હૈં. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને હિકમત નિશાન હૈ, “ઈસે ખાઓ યેહ (મુનક્કા) બેહતરીન ખાના હૈ, (મુનક્કા) આ’સાબ (યા’ની નસોં ઔર પઠ્ઠોં) કો મઝબૂત કરતા, કમઝોરી કો દૂર કરતા, ગુસ્સે કો ઠન્ડા કરતા, બલ્ગમ કો દૂર કરતા, ચેહરે કી રંગત નિખારતા ઔર મુંહ કો ખુશ્બૂદાર કરતા હૈ.” (کشف الخفاء ج۲ ص۳۱۱ رقم الحدیث۲۸۴) હઝરતે મૌલા અલી کَرَّمَ اللّٰہ تَعَالٰی وَجْہَہُ الْکَرِیْم કી રિવાયત કર્દા હદીસ મેં યેહ ભી હૈ કે (મુનક્કા) કમઝોરી દૂર કરતા, મિઝાજ કો ખુશ ગવાર બનાતા, સાંસ કો ખુશ્બૂદાર કરતા ઔર ગમ કો દૂર કરતા હૈ. (کنز العمال ج۱۰ ص۱۸ رقم الحدیث۲۸۲۶۱)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક બાર દુરૂદ પઢતા હૈ **અલ્લાહ** ઉસ કે લિયે એક કિરાત અજ્ર લિખતા હૈ ઔર કિરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (عبدالرزاق)

કિશ્મિશ કા પાની પીના સુન્નત હૈ : સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ و اٰلِہٖ وَسَلَّم કે લિયે કિશ્મિશ ભિગોઈ જાતી થી. આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ و اٰلِہٖ وَسَلَّم ઉસ કા પાની ઉસ રોઝ, દૂસરે રોઝ ઔર બા'ઝ અવકાત ઉસ કે બા'દ વાલે દિન શામ તક ભી નૌશે જાન ફરમાતે. ઈસ કે બા'દ ઉસ કે બારે મેં હુક્મ ફરમાતે તો ખાદિમીન ઉસે પી લેતે યા ઉસે બહા દિયા જાતા. (ક્યૂંકે બા'દ મેં ઉસ મેં તગય્યુર આ જાતા ઈસ લિયે બહા દિયા જાતા.) (ابوداؤد شریف ج۳ص۴۷۳رقم الحدیث ۳۷۱۳)

મુનક્કા દવા ભી હૈ ઔર ગિઝા ભી, ઈસ કો ચાહેં તો યૂંહી યા ચાહેં તો છિલ્કા ઉતાર કર મુનાસિબ મિક્દાર મેં ખા લીજિયે. મશ્હૂર મુહદ્દિસ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ ઝુહરી رَحْمَۃُ اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં, "જિસ કો અહાદીસે મુબારકા હિફ્ઝ કરને કા શૌક હો વોહ (મુનાસિબ મિક્દાર મેં) **મુનક્કા** ખાએ, મુનક્કે બીજ સમેત ભી ખા સકતે હૈં બલ્કે ઈમામ ઝુહરી رَحْمَۃُ اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં, "મુનક્કે કે બીજ મે'દે કી ઈસ્લાહ કરતે હૈં." મુનક્કે ચન્દ ઘન્ટે પાની મેં ભિગો કર રખ દીજિયે ફિર ઉસ કા છિલ્કા ઉતાર કર ગૂદા નિકાલ લીજિયે. **મુનક્કે કા ગૂદા** ફેફડોં કે લિયે ઈક્સીર ઔર પુરાની ખાંસી કે લિયે મુફીદ હૈ. ગુર્દે ઔર મસાને કે દર્દ કો મિટાતા, જિગર ઔર તિલ્લી કો તાકત દેતા, પેટ કો નર્મ કરતા, મે'દા મઝબૂત કરતા ઔર હાઝિમા દુરુસ્ત કરતા હૈ.

ખાંસી કા ઈલાજ : રોઝાના કિશ્મિશ કે 40 દાને (અગર મુવાફિક આતે હોં તો દુગને કરને મેં ભી હરજ નહીં) ઔર તીન[3] અદદ

www.dawateislami.net

બાદામ લે કર ઉસ પર 11 બાર દુરૂદ શરીફ પઢ કર દમ કર કે ખા લીજિયે ઈસ કે ઊપર દો ઘન્ટે તક પાની ન પિયેં. اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ખાંસી મેં બહુત ફાએદા હોગા. બલ્ગમ નિકલેગા ઔર મઝીદ નહીં બનેગા. (ઝરૂરતન કિશ્મિશ કી તા'દાદ બઢા દીજિયે.) બહુત છોટે બચ્ચોં કે લિયે હસ્બે ઝરૂરત મિક્દાર કુછ કમ કર દીજિયે. તા હુસૂલે શિફા ઈલાજ જારી રખિયે.

સુર્ખ મુનક્કે : હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા كَرَّمَ اللّٰهُ تَعَالٰى وَجْهَهُ الْكَرِيْم સે મરવી હૈ, જો રોઝાના સુર્ખ મુનક્કે 21 અદદ ખા લિયા કરે વોહ ઉન તમામ અમરાઝ સે મહફૂઝ રહેગા જિન સે ખૌફઝદા હૈ. (اَبُونُعَيم)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(17) બૈંગન કી ખ્વાહિશ

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ નસ્ર તમ્માર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْغَفَّار ફરમાતે હૈં : اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ એક બાર રાત કે વક્ત હઝરતે સય્યિદુના **બિશ્ર હાફી** عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْكَافِي હમારે ઘર તશરીફ લે આએ. મૈં ને વલિય્યે કામિલ કી આમદ પર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા શુક્ર અદા કિયા ફિર અર્ઝ કિયા, "**યા સય્યિદી** رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ! હમારે હાં ખુરાસાન સે રૂઈ આઈ થી ઉસ સે મેરી બચ્ચી ને જો સૂત કાતા ઉસ કો બેચ કર ગોશ્ત ખરીદા હૈ, બરાહે કરમ ! હમારે યહાં ઈફ્તાર ફરમા લીજિયે." ફરમાયા, "અગર મૈં ને કિસી કે યહાં ખાને કા ઈરાદા કિયા તો ફિર اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે યહાં ખાઊંગા." ફિર ફરમાને

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ પઢ કર અપની મજાલિસ કો આરાસ્તા કરો કે તુમ્હારા દુરૂદ પઢના બરોઝે કિયામત તુમ્હારે લિયે નૂર હોગા. (فردوس الاخبار)

લગે, "કઈ સાલ સે **બૈંગન કી ખ્વાહિશ** કર રહા હૂં મગર અભી તક ખા નહીં પાયા." મૈં ને અર્ઝ કિયા, "**યા સચ્યિદી** رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ! હુસ્ને ઇત્તિફાક સે ઇસ ગોશ્ત મેં હલાલ કમાઈ કે બૈંગન ભી ડાલે હૈં." ફરમાયા, "મૈં તો ઉસ વક્ત બૈંગન ખાઊંગા જબ કે ઇસ કી મહબ્બત મેરે દિલ સે નિકલ જાએ !" (رسالۃ القشیریہ ص۱۴۳)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગફિરત હો.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! ઔલિયાઉલ્લાહ رَحِمَهُمُ اللّٰہُ تَعَالٰی ખ્વાહિશાતે નફ્સાની કી પૈરવી સે કિસ કદર પરહેઝ કરતે હૈં. **નફ્સ કે મુતાલબે** કી વજહ સે હઝરતે સચ્યિદુના બિશ્ર હાફી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْکَافِی બરસોં હુએ **બૈંગન** નહીં ખા રહે થે. ઇન હઝરાત કા ભી ખૂબ **મદની અન્દાઝ** હોતા હૈ કે નફ્સ કહે ખાઓ, તો નહીં ખાના ઔર અગર કહે મત ખાઓ, તો ખા લેના. અલ ગરઝ નફ્સ કી ખ્વાહિશ કા ઉલટ કરતે.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

(18) ખૂબ ખાઓ ઔર પિયો

મન્કૂલ હૈ કઈ સાલોં તક હઝરતે સચ્યિદુના બિશ્ર હાફી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْکَافِی કા **બાકિલા** (યા'ની સબ્ઝી કી બીજ વાલી ફલિયાં જો પકા કર ખાઈ જાતી હૈં, મસલન : મટર, લૌબિયા વગૈરા) ખાને કો જી ચાહતા રહા મગર આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ અપને નફ્સ કો મારતે

www.dawateislami.net

રહે ઔર ફલિયાં ન ખાઈ. બા'દે વફાત કિસી ને ખ્વાબ મેં દેખ કર પૂછા, "مَافَعَلَ اللّٰہُ بِکَ؟ યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને આપ કે સાથ ક્યા સુલૂક ફરમાયા?" જવાબ દિયા, "**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને મગ્ફિરત કી બિશારત સુના કર ફરમાયા, "અરે વોહ ઈન્સાન ! જિસ ને દુન્યા મેં ન ખાયા ન પિયા અબ **ખૂબ ખાઓ ઔર પિયો.**

(رسالۃ القشیریۃ مترجم ص ۴۰۶)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

ગદા ભી મુન્તઝિર હૈ ખુલ્દ મેં નેકોં કી દા'વત કા
ખુદા عَزَّوَجَلَّ દિન ખૈર સે લાએ સખી કે ઘર ઝિયાફત કા

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

(19) ખાને કા મકસદ

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ સઈદ ખઝ્ઝાર عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْغَفَّار કા બયાન હૈ, "મેરા મા'મૂલ થા કે **તીસરે રોઝ** ખાના ખાતા થા, એક દફ્આ દૌરાને સફર જંગલ સે ગુઝર રહા થા ઔર ખાએ બિગૈર દૂસરે તીન[3] રોઝ શુરૂઅ હો ચુકે થે, કડાકે કી ભૂક લગી થી, કમઝોરી કે સબબ નિઢાલ હો કર એક જગહ બૈઠ ગયા, ઈતને મેં ગૈબ સે આવાઝ આઈ, **"અબૂ સઈદ !** નફ્સ કો ખુશ કરને કે લિયે તઆમ કે ખ્વાહિશ મન્દ હો યા બિગૈર કુછ ખાએ પિયે કમઝોરી દૂર કરના

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** જિસ ને મુઝ પર એક બાર દુરૂદે પાક પઢા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા હૈ. (مسلم)

ચાહતે હો ?" મૈં ને અર્ઝ કી, "**યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! મૈં તો સિર્ફ **કુવ્વત** ચાહતા હૂં." આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કા બયાન હૈ કે મેરે અન્દર ઐસી કુવ્વત પૈદા હો ગઈ કે ઉઠા ઔર કુછ ખાએ પિયે બિગૈર મઝીદ **બારહ**[12] **મન્ઝિલ** સફર તૈ કર લિયા."

(કશ્ફુલ મહ્જૂબ મુતર્જમ, સ. 453)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى محمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ! ને **અલ્લાહ** વાલે લઝ્ઝત કે લિયે નહીં બલ્કે ઈબાદત પર કુવ્વત હાસિલ કરને કે લિયે ખાતે હૈં. ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા ઉન પર બહુત કરમ હોતા હૈ કે બિગૈર ખાએ પિયે ઉન કો રૂહાની કુવ્વત હાસિલ હો જાયા કરતી હૈ. ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના અબૂ સઈદ ખઝ્ઝાર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْغَفَّار ને બિગૈર ખાએ સિર્ફ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી અતા કર્દા કુવ્વત સે મઝીદ બારહ[12] મન્ઝિલ સફર તૈ કર લિયા. એક દિન મેં જિતના સફર તૈ હોતા હૈ ઉસ કો **મન્ઝિલ** કહતે હૈં, ઈસ કા મતલબ યેહ હુવા કે આપને બિગૈર ખાએ પિયે મઝીદ 12 દિન કા સફર ફરમા લિયા !

ન હો કારગર નફ્સ કા મુઝ પે હીલા
કરમ યા ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ *! નબી* صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم *કા વસીલા*

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى محمَّد

www.dawateislami.net

(20) ખાને સે બચને કે લિયે છુપ ગએ

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ સઈદ ખઝ્ઝાર عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْغَفَّار ફરમાતે હૈં, "એક બાર કાફિલે કે હમરાહ સફર મેં **ફાકા મસ્તી** કા આલમ થા કે ખજૂરોં કા બાગ નઝર આયા, **નફ્સ** કો કુછ ઢારસ બંધી કે અબ ખજૂરેં ખાઊંગા. મગર મૈં નફ્સ કી બાત કૈસે માનૂં ! અહલે કાફિલા ને તો વહીં પડાવ કર દિયા મગર મૈં દૂર જા કર જંગલ (કી રૈત) મેં છુપ ગયા તાકે નફ્સ ખજૂરેં દિખા દિખા કર ખાને કા મુતાલબા ન કરતા રહે. થોડી હી દેર મેં એક હમ સફર ઢૂંઢતા હુવા આ પહોંચા ઔર ઈસ્રાર કર કે અપને હમરાહ બાગ કી તરફ લે ચલા, મૈં ને પૂછા, "મૈં યહાં પર હૂં યેહ તુમ્હેં કૈસે મા'લૂમ હુવા ?" કહને લગા, "મૈં ને ગૈબ સે યેહ આવાઝ સુની, "હમારા એક વલી ફુલાં જગહ રેત મેં છુપા હુવા હૈ ઉસ કો અપને સાથ લે આઓ." (تذکرۃ الاولیاء، ج۲ص۳۶)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક **દા'વતે ઈસ્લામી** દુન્યા કે બે શુમાર મમાલિક મેં સુન્નતોં કી બહારેં લુટા રહી હૈ. હર મુસલ્માન કો ચાહિયે કે દુન્યા વ આખિરત કી બેહતરી કી ખાતિર **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ સે વાબસ્તા હો કર અપના યેહ ઝેહ્ન બના લે કે **મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ.**

www.dawateislami.net

દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં સફર ઔર રોઝાના ફિક્રે મદીના કે ઝરીએ મદની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મદની માહ પહલી તારીખ અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઈસ કી બરકત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢને કા ઝેહ્ન બનેગા.

(21) વલી કી સોહબત કા ફૈઝ

હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્રાહીમ ખવાસ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ એક બાર જંગલ મેં થે. અચાનક એક શખ્સ આ નિકલા ઔર કહને લગા, "મૈં આપ કી સોહબત મેં રહના ચાહતા હૂં." આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને જબ ઉસ પર નઝર કી તો દિલ મેં ઉસ સે નફરત પૈદા હો ગઈ. ઈતને મેં વોહ કહને લગા, "મૈં **નસરાની** રાહિબ હૂં. ઔર **રૂમ** સે આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કી સોહબત મેં રહને કે લિયે હાઝિર હુવા હૂં." આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કે દિલ મેં પૈદા હોને વાલી નફરત કા રાઝ ઝાહિર હો ગયા. યા'ની ઉસ શખ્સ કે કાફિર હોને કી વજહ સે ઐસા હુવા થા. આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને રાહિબ સે ફરમાયા, "મેરે પાસ ખાને પીને કી કોઈ ચીઝ નહીં, કહીં ઐસા ન હો તુમ તક્લીફ મેં આ જાઓ." વોહ કહને લગા, **"યા સય્યિદી!** દુન્યા મેં આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કે નામ કા ડંકા બજ રહા હૈ ઔર

www.dawateislami.net

આપ અભી તક ખાને પીને કી ફિક્ર મેં લગે હુએ હૈં ! ઉસ કી બાત સે આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કો તઅજ્જુબ હુવા ઔર ઉસ કો સોહબત મેં રહને કી ઈજાઝત દે દી.'' સાત[7] દિન રાત બિગૈર ખાએ પિયે ગુઝર ગએ. વોહ ઘબરા ગયા ઔર કહને લગા, **''યા સય્યિદી !** અબ મુઆમલા મેરી બરદાશ્ત સે બાહર હો ચુકા હૈ, ખાને પીને કા કોઈ ઈન્તિઝામ ફરમા દીજિયે. ''ચુનાન્ચે આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ સજ્દે મેં ચલે ગએ ઔર બારગાહે ખુદા વન્દી عَزَّوَجَلَّ મેં અર્ઝ કિયા, ''**યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! ઈસ કાફિર ને મેરે બારે મેં **હુસ્ને ઝન** કાઈમ કિયા હૈ. મેરી લાજ તેરે હાથ મેં હૈ મુઝે ઈસ કાફિર કે સામને રુસ્વા ન કરના.'' દુઆ માંગ કર **જબ સજ્દે સે સર ઉઠાયા તો એક ખ્વાન્ચા મૌજૂદ થા. જિસ મેં દો[2] રોટિયાં ઔર દો[2] ગિલાસ પાની કે રખે હુએ થે.** ખા પી કર દોનોં વહાં સે ચલ પડે. મઝીદ સાત[7] રોઝ ગુઝરને કે બા'દ કહીં રુકે તો ઉસ રાહિબ ને સજ્દે મેં જા કર દુઆ માંગી. **દેખતે હી દેખતે એક તશ્ત નુમૂદાર હુવા જિસ પર ચાર[4] રોટિયાં ઔર ચાર[4] ગિલાસ પાની મૌજૂદ થા !** આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ હૈરત મેં પડ ગએ, અપના યેહ ઝેહ્ન બનાયા કે ઈસ મેં સે કુછ નહીં ખાઊંગા ક્યૂંકે યેહ ખાના એક કાફિર કે લિયે આયા હૈ. વોહ કહને લગા, ''**યા સય્યિદી !** ખાઈયે ! ઔર દો[2] બાતોં કી ખુશ ખબરી ભી સમાઅત ફરમાઈયે, ''એક તો મૈં ઈસ્લામ કબૂલ કરતા હૂં યેહ કહ કર ઉસ ને કલિમએ શહાદત પઢા.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઇસ હૈ. (ابو یعلی)

દૂસરી યેહ કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે યહાં આપ رَحْمَةُاللّٰهِ تعَالٰی عَلَیْه કા બહુત બડા મકામ હૈ.'' મૈં ને સજ્દે મેં સર રખ કર યેહ દુઆ માંગી થી, ''યા **અલ્લાહ** ! **મુહમ્મદે મુસ્તફા** صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ و اٰلِهٖ وَسَلَّم અગર રસૂલે બરહક હૈં તો મુઝે દો[2] રોટિયાં ઔર દો[2] ગિલાસ પાની અતા ફરમા ઔર અગર **ઈબ્રાહીમ ખવાસ** رَحْمَةُاللّٰهِ تعَالٰی عَلَیْه તેરે વલી હૈં તો મઝીદ દો[2] રોટિયાં ઔર દો[2] ગિલાસ પાની અતા ફરમા. દુઆ માંગ કર મૈં ને જૂં હી સર ઉઠાયા તો ખાને કા યેહ **તશ્ત** મૌજૂદ થા.'' ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્રાહીમ ખવાસ رَحْمَةُاللّٰهِ تعَالٰی عَلَیْه ને યેહ સુનને કે બા'દ ખાના તનાવુલ ફરમા લિયા ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ વોહ નૌ મુસ્લિમ વિલાયત કે આ'લા દરજે પર ફાઈઝ હુવા.

(مُلَخَّص از کشف المحجوب ص ۴۳۳ تا ۴۳۵)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّى اللّٰهُ تعالٰی علٰی محمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઔલિયાઉલ્લાહ رَحِمَهُمُ اللّٰه تعَالٰی કઈ કઈ દિન તક ફાકે બરદાશ્ત કરતે હૈં, ઈન કી ઈમદાદ કી જાતી હૈ ઔર ઈન કે લિયે ગૈબ સે દસ્તર ખ્વાન ઝાહિર હોતે હૈં, સય્યિદુના ઈબ્રાહીમ ખવાસ رَحْمَةُاللّٰهِ تعَالٰی عَلَیْه કી સોહબત મેં રહ કર કાફિર ને ભી **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ઈનાયત સે મુસલ્માન હો કર વિલાયત કા દરજા પા લિયા. હર એક કો ચાહિયે કે બુરી સોહબત સે દૂર રહે

www.dawateislami.net

ઔર નેકોં કી સોહબત ઇખ્તિયાર કરે. **હદીસે** મુબારક મેં હૈ, "અચ્છા હમ નશીં વોહ હૈ કે ઉસ કે દેખને સે તુમ્હેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ યાદ આ જાએ ઔર ઉસ કી બાતોં સે તુમ્હારે (નેક) આ'માલ મેં ઇઝાફા હો ઔર ઉસ કા અમલ તુમ્હેં આખિરત કી યાદ દિલાએ."

(جامع صغیر جزء ثانی ص ۲۴۷ رقم الحدیث ۴۰۶۳)

યક ઝમાના સોહબતે બા ઔલિયા رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰى

બેહતર અઝ સદ સાલહ તાઅત બેરિયા

(યા'ની ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰى કી લમ્હા ભર કી સોહબત સો100 સાલ કી ખાલિસ ઇબાદત સે બેહતર હૈ)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(22) અચ્છી સોહબત અચ્છી મૌત

ખરબૂઝે કો દેખ કર ખરબૂઝા રંગ પકડતા હૈ, તિલ કો ગુલાબ કે ફૂલ મેં રખ દો તો ઉસ કી સોહબત મેં રહ કર ગુલાબી હો જાતા હૈ. ઇસી તરહ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક **દા'વતે ઇસ્લામી** કે મદની માહોલ સે વાબસ્તા હો કર **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબત મેં રહને વાલા, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઔર ઉસ કે રસૂલ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી મેહરબાની સે બે વક્અત પથ્થર ભી અનમોલ હીરા બન જાતા, ખૂબ જગમગાતા ઔર ઐસી શાન સે **પૈકે અજલ** કો **લબ્બૈક** કહતા હૈ કે દેખને સુનને વાલા રશ્ક કી આગ મેં જલ ઉઠતા ઔર જીને કે બજાએ ઐસી મૌત

www.dawateislami.net

કી આરઝૂ કરને લગતા હૈ ચુનાન્ચે એક શખ્સ ને **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ સે મુતઅસ્સિર હો કર **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબત કી બરકત સે પાંચોં વક્ત કી નમાઝ કી પાબન્દી શુરૂઅ કર દી ઔર **રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી અશરે મેં **દા'વતે ઈસ્લામી** કે તહ્ત હોને વાલે **સુન્નતોં ભરે એ'તિકાફ** મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ બૈઠ ગએ, દસ 10 દિન મેં કુરઆને પાક કી ચન્દ સૂરતેં, દુઆએં ઔર સુન્નતેં યાદ કર લીં ચેહરે પર એક મુશ્ત દાઢી ઔર સર પર સબ્ઝ સબ્ઝ ઈમામે કા તાજ સજાને કી નિય્યત કે સાથ સાથ હફ્તાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં શિર્કત ઔર મદની કાફિલોં મેં સફર કે લિયે ભી નામ લિખવાયા, અલ ગરઝ ઝિન્દગી મેં **મદની ઈન્કિલાબ** બરપા હો ગયા. આશિકાને રસૂલ કી સોહબત રંગ લાઈ, ગુનાહોં સે તૌબા કર કે સુન્નતોં ભરી ઝિન્દગી ગુઝારને લગે. એક દિન કપડોં મેં આગ લગને કે સબબ બેચારે બુરી તરહ ઝુલસ ગએ. અસ્પતાલ લે જાયા ગયા, ડૉકટરોં ને બતાયા કે ઉન કા જિસ્મ 80 ફીસદ જલ ચુકા હૈ. મગર દેખને વાલે હૈરત ઝદા થે કે તક્લીફ કા ઈઝહાર કરને કે બજાએ વોહ **ઝિક્રો દુરૂદ** મેં મશ્ગૂલ થે, એ'તિકાફ કે દૌરાન આશિકાને રસૂલ કી સોહબત મેં રહ કર જો સૂરતેં ઔર દુઆએં યાદ કી થીં ઉન્હેં વોહ પઢે જા રહે થે. કમો બેશ 48 ઘન્ટે તક વક્તન ફ વક્તન કુરઆને પાક કી સૂરતેં ઔર દુઆએં વગૈરા પઢતે રહે ઔર સુબ્હ **અઝાને ફજ્ર** કે વક્ત બુલન્દ આવાઝ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો લોગ અપની મજલિસ સે **અલ્લાહ** કે ઝિક્ર ઔર નબી પર દુરૂદ શરીફ પઢે બિગૈર ઉઠ ગએ તો વોહ બદબૂદાર મુર્દાર સે ઉઠે. (شعب الایمان)

સે لَآ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰہ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم પઢા ઔર ઉન કી રૂહ કફસે ઉન્સુરી સે પરવાઝ કર ગઈ.

અલ્લાહ عَزَّ وَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

(23) બુરી સોહબત બુરી મૌત

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હમારા હુસ્ને ઝન હૈ કે મર્હૂમ ઝિન્દગી કી બાઝી જીત ગએ. આજકલ કી બુરી સોહબત ઔર ઘરોં કા ફેન્સી માહોલ, T.V. ઔર INTERNET કે ઝરીએ ફ઼િલ્મેં ડ્રામે દેખને ઔર ગાને બાજે સુનને કી મન્હૂસ આદતોં કી તબાહ કારિયોં સે ડરાતી, ખબરદાર કરતી મૌત કી એક લરઝા ખેઝ ઔર **ઈબ્રત અંગેઝ** હિકાયત ભી મુલાહઝા ફરમા લીજિયે. ચુનાન્ચે અભી જો હિકાયત આપ ને સુની ઉસ મર્હૂમ કા ઈલાજ કરને વાલે ડૉકટરોં કા કહના હૈ, અજીબ ઈત્તિફાક હૈ કે ઈસ દા'વતે ઈસ્લામી વાલે નૌ જવાન ને مَاشَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ **કુરઆને પાક** કી તિલાવત કરતે ઔર **કલિમએ તય્યિબા** પઢતે પઢતે જિસ વૉર્ડ મેં જાન દી ચન્દ દિન પહલે એક નૌ જવાન (મૉડર્ન) લડકી ભી આગ મેં ઝુલસ કર ઈસી વોર્ડ મેં પહોંચી મગર મૌત કે વક્ત ઉસ લડકી કી ઝબાન પર (مَعَاذَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ) યેહ થા, **ગાના સુનાઓ ! ગાના સુનાઓ ! નાચ દિખાઓ ! નાચ દિખાઓ !** ઈસ તરહ કહતે કહતે ઉસ બદ નસીબ

www.dawateislami.net

લડકી કા ઇન્તિકાલ હો ગયા. **અગર વોહ લડકી મુસલ્માન થી તો અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **બેચારી કી મગ્ફિરત ફરમાએ.**

اٰمِين بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلّم

تُوبُوا اِلَی اللّٰہ ! اَستَغْفِرُاللّٰہ

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! યકીનન એક ન એક દિન હમેં મરના હૈ. એ કાશ ! આખિરી વક્ત **કલિમએ તય્યિબા** પઢતે હુએ દુરૂદો સલામ પેશ કરતે હુએ મીઠે મીઠે આકા મદીને વાલે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કે જલ્વોં મેં હમારી રૂહ કબ્ઝ હો. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક દા'વતે ઇસ્લામી દુન્યા કે બે શુમાર મુમાલિક મેં સુન્નતોં કી બહારેં લુટા રહી હૈ. હર મુસલ્માન કો ચાહિયે કે દુન્યા વ આખિરત કી બેહતરી કી ખાતિર દા'વતે ઇસ્લામી કે મદની માહોલ સે વાબસ્તા હો કર અપના યેહ ઝેહ્ન બના લે કે **મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઇસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ.** اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ

> દા'વતે ઇસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં સફર ઔર રોઝાના ફિક્રે મદીના કે ઝરીએ મદની ઇન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મદની માહ પહલી તારીખ અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે. اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઇસ કી બરકત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢને કા ઝેહ્ન બનેગા.

www.dawateislami.net

(24) ભૂકા શેર

હઝરતે સય્યિદુના દાતા ગન્જ બખ્શ અલી હિજવેરી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં, "મૈં ને શૈખ અહમદ હમ્માદી સરખસી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِی સે ઉન કી **તૌબા** કા સબબ પૂછા, તો કહને લગે, "એક બાર મૈં અપને ઊંટોં કો લે કર "સરખસ" સે રવાના હુવા. દૌરાને સફર જંગલ મેં એક **ભૂકે શેર** ને મેરા એક ઊંટ ઝખ્મી કર કે ગિરા દિયા ઔર ફિર બુલન્દ ટીલે પર ચઢ કર ડકારને લગા ઉસ કી આવાઝ સુનતે હી બહુત સારે દરિન્દે ઈકઠ્ઠે હો ગએ, શેર નીચે ઉતરા ઔર ઉસ ને ઉસી **ઝખ્મી ઊંટ** કો ચીરા ફાડા મગર ખુદ કુછ ન ખાયા બલ્કે દોબારા ટીલે પર જા બૈઠા, જમ્અ શુદા દરિન્દે ઊંટ પર ટૂટ પડે ઔર ખા કર ચલતે બને, બાકી માંદા ગોશ્ત ખાને કે લિયે શેર કરીબ આયા કે એક **લંગડી લોમડી** દૂર સે આતી દિખાઈ દી, શેર વાપસ અપની જગહ ચલા ગયા. લોમડી હસ્બે ઝરૂરત ખા કર જબ જા ચુકી તબ શેર ને ઉસ ગોશ્ત મેં સે થોડા સા ખાયા. મૈં દૂર સે યેહ સબ દેખ રહા થા, **અચાનક શેર ને મેરા રુખ કિયા ઔર બ ઝબાને ફસીહ બોલા, "અહમદ ! એક લુક્મે કા ઈસાર તો કુત્તોં કા કામ હૈ મર્દાને રાહે હક તો અપની જાન ભી કુરબાન કર દિયા કરતે હૈં.**" મૈં ને ઈસ અનોખે વાકિએ સે મુતઅસ્સિર હો કર અપને તમામ ગુનાહોં સે તૌબા કી ઔર દુન્યા સે કનારા કશ હો કર અપને **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે લૌ લગા લી. (કશ્ફુલ મહ્જૂબ તર્બીર મુતર્જમ, સ. 383)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

www.dawateislami.net

મુર્ગી કા તવક્કુલ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! **ભૂકે શેર** ને અપના શિકાર દૂસરે જાનવરોં પર ઈસાર કર કે ભૂક બરદાશ્ત કરને કી બેહતરીન મિસાલ કાઈમ કી ઔર ફિર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી અતા સે ઉસ ને કિતની ઝબર દસ્ત નસીહત કી કે "એક લુક્મે કા ઈસાર તો કુત્તોં કા કામ હૈ મર્દ કો ચાહિયે કે અપની જાન કુરબાન કર દે." મગર આહ ! આજ કે હમ જૈસે બે અમલ મુસલ્માન એક લુક્મે કા ઈસાર તો ક્યા કરેંગે, જિન સે બન પડતા હૈ વોહ દૂસરોં કે મુંહ સે ભી લુક્મા છીન લેતે હૈં બલ્કે એક લુક્મે કી ખાતિર બા'ઝ અવકાત કત્લો ગારત ગરી તક સે નહીં ચૂકતે. ઢેરોં ઢેર ગિઝાએં મૌજૂદ હોને કે બા વુજૂદ એક એક "ટુકડે" કી ખાતિર ફસાદ બરપા કરતે ફિરતે હૈં. કહા જાતા હૈ, "સિર્ફ તીન ઝી રૂહ ઐસે હૈં જો ગિઝાઓં કા ઝખીરા કરતે હૈં : (1) (હમ જૈસે ગુનહગાર) ઈન્સાન (2) ચૂહા ઔર (3) ચ્યૂંટી." ઈન કે ઈલાવા કોઈ ભી હૈવાન દૂસરે વક્ત કે લિયે બચા કર નહીં રખતા. આપ ને **મુર્ગી કા તવક્કુલ** દેખા હોગા, ઉસ કો પાની કા પિયાલા પેશ કિયા જાતા હૈ તો પી ચુકને કે બા'દ પિયાલે કે કનારે પર પાઉં રખ કર ઉસ કો ઉલટ દેતી હૈ, ઉસે અપને **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ પર કામિલ ભરોસા હોતા હૈ કે અભી પિલાયા હૈ તો પ્યાસ લગને પર દોબારા ભી પિલાએગા. ઔર લુત્ફ કી બાત યેહ હૈ કે ઉસ કો પિલાને કી ખિદમત ભી ઈન્સાન સે લી જાતી હૈ. હાં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે નેક બન્દોં કા તવક્કુલ બે મિસાલ હોતા હૈ.

www.dawateislami.net

તવક્કુલ કી એક તા'રીફ યેહ ભી હૈ કે "સિર્ફ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ઇનાયાત પર ભરોસા કરે ઔર જો કુછ લોગોં કે પાસ હૈ ઉસ સે માયૂસ હો જાએ." (ملخص از رسالۃ القشیریہ ص۱۶۹باب توکل) **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ પર કામિલ તવક્કુલ કરને વાલોં કી ભી ક્યા શાન હોતી હૈ, ચુનાન્ચે,

(25) મુતવક્કિલ નૌ જવાન

હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્રાહીમ ખવાસ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં, "મુલ્કે શામ કે રાસ્તે મેં એક **અલ્લાહ** વાલે નૌ જવાન رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ સે મુલાકાત હુઈ. ઉન્હોં ને મુઝ સે કહા, "ક્યા આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ મેરી સોહબત મેં રહના પસન્દ ફરમાએંગે ?" મૈં ને કહા, "મૈં તો **ભૂકા** રહતા હૂં." કહને લગે, "اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ મૈં ભી ભૂકા રહ લૂંગા." ચાર[4] દિન ઇસી તરહ ફાકે મેં ગુઝર ગએ. ઇસ કે બા'દ કહીં સે કોઈ ગિઝા આ ગઈ, મૈં ને ઉન સે કહા, "આઇયે ખા લીજિયે." જવાબ દિયા, "મૈં ને અહ્દ કિયા હૈ કિસી કે ઝરીએ કોઈ ચીઝ નહીં લૂંગા." મૈં ને ખુશ હો કર કહા, "મરહબા ! આપ ને બહુત બારીક નુક્તા બયાન ફરમાયા." યેહ સુન કર વોહ કહને લગે, "ઐ ઇબ્રાહીમ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ ! મેરી ઝૂટી તા'રીફ મત કીજિયે ક્યૂંકે પરખને વાલા પરવર્દ ગાર عَزَّوَجَلَّ આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ કે હાલ ઔર તવક્કુલ કો ખૂબ જાનતા હૈ." ફિર ફરમાને લગે, "**તવક્કુલ** કા કમ તરીન દરજા યેહ હૈ કે ફાકે

www.dawateislami.net

પર ફાકા આને કે બા વુજૂદ દિલ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે સિવા કિસી ઔર કી તરફ મુતવજ્જેહ ન હો. (رسالۃ القُشَیریّہ ص ۱۲۸ باب توکل)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

સચ હૈ ઈન્સાન કો કુછ ખો કે મિલા કરતા હૈ

આપ કો ખો કે તુઝે પાએગા જોયા તેરા

(ઝૌકે ના'ત)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تعالٰی علٰی محمَّد

યા રબ્બે મુસ્તફા عَزَّوَجَلَّ ! હમેં નફ્સો શૈતાન કી શરારતોં સે મહફૂઝ ફરમા ઔર ભૂક કી અઝીમ ને'મત સે નવાઝ કર અપના સાબિરો શાકિર બન્દા બના.

ભૂક કી ને'મત સે તૂ નવાઝ મૌલા

સબ્ર કી દૌલત સે તૂ નવાઝ મૌલા

اٰمین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صلَّی اللہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

(26) રિઝ્ક ખુદ ઢૂંડ રહા થા

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ યા'કૂબ અક્તઅ બસરી رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં, "એક બાર મૈં **હરમે મક્કએ મુકર્રમા** મેં દસ[10] દિન તક ભૂકા રહા, જિસ સે મુઝે કમઝોરી આ ગઈ ઔર જંગલ કી તરફ ચલ પડા કે શાયદ કુછ ગિઝા મિલ જાએ જો મેરી કમઝોરી કો રોકે, રાસ્તે મેં એક ગિરા પડા **શલ્જમ** નઝર આયા ઉઠાયા તો "પુરાના" હો ચુકા થા, મુઝે મહસૂસ હુવા ગોયા કોઈ કહ રહા

www.dawateislami.net

હૈ, "તુમ દસ10 દિન ભૂકે રહે ક્યા ઈસ કે બા'દ યેહી એક શલ્જમ તુમ્હારે લિયે રહ ગયા થા !" મૈં ને ઉસે વાપસ રખ દિયા ઔર **મસ્જિદુલ હરામ શરીફ** મેં હાઝિર હો ગયા. ઈતને મેં એક **અજમી** (હર ગૈરે અરબી કો **અજમી** કહતે હૈં) મેરે પાસ આયા ઔર એક સન્દૂકચા પેશ કરતે હુએ કહને લગા, "યેહ આપ કા હૈ." મૈં ને કહા, "મેરા કૈસે હો ગયા ?" બોલા, હમ દસ10 દિન સે સમુન્દર મેં સફર કર રહે થે **તૂફાન** આ ગયા ઔર હમારી કશ્તી ડૂબને કે કરીબ હો ગઈ થી તો હમ સબ ને **નિય્યતેં** કી થીં કે અગર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હમેં નજાત બખ્શેગા તો હમ ખૈરાત કરેંગે. મૈં ને ભી યેહ નિય્યત કી થી કે **મસ્જિદુલ હરામ** શરીફ મેં મુઝે જો પહલા આદમી નઝર આએગા ઉસ કો યેહ પેશ કરૂંગા તો આપ હી વોહ પહલે શખ્સ હૈં જો મુઝે મિલે હૈં." **મૈં ને જબ સન્દૂકચા ખોલા તો ઉસ મેં મિસરી મૈદે કા કેક, છિલે હુએ બાદામ ઔર કન્દ સફેદ** (એક તરહ કી મિઠાઈ) **કી ડલિયાં થીં.** મૈં ને દિલ હી દિલ મેં અપને આપ સે કહા કે તેરા રિઝ્ક દસ10 દિન સે તેરી તરફ આ રહા થા મગર તૂ ઉસ કો જંગલ મેં તલાશ કરને કે લિયે નિકલ પડા થા ! મૈં ને ઉસ મેં સે થોડી થોડી ચીઝેં અપને લિયે નિકાલ કર બકિય્યા ઉસી કો લૌટાતે હુએ કહા, "મૈં કબૂલ કર ચુકા હૂં અબ યેહ આપ લે જાઈયે ઔર મેરી તરફ સે અપને બચ્ચોં કો તોહફા દે દીજિયે." (رسالۃ القشیریۃ ص۱۶۹،۱۷۰باب:توکّل)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોંગે. (جمع الجوامع)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّى اللهُ تعالىٰ على محمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે ઔલિયા કે તવક્કુલ કી ભી ક્યા નિરાલી શાન હોતી હૈ. દસ દિન કા ફાકા હોને કે બા વુજૂદ જબ ખાને કી ચીઝેં મિલીં તબ ભી થોડી સી કબૂલ કર કે બકિય્યા વાપસ દે દીં. એક વક્ત ખા લેને કે બા'દ ઈસ બાત કી ઉન્હેં પરવાહ હી નહીં હોતી થી કે બા'દ મેં ક્યા ખાએંગે ! ઉન હઝરાત કા ઝેહ્ન બના હુવા થા કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને જબ તક ઝિન્દા રખના મન્ઝૂર ફરમાયા હૈ ઉસ વક્ત કે લિયે રિઝ્ક ખુદ હી ફરાહમ કર દેગા. જૈસા કે બારહવેં પારે કી ઈબ્તિદા મેં હૈ,

وَمَا مِنْ دَآبَّةٍ فِي الْاَرْضِ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ رِزْقُهَا

(پ ۱۲ ھود آیت ٦)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર ઝમીન પર ચલને વાલા કોઈ ઐસા નહીં જિસ કા રિઝ્ક **અલ્લાહ** કે ઝિમ્મએ કરમ પર ન હો.

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યહાં એક મદની નુક્તા કાબિલે ગૌર હૈ ઔર વોહ યેહ કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને હર એક કી રોઝી અપને ઝિમ્મે લી હૈ મગર હર એક કી મગ્ફિરત કા ઝિમ્મા નહીં લિયા. તો વોહ મુસલ્માન કિસ કદર નાદાન હૈ જો રિઝ્ક કે લિયે મારા મારા ફિરે મગર મગ્ફિરત કી તલબ મેં દિલ ન જલાએ.

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ મેં આશિકાને રસૂલ કી તરબિયત કે લિયે સફર કરને વાલે મદની કાફિલોં મેં તલબે આખિરત વ મગ્ફિરત કા ઝેહ્ન દિયા જાતા હૈ, ચુનાન્ચે

(27) જોશીલા મુબલ્લિગ

આશિકાને રસૂલ કા એક **મદની કાફિલા** એક ગાઉં મેં 12 દિન કે લિયે સુન્નતોં કી તરબિયત કી ખાતિર પહોંચા. જિસ મસ્જિદ મેં કિયામ થા, ઉસ કે સામને વાલે ઘર મેં રહને વાલે એક નૌ જવાન પર એક આશિકે રસૂલ ને **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કરતે હુએ મદની કાફિલે મેં સફર કી તરગીબ દિલાઈ વોહ નૌ જવાન સિર્ફ 2 દિન સાથ રહને કે લિયે તય્યાર હુએ ઔર મદની કાફિલે વાલોં કે સાથ સુન્નતેં સીખને સિખાને મેં મસરૂફ હો ગએ. સિર્ફ દો[2] દિન મદની કાફિલે મેં ગુઝારને કી બરકત સે અપને ઘર મેં નમાઝોં કી તલ્કીન કી. ચૂંકે ઘર કે બા અસર ફર્દ થે, اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ તકરીબન સભી ને નમાઝ પઢના શુરૂઅ કર દી. બરાબર મેં મામૂં કે ઘર જા કર ભી નેકી કી દા'વત પેશ કી. ઘર વાલોં કો T.V. કી તબાહ કારિયાં બતા કર ઉસે ઘર સે નિકાલા દેને કા ઝેહ્ન દિયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ બાહમી રિઝા મન્દી સે ઘર સે T.V. નિકાલ દિયા ગયા. દૂસરે દિન સુબ્હ કપડોં પર ઈસ્ત્રી કરતે હુએ અચાનક ઉન્હેં કરન્ટ લગા ઔર ઉસી વક્ત ઉન્હોં ને દમ તોડ

www.dawateislami.net

દિયા ઘર વાલોં કા કહના હૈ કે હમ ને વાઝેહ તૌર પર સુના કે બ વક્તે વફાત ઉન કી ઝબાન પર **કલિમએ તય્યિબા** لَاۤ اِلٰــہَ اِلَّا اللّٰــہُ مُحَمَّـدٌ رَّسُوْلُ اللّٰہ صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ و اٰلِہٖ وَسَلَّم જારી થા.

કોઈ આયા પા કે ચલા ગયા કોઈ ઉમ્ર ભર ભી ન પા સકા
મેરે મૌલા عَزَّوَجَلَّ **તુઝ સે ગિલા નહીં યેહ તો અપના અપના નસીબ હૈ**

દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં સફર ઔર રોઝાના ફિક્રે મદીના કે ઝરીએ મદની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મદની માહ પહલી તારીખ અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઈસ કી બરકત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢને કા ઝેહ્ન બનેગા.

(28) અન્ડા રોટી

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ તુરાબ **નખ્શબી** رَحْمَۃُ اللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં, "દૌરાને સફર મેરે નફ્સ ને સિર્ફ એક બાર **અન્ડા રોટી** ખાને કી ખ્વાહિશ કી, ચુનાન્ચે મૈં એક બસ્તી મેં પહોંચા. વહાં એક શખ્સ યકાયક મુઝ સે ચિમટ ગયા. ઔર ચીખ ચીખ કર કહને લગા, "યેહ ભી ચોરોં કે સાથ થા." ભીડ હો ગઈ ઔર ચોરોં કા સાથી સમઝ કર લોગોં ને મુઝે સત્તર દુર્રે મારે. ઈસ કે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દિન મેં 50 બાર દુરૂદે પાક પઢે કિયામત કે દિન મૈં ઉસ સે મુસાફહા કરૂં(યા'ની હાથ મિલાઊં)ગા. (ابن بشکوال)

બા'દ ઉન મેં સે એક આદમી ને મુઝે પહચાન લિયા ઔર કહા, "યેહ ચોર નહીં હો સકતે. યેહ તો **અબૂ તુરાબ નખ્શબી** رَحْمَۃُاللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ હૈં." ઈસ પર લોગોં ને બસદ નદામત મુઝ સે મા'ઝિરત ચાહી. ઉન મેં સે એક સાહિબ મુઝે અપને ઘર લે ગએ ઔર ખૈર ખ્વાહી કરતે હુએ હુસ્ને ઈત્તિફાક સે **અન્ડા રોટી** ખાને કે લિયે પેશ કિયા. મૈં ને નફ્સ સે કહા, "સત્તર દુર્રે ખાને કે બા'દ તેરા મુતાલબા પૂરા હુવા અબ **અન્ડા રોટી** ખા લે." (رسالۃ القشیریۃ ص ۱۴۴)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

(29) સફેદ પિયાલા

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! વાકેઈ **અલ્લાહ** વાલોં કા નિઝામ ભી ખૂબ હોતા હૈ, ઈન કો નફ્સ કી પૈરવી સે બચાયા જાતા હૈ. જિન કા અભી વાકિઆ બયાન કિયા ગયા વોહ હઝરતે સય્યિદુના અબૂ તુરાબ **નખ્શબી** رَحْمَۃُاللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ બા કરામત વલિય્યુલ્લાહ થે. ચુનાન્ચે એક બાર **સફરે મદીના** કે દૌરાન લકો દક સહરા મેં કિસી મુરીદ ને પ્યાસ કી શિકાયત કી, આપ رَحْمَۃُاللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ ને ઝમીન પર પાઉં મુબારક મારા તો **મીઠે પાની કા ચશ્મા** ઉબલ પડા. યેહ દેખ કર દૂસરે મુરીદ ને અર્ઝ કિયા, "મૈં તો આબખોરે (યા'ની પિયાલે) મેં પાની પિયૂંગા." આપ رَحْمَۃُاللّٰہِ تعَالٰی عَلَیْہ ને ઝમીન પર હાથ મુબારક

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : બરોઝે કિયામત લોગોં મેં સે મેરે કરીબ તર વોહ હોગા જિસ ને દુન્યા મેં મુઝ પર ઝિયાદા દુરૂદે પાક પઢે હોંગે. (ترمذی)

મારા તો એક **સફેદ પિયાલા** નુમૂદાર હો ગયા. ઈસ વાકિએ કે રાવી હઝરતે શૈખ અબુલ અબ્બાસ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં, "વોહ **સફેદ પિયાલા** મક્કએ મુકર્રમા તક હમારે સાથ રહા."

(تذکرۃ الاولیاء ج اول ص ۲۶۴)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

હોગા સેરાબ સરે કૌસરો તસ્નીમ વોહી
જિસ કે હાથોં મેં મદીને કા પિયાલા હોગા

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

વસ્વસા : અન્ડા રોટી ખાના કોઈ ગુનાહ તો નહીં, ફિર આખિર એક વલિય્યુલ્લાહ કો ઈસ કી ખ્વાહિશ પર ઈતની ઝબર દસ્ત સઝા ક્યૂં મિલી ?

ઈલાજે વસ્વસા : અહલુલ્લાહ رَحِمَھُمُ اللّٰہُ تَعَالٰی કી ઈસ તરહ તરબિયત ભી હોતી હૈ ઔર આઝમાઈશ ભી ઔર યૂં ઉન કે દરજાત બુલન્દ કિયે જાતે હૈં. આમ મુસલ્માન ભી તો બસા અવકાત બ ઝાહિર બે કુસૂર હોને કે બા વુજૂદ આફાતો બલિય્યાત કા શિકાર ઔર બીમાર હો જાતા હૈ ! ઈસ કી હિક્મતોં મેં સે યેહ ભી હૈ કે ઈસ તરહ ઉસ કે ગુનાહ મિટાએ ઔર દરજાત બઢાએ જાતે હૈં. અમ્બિયા عَلَیْھِمُ السَّلَام વ સહાબા ઔર શુહદાએ કરબલા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھُمْ પર ભી તો ઈમ્તિહાનાત આએ. ખુદ હમારે મીઠે મીઠે આકા મદીને વાલે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો ભી કુફ્ફારે ના હન્જાર ને તરહ તરહ સે સતાયા.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક મર્તબા દુરૂદ પઢા **અલ્લાહ** ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા ઔર ઉસ કે નામએ આ'માલ મેં દસ નેકિયાં લિખતા હૈ. (ترمذی)

શાન કે મુતાબિક ઈમ્તિહાન : હઝરતે સય્યિદુના સા'દ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ ને ફરમાયા કે, નબિય્યે કરીમ, રઊફુર્રહીમ عَلَيْهِ اَفْضَلُ الصَّلٰوةِ وَالتَّسْلِيْم સે દરયાફ્ત કિયા ગયા કે કૌન લોગ સખ્ત આઝમાઈશોં મેં મુબ્તલા હોતે હૈં ? હુઝૂરે અકરમ, **નૂરે મુજસ્સમ**, શાહે બની આદમ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, (સબ સે પહલે) અમ્બિયાએ કિરામ (عَلَيْهِمُ السَّلَام) ફિર ઉન કે બા'દ જો અફઝલ હૈં ફિર ઉન કે બા'દ જો અફઝલ હૈં, યા'ની હસ્બે મરાતિબ (યા'ની રુત્બોં કે હિસાબ સે), આદમી કા દીન કે સાથ જૈસા તઅલ્લુક હોતા હૈ ઉસી એ'તિબાર સે (આફત વ) બલા મેં મુબ્તલા કિયા જાતા હૈ. અગર દીન મેં સખ્ત હૈ તો બલા ભી ઉસ પર સખ્ત હોગી. ઔર અગર દીન મેં કમઝોર હૈ તો ઉસ પર આસાની કી જાતી હૈ. યેહી સિલ્સિલા હમેશા રહતા હૈ યહાં તક કે ઝમીન પર વોહ યૂં ચલતા હૈ કે ઉસ પર કોઈ ગુનાહ નહીં રહતા. (جامع ترمذی ج۴ ص۱۷۹ رقم الحدیث ۲۴۰۶)

બહર હાલ યેહ સબ **અલ્લાહ** રબ્બુલ ઈઝ્ઝત عَزَّوَجَلَّ કી મશિય્યત સે હોતા હૈ ઔર નેક બન્દે સબ્ર કર કે અજ્ર કે ખઝાને સમેટતે હુએ ઝબાને હાલ સે કહતે હૈં :

જે સોહણા મેરે દુખ વિચ રાઝી
તો મેં સુખ નૂં ચુલ્લ્હે પાવાં

(યા'ની મેરા મહબૂબ જબ કે મેરે દુખી હોને પર ખુશ હૈ તો ફિર મૈં સુખ ચૈન કો ભાડ (ચૂલ્હે) મેં ઝોંકતા હૂં)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર દુરૂદ કી કસરત કર લિયા કરો જો ઐસા કરેગા કિયામત કે દિન મૈં ઉસ કા શફીઅ વ ગવાહ બનૂંગા. (شعب الایمان)

પરેશાનિયોં ઔર બીમારિયોં પર ખુશ રહને કે ઝિમ્ન મેં એક ઈમાન અફરોઝ હિકાયત મુલાહઝા ફરમાઈયે ચુનાન્ચે,

(30) બુખાર મેં સદા બહાર

એક દિન હુઝૂર સય્યિદે આલમ, **નૂરે મુજસ્સમ**, શાહે બની આદમ, **રસૂલે મુહ્તશમ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, "મુસલ્માન કે બદન પર જો ભી મુસીબત આતી હૈ તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કે સબબ ઉસ કે ગુનાહ મિટા દેતા હૈ." યેહ સુન કર હઝરતે સય્યિદુના ઉબય ઈબ્ને કા'બ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ ને દુઆ માંગી, "**યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! મૈં તુઝ સે અપની મૌત તક ઐસા **બુખાર** તલબ કરતા હૂં જો મુઝે નમાઝ, રોઝા, હજ્જો ઉમ્રહ ઔર તેરી રાહ મેં જિહાદ સે ન રોકે." આપ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ કી દુઆ મક્બૂલ હુઈ. ચુનાન્ચે રાવી કા બયાન હૈ કે હઝરતે સય્યિદુના ઉબય ઈબ્ને કા'બ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ કો હર વક્ત **બુખાર** રહતા યહાં તક કે આપ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ કી વફાત હો ગઈ. આપ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ ઈસ હાલત મેં ભી મસ્જિદ મેં નમાઝ કે લિયે હાઝિરી દેતે, રોઝા રખતે, હજ્જો ઉમ્રહ કરતે ઔર જિહાદ કરતે થે."

(کنز العمال ج ۳ ص ۲۹۹ رقم الحدیث ۸۶۳۳)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક બાર દુરૂદ પઢતા હૈ **અલ્લાહ** ઉસ કે લિયે એક કીરાત અજ્ર લિખતા હૈ ઔર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (عبدالرزاق)

બુખાર કી ફઝીલત : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બુખાર કી ફઝીલત કે ભી ક્યા કહને ! હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ ને ફરમાયા કે નબિય્યે કરીમ, રઊફુર્રહીમ عَلَيْهِ اَفْضَلُ الصَّلٰوةِ وَالتَّسْلِيم કે હુઝૂર મેં બુખાર કા ઝિક્ર કિયા ગયા તો એક શખ્સ ને બુખાર કો બુરા કહા. તાજદારે રિસાલત, **માહે નુબુવ્વત, મહબૂબે રબ્બુલ ઈઝ્ઝત** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા, "બુખાર કો બુરા ન કહો, ઈસ લિયે કે વોહ (મોમિન કો) ગુનાહોં સે ઈસ તરહ પાક કર દેતા હૈ જૈસે આગ લોહે કી મૈલ (ઝંગ) કો સાફ કર દેતી હૈ." (سنن ابن ماجہ ج۴ص۱۰۴، رقم الحدیث ۳۴۶۹)

ફૂંક દે જો મેરી ખુશિયોં કે ચમન કો આકા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

ચાક દિલ, ચાક જિગર, સોઝિશે સીના દે દો

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(31) મસૂર કી દાલ કી ફીસ

હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્રાહીમ બિન શૈબાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان ફરમાતે હૈં, "મૈં ને ચાલીસ[40] સાલ તક કભી છત કે નીચે કોઈ રાત નહીં ગુઝારી, મુઝે પેટ ભર કર મસૂર કી દાલ ખાને કા બહુત દિલ કરતા થા, એક બાર મુલ્કે શામ મેં પકી હુઈ **મસૂર કી દાલ** કા પિયાલા કિસી ને દિયા, મૈં ને ઉસ મેં સે ખાયા, જબ બાહર નિકલા તો એક દુકાન પર બોતલેં લટકી હુઈ નઝર આઈ, મૈં સમઝા યેહ સિરકા હૈ ઔર ગૌર સે દેખને લગા, કિસી

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જબ તુમ રસૂલોં પર દુરૂદ પઢો તો મુઝ પર ભી પઢો, બેશક મૈં તમામ જહાનોં કે રબ કા રસૂલ હૂં. (جمع الجوامع)

ને કહા, "આપ ક્યા દેખ રહે હૈં યેહ શરાબ હૈ" ઔર મટકોં કી તરફ ઈશારા કર કે કહા, "ઈન મેં ભી શરાબ હૈ." મુઝે જોશ આ ગયા ઔર મૈં ને દુકાન કે અન્દર સે શરાબ કે મટકે બાહર લા કર ઝમીન પર ઉંડેલને શુરૂઅ કર દિયે, મેરી બેબાકી કે બાઈસ દુકાનદાર પર મેરા રો'બ છા ગયા ઔર વોહ મુઝે **ગવર્નમેન્ટ** કા આદમી સમઝ બૈઠા લિહાઝા ચુપચાપ દેખતા રહા, જબ હકીકતે હાલ કા ઈન્કિશાફ હુવા તો દુકાનદાર ને મુઝે હાકિમે મિસ્ર વ શામ ઈબ્ને તૂલૂન કે હવાલે કર દિયા, મુઝે દો સો 200 બેદ મારે ગએ ઔર તવીલ મુદ્દત કે લિયે જેલ મેં બન્દ કર દિયા ગયા. રિહાઈ કી સૂરત યૂં બની કે મેરે ઉસ્તાઝે મોહતરમ હઝરતે સય્યિદુના અબૂ અબ્દુલ્લાહ મગરિબી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی ઉસ શહ્ર મેં તશરીફ લે આએ. મુઝ સે પૂછા, "તુમ ને ક્યા જુર્મ કિયા થા ?" અર્ઝ કિયા, **"પેટ ભર કર મસૂર કી દાલ ખાઈ ઔર ઉસ કી ફીસ મેં કેદ કે ઈલાવા દો સો 200 બેદ (ડન્ડે) ભી ખાએ." ફરમાયા, "સસ્તે છૂટે".** ઔર શરાબ કે મટકોં વાલા કિસ્સા ભી બયાન કિયા. ઉન્હોં ને સિફારિશ કર કે મુઝે આઝાદ કરવાયા."

(رسالۃ القشیریہ ۱۵۳باب،نفس کی مخالفت)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અલ્લાહ વાલે નફ્સ કી પૈરવી સે હર દમ ઈજતિનાબ (યા'ની પરહેઝ) ફરમાતે હૈં અગર કભી નફ્સ કા મુતાલબા પૂરા કર બૈઠતે હૈં તો બા'ઝ અવકાત સખ્ત આઝમાઈશોં કા સામના કરના પડતા હૈ ઔર ઈસ સે ઉન કે દરજાત મઝીદ બુલન્દ હોતે હૈં. યેહ સબ મુહિબો મહબૂબ કે રાઝો નિયાઝ હૈં.

મકતબે ઈશ્ક કા દસ્તૂર નિરાલા દેખા
ઉસ કો છુટ્ટી ન મિલી જિસ કો સબક યાદ રહા

(32) મછલી કા કાંટા

હઝરતે સય્યિદુના અબુલ ખૈર અસ્કલાની قُدِّسَ سِرُّہُ الرَّبَّانِی કઈ સાલ તક મછલી ખાને કી ખ્વાહિશ કરતે રહે. બિલ આખિર હલાલ તરીકે સે યેહ બાત **મુયસ્સર** આ ગઈ, મગર જૂં હી ખાને કે લિયે હાથ બઢાયા તો **મછલી કા કાંટા** ઉંગલી મેં ચુભ ગયા. ઝખ્મ ઈસ કદર બિગડા કે બિલ આખિર આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કા હાથ ઝાએઅ હો ગયા. ઈસ પર બારગાહે ખુદા વન્દી عَزَّوَجَلَّ મેં અર્ઝ કી, "**યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! યેહ તો ઉસ શખ્સ કા હાલ હૈ જિસ ને એક હલાલ ચીઝ કી ખ્વાહિશ કી ઔર ઉસ કી તરફ હાથ બઢાયા, ઉસ શખ્સ કા ક્યા બનેગા જો હરામ ચીઝ કી ખ્વાહિશ કે સાથ ઉસ કી જાનિબ હાથ બઢાએગા. (رسالۃ القشیریہ ص ۱۴۲)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર કસરત સે દુરૂદ પઢો ક્યૂંકે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ પર પેશ કિયા જાતા હૈ. (طبرانی)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અલ્લાહ વાલોં કે અન્દાઝ નિરાલે હોતે હૈં, યેહ તક્લીફ પહોંચને પર ઉસ કે મુસ્બત પહલૂ નિકાલતે હૈં ઔર ખૂબ આજિઝી ફરમાતે હૈં, હમારા હુસ્ને ઝન હૈ કે હઝરતે સય્યિદુના અબુલ ખૈર અસ્કલાની قُدِّسَ سِرُّهُ الرَّبَّانِي કો **મછલી કા કાંટા** બુલન્દિયે દરજાત કે લિયે લગા થા, આમ આદમી કો ભી મછલી ખાતે વક્ત બા'ઝ અવકાત ગલે મેં કાંટા અટક જાતા હૈ. અગર કભી ઐસા હો તો સબ્રો તહમ્મુલ સે કામ લેના ચાહિયે કે મુસલ્માન કો જો ભી તક્લીફ પહોંચતી હૈ ઈસ સે યા તો ઉસ કે ગુનાહ મુઆફ હોતે હૈં યા ઉસ કે દરજાત બુલન્દ કિયે જાતે હૈં ચુનાન્ચે

કાંટા ચુભને કી ફઝીલત : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ સઈદ ખુદરી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ ઔર સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કે નબિય્યે કરીમ, રઊફુર્રહીમ عَلَيْهِ اَفْضَلُ الصَّلٰوةِ وَالتَّسْلِيْم ને ફરમાયા કે, મુસલ્માન કો કોઈ રન્જ, કોઈ દુખ, કોઈ ફિક્ર, કોઈ તકલીફ, કોઈ અઝિય્યત ઔર કોઈ ગમ નહીં પહોંચતા યહાં તક કે **કાંટા** જો ઉસે ચુભે મગર **અલ્લાહ** તઆલા ઉન કે સબબ ઉસ કે ગુનાહોં કો મિટા દેતા હૈ. (بخاری شریف ج ۷ ص ۳ رقم الحدیث ۵۶۴۱، ۵۶۴۲)

મુસીબત કી હિક્મત : હુઝૂરે અકરમ, **નૂરે મુજસ્સમ**, શાહે બની આદમ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા કે, બન્દે કે લિયે ઈલ્મે ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ મેં જબ કોઈ મરતબએ કમાલ મુકદ્દર હોતા

www.dawateislami.net

હૈ ઔર અપને અમલ સે ઉસ મરતબે કો નહીં પહોંચતા તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કે જિસ્મ યા માલ યા ઔલાદ પર મુસીબત ડાલતા હૈ ફિર ઈસ પર સબ્ર અતા ફરમાતા યહાં તક કે ઉસે ઉસ મરતબે તક પહોંચા દેતા હૈ જો ઉસ કે લિયે ઈલ્મે ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ મેં મુકદ્દર હો ચુકા હૈ. (سنن ابوداؤد ج۳ ص۲۴۶ رقم الحدیث ۳۰۹۰)

વોહ ઈશ્કે હકીકી કી લઝ્ઝત નહીં પા સકતા

જો રન્જો મુસીબત સે દો ચાર નહીં હોતા

(33) ગાજર ઔર શહદ

બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَهُمُ اللّٰهُ الْمُبِين નફસ કી સખ્ત મુખાલફત ફરમાતે થે ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના શૈખ સિર્રી સકતી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه ફરમાતે હૈં, “મેરા નફસ તીસ30 યા ચાલીસ40 સાલ સે મુતાલબા કર રહા હૈ કે સિર્ફ એક ગાજર શહદ મેં તર કર કે ખા લૂં મગર اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મૈં ને નફસ કી બાત નહીં માની.”

(رسالۃ القشیریہ ص ۱۵۴)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

(34) અન્જીર ઉગલ દિયા

હઝરતે સય્યિદુના જા’ફર બિન નસીર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَدِير ફરમાતે હૈં, હઝરતે સય્યિદુના શૈખ જુનૈદ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه ને મુઝે એક દિરહમ દે કર **વઝીરી અન્જીર** લાને કા હુક્મ ફરમાયા, મૈં ને હાઝિર કર દિયે. આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه ને ઈફ્તાર કે વક્ત મુંહ મેં

www.dawateislami.net

અન્જીર રખા તો ફૌરન ઉગલ દિયા ઔર રો પડે ઔર ફરમાયા, "**અન્જીર** યહાં સે ઉઠા લો." મૈં ને સબબ પૂછા તો ફરમાયા, મેરે ઝમીર સે આવાઝ આઈ, "તુઝે શર્મ નહીં આતી કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે લિયે એક ખ્વાહિશ કો તર્ક કર દેને કે બા'દ ફિર ઉસ કી તકમીલ કરને લગા હૈ." (ایضاً ص۱۵۴)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

કિસી ને બિલ્કુલ સચ કહા હૈ, "અપની લગામ "ખ્વાહિશ" કે હાથ મેં મત દો યેહ તુમ્હેં અંધેરે કી તરફ લે જાએગી." (ایضاً ص۱۵۴)

(35) હલ્વાઈ ને લુક્મે ખિલાએ

શૈખુલ મુહક્કિકીન, ખાતિમુલ મુહદ્દિસીન, હઝરતે શૈખ અબ્દુલ હક મુહદ્દિસ દેહલવી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی ફરમાતે હૈં, "મેરે પીરો મુર્શિદ સય્યિદી **શૈખ અબ્દુલ વહ્હાબ મુત્તકી** رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ઔર ઉન કા એક દોસ્ત એક બાર કહ્ત કે ઝમાને મેં મસ્જિદ કે અલગ અલગ કોને મેં મહ્વે ઈબાદત થે. દોનોં[2] ને પહલે હી સે બાહમ તૈ કર લિયા થા કે ન આપસ મેં બાતચીત કરેંગે, ન કિસી સે ખાના માંગેંગે ઔર ન અપને હાથ સે કુછ ખાએંગે. મુતવાતર **બીસ[20] રોઝ** ઈસી તરહ ગુઝર ગએ. **ઈક્કીસવેં[21] દિન** એક **હલ્વાઈ** ને મસ્જિદ મેં આ કર દોનોં કે દરમિયાન ખાના રખા ઔર ચલા ગયા. (ચૂંકે યેહ તૈ

www.dawateislami.net

હુવા થા કે અપને હાથ સે કુછ નહીં ખાએંગે લિહાઝા) ઉન દોનોં[2] ને ઉસ મેં સે કુછ ન ખાયા, **બાઈસવેં[22] દિન** વોહ ફિર આયા ઔર ખાના રખ ગયા, ઈસ મરતબા ભી દોનોં[2] ને ખાને કો હાથ ન લગાયા, **તેઈસવેં[23] દિન ઉસ હલ્વાઈ ને આ કર ખુદ અપને હાથોં સે નિવાલે બના બના કર ઉન દોનોં કો ખાના ખિલાયા.''**

(اَخبارالاخیار ص ۲۷۸ مطبوعہ مکتبہ نوریہ رضویہ سکھر)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

(36) ગોશ્ત કી નાકારા હડ્ડિયાં

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હઝરતે સય્યિદુના શૈખ અબ્દુલ વહ્હાબ મુત્તકી કાદિરી શાઝિલી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْوَلِی બહુત બડે ફાકા મસ્ત વલિય્યુલ્લાહ થે, એક બાર રિયાઝતોં, તર્કે સુવાલ ઔર ભૂક કા તઝકિરા નિક્લા તો ફરમાયા, ''એક દૌર વોહ થા કે મૈં કસ્સાબ કે પાસ સે ફેંકને વાલી **નાકારા હડ્ડિયાં** ઔર ગેહૂં કે તિન્કે જો ખેતોં મેં ફેંક દિયે જાતે હૈં ઉઠા લાતા, ધો કર દેગચી મેં ઉબાલ કર ઉસ કે શોરબે કા એક પિયાલા પી કર ગુઝારા કરતા, લોગોં કો જબ ઈસ કી ઈત્તિલાઅ હુઈ તો વોહ તરહ તરહ કે ખાને લાને લગે. યેહ હાલ દેખ કર મૈં વહાં સે રવાના હો ગયા ઔર ફિર કિસી જગહ તીન[3] દિન સે ઝિયાદા કિયામ ન કરને કા મા'મૂલ બના લિયા.''

(ઐઝન, સ. 277)

www.dawateislami.net

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

ભૂક કી આદત બને ઔર ઈસ્તિકામત ભી મિલે

ખાતિમા બિલખૈર હો અલ્લાહ ! જન્નત ભી મિલે

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં સફર ઔર રોઝાના ફિક્રે મદીના કે ઝરીએ મદની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મદની માહ પહલી તારીખ અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઈસ કી બરકત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢને કા ઝેહ્ન બનેગા.

(37) ખાને સે કબ્લ ખૌફ

હઝરતે સય્યિદુના વહ્બ બિન વર્દ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ એક એક યા દો[2] દો[2] યા તીન[3] તીન[3] દિન ભૂકે રહને કે બા'દ એક રોટી લેતે ઔર યૂં દુઆ કરતે, "**યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ તૂ જાનતા હૈ કે મૈં બિગૈર ઈસે ખાએ તેરી ઈબાદત કી તાકત નહીં રખતા ઔર મુઝે કમઝોરી ઔર અલમ (ગમ) કા ડર હૈ. **યા અલ્લાહ** અગર ઈસ રોટી મેં કોઈ ખરાબી યા હરામ હો તો લા ઈલ્મી મેં મેરે પેટ મેં જાને પર મુઝે ઈસ ખાને પર ન પકડના." યેહ દુઆ કરને કે બા'દ

www.dawateislami.net

આપ رَحْمَةُاللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه **રોટી** કો પાની મેં ભિગોતે ઔર તનાવુલ ફરમા લેતે . (منهاجُ الْعَابدين ص ٩٨)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّى اللهُ تعالى على محمَّد

ખા કર રોના ચાહિયે : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બે ફ઼િક્રી કે સાથ હર ચીઝ ખાએ ચલે જાના બાઈસે તશ્વીશ હૈ, આખિરત કે હિસાબ સે હમેં ડરના ચાહિયે, **હુજ્જતુલ ઈસ્લામ** હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَالِي **એહ્યાઉલ ઉલૂમ** મેં ફરમાતે હૈં, ખા કર રોને વાલા ઔર ખા કર લહ્વો લઈબ (યા'ની ખેલકૂદ યા હંસી મઝાક) મેં પડ જાને વાલા દોનોં બરાબર નહીં હો સકતે. (إحياءُ الْعُلُوم ج ٢ ص ٨) મઝીદ ફરમાતે હૈં, મુશ્તબા ખાને પર ઈસ્તિગ્ફાર ઔર ગમ કા ઈઝહાર કરે તાકે ઉસ કે આંસૂઓં ઔર ગમ કે સબબ ઉસ કે હક મેં જહન્નમ કી આગ બુઝ જાએ જો કે ઐસે ખાને કી વજહ સે અગર પેશ હોને વાલી હો. ક્યૂંકે હુઝૂરે અકરમ, નૂરે મુજસ્સમ, શાહે બની આદમ صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા, "જો ગોશ્ત હરામ સે પરવાન ચઢા આગ ઉસ કી ઝિયાદા મુસ્તહિક હૈ." (شُعَبُ الایمان ج٥ ص٥٦ حديث ٥٧٦١)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّى اللهُ تعالى على محمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢા ઉસ ને જફા કી. (عبدالرزاق)

(38) સૂખી રોટી કા ટુકડા

હઝરતે સય્યિદુના જુનૈદ બગદાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْهَادِى ફરમાતે હૈં, "એક રોઝ હઝરતે સય્યિદુના હારિસ બિન અસદ મુહાસિબી عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّبِّى મેરે ઘર કે કરીબ સે ગુઝરે, મૈં ને ઉન મેં **ભૂક** કે આસાર પાએ તો અર્ઝ કિયા "ચચાજાન ! તશરીફ લાઇયે ઔર કુછ ખા લીજિયે." આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تعَالٰى عَلَيْه તશરીફ લે આએ, ઘર મેં ઔર કુછ તો નહીં થા, પડોસ મેં સે **શાદી કા ખાના** આયા હુવા થા વોહી હાઝિર કર દિયા. ઉન્હોં ને એક લુક્મા લિયા ઔર મુંહ મેં કઈ બાર ઘુમાયા ફિર દેહલીઝ મેં જા કર બાહર નિકાલ દિયા ઔર તશરીફ લે ગએ. ફિર કુછ અર્સે બા'દ જબ ઉન્હેં દોબારા દેખા તો મૈં ને ઉસ દિન ન ખાને કા સબબ દરયાફ્ત કિયા તો ફરમાયા, "મુઝે ભૂક લગ રહી થી લિહાઝા મૈં ને ચાહા કે તુમ્હારા ખાના ખા લૂં ઔર તુમ્હેં ખુશ કર દૂં મગર મેરે ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે દરમિયાન યેહ અહ્દ હૈ કે જિસ ખાને મેં "શુબા" હો વોહ મેરે હલ્ક સે નીચે નહીં ઉતારેગા, યેહી વજહ થી કે મૈં ઉસ કો નિગલ ન સકા." મૈં ને અર્ઝ કિયા, "વોહ ખાના મેરે પડોસ કે હાં સે શાદી કા આયા થા, આજ ફિર ઘર પર કદમ રન્જા ફરમાઇયે." આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تعَالٰى عَلَيْه તશરીફ લે આએ. મૈં ને **સૂખી રોટી કા ટુકડા** પેશ કિયા. આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تعَالٰى عَلَيْه ને વોહ તનાવુલ ફરમા લિયા, ઔર ફરમાયા, "દરવેશોં કો ઐસા હી ખાના પેશ કિયા કરો." (رسالۃ القشیریہ ص ۴۲۹،۴۳۰)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّى اللهُ تعالٰى على محمَّد

www.dawateislami.net

(39) ઉંગલી કી રગ ફડક ઉઠતી

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! લાખ ભૂક લગી હો મગર ઔલિયાઉલ્લાહ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰی મુશ્તબા (યા'ની મશ્કૂક) ખાને કો તનાવુલ નહીં ફરમાતે થે. હઝરતે સય્યિદુના હારિસ મુહાસિબી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه પર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા ખાસ કરમ થા. હઝરતે સય્યિદુના અબૂ અલી દક્કાક عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الرَّزَّاق સે મન્કૂલ હૈ, "જબ ભી હઝરતે સય્યિદુના હારિસ મુહાસિબી عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّبِّى કિસી મુશ્તબા ખાને કી તરફ હાથ બઢાતે તો આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કી એક ઉંગલી કી રગ ફડક ઉઠતી ઔર આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه વોહ ખાના ન ખાતે." (اَيضاً ص۴۲۹) કઈ ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰی સે ઈસ તરહ કી કરામાત મન્સૂબ હૈં કે ઉન કો હરામ વ મશ્કૂક ખાને કા ઈલ્મ હો જાયા કરતા થા.

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(40) આબિદ ઔર અનાર કા દરખ્ત

નક્લ હૈ, એક આબિદ કિસી પહાડ મેં રહતા થા. વહાં **અનાર કા દરખ્ત** થા, હર રોઝ **તીન**[3] **અનાર** ઉસ મેં આતે, ઉન્હેં ખાતા ઔર ઈબાદત કરતા. હક عَزَّوَجَلَّ કો **ઈમ્તિહાન** મન્ઝૂર હુવા. એક રોઝ અનાર ન લગે. સબ્ર કિયા, દો[2] રોઝ ઔર યેહી માજરા ગુઝરા. તીસરે દિન (ભૂક સે) ઘબરા કર પહાડ સે નીચે ઉતરા. ઉસ

www.dawateislami.net

કે નીચે એક નસરાની (યા'ની ઈસાઈ) રહા કરતા થા. ઉસ સે સુવાલ કિયા, નસરાની ને **ચાર[4] રોટિયાં** દીં. ઉસ નસરાની કા કુત્તા ભોંકને લગા, આબિદ ને એક રોટી ડાલ દી. કુત્તે ને ખા કર ફિર પીછા કિયા, દૂસરી રોટી ડાલ દી, કુત્તે ને વોહ ભી ખા લી મગર પીછા ન છોડા. જબ ચારોં[4] ખા લીં ઔર ભોંકને સે બાઝ ન આયા, આબિદ ને કહા, "ઐ હરીસે નાહક કોશ ! (યા'ની નાહક કોશિશ કરને વાલે લાલચી !) તુઝે શર્મ નહીં આતી કે મૈં તેરે ઘર સે ભીક માંગ કર રોટિયાં લાયા ઔર તૂને મુઝ સે સબ છીન લીં, અબ ભી પીછા નહીં છોડતા." **કુત્તે** ને કહા, "મૈં તુઝ સે ઝિયાદા બે શર્મ નહીં કે જિસ માલિક ને બરસોં બે મેહનત વ મશક્કત ઐસા નફીસ રિઝ્ક તુઝે ખિલાયા, (ઝરા સા ઈમ્તિહાન લેને ઔર) તીન[3] રોઝ ન દેને પર (ભૂક સે) ઈતના ઘબરા ગયા કે ઉસ કે દુશ્મન (નસરાની) કે ઘર ભીક માંગને આયા ! ! !"

(અહ્સનુલ વિઆઅ, સ. 144, મકતબતુલ મદીના)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ હિકાયત સે યેહ દર્સ મિલા કે જો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હમેં ઈસ કદર ને'મતોં સે નવાઝતા હૈ અગર કભી ઉસી કી તરફ સે ઈમ્તિહાન કી સૂરત બન જાએ તો બે સબ્રી કા મુઝાહરા ઔર શિક્વા કરને કે બજાએ સબ્રો ઈસ્તિક્લાલ સે કામ લેના ચાહિયે. ઈસ બાત કો ઈસ હિકાયત સે સમઝિયે :

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઇસ હૈ. (ابو یعلی)

(41) મહમૂદ વ અયાઝ ઔર કકડી કી કાશ

મન્કૂલ હૈ, મશ્હૂર આશિકે રસૂલ બાદશાહ, સુલ્તાન મહમૂદ ગઝનવી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِی કે પાસ કોઈ શખ્સ કકડી લે કર હાઝિર હુવા. સુલ્તાન ને **કકડી** કબૂલ ફરમા લી ઔર પેશ કરને વાલે કો ઇન્આમ દિયા. ફિર અપને હાથ સે કકડી કી એક **કાશ** તરાશ કર અપને મન્ઝૂરે નઝર ગુલામ **અયાઝ** કો અતા ફરમાઈ. અયાઝ મઝે લે લે કર ખા ગયા. ફિર સુલ્તાન ને દૂસરી ફાંક કાટી ઔર ખુદ ખાને લગે તો વોહ ઇસ કદર કડવી થી કે ઝબાન પર રખના મુશ્કિલ થા. સુલ્તાન ને હૈરત સે અયાઝ કી તરફ દેખા ઔર ફરમાયા, "**અયાઝ** ! ઇતની કડવી ફાંક તૂ કૈસે ખા ગયા ? વાહ ! તેરે ચેહરે પર તો ઝર્રા બરાબર ના ગવારી કે અસરાત ભી નુમૂદાર ન હુએ ?" અયાઝ ને અર્ઝ કિયા, "આલીજાહ ! કકડી વાકેઈ બહુત કડવી થી. મુંહ મેં ડાલી તો **અક્લ** ને કહા, "થૂક દે." મગર **ઇશ્ક** બોલ ઉઠા, "અયાઝ ખબરદાર ! યેહ વોહી હાથ હૈં જિન સે રોઝાના મીઠી અશ્યાઅ ખાતા રહા હૈ, અગર એક દિન કડવી ચીઝ મિલ ગઈ તો ક્યા હુવા ! ઇસ કો થૂક દેના આદાબે **મહબ્બત** કે ખિલાફ હૈ લિહાઝા ઇશ્ક કી રહનુમાઈ પર મૈં કકડી કી કડવી કાશ ખા ગયા."

(રહબરે ઝિન્દગી, સ. 168)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

પ્યારે પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યેહી શાન **બ હૈસિય્યતે** મુસલ્માન હમારી ભી હોની ચાહિયે કે જિસ રબ્બુલ ઈબાદ جَلَّ جَلَالُهٗ ને હમ પર લા તા'દાદ એહસાનાત ફરમાએ હૈં, અગર કભી ઉસ કી તરફ સે કોઈ મુસીબત વ ઉફ્તાદ ભી આ જાએ, તો ઉસે ખન્દા પેશાની સે કબૂલ કર લેં. બા કમાલ વોહ નહીં જો મહબૂબ કી તરફ સે **મહબ્બત** વ પ્યાર મિલને કે સબબ વફાદાર રહે. બા કમાલ તો વોહ હૈ કે મહબૂબ કી તરફ સે ધુત્કાર મિલને કે બા વુજૂદ ભી ઉસ કા વફાદાર વ જાં નિસાર રહે.

વોહ ઈશ્કે હકીકી કી લઝ્ઝત નહીં પા સકતા
જો રન્જો મુસીબત સે દો ચાર નહીં હોતા

(42) ઈસાઈ રાહિબ કા કબૂલે ઈસ્લામ

એક બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને એક **ઈસાઈ રાહિબ** પર ઈન્ફિરાદી કોશિશ ફરમાતે હુએ ઉસ કો ઈસ્લામ કી દા'વત દી, બહુત બહસો મુબાહસા કે બા'દ ઉસ ને કહા, “હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કા મો'જિઝા થા કે 40 દિન તક કુછ નહીં ખાતે થે ઔર યેહ કમાલ સિર્ફ નબી عَلَيْهِ السَّلَام યા સિદ્દીક હી કો હાસિલ હો સકતા હૈ.” ઉસ બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને ફરમાયા, “અગર મૈં 50 દિન તક ભૂકા રહ જાઊં તો ક્યા તુમ કુફ્ર છોડ કર મુસલ્માન હો જાઓગે ? ઔર ઈસ બાત કો જાન લોગે કે ઈસ્લામ હી હક હૈ ઔર તુમ બાતિલ કે પૈરવકાર હો ?” ઉસ ને

www.dawateislami.net

જવાબ દિયા, "હાં." ચુનાન્ચે વોહ બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللّٰهِ تعالٰی عَلَيْه ઉસી કે યહાં ઠહર ગએ ઔર 50 દિન તક કુછ ન ખાયા, ફિર મઝીદ 10 દિન બઢા કર 60 દિન તક કા ફાકા કિયા. વોહ રાહિબ યેહ **કરામત** દેખ કર મુસલ્માન હો ગયા. (اِحیاءُ الْعُلوم ج۳ص۹۸)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّى اللّٰهُ تعالٰی علٰی محمَّد

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! ઇસ હિકાયત સે હરગિઝ કોઈ યેહ ન સમઝે કે વોહ બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللّٰهِ تعالٰی عَلَيْه , مَعَاذَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ હઝરતે સચ્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام સે બઢ ગએ. ઈસ્લામ કા યેહ મુસલ્લમા **અકીદા** હૈ કે કિસી ભી નબી عَلَيْهِ السَّلَام સે કોઈ ગૈરે નબી અફઝલ હો હી નહીં સકતા. ઔર જો ગૈરે નબી કો નબી عَلَيْهِ السَّلَام સે અફઝલ માને વોહ **કાફિર** હૈ. બાત દર અસ્લ યેહ હૈ કે ઈસ્લામ આવરી સે કબ્લ વોહ રાહિબ યેહ સમઝતા થા કે હઝરતે સચ્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કે બા'દ અબ કોઈ ગુલામે મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم 40 દિન કા ફાકા કર હી નહીં સકતા. ઈસ લિયે ઉસ બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللّٰهِ تعالٰی عَلَيْه ને **કરામત** દિખા કર ઉસ કી ગલત ફહમી દૂર કર દી કે 40 દિન કા ફાકા હઝરતે સચ્યિદુના ઈસા عَلَيْهِ السَّلَام કા ખાસ્સા નહીં, ગુલામાને મુસ્તફા 40 દિન કુજા 60 દિન ભી ભૂકે રહને કે બા વુજૂદ જી સકતે હૈં.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّى اللّٰهُ تعالٰی علٰی محمَّد

www.dawateislami.net

ચાહેં તો ઈશારોં સે અપને કાયા હી પલટ દેં દુન્યા કી
યેહ શાન હૈ ખિદમત ગારોં કી સરકાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **કા આલમ ક્યા હોગા**

(43) મછલી ચાવલ

એક બસરી બુઝુર્ગ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કે બારે મેં મન્કૂલ હૈ, બીસ[20] બરસ તક ઉન કા નફ્સ **મછલી ચાવલ** ઔર રોટી કા મુતાલબા કરતા રહા મગર વોહ અપને નફ્સ કો મારતે રહે ઔર યેહ ચીઝેં નહીં ખાઈ. વફાત કે બા'દ કિસી ને ખ્વાબ મેં દેખા તો પૂછા, "مَافَعَلَ اللّٰہُ بِکَ؟ યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને આપ કે સાથ ક્યા મુઆમલા ફરમાયા ?" જવાબ દિયા, "**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે ફઝલો કરમ સે મુઝે જો કુછ ને'મતેં મર્હમત કી ગઈ વોહ બયાન સે બાહર હૈં. સબ સે પહલે **મછલી ચાવલ** ઔર રોટી દે કર કહા ગયા, "આજ જિસ કદર દિલ ચાહે ખાઓ." (اِحیاءُ الْعُلوم ج۳ ص۱۰۳)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! નફ્સ કી પૈરવી ન કરને વાલોં કા કિસ કદર આ'લા મકામ હોતા હૈ. જો ખુશ નસીબ લોગ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા કી ખાતિર નફ્સ કો મારતે હુએ દુન્યા કી ને'મતોં સે પરહેઝ કરતે હુએ ભૂક બરદાશ્ત કરને મેં કામ્યાબ હો જાતે હૈં ઉન કો મુબારક હો કે મરને કે બા'દ ઉન કો જન્નત કી

www.dawateislami.net

આ'લા ને'મતેં ઈનાયત હોંગી. ચુનાન્ચે **અલ્લાહ** عَزَّ وَجَلَّ સૂરતુલ હાક્કહ કી આયત નમ્બર 24 મેં ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ :

كُلُوْا وَاشْرَبُوْا هَنِيْٓـًٔا بِمَآ اَسْلَفْتُمْ فِى الْاَيَّامِ الْخَالِيَةِ

(پ۲۹ الحآقّة آیت ۲٤)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ખાઓ ઔર પિયો રચતા હુવા સિલા ઉસ કા જો તુમ ને ગુઝરે દિનોં મેં આગે ભેજા.

(44) દિલ કે લિયે નફ્અ બખ્શ

હઝરતે સય્યિદુના શૈખ અબૂ સુલૈમાન દારાની قُدِّسَ سِرُّهُ النُّورَانِی ફરમાતે હૈં, "નફ્સ કી કિસી ખ્વાહિશ કો તર્ક કર દેના દિલ કે લિયે એક સાલ કે રોઝે ઔર શબ બેદારી સે ભી ઝિયાદા નફ્અ બખ્શ હૈ. (ایضاً ج۳ ص۱۰۳)

અલ્લાહ عَزَّ وَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صلَّى اللهُ تعالٰی علٰی محمَّد

(45) જન્નત કા વલીમા

હુજ્જતુલ ઈસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْوَالِی ફરમાતે હૈં, "રાહે આખિરત પર ગામઝન બુઝુર્ગાને દીન عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْمُبِيْن ખ્વાહિશાતે નફ્સ કી તક્મીલ સે બચતે થે ક્યૂંકે ઈન્સાન અગર હસ્બે ખ્વાહિશ લઝીઝ ચીઝેં ખાતા રહે તો ઈસ સે ઉસ કે **નફ્સ** મેં અકડ (યા'ની મગરૂરી) પૈદા હો જાતી ઔર

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ શરીફ પઢો, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (ابن عدی)

ઉસ કા **દિલ** સખ્ત હો જાતા હૈ, નીઝ વોહ દુન્યા કી લઝીઝ ચીઝોં સે ઈસ કદર માનૂસ હો જાતા હૈ કે લઝાઈઝે દુન્યા કી **મહબ્બત** ઉસ કે દિલ મેં ઘર કર જાતી હૈ ઔર વોહ **રબ્બે કાએનાત** جَلَّ جَلَالُہٗ કી મુલાકાત ઔર ઉસ કી બારગાહે આલી મેં હાઝિરી કો ભૂલ જાતા હૈ. ઉસ કે હક મેં દુન્યા જન્નત ઔર મૌત કૈદખાના બન જાતી હૈ જો અપને નફ્સ પર સખ્તી ડાલે ઔર ઉસ કો લઝ્ઝતોં સે મહરૂમ રખે તો દુન્યા ઉસ કે લિયે કૈદખાના બન જાતી હૈ ઔર ઈસ મેં વોહ ઘુટન મહસૂસ કરતા હૈ, અબ ઉસ કા **નફ્સ** દુન્યા સે કૂચ કરના ઔર મૌત કે ઝરીએ ઝિન્દગી કી કૈદ સે આઝાદ હો જાના પસન્દ કરતા હૈ. ઈસી બાત કી તરફ ઈશારા કરતે હુએ હઝરતે સય્યિદુના **યહ્યા મુઆઝ** રાઝી رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં, **એ** સિદ્દીકીન કે ગુરૌહ ! **જન્નત કા વલીમા** ખાને કે લિયે અપને આપ કો ભૂકા રખો ક્યૂંકે નફ્સ કો જિસ કદર ભૂકા રખા જાએ ઉસી કદર ખાને કી ખ્વાહિશ બઢતી હૈ. (યા'ની જબ શિદ્દત સે ભૂક લગી હોતી હૈ ઉસ વક્ત ખાના ખાને મેં ઝિયાદા લુત્ફ આતા હૈ, ઈસ કા તજરિબા ઉમૂમન હર રોઝાદાર કો હોતા હૈ, લિહાઝા દુન્યા મેં ખૂબ ભૂકે રહો તાકે જન્નત કી આ'લા ને'મતોં સે ખૂબ લઝ્ઝત યાબ હો સકો) (ایضاً ص ۹۹)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمّد

www.dawateislami.net

(46) ધૂપ કા સૂખા હુવા આટા

હઝરતે સય્યિદુના ઉત્બતુલ ગુલામ عَلَیْہِ رَحْمَۃُ رَبِّ الْاَنَام આટા ગૂંધ કર ધૂપ મેં સુખા કર તનાવુલ ફરમા લેતે ઔર ફરમાયા કરતે, "એક રોટી કે ટુકડે ઔર નમક પર ગુઝારા કર લેના ચાહિયે. તાકે બરોઝે કિયામત ભુના હુવા ગોશ્ત ઔર અચ્છા અચ્છા ખાના મિલે." (اِحیاءُ الْعُلوم ج۳ص۱۰۰)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

(47) 40 સાલ તક દૂધ ન પિયા

હઝરતે સય્યિદુના માલિક બિન દીનાર عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْجَبَّار કે બારે મેં મન્કૂલ હૈ, આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કા નફ્સ 40 બરસ તક દૂધ કી ખ્વાહિશ કરતા રહા મગર આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને ન પિયા. એક દિન નઝરાને મેં કિસી ને ખજૂરેં દીં તો આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને શાગિર્દો કો ઈનાયત કરતે હુએ ફરમાયા, "આપ લોગ ખા લીજિયે મૈં ને 40 સાલ સે ખજૂર (ખાના તો દૂર કી બાત હૈ) ચખી તક નહીં. (اَیضاً ص۱۰۱)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

(48) ગોશ્ત રોટી

હઝરતે સય્યિદુના ઉત્બતુલ ગુલામ عَلَیْہِ رَحْمَۃُ رَبِّ الْاَنَام સાત બરસ તક ગોશ્ત કી ખ્વાહિશ કો ટાલતે રહે ફિર એક દિન રોટી ઔર

www.dawateislami.net

ગોશ્ત કી એક બોટી ખરીદ ફરમાઈ. બોટી ભૂન કર રોટી પર રખી, ઇતને મેં એક **યતીમ** બચ્ચા આ ગયા, આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને ઉસ કો રોટી ઔર બોટી ઇનાયત ફરમા દી. ફિર રો પડે ઔર પારહ 29 સૂરતુદહ્ર કી આઠવીં આયતે કરીમા તિલાવત કરને લગે :

وَيُطْعِمُوْنَ الطَّعَامَ عَلٰى حُبِّهٖ مِسْكِيْنًا وَّيَتِيْمًا وَّاَسِيْرًا ۝

(پ ۲۹ الدّھر آیت ۸)

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર ખાના ખિલાતે હૈં ઉસ કી **મહબ્બત** પર મિસ્કીન ઔર યતીમ ઔર અસીર (યા'ની કૈદી) કો.

હઝરતે સય્યિદુના **ઉત્બતુલ ગુલામ** عَلَيْهِ رَحْمَةُ رَبِّ الْاَنَام ને ઇસ કે બા'દ કભી ભી રોટી ઔર ભુના હુવા ગોશ્ત ન ચખા. (اَیضاً ص ۲۱۱)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(49) ખૌફનાક આંધી

હઝરતે સય્યિદુના ઉત્બતુલ ગુલામ عَلَيْهِ رَحْمَةُ رَبِّ الْاَنَام ફરમાતે હૈં, “કઈ બરસ તક નફ્સ ખજૂર કી ખ્વાહિશ કરતા રહા, મૈં ને એક દિન કુછ ખજૂરેં ખરીદ કર ઇફ્તારી કે લિયે રખીં, ઇતને મેં ઇસ કદર **ખૌફનાક આંધી** ચલી કે હર તરફ તારીકી છા ગઈ ઔર લોગોં મેં ખૌફો હિરાસ ફૈલ ગયા. યેહ દેખ કર મૈં ને અપને આપ સે કહા, યેહ તેરી **જુરઅત** ઔર (નફ્સ કી પૈરવી કે લિયે) ખજૂરેં ખરીદને કે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : બરોઝે કિયામત લોગોં મેં સે મેરે કરીબ તર વોહ હોગા જિસ ને દુન્યા મેં મુઝ પર ઝિયાદા દુરૂદે પાક પઢે હોંગે. (ترمذی)

સબબ હુવા ઔર તેરે ગુનાહોં કે બાઇસ લોગ ઈસ આંધી મેં મુબ્તલા હુએ. ફિર અહ્દ કિયા, અબ ઈસે નહીં ચખૂંગા. (ایضاً ص ۲۱۰)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હઝરતે સય્યિદુના **ઉત્બતુલ ગુલામ** عَلَيْهِ رَحْمَةُ رَبِّ الْاَنَام કી આજિઝી થી કે આંધી આઈ તો ઈસ પર અપને આપ કો મૂરિદે ઈલ્ઝામ ઠહરાયા ! બુઝુર્ગોં કી બરકત સે મુસીબતેં આતી નહીં ટલ જાતી હૈં. ક્યા બઈદ કે **ઝલ્ઝલા** આને વાલા હો ઔર વોહ ઉન કી બરકત સે **આંધી** સે બદલ ગયા હો ! મન્કૂલ હૈ, "નેક લોગોં કે તઝકિરે કે વક્ત રહમત નાઝિલ હોતી હૈ." (کشف الخفاء ج ۲ ص ۹۱ رقم الحدیث ۱۷۷۲) જબ સિર્ફ તઝકિરે પર નુઝૂલે રહમત કી બિશારત હૈ તો જહાં વલિય્યુલ્લાહ કા વુજૂદે મસઊદ મૌજૂદ હો વહાં રહમતોં કા ક્યા આલમ હોતા હોગા.

જો વલિયોં કે મઝારોં પર મુસલ્માં આતે જાતે હૈં
ખુદા عَزَّوَجَلَّ કી રહમતોં સે હિસ્સએ વાફિર વોહ પાતે હૈં

(50) સબ્ઝ પિયાલા

હઝરતે સય્યિદુના શફીક બિન ઈબ્રાહીમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْكَرِيْم ફરમાતે હૈં, "મૈં **મક્કએ મુકર્રમા** زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًا وَّتَعْظِيْمًا મેં સરકારે **મક્કએ મુકર્રમા,** સરદારે મદીનએ મુનવ્વરહ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી **વિલાદત ગાહ શરીફ** કે કરીબ હઝરતે સય્યિદુના **ઈબ્રાહીમ**

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક મર્તબા દુરૂદ પઢા **અલ્લાહ** ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા ઔર ઉસ કે નામએ આ'માલ મેં દસ નેકિયાં લિખતા હૈ. (ترمذی)

બિન અદહમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ رَبِّ الْاَعْظَم સે મિલા કે આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه રાસ્તે કે કનારે પર બૈઠે રો રહે હૈં. મૈં આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે પાસ જા કર બૈઠ ગયા ઔર પૂછા, "ઐ અબૂ ઈસ્હાક ! (યેહ આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી કુન્યત થી) યેહ રોના કૈસા ?" ઈર્શાદ ફરમાયા, "ખૈર હૈ." મૈં ને અપની બાત કો દો[2] તીન[3] મરતબા ઈસ્રાર કે સાથ કહા તો ઈર્શાદ ફરમાયા, "ઐ શફીક (رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه) ! મેરા પર્દા રખના." મૈં ને કહા, "જો જી મેં આએ ફરમા દીજિયે." ફરમાયા, "મેરા નફસ તીસ[30] સાલ સે **સિક્બાજ** (સિરકા, ગોશ્ત ઔર ખુશ્બૂદાર મસાલહે સે તય્યાર કર્દા સાલન) કી ખ્વાહિશ મેં બેચૈન થા મગર મૈં ઈસે મન્અ કરતા રહા. ગુઝશ્તા રાત જબકે મૈં બૈઠા હુવા થા મુઝે નીંદ ને આ ઘેરા. એક નૌ જવાન કો હાથ મેં **સબ્ઝ પિયાલા** લિયે દેખા જિસ સે **સિક્બાજ** કી ખુશ્બૂદાર ભાપ ઉઠ રહી થી. મૈં હિમ્મત જમ્અ કર કે ઉસ સે દૂર હટા તો ઉસ (નૌ જવાન) ને વોહ પિયાલા મેરી તરફ બઢા કર કહા, "ઐ ઈબ્રાહીમ (رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه) ખાઈયે ! મૈં ને જવાબ દિયા, "મૈં નહીં ખાતા, મૈં ઈસે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે લિયે છોડ ચુકા હૂં." કહા, "**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને હી આપ કો નવાઝા હૈ, ખાઈયે !" મેરે પાસ કોઈ જવાબ ન બચા મૈં રો દિયા. તો કહા, "ખાઈયે, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ આપ પર રહ્મ ફરમાએ." મૈં ને કહા, "હમેં હુક્મ દિયા ગયા હૈ કે જબ તક યકીન ન હો કહાં સે આયા હૈ અપને પેટોં મેં ન ડાલેં." કહને લગા, "ખાઈયે ! **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ આપ કો આફિય્યત બખ્શે, મુઝે યેહ ખાના દે કર કહા ગયા કે **ઐ**

www.dawateislami.net

ખિઝર (عَلَيْهِ السَّلَام) ! **ઈસે** લે જાઓ ઔર ઈબ્રાહીમ બિન અદહમ (عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ رَبِّ الْاَعْظَم) કે નફ્સ કો ખિલાઓ કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને ઉસ કો (સિક્બાજ સે) રોકે રખને પર ઈસ તવીલ **સબ્ર** કે સબબ ઉસ પર રહ્મ ફરમા દિયા, ઐ ઈબ્રાહીમ (رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه) ! મૈં ને ફિરિશ્તોં કો કહતે હુએ સુના, "જિસે અતા કિયા જાએ ઔર વોહ ન લે તો ફિર તલબ કરને પર ઉસે ન દિયા જાએગા." મૈં ને કહા, "અગર ઐસા મુઆમલા હૈ તો મૈં **અલ્લાહ** તઆલા કે સાથ કિયે હુએ વા'દે કે સબબ આપ કે સામને ઐસા હી હૂં. (યા'ની ન ખાઊંગા)" ફિર મૈં પલટા તો એક નૌ જવાન ને ઉન્હેં કોઈ ચીઝ દેતે હુએ કહા, "**ઐ ખિઝર** (عَلَيْهِ السَّلَام) ! ઈન્હેં ખુદ ખિલાઈયે." ચુનાન્ચે આપ عَلَيْهِ السَّلَام મુઝે લુક્મે દેતે રહે યહાં તક કે મેરી આંખ ખુલ ગઈ. મૈં ઉઠા મુંહ મેં તો ઉસ કા ઝાઈકા મૌજૂદ થા." સય્યિદુના શફીક رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ફરમાતે હૈં, "મૈં ને અર્ઝ કિયા, "અપના હાથ દિખાઈયે !" મૈં ને આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કા હાથ થામા ઔર ઉસે ચૂમ લિયા."

(اِحیاءُ العُلُوم ج ۳ ص ۱۰۰،۱۰۱) اِلخ

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

ઈમાન પર ખાતિમે કા અમલ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્રાહીમ બિન અદહમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ رَبِّ الْاَعْظَم ખ્વાહિશાતે નફસાની કો કિસ તરહ કુચલતે થે.

www.dawateislami.net

તીસ[30] **બરસ સે સિક્બાજ** ખાને કી ખ્વાહિશ કો માર રખા થા. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત સે હઝરતે સય્યિદુના ખિઝર عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ને તશરીફ લા કર ઉન્હેં અપને પ્યારે પ્યારે હાથોં સે **સિક્બાજ** ખિલાયા. હઝરતે સય્યિદુના ખિઝર عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે નબી હૈં જો કે અભી તક ઝાહિરી હયાત સે **મુત્તસિફ** હૈં. આપ عَلَیْہِ السَّلَام કી બરકત કા એક મદની ફૂલ પેશ કરતા હૂં ઈસ કો અપને દિલ કે મદની ગુલદસ્તે મેં ઝરૂર સજા લીજિયે ચુનાન્ચે તફસીરે સાવી શરીફ મેં હૈ, જો કોઈ હઝરતે **સય્યિદુના ખિઝર** عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કા નામ બમઅ કુન્યત વ વલદિય્યત વ લકબ યાદ રખેગા, اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઉસ કા **ઈમાન પર ખાતિમા** હોગા. આપ કા નામ બમઅ કુન્યત વ વલદિય્યત વ લકબ ઈસ તરહ હૈ : **અબુલ અબ્બાસ બલ્યા બિન મલ્કાન અલ ખિઝર.** (تفسیر صاوی ج۴ ص۱۲۰۷)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

(51) નફ્સ કે સાથ ગુફ્તગૂ

હઝરતે સય્યિદુના ઈમામે આ'ઝમ અબૂ હનીફા عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કે શહઝાદે હઝરતે સય્યિદુના હમ્માદ عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْجَوَّاد ફરમાતે હૈં, "મૈં હઝરતે સય્યિદુના દાવૂદ તાઈ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કી ખિદમત મેં હાઝિર હુવા, ઘર કે અન્દર સે આવાઝ આ રહી થી" એ નફ્સ ! તૂને **ગાજર** કી ખ્વાહિશ કી, મૈં ને ખિલા દિયા ફિર તૂને

www.dawateislami.net

ખજૂર કા મુતાલબા શુરૂઅ કર દિયા! ખુદા عَزَّوَجَلَّ કી કસમ! તુઝે કભી ભી ખજૂર નહીં ખિલાઊંગા. મૈં સલામ કર કે અન્દર દાખિલ હુવા તો આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تعالٰی عَلَيْه તન્હા થે. (યા'ની આપ યેહ બાતેં અપને નફ્સ કે સાથ કર રહે થે.) (ایضاً ص ۱۰۱)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(52) સબ્ઝી નહીં ખાઊંગા

હઝરતે સય્યિદુના માલિક બિન ઝૈગમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْاَكْرَم ફરમાતે હૈં, "એક બાર મૈં બસરે કે બાઝાર સે ગુઝરા તો એક તરકારી પર નઝર પડી નફ્સ ને મુતાલબા કિયા કે આજ રાત યેહ સબ્ઝી ખિલા દો. મૈં ને કસમ ખાઈ કે ચાલીસ[40] રાતોં તક યેહ **સબ્ઝી** નહીં ખાઊંગા." (ایضاً ص ۱۰۱)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં સફર ઔર રોઝાના ફિક્રે મદીના કે ઝરીએ મદની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મદની માહ પહલી તારીખ અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઈસ કી બરકત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢને કા ઝેહ્ન બનેગા.

www.dawateislami.net

DAWAT-E-ISLAMI

(મુરમ્મમ)

ફૈઝાને રમઝાન

ફઝાઈલે રમઝાન શરીફ 843

અહકામે રોઝા 917

ફૈઝાને તરાવીહ 1053

ફૈઝાને લયલતુલ કદ્ર 1087

અલ વદાઅ માહે રમઝાન 1123

ફૈઝાને એ'તિકાફ 1153

ફૈઝાને ઈદુલ ફિત્ર 1259

નફ્લ રોઝોં કે ફઝાઈલ 1305

રોઝાદારોં કી 12 હિકાયાત 1395

મો'તકિફીન કી 40 મદની બહારેં 1431

SINGLE 842 A

www.dawateislami.net

ફઝાઈલે રમઝાન શરીફ

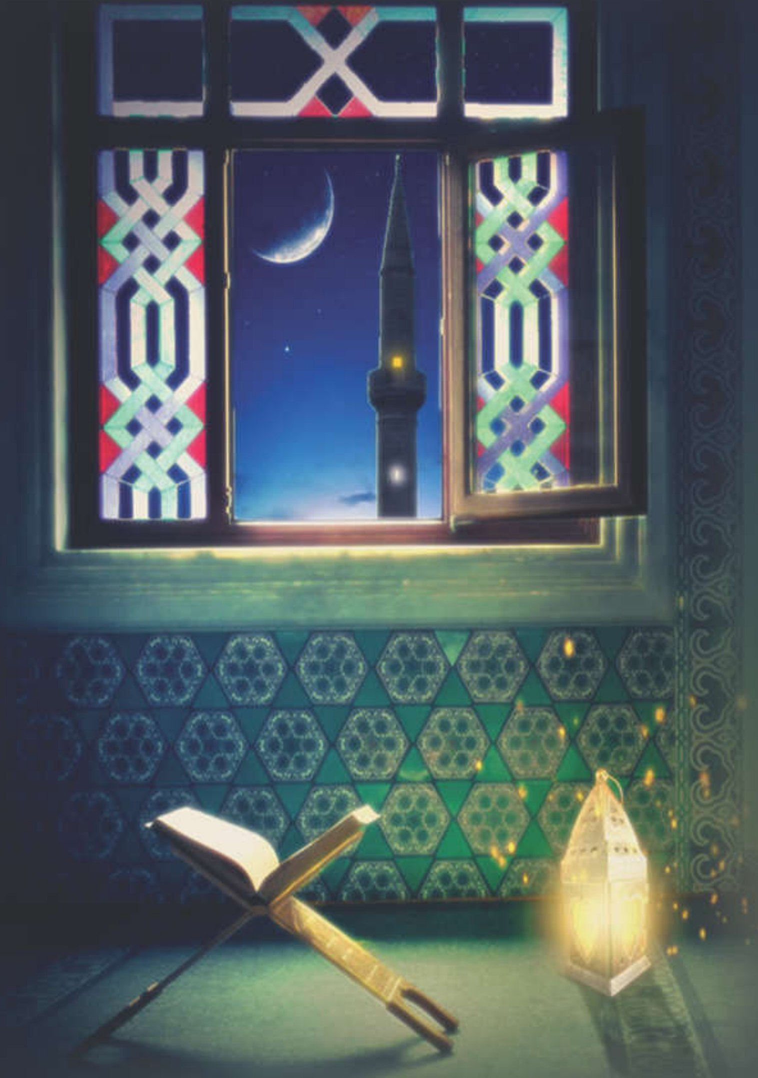

SINGLE 842 B

www.dawateislami.net

મરહબા સદ મરહબા ! ફિર આમદે રમઝાન હૈ

મરહબા સદ મરહબા ! ફિર આમદે રમઝાન હૈ
ખિલ ઉઠે મુરઝાએ દિલ તાઝા હુવા ઈમાન હૈ

યા ખુદા હમ આસિયોં પર યેહ બડા એહસાન હૈ
ઝિન્દગી મેં ફિર અતા હમ કો કિયા રમઝાન હૈ

તુઝ પે સદકે જાઊં રમઝાં ! તૂ અઝીમુશ્શાન હૈ
તુઝ મેં નાઝિલ હક તઆલા ને કિયા કુરઆન હૈ

અબ્રે રહમત છા ગયા હૈ ઔર સમાં હૈ નૂર નૂર
ફઝ્લે રબ સે મગ્ફિરત કા હો ગયા સામાન હૈ

હર ઘડી રહમત ભરી હૈ હર તરફ હૈં બરકતેં
માહે રમઝાં રહમતોં ઔર બરકતોં કી કાન હૈ

આ ગયા રમઝાં ઈબાદત પર કમર અબ બાંધ લો
ફૈઝ લે લો જલ્દ યેહ દિન તીસ[30] કા મેહમાન હૈ

આસિયોં કી મગ્ફિરત કા લે કર આયા હૈ પયામ
ઝૂમ જાઓ મુજરિમો ! રમઝાં મહે ગુફરાન[1] હૈ

ભાઈયો બહનો ! કરો સબ નેકિયોં પર નેકિયાં
પડ ગએ દોઝખ પે તાલે કૈદ મેં શૈતાન હૈ

ભાઈયો બહનો ! ગુનાહોં સે સભી તૌબા કરો
ખુલ્દ કે દર ખુલ ગએ હૈં દાખિલા આસાન હૈ

કમ હુવા ઝોરે ગુનહ ઔર મસ્જિદેં આબાદ હૈં
માહે રમઝાનુલ મુબારક કા યેહ સબ ફૈઝાન હૈ

રોઝાદારો ! ઝૂમ જાઓ ક્યૂં કે દીદારે ખુદા
ખુલ્દ મેં હોગા તુમ્હેં યેહ વા'દએ રહમાન હૈ

દોં[2] જહાં કી ને'મતેં મિલતી હૈં રોઝાદાર કો
જો નહીં રખતા હૈ રોઝા વોહ બડા નાદાન હૈ

યા ઈલાહી ! તૂ મદીને મેં કભી રમઝાં દિખા
મુદ્દતોં સે દિલ મેં યેહ અત્તાર કે અરમાન હૈ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 705)

مدینہ

1 : મગ્ફિરત, બખ્શિશ, મગ્ફિરત કરના

www.dawateislami.net

વક્ત સહરી કા હો ગયા જાગો

વક્ત સહરી કા હો ગયા જાગો
નૂર હર સમ્ત છા ગયા જાગો

ઉઠ્ઠો સહરી કી કર લો તય્યારી
રોઝા રખના હૈ આજ કા જાગો

માહે રમઝાં કે ફર્ઝ હૈં રોઝે
એક ભી તુમ ન છોડના જાગો

ઉઠ્ઠો ઉઠ્ઠો વુઝૂ ભી કર લો ઔર
તુમ તહજ્જુદ કરો અદા જાગો

ચુસ્કિયાં ગર્મ ચાય કી ભર લો
ખા લો હલ્કી સી કુછ ગિઝા જાગો

હોગી મક્બૂલ ફઝ્લે મૌલા સે
ખા કે સહરી કરો દુઆ જાગો

માહે રમઝાં કી બરકતેં લૂટો
લૂટ લો રહમતે ખુદા જાગો

ખા કે સહરી ઉઠો અદા કર લો
સુન્નતે શાહે અમ્બિયા જાગો

તુમ કો મૌલા મદીના દિખલાએ
ઔર હજ ભી કરો અદા જાગો

તુમ કો રમઝાં કે સદકે મૌલા દે
ઉલ્ફતો ઇશ્કે મુસ્તફા જાગો

તુમ કો રમઝાન કા મદીને મેં
દે શરફ રબ્બે મુસ્તફા જાગો

કૈસી પ્યારી ફઝાં હૈ રમઝાં કી
દેખ લો કર કે આંખ વા જાગો

રહમતોં કી ઝડી બરસતી હૈ
જલ્દ ઉઠ કર કે લો નહા જાગો

તુમ કો દીદારે મુસ્તફા હો જાએ
હૈ યેહ અત્તાર કી દુઆ જાગો

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 668)

BACK 842 D

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઇસ હૈ. (ابو یعلی)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ۭ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۭ

ફઝાઇલે ર-મઝાન શરીફ

શૈતાન લાખ સુસ્તી દિલાએ મગર આપ હિમ્મત કર કે ફૈઝાને રમઝાન (હર સાલ શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ મેં) મુકમ્મલ પઢ લીજિયે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઈસ કી બરકતેં ખુદ હી દેખ લેંગે.

દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત : અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને તકર્રુબ નિશાન હૈ : બેશક બરોઝે કિયામત લોગોં મેં સે મેરે કરીબ તર વોહ હોગા જો મુઝ પર સબ સે ઝિયાદા દુરૂદ ભેજે. (تِرمذی ج۲ ص۲۷ حدیث ۴۸۴)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ખુદાએ રહમાન عَزَّوَجَلَّ કે કરોડહા કરોડ એહસાન કે ઉસ ને હમેં **માહે રમઝાન** જૈસી અઝીમુશ્શાન ને'મત સે સરફરાઝ ફરમાયા. માહે રમઝાન કે ફૈઝાન કે ક્યા કહને ! ઈસ કી તો હર ઘડી રહમત ભરી હૈ, **રમઝાનુલ મુબારક** મેં હર નેકી કા સવાબ 70 ગુના યા ઈસ સે ભી ઝિયાદા હૈ. (મિરઆત, જિ. 3, સ. 137) નફલ કા સવાબ ફર્ઝ કે બરાબર ઔર ફર્ઝ કા સવાબ 70 ગુના કર દિયા જાતા હૈ, અર્શ ઉઠાને વાલે ફિરિશ્તે રોઝાદારોં કી દુઆ પર આમીન કહતે હૈં ઔર ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે

www.dawateislami.net

મુતાબિક : **"રમઝાન કે રોઝાદાર કે લિયે મછલિયાં ઈફ્તાર તક દુઆએ મગ્ફિરત કરતી રહતી હૈં."** (اَلتَّرغيب والتَّرهيب ج ٢ ص ٥٥ حديث ٦)

ઈબાદત કા દરવાઝા : **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને આલીશાન હૈ : "રોઝા ઈબાદત કા દરવાઝા હૈ." (اَلْجامِعُ الصَّغِير ص١٤٦ حديث٢٤١٥)

નુઝૂલે કુરઆન : ઈસ માહે મુબારક કી એક ખુસૂસિય્યત યેહ ભી હૈ કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને ઈસ મેં કુરઆને પાક નાઝિલ ફરમાયા હૈ. ચુનાન્ચે પારહ 2 **સૂરતુલ બકરહ** આયત 185 મેં મુકદસ કુરઆન મેં ખુદાએ રહમાન عَزَّوَجَلَّ કા ફરમાને આલીશાન હૈ :

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِیْۤ اُنْزِلَ فِیْهِ الْقُرْاٰنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَ بَیِّنٰتٍ مِّنَ الْهُدٰى وَ الْفُرْقَانِۚ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْیَصُمْهُؕ وَ مَنْ كَانَ مَرِیْضًا اَوْ عَلٰى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ اَیَّامٍ اُخَرَؕ یُرِیْدُ اللّٰهُ بِكُمُ الْیُسْرَ وَ لَا یُرِیْدُ بِكُمُ الْعُسْرَ٘ وَ لِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَ لِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ عَلٰى مَا هَدٰىكُمْ وَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ(۱۸۵)

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : રમઝાન કા મહીના, જિસ મેં કુરઆન ઉતરા, લોગોં કે લિયે હિદાયત ઔર રહનુમાઈ ઔર ફૈસલે કી રોશન બાતેં, તો તુમ મેં જો કોઈ યેહ મહીના પાએ ઝરૂર ઈસ કે રોઝે રખે ઔર જો બીમાર યા સફર મેં હો, તો ઉતને રોઝે ઔર દિનોં મેં. **અલ્લાહ** (عَزَّوَجَلَّ) તુમ પર આસાની ચાહતા હૈ ઔર તુમ પર દુશ્વારી નહીં ચાહતા ઔર ઈસ લિયે કે તુમ ગિનતી પૂરી કરો ઔર **અલ્લાહ** (عَزَّوَجَلَّ) કી બડાઈ બોલો ઈસ પર કે ઉસ ને તુમ્હેં હિદાયત કી ઔર કહીં તુમ હક ગુઝાર હો.

મહીનોં કે નામ કી વજ્હ : રમઝાન, યેહ "રમ્ઝુન" સે બના જિસ કે મા'ના હૈં : "ગરમી સે જલના." ક્યૂંકે જબ મહીનોં કે નામ કદીમ અરબોં કી ઝબાન સે નક્લ કિયે ગએ તો ઉસ વક્ત જિસ કિસ્મ કા મૌસિમ થા ઉસ કે મુતાબિક મહીનોં કે નામ રખ દિયે ગએ ઈત્તિફાક સે ઉસ વક્ત રમઝાન સખ્ત ગર્મિયોં મેં આયા થા ઈસી લિયે યેહ નામ રખ દિયા ગયા. (اَلنِّهَايَة لِابْنِ الْاَثِير ج٢ ص٢٤٠) **હઝરતે** મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان ફરમાતે હૈં : બા'ઝ મુફસ્સિરીન رَحِمَهُمُ اللّٰهُ الْمُبِيْن ને ફરમાયા કે જબ મહીનોં કે નામ રખે ગએ તો જિસ મૌસિમ મેં જો મહીના થા ઉસી સે ઉસ કા નામ હુવા. જો મહીના ગરમી મેં થા ઉસે **રમઝાન** કહ દિયા ગયા ઔર જો મૌસિમે બહાર મેં થા ઉસે **રબીઉલ અવ્વલ** ઔર જો સર્દી મેં થા જબ પાની જમ રહા થા ઉસે **જુમાદલ ઊલા** કહા ગયા. (તફસીરે નઈમી, જિ. 2, સ. 205)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

સુર્ખ યાકૂત કા ઘર : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ સઈદ ખુદરી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ સે રિવાયત હૈ : મક્કી મદની સુલ્તાન, રહમતે આલમિય્યાન صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને રહમત નિશાન હૈ : "જબ માહે રમઝાન કી પહલી રાત આતી હૈ તો આસ્માનોં કે દરવાઝે ખોલ દિયે જાતે હૈં ઔર આખિરી રાત તક બન્દ નહીં હોતે. જો કોઈ બન્દા ઈસ માહે મુબારક કી કિસી ભી રાત મેં નમાઝ પઢતા હૈ તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કે હર સજ્દે કે ઈવઝ (યા'ની બદલે મેં) ઉસ કે લિયે પન્દરહ સો

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો લોગ અપની મજલિસ સે **અલ્લાહ** કે ઝિક્ર ઔર નબી પર દુરૂદ શરીફ પઢે બિગૈર ઉઠ ગએ તો વોહ બદબૂદાર મુર્દાર સે ઉઠે. (شعب الایمان)

નેકિયાં લિખતા હૈ ઔર ઉસ કે લિયે જન્નત મેં **સુર્ખ યાકૂત કા ઘર** બનાતા હૈ. પસ જો કોઈ માહે રમઝાન કા **પહલા રોઝા** રખતા હૈ તો ઉસ કે સાબિકા ગુનાહ મુઆફ કર દિયે જાતે હૈં, ઔર ઉસ કે લિયે સુબ્હ સે શામ તક **70 હઝાર ફિરિશ્તે** દુઆએ મગ્ફિરત કરતે રહતે હૈં. રાત ઔર દિન મેં જબ ભી વોહ **સજ્દા** કરતા હૈ ઉસ કે હર સજ્દે કે બદલે ઉસે (જન્નત મેં) એક એક ઐસા દરખ્ત અતા કિયા જાતા હૈ કે ઉસ કે સાએ મેં (ઘોડે) સુવાર **પાંચ સો બરસ** તક ચલતા રહે.” (شُعَبُ الایمان ج۳ ص ۳۱٤ حدیث ۳٦۳٥ مُلَخَّصاً)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

નાબીના ભાન્જી બીના હો ગઈ (મદની બહાર) :

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક **“દા’વતે ઈસ્લામી”** કે મદની માહોલ સે વાબસ્તા **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબત હાસિલ હોને કી સૂરત મેં **માહે રમઝાનુલ મુબારક** કી બરકતેં લૂટને કા બહુત ઝેહ્ન બનતા હૈ વરના બુરી સોહબતોં મેં રહ કર ઈસ મુબારક મહીને મેં ભી અક્સર લોગ ગુનાહોં મેં પડે રહતે હૈં. આઈયે ! ગુનાહોં કી દલદલ મેં ધંસે હુએ એક **ફનકાર** કી “મદની બહાર” સુનિયે જિસે દા’વતે ઈસ્લામી કે **મદની માહોલ** ને રહમતે ઈલાહી સે મદની રંગ ચઢા દિયા ઔર ઉસ કી નાબીના ભાન્જી કો બીના બના દિયા ! ચુનાન્ચે એક ઈસ્લામી ભાઈ **ફનકાર** થે, મ્યૂઝીકલ પ્રોગ્રામ્ઝ ઔર ફન્કશન્ઝ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોંગે. (جمع الجوامع)

કે અન્દર ઝિન્દગી કે અનમોલ અવકાત બરબાદ હુએ જા રહે થે, કલ્બો દિમાગ પર ગફ્લત કે કુછ ઐસે પર્દે પડે થે કે ન નમાઝ કી તૌફીક થી ન ગુનાહોં કા એહસાસ. **તીન રોઝા સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ** (1424 સિ.હિ. 2003 સિ.ઈ.) મેં હાઝિરી કે લિયે એક ઝિમ્મેદાર ઈસ્લામી ભાઈ ને **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કર કે તરગીબ દિલાઈ. ઝહે નસીબ ! ઉન્હેં ઉસ મેં શિર્કત કી સઆદત મિલ ગઈ. તીન રોઝા ઈજતિમાઅ કે ઈખ્તિતામ પર **રિક્કત અંગેઝ દુઆ** મેં ઉન્હેં અપને ગુનાહોં પર બહુત ઝિયાદા નદામત હુઈ, વોહ અપને જઝબાત પર કાબૂ ન પા સકે ઔર ફૂટ ફૂટ કર રોને લગે, બસ રોને ને કામ દિખા દિયા ! اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઉન્હેં **દા'વતે ઈસ્લામી** કા મદની માહોલ મિલ ગયા ઔર ઉન્હોં ને રક્સો સુરૂદ કી મહફિલોં સે **તૌબા** કર લી ઔર **મદની કાફિલોં** મેં સફર કો અપના મા'મૂલ બના લિયા. બ તારીખ 25 દિસમ્બર 2004 સિ.ઈ. **મદની કાફિલે** મેં સફર પર રવાનગી કે વક્ત ઉન્હેં છોટી બહન કા ફોન આયા, ઉન્હોં ને ભર્રાઈ હુઈ આવાઝ મેં અપને યહાં હોને વાલી **નાબીના બચ્ચી** કી વિલાદત કી ખબર સુનાઈ ઔર સાથ હી કહા : ડૉક્ટરોં ને કહ દિયા હૈ કે ઈસ કી આંખેં રોશન નહીં હો સકતીં. ઈતના કહને કે બા'દ બન્દ ટૂટા ઔર છોટી બહન સદમે સે બિલક બિલક કર રોને લગી. ઉન ઈસ્લામી ભાઈ ને યેહ કહ કર ઢારસ બંધાઈ કે اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ **મદની કાફિલે** મેં દુઆ

www.dawateislami.net

કરૂંગા. ઉન્હોં ને મદની કાફિલે મેં ખુદ ભી દુઆએં કીં ઔર મદની કાફિલે વાલે **આશિકાને રસૂલ** સે ભી દુઆએં કરવાઈ. જબ મદની કાફિલે સે પલટે તો દૂસરે હી દિન છોટી બહન ને ફોન પર ખુશી ખુશી યેહ ખબરે ફરહત અસર સુનાઈ કે اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **મેરી નાબીના બેટી મહક કી આંખેં રોશન હો ગઈ હૈં ઔર ડૉક્ટર્ઝ તઅજ્જુબ કર રહે હૈં કે યેહ કૈસે હો ગયા ! ક્યૂંકે હમારી ડૉક્ટરી મેં ઈસ કા કોઈ ઈલાજ હી નહીં થા !** اَلْحَمْدُ لِلّٰه ઉન્હેં અલાકાઈ મુશાવરત કે એક રુક્ન કી હૈસિય્યત સે **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની કામોં કે લિયે કોશિશેં કરને કી સઆદતેં ભી હાસિલ હુઈ.

આફતોં સે ન ડર, રખ કરમ પર નઝર — રોશન આંખેં મિલેં, કાફિલે મેં ચલો
આપ કો ચારાગર, ને ગો માયૂસ કર — ભી દિયા મત ડરેં, કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! દા'વતે ઈસ્લામી કા મદની માહોલ કિતના પ્યારા પ્યારા હૈ. ઈસ કે દામન મેં આ કર મુઆશરે કે ન જાને કિતને હી બિગડે હુએ અફરાદ બા કિરદાર બન કર સુન્નતોં ભરી બા ઈઝ્ઝત ઝિન્દગી ગુઝારને લગે નીઝ મદની કાફિલોં કી મદની બહારેં ભી આપ કે સામને હૈં. જિસ તરહ મદની કાફિલોં મેં સફર કી બરકત સે બા'ઝોં કી દુન્યવી મુસીબત રુખ્સત હો જાતી હૈ,

www.dawateislami.net

اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઈસી તરહ તાજદારે રિસાલત, શહન્શાહે નુબુવ્વત, સરાપા રહમત, શફીએ ઉમ્મત صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી શફાઅત સે આખિરત કી મશક્કત ભી રાહત મેં ઢલ જાએગી.

ટૂટ જાએંગે ગુનહગારોં કે ફૌરન કૈદો બન્દ
હશ્ર કો ખુલ જાએગી તાકત રસૂલુલ્લાહ કી

(હદાઈકે બખ્શિશ, સ. 153)

પાંચ ખુસૂસી કરમ : **હઝરતે** સય્યિદુના જાબિર બિન **અબ્દુલ્લાહ** رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ કે રહમતે આલમિય્યાન, સુલ્તાને દો જહાન, શહન્શાહે કૌનો મકાન صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ઝીશાન હૈ : "મેરી ઉમ્મત કો માહે રમઝાન મેં **પાંચ ચીઝેં** ઐસી અતા કી ગઈ જો મુઝ સે પહલે કિસી નબી કો ન મિલીં : ﴾1﴿ જબ **રમઝાનુલ મુબારક** કી પહલી રાત હોતી હૈ તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઈન કી તરફ રહમત કી નઝર ફરમાતા હૈ ઔર જિસ કી તરફ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ નઝરે રહમત ફરમાએ ઉસે કભી ભી અઝાબ ન દેગા ﴾2﴿ શામ કે વક્ત ઈન કે મુંહ કી બૂ (જો ભૂક કી વજહ સે હોતી હૈ) **અલ્લાહ તઆલા** કે નઝદીક મુશ્ક કી ખુશ્બૂ સે ભી બેહતર હૈ ﴾3﴿ ફિરિશ્તે હર રાત ઔર દિન ઈન કે લિયે મગ્ફિરત કી દુઆએં કરતે રહતે હૈં ﴾4﴿ **અલ્લાહ તઆલા** જન્નત કો હુક્મ ફરમાતા હૈ : "મેરે (નેક) બન્દોં કે લિયે મુઝય્યન (યા'ની આરાસ્તા) હો જા અન્કરીબ વોહ દુન્યા કી મશક્કત સે મેરે ઘર ઔર કરમ મેં રાહત પાએંગે" ﴾5﴿ જબ માહે રમઝાન કી આખિરી રાત આતી હૈ તો **અલ્લાહ**

www.dawateislami.net

عَزَّوَجَلَّ સબ કી મગ્ફિરત ફરમા દેતા હૈ. કૌમ મેં સે એક શખ્સ ને ખડે હો કર અર્ઝ કી : **યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ! ક્યા વોહ **લયલતુલ કદ્ર** હૈ ?" ઈર્શાદ ફરમાયા : નહીં, ક્યા તુમ નહીં દેખતે કે મઝદૂર જબ અપને કામોં સે ફારિગ હો જાતે હૈં તો ઉન્હેં ઉજરત દી જાતી હૈ."

(شُعَبُ الایمان ج۳ص۳۰۳حدیث۳۶۰۳)

સગીરા ગુનાહોં કા કફ્ફારા : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે મરવી હૈ : હુઝૂરે પુરનૂર, શાફેએ યૌમુન્નુશૂર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને પુર સુરૂર હૈ : "પાંચોં નમાઝેં ઔર જુમુઆ અગલે જુમુઆ તક ઔર માહે રમઝાન અગલે માહે રમઝાન તક ગુનાહોં કા કફ્ફારા હૈં જબ તક કે કબીરા ગુનાહોં સે બચા જાએ."

(مسلم ص۱٤٤حدیث۲۳۳)

કાશ ! પૂરા સાલ રમઝાન હી હો ! : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હમારે પ્યારે પ્યારે આકા, મક્કે મદીને વાલે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને આલીશાન હૈ : "અગર બન્દોં કો મા'લૂમ હોતા કે રમઝાન ક્યા હૈ તો મેરી ઉમ્મત તમન્ના કરતી કે કાશ ! પૂરા સાલ રમઝાન હી હો." (ابنِ خُزَیمہ ج۳ص۱۹۰حدیث۱۸۸۶)

આકા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા બયાને જન્નત નિશાન :

હઝરતે સય્યિદુના સલમાન ફારસી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં કે "મહબૂબે રહમાન, સરવરે ઝીશાન, રહમતે આલમિય્યાન, મક્કી મદની સુલ્તાન صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને માહે શા'બાન કે આખિરી

www.dawateislami.net

દિન બયાન ફરમાયા : "એ લોગો ! તુમ્હારે પાસ અઝમત વાલા બરકત વાલા મહીના આયા, વોહ મહીના જિસ મેં એક રાત (ઐસી ભી હૈ જો) હઝાર મહીનોં સે બેહતર હૈ, ઈસ (માહે મુબારક) કે રોઝે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને ફર્ઝ કિયે ઔર ઈસ કી રાત મેં કિયામ[1] તતવ્વોઅ (યા'ની સુન્નત) હૈ, જો ઈસ મેં નેકી કા કામ કરે તો ઐસા હૈ જૈસે ઔર કિસી મહીને મેં ફર્ઝ અદા કિયા ઔર ઈસ મેં જિસ ને **ફર્ઝ** અદા કિયા તો ઐસા હૈ જૈસે ઔર દિનોં મેં **70 ફર્ઝ** અદા કિયે. યેહ મહીના **સબ્ર** કા હૈ ઔર **સબ્ર** કા સવાબ જન્નત હૈ ઔર યેહ મહીના મુઆસાત (યા'ની ગમ ખ્વારી ઔર ભલાઈ) કા હૈ ઔર ઈસ મહીને મેં મોમિન કા **રિઝ્ક** બઢાયા જાતા હૈ. જો ઈસ મેં રોઝાદાર કો **ઈફ્તાર** કરાએ ઉસ કે ગુનાહોં કે લિયે **મગ્ફિરત** હૈ ઔર ઉસ કી ગરદન આગ સે આઝાદ કર દી જાએગી ઔર ઈસ ઈફ્તાર કરાને વાલે કો વૈસા હી સવાબ મિલેગા જૈસા રોઝા રખને વાલે કો મિલેગા, બિગૈર ઈસ કે, કે ઉસ કે અજ્ર મેં કુછ કમી હો." હમ ને અર્ઝ કી : **યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ! હમ મેં સે હર શખ્સ વોહ ચીઝ નહીં પાતા જિસ સે રોઝા ઈફ્તાર કરવાએ. આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : "**અલ્લાહ તઆલા** યેહ સવાબ તો ઉસ શખ્સ કો દેગા જો એક ઘૂંટ દૂધ યા એક ખજૂર યા એક ઘૂંટ પાની સે રોઝા ઈફ્તાર કરવાએ ઔર જિસ ને રોઝાદાર કો પેટ ભર કર ખિલાયા, ઉસ કો **અલ્લાહ તઆલા** મેરે હૌઝ સે પિલાએગા કે કભી પ્યાસા ન હોગા, યહાં તક કે

مدینہ

1 : યહાં કિયામ સે મુરાદ તરાવીહ હૈ.

www.dawateislami.net

જન્નત મેં દાખિલ હો જાએ. યેહ વોહ મહીના હૈ કે ઈસ કા **અવ્વલ** (યા'ની ઈબ્તિદાઈ દસ દિન) **રહમત** હૈ ઔર ઈસ કા **ઔસત** (યા'ની દરમિયાની દસ દિન) **મગ્ફિરત** હૈ ઔર **આખિર** (યા'ની આખિરી દસ દિન) **જહન્નમ સે આઝાદી** હૈ. જો અપને ગુલામ પર ઈસ મહીને મેં તખ્ફીફ કરે (યા'ની કામ કમ લે) **અલ્લાહ તઆલા** ઉસે બખ્શ દેગા ઔર જહન્નમ સે આઝાદ ફરમા દેગા. ઈસ મહીને મેં ચાર બાતોં કી કસરત કરો, ઉન મેં સે દો ઐસી હૈં જિન કે ઝરીએ તુમ અપને રબ عَزَّوَجَلَّ કો રાઝી કરોગે ઔર બકિય્યા દો સે તુમ્હેં બે નિયાઝી નહીં. પસ વોહ દો બાતેં જિન કે ઝરીએ તુમ અપને રબ عَزَّوَجَلَّ કો રાઝી કરોગે વોહ યેહ હૈં : ﴾1﴿ لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰه કી ગવાહી દેના ﴾2﴿ ઈસ્તિગ્ફાર કરના. જબ કે વોહ દો બાતેં જિન સે તુમ્હેં ગના (યા'ની બે નિયાઝી) નહીં વોહ યેહ હૈં : ﴾1﴿ **અલ્લાહ તઆલા** સે જન્નત તલબ કરના ﴾2﴿ જહન્નમ સે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી પનાહ તલબ કરના." (شُعَبُ الْاِیمان ج۳ ص۳۰۵ حدیث۳۶۰۸،ابنِ خُزَیمه ج ۳ ص ۱۹۲ حدیث۱۸۸۷)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અભી જો હદીસે પાક બયાન કી ગઈ ઉસ મેં માહે **રમઝાનુલ મુબારક** કી રહમતોં, બરકતોં ઔર અઝમતોં કા ખૂબ ખૂબ તઝકિરા હૈ. ઈસ માહે મુબારક મેં **કલિમા** શરીફ ઝિયાદા તા'દાદ મેં પઢ કર ઔર બાર બાર **ઈસ્તિગ્ફાર** યા'ની ખૂબ તૌબા કે ઝરીએ **અલ્લાહ તઆલા** કો રાઝી કરને કી સઈ (કોશિશ) કરની હૈ ઔર **અલ્લાહ તઆલા** સે જન્નત મેં દાખિલે ઔર જહન્નમ સે પનાહ કી બહુત ઝિયાદા ઈલ્તિજાએં કરની હૈં.

www.dawateislami.net

રમઝાનુલ મુબારક કે ચાર નામ : અલ્લાહુ અકબર عَزَّوَجَلَّ !

માહે રમઝાન કા ભી ક્યા ખૂબ ફૈઝાન હૈ ! **મુફસ્સિરે** શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْحَنَّان **તફસીરે નઈમી** મેં ફરમાતે હૈં : “ઈસ માહે મુબારક કે કુલ ચાર નામ હૈં **﴾1﴿ માહે રમઝાન ﴾2﴿ માહે સબ્ર ﴾3﴿ માહે મુઆસાત ઔર ﴾4﴿ માહે વુસ્અતે રિઝ્ક.” મઝીદ** ફરમાતે હૈં : “રોઝા **સબ્ર** હૈ જિસ કી જઝા રબ عَزَّوَجَلَّ હૈ ઔર વોહ ઈસી મહીને મેં રખા જાતા હૈ. ઈસ લિયે ઈસે **માહે સબ્ર** કહતે હૈં. **મુઆસાત** કે મા'ના હૈં ભલાઈ કરના. ચૂંકે ઈસ મહીને મેં સારે મુસલ્માનોં સે ખાસ કર અહલે કરાબત (યા'ની રિશ્તેદારોં) સે ભલાઈ કરના ઝિયાદા સવાબ હૈ ઈસ લિયે ઈસે **માહે મુઆસાત** કહતે હૈં ઈસ મેં રિઝ્ક કી ફરાખી (યા'ની ઝિયાદતી) ભી હોતી હૈ કે ગરીબ ભી ને'મતેં ખા લેતે હૈં, ઈસી લિયે ઈસ કા નામ માહે વુસ્અતે રિઝ્ક ભી હૈ.” (તફસીરે નઈમી, જિ. 2, સ. 208)

“માહે રમઝાન મુબારક”કે તેરહ હુરૂફ કી નિસ્બત સે 13 મદની ફૂલ

(યેહ તમામ મદની ફૂલ તફસીરે નઈમી જિલ્દ 2 સે લિયે ગએ હૈં)

﴾1﴿ કા'બએ મુઅઝ્ઝમા મુસલ્માનોં કો બુલા કર દેતા હૈ ઔર યેહ આ કર **રહમતેં** બાંટતા હૈ.ગોયા વોહ (યા'ની કા'બા) કૂંવાં હૈ ઔર યેહ (યા'ની રમઝાન શરીફ) દરિયા, યા વોહ (યા'ની કા'બા) દરિયા હૈ ઔર યેહ (યા'ની રમઝાન) બારિશ.

www.dawateislami.net

﴾2﴿ **હર** મહીને મેં ખાસ તારીખેં ઔર તારીખોં મેં ભી ખાસ વક્ત મેં ઈબાદત હોતી હૈ, મસલન બકર ઈદ કી ચન્દ (મખ્સૂસ) તારીખોં મેં **હજ**, મુહર્રમ કી દસવીં તારીખ અફઝલ, મગર **માહે રમઝાન** મેં હર દિન ઔર હર વક્ત ઈબાદત હોતી હૈ. રોઝા ઈબાદત, ઈફતાર ઈબાદત, ઈફતાર કે બા'દ તરાવીહ કા ઈન્તિઝાર ઈબાદત, તરાવીહ પઢ કર સહરી કે ઈન્તિઝાર મેં સોના ઈબાદત, ફિર સહરી ખાના ભી ઈબાદત, અલ ગરઝ હર આન મેં ખુદા (عَزَّوَجَلَّ) કી શાન નઝર આતી હૈ.

﴾3﴿ **રમઝાન** એક ભટ્ટી હૈ જૈસે કે ભટ્ટી ગન્દે લોહે કો સાફ ઔર સાફ લોહે કો મશીન કા પુર્ઝા બના કર કીમતી કર દેતી હૈ ઔર સોને કો ઝેવર બના કર ઈસ્તિ'માલ કે લાઈક કર દેતી હૈ, ઐસે હી **માહે રમઝાન** ગુનહગારોં કો પાક કરતા ઔર નેક લોગોં કે દરજે બઢાતા હૈ.

﴾4﴿ **રમઝાન** મેં નફલ કા સવાબ ફર્ઝ કે બરાબર ઔર ફર્ઝ કા સવાબ 70 ગુના મિલતા હૈ.

﴾5﴿ **બા'ઝ** ઉલમા ફરમાતે હૈં કે જો રમઝાન મેં મર જાએ ઉસ સે સુવાલાતે કબ્ર ભી નહીં હોતે.

﴾6﴿ **ઈસ** મહીને મેં શબે કદ્ર હૈ, ગુઝશ્તા આયત (યા'ની પારહ 2 સૂરતુલ બકરહ આયત 185) સે મા'લૂમ હુવા કે કુરઆન રમઝાન મેં આયા ઔર દૂસરી જગહ ફરમાયા :

www.dawateislami.net

اِنَّاۤ اَنۡزَلۡنٰہُ فِیۡ لَیۡلَۃِ الۡقَدۡرِ ۚ (پ۳۰، القدر:۱)

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : બેશક હમ ને ઈસે શબે કદ્ર મેં ઉતારા.

દોનોં આયતોં કે મિલાને સે મા'લૂમ હુવા કે શબે કદ્ર રમઝાન મેં હી હૈ ઔર વોહ ગાલિબન સત્તાઈસવીં શબ હૈ, ક્યૂંકે **લયલતુલ કદ્ર** (لَیۡلَۃُ الۡقَدۡرِ) મેં નવ હુરૂફ હૈં ઔર યેહ લફ્ઝ સૂરએ કદ્ર મેં તીન બાર આયા. જિસ સે **સત્તાઈસ** હાસિલ હુએ મા'લૂમ હુવા કે વોહ સત્તાઈસવીં શબ હૈ.

﴾7﴿ **રમઝાન** મેં દોઝખ કે દરવાઝે બન્દ હો જાતે હૈં જન્નત આરાસ્તા કી જાતી હૈ, ઈસ કે દરવાઝે ખોલ દિયે જાતે હૈં. ઈસી લિયે ઈન દિનોં મેં નેકિયોં કી ઝિયાદતી ઔર ગુનાહોં કી કમી હોતી હૈ જો લોગ ગુનાહ કરતે ભી હૈં વોહ નફ્સે અમ્મારા યા અપને સાથી શૈતાન (હમઝાદ) કે બહકાને સે કરતે હૈં.

﴾8﴿ **રમઝાન** કે ખાને પીને કા હિસાબ નહીં. (યા'ની સહરી ઈફ્તાર કે ખાને પીને કા)

﴾9﴿ **કિયામત** મેં રમઝાન વ કુરઆન રોઝાદાર કી શફાઅત કરેંગે કે **રમઝાન** તો કહેગા : મૌલા (عَزَّوَجَلَّ) ! મૈં ને ઈસે દિન મેં ખાને પીને સે રોકા થા ઔર **કુરઆન** અર્ઝ કરેગા કે યા રબ (عَزَّوَجَلَّ) ! મૈં ને ઈસે રાત મેં તિલાવત વ તરાવીહ કે ઝરીએ સોને સે રોકા.

www.dawateislami.net

﴾10﴿ **હુઝૂર** (صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم) **રમઝાનુલ મુબારક** મેં હર કૈદી કો છોડ દેતે થે ઔર હર સાઈલ કો અતા ફરમાતે થે, રબ عَزَّوَجَلَّ ભી રમઝાન મેં જહન્નમિયોં કો છોડતા હૈ, લિહાઝા ચાહિયે કે રમઝાન મેં નેક કામ કિયે જાએં ઔર ગુનાહોં સે બચા જાએ.

﴾11﴿ **કુરઆને** કરીમ મેં સિર્ફ રમઝાન શરીફ હી કા નામ લિયા ગયા ઔર ઈસી કે ફઝાઈલ બયાન હુએ, કિસી દૂસરે મહીને કા ન સરાહતન નામ હૈ ન ઐસે ફઝાઈલ. મહીનોં મેં સિર્ફ **માહે રમઝાન** કા નામ કુરઆન શરીફ મેં લિયા ગયા. ઔરતોં મેં સિર્ફ **બીબી મરયમ** رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهَا કા નામ કુરઆન મેં આયા. સહાબા મેં સિર્ફ હઝરતે (સય્યિદુના) **ઝૈદ ઈબ્ને હારિસા** (رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ) કા નામ કુરઆન મેં લિયા ગયા જિસ સે ઈન તીનોં કી અઝમત મા'લૂમ હુઈ.

﴾12﴿ **રમઝાન** શરીફ મેં ઈફ્તાર ઔર સહરી કે વક્ત દુઆ કબૂલ હોતી હૈ યા'ની ઈફ્તાર કરતે વક્ત ઔર સહરી ખા કર. યેહ મર્તબા કિસી ઔર મહીને કો હાસિલ નહીં.

﴾13﴿ **રમઝાન** મેં પાંચ હુરૂફ હૈં : ر،م،ض،ا،ن. ر સે મુરાદ રહમતે ઈલાહી, میم સે મુરાદ મહબ્બતે ઈલાહી, ض સે મુરાદ ઝમાને ઈલાહી, اَلِف સે અમાને ઈલાહી, ن સે નૂરે ઈલાહી. ઔર **રમઝાન** મેં પાંચ ઈબાદાત ખુસૂસી હોતી હૈં : રોઝા, તરાવીહ, તિલાવતે કુરઆન, એ'તિકાફ, શબે કદ્ર મેં ઈબાદાત. તો જો

www.dawateislami.net

કોઈ સિદ્કે દિલ સે યેહ **પાંચ ઈબાદાત** કરે વોહ ઉન **પાંચ ઈન્આમોં** કા મુસ્તહિક હૈ. (તફસીરે નઈમી, જિ. 2, સ. 208)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

જન્નત સજાઈ જાતી હૈ : હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઈબ્ને ઉમર رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُمَا સે રિવાયત હૈ કે તાજદારે મદીના, સુરૂરે કલ્બો સીના, ફૈઝ ગન્જીના, સાહિબે મુઅત્તર પસીના صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને બા કરીના હૈ : બેશક **જન્નત** સાલ કે શુરૂઅ સે અગલે સાલ તક **રમઝાનુલ મુબારક** કે લિયે સજાઈ જાતી હૈ. ઔર ફરમાયા : રમઝાન શરીફ કે પહલે દિન જન્નત કે દરખ્તોં કે પત્તોં સે બડી બડી આંખોં વાલી હૂરોં પર હવા ચલતી હૈ ઔર વોહ અર્ઝ કરતી હૈં : "એ પરવર દગાર عَزَّوَجَلَّ ! અપને બન્દોં મેં સે ઐસે બન્દોં કો હમારા શોહર બના જિન કો દેખ કર હમારી આંખેં ઠન્ડી હોં ઔર જબ વોહ હમેં દેખેં તો ઉન કી આંખેં ભી ઠન્ડી હોં." (شُعَبُ الایمان ج۳ص۳۱۲حدیث۳۶۳۳)

જન્નત કૌન સજાતા હૈ ? : મુફસ્સિરે શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان હદીસે પાક કે ઈસ હિસ્સે : "બેશક જન્નત સાલ કે શુરૂઅ સે અગલે સાલ તક રમઝાન કે લિયે સજાઈ જાતી હૈ" કે તહ્ત **મિરઆત** જિલ્દ 3 સફહા 142 તા 143 પર ફરમાતે હૈં : યા'ની ઈદુલ ફિત્ર કા ચાંદ નઝર આતે હી, અગલે રમઝાન કે લિયે જન્નત કી આરાસ્તગી (યા'ની સજાવટ) શુરૂઅ હો જાતી હૈ ઔર સાલ ભર તક ફરિશ્તે ઈસે સજાતે રહતે હૈં જન્નત

www.dawateislami.net

ખુદ સજી સજાઈ ફિર ઔર ભી ઝિયાદા સજાઈ જાએ, ફિર સજાને વાલે ફરિશ્તે હોં, તો કૈસી સજાઈ જાતી હોગી, ઈસ કી સજાવટ હમારે વહ્મો ગુમાન સે વરા હૈ, બા'ઝ મુસલ્માન રમઝાન મેં મસ્જિદેં સજાતે હૈં, વહાં કલઈ ચૂના કરતે હૈં, ઝન્ડિયાં લગાતે, રોશની કરતે હૈં ઈન કી અસ્લ યેહ હી હદીસ હૈ.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ! જન્નત કી અઝમત કી તો ક્યા હી બાત હૈ ! કાશ ! હમેં બે હિસાબ બખ્શ દિયા જાએ ઔર જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં મદીને વાલે આકા મક્કી મદની મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા પડોસ નસીબ હો જાએ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** અહલે હક કી મદની તહરીક હૈ, ઈસ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે, **દા'વતે ઈસ્લામી** વાલોં પર કૈસી કૈસી કરમ નવાઝિયાં હોતી હૈં ઈસ કી એક મદની બહાર મુલાહઝા ફરમાઈયે :

જન્નત મેં આકા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે પડોસ કી બિશારત :

ઈસ્લામી ભાઈયોં ઔર ઈસ્લામી બહનોં કો મુફ્ત દર્સે નિઝામી કરવાને કે લિયે اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ દા'વતે ઈસ્લામી કે ઝેરે એહતિમામ મુતઅદ્દિદ જામિઆત બનામ **જામિઅતુલ મદીના** કાઈમ હૈં. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ 1427 સિ.હિ. મેં દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈન જામિઆતુલ મદીના કે તક્રીબન

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : ઉસ શખ્સ કી નાક ખાક આલૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢે. (ترمذی)

160 તલબએ કિરામ ને હાથોં હાથ 12 માહ કે લિયે **રાહે ખુદા** عَزَّوَجَلَّ મેં સફર ઇખ્તિયાર કિયા. ઇબ્તિદાઅન **મદની કાફિલા કોર્સ** કરવાને કી તરકીબ બની, ઇસ દૌરાન તલબા કે જઝ્બએ ખિદમતે ઇસ્લામ કો મઝીદ **મદીને કે 12 ચાંદ** લગ ગએ ઔર ઉન મેં સે તક્રીબન 77 તલબએ કિરામ ને ઉમ્ર ભર કે લિયે અપને આપ કો મદની કાફિલોં કે લિયે પેશ કર દિયા ! ઇસ અઝીમ કુરબાની પર હૌસલા અફઝાઈ કી બડી ઝબર દસ્ત સૂરત બની ઔર વોહ યેહ કે ખ્વાબ મેં **સરકારે નામદાર,** મદીને કે તાજદાર, બિ ઇઝ્ને પરવર દગાર દો આલમ કે માલિકો મુખ્તાર, શહન્શાહે અબરાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે દીદાર સે એક **આશિકે રસૂલ** કી આંખેં ઠન્ડી હુઈ, લબહાએ મુબારકા કો જુમ્બિશ હુઈ, રહમત કે ફૂલ ઝડને લગે ઔર અલ્ફાઝ કુછ યૂં તરતીબ પાએ : **“જિસ જિસ ને અપને આપ કો ઉમ્ર ભર કે લિયે પેશ કર દિયા હે મૈં ઉન કો જન્નત કે અન્દર અપને સાથ રખૂંગા.”** ખ્વાબ દેખને વાલે આશિકે રસૂલ કે દિલ મેં હસરત હુઈ કે કાશ ! સદ કરોડ કાશ ! મુઝે ભી ઇન ખુશ નસીબોં મેં શામિલ કર લિયા જાતા. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને મેરે દિલ કી બાત જાન લી ઔર ફરમાયા : “અગર તુમ ભી ઇન મેં શામિલ હોના ચાહતે હો તો અપને આપ કો ઉમ્ર ભર કે લિયે પેશ કર દો.”

www.dawateislami.net

સરે અર્શ પર હૈ તેરી ગુઝર, દિલે ફર્શ પર હૈ તેરી નઝર
મલકૂતો મુલ્ક મેં કોઈ શૈ, નહીં વોહ જો તુઝ પે ઇયાં નહીં

(હદાઇકે બખ્શિશ, સ. 109)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ખુશ નસીબ આશિકાને રસૂલ કો બિશારતે ઉઝ્મા મુબારક હો ! **અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝ્ઝત** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત પર નઝર રખતે હુએ કવી ઉમ્મીદ હૈ કે જિન બખ્ત વરોં કે લિયે યેહ **મદની ખ્વાબ** દેખા ગયા હૈ اِنْ شَآءَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ ઉન કા ખાતિમા ઈમાન પર હોગા ઔર વોહ મદની આકા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالِهٖ وَسَلَّم કે તુફૈલ જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالِهٖ وَسَلَّم કા પડોસ પાએંગે. તાહમ યેહ યાદ રહે ! કે ગૈરે નબી જો ખ્વાબ દેખે વોહ શરઅન હુજ્જત (યા'ની દલીલ) નહીં હોતા, ખ્વાબ કી બિશારત કી બુન્યાદ પર કિસી કો યકીની તૌર પર જન્નતી નહીં કહા જા સકતા.

ઇઝ્ન સે તેરે સરે હશ્ર કહેં કાશ ! હુઝૂર
સાથ અત્તાર કો જન્નત મેં રખૂંગા યા રબ

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 86)

હર શબ સાઠ હઝાર કી બખ્શિશ : હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઇબ્ને મસ્ઊદ رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કે શહન્શાહે ઝીશાન, મક્કી મદની સુલ્તાન, રહમતે આલમિય્યાન, મહબૂબે રહમાન صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને રહમત નિશાન હૈ : "**રમઝાન શરીફ**

www.dawateislami.net

કી હર શબ આસ્માનોં મેં સુબ્હે સાદિક તક એક મુનાદી (યા'ની એ'લાન કરને વાલા ફિરિશ્તા) યેહ નિદા (એ'લાન) કરતા હૈ : **એ ભલાઈ તલબ કરને વાલે !** ઈરાદા પુખ્તા કર લે ઔર ખુશ હો જા, ઔર **એ બુરાઈ કા ઈરાદા રખને વાલે !** બુરાઈ સે બાઝ આ જા. **હૈ કોઈ મગ્ફિરત કા તલબ ગાર !** કે ઉસ કી તલબ પૂરી કી જાએ. **હૈ કોઈ તૌબા કરને વાલા !** કે ઉસ કી તૌબા કબૂલ કી જાએ. **હૈ કોઈ દુઆ માંગને વાલા !** કે ઉસ કી દુઆ કબૂલ કી જાએ. **હૈ કોઈ સાઈલ !** કે ઉસ કા સુવાલ પૂરા કિયા જાએ. **અલ્લાહ તઆલા રમઝાનુલ મુબારક કી હર શબ મેં ઈફ્તાર કે વક્ત સાઠ હઝાર ગુનાહગારોં કો દોઝખ સે આઝાદ ફરમા દેતા હૈ, ઔર ઈદ કે દિન સારે મહીને કે બરાબર ગુનાહગારોં કી બખ્શિશ કી જાતી હૈ.''**

(شُعَبُ الْاِیمان ج۳ص۳۰۴حدیث۳۶۰۶)

મદીને કે દીવાનો ! રમઝાનુલ મુબારક કી જલ્વા ગરી તો ક્યા હોતી હૈ, હમ ગરીબોં કે વારે ન્યારે હો જાતે હૈં. **અલ્લાહ તઆલા** કે ફઝ્લો કરમ સે **રહમત** કે દરવાઝે ખોલ દિયે જાતે હૈં ઔર ખૂબ **મગ્ફિરત** કે પરવાને તક્સીમ હોતે હૈં. કાશ ! હમ ગુનહગારોં કો બ તુફૈલે **માહે રમઝાન,** સરવરે કૌનો મકાન, મક્કી મદની સુલ્તાન, રહમતે આલમિય્યાન, મહબૂબે રહમાન صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે રહમત ભરે હાથોં જહન્નમ સે રિહાઈ કા પરવાના મિલ જાએ. ઈમામે અહલે સુન્નત رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه બારગાહે રિસાલત صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم મેં અર્ઝ કરતે હૈં :

www.dawateislami.net

તમન્ના હૈ ફરમાઈયે રોઝે મહશર   યેહ તેરી રિહાઈ કી ચિઠ્ઠી મિલી હૈ

(હદાઈકે બખ્શિશ, સ. 188)

રોઝાના દસ લાખ કી દોઝખ સે રિહાઈ : સરકારે નામદાર, મદીને કે તાજદાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : "જબ રમઝાન કી પહલી રાત હોતી હૈ તો **અલ્લાહ તઆલા** અપની મખ્લૂક કી તરફ નઝર ફરમાતા હૈ ઔર જબ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કિસી બન્દે કી તરફ નઝર ફરમાએ તો ઉસે કભી અઝાબ ન દેગા ઔર **હર રોઝ દસ લાખ કો જહન્નમ સે આઝાદ ફરમાતા હૈ ઔર જબ ઉન્તીસવીં રાત હોતી હૈ તો મહીને ભર મેં જિતને આઝાદ કિયે ઉન કે મજમૂએ કે બરાબર ઉસ એક રાત મેં આઝાદ ફરમાતા હૈ.** ફિર જબ ઈદુલ ફિત્ર કી રાત આતી હૈ, મલાએકા ખુશી કરતે હૈં ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ અપને નૂર કી ખાસ તજલ્લી ફરમાતા હૈ ઔર ફિરિશ્તોં સે ફરમાતા હૈ : **"ઐ ગુરોહે મલાએકા !** ઉસ મઝદૂર કા ક્યા બદલા હૈ જિસ ને કામ પૂરા કર લિયા ?" ફિરિશ્તે અર્ઝ કરતે હૈં : "ઉસ કો પૂરા પૂરા અજ્ર દિયા જાએ." **અલ્લાહ તઆલા** ફરમાતા હૈ : "મૈં તુમ્હેં ગવાહ કરતા હૂં કે મૈં ને ઈન સબ કો બખ્શ દિયા."

(جَمْعُ الْجَوامِع ج١ص٣٤٥حديث٢٠٣٦)

જુમુઆ કી હર હર ઘડી મેં દસ લાખ કી મગ્ફિરત : હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُمَا સે રિવાયત હૈ કે મહબૂબે રબ્બુલ આલમીન, સય્યિદુલ અમ્બિયાએ વલ મુરસલીન

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢા ઉસ ને જફા કી. (عبدالرزاق)

صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને દિલ નશીન હૈ : "**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ માહે રમઝાન મેં રોઝાના ઈફતાર કે વક્ત દસ લાખ ઐસે ગુનહગારોં કો જહન્નમ સે આઝાદ ફરમાતા હૈ જિન પર ગુનાહોં કી વજહ સે જહન્નમ વાજિબ હો ચુકા થા, નીઝ શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ (યા'ની જુમે'રાત કો ગુરૂબે આફતાબ સે લે કર જુમુઆ કો ગુરૂબે આફતાબ તક) કી **હર હર ઘડી મેં ઐસે દસ દસ લાખ ગુનહગારોં કો જહન્નમ સે આઝાદ કિયા જાતા હૈ જો અઝાબ કે હકદાર કરાર દિયે જા ચુકે હોતે હૈં.**"

(اَلْفِردَوس بمأثور الْخِطاب ج ۳ ص ۳۲۰ حدیث ٤٩٦٠)

આશિકાને રમઝાન ! બયાન કર્દા અહાદીસે મુબારકા મેં **રબ્બુલ અનામ** عَزَّوَجَلَّ કે કિસ કદર અઝીમુશ્શાન ઈન્આમો ઈક્રામ કા ઝિક્ર હૈ. ઐ કાશ ! **અલ્લાહ તઆલા** હમ ગુનહગારોં કો ભી મગ્ફિરત યાફતગાન મેં શામિલ કર લે. اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

ઈસ્યાં સે કભી હમ ને કનારા ન કિયા પર તૂને દિલ આઝુર્દા હમારા ન કિયા
હમ ને તો જહન્નમ કી બહુત કી તજ્વીઝ લેકિન તેરી રહમત ને ગવારા ન કિયા

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

ખર્ચ મેં કુશાદગી કરો : હઝરતે સય્યિદુના ઝમુરા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે મરવી હૈ કે રહમતે આલમિય્યાન, સરદારે દો જહાન, મહબૂબે રહમાન صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને બરકત નિશાન હૈ : "માહે રમઝાન

www.dawateislami.net

મેં (ઘર વાલોં કે) ખર્ચ મેં કુશાદગી કરો ક્યૂંકે માહે રમઝાન મેં ખર્ચ કરના **અલ્લાહ** તઆલા કી રાહ મેં ખર્ચ કરને કી તરહ હૈ.''

(فضائل شهر رمضان مع موسوعة ابن اَبِي الدُّنيا ج١ص٣٦٨حديث٢٤)

ભલાઈ હી ભલાઈ : અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ફરમાયા કરતે : ''ઉસ મહીને કો ખુશ આમદીદ જો હમેં પાક કરને વાલા હૈ. પૂરા **રમઝાન** ખૈર હી ખૈર (યા'ની ભલાઈ હી ભલાઈ) હૈ દિન કા રોઝા હો યા રાત કા કિયામ, ઈસ મહીને મેં ખર્ચ કરના જિહાદ મેં ખર્ચ કરને કા દરજા રખતા હૈ.''

(تَنْبِيهُ الْغافِلِين ص ١٧٧)

બડી બડી આંખોં વાલી હૂરેં : હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا સે મરવી હૈ કે રહમતે આલમ, નૂરે મુજસ્સમ, શાહે આદમ વ બની આદમ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને મુઅઝ્ઝમ હૈ : ''જબ રમઝાન શરીફ કી પહલી રાત આતી હૈ તો અર્શે અઝીમ કે નીચે સે મસીરા નામી હવા ચલતી હૈ જો જન્નત કે દરખ્તોં કે પત્તોં કો હિલાતી હૈ, ઈસ હવા કે ચલને સે ઐસી દિલકશ આવાઝ બુલન્દ હોતી હૈ કે ઈસ સે બેહતર આવાઝ આજ તક કિસી ને નહીં સુની. ઈસ આવાઝ કો સુન કર **બડી બડી આંખોં વાલી હૂરેં** ઝાહિર હોતી હૈં યહાં તક કે જન્નત કે બુલન્દ મહલ્લાત પર ખડી હો જાતી હૈં ઔર કહતી હૈં : ''હૈ કોઈ જો હમ કો **અલ્લાહ તઆલા** સે માંગ લે, કે હમારા નિકાહ ઉસ સે હો ?'' ફિર વોહ હૂરેં દારોગએ જન્નત (હઝરતે) રિઝવાન

www.dawateislami.net

(عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلام) સે પૂછતી હૈં : "આજ યેહ કૈસી રાત હૈ ?" (હઝરતે) રિઝવાન (عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلام) જવાબન તલ્બિયા (યા'ની લબ્બૈક) કહતે હૈં, ફિર કહતે હૈં : "યેહ માહે રમઝાન કી પહલી રાત હૈ, જન્નત કે દરવાઝે **ઉમ્મતે મુહમ્મદ** عَلٰى صَاحِبِهَا الصَّلٰوةُ وَالسَّلام કે રોઝેદારોં કે લિયે ખોલ દિયે ગએ હૈં." (اَلتَّرغيب والتَّرهيب ج ٢ ص ٦٠ حديث ٢٣)

દો અંધેરે દૂર : **મન્કૂલ** હૈ કે **અલ્લાહ તઆલા** ને હઝરતે સય્યિદુના મૂસા **કલીમુલ્લાહ** عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلام સે ફરમાયા : મૈં ને **ઉમ્મતે મુહમ્મદ** (عَلٰى صَاحِبِهَا الصَّلٰوةُ وَالسَّلام) કો દો નૂર અતા કિયે હૈં તાકે વોહ **દો અંધેરોં** કે ઝરર (યા'ની નુક્સાન) સે મહફૂઝ રહેં. હઝરતે સય્યિદુના મૂસા **કલીમુલ્લાહ** عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلام ને અર્ઝ કી : **યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! વોહ **દો નૂર** કૌન કૌન સે હૈં ? ઇર્શાદ હુવા : **"નૂરે રમઝાન** ઔર **નૂરે કુરઆન."** હઝરતે સય્યિદુના મૂસા **કલીમુલ્લાહ** عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلام ને અર્ઝ કી : **દો અંધેરે** કૌન કૌન સે હૈં ? ફરમાયા : **"એક કબ્ર કા ઔર દૂસરા કિયામત કા."**

(دُرَّةُ النَّاصِحِين ص ٩)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

રમઝાન વ કુરઆન શફાઅત કરેંગે : મદીને કે સુલ્તાન, સરદારે દો જહાન صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને આલીશાન હૈ : રોઝા ઔર કુરઆન બન્દે કે લિયે કિયામત કે દિન શફાઅત કરેંગે. **રોઝા** અર્ઝ કરેગા :

www.dawateislami.net

"એ રબ્બે કરીમ عَزَّوَجَلَّ ! મૈં ને ખાને ઔર ખ્વાહિશોં સે દિન મેં ઈસે રોક દિયા, મેરી શફાઅત ઈસ કે હક મેં કબૂલ ફરમા." **કુરઆન** કહેગા : "મૈં ને ઈસે રાત મેં સોને સે બાઝ રખા, મેરી શફાઅત ઈસ કે લિયે કબૂલ કર." પસ દોનોં કી શફાઅતેં કબૂલ હોંગી.

(مُسند امام احمد ج۲ص۵۸۶حدیث۶۶۳۷)

લાખ રમઝાન કા સવાબ : હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُمَا સે રિવાયત હૈ કે સરકારે નામદાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ખુશ ગવાર હૈ : "જિસ ને મક્કએ મુકર્રમા મેં માહે રમઝાન પાયા ઔર રોઝા રખા ઔર રાત મેં જિતના મુયસ્સર આયા કિયામ કિયા તો **અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઉસ કે લિયે ઔર જગહ કે એક લાખ રમઝાન કા સવાબ લિખેગા** ઔર હર દિન એક ગુલામ આઝાદ કરને કા સવાબ ઔર હર રાત એક ગુલામ આઝાદ કરને કા સવાબ ઔર હર રોઝ જિહાદ મેં ઘોડે પર સુવાર કર દેને કા સવાબ ઔર હર દિન મેં નેકી ઔર હર રાત મેં નેકી લિખેગા."

(ابنِ ماجہ ج۳ص۵۲۳حدیث۳۱۱۷)

કાશ ! ઈદ મદીને મેં હો ! : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે હબીબ, હબીબે લબીબ, હમ ગુનાહોં કે મરીઝોં કે તબીબ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા દિયારે વિલાદત **મક્કએ મુકર્રમા** زَادَھَا اللّٰہُ شَرَفًاوَّتَعْظِیْمًا હૈ. **અલ્લાહ તઆલા** ને અપને હબીબે મુકર્રમ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે સદકે મેં ગુલામાને મુસ્તફા પર કિસ કદર લુત્ફો

www.dawateislami.net

કરમ ફરમાયા હૈ ! એ કાશ ! હમેં ભી **મક્કએ મુકર્રમા** زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًاوَّتَعْظِيْمًا મેં **માહે રમઝાન** ગુઝારને કી અઝીમ સઆદત નસીબ હો જાએ ઔર ઉસ મેં ખૂબ ઈબાદત કી ભી તૌફીક મિલે ઔર ફિર **માહે રમઝાન** ગુઝાર કર ફૌરન હી **ઈદ** મનાને કે લિયે અપને મીઠે મીઠે આકા મક્કી મદની મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે રૌઝએ ઝિયાબાર પર હાઝિર હો જાએં ઔર વહાં પર રો રો કર "ઈદી" કી ભીક માંગેં ઔર સબ્ઝ સબ્ઝ ગુમ્બદ કે મકીન, રહ્મતુલ્લિલ આલમીન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી રહમત જોશ પર આ જાએ ઔર એ કાશ ! સરકાર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે દરબારે ગુહરબાર સે હમ ગુનહગાર બતૌરે "ઈદી" બે હિસાબ મગ્ફિરત કી બિશારત પાને કી સઆદત પા લેં.

યા નબી ! અત્તાર કો જન્નત મેં દે અપના જવાર
વાસિતા સિદ્દીક કા જો તેરા યારે ગાર હૈ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 480)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

આકા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ઈબાદત પર કમર બસ્તા હો જાતે : **ઉમ્મુલ મુઅમિનીન** હઝરતે સય્યિદતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهَا ફરમાતી હૈં : જબ **માહે રમઝાન** આતા તો શહન્શાહે નુબુવ્વત, તાજદારે રિસાલત صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم બીસ દિન નમાઝ ઔર નીંદ કો મિલાતે થે પસ જબ આખિરી અશરહ હોતા તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ઈબાદત કે લિયે કમર બસ્તા હો જાતે.

(مسند امام احمد ج۹ص۳۳۸حدیث۲٤٤٤٤)

www.dawateislami.net

આકા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **રમઝાન મેં ખૂબ દુઆએં માંગતે થે :** **એક** ઔર રિવાયત મેં ફરમાતી હૈં : જબ માહે રમઝાન તશરીફ લાતા તો હુઝૂરે અકરમ, નૂરે મુજસ્સમ, શાહે આદમ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા રંગ મુબારક મુતગય્યર (યા'ની તબ્દીલ) હો જાતા ઔર **નમાઝ** કી કસરત ફરમાતે ઔર **ખૂબ દુઆએં માંગતે.**

(شُعَبُ الْایمان ج۳ص ۳۱۰ حدیث ۳۶۲۵)

આકા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **રમઝાન મેં ખૂબ ખૈરાત કરતે :** **હઝરતે** સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઇબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُمَا ફરમાતે હૈં : "જબ **માહે રમઝાન** આતા તો સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم હર કૈદી કો રિહા કર દેતે ઔર **હર સાઇલ કો અતા ફરમાતે.**" (شُعَبُ الْایمان ج۳ص ۳۱۱حدیث۳۶۲۹)

ક્યા આકા કી હયાતે ઝાહિરી કે દૌર મેં કૈદી હોતે થે ? : **મુફસ્સિરે** શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْحَنَّان બયાન કર્દા હદીસે પાક કે હિસ્સે : "હર કૈદી કો રિહા કર દેતે" કે તહ્ત **મિરઆત** જિલ્દ 3 સફહા 142 પર ફરમાતે હૈં : હક યેહ હૈ કે યહાં કૈદી સે મુરાદ વોહ શખ્સ હૈ જો **હક્કુલ્લાહ** યા **હક્કુલ અબ્દ** (યા'ની બન્દે કે હક) મેં ગિરિફ્તાર હો ઔર આઝાદ ફરમાને સે ઉસ કે હક અદા કર દેના યા કરા દેના મુરાદ હૈ.

www.dawateislami.net

સબ સે બઢ કર સખી : હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُمَا ફરમાતે હૈં : "**રસૂલુલ્લાહ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالِهٖ وَسَلَّم લોગોં મેં **સબ સે બઢ કર સખી** થે ઔર **રમઝાન શરીફ** મેં આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالِهٖ وَسَلَّم (ખુસૂસન) બહુત ઝિયાદા સખાવત ફરમાતે થે. જિબ્રઈલે અમીન عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام **રમઝાનુલ મુબારક** કી હર રાત મેં મુલાકાત કે લિયે હાઝિર હોતે ઔર રસૂલે કરીમ, રઊફુર્રહીમ عَلَيْهِ اَفْضَلُ الصَّلٰوةِ وَالتَّسْلِيم ઉન કે સાથ કુરઆને અઝીમ કા દૌર ફરમાતે. જબ ભી હઝરતે જિબ્રઈલે અમીન عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالِهٖ وَسَلَّم કી ખિદમત મેં આતે તો આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالِهٖ وَسَلَّم તેઝ ચલને વાલી હવા સે ભી ઝિયાદા ખૈર (યા'ની ભલાઈ) કે મુઆમલે મેં **સખાવત** ફરમાતે."

(بُخاری ج ۱ ص ۹ حدیث ٦)

હાથ ઉઠા કર એક ટુકડા એ કરીમ !
હૈં સખી કે માલ મેં હકદાર હમ

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ, સ. 83)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

હઝાર ગુના સવાબ : હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્રાહીમ નખ્ઈ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِی ફરમાતે હૈં : "**માહે રમઝાન** મેં એક દિન કા **રોઝા** રખના એક હઝાર દિન કે રોઝોં સે અફઝલ હૈ ઔર **માહે રમઝાન** મેં એક મર્તબા તસ્બીહ કરના (سُبْحٰنَ الله કહના) ઈસ માહ કે ઈલાવા એક હઝાર મર્તબા તસ્બીહ કરને (سُبْحٰنَ الله કહને) સે અફઝલ હૈ ઔર **માહે રમઝાન** મેં એક **રકઅત** પઢના ગૈરે રમઝાન કી એક હઝાર **રકઅતોં** સે અફઝલ હૈ."

(تفسیر دُرِّ مَنْثُور ج ۱ ص ٤٥٤)

www.dawateislami.net

રમઝાન મેં ઝિક્ર કી ફઝીલત : અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કે રસૂલે અન્વર, મદીને કે તાજવર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને રૂહ પરવર હૈ : રમઝાન મેં ઝિક્રુલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કરને વાલે કો બખ્શ દિયા જાતા હૈ ઔર ઇસ મહીને મેં **અલ્લાહ તઆલા** સે માંગને વાલા મહરૂમ નહીં રહતા. (شُعَبُ الْاِیمان ج۳ص ۳۱۱ حدیث ۳۶۲۷)

સુન્નતોં ભરા ઈજતિમાઅ ઔર ઝિક્રુલ્લાહ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! વોહ લોગ કિતને ખુશ નસીબ હૈં જો ઇસ માહે મુબારક મેં ખુસૂસિય્યત કે સાથ **સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઆત** મેં શિર્કત કી સઆદત હાસિલ કરતે ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે અપની દુન્યા વ આખિરત કી ભલાઈ કા સુવાલ કરતે હૈં. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કા **સુન્નતોં ભરા ઈજતિમાઅ** અઝ ઈબ્તિદા તા ઈન્તિહા **ઝિક્રુલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હી પર મુશ્તમિલ હોતા હૈ ક્યૂંકે તિલાવત, ના'ત શરીફ, સુન્નતોં ભરા બયાન, દુઆ ઔર સલાતો સલામ વગૈરા સબ **ઝિક્રુલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ મેં દાખિલ હૈં. દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈજતિમાઅ કી બરકાત કી એક "મદની બહાર" મુલાહઝા હો, ચુનાન્ચે

(6) 6 બેટિયોં કે બા'દ ઔલાદે નરીના : એક ઈસ્લામી ભાઈ કી મદની બહાર અર્ઝ કરતા હૂં : ગાલિબન 2003 સિ.ઈ. કી બાત હૈ,

www.dawateislami.net

એક ઈસ્લામી ભાઈ ને ઉન્હેં તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક **દા'વતે ઈસ્લામી કે તીન રોઝા બૈનલ અક્વામી સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ** મેં શિર્કત કી દા'વત ઈનાયત ફરમાઈ. ઉન્હોં ને અર્ઝ કી : મૈં છ[6] બેટિયોં કા બાપ હૂં, મેરે ઘર મેં ફિર વિલાદત મુતવક્કેઅ હૈ, દુઆ ફરમાઈયે કે અબ કી બાર **નરીના ઔલાદ** હો. ઉસ ઈસ્લામી ભાઈ ને **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કરતે હુએ ફરમાયા : હજ કે બા'દ તા'દાદ કે લિહાઝ સે **આશિકાને રસૂલ** કે સબ સે બડે ઈજતિમાઅ મેં આ કર દુઆ માંગિયે ન જાને કિસ કે સદકે મેં બેડા પાર હો જાએ. ઉસ કી બાત ઉન કે દિલ કો લગ ગઈ ઔર વોહ **સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ** મેં હાઝિર હો ગએ. વહાં કે રૂહ પરવર મનાઝિર કા બયાન કરને કે લિયે ઉન કે પાસ અલ્ફાઝ નહીં થે, ઉન્હેં ઝિન્દગી મેં પહલી બાર એક ઝબર દસ્ત રૂહાની સુકૂન નસીબ હુવા. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઈજતિમાઅ કે ચન્દ હી રોઝ કે બા'દ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને ઉન્હેં **ચાંદ સા મદની મુન્ના** અતા ફરમાયા, ઘર વાલોં કી ખુશી બયાન સે બાહર થી. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ વોહ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ સે વાબસ્તા હો ગએ. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને ઉન્હેં મઝીદ એક ઔર **મદની મુન્ને** સે ભી નવાઝ દિયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઉન્હેં દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ મેં **કાફિલા ઝિમ્મેદાર** કી હૈસિય્યત સે ખિદમત કી સઆદત ભી મિલી.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહોં કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (ابن عساکر)

40 નેક મુસલ્માનોં કે મજમઅ મેં એક વલી હોતા હૈ :

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દા'વતે ઈસ્લામી કે **મદની માહોલ** ઔર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઆત મેં રહમતેં ક્યૂં નાઝિલ ન હોંગી કે ઈન **આશિકાને રસૂલ** મેં ન જાને કિતને ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَہُمُ اللّٰہُ تَعَالٰی હોતે હોંગે. મેરે આકા **આ'લા હઝરત** رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં : "જમાઅત મેં બરકત હૈ ઔર દુઆએ મજમએ મુસ્લિમીન અક્રરબ બ કબૂલ. (યા'ની મુસલ્માનોં કે મજમઅ મેં દુઆ માંગના કબૂલિય્યત કે કરીબ તર હૈ) ઉલમા ફરમાતે હૈં : **જહાં ચાલીસ મુસલ્માન સાલેહ (યા'ની નેક મુસલ્માન) જમ્અ હોતે હૈં ઉન મેં એક વલિય્યુલ્લાહ ઝરૂર હોતા હૈ.**"

(ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 24, સ. 184, فیضُ القدیر ج۱ ص۴۹۷ زیرِ حدیث ۷۱٤)

બેટા મિલે, બેટી મિલે, કુછ ન મિલે, હર હાલ મેં શુક્ર કીજિયે :

બિલફર્ઝ દુઆ કી કબૂલિય્યત કા અસર ઝાહિર ન હો તબ ભી હર્ફે શિકાયત ઝબાન પર નહીં લાના ચાહિયે. હમારી ભલાઈ કિસ બાત મેં હૈ ઈસ કો યકીનન **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હમ સે ઝિયાદા બેહતર જાનતા હૈ. હમેં હર હાલ મેં પાક પરવર દગાર عَزَّوَجَلَّ કા શુક્ર ગુઝાર બન્દા બન કર રહના ચાહિયે. વોહ **બેટા** દે તબ ભી ઉસ કા શુક્ર, **બેટી** દે તબ ભી શુક્ર, દોનોં દે તબ ભી શુક્ર ઔર ન દે તબ ભી શુક્ર, હર હાલ મેં શુક્ર શુક્ર ઔર શુક્ર હી અદા કરના ચાહિયે. પારહ 25 **સૂરતુશ્શૂરા** કી આયત નમ્બર 49 ઔર 50 મેં ઈર્શાદે બારી તઆલા હૈ :

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દિન મેં 50 બાર દુરૂદે પાક પઢે કિયામત કે દિન મૈં ઉસ સે મુસાફહા કરૂં (યા'ની હાથ મિલાઊં) ગા. (ابن بشکوال)

لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ ؕ یَخْلُقُ مَا یَشَآءُ ؕ یَهَبُ لِمَنْ یَّشَآءُ اِنَاثًا وَّ یَهَبُ لِمَنْ یَّشَآءُ الذُّكُوْرَ ۙ(۴۹) اَوْ یُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَّ اِنَاثًا ۚ وَ یَجْعَلُ مَنْ یَّشَآءُ عَقِیْمًا ؕ اِنَّهٗ عَلِیْمٌ قَدِیْرٌ(۵۰)

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : **અલ્લાહ** હી કે લિયે હૈ આસ્માનોં ઔર ઝમીન કી સલ્તનત, પૈદા કરતા હૈ જો ચાહે, જિસે ચાહે બેટિયાં અતા ફરમાએ ઔર જિસે ચાહે બેટે દે યા દોનોં મિલા દે બેટે ઔર બેટિયાં ઔર જિસે ચાહે બાંઝ કર દે બેશક વોહ ઇલ્મ વ કુદરત વાલા હૈ.

"ખઝાઈનુલ ઈરફાન" મેં આયત નમ્બર 50 કે ઈસ હિસ્સે (જિસે ચાહે બાંઝ કર દે) કે તહ્ત હૈ : (યા'ની) "કે ઉસ કે ઔલાદ હી ન હો, વોહ (યા'ની **અલ્લાહ તઆલા**) માલિક હૈ, અપની ને'મત કો જિસ તરહ ચાહે તક્સીમ કરે, જિસે જો ચાહે દે. અમ્બિયા عَلَیْہِمُ السَّلَام મેં ભી યેહ સબ સૂરતેં પાઈ જાતી હૈં, હઝરતે લૂત વ હઝરતે શુઐબ عَلَیْہِمَا السَّلَام કે સિર્ફ **બેટિયાં** થીં, કોઈ બેટા ન થા ઔર હઝરતે ઈબ્રાહીમ عَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કે સિર્ફ ફરઝન્દ (યા'ની બેટે) થે, કોઈ દુખ્તર (યા'ની બેટી) હુઈ હી નહીં ઔર સય્યિદે અમ્બિયા હબીબે ખુદા મુહમ્મદે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો **અલ્લાહ તઆલા** ને ચાર ફરઝન્દ અતા ફરમાએ ઔર ચાર સાહિબ ઝાદિયાં." (ખઝાઈનુલ ઈરફાન, સ. 898)

હુઝૂર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી મુકદસ ઔલાદ કી તા'દાદ :

દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે **મકતબતુલ મદીના** કે મત્બૂઆ

www.dawateislami.net

48 સફહાત પર મુશ્તમિલ રિસાલે, **"ઝિન્દા બેટી કૂંએં મેં ફેંક દી"** સફહા 7 તા 8 પર હૈ : **સરકારે મદીના** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે ચાર ફરઝન્દ હોને કા અગર્ચે "ખઝાઇનુલ ઇરફાન" મેં ઝિક્ર હૈ મગર ઇસ મેં ઇખ્તિલાફ હૈ, તીન શહઝાદોં કા ભી કૌલ હૈ ઔર દો કા ભી. ચુનાન્ચે "તઝકિરતુલ અમ્બિયા" સફહા 827 પર હૈ : આપ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّم) કે તીન બેટે થે : **કાસિમ, ઇબ્રાહીમ, અબ્દુલ્લાહ.** ખયાલ રહે કે તય્યિબ, મુતય્યબ, તાહિર ઔર મુતહ્હર ઇન્હીં (યા'ની હઝરતે **અબ્દુલ્લાહ** رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ) કે અલ્કાબ થે, યેહ કોઇ અલાહદા બેટે નહીં થે. (તઝકિરતુલ અમ્બિયા, સ. 827) હઝરતે અલ્લામા અબ્દુલ મુસ્તફા આ'ઝમી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِى **"સીરતે મુસ્તફા"** સફહા 687 પર લિખતે હૈં : ઇસ બાત પર તમામ મુઅર્રિખીન કા ઇત્તિફાક હૈ કે હુઝૂરે અકદસ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી ઔલાદે કિરામ કી તા'દાદ છ[6] (તો યકીનન) હૈ. દો ફરઝન્દ હઝરતે **કાસિમ** વ હઝરતે **ઇબ્રાહીમ** (رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُمَا) ઔર ચાર સાહિબ ઝાદિયાં હઝરતે **ઝૈનબ** વ હઝરતે **રુકય્યા** વ હઝરતે **ઉમ્મે કુલ્સૂમ** વ હઝરતે **ફાતિમા** (رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُنَّ) લેકિન બા'ઝ મુઅર્રિખીન ને યેહ બયાન ફરમાયા હૈ કે આપ صَلَّى اللهُ تعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّم કે એક સાહિબ ઝાદે **અબ્દુલ્લાહ** (رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ) ભી હૈં જિન કા લકબ તય્યિબ વ તાહિર હૈ. ઇસ કૌલ કી બિના પર હુઝૂર عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કી મુકદ્દસ ઔલાદ કી તા'દાદ **સાત** હૈ યા'ની તીન સાહિબ ઝાદગાન ઔર ચાર સાહિબ ઝાદિયાં.

(સીરતે મુસ્તફા, સ. 687)

www.dawateislami.net

રમઝાન કા દીવાના : મુહમ્મદ નામી એક આદમી સારા સાલ નમાઝ ન પઢતા થા. જબ **રમઝાન શરીફ** કા મુતબર્રક મહીના આતા તો વોહ પાક સાફ કપડે પહનતા ઔર પાંચોં વક્ત પાબન્દી કે સાથ નમાઝ પઢતા ઔર સાલે ગુઝશ્તા કી કઝા નમાઝેં ભી અદા કરતા. લોગોં ને ઉસ સે પૂછા : તૂ ઐસા ક્યૂં કરતા હૈ ? ઉસ ને જવાબ દિયા : યેહ મહીના રહમત બરકત, તૌબા ઔર મગ્ફિરત કા હૈ, શાયદ **અલ્લાહ તઆલા** મુઝે મેરે ઈસી અમલ કે સબબ બખ્શ દે. જબ ઉસ કા ઈન્તિકાલ હો ગયા તો કિસી ને ઉસે ખ્વાબ મેં દેખ કર પૂછા : مَافَعَلَ اللّٰہُ بِکَ યા'ની **અલ્લાહ તઆલા** ને તેરે સાથ ક્યા મુઆમલા કિયા ? ઉસ ને જવાબ દિયા : **“મેરે અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **ને મુઝે એહતિરામે રમઝાન શરીફ બજા લાને કે સબબ બખ્શ દિયા.”**

(دُرَّۃُ النَّاصِحِین ص۸)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

અલ્લાહ બે નિયાઝ હૈ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ? ખુદાએ રહમાન عَزَّوَجَلَّ **માહે રમઝાન** કે કદ્રદાન પર કિસ દરજા મેહ્રબાન હૈ કે સાલ કે બાકી મહીને છોડ કર સિર્ફ **માહે રમઝાન** મેં ઈબાદત કરને વાલે કી મગ્ફિરત ફરમા દી. ઈસ હિકાયત સે કહીં કોઈ યેહ ન સમઝ બૈઠે કે અબ તો (مَعَاذَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ) સારા સાલ નમાઝોં કી છુટ્ટી હો ગઈ !! સિર્ફ **રમઝાનુલ મુબારક** મેં રોઝા નમાઝ કર લિયા કરેંગે ઔર સીધે જન્નત મેં ચલે જાએંગે. **પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !**

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર દુરૂદ કી કસરત કર લિયા કરો જો ઐસા કરેગા કિયામત કે દિન મૈં ઉસ કા શફીઅ વ ગવાહ બનૂંગા. (شعب الایمان)

દર અસ્લ બખ્શના યા અઝાબ કરના યેહ સબ કુછ **અલ્લાહ તઆલા** કી મશિય્યત પર મૌકૂફ હૈ, વોહ બે નિયાઝ હૈ, અગર ચાહે તો કિસી મુસલ્માન કો બ ઝાહિર છોટે સે નેક અમલ પર હી અપને ફઝ્લ સે બખ્શ દે ઔર અગર ચાહે તો બડી બડી નેકિયોં કે બા વુજૂદ કિસી કો મહ્ઝ એક છોટે સે ગુનાહ પર અપને અદ્લ સે પકડ લે. પારહ 3 **સૂરતુલ બકરહ** કી આયત નમ્બર 284 મેં ઈર્શાદે રબ્બે બે નિયાઝ હૈ :

فَیَغْفِرُ لِمَنْ یَّشَآءُ وَ یُعَذِّبُ مَنْ یَّشَآءُ ؕ
(پ۳،البقرۃ:۲۸٤)

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : તો જિસે ચાહેગા (અપને ફઝ્લ સે અહલે ઈમાન કો) બખ્શેગા ઔર જિસે ચાહેગા (અપને અદ્લ સે) સઝા દેગા.

તૂ બે હિસાબ બખ્શ કે હૈં બે શુમાર જુર્મ
દેતા હૂં વાસિતા તુઝે શાહે હિજાઝ કા

તીન કે અન્દર તીન પોશીદા : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! કોઈ નેકી છોડની નહીં ચાહિયે, ન જાને **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કો કૌન સી નેકી પસન્દ આ જાએ ઔર કોઈ છોટે સે છોટા ગુનાહ કરના નહીં ચાહિયે કે ન જાને કિસ ગુનાહ પર **અલ્લાહ તઆલા** નારાઝ હો જાએ ઔર ઉસ કા દર્દનાક અઝાબ ઘેર લે. ખલીફએ આ'લા હઝરત, ફકીહે આ'ઝમ સય્યિદુના **અબૂ યૂસુફ મુહમ્મદ શરીફ** મુહદ્દિસ કોટ્લવી

www.dawateislami.net

عَلَيْهِ رَحمَةُ اللّٰهِ القَوِى નક્લ ફરમાતે હૈં : "**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને તીન ચીઝોં કો તીન ચીઝોં મેં મખ્ફી (યા'ની પોશીદા) રખા હે, ﴿1﴾ અપની રિઝા કો અપની ઈતાઅત મેં ઔર ﴿2﴾ અપની નારાઝી કો અપની ના ફરમાની મેં ઔર ﴿3﴾ અપને ઔલિયા કો અપને બન્દોં મેં." (تَنبِيهُ الْمُغْتَرِّين ص٥١) યેહ કૌલ નક્લ કરને કે બા'દ ફકીહે આ'ઝમ عَلَيْهِ رَحمَةُ اللّٰهِ الاَكْرَم ફરમાતે હૈં : "લિહાઝા હર તાઅત ઔર હર નેકી કો અમલ મેં લાના ચાહિયે કે મા'લૂમ નહીં કિસ નેકી પર વોહ રાઝી હો જાએ ઔર હર બદી સે બચના ચાહિયે ક્યૂંકે મા'લૂમ નહીં કિસ બદી પર વોહ નારાઝ હો જાએ. ખ્વાહ વોહ બદી કૈસી હી સગીર (યા'ની છોટી) હો. મસલન (બિલા ઈજાઝત) કિસી કે તિન્કે કા ખિલાલ કરના બ ઝાહિર એક મા'મૂલી સી બાત હે યા કિસી હમસાએ કી મિટ્ટી સે ઉસ કી ઈજાઝત કે બિગૈર હાથ ધોના ગોયા એક છોટી સી બાત હે મગર મુમ્કિન હે કે ઈસ બુરાઈ મેં હી હક તઆલા કી નારાઝી મખ્ફી (યા'ની છુપી હુઈ) હો તો ઐસી છોટી છોટી બાતોં સે ભી બચના ચાહિયે." (અખ્લાકુસ્સાલિહીન, સ. 60)

કુત્તે કો પાની પિલાને વાલી બખ્શી ગઈ : રહમત કે તલબ ગારો ! જબ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ બખ્શને પર આતા હે તો બ ઝાહિર નેકી કિતની હી છોટી હો વોહ ઈસી કે સબબ કરમ ફરમા દેતા હે. જૈસા કે **એક ઔરત કો સિર્ફ ઈસ લિયે બખ્શ દિયા ગયા કે ઉસ ને એક પ્યાસે કુત્તે કો પાની પિલાયા થા.** (بُخاری ج٢ ص٤٠٩ حديث٣٣٢١) એક હદીસ મેં

www.dawateislami.net

સરકારે મદીના, સુલ્તાને બા કરીના, કરારે કલ્બો સીના, ફૈઝ ગન્જીના صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા યેહ ફરમાને આલીશાન ભી મિલતા હૈ કે : “એક શખ્સ ને રાસ્તે મેં સે એક **દરખ્ત** કો ઇસ લિયે હટા દિયા તાકે લોગોં કો ઇસ સે ઈઝા ન પહોંચે. **અલ્લાહ તઆલા** ને ખુશ હો કર ઉસ કી **મગ્ફિરત** ફરમા દી. (مُسلم ص١٤١٠ حديث١٩١٤) એક સહીહ હદીસ મેં **તકાઝે** (યા'ની કર્ઝ કે મુતાલબે) **મેં નરમી** કરને વાલે એક શખ્સ કી **નજાત** હો જાને કા વાકિઆ ભી આયા હૈ. (بُخاری ج ٢ ص ١٢ حديث ٢٠٧٨)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી **રહમત** કે વાકિઆત જમ્અ કરને જાએં તો ઇતને હૈં કે જમ્અ કરના મુશ્કિલ હો જાએ.

મુઝ્દાબાદ એ આસિયો ! શાફેઅ શહે અબરાર હૈ
તહનિયત એ મુજરિમો ! ઝાતે ખુદા ગફ્ફાર હૈ

(હદાઇકે બખ્શિશ, સ. 176)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد
تُوبُوْا اِلَی اللّٰہ ! اَسْتَغْفِرُ اللّٰہ
صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

અઝાબ સે છુટકારે કે અસ્બાબ : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! જબ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ રહમત કરને પર આતા હૈ તો યૂં ભી સબબ બનાતા હૈ કે કિસી એક અમલ કો અપની બારગાહ મેં શરફે કબૂલિય્યત અતા ફરમા દેતા હૈ ઔર ફિર ઉસી કે બાઇસ ઉસ પર રહમતોં કી

www.dawateislami.net

બારિશ કર દેતા હૈ. લિહાઝા અબ એક હદીસે મુબારક પેશ કી જાતી હૈ જિસ મેં મુતઅદ્દિદ ઐસે લોગોં કા બયાન કિયા ગયા હૈ કે વોહ કિસી ન કિસી નેકી કે સબબ **અલ્લાહ તઆલા** કી ગિરિફ્ત સે બચ ગએ ઔર રહમતે ખુદાવન્દી عَزَّوَجَلَّ ને ઉન્હેં અપની આગોશ મેં લે લિયા. ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુર્રહમાન બિન સમુરા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ સે રિવાયત હૈ : એક બાર હુઝૂરે અકરમ, નૂરે મુજસ્સમ, શાહે આદમ વ બની આદમ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم તશરીફ લાએ ઔર ઈર્શાદ ફરમાયા : "આજ રાત મૈં ને એક અજીબ ખ્વાબ દેખા કે

﴾1﴿ **એક** શખ્સ કી રૂહ કબ્ઝ કરને કે લિયે મલકુલ મૌત (عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام) તશરીફ લાએ લેકિન ઉસ કા માં બાપ કી **ઈતાઅત** કરના સામને આ ગયા ઔર વોહ બચ ગયા.

﴾2﴿ **એક** શખ્સ પર અઝાબે કબ્ર છા ગયા લેકિન ઉસ કે **વુઝૂ** (કી નેકી) ને ઉસે બચા લિયા.

﴾3﴿ **એક** શખ્સ કો શયાતીન ને ઘેર લિયા લેકિન **ઝિકુલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ (કરને કી નેકી) ને ઉસે બચા લિયા.

﴾4﴿ **એક** શખ્સ કો અઝાબ કે ફિરિશ્તોં ને ઘેર લિયા લેકિન ઉસે (ઉસ કી) **નમાઝ** ને બચા લિયા.

﴾5﴿ **એક** શખ્સ કો દેખા કે પ્યાસ કી શિદ્દત સે ઝબાન નિકાલે હુએ થા ઔર એક હૌઝ પર પાની પીને જાતા થા મગર લૌટા દિયા જાતા થા કે ઈતને મેં ઉસ કે **રોઝે** આ ગએ (ઔર ઈસ નેકી ને) ઉસ કો સેરાબ કર દિયા.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર કસરત સે દુરૂદ પઢો ક્યૂંકે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ પર પેશ કિયા જાતા હૈ. (طبرانی)

《6》 **એક** શખ્સ કો દેખા કે જહાં અમ્બિયાએ કિરામ (عَلَيْهِمُ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام) હલ્કે બનાએ હુએ તશરીફ ફરમા થે, વહાં ઉન કે પાસ જાના ચાહતા થા લેકિન ધુત્કાર દિયા જાતા થા કે ઈતને મેં ઉસ કા **ગુસ્લે જનાબત** (કરના) આયા ઔર (ઉસ નેકી ને) ઉસ કો મેરે પાસ બિઠા દિયા.

《7》 **એક** શખ્સ કો દેખા કે ઉસ કે આગે પીછે, દાએં બાએં, ઊપર નીચે અંધેરા હી અંધેરા હૈ ઔર વોહ ઉસ અંધેરે મેં હૈરાન વ પરેશાન હૈ તો ઉસ કે **હજ વ ઉમ્રહ** આ ગએ ઔર (ઇન નેકિયોં ને) ઉસ કો અંધેરે સે નિકાલ કર રોશની મેં પહોંચા દિયા.

《8》 **એક** શખ્સ કો દેખા કે વોહ મુસલ્માનોં સે ગુફ્તગૂ કરના ચાહતા હૈ લેકિન કોઈ ઉસ કો મુંહ નહીં લગાતા તો **સિલએ રેહ્મી** (યા'ની રિશ્તેદારોં સે હુસ્ને સુલૂક કરને કી નેકી) ને મુઅમિનીન સે કહા કે તુમ ઈસ સે બાતચીત કરો. તો મુસલ્માનોં ને ઉસ સે બાત કરના શુરૂઅ કી.

《9》 **એક** શખ્સ કે જિસ્મ ઔર ચેહરે કી તરફ આગ બઢ રહી હૈ ઔર વોહ અપને હાથ સે બચા રહા હૈ તો ઉસ કા **સદકા** આ ગયા ઔર ઉસ કે આગે ઢાલ બન ગયા ઔર ઉસ કે સર પર સાયા ફિગન હો ગયા.

《10》 **એક** શખ્સ કો ઝબાનિયા (યા'ની અઝાબ કે મખ્સૂસ ફિરિશ્તોં) ને ચારોં તરફ સે ઘેર લિયા લેકિન ઉસ કા અમ્રુન બિલ મા'રૂફ વ નહ્યુન

www.dawateislami.net

અનિલ મુન્કર આયા (યા'ની નેકી કા હુક્મ કરને ઔર બુરાઈ સે મન્અ કરને કી નેકી આઈ) ઔર ઉસ ને ઉસે બચા લિયા ઔર રહમત કે ફિરિશ્તોં કે હવાલે કર દિયા.

﴾11﴿ **એક** શખ્સ કો દેખા જો ઘુટનોં કે બલ બૈઠા હૈ લેકિન ઉસ કે ઔર **અલ્લાહ તઆલા** કે દરમિયાન હિજાબ (યા'ની પર્દા) હૈ મગર ઉસ કા **હુસ્ને અખ્લાક** આયા ઈસ (નેકી) ને ઉસ કો બચા લિયા ઔર **અલ્લાહ તઆલા** સે મિલા દિયા.

﴾12﴿ **એક** શખ્સ કો ઉસ કા આ'માલ નામા ઉલટે હાથ મેં દિયા જાને લગા તો ઉસ કા **ખૌફે ખુદા** عَزَّوَجَلَّ આ ગયા ઔર (ઈસ અઝીમ નેકી કી બરકત સે) ઉસ કા નામએ આ'માલ સીધે હાથ મેં દે દિયા ગયા.

﴾13﴿ **એક** શખ્સ કી નેકિયોં કા વઝ્ન હલકા રહા મગર ઉસ કી **સખાવત** આ ગઈ ઔર નેકિયોં કા વઝ્ન બઢ ગયા.

﴾14﴿ **એક** શખ્સ જહન્નમ કે કનારે પર ખડા થા મગર ઉસ કા **ખૌફે ખુદા** عَزَّوَجَلَّ આ ગયા ઔર વોહ બચ ગયા.

﴾15﴿ **એક** શખ્સ જહન્નમ મેં ગિર ગયા લેકિન ઉસ કે **ખૌફે ખુદા** عَزَّوَجَلَّ મેં બહાએ હુએ આંસૂ આ ગએ ઔર (ઈન આંસૂઓં કી બરકત સે) વોહ બચ ગયા.

﴾16﴿ **એક** શખ્સ પુલ સિરાત પર ખડા થા ઔર ટહની કી તરહ લરઝ રહા થા લેકિન ઉસ કા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે સાથ હુસ્ને ઝન (યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે અચ્છા ગુમાન) આયા (ઔર ઈસ નેકી ને) ઉસે બચા લિયા ઔર વોહ પુલ સિરાત સે ગુઝર ગયા.

www.dawateislami.net

﴾17﴿ **એક** શખ્સ પુલ સિરાત પર ઘિસટ ઘિસટ કર ચલ રહા થા કે ઉસ કા **મુઝ પર દુરૂદે પાક** પઢના આ ગયા ઔર (ઇસ નેકી ને) ઉસ કો ખડા કર કે પુલ સિરાત પાર કરવા દિયા.

﴾18﴿ **મેરી** ઉમ્મત કા એક શખ્સ જન્નત કે દરવાઝોં કે પાસ પહોંચા તો વોહ સબ ઉસ પર બન્દ થે કે ઉસ કા لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰه કી ગવાહી દેના આયા ઔર ઉસ કે લિયે જન્નતી દરવાઝે ખુલ ગએ ઔર વોહ જન્નત મેં દાખિલ હો ગયા.

ચુગલી કા દર્દનાક અઝાબ

﴾19﴿ **કુછ** લોગોં કે હોંટ કાટે જા રહે થે મૈં ને જિબ્રઈલ (عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام) સે દરયાફ્ત કિયા, યેહ કૌન હૈં ? તો ઉન્હોં ને બતાયા કે યેહ લોગોં કે દરમિયાન **ચુગુલ ખોરી** કરને વાલે હૈં.

ઇલ્ઝામે ગુનાહ કી ખૌફનાક સઝા

﴾20﴿ **કુછ** લોગોં કો ઝબાનોં સે લટકા દિયા ગયા થા. મૈં ને જિબ્રઈલ (عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام) સે ઉન કે બારે મેં પૂછા તો ઉન્હોં ને બતાયા કે યેહ લોગોં પર **ઝૂટી તોહમત** લગાને વાલે હૈં.”

(شرحُ الصُّدر ص ١٨٢ تا ١٨٤، مُلَخَّصاً)

કોઈ ભી નેકી નહીં છોડની ચાહિયે : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! આપ ને મુલાહઝા ફરમાયા ! ઇતાઅતે વાલિદૈન, વુઝૂ, નમાઝ, રોઝા, **ઝિક્રુલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ, હજ વ ઉમ્રહ, સિલએ રેહ્‌મી, અમ્રુન બિલ મા’રૂફ વ નહ્‌યુન અનિલ મુન્કર, સદકા, હુસ્ને અખ્લાક, સખાવત, ખૌફે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર દસ મરતબા દુરૂદે પાક પઢે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર સો રહમતેં નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (طبرانی)

ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં રોના, નીઝ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે સાથ હુસ્ને ઝન વગૈરા વગૈરા નેકિયોં કે સબબ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને અપને બન્દોં પર કરમ ફરમા દિયા ઔર ઉન્હેં ઇતાબ વ અઝાબ સે રિહાઈ મિલ ગઈ. બહર હાલ યેહ ઉસ કે ફઝલો કરમ કે મુઆમલાત હૈં, વોહ માલિકો મુખ્તાર عَزَّوَجَلَّ હૈ, જિસે ચાહે બખ્શ દે, જિસે ચાહે અઝાબ કરે, યેહ સબ ઉસ કા અદ્લ હી અદ્લ હૈ. જહાં વોહ કિસી નેકી સે ખુશ હો કર અપની રહમત સે બખ્શ દેતા હૈ વહીં કિસી ગુનાહ પર જબ વોહ નારાઝ હો જાતા હૈ તો ઉસ કા કહરો ગઝબ જોશ પર આ જાતા હૈ ઔર ફિર ઉસ કી ગિરિફ્ત નિહાયત હી સખ્ત હોતી હૈ. જૈસા કે અભી ગુઝશ્તા તવીલ હદીસ કે આખિર મેં **ચુગુલ ખોરોં** ઔર દૂસરોં પર **ગુનાહ કી તોહમત** બાંધને વાલોં કા અન્જામ ગુઝરા. પસ અક્લમન્દ વોહી હૈ કે બ ઝાહિર કોઈ છોટી સી ભી નેકી હો ઉસે તર્ક ન કરે કે હો સકતા હૈ યેહી નેકી નજાત કા ઝરીઆ બન જાએ ઔર બ ઝાહિર ગુનાહ કિતના હી મા'મૂલી નઝર આતા હો હરગિઝ હરગિઝ ન કરે.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

"કહ્હાર" કે ચાર હુરૂફ કી નિસ્બત સે ગુનાહગારોં કી 4 હિકાયાત

(1) કબ્ર આગ સે ભર ગઈ ! : બેચૈન દિલોં કે ચૈન, રહમતે દારૈન صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઇર્શાદ ફરમાયા : **અલ્લાહ** કે બન્દોં મેં સે એક બન્દે કો કબ્ર મેં **સો કોડે** મારને કા હુક્મ દિયા ગયા, વોહ **અલ્લાહ**

www.dawateislami.net

સે દુઆ કરતા રહા યહાં તક કે એક કોડા રહ ગયા જબ એક કોડા મારા ગયા તો ઉસ કી **કબ્ર આગ સે ભર ગઈ** જબ આગ ખ઼ત્મ હુઈ ઔર ઉસ બન્દે કો ઈફ઼ાકા હુવા તો ઉસ ને (ફ઼િરિશ્તોં સે) પૂછા : આખ઼િર મુઝે યેહ કોડા ક્યૂં મારા ગયા ? તો ઉન્હોં ને જવાબ દિયા : **એક રોઝ઼ તૂને બિગૈર તહારત (યા'ની બે વુઝ઼ૂ) નમાઝ઼ પઢ લી થી ઔર એક મઝ઼લૂમ કે પાસ સે તેરા ગુઝ઼ર હુવા થા મગર તૂને ઉસ કી મદદ ન કી.**

(شَرح مَشکِل الآثار لِلطّحاوِی ج۸ص۲۱۲ حدیث۳۱۸۵، اَلزّواجِر ج۲ ص۲۳۶)

(2) માપને મેં બે એહતિયાતી કે સબબ ઈતાબ : હ઼ઝ઼રતે સય્યિદુના હારિસ મુહાસિબી عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ القَوِی ફ઼રમાતે હૈં કે એક કય્યાલ (યા'ની ગલ્લા માપને વાલે) ને યેહ કામ છોડ દિયા ઔર ઈબાદતે ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ મેં મશ્ગૂલ હુવા. જબ વોહ મર ગયા તો ઉસ કે બા'ઝ઼ અહબાબ ને ઉસ કો ખ્વાબ મેં દેખા તો પૂછા : مَافَعَلَ اللّٰہُ بِکَ؟ યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને તેરે સાથ ક્યા મુઆમલા કિયા ? ઉસ ને કહા : "મેરા વોહ પૈમાના જિસ મેં ગલ્લા વગૈરા માપા કરતા થા, ઉસ મેં મેરી બે એહતિયાતી કી વજહ સે કુછ મિટ્ટી સી બૈઠ ગઈ થી, મૈં ને ઉસે સાફ઼ કરને મેં ગફ઼લત બરતી તો હર મર્તબા માપને કે વક્ત બ કદર ઉસ મિટ્ટી કે કમ હો જાતા થા. મૈં ઉસ કુસૂર કે સબબ ઈતાબ મેં ગિરિફ઼્તાર હૂં." (تَنبِیہُ الْمُغتَرِّیْن ص۵۱)

(3) કબ્ર સે ચિલ્લાને કી આવાઝ઼ : ઈસી તરહ એક ઔર શખ્સ ભી અપની તરાઝ઼ૂ સે મિટ્ટી વગૈરા સાફ઼ નહીં કરતા થા ઔર ઈસી તરહ ચીઝ઼ તોલ દેતા થા. જબ વોહ મર ગયા તો ઉસ કો કબ્ર મેં

www.dawateislami.net

અઝાબ શુરૂઅ હો ગયા, યહાં તક કે **લોગોં ને ઉસ કી કબ્ર સે ચીખને ચિલ્લાને કી આવાઝ સુની.** બા'ઝ સાલિહીન رَحِمَهُمُ اللّٰهُ الْمُبِين (યા'ની નેક લોગોં) કો કબ્ર સે ચિલ્લાને કી આવાઝ સુન કર રહ્મ આ ગયા ઔર ઉન્હોં ને ઉસ કે લિયે દુઆએ મગ્ફિરત કી તો ઈસ કી બરકત સે **અલ્લાહ તઆલા** ને ઉસ કા અઝાબ દફ્અ કિયા. (اَیضاً)

હરામ કી કમાઈ કહાં જાતી હૈ ? : મઝકૂરા દોનોં લરઝા ખેઝ હિકાયાત સે વોહ લોગ ઝરૂર દર્સે ઈબ્રત હાસિલ કરેં જો ડન્ડી મારતે ઔર કમ માપ તોલ કરતે હૈં. મુસલ્માનો ! ડન્ડી માર કર કમ માપ કર બા'ઝ અવકાત બ ઝાહિર માલ મેં કુછ ઝિયાદતી નઝર આ ભી જાતી હૈ મગર ઐસી આમદની કિસ કામ કી ! બસા અવકાત દુન્યા મેં ભી ઈસ કિસ્મ કા માલ વબાલ બન જાતા હૈ. હો સકતા હૈ કે ડૉક્ટરોં કી ફીસોં, બીમારિયોં કી દવાઓં, જેબ કતરોં, ચોરોં યા રિશ્વત ખોરોં કે હાથોં મેં યેહ માલ ચલા જાએ ઔર ફિર સાથ હી સાથ مَعَاذَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ આખિરત કા અઝાબે શદીદ ભી ભુગત્ના પડ જાએ.

કર લે તૌબા રબ કી રહમત હૈ બડી
કબ્ર મેં વરના સઝા હોગી કડી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 712)

આગ કે દો પહાડ : રૂહુલ બયાન મેં હૈ : "જો શખ્સ નાપ તોલ મેં ખિયાનત કરતા હૈ, કિયામત કે રોઝ ઉસે દોઝખ કી ગહરાઈયોં મેં

www.dawateislami.net

ડાલા જાએગા ઔર **આગ કે દો પહાડોં** કે દરમિયાન બિઠા કર હુક્મ દિયા જાએગા : યેહ દોનોં પહાડ નાપો ઔર તોલો ! જબ તોલને લગેગા તો આગ ઉસે જલા ડાલેગી.” (تفسیر روحُ البیان ج ۱۰ ص ۳٦٤)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ખૂબ ગૌર ફરમાઈયે ! મુખ્તસર સી ઝિન્દગી મેં ચન્દ ફાની સિક્કે હાસિલ કરને કે લિયે અગર ડન્ડી માર લી તો કિસ કદર શદીદ અઝાબ કી વઈદ હૈ. આજ મા’મૂલી ગરમી બરદાશ્ત નહીં હોતી તો જહન્નમ મેં આગ કે પહાડોં કી તપિશ કિસ તરહ સહી જા સકેગી. ખુદારા ! અપને હાલ પર રહ્મ કરતે હુએ માલ કી હવસ સે દૂર રહિયે, વરના માલે ગૈરે હલાલ દોનોં જહાનોં મેં વબાલ હી વબાલ સાબિત હોગા.

(4) તિન્કે કા બોઝ : મશ્હૂર તાબેઈ બુઝુર્ગ હઝરતે સય્યિદુના વહબ બિન મુનબ્બેહ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં : “બની ઈસરાઈલ કે એક નૌ જવાન ને ગુનાહોં સે તૌબા કી, ફિર 70 સાલ મુસલ્સલ ઈબાદત કરતા રહા, રાત જાગતા ઔર દિન મેં રોઝા રખતા, **ન કિસી સાએ કે નીચે આરામ કરતા ઔર ન કોઈ ઉમ્દા ગિઝા ખાતા.** જબ ઉસ કા ઈન્તિકાલ હો ગયા તો ઉસ કે બા’ઝ દોસ્તોં ને ઉસે ખ્વાબ મેં દેખ કર પૂછા : مَافَعَلَ اللّٰہُ بِکَ؟ યા’ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને તેરે સાથ ક્યા મુઆમલા કિયા ? ઉસ ને બતાયા : **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને મેરા હિસાબ લિયા, ફિર સારે ગુનાહ બખ્શ દિયે મગર **એક લકડી** જિસ સે મૈં ને ઉસ કે માલિક કી ઈજાઝત કે બિગૈર દાંતોં મેં ખિલાલ કર લિયા

www.dawateislami.net

થા (ઔર યેહ મુઆમલા હુકૂકુલ ઈબાદ કા થા) ઔર વોહ મુઆફ કરવાના રહ ગયા થા ઉસ કી વજહ સે મૈં અબ તક જન્નત સે રોક દિયા ગયા હૂં." (تَنبِيهُ الْمُغتَرِّيْن ص٥١)

ગુનાહ આખિર ગુનાહ હૈ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! લરઝ જાઓ ! થર્રા ઉઠો !! કે એક આબિદો ઝાહિદ ઔર નેક બન્દા સિર્ફ ઔર સિર્ફ ઈસ વજહ સે જન્નત સે રોક દિયા ગયા કે ઉસ ને એક **તિન્કા** ઉસ કે માલિક કી ઈજાઝત કે બિગૈર લે કર ઉસ સે દાંતોં મેં ખિલાલ કર લિયા ઔર ફિર બે મુઆફ કરવાએ ઈન્તિકાલ કર ગયા. ઝરા સોચિયે ! ગૌર કીજિયે !! અબ એક તિન્કે કી કહાં બાત હૈ ! આજ કલ તો લોગ બડી બડી કીમતી અમાનતેં હડપ કર જાતે ઔર ડકાર તક નહીં લેતે.

تُوْبُوْا اِلَى الله! اَسْتَغْفِرُ الله

અદાએ કર્ઝ મેં બિલા મોહલત લિયે તાખીર ગુનાહ હૈ : મુસલ્માનો ! ડર જાઓ !! હુકૂકુલ ઈબાદ (યા'ની બન્દોં કે હુકૂક) કા મુઆમલા નિહાયત સખ્ત હૈ અગર કિસી બન્દે કા માલ દબા લિયા, યા ઉસ કો ગાલી દે દી, આંખેં દિખા કર ડરાયા, ધમ્કાયા, ડાંટ ડપટ કી જિસ સે ઉસ કા દિલ દુખા. અલ ગરઝ કિસી તરહ ભી બે ઈજાઝતે શરઈ ઉસ કી દિલ આઝારી કી યા કર્ઝા દબા લિયા બલ્કે બિલા ઈજાઝતે

www.dawateislami.net

કર્ઝખ્વાહ યા બિગૈર સહીહ મજબૂરી કે કર્ઝ કી અદાએગી મેં તાખીર હી કી, યેહ સબ બન્દોં કી હક તલફિયાં હૈં. **કર્ઝ** કી બાત ચલી હૈ તો યેહ ભી બતાતા ચલૂં કે **હુજ્જતુલ ઈસ્લામ** હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَالِي **કીમિયાએ સઆદત** મેં નક્લ કરતે હૈં : "જો શખ્સ કર્ઝ લેતા હૈ ઔર યેહ નિય્યત કરતા હૈ કે મૈં અચ્છી તરહ અદા કર દૂંગા તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કી હિફાઝત કે લિયે ચન્દ ફિરિશ્તે મુકર્રર ફરમા દેતા હૈ ઔર વોહ દુઆ કરતે હૈં કે ઈસ કા કર્ઝ અદા હો જાએ." (انظر:اِتحاف السّادة ج ٦ ص ٤٠٩) ઔર અગર કર્ઝદાર કર્ઝ અદા કર સકતા હો તો કર્ઝખ્વાહ કી મરઝી કે બિગૈર અગર એક ઘડી ભર ભી તાખીર કરેગા તો ગુનહગાર હોગા ઔર ઝાલિમ કરાર પાએગા. ખ્વાહ રોઝે કી હાલત મેં હો યા સો રહા હો ઔર ઉસ પર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી લા'નત ઉતરતી હૈ. યેહ ગુનાહ તો ઐસા હૈ કે નીંદ કી હાલત મેં ભી ઉસ કે સાથ રહતા હૈ. અગર અપના સામાન બેચ કર કર્ઝ અદા કર સકતા હૈ તબ ભી કરના પડેગા, અગર ઐસા નહીં કરેગા તો ગુનાહગાર હૈ. ઉસ કા યેહ ફે'લ કબીરા ગુનાહોં મેં સે હૈ મગર લોગ ઈસે મા'મૂલી ખયાલ કરતે હૈં." (کیمیائے سعادت ج ا ص ۳۳٦)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

તીન પૈસે કા વબાલ : મેરે આકા **આ'લા હઝરત,** ઈમામે અહલે સુન્નત, મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن સે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઇસ હૈ. (ابو يعلى)

કર્ઝે કી અદાએગી મેં સુસ્તી ઔર ઝૂટે હિયલો હુજ્જત કરને વાલે શખ્સ ઝૈદ કે બારે મેં ઈસ્તિફસાર હુવા તો આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને ઈર્શાદ ફરમાયા : "ઝૈદ ફાસિકો ફાજિર, મુરતકિબે કબાઈર, ઝાલિમ, કઝ્ઝાબ, મુસ્તહિકે અઝાબ હૈ ઈસ સે ઝિયાદા ઔર ક્યા અલ્કાબ અપને લિયે ચાહતા હૈ ! અગર ઈસ હાલત મેં મર ગયા ઔર દૈન (કર્ઝ) લોગોં કા ઈસ પર બાકી રહા, ઈસ કી નેકિયાં ઉન (કર્ઝ ખ્વાહોં) કે મુતાલબે મેં દી જાએંગી ઔર ક્યૂંકર દી જાએંગી (યા'ની કિસ તરહ દી જાએંગી યેહ ભી સુન લીજિયે) તકરીબન તીન પૈસા દૈન (કર્ઝ) કે ઈવઝ (યા'ની બદલે) **સાત સો નમાઝેં બા જમાઅત** (દેની પડેંગી). જબ ઈસ (કર્ઝા દબા લેને વાલે) કે પાસ નેકિયાં ન રહેંગી ઉન (કર્ઝ ખ્વાહોં) કે ગુનાહ ઈસ (મકરૂઝ) કે સર પર રખે જાએંગે ઔર આગ મેં ફેંક દિયા જાએગા." (ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 25, સ. 69 મુલખ્ખસન)

મત દબા કર્ઝા કિસી કા નાબકાર

રોએગા દોઝખ મેં વરના ઝાર ઝાર

تُوْبُوْا اِلَى اللّٰه! اَسْتَغْفِرُ اللّٰه

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દુન્યા મેં કિસી પર ઝર્રા બરાબર ઝુલ્મ કરને વાલા ભી જબ તક મઝલૂમ કો રાઝી નહીં કર લેગા ઉસ વક્ત તક ઉસ કી ખલાસી (યા'ની છુટકારા) ના મુમ્કિન હૈ. હાં, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ અગર ચાહેગા તો અપને ફઝલો કરમ સે કિયામત કે રોઝ ઝાલિમ વ મઝલૂમ મેં સુલ્હ કરવા દેગા, બ સૂરતે દીગર ઉસ

www.dawateislami.net

મઝલૂમ કો ઝાલિમ કી નેકિયાં દે દી જાએંગી, અગર ઈસ સે ભી મઝલૂમ યા મઝલૂમીન કે હુકૂક અદા ન હુએ તો મઝલૂમીન કે ગુનાહ ઝાલિમ કે સર પર ડાલ દિયે જાએંગે ઔર વોહ જહન્નમ રસીદ કર દિયા જાએગા. وَالعِيَاذُ بِاللّٰهِ تَعَالٰى

કિયામત મેં મુફલિસ કૌન ? : તાજદારે મદીનએ મુનવ્વરહ, સુલ્તાને મક્કએ મુકર્રમા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان સે ઈસ્તિફસાર ફરમાયા : "ક્યા તુમ જાનતે હો, કે **મુફલિસ** કૌન હૈ ?" સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان ને અર્ઝ કી : **યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ! હમ મેં સે **મુફલિસ** તો વોહ હૈ જિસ કે પાસ દિરહમ વ દુન્યાવી સાઝો સામાન ન હો. તો આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : "મેરી ઉમ્મત કા **મુફલિસ તરીન** શખ્સ વોહ હૈ જો કિયામત કે દિન નમાઝ, રોઝા, ઝકાત તો લે કર આએગા મગર સાથ હી કિસી કો ગાલી ભી દી હોગી, કિસી કો તોહમત લગાઈ હોગી, ઉસ કા માલે નાહક ખાયા હોગા, ઉસ કા ખૂન બહાયા હોગા, ઉસ કો મારા હોગા, પસ ઈન સબ ગુનાહોં કે બદલે મેં ઉસ કી નેકિયાં લી જાએંગી, પસ અગર ઉસ કી નેકિયાં ખત્મ હો જાએં ઔર મઝીદ હકદાર બાકી હોં તો બદલે મેં ઉન (યા'ની મઝલૂમોં) કે ગુનાહ લે કર ઈસ (યા'ની ઝાલિમ) પર ડાલે જાએંગે ફિર ઉસ (ઝાલિમ) શખ્સ કો જહન્નમ મેં ડાલ દિયા જાએગા. (مسلم ص١٣٩٤ حديث٢٠٨١)

ઝાલિમ સે મુરાદ કૌન હૈ ? : યાદ રહે ! યહાં ઝાલિમ સે મુરાદ સિર્ફ કાતિલ, ડાકૂ યા મારધાડ કરને વાલા હી નહીં બલ્કે જિસ ને બ

www.dawateislami.net

ઝાહિર કિસી કી થોડી સી ભી હક તલફી કી મસલન કિસી કા એકઆધ રુપિયા હી દબા લિયા હો, મઝાક ઉડા કર યા બિલા ઈજાઝતે શરઈ ડાંટ ડપટ કર કે યા ગુસ્સે મેં ઘૂર કર દિલ દુખાયા હો વોહ ભી ઝાલિમ હૈ. અબ યેહ જુદા બાત હૈ કે જિસ પર ઈસ તરહ કે ઝુલ્મ હુએ ઈસ “મઝલૂમ” ને ભી “ઉસ ઝાલિમ” કી બા’ઝ હક તલફિયાં કી હોં, ઈસ સૂરતે હાલ મેં દોનોં એક દૂસરે કે હક મેં જુદા જુદા મુઆમલાત મેં “ઝાલિમ” ભી હૈં ઔર “મઝલૂમ” ભી.

હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઉનૈસ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં : **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કિયામત કે દિન ઈર્શાદ ફરમાએગા : “કોઈ દોઝખી દોઝખ મેં ઔર કોઈ જન્નતી જન્નત મેં દાખિલ ન હો, જબ તક વોહ **હુકૂકુલ ઈબાદ** કા બદલા ન અદા કરે.” યા’ની જિસ કિસી કા હક જિસ કિસી ને દબાયા હો ઉસ કા ફૈસલા હોને તક દોઝખ યા જન્નત મેં દાખિલ ન હોગા. (تنبیہ المغترین ص ۵۰) **હુકૂકુલ ઈબાદ** કી તફસીલી મા’લૂમાત કે લિયે **મકતબતુલ મદીના** કા મત્બૂઆ તહરીરી બયાન **ઝુલ્મ કા અન્જામ** ઝરૂર મુલાહઝા ફરમાઈયે.

યા અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ! હમ સબ મુસલ્માનોં કો એક દૂસરે કી હક તલફી સે બચા ઔર ઈસ સિલ્સિલે મેં જો કુછ કોતાહિયાં હો ચુકી હૈં ઉન સે સચ્ચી તૌબા કરને ઔર ઈન્હેં આપસ મેં મુઆફ કરવા લેને કી તૌફીક મર્હમત ફરમા. اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો લોગ અપની મજલિસ સે **અલ્લાહ** કે ઝિક્ર ઔર નબી પર દુરૂદ શરીફ પઢે બિગૈર ઉઠ ગએ તો વોહ બદબૂદાર મુર્દાર સે ઉઠે. (شعب الایمان)

માહે રમઝાન મેં ફૌત હોને કી ફઝીલત : **હઝરતે** સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઇબ્ને મસઊદ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ : નબિયોં કે સુલ્તાન, રહમતે આલમિય્યાન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને જન્નત નિશાન હૈ : "જિસ કો **રમઝાન** કે વક્ત મૌત આઈ વોહ **જન્નત** મેં દાખિલ હોગા ઔર જિસ કી મૌત **યૌમે અરફા** (યા'ની 9 ઝુલ હિજ્જતિલ હરામ) કે વક્ત આઈ વોહ ભી **જન્નત** મેં દાખિલ હોગા ઔર જિસ કી મૌત **સદકા** દેને કી હાલત મેં આઈ વોહ ભી દાખિલે જન્નત હોગા." (حِلْيَةُ الاولیاء ج٥ص٢٦حدیث٦١٨٧) **હઝરતે** સય્યિદુના અનસ બિન માલિક رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કે માહે રમઝાન મેં મુર્દોં સે અઝાબે કબ્ર ઉઠા લિયા જાતા હૈ. (شَرحُ الصُّدُور ص١٨٧)

કિયામત તક કે રોઝોં કા સવાબ : **ઉમ્મુલ મુઅમિનીન** સય્યિદતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهَا સે રિવાયત હૈ : અમ્બિયા કે સરતાજ, સાહિબે મે'રાજ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ઇર્શાદે બિશારત બુન્યાદ હૈ : "**રોઝે** કી હાલત મેં જિસ કા ઇન્તિકાલ હુવા, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કો કિયામત તક કે રોઝોં કા સવાબ અતા ફરમાતા હૈ."

(اَلْفِردَوس بمأثور الخِطاب ج٣ص٥٠٤حدیث٥٥٥٧)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

રમઝાન મેં મગ્ફિરત ન હુઈ તો ફિર કબ હોગી ! : હઝરતે સય્યિદુના અનસ બિન માલિક رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْه ફરમાતે હૈં કે મૈં ને રસૂલે અકરમ, નૂરે મુજસ્સમ, શાહે આદમ વ બની આદમ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કો ફરમાતે હુએ સુના : "યેહ રમઝાન તુમ્હારે પાસ આ ગયા હૈ, ઈસ મેં જન્નત કે દરવાઝે ખોલ દિયે જાતે હૈં ઔર જહન્નમ કે દરવાઝે બન્દ કર દિયે જાતે હૈં ઔર શયાતીન કો કૈદ કર દિયા જાતા હૈ. મહરૂમ હૈ વોહ શખ્સ જિસ ને **રમઝાન** કો પાયા ઔર ઉસ કી **મગ્ફિરત** ન હુઈ કે **જબ ઈસ કી રમઝાન મેં મગ્ફિરત ન હુઈ તો ફિર કબ હોગી !"** (مُعجَم اَوسَط ج٥ص٣٦٦حديث٧٦٢٧)

જન્નત કે દરવાઝે ખુલ જાતે હૈં : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْه ફરમાતે હૈં કે રસૂલે અકરમ, રહમતે આલમ, રસૂલે મોહ્તશમ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા : "**રમઝાન** આ ગયા બરકત વાલા મહીના હૈ, **અલ્લાહ તઆલા** ને ઈસ કે રોઝે તુમ પર ફર્ઝ કિયે, ઈસ મેં આસ્માન કે દરવાઝે ખોલે જાતે ઔર **જહન્નમ** કે દરવાઝે બન્દ કિયે જાતે હૈં, ઔર ઈસ મેં મરદૂદ શયાતીન કૈદ કર દિયે જાતે હૈં, ઈસ મેં એક રાત હૈ, **હઝાર મહીનોં** સે બેહતર, જો ઈસ કી ભલાઈ સે મહરૂમ રહા વોહ બિલ્કુલ હી મહરૂમ રહા." (نَسائی ص٣٥٥حديث٢١٠٣)

શયાતીન ઝન્જીરોં મેં જકડ દિયે જાતે હૈં : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْه ફરમાતે હૈં : સુલ્તાને દો જહાન, રહમતે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ શરીફ પઢો, અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (ابن عدی)

આલમિય્યાન صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને આલીશાન હૈ : જબ રમઝાન આતા હૈ તો આસ્માન કે દરવાઝે ખોલ દિયે જાતે હૈં. (بُخاری ج ۱ ص ۶۲۶ حدیث ۱۸۹۹) ઔર એક રિવાયત મેં હૈ કે જન્નત કે દરવાઝે ખોલ દિયે જાતે હૈં ઔર દોઝખ કે દરવાઝે બન્દ કર દિયે જાતે હૈં, શયાતીન ઝન્જીરોં મેં જકડ દિયે જાતે હૈં. (اَیضاً ص ۳۹۹ حدیث ۳۲۷۷) એક રિવાયત મેં હૈ કે રહમત કે દરવાઝે ખોલે જાતે હૈં.

(مسلم ص ۵۴۳ حدیث ۱۰۷۹)

ગુનાહોં મેં કમી તો આ હી જાતી હૈ : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! બહર કૈફ આમ મુશાહદા યેહી હૈ કે **રમઝાનુલ મુબારક** મેં હમારી મસાજિદ ગૈરે રમઝાન કે મુકાબલે મેં ઝિયાદા આબાદ હો જાતી હૈં, નેકિયાં કરને મેં આસાનિયાં રહતી હૈં ઔર ઇતના ઝરૂર હૈ કે માહે રમઝાન મેં ગુનાહોં કા સિલ્સિલા કુછ ન કુછ કમ હો જાતા હૈ.

જૂં હી સરકશ શયાતીન આઝાદ હોતે હૈં ! : **રમઝાનુલ મુબારક** કે રુખ્સત હોતે હી, સરકશ શયાતીન આઝાદ હો જાતે હૈં ઔર અફસોસ ! ગુનાહોં કા ઝોર બઢ જાતા હૈ. ખુસૂસન ઈદ કે દિન ગુનાહોં કી નિહાયત કસરત હો જાતી હૈ, ગોયા એક મહીને કી કૈદ કે સબબ સરકશ શયાતીન બેહદ બિફર ચુકે હૈં ઔર માહે **રમઝાનુલ મુબારક** કી સારી કસર વોહ ઈદ કે રોઝ હી નિકાલ દેના ચાહતે હૈં, તફરીહ ગાહેં બે પર્દા ઔરતોં ઔર મર્દોં સે ભર જાતી હૈં, ઈદ કે લિયે નઈ નઈ ફિલ્મેં ઔર જદીદ ડિરામે લગા દિયે જાતે હૈં, આહ ! **શૈતાન** કે

www.dawateislami.net

હાથોં બે શુમાર મુસલ્માન ખિલોના બન કર રહ જાતે હૈં, મગર ઐસે ખુશ નસીબ ભી હોતે હૈં જો **અલ્લાહુ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત** عَزَّوَجَلَّ કી યાદ સે ગફલત નહીં કરતે ઔર **શૈતાન** કે બહકાને સે મહફૂઝ રહતે હૈં.

આતશ પરસ્ત ને માહે રમઝાન કા એહતિરામ કિયા તો......

(હિકાયત) : બુખારા મેં એક મજૂસી (આતશ પરસ્ત) રહતા થા એક મર્તબા **રમઝાન શરીફ** મેં વોહ અપને બેટે કે સાથ મુસલ્માનોં કે બાઝાર સે ગુઝર રહા થા, ઉસ કે બેટે ને અલલ એ'લાન કોઈ ચીઝ ખાની શુરૂઅ કર દી, મજૂસી ને યેહ દેખતે હી અપને બેટે કો એક **તમાંચા** રસીદ કર દિયા ઔર ડાંટતે હુએ કહા : તુઝે **રમઝાનુલ મુબારક** કે મહીને મેં મુસલ્માનોં કે બાઝાર મેં ખાતે હુએ શર્મ નહીં આતી ! લડકે ને કહા : અબ્બાજાન ! આપ ભી તો રમઝાન શરીફ મેં ખાતે હૈં. વાલિદ ને કહા : મૈં મુસલ્માનોં કે સામને નહીં અપને ઘર કે અન્દર છુપ કર ખાતા હૂં, ઈસ માહે મુબારક કી બે હુરમતી નહીં કરતા. કુછ અર્સે બા'દ ઉસ શખ્સ કા ઈન્તિકાલ હો ગયા. કિસી ને ખ્વાબ મેં ઉસ કો જન્નત મેં ટહલતે હુએ દેખા તો હૈરત સે પૂછા : તૂ તો મજૂસી (યા'ની આગ કા પુજારી) થા, જન્નત મેં કૈસે આ ગયા ? કહને લગા : "વાકેઈ મૈં મજૂસી થા, લેકિન જબ મૌત કા વક્ત કરીબ આયા તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને **એહતિરામે રમઝાન કી બરકત સે મુઝે ઈમાન કી દૌલત સે ઔર મરને કે બા'દ જન્નત સે મુશર્રફ ફરમાયા."**

(نُزهَةُ الْمَجَالِس ج۱ص۲۱۷)

www.dawateislami.net

રમઝાન મેં અલલ એ'લાન ખાને કી દુન્યવી સઝા : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ? **રમઝાનુલ મુબારક** કી તા'ઝીમ કે સબબ એક આતશ પરસ્ત કો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને દૌલતે ઈમાન સે નવાઝ કર જન્નત કી લા ઝવાલ ને'મતોં સે માલામાલ ફરમા દિયા. ઈસ હિકાયત સે ખુસૂસન ઉન ગાફિલોં કો દર્સે ઈબ્રત હાસિલ કરના ચાહિયે જો મુસલ્માન હોને કે બા વુજૂદ **રમઝાનુલ મુબારક** મેં અવ્વલ તો વોહ રોઝા નહીં રખતે, ફિર ચોરી ઔર સીના ઝોરી યૂં કે રોઝાદારોં કે સામને હી સિગરેટ કે કશ લગાતે, પાન ચબાતે, હત્તા કે બા'ઝ તો ઈતને બેબાક વ બે મુરવ્વત, કે સરે આમ પાની પીતે બલ્કે ખાના ખાતે ભી નહીં શરમાતે. ઐસે લોગોં કે લિયે ફિક્હી કિતાબોં મેં સખ્ત સઝા કા હુક્મ હૈ.

ક્યા આપ કો મરના નહીં ? : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ગૌર કીજિયે ! ખૂબ સોચિયે !! જબ દુન્યા મેં રોઝાખોરોં કી સખ્ત સઝા તજવીઝ કી ગઈ હૈ (યેહ સઝા સિર્ફ હાકિમે ઈસ્લામ હી દે સકતા હૈ) તો આખિરત કી સઝા કિસ કદર હોલનાક હોગી ! મુસલ્માનો ! હોશ મેં આઈયે ! કબ તક ઈસ દુન્યા મેં ગુલછર્રે ઉડાએંગે ? ક્યા આપ કો મરના નહીં ? ક્યા ઈસ દુન્યા મેં હમેશા ઈસી તરહ દનદનાતે ફિરેંગે ? યાદ રખિયે ! એક ન એક દિન મૌત ઝરૂર આએગી ઔર આપ કા રિશ્તએ હયાત મુન્કતેઅ કર કે (યા'ની કાટ કર) નર્મ વ આરામ દેહ ગદેલોં સે ઉઠા કર ફર્શે ખાક પર સુલા દેગી, હર તરહ કે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّمَ : બરોઝે કિયામત લોગોં મેં સે મેરે કરીબ તર વોહ હોગા જિસ ને દુન્યા મેં મુઝ પર ઝિયાદા દુરૂદે પાક પઢે હોંગે. (ترمذی)

સામાને તરબ સે આરાસ્તા વ પૈરાસ્તા કમરોં સે નિકાલ કર અંધેરી કબ્રોં મેં પહોંચા દેગી, ફિર પછતાને સે કુછ હાથ ન આએગા, અભી મૌકઅ હૈ, ગુનાહોં સે સચ્ચી તૌબા કર લીજિયે ઔર રોઝા વ નમાઝ કી પાબન્દી ઈખ્તિયાર કીજિયે.

કર લે તૌબા રબ કી રહમત હૈ બડી
કબ્ર મેં વરના સઝા હોગી કડી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 712)

સુન્નતોં ભરે બયાનાત કી બરકાત : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !

ગુનાહોં ભરી ઝિન્દગી સે છુટકારા પાને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે. اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ દુન્યા વ આખિરત દોનોં મેં સુર્ખરૂઈ નસીબ હોગી. આપ કી તરગીબ કે લિયે એક ખુશ ગવાર વ ખુશબૂદાર **મદની બહાર** આપ કે ગોશ ગુઝાર કી જાતી હૈ, ચુનાન્ચે એક ઈસ્લામી ભાઈ 1987 સિ.ઈ. તા 1990 સિ.ઈ. એક સિયાસી પાર્ટી સે વાબસ્તા રહે. આએ દિન કે ફસાદાત સે બેઝાર હો કર ઘર વાલોં ને ઉન્હેં બૈરૂને મુલ્ક ભેજને કી ઠાની. ચુનાન્ચે 3.11.90 કો વોહ સલ્તનતે ઉમ્માન કે દારુલ ઈમારાત **મસ્કત** કી એક ગારમેન્ટ ફેક્ટરી મેં મુલાઝિમ હો ગએ. 1992 સિ.ઈ. મેં **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ સે વાબસ્તા એક ઈસ્લામી ભાઈ કામ કે સિલ્સિલે મેં ઉન કી ફેક્ટરી મેં ભરતી હુએ. ઉન કી **ઈન્ફિરાદી કોશિશ**

www.dawateislami.net

સે اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ વોહ નમાઝી બને. ફેક્ટરી કા માહોલ બહુત હી ખરાબ થા, સિર્ફ ઉન કે શો'બે હી કો લે લીજિયે ઉસ મેં આઠ યા નવ ટેપ રેકૉર્ડર થે જિન કે ઝરીએ મુખ્તલિફ ઝબાનોં, મસલન ઉર્દૂ, પંજાબી, પશ્તો, હિન્દી ઔર બંગાલી વગૈરા મેં ઊંચી આવાઝ કે સાથ ગાને ચલાને કા સિલ્સિલા રહતા. દા'વતે ઈસ્લામી વાલે **આશિકે રસૂલ** કી સોહબત કી બરકત સે اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ વોહ ગાને બાજોં સે મુતનફ્ફિર હો ગએ. બાહમી મશ્વરે સે ઉન્હોં ને **મકતબતુલ મદીના** સે જારી હોને વાલી સુન્નતોં ભરે બયાનાત કી કેસિટેં ચલાની શુરૂઅ કર દીં. ઈબ્તિદાઅન બા'ઝ લોગોં ને મુખાલફત ભી કી મગર ઉન્હોં ને હિમ્મત નહીં હારી. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ સુન્નતોં ભરે બયાનાત ચલાને કી બરકાત કા ખુદ ઉન પર ભી ઝુહૂર હોને લગા. બિલ ખુસૂસ **કબ્ર કી પહલી રાત, નૈરંગિયે દુન્યા, બદ નસીબ દૂલ્હા, કબ્ર કી પુકાર ઔર તીન કબ્રેં** નામી બયાનાત ને ઉન્હેં હિલા કર રખ દિયા, આખિરત કી તય્યારી કી **મદની સોચ** મિલી ઔર ઉન કા દિલ ગુનાહોં સે નફરત કરને લગા. ઈસ દૌરાન ચન્દ ઔર અફરાદ ભી સુન્નતોં ભરે બયાનાત સે મુતઅસ્સિર હો કર કરીબ આ ગએ. જિન્હોં ને ઉન કો નેકી કે કામોં મેં લગાયા થા વોહ **આશિકે રસૂલ** મુલાઝમત છોડ કર અપને વતન લૌટ ગએ. ઉન્હોં ને સુન્નતોં ભરે બયાનાત કી 90 કેસિટેં મંગવા લીં. **પહલે ઉન કી ફેક્ટરી મેં સિર્ફ 50 યા 60 નમાઝી થે બયાનાત સુન**

www.dawateislami.net

સુન કર નમાઝિયોં કી તા'દાદ બઢતે બઢતે اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ **200 સે 250 હો ગઈ.** ઉન્હોં ને મિલ કર 400 વૉટ કા કીમતી સ્પીકર ખરીદ કર અપની મન્ઝિલ કી દીવાર પર નસ્બ કર લિયા ઔર ધૂમધામ સે કેસિટેં ચલાને લગે રોઝાના તિલાવતે કલામે પાક, ના'ત શરીફ ઔર સુન્નતોં ભરે બયાન કી કેસિટ ચલાને કા મા'મૂલ બના લિયા. રફ્તા રફ્તા ઉન કે પાસ 500 કેસિટેં જમ્અ હો ગઈં. ઉન કા કહના હૈ કે મુઝ સમેત **પાંચ ઈસ્લામી ભાઈયોં** ને અપને આપ કો દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની રંગ મેં રંગ લિયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ મસ્જિદ દર્સ કા આગાઝ હો ગયા. ફિર કુછ અર્સે બા'દ રફ્તા રફ્તા ઉન કી ફેક્ટરી મેં **હફ્તાવાર સુન્નતોં ભરા ઈજતિમાઅ** શુરૂઅ હો ગયા, ઈજતિમાઅ મેં કમો બેશ 250 ઈસ્લામી ભાઈ શિર્કત કરતે થે, **મદ્રસતુલ મદીના** (બરાએ બાલિગાન) ભી કાઈમ હો ગયા. સુન્નતોં કી બહારેં આને લગીં, મુતઅદ્દિદ ઈસ્લામી ભાઈયોં ને અપને ચેહરે પર **મદની આકા** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી મહબ્બત કી નિશાની મુબારક દાઢી સજા લી, 20 સે 25 ઈસ્લામી ભાઈયોં કે સરોં પર **ઈમામે** કે તાજ જગમગાને લગે. ઉન કી ફેક્ટરી કે મેનેજર ઈબ્તિદાઅન કેસિટેં ચલાને વગૈરા સે મન્અ કરતે રહે મગર બયાનાત કી કેસિટોં કી આવાઝ ઉન કે કાનોં મેં ભી રસ ઘોલતી રહી ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ બિલ આખિર વોહ ભી મુતઅસ્સિર હો હી ગએ ન સિર્ફ મુતઅસ્સિર હુએ બલ્કે નમાઝી ભી બન ગએ ઔર એક મુઠ્ઠી દાઢી ભી સજા લી.

www.dawateislami.net

વોહ ઈસ્લામી ભાઈ વાપસ અપને વતન આ ચુકે હૈં ઔર ઉન્હેં એક ડિવીઝન કી મુશાવરત કી હૈસિય્યત સે સુન્નતોં કી ખિદમત કી સઆદત ભી મિલી. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ **મકતબતુલ મદીના** સે જારી હોને વાલે સુન્નતોં ભરે બયાનાત કી કેસિટોં કે ઝરીએ ઈસ્લાહ કા સામાન હુવા. હર ઈસ્લામી ભાઈ ઔર ઈસ્લામી બહન કો ચાહિયે કે વોહ સુન્નતોં ભરે બયાન યા **મદની મુઝાકરે** કી કમ અઝ કમ એક કેસિટ રોઝાના સુનને કા મા'મૂલ બના લે, اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઐસી બરકતેં મિલેંગી કે દોનોં જહાં મેં બેડા પાર હો જાએગા.(1)

ગફ઼લત સે નેકી કી દા'વત સુનના કુફ્ફ઼ાર કી સિફ઼ત હૈ :

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! **મકતબતુલ મદીના** સે જારી કર્દા બયાનાત કી કેસિટેં સુનને કી ભી કૈસી બરકાત હૈં !(2) યેહ સબ મુકદ્દર વાલોં કે સૌદે હૈં, વરના બે શુમાર અફ઼રાદ ઐસે ભી દેખે જાતે હૈં કે વોહ બરસહા બરસ સે સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં હાઝિર હોતે હૈં મગર ઉન પર મદની રંગ નહીં ચઢ પાતા. શાયદ ઈસ કી એક વજહ યેહ ભી હો સકતી હૈ કે વોહ બૈઠ કર તવજ્જોહ કે સાથ બયાન ન સુનતે હોં, બે પરવાઈ કે સાથ ઈધર ઉધર દેખતે હુએ યા મોબાઈલ

---

1 : સુન્નતોં ભરે બયાનાત કી કેસિટોં કી બરકાત કી તફ઼સીલાત જાનને કે લિયે "બયાનાત કી કેસિટોં કે કરિશ્માત" નામી રિસાલા (54 સફ઼હાત) મકતબતુલ મદીના સે હદિય્યતન હાસિલ કીજિયે. **મજલિસે મકતબતુલ મદીના**

2 : રિક્કત અંગેઝ બયાનાત કી કેસિટેં ઔર મેમોરી કાર્ડ મકતબતુલ મદીના સે હદિય્યતન તલબ કીજિયે.

www.dawateislami.net

ફોન પર બાતેં વગૈરા કરતે હુએ સુનને સે બયાનાત કી બરકાત કહાં સે મિલેંગી ! યાદ રહે ! ગફલત કે સાથ નસીહત સુનના કુફ્ફાર કી સિફત હૈ મુસલ્માનોં કો ઈસ હરકત સે બચના ઝરૂરી હૈ ચુનાન્ચે પારહ 17 **સૂરતુલ અમ્બિયાઅ** કી આયત નમ્બર 2 ઔર 3 મેં ઈર્શાદે રબ્બુલ ઈઝ્ઝત جَلَّ جَلَالُہٗ હૈ :

مَا يَاْتِيْهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ مِّنْ رَّبِّهِمْ مُّحْدَثٍ اِلَّا اسْتَمَعُوْهُ وَهُمْ يَلْعَبُوْنَ ۝٢ لَاهِيَةً قُلُوْبُهُمْ ط

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : જબ ઉન કે રબ કે પાસ સે ઉન્હેં કોઈ નઈ નસીહત આતી હૈ તો ઉસે નહીં સુનતે મગર ખેલતે હુએ, ઉન કે દિલ ખેલ મેં પડે હૈં.

સાલ ભર કી નેકિયાં બરબાદ : હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُمَا સે મરવી હૈ કે નબિયોં કે સુલ્તાન, રહમતે આલમિય્યાન صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને આલીશાન હૈ : "બેશક જન્નત માહે રમઝાન કે લિયે એક સાલ સે દૂસરે સાલ તક સજાઈ જાતી હૈ, પસ જબ માહે રમઝાન આતા હૈ તો જન્નત કહતી હૈ : "એ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! મુઝે ઈસ મહીને મેં અપને બન્દોં મેં સે (મેરે અન્દર) રહને વાલે અતા ફરમા દે." ઔર હૂરેઈન કહતી હૈં : "એ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ! ઈસ મહીને મેં હમેં અપને બન્દોં મેં સે શોહર અતા ફરમા." ફિર સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : "જિસ ને ઈસ માહ મેં અપને નફ્સ કી હિફાઝત કી, કે ન તો કોઈ નશા

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ઼ા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

આવર શૈ પી ઔર ન હી કિસી મોમિન પર **બોહતાન** લગાયા ઔર ન હી ઈસ માહ મેં કોઈ **ગુનાહ** કિયા તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હર રાત કે બદલે ઉસ કા **સો હૂરોં** સે નિકાહ ફરમાએગા ઔર ઉસ કે લિયે **જન્નત** મેં સોને, ચાંદી, યાકૂત ઔર ઝબરજદ કા ઐસા મહલ બનાએગા કે અગર સારી દુન્યા જમ્અ હો જાએ ઔર ઈસ મહલ મેં આ જાએ તો ઈસ મહલ કી ઉતની હી જગહ ઘેરેગી જિતના બકરિયોં કા એક બાડા દુન્યા કી જગહ ઘેરતા હૈ, ઔર **જિસ ને ઈસ માહ મેં કોઈ નશા આવર શૈ પી યા કિસી મોમિન પર બોહતાન બાંધા યા ઈસ માહ મેં કોઈ ગુનાહ કિયા તો અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઉસ કે એક સાલ કે આ'માલ બરબાદ ફરમા દે.** પસ તુમ માહે રમઝાન (કે હક) મેં કોતાહી કરને સે ડરો ક્યૂંકે યેહ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા મહીના હૈ. **અલ્લાહ તઆલા** ને તુમ્હારે લિયે ગ્યારહ મહીને કર દિયે કે ઈન મેં ને'મતોં સે લુત્ફ અન્દોઝ હો ઔર તલઝ્ઝુઝ (લઝ્ઝત) હાસિલ કરો ઔર અપને લિયે એક મહીના ખાસ કર લિયા હૈ. પસ તુમ માહે રમઝાન કે મુઆમલે મેં ડરો." (مُعجَم اَوسَط ج۲ص۱۴ حدیث۳۶۸۸)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો! મા'લૂમ હુવા જહાં **માહે રમઝાનુલ મુબારક** કી તા'ઝીમ કરને વાલોં કે લિયે ઉખ્રવી ઈન્આમાતો ઈક્રામાત કી બિશારાત હૈં વહાં ઈસ મુબારક મહીને કી ના કદ્રી કરતે હુએ ઈસ મેં ગુનાહ કરને વાલોં કે લિયે વઈદાત ભી હૈં. ઈસ હદીસે પાક મેં નશા આવર ચીઝ પીને ઔર મોમિન પર બોહતાન બાંધને કા

www.dawateislami.net

ખુસૂસિય્યત કે સાથ તઝકિરા હૈ યાદ રખિયે ! શરાબ **ઉમ્મુલ ખબાઇસ** (યા'ની બુરાઇયોં કી માં) હૈ ઇસ કા પીના હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ. હઝરતે સય્યિદુના જાબિર رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ સે રિવાયત હૈ : સરકારે મદીના صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા : "જો ચીઝ ઝિયાદા મિક્દાર મેં નશા લાએ તો ઉસ કી થોડી સી મિક્દાર ભી હરામ હૈ." (ابوداوٗد ج۳ ص۴۵۹ حدیث۳٦٨١)

દોઝખિયોં કા ખૂન ઔર પીપ : મોમિન પર બોહતાન બાંધના ભી હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ, હદીસે પાક મેં હૈ : "જો કિસી મોમિન કે બારે મેં ઐસી ચીઝ કહે જો ઉસ મેં ન હો તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ (બોહતાન તરાશ) કો ઉસ વક્ત તક **રદગતુલ ખબાલ** મેં રખેગા યહાં તક કે વોહ અપની કહી હુઈ બાત સે નિકલ જાએ." (ابوداوٗد ج۳ ص۴۲۷ حدیث۳۰۹۷) રદગતુલ ખબાલ જહન્નમ મેં વોહ મકામ હૈ જહાં દોઝખિયોં કા ખૂન ઔર પીપ જમ્અ હોતા હૈ. (મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 5, સ. 313) મુહક્કિક અલલ ઇત્લાક હઝરત શાહ અબ્દુલ હક મુહદ્દિસ દેહ્લવી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِى હદીસે પાક કે ઇસ હિસ્સે : "યહાં તક કે વોહ અપની કહી હુઈ બાત સે નિકલ જાએ" કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : "ઇસ સે મુરાદ યેહ હૈ કે જિસ અઝાબ કા વોહ મુસ્તહિક હો ચુકા હૈ ઉસે ભુગત્ને કે બા'દ પાક હો જાએ."

(اَشِعَّةُ اللَّمعات ج۳ ص۲۹۰ مُلَخَّصاً)

રમઝાન મેં ગુનાહ કરને વાલા : સય્યિદતુના ઉમ્મે હાની رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهَا સે રિવાયત હૈ : દો જહાં કે સુલ્તાન, શહન્શાહે કૌનો

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો લોગ અપની મજલિસ સે **અલ્લાહ** કે ઝિક્ર ઔર નબી પર દુરૂદ શરીફ પઢે બિગૈર ઉઠ ગએ તો વોહ બદબૂદાર મુર્દાર સે ઉઠે. (شعب الایمان)

મકાન صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ઇબ્રત નિશાન હૈ : "મેરી ઉમ્મત ઝલીલો રુસ્વા ન હોગી જબ તક વોહ માહે રમઝાન કા હક અદા કરતી રહેગી." અર્ઝ કી ગઈ : **યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم રમઝાન કે હક કો ઝાએઅ કરને મેં ઇન કા ઝલીલો રુસ્વા હોના ક્યા હૈ ? ફરમાયા : "ઇસ માહ મેં ઇન કા હરામ કામોં કા કરના." ફિર ફરમાયા : **"જિસ ને ઇસ માહ મેં ઝિના કિયા યા શરાબ પી તો અગલે રમઝાન તક અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઔર જિતને આસ્માની ફિરિશ્તે હૈં સબ ઉસ પર લા'નત કરતે રહેંગે પસ અગર યેહ શખ્સ અગલા માહે રમઝાન પાને સે પહલે હી મર ગયા તો ઉસ કે પાસ કોઈ ઐસી નેકી ન હોગી જો ઉસે જહન્નમ કી આગ સે બચા સકે. પસ તુમ માહે રમઝાન કે મુઆમલે મેં ડરો ક્યૂંકે જિસ તરહ ઇસ માહ મેં ઔર મહીનોં કે મુકાબલે મેં નેકિયાં બઢા દી જાતી હૈં ઇસી તરહ ગુનાહોં કા ભી મુઆમલા હૈ."**

(مُعجَم صغیر ج۱ ص۲٤۸)

تُوبُوْا اِلَی اللّٰہِ! اَسْتَغْفِرُ اللّٰہ

દિલ કા સિયાહ નુક્તા : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! લરઝ ઉઠિયે ! **માહે રમઝાન** કી ના કદ્રી સે બચને કા ખુસૂસિય્યત કે સાથ સામાન કીજિયે. ઇસ માહે મુબારક મેં દૂસરે મહીનોં કે મુકાબલે મેં જિસ તરહ નેકિયાં બઢા દી જાતી હૈં ઇસી તરહ દીગર મહીનોં કે મુકાબલે મેં ગુનાહોં કી હલાકત ખેઝિયાં ભી બઢ જાતી હૈં. રમઝાન શરીફ કે

www.dawateislami.net

ઈલાવા ભી ગુનાહોં સે બચના હી ચાહિયે. હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ બયાન કરતે હૈં કે **રસૂલુલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને આલીશાન હૈ : જબ બન્દા કોઈ ગુનાહ કરતા હૈ તો ઉસ કે દિલ મેં એક સિયાહ નુક્તા પૈદા હોતા હૈ, જબ ઉસ ગુનાહ સે બાઝ આ જાતા હૈ ઔર તૌબા વ ઈસ્તિગ્ફાર કર લેતા હૈ તો ઉસ કા દિલ સાફ હો જાતા હૈ ઔર અગર ફિર ગુનાહ કરતા હૈ તો વોહ નુક્તા બઢતા હૈ યહાં તક કે પૂરા દિલ સિયાહ હો જાતા હૈ. ઔર યેહી વોહ ઝંગ હૈ જિસ કા ઝિક્ર **અલ્લાહ તઆલા** ને ઈસ તરહ ફરમાયા હૈ :

كَلَّا بَلْ ۜ رَانَ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿۱۴﴾ (پ۳۰،المطففین:۱۴)

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : કોઈ નહીં બલ્કે ઉન કે દિલોં પર ઝંગ ચઢા દિયા હૈ ઉન કી કમાઈયોં ને.

(تِرمذی ج۵،ص۲۲۰ حدیث۳۳۴۰)

દિલ કી સિયાહી કા ઈલાજ : ઈસ સિયાહ કલ્બી કા ઈલાજ ઝરૂરી હૈ ઔર ઈસ કે ઈલાજ કા એક મુઅસ્સિર ઝરીઆ કિસી જામેએ શરાઈત પીર સાહિબ સે નિસ્બત ભી હૈ, લિહાઝા કિસી ઐસે મુર્શિદ કા મુરીદ બન જાએ જો પરહેઝ ગાર ઔર મુત્તબેએ સુન્નત હો, જિસ કી ઝિયારત ખુદા વ મુસ્તફા عَزَّوَجَلَّ و صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી યાદ દિલાએ, જિસ કી ગુફ્તગૂ સલાતો સુન્નત કા શૌક ઉભારે, જિસ કી સોહબત કબ્રો આખિરત કી તય્યારી કા જઝબા બઢાએ. અગર ખુશ

www.dawateislami.net

કિસ્મતી સે ઐસા પીરે કામિલ મુયસ્સર આ ગયા તો اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ સચ્ચી તૌબા કી સઆદત નસીબ હોગી ઔર **અલ્લાહુ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત** કી રહમત સે **દિલ કી સિયાહી કા ઈલાજ** હો જાએગા.

ગુનાહ કી મુઆફી કે લિયે 8 આ'માલ : દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે **મકતબતુલ મદીના** કી મત્બૂઆ 911 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, "**એહ્યાઉલ ઉલૂમ** મુતર્જમ જિલ્દ 4" સફહા 141 પર હૈ : રિવાયાત સે મા'લૂમ હોતા હૈ ગુનાહ કે બા'દ જબ આઠ આ'માલે સાલિહા (યા'ની નેક અમલ) કિયે જાએં તો ઉસ (ગુનાહ) કી બખ્શિશ (યા'ની મુઆફી) કી ઉમ્મીદ હોતી હૈ. ચાર આ'માલ કા તઅલ્લુક દિલ સે હૈ : ﴾1﴿ તૌબા યા તૌબા કા અઝ્મ ﴾2﴿ ગુનાહ સે બાઝ રહને કી ચાહત ﴾3﴿ અઝાબ હોને કા ખૌફ ﴾4﴿ મગ્ફિરત કી ઉમ્મીદ. ચાર આ'માલ કા તઅલ્લુક આ'ઝા સે હૈ : ﴾1﴿ દો રક્અત નમાઝે (તૌબા) અદા કરના ﴾2﴿ 70 મર્તબા ઈસ્તિગ્ફાર કરના ઔર 100 મર્તબા سُبْحٰنَ اللّٰهِ الْعَظِيْمِ وَبِحَمْدِهٖ પઢના ﴾3﴿ સદકા કરના ﴾4﴿ રોઝા રખના.

મુઝે સચ્ચી તૌબા કી તૌફીક દે દે
પએ તાજદારે હરમ યા ઈલાહી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 110)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

કબ્ર કા ભયાનક મન્ઝર ! : મન્કૂલ હૈ : અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે મૌલાએ કાએનાત અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા كَرَّمَ اللہُ تَعَالٰی وَجْھَہُ الْکَرِیْم એક બાર ઝિયારતે કુબૂર કે લિયે કૂફે કે કબ્રિસ્તાન તશરીફ લે ગએ, વહાં એક તાઝા કબ્ર પર નઝર પડી, તો દિલ મેં ઉસ કે હાલાત મા'લૂમ કરને કી ખ્વાહિશ હુઈ, ચુનાન્ચે બારગાહે ખુદાવન્દી عَزَّوَجَلَّ મેં અર્ઝ ગુઝાર હુએ : "**યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! ઈસ મય્યિત કે હાલાત મુઝ પર મુન્કશિફ (યા'ની ઝાહિર) ફરમા." **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી બારગાહ મેં આપ કી ઈલ્તિજા ફૌરન મસ્મૂઅ હુઈ (યા'ની સુની ગઈ) ઔર દેખતે હી દેખતે આપ કે ઔર ઉસ મુર્દે કે દરમિયાન જિતને પર્દે હાઈલ થે તમામ ઉઠા દિયે ગએ ! અબ એક કબ્ર કા ભયાનક મન્ઝર આપ કે સામને થા ! ક્યા દેખતે હૈં કે મુર્દા આગ કી લપેટ મેં હૈ ઔર રો રો કર આપ كَرَّمَ اللہُ تَعَالٰی وَجْھَہُ الْکَرِیْم સે ઈસ તરહ ફરિયાદ કર રહા હૈ :

يَاعَلِيُّ! اَنَا غَرِيْقٌ فِى النَّارِ وَحَرِيْقٌ فِى النَّار۔

યા'ની યા અલી ! મૈં આગ મેં ડૂબા હુવા હૂં ઔર આગ મેં જલ રહા હૂં. કબ્ર કે દહ્શત નાક મન્ઝર ઔર મુર્દે કી દર્દનાક પુકાર ને હૈદરે કર્રાર كَرَّمَ اللہُ تَعَالٰی وَجْھَہُ الْکَرِیْم કો બે કરાર કર દિયા. આપ كَرَّمَ اللہُ تَعَالٰی وَجْھَہُ الْکَرِیْم ને અપને રહમત વાલે પરવર દગાર عَزَّوَجَلَّ કે દરબાર મેં હાથ ઉઠા દિયે ઔર નિહાયત આજિઝી કે સાથ ઉસ મય્યિત કી બખ્શિશ કે લિયે દરખ્વાસ્ત પેશ કી. ગૈબ સે આવાઝ આઈ : "એ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દિન મેં 50 બાર દુરૂદે પાક પઢે કિયામત કે દિન મૈં ઉસ સે મુસાફહા કરૂં (યા'ની હાથ મિલાઊં) ગા. (ابن بشکوال)

અલી (کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْہَہُ الْکَرِیۡم) ! ઇસ કી સિફારિશ મત કરો. ક્યૂંકે યેહ શખ્સ **રમઝાનુલ મુબારક** કી બે હુરમતી કરતા, **રમઝાનુલ મુબારક** મેં ભી ગુનાહોં સે બાઝ ન આતા થા, દિન કો રોઝે તો રખ લેતા મગર રાતોં કો ગુનાહોં મેં મુબ્તલા રહતા થા." મૌલાએ કાએનાત અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْہَہُ الْکَرِیۡم યેહ સુન કર ઔર ભી રન્જીદા હો ગએ ઔર સજ્દે મેં ગિર કર રો રો કર અર્ઝ કરને લગે : **યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! મેરી લાજ તેરે હાથ મેં હૈ, ઇસ બન્દે ને બડી ઉમ્મીદ કે સાથ મુઝે પુકારા હૈ, મેરે માલિક عَزَّوَجَلَّ ! તૂ મુઝે ઇસ કે આગે રુસ્વા ન ફરમા, ઇસ કી બે બસી પર રહ્મ ફરમા દે ઔર ઇસ બેચારે કો બખ્શ દે. હઝરતે અલી کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْہَہُ الْکَرِیۡم રો રો કર મુનાજાત કર રહે થે. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત કા દરિયા જોશ મેં આ ગયા ઔર નિદા આઈ : "એ અલી (کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْہَہُ الْکَرِیۡم) ! હમ ને તુમ્હારી શિકસ્તા દિલી કે સબબ ઇસે બખ્શ દિયા." ચુનાન્ચે ઉસ મુર્દે પર સે અઝાબ ઉઠા લિયા ગયા. (انیسُ الْوَاعِظین ص۲۵،۲۶)

ક્યૂં ન મુશ્કિલ કુશા કહૂં તુમ કો !
તુમ ને બિગડી મેરી બનાઈ હૈ

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

મુર્દોં સે ગુફ્તગૂ : **પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો !** અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા

www.dawateislami.net

کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْہَہُ الْکَرِیْم કી અઝમતો શાન કે ક્યા કહને ! **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી અતા સે આપ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ અહલે કુબૂર સે ગુફ્તગૂ ફરમા લિયા કરતે થે. એક ઔર **હિકાયત** પેશે ખિદમત હૈ : ચુનાન્ચે, મશ્હૂર તાબેઈ બુઝુર્ગ હઝરતે સય્યિદુના સઈદ બિન મુસય્યબ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ ફરમાતે હૈં : એક બાર હમ અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْہَہُ الْکَرِیْم કે હમરાહ મદીનએ મુનવ્વરહ કે કબ્રિસ્તાન ગએ. હઝરતે મૌલા અલી کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْہَہُ الْکَرِیْم ને કબ્ર વાલોં કો સલામ કિયા ઔર ફરમાયા : એ કબ્ર વાલો ! તુમ અપની ખબર બતાઓગે યા હમ તુમ્હેં બતાએં ? સય્યિદુના સઈદ બિન મુસય્યબ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ ફરમાતે હૈં કે હમ ને કબ્ર સે "وَعَلَیْكَ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهٗ" કી આવાઝ સુની ઔર કોઈ કહને વાલા કહ રહા થા : **યા અમીરલ મુઅમિનીન !** આપ હી ખબર દીજિયે કે હમારે મરને કે બા'દ ક્યા હુવા ? હઝરતે મૌલા અલી کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْہَہُ الْکَرِیْم ને ફરમાયા : સુન લો ! તુમ્હારે માલ તક્સીમ હો ગએ, તુમ્હારી બીવિયોં ને દૂસરે નિકાહ કર લિયે, તુમ્હારી ઔલાદ યતીમોં મેં શામિલ હો ગઈ, જિસ મકાન કો તુમ ને બહુત મઝબૂત બનાયા થા ઉસ મેં તુમ્હારે દુશ્મન આબાદ હો ગએ. અબ તુમ અપના હાલ સુનાઓ. યેહ સુન કર એક કબ્ર સે આવાઝ આને લગી : **યા અમીરલ મુઅમિનીન !** હમારે કફન ફટ કર તાર તાર હો ગએ, હમારે બાલ ઝડ કર મુન્તશિર હો ગએ, હમારી ખાલેં ટુકડે

www.dawateislami.net

ટુકડે હો ગઈ હમારી આંખેં બહ કર રુખ્સારોં પર આ ગઈ ઔર હમારે નથનોં સે પીપ બહ રહી હૈ ઔર હમ ને જો કુછ આગે ભેજા (યા'ની જૈસે અમલ કિયે) ઉસી કો પાયા, જો કુછ પીછે છોડા ઉસ મેં નુક્સાન હુવા. (شَرحُ الصُّدور ص۲۰۹، ابن عساکِر ج۲۷ ص۳۹۵)

રમઝાન કી રાતોં મેં ખેલકૂદ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ગુઝશ્તા દોનોં હિકાયાત મેં હમારે લિયે ઈબ્રત કે બે શુમાર **મદની ફૂલ** હૈં. ઝિન્દા ઈન્સાન ખૂબ કુદક્તા હૈ મગર જબ મૌત કા શિકાર હો કર કબ્ર મેં ઉતાર દિયા જાતા હૈ, ઉસ વક્ત આંખેં બન્દ હોને કે બજાએ હકીકત મેં ખુલ ચુકી હોતી હૈં. અચ્છે આ'માલ ઔર રાહે ખુદાએ ઝુલ જલાલ عَزَّوَجَلَّ મેં દિયા હુવા માલ તો કામ આતા હૈ મગર જો કુછ ધન દૌલત પીછે છોડ આતા હૈ ઉસ મેં ભલાઈ કા ઈમ્કાન ન હોને કે બરાબર હોતા હૈ, વુરસા સે યેહ ઉમ્મીદ કમ હી હોતી હૈ કે વોહ અપને મર્હૂમ અઝીઝ કી આખિરત કી બેહતરી કે લિયે માલે કસીર ખર્ચ કરેં, બલ્કે મરને વાલા અગર હરામ વ ના જાઈઝ માલ મસલન ગુનાહોં કે અસ્બાબ જૈસા કે આલાતે મૂસીકી, વિડિયો ગેમ્ઝ કી દુકાન, મ્યૂઝિક સેન્ટર, સિનેમા ઘર, શરાબ ખાના, જૂએ કા અડ્ડા, મિલાવટ વાલે માલ કા ધોકે ભરા કારોબાર વગૈરા પીછે છોડે તો ઉસ મરને વાલે કે લિયે મરને કે બા'દ સખ્ત તરીન ઔર ના કાબિલે તસવ્વુર નુક્સાન હૈ. **કબ્ર કા ભયાનક મન્ઝર** નામી હિકાયત મેં **રમઝાનુલ મુબારક** કી

www.dawateislami.net

બે હુરમતી કરને વાલે કા ખૌફનાક અન્જામ પેશ કિયા ગયા હૈ ઇસ સે દર્સે ઇબ્રત હાસિલ કીજિયે. આહ ! સદ આહ ! **રમઝાનુલ મુબારક** કી પાકીઝા રાતોં મેં કઈ નૌ જવાન મહલ્લે મેં ક્રિકેટ, ફુટબૉલ વગૈરા ખેલ ખેલતે, ખૂબ શોર મચાતે હૈં ઔર ઇસ તરહ યેહ બદ નસીબ ખુદ તો ઇબાદત સે મહરૂમ રહતે હી હૈં, દૂસરોં કે લિયે ભી મુસીબત કા બાઇસ બનતે હૈં, ન તો ખુદ ઇબાદત કરતે હૈં ન દૂસરોં કો કરને દેતે હૈં. ઇસ કિસ્મ કે ખેલ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી યાદ સે ગાફિલ કરને વાલે હૈં. નેક લોગ તો ઇન ખેલોં સે સદા દૂર હી રહતે હૈં, ખુદ ખેલના તો દર કનાર ઐસે ખેલ તમાશે દેખતે ભી નહીં બલ્કે ઇસ કિસ્મ કે ખેલોં કા આંખોં દેખા હાલ (Commentary) ભી નહીં સુનતે.

રોઝે મેં વક્ત પાસ કરને કે લિયે......: બા'ઝ નાદાન ઐસે ભી હોતે હૈં જો રોઝા તો રખ લેતે હૈં મગર ઉન બેચારોં કા વક્ત "પાસ" નહીં હોતા ! લિહાઝા વોહ ભી એહતિરામે રમઝાન શરીફ કો એક તરફ રખ કર ના જાઇઝ કામોં કા સહારા લે કર વક્ત "પાસ" કરતે હૈં ઔર યૂં **રમઝાન શરીફ** મેં શતરન્જ, તાશ, લુડો, ગાને બાજે ઔર સોશ્યલ મીડિયા કે ઝરીએ તબાહકાર પ્રોગ્રામોં વગૈરા મેં મશ્ગૂલ હો જાતે હૈં. **યાદ રખિયે !** શતરન્જ ઔર તાશ વગૈરા પર કિસી કિસ્મ કી બાઝી યા શર્ત ન ભી લગાઈ જાએ તબ ભી યેહ ખેલ ના જાઇઝ હૈં. બલ્કે તાશ મેં ચૂંકે જાનદારોં કી તસ્વીરોં કી તા'ઝીમ ભી હોતી હૈ ઇસ

www.dawateislami.net

લિયે મેરે આકા **આ'લા હઝરત** رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને તાશ ખેલને કો મુત્લકન હરામ લિખા હૈ. ચુનાન્ચે ફરમાતે હૈં : ગન્જિફા (પત્તોં કે ઝરીએ ખેલે જાને વાલે એક ખેલ કા નામ ઔર) તાશ હરામે મુત્લક હૈં કે ઇન મેં ઇલાવા લહ્વો લઇબ કે તસ્વીરોં કી તા'ઝીમ હૈ.

(ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 24, સ. 141)

અફઝલ ઇબાદત કૌન સી હૈ ? : એ જન્નત કે તલબ ગાર રોઝાદાર ઇસ્લામી ભાઇયો ! **રમઝાનુલ મુબારક** કે મુકદસ લમ્હાત કો ફુઝૂલિય્યાત વ ખુરાફાત મેં બરબાદ હોને સે બચાઇયે ! ઝિન્દગી બેહદ મુખ્તસર હૈ ઇસ કો ગનીમત જાનિયે, તાશ કી ગડ્યિોં ઔર ફિલ્મી ગાનોં કે ઝરીએ વક્ત "પાસ" (બલ્કે બરબાદ) કરને કે બજાએ તિલાવતે કુરઆન ઔર ઝિક્રો દુરૂદ મેં વક્ત ગુઝારને કી કોશિશ ફરમાઇયે. ભૂક પ્યાસ કી શિદ્દત જિસ કદર ઝિયાદા મહસૂસ હોગી સબ્ર કરને પર اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ સવાબ ભી ઉસી કદર ઝાઇદ મિલેગા. જૈસા કે મન્કૂલ હૈ : "اَفْضَلُ الْعِبَادَةِ اَحْمَزُھَا યા'ની અફઝલ ઇબાદત વોહ હૈ જિસ મેં મશક્કત ઝિયાદા હૈ." (شرح الطیبی علی مشکاۃ المصابیح ج ٥ ص١٧٢٩ تحت الحدیث ٢٢٦٧) ઇમામ શરફુદ્દીન નવવી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی ફરમાતે હૈં : "ઇબાદાત મેં મશક્કત ઔર ખર્ચ ઝિયાદા હોને સે સવાબ ઔર ફઝીલત ઝિયાદા હો જાતી હૈ." (شرح مسلم لِلنَّوَوِی ج٤ ص١٠٢) હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્રાહીમ બિન

www.dawateislami.net

અદહમ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہِ કા ફરમાને મુઅઝ્ઝમ હૈ : “દુન્યા મેં જો નેક અમલ જિતના દુશ્વાર હોગા કિયામત કે રોઝ નેકિયોં કે પલડે મેં ઉતના હી વઝ્નદાર હોગા.” (تذکرۃ الاولیاء ص ۹۰)

રોઝે મેં ઝિયાદા સોના : હુજ્જતુલ ઈસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْوَالِی “કીમિયાએ સઆદત” મેં ફરમાતે હૈં : “રોઝાદાર કે લિયે સુન્નત યેહ હૈ કે દિન કે વક્ત ઝિયાદા દેર ન સોએ બલ્કે જાગતા રહે તાકે ભૂક ઔર ઝો'ફ (યા'ની કમઝોરી) કા અસર મહસૂસ હો.” (کیمیائے سعادت ج۱ ص۲۱٦) (અગર્ચે અફઝલ કમ સોના હી હૈ ફિર ભી અગર કિસી કી હક તલફી ન હોતી હો ઔર કોઈ માનેએ શરઈ ન હો તો ઝરૂરી ઈબાદાત કે ઈલાવા કોઈ શખ્સ સારા વક્ત સોયા રહે તો ગુનાહગાર ન હોગા)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! સાફ ઝાહિર હૈ કે જો દિન ભર **રોઝે** મેં સો કર વક્ત ગુઝાર દે ઉસ કો રોઝે કા પતા હી ક્યા ચલેગા ? ઝરા સોચો તો સહી ! **હુજ્જતુલ ઈસ્લામ** હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْوَالِی તો ઝિયાદા સોને સે ભી મન્અ ફરમાતે હૈં કે ઈસ તરહ ભી વક્ત ફાલતૂ “પાસ” હો જાએગા. તો જો લોગ ખેલ તમાશોં ઔર હરામ કામોં મેં વક્ત બરબાદ કરતે હૈં વોહ કિસ કદર મહરૂમ વ બદ નસીબ હૈં. ઈસ મુબારક મહીને કી કદ્ર

www.dawateislami.net

કીજિયે, ઈસ કા એહતિરામ બજા લાઈયે, ઈસ મેં ખુશદિલી કે સાથ રોઝે રખિયે ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા હાસિલ કીજિયે.

ઐ હમારે પ્યારે પ્યારે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ**!** ફૈઝાને રમઝાન સે હર મુસલ્માન કો માલામાલ ફરમા. ઈસ માહે મુબારક કી હમેં કદ્રો મન્ઝિલત નસીબ કર ઔર ઈસ કી બે અદબી સે બચા.

اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صَلَّى اللهُ تعالٰى عليه واٰله وسلَّم

રોઝાના ફિક્રે મદીના કરને કા ઈન્આમ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! એહતિરામે **માહે રમઝાનુલ મુબારક** કા દિલ મેં જઝબા બઢાને, ઈસ કી ખૂબ બરકતેં પાને, ઢેરોં નેકિયાં કમાને ઔર ખુદ કો ગુનાહોં સે બચાને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ કો અપનાને ઔર **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સુન્નતોં કી તરબિયત કે **મદની કાફિલોં** કે સાથ સુન્નતોં ભરા સફર ફરમાને કી સઆદત હાસિલ કીજિયે. اِنْ شَآءَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ વોહ ફવાઈદ હાસિલ હોંગે કે આપ કી અક્લ હૈરાન રહ જાએગી. એક આશિકે રસૂલ કી રૂહ પરવર "મદની બહાર" સુનિયે ઔર ઝૂમિયે : ચુનાન્ચે, એક ઈસ્લામી ભાઈ કો **મદની ઈન્આમાત** સે પ્યાર થા ઔર રોઝાના **ફિક્રે મદીના** કરને કા ઉન કા મા'મૂલ ભી થા. એક બાર વોહ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે સુન્નતોં કી

www.dawateislami.net

તરબિયત કે મદની કાફિલે મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સફર પર થે. ઈસી દૌરાન ઉન પર બાબે કરમ ખુલ ગયા ! હુવા યૂં કે રાત જબ સોએ તો કિસ્મત અંગડાઈ લે કર જાગ ઉઠી, **જનાબે રિસાલત મઆબ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ખ્વાબ મેં તશરીફ લે આએ, અભી જલ્વોં મેં ગુમ થે કે લબહાએ મુબારકા કો જુમ્બિશ હુઈ ઔર રહમત કે ફૂલ ઝડને લગે, અલ્ફાઝ કુછ યૂં તરતીબ પાએ : “જો મદની કાફિલે મેં **રોઝાના ફિક્રે મદીના કરતે હૈં મૈં ઉન્હેં અપને સાથ જન્નત મેં લે જાઊંગા.**”

શુક્રિયા ક્યૂંકર અદા હો આપ કા યા મુસ્તફા
હૈ પડોસી ખુલ્દ મેં અપના બનાયા શુક્રિયા

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 373)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ફિક્રે મદીના ક્યા હૈ ? : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મુસલ્માનોં કી દુન્યા વ આખિરત બેહતર બનાને કે લિયે સુવાલ નામે કી સૂરત મેં ઈસ્લામી ભાઈયોં કે લિયે 72, ઈસ્લામી બહનોં કે લિયે 63, દીની તલબા કે લિયે 92 ઔર દીની તાલિબાત કે લિયે 83 જબ કે મદની મુન્નોં કે લિયે 40 નીઝ ખુસૂસી ઈસ્લામી ભાઈયોં યા'ની ગૂંગે બહરોં કે લિયે 25 **મદની ઈન્આમાત** પેશ કિયે ગએ હૈં. **મદની ઈન્આમાત**

www.dawateislami.net

કા રિસાલા મકતબતુલ મદીના સે હદિય્યતન મિલ સકતા હૈ. રોઝાના **ફિક્રે મદીના** કે ઝરીએ ઉસ મેં દિયે હુએ ખાને પુર કર કે હર મદની માહ કી પહલી તારીખ કો અપને યહાં કે **દા'વતે ઈસ્લામી** કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાઇયે. અપને ગુનાહોં કા એહતિસાબ કરને, કબ્રો હશ્ર કે બારે મેં ગૌરો ફિક્ર કરને ઔર અપને અચ્છે બુરે કામોં કા જાએઝા લેતે હુએ **મદની ઈન્આમાત** કા રિસાલા પુર કરને કો **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ મેં **ફિક્રે મદીના** કરના કહતે હૈં. આપ ભી રિસાલા હાસિલ કર લીજિયે, અગર ફિલહાલ પુર નહીં કરના ચાહતે તો ન સહી, ઈતના તો કીજિયે કે વલિય્યે કામિલ, આશિકે રસૂલ, **આ'લા હઝરત** ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَیْہِ رَحمَۃُ الرَّحْمٰن કી પચ્ચીસવીં શરીફ કી નિસ્બત સે રોઝાના કમ અઝ કમ 25 સેકન્ડ કે લિયે ઉસ કી વરક ગર્દાની કર લીજિયે. اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ દેખને સે પઢને ઔર પઢતે રહને સે **ફિક્રે મદીના** કરને ઔર ઈસ રિસાલે કે ખાને ભરને કા ઝેહ્ન બનેગા ઔર અગર ભરને કા મા'મૂલ બન ગયા તો اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઈસ કી બરકતેં આપ ખુદ હી દેખ લેંગે.

મદની ઈન્આમાત પર કરતા હૈ જો કોઈ અમલ
મગ્ફિરત કર બે હિસાબ ઉસ કી ખુદાએ લમ યઝલ

اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللّٰہُ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

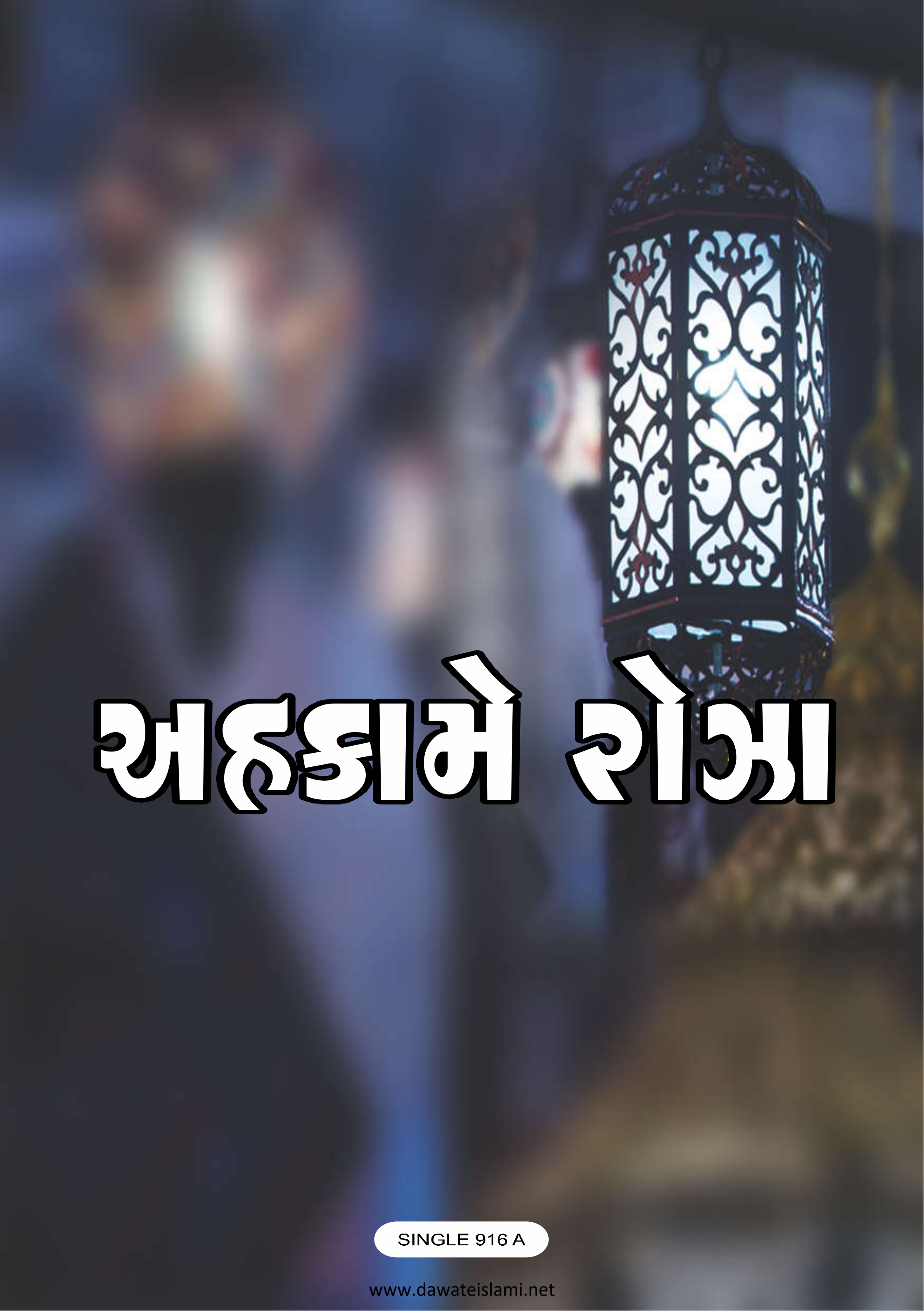

અહકામે રોઝા

SINGLE 916 A

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

અહકામે રોઝા(1)

દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત : હઝરતે સય્યિદુના શૈખ અહમદ બિન મન્સૂર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْغَفُوْر જબ ફૌત હુએ તો અહલે શીરાઝ મેં સે કિસી ને ખ્વાબ મેં દેખા કે સર પર મોતિયોં વાલા તાજ સજાએ, બેહતરીન હુલ્લા (યા'ની જન્નતી જોડા) ઝૈબે તન કિયે વોહ શીરાઝ કી જામેઅ મસ્જિદ કી મેહરાબ મેં ખડે હૈં. ખ્વાબ દેખને વાલે ને હાલ દરયાફ્ત કિયા તો ફરમાયા : "**અલ્લાહ તઆલા** ને મુઝે બખ્શા, કરમ ફરમાયા ઔર તાજ પહના કર જન્નત મેં દાખિલ કિયા." પૂછા : કિસ સબબ સે ? ફરમાયા : "મૈં તાજદારે મદીના صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢા કરતા થા યેહી અમલ કામ આ ગયા."

(القول البدیع ص ۲۰٤)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

1 : ફૈઝાને સુન્નત મેં હર જગહ મસાઇલ ફિક્હે હનફી કે મુતાબિક દિયે ગએ હૈં. લિહાઝા શાફેઈ, માલિકી ઔર હમ્બલી ઇસ્લામી ભાઈ ફિક્હી મસાઇલ કે મુઆમલે મેં અપને અપને ઉલમાએ કિરામ સે રુજૂઅ કરેં.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** જો મુઝ પર દસ મરતબા દુરૂદે પાક પઢે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર સો રહમતેં નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (طبرانی)

અલ્લાહ તબારક વ તઆલા કા કિતના બડા કરમ હૈ કે ઉસ ને હમ પર **માહે રમઝાનુલ મુબારક** કે રોઝે ફર્ઝ કર કે હમારે લિયે સામાને તક્વા ફરાહમ કિયા. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ પારહ 2 **સૂરતુલ બકરહ** કી આયત નમ્બર 183 તા 184 મેં ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ :

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ
عَلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿۱۸۳﴾ اَيَّامًا
مَّعْدُوْدٰتٍ ؕ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيْضًا اَوْ عَلٰى سَفَرٍ
فَعِدَّةٌ مِّنْ اَيَّامٍ اُخَرَ ؕ وَعَلَى الَّذِيْنَ يُطِيْقُوْنَهٗ فِدْيَةٌ
طَعَامُ مِسْكِيْنٍ ؕ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَّهٗ ؕ
وَاَنْ تَصُوْمُوْا خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿۱۸۴﴾

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : એ ઈમાન વાલો ! તુમ પર રોઝે ફર્ઝ કિયે ગએ જૈસે અગલોં પર ફર્ઝ હુએ થે કે કહીં તુમ્હેં પરહેઝ ગારી મિલે, ગિનતી કે દિન હૈં તો તુમ મેં જો કોઈ બીમાર યા સફર મેં હો તો ઉતને રોઝે ઔર દિનોં મેં ઔર જિન્હેં ઈસ કી તાકત ન હો વોહ બદલા દેં એક મિસ્કીન કા ખાના ફિર જો અપની તરફ સે નેકી ઝિયાદા કરે તો વોહ ઉસ કે લિયે બેહતર હૈ ઔર રોઝા રખના તુમ્હારે લિયે ઝિયાદા ભલા હૈ અગર તુમ જાનો.

રોઝા બડી પુરાની ઈબાદત હૈ :

આયતે કરીમા કે ઈબ્તિદાઈ હિસ્સે કે તહ્ત **"તફસીરે ખાઝિન"** મેં હૈ : તુમ સે પહલે લોગોં સે મુરાદ યેહ હૈ : હઝરતે સય્યિદુના **આદમ સફિય્યુલ્લાહ**

સે હઝરતે સય્યિદુના ઈસા **રૂહુલ્લાહ** عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام તક જિતને અમ્બિયાએ કિરામ عَلَیْہِمُ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام તશરીફ લાએ ઔર ઉન કી ઉમ્મતેં આઈં ઉન પર રોઝે ફર્ઝ હોતે ચલે આએ હૈં (મગર ઉસ કી સૂરત હમારે રોઝોં સે મુખ્તલિફ થી). મતલબ યેહ હૈ કે રોઝા બડી પુરાની ઈબાદત હૈ ઔર ગુઝશ્તા ઉમ્મતોં મેં કોઈ ઉમ્મત ઐસી નહીં ગુઝરી જિસ પર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને તુમ્હારી તરહ રોઝે ફર્ઝ ન કિયે હોં. (تفسیرِ خازن ج ۱ ص ۱۱۹ مُلَخَّصاً) ઔર "તફસીરે અઝીઝી" મેં હૈ : હઝરતે સય્યિદુના **આદમ સફિય્યુલ્લાહ** عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام પર હર મહીને કે અય્યામે બીઝ (યા'ની ચાંદ કી 13, 14, 15 તારીખ) કે તીન રોઝે ફર્ઝ થે. ઔર યહૂદ (યા'ની હઝરતે સય્યિદુના મૂસા કલીમુલ્લાહ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કી કૌમ) પર યૌમે આશૂરા (યા'ની 10 મુહર્રમુલ હરામ કે દિન) ઔર હર હફ્તે મેં સનીચર કે દિન (Saturday) કા ઔર કુછ ઔર દિનોં કે રોઝે ફર્ઝ થે ઔર નસારા પર માહે રમઝાન કે રોઝે ફર્ઝ થે. (تفسیرِ عزیزی ج ۱ ص ۷۷۱)

રોઝે કા મક્સદ : મકતબતુલ મદીના કી મત્બૂઆ **"તફસીરે સિરાતુલ જિનાન"** જિલ્દ 1 સફહા 290 પર હૈ : "આયત કે આખિર મેં બતાયા ગયા કે રોઝે કા મક્સદ તક્વા વ પરહેઝ ગારી કા હુસૂલ હૈ. રોઝે મેં ચૂંકે નફ્સ પર સખ્તી કી જાતી હૈ ઔર ખાને પીને કી હલાલ ચીઝોં સે ભી રોક દિયા જાતા હૈ તો ઈસ સે અપની ખ્વાહિશાત

www.dawateislami.net

પર કાબૂ પાને કી મશ્ક (Practice) હોતી હૈ જિસ સે ઝબ્તે નફ્સ (નફ્સ પર કાબૂ) ઔર હરામ સે બચને પર કુવ્વત હાસિલ હોતી હૈ ઔર યેહી ઝબ્તે નફ્સ ઔર ખ્વાહિશાત પર કાબૂ વોહ બુન્યાદી ચીઝ હૈ જિસ કે ઝરીએ આદમી ગુનાહોં સે રુકતા હૈ.''

રોઝા કિસ પર ફર્ઝ હૈ : તૌહીદ વ રિસાલત કા ઇક્રાર કરને ઔર તમામ ઝરૂરિય્યાતે દીન પર ઈમાન લાને કે બા'દ જિસ તરહ હર મુસલ્માન પર નમાઝ ફર્ઝ કરાર દી ગઈ હૈ ઈસી તરહ **રમઝાન શરીફ કે રોઝે** ભી હર મુસલ્માન (મર્દ વ ઔરત) આકિલ વ બાલિગ પર **ફર્ઝ** હૈં. **"દુર્રે મુખ્તાર"** મેં હૈ : રોઝે 10 શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ 2 સિ.હિ. કો ફર્ઝ હુએ. (دُرِّمُخْتَار و رَدُّالْمُحْتَار ج۳ ص۳۸۳)

રોઝા ફર્ઝ હોને કી વજ્હ : ઈસ્લામ મેં અક્સર આ'માલ કિસી ન કિસી રૂહ પરવર વાકિએ કી યાદ તાઝા કરને કે લિયે મુકર્રર કિયે ગએ હૈં. મસલન **સફા વ મર્વહ** કે દરમિયાન હાજિયોં કી સઅ્ય હઝરતે સય્યિદતુના **હાજિરા** رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهَا કી યાદગાર હૈ. આપ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهَا અપને લખ્તે જિગર હઝરતે સય્યિદુના **ઈસ્માઈલ ઝબીહુલ્લાહ** عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કે લિયે પાની તલાશ કરને કે લિયે ઈન દોનોં પહાડોં કે દરમિયાન **સાત બાર** ચલી ઔર દૌડી થીં. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કો હઝરતે સય્યિદતુના હાજિરા رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهَا કી યેહ અદા પસન્દ આ ગઈ, લિહાઝા ઈસી **અદાએ હાજિરા**

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢા ઉસ ને જફ़ા કી. (عبدالرزاق)

رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہَا કો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને બાકી રખતે હુએ **હાજિયોં** ઔર **ઉમ્રહ** કરને વાલોં કે લિયે **સફ़ા વ મર્વહ** કી સઅ્ય વાજિબ ફરમા દી. ઈસી તરહ **માહે રમઝાનુલ મુબારક** મેં સે કુછ દિન હમારે પ્યારે સરકાર, મક્કે મદીને કે તાજદાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને **ગારે હિરા** મેં ગુઝારે થે, ઈસ દૌરાન આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم દિન કો ખાને સે પરહેઝ કરતે ઔર રાત કો **ઝિક્રુલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ મેં મશ્ગૂલ રહતે થે તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને ઉન દિનોં કી યાદ તાઝા કરને કે લિયે રોઝે ફર્ઝ કિયે તાકે ઉસ કે મહબૂબ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી સુન્નત કાઈમ રહે.

“નબી” કે તીન હુરૂફ़ કી નિસ્બત સે અમ્બિયાએ કિરામ عَلَیۡہِمُ السَّلَام કે રોઝોં સે મુતઅલ્લિક 3 ફરામીને મુસ્તફ़ા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

《1》 (હઝરતે) **આદમ સફિય્યુલ્લાહ** (عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیۡہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام) ને (ચાંદ કી) 13, 14, 15 તારીખ કે રોઝે રખે. (کنزالعُمّال ج۸ص۲۰۸ حدیث۲٤۱۸۸)

《2》 صَامَ نُوۡحُ الدَّھۡرَ اِلَّا یَوۡمَ الۡفِطۡرِ وَیَوۡمَ الۡاَضۡحٰی۔ યા'ની (હઝરતે) **નૂહ નજિય્યુલ્લાહ** (عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیۡہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام) ઈદુલ ફિત્ર ઔર ઈદુલ અઝ્હા કે ઈલાવા હમેશા રોઝા રખતે થે. (ابن ماجه ج۲ ص۳۳۳ حدیث ۱۷۱٤)

《3》 (હઝરતે) **દાવૂદ** (عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیۡہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام) એક દિન છોડ કર એક દિન રોઝા રખતે થે. (مسلم ص ۵۸٤ حدیث ۱۱۵۹) ઔર (હઝરતે) **સુલૈમાન** (عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیۡہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام)

www.dawateislami.net

તીન દિન મહીને કે શુરૂઅ મેં, તીન દિન દરમિયાન મેં ઔર તીન દિન આખિર મેં (યા'ની ઈસ તરતીબ સે મહીને મેં 9 દિન) **રોઝા** રખા કરતે થે. ઔર હઝરતે **ઈસા રૂહુલ્લાહ** عَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام હમેશા રોઝા રખતે થે કભી ન છોડતે થે. (ابنِ عَساکِر ج٤٢ ص٤٨)

રોઝાદાર કા ઈમાન કિતના પુખ્તા હે ! :

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! સખ્ત ગરમી હે, પ્યાસ સે હલ્ક સૂખ રહા હે, હોંટ ખુશ્ક હો રહે હૈં, પાની મૌજૂદ હે મગર રોઝાદાર ઉસ કી તરફ દેખતા તક નહીં, ખાના મૌજૂદ હે ભૂક કી શિદ્દત સે હાલત દિગર ગૂં હે મગર વોહ ખાને કી તરફ હાથ તક નહીં બઢાતા. આપ અન્દાઝા ફરમાઈયે ! ઈસ મુસલ્માન કા ખુદાએ રહમાન عَزَّوَجَلَّ પર કિતના **પુખ્તા ઈમાન** હે ક્યૂંકે વોહ જાનતા હે કે ઈસ કી હરકત સારી દુન્યા સે તો છુપ સકતી હે મગર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે પોશીદા નહીં રહ સકતી. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ પર ઈસ કા યેહ યકીને કામિલ રોઝે કા અમલી નતીજા હે, ક્યૂંકે દૂસરી ઈબાદતેં કિસી ન કિસી ઝાહિરી હરકત સે અદા કી જાતી હૈં મગર રોઝે કા તઅલ્લુક બાતિન સે હે, ઈસ કા હાલ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે સિવા કોઈ નહીં જાનતા અગર વોહ છુપ કર ખા પી લે તબ ભી લોગ તો યેહી સમઝતે રહેંગે કે યેહ રોઝાદાર હે, મગર મહૂઝ ખૌફે ખુદા عَزَّوَجَلَّ કે બાઈસ વોહ ખાને પીને સે અપને આપ કો બચા રહા હે.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા ઉસ ને જન્નત કા રાસ્તા છોડ દિયા. (طبرانی)

બચ્ચે કો કબ રોઝા રખવાયા જાએ ? : મેરે આકા આ'લા હઝરત ઈમામે અહલે સુન્નત મુજદ્દિદે દીનો મિલ્લત મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحمَةُ الرَّحْمٰن ફરમાતે હૈં : "બચ્ચા જૈસે હી આઠવેં સાલ મેં કદમ રખે (ઉસ કે) વલી (યા'ની સર પરસ્ત) પર લાઝિમ હૈ કે ઉસે નમાઝ રોઝે કા હુક્મ દે ઔર જબ ગ્યારહવાં સાલ શુરૂઅ હો તો વલી (યા'ની સર પરસ્ત) પર વાજિબ હૈ કે સૌમો સલાત (નમાઝ ન પઢને ઔર રોઝા ન રખને) પર મારે બશર્તે કે રોઝે કી તાકત હો ઔર રોઝા ઝરર (યા'ની નુક્સાન) ન કરે." (ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 10, સ. 345) ફુકહાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰه تَعَالٰی ફરમાતે હૈં : બચ્ચે કી ઉમ્ર દસ સાલ કી હો જાએ ઔર (ગ્યારહવેં મેં કદમ રખ દે ઔર) ઉસ મેં **રોઝા** રખને કી તાકત હો તો ઉસ સે **રમઝાનુલ મુબારક** મેં **રોઝા** રખવાયા જાએ. અગર પૂરી તાકત હોને કે બા વુજૂદ ન રખે તો માર કર રખવાઈયે અગર રખ કર તોડ દિયા તો કઝા કા હુક્મ ન દેંગે ઔર નમાઝ તોડ દે તો ફિર પઢવાઈયે. (رَدُّالْمُحْتار ج ٣ ص ٤٤٢)

આ'લા હઝરત કો વાલિદ સાહિબ ને ખ્વાબ મેં ફરમાયા (હિકાયત) : "મલ્ફૂઝાતે આ'લા હઝરત" સફહા **206** પર મેરે આકા **આ'લા હઝરત** رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه અપના ખ્વાબ ઈર્શાદ ફરમાતે હૈં : અભી ચન્દ સાલ હુએ માહે રજબ મેં હઝરત વાલિદે માજિદ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ખ્વાબ મેં તશરીફ લાએ ઔર મુઝ સે ફરમાયા : "અબ

www.dawateislami.net

કી રમઝાન મેં મરઝ શદીદ હોગા રોઝા ન છોડના.'' વૈસા હી હુવા ઔર હર ચન્દ તબીબ વગૈરા ને કહા (મગર) મૈં ને بِحَمۡدِاللّٰہ تَعَالٰی રોઝા ન છોડા ઔર ઇસી કી બરકત ને بِفَضۡلِہٖ تَعَالٰی શિફા દી કે હદીસ મેં ઇર્શાદ હુવા હૈ : **صُوۡمُوۡا تَصِحُّوۡا** યા'ની રોઝા રખો તન્દુરુસ્ત હો જાઓગે. (مُعجَم اَوسط ج۶ ص۱۴۷ حدیث ۸۳۱۲)

રોઝે સે સિહ્હત મિલતી હૈ : અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجۡہَہُ الۡکَرِیۡم સે મરવી હૈ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે પ્યારે રસૂલ, રસૂલે મક્બૂલ, સય્યિદહ આમિના رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہَا કે ગુલશન કે મહકતે ફૂલ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને સિહ્હત નિશાન હૈ : ''બેશક **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને બની ઇસરાઈલ કે એક નબી عَلَیۡہِ السَّلَام કી તરફ વહ્ય ફરમાઈ કે આપ અપની કૌમ કો ખબર દીજિયે કે જો ભી બન્દા મેરી રિઝા કે લિયે **એક દિન કા રોઝા** રખતા હૈ તો મૈં ઉસ કે **જિસ્મ કો સિહ્હત** ભી ઇનાયત ફરમાતા હૂં ઔર ઉસ કો અઝીમ અજ્ર ભી દૂંગા.''

(شُعَبُ الایمان ج۳ ص۴۱۲ حدیث۳۹۲۳)

મે'દે કા વરમ : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! اَلۡحَمۡدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ અહાદીસે મુબારકા સે મુસ્તફાદ હુવા કે **રોઝા** અજ્રો સવાબ કે સાથ સાથ હુસૂલે **સિહ્હત** કા ભી ઝરીઆ હૈ. અબ તો સાઇન્સ દાન ભી અપની તહકીકાત મેં ઇસ હકીકત કો તસ્લીમ કરને લગે હૈં. જૈસા કે ઑક્સફોર્ડ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ा صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

યૂનીવર્સિટી કા પ્રોફેસર મૂર પૉલિડ (MOORE PALID) કહતા હૈ : "મૈં ઈસ્લામી ઉલૂમ પઢ રહા થા જબ રોઝોં કે બારે મેં પઢા તો ઉછલ પડા, કે ઈસ્લામ ને અપને માનને વાલોં કો કૈસા અઝીમુશ્શાન નુસ્ખા દિયા હૈ ! મુઝે ભી શૌક હુવા, લિહાઝા મૈં ને મુસલ્માનોં કી તર્ઝ પર રોઝે રખને શુરૂઅ કર દિયે. અર્સએ દરાઝ સે મેરે **મે'દે પર વરમ** થા, કુછ હી દિનોં કે બા'દ મુઝે તક્લીફ મેં કમી મહસૂસ હુઈ, મૈં રોઝે રખતા રહા યહાં તક કે એક મહીને મેં મેરા મરઝ બિલ્કુલ ખત્મ હો ગયા !"

હૈરત અંગેઝ ઈન્કિશાફાત : હૉલેન્ડ કા પાદરી એલ્ફ ગાલ (ALF GAAL) કહતા હૈ : મૈં ને **શૂગર, દિલ** ઔર **મે'દે** કે મરીઝોં કો મુસલ્સલ **30 દિન રોઝે** રખવાએ, નતીજતન **શૂગર** વાલોં કી શૂગર કન્ટ્રોલ હો ગઈ, **દિલ** કે મરીઝોં કી ઘબરાહટ ઔર સાંસ કા ફૂલના કમ હુવા ઔર **મે'દે** કે મરીઝોં કો સબ સે ઝિયાદા ફાએદા હુવા. એક અંગ્રેઝ માહિરે નફ્સિયાત સિગ્મન્ડ ફ્રાઈડ (Sigmund Freud) કા બયાન હૈ, રોઝે સે જિસ્માની ખિચાવ, ઝેહની ડિપ્રેશન ઔર નફ્સિયાતી અમરાઝ કા ખાતિમા હોતા હૈ.

ડૉક્ટરોં કી તહકીકાતી ટીમ : એક અખ્બારી રિપોર્ટ કે મુતાબિક જર્મની, ઈંગ્લેન્ડ ઔર અમરીકા કે માહિર ડૉક્ટરોં કી તહકીકાતી ટીમ **ને રમઝાનુલ મુબારક** મેં જાએઝે (Survey) કે બા'દ યેહ રિપોર્ટ

www.dawateislami.net

પેશ કી : ચૂંકે મુસલ્માન નમાઝ પઢતે ઔર **રમઝાનુલ મુબારક** મેં ઇસ કી ઝિયાદા પાબન્દી કરતે હૈં ઇસ લિયે વુઝૂ કરને સે નાક, કાન ઔર ગલે કે અમરાઝ મેં કમી વાકેઅ હો જાતી હૈ, નીઝ મુસલ્માન રોઝે કે બાઇસ કમ ખાતે હૈં લિહાઝા મે'દે, જિગર, દિલ ઔર આ'સાબ (યા'ની પઠ્ઠોં) કે અમરાઝ મેં કમ મુબ્તલા હોતે હૈં.

ખૂબ ડટ કર ખાને સે બીમારિયાં પૈદા હોતી હૈં : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! ફી નફ્સિહી **રોઝે** સે કોઈ બીમાર નહીં હોતા બલ્કે સહરી વ ઇફ્તારી મેં બે એહતિયાતિયોં ઔર બદ પરહેઝિયોં કે સબબ નીઝ દોનોં વક્ત ખૂબ મુરગ્ગન (યા'ની તેલ, ઘી વાલી) ઔર તલી હુઈ ગિઝાઓં કે ઇસ્તિ'માલ ઔર રાત ભર વક્તન ફ વક્તન ખાતે પીતે રહને સે રોઝાદાર બીમાર હો જાતા હૈ, લિહાઝા સહરી ઔર ઇફ્તાર કે વક્ત ખાને પીને મેં એહતિયાત બરત્ની ચાહિયે, રાત કે દૌરાન પેટ મેં ગિઝા કા ઇતના ઝિયાદા ભી ઝખીરા ન કર લિયા જાએ કે દિન ભર ડકારેં આતી રહેં ઔર રોઝે મેં ભૂક પ્યાસ કા એહસાસ હી ન રહે, અગર ભૂક પ્યાસ કા એહસાસ હી ન રહા તો ફિર રોઝે કા લુત્ફ હી ક્યા હૈ ! દેખા જાએ તો એક તરહ સે **રોઝે** કા મઝા હી ઇસ બાત મેં હૈ કે સખ્ત ગરમી હો, શિદ્દતે પ્યાસ સે લબ સૂખ ગએ હોં ઔર ભૂક સે ખૂબ નિઢાલ હો ચુકે હોં ઐસે મેં કાશ ! **મદીનએ મુનવ્વરહ** زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًاوَّتَعْظِيْمًا કી મીઠી મીઠી ગરમી ઔર ઠન્ડી ઠન્ડી ધૂપ કી યાદ

www.dawateislami.net

તાઝા હો ઔર એ કાશ ! કરબલા કે તપતે હુએ સહરા ઔર ગુલિસ્તાને નુબુવ્વત કે મહક્તે હુએ નૌ શિગુફ્તા ફૂલોં, તીન દિન કી ભૂક પ્યાસ સે તડપતે બિલક્તે "હકીકી મદની મુન્નોં" ઔર શહન્શાહે મદીના, સુરૂરે કલ્બો સીના صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે ભૂકે પ્યાસે મઝલૂમ શહઝાદોં કી યાદ તડપાને લગે, ઔર જિસ વક્ત ભૂક પ્યાસ કુછ ઝિયાદા હી સતાએ ઉસ વક્ત તસ્લીમો રિઝા કે પૈકર, મદીને કે તાજવર, નબિયોં કે સરવર, મહબૂબે દાવર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે શિકમે અત્હર પર બંધે હુએ બા મુકદ્દર પથ્થર ભી યાદ આ જાએં તો ક્યા કહને ! લિહાઝા **પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો** ! વાકેઈ રોઝે તો ઐસે હોને ચાહિએં કે હમ અપને આકાઓં ઔર સરકારોં કી હસીન યાદોં મેં ગુમ હો જાએં.

કૈસે આકાઓં કા હૂં બન્દા રઝા
બોલબાલે મેરી સરકારોં કે

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ, સ. 360)

બિગૈર ઑપરેશન કે વિલાદત હો ગઈ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! રોઝે કી નૂરાનિય્યત ઔર રૂહાનિય્યત પાને ઔર મદની ઝેહ્‌ન બનાને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ સે વાબસ્તા હો જાઈયે ઔર સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં આશિકાને

www.dawateislami.net

રસૂલ કે સાથ સુન્નતોં ભરે સફર કી સઆદત હાસિલ કીજિયે. سُبْحٰنَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ! દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ, સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઆત ઔર મદની કાફિલોં કી ભી ક્યા ખૂબ મદની બહારેં ઔર બરકતેં હૈં ! ગાલિબન 1998 સિ.ઈ. કા વાકિઆ હૈ, એક ઈસ્લામી ભાઈ કી અહલિયા ઉમ્મીદ સે થીં, દિન ભી "પૂરે" હો ગએ થે, ડૉક્ટર કા કહના થા કે શાયદ **ઑપરેશન** કરના પડેગા. તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કા બૈનલ અક્વામી **તીન રોઝા સુન્નતોં ભરા ઈજતિમાઅ** કા વક્ત કરીબ થા. ઈજતિમાઅ કે બા'દ સુન્નતોં કી તરબિયત કે એક માહ કે **મદની કાફિલે** મેં આશિકાને રસૂલ કે હમરાહ સફર કી ઉન ઈસ્લામી ભાઈ કી નિય્યત થી. ઈજતિમાઅ મેં હાઝિરી કે લિયે રવાનગી કે વક્ત, સામાને કાફિલા સાથ લે કર અસ્પતાલ પહોંચે, ચૂંકે ખાનદાન કે દીગર અફરાદ તઆવુન કે લિયે મૌજૂદ થે, અહલિયએ મોહતરમા ને અશ્કબાર આંખોં સે ઉન્હેં સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ કે લિયે અલ વદાઅ કિયા. ઉન કા ઝેહ્ન યેહ બના હુવા થા કે અબ તો બૈનલ અક્વામી સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ ઔર ફિર વહાં સે એક માહ કે મદની કાફિલે મેં ઝરૂર સફર કરના હૈ કે કાશ ! ઈસ કી બરકત સે આફિય્યત કે સાથ વિલાદત હો જાએ. બેચારે

www.dawateislami.net

ગરીબ થે, ઉન કે પાસ તો **ઑપરેશન** કે અખરાજાત ભી નહીં થે ! બહર હાલ વોહ હાઝિર હો ગએ. સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં ખૂબ દુઆએં માંગીં. ઇજતિમાઅ કી ઇખ્તિતામી **રિક્કત અંગેઝ દુઆ** કે બા'દ ઉન્હોં ને ઘર પર ફોન કિયા તો ઉન કી અમ્મીજાન ને ફરમાયા : **મુબારક હો ! ગુઝશ્તા રાત રબ્બે કાએનાત** عَزَّوَجَلَّ **ને બિગૈર ઑપરેશન કે તુમ્હેં ચાંદ સી મદની મુન્ની અતા ફરમાઈ હૈ.** ઉન્હોં ને ખુશી સે ઝૂમતે હુએ અર્ઝ કી : અમ્મીજાન ! મેરે લિયે ક્યા હુક્મ હૈ ? આ જાઊં યા એક માહ કે લિયે મદની કાફિલે કા મુસાફિર બનૂં ? અમ્મીજાન ને ફરમાયા : "બેટા ! બે ફિક્ર હો કર **મદની કાફિલે** મેં સફર કરો." અપની **મદની મુન્ની** કી ઝિયારત કી હસરત દિલ મેં દબાએ اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ વોહ એક માહ કે મદની કાફિલે મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ રવાના હો ગએ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મદની કાફિલે મેં સફર કી નિય્યત કી બરકત સે ઉન કી મુશ્કિલ આસાન હો ગઈ થી. **મદની કાફિલોં કી મદની બહારોં** કી બરકત કે સબબ ઘર વાલોં કા બહુત ઝબર દસ્ત મદની ઝેહ્ન બન ગયા, ઉન ઇસ્લામી ભાઈ કા બયાન હૈ કે મેરે બચ્ચોં કી અમ્મી કા કહના હૈ : જબ આપ **મદની કાફિલે** કે મુસાફિર હોતે હૈં મૈં બચ્ચોં સમેત અપને આપ કો મહફૂઝ તસવ્વુર કરતી હૂં.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહોં કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (ابن عساکر)

ઉઠિયે હિમ્મત કરેં, કાફિલે મેં ચલો
ઝચ્ચા કી ખૈર હો, બચ્ચા બિલખૈર હો
ખૈરિયત સે રહેં, કાફિલે મેં ચલો
બીવી બચ્ચે સભી, ખૂબ પાએં ખુશી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 674, 675)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

રોઝે કી જઝા : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ કે સુલ્તાને દો જહાન, શહન્શાહે કૌનો મકાન, રહમતે આલમિય્યાન صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ફરમાતે હૈં : "આદમી કે હર નેક કામ કા બદલા દસ સે સાત સો ગુના તક દિયા જાતા હૈ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને ફરમાયા : اِلَّا الصَّوْمَ فَاِنَّهٗ لِیْ وَاَنَا اَجْزِیْ بِهٖ યા'ની સિવાએ રોઝે કે, કે રોઝા મેરે લિયે હૈ ઔર ઈસ કી જઝા મૈં ખુદ દૂંગા. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા મઝીદ ઈર્શાદ હૈ : બન્દા અપની ખ્વાહિશ ઔર ખાને કો સિર્ફ મેરી વજહ સે તર્ક કરતા હૈ. રોઝાદાર કે લિયે **દો ખુશિયાં** હૈં, એક **ઈફ્તાર** કે વક્ત ઔર એક અપને રબ عَزَّوَجَلَّ સે મુલાકાત કે વક્ત, રોઝાદાર કે મુંહ કી બૂ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે નઝદીક મુશ્ક સે ઝિયાદા પાકીઝા હૈ."

(مسلِم ص ۵۸۰ حدیث ۱۱۵۱)

મઝીદ ઈર્શાદ હૈ : **રોઝા** સિપર (યા'ની ઢાલ) હૈ ઔર જબ કિસી કે રોઝે કા દિન હો તો ન બેહૂદા બકે ઔર ન હી ચીખે, ફિર અગર કોઈ ઔર શખ્સ ઈસ સે ગાલમ ગલોચ કરે યા લડને પર આમાદા હો તો કહ દે : "મૈં રોઝાદાર હૂં." (بُخاری ج ۱ ص ۶۲۴ حدیث ۱۸۹۴)

www.dawateislami.net

રોઝે કા ખુસૂસી ઈન્આમ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બયાન કર્દા અહાદીસે મુબારકા મેં **રોઝે** કી કઈ ખુસૂસિય્યાત ઈર્શાદ ફરમાઈ ગઈ હૈં. કિતની પ્યારી બિશારત હૈ ઉસ રોઝાદાર કે લિયે જિસ ને ઈસ તરહ **રોઝા** રખા જિસ તરહ **રોઝા** રખને કા હક હૈ. યા'ની ખાને પીને ઔર જિમાઅ સે બચને કે સાથ સાથ અપને તમામ આ'ઝા કો ભી ગુનાહોં સે બાઝ રખા તો વોહ રોઝા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે ફઝલો કરમ સે ઉસ કે લિયે તમામ પિછલે ગુનાહોં કા કફ્ફારા હો ગયા. ઔર હદીસે મુબારક કા યેહ ફરમાને આલીશાન તો ખાસ તૌર પર કાબિલે તવજ્જોહ હૈ જૈસા કે સરકારે નામદાર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم અપને પરવર દગાર عَزَّوَجَلَّ કા ફરમાને ખુશ ગવાર સુનાતે હૈં : "فَاِنَّهٗ لِيْ وَاَنَا اَجْزِيْ بِهٖ" યા'ની રોઝા મેરે લિયે હૈ ઔર ઈસ કી જઝા મૈં ખુદ હી દૂંગા. હદીસે કુદસી કે ઈસ ઈર્શાદે પાક કો બા'ઝ ઉલમાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ السَّلَام ને "اَنَا اُجْزٰى بِهٖ" ભી પઢા હૈ જૈસા કે **મિરઆતુલ મનાજીહ** વગૈરા મેં હૈ તો ફિર મા'ના યેહ હોંગે : **"રોઝે** કી જઝા મૈં ખુદ હી હૂં." سُبْحٰنَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ! યા'ની **રોઝા** રખ કર રોઝાદાર બઝાતે ખુદ **અલ્લાહ તબારક વ તઆલા** હી કો પા લેતા હૈ.

નેક આ'માલ કી જઝા જન્નત હૈ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! કુરઆને કરીમ મેં મુખ્તલિફ મકામાત પર બયાન હુવા હૈ કે જો અચ્છે આ'માલ કરેગા ઉસે જન્નત મિલેગી. ચુનાન્ચે **અલ્લાહ તબારક વ**

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : બરોઝે કિયામત લોગોં મેં સે મેરે કરીબ તર વોહ હોગા જિસ ને દુન્યા મેં મુઝ પર ઝિયાદા દુરૂદે પાક પઢે હોંગે. (ترمذی)

તઆલા પારહ 30 **સૂરતુલ બય્યિનહ** કી આયત નમ્બર 7 ઔર 8 મેં ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ :

اِنَّ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِۙ اُولٰٓىٕكَ هُمْ خَیْرُ الْبَرِیَّةِؕ(۷) جَزَآؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِیْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِیْنَ فِیْهَاۤ اَبَدًاؕ رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَ رَضُوْا عَنْهُؕ ذٰلِكَ لِمَنْ خَشِیَ رَبَّهٗ۠(۸)

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : બેશક જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે વોહી તમામ મખ્લૂક મેં બેહતર હૈં. ઉન કા સિલા ઉન કે રબ કે પાસ બસને કે બાગ હૈં, જિન કે નીચે નહરેં બહેં, ઉન મેં હમેશા હમેશા રહેં. **અલ્લાહ** ઉન સે રાઝી ઔર વોહ ઉસ સે રાઝી. યેહ ઉસ કે લિયે હૈ જો અપને રબ સે ડરે.

ગૈરે સહાબી કે લિયે “رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ” કહના કૈસા ? :

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યેહ બાત બિલ્કુલ ગલત હૈ કે “رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ” કહના લિખના સિર્ફ **સહાબી** કે નામ કે સાથ મખ્સૂસ હૈ. પેશ કર્દા આયાત કે ઈસ આખિરી હિસ્સે رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَ رَضُوْا عَنْهُؕ ذٰلِكَ لِمَنْ خَشِیَ رَبَّهٗ۠(۸) (**તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : અલ્લાહ** (عَزَّوَجَلَّ) ઉન સે રાઝી ઔર વોહ ઉસ સે રાઝી, યેહ ઉસ કે લિયે હૈ જો અપને રબ (عَزَّوَجَلَّ) સે ડરે) ને ઈસ અવામી ગલત ફહમી કો જડ સે ઉખાડ દિયા ! ખૌફે ખુદા عَزَّوَجَلَّ રખને વાલે હર

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક મર્તબા દુરૂદ પઢા **અલ્લાહ** ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા ઔર ઉસ કે નામએ આ'માલ મેં દસ નેકિયાં લિખતા હૈ. (ترمذی)

મોમિન ખ્વાહ વોહ સહાબી હો યા ગૈરે સહાબી સબ કે લિયે યેહ બિશારતે ઉઝ્મા ઈર્શાદ ફરમાઈ ગઈ હૈ કે જો ભી **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે ડરને વાલા હૈ વોહ رَضِیَ اللّٰہُ عَنْھُمْ وَرَضُوْا عَنْہُ કે ઝુમ્રે મેં દાખિલ હૈ, બેશક **હર સહાબી ઔર વલી કે લિયે "رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ" લિખના ઔર બોલના બિલ્કુલ દુરુસ્ત વ જાઇઝ હૈ.** જિસ ને ઈમાન કે સાથ સરકાર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી હયાતે ઝાહિરી મેં સરકાર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી એક લમ્હા ભર ભી સોહબત પાઈ યા દેખા ઔર ઉસ કા ઈમાન પર ખાતિમા હુવા વોહ **સહાબી** હૈ. બડે સે બડા વલી, **સહાબી** કે મર્તબે કો નહીં પા સકતા, હર **સહાબી** આદિલ ઔર જન્નતી હૈ.

મુઝે મોતિયોં વાલા ચાહિયે : اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ "رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ" કી બાત ભી ઝિમ્નન ઝેરે બહ્સ આ ગઈ, અબ અસ્લ મૌઝૂઅ પર આતે હૈં : નમાઝ, હજ, ઝકાત, ગુરબા કી ઈમદાદ, બીમારોં કી ઈયાદત, મસાકીન કી ખબરગીરી વગૈરા તમામ આ'માલે ખૈર સે જન્નત મિલતી હૈ, મગર **રોઝા** વોહ ઈબાદત હૈ જિસ સે જન્નત વાલા યા'ની ખુદ માલિકે હકીકી عَزَّوَجَلَّ હી મિલ જાતા હૈ. કહતે હૈં : **એક** મર્તબા મહમૂદ ગઝ્નવી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی કે કુછ કીમતી મોતી અપને અફસરાન કે સામને બિખર ગએ, ફરમાયા : "ચુન લીજિયે !" ઔર ખુદ આગે ચલ દિયે. થોડી દૂર જાને કે બા'દ મુડ કર દેખા તો અયાઝ ઘોડે પર સુવાર પીછે ચલા આ રહા હૈ. પૂછા : **અયાઝ !** ક્યા તુઝે મોતી નહીં

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર દુરૂદ કી કસરત કર લિયા કરો જો ઐસા કરેગા કિયામત કે દિન મૈં ઉસ કા શફીઅ વ ગવાહ બનૂંગા. (شعب الایمان)

ચાહિએં ? અયાઝ ને અર્ઝ કી : "આલીજાહ ! જો મોતિયોં કે તાલિબ થે વોહ મોતી ચુન રહે હૈં, મુઝે તો મોતી નહીં બલ્કે મોતિયોં વાલા ચાહિયે." (بوستانِ سعدی ص ۱۱۰ مُلَخَّصاً)

હમ રસૂલુલ્લાહ (صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم) કે જન્નત રસૂલુલ્લાહ (صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم) કી

ઈસ સિલ્સિલે મેં એક હદીસે મુબારક ભી મુલાહઝા ફરમાઈયે, હઝરતે સય્યિદુના રબીઆ બિન કા'બ અસ્લમી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ ફરમાતે હૈં : મૈં રાત હુઝૂર, સરાપા નૂર, ફૈઝ ગન્જૂર, શાહે ગયૂર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી ખિદમત મેં ગુઝારતા થા તો મૈં આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે પાસ વુઝૂ કા પાની ઔર આપ કી ઝરૂરત કી ચીઝેં (જૈસે મિસ્વાક) લે કર હાઝિર હુવા તો રહ્મતુલ્લિલ આલમીન صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : سَلْ ! યા'ની માંગ ક્યા માંગતા હે ? મૈં ને અર્ઝ કી : اَسْئَلُکَ مُرَافَقَتَکَ فِی الْجَنَّۃِ યા'ની સરકાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ! જન્નત મેં આપ કી રફાકત (યા'ની પડોસ) ચાહિયે. (ગોયા અર્ઝ કર રહે હૈં :)

તુઝ સે તુઝી કો માંગ લૂં તો સબ કુછ મિલ જાએ
સો સુવાલોં સે યેહી એક સુવાલ અચ્છા હે

(દરિયાએ રહમત મઝીદ જોશ મેં આયા) ઔર ફરમાયા : "اَوَ غَیْرَ ذٰلِکَ؟ યા'ની કુછ ઔર માંગના હે ?" મૈં ને અર્ઝ કી : "બસ સિર્ફ યેહી."

www.dawateislami.net

તુઝ સે તુઝી કો માંગ કર માંગ લી સારી કાએનાત
મુઝ સા કોઈ ગદા નહીં, તુઝ સા કોઈ સખી નહીં

(જબ હઝરતે સય્યિદુના રબીઆ બિન કા'બ અસ્લમી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ જન્નત કી રફાકત (પડોસ) તલબ કર ચુકે ઔર મઝીદ કિસી હાજત કે તલબ કરને સે ઈન્કાર કર દિયા) તો ઈસ પર સરકારે નામદાર, બિ ઈઝ્ને પરવર દગાર દો આલમ કે માલિકો મુખ્તાર, શહન્શાહે અબરાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા : "فَاَعِنِّیْ عَلٰی نَفْسِكَ بِكَثْرَةِ السُّجُوْدِ" યા'ની અપને નફ્સ પર કસ્રતે સુજૂદ (યા'ની ઝિયાદા નવાફિલ) સે મેરી મદદ કર. (مسلم ص٢٠٣ حديث ٤٨٩)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

જો ચાહો માંગ લો ! : سُبْحٰنَ اللّٰہ ! سُبْحٰنَ اللّٰہ ! سُبْحٰنَ اللّٰہ ! ઈસ હદીસે મુબારક ને તો ઈમાન હી તાઝા કર દિયા. હઝરતે સય્યિદુના શૈખ અબ્દુલ હક મુહદ્દિસ દેહ્લવી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی ફરમાતે હૈં : સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા બિલા કિસી તક્યીદ વ તખ્સીસ મુત્લકન ફરમાના : سَلْ ? યા'ની માંગ ક્યા માંગતા હૈ ? ઈસ બાત કો ઝાહિર કરતા હૈ કે સારે હી મુઆમલાત સરવરે કાએનાત, શાહે મૌજૂદાત صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે મુબારક હાથ મેં હૈં, જો ચાહેં જિસ કો ચાહેં અપને રબ عَزَّوَجَلَّ કે હુક્મ સે અતા કર દેં. અલ્લામા બૂસીરી رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہِ **કસીદએ બુર્દા શરીફ** મેં ફરમાતે હૈં :

www.dawateislami.net

فَاِنَّ مِنْ جُوْدِكَ الدُّنْیَا وَضَرَّتَهَا وَمِنْ عُلُوْمِكَ عِلْمَ اللَّوْحِ وَالْقَلَمِ

યા'ની **યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ! દુન્યા ઔર આખિરત આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم હી કે જૂદો સખાવત કા હિસ્સા હૈ ઔર લૌહો કલમ કા ઇલ્મ તો આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે ઉલૂમે મુબારકા કા એક હિસ્સા હૈ.

اگر خیریت دُنیا و عُقبٰی آرزُو داری
بدرگاہش بیاد ہر چہ مَن خواہی تمنّا کُن

યા'ની દુન્યા વ આખિરત કી ખૈર ચાહતે હો તો ઇસ આસ્તાને અર્શ નિશાન પર આઓ ઔર જો ચાહો માંગ લો !

(اَشِعَّةُ اللّمعات ج ١ ص ٤٢٤، ٤٢٥ وغیرہ)

ખાલિકે કુલ ને આપ કો માલિકે કુલ બના દિયા
દોનોં જહાન દે દિયે કબ્ઝા વ ઇખ્તિયાર મેં

"રમઝાનુલ કરીમ" કે ગ્યારહ હુરૂફ કી નિસ્બત સે રોઝે કે ફઝાઇલ સે મુતઅલ્લિક 11

ફરામીને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

જન્નતી દરવાઝા : ﴾1﴿ બેશક જન્નત મેં એક દરવાઝા હૈ જિસ કો **રય્યાન** કહા જાતા હૈ, ઇસ સે કિયામત કે દિન રોઝાદાર દાખિલ હોંગે ઇન કે ઇલાવા કોઇ ઔર દાખિલ ન હોગા. કહા જાએગા : રોઝેદાર કહાં હૈં ? પસ યેહ લોગ ખડે હોંગે ઇન કે ઇલાવા કોઇ ઔર ઇસ દરવાઝે સે

www.dawateislami.net

દાખિલ ન હોગા. જબ યેહ દાખિલ હો જાએંગે તો દરવાઝા બન્દ કર દિયા જાએગા પસ ફિર કોઈ ઇસ દરવાઝે સે દાખિલ ન હોગા.

(بُخاری ج۱ص۶۲۵حدیث۱۸۹۶)

સાબિકા ગુનાહોં કા કફ્ફારા : ﴿2﴾ જિસ ને રમઝાન કા **રોઝા** રખા ઔર ઉસ કી હુદૂદ કો પહચાના ઔર જિસ ચીઝ સે બચના ચાહિયે ઉસ સે બચા તો જો (કુછ ગુનાહ) પહલે કર ચુકા હૈ ઉસ કા કફ્ફારા હો ગયા. (الاحسان بترتیب صحیح ابنِ حَبّان ج۵ ص۱۸۳حدیث۳۴۲۴)

જહન્નમ સે 70 સાલ કી મસાફત દૂર : ﴿3﴾ જિસ ને **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રાહ મેં એક દિન કા **રોઝા** રખા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કે ચેહરે કો જહન્નમ સે સત્તર સાલ કી મસાફત દૂર કર દેગા.

(بُخاری ج۲ص۲۶۵حدیث۲۸۴۰)

એક રોઝે કી ફઝીલત : ﴿4﴾ જિસ ને એક દિન કા રોઝા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા હાસિલ કરને કે લિયે રખા, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસે જહન્નમ સે ઇતના દૂર કર દેગા જિતના કે એક કવ્વા જો અપને બચપન સે ઉડના શુરૂઅ કરે યહાં તક કે બૂઢા હો કર મર જાએ.

(ابو یعلٰی ج۱ ص۳۸۳حدیث۹۱۷)

સુર્ખ યાકૂત કા મકાન : ﴿5﴾ જિસ ને માહે રમઝાન કા એક રોઝા ભી ખામોશી ઔર સુકૂન સે રખા ઉસ કે લિયે જન્નત મેં એક ઘર સબ્ઝ ઝબરજદ યા સુર્ખ યાકૂત કા બનાયા જાએગા. (مُعجَم اَوسَط ج۱ ص۳۷۹ حدیث ۱۷۶۸)

જિસ્મ કી ઝકાત : ﴿6﴾ હર શૈ કે લિયે ઝકાત હૈ ઔર જિસ્મ કી ઝકાત **રોઝા** હૈ ઔર **રોઝા** આધા સબ્ર હૈ. (ابنِ ماجه ج ۲ ص۳۴۷حدیث۱۷۴۵)

www.dawateislami.net

સોના ભી ઈબાદત હૈ : ﴾7﴿ **રોઝાદાર** કા સોના ઈબાદત ઔર ઈસ કી ખામોશી તસ્બીહ કરના ઔર ઈસ કી દુઆ કબૂલ ઔર ઈસ કા અમલ મક્બૂલ હોતા હૈ. (شُعَبُ الْاِیمان ج٣ ص٤١٥ حدیث٣٩٣٨)

આ'ઝા કા તસ્બીહ કરના : ﴾8﴿ જો બન્દા **રોઝે** કી હાલત મેં સુબ્હ કરતા હૈ, ઉસ કે લિયે આસ્માન કે દરવાઝે ખોલ દિયે જાતે હૈં ઔર ઉસ કે આ'ઝા **તસ્બીહ** કરતે હૈં ઔર આસ્માને દુન્યા પર રહને વાલે (ફ઼િરિશ્તે) ઉસ કે લિયે સૂરજ ડૂબને તક **મગ઼્ફ઼િરત** કી દુઆ કરતે રહતે હૈં. અગર વોહ એક યા દો રક્અતેં પઢતા હૈ તો યેહ આસ્માનોં મેં ઉસ કે લિયે નૂર બન જાતી હૈં ઔર **હૂરેઈન** (યા'ની બડી આંખોં વાલી હૂરેં) મેં સે ઉસ કી બીવિયાં કહતી હૈં : ઐ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! તૂ ઈસ કો હમારે પાસ ભેજ દે હમ ઈસ કે દીદાર કી બહુત ઝિયાદા મુશ્તાક હૈં. ઔર અગર વોહ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰه યા سُبْحٰنَ اللّٰه યા اَللّٰهُ اَكْبَر પઢતા હૈ તો સત્તર હઝાર ફ઼િરિશ્તે ઉસ કા સવાબ સૂરજ ડૂબને તક લિખતે રહતે હૈં. (ایضاً ص٢٩٩ حدیث٣٥٩١)

જન્નતી ફલ : ﴾9﴿ જિસ કો રોઝે ને ખાને યા પીને સે રોક દિયા કે જિસ કી ઉસે ખ્વાહિશ થી તો **અલ્લાહ તઆલા ઉસે જન્નતી ફલોં** મેં સે ખિલાએગા ઔર જન્નતી શરાબ સે સેરાબ કરેગા. (ایضاً ص٤١٠ حدیث٣٩١٧)

સોને કા દસ્તર ખ્વાન : ﴾10﴿ કિયામત વાલે દિન રોઝાદારોં કે લિયે એક **સોને કા દસ્તર ખ્વાન** રખા જાએગા, જિસ સે વોહ ખાએંગે હાલાંકે લોગ (હિસાબ કિતાબ કે) મુન્તઝ઼િર હોંગે.

(كَنْزُ الْعُمّال ج٨ ص٢١٤ حدیث٢٣٦٤٠)

www.dawateislami.net

સાત કિસ્મ કે આ'માલ : ﴾11﴿ "**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે નઝદીક આ'માલ સાત કિસ્મ પર હૈં, દો અમલ વાજિબ કરને વાલે, દો અમલોં કી જઝા ઉન કી મિસ્લ, એક અમલ કી જઝા અપને સે દસ ગુના, એક અમલ કી સાત સો ગુના તક ઔર એક અમલ ઐસા હૈ કે ઉસ કા સવાબ **અલ્લાહ તઆલા** કે ઈલાવા કોઈ નહીં જાનતા. પસ જો દો વાજિબ કરને વાલે હૈં ﴾1﴿ વોહ શખ્સ જો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે ઈસ હાલ મેં મિલા, કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ઈબાદત ઈખ્લાસ કે સાથ ઈસ તરહ કી, કે કિસી કો ઉસ કા શરીક ન ઠહરાયા તો ઉસ કે લિયે જન્નત વાજિબ હો ગઈ ﴾2﴿ ઔર જો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે ઈસ હાલ મેં મિલા, કે ઉસ કે સાથ કિસી કો શરીક ઠહરાયા તો ઉસ કે લિયે દોઝખ વાજિબ હો ગઈ. ઔર જિસ ને એક ગુનાહ કિયા તો ઉસ કી મિસ્લ (યા'ની એક હી ગુનાહ કી) જઝા પાએગા ઔર જિસ ને સિર્ફ નેકી કા ઈરાદા કિયા તો એક નેકી કી જઝા પાએગા. ઔર જિસ ને નેકી કર લી તો વોહ દસ (નેકિયોં કા અજ્ર) પાએગા ઔર જિસ ને **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રાહ મેં અપના માલ ખર્ચ કિયા તો ઉસ કે ખર્ચ કિયે હુએ એક દિરહમ કો સાત સો દિરહમ ઔર એક દીનાર કો સાત સો દીનાર મેં બઢા દિયા જાએગા ઔર **રોઝા અલ્લાહ તઆલા** કે લિયે હૈ ઈસ કે રખને વાલે કા સવાબ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે ઈલાવા કોઈ નહીં જાનતા."

(شُعَبُ الایمان ج۳ص۲۹۸ حدیث۳۵۸۹)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : ઉસ શખ્સ કી નાક ખાક આલૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢે. (ترمذی)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જિસ કા ઈમાન પર ખાતિમા હોગા વોહ યા તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત સે બે હિસાબ યા مَعَاذَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ગુનાહોં કા અઝાબ હુવા તબ ભી બિલ આખિર યકીનન દાખિલે જન્નત હોગા. ઔર જિસ કા (مَعَاذَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ) ખાતિમા કુફ્ર પર હુવા વોહ હમેશા હમેશા દોઝખ મેં રહેગા. જિસ ને એક ગુનાહ કિયા ઉસ કો એક હી ગુનાહ કા બદલા મિલેગા. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત કે કુરબાન ! સિર્ફ **નેકી કી નિય્યત** કરને પર એક નેકી કા સવાબ ઔર અગર નેકી કર લી તો સવાબ દસ ગુના, રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં ખર્ચ કરને વાલે કો સાત સો ગુના ઔર **રોઝાદાર** કી ભી કિતની ઝબર દસ્ત અઝમત હૈ કે ઈસ કે સવાબ કો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે સિવા કોઈ નહીં જાનતા.

બે હિસાબ અજ્ર : **હઝરતે** સય્યિદુના કા'બુલ અહ્બાર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં : "બરોઝે કિયામત એક મુનાદી ઈસ તરહ નિદા કરેગા, હર બોને વાલે (યા'ની અમલ કરને વાલે) કો ઉસ કી ખેતી (યા'ની અમલ) કે બરાબર અજ્ર દિયા જાએગા સિવાએ કુરઆન વાલોં (યા'ની આલિમે કુરઆન) ઔર રોઝાદારોં કે, કે ઈન્હેં બે હદો **બે હિસાબ અજ્ર** દિયા જાએગા." (شُعَبُ الایمان ج۳ص۴۱۳ حدیث۳۹۲۸)

ચરકાન સે સિહ્હત મિલ ગઈ : **રોઝોં** કી બરકતોં કો દોબાલા કરને ઔર અપને બાતિન મેં ઈલ્મે દીન સે ઉજાલા કરને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક,

www.dawateislami.net

દા'વતે ઈસ્લામી કે **મદની માહોલ** કો અપના લીજિયે. અપની ઈસ્લાહ કી ખાતિર **મકતબતુલ મદીના** સે **મદની ઈન્આમાત** કા રિસાલા લે કર પુર કર કે હર મદની માહ કી પહલી તારીખ કો અપને યહાં કે **દા'વતે ઈસ્લામી** કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાઈયે ઔર સુન્નતોં કી તરબિયત કે **મદની કાફિલોં** મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ સુન્નતોં ભરા સફર કરના અપના મા'મૂલ બનાઈયે, **મદની કાફિલે** કી ભી ક્યા ખૂબ **મદની બહારેં** હૈં ! 1994 સિ.ઈ. કી બાત હૈ, એક ઈસ્લામી ભાઈ કે બચ્ચોં કી અમ્મી કા **યરકાન** કાફી બઢ ચુકા થા ઔર વોહ અપને મયકે મેં ઝેરે ઈલાજ થીં. ઉન ઈસ્લામી ભાઈ ને **63 દિન કે લિયે મદની કાફિલે** મેં સફર ઈખ્તિયાર કિયા ઔર ઈસ ઝિમ્ન મેં તશરીફ લાએ, ફોન પર ઘર પર રાબિતા કિયા, તબીઅત કાફી તશ્વીશ નાક થી, બિલોરબિન (Bilirubin) તશ્વીશ નાક હદ તક બઢ ચુકા થા તકરીબન 25 ગ્લૂકોઝ કી ડ્રિપેં લગાને કે બા વુજૂદ ખાતિર ખ્વાહ ફાએદા ન હુવા થા. ઈન્હોં ને ઉન કો તસલ્લી દેતે હુએ કહા : اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મૈં **મદની કાફિલે કા મુસાફિર** હૂં, આશિકાને રસૂલ કી સોહબતેં મુયસ્સર હૈં, اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ મદની કાફિલે કી બરકત સે સબ બેહતર હો જાએગા. ઈસ કે બા'દ ભી ઉન્હોં ને બરાબર રાબિતા રખા, اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ રોઝ બરોઝ સિહ્હત બેહતર હોતી જા રહી થી. પાંચવેં દિન આગે સફર દરપેશ થા, ઉન્હોં ને જબ ફોન કિયા તો

www.dawateislami.net

ઉન્હેં યેહ ખબરે ફરહત અસર સુનને કો મિલી : اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **બિલોરબિન કી રિપોર્ટ નૉર્મલ આ ગઈ હૈ ઔર ડૉક્ટર ને ઇત્મીનાન કા ઇઝહાર કિયા હૈ. અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા શુક્ર અદા કરતે હુએ વોહ ખુશી ખુશી **આશિકાને રસૂલ** કે હમરાહ મદની કાફિલે મેં મઝીદ આગે સફર પર રવાના હો ગએ.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! જહાં રોઝા રખને કે બે શુમાર ફઝાઇલ હૈં વહીં બિગૈર કિસી સહીહ મજબૂરી કે **રમઝાનુલ મુબારક** કા **રોઝા** તર્ક કરને પર સખ્ત વઈદેં ભી હૈં. **રમઝાન શરીફ** કા એક ભી રોઝા જો બિલા કિસી ઉઝ્રે શરઈ જાન બૂઝ કર ઝાએઅ કર દે તો અબ ઉમ્ર ભર ભી અગર રોઝે રખતા રહે તબ ભી ઉસ છોડે હુએ એક રોઝે કી ફઝીલત નહીં પા સકતા. ચુનાન્ચે

એક રોઝા છોડને કા નુક્સાન : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْه સે રિવાયત હૈ, સરકારે વાલા તબાર, બિ ઇઝ્ને પરવર દગાર દો જહાં કે માલિકો મુખ્તાર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાન હૈ : "જિસ ને **રમઝાન** કે એક દિન કા **રોઝા** બિગૈર રુખ્સત વ બિગૈર મરઝ ઇફ્તાર કિયા (યા'ની ન રખા) તો ઝમાને ભર કા **રોઝા** ભી ઉસ કી કઝા નહીં હો સકતા અગર્ચે બા'દ મેં રખ ભી લે." (ترمذی ج۲ ص۱۷۵ حدیث۷۲۳) યા'ની વોહ ફઝીલત જો **રમઝાનુલ**

www.dawateislami.net

મુબારક મેં રોઝા રખને કી થી અબ કિસી તરહ નહીં પા સકતા.

(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 985 મુલખ્ખસન)

ઉલટે લટકે હુએ લોગ : જો લોગ **રોઝા** રખ કર બિગૈર કિસી સહીહ મજબૂરી કે તોડ ડાલતે હૈં વોહ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે કહરો ગઝબ સે ખૂબ ડરેં. ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઉમામા બાહલી رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ફરમાતે હૈં, મૈં ને સરકારે મદીના, સાહિબે મુઅત્તર પસીના صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કો યેહ ફરમાતે સુના : "મૈં સોયા હુવા થા તો ખ્વાબ મેં દો શખ્સ મેરે પાસ આએ ઔર મુઝે એક દુશ્વાર ગુઝાર પહાડ પર લે ગએ, જબ મૈં પહાડ કે દરમિયાની હિસ્સે પર પહોંચા તો વહાં બડી સખ્ત આવાઝેં આ રહી થીં, મૈં ને કહા : "યેહ કૈસી આવાઝેં હૈં ?" તો મુઝે બતાયા ગયા કે યેહ જહન્નમિયોં કી આવાઝેં હૈં. ફિર મુઝે ઔર આગે લે જાયા ગયા તો **મૈં કુછ એૈસે લોગોં કે પાસ સે ગુઝરા, કે ઉન કો ઉન કે ટખ્નોં કી રગોં મેં બાંધ કર (ઉલટા) લટકાયા ગયા થા ઔર ઉન લોગોં કે જબડે ફાડ દિયે ગએ થે જિન સે ખૂન બહ રહા થા,** તો મૈં ને પૂછા : "યેહ કૌન લોગ હૈં ?" તો મુઝે બતાયા ગયા કે "યેહ લોગ **રોઝા** ઈફ્તાર કરતે થે કબ્લ ઈસ કે, કે **રોઝા** ઈફ્તાર કરના હલાલ હો."

(الاحسان بترتيب صحيح ابن حبان ج٩ص٢٨٦حديث٧٤٤٨)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! રમઝાન કા **રોઝા** બિલા ઈજાઝતે શરઈ તોડ દેના બહુત બડા ગુનાહ હૈ. વક્ત સે પહલે ઈફ્તાર કરને

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ा صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢા ઉસ ને જફા કી. (عبدالرزاق)

સે મુરાદ યેહ હૈ કે **રોઝા** તો રખ લિયા મગર સૂરજ ગુરૂબ હોને સે પહલે પહલે જાન બૂઝ કર કિસી સહીહ મજબૂરી કે બિગૈર તોડ ડાલા. ઈસ હદીસે પાક મેં જો અઝાબ બયાન કિયા ગયા હૈ વોહ **રોઝા** રખ કર તોડ દેને વાલે કે લિયે હૈ ઔર જો બિલા ઉઝ્રે શરઈ **રોઝએ રમઝાન** તર્ક કર દેતા હૈ વોહ ભી સખ્ત ગુનહગાર ઔર અઝાબે નાર કા હકદાર હૈ. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ અપને પ્યારે હબીબ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે તુફૈલ હમેં અપને કહરો ગઝબ સે બચાએ.

اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صَلَّى الله تعالٰى عليه واٰله وسلّم

તીન બદ બખ્ત : હઝરતે સય્યિદુના જાબિર બિન **અબ્દુલ્લાહ** رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا સે મરવી હૈ, તાજદારે મદીનએ મુનવ્વરહ, સુલ્તાને મક્કએ મુકર્રમા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને બા કરીના હૈ : “જિસ ને **માહે રમઝાન** કો પાયા ઔર ઉસ કે રોઝે ન રખે વોહ શખ્સ શકી (યા’ની બદ બખ્ત) હૈ, જિસ ને અપને વાલિદૈન યા કિસી એક કો પાયા ઔર ઉન કે સાથ અચ્છા સુલૂક ન કિયા વોહ ભી શકી (યા’ની બદ બખ્ત) હૈ ઔર જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદ ન પઢા વોહ ભી શકી (યા’ની બદ બખ્ત) હૈ.” (مُعجَم اَوسَط ج۲ ص۶۲ حديث ۳۸۷۱)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

નાક મિટ્ટી મેં મિલ જાએ : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ સે મરવી હૈ, **રસૂલુલ્લાહ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને

www.dawateislami.net

ફરમાયા : "ઉસ શખ્સ કી નાક મિટ્ટી મેં મિલ જાએ કે જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર કિયા ગયા તો ઉસ ને મેરે ઊપર દુરૂદ નહીં પઢા ઔર ઉસ શખ્સ કી નાક મિટ્ટી મેં મિલ જાએ જિસ પર રમઝાન કા મહીના દાખિલ હુવા ફિર ઉસ કી મગ્ફિરત હોને સે કબ્લ ગુઝર ગયા ઔર ઉસ આદમી કી નાક મિટ્ટી મેં મિલ જાએ કે જિસ કે પાસ ઉસ કે વાલિદૈન ને બુઢાપે કો પા લિયા ઔર ઉસ કે વાલિદૈન ને ઉસ કો જન્નત મેં દાખિલ નહીં કિયા." (યા'ની બૂઢે માં બાપ કી ખિદમત કર કે જન્નત હાસિલ ન કર સકા)

(مسند احمد ج٣ ص ٦١ حديث٧٤٠٠)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

રોઝે કે તીન દરજે : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! રોઝે કી અગર્ચે ઝાહિરી શર્ત યેહી હૈ કે રોઝાદાર કસ્દન ખાને પીને ઔર જિમાઅ સે બાઝ રહે. તાહમ રોઝે કે કુછ બાતિની આદાબ ભી હૈં જિન કા જાનના ઝરૂરી હૈ તાકે હકીકી મા'નોં મેં હમ રોઝે કી બરકતેં હાસિલ કર સકેં. ચુનાન્ચે રોઝે કે તીન દરજે હૈં :

(1) અવામ કા રોઝા (2) ખવાસ કા રોઝા (3) અખસ્સુલ ખવાસ કા રોઝા

(1) અવામ કા રોઝા : રોઝે કે લુગવી મા'ના હૈં : "રુકના" લિહાઝા શરીઅત કી ઈસ્તિલાહ મેં સુબ્હે સાદિક સે લે કર ગુરૂબે

www.dawateislami.net

આફતાબ તક કસ્દન ખાને પીને ઔર જિમાઅ સે “રુકે રહને” કો **રોઝા** કહતે હૈં ઔર યેહી **અવામ** યા'ની આમ લોગોં કા **રોઝા** હૈ.

(2) ખવાસ કા રોઝા : ખાને પીને ઔર જિમાઅ સે રુકે રહને કે સાથ સાથ જિસ્મ કે તમામ આ'ઝા કો બુરાઈયોં સે “રોકના” **ખવાસ** યા'ની ખાસ લોગોં કા **રોઝા** હૈ.

(3) અખસ્સુલ ખવાસ કા રોઝા : અપને આપ કો તમામ તર ઉમૂર સે “રોક” કર સિર્ફ ઔર સિર્ફ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી તરફ મુતવજ્જેહ હોના, યેહ **અખસ્સુલ ખવાસ** યા'ની ખાસુલ ખાસ લોગોં કા **રોઝા** હૈ. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 966 મુલખ્ખસન)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઝરૂરત ઈસ અમ્ર કી હૈ કે ખાને પીને વગૈરા સે “રુકે રહને” કે સાથ સાથ અપને તમામ તર આ'ઝાએ બદન કો ભી રોઝે કા પાબન્દ બનાયા જાએ.

દાતા સાહિબ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہِ **કા ઈર્શાદ : હઝરતે** સય્યિદુના દાતા ગન્જ બખ્શ અલી હિજવેરી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی ફરમાતે હૈં : “રોઝે કી હકીકત “રુકના” હૈ ઔર રુકે રહને કી બહુત સી શરાઈત હૈં મસલન **મે'દે** કો ખાને પીને સે રોકે રખના, **આંખ** કો બદ નિગાહી સે રોકે રખના, **કાન** કો ગીબત સુનને, ઝબાન કો ફુઝૂલ ઔર ફિતના અંગેઝ બાતેં કરને ઔર **જિસ્મ** કો હુક્મે ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ કી મુખાલફત સે રોકે રખના **રોઝા** હૈ. જબ બન્દા

www.dawateislami.net

ઇન તમામ શરાઇત કી પૈરવી કરેગા તબ વોહ **હકીકતન રોઝાદાર** હોગા.” (كَشْفُ الْمَحْجُوب ص٣٠٣،٣٠٤)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

રોઝા રખ કર ભી ગુનાહ તૌબા ! તૌબા ! : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ખુદારા ! અપને હાલે ઝાર પર તર્સ ખાઇયે ઔર ગૌર ફરમાઇયે ! કે રોઝાદાર **માહે રમઝાનુલ મુબારક** મેં દિન કે વક્ત ખાના પીના છોડ દેતા હૈ હાલાંકે યેહ ખાના પીના ઇસ સે પહલે દિન મેં ભી બિલ્કુલ જાઇઝ થા, અબ ખુદ હી સોચ લીજિયે કે જો ચીઝેં **રમઝાન શરીફ** સે પહલે હલાલ થીં વોહ ભી જબ ઇસ મુબારક મહીને કે મુકદ્દસ દિનોં મેં મન્અ કર દી ગઈ તો જો ચીઝેં **રમઝાનુલ મુબારક** સે પહલે ભી હરામ થીં, મસલન ઝૂટ, ગીબત, ચુગલી, બદ ગુમાની, ગાલમ ગલોચ, ફિલ્મેં ડિરામે, ગાને બાજે, બદ નિગાહી, દાઢી મુંડાના યા એક મુઠ્ઠી સે ઘટાના, વાલિદૈન કો સતાના, લોગોં કા દિલ દુખાના વગૈરા વોહ **રમઝાનુલ મુબારક** મેં ક્યૂં ન ઔર ભી ઝિયાદા હરામ હો જાએંગી ! રોઝાદાર જબ **રમઝાનુલ મુબારક** મેં હલાલ વ તય્યિબ ખાના પીના છોડ દેતા હૈ, હરામ કામ ક્યૂં ન છોડે ? અબ ફરમાઇયે ! જો શખ્સ પાક ઔર હલાલ ખાના પીના તો છોડ દે લેકિન હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે જાને વાલે કામ બ દસ્તૂર જારી રખે વોહ કિસ કિસ્મ કા રોઝાદાર હૈ ?

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કો કુછ હાજત નહીં : યાદ રખિયે ! નબિયોં કે સુલ્તાન, સરવરે ઝીશાન, મહબૂબે રહમાન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ઈબ્રત નિશાન હૈ : "જો બુરી બાત કહના ઔર ઉસ પર અમલ કરના ન છોડે તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કો ઈસ કી કુછ હાજત નહીં કે ઉસ ને ખાના પીના છોડ દિયા હૈ." (بُخاری ج ۱ ص ۶۲۸ حدیث ۱۹۰۳)

હઝરતે અલ્લામા અલી કારી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْبَارِى ઈસ હદીસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : બુરી બાત સે મુરાદ હર ના જાઈઝ ગુફ્તગૂ હૈ જૈસે ઝૂટ, બોહતાન, ગીબત, તોહમત, ગાલી, લા'ન તા'ન વગૈરા જિન સે બચના ઝરૂરી હૈ. (مِرقاة المفاتيح ج ٤ ص ٤٩١) એક ઔર મકામ પર **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم હૈ : "સિર્ફ ખાને ઔર પીને સે બાઝ રહને કા નામ રોઝા નહીં બલ્કે રોઝા તો યેહ હૈ કે લગ્વ ઔર બેહૂદા બાતોં (યા'ની વોહ બાત જિસ કે કરને મેં મઆસી (યા'ની ના ફરમાની) હૈ ઉસ) સે બચા જાએ." (اَلْمُستَدرَك ج ٢ ص ٦٧ حديث ١٦١١)

મૈં રોઝાદાર હૂં : હુઝૂર સરાપા નૂર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને આલીશાન હૈ : તુમ સે અગર કોઈ લડાઈ કરે, ગાલી દે તો તુમ ઉસ સે કહ દો કે **મૈં રોઝે સે હૂં.** (اَلتَّرغِيب وَالتَّرهِيب ج ١ ص ٨٧ حديث ١)

આ'ઝા કે રોઝોં કી તા'રીફ : આ'ઝા કા રોઝા યા'ની "જિસ્મ કે તમામ હિસ્સોં કો ગુનાહોં સે બચાના." યેહ સિર્ફ **રોઝોં** હી કે લિયે

www.dawateislami.net

મખ્સૂસ નહીં, બલ્કે પૂરી ઝિન્દગી ઇન આ'ઝા કો ગુનાહોં સે બચાના ઝરૂરી હૈ ઔર યેહ જભી મુમ્કિન હૈ કે હમારે દિલોં મેં ખૂબ **ખૌફે ખુદા** عَزَّوَجَلَّ પૈદા હો જાએ. આહ ! કિયામત કે ઉસ હોશરુબા મન્ઝર કો યાદ કીજિયે જબ હર તરફ "નફસી નફસી" કા આલમ હોગા, સૂરજ આગ બરસા રહા હોગા, ઝબાનેં શિદ્દતે પ્યાસ કે સબબ મુંહ સે બાહર નિકલ પડી હોંગી, બીવી શોહર સે, માં અપને લખ્તે જિગર સે ઔર બાપ અપને નૂરે નઝર સે નઝર બચા રહા હોગા, મુજરિમોં કો પકડ પકડ કર લાયા જા રહા હોગા, ઉન કે મુંહ પર મોહ્ર માર દી જાએગી ઔર ઉન કે આ'ઝા ઉન કે ગુનાહોં કી દાસ્તાન સુના રહે હોંગે જિસ કા **"સૂરએ યાસીન"** કી આયત નમ્બર 65 મેં યૂં તઝકિરા કિયા ગયા હૈ :

اَلْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلٰۤى اَفْوَاهِهِمْ وَ تُكَلِّمُنَاۤ اَيْدِيْهِمْ وَ تَشْهَدُ اَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿۶۵﴾

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : આજ હમ ઇન કે મૂંહોં પર મોહ્ર કર દેંગે ઔર ઇન કે હાથ હમ સે બાત કરેંગે ઔર ઇન કે પાઉં ઇન કે કિયે કી ગવાહી દેંગે.

આહ ! ઐ કમઝોર વ ના તુવાં ઇસ્લામી ભાઇયો ! કિયામત કે ઉસ કડે વક્ત સે અપને દિલ કો ડરાઇયે ઔર હર વક્ત અપને આ'ઝાએ બદન કો મા'સિયત (યા'ની ના ફરમાની) સે બાઝ રખિયે. અબ આ'ઝા કે રોઝે કી તફસીલાત પેશ કી જાતી હૈં :

www.dawateislami.net

આંખ કા રોઝા : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! આંખ કા રોઝા ઈસ તરહ રખના ચાહિયે કે આંખ જબ ભી ઉઠે તો સિર્ફ ઔર સિર્ફ જાઈઝ ઉમૂર હી કી તરફ ઉઠે. આંખ સે મસ્જિદ દેખિયે, કુરઆને કરીમ દેખિયે, મઝારાતે ઔલિયા رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰی કી ઝિયારત કીજિયે, ઉલમાએ કિરામ, મશાઈખે ઈઝામ ઔર **અલ્લાહ તબારક વ તઆલા** કે નેક બન્દોં કા દીદાર કીજિયે, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ દિખાએ તો કા'બએ મુઅઝ્ઝમા કે અન્વાર દેખિયે, મક્કએ મુકર્રમા زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًاوَّتَعْظِيْمًا કી મહકી મહકી ગલિયાં ઔર વહાં કે વાદી વ કોહસાર દેખિયે, મદીનએ મુનવ્વરહ زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًاوَّتَعْظِيْمًا કે દરો દીવાર દેખિયે, સબ્ઝ સબ્ઝ ગુમ્બદો મીનાર દેખિયે, મીઠે મીઠે મદીને કે સહરા વ ગુલઝાર દેખિયે, સુનહ્‌રી જાલિયોં કે અન્વાર દેખિયે, જન્નત કી પ્યારી પ્યારી ક્યારી કી બહાર દેખિયે. તાજદારે અહલે સુન્નત હુઝૂર મુફ્તિયે આ'ઝમે હિન્દ સય્યિદુના મુહમ્મદ મુસ્તફા રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ખુદાએ હન્નાનો મન્નાન عَزَّوَجَلَّ કી બારગાહે બેકસ પનાહ મેં અર્ઝ કરતે હૈં :

કુછ ઐસા કર દે મેરે કિર્દિગાર આંખોં મેં
હમેશા નક્શ રહે રૂએ યાર આંખોં મેં
ઉન્હેં ન દેખા તો કિસ કામ કી હૈં યેહ આંખેં
કે દેખને કી હૈં સારી બહાર આંખોં મેં

(સામાને બખ્શિશ શરીફ)

www.dawateislami.net

પ્યારે રોઝાદારો ! આંખ કા રોઝા રખિયે ઔર ઝરૂર રખિયે બલ્કે **આંખ કા રોઝા** તો ડબલ બારહ ઘન્ટે, તીસોં દિન ઔર બારહ મહીને હોના ચાહિયે. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી અતા કર્દા **આંખોં** સે હરગિઝ હરગિઝ **ફિલ્મેં ન** દેખિયે, **ડિરામે** ન દેખિયે, **ના મહરમ** ઔરતોં કો ન દેખિયે, શહ્‌વત કે સાથ **અમ્રદોં** કો ન દેખિયે, કિસી કા ખુલા હુવા સિત્ર ન દેખિયે, બલ્કે બેહતર યેહ હૈ કે બિલા ઝરૂરત અપના ખુલા હુવા **સિત્ર** ભી મત દેખિયે, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી યાદ સે ગાફિલ કરને વાલે **ખેલ તમાશે** મસલન રીછ ઔર બન્દર કા નાચ વગૈરા ન દેખિયે (ઇન કો નચાના ઔર ઇન કા નાચ દેખના દોનોં કામ ના જાઇઝ હૈં) ક્રિકેટ, કબડ્ડી, ફુટબૉલ, હૉકી, તાશ, શતરન્જ, વિડિયો ગેમ્ઝ, ટેબલ ફુટબૉલ વગૈરા વગૈરા ખેલ ન દેખિયે. (જબ દેખને કી ઇજાઝત નહીં તો ખેલને કી ઇજાઝત કિસ તરહ હો સકતી હૈ ? ઔર ઇન મેં બા'ઝ ખેલ તો ઐસે હૈં જો નીકર યા ચડ્ડી પહન કર ખેલે જાતે હૈં જિસ કી વજહ સે ઘુટને બલ્કે مَعَاذَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ રાનેં તક ખુલી રહતી હૈં ઔર ઇસ તરહ દૂસરોં કે આગે રાનેં યા ઘુટને ખોલે રહના ગુનાહ હૈ ઔર દૂસરોં કો ઇસ તરફ નઝર કરના ભી ગુનાહ) કિસી કે **ઘર** મેં બે ઇજાઝત ન ઝાંકિયે, કિસી કા **ખત** યા ચિઠ્ઠી યા ડાયરી કી તહરીર શરઈ ઇજાઝત કે બિગૈર ન દેખિયે, **યાદ રખિયે ! ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم હૈ : "જો અપને ભાઈ કા ખત બિગૈર ઇજાઝત દેખતા હૈ ગોયા વોહ આગ મેં દેખતા હૈ." (المُستَدرَك ج٥ص٣٨٤حديث٧٧٧٩)

www.dawateislami.net

ઉઠે ન આંખ કભી ભી ગુનાહ કી જાનિબ
અતા કરમ સે હો ઐસી હમેં હયા યા રબ !
કિસી કી ખામિયાં દેખેં ન મેરી આંખેં ઔર
સુનેં ન કાન ભી ઐબોં કા તઝકિરા યા રબ !
દિખા દે એક ઝલક સબ્ઝ સબ્ઝ ગુમ્બદ કી
બસ ઉન કે જલ્વોં મેં આ જાએ ફિર કઝા યા રબ !

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 83, 87)

કાન કા રોઝા : કાનોં કા રોઝા યેહ હૈ કે સિર્ફ સિર્ફ જાઇઝ બાતેં સુનેં. મસલન **કાનોં** સે તિલાવત વ ના'ત સુનિયે, સુન્નતોં ભરે બયાનાત સુનિયે, અચ્છી બાત, અઝાન વ ઇકામત સુનિયે, સુન કર જવાબ દીજિયે, હરગિઝ હરગિઝ ગાને બાજે ઔર મૂસીકી ન સુનિયે, ઝૂટે ચુટકુલે ન સુનિયે, કિસી કી ગીબત ન સુનિયે, કિસી કી ચુગલી ન સુનિયે, કિસી કે ઐબ ન સુનિયે ઔર જબ દો આદમી છુપ કર બાત કરેં તો કાન લગા કર ન સુનિયે. **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم હૈ : **જો શખ્સ કિસી કૌમ કી બાતેં કાન લગા કર સુને હાલાંકે વોહ ઇસ બાત કો ના પસન્દ કરતે હોં યા ઇસ બાત કો છુપાના ચાહતે હોં તો કિયામત કે દિન ઉસ કે કાનોં મેં પિઘલા હુવા સીસા ડાલા જાએગા.** (بُخاری ج٤ ص ٤٢٣ حدیث ٧٠٤٢)

સુનૂં ન ફોહ્શ કલામી ન ગીબતો ચુગલી
તેરી પસન્દ કી બાતેં ફકત સુના યા રબ

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 87)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ઝબાન કા રોઝા : **ઝબાન** કા રોઝા યેહ હૈ કે **ઝબાન** સિર્ફો સિર્ફ નેક વ જાઈઝ બાતોં કે લિયે હી હરકત મેં આએ. મસલન **ઝબાન** સે તિલાવતે કુરઆન કીજિયે, ઝિક્રો દુરૂદ કા વિર્દ કીજિયે. ના'ત શરીફ પઢિયે, દર્સ દીજિયે, સુન્નતોં ભરા બયાન કીજિયે, નેકી કી દા'વત દીજિયે, અચ્છી ઔર પ્યારી પ્યારી દીનદારી વાલી બાતેં કીજિયે. ફુઝૂલ "બક બક" સે બચતે રહિયે. ખબરદાર ! ગાલી ગલોચ, ઝૂટ, ગીબત, ચુગલી વગૈરા સે **ઝબાન** નાપાક ન હોને પાએ કે "ચમચા અગર નજાસત સે આલૂદા હો ગયા તો દો એક ગિલાસ પાની સે પાક હો જાએગા મગર **ઝબાન** બે હયાઈ કી બાતોં સે નાપાક હો ગઈ તો ઈસે સાત સમુન્દર ભી નહીં ધો સકેંગે."

ઝબાન કી બે એહતિયાતી કી તબાહ કારિયાં : હઝરતે સય્યિદુના અનસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ, સુલ્તાને દો જહાન, શહન્શાહે કૌનો મકાન, રહમતે આલમિય્યાન صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને સહાબએ કિરામ عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان કો એક દિન **રોઝા** રખને કા હુક્મ દિયા ઔર ઈર્શાદ ફરમાયા : "જબ તક મૈં ઈજાઝત ન દૂં, તુમ મેં સે કોઈ ભી ઈફ્તાર ન કરે." લોગોં ને **રોઝા** રખા. જબ શામ હુઈ તો તમામ સહાબએ કિરામ عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان એક એક કર કે હાઝિરે ખિદમતે બા બરકત હો કર અર્ઝ કરતે રહે : **યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ! મૈં રોઝે સે રહા, ઈજાઝત દીજિયે તાકે **રોઝા** ખોલ દૂં. આપ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દિન મેં 50 બાર દુરૂદે પાક પઢે કિયામત કે દિન મૈં ઉસ સે મુસાફહા કરૂં (યા'ની હાથ મિલાઊં) ગા. (ابن بشکوال)

صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ઉસે ઈજાઝત મર્હમત ફરમા દેતે. એક સહાબી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ ને હાઝિર હો કર અર્ઝ કી : આકા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ! દો ઔરતોં ને **રોઝા** રખા ઔર વોહ આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી ખિદમતે બા બરકત મેં આને સે હયા મહસૂસ કરતી હૈં, ઉન્હેં ઈજાઝત દીજિયે તાકે વોહ ભી **રોઝા** ખોલ લેં. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઉન સે રુખે અન્વર ફૈર લિયા, ઉન્હોં ને ફિર અર્ઝ કી, આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફિર ચેહ્‌રએ અન્વર ફૈર લિયા, ઉન્હોં ને ફિર યેહી બાત દોહરાઈ આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફિર ચેહ્‌રએ અન્વર ફૈર લિયા વોહ ફિર યેહી બાત દોહરાને લગે આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફિર રુખે અન્વર ફૈર લિયા, ફિર **રસૂલુલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને (ગૈબ કી ખબર દેતે હુએ) ઈર્શાદ ફરમાયા : "ઉન દોનોં ને **રોઝા** નહીં રખા વોહ કૈસી રોઝાદાર હૈં ? વોહ તો સારા દિન લોગોં કા ગોશ્ત ખાતી રહીં ! જાઓ, ઉન દોનોં કો હુક્મ દો, કે વોહ અગર રોઝાદાર હૈં તો કૈ કર દેં." વોહ સહાબી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ ઉન કે પાસ તશરીફ લાએ ઔર ઉન્હેં **ફરમાને શાહી** સુનાયા. ઉન દોનોં ને કૈ કી, તો કૈ સે જમા હુવા ખૂન નિકલા. ઉન સહાબી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ ને આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી ખિદમતે બા બરકત મેં વાપસ હાઝિર હો કર સૂરતે હાલ અર્ઝ કી. **મદની આકા** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : ઉસ ઝાત કી કસમ ! જિસ કે

www.dawateislami.net

કબ્ઝએ કુદરત મેં મેરી જાન હૈ, અગર યેહ ઉન કે પેટોં મેં બાકી રહતા, તો ઉન દોનોં કો **આગ** ખાતી. (ક્યૂંકે ઉન્હોં ને ગીબત કી થી)

(ذَمُّ الْغِيبَة لِابْنِ اَبِى الدُّنيا ص ٧٢ رقم ٣١)

એક ઔર રિવાયત મેં હૈ કે જબ સરકારે મદીના صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઉન સહાબી رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْه સે મુંહ ફેરા તો વોહ સામને આએ ઔર અર્ઝ કી : **યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ! વોહ દોનોં પ્યાસ કી શિદ્દત સે મરને કે કરીબ હૈં. **સરકારે મદીના** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને હુક્મ ફરમાયા : "ઉન દોનોં કો મેરે પાસ લાઓ." વોહ દોનોં હાઝિર હુઈં. **સરકારે આલી વકાર** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને એક પિયાલા મંગવાયા ઔર ઉન મેં સે એક કો હુક્મ ફરમાયા : "ઈસ મેં કૈ કરો !" ઉસ ને ખૂન, પીપ ઔર ગોશ્ત કી કૈ કી, હત્તા કે આધા પિયાલા ભર ગયા. ફિર આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને દૂસરી કો હુક્મ દિયા કે "તુમ ભી ઈસ મેં કૈ કરો !" ઉસ ને ભી ઈસી તરહ કી કૈ કી, યહાં તક કે પિયાલા ભર ગયા. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે પ્યારે રસૂલ, રસૂલે મક્બૂલ, સય્યિદહ આમિના رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهَا કે ગુલશન કે મહકતે ફૂલ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : **ઈન દોનોં ને અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **કી હલાલ કર્દા ચીઝોં** (યા'ની ખાને, પીને વગૈરા) **સે તો રોઝા રખા મગર જિન ચીઝોં કો અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **ને** (ઇલાવા રોઝે કે ભી) **હરામ રખા હૈ ઉન**

www.dawateislami.net

(હરામ ચીઝોં) **સે રોઝા ઈફતાર કર ડાલા !** હુવા યૂં કે એક લડકી દૂસરી લડકી કે પાસ બૈઠ ગઈ ઔર દોનોં મિલ કર લોગોં કા ગોશ્ત ખાને (યા'ની ગીબત કરને) લગીં.[1] (مُسندِ إمام احمد ج۹ص۱۶۵حدیث۲۳۷۱٤)

ઈલ્મે ગૈબે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **: પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !** ઈસ હિકાયત સે રોઝે રોશન કી તરહ વાઝેહ હુવા કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી અતા સે હમારે મીઠે મીઠે આકા, મક્કી મદની મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો **ઈલ્મે ગૈબ** હાસિલ હૈ ઔર આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો અપને ગુલામોં કે તમામ મુઆમલાત મા'લૂમ હો જાતે હૈં. જભી તો ઉન લડકિયોં કે બારે મેં મસ્જિદ શરીફ મેં બૈઠે બૈઠે **ગૈબ કી ખબર** ઈર્શાદ ફરમા દી. બહર હાલ **રોઝા** હો યા ન હો, **ઝબાન** કા કુફ્લે મદીના હી ભલા વરના યેહ ઐસે ગુલ ખિલાતી હૈ કે તૌબા ! અગર ઈન **તીન ઉસૂલોં** કો પેશે નઝર રખ લિયા જાએ તો اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ બડા નફઅ હોગા : ﴾1﴿ બુરી બાત કહના હર હાલ મેં બુરા હૈ ﴾2﴿ ફુઝૂલ બાત સે ખામોશી અફઝલ હૈ ﴾3﴿ અચ્છી બાત કરના ખામોશી સે બેહતર હૈ.

મેરી ઝબાન પે કુફ્લે મદીના લગ જાએ
ફુઝૂલ ગોઈ સે બચતા રહૂં સદા યા રબ !

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب !   صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

---

1 : મકતબતુલ મદીના કી મત્બૂઆ કિતાબ, "ગીબત કી તબાહ કારિયાં" પઢિયે. اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ગીબત જૈસે ગુનાહે કબીરા સે બચને કા ખૂબ ઝેહ્ન બનેગા.

www.dawateislami.net

હાથોં કા રોઝા : હાથોં કા રોઝા યેહ હૈ કે જબ ભી હાથ ઉઠેં, સિર્ફ નેક કામોં કે લિયે ઉઠેં. મસલન બા તહારત કુરઆને કરીમ કો હાથ લગાઇયે, નેક લોગોં સે મુસાફહા કીજિયે. ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : "**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ખાતિર આપસ મેં મહબ્બત રખને વાલે જબ બાહમ મિલેં ઔર મુસાફહા કરેં ઔર નબી (صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم) પર દુરૂદે પાક ભેજેં તો ઉન કે જુદા હોને સે પહલે દોનોં કે અગલે પિછલે ગુનાહ બખ્શ દિયે જાતે હૈં." (ابو یعلٰی ج ۳ ص ۹۵ حدیث ۲۹۵۱) હો સકે તો કિસી **યતીમ** કે સર પર શફ્કત સે હાથ ફૈરિયે, કે હાથ કે નીચે જિતને બાલ આએંગે હર બાલ કે ઇવઝ એક એક નેકી મિલેગી. (બચ્ચા યા બચ્ચી ઉસ વક્ત તક હી યતીમ હૈં જબ તક ના બાલિગ હૈં જૂં હી બાલિગ હુએ યતીમ ન રહે. લડકા 12 ઔર 15 સાલ કે દરમિયાન બાલિગ ઔર લડકી 9 ઔર 15 સાલ કે દરમિયાન બાલિગા હોતી હૈ) ખબરદાર ! કિસી પર **ઝુલ્મન** હાથ ન ઉઠેં, **રિશ્વત** લેને દેને કે લિયે ન ઉઠેં, ન કિસી કા માલ **ચુરાએં,** ન **તાશ** ખેલેં ન પતંગ ઉડાએં, ન કિસી **ના મહરમ ઔરત** સે મુસાફહા કરેં. (બલ્કે શહ્વત કા અન્દેશા હો તો **અમ્રદ** સે ભી હાથ ન મિલાએં)

હમેશા હાથ ભલાઈ કે વાસિતે ઉઠેં
બચાના ઝુલ્મો સિતમ સે મુઝે સદા યા રબ !

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 77)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

પાઉં કા રોઝા : પાઉં કા રોઝા યેહ હૈ કે પાઉં ઉઠેં તો સિર્ફ઼ સિર્ફ઼ નેક કામોં કે લિયે ઉઠેં. મસલન પાઉં ચલેં તો મસાજિદ કી તરફ઼ ચલેં, મઝારાતે ઔલિયા رَحِمَہُمُ اللّٰہ تَعَالٰی કી તરફ઼ ચલેં, ઉલમા વ સુલહા કી ઝિયારત કે લિયે ચલેં, સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ કી તરફ઼ ચલેં, નેકી કી દા'વત દેને કે લિયે ચલેં, સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં સફ઼ર કે લિયે ચલેં, નેક સોહબતોં કી તરફ઼ ચલેં, કિસી કી મદદ કે લિયે ચલેં, કાશ ! **મક્કએ મુકર્રમા** زَادَھَا اللّٰہُ شَرَفًاوَّتَعۡظِیۡمًا વ **મદીનએ મુનવ્વરહ** زَادَھَا اللّٰہُ شَرَفًاوَّتَعۡظِیۡمًا કી તરફ઼ ચલેં, સૂએ મિના વ અરફ઼ાત વ મુઝ્દલિફ઼ા ચલેં, તવાફ઼ વ સઅ્ય મેં ચલેં. હરગિઝ હરગિઝ સિનેમા ઘર કી તરફ઼ ન ચલેં, ડિરામા ગાહ કી તરફ઼ ન ચલેં, બુરે દોસ્તોં કી મજલિસોં કી તરફ઼ ન ચલેં, શતરન્જ, લુડો, તાશ, ક્રિકેટ, ફ઼ુટબૉલ, વિડિયો ગેમ્ઝ, ટેબલ ફ઼ુટબૉલ વગૈરા વગૈરા ખેલ ખેલને યા દેખને કી તરફ઼ ન ચલેં, કાશ ! પાઉં કભી તો ઐસે ભી ચલેં કે બસ મદીના હી મદીના લબ પર હો ઔર સફ઼ર ભી મદીને કા હો.

રહેં ભલાઈ કી રાહોં મેં ગામઝન હર દમ
કરેં ન રુખ મેરે પાઉં ગુનાહ કા યા રબ !

صَلُّوۡا عَلَی الۡحَبِیۡب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હકીકી મા'નોં મેં રોઝે કી બરકતેં તો ઉસી વક્ત નસીબ હોંગી, જબ હમ તમામ આ'ઝા કા ભી **રોઝા**

www.dawateislami.net

રખેંગે, વરના ભૂક ઔર પ્યાસ કે સિવા કુછ હાસિલ ન હોગા જૈસા કે હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે મરવી હૈ કે સરકારે આલી વકાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ઈર્શાદ હૈ : "બહુત સે રોઝાદાર ઐસે હૈં કે ઉન કો ઉન કે રોઝે સે ભૂક ઔર પ્યાસ કે સિવા કુછ હાસિલ નહીં હોતા, ઔર બહુત સે કિયામ કરને વાલે ઐસે હૈં કે ઉન કો ઉન કે કિયામ સે સિવાએ જાગને કે કુછ હાસિલ નહીં હોતા."

(ابنِ ماجه ج۲ص۳۲۰حدیث۱۶۹۰)

K ઈલેક્ટ્રિક મેં નોકરી મિલ ગઈ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !

રોઝે કી નૂરાનિય્યત ઔર રૂહાનિય્યત પાને ઔર મદની ઝેહ્ન બનાને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ સે વાબસ્તા હો જાઈયે ઔર સુન્નતોં કી તરબિયત કે **મદની કાફિલોં** મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ સુન્નતોં ભરે સફર કી સઆદત હાસિલ કીજિયે. سُبْحٰنَ اللّٰہ ! દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ, સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઆત ઔર મદની કાફિલોં કી ભી ક્યા ખૂબ મદની બહારેં ઔર બરકતેં હૈં. ચુનાન્ચે 19.6.2003 કો એક ઈસ્લામી ભાઈ કા મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી કે દા'વત દેને પર **દા'વતે ઈસ્લામી** કે હફ્તાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ કી તરફ રુખ હુવા મગર પાબન્દી નહીં થી. બે રોઝગારી કે સબબ પરેશાની થી, ઉન્હોં ને એક ઈસ્લામી ભાઈ કી "ઈન્ફિરાદી કોશિશ" કે નતીજે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

મેં 41 રોઝા **મદની ઈન્આમાત વ મદની કાફિલા કોર્સ** કે લિયે દા'વતે ઈસ્લામી કે આલમી મદની મર્કઝ **ફૈઝાને મદીના** મેં દાખિલા લે લિયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબતોં ઔર બરકતોં ને ઉન પર મદની રંગ ચઢા દિયા, ઔર જીને કા ઢંગ સિખા દિયા. **મદની કાફિલા કોર્સ** પૂરા કરને કે દૂસરે યા તીસરે દિન ઉન કે બા'ઝ દોસ્તોં ને બતાયા : K ઈલેક્ટ્રિક (KElectric) કો મુલાઝિમોં કી ઝરૂરત હૈ, હમ ને ભી દરખ્વાસ્તેં જમ્અ કરવા દી હૈં આપ ભી કરવા દીજિયે. ઉન્હોં ને કહા : આજ કલ સિર્ફ દરખ્વાસ્તોં પર કહાં ! સિફારિશોં (બલ્કે રિશ્વતોં) પર નોકરિયોં કી તરકીબ બનતી હૈ ! અપને પાસ તો કુછ ભી નહીં. બિલ આખિર ઉન કે ઈસરાર પર ઉન્હોં ને "દરખ્વાસ્ત" જમ્અ કરવા દી. ઈબ્તિદાઅન તહરીરી ટેસ્ટ હુએ ફિર ઈન્ટરવ્યૂ કે બા'દ મેડીકલ ટેસ્ટ કી સૂરત બની. બે શુમાર અસરો રુસૂખ વાલી દરખ્વાસ્તોં કે બા વુજૂદ વોહ વાહિદ ઐસે થે કે હર જગહ કામ્યાબ રહે ! ફાઈનલ ઈન્ટરવ્યૂ મેં ઉન કે ઘર વાલોં ને ઝોર દિયા કે પેન્ટ શર્ટ પહન કર જાઓ, મગર વોહ તો આશિકાને રસૂલ કી સોહબત કી બરકત સે અંગ્રેઝી લિબાસ તર્ક કર ચુકે થે લિહાઝા સફેદ શલવાર કમીસ મેં હી પહોંચ ગએ. અફસર ને ઉન કા મઝ્હબી હુલ્યા દેખ કર બા'ઝ ઈસ્લામી મા'લૂમાત કે સુવાલાત કિયે. જિન કે ઉન્હોં ને જવાબાત દે દિયે ક્યૂંકે اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉન્હોં ને યેહ સબ "મદની ઈન્આમાત વ

www.dawateislami.net

મદની કાફ઼િલા કોર્સ" કે અન્દર સીખે હુએ થે. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ બિગૈર કિસી સિફ઼ારિશ વ રિશ્વત કે ઉન્હેં મુલાઝમત મિલ ગઈ. ઉન કે ઘર વાલે **દા'વતે ઈસ્લામી** કે "મદની કાફ઼િલા કોર્સ" ઔર મદની માહોલ કી બરકત દેખ કર દંગ રહ ગએ ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મુહિબ બન ગએ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉન્હેં દા'વતે ઈસ્લામી કી **અલાકાઈ મુશાવરત** કે ઝિમ્મેદાર કી હૈસિય્યત સે અપને અલાકે મેં **સુન્નતોં** કે ડંકે બજાને ઔર **મદની ઈન્આમાત** વ મદની કાફ઼િલોં કી ધૂમેં મચાને કી સઆદત ભી મિલી.

નોકરી ચાહિયે, આઈયે આઈયે
કાફ઼િલે મેં ચલેં, કાફ઼િલે મેં ચલો
તંગદસ્તી મિટે, દૂર આફ઼ત હટે
લેને કો બરકતેં, કાફ઼િલે મેં ચલો

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 672, 675)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

રોઝે કી નિય્યત : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! રોઝે કે લિયે **નિય્યત** શર્ત હૈ. લિહાઝા "બે નિય્યતે રોઝા અગર કોઈ ઈસ્લામી ભાઈ યા ઈસ્લામી બહન સુબ્હે સાદિક કે બા'દ સે લે કર ગુરૂબે આફ઼તાબ તક બિલ્કુલ ન ખાએ પિયે તબ ભી ઉસ કા **રોઝા** ન હોગા" (ماخوذ از رَدُّالْمُحتار ج۳ ص۳۹۳) રમઝાન શરીફ઼ કા **રોઝા** હો યા નફ઼લ યા **નઝ્રે મુઅય્યન** કા રોઝા (યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે લિયે કિસી મખ્સૂસ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો લોગ અપની મજલિસ સે અલ્લાહ કે ઝિક્ર ઔર નબી પર દુરૂદ શરીફ પઢે બિગૈર ઉઠ ગએ તો વોહ બદબૂદાર મુર્દાર સે ઉઠે. (شعب الایمان)

દિન કે રોઝે કી મન્નત માની હો મસલન ખુદ સુન સકે ઇતની આવાઝ સે યૂં કહા હો, કે "મુઝ પર અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે લિયે ઇસ સાલ રબીઉલ અવ્વલ શરીફ કી હર પીર શરીફ કા રોઝા હૈ." તો યેહ નઝ્રે મુઅય્યન હૈ ઔર ઇસ મન્નત કા પૂરા કરના વાજિબ હો ગયા.) ઇન તીનોં કિસ્મ કે રોઝોં કે લિયે ગુરૂબે આફ્તાબ કે બા'દ સે લે કર "નિસ્ફુન્નહારે શરઈ" (ઇસે ઝહ્વએ કુબ્રા ભી કહતે હૈં) સે પહલે પહલે તક જબ ભી નિય્યત કર લેં રોઝા હો જાએગા. (دُرِّمُختار ورَدُّالْمُحتَار ج۳ص۳۹۳)

નિસ્ફુન્નહારે શરઈ કા વક્ત મા'લૂમ કરને કા તરીકા :

જિસ દિન કા નિસ્ફુન્નહારે શરઈ મા'લૂમ કરના હો ઉસ દિન કે સુબ્હે સાદિક સે લે કર ગુરૂબે આફ્તાબ તક કા વક્ત શુમાર કર લીજિયે ઔર ઉસ સારે વક્ત કે દો હિસ્સે કર લીજિયે પહલા આધા હિસ્સા ખત્મ હોતે હી "નિસ્ફુન્નહારે શરઈ" કા વક્ત શુરૂઅ હો ગયા. મસલન આજ સુબ્હે સાદિક ઠીક પાંચ બજે હૈ ઔર ગુરૂબે આફ્તાબ ઠીક છ6 બજે. તો દોનોં કે દરમિયાન કા વક્ત કુલ તેરહ ઘન્ટે હુવા, ઇન કે દો હિસ્સે કરેં તો દોનોં મેં કા હર એક હિસ્સા સાઢે છ6 ઘન્ટે કા હુવા. અબ સુબ્હે સાદિક કે પાંચ બજે કે બા'દ વાલે ઇબ્તિદાઈ સાઢે છ6 ઘન્ટે સાથ મિલા લીજિયે, તો ઇસ તરહ દિન કે સાઢે ગ્યારહ બજે કે ફૌરન બા'દ "નિસ્ફુન્નહારે શરઈ" કા વક્ત શુરૂઅ હો ગયા તો અબ ઇન તીન તરહ કે રોઝોં કી નિય્યત નહીં હો સકતી.

(رَدُّالْمُحتَار ج۳ص۳۹۳ مُلَخَّصاً)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોંગે. (جمع الجوامع)

બયાન કર્દા તીન કિસ્મ કે રોઝોં કે ઈલાવા દીગર જિતની ભી અક્સામે રોઝા હૈં ઉન સબ કે લિયે યેહ લાઝિમી હૈ કે રાતોં રાત યા'ની ગુરૂબે આફતાબ કે બા'દ સે લે કર સુબ્હે સાદિક તક **નિય્યત** કર લીજિયે, અગર સુબ્હે સાદિક હો ગઈ તો અબ **નિય્યત** નહીં હો સકેગી. મસલન કઝાએ રોઝએ રમઝાન, કફ્ફારે કે રોઝે, કઝાએ રોઝએ નફલ (રોઝએ નફલ શુરૂઅ કરને સે વાજિબ હો જાતા હૈ, અબ બે ઉઝ્રે શરઈ તોડના ગુનાહ હૈ. અગર કિસી તરહ સે ભી ટૂટ ગયા ખ્વાહ ઉઝ્ર સે હો યા બિલા ઉઝ્ર, ઈસ કી કઝા બહર હાલ વાજિબ હૈ) "રોઝએ નઝ્રે ગૈરે મુઅય્યન" (યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે લિયે રોઝે કી મન્નત તો માની હો મગર દિન મખ્સૂસ ન કિયા હો ઈસ મન્નત કા ભી પૂરા કરના વાજિબ હૈ ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે લિયે માની હુઈ હર શરઈ મન્નત કા પૂરા કરના વાજિબ હૈ જબ કે ઝબાન સે ઈસ તરહ કે અલ્ફાઝ ઈતની આવાઝ સે કહે હોં, કે ખુદ સુન સકે, મસલન ઈસ તરહ કહા : "મુઝ પર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે લિયે એક **રોઝા** હૈ" અબ ચૂંકે ઈસ મેં દિન મખ્સૂસ નહીં કિયા કે કૌન સા **રોઝા** રખૂંગા લિહાઝા ઝિન્દગી મેં જબ ભી મન્નત કી નિય્યત સે **રોઝા** રખ લેંગે મન્નત અદા હો જાએગી. મન્નત કે લિયે ઝબાન સે કહના શર્ત હૈ ઔર યેહ ભી શર્ત હૈ કે કમ અઝ કમ ઈતની આવાઝ સે કહેં કે ખુદ સુન લેં, મન્નત કે અલ્ફાઝ ઈતની આવાઝ સે અદા તો કિયે કે ખુદ સુન લેતા મગર બહરા પન યા કિસી કિસ્મ કે શોરો ગુલ વગૈરા કી વજહ સે સુન ન પાયા જબ ભી મન્નત હો ગઈ ઈસ કા પૂરા કરના વાજિબ હૈ) વગૈરા વગૈરા ઈન સબ રોઝોં કી **નિય્યત** રાત મેં હી કર લેની ઝરૂરી હૈ. (ایضاً)

www.dawateislami.net

"મુઝે માહે રમઝાન સે પ્યાર હૈ" કે બીસ હુરૂફ કી નિસ્બત સે રોઝે કી નિય્યત કે 20 મદની ફૂલ

﴾1﴿ **અદાએ** રોઝએ રમઝાન ઔર નઝ્રે મુઅય્યન (યા'ની મુકર્રર કર્દા મન્નત) ઔર નફ્લ કે રોઝોં કે લિયે નિય્યત કા વક્ત ગુરૂબે આફ્તાબ કે બા'દ સે ઝહ્વએ કુબ્રા યા'ની નિસ્ફુન્નહારે શરઈ સે પહલે પહલે તક હૈ ઈસ પૂરે વક્ત કે દૌરાન આપ જબ ભી **નિય્યત** કર લેંગે યેહ રોઝે હો જાએંગે.

(دُرِّمُختار و رَدُّالمحتار ج۳ص۳۹۳)

﴾2﴿ **નિય્યત** દિલ કે ઈરાદે કા નામ હૈ ઝબાન સે કહના શર્ત નહીં, મગર ઝબાન સે કહ લેના મુસ્તહબ હૈ અગર રાત મેં રોઝએ રમઝાન કી નિય્યત કરેં તો યૂં કહેં : نَوَیْتُ اَنْ اَصُوْمَ غَدًا لِلّٰہِ تَعَالٰی مِنْ فَرْضِ رَمَضَان۔

તરજમા : મૈં ને નિય્યત કી, કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે લિયે કલ ઈસ રમઝાન કા ફર્ઝ રોઝા રખૂંગા.

﴾3﴿ **અગર** દિન મેં **નિય્યત** કરેં તો યૂં કહેં :

نَوَیْتُ اَنْ اَصُوْمَ ھٰذَا الْیَوْمَ لِلّٰہِ تَعَالٰی مِنْ فَرْضِ رَمَضَان۔

તરજમા : મૈં ને નિય્યત કી, કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે લિયે આજ ઈસ રમઝાન કા ફર્ઝ રોઝા રખૂંગા. (جَوْھَرہ ج۱ص۱۷۵)

﴾4﴿ **અરબી** મેં નિય્યત કે કલિમાત અદા કરને ઉસી વક્ત **નિય્યત** શુમાર કિયે જાએંગે જબ કે ઉન કે મા'ના ભી આતે હોં, ઔર યેહ ભી યાદ રહે કે ઝબાન સે **નિય્યત** કરના ખ્વાહ કિસી ભી

www.dawateislami.net

ઝબાન મેં હો ઉસી વક્ત કારઆમદ હોગા જબ કે ઉસ વક્ત દિલ મેં ભી **નિય્યત** મૌજૂદ હો. (ایضاً)

5 **નિય્યત** અપની માદરી ઝબાન મેં ભી કી જા સકતી હૈ, અરબી મેં કરેં ખ્વાહ કિસી ઔર ઝબાન મેં, **નિય્યત** કરતે વક્ત દિલ મેં ઈરાદા મૌજૂદ હોના શર્ત હૈ, વરના બે ખયાલી મેં સિર્ફ ઝબાન સે રટે રટાએ જુમ્લે અદા કર લેને સે **નિય્યત** ન હોગી. હાં ઝબાન સે રટી હુઈ **નિય્યત** કહ લી મગર બા'દ મેં નિય્યત કે લિયે મુકર્રરા વક્ત કે અન્દર દિલ મેં ભી નિય્યત કર લી તો અબ નિય્યત સહીહ હૈ. (رَدُّالْمحتار ج۳ص۳۳۲)

6 **અગર** દિન મેં **નિય્યત** કરેં તો ઝરૂરી હૈ કે યેહ **નિય્યત** કરેં કે મૈં સુબ્હે સાદિક સે રોઝાદાર હૂં.અગર ઈસ તરહ **નિય્યત** કી, કે અબ સે રોઝાદાર હૂં સુબ્હ સે નહીં, તો રોઝા ન હુવા.

(جَوْهَرہ ج۱ص۱۷۵ و رَدُّالْمحتار ج۳ص۳۹٤)

7 **દિન** મેં વોહ **નિય્યત** કામ કી હૈ કે સુબ્હે સાદિક સે **નિય્યત** કરતે વક્ત તક રોઝે કે ખિલાફ કોઈ અમ્ર (યા'ની મુઆમલા) ન પાયા ગયા હો. અલબત્તા સુબ્હે સાદિક કે બા'દ ભૂલ કર ખા પી લિયા યા જિમાઅ કર લિયા તબ ભી **નિય્યત** સહીહ હો જાએગી.

(مُلَخَّص از رَدُّالْمحتارج۳ص۳٦۷)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દિન મેં 50 બાર દુરૂદે પાક પઢે કિયામત કે દિન મૈં ઉસ સે મુસાફહા કરૂં(યા'ની હાથ મિલાઊં)ગા. (ابن بشکوال)

《8》 આપ ને અગર યૂં **નિય્યત** કી, કે “કલ કહીં દા'વત હુઈ તો **રોઝા** નહીં ઔર ન હુઈ તો **રોઝા** હૈ.” યેહ **નિય્યત** સહીહ નહીં, આપ રોઝાદાર ન હુએ. (عَالمگِیری ج۱ص۱۹۰)

《9》 માહે રમઝાન કે દિન મેં ન રોઝે કી **નિય્યત** કી ન યેહ કે “રોઝા નહીં” અગર્ચે મા'લૂમ હૈ કે યેહ **રમઝાનુલ મુબારક** કા મહીના હૈ તો **રોઝા** ન હોગા. (عَالمگِیری ج۱ص۱۹۰)

《10》 ગુરૂબે આફતાબ કે બા'દ સે લે કર રાત કે કિસી વક્ત મેં ભી **નિય્યત** કી ફિર ઈસ કે બા'દ રાત હી મેં ખાયા પિયા તો **નિય્યત** ન ટૂટી, વોહ પહલી હી કાફી હૈ ફિર સે **નિય્યત** કરના ઝરૂરી નહીં. (جَوْهَرہ ج۱ص۱۷۵)

《11》 આપ ને અગર રાત મેં રોઝે કી **નિય્યત** તો કી મગર ફિર રાતોં રાત પક્કા ઈરાદા કર લિયા કે “રોઝા નહીં રખૂંગા” તો અબ વોહ આપ કી, કી હુઈ **નિય્યત** જાતી રહી. અગર નઈ નિય્યત ન કી ઔર દિન ભર રોઝાદારોં કી તરહ ભૂકે પ્યાસે રહે તો રોઝા ન હુવા. (دُرِّمُختار ج۳ص۳۹۸)

《12》 દૌરાને નમાઝ કલામ (બાતચીત) કી **નિય્યત** તો કી મગર બાત નહીં કી તો નમાઝ ફાસિદ ન હોગી. ઈસી તરહ રોઝે કે દૌરાન તોડને કી સિર્ફ **નિય્યત** કર લેને સે **રોઝા** નહીં ટૂટેગા જબ તક તોડને વાલી કોઈ ચીઝ ન કરે. (جَوْهَرہ ج۱ص۱۷۵)

www.dawateislami.net

﴾13﴿ **સહરી** ખાના ભી **નિય્યત** હી હૈ ખ્વાહ માહે રમઝાન કે રોઝે કે લિયે હો યા કિસી ઔર રોઝે કે લિયે મગર જબ સહરી ખાતે વક્ત યેહ ઈરાદા હૈ કે સુબ્હ કો **રોઝા** ન રખૂંગા તો યેહ સહરી ખાના **નિય્યત** નહીં. (اَیضاً ص۱۷۶)

﴾14﴿ **રમઝાનુલ મુબારક** કે હર રોઝે કે લિયે નઈ **નિય્યત** ઝરૂરી હૈ. પહલી તારીખ યા કિસી ભી ઔર તારીખ મેં અગર પૂરે **માહે રમઝાન** કે રોઝે કી **નિય્યત** કર ભી લી તો યેહ **નિય્યત** સિર્ફ ઉસી એક દિન કે હક મેં હૈ, બાકી દિનોં કે લિયે નહીં. (ایضاً)

﴾15﴿ **અદાએ** રમઝાન ઔર નઝ્રે મુઅય્યન ઔર નફ્લ કે ઈલાવા બાકી રોઝે મસલન કઝાએ રમઝાન ઔર નઝ્રે ગૈરે મુઅય્યન ઔર નફ્લ કી કઝા ઔર નઝ્રે મુઅય્યન કી કઝા ઔર કફ્ફારે કા રોઝા ઔર **તમત્તોઅ**(1) કા રોઝા ઈન સબ મેં ઐન સુબ્હ

---

1 : હજ કી તીન કિસ્મેં હૈં (1) કિરાન (2) તમત્તોઅ (3) ઈફરાદ. **કિરાન** ઔર **તમત્તોઅ** વાલે પર હજ અદા કરને કે બા'દ બતૌરે શુક્રાના હજ કી કુરબાની કરના વાજિબ હૈ જબ કે **ઈફરાદ** વાલે કે લિયે મુસ્તહબ. અગર **કિરાન** ઔર **તમત્તોઅ** વાલે બહુત ઝિયાદા મિસ્કીન ઔર મોહતાજ હૈં મગર **કિરાન** ઔર **તમત્તોઅ** કી નિય્યત કર લી હૈ ઔર અબ ઈન કે પાસ ન કોઈ કુરબાની કે લાઈક જાનવર હૈ ન રકમ ન હી કોઈ ઐસા સામાન વગૈરા હૈ જિસે ફરોખ્ત કર કે કુરબાની કા ઈન્તિઝામ કર સકેં તો અબ કુરબાની કે બદલે ઈન પર દસ રોઝે વાજિબ હોંગે. તીન રોઝે હજ કે મહીનોં મેં યા'ની યકુમ શવ્વાલુલ મુકર્રમ સે નવીં ઝુલ હિજ્જતિલ હરામ તક એહરામ બાંધને કે બા'દ ઈસ બીચ મેં જબ ચાહેં રખ લેં. તરતીબ વાર રખના ઝરૂરી નહીં, નાગા કર કે ભી રખ સકતે હૈં. બેહતર યેહ હૈ કે સાત, આઠ ઔર નવીં ઝુલ હિજ્જતિલ હરામ કો રખેં ઔર ફિર તેરહ ઝુલ હિજ્જતિલ હરામ કે બા'દ બકિય્યા સાત રોઝે જબ ચાહેં રખ સકતે હૈં બેહતર યેહ હૈ કે ઘર જા કર રખેં.

www.dawateislami.net

ચમક્તે (યા'ની ઠીક સુબ્હે સાદિક કે) વક્ત યા રાત મેં **નિય્યત** કરના ઝરૂરી હૈ ઔર યેહ ભી ઝરૂરી હૈ કે જો **રોઝા** રખના હૈ ખાસ ઉસી મખ્સૂસ રોઝે કી **નિય્યત** કરેં. અગર ઈન રોઝોં કી **નિય્યત** દિન મેં (યા'ની સુબ્હે સાદિક સે લે કર ઝહ્વએ કુબ્રા સે પહલે પહલે) કી તો નફ્લ હુએ ફિર ભી ઈન કા પૂરા કરના ઝરૂરી હૈ, તોડેંગે તો કઝા વાજિબ હોગી, અગર્ચે યેહ બાત આપ કે ઈલ્મ મેં હો, કે મૈં જો **રોઝા** રખના ચાહતા થા યેહ વોહ **રોઝા** નહીં હૈ બલ્કે નફ્લ હી હૈ. (دُرِّمُختَار ج۳ص۳۹۳)

﴾16﴿ **આપ** ને યેહ ગુમાન કર કે **રોઝા** રખા કે મેરે ઝિમ્મે રોઝે કી કઝા હૈ, અબ રખને કે બા'દ મા'લૂમ હુવા કે ગુમાન ગલત થા. અગર ફૌરન તોડ દેં તો કોઈ હરજ નહીં, અલબત્તા બેહતર યેહી હૈ કે પૂરા કર લેં. અગર મા'લૂમ હોને કે ફૌરન બા'દ ન તોડા તો અબ લાઝિમ હો ગયા ઈસે નહીં તોડ સકતે અગર તોડેંગે તો કઝા વાજિબ હૈ. (رَدُّالْمُحتَار ج۳ص۳۹۹)

﴾17﴿ **રાત** મેં આપ ને કઝા રોઝે કી **નિય્યત** કી, અગર અબ સુબ્હ શુરૂઅ હો જાને કે બા'દ ઈસે નફ્લ કરના ચાહતે હૈં તો નહીં કર સકતે. (ایضاً ص۳۹۸) **હાં રાતોં રાત નિય્યત તબ્દીલ કી જા સકતી થી.**

﴾18﴿ **દૌરાને** નમાઝ ભી અગર રોઝે કી **નિય્યત** કી તો યેહ **નિય્યત** સહીહ હૈ. (دُرِّمُختَار و رَدُّالْمُحتَار ج۳ص۳۹۸)

www.dawateislami.net

﴾19﴿ **કઈ** રોઝે કઝા હોં તો **નિય્યત** મેં યેહ હોના ચાહિયે કે ઉસ **રમઝાન** કે પહલે રોઝે કી કઝા, દૂસરે કી કઝા ઔર અગર કુછ ઈસ સાલ કે કઝા હો ગએ કુછ પિછલે સાલ કે બાકી હૈં તો યેહ **નિય્યત** હોની ચાહિયે કે ઈસ **રમઝાન** કી કઝા ઔર ઉસ **રમઝાન** કી કઝા ઔર અગર દિન ઔર સાલ કો **મુઅય્યન** (યા'ની Fix) ન કિયા, જબ ભી હો જાએંગે. (عالمگیری ج۱ ص۱۹۶)

﴾20﴿ **مَعَاذَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ** આપ ને **રમઝાન** કા રોઝા રખ લેને કે બા'દ કસ્દન (યા'ની જાન બૂઝ કર) તોડ ડાલા થા તો આપ પર ઈસ **રોઝે** કી કઝા ભી હૈ ઔર (અગર કફ્ફારે કી શરાઈત પાઈ ગઈ તો) સાઠ રોઝે કફ્ફારે કે ભી. અબ આપ ને **ઈક્સઠ રોઝે** રખ લિયે કઝા કા દિન **મુઅય્યન** (Fix) ન કિયા તો ઈસ મેં કઝા ઔર કફ્ફારા દોનોં અદા હો ગએ. (ایضاً)

દાઢી વાલી બચ્ચી ! : રોઝા ઔર દીગર આ'માલ કી નિય્યતેં સીખને કા જઝબા બેદાર કરને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સુન્નતોં ભરા સફર કીજિયે ઔર દોનોં જહાનોં કી બરકતેં હાસિલ કીજિયે. આપ કી તરગીબ કે લિયે મદની કાફિલે કી એક ખુશ ગવાર વ ખુશ્બૂદાર “મદની બહાર” આપ કે ગોશ ગુઝાર કરતા હૂં ચુનાન્ચે

www.dawateislami.net

એક ઇસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા ખુલાસા હૈ કે એક બાર **આશિકાને રસૂલ** કે તીન દિન કે **મદની કાફિલે** મેં એક તકરીબન 26 સાલહ ઇસ્લામી ભાઈ ભી શરીકે સફર થે, વોહ દુઆ મેં બહુત ગિર્યા વ ઝારી કરતે થે. ઇસ્તિફસાર (યા'ની પૂછને) પર બતાયા કે મેરી એક હી **મદની મુન્ની** હૈ ઔર ઉસ કે ચેહરે પર દાઢી કે બાલ ઉગને શુરૂઅ હો ગએ હૈં ! ઇસ કી વજહ સે મુઝે સખ્ત તશ્વીશ હૈ, એક્સરે ઔર ટેસ્ટ વગૈરા સે સબબ સામને નહીં આ રહા ઔર કોઈ ભી ઇલાજ કારગર નહીં હો પા રહા. ઉન કી દરખ્વાસ્ત પર શુરકાએ મદની કાફિલા ને ઉન કી મદની મુન્ની કે લિયે દુઆ કી. સફર મુકમ્મલ હો જાને કે બા'દ જબ દૂસરે દિન ઉસ દુખ્યારે ઇસ્લામી ભાઈ સે મુલાકાત હુઈ તો ઉન્હોં ને મસર્રત સે ઝૂમતે હુએ યેહ ખુશ ખબરી સુનાઈ કે બચ્ચી કી અમ્મી ને બતાયા કે આપ કે **મદની કાફિલે** મેં સફર પર રવાના હોને કે દૂસરે હી દિન اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ હૈરત અંગેઝ તૌર પર મદની મુન્ની કે ચેહરે સે બાલ ઐસે ગાઇબ હુએ હૈં જૈસે કભી થે હી નહીં !

સહરી કરના સુન્નત હૈ : અલ્લાહુ રબ્બુલ ઇઝ્ઝત عَزَّوَجَلَّ કે કરોડહા કરોડ એહસાન, કે ઉસ ને હમેં **રોઝે** જૈસી અઝીમુશ્શાન ને'મત ઇનાયત ફરમાઈ ઔર સાથ હી કુવ્વત કે લિયે **સહરી** કી ન સિર્ફ ઇજાઝત મર્હમત ફરમાઈ, બલ્કે ઇસ મેં હમારે લિયે ઢેરોં સવાબે આખિરત ભી રખ દિયા.

www.dawateislami.net

બા'ઝ લોગોં કો દેખા ગયા હૈ કે કભી **સહરી** કરને સે રહ જાતે હૈં તો ફખ્રિયા યૂં કહતે સુનાઈ દેતે હૈં : "હમ ને તો આજ બિગૈર **સહરી** કે રોઝા રખા હૈ !" **મક્કી મદની આકા** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **કે દીવાનો !** યેહ ફખ્ર કા મૌકઅ હરગિઝ નહીં, **સહરી કી સુન્નત** છૂટને પર તો અફસોસ હોના ચાહિયે કે અફસોસ ! તાજદારે રિસાલત صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી એક અઝીમ સુન્નત છૂટ ગઈ.

હઝાર સાલ કી ઈબાદત સે બેહતર : હઝરતે સય્યિદુના શૈખ શરફુદ્દીન અલ મા'રૂફ બાબા બુલબુલ શાહ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં : "**અલ્લાહુ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત** ને મુઝે અપની રહમત સે ઈતની તાકત બખ્શી હૈ કે મૈં બિગૈર ખાએ પિયે ઔર બિગૈર સાઝો સામાન કે ભી અપની ઝિન્દગી ગુઝાર સકતા હૂં. મગર ચૂંકે યેહ ઉમૂર હુઝૂરે પુરનૂર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી સુન્નત નહીં હૈં, ઈસ લિયે મૈં ઈન સે બચતા હૂં, **મેરે નઝદીક સુન્નત કી પૈરવી હઝાર સાલ કી** (નફલ) **ઈબાદત સે બેહતર હૈ.**" બહર હાલ તમામ તર આ'માલ કા હુસ્નો જમાલ ઈત્તિબાએ સુન્નતે મહબૂબે રબ્બે ઝુલ જલાલ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم મેં પિન્હાં હૈ.

સોને કે બા'દ સહરી કી ઈજાઝત ન થી : ઈબ્તિદાઅન રોઝા રખને વાલે કો ગુરૂબે આફતાબ કે બા'દ સિર્ફ ઉસ વક્ત તક ખાને પીને કી ઈજાઝત થી જબ તક વોહ સો ન જાએ, અગર સો ગયા તો

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ પઢ કર અપની મજાલિસ કો આરાસ્તા કરો કે તુમ્હારા દુરૂદ પઢના બરોઝે કિયામત તુમ્હારે લિયે નૂર હોગા. (فردوس الاخبار)

અબ બેદાર હો કર ખાના પીના મમ્નૂઅ થા. મગર રબ્બે કરીમ عَزَّوَجَلَّ ને અપને પ્યારે બન્દોં પર એહસાને અઝીમ ફરમાતે હુએ **સહરી** કી ઈજાઝત મર્હમત ફરમા દી, ઈસ કા સબબ બયાન કરતે હુએ **ખઝાઈનુલ ઈરફાન** મેં સદરુલ અફાઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદીન મુરાદાબાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْهَادِى નક્લ કરતે હૈં :

સહરી કી ઈજાઝત કી હિકાયત : હઝરતે સય્યિદુના સરમા બિન કૈસ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ મેહનતી શખ્સ થે. એક દિન બ હાલતે **રોઝા** અપની ઝમીન મેં દિન ભર કામ કર કે શામ કો ઘર આએ. અપની ઝૌજએ મોહતરમા رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهَا સે ખાના તલબ કિયા, વોહ પકાને મેં મસરૂફ હુઈ. આપ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ થકે હુએ થે, આંખ લગ ગઈ. ખાના તય્યાર કર કે જબ આપ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કો જગાયા ગયા તો આપ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ને ખાને સે ઈન્કાર કર દિયા. ક્યૂંકે ઉન દિનોં (ગુરૂબે આફતાબ કે બા'દ) સો જાને વાલે કે લિયે ખાના પીના મમ્નૂઅ હો જાતા થા. ચુનાન્ચે ખાએ પિયે બિગૈર આપ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ને દૂસરે દિન ભી **રોઝા** રખ લિયા. આપ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કમઝોરી કે સબબ **બેહોશ** હો ગએ. (تفسیرِ خازن ج۱ ص۱۲۶) તો ઉન કે હક મેં યેહ આયતે મુકદ્દસા નાઝિલ હુઈ :

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર કસરત સે દુરૂદ પઢો ક્યૂંકે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ પર પેશ કિયા જાતા હૈ. (طبرانی)

وَكُلُوْا وَاشْرَبُوْا حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْاَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْاَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ اَتِمُّوا الصِّيَامَ اِلَى الَّيْلِ (پ۲،البقرة:۱۸۷)

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર ખાઓ ઔર પિયો યહાં તક કે તુમ્હારે લિયે ઝાહિર હો જાએ સફેદી કા ડોરા સિયાહી કે ડોરે સે પૌ ફટ કર. ફિર રાત આને તક રોઝે પૂરે કરો.

ઈસ આયતે મુકદ્દસા મેં રાત કો સિયાહ ડોરે સે ઔર સુબ્હે સાદિક કો સફેદ ડોરે સે તશ્બીહ દી ગઈ. મા'ના યેહ હૈં કે તુમ્હારે લિયે **રમઝાનુલ મુબારક** કી રાતોં મેં ખાના પીના મુબાહ (યા'ની જાઈઝ) કરાર દે દિયા ગયા હૈ. (ખઝાઇનુલ ઇરફાન, સ. 62 બ તસર્રુફ)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ સે યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે રોઝે કા **અઝાને ફજ** સે કોઈ તઅલ્લુક નહીં યા'ની **ફજ** કી અઝાન કે દૌરાન ખાને પીને કા કોઈ જવાઝ હી નહીં. અઝાન હો યા ન હો, આપ તક આવાઝ પહોંચે યા ન પહોંચે સુબ્હે સાદિક સે પહલે પહલે આપ કો ખાના પીના બન્દ કરના હોગા.

"સુન્નત" કે તીન હુરૂફ કી નિસ્બત સે સહરી કે મુતઅલ્લિક 3 ફરામીને મુસ્તફા

صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

﴿1﴾ **રોઝા** રખને કે લિયે **સહરી** ખા કર કુવ્વત હાસિલ કરો ઔર દિન (યા'ની દો પહર) કે વક્ત આરામ (યા'ની કૈલૂલા) કર કે રાત કી ઈબાદત કે લિયે તાકત હાસિલ કરો. (ابنِ مَاجَه ج۲ص۳۲۱حدیث۱۶۹۳)

www.dawateislami.net

﴾2﴿ **તીન** આદમી જિતના ભી ખા લેં ઉન સે કોઈ હિસાબ ન હોગા બશર્તે કે ખાના હલાલ હો (1) રોઝાદાર ઈફ્તાર કે વક્ત (2) **સહરી** ખાને વાલા (3) મુજાહિદ, જો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે રાસ્તે મેં સરહદે ઈસ્લામ કી હિફાઝત કરે. (مُعجَم کبیر ج ۱۱ ص ۲۸۵ حدیث ۱۲۰۱۲)

﴾3﴿ **સહરી** પૂરી કી પૂરી બરકત હૈ પસ તુમ ન છોડો ચાહે યેહી હો, કે તુમ પાની કા એક ઘૂંટ પી લો. બેશક **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઔર ઉસ કે ફિરિશ્તે રહમત ભેજતે હૈં **સહરી** કરને વાલોં પર.

(مُسند امام احمد ج ٤ ص ۸۸ حدیث ۱۱۳۹٦)

ક્યા રોઝે કે લિયે સહરી શર્ત હૈ ? : સહરી રોઝે કે લિયે શર્ત નહીં, **સહરી** કે બિગૈર ભી **રોઝા** હો સકતા હૈ મગર જાન બૂઝ કર **સહરી** ન કરના મુનાસિબ નહીં કે એક અઝીમ સુન્નત સે મહરૂમી હૈ ઔર **સહરી** મેં ખૂબ ડટ કર ખાના હી ઝરૂરી નહીં, ચન્દ ખજૂરેં ઔર પાની હી અગર બ નિય્યતે **સહરી** ઈસ્તિ'માલ કર લેં જબ ભી કાફી હૈ.

ખજૂર ઔર પાની સે સહરી : હઝરતે સય્યિદુના અનસ બિન માલિક رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં કે તાજદારે મદીના, સુરૂરે કલ્બો સીના صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને **સહરી** કે વક્ત મુઝ સે ફરમાયા : “મેરા રોઝા રખને કા ઈરાદા હૈ મુઝે કુછ ખિલાઓ.” તો મૈં ને કુછ ખજૂરેં ઔર એક બરતન મેં પાની પેશ કિયા.

(السُّنَنُ الکُبرٰی لِلنّسائی ج ۲ ص ۸۰ حدیث ۲٤۷۷)

www.dawateislami.net

ખજૂર સે સહરી કરના સુન્નત હૈ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ રોઝાદાર કે લિયે એક તો **સહરી** કરના બઝાતે ખુદ **સુન્નત** ઔર ખજૂર સે **સહરી** કરના દૂસરી સુન્નત, ક્યૂંકે **અલ્લાહ તઆલા** કે હબીબ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ખજૂર સે **સહરી** કરને કી તરગીબ દી હૈ. ચુનાન્ચે સય્યિદુના સાઈબ બિન યઝીદ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْه સે મરવી હૈ, **અલ્લાહ** કે પ્યારે હબીબ, હબીબે લબીબ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : "نِعْمَ السَّحُوْرُ التَّمْرُ યા'ની ખજૂર બેહતરીન **સહરી** હૈ." (مُعجَم کبیر ج۷ ص۱۰۹ حدیث ٦٦٨٩)

એક ઔર મકામ પર ઈર્શાદ ફરમાયા : "نِعْمَ سَحُوْرُ الْمُؤْمِنِ التَّمْرُ યા'ની **ખજૂર** મોમિન કી ક્યા હી અચ્છી **સહરી** હૈ." (ابوداوٗد ج ٢ ص٤٤٣ حدیث٢٣٤٥)

સહરી કા વક્ત કબ હોતા હૈ ? : હનફિય્યોં કે બહુત બડે આલિમ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અલી કારી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْبَارِی ફરમાતે હૈં : "બા'ઝોં કે નઝદીક **સહરી** કા વક્ત **આધી રાત** સે શુરૂઅ હો જાતા હૈ." (مِرقاۃُالمفاتیح ج ٤ ص٤٧٧)

સહરી મેં તાખીર અફઝલ હૈ જૈસા કે હઝરતે સય્યિદુના યા'લા બિન મુર્રહ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْه સે રિવાયત હૈ કે પ્યારે સરકાર, મદીને કે તાજદાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા : "તીન ચીઝોં કો **અલ્લાહ**

www.dawateislami.net

عَزَّوَجَلَّ મહબૂબ રખતા હૈ (1) ઈફતાર મેં જલ્દી ઔર (2) **સહરી** મેં તાખીર ઔર (3) નમાઝ (કે કિયામ) મેં હાથ પર હાથ રખના.”

(مُعجَم اَوسَط ج٥ ص٣٢٠ حدیث٧٤٧٠)

સહરી મેં તાખીર સે કૌન સા વક્ત મુરાદ હૈ ? : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! **સહરી** મેં તાખીર કરના મુસ્તહબ હૈ મગર ઈતની તાખીર ભી ન કી જાએ કે સુબ્હે સાદિક કા શુબા હોને લગે ! યહાં ઝેહ્ન મેં યેહ સુવાલ પૈદા હોતા હૈ કે “તાખીર” સે મુરાદ કૌન સા વક્ત હૈ ? **મુફસ્સિરે** શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحمَۃُ الْحَنَّان “તફસીરે નઈમી” મેં ફરમાતે હૈં : “ઈસ સે મુરાદ **રાત કા છટા હિસ્સા** હૈ.” ફિર સુવાલ ઝેહ્ન મેં ઉભરા, કે રાત કા છટા હિસ્સા કૈસે મા’લૂમ કિયા જાએ ? ઈસ કા જવાબ યેહ હૈ કે **ગુરૂબે આફતાબ સે લે કર સુબ્હે સાદિક તક રાત કહલાતી હૈ.** મસલન કિસી દિન **સાત** બજે શામ કો સૂરજ ગુરૂબ હુવા ઔર ફિર **ચાર** બજે સુબ્હે સાદિક હુઈ. ઈસ તરહ ગુરૂબે આફતાબ સે લે કર સુબ્હે સાદિક તક જો નવ ઘન્ટે કા વક્ફા ગુઝરા વોહ રાત કહલાયા. અબ રાત કે ઈન નવ ઘન્ટોં કે બરાબર બરાબર છ6 હિસ્સે કર દીજિયે. હર હિસ્સા **ડેઢ ઘન્ટે** કા હુવા, અબ રાત કે આખિરી ડેઢ ઘન્ટે (યા’ની અઢાઈ બજે તા ચાર બજે) કે દૌરાન સુબ્હે સાદિક સે પહલે પહલે **સહરી** કરના તાખીર સે કરના હુવા. **સહરી** વ ઈફતાર કા વક્ત રોઝાના બદલતા રહતા હૈ. બયાન કિયે હુએ તરીકે કે મુતાબિક જબ ચાહેં રાત કા છટા

www.dawateislami.net

હિસ્સા નિકાલ સકતે હૈં. અગર રાત **સહરી** કર લી ઔર રોઝે કી નિય્યત ભી કર લી. તબ ભી બકિય્યા રાત કે દૌરાન ખા પી સકતે હૈં, નઈ નિય્યત કી હાજત નહીં.

અઝાને ફજ્ર નમાઝ કે લિયે હૈ ન કે રોઝા બન્દ કરને કે લિયે ! : બા'ઝ લોગ સુબ્હે સાદિક કે બા'દ ફજ્ર કી અઝાન કે દૌરાન ખાતે પીતે રહતે હૈં, ઔર બા'ઝ કાન લગા કર સુનતે હૈં કે અભી ફુલાં મસ્જિદ કી અઝાન ખત્મ નહીં હુઈ યા કહતે હૈં : વોહ સુનો ! દૂર સે અઝાન કી આવાઝ આ રહી હૈ ! ઔર યૂં કુછ ન કુછ ખા લેતે હૈં. અગર ખાતે નહીં તો પાની પી કર અપની ઈસ્તિલાહ મેં "રોઝા બન્દ" કરતે હૈં. આહ ! ઈસ તરહ "રોઝા બન્દ" તો ક્યા કરેંગે રોઝે કો બિલ્કુલ હી "ખુલા" છોડ દેતે હૈં ઔર યૂં સુબ્હે સાદિક કે બા'દ ખા યા પી લેને કે સબબ ઉન કા રોઝા હોતા હી નહીં, ઔર સારા દિન ભૂક પ્યાસ કે સિવા કુછ ઉન કે હાથ આતા હી નહીં. "રોઝા બન્દ" કરને કા તઅલ્લુક અઝાને ફજ્ર સે નહીં સુબ્હે સાદિક સે પહલે પહલે ખાના પીના બન્દ કરના ઝરૂરી હૈ, જૈસા કે આયતે મુકદ્દસા કે તહ્ત ગુઝરા. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હર મુસલ્માન કો અક્લે સલીમ અતા ફરમાએ ઔર સહીહ અવકાત કી મા'લૂમાત કર કે રોઝા નમાઝ વગૈરા ઈબાદાત દુરુસ્ત બજા લાને કી તૌફીક મર્હમત ફરમાએ.

اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللہُ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

www.dawateislami.net

ખાના પીના બન્દ કર દીજિયે : ઇલ્મે દીન સે દૂરી કે સબબ આજ કલ કાફી લોગ અઝાન યા સાઇરન હી પર **સહરી** વ ઇફ્તાર કા દારો મદાર રખતે હૈં બલ્કે બા'ઝ તો અઝાને **ફજ્ર** કે દૌરાન હી "રોઝા બન્દ" કરતે હૈં. ઇસ આમ ગલતી કો દૂર કરને કે લિયે ક્યા હી અચ્છા હો, કે **રમઝાનુલ મુબારક** મેં રોઝાના સુબ્હે સાદિક સે તીન મિનટ પહલે હર મસ્જિદ મેં બુલન્દ આવાઝ સે صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد કહને કે બા'દ ઇસ તરહ તીન બાર એ'લાન કર દિયા જાએ : **"આશિકાને રસૂલ મુતવજ્જેહ હોં, આજ સહરી કા આખિરી વક્ત** (મસલન) **ચાર બજ કર બારહ મિનટ હૈ, વક્ત ખત્મ હો રહા હૈ, ફૌરન ખાના પીના બન્દ કર દીજિયે, અઝાન કા હરગિઝ ઇન્તિઝાર ન ફરમાઇયે, અઝાન સહરી કા વક્ત ખત્મ હો જાને કે બા'દ નમાઝે ફજ્ર કે લિયે દી જાતી હૈ."**

હર એક કો યેહ બાત ઝેહ્ન નશીન કરની ઝરૂરી હૈ કે અઝાને **ફજ્ર** સુબ્હે સાદિક કે બા'દ હી દેની હોતી હૈ ઔર વોહ "રોઝા બન્દ" કરને કે લિયે નહીં બલ્કે સિર્ફ **નમાઝે ફજ્ર** કે લિયે દી જાતી હૈ.

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

મદની કાફિલે કી નિય્યત કરતે હી મુશ્કિલ આસાન હો ગઈ ! : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **:** જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢા ઉસ ને જફા કી. (عبدالرزاق)

આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સુન્નતોં ભરા સફર ફરમાતે રહિયે اِنْ شَآءَاللہ عَزَّوَجَلَّ દુન્યા વ આખિરત કી બે શુમાર ભલાઈયાં હાથ આએંગી. આપ કી ઝૌક અફઝાઈ કે લિયે મદની કાફિલે કી એક "મદની બહાર" ગોશ ગુઝાર કરતા હૂં, ચુનાન્ચે એક ઈસ્લામી ભાઈ કે બડે ભાઈ કી શાદી કે દિન કરીબ આ રહે થે, અખરાજાત કા ઈન્તિઝામ નહીં થા, ઉન્હેં સખ્ત તશ્વીશ થી, કર્ઝ લેને કા ઝેહ્ન ભી નહીં બન રહા થા કે અદા કરને મેં તાખીર કી સૂરત મેં જાન સે પ્યારી મદની તહરીક, **"દા'વતે ઈસ્લામી"** કે નામ પર બટ્ટા લગ સકતા હૈ. એક દિન ઈન્તિહાઈ પરેશાની કે આલમ મેં ઉન્હોં ને નમાઝે ઝોહ્ર અદા કી ઔર દિલ હી દિલ મેં નિય્યત કી, કે અગર રકમ કા ઈન્તિઝામ હો ગયા તો **મદની કાફિલે** મેં સફર કી સઆદત હાસિલ કરૂંગા. નમાઝ સે ફરાગત કે બા'દ અભી નમાઝિયોં સે મુલાકાત ઔર **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** મેં મસરૂફ થે કે ઈમામ સાહિબ જો રિશ્તે મેં ઉન કે તાયાજાન થે ઔર ઉન કી પરેશાની સે વાકિફ ભી. ઉન્હોં ને ઈન્હેં બુલાયા ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ બિગૈર સુવાલ કે ખુદ હી રકમ દેને કા વા'દા ફરમા લિયા. વોહ ઈસ્લામી ભાઈ દૂસરે હી દિન મદની કાફિલે કે મુસાફિર બન ગએ. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ **મદની કાફિલે** મેં સફર કી નિય્યત કી બરકત સે ઉન કી ઉલ્ઝન દૂર હો ગઈ. તારીખ તે

www.dawateislami.net

હોતે વક્ત બારે કર્ઝ તલે દબે હુએ થે, اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ બડે ભાઈજાન કી શાદી ભી હો ગઈ ઔર કર્ઝ ભી ઉતર ગયા.

કલ્બ ભી શાદ હો, ઘર ભી આબાદ હો શાદિયાં ભી રચેં, કાફિલે મેં ચલો
કર્ઝ ઉતર જાએગા, ખૂબ રિઝ્ક આએગા સબ બલાએં ટલેં, કાફિલે મેં ચલો

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 675)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! છોટે ભાઈ કી મદની કાફિલે મેં સફર કી નિય્યત કી બરકત સે અદાએ કર્ઝ કા ઈન્તિઝામ, રકમ કા એહતિમામ ઔર બડે ભાઈ કી શાદી વાલા કામ હો ગયા.

કર્ઝ સે નજાત કા અમલ : હર નમાઝ કે બા'દ સાત બાર **સૂરએ કુરૈશ** (અવ્વલ આખિર એક બાર દુરૂદ શરીફ) પઢ કર દુઆ માંગિયે. પહાડ જિતના કર્ઝ હોગા તબ ભી اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ અદા હો જાએગા. અમલ તા હુસૂલે મુરાદ જારી રખિયે.

કર્ઝા ઉતારને કા વઝીફા : اَللّٰھُمَّ اکْفِنِیْ بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ وَاَغْنِنِیْ بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ (**તરજમા : યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! મુઝે હલાલ રિઝ્ક અતા ફરમા કર હરામ સે બચા ઔર અપને ફઝલો કરમ સે અપને સિવા ગૈરોં સે બે નિયાઝ કર દે) તા હુસૂલે મુરાદ હર નમાઝ કે બા'દ 11, 11 બાર ઔર સુબ્હો શામ 100, 100 બાર

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **:** જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા ઉસ ને જન્નત કા રાસ્તા છોડ દિયા. (طبرانی)

રોઝાના (અવ્વલો આખિર એક એક બાર દુરૂદ શરીફ) પઢિયે. મરવી હુવા કે એક **મુકાતબ**[1] ને હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْہَہُ الْکَرِیْم કી બારગાહ મેં અર્ઝ કી : "મૈં અપની કિતાબત (યા'ની આઝાદી કી કીમત) અદા કરને સે આજિઝ હૂં મેરી મદદ ફરમાઈયે." આપ کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْہَہُ الْکَرِیْم ને ફરમાયા : મૈં તુમ્હેં ચન્દ કલિમાત ન સિખાઊં જો **રસૂલુલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને મુઝે સિખાએ હૈં, અગર તુમ પર જબલે સીર[2] જિતના દૈન (યા'ની કર્ઝ) હોગા તો **અલ્લાહ તઆલા** તુમ્હારી તરફ સે અદા કર દેગા, તુમ યૂં કહા કરો : اَللّٰھُمَّ اکْفِنِیْ بِحَلَالِکَ عَنْ حَرَامِکَ وَاَغْنِنِیْ بِفَضْلِکَ عَمَّنْ سِوَاکَ (**તરજમા : યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ**!** મુઝે હલાલ રિઝ્ક અતા ફરમા કર હરામ સે બચા ઔર અપને ફઝ્લો કરમ સે અપને સિવા ગૈરોં સે બે નિયાઝ કર દે) (ترمذی ج ٥ ص ٣٢٩ حدیث ٣٥٧٤)

સુબ્હ વ શામ કી તા'રીફ : આધી રાત કે બા'દ સે લે કર સૂરજ કી પહલી કિરન ચમકને તક **સુબ્હ** ઔર ઈબ્તિદાએ વક્તે ઝોહ્ર સે ગુરૂબે આફતાબ તક **શામ** કહલાતી હૈ.

મદની મશ્વરા : પરેશાન હાલ ઈસ્લામી ભાઈ કો ચાહિયે કે **દા'વતે ઈસ્લામી** કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલે મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સુન્નતોં ભરા સફર કર કે વહાં દુઆ માંગે, અગર ખુદ મજબૂર

1 : મુકાતબ ઉસ ગુલામ કો કહતે હૈં જિસ ને અપને આકા સે માલ કી અદાએગી કે બદલે આઝાદી કા મુઆહદા કિયા હુવા હો. (جَوْھَرہ ج ٢ ص ١٤٢ مُلَخَّصًا)

2 : સીર એક પહાડ કા નામ હૈ. (اَلنِّھَایَة ج ٣ ص ٦١)

www.dawateislami.net

હૈ મસલન ઈસ્લામી બહન હૈ તો અપને ઘર મેં સે કિસી ઔર કો સફર પર ભિજવાએ.

ઈફ્તાર કા બયાન : જબ ગુરૂબે આફ્તાબ કા યકીન હો જાએ, ઈફ્તાર કરને મેં દેર નહીં કરની ચાહિયે, ન સાઈરન કા ઈન્તિઝાર કીજિયે ન અઝાન કા, ફૌરન કોઈ ચીઝ ખા યા પી લીજિયે મગર ખજૂર યા છુહારા યા પાની સે ઈફ્તાર કરના સુન્નત હૈ. "ફતાવા રઝવિય્યા" મેં હૈ, **સુવાલ :** રોઝા ઈફ્તાર કરના કિસ ચીઝ સે મસ્નૂન (સુન્નત) હૈ. **જવાબ :** ખુરમાએ તર (યા'ની ખજૂર) ઔર ન હો તો ખુશ્ક (યા'ની છુહારા) ઔર ન હો તો પાની.

(ફતાવા રઝવિય્યા મુખર્રજા, જિ. 10, સ. 628, 629)

ઈફ્તાર કી દુઆ : ઈફ્તાર કર લેને કે બા'દ મસલન ખજૂર ખા કર યા થોડા સા પાની પી લેને કે બા'દ સુન્નત પર અમલ કરને કી નિય્યત સે નીચે દી હુઈ દુઆ ભી પઢિયે, કે મદીને કે તાજદાર, શહન્શાહે અબરાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم બ વક્તે ઈફ્તાર યેહ દુઆ પઢતે : اَللّٰھُمَّ لَکَ صُمْتُ وَعَلٰی رِزْقِکَ اَفْطَرْتُ (**તરજમા :** એ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! મૈં ને તેરે લિયે રોઝા રખા ઔર તેરે હી અતા કર્દા રિઝ્ક સે ઈફ્તાર કિયા.) (ابو داؤد ج ۲ ص ۴۴۷ حدیث ۲۳۵۸) દૂસરી હદીસે પાક મેં **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم હૈ : એ અલી ! જબ તુમ રમઝાન કે મહીને મેં રોઝા રખો તો ઈફ્તાર કે બા'દ યેહ દુઆ પઢો :

www.dawateislami.net

اَللّٰهُمَّ لَكَ صُمْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَعَلٰى رِزْقِكَ اَفْطَرْتُ۔

(**તરજમા :** એ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! મૈં ને તેરે લિયે રોઝા રખા ઔર તુઝી પર ભરોસા કિયા ઔર તેરે હી અતા કર્દા રિઝ્ક સે ઈફ્તાર કિયા) તો તુમ્હારે લિયે તમામ રોઝેદારોં કી મિસ્લ અજ્ર લિખા જાએગા ઔર ઉન કે સવાબ મેં ભી કમી નહીં કી જાએગી. (بُغْيَةُ الْبَاحِث عن زوائِدِ مسندِ الْحارث ج ۱ ص ۵۲۷ حدیث ۴۶۹)

ઈસ કે બા'દ હો સકે તો મઝીદ દુઆએં ભી કીજિયે કે વક્તે કબૂલ હૈ.

ઈફ્તાર કે લિયે અઝાન શર્ત નહીં : ઈફ્તાર કી દુઆ ઉમૂમન કબ્લ અઝ ઈફ્તાર પઢને કા રવાજ હૈ મગર ઈમામે અહલે સુન્નત મૌલાના શાહ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحمَةُ الرَّحْمٰن ને "ફતાવા રઝવિય્યા (મુખર્રજા) જિલ્દ 10 સફહા 631" મેં અપની તહકીક યેહી પેશ કી હૈ કે દુઆ ઈફ્તાર કે બા'દ પઢી જાએ. ઈફ્તાર કે લિયે અઝાન શર્ત નહીં, વરના ઉન અલાકોં યા શહરોં મેં રોઝા કૈસે ખુલેગા જહાં મસાજિદ હી નહીં યા અઝાન કી આવાઝ નહીં આતી. બહર હાલ અઝાન નમાઝે મગરિબ કે લિયે હોતી હૈ. જહાં મસાજિદ હોં ! ઝહે નસીબ ! વહાં યેહ તરીકા રાઈજ હો જાએ કે જૈસે હી આફતાબ ગુરૂબ હોને કા યકીન હો જાએ, બુલન્દ આવાઝ સે "صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد" કહને કે બા'દ ઈસ તરહ તીન બાર એ'લાન કર દિયા જાએ : **"આશિકાને રસૂલ રોઝા ઈફ્તાર કર લીજિયે."**

www.dawateislami.net

"મદીના" કે પાંચ હુરૂફ કી નિસ્બત સે ઈફતાર કે ફઝાઇલ કે મુતઅલ્લિક

5 ફરામીને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

﴾1﴿ "હમેશા લોગ ખૈર કે સાથ રહેંગે જબ તક ઈફતાર મેં જલ્દી કરેંગે."

(بُخاری ج۱ ص۶۴۵ حدیث۱۹۵۷)

ઈફતાર કરવાને કી અઝીમુશ્શાન ફઝીલત

﴾2﴿ "જિસ ને હલાલ ખાને યા પાની સે (કિસી મુસલ્માન કો) રોઝા ઈફતાર કરવાયા, ફિરિશ્તે માહે રમઝાન કે અવકાત મેં ઉસ કે લિયે ઈસ્તિગ્ફાર કરતે હૈં ઔર જિબ્રીલ (عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام) શબે કદ્ર મેં ઉસ કે લિયે ઈસ્તિગ્ફાર કરતે હૈં." (مُعجَم کبیر ج۶ ص۲۶۲ حدیث۶۱۶۲)

જિબ્રીલે અમીન કે મુસાફહા કરને કી અલામત

﴾3﴿ "જો હલાલ કમાઈ સે રમઝાન મેં રોઝા ઈફતાર કરવાએ રમઝાન કી તમામ રાતોં મેં ફિરિશ્તે ઉસ પર દુરૂદ ભેજતે હૈં ઔર શબે કદ્ર મેં જિબ્રીલ (عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام) ઉસ સે મુસાફહા કરતે હૈં ઔર જિસ સે જિબ્રીલ (عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام) મુસાફહા કર લેં ઉસ કી આંખેં અશ્કબાર હો જાતી હૈં ઔર ઉસ કા દિલ નર્મ હો જાતા હૈ."

(جَمْعُ الْجَوامِع ج۷ ص۲۱۷ حدیث۲۲۵۳۴)

﴾4﴿ "જો રોઝાદાર કો પાની પિલાએગા અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઉસે મેરે હૌઝ સે

www.dawateislami.net

પિલાએગા કે જન્નત મેં દાખિલ હોને તક પ્યાસા ન હોગા.''

(ابن خُزَیمه ج ۳ ص ۱۹۲ حدیث۱۸۸۷)

﴾5﴿ ''**જબ** તુમ મેં કોઈ રોઝા ઇફ્તાર કરે તો **ખજૂર** યા છુહારે સે ઇફ્તાર કરે કે વોહ બરકત હૈ ઔર અગર ન મિલે તો પાની સે, કે વોહ પાક કરને વાલા હૈ.'' (تِرمذی ج۲ ص۱۶۲ حدیث۶۹۵)

સરકાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **કા ઇફ્તાર :** હઝરતે સય્યિદુના અનસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ : ''**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે હબીબ, હબીબે લબીબ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم નમાઝ સે પહલે તર **ખજૂરોં** સે રોઝા ઇફ્તાર ફરમાતે, તર **ખજૂરેં** ન હોતીં તો ચન્દ ખુશ્ક **ખજૂરેં** યા'ની છુહારોં સે ઔર યેહ ભી ન હોતીં તો ચન્દ ચુલ્લૂ પાની પીતે.''

(ابوداوٗد ج۲ ص۴۴۷ حدیث۲۳۵۶)

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! અહાદીસે મુબારકા મેં **સહરી** ઔર ઇફ્તાર મેં **ખજૂર** કે ઇસ્તિ'માલ કી તરગીબ મૌજૂદ હૈ, બેશક **ખજૂર** મેં લા તા'દાદ બરકતેં ઔર કઈ બીમારિયોં કા ઇલાજ હૈ.

''સય્યિદી આ'લા હઝરત કી પચ્ચીસવીં શરીફ''

કે પચ્ચીસ હુરૂફ કી નિસ્બત સે ખજૂર કે 25 મદની ફૂલ

﴾1﴿ **અલ્લાહ** કે હબીબ, હબીબે લબીબ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને સિહ્હત નિશાન હૈ : ''આલિયા'' (યા'ની મદીનએ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોંગે. (جمع الجوامع)

મુનવ્વરહ زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًاوَّتَعْظِيمًا મેં મસ્જિદે કુબા શરીફ કી જાનિબ એક જગહ કા નામ) કી **અજ્વા** (મદીનએ મુનવ્વરહ زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًاوَّتَعْظِيمًا કી સબ સે અઝીમ ખજૂર કા નામ) મેં હર બીમારી સે શિફા હૈ." એક રિવાયત કે મુતાબિક "સાત રોઝ તક રોઝાના **સાત અજ્વા ખજૂરેં** ખાના જુઝામ (યા'ની કોઢ) મેં નફ્અ દેતા હૈ."

(الكامل لابن عدى ج۷ ص ۴۰۷)

﴾2﴿ **મીઠે મીઠે આકા,** મક્કી મદની મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને જન્નત નિશાન હૈ : **અજ્વા** ખજૂર જન્નત સે હૈ, ઈસ મેં **ઝહ્ર** સે શિફા હૈ. (تِرمذی ج۴ ص۱۷ حدیث ۲۰۷۳) **બુખારી** શરીફ કી રિવાયત કે મુતાબિક જિસ ને નહાર મુંહ અજ્વા ખજૂર કે સાત દાને ખા લિયે ઉસ દિન ઉસે **જાદૂ** ઔર **ઝહ્ર** ભી નુક્સાન ન દે સકેંગે. (بُخارِی ج۳ ص۵۴۰ حدیث ۵۴۴۵)

﴾3﴿ **સય્યિદુના** અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ, ખજૂર ખાને સે કૂલન્જ (યા'ની બડી આંતડી કા દર્દ) નહીં હોતા.

(كَنْزُ الْعُمَّال ج۱۰ ص۱۲ حدیث ۲۸۱۹۱)

﴾4﴿ **તબીબોં** કે તબીબ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે હબીબ, હબીબે લબીબ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને સિહ્હત નિશાન હૈ : "નહાર મુંહ ખજૂર ખાઓ ઈસ સે પેટ કે કીડે મર જાતે હૈં."

(اَلْجَامِعُ الصَّغِيْر ص۳۹۸ حدیث ۶۳۹۴)

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ શરીફ પઢો, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (ابن عدی)

«5» **હઝરતે** સય્યિદુના રબીઅ બિન ખુસૈમ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ ફરમાતે હૈં : "મેરે નઝદીક હામિલા કે લિયે ખજૂર સે ઔર મરીઝ કે લિયે શહ્દ સે બેહતર કિસી ચીઝ મેં શિફા નહીં."

(تفسیرِدُرِّ مَنْثُور ج۰ص۰۰۵)

«6» **સય્યિદી** મુહમ્મદ અહમદ ઝહબી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه ફરમાતે હૈં : "હામિલા કો ખજૂરેં ખિલાને સે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ લડકા પૈદા હોગા જો કે ખૂબ સૂરત બુર્દબાર ઔર નર્મ મિઝાજ હોગા."

«7» જો ફાકે (યા'ની ભૂક) કી વજહ સે કમઝોર હો ગયા હો ઉસ કે લિયે ખજૂર બહુત મુફીદ હૈ ક્યૂંકે યેહ ગિઝાઈયત સે ભરપૂર હૈ ઈસ કે ખાને સે જલ્દ તુવાનાઈ બહાલ હો જાતી હૈ, લિહાઝા ખજૂર સે **ઈફ્તાર** કરને મેં યેહ હિક્મત ભી હૈ.

«8» **રોઝે** મેં ફૌરન બર્ફ કા ઠન્ડા પાની પી લેને સે ગેસ, તબખીરે મે'દા ઔર જિગર કે વરમ કા સખ્ત ખતરા હૈ, ખજૂર ખા કર ઠન્ડા પાની પીને સે નુક્સાન કા ખતરા ટલ જાતા હૈ, મગર સખ્ત ઠન્ડા પાની હરગિઝ નહીં પીના ચાહિયે.

«9» **ખજૂર ઔર કકડી**(1), નીઝ ખજૂર ઔર તરબૂઝ એક સાથ ખાના નબિય્યે કરીમ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم સે સાબિત હૈ.(2) ઈસ મેં ભી હિક્મતોં કે મદની ફૂલ હૈં. તબીબોં કા કહના હૈ કે ઈસ સે જિન્સી વ જિસ્માની કમઝોરી ઔર **દુબલા પન** દૂર હોતા હૈ. **મખ્ખન** કે સાથ **ખજૂર** ખાના ભી નબિય્યે કરીમ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم સે સાબિત હૈ. (ابن ماجه ج٤ص٤١حديث٣٣٣٤)

---

(1) مسلم ص١١٣٠حديث٢٠٤٣۔ (2) شمائلِ ترمذی ص١٢١حديث١٩٠

www.dawateislami.net

﴾10﴿ **ખજૂર** ખાને સે પુરાની કબ્ઝ દૂર હોતી હૈ.

﴾11﴿ **દમે, દિલ, ગુર્દે, મસાને, પિત્તે ઔર આંતોં** કે અમરાઝ મેં ખજૂર મુફીદ હૈ. યેહ બલ્ગમ ખારિજ કરતી, મુંહ કી ખુશ્કી દૂર કરતી ઔર પેશાબ આવર હૈ.

﴾12﴿ **દિલ** કી બીમારી ઔર કાલા મોતિયા કે લિયે ખજૂર ગુઠલી સમેત કૂટ કર ખાના મુફીદ હૈ.

﴾13﴿ **ખજૂર** ભિગો કર ઈસ કા પાની પી લેને સે **જિગર** કી બીમારિયાં દૂર હોતી હૈં. **દસ્ત** કી બીમારી મેં ભી યેહ પાની મુફીદ હૈ. (રાત કો ભિગો કર સુબ્હ નહાર મુંહ ઈસ કા પાની પિયેં મગર ભિગોને કે લિયે પાની ડાલ કર ફ્રીઝર મેં ન રખેં)

﴾14﴿ **ખજૂર** દૂધ મેં ઉબાલ કર ખાના બેહતરીન મુકવ્વી (યા'ની તાકત દેને વાલી) ગિઝા હૈ, યેહ ગિઝા બીમારી કે બા'દ કી કમઝોરી દૂર કરને કે લિયે બેહદ મુફીદ હૈ.

﴾15﴿ **ખજૂર** ખાને સે ઝખ્મ જલ્દી ભરતા હૈ.

﴾16﴿ **યરકાન** (યા'ની પીલિયા) કે લિયે ખજૂર બેહતરીન દવા હૈ.

﴾17﴿ **તાઝા** પક્કી ખજૂરેં સફરા (યા'ની **"પિત"** જિસ સે કૈ કે ઝરીએ કડવા પાની નિકલતા હૈ) ઔર તેઝાબિયત કો ખત્મ કરતી હૈં.

www.dawateislami.net

«18» **ખજૂર** કી ગુઠલિયાં આગ મેં જલા કર ઉસ કા મન્જન બના લીજિયે, યેહ દાંત ચમક્દાર ઔર મુંહ કી બદબૂ દૂર કરતા હૈ.

«19» **ખજૂર** કી જલી હુઈ ગુઠલિયોં કી રાખ લગાને સે ઝખ્મ કા ખૂન બન્દ હોતા ઔર ઝખ્મ ભર જાતા હૈ.

«20» **ખજૂર** કી ગુઠલિયોં કો આગ મેં ડાલ કર ધૂની લેને સે બવાસીર કે મસ્સે ખુશ્ક હો જાતે હૈં.

«21» **ખજૂર** કે દરખ્ત કી જડોં યા પત્તોં કી રાખ સે મન્જન કરના દાંતોં કે દર્દ કે લિયે મુફીદ હૈ, જડોં યા પત્તોં કો પાની મેં ઉબાલ કર ઉસ સે **કુલ્લિયાં** કરના ભી **દાંતોં** કે દર્દ મેં ફાએદે મન્દ હૈ.

«22» **જિસે** ખજૂર ખાને સે કિસી કિસ્મ કા નુક્સાન (side effect) હોતા હો વોહ અનાર કે રસ યા ખશ્ખાશ યા કાલી મિર્ચ કે સાથ ઇસ્તિ'માલ કરે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ફાએદા હોગા.

«23» **અધ** પક્કી ઔર પુરાની ખજૂરેં બયક વક્ત (યા'ની એક હી વક્ત મેં) ખાના નુક્સાન દેહ હૈ. ઈસી તરહ ખજૂર કે સાથ અંગૂર યા કિશમિશ યા મુનક્કા મિલા કર ખાના, ખજૂર ઔર ઇન્જીર બયક વક્ત ખાના, બીમારી સે ઉઠતે હી કમઝોરી મેં ઝિયાદા ખજૂરેં ખાના ઔર આંખોં કી બીમારી મેં ખજૂરેં ખાના મુઝિર યા'ની નુક્સાન દેહ હૈ.

www.dawateislami.net

«24» **એક** વક્ત મેં 5 તોલા (યા'ની 58.32 ગ્રામ) સે ઝિયાદા ખજૂરેં ન ખાએં. પુરાની ખજૂર ખાતે વક્ત ખોલ કર અન્દર સે દેખ લીજિયે ક્યૂંકે ઉસ મેં બા'ઝ અવકાત સુરસુરિયાં (યા'ની છોટે છોટે લાલ કીડે) હોતી હૈં, લિહાઝા સાફ કર કે ખાઈયે. જિસ ખજૂર મેં કીડે હોને કા ગુમાન હો ઉસે સાફ કિયે બિગૈર ખાના મકરૂહ હૈ. બેચને વાલે ચમકાને કે લિયે અક્સર સરસોં કા તેલ લગા દેતે હૈં લિહાઝા બેહતર યેહ હૈ કે ખજૂરેં ચન્દ મિનટ કે લિયે પાની મેં ભિગો દીજિયે તાકે મખ્ખિયોં કી બીટ ઔર મૈલ કુચૈલ વગૈરા છૂટ જાએ ફિર ધો કર ઈસ્તિ'માલ ફરમાઈયે. દરખ્ત કી પકી હુઈ ખજૂરેં **ઝિયાદા મુફીદ** હોતી હૈં. (મગર ધોએ બિગૈર ખજૂરેં બલ્કે કોઈ સા ફલ ઔર સબ્ઝી વગૈરા ઈસ્તિ'માલ ન કરેં વરના ગર્દો ગુબાર, મખ્ખિયોં, કીડે મકોડોં કી બીટ ઔર જરાસીમ કુશ દવાઓં કે અસરાત પેટ મેં જા કર બીમારિયોં કા બાઈસ હો સકતે હૈં)

«25» **મદીનએ મુનવ્વરહ** زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًا وَّتَعْظِيْمًا કી ખજૂરોં કી ગુઠલિયાં મત ફેંકિયે, કિસી અદબ કી જગહ ડાલ દીજિયે યા દરિયા બુર્દ ફરમા દીજિયે, બલ્કે હો સકે તો સરોતે સે બારીક ટુકડિયાં કર કે યા પીસ કર ડિબિયા મેં ડાલ કર જેબ મેં રખ લીજિયે ઔર છાલિયા કી જગહ ઈસ્તિ'માલ કર કે ઈસ કી બરકતેં લૂટિયે. કોઈ ચીઝ ખ્વાહ દુન્યા કે કિસી ભી ખિત્તે કી હો જબ મદીનએ

www.dawateislami.net

મુનવ્વરહ زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًاوَّتَعْظِيْمًا કી ફઝાઓં મેં દાખિલ હુઈ તો મદીને કી હો ગઈ લિહાઝા આશિકાને રસૂલ ઉસ કા અદબ કરતે હૈં.

ક્યા હદીસ મેં બતાયા હુવા ઈલાજ હર એક કર સકતા હૈ :

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બયાન કર્દા "ખજૂર કે 25 મદની ફૂલ" મેં મુખ્તલિફ અમરાઝ મેં "ખજૂર" કે ઝરીએ ઈલાજ તજ્વીઝ કિયા ગયા હૈ, ઈસ સિલ્સિલે મેં આયિન્દા સુતૂર કા બગૌર મુતાલઆ اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ નફઅ બખ્શ પાએંગે. ચુનાન્ચે (હદીસે પાક : "فِى الْحَبَّةِ السَّوداءِ شِفاءٌ مِّن كُلِّ داءٍ اِلَّا السَّام" યા'ની કાલા દાના (કલોંજી) મેં મૌત કે સિવા હર બીમારી સે **શિફા** હૈ" કે તહ્ત) **મુફસ્સિરે** શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان ફરમાતે હૈં : હર મરઝ (મેં શિફા) સે મુરાદ હર બલ્ગમી ઔર રતૂબત કે અમરાઝ મેં (શિફા હૈ), ક્યૂંકે **કલોંજી** ગર્મ ઔર ખુશ્ક હોતી હૈ લિહાઝા મરતૂબ (યા'ની તરી વાલી) ઔર સરદી કી બીમારિયોં મેં મુફીદ હોગી. આગે ચલ કર મઝીદ ફરમાતે હૈં : યહાં મુરાદ **અરબ કી આમ બીમારિયાં** હૈં (مرقات) યા'ની કલોંજી અરબ કી આમ બીમારિયોં મેં મુફીદ હૈ. ખયાલ રહે કે અહાદીસે શરીફા કી દવાએં કિસી હાઝિક તબીબ (યા'ની માહિર તબીબ) કી રાય સે ઈસ્તિ'માલ કરની ચાહિએં (અહલે અરબ કો તજ્વીઝ કર્દા દવાએં) સિર્ફ (અપની)

www.dawateislami.net

રાય સે ઈસ્તિ'માલ ન કરેં કે હમારે (તબ્ઈ) મિઝાજ અહલે અરબ કે (તબ્ઈ) મિઝાજ સે જુદાગાના હૈં. (મિરઆત, જિ. 6, સ. 216, 217) સાથ હી યેહ ભી ખાસ તાકીદ હૈ કે **ઈસ કિતાબ મેં દિયા હુવા કોઈ ભી નુસ્ખા અપને તબીબ સે મશ્વરા કિયે બિગૈર ઈસ્તિ'માલ ન કિયા જાએ અગર્ચે યેહ નુસ્ખા ઉસી બીમારી કે લિયે હો જિસ સે આપ દોચાર હોં.** યાદ રહે ! લોગોં કી તબ્ઈ કૈફિય્યાત જુદા જુદા હોતી હૈં, બસા અવકાત એક હી **દવા** કિસી કે લિયે શિફા વ આરામ કા બાઈસ બનતી હૈ તો કિસી કે લિયે **મૌત કા પયામ** લાતી હૈ. લિહાઝા આપ કી જિસ્માની કૈફિય્યાત સે વાકિફ આપ કા મખ્સૂસ તબીબ હી યેહ તૈ કર સકતા હૈ કે આપ કો કૌન સા નુસ્ખા મુવાફિક આ સકતા હૈ ઔર કૌન સા નહીં.

ઈફ્તાર કે વક્ત દુઆ કબૂલ હોતી હૈ : દો ફરામીને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : (1) "બેશક રોઝાદાર કે લિયે ઈફ્તાર કે વક્ત એક ઐસી દુઆ હોતી હૈ જો રદ નહીં કી જાતી." (ابن ماجہ ج۲ ص۳۵۰ حدیث ۱۷۵۳) (2) "તીન શખ્સોં કી દુઆ રદ નહીં કી જાતી ﴾1﴿ બાદશાહે આદિલ કી ઔર ﴾2﴿ રોઝાદાર કી બ વક્તે ઈફ્તાર ઔર ﴾3﴿ મઝલૂમ કી. ઈન તીનોં કી દુઆ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ બાદલોં સે ભી ઊપર ઉઠા લેતા હૈ ઔર આસ્માન કે દરવાઝે ઉસ કે લિયે ખુલ જાતે હૈં ઔર **અલ્લાહ** (عَزَّوَجَلَّ) ફરમાતા હૈ : "મુઝે મેરી ઈઝ્ઝત કી કસમ ! મૈં તેરી ઝરૂર મદદ ફરમાઊંગા અગર્ચે કુછ દેર બા'દ." (اَیضاً ص ۳۴۹ حدیث ۱۷۵۲)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

હમ ખાને પીને મેં રહ જાતે હૈં : પ્યારે રોઝાદારો ! اَلْحَمْدُ لِلّٰہ ઈફ્તાર કે વક્ત દુઆ કબૂલ હોતી હૈ, આહ ! ઈસ કબૂલિય્યત કી ઘડી મેં હમારા નફ્સ ઈસ મૌકઅ પર સખ્ત આઝમાઈશ મેં પડ જાતા હૈ. ક્યૂંકે ઈસ વક્ત અક્સર હમારે આગે અન્વાઓ અક્સામ કે ફલોં, કબાબ, સમોસોં, પકોડોં કે સાથ સાથ ગરમી કા મૌસિમ હો તો ઠન્ડે ઠન્ડે શરબત કે જામ ભી મૌજૂદ હોતે હૈં, ઈધર સૂરજ ગુરૂબ હુવા, ઉધર ખાનોં ઔર શરબતોં પર હમ ઐસે ટૂટ પડતે હૈં કે દુઆ યાદ હી નહીં રહતી ! દુઆ તો દુઆ હમારે કુછ ઈસ્લામી ભાઈ ઈફ્તાર કે દૌરાન ખાને પીને મેં ઈસ કદર મશ્ગૂલ હો જાતે હૈં કે ઉન કો નમાઝે મગરિબ કી પૂરી જમાઅત તક નહીં મિલતી, બલ્કે مَعَاذَ اللّٰہ બા'ઝ તો ઈસ કદર સુસ્તી કરતે હૈં કે ઘર હી મેં ઈફ્તાર કર કે વહીં પર બિગૈર જમાઅત નમાઝ પઢ લેતે હૈં. તૌબા ! તૌબા !!

જન્નત કે તલબ ગારો ! ઈતની ભી ગફ્લત મત કીજિયે !! નમાઝે બા જમાઅત કી શરીઅત મેં નિહાયત સખ્ત તાકીદ આઈ હૈ. યાદ રખિયે ! બિલા કિસી સહીહ શરઈ મજબૂરી કે મસ્જિદ કી **પન્જ વક્તા** નમાઝ કી પહલી જમાઅત તર્ક કર દેના ગુનાહ હૈ.

ગિઝા સે ઈફ્તાર કે બા'દ નમાઝ કે લિયે મુંહ સાફ કરના ઝરૂરી હૈ : બેહતર યેહ હૈ કે એકઆધ ખજૂર સે ઈફ્તાર કર કે ફૌરન અચ્છી તરહ મુંહ સાફ કર લે ઔર નમાઝે બા જમાઅત મેં

www.dawateislami.net

શરીક હો જાએ. આજ કલ મસ્જિદ મેં લોગ ફલ પકોડે વગૈરા ખાને કે બા'દ અચ્છી તરહ મુંહ સાફ નહીં કરતે યૂં હી જમાઅત મેં શરીક હો જાતે હૈં હાલાં કે ગિઝા કા મા'મૂલી ઝર્રા યા ઝાએકા ભી મુંહ મેં નહીં હોના ચાહિયે કે **મેરે** આકા આ'લા હઝરત, ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحمَةُ الرَّحْمٰن ફરમાતે હૈં : મુતઅદ્દિદ અહાદીસ મેં ઈર્શાદ હુવા હૈ કે "જબ બન્દા નમાઝ કો ખડા હોતા હૈ ફિરિશ્તા ઉસ કે મુંહ પર અપના મુંહ રખતા હૈ યેહ જો પઢતા હૈ ઈસ કે મુંહ સે નિકલ કર ફિરિશ્તે કે મુંહ મેં જાતા હૈ ઉસ વક્ત અગર ખાને કી કોઈ શૈ ઉસ કે દાંતોં મેં હોતી હૈ મલાએકા કો ઉસ સે ઐસી સખ્ત ઈઝા હોતી હૈ કે ઔર શૈ સે નહીં હોતી." **હુઝૂરે** અકરમ, નૂરે મુજસ્સમ, શાહે બની આદમ, રસૂલે મોહ્તશમ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા : જબ તુમ મેં સે કોઈ રાત કો નમાઝ કે લિયે ખડા હો તો ચાહિયે કે મિસ્વાક કર લે ક્યૂંકે જબ વોહ અપની નમાઝ મેં કિરાઅત કરતા હૈ તો ફિરિશ્તા અપના મુંહ ઈસ કે મુંહ પર રખ લેતા હૈ ઔર જો ચીઝ ઈસ કે મુંહ સે નિકલતી હૈ વોહ ફિરિશ્તે કે મુંહ મેં દાખિલ હો જાતી હૈ.(1) ઔર **"તબરાની ને કબીર"** મેં હઝરતે સય્યિદુના અબૂ અય્યૂબ અન્સારી رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْه સે રિવાયત કી હૈ કે દોનોં ફિરિશ્તોં પર ઈસ સે ઝિયાદા કોઈ ચીઝ ગિરાં નહીં કે વોહ અપને સાથી કો નમાઝ પઢતા દેખેં ઔર ઉસ કે દાંતોં મેં ખાને કે રેઝે ફંસે હોં.

(مُعْجَم كَبِير ج٤ ص١٧٧ حديث٤٠٦١ / ફતાવા રઝવિય્યા મુખર્રજા, જિ. 1, સ. 624 તા 625)

(1) شُعَبُ الْإِيمان ج٢ ص٣٨١ رقم٢١١٧.

www.dawateislami.net

મસ્જિદ મેં ઇફ્તાર કરને વાલોં કે લિયે અક્સર મુંહ સાફ કરના દુશ્વાર હોતા હૈ કે અચ્છી તરહ સફાઈ કરને બૈઠેં તો જમાઅત નિકલ જાને કા અન્દેશા હોતા હૈ લિહાઝા મશ્વરા હૈ કે સિર્ફ એકઆધ ખજૂર ખા કર પાની પી લેં પાની કો મુંહ કે અન્દર ખૂબ જુમ્બિશ દેં યા'ની હિલાએં તાકે ખજૂર કી મિઠાસ ઔર ઉસ કે અજ્ઝા છૂટ કર પાની કે સાથ પેટ મેં ચલે જાએં ઝરૂરતન દાંતોં મેં ખિલાલ ભી કરેં. અગર મુંહ સાફ કરને કા મૌકઅ ન મિલતા હો તો આસાની ઇસી મેં હૈ કે સિર્ફ પાની સે ઇફ્તાર કર લીજિયે. મુઝે વોહ રોઝેદાર બડે પ્યારે લગતે હૈં જો તરહ તરહ કી ને'મતોં કે થાલોં સે બે નિયાઝ હો કર ગુરૂબે આફતાબ સે પહલે પહલે મસ્જિદ કી પહલી સફ મેં, પાની લે કર બૈઠ જાએં કે ઇસ તરહ ઇફ્તાર સે જલ્દી ફરાગત ભી મિલે, મુંહ ભી સાફ રહે ઔર પહલી સફ મેં તક્બીરે ઊલા કે સાથ બા જમાઅત નમાઝ ભી નસીબ હો જાએ.

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો! ગુઝશ્તા હદીસે મુબારક મેં ફરમાયા ગયા હૈ કે "ઇફ્તાર કે વક્ત દુઆ રદ નહીં કી જાતી." બા'ઝ અવકાત કબૂલિય્યતે દુઆ કે ઇઝહાર મેં તાખીર હો જાતી હૈ તો ઝેહ્ન મેં યેહ બાત આતી હૈ કે **દુઆ** આખિર કબૂલ ક્યૂં નહીં હુઈ! જબ કે હદીસે મુબારક મેં તો કબૂલે દુઆ કી બિશારત આઈ હૈ. **પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો!** બ ઝાહિર તાખીર સે ન ઘબરાઇયે. સય્યિદી **આ'લા હઝરત** رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه કે વાલિદે ગિરામી હઝરતે રઈસુલ મુતકલ્લિમીન

www.dawateislami.net

સય્યિદુના **નકી** અલી ખાન عَلَیْہِ رَحمَۃُ الرَّحْمٰن "અહ્સનુલ વિઆઇ લિ આદાબિદ્દુઆઅ" સફહા **55** પર નક્લ કરતે હૈં :

દુઆ કે તીન ફવાઇદ : સરવરે મા'સૂમ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم સે રિવાયત હૈ : દુઆ બન્દે કી, તીન બાતોં સે ખાલી નહીં હોતી : ﴾1﴿ યા ઉસ કા ગુનાહ બખ્શા જાતા હૈ. યા ﴾2﴿ દુન્યા મેં ઉસે ફાએદા હાસિલ હોતા હૈ. યા ﴾3﴿ ઉસ કે લિયે આખિરત મેં ભલાઈ જમ્અ કી જાતી હૈ કે જબ બન્દા આખિરત મેં અપની દુઆઓં કા સવાબ દેખેગા જો દુન્યા મેં મુસ્તજાબ (યા'ની મક્બૂલ) ન હુઈ થીં તમન્ના કરેગા : કાશ ! દુન્યા મેં મેરી કોઈ **દુઆ** કબૂલ ન હોતી ઔર સબ યહીં (યા'ની આખિરત) કે વાસિતે જમ્અ રહતીં. (اَلْمُستَدرَك ج۲ص۱٦٥حديث۱۸٦۲, અહ્સનુલ વિઆઅ, સ. 55)

દુઆ મેં પાંચ સઆદતેં : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! દુઆ રાએગાં તો જાતી હી નહીં, ઈસ કા દુન્યા મેં અગર અસર ઝાહિર ન ભી હો તબ ભી આખિરત મેં અજ્રો સવાબ મિલ હી જાએગા લિહાઝા દુઆ મેં સુસ્તી કરના મુનાસિબ નહીં.

"યા અકુવ્વ" કે પાંચ હુરૂફ કી નિસ્બત સે 5 મદની ફૂલ

﴾1﴿ **પહલા** ફાએદા યેહ હૈ કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે હુક્મ કી પૈરવી હોતી હૈ કે ઉસ કા હુક્મ હૈ મુઝ સે દુઆ માંગા કરો. ચુનાન્ચે

www.dawateislami.net

પારહ 24 **સૂરતુલ મુઅમિનૂન** આયત 60 મેં ઈર્શાદ હૈ :

اُدْعُوْنِیْۤ اَسْتَجِبْ لَكُمْ ؕ

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : મુઝ સે દુઆ કરો મૈં કબૂલ કરૂંગા.

﴾2﴿ **દુઆ** માંગના સુન્નત હૈ કે હમારે પ્યારે પ્યારે આકા, મક્કી મદની મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم અક્સર અવકાત **દુઆ** માંગતે. લિહાઝા દુઆ માંગને મેં **ઈત્તિબાએ સુન્નત** કા ભી શરફ હાસિલ હોગા.

﴾3﴿ **દુઆ** માંગને મેં ઈતાઅતે રસૂલ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ભી હૈ કે આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **દુઆ** કી અપને ગુલામોં કો તાકીદ ફરમાતે રહતે.

﴾4﴿ **દુઆ** માંગને વાલા આબિદોં કે ઝુમ્રે (યા'ની ગુરોહ) મેં દાખિલ હોતા હૈ કે દુઆ બઝાતે ખુદ એક ઈબાદત બલ્કે ઈબાદત કા ભી મગ્ઝ હૈ. જૈસા કે હમારે પ્યારે આકા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને આલીશાન હૈ : اَلدُّعَاءُ مُخُّ الْعِبَادَةِ ۔ યા'ની દુઆ ઈબાદત કા મગ્ઝ હૈ. (ترمذی ج٥ص٢٤٣ حدیث٣٣٨٢)

﴾5﴿ **દુઆ** માંગને સે યા તો ઉસ કા ગુનાહ મુઆફ કિયા જાતા હૈ યા દુન્યા હી મેં ઉસ કે મસાઇલ હલ હોતે હૈં યા ફિર વોહ **દુઆ** ઉસ કે લિયે આખિરત કા ઝખીરા બન જાતી હૈ.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** ઉસ શખ્સ કી નાક ખાક આલૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢે. (ترمذی)

ન જાને કૌન સા ગુનાહ હો ગયા હૈ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ? દુઆ માંગને મેં **અલ્લાહુ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત** عَزَّوَجَلَّ ઔર ઉસ કે પ્યારે હબીબ માહે નુબુવ્વત صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી ઈતાઅત ભી હૈ, દુઆ માંગના સુન્નત ભી હૈ, દુઆ માંગને સે ઈબાદત કા સવાબ ભી મિલતા હૈ નીઝ દુન્યા વ આખિરત કે મુતઅદ્દિદ ફવાઈદ હાસિલ હોતે હૈં. બા'ઝ લોગોં કો દેખા ગયા હૈ કે વોહ દુઆ કી કબૂલિય્યત કે લિયે બહુત જલ્દી મચાતે બલ્કે مَعَاذَ اللهِ عَزَّوَجَلَّ ! બાતેં બનાતે હૈં કે હમ તો ઈતને અર્સે સે દુઆએં માંગ રહે હૈં, બુઝુર્ગોં સે ભી દુઆએં કરવાતે રહે હૈં, કોઈ પીર ફકીર નહીં છોડા, યેહ વઝાઈફ પઢતે હૈં, વોહ અવરાદ પઢતે હૈં, ફુલાં ફુલાં મઝાર પર ભી ગએ મગર હમારી હાજત પૂરી હોતી હી નહીં, બલ્કે બા'ઝ યેહ ભી કહતે સુને જાતે હૈં :

"ક્યા ખતા હમ સે ઐસી હુઈ હૈ ! જિસ કી હમ કો સઝા મિલ રહી હૈ !!"

નમાઝ ન પઢના તો ગોયા ખતા હી નહીં !!! : હૈરત અંગેઝ તો યેહ હૈ કે ઈસ તરહ કી "ભડાસ" નિકાલને વાલે બસા અવકાત બે નમાઝી હોતે હૈં ! ગોયા નમાઝ ન પઢના તો (مَعَاذَ اللهِ عَزَّوَجَلَّ) કોઈ ગુનાહ હી નહીં હૈ ! ચેહરા દેખો તો દુશ્મનાને મુસ્તફા આતશ પરસ્તોં જૈસા યા'ની તાજદારે રિસાલત صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી અઝીમ સુન્નત દાઢી મુબારક ચેહરે સે ગાઈબ ! નીઝ ઝૂટ, ગીબત, ચુગલી, વા'દા ખિલાફી, બદ ગુમાની, બદ નિગાહી, વાલિદૈન કી ના

www.dawateislami.net

ફરમાની, ફિલ્મેં ડિરામે, ગાને બાજે વગૈરા વગૈરા ગુનાહ આદત મેં શામિલ હોને કે બા વુજૂદ ઝબાન પર યેહ અલ્ફાઝે શિક્વા ખેલ રહે હોતે હૈં :

"ક્યા ખતા હમ સે ઐસી હુઈ હૈ ! જિસ કી હમ કો સઝા મિલ રહી હૈ !!"

જિસ દોસ્ત કી બાત હમ ન માનેં : ઝરા સોચિયે તો સહી ! કોઈ જિગરી દોસ્ત કઈ બાર કુછ કામ બતાએ મગર આપ ઉસ કા કામ ન કરેં. ઈત્તિફાક સે કભી ઉસી દોસ્ત સે કામ પડ જાએ તો આપ પહલે હી સહમે રહેંગે કે મૈં ને તો ઉસ કા એક ભી કામ નહીં કિયા, અબ વોહ ભલા મેરા કામ કૈસે કરેગા ! અગર આપ ને હિમ્મત કર કે બાત કી ઔર ઉસ ને કામ ન કિયા તબ ભી આપ શિક્વા નહીં કર સકેંગે, ક્યૂંકે આપ ને ભી તો અપને ઉસ દોસ્ત કા કામ નહીં કિયા થા.

અબ ઝરા ઠન્ડે દિલ સે ગૌર કીજિયે કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને કિતને કિતને કામ બતાએ, કૈસે કૈસે અહકામ જારી ફરમાએ, મગર હમ ઉસ કે કૌન કૌન સે હુક્મ પર અમલ કરતે હૈં ? ગૌર કરને પર મા'લૂમ હોગા કે ઉસ કે કઈ અહકામાત કી બજા આવરી મેં હમ ને ગફ્લત સે કામ લિયા હૈ. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કરે બાત સમઝ મેં આ ગઈ હો, કે ખુદ તો અપને પરવર દગાર عَزَّوَجَلَّ કે હુક્મોં પર અમલ ન કરેં, મગર વોહ કિસી બાત (યા'ની દુઆ) કા અસર ઝાહિર ન ફરમાએ તો શિક્વા વ શિકાયત લે કર બૈઠ જાએં. દેખિયે ના ! આપ અગર અપને કિસી જિગરી દોસ્ત કી કોઈ બાત બાર બાર ટાલતે રહેં તો હો

www.dawateislami.net

સકતા હૈ કે વોહ આપ સે દોસ્તી હી ખત્મ કર દે, લેકિન **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ બન્દોં પર કિસ કદર મેહ્રબાન હૈ કે લાખ ઉસ કે ફરમાને આલી કી ખિલાફ વર્ઝી કરેં, ફિર ભી વોહ અપને બન્દોં કી ફેહરિસ સે ખારિજ નહીં કરતા, લુત્ફો કરમ ફરમાતા હી રહતા હૈ. ઝરા ગૌર તો ફરમાઈયે ! જો બન્દે એહસાન ફરામોશી કા મુઝાહરા કર રહે હૈં અગર વોહ ભી બતૌરે સઝા અપને એહસાનાત ઉન સે રોક લે તો ઉન કા ક્યા બને ? યકીનન ઉસ કી ઇનાયત કે બિગૈર બન્દા એક કદમ ભી નહીં ઉઠા સકતા, અરે ! વોહ અપની અઝીમુશ્શાન ને'મત હવા જો કે બિલ્કુલ મુફ્ત અતા ફરમા રખી હૈ અગર ચન્દ લમ્હોં કે લિયે રોક લે તો લાશોં કે અમ્બાર લગ જાએં !!

કબૂલિય્યતે દુઆ મેં તાખીર કા એક સબબ : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! બસા અવકાત કબૂલિય્યતે દુઆ કી તાખીર મેં કાફી **મસ્લહતેં** હોતી હૈં જો હમારી સમઝ મેં નહીં આતી. હુઝૂર, સરાપા નૂર, ફૈઝ ગન્જૂર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને પુર સુરૂર હૈ : જબ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા કોઈ પ્યારા દુઆ કરતા હૈ તો **અલ્લાહ તઆલા** જિબ્રઈલ (عَلَیْہِ السَّلَام) સે ઇર્શાદ ફરમાતા હૈ : "ઠહરો ! અભી ન દો તાકે ફિર માંગે કે મુઝ કો ઇસ કી આવાઝ પસન્દ હૈ." ઔર જબ કોઈ કાફિર યા ફાસિક **દુઆ** કરતા હૈ, ફરમાતા હૈ : "એ જિબ્રઈલ (عَلَیْہِ السَّلَام) ! ઇસ કા કામ જલ્દી કર દો, તાકે ફિર ન માંગે કે મુઝ કો ઇસ કી આવાઝ મકરૂહ (યા'ની ના પસન્દ) હૈ." (کَنْزُ الْعُمَّال ج۲ص۳۹ حدیث۳۲۶۱, અહ્સનુલ વિઆઅ, સ. 99)

www.dawateislami.net

નેક બન્દે કી દુઆ કબૂલ હોને મેં તાખીર કી હિક્મત

(હિકાયત) : **હઝરતે** સય્યિદુના યહ્યા બિન સઈદ બિન કત્તાન (عَلَیْہِ رَحْمَةُ الْمَنَّان) ને **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કો ખ્વાબ મેં દેખા, અર્ઝ કી : ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ ! મૈં અક્સર **દુઆ** કરતા હૂં ઔર તૂ કબૂલ નહીં ફરમાતા ? હુક્મ હુવા : “એ યહ્યા ! મૈં તેરી આવાઝ કો પસન્દ કરતા હૂં, ઈસ વાસિતે તેરી **દુઆ** કી કબૂલિય્યત મેં તાખીર કરતા હૂં.”

(رسالہ قُشیریہ ص۲۹۷, અહ્સનુલ વિઆઅ, સ. 99)

“ફઝાઈલે દુઆ” સફ્હા 97 મેં **આદાબે દુઆ** બયાન કરતે હુએ હઝરતે રઈસુલ મુતકલ્લિમીન મૌલાના નકી અલી ખાન عَلَیْہِ رَحمَۃُ الرَّحْمٰن ફરમાતે હૈં :

જલ્દી મચાને વાલે કી દુઆ કબૂલ નહીં હોતી ! : (દુઆ કે આદાબ મેં સે યેહ ભી હૈ કે) **દુઆ** કે કબૂલ મેં જલ્દી ન કરે. હદીસ શરીફ મેં હૈ કે ખુદાએ તઆલા તીન આદમિયોં કી **દુઆ** કબૂલ નહીં કરતા. એક વોહ કે ગુનાહ કી **દુઆ** માંગે. દૂસરા વોહ કે ઐસી બાત ચાહે કે કત્એ રેહ્મ હો. તીસરા વોહ કે કબૂલ મેં જલ્દી કરે કે મૈં ને **દુઆ** માંગી અબ તક કબૂલ નહીં હુઈ. (مسلم ص١٤٦٣ حدیث٢٧٣٥)

ઈસ હદીસ મેં ફરમાયા ગયા હૈ કે ના જાઇઝ કામ કી **દુઆ** ન માંગી જાએ કે વોહ કબૂલ નહીં હોતી. નીઝ કિસી રિશ્તેદાર કા હક

www.dawateislami.net

ઝાએઅ હોતા હો ઐસી **દુઆ** ભી ન માંગેં ઔર **દુઆ** કી કબૂલિય્યત કે લિયે જલ્દી ભી ન કરેં વરના **દુઆ** કબૂલ નહીં કી જાએગી.

અહ્સનુલ વિઆઇ લિ આદાબિદ્દુઆઅ પર આ'લા હઝરત, ઇમામે અહલે સુન્નત, મૌલાના શાહ અહમદ રઝા ખાન عَلَیْہِ رَحمَۃُ الرَّحْمٰن ને હાશિયા તહરીર ફરમાયા હૈ ઔર ઉસ કા નામ **ઝૈલુલ મુદ્દઆઇ લિ અહ્સનિલ વિઆઅ** રખા હૈ. મકતબતુલ મદીના ને તખરીજ વ તસ્હીલ કે સાથ ઇસે "ફઝાઇલે દુઆ" કે નામ સે શાએઅ કિયા હૈ. ઇસી કિતાબ કે હાશિયે મેં એક મકામ પર **દુઆ** કી કબૂલિય્યત મેં જલ્દી મચાને વાલોં કો અપને મખ્સૂસ ઔર નિહાયત હી ઇલ્મી અન્દાઝ મેં સમઝાતે હુએ ફરમાતે હૈં :

અફસરોં કે પાસ તો બાર બાર ધક્કે ખાતે હો મગર...... :

સગાને દુન્યા (યા'ની દુન્યવી અફસરોં) કે ઉમ્મીદ વારોં (યા'ની ઉન સે કામ નિકલવાને કે આરઝૂ મન્દોં) કો દેખા જાતા હૈ કે તીન તીન બરસ તક ઉમ્મીદ વારી (ઔર ઇન્તિઝાર) મેં ગુઝારતે હૈં, સુબ્હ વ શામ ઉન કે દરવાઝોં પર દૌડતે હૈં, (ધક્કે ખાતે હૈં) ઔર વોહ (અફસરાન) હૈં કે રુખ નહીં મિલાતે, જવાબ નહીં દેતે, ઝિડકતે, દિલ તંગ હોતે, નાક ભોં ચઢાતે હૈં, ઉમ્મીદ વારી મેં લગાયા તો બેગાર (બેકાર મેહનત) સર પર ડાલી, યેહ હઝરત ગિરહ (યા'ની ઉમ્મીદ વાર જેબ) સે ખાતે, ઘર સે મંગાતે, બેકાર બેગાર (ફુઝૂલ મેહનત) કી બલા ઉઠાતે હૈં,

www.dawateislami.net

ઔર વહાં (યા'ની અફસરોં કે પાસ ધક્કે ખાને મેં) બરસોં ગુઝરેં હુનૂઝ (યા'ની અભી તક ગોયા) રોઝે અવ્વલ (હી) હૈ, મગર યેહ (દુન્યવી અફસરોં કે પાસ ધક્કે ખાને વાલે) ન ઉમ્મીદ તોડેં, ન (અફસરોં કા) પીછા છોડેં. ઔર અહકમુલ હાકિમીન, અકરમુલ અકરમીન عَزَّجَلَالُہٗ કે દરવાઝે પર અવ્વલ તો આતા હી કૌન હૈ ! ઔર આએ ભી તો ઉક્તાતે, ઘબરાતે, કલ કા હોતા આજ હો જાએ, એક હફ્તા કુછ પઢતે ગુઝરા ઔર શિકાયત હોને લગી, સાહિબ ! પઢા તો થા, કુછ અસર ન હુવા ! યેહ અહ્મક અપને લિયે ઈજાબત (યા'ની કબૂલિય્યત) કા દરવાઝા ખુદ બન્દ કર લેતે હૈં. **મુહમ્મદુર્રસૂલુલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ફરમાતે હૈં : يُسْتَجَابُ لِاَحَدِكُمْ مَا لَمْ يَعْجَلْ، يَقُوْلُ: دَعَوْتُ فَلَمْ يُسْتَجَبْ لِيْ- **તરજમા :** "તુમ્હારી દુઆ કબૂલ હોતી હૈ જબ તક જલ્દી ન કરો યેહ મત કહો કે મૈં ને દુઆ કી થી કબૂલ ન હુઈ."

(بُخاری ج ٤ ص٢٠٠ حدیث ٦٣٤٠)

બા'ઝ તો ઈસ પર ઐસે જામે સે બાહર (યા'ની બે કાબૂ) હો જાતે હૈં કે આ'માલ વ અદ્ઈય્યા (યા'ની અવરાદ વ દુઆઓં) કે અસર સે બે એ'તિકાદ, બલ્કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે વા'દએ કરમ સે બે એ'તિમાદ, وَالْعِیَاذُ بِاللّٰہِ الْکَرِیْمِ الْجَوَاد. ઐસોં સે કહા જાએ કે ઐ બે હયા ! બે શર્મો !! ઝરા અપને ગિરીબાન મેં મુંહ ડાલો. અગર કોઈ તુમ્હારા બરાબર વાલા દોસ્ત તુમ સે હઝાર બાર કુછ કામ અપને કહે ઔર તુમ ઉસ કા એક કામ ન કરો તો અપના કામ ઉસ સે કહતે હુએ

www.dawateislami.net

અવ્વલ તો આપ લજાઓ (શરમાઓ)ગે, (કે) હમ ને તો ઉસ કા કહના કિયા હી નહીં અબ કિસ મુંહ સે ઉસ સે કામ કો કહેં ? ઔર અગર ગરઝ દીવાની હોતી હૈ (યા'ની મતલબ પડા તો) કહ ભી દિયા ઔર ઉસ ને (અગર તુમ્હારા કામ) ન કિયા તો અસ્લન મહલ્લે શિકાયત ન જાનોગે (યા'ની ઇસ બાત પર શિકાયત કરોગે હી નહીં ઝાહિર હૈ ખુદ હી સમઝતે હો) કે હમ ને (ઉસ કા કામ) કબ કિયા થા જો વોહ કરતા.

અબ જાંચો, કે તુમ **માલિક અલલ ઇત્લાક** عَزَّوَجَلَّ કે કિતને અહકામ બજા લાતે હો ? ઉસ કે હુક્મ બજા ન લાના ઔર અપની દરખ્વાસ્ત કા ખ્વાહી ન ખ્વાહી (હર સૂરત મેં) કબૂલ ચાહના કૈસી બે હયાઈ હૈ !

ઓ અહ્મક ! ફિર ફર્ક દેખ ! અપને સર સે પાઉં તક નઝરે ગૌર કર ! એક એક રૂએં મેં હર વક્ત હર આન કિતની કિતની હઝાર દર હઝાર દર હઝાર સદ હઝાર બે શુમાર ને'મતેં હૈં. તૂ સોતા હૈ ઔર ઉસ કે મા'સૂમ બન્દે (યા'ની ફિરિશ્તે) તેરી હિફાઝત કો પહરા દે રહે હૈં, તૂ ગુનાહ કર રહા હૈ ઔર (ફિર ભી) સર સે પાઉં તક સિહ્હતો આફિય્યત, બલાઓં સે હિફાઝત, ખાને કા હઝ્મ, ફુઝ્લાત (યા'ની જિસ્મ કે અન્દર કી ગન્દગિયોં) કા દફ્અ, ખૂન કી રવાની, આ'ઝા મેં તાકત, આંખોં મેં રોશની. બે હિસાબ કરમ બે માંગે બે

www.dawateislami.net

ચાહે તુઝ પર ઉતર રહે હૈં. ફિર અગર તેરી બા'ઝ ખ્વાહિશેં અતા ન હોં, કિસ મુંહ સે શિકાયત કરતા હૈ ? તૂ ક્યા જાને કે તેરે લિયે ભલાઈ કાહે મેં હૈ ! તૂ ક્યા જાને કૈસી સખ્ત બલા આને વાલી થી કે ઈસ (બ ઝાહિર ન કબૂલ હોને વાલી) દુઆ ને દફ્અ કી, તૂ ક્યા જાને કે ઈસ દુઆ કે ઈવઝ કૈસા સવાબ તેરે લિયે ઝખીરા હો રહા હૈ, ઉસ કા વા'દા સચ્ચા હૈ ઔર કબૂલ કી યેહ તીનોં સૂરતેં હૈં જિન મેં હર પહલી, પિછલી સે આ'લા હૈ. હાં, બે એ'તિકાદી આઈ તો યકીન જાન, કે મારા ગયા ઔર ઈબ્લીસે લઈન ને તુઝે અપના સા કર લિયા. وَالْعِيَاذُ بِاللّٰهِ سُبْحٰنَهٗ وَتَعَالٰى (ઔર **અલ્લાહ** કી પનાહ વોહ પાક હૈ ઔર અઝમત વાલા).

એ ઝલીલ ખાક ! એ આબે નાપાક ! અપના મુંહ દેખ ઔર ઈસ અઝીમ શરફ પર ગૌર કર, કે અપની બારગાહ મેં હાઝિર હોને, અપના પાક, મુતઆલી (યા'ની બુલન્દ) નામ લેને, અપની તરફ મુંહ કરને, અપને પુકારને કી તુઝે ઈજાઝત દેતા હૈ. લાખોં મુરાદેં ઈસ ફઝલે અઝીમ પર નિસાર.

ઓ બે સબ્રે ! ઝરા ભીક માંગના સીખ. ઈસ આસ્તાને રફીઅ કી ખાક પર લૌટ જા. ઔર લિપટા રહ ઔર ટિકટિકી બંધી રખ કે અબ દેતે હૈં, અબ દેતે હૈં ! બલ્કે પુકારને, ઉસ સે મુનાજાત કરને કી લઝ્ઝત મેં ઐસા ડૂબ જા, કે ઈરાદા વ મુરાદ કુછ યાદ ન રહે, યકીન જાન, કે ઈસ દરવાઝે સે હરગિઝ મહરૂમ ન ફિરેગા કે

www.dawateislami.net

مَنْ دَقَّ بَابَ الْكَرِيْمِ انْفَتَحَ (જિસ ને કરીમ કે દરવાઝે પર દસ્તક દી તો વોહ ઉસ પર ખુલ ગયા) وَبِاللّٰهِ التَّوْفِيْق (ઔર તૌફીક **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી તરફ સે હૈ). (ફઝાઇલે દુઆ, સ. 100 તા 104)

દુઆ કી કબૂલિય્યત મેં તાખીર તો કરમ હૈ : હઝરતે સય્યિદુના મૌલાના નકી અલી ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ફરમાતે હૈં : એ અઝીઝ ! તેરા પરવર દગાર عَزَّوَجَلَّ ફરમાતા હૈ :

أُجِيْبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ (پ۲،البقرة:۱۸۶)

તરજમા : મૈં દુઆ માંગને વાલે કી દુઆ કબૂલ કરતા હૂં જબ મુઝ સે દુઆ માંગે.

فَلَنِعْمَ الْمُجِيْبُوْنَ ﴿۷۵﴾ (پ۲۳،صٰفّٰت:۷۵)

તરજમા : હમ ક્યા અચ્છે કબૂલ કરને વાલે હૈં.

اُدْعُوْنِيْٓ اَسْتَجِبْ لَكُمْ (پ۲٤،مؤمن:٦٠)

તરજમા : મુઝ સે દુઆ માંગો મૈં કબૂલ ફરમાઊં.

પસ યકીન સમઝ કે વોહ તુઝે અપને દર સે મહરૂમ નહીં કરેગા ઔર અપને વા'દે કો વફા ફરમાએગા. વોહ અપને હબીબ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم સે ફરમાતા હૈ :

وَاَمَّا السَّآئِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿۱۰﴾ (پ۳۰،الضحٰی:۱۰) **તરજમા :** સાઇલ કો ન ઝિડક.

www.dawateislami.net

આપ કિસ તરહ અપને ખ્વાને કરમ સે દૂર કરેગા ! બલ્કે વોહ તુઝ પર નઝરે કરમ રખતા હૈ કે તેરી દુઆ કે કબૂલ કરને મેં દેર કરતા હૈ. اَلْحَمْدُلِلّٰہِ عَلٰی کُلِّ حَال. (ફઝાઈલે દુઆ, સ. 98)

ઈર્કુન્નિસા કા દર્દ જાતા રહા : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! اَلْحَمْدُلِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **“દા’વતે ઈસ્લામી”** કે **મદની કાફિલોં** મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સુન્નતોં ભરા સફર કર કે દુઆ માંગને વાલોં કે મસાઈલ હલ હોને કે કાફી વાકિઆત હૈં. એક ઈસ્લામી ભાઈ કા બયાન અપને અન્દાઝ મેં અર્ઝ કરને કી સઆદત હાસિલ કરતા હૂં. હમારા **મદની કાફિલા** ઠઠ્ઠા શહ્ર વારિદ હુવા, શુરકા મેં સે એક ઈસ્લામી ભાઈ કો **ઈર્કુન્નિસા** કા શદીદ દર્દ ઉઠતા થા, બેચારે શિદ્દતે દર્દ સે માહિયે બે આબ કી તરહ તડપતે થે. એક બાર દર્દ કે સબબ રાત ભર સો ન સકે. આખિરી દિન **અમીરે કાફિલા** ને ફરમાયા : આઈયે ! સબ મિલ કર ઈન કે લિયે દુઆ કરતે હૈં. ચુનાન્ચે દુઆ શુરૂઅ હુઈ, ઉન ઈસ્લામી ભાઈ કા બયાન હૈ : اَلْحَمْدُلِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ દૌરાને દુઆ હી દર્દ મેં કમી આની શુરૂઅ હો ગઈ ઔર કુછ દેર કે બા’દ **ઈર્કુન્નિસા કા દર્દ બિલ્કુલ જાતા રહા.** اَلْحَمْدُلِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ યેહ બયાન દેતે વક્ત કાફી અર્સા હો ચુકા હૈ વોહ દિન, આજ કા દિન ઉન કો ફિર કભી **ઈર્કુન્નિસા** કી તક્લીફ નહીં

www.dawateislami.net

હુઈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه ઉન્હેં અલાકાઈ **મદની કાફિલા** ઝિમ્મેદાર કી હૈસિય્યત સે મદની કાફિલોં કી ધૂમેં મચાને કી ખિદમત ભી મિલી.

ગર હો ઈર્કુન્નિસા, આરિઝા કોઈ સા — દે ખુદા સિહ્હતેં, કાફિલે મેં ચલો
દૂર બીમારિયાં ઔર પરેશાનિયાં — હોંગી બસ ચલ પડેં, કાફિલે મેં ચલો

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 675, 677)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! **મદની કાફિલે** કી બરકત સે **ઈર્કુન્નિસા** જૈસી મૂઝી બીમારી સે નજાત મિલ ગઈ. **ઈર્કુન્નિસા** કી પહચાન યેહ હૈ કે ઈસ મેં ચઢ્ઢે (યા'ની રાન કે જોડ) સે લે કર પાઉં કે ટખ્ને તક શદીદ દર્દ હોતા હૈ. યેહ મરઝ બરસોં તક પીછા નહીં છોડતા.

ઈર્કુન્નિસા કે દો રૂહાની ઈલાજ : ﴾1﴿ દર્દ કે મકામ પર હાથ રખ કર અવ્વલ આખિર દુરૂદ શરીફ, **સૂરતુલ ફાતિહા** એક બાર ઔર સાત મર્તબા યેહ દુઆ પઢ કર દમ કર દીજિયે : اَللّٰهُمَّ اَذْهِبْ عَنِّیْ سُوْٓءَ مَآ اَجِدُ (યા'ની એ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! મુઝ સે મરઝ દૂર ફરમા દે) અગર દૂસરા દમ કરે તો عَنِّیْ કી જગહ عَنْهُ (યા'ની ઈસ સે) ઔર اَجِدُ (યા'ની મૈં પાતા હૂં) કી જગહ یَجِدُ (યા'ની વોહ પાતા હૈ) કહે. (મુદ્દત : તા હુસૂલે શિફા) ﴾2﴿ یَا مُحْیِیْ

www.dawateislami.net

સાત બાર પઢ કર ગેસ હો યા પીઠ યા પેટ મેં તક્લીફ યા ઇર્કુન્નિસા યા કિસી ભી જગહ દર્દ હો યા કિસી ઉઝ્વ કે ઝાએઅ હો જાને કા ખૌફ હો, અપને ઊપર દમ કર દીજિયે اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ફાએદા હોગા.

(મુદ્દતે ઇલાજ : તા હુસૂલે શિફા)

રોઝા તોડને વાલી 14 ચીઝેં

﴾1﴿ **ખાને,** પીને યા હમબિસ્તરી કરને સે રોઝા જાતા રહતા હૈ જબ કે રોઝાદાર હોના યાદ હો. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 985)

﴾2﴿ **હુક્કા,** સિગાર, સિગરેટ, ચુરટ વગૈરા પીને સે ભી રોઝા જાતા રહતા હૈ, અગર્ચે અપને ખયાલ મેં હલ્ક તક ધૂઆં ન પહોંચતા હો. (એઝન, સ. 986)

﴾3﴿ **પાન** યા સિર્ફ તમ્બાકૂ ખાને સે ભી રોઝા જાતા રહેગા અગર્ચે બાર બાર ઉસ કી પીક થૂકતે રહેં, ક્યૂંકે હલ્ક મેં ઉસ કે બારીક અજ્ઝા ઝરૂર પહોંચતે હૈં. (એઝન)

﴾4﴿ **શકર** વગૈરા એૈસી ચીઝેં જો મુંહ મેં રખને સે ઘુલ જાતી હૈં મુંહ મેં રખી ઔર થૂક નિગલ ગએ, રોઝા જાતા રહા. (એઝન)

﴾5﴿ **દાંતોં** કે દરમિયાન કોઈ ચીઝ ચને કે બરાબર યા ઝિયાદા થી ઉસે ખા ગએ યા કમ હી થી મગર મુંહ સે નિકાલ કર ફિર ખા લી તો રોઝા ટૂટ ગયા. (دُرِّ مُختار ج۳ص۴۵۲)

﴾6﴿ **દાંતોં** સે ખૂન નિકલ કર હલ્ક સે નીચે ઉતરા ઔર ખૂન થૂક સે

www.dawateislami.net

ઝિયાદા યા બરાબર યા કમ થા મગર ઉસ કા મઝા હલ્ક મેં મહસૂસ હુવા તો રોઝા જાતા રહા ઔર અગર કમ થા ઔર મઝા ભી હલ્ક મેં મહસૂસ ન હુવા તો રોઝા ન ગયા.

(ایضاًص۴۲۲)

﴾7﴿ **રોઝા** યાદ રહને કે બા વુજૂદ **હુક્ના**[1] લિયા. યા નાક કે નથનોં સે દવા ચઢાઈ રોઝા જાતા રહા. (عالمگیری ج۱ ص۲۰۴)

﴾8﴿ **કુલ્લી** કર રહે થે બિલા કસ્દ (યા'ની બિગૈર ઈરાદે કે) પાની હલ્ક સે ઉતર ગયા યા નાક મેં પાની ચઢાયા ઔર દિમાગ કો ચઢ ગયા રોઝા જાતા રહા મગર જબ કે રોઝાદાર હોના ભૂલ ગયા હો તો ન ટૂટેગા અગર્ચે કસ્દન (યા'ની જાન બૂઝ કર) હો. યૂં હી રોઝેદાર કી તરફ કિસી ને કોઈ ચીઝ ફેંકી વોહ ઉસ કે હલ્ક મેં ચલી ગઈ તો રોઝા જાતા રહા. (عالمگیری ج۱ ص۲۰۲)

﴾9﴿ **સોતે** મેં (યા'ની નીંદ કી હાલત મેં) પાની પી લિયા યા કુછ ખા લિયા, યા મુંહ ખુલા થા, પાની કા કતરા યા બારિશ કા ઓલા હલ્ક મેં ચલા ગયા તો રોઝા જાતા રહા.

(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 986, جوہرہ ج۱ ص۱۷۸)

﴾10﴿ **દૂસરે** કા થૂક નિગલ લિયા યા અપના હી થૂક હાથ મેં લે કર નિગલ લિયા તો રોઝા જાતા રહા. (عالمگیری ج۱ ص۲۰۳)

---

1 : યા'ની કિસી દવા કી બત્તી યા પિચકારી પીછે કે મકામ મેં ચઢાના જિસ સે ઈજાબત હો જાએ.

www.dawateislami.net

﴾11﴿ **જબ** તક થૂક યા બલ્ગમ મુંહ કે અન્દર મૌજૂદ હો ઉસે નિગલ જાને સે રોઝા નહીં જાતા, બાર બાર થૂકતે રહના ઝરૂરી નહીં.

﴾12﴿ **મુંહ** મેં રંગીન ડોરા વગૈરા રખા જિસ સે થૂક રંગીન હો ગયા ફિર થૂક નિગલ લિયા રોઝા જાતા રહા. (اَیضاً)

﴾13﴿ **આંસૂ** મુંહ મેં ચલા ગયા ઔર નિગલ લિયા, અગર કતરા દો કતરા હૈ તો રોઝા ન ગયા ઔર ઝિયાદા થા કે ઉસ કી નમકીની પૂરે મુંહ મેં મહસૂસ હુઈ તો જાતા રહા. પસીને કા ભી યેહી હુક્મ હૈ. (اَیضاً)

﴾14﴿ પાખાને કા મકામ બાહર નિકલ પડા તો હુક્મ હૈ કે કપડે સે ખૂબ પોંછ કર ઉઠે કે તરી બિલ્કુલ બાકી ન રહે. ઔર અગર કુછ પાની ઉસ પર બાકી થા ઔર ખડા હો ગયા કે પાની અન્દર કો ચલા ગયા તો રોઝા ફાસિદ હો (યા'ની ટૂટ) ગયા. ઈસી વજહ સે ફુકહાએ કિરામ رَحِمَھُمُ اللّٰہُ السَّلَام ફરમાતે હૈં કે રોઝાદાર ઈસ્તિન્જા (યા'ની પાની સે પાકી હાસિલ) કરને મેં સાંસ ન લે.

(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 988, عالمگیری ج۱ ص۲۰٤)

રોઝે મેં કૈ (Vomiting) હોના : દો ફરામીને મુસ્તફા

صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : ﴾1﴿ જિસ કો માહે રમઝાન મેં ખુદ બખુદ **કૈ** આઈ ઉસ કા રોઝા ન ટૂટા ઔર જિસ ને જાન બૂઝ કર કૈ કી ઉસ કા રોઝા ટૂટ ગયા (کَنزُالعُمّال ج۸ ص۲۳۰ حدیث ۲۳۸۱٤) ﴾2﴿ "જિસ કો ખુદ બખુદ કૈ

www.dawateislami.net

આઈ ઉસ પર **કઝા** નહીં ઔર જિસ ને જાન બૂઝ કર કે કી વોહ રોઝે કી **કઝા** કરે." (ترمذی ج۲ ص۱۷۳ حدیث۷۲۰)

કે કે સાત અહકામ

﴾1﴿ **રોઝે** મેં ખુદ બખુદ કિતની હી **કે** (યા'ની ઉલટી. Vomiting) હો જાએ (ખ્વાહ બાલટી હી ક્યૂં ન ભર જાએ) ઈસ સે રોઝા નહીં ટૂટતા (دُرِّمُختار ج۳ ص۴۵۰) ﴾2﴿ **અગર** રોઝા યાદ હોને કે બા વુજૂદ કસ્દન (યા'ની જાન બૂઝ કર) **કે** કી ઔર અગર વોહ મુંહ ભર હૈ (મુંહ ભર કી તા'રીફ આગે આતી હૈ) તો અબ રોઝા ટૂટ જાએગા (ایضاً ص ۴۵۱) ﴾3﴿ **કસ્દન** (યા'ની જાન બૂઝ કર) મુંહ ભર હોને વાલી **કે** સે ભી ઈસ સૂરત મેં રોઝા ટૂટેગા જબ કે કે મેં ખાના (યા પાની) યા સફરા (યા'ની કડવા પાની) યા ખૂન આએ (عالمگیری ج۱ ص۲۰۴) ﴾4﴿ અગર (મુંહ ભર) **કે** મેં સિર્ફ બલ્ગમ નિકલા તો **રોઝા** નહીં ટૂટેગા (دُرِّمُختار ج۳ ص۴۵۲) ﴾5﴿ **કસ્દન કે** કી મગર થોડી સી આઈ, મુંહ ભર ન આઈ તો અબ ભી **રોઝા** ન ટૂટા (ایضاً ص ۴۵۱) ﴾6﴿ **મુંહ ભર** સે કમ કે હુઈ ઔર મુંહ હી સે દોબારા લૌટ ગઈ યા ખુદ હી લૌટા દી, ઈન દોનોં સૂરતોં મેં રોઝા નહીં ટૂટેગા (اَیضاً ص۴۵۰) ﴾7﴿ **મુંહ ભર** કે બિલા ઈખ્તિયાર હો ગઈ તો **રોઝા** તો ન ટૂટા અલબત્તા અગર ઈસ મેં સે એક ચને કે બરાબર ભી વાપસ લૌટા દી તો **રોઝા** ટૂટ જાએગા ઔર એક ચને સે કમ હો તો **રોઝા** ન ટૂટા. (دُرِّمُختار ج۳ ص۴۵۰)

www.dawateislami.net

મુંહ ભર કૈ કી તા'રીફ : મુંહ ભર કૈ કે મા'ના યેહ હૈં : "ઉસે બિલા તકલ્લુફ ન રોકા જા સકે." (عالمگیری ج۱ ص۱۱)

"મદીના" કે પાંચ હુરૂફ કી નિસ્બત સે વુઝૂ મેં કૈ કે 5 અહકામે શરઈ

《1》 **વુઝૂ** કી હાલત મેં (જાન બૂઝ કર કૈ કરેં યા ખુદ બખુદ હો જાએ દોનોં સૂરતોં મેં) અગર મુંહ ભર **કૈ** આઈ ઔર ઇસ મેં ખાના, પાની યા સફરા (કડવા પાની) આયા તો વુઝૂ ટૂટ જાએગા.

(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 306)

《2》 **અગર** બલ્ગમ કી મુંહ ભર **કૈ** હુઈ તો **વુઝૂ** નહીં ટૂટેગા. (ઐઝન)

《3》 **બહતે** ખૂન કી **કૈ** વુઝૂ તોડ દેતી હૈ. (ઐઝન)

《4》 **બહતે** ખૂન કી **કૈ** સે **વુઝૂ** ઉસ વક્ત ટૂટતા હૈ જબ કે ખૂન થૂક સે મગ્લૂબ (યા'ની કમ) ન હો. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 306, رَدُّالْمُحتار ج۱ ص۲٦٧) યા'ની ખૂન કી વજહ સે **કૈ** સુર્ખ હો રહી હૈ તો ખૂન ગાલિબ હૈ **વુઝૂ** ટૂટ ગયા ઔર અગર થૂક ઝિયાદા હૈ ઔર ખૂન કમ તો **વુઝૂ** નહીં ટૂટેગા. ખૂન કમ હોને કી નિશાની યેહ હૈ કે પૂરી કૈ જો થૂક પર મુશ્તમિલ હૈ વોહ ઝર્દ (યા'ની પીલી) હોગી.

《5》 **અગર કૈ** મેં જમા હુવા ખૂન નિકલા ઔર વોહ મુંહ ભર સે કમ હૈ તો **વુઝૂ** નહીં ટૂટેગા.

(મુલખ્ખસ અઝ : બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 306)

www.dawateislami.net

કૈ કા અહમ મસ્અલા : મુંહ ભર કૈ (ઇલાવા બલ્ગમ કે) નાપાક હૈ, ઇસ કા કોઈ છીંટા કપડે યા જિસ્મ પર ન ગિરને પાએ ઇસ કી એહતિયાત ફરમાઇયે. અક્સર લોગ ઇસ મેં બડી બે એહતિયાતી કરતે હૈં, કપડોં પર છીંટે પડને કી કોઈ પરવા નહીં કી જાતી ઔર મુંહ વગૈરા પર જો નાપાક કૈ લગ જાતી હૈ ઉસ કો ભી બિલા ઝિજક અપને કપડોં સે પોંછ લેતે હૈં. **અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝ્ઝત** عَزَّوَجَلَّ હમેં નજાસત સે બચને કા ઝેહ્ન ઇનાયત ફરમાએ.

اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمين صَلَّى اللهُ تعالٰى عليه واٰلهٖ وسلَّم

ભૂલ કર ખાને પીને સે રોઝા નહીં જાતા : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે મરવી હૈ કે સુલ્તાને દો જહાન, શહન્શાહે કૌનો મકાન صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને આલીશાન હૈ : "જિસ રોઝાદાર ને ભૂલ કર ખાયા પિયા વોહ અપના **રોઝા** પૂરા કરે કે ઉસે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને ખિલાયા ઔર પિલાયા."(مسلم ص۵۸۲ حدیث ۱۱۵۵)

"વાહ ક્યા બાત હૈ માહે રમઝાન કી" કે ઇક્કીસ હુરૂફ કી નિસ્બત સે રોઝા ન ટૂટને કે 21 અહકામ

﴾1﴿ **ભૂલ** કર ખાયા, પિયા યા જિમાઅ કિયા રોઝા ફાસિદ ન હુવા, ખ્વાહ વોહ રોઝા ફર્ઝ હો યા નફ્લ.

(دُرِّمُخْتار، رَدُّ المحتار ج۳ص۴۱۹)

રોઝાદાર કો ભૂલ કર ખાતા પીતા દેખે તો ક્યા કરે

﴾2﴿ **કિસી** રોઝાદાર કો ઇન અફઆલ મેં દેખેં તો યાદ દિલાના વાજિબ

www.dawateislami.net

હૈ, હાં રોઝાદાર બહુત હી કમઝોર હો, કે યાદ દિલાને પર વોહ ખાના છોડ દેગા જિસ કી વજહ સે કમઝોરી ઇતની બઢ જાએગી કે ઇસ કે લિયે **રોઝા** રખના હી દુશ્વાર હો જાએગા ઔર અગર ખા લેગા તો **રોઝા** ભી અચ્છી તરહ પૂરા કર લેગા ઔર દીગર ઇબાદતેં ભી બખૂબી અદા કર સકેગા (ઔર ચૂંકે ભૂલ કર ખા પી રહા હૈ ઇસ લિયે ઇસ કા રોઝા તો હો હી જાએગા) લિહાઝા ઇસ સૂરત મેં યાદ ન દિલાના હી બેહતર હૈ. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 981) બા'ઝ મશાઇખે કિરામ (رَحِمَهُمُ اللّٰهُ السَّلَام) ફરમાતે હૈં : “**જવાન** કો દેખે તો યાદ દિલા દે ઔર **બૂઢે** કો દેખે તો યાદ ન દિલાને મેં હરજ નહીં.” મગર યેહ હુક્મ અક્સર કે લિહાઝ સે હૈ ક્યૂંકે **જવાન** અક્સર કવી (યા'ની તાકત વર) હોતે હૈં ઔર **બૂઢે** અક્સર કમઝોર. ચુનાન્ચે અસ્લ હુક્મ યેહી હૈ કે જવાની ઔર બુઢાપે કો કોઈ દખ્લ નહીં, બલ્કે કુવ્વત વ ઝો'ફ (યા'ની તાકત ઔર કમઝોરી) કા લિહાઝ હૈ લિહાઝા અગર **જવાન** ઇસ કદર કમઝોર હો તો યાદ ન દિલાને મેં હરજ નહીં ઔર **બૂઢા** કવી (યા'ની તાકત વર) હો તો યાદ દિલાના વાજિબ હૈ.

(رَدُّ الْمُحتَار ج۳ص۴۲۰)

﴾3﴿ **રોઝા** યાદ હોને કે બા વુજૂદ ભી મખ્ખી યા ગુબાર યા ધૂઆં હલ્ક મેં ચલે જાને સે **રોઝા** નહીં ટૂટતા. ખ્વાહ ગુબાર આટે કા હો જો ચક્કી પીસને યા આટા છાનને મેં ઉડતા હૈ યા ગલ્લે (યા'ની

www.dawateislami.net

અનાજ) કા ગુબાર હો યા હવા સે ખાક ઉડી યા જાનવરોં કે ખુર યા ટાપ સે.

(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 982/ دُرِّ مُختار، رَدُّ المحتار ج۳ص۴۲۰)

﴾4﴿ **ઈસી** તરહ બસ યા કાર કા ધૂઆં યા ઉન સે ગુબાર ઉડ કર હલ્ક મેં પહોંચા અગર્ચે **રોઝાદાર** હોના યાદ થા, **રોઝા** નહીં જાએગા.

﴾5﴿ **અગરબત્તી** સુલગ રહી હૈ ઔર ઉસ કા ધૂઆં નાક મેં ગયા તો **રોઝા** નહીં ટૂટેગા. હાં લોબાન યા અગરબત્તી સુલગ રહી હો ઔર **રોઝા** યાદ હોને કે બા વુજૂદ મુંહ કરીબ લે જા કર ઉસ કા ધૂઆં નાક સે ખીંચા તો **રોઝા** ફાસિદ હો જાએગા.

(اَیضاً، اَیضاً ص۴۲۱)

﴾6﴿ **ભરી સીંગી**(1) લગવાઈ યા તેલ યા સુરમા લગાયા તો રોઝા ન ગયા, તેલ યા સુરમે કા મઝા હલ્ક મેં મહસૂસ હોતા હો બલ્કે થૂક મેં સુરમે કા રંગ ભી દિખાઈ દેતા હો જબ ભી રોઝા નહીં ટૂટતા.

(رَدُّالْمُحتَار ج۳ص۴۲۰)

﴾7﴿ **ગુસ્લ** કિયા ઔર પાની કી ખુનુકી (યા'ની ઠન્ડક) અન્દર મહસૂસ હુઈ જબ ભી **રોઝા** નહીં ટૂટા. (عالمگیری ج۱ص۲۰۳)

﴾8﴿ **કુલ્લી** કી ઔર પાની બિલ્કુલ ફેંક દિયા સિર્ફ કુછ તરી મુંહ મેં બાકી રહ ગઈ થી થૂક કે સાથ ઈસે નિગલ લિયા, **રોઝા** નહીં ટૂટા. (رَدُّالْمُحتَار ج۳ص۴۲۰)

---

1 : યેહ દર્દ કે ઈલાજ કા એક મખ્સૂસ તરીકા હૈ જિસ મેં સૂરાખ કિયા હુવા સીંગ દર્દ કી જગહ રખ કર મુંહ કે ઝરીએ જિસ્મ કી ગરમી ખીંચતે હૈં.

www.dawateislami.net

《9》 **દવા** કૂટી ઔર હલ્ક મેં ઇસ કા મઝા મહસૂસ હુવા **રોઝા** નહીં ટૂટા. (اَیضاً ص۴۲۲)

《10》 **કાન** મેં પાની ચલા ગયા જબ ભી **રોઝા** નહીં ટૂટા બલ્કે ખુદ પાની ડાલા જબ ભી ન ટૂટા. (دُرِّمُختار ج۳ص۴۲۲) અલબત્તા કાન કા પર્દા ફટા હુવા હો તો કાન મેં પાની ડાલને સે હલ્ક કે નીચે ચલા જાએગા ઔર રોઝા ટૂટ જાએગા.

《11》 **તિન્કે** સે કાન ખુજાયા ઔર ઉસ પર કાન કા મૈલ લગ ગયા ફિર વોહી મૈલ લગા હુવા તિન્કા કાન મેં ડાલા અગર્ચે ચન્દ બાર ઐસા કિયા હો જબ ભી **રોઝા** ન ટૂટા. (اَیضاً)

《12》 **દાંત** યા મુંહ મેં ખફીફ (યા'ની મા'મૂલી) ચીઝ બે મા'લૂમ સી રહ ગઈ કે લુઆબ કે સાથ ખુદ હી ઉતર જાએગી ઔર વોહ ઉતર ગઈ, **રોઝા** નહીં ટૂટા. (اَیضاً)

《13》 **તિલ** યા તિલ કે બરાબર કોઈ ચીઝ ચબાઈ ઔર થૂક કે સાથ હલ્ક સે ઉતર ગઈ તો **રોઝા** ન ગયા મગર જબ કે ઉસ કા મઝા હલ્ક મેં મહસૂસ હોતા હો તો **રોઝા** જાતા રહા.

(فَتحُ القدیر ج۲ص۲۵۹)

《14》 **થૂક** યા બલ્ગમ મુંહ મેં આયા ફિર ઉસે નિગલ ગયા તો **રોઝા** ન ગયા. (دُرِّ مُختار، رَدُّ المحتار ج ۳ ص ۴۲۸)

《15》 **ઇસી** તરહ નાક મેં રીંઠ જમ્અ હો ગઈ, સાંસ કે ઝરીએ ખીંચ કર નિગલ જાને સે ભી **રોઝા** નહીં જાતા. (دُرِّمُختار ج۳ص۴۲۲)

www.dawateislami.net

﴾16﴿ **દાંતોં** સે ખૂન નિકલ કર હલ્ક તક પહોંચા મગર હલ્ક સે નીચે ન ઉતરા તો **રોઝા** ન ગયા. (اَیضاً)

﴾17﴿ **મખ્ખી** હલ્ક મેં ચલી ગઈ **રોઝા** ન ગયા ઔર કસ્દન (યા'ની જાન બૂઝ કર) નિગલી તો ચલા ગયા. (عالمگیری ج۱ ص۲۰۳)

﴾18﴿ **ભૂલે** સે ખાના ખા રહે થે, યાદ આતે હી લુક્મા ફેંક દિયા યા પાની પી રહે થે યાદ આતે હી મુંહ કા પાની ફેંક દિયા તો **રોઝા** ન ગયા. અગર મુંહ મેં કા લુક્મા યા પાની યાદ આને કે બા વુજૂદ નિગલ ગએ તો **રોઝા** ગયા. (اَیضاً)

﴾19﴿ **સુબ્હે** સાદિક સે પહલે ખા યા પી રહે થે ઔર સુબ્હ હોતે હી (યા'ની સહરી કા વક્ત ખત્મ હોતે હી) મુંહ મેં કા સબ કુછ ઉગલ દિયા તો **રોઝા** ન ગયા, ઔર અગર નિગલ લિયા તો જાતા રહા. (اَیضاً)

﴾20﴿ **ગીબત** કી તો **રોઝા** ન ગયા. અગર્ચે ગીબત સખ્ત કબીરા ગુનાહ હૈ, કુરઆને મજીદ મેં ગીબત કરને કી નિસ્બત ફરમાયા : "જૈસે અપને મુર્દા ભાઈ કા ગોશ્ત ખાના." ઔર હદીસે પાક મેં ફરમાયા : "ગીબત ઝિના સે સખ્ત તર હૈ." (مُعجَم اَوسَط ج ٥ ص ٦٣ حدیث ٦٥٩٠) ગીબત કી વજહ સે **રોઝે કી નૂરાનિય્યત** જાતી રહતી હૈ. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 984)

www.dawateislami.net

﴾21﴿ જનાબત (યા'ની ગુસ્લ ફર્ઝ હોને) કી હાલત મેં સુબ્હ કી બલ્કે અગર્ચે સારે દિન **જુનુબ** (યા'ની બે ગુસ્લ) રહા રોઝા ન ગયા. (دُرِّ مُختار ج۳ص۴۲۸) મગર ઇતની દેર તક કસ્દન (યા'ની જાન બૂઝ કર) **ગુસ્લ ન કરના કે નમાઝ કઝા હો જાએ ગુનાહ વ હરામ હૈ. હદીસ શરીફ** મેં ફરમાયા : "જિસ ઘર મેં **જુનુબ** હો ઉસ મેં રહમત કે ફિરિશ્તે નહીં આતે."

(ابوداوٗد ج۱ص۱۰۹حدیث۲۲۷, બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 984)

મકરૂહાતે રોઝા : અબ રોઝે કે મકરૂહાત કા બયાન કિયા જાતા હૈ જિન કે કરને સે **રોઝા** હો તો જાતા હૈ મગર ઉસ કી નૂરાનિય્યત ચલી જાતી હૈ. લફ્ઝ **"નબી"** કે તીન હુરૂફ કી નિસ્બત સે પહલે **તીન અહાદીસે મુબારકા** મુલાહઝા ફરમાઇયે. ફિર ફિક્હી અહકામ અર્ઝ કિયે જાએંગે ﴾1﴿ "જો બુરી બાત કહના ઔર ઉસ પર અમલ કરના ન છોડે તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કો ઇસ કી કુછ હાજત નહીં કે ઉસ ને ખાના, પીના છોડ દિયા હૈ"(1) ﴾2﴿ "**રોઝા** ઇસ કા નામ નહીં કે ખાને ઔર પીને સે બાઝ રહના હો, રોઝા તો યેહ હૈ કે લગ્વ વ બેહૂદા બાતોં સે બચા જાએ"(2) ﴾3﴿ **રોઝા** સિપર (યા'ની ઢાલ) હૈ જબ તક ઉસે ફાડા ન હો. અર્ઝ કી ગઈ : કિસ ચીઝ સે ફાડેગા ? ઇર્શાદ ફરમાયા : "ઝૂટ યા ગીબત સે."(3)

۱: بُخاری ج۱ ص۶۲۸ حدیث۱۹۰۳۔ ۲: اَلْمُستَدرَک ج۲ ص۶۷ حدیث۱۶۱۱۔ ۳: مُعجَم اَوسَط ج۳ص۲۶۴حدیث۴۵۳۶۔

www.dawateislami.net

"રમઝાનુલ મુબારક" કે બારહ હુરૂફ કી નિસ્બત સે મકરૂહાતે રોઝા પર મુશ્તમિલ 12 પૈરે

(1) ઝૂટ, ચુગલી, ગીબત, ગાલી દેના, બેહૂદા બાત, કિસી કો તક્લીફ દેના કે યેહ ચીઝેં વૈસે ભી ના જાઇઝ વ હરામ હૈં **રોઝે** મેં ઔર ઝિયાદા હરામ ઔર ઇન કી વજહ સે **રોઝે** મેં કરાહત આતી હૈ. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 996)

(2) **રોઝાદાર** કો બિલા ઉઝ્ર કિસી ચીઝ કા ચખના યા ચબાના મકરૂહ હૈ. ચખને કે લિયે ઉઝ્ર યેહ હૈ કે મસલન ઔરત કા શોહર બદ મિઝાજ હૈ કે નમક કમ યા ઝિયાદા હોગા તો ઉસ કી નારાઝી કા બાઇસ હોગા, ઇસ વજહ સે ચખને મેં હરજ નહીં. ચબાને કે લિયે ઉઝ્ર યેહ હૈ કે ઇતના છોટા બચ્ચા હૈ કે રોટી નહીં ચબા સકતા ઔર કોઈ નર્મ ગિઝા નહીં જો ઉસે ખિલાઈ જા સકે, ન **હૈઝ વ નિફાસ**[1] વાલી યા કોઈ ઔર ઐસા હૈ કે ઉસે ચબા કર દે. તો બચ્ચે કે ખિલાને કે લિયે રોટી વગૈરા ચબાના મકરૂહ નહીં. (دُرِّ مُختار ج۳ ص۴٥۳) મગર પૂરી એહતિયાત રખિયે કે ગિઝા કા કોઈ ઝર્રા હલ્ક સે નીચે ન ઉતરને પાએ.

ચખના કિસે કહતે હૈં ? : ચખને કે મા'ના વોહ નહીં જો આજ કલ આમ મુહાવરા હૈ યા'ની કિસી ચીઝ કા મઝા દરયાફ્ત કરને કે લિયે

---

1 : હૈઝ વ નિફાસ કી હાલત મેં ઔરત કો રોઝા, નમાઝ, તિલાવત, મસ્જિદ મેં જાના, તવાફે કા'બા કરના હરામ હૈ. નમાઝ મુઆફ હૈ મગર બા'દે ફરાગત રોઝા કઝા કરના ફર્ઝ હૈ.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢા ઉસ ને જફા કી. (عبدالرزاق)

ઉસ મેં સે થોડા ખા લિયા જાતા હૈ ! કે યૂં હો તો કરાહત કૈસી **રોઝા** હી જાતા રહેગા બલ્કે કફ્ફારે કે શરાઇત પાએ જાએં તો કફ્ફારા ભી લાઝિમ હોગા. ચખને સે મુરાદ યેહ હૈ કે સિર્ફ ઝબાન પર રખ કર મઝા દરયાફ્ત કર લેં ઔર ઉસે થૂક દેં, ઉસ મેં સે હલ્ક મેં કુછ ભી ન જાને પાએ. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 996)

﴾3﴿ **કોઈ** ચીઝ ખરીદી ઔર ઉસ કા ચખના ઝરૂરી હૈ કે અગર ન ચખા તો નુક્સાન હોગા તો ઐસી સૂરત મેં ચખને મેં હરજ નહીં વરના મકરૂહ હૈ. (دُرِّ مُختار ج۳ ص٤٥٣)

﴾4﴿ **બીવી** કા બોસા લેના ઔર ગલે લગાના ઔર બદન કો છૂના મકરૂહ નહીં. હાં યેહ અન્દેશા હો, કે **ઈન્ઝાલ** હો જાએગા (યા'ની મની નિકલ જાએગી) યા જિમાઅ મેં મુબ્તલા હોગા ઔર હોંટ ઔર ઝબાન ચૂસના રોઝે મેં મુત્લકન મકરૂહ હૈં. યૂં હી મુબાશરતે ફાહિશા (યા'ની **શર્મગાહ સે શર્મગાહ ટકરાના**[1])

(رَدُّالْمُحتَار ج۳ ص٤٥٤)

﴾5﴿ **ગુલાબ** યા મુશ્ક વગૈરા સૂંઘના, દાઢી મૂંછ મેં તેલ લગાના ઔર સુરમા લગાના મકરૂહ નહીં. (اَیضاً ص٤٥٥)

﴾6﴿ **રોઝે** કી હાલત મેં હર કિસ્મ કા **ઈત્ર** સૂંઘ ભી સકતે હૈં ઔર લગા ભી સકતે હૈં. (اَیضاً) ઈસી તરહ રોઝે મેં બદન પર તેલ કી માલિશ (Massage) કરને મેં ભી હરજ નહીં.

1 : શાદી શુદગાન "મિલાપ" કી નિય્યતોં વગૈરા કી મા'લૂમાત કે લિયે ફતાવા રઝવિય્યા જિલ્દ 23 સફહા નમ્બર 385 તા 386 પર મસ્અલા નમ્બર 141 તા 142 કા મુતાલઆ ફરમા લેં.

www.dawateislami.net

﴾7﴿ **રોઝે** મેં મિસ્વાક કરના મક્રૂહ નહીં બલ્કે જૈસે ઔર દિનોં મેં સુન્નત હૈ વૈસે હી **રોઝે** મેં ભી સુન્નત હૈ, **મિસ્વાક** ખુશ્ક હો યા તર, અગર્ચે પાની સે તર કી હો, ઝવાલ સે પહલે કરેં યા બા'દ, કિસી વક્ત ભી મક્રૂહ નહીં. (اَیضاً ص۴۰۸)

﴾8﴿ અક્સર લોગોં મેં મશ્હૂર હૈ કે દો પહર કે બા'દ રોઝાદાર કે લિયે મિસ્વાક કરના મક્રૂહ હૈ યેહ હમારે મઝ્હબે હનફિય્યા કે ખિલાફ હૈ. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 997) હઝરતે સય્યિદુના આમિર બિન રબીઆ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُمَا સે રિવાયત હૈ : "મૈં ને રસૂલે પાક صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કો બે શુમાર બાર **રોઝે** મેં મિસ્વાક કરતે દેખા." (تِرمذی ج ۲ ص ۱۷۶ حدیث ۷۲۵)

﴾9﴿ **અગર** મિસ્વાક ચબાને સે રેશે છૂટેં યા મઝા મહસૂસ હો તો ઐસી **મિસ્વાક** રોઝે મેં નહીં કરના ચાહિયે. (ફતાવા રઝવિય્યા મુખર્રજા, જિ. 10, સ. 511) અગર રોઝા યાદ હોતે હુએ **મિસ્વાક** ચબાતે યા દાંત માંઝતે હુએ ઈસ કા રેશા યા કોઈ જુઝ હલ્ક સે નીચે ઉતર ગયા ઔર ઉસ કા મઝા હલ્ક મેં મહસૂસ હુવા તો **રોઝા** ફાસિદ હો જાએગા. ઔર અગર ઈતને સારે રેશે હલ્ક સે નીચે ઉતર ગએ જો એક ચને કી મિક્દાર કે બરાબર હોં તો અગર્ચે હલ્ક મેં ઝાએકા મહસૂસ ન હો તબ ભી રોઝા ટૂટ જાએગા.

www.dawateislami.net

﴾10﴿ **વુઝૂ** વ ગુસ્લ કે ઈલાવા ઠન્ડક પહોંચાને કી ગરઝ સે કુલ્લી કરના યા નાક મેં પાની ચઢાના યા ઠન્ડક કે લિયે નહાના બલ્કે બદન પર ભીગા કપડા લપેટના ભી મકરૂહ નહીં. હાં પરેશાની ઝાહિર કરને કે લિયે ભીગા કપડા લપેટના મકરૂહ હૈ કે ઈબાદત મેં દિલ તંગ હોના અચ્છી બાત નહીં.

(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 997, رَدُّالْمُحتَار ج۳ ص۴۵۱)

﴾11﴿ **બા'ઝ** ઈસ્લામી ભાઈ રોઝે મેં બાર બાર થૂકતે રહતે હૈં, શાયદ વોહ સમઝતે હૈં કે રોઝે મેં થૂક નહીં નિગલના ચાહિયે, ઐસા નહીં. અલબત્તા મુંહ મેં થૂક ઈકટ્ઠા કર કે નિગલ જાના, યેહ તો બિગૈર **રોઝા** કે ભી ના પસન્દીદા હૈ ઔર રોઝે મેં મકરૂહ.

(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 998)

﴾12﴿ **રમઝાનુલ મુબારક** કે દિનોં મેં ઐસા કામ કરના જાઈઝ નહીં જિસ સે ઐસા ઝો'ફ (યા'ની કમઝોરી) આ જાએ કે **રોઝા** તોડને કા ઝન્ને ગાલિબ હો. લિહાઝા નાનબાઈ કો ચાહિયે કે દો પહર તક રોટી પકાએ ફિર બાકી દિન મેં આરામ કરે. (دُرِّمُختَار ج۳ ص۴٦٠) મિ'માર વ મઝદૂર ઔર દીગર મશક્કત કે કામ કરને વાલે ઈસ મસ્અલે પર ગૌર ફરમા લેં.

આસ્માન પર સે કાગઝ કા પુર્ઝા ગિરા : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! રોઝોં કે શરઈ અહકામ સીખને કા જઝબા ઉજાગર કરને કે

www.dawateislami.net

લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલે મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સુન્નતોં ભરે સફર કો અપના મા'મૂલ બના લીજિયે. એક બાર સફર કર કે તજરિબા કર લીજિયે اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ વોહ વોહ દીની મનાફેઅ હાસિલ હોંગે કે આપ હૈરાન રહ જાએંગે. તરગીબ કે લિયે **મદની કાફિલે** કી એક **મદની બહાર** આપ કે ગોશ ગુઝાર કી જાતી હૈ : એક ઈસ્લામી ભાઈ કે ખાનદાન મેં લડકિયાં કાફી થીં, ચચાજાન કે યહાં સાત લડકિયાં તો બડે ભાઈજાન કે યહાં 9 લડકિયાં ! ઈન કી શાદી હુઈ તો ઈન કે યહાં ભી લડકી કી વિલાદત હુઈ. સબ કો તશ્વીશ સી હોને લગી ઔર આજ કલ કે એક આમ ઝેહ્ન કે મુતાબિક સબ કો વહ્મ સા હોને લગા, કે કિસી ને જાદૂ કર કે ઔલાદે નરીના કા સિલ્સિલા બન્દ કરવા દિયા હૈ ! ઉન્હોં ને મન્નત માની કે મેરે યહાં લડકા પૈદા હુવા તો **દા'વતે ઈસ્લામી** કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે **એક માહ કે મદની કાફિલે** મેં સફર કરૂંગા. ઉન કી મદની મુન્ની કી અમ્મી ને એક બાર ખ્વાબ દેખા કે આસ્માન સે કોઈ કાગઝ કા પુર્ઝા ઉન કે કરીબ આ કર ગિરા, ઉઠા કર દેખા તો ઉસ પર લિખા થા : **"બિલાલ."** اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ એક માહ કે મદની કાફિલે કી (નિય્યત કી) બરકત સે ઉન કે યહાં **મદની મુન્ને** કી આમદ હો ગઈ ! ન સિર્ફ એક બલ્કે આગે ચલ કર યકે બા'દ દીગરે **દો મદની મુન્ને** મઝીદ

www.dawateislami.net

પૈદા હુએ. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા કરમ દેખિયે ! **એક માહ કે મદની કાફિલે** કી (નિય્યત કી) બરકત સિર્ફ ઉન તક મહદૂદ ન રહી, બલ્કે ઉન કે ખાનદાન મેં જો ભી ઔલાદે નરીના સે મહરૂમ થા સબ કે યહાં **મદની મુન્ને** તવલ્લુદ (યા'ની પૈદા) હુએ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉન્હેં અલાકાઈ મદની કાફિલા ઝિમ્માદાર કી હૈસિય્યત સે મદની કાફિલોં કી બહારેં લુટાને કી કોશિશેં કરને કી સઆદત ભી મિલી.

આ કે તુમ બા અદબ, દેખ લો ફઝલે રબ
મદની મુન્ને મિલેં, કાફિલે મેં ચલો
ખોટી કિસ્મત ખરી, ગોદ હોગી હરી
મુન્ના મુન્ની મિલેં, કાફિલે મેં ચલો

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 675)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

માંગી મુરાદ ન મિલના ભી ઈન્આમ ! : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! **મદની કાફિલે** કી બરકત સે કિસ તરહ મન કી મુરાદેં બર આતી હૈં ! ઉમ્મીદોં કી સૂખી ખેતિયાં હરી હો જાતી હૈં, દિલોં કી પઝમુર્દા કલિયાં ખિલ ઉઠતી હૈં ઔર ખાનમાં બરબાદોં કી ખુશિયાં લૌટ આતી હૈં. મગર યેહ ઝેહ્ન મેં રહે કે ઝરૂરી નહીં હર એક કી દિલી મુરાદ લાઝિમી હી પૂરી હો. બારહા ઐસા હોતા હૈ કે બન્દા જો તલબ કરતા હૈ વોહ ઉસ કે હક મેં બેહતર નહીં હોતા ઔર ઉસ કા સુવાલ પૂરા નહીં કિયા જાતા, ઉસ કી મુંહ માંગી મુરાદ ન મિલના

www.dawateislami.net

હી ઉસ કે લિયે ઇન્આમ હોતા હૈ. મસલન યેહી કે વોહ **ઔલાદે નરીના** માંગતા હૈ મગર ઉસ કો મદની મુન્નિયોં સે નવાઝા જાતા હૈ ઔર યેહી ઉસ કે હક મેં બારહા બેહતર ભી હોતા હૈ. ચુનાન્ચે પારહ દૂસરા **સૂરતુલ બકરહ** કી આયત નમ્બર 216 મેં રબ્બુલ ઈબાદ عَزَّوَجَلَّ કા ઈર્શાદે હકીકત બુન્યાદ હૈ :

عَسٰۤى اَنْ تُحِبُّوْا شَیْــٴًـا وَّ هُوَ شَرٌّ لَّكُمْ ؕ
(پ۲،البقرة:۲۱۶)

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : કરીબ હૈ કે કોઈ બાત તુમ્હેં પસન્દ આએ ઔર વોહ તુમ્હારે હક મેં બુરી હો.

બેટી કે ફઝાઈલ : યાદ રખિયે ! બેટી કી ફઝીલત કિસી તરહ કમ નહીં ઈસ ઝિમ્ન મેં મુલાહઝા હોં **તીન ફરામીને મુસ્તફ઼ા** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : ﴿1﴾ જિસ ને અપની તીન બેટિયોં કી પરવરિશ કી વોહ જન્નત મેં જાએગા ઔર ઉસે રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં ઉસ જિહાદ કરને વાલે કી મિસ્લ અજ્ર મિલેગા જિસ ને દૌરાને જિહાદ રોઝે રખે ઔર નમાઝ કાઈમ કી. (اَلتَّرغِيب وَالتَّرهِيب ج۳ص۴۶حدیث۲۶) ﴿2﴾ જિસ કી **તીન બેટિયાં** હોં, વોહ ઉન કે સાથ અચ્છા સુલૂક કરે તો ઉસ કે લિયે જન્નત વાજિબ હો જાતી હૈ. અર્ઝ કી ગઈ : ઔર દો હોં તો ? ફરમાયા : "ઔર દો હોં તબ ભી." અર્ઝ કી ગઈ : અગર એક હો તો ? ફરમાયા : "અગર એક હો તો ભી." (مُعجَم اَوسَط ج۴ص۳۴۷حدیث۶۱۹۹مُلَخَّصاً) ﴿3﴾ જિસ ને અપની દો બેટિયોં યા દો બહનોં યા દો રિશ્તેદાર બચ્ચિયોં પર સવાબ

www.dawateislami.net

કી નિય્યત સે ખર્ચ કિયા યહાં તક કે **અલ્લાહ તઆલા** ઉન્હેં બે નિયાઝ કર દે (યા'ની ઉન કા નિકાહ હો જાએ યા વોહ સાહિબે માલ હો જાએં યા ઉન કી વફાત હો જાએ) તો વોહ ઉસ કે લિયે આગ સે આડ હો જાએંગી.

(مسند امام احمد ج ۱۰ ص ۱۷۹ حدیث ۲۶۵۷۸)

રોઝા ન રખને કી મજબૂરિયાં : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બા'ઝ મજબૂરિયાં ઐસી હૈં જિન કે સબબ **રમઝાનુલ મુબારક** મેં **રોઝા** ન રખને કી ઈજાઝત હૈ. મગર યેહ યાદ રહે કે મજબૂરી મેં રોઝા મુઆફ નહીં વોહ મજબૂરી ખત્મ હો જાને કે બા'દ ઉસ કી **કઝા** રખના ફર્ઝ હૈ, અલબત્તા **કઝા** કા ગુનાહ નહીં હોગા જૈસા કે "બહારે શરીઅત જિલ્દ અવ્વલ સફહા 1002" પર "દુર્રે મુખ્તાર" કે હવાલે સે લિખા હૈ કે સફર વ હમ્લ ઔર બચ્ચે કો દૂધ પિલાના ઔર મરઝ ઔર બુઢાપા ઔર ખૌફે હલાકત વ ઈક્રાહ (યા'ની અગર કોઈ જાન સે માર ડાલને યા કિસી ઉઝ્વ કે કાટ ડાલને યા સખ્ત માર મારને કી સહીહ ધમ્કી દે કર કહે કે રોઝા તોડ ડાલ અગર રોઝાદાર જાનતા હો, કે યેહ કહને વાલા જો કુછ કહતા હૈ કર ગુઝરેગા તો ઐસી સૂરત મેં રોઝા ફાસિદ કર દેના યા તર્ક કરના ગુનાહ નહીં. "ઈક્રાહ સે મુરાદ યેહી હૈ") વ નુક્સાને અક્લ ઔર જિહાદ યેહ સબ રોઝા ન રખને કે ઉઝ્ર હૈં ઈન વુજૂહ સે અગર કોઈ **રોઝા** ન રખે તો ગુનાહગાર નહીં. (دُرِّمُخْتار ج۳ ص۴۶۲)

શરઈ સફર કી તા'રીફ : દૌરાને સફર ભી **રોઝા** ન રખને કી

www.dawateislami.net

ઇજાઝત હૈ. સફર કી મિક્દાર ભી ઝેહ્‌ન નશીન કર લીજિયે. સય્યિદી વ મુર્શિદી ઇમામે અહલે સુન્નત, **આ'લા હઝરત,** મૌલાના શાહ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن કી તહકીક કે મુતાબિક શરઅન સફર કી મિક્દાર **સાઢે સત્તાવન મીલ** (યા'ની તકરીબન 92 કિલો મીટર) હૈ જો કોઈ ઇતની મિક્દાર કા ફાસિલા તૈ કરને કી ગરઝ સે અપને શહ્‌ર યા ગાઉં કી આબાદી સે બાહર નિકલ આયા, વોહ અબ શરઅન **મુસાફિર** હૈ, ઉસે **રોઝા** કઝા કર કે રખને કી ઇજાઝત હૈ ઔર **નમાઝ** મેં ભી વોહ **કસ્ર** કરેગા. **મુસાફિર** અગર **રોઝા** રખના ચાહે તો રખ સકતા હૈ મગર ચાર રક્અત વાલી ફર્ઝ નમાઝોં મેં ઉસે કસ્ર કરના વાજિબ હૈ, નહીં કરેગા તો ગુનાહગાર હોગા. ઔર કસ્દન ચાર પઢીં ઔર દો પર કા'દા કિયા તો ફર્ઝ અદા હો ગએ ઔર પિછલી દો રક્અતેં નફલ હો ગઈ મગર ગુનહગાર વ અઝાબે નાર કા હકદાર હૈ કે વાજિબ તર્ક કિયા લિહાઝા તૌબા કરે (ઔર નમાઝ કા ઇઆદા ભી વાજિબ હૈ) ઔર દો રક્અત પર કા'દા ન કિયા તો ફર્ઝ અદા ન હુએ ઔર વોહ નમાઝ નફલ હો ગઈ. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 743 મુલખ્ખસન) "ઔર જહાલતન (યા'ની ઇલ્મ ન હોને કી વજહ સે) પૂરી (ચાર) પઢી તો ઉસ **નમાઝ** કા ફૈરના ભી વાજિબ હૈ" (ફતાવા રઝવિય્યા મુખર્રજા, જિ. 8, સ. 270 મુલખ્ખસન) યા'ની મા'લૂમાત ન હોને કી બિના પર ભી આજ તક જિતની નમાઝેં **સફર** મેં પૂરી પઢી હૈં ઉન કા હિસાબ લગા કર ચાર રક્અતી ફર્ઝ કી જગહ **કસ્ર** કી નિય્યત સે દો દો ફર્ઝ લૌટાને હોંગે. હાં **મુસાફિર** કો મુકીમ ઇમામ કે પીછે ફર્ઝ ચાર પૂરે

www.dawateislami.net

પઢને હોતે હૈં, સુન્નતેં ઔર વિત્ર લૌટાને કી ઝરૂરત નહીં. **કસ્ર** સિર્ફ ઝોહ્ર, અસ્ર ઔર ઈશા કી ફર્ઝ રકઅતોં મેં કરના હૈ. યા'ની ઇન મેં ચાર રકઅત ફર્ઝ કી જગહ દો રકઅત અદા કી જાએંગી, બાકી સુન્નતોં ઔર વિત્ર કી રકઅતેં પૂરી અદા કી જાએંગી, દૂસરે શહ્ર યા ગાઉં વગૈરા મેં પહોંચને કે બા'દ જબ તક પન્દરહ દિન સે કમ મુદ્દત તક કિયામ કી નિય્યત થી **મુસાફિર** હી કહલાએગા ઔર **મુસાફિર** કે અહકામ રહેંગે ઔર અગર **મુસાફિર** ને વહાં પહોંચ કર પન્દરહ દિન યા ઉસ સે ઝિયાદા કિયામ કી નિય્યત કર લી તો અબ **મુસાફિર** કે અહકામ ખત્મ હો જાએંગે ઔર વોહ મુકીમ કહલાએગા. અબ ઉસે **રોઝા** ભી રખના હોગા ઔર નમાઝ ભી કસ્ર નહીં કરેગા. સફર કે મુતઅલ્લિક ઝરૂરી અહકામ કી તફસીલી મા'લૂમાત હાસિલ કરને કે લિયે બહારે શરીઅત હિસ્સએ ચહારુમ કે બાબ "નમાઝે મુસાફિર કા બયાન" યા મકતબતુલ મદીના કે રિસાલે "મુસાફિર કી નમાઝ" કા મુતાલઆ ફરમાએં.

"اَلصَّلٰوۃُ وَالسَّلَامُ عَلَیْكَ یَا سَیِّدِیْ یَا رَسُوْلَ اللہ" કે તેંતીસ હુરૂફ કી નિસ્બત સે રોઝા ન રખને કી ઈજાઝાત પર મબ્ની 33 મદની ફૂલ

(વોહ મજબૂરી ખત્મ હો જાને કી સૂરત મેં હર રોઝે કે બદલે એક રોઝા કઝા રખના હોગા)

﴾1﴿ **મુસાફિર** કો રોઝા રખને યા ન રખને કા ઈખ્તિયાર હૈ. (رَدُّالْمُحتَار ج۳ ص۴۶۲)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહોં કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (ابن عساکر)

﴾2﴿ **અગર** ખુદ ઉસ **મુસાફિર** કો ઔર ઉસ કે સાથ વાલે કો **રોઝા** રખને મેં ઝરર (યા'ની નુક્સાન) ન પહોંચે તો **રોઝા** રખના **સફર** મેં બેહતર હૈ ઔર અગર દોનોં યા ઉન મેં સે કિસી એક કો નુક્સાન હો રહા હો તો **રોઝા** ન રખના બેહતર હૈ. (دُرِّمُختار ج۳ ص٤٦٥)

﴾3﴿ **મુસાફિર** ને **ઝહ્વએ કુબ્રા**[1] સે પેશ્તર ઇકામત કી ઔર અભી કુછ ખાયા નહીં તો **રોઝે** કી નિય્યત કર લેના વાજિબ હૈ. (جَوهَره ج۱ ص۱۸٦)

﴾4﴿ **દિન** મેં અગર સફર કિયા તો ઉસ દિન કા **રોઝા** છોડ દેને કે લિયે આજ કા સફર ઉઝ્ર નહીં. અલબત્તા અગર દૌરાને સફર તોડ દેંગે તો **કફ્ફારા** લાઝિમ ન આએગા મગર ગુનાહ ઝરૂર હોગા. (عالمگیری ج۱ ص۲۰٦) ઔર રોઝા કઝા કરના ફર્ઝ રહેગા.

﴾5﴿ **અગર** સફર શુરૂઅ કરને સે પહલે તોડ દિયા ફિર સફર કિયા તો (અગર કફ્ફારે કે શરાઇત પાએ ગએ તો કઝા કે સાથ સાથ) **કફ્ફારા** ભી લાઝિમ આએગા. (اَیضاً)

﴾6﴿ **અગર** દિન મેં **સફર** શુરૂઅ કિયા (ઔર દૌરાને સફર રોઝા તોડા ન થા) ઔર મકાન પર કોઈ ચીઝ ભૂલ ગએ થે ઉસે લેને વાપસ આએ ઔર અબ અગર આ કર **રોઝા** તોડ ડાલા તો (શરાઇત પાએ જાને કી સૂરત મેં) **કફ્ફારા** ભી વાજિબ હૈ. અગર દૌરાને

1 : ઝહ્વએ કુબ્રા કી તા'રીફ સફહા 962 પર દેખ લીજિયે.

www.dawateislami.net

સફર હી તોડ દિયા હોતા તો સિર્ફ **કઝા** રખના ફર્ઝ હોતા જૈસા કે નમ્બર 4 મેં ગુઝરા. (عالمگیری ج۱ص۲۰۷)

﴾7﴿ **કિસી** કો રોઝા તોડ ડાલને પર મજબૂર કિયા ગયા તો **રોઝા** તો તોડ સકતા હૈ મગર સબ્ર કિયા તો અજ્ર મિલેગા. (رَدُّالْمُحتَار ج۳ص٤٦٢) (મજબૂરી કી તા'રીફ સફહા 1027 પર દેખ લીજિયે)

﴾8﴿ **સાંપ** ને ડસ લિયા ઔર જાન ખતરે મેં પડ ગઈ તો **રોઝા** તોડ દે. (اَیضاً)

﴾9﴿ **જિન** લોગોં ને ઈન મજબૂરિયોં કે સબબ **રોઝા** તોડા ઉન પર ફર્ઝ હૈ કે ઉન રોઝોં કી **કઝા** રખેં ઔર ઈન કઝા રોઝોં મેં તરતીબ ફર્ઝ નહીં, લિહાઝા અગર ઉન રોઝોં કી કઝા કરને સે કબ્લ **નફ્લ રોઝે** રખે તો યેહ નફ્લ રોઝે હો ગએ, મગર હુક્મ યેહ હૈ કે ઉઝ્ર જાને કે બા'દ આયિન્દા **રમઝાનુલ મુબારક** કે આને સે પહલે પહલે **કઝા** રખ લેં. હદીસે પાક મેં ફરમાયા : "જિસ પર ગુઝશ્તા **રમઝાનુલ મુબારક** કી કઝા બાકી હૈ ઔર વોહ ન રખે, ઉસ કે ઈસ **રમઝાનુલ મુબારક** કે રોઝે કબૂલ ન હોંગે." (مسند امام احمد ج۳ص۲٦٦ حدیث۸٦۲۹) અગર વક્ત ગુઝરતા ગયા ઔર કઝા રોઝે ન રખે યહાં તક કે દૂસરા **રમઝાન શરીફ** આ ગયા તો અબ **કઝા** રોઝે રખને કે બજાએ પહલે ઈસી **રમઝાનુલ મુબારક** કે રોઝે રખ લીજિયે, **કઝા** બા'દ મેં

www.dawateislami.net

રખ લીજિયે. બલ્કે અગર ગૈરે મરીઝ વ મુસાફિર ને કઝા કી નિય્યત કી જબ ભી **કઝા** નહીં બલ્કે ઈસી રમઝાન શરીફ કે રોઝે હૈં. (دُرِّ مُختار ج۳ ص٤٦٥)

﴾10﴿ **ભૂક** ઔર પ્યાસ ઐસી હો, કે હલાક (યા'ની જાન ચલી જાને) કા ખૌફે સહીહ હો યા નુક્સાને અક્લ કા અન્દેશા હો તો **રોઝા** ન રખે. (دُرِّمُختار، ردُّ الْمُحتار ج۳ ص٤٦٢)

ફાસિક યા ગૈર મુસ્લિમ ડૉક્ટર રોઝા ન રખને કા મશ્વરા દે તો ?

﴾11﴿ **ફુકહાએ** કિરામ ને રોઝા ન રખને કે લિયે જો રુખ્સતેં બયાન કી હૈં ઉન મેં યેહ ભી દાખિલ હૈ કે **મરીઝ** કો મરઝ બઢ જાને યા દેર મેં અચ્છા હોને યા તન્દુરુસ્ત કો બીમાર હો જાને કા ગુમાને ગાલિબ હો તો ઈજાઝત હૈ કે ઉસ દિન **રોઝા** ન રખે. ઈસ ગુમાને ગાલિબ કે હુસૂલ (યા'ની હાસિલ કરને) કી તીસરી સૂરત કિસી મુસલ્માન, હાઝિક તબીબ મસ્તૂર યા'ની ગૈરે ફાસિક માહિર ડૉક્ટર કી ખબર ભી હૈ લેકિન ફી ઝમાના ઐસે તબીબ (ડૉક્ટર) કા મિલના બહુત હી મુશ્કિલ હૈ તો અબ ઝરૂરતે ઝમાના કા લિહાઝ કરતે હુએ ઈસ બાત કી ઈજાઝત હૈ કે અગર કોઈ કાબિલે એ'તિમાદ ફાસિક યા ગૈર મુસ્લિમ તબીબ (ડૉક્ટર) ભી રોઝા રખને કો સિહ્હત કે લિયે નુક્સાન દેહ કરાર દે ઔર

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક મર્તબા દુરૂદ પઢા **અલ્લાહ** ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા ઔર ઉસ કે નામએ આ'માલ મેં દસ નેકિયાં લિખતા હૈ. (ترمذی)

રોઝા તર્ક કરને કા કહે ઔર મરીઝ ભી અપની તરફ સે ઝન વ તહર્રી (યા'ની અચ્છી તરહ ગૌર) કરે જિસ સે ઉસે રોઝા તોડના યા ન રખના હી સમઝ આએ તો અબ અગર ઉસ ને અપને ઝન્ને ગાલિબ (યા'ની મઝબૂત સોચ) પર અમલ કરતે હુએ રોઝા તોડા યા રોઝા ન રખા તો ઉસે ગુનાહ નહીં હોગા ઔર રોઝા તોડને કી સૂરત મેં કફ્ફારા ભી ઉસ પર લાઝિમ ન હોગા મગર કઝા બહર સૂરત ઝરૂર ફર્ઝ હોગી ઔર તહર્રી (યા'ની ગૌર કરને) મેં યેહ ભી ઝરૂરી હૈ કે મરીઝ કા દિલ ઈસ બાત પર જમે કે યેહ તબીબ (યા'ની ડૉક્ટર) ખ્વાહ મ ખ્વાહ રોઝા તોડને કા નહીં કહ રહા ઔર ઈસ મેં ભી ઝિયાદા બેહતર યેહ હોગા કે એક સે ઝાઈદ ડૉક્ટર્ઝ સે રાય લે.

રોઝા ઔર હૈઝ વ નિફાસ

《12》 **રોઝે** કી હાલત મેં હૈઝ યા નિફાસ શુરૂઅ હો ગયા તો વોહ રોઝા જાતા રહા ઉસ કી કઝા રખે, ફર્ઝ થા તો કઝા ફર્ઝ હૈ ઔર નફલ થા તો કઝા વાજિબ. હૈઝ વ નિફાસ કી હાલત મેં સજદએ શુક્ર વ સજદએ તિલાવત હરામ હૈ ઔર આયતે સજદા સુનને સે ઈસ પર સજદા વાજિબ નહીં. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 382)

《13》 **હૈઝ** યા નિફાસ કી હાલત મેં **નમાઝ, રોઝા** હરામ હૈ ઔર ઐસી હાલત મેં નમાઝ વ રોઝા સહીહ હોતે હી નહીં. નીઝ તિલાવતે કુરઆને પાક યા કુરઆને પાક કી આયાતે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર દુરૂદ કી કસરત કર લિયા કરો જો ઐસા કરેગા કિયામત કે દિન મૈં ઉસ કા શફીઅ વ ગવાહ બનૂંગા. (شعب الایمان)

મુકદ્દસા યા ઉન કા તરજમા છૂના યેહ સબ ભી **હરામ** હૈ. (ઐઝન, સ. 379, 380) ﴾14﴿ **હૈઝ** યા નિફ઼ાસ વાલી કે લિયે ઇખ્તિયાર હૈ કે છુપ કર ખાએ યા ઝાહિરન, રોઝાદાર કી તરહ રહના ઉસ પર ઝરૂરી નહીં. (جوہرہ ص۱۸٦) ﴾15﴿ **મગર** છુપ કર ખાના બેહતર હૈ ખુસૂસન હૈઝ વાલી કે લિયે. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 1004) ﴾16﴿ **હમ્લ** વાલી યા દૂધ પિલાને વાલી ઔરત કો અગર અપની યા બચ્ચે કી જાન જાને કા સહીહ અન્દેશા હૈ તો ઇજાઝત હૈ કે ઇસ વક્ત **રોઝા** ન રખે, ખ્વાહ દૂધ પિલાને વાલી બચ્ચે કી માં હો યા દાઈ, અગર્ચે **રમઝાનુલ મુબારક** મેં દૂધ પિલાને કી નોકરી ઇખ્તિયાર કી હો.

(دُرِّمُختار، ردُّ الْمُحتار ج۳ص٤٦٣)

ઉમ્ર રસીદા બુઝુર્ગ કે રોઝે

﴾17﴿ **"શૈખે ફ઼ાની"** યા'ની વોહ મુઅમ્મર બુઝુર્ગ જિન કી ઉમ્ર ઐસી હો ગઈ કે અબ વોહ રોઝ બરોઝ કમઝોર હી હોતે જાએંગે, જબ વોહ રોઝા રખને સે આજિઝ (યા'ની મજબૂર વ બેબસ) હો જાએં યા'ની ન અબ રખ સકતે હૈં ન આયિન્દા રોઝે કી તાકત આને કી ઉમ્મીદ હૈ ઉન્હેં અબ રોઝા ન રખને કી ઇજાઝત હૈ, લિહાઝા હર રોઝે કે બદલે મેં "ફ઼િદયા" યા'ની દોનોં વક્ત એક મિસ્કીન કો ભરપેટ ખાના ખિલાના ઉસ પર વાજિબ હૈ યા

www.dawateislami.net

હર રોઝે કે બદલે એક **સદકએ ફિત્ર** કી મિક્દાર **મિસ્કીન** કો દે દેં. (دُرِّمُختار ج ٣ ص ٤٧١) (સદકએ ફિત્ર કી એક મિક્દાર 2 કિલો મેં 80 ગ્રામ કમ ગેહૂં યા ઉસ કા આટા યા ઉન ગેહૂં કી રકમ હૈ)

﴾18﴿ **અગર** ઐસા બૂઢા ગર્મિયોં મેં રોઝે નહીં રખ સકતા તો ન રખે મગર ઇસ કે બદલે સર્દિયોં મેં રખના ફર્ઝ હૈ.

(ردُّالْمُحتار ج٣ص٤٧٢)

﴾19﴿ **અગર** ફિદયા દેને કે બા'દ રોઝા રખને કી તાકત આ ગઈ તો દિયા હુવા **ફિદયા** સદકએ નફ્લ હો ગયા. ઉન રોઝોં કી **કઝા** રખેં. (عالمگیری ج١ص٢٠٧)

﴾20﴿ **યેહ** ઇખ્તિયાર હૈ કે શુરૂએ રમઝાન હી મેં પૂરે રમઝાન (કે તમામ રોઝોં) કા એક દમ **ફિદયા** દે દેં યા આખિર મેં (સબ ઇકટ્ઠે દે) દેં.

(دُرِّمُختار ج٣ص٤٧٢)

﴾21﴿ **ફિદયા** દેને મેં યેહ ઝરૂરી નહીં કે જિતને ફિદયે હોં ઉતને હી મસાકીન કો અલગ અલગ દેં, બલ્કે એક હી મિસ્કીન કો કઈ દિન કે (એક સાથ) ભી દિયે જા સકતે હૈં. (اَیضاً)

નફ્લ રોઝા તોડને મેં સિર્ફ કઝા હોતી હૈ કફ્ફારા નહીં

﴾22﴿ **નફ્લ** રોઝા કસ્દન શુરૂઅ કરને વાલે પર અબ પૂરા કરના વાજિબ હો જાતા હૈ કે તોડ દિયા તો **કઝા** વાજિબ હોગી.

(ردُّالْمُحتار ج ٣ ص ٤٧٣)

www.dawateislami.net

﴾23﴿ **અગર** આપ ને યેહ ગુમાન કર કે **રોઝા** રખા, કે મેરે ઝિમ્મે કોઈ **રોઝા** હૈ મગર **રોઝા** શુરૂઅ કરને કે બા'દ મા'લૂમ હુવા કે મુઝ પર કિસી કિસ્મ કા કોઈ **રોઝા** નહીં હૈ, અબ અગર ફૌરન તોડ દિયા તો કુછ નહીં ઔર યેહ મા'લૂમ કરને કે બા'દ અગર ફૌરન ન તોડા, તો અબ નહીં તોડ સકતે, અગર તોડેંગે તો **કઝા** વાજિબ હોગી. (دُرِّمُختار ج۳ ص۴۷۳)

﴾24﴿ **નફ્લ** રોઝા કસ્દન (યા'ની જાન બૂઝ કર) નહીં તોડા બલ્કે બિલા ઇખ્તિયાર ટૂટ ગયા, મસલન દૌરાને **રોઝા** ઔરત કો હૈઝ આ ગયા, જબ ભી **કઝા** વાજિબ હૈ. (اَیضاً ص۴۷۴)

સાલ મેં પાંચ રોઝે હરામ હૈં

﴾25﴿ **ઈદુલ** ફ઼િત્ર યા બકર ઈદ કે ચાર દિન યા'ની 10, 11, 12, 13 **ઝુલ હિજ્જતિલ હરામ** મેં સે કિસી ભી દિન કા રોઝએ નફ્લ રખા તો (ચૂંકે ઇન પાંચ દિનોં મેં રોઝા રખના **હરામ** હૈ લિહાઝા) ઇસ રોઝે કા પૂરા કરના વાજિબ નહીં, ન ઇસ કે તોડને પર **કઝા** વાજિબ, બલ્કે ઇસ કા તોડ દેના હી **વાજિબ** હૈ ઔર અગર ઇન દિનોં મેં રોઝા રખને કી મન્નત માની તો મન્નત પૂરી કરની વાજિબ હૈ મગર ઇન દિનોં મેં નહીં બલ્કે ઔર દિનોં મેં. (ردُّالمُحتار ج۳ ص۴۷۴)

www.dawateislami.net

﴾26﴿ **નફ્લ** રોઝા બિલા ઉઝ્ર તોડ દેના **ના જાઈઝ** હૈ, મેહમાન કે સાથ અગર મેઝબાન ન ખાએગા તો ઉસે ના ગવાર હોગા યા મેહમાન અગર ખાના ન ખાએગા તો મેઝબાન કો અઝિય્યત હોગી તો નફ્લ રોઝા તોડ દેને કે લિયે યેહ ઉઝ્ર હૈ, બશર્તે કે યેહ ભરોસા હો, કે ઈસ કી કઝા રખ લેગા ઔર **ઝહ્‌વએ કુબ્રા** સે પહલે તોડ દે બા'દ કો નહીં.

(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 1007, عالمگیری ج۱ ص۲۰۸)

દા'વત કે સબબ રોઝા તોડના

﴾27﴿ **દા'વત** કે સબબ **ઝહ્‌વએ કુબ્રા** સે પહલે (નફ્લ) રોઝા તોડ સકતા હૈ જબ કે દા'વત કરને વાલા મહ્‌ઝ (યા'ની સિર્ફ) ઈસ કી મૌજૂદગી પર રાઝી ન હો ઔર ઈસ કે ન ખાને કે સબબ નારાઝ હો બશર્તે કે યેહ ભરોસા હો, કે બા'દ મેં રખ લેગા, લિહાઝા અબ રોઝા તોડ લે ઔર ઉસ કી કઝા રખે. લેકિન અગર દા'વત કરને વાલા મહ્‌ઝ (યા'ની સિર્ફ) ઈસ કી મૌજૂદગી પર રાઝી હો જાએ ઔર ન ખાને પર નારાઝ ન હો તો રોઝા તોડને કી ઈજાઝત નહીં. (عالمگیری ج۱ ص۲۰۸)

﴾28﴿ **નફ્લ** રોઝા ઝવાલ કે બા'દ માં બાપ કી નારાઝી કે સબબ તોડ સકતા હૈ, ઔર ઈસ મેં **અસ્ર** સે પહલે તક તોડ સકતા હૈ બા'દે અસ્ર નહીં. (دُرِّمُختار، رَدُّالْمُحتار ج۳ ص۴۷۷)

www.dawateislami.net

બીવી બિલા ઈજાઝતે શોહર નફ્લ રોઝા નહીં રખ સકતી

﴾29﴿ **ઔરત** બિગૈર શોહર કી ઈજાઝત કે નફ્લ ઔર મન્નત વ કસમ કે રોઝે ન રખે ઔર રખ લિયે તો શોહર તુડવા સકતા હૈ મગર તોડેગી તો **કઝા** વાજિબ હોગી મગર ઈસ કી **કઝા** મેં ભી શોહર કી ઈજાઝત દરકાર હૈ. યા શોહર ઔર ઉસ કે દરમિયાન જુદાઈ હો જાએ યા'ની તલાકે બાઈન (તલાકે બાઈન : ઉસ તલાક કો કહતે હૈં જિસ સે બીવી નિકાહ સે બાહર હો જાતી હૈ, અબ શોહર રુજૂઅ નહીં કર સકતા) દે દે યા મર જાએ. હાં અગર **રોઝા** રખને મેં શોહર કા કુછ હરજ ન હો, મસલન વોહ સફર મેં હૈ યા બીમાર હૈ યા એહરામ મેં હૈ તો ઈન હાલતોં મેં બિગૈર ઈજાઝત કે ભી **કઝા** રખ સકતી હૈ બલ્કે વોહ મન્અ કરે જબ ભી રખ સકતી હૈ. અલબત્તા ઈન દિનોં મેં ભી શોહર કી ઈજાઝત કે બિગૈર નફ્લ રોઝા નહીં રખ સકતી. (رَدُّالمحتار ج۳ص۴۷۷،۴۷۸)

﴾30﴿ **રમઝાનુલ મુબારક** ઔર કઝાએ **રમઝાનુલ મુબારક** કે લિયે શોહર કી ઈજાઝત કી કુછ ઝરૂરત નહીં બલ્કે ઉસ કી મુમાનઅત પર ભી રખે. (دُرِّمُختار، رَدُّالْمُحتار ج۳ص۴۷۸)

﴾31﴿ **અગર** આપ કિસી કે મુલાઝિમ હૈં યા ઉસ કે યહાં મઝદૂરી પર કામ કરતે હૈં તો ઉસ કી ઈજાઝત કે બિગૈર **નફ્લ રોઝા** નહીં રખ સકતે ક્યૂંકે **રોઝે** કી વજહ સે કામ મેં સુસ્તી આએગી. હાં **રોઝા**

www.dawateislami.net

રખને કે બા વુજૂદ આપ બા કાઈદા કામ કર સકતે હૈં, ઉસ કે કામ મેં કિસી કિસ્મ કી કોતાહી નહીં હોતી, કામ પૂરા હો જાતા હૈ તો અબ **નફ્લ રોઝે** કી ઈજાઝત લેને કી ઝરૂરત નહીં.

(ردُّالْمحتار ج۳ص۴۷۸)

﴾32﴿ **નફ્લ** રોઝે કે લિયે બેટી કો બાપ, માં કો બેટે, બહન કો ભાઈ સે ઈજાઝત લેને કી ઝરૂરત નહીં. (اَیضاً)

﴾33﴿ **માં** બાપ અગર બેટે કો **રોઝએ નફ્લ** સે મન્અ કર દેં ઈસ વજહ સે કે મરઝ કા અન્દેશા હૈ તો માં બાપ કી ઈતાઅત કરે.

(اَیضاً)

અબ "لَآ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ" કે બારહ હુરૂફ કી નિસ્બત સે "12 મદની ફૂલ" ઉન ચીઝોં કે મુતઅલ્લિક બયાન કિયે જાતે હૈં જિન કે કરને સે સિર્ફ કઝા લાઝિમ આતી હૈ. કઝા કા તરીકા યેહ હૈ કે હર રોઝે કે બદલે રમઝાનુલ મુબારક કે બા'દ કઝા કી નિય્યત સે એક રોઝા રખ લેં.

"لَآ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ" કે બારહ હુરૂફ કી નિસ્બત સે ઉન ચીઝોં સે મુતઅલ્લિક

"12 મદની ફૂલ" જિન સે સિર્ફ કઝા લાઝિમ આતી હૈ

﴾1﴿ **યેહ** ગુમાન થા કે સુબ્હ નહીં હુઈ ઔર ખાયા, પિયા યા જિમાઅ કિયા બા'દ કો મા'લૂમ હુવા કે સુબ્હ હો ચુકી થી તો **રોઝા** ન હુવા,

www.dawateislami.net

ઇસ **રોઝે કી કઝા** કરના ઝરૂરી હૈ યા'ની ઇસ **રોઝે** કે બદલે મેં એક **રોઝા** રખના હોગા. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 989, رَدُّالْمُحتَار ج۳ ص٤٣٠)

કિસી કે મજબૂર કરને પર રોઝા તોડના

﴾2﴿ **ખાને** પર સખ્ત મજબૂર કિયા ગયા યા'ની **ઇક્રાહે શરઈ** પાયા ગયા, અબ ચૂંકે મજબૂરી હૈ, લિહાઝા ખ્વાહ અપને હાથ સે હી ખાયા હો સિર્ફ **કઝા** લાઝિમ હૈ. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 989) ઇસ મસ્અલે કા ખુલાસા યેહ હૈ કે કોઈ શખ્સ કત્લ યા ઉઝ્વ કાટ ડાલને યા શદીદ માર લગાને કી સહીહ ધમ્કી દે કર કહે કે રોઝા તોડ ડાલ ! અગર રોઝાદાર યેહ સમઝે કે ધમ્કી દેને વાલા જો કુછ કહ રહા હૈ વોહ કર ગુઝરેગા તો અબ “ઇક્રાહે શરઈ” પાયા ગયા ઔર ઐસી સૂરત મેં રોઝા તોડ ડાલને કી રુખ્સત હૈ મગર બા'દ મેં ઇસ રોઝે કી કઝા લાઝિમી હૈ.

﴾3﴿ **ભૂલ** કર ખાયા, પિયા યા જિમાઅ કિયા થા યા નઝર કરને સે ઇન્ઝાલ હુવા થા (યા'ની મની નિકલ ગઈ થી) યા એહતિલામ હુવા યા કૈ હુઈ ઔર ઇન સબ સૂરતોં મેં યેહ ગુમાન કિયા કે **રોઝા** જાતા રહા, અબ કસ્દન (યા'ની જાન બૂઝ કર) ખા લિયા તો સિર્ફ **કઝા** ફર્ઝ હૈ. (دُرِّ مُختار ج۳ ص٤٣١)

www.dawateislami.net

﴾4﴿ **રોઝે** કી હાલત મેં નાક મેં દવા ચઢાઈ તો રોઝા ટૂટ ગયા ઔર ઈસ કી **કઝા** લાઝિમ હૈ. (اَیضاً ص ٤٣٢)

﴾5﴿ **પથ્થર,** કંકરી, મિટ્ટી, રૂઈ, ઘાસ, કાગઝ વગૈરા ઐસી ચીઝ ખાઈ જિન સે લોગ ઘિન કરતે હોં, ઈન સે રોઝા તો ટૂટ ગયા મગર સિર્ફ **કઝા** કરના હોગા. (دُرِّ مُختار ج٣ص ٤٣٣ مُلَخَّصاً)

﴾6﴿ **બારિશ** કા પાની યા ઓલા હલ્ક મેં ચલા ગયા તો **રોઝા** ટૂટ ગયા ઔર **કઝા** લાઝિમ હૈ. (اَیضاً ص ٤٣٤ مُلَخَّصاً)

﴾7﴿ **બહુત** સારા પસીના યા આંસૂ નિગલ લિયા તો રોઝા ટૂટ ગયા, **કઝા** કરના હોગા. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 989)

﴾8﴿ **ગુમાન** કિયા કે અભી તો રાત બાકી હૈ, સહરી ખાતે રહે ઔર બા'દ મેં પતા ચલા કે સહરી કા વક્ત ખત્મ હો ચુકા થા. ઈસ સૂરત મેં ભી **રોઝા** ગયા ઔર કઝા કરના હોગા.

(دُرِّ مُختار ج٣ص ٤٣٦)

﴾9﴿ **ઈસી** તરહ ગુમાન કર કે, કે સૂરજ ગુરૂબ હો ચુકા હૈ, ખા પી લિયા ઔર બા'દ મેં મા'લૂમ હુવા કે સૂરજ નહીં ડૂબા થા જબ ભી **રોઝા** ટૂટ ગયા ઔર **કઝા** કરેં.

(دُرِّ مُختار ج٣ص ٤٣٦, બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 989)

﴾10﴿ **અગર** ગુરૂબે આફ્તાબ સે પહલે હી **સાઈરન** કી આવાઝ ગૂંજ

www.dawateislami.net

ઉઠી યા **અઝાને** મગરિબ શુરૂઅ હો ગઈ ઔર **રોઝા ઈફ્તાર** કર લિયા ઔર બા'દ મેં મા'લૂમ હુવા કે **સાઈરન** યા **અઝાન** વક્ત સે પહલે હી શુરૂઅ હો ગએ થે, **રોઝા** ટૂટ ગયા **કઝા** કરના હોગા. (ردُّالْمحتار ج٣ص٤٣٩ ماخوذاً)

﴾11﴿ **આજ** કલ બે પરવાઈ કા દૌર દૌરા હૈ, હર એક કો ચાહિયે કે અપને રોઝે કી ખુદ હિફાઝત કરે. **સાઈરન, રેડિયો, ટીવી** કે એ'લાન બલ્કે મસ્જિદ કી અઝાન પર ભી ઈક્તિફા કરને કે બજાએ ખુદ **સહરી વ ઈફ્તાર** કે વક્ત કી સહીહ સહીહ મા'લૂમાત રખે.

﴾12﴿ **વુઝૂ** કર રહા થા પાની નાક મેં ડાલા ઔર દિમાગ તક ચઢ ગયા યા હલ્ક કે નીચે ઉતર ગયા, રોઝાદાર હોના યાદ થા તો **રોઝા** ટૂટ ગયા ઔર **કઝા** લાઝિમ હૈ. હાં ઉસ વક્ત રોઝાદાર હોના યાદ નહીં થા તો **રોઝા** ન ગયા. (عالمگیری ج١ص٢٠٢)

કફ્ફારે કે અહકામ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! રમઝાનુલ મુબારક કા રોઝા રખ કર બિગૈર કિસી સહીહ મજબૂરી કે જાન બૂઝ કર તોડ દેને સે બા'ઝ સૂરતોં મેં સિર્ફ **કઝા** લાઝિમ આતી હૈ ઔર બા'ઝ સૂરતોં મેં **કઝા** કે સાથ સાથ **કફ્ફારા** ભી વાજિબ હો જાતા હૈ.

રોઝે કે કફ્ફારે કા તરીકા : રોઝા તોડને કા **કફ્ફારા** યેહ હૈ કે મુમ્કિન હો તો એક બાંદી યા ગુલામ આઝાદ કરે ઔર યેહ ન કર સકે મસલન ઈસ કે પાસ ન લૌંડી, ગુલામ હૈ ન ઈતના માલ, કે ખરીદ

www.dawateislami.net

સકે, યા માલ તો હૈ મગર ગુલામ મુયસ્સર નહીં, જૈસા કે આજ કલ લૌંડી ગુલામ નહીં મિલતે તો અબ **પૈ દર પૈ સાઠ રોઝે** રખે. (યાદ રહે ! અગર સિને હિજરી કે મહીને કી યકુમ (પહલી) સે શુરૂઅ કરેં તો દો માહ પૂરે રોઝે રખિયે, હો સકતા હૈ કે દોનોં મહીને ઉન્તીસ ઉન્તીસ કે હોં તો 58 રોઝોં સે કફ્ફારા અદા હો જાએગા ઔર અગર યકુમ કે બા'દ કિસી દિન સે રોઝે શુરૂઅ કરેં તો અબ પૈ દર પૈ 60 રોઝે રખને હોંગે) યેહ ભી અગર મુમ્કિન ન હો તો **સાઠ મિસ્કીનોં કો પેટ ભર કર દોનોં વક્ત ખાના ખિલાએ** યેહ ઝરૂરી હૈ કે જિસ કો એક વક્ત ખિલાયા દૂસરે વક્ત ભી ઉસી કો ખિલાએ. યેહ ભી હો સકતા હૈ કે **સાઠ મસાકીન કો એક એક સદકએ ફિત્ર** (મસલન 2 કિલો મેં 80 ગ્રામ કમ ગેહૂં યા ઉસ કી રકમ) કા માલિક કર દિયા જાએ. એક હી મિસ્કીન કો ઇકટ્ઠે સાઠ સદકએ ફિત્ર નહીં દે સકતે, હાં યેહ કર સકતે હૈં કે એક હી કો સાઠ દિન તક રોઝાના એક એક **સદકએ ફિત્ર** દેં.[1] રોઝોં કી સૂરત મેં (દૌરાને કફ્ફારા) અગર દરમિયાન મેં એક દિન કા ભી **રોઝા** છૂટ ગયા તો ફિર નએ સિરે સે **સાઠ રોઝે** રખને હોંગે પહલે કે રોઝે શામિલે હિસાબ ન હોંગે અગર્ચે **ઉન્સઠ (59)** રખ ચુકા થા, ચાહે બીમારી વગૈરા કિસી ભી ઉઝ્ર કે સબબ છૂટા હો.

(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 994 મુલખ્ખસન)

---

1 : કફ્ફારે મેં સદકએ ફિત્ર દેને કા મસ્અલા બહારે શરીઅત જિલ્દ 2 સફહા 215 પર સે દેખા જા સકતા હૈ.

www.dawateislami.net

ઔરત ઔર કફ્ફારે કે રોઝે : અગર ઔરત ને **રમઝાન** કા **રોઝા** તોડ દિયા ઔર કફ્ફારે મેં **રોઝે** રખ રહી થી ઔર હૈઝ આ ગયા તો સિરે સે રખને કા હુક્મ નહીં બલ્કે જિતને બાકી હૈં ઉન કા રખના કાફી હૈ. હાં અગર ઉસ હૈઝ કે બા'દ "આઈસા" હો ગઈ યા'ની અબ ઐસી ઉમ્ર હો ગઈ કે હૈઝ ન આએગા, તો સિરે સે રખને કા હુક્મ દિયા જાએગા કે અબ વોહ પૈ દર પૈ **દો મહીને કે રોઝે** રખ સકતી હૈ ઔર અગર ઈસ્નાએ કફ્ફારા મેં (યા'ની કફ્ફારા કે રોઝે રખને કે દૌરાન) ઔરત કે બચ્ચા હુવા તો સિરે સે રખે.

(બહારે શરીઅત, જિ. 2, સ. 214)

આઈસા કિતની ઉમ્ર મેં ? : કમ સે કમ નવ બરસ કી ઉમ્ર સે હૈઝ શુરૂઅ હોગા ઔર ઈન્તિહાઈ ઉમ્ર હૈઝ આને કી પચપન સાલ હૈ. ઈસ ઉમ્ર વાલી ઔરત કો **આઈસા** ઔર ઈસ ઉમ્ર કો "સિને અયાસ" કહતે હૈં. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 372)

કફ્ફારા વાજિબ હોને કી એક સૂરત : જો કોઈ રાત સે હી **રમઝાન** કે અદા રોઝે કી **નિય્યત** કર ચુકા હો ઔર ફિર સુબ્હ યા દિન મેં કિસી ભી વક્ત બલ્કે અગર **ઈફ્તાર** સે એક લમ્હા ભી કબ્લ કિસી સહીહ મજબૂરી કે બિગૈર કિસી ઐસી ચીઝ જિસ સે તબીઅતે ઈન્સાની નફરત ન કરતી હો (મસલન ખાના, પાની, ચાય, ફલ, બિસ્કિટ, શરબત, શહ્દ, મિઠાઈ વગૈરા વગૈરા) સે અમ્દન (યા'ની જાન બૂઝ કર)

www.dawateislami.net

રોઝા તોડ ડાલે તો અબ **રમઝાન શરીફ** કે બા'દ ઈસ રોઝે કી **કઝા** કી નિય્યત સે **એક રોઝા** રખના હોગા ઔર ઉસ કા **કફ્ફારા** ભી દેના હોગા. **મેરે આકા** આ'લા હઝરત, ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ફરમાતે હૈં : કિસી ને બિલા ઉઝ્રે શરઈ **રમઝાનુલ મુબારક** કા અદા રોઝા જિસ કી નિય્યત રાત સે કી થી બિલ કસ્દ (યા'ની જાન બૂઝ કર) કિસી ગિઝા યા દવા યા નફઅ રસાં શૈ (યા'ની નફઅ પહોંચાને વાલી ચીઝ) સે તોડ ડાલા ઔર શામ તક (યા'ની ઈફ્તાર સે પહલે) કોઈ ઐસા આરિઝા લાહિક ન હુવા જિસ કે બાઈસ શરઅન આજ રોઝા રખના ઝરૂર ન હોતા (મસલન ઔરત કો ઉસી દિન મેં હૈઝ યા નિફાસ આ ગયા યા રોઝા તોડને કે બા'દ ઉસી દિન મેં ઐસા બીમાર હો ગયા જિસ મેં રોઝા ન રખને કી ઈજાઝત હૈ) તો ઈસ જુર્મ કે જુર્માને મેં સાઠ રોઝે પૈ દર પૈ રખને હોતે હૈં. વૈસે જો રોઝા ન રખા હો ઉસ કી કઝા સિર્ફ એક રોઝા હૈ.

(ફતાવા રઝવિય્યા મુખર્રજા, જિ. 10, સ. 519)

"યા અલ્લાહ કરમ કર" કે ગ્યારહ હુરૂફ કી નિસ્બત સે કફ્ફારે સે મુતઅલ્લિક 11 મદની ફૂલ

(1) **રમઝાનુલ મુબારક** મેં કિસી આકિલ બાલિગ મુકીમ (યા'ની જો શરઈ મુસાફિર ન હો) ને અદાએ રોઝએ રમઝાન કી નિય્યત સે રોઝા રખા ઔર બિગૈર કિસી સહીહ મજબૂરી કે જાન બૂઝ કર જિમાઅ કિયા યા કરવાયા, યા કોઈ ભી ચીઝ લઝ્ઝત કે લિયે

www.dawateislami.net

ખાઈ યા પી તો રોઝા ટૂટ ગયા ઔર ઈસ કી **કઝા** ઔર **કફ્ફારા** દોનોં લાઝિમ હૈં. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 991)

《2》 **જિસ** જગહ રોઝા તોડને સે **કફ્ફારા** લાઝિમ આતા હૈ, ઉસ મેં શર્ત યેહ હૈ કે **રાત** હી સે રોઝએ **રમઝાનુલ મુબારક** કી નિય્યત કી હો, અગર **દિન** મેં નિય્યત કી ઔર તોડ દિયા તો કફ્ફારા લાઝિમ નહીં સિર્ફ **કઝા** કાફી હૈ. (جَوْهَرہ ج ۱ ص ۱۸۰)

《3》 **કે** આઈ યા ભૂલ કર ખાયા યા જિમાઅ કિયા ઔર ઈન સબ સૂરતોં મેં ઈસે મા'લૂમ થા કે રોઝા ન ગયા ફિર ભી ખા લિયા તો **કફ્ફારા** લાઝિમ નહીં. (رَدُّالْمُحتَار ج۳ ص۴۳۱)

《4》 **એહતિલામ** હુવા ઔર ઈસે મા'લૂમ ભી થા કે રોઝા ન ગયા ઈસ કે બા વુજૂદ ખા લિયા તો **કફ્ફારા** લાઝિમ હૈ. (اَیضاً)

《5》 **અપના** લુઆબ (યા'ની થૂક) થૂક કર ચાટ લિયા યા દૂસરે કા થૂક નિગલ લિયા તો **કફ્ફારા** નહીં મગર મહબૂબ (યા'ની પ્યારે) કા લઝ્ઝત યા મુઅઝ્ઝમે દીની (યા'ની બુઝુર્ગ) કા **તબર્રુક** કે તૌર પર થૂક નિગલ લિયા તો **કફ્ફારા** લાઝિમ હૈ. (اَیضاً ص۴۴۴)

ખરબૂઝે યા તરબૂઝ કા છિલકા ખાયા, અગર ખુશ્ક હો યા ઐસા હો, કે લોગ ઈસ કે ખાને સે ઘિન કરતે હોં, તો **કફ્ફારા** નહીં, વરના હૈ. (عالمگیری ج۱ ص۲۰۲)

www.dawateislami.net

《6》 **કચ્ચે** ચાવલ, બાજરા, મસૂર, મૂંગ ખાઈ તો **કફ્ફારા** લાઝિમ નહીં, યેહી હુક્મ કચ્ચે જવ કા હૈ ઔર ભુને હુએ હોં તો **કફ્ફારા** લાઝિમ. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 993, عالمگیری ج۱ ص۲۰۲)

《7》 **સહરી** કા નિવાલા મુંહ મેં થા કે સુબ્હે સાદિક કા વક્ત હો ગયા, યા ભૂલ કર ખા રહે થે, નિવાલા મુંહ મેં થા કે યાદ આ ગયા, ફિર ભી નિગલ લિયા તો ઇન દોનોં સૂરતોં મેં **કફ્ફારા** વાજિબ ઔર અગર નિવાલા મુંહ સે નિકાલ કર ફિર ખા લિયા હો તો સિર્ફ **કઝા** વાજિબ હોગી **કફ્ફારા** નહીં. (عالمگیری ج۱ ص۲۰۳)

《8》 **બારી** સે બુખાર આતા થા ઔર આજ બારી કા દિન થા લિહાઝા યેહ ગુમાન કર કે, કે બુખાર આએગા, રોઝા કસ્દન (યા'ની ઇરાદતન) તોડ દિયા તો ઇસ સૂરત મેં **કફ્ફારા** સાકિત હૈ (યા'ની કફ્ફારે કી ઝરૂરત નહીં સિર્ફ કઝા કાફી હૈ) યૂં હી ઔરત કો મુઅય્યન (યા'ની મુકર્રરા) તારીખ પર હૈઝ આતા થા ઔર આજ હૈઝ આને કા દિન થા ઉસ ને કસ્દન રોઝા તોડ દિયા ઔર હૈઝ ન આયા તો **કફ્ફારા** સાકિત હો ગયા. (મગર કઝા ફર્ઝ હૈ)

(دُرِّ مُختار، رَدُّالْمُحتَار ج۳ ص٤٤٨)

《9》 **અગર** દો રોઝે તોડે તો દોનોં કે લિયે **દો કફ્ફારે** દે અગર્ચે પહલે કા અભી કફ્ફારા અદા ન કિયા થા જબ કે દોનોં દો રમઝાન કે હોં, ઔર અગર દોનોં રોઝે એક હી રમઝાન કે હોં ઔર પહલે

www.dawateislami.net

કા **કફ્ફારા** ન અદા કિયા હો તો એક હી **કફ્ફારા** દોનોં કે લિયે કાફી હૈ. (جَوْهَره ج۱ ص۱۸۲)

﴾10﴿ **કફ્ફારા** લાઝિમ હોને કે લિયે યેહ ભી ઝરૂરી હૈ કે રોઝા તોડને કે બા'દ કોઈ ઐસા અમ્ર (યા'ની મુઆમલા) વાકેઅ ન હુવા હો જો રોઝે કે મુનાફી (યા'ની ખિલાફ, ઉલટ) હૈ યા બિગૈર ઈખ્તિયાર ઐસા અમ્ર (યા'ની મુઆમલા) ન પાયા ગયા હો જિસ કી વજહ સે રોઝા તોડને કી રુખ્સત હોતી, મસલન ઔરત કો ઉસ દિન હૈઝ યા નિફાસ આ ગયા યા રોઝા તોડને કે બા'દ ઉસી દિન મેં ઐસા બીમાર હુવા જિસ મેં રોઝા ન રખને કી ઈજાઝત હૈ તો કફ્ફારા સાકિત હૈ ઔર સફર સે સાકિત ન હોગા કે યેહ ઈખ્તિયારી અમ્ર (મુઆમલા) હૈ. (اَیضاً ص۱۸۱)

ખબરદાર ! ખબરદાર ! ખબરદાર !

﴾11﴿ **જિન સૂરતોં મેં રોઝા તોડને પર કફ્ફારા લાઝિમ નહીં ઉન મેં શર્ત હૈ કે એક બાર ઐસા હુવા હો ઔર મા'સિયત** (યા'ની ના ફરમાની) **કા કસ્દ** (ઈરાદા) **ન કિયા હો વરના ઉન મેં કફ્ફારા દેના હોગા.** (دُرِّمُختار ج۳ ص۴۴۰)

اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મૈં બદલ ગયા ! : તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ

www.dawateislami.net

કે ક્યા કહને ઔર મદની કાફિલોં કી ભી ક્યા હી બાત હૈ ! તરગીબ કે લિયે એક **મદની બહાર** મુલાહઝા હો : એક ઈસ્લામી ભાઈ બેહદ બિગડે હુએ ઈન્સાન થે, ફિલ્મોં ડિરામોં કે રસિયા હોને કે સાથ સાથ જવાન લડકિયોં કે સાથ છેડ ખાનિયાં, ઔબાશ નૌ જવાનોં કે સાથ દોસ્તિયાં, રાત ગએ તક આવારા ગર્દિયાં વગૈરા ઉન કે મા'મૂલાત થે. ઈન હરકાતે બદ કે બાઈસ ખાનદાન વાલે ભી ઉન સે કતરાતે, અપને ઘરોં મેં ઉન કી આમદ સે ઘબરાતે નીઝ અપની ઔલાદ કો ઉન કી સોહબત સે બચાતે થે. ઉન કી ગુનાહોં ભરી ખઝાં રસીદા શામ કે સુબ્હે બહારાં બનને કી સબીલ યૂં હુઈ કે **દા'વતે ઈસ્લામી** વાલે એક **આશિકે રસૂલ** કી ઉન પર શફકત ભરી નઝર પડ ગઈ, ઉન્હોં ને નિહાયત શફકત કે સાથ **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કરતે હુએ ઉન્હેં **મદની કાફિલે** મેં સફર કી રગ્બત દિલાઈ, બાત ઉન કે દિલ મેં ઉતર ગઈ ઔર ઉન્હોં ને મદની કાફિલે મેં સફર કી સઆદત હાસિલ કી. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મદની કાફિલોં મેં આશિકાને રસૂલ કી સોહબતોં ને ઉન કે દિલ મેં નેકિયોં કી મહબ્બત ડાલ દી. ગુનાહોં સે તૌબા કા તોહફા ઔર સુન્નતોં ભરે **મદની લિબાસ** કા જઝબા મિલા, સર પર **સબ્ઝ સબ્ઝ ઈમામા** સજા ઔર સુન્નતોં કે મદની ફૂલ લુટાને મેં મશ્ગૂલ હો ગએ. જો અઝીઝો અક્રિબા દેખ કર કતરાતે થે, اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ અબ વોહ ગલે લગાતે હૈં, પહલે વોહ ખાનદાન કે અન્દર બદ તરીન થે

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ દા'વતે ઈસ્લામી કે **મદની કાફિલે** કી બરકત સે અબ અઝીઝ તરીન હો ગએ હૈં.

જબ તક બિકે ન થે તો કોઈ પૂછતા ન થા
તૂ ને ખરીદ કર મુઝે અનમોલ કર દિયા

બે નમાઝિયોં મેં બૈઠના કૈસા ? : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! બુરી સોહબતોં કા કિતના ઝબર દસ્ત નુક્સાન હોતા હૈ. બુરી સોહબત મેં રહ કર બિગડ જાને વાલે આદમી પર લોગ થૂ થૂ કરતે હૈં ઔર અચ્છી સોહબતોં કી ભી ક્યા ખૂબ બરકત હૈ કે ગુનાહોં સે ભી બચત હોતી ઔર લોગ ભી મહબ્બત કરતે હૈં. હમેશા ઐસી સોહબત ઈખ્તિયાર કરની ચાહિયે જિસ સે ઈબાદત કા શૌક ઔર સુન્નત પર અમલ કરને કા ઝૌક બઢે. હમનશીન (યા'ની હમસોહબત) ઐસા હો જિસે દેખ કર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ યાદ આ જાએ, ઉસ કી બાતોં સે નેકિયોં કી તરફ રગબત બઢે, દુન્યા કી મહબ્બત મેં કમી ઔર ફિક્રે આખિરત મેં ઝિયાદતી હો. મુસાહિબ (યા'ની જિસ કી સોહબત મેં રહેં વોહ) ઐસા હો, કે ઉસ કે સબબ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઔર ઉસ કે પ્યારે રસૂલ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી મહબ્બત મેં ઈઝાફા હો. ગૈર સન્જીદા હરકતેં કરને વાલોં, ફેશન પરસ્તોં ઔર બે નમાઝિયોં કી સોહબત સે બચના ચાહિયે. બે નમાઝિયોં કી બાબત કિયે ગએ એક સુવાલ કે જવાબ મેં મેરે આકા **આ'લા હઝરત** رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને

www.dawateislami.net

ફરમાયા : (બે નમાઝિયોં કો) બ નરમી સમઝાએં, તર્કે નમાઝ વ તર્કે જમાઅત વ તર્કે મસ્જિદ પર કુરઆને અઝીમ વ અહાદીસ મેં જો સખ્ત વઈદેં હૈં બાર બાર સુનાએં જિન કે દિલોં મેં ઈમાન હૈ ઉન્હેં ઝરૂર નફ્અ પહોંચેગા. **અલ્લાહ તબારક વ તઆલા** પારહ 27 **સૂરતુઝ્ઝારિયાત** કી આયત નમ્બર 55 મેં ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ :

وَّ ذَكِّرْ فَاِنَّ الذِّكْرٰى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِیْنَ﴿۵۵﴾ **તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન :** ઔર સમઝાઓ, કે સમઝાના મુસલ્માનોં કો ફાએદા દેતા હૈ.

અલ્લાહ કે કલામ વ અહકામ યાદ દિલાઓ, કે બેશક ઈન કા યાદ દિલાના ઈમાન વાલોં કો નફ્અ દેગા. ઔર જો કિસી તરહ ન માનેં ઉસ પર અગર કિસી કા દબાવ હૈ ઉસ કે ઝરીએ સે દબાવ ડાલેં ઔર યૂં ભી બાઝ ન આએ તો ઉસ સે સલામ વ કલામ, મેલજોલ યકલખ્ત (યા'ની બિલ્કુલ) તર્ક કર દેં, قَالَ اللّٰہ تَعَالٰی (યા'ની **અલ્લાહ તબારક વ તઆલા** ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ :)

وَ اِمَّا یُنْسِیَنَّكَ الشَّیْطٰنُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرٰى مَعَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِیْنَ﴿۶۸﴾ (پ۷،الانعام:۶۸) **તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન :** ઔર જો કહીં તુઝે શૈતાન ભુલાવે તો યાદ આએ પર ઝાલિમોં કે પાસ ન બૈઠ.

(ફતાવા રઝવિય્યા મુખર્રજા, જિ. 6, સ. 191, 192)

www.dawateislami.net

રોઝએ રમઝાન કી ફર્ઝિય્યત કા ઈન્કાર

સુવાલ : જો રોઝએ રમઝાન કી ફર્ઝિય્યત કા ઈન્કાર કરે વોહ કૈસા હૈ ?

જવાબ : **કાફિર** હૈ. (માખૂઝ અઝ ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 14, સ. 356)

રોઝાદાર કો બુરા ભલા કહના કૈસા ?

સુવાલ : જો **રમઝાનુલ મુબારક** કે **રોઝે** રખને કી વજહ સે કિસી મુસલ્માન કો બુરા ભલા કહે ઉસ કે લિયે ક્યા હુક્મ હૈ ?

જવાબ : ઐસે કે બારે મેં મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, મૌલાના શાહ **ઈમામ અહમદ રઝા ખાન** عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ફરમાતે હૈં : "જો રોઝા રખને વાલે પર રોઝા રખને કે સબબ તા'નો તશ્નીઅ કરે (યા'ની બુરા ભલા કહે) વોહ **કાફિર** હૈ."

(માખૂઝ અઝ ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 14, સ. 356)

"રોઝા વોહ રખે જિસ કે પાસ ખાના ન હો" કહના કૈસા ?

સુવાલ : વલીદ એક બાર **રમઝાનુલ મુબારક** મેં કહને લગા : "રોઝા તો વોહ રખે જિસ કે પાસ ખાને પીને કો ન હો !" ક્યા વલીદ ને યેહ **કુફ્ર** નહીં બકા ?

જવાબ : ઝરૂર **કુફ્ર** બકા. ઈસ કૌલે બદતર અઝ બૌલ મેં રોઝએ **રમઝાનુલ મુબારક** કી તહ્કીર કે સાથ સાથ ઈસ કી ફર્ઝિય્યત કા ભી ઈન્કાર પાયા જા રહા હૈ. સદરુશ્શરીઅહ, બદરુત્તરીકહ, અલ્લામા મૌલાના મુફ્તી મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'ઝમી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِى ફરમાતે હૈં : "**રોઝએ રમઝાન** નહીં રખતા ઔર કહતા યેહ હૈ કે **રોઝા** વોહ રખે જિસે ખાના ન મિલે યા કહતા હૈ : જબ ખુદા ને ખાને કો દિયા હૈ તો ભૂકે ક્યૂં મરેં યા ઈસી કિસ્મ કી ઔર બાતેં જિન સે **રોઝે** કી હતક વ તહ્કીર હો કહના **કુફ્ર** હૈ.

(બહારે શરીઅત, જિ. 2, સ. 465)

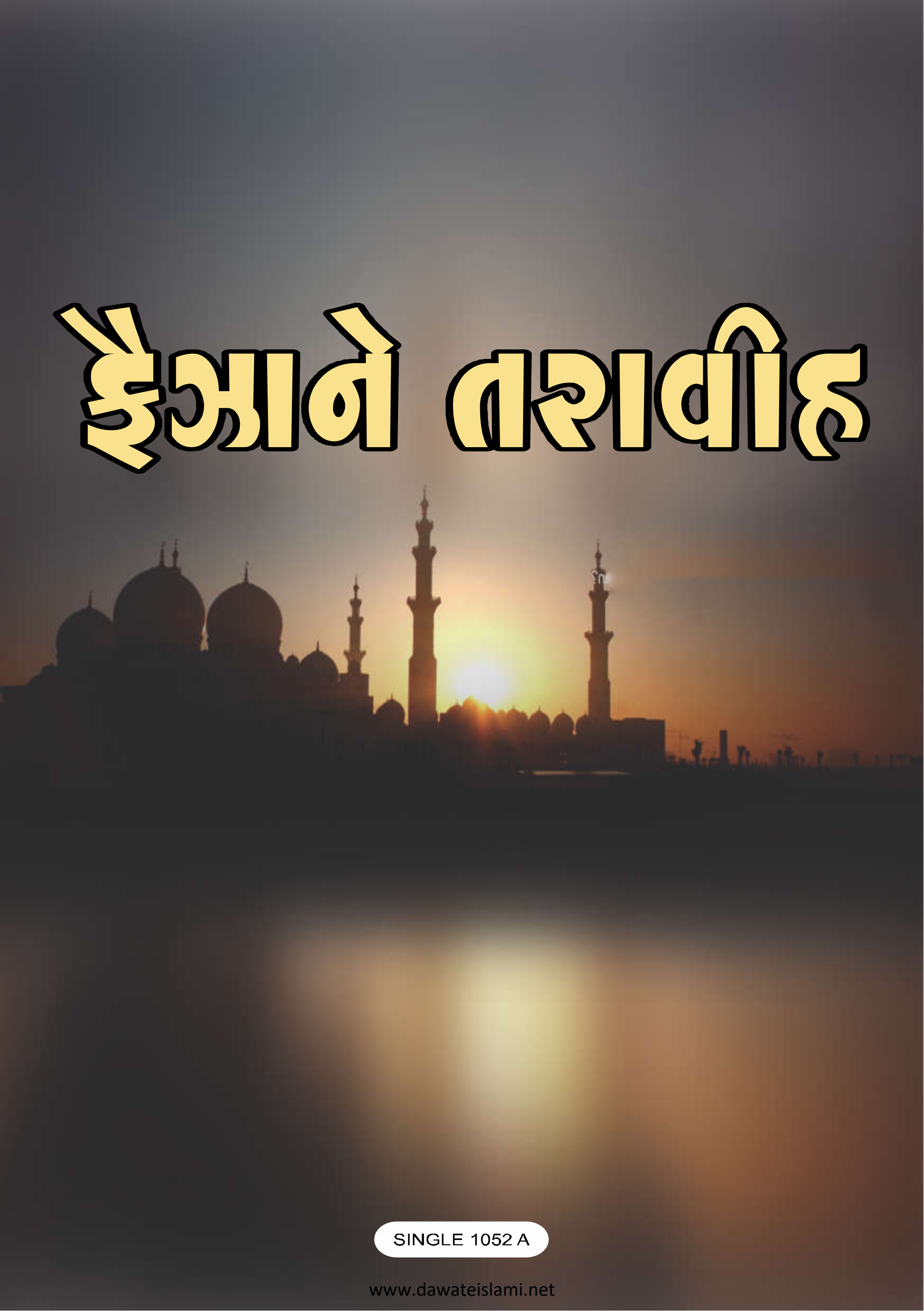

ફૈઝાને તરાવીહ

SINGLE 1052 A

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

ફૈઝાને તરાવીહ

દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત : અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને ફરમાયા : “બેશક દુઆ ઝમીન વ આસ્માન કે દરમિયાન ઠહરી રહતી હૈ ઔર ઉસ સે કોઈ ચીઝ ઊપર કી તરફ નહીં જાતી જબ તક તુમ અપને નબિય્યે અકરમ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم પર દુરૂદે પાક ન પઢ લો.”

(تِرمِذی ج۲ ص۲۸ حدیث۴۸۶)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

તરાવીહ સે સગીરા ગુનાહ મુઆફ હોતે હૈં : રસૂલે અકરમ, નૂરે મુજસ્સમ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા : જો રમઝાન મેં ઈમાન કે સાથ ઔર તલબે સવાબ કે લિયે કિયામ કરે, તો ઉસ કે ગુઝશ્તા ગુનાહ બખ્શ દિયે જાએંગે. (مسلم ص۳۸۲ حدیث۷۵۹) **મુફસ્સિરે** શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْحَنَّان ઈસ હદીસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : તરાવીહ કી પાબન્દી કી બરકત સે સારે સગીરા (યા'ની છોટે) ગુનાહ મુઆફ હો જાએંગે ક્યૂંકે ગુનાહે કબીરા (યા'ની બડે ગુનાહ) તૌબા સે ઔર હુકૂકુલ

www.dawateislami.net

ઈબાદ (**અલ્લાહ તઆલા** કી બારગાહ મેં તૌબા કે સાથ) હક વાલે કે મુઆફ કરને સે મુઆફ હોતે હૈં. (મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 2, સ. 288)

ફરમાને મુસ્તફ઼ા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : બેશક **અલ્લાહ તબારક વ તઆલા** ને **રમઝાન** કે રોઝે તુમ પર ફર્ઝ કિયે ઔર મૈં ને તુમ્હારે લિયે **રમઝાન** કે કિયામ કો સુન્નત કરાર દિયા હૈ લિહાઝા જો શખ્સ **રમઝાન** મેં રોઝે રખે ઔર ઈમાન કે સાથ ઔર હુસૂલે સવાબ કી નિય્યત સે કિયામ કરે (યા'ની તરાવીહ પઢે) તો વોહ અપને ગુનાહોં સે ઐસે નિકલ ગયા જૈસે વિલાદત કે દિન ઉસ કો ઉસ કી માં ને જના થા.

(نسائی ص ٣٦٩ حديث ٢٢٠٧)

સુન્નત કી ફઝીલત : اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ **રમઝાનુલ મુબારક** મેં જહાં હમેં બે શુમાર ને'મતેં મુયસ્સર આતી હૈં ઉન્હી મેં **તરાવીહ કી સુન્નત** ભી શામિલ હૈ ઔર **સુન્નત** કી અઝમત કે ક્યા કહને ! **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે પ્યારે રસૂલ, રસૂલે મક્બૂલ, સય્યિદહ આમિના رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهَا કે ગુલશન કે મહક્તે ફૂલ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને જન્નત નિશાન હૈ : "જિસ ને મેરી સુન્નત સે મહબ્બત કી ઉસ ને મુઝ સે મહબ્બત કી ઔર જિસ ને મુઝ સે મહબ્બત કી વોહ જન્નત મેં મેરે સાથ હોગા."

(ابن عساكر ج٩ ص٣٤٣)

તરાવીહ સુન્નતે મુઅક્કદા હૈ ઔર ઈસ મેં કમ અઝ કમ એક બાર ખત્મે કુરઆન ભી સુન્નતે મુઅક્કદા.

આશિકાને કલામુલ્લાહ કી સાત હિકાયાત : ﴾1﴿ હમારે ઈમામે આ'ઝમ સય્યિદુના ઈમામ અબૂ હનીફા رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ **રમઝાનુલ**

www.dawateislami.net

મુબારક મેં 61 બાર કુરઆને કરીમ ખત્મ કિયા કરતે. **તીસ** દિન મેં, **તીસ** રાત મેં ઔર **એક તરાવીહ** મેં, નીઝ આપ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ ને 45 બરસ ઈશા કે વુઝૂ સે નમાઝે ફજ્ર અદા ફરમાઈ. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 688, 689, 695) ﴿2﴾ એક રિવાયત કે મુતાબિક ઈમામે આ'ઝમ عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ الْاَکْرَم ને ઝિન્દગી મેં 55 હજ કિયે ઔર જિસ મકાન મેં વફાત પાઈ ઉસ મેં સાત હઝાર બાર કુરઆને મજીદ ખત્મ ફરમાએ થે. (دُرِّمُختار ج۱ ص۱۲۶، الخیرات الحسان ص ۵۰) ﴿3﴾ મેરે આકા **આ'લા હઝરત** رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં : "ઈમામુલ અઈમ્મા સય્યિદુના ઈમામે આ'ઝમ (અબૂ હનીફા) رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ ને તીસ બરસ કામિલ હર રાત એક રક્અત મેં કુરઆને કરીમ ખત્મ કિયા હૈ." (ફતાવા રઝવિય્યા મુખર્રજા, જિ. 7, સ. 476) ﴿4﴾ ઉલમાએ કિરામ رَحِمَہُمُ اللّٰہُ السَّلَام ને ફરમાયા હૈ : સલફ સાલિહીન (رَحِمَہُمُ اللّٰہُ الْمُبِیْن) મેં બા'ઝ અકાબિર દિન રાત મેં દો ખત્મ ફરમાતે બા'ઝ ચાર બા'ઝ આઠ. ﴿5﴾ **મીઝાનુશ્શરીઅહ** અઝ ઈમામ અબ્દુલ વહ્હાબ શા'રાની (قُدِّسَ سِرُّہُ النُّوْرَانِی) મેં હૈ કે સય્યિદી અલી મર્સફી قُدِّسَ سِرُّہُ النُّوْرَانِی ને એક રાત દિન મેં તીન લાખ સાઠ હઝાર ખત્મ ફરમાએ. (المیزانُ الشریعۃ الکبرٰی ج۱ ص۷۹) ﴿6﴾ **આસાર** મેં હૈ, અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْہَہُ الْکَرِیْم બાયાં પાઉં રિકાબ મેં રખ કર કુરઆને મજીદ શુરૂઅ ફરમાતે ઔર દહના (સીધા) પાઉં રિકાબ તક ન પહોંચતા

www.dawateislami.net

કે કલામ શરીફ ખત્મ હો જાતા. (ફતાવા રઝવિય્યા મુખર્રજા, જિ. 7, સ. 477) ﴾7﴿ **બુખારી શરીફ** મેં ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم હૈ કે હઝરતે સય્યિદુના દાવૂદ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام અપની સુવારી તય્યાર કરને કા હુક્મ ફરમાતે ઔર ઇસ સે પહલે, કે સુવારી પર ઝીન કસ દી જાએ ઝબૂર શરીફ ખત્મ ફરમા લેતે.

(بُخاری ج ۲ ص۴٤۷ حدیث۳٤۱۷ ملخّصاً)

અલ્લાહુ રબ્બુલ ઇઝ્ઝત عَزَّوَجَلَّ કી ઇન સબ પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.

વસ્વસા ઔર ઉસ કા ઇલાજ : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! હો સકતા હૈ કિસી કો વસ્વસા આએ કે એક દિન મેં કઈ બાર બલ્કે લમ્હે ભર મેં ખત્મે કુરઆને પાક યા ખત્મે ઝબૂર શરીફ કૈસે મુમ્કિન હૈ ? ઇસ કા જવાબ યેહ હૈ કે યેહ ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ السَّلَام કી કરામાત ઔર હઝરતે સય્યિદુના દાવૂદ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કા મો'જિઝા હૈ ઔર મો'જિઝા ઔર કરામત આદતન મુહાલ હોતે હૈં યા'ની ઇન કા બતૌરે આદત ઝાહિર હોના મુમ્કિન નહીં હોતા.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب !   صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

દૌરાને તિલાવત હર્ફ ચબાના : અફસોસ ! આજ કલ દીની મુઆમલાત મેં સુસ્તી કા દૌર દૌરા હૈ, ઉમૂમન **તરાવીહ** મેં કુરઆને

www.dawateislami.net

કરીમ એક બાર ભી સહીહ મા'નોં મેં ખત્મ નહીં હો પાતા. કુરઆને પાક તરતીલ કે સાથ યા'ની ઠહર ઠહર કર પઢના ચાહિયે, મગર હાલ યેહ હૈ કે અગર કોઈ ઐસા કરે તો અક્સર લોગ ઉસ કે સાથ **તરાવીહ** પઢને કે લિયે તય્યાર હી નહીં હોતે ! અબ વોહી **હાફિઝ** પસન્દ કિયા જાતા હૈ જો **તરાવીહ** સે જલ્દ ફારિગ કર દે. યાદ રખિયે ! **તરાવીહ** ઔર નમાઝ કે ઈલાવા ભી તિલાવત મેં હર્ફ ચબા જાના હરામ હૈ. અગર **તરાવીહ** મેં હાફિઝ સાહિબ પૂરે કુરઆને કરીમ મેં સે સિર્ફ એક હર્ફ ભી ચબા ગએ તો **ખત્મે કુરઆન** કી સુન્નત અદા ન હોગી. બલ્કે દૌરાને નમાઝ હર્ફ ચબ જાને કી વજહ સે મા'ના ફાસિદ હોને યા મોહ્‌મલ યા'ની બે મા'ના હો જાને કી સૂરત મેં વોહ નમાઝ ભી ફાસિદ હો જાએગી. લિહાઝા કિસી આયત મેં કોઈ હર્ફ "ચબ" ગયા યા દુરુસ્ત "મખરજ" સે ન નિકલા ઔર બદલ ગયા તો લોગોં સે શરમાએ બિગૈર પલટ પડિયે ઔર દુરુસ્ત પઢ કર ફિર આગે બઢિયે. એક અફસોસ નાક અમ્ર યેહ ભી હૈ કે હુફ્ફાઝ કી એક તા'દાદ ઐસી હોતી હૈ જિસે **તરતીલ** કે સાથ પઢના હી નહીં આતા ! તેઝી સે ન પઢેં તો ભૂલ જાતે હૈં ! ઐસોં કી ખિદમતોં મેં હમદર્દાના મશ્વરા હૈ, લોગોં સે ન શરમાએં, ખુદા કી કસમ ! **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી નારાઝી બહુત ભારી પડેગી લિહાઝા બિલા તાખીર તજ્વીદ કે સાથ પઢાને વાલે કિસી કારી સાહિબ કી મદદ સે અઝ ઈબ્તિદા તા ઈન્તિહા અપના હિફ્ઝ દુરુસ્ત

www.dawateislami.net

ફરમા લેં. **મદ વ લીન**[1] કા ખયાલ રખના લાઝિમી હૈ નીઝ **મદ, ગુન્ના, ઈઝહાર, ઈખ્ફા** વગૈરા કી ભી રિઆયત ફરમાએં. સાહિબે બહારે શરીઅત હઝરતે સદરુશ્શરીઅહ, બદરુત્તરીકહ અલ્લામા મૌલાના મુફ્તી મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'ઝમી عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ القَوِی ફરમાતે હૈં : "**ફર્ઝો** મેં ઠહર ઠહર કર કિરાઅત કરે ઔર **તરાવીહ** મેં મુતવસ્સિત (યા'ની દરમિયાના) અન્દાઝ પર ઔર **રાત કે નવાફિલ** મેં જલ્દ પઢને કી ઈજાઝત હૈ, મગર ઐસા પઢે કે સમઝ મેં આ સકે યા'ની કમ સે કમ "મદ" કા જો દરજા કારિયોં ને રખા હૈ ઉસ કો અદા કરે વરના **હરામ** હૈ. ઈસ લિયે કે તરતીલ સે (યા'ની ખૂબ ઠહર ઠહર કર) કુરઆન પઢને કા હુક્મ હૈ."

(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 547, دُرِّمُختاروردُّالْمُحتارج۲ص۳۲۰)

પારહ 29 **સૂરતુલ મુઝ્ઝમ્મિલ** કી ચૌથી આયત મેં ઈર્શાદે રબ્બાની હૈ :

وَرَتِّلِ الْقُرْاٰنَ تَرْتِیْلًا ﴿۴﴾ **તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન :** ઔર કુરઆન ખૂબ ઠહર ઠહર કર પઢો.

તરતીલ સે પઢના કિસે કહતે હૈં ! : મેરે આકા **આ'લા હઝરત** رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ "કમાલૈન અલા હાશિયા જલાલૈન" કે હવાલે સે

---

1 : **વાવ, યા** ઔર **અલિફ** સાકિન ઔર કબ્લ કી હરકત મુવાફિક હો (યા'ની **વાવ** કે પહલે પેશ ઔર **યા** કે પહલે ઝેર ઔર **અલિફ** કે પહલે ઝબર) તો ઈસ કો મદ ઔર **વાવ** ઔર **યા** સાકિન મા કબ્લ મફ્તૂહ કો લીન કહતે હૈં.

www.dawateislami.net

"તરતીલ" કી વઝાહત કરતે હુએ નક્લ કરતે હૈં : "કુરઆને મજીદ ઈસ તરહ આહિસ્તા ઔર ઠહર કર પઢો કે સુનને વાલા ઈસ કી આયાત વ અલ્ફાઝ ગિન સકે." (ફતાવા રઝવિય્યા મુખર્રજા, જિ. 6, સ. 276) નીઝ ફર્ઝ નમાઝ મેં ઈસ તરહ તિલાવત કરે કે જુદા જુદા હર હર્ફ સમઝ આએ, તરાવીહ મેં મુતવસ્સિત (યા'ની દરમિયાના) તરીકે પર ઔર રાત કે નવાફિલ મેં ઈતની તેઝ પઢ સકતા હૈ જિસે વોહ સમઝ સકે. (دُرِّمُختَار ج٢ص٣٢٠) **"મદારિકુત્તન્ઝીલ"** મેં હૈ : "કુરઆન કો આહિસ્તા ઔર ઠહર કર પઢો, ઈસ કા મા'ના યેહ હૈ કે ઈત્મીનાન કે સાથ, હુરૂફ જુદા જુદા, વક્ફ કી હિફાઝત ઔર તમામ હરકાત કી અદાએગી કા ખાસ ખયાલ રખના હૈ, "تَرْتِيْلًا" ઈસ મસ્અલે મેં તાકીદ પૈદા કર રહા હૈ કે યેહ બાત તિલાવત કરને વાલે કે લિયે નિહાયત હી ઝરૂરી હૈ." (مدارك التنزيل ص١٢٩٢, ફતાવા રઝવિય્યા મુખર્રજા, જિ. 6, સ. 278, 279) (તરતીલ કે અહકામ જાનને કે લિયે ફતાવા રઝવિય્યા જિલ્દ 6 સફહા 275 તા 282 કા મુતાલઆ ફરમાઈયે)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

તરાવીહ કી ઉજરત લેના દેના કૈસા ? : **કુરઆને કરીમ** પઢને પઢાને વાલોં કો અપને અન્દર **ઈખ્લાસ** પૈદા કરના ઝરૂરી હૈ અગર **હાફિઝ** અપની તેઝી દિખાને, ખુશ આવાઝી કી દાદ પાને ઔર નામ ચમકાને કે લિયે કુરઆને કરીમ પઢેગા તો સવાબ તો દૂર કી બાત હૈ,

www.dawateislami.net

ઉલટા **હુબ્બે જાહ ઔર રિયાકારી** કી તબાહકારી મેં જા પડેગા ! ઈસી તરહ **ઉજરત** કા લૈન દૈન ભી ન હો, તે કરને હી કો **ઉજરત** નહીં કહતે બલ્કે અગર યહાં **તરાવીહ** પઢાને આતે ઈસી લિયે હૈં કે મા'લૂમ હૈ કે યહાં કુછ મિલતા હૈ અગર્ચે તૈ ન હુવા હો, તો યેહ ભી ઉજરત હી હૈ. ઉજરત રકમ હી કા નામ નહીં બલ્કે કપડે યા ગલ્લા (યા'ની અનાજ) વગૈરા કી સૂરત મેં ભી ઉજરત, ઉજરત હી હૈ. હાં અગર હાફિઝ સાહિબ નિય્યત કે સાથ સાફ સાફ કહ દેં કે મૈં કુછ નહીં લૂંગા યા પઢવાને વાલા કહ દે કે કુછ નહીં દૂંગા. ફિર બા'દ મેં હાફિઝ સાહિબ કી ખિદમત કર દેં તો હરજ નહીં કે બુખારી શરીફ કી પહલી હદીસે મુબારક મેં હૈ : **اِنَّمَا الْاَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ** યા'ની આ'માલ કા દારો મદાર નિય્યતોં પર હૈ. (بُخاری ج۱ص۶حدیث۱)

તિલાવત વ ઝિક્રો ના'ત કી ઉજરત હરામ હૈ : મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن કી બારગાહ મેં ઉજરત દે કર મય્યિત કે ઈસાલે સવાબ કે લિયે **ખત્મે કુરઆન** વ **ઝિક્રુલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કરવાને સે મુતઅલ્લિક જબ ઈસ્તિફ્તા પેશ હુવા તો જવાબન ઈર્શાદ ફરમાયા : **"તિલાવતે કુરઆન વ ઝિક્રે ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ પર ઉજરત લેના દેના દોનોં હરામ હૈ,** લેને દેને વાલે દોનોં ગુનાહગાર હોતે હૈં ઔર જબ યેહ ફે'લે હરામ કે મુરતકિબ હૈં તો સવાબ કિસ ચીઝ કા અમ્વાત (યા'ની

www.dawateislami.net

મરને વાલોં) કો ભેજેંગે ? ગુનાહ પર સવાબ કી ઉમ્મીદ ઔર ઝિયાદા સખ્ત વ અશદ (યા'ની શદીદ તરીન જુર્મ) હૈ. અગર લોગ ચાહેં કે ઈસાલે સવાબ ભી હો ઔર તરીકએ જાઇઝા શરઇય્યા ભી હાસિલ હો (યા'ની શરઅન જાઇઝ ભી રહે) તો ઈસ કી સૂરત યેહ હૈ કે પઢને વાલોં કો ઘન્ટે દો ઘન્ટે કે લિયે નોકર રખ લેં ઔર તનખ્વાહ ઉતની દેર કી હર શખ્સ કી મુઅય્યન (મુકર્રર) કર દેં. મસલન પઢવાને વાલા કહે : "મૈં ને તુઝે આજ ફુલાં વક્ત સે ફુલાં વક્ત કે લિયે ઈસ ઉજરત પર નોકર રખા (કે) જો કામ ચાહૂંગા લૂંગા." વોહ કહે : "મૈં ને કબૂલ કિયા." અબ વોહ ઉતની દેર કે વાસિતે અજીર (યા'ની મુલાઝિમ) હો ગયા, જો કામ ચાહે લે સકતા હૈ ઈસ કે બા'દ ઉસ સે કહે ફુલાં મય્યિત કે લિયે ઈતના કુરઆને અઝીમ યા ઈસ કદર કલિમએ તય્યિબા યા દુરૂદે પાક પઢ દો. યેહ સૂરત જવાઝ (યા'ની જાઇઝ હોને) કી હૈ." (ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 23, સ. 537)

તરાવીહ કી ઉજરત કા શરઈ હીલા : ઈસ મુબારક ફતવે કી રોશની મેં **તરાવીહ** કે લિયે હાફિઝ સાહિબ કી ભી તરકીબ હો સકતી હૈ. મસલન મસ્જિદ કમેટી વાલે ઉજરત તૈ કર કે હાફિઝ સાહિબ કો **માહે રમઝાનુલ મુબારક** મેં નમાઝે ઈશા કે લિયે **ઈમામત** પર રખ લેં ઔર હાફિઝ સાહિબ બિત્તબઅ યા'ની સાથ હી સાથ **તરાવીહ** ભી

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરૂદ પઢો, કે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

પઢા દિયા કરેં ક્યૂંકે **રમઝાનુલ મુબારક** મેં તરાવીહ ભી નમાઝે ઈશા કે સાથ હી શામિલ હોતી હૈ. યા યૂં કરેં કે **માહે રમઝાનુલ મુબારક** મેં રોઝાના દો યા તીન ઘન્ટે કે લિયે (મસલન રાત 8 તા 11) હાફિઝ સાહિબ કો નોકરી કી ઑફર કરતે હુએ કહેં કે હમ જો કામ દેંગે વોહ કરના હોગા, તનખ્વાહ કી રકમ ભી બતા દેં, અગર હાફિઝ સાહિબ મન્ઝૂર ફરમા લેંગે તો વોહ મુલાઝિમ હો ગએ. અબ રોઝાના હાફિઝ સાહિબ કી ઈન તીન ઘન્ટોં કે અન્દર ડ્યૂટી લગા દેં, કે વોહ **તરાવીહ** પઢા દિયા કરેં. યાદ રખિયે ! ચાહે ઈમામત હો યા મુઅઝ્ઝિની હો યા કિસી કિસ્મ કી મઝદૂરી જિસ કામ કે લિયે ભી **ઈજારા** કરતે વક્ત યેહ મા'લૂમ હો, કે યહાં ઉજરત યા તનખ્વાહ કા લૈન દૈન યકીની હૈ તો પહલે સે રકમ **તૈ કરના વાજિબ** હૈ, વરના દેને વાલા ઔર લેને વાલા દોનોં ગુનહગાર હોંગે. હાં જહાં પહલે હી સે ઉજરત કી મુકર્રરા રકમ મા'લૂમ હો મસલન બસ કા કિરાયા, યા બાઝાર મેં બોરી લાદને, લે જાને કી ફી બોરી મઝદૂરી કી રકમ વગૈરા. તો અબ બાર બાર તૈ કરને કી હાજત નહીં. યેહ ભી ઝેહ્ન મેં રખિયે કે જબ હાફિઝ સાહિબ કો (યા જિસ કો ભી જિસ કામ કે લિયે) નોકર રખા ઉસ વક્ત યેહ કહ દેના જાઈઝ નહીં કે હમ જો મુનાસિબ હોગા દે દેંગે યા આપ કો રાઝી કર દેંગે, બલ્કે સરાહતન યા'ની વાઝેહ તૌર પર રકમ કી મિક્દાર બતાની હોગી, મસલન હમ આપ કો 12 હઝાર રુપૈ પેશ કરેંગે ઔર યેહ ભી ઝરૂરી હૈ કે હાફિઝ સાહિબ ભી મન્ઝૂર ફરમા લેં. અબ

www.dawateislami.net

બારહ હઝાર દેને હી હોંગે. યાદ રહે ! મસ્જિદ કે ચન્દે સે દી જાને વાલી ઉજરત વહાં કે ઉર્ફ સે ઝાઈદ નહીં હોની ચાહિયે, પહલે સે મૌજૂદ ઈમામ સાહિબ દિલ બરદાશ્તા ન હોં ઈસ કા ભી ખયાલ રખા જાએ, પૂરે માહે રમઝાન મેં નમાઝે ઈશા કી ઈમામત કી છુટ્ટી કે સબબ ઈમામ સાહિબ કો મસ્જિદ કે ચન્દે સે ઉસ માહ કી ઈશા કી નમાઝોં કી તનખ્વાહ દે સકતે હૈં ક્યૂંકે હમારે હાં ઈસી તરહ કા ઉર્ફ યા'ની મા'મૂલ જારી હૈ. હાં હાફિઝ સાહિબ કો મુતાલબે કે બિગૈર અપની મરઝી સે તૈ શુદા સે ઝાઈદ મસ્જિદ કે ચન્દે સે નહીં બલ્કે અપને પલ્લે સે યા ઈસી મક્સદ કે લિયે જમ્અ કી હુઈ રકમ દે દેં તબ ભી જાઈઝ હૈ. જો હાફિઝ સાહિબાન, યા ના'ત ખ્વાન બિગૈર પૈસોં કે **તરાવીહ**, કુરઆન ખ્વાની યા ના'ત ખ્વાની મેં હિસ્સા નહીં લે સકતે વોહ શર્મ કી વજહ સે ના જાઈઝ કામ કા ઈરતિકાબ ન કરેં. મેરે **આકા** આ'લા હઝરત رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કે બતાએ હુએ તરીકે કે મુતાબિક અમલ કર કે પાક રોઝી હાસિલ કરેં. ઔર અગર સખ્ત મજબૂરી ન હો તો હીલે કે ઝરીએ ભી રકમ હાસિલ કરને સે ગુરેઝ કરેં કે **જિસ કા અમલ હો બે ગરઝ ઉસ કી જઝા કુછ ઔર હૈ.** એક ઈમ્તિહાન સખ્ત ઈમ્તિહાન યેહ હૈ કે જો રકમ કબૂલ નહીં કરતા ઉસ કી કાફી વાહ ! વાહ ! હોતી હૈ. યહાં અપને આપ કો હુબ્બે જાહ ઔર રિયાકારી સે બચાના ઝરૂરી હૈ, બિલા હાજત દૂસરોં સે તઝકિરા કરને સે બચના ઔર દુઆએ ઈખ્લાસ કરતે રહના ઐસે મવાકેઅ પર મુફીદ હોતા હૈ.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોંગે. (جمع الجوامع)

મેરા હર અમલ બસ તેરે વાસિતે હો — કર ઈખ્લાસ ઐસા અતા યા ઈલાહી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 105)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ખત્મે કુરઆન ઔર રિક્કત : જહાં તરાવીહ મેં એક બાર કુરઆને પાક કી તિલાવત કી જાએ વહાં બેહતર યેહ હૈ કે **સત્તાઈસવીં શબ** કો ખત્મ કરેં, રિક્કત વ સોઝ કે સાથ ઈખ્તિતામ હો ઔર યેહ એહસાસ દિલ કો તડપા કર રખ દે, કે મૈં ને સહીહ મા'નોં મેં કુરઆને પાક પઢા યા સુના નહીં, કોતાહિયાં ભી હુઈં, દિલ જમ્ઈ ભી ન રહી, **ઈખ્લાસ** મેં ભી કમી થી. **સદ હઝાર અફસોસ !** દુન્યવી શખ્સિય્યત કા કલામ તો તવજ્જોહ કે સાથ સુના જાતા હૈ મગર સબ કે ખાલિકો માલિક અપને પ્યારે પ્યારે **અલ્લાહુ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત** عَزَّوَجَلَّ કા પાકીઝા કલામ ધ્યાન સે ન સુના, સાથ હી યેહ ભી ગમ હો, કે અફસોસ ! અબ **માહે રમઝાનુલ મુબારક** ચન્દ ઘડિયોં કા મેહમાન રહ ગયા, ન જાને આયિન્દા સાલ ઈસ કી તશરીફ આવરી કે વક્ત ઈસ કી બહારેં લૂટને કે લિયે મૈં ઝિન્દા રહૂંગા યા નહીં ! ઈસ તરહ કે તસવ્વુરાત જમા કર અપની ગફલતોં પર ખુદ કો શરમિન્દા કરે ઔર હો સકે તો રોએ અગર રોના ન આએ તો રોને કી સી સૂરત બનાએ કે અચ્છોં કી નક્લ ભી અચ્છી હૈ, અગર કિસી કી આંખ સે મહબ્બતે કુરઆન વ

www.dawateislami.net

ફિરાકે રમઝાન મેં એકઆધ કતરા આંસૂ ટપક કર મક્બૂલે બારગાહે ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ હો ગયા તો ક્યા બઈદ, કે ઉસી કે સદકે ખુદાએ ગફ્ફાર عَزَّوَجَلَّ સભી હાઝિરીન કો બખ્શ દે.

લાજ રખ લે ગુનાહગારોં કી નામ રહમાન હૈ તેરા યા રબ !
ઐબ મેરે ન ખોલ મહશર મેં નામ સત્તાર હૈ તેરા યા રબ !
બે સબબ બખ્શ દે ન પૂછ અમલ નામ ગફ્ફાર હૈ તેરા યા રબ !
તૂ કરીમ ઔર કરીમ ભી ઐસા !
કે નહીં જિસ કા દૂસરા યા રબ !

(ઝૌકે ના'ત)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

તરાવીહ કી જમાઅત બિદ્અતે હસના હૈ : **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ખુદ ભી **તરાવીહ** અદા ફરમાઈ ઔર ઈસે ખૂબ પસન્દ ભી ફરમાયા, ચુનાન્ચે સાહિબે કુરઆન, મદીને કે સુલ્તાન صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાન હૈ : "જો ઈમાન વ તલબે સવાબ કે સબબ સે **રમઝાન** મેં **કિયામ** કરે ઉસ કે પિછલે ગુનાહ (યા'ની સગીરા ગુનાહ) બખ્શ દિયે જાએંગે."(1) ફિર સરકારે દો આલમ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈસ અન્દેશે કી વજહ સે તર્ક ફરમાઈ કે કહીં ઉમ્મત પર (તરાવીહ) ફર્ઝ ન કર દી જાએ.(2) "બુખારી શરીફ" મેં હૈ

مدینہ

۱ بخاری ج۱ص۶۵۸حدیث۲۰۰۹ ۲ ایضاً حدیث۲۰۱۲

www.dawateislami.net

: અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના **ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ** رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને (અપને દૌરે ખિલાફત મેં) **માહે રમઝાનુલ મુબારક** કી એક રાત મસ્જિદ મેં દેખા કે લોગ જુદા જુદા અન્દાઝ પર (તરાવીહ) અદા કર રહે હૈં, કોઈ અકેલા તો કુછ હઝરાત કિસી કી ઈક્તિદા મેં પઢ રહે હૈં. યેહ દેખ કર આપ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને ફરમાયા : મૈં મુનાસિબ ખયાલ કરતા હૂં કે ઈન સબ કો એક ઈમામ કે સાથ જમ્અ કર દૂં. લિહાઝા આપ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને હઝરતે સય્યિદુના **ઉબય બિન કા'બ** رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કો સબ કા ઈમામ બના દિયા, ફિર જબ દૂસરી રાત તશરીફ લાએ ઔર દેખા કે લોગ બા જમાઅત (તરાવીહ) અદા કર રહે હૈં (તો બહુત ખુશ હુએ ઔર) ફરમાયા : نِعْمَ الْبِدْعَۃُ ھٰذِہٖ યા'ની "યેહ અચ્છી બિદ્અત હૈ." (بُخاری ج۱ص۶۵۸حدیث۲۰۱۰)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મહબૂબે રબ્બે ઝુલ જલાલ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો હમારા કિતના ખયાલ હૈ ! મહ્ઝ ઈસ ખૌફ સે જમાઅતે તરાવીહ પર હમેશગી ન ફરમાઈ કે કહીં ઉમ્મત પર ફર્ઝ ન કર દી જાએ. ઈસ હદીસે પાક સે બા'ઝ **વસાવિસ** કા ઈલાજ ભી હો ગયા. મસલન **તરાવીહ** કી બા કાઈદા જમાઅત સરકારે નામદાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ભી જારી ફરમા સકતે થે મગર ન ફરમાઈ ઔર યૂં ઈસ્લામ મેં અચ્છે અચ્છે તરીકે રાઈજ કરને કા અપને ગુલામોં કો

www.dawateislami.net

મૌકઅ ફરાહમ કિયા. જો કામ શાહે ખૈરુલ અનામ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને નહીં કિયા વોહ કામ સય્યિદુના **ફારૂકે આ'ઝમ** رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ ને મહ્ઝ અપની મરઝી સે નહીં કિયા બલ્કે સરકારે આલમ મદાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને તા કિયામત ઐસે અચ્છે અચ્છે કામ જારી કરતે રહને કી અપની હયાતે ઝાહિરી મેં હી ઈજાઝત મર્હમત ફરમા દી થી. ચુનાન્ચે ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم હૈ : "જો કોઈ ઈસ્લામ મેં **અચ્છા તરીકા** જારી કરે ઉસ કો ઉસ કા સવાબ મિલેગા ઔર ઉસ કા ભી જો (લોગ) ઈસ કે બા'દ ઉસ પર અમલ કરેંગે ઔર ઉન કે સવાબ સે કુછ કમ ન હોગા ઔર જો શખ્સ ઈસ્લામ મેં **બુરા તરીકા** જારી કરે ઉસ પર ઈસ કા ગુનાહ ભી હૈ ઔર ઉન (લોગોં) કા ભી જો ઈસ કે બા'દ ઈસ પર અમલ કરેં ઔર ઉન કે ગુનાહ મેં કુછ કમી ન હોગી."

(مُسلم ص۵۰۸حدیث۱۰۱۷)

"કરમ યા નબિય્યલ્લાહ" કે બારહ હુરૂફ કી નિસ્બત સે 12 અચ્છે કામ યા'ની બિદ્અતે હસના

ઈસ હદીસે મુબારક સે મા'લૂમ હુવા, કિયામત તક ઈસ્લામ મેં અચ્છે અચ્છે નએ તરીકે જારી કરને કી ઈજાઝત હૈ ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ નિકાલે ભી જા રહે હૈં જૈસા કે ﴾1﴿ અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ ને **તરાવીહ** કી બા કાઈદા જમાઅત કા એહતિમામ કિયા ઔર ઈસ કો ખુદ "અચ્છી બિદ્અત"

www.dawateislami.net

ભી કરાર દિયા. ઈસ સે યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે **સરકારે મદીના** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે વિસાલે ઝાહિરી કે બા'દ સહાબએ કિરામ عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان ભી જો નયા અચ્છા કામ જારી કરેં વોહ ભી **બિદ્અતે હસના** કહલાતા હૈ ﴾2﴿ મસ્જિદ મેં ઈમામ કે લિયે તાક નુમા **મેહરાબ** નહીં હોતી થી સબ સે પહલે હઝરતે સય્યિદુના **ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ** رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને **મસ્જિદુન્નબવિય્યિશ્શરીફ** عَلٰی صَاحِبِہَا الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام મેં **મેહરાબ** બનાને કી સઆદત હાસિલ કી ઈસ નઈ ઈજાદ (બિદ્અતે હસના) કો ઈસ કદર મક્બૂલિય્યત હાસિલ હૈ કે અબ દુન્યા ભર મેં મસ્જિદ કી પહચાન ઈસી સે હૈ ﴾3﴿ ઈસી તરહ મસાજિદ પર **ગુમ્બદ વ મીનાર** બનાના ભી બા'દ કી ઈજાદ હૈ, યહાં તક કે મસ્જિદુલ હરામ કે **મનારે** ભી સરકારે મદીના વ સહાબએ કિરામ صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلّم و عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان કે દૌર મેં નહીં થે ﴾4﴿ ઈમાને મુફસ્સલ ﴾5﴿ ઈમાને મુજ્મલ ﴾6﴿ છ[6] કલિમે ઔર ઈન કી તા'દાદ વ તરકીબ, કે યેહ પહલા યેહ દૂસરા ઔર ઈન કે નામ ﴾7﴿ કુરઆને કરીમ કે તીસ પારે બનાના, એ'રાબ લગાના, ઈન મેં રુકૂઅ બનાના, રુમૂઝે અવકાફ કી અલામાત લગાના. બલ્કે નુક્તે ભી બા'દ મેં લગાએ ગએ, ખૂબ સૂરત જિલ્દેં છાપના વગૈરા ﴾8﴿ અહાદીસે મુબારકા કો કિતાબી શક્લ દેના, ઈસ કી અસ્નાદ પર જર્હ કરના, ઈન કી સહીહ, હસન, ઝઈફ ઔર મૌઝૂઅ વગૈરા અક્સામ બનાના ﴾9﴿ ફિક્હ, ઉસૂલે ફિક્હ વ ઈલ્મે કલામ ﴾10﴿ ઝકાત વ

www.dawateislami.net

ફ઼િત્રા સિક્કએ રાઇજુલ વક્ત બલ્કે બા તસ્વીર નોટોં સે અદા કરના ﴾11﴿ ઊંટોં વગૈરા કે બજાએ સફ઼ીને યા હવાઈ જહાઝ કે ઝરીએ **સફ઼રે હજ** કરના ﴾12﴿ શરીઅત વ તરીક઼ત કે ચારોં સિલ્સિલે યા'ની હનફ઼ી, શાફ઼ેઈ, માલિકી, હમ્બલી ઈસી તરહ કાદિરી, નક્શબન્દી, સોહ્રવર્દી ઔર ચિશ્તી.

હર બિદ્અત ગુમરાહી નહીં હૈ : હો સકતા હૈ કે કિસી કે ઝેહ્ન મેં યેહ સુવાલ પૈદા હો, કે ઈન દો અહાદીસે મુબારકા (1) كُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ وَّكُلُّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ۔ યા'ની હર બિદ્અત (નઈ બાત) ગુમરાહી હૈ ઔર હર ગુમરાહી જહન્નમ મેં (લે જાને વાલી) હૈ. (صحیح اِبن خُزَیمه ج۳ ص۱۴۳ حدیث۱۷۸۵) (2) شَرَّ الْاُمُوْرِ مُحْدَثَاتُهَا وَكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ۔ યા'ની બદ તરીન કામ નએ તરીકે હૈં હર **બિદ્અત** (નઈ બાત) ગુમરાહી હૈ. (مسلم ص۴۳۰ حدیث۸۶۷) કે ક્યા મા'ના હૈં ? ઈસ કા જવાબ યેહ હૈ કે દોનોં અહાદીસે મુબારકા હક હૈં. યહાં **બિદ્અત** સે મુરાદ **બિદ્અતે સય્યિઅહ** યા'ની **બુરી બિદ્અત** હૈ ઔર યકીનન હર વોહ **બિદ્અત** બુરી હૈ જો કિસી સુન્નત કે ખિલાફ઼ યા સુન્નત કો મિટાને વાલી હો. જૈસા કે દીગર અહાદીસે મુકદ્દસા મેં ઈસ મસ્અલે કી વઝાહત મૌજૂદ હૈ, ચુનાન્ચે હમારે પ્યારે પ્યારે આકા મક્કી મદની મુસ્તફ઼ા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફ઼રમાયા : "હર વોહ ગુમરાહ કરને વાલી **બિદ્અત** જિસ સે **અલ્લાહ** ઔર ઉસ કા રસૂલ રાઝી ન હો, તો

www.dawateislami.net

ઉસ ગુમરાહી વાલી બિદ્અત કો જારી કરને વાલે પર ઉસ **બિદ્અત** પર અમલ કરને વાલોં કી મિસ્લ ગુનાહ હૈ, ઉસે ગુનાહ મિલ જાના લોગોં કે ગુનાહોં મેં કમી નહીં કરેગા.'' (ترمذی ج ٤ ص ٣٠٩ حدیث ٢٦٨٦) બુખારી શરીફ મેં **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم હૈ :

''مَنْ اَحْدَثَ فِیْ اَمْرِنَا ھٰذَا مَا لَیْسَ فِیْہِ فَھُوَ رَدٌّ۔'' (بخاری ج٢ ص٢١١ حدیث ٢٦٩٧)
યા'ની ''જો હમારે દીન મેં ઐસી નઈ બાત નિકાલે જો ઉસ (કી અસ્લ) મેં સે ન હો વોહ મરદૂદ હૈ.'' ઈન અહાદીસે મુબારકા સે મા'લૂમ હુવા ઐસી નઈ બાત જો સુન્નત સે દૂર કર કે ગુમરાહ કરને વાલી હો, જિસ કી અસ્લ દીન મેં ન હો વોહ **બિદ્અતે સય્યિઅહ** યા'ની બુરી બિદ્અત હૈ, જબ કે દીન મેં ઐસી નઈ બાત જો **સુન્નત** પર અમલ કરને મેં મદદ કરને વાલી હો યા જિસ કી અસ્લ દીન સે સાબિત હો વોહ બિદ્અતે હસના યા'ની અચ્છી બિદ્અત હૈ. **હઝરતે** સય્યિદુના શૈખ અબ્દુલ હક મુહદ્દિસ દેહ્લવી عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی હદીસે પાક, ''کُلُّ بِدْعَۃٍ ضَلَالَۃٌ وَّکُلُّ ضَلَالَۃٍ فِی النَّار'' કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : જો બિદ્અત ઉસૂલ ઔર કવાઈદે સુન્નત કે મુવાફિક ઔર ઉસ કે મુતાબિક કિયાસ કી હુઈ હૈ (યા'ની શરીઅત વ સુન્નત સે નહીં ટકરાતી) ઉસ કો **બિદ્અતે હસના** કહતે હૈં ઔર જો ઈસ કે ખિલાફ હો વોહ બિદ્અત ગુમરાહી કહલાતી હૈ. (اَشِعَّةُ اللَّمعات ج١ ص١٣٥)

બિદ્અતે હસના કે બિગૈર ગુઝારા નહીં : અચ્છી ઔર બુરી બિદઆત કી તકસીમ ઝરૂરી હૈ ક્યૂંકે કઈ અચ્છી અચ્છી બિદ્અતેં

www.dawateislami.net

ઐસી હૈં કે અગર ઇન કો સિર્ફ ઇસ લિયે તર્ક કર દિયા જાએ કે **કુરૂને સલાસા** યા'ની (1) શાહે ખૈરુલ અનામ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ઔર સહાબએ કિરામ عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان (2) તાબિઈને ઇઝામ ઔર (3) તબ્એ તાબિઈને કિરામ رَحِمَہُمُ اللّٰہُ السَّلَام કે અદવારે પુર અન્વાર મેં નહીં થીં, તો દીન કા મૌજૂદા નિઝામ હી ન ચલ સકે, જૈસા કે દીની મદારિસ, ઇન મેં દર્સે નિઝામી, કુરઆન વ અહાદીસ ઔર ઇસ્લામી કિતાબોં કી પ્રેસ મેં છપાઈ વગૈરા વગૈરા યેહ તમામ કામ પહલે ન થે બા'દ મેં જારી હુએ ઔર **બિદ્અતે હસના** મેં શામિલ હૈં. રબ્બે મુજીબ عَزَّوَجَلَّ કી અતા સે ઉસ કે પ્યારે હબીબ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم યકીનન યેહ સારે અચ્છે અચ્છે કામ અપની હયાતે ઝાહિરી મેં ભી રાઇજ ફરમા સકતે થે મગર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને અપને મહબૂબ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે ગુલામોં કે લિયે સવાબે જારિયા કમાને કે બે શુમાર મવાકેઅ ફરાહમ કર દિયે ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે નેક બન્દોં ને સદકએ જારિયા કી ખાતિર જો શરીઅત સે નહીં ટકરાતી હૈં ઐસી નઈ ઈજાદોં કી ધૂમ મચા દી. કિસી ને અઝાન સે પહલે દુરૂદો સલામ પઢને કા રવાજ ડાલા, કિસી ને ઈદે મીલાદુન્નબી صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم મનાને કા તરીકા નિકાલા ફિર ઇસ મેં ચરાગાં ઔર સબ્ઝ સબ્ઝ પરચમોં ઔર મરહબા કી ધૂમેં મચાતે જુલૂસે મીલાદ કા સિલ્સિલા હુવા, કિસી ને ગ્યારહવીં શરીફ તો કિસી ને આ'રાસે બુઝુર્ગાને દીન

www.dawateislami.net

رَحِمَهُمُ اللّٰهُ الْمُبِيْن કી બુન્યાદ રખ દી ઔર અબ ભી યેહ સિલ્સિલે જારી હૈં. **اَلْحَمْدُ لِلّٰه** عَزَّوَجَلَّ **દા'વતે ઈસ્લામી** વાલોં ને સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઆત વગૈરા મેં اُذْكُرُوا اللّٰه! (યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા ઝિક્ર કરો !) ઔર صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! (યા'ની હબીબ પર દુરૂદ ભેજો !) કે ના'રે લગાને કી બિલ્કુલ નઈ તરકીબ નિકાલ કર **અલ્લાહ અલ્લાહ** ઔર દુરૂદો સલામ કી પુરકૈફ સદાઓં કા હસીન સમાં કાઈમ કર દિયા !

અલ્લાહ કરમ ઐસા કરે તુઝ પે જહાં મેં
એ દા'વતે ઈસ્લામી તેરી ધૂમ મચી હો

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 315)

સબ્ઝ ગુમ્બદ કી તારીખ : સબ્ઝ સબ્ઝ ગુમ્બદ જિસ કે દીદાર કે લિયે હર આશિક કા દિલ બે કરાર હોતા ઔર આંખ અશ્કબાર હો જાયા કરતી હૈ યેહ ભી **બિદ્અતે હસના** હૈ ક્યૂંકે વોહ સરકારે નામદાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે વિસાલે ઝાહિરી કે સેંકડોં બરસ બા'દ બના હૈ, ઈસ કી મુખ્તસરન મા'લૂમાત ભી હાસિલ કર લીજિયે :

સરકારે મદીના صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે રૌઝએ અન્વર પર સબ સે પહલા ગુમ્બદ શરીફ 678 સિ.હિ. (1269 સિ.ઈ.) મેં તા'મીર હુવા ઔર ઉસ પર ઝર્દ (યા'ની પીલા) રંગ કરવાયા ગયા. ફિર મુખ્તલિફ અદવાર મેં તગય્યુરો તબદ્દુલ હોતા રહા યહાં તક કે 888 સિ.હિ. (1483 સિ.ઈ.) મેં કાલે પથ્થર સે નયા ગુમ્બદ બનાયા ગયા ઔર ઉસ પર સફેદ રંગ કરવાયા ગયા, 980 સિ.હિ. (1572 સિ.ઈ.)

www.dawateislami.net

મેં ઇન્તિહાઈ હસીન ગુમ્બદ બનાયા ગયા ઔર ઉસ કો રંગ બિરંગે પથ્થરોં સે સજાયા ગયા. 1233 સિ.હિ. (1818 સિ.ઈ.) મેં અઝ સરે નૌ ઈસ કી તા'મીર કી ગઈ. 1253 સિ.હિ. મુતાબિક 1837 સિ.ઈ. મેં ઈસે **સબ્ઝ રંગ** કર દિયા ગયા. જો **અલ કુબ્બતુલ ખઝરા** યા'ની **સબ્ઝ ગુમ્બદ** કે નામ સે મશ્હૂર હુવા. ઈસ કે બા'દ અબ તક કિસી ને ઈસ મેં રદ્દો બદલ નહીં કિયા. હાં સબ્ઝ રંગ કો યેહ સઆદત મિલતી રહતી હૈ કે વોહ ખુદ્દામ કે હાથોં ઊપર પહોંચ કર લિપટ જાતા હૈ. ગુમ્બદે ખઝરા જો કે યકીનન કત્અન બિદ્અતે હસના હૈ વોહ અબ દુન્યા ભર કે મુસલ્માનોં કા મરજઅ, આંખોં કા નૂર ઔર દિલ કા સુરૂર હૈ. اِنْ شَآءَاللہ عَزَّوَجَلَّ ઈસ કો દુન્યા કી કોઈ તાકત નહીં મિટા સકતી, જો ઈસ કો ઈનાદન (યા'ની બુગ્ઝ કી વજહ સે) મિટાના ચાહેગા اِنْ شَآءَاللہ عَزَّوَجَلَّ ખુદ હી મિટ જાએગા.

ગુમ્બદે ખઝરા ! ખુદા તુઝ કો સલામત રખ્ખે
દેખ લેતે હૈં તુઝે પ્યાસ બુઝા લેતે હૈં

ઈન જૈસે તમામ નૌ ઈજાદ નેક કામોં કી બુન્યાદ વોહી હદીસે પાક હૈ જો **મુસ્લિમ શરીફ** કે હવાલે સે, સફહા 1068 પર ગુઝરી જિસ મેં ફરમાયા ગયા હૈ : "જો કોઈ ઈસ્લામ મેં અચ્છા

www.dawateislami.net

તરીકા જારી કરે ઉસ કો ઈસ કા સવાબ મિલેગા ઔર ઉસ કા ભી જો ઈસ કે બા'દ ઉસ પર અમલ કરેં."(1)

દીદારે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **: પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !** અકાઈદો આ'માલ કી ઈસ્લાહ ઔર ઝરૂરી મા'લૂમાત કે હુસૂલ કી ખાતિર તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની કાફિલોં મેં સફર કો અપના મા'મૂલ બના લીજિયે. ઈસ કી એક ઈમાન અફરોઝ મદની બહાર સુનિયે ઔર ઝૂમિયે ચુનાન્ચે **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **તીન રોઝા બૈનલ અક્વામી** સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ કે ઈખ્તિતામ પર એક મદની કાફિલા સફર કરતા હુવા તરકીબ કે મુતાબિક એક મસ્જિદ મેં કિયામ પઝીર હુવા. શબ કો જબ સબ સો ગએ તો **મદની કાફિલે** મેં શરીક એક નએ ઈસ્લામી ભાઈ કી કિસ્મત અંગડાઈ લે કર જાગ ઉઠી ઔર ઉન કો ખ્વાબ મેં **મદીને કે તાજદાર** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા દીદાર હો ગયા ! વોહ બહુત ખુશ હુએ, **દા'વતે ઈસ્લામી** કી હક્કાનિય્યત કે દિલો જાન સે મો'તરિફ હો કર **મદની માહોલ** સે વાબસ્તા હો ગએ.

કોઈ આયા પા કે ચલા ગયા કોઈ ઉમ્ર ભર ભી ન પા સકા
મેરે મૌલા તુઝ સે ગિલા નહીં યેહ તો અપના અપના નસીબ હૈ

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

---

1 : **મુફસ્સિરે** શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْحَنَّان કી કિતાબે મુસ્તતાબ "જાઅલ હક વ ઝહકલ બાતિલ" મેં બિદઆત ઔર ઈન કી અક્સામ વગૈરા કે બારે મેં મઝીદ તફસીલાત દેખી જા સકતી હૈં.

www.dawateislami.net

અચ્છોં સે મહબ્બત કે ફઝાઈલ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! આશિકાને રસૂલ કે મદની કાફિલે કી બરકત સે એક ખુશ કિસ્મત ઈસ્લામી ભાઈ કો اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ તાજદારે રિસાલત صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી ઝિયારત હો ગઈ. મદની કાફિલે મેં સફર કરને વાલે ખુશ નસીબોં કો અચ્છોં કી સોહબત ઔર નેક બન્દોં સે મહબ્બત કરને કા બેહતરીન મૌકઅ નસીબ હો જાતા હૈ. રિઝાએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ કે લિયે અચ્છોં સે મહબ્બત રખને કે **આઠ ફઝાઈલ** સુનિયે ઔર ઝૂમિયે :

"મહબ્બતે રસૂલ" કે આઠ હુરૂફ કી નિસ્બત સે અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે લિયે મહબ્બત રખને કે મુતઅલ્લિક 8 ફરામીને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

﴾1﴿ **અલ્લાહ તઆલા** કિયામત કે દિન ફરમાએગા : કહાં હૈં જો મેરે જલાલ કી વજહ સે આપસ મેં મહબ્બત રખતે થે ! આજ મૈં ઉન કો અપને સાએ મેં રખૂંગા, આજ મેરે સાએ કે સિવા કોઈ સાયા નહીં[1] ﴾2﴿ **અલ્લાહ તઆલા** ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ : જો લોગ મેરી વજહ સે આપસ મેં મહબ્બત રખતે હૈં ઔર મેરી વજહ સે એક દૂસરે કે પાસ બૈઠતે હૈં ઔર આપસ મેં મિલતે જુલતે હૈં ઔર માલ ખર્ચ કરતે હૈં ઉન સે મેરી મહબ્બત વાજિબ હો ગઈ[2] ﴾3﴿ **અલ્લાહ તઆલા** ને ફરમાયા : જો લોગ મેરે જલાલ કી વજહ સે આપસ મેં

مدینہ

1: مُسلِم ص۱۳۸۸حدیث۲۰۶٦. 2: الموطا ج۲ص۴۳۹حدیث۱۸۲۸۔

www.dawateislami.net

મહબ્બત રખતે હૈં ઉન કે લિયે નૂર કે મિમ્બર હોંગે, અમ્બિયા વ શુહદા ઉન પર ગિબ્તા (યા'ની રશ્ક) કરેંગે[1] ﴾4﴿ દો શખ્સોં ને **અલ્લાહ** કે લિયે બાહમ મહબ્બત કી ઔર એક મશરિક મેં હૈ દૂસરા મગરિબ મેં, કિયામત કે દિન **અલ્લાહ તઆલા** દોનોં કો જમ્અ કરેગા ઔર ફરમાએગા : યેહી વોહ હૈ જિસ સે તૂને મેરે લિયે મહબ્બત કી થી[2] ﴾5﴿ જન્નત મેં યાકૂત કે સુતૂન હૈં, ઉન પર ઝબરજદ કે બાલાખાને હૈં, ઉન કે દરવાઝે ખુલે હુએ હૈં, વોહ ઐસે રોશન હૈં જૈસે ચમકદાર સિતારે. લોગોં ને અર્ઝ કી : **યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ! ઉન મેં કૌન રહેગા ? ફરમાયા : "વોહ લોગ જો **અલ્લાહ** કે લિયે આપસ મેં મહબ્બત રખતે હૈં, એક જગહ બૈઠતે હૈં, આપસ મેં મિલતે હૈં"[3] ﴾6﴿ **અલ્લાહ** કે લિયે મહબ્બત રખને વાલે અર્શ કે ગિર્દ યાકૂત કી કુર્સિયોં પર હોંગે[4] ﴾7﴿ જો કિસી સે **અલ્લાહ** કે લિયે મહબ્બત રખે ઔર **અલ્લાહ** કે લિયે દુશ્મની રખે ઔર **અલ્લાહ** કે લિયે દે ઔર **અલ્લાહ** કે લિયે મન્અ કરે ઉસ ને અપના ઈમાન કામિલ કર લિયા[5] ﴾8﴿ દો શખ્સ જબ **અલ્લાહ** (عَزَّوَجَلَّ) કે લિયે બાહમ મહબ્બત રખતે હૈં, ઉન કે દરમિયાન મેં જુદાઈ ઉસ વક્ત હોતી હૈ કે ઉન મેં સે એક ને કોઈ ગુનાહ કિયા.[6] યા'ની **અલ્લાહ** (عَزَّوَجَلَّ) કે લિયે જો મહબ્બત હો ઉસ કી પહચાન યેહ હૈ કે અગર એક ને ગુનાહ કિયા તો દૂસરા

مـــــــدینــــہ

۱: تِرمذی ج٤ص١٧٤حدیث٢٣٩٧۔ ۲: شعب الایمان ج٦ ص٤٩٢حدیث٩٠٢٢۔ ۳: شعب الایمان ج٦ص٤٨٧حدیث٩٠٠٢۔

٤: مُعجَم کبیر ج٤ص١٥٠حدیث٣٩٧٣۔ ٥: ابو داوٗد ج٤ص٢٩٠حدیث٤٦٨١۔ ٦: الادب المفرد ص١٠٩حدیث٤٠١۔

www.dawateislami.net

ઉસ સે જુદા હો જાએ. (તફસીલી મા'લૂમાત કે લિયે પઢિયે મકતબતુલ મદીના કી મત્બૂઆ બહારે શરીઅત જિલ્દ 3 સફહા 576 તા 579)

صَلُّوْاعَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

“તરાવીહ પઢેં ઔર ખુદા વ રસૂલ કી રહમતેં લૂટેં” કે પેંતીસ હુરૂફ કી નિસ્બત સે

તરાવીહ કે 35 મદની ફૂલ

﴾1﴿ **તરાવીહ** હર આકિલ વ બાલિગ ઈસ્લામી ભાઈ ઔર ઈસ્લામી બહન કે લિયે સુન્નતે મુઅક્કદા હૈ. (دُرِّ مُختار ج۲ ص۵۹٦) ઈસ કા તર્ક જાઈઝ નહીં. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 688)

﴾2﴿ **તરાવીહ** કી બીસ રકઅતેં હૈં. સય્યિદુના ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કે અહ્દ મેં બીસ રકઅતેં હી પઢી જાતી થીં. (السُّنَنُ الکبرٰی لِلْبَیہقی ج۲ ص٦۹۹ حدیث٤٦١٧)

﴾3﴿ **તરાવીહ** કી જમાઅત સુન્નતે મુઅક્કદા અલલ કિફાયા હૈ, અગર મસ્જિદ કે સારે લોગોં ને છોડ દી તો સબ **ઈસાઅત** કે મુરતકિબ હુએ (યા'ની બુરા કિયા) ઔર અગર ચન્દ અફરાદ ને બા જમાઅત પઢ લી તો તન્હા પઢને વાલા જમાઅત કી ફઝીલત સે મહરૂમ રહા. (ہِدایہ ج۱ ص۷۰)

www.dawateislami.net

(4) **તરાવીહ** કા વક્ત ઈશા કે ફર્ઝ પઢને કે બા'દ સે સુબ્હે સાદિક તક હૈ. ઈશા કે ફર્ઝ અદા કરને સે પહલે અગર પઢ લી તો ન હોગી. (عالمگیری ج۱ص ۱۱۵)

(5) **વિત્ર** કે બા'દ ભી તરાવીહ પઢી જા સકતી હૈ. (دُرِّمُختار ج۲ص۵۹۷) જૈસા કે બા'ઝ અવકાત **29** કો રૂયતે હિલાલ કી શહાદત (યા'ની ચાંદ નઝર આને કી ગવાહી) મિલને મેં તાખીર કે સબબ ઐસા હો જાતા હૈ.

(6) **મુસ્તહબ** યેહ હૈ કે **તરાવીહ** મેં તિહાઈ રાત તક તાખીર કરેં, અગર આધી રાત કે બા'દ પઢેં તબ ભી કરાહત નહીં. (લેકિન ઈશા કે ફર્ઝ ઈતને મુઅખ્ખર (Late) ન કિયે જાએં) (اَیضاًص۵۹۸)

(7) **તરાવીહ** અગર ફૌત હુઈ તો ઈસ કી કઝા નહીં. (اَیضاً)

(8) **બેહતર** યેહ હૈ કે **તરાવીહ** કી બીસ રક્અતેં દો દો કર કે દસ સલામ કે સાથ અદા કરેં. (اَیضاًص۵۹۹)

(9) **તરાવીહ** કી બીસ રક્અતેં એક સલામ કે સાથ ભી અદા કી જા સકતી હૈં, મગર ઐસા કરના મકરૂહે (તન્ઝીહી) હૈ. (اَیضاً) હર દો રક્અત પર **કા'દા** કરના ફર્ઝ હૈ, હર **કા'દે** મેં **અત્તહિય્યાત** કે બા'દ દુરૂદ શરીફ ભી પઢે ઔર તાક રક્અત (યા'ની પહલી, તીસરી, પાંચવીં વગૈરા) મેં સના પઢે ઔર ઈમામ તઅવ્વુઝ વ તસ્મિયા ભી પઢે.

www.dawateislami.net

《10》 **જબ** દો દો રક્અત કર કે પઢ રહા હૈ તો હર દો રક્અત પર અલગ અલગ નિય્યત કરે ઔર અગર બીસ રક્અતોં કી એક સાથ નિય્યત કર લી તબ ભી જાઇઝ હૈ. (رَدُّالْمُحتار ج۲ص۵۹۷)

《11》 **બિલા ઉઝ્ર** તરાવીહ બૈઠ કર પઢના મક્રૂહ હૈ બલ્કે બા'ઝ ફુકહાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ السَّلَام કે નઝદીક તો હોતી હી નહીં. (دُرِّمُختار ج۲ص۶۰۳)

《12》 **તરાવીહ** મસ્જિદ મેં બા જમાઅત અદા કરના અફ઼ઝલ હૈ, અગર ઘર મેં બા જમાઅત અદા કી તો તર્કે જમાઅત કા ગુનાહ ન હુવા મગર વોહ સવાબ ન મિલેગા જો **મસ્જિદ** મેં પઢને કા થા. (عالمگیری ج۱ص۱۱۶) ઈશા કે ફર્ઝ મસ્જિદ મેં બા જમાઅત અદા કર કે ફિર ઘર યા હૉલ વગૈરા મેં તરાવીહ અદા કીજિયે અગર બિલા ઉઝ્રે શરઈ મસ્જિદ કે બજાએ ઘર યા હૉલ વગૈરા મેં ઈશા કે ફર્ઝ કી જમાઅત કાઇમ કર લી તો તર્કે વાજિબ કે ગુનાહગાર હોંગે. ઈસ કા તફ઼સીલી મસ્અલા ફૈઝાને સુન્નત (જિલ્દ અવ્વલ) કે બાબ “પેટ કા કુફ્લે મદીના” સફહા 135 પર મુલાહઝા ફરમા લીજિયે.

《13》 **ના બાલિગ** ઈમામ કે પીછે સિર્ફ ના બાલિગાન હી **તરાવીહ** પઢ સકતે હૈં.

www.dawateislami.net

﴾14﴿ **બાલિગ** કી તરાવીહ (બલ્કે કોઈ ભી નમાઝ હત્તા કે નફ્લ ભી) ના બાલિગ કે પીછે નહીં હોતી.

﴾15﴿ **તરાવીહ** મેં પૂરા **કલામુલ્લાહ** શરીફ પઢના ઔર સુનના સુન્નતે મુઅક્કદા અલલ કિફાયા હૈ લિહાઝા અગર ચન્દ લોગોં ને મિલ કર તરાવીહ મેં ખત્મે કુરઆન કા એહતિમામ કર લિયા તો બકિય્યા અલાકે વાલોં કે લિયે કિફાયત કરેગા. "ફતાવા રઝવિય્યા" જિલ્દ 10 સફ્હા 334 પર હૈ : قُرآن دَرْ تراویح خَتْم کَرْدَنْ نه فَرض ست وَ نه سُنَّتِ عین۔ યા'ની તરાવીહ મેં કુરઆને કરીમ ખત્મ કરના ન ફર્ઝ ન સુન્નતે ઐન હૈ. ઔર સફ્હા 335 પર હૈ : خَتْمِ قُرآن دَرْ تراویح سنّتِ کِفایه اَسْت۔ યા'ની તરાવીહ મેં ખત્મે કુરઆન સુન્નતે કિફાયા હૈ.

﴾16﴿ **અગર** બા શરાઈત હાફિઝ ન મિલ સકે યા કિસી વજહ સે ખત્મ ન હો સકે તો **તરાવીહ** મેં કોઈ સી ભી સૂરતેં પઢ લીજિયે અગર ચાહેં તો اَلَمْ تَرَ સે وَالنَّاس દો બાર પઢ લીજિયે, ઈસ તરહ બીસ રક્અતેં યાદ રખના આસાન રહેગા.

(ماخوذ از عالمگیری ج۱ ص۱۱۸)

﴾17﴿ **એક** બાર بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ط જહ્ર કે સાથ (યા'ની ઊંચી આવાઝ સે) પઢના સુન્નત હૈ ઔર હર સૂરત કી ઈબ્તિદા મેં આહિસ્તા પઢના મુસ્તહબ હૈ. મુતઅખ્ખિરીન (યા'ની બા'દ મેં આને વાલે ફુકહાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللهُ السَّلَام) ને **ખત્મે તરાવીહ** મેં

www.dawateislami.net

તીન બાર قُلْ هُوَ اللّٰهُ શરીફ પઢના **મુસ્તહબ** કહા નીઝ બેહતર યેહ હૈ કે ખત્મ કે દિન પિછલી રક્અત મેં الٓمّٓ સે مُفْلِحُوْنَ તક પઢે. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 694, 695)

﴾18﴿ **અગર** કિસી વજહ સે **તરાવીહ** કી નમાઝ ફાસિદ હો જાએ તો જિતના કુરઆને પાક ઉન રક્અતોં મેં પઢા થા ઉન કા ઈઆદા કરેં તાકે ખત્મ મેં નુક્સાન ન રહે. (عالمگیری ج۱ ص۱۱۸)

﴾19﴿ **ઈમામ** ગલતી સે કોઈ આયત યા સૂરત છોડ કર આગે બઢ ગયા તો મુસ્તહબ યેહ હૈ કે ઉસે પઢ કર ફિર આગે બઢે. (اَیضاً)

﴾20﴿ **અલગ** અલગ મસ્જિદ મેં **તરાવીહ** પઢ સકતા હૈ જબ કે ખત્મે કુરઆન મેં નુક્સાન ન હો, મસલન તીન મસાજિદ ઐસી હૈં કે ઉન મેં હર રોઝ સવા પારહ પઢા જાતા હૈ તો તીનોં મેં રોઝાના બારી બારી જા સકતા હૈ.

﴾21﴿ **દો રક્અત** પર બૈઠના ભૂલ ગયા તો જબ તક તીસરી કા સજ્દા ન કિયા હો બૈઠ જાએ, આખિર મેં સજ્દએ સહ્વ કર લે. ઔર અગર તીસરી કા સજ્દા કર લિયા તો ચાર પૂરી કર લે મગર યેહ દો શુમાર હોંગી. હાં દો પર કા'દા કિયા થા તો ચાર હુઈ. (اَیضاً)

﴾22﴿ **તીન** રક્અતેં પઢ કર સલામ ફૈરા અગર દૂસરી પર બૈઠા નહીં થા તો ન હુઈ ઉન કે બદલે કી દો રક્અતેં દોબારા પઢે. (اَیضاً)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા ઉસ ને જન્નત કા રાસ્તા છોડ દિયા. (طبرانی)

﴾23﴿ **સલામ** ફેરને કે બા'દ કોઈ કહતા હૈ દો હુઈ કોઈ કહતા હૈ તીન, તો ઈમામ કો જો યાદ હો ઉસ કા એ'તિબાર હૈ, અગર ઈમામ ખુદ ભી તઝબ્ઝુબ (યા'ની શક વ શુબા) કા શિકાર હો તો જિસ પર એ'તિમાદ હો ઉસ કી બાત માન લે. (اَیضاًص۱۱۷)

﴾24﴿ **અગર** લોગોં કો શક હો, કે બીસ હુઈ યા અઠ્ઠારહ ? તો દો રક્અત તન્હા તન્હા પઢેં. (اَیضاً)

﴾25﴿ **અફઝલ** યેહ હૈ કે તમામ શુફ્ઓં મેં કિરાઅત બરાબર હો અગર ઐસા ન કિયા જબ ભી હરજ નહીં, ઈસી તરહ હર શુફ્અ (કે દો રક્અત પર મુશ્તમિલ હોતા હૈ ઉસ) કી પહલી ઔર દૂસરી રક્અત કી કિરાઅત મસાવી (યા'ની યક્સાં) હો, દૂસરી કી કિરાઅત પહલી સે ઝાઈદ નહીં હોની ચાહિયે. (اَیضاً)

﴾26﴿ **ઈમામ** વ મુક્તદી હર દો રક્અત કી પહલી મેં **સના** પઢેં (ઈમામ **અઊઝુ** ઔર **બિસ્મિલ્લાહ** ભી પઢે) ઔર **અત્તહિય્યાત** કે બા'દ દુરૂદે ઈબ્રાહીમ ઔર દુઆ ભી.

(دُرِّمُختارو رَدُّالْمُحتار ج۲ص۶۰۲)

﴾27﴿ **અગર** મુક્તદિયોં પર ગિરાની (દુશ્વારી) હોતી હો તો તશહ્હુદ કે બા'દ اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّاٰلِہٖ પર ઈક્તિફા કરે.

(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 690, دُرِّمُختارو رَدُّالْمُحتار ج۲ص۶۰۲)

﴾28﴿ **અગર** સત્તાઈસવીં કો યા ઈસ સે કબ્લ કુરઆને પાક ખત્મ હો

ગયા તબ ભી આખિરે રમઝાન તક **તરાવીહ** પઢતે રહેં કે સુન્નતે મુઅક્કદા હૈ. (عالمگیری ج۱ ص۱۱۸)

﴾29﴿ **હર** ચાર રક્અતોં કે બા'દ ઉતની દેર બૈઠના મુસ્તહબ હૈ જિતની દેર મેં ચાર રક્આત પઢી હૈં.

(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 690, عالمگیری ج۱ ص۱۱۵)

﴾30﴿ **ઈસ** બૈઠને મેં ઈસે ઈખ્તિયાર હૈ કે ચુપ બૈઠા રહે યા ઝિક્રો દુરૂદ ઔર તિલાવત કરે યા ચાર રક્અતેં તન્હા નફ્લ પઢે (دُرِّمُختار ج۲ ص۶۰۰, બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 690) યેહ તસ્બીહ ભી પઢ સકતે હૈં :

سُبْحٰنَ ذِی الْمُلْكِ وَالْمَلَكُوْتِ، سُبْحٰنَ ذِی الْعِزَّةِ وَالْعَظَمَةِ وَالْهَيْبَةِ وَالْقُدْرَةِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْجَبَرُوْتِ، سُبْحٰنَ الْمَلِكِ الْحَيِّ الَّذِیْ لَا يَنَامُ وَلَا يَمُوْتُ، سُبُّوْحٌ قُدُّوْسٌ رَبُّنَا وَرَبُّ الْمَلٰٓئِكَةِ وَالرُّوْحِ، اَللّٰهُمَّ اَجِرْنِیْ مِنَ النَّارِ، يَا مُجِيْرُ يَا مُجِيْرُ يَا مُجِيْرُ، بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرّٰحِمِيْنَ۔

﴾31﴿ **બીસ** રક્અતેં હો ચુકને કે બા'દ પાંચવાં તરવીહા ભી મુસ્તહબ હૈ, અગર લોગોં પર ગિરાં હો તો પાંચવીં બાર ન બૈઠે.

(عالمگیری ج۱ ص۱۱۵)

﴾32﴿ **મુક્તદી** કો જાઇઝ નહીં કે બૈઠા રહે, જબ ઈમામ રુકૂઅ કરને વાલા હો તો ખડા હો જાએ, યેહ મુનાફિકીન સે મુશાબહત હૈ. **સૂરતુન્નિસાઅ** કી આયત નમ્બર 142 મેં હૈ : وَاِذَا قَامُوْۤا اِلَى الصَّلٰوةِ قَامُوْا كُسَالٰى ۙ (**તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન :**

www.dawateislami.net

ઔર (મુનાફિક) જબ નમાઝ કો ખડે હોં તો હારે જી સે) (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 693, غنیہ ص۴١٠) ફર્ઝ કી જમાઅત મેં ભી અગર ઈમામ રુકૂઅ સે ઉઠ ગયા તો સજદોં વગૈરા મેં ફૌરન શરીક હો જાએં નીઝ ઈમામ કા'દએ ઊલા મેં હો તબ ભી ઉસ કે ખડે હોને કા ઈન્તિઝાર ન કરેં બલ્કે શામિલ હો જાએં. અગર **કા'દે** મેં શામિલ હો ગએ ઔર ઈમામ ખડા હો ગયા તો અત્તહિય્યાત પૂરી કિયે બિગૈર ન ખડે હોં.

﴾33﴿ **રમઝાન** શરીફ મેં **વિત્ર** જમાઅત સે પઢના અફઝલ હૈ, મગર જિસ ને ઈશા કે ફર્ઝ બિગૈર જમાઅત કે પઢે વોહ વિત્ર ભી તન્હા પઢે. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 692, 693, મુલખ્ખસન)

﴾34﴿ **યેહ** જાઈઝ હૈ કે એક શખ્સ ઈશા વ વિત્ર પઢાએ ઔર દૂસરા તરાવીહ.

﴾35﴿ **હઝરતે** સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફર્ઝ વ વિત્ર કી જમાઅત કરવાતે થે ઔર હઝરતે સય્યિદુના ઉબય બિન કા'બ رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ **તરાવીહ** પઢાતે. (عالمگیری ج١ ص١١٦)

એ હમારે પ્યારે પ્યારે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! હમેં નેક, મુખ્લિસ ઔર દુરુસ્ત કુરઆને કરીમ પઢને વાલે હાફિઝ સાહિબ કે પીછે ખુશૂઓ ખુઝૂઅ કે સાથ **તરાવીહ** અદા કરને કી સઆદત નસીબ કર ઔર કબૂલ ભી ફરમા. اٰمین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللہُ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

કેન્સર કા મરીઝ ઠીક હો ગયા : اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ દા'વતે ઈસ્લામી પર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઔર ઉસ કે પ્યારે હબીબ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા બેહદ કરમ હૈ. બારહા સુનને મેં આયા કે ડૉક્ટરોં ને જિન મરીઝોં કો લા ઈલાજ કરાર દે દિયા ઉન કા મદની કાફિલોં મેં ખૈર સે ઈલાજ હો ગયા ! ચુનાન્ચે એક ઈસ્લામી ભાઈ ને એક ઈમાન અફરોઝ **મદની બહાર** લિખ કર દી જિસ કા ખુલાસા કુછ યૂં હૈ : એક ઈસ્લામી ભાઈ જો કે કેન્સર કે મરીઝ થે, ઉન્હોં ને તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **મદની કાફિલે** મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સફર કી સઆદત હાસિલ કી. દૌરાને સફર બેચારે કાફી સહમે હુએ ઔર માયૂસ સે થે. શુરકાએ કાફિલા ઢારસ બંધાતે ઔર ઉન કે લિયે દુઆએં ભી ફરમાતે. એક દિન સુબ્હ કે વક્ત બૈઠે બૈઠે અચાનક ઉન્હેં કૈ હુઈ ઔર ઉસ મેં એક ગોશ્ત કી બોટી હલ્ક સે નિકલ પડી ! કૈ કે બા'દ ઉન કો કાફી સુકૂન મિલ ગયા. મદની કાફિલે સે વાપસી પર જબ ડૉક્ટરોં સે રુજૂઅ કિયા ઔર દોબારા ટેસ્ટ કરવાએ તો હૈરત બાલાએ હૈરત, કે **મદની કાફિલે** મેં સફર કી બરકત સે ઉન કા **કેન્સર કા મરઝ** ખત્મ હો ચુકા થા.

www.dawateislami.net

અલ્સર ઔર કેન્સર અબ, યા હો દર્દે કમર
ચલિયે હિમ્મત કરેં, કાફિલે મેં ચલો
દૂર બીમારિયાં ઔર પરેશાનિયાં
હોંગી બસ ચલ પડેં, કાફિલે મેં ચલો

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 677)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

تُوْبُوْا اِلَی اللّٰہِ! اَسْتَغْفِرُ اللّٰہ

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

કીમતી લિબાસ મેં નમાઝ

કરોડોં હનફિયોં કે અઝીમ પેશ્વા, સિરાજુલ ઉમ્મહ, કાશિફુલ ગુમ્મહ, ઇમામે આ'ઝમ, ફકીહે અફખમ હઝરતે સય્યિદુના **ઇમામ અબૂ હનીફા નો'માન બિન સાબિત** رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ રાત કી નમાઝ કે લિયે બેશ કીમત કમીસ, શલવાર, ઇમામા ઔર ચાદર પહનતે થે જિસ કી કીમત ડેઢ હઝાર દિરહમ થી, આપ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ હર રાત નમાઝ ઐસે લિબાસ મેં પઢતે થે ઔર ફરમાતે થે કે જબ હમ લોગોં સે અચ્છે લિબાસ મેં મિલતે હૈં તો **અલ્લાહ તઆલા** સે આ'લા લિબાસ મેં મુલાકાત ક્યૂં ન કરેં.

(تفسیر رُوحُ البَیان ج۳ ص۱۰٤ ملخّصاً)

www.dawateislami.net

ફૈઝાને લયલતુલ કદ્ર

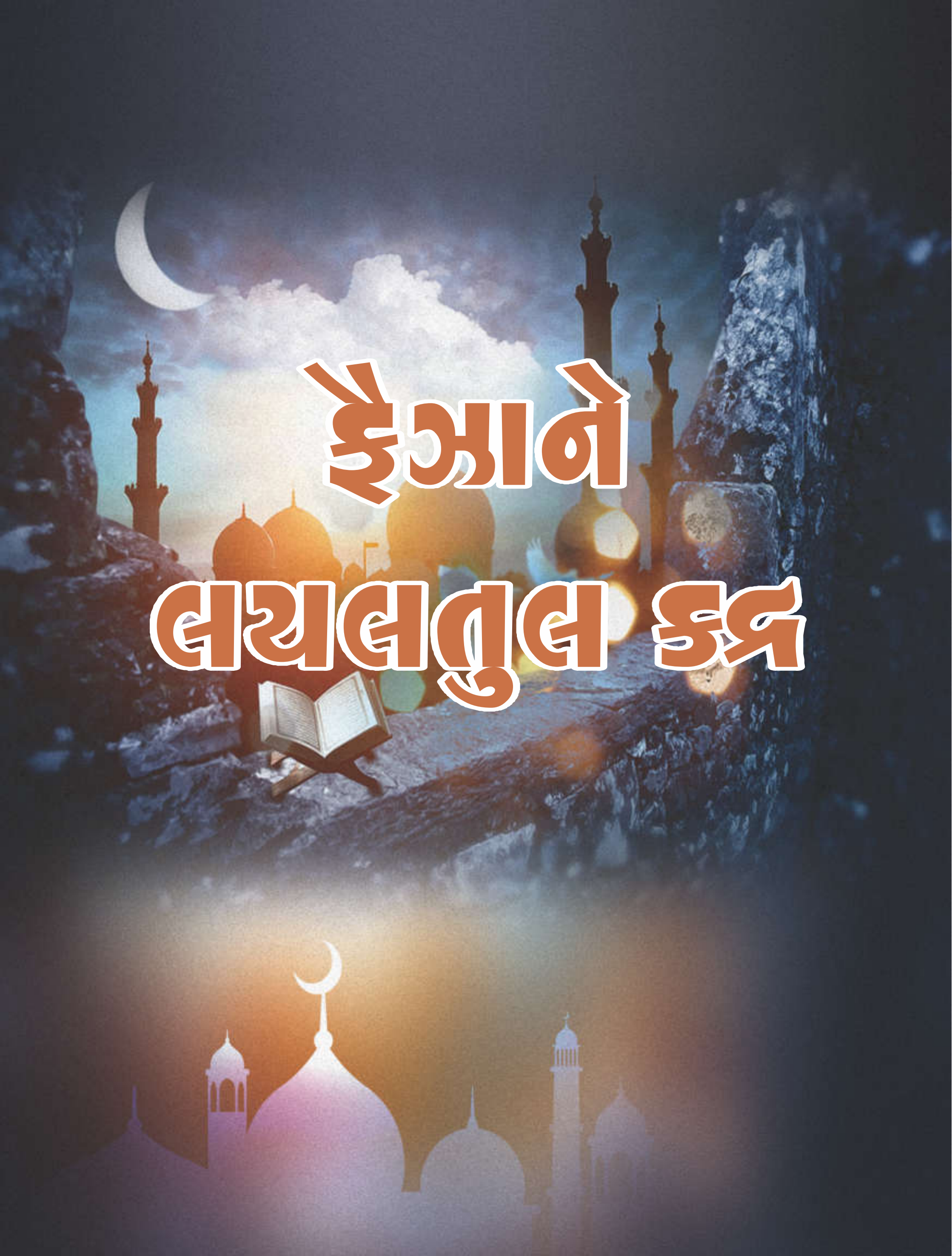

SINGLE 1086 A

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

ફૈઝાને લય-લતુલ કદ્ર

દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત : અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને જન્નત નિશાન હૈ : "જિસ ને મુઝ પર દિન મેં **એક હઝાર મર્તબા દુરૂદે પાક પઢા,** વોહ મરેગા નહીં જબ તક **જન્નત** મેં અપના ઠિકાના ન દેખ લે." (التَّرغِيب وَالتَّرهِيب ج ٢ ص ٣٢٨ حديث ٢٢)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

લયલતુલ કદ્ર કો "લયલતુલ કદ્ર" ક્યૂં કહતે હૈં ? : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! લયલતુલ કદ્ર ઈન્તિહાઈ બરકત વાલી રાત હૈ ઈસ કો **લયલતુલ કદ્ર** ઈસ લિયે કહતે હૈં કે ઈસ મેં સાલ ભર કે અહકામ નાફિઝ કિયે જાતે હૈં ઔર ફિરિશ્તોં કો સાલ ભર કે કામોં ઔર ખિદમાત પર મામૂર કિયા જાતા હૈ ઔર યેહ ભી કહા ગયા હૈ કે ઈસ રાત કી દીગર રાતોં પર શરાફત વ કદ્ર કે બાઈસ ઈસ કો **લયલતુલ કદ્ર** કહતે હૈં ઔર યેહ ભી મન્કૂલ હૈ કે ચૂંકે ઈસ શબ મેં નેક આ'માલ મક્બૂલ હોતે હૈં ઔર બારગાહે ઈલાહી મેં ઉન કી

www.dawateislami.net

મક્કતુલ મુકર્રમા મદીનતુલ મુનવ્વરા જન્નતુલ બક્રીઅ

કદ્ર કી જાતી હૈ ઈસ લિયે ઈસ કો લયલતુલ કદ્ર કહતે હૈં. (تفسیر خازن ج ٤ ص ٤٧٣) ઔર ભી મુતઅદ્દિદ શરાફતેં ઈસ મુબારક રાત કો હાસિલ હૈં.

બુખારી શરીફ મેં હૈ, **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : "જિસ ને **લયલતુલ કદ્ર** મેં ઈમાન ઔર **ઈખ્લાસ** કે સાથ કિયામ કિયા (યા'ની નમાઝ પઢી) તો ઉસ કે ગુઝશ્તા (સગીરા) ગુનાહ મુઆફ કર દિયે જાએંગે." (بُخاری ج ١ ص ٦٦٠ حدیث ٢٠١٤)

83 સાલ 4 માહ કી ઈબાદત સે ઝિયાદા સવાબ : ઈસ મુકદ્દસ રાત કો હરગિઝ હરગિઝ ગફલત મેં નહીં ગુઝારના ચાહિયે, **ઈસ રાત ઈબાદત કરને વાલે કો એક હઝાર માહ યા'ની તિરાસી સાલ ચાર માહ સે ભી ઝિયાદા ઈબાદત કા સવાબ અતા કિયા જાતા હૈ** ઔર ઈસ "ઝિયાદા" કા ઈલ્મ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ જાને યા ઉસ કે બતાએ સે ઉસ કે પ્યારે હબીબ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم જાનેં, કે કિતના હૈ. ઈસ રાત મેં હઝરતે સય્યિદુના **જિબ્રીલ** عَلَیْہِ السَّلَام ઔર ફિરિશ્તે નાઝિલ હોતે હૈં ઔર ફિર ઈબાદત કરને વાલોં સે **મુસાફહા** કરતે હૈં. ઈસ મુબારક શબ કા હર એક લમ્હા સલામતી હી સલામતી હૈ ઔર યેહ સલામતી સુબ્હે સાદિક તક બર કરાર રહતી હૈ. યેહ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા ખાસુલ ખાસ કરમ હૈ કે યેહ અઝીમ રાત સિર્ફ અપને પ્યારે હબીબ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો ઔર આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે

www.dawateislami.net

સદકે મેં આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી ઉમ્મત કો અતા કી ગઈ હૈ.

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કુરઆને પાક મેં ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ :

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ ○
اِنَّاۤ اَنۡزَلۡنٰہُ فِیۡ لَیۡلَۃِ الۡقَدۡرِ ۚ﴿۱﴾ وَ مَاۤ اَدۡرٰىکَ مَا لَیۡلَۃُ الۡقَدۡرِ ؕ﴿۲﴾ لَیۡلَۃُ الۡقَدۡرِ ۬ۙ خَیۡرٌ مِّنۡ اَلۡفِ شَہۡرٍ ؕ﴿۳﴾ تَنَزَّلُ الۡمَلٰٓئِکَۃُ وَ الرُّوۡحُ فِیۡہَا بِاِذۡنِ رَبِّہِمۡ ۚ مِنۡ کُلِّ اَمۡرٍ ۛ﴿۴﴾ سَلٰمٌ ۟ۛ ہِیَ حَتّٰی مَطۡلَعِ الۡفَجۡرِ ﴿۵﴾ (پ۳۰،سورۃ القدر)

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : **અલ્લાહ** કે નામ સે શુરૂઅ જો નિહાયત મેહ્રબાન રહ્મ વાલા. બેશક હમ ને ઈસે શબે કદ્ર મેં ઉતારા ઔર તુમ ને ક્યા જાના, ક્યા શબે કદ્ર ? શબે કદ્ર હઝાર મહીનોં સે બેહતર, ઈસ મેં ફિરિશ્તે ઔર જિબ્રીલ ઉતરતે હૈં અપને રબ કે હુક્મ સે, હર કામ કે લિયે, વોહ સલામતી હૈ સુબ્હ ચમકને તક.

મુફસ્સિરીને કિરામ رَحِمَہُمُ اللّٰہُ تَعَالٰی **સૂરતુલ કદ્ર** કે ઝિમ્ન મેં ફરમાતે હૈં : “ઈસ રાત મેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને કુરઆને કરીમ લૌહે મહ્ફૂઝ સે આસ્માને દુન્યા પર નાઝિલ ફરમાયા ઔર ફિર તકરીબન 23 બરસ કી મુદ્દત મેં અપને પ્યારે હબીબ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم પર ઈસે બ તદરીજ નાઝિલ કિયા.” (تفسیرِ صاوی ج٦ص٢٣٩٨)

નબિય્યે મુઅઝ્ઝમ, રસૂલે મોહતરમ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

www.dawateislami.net

ને ઈર્શાદ ફરમાયા : બેશક **અલ્લાહ તઆલા** ને મેરી ઉમ્મત કો **શબે કદ્ર** અતા કી ઔર યેહ રાત તુમ સે પહલે કિસી ઉમ્મત કો અતા નહીં ફરમાઈ. (اَلْفِردَوس بمأثور الْخِطاب ج۱ ص۱۷۳ حدیث۶۴۷)

હઝાર મહીનોં સે બેહતર એક રાત : હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુજાહિદ عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْوَاحِد ફરમાતે હૈં : બની ઈસરાઈલ કા એક શખ્સ સારી રાત ઈબાદત કરતા ઔર સારા દિન જિહાદ મેં મસરૂફ રહતા થા ઔર ઈસ તરહ ઉસ ને હઝાર મહીને ગુઝારે થે, તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને યેહ આયતે મુબારકા નાઝિલ ફરમાઈ : "لَیْلَۃُ الْقَدْرِ ۙ۬ خَیْرٌ مِّنْ اَلْفِ شَهْرٍ" (**તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન :** શબે કદ્ર હઝાર મહીનોં સે બેહતર) યા'ની શબે કદ્ર કા કિયામ ઉસ આબિદ (યા'ની ઈબાદત ગુઝાર) કી એક હઝાર મહીને કી ઈબાદત સે બેહતર હૈ. (تفسیرِ طَبَری ج ۲۴ ص ۵۳۳)

હમારી ઉમ્રેં તો બહુત કલીલ હૈં : ઔર "તફસીરે અઝીઝી" મેં હૈ : **હઝરાતે** સહાબએ કિરામ عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان ને જબ હઝરતે **શમ્ઊન** رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કી ઈબાદાત વ જિહાદ કા તઝકિરા સુના તો ઉન્હેં હઝરતે શમ્ઊન رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ પર બડા રશ્ક આયા ઔર મુસ્તફા જાને રહમત صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી ખિદમતે બા બરકત મેં અર્ઝ કિયા : "**યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ! હમેં તો બહુત થોડી ઉમ્રેં મિલી હૈં, ઈસ મેં ભી કુછ હિસ્સા નીંદ મેં ગુઝરતા હૈ તો કુછ

www.dawateislami.net

તલબે મઆશ મેં, ખાને પકાને મેં ઔર દીગર ઉમૂરે દુન્યવી મેં ભી કુછ વક્ત સર્ફ હો જાતા હૈ. લિહાઝા હમ તો હઝરતે **શમ્ઉન** رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કી તરહ ઈબાદત કર હી નહીં સકતે, યૂં બની ઈસરાઈલ હમ સે ઈબાદત મેં બઢ જાએંગે." **ઉમ્મત** કે ગમખ્વાર આકા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم યેહ સુન કર ગમગીન હો ગએ. ઉસી વક્ત હઝરતે સય્યિદુના **જિબ્રઈલે અમીન** عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام **સૂરતુલ કદ્ર** લે કર હાઝિરે ખિદમતે બા બરકત હો ગએ ઔર તસલ્લી દે દી ગઈ કે **પ્યારે હબીબ** (صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم) રન્જીદા ન હોં, આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી ઉમ્મત કો હમ ને હર સાલ મેં એક ઐસી રાત ઈનાયત ફરમા દી કે **અગર વોહ ઉસ રાત મેં ઈબાદત કરેંગે તો** (હઝરતે) **શમ્ઉન** (رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه) **કી હઝાર માહ કી ઈબાદત સે ભી બઢ જાએંગે.** (ماخوذ از تفسیرِ عزیزی ج۳ص۲۰۷)

બા કરામત શમ્ઉન કી ઈમાન અફરોઝ હિકાયત :

ઈન્હી હઝરતે શમ્ઉન رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કે બારે મેં "મુકાશફતુલ કુલૂબ" મેં એક નિહાયત **ઈમાન અફરોઝ હિકાયત** બયાન કી ગઈ હૈ, ઈસ કા મઝમૂન કુછ ઈસ તરહ હૈ : બની ઈસરાઈલ કે એક બુઝુર્ગ **હઝરતે શમ્ઉન** رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه ને હઝાર માહ ઈસ તરહ ઈબાદત કી, કે રાત કો કિયામ ઔર દિન કો રોઝા રખને કે સાથ સાથ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રાહ મેં કુફ્ફાર કે સાથ જિહાદ ભી કરતે. વોહ ઈસ કદર **તાકત વર** થે કે લોહે કી વઝ્ની ઔર મઝબૂત **ઝન્જીરેં** હાથોં સે તોડ ડાલતે થે.

www.dawateislami.net

કુફ્ફારે ના હન્જાર ને જબ દેખા કે **હઝરતે શમ્ઊન** رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه પર કોઈ ભી હર્બા કારગર નહીં હોતા તો **બાહમ** મશ્વરા કરને કે બા'દ માલો દૌલત કા લાલચ દે કર આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી ઝૌજા કો ઈસ બાત પર આમાદા કર લિયા કે વોહ કિસી રાત નીંદ કી હાલત મેં પાએ તો ઉન્હેં **મઝબૂત રસ્સિયોં** સે બાંધ કર ઈન કે હવાલે કર દે. **બે વફા બીવી** ને ઐસા હી કિયા. જબ આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه બેદાર હુએ ઔર અપને આપ કો **રસ્સિયોં** સે બંધા હુવા પાયા તો ફૌરન અપને આ'ઝા કો હરકત દી, દેખતે હી દેખતે રસ્સિયાં ટૂટ ગઈ ઔર આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه આઝાદ હો ગએ. ફિર અપની બીવી સે ઈસ્તિફસાર કિયા : “મુઝે કિસ ને બાંધ દિયા થા ?” **બે વફા બીવી** ને ઝૂટમૂટ કહ દિયા કે મૈં ને તો આપ કી તાકત કા અન્દાઝા કરને કે લિયે ઐસા કિયા થા. બાત રફ્અ દફ્અ હો ગઈ.

બે વફા બીવી મૌકઅ કી તાક મેં રહી. એક બાર ફિર જબ નીંદ કા ગલબા હુવા તો ઉસ ઝાલિમા ને આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કો **લોહે કી ઝન્જીરોં** મેં અચ્છી તરહ જકડ દિયા. જૂં હી આંખ ખુલી, આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને એક હી ઝટકે મેં **ઝન્જીર** કી એક એક કડી અલગ કર દી ઔર આઝાદ હો ગએ. બીવી યેહ દેખ કર સટપટા ગઈ મગર ફિર મક્કારી સે કામ લેતે હુએ વોહી બાત દોહરા દી કે મૈં તો આપ (رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه) કો આઝમા રહી થી. દૌરાને ગુફ્તગૂ (હઝરતે)

www.dawateislami.net

શમ્ઊન (رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه) ને અપની બીવી કે આગે અપના રાઝ ઈફશા (યા'ની ઝાહિર) કરતે હુએ ફરમાયા : મુઝ પર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા બડા કરમ હૈ, ઉસ ને મુઝે અપની **વિલાયત** કા શરફ ઈનાયત ફરમાયા હૈ, મુઝ પર દુન્યા કી કોઈ ચીઝ અસર નહીં કર સકતી મગર, **"મેરે સર કે બાલ."** ચાલાક ઔરત સારી બાત સમઝ ગઈ.

આહ ! ઉસે દુન્યા કી મહબ્બત ને અન્ધા કર દિયા થા. આખિર એક બાર મૌકઆ પા કર ઉસ ને આપ (رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه) કો આપ (رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه) હી કે ઉન આઠ **ગેસૂઓં** (યા'ની ઝુલ્ફોં) સે બાંધ દિયા જિન કી દરાઝી ઝમીન તક થી. (યેહ અગલી ઉમ્મત કે બુઝુર્ગ થે, હમારે આકા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી સુન્નતે ગેસૂ આધે કાન, પૂરે કાન ઔર મુબારક કન્ધોં તક હૈ, કન્ધોં સે નીચે તક મર્દ કો બાલ બઢાના હરામ હૈ) આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને આંખ ખુલને પર ઝોર લગાયા મગર આઝાદ ન હો સકે. દુન્યા કી દૌલત કે નશે મેં બદ મસ્ત બે વફા ઔરત ને અપને નેક વ પારસા શોહર કો દુશ્મનોં કે હવાલે કર દિયા.

કુફ્ફારે બદ અત્વાર ને **હઝરતે શમ્ઊન** (رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه) **કો એક સુતૂન સે બાંધ દિયા ઔર ઈન્તિહાઈ બે દર્દી કે સાથ ઉન કે હોંટ ઔર કાન કાટ ડાલે.** તબ ઉસ નેક બન્દે ને **અલ્લાહ તઆલા** કી બારગાહ મેં દુઆ કી, કે ઉસે ઈન બન્ધનોં કો તોડને કી કુવ્વત બખ્શે ઔર ઈન કાફિરોં પર યેહ સુતૂન મઅ છત ગિરા દે ઔર ઉસે ઈન સે

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક બાર દુરૂદ પઢતા હૈ **અલ્લાહ** ઉસ કે લિયે એક કિરાત અજ્ર લિખતા હૈ ઔર કિરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (عبدالرزاق)

નજાત દે દે ચુનાન્ચે **અલ્લાહ તઆલા** ને ઉન કો કુવ્વત બખ્શી વોહ હિલે તો ઉન કે તમામ બન્ધન ટૂટ ગએ, તબ ઉન્હોં ને સુતૂન કો હિલાયા જિસ કી વજહ સે છત કાફિરોં પર આ ગિરી ઔર વોહ સબ હલાક હો ગએ ઔર ઉસ નેક બન્દે કો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને નજાત બખ્શી. (ماخوذ ازمُكاشَفَةُ القُلُوب ص ٣٠٦ وغيره)

આહ ! હમેં કદ્ર કહાં ! : **પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !** દેખા આપ ને ! ખુદાએ રહમાન عَزَّوَجَلَّ અપને મહબૂબે ઝીશાન, રહમતે આલમિય્યાન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી ઉમ્મત પર કિસ કદર મેહ્રબાન હૈ ઔર ઉસ ને હમ પર કૈસા અઝીમુશ્શાન એહસાન ફરમાયા કે અગર **શબે કદ્ર** મેં ઈબાદત કર લેં તો **એક હઝાર માહ** સે ભી ઝિયાદા કી ઈબાદત કા સવાબ પા લેં. મગર **આહ !** હમેં શબે કદ્ર કી કદ્ર કહાં ! એક સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان ભી તો થે કે જિન કી હસરત પર હમ સબ કો ઈતના બડા **ઈન્આમ** બિગૈર કિસી ખ્વાહિશ કે મિલ ગયા ! બેશક ઉન્હોં ને ઈસ કી કદ્ર ભી કી મગર અફસોસ ! હમ ના કદ્રે હી રહે ! **આહ !** હર સાલ મિલને વાલે ઈસ અઝીમુશ્શાન **ઈન્આમ** કો હમ ગફલત કી નઝ્ર કર દેતે હૈં.

મદની ઈન્આમાત કે રિસાલે કી બરકત : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! શબે કદ્ર કી દિલ મેં અઝમત બઢાને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો

www.dawateislami.net

સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ મુસલ્માનોં કો નેક નમાઝી બનાને કે તઅલ્લુક સે ઈસ્લામી ભાઈયોં કે લિયે 72, ઈસ્લામી બહનોં કે લિયે 63 ઔર તલબએ ઈલ્મે દીન કે લિયે 92, દીની તાલિબાત કે લિયે 83, મદની મુન્નોં ઔર મુન્નિયોં કે લિયે 40, ખુસૂસી (યા'ની ગૂંગે બહરે ઔર નાબીના ઈસ્લામી ભાઈયોં) કે લિયે **25** ઔર કૈદિયોં કે લિયે **52 મદની ઈન્આમાત** બ સૂરતે સુવાલાત મુરત્તબ કિયે ગએ હૈં. **ફિક્રે મદીના** (યા'ની અપને આ'માલ કા મુહાસબા) કરતે હુએ રોઝાના **મદની ઈન્આમાત કા રિસાલા** પુર કર કે દા'વતે ઈસ્લામી કે મકામી ઝિમ્મેદાર કો હર મદની માહ યા'ની ઈસ્લામી મહીને કી પહલી તારીખ કો જમ્અ કરવાના હોતા હૈ. મદની ઈન્આમાત ને ન જાને કિતને હી ઈસ્લામી ભાઈયોં ઔર ઈસ્લામી બહનોં કી ઝિન્દગિયોં મેં **મદની ઈન્કિલાબ** બરપા કર દિયા હૈ ! ઈસ કી એક ઝલક મુલાહઝા હો : એક ઈસ્લામી ભાઈ કા કુછ ઈસ તરહ બયાન હૈ : અલાકે કી મસ્જિદ કે ઈમામ સાહિબ જો કે **દા'વતે ઈસ્લામી** સે વાબસ્તા હૈં, ઉન્હોં ને **ઈન્ફિરાદી**

www.dawateislami.net

કોશિશ કરતે હુએ મેરે બડે ભાઈજાન કો **મદની ઈન્આમાત** કા એક રિસાલા તોહફે મેં દિયા. વોહ ઘર લે આએ ઔર પઢા તો હૈરાન રહ ગએ કે ઈસ મુખ્તસર સે રિસાલે મેં એક મુસલ્માન કો ઈસ્લામી ઝિન્દગી ગુઝારને કા ઈતના ઝબર દસ્ત ફાર્મૂલા દે દિયા ગયા હૈ ! **મદની ઈન્આમાત કા રિસાલા** મિલને કી બરકત સે اَلْحَمْدُ لِلّٰه ઉન કો **નમાઝ** કા જઝબા મિલા ઔર નમાઝે બા જમાઅત કી અદાએગી કે લિયે મસ્જિદ મેં હાઝિર હો ગએ ઔર અબ પાંચ વક્ત કે **નમાઝી** બન ચુકે હૈં, **દાઢી મુબારક** ભી સજા લી ઔર **મદની ઈન્આમાત** કા રિસાલા ભી પુર કરતે હૈં.

મદની ઈન્આમાત કે આમિલ પે હર દમ હર ઘડી
યા ઈલાહી ! ખૂબ બરસા રહમતોં કી તૂ ઝડી

આમિલીને મદની ઈન્આમાત કે લિયે બિશારતે ઉઝ્મા :

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મદની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર કરને વાલે કિસ કદર ખુશ કિસ્મત હોતે હૈં ઈસ કા અન્દાઝા ઈસ **મદની બહાર** સે લગાઈયે, ચુનાન્ચે એક ઈસ્લામી ભાઈ કા કુછ ઈસ તરહ હલ્ફિય્યા બયાન હૈ કે માહે રજબુલ મુરજ્જબ 1426 સિ.હિ.

www.dawateislami.net

કી એક શબ મુઝે ખ્વાબ મેં **મુસ્તફા જાને રહમત** صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી ઝિયારત કી અઝીમ સઆદત મિલી. લબહાએ મુબારકા કો જુમ્બિશ હુઈ ઔર રહમત કે ફૂલ ઝડને લગે, અલ્ફાઝ કુછ યૂં તરતીબ પાએ : **જો ઈસ માહ રોઝાના પાબન્દી સે મદની ઈન્આમાત સે મુતઅલ્લિક ફિક્રે મદીના કરેગા, અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **ઉસ કી મગ્ફિરત ફરમા દેગા.**

મદની ઈન્આમાત કી ભી મરહબા ક્યા બાત હૈ
કુર્બે હક કે તાલિબોં કે વાસિતે સૌગાત હૈ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب !　　صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યેહ રાત હર તરહ સે ખૈરિયત વ સલામતી કી ઝામિન હૈ. યેહ રાત અવ્વલ તા આખિર રહમત હી રહમત હૈ. મુફસ્સિરીને કિરામ رَحِمَهُمُ اللهُ تَعَالٰی ફરમાતે હૈં : "યેહ રાત સાંપ બિચ્છૂ, આફાતો બલિય્યાત ઔર શયાતીન સે ભી મહફૂઝ હૈ, ઈસ રાત મેં સલામતી હી સલામતી હૈ."

તમામ ભલાઈયોં સે મહરૂમ કૌન ? : હઝરતે સય્યિદુના અનસ બિન માલિક رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ ફરમાતે હૈં : એક બાર જબ **માહે રમઝાન**

www.dawateislami.net

શરીફ તશરીફ લાયા તો સુલ્તાને દો જહાન, રહમતે આલમિય્યાન صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા : "તુમ્હારે પાસ યેહ મહીના આયા હૈ જિસ મેં એક રાત ઐસી ભી હૈ જો **હઝાર મહીનોં** સે બેહતર હૈ જો શખ્સ ઈસ રાત સે મહરૂમ રહ ગયા, ગોયા તમામ કી તમામ ભલાઈ સે મહરૂમ રહ ગયા ઔર ઈસ કી ભલાઈ સે મહરૂમ નહીં રહતા મગર વોહ શખ્સ જો હકીકતન મહરૂમ હૈ." (ابنِ ماجہ ج۲ص۲۹۸حدیث۱۶۴۴)

સબ્ઝ ઝન્ડા : એક ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા હિસ્સા હૈ : "જબ શબે કદ્ર આતી હૈ તો હુક્મે ઈલાહી સે (હઝરતે) **જિબ્રીલ** (عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام) એક **સબ્ઝ ઝન્ડા** લિયે ફિરિશ્તોં કી બહુત બડી ફૌજ કે સાથ ઝમીન પર નુઝૂલ ફરમાતે હૈં (ઔર એક રિવાયત કે મુતાબિક : "ઈન ફિરિશ્તોં કી તા'દાદ ઝમીન કી કંકરિયોં સે ભી ઝિયાદા હોતી હૈ"[1]) ઔર વોહ **સબ્ઝ ઝન્ડા** કા'બએ મુઅઝ્ઝમા પર લહરા દેતે હૈં. (હઝરતે) **જિબ્રીલ** (عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام) કે સો બાઝૂ હૈં, જિન મેં સે **દો બાઝૂ** સિર્ફ ઈસી રાત ખોલતે હૈં, વોહ બાઝૂ મશરિક વ મગરિબ મેં ફૈલ જાતે હૈં, ફિર (હઝરતે) **જિબ્રીલ** (عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام) ફિરિશ્તોં કો હુક્મ દેતે હૈં કે જો કોઈ મુસલ્માન આજ રાત **કિયામ**, **નમાઝ** યા **ઝિક્રુલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ

---

۱ : مسند احمد ج۳ص۶۰۶ حدیث ۱۰۷۳۹.

www.dawateislami.net

મેં મશ્ગૂલ હૈ ઉસ સે **સલામ વ મુસાફહા** કરો નીઝ ઉન કી દુઆઓં પર આમીન ભી કહો. ચુનાન્ચે સુબ્હ તક યેહી સિલ્સિલા રહતા હૈ. સુબ્હ હોને પર (હઝરતે) **જિબ્રીલ** (عَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام) ફિરિશ્તોં કો વાપસી કા હુક્મ દેતે હૈં. ફિરિશ્તે અર્ઝ કરતે હૈં : **એ જિબ્રીલ** (عَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام) **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને **ઉમ્મતે મુહમ્મદિય્યહ** (عَلٰی صَاحِبِہَا الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام) કી હાજતોં કે બારે મેં ક્યા મુઆમલા ફરમાયા ? (હઝરતે) **જિબ્રીલ** (عَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام) ફરમાતે હૈં : “**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને ઇન લોગોં પર ખુસૂસી નઝરે કરમ ફરમાઈ ઔર **ચાર** કિસ્મ કે લોગોં કે ઇલાવા સબ કો મુઆફ ફરમા દિયા.” સહાબએ કિરામ عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان ને અર્ઝ કી : “**યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم વોહ **ચાર** કિસ્મ કે લોગ કૌન હૈં ?” ઇર્શાદ ફરમાયા : “﴾1﴿ એક તો આદી શરાબી ﴾2﴿ દૂસરે વાલિદૈન કે ના ફરમાન ﴾3﴿ તીસરે કત્એ રેહ્મી કરને વાલે (યા’ની રિશ્તેદારોં સે તઅલ્લુકાત તોડને વાલે) ઔર ﴾4﴿ ચૌથે વોહ લોગ જો આપસ મેં અદાવત રખતે હૈં ઔર આપસ મેં કત્એ તઅલ્લુક કરને વાલે.”

(شُعَبُ الْاِیمان ج۳ص۳۳۶حدیث۳۶۹۵)

લડાઈ કા વબાલ : હઝરતે સય્યિદુના ઉબાદા બિન સામિત رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ કે મીઠે મીઠે આકા, મક્કી મદની મુસ્તફ़ा صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم બાહર તશરીફ લાએ તાકે હમ કો શબે કદ્ર કે

www.dawateislami.net

બારે મેં બતાએં (કે કિસ રાત મેં હૈ) દો મુસલ્માન આપસ મેં ઝગડ રહે થે. આપ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઇર્શાદ ફરમાયા : "મૈં ઇસ લિયે આયા થા કે તુમ્હેં **શબે કદ્ર** બતાઊં લેકિન ફુલાં ફુલાં શખ્સ **ઝગડ** રહે થે, ઇસ લિયે ઇસ કા તઅય્યુન ઉઠા લિયા ગયા, ઔર મુમ્કિન હૈ કે ઇસી મેં તુમ્હારી બેહતરી હો, અબ ઇસ કો (આખિરી અશરે કી) **નવીં, સાતવીં** ઔર **પાંચવીં** રાતોં મેં ઢૂંડો." (بُخاری ج ۱ ص ٦٦٣ حدیث۲۰۲۳)

મુફસ્સિરે શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَةُ الْحَنَّان મિરઆત જિલ્દ 3 સફહા 210 પર ઇસ હદીસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : યા'ની મેરે ઇલ્મ સે ઇસ કા તકરુર દૂર કર દિયા ગયા ઔર મુઝે ભુલા દી ગઈ, યેહ મતલબ નહીં કે ખુદ શબે કદ્ર હી ખત્મ કર દી અબ વોહ હુવા હી ન કરેગી. મા'લૂમ હુવા કે દુન્યાવી ઝગડે મન્હૂસ હૈં ઇન કા વબાલ બહુત હી ઝિયાદા હૈ ઇન કી વજહ સે **અલ્લાહ** કી આતી હુઈ રહમતેં રુક જાતી હૈં.

હમ તો શરીફ કે સાથ શરીફ ઔર...... : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! મુસલ્માનોં કા આપસ મેં લડાઈ ઝગડા કરના રહમત સે દૂરી કા સબબ બન જાતા હૈ. મગર આહ ! અબ કૌન કિસ કો સમઝાએ ! આજ તો બડે ફખ્ર સે કહા જા રહા હૈ કે "મિયાં ઇસ દુન્યા મેં શરીફ રહ કર તો ગુઝારા હી નહીં, હમ તો શરીફોં કે સાથ

www.dawateislami.net

શરીફ ઔર બદ મઆશ કે સાથ બદ મઆશ હૈં !" સિર્ફ ઈસ કૌલ હી પર ઈક્તિફા નહીં, અબ તો મા'મૂલી સી બાત પર પહલે ઝબાન દરાઝી, ફિર દસ્ત અન્દાઝી, ઈસ કે બા'દ ચાકૂબાઝી બલ્કે ગોલિયાં તક ચલ જાતી હૈં. **અફસોસ !** આજ કલ બા'ઝ મુસલ્માન કભી **પઠાન** બન કર કભી **પંજાબી** કહલા કર, કભી **મુહાજિર** હો કર, કભી **સિન્ધી** ઔર **બલોચ** કૌમિય્યત કા ના'રા લગા કર એક દૂસરે કા ગલા કાટ રહે હૈં, એક દૂસરે કી અમ્લાક વ અમ્વાલ કો આગ લગા રહે હૈં. આપસ મેં એક દૂસરે કે ખિલાફ સિર્ફ નસ્લી ઔર લિસાની ફર્ક કી બિના પર મહાઝ આરાઈ હો રહી હૈ. મુસલ્માનો ! આપ તો એક દૂસરે કે મુહાફિઝ થે આપ કો ક્યા હો ગયા હૈ ? હમારે પ્યારે આકા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને આલીશાન તો યેહ હૈ કે : "મોમિનોં કી મિસાલ તો એક જિસ્મ કી તરહ હૈ કે અગર એક ઉઝ્વ કો તક્લીફ પહોંચે તો સારા જિસ્મ ઉસ તક્લીફ કો મહસૂસ કરતા હૈ." (بُخاری ج٤ ص١٠٣ حديث٦٠١١)

એક શાઈર ને કિતને પ્યારે અન્દાઝ મેં સમઝાયા હૈ :

મુબ્તલાએ દર્દ કોઈ ઉઝ્વ હો રોતી હૈ આંખ

કિસ કદર હમદર્દ સારે જિસ્મ કી હોતી હૈ આંખ

www.dawateislami.net

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હમેં આપસ મેં **લડાઈ ઝગડા** કરને કે બજાએ એક દૂસરે કી હમદર્દી ઔર ગમ ગુસારી કરની ચાહિયે. મુસલ્માન એક દૂસરે કો મારને, કાટને ઔર લૂટને વાલા નહીં હોતા.

મુસલ્માન, મોમિન ઔર મુહાજિર કી તા'રીફ : હઝરતે સય્યિદુના ફઝાલા બિન ઉબૈદ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ કે તાજદારે રિસાલત, મહબૂબે રબ્બુલ ઈઝ્ઝત صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને હજ્જતુલ વદાઅ કે મૌકઅ પર ઈર્શાદ ફરમાયા : "ક્યા તુમ્હેં મોમિન કે બારે મેં ખબર ન દૂં ?" ફિર ઈર્શાદ ફરમાયા : "**મોમિન** વોહ હૈ જિસ સે દૂસરે મુસલ્માન અપની જાન ઔર અપને અમ્વાલ સે બે ખૌફ હોં ઔર **મુસલ્માન** વોહ હૈ જિસ કી ઝબાન ઔર હાથ સે દૂસરે મુસલ્માન મહફૂઝ રહેં ઔર **મુજાહિદ** વોહ હૈ જિસ ને ઈતાઅતે **ખુદાવન્દી** عَزَّوَجَلَّ કે મુઆમલે મેં અપને નફ્સ કે સાથ જિહાદ કિયા ઔર **મુહાજિર** વોહ હૈ જિસ ને ખતા ઔર ગુનાહોં સે અલાહદગી ઈખ્તિયાર કી." (اَلْمُستَدرَک ج۱ ص۱۰۸ حدیث۲٤) ઔર ઈર્શાદ ફરમાયા : **મુસલ્માન** કે લિયે જાઈઝ નહીં કે દૂસરે **મુસલ્માન** કી તરફ **આંખ** સે ઈસ તરહ ઈશારા કરે જિસ સે તક્લીફ પહોંચે. (اِتحافُ السّادۃ ج۷ ص۱۷۷) એક મકામ પર ઈર્શાદ ફરમાયા : કિસી **મુસલ્માન** કો જાઈઝ નહીં કે વોહ કિસી **મુસલ્માન** કો ખૌફઝદા કરે.

(آبو داوٗد ج٤ ص۳۹۱ حدیث٥۰۰٤)

www.dawateislami.net

તરીકે મુસ્તફા કો છોડના હૈ વજહે બરબાદી
ઈસી સે કૌમ દુન્યા મેં હુઈ બે ઈક્તિદાર અપની

ના કાબિલે બરદાશ્ત ખારિશ : હઝરતે સય્યિદુના મુજાહિદ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં : દોઝખિયોં કો ઐસી **ખારિશ** મેં મુબ્તલા કર દિયા જાએગા કે ખુજાતે ખુજાતે ઉન કી ખાલ ઉધડ જાએગી યહાં તક કે ઉન મેં સે કિસી કી હડ્ડિયાં ઝાહિર હો જાએંગી. ફિર નિદા સુનાઈ દેગી, એ ફુલાં : ક્યા ઈસ સે તકલીફ હો રહી હૈ ? વોહ કહેગા : હાં. તબ ઉન્હેં બતાયા જાએગા : "દુન્યા મેં જો તુમ મુસલ્માનોં કો સતાયા કરતે થે યેહ ઉસ કી સઝા હૈ." (إتحاف السّادة ج٧ص١٧٥)

તકલીફ દૂર કરને કા સવાબ : હુઝૂરે અકરમ, નૂરે મુજસ્સમ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને મુઅઝ્ઝમ હૈ : "મૈં ને એક શખ્સ કો **જન્નત મેં ઘૂમતે હુએ** દેખા કે જિધર ચાહતા હૈ નિકલ જાતા હૈ ક્યૂંકે ઉસ ને ઈસ દુન્યા મેં એક ઐસે દરખ્ત કો રાસ્તે સે કાટ દિયા થા જો કે લોગોં કો તકલીફ દેતા થા." (مُسلم ص١٤١٠حديث٢٦١٨)

લડના હૈ તો નફસ કે સાથ લડો ! : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈન અહાદીસે મુબારકા સે દર્સ હાસિલ કીજિયે ઔર આપસ મેં **લડાઈ ઝગડા** ઔર લૂટમાર સે પરહેઝ કીજિયે. અગર લડના હી હૈ તો

www.dawateislami.net

મરદૂદ શૈતાન સે લડિયે, બલ્કે ઝરૂર લડિયે, **નફ્સે અમ્મારા** સે લડાઈ કીજિયે, મગર આપસ મેં ભાઈ ભાઈ બન કર રહિયે.

ફર્દ કાઈમ રબ્તે મિલ્લત સે હૈ તન્હા કુછ નહીં
મૌજ હૈ દરિયા મેં ઔર બૈરૂને દરિયા કુછ નહીં

આકા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم મુસ્કુરા રહે થે ! :

اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ દા'વતે ઈસ્લામી કે **મદની માહોલ** મેં કિસી કિસ્મ કા લિસાની ઔર કૌમી ઈખ્તિલાફ નહીં, હર ઝબાન બોલને વાલા ઔર હર બરાદરી સે તઅલ્લુક રખને વાલા **તાજદારે હરમ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે દામને કરમ હી મેં પનાહ ગુઝીં હૈ. આપ ભી હર દમ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ સે વાબસ્તા રહિયે ઔર ઈશ્કે રસૂલ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم મેં ડૂબી હુઈ ઝિન્દગી ગુઝારને કે લિયે અપને આપ કો **મદની ઈન્આમાત** કે સાંચે મેં ઢાલ લીજિયે. તરગીબ વ તહ્રીસ કે લિયે એક ખુશ ગવાર વ ખુશ્બૂદાર **મદની બહાર** આપ કે ગોશ ગુઝાર કી જાતી હૈ, તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક **દા'વતે ઈસ્લામી** કે આલમી મદની મર્કઝ ફૈઝાને મદીના મેં **મદની કાફિલા કોર્સ** કરને કે લિયે તશરીફ લાએ હુએ એક મુબલ્લિગ ને જો કુછ હલ્ફિય્યા લિખ કર દિયા ઉસ કા ખુલાસા હૈ કે : મૈં **આલમી મદની મર્કઝ ફૈઝાને મદીના** મેં સો રહા થા, સર કી આંખેં તો ક્યા બન્દ હુઈ اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ દિલ કી આંખેં ખુલ ગઈ, આલમે

www.dawateislami.net

ખ્વાબ મેં દેખા કે **સરકારે રિસાલત મઆબ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالِهٖ وَسَلَّم એક બુલન્દ ચબૂતરે પર જલ્વા અફરોઝ હૈં, કરીબ હી **મદની ઈન્આમાત** કે કાર્ડ્ઝ કી બોરિયાં રખી હૈં. સરવરે કાએનાત, શાહે મૌજૂદાત صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالِهٖ وَسَلَّم **મદની ઈન્આમાત** કે એક એક કાર્ડ કો મુસ્કુરાતે હુએ બગૌર મુલાહઝા ફરમા રહે હૈં. ફિર મેરી આંખ ખુલ ગઈ.

મદની ઈન્આમાત સે અત્તાર હમ કો પ્યાર હે

إِنْ شَاءَ الله દો જહાં મેં અપના બેડા પાર હે

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

જાદૂગર કા જાદૂ નાકામ : હઝરતે સય્યિદુના ઈસ્માઈલ હક્કી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِى નક્લ ફરમાતે હૈં : યેહ રાત આફાત સે સલામતી કી હે કે ઈસ મેં રહમત ઔર ખૈર (યા'ની ભલાઈ) હી ઝમીન પર ઉતરતી હે. ઔર ન ઈસ મેં શૈતાન બુરાઈ કરવાને કી તાકત રખતા હે ઔર ન **જાદૂગર કા જાદૂ** ઈસ મેં ચલતા હે. (رُوْحُ الْبَيَان ج ١٠ ص ٤٨٠ مُلَخَّصاً)

અલામાતે શબે કદ્ર : હઝરતે સય્યિદુના ઉબાદા બિન સામિત رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْه ને બારગાહે રિસાલત મેં **શબે કદ્ર** કે બારે મેં સુવાલ કિયા તો સરકારે મદીનએ મુનવ્વરહ, સરદારે મક્કએ મુકર્રમા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : "**શબે કદ્ર રમઝાનુલ મુબારક**

www.dawateislami.net

કે આખિરી અશરે કી **તાક રાતોં** યા'ની ઇક્કીસવીં, તેઈસવીં, પચ્ચીસવીં, સત્તાઈસવીં યા ઉન્તીસવીં શબ મેં તલાશ કરો. તો જો કોઈ ઈમાન કે સાથ બ નિય્યતે સવાબ ઇસ મુબારક રાત મેં ઈબાદત કરે, ઉસ કે અગલે પિછલે ગુનાહ બખ્શ દિયે જાતે હૈં. ઉસ કી અલામાત મેં સે યેહ ભી હૈ કે વોહ મુબારક શબ ખુલી હુઈ, રોશન ઔર બિલ્કુલ સાફ શફ્ફાફ હોતી હૈ, ઇસ મેં ન ઝિયાદા ગરમી હોતી હૈ ન ઝિયાદા સરદી બલ્કે યેહ રાત મો'તદિલ હોતી હૈ, ગોયા કે ઇસ મેં ચાંદ ખુલા હુવા હોતા હૈ, ઇસ પૂરી રાત મેં શયાતીન કો આસ્માન કે સિતારે નહીં મારે જાતે. મઝીદ નિશાનિયોં મેં સે યેહ ભી હૈ કે ઇસ રાત કે ગુઝરને કે બા'દ જો સુબ્હ આતી હૈ ઉસ મેં સૂરજ બિગૈર શુઆઅ કે તુલૂઅ હોતા હૈ ઔર વોહ ઐસા હોતા હૈ ગોયા કે ચૌદહવીં કા ચાંદ. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને ઇસ દિન તુલૂએ આફતાબ કે સાથ શૈતાન કો નિકલને સે રોક દિયા હૈ.'' (ઇસ એક દિન કે ઇલાવા હર રોઝ સૂરજ કે સાથ સાથ શૈતાન ભી નિકલતા હૈ)

(مُسند اِمام احمد ج۸ص ۴۰۲، ۴۱۴ حدیث۲۲۷۷۶، ۲۲۸۲۹)

શબે કદ્ર કી પોશીદગી કી હિકમત : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! હદીસે પાક મેં ફરમાયા ગયા હૈ કે **રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી અશરે કી **તાક રાતોં** મેં યા આખિરી રાત મેં સે ચાહે વોહ 30વીં શબ હો કોઈ એક રાત શબે કદ્ર હૈ. ઇસ રાત કો મખ્ફી (યા'ની પોશીદા) રખને મેં એક હિકમત યેહ ભી હૈ કે મુસલ્માન ઇસ રાત કી જુસ્તજૂ

www.dawateislami.net

(યા'ની તલાશ) મેં હર રાત **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ઈબાદત મેં ગુઝારને કી કોશિશ કરેં કે ન જાને કૌન સી રાત, **શબે કદ્ર** હો.

સમુન્દર કા પાની મીઠા લગા (હિકાયત) **: હઝરતે** સય્યિદુના ઉસ્માન ઈબ્ને અબિલ આસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ કે ગુલામ ને ઉન સે અર્ઝ કી : "એ આકા (رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ) ! મુઝે કશ્તીબાની કરતે એક અર્સા ગુઝરા, મૈં ને સમુન્દર કે પાની મેં એક ઐસી અજીબ બાત મહસૂસ કી." પૂછા : "વોહ અજીબ બાત ક્યા હૈ ?" અર્ઝ કી : "એ મેરે આકા (رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ) ! હર સાલ એક ઐસી રાત ભી આતી હૈ કે જિસ મેં સમુન્દર કા પાની મીઠા હો જાતા હૈ." આપ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ ને ગુલામ સે ફરમાયા : "ઈસ બાર ખયાલ રખના જૈસે હી રાત મેં પાની મીઠા હો જાએ મુઝે મુત્તલઅ કરના." જબ રમઝાન કી સત્તાઈસવીં રાત આઈ તો ગુલામ ને આકા સે અર્ઝ કી, કે "આકા ! આજ સમુન્દર કા પાની મીઠા હો ચુકા હૈ." (تفسیرِ عزیزی ج۳ص۲۵۸، تفسیر کبیر ج۱۱ص۲۳۰)

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.

اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

હમેં અલામાત ક્યૂં નઝર નહીં આતી ? : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! શબે કદ્ર કી મુતઅદ્દિદ અલામાત કા ઝિક્ર ગુઝરા. હમારે ઝેહ્ન મેં યેહ સુવાલ ઉભર સકતા હૈ કે હમારી ઉમ્ર કે કાફી સાલ

www.dawateislami.net

ગુઝરે હર સાલ શબે કદ્ર આતી ઔર તશરીફ લે જાતી હૈ મગર હમેં તો અબ તક ઈસ કી અલામાત નઝર નહીં આઈ ? ઈસ કે જવાબ મેં ઉલમાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ السَّلَام ફરમાતે હૈં : ઈન બાતોં કા તઅલ્લુક **કશ્ફો કરામત** સે હૈ, ઈન્હેં આમ આદમી નહીં દેખ સકતા. સિર્ફ વોહી દેખ સકતા હૈ જિસ કો બસીરત (યા'ની કલ્બી નઝર) કી ને'મત હાસિલ હો. હર વક્ત મા'સિયત કી નજાસત મેં લતપત રહને વાલા ગુનહગાર ઈન્સાન ઈન નઝ્ઝારોં કો કૈસે દેખ સકતા હૈ !

આંખ વાલા તેરે જોબન કા તમાશા દેખે
દીદએ કોર કો ક્યા આએ નઝર ક્યા દેખે

તાક રાતોં મેં ઢૂંડો : ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهَا સે રિવાયત હૈ : નબિયોં કે સરતાજ, સાહિબે મે'રાજ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : "**શબે કદ્ર, રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી અશરે કી **તાક રાતોં** (યા'ની ઈક્કીસવીં, તેઈસવીં, પચ્ચીસવીં, સત્તાઈસવીં ઔર ઉન્તીસવીં રાતોં) મેં તલાશ કરો."

(بُخاری ج۱ ص۶۶۱ حدیث۲۰۱۷)

આખિરી સાત રાતોં મેં તલાશ કરો : હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُمَا રિવાયત કરતે હૈં : બહરો બર કે બાદશાહ, દો આલમ કે શહન્શાહ, ઉમ્મત કે ખૈર ખ્વાહ, આમિના

www.dawateislami.net

رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهَا કે મહરો માહ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે બા'ઝ સહાબએ કિરામ رِضْوَانُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْهِمْ اَجْمَعِيْن કો ખ્વાબ મેં આખિરી સાત રાતોં મેં **શબે કદ્ર** દિખાઈ ગઈ. મીઠે મીઠે આકા, મક્કી મદની મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : "મૈં દેખતા હૂં કે તુમ્હારે ખ્વાબ આખિરી સાત રાતોં મેં મુત્તફિક હો ગએ હૈં. ઈસ લિયે ઈસ કા તલાશ કરને વાલા ઈસે **આખિરી સાત રાતોં** મેં તલાશ કરે."

(بُخاری ج۱ ص۶۶۰ حدیث۲۰۱۵)

લયલતુલ કદ્ર પોશીદા ક્યૂં ? : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી સુન્નતે કરીમા હૈ કે ઉસ ને બા'ઝ અહમ તરીન મુઆમલાત કો અપની મશિય્યત સે બન્દોં પર પોશીદા રખા હૈ. જૈસા કે મન્કૂલ હૈ : "**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને અપની **રિઝા** કો નેકિયોં મેં, અપની **નારાઝી** કો ગુનાહોં મેં ઔર અપને **ઔલિયા** رَحِمَهُمُ اللهُ تَعَالٰى કો અપને બન્દોં મેં પોશીદા રખા હૈ." (અખ્લાકુસ્સાલિહીન, સ. 56) ઈસ કા ખુલાસા હૈ કે બન્દા છોટી સમઝ કર કોઈ નેકી ન છોડે. ક્યૂંકે વોહ નહીં જાનતા કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કિસ નેકી પર રાઝી હોગા, હો સકતા હૈ બ ઝાહિર છોટી નઝર આને વાલી નેકી હી સે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ રાઝી હો જાએ. મસલન કિયામત કે રોઝ એક ગુનહગાર શખ્સ સિર્ફ ઈસ નેકી કે ઈવઝ બખ્શ દિયા જાએગા કે ઉસ ને એક પ્યાસે કુત્તે કો દુન્યા મેં પાની પિલા દિયા થા. ઈસી તરહ અપની નારાઝી કો ગુનાહોં મેં પોશીદા રખને કી હિકમત યેહ હૈ કે બન્દા કિસી ગુનાહ

www.dawateislami.net

કો છોટા તસવ્વુર કર કે કર ન બૈઠે, બસ હર ગુનાહ સે બચતા રહે. ક્યૂંકે વોહ નહીં જાનતા કે **અલ્લાહ તબારક વ તઆલા** કિસ ગુનાહ સે નારાઝ હો જાએગા. ઈસી તરહ ઔલિયા رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰى કો બન્દોં મેં ઈસ લિયે પોશીદા રખા હૈ કે ઈન્સાન હર નેક હકીકી પાબન્દે શરઅ મુસલ્માન કી રિઆયત વ તા'ઝીમ બજા લાએ ક્યૂંકે હો સકતા હૈ કે "વોહ" **વલિય્યુલ્લાહ** હો. જબ હમ નેક લોગોં કી દિલ સે તા'ઝીમ કિયા કરેંગે, બદ ગુમાની સે બચતે રહેંગે ઔર હર મુસલ્માન કો અપને સે અચ્છા તસવ્વુર કરને લગેંગે તો હમારા મુઆશરા ભી સહીહ હો જાએગા ઔર اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ હમારી આકિબત ભી સંવર જાએગી.

હિક્મતોં કે મદની ફૂલ : ઈમામ ફખ્રુદ્દીન રાઝી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه "તફસીરે કબીર" મેં ફરમાતે હૈં : **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને **શબે કદ્ર** કો ચન્દ વુજૂહ કી બિના પર પોશીદા રખા હૈ. **અવ્વલ** યેહ કે જિસ તરહ દીગર અશ્યા કો પોશીદા રખા, મસલન **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને અપની **રિઝા** કો ઈતાઅતોં મેં પોશીદા ફરમાયા તાકે બન્દે હર ઈતાઅત મેં રગ્બત હાસિલ કરેં. અપને **ગઝબ** કો ગુનાહોં મેં પોશીદા ફરમાયા, કે હર ગુનાહ સે બચતે રહેં. અપને **વલી** કો લોગોં મેં પોશીદા રખા તાકે લોગ સબ કી તા'ઝીમ કરેં, **કબૂલિય્યતે દુઆ** કો દુઆઓં મેં પોશીદા રખા, કે સબ દુઆઓં મેં મુબાલગા કરેં ઔર **ઈસ્મે આ'ઝમ** કો અસ્મા મેં પોશીદા રખા, કે સબ અસ્મા કી તા'ઝીમ કરેં. ઔર

www.dawateislami.net

સલાતે વુસ્તા કો નમાઝોં મેં પોશીદા રખા, કે તમામ નમાઝોં પર મુહાફઝત (યા'ની હમેશગી ઇખ્તિયાર) કરેં ઔર **કબૂલે તૌબા** કો પોશીદા રખા, કે બન્દા તૌબા કી તમામ અક્સામ પર હમેશગી ઇખ્તિયાર કરે, ઔર **મૌત** કા વક્ત પોશીદા રખા, કે **મુકલ્લફ** (બન્દા) ખૌફ ખાતા રહે. ઇસી તરહ **શબે કદ્ર** કો ભી પોશીદા રખા, કે **રમઝાનુલ મુબારક** કી તમામ રાતોં કી તા'ઝીમ કરે. **દૂસરે** યેહ કે ગોયા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઇર્શાદ ફરમાતા હૈ : "અગર મૈં શબે કદ્ર કો મુઅય્યન (Fix) કર (કે તુઝ પર ઝાહિર ફરમા) દેતા ઔર યેહ કે મૈં ગુનાહ પર તેરી જુર્અત ભી જાનતા હૂં તો અગર કભી શહ્વત તુઝે ઇસ રાત મેં મા'સિયત કે કનારે લા છોડતી ઔર તૂ ગુનાહ મેં મુબ્તલા હો જાતા તો તેરા ઇસ રાત કો જાનને કે બા વુજૂદ ગુનાહ કરના લા ઇલ્મી કે સાથ ગુનાહ કરને સે બઢ કર સખ્ત હોતા, પસ ઇસ વજહ સે મૈં ને ઇસે પોશીદા રખા. **તીસરે** યેહ કે મૈં ને ઇસ રાત કો પોશીદા રખા તાકે બન્દા ઇસ કી તલબ મેં મેહનત કરે ઔર ઇસ મેહનત કા સવાબ કમાએ. **ચૌથે** યેહ કે જબ બન્દે કો શબે કદ્ર કા તઅય્યુન હાસિલ ન હોગા તો **રમઝાનુલ મુબારક** કી હર રાત મેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ઇતાઅત મેં કોશિશ કરેગા ઇસ ઉમ્મીદ પર, કે હો સકતા હૈ યેહી રાત **શબે કદ્ર** હો." (تفسیرِ کبیر ج۱۱ص۲۹ مُلَخَّصاً)

સાલ મેં કોઈ સી ભી રાત શબે કદ્ર હો સકતી હૈ : શબે કદ્ર કે

www.dawateislami.net

તઅય્યુન મેં ઉલમાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ السَّلَام કા કાફી ઈખ્તિલાફ પાયા જાતા હૈ. યહાં તક કે બા'ઝ બુઝુર્ગો رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰى કે નઝદીક શબે કદ્ર પૂરે સાલ મેં ફિરતી રહતી હૈ, મસલન ફકીહુલ ઉમ્મહ હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઈબ્ને મસ્ઊદ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કા ફરમાન હૈ : શબે કદ્ર વોહી શખ્સ પા સકતા હૈ જો પૂરે સાલ કી રાતોં પર તવજ્જોહ રખે. (تفسیر کبیر ج ۱۱ ص ۲۳۰) ઈસ કૌલ કી તાઈદ કરતે હુએ ઈમામુલ આરિફીન સય્યિદુના શૈખ મુહયુદ્દીન ઈબ્ને અરબી عَلَيْهِ رَحمَةُ اللّٰهِ الْقَوِی ફરમાતે હૈં કે મૈં ને શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ કી પન્દરહવીં શબ (યા'ની શબે બરાઅત) ઔર એક બાર શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ હી કી ઉન્નીસવીં શબ મેં શબે કદ્ર પાઈ હૈ. નીઝ **રમઝાનુલ મુબારક** કી તેરહવીં શબ ઔર અઠ્ઠારહવીં શબ મેં ભી દેખી, ઔર મુખ્તલિફ સાલોં મેં **રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી અશરે કી હર તાક રાત મેં ઈસે પાયા હૈ. મઝીદ ફરમાતે હૈં : અગર્ચે ઝિયાદા તર **શબે કદ્ર** રમઝાન શરીફ મેં હી પાઈ જાતી હૈ તાહમ મેરા તજરિબા તો યેહી હૈ કે યેહ પૂરા સાલ ઘૂમતી રહતી હૈ. યા'ની હર સાલ કે લિયે ઈસ કી કોઈ એક હી રાત મખ્સૂસ નહીં હૈ. (إتحافُ السّادة ج ٤ ص ٣٩٢ ملخّصاً)

રહમતે કૌનૈન صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી મઅ શૈખૈન رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا જલ્વા ગરી :

اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **મદની માહોલ** મેં **રમઝાનુલ મુબારક** કે એ'તિકાફ કી ખૂબ બહારેં

www.dawateislami.net

હોતી હૈં, દુન્યા કે મુખ્તલિફ મકામાત પર ઈસ્લામી ભાઈ મસાજિદ મેં ઔર ઈસ્લામી બહનેં "મસ્જિદે બૈત" મેં એ'તિકાફ કી સઆદત હાસિલ કરતે ઔર ખૂબ જલ્વે સમેટતે હૈં તરગીબ કે લિયે એક **મદની બહાર** આપ કે ગોશ ગુઝાર કી જાતી હૈ : એક ઈસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા લુબ્બે લુબાબ હૈ : મૈં ફિલ્મોં કા ઐસા રસિયા થા કે હમારે ગાઉં કી સીડીઝ કી દુકાન કી તકરીબન આધી સીડીઝ દેખ ચુકા થા. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ મુઝે તલબાની ગાઉં કી મદની મસ્જિદ મેં આખિરી અશરએ **રમઝાનુલ મુબારક** (1422 સિ.હિ., 2001 સિ.ઈ.) કે **એ'તિકાફ** કી સઆદત નસીબ હો ગઈ. દા'વતે ઈસ્લામી કે આશિકાને રસૂલ કી સોહબત કી બરકતોં કે ક્યા કહને ! **27 રમઝાનુલ મુબારક** કા ના કાબિલે ફરામોશ ઈમાન અફરોઝ વાકિઆ તહ્દીસે ને'મત કે લિયે અર્ઝ કરતા હૂં : શબ ભર બેદાર રહ કર મૈં ને ખૂબ રો રો કર **સરકારે નામદાર** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم સે **દીદાર** કી ભીક માંગી. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ સુબ્હ દમ મુઝ પર બાબે કરમ ખુલ ગયા, મૈં ને આલમે ગુનૂદગી મેં અપને આપ કો કિસી મસ્જિદ કે અન્દર પાયા, ઈતને મેં કિસી ને એ'લાન કિયા : "**સરકારે મદીના** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **તશરીફ લાએંગે ઔર નમાઝ કી ઈમામત ફરમાએંગે.**" કુછ હી દેર મેં રહમતે કૌનૈન,

www.dawateislami.net

સુલ્તાને દારૈન, નાનાએ હસનૈન, હમ દુખ્યા દિલોં કે ચૈન, મઅ શૈખૈને કરીમૈન صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ والہٖ وسلّم و رضی اللّٰہ تعالٰی عنھم اَجْمَعِیْن જલ્વા નુમા હો ગએ ઔર મેરી આંખ ખુલ ગઈ. સિર્ફ એક ઝલક નઝર આઈ ઔર વોહ **હસીન જલ્વા** નિગાહોં સે ઓઝલ હો ગયા, ઈસ પર દિલ એક દમ ભર આયા ઔર આંખોં સે સૈલે અશ્ક રવાં હો ગયા યહાં તક કે રોતે રોતે મેરી હિચકિયાં બંધ ગઈ એ કાશ !

ઈતની મુદત તક હો દીદે મુસ્હફે આરિઝ નસીબ

હિફ્ઝ કર લૂં નાઝિરા પઢ પઢ કે કુરઆને જમાલ

(ઝૌકે ના'ત)

اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઈસ કે બા'દ મેરે દિલ મેં તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કી મહબ્બત ઔર બઢ ગઈ બલ્કે મૈં **દા'વતે ઈસ્લામી** હી કા હો કર રહ ગયા. ઘર સે તરકીબ બના કર મૈં ને **દર્સે નિઝામી** કરને કે લિયે **જામિઅતુલ મદીના** મેં દાખિલા લે લિયા. યેહ બયાન દેતે વક્ત દરજએ ઊલા મેં ઈલ્મે દીન હાસિલ કરને કે સાથ સાથ તન્ઝીમી તૌર પર એક ઝૈલી હલ્કે કે **કાફિલા ઝિમ્માદાર** કી હૈસિય્યત સે **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની કામોં કી ધૂમેં મચાને કી કોશિશ કર રહા હૂં.

જલ્વએ યાર કી આરઝૂ હૈ અગર,

મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

www.dawateislami.net

મીઠે આકા કરેંગે કરમ કી નઝર,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 639)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ઈમામે આ'ઝમ, ઈમામે શાફેઈ ઔર સાહિબૈન કે અક્વાલ : **સય્યિદુના** ઈમામે આ'ઝમ **અબૂ હનીફા** رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْه સે ઈસ બારે મેં દો કૌલ મન્કૂલ હૈં : ﴾1﴿ **લયલતુલ કદ્ર રમઝાનુલ મુબારક** હી મેં હૈ લેકિન કોઈ રાત મુઅય્યન (Fix) નહીં ﴾2﴿ સય્યિદુના ઈમામે આ'ઝમ **અબૂ હનીફા** رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْه કા એક મશ્હૂર કૌલ યેહ હૈ કે **લયલતુલ કદ્ર** પૂરા સાલ ઘૂમતી રહતી હૈ, કભી **માહે રમઝાનુલ મુબારક** મેં હોતી હૈ ઔર કભી દૂસરે મહીનોં મેં. યેહી કૌલ સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઈબ્ને અબ્બાસ, સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઈબ્ને મસ્ઊદ ઔર સય્યિદુના ઈક્રિમા رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُم اَجْمَعِين સે ભી મન્કૂલ હૈ.

(عُمدةُ القاری ج۸ ص ۲۵۳ تحت الحدیث ۲۰۱۰)

સય્યિદુના ઈમામ શાફેઈ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِى કે નઝદીક "શબે કદ્ર" **રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી અશરે મેં હૈ ઔર ઈસ કી રાત મુઅય્યન (Fix) હૈ, ઈસ મેં કિયામત તક તબ્દીલી નહીં હોગી. (اَیضاً)

સય્યિદુના ઈમામ અબૂ યૂસુફ ઔર સય્યિદુના **ઈમામ મુહમ્મદ** رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهِمَا કે નઝદીક **લયલતુલ કદ્ર રમઝાનુલ મુબારક**

www.dawateislami.net

હી મેં હૈ લેકિન કોઈ રાત મુઅય્યન (Fix) નહીં. ઔર ઇન કા એક કૌલ યેહ હૈ કે **રમઝાનુલ મુબારક** કી **આખિરી પન્દરહ** રાતોં મેં **લયલતુલ કદ્ર** હોતી હૈ. (اَیضاً)

શબે કદ્ર બદલતી રહતી હૈ : સય્યિદુના ઇમામે માલિક رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہِ કે નઝદીક **શબે કદ્ર રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી અશરે કી **તાક રાતોં** મેં હોતી હૈ. મગર કોઈ એક રાત મખ્સૂસ નહીં, હર સાલ ઇન તાક રાતોં મેં ઘૂમતી રહતી હૈ, યા'ની કભી ઇક્કીસવીં શબ **લયલતુલ કદ્ર** હો જાતી હૈ તો કભી તેઈસવીં, કભી પચ્ચીસવીં તો કભી સત્તાઈસવીં ઔર કભી કભી ઉન્તીસવીં શબ ભી **શબે કદ્ર** હો જાયા કરતી હૈ. (عمدۃُ القاری ج۱ ص۳۳۵)

શૈખ અબુલ હસન શાઝિલી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْوَلِی **ઔર શબે કદ્ર : સિલ્સિલએ** કાદિરિય્યા શાઝિલિય્યા કે અઝીમ પેશ્વા હઝરતે સય્યિદુના શૈખ અબુલ હસન શાઝિલી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْوَلِی (મુતવફ્ફા 656 હિ.) ફરમાતે હૈં : "જબ કભી **ઇતવાર** યા **બુધ** કો પહલા રોઝા હુવા તો **ઉન્તીસવીં શબ**, અગર **પીર** કા પહલા રોઝા હુવા તો **ઇક્કીસવીં શબ**, અગર પહલા રોઝા **મંગલ** યા **જુમુઆ** કો હુવા તો **સત્તાઈસવીં શબ** અગર પહલા રોઝા **જુમે'રાત** કો હુવા તો **પચ્ચીસવીં શબ** ઔર અગર પહલા રોઝા **સનીચર** કો હુવા તો મૈં ને **તેઈસવીં શબ** મેં શબે કદ્ર કો પાયા." (تفسیرِ صاوی ج٦ ص٢٤٠٠)

www.dawateislami.net

સત્તાઈસવીં રાત શબે કદ્ર : અગર્ચે બુઝુર્ગાને દીન ઔર મુફસ્સિરીન વ મુહદ્દિસીન رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰى اَجْمَعِيْن કા શબે કદ્ર કે તઅય્યુન મેં ઈખ્તિલાફ હૈ, તાહમ ભારી અક્સરિય્યત કી રાય યેહી હૈ કે હર સાલ માહે **રમઝાનુલ મુબારક** કી **સત્તાઈસવીં શબ** હી **શબે કદ્ર** હૈ. સય્યિદુલ અન્સાર, સય્યિદુલ કુર્રા, હઝરતે સય્યિદુના ઉબય્યિબ્ને કા'બ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْه કે નઝદીક **સત્તાઈસવીં શબે રમઝાન** હી "શબે કદ્ર" હૈ. (مسلم ص۳۸۳ حدیث۷۶۲)

હઝરતે સય્યિદુના શાહ અબ્દુલ અઝીઝ મુહદ્દિસ દેહ્લવી عَلَيْهِ رَحمَةُ اللّٰهِ الْقَوِی ભી ફરમાતે હૈં કે **શબે કદ્ર** રમઝાન શરીફ કી **સત્તાઈસવીં રાત** હોતી હૈ. અપને બયાન કી તાઈદ કે લિયે ઉન્હોં ને દો દલાઈલ બયાન ફરમાએ હૈં : ﴾1﴿ **"લયલતુલ કદ્ર"** મેં નવ હુરૂફ હૈં ઔર યેહ કલિમા **સૂરતુલ કદ્ર** મેં તીન મર્તબા હૈ, ઈસ તરહ "તીન" કો "નવ" સે ઝર્બ દેને સે હાસિલે ઝર્બ **"સત્તાઈસ"** આતા હૈ જો કે ઈસ બાત કી તરફ ઈશારા કરતા હૈ કે શબે કદ્ર **સત્તાઈસવીં રાત** હૈ. ﴾2﴿ ઈસ સૂરએ મુબારકા મેં તીસ કલિમાત (યા'ની તીસ અલ્ફાઝ) હૈં. **સત્તાઈસવાં કલિમા** "هِیَ" હૈ જિસ કા મર્કઝ **લયલતુલ કદ્ર** હૈ. ગોયા **અલ્લાહ તબારક વ તઆલા** કી તરફ સે નેક લોગોં કે લિયે યેહ ઈશારા હૈ કે રમઝાન શરીફ કી **સત્તાઈસવીં શબે કદ્ર** હોતી હૈ. (تفسیر عزیزی ج۳ص۲۵۹ ملخّصاً)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર દસ મરતબા દુરૂદે પાક પઢે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર સો રહમતેં નાઝિલ ફરમાતા હે. (طبرانی)

ગોયા શબે કદ્ર હાસિલ કર લી : ફરમાને મુસ્તફ़ા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને

لَآ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ الْحَلِیْمُ الْکَرِیْمُ سُبْحٰنَ اللّٰہِ رَبِّ السَّمٰوٰتِ السَّبْعِ وَرَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِیْمِ (1)

તીન મર્તબા પઢા તો ઉસ ને ગોયા **શબે કદ્ર** હાસિલ કર લી. (ابنِ عَساکِر ج٦٥ ص٢٧٦) હો સકે તો હર રાત તીન બાર યેહ દુઆ પઢ લેની ચાહિયે.

રિઝાએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ કે ખ્વાહિશ મન્દો ! હો સકે તો સારા હી સાલ હર રાત એહતિમામ કે સાથ કુછ ન કુછ નેક અમલ કર લેના ચાહિયે કે ન જાને કબ **શબે કદ્ર** હો જાએ. હર રાત મેં દો ફર્ઝ નમાઝેં આતી હૈં, દીગર નમાઝોં કે સાથ સાથ મગરિબ વ ઈશા કી નમાઝોં કી જમાઅત કા ભી ખૂબ એહતિમામ હોના ચાહિયે કે અગર **શબે કદ્ર** મેં ઈન દોનોં કી જમાઅત નસીબ હો ગઈ તો اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ બેડા હી પાર હે, બલ્કે ઈસી તરહ પાંચોં નમાઝોં કે સાથ સાથ રોઝાના ઈશા વ ફજ્ર કી જમાઅત કી ભી ખુસૂસિય્યત કે સાથ આદત ડાલ લીજિયે. દો ફરામીને મુસ્તફ़ા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم મુલાહઝા હોં : ﴾1﴿ જિસ ને ઈશા કી નમાઝ બા જમાઅત પઢી ઉસ ને ગોયા આધી રાત કિયામ કિયા ઔર જિસ ને ફજ્ર કી નમાઝ બા જમાઅત અદા કી ઉસ ને ગોયા પૂરી રાત કિયામ કિયા. (مُسلِم ص ٣٢٩ حدیث٦٥٦) ﴾2﴿ “જિસ ને

---

1 : **તરજમા :** યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે સિવા કોઈ ઈબાદત કે લાઈક નહીં જો હિલ્મ વાલા ઔર કરમ વાલા હે, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ પાક હે જો સાતોં આસ્માનોં ઔર બડે અર્શ કા માલિક હે.

www.dawateislami.net

ઈશા કી નમાઝ બા જમાઅત પઢી તહકીક ઉસ ને **લયલતુલ કદ્ર** સે અપના હિસ્સા હાસિલ કર લિયા.” (مُعجَم کبیر ج۸ص۱۷۹ حدیث۷۷٤٥)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી રહમત કે મુતલાશિયો ! અગર તમામ સાલ યેહી આદતે જમાઅત રહી તો શબે કદ્ર મેં ભી ઈન દોનોં નમાઝોં કી જમાઅત اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ નસીબ હો જાએગી ઔર રાત ભર સોને કે બા વુજૂદ اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ રોઝાના કી તરહ શબે કદ્ર મેં ભી ગોયા સારી રાત કી ઈબાદત કરને વાલે કરાર પાએંગે.

શબે કદ્ર કી દુઆ : ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہَا રિવાયત ફરમાતી હૈં : મૈં ને બારગાહે રિસાલત صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم મેં અર્ઝ કી : **“યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ! અગર મુઝે **શબે કદ્ર** કા ઈલ્મ હો જાએ તો ક્યા પઢૂં ?” ફરમાયા : “ઈસ તરહ દુઆ માંગો :

اَللّٰھُمَّ اِنَّکَ عَفُوٌّ کَرِیْمٌ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّیْ યા'ની એ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! બેશક તૂ મુઆફ ફરમાને વાલા હૈ ઔર મુઆફી દેના પસન્દ કરતા હૈ લિહાઝા મુઝે મુઆફ ફરમા દે.” (تِرمذی ج۵ص۳۰٦ حدیث۳۵۲٤)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! કાશ ! હમ રોઝાના રાત યેહ દુઆ કમ અઝ કમ એક બાર હી પઢ લિયા કરેં કે કભી તો **શબે કદ્ર** નસીબ હો જાએગી. ઔર સત્તાઈસવીં શબ તો યેહ દુઆ બારહા પઢની ચાહિયે.

www.dawateislami.net

શબે કદ્ર કે નવાફિલ : **હઝરતે** સય્યિદુના ઇસ્માઈલ હક્કી عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی "તફસીરે રૂહુલ બયાન" મેં યેહ રિવાયત નક્લ કરતે હૈં : જો **શબે કદ્ર** મેં ઇખ્લાસે નિય્યત સે નવાફિલ પઢેગા ઉસ કે અગલે પિછલે ગુનાહ મુઆફ હો જાએંગે. (رُوحُ البَیان ج۱۰ ص۴۸۰)

સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم જબ **રમઝાનુલ મુબારક** કે **આખિરી દસ દિન** આતે તો ઇબાદત પર કમર બાંધ લેતે, ઉન મેં રાતેં જાગા કરતે ઔર અપને અહ્લ કો જગાયા કરતે.

(ابنِ ماجہ ج۲ص۳۵۷حدیث۱۷۶۸)

હઝરતે સય્યિદુના ઇસ્માઈલ હક્કી عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی નક્લ કરતે હૈં કે **બુઝુર્ગાને દીન** رَحِمَھُمُ اللّٰہُ الْمُبِین ઇસ અશરે કી હર રાત મેં દો રક્અત નફ્લ **શબે કદ્ર** કી નિય્યત સે પઢા કરતે થે. નીઝ બા'ઝ અકાબિર સે મન્કૂલ હૈ કે જો **હર રાત દસ આયાત** ઇસ નિય્યત સે પઢ લે તો ઇસ કી બરકત ઔર સવાબ સે મહરૂમ ન હોગા.

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! યકીનન યેહ રાત મમ્બએ બરકાત હૈ. ચુનાન્ચે **હઝરતે** સય્યિદુના અનસ બિન માલિક رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં : એક બાર જબ **માહે રમઝાન શરીફ** તશરીફ લાયા તો હુઝૂરે અન્વર, શાફેએ મહશર, મદીને કે તાજવર, બિ ઇઝ્ને રબ્બે અક્બર ગૈબોં સે બા ખબર, મહબૂબે દાવર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા : "તુમ્હારે પાસ યેહ મહીના આયા હૈ જિસ મેં એક રાત ઐસી

www.dawateislami.net

ભી હૈ જો **હઝાર મહીનોં** સે બેહતર હૈ જો શખ્સ ઈસ રાત સે મહરૂમ રહ ગયા, ગોયા તમામ કી તમામ ભલાઈ સે મહરૂમ રહ ગયા ઔર ઈસ કી ભલાઈ સે મહરૂમ નહીં રહતા મગર વોહ શખ્સ જો હકીકતન મહરૂમ હૈ.” (ابنِ مَاجَه ج۲ص۲۹۸حدیث۱٦٤٤)

એ હમારે પ્યારે પ્યારે અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ! અપને પ્યારે હબીબ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે તુફૈલ હમ ગુનાહગારોં કો **લયલતુલ કદ્ર** કી બરકતોં સે માલામાલ કર ઔર ઝિયાદા સે ઝિયાદા અપની ઈબાદત કી તૌફીક મર્હમત ફરમા. اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

લયલતુલ કદ્ર મેં મત્લઈલ ફજ્ર હક
માંગ કી ઈસ્તિકામત પે લાખોં સલામ

(હદાઈકે બખ્શિશ, સ. 299)

બેટી કે સાત હુકૂક

મેરે આકા આ'લા હઝરત ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَیْہِ رَحمَۃُ الرَّحْمٰن ફરમાતે હૈં : ❁ બેટી કે પૈદા હોને પર ના ખુશી ન કરે બલ્કે ને'મતે ઈલાહિય્યહ જાને ❁ બેટિયોં સે ઝિયાદા દિલજોઈ વ ખાતિર દારી રખે કે ઈન કા દિલ બહુત થોડા હોતા હૈ ❁ દેને મેં ઈન્હેં ઔર બેટોં કો કાંટે (યા'ની તરાઝૂ) કી તોલ બરાબર રખે ❁ જો ચીઝ દે પહલે ઈન્હેં (યા'ની બેટિયોં કો) દે કર (ફિર) બેટોં કો દે ❁ નવ બરસ કી ઉમ્ર સે ન અપને પાસ સુલાએ ન (ઈસ કે સગે) ભાઈ વગૈરા કે સાથ સોને દે ❁ ઈસ ઉમ્ર સે ખાસ નિગહ દાશ્ત (કડી દેખભાલ) શુરૂઅ કરે, શાદી બરાત મેં જહાં ગાના નાચ હો હરગિઝ ન જાને દે ❁ કિસી ફાસિક ફાજિર ખુસૂસન બદ મઝહબ કે નિકાહ મેં ન દે. (માખૂઝ અઝ : મશ્અલતુલ ઈર્શાદ, સ. 27 તા 28)

www.dawateislami.net

રમઝાન શરીફ કો ભારી મહીના કહના

સુવાલ : રમઝાનુલ મુબારક કી આમદ પર ઈસ તરહ કહના કૈસા કે બહુત ભારી મહીના આ ગયા !

જવાબ : ફુકહાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ السَّلَام ફરમાતે હૈં : જો **રમઝાનુલ મુબારક** કી તૌહીન કી નિય્યત સે કહે : "બડા ભારી મહીના આ ગયા." વોહ **કાફિર** હૈ. (اَلْبَحْرُ الرَّائِق ج٥ ص ٢٠٦) હાં અગર **રોઝા** રખના ઉસ પર મુશ્કિલ હૈ ઔર ઈસ વજહ સે યેહ કહતા હૈ ઔર **રોઝે** કી તૌહીન ઉસ કા મક્સદ નહીં તો **કુફ્ર** નહીં. લેકિન ઈસ તરહ કહના નહીં ચાહિયે કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ઈબાદત સે દિલ તંગ હોના બુરા હૈ.

(કુફ્રિય્યા કલિમાત કે બારે મેં સુવાલ જવાબ, સ. 379)

રોઝોં કી તા'દાદ સે બેઝારી કા ઈઝહાર

સુવાલ : રમઝાનુલ મુબારક કે રોઝોં કી તા'દાદ કે બારે મેં યેહ કહના કૈસા કે અબ તો **રોઝે** રખ કર મૈં **બોર** હો ગયા હૂં ?

જવાબ : ઈસ જુમ્લે મેં કુફ્રિય્યા પહલૂ મૌજૂદ હૈ. ચુનાન્ચે "ફતાવા આલમગીરી" મેં હૈ : જો **રોઝએ રમઝાન** કે બારે મેં કહે : "કિતને ઝિયાદા હૈં મેરા તો દિલ ઉક્તા ગયા હૈ." યેહ કૌલ **કુફ્ર** હૈ. (عالمگیری ج٢ ص ٢٧٠)

અલ વદાઅ
માહે રમઝાન

SINGLE 1122 A

www.dawateislami.net

કલ્બે આશિક હૈ અબ પારા પારા
અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં

(ઇસ કલામ મેં બીચ મેં કહીં કહીં મિસ્રએ કિસી ના મા'લૂમ શાઇર કે હૈં, કલામ નિહાયત પુરસોઝ થા ઇસ લિયે કિસી કી ફરમાઇશ પર ઉસી કલામ કી મદદ સે અપને મુતલાતિમ જઝ્બાત કો અલ્ફાઝ કે કાલિબ મેં ઢાલને કી સઅ્ય કી હૈ)

કલ્બે આશિક હૈ અબ પારા પારા — અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં
કુલ્ફતે[1] હિજ્રો ફુરકત ને મારા — અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં
તેરે આને સે દિલ ખુશ હુવા થા — ઔર ઝૌકે ઇબાદત બઢા થા
આહ ! અબ દિલ પે હૈ ગમ કા ગલબા — અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં
મસ્જિદોં મેં બહાર આ ગઈ થી — જૂક દર જૂક આતે નમાઝી
હો ગયા કમ નમાઝોં કા જઝ્બા — અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં
બઝ્મે ઇફ્તાર સજતી થી કૈસી ! — ખૂબ સહરી કી રૌનક ભી હોતી
સબ સમાં હો ગયા સૂના સૂના — અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં
તેરે દીવાને અબ રો રહે હૈં — મુઝ્તરિબ સબ કે સબ હો રહે હૈં
હાએ અબ વક્તે રુખ્સત હૈ આયા — અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં
તેરા ગમ હમ કો તડપા રહા હૈ — આતશે શૌક ભડકા રહા હૈ
ફટ રહા હૈ તેરે ગમ મેં સીના — અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં
યાદ રમઝાં કી તડપા રહી હૈ — આંસૂઓં કી ઝડી લગ ગઈ હૈ
કહ રહા હૈ યેહ હર એક કતરા — અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં

مدینہ

1 : રન્જ, તક્લીફ

www.dawateislami.net

દિલ કે ટુકડે હુએ જા રહે હૈ
રો રો કહતા હૈ હર ઈક બિચારા
હસ્રતા માહે રમઝાં કી રુખ્સત
કૌન દેગા ઈન્હેં અબ દિલાસા
કોહે ગમ આશિકોં પર પડા હૈ
કહ રહા હૈ યેહ હર ગમ કા મારા
તુમ પે લાખોં સલામ આહ ! રમઝાં
જાઓ હાફિઝ ખુદા અબ તુમ્હારા
નેકિયાં કુછ ન હમ કર સકે હૈં
હાએ ! ગફલત મેં તુઝ કો ગુઝારા
વાસિતા તુઝ કો મીઠે નબી કા
રોઝે મહશર હમેં બખ્શવાના
જબ ગુઝર જાએંગે માહ ગ્યારહ
ક્યા મેરી ઝિન્દગી કા ભરોસા
માહે રમઝાં કી રંગીં ફઝાઓ !
લો સલામ આખિરી અબ હમારા
કુછ ન હુસ્ને અમલ કર સકા હૂં
બસ યેહી હૈ મેરા કુલ અસાસા
હાએ **અત્તારે** બદકાર કાહિલ
ઈસ સે ખુશ હો કે હોના રવાના
સાલે આયિન્દા શાહે હરમ તુમ
તુમ મદીને મેં રમઝાં દિખાના

તેરે આશિક મરે જા રહે હૈ
અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં
કલ્બે ઉશ્શાક પર હૈ કિયામત
અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં
હર કોઈ ખૂન અબ રો રહા હૈ
અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં
અલ વદાઅ આહ ! એ રબ કે મેહમાં !
અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં
આહ ! ઈસ્યાં મેં હી દિન કટે હૈં
અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં
હશ્ર મેં હમ કો મત ભૂલ જાના
અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં
તેરી આમદ કા ફિર શોર હોગા
અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં
અબ્રે રહમત સે મમ્લૂ હવાઓ
અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં
નઝ્‌ર ચન્દ અશ્ક મૈં કર રહા હૂં
અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં
રહ ગયા યેહ ઈબાદત સે ગાફિલ
અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં
કરના **અત્તાર** પર યેહ કરમ તુમ
અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 651)

www.dawateislami.net

હસ્રતા વા હસ્રતા ઐ માહે રમઝાં ! અલ વદાઅ

આહ ! ક્યા માહે મુબારક હમ સે હોતા હૈ જુદા
આહ ! જબ ઈસ મેં નહીં હમ સે હુઈ તાઅત અદા
અલ વદાઓ વલ વદાઅ ઐ માહે ગુફરાં ! અલ વદાઅ

આહ ! કૈસા મમ્બએ બરકાત દુન્યા સે ચલા
ફિર વદાઅ ઈસ કો ન ક્યૂં રો રો કરેં ઐસા બજા
હસ્રતા વા હસ્રતા ઐ માહે રમઝાં ! અલ વદાઅ

અલ ફિરાક ! ઐ માહે રમઝાં ! અલ ફિરાકો વલ ફિરાક !
દર્દ પહુંચાતા રહેગા દિલ કો તેરા ઈશ્તિયાક
ફિર ન ક્યૂં કહતે રહેં ઐ વક્તે હિજરાં ! અલ વદાઅ

તેરી ફુરકત ઔર જુદાઈ હૈ નિહાયત હમ પે શાક
તુઝ સે ફિર મિલને કા હોગા યા ન હોગા ઈત્તિફાક
હસ્રતા વા હસ્રતા ઐ માહે રમઝાં ! અલ વદાઅ

ઐ મહે ફરખન્દા પે ! અફસોસ ! હમ ગાફિલ રહે
નીં હુઈ હૈહાત ! હમ સે નેકિયાં જૂં ચાહિયે
ઈસ લિયે કહતે હૈં અબ હમ અશ્ક રેઝાં અલ વદાઅ

કદ્રદાની સે તેરી હમ રોઝો શબ કાહિલ રહે
તેરી હુરમત કુછ ન કી હમ ને પશેમાં હી રહે
હસ્રતા વા હસ્રતા ઐ માહે રમઝાં ! અલ વદાઅ

તેરે આને સે ઝમાના ચૌ તરફ પુરનૂર થા
રોઝાદારોં કા ભી થા ચેહરા બડા રૌનક ભરા
હૈં ઝબાનોં જાનો દિલ ગોયા હિરાસાં અલ વદાઅ

મસ્જિદો મેહરાબો મિમ્બર જગમગાતે જા બજા
આહ ! ઐસી બરકતેં અબ હમ સે હોતી હૈં જુદા
હસ્રતા વા હસ્રતા ઐ માહે રમઝાં ! અલ વદાઅ

આહ ! ઐ રમઝાં ! કોઈ દમ કા તૂ અબ મેહમાન હૈ
કોઈ તડપે તો કોઈ તસ્વીર સા હૈરાન હૈ
ફિર ન ક્યૂં રો રો કહેં, ઉશ્શાકે રમઝાં અલ વદાઅ

તેરા હર આશિક જુદાઈ સે તેરી બે જાન હૈ
આહ ! યેહ ગમગીં દિલોં કા દર્દ બે દરમાન હૈ
હસ્રતા વા હસ્રતા ઐ માહે રમઝાં ! અલ વદાઅ

આહ ! અબ જાતા હૈ તૂ ઐ માહે રમઝાં ! અસ્સલામ
ફિર તેરે બરકાત હોવેં નશ્ર આલમ મેં તમામ
અસ્સલામ ઐ આઝિમે દરગાહે સુબ્હાં ! અલ વદાઅ

કાશ ! ફિર લાવે તુઝે દુન્યા મેં જબ રબ્બુલ અનામ
હમ ભી ઝિન્દા રહ કે દેખેં ફિર સુહાને સુબ્હો શામ
હસ્રતા વા હસ્રતા ઐ માહે રમઝાં ! અલ વદાઅ

ઐ મહે રમઝાન ! મહશર મેં બ દરગાહે ઈલાહ
ઔર હમારી મગ્ફિરત કે વાસિતે હો ઉઝ્ર ખ્વાહ
ઐ શફીએ સાઈરે અરબાબે ઈસ્યાં ! અલ વદાઅ

હમ ગુનહગારોં કે ઈમાં પર કરમ સે હો ગવાહ
ઔર દિલવા દે હમેં નારે જહન્નમ સે પનાહ
હસ્રતા વા હસ્રતા ઐ માહે રમઝાં ! અલ વદાઅ

FRONT 1122 D

હુવા જાતા હૈ રુખ્સત માહે રમઝાં યા રસૂલલ્લાહ

હુવા જાતા હૈ રુખ્સત માહે રમઝાં યા રસૂલલ્લાહ
રહા અબ ચન્દ ઘડિયોં કા યેહ મેહમાં યા રસૂલલ્લાહ

ખુશી કી લહ્ર દૌડી હર તરફ રમઝાન જબ આયા
હૈં અબ રન્જીદા રન્જીદા મુસલ્માં યા રસૂલલ્લાહ

મસર્રત હી મસર્રત ઔર ખુશી હી થી ખુશી જિસ દમ
નઝર આયા હિલાલે માહે રમઝાં યા રસૂલલ્લાહ

શહા ! અબ ગમ કે મારે ખૂન કે આંસૂ બહાતે હૈં
ચલા તડપા કે હાએ માહે રમઝાં યા રસૂલલ્લાહ

ચલા અબ જલ્દ યેહ રમઝાં સતાઈસ[27] આ ગઈ તારીખ
ફકત દો દિન કા અબ રમઝાં હૈ મેહમાં યા રસૂલલ્લાહ

ફઝાએં નૂર બરસાતીં હવાએં મુસ્કુરાતી થીં
સમાં અબ હો ગયા હર સમ્ત વીરાં યા રસૂલલ્લાહ

રિયાઝત કુછ ન કી હમ ને ઈબાદત કુછ ન કી હમ ને
રહે બસ હર ઘડી મશ્ગૂલે ઈસ્યાં યા રસૂલલ્લાહ

મૈં હાએ જી ચુરાતા હી રહા રબ કી ઈબાદત સે
ગુઝારા ગફલતોં મેં સારા રમઝાં યા રસૂલલ્લાહ

મૈં સોતા રહ ગયા ગફલત કી ચાદર તાન કર અફસોસ
ખુદારા મેરી બખ્શિશ કા હો સામાં યા રસૂલલ્લાહ

જુદાઈ કી ઘડી જાંસોઝ હૈ ઉશ્શાકે રમઝાં પર
ચલા ઈન કો રુલા કર માહે રમઝાં યા રસૂલલ્લાહ

તડપતે હૈં બિલક્તે હૈં કરાર આતા નહીં ઈન કો
બહુત બેચૈન હૈં ઉશ્શાકે રમઝાં યા રસૂલલ્લાહ

ગુનાહોં કી સિયાહી છા રહી હૈ રુખ પે મહશર મેં
મેરા ચેહરા પએ રમઝાં હો તાબાં યા રસૂલલ્લાહ

મહે રમઝાં કી રુખ્સત જાને આશિક પર કિયામત હૈ
ગદા તેરે હૈં હૈરાનો પરેશાં યા રસૂલલ્લાહ

ખુદા કે નેક બન્દે નેકિયોં મેં લગ ગએ લેકિન
ગુનહ કરતા રહા **અત્તારે** નાદાં યા રસૂલલ્લાહ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 678)

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

અલ વદાઅ માહે રમઝાન

દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત : **સરવરે કાએનાત,** શાહે મૌજૂદાત صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ઈર્શાદ હૈ : “જિસ ને મુઝ પર એક બાર દુરૂદે પાક પઢા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા હૈ.”

(مُسلِم ص۲۱٦ حدیث۴۰۸)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

“અલ વદાઅ માહે રમઝાન” પઢના જાઈઝ હૈ : **“અલ વદાઅ માહે રમઝાન”** કે ઐસે અશ્આર જિન મેં કોઈ શરઈ ખરાબી ન હો ઉન કા પઢના સુનના મુબાહ વ જાઈઝ હૈ, અલબત્તા ઈસ મેં સવાબ હાસિલ કરને કે લિયે **અચ્છી નિય્યત** ઝરૂરી હૈ ઔર જિસ કદર **અચ્છી નિય્યતેં** ઝિયાદા હોંગી ઉસી કદર સવાબ ભી ઝિયાદા મિલેગા.

“રમઝાનુલ મુબારક” કે બારહ હુરૂફ કી નિસ્બત સે “અલ વદાઅ માહે રમઝાન” કે મુતઅલ્લિક 12 નિય્યતેં

﴾1﴿ **“અલ વદાઅ માહે રમઝાન”** પઢને સુનને કે ઝરીએ વા’ઝો નસીહત હાસિલ કરૂંગા ﴾2﴿ **અલ્લાહ** વ રસૂલ

www.dawateislami.net

عَزَّوَجَلَّ વ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી મહબ્બત, **માહે રમઝાનુલ મુબારક** કી ઉલ્ફત દિલ મેં બઢાઊંગા ﴾3﴿ નેકિયોં મેં રગબત હાસિલ કરૂંગા ﴾4﴿ ગુનાહોં સે બચને કા ઝેહ્ન બનાઊંગા. (યેહ **નિય્યતેં** ઉસી સૂરત મેં દુરુસ્ત હોંગી જબ કે પઢા જાને વાલા કલામ શરીઅત કે મુતાબિક હો ઔર ઉસ મેં વા'ઝો નસીહત વગૈરા શામિલ ભી હો) ﴾5﴿ **રમઝાનુલ મુબારક** કી આખિરી ઘડી તક બારગાહે ઈલાહી મેં અપની મગ્ફિરત કે લિયે વક્તન ફ વક્તન ગિર્યા વ ઝારી કી કોશિશ કરતા રહૂંગા. (આહ ! આહ ! આહ ! એક **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم મેં યેહ ભી હૈ : "મહરૂમ હૈ વોહ શખ્સ જિસ ને **રમઝાન** કો પાયા ઔર ઉસ કી **મગ્ફિરત** ન હુઈ કે **જબ ઈસ કી રમઝાન મેં મગ્ફિરત ન હુઈ તો ફિર કબ હોગી !**" (مُعجَم اَوسَط ج۵ص۳٦٦حدیث۷٦۲۷)

વાસિતા રમઝાન કા યા રબ ! હમેં તૂ બખ્શ દે
નેકિયોં કા અપને પલ્લે કુછ નહીં સામાન હૈ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 704)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

﴾6﴿ ઈસ નિય્યત સે "અલ વદાઅ માહે રમઝાન" કે ઈજતિમાઅ મેં શિર્કત કરૂંગા કે નેકિયોં કા જઝબા બાકી રહે બલ્કે મઝીદ બઢે. (ક્યૂંકે **માહે રમઝાનુલ મુબારક** મેં નેક લોગોં કે અન્દર નેકિયોં કા જઝબા બઢ જાતા હૈ) ﴾7﴿ બહુત સે લોગ ખૌફે ખુદા કે સબબ ગુનાહોં સે રુક જાતે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ा صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઇસ હૈ. (ابو یعلی)

હૈં મગર અફસોસ ! રમઝાન શરીફ જૂં હી રુખ્સત હોતા હૈ બે અમલી એક બાર ફિર બઢ જાતી હૈ ઔર નમાઝિયોં કી તા'દાદ મેં ભી કમી આ જાતી હૈ, આહ ! મસ્જિદેં ખાલી ખાલી નઝર આતી હૈં, ઇન તસવ્વુરાત કે સાથ ન સિર્ફ ખુદ ભી બે અમલી સે બચને કી નિય્યત સે બલ્કે દૂસરોં કે મુતઅલ્લિક દિલ મેં કુઢન (યા'ની દુખ) રખ કર સોઝો રિક્કત કે સાથ **માહે રમઝાન કો અલ વદાઅ** કર કે અપના ખૌફે ખુદા બઢાઊંગા ﴾8﴿ આયિન્દા સાલ માહે રમઝાન નસીબ હોને કી આરઝૂ ઔર ઉસ મેં ખૂબ ખૂબ નેકિયાં કરને કી **નિય્યત** શામિલ રખ કર રો રો કર ઇસ સાલ કે માહે રમઝાન કો **અલ વદાઅ** કરૂંગા ﴾9﴿ તશબ્બોહ બિસ્સાલિહીન (યા'ની નેક લોગોં સે મુશાબહત) ઇખ્તિયાર કરૂંગા, કે સલફ સાલિહીન (યા'ની ગુઝશ્તા ઝમાને કે બુઝુર્ગાને દીન) رَحِمَهُمُ اللّٰهُ الْمُبِين **રમઝાનુલ મુબારક** કી જુદાઈ પર ગમગીન હોતે થે ﴾10﴿ ખાઇફીન (યા'ની ખૌફે ખુદા રખને વાલોં) કે ઇજતિમાઅ કી બરકાત હાસિલ કરૂંગા (اَلْحَمْدُ لِلّٰه ઇસ તરહ કે રૂહ પરવર ઇજતિમાઆત **દા'વતે ઇસ્લામી** મેં દેખે જા સકતે હૈં) ﴾11﴿ અશ્આર કી સૂરત મેં માંગી જાને વાલી દુઆઓં મેં શિર્કત કરૂંગા, કે અલ વદાઅ કે બા'ઝ અશ્આર, ઇસ્લાહે આ'માલ, ખાતિમા બિલખૈર ઔર મગ્ફિરત વગૈરા કી દુઆ પર મુશ્તમિલ હોતે હૈં ﴾12﴿ **અલ્લાહ વ રસૂલ** ઔર નેક આ'માલ કી મહબ્બત મેં રોને કી કોશિશ કરૂંગા, કે અલ વદાઅ

www.dawateislami.net

પઢને સુનને વાલોં કો **અલ્લાહ વ રસૂલ** عَزَّوَجَلَّ وَ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ઔર **માહે રમઝાનુલ મુબારક** કી મહબ્બત મેં ઉમૂમન રોને કી સઆદત નસીબ હોતી હૈ. જો ઈલ્મે નિય્યત રખતા હૈ વોહ મઝીદ નિય્યતેં બઢા સકતા હૈ.

હાએ અત્તારે બદકાર કાહિલ રહ ગયા યેહ ઈબાદત સે ગાફિલ
ઈસ સે ખુશ હો કે હોના રવાના અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 653)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

આમદે રમઝાન પર મુબારક બાદ દેના સુન્નત સે સાબિત હૈ : **મુફસ્સિરે** શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْحَنَّان હદીસે પાક કે ઈસ હિસ્સે : اَتَاكُمْ رَمَضَانُ شَهْرٌ مُّبَارَكٌ યા'ની "રમઝાન કા મહીના આ ગયા હૈ જો કે નિહાયત હી બા બરકત હૈ" કે તહ્ત "મિરઆત" જિલ્દ 3 સફહા 137 પર ફરમાતે હૈં : **બરકત** કે મા'ના હૈં બૈઠ જાના, જમ જાના. ઈસી લિયે ઊંટ કે તવેલે કો મુબારકુલ ઈબિલ કહા જાતા હૈ કે વહાં ઊંટ બૈઠતે બંધતે હૈં. અબ વોહ ઝિયાદતિયે ખૈર (યા'ની ભલાઈ કા બઢના) જો આ કર ન જાએ **બરકત** કહલાતી હૈ, ચૂંકે માહે રમઝાન મેં હિસ્સી (યા'ની મહસૂસ કી જા સકને વાલી) બરકતેં ભી હૈં ઔર ગૈબી બરકતેં ભી, ઈસ લિયે ઈસ મહીને કા નામ "માહે મુબારક" ભી હૈ. રમઝાન મેં કુદરતી તૌર પર મોમિનોં કે રિઝ્ક મેં બરકત હોતી હૈ

www.dawateislami.net

ઔર હર નેકી કા સવાબ 70 ગુના યા ઈસ સે ભી ઝિયાદા હૈ. **ઈસ હદીસ સે મા'લૂમ હુવા કે માહે રમઝાનુલ મુબારક કી આમદ** (યા'ની આને) **પર ખુશ હોના, એક દૂસરે કો મુબારક બાદ દેના સુન્નત** (સે સાબિત) **હૈ** ઔર જિસ કી આમદ (યા'ની આને) પર **ખુશી** હોની ચાહિયે ઉસ કે જાને પર **ગમ** ભી હોના ચાહિયે, દેખો ! નિકાહ ખત્મ હોને પર ઔરત કો શરઅન ગમ લાઝિમ હૈ, ઈસી લિયે અક્સર મુસલ્માન જુમુઅતુલ વદાઅ કો મગમૂમ ઔર ચશ્મે પુરનમ (યા'ની ગમગીન હોતે ઔર રો રહે) હોતે હૈં ઔર ખુતબા (યા'ની ખતીબ સાહિબાન) ઈસ દિન મેં કુછ વદાઈયા કલિમાત (અલ વદાઅ માહે રમઝાન સે મુતઅલ્લિક કુછ જુમ્લે) કહતે હૈં તાકે મુસલ્માન બાકી (બચી હુઈ) ઘડિયોં કો ગનીમત જાન કર નેકિયોં મેં ઔર ઝિયાદા કોશિશ કરેં. (મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 3, સ. 137)

કોહે ગમ આશિકોં પર પડા હૈ હર કોઈ ખૂન અબ રો રહા હૈ
કહ રહા હૈ યેહ હર ગમ કા મારા અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 652)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

દિલ ગમે રમઝાન મેં ડૂબને લગતા હૈ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! માહે રમઝાનુલ મુબારક કી અઝમતોં સે કૌન વાકિફ નહીં ! ઈસ કે તશરીફ લાને પર મુસલ્માનોં કી ખુશી કી ઈન્તિહા નહીં રહતી,

www.dawateislami.net

ઝિન્દગી કા અન્દાઝ હી તબ્દીલ હો જાતા હૈ, મસ્જિદેં આબાદ હો જાતીં ઔર ઈબાદત વ તિલાવત કી લઝ્ઝત બઢ જાતી હૈ, નીઝ સહર વ ઈફ્તાર કી ભી અપની અપની ક્યા ખૂબ બહારેં હોતી હૈં ! યેહ માહે મુબારક ખૂબ ખૂબ બારિશે રહમત બરસાતા, મગ્ફિરત કી બિશારત સુનાતા ઔર ગુનહગારોં કો જહન્નમ સે આઝાદી દિલાતા હૈ. **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ મેં દુન્યા કી લા તા'દાદ મસાજિદ કે અન્દર બે શુમાર આશિકાને રસૂલ પૂરે માહે રમઝાન શરીફ કા નીઝ હઝારોં હઝાર આશિકાને રસૂલ આખિરી અશરે કા **એ'તિકાફ** કરતે હૈં, એ'તિકાફ મેં ઈન કી સુન્નતોં ભરી તરબિયત કી જાતી હૈ, ઈન્હેં નેકિયોં કી રગ્બત ઔર ગુનાહોં સે નફરત દિલાઈ જાતી હૈ, ખૌફે ખુદા عَزَّوَجَلَّ ઔર ઈશ્કે મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે ખૂબ જામ પીને કો મિલતે હૈં. બહર હાલ ક્યા મો'તકિફ ઔર ક્યા ગૈર મો'તકિફ, સભી માહે રમઝાન કી બરકતેં લૂટતે હૈં. માહે રમઝાન સે મહબ્બત કે ઈઝહાર કા હર એક કા અપના અન્દાઝ હોતા હૈ, રુખ્સત કે અય્યામ કરીબ આને પર બિલ ખુસૂસ મો'તકિફીન **આશિકાને**

રમઝાન કા દિલ ગમે રમઝાન મેં ડૂબને લગતા હૈ !

કલ્બે આશિક હૈ અબ પારા પારા — અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં
કુલ્ફતે હિજ્રો ફુરકત ને મારા — અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 651)

www.dawateislami.net

અલ્ફાઝ વ મઆની : પારા પારા : ટુકડે. **કુલ્ફત :** રન્જ, તક્લીફ. **હિજરો ફુરકત :** જુદાઈ.

દિલ કો યેહ ગમ ખાએ જાતા હૈ કે આહ ! મોહતરમ માહ અન્કરીબ હમ સે **વદાઅ** (યા'ની રુખ્સત) હોને વાલા હૈ ! અફસોસ ! મસ્જિદ કે ઈસ પુરકૈફ વ રૂહ પરવર મદની માહોલ સે નિકલ કર એક બાર ફિર હમ દુન્યા કી ઝન્ઝટોં મેં ફંસને વાલે હૈં, આહ ! અબ જલ્દ હી હમેં ગફલત ભરે બાઝારોં મેં દોબારા જાના પડ જાએગા, હાએ હમ જલ્દ બહુત જલ્દ એ'તિકાફ કી બરકતોં ઔર **રમઝાનુલ મુબારક** કી રહમતોં ભરી ફઝાઓં સે જુદા હો જાએંગે ! ઈસ તરહ કી સોચોં કે સબબ આશિકાને રમઝાન કે દિલ **ગમે રમઝાન** સે ભર જાતે હૈં !

તેરે આને સે દિલ ખુશ હુવા થા ઔર ઝૌકે ઈબાદત બઢા થા
આહ ! અબ દિલ પે હૈ ગમ કા ગલબા અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 651)

આંખોં સે આંસૂ જારી હો જાતે હૈં : ગફલત મેં ગુઝારે હુએ અય્યામે રમઝાન કા ખૂબ સદમા હોતા હૈ, અપની ઈબાદતોં કી સુસ્તિયાં યાદ આતી હૈં, દિલ પર એક ખૌફ સા છા જાતા હૈ કે કહીં ઐસા ન હો હમારી કોતાહિયોં કે સબબ હમારા પ્યારા પ્યારા રબ عَزَّوَجَلَّ હમ સે નારાઝ હો ગયા હો ! **અલ્લાહ તઆલા** કી બે પાયાં રહમતોં

www.dawateislami.net

પર ટિકટિકી ભી લગી હોતી હૈ, ખૌફો રજા યા'ની ડર ઔર ઉમ્મીદ કી મિલી જુલી કૈફિય્યાત હોતી હૈં, કભી રહમતોં કી ઉમ્મીદ પર દિલ કી મુરઝાઈ હુઈ કલી ખિલ ઉઠતી ઔર રુખ પર બશ્શાશત (યા'ની ચેહરે પર તાઝગી) કે આસાર નુમાયાં હો જાતે હૈં તો કભી ખૌફે ખુદા عَزَّوَجَلَّ કા ગલબા હોતા હૈ તો દિલ ગમ મેં ડૂબ જાતા, ચેહરે પર ઉદાસી છા જાતી ઔર **આંખોં સે આંસૂ જારી હો જાતે હૈં.**

કુછ ન હુસ્ને અમલ કર સકા હૂં — નઝ્ર ચન્દ અશ્ક મૈં કર રહા હૂં
બસ યેહી હૈ મેરા કુલ અસાસા — અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 653)

અલ્ફાઝ વ મઆની : હુસ્ને અમલ : નેકિયાં. **અસાસા :** સરમાયા.

ક્યા મેરી ઝિન્દગી કા ભરોસા : આશિકાને રમઝાન કો યેહ એહસાસ બિલ ખુસૂસ તડપા કર રખ દેતા હૈ કે **રમઝાનુલ મુબારક** ને અગર્ચે આયિન્દા સાલ ફિર ઝરૂર તશરીફ લાના હૈ મગર ન જાને હમ ઝિન્દા રહેંગે યા નહીં !

જબ ગુઝર જાએંગે માહ ગ્યારહ
તેરી આમદ કા ફિર શોર હોગા
ક્યા મેરી ઝિન્દગી કા ભરોસા
અલ વદાઅ અલ વદાઅ આહ ! રમઝાં

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 653)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

પહલે કે લોગોં કી દુઆ મેં સારા સાલ યાદે રમઝાન હોતી ! : એક બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં : પહલે કે લોગ **રમઝાનુલ મુબારક** સે કબ્લ છ6 મહીને રમઝાન શરીફ કો પાને કી ઔર **રમઝાનુલ મુબારક** કે બા'દ છ6 મહીને ઈબાદાતે રમઝાન કી કબૂલિય્યત કી દુઆ કિયા કરતે થે. (لطائف المعارف لابن رجب ص۳۷٦)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ઈદ કી ચાંદરાત આશિકાને રમઝાન કે જઝબાત : **રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી દિનોં યા લમ્હોં મેં માહે રમઝાન સે મહબ્બત કી વજહ સે કોઈ આશિકે રમઝાન રન્જીદા હો જાએ, **ગમે રમઝાન** મેં રોએ, માહે રમઝાન ગફ્લત મેં ગુઝાર દેને કે સદમે સે આંસૂ બહાએ તો યેહ ભી એક નિહાયત ઉમ્દા અમલ હૈ ઔર અચ્છી નિય્યત પર યકીનન વોહ સવાબ કા હકદાર હૈ. બેશક **રમઝાનુલ મુબારક** મેં બે શુમાર ગુનહગાર બખ્શે જાતે હૈં મગર હમ નહીં જાનતે કે હમારે બારે મેં ક્યા ફૈસલા હુવા ! યકીનન જો ગાફિલ મુસલ્માન માહે રમઝાન મેં મગ્ફિરત સે મહરૂમ હુવા વોહ બહુત ઝિયાદા મહરૂમ હુવા જૈસા કે એક **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم મેં યેહ ભી હૈ : رَغِمَ اَنْفُ رَجُلٍ دَخَلَ عَلَيْهِ رَمَضَانُ ثُمَّ انْسَلَخَ قَبْلَ اَنْ يُّغْفَرَ لَهٗ ـ યા'ની "ઉસ શખ્સ કી નાક ખાક આલૂદ હો જિસ પર રમઝાન આએ ફિર ઉસ કી બખ્શિશ સે પહલે હી ગુઝર જાએ." (ترمذی ج٥ص ۳۲۰حدیث۳۵۵٦)

www.dawateislami.net

મૈં હાએ ! જી ચુરાતા હી રહા રબ કી ઈબાદત સે
ગુઝારા ગફલતોં મેં સારા રમઝાં યા રસૂલલ્લાહ !
મૈં સોતા રહ ગયા ગફલત કી ચાદર તાન કર અફસોસ !
ખુદારા મેરી બખ્શિશ કા હો સામાં યા રસૂલલ્લાહ !

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 679)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ગમે રમઝાન કી તરગીબ : આજ (યા'ની તા દમે તહરીર) સે તકરીબન 625 સાલ પહલે ગુઝરે હુએ કાહિરા (મિસ્ર) કે સૂફી બુઝુર્ગ ઔર મક્કએ મુકર્રમા زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًا وَّتَعْظِيْمًا કે મુકીમ, મુબલ્લિગે ઈસ્લામ, સય્યિદુના શૈખ શુઐબ હરીફીશ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه (સાલે વફાત : 810 સિ.હિ.) ફરમાતે હૈં : ઐ લોગો ! તુમ **માહે રમઝાન કી જુદાઈ** મેં ગમગીન હો જાઓ ! ક્યૂંકે યેહ ઐસા મૌસિમ હૈ જિસ મેં તુમ બારિશે રહમત ઔર દુઆઓં કી કબૂલિય્યત કી સઆદત પાતે હો.

(الروض الفائق ص ٤٠ مُلَخَّصاً)

જાં ફિદા તુઝ પે નાનાએ હસનૈન !
કલ્બ હૈ ગમઝદા ઔર બેચૈન
દિલ પે સદમા બઢા જા રહા હૈ
હાએ તડપા કે રમઝાં ચલા હૈ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 683)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

માહે રમઝાન કી જુદાઈ મેં ક્યૂં ન રોયા જાએ ! : સય્યિદુના શૈખ શુઐબ હરીફીશ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં : મેરે ભાઈયો ! **માહે રમઝાન** કે રોઝોં ઔર રાતોં કે કિયામ (યા'ની રાતોં કી ઈબાદત) મેં ક્યૂં રગ્બત ન કી જાએ ! ઉસ મુબારક મહીને પર ક્યૂં હસરત ન કી જાએ જિસ મેં બન્દે કે તમામ ગુનાહ મુઆફ કર દિયે જાતે હૈં ઔર ઉસ બા બરકત મહીને કી જુદાઈ પર ક્યૂં ન **રોયા** જાએ, જિસ કે તશરીફ લે જાને સે ખૂબ નેકિયાં કમાને કા મૌકઅ ભી જાતા રહતા હૈ. (اَلرَّوضُ الفائق ص ٤١)

ખૂબ રોતા હૈ તડપતા હૈ ગમે રમઝાન મેં
જો મુસલ્માં કદ્રદાનો આશિકે રમઝાન હૈ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 702)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

જુમુઅતુલ વદાઅ કે બયાન મેં જાન દે દી (હિકાયત) : **દા'વતે ઈસ્લામી** કે ઈશાઅતી ઈદારે **મકતબતુલ મદીના** કી મત્બૂઆ 649 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **"હિકાયતેં ઔર નસીહતેં"** સફહા 96 તા 97 પર દી હુઈ હિકાયત કદરે તસર્રુફ કે સાથ બયાન કી જાતી હૈ : એક બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં કે મૈં માહે રમઝાન કે જુમુઅતુલ વદાઅ કે રોઝ હઝરતે સય્યિદુના મન્સૂર બિન અમ્માર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْغَفَّار કી મહફિલ મેં હાઝિર હુવા. આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه રમઝાન શરીફ કે રોઝોં કી ફઝીલત, રાતોં કી ઈબાદત ઔર મુખ્લિસીન

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક મર્તબા દુરૂદ પઢા **અલ્લાહ** ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા ઔર ઉસ કે નામએ આ'માલ મેં દસ નેકિયાં લિખતા હૈ. (ترمذی)

યા'ની ખુલૂસ કે સાથ ઈબાદત કરને વાલોં કે લિયે જો અજ્ર તય્યાર કિયા ગયા હૈ ઉસ કે મુતઅલ્લિક બયાન ફરમા રહે થે ઔર યૂં લગ રહા થા ગોયા આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કે બયાન કે અસર સે ઠોસ પથ્થરોં સે આગ ઝાહિર હો રહી હૈ. બિલા શુબા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી કસમ ! (ઐસા હો સકતા હૈ) ક્યૂંકે ઈર્શાદે બારી તઆલા હૈ :

وَ اِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا یَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْاَنْهٰرُؕ (پ۱، البقرہ:۷۴)

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર પથ્થરોં મેં તો કુછ વોહ હૈં જિન સે નદિયાં બહ નિકલતી હૈં.

લેકિન આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કી મહફિલ મેં ન કિસી ને હરકત કી, ન હી કિસી ને અપને ગુનાહોં પર નદામત કા ઈઝહાર કિયા, જબ આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને મહફિલ કી યેહ હાલત મુલાહઝા કી તો ઈર્શાદ ફરમાયા : ઐ લોગો ! ક્યા અપને ઉયૂબ (યા'ની ઐબોં) સે આગાહ હો કર કોઈ રોને વાલા નહીં ? ક્યા યેહ તૌબા વ ઈસ્તિગ્ફાર કા મહીના નહીં ? ક્યા યેહ અફ્વો મગ્ફિરત (યા'ની મુઆફી મિલને ઔર બખ્શે જાને) કા મહીના નહીં ? ક્યા ઈસ માહે મુબારક મેં જન્નત કે દરવાઝે નહીં ખોલે જાતે ? ક્યા ઈસ મેં જહન્નમ કે દરવાઝે બન્દ નહીં કિયે જાતે ? ક્યા ઈસ મેં શયાતીન કો કૈદ નહીં કિયા જાતા ? ક્યા ઈસ માહે સિયામ (યા'ની રોઝોં કે મહીને) મેં ઈન્આમો ઈક્રામ કી બારિશેં નહીં હોતીં ? ક્યા ઈસ બા બરકત માહ મેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ

www.dawateislami.net

તજલ્લી નહીં ફરમાતા ? ક્યા ઈસ માહે મુબારક મેં હર રાત બ વક્તે ઈફતાર દસ લાખ ગુનહગાર જહન્નમ સે આઝાદ નહીં કિયે જાતે ? તુમ્હેં ક્યા હો ગયા હૈ કે ઈસ સવાબે અઝીમ સે ખુદ કો મહરૂમ રખતે ઔર લિબાસે મુખાલફત મેં ઈતરાતે હો (મતલબ યેહ કે અમલ નહીં કરતે ઔર ગુનાહોં મેં મસરૂફ રહતે હો). ઈર્શાદે રબ્બાની હૈ :

اَفَسِحْرٌ هٰذَاۤ اَمْ اَنْتُمْ لَا تُبْصِرُوْنَ ۚ﴿۱۵﴾ (پ۲۷،الطور:۱۵)

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : તો ક્યા યેહ જાદૂ હૈ યા તુમ્હેં સૂઝતા નહીં.

(ઈસ કે બા'દ આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه ને ફરમાયા :) સબ ખુદાએ ગફ્ફાર عَزَّوَجَلَّ કે દરબાર મેં હાઝિર હો કર તૌબા વ ઈસ્તિગ્ફાર કરો ! તો તમામ હાઝિરીન બુલન્દ આવાઝ સે ગિર્યા વ ઝારી કરને ઔર રોને ધોને લગે, ઈતને મેં એક નૌ જવાન રોતા હુવા ખડા હો ગયા ઔર અર્ઝ કરને લગા : "યા સય્યિદી ! (યા'ની ઐ મેરે આકા !) ઈર્શાદ ફરમાઈયે ક્યા મેરે રોઝે મકબૂલ હૈં ? ક્યા મેરા (રમઝાન કી) રાતોં કા કિયામ (યા'ની રાતોં મેં ઈબાદત કરના) કબૂલિય્યત પાને વાલે ઈબાદત ગુઝારોં કે સાથ લિખા જાએગા ? હાલાંકે મુઝ સે બહુત સારે ગુનાહ સરઝદ હુએ હૈં, મૈં ને તો અપની તમામ ઉમ્ર ના ફરમાનિયોં મેં બરબાદ કર દી હૈ, આહ ! મૈં અઝાબ કે દિન સે ગાફિલ રહા." આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه ને ઈર્શાદ ફરમાયા : ઐ લડકે ! **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી બારગાહ મેં તૌબા કરો, ક્યૂંકે ઉસ ને કુરઆને કરીમ મેં ઈર્શાદ ફરમાયા હૈ :

www.dawateislami.net

وَ اِنِّیْ لَغَفَّارٌ لِّمَنْ تَابَ (پ۱٦،طٰہٰ:۸۲)

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર બેશક મૈં બહુત બખ્શને વાલા હૂં ઉસે જિસ ને તૌબા કી.

આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને કારી કો યેહ આયતે મુબારકા પઢને કા હુક્મ ફરમાયા :

وَهُوَ الَّذِیْ یَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهٖ وَ یَعْفُوْا عَنِ السَّیِّاٰتِ (پ۲۵،الشُّوریٰ:۲۵)

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર વોહી હૈ જો અપને બન્દોં કી તૌબા કબૂલ ફરમાતા ઔર ગુનાહોં સે દર ગુઝર ફરમાતા હૈ.

ઉસ નૌ જવાન ને સુન કર એક ઝોરદાર ચીખ મારી ઔર કહા : “મેરી ખુશ નસીબી હૈ કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા એહસાન મુઝ તક પહોંચતા રહા લેકિન ઇસ કે બા વુજૂદ મૈં ના ફરમાનિયોં મેં ઇઝાફા કરતા રહા ઔર ગલત રાસ્તે સે ન લૌટા. ક્યા ગુઝરે હુએ વક્ત કી જગહ કોઈ ઔર વક્ત હોગા કે જિસ મેં **અલ્લાહ તઆલા** દર ગુઝર ફરમાએગા ?” ફિર ઉસ ને દોબારા ચીખ મારી ઔર અપની જાન જાને આફરીં કે સિપુર્દ કર દી. (યા’ની વફાત પા ગયા) યેહ હિકાયત નક્લ કરને કે બા’દ સાહિબે કિતાબ ફરમાતે હૈં :

મેરે ભાઈયો ! માહે રમઝાન કે ફિરાક (યા’ની જુદાઈ) પર

www.dawateislami.net

ક્યૂં ન રોયા જાએ ઔર અફવો મગ્ફિરત કે મહીને કી રુખ્સત પર ક્યૂં ન અફસોસ કિયા જાએ ! ઇસ મહીને કી જુદાઈ પર ક્યૂં ન ગમ કિયા જાએ જિસ મેં ગુનહગારોં કો જહન્નમ સે આઝાદી નસીબ હોતી હૈ !

(اَلرَّوضُ الفائق ص٤٠)

કર રહે હૈં તુઝ કો રો રો કર મુસલ્માં અલ વદાઅ
આહ ! અબ તૂ ચન્દ ઘડિયોં કા ફકત મેહમાન હૈ
વાસિતા રમઝાન કા યા રબ ! હમેં તૂ બખ્શ દે
નેકિયોં કા અપને પલ્લે કુછ નહીં સામાન હૈ

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 704)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

માહે રમઝાન કી આખિરી રાત ખૌફે ખુદા સે વફાત

(હિકાયત) : માહે રમઝાન ઇબાદાતો રિયાઝાત મેં ગુઝારને કે બા'દ આખિરી રાત વફાત પાને વાલી એક નેક બન્દી કી **હિકાયત** મુલાહઝા ફરમાઇયે ઔર ઇસ મેં સે અપને લિયે ઇબ્રત કે **મદની ફૂલ** તલાશ કીજિયે ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના મુહમ્મદ બિન અબૂ ફરજ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં : મુઝે **માહે રમઝાનુલ મુબારક** મેં એક કનીઝ કી ઝરૂરત પડી જો હમેં ખાના તય્યાર કર દે, મૈં ને બાઝાર મેં એક કનીઝ કો દેખા, ઉસ કા ચેહરા ઝર્દ (યા'ની પીલા), બદન કમઝોર ઔર જિલ્દ (Skin) ખુશ્ક થી. મૈં ઉસ પર તર્સ ખાતે હુએ ઉસે ખરીદ કર ઘર લે આયા ઔર કહા : બરતન પકડો ઔર **રમઝાનુલ મુબારક**

www.dawateislami.net

કી ઝરૂરી અશ્યા (યા'ની ચીઝોં) કી ખરીદારી કે લિયે મેરે સાથ બાઝાર ચલો. તો વોહ કહને લગી : એ મેરે આકા ! મૈં તો ઐસે લોગોં કે પાસ થી જિન કા પૂરા ઝમાના હી ગોયા રમઝાન હુવા કરતા થા ! (યા'ની વોહ લોગ **રમઝાનુલ મુબારક** કે ફર્ઝ રોઝોં કે ઇલાવા નફ્લ રોઝે ભી કસરત સે રખતે ઔર દિન રાત ઇબાદાત મેં મશ્ગૂલ રહા કરતે થે). ઉસ કી યેહ બાત સુન કર મૈં ને અન્દાઝા લગાયા કે યેહ ઝરૂર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી **નેક બન્દી** હોગી. مَاشَآءَاللّٰہ **માહે રમઝાનુલ મુબારક** મેં વોહ સારી સારી રાત ઇબાદત કરતી રહી ઔર જબ આખિરી રાત આઈ તો મૈં ને ઉસ કો કહા : ઈદ કી ઝરૂરી અશ્યા ખરીદને કે લિયે મેરે સાથ બાઝાર ચલો. તો વોહ પૂછને લગી : એ મેરે આકા ! આમ લોગોં કી ઝરૂરિય્યાત ખરીદેંગે યા ખાસ લોગોં કી ? મૈં ને ઉસ સે કહા : અપની બાત કી વઝાહત કરો ! તો કહને લગી : "આમ લોગોં કી ઝરૂરિય્યાત તો ઈદ કે મશ્હૂર ખાને હૈં, જબ કે ખાસ લોગોં કી ઝરૂરિય્યાત મખ્લૂક સે કનારા કશ હોના, ઇબાદત કે લિયે ફારિગ હોના, નવાફિલ કે ઝરીએ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા કુર્બ હાસિલ કરના ઔર ઉસ કી બારગાહ મેં ઇજ્ઝો ઇન્કિસારી કા ઇઝહાર હૈ." યેહ સુન કર મૈં ને કહા : મેરી મુરાદ ખાને કી ઝરૂરી અશ્યા હૈં. ઉસ ને ફિર પૂછા : કૌન સા ખાના ? જો જિસ્મોં કી ગિઝા હૈ વોહ યા દિલોં કી ? તો મૈં ને કહા : અપની બાત વાઝેહ કરો ! તો ઉસ ને મુઝે બતાયા : "જિસ્મોં કી ગિઝા તો ખાના પીના હૈ જબ કે દિલોં કી ગિઝા ગુનાહ છોડના ઔર અપને

www.dawateislami.net

ઉયૂબ દૂર કરના, મહબૂબ કે દીદાર સે લુત્ફ અન્દોઝ હોના ઔર મક્સૂદ કે હુસૂલ (યા'ની મુરાદ પૂરી હોને) પર રાઝી હોના હૈ લેકિન યેહ ચીઝેં હાસિલ કરને કે લિયે ખુશૂઅ, પરહેઝ ગારી, તર્કે તકબ્બુર, માલિકો મૌલા عَزَّوَجَلَّ કી તરફ રુજૂઅ ઔર ઝાહિરો બાતિન મેં સિર્ફ ઉસી પર ભરોસા કરના હૈ." ફિર વોહ કનીઝ નમાઝ કે લિયે ખડી હો ગઈ, ઉસ ને પહલી રક્અત મેં પૂરી **સૂરતુલ બકરહ** પઢી, ફિર **સૂરએ આલે ઈમરાન** શુરૂઅ કર દી, ફિર એક સૂરત ખત્મ કર કે દૂસરી સૂરત શુરૂઅ કરતી રહી યહાં તક કે **સૂરએ ઈબ્રાહીમ** કી આયત નમ્બર 17 પર પહોંચ ગઈ :

یَّتَجَرَّعُهٗ وَ لَا یَكَادُ یُسِیْغُهٗ وَ یَاْتِیْهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَّ مَا هُوَ بِمَیِّتٍؕ وَ مِنْ وَّرَآىٕهٖ عَذَابٌ غَلِیْظٌ ﴿۱۷﴾

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : બ મુશ્કિલ ઉસ કા થોડા થોડા ઘૂંટ લેગા ઔર ગલે સે નીચે ઉતારને કી ઉમ્મીદ ન હોગી ઔર ઉસે હર તરફ સે મૌત આએગી ઔર મરેગા નહીં ઔર ઉસ કે પીછે એક ગાઢા અઝાબ.

ફિર વોહ રોતી હુઈ ઈસી આયત કો દોહરાતી રહી યહાં તક કે બેહોશ હો કર ઝમીન પર ગિર પડી જબ મૈં ને ઉસે હિલાયા જુલાયા તો ઉસ કી રૂહ કફસે ઉન્સુરી સે પરવાઝ કર ચુકી થી. (اَلرَّوضُ الفائق ص ٤١)

અલ્લાહુ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત عَزَّوَجَلَّ કી ઉસ પર રહમત હો ઔર ઉસ કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો. اٰمِین بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمِین صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

www.dawateislami.net

દસ્ત બસ્તા ઈલ્તિજા હૈ હમ સે રાઝી હો કે જા
બખ્શવાના હશ્ર મેં હાં તૂ મહે ગુફરાન હૈ
અસ્સલામ એ માહે રમઝાં તુઝ પે હોં લાખોં સલામ
હિજ્ર મેં અબ તેરા હર આશિક હુવા બે જાન હૈ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 704)

صَلُّوۡا عَلَی الۡحَبِیۡب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

"અલ વદાઅ માહે રમઝાન" કા શરઈ સુબૂત ક્યા હૈ ? :

"અલ વદાઅ માહે રમઝાન" કે અશ્આર પઢના સુનના યકીનન બહુત ઉમ્દા કામ હૈ, યેહ ફર્ઝ યા વાજિબ યા સુન્નત નહીં બલ્કે સિર્ફ મુબાહ વ જાઇઝ હૈ. ઔર મુબાહ કામ (યા'ની ઐસા અમલ જિસ પર સવાબ મિલે ન ગુનાહ ઉસ) મેં અગર અચ્છી નિય્યત શામિલ કર લી જાએ તો વોહ મુસ્તહબ વ કારે સવાબ બન જાતા હૈ. લિહાઝા "અલ વદાઅ માહે રમઝાન" ભી અચ્છે મક્સદ મસલન ગુનાહોં ઔર કોતાહિયોં પર નદામત ઔર આયિન્દા નેકિયોં ભરા રમઝાન ગુઝારને કી નિય્યત સે પઢના સુનના કારે સવાબ હૈ. આ'લા હઝરત رَحۡمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیۡہ "ખુત્બતુલ વદાઅ" કે મુતઅલ્લિક કિયે જાને વાલે સુવાલ કે જવાબ મેં ફરમાતે હૈં : વોહ (યા'ની "અલ વદાઅ" કા ખુત્બા) અપની ઝાત મેં મુબાહ હૈ, હર મુબાહ નિય્યતે હસન (યા'ની અચ્છી નિય્યત) સે મુસ્તહબ હો જાતા હૈ. ઔર ઉરૂઝ વ અવારિઝ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : ઉસ શખ્સ કી નાક ખાક આલૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢે. (ترمذی)

ખિલાફ (યા'ની શરઈ મમ્નૂઆત પર મુશ્તમિલ હોને) સે મકરૂહ સે હરામ તક (જૈસે મર્દોં ઔર ઔરતોં કા એક સાથ હોના યા ઈસે યા'ની અલ વદાઅ કે ખુત્બે કો વાજિબ વ ઝરૂરી સમઝના યા ઔરતોં કા રાગ સે ઈસ તરહ પઢના કે ઉન કી આવાઝ મર્દોં તક પહોંચે યા અલ વદાઅ કે અશ્આર કા ખિલાફે શરઅ હોના). (ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 8, સ. 452) બહર હાલ **અલ વદાઅ માહે રમઝાન** કે કહને કા મૌજૂદા અન્દાઝ નયા હી સહી મગર શરઅન ઈસ મેં હરજ નહીં. યાદ રહે ! મુબાહ કે કરને યા ન કરને પર મલામત નહીં હોતી. **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم હૈ : હલાલ વોહ જિસે **અલ્લાહ** ને અપની કિતાબ મેં હલાલ કિયા ઔર હરામ વોહ જિસે **અલ્લાહ** ને અપની કિતાબ મેં હરામ કિયા ઔર જિસ સે ખામોશી ફરમાઈ વોહ મુઆફ હૈ.

(تِرمذی ج ۳ ص ۲۸۰ حدیث۱۷۳۲)

મુફસ્સિરે શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْحَنَّان હદીસે પાક કે ઈસ હિસ્સે, "જિસ સે ખામોશી ફરમાઈ વોહ મુઆફ હૈ" કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : યા'ની જિન ચીઝોં કો ન કુરઆને કરીમ ને હલાલ યા હરામ કહા ન હદીસે પાક ને યા'ની ઉન કા ઝિક્ર હી કહીં નહીં વોહ હલાલ હૈં. યહાં "**મિરકાત**[1]" ઔર "**અશિ'અતુલ્લમ્આત**[2]" ઔર "**લમ્આત**[3]" ને ફરમાયા કે : ઈસ હદીસ સે મા'લૂમ હુવા કે અસ્લ, અશ્યા મેં ઈબાહત હૈ યા'ની જિસ સે

مـــــــــدینـــــہ

۱: مِرقاۃ المفاتیح ج۸ص۵۷تحت الحدیث۴۲۲۸ ۔ ۲: اشعۃ اللمعات ج۳ص۵۴۰ ۔ ۳: لمعات التنقیح ج۷ص۲۷۱تحت الحدیث۴۲۲۸۔

www.dawateislami.net

કુરઆનો હદીસ મેં ખામોશી હો વોહ હલાલ હૈ. આમ, માલ્ટા યૂં હી પુલાવ ઝર્દા, ફિરની, યૂં હી લઠ્ઠા મલમલ. યૂં હી મીલાદ શરીફ વ ફાતિહા કી શીરીની સબ હલાલ હૈં, ક્યૂં? ઈસ લિયે કે ઈન્હેં કુરઆનો હદીસ ને હરામ નહીં કિયા, યેહ ઈસ્લામ કા કુલ્લી (યા'ની અક્સરી) કાનૂન હૈ. (મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 6, સ. 43)

અસ્લ, અશ્યા મેં ઈબાહત હૈ : **મેરે** આકા આ'લા હઝરત, **ઈમામ અહમદ રઝા ખાન** عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الرَّحْمٰن કે વાલિદે માજિદ રઈસુલ મુતકલ્લિમીન હઝરત મૌલાના નકી અલી ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْحَنَّان લિખતે હૈં : અસ્લ અશ્યા મેં ઈબાહત હૈ યા'ની જિસ અમલ કે ફે'લ વ તર્ક (યા'ની કરને ઔર છોડને) મેં શરઅન કુછ હરજ ન પાયા જાએ વોહ શરઅન મુબાહ વ જાઈઝ હૈ. (ઉસૂલુર્રશાદ, સ. 99 મુલખ્ખસન) (ઈસ કાઈદે વ ઝાબિતે : "અસ્લ અશ્યા મેં ઈબાહત હૈ" કી તફસીલાત "ઉસૂલુર્રશાદ" સફહા 99 તા 116 પર મુલાહઝા ફરમાઈયે)

દીન મેં નએ અચ્છે તરીકે નિકાલને કી હદીસ મેં ઈજાઝત હૈ :

"અલ વદાઅ માહે રમઝાન" કે અશ્આર પઢને સુનને સે લોગોં કે દિલોં પર ચોટ લગતી, **રમઝાનુલ મુબારક** કી અહમ્મિય્યત કુલૂબ મેં ઉજાગર હોતી, અપની કોતાહિયાં યાદ આતીં ઔર ગુનાહોં સે તૌબા કરને કા ઝેહ્ન મિલતા હૈ લિહાઝા યેહ એક ઉમ્દા અન્દાઝ હૈ. બેશક કિયામત તક કે લિયે દીન મેં અચ્છે અચ્છે તરીકે ઈજાદ કરતે

www.dawateislami.net

રહને કી ખુદ હદીસે પાક મેં ઈજાઝત મર્હમત ફરમાઈ ગઈ હૈ ચુનાન્ચે **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم હૈ : જો કોઈ ઈસ્લામ મેં **અચ્છા તરીકા** જારી કરે ઈસ કે બા'દ ઉસ તરીકે પર અમલ કિયા ગયા તો ઉસ તરીકે પર અમલ કરને વાલોં જૈસા સવાબ ઈસ (જારી કરને વાલે) કો ભી મિલેગા ઔર ઉન (અમલ કરને વાલોં) કે સવાબ સે કુછ કમ ન હોગા ઔર જો શખ્સ ઈસ્લામ મેં **બુરા તરીકા** જારી કરે ઈસ કે બા'દ ઉસ તરીકે પર અમલ કિયા ગયા તો ઉસ તરીકે પર અમલ કરને વાલોં જૈસા ગુનાહ ઈસ (જારી કરને વાલે) કો ભી મિલેગા ઔર ઉન (અમલ કરને વાલોં) કે ગુનાહ મેં કુછ કમી ન હોગી. (مُسلم ص۱٤۳۸،حدیث۱۰۱۷)

આશિકાને માહે રમઝાં રો રહે હૈં ફૂટ કર
દિલ બડા બેચૈન હૈ અફસુર્દા રૂહો જાન હૈ
દાસ્તાને ગમ સુનાએં કિસ કો જા કર આહ ! હમ
યા રસૂલલ્લાહ ! દેખો ચલ દિયા રમઝાન હૈ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 702)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

"અલ વદાઅ" સુનને સે તૌબા વ નેકી કા જઝબા મિલતા હૈ :

ખલીફએ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન, મુફસ્સિરે કુરઆન, સાહિબે તફસીરે ખઝાઇનુલ ઈરફાન સદરુલ અફાઝિલ હઝરતે અલ્લામા

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર સુબ્હ વ શામ દસ દસ બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસે કિયામત કે દિન મેરી શફાઅત મિલેગી. (مجمع الزوائد)

મૌલાના મુફ્તી સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદાબાદી عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ الْھَادِی સે ભી "અલ વદાઅ માહે રમઝાન" પઢને કે મુતઅલ્લિક સુવાલ હુવા જિસ કા જવાબ આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہِ ને ઈતના ખૂબ સૂરત દિયા કે ઈસ કા એક એક લફ્ઝ ઉમ્મત કી ખૈર ખ્વાહી, નેકી કી દા'વત કે જઝબે, મુસલ્માનોં કી ઈસ્લાહ વ ફલાહ કા **દર્દ** ઔર અહકામે ઈસ્લામિય્યા કી હિક્મતોં પર મુશ્તમિલ હૈ ઉસ સુવાલ જવાબ કે બા'ઝ ઈક્તિબાસાત મઅ ખુલાસા મુલાહઝા ફરમાઈયે : **સુવાલ : રમઝાનુલ મુબારક** કે અખીર જુમુએ કો **ખુત્બતુલ વદાઅ** પઢા જાતા હૈ જિસ મેં **રમઝાનુલ મુબારક** કે ફઝાઈલો બરકાત કા બયાન હોતા હૈ ઔર ઈસ માહે મુબારક કે રુખ્સત હોને ઔર ઐસે બા બરકત મહીને મેં હસનાત વ ખૈરાત (યા'ની નેકિયોં ઔર ભલાઈયોં) કે ઝખીરે જમ્અ ન કરને પર હસરત વ અફસોસ ઔર આયિન્દા કે લિયે લોગોં કો અમલે ખૈર કી તરગીબ ઔર બાકી અય્યામે રમઝાન મેં કસ્રતે ઈબાદત કા શૌક દિલાયા જાતા હૈ, મુસલ્માન ઉસ ખુત્બે કો સુન કર ખૂબ રોતે ઔર ગુનાહોં સે તૌબા વ ઈસ્તિગ્ફાર કરતે ઔર આયિન્દા કે લિયે નેકી કા અઝ્મ કરતે હૈં. મઝકૂરા બાલા કામ જાઈઝ હૈ યા નહીં ? ક્યૂંકે બા'ઝ લોગ **અલ વદાઅ** પઢને સે મન્અ કરતે હૈં.

જવાબ : સદરુલ અફાઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદાબાદી عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ الْھَادِی ને ઈસ ખુત્બે સે મન્અ કરને

www.dawateislami.net

વાલોં કે એ'તિરાઝાત કા જવાબ દિયા ચુનાન્ચે આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી ઈબારાત કા ખુલાસા યેહ હૈ કે : ઈન મન્અ કરને વાલોં કે પાસ મુમાનઅત કી કોઈ શરઈ દલીલ મૌજૂદ નહીં હૈ ઔર ન વોહ કોઈ એક હદીસ યા એક ફિક્હી ઈબારત ઈસ કે અદમે જવાઝ (યા'ની ના જાઈઝ હોને) મેં પેશ કર સકતે હૈં. મગર ઐસે લોગોં કા તરીકા હી યેહ હૈ કે વોહ અપની ઝાતી રાય ઔર ખયાલ કો દીન મેં દાખિલ કર દેતે હૈં ઔર અપને ખયાલ સે જિસ ચીઝ કો ચાહતે હૈં ના જાઈઝ કર ડાલતે હૈં ! આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه મઝીદ ફરમાતે હૈં : **ખુત્બતુલ વદાઅ** આખિર કિસ તરહ ના જાઈઝ હો ગયા ? ખુત્બે મેં જો ચીઝેં શરઅન મતલૂબ હૈં (યા'ની શરીઅત જો ચીઝેં ચાહતી હૈ) ઉન મેં સે કૌન સી ઈન મેં નહીં પાઈ જાતી ? યા કૌન સા અમ્રે મમ્નૂઅ (યા'ની ઐસા કામ જિસે ઈસ્લામ ને મન્અ ફરમાયા હો વોહ) ઈસ મેં દાખિલ હૈ ? તઝ્કીર (યા'ની કોઈ ઐસી બાત જિસ સે મુસલ્માનોં કો નસીહત હો) ખુત્બે કી સુન્નતોં મેં સે એક સુન્નત હૈ. **રમઝાનુલ મુબારક** કે ગુઝરે હુએ અય્યામ (યા'ની દિનોં) મેં અમલે ખૈર (યા'ની નેકિયાં રહ જાને) પર હસ્રતો અફ્સોસ ઔર બા બરકત અય્યામ કો ગફ્લત મેં ગુઝારને પર કલક વ નદામત (યા'ની પછતાવા) ઔર (ઈસ મુબારક) મહીને કી રુખ્સતી કે વક્ત અપની ગુઝશ્તા કોતાહિયોં (યા'ની ગુઝરી હુઈ સુસ્તિયોં) કો મદ્દે નઝર લા કર આયિન્દા કે લિયે તયક્કુઝ (યા'ની હોશિયારી) વ બેદારી ઔર મુસલ્માનોં કો અમલે ખૈર કી તહ્રીસ વ તશ્વીક કા

www.dawateislami.net

(યા'ની નેકિયોં પર ઉભારને કા) યેહ બેહતરીન તરીકએ તઝ્કીર (યા'ની નસીહત કા બહુત અચ્છા અન્દાઝ) હૈ ઔર ઈસ (અન્દાઝે "અલ વદાએ માહે રમઝાન") મેં નિહાયત નાફેઅ વ સૂદમન્દ નસીહત વ પન્દ (યા'ની ઈન્તિહાઈ મુફીદ વા'ઝો નસીહત) હૈ, ઈસ કા યેહ અસર હોતા હૈ કે રોતે રોતે લોગોં કી હિચકિયાં બંધ જાતી હૈં ઔર ઉન્હેં સચ્ચી તૌબા નસીબ હોતી હૈ, બારગાહે ઈલાહી મેં ઈસ્તિગ્ફાર કરતે હૈં, આયિન્દા કે લિયે અમલે નેક કા મુસમ્મમ (યા'ની પક્કા) ઈરાદા કર લેતે હૈં. ઈસ તઝ્કીર (યા'ની વા'ઝો નસીહત) કો ફુકહા ને **સુન્નત** ફરમાયા હૈ. **ફતાવા આલમગીરી** મેં હૈ : اَلْعِظَةُ وَ التَّذْكِيْرُ (عَاشِرُهَا) યા'ની "ખુત્બે કી દસવીં સુન્નત પન્દો નસીહત (યા'ની નેકી કી દા'વત) હૈ."

(ફતાવા સદરુલ અફાઝિલ, સ. 466 તા 482)

સદરુલ અફાઝિલ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه **કે ફતવે સે હાસિલ હોને વાલે 9 મદની ફૂલ :** ❁ **રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી દિનોં મેં **અલ વદાઅ પઢને સુનને** સે નેકિયાં રહ જાને પર ગમ વ અફ્સોસ હોતા હૈ જો કે નિહાયત મહમૂદ યા'ની પસન્દીદા કામ હૈ ઔર ❁ **"અલ વદાઅ"** રમઝાન શરીફ કે મુબારક દિનોં કો ગફલત મેં ગુઝારને પર પછતાવે કી એક સૂરત હૈ ❁ ઈસ સે ગુઝરી હુઈ સુસ્તિયોં કો મદ્દે નઝર રખતે હુએ આયિન્દા કે લિયે અમલે ખૈર યા'ની નેકિયાં કરને કા જઝ્બા પૈદા હોતા હૈ ઔર ❁ યેહ **અલ વદાઅ** મુસલ્માનોં કે દિલ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા ઉસ ને જન્નત કા રાસ્તા છોડ દિયા. (طبرانی)

મેં નેકિયોં કી હિર્સ ઔર લાલચ પૈદા કરને કા એક બેહતરીન તરીકા હૈ ❁ ઈસ અન્દાઝ સે **અલ વદાઅ** મેં ઈન્તિહાઈ મુફીદ નસીહત મિલતી હૈ ❁ **અલ વદાઅ** સે સચ્ચી તૌબા કી તૌફીક નસીબ હોતી હૈ (**દા'વતે ઈસ્લામી** કે **મદની માહોલ** મેં તો ઈસ કા બા કાઈદા મુશાહદા હૈ બલ્કે ખુદ શિર્કત કર કે ઈન બરકાત કા નઝારા કર સકતે હૈં) ઔર બારગાહે ખુદાવન્દી મેં રોના નસીબ હોતા હૈ ❁ **અલ વદાઅ** સે લોગ બારગાહે ઈલાહી મેં ઈસ્તિગ્ફાર કરતે હૈં ❁ **અલ વદાઅ** કી બરકત સે મુસલ્માનોં કી એક બડી તા'દાદ આયિન્દા નેકિયાં કરને કા પક્કા ઈરાદા કર લેતી હૈ (ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰه બહુત સે ખુશ નસીબોં કો ઈસ નિય્યત પર ઈસ્તિકામત ભી મિલ જાતી હૈ) ❁ ખુત્બએ જુમુઆ મેં તઝ્કીર યા'ની વા'ઝો નસીહત કરના **સુન્નત** હૈ ઔર ખુત્બે મેં **અલ વદાઅ** પઢના ઈસી સુન્નત પર અમલ કી એક સૂરત હૈ (યા'ની મૌજૂદા હૈઅત અગર્ચે સુન્નત નહીં લેકિન ઈસ કી અસ્લ સાબિત હૈ જો કે તઝ્કીર હૈ ઔર તઝ્કીર (યા'ની વા'ઝો નસીહત) **સુન્નત** હૈ).

યાદ રહે ! સદરુલ અફાઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદાબાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْهَادِى કા ફતવા ખુત્બએ જુમુઆ મેં **અલ વદાઅ** પઢને કે મુતઅલ્લિક હૈ લેકિન **અલ વદાઅ** પઢને સુનને કે જો ફવાઈદો બરકાત બયાન હુએ હૈં વોહ ઈસ ખુત્બે કે ઈલાવા આખિરી જુમુએ કી નમાઝ કે બા'દ સલાતો સલામ કે

www.dawateislami.net

વક્ત ઔર યૂંહી રમઝાન શરીફ કે આખિરી દિનોં મેં બા'દ નમાઝે અસ્ર યા કિસી દૂસરે વક્ત પઢને સુનને સે ભી હાસિલ હોતે હૈં.

ખુતબે ઇલ્મી મેં અલ વદાઈ અશ્આર : કિસી દૌર મેં હિન્દ કે અન્દર ખૂબ પઢી જાને વાલી ખુત્બોં કી કિતાબ "ખુતબે ઇલ્મી" મેં નિહાયત હસરત કે સાથ **માહે રમઝાનુલ મુબારક** કો અલ વદાઅ કહા ગયા હૈ. **મેરે આકા** આ'લા હઝરત, મૌલાના શાહ ઇમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ને "ખુતબે ઇલ્મી" કે મુસન્નિફ કા તઆરુફ ઇન અલ્ફાઝ મેં બયાન ફરમાયા હૈ : "મૌલાના મુહમ્મદ હસન ઇલ્મી બરેલ્વી رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه સુન્ની સહીહુલ અકીદા ઔર વાઇઝ વ નાસેહ (યા'ની વા'ઝો નસીહત કરને વાલે) ઔર હુઝૂરે અક્દસ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે મદ્દાહ (યા'ની તા'રીફ બયાન કરને વાલે) ઔર મેરે જદ્દે અમજદ قُدِّسَ سِرُّهُ الْعَزِيْز (યા'ની દાદાજાન હઝરત મૌલાના રઝા અલી ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان) કે શાગિર્દ થે." (ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 8, સ. 447) હઝરત મૌલાના મુહમ્મદ હસન ઇલ્મી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِى અપને ખુત્બોં કે મજમૂએ "ખુતબે ઇલ્મી" મેં "જુમુઅતુલ વદાઅ" કે ખુત્બે મેં **રમઝાનુલ મુબારક** કો "અલ વદાઅ" કહતે હુએ લિખતે હૈં :

اَلْوَدَاعُ اَلْوَدَاعُ يَا شَهْرَ رَمَضَانَ۔ فَتَحَسَّرُوْا عَلٰى اِتْمَامِهٖ وَتَأَسَّفُوْا عَلٰى اِخْتِتَامِهٖ۔ اَلْوَدَاعُ اَلْوَدَاعُ يَا شَهْرَ رَمَضَانَ۔

(યા'ની અલ વદાઅ અલ વદાઅ એ માહે રમઝાન ! (એ લોગો !) ઇસ મહીને કે ખત્મ હોને પર હસરત વ અફસોસ કરો ! અલ વદાઅ અલ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

વદાઅ ઐ માહે રમઝાન !) ઉન્હોં ને અપની ઈસી કિતાબ કે અન્દર ઉર્દૂ મેં ભી **અલ વદાઈ કલામ** શામિલ ફરમાયા હૈ, ઉસ કલામ મેં સે 12 અશ્આર પેશ કિયે જાતે હૈં, આપ ભી પઢિયે ઔર હો સકે તો **ગમે રમઝાન** મેં આંસૂ બહાઈયે :

અફ્સોસ તૂ રુખ્સત હુવા માહે મુબારક અલ વદાઅ

અફ્સોસ તૂ રુખ્સત હુવા, માહે મુબારક અલ વદાઅ
રો રો કે દિલ ને યૂં કહા : માહે મુબારક અલ વદાઅ

મુદ્દત સે થે હમ મુન્તઝિર, શુક્રે ખુદા આયા તૂ ફિર
પર હૈફ જલ્દી ચલ દિયા, માહે મુબારક અલ વદાઅ

દોઝખ કે અન્દર બિલ્યકીં, થા કૈદ શૈતાને લઈં
મોમિન અઝાબોં સે બચા, માહે મુબારક અલ વદાઅ

પઢતા થા સુન્નત કોઈ જબ, યા કોઈ પઢતા મુસ્તહબ
પાતા સવાબ ઈક અજ્ર કા, માહે મુબારક અલ વદાઅ

જો ફર્ઝ અદા તુઝ મેં કરે, અજ્ર ઉસ કો સત્તર કા મિલે
થા યુમ્નો રહમત સે ભરા, માહે મુબારક અલ વદાઅ

આસીયે રોઝાદાર પર, પહોંચેગી જબ નારે સકર
બન કર સિપર લેગા બચા, માહે મુબારક અલ વદાઅ

અબ કૂચ હૈ પેશે નઝર, આંખોં મેં અશ્ક આતે હૈં ભર
કરતા હૈ દિલ આહો બુકા, માહે મુબારક અલ વદાઅ

તૂ માહ ઈસ્તિગ્ફાર કા, ઔર તાઅતે ગફ્ફાર કા
કુછ ભી ન હમ સે હો સકા, માહે મુબારક અલ વદાઅ

ગર ઝીસ્ત હૈ ફિર પાએંગે, વરના બહુત પછતાએંગે
તૂ અબ હૈ રુખ્સત હો ચલા, માહે મુબારક અલ વદાઅ

રુખ્સત સે હૈ દિલ પુર અલમ, ફુરકત સે જાં પર સખ્ત ગમ
શિદ્દત સે હૈ રન્જો અના, માહે મુબારક અલ વદાઅ

તા'રીફ ક્યા કોઈ કરે, ખાલી નહીં હૈ ફઝ્લ સે
રોઝ ઔર શબ સુબ્હો મસા, માહે મુબારક અલ વદાઅ

ઈલ્મી ન કી કુછ બન્દગી, અઝ બસ કે હૈ શરમિન્દગી
વા હસ્રતા વા હસ્રતા, માહે મુબારક અલ વદાઅ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صلى الله تعالى عليه واله وسلم : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરૂદ પઢો, કે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

અલ્ફાઝ વ મઆની : હૈફ : અફસોસ. **યુમ્ન** : બરકત. **નારે સકર** : દોઝખ કી આગ. **સિપર** : ઢાલ. **આહો બુકા** : રોના ધોના. **ઝીસ્ત** : ઝિન્દગી. **પુર અલમ** : ગમગીન. **ફુરકત** : જુદાઈ. **અના** : ગમ. **મસા** : શામ. **અઝ બસ** : નતીજા.

ખુત્બે કા એક અહમ મસ્અલા : "બહારે શરીઅત" મેં હૈ : ગૈર અરબી મેં ખુત્બા પઢના યા અરબી કે સાથ દૂસરી ઝબાન ખુત્બે મેં ખલ્ત કરના (યા'ની મિલાના) ખિલાફે સુન્નતે મુતવારિસા (યા'ની હમેશા સે ચલી આને વાલી સુન્નત કે ખિલાફ) હૈ. યૂંહી ખુત્બે મેં અશ્આર પઢના ભી ન ચાહિયે અગર્ચે અરબી હી કે હોં, હાં દો એક શે'ર પન્દો નસાએહ કે અગર કભી પઢ લે તો હરજ નહીં. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 769) લિહાઝા ઉર્દૂ મેં અલ વદાઅ યા કોઈ સા ભી કલામ પઢના હો તો ખુત્બે સે પહલે યા નમાઝ કે બા'દ પઢા જાએ.

"અલ વદાઅ માહે રમઝાન" કી મદની બહાર : એક ઈસ્લામી ભાઈ **મદની માહોલ** મેં આને સે પહલે આમ લડકોં કી તરહ ઝિન્દગી ગુઝાર રહે થે, નમાઝોં કી પાબન્દી કા ઝેહ્ન નહીં થા, ન ઈસ્લામી હુલ્યે કી કોઈ તરકીબ થી. ગફલતોં મેં ઝિન્દગી કે કીમતી લમ્હાત ઝાએઅ હો રહે થે. 1999 સિ.ઈ. મેં ઉન્હોં ને મેટ્રિક કા ઈમ્તિહાન દિયા, ઈસ કે બા'દ સ્કૂલ કી છુટ્ટિયાં હો ગઈ, ઉન્હી દિનોં "શબે બરાઅત" કી તશરીફ આવરી હુઈ ઔર ઉન કે અપને અલાકે **"ડાલમિયા"** કે કરીબ **"કન્ઝુલ ઈમાન મસ્જિદ"** કા ઈફ્તિતાહ હુવા, વહાં નમાઝે મગરિબ કે ફર્ઝ વ સુન્નત કે બા'દ શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ

www.dawateislami.net

કે છ[6] નવાફિલ ભી પઢાએ ગએ, ફિર **માહે રમઝાનુલ મુબારક** મેં ઈસી ઝેરે તા'મીર મસ્જિદ મેં ઉન્હેં **"દા'વતે ઈસ્લામી"** કી તરફ સે કિયે જાને વાલે ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ એ'તિકાફ કરને કી સઆદત ભી મિલી, ઈસ એ'તિકાફ કી બરકત સે બહુત સા ઈલ્મે દીન સીખને કા મૌકઅ મિલા ઔર આખિરી દિન રુખ્સતે માહે રમઝાન કે મૌકઅ પર **"અલ વદાઅ"** પઢી ગઈ તો આશિકાને રસૂલ પર રિક્કત તારી થી, ઉન પર ભી રિક્કત તારી હુઈ ઔર વોહ કાફી દેર તક રોતે રહે, યહાં તક કે ઈસ્લામી ભાઈયોં ને ઉન્હેં ખાને કે લિયે બિઠાયા મગર ઉન કી હિચકિયાં જારી હી થીં. ફિર ઉન્હેં ઈમામા શરીફ સજાને કા શરફ મિલા. વોહ દિન હૈ ઔર આજ કા દિન (તા દમે તહરીર) વોહ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ સે વાબસ્તા હૈં, કઈ મદની કાફિલોં મેં સફર ઔર તીન દિન કે સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં શિર્કત કી સઆદત ભી મિલી, તા દમે તહરીર 4 રજબુલ મુરજ્જબ 1438 સિ.હિ. ચાર સાલ સે મસ્જિદ કે અન્દર મન્સબે ઈમામત પર ભી ફાઈઝ હૈં. જામિઅતુલ મદીના મેં અસ્રી ઉલૂમ યા'ની રિયાઝી ઔર ઈંગ્લિશ કી તદરીસ ભી ફરમા રહે હૈં. ઔર (યેહ અલ્ફાઝ લિખતે વક્ત) اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉન્હેં તીન બાર આલમી મદની મર્કઝ **"ફૈઝાને મદીના"** મેં **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** કી સઆદત ભી નસીબ હો ચુકી હૈ. નીઝ તા દમે તહરીર શો'બએ તા'લીમ **(દા'વતે ઈસ્લામી)** કી ડિવીઝન સત્હ કી ઝિમ્મેદારી ભી હાસિલ હૈ.

www.dawateislami.net

"મિસ્વાક સુન્નત હૈ" કે દસ હુરૂફ કી નિસ્બત સે

મિસ્વાક કે મુ-તઅલ્લિક 10 ફરામીને મુસ્તફા صَلَّی اللہُ تعالٰی علیہ والہٖ وسلَّم

﴾1﴿ **મિસ્વાક** કર કે દો[2] રક્અતેં પઢના બિગૈર **મિસ્વાક** કી 70 રક્અતોં સે અફઝલ હૈ[1] ﴾2﴿ **મિસ્વાક** કે સાથ નમાઝ પઢના બિગૈર **મિસ્વાક** કે નમાઝ પઢને સે 70 ગુના અફઝલ હૈ[2] ﴾3﴿ ચાર ચીઝેં રસૂલોં કી સુન્નત હૈં : (1) ઈત્ર લગાના (2) નિકાહ કરના (3) **મિસ્વાક** કરના ઔર (4) હયા કરના[3] ﴾4﴿ **મિસ્વાક** કરો ! **મિસ્વાક** કરો ! મેરે પાસ **પીલે દાંત** લે કર ન આયા કરો[4] ﴾5﴿ **મિસ્વાક** મેં મૌત કે સિવા હર મરઝ સે શિફા હૈ[5] ﴾6﴿ અગર મુઝે અપની ઉમ્મત કી મશક્કત વ દુશ્વારી કા ખયાલ ન હોતા તો મૈં ઈન કો હર વુઝૂ કે સાથ **મિસ્વાક** કરને કા હુક્મ દેતા[6] ﴾7﴿ **મિસ્વાક** કા ઈસ્તિ'માલ અપને લિયે લાઝિમ કર લો ક્યૂંકે ઈસ મેં મુંહ કી સફાઈ હૈ ઔર યેહ રબ તઆલા કી રિઝા કા સબબ હૈ[7] ﴾8﴿ વુઝૂ નિસ્ફ (યા'ની આધા) ઈમાન હૈ, ઔર **મિસ્વાક** કરના નિસ્ફ (યા'ની આધા) વુઝૂ હૈ[8] ﴾9﴿ બન્દા જબ **મિસ્વાક** કર લેતા હૈ ફિર નમાઝ કો ખડા હોતા હૈ તો ફિરિશ્તા ઉસ કે પીછે ખડા હો કર કિરાઅત સુનતા હૈ, ફિર ઉસ સે કરીબ હોતા હૈ યહાં તક કે અપના મુંહ ઉસ કે મુંહ પર રખ દેતા હૈ[9] ﴾10﴿ "જિસ શખ્સ ને જુમુએ કે દિન ગુસ્લ કિયા ઔર **મિસ્વાક** કી, ખુશ્બૂ લગાઈ, ઉમ્દા કપડે પહને, ફિર મસ્જિદ મેં આયા ઔર લોગોં કી ગરદનોં કો નહીં ફલાંગા, બલ્કે નમાઝ પઢી ઔર ઈમામ કે આને કે બા'દ (યા'ની ખુત્બે મેં ઔર) નમાઝ સે ફારિગ હોને તક ખામોશ રહા તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કે તમામ ગુનાહોં કો જો ઉસ પૂરે હફ્તે મેં હુએ થે, મુઆફ ફરમા દેતા હૈ."[10]

مدینہ

١: اَلتَّرغِیب وَالتَّرہِیب ج١ص١٠٢ حدیث١٨ ٢: شعب الایمان ج٣ص٢٦حدیث٢٧٧٤ ٣: مُسندِ احمدبن حنبل ج٩ص١٤٧ حدیث٢٣٦٤١ ٤: جَمْعُ الْجَوامِع ج١ص٣٨٩حدیث٢٨٧٥ ٥: جامِعِ صغیرص٢٩٧حدیث٤٨٤٠ ٦: بُخاری ج١ص٦٣٧ ٧: مُسندِ احمد بن حنبل ج٢ص٤٣٨حدیث٥٨٦٩ ٨: مُصَنَّف ابنِ اَبی شیبہ ج١ص١٩٧ حدیث ٢٢ ٩: البحر الزخار ج٢ ص٢١٤حدیث:٦٠٣ ١٠: مُسندِ احمد بن حنبل ج٤ص١٦٢حدیث١١٧٦٨

ફૈઝાને એ'તિકાફ

SINGLE 1152 A

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોંગે. (جمع الجوامع)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

ફૈઝાને એ'તિકાફ

દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત : ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** જિસ ને મુઝ પર સુબ્હો શામ દસ દસ મર્તબા **દુરૂદે પાક** પઢા ઉસે કિયામત કે દિન મેરી શફાઅત મિલેગી. (مَجْمَعُ الزَّوَائِد ج١٠ص١٦٣ حديث١٧٠٢٢)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! રમઝાનુલ મુબારક કી બરકતોં કે ક્યા કહને ! યૂં તો ઈસ કી હર હર ઘડી રહમત ભરી ઔર હર હર સાઅત અપને જિલૌ મેં બે પાયાં બરકતેં લિયે હુએ હૈ, મગર ઈસ માહે મોહતરમ મેં **શબે કદ્ર** સબ સે ઝિયાદા અહમ્મિય્યત કી હામિલ હૈ. ઈસે પાને કે લિયે હમારે પ્યારે આકા, મદીને વાલે મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને **માહે રમઝાને પાક** કા પૂરા મહીના ભી **એ'તિકાફ** ફરમાયા હૈ ઔર આખિરી દસ દિન કા બહુત ઝિયાદા એહતિમામ થા. યહાં તક કે એક બાર કિસી ખાસ ઉઝ્ર કે તહ્ત "આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **રમઝાનુલ મુબારક** મેં **એ'તિકાફ** ન કર

www.dawateislami.net

સકે તો શવ્વાલુલ મુકર્રમ કે આખિરી અશરે મેં એ'તિકાફ ફરમાયા." (بُخاری ج۱ص۶۷۱حدیث۲۰۴۱) "એક મર્તબા સફર કી વજહ સે આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા **એ'તિકાફ** રહ ગયા તો અગલે રમઝાન શરીફ મેં બીસ દિન કા **એ'તિકાફ** ફરમાયા."

(تِرمِذی ج۲ص۲۱۲حدیث۸۰۳ مُلَخّصاً)

એ'તિકાફ પુરાની ઈબાદત હૈ : પિછલી ઉમ્મતોં મેં ભી **એ'તિકાફ** કી ઈબાદત મૌજૂદ થી. ચુનાન્ચે પારહ અવ્વલ **સૂરતુલ બકરહ** કી આયત નમ્બર 125 મેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા ફરમાને આલીશાન હૈ :

وَعَهِدْنَآ اِلٰٓى اِبْرٰهٖمَ وَ اِسْمٰعِيْلَ اَنْ طَهِّرَا بَيْتِىَ لِلطَّآئِفِيْنَ وَالْعٰكِفِيْنَ وَ الرُّكَّعِ السُّجُوْدِ ﴿۱۲۵﴾

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર હમ ને તાકીદ ફરમાઈ ઈબ્રાહીમ વ ઈસ્માઈલ કો કે મેરા ઘર ખૂબ સુથરા કરો તવાફ વાલોં ઔર **એ'તિકાફ** વાલોં ઔર રુકૂઅ વ સુજૂદ વાલોં કે લિયે.

મસ્જિદોં કો સાફ રખને કા હુક્મ હૈ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! તવાફ વ નમાઝ વ એ'તિકાફ કે લિયે કા'બએ મુશર્રફા કી પાકીઝગી ઔર સફાઈ કા ખુદ રબ્બે કા'બા عَزَّوَجَلَّ કી તરફ સે ફરમાન જારી કિયા ગયા હૈ. **મુફસ્સિરે** શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْحَنَّان ફરમાતે હૈં : "મા'લૂમ હુવા કે મસ્જિદોં કો

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **:** મુઝ પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહોં કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (ابن عساکر)

પાક સાફ રખા જાએ, વહાં ગન્દગી ઔર બદબૂદાર ચીઝ ન લાઈ જાએ યેહ સુન્નતે અમ્બિયા હૈ. યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે **એ'તિકાફ** ઈબાદત હૈ ઔર પિછલી ઉમ્મતોં કી નમાઝોં મેં રુકૂઅ સુજૂદ દોનોં થે. યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે મસ્જિદોં કા મુતવલ્લી હોના ચાહિયે ઔર મુતવલ્લી સાલેહ (પરહેઝ ગાર) ઈન્સાન હો.'' મઝીદ આગે ફરમાતે હૈં : ''તવાફ વ નમાઝ વ એ'તિકાફ બડી પુરાની ઈબાદતેં હૈં જો ઝમાનએ ઈબ્રાહીમી મેં ભી થીં.'' (નૂરુલ ઈરફાન, સ. 29)

દસ દિન કા એ'તિકાફ : ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہَا રિવાયત ફરમાતી હૈં કે રસૂલે અકરમ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી અશરે (યા'ની આખિરી દસ દિન) કા એ'તિકાફ ફરમાયા કરતે. યહાં તક કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો વફાતે (ઝાહિરી) અતા ફરમાઈ. ફિર આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે બા'દ આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી અઝ્વાજે મુતહ્હરાત **એ'તિકાફ** કરતી રહીં.

(بُخاری ج۱ص۶۶۴ حدیث۲۰۲۶)

આશિકોં કી ધુન : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યૂં તો એ'તિકાફ કે બે શુમાર ફઝાઈલ હૈં મગર ઉશ્શાક કે લિયે તો ઈતની હી બાત કાફી હૈ કે આખિરી અશરે કા એ'તિકાફ **સુન્નત** હૈ. યેહ તસવ્વુર હી ઝૌક અફઝા હૈ કે હમ પ્યારે સરકાર, મદીને કે તાજદાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

www.dawateislami.net

કી એક પ્યારી પ્યારી સુન્નત અદા કર રહે હૈં. **આશિકોં કી તો ધુન યેહી હોતી હૈ કે** ફુલાં ફુલાં કામ હમારે પ્યારે આકા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને કિયા હૈ બસ ઈસી લિયે હમેં ભી કરના હૈ, મગર અમલ કરને કે લિયે યેહ ઝરૂરી હૈ કે હમારે લિયે કોઈ શરઈ મુમાનઅત ન હો.

ઊંટની કે સાથ ફેરે લગાને કી હિકમત : હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઈબ્ને ઉમર رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا બહુત ઝિયાદા **મુત્તબેએ સુન્નત** થે ઔર અદાએ મુસ્તફા કો અદા કરને કા જઝબા આપ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ કે અન્દર કૂટ કૂટ કર ભરા હુવા થા ચુનાન્ચે એક મકામ પર આપ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ ને **અપની ઊંટની કો ઘુમાયા,** પૂછને પર ઈર્શાદ ફરમાયા : “મુઝે ઈસ કે બારે મેં મા'લૂમ નહીં, સિર્ફ ઈતના યાદ હૈ કે મૈં ને રસૂલે અકરમ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કો ઈસ મકામ પર ઐસા કરતે દેખા થા લિહાઝા મૈં ને ભી ઐસા હી કિયા હૈ.” (اَلشِّفاء ج ٢ ص ١٠)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

મો'તકિફ કા મક્સૂદે અસ્લી ઈન્તિઝારે નમાઝે બા જમાઅત :

ફતાવા આલમગીરી મેં હૈ : “**એ'તિકાફ** કી ખૂબિયાં બિલ્કુલ હી ઝાહિર હૈં ક્યૂંકે ઈસ મેં બન્દા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા હાસિલ કરને કે લિયે કુલ્લિય્યતન (યા'ની મુકમ્મલ તૌર પર) અપને આપ કો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ઈબાદત મેં મુન્હમિક કર દેતા હૈ ઔર ઉન તમામ મશાગિલે

www.dawateislami.net

દુન્યા સે કિનારા કશ હો જાતા હૈ જો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે કુર્બ કી રાહ મેં હાઇલ હોતે હૈં ઔર મો'તકિફ કે તમામ અવકાત હકીકતન યા હુક્મન નમાઝ મેં ગુઝરતે હૈં. (ક્યૂંકે નમાઝ કા ઇન્તિઝાર કરના ભી નમાઝ કી તરહ સવાબ રખતા હૈ) ઔર **એ'તિકાફ** કા મક્સૂદે અસ્લી જમાઅત કે સાથ નમાઝ કા ઇન્તિઝાર કરના હૈ ઔર મો'તકિફ ઉન (ફિરિશ્તોં) સે મુશાબહત રખતા હૈ જો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે હુક્મ કી ના ફરમાની નહીં કરતે ઔર જો કુછ ઉન્હેં હુક્મ મિલતા હૈ ઉસે બજા લાતે હૈં ઔર ઉન કે સાથ મુશાબહત રખતા હૈ જો શબો રોઝ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી તસ્બીહ (પાકી) બયાન કરતે રહતે હૈં ઔર ઇસ સે ઉક્તાતે નહીં."

(عالمگیری ج۱ ص۲۱۲)

એક દિન કે એ'તિકાફ કી ફઝીલત : ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : "જો શખ્સ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા વ ખુશનૂદી કે લિયે એક દિન કા એ'તિકાફ કરેગા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કે ઔર જહન્નમ કે દરમિયાન તીન ખન્દકેં હાઇલ કર દેગા હર ખન્દક કી મસાફત (યા'ની દૂરી) મશરિક વ મગરિબ કે ફાસિલે સે ભી ઝિયાદા હોગી."

(مُعْجَم اَوْسَط ج۵ ص۲۷۹ حدیث ۷۳۲۶)

સાબિકા ગુનાહોં કી બખ્શિશ : ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہَا સે રિવાયત હૈ કે સરકારે અબદ કરાર, શફીએ રોઝે શુમાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને

www.dawateislami.net

ખુશ્બૂદાર હૈ : مَنِ اعْتَكَفَ اِيْمَانًا وَّ احْتِسَابًا غُفِرَ لَهٗ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهٖ۔ **તરજમા :** "જિસ શખ્સ ને ઈમાન કે સાથ ઔર સવાબ હાસિલ કરને કી નિય્યત સે **એ'તિકાફ** કિયા ઉસ કે પિછલે ગુનાહ બખ્શ દિયે જાએંગે."

(جامع صغير ص٥١٦ حديث ٨٤٨٠)

આકા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **કી જાએ એ'તિકાફ :** હઝરતે સય્યિદુના નાફેઅ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કહતે હૈં કે હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઈબ્ને ઉમર رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا ફરમાતે હૈં : મદીને કે સુલ્તાન, રહમતે આલમિય્યાન, સરવરે ઝીશાન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم માહે રમઝાન કે **આખિરી અશરે કા એ'તિકાફ** ફરમાયા કરતે થે. હઝરતે સય્યિદુના નાફેઅ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ફરમાતે હૈં કે હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઈબ્ને ઉમર رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا ને મુઝે મસ્જિદ મેં વોહ જગહ દિખાઈ જહાં સરકારે મદીના صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم એ'તિકાફ ફરમાતે થે. (مسلم ص٥٩٧ حديث ١١٧١)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મસ્જિદે નબવિય્યિશ્શરીફ عَلٰى صَاحِبِهَا الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام મેં જિસ જગહ હમારે મીઠે મીઠે આકા, મક્કી મદની મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم એ'તિકાફ કે લિયે સરીર (યા'ની તખ્ત) બિછાતે થે વહાં બતૌરે યાદગાર એક મુબારક સુતૂન બનામ "ઉસ્તુવાનતુસ્સરીર" આજ ભી કાઈમ હૈ. ખુશ નસીબ આશિકાને રસૂલ ઉસ કી ઝિયારત કરતે ઔર હુસૂલે બરકત કે લિયે યહાં નવાફિલ અદા કરતે હૈં.

www.dawateislami.net

સારે મહીને કા એ'તિકાફ : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ સઈદ ખુદરી رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ : એક મર્તબા સુલ્તાને દો જહાન, શહન્શાહે કૌનો મકાન, રહમતે આલમિય્યાન صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને યકુમ રમઝાન સે બીસ રમઝાન તક **એ'તિકાફ** કરને કે બા'દ ઈર્શાદ ફરમાયા : "મૈં ને **શબે કદ્ર** કી તલાશ કે લિયે રમઝાન કે પહલે અશરે કા એ'તિકાફ કિયા ફિર દરમિયાની અશરે કા એ'તિકાફ કિયા ફિર મુઝે બતાયા ગયા કે **શબે કદ્ર** આખિરી અશરે મેં હૈ લિહાઝા તુમ મેં સે જો શખ્સ મેરે સાથ એ'તિકાફ કરના ચાહે વોહ કર લે."

(مُسلم ص٥٩٤حدیث١١٦٧)

તુર્કી ખૈમે મેં એ'તિકાફ : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ સઈદ ખુદરી رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ફરમાતે હૈં : "સરકારે મદીના صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને એક **તુર્કી ખૈમે** કે અન્દર **રમઝાનુલ મુબારક** કે પહલે અશરે કા એ'તિકાફ ફરમાયા, ફિર દરમિયાની અશરે કા, ફિર સરે અક્દસ બાહર નિકાલા ઔર ફરમાયા : "મૈં ને **પહલે અશરે કા એ'તિકાફ** શબે કદ્ર તલાશ કરને કે લિયે કિયા, ફિર ઈસી મક્સદ કે તહ્ત **દૂસરે અશરે કા એ'તિકાફ** ભી કિયા, ફિર મુઝે **અલ્લાહ તઆલા** કી તરફ સે યેહ ખબર દી ગઈ કે **શબે કદ્ર આખિરી અશરે** મેં હૈ. લિહાઝા જો શખ્સ મેરે સાથ એ'તિકાફ કરના ચાહે વોહ આખિરી અશરે કા એ'તિકાફ કરે. ઈસ લિયે કે મુઝે પહલે શબે કદ્ર દિખા દી ગઈ થી ફિર ભુલા દી ગઈ, ઔર અબ મૈં

www.dawateislami.net

ને યેહ દેખા હૈ કે **શબે કદ્ર** કી સુબ્હ કો ગીલી મિટ્ટી મેં સજ્દા કર રહા હૂં. લિહાઝા અબ તુમ શબે કદ્ર કો આખિરી અશરે કી તાક રાતોં મેં તલાશ કરો.'' હઝરતે સય્યિદુના અબૂ સઈદ ખુદરી رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ ફરમાતે હૈં કે ઉસ શબ બારિશ હુઈ ઔર મસ્જિદ શરીફ કી છત મુબારક ટપકને લગી, ચુનાન્ચે ઇક્કીસ **રમઝાનુલ મુબારક** કી સુબ્હ કો મેરી આંખોં ને મીઠે મીઠે આકા, મક્કી મદની મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કો ઇસ હાલત મેં દેખા, કે આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી મુબારક પેશાની પર ગીલી મિટ્ટી કા નિશાને આલીશાન થા. (مِشکٰوۃ ج ۱ ص ۳۹۲ حدیث ۲۰۸۶)

એ'તિકાફ કા મકસદે અઝીમ : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! હમેં ઝિન્દગી મેં એક બાર તો ઇસ અદાએ મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કો અદા કરતે હુએ પૂરે માહે **રમઝાનુલ મુબારક** કા એ'તિકાફ કર હી લેના ચાહિયે. **રમઝાનુલ મુબારક** મેં એ'તિકાફ કરને કા સબ સે બડા મકસદ **શબે કદ્ર** કી તલાશ હૈ. ઔર રાજેહ (યા'ની ગાલિબ) યેહી હૈ કે શબે કદ્ર **રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી દસ[10] દિનોં કી તાક રાતોં મેં હોતી હૈ. ઇસ હદીસે મુબારક સે યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે ઉસ બાર શબે કદ્ર ઇક્કીસવીં[21] શબ થી મગર યેહ ફરમાના કે ''આખિરી અશરે કી તાક રાતોં મેં ઇસ કો તલાશ કરો.'' ઇસ બાત કો ઝાહિર કરતા હૈ કે શબે કદ્ર બદલતી રહતી હૈ. યા'ની કભી ઇક્કીસવીં[21], કભી તેઈસવીં[23], કભી પચ્ચીસવીં[25], કભી

www.dawateislami.net

સત્તાઈસવીં27 તો કભી ઉન્તીસવીં29 શબ. મુસલ્માનોં કો શબે કદ્ર કી સઆદત હાસિલ કરને કે લિયે આખિરી અશરે કે એ'તિકાફ કી તરગીબ દિલાઈ ગઈ હૈ, ક્યૂંકે મો'તકિફ દસોં10 દિન મસ્જિદ હી મેં ગુઝારતા હૈ ઔર ઇન દસ10 દિનોં મેં કોઈ સી એક રાત શબે કદ્ર હોતી હૈ. ઔર યૂં વોહ શબે કદ્ર મસ્જિદ મેં ગુઝારને મેં કામ્યાબ હો જાતા હૈ. એક ઔર નુક્તા ઇસ હદીસે પાક સે યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે રસૂલે પાક, સાહિબે લૌલાક, સય્યાહે અફલાક صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ખાક પર સજ્દા અદા ફરમાયા જભી તો ખાક કે ખુશ નસીબ ઝર્રાત સરવરે કાએનાત, શહન્શાહે મૌજૂદાત صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી નૂરાની પેશાની સે ચિમટ ગએ થે.

ઝમીન પર બિલા હાઈલ સજ્દા કરના મુસ્તહબ હૈ : ફુકહાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ السَّلَام ફરમાતે હૈં : "ઝમીન પર બિલા હાઈલ (યા'ની મુસલ્લા, કપડા વગૈરા ન હો યૂં) સજ્દા કરના અફઝલ હૈ." (مراقي الْفَلَاح ص ١٩٠) **હુજ્જતુલ ઈસ્લામ** હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَالِي નકલ ફરમાતે હૈં : હઝરતે સય્યિદુના ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ હમેશા **ઝમીન હી પર સજ્દા** કરતે યા'ની સજ્દે કી જગહ મુસલ્લા વગૈરા ન બિછાતે. (إحياء العُلُوم ج ١ ص ٢٠٤)

www.dawateislami.net

દો ફરામીને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

દો હજ ઔર દો ઉમ્રોં કા સવાબ : ﴾1﴿ "જિસ ને રમઝાનુલ મુબારક મેં દસ દિન કા એ'તિકાફ કર લિયા વોહ ઐસા હૈ જૈસે દો હજ ઔર દો ઉમ્રે કિયે." (شُعَبُ الْاِیمان ج۳ص۴۲۵ حدیث۳۹۶۶) ﴾2﴿ "એ'તિકાફ કરને વાલા ગુનાહોં સે બચા રહતા હૈ ઔર ઉસ કે લિયે તમામ નેકિયાં લિખી જાતી હૈં જૈસે ઉન કે કરને વાલે કે લિયે હોતી હૈં."

(ابنِ ماجه ج۲ص۳۶۵ حدیث۱۷۸۱)

બિગૈર કિયે નેકિયોં કા સવાબ : મુફસ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْحَنَّان હદીસ નમ્બર 2 કે તહ્ત મિરઆત જિલ્દ 3 સફહા 217 પર ફરમાતે હૈં : "યા'ની એ'તિકાફ કા ફૌરી ફાએદા તો યેહ હૈ કે યેહ મો'તકિફ કો ગુનાહોં સે બાઝ રખતા હૈ. અક્ફ કે મા'ના હૈં રોકના, બાઝ રખના, ક્યૂંકે અક્સર ગુનાહ ગીબત, ઝૂટ ઔર ચુગલી વગૈરા લોગોં સે ઈખ્તિલાત કે બાઈસ હોતી હૈ મો'તકિફ ગોશા નશીન હૈ ઔર જો ઈસ સે મિલને આતા હૈ વોહ ભી મસ્જિદ વ એ'તિકાફ કા લિહાઝ રખતે હુએ બુરી બાતેં ન કરતા હૈ ન કરાતા હૈ. યા'ની મો'તકિફ એ'તિકાફ કી વજહ સે જિન નેકિયોં સે મહરૂમ હો ગયા જૈસે ઝિયારતે કુબૂર મુસલ્માન સે મુલાકાત બીમાર કી મિઝાજ પુર્સી, નમાઝે જનાઝા મેં હાઝિરી ઉસે ઈન સબ નેકિયોં કા સવાબ ઈસી તરહ મિલતા હૈ જૈસે યેહ કામ કરને વાલોં કો સવાબ મિલતા હૈ, اِنْ شَآءَ اللّٰه ગાઝી, હાજી, તાલિબે ઈલ્મે દીન કા ભી યેહ હી હાલ હૈ."

www.dawateislami.net

રોઝાના હજ કા સવાબ : હઝરતે સય્યિદુના હસન બસરી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ સે મન્કૂલ હૈ : "મો'તકિફ કો હર રોઝ એક **હજ કા સવાબ** મિલતા હૈ." (شُعَبُ الْاِیمان ج۳ص۴۲۵حدیث ۳۹۶۸)

એ'તિકાફ કી તા'રીફ : "મસ્જિદ મેં અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા કે લિયે બ નિય્યતે એ'તિકાફ ઠહરના એ'તિકાફ હૈ." ઈસ કે લિયે મુસલ્માન કા આકિલ હોના ઔર જનાબત ઔર હૈઝ વ નિફ઼ાસ સે પાક હોના શર્ત હૈ. બુલૂગ શર્ત નહીં, ના બાલિગ ભી જો તમીઝ રખતા હૈ અગર બ નિય્યતે **એ'તિકાફ** મસ્જિદ મેં ઠહરે તો ઉસ કા **એ'તિકાફ** સહીહ હૈ. (عالمگیری ج ۱ ص ۲۱۱)

એ'તિકાફ કે લફ્ઝી મા'ના : એ'તિકાફ કે લુગવી મા'ના હૈં : **"એક જગહ જમે રહના"** મતલબ યેહ કે મો'તકિફ **અલ્લાહુ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત** عَزَّوَجَلَّ કી બારગાહે અઝમત મેં ઉસ કી ઈબાદત પર કમર બસ્તા હો કર એક જગહ જમ કર બૈઠા રહતા હૈ. ઈસ કી યેહી ધુન હોતી હૈ કે કિસી તરહ ઈસ કા પરવર દગાર عَزَّوَجَلَّ ઈસ સે રાઝી હો જાએ.

અબ તો ગની કે દર પર બિસ્તર જમા દિયે હૈં : હઝરતે સય્યિદુના અતા ખુરાસાની قُدِّسَ سِرُّهُ النُّوْرَانِی ફરમાતે હૈં : મો'તકિફ કી મિસાલ ઉસ શખ્સ કી સી હૈ જો **અલ્લાહ તઆલા** કે દર પર આ પડા હો ઔર યેહ કહ રહા હો : **"યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! જબ તક તૂ મેરી મગ્ફિરત નહીં ફરમા દેગા મૈં યહાં સે નહીં ટલૂંગા."

(بَدائعُ الصنائع ج۲ص۲۷۳)

www.dawateislami.net

હમ સે ફકીર ભી અબ ફેરી કો ઉઠતે હોંગે

અબ તો ગની કે દર પર બિસ્તર જમા દિયે હૈં

(હદાઈકે બખ્શિશ, સ. 101)

એ'તિકાફ કી કિસ્મેં : **એ'તિકાફ** કી તીન કિસ્મેં હૈં ﴾1﴿ એ'તિકાફે વાજિબ ﴾2﴿ એ'તિકાફે સુન્નત ﴾3﴿ એ'તિકાફે નફ્લ.

એ'તિકાફે વાજિબ : **એ'તિકાફ** કી નઝ્ર (યા'ની મન્નત) માની યા'ની ઝબાન સે કહા : "**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે લિયે મૈં ફુલાં દિન યા ઈતને દિન કા **એ'તિકાફ** કરૂંગા." તો અબ જિતને દિન કા કહા હૈ ઉતને દિન કા **એ'તિકાફ** કરના વાજિબ હો ગયા. **મન્નત** કે અલ્ફાઝ **ઝબાન** સે અદા કરના શર્ત હૈ, સિર્ફ દિલ હી દિલ મેં **મન્નત** કી નિય્યત કર લેને સે **મન્નત** સહીહ નહીં હોતી. (ઔર ઐસી મન્નત કા પૂરા કરના વાજિબ નહીં હોતા) (رَدُّالْمُحتار ج۳ ص۴۹۵ مُلَخَّصاً)

મન્નત કા એ'તિકાફ મર્દ મસ્જિદ મેં કરે ઔર ઔરત **મસ્જિદે બૈત** મેં, ઈસ મેં રોઝા ભી શર્ત હૈ. (ઔરત ઘર મેં જો જગહ નમાઝ કે લિયે મખ્સૂસ કર લે ઉસે "મસ્જિદે બૈત" કહતે હૈં)[1]

એ'તિકાફે સુન્નત : **રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી અશરે કા

---

1 : મન્નત કે બારે મેં તફસીલી અહકામ જાનને કે લિયે બહારે શરીઅત જિલ્દ 1 સફહા 1015 તા 1019 ઔર બહારે શરીઅત જિલ્દ 2 સફહા 311 તા 318 કા મુતાલઆ કીજિયે.

www.dawateislami.net

એ'તિકાફ "સુન્નતે મુઅક્કદા અલલ કિફાયા" હૈ. (دُرِّ مُختار ج ۳ ص ٤٩٠) અગર સબ તર્ક કરેં તો સબ સે મુતાલબા હોગા ઔર શહ્ર મેં એક ને કર લિયા તો સબ બરિય્યુઝ્ઝિમ્મા.

(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 1021)

ઈસ એ'તિકાફ મેં યેહ ઝરૂરી હૈ કે **રમઝાનુલ મુબારક** કી **બીસવીં** તારીખ કો ગુરૂબે આફતાબ સે પહલે પહલે મસ્જિદ કે અન્દર **બ નિય્યતે એ'તિકાફ** મૌજૂદ હો ઔર **ઉન્તીસ** કે ચાંદ કે બા'દ યા **તીસ** કે ગુરૂબે આફતાબ કે બા'દ મસ્જિદ સે બાહર નિકલે. અગર 20 **રમઝાનુલ મુબારક** કો ગુરૂબે આફતાબ કે બા'દ મસ્જિદ મેં દાખિલ હુએ તો **એ'તિકાફ** કી સુન્નતે મુઅક્કદા અદા ન હુઈ.

એ'તિકાફ કી નિય્યત ઈસ તરહ કીજિયે : "મૈં અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા કે લિયે **રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી અશરે કે સુન્નતે એ'તિકાફ કી નિય્યત કરતા હૂં." (દિલ મેં નિય્યત હોના શર્ત હૈ, દિલ મેં નિય્યત હાઝિર હોતે હુએ ઝબાન સે ભી કહ લેના બેહતર હૈ)

એ'તિકાફે નફલ : નઝ્ર ઔર સુન્નતે મુઅક્કદા કે ઈલાવા જો એ'તિકાફ કિયા જાએ વોહ મુસ્તહબ વ સુન્નતે ગૈર મુઅક્કદા હૈ. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 1021) ઈસ કે લિયે ન રોઝા શર્ત હૈ ન કોઈ વક્ત કી કૈદ, જબ ભી મસ્જિદ મેં દાખિલ હોં **એ'તિકાફ** કી નિય્યત કર લીજિયે, જબ મસ્જિદ સે બાહર નિકલેંગે **એ'તિકાફ** ખત્મ હો

www.dawateislami.net

જાએગા. મેરે આકા આ'લા હઝરત رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં : જબ મસ્જિદ મેં જાએ એ'તિકાફ કી નિય્યત કર લે, જબ તક મસ્જિદ હી મેં રહેગા એ'તિકાફ કા ભી સવાબ પાએગા. (ફતાવા રઝવિય્યા મુખર્રજા, જિ. 8, સ. 98) નિય્યત દિલ કે ઈરાદે કો કહતે હૈં, અગર દિલ હી મેં આપ ને ઈરાદા કર લિયા કે "મૈં **સુન્નતે એ'તિકાફ** કી નિય્યત કરતા હૂં." આપ મો'તકિફ હો ગએ, દિલ મેં નિય્યત હાઝિર હોતે હુએ ઝબાન સે ભી યેહી અલ્ફાઝ કહ લેના બેહતર હૈ. **માદરી ઝબાન** મેં ભી નિય્યત હો સકતી હૈ મગર અરબી મેં ઝિયાદા બેહતર જબ કે મા'ના ઝેહ્ન મેં મૌજૂદ હોં. **"મલ્ફૂઝાતે આ'લા હઝરત"** સફહા 317 પર હૈ :

"نَوَيْتُ سُنَّةَ الْاِعْتِكَاف"

તરજમા : મૈં ને સુન્નતે એ'તિકાફ કી નિય્યત કી."

મસ્જિદુન્નબવિય્યિશ્શરીફ عَلٰى صَاحِبِهَا الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કે કદીમ ઔર મશ્હૂર દરવાઝે "બાબુર્રહમહ" સે દાખિલ હોં તો સામને હી સુતૂને મુબારક હૈ ઉસ પર યાદ દિહાની કે લિયે કદીમ ઝમાને સે નુમાયાં તૌર પર نَوَيْتُ سُنَّةَ الْاِعْتِكَاف લિખા હુવા હૈ.

મસ્જિદ મેં ખાના પીના : યાદ રખિયે ! મસ્જિદ કે અન્દર ખાને પીને, સહર વ ઈફ્તાર કરને, આબે ઝમઝમ યા દમ કિયા હુવા પાની પીને ઔર સોને કી શરઅન ઈજાઝત નહીં, અગર **એ'તિકાફ**

www.dawateislami.net

કી નિય્યત થી તો ઝિમ્નન ઇન સબ કામોં કી ઈજાઝત હો જાએગી. યહાં યેહ બાત ભી સમઝ લેના ઝરૂરી હૈ કે એ'તિકાફ કી નિય્યત સિર્ફ ખાને, પીને ઔર સોને વગૈરા કે લિયે ન કી જાએ, સવાબ કે લિયે કી જાએ. **રદ્દુલ મુહતાર** (શામી) મેં હૈ : "અગર કોઈ મસ્જિદ મેં ખાના, પીના યા સોના ચાહે તો **એ'તિકાફ કી નિય્યત** કર લે, કુછ દેર **ઝિક્રુલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કરે ફિર જો ચાહે કરે (યા'ની અબ ચાહે તો ખા પી યા સો સકતા હૈ)." (رَدُّالْمُحتار ج۳ص۵۰۶)

اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કી જાનિબ સે દુન્યા કે મુખ્તલિફ મમાલિક કે જુદા જુદા શહરોં મેં પૂરે માહે રમઝાન ઔર આખિરી અશરે કે ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ કી તરકીબ કી જાતી હૈ, **દા'વતે ઈસ્લામી** કી મર્કઝી મજલિસે શૂરા કી જાનિબ સે મો'તકિફીન કે લિયે બા કાઈદા તરબિયતી જદ્‌વલ ભી પેશ કિયા જાતા હૈ.

ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ કી 41 નિય્યતેં : **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : **نِیَّۃُ الْمُؤمِنِ خَیْرٌ مِّنْ عَمَلِہٖ ۔** **"મુસલ્માન કી નિય્યત ઉસ કે અમલ સે બેહતર હૈ."** (مُعجَم کبیر ج۶ص۱۸۵ حدیث ۵۹۴۲)

અપને એ'તિકાફ કી અઝીમુશ્શાન નેકી કે સાથ મઝીદ અચ્છી અચ્છી નિય્યતેં શામિલ કર કે સવાબ મેં ખૂબ ઈઝાફા કીજિયે. મકતબતુલ મદીના કી તરફ સે શાએઅ કર્દા કાર્ડ મેં સે સરકારે આ'લા

www.dawateislami.net

હઝરત رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી બયાન કર્દા મસ્જિદ મેં જાને કી 40 નિય્યતોં મેં સે હસ્બે હાલ નિય્યતેં કરને કે સાથ સાથ મૌકઅ કી મુનાસબત સે મઝીદ યેહ નિય્યતેં ભી કર કે ઘર સે નિકલિયે, (મસ્જિદ મેં આ કર ભી હસ્બે હાલ નિય્યતેં કી જા સકતી હૈં, જબ ભી અચ્છી અચ્છી નિય્યતેં કરેં સવાબ કી નિય્યત પેશે નઝર રખા કરેં)

﴿1﴾ યક્સૂઈ કે સાથ ઈબાદત બજા લાને, ઝાતી મુતાલઆ યા અહલે ઈલ્મ કે મુયસ્સર હોને પર ઉસ સે ઈલ્મે દીન સીખને કે મવાકેઅ સે ફાએદા ઉઠાને, **લયલતુલ કદ્ર** કી બરકતેં પાને ઔર **માહે રમઝાનુલ મુબારક** કે કીમતી લમ્હાત સે મુકમ્મલ ફાએદા ઉઠાને કે લિયે પૂરે **માહે રમઝાનુલ મુબારક** (યા આખિરી દસ દિન) કે સુન્નતે એ'તિકાફ કે લિયે જા રહા હૂં ﴿2﴾ તસવ્વુફ કે ઈન ઉસૂલોં (اَلِف) તક્લીલે તઆમ (યા'ની કમ ખાના) (ب) તક્લીલે કલામ (યા'ની કમ બોલના) (ج) તક્લીલે મનામ (યા'ની કમ સોના) પર કારબન્દ રહૂંગા ﴿3﴾ રોઝાના પાંચોં નમાઝેં પહલી સફ મેં ﴿4﴾ તક્બીરે ઊલા કે સાથ ﴿5﴾ બા જમાઅત અદા કરૂંગા ﴿6﴾ હર અઝાન ઔર ﴿7﴾ હર ઈકામત કા જવાબ દૂંગા ﴿8﴾ હર બાર મઅ અવ્વલ વ આખિર દુરૂદ શરીફ અઝાન કે બા'દ કી દુઆ પઢૂંગા ﴿9﴾ રોઝાના તહજ્જુદ ﴿10﴾ ઈશરાક ﴿11﴾ ચાશ્ત વ ﴿12﴾ અવ્વાબીન કે નવાફિલ અદા કરૂંગા

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : બરોઝે કિયામત લોગોં મેં સે મેરે કરીબ તર વોહ હોગા જિસ ને દુન્યા મેં મુઝ પર ઝિયાદા દુરૂદે પાક પઢે હોંગે. (ترمذی)

﴾13﴿ તિલાવત ઔર ﴾14﴿ દુરૂદ શરીફ કી કસરત કરૂંગા ﴾15﴿ રોઝાના રાત **સૂરતુલ મુલ્ક** પઢૂં યા સુનૂંગા ﴾16﴿ કમ અઝ કમ તાક (ODD) રાતોં મેં સલાતુત્તસ્બીહ અદા કરૂંગા ﴾17﴿ તમામ સુન્નતોં ભરે હલ્કોં ઔર ﴾18﴿ બયાનાત મેં અવ્વલ તા આખિર શિર્કત કરૂંગા ﴾19﴿ રિશ્તેદારોં ઔર મુલાકાતિયોં કો ભી **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કર કે સુન્નતોં ભરે હલ્કોં મેં બિઠાઊંગા ﴾20﴿ ઝબાન પર **કુફ્લે મદીના** લગાઊંગા યા'ની ફુઝૂલ ગોઈ સે બચૂંગા ઔર મુમ્કિન હુવા તો ઈસ નિય્યતે ખૈર કે સાથ ઝરૂરત કી બાત ભી હત્તલ ઈમ્કાન લિખ કર યા ઈશારે સે કરૂંગા તાકે ફુઝૂલ, યા બુરી બાતોં મેં ન જા પડૂં યા શોરો ગુલ કા સબબ ન બન જાઊં ﴾21﴿ મસ્જિદ કો હર તરહ કી બદબૂ સે બચાઊંગા ﴾22﴿ મસ્જિદ મેં નઝર આને વાલે તિન્કે ઔર બાલોં કે ગુચ્છે વગૈરા ઉઠા કર ડાલને કે લિયે અપની જેબ મેં શૉપર રખૂંગા. **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : "જો મસ્જિદ સે અઝિય્યત કી ચીઝ નિકાલે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કે લિયે જન્નત મેં એક ઘર બનાએગા" (ابنِ ماجه ج۱ص۱۹ ٤حديث۷۵۷) ﴾23﴿ અપને પસીને ઔર મુંહ કી રાલ વગૈરા કી આલૂદગી સે મસ્જિદ કે ફર્શ યા દરી યા કારપેટ કો બચાને કે લિયે સિર્ફ અપની ઝાતી ચાદર યા ચટાઈ પર હી સોઊંગા ﴾24﴿ બ નિય્યતે હયા, સોને મેં **પર્દે મેં પર્દા** રહે ઈસ કા હર તરહ સે ખયાલ રખૂંગા

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક મર્તબા દુરૂદ પઢા અલ્લાહ ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા ઔર ઉસ કે નામએ આ'માલ મેં દસ નેકિયાં લિખતા હૈ. (ترمذی)

(સોતે વક્ત પાજામે પર તહબન્દ બાંધ કર મઝીદ ઊપર સે ચાદર ઓઢ લેના મુફીદ હૈ. જામિઅતુલ મદીના, મદની કાફિલે ઔર ઘર વગૈરા મેં હર જગહ સોતે વક્ત ઈસ કા ખયાલ રખના ચાહિયે) ﴾25﴿ મસ્જિદ મેં ગન્દગી ન હો ઈસ લિયે વુઝૂખાના ફિનાએ મસ્જિદ મેં હોને કી સૂરત મેં તેલ કંઘી વહીં કરૂંગા ઔર જો બાલ ઝડેંગે ઉઠા લૂંગા (અગર કોઈ વુઝૂ કે લિયે મુન્તઝિર હો તો નિશસ્ત સે હટ કર તેલ કંઘી કીજિયે) ﴾26﴿ બિગૈર ઈજાઝત કિસી કી કોઈ ચીઝ ઈસ્તિ'માલ ન કર કે ખુદ કો ગુનાહ સે બચાઊંગા મસલન ઈસ્તિન્જા ખાને જાને કે લિયે દૂસરોં કે ચપ્પલ વગૈરા ઈસ્તિ'માલ નહીં કરૂંગા બલ્કે ﴾27﴿ જિન સે પહલે સે લૈન દૈન ઔર દોસ્તી નહીં થી ઉન સે હલકી ફુલકી ચીઝેં ભી આરિયતન ન માંગ કર ખુદ કો ખિલાફે મુરવ્વત કામ સે બચાઊંગા ઔર અગર વોહ ચીઝ ઉસ કે ઈસ્તિ'માલ મેં હૈ તો ઉસે પરેશાની ન પહોંચાને કી નિય્યત ભી મદ્દે નઝર રખૂંગા લિહાઝા ચપ્પલ, ચાદર, તક્યા વગૈરા કિસી ચીઝ કે લિયે દૂસરોં સે સુવાલ નહીં કરૂંગા ﴾28﴿ વક્ફ ઈમ્લાક કો નુક્સાન સે મહફૂઝ રખને, નમાઝિયોં કો અઝિય્યત સે બચાને ઔર મસ્જિદ ઈન્તિઝામિયા કો પરેશાની સે દૂર રખને કે લિયે ખાના ફિનાએ મસ્જિદ મેં વોહ ભી ખાને કી મખ્સૂસ દરી યા દસ્તર ખ્વાન વગૈરા બિછા કર ઉસ પર ખાઊંગા, નમાઝ કી દરી પર હરગિઝ નહીં ખાઊંગા ﴾29﴿ ખાના કમ હોને કી સૂરત મેં ભૂક કે બા વુજૂદ ઈસાર કી નિય્યત સે આહિસ્તા આહિસ્તા ખાઊંગા

www.dawateislami.net

તાકે દૂસરે ઇસ્લામી ભાઈ ઝિયાદા ખા સકેં. ઈસાર કા સવાબ બે શુમાર હૈ ચુનાન્ચે તાજદારે રિસાલત, માહે નુબુવ્વત صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને બખ્શિશ નિશાન હૈ : "જો શખ્સ કિસી ચીઝ કી ખ્વાહિશ રખતા હો, ફિર ઉસ ખ્વાહિશ કો રોક કર અપને ઊપર કિસી ઔર કો તરજીહ દે, તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસે બખ્શ દેતા હૈ" (ابنِ عساکر ج۳۱ ص۱۴۲) ﴾30﴿ પેટ કા **કુફ્લે મદીના** લગાઊંગા યા'ની ખ્વાહિશ સે કમ ખાઊંગા તાકે ઈબાદત મેં સુસ્તી વાકેઅ ન હો ઔર ઝિયાદા ખાને કી વજહ સે સિહ્હત મેં કોઈ ઐસી ખરાબી ન હો જાએ જો ઈબાદાત કો મુતઅસ્સિર કરે ﴾31﴿ અગર કિસી ને ઝિયાદતી કી તો **અલ્લાહ તઆલા** કી રિઝા કે લિયે **સબ્ર** કરૂંગા ઔર ﴾32﴿ ઉસ કો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા કે લિયે મુઆફ કરૂંગા ﴾33﴿ ખુસૂસન પડોસી મો'તકિફ કે સાથ ઔર ઉમૂમન હર એક કે સાથ હુસ્ને સુલૂક કરૂંગા ﴾34﴿ એ'તિકાફ કે હલ્કા નિગરાન કી ઈન્તિઝામી મુઆમલાત ઔર જદ્વલ કે તઅલ્લુક સે ઈતાઅત કરૂંગા તાકે મસ્જિદ કે ઈજતિમાઈ નઝ્મો નસક મેં કોઈ ખલલ ન પડે ઔર બદ ઈન્તિઝામી પૈદા ન હો ﴾35﴿ **ફિક્રે મદીના** કરતે હુએ રોઝાના **મદની ઈન્આમાત** કા રિસાલા પુર કરૂંગા ﴾36﴿ ઈસ્લામી ભાઈયોં કે સામને મૌકઅ કી મુનાસબત સે મુસ્કુરા મુસ્કુરા કર સદકે કા સવાબ કમાઊંગા ﴾37﴿ કોઈ મેરી તરફ દેખ કર મુસ્કુરાએગા તો યેહ દુઆ પઢૂંગા : اَضْحَكَ اللّٰهُ سِنَّكَ (યા'ની **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ તુઝે હંસતા રખે)

www.dawateislami.net

﴾38﴿ અપને લિયે, ઘર વાલોં, અહબાબ ઔર સારી ઉમ્મત કે લિયે દુઆએં કરૂંગા ﴾39﴿ અગર કોઈ મો'તકિફ બીમાર હો ગયા તો જિતના હો સકા ઉસ કી દિલજૂઈ ઔર ખિદમત કરૂંગા ﴾40﴿ બુઝુર્ગ (યા'ની ઉમ્ર રસીદા) મો'તકિફીન કે સાથ બહુત ઝિયાદા હુસ્ને સુલૂક કરૂંગા ﴾41﴿ દૌરાને એ'તિકાફ હસ્બે તૌફીક રસાઈલ તક્સીમ કરૂંગા (હર મો'તકિફ ઈસ્લામી ભાઈ કી ખિદમત મેં દર્દ ભરી મદની ઈલ્તિજા હૈ કે હસ્બે તૌફીક યા દૌરાને એ'તિકાફ કમ અઝ કમ 112 રુપૈ કે મકતબતુલ મદીના કે રસાઈલ યા સુન્નતોં ભરે બયાન કી C.D. યા મદની ફૂલોં કે મદની પેમ્ફલેટ આને વાલે મુલાકાતિયોં વગૈરા મેં ઝરૂર તક્સીમ ફરમાએં. **રમઝાનુલ મુબારક** મેં તક્સીમે રસાઈલ કા સવાબ ભી ઝિયાદા મિલેગા)

એ'તિકાફ કિસ મસ્જિદ મેં કરે ? : મસ્જિદ જામેઅ હોના એ'તિકાફ કે લિયે શર્ત નહીં બલ્કે મસ્જિદે જમાઅત મેં ભી હો સકતા હૈ. મસ્જિદે જમાઅત વોહ હૈ જિસ મેં ઈમામ વ મુઅઝ્ઝિન મુકર્રર હોં, અગર્ચે ઉસ મેં પન્જગાના જમાઅત ન હોતી હો ઔર આસાની ઈસ મેં હૈ કે મુત્લકન હર મસ્જિદ મેં એ'તિકાફ સહીહ હૈ અગર્ચે વોહ મસ્જિદે જમાઅત ન હો, ખુસૂસન ઈસ ઝમાને મેં કે બહુતેરી મસ્જિદેં ઐસી હૈં જિન મેં ન ઈમામ હૈં ન મુઅઝ્ઝિન. (رَدُّالْمُحتَار ج۳ص۴۹۳) સબ સે અફઝલ મસ્જિદ હરમ શરીફ મેં એ'તિકાફ હૈ ફિર મસ્જિદુન્નબવી عَلٰى صَاحِبِهَا الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام મેં ફિર મસ્જિદે અક્સા (યા'ની બૈતુલ મક્દિસ) મેં ફિર ઉસ મેં જહાં બડી જમાઅત હોતી હો.

(جَوْهَرہ ص۱۸۸, બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 1020, 1021)

www.dawateislami.net

મો'તકિફ ઔર એહતિરામે મસ્જિદ : પ્યારે મો'તકિફ ઈસ્લામી ભાઈયો ! આપ કો દસ રોઝ મસ્જિદ હી મેં ગુઝારને હૈં ઈસ લિયે ચન્દ બાતેં એહતિરામે મસ્જિદ સે મુતઅલ્લિક સીખ લીજિયે. દૌરાને એ'તિકાફ મસ્જિદ કે અન્દર ઝરૂરતન દુન્યવી બાત કરને કી ઈજાઝત હૈ લેકિન ઈસ તરહ, કે કિસી નમાઝી યા ઈબાદત કરને વાલે યા સોને વાલે કો તશ્વીશ ન હો. યાદ રખિયે ! મસ્જિદ મેં બિલા ઝરૂરત દુન્યવી બાતચીત કી મો'તકિફ કો ભી ઈજાઝત નહીં.

અલ્લાહ ઉન પર કરમ ન કરેગા : હઝરતે સય્યિદુના હસન બસરી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِی સે રિવાયત હૈ કે નબિય્યે રહમત, શફીએ ઉમ્મત صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ઝીશાન હૈ : લોગોં પર એક ઝમાના ઐસા આએગા કે મસાજિદ મેં દુન્યા કી બાતેં હોંગી, તુમ ઉન કે સાથ મત બૈઠો કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કો ઐસે લોગોં કી કોઈ હાજત નહીં.

(شُعَبُ الایمان ج۳ ص ٨٦ حديث ٢٩٦٢)

મુફસ્સિરે શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان ઈસ હદીસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : યા'ની **અલ્લાહ** ઉન પર કરમ ન કરેગા, વરના રબ કો કિસી બન્દે કી ઝરૂરત નહીં, વોહ ઝરૂરતોં સે પાક હૈ. (મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 1, સ. 457)

www.dawateislami.net

અલ્લાહ તેરી ગુમશુદા ચીઝ ન મિલાએ : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કે સરકારે મદીના, રાહતે કલ્બો સીના, ફૈઝ ગન્જીના, સાહિબે મુઅત્તર પસીના صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ફરમાતે હૈં : જો કિસી કો મસ્જિદ મેં ગુમશુદા ચીઝ ઢૂંડતે સુને (યા દેખે) તો કહે : "**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કરે તુઝે વોહ ચીઝ ન મિલે." ક્યૂંકે મસ્જિદેં ઇસ લિયે નહીં બની હૈં. (مسلم ص۲۸٤ حدیث ٥٦٨)

તો તુમ્હેં સઝા દેતા : હઝરતે સય્યિદુના સાઇબ બિન યઝીદ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ફરમાતે હૈં : મૈં મસ્જિદ મેં ખડા થા કે મુઝે કિસી ને કંકરી મારી મૈં ને દેખા તો વોહ અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ થે, ઉન્હોં ને મુઝ સે (ઇશારા કર કે) ફરમાયા : "ઉન દો શખ્સોં કો મેરે પાસ લાઓ !" મૈં ઉન દોનોં કો લે આયા. હઝરતે સય્યિદુના ઉમર رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ને ઉન સે ઇસ્તિફસાર ફરમાયા : "તુમ કહાં સે તઅલ્લુક રખતે હો ?" અર્ઝ કી : "તાઇફ સે." ફરમાયા : "અગર તુમ મદીનએ મુનવ્વરહ કે રહને વાલે હોતે (ક્યૂંકે વોહ મસ્જિદ કે આદાબ બખૂબી જાનતે હૈં) તો મૈં તુમ્હેં ઝરૂર સઝા દેતા (ક્યૂંકે) તુમ **રસૂલુલ્લાહ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી મસ્જિદ મેં અપની આવાઝેં બુલન્દ કરતે હો !"

(بُخاری ج۱ ص۱۷۸ حدیث ٤٧٠)

www.dawateislami.net

મુબાહ કલામ નેકિયોં કો ખા જાતા હે : હઝરતે સય્યિદુના અલ્લામા અલી કારી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْبَارِى મુહક્કિક અલલ ઇત્લાક શૈખ ઇબ્ને હુમામ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ السَّلَام કે હવાલે સે નક્લ ફરમાતે હૈં : "મસ્જિદ મેં મુબાહ (યા'ની જિસ મેં ન સવાબ હો ન ગુનાહ એૈસી જાઇઝ) બાત કરના મક્રૂહ હૈ ઔર નેકિયોં કો ખા જાતા હૈ."

(مِرقاةُ المَفاتيح ج ۲ ص ٤٤٩)

40 સાલ કે આ'માલ બરબાદ ફરમા દે : ❁ ઇમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن લિખતે હૈં : જો મસ્જિદ મેં દુન્યા કી બાત કરે, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કે **ચાલીસ બરસ** કે નેક આ'માલ અકારત (યા'ની બરબાદ) ફરમા દે.

(ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 16, સ. 311, غَمزُ الْعُيون ج۳ ص ۱۹۰)

મસ્જિદ મેં હંસના કબ્ર મેં અંધેરા લાતા હે : સય્યિદુના અનસ બિન માલિક رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ સે મરવી હૈ કે સરકારે વાલા તબાર, બિ ઇઝ્ને પરવર દગાર દો જહાં કે માલિકો મુખ્તાર, શહન્શાહે અબરાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઇર્શાદ ફરમાયા : اَلضَّحِكُ فِى الْمَسْجِدِ ظُلْمَةٌ فِى الْقَبْرِ۔ **તરજમા :** "મસ્જિદ મેં હંસના કબ્ર મેં અંધેરા (લાતા) હૈ."

(اَلْفِردَوس بمأثور الْخِطاب ج۲ ص ٤٣١ حديث ۳۸۹۱)

કબ્ર મેં અંધેરા : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! મઝકૂરા બાલા રિવાયાત બાર બાર પઢિયે ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે ખૌફ સે લરઝિયે ! કહીં એૈસા ન હો, કે મસ્જિદ મેં દાખિલ તો હુએ સવાબ કમાને મગર ખૂબ

www.dawateislami.net

હંસ બોલ કર નેકિયાં બરબાદ કર કે બાહર નિકલે કે મસ્જિદ મેં બિલા ઈજાઝતે શરઈ દુન્યા કી જાઈઝ બાત ભી નેકિયોં કો ખા જાતી હૈ, લિહાઝા મસ્જિદ મેં પુર સુકૂન ઔર ખામોશ રહિયે. બયાન ભી કરેં યા સુનેં તો સન્જીદગી કે સાથ, કે કોઈ ઐસી બાત ન હો જિસ સે લોગોં કો હંસી આએ. ન ખુદ હંસિયે ન લોગોં કો હંસને દીજિયે કે મસ્જિદ મેં હંસના કબ્ર મેં અંધેરા લાતા હૈ. હાં ઝરૂરતન મુસ્કુરાના મન્અ નહીં. મસ્જિદ કે એહતિરામ કા ઝેહ્ન બનાને કે લિયે દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કાફિલોં મેં સફર કા મા'મૂલ બનાઈયે. આપ કી તરગીબ કે લિયે એક મદની બહાર ગોશ ગુઝાર કરતા હૂં ચુનાન્ચે

મુફ્તિયે દા'વતે ઈસ્લામી કા એ'તિકાફ : એક ઈસ્લામી ભાઈ ગુનાહોં મેં ડૂબે હુએ થે, બચ્ચે જવાન હો ચુકે થે ફિર ભી ફેશન કા આસેબ નહીં ઉતરતા થા. **માહે રમઝાનુલ મુબારક** મેં તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **આશિકાને રસૂલ** કા એક માહ કા મદની કાફિલા **એક અલાકે** મેં તશરીફ ફરમા હુવા. ઉસ **મદની કાફિલે** કી ખુસૂસિય્યત યેહ થી કે ઉસ મેં દા'વતે ઈસ્લામી કી મજલિસે શૂરા કે રુક્ન **મુફ્તિયે દા'વતે ઈસ્લામી અલહાજ અલ હાફિઝ મુહમ્મદ ફારૂક અત્તારી મદની** عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْغَنِی ભી શરીક થે. ઉસ ઈસ્લામી ભાઈ કે બડે સાહિબ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : ઉસ શખ્સ કી નાક ખાક આલૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢે. (ترمذی)

ઝાદે ઉન્હેં **મદની કાફિલે** વાલે **આશિકાને રસૂલ** સે મિલવાને લે ગએ. **મુફ્તિયે દા'વતે ઈસ્લામી** قُدِّسَ سِرُّهُ السَّامِی કી **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** સે વોહ ભી મદની કાફિલે કે સાથ આખિરી અશરે મેં મો'તકિફ હો ગએ. **મુફ્તિયે દા'વતે ઈસ્લામી** قُدِّسَ سِرُّهُ السَّامِی કે હુસ્ને અખ્લાક ને ઉન કા દિલ જીત લિયા, દીગર **આશિકાને રસૂલ** ને ભી ઉન પર ખૂબ ઈન્ફિરાદી કોશિશ કી, હત્તા કે ઉન કા દિલ મોમ હો ગયા ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉન કે કલ્બ મેં **મદની ઈન્કિલાબ** બરપા હો ગયા. ઉન્હોં ને ફેશન સે મુંહ મોડા, સુન્નતોં સે રિશ્તા જોડા, દાઢી મુંડાના છોડા, બુરાઈયોં સે નાતા તોડા ઔર ભરપૂર તરીકે પર મદની માહોલ સે તઅલ્લુક જોડા. અલ ગરઝ ઉન્હોં ને ગુનાહોં સે તૌબા કર લી, દાઢી રખ લી ઔર **ઈમામા શરીફ** કા તાજ સર પર સજા લિયા. મદની માહોલ સે વાબસ્તા હોને કે બા'દ ઉન કી કોશિશ યેહ હોતી કે જો ભી સુન્નત મા'લૂમ હો જાએ ઉસ પર અમલ કરેં. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની કામોં કી ધૂમેં મચાને કે લિયે તન્ઝીમી તૌર પર **હલ્કા સત્હ કે ઝિમ્મેદાર** ભી બને.

આએંગી સુન્નતેં જાએંગી શામતેં
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
તુમ સુધર જાઓગે, પાઓગે બરકતેં
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 639)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** જો મુઝ પર દસ મરતબા દુરૂદે પાક પઢે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર સો રહમતેં નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (طبرانی)

મુફ્તિયે દા'વતે ઈસ્લામી ને બા'દે વફાત ભી મદની કાફિલે કી દા'વત દી : મુફ્તિયે દા'વતે ઈસ્લામી قُدِّسَ سِرُّهُ السَّامِي કી ભી ક્યા બાત હૈ ! મદની માહોલ મેં રહ કર ઉન્હોં ને મદની કાફિલોં મેં ખૂબ સફર કિયા ઔર બે શુમાર ઈસ્લામી ભાઈયોં કી ઈસ્લાહ કર કે અપને લિયે સવાબે જારિયા કા ઝખીરા જમ્અ કર કે 18 મુહર્રમુલ હરામ (1427 સિ.હિ., 17.2.2006) કો બા'દે નમાઝે જુમુઆ રિહલત ફરમાઈ ઔર દુન્યા સે જાને કે બા'દ ભી ખ્વાબ મેં ઈન્ફિરાદી કોશિશ કે ઝરીએ એક ઈસ્લામી ભાઈ કો **મદની કાફિલે** કા મુસાફિર બના દિયા ઔર ફિર મદની કાફિલે મેં પહોંચ કર ભી ઉસ કો **જલ્વા** દિખાયા ઔર **બિ ઈઝ્નિલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ મસાને કે મરઝ સે છુટકારા દિલાયા ચુનાન્ચે એક ઈસ્લામી ભાઈ કો **મસાને** મેં કુછ અર્સે સે તક્લીફ થી, ઉન્હોં ને ખ્વાબ મેં **હઝરતે કિબ્લા મુફ્તિયે દા'વતે ઈસ્લામી મૌલાના અલહાજ અલ હાફિઝ મુહમ્મદ ફારૂક અત્તારી મદની** عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْغَنِی કી ઝિયારત કી, ઉન્હોં ને ઉન્હેં મદની કાફિલે મેં સફર કા હુક્મ ફરમાયા. ઉન્હોં ને સફર કી નિય્યત કર લી મગર જુમાદલ ઊલા (1427 સિ.હિ.) મેં સફર ન કર સકે. 24 જુમાદલ આખિરા (1427 સિ.હિ.) કો ઉન્હોં ને તીન રોઝા મદની કાફિલે મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સુન્નતોં ભરા સફર ઈખ્તિયાર કિયા. કાફિલે વાલી મસ્જિદ મેં પહોંચ કર જબ લૈટે તો ખ્વાબ કી દુન્યા મેં પહોંચ

www.dawateislami.net

ગએ, ક્યા દેખતે હૈં કે **મુફ્તિયે દા'વતે ઈસ્લામી** قُدِّسَ سِرُّهُ السَّامِی **પર્દે મેં પર્દા** કિયે (યા'ની ગોદ મેં ચાદર ફૈલા કર રાનેં વગૈરા છુપાએ) તશરીફ ફરમા હૈં ઔર અપને મલ્ફૂઝાત સે નવાઝ રહે હૈં, મગર વોહ ઉન કે ઈર્શાદાત સમઝ ન પાએ. મદની કાફિલે મેં સફર કી બરકત સે **اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉન્હેં મસાને કી તક્લીફ સે નજાત મિલ ચુકી હૈ.**

દર્દ ગર્ચે તુમ્હારે મસાને મેં હૈ
દર્સ ફારૂક દેં કાફિલે મેં ચલો
ફાએદા આખિરત કે બનાને મેં હૈ
સબ મુબલ્લિગ કહેં કાફિલે મેં ચલો

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 677)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

"بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم" કે ઉન્નીસ હુરૂફ કી નિસ્બત સે મસ્જિદ કે મુતઅલ્લિક 19 મદની ફૂલ

﴾1﴿ **મરવી** હુવા કે એક મસ્જિદ અપને રબ عَزَّوَجَلَّ કે હુઝૂર શિકાયત કરને ચલી કે લોગ મુઝ મેં દુન્યા કી બાતેં કરતે હૈં. મલાએકા ઉસે આતે હુએ મિલે ઔર બોલે : હમ ઉન (મસ્જિદ મેં દુન્યા કી બાતેં કરને વાલોં) કે હલાક કરને કો ભેજે ગએ હૈં.

(ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 16, સ. 312)

﴾2﴿ **રિવાયત** કિયા ગયા હૈ કે "જો લોગ **ગીબત** કરતે ઔર જો લોગ મસ્જિદ મેં દુન્યા કી બાતેં કરતે હૈં ઉન કે મુંહ સે ગન્દી બદબૂ

www.dawateislami.net

નિકલતી હૈ જિસ સે ફિરિશ્તે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે હુઝૂર ઉન કી શિકાયત કરતે હૈં." سُبْحٰنَ الله ! જબ મુબાહ વ જાઇઝ બાત બિલા ઝરૂરતે શરઇય્યા કરને કો મસ્જિદ મેં બૈઠને પર યેહ આફતેં હૈં તો (મસ્જિદ મેં) હરામ વ ના જાઇઝ કામ કરને કા ક્યા હાલ હોગા ! (એઝન)

﴾3﴿ **દરઝી** કો ઇજાઝત નહીં કે મસ્જિદ મેં બૈઠ કર કપડે સિયે, હાં બચ્ચોં કો રોકને ઔર મસ્જિદ કી હિફાઝત કે લિયે બૈઠા તો હરજ નહીં. ઇસી તરહ કાતિબ (યા'ની લિખને વાલે) કો (મસ્જિદ મેં) ઉજરત પર કિતાબત કરને (યા'ની લિખને) કી ઇજાઝત નહીં. **(عالمگیری ج۱ ص۱۱۰)**

﴾4﴿ **મસ્જિદ** કે અન્દર કિસી કિસ્મ કા કૂડા (યા'ની કચરા) હરગિઝ ન ફેંકે. સય્યિદુના શૈખ અબ્દુલ હક મુહદ્દિસ દેહ્લવી عَلَيْهِ رَحمَةُ اللهِ القَوِى "જઝબુલ કુલૂબ" મેં નક્લ કરતે હૈં કે મસ્જિદ મેં અગર ખસ (યા'ની મા'મૂલી સા તિન્કા યા ઝર્રા) ભી ફેંકા જાએ તો ઇસ સે મસ્જિદ કો ઇસ કદર તક્લીફ પહોંચતી હૈ જિસ કદર તક્લીફ ઇન્સાન કો અપની આંખ મેં ખસ (મા'મૂલી ઝર્રા) પડ જાને સે હોતી હૈ. **(جذبُ القُلُوب ص۲۲۲)**

﴾5﴿ **મસ્જિદ** કી દીવાર, ઇસ કે ફર્શ, ચટાઇ યા દરી કે ઊપર યા ઇસ

www.dawateislami.net

કે નીચે થૂકના, નાક સિનકના, નાક યા કાન મેં સે મૈલ નિકાલ કર લગાના, મસ્જિદ કી દરી યા ચટાઈ સે ધાગા યા તિન્કા વગૈરા નોચના સબ શરઅન મમ્નૂઅ હૈ.

《6》 **ઝરૂરતન** (મસ્જિદ કે અન્દર) અપને રુમાલ વગૈરા સે નાક પોંછને મેં મુઝાયકા નહીં.

《7》 **મસ્જિદ** કા કૂડા (કચરા) ઝાડ કર કિસી ઐસી જગહ ન ડાલેં જહાં બે અદબી હો. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 647)

《8》 **જૂતે** ઉતાર કર મસ્જિદ મેં સાથ લે જાના ચાહેં તો ગર્દ વગૈરા બાહર ઝાડ લીજિયે. અગર પાઉં કે તલ્વોં મેં ગર્દ કે ઝર્રાત લગે હોં તો રુમાલ વગૈરા સે પોંછ કર મસ્જિદ મેં દાખિલ હોં. મસ્જિદ મેં ગર્દ કા કોઈ ઝર્રા ન ગિરને પાએ ઇસ કા ખયાલ રખિયે.

《9》 **વુઝૂ** કે બા'દ પાઉં વુઝૂખાને હી પર ખુશ્ક કર લીજિયે, ગીલે પાઉં સે મસ્જિદ કા ફર્શ ગન્દા ઔર દરિયાં મૈલી હો જાતી હૈં.

અબ મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઇમામે અહલે સુન્નત, મુજદ્દિદે દીનો મિલ્લત મૌલાના શાહ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن કે મલ્ફૂઝાતે શરીફા સે બા'ઝ આદાબે મસ્જિદ પેશ કિયે જા રહે હૈં :

《10》 **મસ્જિદ** મેં દૌડના યા ઝોર સે કદમ રખના, જિસ સે ધમક પૈદા હો મન્અ હૈ.

www.dawateislami.net

«11» **વુઝૂ** કરને કે બા'દ આ'ઝાએ વુઝૂ સે એક ભી છીંટ પાની ફર્શે મસ્જિદ પર ન ગિરે. (યાદ રખિયે ! આ'ઝાએ વુઝૂ સે વુઝૂ કે પાની કે કતરે ફર્શે મસ્જિદ પર ગિરાના, ના જાઈઝ વ ગુનાહ હૈ)

«12» **મસ્જિદ** કે એક દરજે સે દૂસરે દરજે કે દાખિલે કે વક્ત (મસલન સહ્ન મેં દાખિલ હોં તબ ભી ઔર સહ્ન સે અન્દરૂની હિસ્સે મેં જાએં જબ ભી) સીધા કદમ બઢાયા જાએ હત્તા કે અગર સફ બિછી હો ઉસ પર ભી પહલે સીધા કદમ રખેં ઔર જબ વહાં સે હટેં તબ ભી સીધા કદમ ફર્શે મસ્જિદ પર રખેં (યા'ની આતે જાતે હર બિછી હુઈ સફ પર પહલે સીધા કદમ રખેં) યા ખતીબ જબ મિમ્બર પર જાને કા ઈરાદા કરે, પહલે સીધા કદમ રખે ઔર જબ ઉતરે તો (ભી) સીધા કદમ ઉતારે.

«13» **મસ્જિદ** મેં અગર છીંક આએ તો કોશિશ કરેં આહિસ્તા આવાઝ નિકલે ઈસી તરહ ખાંસી. સરકારે મદીના صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم મસ્જિદ મેં ઝોર કી છીંક કો ના પસન્દ ફરમાતે. ઈસી તરહ ડકાર કો ઝબ્ત કરના ચાહિયે ઔર ન હો તો હત્તલ ઈમ્કાન આવાઝ દબાઈ જાએ અગર્ચે ગૈરે મસ્જિદ મેં હો. ખુસૂસન મજલિસ મેં યા કિસી મુઅઝ્ઝમ (યા'ની બુઝુર્ગ) કે સામને બે તહઝીબી હૈ. હદીસ મેં હૈ : એક શખ્સ ને દરબારે અક્દસ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم મેં ડકાર લી આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને

www.dawateislami.net

ઈર્શાદ ફરમાયા : "હમ સે અપની ડકાર દૂર રખ, કે દુન્યા મેં જો ઝિયાદા મુદ્દત તક પેટ ભરતે થે વોહ કિયામત કે દિન ઝિયાદા મુદ્દત તક ભૂકે રહેંગે." (ترمذی ج٤ص٢١٧حدیث٢٤٨٦) ઔર જમાહી મેં આવાઝ કહીં ભી નહીં નિકાલની ચાહિયે. અગર્ચે મસ્જિદ સે બાહર તન્હા હો ક્યૂંકે યેહ શૈતાન કા કહ્કહા હૈ. જમાહી જબ આએ હત્તલ ઈમ્કાન મુંહ બન્દ રખેં મુંહ ખોલને સે શૈતાન મુંહ મેં થૂક દેતા હૈ. અગર યૂં ન રુકે તો ઊપર કે દાંતોં સે નીચે કા હોંટ દબા લેં ઔર ઈસ તરહ ભી ન રુકે તો હત્તલ ઈમ્કાન મુંહ કમ ખોલેં ઔર ઉલટા હાથ ઉલટી તરફ સે મુંહ પર રખ લેં. ચૂંકે જમાહી શૈતાન કી તરફ સે હૈ ઔર અમ્બિયાએ કિરામ عَلَیْہِمُ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ઈસ સે મહ્ફૂઝ હૈં. લિહાઝા જમાહી આએ તો યેહ તસવ્વુર કરેં કે "અમ્બિયાએ કિરામ عَلَیْہِمُ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કો જમાહી નહીં આતી." اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ફૌરન રુક જાએગી.

(رَدُّالْمُحتار ج٢ ص ٤٩٨،٤٩٩)

﴾14﴿ તમસ્ખુર (મસ્ખરા પન) વૈસે હી મમ્નૂઅ હૈ ઔર મસ્જિદ મેં સખ્ત ના જાઇઝ.

﴾15﴿ મસ્જિદ મેં હંસના મન્અ હૈ કે કબ્ર મેં તારીકી (યા'ની અંધેરા) લાતા હૈ. મૌકઅ કે લિહાઝ સે તબસ્સુમ (યા'ની મુસ્કુરાને) મેં હરજ નહીં.

www.dawateislami.net

﴾16﴿ **મસ્જિદ** કે ફર્શ પર કોઈ ચીઝ ફેંકી ન જાએ બલ્કે આહિસ્તા સે રખ દી જાએ. મૌસિમે ગર્મા મેં લોગ પંખા ઝલતે ઝલતે ફેંક દેતે હૈં (મસ્જિદ મેં ટોપી, ચાદર વગૈરા ભી ન ફેંકેં ઇસી તરહ ચાદર યા રુમાલ સે ફર્શ ઇસ તરહ ન ઝાડેં કે આવાઝ પૈદા હો) યા લકડી, છત્રી વગૈરા રખતે વક્ત દૂર સે છોડ દિયા કરતે હૈં. ઇસ કી મુમાનઅત હૈ. ગરઝ મસ્જિદ કા એહતિરામ હર મુસ્લ્માન પર ફર્ઝ હૈ.

﴾17﴿ મસ્જિદ મેં હદસ (યા'ની રીહ ખારિજ કરના) મન્અ હૈ ઝરૂરત હો તો (જો એ'તિકાફ મેં નહીં હૈં વોહ) બાહર ચલે જાએં. લિહાઝા મો'તકિફ કો ચાહિયે કે અય્યામે એ'તિકાફ મેં થોડા ખાએ, પેટ હલકા રખે કે કઝાએ હાજત કે વક્ત કે સિવા કિસી વક્ત ઇખરાજે રીહ કી હાજત ન હો. વોહ ઇસ કે લિયે બાહર ન જા સકેગા. (અલબત્તા ફિનાએ મસ્જિદ મેં મૌજૂદ બૈતુલ ખલા મેં રીહ ખારિજ કરને કે લિયે જા સકતા હૈ)

﴾18﴿ **કિબ્લે** કી તરફ પાઉં ફૈલાના તો હર જગહ મન્અ હૈ, મસ્જિદ મેં કિસી તરફ ન ફૈલાએ કે યેહ ખિલાફે આદાબે દરબાર હૈ. હઝરતે ઇબ્રાહીમે અદહમ (યા'ની ઇબ્રાહીમ બિન અદહમ) رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه મસ્જિદ મેં તન્હા બૈઠે થે, પાઉં ફૈલા લિયા, ગોશએ મસ્જિદ સે હાતિફ ને આવાઝ દી : "ઇબ્રાહીમ ! બાદશાહોં કે હુઝૂર મેં યૂં હી બૈઠતે હૈં ?" મઅન (યા'ની ફૌરન) પાઉં સમેટે ઔર ઐસે

www.dawateislami.net

સમેટે કે વક્તે ઇન્તિકાલ હી ફૈલે. (انوار القدسية لِلشّعرانى ج۲ ص۶۷) (છોટે બચ્ચોં કો ભી પ્યાર કરતે, ઉઠાતે, લિટાતે વક્ત એહતિયાત કીજિયે કે ઇન કે પાઉં કિબ્લે કી તરફ ન હોં ઔર મુતાતે (પોટી કરવાતે) વક્ત ભી ઝરૂરી હૈ કે ઉસ કા રુખ યા પીઠ કિબ્લે કી તરફ ન હો)

﴾19﴿ ઇસ્તિ'માલ શુદા જૂતા મસ્જિદ મેં પહન કર જાના ગુસ્તાખી વ બે અદબી હૈ.

(મુલખ્ખસ અઝ મલ્ફૂઝાતે આ'લા હઝરત, સ. 317 તા 323)

કરમ અઝ પએ મુસ્તફા મેરે રબ હો
મુઝે મસ્જિદોં કા મુયસ્સર અદબ હો

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

મસ્જિદેં ખુશ્બૂદાર રખિયે !

મસ્જિદ મેં બલ્ગમ દેખ કર સરકાર કી ના ગવારી : એક મર્તબા હુઝૂરે અકરમ, રસૂલે મોહ્તશમ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને મસ્જિદુન્નબવિય્યિશ્શરીફ عَلٰی صَاحِبِهَا الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام મેં કિબ્લે કી તરફ બલ્ગમ પડા દેખા તો નારાઝી કા ઇઝહાર ફરમાયા. યેહ દેખ કર એક અન્સારી સહાબિયા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهَا ને ઉઠ કર ઉસે ખુરચ કર

www.dawateislami.net

સાફ કર કે વહાં ખુશ્બૂ લગા દી. આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને (મસર્રત આમેઝ લહજે મેં) ઈર્શાદ ફરમાયા : "યેહ કિતના ઉમ્દા કામ હૈ." (نسائی ص١٢٦ حدیث٧٢٥)

ફારૂકે આ'ઝમ ઔર મસ્જિદ મેં ખુશ્બૂ : સય્યિદુના ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ હર જુમુઅતુલ મુબારક કો મસ્જિદુન્નબવિય્યિશ્શરીફ عَلٰی صَاحِبِھَا الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام મેં ખુશ્બૂ કી ધૂની દિયા કરતે થે. (اَبُو یَعْلٰی ج١ ص١٠٣ حدیث١٨٥)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

મસ્જિદેં ખુશ્બૂદાર રખિયે ! : ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہَا રિવાયત ફરમાતી હૈં : હુઝૂરે પુરનૂર, શાફેએ યૌમુન્નુશૂર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને મહલ્લોં મેં મસ્જિદેં બનાને કા હુક્મ દિયા ઔર યેહ કે વોહ સાફ ઔર ખુશ્બૂદાર રખી જાએં. (ابو داوٗد ج١ ص١٩٧ حدیث٤٥٥)

એર ફ્રેશનર સે કેન્સર હો સકતા હૈ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મસ્જિદેં ઊદ, લોબાન ઔર અગરબત્તી વગૈરા સે ખુશ્બૂદાર રખના કારે સવાબ હૈ, મસ્જિદ કો બદબૂ સે બચાના વાજિબ હૈ લિહાઝા દિયા સલાઈ (યા'ની માચિસ કી તીલી) ન જલાઇયે કે ઈસ સે બારૂદ કી **બદબૂ** નિકલતી હૈ. બારૂદ કા **બદબૂદાર** ધૂઆં અન્દર ન આને પાએ ઈતની દૂર બાહર સે લોબાન યા અગરબત્તી વગૈરા સુલગા કર મસ્જિદ મેં લાઈયે. અગરબત્તિયોં કો કિસી બડે તશ્ત વગૈરા મેં રખિયે

www.dawateislami.net

તાકે ઈસ કી રાખ મસ્જિદ મેં ન ગિરે. અગરબત્તી કે પેકિટ પર અગર જાનદાર કી તસ્વીર બની હુઈ હો તો ઉસ કો ખુરચ ડાલિયે. મસ્જિદ (નીઝ ઘરોં ઔર કારોં વગૈરા) મેં "એર ફ્રેશનર" (Air Freshner) સે ખુશ્બૂ કા છિડકાવ મત કીજિયે કે ઉસ કે કીમિયાવી માદ્દે ફઝા મેં ફૈલ જાતે ઔર સાંસ કે ઝરીએ ફેફડોં મેં પહોંચ કર નુક્સાન પહોંચાતે હૈં. એક તિબ્બી તહકીક કે મુતાબિક એર ફ્રેશનર કે ઈસ્તિ'માલ સે જિલ્દ કા સરતાન (Skin Cancer) હો સકતા હૈ. જહાં ઉર્ફ હો વહાં મસ્જિદ કે ચન્દે સે ખુશ્બૂ સુલ્ગાને કી ઈજાઝત હૈ ઔર જહાં ઉર્ફ ન હો વહાં ખુશ્બૂ કી સરાહત કર કે અલગ સે ચન્દા હાસિલ કીજિયે.

મુંહ મેં બદબૂ હો તો મસ્જિદ મેં જાના હરામ હૈ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ભૂક સે કમ ખાને કી આદત બનાઈયે, અભી ખ્વાહિશ બાકી હો, કે હાથ રોક લીજિયે. અગર ખૂબ ડટ કર ખાતે રહે ઔર વક્ત બે વક્ત સીખ કબાબ, બર્ગર, આલૂ છોલે, પિઝ્ઝે, આઈસક્રીમ, ઠન્ડી બોતલેં વગૈરા પેટ મેં પહોંચાતે રહે, પેટ ખરાબ હો ગયા ઔર ખુદા ન ખ્વાસ્તા "ગન્દા દહની" યા'ની **મુંહ સે બદબૂ** આને કી બીમારી લગ ગઈ તો સખ્ત ઈમ્તિહાન હો જાએગા, ક્યૂંકે મુંહ સે **બદબૂ** આતી હો તો મસ્જિદ કા દાખિલા **હરામ** હૈ, યહાં તક કે જિસ વક્ત મુંહ સે **બદબૂ** આ રહી હો ઉસ વક્ત બા જમાઅત

www.dawateislami.net

નમાઝ પઢને કે લિયે ભી મસ્જિદ મેં આના ગુનાહ હૈ. ચૂંકે ફિક્રે આખિરત કી કમી કે બાઇસ લોગોં કી ભારી અક્સરિય્યત મેં ખાને કી હિર્સ ઝિયાદા ઔર આજ કલ હર તરફ "ફૂડ કલ્ચર" કા દૌર દૌરા હૈ, શાયદ ઇસ વજહ સે યા મુંહ કી સફાઈ મેં કોતાહી કરને કે સબબ એક તા'દાદ હૈ જિન કે મુંહ સે **બદબૂ** આતી હૈ. મુઝે બારહા કા તજરિબા હૈ કે જબ કોઈ મુંહ કરીબ કર કે બાત કરતા હૈ તો ઉસ કે **મુંહ કી બદબૂ** કે સબબ સાંસ રોકના પડતા હૈ. અફસોસ ! બદબૂદાર મુંહ વાલે કઈ અફરાદ مَعَاذَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ મસ્જિદ કે અન્દર મો'તકિફ ભી દેખે જાતે હૈં. યાદ રખિયે ! શરઈ હુક્મ યેહ હૈ કે અગર દૌરાને એ'તિકાફ ભી મુંહ મેં બદબૂ કા મરઝ હો જાએ તો એ'તિકાફ તોડ કર મસ્જિદ સે ચલે જાના હોગા. બા'દ મેં એક દિન કે એ'તિકાફ કી કઝા કર લે. **રમઝાનુલ મુબારક** મેં કબાબ સમોસે ઔર દીગર તલી હુઈ ચીઝેં ઔર તરહ તરહ કી મુરગ્ગન ગિઝાએં ઠૂંસ ઠાંસ કર ખાને કે સબબ મુંહ કી બદબૂ વાલે મરીઝોં મેં ઇઝાફા હો જાતા હો તો ક્યા અજબ ! ઇસ કા બેહતરીન ઇલાજ યેહ હૈ કે સાદા ગિઝા ઔર વોહ ભી ખ્વાહિશ સે કમ ખાએ ઔર હાઝિમા દુરુસ્ત રખે નીઝ જબ ભી ખા ચુકે ખિલાલ કરને ઔર ખૂબ અચ્છી તરહ કુલ્લિયાં વગૈરા કર કે મુંહ સાફ રખને કી આદત બનાએ, વરના ગિઝા કે અજ્ઝા દાંતોં કે ખલા (Gaps) મેં રહ જાતે, સડતે ઔર બદબૂ લાતે હૈં. સિર્ફ મુંહ હી કી **બદબૂ** નહીં હર તરહ કી બદબૂ સે મસ્જિદ કો બચાના **વાજિબ** હૈ.

www.dawateislami.net

મુંહ મેં બદબૂ હો તો નમાઝ મકરૂહ હોતી હૈ : ફતાવા રઝવિય્યા જિલ્દ 7 સફહા 384 પર હૈ : મુંહ મેં **બદબૂ** હોને કી હાલત મેં (ઘર મેં પઢી જાને વાલી) નમાઝ ભી **મકરૂહ** હૈ ઔર ઐસી હાલત મેં મસ્જિદ જાના **હરામ** હૈ જબ તક મુંહ સાફ ન કર લે. ઔર દૂસરે નમાઝી કો ઈઝા પહોંચાની **હરામ** હૈ ઔર દૂસરા નમાઝી ન ભી હો તો ભી **બદબૂ** સે મલાએકા કો ઈઝા પહોંચતી હૈ. **હદીસ** મેં હૈ : "જિસ ચીઝ સે ઈન્સાન તક્લીફ મહસૂસ કરતે હૈં ફિરિશ્તે ભી ઉસ સે તક્લીફ મહસૂસ કરતે હૈં." (مُسلِم ص ۲۸۲ حدیث ٥٦٤)

બદબૂદાર મરહમ લગા કર મસ્જિદ મેં આને કી મુમાનઅત : મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, મુજદ્દિદે દીનો મિલ્લત, મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَیْہِ رَحمَۃُ الرَّحْمٰن ફરમાતે હૈં : "જિસ કે બદન મેં **બદબૂ** હો, કે ઉસ સે નમાઝિયોં કો ઈઝા હો મસલન مَعَاذَ اللّٰہ ગન્દા દહન (યા'ની જિસ કો મુંહ સે બદબૂ આને કી બીમારી હો), **ગન્દા બગલ** (યા'ની જિસ કે બગલ સે બદબૂ આને કા મરઝ હો) યા જિસ ને **ખારિશ** વગૈરા કે બાઈસ **ગન્ધક મલી** (યા કોઈ સા બદબૂદાર મરહમ યા લોશન લગાયા) હો ઉસે ભી મસ્જિદ મેં ન આને દિયા જાએ."

(ફતાવા રઝવિય્યા મુખર્રજા, જિ. 8, સ. 72)

www.dawateislami.net

કચ્ચી પિયાઝ ખાને સે ભી મુંહ બદબૂદાર હો જાતા હૈ :

કચ્ચી મૂલી, કચ્ચી પિયાઝ, કચ્ચા લહ્સન ઔર હર વોહ ચીઝ, કે જિસ કી **બૂ** ના પસન્દ હો ઉસે ખા કર મસ્જિદ મેં ઉસ વક્ત તક જાના જાઇઝ નહીં જબ તક કે હાથ મુંહ વગૈરા મેં **બૂ** બાકી હો, કે ફિરિશ્તોં કો ઇસ સે તક્લીફ હોતી હૈ. **હદીસ** શરીફ મેં હૈ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **કે મહબૂબ, ફાતિહુલ કુલૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા : "જિસ ને પિયાઝ, લહ્સન યા ગિંદના (લહ્સન સે મિલતી જુલતી એક તરકારી) ખાઈ વોહ હમારી મસ્જિદ કે કરીબ હરગિઝ ન આએ." (مسلم ص ٢٨٢ حديث ٥٦٤) ઔર ફરમાયા : "અગર ખાના હી ચાહતે હો તો પકા કર ઉસ કી **બૂ** દૂર કર લો."

(ابوداؤد ج ٣ ص ٥٠٦ حديث ٣٨٢٧)

મસ્જિદ મેં કચ્ચા ગોશ્ત ન લે જાએં : સદરુશ્શરીઅહ, બદરુત્તરીકહ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના મુફ્તી મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'ઝમી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِی ફરમાતે હૈં : મસ્જિદ મેં કચ્ચા લહ્સન ઔર કચ્ચી પિયાઝ ખાના યા ખા કર જાના જાઇઝ નહીં જબ તક કે **બૂ** બાકી હો ઔર યેહી હુક્મ હર ઉસ ચીઝ કા હૈ જિસ મેં **બૂ** હો જૈસે ગિંદના (યેહ લહ્સન સે મિલતી જુલતી તરકારી હૈ), મૂલી, કચ્ચા ગોશ્ત ઔર મિટ્ટી કા તેલ, વોહ દિયા સલાઈ (માચિસ કી તીલી) જિસ કે રગડને મેં **બૂ** ઉડતી હો, રિયાહ ખારિજ કરના વગૈરા વગૈરા.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દિન મેં 50 બાર દુરૂદે પાક પઢે કિયામત કે દિન મૈં ઉસ સે મુસાફહા કરૂં(યા'ની હાથ મિલાઊં)ગા. (ابن بشكوال)

જિસ કો **ગન્દા દહની** કા આરિઝા (યા'ની મુંહ સે બદબૂ આને કી બીમારી) યા કોઈ બદબૂદાર ઝખ્મ હો યા કોઈ બદબૂદાર દવા લગાઈ હો તો જબ તક બૂ મુન્કતેઅ (યા'ની ખત્મ) ન હો ઉસ કો મસ્જિદ મેં આને કી મુમાનઅત હૈ. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 648) કચ્ચા ગોશ્ત વગૈરા પાક ચીઝ કી અગર ઈસ તરહ પેકિંગ કર લી જાએ કે મા'મૂલી સી ભી બદબૂ ન આએ તો અબ મસ્જિદ મેં લે જાને મેં હરજ નહીં.

કચ્ચી પિયાઝ વાલે કચૂમર ઔર રાઈતે સે મોહતાત રહિયે : કચ્ચી પિયાઝ વાલે આલૂ ચને, રાઈતે ઔર કચૂમર નીઝ કચ્ચે લહ્સન વાલે અચાર ચટની વગૈરા ખાને સે નમાઝ કે અવકાત મેં પરહેઝ કીજિયે. ઈફ્તાર કે લિયે મસ્જિદ મેં લાએ જાને વાલે બાઝારી છોલે ઔર સમોસોં મેં અક્સર કચ્ચી પિયાઝ કી ટુકડિયાં હોતી હૈં, ઈન કો મસ્જિદ મેં ન લાઈયે, બલ્કે ઘર મેં ભી નમાઝ સે પહલે મત ખાઈયે.

મજમઅ મેં અગરબત્તી સુલગાના : મુસલ્માનોં કે ઈજતિમાઅ મેં ખુશ્બૂ પહોંચાને કી નિય્યત સે અગરબત્તી વગૈરા જલાના કારે સવાબ હૈ. અગર લોબાન યા અગરબત્તી કે ધૂએં સે કિસી કો તક્લીફ હોતી હો તો ઐસે મૌકઅ પર ખુશ્બૂ ન જલાઈ જાએ, ઈસી તરહ મજમઅ પર "ખુશ્બૂદાર પાની" છિડકને સે ભી બચેં કે આમ તૌર પર ઈસ સે લોગોં કો કોફ્ત ઔર પરેશાની હોતી હૈ.

www.dawateislami.net

બદબૂદાર મુંહ લે કર મુસલ્માનોં કે મજમઅ મેં જાને કી મુમાનઅત : મુફસ્સિરે શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان ફરમાતે હૈં : મુસલ્માનોં કે મજમઓં, દર્સે કુરઆન કી મજલિસોં, ઉલમાએ દીન વ ઔલિયાએ કામિલીન કી બારગાહોં મેં બદબૂદાર મુંહ લે કર ન જાઓ. મઝીદ ફરમાતે હૈં : જબ તક મુંહ મેં **બદબૂ** રહે ઘર મેં હી રહો, મુસલ્માનોં કે જલ્સોં, મજમઓં મેં ન જાઓ. હુક્કા પીને વાલે, તમ્બાકૂ વાલે, પાન ખા કર કુલ્લી ન કરને વાલોં કો ઈસ સે ઈબ્રત પકડની ચાહિયે. ફુકહાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللهُ السَّلَام ફરમાતે હૈં : જિસે **ગન્દા દહની** કી બીમારી હો ઉસે મસ્જિદોં કી હાઝિરી મુઆફ હૈ.

(મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 6, સ. 25, 26)

નમાઝ કે અવકાત મેં કચ્ચી પિયાઝ ખાના કૈસા ? :

સુવાલ : "ગન્દા દહન" કો મસ્જિદ કી હાઝિરી મુઆફ હૈ, તો ક્યા કચ્ચી પિયાઝ વાલા રાઈતા યા કચૂમર યા ઐસે કબાબ સમોસે જિન મેં લહ્સન પિયાઝ બરાબર પકે હુએ ન હોં ઔર ઉન કી બૂ આતી હો યા મસલી હુઈ બાજરે કી રોટી જિસ મેં કચ્ચા લહ્સન શામિલ હોતા હૈ ઐસી ગિઝા વગૈરા જમાઅત સે કુછ દેર પહલે ઈસ નિય્યત સે ખા સકતે હૈં કે મુંહ મેં બૂ હો જાએ ઔર જમાઅત વાજિબ ન રહે !

જવાબ : ઐસા કરના જાઈઝ નહીં. મસલન જહાં ઈશા કી જમાઅત

www.dawateislami.net

અવ્વલ વક્ત મેં હોતી હૈ વહાં નમાઝે મગરિબ કે બા'દ ઐસા કચૂમર યા સલાદ વગૈરા ન ખાએ જિસ મેં કચ્ચી મૂલી યા કચ્ચી પિયાઝ યા કચ્ચા લહ્સન હો ક્યૂંકે ઇતની જલ્દી મુંહ સાફ કર કે મસ્જિદ મેં પહોંચના દુશ્વાર હોતા હૈ. હાં અગર જલ્દ મુંહ સાફ કરના મુમ્કિન હૈ યા કિસી ઔર વજહ સે મસ્જિદ કી હાઝિરી સે મા'ઝૂર હૈ મસલન ઔરત. યા નમાઝ પઢને મેં અભી કાફી દેર હૈ ઉસ વક્ત તક બૂ ખત્મ હો જાએગી તો ખાને મેં મુઝાયકા નહીં. **મેરે આકા** આ'લા હઝરત ઇમામે અહલે સુન્નત મુજદ્દિદે દીનો મિલ્લત મૌલાના શાહ ઇમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحمَةُ الرَّحْمٰن ફરમાતે હૈં : "કચ્ચા લહ્સન પિયાઝ ખાના, કે બિલા શુબા હલાલ હૈ ઔર ઉસે ખા કર જબ તક **બૂ** ઝાઇલ ન હો મસ્જિદ મેં જાના મમ્નૂઅ મગર જો હુક્કા ઐસા કસીફ (યા'ની ગાઢા) વ બે એહતિમામ હો, કે مَعَاذَ الله તગય્યુરે બાકી (યા'ની દેર પા બદબૂ) પૈદા કરે કે વક્તે જમાઅત તક કુલ્લી સે ભી **બકુલ્લી** (યા'ની મુકમ્મલ તૌર પર) ઝાઇલ (યા'ની દૂર) ન હો તો કુર્બે જમાઅત મેં ઇસ કા પીના શરઅન **ના જાઇઝ,** કે અબ વોહ તર્કે જમાઅત વ તર્કે સજ્દા યા **બદબૂ** કે સાથ દુખૂલે મસ્જિદ કા મૂજિબ (સબબ) હોગા ઔર યેહ દોનોં મમ્નૂઅ વ ના જાઇઝ હૈં ઔર (યેહ શરઈ ઉસૂલ હૈ કે) હર મુબાહ ફી નફ્સિહી (યા'ની હર વોહ કામ જો હકીકત મેં જાઇઝ હો મગર) અમ્રે મમ્નૂઅ કી તરફ મુઅદ્દી (યા'ની મમ્નૂઅ કામ કી તરફ લે જાને વાલા) હો મમ્નૂઅ વ ના રવા હૈ." (ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 25, સ. 94)

www.dawateislami.net

કચ્ચી પિયાઝ ખાતે વક્ત بِسۡمِ اللّٰہ પઢના મકરૂહ હૈ : "ફતાવા ફૈઝુર્રસૂલ" જિલ્દ 2 સફહા 506 પર હૈ : હુક્કા, બીડી, સિગરેટ પીને ઔર (કચ્ચે) લહ્સન, પિયાઝ જૈસી (બદબૂદાર) ચીઝ ખાને કે વક્ત ઔર નજાસત કી જગહોં મેં بِسۡمِ اللّٰہ પઢના મકરૂહે (તન્ઝીહી) હૈ.

નજાસત કી જગહોં મેં بِسۡمِ اللّٰہ પઢના તો મકરૂહે તન્ઝીહી હૈ અલબત્તા અલ્લામા શામી قُدِّسَ سِرُّہُ السَّامِی ને લફ્ઝે قِیۡلَ સે એક કૌલ યેહ ભી નક્લ ફરમાયા હૈ કે દુખાન પીને કે વક્ત ભી بِسۡمِ اللّٰہ પઢના મકરૂહ હૈ ઔર ફિર ઇસ કી વઝાહત મેં અલ્લામા શામી ને હર બદબૂદાર ચીઝ મસલન પિયાઝ વ લહ્સન કા ભી ઝિક્ર કિયા હૈ, ઇસ એ'તિબાર સે ઇસ એક કૌલ પર બદબૂદાર ચીઝ ખાને કે વક્ત بِسۡمِ اللّٰہ પઢના ભી મકરૂહ હૈ. (مُلَخَّص اَز رَدُّالْمُحْتَار ج۱ ص۳۸) ઔર અગર્ચે "શામી" મેં તહરીમી વ તન્ઝીહી કી સરાહત નહીં લેકિન યહાં મુરાદ મકરૂહે તન્ઝીહી હી હૈ.

મુંહ કી બદબૂ મા'લૂમ કરને કા તરીકા : અગર મુંહ મેં કોઈ તગય્યુરે રાઇહા (યા'ની બદબૂ) હો તો જિતની બાર મિસ્વાક ઔર કુલ્લિયોં સે ઉસ (બદબૂ) કા ઇઝાલા (યા'ની દૂર કરના મુમ્કિન) હો (ઉતની બાર કુલ્લિયાં વગૈરા કરના) લાઝિમ હૈ, ઇસ કે લિયે કોઈ હદ મુકર્રર નહીં. બદબૂદાર કસીફ (યા'ની ગાઢા) બે એહતિયાતી કા **હુક્કા** પીને વાલોં કો ઇસ કા ખયાલ (રખના) સખ્ત ઝરૂરી હૈ ઔર ઉન સે

www.dawateislami.net

ઝિયાદા **સિગરેટ** વાલે કો કે ઈસ કી બદબૂ મુરક્કબ તમ્બાકૂ (યા'ની જિસ મેં કુછ ચીઝેં મિલાઈ જાતી હૈં) સે (ભી) સખ્ત તર ઔર ઝિયાદા દેર પા હૈ ઔર ઈન સબ સે ઝાઈદ અશદ ઝરૂરત **તમ્બાકૂ** ખાને વાલોં કો હૈ જિન કે મુંહ મેં ઉસ કા જિર્મ (યા'ની ધૂએં કે બજાએ ખુદ તમ્બાકૂ હી) દબા રહતા ઔર મુંહ અપની **બદબૂ** સે બસા દેતા હૈ. યેહ સબ લોગ વહાં તક મિસ્વાક ઔર કુલ્લિયાં કરેં કે મુંહ બિલ્કુલ સાફ હો જાએ ઔર **બૂ** કા અસ્લન (બિલ્કુલ નામ વ) નિશાન ન રહે ઔર ઈસ કા ઈમ્તિહાન યૂં હૈ કે હાથ અપને મુંહ કે કરીબ લે જા કર મુંહ ખોલ કર ઝોર સે તીન બાર હલ્ક સે પૂરી સાંસ હાથ પર લેં ઔર મઅન (યા'ની ફૌરન) સૂંઘેં. બિગૈર ઈસ કે અન્દર કી **બદબૂ** ખુદ કમ મહસૂસ હોતી હૈ ઔર જબ મુંહ મેં **બદબૂ** હો તો મસ્જિદ મેં જાના **હરામ,** નમાઝ મેં દાખિલ હોના મન્અ. وَاللّٰهُ الْهَادِى (ફતાવા રઝવિય્યા મુખર્રજા, જિ. 1, સ. 623) **મેરે આકા** આ'લા હઝરત ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ને સિગરેટ કી બદબૂ કો હુક્કે ઔર મુરક્કબ તમ્બાકૂ સે ઝાઈદ કરાર દિયા હૈ. યેહ સિગરેટ કી કિસ્મ પર મુન્હસિર હૈ. કુછ સિગરેટ હુક્કે સે ઝિયાદા ઔર કુછ કમ બદબૂદાર ભી હો સકતે હૈં.

મુંહ કી બદબૂ કા ઈલાજ : અગર કિસી ચીઝ કે ખાને કે સબબ મુંહ મેં **બદબૂ** આતી હો તો "હરા ધનિયા" ચબા કર ખાઈયે નીઝ

www.dawateislami.net

ગુલાબ કે તાઝા યા સૂખે ફૂલોં સે દાંત માંઝિયે اِنْ شَآءَ اللہ عَزَّوَجَلَّ ફાએદા હોગા. હાં અગર પેટ કી ખરાબી કી વજહ સે **બદબૂ** આતી હો તો "કમખોરી" (યા'ની ખાને મેં કમી કરને) કી સઆદત હાસિલ કર કે ભૂક કી બરકતેં લૂટને સે اِنْ شَآءَ اللہ عَزَّوَجَلَّ ટાંગોં ઔર બદન કે મુખ્તલિફ હિસ્સોં કે દર્દ, કબ્ઝ, સીને કી જલન, મુંહ કે છાલે, બાર બાર હોને વાલે (યા'ની દાઇમી) નઝલે ખાંસી ઔર ગલે કે દર્દ, મસૂઢોં મેં ખૂન આના વગૈરા બહુત સારે અમરાઝ કે સાથ સાથ **મુંહ કી બદબૂ** સે ભી જાન છૂટ જાએગી. ભૂક બાકી રહે ઇસ તરહ સે કમ ખાને મેં **80 ફીસદ અમરાઝ** સે બચત હો સકતી હૈ. (તફ્સીલી મા'લૂમાત કે લિયે ફૈઝાને સુન્નત જિલ્દ અવ્વલ કે બાબ "પેટ કા કુફ્લે મદીના" કા મુતાલઆ ફરમાઇયે) અગર નફ્સ કી હિર્સ કા ઇલાજ હો જાએ તો કઈ જિસ્માની ઔર રૂહાની અમરાઝ ખુદ હી દમ તોડ જાએં.

રઝા નફ્સ દુશ્મન હૈ દમ મેં ન આના
કહાં તુમ ને દેખે હૈં ચંદરાને વાલે

(હદાઇકે બખ્શિશ શરીફ, સ. 159)

મુંહ કી બદબૂ કા મદની ઇલાજ :

اَللّٰھُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَی النَّبِیِّ الطَّاھِرِ

મુન્દરજએ બાલા દુરૂદ શરીફ મૌકઅ બ મૌકઅ એક હી સાંસ મેં 11 મર્તબા પઢ લીજિયે, اِنْ شَآءَ اللہ عَزَّوَجَلَّ મુંહ કી **બદબૂ** ઝાઇલ (યા'ની દૂર)

www.dawateislami.net

હો જાએગી. એક હી સાંસ મેં પઢને કા બેહતર તરીકા યેહ હૈ કે મુંહ બન્દ કર કે આહિસ્તા આહિસ્તા નાક સે સાંસ લેના શુરૂઅ કીજિયે ઔર મુમ્કિના હદ તક હવા ફેફડોં મેં ભર લીજિયે. અબ **દુરૂદ શરીફ** પઢના શુરૂઅ કીજિયે, ચન્દ બાર ઈસ તરહ મશ્ક કરેંગે તો સાંસ ટૂટને સે કબ્લ اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ મુકમ્મલ ગ્યારહ બાર દુરૂદ શરીફ પઢને કી તરકીબ બન જાએગી. મઝકૂરા તરીકે પર નાક સે ગહરા સાંસ લે કર મુમ્કિન હદ તક રોક રખને કે બા'દ મુંહ સે ખારિજ કરના સિહ્હત કે લિયે ઈન્તિહાઈ મુફીદ હૈ. દિન ભર મેં જબ જબ મૌકઅ મિલે બિલ ખુસૂસ ખુલી ફઝા મેં રોઝાના ચન્દ બાર તો ઐસા કર હી લેના ચાહિયે. મુઝે (યા'ની સગે મદીના عُفِیَ عَنْهُ કો) એક સિન રસીદા (યા'ની બૂઢે) હકીમ સાહિબ ને બતાયા થા કે મૈં સાંસ લેને કે બા'દ આધે ઘન્ટે તક (યા કહા) દો ઘન્ટે તક હવા કો અન્દર રોક લેતા હૂં ઔર ઈસ દૌરાન અપને વિર્દો વઝાઈફ ભી પઢ સકતા હૂં. બકૌલ ઉન હકીમ સાહિબ કે સાંસ રોકને કે ઐસે ઐસે મશ્શાક (યા'ની મશ્ક કર કે માહિર હો જાને વાલે લોગ) ભી દુન્યા મેં પાએ જાતે હૈં કે સુબ્હ સાંસ લેતે હૈં તો શામ કો નિકાલતે હૈં !

ઈસ્તિન્જા ખાને મસ્જિદ સે કિતની દૂર હોને ચાહિએં ? :

બારગાહે રઝવિય્યત મેં સુવાલ હુવા કે નમાઝિયોં કે લિયે ઈસ્તિન્જા ખાને મસ્જિદ સે કિતની દૂર બનાને ચાહિએં ? ઈસ પર **મેરે આકા**

www.dawateislami.net

આ'લા હઝરત ઈમામે અહલે સુન્નત મુજદ્દિદે દીનો મિલ્લત મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ને જવાબન ઈર્શાદ ફરમાયા : મસ્જિદ કો **બૂ** સે બચાના વાજિબ હૈ વ લિહાઝા મસ્જિદ મેં મિટ્ટી કા તેલ જલાના **હરામ**, મસ્જિદ મેં દિયા સલાઈ (યા'ની બદબૂદાર બારૂદ વાલી માચિસ કી તીલી) સુલગાના **હરામ**, હત્તા કે હદીસ મેં ઈર્શાદ હુવા : મસ્જિદ મેં કચ્ચા ગોશ્ત લે જાના **જાઈઝ** નહીં. (ابن ماجه ج ۱ ص ۴۱۳ حديث ۷۴۸) હાલાંકે કચ્ચે ગોશ્ત કી **બૂ** બહુત ખફીફ (યા'ની હલકી) હૈ. તો જહાં સે મસ્જિદ મેં **બૂ** પહોંચે વહાં તક (ઈસ્તિન્જા ખાને બનાને કી) મુમાનઅત કી જાએગી. (ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 16, સ. 232) કચ્ચે ગોશ્ત કી બદબૂ હલકી હોતી હૈ જબ યેહ ભી મસ્જિદ મેં લે જાના જાઈઝ નહીં તો કચ્ચી મછલી લે જાના બ દરજએ ઔલા ના જાઈઝ હોગા ક્યૂંકે ઈસ કી બૂ ગોશ્ત સે ઝિયાદા તેઝ હોતી હૈ બલ્કે બા'ઝ અવકાત પકાને વાલોં કી બે એહતિયાતી કે સબબ ઈસ કા સાલન ખાને સે હાથ ઔર મુંહ મેં ના ગવાર બૂ હો જાતી હૈ. ઐસી સૂરત મેં બૂ દૂર કિયે બિગૈર મસ્જિદ મેં ન જાએ. ઈસ્તિન્જા ખાનોં કી જબ સફાઈ કી જાતી હૈ ઉસ વક્ત બદબૂ કાફી ફૈલતી હૈ લિહાઝા (ઈસ્તિન્જા ખાને ઔર મસ્જિદ કે દરમિયાન) ઈતના ફાસિલા રખના ઝરૂરી હૈ કે સફાઈ કે મૌકઅ પર ભી **બદબૂ** મસ્જિદ મેં દાખિલ ન હો સકે. ઈસ્તિન્જા ખાને ઈહાતએ મસ્જિદ મેં ખુલતે હોં તો ઝરૂરતન

www.dawateislami.net

દીવાર પાટ કર બાહર કી જાનિબ દરવાઝે નિકાલ કર ભી બદબૂ સે મસ્જિદ કો બચાયા જા સકતા હૈ.

અપને લિબાસ વગૈરા પર ગૌર કરને કી આદત બનાઈયે :

મસ્જિદ મેં **બદબૂ** લે જાના હરામ હૈ, નીઝ હર તરહ કે **બદબૂ** વાલે શખ્સ કા દાખિલ હોના ભી હરામ હૈ. મસ્જિદ મેં કિસી તિન્કે સે ખિલાલ ભી ન કરેં કે જો પાબન્દી સે હર ખાને કે બા'દ ઈસ કે આદી નહીં હોતે ખિલાલ કરને સે ઉન કે દાંતોં સે બદબૂ નિકલતી હૈ. મો'તકિફ ફિનાએ મસ્જિદ મેં ભી ઈતની દૂર દાંતોં કા ખિલાલ કરે કે બદબૂ અસ્લે મસ્જિદ મેં દાખિલ ન હો. બદબૂદાર ઝખ્મ વાલા યા વોહ મરીઝ જિસ ને પેશાબ યા પાખાને કી થેલી (Urine bag ۞ Stool bag) લગાઈ હુઈ હૈ વોહ મસ્જિદ મેં દાખિલ ન હોં. ઈસી તરહ લેબોરેટરી ટેસ્ટ કરવાને કે લિયે લી હુઈ ખૂન યા પેશાબ કી શીશી, ઝબીહા કે બ વક્તે ઝબ્હ નિકલે હુએ ખૂન સે આલૂદ કપડે વગૈરા કિસી ચીઝ મેં છુપા કર ભી મસ્જિદ કે અન્દર નહીં લે જા સકતે ચુનાન્ચે ફુકહાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ السَّلَام ફરમાતે હૈં : "મસ્જિદ મેં નજાસત લે કર જાના અગર્ચે ઉસ સે મસ્જિદ આલૂદા ન હો યા જિસ કે બદન પર નજાસત લગી હો ઉસ કો મસ્જિદ મેં જાના મન્અ હૈ." (رَدُّالْمُحتار ج۲ ص۵۱۷) મસ્જિદ મેં કિસી બરતન કે અન્દર પેશાબ કરના યા ફસ્દ કા ખૂન લેના (યા'ની

www.dawateislami.net

રગ ખોલ કર ફાસિદ ખૂન નિકાલના, ટેસ્ટ કે લિયે સિરિન્જ કે ઝરીએ ખૂન નિકાલના) ભી જાઇઝ નહીં. (دُرِّمُختار ج۲ ص۵۱۷) પાક બદબૂ છુપી હુઈ હો જૈસા કે અક્સર લોગોં કે બદન મેં પસીને કી બદબૂ હોતી હૈ મગર લિબાસ કે નીચે છુપી હુઈ હોતી હૈ ઔર મહસૂસ નહીં હોતી તો ઇસ સૂરત મેં મસ્જિદ કે અન્દર જાને મેં કોઈ હરજ નહીં. ઈસી તરહ અગર રુમાલ મેં પસીને વગૈરા કી બદબૂ હૈ જૈસા કે ગરમી મેં મુંહ કા પસીના પોંછને સે અક્સર હો જાતી હૈ તો ઐસા રુમાલ મસ્જિદ કે અન્દર ન નિકાલે, જેબ હી મેં રહને દે, અગર ઇમામા યા ટોપી ઉતારને સે પસીને યા મૈલ કુચૈલ વગૈરા કી બદબૂ આતી હૈ તો મસ્જિદ મેં ન ઉતારે. ચુનાન્ચે ઇસ કી મિસાલ દેતે હુએ **મુફસ્સિરે** શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان ફરમાતે હૈં : "હાં અગર કિસી સૂરત સે મિટ્ટી કે તેલ કી બદબૂ ઉડા દી જાએ યા ઇસ તરહ લેમ્પ વગૈરા મેં બન્દ કિયા જાએ કે ઉસ કી બદબૂ ઝાહિર ન હો તો (મસ્જિદ મેં) જાઇઝ હૈ." (ફતાવા નઈમિયા, સ. 49) હર મુસલ્માન કો અપને મુંહ, બદન, રુમાલ, લિબાસ ઔર જૂતી ચપ્પલ વગૈરા પર ગૌર કરતે રહના ચાહિયે કે ઇસ મેં કહીં સે બદબૂ તો નહીં આ રહી ઔર ઐસા મૈલા કુચૈલા લિબાસ પહન કર ભી મસ્જિદ મેં ન આએં જિસ સે લોગોં કો ઘિન આએ. અફસોસ ! દુન્યવી અફસરોં વગૈરા કે પાસ

www.dawateislami.net

તો ઉમ્દા લિબાસ પહન કર જાએં ઔર અપને પ્યારે પ્યારે પરવર દગાર عَزَّوَجَلَّ કે દરબાર મેં હાઝિરી કે વક્ત યા'ની નમાઝ મેં નફાસત (સફાઈ ઔર પાકીઝગી વગૈરા) કા કોઈ એહતિમામ ન કરેં, મસ્જિદ મેં આતે વક્ત ઇન્સાન કમ અઝ કમ વોહ લિબાસ તો પહને જો દા'વતોં મેં પહન કર જાતા હૈ, મગર ઇસ બાત કા ખયાલ રખિયે કે લિબાસ શરીઅત વ સુન્નત કે મુતાબિક હો.

મસ્જિદ મેં બચ્ચે કો લાને કી મુમાનઅત : સરકારે મદીના, સુલ્તાને બા કરીના, કરારે કલ્બો સીના, ફૈઝ ગન્જીના صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને બા કરીના હૈ : "મસ્જિદોં કો **બચ્ચોં** ઔર **પાગલોં** ઔર ખરીદો ફરોખ્ત ઔર ઝગડે ઔર **આવાઝ બુલન્દ કરને** ઔર હુદૂદ કાઇમ કરને ઔર તલવાર ખીંચને સે બચાઓ."

(اِبن ماجه ج ۱ ص ٤١٥ حديث ٧٥٠)

બચ્ચે ઔર પાગલ કો જિન સે નજાસત કા ગુમાન હો મસ્જિદ મેં લે જાના હરામ હૈ વરના મકરૂહ, જો લોગ જૂતિયાં મસ્જિદ કે અન્દર લે જાતે હૈં ઉન કો ઇસ કા ખયાલ રખના ચાહિયે કે અગર નજાસત લગી હો તો સાફ કર લેં ઔર જૂતા પહને મસ્જિદ મેં ચલે જાના સૂએ અદબ (યા'ની બે અદબી) હૈ. (رَدُّ الْمُحْتَار ج۲ ص۵۱۸) **બચ્ચે યા પાગલ** (યા બેહોશ યા જિસ પર જિન્ન આયા હુવા હો ઉસ) કો દમ કરવાને કે લિયે ચાહે "પેમ્પર" લગા હો તબ ભી મસ્જિદ મેં હરગિઝ ન લે જાયા જાએ. અગર આપ ઐસોં કો મસ્જિદ મેં લાને કી ભૂલ કર

www.dawateislami.net

ચુકે હૈં જિન કા લાના જાઇઝ ન થા તો ફૌરન તૌબા કર કે આયિન્દા ન લાને કા અહ્દ કીજિયે. હાં ફિનાએ મસ્જિદ મસલન ઇમામ સાહિબ કે હુજરે મેં લે જા સકતે હૈં જબ કે મસ્જિદ કે અન્દર સે લે કર ન ગુઝરના પડે.

ગોશ્ત મછલી બેચને વાલે : ગોશ્ત યા મછલી બેચને વાલે કે લિબાસ મેં સખ્ત **બદબૂ** હોતી હૈ લિહાઝા ઇન કો ચાહિયે કે ફારિગ હો કર અચ્છી તરહ નહાએં, સાફ લિબાસ ઝૈબે તન ફરમાએં, ખુશ્બૂ લગાએં ઔર ફિર મસ્જિદ મેં આએં. નહાના ઔર ખુશ્બૂ લગાના શર્ત નહીં સિર્ફ મશ્વરતન અર્ઝ કિયા હૈ, કોઈ ભી ઐસી તરકીબ કરેં કે બદબૂ મુકમ્મલ તૌર પર ઝાઇલ (યા'ની દૂર) હો જાએ.

સોને સે મુંહ મેં બદબૂ હો જાતી હૈ : સોતે મેં પેટ કી ગન્દી હવાએં ઊપર કી તરફ ઉઠતી હૈં, લિહાઝા બેદાર હોને પર મુંહ મેં અક્સર બદબૂ હોતી હૈ. ઇસ ઝિમ્ન મેં **ફતાવા રઝવિય્યા** જિલ્દ 23 સફહા 375 તા 376 સે "સુવાલ જવાબ" મુલાહઝા હોં.

સુવાલ : સોને સે ઉઠ કર **આયતુલ કુર્સી** પઢના કૈસા હૈ ? બા'ઝ ઉસ્તાદ હુક્કા પીતે હૈં ઔર શાગિર્દ કો (કુરઆને કરીમ) પઢાતે જાતે હૈં. **જવાબ :** સોને સે ઉઠ કર હાથ ધો કર કુલ્લી કર લે ઇસ કે બા'દ **આયતુલ કુર્સી** પઢે. અગર મુંહ મેં હુક્કે વગૈરા કી બદબૂ હો યા કોઈ ખાને પીને કી ચીઝ હો તો બિગૈર કુલ્લી કિયે તિલાવત ન કરે. જો ઉસ્તાદ ઐસા કરતે હૈં બુરા કરતે હૈં. وَاللّٰہُ تَعَالٰی اَعْلَم

www.dawateislami.net

(ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 23, સ. 375, 376) હમારે મુઅત્તર મુઅત્તર આકા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા વુજૂદે મસઊદ હર વક્ત મહક્તા રહતા થા, મિઝાજે મુબારક મેં નિહાયત નફાસત (યા'ની સફાઈ, પાકીઝગી) થી, સો કર ઉઠને કે બા'દ **મિસ્વાક** કરના સુન્નત હૈ. ચુનાન્ચે ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهَا સે રિવાયત હૈ કે સરવરે કાએનાત صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે પાસ રાત કો વુઝૂ કા પાની ઔર **મિસ્વાક** રખી જાતી થી, જબ આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم રાત મેં ઉઠતે તો પહલે કઝાએ હાજત કરતે ફિર **મિસ્વાક** ફરમાતે. (ابوداؤد ج۲ حدیث۵٦)

પસીને કી બદબૂ વાલે કપડે : ખુસૂસન ગરમી મેં બા'ઝ લોગોં કે કપડોં સે નુમાયાં તૌર પર પસીને કી બદબૂ આ રહી હોતી હૈ, ઐસોં કો ઐસી હાલત મેં મસ્જિદ કા દાખિલા હરામ હૈ. બા'ઝ ગિઝાએં ઐસી હોતી હૈં જિન કે ખાને સે **બદબૂદાર પસીના** આતા હૈ ઐસે અફરાદ ગિઝાએં તબ્દીલ ફરમાએં.

મુંહ કી સફાઈ કા તરીકા : જો મિસ્વાક ઔર ખાને કે બા'દ ખિલાલ નહીં કરતે ઔર દાંતોં કી સફાઈ કરને મેં સુસ્ત હોતે હૈં અક્સર ઉન કે મુંહ **બદબૂદાર** હોતે હૈં. સિર્ફ રસ્મી તૌર પર મિસ્વાક ઔર ખિલાલ કા તિન્કા દાંતોં સે મસ (Touch) કર દેના કાફી નહીં હોતા. મસૂઢે ઝખ્મી ન હોં ઈસ એહતિયાત કે સાથ મુમ્કિના સૂરત મેં

www.dawateislami.net

ગિઝા કા એક એક ઝર્રા દાંતોં સે નિકાલના હોગા વરના દાંતોં કે દરમિયાન ગિઝાઈ અજ્ઝા પડે પડે સડતે ઔર સખ્ત સડાંદ (યા'ની બદબૂ) કા બાઈસ બનતે રહેંગે. દાંતોં કી સફાઈ કા એક તરીકા યેહ ભી હૈ કે કોઈ ચીઝ ખાને ઔર ચાય વગૈરા પીને કે બા'દ ઔર ઈસ કે ઈલાવા ભી જબ જબ મૌકઅ મિલે મસલન બૈઠે બૈઠે કોઈ કામ કર રહે હૈં ઉસ વક્ત પાની કા ઘૂંટ મુંહ મેં ભર લેં ઔર જુમ્બિશેં દેતે રહેં યા'ની હિલાતે રહેં, ઈસ તરહ મુંહ કા કચરા ઔર મૈલ કુચૈલ સાફ હોતા રહેગા. સાદા પાની ભી ચલ જાએગા ઔર અગર નમક વાલા કાબિલે બરદાશ્ત ગર્મ પાની હો તો યેહ اِنْ شَآءَاللہ عَزَّوَجَلَّ એક અચ્છા "માઉથ વૉશ" સાબિત હોગા.

દાઢી કો બદબૂ સે બચાઈયે : દાઢી મેં બસા અવકાત ગિઝાઈ અજ્ઝા અટક જાતે હૈં, કભી સોને મેં મુંહ કી **બદબૂદાર** રાલ ભી દાખિલ હો જાતી હૈ ઔર ઈસ તરહ **બદબૂ** આતી હૈ લિહાઝા વક્તન ફ વક્તન સાબુન સે દાઢી ધો લેના મુનાસિબ હૈ ઔર ઈસી તરહ સર કે બાલ ભી ધોતે રહિયે. **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : "જિસ કે બાલ હોં ઉન કા ઈક્રામ કરે." (ابو داؤد ج٤ ص١٠٣ حدیث٤١٦٣) યા'ની ઈન્હેં ધોએ, તેલ લગાએ ઔર કંઘી કરે. (اَشِعَّةُ اللَّمعات ج٣ ص٦١٧)

ખુશ્બૂદાર તેલ બનાને કા આસાન તરીકા : સર મેં સરસોં કા તેલ ડાલને વાલા સર સે ટોપી યા ઈમામા ઉતારતા હૈ તો બા'ઝ

www.dawateislami.net

અવકાત **બદબૂ** કા ભપકા નિકલતા હૈ લિહાઝા જિસ સે બન પડે વોહ સર મેં ઉમ્દા ખુશ્બૂદાર તેલ ડાલે. ખુશ્બૂદાર તેલ બનાને કા એક આસાન તરીકા યેહ ભી હૈ કે ખોપરે કે તેલ કી શીશી મેં અપને પસન્દીદા ઈત્ર કે ચન્દ કતરે ડાલ કર હલ કર લીજિયે. **ખુશ્બૂદાર તેલ** તય્યાર હૈ. (ખુશ્બૂદાર તેલ બનાને કે મખ્સૂસ એસેન્સ ભી ખુશ્બૂયાત કી દુકાનોં સે હાસિલ કિયે જા સકતે હૈં)

હો સકે તો રોઝ નહાઈયે : **જિસ** સે બન પડે વોહ રોઝાના નહાએ કે કાફી હદ તક બદન કી બાહરી **બદબૂ** ઝાઈલ હોગી ઔર યેહ **સિહ્હત** કે લિયે ભી મુફીદ હૈ. (મગર મો'તકિફીન મસ્જિદ કે ગુસ્લ ખાનોં મેં બિલા સખ્ત ઝરૂરત કે ન નહાએં કે નમાઝિયોં કે લિયે વુઝૂ કે પાની કી તંગી હો સકતી હૈ ઔર મોટર ભી બાર બાર ચલને કી વજહ સે ખરાબ હો સકતી હૈ નીઝ તબ નહાએં જબ ગુસ્લ ખાને ફિનાએ મસ્જિદ મેં હોં અગર ખારિજે મસ્જિદ મેં હોં તો ગુસ્લે જુમુઆ કી ભી ઈજાઝત નહીં સિર્ફ ફર્ઝ ગુસ્લ કી ઈજાઝત હૈ)

ઈમામા વગૈરા કો બદબૂ સે બચાને કા તરીકા : **બા'ઝ** ઈસ્લામી ભાઈ કાફી બડે સાઈઝ કા ઈમામા શરીફ બાંધને કા જઝબા તો રખતે હૈં મગર સફાઈ રખને મેં કોતાહી કર જાતે હૈં ઔર યૂં બસા અવકાત લા શુઊરી મેં મસ્જિદ કે અન્દર "બદબૂ" ફૈલાને કે જુર્મ મેં ફંસ જાતે હૈં. લિહાઝા **મદની ઈલ્તિજા** હૈ કે ઈમામા, સરબન્દ શરીફ ઔર

www.dawateislami.net

ચાદર ઈસ્તિ'માલ કરને વાલે ઈસ્લામી ભાઈ મૌસિમ કે એ'તિબાર સે યા ઝરૂરતન મઝીદ જલ્દી જલ્દી ઈન્હેં ધોને કી તરકીબ બનાતે રહેં, વરના મૈલ કુચૈલ, પસીના ઔર તેલ વગૈરા કે સબબ ઈન ચીઝોં મેં **બદબૂ** હો જાતી હૈ, અગર્ચે ખુદ કો મહસૂસ નહીં હોતી મગર દૂસરોં કો **બદબૂ** કે સબબ કાફી ઘિન આતી હૈ, ખુદ કો ઈસ લિયે પતા નહીં ચલતા કે જિસ કે પાસ ઝિયાદા દેર તક કોઈ મખ્સૂસ ખુશ્બૂ યા **બદબૂ** હો ઈસ સે ઉસ કી નાક અટ જાતી હૈ.

ઈમામા કૈસા હોના ચાહિયે : સખ્ત ટોપી પર બંધે બંધાએ ઈમામે કા ઈસ્તિ'માલ બેશક જાઈઝ હૈ મગર ઝિયાદા દિન બંધે રહને સે ઉસ કે અન્દર **બદબૂ** પૈદા હો સકતી હૈ. અગર હો સકે તો મલમલ કે હલકે ફુલકે કપડે કા ઈમામા શરીફ ઈસ્તિ'માલ કીજિયે ઔર ઈસ કે લિયે સફેદ કપડે કી ઐસી ટોપી પહનિયે જો સર સે ચિપડી હુઈ હો, કે સુન્નત હૈ. બંધા બંધાયા ઈમામા શરીફ સર પર રખ લેને ઔર ઉતાર કર રખ દેને કે બજાએ બાંધતે વક્ત એક એક પેચ કર કે બાંધિયે ઔર ઈસી તરહ ખોલને કી તરકીબ કીજિયે, હો સકતા હૈ યૂં બાર બાર હવા લગને સે اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ **બદબૂ** સે બચત કી સૂરત હો. ઈમામા, સરબન્દ, ચાદર ઔર લિબાસ વગૈરા ઉતાર કર ધૂપ મેં ડાલને સે ભી પસીને વગૈરા કી **બદબૂ** દૂર હો સકતી હૈ. નીઝ ઈન પર અચ્છી અચ્છી નિય્યતોં કે સાથ ઉમ્દા ઈત્ર લગાતે રહના ભી બદબૂ

www.dawateislami.net

દૂર કર સકતા હૈ. ઝિમ્નન ઈત્ર લગાને કી નિય્યતેં ઔર મવાકેઅ ભી મુલાહઝા ફરમા લીજિયે.

ખુશ્બૂ લગાને કી નિય્યતેં ઔર મવાકેઅ

ફરમાને મુસ્તફ઼ા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : "મુસલ્માન કી નિય્યત ઉસ કે અમલ સે બેહતર હૈ." (مُعْجَم کبِیر ج٦ص١٨٥ حدیث٥٩٤٢)

ઈર્શાદે ગઝાલી : ખુશ્બૂ ઈસ્તિ'માલ કરના જાઈઝ હૈ અલબત્તા ઈસ પર સવાબ પાને કે લિયે અચ્છી નિય્યત ઝરૂરી હૈ.

(اِحیاءُ العلوم ج٥ص٩٧ مُلَخّصاً)

﴿1﴾ સુન્નતે મુસ્તફ઼ા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم હૈ ઈસ લિયે ખુશ્બૂ લગાઊંગા ﴿2﴾ લગાને સે કબ્લ بِسْمِ اللّٰہ ﴿3﴾ ખુશ્બૂ લેતે યા સૂંઘતે વક્ત ઈસ નિય્યત સે દુરૂદ શરીફ઼ પઢૂંગા કે પ્યારે આકા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ઈસે પસન્દ કરતે ઔર બ કસરત ઈસ્તિ'માલ ફરમાતે થે ઔર ﴿4﴾ અદાએ શુક્રે ને'મત કી નિય્યત સે اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ رَبِّ الْعٰلَمِیْن કહૂંગા ﴿5﴾ મલાએકા ઔર ﴿6﴾ મુસલ્માનોં કો ફરહત (ખુશી) પહોંચાઊંગા ﴿7﴾ અક્લ બઢેગી તો અહકામે શરઈ યાદ કરને, સુન્નતેં સીખને ઔર અહમ દીની કામ બ આસાની અન્જામ પાને પર કુવ્વત હાસિલ કરૂંગા (હઝરતે અલ્લામા ઝબીદી عَلَیْہِ رَحمۃُ اللّٰہِ الْقَوِی લિખતે હૈં : અતિબ્બા (યા'ની તબીબ લોગ) ઈસ બાત પર મુત્તફ઼િક હૈં કે ખુશ્બૂ સે દિમાગ કો તાકત વ દુરુસ્તી મિલતી હૈ. (اِتحافُ السّادۃ ج ١٣ ص ٥٠) ઈમામ શાફ઼ેઈ عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْکَافِی ફરમાતે હૈં :

www.dawateislami.net

"ઉમ્દા ખુશ્બૂ લગાને સે અક્લ બઢતી હૈ." (اِحیاءُ العلوم ج ۱ ص ۲٤٤) «8» અપને બદન કી બદબૂ સે લોગોં કો બચાઊંગા (ખુસૂસન ગર્મિયોં મેં પસીને કી બદબૂ સે બચાને કી નિય્યત કી જા સકતી હૈ) «9» લિબાસ વગૈરા સે બદબૂ દૂર કર કે મુસલ્માનોં કો ગીબત કે ગુનાહ સે બચાઊંગા (ક્યૂંકે કિસી મુસલ્માન કા લિબાસ વગૈરા બદબૂદાર હો તો ઉસ કે પીછે સે મસલન ઈસ તરહ કહના કે : "ઈસ કે લિબાસ યા હાથોં યા મુંહ સે બદબૂ આ રહી થી" ગીબત હૈ. ઈમામે ગઝાલી عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ الْوَالِی ફરમાતે હૈં : જો બચ સકને કે બા વુજૂદ ખુદ કો ગીબત પર પેશ કરે વોહ ભી ઈસ ગીબત કે ગુનાહ મેં શરીક હોગા (اَیضاً ج ۵ ص ۹۸)) મૌકઅ કી મુનાસબત સે યેહ નિય્યતેં ભી કી જા સકતી હૈં, મસલન : «10» નમાઝ કે લિયે ઝીનત હાસિલ કરૂંગા «11» મસ્જિદ **અલ્લાહ** કા ઘર હૈ ઈસ કી તા'ઝીમ કી નિય્યત «12» નમાઝ કી સફ મેં સાથ બૈઠે હુવોં કો રાહત પહોંચાને કે લિયે «13» નમાઝે તહજ્જુદ «14» જુમુઆ «15» પીર શરીફ «16» **રમઝાનુલ મુબારક** «17» ઈદુલ ફિત્ર «18» ઈદુલ અઝ્હા «19» શબે મીલાદ «20» ઈદે મીલાદુન્નબી صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم «21» જુલૂસે મીલાદ «22» શબે મે'રાજુન્નબી صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم «23» શબે બરાઅત «24» ગ્યારહવીં શરીફ «25» યૌમે રઝા «26» દર્સે કુરઆન વ «27» હદીસ «28» તિલાવત «29» અવરાદો વઝાઈફ «30» દુરૂદ શરીફ «31» દીની કિતાબ કા મુતાલઆ

www.dawateislami.net

《32》 તદરીસે ઇલ્મે દીન 《33》 તા'લીમે ઇલ્મે દીન 《34》 ફતાવા નવીસી 《35》 દીની કુતુબ કી તસ્નીફો તાલીફ 《36》 સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ 《37》 ઇજતિમાએ ઝિક્રો ના'ત 《38》 દર્સે ફૈઝાને સુન્નત 《39》 અલાકાઈ દૌરા 《40》 સુન્નતોં ભરા બયાન કરતે વક્ત 《41》 આલિમ 《42》 માં 《43》 બાપ 《44》 મોમિને સાલેહ 《45》 પીર સાહિબ 《46》 મૂએ મુબારક વ તબર્રુકાતે શરીફા કી ઝિયારત ઔર 《47》 મઝાર શરીફ કી હાઝિરી કે મવાકેઅ પર ભી તા'ઝીમ કી નિય્યત સે ખુશ્બૂ લગાઈ જા સકતી હૈ. ઉલમાએ કિરામ સે દર્જે ઝૈલ (યા'ની નીચે દિયે હુએ) મવાકેઅ પર ભી ખુશ્બૂ લગાને કા ઇસ્તિહ્બાબ (યા'ની મુસ્તહબ હોના) સાબિત હૈ[1] 《48》 વુઝૂ કરને કે બા'દ 《49》 એહરામ કી નિય્યત કરને સે પહલે લિબાસ ઔર બદન દોનોં પર 《50》 હજ કા એહરામ ખુલ જાને પર તવાફે ઝિયારત સે પહલે 《51》 મર્દ વ ઔરત દોનોં કે લિયે "મિલાપ" સે પહલે 《52》 મય્યિત (યા'ની જો મરને કે કરીબ હો ઉસ) કો નઝ્અ કે વક્ત 《53》 મય્યિત કો નહલાતે વક્ત ખુશ્બૂ સુલગાના બલ્કે જિસ તખ્ત યા ચારપાઈ પર નહલાના હો ઉસે તીન યા પાંચ યા સાત બાર ધૂની દેના 《54》 મય્યિત કો ગુસ્લ દેને કે બા'દ ઉસ કે બદન પર કાફૂર (જો કે એક ખુશ્બૂદાર માદ્દા હૈ ઉસ) કા પાની બહાના 《55》 મય્યિત કો કફન પહનાને કે બા'દ દાઢી ઔર તમામ બદન પર ખુશ્બૂ મલના ઔર મવાઝેએ સુજૂદ

1 : ઇસ કી તફસીલ દારુલ ઇફતા અહલે સુન્નત કે ફતવા નમ્બર : 7982 ગૈર મત્બૂઆ મેં મૌજૂદ હૈ.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક મર્તબા દુરૂદ પઢા **અલ્લાહ** ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા ઔર ઉસ કે નામએ આ'માલ મેં દસ નેકિયાં લિખતા હૈ. (ترمذی)

(યા'ની બદન કે વોહ હિસ્સે જો સજ્દે મેં ઝમીન પર લગતે હૈં ઉન) પર કાફૂર લગાના. જિતની અચ્છી અચ્છી નિય્યતેં કરેંગે ઉતના હી ઝિયાદા સવાબ મિલેગા. જબ કે નિય્યત કા મૌકઅ મહલ ભી હો ઔર વોહ નિય્યત શરઅન દુરુસ્ત ભી હો, ઝિયાદા યાદ ન ભી રહેં તો કમ અઝ કમ દો તીન નિય્યતેં તો કર હી લેની ચાહિએં.

ઐ હમારે પ્યારે પ્યારે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! આજ તક હમ સે જિતની બાર ભી મસ્જિદ મેં બદબૂ લે જાને કા ગુનાહ હુવા હો ઉસ સે તૌબા કરતે હૈં ઔર યેહ અઝ્મ કરતે હૈં કે આયિન્દા કભી ભી મસ્જિદ મેં કિસી તરહ કી બદબૂ નહીં લે જાએંગે. **યા રબ્બે મુસ્તફા** عَزَّوَجَلَّ ! હમેં મસ્જિદેં ખુશ્બૂદાર રખને કી સઆદત દે. **યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! હમેં હર તરહ કી ઝાહિરી બાતિની બદબૂઓં સે પાક હો કર મસ્જિદ મેં હાઝિરી કી સઆદત ઈનાયત ફરમા. **યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! હમારે ખુશ્બૂદાર સરકારે વાલા તબાર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે સદકે હમેં ગુનાહોં કી બદબૂઓં સે નજાત દે ઔર ખુશ્બૂઓં સે મહક્તી હુઈ જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં અપને મુઅત્તર મુઅત્તર હબીબ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા પડોસ નસીબ ફરમા.

اٰمِين بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمِین صَلَّى اللّٰه تعالٰی علیه واٰله وسلَّم

વલ્લાહ જો મલ જાએ મેરે ગુલ કા પસીના
માંગે ન કભી ઈત્ર ન ફિર ચાહે દુલ્હન ફૂલ

(હદાઇકે બખ્શિશ શરીફ, સ. 78)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِیْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફિનાએ મસ્જિદ ઔર મો'તકિફ : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! મો'તકિફ બિલા ઝરૂરત ભી ફિનાએ મસ્જિદ મેં જાએ તો એ'તિકાફ નહીં ટૂટતા. ફિનાએ મસ્જિદ સે મુરાદ વોહ જગહેં હૈં જો મસ્જિદ કી મસાલેહ યા'ની ઝરૂરિય્યાતે મસ્જિદ કે લિયે ઇહાતએ મસ્જિદ કે અન્દર હોં, જૈસે મનારા, વુઝૂખાના, ઇસ્તિન્જા ખાના, ગુસ્લ ખાના, મસ્જિદ સે મુત્તસિલ મદ્રસા, મસ્જિદ સે મુલ્હક ઇમામ વ મુઅઝ્ઝિન વગૈરા કે હુજરે, જૂતે ઉતારને કી જગહ વગૈરા યેહ મકામાત બા'ઝ મુઆમલાત મેં હુક્મે મસ્જિદ મેં હૈં ઔર બા'ઝ મુઆમલાત મેં ખારિજે મસ્જિદ. મસલન યહાં પર જુનુબી (યા'ની જિસ પર ગુસ્લ ફર્ઝ હો) જા સકતા હૈ. ઇસી તરહ ઇક્તિદા ઔર એ'તિકાફ કે મુઆમલે મેં યેહ મકામાત હુક્મે મસ્જિદ મેં હૈં. મો'તકિફ બિલા ઝરૂરત ભી યહાં જા સકતા હૈ ગોયા વોહ મસ્જિદ હી કે કિસી એક હિસ્સે મેં ગયા.

મો'તકિફ ફિનાએ મસ્જિદ મેં જા સકતા હૈ : હઝરતે સદરુશ્શરીઅહ, સાહિબે બહારે શરીઅત હઝરત મૌલાના અમજદ અલી આ'ઝમી رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં : "ફિનાએ મસ્જિદ જો જગહ મસ્જિદ સે બાહર ઇસ સે મુલ્હક ઝરૂરિય્યાતે મસ્જિદ કે લિયે હૈ, મસલન જૂતા ઉતારને કી જગહ ઔર ગુસ્લ ખાના વગૈરા ઇન મેં જાને સે એ'તિકાફ નહીં ટૂટેગા." મઝીદ આગે ફરમાતે હૈં : "ફિનાએ મસ્જિદ ઇસ મુઆમલે મેં હુક્મે મસ્જિદ મેં હૈ."

(ફતાવા અમ્જદિય્યા, જિ. 1, સ. 399)

www.dawateislami.net

ઈસી તરહ મનારા ભી ફિનાએ મસ્જિદ હૈ, અગર ઈસ કા રાસ્તા મસ્જિદ કી ચાર દીવારી (બાઉન્ડ્રી વૉલ) કે અન્દર હો તો મો'તકિફ બિલા તકલ્લુફ ઈસ પર જા સકતા હૈ ઔર અગર મસ્જિદ કે બાહર સે રાસ્તા હો તો સિર્ફ અઝાન દેને કે લિયે જા સકતા હૈ કે અઝાન દેના હાજતે શરઈ હૈ.

આ'લા હઝરત رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કા ફતવા : મેરે આકા આ'લા હઝરત رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં : "બલ્કે જબ વોહ મદારિસે મુતઅલ્લિકે મસ્જિદ હુદૂદે મસ્જિદ કે અન્દર હૈં, ઉન મેં રાસ્તા ફાસિલ નહીં સિર્ફ એક ફસીલ (યા'ની દીવાર) સે સહનોં કા ઈમ્તિયાઝ કર દિયા હૈ તો ઉન મેં જાના મસ્જિદ સે બાહર જાના હી નહીં, યહાં તક કે ઐસી જગહ મો'તકિફ કા જાના જાઈઝ કે વોહ ગોયા મસ્જિદ હી કા એક કિતઆ (યા'ની હિસ્સા) હૈ."

વઝાહત : ઈસ ઈબારત કા સાફ મફહૂમ યેહ હૈ કે મદારિસ મુતઅલ્લિકે મસ્જિદ થે યા'ની જિસ તરહ મસાજિદ મેં ઝિમ્ની મદારિસ લગાએ જાતે હૈં જબ કે વોહ જગહ જહાં મદ્રસા લગતા હૈ ઝરૂરિય્યાત વ મસાલેહે મસ્જિદ કે લિયે વક્ફ હોતી હૈ તો દર હકીકત ઉન મદારિસ મેં જાના ફિનાએ મસ્જિદ હી મેં જાના હુવા, ઈસ લિયે ઈમામે અહલે સુન્નત મૌલાના શાહ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ને ફરમાયા કે વહાં મો'તકિફ જા સકતા હૈ. યહાં યેહ ગલત ફહમી નહીં હોની

www.dawateislami.net

ચાહિયે કે મસાજિદ કે સાથ મુત્તસિલ જુદાગાના મદારિસ મેં જાના ભી મો'તકિફ કા જાઇઝ હૈ ઇસ લિયે કે જુદાગાના મુસ્તકિલ મદારિસ પર ફિનાએ મસ્જિદ કા હરગિઝ ઇત્લાક નહીં હોતા ઉન કી મુસ્તકિલ વક્ફ કી હૈસિય્યત હોતી હૈ ઇસ લિયે ઐસે મદારિસ અગર્ચે મસ્જિદ કે સાથ મુત્તસિલ ઇહાતે મેં બને હુએ હોં વહાં જાને સે એ'તિકાફ ટૂટ જાએગા।

રદુલ મુહતાર (જિલ્દ 3 સફહા 436) મેં **"બદાઇઉસ્સનાએઅ"** કે હવાલે સે હૈ : અગર મો'તકિફ મનારે પર ચઢા તો બિલ ઇત્તિફાક ઉસ કા એ'તિકાફ ફાસિદ ન હોગા ક્યૂંકે મનારે મસ્જિદ હી (કે હુક્મ) મેં હૈ. (ફતાવા રઝવિય્યા મુખર્રજા, જિ. 7, સ. 453)

મસ્જિદ કી છત પર ચઢના : સહ્ન, મસ્જિદ કા હિસ્સા હૈ લિહાઝા મો'તકિફ કો સહ્ને મસ્જિદ મેં આના જાના બૈઠે રહના મુત્લકન જાઇઝ હૈ. મસ્જિદ કી છત પર ભી આ જા સકતા હૈ લેકિન યેહ ઉસ વક્ત હૈ કે છત પર જાને કા રાસ્તા મસ્જિદ કે અન્દર સે હો. અગર ઊપર જાને કે લિયે સીઢિયાં ઇહાતએ મસ્જિદ સે બાહર હોં તો મો'તકિફ નહીં જા સકતા, અગર જાએગા તો એ'તિકાફ ફાસિદ હો જાએગા. યેહ ભી યાદ રહે કે મો'તકિફ વ ગૈર મો'તકિફ દોનોં કો મસ્જિદ કી છત પર બિલા ઝરૂરત ચઢના મકરૂહ હૈ કે યેહ બે અદબી હૈ.

www.dawateislami.net

મો'તકિફ કે મસ્જિદ સે બાહર નિકલને કી સૂરતેં : એ'તિકાફ કે દૌરાન દો વુજૂહાત કી બિના પર (ઇહાતએ) મસ્જિદ સે બાહર નિકલને કી ઇજાઝત હૈ : ❴1❵ હાજતે શરઈ ❴2❵ હાજતે તબ્ઈ.

(1) હાજતે શરઈ : હાજતે શરઈ મસલન નમાઝે જુમુઆ અદા કરને કે લિયે જાના યા અઝાન કહને કે લિયે જાના વગૈરા.

"કરમ" કે તીન હુરૂફ કી નિસ્બત સે હાજતે શરઈ કે મુતઅલ્લિક 3 મદની ફૂલ

❴1❵ **અગર** મનારે કા રાસ્તા ખારિજે મસ્જિદ (યા'ની ઇહાતએ મસ્જિદ સે બાહર) હો તો ભી અઝાન કે લિયે મો'તકિફ જા સકતા હૈ ક્યૂંકે અબ યેહ મસ્જિદ સે નિકલના હાજતે શરઈ કી વજહ સે હૈ. (رَدُّالْمُحْتَار ج۳ص۵۰۲ مُلَخَّصاً)

❴2❵ **અગર** વહાં જુમુઆ ન હોતા હો તો મો'તકિફ જુમુઆ કી નમાઝ કે લિયે દૂસરી મસ્જિદ મેં જા સકતા હૈ. ઔર અપની એ'તિકાફ ગાહ સે અન્દાઝન ઐસે વક્ત મેં નિકલે કે ખુત્બા શુરૂઅ હોને સે પહલે વહાં પહોંચ કર ચાર રક્અત સુન્નત પઢ સકે ઔર નમાઝે જુમુઆ કે બા'દ ઇતની દેર મઝીદ ઠહર સકતા હૈ કે ચાર યા છ[6] રક્અત પઢ લે. ઔર અગર ઇસ સે ઝિયાદા ઠહરા રહા બલ્કે બાકી એ'તિકાફ અગર વહીં પૂરા કર લિયા તબ ભી એ'તિકાફ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર કસરત સે દુરૂદ પઢો ક્યૂંકે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ પર પેશ કિયા જાતા હૈ. (طبرانی)

નહીં ટૂટેગા. લેકિન નમાઝે જુમુઆ કે બા'દ છ[6] રક્અત સે ઝિયાદા ઠહરના મક્રૂહ હૈ. (دُرِّ مُختَار، رَدُّالْمُحْتَار ج۳ص۵۰۲)

❮3❯ **અગર** અપને મહલ્લે કી ઐસી મસ્જિદ મેં એ'તિકાફ કિયા જિસ મેં જમાઅત ન હોતી હો તો અબ જમાઅત કે લિયે નિકલને કી ઇજાઝત નહીં ક્યૂંકે અબ અફઝલ યેહી હૈ કે બિગૈર જમાઅત હી ઇસ મસ્જિદ મેં નમાઝ અદા કી જાએ.

(جَدُّ المُمتار ج٤ص٢٨٨)

(2) હાજતે તબ્ઈ

હાજતે તબ્ઈ કે મુતઅલ્લિક 4 પૈરે : ❮1❯ હાજતે તબ્ઈ, કે મસ્જિદ મેં પૂરી ન હો સકે જૈસે પાખાના, પેશાબ, વુઝૂ ઔર ગુસ્લ કી ઝરૂરત હો તો ગુસ્લ, મગર ગુસ્લ વ વુઝૂ મેં યેહ શર્ત હૈ કે મસ્જિદ મેં ન હો સકેં યા'ની કોઈ ઐસી ચીઝ ન હો જિસ મેં વુઝૂ વ ગુસ્લ કા પાની લે સકે ઇસ તરહ, કે મસ્જિદ મેં પાની કી કોઈ બૂંદ ન ગિરે કે વુઝૂ વ ગુસ્લ કા પાની મસ્જિદ મેં ગિરાના ના જાઇઝ હૈ ઔર લગન વગૈરા મૌજૂદ હો, કે ઉસ મેં વુઝૂ ઇસ તરહ કર સકતા હૈ કે કોઈ છીંટ મસ્જિદ મેં ન ગિરે તો વુઝૂ કે લિયે મસ્જિદ સે નિકલના જાઇઝ નહીં, નિકલેગા તો એ'તિકાફ જાતા રહેગા. યૂંહી અગર મસ્જિદ મેં વુઝૂ વ ગુસ્લ કે લિયે જગહ બની હો યા હૌઝ હો તો બાહર જાને કી અબ ઇજાઝત નહીં.

(دُرِّمُختار، رَدُّالْمُحتارج۳ص۵۰۱, બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 1023, 1024)

www.dawateislami.net

《2》 **કઝાએ** હાજત કો ગયા તો તહારત કર કે ફૌરન ચલા આએ ઠહરને કી ઈજાઝત નહીં ઔર અગર મો'તકિફ કા મકાન મસ્જિદ સે દૂર હૈ ઔર ઈસ કે દોસ્ત કા મકાન કરીબ તો યેહ ઝરૂર નહીં કે દોસ્ત કે યહાં કઝાએ હાજત કો જાએ બલ્કે અપને મકાન પર ભી જા સકતા હૈ ઔર અગર ઈસ કે ખુદ દો મકાન હૈં એક નઝદીક દૂસરા દૂર તો નઝદીક વાલે મકાન મેં જાએ કે બા'ઝ મશાઈખ ફરમાતે હૈં દૂર વાલે મેં જાએગા તો એ'તિકાફ ફાસિદ હો જાએગા. (رَدُّالْمُحتار ج۳ص۱۰۵، عالمگیری ج۱ص۲۱۲)

《3》 **આમ** તૌર પર નમાઝિયોં કી સહૂલત કે લિયે મસ્જિદ કે ઈહાતે મેં બૈતુલ ખલા, ગુસ્લ ખાના, ઈસ્તિન્જા ખાના ઔર વુઝૂખાના હોતા હૈ. લિહાઝા મો'તકિફ ઉન હી કો ઈસ્તિ'માલ કરે.

《4》 **બા'ઝ** મસાજિદ મેં ઈસ્તિન્જા ખાનોં, ગુસ્લ ખાનોં વગૈરા કે લિયે રાસ્તા ઈહાતએ મસ્જિદ (યા'ની ફિનાએ મસ્જિદ) કે ભી બાહર સે હોતા હૈ લિહાઝા ઈન ઈસ્તિન્જા ખાનોં ઔર ગુસ્લ ખાનોં વગૈરા મેં હાજતે તબ્ઈ કે ઈલાવા નહીં જા સકતે.

એ'તિકાફ તોડને વાલી ચીઝોં કા બયાન : અબ ઉન ચીઝોં કા બયાન કિયા જાતા હૈ જિન સે એ'તિકાફ ટૂટ જાતા હૈ. જહાં જહાં મસ્જિદ સે નિકલને પર એ'તિકાફ ટૂટને કા હુક્મ હૈ વહાં ઈહાતએ મસ્જિદ (યા'ની ઈમારતે મસ્જિદ કી બાઉન્ડ્રી વૉલ) સે નિકલના મુરાદ હૈ.

www.dawateislami.net

"સય્યિદી કુત્બે મદીના" કે બારહ હુરૂફ કી નિસ્બત સે એ'તિકાફ તોડને વાલી ચીઝોં કે મુતઅલ્લિક 12 મદની ફૂલ

﴾1﴿ **એ'તિકાફે** વાજિબ મેં મો'તકિફ કો મસ્જિદ સે બિગૈર ઉઝ્ર નિકલના હરામ હૈ, અગર નિકલા તો એ'તિકાફ જાતા રહા અગર્ચે ભૂલ કર નિકલા હો. યૂં હી (**રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી અશરે કા) એ'તિકાફે સુન્નત ભી બિગૈર ઉઝ્ર નિકલને સે જાતા રહતા હૈ. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 1023)

﴾2﴿ **મસ્જિદ** સે નિકલના ઉસ વક્ત કહા જાએગા જબ કે પાઉં મસ્જિદ સે ઇસ તરહ બાહર હો જાએં કે ઉસે ઉર્ફન મસ્જિદ સે નિકલના કહા જા સકે. અગર સિર્ફ સર મસ્જિદ સે નિકાલા તો ઇસ સે એ'તિકાફ ફાસિદ નહીં હોગા. (اَلْبَحرُالرَّائِق ج۲ ص۵۳۰)

﴾3﴿ **શરઈ** ઇજાઝત સે બાહર નિકલે, લેકિન ફરાગત કે બા'દ એક લમ્હે કે લિયે ભી બાહર ઠહર ગએ તો એ'તિકાફ ટૂટ જાએગા.

﴾4﴿ **ચૂંકે** ઇસ મેં રોઝા શર્ત હૈ, ઇસ લિયે રોઝા તોડ દેને સે ભી એ'તિકાફ ટૂટ જાતા હૈ. ખ્વાહ યેહ રોઝા કિસી ઉઝ્ર સે તોડા હો યા બિલા ઉઝ્ર, જાન બૂઝ કર તોડા હો યા ગલતી સે ટૂટા હો, હર સૂરત મેં એ'તિકાફ ટૂટ જાતા હૈ. **અગર** ભૂલ કર કુછ ખા પી લિયા, તો ન રોઝા ટૂટા ન એ'તિકાફ.

www.dawateislami.net

﴾5﴿ **યેહ** ઝાબિતા યાદ રખિયે કે વોહ તમામ ઉમૂર જિન સે રોઝા ટૂટ જાતા હૈ, એ'તિકાફ ભી ટૂટ જાતા હૈ.

﴾6﴿ **પાખાના પેશાબ** કે લિયે (ઇહાતએ મસ્જિદ સે બાહર) ગયા થા. કર્ઝ ખ્વાહ ને રોક લિયા, **એ'તિકાફ** ફાસિદ હો ગયા. (عالمگیری ج۱ص۲۱۲)

﴾7﴿ **બેહોશી** ઔર જુનૂન અગર તવીલ હોં, કે રોઝા ન હો સકે તો **એ'તિકાફ** જાતા રહા ઔર કઝા વાજિબ હૈ, અગર્ચે કઈ સાલ કે બા'દ સિહ્હત હો. (اَیضاًص۲۱۳)

﴾8﴿ મો'તકિફ મસ્જિદ હી મેં ખાએ પિયે સોએ, ઇન ઉમૂર કે લિયે મસ્જિદ સે બાહર હો જાએગા તો **એ'તિકાફ** ટૂટ જાએગા. (اَلْبَحْرُالرَّائِق ج۲ص۵۳۰) મગર યેહ ખયાલ રહે કે મસ્જિદ આલૂદા ન હો.

﴾9﴿ **ખાના** લાને વાલા કોઈ નહીં તો ફિર અપના ખાના લાને કે લિયે આપ બાહર જા સકતે હૈં, લેકિન મસ્જિદ મેં લા કર ખાઇયે.

﴾10﴿ **મરઝ** કે ઇલાજ કે લિયે મસ્જિદ સે નિકલે તો **એ'તિકાફ** ફાસિદ હો ગયા. નીંદ કી હાલત મેં ચલને કી બીમારી હો ઔર નીંદ મેં ચલતે ચલતે મસ્જિદ સે નિકલ જાએ તો એ'તિકાફ ફાસિદ હો જાએગા.

www.dawateislami.net

﴾11﴿ **અગર** ડૂબને યા જલને વાલે કે બચાને કે લિયે મસ્જિદ સે બાહર ગયા યા ગવાહી દેને કે લિયે ગયા યા જિહાદ મેં સબ લોગોં કા બુલાવા હુવા ઔર યેહ ભી નિકલા યા મરીઝ કી ઇયાદત યા નમાઝે જનાઝા કે લિયે ગયા, અગર્ચે કોઈ દૂસરા પઢને વાલા ન હો તો ઇન સબ સૂરતોં મેં **એ'તિકાફ** ફાસિદ હો ગયા.

(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 1025)

﴾12﴿ **કોઈ** બદ નસીબ દૌરાને એ'તિકાફ **મુરતદ** હો ગયા (نَعُوْذُ بِاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ) તો **એ'તિકાફ** ફાસિદ હો ગયા ઔર ફિર અગર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ મુરતદ કો ઈમાન કી તૌફીક ઇનાયત ફરમાએ તો ફાસિદ શુદા એ'તિકાફ કી કઝા નહીં.

(ماخوذاز دُرِّمُخْتَار ج۳ ص٥٠٤)

મેરી કમર કા દર્દ ચલા ગયા : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! એ'તિકાફ કી અઝમત કે ક્યા કહને ઔર અગર એ'તિકાફ મેં આશિકાને રસૂલ કી સોહબત ભી મુયસ્સર આ જાએ તો ક્યા હી બાત હૈ ! ચુનાન્ચે એક ઇસ્લામી ભાઈ દા'વતે ઇસ્લામી કે મદની માહોલ સે વાબસ્તા હોને સે પહલે આવારા ગર્દ ઔર ગન્દી ઝેહ્નિય્યત કે માલિક થે, દોસ્તોં કી મંડલિયોં મેં ફોહ્શ બાતેં કરના ફિર ઊપર સે ઝોરદાર કહ્કહે મારના ઉન કા ખાસ મશ્ગલા થા. એક ના શાઇસ્તા ગુનાહ કી વજહ સે ઉન કી **કમર મેં દર્દ** રહને લગા થા, જો કિસી તરહ કે ઇલાજ સે ન

www.dawateislami.net

જાતા થા. ઉન કી કિસ્મત કા સિતારા યૂં ચમકા, કે બા'ઝ શનાસા ઈસ્લામી ભાઈયોં કે ઈસરાર પર આખિરી અશરએ **રમઝાનુલ મુબારક** (1426 સિ.હિ.) મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ **મેમન મસ્જિદ** મેં મો'તકિફ હો ગએ વોહ ગોયા કિસી નઈ દુન્યા મેં આ ગએ થે, પાંચોં નમાઝોં કી બહારેં, સુન્નતોં ભરે પુરસોઝ બયાનાત, રિક્કત અંગેઝ દુઆએં, સુન્નતોં ભરે હલ્કે ફિર ઊપર સે **આશિકાને રસૂલ** કી શફ્કતેં ઔર ઉન કી બરકતેં, اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ **દૌરાને એ'તિકાફ ઉન કી કમર કા દર્દ બિગૈર કિસી દવા કે ખુદ બખુદ ઠીક હો ગયા** ઔર ઉન કે કલ્બ મેં મદની ઈન્કિલાબ બરપા હો ગયા. ઉન્હોં ને ગુનાહોં સે તૌબા કી, ચેહરે કો મદની આકા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી મહબ્બત કી મુબારક નિશાની દાઢી સે આરાસ્તા કિયા ઔર સબ્ઝ ઈમામા શરીફ સે સર ભી સર સબ્ઝ હો ગયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ **41 દિન કા મદની કાફિલા કોર્સ** કરને કી સઆદત હાસિલ કી ઔર દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કામોં કી ધૂમેં મચાને કે લિયે કોશાં હો ગએ.

اِنْ شَآءَ اللّٰہ ભાઈ ! સુધર જાઓગે,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
મરઝે ઈસ્યાં સે છુટકારા તુમ પાઓગે,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 644)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ચુપ કા રોઝા : હુઝૂરે પુરનૂર, શાફેએ યૌમુન્નુશૂર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને "સૌમે વિસાલ" (યા'ની બિગૈર સહરી વ ઈફ્તાર કે મુસલ્સલ રોઝા રખને) ઔર "સૌમે સુકૂત" (યા'ની "ચુપ કા રોઝા" રખને) સે મન્અ ફરમાયા. (مُسندِ امام اَعظَم ص۱۹۲)

બા'ઝ લોગોં મેં યેહ ગલત ફહમી પાઈ જાતી હૈ કે મો'તકિફ કો મસ્જિદ મેં પર્દે લગા કર ઉસ કે અન્દર બિલ્કુલ ચુપચાપ પડે રહના ચાહિયે, બલ્કે બા'ઝ તો ઈસે ઝરૂરી સમઝતે હૈં જબ કે ઐસા નહીં. અગર ઝરૂરત હો ઔર કોઈ રુકાવટ ન હો તો પર્દા લગા લેના બહુત ઉમ્દા હૈ કે સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم સે **એ'તિકાફ** કે લિયે ખૈમા લગાના સાબિત હૈ, અલબત્તા બિગૈર પર્દા લગાએ ભી **એ'તિકાફ** દુરુસ્ત હૈ. ખામોશી કો બઝાતે ખુદ ઈબાદત સમઝના ગલત હૈ ચુનાન્ચે **બહારે શરીઅત** જિલ્દ અવ્વલ સફહા 1026 તા 1027 પર મસ્અલા 32 હૈ : મો'તકિફ અગર બ નિય્યતે ઈબાદત સુકૂત કરે યા'ની ચુપ રહને કો સવાબ કી બાત સમઝે તો **મકરૂહે તહરીમી** હૈ ઔર અગર ચુપ રહના સવાબ કી બાત સમઝ કર ન હો તો હરજ નહીં. ઔર બુરી બાત સે ચુપ રહા તો યેહ મકરૂહ નહીં, બલ્કે યેહ તો આ'લા દરજે કી ચીઝ હૈ ક્યૂંકે બુરી બાત ઝબાન સે ન નિકાલના વાજિબ હૈ ઔર જિસ બાત મેં ન સવાબ હો ન ગુનાહ યા'ની મુબાહ બાત ભી મો'તકિફ કો મકરૂહ હૈ, મગર બ વક્તે ઝરૂરત ઔર બે ઝરૂરત

www.dawateislami.net

મસ્જિદ મેં મુબાહ કલામ નેકિયોં કો ઐસે ખાતા હૈ જૈસે આગ લકડી કો. (دُرِّمُخْتَار ج٣ص٥٠٧)

હાજત રવાઈ ઔર એક દિન કે એ'તિકાફ કી ફઝીલત :

હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھُمَا મસ્જિદે નબવિય્યિશરીફ عَلٰی صَاحِبِهَا الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام મેં મો'તકિફ થે. એક ગમગીન શખ્સ આપ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કી ખિદમતે બા બરકત મેં હાઝિર હુવા. વજહે ગમ દરયાફ્ત કરને પર ઉસ ને અર્ઝ કિયા : "એ **રસૂલુલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે ચચાજાન કે લખ્તે જિગર ! ફુલાં કા મેરે ઝિમ્મે કુછ હક હૈ. મૈં ઉસ કા હક અદા કરને કી ઈસ્તિતાઅત (યા'ની તાકત) નહીં રખતા." હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھُمَا ને ફરમાયા : "ક્યા મૈં તુમ્હારી સિફારિશ કરૂં ?" ઉસ ને અર્ઝ કી : "જિસ તરહ આપ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ બેહતર સમઝેં." યેહ સુન કર હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھُمَا ફૌરન મસ્જિદે નબવિય્યિશરીફ عَلٰی صَاحِبِهَا الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام સે બાહર નિકલ આએ. યેહ દેખ કર વોહ શખ્સ અર્ઝ ગુઝાર હુવા : "આલીજાહ ! ક્યા આપ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ **એ'તિકાફ** ભૂલ ગએ ?" ફરમાયા : "ના, **એ'તિકાફ** નહીં ભૂલા." ફિર મદની તાજદાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે મઝારે નૂરબાર કી તરફ ઈશારા કરતે હુએ અશ્કબાર હો ગએ. ઔર ફરમાયા : "ઝિયાદા અર્સા નહીં ગુઝરા, કે મૈં ને ઈસ મઝાર શરીફ મેં

www.dawateislami.net

આરામ ફરમાને વાલે મહબૂબ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم સે ખુદ અપને કાનોં સે સુના હૈ કે ફરમા રહે થે : "જો અપને કિસી ભાઈ કી **હાજત રવાઈ** કે લિયે ચલે ઔર ઉસ કો પૂરા કર દે તો યેહ **દસ સાલ કે એ'તિકાફ** સે અફઝલ હૈ ઔર જો રિઝાએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ કે લિયે **એક દિન કા એ'તિકાફ** કરેગા તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કે ઔર જહન્નમ કે દરમિયાન તીન ખન્દકેં હાઈલ ફરમા દેગા હર ખન્દક કા ફાસિલા મશરિકો મગરિબ કે દરમિયાની ફાસિલે સે ભી ઝિયાદા હોગા." (شُعَبُ الْاِيمان ج ۳ ص ٤٢٤ حديث ٣٩٦٥ مُلَخَّصًا)

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.** اٰمِين بِجاهِ النَّبِيِّ الْاَمين صَلَّى اللهُ تعالٰى عليه واٰلهٖ وسلَّم

અરબી લુગત કી મશ્હૂર કિતાબ **"અલ કામૂસુલ મુહીત"** મેં હૈ : ખન્દક ઉસ ગઢે કો કહતે હૈં જો કિસી શહ્ર કે ઈર્દ ગિર્દ ખોદા જાતા હૈ.[1] મુરાદ યેહ હૈ કે વોહ જહન્નમ સે બહુત દૂર કર દિયા જાતા હૈ.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

મુસલ્માન કો ખુશ કરને કી ફઝીલત :

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! سُبْحٰنَ اللهِ عَزَّوَجَلَّ ! જબ એક દિન કે **એ'તિકાફ** કી ઈતની ફઝીલત હૈ તો ફિર "**દસ સાલ કે એ'તિકાફ** સે ભી અફઝલ" અમલ કી બરકતોં કા કૌન અન્દાઝા કર સકતા હૈ ! ઈસ **હિકાયત** સે અપને ઈસ્લામી ભાઈયોં કી **હાજત રવાઈ** કી ફઝીલત ભી મા'લૂમ હુઈ. યાદ રહે ! હાજત રવાઈ કે લિયે ભી મસ્જિદ સે બાહર નિકલને સે

مدينه

۱ : القاموس المحيط ج ۲ ص ۱۱۷۰

www.dawateislami.net

એ'તિકાફ ટૂટ જાતા હૈ. હમ અગર કિસી કી ઝરૂરત પૂરી કર દેંગે તો ઉસ કા દિલ ખુશ હો જાએગા ઔર દિલે મુસ્લિમ મેં ખુશી દાખિલ કરને કે ભી ક્યા કહને ! ચુનાન્ચે **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم હૈ : "ફરાઇઝ કે બા'દ સબ આ'માલ મેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કો ઝિયાદા પ્યારા, મુસલ્માન કા દિલ ખુશ કરના હૈ." (مُعْجَم کبِیر ج۱۱ ص۵۹ حدیث ۱۱۰۷۹)

વાકેઈ અગર ઈસ ગએ ગુઝરે દૌર મેં હમ સબ એક દૂસરે કી ગમ ખ્વારી વ ગમ ગુસારી મેં લગ જાએં તો દુન્યા કા નકશા હી બદલ જાએ. લેકિન આહ ! આજ તો મુસલ્માન કી ઈઝ્ઝતો આબરૂ ઔર ઉસ કે જાનો માલ મુસલ્માન હી કે હાથોં પામાલ હોતે નઝર આ રહે હૈં ! **અલ્લાહુ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત** عَزَّوَجَلَّ હમેં આપસ કી નફરતેં મિટાને ઔર મહબ્બતેં બઢાને કી સઆદત ઈનાયત ફરમાએ.

اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

"મસ્જિદે નબવી" કે આઠ હુરૂફ કી નિસ્બત સે એ'તિકાફ મેં જાઇઝ કામોં કી ઈજાઝત પર મુશ્તમિલ 8 મદની ફૂલ

﴿1﴾ **ખાના,** પીના, સોના (મગર મસ્જિદ કી દરી પર ખાને ઔર સોને કે બજાએ અપની ચાદર યા ચટાઈ પર ખાએં ઔર સોએં, મગર અપની ચાદર ઔર ચટાઈ કો ગિઝા વગૈરા કી આલૂદગી સે બચાના ઝરૂરી હૈ તાકે બદબૂ ન હો)

www.dawateislami.net

《2》 **ઝરૂરતન** દુન્યવી બાતચીત કરના. (મગર આહિસ્તગી કે સાથ ઔર ફાલતૂ બાતેં હરગિઝ મત કીજિયે)

《3》 **મસ્જિદ** મેં કપડે તબ્દીલ કરના, ઈત્ર લગાના, સર યા દાઢી મેં તેલ ડાલના.

《4》 **દાઢી** કા ખત બનવાના, ઝુલ્ફેં તરાશ્ના, કંઘી કરના, મગર ઈન સબ કામોં મેં યેહ એહતિયાત ઝરૂરી હૈ કે કોઈ બાલ મસ્જિદ મેં ન ગિરે, તેલ યા ખાને વગૈરા સે મસ્જિદ કી સફેં ઔર દીવારેં વગૈરા આલૂદા ન હોં. ઈસ કી આસાન સૂરત યેહ હૈ કે યેહ કામ વુઝૂખાને યા ફિનાએ મસ્જિદ મેં અપની ચાદર બિછા કર કરેં.

《5》 **મસ્જિદ** મેં બિલા ઉજરત કિસી મરીઝ કા મુઆયના કરના, દવા બતાના યા નુસ્ખા લિખ કર દેના.

《6》 **મસ્જિદ** મેં બિલા ઉજરત કુરઆને કરીમ યા ઈલ્મે દીન પઢના, પઢાના યા સુન્નતેં ઔર દુઆએં સીખના, સિખાના.

《7》 **અપની** યા અહ્લો ઈયાલ કી ઝરૂરત કે લિયે મસ્જિદ મેં ખરીદો ફરોખ્ત મો'તકિફ કે લિયે જાઈઝ હૈ. મગર તિજારત કી કોઈ ચીઝ મસ્જિદ મેં નહીં લા સકતે. હાં અગર થોડી સી ચીઝ હૈ કે મસ્જિદ મેં જગહ ન ઘિરે તો લા સકતે હૈં. ખરીદો ફરોખ્ત સિર્ફ ઝરૂરત કે લિયે હો ઔર માલ કમાના મક્સૂદ હો તો જાઈઝ

www.dawateislami.net

નહીં, ચાહે વોહ માલ મસ્જિદ કે બાહર હી ક્યૂં ન હો.

(دُرِّمُخْتَار ج۳ص۵۰٦, બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 1026)

﴾8﴿ **કપડે,** બરતન વગૈરા મસ્જિદ કે અન્દર ધોના જાઇઝ હૈ બશર્તે કે મસ્જિદ કી દરી યા ફર્શ પર ઉસ કા કોઈ છીંટા ન પડે ઇસ કી સૂરત યેહ હૈ કે કિસી બડે બરતન વગૈરા મેં ધોએં. ઇન બાતોં કે ઇલાવા ભી તમામ વોહ કામ જો એ'તિકાફ કે લિયે મુફ્સિદ વ મમ્નૂઅ નહીં ઔર ફી નફ્સિહી જાઇઝ ભી હૈં ઔર ઉન સે મસ્જિદ કી બે હુરમતી ભી નહીં હોતી ઔર કિસી ઇબાદત કરને યા સોને વાલે કે લિયે બાઇસે તશ્વીશ ભી નહીં, મો'તકિફ કે લિયે જાઇઝ હૈં.

એ'તિકાફ કઝા કરને કા તરીકા : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! **રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી અશરે કા સુન્નત એ'તિકાફ ટૂટ ગયા તો આપ કે ઝિમ્મે સિર્ફ ઉસ એક દિન કી કઝા હૈ જિસ દિન **એ'તિકાફ** ટૂટા હૈ, અગર માહે રમઝાન શરીફ કે દિન બાકી હૈં તો ઉન મેં ભી કઝા હો સકતી હૈ, વરના બા'દ મેં કિસી દિન કર લીજિયે. મગર ઈદુલ ફિત્ર ઔર ઝુલ હિજ્જતિલ હરામ કી દસવીં તા તેરહવીં કે ઇલાવા કે ઇન પાંચ દિનોં કે રોઝે મકરૂહે તહરીમી હૈં. **કઝા કા તરીકા** યેહ હૈ કે કિસી દિન ગુરૂબે આફતાબ કે વક્ત (બલ્કે એહતિયાત ઇસ મેં હૈ કે ચન્દ મિનટ કબ્લ) બ નિય્યતે કઝા એ'તિકાફ મસ્જિદ મેં દાખિલ

www.dawateislami.net

હો જાઈયે ઔર અબ જો દિન આએગા ઉસ કે ગુરૂબે આફતાબ તક મો'તકિફ રહિયે. ઈસ મેં રોઝા શર્ત હૈ.

એ'તિકાફ કા ફિદયા : અગર કઝા કરને કી મોહલત મિલને કે બા વુજૂદ કઝા ન કી ઔર મૌત કા વક્ત આ પહોંચા તો વારિસોં કો વસિય્યત કરના વાજિબ હૈ કે વોહ ઈસ એ'તિકાફ કે બદલે ફિદયા અદા કર દેં, અગર વસિય્યત ન કી ઔર વુરસા ફિદયે કી અદાએગી કી ઈજાઝત દે દેં તો ભી ફિદયા અદા કરના જાઈઝ હૈ. (عالمگیری ج ۱ ص ۲۱٤) **ફિદયા** અદા કરના ઝિયાદા મુશ્કિલ નહીં. એ'તિકાફ કે ફિદયે કી નિય્યત સે કિસી મુસ્તહિકે ઝકાત કો **સદકએ ફિત્ર** કી મિક્દાર મેં (યા'ની 2 કિલો મેં 80 ગ્રામ કમ) ગેહૂં યા ઈસ કી રકમ અદા કર દીજિયે.

એ'તિકાફ તોડને કી તૌબા : અગર એ'તિકાફ કિસી સહીહ મજબૂરી કે તહ્ત તોડા થા યા ભૂલે સે ટૂટા તો ગુનાહ નહીં ઔર અગર જાન બૂઝ કર બિગૈર કિસી સહીહ મજબૂરી કે તોડા થા તો યેહ ગુનાહ હૈ લિહાઝા કઝા કે સાથ સાથ **તૌબા** ભી કીજિયે.

મશ્હૂર બેન્ડ પાર્ટી કે માલિક કી તૌબા : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ મેં આ કર બે શુમાર બિગડે હુએ અફરાદ નમાઝોં ઔર સુન્નતોં કે પાબન્દ હો ગએ,

www.dawateislami.net

ઈસ ઝિમ્ન મેં એક મુશ્કબાર મદની બહાર મુલાહઝા ફરમાઈયે ચુનાન્ચે **મન્દસોર** શહ્‌ર (M.P. અલ હિન્દ) કી મશ્હૂર **બેન્ડ પાર્ટી** કા માલિક એક મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી કી ઈન્ફિરાદી કોશિશ કે નતીજે મેં આખિરી અશરએ **રમઝાનુલ મુબારક** 1426 સિ.હિ. મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ મો'તકિફ હો ગયા. **તરબિયતી હલ્કોં** મેં ગુનાહોં કી તબાહ કારિયાં સુન કર ઉસ કા દિલ ચોટ ખા ગયા, اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉસ ને સાબિકા ગુનાહોં સે તૌબા કી, **દાઢી** સજાને ઔર **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ એક માહ કે **મદની કાફિલે** મેં સુન્નતોં ભરા સફર કરને કી નિય્યત કી. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **બેન્ડ બાજે બજાને કા ગુનાહોં ભરા હરામ રોઝગાર ઉસ ને તર્ક કર દિયા.**

ચોટ ખા જાએગા ઈક ન ઈક રોઝ દિલ,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
ફઝલે રબ સે હિદાયત ભી જાએગી મિલ,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 639)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

મો'તકિફીન કે લિયે ઝરૂરત કી અશ્યા : ﴾1﴿ યક્સૂઈ હાસિલ કરને ઔર હિફાઝતે સામાન કે લિયે અગર પર્દા લગાના હો તો હસ્બે ઝરૂરત કપડા (સબ્ઝ હો તો મદીના મદીના) ડોરી ઔર બક્સૂએ (સેફ્ટી પિનેં) ﴾2﴿ **કન્ઝુલ ઈમાન** શરીફ ﴾3﴿ અપને પીર સાહિબ કા શજરા

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** મુઝ પર દુરૂદ શરીફ પઢો, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (ابن عدی)

﴾4﴿ તસ્બીહ ﴾5﴿ મિસ્વાક ﴾6﴿ મદની ઇન્આમાત કા રિસાલા ﴾7﴿ કલમ ﴾8﴿ ઇત્ર ﴾9﴿ કુફ્લે મદીના પેડ ﴾10﴿ કુફ્લે મદીના કી ઐનક ﴾11﴿ ડાયરી ﴾12﴿ હસ્બે ઝરૂરત ઇસ્લામી કિતાબેં ﴾13﴿ સૂઈ ધાગા ﴾14﴿ નાખુન તરાશ ﴾15﴿ કૈંચી ﴾16﴿ સુરમા, સલાઈ ﴾17﴿ તેલ કી શીશી ﴾18﴿ કંઘા ﴾19﴿ આઈના ﴾20﴿ હસ્બે ઝરૂરત સુન્નતોં ભરે મલ્બૂસાત (મૌસિમ કે મુતાબિક) ﴾21﴿ ઇમામા શરીફ મઅ સરબન્દ ઔર ટોપી ﴾22﴿ સર પર ઓઢને કે લિયે સફેદ ચાદર ﴾23﴿ તહબન્દ ﴾24﴿ સોને કે લિયે ઐસી ચટાઈ જિસ સે મસ્જિદ મેં તિન્કે ન ઝડેં ﴾25﴿ ઝરૂરત હો તો તક્યા ﴾26﴿ સોને મેં ઓઢને કે લિયે ચાદર યા કમ્બલ ﴾27﴿ સોતે વક્ત સિરહાને રખને કે લિયે સુન્નત બક્સ ﴾28﴿ પર્દે મેં પર્દા કરને કે લિયે કથ્થઈ (Brown) ચાદર ﴾29﴿ મિટ્ટી કી રિકાબી ﴾30﴿ મિટ્ટી કા પિયાલા ﴾31﴿ થરમૉસ ﴾32﴿ દસ્તર ખ્વાન ﴾33﴿ દાંતોં કે ખિલાલ કે લિયે તિન્કે ﴾34﴿ તોલિયા ﴾35﴿ ટિશૂ પેપર્ઝ ﴾36﴿ ઝરૂરત હો તો ટૉયલેટ પેપર્ઝ ﴾37﴿ દર્દે સર, નઝલા, બુખાર વગૈરા કે લિયે ગોલિયાં ﴾38﴿ હસ્બે ઝરૂરત રકમ ﴾39﴿ મસ્જિદ કે ગિરે પડે તિન્કે વગૈરા જમ્અ કરને કે લિયે શૉપર (કુછ ઝિયાદા લે લીજિયે તાકે દૂસરોં કો દે સકેં)

મદની મશ્વરા : અપની ચીઝોં પર કોઈ નિશાની (મસલન ☪ ☆

www.dawateislami.net

વગૈરા) બના લીજિયે તાકે ખલ્ત મલ્ત (Mix) હો જાને કી સૂરત મેં તલાશના આસાન હો, ચાદર વગૈરા પર અપના નામ બલ્કે કોઈ અંગ્રેઝી હર્ફ ભી ન લિખિયે વરના હો સકતા હૈ બે અદબી હોતી રહે (નિશાનિયોં કે નમૂને ઈસી બાબ "ફૈઝાને એ'તિકાફ" કે આખિરી સફહે પર મુલાહઝા ફરમાઈયે)

"રમઝાન શરીફ કે એ'તિકાફ કી ભી ક્યા બાત હૈ !" કે તીસ હુરૂફ કી નિસ્બત સે એ'તિકાફ કે 30 મદની ફૂલ

﴾1﴿ **મસ્જિદ** કી દીવારોં યા દરિયોં વગૈરા પર નાક યા કાન કા મૈલ ઔર ચિકને હાથ મત લગાઈયે, ફિનાએ મસ્જિદ કે કોને ખદરોં મેં ભી પાન કી પીક વગૈરા ન ડાલિયે. મસ્જિદ કી સફાઈ કા ખાસ ખયાલ રખિયે, ફર્શે મસ્જિદ પર ગિરે પડે બાલોં કે ગુચ્છે ઔર તિન્કે વગૈરા ડાલને કે લિયે હો સકે તો એક શૉપર જેબ મેં રખ લેં. **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મસ્જિદ સે અઝિય્યત કી ચીઝ નિકાલે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કે લિયે જન્નત મેં એક ઘર બનાએગા. (ابنِ ماجه ج۱ص۴۱۹حدیث۷۵۷)

﴾2﴿ **મસ્જિદ** કી દરિયોં કે ધાગે ઔર ચટાઈયોં કે તિન્કે નોચને સે પરહેઝ કીજિયે. (હર જગહ ઈસ બાત કા ખયાલ રખિયે)

﴾3﴿ **મસ્જિદ** મેં અપને લિયે માંગના જાઈઝ નહીં ઔર ઉસે દેને સે ભી

www.dawateislami.net

ઉલમા ને મન્અ ફરમાયા હૈ યહાં તક કે ઈમામ ઈસ્માઈલ ઝાહિદ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને ફરમાયા : જો મસ્જિદ કે સાઈલ કો એક પૈસા દે ઉસે ચાહિયે કે સત્તર[70] પૈસે **અલ્લાહ તઆલા** કે નામ પર ઔર દે કે ઉસ પૈસે કા કફ્ફારા હોં ઔર કિસી દૂસરે કે લિયે માંગા યા મસ્જિદ ખ્વાહ કિસી ઔર ઝરૂરતે દીની કે લિયે ચન્દા કરના જાઈઝ ઔર સુન્નત સે સાબિત હૈ.

(ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 16, સ. 418)

﴾4﴿ **મો'તકિફ** ને સિર્ફ એક પાઉં મસ્જિદ સે બાહર નિકાલા તો કોઈ હરજ નહીં.

﴾5﴿ **દોનોં** હાથ મઅ સર ભી અગર મસ્જિદ સે બાહર નિકાલ દિયે તો મુઝાયકા નહીં.

﴾6﴿ **બે ખયાલી** મેં મસ્જિદ સે બાહર નિકલ ગએ ઔર યાદ આને પર ફૌરન મસ્જિદ કે અન્દર આ ભી ગએ ફિર ભી **એ'તિકાફ** ટૂટ ચુકા.

﴾7﴿ **રાત** કે વક્ત જિતની દેર તક મસ્જિદ મેં બત્તી જલાને કા ઉર્ફ (રવાજ) હૈ ઉતની દેર તક ઉસ કી રોશની મેં દીની મુતાલઆ કિયા જા સકતા હૈ.

﴾8﴿ **અખ્બારાત** જાનદારોં કી તસાવીર બલ્કે ફિલ્મી ઈશ્તિહારાત સે ઉમૂમન પુર હોતે હૈં લિહાઝા મસ્જિદ મેં ઈન કે મુતાલએ સે બચિયે.

www.dawateislami.net

﴾9﴿ **ચોર** અપને યા કિસી ઈસ્લામી ભાઈ કે જૂતે વગૈરા ચુરા કર ભાગા તો ઉસ કો પકડને કે લિયે મસ્જિદ સે બાહર નિકલ ગએ તો **એ'તિકાફ** ટૂટ ગયા.

﴾10﴿ **મસ્જિદ** મેં બયાન કરને યા ના'ત શરીફ વગૈરા પઢને મેં એહતિયાત લાઝિમી હૈ, કિસી કી ઈબાદત યા આરામ મેં ખલલ નહીં પડના ચાહિયે.

﴾11﴿ **મસ્જિદ** કી છત વગૈરા અગર ગિર પડી યા કિસી ને ઝબર દસ્તી નિકાલ દિયા તો ફૌરન દૂસરી મસ્જિદ મેં મો'તકિફ હો જાએં, **એ'તિકાફ** સહીહ હો જાએગા.

﴾12﴿ **દૌરાને** એ'તિકાફ હત્તલ ઈમ્કાન અપના વક્ત, નવાફિલ, તિલાવતે કુરઆન, ઝિક્રો દુરૂદ, મુતાલઅએ કુતુબે ઈસ્લામિય્યા ઔર સુન્નતેં ઔર દુઆએં વગૈરા સીખને સિખાને મેં ગુઝારિયે.

﴾13﴿ **એ'તિકાફ** કે લિયે અગર મસ્જિદ મેં પર્દા લગાએં તો કમ સે કમ જગહ ઘેરેં. મેરે આકા **આ'લા હઝરત** رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં : અગર (મસ્જિદ મેં) ચીઝેં રખે જિન સે નમાઝ કી જગહ રુકે તો સખ્ત ના જાઇઝ હૈ.

(ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 8, સ. 97)

﴾14﴿ **મસ્જિદ** મેં શોરો ગુલ, હંસી મઝાક વગૈરા કરના ગુનાહ હૈ.

﴾15﴿ **આપ** ઘર સે આએ તો નેકિયાં કમાને મગર કહીં ઐસા ન હો,

www.dawateislami.net

કે મસ્જિદ કી બે અદબિયાં કર કે ગુનાહોં કા ઢેર લે કર પલટેં. લિહાઝા ખબરદાર ! મસ્જિદ મેં બિલા ઝરૂરત કોઈ લફ્ઝ મુંહ સે ન નિકલે, ઝબાન પર મઝબૂત **કુફ્લે મદીના** લગાઈયે.

﴾16﴿ **અપની** ઝરૂરત કી અશ્યા પહલે હી સે મુહય્યા કર લીજિયે તાકે કિસી સે સુવાલ કી હાજત ન રહે, દૂસરોં સે ચીઝેં માંગતે રહના ભી અચ્છી આદત નહીં. ચુનાન્ચે દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે **મકતબતુલ મદીના** કી મત્બૂઆ 695 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, "**અલ્લાહ વાલોં કી બાતેં**" જિલ્દ 1 સફહા 340 તા 341 પર હૈ : હઝરતે સય્યિદુના સૌબાન رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ ફરમાતે હૈં, હુસ્ને અખ્લાક કે પૈકર, મહબૂબે રબ્બે અકબર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : "જો મુઝે એક ચીઝ કી ઝમાનત દે મૈં ઉસે જન્નત કી ઝમાનત દેતા હૂં." મૈં ને અર્ઝ કી : "**યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ! મૈં ઝમાનત દેતા હૂં." ઈર્શાદ ફરમાયા : "કભી કિસી સે સુવાલ ન કરના." રાવી ફરમાતે હૈં : "બા'ઝ અવકાત હઝરતે સય્યિદુના સૌબાન رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ ઊંટ પર સુવાર હોતે ઔર કોડા ગિર જાતા તો ઉસ કે લિયે ભી કિસી સે સુવાલ ન કરતે બલ્કે ખુદ ઉતર કર ઉઠા લેતે."

﴾17﴿ **ખૂબ** ખૂબ તિલાવતે કુરઆન કીજિયે મગર યેહ મસ્અલા ઝેહ્ન

www.dawateislami.net

મેં રખિયે જૈસા કે **બહારે શરીઅત** જિલ્દ 1 સફહા 552 પર મસ્અલા 53 હૈ : "મજમઅ મેં સબ લોગ બુલન્દ આવાઝ સે પઢેં યેહ હરામ હૈ, અક્સર તીજોં મેં સબ બુલન્દ આવાઝ સે પઢતે હૈં યેહ હરામ હૈ, અગર ચન્દ શખ્સ પઢને વાલે હોં તો હુક્મ હૈ કે આહિસ્તા પઢેં."

﴾18﴿ **દીગર** મો'તકિફીન કે હુકૂકે સોહબત કા લિહાઝ રખિયે ઉન કી ખિદમત અપને લિયે બાઇસે સઆદત સમઝિયે, ઉન કી ઝરૂરિય્યાત પૂરી કરને કી સઅ્ય કીજિયે ઔર ઈસાર કા મુઝાહરા કરતે રહિયે. ઈસાર કા સવાબ બે શુમાર હૈ, તાજદારે રિસાલત, માહે નુબુવ્વત صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને બખ્શિશ નિશાન હૈ : **"જો શખ્સ કિસી ચીઝ કી ખ્વાહિશ રખતા હો, ફિર ઉસ ખ્વાહિશ કો રોક કર અપને ઊપર કિસી ઔર કો તરજીહ દે, તો અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઉસે બખ્શ દેતા હૈ."** (ابنِ عَساکِر ج ۳۱ ص ۱٤۲)

﴾19﴿ **મદની** ઇન્આમાત પર અમલ કરતે હુએ રોઝાના ફિક્રે મદીના કે ઝરીએ રિસાલા પુર કીજિયે ઔર ઇસ કી હમેશા કે લિયે આદત બના લીજિયે.

﴾20﴿ **મસ્જિદ** કે ફર્શ, દરી યા ચટાઈ પર સોને સે પરહેઝ કીજિયે કે પસીને કી બદબૂ ઔર સર કે તેલ કા ધબ્બા હોને નીઝ ગન્દે ખ્વાબ કી સૂરત મેં નાપાક હો જાને કા ભી ખતરા હૈ. લિહાઝા અપની ચટાઈ યા મોટી ચાદર બિછા લીજિયે.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક બાર દુરૂદ પઢતા હૈ **અલ્લાહ** ઉસ કે લિયે એક કિરાત અજ્ર લિખતા હૈ ઔર કિરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (عبدالرزاق)

21 **ઘર** હો યા મસ્જિદ, જહાં ભી સોએં "પર્દે મેં પર્દા" કર લીજિયે, પાજામે પર તહબન્દ બાંધ લીજિયે યા એક ચાદર તહબન્દ કી તરહ લપેટ લીજિયે ઔર લૈટ કર ઊપર ભી એક ચાદર યા લિહાફ ઓઢ લીજિયે ક્યૂંકે નીંદ મેં બા'ઝ અવકાત કપડે પહને હુએ ભી **مَعَاذَ اللّٰہ** સખ્ત બે પર્દગી હો રહી હોતી હૈ.

22 **હરગિઝ** હરગિઝ દો ઈસ્લામી ભાઈ એક તક્યે પર યા એક ચાદર મેં ન સોએં.

23 **ઈસી** તરહ મહલ્લે ફ઼િતના મેં કિસી કી રાન યા ગોદ મેં સર રખ કર લૈટને સે ભી પરહેઝ કીજિયે.

24 **જબ** 29 **રમઝાનુલ મુબારક** કો **ઈદુલ ફ઼િત્ર** કે ચાંદ કી ખબર સુનેં યા 30 રમઝાન શરીફ કા સૂરજ ડૂબ જાએ તો એ'તિકાફ પૂરા હો જાને કે સબબ મસ્જિદ સે ઐસે મત દૌડ પડિયે જૈસે કૈદ સે રિહા હુએ, બલ્કે હોના યેહ ચાહિયે કે **રમઝાનુલ મુબારક** કે રુખ્સત હોને કી ખબર સુનતે હી સદમે સે દિલ ડૂબને લગે કે આહ ! મોહતરમ માહ હમ સે જુદા હો ગયા, ખૂબ રો રો કર ઔર ન હો સકે તો રોની સૂરત બના કર માહે રમઝાન કો **અલ વદાઅ** કીજિયે. કાશ ! કૈફ઼િય્યત યૂં હો, કે

તુમ ઘર કો ન ખીંચો નહીં જાતા નહીં જાતા
મૈં છોડ કે ફૈઝાને મદીના નહીં જાતા

www.dawateislami.net

﴾25﴿ ઈખ્તિતામે એ'તિકાફ પર ખૂબ રો રો કર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે અપની કોતાહિયોં ઔર મસ્જિદ કી બે અદબિયોં સે મુઆફ઼ી તલબ કીજિયે. ખૂબ ગિડગિડા કર અપને ઔર દુન્યા ભર કે મો'તકિફ઼ીન કે એ'તિકાફ કી કબૂલિય્યત ઔર કુલ ઉમ્મત કી મગ્ફિરત કી દુઆ માંગિયે.

﴾26﴿ આપસ મેં એક દૂસરે સે હક તલફિયાં મુઆફ કરવાઇયે.

﴾27﴿ ઈમામ સાહિબ, મુઅઝ્ઝિન સાહિબ ઔર ખુદ્દામે મસ્જિદ કો ભી હો સકે તો કુછ ન કુછ નઝરાના પેશ કર કે ઉન કા દિલ ખુશ કીજિયે. ઈન્તિઝામિયએ મસ્જિદ કા ભી શુક્રિય્યા અદા કીજિયે.

﴾28﴿ એ'તિકાફ મેં રોઝમર્રા કે મુકાબલે મેં ઈઝાફ઼ી બિજલી કા ઈસ્તિ'માલ હોતા હૈ લિહાઝા મશ્વરા હૈ કે હર મો'તકિફ બતૌરે ચન્દા કમ અઝ કમ 100 રુપૈ મસ્જિદ કી ઈન્તિઝામિયા કો પેશ કરે. (ઝિયાદા મો'તકિફ઼ીન હોં તો રકમ ઈકટ્ઠી કર કે ભી દે સકતે હૈં)

﴾29﴿ શબે ઈદુલ ફિત્ર હો સકે તો ઈબાદત મેં ગુઝારિયે. વરના કમ અઝ કમ ઈશા ઔર ફજ્ર કી નમાઝેં બા જમાઅત અદા કીજિયે કે બ હુક્મે હદીસ પૂરી રાત કી ઈબાદત કા સવાબ મિલેગા.

﴾30﴿ કોશિશ કર કે નફ્લ એ'તિકાફ કી નિય્યત સે ચાંદરાત ઉસી મસ્જિદ મેં ગુઝારિયે જહાં સુન્નત એ'તિકાફ કિયા હૈ. હઝરતે

www.dawateislami.net

સય્યિદુના ઈબ્રાહીમ નખઈ عَلَيْهِ رَحمَةُ اللّٰهِ الْقَوِى ફરમાતે હૈં : "બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَهُمُ اللّٰهُ الْمُبِين મો'તકિફ કે લિયે ઈસ બાત કો પસન્દ ફરમાતે થે કે ઈદુલ ફ઼િત્ર કી રાત મસ્જિદ હી મેં ગુઝારે તાકે વહીં સે ઉસ કે દિન (યા'ની ઈદ કે મુબારક રોઝ) કી ઈબ્તિદા હો."[1] હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ માલિક عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْخَالِق ને બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَهُمُ اللّٰهُ الْمُبِين કા યેહ મા'મૂલ બયાન ફરમાયા હૈ કે વોહ હઝરાત **રમઝાનુલ મુબારક** કે આખ઼િરી અશરે કા એ'તિકાફ કરતે ઔર ચાંદરાત અપને ઘરોં પર નહીં લૌટતે થે જબ તક કે લોગોં કે સાથ ઈદ કી નમાઝ અદા ન કર લેતે.

(تفسیر دُرِّمنثور ج۱ ص۴۸۸)

આશિકાને રસૂલ કી સોહબત ને મુઝે ક્યા સે ક્યા બના દિયા ! : તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કી તરફ સે જહાં ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ કિયા જાતા હૈ, વહાં ચાંદરાત કો યા રાત મસ્જિદ મેં ગુઝાર કર ઈદ કે રોઝ સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફ઼િલોં મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ સફ઼ર કી સઆદત હાસિલ કીજિયે, اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઈસ કી બરકતેં ખુદ હી દેખ લેંગે. અગર મૉડર્ન દોસ્તોં વગૈરા કે સાથ ગુનાહોં ભરે માહોલ મેં ઈદ ગુઝારી તો હો સકતા હૈ કે એ'તિકાફ કી કમાઈ ઝાએઅ હો જાએ. આપ કી તરગીબ કે લિયે ઈદ કે મદની કાફ઼િલે કી એક

---

[1] : مصنّف ابن ابی شیبة ج۲ ص۵۰۴

www.dawateislami.net

મુશ્કબાર વ ખુશ ગવાર **મદની બહાર** આપ કે ગોશ ગુઝાર કરતા હૂં. ચુનાન્ચે એક ઈસ્લામી ભાઈ પહલે એક આમ સે મૉડર્ન ઔર બે નમાઝ નૌ જવાન થે, ઝિન્દગી કે શબો રોઝ ગફલતોં ઔર ગુનાહોં મેં બસર હો રહે થે. **માહે રમઝાનુલ મુબારક** 1423 સિ.હિ. મેં એક ઈસ્લામી ભાઈ ને ઉન પર **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કરતે હુએ ઉન્હીં કે અલાકે કી **ફૈઝાને રઝા મસ્જિદ** મેં હોને વાલે **ઈજતિમાઈ સુન્નત એ'તિકાફ** મેં બૈઠને કી રગ્બત દિલાઈ, ઉન્હોં ને હામી ભર લી ઔર ઘર વાલોં સે ઈજાઝત લે કર **રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી અશરે મેં મો'તકિફ હો ગએ. **એ'તિકાફ** મેં દસ દિન તક **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબતોં કી બરકતોં સે ખૂબ માલામાલ હુએ ઔર ઉમ્ર ભર કે લિયે પન્જ વક્તા **નમાઝી** બને રહને કા અઝ્મ બિલ જઝ્મ કર લિયા, દીગર ગુનાહોં કે સાથ સાથ દાઢી મુંડાને સે ભી તૌબા કર લી, હાથોં હાથ ઈમામા શરીફ ભી સજા લિયા ઔર સુન્નતોં ભરે મદની લિબાસ કી ભી નિય્યત કર લી. ઈદ કે દૂસરે દિન આશિકાને રસૂલ કે સાથ તીન રોઝા **મદની કાફિલે** મેં સુન્નતોં ભરા સફર કિયા ઔર ઈસ મુબારક સફર કી બરકત સે વોહ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક **દા'વતે ઈસ્લામી** કે હો કર રહ ગએ. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કરે કે મરતે દમ તક **દા'વતે ઈસ્લામી** કા

www.dawateislami.net

મદની માહોલ ઉન સે ન છૂટે. અબ વોહ ફેશન એબલ મૉડર્ન નૌ જવાન ન રહે થે. એ'તિકાફ ઔર હાથોં હાથ **મદની કાફિલે** કે સફર કે દૌરાન **આશિકાને રસૂલ** કે કુર્બ ને اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઉન્હેં ક્યા સે ક્યા બના દિયા ! વોહ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે કરમ સે અપને અલાકે મેં મદની ઇન્આમાત કે ઝિમ્મેદાર કી હૈસિય્યત સે સુન્નતોં કી ખિદમત કરને લગે.

ફઝલે રબ સે ગુનાહોં કી કાલક ધુલે,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
નેકિયોં કા તુમ્હેં ખૂબ જઝબા મિલે,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 639)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

અપની ચીઝેં સંભાલને કા તરીકા : اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક "દા'વતે ઇસ્લામી" સે વાબસ્તા હઝારોં ઇસ્લામી ભાઈ દુન્યા કી મુખ્તલિફ મસાજિદ મેં પૂરે **માહે રમઝાનુલ મુબારક** કા **ઇજતિમાઈ એ'તિકાફ** કરતે હૈં ઔર આખિરી અશરે મેં મો'તકિફીન કા મઝીદ ઇઝાફા હો જાતા હૈ. ઇન સબ કી ખિદમત મેં અર્ઝ હૈ : શરઈ મસ્અલા યેહ હૈ કે અગર દૂસરે કી કોઈ ચીઝ ગલતી સે તબ્દીલ હો કર આ જાએ, ચાહે અપની ચીઝ સે મિલતી જુલતી હો તબ ભી ઉસ કા ઇસ્તિ'માલ ના

www.dawateislami.net

જાઇઝ વ ગુનાહ હૈ. લિહાઝા મો'તકિફીન (ઔર મદ્રસોં કે મુકીમ તલબા બલ્કે હર એક) કો ચાહિયે કે અપની અપની ઉન ચીઝોં પર કોઈ અલામત લગા લેં જિન કા દૂસરોં કી ચીઝોં કે સાથ ખલ્ત મલ્ત (Mix) હો જાને કા અન્દેશા હો. રહનુમાઈ કે લિયે કુછ નિશાન આગે આ રહે હૈં.

(ચપ્પલ, ચાદર વગૈરા પર નામ યા કિસી ભી ઝબાન કા કોઈ હર્ફ મસલન A,B વગૈરા ન લિખિયે બલ્કે હો સકે તો ચપ્પલ ચાદર પર સે કમ્પની કા નામ ભી મિટા દીજિયે, ચિટ લગી હો તો વોહ ભી જુદા કર લીજિયે. તાકે પાઉં તલે આને પર બે અદબી ન હો. હર ઝબાન કે હુરૂફે તહજ્જી (Alphabets) કા અદબ કીજિયે. ઇસ મસ્અલે કી તફસીલ ફૈઝાને સુન્નત કે બાબ **"ફૈઝાને બિસ્મિલ્લાહ"** સફહા 89 તા 123 પર મુલાહઝા ફરમાઇયે)

એ'તિકાફ મેં બીમાર પડ જાને કે અસ્બાબ : اَلْحَمْدُ لِلّٰه સગે મદીના عُفِیَ عَنْہٗ બરસહા બરસ સે **મો'તકિફીન** કી ખિદમતોં મેં હાઝિરિયોં સે મુશર્રફ હૈ. **એ'તિકાફ** કે દૌરાન કઈ ઇસ્લામી ભાઇયોં કો **બીમાર** પડતે દેખા હૈ. ઇસ કા એક બહુત બડા સબબ "ગિઝાઈ બે એહતિયાતિયાં" હૈ. ઘર વાલે ઔર અહબાબ વગૈરા ઉમ્દા વ લઝીઝ ખાને, ખુશ્બૂદાર મીઠી મીઠી ડિશેં, **કબાબ સમોસે,** પિઝ્ઝે પકોડે, ખટ્ટી ચટનિયાં, ખિચડા ઔર **ચટપટે** આલૂ છોલે ઔર સહરી મેં મલાઈ પરાઠે, ખજલા ફેની વગૈરા ઇનાયત ફરમાતે હૈં ઔર બા'ઝ

www.dawateislami.net

મો'તકિફીન મગ્લૂબુલ હિર્સ હો કર, અન્જામ સે બે ખબર જો કુછ સામને આયા ઉસ કા ખૈર મક્દમ કર કે અચ્છી તરહ ચબાએ બિગૈર હી ઝટપટ પેટ મેં પહોંચાતે ચલે જાતે હૈં. નતીજતન કબ્ઝ, ગેસ, પેટ મેં દર્દ, બદ હઝ્મી, દસ્ત, કૈ, જિસ્મ મેં સુસ્તી, નઝલા, બુખાર, સર ઔર બદન મેં દર્દ વગૈરા અમરાઝ લિપટ જાતે હૈં. બા'ઝ બેચારે બડે જઝબે કે સાથ ખૂબ ઈબાદત કા ઝેહ્ન લે કર **એ'તિકાફ** કે લિયે ઘર સે ચલે હોતે હૈં મગર ખા ખા કર બીમાર પડ જાતે હૈં ઔર બા'ઝ અવકાત તો નૌબત યહાં તક પહોંચતી હૈ કે નમાઝ કી જમાઅત ખડી હો જાતી હૈ મગર યેહ ગરીબ સર દર્દ વ બુખાર કે મારે મસ્જિદ મેં લૈટે કરાહ રહે હોતે હૈં.

ના સમઝ બીમાર કો અમૃત ભી ઝહ્ર આમેઝ હૈ
સચ યેહી હૈ સો દવા કી ઈક દવા પરહેઝ હૈ

ખાને કી એહતિયાત કા ફાએદા : اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **આલમી** મદની મર્કઝ **ફૈઝાને મદીના** મેં **રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી અશરે મેં હઝારોં આશિકાને રસૂલ **માહે રમઝાનુલ મુબારક** મેં મો'તકિફ હોતે હૈં. આખિરી અશરે મેં મઝીદ ઈઝાફા હો જાતા હૈ. ઉન કો પેશ કિયે જાને વાલે ખાને મેં બનાસપતી ઘી કા ઈસ્તિ'માલ બન્દ કરવાને, તેલ ઔર મસાલહા જાત મેં ભી આધોં આધ કમી લાને ઔર કબાબ સમોસોં ઔર પકોડોં પર પાબન્દી ડલવાને કી દરખ્વાસ્તેં કરતે રહને

www.dawateislami.net

સે કુછ ન કુછ અમલ હુવા ઔર ઈસ તરહ દૌરાને **એ'તિકાફ** મરીઝોં કી શર્હ મેં અચ્છી ખાસી કમી દેખી ગઈ. કાશ ! હર એ'તિકાફ વાલી મસ્જિદ બલ્કે મુસલ્માનોં કે હર ઘર મેં મઝકૂરા એહતિયાતેં અપના લી જાએં.

મુઝે મુસલ્માનોં કી સિહ્હત અઝીઝ હે : اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મૈં મુસલ્માનોં કી રૂહાની ઈસ્લાહ કે સાથ સાથ જિસ્માની સિહ્હતો ફલાહ કા ભી આરઝૂ મન્દ હૂં. કાશ ! કાશ ! કાશ ! મેરી દરખ્વાસ્તોં કે મુતાબિક ખ્વાહિશ સે કમ ખા કર ઔર બે વક્ત મુખ્તલિફ ચીઝેં ખાને સે ખુદ કો બચા કર **મો'તકિફીન** સિહ્હતો આફિય્યત કે સાથ ઈબાદતો તરબિયત મેં હિસ્સા લે કર **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** કે ઈખ્તિતામ પર ચાંદરાત કો હાથોં હાથ **મદની કાફિલે** મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ સુન્નતોં ભરા સફર કરને કે કાબિલ રહેં. અગર મેરી અર્ઝ કર્દા ગિઝાઈ એહતિયાતોં પર ઉમ્ર ભર અમલ પૈરા રહેંગે તો اِنْ شَآءَ الله عَزَّوَجَلَّ આપ કી ઝિન્દગી ખુશ ગવાર રહેગી. ઔર ડૉક્ટરોં ઔર દવાઓં કે અખરાજાત સે ભી નજાત મિલેગી. (બરાહે કરમ ! ફૈઝાને સુન્નત કે બાબ **આદાબે તઆમ** સફહા 440 તા 451 પર ખાને કા જદ્વલ ઔર તિબ્બી મશ્વરોં સે ભરપૂર મક્તૂબે અત્તાર પઢ લીજિયે) આપ કી તન્દુરુસ્તી મેં મુઝે યૂં ભી દિલચસ્પી હે કે ઈસ તરહ اِنْ شَآءَ الله عَزَّوَجَلَّ **ઈબાદતોં** કા ઝૌક ભી બઢેગા ઔર સુન્નતોં કી તરબિયત

www.dawateislami.net

કે **મદની કાફ઼િલોં** મેં સફ઼ર કા શૌક઼ ભી બઢેગા. આપ સિહ્હત મન્દ હોંગે તો નમાઝ઼ોં કી અદાએગી, સુન્નતોં પર અમલ નીઝ઼ વાલિદૈન ઔર બાલ બચ્ચોં કી ખ઼િદમત કે લિયે ભાગદૌડ કર સકેંગે.

ઝ઼ાલિમોં કે લિયે દરાઝ઼િયે ઉમ્ર કી દુઆ કરના કૈસા ? : **અપને** મુસલ્માન ભાઈયોં પર ઝ઼ુલ્મો સિતમ કી આંધિયાં ચલાને વાલોં ઔર ગુનાહોં કા બાઝ઼ાર ગર્મ કરને વાલોં કો **અલ્લાહુ રબ્બુલ ઈઝ઼્ઝ઼ત** عَزَّوَجَلَّ હિદાયત ઈનાયત ફ઼રમાએ. ઐસોં કી સિહ્હત ભી અક્સર અવકાત ગુનાહોં મેં ઝ઼િયાદત કા સબબ બનતી હૈ. હઝ઼રતે સય્યિદુના સુફ઼્યાન સૌરી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِى ફ઼રમાતે હૈં : **"જો કિસી ઝ઼ાલિમ કે લિયે દરાઝ઼િયે ઉમ્ર કી દુઆ કરતા હૈ, ગોયા ઈસ બાત કો પસન્દ કરતા હૈ કે અલ્લાહ તઆલા કી** (મઝ઼ીદ) **ના ફ઼રમાની હો."** (حِلْيَةُ الْاَولیاء ج٧ ص ٤٨رقم٩٥٤٨) હાં ઝ઼ાલિમોં કે લિયે ઝ઼ુલ્મ સે તાઈબ હો કર સિહ્હતો આફ઼િય્યત કે સાથ સુન્નતોં ભરી તવીલ ઉમ્ર પાને કી દુઆ કી જા સકતી હૈ. ખાને કી એહતિયાતોં કી નિરાલી મા'લૂમાત કે લિયે ફૈઝ઼ાને સુન્નત કા બાબ **પેટ કા કુફ઼્લે મદીના** ઝ઼રૂર પઢ લીજિયે.

મુસલ્માનોં કી ભલાઈ ચાહના કારે સવાબ હૈ : હઝ઼રતે સય્યિદુના જરીર બિન **અબ્દુલ્લાહ** رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْه ફ઼રમાતે હૈં : "મૈં ને

www.dawateislami.net

હુઝૂર તાજદારે રિસાલત صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم સે નમાઝ પઢને, ઝકાત દેને ઔર હર મુસલ્માન કી ખૈર ખ્વાહી કરને પર બૈઅત કી." (بخاری ج۱ص۳۵حدیث۵۷) આ'લા હઝરત رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં : "હર ફર્દે ઈસ્લામ કી ખૈર ખ્વાહી (યા'ની ભલાઈ ચાહના) હર મુસલ્માન પર **ફર્ઝ** હૈ." (ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 14, સ. 415) اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ખુદ કો મુસલ્માનોં કે ખૈર ખ્વાહોં મેં ખપાને ઔર સવાબ કમાને કે મુકદ્દસ જઝબે કે તહ્ત દુઆ કે સાથ સાથ સિહ્હત મન્દ રહને કે લિયે ચન્દ **મદની ફૂલ** નઝ્રે હાઝિર કિયે હૈં. અગર મહ્ઝ દુન્યા કી રંગીનિયોં સે લુત્ફ અન્દોઝ હોને કે લિયે તન્દુરુસ્ત રહને કી આરઝૂ હૈ તો બેશક પઢના યહીં મૌકૂફ કર દીજિયે ઔર અગર ઉમ્દા સિહ્હત કે ઝરીએ ઈબાદત ઔર સુન્નતોં કી ખિદમત પર કુવ્વત હાસિલ કરને કા ઝેહ્ન હૈ તો સવાબ કમાને કી ગરઝ સે અચ્છી અચ્છી નિય્યતેં કરતે હુએ દુરૂદ શરીફ પઢ કર આગે બઢિયે ઔર શૌક સે પઢિયે :

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

અલ્લાહુ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત عَزَّوَجَلَّ મેરી, આપ કી, જુમ્લા અહલે ખાનદાન ઔર સારી ઉમ્મત કી મગ્ફિરત ફરમાએ. હમેં સિહ્હતો આફિય્યત કે સાથ ઔર દા'વતે ઈસ્લામી કે **મદની માહોલ** મેં રહતે હુએ ઈસ્લામ કી ખિદમત પર ઈસ્તિકામત ઈનાયત

www.dawateislami.net

ફરમાએ. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હમારી જિસ્માની બીમારિયાં દૂર કર કે હમેં **બીમારે મદીના** બનાએ. اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

કબાબ સમોસે ખાને વાલે મુતવજ્જેહ હોં : બાઝારોં ઔર દા'વતોં કે ચટપટે કબાબ સમોસે ખાને વાલે તવજ્જોહ ફરમાએં ! **કબાબ સમોસે** બેચને વાલે ઉમૂમન **કીમા** ધોતે નહીં હૈં. ઉન કે બકૌલ કીમા ધો કર ડાલેં તો કબાબ સમોસે કા ઝાએકા મુતઅસ્સિર હોતા હૈ ! બાઝારી કીમે મેં બા'ઝ અવકાત ક્યા ક્યા હોતા હૈ યેહ ભી સુન લીજિયે ! ગાય કી **ઓઝડી** કા છિલકા ઉતાર કર ઉસ કી "બટ" મેં તિલ્લી બલ્કે કહા જાતા હૈ કભી તો مَعَاذَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ **જમા હુવા ખૂન** ડાલ કર મશીન મેં પીસતે હૈં, ઈસ તરહ સફેદ બટ કે કીમે કા રંગ ગોશ્ત કી માનિન્દ **ગુલાબી** હો જાતા ઔર વોહ ધોકે સે ગોશ્ત કે કીમે મેં ખપા દિયા જાતા હૈ. બસા અવકાત **કબાબ સમોસે** બેચને વાલે હસ્બે ઝરૂરત અદરક લહ્સન વગૈરા ભી ઉસી કીમે કે સાથ પિસવા લેતે હૈં. અબ ઈસ કીમે કે ધોને કા સુવાલ હી પૈદા નહીં હોતા, ઉસી કીમે મેં મિર્ચ મસાલા ડાલ કર ભૂન કર ઉસ કે **કબાબ સમોસે** બના કર ફરોખ્ત કરતે હૈં. હોટલોં મેં ભી ઈસી તરહ કે કીમે કે સાલન કા અન્દેશા રહતા હૈ. ગન્દે **કબાબ સમોસે** વાલોં સે **પકોડે** વગૈરા ભી ન લિયે જાએં કે કડાહી એક ઔર તેલ ભી વોહી ગન્દે કીમે વાલા. ખૈર મૈં યેહ નહીં કહતા કે مَعَاذَاللّٰہ હર ગોશ્ત બેચને વાલા ઈસ તરહ

www.dawateislami.net

કરતા હૈ યા ખુદા ન ખ્વાસ્તા હર હોટલ વાલા ઔર હર **કબાબ સમોસે** વાલા નાપાક કીમા હી ઇસ્તિ'માલ કરતા હૈ. યકીનન ખાલિસ ગોશ્ત કા કીમા ભી મિલતા હૈ ઔર અગર ધોકા દિયે બિગૈર "બટ" કા કીમા કહ કર હી ફરોખ્ત કિયા તબ ભી ગુનાહ નહીં. અર્ઝ કરને કા મન્શા યેહ હૈ કે કીમા યા **કબાબ સમોસે** કાબિલે ઇત્મીનાન મુસલ્માન સે લેને ચાહિએં ઔર જો મુસલ્માન ગુનાહોં ભરી હરકતેં કરતે હૈં ઉન કો તૌબા કરની ચાહિયે.

"યા રબ ! લઝ્ઝાતે નફ્સાની સે બચા" કે ઉન્નીસ હુરૂફ કી નિસ્બત સે તલી હુઈ ચીઝોં સે હોને વાલી 19 બીમારિયોં કી નિશાન દેહી

《1》 **બદન** કા વઝ્ન બઢતા હૈ 《2》 આંતોં કી દીવારોં કો નુક્સાન પહોંચતા હૈ 《3》 ઇજાબત (પેટ કી સફાઈ) મેં ગડબડ પૈદા હોતી હૈ 《4》 પેટ કા દર્દ 《5》 મતલી 《6》 કૈ યા 《7》 ઇસ્હાલ (યા'ની પાની જૈસે દસ્ત) હો સકતે હૈં 《8》 તલી હુઈ ચીઝોં કા ઇસ્તિ'માલ ખૂન મેં નુક્સાન દેહ કોલેસ્ટ્રોલ યા'ની LDL બનાતા હૈ 《9》 મુફીદ કોલેસ્ટ્રોલ યા'ની HDL મેં કમી આતી હૈ 《10》 ખૂન મેં લોથડે યા'ની જમી હુઈ ટુકડિયાં બનતી હૈં 《11》 હાઝિમા ખરાબ હોતા હૈ 《12》 ગેસ હોતી હૈ 《13》 ઝિયાદા ગર્મ કર્દા તેલ મેં એક ઝહરીલા માદ્દા "એક્રોલીન"

www.dawateislami.net

(Acrolein) પૈદા હો જાતા હૈ જો કે આંતોં મેં ખરાશ પૈદા કરતા હૈ બલ્કે مَعَاذَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ﴿14﴾ કેન્સર કા સબબ ભી બન સકતા હૈ ﴿15﴾ તેલ કો ઝિયાદા દેર તક ગર્મ કરને ઔર ઇસ મેં ચીઝેં તલને કે અમલ સે ઉસ મેં એક ઔર ખતરનાક ઝહરીલા માદ્દા "ફ્રી રેડીકલ્ઝ" પૈદા હો જાતા હૈ જો કે દિલ કે અમરાઝ ﴿16﴾ કેન્સર ﴿17﴾ જોડોં મેં શોઝિશ ﴿18﴾ દિમાગ કે અમરાઝ ઔર ﴿19﴾ જલ્દ બુઢાપા લાને કા સબબ બનતા હૈ.

"ફ્રી રેડીકલ્ઝ" નામી ખતરનાક ઝહરીલા માદ્દા પૈદા કરને વાલે મઝીદ ઔર ભી અવામિલ હૈં મસલન ✿ તમ્બાકૂ નોશી ✿ હવા કી આલૂદગી (જૈસા કે આજ કલ ઘરોં મેં હર વક્ત કમરા બન્દ રખા જાતા હૈ ન ધૂપ આને દી જાતી હૈ ન તાઝા હવા) ✿ કાર કા ધૂઆં ✿ એક્સરે (Xray) ✿ માઈક્રો વેવ ઓવન ✿ T.V. ઔર ✿ કમ્પ્યૂટર કી સ્ક્રીન કી શુઆએં ✿ ફઝાઈ સફર કી તાબકારી (યા'ની હવાઈ જહાઝ કા શુઆએં ફેંકને કા અમલ)

ખતરનાક ઝહ્ર કા તોડ : અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ને ઇસ ખતરનાક ઝહ્ર યા'ની "ફ્રી રેડીકલ્ઝ" કા તોડ ભી પૈદા ફરમાયા હૈ ચુનાન્ચે જિન સબ્ઝિયોં ઔર ફલોં કા રંગ સબ્ઝ, ઝર્દ યા નારન્જી યા'ની સુર્ખી માઇલ ઝર્દ હોતા હૈ યેહ ઇસ ખતરનાક ઝહ્ર કો તબાહ કર દેતે હૈં ઇસ તરહ કે ફલોં ઔર સબ્ઝિયોં કા રંગ જિસ કદર ગહરા હોગા ઉન

www.dawateislami.net

મેં વિટામિન્ઝ ઔર મા'દની અજ્ઝા કી મિક્દાર ભી ઝિયાદા હોતી હૈ વોહ ઇસ ઝહ્ર કા ઝિયાદા કુવ્વત કે સાથ તોડ કરતે હૈં.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

તલી હુઈ ચીઝોં કા નુક્સાન કમ કરને કા તરીકા : દો બાતોં પર અમલ કરને સે તલી હુઈ ચીઝોં કે નુક્સાનાત મેં કમી આ સકતી હૈ : (1) કબાબ, સમોસે, પકોડે, અન્ડા આમલેટ, મછલી વગૈરા તલને કે લિયે જો કડાહી યા ફ્રાઈ પેન ઇસ્તિ'માલ કિયા જાએ વોહ નૉન સ્ટિક (Nonstick) હો (2) તલને કે બા'દ એક એક ચીઝ કો બે ખુશ્બૂ ટિશૂ પેપર મેં અચ્છી તરહ લપેટ લિયા જાએ તાકે કુછ ન કુછ તેલ જઝ્બ હો જાએ.

બચા હુવા તેલ દોબારા ઇસ્તિ'માલ કરને કા તરીકા : **માહિરીન** કા કહના હૈ કે : એક બાર તલને કે લિયે ઇસ્તિ'માલ કરને કે બા'દ તેલ કો દોબારા ગર્મ ન કિયા જાએ. અગર દોબારા ઇસ્તિ'માલ કરના હો તો ઇસ કા તરીકા યેહ હૈ કે ઇસ કો છાન કર રેફ્રીજરેટર મેં રખ દિયા જાએ, બિગૈર છાને ફ્રિજ મેં ન રખા જાએ.

ફન્ને તિબ યકીની નહીં : તલી હુઈ ચીઝોં કે નુક્સાનાત કે તઅલ્લુક સે મૈં ને જો કુછ અર્ઝ કિયા વોહ મેરી અપની નહીં તબીબોં કી તહકીક હૈ. યેહ ઉસૂલ યાદ રખને કે કાબિલ હૈ કે ફન્ને તિબ સારે કા સારા ઝન્ની હૈ યકીની નહીં.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરૂદ પઢો, કે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

ફેશન પરસ્ત "મુબલ્લિગે સુન્નત" બન ગએ : **પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !** નુક્સાન દેહ ચીઝેં ખાને પીને કી હિર્સ મિટાને, ફરંગી ફેશન સે જાન છુડાને, સુન્નતેં અપનાને ઔર અપના સીના ઈશ્કે રસૂલ કા મદીના બનાને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે સદા બહાર મદની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે. આઈયે ! આપ કી તરગીબ કે લિયે એક ખુશ ગવાર વ મુશ્કબાર **મદની બહાર** આપ કે ગોશ ગુઝાર કરતા હૂં ચુનાન્ચે **ઈન્દોર** શહ્ર (M.P. અલ હિન્દ) કે એક મૉડર્ન નૌ જવાન ને આખિરી અશરએ **રમઝાનુલ મુબારક** 1426 સિ.હિ. મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ એ'તિકાફ કરને કી સઆદત હાસિલ કી. આશિકાને રસૂલ કી સોહબત કી બરકત સે કલ્બ મેં **મદની ઈન્કિલાબ** બરપા હો ગયા, ચેહરે પર દાઢી કી બહારેં મુસ્કુરાને લગીં ઔર સબ્ઝ ઈમામા શરીફ સે **સર સબ્ઝ** હો ગયા, હાથોં હાથ 12 દિન કે લિયે સુન્નતોં કી તરબિયત કે **મદની કાફિલે** કે મુસાફિર બન ગએ, ખૂબ મદની રંગ ચઢા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી બન ગએ ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ તા દમે તહરીર અપને શહ્ર કે અન્દર **દા'વતે ઈસ્લામી** કી એક હલ્કા મુશાવરત કે **નિગરાન** કી હૈસિય્યત સે મદની કામોં કી ધૂમેં મચા રહે હૈં.

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો લોગ અપની મજલિસ સે **અલ્લાહ** કે ઝિક્ર ઔર નબી પર દુરૂદ શરીફ પઢે બિગૈર ઉઠ ગએ તો વોહ બદબૂદાર મુર્દાર સે ઉઠે. (شعب الایمان)

ગર્ચે દિલ મેં હૈ ફેશન કી ઉલ્ફત ભરી,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
ઉમ્ર આયિન્દા ગુઝરેગી સુન્નત ભરી,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 639)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

ઇસ્લામી બહનોં કા એ'તિકાફ : ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهَا રિવાયત ફરમાતી હૈં : "નબિયોં કે સુલ્તાન, રહમતે આલમિય્યાન صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી દસ દિનોં કા **એ'તિકાફ** ફરમાયા કરતે થે, યહાં તક કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને વફાતે (ઝાહિરી) અતા ફરમાઈ. ફિર આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી અઝ્વાજે મુતહ્હરાત رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُنَّ એ'તિકાફ કરતી થીં." (بُخاری ج ۱ ص ٦٦٤ حدیث ٢٠٢٦)

ઇસ્લામી બહનેં ભી એ'તિકાફ કરેં : ઇસ્લામી બહનોં કો ભી એ'તિકાફ કી સઆદત હાસિલ કરની ચાહિયે. ઇસ્લામી બહનોં કો ચૂંકે મસ્જિદે બૈત (તફસીલ આગે આતી હૈ) જો કે નિહાયત મુખ્તસર જગહ હોતી હૈ મેં **એ'તિકાફ** કરના હોતા હૈ ઇસ મેં એક તરહ સે કબ્ર કી ભી યાદ હૈ, કે બહૂ બેટિયોં ઔર મુન્ને મુન્નિયોં કી રૌનકોં મેં દસ દિન કોને મેં બૈઠના ગિરાં ગુઝર રહા હૈ તો નારાઝિયે ખુદા વ મુસ્તફા

www.dawateislami.net

عَزَّوَجَلَّ و صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી સૂરત મેં તન્હા કબ્ર મેં **હઝારોં સાલ** કિસ તરહ ગુઝારા હોગા ! ક્યા અજબ, કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઈસ એ'તિકાફ઼ કી બરકત ઔર અપની રહમત સે આપ કી કબ્ર તા હદ્દે નઝર વસીઅ કર કે નૂરે મુસ્તફ઼ા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم સે જગમગ જગમગ ફ઼રમા દે. હર ઈસ્લામી બહન કો ઝિન્દગી મેં કમ અઝ કમ એક બાર તો યેહ સઆદત હાસિલ કરના હી ચાહિયે.

"ફૈઝાને ખાતૂને જન્નત" કે તેરહ હુરૂફ઼ કી નિસ્બત સે ઈસ્લામી બહનોં કે લિયે 13 મદની ફૂલ

﴾1﴿ **ઈસ્લામી** બહનેં **મસ્જિદે બૈત** મેં એ'તિકાફ઼ કરેં. મસ્જિદે બૈત ઉસ જગહ કો કહતે હૈં જો ઔરત ઘર મેં અપની નમાઝ કે લિયે મખ્સૂસ કર લેતી હૈ. ઈસ્લામી બહનોં કે લિયે યેહ મુસ્તહબ ભી હૈ કે ઘર મેં નમાઝ કે લિયે જગહ મુકર્રર કરેં ઔર ઉસ જગહ કો પાકો સાફ઼ રખેં ઔર બેહતર યેહ હૈ કે ઉસ જગહ કો ચબૂતરે વગૈરા કી તરહ બુલન્દ કર લેં. બલ્કે ઈસ્લામી ભાઈયોં કો ભી ચાહિયે કે નવાફ઼િલ કે લિયે ઘર મેં કોઈ જગહ મુકર્રર કર લેં, કે નફ઼્લ નમાઝ ઘર મેં પઢના અફ઼ઝલ હૈ.

(دُرِّمُخْتَار،رَدُّالْمُحْتَار ج۳ ص٤٩٤, બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 1021 મુલખ્ખસન)

﴾2﴿ **અગર** ઈસ્લામી બહન ને નમાઝ કે લિયે કોઈ જગહ મુકર્રર નહીં કર રખી તો ઘર મેં **એ'તિકાફ઼** નહીં કર સકતી અલબત્તા

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ શરીફ પઢો, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (ابن عدی)

અગર ઉસ વક્ત યા'ની જબ કે **એ'તિકાફ** કા ઈરાદા કિયા કિસી જગહ કો નમાઝ કે લિયે ખાસ કર લિયા તો ઉસ જગહ **એ'તિકાફ** કર સકતી હૈ. (دُرِّمُختَار، رَدُّالْمُحتَار ج۳ ص۴۹۴)

《3》 **કિસી** ઔર કે ઘર જા કર ઈસ્લામી બહન એ'તિકાફ નહીં કર સકતી.

《4》 **શોહર** કી ઈજાઝત કે બિગૈર બીવી કે લિયે એ'તિકાફ કરના જાઈઝ નહીં. (رَدُّ الْمُحتَار ج۳ ص۴۹۴)

《5》 **અગર** બીવી ને શોહર કી ઈજાઝત સે એ'તિકાફ શુરૂઅ કર દિયા, બા'દ મેં શોહર મન્અ કરના ચાહતા હૈ તો અબ મન્અ નહીં કર સકતા ઔર અગર મન્અ કરેગા તો બીવી કે ઝિમ્મે ઉસ કી તા'મીલ વાજિબ નહીં. (عالمگیری ج۱ ص۲۱۱)

《6》 **ઈસ્લામી** બહનોં કે એ'તિકાફ કે લિયે યેહ ભી ઝરૂરી હૈ કે વોહ **હૈઝ વ નિફ઼ાસ** સે પાક હોં, કે ઈન દિનોં મેં નમાઝ, રોઝા ઔર તિલાવતે કુરઆન હરામ હૈ. (આમ્મએ કુતુબ) (ઔરત કો બચ્ચે કી પૈદાઈશ કે બા'દ જો ખૂન આતા રહતા હૈ ઉસ કો **નિફ઼ાસ** કહતે હૈં, ઈસ કી ઝિયાદા સે ઝિયાદા મુદ્દત ચાલીસ દિન ઔર ચાલીસ રાત હૈ, ચાલીસ દિન રાત કે બા'દ અગર ખૂન બન્દ ન હો તો બીમારી હૈ, ગુસ્લ કર કે નમાઝ રોઝા શુરૂઅ કર દેં. ઈસ્લામી બહનોં મેં યેહ આમ ગલત ફહમી હૈ કે નિફ઼ાસ કી મુદ્દત મુકમ્મલ ચાલીસ દિન હૈ

www.dawateislami.net

હાલાંકે ઐસા નહીં. હુક્મે શરીઅત યેહ હૈ કે અગર ખૂન એક દિન મેં બન્દ હો ગયા, બલ્કે બચ્ચા હોને કે બા'દ ફૌરન હી બન્દ હો ગયા તો નિફાસ ખત્મ હુવા, ગુસ્લ કર કે નમાઝ રોઝા શુરૂઅ કર દેં. **હૈઝ** કી મુદ્દત કમ અઝ કમ તીન દિન રાત ઔર ઝિયાદા સે ઝિયાદા દસ દિન રાત હૈ. તીન દિન ઔર તીન રાત કે બા'દ જબ ભી ખૂન બન્દ હુવા ફૌરન ગુસ્લ કર લેં ઔર નમાઝ વગૈરા શુરૂઅ કર દેં. (યહાં શોહર વાલિયોં કે લિયે કુછ તફસીલ હૈ ઈસે બહારે શરીઅત જિલ્દ અવ્વલ કે હિસ્સા 2 મેં લાઝિમી મુલાહઝા ફરમાએં) ઔર અગર દસ દિન રાત કે બા'દ ખૂન જારી રહા તો **ઈસ્તિહાઝા** યા'ની બીમારી હૈ, દસ દિન રાત પૂરે હોતે હી ગુસ્લ કર કે નમાઝ રોઝા શુરૂઅ કર દેં)

﴾7﴿ **અગર** માહવારી કી તારીખેં રમઝાન શરીફ કે આખિરી અશરે મેં આને વાલી હોં તો એ'તિકાફ શુરૂઅ હી ન કરે.

﴾8﴿ **અગર** ઔરત કો હૈઝ આ જાએ તો ઉસ કા એ'તિકાફ ટૂટ જાએગા. (بدائع الصنائع ج۲ص۲۸۷) ઈસ સૂરત મેં જિસ દિન ઉસ કા એ'તિકાફ ટૂટા હૈ સિર્ફ ઉસ એક દિન કી કઝા ઉસ કે ઝિમ્મે વાજિબ હોગી. (رَدُّالْمُحْتَار ج۳ص۵۰۰) માહવારી સે પાક હોને કે બા'દ કિસી દિન બ નિય્યતે કઝા એ'તિકાફ કર લે. અગર રમઝાન શરીફ કે દિન બાકી હોં તો ઉન મેં ભી કઝા કર

www.dawateislami.net

સકતી હૈ, ઈસ સૂરત મેં **રમઝાનુલ મુબારક** કા રોઝા હી કાફી હો જાએગા. અગર ઉન દિનોં કઝા કરના નહીં ચાહતી યા પાક હોને તક **રમઝાનુલ મુબારક** ખત્મ હો જાએ તો કિસી ઔર દિન કઝા કર લે. મગર ઈદુલ ફિત્ર ઔર ઝુલ હિજ્જતિલ હરામ કી દસવીં તા તેરહવીં કે ઈલાવા, કે ઈન પાંચ દિનોં કે રોઝે મકરૂહે તહરીમી હૈં. (دُرِّمُختَار ج۳ ص۳۹۱)

ઈસ્લામી બહન કે લિયે એ'તિકાફ કઝા કરને કા તરીકા

(9) ઈસ કા તરીકા યેહ હૈ કે ગુરૂબે આફતાબ કે વક્ત (બલ્કે એહતિયાત ઈસ મેં હૈ કે ચન્દ મિનટ કબ્લ) બ નિય્યતે કઝા એ'તિકાફ મસ્જિદે બૈત મેં આ જાએ ઔર અબ જો દિન આએગા ઉસ કે ગુરૂબે આફતાબ તક મો'તકિફ રહે. ઈસ મેં રોઝા શર્ત હૈ.

(10) શરઈ ઝરૂરિય્યાત કે બિગૈર જાએ એ'તિકાફ સે નિકલના જાઈઝ નહીં, વહાં સે ઉઠ કર ઘર કે કિસી ઔર હિસ્સે મેં ભી નહીં જા સકતી, અગર જાએગી તો એ'તિકાફ ટૂટ જાએગા.

(11) ઈસ્લામી બહનોં કે લિયે ભી એ'તિકાફ કી જગહ સે હટને કે વોહી અહકામ હૈં જો ઈસ્લામી ભાઈયોં કે હૈં. યા'ની જિન ઝરૂરિય્યાત કી વજહ સે ઈસ્લામી ભાઈયોં કો મસ્જિદ સે નિકલના જાઈઝ હૈ, ઉન્હીં કે લિયે ઈસ્લામી બહનોં કો ભી **એ'તિકાફ** કી

www.dawateislami.net

જગહ સે હટના જાઇઝ ઔર જિન કામોં કે લિયે મર્દો કો મસ્જિદ સે નિકલના જાઇઝ નહીં, ઉન કે લિયે **ઇસ્લામી બહનોં** કો ભી અપની જગહ સે હટના જાઇઝ નહીં.

﴾12﴿ **ઇસ્લામી** બહનેં એ'તિકાફ કે દૌરાન અપની જગહ બૈઠે બૈઠે સીને પિરોને કા કામ કર સકતી હૈં, ઘર કે કામોં કે લિયે દૂસરોં કો હિદાયાત ભી દે સકતી હૈં મગર ખુદ ઉઠ કર ન જાએં.

﴾13﴿ **બેહતર** યેહ હૈ કે એ'તિકાફ કે દૌરાન સારી તવજ્જોહ તિલાવત, ઝિક્રો દુરૂદ, તસ્બીહાત, દીની મુતાલઆ સુન્નતોં ભરે બયાનાત કી C.Ds કેસિટેં સુનને વગૈરા ઇબાદાત કી તરફ રહે.

યા રબ્બે મુસ્તફા عَزَّوَجَلَّ ! હર ઇસ્લામી ભાઈ ઔર હર ઇસ્લામી બહન કા **એ'તિકાફ** કબૂલ ફરમા ઔર ઇસ કી બરકતોં સે માલામાલ કર. **યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! હમેં ભી **એ'તિકાફ** કરને કી સઆદત નસીબ ફરમા.

اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمين صَلَّى اللهُ تعالٰى عليه واٰلهٖ وسلَّم

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક મર્તબા દુરૂદ પઢા **અલ્લાહ** ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા ઔર ઉસ કે નામએ આ'માલ મેં દસ નેકિયાં લિખતા હૈ. (ترمذی)

"જન્નતે નઈમ" કે સાત હુરૂફ કી નિસ્બત સે મુતફર્રિક 7 ફરામીને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

《1》 "જો મસ્જિદ સે મહબ્બત રખતા હૈ, **અલ્લાહ તઆલા** ઉસ સે મહબ્બત ફરમાતા હૈ."[1] **હઝરતે** અલ્લામા અબ્દુર્રઊફ મુનાવી عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی ઈસ કી શર્હ મેં લિખતે હૈં : મસ્જિદ સે મહબ્બત ઈસ તરહ હૈ કે રિઝાએ ઈલાહી કે લિયે ઈસ મેં એ'તિકાફ, નમાઝ, ઝિક્રુલ્લાહ ઔર શરઈ મસાઈલ સીખને સિખાને કે લિયે બૈઠે રહને કી આદત બનાના હૈ[2] 《2》 "બેશક મસ્જિદેં ઝમીન મેં **અલ્લાહ તઆલા** કે ઘર હૈં ઔર **અલ્લાહ તઆલા** પર હક હૈ કે વોહ (અપને ઘર કી) ઝિયારત કરને વાલે કા ઈકરામ (ઈઝ્ઝત) કરે."[3] **હઝરતે** અલ્લામા અબ્દુર્રઊફ મુનાવી عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی ઈસ કી શર્હ મેં ફરમાતે હૈં : યા'ની મસ્જિદેં વોહ જગહેં હૈં, જિન્હેં **અલ્લાહ તઆલા** ને અપની રહમતેં ઉતારને કે લિયે ચુના હૈ[4] 《3》 "મસ્જિદ મેં હંસના કબ્ર મેં અંધેરા (લાતા) હૈ"[5] 《4》 જો કોઈ જાન બૂઝ કર એક નમાઝ ભી તર્ક કર દેતા હૈ, ઉસ કા નામ જહન્નમ કે ઉસ દરવાઝે પર લિખ દિયા જાએગા જિસ સે વોહ જહન્નમ મેં દાખિલ હોગા[6] 《5》 મિસ્વાક મુંહ કી પાકીઝગી ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ખુશનૂદી કા સબબ હૈ[7] 《6》 ચુગુલ ખોર જન્નત મેં દાખિલ નહીં હોગા[8] 《7》 ગુનાહ સે તૌબા કરને વાલા ઐસા હૈ જૈસા કે ઉસ ને ગુનાહ કિયા હી નહીં.[9]

مــدینــــه

١: مُعْجَمُ اَوسَط ج٤ ص٤٠٠ حديث٦٣٨٣۔ ٢: فيض القدير ج٦ ص١١٢ تحت الحديث٨٥٢٤۔ ٣: مُعْجَم كَبِير ج١٠ ص١٦١ حديث١٠٣٢٤۔ ٤: فيض القدير ج٢ ص٥٦٤۔ ٥: الفردوس بما ثور الخطاب ج٢ ص٤٣١ حديث ٣٨٩١۔ ٦: حلية الاولياء ج٧ ص٢٩٩ حديث١٠٥٩٠۔ ٧: ابن ماجه ج١ ص١٨٦ حديث٢٨٩۔ ٨: بخارى ج٤ ص١١٥ حديث ٦٠٥٦۔ ٩: ابن ماجه ج٤ ص٤٩١ حديث ٤٢٥٠۔

www.dawateislami.net

નિશાનિયોં કે નમૂને

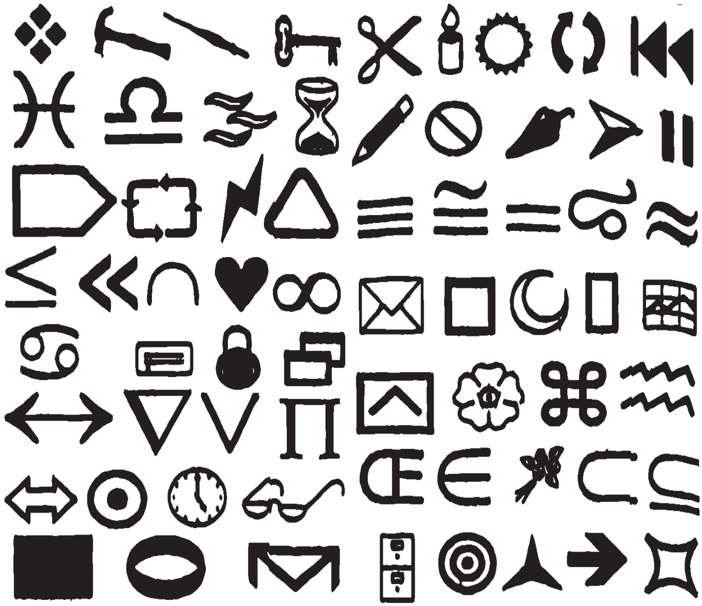

www.dawateislami.net

ચાર ઝૂટે દા'વેદાર

ઈર્શાદે હાતિમે અસમ رَحْمَةُاللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه: ﴿1﴾ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી મહબ્બત કા દા'વેદાર મગર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે હરામ કર્દા કામોં સે ન બચને વાલા ﴿2﴾ મહબ્બતે રસૂલ કા દા'વેદાર મગર ગરીબોં કો અહમ્મિય્યત ન દેને વાલા ﴿3﴾ તાલિબે જન્નત હોને કા દા'વેદાર મગર રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં ખર્ચ કરને સે કતરાને વાલા ﴿4﴾ જહન્નમ સે ખૌફ રખને કા દા'વેદાર મગર ગુનાહોં સે પરહેઝ ન કરને વાલા.

(ماخوذ از المنبهات ص٤٠)

છ⁶ તરહ કે અફ્રાદ પર ભલાઈ કા દરવાઝા બન્દ

ઈર્શાદે યહ્યા બિન મુઆઝ رَحْمَةُاللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه : ﴿1﴾ અપને ઈલ્મ પર અમલ ન કરને વાલા ﴿2﴾ ને'મતોં પર શુક્ર ન કરને વાલે ﴿3﴾ નેક બન્દોં કી સોહબત મેં બૈઠને કે બા વુજૂદ ઉન કે નક્શે કદમ પર ન ચલને વાલા ﴿4﴾ મરને વાલોં કી તજ્હીઝો તક્ફીન મેં હિસ્સા લેને કે બા વુજૂદ ઈબ્રત ન પકડને વાલા ﴿5﴾ દૌલત હોને કે બા વુજૂદ (રિઝાએ ઈલાહી કે કામોં મેં ખર્ચ કર કે) આખિરત કે લિયે તોશા જમ્અ ન કરને વાલે ﴿6﴾ ગુનાહોં કી કસરત કે બા વુજૂદ તૌબા ન કરને વાલે.

ફૈઝાને ઈદુલ ફિત્ર

FRONT 1258 A

www.dawateislami.net

ઈદ મુબારક

બા'દે રમઝાન ઈદ હોતી હૈ
રબ કી રહમત મઝીદ હોતી હૈ

જિસ કો આકા કી દીદ હોતી હૈ
ઉસ પે કુરબાન "ઈદ" હોતી હૈ

ઈદ તુઝ કો મુબારક ઐ સાઈમ[1] !
રોઝાદારોં કી ઈદ હોતી હૈ

રોઝાખોરો ! ખુદા કી નારાઝી
સુન લો ! તુમ પર શદીદ હોતી હૈ

તેરી શૈતાન ! માહે રમઝાં મેં
કૈસી મિટ્ટી પલીદ હોતી હૈ !

રોઝાદારોં કે વાસિતે વલ્લાહ
મગ્ફિરત કી નવીદ[2] હોતી હૈ

ઈદ કે દિન ઉમર યેહ રો રો કર
બોલે : "નેકોં કી ઈદ હોતી હૈ"

જો કોઈ રબ કો કરતે હૈં નારાઝ
ઉન સે રહમત બઈદ[3] હોતી હૈ

ફિલ્મ બીનોં[4] કે હક મેં સુન લો યેહ
ઈદ, યૌમે વઈદ[5] હોતી હૈ

બે નમાઝોં કી રોઝાખોરોં કી
કૌન કહતા હૈ ઈદ હોતી હૈ !

જિસ કો આકા મદીને બુલવાએં
ઉસ મુસલ્માં કી ઈદ હોતી હૈ

મુઝ કો "ઈદી" મેં દો બકીઅ આકા
જાને કબ મેરી ઈદ હોતી હૈ !

જો બિછડ જાએ ઉન કી ગલિયોં સે
ક્યા ભલા ઉસ કી ઈદ હોતી હૈ !

ઈદ **અત્તાર** ઉસ કી હૈ જિસ કો
ખ્વાબ મેં ઉન કી દીદ હોતી હૈ

1 : રોઝાદાર 2 : ખુશ ખબરી 3 : દૂર 4 : ફિલ્મ દેખને વાલે
5 : સઝા દેને કી ધમકી, સઝા દેને કા વા'દા

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક બાર દુરૂદ પઢતા હૈ **અલ્લાહ** ઉસ કે લિયે એક કિરાત અજ્ર લિખતા હૈ ઔર કિરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (عبدالرزاق)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِ الْمُرْسَلِیْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ؕ

ફૈઝાને ઈદુલ ફિત્ર

મૌલા અલી ને ખાલી હથેલી પર દમ કિયા ઔર...... :

એક બાર કિસી ભિકારી ને કુફ્ફાર સે સુવાલ કિયા, ઉન્હોં ને મઝાકન અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના મૌલા મુશ્કિલ કુશા, અલિય્યુલ મુર્તઝા, શેરે ખુદા كَرَّمَ اللهُ تَعَالٰى وَجْهَهُ الْكَرِيْم કે પાસ ભેજ દિયા જો કે સામને તશરીફ ફરમા થે. ઉસ ને હાઝિર હો કર દસ્તે સુવાલ દરાઝ કિયા, આપ كَرَّمَ اللهُ تَعَالٰى وَجْهَهُ الْكَرِيْم ને **10 બાર દુરૂદ શરીફ** પઢ કર ઉસ કી હથેલી પર દમ કર દિયા ઔર ફરમાયા : “મુઠ્ઠી બન્દ કર લો ઔર જિન લોગોં ને ભેજા હૈ ઉન કે સામને જા કર ખોલ દો.” (કુફ્ફાર હંસ રહે થે કે ખાલી ફૂંક મારને સે ક્યા હોતા હૈ !) મગર જબ સાઈલ ને ઉન કે સામને જા કર મુઠ્ઠી ખોલી તો ઉસ મેં **એક દીનાર** થા ! યેહ **કરામત** દેખ કર કઈ કાફિર મુસલ્માન હો ગએ.

(راحت القلوب ص ۵۰)

વિર્દ જિસ ને કિયા દુરૂદ શરીફ ઔર દિલ સે પઢા દુરૂદ શરીફ
હાજતેં સબ રવા હુઈં ઉસ કી હૈ અજબ કીમિયા દુરૂદ શરીફ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને રમઝાન શરીફ કે મુબારક મહીને કે મુતઅલ્લિક ઈર્શાદ ફરમાયા હૈ કે ઈસ મહીને કા પહલા અશરા **રહમત**, દૂસરા **મગ્ફિરત** ઔર તીસરા અશરા **જહન્નમ** સે આઝાદી કા હૈ. (ابن خُزَیمه ج۳ص۱۹۲ حدیث۱۸۸۷)

મા'લૂમ હુવા કે **રમઝાનુલ મુબારક** રહમત વ મગ્ફિરત ઔર જહન્નમ સે આઝાદી કા મહીના હૈ, લિહાઝા ઈસ રહમતોં ઔર બરકતોં ભરે મહીને કે ફૌરન બા'દ હમેં **ઈદે સઈદ** કી ખુશી મનાને કા મૌકઅ ફરાહમ કિયા ગયા હૈ ઔર ઈદુલ ફિત્ર કે રોઝ ખુશી કા ઈઝહાર મુસ્તહબ હૈ. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે ફઝ્લો રહમત પર ખુશી કરને કી તરગીબ તો કુરઆને કરીમ મેં ભી મૌજૂદ હૈ. ચુનાન્ચે પારહ 11 **સૂરએ યૂનુસ** કી આયત નમ્બર 58 મેં ઈર્શાદ હોતા હૈ :

قُلْ بِفَضْلِ اللّٰهِ وَبِرَحْمَتِهٖ فَبِذٰلِكَ فَلْيَفْرَحُوْا ؕ

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : તુમ ફરમાઓ **અલ્લાહ** હી કે ફઝ્લ ઔર ઉસી કી રહમત, ઔર ઈસી પર ચાહિયે કે ખુશી કરેં.

દિલ ઝિન્દા રહેગા : નબિયોં કે સુલ્તાન, રહમતે આલમિય્યાન, સરદારે દો જહાન, મહબૂબે રહમાન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને

www.dawateislami.net

બરકત નિશાન હૈ : "જિસ ને ઈદૈન કી રાત (યા'ની શબે ઈદુલ ફિત્ર ઔર શબે ઈદુલ અઝ્હા) તલબે સવાબ કે લિયે કિયામ કિયા, ઉસ દિન ઉસ કા દિલ નહીં મરેગા, જિસ દિન (લોગોં કે) દિલ મર જાએંગે."

(ابنِ ماجه ج۲ص۳٦٥حديث۱۷۸۲)

જન્નત વાજિબ હો જાતી હૈ : એક ઔર મકામ પર હઝરતે સય્યિદુના મુઆઝ બિન જબલ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ સે મરવી હૈ, ફરમાતે હૈં : જો પાંચ રાતોં મેં શબ બેદારી કરે ઉસ કે લિયે જન્નત વાજિબ હો જાતી હૈ. ઝુલ હિજ્જા શરીફ કી આઠવીં, નવીં ઔર દસવીં રાત (ઈસ તરહ તીન રાતેં તો યેહ હુઈ) ઔર ચૌથી **ઈદુલ ફિત્ર** કી રાત, પાંચવીં શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ કી પન્દરહવીં રાત (યા'ની શબે બરાઅત). (اَلتَّرْغِيْب وَ التَّرْهِيْب ج۲ ص۹۸ حديث ۲)

મુઆફી કા એ'લાને આમ : હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُمَا કી એક રિવાયત મેં યેહ ભી હૈ : જબ **ઈદુલ ફિત્ર** કી મુબારક રાત તશરીફ લાતી હૈ તો ઈસે **"લયલતુલ જાઈઝા"** યા'ની "ઈન્આમ કી રાત" કે નામ સે પુકારા જાતા હૈ. જબ **ઈદ** કી સુબ્હ હોતી હૈ તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ અપને મા'સૂમ ફિરિશ્તોં કો તમામ શહરોં મેં ભેજતા હૈ, ચુનાન્ચે વોહ ફિરિશ્તે ઝમીન પર તશરીફ લા કર સબ ગલિયોં ઔર રાહોં કે સિરોં પર ખડે હો જાતે હૈં ઔર ઈસ તરહ નિદા દેતે હૈં : **"એ ઉમ્મતે મુહમ્મદ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ! ઉસ

www.dawateislami.net

રબ્બે કરીમ عَزَّوَجَلَّ કી બારગાહ કી તરફચલો ! જો બહુત ઝિયાદા અતા કરને વાલા ઔર બડે સે બડા ગુનાહ મુઆફ ફરમાને વાલા હૈ." ફિર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ અપને બન્દોં સે યૂં મુખાતિબ હોતા હૈ : "એ મેરે બન્દો ! માંગો ! ક્યા માંગતે હો ? મેરી ઇઝ્ઝતો જલાલ કી કસમ ! આજ કે રોઝ ઇસ (નમાઝે ઈદ કે) ઇજતિમાઅ મેં અપની આખિરત કે બારે મેં જો કુછ સુવાલ કરોગે વોહ પૂરા કરૂંગા ઔર જો કુછ દુન્યા કે બારે મેં માંગોગે ઉસ મેં તુમ્હારી ભલાઈ કી તરફ નઝર ફરમાઊંગા (યા'ની ઇસ મુઆમલે મેં વોહ કરૂંગા જિસ મેં તુમ્હારી બેહતરી હો) મેરી ઇઝ્ઝત કી કસમ ! જબ તક તુમ મેરા લિહાઝ રખોગે મૈં ભી તુમ્હારી ખતાઓં કી પર્દા પોશી ફરમાતા રહૂંગા. મેરી ઇઝ્ઝતો જલાલ કી કસમ ! મૈં તુમ્હેં હદ સે બઢને વાલોં (યા'ની મુજરિમોં) કે સાથ રુસ્વા ન કરૂંગા. બસ અપને ઘરોં કી તરફ **મગ્ફિરત યાફ્તા** લૌટ જાઓ. તુમ ને મુઝે રાઝી કર દિયા ઔર મૈં ભી તુમ સે રાઝી હો ગયા." (اَلتَّرْغِيْب وَالتَّرْهِيْب ج۲ ص۶۰ حدیث۲۳)

કોઈ સાઈલ માયૂસ નહીં જાતા : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ગૌર તો ફરમાઇયે ! **ઈદુલ ફિત્ર** કા દિન કિસ કદર અહમ તરીન દિન હૈ, ઇસ દિન **અલ્લાહુ રબ્બુલ ઇઝ્ઝત** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત નિહાયત જોશ પર હોતી હૈ, દરબારે ખુદાવન્દી عَزَّوَجَلَّ સે કોઈ સાઈલ માયૂસ નહીં લૌટાયા જાતા. એક તરફ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે નેક બન્દે **અલ્લાહ**

www.dawateislami.net

عَزَّوَجَلَّ કી બે પાયાં રહમતોં ઔર બખ્શિશોં પર ખુશિયાં મના રહે હોતે હૈં તો દૂસરી તરફ મોમિનોં પર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ઈતની કરમ નવાઝિયાં દેખ કર ઈન્સાન કા બદ તરીન દુશ્મન શૈતાન આગ બગૂલા હો જાતા હૈ. ચુનાન્ચે

શૈતાન કી બદ હવાસી : હઝરતે સય્યિદુના વહબ બિન મુનબ્બેહ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં : જબ ભી ઈદ આતી હૈ, શૈતાન ચિલ્લા ચિલ્લા કર રોતા હૈ. ઈસ કી બદ હવાસી દેખ કર તમામ શયાતીન ઉસ કે ગિર્દ જમ્અ હો કર પૂછતે હૈં : એ આકા ! આપ ક્યૂં ગઝબ નાક ઔર ઉદાસ હૈં ? વોહ કહતા હૈ : હાએ અફસોસ ! **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને આજ કે દિન **ઉમ્મતે મુહમ્મદ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કો બખ્શ દિયા હૈ, લિહાઝા તુમ ઈન્હેં લઝ્ઝાત ઔર નફસાની ખ્વાહિશાત મેં મશ્ગૂલ કર દો. (مُکاشَفَةُ الْقُلُوب ص۳۰۸)

ક્યા શૈતાન કામ્યાબ હૈ ? : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! શૈતાન પર ઈદ કા દિન નિહાયત ગિરાં ગુઝરતા હૈ લિહાઝા વોહ શયાતીન કો હુક્મ સાદિર કર દેતા હૈ કે તુમ મુસલ્માનોં કો લઝ્ઝાતે નફસાની મેં મશ્ગૂલ કર દો ! ઐસા લગતા હૈ, ફી ઝમાના શૈતાન અપને ઈસ વાર મેં કામ્યાબ નઝર આ રહા હૈ. ઈદ કી આમદ પર હોના તો યેહ ચાહિયે કે ઈબાદાત વ હસનાત કી કસ્રતો બોહતાત કર કે રબ્બે કાએનાત عَزَّوَجَلَّ કા ઝિયાદા સે ઝિયાદા શુક્ર અદા કિયા

www.dawateislami.net

જાએ, મગર અફ઼સોસ ! સદ કરોડ અફ઼સોસ અબ અક્સર મુસલ્માન **ઈદે સઈદ** કા હકીકી મક્સદ હી ભુલા બૈઠે હૈં ! **વા હસ્રતા !** અબ તો **ઈદ** મનાને કા યેહ અન્દાઝ હો ગયા હૈ કે બેહૂદા નક્શો નિગાર બલ્કે مَعَاذَ اللهِ عَزَّوَجَلَّ જાનદાર કી તસ્વીર વાલે ભડકીલે કપડે પહને જાતે હૈં (બહારે શરીઅત મેં હૈ કે જિસ કપડે પર જાનદાર કી તસ્વીર હો ઉસે પહન કર નમાઝ પઢના મક્રૂહે તહરીમી હૈ, નમાઝ કે ઈલાવા ભી ઐસા કપડા પહનના ના જાઇઝ હૈ. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 627)) રક્સો સુરૂદ કી મહફ઼િલેં ગર્મ કી જાતી હૈં, ગુનાહોં ભરે મેલોં, ગન્દે ખેલોં, નાચ ગાનોં ઔર ફ઼િલ્મોં ડિરામોં કા એહતિમામ કિયા જાતા હૈ ઔર જી ખોલ કર વક્ત વ દૌલત દોનોં કો ખિલાફ઼ે સુન્નત વ શરીઅત અફ઼આલ મેં બરબાદ કિયા જાતા હૈ. અફ઼સોસ સદ હઝાર અફ઼સોસ ! અબ ઈસ મુબારક દિન કો કિસ કદર ગલત કામોં મેં ગુઝારા જાને લગા હૈ. **મેરે ઈસ્લામી ભાઈયો !** ઈન ખિલાફ઼ે શરઅ બાતોં કે સબબ હો સકતા હૈ કે યેહ **ઈદે સઈદ** ના શુક્રોં કે લિયે "યૌમે વઈદ" બન જાએ. **લિલ્લાહ !** અપને હાલ પર રહ્‌મ કીજિયે ! ફ઼ેશન પરસ્તી ઔર ફ઼ુઝૂલ ખર્ચી સે બાઝ આ જાઇયે ! **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને ફ઼ુઝૂલ ખર્ચો કો કુરઆને પાક મેં શૈતાનોં કા ભાઈ કરાર દિયા હૈ. ચુનાન્ચે પારહ 15 **સૂરએ બની ઈસરાઈલ** કી આયત નમ્બર 26 ઔર 27 મેં ઈર્શાદ હોતા હૈ :

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ શરીફ પઢો, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (ابن عدی)

وَلَا تُبَذِّرۡ تَبۡذِيۡرًا ﴿۲۶﴾ اِنَّ الۡمُبَذِّرِيۡنَ كَانُوۡۤا اِخۡوَانَ الشَّيٰطِيۡنِ ؕ وَكَانَ الشَّيۡطٰنُ لِرَبِّهٖ كَفُوۡرًا ﴿۲۷﴾

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર ફુઝૂલ ન ઉડા બેશક ઉડાને વાલે શૈતાનોં કે ભાઈ હૈં ઔર શૈતાન અપને રબ કા બડા ના શુક્રા હૈ.

મકતબતુલ મદીના કી મત્બૂઆ "તફસીરે સિરાતુલ જિનાન" જિલ્દ 5 સફહા 447 તા 448 પર ઈન આયાતે મુબારક કે તહ્ત હૈ : ﴿وَلَا تُبَذِّرۡ تَبۡذِيۡرًا ﴿۲۶﴾ **ઔર ફુઝૂલ ખર્ચી ન કરો.**﴾ યા'ની અપના માલ ના જાઈઝ કામ મેં ખર્ચ ન કરો. હઝરતે **અબ્દુલ્લાહ** બિન મસઊદ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ સે "તબ્ઝીર" કે મુતઅલ્લિક સુવાલ કિયા ગયા તો આપ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ ને ફરમાયા કે જહાં માલ ખર્ચ કરને કા હક હૈ ઉસ કી બજાએ કહીં ઔર ખર્ચ કરના **તબ્ઝીર** હૈ. લિહાઝા અગર કોઈ શખ્સ અપના પૂરા માલ હક યા'ની ઉસ કે મસરફ મેં ખર્ચ કર દે તો વોહ ફુઝૂલ ખર્ચી કરને વાલા નહીં ઔર અગર કોઈ એક દિરહમ ભી બાતિલ યા'ની ના જાઈઝ કામ મેં ખર્ચ કર દે તો વોહ ફુઝૂલ ખર્ચી કરને વાલા હૈ.

(خازن ج ۳ ص ۱۷۲)

ઈસરાફ કી ગ્યારહ તા'રીફાત : ઈસરાફ બિલા શુબા મમ્નૂઅ ઔર ના જાઈઝ હૈ ઔર ઉલમાએ કિરામ ને ઈસ કી મુખ્તલિફ તા'રીફાત બયાન કી હૈં, ઉન મેં સે **11 તા'રીફાત** દર્જે ઝૈલ હૈં : ﴾1﴿ ગૈરે હક મેં સર્ફ કરના ﴾2﴿ **અલ્લાહ તઆલા** કે હુક્મ કી હદ સે બઢના ﴾3﴿ ઐસી

www.dawateislami.net

બાત મેં ખર્ચ કરના જો શરએ મુતહ્હર યા મુરવ્વત કે ખિલાફ હો, અવ્વલ (યા'ની ખિલાફે શરીઅત ખર્ચ કરના) હરામ હૈ ઔર સાની (યા'ની ખિલાફે મુરવ્વત ખર્ચ કરના) મક્રૂહે તન્ઝીહી. ﴾4﴿ તાઅતે ઈલાહી કે ગૈર મેં સર્ફ કરના ﴾5﴿ શરઈ હાજત સે ઝિયાદા ઈસ્તિ'માલ કરના ﴾6﴿ ગૈરે તાઅત મેં યા બિલા હાજત ખર્ચ કરના ﴾7﴿ દેને મેં હક કી હદ સે કમી યા ઝિયાદતી કરના ﴾8﴿ ઝલીલ ગરઝ મેં કસીર માલ ખર્ચ કર દેના ﴾9﴿ હરામ મેં સે કુછ યા હલાલ કો એ'તિદાલ સે ઝિયાદા ખાના ﴾10﴿ લાઈક વ પસન્દીદા બાત મેં લાઈક મિક્દાર સે ઝિયાદા સર્ફ કર દેના ﴾11﴿ બે ફાએદા ખર્ચ કરના.

ઈસરાફ કી વાઝેહ તર તા'રીફ ગૈરે હક મેં માલ ખર્ચ કરના : આ'લા હઝરત ઈમામ અહમદ રઝા ખાન رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہِ ઈન તા'રીફાત કો ઝિક્ર કરને ઔર ઈન કી તહકીક વ તફસીલ બયાન કરને કે બા'દ ફરમાતે હૈં : હમારે કલામ કા નાઝિર (યા'ની નઝર કરને વાલા) ખયાલ કર સકતા હૈ કે ઈન તમામ તા'રીફાત મેં સબ સે જામેઅ વ માનેઅ વ વાઝેહ તર તા'રીફ અવ્વલ હૈ ઔર ક્યૂં ન હો, કે યેહ ઉસ **અબ્દુલ્લાહ** કી તા'રીફ હૈ જિસે **રસૂલુલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ઈલ્મ કી ગઠડી ફરમાતે ઔર જો ખુલફાએ અર્બઆ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھُم કે બા'દ તમામ જહાન સે ઈલ્મ મેં ઝાઈદ

www.dawateislami.net

હૈ ઔર અબૂ હનીફા જૈસે ઈમામુલ અઈમ્મા કા મૂરિસે ઈલ્મ હૈ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ وَعَنۡہُ وَعَنۡھُمۡ اَجۡمَعِیۡن. (ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 1 (ب), સ. 937)

તબ્ઝીર ઔર ઈસરાફ મેં ફર્ક : **આ'લા** હઝરત ઈમામ અહમદ રઝા ખાન رَحۡمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیۡہ ને "તબ્ઝીર" ઔર "ઈસરાફ" મેં ફર્ક સે મુતઅલ્લિક જો કલામ ઝિક્ર ફરમાયા ઉસ કા ખુલાસા યેહ હૈ કે **તબ્ઝીર** કે બારે મેં ઉલમાએ કિરામ કે દો કૌલ હૈં : **(1)**...... તબ્ઝીર ઔર ઈસરાફ દોનોં કે મા'ના "નાહક સર્ફ કરના" હૈં. યેહી સહીહ હૈ કે યેહી કૌલ હઝરતે **અબ્દુલ્લાહ** બિન મસ્ઊદ ઔર હઝરતે **અબ્દુલ્લાહ** બિન અબ્બાસ ઔર આમ સહાબએ કિરામ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡھُمۡ કા હૈ. **(2)**...... તબ્ઝીર ઔર ઈસરાફ મેં ફર્ક હૈ, તબ્ઝીર ખાસ ગુનાહોં મેં માલ બરબાદ કરને કા નામ હૈ. ઈસ સૂરત મેં ઈસરાફ તબ્ઝીર સે આમ હોગા કે નાહક સર્ફ કરના અબસ મેં સર્ફ કરને કો ભી શામિલ હૈ ઔર અબસ મુત્લકન ગુનાહ નહીં તો ચૂંકે ઈસરાફ ના જાઈઝ હૈ ઈસ લિયે યેહ ખર્ચ કરના મા'સિયત હોગા મગર જિસ મેં ખર્ચ કિયા વોહ ખુદ મા'સિયત ન થા. ઔર ઈબારત "لَاتُعۡطِ فِی الۡمَعَاصِی" (ઉસ કી ના ફરમાની મેં મત દે) કા ઝાહિર યેહી હૈ કે વોહ કામ ખુદ હી મા'સિયત હો. ખુલાસા યેહ હૈ કે તબ્ઝીર કે મક્સૂદ ઔર હુક્મ દોનોં મા'સિયત હૈં ઔર ઈસરાફ કો સિર્ફ હુક્મ મેં મા'સિયત લાઝિમ હૈ.

(ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 1 (ب), સ. 937 તા 939 મુલખ્ખસન)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **:** બરોઝે કિયામત લોગોં મેં સે મેરે કરીબ તર વોહ હોગા જિસ ને દુન્યા મેં મુઝ પર ઝિયાદા દુરૂદે પાક પઢે હોંગે. (ترمذی)

ઈન્સાન વ હૈવાન કા ફર્ક : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈન્સાન ઔર હૈવાન મેં જો મા બિહિલ ઈમ્તિયાઝ (યા'ની ફર્ક કરને વાલી ચીઝ) હૈ વોહ અક્લ વ તદબીર, દૂરબીની ઔર દૂર અન્દેશી હૈ, ઉમૂમન હૈવાન કો "કલ" કી ફિક્ર નહીં હોતી ઔર આમ તૌર પર ઉસ કી કોઈ હરકત કિસી હિક્મત કે મા તહ્ત નહીં હોતી, બર ખિલાફ ઈન્સાન કે ઔર મુસલ્માન કો તો ન સિર્ફ "દુન્યવી કલ" કી બલ્કે ઈસ દુન્યવી કલ કે બા'દ આને વાલી "ઉખ્રવી કલ" કી ભી ફિક્ર હોતી હૈ. યકીનન સમઝદાર ઈન્સાન વોહી હૈ બલ્કે હકીકતન ઈન્સાન હી વોહ હૈ જો "ઉખ્રવી કલ" યા'ની આખિરત કી ભી ફિક્ર કરે, હિક્મતે અમલી સે કામ લે ઔર ઈસ ફાની ઝિન્દગી કો ગનીમત જાનતે હુએ બાકી આખિરત કે લિયે કોઈ ઈન્તિઝામ કર લે. આહ ! અબ તો અક્સર લોગ અપની ઝિન્દગી કા મક્સદ માલ કમાના, ખૂબ ડટ કર ખાના ઔર ફિર ખૂબ ગફલત કી નીંદ સો જાના હી સમઝતે હૈં.

ક્યા કહૂં અહબાબ ક્યા કારે નુમાયાં કર ગએ !
મેટ્રિક કિયા, નોકર હુએ, પેન્શન મિલી ફિર મર ગએ !!

ઝિન્દગી કા મક્સદ ક્યા હૈ ? : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઝિન્દગી કા મક્સદ સિર્ફ બડી બડી ડિગ્રિયાં હાસિલ કરના, ખાના પીના, ઔર મઝે ઉડાના નહીં હૈ. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને આખિર હમેં ઝિન્દગી

www.dawateislami.net

ક્યૂં મર્હમત ફરમાઈ ? આઈયે ! કુરઆને પાક કી ખિદમત મેં અર્ઝ કરેં કે ઐ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી સચ્ચી કિતાબ ! તૂ હી હમારી રહનુમાઈ ફરમા, કે હમારે જીને ઔર મરને કા મક્સદ ક્યા હૈ ? કુરઆને અઝીમ સે જવાબ મિલ રહા હૈ :

خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيٰوةَ لِيَبْلُوَكُمْ اَيُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ؕ (پ۲۹، الملك:۲)

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : મૌત ઔર ઝિન્દગી પૈદા કી, કે તુમ્હારી જાંચ હો (દુન્યાવી ઝિન્દગી મેં) તુમ મેં કિસ કા કામ ઝિયાદા અચ્છા હૈ.

(યા'ની ઈસ મૌત વ ઝિન્દગી કો ઈસ લિયે પૈદા કિયા ગયા તાકે આઝમાયા જાએ કે) ઈસ દુન્યા કી ઝિન્દગી મેં કૌન ઝિયાદા મુતીઅ (ફરમાં બરદાર) વ મુખ્લિસ હૈ. (ખઝાઈનુલ ઈરફાન, સ. 1040)

ઘર હી પર વિલાદત હો ગઈ : **પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !** શૈતાન કે વાર સે બચને કી કોશિશ કે ઝિમ્ન મેં ઈદ કી હસીન સાઅતેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ મદની કાફિલે મેં ગુઝારિયે. આપ કી તરગીબ કે લિયે એક **મદની બહાર** અર્ઝ કરતા હૂં : એક ઈસ્લામી ભાઈ ને કુછ ઈસ તરહ બતાયા કે શાદી કે કમો બેશ 6 માહ બા'દ ઘર મેં "ઉમ્મીદ" કે આસાર ઝાહિર હુએ. ડૉક્ટર ને બતાયા કે આપ કા કેસ પેચીદા હૈ, ખૂન કી ભી કાફી કમી હૈ, હો સકતા હૈ ઑપરેશન કરના પડે ! મૈં ને ઉસી વક્ત **એક માહ કે મદની કાફિલે** કા મુસાફિર બનને કી

www.dawateislami.net

નિય્યત કર લી, ઔર ચન્દ રોઝ કે બા'દ **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સફ઼ર પર રવાના હો ગયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મદની કાફ઼િલે કી બરકત સે ઐસા કરમ હો ગયા કે ન અસ્પતાલ જાને કી નૌબત આઈ ઔર ન હી કિસી ડૉક્ટર કો દિખાના પડા, ઘર હી મેં **મદની મુન્ને** કી વિલાદત હો ગઈ.

ઘર મેં "ઉમ્મીદ" હો, ઈસ કી તમ્હીદ હો
જલ્દ હી ચલ પડેં, કાફ઼િલે મેં ચલો
ઝચ્ચા કી ખૈર હો, બચ્ચા બિલખૈર હો
ઉઠિયે હિમ્મત કરેં, કાફ઼િલે મેં ચલો

(વસાઈલે બખ઼્શિશ, સ. 675)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

હિફ઼ાઝતે હમ્લ કે 2 રૂહાની ઈલાજ : ﴾1﴿ لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰه 11 બાર કિસી રિકાબી (યા કાગઝ) પર લિખ કર ધો કર ઔરત કો પિલા દીજિયે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ **હમ્લ** કી હિફ઼ાઝત હોગી. જિસ ઔરત કો દૂધ ન આતા હો યા કમ આતા હો اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉસ કે લિયે ભી યેહ અમલ મુફ઼ીદ હૈ, ચાહેં તો એક હી દિન પિલાએં યા કઈ રોઝ તક રોઝાના હી લિખ કર પિલાએં હર તરહ સે ઈખ઼્તિયાર હૈ ﴾2﴿ یَاحَیُّ یَاقَیُّوْمُ 111 બાર કિસી કાગઝ પર લિખ કર **હામિલા** કે પેટ પર બાંધ દીજિયે ઔર વિલાદત કે વક્ત તક બાંધે રહિયે. (ઝરૂરતન કુછ દેર કે લિયે ખોલને મેં હરજ નહીં) اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ **હમ્લ** ભી મહફ઼ૂઝ રહેગા ઔર બચ્ચા ભી સિહ્હત મન્દ પૈદા હોગા.

www.dawateislami.net

ઈદ યા વઈદ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! લાઈકે અઝાબ કામોં કા ઈરતિકાબ કર કે "યૌમે ઈદ" કો અપને લિયે "યૌમે વઈદ" ન બનાઈયે. ઔર યાદ રખિયે !

لَيْسَ الْعِيْدُ لِمَنْ لَّبِسَ الْجَدِيْد　　اِنَّمَا الْعِيْدُ لِمَنْ خَافَ الْوَعِيْد

(યા'ની ઈદ ઉસ કી નહીં, જિસ ને નએ કપડે પહન લિયે,

ઈદ તો ઉસ કી હૈ જો અઝાબે ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ સે ડર ગયા)

ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللهُ تَعَالٰى **ભી તો ઈદ મનાતે રહે હૈં : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !** આજ કલ ગોયા લોગ સિર્ફ નએ નએ કપડે પહનને ઔર ઉમ્દા ખાને તનાવુલ કરને કો હી مَعَاذَ الله ઈદ સમઝ બૈઠે હૈં. ઝરા ગૌર તો કીજિયે ! હમારે બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَهُمُ اللهُ الْمُبِيْن ભી તો આખિર **ઈદ** મનાતે રહે હૈં, મગર ઈન કે **ઈદ** મનાને કા અન્દાઝ હી નિરાલા રહા હૈ, વોહ દુન્યા કી લઝ્ઝતોં સે કોસોં દૂર ભાગતે રહે હૈં ઔર હર હાલ મેં અપને નફ્સ કી મુખાલફત કરતે રહે હૈં. ચુનાન્ચે

ઈદ કા અનોખા ખાના : હઝરતે સય્યિદુના ઝુન્નૂન મિસરી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِى ને **દસ બરસ** તક કોઈ લઝીઝ ખાના તનાવુલ ન ફરમાયા, નફ્સ ચાહતા રહા ઔર આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه નફ્સ કી મુખાલફત ફરમાતે રહે, એક બાર **ઈદ મુબારક** કી મુકદ્દસ રાત કો દિલ ને મશ્વરા દિયા કે કલ અગર **ઈદે સઈદ** કે રોઝ કોઈ લઝીઝ

www.dawateislami.net

ખાના ખા લિયા જાએ તો ક્યા હરજ હૈ ? ઈસ મશ્વરે પર આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه ને ભી દિલ કો આઝમાઈશ મેં મુબ્તલા કરને કી ગરઝ સે ફરમાયા, "મૈં અવ્વલન **દો રક્અત** નફ્લ મેં પૂરા કુરઆને પાક ખત્મ કરૂંગા, એ મેરે દિલ ! તૂ અગર ઈસ બાત મેં મેરા સાથ દે તો કલ લઝીઝ ખાના મિલ જાએગા." લિહાઝા આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه ને દો રક્અત અદા કી ઔર ઉન મેં પૂરા કુરઆને કરીમ ખત્મ કિયા. આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه કે દિલ ને ઈસ અમ્ર મેં આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه કા સાથ દિયા. (યા'ની દોનોં રક્અતેં દિલ જમ્ઈ કે સાથ અદા કર લી ગઈ) આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه ને **ઈદ** કે દિન લઝીઝ ખાના મંગવાયા, નિવાલા ઉઠા કર મુંહ મેં ડાલના હી ચાહતે થે કે બે કરાર હો કર ફિર રખ દિયા ઔર ન ખાયા. લોગોં ને ઈસ કી વજહ પૂછી તો ફરમાયા : જિસ વક્ત મૈં નિવાલા મુંહ કે કરીબ લાયા તો મેરે નફ્સ ને કહા : દેખા ! મૈં આખિર અપની દસ સાલ પુરાની ખ્વાહિશ પૂરી કરને મેં કામ્યાબ હો ગયા ના ! મૈં ને ઉસી વક્ત કહા કે અગર યેહ બાત હૈ તો મૈં તુઝે કામ્યાબ ન હોને દૂંગા ઔર હરગિઝ હરગિઝ લઝીઝ ખાના ન ખાઊંગા. ચુનાન્ચે આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه ને લઝીઝ ખાના ખાને કા ઈરાદા તર્ક કર દિયા. ઈતને મેં એક શખ્સ લઝીઝ ખાને કા તબાક ઉઠાએ હાઝિર હુવા ઔર અર્ઝ કી : યેહ ખાના મૈં ને રાત અપને લિયે

www.dawateislami.net

તય્યાર કિયા થા, રાત જબ સોયા તો કિસ્મત અંગડાઈ લે કર જાગ ઉઠી, ખ્વાબ મેં તાજદારે રિસાલત صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી ઝિયારત કી સઆદત હાસિલ હુઈ, મેરે પ્યારે પ્યારે ઔર મીઠે મીઠે આકા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને મુઝ સે ઈર્શાદ ફરમાયા : અગર તૂ કલ કિયામત કે રોઝ ભી મુઝે દેખના ચાહતા હૈ તો યેહ ખાના ઝુન્નૂન (رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ) કે પાસ લે જા ઔર ઉન સે જા કર કહ, કે **"હઝરતે મુહમ્મદ બિન અબ્દુલ્લાહ બિન અબ્દુલ મુત્તલિબ (صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم) ફરમાતે હૈં કે દમ ભર કે લિયે નફસ કે સાથ સુલ્હ કર લો ઔર ચન્દ નિવાલે ઈસ લઝીઝ ખાને સે ખા લો."** હઝરતે સય્યિદુના ઝુન્નૂન મિસરી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی યેહ સુન કર ઝૂમ ઉઠે ઔર કહને લગે : "મૈં ફરમાં બરદાર હૂં, મૈં ફરમાં બરદાર હૂં." ઔર લઝીઝ ખાના ખાને લગે. (تذکرۃ الاولیاء ج ۱ ص ۱۱۷) **અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત** عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.** اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صلَّی اللہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

રબ હૈ મો'તી યેહ હૈં કાસિમ — રિઝ્ક ઉસ કા હૈ ખિલાતે યેહ હૈં
ઠન્ડા ઠન્ડા મીઠા મીઠા — પીતે હમ હૈં પિલાતે યેહ હૈં

(હદાઈકે બખ્શિશ, સ. 482, 483)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

રૂહ કો ભી સજાઈયે : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ મેં કોઈ શક નહીં કે **ઈદ** કે દિન ગુસ્લ કરના, નએ યા ધુલે હુએ ઉમ્દા કપડે પહનના ઔર ઈત્ર લગાના મુસ્તહબ હૈ, યેહ મુસ્તહબ્બાત હમારે ઝાહિરી બદન કી સફાઈ ઔર ઝીનત સે મુતઅલ્લિક હૈં. લેકિન હમારે ઈન સાફ, ઉજલે ઔર નએ કપડોં ઔર નહાએ હુએ ઔર ખુશ્બૂ મલે હુએ જિસ્મ કે સાથ સાથ હમારી **રૂહ** ભી હમ પર હમારે માં બાપ સે ભી ઝિયાદા મેહ્રબાન ખુદાએ રહમાન عَزَّوَجَلَّ કી મહબ્બત વ ઈતાઅત ઔર ઉમ્મત કે ગમ ખ્વાર, દો જહાં કે તાજદાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી ઉલ્ફત વ સુન્નત સે ખૂબ સજી હુઈ હોની ચાહિયે.

નજાસત પર ચાંદી કા વરક : ઝરા સોચિયે તો સહી ! રોઝા એક ભી ન રખા હો, સારા માહે રમઝાન **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ના ફરમાનિયોં મેં ગુઝરા હો, બજાએ ઈબાદાત કે સારી સારી રાતેં ફિલ્મ બીનિયોં, ગાને બાજોં ઔર આવારા ગર્દિયોં મેં ગુઝરી હોં, અપને જિસ્મ વ રૂહ કો દિન રાત ગુનાહોં મેં મુલવ્વસ રખા હો ઔર આજ **ઈદ** કે દિન ઈંગ્લિશ ફેશન વાલે બે ઢંગે કપડે પહન ભી લિયે તો ઈસે યૂં સમઝિયે કે ગોયા એક નજાસત થી જિસ પર ચાંદી કા વરક ચસ્પાં કર કે ઉસ કી નુમાઈશ કર દી ગઈ.

ઈદ કિસ કે લિયે હૈ ? : સરકાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી મહબ્બત સે સરશાર દીવાનો ! સચ્ચી બાત તો યેહી હૈ કે ઈદ ઉન ખુશ બખ્ત

www.dawateislami.net

મુસલ્માનોં કા હિસ્સા હૈ જિન્હોં ને માહે મોહતરમ, **રમઝાનુલ મુબારક** કો રોઝોં, નમાઝોં ઔર દીગર ઈબાદતોં મેં ગુઝારા. તો યેહ **ઈદ** ઉન કે લિયે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી તરફ સે મઝદૂરી મિલને કા દિન હૈ. **હમેં તો અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **સે ડરતે રહના ચાહિયે કે આહ ! માહે મોહતરમ કા હમ હક અદા હી ન કર સકે.**

સય્યિદુના ઉમર ફારૂક رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ **કી ઈદ : હઝરતે** અલ્લામા મૌલાના અબ્દુલ મુસ્તફા આ'ઝમી عَلَيْهِ رَحمَةُ اللّٰهِ الْقَوِى ફરમાતે હૈં : **ઈદ** કે દિન ચન્દ હઝરાત મકાને આલીશાન પર હાઝિર હુએ તો ક્યા દેખા કે **અમીરુલ મુઅમિનીન** હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ દરવાઝા બન્દ કર કે ઝારો કિતાર રો રહે હૈં. લોગોં ને હૈરાન હો કર અર્ઝ કી : **યા અમીરલ મુઅમિનીન** رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ **!** આજ તો **ઈદ** હૈ જો કે ખુશી મનાને કા દિન હૈ, ખુશી કી જગહ યેહ રોના કૈસા ? આપ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ ને આંસૂ પોંછતે હુએ ફરમાયા : “**هٰذَا يَوْمُ الْعِيْدِ وَهٰذَا يَوْمُ الْوَعِيْدِ** યા'ની યેહ ઈદ કા દિન ભી હૈ ઔર વઈદ કા દિન ભી.” જિસ કે નમાઝ વ રોઝે મક્બૂલ હો ગએ બિલા શુબા ઉસ કે લિયે આજ ઈદ કા દિન હૈ, લેકિન જિસ કે નમાઝ રોઝે રદ કર કે ઉસ કે મુંહ પર માર દિયે ગએ ઉસ કે લિયે તો આજ **વઈદ** કા દિન હૈ (મઝીદ ઈન્કિસારન ફરમાયા :) ઔર મૈં તો ઈસ ખૌફ સે રો

www.dawateislami.net

રહા હૂં કે આહ ! "اَنَا لَا اَدْرِیْ اَ مِنَ الْمَقْبُوْلِیْنَ اَمْ مِنَ الْمَطْرُوْدِیْنَ" યા'ની મુઝે યેહ મા'લૂમ નહીં કે મૈં મક્બૂલ હુવા હૂં યા રદ કર દિયા ગયા હૂં." (નૂરાની તક્રીરેં, સ. 184)

ઈદ કે દિન ઉમર યેહ રો રો કર
બોલે નેકોં કી ઈદ હોતી હૈ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 707)

અલ્લાહુ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.

اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

હમારી ખુશ ફહમી : અલ્લાહુ અકબર ! (عَزَّوَجَلَّ) મહબ્બત વાલો ! ઝરા સોચિયે ! ખૂબ ગૌર ફરમાઈયે ! વોહ ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ જિન કો માલિકે જન્નત, તાજદારે રિસાલત صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને અપની હયાતે ઝાહિરી હી મેં જન્નત કી બિશારત ઈનાયત ફરમા દી થી. ઉન કે ખૌફો ખશિય્યત કા તો યેહ આલમ હો ઔર હમ જૈસે નિકમ્મે ઔર બાતૂની લોગોં કી યેહ હાલત હૈ કે નેકી કે "નૂન" કે નુક્તે તક તો પહુંચ નહીં પાતે મગર ખુશ ફહમી કા હાલ યેહ હૈ કે હમ જૈસા નેક ઔર પારસા તો શાયદ અબ કોઈ રહા હી નહીં ! ઈસ રિક્કત અંગેઝ હિકાયત સે ઉન લોગોં કો ખુસૂસન દર્સે ઈબ્રત હાસિલ કરના ચાહિયે જો અપની ઈબાદાત પર

www.dawateislami.net

નાઝ કરતે હુએ ફૂલે નહીં સમાતે ઔર બિલા મસ્લહતે શરઈ અપને નેક આ'માલ મસલન નમાઝ, રોઝા, હજ, મસાજિદ કી ખિદમત, ખલ્કે ખુદા કી મદદ ઔર સમાજી ફલાહો બહબૂદ વગૈરા વગૈરા કામોં કા હર જગહ એ'લાન કરતે ફિરતે, ઢંડોરા પીટતે નહીં થકતે, બલ્કે અપને નેક કામોં કી مَعَاذَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ અખ્બારાત વ રસાઇલ મેં તસાવીર તક છપવાને સે ગુરેઝ નહીં કરતે. **આહ !** ઈન કા ઝેહ્ન કિસ તરહ બનાયા જાએ ! ઈન કો ઈખ્લાસે નિય્યત કી સોચ કિસ તરહ ફરાહમ કી જાએ ! ઈન્હેં કિસ તરહ બાવર કરાયા જાએ કે અપની નેકિયોં કા એ'લાન કરને મેં રિયાકારી કી આફત મેં પડને કા શદીદ ખદશા હૈ. ઔર અપના ફોટો છપવાના ? તૌબા ! તૌબા ! અપને આ'માલ કી નુમાઈશ કા ઈતના શૌક, કે ફોટો જૈસે હરામ ઝરીએ કો ભી ન છોડા ગયા. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ રિયાકારી કી તબાહકારી, "મૈં મૈં" કી મુસીબત ઔર અનાનિય્યત કી આફત સે હમ સબ મુસલ્માનોં કી હિફાઝત ફરમાએ. اٰمِین بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

શહઝાદે કી ઈદ : અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને એક મર્તબા **ઈદ** કે દિન અપને **શહઝાદે** કો પુરાની કમીસ પહને દેખા તો રો પડે, બેટે ને અર્ઝ કી : **પ્યારે અબ્બાજાન !** ક્યૂં રો રહે હૈં ? ફરમાયા : **મેરે લાલ !** મુઝે અન્દેશા હૈ કે આજ **ઈદ** કે દિન જબ લડકે તુમ્હેં ઈસ પુરાની કમીસ મેં દેખેં તો

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **:** જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ابن سنی)

કહીં તુમ્હારા દિલ ન ટૂટ જાએ ! બેટે ને જવાબન અર્ઝ કિયા : દિલ તો ઉસ કા ટૂટે જો રિઝાએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ કે કામ મેં નાકામ રહા હો યા જિસ ને માં યા બાપ કી ના ફરમાની કી હો, મુઝે ઉમ્મીદ હૈ કે આપ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કી રિઝા મન્દી કે તુફૈલ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ભી મુઝ સે રાઝી હો જાએગા. યેહ સુન કર હઝરતે **ઉમર ફારૂક** رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને શહઝાદે કો ગલે લગાયા ઔર ઉસ કે લિયે દુઆ ફરમાઈ. (مُکاشَفَةُ القُلُوب ص ۳۰۸ مُلَخَّصاً) **અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત** عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.**

اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

શહઝાદિયોં કી ઈદ : અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કી ખિદમત મેં ઈદ સે એક દિન કબ્લ આપ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કી **શહઝાદિયાં** હાઝિર હુઈ ઔર બોલીં : "**અબ્બૂજાન !** ઈદ કે દિન હમ કૌન સે કપડે પહનેંગી ?" ફરમાયા : "યેહી કપડે જો તુમ ને પહન રખે હૈં, ઈન્હેં ધો લો, કલ પહન લેના !" "નહીં ! **અબ્બૂજાન !** હમેં નએ કપડે બનવા દીજિયે," બચ્ચિયોં ને ઝિદ કરતે હુએ કહા. આપ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને ફરમાયા : "મેરી બચ્ચિયો ! ઈદ કા દિન **અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત** عَزَّوَجَلَّ કી ઈબાદત કરને, ઉસ કા શુક્ર બજા લાને કા દિન હૈ, નએ કપડે પહનના ઝરૂરી તો નહીં !" "**અબ્બૂજાન !** આપ કા ફરમાના બેશક દુરુસ્ત હૈ લેકિન હમારી સહેલિયાં હમેં તા'ને દેંગી કે તુમ અમીરુલ મુઅમિનીન કી લડકિયાં

www.dawateislami.net

હો ઔર ઈદ કે રોઝ ભી વોહી પુરાને કપડે પહન રખે હૈં !" યેહ કહતે હુએ બચ્ચિયોં કી આંખોં મેં **આંસૂ** ભર આએ. બચ્ચિયોં કી બાતેં સુન કર **અમીરુલ મુઅમિનીન** رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કા દિલ ભી પસીજ ગયા. **ખાઝિન** (વઝીરે માલિયાત) કો બુલા કર ફરમાયા : "મુઝે મેરી એક માહ કી તનખ્વાહ પેશગી લા દો." **ખાઝિન** ને અર્ઝ કી : "**હુઝૂર !** ક્યા આપ કો યકીન હૈ કે આપ એક માહ તક ઝિન્દા રહેંગે ?" ફરમાયા : "جَزَاكَ الله ! બેશક ! તુમ ને સહીહ ઔર ઉમ્દા બાત કહી." **ખાઝિન** ચલા ગયા. આપ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને બચ્ચિયોં સે ફરમાયા : "પ્યારી બેટિયો ! **અલ્લાહ વ રસૂલ** عَزَّوَجَلَّ وَ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી રિઝા પર અપની ખ્વાહિશાત કુરબાન કર દો."

(મા'દને અખ્લાક, હિસ્સએ અવ્વલ, સ. 257 તા 258 બિ તગય્યુરિન કલીલ)

અલ્લાહુ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.**

اٰمِین بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمِین صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

વાલિદે મર્હૂમ પર કરમ : એહતિયાતોં ભરા મદની ઝેહ્ન બનાને કે લિયે **મદની કાફિલે** મેં સફર કી સઆદત હાસિલ કીજિયે, મદની કાફિલે કી બરકતોં કે ક્યા કહને ! એક ઈસ્લામી ભાઈ ને અપને વાલિદે મર્હૂમ કો ખ્વાબ મેં ઈન્તિહાઈ કમઝોરી કી હાલત મેં બરહ્ના કિસી કે સહારે પર ચલતા હુવા દેખા. ઉન્હેં તશ્વીશ હુઈ. ઉન્હોં ને

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢા ઉસ ને જફા કી. (عبدالرزاق)

ઈસાલે સવાબ કી નિય્યત સે હર માહ તીન દિન કે **મદની કાફિલે** મેં સફર કી નિય્યત કર લી ઔર સફર શુરૂઅ ભી કર દિયા. તીસરે માહ મદની કાફિલે સે વાપસી કે બા'દ જબ ઘર પર સોએ તો ઉન્હોં ને ખ્વાબ મેં યેહ દિલકશ મન્ઝર દેખા કે વાલિદે મર્હૂમ સબ્ઝ સબ્ઝ લિબાસ ઝૈબે તન કિયે બૈઠે મુસ્કુરા રહે હૈં ઔર ઉન પર બારિશ કી હલકી ફુલકી ફુવાર બરસ રહી હૈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **મદની કાફિલે** મેં સફર કી અહમ્મિય્યત ઉન પર ખૂબ ઉજાગર હુઈ ઔર ઉન્હોં ને પક્કી નિય્યત કર લી કે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ **હર માહ તીન દિન કે લિયે આશિકાને રસૂલ કે સાથ સફર જારી રખૂંગા.**

કાફિલે મેં ઝરા માંગો આ કર દુઆ
પાઓગે ને'મતેં, કાફિલે મેં ચલો
ખૂબ હોગા સવાબ, ઔર ટલેગા અઝાબ
પાઓગે બખ્શિશેં, કાફિલે મેં ચલો
જો કે મફ્કૂદ હો, વોહ ભી મૌજૂદ હો
اِنْ شَآءَ اللّٰه *ચલેં, કાફિલે મેં ચલો*

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 672, 673, 677)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

હુઝૂર ગૌસે આ'ઝમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْاَكْرَم **કી ઈદ : અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે મક્બૂલ બન્દોં કી એક એક અદા હમારે લિયે મૂજિબે સદ દર્સે ઈબ્રત હોતી હૈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ હમારે હુઝૂર સય્યિદુના ગૌસે આ'ઝમ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરૂદ શરીફ પઢેગા મૈં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (جمع الجوامع)

عَلَیْہِ رَحمۃُ اللّٰہِ الْاَکْرَم કી શાન બેહદ અરફઅ઼ો આ'લા હૈ, ઈસ કે બા વુજૂદ આપ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ હમારે લિયે ક્યા ચીઝ પેશ ફરમાતે હૈં ! સુનિયે ઔર ઈબ્રત હાસિલ કીજિયે :

خَلق گوید کہ فردا روزِ عیدَاسْت　　خُوشی دَر رُوحِ ہر مؤمن پدیدَاسْت

دَراں روزے کہ با اِیماں بَمیرم　　مِرا دَر مُلک خُود آں روزِ عیدَاسْت

યા'ની "લોગ કહ રહે હૈં, "કલ ઈદ હૈ ! કલ ઈદ હૈ !" ઔર સબ ખુશ હૈં. લેકિન મૈં તો જિસ દિન ઈસ દુન્યા સે અપના ઈમાન સલામત લે કર ગયા, મેરે લિયે તો વોહી દિન **ઈદ** હોગા."

سُبْحٰنَ اللّٰہ (عَزَّوَجَلَّ) ક્યા શાને તક્વા હૈ ! سُبْحٰنَ اللّٰہ (عَزَّوَجَلَّ) ! ઈતની બડી શાન, કે ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰہُ السَّلَام કે સરદાર ! ઔર ઈસ કદર તવાઝોઅ વ ઈન્કિસાર !! ઈસ મેં હમારે લિયે ભી દર્સે ઈબ્રત હૈ ઔર હમેં સમઝાયા જા રહા હૈ કે ખબરદાર ! ઈમાન કે મુઆમલે મેં ગફલત ન કરના, હર વક્ત ઈમાન કી હિફાઝત કી ફિક્ર મેં લગે રહના, કહીં ઐસા ન હો, કે તુમ્હારી ગફલત ઔર મા'સિયત કે સબબ ઈમાન કી દૌલત તુમ્હારે હાથ સે નિકલ જાએ.

રઝા કા ખાતિમા બિલખૈર હોગા
અગર રહમત તેરી શામિલ હૈ યા ગૌસ

(હદાઈકે બખ્શિશ, સ. 263)

એક વલી કી ઈદ : હઝરતે સય્યિદુના શૈખ નજીબુદ્દીન મુતવક્કિલ رَحمۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ, હઝરતે સય્યિદુના શૈખ બાબા ફરીદુદ્દીન ગન્જે શકર

www.dawateislami.net

رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે ભાઈ ઔર ખલીફા હૈં, આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કા લકબ **મુતવક્કિલ** હૈ. આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه 70 બરસ શહ્ર મેં રહે ઔર કોઈ ઝાહિરી ઝરીઅએ મઆશ ન હોને કે બા વુજૂદ અહલો ઈયાલ નિહાયત ઈત્મીનાન સે ઝિન્દગી બસર કરતે રહે. એક બાર **ઈદ** કે દિન આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે ઘર મેં બહુત સે મેહમાન જમ્અ હો ગએ, ઘર મેં ખુર્દો નોશ (યા'ની ખાને પીને) કા કોઈ સામાન નહીં થા. આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه બાલાખાને પર જા કર **યાદે ઈલાહી** عَزَّوَجَلَّ મેં મશ્ગૂલ હો ગએ ઔર દિલ હી દિલ મેં યેહ કહ રહે થે : "આજ ઈદ કા દિન હૈ ઔર મેરે ઘર **મેહમાન** આએ હુએ હૈં." અચાનક એક શખ્સ છત પર ઝાહિર હુવા, ઉસ ને ખાનોં સે ભરા હુવા એક ખ્વાન પેશ કિયા ઔર કહા : **ઐ નજીબુદ્દીન !** તુમ્હારે **તવક્કુલ** કી ધૂમ **મલાએ આ'લા** (યા'ની ફિરિશ્તોં) મેં મચી હુઈ હૈ ઔર તુમ્હારા હાલ યેહ હૈ કે તુમ ઐસે ખયાલ (યા'ની ખાના તલબી) મેં મશ્ગૂલ હો ! આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને ફરમાયા : "હક તઆલા عَزَّوَجَلَّ ખૂબ જાનતા હૈ કે મૈં અપની ઝાત કે લિયે નહીં સિર્ફ અપને મેહમાનોં કે બાઈસ ઈસ તરફ મુતવજ્જેહ હો ગયા થા." હઝરતે સય્યિદુના નજીબુદ્દીન **મુતવક્કિલ** رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه સાહિબે કરામત હોને કે બા વુજૂદ ઈન્તિહાઈ મુન્કસિરુલ મિઝાજ થે. આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી ઈન્કિસારી કા યેહ આલમ થા કે એક રોઝ એક ફકીર બહુત દૂર સે મુલાકાત કે લિયે

www.dawateislami.net

આયા ઔર આપ رَحْمَۃُاللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ સે પૂછા કે ક્યા નજીબુદ્દીન **મુતવક્કિલ** (યા'ની **તવક્કુલ** કરને વાલા) આપ હી હૈં? તો ઈન્કિસારન ફરમાયા કે ભાઈ! મૈં તો નજીબુદ્દીન **મુતઅક્કિલ** (યા'ની બહુત ઝિયાદા ખાને વાલા) હૂં. (اَخبارُ الاخیار ص ۶۰ مُلَخَّصاً) **અલ્લાહુ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત** عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.**

اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

કરામત કા એક શો'બા : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો! ઈસ **હિકાયત** સે મા'લૂમ હુવા કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ જબ ચાહતા હૈ અપને દોસ્તોં કી ઝરૂરિય્યાત કા ગૈબ સે ઈન્તિઝામ ફરમા દેતા હૈ. બ વક્તે ઝરૂરત ખાના, પાની વગૈરા ઝરૂરિય્યાતે ઝિન્દગી કા અચાનક હાઝિર હો જાના બુઝુર્ગોં સે **કરામત** કે તૌર પર વુકૂઅ મેં આતા હૈ. ચુનાન્ચે "શર્હે અકાઈદે નસ્ફિય્યહ" મેં જહાં કરામત કી ચન્દ અક્સામ કા બયાન હૈ વહાં યેહ ભી મઝકૂર હૈ કે ઝરૂરત કે વક્ત ખાને પાની કા હાઝિર હો જાના ભી કરામત હી કા એક શો'બા હૈ. બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَهُمُ اللّٰهُ الْمُبِین કે ખુદાદાદ તસર્રુફાત વ કરામાત કા ક્યા કહના? યેહ ઐસે મક્બૂલાને બારગાહે ખુદાવન્દી عَزَّوَجَلَّ હોતે હૈં કે ઉન કી ઝબાને પાક સે નિકલી હુઈ બાત ઔર દિલ મેં પૈદા હોને વાલી ખ્વાહિશાત રબ્બે કાએનાત عَزَّوَجَلَّ અપની રહમત સે પૂરી ફરમા દેતા હૈ.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

એક સખી કી ઈદ : સય્યિદુના અબ્દુર્રહમાન બિન અમ્ર ઔઝાઈ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ બયાન કરતે હૈં કે **ઈદુલ ફિત્ર** કી શબ દરવાઝે પર દસ્તક હુઈ, દેખા તો મેરા હમસાયા ખડા થા. મૈં ને પૂછા : કહો ભાઈ ! કૈસે આના હુવા ? ઉસ ને કહા : "કલ **ઈદ** હૈ લેકિન ખર્ચ કે લિયે કુછ નહીં, અગર આપ કુછ ઇનાયત ફરમા દેં તો ઇઝ્ઝત કે સાથ હમ **ઈદ** કા દિન ગુઝાર લેંગે." મૈં ને અપની બીવી સે કહા : હમારા ફુલાં પડોસી આયા હૈ ઉસ કે પાસ **ઈદ** કે લિયે એક પૈસા તક નહીં, અગર તુમ્હારી રાય હો તો જો **પચ્ચીસ દિરહમ** હમ ને **ઈદ** કે લિયે રખ છોડે હૈં ઉસ કો પેશ કર દેં હમેં **અલ્લાહ તઆલા** ઔર દે દેગા. નેક બીવી ને કહા : બહુત અચ્છા. ચુનાન્ચે મૈં ને વોહ સબ દિરહમ અપને હમસાએ કે હવાલે કર દિયે, વોહ દુઆએં દેતા હુવા ચલા ગયા. થોડી દેર કે બા'દ ફિર કિસી ને દરવાઝા ખટખટાયા. મૈં ને જૂંહી દરવાઝા ખોલા, એક આદમી આગે બઢ કર મેરે કદમોં પર ગિર પડા ઔર રો રો કર કહને લગા : મૈં આપ કે વાલિદ કા ભાગા હુવા ગુલામ હૂં, મુઝે અપની હરકત પર બહુત નદામત લાહિક હુઈ તો હાઝિર હો ગયા હૂં, યેહ **પચ્ચીસ દીનાર** મેરી કમાઈ કે હૈં આપ કી ખિદમત મેં પેશ કરતા હૂં કબૂલ ફરમા લીજિયે, આપ મેરે આકા હૈં ઔર મૈં આપ કા ગુલામ. મૈં ને વોહ દીનાર લે લિયે ઔર ગુલામ કો આઝાદ કર દિયા. ફિર મૈં ને અપની બીવી સે કહા : ખુદા عَزَّوَجَلَّ કી

www.dawateislami.net

શાન દેખો ! ઉસ ને હમેં **દિરહમ** કે બદલે **દીનાર** અતા ફરમાએ (પહલે દિરહમ ચાંદી કે ઔર દીનાર સોને કે હોતે થે !) **અલ્લાહુ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.** اٰمِين بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

સલામ ઉસ પર, કે જિસ ને બે કસોં કી દસ્તગીરી કી : પ્યારે **ઈસ્લામી ભાઈયો !** દેખા આપ ને ? **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી શાન ભી કિતની નિરાલી હૈ કે ઉસ ને પચ્ચીસ દિરહમ (ચાંદી કે સિક્કે) દેને વાલે કો આન કી આન મેં પચ્ચીસ દીનાર (સોને કે સિક્કે) અતા ફરમા દિયે. ઔર બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَہُمُ اللّٰہُ الْمُبِیْن કા ઈસાર ભી ખૂબ થા કે વોહ અપની તમામ તર આસાઈશેં દૂસરે મુસલ્માનોં કી ખાતિર કુરબાન કર દેતે થે.

કુવ્વતે સમાઅત બહાલ હો ગઈ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અપને દિલ મેં અઝમતે મુસ્તફ઼ા صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم બઢાને, સીને મેં શમ્એ ઉલ્ફતે મુસ્તફ઼ા જલાને ઔર ઈદે સઈદ કી હકીકી ખુશિયાં પાને કે લિયે હો સકે તો ચાંદરાત કો **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની કાફિલોં મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ સુન્નતોં ભરે સફર કી સઆદત હાસિલ કીજિયે. મદની કાફિલે કી બરકતેં તો દેખિયે ! એક ઈસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા ખુલાસા હૈ, તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર

www.dawateislami.net

સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે તીન રોઝા સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં શરીક એક બહરે ઈસ્લામી ભાઈ ને હાથોં હાથ તીન દિન કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે **મદની કાફિલે** મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સફર કી સઆદત હાસિલ કી. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ દૌરાને સફર હી ઉન કી **કુવ્વતે સમાઅત** બહાલ હો ગઈ ઔર વોહ આમ લોગોં કી તરહ સુનને લગે.

કાન બહરે હૈં ગર, રખ્ખો રબ પર નઝર
હોગા લુત્ફે ખુદા, કાફિલે મેં ચલો
દુન્યવી આફતેં, ઉખરવી શામતેં
દૂર હોંગી ઝરા, કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

સદકએ ફિત્ર : અલ્લાહ તબારક વ તઆલા પારહ 30 **સૂરતુલ આ'લા** કી આયત નમ્બર 14 તા 15 મેં ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ :

قَدْ اَفْلَحَ مَنْ تَزَكّٰى ﴿۱۴﴾ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهٖ فَصَلّٰى ﴿۱۵﴾

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : બેશક મુરાદ કો પહોંચા જો સુથરા હુવા ઔર અપને રબ કા નામ લે કર નમાઝ પઢી.

સદરુલ અફાઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદાબાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْهَادِى **"ખઝાઈનુલ ઈરફાન"** મેં ઈસ આયતે કરીમા કે તહ્ત લિખતે હૈં : ઈસ આયત કી

www.dawateislami.net

તફસીર મેં યેહ કહા ગયા હૈ કે "تَزَکّٰی" સે સદકએ ફિત્ર દેના ઔર રબ કા નામ લેને સે ઈદગાહ કે રાસ્તે મેં તક્બીરેં કહના ઔર નમાઝ સે નમાઝે ઈદ મુરાદ હૈ. (ખઝાઇનુલ ઇરફાન, સ. 1099)

સદકએ ફિત્ર વાજિબ હૈ : સરકારે મદીના صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને એક શખ્સ કો હુક્મ દિયા કે જા કર મક્કએ મુઅઝ્ઝમા કે ગલી કૂચોં મેં એ'લાન કર દો, "**સદકએ ફિત્ર** વાજિબ હૈ."

(ترمذی ج۲ص۱۵۱حدیث۶۷۴)

સદકએ ફિત્ર લગ્વ બાતોં કા કફ્ફારા હૈ : હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُمَا ફરમાતે હૈં : મદની સરકાર, ગરીબોં કે ગમ ખ્વાર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને **સદકએ ફિત્ર** મુકર્રર ફરમાયા તાકે ફુઝૂલ ઔર બેહૂદા કલામ સે રોઝોં કી તહારત (યા'ની સફાઈ) હો જાએ. નીઝ મસાકીન કી ખૂરિશ (યા'ની ખૂરાક) ભી હો જાએ.

(ابوداوٗد ج۲ص۱۵۸حدیث۱۶۰۹)

રોઝા મુઅલ્લક રહતા હૈ : હઝરતે સય્યિદુના અનસ બિન માલિક رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ કહતે હૈં સરકારે નામદાર, મદીને કે તાજદાર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ફરમાતે હૈં : જબ તક **સદકએ ફિત્ર** અદા નહીં કિયા જાતા, બન્દે કા **રોઝા** ઝમીન વ આસ્માન કે દરમિયાન મુઅલ્લક (યા'ની લટકા હુવા) રહતા હૈ. (اَلْفِردَوس بمأثور الْخِطاب ج۲ص۳۹۵حدیث۳۷۵۴)

www.dawateislami.net

"ઈદ કી ખુશિયાં મુબારક" કે સોલહ હુરૂફ કી નિસ્બત સે ફિત્રે કે 16 મ-દની ફૂલ

﴾1﴿ **સદકએ ફિત્ર** ઉન તમામ મુસલ્માન મર્દ વ ઔરત પર વાજિબ હૈ જો "સાહિબે નિસાબ" હોં ઔર ઉન કા નિસાબ "હાજાતે અસ્લિય્યા (યા'ની ઝરૂરિય્યાતે ઝિન્દગી મસલન રહને કા મકાન, ખાનાદારી કા સામાન વગૈરા)" સે ફારિગ હો.

(ماخوذ از عالمگیری ج۱ص۱۹۱)

﴾2﴿ **જિસ** કે પાસ સાઢે સાત તોલા સોના યા સાઢે બાવન તોલા ચાંદી યા સાઢે બાવન તોલા ચાંદી કી રકમ યા ઈતની માલિય્યત કા માલે તિજારત હો (ઔર યેહ સબ હાજાતે અસ્લિય્યા સે ફારિગ હોં) યા ઈતની માલિય્યત કા હાજતે અસ્લિય્યા કે ઈલાવા સામાન હો ઉસ કો **સાહિબે નિસાબ** કહા જાતા હૈ.[1]

﴾3﴿ **સદકએ ફિત્ર** વાજિબ હોને કે લિયે, "આકિલ વ બાલિગ" હોના શર્ત નહીં. બલ્કે બચ્ચા યા મજનૂન (યા'ની પાગલ) ભી અગર **સાહિબે નિસાબ** હો તો ઉસ કે માલ મેં સે ઉન કા વલી (યા'ની સરપરસ્ત) અદા કરે. (رَدُّالْمُحتار ج۳ص۳۶۰) **"સદકએ ફિત્ર"**

મદીના

1 : "સાહિબે નિસાબ", "ગની", "ફકીર", "હાજાતે અસ્લિય્યા" વગૈરા ઈસ્તિલાહાત કી તફસીલી મા'લૂમાત ફિક્હે હનફી કી મશ્હૂર કિતાબ "બહારે શરીઅત" જિલ્દ અવ્વલ હિસ્સએ પન્જુમ મેં મુલાહઝા ફરમાઈયે.

www.dawateislami.net

કે લિયે મિક્દારે નિસાબ તો વોહી હૈ જો ઝકાત કા હૈ જૈસા કે મઝકૂર હુવા લેકિન ફર્ક યેહ હૈ કે **સદકએ ફિત્ર** કે લિયે માલ કે નામી (યા'ની ઉસ મેં બઢને કી સલાહિય્યત) હોને ઔર સાલ ગુઝરને કી શર્ત નહીં. ઈસી તરહ જો ચીઝેં ઝરૂરત સે ઝિયાદા હૈં (મસલન ઉમૂમી ઝરૂરત સે ઝિયાદા કપડે, બે સિલે જોડે, ઘરેલૂ ઝીનત કી અશ્યા વગૈરહા) ઔર ઉન કી કીમત નિસાબ કો પહોંચતી હો તો ઉન અશ્યા કી વજહ સે **સદકએ ફિત્ર** વાજિબ હૈ.

(વકારુલ ફતાવા, જિ. 2, સ. 386 મુલખ્ખસન)

《4》 **માલિકે** નિસાબ મર્દ પર અપની તરફ સે, અપને છોટે બચ્ચોં કી તરફ સે ઔર અગર કોઈ મજ્નૂન (યા'ની પાગલ) ઔલાદ હૈ (ચાહે ફિર વોહ પાગલ ઔલાદ બાલિગ હી ક્યૂં ન હો) તો ઉસ કી તરફ સે ભી **સદકએ ફિત્ર** વાજિબ હૈ, હાં અગર વોહ બચ્ચા યા મજ્નૂન ખુદ સાહિબે નિસાબ હૈ તો ફિર ઉસ કે માલ મેં સે ફિત્રા અદા કર દે. (عالمگیری ج۱ ص۱۹۲ مُلَخَّصاً)

《5》 **મર્દ** સાહિબે નિસાબ પર અપની બીવી યા માં બાપ યા છોટે ભાઈ બહન ઔર દીગર રિશ્તેદારોં કા **ફિત્રા** વાજિબ નહીં.

(ایضاً ص۱۹۳ملخصاً)

《6》 **વાલિદ** ન હો તો દાદાજાન વાલિદ સાહિબ કી જગહ હૈં. યા'ની અપને ફકીર વ યતીમ પોતે પોતિયોં કી તરફ સે ઉન પે **સદકએ ફિત્ર** દેના વાજિબ હૈ. (دُرِّمُختار ج۳ ص۳۶۸)

www.dawateislami.net

《7》 **માં** પર અપને છોટે બચ્ચોં કી તરફ઼ સે **સદકએ ફ઼િત્ર** દેના વાજિબ નહીં. (رَدُّ الْمُحتار ج ٣ ص ٣٦٨)

《8》 **બાપ** પર અપની આકિલ બાલિગ ઔલાદ કા **ફ઼િત્રા** વાજિબ નહીં. (دُرِّمُختار مع رَدِّالْمُحتار ج٣ص٣٧٠)

《9》 **કિસી** સહીહ શરઈ મજબૂરી કે તહ્ત રોઝે ન રખ સકા યા مَعَاذَاللهعَزَّوَجَلَّ બિગૈર મજબૂરી કે **રમઝ઼ાનુલ મુબારક** કે રોઝે ન રખે ઉસ પર ભી **સાહિબે નિસાબ** હોને કી સૂરત મેં **સદકએ ફ઼િત્ર** વાજિબ હૈ. (رَدُّالْمُحتار ج ٣ ص ٣٦٧)

《10》 **બીવી** યા બાલિગ ઔલાદ જિન કા નફ઼કા વગૈરા (યા'ની રોટી કપડે વગૈરા કા ખર્ચ) જિસ શખ્સ કે ઝિમ્મે હૈ, વોહ અગર ઈન કી ઈજાઝત કે બિગૈર હી ઈન કા **ફ઼િત્રા** અદા કર દે તો અદા હો જાએગા. હાં અગર નફ઼કા ઉસ કે ઝિમ્મે નહીં હૈ મસલન બાલિગ બેટે ને શાદી કર કે ઘર અલગ બસા લિયા ઔર અપના ગુઝારા ખુદ હી કર લેતા હૈ તો અબ અપને નાન નફ઼કે (યા'ની રોટી કપડે વગૈરા) કા ખુદ હી ઝિમ્મેદાર હો ગયા હૈ. લિહાઝા ઐસી ઔલાદ કી તરફ઼ સે બિગૈર ઈજાઝત **ફ઼િત્રા** દે દિયા તો અદા ન હોગા.

《11》 **બીવી** ને બિગૈર હુક્મે શોહર અગર શોહર કા **ફ઼િત્રા** અદા કર દિયા તો અદા ન હોગા.

(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 398 મુલખ્ખસન)

www.dawateislami.net

《12》 **ઈદુલ ફિત્ર** કી સુબ્હે સાદિક તુલૂઅ હોતે વક્ત જો **સાહિબે નિસાબ** થા ઉસી પર **સદકએ ફિત્ર** વાજિબ હૈ, અગર સુબ્હે સાદિક કે બા'દ **સાહિબે નિસાબ** હુવા તો અબ વાજિબ નહીં.

(ماخوذ از عالمگیری ج۱ص۱۹۲)

《13》 **સદકએ ફિત્ર** અદા કરને કા અફઝલ વક્ત તો યેહી હૈ કે ઈદ કો સુબ્હે સાદિક કે બા'દ **ઈદ** કી નમાઝ અદા કરને સે પહલે પહલે અદા કર દિયા જાએ, અગર ચાંદરાત યા **રમઝાનુલ મુબારક** કે કિસી ભી દિન બલ્કે રમઝાન શરીફ સે પહલે ભી અગર કિસી ને અદા કર દિયા તબ ભી **ફિત્રા** અદા હો ગયા ઔર ઐસા કરના બિલ્કુલ જાઇઝ હૈ. (اَیضاً)

《14》 **અગર** ઈદ કા દિન ગુઝર ગયા ઔર **ફિત્રા** અદા ન કિયા થા તબ ભી **ફિત્રા** સાકિત ન હુવા, બલ્કે ઉમ્ર ભર મેં જબ ભી અદા કરેં અદા હી હૈ. (اَیضاً)

《15》 **સદકએ ફિત્ર** કે મસારિફ વોહી હૈં જો ઝકાત કે હૈં. યા'ની જિન કો ઝકાત દે સકતે હૈં ઉન્હેં **ફિત્રા** ભી દે સકતે હૈં ઔર જિન કો ઝકાત નહીં દે સકતે ઉન કો **ફિત્રા** ભી નહીં દે સકતે.

(اَیضاًص۱۹۴ مُلَخّصاً)

《16》 **સાદાતે** કિરામ કો **સદકએ ફિત્ર** નહીં દે સકતે. ક્યૂંકે યેહ બની

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** જિસ ને મુઝ પર એક મર્તબા દુરૂદ પઢા **અલ્લાહ** ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા ઔર ઉસ કે નામએ આ'માલ મેં દસ નેકિયાં લિખતા હૈ. (ترمذی)

હાશિમ સે હૈં. **બહારે શરીઅત** જિલ્દ અવ્વલ સફહા 931 પર હૈ : બની હાશિમ કો ઝકાત (ફિત્રા) નહીં દે સકતે. ન ગૈર ઈન્હેં દે સકે, ન એક હાશિમી દૂસરે હાશિમી કો. બની હાશિમ સે મુરાદ હઝરતે અલી વ જા'ફર વ અકીલ ઔર હઝરતે અબ્બાસ વ હારિસ બિન અબ્દુલ મુત્તલિબ કી ઔલાદેં હૈં.

સદકએ ફિત્ર કી મિક્દાર : ગેહૂં યા ઈસ કા આટા યા સત્તૂ આધા સાઅ (યા'ની દો કિલો મેં 80 ગ્રામ કમ) (યા ઈન કી કીમત), ખજૂર યા મુનક્કા યા જવ યા ઈસ કા આટા યા સત્તૂ એક સાઅ (યા'ની ચાર કિલો મેં 160 ગ્રામ કમ) (યા ઈન કી કીમત) યેહ એક **સદકએ ફિત્ર** કી મિક્દાર હૈ. (عالمگیری ج۱ ص۱۹۱، دُرِّمُختار ج۳ص۳۷۲) "બહારે શરીઅત" મેં હૈ : આ'લા દરજે કી તહકીક ઔર એહતિયાત યેહ હૈ કે : સાઅ કા વઝ્ન તીન સો ઈકાવન351 રુપૈ ભર હૈ ઔર નિસ્ફ સાઅ એક સો પછત્તર175 રુપૈ અઠન્ની ભર ઊપર. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 939)

ઈન ચાર ચીઝોં કે ઈલાવા અગર કિસી દૂસરી ચીઝ સે ફિત્રા અદા કરના ચાહે, મસલન ચાવલ, જુવાર, બાજરા યા ઔર કોઈ ગલ્લા યા ઔર કોઈ ચીઝ દેના ચાહે તો કીમત કા લિહાઝ કરના હોગા યા'ની વોહ ચીઝ આધે સાઅ ગેહૂં યા એક સાઅ જવ કી કીમત કી હો, યહાં તક કે રોટી દેં તો ઉસ મેં ભી કીમત કા લિહાઝ કિયા જાએગા અગર્ચે ગેહૂં યા જવ કી હો. (ઐઝન)

www.dawateislami.net

કબ્ર મેં એક હઝાર અન્વાર દાખિલ હોં : મન્કૂલ હૈ કે જો શખ્સ ઈદ કે દિન તીન સો મર્તબા "سُبْحٰنَ اللّٰهِ وَبِحَمْدِهٖ" પઢે ઔર ફૌત શુદા મુસલ્માનોં કી અરવાહ કો ઈસ કા ઈસાલે સવાબ કરે તો હર મુસલ્માન કી કબ્ર મેં **એક હઝાર અન્વાર** દાખિલ હોતે હૈં ઔર જબ વોહ પઢને વાલા ખુદ મરેગા, **અલ્લાહ તઆલા** ઉસ કી કબ્ર મેં ભી **એક હઝાર અન્વાર** દાખિલ ફરમાએગા. (مُكَاشَفَةُ القُلُوب ص ٣٠٨)

નમાઝે ઈદ સે કબ્લ કી એક સુન્નત : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અબ ઉન બાતોં કા બયાન કિયા જાતા હૈ જો ઈદૈન (યા'ની ઈદુલ ફિત્ર ઔર બકર ઈદ દોનોં) મેં સુન્નત હૈં. ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના બુરૈદા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ સે મરવી હૈ કે તાજદારે રિસાલત, શહન્શાહે નુબુવ્વત, પૈકરે જૂદો સખાવત, સરાપા રહમત, મહબૂબે રબ્બુલ ઈઝ્ઝત صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **ઈદુલ ફિત્ર** કે દિન કુછ ખા કર નમાઝ કે લિયે તશરીફ લે જાતે થે ઔર **ઈદુલ અઝ્હા** કે રોઝ ઉસ વક્ત તક નહીં ખાતે થે જબ તક નમાઝ સે ફારિગ ન હો જાતે. (ترمذی ج ٢ ص ٧٠ حدیث ٥٤٢) ઔર "બુખારી" કી રિવાયત હઝરતે સય્યિદુના અનસ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ સે હૈ કે ઈદુલ ફિત્ર કે દિન (નમાઝે ઈદ કે લિયે) તશરીફ ન લે જાતે જબ તક ચન્દ **ખજૂરેં** ન તનાવુલ ફરમા લેતે ઔર વોહ તાક હોતીં. (بُخاری ج ١ ص ٣٢٨ حدیث ٩٥٣) હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કે નબિય્યે રહમત,

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક બાર દુરૂદ પઢતા હે **અલ્લાહ** ઉસ કે લિયે એક કિરાત અજ્ર લિખતા હે ઔર કિરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હે. (عبدالرزاق)

શફીએ ઉમ્મત, શહન્શાહે નુબુવ્વત, તાજદારે રિસાલત صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ઈદ કો (નમાઝે ઈદ કે લિયે) એક રાસ્તે સે તશરીફ લે જાતે ઔર દૂસરે રાસ્તે સે વાપસ તશરીફ લાતે.

(ترمذی ج۲ص۶۹حدیث۵٤۱)

નમાઝે ઈદ કા તરીકા (હનફી)

પહલે ઈસ તરહ નિય્યત કીજિયે : "મૈં નિય્યત કરતા હૂં દો રક્અત નમાઝ **ઈદુલ ફિત્ર** (યા **ઈદુલ અઝ્હા**) કી, સાથ છ[6] ઝાઈદ તક્બીરોં કે, વાસિતે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે, પીછે ઈસ ઈમામ કે" ફિર કાનોં તક હાથ ઉઠાઈયે ઔર اَللّٰهُ اَكْبَر કહ કર હસ્બે મા'મૂલ નાફ કે નીચે બાંધ લીજિયે ઔર **સના** પઢિયે. ફિર કાનોં તક હાથ ઉઠાઈયે ઔર اَللّٰهُ اَكْبَر કહતે હુએ લટકા દીજિયે, ફિર હાથ કાનોં તક ઉઠાઈયે ઔર اَللّٰهُ اَكْبَر કહ કર લટકા દીજિયે, ફિર કાનોં તક હાથ ઉઠાઈયે ઔર اَللّٰهُ اَكْبَر કહ કર બાંધ લીજિયે યા'ની **પહલી તક્બીર** કે બા'દ હાથ બાંધિયે ઈસ કે બા'દ **દૂસરી** ઔર **તીસરી તક્બીર** મેં લટકાઈયે ઔર **ચૌથી** મેં હાથ બાંધ લીજિયે, ઈસ કો યૂં યાદ રખિયે કે **જહાં કિયામ મેં તક્બીર કે બા'દ કુછ પઢના હે વહાં હાથ બાંધને હૈં ઔર જહાં નહીં પઢના વહાં હાથ લટકાને હૈં.** ફિર ઈમામ તઅવ્વુઝ ઔર તસ્મિયા આહિસ્તા પઢ કર અલ હમ્દ શરીફ ઔર સૂરહ જહ્ર (યા'ની બુલન્દ આવાઝ) કે સાથ પઢે, ફિર રુકૂઅ કરે. દૂસરી રક્અત મેં પહલે

www.dawateislami.net

અલ હમ્દ શરીફ ઔર સૂરહ જમ્અ કે સાથ પઢે, ફિર તીન બાર કાન તક હાથ ઉઠા કર اَللّٰہُ اَکْبَر કહિયે ઔર હાથ ન બાંધિયે ઔર ચૌથી બાર બિગૈર હાથ ઉઠાએ اَللّٰہُ اَکْبَر કહતે હુએ રુકૂઅ મેં જાઇયે ઔર કાઇદે કે મુતાબિક નમાઝ મુકમ્મલ કર લીજિયે. હર દો તકબીરોં કે દરમિયાન તીન બાર "سُبْحٰنَ اللّٰہ" કહને કી મિક્દાર ચુપ ખડા રહના હૈ.

(માખૂઝન બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 781, دُرِّمُختار ج۳ص ٦١ વગૈરા)

ઈદ કી અધૂરી જમાઅત મિલી તો....? : પહલી રક્અત મેં ઈમામ કે તકબીરેં કહને કે બા'દ મુક્તદી શામિલ હુવા તો ઉસી વક્ત (તકબીરે તહરીમા કે ઈલાવા મઝીદ) **તીન તકબીરેં** કહ લે અગર્ચે ઈમામ ને કિરાઅત શુરૂઅ કર દી હો ઔર **તીન** હી કહે અગર્ચે ઈમામ ને તીન સે ઝિયાદા કહી હોં ઔર અગર ઉસ ને તકબીરેં ન કહીં કે ઈમામ રુકૂઅ મેં ચલા ગયા તો ખડે ખડે ન કહે બલ્કે ઈમામ કે સાથ રુકૂઅ મેં જાએ ઔર રુકૂઅ મેં તકબીરેં કહ લે ઔર અગર ઈમામ કો રુકૂઅ મેં પાયા ઔર ગાલિબ ગુમાન હૈ કે તકબીરેં કહ કર ઈમામ કો રુકૂઅ મેં પા લેગા તો ખડે ખડે તકબીરેં કહે ફિર રુકૂઅ મેં જાએ વરના اَللّٰہُ اَکْبَر કહ કર રુકૂઅ મેં જાએ ઔર રુકૂઅ મેં તકબીરેં કહે ફિર અગર ઉસ ને રુકૂઅ મેં તકબીરેં પૂરી ન કી થીં કે ઈમામ ને સર ઉઠા લિયા તો બાકી સાકિત હો ગઈં (યા'ની બકિય્યા તકબીરેં અબ ન કહે)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ પઢ કર અપની મજાલિસ કો આરાસ્તા કરો કે તુમ્હારા દુરૂદ પઢના બરોઝે કિયામત તુમ્હારે લિયે નૂર હોગા. (فردوس الاخبار)

ઔર અગર ઈમામ કે રુકૂઅ સે ઉઠને કે બા'દ શામિલ હુવા તો અબ તક્બીરેં ન કહે બલ્કે (ઈમામ કે સલામ ફૈરને કે બા'દ) જબ અપની (બકિય્યા) પઢે ઉસ વક્ત કહે. ઔર રુકૂઅ મેં જહાં તક્બીર કહના બતાયા ગયા ઉસ મેં હાથ ન ઉઠાએ ઔર અગર દૂસરી રક્અત મેં શામિલ હુવા તો પહલી રક્અત કી તક્બીરેં અબ ન કહે બલ્કે જબ અપની ફૌત શુદા પઢને ખડા હો ઉસ વક્ત કહે. દૂસરી રક્અત કી તક્બીરેં અગર ઈમામ કે સાથ પા જાએ ફબિહા (યા'ની તો બેહતર). વરના ઈસ મેં ભી વોહી તફ્સીલ હૈ જો પહલી રક્અત કે બારે મેં મઝકૂર હુઈ.

(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 782, دُرِّمُختار ج٣ص٦٤، عالمگیری ج١ص١٥١)

ઈદ કી જમાઅત ન મિલી તો ક્યા કરે ? : ઈમામ ને નમાઝે ઈદ પઢ લી ઔર કોઈ શખ્સ બાકી રહ ગયા ખ્વાહ વોહ શામિલ હી ન હુવા થા યા શામિલ તો હુવા મગર ઉસ કી નમાઝ ફાસિદ હો ગઈ તો અગર દૂસરી જગહ મિલ જાએ પઢ લે વરના (બિગૈર જમાઅત કે) નહીં પઢ સકતા. હાં બેહતર યેહ હૈ કે યેહ શખ્સ ચાર રક્અત ચાશ્ત કી નમાઝ પઢે.

ઈદ કે ખુત્બે કે અહકામ : નમાઝ કે બા'દ ઈમામ દો ખુત્બે પઢે ઔર **ખુત્બએ જુમુઆ** મેં જો ચીઝેં સુન્નત હૈં ઈસ મેં ભી સુન્નત હૈં ઔર જો વહાં મક્રૂહ યહાં ભી મક્રૂહ. સિર્ફ દો બાતોં મેં ફર્ક હૈ એક યેહ કે **જુમુઆ** કે પહલે ખુત્બે સે પેશ્તર ખતીબ કા બૈઠના સુન્નત થા

www.dawateislami.net

ઔર ઈસ મેં ન બૈઠના સુન્નત હૈ. દૂસરે યેહ કે ઈસ મેં પહલે ખુત્બે સે પેશ્તર 9 બાર ઔર દૂસરે કે પહલે 7 બાર ઔર મિમ્બર સે ઉતરને કે પહલે 14 બાર اَللّٰہُ اَکْبَر કહના સુન્નત હૈ ઔર જુમુઆ મેં નહીં.

(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 783, دُرِّمُختار ج۳ص۶۷، عالمگیری ج۱ص۱۵۰)

“દે દો ઈદી મેં ગમ મદીને કા” કે બીસ હુરૂફ઼ કી નિસ્બત સે ઈદ કે 20 મદની ફૂલ

ઈદ કે દિન યેહ ઉમૂર મુસ્તહબ હૈં :

❁ હજામત બનવાના (મગર ઝુલ્ફેં બનવાઈયે, ન કે અંગ્રેઝી બાલ) ❁ નાખુન તરશવાના ❁ ગુસ્લ કરના ❁ મિસ્વાક કરના (યેહ ઉસ કે ઈલાવા હૈ જો વુઝૂ મેં કી જાતી હૈ) ❁ અચ્છે કપડે પહનના, નએ હોં તો નએ વરના ધુલે હુએ ❁ ખુશ્બૂ લગાના ❁ અંગૂઠી પહનના (જબ કભી અંગૂઠી પહનિયે તો ઈસ બાત કા ખાસ ખયાલ રખિયે કે સિર્ફ઼ સાઢે ચાર માશે (યા’ની ચાર ગ્રામ 374 મિલી ગ્રામ) સે કમ વઝ઼્ન ચાંદી કી એક હી અંગૂઠી પહનિયે, એક સે ઝિયાદા ન પહનિયે ઔર ઉસ એક અંગૂઠી મેં ભી નગીના એક હી હો, એક સે ઝિયાદા નગીને ન હોં, બિગૈર નગીને કી ભી મત પહનિયે, નગીને કે વઝ઼્ન કી કોઈ કૈદ નહીં, ચાંદી કા છલ્લા યા ચાંદી કે બયાન કર્દા વઝ઼્ન વગૈરા કે ઈલાવા કિસી ભી ધાત કી અંગૂઠી યા છલ્લા મર્દ નહીં પહન સકતા) ❁ નમાઝ઼ે ફ઼જ્ર મસ્જિદે મહલ્લા મેં પઢના ❁ ઈદુલ ફ઼િત્ર કી નમાઝ઼ કો જાને સે

www.dawateislami.net

પહલે ચન્દ ખજૂરેં ખા લેના, તીન, પાંચ, સાત યા કમો બેશ મગર તાક હોં. ખજૂરેં ન હોં તો કોઈ મીઠી ચીઝ ખા લે. અગર નમાઝ સે પહલે કુછ ભી ન ખાયા તો ગુનાહ ન હુવા મગર ઈશા તક ન ખાયા તો ઈતાબ (યા'ની મલામત) કિયા જાએગા ❁ નમાઝે ઈદ, ઈદગાહ મેં અદા કરના ❁ ઈદગાહ પૈદલ ચલના ❁ સુવારી પર ભી જાને મેં હરજ નહીં મગર જિસ કો પૈદલ જાને પર કુદરત હો ઉસ કે લિયે પૈદલ જાના અફ્ઝલ હૈ ઔર વાપસી પર સુવારી પર આને મેં હરજ નહીં ❁ નમાઝે ઈદ કે લિયે ઈદગાહ જલ્દ ચલે જાના ઔર એક રાસ્તે સે જાના ઔર દૂસરે રાસ્તે સે વાપસ આના ❁ ઈદ કી નમાઝ સે પહલે **સદકએ ફિત્ર** અદા કરના ❁ ખુશી ઝાહિર કરના ❁ કસરત સે સદકા દેના ❁ ઈદગાહ કો ઈત્મીનાન વ વકાર ઔર નીચી નિગાહ કિયે જાના ❁ આપસ મેં મુબારક બાદ દેના ❁ બા'દે નમાઝે ઈદ મુસાફહા (યા'ની હાથ મિલાના) ઔર મુઆનકા (યા'ની ગલે મિલના) જૈસા કે ઉમૂમન મુસલ્માનોં મેં રાઈજ હૈ બેહતર હૈ કે ઈસ મેં ઈઝહારે મસર્રત હૈ, મગર **અમ્રદ** (યા'ની ખૂબ સૂરત લડકે) સે ગલે મિલના મહલ્લે ફિતના હૈ ❁ **ઈદુલ ફિત્ર** કી નમાઝ કે લિયે જાતે હુએ રાસ્તે મેં આહિસ્તા સે તક્બીર કહિયે ઔર નમાઝે ઈદે અઝ્હા કે લિયે જાતે હુએ રાસ્તે મેં બુલન્દ આવાઝ સે તક્બીર કહિયે. તક્બીર યેહ હૈ :

اَللّٰہُ اَکْبَرُ ؕ اَللّٰہُ اَکْبَرُ ؕ لَاۤ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ وَاللّٰہُ اَکْبَرُ ؕ اَللّٰہُ اَکْبَرُ ؕ وَلِلّٰہِ الْحَمْد

www.dawateislami.net

તરજમા : અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ સબ સે બડા હૈ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સબ સે બડા હૈ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે સિવા કોઈ ઈબાદત કે લાઈક નહીં ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સબ સે બડા હૈ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સબ સે બડા હૈ ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ હી કે લિયે તમામ ખૂબિયાં હૈં.

(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 779 તા 781, عالمگیری ج۱ص۱٤۹،۱۵۰ વગૈરા)

બકર ઈદ કા એક મુસ્તહબ : ઈદે અઝ્હા (યા'ની બકર ઈદ) તમામ અહકામ મેં **ઈદુલ ફિત્ર** (યા'ની મીઠી ઈદ) કી તરહ હૈ. સિર્ફ બા'ઝ બાતોં મેં ફર્ક હૈ, મસલન ઈસ મેં (યા'ની બકર ઈદ મેં) મુસ્તહબ યેહ હૈ કે નમાઝ સે પહલે કુછ ન ખાએ ચાહે કુરબાની કરે યા ન કરે ઔર અગર ખા લિયા તો કરાહત ભી નહીં. (عالمگیری ج۱ص۱۵۲)

મૈં ઈદ કી નમાઝ ભી નહીં પઢતા થા : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હર સાલ **રમઝાનુલ મુબારક** મેં એ'તિકાફ કી સઆદત ઔર માહે **રમઝાનુલ મુબારક** કી ખૂબ બરકતેં લૂટિયે ફિર ઈદ મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ મદની કાફિલોં મેં સુન્નતોં ભરા સફર ઈખ્તિયાર કીજિયે. તરગીબ વ તહ્રીસ કી ખાતિર એક **મદની બહાર** આપ કે ગોશ ગુઝાર કરતા હૂં. ચુનાન્ચે એક ઈસ્લામી ભાઈ (ઉમ્ર તકરીબન 25 બરસ) એક ગેરેજ (Garage) પર કામ કરતે થે. (અગર્ચે ફી નફ્સિહી ગેરેજ યા'ની ગાડિયોં કી મરમ્મત કા કામ ગલત નહીં, મગર

www.dawateislami.net

આજ કલ ગુનાહોં ભરે હાલાત હૈં. જિન કો વાસિતા પડા હોગા વોહ જાનતે હોંગે કે અક્સર ગેરૅજ કા માહોલ કિસ કદર ગન્દા હોતા હૈ, ફી ઝમાના ગેરૅજ મેં કામ કરને વાલોં કે લિયે હલાલ રોઝી કા હુસૂલ જૂએ શીર લાને કે મુતરાદિફ હૈ.) ગેરૅજ કે ગન્દે માહોલ કી નહૂસત કે સબબ ઉન કો પન્જ વક્તા નમાઝ કુજા જુમુઆ બલ્કે **ઈદૈન** કી નમાઝોં કી ભી તૌફીક નહીં થી, રાત ગએ તક T.V. પર મુખ્તલિફ ફિલ્મેં ડિરામે દેખને મેં મશ્ગૂલ રહતે બલ્કે હર કિસ્મ કી છોટી બડી બુરાઈયાં ઉન કે અન્દર મૌજૂદ થીં. ઉન કી ઈસ્લાહ કે અસ્બાબ યૂં હુએ કે **મકતબતુલ મદીના** સે જારી હોને વાલે સુન્નતોં ભરે બયાન **"અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **કી ખુફયા તદબીર"** કી કેસિટ સુની જિસ ને ઉન્હેં સર તા પા હિલા કર રખ દિયા. ઈસ કે બા'દ **રમઝાનુલ મુબારક** મેં એ'તિકાફ કી સઆદત હાસિલ હુઈ ઔર આશિકાને રસૂલ કે સાથ તીન દિન કે **મદની કાફિલે** મેં સફર કા શરફ મિલા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ વોહ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ સે વાબસ્તા હો ગએ, પાંચોં વક્ત નમાઝોં કી પાબન્દી હૈ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા કરોડહા કરોડ એહસાન, કે વોહ ઈન્સાન જો **ઈદ** કે બહાને ભી મસ્જિદ કા રુખ નહીં કરતા થા યેહ બયાન દેતે વક્ત તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક **દા'વતે ઈસ્લામી** કી તન્ઝીમી તરકીબ કે મુતાબિક

www.dawateislami.net

એક મસ્જિદ કી ઝૈલી મુશાવરત કે નિગરાન કી હૈસિય્યત સે બે નમાઝિયોં કો નમાઝી બનાને કી જુસ્તજૂ મેં રહતા હૈ.

ભાઈ ગર ચાહતે હો નમાઝેં પઢૂં, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
નેકિયોં મેં તમન્ના હૈ આગે બઢૂં, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 640)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

યા રબ્બે મુસ્તફા عَزَّوَجَلَّ ! હમેં **ઈદે સઈદ** કી ખુશિયાં સુન્નત કે મુતાબિક મનાને કી તૌફ઼ીક અતા ફ़રમા. ઔર હમેં હજ શરીફ઼ ઔર દિયારે મદીના વ તાજદારે મદીના صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી **દીદ કી મદની ઈદ** બાર બાર નસીબ ફ़રમા.

اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صَلَّى اللهُ تعالیٰ علیه واٰلهٖ وسلَّم

તેરી જબ કે દીદ હોગી જભી મેરી ઈદ હોગી
મેરે ખ્વાબ મેં તૂ આના મદની મદીને વાલે

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 424)

મુઝ ગુનહગાર પર ભી કરમ કે છીંટે પડે : એક ઈસ્લામી ભાઈ (ઉમ્ર 22 સાલ) બે નમાઝી, ફ़િલ્મોં ડિરામોં કે શૌકીન ઔર બિગડે હુએ નૌ જવાન થે, બુરે હમનશીનોં કે સાથ ફ़ેશન કી અંધેરિયોં મેં ભટક રહે થે, બુરી સોહબત કી વજહ સે ઝિન્દગી કે શબો રોઝ ગુનાહોં મેં બસર હો રહે થે. હિલાલે **માહે રમઝાનુલ મુબારક** (1426

www.dawateislami.net

સિ.હિ.) આસ્માને દુન્યા પર ઝાહિર હુવા, રહમતે ખુદાવન્દી عَزَّوَجَلَّ કી બારિશેં બરસને લગીં, **ઉન પર ભી કરમ કે છીંટે પડે** ઔર વોહ **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** મેં **રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી અશરે મેં **મો'તકિફ** હો ગએ. ઉન કી ખઝાં રસીદા ઝિન્દગી કી શામ મેં સુબ્હે બહારાં કે મદની ફૂલ ખિલને લગે, ઉન કો તૌબા કી તૌફીક નસીબ હુઈ, اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ વોહ નમાઝી બન ગએ, દાઢી ઔર ઈમામા શરીફ સજાને કી સઆદત મિલ ગઈ, તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે એક માહ કે **મદની કાફિલે** મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સુન્નતોં ભરા સફર નસીબ હુવા, اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ તા દમે તહરીર એક મસ્જિદ કે ઝૈલી કાફિલા ઝિમ્મેદાર કી હૈસિય્યત સે **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની કામોં મેં હિસ્સા લેને કી સઆદત હાસિલ કર રહે હૈં.

મરઝે ઈસ્યાં સે છુટકારા ચાહો અગર,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
આઓ આઓ ઈધર આ ભી જાઓ ઈધર,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 639)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

રિઝ્ક મેં બરકત કા બે મિસાલ વઝીફા

એક સહાબી رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ ને અર્ઝ કી : **યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ! દુન્યા ને મુઝ સે પીઠ ફૈર લી. ફરમાયા : “ક્યા વોહ **તસ્બીહ** તુમ્હેં યાદ નહીં જો તસ્બીહ હૈ ફિરિશ્તોં ઔર મખ્લૂક કી જિસ કી બરકત સે **રોઝી** દી જાતી હૈ, જબ સુબ્હે સાદિક તુલૂઅ હો તો યેહ તસ્બીહ એક સો બાર પઢા કરો, “سُبْحٰنَ اللهِ وَبِحَمْدِهٖ، سُبْحٰنَ اللهِ الْعَظِيْمِ، اَسْتَغْفِرُ الله” દુન્યા તેરે પાસ ઝલીલ હો કર આએગી.” વોહ શખ્સ ચલા ગયા કુછ મુદ્દત ઠહર કર દોબારા હાઝિર હુવા, અર્ઝ કી : **યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ! દુન્યા મેરે પાસ ઈસ કસરત સે આઈ, મૈં હૈરાન હૂં, કહાં ઉઠાઊં કહાં રખૂં ! (الخصائصُ الکُبریٰ لِلسُّیوطی ج۲ ص۲۹۹ مُلَخّصاً)

આ’લા હઝરત رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه ફરમાતે હૈં : ઈસ તસ્બીહ કા **વિર્દ** હત્તલ ઈમ્કાન તુલૂએ સુબ્હે સાદિક કે સાથ હો, વરના સુબ્હ સે પહલે, જમાઅત કાઈમ હો જાએ તો ઉસ મેં શરીક હો કર બા’દ કો અદદ પૂરા કીજિયે ઔર જિસ દિન કબ્લે નમાઝ ભી ન હો સકે તો ખૈર તુલૂએ શમ્સ (યા’ની સૂરજ નિકલને) સે પહલે.

(મલ્ફૂઝાતે આ’લા હઝરત, સ. 128 મુલખ્ખસન)

www.dawateislami.net

“યા ગફ્ફાર” કે છ[6] હુરૂફ કી નિસ્બત સે ઇમામે કે મુતઅલ્લિક 6 ફરામીને મુસ્તફા

صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

۞ ઇમામે કે સાથ દો રક્અત નમાઝ બિગૈર ઇમામે કી 70 રક્અતોં સે અફ઼ઝલ હૈં[1] ۞ ટોપી પર ઇમામા હમારે ઔર મુશ્રિકીન કે દરમિયાન ફર્ક હૈ હર પેચ પર, કે મુસલ્માન અપને સર પર દેગા ઉસ પર રોઝે કિયામત એક નૂર અતા કિયા જાએગા[2] ۞ બેશક **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઔર ઉસ કે ફિરિશ્તે દુરૂદ ભેજતે હૈં જુમુએ કે રોઝ ઇમામે વાલોં પર[3] ۞ ઇમામે કે સાથ નમાઝ દસ હઝાર નેકી કે બરાબર હૈ[4] ۞ ઇમામે કે સાથ એક જુમુઆ બિગૈર ઇમામે કે 70 જુમુઓં કે બરાબર હૈ[5] ۞ ઇમામે અરબ કે તાજ હૈં તો ઇમામા બાંધો તુમ્હારા વકાર બઢેગા ઔર જો ઇમામા બાંધે ઉસ કે લિયે હર પેચ પર એક નેકી હૈ.[6]

مدینہ

۱: اَلْفِرْدَوْس بمأثور الْخِطَاب ج۲ص۲۶۵حدیث۳۲۳۳۔ ۲: اَلْجَامِعُ الصَّغِیر لِلسُّیُوْطِی ص ۳۵۳ حدیث۵۷۲۵۔ ۳: اَلْفِرْدَوْس بمأثور الْخِطَاب ج۱ص۱۴۷ حدیث۵۲۹۔ ۴: ایضاً ج۲ص ۴۰۶ حدیث۳۸۰۵، فتاوٰی رضویه مُخَرَّجه ج۶ص ۲۱۳۔ ۵: ابن عساکِر ج۳۷ ص۳۵۵۔ ۶: کَنْزُ الْعُمّال ج۱۵ص۱۳۳ رقم ۴۱۱۳۸۔

નફલ રોઝોં કે ફઝાઈલ

SINGLE 1304 A

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

નફ્લ રોઝોં કે ફઝાઇલ

દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત : ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : કિયામત કે રોઝ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે અર્શ કે સિવા કોઈ સાયા નહીં હોગા, તીન શખ્સ અર્શે ઈલાહી કે સાએ મેં હોંગે. અર્ઝ કી ગઈ : **યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ! વોહ કૌન લોગ હોંગે ? ઈર્શાદ ફરમાયા : (1) વોહ શખ્સ જો મેરે ઉમ્મતી કી પરેશાની દૂર કરે (2) મેરી **સુન્નત** ઝિન્દા કરને વાલા (3) મુઝ પર કસરત સે **દુરૂદ શરીફ** પઢને વાલા.

(اَلْبُدُوْرُ السَّافِرَة ص ۱۳۱ حدیث ۳٦٦)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

નફ્લ રોઝોં કે દીની વ દુન્યવી ફવાઈદ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ફર્ઝ રોઝોં કે ઈલાવા **નફ્લ રોઝોં** કી ભી આદત બનાની ચાહિયે કે ઈસ મેં બે શુમાર દીની વ દુન્યવી ફવાઈદ હૈં ઔર સવાબ તો ઈતના હૈ કે મત પૂછો બાત ! આદમી કા જી ચાહે કે બસ રોઝે રખતે હી ચલે જાએં. **દીની ફવાઈદ** મેં ઈમાન કી હિફાઝત, જહન્નમ સે નજાત ઔર જન્નત કા હુસૂલ શામિલ હૈં ઔર જહાં તક દુન્યવી

www.dawateislami.net

ફવાઇદ કા તઅલ્લુક હૈ તો દિન કે અન્દર ખાને પીને મેં સર્ફ હોને વાલે વક્ત ઔર અખરાજાત કી બચત, પેટ કી ઇસ્લાહ ઔર બહુત સારે અમરાઝ સે હિફાઝત કા સામાન હૈ. ઔર તમામ ફવાઇદ કી અસ્લ યેહ હૈ કે રોઝેદાર સે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ રાઝી હોતા હૈ.

રોઝાદારોં કે લિયે બખ્શિશ કી બિશારત : અલ્લાહ તબારક વ તઆલા પારહ 22 **સૂરતુલ અહ્ઝાબ** કી આયત નમ્બર 35 મેં ઇર્શાદ ફરમાતા હૈ :

وَالصّٰٓىِٕمِیْنَ وَالصّٰٓىِٕمٰتِ وَالْحٰفِظِیْنَ فُرُوْجَهُمْ وَالْحٰفِظٰتِ وَالذّٰكِرِیْنَ اللّٰهَ كَثِیْرًا وَّالذّٰكِرٰتِ ۙ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ مَّغْفِرَةً وَّ اَجْرًا عَظِیْمًا ۝۳۵

(پ۲۲،الاحزاب:۳۵)

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર રોઝે વાલે ઔર રોઝે વાલિયાં ઔર અપની પારસાઈ નિગાહ રખને વાલે ઔર નિગાહ રખને વાલિયાં ઔર **અલ્લાહ** કો બહુત યાદ કરને વાલે ઔર યાદ કરને વાલિયાં ઇન સબ કે લિયે **અલ્લાહ** ને બખ્શિશ ઔર બડા સવાબ તય્યાર કર રખા હૈ.

وَالصّٰٓىِٕمِیْنَ وَالصّٰٓىِٕمٰتِ (**તરજમા :** ઔર રોઝે વાલે ઔર રોઝે વાલિયાં) કી તફસીર મેં હઝરતે અલ્લામા અબુલ બરકાત **અબ્દુલ્લાહ** બિન અહમદ નસફી رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه લિખતે હૈં : ઇસ મેં ફર્ઝ ઔર નફ્લ દોનોં કિસ્મ કે રોઝે દાખિલ હૈં. મન્કૂલ હૈ : જિસ ને હર મહીને

www.dawateislami.net

અય્યામે બીઝ (યા'ની ચાંદ કી 13, 14, 15 તારીખ) કે તીન રોઝે રખે વોહ રોઝે રખને વાલોં મેં શુમાર કિયા જાતા હૈ.

(تفسیرِ مَدارک ج۲ص۳٤٥)

અલ્લાહ તબારક વ તઆલા પારહ 29 **સૂરતુલ હાક્કહ** કી આયત નમ્બર 24 મેં ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ :

كُلُوْا وَاشْرَبُوْا هَنِيْٓـًٔۢا بِمَآ اَسْلَفْتُمْ فِي الْاَيَّامِ الْخَالِيَةِ ﴿۲۴﴾

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ખાઓ ઔર પિયો રચતા હુવા સિલા ઉસ કા જો તુમ ને ગુઝરે દિનોં મેં આગે ભેજા.

હઝરતે શાહ અબ્દુલ અઝીઝ મુહદ્દિસ દેહ્લવી عَلَيْهِ رَحمَةُ اللهِ القَوِى આયતે કરીમા કે ઈસ હિસ્સે : (ગુઝરે હુએ દિનોં મેં) કે તહ્ત લિખતે હૈં : યા'ની દુન્યા કે દિનોં મેં સે ગુઝશ્તા દિનોં મેં યા ઉન દિનોં મેં જો કે ખાને ઔર પીને સે ખાલી થે ઔર વોહ **રમઝાનુલ મુબારક** કે રોઝોં કે દિન હૈં ઔર દૂસરે મસ્નૂન રોઝોં કે અય્યામ જૈસે અય્યામે બીઝ (યા'ની ચાંદ કી 13, 14, 15 તારીખ), અરફા (યા'ની 9 ઝુલ હિજ્જતિલ હરામ) કા દિન, રોઝે આશૂરા, પીર કા દિન, જુમે'રાત કા દિન ઔર શબે બરાઅત કા દિન વગૈરા. (تفسیرِ عزیزی ج۲ص۱۰۳) **હઝરતે** સય્યિદુના ઈમામ મુજાહિદ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْوَاحِد ફરમાતે હૈં : فِي الْاَيَّامِ الْخَالِيَةِ ﴿۲۴﴾ (ગુઝરે હુએ દિનોં મેં) સે મુરાદ રોઝોં કે દિન હૈં અબ

www.dawateislami.net

મતલબ યેહ હુવા કે તુમ ખાઓ ઔર પિયો ઉસ કે બદલે મેં જો તુમ ને રોઝે કે દિનોં મેં **અલ્લાહ તઆલા** કી રિઝા મેં ખુદ કો ખાને પીને સે રોકા. (લિહાઝા જન્નત મેં ખાના પીના દુન્યા મેં ખાને પીને સે રુકને કા બદલ હો જાએગા) (تفسیر رُوحُ البَیان ج۷ص۱٤۳)

"માહે રમઝાન મુબારક" કે તેરહ હુરૂફ કી નિસ્બત સે નફ્લી રોઝોં કે ફઝાઈલ પર 13 ફરામીને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

(1) જન્નત કા અનોખા દરખ્ત : જિસ ને **એક નફ્લ રોઝા** રખા ઉસ કે લિયે **જન્નત** મેં એક દરખ્ત લગા દિયા જાએગા જિસ કા ફલ **અનાર** સે છોટા ઔર **સેબ** સે બડા હોગા, વોહ શહ્દ જૈસા મીઠા ઔર ખુશ ઝાએકા હોગા, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ બરોઝે કિયામત રોઝાદાર કો ઉસ દરખ્ત કા ફલ ખિલાએગા. (مُعْجَم کَبِیر ج۱۸ص۳٦٦حدیث۹۳۵)

(2) 40 સાલ કા ફાસિલા દોઝખ સે દૂરી : જિસ ને સવાબ કી ઉમ્મીદ રખતે હુએ **એક નફ્લ રોઝા** રખા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસે દોઝખ સે **ચાલીસ સાલ** (કી મસાફત કે બરાબર) દૂર ફરમા દેગા.

(جَمعُ الْجَوامع ج۷ص۱۹۰حدیث۲۲۲۰۱)

(3) દોઝખ સે 50 સાલ કી મસાફત તક દૂરી : જિસ ને રિઝાએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ કે લિયે એક દિન કા **નફ્લ રોઝા** રખા તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કે ઔર દોઝખ કે દરમિયાન એક તેઝ રફ્તાર સુવાર કી પચાસ

www.dawateislami.net

સાલહ મસાફત (યા'ની ફાસિલે) તક દૂર ફરમા દેગા.

(كَنزُ العُمّال ج٨ ص٢٠٠ حديث ٢٤١٤٩)

4 ઝમીન ભર સોને સે ભી ઝિયાદા સવાબ : અગર કિસી ને **એક દિન નફ્લ રોઝા રખા** ઔર **ઝમીન ભર સોના** ઉસે દિયા જાએ જબ ભી ઈસ કા સવાબ પૂરા ન હોગા, ઈસ કા સવાબ તો કિયામત હી કે દિન મિલેગા. (أبو يَعْلَى ج٥ ص٣٥٣ حديث٦١٠٤)

5 જહન્નમ સે બહુત ઝિયાદા દૂરી : જિસ ને **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રાહ મેં એક દિન કા ફર્ઝ રોઝા રખા, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસે જહન્નમ સે ઈતના દૂર કર દેગા જિતના સાતોં ઝમીનોં ઔર આસ્માનોં કે માબૈન (યા'ની દરમિયાન) ફાસિલા હૈ. ઔર જિસ ને એક દિન કા નફ્લ રોઝા રખા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસે જહન્નમ સે ઈતના દૂર કર દેગા જિતના ઝમીન વ આસ્માન કા દરમિયાની ફાસિલા હૈ. (مَجمَعُ الزَّوائِد ج٣ ص٤٤٥ حديث٥١٧٧)

6 કવ્વા બચપન તા બુઢાપા ઉડતા રહે યહાં તક કે...... : જિસ ને એક દિન કા રોઝા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા હાસિલ કરને કે લિયે રખા, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસે જહન્નમ સે ઈતના દૂર કર દેગા જિતના કે એક **કવ્વા** જો અપને બચપન સે ઉડના શુરૂઅ કરે યહાં તક કે બૂઢા હો કર મર જાએ. (أبو يَعْلَى ج١ ص٣٨٣ حديث ٩١٧)

7 રોઝે જૈસા કોઈ અમલ નહીં : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ

www.dawateislami.net

ઉમામા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં : મૈં ને અર્ઝ કી : "યા રસૂલલ્લાહ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ! મુઝે ઐસા અમલ બતાઇયે જિસ કે સબબ જન્નત મેં દાખિલ હો જાઊં." ફરમાયા : "રોઝે કો ખુદ પર લાઝિમ કર લો ક્યૂંકે ઇસ કી મિસ્લ કોઈ અમલ નહીં." રાવી કહતે હૈં : "હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઉમામા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કે ઘર દિન કે વક્ત મેહમાન કી આમદ કે ઇલાવા કભી ધૂઆં ન દેખા ગયા (યા'ની આપ દિન કો ખાના ખાતે હી ન થે રોઝા રખતે થે)."

(الاحسان بترتیب صحیح ابن حبان ج٥ ص١٧٩ حدیث ٣٤١٦)

(8) રોઝા રખો તન્દુરુસ્ત હો જાઓગે : صُوْمُوْا تَصِحُّوْا۔

યા'ની રોઝા રખો તન્દુરુસ્ત હો જાઓગે.

(مُعْجَم اَوْسَط ج٦ص١٤٦حدیث٨٣١٢)

(9) મહશર મેં રોઝાદારોં કે મઝે : કિયામત કે દિન જબ રોઝેદાર કબ્રોં સે નિકલેંગે તો વોહ રોઝે કી બૂ સે પહચાને જાએંગે, ઉન કે લિયે દસ્તર ખ્વાન લગાયા જાએગા ઔર ઉન્હેં કહા જાએગા : "ખાઓ ! કલ તુમ ભૂકે થે, પિયો ! કલ તુમ પ્યાસે થે, આરામ કરો ! કલ તુમ થકે હુએ થે." પસ વોહ ખાએંગે પિયેંગે ઔર આરામ કરેંગે હાલાંકે લોગ હિસાબ કી મશક્કત ઔર પ્યાસ મેં મુબ્તલા હોંગે.

(جَمْعُ الْجَوامِع ج١ص٣٣٤حدیث٢٤٦٢)

(10) ......તો વોહ જન્નત મેં દાખિલ હોગા : જો لَآ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ

કહતે હુએ ઇન્તિકાલ કર ગયા તો વોહ જન્નત મેં દાખિલ હોગા. ઔર જિસ ને કિસી દિન **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા કે લિયે રોઝા રખા, ઇસી

www.dawateislami.net

પર ઉસ કા ખાતિમા હુવા તો વોહ દાખિલે જન્નત હોગા. ઔર જિસ ને **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા કે લિયે **સદકા** કિયા, ઈસી પર ઉસ કા ખાતિમા હુવા તો વોહ દાખિલે જન્નત હોગા.

(مُسند امام احمد ج۹ ص۹۰ حدیث۲۳۳۸٤)

(11) જબ તક રોઝેદાર કે સામને ખાના ખાયા જાતા હૈ :

હઝરતે સય્યિદતુના ઉમ્મે ઉમારા બિન્તે કા'બ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهَا ફરમાતી હૈં : સુલ્તાને દો જહાન, શહન્શાહે કૌનો મકાન, રહમતે આલમિય્યાન صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم મેરે યહાં તશરીફ લાએ, મૈં ને ખાના પેશ કિયા તો ઈર્શાદ ફરમાયા : "તુમ ભી ખાઓ !" મૈં ને અર્ઝ કી : "મૈં રોઝે સે હૂં." તો ફરમાયા : "જબ તક રોઝેદાર કે સામને ખાના ખાયા જાતા હૈ ફિરિશ્તે ઉસ રોઝાદાર કે લિયે દુઆએ મગ્ફિરત કરતે રહતે હૈં." (تِرمذی ج۲ ص۲۰۵ حدیث۷۸۵)

(12) હડ્ડિયાં તસ્બીહ કરતી હૈં :

સરકારે મદીના صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને હઝરતે બિલાલ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ સે ઈર્શાદ ફરમાયા : "એ બિલાલ ! (رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ) આઓ નાશ્તા કરેં." તો (હઝરતે સય્યિદુના) બિલાલ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ ને અર્ઝ કી : "મૈં રોઝે સે હૂં." તો **રસૂલુલ્લાહ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા : "હમ અપના રિઝ્ક ખા રહે હૈં ઔર બિલાલ (رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ) કા રિઝ્ક જન્નત મેં બઢ રહા હૈ." ફિર ફરમાયા : "એ બિલાલ ! ક્યા તુમ્હેં મા'લૂમ હૈ કે જિતની દેર તક રોઝાદાર કે સામને કુછ ખાયા જાએ તબ તક ઉસ કી હડ્ડિયાં

www.dawateislami.net

તસ્બીહ કરતી હૈં, ઉસે ફિરિશ્તે દુઆએં દેતે હૈં."

(ابنِ ماجه ج٢ ص ٣٤٨ حديث ١٧٤٩)

13 રોઝે મેં મરને કી ફઝીલત : "જો રોઝે કી હાલત મેં મરા, **અલ્લાહ તઆલા** કિયામત તક કે લિયે ઉસ કે હિસાબ મેં રોઝે લિખ દેગા." (اَلْفِردَوس بمأثور الْخِطاب ج٣ ص٥٠٤ حديث ٥٥٥٧)

નેક કામ કે દૌરાન મરને કી સઆદત : ખુશ નસીબ હૈ વોહ મુસલ્માન જિસે રોઝે કી હાલત મેં મૌત આએ બલ્કે કિસી ભી નેક કામ કે દૌરાન મૌત આના અચ્છી બાત હૈ. મસલન બા વુઝૂ યા દૌરાને **નમાઝ** મરના, **સફરે મદીના** કે દૌરાન રૂહ કબ્ઝ હોના, દૌરાને હજ મક્કએ મુકર્રમા زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًا وَّتَعْظِيْمًا, મિના, મુઝ્દલિફા યા અરફાત શરીફ મેં ઇન્તિકાલ, **દા'વતે ઇસ્લામી** કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે **મદની કાફિલે** મેં આશિકાને રસૂલ કે હમરાહ સુન્નતોં ભરે સફર કે દૌરાન દુન્યા સે રુખ્સત હોના, યેહ સબ અઝીમ સઆદતેં હૈં જો કે સિર્ફ ખુશ નસીબોં કો હાસિલ હોતી હૈં. ઇસ સિલ્સિલે મેં સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان કી નેક તમન્નાએં બયાન કરતે હુએ હઝરતે સય્યિદુના ખૈસમા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْه ફરમાતે હૈં : "સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان ઇસ બાત કો પસન્દ કરતે થે કે કિસી અચ્છે કામ મસલન હજ, ઉમ્રહ, ગઝ્વા (જિહાદ), રમઝાન કે રોઝે વગૈરા કે દૌરાન મૌત આએ." (حِلْيَةُ الْاَولياء ج٤ ص١٢٣)

www.dawateislami.net

કાલૂ ચાચા કી ઈમાન અફ઼રોઝ વફ઼ાત : નેક કામ કે દૌરાન મૌત સે હમઆગોશ હોને કી સઆદત સિર્ફ મુકદ્દર વાલોં કા હિસ્સા હૈ. ઈસ ઝિમ્ન મેં તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે ઈજતિમાઈ સુન્નતે એ'તિકાફ કી એક **મદની બહાર** મુલાહઝા ફરમાઇયે ઔર ઝિન્દગી ભર કે લિયે દા'વતે ઈસ્લામી કે **મદની માહોલ** સે વાબસ્તા રહને કા અઝ્મે મુસમ્મમ કર લીજિયે. મદીનતુલ ઔલિયા **અહમદઆબાદ** શરીફ (ગુજરાત, અલ હિન્દ) કે **કાલૂ ચાચા** (ઉમ્ર તક્રીબન 60 બરસ) **રમઝાનુલ મુબારક** (1425 સિ.હિ., 2004 સિ.ઈ) કે આખિરી અશરે મેં શાહી મસ્જિદ (શાહે આલમ, અહમદઆબાદ શરીફ) મેં **મો'તકિફ** હો ગએ. યૂં તો યેહ પહલે હી સે મદની માહોલ સે વાબસ્તા થે મગર **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ એ'તિકાફ પહલી હી બાર કિયા થા. **એ'તિકાફ** મેં બહુત કુછ સીખને કા મૌકઅ મિલા ઔર સાથ હી સાથ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **72 મદની ઈન્આમાત** મેં સે **પહલી સફ મેં નમાઝ** પઢને કી તરગીબ વાલે દૂસરે **મદની ઈન્આમ** પર અમલ કા ખૂબ જઝ્બા મિલા. 2 શવ્વાલુલ મુકર્રમ યા'ની **ઈદુલ ફિત્ર** કે દૂસરે રોઝ, સુન્નતોં કી તરબિયત કે તીન દિન કે મદની કાફિલે મેં **આશિકાને રસૂલ** કે હમરાહ સુન્નતોં ભરા સફર કિયા. **મદની કાફિલે** સે વાપસી કે પાંચ યા છ[6] દિન બા'દ યા'ની 11 શવ્વાલુલ મુકર્રમ 1425 સિ.હિ. 24 નવમ્બર 2004 સિ.ઈ. કો કિસી કામ સે બાઝાર જાના હુવા, ગો

www.dawateislami.net

મસરૂફિય્યત થી મગર તાખીર કી સૂરત મેં **પહલી સફ** ફૌત હોને કા ખદશા થા, લિહાઝા સારા કામ છોડ કર મસ્જિદ કા રુખ કિયા ઔર અઝાન સે કબ્લ હી **મસ્જિદ** મેં પહોંચ ગએ, વુઝૂ કર કે જૂં હી ખડે હુએ ફૌરન ગિર પડે, **કલિમા શરીફ** ઔર **દુરૂદે પાક** પઢતે હુએ ઉન કી રૂહ કફસે ઉન્સુરી સે પરવાઝ કર ગઈ, اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّاۤ اِلَيْهِ رٰجِعُوْنَ. سُبْحٰنَ الله ! જિસ કો મરતે વક્ત **કલિમા શરીફ** પઢને કી સઆદત નસીબ હો જાએ اِنْ شَآءَ الله عَزَّوَجَلَّ ઉસ કા **કબ્રો હશ્ર** મેં બેડા પાર હૈ. ચુનાન્ચે નબિય્યે રહમત, શફીએ ઉમ્મત, માલિકે જન્નત صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને જન્નત નિશાન હૈ : **"જિસ કા આખિરી કલામ لَا اِلٰهَ اِلَّا الله હો, વોહ દાખિલે જન્નત હોગા."** (ابو داؤد ج۳ ص ۲۰۰ حدیث۳۱۱٦) મઝીદ દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ કી બરકત સુનિયે : ઈન્તિકાલ કે ચન્દ રોઝ બા'દ ઉન કે ફરઝન્દ ને ખ્વાબ મેં દેખા કે **વાલિદે મર્હૂમ** સફેદ લિબાસ મેં મલ્બૂસ સર પર સબ્ઝ સબ્ઝ ઈમામા શરીફ કા તાજ સજાએ મુસ્કુરાતે હુએ ફરમા રહે હૈં : **બેટા ! દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કામોં મેં લગે રહો કે ઈસી મદની માહોલ કી બરકત સે મુઝ પર કરમ હુવા હૈ.**

મૌત ફઝલે ખુદા સે હો ઈમાન પર, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
રબ કી રહમત સે જન્નત મેં પાઓગે ઘર, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 640)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

સખ્ત ગરમી મેં રોઝે કી ફઝીલત (હિકાયત) : **હઝરતે** સય્યિદુના ઇબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُمَا ફરમાતે હૈં કે સરકારે મદીનએ મુનવ્વરહ, સરદારે મક્કએ મુકર્રમા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને હઝરતે સય્યિદુના અબૂ મૂસા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કો એક સમુન્દરી જિહાદ મેં ભેજા. એક અંધેરી રાત મેં જબ કશ્તી કે બાદબાન ઉઠા દિયે ગએ તો હાતિફે ગૈબ ને પુકારા : "એ સફીને વાલો ! ઠહરો ! ક્યા મૈં તુમ્હેં ન બતાઊં કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને અપને ઝિમ્મએ કરમ પર ક્યા લિયા હૈ ?" હઝરતે સય્યિદુના અબૂ મૂસા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને ફરમાયા : "અગર તુમ બતા સકતે હો તો ઝરૂર બતાઓ." ઉસ ને કહા : "**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને અપને ઝિમ્મએ કરમ પર લે લિયા હૈ કે જો શદીદ ગરમી કે દિન અપને આપ કો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે લિયે પ્યાસા રખે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસે સખ્ત પ્યાસ વાલે દિન (યા'ની કિયામત મેં) સેરાબ કરેગા." રાવી ફરમાતે હૈં : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ મૂસા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કી આદત થી કે સખ્ત ગરમી કે દિન રોઝા રખતે થે.

(اَلتَّرْغِیْب وَالتَّرْھِیْب ج۲ ص۵۱ حدیث۱۸)

કિયામત મેં રોઝાદાર ખાએંગે : તાબેઈ બુઝુર્ગ હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** બિન રબાહ અન્સારી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْبَارِی ફરમાતે હૈં, મૈં ને એક રાહિબ સે સુના : "કિયામત કે દિન દસ્તર ખ્વાન બિછાએ જાએંગે, સબ સે પહલે રોઝેદાર ઉન પર સે ખાએંગે."

(ابنِ عَساکِر ج۵ص۵۳۴)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ा صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર કસરત સે દુરૂદ પઢો ક્યૂંકે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ પર પેશ કિયા જાતા હૈ. (طبرانی)

આશૂરા કે રોઝે કે ફઝાઇલ

“શહીદે કરબલા” કે નવ હુરૂફ કી નિસ્બત સે આશૂરા કો વાકેઅ હોને વાલે 9 અહમ વાકિઆત

﴾1﴿ **આશૂરા** (યા'ની 10 મુહર્રમુલ હરામ) કે દિન હઝરતે સય્યિદુના **નૂહ** عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કી કશ્તી કોહે જૂદી પર ઠહરી ﴾2﴿ ઈસી દિન હઝરતે સય્યિદુના આદમ **સફિય્યુલ્લાહ** عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કી લગ્ઝિશ કી તૌબા કબૂલ હુઈ ﴾3﴿ ઈસી દિન હઝરતે સય્યિદુના **યૂનુસ** عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કી કૌમ કી તૌબા કબૂલ હુઈ ﴾4﴿ ઈસી દિન હઝરતે સય્યિદુના **ઈબ્રાહીમ ખલીલુલ્લાહ** عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام પૈદા હુએ ﴾5﴿ ઈસી દિન હઝરતે સય્યિદુના **ઈસા રૂહુલ્લાહ** عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام પૈદા કિયે ગએ[1] ﴾6﴿ ઈસી દિન હઝરતે સય્યિદુના **મૂસા કલીમુલ્લાહ** عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ઔર ઉન કી કૌમ કો નજાત મિલી ઔર ફ़િરઔન અપની કૌમ સમેત ગરક હુવા[2] ﴾7﴿ ઈસી દિન હઝરતે સય્યિદુના **યૂસુફ** عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કો કૈદખાને સે રિહાઈ મિલી ﴾8﴿ ઈસી દિન હઝરતે સય્યિદુના **યૂનુસ** عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام મછલી કે પેટ સે નિકાલે ગએ[3] ﴾9﴿ સય્યિદુના

۱: الفردوس ج۱ ص۲۲۳ حدیث ۸۵۶۔ ۲: بُخارِی ج۲ ص۴۳۸ حدیث ۳۳۹۷، ۳۳۹۸۔

۳: فیض القدیر ج۵ ص۲۸۸ تحت الحدیث ۷۰۷۵۔

www.dawateislami.net

ઈમામે હુસૈન رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કો મઅ શહઝાદગાન વ રુફ઼કા તીન દિન ભૂકા પ્યાસા રખને કે બા'દ ઈસી **આશૂરા** કે રોઝ દશ્તે કરબલા મેં નિહાયત બે રહમી કે સાથ શહીદ કિયા ગયા.

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

"યા હુસૈન" કે છ[6] હુરૂફ઼ કી નિસ્બત સે મુહર્રમુલ હરામ ઔર આશૂરા કે રોઝોં કે 6 ફ઼ઝાઈલ

《1》 **હુઝૂરે** અકરમ, નૂરે મુજસ્સમ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ફ઼રમાતે હૈં : "રમઝાન કે બા'દ મુહર્રમ કા રોઝા અફ઼ઝલ હૈ ઔર ફ઼ર્ઝ કે બા'દ અફ઼ઝલ નમાઝ સલાતુલ્લૈલ (યા'ની રાત કે નવાફ઼િલ) હૈ."

(مسلم ص ۵۹۱حدیث۱۱۶۳)

《2》 **તબીબોં** કે તબીબ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે હબીબ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફ઼રમાને રહમત નિશાન હૈ : **મુહર્રમ** કે હર દિન કા રોઝા એક મહીને કે રોઝોં કે બરાબર હૈ. (مُعجَم صغیر ج ۲ ص ۷۱)

યૌમે મૂસા عَلَیْہِ السَّلَام : 《3》 **હઝરતે** સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُمَا કા ઈર્શાદે ગિરામી હૈ, **રસૂલુલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم જબ મદીનતુલ મુનવ્વરહ زَادَھَا اللّٰہُ شَرَفًا وَّ تَعْظِیْمًا મેં તશરીફ઼ લાએ, યહૂદ કો **આશૂરે** કે દિન રોઝાદાર પાયા તો ઈર્શાદ

www.dawateislami.net

ફરમાયા : યેહ ક્યા દિન હૈ કે તુમ રોઝા રખતે હો ? અર્ઝ કી : યેહ અઝમત વાલા દિન હૈ કે ઈસ મેં **મૂસા** عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ઔર ઉન કી કૌમ કો **અલ્લાહ તઆલા** ને નજાત દી ઔર ફિરઔન ઔર ઉસ કી કૌમ કો ડુબો દિયા, લિહાઝા મૂસા عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ને બતૌરે શુક્રાના ઈસ દિન કા **રોઝા** રખા, તો હમ ભી **રોઝા** રખતે હૈં. ઈર્શાદ ફરમાયા : **મૂસા** عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કી મુવાફકત કરને મેં બ નિસ્બત તુમ્હારે હમ ઝિયાદા હકદાર ઔર ઝિયાદા કરીબ હૈં. તો **સરકારે મદીના** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ખુદ ભી રોઝા રખા ઔર ઈસ કા હુક્મ ભી ફરમાયા.

(مسلم ص۵۷۲ حدیث۱۱۳۰)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ હદીસે પાક સે મા'લૂમ હુવા કે જિસ રોઝ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કોઈ ખાસ ને'મત અતા ફરમાએ ઉસ કી યાદગાર કાઈમ કરના દુરુસ્ત વ મહબૂબ હૈ કે ઈસ તરહ ઉસ ને'મતે ઉઝ્મા કી યાદ તાઝા હોગી ઔર ઉસ કા શુક્ર અદા કરને કા સબબ ભી હોગા ખુદ કુરઆને અઝીમ મેં ઈર્શાદ ફરમાયા :

وَذَكِّرْهُمْ بِاَيّٰىمِ اللّٰهِ ط

(پ۱۳،ابرٰھیم:۵)

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર ઉન્હેં **અલ્લાહ** કે દિન યાદ દિલા.

સદરુલ અફાઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદાબાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْهَادِی ઈસ આયત કે તહ્ત

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર દસ મરતબા દુરૂદે પાક પઢે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર સો રહમતેં નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (طبرانی)

ફરમાતે હૈં કે "بِاَیّٰمِ اللّٰهِ" સે વોહ દિન મુરાદ હૈં જિન મેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને અપને બન્દોં પર ઇન્આમ કિયે જૈસે કે બની ઇસરાઈલ કે લિયે મન્ન વ સલ્વા ઉતારને કા દિન, **હઝરતે સય્યિદુના મૂસા** عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْهِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કે લિયે દરિયા મેં રાસ્તા બનાને કા દિન. ઇન અય્યામ મેં સબ સે બડી ને'મત કે દિન **સય્યિદે આલમ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી **વિલાદત વ મે'રાજ** કે દિન હૈં ઇન કી યાદ કાઇમ કરના ભી ઇસ આયત કે હુક્મ મેં દાખિલ હૈ.

(ખઝાઇનુલ ઇરફાન, સ. 479 મુલખ્ખસન)

ઈદે મીલાદુન્નબી ઔર દા'વતે ઈસ્લામી : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! સુલ્તાને મદીનએ મુનવ્વરહ, શહન્શાહે મક્કએ મુકર્રમા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે **યૌમે વિલાદત** સે બઢ કર કૌન સા દિન "યૌમે ઇન્આમ" હોગા ? બેશક તમામ ને'મતેં આપ હી કે તુફૈલ હૈં ઔર આપ કા યૌમે વિલાદત તો ઈદોં કી ભી **ઈદ** હૈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કી તરફ સે દુન્યા મેં લા તા'દાદ મકામાત પર હર સાલ **ઈદે મીલાદુન્નબી** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم શાનદાર તરીકે પર મનાઈ જાતી હૈ. રબીઉલ અવ્વલ શરીફ કી 12વીં શબ કો અઝીમુશ્શાન **ઈજતિમાએ મીલાદ** કા ઇન્ઈકાદ હોતા હૈ ઔર બિલ ખુસૂસ મેરે હુસ્ને ઝન કે મુતાબિક ઉસ રાત દુન્યા કા સબ સે બડા "ઈજતિમાએ મીલાદ"

www.dawateislami.net

મુન્અકિદ હોતા ઔર **મદની ચેનલ** પર બરાહે રાસ્ત (Live) ટેલેકાસ્ટ કિયા જાતા હૈ. ઈદ કે રોઝ મરહબા યા મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી ધૂમેં મચાતે હુએ બે શુમાર જુલૂસે મીલાદ નિકાલે જાતે હૈં જિન મેં લાખોં આશિકાને રસૂલ શરીક હોતે હૈં.

ઈદે મીલાદુન્નબી તો ઈદ કી ભી ઈદ હૈ

બિલયકીં હૈ ઈદે ઈદાં ઈદે મીલાદુન્નબી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 380)

આશૂરા કા રોઝા : ﴾4﴿ **સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ** ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُمَا ફરમાતે હૈં : “મૈં ને સુલ્તાને દો જહાન صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો કિસી દિન કે **રોઝે** કો ઔર દિન પર ફઝીલત દે કર જુસ્તજૂ (રગ્બત) ફરમાતે ન દેખા મગર યેહ કે **આશૂરે** કા દિન ઔર યેહ કે **રમઝાન** કા મહીના.” (بُخارِی ج۱ ص۶۵۷ حدیث۲۰۰۶)

યહૂદિય્યોં કી મુખાલફત કરો : ﴾5﴿ નબિય્યે રહમત, શફીએ ઉમ્મત صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : યૌમે આશૂરા કા રોઝા રખો ઔર ઈસ મેં યહૂદિય્યોં કી મુખાલફત કરો, ઈસ સે પહલે યા બા'દ મેં ભી એક દિન કા રોઝા રખો. (مُسنَد اِمام اَحمد ج۱ ص۵۱۸ حدیث۲۱۵۴)

આશૂરે કા રોઝા જબ ભી રખેં તો સાથ હી નવીં યા ગ્યારહવીં **મુહર્રમુલ હરામ** કા રોઝા ભી રખ લેના બેહતર હૈ.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર સુબ્હ વ શામ દસ દસ બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસે કિયામત કે દિન મેરી શફાઅત મિલેગી. (مجمع الزوائد)

﴾6﴿ હઝરતે સય્યિદુના અબૂ કતાદા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ, રસૂલુલ્લાહ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને બખ્શિશ નિશાન હૈ : મુઝે **અલ્લાહ** પર ગુમાન હૈ કે આશૂરે કા રોઝા એક સાલ કબ્લ કે ગુનાહ મિટા દેતા હૈ. (مُسلِم ص۵۹۰ حدیث۱۱۶۲)

સારા સાલ ઘર મેં બરકત : **દા'વતે ઇસ્લામી** કે ઇશાઅતી ઇદારે **મકતબતુલ મદીના** કી મત્બૂઆ 166 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **"ઇસ્લામી ઝિન્દગી"** સફહા 131 પર **મુફસ્સિરે** શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْحَنَّان ફરમાતે હૈં : મુહર્રમ કી **નવીં** ઔર **દસવીં** કો રોઝા રખે તો બહુત સવાબ પાએગા, બાલ બચ્ચોં કે લિયે **દસવીં** મુહર્રમ કો ખૂબ અચ્છે અચ્છે ખાને પકાએ તો اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ સાલ ભર તક ઘર મેં બરકત રહેગી. બેહતર હૈ કે ખિચડા પકા કર હઝરતે શહીદે કરબલા સય્યિદુના **ઇમામે હુસૈન** رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કી ફાતિહા કરે બહુત મુજર્રબ (યા'ની ફાએદા મન્દ, મુઅસ્સિર વ આઝ્મૂદા) હૈ. (ઇસ્લામી ઝિન્દગી, સ. 131)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

રજબુલ મુરજ્જબ કે રોઝે : પારહ 10 **સૂરતુત્તૌબહ** આયત 36 મેં ઇર્શાદ હોતા હૈ :

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢા ઉસ ને જફા કી. (عبدالرزاق)

اِنَّ عِدَّةَ الشُّهُوْرِ عِنْدَ اللّٰهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِیْ كِتٰبِ اللّٰهِ یَوْمَ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضَ مِنْهَاۤ اَرْبَعَةٌ حُرُمٌؕ ذٰلِكَ الدِّیْنُ الْقَیِّمُ ﳔ فَلَا تَظْلِمُوْا فِیْهِنَّ اَنْفُسَكُمْ وَ قَاتِلُوا الْمُشْرِكِیْنَ كَآفَّةً كَمَا یُقَاتِلُوْنَكُمْ كَآفَّةًؕ وَ اعْلَمُوْۤا اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِیْنَ ﴿۳۶﴾

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : બેશક મહીનોં કી ગિનતી **અલ્લાહ** કે નઝદીક બારહ મહીને હૈં **અલ્લાહ** કી કિતાબ મેં, જબ સે ઉસ ને આસ્માન વ ઝમીન બનાએ ઉન મેં સે ચાર હુરમત વાલે હૈં, યેહ સીધા દીન હૈ તો ઇન મહીનોં મેં અપની જાન પર ઝુલ્મ ન કરો ઔર મુશ્રિકોં સે હર વક્ત લડો જૈસા વોહ તુમ સે હર વક્ત લડતે હૈં ઔર જાન લો, કે **અલ્લાહ** પરહેઝ ગારોં કે સાથ હૈ.

હુરમત વાલે ચાર મહીનોં કે નામ : બયાન કર્દા આયતે મુબારકા કે તહ્ત સદરુલ અફાઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદાબાદી عَلَيْهِ رَحمَةُ اللّٰهِ الْهَادِی **"ખઝાઇનુલ ઇરફાન"** મેં ફરમાતે હૈં : (ચાર હુરમત વાલે મહીનોં સે મુરાદ) તીન મુત્તસિલ (યા'ની યકે બા'દ દીગરે) **ઝુલ કા'દા, ઝુલ હિજ્જા, મુહર્રમ** ઔર એક જુદા **રજબ**. અરબ લોગ ઝમાનએ જાહિલિય્યત મેં ભી ઇન મેં કિતાલ (યા'ની જંગ) હરામ જાનતે થે. ઇસ્લામ મેં ઇન મહીનોં કી હુરમતો અઝમત ઔર ઝિયાદા કી ગઈ. (ખઝાઇનુલ ઇરફાન, સ. 309)

www.dawateislami.net

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! આયતે મુબારકા મેં કમરી (યા'ની હિજરી સિન કે 12) મહીનોં કા ઝિક્ર હૈ જિન કા હિસાબ ચાંદ સે હોતા હૈ, બહુત સે અહકામે શરઅ કી બિના (યા'ની બુન્યાદ) ભી કમરી મહીનોં પર હૈ, મસલન **રમઝાનુલ મુબારક** કે રોઝે, ઝકાત, મનાસિકે હજ શરીફ વગૈરા. નીઝ ઈસ્લામી તહવાર મસલન ઈદે મીલાદુન્નબી صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم, ઈદુલ ફિત્ર, ઈદુલ અઝ્હા, શબે મે'રાજ, શબે બરાઅત, ગ્યારહવીં શરીફ, આ'રાસે બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَهُمُ اللّٰهُ الْمُبِين વગૈરા ભી કમરી મહીનોં કે હિસાબ સે મનાએ જાતે હૈં. અફસોસ ! આજ કલ મુસલ્માન જહાં બે શુમાર સુન્નતોં સે દૂર જા પડા હૈ વહાં ઈસ્લામી તારીખોં સે ભી ના આશના હોતા જા રહા હૈ. ગાલિબન એક લાખ મુસલ્માનોં કે ઈજતિમાઅ મેં અગર યેહ સુવાલ કિયા જાએ કે "બતાઓ આજ કિસ હિજરી સિન કે કૌન સે મહીને કી કિતની તારીખ હૈ ?" તો શાયદ બ મુશ્કિલ સો મુસલ્માન ઐસે હોંગે જો સહીહ જવાબ દે સકેં ! યાદ રહે કે બહુત સે મુઆમલાત જૈસે ઝકાત કી ફર્ઝિય્યત વગૈરા મેં કમરી મહીનોં કા લિહાઝ રખના ફર્ઝ હૈ.

રજબ કે એહતિરામ કી બરકત કી હિકાયત : હઝરતે સય્યિદુના **ઈસા રૂહુલ્લાહ** عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કે દૌર કા વાકિઆ હૈ કે એક શખ્સ કિસી ઔરત પર આશિક થા. એક બાર ઉસ ને

www.dawateislami.net

અપની મા'શૂકા પર કાબૂ પા લિયા, લોગોં કા મજમઅ દેખ કર ઉસ ને અન્દાઝા લગાયા કે વોહ ચાંદ દેખ રહે હૈં, ઉસ ને ઉસ ઔરત સે પૂછા : લોગ કિસ માહ કા ચાંદ દેખ રહે હૈં ? જવાબ દિયા : "**રજબ** કા." યેહ શખ્સ હાલાં કે ગૈર મુસ્લિમ થા મગર **રજબ** શરીફ કા નામ સુનતે હી તા'ઝીમન ફૌરન અલગ હો ગયા ઔર "ગન્દે કામ" સે બાઝ રહા. હઝરતે સય્યિદુના **ઈસા રૂહુલ્લાહ** عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કો હુક્મ હુવા : "હમારે ફુલાં બન્દે સે મુલાકાત કરો." આપ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام તશરીફ લે ગએ ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા હુક્મ ઔર અપની તશરીફ આવરી કા સબબ ઈર્શાદ ફરમાયા : યેહ સુનતે હી ઉસ કા દિલ નૂરે ઈમાન સે જગમગા ઉઠા ઔર ઉસ ને ફૌરન ઈસ્લામ કબૂલ કર લિયા. (انیس الواعظین ص۱۷۷)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખી આપ ને **રજબ કી બહારેં !** **રજબુલ મુરજ્જબ** કી તા'ઝીમ કરને સે જબ એક ગૈર મુસ્લિમ કો ઈમાન કી દૌલત નસીબ હો સકતી હૈ તો જો મુસલ્માન **રજબુલ મુરજ્જબ** કા એહતિરામ કરે ઉસ કો ન જાને ક્યા ક્યા ઈન્આમાત મિલેંગે ! કુરઆને પાક મેં હુરમત (યા'ની ઈઝ્ઝત) વાલે મહીનોં મેં અપની જાનોં પર ઝુલ્મ કરને સે રોકા ગયા હૈ ચુનાન્ચે "નૂરુલ ઈરફાન" મેં فَلَا تَظْلِمُوْا فِیْهِنَّ اَنْفُسَكُمْ (**તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન :** તો ઈન મહીનોં મેં અપની જાન પર ઝુલ્મ ન કરો) કે તહ્ત હૈ : "યા'ની ખુસૂસિય્યત સે ઈન ચાર મહીનોં મેં ગુનાહ ન કરો." (નૂરુલ ઈરફાન, સ. 306)

www.dawateislami.net

અલ્લાહ કા મહીના : ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : رَجَبٌ شَهْرُ اللّٰهِ تَعَالٰی وَشَعْبَانُ شَهْرِیْ وَرَمَضَانُ شَهْرُ اُمَّتِیْ۔ યા'ની રજબ **અલ્લાહ તઆલા** કા મહીના ઔર શા'બાન મેરા મહીના ઔર રમઝાન મેરી ઉમ્મત કા મહીના હૈ. (اَلْفِردَوس بمأثور الْخِطاب ج۲ص۲۷۵ حدیث ۳۲۷۶)

રજબ મેં પરેશાની દૂર કરને કી ફઝીલત : હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઈબ્ને ઝુબૈર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ : જો માહે રજબ મેં કિસી મુસલ્માન કી પરેશાની દૂર કરે તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કો જન્નત મેં એક ઐસા મહલ અતા ફરમાએગા જો હદ્દે નઝર તક વસીઅ હોગા. તુમ **રજબ** કા ઈક્રામ (વ એહતિરામ) કરો **અલ્લાહ તઆલા** તુમ્હારા હઝાર કરામતોં કે સાથ ઈક્રામ ફરમાએગા.

(غُنیةُ الطّالِبین ج ۱ ص ۳۲۴،معجمُ السّفر لِلسّلفی ص۴۱۹رقم۱۴۲۱)

દો સાલ કી ઈબાદત કા સવાબ : હઝરતે સય્યિદુના અનસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે મરવી હૈ, સરકારે નામદાર, દો આલમ કે માલિકો મુખ્તાર બિ ઈઝ્ને પરવર દગાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને મુશ્કબાર હૈ : **"જિસ ને માહે હરામ મેં તીન દિન જુમે'રાત, જુમુઆ ઔર હફ્તા (યા'ની સનીચર) કે રોઝે રખે, ઉસ કે લિયે દો સાલ કી ઈબાદત કા સવાબ લિખા જાએગા."** (مُعْجَم اَوْسَط ج ۱ ص۴۸۵ حدیث۱۷۸۹)

www.dawateislami.net

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યહાં "માહે હરામ" સે યેહી ચાર માહ યા'ની **ઝુલ કા'દા, ઝુલ હિજ્જા, મુહર્રમુલ હરામ** ઔર **રજબુલ મુરજ્જબ** મુરાદ હૈં, ઈન ચારોં મહીનોં મેં સે જિસ માહ મેં ભી બયાન કર્દા તીન દિનોં કા રોઝા રખેંગે اِنْ شَآءَ اللہ عَزَّوَجَلَّ દો સાલ કી ઈબાદત કા સવાબ પાએંગે.

તેરે કરમ સે એ કરીમ ! મુઝે કૌન સી શૈ મિલી નહીં
ઝોલી હી મેરી તંગ હૈ, તેરે યહાં કમી નહીં

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

રજબ કે મુખ્તલિફ નામ ઔર મઆની : "રજબ" દર અસ્લ "તરજીબ" સે મુશ્તક (યા'ની નિકલા) હૈ ઈસ કે મા'ના હૈં : "તા'ઝીમ કરના." ઈસ કો અલ અસબ (યા'ની તેઝ બહાવ) ભી કહતે હૈં ઈસ લિયે કે ઈસ માહે મુબારક મેં તૌબા કરને વાલોં પર રહમત કા બહાવ તેઝ હો જાતા ઔર ઈબાદત કરને વાલોં પર કબૂલિય્યત કે અન્વાર કા ફૈઝાન હોતા હૈ. ઈસે અલ અસમ (યા'ની બહરા) ભી કહતે હૈં ક્યૂંકે ઈસ મેં જંગો જદલ કી આવાઝ બિલ્કુલ સુનાઈ નહીં દેતી.

(مُکاشَفۃُ الْقُلوب ص ۳۰۱)

રજબ કે તીન હુરૂફ કી ભી ક્યા બાત હૈ ! : سُبْحٰنَ اللہ عَزَّوَجَلَّ ! **પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! માહે રજબુલ મુરજ્જબ** કી બહારોં કી તો ક્યા હી બાત હૈ ! "મુકાશફતુલ કુલૂબ" મેં હૈ, બુઝુર્ગાને દીન

www.dawateislami.net

رَحِمَھُمُ اللّٰہُ الْمُبِیْن ફરમાતે હૈં : "રજબ" મેં તીન હુરૂફ઼ હૈં : ر، ج، ب, "ر" સે મુરાદ રહમતે ઇલાહી عَزَّوَجَلَّ, "ج" સે મુરાદ બન્દે કા જુર્મ, "ب" સે મુરાદ બિર યા'ની એહસાન. ગોયા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ફરમાતા હૈ : મેરે બન્દે કે જુર્મ કો મેરી રહમત ઔર એહસાન કે દરમિયાન કર દો. (مُکاشَفَةُ الْقُلُوب ص ۳۰۱)

ઇસ્યાં સે કભી હમ ને કનારા ન કિયા
પર તૂ ને દિલ આઝુર્દા હમારા ન કિયા
હમ ને તો જહન્નમ કી બહુત કી તજ્વીઝ
લેકિન તેરી રહમત ને ગવારા ન કિયા

ઇબાદત કા બીજ બોને કા મહીના : હઝરતે સય્યિદુના અલ્લામા સફ઼ૂરી عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی ફરમાતે હૈં : **રજબુલ મુરજ્જબ** બીજ બોને કા, **શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ** આબપાશી (યા'ની પાની દેને) કા ઔર **રમઝાનુલ મુબારક** ફ઼સ્લ કાટને કા મહીના હૈ, લિહાઝા જો **રજબુલ મુરજ્જબ** મેં ઇબાદત કા બીજ ન બોએ ઔર **શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ** મેં ઉસે આંસૂઓં સે સેરાબ ન કરે વોહ **રમઝાનુલ મુબારક** મેં ફ઼સ્લે રહમત ક્યૂંકર કાટ સકેગા ? મઝીદ ફરમાતે હૈં : **રજબુલ મુરજ્જબ** જિસ્મ કો, **શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ** દિલ કો ઔર **રમઝાનુલ મુબારક** રૂહ કો પાક કરતા હૈ. (نُزْهَةُ الْمَجالِس ج ۱ ص ۲۰۹)

જો સારી ઝિન્દગી ન સીખ સકા વોહ દસ દિન મેં સીખ લિયા : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! રજબુલ મુરજ્જબ મેં ઇબાદત

www.dawateislami.net

ઔર રોઝોં કા ઝેહ્ન બનાને કે લિયે દા'વતે ઇસ્લામી કે મદની માહોલ સે વાબસ્તા રહિયે. સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં કે મુસાફિર બનિયે ઔર ઇજતિમાઈ એ'તિકાફ મેં હિસ્સા લીજિયે, اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ આપ કે દોનોં જહાં સંવર જાએંગે. તરગીબન એક ખુશ ગવાર **મદની બહાર** આપ કે ગોશ ગુઝાર કરતા હૂં : એક ઇસ્લામી ભાઈ ઉન દિનોં મેટ્રિક કે તાલિબે ઇલ્મ થે, વોહ અપને મકાન માલિક જો કે દા'વતે ઇસ્લામી વાલે થે ઉન કી ઇન્ફિરાદી કોશિશ સે ઉન કે સાથ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઇસ્લામી** કે તહ્ત ગૌસિયા મસ્જિદ મેં હોને વાલે **રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી અશરે કે "એ'તિકાફ" મેં બૈઠ ગએ. **અલ મુખ્તસર ઉન્હોં ને ઉન દસ દિનોં મેં વોહ કુછ સીખા જો પિછલી તમામ ઝિન્દગી મેં ન સીખ પાએ થે.** એ'તિકાફ હી મેં દા'વતે ઇસ્લામી કે મદની માહોલ કો મઝબૂતી સે અપના લિયા, વહીં સે મુસ્તકિલ ઇમામા શરીફ સજા લિયા, **ઈદ** કે દૂસરે દિન આશિકાને રસૂલ કે સાથ મદની કાફિલે મેં સુન્નતોં ભરા સફર કિયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઉન પર મદની રંગ ચઢતા ચલા ગયા ઔર ઉન્હેં તન્ઝીમી તૌર પર "મદની ઇન્આમાત" કી ઝિમ્માદારી ભી દી ગઈ.

www.dawateislami.net

રહમતેં લૂટને કે લિયે આઓ તુમ,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
સુન્નતેં સીખને કે લિયે આઓ તુમ,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 640)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

પાંચ બા બરકત રાતેં : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઉમામા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે મરવી હૈ કે નબિય્યે કરીમ, રઊફુર્રહીમ عَلَيْهِ اَفْضَلُ الصَّلٰوةِ وَالتَّسْلِيْم કા ફરમાને અઝીમ હૈ : "પાંચ રાતેં ઐસી હૈં જિસ મેં દુઆ રદ નહીં કી જાતી ﴾1﴿ રજબ કી પહલી (યા'ની ચાંદ) રાત ﴾2﴿ શા'બાન કી પન્દરહવીં રાત (યા'ની શબે બરાઅત) ﴾3﴿ શબે જુમુઆ (યા'ની જુમે'રાત ઔર જુમુઆ કી દરમિયાની રાત) ﴾4﴿ ઈદુલ ફિત્ર કી (ચાંદ) રાત ﴾5﴿ ઈદુલ અઝ્હા કી (યા'ની ઝુલ હિજ્જા કી દસવીં) રાત."

(ابنِ عَساکِر ج ۱۰ ص ۴۰۸)

જન્નત મેં લે જાને વાલી પાંચ રાતેં : હઝરતે સય્યિદુના ખાલિદ બિન મા'દાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان ફરમાતે હૈં : સાલ મેં પાંચ રાતેં ઐસી હૈં જો ઈન કી તસ્દીક કરતે હુએ બ નિય્યતે સવાબ ઈન કો ઈબાદત મેં ગુઝારેગા, **અલ્લાહ તઆલા** ઉસે **દાખિલે જન્નત** ફરમાએગા ﴾1﴿ રજબ કી પહલી રાત, કે ઈસ રાત મેં ઈબાદત કરે ઔર ઈસ કે દિન મેં રોઝા રખે ﴾2﴿ શા'બાન કી પન્દરહવીં રાત (યા'ની શબે

www.dawateislami.net

બરાઅત) કે ઈસ રાત મેં ઈબાદત કરે ઔર દિન મેં રોઝા રખે ﴾3,4﴿ ઈદૈન કી રાતેં (યા'ની ઈદુલ ફિત્ર કી (ચાંદ) રાત ઔર શબે ઈદુલ અઝ્હા યા'ની 9 ઔર 10 ઝુલ હિજ્જા કી દરમિયાની રાત) કે ઈન રાતોં મેં ઈબાદત કરે ઔર દિન મેં રોઝા ન રખે (ઈદૈન મેં રોઝા રખના, ના જાઇઝ હૈ) ઔર ﴾5﴿ શબે આશૂરા (યા'ની મુહર્રમુલ હરામ કી દસવીં શબ) કે ઈસ રાત મેં ઈબાદત કરે ઔર દિન મેં રોઝા રખે.

(فَضائِلُ شَهْرِ رَجَب لِلخَلّال ص ١٠، غُنْيَةُ الطّالِبِيْن ج ١ ص٣٢٧)

પહલા રોઝા તીન સાલ કે ગુનાહોં કા કફ્ફારા : ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : "રજબ કે પહલે દિન કા રોઝા તીન સાલ કા કફ્ફારા હૈ, ઔર **દૂસરે** દિન કા રોઝા દો સાલ કા ઔર **તીસરે** દિન કા એક સાલ કા કફ્ફારા હૈ, ફિર હર દિન કા રોઝા એક માહ કા કફ્ફારા હૈ." (اَلْجامِعُ الصَّغِير ص ٣١١ حديث٥٠٥١، فَضائِلُ شَهْرِ رَجَب لِلخَلّال ص٧)

યહાં "ગુનાહ કા કફ્ફારા" સે મુરાદ યેહ હૈ કે યેહ રોઝે, ગુનાહે સગીરા કી મુઆફી કા ઝરીઆ બન જાતે હૈં.

જન્નતી મહલ : તાબેઈ બુઝુર્ગ **હઝરતે** સય્યિદુના અબૂ કિલાબા رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં : "રજબ કે **રોઝાદારોં** કે લિયે જન્નત મેં એક **મહલ** હૈ." (شُعَبُ الْإيمان ج٣ ص٣٦٨ حديث٣٨٠٢)

એક જન્નતી નહ્‌ર કા નામ રજબ હૈ : હઝરતે સય્યિદુના અનસ બિન માલિક رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કે **રસૂલુલ્લાહ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : "જન્નત મેં એક નહ્‌ર હૈ

www.dawateislami.net

જિસે "રજબ" કહા જાતા હૈ, વોહ દૂધ સે ઝિયાદા સફેદ ઔર શહ્દ સે ઝિયાદા મીઠી હૈ, તો જો કોઈ રજબ કા એક રોઝા રખે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસે ઉસ નહ્ર સે પિલાએગા." (شُعَبُ الْإِیمان ج۳ص۳٦۷حدیث۳۸۰۰)

એક રોઝે કી ફઝીલત : હઝરતે અલ્લામા શૈખ અબ્દુલ હક મુહદ્દિસ દેહ્લવી عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ القَوِی નક્લ કરતે હૈં કે સુલ્તાને મદીના, કરારે કલ્બો સીના صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને બા કરીના હૈ : **માહે રજબ** હુરમત વાલે મહીનોં મેં સે હૈ, ઔર છટે આસ્માન કે દરવાઝે પર ઇસ મહીને કે દિન લિખે હુએ હૈં. અગર કોઈ શખ્સ રજબ મેં **એક રોઝા** રખે ઔર ઉસે પરહેઝ ગારી સે પૂરા કરે તો વોહ દરવાઝા ઔર વોહ (રોઝે વાલા) દિન ઉસ બન્દે કે લિયે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે મગ્ફિરત તલબ કરેંગે ઔર અર્ઝ કરેંગે : "**યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! ઇસ બન્દે કો બખ્શ દે." ઔર અગર વોહ શખ્સ બિગૈર પરહેઝ ગારી કે રોઝા ગુઝારતા હૈ તો ફિર વોહ દરવાઝા ઔર દિન ઉસ કી બખ્શિશ કી દરખ્વાસ્ત નહીં કરતે ઔર ઉસ શખ્સ સે કહતે હૈં : "એ બન્દે ! તેરે નફ્સ ને તુઝે ધોકા દિયા."

(مَاثَبَتَ بِالسُّنَّة ص۲۳٤،فَضائِلُ شَهْرِ رَجَب لِلْخَلّال ص ٥٦)

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! મા'લૂમ હુવા કે રોઝે કા મક્સૂદે અસ્લી તક્વા ઔર પરહેઝ ગારી ઔર અપને આ'ઝાએ બદન કો ગુનાહોં સે બચાના હૈ, અગર રોઝા રખને કે બા વુજૂદ ભી ના ફરમાનિયોં કા સિલ્સિલા જારી રહા તો ફિર બડી મહરૂમી કી બાત હૈ.

www.dawateislami.net

કશ્તિયે નૂહ મેં રજબ કે રોઝે કી બહાર : હઝરતે સચ્યિદુના અનસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ સે રિવાયત હૈ કે **રસૂલુલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા : જિસ ને **રજબ કા એક રોઝા** રખા તો વોહ **એક સાલ** કે રોઝે રખને વાલોં કી તરહ હોગા, જિસ ને **સાત રોઝે** રખે ઉસ પર **જહન્નમ** કે સાતોં દરવાઝે બન્દ કર દિયે જાએંગે, જિસ ને **આઠ રોઝે** રખે ઉસ કે લિયે **જન્નત** કે આઠોં દરવાઝે ખોલ દિયે જાએંગે, જિસ ને **દસ રોઝે** રખે વોહ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે જો કુછ માંગેગા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસે અતા ફરમાએગા ઔર જો કોઈ **પન્દરહ રોઝે** રખતા હૈ તો આસ્માન સે એક મુનાદી નિદા (યા'ની એ'લાન કરને વાલા એ'લાન) કરતા હૈ કે તેરે પિછલે ગુનાહ બખ્શ દિયે ગએ પસ તૂ અઝ સરે નૌ અમલ શુરૂઅ કર, કે તેરી બુરાઈયાં નેકિયોં સે બદલ દી ગઈ. ઔર જો ઝાઇદ કરે તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસે ઝિયાદા દે. ઔર "રજબ" મેં નૂહ (عَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام) કશ્તી મેં સુવાર હુએ તો ખુદ ભી **રોઝા** રખા ઔર હમરાહિયોં કો ભી **રોઝે** કા હુક્મ દિયા. ઉન કી કશ્તી **દસ મુહર્રમ** તક છ[6] માહ બરસરે સફર રહી.

(شُعَبُ الْاِیمان ج۳ص۳۶۸حدیث۳۸۰۱)

સો સાલ કે રોઝોં કા સવાબ : સત્તાઈસવીં રજબુલ મુરજ્જબ કી અઝમતોં કે ક્યા કહને ! ઈસી તારીખ મેં હમારે પ્યારે પ્યારે, મીઠે મીઠે આકા, મક્કી મદની મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો

www.dawateislami.net

મે'રાજ શરીફ઼ કા અઝીમુશ્શાન મો'જિઝા અતા હુવા. (شَرحُ الزّرقانی عَلَی المَواھِبِ اللَّدُنِّيّة ج٨ص١٨) 27વીં રજબ શરીફ઼ કે રોઝે કી બડી ફ઼ઝીલત હૈ જૈસા કે **હઝરતે** સય્યિદુના સલમાન ફ઼ારસી رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ સે મરવી હૈ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફ઼રમાને ઝીશાન હૈ : "**રજબ** મેં એક દિન ઔર રાત હૈ જો ઉસ દિન રોઝા રખે ઔર રાત કિયામ (ઈબાદત) કરે તો ગોયા ઉસ ને સો સાલ કે રોઝે રખે, સો બરસ કી શબ બેદારી કી ઔર યેહ **રજબ** કી સત્તાઈસ તારીખ હૈ." (شُعَبُ الْاِیمَان ج٣ص٣٧٤ حدیث ٣٨١١)

27વીં શબ કે 12 નવાફ઼િલ કી ફ઼ઝીલત : **હઝરતે** સય્યિદુના અનસ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કે **રસૂલુલ્લાહ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફ઼રમાયા : **રજબ** મેં એક રાત હૈ કે ઉસ મેં નેક અમલ કરને વાલે કો સો બરસ કી નેકિયોં કા સવાબ હૈ ઔર વોહ રજબ કી **સત્તાઈસવીં શબ** હૈ. જો ઈસ મેં **બારહ રક્અત** ઈસ તરહ પઢે કે હર રક્અત મેં **સૂરતુલ ફ઼ાતિહા** ઔર કોઈ સી એક સૂરત ઔર હર દો રક્અત પર અત્તહિય્યાત (દુરૂદે ઈબ્રાહીમ ઔર દુઆ) પઢે ઔર બારહ પૂરી હોને પર સલામ ફૈરે, ઈસ કે બા'દ 100 બાર યેહ પઢે : سُبْحٰنَ اللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ اَكْبَرُ, ઈસ્તિગ્ફ઼ાર 100 બાર, દુરૂદ શરીફ઼ 100 બાર પઢે ઔર અપની દુન્યા વ આખિરત સે જિસ ચીઝ કી ચાહે દુઆ માંગે ઔર સુબ્હ કો **રોઝા** રખે તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કી સબ દુઆએં કબૂલ ફ઼રમાએ સિવાએ ઉસ દુઆ કે જો ગુનાહ કે લિયે હો.

(شُعَبُ الْاِیمان ج٣ص٣٧٤ حدیث ٣٨١٢, ફ઼તાવા રઝવિય્યા મુખર્રજા, જિ. 10, સ. 648)

www.dawateislami.net

60 મહીનોં કે રોઝોં કા સવાબ : હઝરતે સય્યિદુના **અબૂ હુરૈરા** رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં : "જો કોઈ **સત્તાઈસવીં રજબ** કા રોઝા રખે, **અલ્લાહ તઆલા** ઉસ કે લિયે **સાઠ મહીનોં** કે રોઝોં કા સવાબ લિખે." (فَضَائِلُ شَهْرِ رَجَب ص ١٠)

......તો ગોયા સો સાલ કે રોઝે રખે : હઝરતે સય્યિદુના સલમાન ફારસી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે મરવી હૈ : **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ઝીશાન હૈ : "**રજબ** મેં એક દિન ઔર રાત હૈ જો ઉસ દિન રોઝા રખે ઔર રાત કો કિયામ (ઇબાદત) કરે તો ગોયા ઉસ ને સો સાલ કે રોઝે રખે ઔર યેહ **રજબ** કી **સત્તાઈસ તારીખ** હૈ. (شُعَبُ الایمان ج٣ص٣٧٤حدیث ٣٨١١)

દા'વતે ઈસ્લામી ઔર જશ્ને મો'રાજુન્નબી صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **: પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! રજબુલ મુરજ્જબ** કો એક ખુસૂસિય્યત યેહ ભી હાસિલ હૈ કે ઈસ કી સત્તાઈસવીં શબ કો હમારે મીઠે મીઠે મક્કી મદની આકા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો રબ્બુલ ઉલા કી તરફ સે મે'રાજ કા મો'જિઝા અતા હુવા, આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને સત્તાઈસવીં રાત મસ્જિદુલ હરામ સે મસ્જિદે અક્સા (બૈતુલ મક્દિસ) ઔર ફિર વહાં સે આસ્માનોં કી સેર ફરમાઈ. જન્નત વ દોઝખ કે અજાઈબાત મુલાહઝા ફરમાએ.

www.dawateislami.net

અર્શ કો અપની કદમ બોસી કા શરફ બખ્શા ઔર ઐન બેદારી કે આલમ મેં ખુલી આંખોં સે અપને પરવર દગાર عَزَّوَجَلَّ કા દીદાર કિયા. યેહ સારા સફર આન કી આન મેં તૈ ફરમા કર વાપસ તશરીફ લે આએ. **રજબુલ મુરજ્જબ** કી સત્તાઈસવીં શબ બેહદ અઝમત વાલી હૈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કી તરફ સે હર સાલ સત્તાઈસવીં શબ કો **જશ્ને મે'રાજુન્નબી** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે સિલ્સિલે મેં દુન્યા મેં બે શુમાર મકામાત પર **ઈજતિમાએ ઝિક્રો ના'ત** કા ઈન્ઈકાદ કિયા જાતા હૈ. મેરે હુસ્ને ઝન કે મુતાબિક જશ્ને મે'રાજ કા દુન્યા કા સબ સે બડા ઈજતિમાઅ સાલહા સાલ સે اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ હોતા હૈ જો કે તકરીબન સારી રાત જારી રહતા ઔર બરાહે રાસ્ત મદની ચેનલ પર ટેલેકાસ્ટ કિયા જાતા હૈ.

ખુદા કી કુદરત, કે ચાંદ હક કે કરોરોં મન્ઝિલ મેં જલ્વા કર કે
અભી ન તારોં કી છાઉં બદલી, કે નૂર કે તડકે આ લિયે થે

(હદાઈકે બખ્શિશ, સ. 237)

કફન કી વાપસી : બસરા કી એક નેક ખાતૂન ને બ વક્તે વફાત અપને બેટે કો **વસિય્યત** કી, કે મુઝે ઉસ કપડે કા **કફન** દેના જિસે પહન કર મૈં **રજબુલ મુરજ્જબ** મેં ઈબાદત કિયા કરતી થી. બા'દ અઝ વફાત બેટે ને કિસી ઔર કપડે મેં કફના કર દફના દિયા. જબ

www.dawateislami.net

વોહ કબ્રિસ્તાન સે ઘર આયા તો યેહ દેખ કર હૈરાન રહ ગયા કે જો કફન ઉસ ને પહનાયા થા વોહ ઘર મેં મૌજૂદ હૈ ! જબ ઉસ ને માં કી **વસિય્યત વાલે કપડે** તલાશ કિયે તો વોહ અપની જગહ સે ગાઇબ થે. ઇતને મેં એક ગૈબી આવાઝ ગૂંજ ઉઠી : "અપના કફન વાપસ લે લો હમ ને ઉસ કો ઉસી કપડે મેં કફનાયા હૈ (જિસ કી ઉસ ને વસિય્યત કી થી) જો **રજબ કે રોઝે** રખતા હૈ હમ ઉસ કો **કબ્ર મેં રન્જીદા** નહીં રહને દેતે." (نُزهَةُ المجالِس ج۱ ص۲۰۸) **અલ્લાહ** રબ્બુલ ઇઝ્ઝત عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.**

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

લાડ પ્યાર ને ઢીટ બના દિયા થા : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો !

રજબુલ મુરજ્જબ કે રોઝોં કી મદની સોચ બનાને, ગુનાહોં કી આદત છુડાને ઔર ઇબાદત કી લઝ્ઝત પાને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઇસ્લામી** કે **મદની કાફિલે** મેં **આશિકાને રસૂલ** કે હમરાહ સુન્નતોં ભરે સફર કા મા'મૂલ બના લીજિયે. તરગીબ કે લિયે મદની કાફિલે કી એક **મદની બહાર** આપ કે ગોશ ગુઝાર કી જાતી હૈ, એક ઇસ્લામી ભાઈ અપને વાલિદૈન કે ઇક્લોતે બેટે થે, ઝિયાદા લાડ પ્યાર ને ઉન કો હદ દરજે **ઢીટ** ઔર માં બાપ કા સખ્ત ના ફરમાન બના દિયા થા, રાત ગએ તક આવારા ગર્દી કરતે ઔર સુબ્હ દેર તક સોએ રહતે. માં બાપ

www.dawateislami.net

સમઝાતે તો ઉન કો ઝાડ દેતે, જિસ પર વોહ બેચારે બા'ઝ અવકાત રો પડતે. ખુશ કિસ્મતી સે ઉન્હેં **દા'વતે ઈસ્લામી** વાલે એક આશિકે રસૂલ સે મુલાકાત કી સઆદત મિલી ઉન્હોં ને મહબ્બત ઔર પ્યાર સે **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કરતે હુએ મદની કાફિલે મેં સફર કે લિયે તય્યાર કિયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ વોહ ઈસ્લામી ભાઈ **આશિકાને રસૂલ** કે હમરાહ તીન દિન કે **મદની કાફિલે** કે મુસાફિર બન ગએ. ન જાને ઉન આશિકાને રસૂલ ને તીન દિન કે અન્દર ક્યા ઘોલ કર પિલા દિયા કે ઉન કા **પથ્થર નુમા દિલ** ભી મોમ બન ગયા, મદની કાફિલે સે **નમાઝી** બન કર લૌટે. ઘર આ કર ઉન્હોં ને સલામ કિયા, વાલિદ સાહિબ કી દસ્ત બોસી કી ઔર **અમ્મીજાન** કે કદમ ચૂમે. ઘર વાલે હૈરાન થે ! ઈસ કો ક્યા હો ગયા હૈ કે કલ તક જો કિસી કી બાત સુનને કે લિયે તય્યાર નહીં થા વોહ આજ ઈતના બા અદબ બન ગયા હૈ ! اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ **મદની કાફિલે** મેં **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબત ને ઉન્હેં યક્સર બદલ કર રખ દિયા ઔર ઉન્હેં મુસલ્માનોં કો નમાઝે ફજ્ર કે લિયે જગાને યા'ની **સદાએ મદીના** લગાને કી તન્ઝીમી તૌર પર ઝિમ્મેદારી કી સઆદત મિલી. (**દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ મેં મુસલ્માનોં કો નમાઝે ફજ્ર કે લિયે ઉઠાને કો સદાએ મદીના લગાના કહતે હૈં)

www.dawateislami.net

બેશક આ'માલે બદ, ઔર અફઆલે બદ કી છુટેં આદતેં, કાફિલે મેં ચલો
કર સફર આએંગે, તો સુધર જાએંગે અબ ન સુસ્તી કરેં, કાફિલે મેં ચલો

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 672)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

સોહબત કે મુતઅલ્લિક તીન રિવાયાત : **પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !** દેખા આપ ને ! **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબત ને કિસ તરહ એક બે નમાઝી નૌ જવાન કો દૂસરોં કો નમાઝ કી દા'વત દેને વાલા બના દિયા ! ઈસ મેં કોઈ શક નહીં કે સોહબત ઝરૂર રંગ લાતી હૈ, અચ્છી સોહબત અચ્છા ઔર બુરી સોહબત બુરા બનાતી હૈ. લિહાઝા સોહબત કે મુતઅલ્લિક તીન અહાદીસે મુબારકા મુલાહઝા ફરમાઈયે : ﴾1﴿ અચ્છા સાથી વોહ હૈ કે જબ તૂ ખુદા عَزَّوَجَلَّ કો યાદ કરે તો તેરી મદદ કરે ઔર જબ તૂ ભૂલે તો યાદ દિલાએ (موسوعہ ابن ابی الدنیا ج۸ص۱۶۱ حدیث۴۲ مُلَخَّصاً) ﴾2﴿ અચ્છા હમનશીન (યા'ની અચ્છા સાથી) વોહ હૈ કે ઉસ કો દેખને સે તુમ્હેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ યાદ આ જાએ ઔર ઉસ કા અમલ તુમ્હેં આખિરત કી યાદ દિલાએ. (اَلْجَامِعُ الصَّغِیر ص ۲۴۷ حدیث ۴۰۶۳) ﴾3﴿ અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને ફરમાયા : ઐસી ચીઝ મેં ન પડો જો તુમ્હારે લિયે મુફીદ ન હો ઔર દુશ્મન સે અલગ રહો ઔર દોસ્ત સે મોહતાત રહો મગર જબ કે વોહ અમીન (યા'ની અમાનત દાર) હો, કે અમીન કી બરાબરી કા કોઈ નહીં ઔર

www.dawateislami.net

અમીન વોહી હૈ જો **અલ્લાહ** સે ડરે. ઔર ફાજિર (યા'ની **અલ્લાહ** વ રસૂલ કે ના ફરમાન) કે સાથ ન રહો કે વોહ તુમ્હેં ફુજૂર (યા'ની ના ફરમાની) સિખાએગા ઔર ઉસ કે સામને ભેદ કી બાત ન કહો ઔર અપને કામ મેં ઉન સે મશ્વરા લો જો **અલ્લાહ** સે ડરતે હૈં.

(شُعَبُ الْاِیمان ج ٤ ص ٢٠٧ حدیث ٤٩٩٠)

બુરી સોહબત કી મુમાનઅત : બે નમાઝિયોં, ગાલિયાં બકને વાલોં, ફિલ્મેં ડિરામે દેખને ઔર ગાને બાજે સુનને વાલોં, ઝૂટ, ગીબત, ચુગલી, વા'દા ખિલાફી કરને વાલોં, ચોરોં, રિશ્વત ખોરોં, શરાબિયોં, ફાસિકોં ઔર ફાજિરોં નીઝ બદ મઝ્હબોં ઔર કાફિરોં કી સોહબત મેં બૈઠને સે બચના ચાહિયે. **ફતાવા રઝવિય્યા** જિલ્દ 22 સફ્હા 237 પર હૈ : મેરે આકા **આ'લા હઝરત** رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیۡہِ કી ખિદમત મેં ઈસ્તિફ્સાર કિયા (યા'ની પૂછા) ગયા : ઝાની ઔર દય્યૂસ (યા'ની જો બા વુજૂદે કુદરત અપની બીવી યા કિસી ભી મહ્રમા કી બે હયાઈ કે કામોં કો બર કરાર રહને દે) સે કહાં તક એહતિરાઝ (યા'ની પરહેઝ) કરના ચાહિયે ? જવાબન ઈર્શાદ ફરમાયા : "ઝાની વ દય્યૂસ ફાસિક હૈં, ઉન કે પાસ ઉઠને બૈઠને મેલજોલ સે એહતિરાઝ (બચના) ચાહિયે." યેહ જવાબ દેને કે બા'દ આપ ને પારહ 7 **સૂરતુલ અન્આમ** કી આયત નમ્બર 68 તહરીર ફરમાઈ જિસ મેં ઈર્શાદે ખુદાવન્દી હોતા હૈ :

www.dawateislami.net

وَ اِمَّا يُنۡسِيَنَّكَ الشَّيۡطٰنُ فَلَا تَقۡعُدۡ بَعۡدَ الذِّكۡرٰى مَعَ الۡقَوۡمِ الظّٰلِمِيۡنَ ﴿۶۸﴾

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર જો કહીં તુઝે શૈતાન ભુલાવે તો યાદ આએ પર ઝાલિમોં કે પાસ ન બૈઠ.

મુફસ્સિરે શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْحَنَّان ઈસ આયતે મુબારકા કે તહ્ત ફરમાતે હૈં, ઈસ સે મા'લૂમ હુવા કે બુરી સોહબત સે બચના નિહાયત ઝરૂરી હૈ. બુરા યાર બુરે સાંપ સે બદતર હૈ કે બુરા સાંપ જાન લેતા હૈ ઔર બુરા યાર ઈમાન બરબાદ કરતા હૈ. (નૂરુલ ઈરફાન, સ. 215)

ઈબાદત મેં, રિયાઝત મેં, તિલાવત મેં લગા દે દિલ
રજબ કા વાસિતા દેતા હૂં ફરમા દે કરમ મૌલા

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 98)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ કે રોઝે

આકા કા મહીના : રસૂલે અકરમ, નૂરે મુજસ્સમ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા **શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ** કે બારે મેં ફરમાને મુકર્રમ હૈ : شَعْبَانُ شَهْرِىْ وَرَمَضَانُ شَهْرُ اللّٰه. યા'ની શા'બાન મેરા મહીના હૈ ઔર રમઝાન **અલ્લાહ** કા મહીના હૈ. (اَلْجامِعُ الصَّغِیرص ۳۰۱ حدیث ۴۸۸۹)

www.dawateislami.net

શા'બાન કે પાંચ હુરૂફ કી બહારેં : سُبْحٰنَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ! માહે **શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ** કી અઝમતોં પર કુરબાન ! ઇસ કી ફઝીલત કે લિયે ઇતના હી કાફી હૈ કે હમારે મીઠે મીઠે આકા, મક્કી મદની મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઇસે **"મેરા મહીના"** ફરમાયા. સરકારે ગૌસે આ'ઝમ, શૈખ અબ્દુલ કાદિર જીલાની હમ્બલી عَلَیْہِ رَحْمَةُ اللّٰہِ الْوَلِی લફ્ઝ **"શા'બાન"** કે પાંચ હુરૂફ : "ش،ع،ب،ا،ن" કે મુતઅલ્લિક નક્લ ફરમાતે હૈં : ش સે મુરાદ "શરફ" યા'ની બુઝુર્ગી, ع સે મુરાદ "ઉલુવ્વ" યા'ની બુલન્દી, ب સે મુરાદ "બિર" યા'ની એહસાન, "ا" સે મુરાદ "ઉલ્ફત" ઔર ن સે મુરાદ "નૂર" હૈ, તો યેહ તમામ ચીઝેં **અલ્લાહ તઆલા** અપને બન્દોં કો ઇસ મહીને મેં અતા ફરમાતા હૈ. મઝીદ ફરમાતે હૈં : "યેહ વોહ મહીના હૈ જિસ મેં નેકિયોં કે દરવાઝે ખોલ દિયે જાતે હૈં, બરકતોં કા નુઝૂલ હોતા હૈ, ખતાએં મિટા દી જાતી હૈં ઔર ગુનાહોં કા કફ્ફારા અદા કિયા જાતા હૈ, ઔર ખૈરુલ બરિય્યહ, સય્યિદુલ વરા જનાબે મુહમ્મદે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم પર દુરૂદે પાક કી કસરત કી જાતી હૈ ઔર યેહ નબિય્યે મુખ્તાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم પર દુરૂદ ભેજને કા મહીના હૈ." (غُنْیَةُ الطَّالِبِین ج ۱ ص ۳۴۱، ۳۴۲)

સહાબએ કિરામ عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان કા જઝબા : હઝરતે સય્યિદુના અનસ બિન માલિક رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં : "**શા'બાન** કા ચાંદ

www.dawateislami.net

નઝર આતે હી **સહાબએ કિરામ** عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان તિલાવતે કુરઆને પાક કી તરફ ખૂબ મુતવજ્જેહ હો જાતે, અપને અમ્વાલ કી ઝકાત નિકાલતે તાકે ગુરબા વ મસાકીન મુસલ્માન માહે **રમઝાન** કે રોઝોં કે લિયે તય્યારી કર સકેં, હુક્કામ કૈદિયોં કો તલબ કર કે જિસ પર "હદ" (યા'ની શરઈ સઝા) જારી કરના હોતી ઉસ પર હદ કાઈમ કરતે, બકિય્યા મેં સે જિન કો મુનાસિબ હોતા ઉન્હેં આઝાદ કર દેતે, તાજિર અપને કર્ઝે અદા કર દેતે, દૂસરોં સે અપને કર્ઝે વુસૂલ કર લેતે. (યૂં માહે **રમઝાનુલ મુબારક** સે કબ્લ હી અપને આપ કો ફારિગ કર લેતે) ઔર રમઝાન શરીફ કા ચાંદ નઝર આતે હી ગુસ્લ કર કે (બા'ઝ હઝરાત) એ'તિકાફ મેં બૈઠ જાતે." (اَیضاً ص ۳٤۱)

મૌજૂદા મુસલ્માનોં કા જઝબા : سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ ! પહલે કે મુસલ્માનોં કો ઈબાદત કા કિસ કદર ઝૌક હોતા થા ! મગર અફસોસ ! આજ કલ કે મુસલ્માનોં કો ઝિયાદા તર હુસૂલે માલ હી કા શૌક હૈ. પહલે કે મદની સોચ રખને વાલે મુસલ્માન મુતબર્રિક અય્યામ (યા'ની બરકત વાલે દિનોં) મેં રબ્બુલ અનામ عَزَّوَجَلَّ કી ઝિયાદા સે ઝિયાદા ઈબાદત કર કે ઉસ કા કુર્બ હાસિલ કરને કી કોશિશેં કરતે થે ઔર આજ કલ કે બા'ઝ મુસલ્માન મુબારક દિનોં, ખુસૂસન માહે **રમઝાનુલ મુબારક** મેં દુન્યા કી ઝલીલ દૌલત કમાને કી નઈ નઈ તરકીબેં સોચતે હૈં. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ અપને બન્દોં પર મેહ્રબાન હો

www.dawateislami.net

કર નેકિયોં કા અજરો સવાબ ખૂબ બઢા દેતા હૈ, લેકિન દુન્યા કી દૌલત સે મહબ્બત કરને વાલે લોગ **રમઝાનુલ મુબારક** મેં અપની ચીઝોં કા ભાવ બઢા કર ગરીબ મુસલ્માનોં કી પરેશાનિયોં મેં ઇઝાફા કર દેતે હૈં. સદ કરોડ અફ્સોસ ! ખૈર ખ્વાહિયે મુસ્લિમીન કા જઝબા અબ દમ તોડતા નઝર આ રહા હૈ !

ઐ ખાસએ ખાસાને રુસુલ વક્તે દુઆ હૈ — ઉમ્મત પે તેરી આ કે અજબ વક્ત પડા હૈ
જો દીન બડી શાન સે નિકલા થા વતન સે — પરદેસ મેં વોહ આજ ગરીબુલ ગુરબા હૈ
ફરિયાદ હૈ ઐ કશ્તિયે ઉમ્મત કે નિગહ્બાં — બેડા યેહ તબાહી કે કરીબ આન લગા હૈ

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

તા'ઝીમે રમઝાન કે લિયે શા'બાન કે રોઝે : સરકારે મદીના, સુલ્તાને બા કરીના, કરારે કલ્બો સીના, ફૈઝ ગન્જીના, સાહિબે મુઅત્તર પસીના, બાઇસે નુઝૂલે સકીના صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને અઝમત નિશાન હૈ : "રમઝાન કે બા'દ સબ સે અફઝલ **શા'બાન** કે રોઝે હૈં, તા'ઝીમે રમઝાન કે લિયે."

(شُعَبُ الْاِیمان ج۳ ص۳۷۷ حدیث۳۸۱۹)

આકા શા'બાન કે અક્સર રોઝે રખતે થે : બુખારી શરીફ મેં હૈ : હઝરતે સય્યિદતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہَا ફરમાતી હૈં : **રસૂલુલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **શા'બાન** સે ઝિયાદા કિસી મહીને

www.dawateislami.net

મેં રોઝે ન રખતે બલ્કે પૂરે **શા'બાન** હી કે રોઝે રખ લેતે ઔર ફરમાયા કરતે : અપની ઇસ્તિતાઅત કે મુતાબિક અમલ કરો કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ વક્ત તક અપના ફઝ્લ નહીં રોકતા જબ તક તુમ ઉક્તા ન જાઓ.

(بُخاری ج۱ ص ٦٤٨ حدیث ١٩٧٠)

હદીસે પાક કી શર્હ : શારેહે બુખારી હઝરતે અલ્લામા **મુફ્તી મુહમ્મદ શરીફુલ હક** અમજદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِى ઇસ હદીસે પાક કે તહ્ત લિખતે હૈં : મુરાદ યેહ હૈ કે શા'બાન મેં અક્સર દિનોં મેં રોઝા રખતે થે ઇસે તગલીબન (યા'ની ગલબે ઔર ઝિયાદત કે લિહાઝ સે) કુલ (યા'ની સારે મહીને કે રોઝે રખને) સે તા'બીર કર દિયા. જૈસે કહતે હૈં : "કુલાં ને પૂરી રાત ઇબાદત કી" જબ કે ઉસ ને રાત મેં ખાના ભી ખાયા હો ઔર ઝરૂરિય્યાત સે ફરાગત ભી કી હો, યહાં તગલીબન અક્સર કો "કુલ" કહ દિયા. મઝીદ ફરમાતે હૈં : ઇસ હદીસ સે મા'લૂમ હુવા કે શા'બાન મેં જિસે કુવ્વત હો વોહ ઝિયાદા સે ઝિયાદા રોઝે રખે. અલબત્તા જો કમઝોર હો વોહ રોઝા ન રખે ક્યૂંકે ઇસ સે **રમઝાન** કે રોઝોં પર અસર પડેગા, યેહી મહ્મલ (યા'ની મુરાદ વ મક્સદ) હૈ ઉન અહાદીસ (મસલન તિરમિઝી, હદીસ 738 વગૈરા) કા જિન મેં ફરમાયા ગયા : "નિસ્ફ (યા'ની આધે) શા'બાન કે બા'દ રોઝા ન રખો."

[ترمذی حدیث٧٣٨] (નુઝ્હતુલ કારી, જિ. 3, સ. 377, 380)

www.dawateislami.net

મરને વાલોં કી ફેહરિસ બનાને કા મહીના : હઝરતે સય્યિદતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهَا ફરમાતી હૈં : તાજદારે રિસાલત صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم પૂરે **શા'બાન** કે રોઝે રખા કરતે થે. ફરમાતી હૈં કે મૈં ને અર્ઝ કી : **યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ! ક્યા સબ મહીનોં મેં આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે નઝદીક ઝિયાદા પસન્દીદા **શા'બાન** કે રોઝે રખના હૈ ? તો મહબૂબે રબ્બુલ ઇબાદ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઇર્શાદ ફરમાયા : **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઇસ સાલ મરને વાલી હર જાન કો લિખ દેતા હૈ ઔર મુઝે યેહ પસન્દ હૈ કે મેરા વક્તે રુખ્સત આએ ઔર મૈં રોઝાદાર હોઉં.

(آبو يَعْلٰى ج٤ص٢٧٧حديث٤٨٩٠)

નફ્લ રોઝોં કા પસન્દીદા મહીના : હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** બિન અબી કૈસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ સે મરવી હૈ કે ઉન્હોં ને ઉમ્મુલ મુઅમિનીન સય્યિદતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهَا કો ફરમાતે સુના : અમ્બિયા કે સરતાજ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા પસન્દીદા મહીના શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ થા કે ઇસ મેં રોઝે રખા કરતે ફિર ઇસે **રમઝાનુલ મુબારક** સે મિલા દેતે. (ابوداؤد ج٢ص٤٧٦حديث ٢٤٣١)

લોગ ઇસ સે ગાફિલ હૈં : હઝરતે સય્યિદુના ઉસામા બિન ઝૈદ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ ફરમાતે હૈં : "મૈં ને અર્ઝ કી : **યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ! મૈં દેખતા હૂં કે જિસ તરહ આપ

www.dawateislami.net

صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **શા'બાન** મેં (નફ્લ) રોઝે રખતે હૈં ઈસ તરહ કિસી ભી મહીને મેં નહીં રખતે !" ફરમાયા : **રજબ** ઔર **રમઝાન** કે બીચ મેં યેહ મહીના હૈ, લોગ ઈસ સે ગાફિલ હૈં, ઈસ મેં લોગોં કે આ'માલ **અલ્લાહુ રબ્બુલ આલમીન** عَزَّوَجَلَّ કી તરફ ઉઠાએ જાતે હૈં ઔર મુઝે યેહ મહબૂબ હૈ કે મેરા અમલ ઈસ હાલ મેં ઉઠાયા જાએ કે મૈં રોઝાદાર હોઉં.

(نَسائی ص ٣٨٧ حدیث ٢٣٠٤)

તાકત કે મુતાબિક અમલ કીજિયે : ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهَا રિવાયત ફરમાતી હૈં : **રસૂલુલ્લાહ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **શા'બાન** સે ઝિયાદા કિસી મહીને મેં રોઝે ન રખા કરતે થે કે પૂરે **શા'બાન** કે હી રોઝે રખા કરતે થે ઔર ફરમાયા કરતે : "અપની ઈસ્તિતાઅત કે મુતાબિક અમલ કરો કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ વક્ત તક અપના ફઝ્લ નહીં રોકતા જબ તક તુમ ઉક્તા ન જાઓ, બેશક ઉસ કે નઝદીક પસન્દીદા (નફ્લ) નમાઝ વોહ હૈ કે જિસ પર હમેશગી ઈખ્તિયાર કી જાએ અગર્ચે કમ હો." તો જબ આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કોઈ નમાઝ (નફ્લ) પઢતે તો ઉસ પર હમેશગી ઈખ્તિયાર ફરમાતે. (بُخاری ج١ص٦٤٨حدیث١٩٧٠)

દા'વતે ઈસ્લામી મેં રોઝોં કી બહાર : મુકાશફતુલ કુલૂબ મેં હૈ : મઝકૂરા હદીસે પાક મેં પૂરે **માહે શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ** કે રોઝોં સે મુરાદ અક્સર **શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ** કે રોઝે હૈં. (مُکاشَفَةُ القُلُوب ص ٣٠٣)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા ઉસ ને જન્નત કા રાસ્તા છોડ દિયા. (طبرانی)

અગર કોઈ પૂરે **શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ** કે રોઝે રખના ચાહે તો ઉસ કો મુમાનઅત ભી નહીં. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે કઈ ઈસ્લામી ભાઈ ઔર ઈસ્લામી બહનોં મેં **રજબુલ મુરજ્જબ** ઔર **શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ** દોનોં મહીનોં મેં રોઝે રખને કી તરકીબ હોતી હૈ ઔર મુસલ્સલ રોઝે રખતે હુએ યેહ હઝરાત **રમઝાનુલ મુબારક** સે મિલ જાતે હૈં.

પતંગ બાઝી કા શૌકીન : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! આપ ભી રોઝોં ઔર સુન્નતોં પર ઈસ્તિકામત પાને કે લિયે દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે. તરગીબ કે લિયે એક મુશ્કબાર **મદની બહાર** આપ કે ગોશ ગુઝાર કરતા હૂં. એક ઈસ્લામી ભાઈ કી પિછલી ઝિન્દગી ગુનાહોં મેં ગુઝરી, **વોહ પતંગ બાઝી કે શૌકીન થે** નીઝ વિડિયો ગેમ્ઝ ઔર ગોલિયાં ખેલના વગૈરા ઉન કે મશાગિલ મેં શામિલ થા. હર એક કે મુઆમલે મેં ટાંગ અડાના, ખ્વાહ મ ખ્વાહ લોગોં સે લડાઈ મોલ લેના, બાત બાત પર મારધાડ પર ઉતર આના વગૈરા મા'મૂલાત મેં શામિલ થા. ખુશ કિસ્મતી સે એક ઈસ્લામી ભાઈ કી **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** પર **રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી અશરે મેં અલાકે કી મસ્જિદ મેં **મો'તકિફ** હો ગએ. ઉન્હેં બહુત અચ્છે

www.dawateislami.net

અચ્છે ખ્વાબ નઝર આએ ઔર ખૂબ સુકૂન મિલા. ઉન્હોં ને યકે બા'દ દીગરે મઝીદ દો સાલ એ'તિકાફ કી સઆદત હાસિલ કી. એક બાર મસ્જિદ કે મુઅઝ્ઝિન સાહિબ ઇન્ફિરાદી કોશિશ કર કે ઉન્હેં તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઇસ્લામી** કે આલમી મદની મર્કઝ ફૈઝાને મદીના મેં હફ્તાવાર સુન્નતોં ભરે **ઇજતિમાઅ** મેં લે આએ. એક મુબલ્લિગ બયાન કર રહે થે, સફેદ લિબાસ ઔર કથ્થઈ ચાદર મેં મલ્બૂસ, ચેહરે પર એક મુશ્ત દાઢી ઔર સર પર ઇમામે શરીફ કા તાજ વાલા ઐસા બા રૌનક ચેહરા ઉન્હોં ને ઝિન્દગી મેં પહલી બાર હી દેખા થા. મુબલ્લિગ કે ચેહરે કી કશિશ ઔર નૂરાનિય્યત ને ઉન કા દિલ મોહ લિયા ઔર વોહ દા'વતે ઇસ્લામી કે **મદની માહોલ** મેં આ ગએ ઔર અબ દો સાલ સે આલમી મદની મર્કઝ **ફૈઝાને મદીના** મેં એ'તિકાફ કરતે હૈં. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉન્હોં ને એક મુઠ્ઠી દાઢી ભી સજા લી.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب !　　صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

રમઝાન કે બા'દ કૌન સા મહીના અફઝલ હૈ ? : હઝરતે સય્યિદુના અનસ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْه ફરમાતે હૈં : દો આલમ કે માલિકો મુખ્તાર, મક્કી મદની સરકાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે દરબારે ગુહર બાર મેં અર્ઝ કી ગઈ કે રમઝાન કે બા'દ કૌન સા રોઝા અફઝલ હૈ ? ઇર્શાદ ફરમાયા : “તા'ઝીમે **રમઝાન** કે લિયે **શા'બાન** કા.” ફિર અર્ઝ કી

www.dawateislami.net

ગઈ : કૌન સા સદકા અફઝલ હૈ ? ફરમાયા : **રમઝાન** કે માહ મેં **સદકા** કરના. (تِرمذی ج۲ص۱٤٥ حدیث ٦٦٣)

પન્દરહવીં શબ મેં તજલ્લી : ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهَا સે રિવાયત હૈ, તાજદારે રિસાલત, સરાપા રહમત صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા : “**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **શા’બાન કી પન્દરહવીં શબ** મેં તજલ્લી ફરમાતા હૈ. ઇસ્તિગ્ફાર (યા’ની તૌબા) કરને વાલોં કો બખ્શ દેતા ઔર તાલિબે રહમત પર રહ્મ ફરમાતા ઔર અદાવત વાલોં કો જિસ હાલ પર હૈં ઉસી પર છોડ દેતા હૈ.” (شُعَبُ الایمان ج۳ص۳۸۲ حدیث۳۸۳۵)

અદાવત વાલે કી શામત : હઝરતે સય્યિદુના મુઆઝ બિન જબલ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ સે રિવાયત હૈ, સુલ્તાને મદીનએ મુનવ્વરહ, શહન્શાહે મક્કએ મુકર્રમા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ફરમાતે હૈં : “**શા’બાન કી પન્દરહવીં શબ મેં અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ તમામ મખ્લૂક કી તરફ તજલ્લી ફરમાતા હૈ ઔર સબ કો બખ્શ દેતા હૈ મગર કાફિર ઔર અદાવત વાલે કો (નહીં બખ્શતા).” (الاحسان بترتیب صحیح ابن حِبّان ج ۷ ص ٤۷۰ حدیث ٥٦٣٦)

ઢેરોં ગુનાહગારોં કી મગ્ફિરત હોતી હૈ મગર...... : હઝરતે સય્યિદતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهَا સે રિવાયત હૈ, હુઝૂર સરાપા નૂર, ફૈઝ ગન્જૂર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા : મેરે પાસ જિબ્રઈલ (عَلَيْهِ السَّلَام) આએ ઔર કહા : યેહ શા’બાન કી પન્દરહવીં

www.dawateislami.net

રાત હૈ, ઇસ મેં **અલ્લાહ તઆલા** જહન્નમ સે ઇતનોં કો આઝાદ ફરમાતા હૈ જિતને બની કલ્બ કી બકરિયોં કે બાલ હૈં મગર **કાફિર** ઔર અદાવત વાલે ઔર **રિશ્તા કાટને વાલે** ઔર **કપડા લટકાને વાલે** ઔર **વાલિદૈન કી ના ફરમાની** કરને વાલે ઔર શરાબ કે આદી કી તરફ નઝરે રહમત નહીં ફરમાતા. (شُعَبُ الْاِیمان ج۳ ص۳۸٤ حدیث ۳۸۳۷) (હદીસે પાક મેં "કપડા લટકાને વાલે" કા જો બયાન હૈ, ઇસ સે મુરાદ વોહ લોગ હૈં જો તકબ્બુર કે સાથ ટખ્નોં કે નીચે તહબન્દ યા પાજામા યા પતલૂન યા સૌબ યા'ની લમ્બા અરબી કુરતા વગૈરા લટકાતે હૈં) કરોડોં હમ્બલિયોં કે અઝીમ પેશ્વા હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અહમદ બિન હમ્બલ رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઇબ્ને અમ્ર رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُمَا સે જો રિવાયત નક્લ કી ઉસ મેં **કાતિલ** કા ભી ઝિક્ર હૈ. (مُسنَدِ اِمام احمد ج۲ ص۵۸۹ حدیث ٦٦٥۳)

હઝરતે સય્યિદુના કસીર બિન મુર્રહ رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ કે તાજદારે રિસાલત, સરાપા રહમત صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા : "**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ શા'બાન કી પન્દરહવીં શબ મેં તમામ ઝમીન વાલોં કો બખ્શ દેતા હૈ સિવાએ **મુશ્રિક** ઔર **અદાવત વાલે** કે." (شُعَبُ الْاِیمان ج۳ ص۳۸۱ حدیث ۳۸۳۰)

હઝરતે સય્યિદુના દાવૂદ عَلَیْہِ السَّلَام ઔર શબે બરાઅત :

હઝરતે સય્યિદુના અલિય્યુલ મુર્તઝા کَرَّمَ اللہُ تَعَالٰی وَجْہَہُ الْکَرِیْم શા'બાનુલ

www.dawateislami.net

મુઅઝ્ઝમ કી પન્દરહવીં રાત યા'ની શબે બરાઅત મેં અક્સર બાહર તશરીફ લાતે. એક બાર ઈસી તરહ **શબે બરાઅત** મેં બાહર તશરીફ લાએ ઔર આસ્માન કી તરફ નઝર ઉઠા કર ફરમાયા : એક મર્તબા **અલ્લાહ** તઆલા કે નબી હઝરતે **સય્યિદુના દાવૂદ** عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ને **શા'બાન** કી પન્દરહવીં રાત આસ્માન કી તરફ નિગાહ ઉઠાઈ ઔર ફરમાયા : યેહ વોહ વક્ત હૈ કે ઈસ વક્ત મેં જિસ શખ્સ ને જો ભી દુઆ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે માંગી ઉસ કી દુઆ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને કબૂલ ફરમાઈ ઔર જિસ ને મગ્ફિરત તલબ કી **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને ઉસ કી મગ્ફિરત ફરમા દી બશર્તે કે દુઆ કરને વાલા **ઉશ્શાર** (યા'ની ઝુલ્મન ટેક્સ લેને વાલા), **જાદૂગર, કાહિન** ઔર **બાજા બજાને વાલા** ન હો. ફિર હઝરતે સય્યિદુના **દાવૂદ** (عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام) ને યેહ દુઆ કી :

اَللّٰھُمَّ رَبَّ دَاوٗدَ اغْفِرْ لِمَنْ دَعَاکَ فِیْ ھٰذِہِ اللَّیْلَۃِ اَوِ اسْتَغْفَرَکَ فِیْھَا

યા'ની ઐ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! ઐ દાવૂદ કે પરવર દગાર ! જો ઈસ રાત મેં તુઝ સે દુઆ કરે યા મગ્ફિરત તલબ કરે તૂ ઉસ કો બખ્શ દે.

(لَطائِفُ الْمَعارِف ج ۱ ص ۱۳۷ مختصراً)

હર ખતા તૂ દર ગુઝર કર બે કસો મજબૂર કી
હો ઈલાહી ! મગ્ફિરત હર બે કસો મજબૂર કી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 96)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

મહરૂમ લોગ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! શબે બરાઅત બેહદ અહમ રાત હૈ, કિસી સૂરત સે ભી ઈસે ગફ્લત મેં ન ગુઝારા જાએ, ઈસ રાત રહમતોં કી ખૂબ બરસાત હોતી હૈ. ઈસ મુબારક શબ મેં **અલ્લાહ** તબારક વ તઆલા "બની કલ્બ" કી બકરિયોં કે બાલોં સે ભી ઝિયાદા લોગોં કો જહન્નમ સે આઝાદ ફરમાતા હૈ. કિતાબોં મેં લિખા હૈ : "કબીલએ બની કલ્બ" કબાઈલે અરબ મેં સબ સે ઝિયાદા બકરિયાં પાલતા થા.(1)" આહ ! કુછ બદ નસીબ ઐસે ભી હૈં જિન પર **શબે બરાઅત** યા'ની છુટકારા પાને કી રાત ભી ન બખ્શે જાને કી વઈદ હૈ. **હઝરતે** સય્યિદુના ઈમામ બૈહકી શાફેઈ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِی "ફઝાઈલુલ અવકાત" મેં નક્લ કરતે હૈં : **રસૂલે અકરમ,** નૂરે મુજસ્સમ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ઈબ્રત નિશાન હૈ : છ6 આદમિયોં કી ઈસ રાત (યા'ની શબે બરાઅત મેં) ભી બખ્શિશ નહીં હોગી : ﴾1﴿ શરાબ કા આદી ﴾2﴿ માં બાપ કા ના ફરમાન ﴾3﴿ ઝિના કા આદી ﴾4﴿ કત્એ તઅલ્લુક કરને વાલા ﴾5﴿ તસ્વીર બનાને વાલા ઔર ﴾6﴿ ચુગુલ ખોર. (فضائل الاوقات ج۱ ص۱۳۰ حدیث۲۷) ઈસી તરહ કાહિન, જાદૂગર, તકબ્બુર કે સાથ પાજામા યા તહબન્દ ટખ્નોં કે નીચે લટકાને વાલે ઔર કિસી મુસલ્માન સે બિલા ઈજાઝતે શરઈ બુગ્ઝો કીના રખને વાલે પર ભી ઈસ રાત મગ્ફિરત કી સઆદત સે મહરૂમી કી

---

۱ : مرقاة المفاتیح ج۳ ص۳۷۵

www.dawateislami.net

વઈદ હૈ, ચુનાન્ચે તમામ મુસલ્માનોં કો ચાહિયે કે મુતઝક્કરા (યા'ની બયાન કર્દા) ગુનાહોં મેં સે અગર مَعَاذَ الله કિસી ગુનાહ મેં મુલવ્વસ હોં તો વોહ બિલ ખુસૂસ ઉસ ગુનાહ સે ઔર બિલ ઉમૂમ હર ગુનાહ સે **શબે બરાઅત** કે આને સે પહલે બલ્કે આજ ઔર અભી સચ્ચી તૌબા કર લેં, ઔર અગર બન્દોં કી હક તલફિયાં કી હૈં તો તૌબા કે સાથ સાથ ઉન કી મુઆફી તલાફી કી તરકીબ ભી ફરમા લેં.

ઈમામે અહલે સુન્નત رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْه **કા પયામ તમામ મુસલ્માનોં કે નામ : મેરે** આકા આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, વલિય્યે ને'મત, અઝીમુલ બરકત, અઝીમુલ મર્તબત, પરવાનએ શમ્એ રિસાલત, મુજદ્દિદે દીનો મિલ્લત, હામિયે સુન્નત, માહિયે બિદ્અત, પીરે તરીકત, બાઈસે ખૈરો બરકત, હનફી મઝહબ કે અઝીમ આલિમ વ મુફ્તી હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અલહાજ અલ હાફિઝ અલ કારી શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ને અપને એક ઈરાદત મન્દ (યા'ની મો'તકિદ) કો **શબે બરાઅત** સે કબ્લ તૌબા ઔર મુઆફી તલાફી કે તઅલ્લુક સે એક મક્તૂબ શરીફ ઈરસાલ ફરમાયા જો કે ઉસ કી ઈફાદિયત કે પેશે નઝર હાઝિરે ખિદમત હૈ ચુનાન્ચે "કુલ્લિયાતે મકાતીબે રઝા" જિલ્દ અવ્વલ સફહા 356 તા 357 પર હૈ : **શબે બરાઅત ક**રીબ હૈ, ઈસ રાત તમામ બન્દોં કે આ'માલ હઝરતે ઈઝ્ઝત મેં પેશ હોતે હૈં. મૌલા عَزَّوَجَلَّ બ તુફૈલે હુઝૂરે પુરનૂર, શાફેએ યૌમુન્નુશૂર عَلَيْهِ اَفْضَلُ الصَّلٰوةِ وَالتَّسْلِيْم મુસલ્માનોં કે ઝુનૂબ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહોં કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (ابن عساکر)

(યા'ની ગુનાહ) મુઆફફરમાતા હૈ મગર ચન્દ, ઉન મેં વોહ દો મુસલ્માન જો બાહમ દુન્યવી વજહ સે રન્જિશ રખતે હૈં, ફરમાતા હૈ : "ઇન કો રહને દો, જબ તક આપસ મેં સુલ્હ ન કર લેં." લિહાઝા અહલે સુન્નત કો ચાહિયે કે હત્તલ વસ્અ કબ્લે ગુરૂબે આફતાબ **14 શા'બાન** બાહમ એક દૂસરે સે સફાઈ કર લેં, એક દૂસરે કે હુકૂક અદા કર દેં યા મુઆફ કરા લેં, કે બિ ઇઝ્નિહી તઆલા હુકૂકુલ ઇબાદ સે સહાઇફે આ'માલ (યા'ની આ'માલ નામે) ખાલી હો કર બારગાહે ઇઝ્ઝત મેં પેશ હોં. હુકૂકે મૌલા તઆલા કે લિયે તૌબએ સાદિકા (યા'ની સચ્ચી તૌબા) કાફી હૈ. (હદીસે પાક મેં હૈ :) اَلتَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَّا ذَنْبَ لَهٗ (યા'ની ગુનાહ સે તૌબા કરને વાલા ઐસા હૈ જૈસે ઉસ ને ગુનાહ કિયા હી નહીં (ابن ماجه حديث ٤٢٥٠) ઐસી હાલત મેં બિ ઇઝ્નિહી તઆલા ઝરૂર ઇસ શબ મેં ઉમ્મીદે મગ્ફિરતે તામ્મા (યા'ની મુકમ્મલ મગ્ફિરત કી ઉમ્મીદ) હૈ બશર્તે સિહ્હતે અકીદા. (યા'ની અકીદા દુરુસ્ત હોના શર્ત હૈ) وَهُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ. (ઔર વોહ ગુનાહ મિટાને વાલા રહમત ફરમાને વાલા હૈ) યેહ સબ મુસાલહતે ઇખ્વાન (યા'ની ભાઇયોં મેં સુલ્હ કરવાના) વ મુઆફિયે હુકૂક بِحَمْدِهٖ تَعَالٰی યહાં સાલહાએ દરાઝ (યા'ની કાફી બરસોં) સે જારી હૈ, ઉમ્મીદ હૈ કે આપ ભી વહાં કે મુસલ્માનોં મેં ઇસ કા ઇજરા કર કે مَنْ سَنَّ فِی الْاِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً فَلَهٗ اَجْرُهَا وَاَجْرُ مَنْ عَمِلَ بِهَا اِلٰی يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا يَنْقُصُ مِنْ اُجُوْرِهِمْ شَيْءٌ[1] (યા'ની

[1]: مُعجَم اَوسط حديث ٨٩٤٦،مُعجَم كبير ج ٢ ص ٣٢٨ حديث ٢٣٧٢

www.dawateislami.net

જો ઇસ્લામ મેં અચ્છી રાહ નિકાલે ઉસ કે લિયે ઇસ કા સવાબ હૈ ઔર કિયામત તક જો ઉસ પર અમલ કરેં ઉન સબ કા સવાબ હમેશા ઉસ કે નામએ આ'માલ મેં લિખા જાએ બિગૈર ઇસ કે, કે ઉન કે સવાબોં મેં કુછ કમી આએ) કે મિસ્દાક હોં ઔર ઇસ ફકીર કે લિયે અફ્વો આફિય્યતે દારૈન કી દુઆ ફરમાએં. ફકીર આપ કે લિયે દુઆ કરતા હૈ ઔર કરેગા. સબ મુસલ્માનોં કો સમઝા દિયા જાએ કે વહાં (યા'ની બારગાહે ઇલાહી મેં) ન ખાલી ઝબાન દેખી જાતી હૈ ન નિફાક પસન્દ હૈ, સુલ્હ વ મુઆફી સબ સચ્ચે દિલ સે હો. વસ્સલામ.

ફકીર અહમદ રઝા કાદિરી عُفِیَ عَنْہُ અઝ : બરેલી

શબે બરાઅત કી તા'ઝીમ : શામી તાબિઈન رَحِمَھُمُ اللّٰہُ الْمُبِیْن શબે બરાઅત કી બહુત તા'ઝીમ કરતે થે ઔર ઇસ મેં ખૂબ ઇબાદત બજા લાતે, ઇન્હી સે દીગર મુસલ્માનોં ને ઇસ રાત કી તા'ઝીમ સીખી. બા'ઝ ઉલમાએ શામ رَحِمَھُمُ اللّٰہُ السَّلَام ને ફરમાયા : શબે બરાઅત મેં મસ્જિદ કે અન્દર ઇજતિમાઈ ઇબાદત કરના મુસ્તહબ હૈ, હઝરતે સય્યિદાના ખાલિદ વ લુક્માન رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہِمَا ઔર દીગર તાબિઈને કિરામ رَحِمَھُمُ اللّٰہُ السَّلَام ઇસ રાત (કી તા'ઝીમ કે લિયે) બેહતરીન કપડે ઝૈબે તન ફરમાતે, સુરમા ઔર ખુશ્બૂ લગાતે, મસ્જિદ મેં (નફ્લ) નમાઝેં અદા ફરમાતે. (لطائف المعارف ص ٢٦٣)

www.dawateislami.net

ભલાઈયોં વાલી ચાર રાતેં : ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہَا ફરમાતી હૈં : મૈં ને નબિય્યે કરીમ, રઊફુર્રહીમ عَلَیْہِ اَفْضَلُ الصَّلٰوۃِ وَالتَّسْلِیْم કો ફરમાતે સુના : **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ (ખાસ તૌર પર) ચાર રાતોં મેં ભલાઈયોં કે દરવાઝે ખોલ દેતા હૈ : ﴾1﴿ બકર ઈદ કી રાત ﴾2﴿ ઈદુલ ફ઼િત્ર કી (ચાંદ) રાત ﴾3﴿ **શા'બાન કી પન્દરહવીં રાત,** કે ઈસ રાત મેં **મરને વાલોં** કે નામ ઔર લોગોં કા **રિઝ્ક** ઔર (ઈસ સાલ) **હજ** કરને વાલોં કે નામ લિખે જાતે હૈં ﴾4﴿ અરફે કી (યા'ની 8 ઔર 9 ઝુલ હિજ્જા કી દરમિયાની) રાત **અઝાને** (ફજ્ર) તક.

(تفسیردُرِّ مَنثورج۷ص۴۰۲)

દૂલ્હા કા નામ મુર્દોં કી ફેહરિસ મેં ! : સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ઈબ્રત નિશાન : "(લોગોં કી) ઝિન્દગિયાં એક શા'બાન સે દૂસરે શા'બાન મેં મુન્કતેઅ હોતી હૈં હત્તા કે એક આદમી નિકાહ કરતા હૈ ઔર ઉસ કી ઔલાદ હોતી હૈ હાલાં કે ઉસ કા નામ મુર્દોં મેં લિખા હોતા હૈ." (کَنْزُ الْعُمّال ج۱۵ص۲۹۲حدیث۴۲۷۷۳)

તૂ ખુશી કે ફૂલ લેગા કબ તલક !

તૂ યહાં ઝિન્દા રહેગા કબ તલક !

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 709)

મકાન બનાને વાલા મુર્દોં કી ફેહરિસ મેં : હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ ઈબ્ને અબિદુન્યા رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ હઝરતે સય્યિદુના અતા બિન

www.dawateislami.net

યસાર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْغَفَّار સે રિવાયત કરતે હૈં કે જબ નિસ્ફે શા'બાન કી રાત (યા'ની શબે બરાઅત) આતી હૈ તો મલકુલ મૌત عَلَيْهِ السَّلَام કો એક સહીફા (યા'ની રિસાલા) દિયા જાતા ઔર કહા જાતા હૈ : યેહ સહીફા પકડ લો, એક બન્દા બિસ્તર પર લૈટા હોગા ઔર ઔરતોં સે નિકાહ કરેગા ઔર ઘર બનાએગા જબ કે ઉસ કા નામ મુર્દોં મેં લિખા જા ચુકા હોગા. (تفسیرِ دُرِّمنثور ج۷ ص۴۰۲)

સાલ ભર કે મુઆમલાત કી તક્સીમ : હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُمَا ફરમાતે હૈં : "એક આદમી લોગોં કે દરમિયાન ચલ રહા હોતા હૈ હાલાં કે વોહ મુર્દોં મેં ઉઠાયા હુવા હોતા હૈ." ફિર આપ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ ને પારહ 25 **સૂરતુદુખાન** કી આયત નમ્બર 3 ઔર 4 તિલાવત કી :

اِنَّاۤ اَنْزَلْنٰهُ فِیْ لَیْلَةٍ مُّبٰرَكَةٍ اِنَّا كُنَّا مُنْذِرِیْنَ ﴿۳﴾ فِیْهَا یُفْرَقُ كُلُّ اَمْرٍ حَكِیْمٍ ﴿۴﴾

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : બેશક હમ ને ઈસે બરકત વાલી રાત મેં ઉતારા, બેશક હમ ડર સુનાને વાલે હૈં. ઈસ મેં બાંટ દિયા જાતા હૈ હર હિક્મત વાલા કામ.

ફિર ફરમાયા : ઈસ રાત મેં એક સાલ સે દૂસરે સાલ તક દુન્યા કે મુઆમલાત કી તક્સીમ કી જાતી હૈ.

(تفسیرِطَبَری ج۱۱ ص۲۲۳)

www.dawateislami.net

મુફસ્સિરે શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْحَنَّان મઝકૂરા આયાતે મુબારકા કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : “ઈસ રાત સે મુરાદ યા શબે કદ્ર હૈ સત્તાઈસવીં રાત યા **શબે બરાઅત પન્દરહવીં શા’બાન,** ઈસ રાત મેં પૂરા કુરઆન લૌહે મહફૂઝ સે આસ્માને દુન્યા કી તરફ ઉતારા ગયા ફિર વહાં સે તેઈસ[23] સાલ કે અર્સે મેં થોડા થોડા હુઝૂર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم પર ઉતરા. ઈસ આયત સે મા’લૂમ હુવા કે જિસ રાત મેં કુરઆન ઉતરા વોહ મુબારક હૈ, તો જિસ રાત મેં સાહિબે કુરઆન صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم દુન્યા મેં તશરીફ લાએ વોહ ભી મુબારક હૈ. ઈસ રાત મેં સાલ ભર કે રિઝ્ક, મૌત, ઝિન્દગી, ઈઝ્ઝતો ઝિલ્લત, ગરઝ તમામ ઈન્તિઝામી ઉમૂર લૌહે મહફૂઝ સે ફિરિશ્તોં કે સહીફોં મેં નક્લ કર કે હર સહીફા (યા’ની રિસાલા) ઉસ મહ્કમે કે ફિરિશ્તોં કો દે દિયા જાતા હૈ જૈસે મલકુલ મૌત عَلَیْہِ السَّلَام કો તમામ મરને વાલોં કી ફેહરિસ્ત વગૈરા.”

(નૂરુલ ઈરફાન, સ. 790)

નાઝુક ફૈસલે : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! પન્દરહ **શા’બાનુલ મુઅઝ્ઝમ** કી રાત કિતની નાઝુક હૈ ! ન જાને કિસ કી કિસ્મત મેં ક્યા લિખ દિયા જાએ ! બા’ઝ અવકાત બન્દા ગફ્લત મેં પડા રહ જાતા હૈ ઔર ઉસ કે બારે મેં કુછ કા કુછ તૈ હો ચુકા હોતા હૈ. “ગુન્યતુત્તાલિબીન” મેં હૈ : “બહુત સે **કફન** ધુલ કર તય્યાર રખે હોતે હૈં મગર કફન પહનને વાલે બાઝારોં મેં ઘૂમ ફિર રહે હોતે હૈં,

www.dawateislami.net

કાફ઼ી લોગ ઐસે હોતે હૈં કે ઉન કી **કબ્રેં** ખોદી જા ચુકી હોતી હૈં મગર ઉન મેં દફ્ન હોને વાલે ખુશિયોં મેં મસ્ત હોતે હૈં, બા'ઝ લોગ **હંસ રહે** હોતે હૈં હાલાં કે ઉન કી મૌત કા વક્ત કરીબ આ ચુકા હોતા હૈ. કઈ **મકાનાત** કી તા'મીરાત કા કામ પૂરા હો ગયા હોતા હૈ મગર સાથ હી ઉન કે માલિકાન કી ઝિન્દગી કા વક્ત ભી પૂરા હો ચુકા હોતા હૈ." (غُنْيَةُ الطّالِبين ج ١ ص ٣٤٨)

આગાહ અપની મૌત સે કોઈ બશર નહીં
સામાન સો બરસ કા હૈ પલ કી ખબર નહીં

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ફ઼ાએદે કી બાત : શબે બરાઅત મેં નામએ આ'માલ તબ્દીલ હોતે હૈં લિહાઝા મુમ્કિન હો તો **14 શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ** કો ભી રોઝા રખ લિયા જાએ તાકે આ'માલ નામે કે આખિરી દિન મેં ભી રોઝા હો. **14 શા'બાન કો અસ્ર કી નમાઝ બા જમાઅત પઢ કર વહીં નફ્લ એ'તિકાફ કર લિયા જાએ ઔર નમાઝે મગરિબ કે ઈન્તિઝાર કી નિય્યત સે મસ્જિદ હી મેં ઠહરા જાએ તાકે આ'માલ નામા તબ્દીલ હોને કે આખિરી લમ્હાત મેં મસ્જિદ કી હાઝિરી, એ'તિકાફ ઔર ઈન્તિઝારે નમાઝ વગૈરા કા સવાબ લિખા જાએ.** બલ્કે ઝહે નસીબ ! સારી હી રાત ઈબાદત મેં ગુઝારી જાએ.

www.dawateislami.net

મગરિબ કે બા'દ છ[6] નવાફિલ : મા'મૂલાતે ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ السَّلَام સે હૈ કે મગરિબ કે ફર્ઝ વ સુન્નત વગૈરા કે બા'દ **છ[6] રક્અત નફ્લ** દો દો રક્અત કર કે અદા કિયે જાએં. **પહલી** દો રક્અતોં સે પહલે યેહ નિય્યત કીજિયે : "**યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ! ઈન દો રક્અતોં કી બરકત સે મુઝે દરાઝિયે ઉમ્ર બિલખૈર અતા ફરમા." **દૂસરી** દો રક્અતોં મેં યેહ નિય્યત ફરમાઈયે : "**યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ! ઈન દો રક્અતોં કી બરકત સે બલાઓં સે મેરી હિફાઝત ફરમા." **તીસરી** દો રક્અતોં કે લિયે યેહ નિય્યત કીજિયે : "**યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ! ઈન દો રક્અતોં કી બરકત સે મુઝે અપને સિવા કિસી કા મોહતાજ ન કર." ઈન 6 રક્અતોં મેં **સૂરતુલ ફાતિહા** કે બા'દ જો ચાહેં વોહ સૂરતેં પઢ સકતે હૈં, ચાહેં તો હર રક્અત મેં સૂરતુલ ફાતિહા કે બા'દ તીન તીન બાર **સૂરતુલ ઈખ્લાસ** પઢ લીજિયે. હર દો રક્અત કે બા'દ ઈક્કીસ બાર قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ (પૂરી સૂરત) યા એક બાર **સૂરએ યાસીન** શરીફ પઢિયે બલ્કે હો સકે તો દોનોં હી પઢ લીજિયે. યેહ ભી હો સકતા હૈ કે કોઈ એક ઈસ્લામી ભાઈ બુલન્દ આવાઝ સે **યાસીન** શરીફ પઢેં ઔર દૂસરે ખામોશી સે ખૂબ કાન લગા કર સુનેં. ઈસ મેં યેહ ખયાલ રહે કે સુનને વાલા ઈસ દૌરાન ઝબાન સે **યાસીન** શરીફ બલ્કે કુછ ભી ન પઢે ઔર યેહ મસ્અલા ખૂબ યાદ રખિયે કે જબ કુરઆને કરીમ બુલન્દ આવાઝ સે પઢા જાએ તો જો લોગ સુનને કે લિયે હાઝિર હૈં

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ઼ા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ઼ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

ઉન પર ફ઼ર્ઝ઼ ઐન હૈ કે ચુપચાપ ખૂબ કાન લગા કર સુનેં. اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ રાત શુરૂઅ હોતે હી સવાબ કા અમ્બાર લગ જાએગા. હર બાર **યાસીન** શરીફ઼ કે બા'દ **"દુઆએ નિસ્ફ઼ે શા'બાન"** ભી પઢિયે.

દુઆએ નિસ્ફ઼ે શા'બાનુલ મુઅઝ઼્ઝ઼મ

اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ وَ الصَّلٰوۃُ وَ السَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِ الْمُرْسَلِیْنَ اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ؕ

اَللّٰھُمَّ یَاذَاالْمَنِّ وَلَایُمَنُّ عَلَیْہِ ؕ یَاذَاالْجَلَالِ وَالْاِکْرَامِ ؕ یَاذَاالطَّوْلِ وَالْاِنْعَامِ ؕ لَآاِلٰہَ اِلَّآ اَنْتَ ؕ ظَھْرُاللَّاجِیْنَ ؕ وَجَارُ الْمُسْتَجِیْرِیْنَ ؕ وَاَمَانُ الْخَآئِفِیْنَ ؕ اَللّٰھُمَّ اِنْ کُنْتَ کَتَبْتَنِیْ عِنْدَکَ فِیْٓ اُمِّ الْکِتٰبِ شَقِیًّا اَوْمَحْرُوْمًا اَوْمَطْرُوْدًا اَوْمُقَتَّرًا عَلَیَّ فِی الرِّزْقِ فَامْحُ اللّٰھُمَّ بِفَضْلِکَ شَقَاوَتِیْ وَحِرْمَانِیْ وَطَرْدِیْ وَاقْتِتَارَ رِزْقِیْ ؕ وَاَثْبِتْنِیْ عِنْدَکَ فِیْٓ اُمِّ الْکِتٰبِ سَعِیْدًا مَّرْزُوْقًا مُّوَفَّقًا لِّلْخَیْرَاتِ ؕ فَاِنَّکَ قُلْتَ وَقَوْلُکَ الْحَقُّ فِیْ کِتَابِکَ الْمُنَزَّلِ ؕ عَلٰی لِسَانِ نَبِیِّکَ الْمُرْسَلِ ؕ ﴿یَمْحُوا اللّٰہُ مَا یَشَآءُ وَیُثْبِتُ ۚۖ وَعِنْدَہٗٓ اُمُّ الْکِتٰبِ ۱﴾ اِلٰھِیْ بِالتَّجَلِّی الْاَعْظَمِ ؕ فِیْ لَیْلَۃِ النِّصْفِ مِنْ شَھْرِ شَعْبَانَ الْمُکَرَّمِ ؕ اَلَّتِیْ یُفْرَقُ فِیْھَا کُلُّ اَمْرٍ حَکِیْمٍ وَّیُبْرَمُ ؕ اَنْ تَکْشِفَ عَنَّا مِنَ الْبَلَآءِ وَالْبَلْوَآءِ مَا نَعْلَمُ وَمَا لَا نَعْلَمُ ؕ وَاَنْتَ بِہٖ اَعْلَمُ ؕ اِنَّکَ اَنْتَ الْاَعَزُّ الْاَکْرَمُ ؕ وَصَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰی اٰلِہٖ وَاَصْحَابِہٖ وَسَلَّمَ ؕ وَالْحَمْدُ لِلّٰہِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ۝

---

۱ : پ۱۳، الرعد ۳۹

www.dawateislami.net

ઐ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! ઐ એહસાન કરને વાલે, કે જિસ પર એહસાન નહીં કિયા જાતા ! ઐ બડી શાનો શૌકત વાલે ! ઐ ફઝલો ઇન્આમ વાલે ! તેરે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં. તૂ પરેશાન હાલોં કા મદદગાર, પનાહ માંગને વાલોં કો પનાહ ઔર ખૌફઝદોં કો અમાન દેને વાલા હૈ. ઐ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! અગર તૂ અપને યહાં ઉમ્મુલ કિતાબ (યા'ની લૌહે મહફૂઝ) મેં મુઝે શકી (યા'ની બદ બખ્ત), મહરૂમ, ધુત્કારા હુવા ઔર રિઝ્ક મેં તંગી દિયા હુવા લિખ ચુકા હો તો ઐ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! અપને ફઝ્લ સે મેરી બદ બખ્તી, મહરૂમી, ઝિલ્લત ઔર રિઝ્ક કી તંગી કો મિટા દે ઔર અપને પાસ ઉમ્મુલ કિતાબ મેં મુઝે ખુશ બખ્ત, (કુશાદા) રિઝ્ક દિયા હુવા ઔર ભલાઇયોં કી તૌફીક દિયા હુવા સબ્ત (તહરીર) ફરમા દે, કે તૂ ને હી તેરી નાઝિલ કી હુઈ કિતાબ મેં તેરે હી ભેજે હુએ નબી صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી ઝબાને ફૈઝ તરજુમાન પર ફરમાયા ઔર તેરા (યેહ) ફરમાના હક હૈ : "**તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : અલ્લાહ** જો ચાહે મિટાતા હૈ ઔર સાબિત કરતા હૈ ઔર અસ્લ લિખા હુવા ઉસી કે પાસ હૈ." (پ١٣،الرعد ٣٩) ખુદાયા عَزَّوَجَلَّ ! તજલ્લિયે આ'ઝમ કે વસીલે સે જો નિસ્ફે શા'બાનુલ મુકર્રમ કી રાત (યા'ની શબે બરાઅત) મેં હૈ કે જિસ મેં બાંટ દિયા જાતા હૈ હર હિક્મત વાલા કામ ઔર અટલ કર દિયા જાતા હૈ. (**યા અલ્લાહ !**) આફતોં કો હમ સે દૂર ફરમા, કે જિન્હેં હમ જાનતે ઔર નહીં ભી જાનતે જબ કે તૂ ઉન્હેં સબ સે ઝિયાદા જાનને વાલા હૈ. બેશક તૂ

www.dawateislami.net

સબ સે બઢ કર અઝીઝ ઔર ઇઝ્ઝત વાલા હૈ. **અલ્લાહ તઆલા** હમારે સરદાર **મુહમ્મદ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم પર ઔર આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે આલ વ અસ્હાબ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُم પર દુરૂદો સલામ ભેજે. સબ ખૂબિયાં સબ જહાનોં કે પાલને વાલે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે લિયે હૈં.

સગે મદીના عُفِیَ عَنْہٗ કી મદની ઇલ્તિજાએં : اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ !

સગે મદીના عُفِیَ عَنْہٗ કા સાલહા સાલ સે **શબે બરાઅત** મેં બયાન કર્દા તરીકે કે મુતાબિક છ[6] નવાફિલ વગૈરા કા મા'મૂલ હૈ. મગરિબ કે બા'દ કી જાને વાલી યેહ ઇબાદત **નફ્લ** હૈ, ફર્ઝ વ વાજિબ નહીં ઔર નમાઝે મગરિબ કે બા'દ નવાફિલ વ તિલાવત કી શરીઅત મેં કહીં મુમાનઅત ભી નહીં. **હઝરતે** અલ્લામા ઇબ્ને રજબ હમ્બલી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی કહતે હૈં : અહલે શામ મેં સે જલીલુલ કદ્ર તાબિઈન મસલન **હઝરતે** સય્યિદુના ખાલિદ બિન મા'દાન, **હઝરતે** સય્યિદુના મક્હૂલ, **હઝરતે** સય્યિદુના લુક્માન બિન આમિર رَحِمَہُمُ اللّٰہُ الْقَادِر વગૈરા શબે બરાઅત કી બહુત તા'ઝીમ કરતે ઔર ઇસ મેં ખૂબ ઇબાદત બજા લાતે થે, ઇન્હી સે દીગર મુસલ્માનોં ને ઇસ મુબારક રાત કી તા'ઝીમ સીખી. (لَطَائِفُ الْمَعارِف ج۱ص۱٤٥) ફિક્હે હનફી કી મો'તબર કિતાબ, "દુર્રે મુખ્તાર" મેં હૈ : "શબે બરાઅત મેં શબ બેદારી (કર કે ઇબાદત) કરના મુસ્તહબ હૈ, (પૂરી રાત જાગના હી શબ બેદારી નહીં) અક્સર હિસ્સે મેં જાગના ભી શબ બેદારી હૈ." (دُرِّ مُختار ج۲ص٥٦٨,

www.dawateislami.net

બહારે શરીઅત જિ. 1, સ. 679) **મદની ઇલ્તિજા :** મુમ્કિન હો તો તમામ ઇસ્લામી ભાઈ અપની અપની મસાજિદ મેં બા'દે મગરિબ છ[6] નવાફિલ વગૈરા કા એહતિમામ ફરમાએં ઔર ઢેરોં સવાબ કમાએં. ઇસ્લામી બહનેં અપને અપને ઘર મેં યેહ આ'માલ બજા લાએં.

સાલ ભર જાદૂ સે હિફાઝત : દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે **મકતબતુલ મદીના** કી મત્બૂઆ 170 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, "**ઇસ્લામી ઝિન્દગી**" સફહા 134 પર હૈ : અગર ઇસ રાત (યા'ની શબે બરાઅત) **સાત પત્તે બેરી** (યા'ની બેર કે દરખ્ત) કે પાની મેં જોશ દે કર (જબ પાની નહાને કે કાબિલ હો જાએ તો) ગુસ્લ કરે اِنْ شَآءَ اللّٰہ الْعَزِیْز તમામ સાલ **જાદૂ** કે અસર સે મહફૂઝ રહેગા.

શબે બરાઅત ઔર કબ્રોં કી ઝિયારત : ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھَا ફરમાતી હૈં : મૈં ને એક રાત **સરવરે કાએનાત,** શાહે મૌજૂદાત صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો ન દેખા તો બકીએ પાક મેં મુઝે મિલ ગએ, આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને મુઝ સે ફરમાયા : ક્યા તુમ્હેં ઇસ બાત કા ડર થા કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઔર ઉસ કા રસૂલ (صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم) તુમ્હારી હક તલફી કરેંગે ? મૈં ને અર્ઝ કી : **યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ! મૈં ને ખયાલ કિયા થા કે શાયદ આપ અઝ્વાજે મુતહ્હરાત મેં સે કિસી કે પાસ તશરીફ લે ગએ હોંગે. તો ફરમાયા : "બેશક **અલ્લાહ તઆલા** શા'બાન

www.dawateislami.net

કી પન્દરહવીં રાત આસ્માને દુન્યા પર તજલ્લી ફરમાતા હૈ, પસ કબીલએ બની કલ્બ કી બકરિયોં કે બાલોં સે ભી ઝિયાદા ગુનહગારોં કો બખ્શ દેતા હૈ.” (ترمذی ج ۲ ص ۱۸۳ حدیث ۷۳۹)

કબ્ર પર મોમબત્તિયાં જલાના : શબે બરાઅત મેં ઇસ્લામી ભાઇયોં કા કબ્રિસ્તાન જાના સુન્નત હૈ (ઇસ્લામી બહનોં કો શરઅન મમ્નૂઅ હૈ) કબ્રોં પર મોમબત્તિયાં નહીં જલા સકતે હાં અગર **તિલાવત** વગૈરા કરના હો તો ઝરૂરતન ઉજાલા હાસિલ કરને કે લિયે કબ્ર સે હટ કર **મોમબત્તી** જલા સકતે હૈં, ઇસી તરહ હાઝિરીન કો ખુશ્બૂ પહોંચાને કી નિય્યત સે કબ્ર સે હટ કર અગરબત્તિયાં જલાને મેં હરજ નહીં. **મઝારાતે ઔલિયા** رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰى પર ચાદર ચઢાના ઔર ઇસ કે પાસ **ચરાગ** જલાના જાઇઝ હૈ કે ઇસ તરહ લોગ મુતવજ્જેહ હોતે ઔર ઉન કે દિલોં મેં અઝમત પૈદા હોતી ઔર વોહ હાઝિર હો કર ઇક્તિસાબે ફૈઝ કરતે હૈં. અગર ઔલિયા ઔર અવામ કી કબ્રેં યક્સાં રખી જાએં તો બહુત સારે દીની ફવાઇદ ખત્મ હો કર રહ જાએં.

સબ્ઝ પરચા : અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ એક મર્તબા શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ કી પન્દરહવીં રાત યા'ની શબે બરાઅત ઇબાદત મેં મસરૂફ થે. સર ઉઠાયા તો એક **“સબ્ઝ પરચા”** મિલા જિસ કા નૂર આસ્માન તક ફૈલા હુવા થા, ઉસ પર લિખા થા :

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહોં કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (ابن عساکر)

"ھٰذِہٖ بَرَاءَۃٌ مِّنَ النَّارِ مِنَ الْمَلِکِ الْعَزِیْزِ لِعَبْدِہٖ عُمَرَ بْنِ عَبْدِ الْعَزِیْزِ۔" યા'ની ખુદાએ માલિકો ગાલિબ કી તરફ સે યેહ "જહન્નમ કી આગ સે આઝાદી કા પરવાના" હૈ જો ઉસ કે બન્દે ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ કો અતા હુવા હૈ. (تفسیر روح البیان ج۸ ص۴۰۲)

سُبْحٰنَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ! **પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !** ઈસ હિકાયત મેં જહાં અમીરુલ મુઅમિનીન સય્યિદુના ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ કી અઝમતો ફઝીલત કા ઈઝહાર હૈ વહીં **શબે બરાઅત** કી રિફઅતો શરાફત કા ભી ઝુહૂર હૈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ યેહ મુબારક શબ જહન્નમ કી ભડક્તી આગ સે **બરાઅત** (યા'ની આઝાદી) પાને કી રાત હૈ ઈસી લિયે ઈસ રાત કો "શબે બરાઅત" કહા જાતા હૈ.

આતશ બાઝી કા મૂજિદ કૌન ? : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ શબે બરાઅત જહન્નમ કી આગ સે "બરાઅત" યા'ની **છુટકારા** પાને કી રાત હૈ, મગર સદ કરોડ અફસોસ ! મુસલ્માનોં કી એક તા'દાદ આગ સે છુટકારા હાસિલ કરને કી કોશિશ કે બજાએ ખુદ પૈસે ખર્ચ કર કે અપને લિયે આગ યા'ની **આતશ બાઝી** કા સામાન ખરીદતી ઔર ખૂબ પટાખે વગૈરા છોડ કર ઈસ મુકદ્દસ રાત કા તકદ્દુસ પામાલ કરતી હૈ. **મુફસ્સિરે** શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان અપની મુખ્તસર કિતાબ "ઈસ્લામી ઝિન્દગી" મેં ફરમાતે હૈં : "ઈસ રાત કો ગુનાહ મેં ગુઝારના

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દિન મેં 50 બાર દુરૂદે પાક પઢે કિયામત કે દિન મૈં ઉસ સે મુસાફહા કરૂં(યા'ની હાથ મિલાઊં)ગા. (ابن بشکوال)

બડી મહરૂમી કી બાત હૈ, **આતશ બાઝી** કે મુતઅલ્લિક મશ્હૂર યેહ હૈ કે યેહ નમરૂદ બાદશાહ ને ઈજાદ કી જબ કે ઉસ ને હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્રાહીમ **ખલીલુલ્લાહ** عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કો આગ મેં ડાલા ઔર આગ ગુલઝાર હો ગઈ તો ઉસ કે આદમિયોં ને આગ કે અનાર ભર કર ઉન મેં આગ લગા કર હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્રાહીમ **ખલીલુલ્લાહ** عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કી તરફ ફેંકે." (ઈસ્લામી ઝિન્દગી, સ. 77)

શબે બરાઅત કી મુરવ્વજા આતશ બાઝી હરામ હૈ :

અફસોસ ! શબે બરાઅત મેં "આતશ બાઝી" કી નાપાક રસ્મ અબ મુસલ્માનોં કે અન્દર ઝોર પકડતી જા રહી હૈ. "ઈસ્લામી ઝિન્દગી" મેં હૈ : મુસલ્માનોં કા લાખોં રુપિયા સાલાના ઈસ રસ્મ મેં બરબાદ હો જાતા હૈ ઔર હર સાલ ખબરેં આતી હૈં કે ફુલાં જગહ સે ઈતને ઘર આતશ બાઝી સે જલ ગએ ઔર ઈતને આદમી જલ કર મર ગએ. ઈસ મેં જાન કા ખતરા, માલ કી બરબાદી ઔર મકાનોં મેં આગ લગને કા અન્દેશા હૈ, (નીઝ) અપને માલ મેં અપને હાથ સે આગ લગાના ઔર ફિર ખુદા તઆલા કી ના ફરમાની કા વબાલ સર પર ડાલના હૈ, ખુદા عَزَّوَجَلَّ કે લિયે ઈસ બેહૂદા ઔર **હરામ કામ** સે બચો, અપને બચ્ચોં ઔર કરાબત દારોં કો રોકો, જહાં આવારા બચ્ચે યેહ ખેલ ખેલ રહે હોં વહાં તમાશા દેખને કે લિયે ભી ન જાઓ. (ઐઝન,

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : બરોઝે કિયામત લોગોં મેં સે મેરે કરીબ તર વોહ હોગા જિસ ને દુન્યા મેં મુઝ પર ઝિયાદા દુરૂદે પાક પઢે હોંગે. (ترمذی)

સ. 78) (શબે બરાઅત કી મુરવ્વજા) આતશ બાઝી કા છોડના બિલા શક ઇસરાફ ઔર ફુઝૂલ ખર્ચી હૈ લિહાઝા ઇસ કા **ના જાઇઝ વ હરામ** હોના ઔર ઇસી તરહ આતશ બાઝી કા બનાના ઔર બેચના ખરીદના સબ શરઅન મમ્નૂઅ હૈં. (ફતાવા અજ્મલિય્યા, જિ. 4, સ. 52) મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઇમામે અહલે સુન્નત, મૌલાના શાહ ઇમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ફરમાતે હૈં : આતશ બાઝી જિસ તરહ શાદિયોં ઔર શબે બરાઅત મેં રાઇજ હૈ બેશક હરામ ઔર પૂરા જુર્મ હૈ કે ઇસ મેં તઝ્યીએ માલ (યા'ની માલ કા ઝાએઅ કરના) હૈ.

(ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 23, સ. 279)

આતશ બાઝી કી જાઇઝ સૂરતેં : શબે બરાઅત મેં જો આતશ બાઝી છોડી જાતી હૈ ઉસ કા મકસદ ખેલકૂદ ઔર તફરીહ હોતા હૈ લિહાઝા યેહ ગુનાહ વ હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ. અલબત્તા ઇસ કી બા'ઝ જાઇઝ સૂરતેં ભી હૈં જૈસા કે બારગાહે આ'લા હઝરત رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه મેં **સુવાલ** હુવા : ક્યા ફરમાતે હૈં ઉલમાએ દીન ઇસ મસ્અલે મેં કે આતશ બાઝી બનાના ઔર છોડના **હરામ** હૈ યા નહીં ? **અલ જવાબ :** મમ્નૂઅ વ **ગુનાહ** હૈ મગર જો સૂરતે ખાસ્સા લહ્વો લઇબ વ તબ્ઝીર વ ઇસરાફ સે ખાલી હો (યા'ની ઉન મખ્સૂસ સૂરતોં મેં જાઇઝ હૈ જો ખેલકૂદ ઔર ફુઝૂલ ખર્ચી સે ખાલી હો), જૈસે એ'લાને હિલાલ (યા'ની ચાંદ નઝર આને કા એ'લાન) યા

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક મર્તબા દુરૂદ પઢા **અલ્લાહ** ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા ઔર ઉસ કે નામએ આ'માલ મેં દસ નેકિયાં લિખતા હૈ. (ترمذی)

જંગલ મેં યા વક્તે હાજત શહ્ર મેં ભી દફ્એ જાનવરાને મૂઝી (યા'ની ઈઝા દેને વાલે જાનવરોં કો ભગાને કે લિયે) યા ખેત યા મેવે કે દરખ્તોં સે જાનવરોં (ઔર પરિન્દોં) કે ભગાને ઉડાને કો નાડિયાં, પટાખે, તૂમડિયાં છોડના. (ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 23, સ. 290)

તુઝ કો શા'બાને મુઅઝ્ઝમ કા ખુદાયા વાસિતા
બખ્શ દે રબ્બે મુહમ્મદ તૂ મેરી હર કે ખતા

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

આકા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **ને સબ્ઝ ઈમામા શરીફ કા તાજ સજા રખા થા : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો !** શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ મેં ઈબાદત કરને, રોઝે રખને ઔર મુરવ્વજા આતશ બાઝી વગૈરા કે ગુનાહોં સે બાઝ રહને કા ઝેહ્ન બનાને કે લિયે **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની કાફિલોં મેં **આશિકાને રસૂલ** કે હમરાહ ખૂબ સુન્નતોં ભરે સફર કીજિયે ઔર **રમઝાનુલ મુબારક** મેં દા'વતે ઈસ્લામી કે **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** કી બરકતેં લૂટિયે. આપ કી ઝૌક અફઝાઈ કે લિયે એક મુશ્કબાર **મદની બહાર** પેશ કરતા હૂં, કૉલેજ કે એક ઈસ્લામી ભાઈ જો કે આમ સ્ટૂડન્ટ્સ કી તરહ ફેશન કે મતવાલે થે, ક્રિકેટ કા મેચ દેખને ઔર ખેલને કા જુનૂન કી હદ તક શૌક ઔર રાત ગએ તક આવારા ગર્દી મા'મૂલ થા. નમાઝ ઔર મસ્જિદ કી હાઝિરી કા જહાં તક તઅલ્લુક હૈ તો વોહ ફક્ત **ઈદૈન** તક મહદૂદ થી.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર દુરૂદ કી કસરત કર લિયા કરો જો ઐસા કરેગા કિયામત કે દિન મૈં ઉસ કા શફીઅ વ ગવાહ બનૂંગા. (شعب الایمان)

રમઝાનુલ મુબારક (1422 સિ.હિ., 2001 સિ.ઈ.) મેં વાલિદૈન કે ઈસરાર પર નમાઝ અદા કરને મસ્જિદ મેં ગએ, અસ્ર કી નમાઝ કે બા'દ સફેદ લિબાસ મેં મલ્બૂસ સર પર સબ્ઝ ઈમામા શરીફ કા તાજ સજાએ એક બા રીશ ઈસ્લામી ભાઈ ને નમાઝિયોં કો કરીબ કરને કે બા'દ **ફૈઝાને સુન્નત** કા દર્સ દિયા, વોહ દૂર બૈઠ કર સુનતે રહે, દર્સ કે બા'દ ફૌરન મસ્જિદ સે બાહર નિકલ ગએ. દો તીન દિન તક યેહી તરકીબ રહી. એક દિન વોહ મિલને કે લિયે રુક ગએ, એક ઈસ્લામી ભાઈ ને પુરતપાક અન્દાઝ સે મુલાકાત કર કે નામ વ પતા પૂછને કે બા'દ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ મેં હોને વાલે **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** મેં બૈઠને કી તરગીબ દિલાતે હુએ એ'તિકાફ કે ફઝાઈલ બયાન કિયે. અવ્વલન ઉન કા ઝેહ્ન ન બના, લેકિન વોહ ઈસ્લામી ભાઈ مَاشَآءَاللّٰه બહુત જઝબે વાલે થે, માયૂસ ન હુએ બલ્કે ઉન કે ઘર જા પહોંચે ઔર બાર બાર ઈસરાર કરને લગે. ઉન કી મુસલ્સલ **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કે નતીજે મેં **એ'તિકાફ** શુરૂઅ હોને સે એક દિન કબ્લ ઉન્હોં ને નામ લિખવા દિયા, ઔર આખિરી અશરએ **રમઝાનુલ મુબારક** 1422 સિ.હિ. જામેઅ મસ્જિદ નઈમિયા કે અન્દર **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ **મો'તકિફ** હો ગએ. **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** કે પુરસોઝ માહોલ ઔર

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક બાર દુરૂદ પઢતા હૈ **અલ્લાહ** ઉસ કે લિયે એક કીરાત અજ્ર લિખતા હૈ ઔર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (عبدالرزاق)

આશિકાને રસૂલ કી સોહબત ને ઉન કી દિલી કૈફિય્યત બદલ ડાલી ! વહાં અદા કી જાને વાલી તહજ્જુદ, ઇશ્રાક, ચાશ્ત ઔર અવ્વાબીન કે નવાફિલ કી પાબન્દી ને ગુઝશ્તા ઝિન્દગી મેં ફર્ઝ નમાઝેં ન પઢને પર ઉન્હેં સખ્ત શરમિન્દા કિયા, આંખોં સે નદામત કે આંસૂ જારી હો ગએ ઔર ઉન્હોં ને દિલ હી દિલ મેં નમાઝોં કી પાબન્દી કી નિય્યત કર લી. **પચ્ચીસવીં શબ** દુઆ મેં ઉન પર ઇસ કદર રિક્કત તારી થી કે વોહ ફૂટ ફૂટ કર રો રહે થે. ઇસી આલમ મેં ઉન પર ગુનૂદગી તારી હો ગઈ ઔર વોહ ખ્વાબ કી દુન્યા મેં પહોંચ ગએ, ક્યા દેખતે હૈં કે એક પુર વકાર વ નૂરબાર ચેહરે વાલી શખ્સિય્યત મૌજૂદ હૈ ઔર ઉન કે ઇર્દ ગિર્દ કાફી હુજૂમ હૈ. ઉન્હોં ને કિસી સે પૂછા તો ઉન્હેં બતાયા ગયા કે યેહ **આકાએ મદીના** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم હૈં. **ઉન્હોં ને દેખા તો સરકારે મદીના** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને **સબ્ઝ સબ્ઝ ઇમામા શરીફ કા તાજ સજા રખા થા.** કુછ દેર તક વોહ દીદાર સે આંખેં ઠન્ડી કરતે રહે, જબ બેદાર હુએ તો **સલાતો સલામ** પઢા જા રહા થા ઉન કી કૈફિય્યત બહુત અજીબો ગરીબ થી, જિસ્મ પર લરઝા તારી થા, હિચકિયાં બાંધ કર રોએ જા રહે થે ઔર આંસૂ થે કે થમને કા નામ નહીં લે રહે થે. સલાતો સલામ કે બા'દ **મજલિસ બરાએ એ'તિકાફ** કે નિગરાન કે સામને ઇમામે કા તાજ સજાને વાલોં કી કિતાર બંધી હુઈ થી ઔર સરકારે **આ'લા હઝરત** ઇમામ અહમદ

www.dawateislami.net

રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن કે લિખે હુએ ઈસ ના'તિયા શે'ર કી તકરાર જારી થી :

તાજ વાલે દેખ કર તેરા ઈમામા નૂર કા
સર ઝુકાતે હૈં ઈલાહી બોલબાલા નૂર કા

(હદાઈકે બખ્શિશ, સ. 243)

વોહ અપને કરીબી ઈસ્લામી ભાઈયોં કો બ મુશ્કિલ તમામ સિર્ફ ઈતના કહ પાએ : "મૈં ને ભી ઈમામા બાંધના હૈ." થોડી હી દેર મેં રોતે રોતે વોહ ભી ઈમામે કા તાજ સજા ચુકે થે. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉન્હોં ને **એ'તિકાફ** હી મેં **એક માહ કે મદની કાફિલે** મેં સફર કી નિય્યત ભી કી ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **મદની કાફિલે** મેં સફર ભી કિયા, સફર કે દૌરાન બહુત કુછ સીખને કે સાથ સાથ દર્સો બયાન ભી સીખ કર કરને લગે. اَلْحَمْدُ لِلّٰه નમાઝોં કી પાબન્દી કે સાથ સાથ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **મદની કામોં** મેં હિસ્સા લેને લગે. ઉન્હેં **ઝૈલી મુશાવરત કે નિગરાન** કે તૌર પર મદની કામોં કી ધૂમેં મચાને કી સઆદત ભી મિલી.

ગર તમન્ના હૈ આકા કે દીદાર કી,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
હોગી મીઠી નઝર તુમ પે સરકાર કી,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 640)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

"ઈદ" કે તીન હુરૂફ કી નિસ્બત સે શશ ઈદ કે રોઝોં કે ફઝાઇલ પર મુશ્તમિલ તીન ફરામીને મુસ્તફા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

નૌ મૌલૂદ કી તરહ ગુનાહોં સે પાક : ﴾1﴿ "જિસ ને રમઝાન કે રોઝે રખે ફિર છ[6] દિન શવ્વાલ મેં રખે તો ગુનાહોં સે ઐસે નિકલ ગયા જૈસે આજ હી માં કે પેટ સે પૈદા હુવા હૈ." (مَجمَعُ الزَّوَائِد ج٣ص٤٢٥حدیث٥١٠٢)

ગોયા ઉમ્ર ભર કા રોઝા રખા : ﴾2﴿ "જિસ ને રમઝાન કે રોઝે રખે ફિર ઇન કે બા'દ છ[6] દિન શવ્વાલ મેં રખે, તો ઐસા હૈ જૈસે દહ્ર કા (યા'ની ઉમ્ર ભર કે લિયે) રોઝા રખા." (مُسلِم ص٥٩٢حدیث١١٦٤)

સાલ ભર રોઝે રખે : ﴾3﴿ "જિસ ને ઈદુલ ફિત્ર કે બા'દ (શવ્વાલ મેં) છ[6] રોઝે રખ લિયે તો ઉસ ને પૂરે સાલ કે રોઝે રખે કે જો એક નેકી લાએગા ઉસે દસ મિલેંગી. તો માહે રમઝાન કા રોઝા દસ મહીને કે બરાબર હૈ ઔર ઇન છ[6] દિનોં કે બદલે મેં દો મહીને તો પૂરે સાલ કે રોઝે હો ગએ." (اَلسّنَنُ الکُبرٰی لِلنّسائی ج٢ ص١٦٢، ١٦٣ حدیث٢٨٦٠، ٢٨٦١)

શશ ઈદ કે રોઝે કબ રખે જાએં ? : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! સદરુશ્શરીઅહ, બદરુત્તરીકહ, હઝરતે અલ્લામા મૌલાના મુફ્તી મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'ઝમી عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ القَوِی "બહારે શરીઅત"

www.dawateislami.net

કે હાશિયે મેં ફરમાતે હૈં : “બેહતર યેહ હૈ કે યેહ રોઝે મુતફર્રિક (યા'ની જુદા જુદા) રખે જાએં ઔર **ઈદ** કે બા'દ લગાતાર **છ[6] દિન** મેં એક સાથ રખ લિયે, જબ ભી હરજ નહીં.”

(دُرِّمُختار ج۳ ص۴۸۰, બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 1010)

ખલીલે મિલ્લત હઝરતે અલ્લામા મૌલાના મુફ્તી મુહમ્મદ ખલીલ ખાન કાદિરી બરકાતી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْهَادِی ફરમાતે હૈં : યેહ રોઝે **ઈદ** કે બા'દ લગાતાર રખે જાએં તબ ભી મુઝાયકા નહીં ઔર બેહતર યેહ હૈ કે મુતફર્રિક (યા'ની જુદા જુદા) રખે જાએં યા'ની (જૈસે) હર હફ્તે મેં દો રોઝે ઔર **ઈદુલ ફિત્ર** કે દૂસરે રોઝ એક રોઝા રખ લે ઔર પૂરે માહ મેં રખે તો ઔર ભી મુનાસિબ મા'લૂમ હોતા હૈ. (સુન્ની બિહિશ્તી ઝેવર, સ. 347) અલ ગરઝ **ઈદુલ ફિત્ર** કા દિન છોડ કર સારે મહીને મેં જબ ચાહેં શશ ઈદ કે રોઝે રખ સકતે હૈં.

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ઝુલ હિજ્જતિલ હરામ કે ઈબ્તિદાઈ દસ દિન કે ફઝાઇલ :

ફતાવા રઝવિય્યા જિલ્દ 10 સફહા 649 પર હૈ : સૌમ (યા'ની રોઝા) વગૈરા આ'માલે સાલિહા (યા'ની નેક આ'માલ) કે લિયે બા'દે **રમઝાનુલ મુબારક** સબ દિનોં સે અફઝલ અશરએ ઝિલ હિજ્જા હૈ.

www.dawateislami.net

"અલ્લાહ" કે ચાર હુરૂફ કી નિસ્બત સે અશરએ ઝુલ હિજ્જતિલ હરામ કે ફઝાઈલ કે મુતઅલ્લિક 4 ફરામીને મુસ્તફ़ા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

﴾1﴿ "ઈન દસ દિનોં સે ઝિયાદા કિસી દિન કા નેક અમલ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કો મહબૂબ નહીં." સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان ને અર્ઝ કી : "**યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ! ઔર ન રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં જિહાદ ?" ફરમાયા : "ઔર ન રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં જિહાદ, મગર વોહ કે અપને જાન વ માલ લે કર નિકલે ફિર ઉન મેં સે કુછ વાપસ ન લાએ." (યા'ની સિર્ફ વોહ મુજાહિદ અફઝલ હોગા જો જાન વ માલ કુરબાન કરને મેં કામ્યાબ હો ગયા)

(بُخاری ج۱ص۳۳۳حدیث۹۶۹)

﴾2﴿ "**અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કો અશરએ ઝુલ હિજ્જા સે ઝિયાદા કિસી દિન મેં અપની ઈબાદત કિયા જાના પસન્દીદા નહીં ઈસ કે હર દિન કા રોઝા એક સાલ કે રોઝોં ઔર હર શબ કા કિયામ **શબે કદ્ર** કે બરાબર હૈ." (تِرمِذی ج۲ص۱۹۲حدیث۷۵۸)

﴾3﴿ "**મુઝે અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ પર ગુમાન હૈ કે **અરફા** (યા'ની 9 ઝુલ હિજ્જતિલ હરામ) **કા રોઝા** એક સાલ કબ્લ ઔર એક સાલ બા'દ કે ગુનાહ મિટા દેતા હૈ." (مُسلِم ص۵۹۰حدیث۱۱۶۲)

﴾4﴿ **અરફા** (યા'ની 9 ઝુલ હિજ્જતિલ હરામ) **કા રોઝા** હઝાર રોઝોં કે

www.dawateislami.net

બરાબર હૈ. (شُعَبُ الْإِيْمَان ج۳ ص۳۰۷ حدیث۳۷٦٤) (મગર અરફાત મેં હાજી કો અરફે કા રોઝા મકરૂહ હૈ) હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ ફરમાતે હૈં : સરવરે કાએનાત صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને **અરફે** કે દિન (યા'ની 9 ઝુલ હિજ્જતિલ હરામ કે રોઝ હાજી કો) **અરફાત** મેં રોઝા રખને સે મન્અ ફરમાયા.

(اِبْنُ خُزَيْمَة ج۳ ص۲۹۲ حدیث۲۱۰۱)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

અય્યામે બીઝ કે રોઝે : હર મદની માહ (યા'ની સિને હિજરી કે મહીને) મેં કમ અઝ કમ તીન રોઝે હર ઈસ્લામી ભાઈ ઔર ઈસ્લામી બહન કો રખ હી લેને ચાહિએં. ઈસ કે બે શુમાર દુન્યવી ઔર ઉખ્રવી ફવાઈદ હૈં. બેહતર યેહ હૈ કે યેહ રોઝે "અય્યામે બીઝ" યા'ની ચાંદ કી 13, 14 ઔર 15 તારીખ કો રખે જાએં.

અય્યામે બીઝ કે રોઝોં કે મુતઅલ્લિક 3 રિવાયાત :

﴿1﴾ **ઉમ્મુલ** મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના હફ્સા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهَا સે રિવાયત હૈ, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે પ્યારે હબીબ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ચાર ચીઝેં નહીં છોડતે થે, આશૂરા કા રોઝા ઔર અશરએ ઝુલ હિજ્જા કે રોઝે ઔર હર મહીને મેં **તીન દિન કે રોઝે** ઔર ફજ્ર (કે ફર્ઝ) સે પહલે દો રક્અતેં (યા'ની દો સુન્નતેં). (نَسائی ص۳۹۰ حدیث۲٤۱۳) હદીસે પાક કે ઈસ હિસ્સે "અશરએ ઝુલ

www.dawateislami.net

હિજ્જા કે રોઝે'' સે મુરાદ ઝુલ હિજ્જા કે ઇબ્તિદાઈ નવ દિનોં કે રોઝે હૈં, વરના દસ ઝુલ હિજ્જા કો રોઝા રખના હરામ હૈ.

(માખૂઝ અઝ મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 3, સ. 195)

《2》 **હઝરતે** સય્યિદુના ઇબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُمَا સે રિવાયત હૈ કે તબીબોં કે તબીબ, **અલ્લાહ** કે હબીબ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم અય્યામે બીઝ મેં **બિગૈર** રોઝા કે ન હોતે, ન સફર મેં ન હઝર (યા'ની કિયામ) મેં. (نَسائی ص٣٨٦ حدیث٢٣٤٢)

《3》 **ઉમ્મુલ** મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهَا રિવાયત ફરમાતી હૈં : “અમ્બિયા કે સરતાજ, સાહિબે મે'રાજ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم એક મહીને મેં **હફ્તા, ઇતવાર** ઔર **પીર** કા જબ કે દૂસરે માહ **મંગલ, બુધ** ઔર **જુમે'રાત** કા રોઝા રખા કરતે.” (تِرمِذی ج٢ ص١٨٦ حدیث٧٤٦)

અય્યામે બીઝ કે રોઝોં કે બારે મેં 5 ફરામીને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

《1》 “જિસ તરહ તુમ મેં સે કિસી કે પાસ લડાઈ મેં બચાવ કે લિયે ઢાલ હોતી હૈ ઇસી તરહ રોઝા જહન્નમ સે તુમ્હારી ઢાલ હૈ ઔર **હર માહ તીન દિન રોઝે** રખના બેહતરીન રોઝે હૈં .” (ابنِ خُزَیمه ج٣ ص٣٠١ حدیث٢١٢٥)

《2》 હર મહીને મેં **તીન દિન કે રોઝે** ઐસે હૈં જૈસે દહ્ર (યા'ની હમેશા) કે

www.dawateislami.net

રોઝે. (بخاری ج١ص٦٤٩حدیث١٩٧٥) **﴾3﴿** **રમઝાન** કે રોઝે ઔર હર મહીને મેં તીન દિન કે રોઝે **સીને કી ખરાબી** (યા'ની જૈસે નિફ઼ાક) દૂર કરતે હૈં. (مُسنَد اِمام اَحمَد ج٩ص٣٦حدیث٢٣١٣٢) **﴾4﴿** **જિસ** સે હો સકે હર મહીને મેં **તીન રોઝે** રખે કે હર રોઝા દસ ગુનાહ મિટાતા ઔર ગુનાહ સે ઐસા પાક કર દેતા હૈ જૈસા પાની કપડે કો. (مُعجَم کَبِیر ج٢٥ص٣٥حدیث٦٠) **﴾5﴿** **જબ** મહીને મેં **તીન રોઝે** રખને હોં તો 13, 14 ઔર 15 કો રખો.

(نَسائی ص٣٩٦حدیث٢٤١٧)

મરને કી દુઆએં માંગતે થે : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! અય્યામે બીઝ કે રોઝોં, નેકિયોં ઔર સુન્નતોં કા ઝેહ્ન બનાને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક "દા'વતે ઇસ્લામી" કા **મદની માહોલ** અપના લીજિયે, સિર્ફ દૂર દૂર સે દેખને સે બાત નહીં બનેગી, સુન્નતોં કી તરબિયત કે મદની કાફિલોં મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સુન્નતોં ભરા સફર કીજિયે, **રમઝાનુલ મુબારક** કા **ઇજતિમાઈ એ'તિકાફ** ભી ફરમાઇયે, اِنْ شَآءَ اللہ عَزَّوَجَلَّ વોહ કલ્બી સુકૂન મુયસ્સર આએગા કે આપ હૈરાન રહ જાએંગે. **દા'વતે ઇસ્લામી** કે મદની માહોલ મેં આ કર કૈસે કૈસે બિગડે હુએ લોગ રાહે રાસ્ત પર આ જાતે હૈં ઇસ કી એક ઝલક મુલાહઝા ફરમાઇયે, ચુનાન્ચે એક નૌ જવાન ઇન્તિહાઈ ફસાદી ઔર શરીર થે, લડાઈ ઝગડા ઉન

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالِهٖ وَسَلَّم **:** જિસ ને મુઝ પર સુબ્હ વ શામ દસ દસ બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસે કિયામત કે દિન મેરી શફાઅત મિલેગી. (مجمع الزوائد)

કા પસન્દીદા મશ્ગલા થા, ઉન કી શર અંગેઝિયોં સે સારા મહલ્લા તંગ થા ઔર ઘર વાલે તો ઈસ કદર બેઝાર થે કે **ઉન કે મરને કી દુઆએં માંગતે થે.** ખુશ કિસ્મતી સે કુછ ઈસ્લામી ભાઈયોં ને **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કરતે હુએ ઉન્હેં **રમઝાનુલ મુબારક** કે **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** કી દા'વત પેશ કી ઉન્હોં ને મુરવ્વત મેં હાં કર દી. ઔર **રમઝાનુલ મુબારક** (1420 સિ.હિ. 1999 સિ.ઈ.) મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ **મો'તકિફ** હો ગએ. દૌરાને એ'તિકાફ ઉન્હેં વુઝૂ, ગુસ્લ, નમાઝ કા તરીકા નીઝ હુકૂકુલ્લાહ વ હુકૂકુલ ઈબાદ ઔર એહતિરામે મુસ્લિમ કે અહકામ સીખને કો મિલે, સુન્નતોં ભરે પુરસોઝ બયાનોં ઔર રિક્કત અંગેઝ દુઆઓં ને ઉન્હેં હિલા કર રખ દિયા ! બસદ નદામત ઉન્હોં ને સાબિકા ગુનાહોં સે **તૌબા** કી, નેકિયાં કરને કી દિલ મેં ઉમંગ પૈદા હુઈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉન્હોં ને ઈશ્કે મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالِهٖ وَسَلَّم કી નિશાની દાઢી શરીફ સજા લી, સર કો સબ્ઝ ઈમામા શરીફ કે તાજ સે સર સબ્ઝ કિયા ઔર લડાઈ ઝગડોં કી જગહ **નેકી કી દા'વત** કે શૈદાઈ બન ગએ.

આઓ આ કર ગુનાહોં સે તૌબા કરો,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
રહમતે હક સે દામન તુમ આ કર ભરો,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 640)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

"મુસ્તફા" કે પાંચ હુરૂફ કી નિસ્બત સે પીર શરીફ ઔર જુમે'રાત કે રોઝોં કે મુતઅલ્લિક 5 રિવાયાત

﴾1﴿ હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે મરવી હૈ, રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ફરમાતે હૈં : **પીર** ઔર **જુમે'રાત** કો આ'માલ પેશ હોતે હૈં તો મૈં પસન્દ કરતા હૂં કે મેરા અમલ ઉસ વક્ત પેશ હો, કે મૈં રોઝાદાર હોઉં. (ترمذی ج ٢ ص ١٨٧ حدیث ٧٤٧) તાકે રોઝે કી બરકત સે રહમતે ઇલાહી કા દરિયા જોશ મારે. (મિરઆત, જિ. 3, સ. 188)

﴾2﴿ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે મહબૂબ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم પીર શરીફ ઔર જુમે'રાત કો રોઝે રખા કરતે થે, ઇસ કે બારે મેં અર્ઝ કી ગઇ તો ફરમાયા : ઇન દોનોં દિનોં મેં **અલ્લાહ તઆલા** હર મુસલ્માન કી મગ્ફિરત ફરમાતા હૈ મગર વોહ દો શખ્સ જિન્હોં ને બાહમ (યા'ની આપસ મેં) જુદાઈ કર લી હૈ ઉન કી નિસ્બત મલાએકા સે ફરમાતા હૈ ઇન્હેં છોડ દો યહાં તક કે સુલ્હ કર લેં.

(ابنِ ماجه ج٢ص٣٤٤حديث١٧٤٠)

મુફસ્સિરે શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان ઇસ હદીસે પાક કે તહ્ત મિરઆત જિલ્દ 3 સફ્હા 196 પર ફરમાતે હૈં : سُبْحٰنَ اللّٰه ! યેહ દોનોં દિન બડી અઝમત ઔર બરકત વાલે હૈં ક્યૂં ન હોં, કે ઇન્હેં અઝમત વાલોં સે નિસ્બત હૈ, "જુમે'રાત" તો જુમુઆ કા પડોસી હૈ ઔર હઝરતે આમિના

www.dawateislami.net

ખાતૂન કે હામિલા હોને કા દિન હૈ, ઔર "પીર" હુઝૂરે અન્વર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી વિલાદત કા દિન ભી હૈ ઔર નુઝૂલે કુરઆને કરીમ કા ભી.

﴾3﴿ **ઉમ્મુલ** મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھَا રિવાયત ફરમાતી હૈં : નબિયોં કે સરતાજ, સાહિબે મે'રાજ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **પીર** ઔર **જુમે'રાત** કે રોઝે કા ખાસ ખયાલ રખતે થે. (ترمذی ج۲ ص۱۸۶ حدیث۷٤٥)

﴾4﴿ **હઝરતે** સય્યિદુના અબૂ કતાદા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, સરકારે નામદાર, મદીને કે તાજદાર, રસૂલોં કે સાલાર, નબિયોં કે સરદાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم સે **પીર શરીફ** કે રોઝે કા સબબ દરયાફ્ત કિયા ગયા તો ફરમાયા : ઇસી મેં **મેરી વિલાદત** હુઈ, ઇસી મેં મુઝ પર વહ્ય નાઝિલ હુઈ. (مسلم ص ٥٩١ حدیث۱۹۸۔۱۱٦۲)

﴾5﴿ હઝરતે સય્યિદુના ઉસામા બિન ઝૈદ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھُمَا કે ગુલામ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે મરવી હૈ : ફરમાતે હૈં કે સય્યિદુના ઉસામા બિન ઝૈદ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھُمَا સફર મેં ભી **પીર** ઔર **જુમે'રાત** કા રોઝા તર્ક નહીં ફરમાતે થે. મૈં ને ઉન કી બારગાહ મેં અર્ઝ કી : ક્યા વજહ હૈ કે આપ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ઇસ બડી ઉમ્ર મેં ભી **પીર** ઔર **જુમે'રાત** કા રોઝા રખતે હૈં ? ફરમાયા : **રસૂલુલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **પીર** ઔર **જુમે'રાત** કા રોઝા રખા કરતે

www.dawateislami.net

થે. મૈં ને અર્ઝ કી : **યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ! ક્યા વજહ હૈ કે આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **પીર** ઔર **જુમે'રાત** કા રોઝા રખતે હૈં ? તો ઇર્શાદ ફરમાયા : લોગોં કે આ'માલ પીર ઔર જુમે'રાત કો પેશ કિયે જાતે હૈં.

(شُعَبُ الْایمان ج۳ص۳۹۲حدیث۳۸۵۹)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

"જન્નત" કે તીન હુરૂફ કી નિસ્બત સે બુધ ઔર જુમે'રાત કે રોઝોં કે 3 ફઝાઇલ

﴾1﴿ **હઝરતે** સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઇબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُمَا સે રિવાયત હૈ **અલ્લાહ** કે પ્યારે રસૂલ, રસૂલે મક્બૂલ, સય્યિદહ આમિના કે ગુલશન કે મહક્તે ફૂલ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને બિશારત નિશાન હૈ : જો **બુધ** ઔર **જુમે'રાત** કે રોઝે રખે ઉસ કે લિયે જહન્નમ સે આઝાદી લિખ દી જાતી હૈ.

(اَبو یَعْلٰی ج۵ص۱۱۵حدیث۵۶۱۰)

﴾2﴿ **હઝરતે** સય્યિદુના મુસ્લિમ બિન **ઉબૈદુલ્લાહ** કરશી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ અપને વાલિદે મુકર્રમ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત કરતે હૈં કે ઉન્હોં ને બારગાહે રિસાલત صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم મેં યા તો ખુદ અર્ઝ કી યા કિસી ઔર ને દરયાફ્ત કિયા : **યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ! મૈં **હમેશા રોઝા** રખૂં ? સરકાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ખામોશ રહે, ફિર દૂસરી મર્તબા અર્ઝ કી,

www.dawateislami.net

ફિર ખામોશી ઇખ્તિયાર ફરમાઈ. તીસરી બાર પૂછને પર ઇસ્તિફસાર ફરમાયા કે રોઝે કે મુતઅલ્લિક કિસ ને સુવાલ કિયા ? અર્ઝ કી, મૈં ને **યા નબિય્યલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ! તો જવાબન ઈર્શાદ ફરમાયા : બેશક તુઝ પર તેરે ઘર વાલોં કા હક હૈ તૂ **રમઝાન** ઔર ઇસ સે મુત્તસિલ મહીને (શવ્વાલ) ઔર હર **બુધ** ઔર **જુમે'રાત** કે રોઝે રખ, કે અગર તૂ ઐસા કરેગા તો **ગોયા તૂ ને હમેશા કે રોઝે રખે.** (شُعَبُ الایمان ج۳ص۳۹۰حدیث۳۸۶۸)

﴾3﴿ **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : “જિસ ને **રમઝાન, શવ્વાલ, બુધ** ઔર **જુમે'રાત** કા રોઝા રખા તો વોહ દાખિલે જન્નત હોગા.” (اَلسُّنَنُ الْکُبریٰ لِلنَّسَائی ج۲ص۱۴۷حدیث۲۷۷۸)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

“કરમ” કે તીન હુરૂફ કી નિસ્બત સે બુધ, જુમે'રાત ઔર જુમુઆ કે રોઝોં કે ફઝાઇલ પર મુશ્તમિલ 3 ફરામીને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

﴾1﴿ જિસ ને **બુધ, જુમે'રાત** વ **જુમુઆ** કા રોઝા રખા **અલ્લાહ તઆલા** ઉસ કે લિયે **જન્નત** મેં એક મકાન બનાએગા જિસ કા બાહર કા હિસ્સા અન્દર સે દિખાઈ દેગા ઔર અન્દર કા બાહર સે.

(مُعْجَم اَوسَط ج۱ص۸۷حدیث۲۵۳)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

﴾2﴿ જિસ ને બુધ, જુમે'રાત વ જુમુઆ કા રોઝા રખા **અલ્લાહ તઆલા** ઉસ કે લિયે **જન્નત** મેં મોતી ઔર યાકૂત વ ઝબરજદ કા મહલ બનાએગા ઔર ઉસ કે લિયે દોઝખ સે બરાઅત (યા'ની આઝાદી) લિખ દી જાએગી. (شُعَبُ الْایمان ج۳ص۳۹۷حدیث۳۸۷۳)

﴾3﴿ જિસ ને બુધ, જુમે'રાત વુ જુમુઆ કા રોઝા રખા ફિર જુમુઆ કો થોડા યા ઝિયાદા તસદ્દુક (યા'ની ખૈરાત) કરે તો જો ગુનાહ કિયે હૈં બખ્શ દિયે જાએંગે ઔર ઐસા હો જાએગા જૈસે ઉસ દિન, કે અપની માં કે પેટ સે પૈદા હુવા થા. (ایضاًحدیث۳۸۷۲)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

"જુમુઆ" કે ચાર હુરૂફ કી નિસ્બત સે જુમુઆ કે રોઝે કે મુતઅલ્લિક 4 ફરામીને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

﴾1﴿ "જિસ ને જુમુઆ કા રોઝા રખા તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસે આખિરત કે દસ દિનોં કે બરાબર અજ્ર અતા ફરમાએગા ઔર વોહ અય્યામ (અપની મિક્દાર મેં) અય્યામે દુન્યા કી તરહ નહીં હૈ."

(شُعَبُ الْایمان ج ۳ ص ۳۹۳ حدیث ۳۸۶۲)

ફતાવા રઝવિય્યા જિલ્દ 10 સફહા 653 પર હૈ : રોઝએ જુમુઆ યા'ની જબ ઇસ કે સાથ પન્જ શમ્બા યા શમ્બા (યા'ની જુમે'રાત

www.dawateislami.net

યા સનીચર કા રોઝા) ભી શામિલ હો મરવી હુવા કે **દસ હઝાર બરસ કે રોઝોં કે બરાબર હૈ.**

﴾2﴿ "**જિસ** ને **જુમુઆ** અદા કિયા ઔર ઇસ દિન કા **રોઝા** રખા ઔર મરીઝ કી **ઇયાદત** કી ઔર **જનાઝે** કે સાથ ગયા ઔર નિકાહ મેં હાઝિર હુવા તો ઉસ કે લિયે જન્નત વાજિબ હો ગઈ."

(مُعْجَم کَبِیر ج۸ص۹۷حدیث۷۴۸٤)

﴾3﴿ "**જિસ** ને રોઝે કી હાલત મેં યૌમે **જુમુઆ** કી સુબ્હ કી ઔર મરીઝ કી ઇયાદત કી ઔર જનાઝે કે સાથ ગયા ઔર **સદકા** કિયા તો ઉસ ને અપને લિયે **જન્નત** વાજિબ કર લી."

(شُعَبُ الْایمان ج۳ص۳۹۳حدیث۳۸٦٤)

﴾4﴿ **જિસ** ને બરોઝે **જુમુઆ** રોઝા રખા ઔર મરીઝ કી **ઇયાદત** કી ઔર **મિસ્કીન** કો ખાના ખિલાયા ઔર **જનાઝે** કે હમરાહ ચલા તો ઉસે **ચાલીસ સાલ** કે ગુનાહ લાહિક ન હોંગે. (ایضاًص۳۹٤حدیث۳۸٦۵) હદીસે પાક કે ઇસ હિસ્સે "ઉસે ચાલીસ સાલ કે ગુનાહ લાહિક ન હોંગે" સે મુરાદ યા તો ઉસે નેકી હી કી તૌફીક મિલેગી યા ગુનાહ સાદિર હુએ તો ઐસી તૌબા કી તૌફીક મિલ જાએગી જો ઉસ કે ગુનાહોં કો મિટા દેગી.

હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** બિન મસ્ઊદ رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં : સરકારે મદીના صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم બહુત કમ **જુમુઆ** કા રોઝા તર્ક ફરમાતે થે. (اَیضاً)

www.dawateislami.net

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જિસ તરહ આશૂરા કે રોઝે કે પહલે યા બા'દ મેં એક રોઝા રખના હૈ ઈસી તરહ **જુમુઆ** મેં ભી કરના હૈ, ક્યૂંકે ખુસૂસિય્યત કે સાથ તન્હા જુમુઆ (ઈસ મસ્અલે કા ખુલાસા આગે આ રહા હૈ) યા સિર્ફ **હફ્તે** કા રોઝા રખના મક્રૂહે તન્ઝીહી (યા'ની ના પસન્દીદા) હૈ. હાં અગર કિસી મખ્સૂસ તારીખ કો **જુમુઆ** યા સનીચર આ ગયા તો તન્હા **જુમુઆ** યા સનીચર કા રોઝા રખને મેં કરાહત નહીં. મસલન 15 શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ, 27 રજબુલ મુરજ્જબ વગૈરા.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

"ફ઼ઝ્લ" કે તીન હુરૂફ઼ કી નિસ્બત સે તન્હા જુમુઆ કા રોઝા રખને કી મુમાનઅત પર 3 ફ઼રામીને મુસ્તફ઼ા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

《1》 **શબે જુમુઆ** કો દીગર રાતોં મેં શબ બેદારી કે લિયે ખાસ ન કરો ઔર ન હી **યૌમે જુમુઆ** કો દીગર દિનોં મેં રોઝે કે સાથ ખાસ કરો મગર યેહ કે તુમ ઐસે રોઝે મેં હો જો તુમ્હેં રખના હો. (مُسلِم ص٥٧٦ حدیث١١٤٤)

મુફસ્સિરે શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان મિરઆત જિલ્દ 3 સફ઼હા 187 પર "શબે જુમુઆ કો દીગર રાતોં મેં શબ બેદારી કે લિયે ખાસ ન કરો." કે તહ્ત ફ઼રમાતે હૈં : યા'ની જુમુઆ કી રાત મેં ઈબાદત કરના મન્અ

www.dawateislami.net

નહીં, બલ્કે ઔર રાતોં મેં બિલ્કુલ ઇબાદત ન કરના મુનાસિબ નહીં કે યેહ ગફ્લત કી દલીલ હૈ ચૂંકે જુમુઆ કી રાત હી ઝિયાદા અઝમત વાલી હૈ, અન્દેશા થા કે લોગ ઇસ કો નફ્લી ઇબાદતોં સે ખાસ કર લેંગે ઇસ લિયે ઇસી રાત કા નામ લિયા ગયા.

﴾2﴿ **તુમ** મેં સે કોઈ હરગિઝ **જુમુઆ** કા રોઝા ન રખે મગર યેહ કે ઇસ કે પહલે યા બા'દ મેં એક દિન મિલા લે. (بُخارِی ج۱ص۶۵۳حدیث۱۹۸۵)

﴾3﴿ **જુમુઆ** કા દિન તુમ્હારે લિયે **ઈદ** હૈ ઇસ દિન રોઝા મત રખો મગર યેહ કે ઇસ સે પહલે યા બા'દ મેં ભી રોઝા રખો.

(اَلتَّرغِیب وَالتَّرهِیب ج۲ص۸۱حدیث۱۱)

અહાદીસે મુબારકા સે મા'લૂમ હુવા કે તન્હા **જુમુઆ** કા રોઝા ન રખના ચાહિયે મગર યેહ મુમાનઅત સિર્ફ઼ ઉસી સૂરત મેં હૈ જબ કે ખુસૂસિય્યત કે સાથ જુમુઆ હી કા રોઝા રખા જાએ અગર ખુસૂસિય્યત ન હો મસલન જુમુઆ કે રોઝ છુટ્ટી થી ઇસ સે ફાએદા ઉઠાતે હુએ રોઝા રખ લિયા તો કરાહત નહીં.

મુફસ્સિરે શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْحَنَّان મિરઆત જિલ્દ 3 સફહા 187 પર ફરમાતે હૈં : મસલન કોઈ શખ્સ હર ગ્યારહવીં યા બારહવીં તારીખ કો રોઝા રખને કા આદી હો ઔર ઇત્તિફાક સે ઉસ દિન જુમુઆ આ જાએ તો રખ લે, અબ ખિલાફે ઔલા ભી નહીં.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ શરીફ પઢો, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (ابن عدی)

રોઝએ જુમુઆ કે મુતઅલ્લિક એક ફતવા : ઈસ ઝિમ્ન મેં **ફતાવા રઝવિય્યા** (મુખર્રજા) જિલ્દ 10 સફહા 559 સે મા'લૂમાતી સુવાલ જવાબ મુલાહઝા હોં : **સુવાલ :** ક્યા ફરમાતે હૈં ઉલમાએ દીન ઈસ મસ્અલે મેં કે **જુમુઆ** કા રોઝએ નફ્લ રખના કૈસા હૈ ? એક શખ્સ ને જુમુઆ કા રોઝા રખા દૂસરે ને ઉસ સે કહા જુમુઆ ઈદુલ મુઅમિનીન હૈ, રોઝા રખના ઈસ દિન મેં મકરૂહ હૈ ઔર બ ઈસરાર બા'દ દો પહર કે રોઝા તુડવા દિયા ઔર કિતાબ "સિર્રુલ કુલૂબ" મેં મકરૂહ હોના લિખા હૈ દિખલા દિયા. ઐસી સૂરત મેં રોઝા તોડને વાલે કે ઝિમ્મે કફ્ફારા હૈ યા નહીં ? ઔર તુડવાને વાલે કો કોઈ ઈલ્ઝામ હૈ યા નહીં ? **અલ જવાબ :** જુમુઆ કા રોઝા ખાસ ઈસ નિય્યત સે (રખના) કે આજ જુમુઆ હૈ ઈસ કા રોઝા બિત્તખ્સીસ (યા'ની ખુસૂસિય્યત સે રખના) ચાહિયે, મકરૂહ હૈ, મગર ન વોહ કરાહત, કે તોડના લાઝિમ હુવા, ઔર અગર ખાસ બ નિય્યતે તખ્સીસ ન થી તો અસ્લન કરાહત ભી નહીં, ઉસ દૂસરે શખ્સ કો અગર નિય્યતે મકરૂહા પર ઈત્તિલાઅ ન થી જબ તો એ'તિરાઝ હી સિરે સે હમાકત હુવા ઔર રોઝા તુડવા દેના શરઅ પર સખ્ત જુરૂઅત, ઔર અગર ઈત્તિલાઅ ભી હુઈ જબ ભી મસ્અલા બતા દેના કાફી થા, ન કે રોઝા તુડવાના ઔર વોહ ભી બા'દ દો પહર કે, જિસ કા ઈખ્તિયાર નફ્લ રોઝે મેં વાલિદૈન કે સિવા કિસી કો નહીં, તોડને વાલા ઔર

www.dawateislami.net

તુડવાને વાલા દોનોં ગુનહગાર હુએ, તોડને વાલે પર કઝા લાઝિમ હૈ કફ્ફારા અસ્લન (યા'ની બિલ્કુલ) નહીં. وَاللّٰهُ تَعَالٰی اَعْلَم

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

સનીચર ઔર ઇતવાર કે રોઝે : હઝરતે સય્યિદતુના ઉમ્મે સલમા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهَا સે મરવી હૈ કે **રસૂલુલ્લાહ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **સનીચર ઔર ઇતવાર** કા રોઝા રખા કરતે ઔર ફરમાતે : "યેહ દોનોં (યા'ની સનીચર ઔર ઇતવાર) મુશ્રિકીન કી ઈદ કે દિન હૈં ઔર મૈં ચાહતા હૂં કે ઇન કી મુખાલફત કરૂં." (ابنِ خُزَیمه ج۳ص۳۱۸حدیث۲۱۶۷)

તન્હા સનીચર કા રોઝા રખના મન્અ હૈ. ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** બિન બુસ્ર رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْه અપની બહન رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهَا સે રિવાયત કરતે હૈં કે **રસૂલુલ્લાહ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઇર્શાદ ફરમાયા : "સનીચર કે દિન કા રોઝા ફર્ઝ રોઝોં કે ઇલાવા મત રખો." હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અબૂ ઈસા **તિરમિઝી** عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِی ફરમાતે હૈં કે યેહ હદીસ હસન હૈ ઔર યહાં મુમાનઅત સે મુરાદ કિસી શખ્સ કા સનીચર કે રોઝે કો ખાસ કર લેના હૈ કે યહૂદી ઇસ દિન કી તા'ઝીમ કરતે હૈં. (تِرمِذی ج۲ص۱۸۶حدیث۷۴۴)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

"એ શહન્શાહે મદીના" કે તેરહ હુરૂફ઼ કી નિસ્બત સે રોઝએ નફ્લ કે 13 મદની ફૂલ

❁ **માં** બાપ અગર બેટે કો **નફ્લ રોઝે** સે ઇસ લિયે મન્અ કરેં કે બીમારી કા અન્દેશા હૈ તો વાલિદૈન કી ઇતાઅત કરે.

(رَدُّالْمُحتارج٣ص٤٧٨)

❁ **શોહર** કી ઇજાઝત કે બિગૈર બીવી **નફ્લ રોઝા** નહીં રખ સકતી.

(دُرِّمُختار ج٣ص٤٧٧)

❁ **નફ્લ રોઝા** કસ્દન શુરૂઅ કરને સે પૂરા કરના વાજિબ હો જાતા હૈ અગર તોડેગા તો કઝા વાજિબ હોગી. (ایضاًص٤٧٣)

❁ **નફ્લ રોઝા** જાન બૂઝ કર નહીં તોડા બલ્કે બિલા ઇખ્તિયાર ટૂટ ગયા મસલન ઔરત કો રોઝે કે દૌરાન હૈઝ આ ગયા તો રોઝા ટૂટ ગયા મગર કઝા વાજિબ હૈ. (ایضاًص٤٧٤)

❁ **નફ્લ રોઝા** બિલા ઉઝ્ર તોડના, **ના જાઇઝ** હૈ. મેહમાન કે સાથ અગર મેઝબાન ન ખાએગા તો ઉસે યા'ની મેહમાન કો ના ગવાર ગુઝરેગા. યા **મેહમાન** અગર ખાના ન ખાએ તો **મેઝબાન** કો અઝિય્યત હોગી તો **નફ્લ રોઝા** તોડને કે લિયે યેહ ઉઝ્ર હૈ બશર્તે કે યેહ ભરોસા હો, કે ઇસ કી કઝા રખ લેગા ઔર યેહ ભી શર્ત હૈ કે ઝહ્વએ કુબ્રા સે પહલે તોડે બા'દ કો નહીં.

(دُرِّمُختار، رَدُّالْمُحتار ج ٣ ص٤٧٥-٤٧٦)

❁ **વાલિદૈન** કી નારાઝી કે સબબ અસ્ર સે પહલે તક **નફ્લ રોઝા** તોડ સકતા હૈ બા'દે અસ્ર નહીં. (ایضاًص٤٧٧)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **:** બરોઝે કિયામત લોગોં મેં સે મેરે કરીબ તર વોહ હોગા જિસ ને દુન્યા મેં મુઝ પર ઝિયાદા દુરૂદે પાક પઢે હોંગે. (ترمذی)

❁ **અગર** કિસી ઈસ્લામી ભાઈ ને દા'વત કી તો ઝહ્વએ કુબ્રા સે કબ્લ **નફ્લ રોઝા** તોડ સકતા હૈ મગર કઝા વાજિબ હૈ.

(دُرِّمُختار ج۳ص۴۷۷،۴۷۳)

❁ **ઈસ** તરહ નિય્યત કી, કે "કહીં દા'વત હુઈ તો રોઝા નહીં ઔર ન હુઈ તો હૈ." યેહ નિય્યત સહીહ નહીં, બહર હાલ રોઝાદાર નહીં. (عالمگیری ج۱ص۱۹۵)

❁ **મુલાઝિમ** યા મઝદૂર અગર **નફ્લ રોઝા** રખેં તો કામ પૂરા નહીં કર સકતે તો "મુસ્તાજિર" (યા'ની જિસ ને મુલાઝમત યા મઝદૂરી પર રખા હૈ) કી ઈજાઝત ઝરૂરી હૈ. ઔર અગર કામ પૂરા કર સકતે હૈં તો ઈજાઝત કી ઝરૂરત નહીં.[1] (دُرِّمُختار ج۳ص ۴۷۸)

❁ **તાલિબે ઈલ્મે દીન** અગર નફ્લ રોઝા રખતા હૈ તો કમઝોરી હોતી, નીંદ ચઢતી ઔર સુસ્તી કે સબબ તલબે ઈલ્મે દીન મેં રુકાવટ ખડી હોતી હૈ તો અફઝલ યેહ હૈ નફ્લ રોઝા ન રખે.

❁ **હઝરતે** સય્યિદુના દાવૂદ عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام એક દિન છોડ કર એક દિન રોઝા રખતે થે. ઈસ તરહ રોઝે રખના "સૌમે દાવૂદી" કહલાતા હૈ ઔર હમારે લિયે યેહ અફઝલ હૈ. જૈસા કે

---

1 : મુલાઝમત કે મુતઅલ્લિક બેહતરીન મા'લૂમાત કે લિયે મક્તબતુલ મદીના કા શાએઅ કર્દા સિર્ફ 22 સફહાત કા રિસાલા **"હલાલ તરીકે સે કમાને કે 50 મદની ફૂલ"** કા ઝરૂર મુતાલઆ ફરમાઈયે.

www.dawateislami.net

રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : "અફઝલ રોઝા મેરે ભાઈ **દાવૂદ** (عَلَيْهِ السَّلَام) કા રોઝા હૈ કે વોહ એક દિન રોઝા રખતે ઔર એક દિન ન રખતે ઔર દુશ્મન કે મુકાબલે સે ફિરાર ન હોતે થે." (ترمذی ج۲ص۱۹۷حدیث۷۷۰)

❁ **હઝરતે** સય્યિદુના સુલૈમાન عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام તીન[3] દિન **મહીને** કે શુરૂઅ મેં, તીન[3] દિન વસ્ત (યા'ની બીચ) મેં ઔર તીન[3] દિન આખિર મેં રોઝા રખા કરતે થે ઔર ઈસ તરહ મહીને કે અવાઇલ, અવાસિત ઔર અવાખિર મેં રોઝાદાર રહતે થે. (ابن عساکر ج۲۴ص۴۸)

❁ સૌમે દહ્ર (યા'ની હમેશા રોઝે રખના સિવા ઈન પાંચ દિનોં યા'ની શવ્વાલ કી યકુમ ઔર ઝિલ હિજ્જા કી દસવીં તા તેરહવીં, કે જિન મેં રોઝા રખના હરામ હૈ) મકરૂહે તન્ઝીહી હૈ. (دُرِّمُختار ج۳ص۳۹۱)

હમેશા રોઝા રખના : હમેશા કે રોઝોં સે મુમાનઅત પર "બુખારી શરીફ" કી યેહ હદીસ ભી હૈ ઔર ઈસ કા મફહૂમ ભી ઉલમા ને તાવીલ કે સાથ બયાન ફરમાયા હૈ ચુનાન્ચે ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : لَا صَامَ مَنْ صَامَ الدَّهْرَ ۔ યા'ની જો હમેશા રોઝે રખે ઉસ ને રોઝે રખે હી નહીં. (بُخاری ج۱ص۶۵۱حدیث۱۹۷۹)

શર્હે હદીસ : શારેહે બુખારી હઝરતે અલ્લામા મુફ્તી મુહમ્મદ શરીફુલ હક અમજદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِی ઈસ હદીસે પાક કે તહ્ત લિખતે

www.dawateislami.net

હૈં : અગર ઈસ ખબર કો "નહ્ય" કે મા'ના મેં માનેં (યા'ની અગર ઈસ હદીસ કા યેહ મા'ના લેં, કે હમેશા રોઝે રખના મન્અ હૈ ઔર જો રખેગા તો ઉસે કોઈ સવાબ નહીં મિલેગા) તો (ઈસ સૂરત મેં હદીસ કા) યેહ ઈર્શાદ ઉન લોગોં કે લિયે હૈ જિન્હેં મુસલ્સલ રોઝા રખને કી વજહ સે ઈસ કા ઝન્ને ગાલિબ હો, કે ઈતને કમઝોર હો જાએંગે કે જો હુકૂક ઈન પર વાજિબ હૈં ઉન કો અદા નહીં કર પાએંગે ખ્વાહ વોહ હુકૂક દીની હોં યા દુન્યવી, મસલન નમાઝ, જિહાદ, બચ્ચોં કી પરવરિશ કે લિયે કમાઈ, ઔર (પહલી સૂરત સે હટ કર દૂસરી સૂરત યેહ બનતી હૈ કે) અગર મુસલ્સલ રોઝા રખને કી વજહ સે (અગર) ઈન (રોઝાદારોં) કા ઝન્ને ગાલિબ હો, કે હુકૂકે વાજિબા તો કમા હક્કુહૂ (યા'ની મુકમ્મલ તૌર પર) અદા કર લેંગે મગર હુકૂકે ગૈરે વાજિબા અદા કરને કી કુવ્વત નહીં રહેગી, ઉન કે લિયે રોઝા મકરૂહ યા ખિલાફે ઔલા હૈ ઔર જિન્હેં ઈસ કા ઝન્ને ગાલિબ હો, કે સૌમે દહ્ર (યા'ની હમેશા રોઝા) રખને કે બા વુજૂદ તમામ હુકૂકે વાજિબા, મસ્નૂના, મુસ્તહબ્બા કમા હક્કુહૂ (યા'ની મુકમ્મલ તૌર પર) અદા કર લેંગે ઉન કે લિયે કરાહત ભી નહીં. બા'ઝ સહાબએ કિરામ જૈસે અબૂ તલ્હા અન્સારી ઔર હમ્ઝા બિન અમ્ર અસ્લમી رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُمَا

www.dawateislami.net

સૌમે દહ્ર (યા'ની હમેશા રોઝા) રખતે થે ઔર હુઝૂરે અક્દસ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઉન્હેં મન્અ નહીં ફરમાયા, ઈસી તરહ બહુત સે તાબિઈન ઔર ઔલિયાએ કિરામ સે ભી સૌમે દહ્ર (યા'ની હમેશા રોઝા) રખના મન્કૂલ હૈ.

[اشعة اللمعات جلد ثانی ص ١٠٠] (નુઝ્હતુલ કારી, જિ. 3, સ. 386 મુલખ્ખસન)

યા રબ્બે મુસ્તફા عَزَّوَجَلَّ ! હમેં ઝિન્દગી, સિહ્હત ઔર ફુરસત કો ગનીમત જાનતે હુએ ખૂબ ખૂબ **નફ્લ રોઝે** રખને કી સઆદત ઈનાયત ફરમા, ઉન્હેં કબૂલ ભી કર, હમેં બે હિસાબ બખ્શ દે ઔર હમારે મીઠે મીઠે મહબૂબ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી સારી ઉમ્મત કી મગ્ફિરત ફરમા. اٰمِين بِجاهِ النَّبِيِّ الْاَمين صَلَّى اللّٰه تعالٰى عليه واٰلهٖ وسلَّم

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

રોઝાદારોં કી 12 હિકાયાત

SINGLE 1394 A

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ وَالصَّلٰوۃُ وَالسَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِ الْمُرْسَلِیْن
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ؕ

"ર-મઝાનુલ મુબારક" કે બારહ હુરૂફ કી નિસ્બત સે રોઝાદારોં કી 12 હિકાયાત

દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત : ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મેરી મહબ્બત ઔર મેરી તરફ શૌક કી વજહ સે મુઝ પર હર દિન ઔર હર રાત કો **તીન તીન બાર** દુરૂદ શરીફ પઢે તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ પર હક હૈ કે વોહ ઈસ કે ઉસ દિન ઔર ઉસ રાત કે ગુનાહ બખ્શ દે.

(مُعجَم کبیر ج۱۸ ص۳۶۲ حدیث۹۲۸)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

(1) હજ્જાજ બિન યૂસુફ ઔર રોઝાદાર આ'રાબી :

હજ્જાજ બિન યૂસુફ એક મર્તબા સખ્ત ગર્મિયોં મેં દૌરાને સફરે હજ મક્કએ મુઅઝ્ઝમા વ મદીનએ મુનવ્વરહ زَادَھُمَا اللّٰہُ شَرَفًاوَّتَعْظِیْمًا કે દરમિયાન એક મન્ઝિલ મેં ઉતરા ઔર દો પહર કા ખાના તય્યાર કરવાયા ઔર અપને હાજિબ (યા'ની ચોકીદાર) સે કહા કે કિસી મેહમાન કો લે આઓ. હાજિબ ખૈમે સે બાહર નિકલા તો ઉસે એક **આ'રાબી** લૈટા હુવા નઝર આયા, ઈસ ને ઉસે જગાયા ઔર કહા :

www.dawateislami.net

ચલો તુમ્હેં અમીર હજ્જાજ બુલા રહે હૈં. આ'રાબી આયા તો હજ્જાજ ને કહા : મેરી દા'વત કબૂલ કરો ઔર હાથ ધો કર મેરે સાથ ખાના ખાને બૈઠ જાઓ. **આ'રાબી** બોલા : મુઆફ઼ ફ઼રમાઇયે ! આપ કી દા'વત સે પહલે મૈં આપ સે બેહતર એક **કરીમ** કી દા'વત કબૂલ કર ચુકા હૂં. હજ્જાજ ને કહા : વોહ કિસ કી ? વોહ બોલા : **અલ્લાહ તઆલા** કી જિસ ને મુઝે **રોઝા** રખને કી દા'વત દી ઔર મૈં **રોઝા** રખ ચુકા હૂં. હજ્જાજ ને કહા : ઇતની સખ્ત ગરમી મેં **રોઝા** ? આ'રાબી ને કહા : હાં ! કિયામત કી સખ્ત તરીન ગરમી સે બચને કે લિયે. હજ્જાજ ને કહા : આજ ખાના ખા લો ઔર યેહ **રોઝા** કલ રખ લેના. **આ'રાબી** બોલા : ક્યા આપ ઇસ બાત કી ઝમાનત દેતે હૈં કે મૈં કલ તક ઝિન્દા રહૂંગા ! હજ્જાજ ને કહા યેહ બાત તો નહીં. આ'રાબી બોલા : તો ફિર વોહ બાત ભી નહીં. યેહ કહા ઔર ચલ દિયા. (رَوضُ الرِّیاحِین ص ۲۱۲) **અલ્લાહુ રબ્બુલ ઇઝ્ઝત** عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફ઼િરત હો.**

اٰمِين بِجاهِ النَّبِيِّ الْاَمين صَلَّى اللهُ تعالٰی علیه واٰلهٖ وسلَّم

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب !   صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે નેક બન્દે કિસી દુન્યવી હાકિમ કે રો'બ મેં નહીં આતે ઔર યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે જો આશિકાને રસૂલ યહાં કી ગરમી બરદાશ્ત કર કે **રોઝા** રખતે હૈં વોહ કલ કિયામત કી હોલનાક ગરમી સે મહફૂઝ રહેંગે. اِنْ شَآءَ الله عَزَّوَجَلَّ

www.dawateislami.net

2 સચ્ચા ચરવાહા : હઝરતે સય્યિદુના **નાફેઅ** رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં : **હઝરતે** સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** બિન ઉમર رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُمَا અપને બા'ઝ સાથિયોં કે સાથ એક સફર મેં થે રાસ્તે મેં એક જગહ ઠહરે ઔર ખાને કે લિયે દસ્તર ખ્વાન બિછાયા, ઇતને મેં એક **ચરવાહા** (યા'ની બકરિયાં ચરાને વાલા) વહાં આ ગયા, આપ رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને ફરમાયા : આઇયે ! દસ્તર ખ્વાન સે કુછ લે લીજિયે ! અર્ઝ કી : મેરા રોઝા હૈ, **હઝરતે** સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** બિન ઉમર رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُمَا ને ફરમાયા : ક્યા તુમ ઇસ સખ્ત ગરમી કે દિન મેં (નફ્લ) **રોઝા** રખે હુએ હો જબ કે તુમ ઇન પહાડોં મેં બકરિયાં ચરા રહે હો ! ઉસ ને કહા : **અલ્લાહ** કી કસમ ! મૈં યેહ ઇસ લિયે કર રહા હૂં કે ઝિન્દગી કે ગુઝરે હુએ દિનોં કી તલાફી (યા'ની બદલા અદા) કર લૂં. આપ رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને ઉસ કી પરહેઝ ગારી કા ઇમ્તિહાન લેને કે ઇરાદે સે ફરમાયા : ક્યા તુમ અપની બકરિયોં મેં સે એક બકરી હમેં બેચોગે ? ઉસ કી કીમત ઔર ગોશ્ત ભી તુમ્હેં દેંગે તાકે તુમ ઇસ સે રોઝા ઇફ્તાર કર સકો, ઉસ ને જવાબ દિયા : યેહ બકરિયાં મેરી નહીં હૈં, મેરે માલિક કી હૈં, આપ رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને આઝમાને કે લિયે ફરમાયા : માલિક સે કહ દેના કે ભેડિયા (Wolf) ઇન મેં સે એક કો લે ગયા હૈ, ગુલામ ને કહા : તો ફિર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કહાં હૈ ? (યા'ની **અલ્લાહ** તો દેખ રહા હૈ, વોહ તો હકીકત કો જાનતા હૈ ઔર ઇસ પર મેરી પકડ ફરમાએગા) જબ આપ رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ મદીને વાપસ તશરીફ લાએ તો

www.dawateislami.net

ઉસ કે માલિક સે ગુલામ ઔર સારી બકરિયાં ખરીદ લીં ફિર ચરવાહે કો આઝાદ કર દિયા ઔર બકરિયાં ભી ઉસે તોહફે મેં દે દીં. (شُعَبُ الْاِیمان ج٤ص٣٢٩حدیث٥٢٩١ مُلَخَّصاً) **અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝ્ઝત** عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.**

اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب!   صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

(3) નિરાલા કફ્ફારા : **બુખારી** શરીફ મેં હૈ, એક સહાબી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ બારગાહે નબવી صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم મેં હાઝિર હુએ ઔર અર્ઝ કી : **યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ! મૈં ને **રમઝાન** કે રોઝે કી હાલત મેં અપની ઔરત સે "કુરબત" કી, મૈં હલાક હો ગયા, (ફરમાઇયે ! અબ મૈં ક્યા કરૂં ?) સરકારે નામદાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા : ગુલામ આઝાદ કર સકતે હો ? અર્ઝ કી નહીં. ફરમાયા : ક્યા મુતવાતિર દો માહ કે રોઝે રખ સકતે હો ? અર્ઝ કી નહીં. ફરમાયા : સાઠ મિસ્કીનોં કો ખાના ખિલા સકતે હો ? અર્ઝ કી : યેહ ભી નહીં કર સકતા. ઇતને મેં બારગાહે રિસાલત صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم મેં કિસી ને કુછ ખજૂરેં હદિય્યતન હાઝિર કીં. સરકારે નામદાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને વોહ સારી ખજૂરેં ઉસ સહાબી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કો અતા ફરમા દીં ઔર ફરમાયા : ઇન્હેં ખૈરાત કર દો (તુમ્હારા **કફ્ફારા** અદા હો જાએગા). વોહ બોલે : **અલ્લાહ**

www.dawateislami.net

عَزَّوَجَلَّ કી કસમ ! **મદીને** મેં મેરે ઘર વાલોં સે બઢ કર કોઈ ખાનદાન મોહતાજ નહીં. **સરકારે નામદાર** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم સુન કર હંસે યહાં તક કે દન્દાને મુબારક ચમકને લગે ઔર ફરમાયા : **اَطۡعِمۡهُ اَهۡلَكَ** યા'ની "અપને ઘર વાલોં કો હી ખિલા દે" (તેરા કફ્ફારા અદા હો જાએગા). (بُخاری ج۱ ص۶۳۸ حدیث۱۹۳۶ مُلَخَّصاً)

મુફસ્સિરે શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیۡہِ رَحۡمَۃُ الۡحَنَّان ને ઈસ હદીસ કી જો શર્હ ફરમાઈ હૈ ઉસ સે હાસિલ હોને વાલે ચન્દ મદની ફૂલ પેશ કરતા હૂં : ❁ **કફ્ફારે** મેં તરતીબ મો'તબર હૈ કે અગર ગુલામ આઝાદ કર સકતા હૈ તો યેહ કરે અગર ગુલામ ન પાએ તો દો માહ કે મુસલ્સલ રોઝે અગર યેહ ના મુમ્કિન હો તો સાઠ મિસ્કીનોં કા ખાના. (કફ્ફારે કી તફસીલી મા'લૂમાત "અહકામે રોઝા" કે સફ્હા 152 તા 155 પર મુલાહઝા ફરમાઇયે) ❁ યા'ની અપના યેહ કફ્ફારા તૂ ખુદ ભી ખા લે ઔર અપને ઘર વાલોં કો ભી ખિલા દે તેરા કફ્ફારા અદા હો જાએગા. યેહ હૈ હુઝૂરે અન્વર صَلَّی اللّٰہُ عَلَیۡہِ وَسَلَّم કા ઇખ્તિયાર, કે ઉસ કા કફ્ફારા ઉસ કે લિયે ઇન્આમ બના દિયા, વરના કોઈ શખ્સ અપના કફ્ફારા અપની ઝકાત ન તો ખુદ ખા સકતા હૈ ન ઉસ કે બીવી બચ્ચે, મગર યહાં ઉસ કા અપના હી કફ્ફારા હૈ ઔર અપને આપ હી ખા રહા હૈ. (મિરઆત, જિ. 3, સ. 161, 162 મુલખ્ખસન) "નુઝ્હતુલ કારી" મેં ઈસ હદીસે પાક કે તહ્ત હૈ : હુઝૂરે અક્દસ صَلَّی اللّٰہُ عَلَیۡہِ وَسَلَّم કો યેહ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર દસ મરતબા દુરૂદે પાક પઢે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર સો રહમતેં નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (طبرانی)

ઇખ્તિયાર હાસિલ હૈ કે વોહ જિસે ચાહેં જિસ હુક્મ સે ચાહેં મુસ્તસ્ના (યા'ની જુદા) ફરમા દેં, મિસ્કીનોં કો ખિલાને કે બજાએ ખુદ ખાને ઔર અપને અહલો ઇયાલ કો ખિલાને કા હુક્મ દિયા.

(નુઝ્હતુલ કારી, જિ. 3, સ. 335 મુલખ્ખસન)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

4 સિદ્દીકા رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهَا ને લાખ દિરહમ લુટા દિયે ! :

એક બાર હઝરતે સય્યિદુના અમીરે મુઆવિયા رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْه ને **ઉમ્મુલ મુઅમિનીન** હઝરતે સય્યિદતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهَا કી ખિદમત મેં **એક લાખ દરાહિમ** ભેજે, તો આપ رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهَا ને વોહ સબ દિરહમ એક હી રોઝ મેં રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં તક્સીમ કર દિયે ઔર અપને લિયે કુછ ન રખા ઔર ઉસ રોઝ આપ رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهَا ખુદ રોઝે સે થીં. હઝરતે સય્યિદતુના બરીરા رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهَا ને અર્ઝ કી : આપ કા રોઝા હૈ અગર ઉસ મેં સે એક દિરહમ કા ગોશ્ત ખરીદ લેતીં તો હમ ઉસ સે રોઝા ઇફ્તાર કરતે. ફરમાયા : અગર તુમ યાદ દિલાતીં તો બચા લેતી. (اَلْمُستَدرَك ج٤ ص١٧ حديث ٦٨٠٠) **અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝ્ઝત عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.**

اٰمِين بِجاهِ النَّبِيِّ الْاَمين صَلَّى اللهُ تعالٰى عليه واٰله وسلَّم

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઇસ હૈ. (ابو یعلی)

આશિકાને રસૂલ સે મુલાકાત કી બરકાત : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઉમ્મુલ મુઅમિનીન رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھَا ને વુસ્અત કે બા વુજૂદ અપની ઝિન્દગી નિહાયત સાદા ઔર ઝાહિદાના ગુઝાર દી ઔર જો દૌલત ભી હાઝિર હુઈ આપ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھَا ને રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં તક્સીમ ફરમા દી યહાં તક કે **લાખ દરાહિમ** આએ વોહ ભી લુટા દિયે ઔર **રોઝા** ઈફ્તાર કરને કે લિયે ભી કોઈ એહતિમામ ન ફરમાયા ઔર એક હમ હૈં કે અગર કભી **નફ્લ રોઝા** રખ ભી લેં તો હમેં **ઈફ્તાર** કે વક્ત હમા અક્સામ કે ફલ, કબાબ, સમોસે, ઠન્ડા ઠન્ડા શરબત ઔર ન જાને ક્યા ક્યા ચાહિયે. કાશ ! હમેં ભી ઉમ્મુલ મુઅમિનીન સય્યિદતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھَا કે નક્શે કદમ પર ચલના નસીબ હો જાએ. હુબ્બે દુન્યા સે પીછા છુડાને ઔર આખિરત બેહતર બનાને કે લિયે **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ સે વાબસ્તા રહના બેહદ મુફીદ હૈ. જબ ભી આપ કે અલાકે મેં દા'વતે ઈસ્લામી કે **આશિકાને રસૂલ** કા મદની કાફિલા તશરીફ લાએ ઉન કી ખિદમત મેં હાઝિર હો કર ઝરૂર ફૈઝયાબ હોં. આઈયે ! આપ કો એક બિગડે હુએ નૌ જવાન કી "મદની બહાર" સુનાતા હૂં જો મદની કાફિલે કે **આશિકાને રસૂલ** કી મુલાકાત કે લિયે આયા તો ઉસ કી ઝિન્દગી મેં મદની ઈન્કિલાબ બરપા હો ગયા ! ચુનાન્ચે એક ઈસ્લામી ભાઈ મેટ્રિક કે તાલિબે ઈલ્મ થે, બુરી સોહબત કે બાઇસ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

ગુનાહોં ભરી ઝિન્દગી ગુઝાર રહે થે, મિઝાજ બેહદ ગુસીલા થા ઔર બદ તમીઝી કી નૌબત ઇસ હદ તક પહોંચ ચુકી થી કે વાલિદ કુજા દાદા ઔર દાદી કે સામને ભી કૈંચી કી તરહ ઝબાન ચલાતે થે. એક રોઝ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કા એક મદની કાફિલા ઉન કે મહલ્લે કી મસ્જિદ મેં હાઝિર હુવા, ખુદા عَزَّوَجَلَّ કા કરના ઐસા હુવા કે વોહ **આશિકાને રસૂલ** સે મુલાકાત કે લિયે પહોંચ ગએ. એક બા ઈમામા ઈસ્લામી ભાઈ ને **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કરતે હુએ ઉન્હેં **દર્સ** મેં શિર્કત કી દા'વત પેશ કી, વોહ ઉન કે સાથ બૈઠ ગએ. મદની કાફિલે કે આશિકાને રસૂલ ને **દર્સ** કે બા'દ બતાયા કે ચન્દ હી રોઝ બા'દ **દા'વતે ઈસ્લામી કા બૈનલ અક્વામી તીન રોઝા સુન્નતોં ભરા ઈજતિમાઅ** હો રહા હૈ આપ ભી શિર્કત કર લીજિયે. **દર્સ** ને ઉન પર બહુત અચ્છા અસર કિયા થા લિહાઝા વોહ ઈન્કાર ન કર સકે. યહાં તક કે વોહ ઈજતિમાઅ મેં હાઝિર હો ગએ. વહાં કી રૌનકેં ઔર બરકતેં દેખ કર વોહ હૈરાન રહ ગએ, વહાં હોને વાલે આખિરી બયાન **"ગાને બાજે કી હોલ નાકિયાં"** સુન કર થર્રા ઉઠે ઔર આંખોં સે આંસૂ જારી હો ગએ. વોહ ગુનાહોં સે તૌબા કર કે ઉઠે ઔર દા'વતે ઈસ્લામી કે **મદની માહોલ** સે વાબસ્તા હો ગએ. ઉન કી **મદની માહોલ** સે વાબસ્તગી સે ઉન કે ઘર વાલોં ને ઈત્મીનાન કા

www.dawateislami.net

સાંસ લિયા. દા'વતે ઈસ્લામી કે **મદની માહોલ** કી બરકત સે ઈન જૈસે બિગડે હુએ બદ અખ્લાક નૌ જવાન મેં મદની ઈન્કિલાબ બરપા હો જાને કી વજહ સે મુતઅસ્સિર હો કર ઉન કે બડે ભાઈ ને દાઢી રખને કે સાથ સાથ ઈમામા શરીફ કા તાજ ભી સજા લિયા. ઉન કી એક હી બહન હૈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉસ ને ભી **મદની બુરકઅ** પહન લિયા, اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઘર કા હર ફર્દ સિલ્સિલએ આલિયા કાદિરિય્યા રઝવિય્યા મેં દાખિલ હો કર સરકારે ગૌસે આ'ઝમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْاَكْرَم કા મુરીદ હો ગયા ઔર ઉન પર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને એસા કરમ ફરમાયા કે ઉન્હોં ને કુરઆને પાક હિફ્ઝ કરને કી સઆદત હાસિલ કર લી ઔર દર્સે નિઝામી (આલિમ કોર્સ) મેં દાખિલા લે લિયા ઔર યેહ બયાન દેતે વક્ત **દરજએ સાલિસા** યા'ની તીસરી ક્લાસ મેં પહોંચ ચુકે હૈં. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની કામોં કે તઅલ્લુક સે **અલાકાઈ કાફિલા ઝિમ્માદારી** કી સઆદત ભી નસીબ હુઈ.

દિલ પે ગર ઝંગ હો, સારા ઘર તંગ હો
દાગ સારે ધુલેં, કાફિલે મેં ચલો
એસા ફૈઝાન હો, હિફ્ઝ કુરઆન હો
ખૂબ ખુશિયાં મિલેં, કાફિલે મેં ચલો

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 672)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

(5) હૂર ને કૂઝા ગિરા દિયા : હઝરતે સય્યિદુના સરી સકતી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કા **રોઝા** થા, તાક મેં પાની ઠન્ડા હોને કે લિયે આબખોરા (યા'ની કૂઝા) રખ દિયા થા, નમાઝે અસ્ર કે બા'દ મુરાકબે મેં થે, હૂરાને બિહિશ્ત (યા'ની જન્નતી હૂરેં) ને યકે બા'દ દીગરે સામને સે ગુઝરના શુરૂઅ કિયા. જો સામને આતી ઉસ સે દરયાફ્ત ફરમાતે : તૂ કિસ કે લિયે હૈ ? વોહ કિસી એક બન્દએ ખુદા કા નામ લેતી. એક આઈ, ઉસ સે ભી યેહી પૂછા તો ઉસ ને કહા : "ઉસ કે લિયે હૂં જો **રોઝે** મેં પાની ઠન્ડા હોને કો ન રખે." ફરમાયા : "અગર તૂ સચ કહતી હૈ તો ઈસ કૂઝે કો ગિરા દે," ઉસ ને ગિરા દિયા. ઈસ કી આવાઝ સે આંખ ખુલ ગઈ. દેખા તો વોહ આબખોરા (કૂઝા) ટૂટા પડા થા. (મલ્ફૂઝાતે આ'લા હઝરત, સ. 158 વ تفسیرُ الْاَحلام لابن سیرین ص۶۰ مُلَخَّصاً) **અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત** عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.**

اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللّٰہ تعالیٰ علیہ واٰلہٖ وسلَّم

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

સખ્ત ગર્મિયોં મેં ભી પાની ગર્મ કર કે પીતે (હિકાયત) :

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મા'લૂમ હુવા, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે નેક બન્દે આખિરત કી અબદી રાહતેં ઔર ન ખત્મ હોને વાલી ને'મતેં પાને કે શૌક મેં અપને નફ્સ કો કાબૂ કર કે દુન્યા કી લઝ્ઝતોં કો ઠોકર માર

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોંગે. (جمع الجوامع)

દિયા કરતે હૈં. ચુનાન્ચે એક **બુઝુર્ગ** رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને સખ્ત ગરમી કે દિનોં મેં દો પહર કે વક્ત એક શખ્સ કો દેખા કે **બર્ફ** લિયે જા રહા હૈ, દિલ મેં હસરત હુઈ, કાશ ! મેરે પાસ ભી પૈસે હોતે ઔર મૈં ભી બર્ફ ખરીદ કર ઠન્ડા પાની પીતા. ફિર ફૌરન નદામત હુઈ કે મૈં નફ્સ કી ચાલ મેં ક્યૂં આ ગયા ! ઉન્હોં ને અહ્દ કિયા કે કભી ઠન્ડા પાની ન પિયૂંગા. લિહાઝા સખ્ત ગરમી કે મૌસિમ મેં ભી પાની કો ગર્મ કર કે પિયા કરતે થે.

નિહંગો [1] અઝ્દહા વ શેરે નર મારા તો ક્યા મારા

બડે મૂઝી કો મારા નફ્સે અમ્મારા કો ગર મારા

6 તીનોં મેં બડા સખી કૌન ! : રમઝાનુલ મુબારક કી આમદ આમદ થી ઔર મશ્હૂર મુઅર્રિખ હઝરતે **વાકિદી** عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِى કે પાસ કુછ ન થા. આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને અપને એક **અલવી** દોસ્ત કી તરફ યેહ રુક્આ ભેજા : "રમઝાન શરીફ કા મહીના આને વાલા હૈ ઔર મેરે પાસ ખર્ચ કે લિયે કુછ નહીં, મુઝે કર્ઝે હસના કે તૌર પર **એક હઝાર દિરહમ** ભેજિયે." ચુનાન્ચે ઉસ અલવી ને એક હઝાર દિરહમ કી થેલી ભેજ દી. થોડી દેર કે બા'દ હઝરતે વાકિદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِى કે એક દોસ્ત કા રુક્આ હઝરતે વાકિદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِى કી તરફ આ ગયા : "રમઝાન શરીફ કે મહીને મેં ખર્ચ કે લિયે મુઝે **એક હઝાર દિરહમ** કી ઝરૂરત હૈ." હઝરતે વાકિદી

---

1 : નિહંગ : યા'ની મગર મચ્છ.

www.dawateislami.net

عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِى ને વોહી થેલી વહાં ભેજ દી. દૂસરે રોઝ વોહી **અલવી** દોસ્ત જિન સે હઝરતે વાકિદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِى ને કર્ઝ લિયા થા ઔર વોહ દૂસરે દોસ્ત જિન્હોં ને હઝરતે વાકિદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِى સે કર્ઝ લિયા થા. દોનોં હઝરતે વાકિદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِى કે ઘર આએ. **અલવી** કહને લગે : **રમઝાનુલ મુબારક** કા મહીના આ રહા હૈ ઔર મેરે પાસ ઈન હઝાર દિરહમોં કે સિવા ઔર કુછ ન થા. મગર જબ આપ કા રુક્આ આયા તો મૈં ને યેહ હઝાર દિરહમ આપ કો ભેજ દિયે ઔર અપની ઝરૂરત કે લિયે અપને ઈન દોસ્ત કો રુક્આ લિખા કે મુઝે એક હઝાર દિરહમ બતૌરે કર્ઝ ભેજ દીજિયે. ઈન્હોં ને વોહી થેલી જો મૈં ને આપ કો ભેજી થી, મુઝે ભેજ દી. તો પતા ચલા, કે આપ ને મુઝ સે કર્ઝ માંગા, મૈં ને અપને ઈન દોસ્ત સે કર્ઝ માંગા ઔર ઈન્હોં ને આપ સે માંગા. ઔર જો થેલી મૈં ને આપ કો ભેજી થી વોહ આપ ને ઈસે ભેજ દી ઔર ઈસ ને વોહી થેલી મુઝે ભેજ દી. ફિર ઈન તીનોં હઝરાત ને ઈત્તિફાકે રાય સે ઉસ રકમ કે તીન હિસ્સે કર કે આપસ મેં તકસીમ કર લિયે. ઉસી રાત હઝરતે વાકિદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِى કો ખ્વાબ મેં **જનાબે રિસાલત મઆબ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી ઝિયારત હુઈ ઔર ફરમાયા : કલ તુમ્હેં બહુત કુછ મિલ જાએગા. ચુનાન્ચે દૂસરે રોઝ અમીર યહ્યા બરમકી ને હઝરતે વાકિદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِى કો બુલા કર પૂછા : "મૈં ને રાત ખ્વાબ મેં આપ કો પરેશાન દેખા હૈ, ક્યા બાત હૈ ?" હઝરતે વાકિદી

www.dawateislami.net

عَلَيْهِ رَحمَةُ اللهِ القَوِى ને સારા કિસ્સા સુનાયા. તો યહ્યા બરમકી ને કહા : "મૈં યેહ નહીં કહ સકતા કે આપ તીનોં મેં સે કૌન ઝિયાદા સખી હૈ, બેશક આપ તીનોં હી સખી ઔર વાજિબુલ એહતિરામ હૈં." ફિર ઉસ ને તીસ હઝાર દિરહમ હઝરતે વાકિદી عَلَيْهِ رَحمَةُ اللهِ القَوِى કો ઔર બીસ બીસ હઝાર ઉન દોનોં કો દિયે. ઔર હઝરતે વાકિદી عَلَيْهِ رَحمَةُ اللهِ القَوِى કો કાઝી ભી મુકર્રર કર દિયા. (حُجَّةُ اللهِ عَلَى الْعٰلَمِين ص ٥٧٧ مُلَخَّصاً) **અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.**

اٰمِين بِجاهِ النَّبِيِّ الْاَمين صَلَّى اللهُ تعالىٰ عليه واٰله وسلَّم

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ઈસાર કી ફઝીલત : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે નેક બન્દે સખી ઔર પૈકરે ઈસાર હોતે હૈં ઔર વોહ અપને ઈસ્લામી ભાઈ કી તક્લીફ દૂર કરને કી ખાતિર અપની મુશ્કિલાત કી ઝર્રા બરાબર પરવા નહીં કરતે. ઈસ હિકાયત સે મા'લૂમ હુવા કે જૂદો **સખાવત** સે હમેશા ફાએદા હી હોતા હૈ ઔર યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **અલ્લાહ તઆલા** કી રહમત સે ઉમ્મત કે હાલાત સે બા ખબર હૈં અપને ગુલામોં કી બિગડી બનાતે હૈં. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રાહ મેં **ઈસાર** કી બહુત ફઝીલત હૈ. ચુનાન્ચે સરકારે મદીના صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને મગ્ફિરત નિશાન

www.dawateislami.net

હૈ : "જો શખ્સ કિસી ચીઝ કી ખ્વાહિશ રખતા હો, ફિર ઉસ ખ્વાહિશ કો રોક કર અપને ઊપર કિસી ઔર કો તરજીહ દે, તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસે બખ્શ દેતા હૈ." (ابنِ عساکِر ج٣١ ص١٤٢)

7 રોઝાદાર કી કબ્ર કી ખુશ્બૂદાર મિટ્ટી : હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ કતાદા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ વગૈરા કે ઉસ્તાઝે હદીસ હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** બિન ગાલિબ હદ્દાની قُدِّسَ سِرُّہُ الرَّبَّانِی શહીદ કર દિયે ગએ. તદફીન કે બા'દ ઉન કી કબ્ર શરીફ કી મિટ્ટી સે મુશ્ક કી ખુશ્બૂ આતી થી. કિસી ને ખ્વાબ મેં દેખ કર પૂછા : આપ કે સાથ ક્યા મુઆમલા ફરમાયા ગયા ? કહા : "અચ્છા મુઆમલા ફરમાયા ગયા." પૂછા : આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કો કહાં લે જાયા ગયા ? કહા : "જન્નત મેં." પૂછા : "કૌન સે અમલ કે બાઈસ ?" ફરમાયા : "ઈમાને કામિલ, તહજ્જુદ ઔર **ગર્મિયોં કે રોઝોં** કે સબબ." ફિર પૂછા : "આપ કી કબ્ર સે મુશ્ક કી ખુશ્બૂ ક્યૂં આ રહી હૈ ?" તો જવાબ દિયા : **"યેહ મેરી તિલાવત ઔર રોઝોં મેં પ્યાસ કી ખુશ્બૂ હૈ."**

(حِلیَۃُ الاَوْلیاء ج٦ ص٢٦٦ رقم٨٥٠٣)

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.**

اٰمین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ઈમામ બુખારી કી કબ્ર કી મુશ્કબાર મિટ્ટી : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસી તરહ હઝરતે સય્યિદુના **ઈમામ બુખારી** عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْبَارِی કી **કબ્રે** અન્વર કી મિટ્ટી સે ભી મુશ્ક કી ખુશ્બૂ આતી થી. બાર બાર કબ્ર પર મિટ્ટી ડાલી જાતી થી મગર લોગ ખુશ્બૂ કી વજહ સે તબર્રુકન ઉઠા લે જાતે થે. (طبقاتُ الشّافعیة للسبکی ج۲ص۲۳۳)

સાહિબે દલાઈલુલ ખૈરાત કી કબ્ર સે અમ્બર કી ખુશ્બૂ આતી થી : સાહિબે દલાઈલુલ ખૈરાત હઝરત શૈખ સય્યિદ મુહમ્મદ બિન સુલૈમાન જઝૂલી رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કી કબ્રે મુનવ્વર ભી મુઅત્તર થી ઔર ઉસ સે **કસ્તૂરી કી ખુશ્બૂ** કી લપટેં આતી થીં ક્યૂંકે આપ ઝિન્દગી મેં કસરત સે દુરૂદ શરીફ પઢા કરતે થે. ઈન્તિકાલ કે 77 બરસ કે બા'દ કિસી સબબ સે “સોસ” સે “મરાકશ” મેં મુન્તકિલ કરને કે લિયે જબ કબ્ર કુશાઈ કી ગઈ તો આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કા જિસ્મે મુબારક બિલ્કુલ સહીહો સાલિમ થા હત્તા કે કફન તક બોસીદા નહીં હુવા થા. વફાત સે કબ્લ આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને દાઢી મુબારક કા ખત બનવાયા થા વોહ ઐસે હી થા જૈસે આજ હી બનવાયા હૈ, યહાં તક કે કિસી ને ઈમ્તિહાનન આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કે રુખ્સારે મુબારક પર ઉંગલી રખ કર દબાયા તો ઉસ જગહ સે ખૂન હટ ગયા ઔર જહાં દબાયા થા વોહ જગહ સફેદ સી હો ગઈ યા'ની ઝિન્દા ઈન્સાનોં કી તરહ ખૂન ભી જિસ્મ મેં રવાં દવાં થા !

(مَطَالِعُ الْمَسَرَّات ص٤)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક મર્તબા દુરૂદ પઢા **અલ્લાહ** ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા ઔર ઉસ કે નામએ આ'માલ મેં દસ નેકિયાં લિખતા હૈ. (ترمذی)

જબીં મૈલી નહીં હોતી બદન મૈલા નહીં હોતા

ગુલામાને મુહમ્મદ કા કફન મૈલા નહીં હોતા

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب !　　صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

(8) રમઝાન વ શશ ઈદ કે રોઝોં કી બરકત : હઝરતે સય્યિદુના સુફયાન સૌરી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی ફરમાતે હૈં : એક બાર મૈં તીન સાલ તક મક્કએ મુકર્રમા زَادَھَا اللّٰہ شَرَفًاوَّتَعْظِیْمًا મેં મુકીમ રહા. એક મક્કી શખ્સ રોઝાના દો પહર કે વક્ત તવાફે કા'બા કરતા, દો રક્અત વાજિબુત્તવાફ અદા કરતા ફિર મુઝે સલામ કરતા ઔર અપને ઘર ચલા જાતા. મુઝે ઉસ નેક બન્દે સે મહબ્બત હો ગઈ. વોહ સખ્ત બીમાર હો ગયા મૈં ઈયાદત કે લિયે હાઝિર હુવા તો ઉસ ને મુઝે વસિય્યત કી : "જબ મૈં ફૌત હો જાઊં તો આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ અપને હાથોં સે ગુસ્લ દે કર મેરી નમાઝે જનાઝા અદા ફરમાઈયે, મુઝે તન્હા ન છોડિયે બલ્કે સારી રાત મેરી કબ્ર કે પાસ તશરીફ ફરમા રહિયે નીઝ મુન્કર નકીર કી આમદ કે વક્ત મુઝે તલ્કીન ફરમાઈયેગા." મૈં ને હામી ભર લી. ચુનાન્ચે ઉસ કે ઈન્તિકાલ કે બા'દ મૈં ને હસ્બે વસિય્યત અમલ કિયા, કબ્ર કે પાસ હાઝિર થા કે મુઝે ઊંઘ આ ગઈ, મૈં ને **હાતિફે ગૈબી** કી આવાઝ સુની : "**એ સુફયાન** (رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ) ! ઈસ કો તેરી તલ્કીન વ કુરબત કી કોઈ હાજત નહીં, ઈસ લિયે કે હમ ને ખુદ હી ઈસ કો ઉન્સ દિયા ઔર

www.dawateislami.net

તલ્કીન કી.'' મૈં ને કહા : ઈસ કો કિસ અમલ કે સબબ યેહ રુત્બા મિલા ? આવાઝ આઈ : **''રમઝાનુલ મુબારક ઔર ઈસ કે બા'દ શવ્વાલુલ મુકર્રમ કે છ 6 રોઝે રખને કી બરકત સે.''** હઝરતે સય્યિદુના સુફ્યાન સૌરી عَلَیْہِ رَحمۃُ اللّٰہِ القَوِی ફરમાતે હૈં : ઉસ એક રાત મેં યેહી ખ્વાબ મૈં ને તીન બાર દેખા. મૈં ને બારગાહે ખુદાવન્દી عَزَّوَجَلَّ મેં અર્ઝ કી : **યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **!** મુઝે ભી અપને ફઝ્લો કરમ સે ઈન રોઝોં કી તૌફીક અતા ફરમા. (قلیوبی ص ۱٤) **અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત** عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.**

اٰمین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

9 રમઝાન કા ચાંદ : **એક** મર્તબા રમઝાન શરીફ કે **ચાંદ** કે બારે મેં કુછ ઈખ્તિલાફ પૈદા હો ગયા, બા'ઝ લોગ કહતે થે કે રાત કો ચાંદ હો ગયા ઔર બા'ઝ કહતે થે કે નહીં હુવા. **હુઝૂર ગૌસે આ'ઝમ** عَلَیْہِ رَحمۃُ اللّٰہِ الْاَکْرَم કી વાલિદએ માજિદા رَحمۃُ اللّٰہِ تعالٰی عَلَیْھَا ને ઈર્શાદ ફરમાયા : ''મેરા યેહ બચ્ચા (યા'ની ગૌસે આ'ઝમ عَلَیْہِ رَحمۃُ اللّٰہِ الْاَکْرَم) જબ સે પૈદા હુવા હૈ રમઝાન શરીફ કે દિનોં મેં સારા દિન **દૂધ** નહીં પીતા ઔર આજ ભી ચૂંકે અબ્દુલ કાદિર عَلَیْہِ رَحمۃُ اللّٰہِ الطَّاھِر ને દિન કે વક્ત દૂધ નહીં પિયા ઈસ લિયે ગાલિબન રાત કો **ચાંદ** હો ગયા હૈ.'' ચુનાન્ચે ફિર તહકીક કરને પર સાબિત

www.dawateislami.net

હુવા કે **ચાંદ** હો ગયા હૈ. (بَهْجَةُ الْأَسْرار ص١٧٢) **અલ્લાહુ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.** اٰمِين بِجاهِ النَّبِيِّ الْأَمين صَلَّى اللّٰه تعالىٰ عليه واٰله وسلَّم

છોડા હૈ માં કા દૂધ ભી માહે સિયામ મેં
સરતાજે અત્કિયા કો હમારા સલામ હો

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 620)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

જિગર કા કેન્સર ઠીક હો ગયા : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ગૌસે આ'ઝમ عَلَيْهِ رَحمَةُ اللّٰهِ الْأَكْرَم કી મહબ્બત ઔર ઔલિયાએ કિરામ કી ચાહત દિલ મેં બઢાને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે ઔર ખૂબ ખૂબ રહમતેં ઔર બરકતેં લૂટિયે. આઈયે ! આપ કી તરગીબ વ તહ્રીસ કે લિયે એક ઈમાન અફરોઝ ખુશ ગવાર **મદની બહાર** આપ કે ગોશ ગુઝાર કરતા હૂં. ચુનાન્ચે એક ઈસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા ખુલાસા હૈ : મૈં ને એક ઐસે ઈસ્લામી ભાઈ કો તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી કે બૈનલ અક્વામી તીન રોઝા સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ** કી દા'વત પેશ કી જિન કી બેટી કો **જિગર કા કેન્સર** થા. વોહ દુઆએ શિફા કા જઝ્બા લિયે સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં

www.dawateislami.net

શરીક હો ગએ. ઉન કા કહના હૈ કે મૈં ને ઈજતિમાએ પાક મેં ખૂબ દુઆ કી. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ **વાપસી કે બા'દ જબ અપની બેટી કા ચેકઅપ કરવાયા તો ડૉક્ટર હૈરાન રહ ગએ ક્યૂંકે ઉસ કે જિગર કા કેન્સર ખત્મ હો ચુકા થા !** ડૉક્ટરોં કી પૂરી ટીમ હૈરત ઝદા થી કે આખિર કેન્સર ગયા કહાં ! જબ કે હાલત ઈસ કદર ખરાબ થી કે ઈજતિમાએ પાક મેં જાને સે પહલે ઉસ લડકી કે જિગર સે રોઝાના કમ અઝ કમ એક સિરિન્જ ભર કર મવાદ નિકાલા જાતા થા. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઈજતિમાએ પાક મેં શિર્કત કી બરકત સે અબ ઉસ લડકી કે જિગર મેં **કેન્સર** કા નામો નિશાન તક ન રહા થા, اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ તા દમે બયાન વોહ લડકી અબ ન સિર્ફ રૂ બ સિહ્હત હૈ બલ્કે ઉસ કી શાદી ભી હો ચુકી હૈ.

અગર દર્દે સર હો, કહીં કેન્સર હો
દિલાએગા તુમ કો શિફા મદની માહોલ
શિફાએં મિલેંગી, બલાએં ટલેંગી
યકીનન હૈ બરકત ભલા મદની માહોલ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 648)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

(10) દો ગીબત કરને વાલિયોં કી હિકાયત : હઝરતે સય્યિદુના અનસ رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ, સુલ્તાને દો જહાન, રહમતે

www.dawateislami.net

આલમિય્યાન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان કો એક દિન **રોઝા** રખને કા હુક્મ દિયા ઔર ઈર્શાદ ફરમાયા : જબ તક મૈં ઈજાઝત ન દૂં, તુમ મેં સે કોઈ ભી ઈફતાર ન કરે. લોગોં ને **રોઝા** રખા. જબ શામ હુઈ તો તમામ સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان એક એક કર કે હાઝિરે ખિદમતે બા બરકત હો કર અર્ઝ કરતે રહે : **યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ! મૈં રોઝે સે રહા, અબ મુઝે ઈજાઝત દીજિયે તાકે મૈં **રોઝા** ખોલ દૂં. આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ઉસે ઈજાઝત મર્હમત ફરમા દેતે. એક સહાબી رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ને હાઝિર હો કર અર્ઝ કી : આકા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ! દો ઔરતોં ને **રોઝા** રખા ઔર વોહ આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી ખિદમતે બા બરકત મેં આને સે હયા મહસૂસ કરતી હૈં, ઉન્હેં ઈજાઝત દીજિયે તાકે વોહ ભી **રોઝા** ખોલ લેં. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઉન સે રુખે અન્વર ફેર લિયા, ઉન્હોં ને ફિર અર્ઝ કી, આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફિર ચેહરએ અન્વર ફેર લિયા. ઉન્હોં ને ફિર યેહી બાત દોહરાઈ આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફિર ચેહરએ અન્વર ફેર લિયા વોહ ફિર યેહી બાત દોહરાને લગે આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફિર રુખે અન્વર ફેર લિયા, ફિર **ગૈબદાન** રસૂલ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને (ગૈબ કી ખબર દેતે હુએ) ઈર્શાદ ફરમાયા : "ઉન દોનોં ને **રોઝા** નહીં રખા વોહ કૈસી રોઝાદાર હૈં વોહ તો સારા દિન લોગોં કા ગોશ્ત ખાતી

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર કસરત સે દુરૂદ પઢો ક્યૂંકે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ પર પેશ કિયા જાતા હૈ. (طبرانی)

રહીં ! જાઓ, ઉન દોનોં કો હુક્મ દો, કે વોહ અગર રોઝાદાર હૈં તો કૈ કર દેં.'' વોહ સહાબી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ઉન કે પાસ તશરીફ લાએ ઔર ઉન્હેં **ફરમાને શાહી** સુનાયા. ઉન દોનોં ને કૈ કી, તો કૈ સે જમા હુવા ખૂન નિકલા. ઉન સહાબી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી ખિદમતે બા બરકત મેં વાપસ હાઝિર હો કર સૂરતે હાલ અર્ઝ કી. **મદની આકા** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : ઉસ ઝાત કી કસમ ! જિસ કે કબ્ઝએ કુદરત મેં મેરી જાન હૈ, અગર યેહ ઉન કે પેટોં મેં બાકી રહતા, તો ઉન દોનોં કો આગ ખાતી (ક્યૂંકે ઉન્હોં ને ગીબત કી થી) (ذَمُّ الْغِیبَۃِ لِابْنِ اَبِی الدُّنْیا ص ۷۲ رقم ۳۱)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ હિકાયત સે રોઝે રોશન કી તરહ વાઝેહ હુવા કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી અતા સે હમારે મીઠે મીઠે આકા, મક્કી મદની મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો **ઈલ્મે ગૈબ** હાસિલ હૈ ઔર આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો અપને ગુલામોં કે તમામ મુઆમલાત મા'લૂમ હો જાતે હૈં. જભી તો ઉન લડકિયોં કે બારે મેં મસ્જિદ શરીફ મેં બૈઠે બૈઠે **ગૈબ કી ખબર** ઈર્શાદ ફરમા દી. બહર હાલ રોઝા હો યા ન હો, **ઝબાન** કા કુફ્લે મદીના હી ભલા વરના યેહ ઐસે ગુલ ખિલાતી હૈ કે તૌબા !

સરવરે દીં લીજે અપને ના તુવાનોં કી ખબર
નફસો શૈતાં સય્યિદા ! કબ તક દબાતે જાએંગે

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

(11) મુસલ્સલ ચાલીસ સાલ તક રોઝે : હઝરતે સય્યિદુના દાવૂદ તાઈ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه **મુસલ્સલ ચાલીસ સાલ તક રોઝે રખતે રહે** મગર આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે **ઈખ્લાસ** કા યેહ આલમ થા કે અપને ઘર વાલોં તક કો ખબર ન હોને દી. કામ પર જાતે હુએ દો પહર કા ખાના સાથ લે લેતે ઔર રાસ્તે મેં કિસી કો દે દેતે, મગરિબ કે બા'દ ઘર આ કર ખાના ખા લિયા કરતે. (تاریخ بغداد ج۸ص۳٤٥)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

સય્યિદુના દાવૂદ તાઈ કે નફ્સ કુશી કે વાકિઆત :

سُبْحٰنَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ! ઈખ્લાસ હો તો ઐસા ! હઝરતે સય્યિદુના દાવૂદ તાઈ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કો અપને નફ્સ પર ઝબર દસ્ત કાબૂ થા. "તઝકિરતુલ ઔલિયા" મેં હૈ : એક બાર ગરમી કે મૌસિમ મેં **ધૂપ** મેં બૈઠે મશ્ગૂલે ઈબાદત થે કે આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી વાલિદએ મોહતરમા رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهَا ને ફરમાયા : બેટા ! સાએ મેં આ જાતે તો બેહતર થા. આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને જવાબ દિયા : "અમ્મીજાન ! મુઝે શર્મ આતી હૈ કે અપને નફ્સ કી ખ્વાહિશ કે લિયે કોઈ કદમ ઉઠાઊં."

એક બાર આપ કા પાની કા ઘડા **ધૂપ** મેં દેખ કર કિસી ને અર્ઝ કી : યા સય્યિદી ! ઈસ કો છાઉં મેં રખા હોતા તો અચ્છા થા. ફરમાયા : જબ મૈં ને રખા તો ઉસ વક્ત યહાં છાઉં થી લેકિન અબ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ઼ા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : ઉસ શખ્સ કી નાક ખાક આલૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢે. (ترمذی)

ધૂપ મેં સે ઉઠાતે હુએ નદામત મહસૂસ હો રહી હૈ કે મૈં સિર્ફ અપને નફ્સ કી રાહત કી ખાતિર ઘડા હટાને મેં વક્ત સર્ફ કરૂં.

એક મર્તબા આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ **ધૂપ** મેં કુરઆને પાક કી તિલાવત કર રહે થે. કિસી ને સાએ મેં આને કી દરખ્વાસ્ત કી. તો ફરમાયા : "મુઝે ઇત્તિબાએ નફ્સ ના પસન્દ હૈ." યા'ની નફ્સ ભી યેહી મશ્વરા દે રહા હૈ કે છાઉં મેં આ જાઓ મગર મૈં ઇસ કી પૈરવી નહીં કર સકતા. ઉસી રાત આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કા વિસાલ હો ગયા. આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કે ઇન્તિકાલ કે બા'દ ગૈબ સે આવાઝ સુની ગઈ : "દાવૂદ તાઈ (رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ) અપની મુરાદ કો પહોંચા ક્યૂંકે ઉસ કા પરવર દગાર عَزَّوَجَلَّ ઉસ સે ખુશ હૈ." (تذکرۃ الاولیاء ج۱ص۲۰۱-۲۰۲ مُلَخَّصاً) **અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝ્ઝત عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.**

اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

અપની નેકિયોં કા એ'લાન : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! હિકાયત નમ્બર 11 સે ઉન લોગોં કો ઝરૂર ઇબ્રત હાસિલ કરની ચાહિયે જો બિલા ઝરૂરત **અપની નેકિયોં કા એ'લાન** કર કે રિયાકારી કા ખતરા મોલ લેતે હૈં, મસલન કોઈ કહતા હૈ : મૈં હર સાલ **રજબ, શા'બાન** ઔર **રમઝાન** કે રોઝે રખતા હૂં, કોઈ બોલતા હૈ : મૈં ઇતને સાલ સે હર માહ **અય્યામે બીઝ** કે રોઝે રખ રહા હૂં, કોઈ અપને **હજ** કી

www.dawateislami.net

તા'દાદ કા તો કોઈ **ઉમ્રે** કી ગિનતી કા એ'લાન કરતા હૈ. કોઈ કહતા હૈ : મૈં રોઝાના ઈતને **દુરૂદ શરીફ** પઢતા હૂં, ઈતને અર્સે સે **દલાઈલુલ ખૈરાત શરીફ** કા વિર્દ કર રહા હૂં. ઈતની તિલાવત કરતા હૂં, હર માહ ફુલાં મદ્રસે કો ઈતના ચન્દા પેશ કરતા હૂં. અલ ગરઝ ખ્વાહ મ ખ્વાહ અપને નવાફિલ, તહજ્જુદ, નફ્લી રોઝોં ઔર ઈબાદતોં કા ખૂબ ચરચા કિયા જાતા હૈ. ખુદા ન ખ્વાસ્તા રિયાકારી મેં જા પડે તો ઈસ કા અઝાબ બરદાશ્ત નહીં હો સકેગા.

સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : "જુબ્બુલ હુઝ્ન" સે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી પનાહ તલબ કરો ! સહાબએ કિરામ عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان ને અર્ઝ કી : **યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ! "જુબ્બુલ હુઝ્ન" ક્યા હૈ ? ફરમાયા : "યેહ જહન્નમ મેં એક વાદી હૈ જિસ (કી સખ્તી) સે જહન્નમ ભી રોઝાના **ચાર સો બાર** પનાહ માંગતા હૈ, ઈસ મેં વોહ **કારી** દાખિલ હોંગે જો અપને આ'માલ મેં **રિયા** કરતે હૈં." (ابنِ ماجہ ج۱ ص۱٦٧ حدیث۲٥٦)

રિયાકારી કી તા'રીફ : રિયા કી તા'રીફ યેહ હૈ : **"અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **કી રિઝા કે ઈલાવા કિસી ઔર ઈરાદે સે ઈબાદત કરના."** ગોયા ઈબાદત સે યેહ ગરઝ હો, કે લોગ ઉસ કી ઈબાદત પર આગાહ હોં તાકે વોહ ઉન લોગોં સે માલ બટોરે યા લોગ ઉસ કી **તા'રીફ** કરેં યા ઉસે નેક આદમી સમઝેં યા ઉસે **ઈઝ્ઝત** વગૈરા દેં.

(اَلزّواجر ج۱ ص٧٦)

www.dawateislami.net

હિફ્ઝ કી ખુશી મેં તકરીબ : આજ કલ મદની મુન્ના યા મદની મુન્ની અગર હિફ્ઝે કુરઆન મુકમ્મલ કર લે તો ઉસ કે લિયે શાનદાર તક્રીબ કી જાતી હે, અગર ઈસ સે મક્સૂદ રિયાકારી ઔર દિખાવા ન હો, અચ્છી અચ્છી નિય્યતોં કે સાથ મહ્ઝ રિઝાએ ઈલાહી કે લિયે ઈન્ઈકાદ કિયા જાએ તો યેહ એક નિહાયત ઉમ્દા અમલ હે. હો સકે તો અપને હાફિઝ મદની મુન્ને કી દીની તરક્કી કે લિયે ઉસે બુઝુર્ગોં કી બારગાહોં મેં પેશ કર કે ઉમ્ર ભર કુરઆને કરીમ યાદ રહને ઔર ઉસ કે અહકામાત પર અમલ કરને કી દુઆએં ભી લેની ચાહિએં. اِنْ شَآءَاللهُ عَزَّوَجَلَّ ઈસ તરહ ખૂબ બરકતેં મિલેંગી.

હિફ્ઝ કરના આસાન હે મગર હાફિઝ રહના મુશ્કિલ હે : મદની મુન્નોં ઔર મદની મુન્નિયોં કો કુરઆને કરીમ હિફ્ઝ કરવાના બેશક બહુત બડા નેક કામ હે, મગર **યેહ યાદ રખિયે કે હિફ્ઝ કરના આસાન હે મગર ઉમ્ર ભર હાફિઝ રહના મુશ્કિલ હે.** લિહાઝા જો ભી અપની ઔલાદ કો હિફ્ઝ કરવાએ ઉસ કી ખિદમત મેં દર્દ ભરી મદની ઈલ્તિજા હે કે ઉમ્ર ભર અપની હાફિઝ ઔલાદ પર કડી નિગરાની ભી રખે ઔર તાકીદ કરે કે હર રોઝ એક મન્ઝિલ તિલાવત કરે અગર યેહ ન હો સકે તો રોઝાના કમ અઝ કમ એક પારહ તો લાઝિમન પઢે તાકે હિફ્ઝ બાકી રહે. “બુખારી શરીફ” મેં હે, નબિયોં કે સુલ્તાન, રહમતે આલમિય્યાન, સરદારે દો જહાન, મહબૂબે

www.dawateislami.net

રહમાન صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને બરકત નિશાન હૈ : "નિગાહ રખો કુરઆન કો ઔર ઇસે યાદ કરતે રહો, સો કસમ હૈ ઉસ કી જિસ કે કબ્ઝે મેં મેરી જાન હૈ અલબત્તા કુરઆન ઝિયાદા છૂટને પર આમાદા હૈ ઉન ઊંટોં સે જો અપની રસ્સિયોં સે બંધે હોં." (بُخاری ج ٣ ص ٤١٢ حدیث ٥٠٣٣) **યા'ની** જિસ તરહ બંધે હુએ ઊંટ છૂટના ચાહતે હૈં ઔર અગર ઉન કી મુહાફઝત વ એહતિયાત ન કી જાએ તો રિહા હો જાએં ઇસ સે ઝિયાદા કુરઆન કી કૈફિય્યત હૈ અગર ઉસે યાદ ન કરતે રહોગે તો વોહ તુમ્હારે સીનોં સે નિકલ જાએગા, પસ તુમ્હેં ચાહિયે કે હર વક્ત ઇસ કા ખયાલ રખો ઔર યાદ કરતે રહો ઇસ દૌલતે બે નિહાયત કો હાથ સે ન જાને દો. (ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 23, સ. 644)

કુરઆન ભુલા દેને કા અઝાબ : યકીનન હિફ્ઝે કુરઆને કરીમ કારે સવાબે અઝીમ હૈ મગર યાદ રહે ! હિફ્ઝ કરના આસાન મગર ઉમ્ર ભર ઇસ કો યાદ રખના દુશ્વાર હૈ. હુફ્ફાઝ વ હાફિઝાત કો ચાહિયે કે રોઝાના કમ અઝ કમ એક પારહ લાઝિમન તિલાવત કર લિયા કરેં. જો હુફ્ફાઝ **રમઝાનુલ મુબારક** કી આમદ સે થોડા અર્સા કબ્લ ફકત મુસલ્લા સુનાને કે લિયે મન્ઝિલ પક્કી કરતે હૈં ઔર ઇસ કે ઇલાવા مَعَاذَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ સારા સાલ ગફલત કે સબબ કઇ આયાત ભુલાએ રહતે હૈં, વોહ બાર બાર પઢેં ઔર ખૌફે ખુદા عَزَّوَجَلَّ સે લરઝેં. **દા'વતે ઇસ્લામી** કે ઇશાઅતી ઇદારે **મકતબતુલ મદીના** કી

www.dawateislami.net

મત્બૂઆ **"બહારે શરીઅત"** જિલ્દ અવ્વલ સફહા 552 પર સદરુશ્શરીઅહ, બદરુત્તરીકહ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના મુફ્તી મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'ઝમી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِى ફરમાતે હૈં : કુરઆન પઢ કર ભુલા દેના **ગુનાહ** હૈ. **જો** કુરઆની આયાત યાદ કરને કે બા'દ ભુલા દેગા બરોઝે કિયામત **અન્ધા** ઉઠાયા જાએગા.

(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 553)

3 ફરામીને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : ﴾1﴿ **મેરી** ઉમ્મત કે સવાબ મેરે હુઝૂર પેશ કિયે ગએ યહાં તક કે મૈં ને ઉન મેં વોહ તિન્કા ભી પાયા જિસે આદમી મસ્જિદ સે નિકાલતા હૈ ઔર મેરી ઉમ્મત કે ગુનાહ મેરે હુઝૂર પેશ કિયે ગએ મૈં ને ઇસ સે **બડા ગુનાહ** ન દેખા કે કિસી આદમી કો કુરઆન કી એક સૂરત યા એક આયત યાદ હો ફિર વોહ ઉસે ભુલા દે. (ترمذی ج٤ ص٤٢٠ حديث٢٩٢٥) ﴾2﴿ **જો** શખ્સ કુરઆન પઢે ફિર ઉસે ભુલા દે તો કિયામત કે દિન **અલ્લાહ તઆલા** સે **કોઢી** હો કર મિલે. (ابوداؤد ج٢ ص١٠٧ حديث١٤٧٤) ﴾3﴿ **કિયામત** કે દિન મેરી ઉમ્મત કો જિસ **ગુનાહ** કા પૂરા બદલા દિયા જાએગા વોહ યેહ હૈ કે ઉન મેં સે કિસી કો કુરઆને પાક કી કોઈ સૂરત યાદ થી ફિર ઉસ ને ઉસે ભુલા દિયા.

(جَمْعُ الْجَوامِع ج٣ ص١٤٥ حديث ٧٨٩٤)

ફરમાને રઝવી : આ'લા હઝરત ઇમામ અહમદ રઝા ખાન

www.dawateislami.net

عَلَيْهِ رَحمَةُ الرَّحْمٰن ફરમાતે હૈં : ઉસ સે ઝિયાદા નાદાન કૌન હૈ જિસે ખુદા ઐસી હિમ્મત બખ્શે ઔર વોહ ઉસે અપને હાથ સે ખો દે અગર કદ્ર ઈસ (હિફ્ઝે કુરઆને પાક) કી જાનતા ઔર જો સવાબ ઔર દરજાત ઈસ પર મૌઊદ હૈં (યા'ની જિન કા વા'દા કિયા ગયા હૈ) ઉન સે વાકિફ હોતા તો ઈસે જાન વ દિલ સે ઝિયાદા અઝીઝ (પ્યારા) રખતા. મઝીદ ફરમાતે હૈં : જહાં તક હો સકે ઈસ કે પઢાને ઔર હિફ્ઝ કરાને ઔર ખુદ યાદ રખને મેં કોશિશ કરે તાકે વોહ સવાબ જો ઈસ પર મૌઊદ (યા'ની વા'દા કિયે ગએ) હૈં હાસિલ હોં ઔર બરોઝે કિયામત **અન્ધા કોઢી** ઉઠને સે નજાત પાએ. (ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 23, સ. 645, 647)

નેકી કે ઈઝહાર કી કબ ઈજાઝત હૈ ? : તહ્દીસે ને'મત (યા'ની ને'મત કા ચરચા કરને) કી નિય્યત સે નેક અમલ કા ઈઝહાર કિયા જા સકતા હૈ, ઈસી તરહ કોઈ પેશ્વા હૈ ઔર વોહ અપના અમલ ઈસ નિય્યત સે ઝાહિર કરતા હૈ કે મા તહ્ત અફરાદ કો ઈસ સે નેક અમલ કી રગ્બત મિલેગી તો અબ રિયાકારી નહીં, મગર હર એક કો અપના અમલ ઝાહિર કરતે વક્ત એક સો એક બાર અપને દિલ કી કૈફિય્યત પર ગૌર કર લેના ચાહિયે, ક્યૂંકે શૈતાન બડા મક્કાર હૈ, હો સકતા હૈ કે ઈસ તરહ સે ઉભાર કર ભી વોહ રિયાકારી મેં મુબ્તલા કર દે, મસલન દિલ મેં વસ્વસા ડાલે કે લોગોં સે કહ દે, "મૈં તો સિર્ફ તહ્દીસે ને'મત કે લિયે અપના અમલ બતા રહા હૂં." હાલાં કે દિલ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા ઉસ ને જન્નત કા રાસ્તા છોડ દિયા. (طبرانی)

મેં લડ્ડૂ ફૂટ રહે હોં, કે ઈસ તરહ બતાને સે લોગોં કે દિલોં મેં મેરી ઈઝ્ઝત બઢ જાએગી. યેહ યકીનન રિયાકારી હૈ ઔર સાથ મેં તહ્દીસે ને'મત કા કહના રિયાકારી દર રિયાકારી ઔર સાથ હી ઝૂટ કે ગુનાહ કી તબાહકારી ભી હૈ. તફસીલી મા'લૂમાત કે લિયે **મકતબતુલ મદીના** કી મત્બૂઆ કિતાબ **"રિયાકારી"** (166 સફહાત) કા મુતાલઆ ફરમાઈયે.

યા રબ્બે મુસ્તફા عَزَّوَجَلَّ **!** હમેં **ઈખ્લાસ** કે સાથ ઈબાદત ઔર નફ્લ રોઝોં કી કસરત કી સઆદત નસીબ ફરમા ઔર હમેં શૈતાન કે ઉન હીલે બહાનોં કી પહચાન અતા ફરમા જિન કે ઝરીએ વોહ હમારે આ'માલ બરબાદ કર દિયા કરતા હૈ.

اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللہُ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

અતા કર દે ઈખ્લાસ કી મુઝ કો ને'મત

ન નઝદીક આએ રિયા યા ઈલાહી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 106)

(12) રોઝેદારોં કા મહલ્લા : હઝરતે સય્યિદુના માલિક બિન દીનાર عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْغَفَّار ને **ચાલીસ સાલ** કે દૌરાન કભી **ખજૂર** નહીં ખાઈ. ચાલીસ બરસ બા'દ આપ કો જબ **ખજૂર** ખાને કી ખૂબ ખ્વાહિશ હુઈ તો નફ્સ કુશી કે લિયે મુસલ્સલ આઠ દિન રોઝે રખે. ફિર ખજૂરેં ખરીદ કર દિન કે વક્ત **બસરા** શરીફ કે એક મહલ્લે કી મસ્જિદ મેં

www.dawateislami.net

દાખિલ હુએ, અભી ખાને કે લિયે ખજૂરેં નિકાલી હી થીં કે એક બચ્ચા ચિલ્લા ઉઠા, **અબ્બાજાન!** મસ્જિદ મેં યહૂદી આ ગયા હૈ ! ઉસ કે વાલિદ સાહિબ યહૂદી કા નામ સુન કર હાથ મેં ડન્ડા લિયે ચઢ દૌડે મગર આતે હી આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કો પહચાન લિયા ઔર મા'ઝિરત કરતે હુએ અર્ઝ કી : **હુઝૂર!** બાત દર અસ્લ યેહ હૈ કે હમારે **મહલ્લે** મેં સારે મુસલ્માન **રોઝા** રખતે હૈં. યહૂદિય્યોં કે ઈલાવા દિન કે વક્ત યહાં કોઈ નહીં ખાતા, ઈસી લિયે બચ્ચે કો આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ કે યહૂદી હોને કા શુબા ગુઝરા. બરાહે કરમ ! આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ઉસ કી ખતા મુઆફ ફરમા દીજિયે. આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને આલમે જોશ મેં ફરમાયા : બચ્ચોં કી ઝબાન "ગૈબી ઝબાન" હોતી હૈ. ફિર કસમ ખાઈ કે અબ કભી ખજૂર ખાને કા નામ ન લૂંગા. (تذکرۃُ الاولیاء ج ۱ ص ۵۲)

ગોશ્ત કી ખુશ્બૂ સે હી ગુઝારા કર લિયા : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો! દેખા આપ ને ! હમારે બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَھُمُ اللّٰہُ الْمُبِیْن અપને નફ્સ કો કિસ તરહ મારતે થે. સય્યિદુના માલિક બિન દીનાર عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْغَفَّار કી નફ્સ કુશી કે ક્યા કહને ! આપ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ બરસોં તક કોઈ લઝીઝ ચીઝ નહીં ખાતે થે. ઉમૂમન દિન કો રોઝાદાર રહ કર રૂખી રોટી સે ઈફ્તાર કા મા'મૂલ થા. એક બાર નફ્સ કી ખ્વાહિશ પર **ગોશ્ત** ખરીદા ઔર લે કર ચલે, રાસ્તે મેં સૂંઘા ઔર ફરમાયા : "એ નફ્સ ! ગોશ્ત કી ખુશ્બૂ સૂંઘને મેં ભી તો લુત્ફ હૈ ! બસ ઈસ સે ઝિયાદા ઈસ મેં તેરા હિસ્સા નહીં." યેહ કહ કર વોહ **ગોશ્ત** એક ફકીર કો દે દિયા. ફિર ફરમાયા : **એ નફ્સ !** મૈં કિસી

www.dawateislami.net

અદાવત કે બાઇસ તુઝે અઝિય્યત નહીં દેતા મૈં તો સિર્ફ ઇસ લિયે તુઝે સબ્ર કા આદી બના રહા હૂં કે રિઝાએ ઇલાહી عَزَّوَجَلَّ કી લા ઝવાલ દૌલત નસીબ હો જાએ. (تذکرۃ الاولیاء ج۱ ص۵۱) યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે પહલે કે મુસલ્માન નફ્લ રોઝોં સે બહુત મહબ્બત કિયા કરતે થે કે બસરા શરીફ કે એક પૂરે મહલ્લે કા હર મુસલ્માન રોઝ હી **રોઝા** રખા કરતા !

નાદાન બચ્ચોં કી તરફ સે નેકી કી દા'વત : હઝરતે સય્યિદુના માલિક બિન દીનાર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْغَفَّار કા યેહ ફરમાના કે બચ્ચોં કી ઝબાન "ગૈબી ઝબાન" હોતી હૈ. નિહાયત હી પુર મગ્ઝ ઇર્શાદ હૈ. વાકેઈ નાદાન બચ્ચોં કી બાતોં ઔર હરકતોં મેં બારહા **ઇબ્રત કે મદની ફૂલ** પાએ જાતે હૈં. ઇત્તિફાક સે બયાન કર્દા હિકાયત નમ્બર 12 સગે મદીના عُفِيَ عَنْهُ (યા'ની રાકિમુલ હુરૂફ) ને એક ઇસ્લામી ભાઈ કે ઘર પર 9 શવ્વાલુલ મુકર્રમ 1422 સિ.હિ. કો તહરીર કરને કી સઆદત હાસિલ કી. તઆમ કે વક્ત સાહિબે ખાના કા મદની મુન્ના ઔર મદની મુન્ની ભી ખાને મેં શરીક હો ગએ. ઉન દોનોં ને ખાને કે દૌરાન **હિર્સો તમઅ, બે જા લડાઈ, આબરૂ રેઝી, બે સબ્રી, ચુગલી, હસદ, હુબ્બે જાહ, રિયાકારી, મુસીબત કા બે ઝરૂરત તઝકિરા** ઔર **ફુઝૂલ ગોઈ** વગૈરા સે મુતઅલ્લિક મુઝે **ખૂબ દર્સ** દિયા !! આપ શાયદ સોચ મેં પડ ગએ હોંગે કે ના સમઝ બચ્ચે ઇતને સારે ઉન્વાનાત પર કિસ તરહ **દર્સ** દે સકતે હૈં ! ઇન દુરૂસ કા રાઝ યેહ હૈ કે વોહ ઇસ

www.dawateislami.net

તરહ કી હરકતેં કરને લગે જિસ સે મદની ઝેહ્‌ન રખને વાલા ઇન્સાન ચાહે તો બહુત કુછ સીખ સકતા હૈ. મસલન ઉન્હોં ને ઝરૂરત સે કહીં ઝિયાદા ખાના અપની અપની રિકાબી મેં નિકાલા, કુછ ખાયા, કુછ ગિરાયા ઔર કુછ રિકાબી હી મેં છોડ દિયા. ઉન કી ઇસ હરકત સે યેહ સીખને કો મિલા, કે અપની રિકાબી મેં ઝરૂરત સે ઝિયાદા ખાના ડાલ લેના યેહ **હિર્સો તમઅ** કી અલામત ઔર નાદાન બચ્ચોં કા કામ હૈ, બડોં કો ઐસા નહીં કરના ચાહિયે, ગિરા હુવા ખાના યૂં હી છોડ દેને કે બજાએ ઉઠા કર ખા લેના ચાહિયે, ખા કર બરતન ચાટ લેના સુન્નત હૈ, બચ્ચે અગર્ચે **સુન્નત** કા તર્ક કર દેં બડોં કો ઐસા નહીં કરના ચાહિયે. મદની મુન્ને ને ઠન્ડે મશ્રૂબ કી ડેઢ લીટર કી બોતલ મેં સે અપને લિયે પૂરા ગિલાસ ભર લિયા તો ઇસ પર મદની મુન્ની એહતિજાજ કરને લગી યહાં તક કે પહલે બોતલ ઉઠા કર મેરે કરીબ રખી મગર ઇત્મીનાન ન હુવા તો વહાં સે ઉઠા કર કમરે કે બાહર કિસી ઔર કી તહ્‌વીલ મેં દે આઈ. ઇસ “જંગ” કે ઝરીએ ગોયા દોનોં ને હિર્સ પર દર્સ દિયા. ચૂંકે દોનોં મેં ઠન ગઈ થી લિહાઝા અબ એક દૂસરે કે “ઉયૂબ” ઉછાલને લગે, ગોયા યૂં સમઝા રહે થે કે દેખો ! હમ નાદાન હૈં ઇસ લિયે ફુઝૂલ ગોઈ, આબરૂ રેઝી, બે જા લડાઈ ઔર બે સબ્રી કા મુઝાહરા કરતે ઔર એક દૂસરે કે પોલ ખોલતે હૈં, અગર દાના કહલાને વાલા શખ્સ ભી ઐસી હરકાત કા ઇરતિકાબ કરે તો વોહ બે વુકૂફ હુવા યા નહીં ? ઠીક હૈ હમ અપને મુંહ મિયાં મિઠ્ઠૂ ભી બન રહે હૈં, અપની હી ઝબાન સે અપને ફઝાઇલ ભી

www.dawateislami.net

બયાન કર રહે હૈં, એક દૂસરે કી છોટી છોટી બાતોં કો ભી ઉછાલ રહે હૈં મગર હમ તો છોટે હો કર છૂટ જાએંગે, ક્યૂંકે હમ અભી ના બાલિગ હૈં. અગર આપ ભી હમારી તરહ કી ગલતિયાં કરતે હુએ ગુનાહોં મેં પડેંગે તો હો સકતા હૈ કે બરોઝે કિયામત ફર્દે જુર્મ આઇદ કર કે જહન્નમ કા હુક્મ સુના દિયા જાએ, અગર ઐસા હુવા તો આપ કો વોહ સદમા હોગા કે દુન્યા મેં ખુદ સદમે ને ભી કભી ઐસા સદમા ન દેખા હોગા !

મદની મુન્ની ને મેહંદી વાલે હાથ ક્યૂં દિખાએ ? : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! સચ્ચી બાત યેહ હૈ કે અગર મદની સોચ રખને વાલા શખ્સ બચ્ચોં કી દિન ભર કી હરકતોં કા જાએઝા લે તો ઉન કી હર હરકત વ હર સકનત મેં સે અપને લિયે ઇબ્રત કે કઇ **મદની ફૂલ** હાસિલ કર સકતા હૈ. એક બાર શબે ઇદે મીલાદુન્નબી صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم એક ઇસ્લામી ભાઇ અપની નન્હી સી મદની મુન્ની કો ઉઠા કર મેરે પાસ લાએ, વોહ અપને મેહંદી સે રંગે હુએ હાથ દિખા કર મેરી તવજ્જોહ ચાહ રહી થી, ઇસ સે મૈં ને યેહી "મદની ફૂલ" હાસિલ કિયા ગોયા વોહ કહના ચાહતી હૈ, હાજતે શરઇ કે બિગૈર બિલા વાસિતા યા બિલ વાસિતા (Indirect) અપની ખૂબિયોં કા ઇઝહાર ભી **હુબ્બે જાહ** યા'ની અપની ઇઝ્ઝત ઔર વાહ વાહ કી ચાહત કી અલામત હૈ જો કે હમ જૈસે નાદાનોં હી કા હિસ્સા હૈ. ઝાહિર હૈ બચ્ચિયાં અપને મેહંદી સે રંગે હુએ હાથ દિખલા કર યા બચ્ચે અપને નએ કપડોં વગૈરા કી તરફ મુતવજ્જેહ કર કે

www.dawateislami.net

વાહ વાહ ઔર **દાદો તહ્સીન** કે તલબ ગાર હોતે હૈં, મગર ઇસ મેં ઝિમ્નન બડોં કે લિયે સામાને ઇબ્રત હોતા હૈ. આજ કલ લોગોં કી અક્સરિય્યત **હુબ્બે જાહ** મેં મુબ્તલા નઝર આ રહી હૈ, શોહરત સે મહબ્બત ઔર વાહ વાહ પસન્દી કા મરઝ આજ કલ આમ હૈ. હદ તો યેહ હૈ કે મસાજિદ વ મદારિસ કી તા'મીર ઔર દીગર નેક કામોં મેં ભી અપની નેકનામી યા'ની શોહરત હી કી તલાશ રહતી હૈ, યેહ બેહદ મોહલિક મરઝ હૈ મગર અબ ઇસ કી તરફ લોગોં કી તવજ્જોહ હી નહીં. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ઇબ્રત નિશાન હૈ : "દો ભૂકે ભેડિયે જિન્હેં બકરિયોં મેં છોડ દિયા જાએ વોહ ઇતના નુક્સાન નહીં પહોંચાતે જિતના કે હુબ્બે માલ વ જાહ યા'ની માલ વ મર્તબે કા લાલચ ઇન્સાન કે દીન કો નુક્સાન પહોંચાતા હૈ." (ترمذی ج٤ ص١٦٦ حدیث٢٣٨٣)

મૈં નમાઝે જુમુઆ તક સે મહરૂમ થા : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! હુબ્બે જાહ વ માલ દિલ સે મિટાને કી કુઢન પૈદા કરને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઇસ્લામી** કે **મદની માહોલ** સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે ઔર દા'વતે ઇસ્લામી કે **મદની કાફિલોં** મેં સફર અપના મા'મૂલ બના લીજિયે. **દા'વતે ઇસ્લામી** કે મદની માહોલ કી ભી ક્યા ખૂબ મદની બહારેં હૈં ! ચુનાન્ચે એક ઇસ્લામી ભાઈ ફરંગી ફેશન મેં લિથડી હુઈ ગુનાહોં ભરી ઝિન્દગી ગુઝાર રહે થે ઔર બુરી સોહબત કે બાઇસ مَعَاذَ اللهِ عَزَّوَجَلَّ શરાબ પીને કે ભી આદી હો ચુકે થે. હાલત યહાં તક

www.dawateislami.net

પહોંચ ચુકી થી કે નમાઝે જુમુઆ તક ન પઢતે, વોહ કુરઆને કરીમ કે **હાફિઝ** થે મગર કમો બેશ 12 સાલ સે કુરઆને પાક ખોલ કર તક નહીં દેખા થા, જિસ કે બાઇસ તકરીબન કુરઆને પાક ઉન્હેં ભુલા દિયા ગયા થા. બહર હાલ ઝિન્દગી કે દિન ગફલત મેં ગુઝર રહે થે કે ઇતને મેં નસીબ જાગે ઔર એક બા ઇમામા ઇસ્લામી ભાઈ સે ઉન કી મુલાકાત હો ગઈ. ઉન કે હુસ્ને અખ્લાક ઔર શફકત ભરે અન્દાઝ સે વોહ બડે મુતઅસ્સિર હુએ, ઉન્હોં ને ઉન કો તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઇસ્લામી કે બૈનલ અક્વામી તીન રોઝા સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ** કી દા'વત પેશ કી, ઉન્હોં ને મા'ઝિરત કરતે હુએ બતાયા કે મૈં બે રોઝગાર હૂં, મઆશી હાલાત જાને કી ઇજાઝત નહીં દે રહે. ઉન્હોં ને નિહાયત હી અપનાઇયત કે સાથ હૌસલા દિયા ઔર ઉન કે ટિકટ કા ઇન્તિઝામ કર દિયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ ઇસ તરહ ઉન કી સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં હાઝિરી હો ગઈ. વહાં કે રૂહ પરવર મન્ઝર ઔર સુન્નતોં ભરે બયાનાત ઔર રિક્કત અંગેઝ દુઆ ને اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ ઉન કી ઝિન્દગી કો યક્સર બદલ કર રખ દિયા. જબ વોહ ઇજતિમાએ પાક સે લૌટે તો ઉન કે કલ્બ મેં મદની ઇન્કિલાબ બરપા હો ચુકા થા. ફિર ઉન્હોં ને **આશિકાને રસૂલ** કે હમરાહ **મદની કાફિલે** મેં સફર કી સઆદત હાસિલ કી જિસ ને ઉન કે ઝાહિરી વુજૂદ કો ભી સુન્નતોં કે સાંચે મેં ઢાલ દિયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ **મદની માહોલ** સે વાબસ્તગી કી બરકતોં સે ઉન્હોં ને ભુલાયા હુવા કુરઆને કરીમ ભી હિફ્ઝ કર લિયા બલ્કે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહોં કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (ابن عساکر)

સાત સાલ તક ઇમામત કી સઆદત ભી પાતે રહે. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **દા'વતે ઇસ્લામી** કી જાનિબ સે ઉન્હેં એક ઝિમ્મેદાર કી હૈસિય્યત સે ખિદમત કી સઆદત ભી મિલી.

ગુનહગારો આઓ, સિયહકારો આઓ ગુનાહોં કો દેગા છુડા મદની માહોલ
પિલા કર મએ ઇશ્ક દેગા બના યેહ તુમ્હેં આશિકે મુસ્તફા મદની માહોલ

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 648)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

યા રબ્બે મુસ્તફા عَزَّوَجَلَّ ! હમેં દા'વતે ઇસ્લામી કે મદની માહોલ મેં ઇસ્તિકામત નસીબ ફરમા. **યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! હમેં મદની કાફિલોં મેં સફર કા જઝબા અતા ફરમા. **યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! હમેં ઇખ્લાસ કી લા ઝવાલ દૌલત સે માલામાલ કર, હુબ્બે જાહ વ માલ ઔર રિયાકારી કે વબાલ સે મહફૂઝ ફરમા. હમેં ફર્ઝ કે સાથ સાથ ખૂબ ખૂબ નફ્લ રોઝોં કી ભી સઆદત બખ્શ ઔર ઇન કો કબૂલ ભી ફરમા. **યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! હમ કો ઔર સારી ઉમ્મતે મહબૂબ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કો બખ્શ દે.

اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صَلَّى اللّٰهُ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلّم

મોટે મોટે સાંપ

રિવાયત મેં હૈ : કિયામત કે દિન સબ સે પહલે નમાઝ છોડને વાલોં કે ચેહરે સિયાહ હોંગે ઔર જહન્નમ મેં એક વાદી હૈ જિસે **લમલમ** કહા જાતા હૈ, ઇસ મેં ઊંટ કી ગરદન કી તરહ **મોટે મોટે સાંપ** હૈં, હર સાંપ કી લમ્બાઈ એક માહ કી મસાફત કે બરાબર હૈ. જબ યેહ સાંપ નમાઝ ન પઢને વાલે કો ડસેગા તો ઉસ કા ઝહ્ર ઉસ કે જિસ્મ મેં 70 સાલ તક જોશ મારતા રહેગા. (اَلزَّواجِر ج۱ ص۲۹۶)

www.dawateislami.net

મો’તકિફીન કી
40 મદની બહારેં

SINGLE 1430 A

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ۠ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۠

મો'તકિફીન કી 40 મ-દની બહારેં

તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કી જાનિબ સે દુન્યા કે મુખ્તલિફ મકામાત પર હોને વાલે **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** મેં કી જાને વાલી **મો'તકિફીન** કી તરબિયત સે હર સાલ મુઆશરે કે ન જાને કિતને હી બિગડે હુએ અફરાદ ગુનાહોં સે તાઈબ હો જાતે ઔર ઉન મેં બા'ઝ ખુશ નસીબ યેહ જઝબા **"મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ"** લે કર ઉઠતે ઔર ફિર અપની ઔર દૂસરોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશોં મેં મશ્ગૂલ હો જાતે હૈં, ઈન કી **ઝલ્કિયાં** આયિન્દા સફહાત પર નઝર આએંગી. ઈસ્લામી ભાઈયોં ને અપને અપને અન્દાઝ મેં લિખા થા, ઝરૂરતન તસર્રુફ કર કે પઢને વાલોં કે લિયે દિલચસ્પી કા સામાન મુહય્યા કરને કી કોશિશ કી ગઈ હૈ.

દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત : અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ઈર્શાદે

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : બરોઝે કિયામત લોગોં મેં સે મેરે કરીબ તર વોહ હોગા જિસ ને દુન્યા મેં મુઝ પર ઝિયાદા દુરૂદે પાક પઢે હોંગે. (ترمذی)

મુશ્કબાર હૈ : જિસ ને મુઝ પર સો મર્તબા દુરૂદે પાક પઢા, **અલ્લાહ તઆલા** ઉસ કી દોનોં આંખોં કે દરમિયાન લિખ દેતા હૈ કે યેહ નિફાક ઔર જહન્નમ કી આગ સે આઝાદ હૈ ઔર ઉસે બરોઝે કિયામત **શુહદા** કે સાથ રખેગા. (مُعجَم اَوسَط ج۵ص۲۵۲حدیث۷۲۳۵)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(1) શિકારી ખુદ શિકાર હો ગયા

એક ઈસ્લામી ભાઈ ને જિસ ઘરાને મેં આંખ ખોલી ઉસ મેં જહાલત કા ઘુપ અંધેરા થા, સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان કો مَعَاذَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ બુરા ભલા કહના કારે સવાબ સમઝા જાતા થા. વોહ ભી ઈસ ઝલાલત વ ગુમરાહી મેં પૂરી તરહ ફંસે હુએ થે, ઉન કી તૌબા કે અસ્બાબ યૂં હુએ કે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની મર્કઝ ફૈઝાને મદીના મેં **રમઝાનુલ મુબારક** (1426 સિ.હિ., 2005 સિ.ઈ.) કે આખિરી અશરે કે **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** કી તરકીબ થી, ઉન કે મહલ્લે કે ચન્દ લડકે ભી મો'તકિફ હો ગએ થે, ઉન્હેં તંગ કરને કી ગરઝ સે વોહ મદની મર્કઝ ફૈઝાને મદીના ચલે આએ, વહાં સુન્નતેં સિખાને કે હલ્કે લગે હુએ થે, વોહ તાક મેં બૈઠ ગએ કે મૌકઅ મિલે તો

www.dawateislami.net

શરારત શુરૂઅ કરૂં કે ઇતને મેં એક **આશિકે રસૂલ** ખૈર ખ્વાહ ને બડે હી પ્યારે ઔર દિલ નશીન અન્દાઝ મેં ઉન્હેં હલ્કે મેં બૈઠને કે લિયે કહા, ઉસ કી નરમી ઔર આજિઝી કે બાઇસ વોહ ઇન્કાર ન કર સકે ઔર હલ્કે મેં બૈઠ ગએ ઔર મુબલ્લિગે દા'વતે ઇસ્લામી કા બયાન ધ્યાન સે સુનને લગે. મુબલ્લિગ કે બયાન મેં અજીબ કશિશ થી, વોહ આહિસ્તા આહિસ્તા બયાન કે મદની ફૂલોં કે સેહ્ર મેં ગિરિફ્તાર હોતે ચલે ગએ. આશિકાને રસૂલ ને ઉન્હેં બકિય્યા દિનોં કે **એ'તિકાફ** કી દા'વત દી, ઉન્હોં ને હામી ભર લી ઔર **એ'તિકાફ** કી બહારેં સમેટને મેં મશ્ગૂલ હો ગએ. વોહ તો શિકાર કરને ચલે થે મગર "લો આપ અપને દામ (યા'ની જાલ) મેં સય્યાદ (શિકારી) આ ગયા" કે મિસ્દાક **ખુદ હી શિકાર હો કર રહ ગએ.** ઉન કે લિયે **એ'તિકાફ** મેં સભી કુછ નયા થા. દૌરાને **એ'તિકાફ** ઉન્હેં અપની ગુમરાહી કા પતા ચલા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉન્હોં ને બાતિલ અકાઇદ સે તૌબા કી, કલિમએ તય્યિબા પઢા ઔર દા'વતે ઇસ્લામી કે **સફીનએ અહલે સુન્નત** મેં સુવાર હો કર જાનિબે મદીના રવાં દવાં હો ગએ. ઉન્હોં ને અપના ચેહરા મદની નિશાની યા'ની દાઢી મુબારક સે ઔર સર સબ્ઝ ઇમામા શરીફ સે સર સબ્ઝો શાદાબ કર લિયા હૈ. **63 દિન કા મદની તરબિયતી કોર્સ** કર કે દા'વતે ઇસ્લામી કી તન્ઝીમી તરકીબ કે મુતાબિક હલ્કા ઝિમ્મેદારી પર ફાઇઝ હુએ ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ અપની ઇસ્લાહ કે સાથ સાથ દૂસરોં કી ઇસ્લાહ કી ભી કોશિશ કરને વાલે

www.dawateislami.net

બન ગએ. **અલ્લાહુ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત** عَزَّوَجَلَّ ઉન્હેં ઔર હમેં મદની માહોલ મેં ઈસ્તિકામત ઈનાયત ફરમાએ ઔર ભટકે હુવોં કો હક્કો સદાકત કી રાહ દિખાએ. اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

ખત્મ હોગી શરારત કી આદત ચલો,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
દૂર હોગી ગુનાહોં કી શામત ચલો,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 640)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

(2) મૈં ને કઈ બાર ખુદકુશી કી કોશિશ કી થી

એક ઈસ્લામી ભાઈ વાલિદૈન કે مَعَاذَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઈન્તિહાઈ દરજા ગુસ્તાખ થે, ક્રિકેટ ઔર બિલયર્ડ ખેલને મેં દિન બરબાદ કરતે ઔર રાત વિડિયો સેન્ટર કી ઝીનત બનતે. **માહે રમઝાનુલ મુબારક** મેં માં બાપ સે ઉન્હોં ને બહુત ઝિયાદા લડાઈ કી યહાં તક કે ઘર મેં તોડ ફોડ મચા દી ! અપની ગુનાહોં ભરી ઝિન્દગી સે ખુદ ભી બેઝાર થે, ગઝબ કે જઝબાતી થે ઈસી લિયે مَعَاذَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ **કઈ બાર ખુદકુશી કી ભી સઈ** (યા'ની કોશિશ) **કી** મગર اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ નાકામી હુઈ. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે કરમ સે ઉન કો **રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી અશરે મેં **એ'તિકાફ** કા શૌક પૈદા હુવા, અપને ઘર કી કરીબી મસ્જિદ

www.dawateislami.net

હી મેં એ'તિકાફ કા ઈરાદા થા કે એક ઈસ્લામી ભાઈ સે મુલાકાત હો ગઈ, ઉન કી **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કે નતીજે મેં તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે આલમી મદની મર્કઝ **ફૈઝાને મદીના** મેં હોને વાલે ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ મો'તકિફ હો ગએ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** કી બરકતોં કે ક્યા કહને ! ક્લીન શેવ ઔર પેન્ટ શર્ટ મેં કસે કસાએ થે, મગર **તરબિયતી હલ્કોં**, સુન્નતોં ભરે બયાનાત ઔર **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબતોં ને વોહ મદની રંગ ચઢાયા કે હાથોં હાથ દાઢી બઢાની શુરૂઅ કર દી, **ઈમામા શરીફ** કા તાજ સર પર સજા લિયા ઔર ચાંદરાત કો ખૂબ રો રો કર ગુનાહોં સે તૌબા કરને કે બા'દ ઘર જાને કે બજાએ હાથોં હાથ સુન્નતોં કી તરબિયત કે તીન દિન કે **મદની કાફિલે** મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સફર પર રવાના હો ગએ. ઉન કા કહના હૈ : **ખુદા કી કસમ !** યેહ મેરી ઝિન્દગી કી સબ સે પહલી ઈદ થી જો બહુત અચ્છી ગુઝરી. વાપસી પર ઘર આ કર અમ્મીજાન કે કદમોં સે લિપટ ગએ ઔર ઈસ કદર રોએ કે હિચકિયાં બંધ ગઈ ઔર બેહોશ હો ગએ. કમો બેશ આધે ઘન્ટે કે બા'દ જબ હોશ આયા તો સારે ઘર વાલે ઉન્હેં ઘેરે હુએ થે ઔર તસ્વીરે હૈરત બને એક દૂસરે કા મુંહ તક રહે થે કે ઈસે ક્યા હો ગયા હૈ ! اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઘર મેં બહુત અચ્છી તરકીબ બન ગઈ. ઉન્હેં તન્ઝીમી

www.dawateislami.net

તૌર પર અલાકાઈ મુશાવરત કા નિગરાન બનને ઔર આલમી મદની મર્કઝ ફૈઝાને મદીના મેં 63 રોઝા **તરબિયતી કોર્સ** કરને કી સઆદત ભી હાસિલ હુઈ. મઝીદ 126 દિન કે "ઈમામત કોર્સ" કા સિલ્સિલા ભી શુરૂઅ કિયા. **અલ્લાહુ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત** ઉન્હેં ઔર હમેં ઈસ્તિકામત ઈનાયત ફરમાએ.

બિગડે અખ્લાક સારે સંવર જાએંગે, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

બસ મઝા ક્યા મઝે કો મઝે આએંગે, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 640, 641)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

(3) મૈં ને ઈદ કે ઈલાવા કભી નમાઝ હી નહીં પઢી થી !

એક ઈસ્લામી ભાઈ ને દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ સે મુન્સલિક હોને સે પહલે કઈ "ગર્લ ફ્રેન્ડ્ઝ" બના રખી થીં, ગન્દી ઝેહનિય્યત કા આલમ યેહ થા કે રોઝાના હી ગન્દી ફિલ્મેં દેખા કરતે, હૈરત બાલાએ હૈરત યેહ હૈ કે ઉન્હોં ને **ઝિન્દગી મેં ઈદ કે ઈલાવા કભી નમાઝ હી નહીં પઢી થી** ઔર ઉન્હેં બિલ્કુલ ભી મા'લૂમ નહીં થા કે નમાઝ કિસ તરહ પઢી જાતી હૈ !!! ઉન કી કિસ્મત કા સિતારા ચમકા ઔર ઉન્હેં તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે આલમી મદની મર્કઝ **ફૈઝાને મદીના** મેં

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ પઢ કર અપની મજાલિસ કો આરાસ્તા કરો કે તુમ્હારા દુરૂદ પઢના બરોઝે કિયામત તુમ્હારે લિયે નૂર હોગા. (فردوس الاخبار)

રમઝાનુલ મુબારક કે આખિરી અશરે કા **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** નસીબ હો ગયા, ફૈઝાને મદીના કે મદની માહોલ કી ભી ક્યા બાત હે ! ઉન કી આંખેં ખુલ ગઈ, ગફલત કા પર્દા ચાક હુવા ઔર નેકિયોં કા જઝબા મિલા. اَلْحَمْدُلِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઉન્હોં ને નમાઝ સીખ લી ઔર પાંચોં વક્ત બા જમાઅત નમાઝ કે પાબન્દ હો ગએ. ઉન્હોં ને દો મસાજિદ મેં **ફૈઝાને સુન્નત** કા દર્સ શુરૂઅ કર દિયા. اَلْحَمْدُلِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઈસ્લામી ભાઈયોં ને ઉન્હેં એક મસ્જિદ કી મુશાવરત કા ઝૈલી નિગરાન બના દિયા ઔર ઉન પર કરમ બાલાએ કરમ યેહ હુવા કે ખ્વાબ મેં **જનાબે રિસાલત મઆબ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **કા દીદાર હો ગયા.**

જિસે ચાહા જલ્વા દિખા દિયા, ઉસે જામે ઈશ્ક પિલા દિયા
જિસે ચાહા નેક બના દિયા, યેહ મેરે હબીબ કી બાત હે
જિસે ચાહા દર પે બુલા લિયા, જિસે ચાહા અપના બના લિયા
યેહ બડે કરમ કે હૈં ફૈસલે, યેહ બડે નસીબ કી બાત હે

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

(4) એ'તિકાફ કી બ-ર-કત સે સારા ખાનદાન મુસલ્માન હો ગયા

કલ્યાન (મહારાષ્ટ્ર, અલ હિન્દ) કી **મેમન મસ્જિદ** મેં તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કી જાનિબ સે **રમઝાનુલ મુબારક** (1426 સિ.હિ., 2005

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર કસરત સે દુરૂદ પઢો ક્યૂંકે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ પર પેશ કિયા જાતા હૈ. (طبرانی)

સિ.ઈ.) મેં હોને વાલે **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** મેં એક નૌ મુસ્લિમ ને (જો કે કુછ અર્સા કબ્લ એક મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી કે હાથોં મુસલ્માન હુએ થે) એ'તિકાફ કી સઆદત હાસિલ કી. સુન્નતોં ભરે બયાનાત, કેસિટ ઈજતિમાઆત ઔર સુન્નતોં ભરે હલ્કોં ને ઉન પર ખૂબ મદની રંગ ચઢાયા, એ'તિકાફ કી બરકત સે દીન કી તબ્લીગ કે અઝીમ જઝબે કા રોશન ચરાગ ઉન કે હાથોં મેં આ ગયા ચૂંકે ઉન કે ઘર કે દીગર અફરાદ અભી તક કુફ્ર કી અંધેરી વાદિયોં મેં ભટક રહે થે લિહાઝા એ'તિકાફ સે ફારિગ હોતે હી ઉન્હોં ને અપને ઘર વાલોં પર કોશિશ શુરૂઅ કર દી, દા'વતે ઈસ્લામી કે મુબલ્લિગીન કો અપને ઘર બુલવા કર **દા'વતે ઈસ્લામ** પેશ કરવાઈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ **વાલિદૈન, દો બહનોં ઔર એક ભાઈ પર મુશ્તમિલ સારા ખાનદાન મુસલ્માન હો ગયા ઔર સિલ્સિલએ આલિય્યા કાદિરિય્યા રઝવિય્યા મેં દાખિલ હો કર હુઝૂરે ગૌસે પાક** رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہِ **કા મુરીદ બન ગયા.**

વલ્વલા દીં કી તબ્લીગ કા પાઓગે,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
ફઝલે રબ સે ઝમાને પે છા જાઓગે,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 641)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ઼ા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **:** જિસ ને મુઝ પર એક બાર દુરૂદે પાક પઢા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા હૈ. (مسلم)

5 મૈં પક્કા દુન્યાદાર થા

એક ઈસ્લામી ભાઈ પર દુન્યા કા ધન કમાને હી કી ધુન સુવાર રહતી થી, અમલી દુન્યા સે કોસોં દૂર ગુનાહોં કી અંધેરી વાદિયોં મેં ભટક રહે થે. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ બા'ઝ **આશિકાને રસૂલ** કી ઉન પર શફ઼કત ભરી નઝર પડ ગઈ, વોહ **રમઝાનુલ મુબારક** મેં બાર બાર ઉન કે પાસ તશરીફ઼ લે જાતે ઔર ઉન્હેં **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ઼** કી દા'વત દેતે મગર વોહ ટાલ દિયા કરતે. مَاشَآءَاللّٰہ વોહ **આશિકાને રસૂલ** બહુત બુલન્દ હૌસલા થે, ગોયા માયૂસ હોના જાનતે હી ન થે, ચુનાન્ચે ઉન્હોં ને મઝકૂરા ઈસ્લામી ભાઈ કો ઉન કે હાલ પર છોડના ગવારા ન કિયા ઔર વક્તન ફ઼ વક્તન **નેકી કી દા'વત** દે કર અપના સવાબ ખરા કરતે રહે ! ઉન કી **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** બિલ આખિર રંગ લાઈ ઔર ઉસ પક્કે દુન્યાદાર કા દિલ ભી પસીજ હી ગયા ઔર વોહ આખિરી અશરએ **રમઝાનુલ મુબારક** (ગાલિબન 1410 સિ.હિ., 1990 સિ.ઈ.) મેં ઉન કે સાથ મો'તકિફ઼ હો ગએ. એ'તિકાફ઼ મેં ઉન કો મહસૂસ હુવા કે આશિકોં કી દુન્યા હી કોઈ ઔર હોતી હૈ ! **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબત ને ઉન પર મદની રંગ ચઢા દિયા, اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ વોહ **નમાઝી** બન ગએ, **દાઢી** રખ લી ઔર **ઈમામા શરીફ઼** કા તાજ સજા લિયા. વહાં ઉન્હેં યેહ મસ્અલા ભી

www.dawateislami.net

સીખને કો મિલા કે કિબ્લે કી તરફ રુખ યા પીઠ કિયે પેશાબ વગૈરા કરના **હરામ** હૈ. સૂએ ઈત્તિફાક સે એ'તિકાફ વાલી મસ્જિદ કે **ઈસ્તિન્જા ખાનોં** કા રુખ ગલત થા. ઉન્હોં ને રિઝાએ ઈલાહી عَزَّوَجَلَّ કી ખાતિર હાથોં હાથ કારીગરોં કો બુલવા કર અપની જેબ સે અખરાજાત પેશ કર કે ઈસ્તિન્જા ખાનોં કે રુખ દુરુસ્ત કરવા લિયે. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ એ'તિકાફ કે બા'દ સે અબ તક ઉન્હેં કઈ બાર **આશિકાને રસૂલ** કે હમરાહ સુન્નતેં સીખને સિખાને કે મદની કાફિલોં મેં સુન્નતોં ભરે સફર કી સઆદતેં મિલ ચુકી હૈં.

હુબ્બે દુન્યા સે દિલ પાક હો જાએગા, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
જામે ઈશ્કે મુહમ્મદ ભી હાથ આએગા, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 641)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(6) મુઝે ભી અપને જૈસા બના લીજિયે

એક ઈસ્લામી ભાઈ જબ દસવીં ક્લાસ કે સ્ટૂડન્ટ થે, ઉન્હોં ને અપને મહલ્લે કી બિલાલ મસ્જિદ મેં **રમઝાનુલ મુબારક** (1421 સિ.હિ., 2000 સિ.ઈ.) કે આખિરી અશરે કા એ'તિકાફ કિયા. વહાં 14, 15 અફરાદ મો'તકિફ થે, ગાલિબન 28 **રમઝાનુલ** મુબારક કો

www.dawateislami.net

બા'દે નમાઝે ઝોહ્ર ઉન કે બચપન કે એક ક્લાસ ફેલો (જો બેચારે શરાફત કી વજહ સે ઉન કી શરારત કા નિશાના બના કરતે થે) તશરીફ લાએ, ઉન્હોં ને અપને સર પર સબ્ઝ ઈમામા શરીફ સજાયા હુવા થા, સલામ દુઆ કે બા'દ ઉન્હોં ને મો'તકિફીન પર **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કરતે હુએ પૂછા : આપ મેં સે બરાહે મેહ્રબાની કોઈ **નમાઝે ઈદ** કા તરીકા સુના દે. સબ એક દૂસરે કા મુંહ દેખને લગે ! ઈસ પર ઉન્હોં ને કહા : અચ્છા ચલિયે **નમાઝે જનાઝા** કા તરીકા હી બતા દીજિયે. યેહ ભી ઉન મેં સે કોઈ ભી ન બતા સકા. ફિર મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી ને ઉન્હેં **નમાઝ** કી મશ્ક (Practical) કરવાઈ. ઈસ સે ઉન કી બહુત સારી ગલતિયાં ઉન કે સામને આઈં. ઈસ કે બા'દ નિહાયત અહ્સન અન્દાઝ મેં મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી ને ઉન્હેં **નમાઝે ઈદ** ઔર **નમાઝે જનાઝા** કા તરીકા સિખાયા. જિસ સે ઉન કા દિલ બહુત ખુશ હુવા. ઉસ ઈસ્લામી ભાઈ કા કહના હૈ : "સચ પૂછો તો હમારે લિયે હાસિલે એ'તિકાફ યેહી થા કે હમેં મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી કી બરકત સે મુખ્તલિફ નમાઝોં કે અહમ અહકામાત સીખના નસીબ હુએ." **ઈદ કી નમાઝ** મેં ઉન્હેં મસ્જિદ કી છત પર જગહ મિલી, જબ ઈમામ સાહિબ ને દૂસરી તક્બીર કહી તો ઉસ ઈસ્લામી ભાઈ કે ઈલાવા તકરીબન સભી રુકૂઅ મેં ચલે ગએ ! હાલાં કે યેહ રુકૂઅ કા મૌકઅ નહીં થા બલ્કે ઈસ મેં હાથ કાનોં તક ઉઠા કર લટકાને થે.

www.dawateislami.net

ખૈર, વરના વોહ ભી અવામ કે સાથ રુકૂઅ હી મેં હોતે મગર મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી ને એ'તિકાફ મેં **નમાઝે ઈદ** કા તરીકા સિખા દિયા થા. ઈસ મૌકઅ પર ઉન કા દિલ ચોટ ખા ગયા ઔર દા'વતે ઈસ્લામી કી અહમ્મિય્યત ઉન પર ખૂબ વાઝેહ હો ગઈ. ઉન્હોં ને ઉસ મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી સે ઈદ કી મુલાકાત પર અર્ઝ કિયા : **મુઝે ભી અપને જૈસા બના લીજિયે.** ઈસ પર મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી ને ઉન કી ખૂબ હૌસલા અફ્ઝાઈ ફરમાઈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી કી **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કી બરકત સે વોહ બિલ આખિર તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **મદની માહોલ** મેં આ ગએ ઔર દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કામોં કે લિહાઝ સે તન્ઝીમી તૌર પર **શો'બએ તા'લીમ કે અલાકાઈ ઝિમ્મેદાર** ભી બને.

હાં જનાઝા વ ઈદ ઈસ કો સીખેં મઝીદ, આએં મસ્જિદ ચલેં કીજિયે એ'તિકાફ
ખૂબ નેકી કા જઝબા મિલેગા જનાબ ! આપ હિમ્મત કરેં કીજિયે એ'તિકાફ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(7) મેરી આંખોં મેં આંસૂ આ ગએ !

એક ઈસ્લામી ભાઈ ને **રમઝાનુલ મુબારક** (ગાલિબન 1425 સિ.હિ., 2004 સિ.ઈ.) કે આખિરી અશરે મેં તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** જિસ ને મુઝ પર સુબ્હ વ શામ દસ દસ બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસે કિયામત કે દિન મેરી શફાઅત મિલેગી. (مجمع الزوائد)

કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે આલમી મદની મર્કઝ **ફૈઝાને મદીના** મેં **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** કી બરકતેં લૂટને કી સઆદત હાસિલ કી ઔર બુરાઈયોં સે તૌબા કી ઉન્હેં સુન્નત કે મુતાબિક ખાના તક નહીં આતા થા, **એ'તિકાફ** મેં દીગર સુન્નતોં કે ઈલાવા ખાને પીને કી સુન્નતેં ભી સિખાઈ ગઈ. બિલ ખુસૂસ એક મુબલ્લિગ કો સાદગી કે સાથ સુન્નત કે મુતાબિક ખાના તનાવુલ કરતા દેખ કર **ઉન કી આંખોં મેં બે ઈખ્તિયાર આંસૂ આ ગએ !** ઔર ઉન્હોં ને ભી સુન્નત કે મુતાબિક ખાના ખાને કી આદત અપના લી, યૂં વોહ દા'વતે ઈસ્લામી કે **મદની માહોલ** સે વાબસ્તા હો ગએ.

સુન્નતેં ખાના ખાને કી તુમ જાન લો,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
માન લો બાત અબ તો મેરી માન લો,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 641)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(8) આશિકાને રસૂલ કી શફકતોં ને લાજ રખ લી

ઈન્દોર શહ્ર (M.P. અલ હિન્દ) કે એક ફેશન એબલ નૌ જવાન આવારા ઔર મૉડર્ન દોસ્તોં કી સોહબત મેં રહ કર ગુનાહોં ભરી ઝિન્દગી ગુઝાર રહે થે. **રમઝાનુલ મુબારક** (1425 સિ.હિ.,

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢા ઉસ ને જફા કી. (عبدالرزاق)

2004 સિ.ઈ.) કે આખિરી અશરે મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** મેં બૈઠ ગએ. **આશિકાને રસૂલ** કી **શફ્કતોં** ને **લાજ રખ લી,** ગુનાહોં સે **તૌબા** કી સઆદત મિલ ગઈ, ચેહરે પર **દાઢી** જગમગાને ઔર સર પર **ઈમામા શરીફ** કી બહારેં મુસ્કુરાને લગીં, સુન્નતોં કી ખિદમત કા ખૂબ જઝ્બા મિલા હત્તા કે **મુબલ્લિગ** બન ગએ. યેહ લિખતે વક્ત **અલાકાઈ મુશાવરત કે નિગરાન** કી હૈસિય્યત સે સુન્નતોં કી બરકતેં લૂટ ઔર લુટા રહે હૈં.

લેને ખૈરાત તુમ રહમતોં કી ચલો,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
લૂટને બરકતેં સુન્નતોં કી ચલો,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 641)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(9) ગૈર ઈસ્લામી ન-ઝરિય્યાત રખને વાલોં કી તૌબા

એક અલાકે મેં **દા'વતે ઈસ્લામી** કા મદની પૈગામ પહોંચ ચુકા થા, મગર ઉન દિનોં **મદની કામ** વહાં બહુત કમ થા. **રમઝાનુલ મુબારક** (1410 સિ.હિ., 1990 સિ.ઈ.) મેં ઉસ અલાકે કે અન્દર ખૂબ **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કર કે ઝિમ્માદાર ઈસ્લામી ભાઈયોં ને વહાં કે ઈસ્લામી ભાઈયોં કો **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** કે લિયે **કરીબી શહર**

www.dawateislami.net

આને કી દા'વત દી, જિસ કી બરકત સે ઉસ અલાકે કે કસીર ઈસ્લામી ભાઈયોં ને **મુનવ્વર મસ્જિદ સ્ટેશન રોડ** મેં એ'તિકાફ કી સઆદત હાસિલ કી. ઈસ સે પહલે ઉસ અલાકે મેં કોઈ ઈસ્લામી ભાઈ **ફૈઝાને સુન્નત** કા દર્સ દેને વાલા ભી ન થા ! اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઈસ ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ મેં **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબત કી બરકત સે 17 ઈસ્લામી ભાઈ મુઅલ્લિમ વ મુબલ્લિગ બને, ચેહરોં કો દાઢી શરીફ સે ઔર સરોં કો સબ્ઝ ઈમામા શરીફ સે સજાયા. દા'વતે ઈસ્લામી કે **મદની કામોં** કે ઝિમ્મેદાર બને. બા'ઝ ઐસે લોગ ભી કિસી તરહ સે ખિંચ કર આ ગએ થે જો ગૈર મુસ્લિમોં કે કુછ ગૈર ઈસ્લામી નઝરિય્યાત કો દુરુસ્ત માનતે થે, اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉન્હોં ને અપને કુફ્રિય્યા નઝરિય્યાત સે તૌબા કી, કલિમા શરીફ પઢ કર મુસલ્માન હુએ ઔર બકિય્યા ઝિન્દગી તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ મેં ગુઝારને કી નિય્યત કી. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઈસ વક્ત ઉસ શહ્ર કે ઈસ્લામી ભાઈ જો કે **રમઝાનુલ મુબારક** (1410 સિ.હિ.) મેં **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** કી બરકતોં સે માલામાલ હુએ થે વોહ ઔર લા દીનિય્યત સે તૌબા કરને વાલે અબ બેહતરીન મુબલ્લિગ બન ચુકે હૈં હત્તા કે બડે બડે ઈજતિમાઆત મેં ભી સુન્નતોં ભરે બયાનાત ફરમાતે હૈં ઔર મુખ્તલિફ સૂબાઈ મજાલિસ કે અહમ ઝિમ્માદાર બન કર અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી

www.dawateislami.net

ઈસ્લાહ કી કોશિશ કર રહે હૈં. **અલ્લાહ તઆલા** હમેં ઔર ઉન્હેં દા'વતે ઈસ્લામી કે **મદની માહોલ** મેં ઈસ્તિકામત અતા ફરમાએ.

اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈ ચલે આઓ તુમ,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
ખાલી દામન મુરાદોં સે ભર જાઓ તુમ,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 641)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

(10) અબ ગરદન તો કટ સકતી હૈ મગર....

એક ઈસ્લામી ભાઈ ને **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કર કે અપને બે નમાઝી ઔર ક્લીન શેવ 26 સાલહ છોટે ભાઈ કો તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે આલમી મદની મર્કઝ **ફૈઝાને મદીના** મેં આખિરી અશરએ **રમઝાનુલ મુબારક** (1421 સિ.હિ., 2000 સિ.ઈ.) કે **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** મેં બિઠા દિયા. બે નમાઝી ઔર સુન્નતોં સે કોસોં દૂર રહને વાલે ઉન કે ભાઈ પર એ'તિકાફ મેં **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબતે બા બરકત સે વોહ મદની રંગ ચઢા, કે اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ વોહ પન્જ વક્તા નમાઝી બન ગએ ઔર દાઢી મુબારક સજા લી ઔર ઉન કા યહાં તક મદની ઝેહ્ન બન ગયા કે **અબ ગરદન તો કટ સકતી હૈ મગર** દાઢી નહીં કટ સકતી.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઇસ હૈ. (ابو یعلی)

મીઠે આકા કી ઉલ્ફત કા જઝબા મિલે, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
દાઢી રખને કી સુન્નત કા જઝબા મિલે, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 641)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(11) મિરગી કા મરઝ દૂર હો ગયા

બમ્બઈ કી તહ્સીલ કુર્લા (અલ હિન્દ) મેં તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઇસ્લામી** કી જાનિબ સે **રમઝાનુલ મુબારક** (1426 સિ.હિ., 2005 સિ.ઈ.) મેં હોને વાલે **ઇજતિમાઈ એ'તિકાફ** મેં એક ઐસે ઇસ્લામી ભાઈ ભી મો'તકિફ હો ગએ જિન કો હર દૂસરે દિન **મિરગી** કા દૌરા પડતા થા. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ એ'તિકાફ કે દૌરાન ઉન્હેં એક બાર ભી દૌરા ન પડા બલ્કે اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ તા દમે તહરીર આજ તક ફિર ઉન્હેં **મિરગી** કી તક્લીફ નહીં હુઈ.

اِنْ شَآءَ اللّٰه હર કામ હોગા ભલા, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
દૂર હોગી બ ફઝલે ખુદા હર બલા, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 641, 642)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! દેખા આપ ને ! **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ **એ'તિકાફ** કરને કી બરકત સે اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ આફતેં ઔર બલાએં

www.dawateislami.net

દૂર હોતી હૈં. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મિરગી કા મરઝ ભી ઠીક હો ગયા કે ઉસ કો મસ્જિદ મેં દૌરા હી ન પડા, યકીનન યેહ ઉસ પર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા ખુસૂસી કરમ હો ગયા. તાહમ યેહ મસ્અલા ઝેહ્ન મેં રખિયે કે **મિરગી** કે ઐસે મરીઝ ઔર આસેબ ઝદા જો ઉછલકૂદ કરતે, ચીખતે ચિલ્લાતે હોં યા ઐસે મરીઝ જિન કા બેહોશી મેં પેશાબ વગૈરા નિકલ જાતા હો, નીઝ ઐસે તમામ અફરાદ જિન સે લોગોં કો ઘિન આતી, ઈઝા પહોંચતી હો ઉન કા એ'તિકાફ કરના તો દૂર રહા ઐસી હાલત મેં બા જમાઅત નમાઝ કે લિયે ભી મસ્જિદ કે અન્દર આના જાઇઝ નહીં.

12 મૈં ક્લીન શેવ થા

એક ઈસ્લામી ભાઈ **ક્લીન શેવ થે,** ઝિન્દગી કે દિન ગફ્લતોં મેં બસર હો રહે થે, ઈસ્લામી ભાઈયોં કી તરગીબ ઔર ખૂબ **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કે નતીજે મેં, ઉન્હોં ને **રમઝાનુલ મુબારક** (1425 સિ.હિ., 2004 સિ.ઈ.) મેં તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** મેં બૈઠને કી સઆદત હાસિલ કી. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **એ'તિકાફ** મેં ઉન કા દિલ ચોટ ખા ગયા, સાબિકા મઆસી (યા'ની ના ફરમાનિયોં) પર પશેમાન (યા'ની શરમિન્દા) હો

www.dawateislami.net

કર બહુત રોએ ઔર આયિન્દા હમેશા હમેશા કે લિયે ગુનાહોં સે બચને કા અઝ્મે મુસમ્મમ કર લિયા, ઈમામા શરીફ કા તાજ સર પર સજાયા, દાઢી મુબારક રખ કર અપને ચેહરે કો મદની રંગ ચઢાયા.

اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે તન્ઝીમી ડિવીઝન કી એક તહ્સીલ મુશાવરત કે નિગરાન ભી બને.

સીખને કો મિલેંગી તુમ્હેં સુન્નતેં, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
લૂટ લો આ કર અલ્લાહ કી રહમતેં, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 642)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

(13) મેરી ફિલ્મી ગીત ગુનગુનાને કી આદત થી

તકરીબન 25 સાલહ ઈસ્લામી ભાઈ ને તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે આલમી મદની મર્કઝ **ફૈઝાને મદીના** મેં આશિકાને રસૂલ કે હમરાહ આખિરી અશરએ **રમઝાનુલ મુબારક** કે **એ'તિકાફ** કી સઆદત હાસિલ કી. ઉન્હેં એ'તિકાફ કી બહુત સી બરકતેં હાસિલ હુઈ, મિન જુમ્લા રાહ ચલતે હુએ બાઝારી લડકોં કી તરહ ફિલ્મી ગીત ગાને કી જો આદત થી વોહ નિકલ ગઈ ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઈસ કી જગહ ના'ત શરીફ ગુનગુનાને કી આદત પડ ગઈ. નીઝ **ઝબાન કા કુફ્લે**

www.dawateislami.net

મદીના લગાને (યા'ની બુરી તો બુરી ગૈર ઝરૂરી બાતોં સે ભી બચને) કા ઝેહ્ન બના ઔર ઉન કા ઐસા ઝેહ્ન બન ગયા કે જૂં હી મુંહ સે ફુઝૂલ બાત સરઝદ હોતી બતૌરે કફ્ફારા ઝટ ઝબાન પર દુરૂદ શરીફ જારી હો જાતા.

ગીત ગાને કી આદત નિકલ જાએગી, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
બે જા બકબક કી ખસ્લત ભી ટલ જાએગી, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 642)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(14) મોડર્ન નૌ જવાન તરક્કી કરતે કરતે....

બમ્બઈ (બાએકલા, અલ હિન્દ) મેં તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઇસ્લામી** કી તરફ સે આખિરી અશરએ **રમઝાનુલ મુબારક** (1419 સિ.હિ., 1998 સિ.ઈ.) મેં હોને વાલે **ઇજતિમાઈ એ'તિકાફ** મેં એક મૉડર્ન નૌ જવાન ને (જો કે ઇલેક્ટ્રોનિક ઇન્જીનિયર હૈં) શિર્કત કી. દસ દિન તક **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબત કા ખૂબ ફૈઝ ઉઠાયા, **મદની આકા** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી મહબ્બત કી નિશાની દાઢી મુબારક કા નૂર ચેહરે પર છાયા, સબ્ઝ સબ્ઝ ઇમામા શરીફ કા તાજ સજાયા, એ'તિકાફ કી બરકતોં ને ઉન કો સુન્નતોં કા અઝીમ મુબલ્લિગ બનાયા.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ा صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોંગે. (جمع الجوامع)

اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ વોહ દીન કી ખિદમતોં મેં તરક્કી કરતે કરતે તા દમે તહરીર **હિન્દ મક્કી કાબીના** કે રુક્ન કી હૈસિય્યત સે સુન્નતોં કી બહારેં લુટાને મેં કોશાં હૈં.

સારી ફેશન કી મસ્તી ઉતર જાએગી, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
ઝિન્દગી સુન્નતોં સે નિખર જાએગી, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 642)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(15) મૈં ને નશા કૈસે છોડા !

એક ઈસ્લામી ભાઈ બે નમાઝી ઔર નશે કે આદી થે, ઘર વાલે ઉન કી વજહ સે પરેશાન થે. ખુશ કિસ્મતી સે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે તીન રોઝા સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ (1426 સિ.હિ., 2005 સિ.ઈ.) મેં હાઝિરી કી સઆદત હાસિલ હો ગઈ, વહીં એ'તિકાફ કી નિય્યત કી ઔર વક્ત આને પર આલમી મદની મર્કઝ ફૈઝાને મદીના કે અન્દર આખિરી અશરએ **રમઝાનુલ મુબારક** (1426 સિ.હિ., 2005 સિ.ઈ.) મેં મો'તકિફ હો ગએ. તીન રોઝા ઈજતિમાઅ મેં અગર્ચે આખિરત કી બેહતરી કે મુતઅલ્લિક કાફી ઝેહ્ન બના થા મગર

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદ શરીફ પઢો, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (ابن عدی)

ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ કી તો ક્યા બાત હૈ ! બસ ઉન કે તો દિલ કી દુન્યા હી બદલ ગઈ, ઉન્હોં ને ગુનાહોં સે પક્કી તૌબા કી, દાઢી મુબારક બઢાની શુરૂઅ કર દી, હાથોં હાથ સબ્ઝ ઈમામા શરીફ ભી સજા લિયા. એ'તિકાફ કે બા'દ જબ **ઘર** પહોંચે તો દાઢી ઔર ઈમામા શરીફ મેં દેખ કર ઘર વાલે ઔર પડોસી વગૈરા સબ હૈરત ઝદા રહ ગએ ! اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઉન કી **નશે** કી આદત ભી બિલ્કુલ છૂટ ગઈ. અપની બિસાત ભર **દા'વતે ઈસ્લામી** કા મદની કામ કરના શુરૂઅ કર દિયા, **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે ફઝ્લ સે ઉન કી બેટી ને **દા'વતે ઈસ્લામી** કે જામિઅતુલ મદીના મેં **શરીઅત કોર્સ** મેં દાખિલા લે લિયા જબ કે દો મદની મુન્નોં ને મદ્રસતુલ મદીના મેં કુરઆને પાક હિફ્ઝ કરના શુરૂઅ કર દિયા.

ગર મદીને કા ગમ ચશ્મે નમ ચાહિયે,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
મદની આકા કી નઝરે કરમ ચાહિયે,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 642)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

(16) યેહ એ'તિકાફ ક્યા હોતા હૈ !

એક ઈસ્લામી ભાઈ ગુનાહોં ભરી ઝિન્દગી મેં બદ મસ્ત રહતે હુએ ઝિન્દગી કે દિન ગુઝાર રહે થે. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા કરોડહા કરોડ એહસાન, કે ઉન કે શહ્ર મેં તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કા મદની કામ શુરૂઅ હુવા ઔર પહલી બાર **દા'વતે ઈસ્લામી** કી તરફ સે (1416 સિ.હિ., 1995 સિ.ઈ.) **શબે બરાઅત** કા સુન્નતોં ભરા ઈજતિમાઅ હુવા, اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઉન્હોં ને ઉસ મેં શિર્કત કી. ઈજતિમાઅ મેં **આશિકાને રસૂલ** કે દાઢી ઔર ઈમામે વાલે નૂરાની ચેહરોં ઔર ઉન કી મહબ્બત ભરી મુલાકાતોં ને ઉન્હેં દા'વતે ઈસ્લામી સે મુતઅસ્સિર તો કિયા મગર વોહ દૂર હી દૂર રહે. હફ્તાવાર ઈજતિમાઅ મેં ભી કભી શિર્કત નહીં કી હત્તા કે **રમઝાનુલ મુબારક** (1416 સિ.હિ., 1995 સિ.ઈ.) કી **સત્તાઈસવીં શબ** આ પહોંચી, ઉન્હોં ને ઈજતિમાઅ વાલી મસ્જિદ મેં હોને વાલી **ઈજતિમાઈ દુઆ** મેં હાઝિરી દી, ઈખ્તિતામ પર ઈસ્લામી ભાઈયોં સે મુલાકાત હુઈ ઔર કિસી ને બતાયા યહાં કુછ ઈસ્લામી ભાઈ એ'તિકાફ મેં બૈઠે હૈં. ઉન કે લિયે યેહ લફ્ઝ નયા થા, ઈસ લિયે ઉન્હોં ને તજસ્સુસ કે સાથ પૂછા : **યેહ એ'તિકાફ ક્યા હોતા હૈ ?** ઈસ્લામી ભાઈયોં ને બડી મહબ્બત કે સાથ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **:** જો મુઝ પર એક દિન મેં **50** બાર દુરૂદે પાક પઢે કિયામત કે દિન મૈં ઉસ સે મુસાફહા કરૂં (યા'ની હાથ મિલાઊં) ગા. (ابن بشکوال)

ઉન્હેં **એ'તિકાફ** કે બારે મેં મા'લૂમાત ફરાહમ કરતે હુએ **એ'તિકાફ** કી બા'ઝ **મદની બહારેં** બયાન કીં. દા'વતે ઈસ્લામી કે **મદની માહોલ** મેં કિયે જાને વાલે **એ'તિકાફ** કે અહ્‌વાલ સુન કર ઉન્હોં ને દિલ મેં પક્કી નિય્યત કર લી કે اِنْ شَآءَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ આયિન્દા સાલ **એ'તિકાફ** મેં ઝરૂર બૈઠૂંગા. ચુનાન્ચે દિન ગુઝરતે ગએ ઔર જબ **રમઝાનુલ મુબારક** (1417 સિ.હિ., 1996 સિ.ઈ.) કી ફિર આમદ હુઈ તો **આખિરી અશરે** મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ વોહ ભી મો'તકિફ હો ગએ. દસ શબાના રોઝ **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબત મેં ઉન્હેં બહુત કુછ સીખને કો મિલા.

ન પૂછો હમ કહાં પહોંચે ઔર ઈન આંખોં ને ક્યા દેખા
જહાં પહોંચે વહાં પહોંચે જો દેખા દિલ કે અન્દર હૈ

એ'તિકાફ મેં કિસી ને દર્સે નિઝામી કા ઝેહ્‌ન દિયા, ઉન કી સમઝ મેં આ ગયા ચુનાન્ચે જામિઅતુલ મદીના મેં દાખિલા લે લિયા, હત્તા કે દૌરએ હદીસ શરીફ કે બા'દ દા'વતે ઈસ્લામી કે આલમી મદની મર્કઝ **ફૈઝાને મદીના** મેં (1425 સિ.હિ., 2004 સિ.ઈ.) ઉન કી દસ્તાર બન્દી કી ગઈ ઔર ઉન કો દા'વતે ઈસ્લામી કે એક જામિઅતુલ મદીના મેં તદરીસ કી ખિદમત અન્જામ દેને કી સઆદત મિલી.

www.dawateislami.net

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! એક ઐસા લડકા જિસ કો કલ તક યેહ ભી નહીં પતા થા કે **એ'તિકાફ ક્યા હોતા હૈ !** વોહ આજ **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ એ'તિકાફ કરને કી બરકત સે દર્સે નિઝામી સે મુશર્રફ હો કર મુદર્રિસ બન કર દૂસરોં કો ઈલ્મે દીન કે ફૈઝાન સે માલામાલ કરને વાલા બન ગયા.

સુન્નતેં સીખ લો રહમતેં લૂટ લો, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
દીન કે ઈલ્મ કી બરકતેં લૂટ લો, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 642)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(17) વોહ ચોરિયાં ભી કર લિયા કરતે થે

એક ઈસ્લામી ભાઈ દા'વતે ઈસ્લામી કે મુશ્કબાર મદની માહોલ સે વાબસ્તા હોને સે પહલે مَعَاذَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ નમાઝોં મેં સુસ્તી, વિડિયો ગેમ્ઝ કા શૌક, T.V. પર રોઝાના ઉલટે સીધે પ્રોગ્રામ દેખના, ઝૂટ કી આદત યહાં તક કે ચોરિયાં ભી કર લિયા કરતે થે. ખુશ કિસ્મતી સે આખિરી અશરએ **રમઝાનુલ મુબારક** (1421 સિ.હિ., 2000 સિ.ઈ.) મેં **જામેઅ મસ્જિદ આમિના** મેં **દા'વતે ઈસ્લામી** કે આશિકાને રસૂલ કે સાથ ઉન્હેં **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** કી સઆદત મિલ ગઈ. ઉન્હોં ને આમિના મસ્જિદ કી દૂસરી મન્ઝિલ પર દા'વતે

www.dawateislami.net

ઈસ્લામી કે કાઈમ કર્દા **મદ્રસતુલ મદીના** મેં દાખિલા લે લિયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ આલમી મદની મર્કઝ **ફૈઝાને મદીના** મેં હફતાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં શિર્કત કરતે રહે ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઉન કી કોશિશોં સે ઉન કે ઘર મેં ભી **મદની માહોલ** બન ગયા વોહ ઘર કે અન્દર **મકતબતુલ મદીના** કી તરફ સે જારી કર્દા સુન્નતોં ભરે બયાનાત કી કેસિટેં ચલાયા કરતે. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ કુરઆને પાક હિફ્ઝ કર લેને કે બા'દ જામિઅતુલ મદીના મેં દર્સે નિઝામી કરના શુરૂઅ કર દિયા ઔર મદ્રસતુલ મદીના મેં તદરીસ કી ભી તરકીબ રખી ઔર અપને ઝૈલી મુશાવરત કે નિગરાન કે મા તહ્ત રહ કર તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની કામોં કી ધૂમેં મચાને કી ભી કોશિશેં ફરમાને લગે.

તુમ ગુનાહોં સે અપને જો બેઝાર હો, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
તુમ પે ફઝલે ખુદા, લુત્ફે સરકાર હો, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 642)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

(18) એ'તિકાફ કી બ-ર-કત સે શહ્ર કે લિયે મ-દની મર્કઝ મિલ ગયા

ચિત્રદુર્ગા (સૂબએ કર્નાટક, અલ હિન્દ) કી "મસ્જિદે આ'ઝમ" કે મુતવલ્લિયાન ઔર કુછ મકામી મુસલ્માન તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત

www.dawateislami.net

કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે બારે મેં બા'ઝ ગલત ફહમિયોં કા શિકાર થે. બહુત મુશ્કિલ સે વહાં **રમઝાનુલ મુબારક** મેં **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** કી ઈજાઝત મિલી. દો મુતવલ્લિયોં કે સાહિબ ઝાદગાન ભી સાથ હી મો'તકિફ હો ગએ. મદની મર્કઝ કે અતા કર્દા જદ્વલ કે મુતાબિક સુન્નતોં ભરે હલ્કે, સુન્નતોં ભરે બયાનાત, ના'તોં કી ધૂમધામ, રિક્કત અંગેઝ દુઆએં ઔર કસીર મો'તકિફીન કા હુસ્ને ઈન્તિઝામ દેખ કર મુતવલ્લી સાહિબાન હૈરાન રહ ગએ ઔર ઈસ કદર મુતઅસ્સિર હુએ કે આખિરી દિન તમામ મો'તકિફીન કો તહાઈફ વ ગુલપોશી સે નવાઝા. **દા'વતે ઈસ્લામી** ઈન સબ કી સમઝ મેં આ ગઈ ઔર ઉન હઝરાત ને અપને ઝેરે તૌલિયત અઝીમુશ્શાન "મસ્જિદે આ'ઝમ" મેં દા'વતે ઈસ્લામી કો મદની કામોં કી મુકમ્મલ તૌર પર છૂટ દે દી ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **"મસ્જિદે આ'ઝમ"** ઉસ શહ્ર કા "મદની મર્કઝ" બન ગઈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ દોનોં મુતવલ્લિયોં કે મઝકૂરા સાહિબ ઝાદગાન ને અપને ચેહરે દાઢી મુબારક સે આરાસ્તા કર લિયે ઔર **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **મદની માહોલ** સે વાબસ્તા હો ગએ.

ઝિક્ર કરના ખુદા કા યહાં સુબ્હો શામ, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
પાઓગે ના'તે મહબૂબ કી ધૂમધામ, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 642, 643)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

(19) એ'તિકાફ કા ફૈઝ ઈંગ્લેન્ડ પહોંચા

રમઝાનુલ મુબારક (1410 સિ.હિ., 1990 સિ.ઈ.) મેં એક ઈસ્લામી ભાઈ કી **ઈંગ્લેન્ડ** સે આમદ હુઈ. ઈસ્લામી ભાઈયોં કે તવજ્જોહ દિલાને પર ઉન કે એક રિશ્તેદાર ઈસ્લામી ભાઈ ને **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કર કે ઉન્હેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** કે લિયે રાઝી કર લિયા ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ વોહ મો'તકિફ હો ગએ. એક ખાલિસ અંગ્રેઝી માહોલ મેં રહને વાલા જબ એ'તિકાફ મેં બૈઠા ઔર ઉસ ને આકા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી મીઠી મીઠી સુન્નતેં ઔર ઝરૂરી અહકામ સીખે, કબ્રો આખિરત કે અહ્‌વાલ સુને તો મુસલ્માન હોને કે નાતે ઉસ કા દિલ ચોટ ખા કર રહ ગયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** કી બરકત સે ઉન્હેં ગુનાહોં સે તૌબા કા તોહફા મિલા ઔર તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **મદની માહોલ** મેં આ ગએ. ચેહરે પર **દાઢી** સજા લી, સર **ઈમામા શરીફ** સે સર સબ્ઝ કર લિયા, **ફૈઝાને સુન્નત** કા દર્સ ઔર બયાન સીખ કર દૌરાને એ'તિકાફ હી **સુન્નતોં ભરા બયાન** કરને લગે ! **ઈંગ્લેન્ડ** મેં જા કર **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની કામોં કી ધૂમેં મચાને કી નિય્યત કી. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ વોહ **ઈંગ્લેન્ડ** મેં મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી ઔર બારહ મદની કામોં કે ઝિમ્મેદાર

www.dawateislami.net

બને, ઉન કે બચ્ચોં કી અમ્મી ભી **મદની માહોલ** સે વાબસ્તા હો કર **ઇંગ્લેન્ડ** જૈસે હયા સોઝ માહોલ મેં રહતે હુએ ભી **મદની બુરકઅ** ઓઢતી હૈં, ખુદ દુરુસ્ત **કુરઆને કરીમ** સીખ કર અબ મદ્રસતુલ મદીના (બાલિગાત) મેં ઇસ્લામી બહનોં કો પઢાતી હૈં ઔર ઇસ્લામી બહનોં કે મદની કામોં કી **તન્ઝીમી ઝિમ્મેદાર** હૈં.

કર કે હિમ્મત મુસલ્માનો આ જાઓ તુમ, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
ઉખ્રવી દૌલત આઓ કમા જાઓ તુમ, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 643)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(20) મૈં છોડ કે ફૈઝાને મદીના નહીં જાતા

એક ઇસ્લામી ભાઈ જબ નવીં જમાઅત મેં પઢતે થે. ક્લાસ મેં ઉન કા એક ફ્રેન્ડ સર્કલ થા, યેહ સબ સ્કૂલ સે ભાગ જાતે, ખૂબ આવારા ગર્દી કરતે, રાત ગએ તક ક્રિકેટ ખેલતે, ઇન્ટરનેટ ક્લબ મેં ઠીકઠાક વક્ત બરબાદ કરતે, સારા સારા દિન મિલજુલ કર કેબલ પર ફિલ્મેં દેખતે, ગાને સુનને કા તો ઇસ કદર ચસ્કા થા કે રાત ગાને સુનતે સુનતે સોના ઔર સુબ્હ જાગતે હી સબ સે પહલા કામ مَعَاذَ اللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ યેહી મન્હૂસ ગાને સુનના. ફેન્સી લિબાસ પહન કર

www.dawateislami.net

યેહ લોગ મિલજુલ કર مَعَاذَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ثُمَّ مَعَاذَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ લડકિયોં કે સાથ છેડ ખાનિયાં ઔર ખૂબ બદ નિગાહિયાં કરતે. ઉસ ઇસ્લામી ભાઈ કી માં કભી સમઝાતી ભી તો ઉલટા ઉસી કે ગલે પડ જાતે. વાલિદ સાહિબ નમાઝ કા હુક્મ ફરમાતે તો ઉન કો ભી ચકમા દે દેતે. અફસોસ ! ઇસ્લાહ કી દૂર દૂર તક કોઈ સૂરત નઝર નહીં આતી થી. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉન કે બડે ભાઈ સાહિબ કા ભલા કરે જિન્હોં ને ઉન કી દસ્ત ગીરી કી ઔર ઉન્હેં **રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી અશરે કે અન્દર **એ'તિકાફ** મેં બૈઠને કે લિયે કહા. ઉન કો સહીહ મા'નોં મેં યેહ ભી પતા નહીં થા કે **એ'તિકાફ** ક્યા હોતા હૈ ! ઉન્હોં ને સાફ ઇન્કાર કર દિયા. મગર બડે ભાઈ ને કિસી તરહ ભી સમઝા બુઝા કર તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઇસ્લામી** કે મદની મર્કઝ ફૈઝાને મદીના મેં હોને વાલે **ઇજતિમાઈ એ'તિકાફ** મેં બિઠા દિયા. ચાર યા પાંચ દિન તક બિલ્કુલ ભી દિલ ન લગા ઔર યેહ ભાગને કી કોશિશ કરતે રહે મગર કામ્યાબ ન હો સકે. ઇસ કે બા'દ સુરૂર આના શુરૂઅ હુવા, ઔર ફિર તો વોહ **રૂહાની સુકૂન** મિલા, કે ચાંદરાત કો યેહ કહ રહે થે કે મુઝે ઘર નહીં જાના હૈ મૈં આજ કી રાત ભી યહીં **ફૈઝાને મદીના** મેં ગુઝારના ચાહતા હૂં.

www.dawateislami.net

તુમ ઘર કો ન ખીંચો નહીં જાતા નહીં જાતા
મૈં છોડ કે ફૈઝાને મદીના નહીં જાતા

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(21) એ'તિકાફ઼ કી બ-ર-કત સે ઘુટનોં કા દર્દ ચલા ગયા

જામિઅતુલ મદીના કે એક તાલિબે ઇલ્મ કો આખિરી અશરએ રમઝાનુલ મુબારક (1426 સિ.હિ., 2005 સિ.ઈ.) મેં તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, દા'વતે ઇસ્લામી કે આલમી મદની મર્કઝ ફૈઝાને મદીના મેં એ'તિકાફ઼ કી સઆદત હાસિલ હુઈ. વહાં ઉન કી મુલાકાત એક સિન રસીદા બુઝુર્ગ સે હુઈ, ઉન્હોં ને બતાયા : કઈ સાલ સે મેરે ઘુટનોં મેં દર્દ થા, જબ મૈં આલમી મદની મર્કઝ ફૈઝાને મદીના મેં એ'તિકાફ઼ કે લિયે આયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉસ કી બરકત સે મુઝ પર કરમ હુવા કે મેરે ઘુટનોં કા દર્દ દૂર હો ગયા.

દર્દ ટાંગોં મેં હો, દર્દ ઘુટનોં મેં હો,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ઼
પેટ મેં દર્દ હો યા કે ઝખ્મોં મેં હો,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ઼

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 643)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

22 દાઢી સજી સર સબ્ઝ હો ગયા

નવસારી (સૂબએ ગુજરાત, અલ હિન્દ) કે એક મૉડર્ન ઈસ્લામી ભાઈ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કી તરફ સે આખિરી અશરએ **રમઝાનુલ મુબારક** (1423 સિ.હિ., 2002 સિ.ઈ.) મેં હોને વાલે **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** (સૂરત, ગુજરાત) મેં મો'તકિફ હુએ. **મદની જદ્‌વલ** કે મુતાબિક લગને વાલે સુન્નતોં ભરે હલ્કોં, રિક્કત અંગેઝ દુઆઓં ઔર ઝિક્રો ના'ત કી પુરસોઝ સદાઓં ને ઉન કા દિલ મોહ લિયા, **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબત સે વોહ ફૈઝ મિલા, કે ન પૂછો બાત ! દાઢી મુબારક સજી, ઈમામા શરીફ સે સર સબ્ઝ હુવા ઔર તરક્કી કે મનાઝિલ તૈ કરતે હુએ તા દમે તહરીર અપને **શહ્‌ર કી મુશાવરત** કે નિગરાન કી હૈસિય્યત સે મદની કામોં કી ધૂમેં મચા રહે હૈં.

સુન્નતોં કી તુમ આ કર કે સૌગાત લો,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
આઓ બટતી હૈ રહમત કી ખૈરાત લો,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 643)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

23 અનબન ખત્મ હો ગઈ

એક ઈસ્લામી ભાઈ અબ્દુર્રઝ્ઝાક અત્તારી જો કે ટન્ડો જામ એગ્રી કલ્ચરલ યૂનીવર્સિટી કે લેબ ઈન્ચાર્જ થે, ઉન કે દો બેટે **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ સે વાબસ્તા થે મગર વોહ ખુદ નમાઝોં ઔર સુન્નતોં સે દૂર થે ઔર ઝેહ્ન મુકમ્મલ તૌર પર દુન્યાદારોં વાલા થા. **રમઝાનુલ મુબારક** મેં **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કરતે હુએ ઉન્હેં **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** મેં શિર્કત કી દા'વત પેશ કી ગઈ તો ફરમાને લગે : મેરે બચ્ચોં કી અમ્મી નારાઝ હો કર મયકે જા બૈઠી હૈં, અગર મૈં એ'તિકાફ કરૂંગા તો ક્યા વોહ આ જાએંગી ? ઉન્હેં બતાયા ગયા : اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ આ જાએંગી. ચુનાન્ચે વોહ આખિરી અશરએ **રમઝાનુલ મુબારક** (ગાલિબન 1416 સિ.હિ., 1995 સિ.ઈ.) મેં **ફૈઝાને મદીના** કે અન્દર **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ મો'તકિફ હો ગએ. સીખને સિખાને કે હલ્કોં, સુન્નતોં ભરે બયાનાત, રિક્કત અંગેઝ દુઆઓં ઔર પુરસોઝ ના'તોં ને ઉન કા દિલ બદલ કર રખ દિયા ! ઉન્હોં ને ગુનાહોં સે તૌબા કર લી, નમાઝોં કી પાબન્દી કા અહ્દ કિયા, દાઢી મુબારક વ ઈમામા શરીફ સે આરાસ્તા હો ગએ ઔર ના'તેં ભી પઢને લગે. **એ'તિકાફ** કે દૌરાન હી રૂઠી હુઈ બચ્ચોં કી અમ્મી ભી વાપસ આ ગઈ ઔર ઘરેલૂ શકર રન્જિયાં ભી ખત્મ હો ગઈ. **એ'તિકાફ** કી બરકત સે વોહ મદની લિબાસ પહનને લગે ઔર ઉન્હોં ને મદની

www.dawateislami.net

કાફિલોં મેં સફર ભી કિયે. મદની માહોલ મેં રહતે હુએ ઉસી સાલ યા'ની બરોઝ જુમે'રાત 27 રબીઉલ અવ્વલ શરીફ કો ઉન કા ઈન્તિકાલ હો ગયા, اِنَّا لِلّٰہِ وَ اِنَّآ اِلَیْہِ رٰجِعُوْنَ

ગોરે તીરહ કો તુમ જગમગાને ચલો,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
રાહતેં રોઝે મહશર કી પાને ચલો,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 643)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

ઝિન્દગી કે આખિરી સાલ કે મુતઅલ્લિક એક ઈબ્રત નાક રિવાયત : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યેહ "મદની બહાર" વાકેઈ અપને અન્દર ઈબ્રત કે કઈ મદની ફૂલ લિયે હુએ હૈ. મર્હૂમ અબ્દુર્રઝ્ઝાક અત્તારી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْبَارِی ખુશ નસીબ થે કે વફાત સે થોડે હી અર્સે કબ્લ ઉન્હેં મદની માહોલ મુયસ્સર આ ગયા ઔર યકીનન વોહ બન્દા મુકદ્દર વાલા હૈ જો મરને સે પહલે પહલે તૌબા કર કે રાહે રાસ્ત પર આ જાએ ઔર સુન્નતોં કી શાહરાહ પર ચલ પડે ઔર બડા હી બદ નસીબ હૈ વોહ શખ્સ જો અચ્છા ભલા નેકિયાં કરને વાલા ઔર સુન્નતોં કે રાસ્તે પર ચલને વાલા હો કર મરને સે થોડે હી અર્સે કબ્લ مَعَاذَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ મૉડર્ન હો જાએ ઔર ગુનાહોં મેં પડ કર **મદની માહોલ** સે દૂર જા પડે. જબ ભી આપ કો શૈતાન કિસી

www.dawateislami.net

ઝિમ્મેદાર ફર્દ સે નારાઝ કરવા કર યા યૂં હી સુસ્તી દિલા કર યા દુન્યવી કારોબાર મેં ખૂબ ફંસા કર યા શાદી વગૈરા કા જોશ દિલા કર મદની માહોલ સે દૂર હોને કા મશ્વરા દે તો ઈસ હદીસે પાક પર ગૌર ફરમા લિયા કરેં : ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهَا સે રિવાયત હૈ કે **રસૂલુલ્લાહ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : જબ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કિસી બન્દે કે સાથ ભલાઈ કા ઈરાદા ફરમાતા હૈ તો ઉસ કે **મરને સે એક સાલ પહલે** એક ફિરિશ્તા મુકર્રર ફરમા દેતા હૈ જો ઉસ કો રાહે રાસ્ત પર લગાતા રહતા હૈ હત્તા કે વોહ ખૈર (યા'ની ભલાઈ) પર મર જાતા હૈ ઔર લોગ કહતે હૈં : ફુલાં શખ્સ અચ્છી હાલત પર મરા હૈ. જબ ઐસા ખુશ નસીબ ઔર નેક શખ્સ મરને લગતા હૈ તો ઉસ કી જાન નિકલને મેં જલ્દી કરતી હૈ, ઉસ વક્ત વોહ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે મુલાકાત કો પસન્દ કરતા હૈ ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કી મુલાકાત કો. જબ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કિસી કે સાથ બુરાઈ કા ઈરાદા ફરમાતા હૈ તો **મરને સે એક સાલ કબ્લ એક શૈતાન** ઉસ પર મુસલ્લત કર દેતા હૈ જો ઉસે બહકાતા રહતા હૈ હત્તા કે વોહ અપને બદ તરીન વક્ત મેં મર જાતા હૈ, ઉસ કે પાસ જબ મૌત આતી હૈ તો ઉસ કી જાન અટકને લગતી હૈ, ઉસ વક્ત યેહ શખ્સ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે મિલને કો પસન્દ નહીં કરતા ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઈસ સે મિલને કો. (ذِکرُ الموت مع موسوعۃ ابن اَبِی الدُّنیا ج۵ص۴۴۳حدیث۱۰۷ مُلَخَّصاً)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દિન મેં 50 બાર દુરૂદે પાક પઢે કિયામત કે દિન મૈં ઉસ સે મુસાફહા કરૂં(યા'ની હાથ મિલાઊં)ગા. (ابن بشكوال)

ગુનહ કરતે હુએ ગર મર ગયા તો ક્યા કરૂંગા મૈં

બનેગા હાએ ! મેરા ક્યા કરમ ફરમા કરમ મૌલા

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 97)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(24) ઘર વાલે ઘર સે નિકાલ દેતે થે

એક ઈસ્લામી ભાઈ પહલે પહલ બહુત ઝિયાદા બિગડે હુએ નૌ જવાન થે, રાત જબ તક ગાનોં કી તીન ચાર કેસિટેં ન સુન લેતે નીંદ ન આતી, સારી સારી રાત આવારા ગર્દિયોં ઔર ગુનાહોં મેં બસર હો જાતી, બાત બાત પર ઘર મેં ઝગડતે, **ઘર વાલે બેઝાર હો કર ઘર સે નિકાલ દેતે,** દો એક દિન ઈધર ઉધર ભટક્તે ફિરતે ઈસ કે બા'દ તરકીબ બન જાતી. અલ ગરઝ ઉન કી ઝિન્દગી કે દિન ઈન્તિહાઈ ગલત અન્દાઝ પર બરબાદ હો રહે થે. તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે અલાકાઈ મુશાવરત કે નિગરાન જો કે ઈન કે કઝિન થે ઉન્હોં ને ઈન પર **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કી ઔર આખિરી અશરએ **રમઝાનુલ મુબારક** (1425 સિ.હિ., 2004 સિ.ઈ.) મેં અડે વાલી મસ્જિદ (મુઝફ્ફર ગઢ) મેં ઉન્હેં **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** મેં લા બિઠાયા. એક મુબલ્લિગ કે હુસ્ને અખ્લાક સે મુતઅસ્સિર હો કર ઉન્હોં ને

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : બરોઝે કિયામત લોગોં મેં સે મેરે કરીબ તર વોહ હોગા જિસ ને દુન્યા મેં મુઝ પર ઝિયાદા દુરૂદે પાક પઢે હોંગે. (ترمذی)

સાબિકા ગુનાહોં સે તૌબા કર લી ઔર ઉન્હીં કે હાથોં સબ્ઝ સબ્ઝ ઈમામે શરીફ સે અપના સર સબ્ઝ કરવા લિયા. **27વીં શબ** સુન્નતોં ભરે બયાન કે બા'દ હોને વાલી રિક્કત અંગેઝ દુઆ ને દિલ પર બહુત ઝિયાદા અસર કિયા, ઉન પર ગિર્યા તારી હો ગયા ઔર વોહ સુબ્હ તક રોતે રહે. **ઈદ** કે દૂસરે રોઝ ફજ્ર કે વક્ત અભી આંખ ન ખુલી થી કે એક બુઝુર્ગ ખ્વાબ મેં નઝર આએ ઔર ઉન્હોં ને ઉન કા નામ લે કર પુકારા : "ફજ્ર કા વક્ત હો ગયા હૈ ઔર આપ અભી તક સોએ હુએ હૈં !" ઉન્હોં ને ફૌરન નીંદ હી મેં દોનોં હાથ કિયામ કી તરહ બાંધ લિયે ઔર આંખ ખુલ ગઈ તો હાથ ઉસી તરહ બંધે હુએ થે. ઈસ સે દિલ પર બડા અસર પડા ઔર ઉન્હોં ને મસ્જિદ મેં જા કર બા જમાઅત નમાઝે ફજ્ર અદા કી. અપને શહ્ર કે હફ્તાવાર ઈજતિમાઅ મેં પાબન્દી સે હાઝિરી દેતે રહે. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને ઐસા કરમ બાલાએ કરમ ફરમાયા કે જામિઅતુલ મદીના મેં દર્સે નિઝામી કરને કી સઆદત હાસિલ કરના શુરૂઅ કર દી. અપને દરજે મેં મદની ઈન્આમાત કે તન્ઝીમી તૌર પર ઝિમ્મેદાર બને **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા ઉન પર યેહ ભી કરમ હુવા કે **તલબા કે જો 92 મદની ઈન્આમાત હૈં ઉન સભી પર અમલ કી સઆદત હાસિલ હુઈ.** **અલ્લાહુ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત** عَزَّوَجَلَّ ઉન કો ઈસ્તિકામત ઈનાયત ફરમાએ.

اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمين صَلَّى اللّٰهُ تعالٰى عليه واٰله وسلَّم

www.dawateislami.net

છૂટ જાએગી ફિલ્મોં ડિરામોં કી લત,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
ખુશ ખુદા હોગા બન જાએગી આખિરત,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 643)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(25) મસ્જિદ કા ખતીબ બના દિયા

એક ઈસ્લામી ભાઈ ને તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદ્રસતુલ મદીના મેં કુરઆને કરીમ કી તા'લીમ હાસિલ કી, મગર અફસોસ, કે ફિર ભી પક્કે નમાઝી ન બન સકે. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ **રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી અશરે કે એ'તિકાફ કી સઆદત મિલી, દિલ પર **મદની ચોટ** લગી, ગફલત કી નીંદ ઉડી, હકીકી મા'નોં મેં આંખ ખુલી ઔર વોહ નમાઝોં કે પાબન્દ હો ગએ. **એ'તિકાફ** કે સબબ **મદની કાફિલોં** મેં સફર કા ઝેહ્ન બના. વોહ બે રોઝગાર થે, જિસ દિન **મદની કાફિલે** કી નિય્યત કી ઉન કે યહાં કી મુશાવરત કે નિગરાન ને ફરમાયા : اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ આપ કા કામ હો જાએગા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ મદની કાફિલે કી બરકત યૂં ઝાહિર હુઈ કે જિસ મસ્જિદ મેં ઉન કા **મદની કાફિલા** ગયા વહાં કી ઈન્તિઝામિયા

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : શબે જુમુઆ ઔર રોઝે જુમુઆ મુઝ પર દુરૂદ કી કસરત કર લિયા કરો જો ઐસા કરેગા કિયામત કે દિન મૈં ઉસ કા શફીઅ વ ગવાહ બનૂંગા. (شعب الایمان)

કો ઉન ઈસ્લામી ભાઈ કા બયાન ઔર અન્દાઝે દુઆ ભા ગયા ઔર ઉન્હોં ને **ઉન્હેં ઉસ મસ્જિદ કા ખતીબ બના દિયા !** યૂં ઉન કે રોઝગાર કી ભી સબીલ બની. **અલ્લાહુ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત** عَزَّوَجَلَّ ઉન્હેં **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની માહોલ મેં ઈસ્તિકામત ઈનાયત ફરમાએ.

اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

તંગદસ્તી કા હલ ભી નિકલ આએગા,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
રોઝગાર اِنْ شَآءَ اللّٰہ *મિલ જાએગા,*
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 643)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

26 ઉમ્ર ગફ્લતોં મેં ગુઝર રહી થી

મોડાસા (ગુજરાત, અલ હિન્દ) કે એક મૉડર્ન નૌ જવાન કી ઉમ્રે અઝીઝ ગફ્લતોં મેં ગુઝર રહી થી, ગુનાહોં કા સિલ્સિલા થા, ઐસે મેં કરમ હો ગયા ! સબબે કરમ યૂં હુવા કે **માહે રમઝાનુલ મુબારક** (1423 સિ.હિ., 2002 સિ.ઈ.) કે આખિરી અશરે મેં તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** મેં બૈઠના નસીબ હો ગયા, આશિકાને રસૂલ કી સોહબતે બા બરકત કે ક્યા કહને ! સુન્નતોં ભરે બયાનાત ઔર

www.dawateislami.net

રિક્કત અંગેઝ દુઆઓં ઔર પુરકૈફ ના'તોં કે ફૈઝાન સે ઉન કી કાયા પલટ ગઈ ઔર વોહ મદની જઝ્બા અતા હુવા કે **એ'તિકાફ** હી કે અન્દર ઉન કો દર્સો બયાન કરને કી સઆદત મિલ ગઈ ! **દાઢી મુબારક** ઔર **ઈમામા શરીફ** સજાને કી નિય્યત કી. **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ **એક માહ કે મદની કાફિલે** કે મુસાફિર બન ગએ. ચૂંકે કાફી બા સલાહિય્યત થે લિહાઝા ઈસ્લામી ભાઇયોં ને મુતઅસ્સિર હો કર ઉન કો **અમીરે કાફિલા** બના દિયા !

આશિકાને રસૂલ આઓ દેંગે બયાં,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
દૂર હોંગી ઈબાદાત કી ખામિયાં,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 643)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(27) વોહ તહજ્જુદ ગુઝાર બન ગએ

એક ઉમ્ર રસીદા ઈસ્લામી ભાઈ કો આખિરી અશરએ **રમઝાનુલ મુબારક** (1425 સિ.હિ., 2004 સિ.ઈ.) મેં તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કી તરફ સે હોને વાલે **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** મેં શિર્કત કી સઆદત મિલી. સીખને સિખાને કે હલ્કોં કા બા કાઈદા જદ્વલ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જબ તુમ રસૂલોં પર દુરૂદ પઢો તો મુઝ પર ભી પઢો, બેશક મૈં તમામ જહાનોં કે રબ કા રસૂલ હૂં. (جمع الجوامع)

બના હુવા થા. જિન મેં નમાઝ કે અહકામ ઔર રોઝમર્રા કી સુન્નતેં વગૈરા સીખને કો મિલીં, દસ દિન મેં ઉન્હોં ને વોહ વોહ સીખા જો ગુઝરી હુઈ ઝિન્દગી મેં ન સીખ પાએ થે. સુન્નતોં ભરે બયાનાત કી સમાઅત ઔર **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબત કી બરકત સે ફ઼િક્રે આખિરત નસીબ હુઈ, કલ્બ મેં **મદની ઈન્કિલાબ** બરપા હો ગયા ઔર **મદની ઈન્આમાત** પર અમલ કા જઝબા મિલા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ દૂસરા "મદની ઈન્આમ" બિલ ખુસૂસ મઝબૂતી સે થામ લિયા ઔર ઈસ કી બરકત સે اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ પાંચોં નમાઝેં પહલી સફ઼ મેં તક્બીરે ઊલા કે સાથ બા જમાઅત અદા કરને કી આદત બના લી, اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉન્હેં તહજ્જુદ પર ભી ઈસ્તિકામત હાસિલ હુઈ. **મદની ઈન્આમાત કા રિસાલા** હર માહ અપને ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને ઔર હફ્તાવાર ઈજતિમાઅ મેં ભી શિર્કત કી સઆદત પાને લગે.

બા જમાઅત નમાઝોં કા જઝબા મિલે,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
દિલ કા પઝમુર્દા ગુન્ચા ખુશી સે ખિલે,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 644)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

(28) આકા અપના દીદાર કરા દીજિયે

એક ઈસ્લામી ભાઈ આમ નૌ જવાનોં કી તરહ મૉડર્ન ઔર ફિલ્મેં ડિરામે દેખને કે શૌકીન થે. ખુશ કિસ્મતી સે આખિરી અશરએ **રમઝાનુલ મુબારક** મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** મેં બૈઠને કી સઆદત મિલ ગઈ. **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબત કી ભી ક્યા બાત હૈ ! ઉન્હોં ને ઝિન્દગી મેં પહલી બાર ઐસા **મદની માહોલ** દેખા થા, દિલો જાન સે **દા'વતે ઈસ્લામી** કે શૈદાઈ હો ગએ. ઉન્હેં સરકારે નામદાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે દીદાર કા બડા અરમાન થા, **એ'તિકાફ** મેં રોઝાના દીદાર કે લિયે દુઆ માંગતે થે. **27વીં શબ** આ ગઈ, ઈજતિમાએ ઝિક્રો ના'ત હુવા, **ઝિક્રુલ્લાહ** મેં ઉન પર બેખુદી કી સી કૈફિય્યત તારી હો ગઈ ફિર જબ રિક્કત અંગેઝ દુઆ હુઈ તો ઉન્હોં ને આંખેં બન્દ કિયે રો રો કર બસ એક યેહી તકરાર કી : **"આકા અપના દીદાર કરા દીજિયે !"** યકાયક આંખોં મેં એક બિજલી સી કૂંદી ઔર એક નૂરાની ચેહરે કી ઝિયારત હુઈ ઔર ઉન્હેં યકીન હો ગયા કે યેહ તો મેરે **આકા** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم હૈં ! આહ ! આહ ! ફિર ચેહરએ મુબારક નિગાહોં સે ઓઝલ હો ગયા. આહ !

www.dawateislami.net

શરબતે દીદ ને ઈક આગ લગાઈ દિલ મેં   તપિશે દિલ કો બઢાયા હૈ બુઝાને ન દિયા
અબ કહાં જાએગા નક્શા તેરા મેરે દિલ સે   તહ મેં રખ્ખા હૈ ઈસે દિલ ને ગુમાને ન દિયા

اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉન્હોં ને ગુનાહોં સે તૌબા કી, દાઢી બઢાની શુરૂઅ કર દી ઔર ઈમામા શરીફ સજાને કી નિય્યત ભી કર લી. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઈદ કે દિન **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ હાથોં હાથ તીન દિન કે **મદની કાફિલે** કે મુસાફિર બન ગએ. જામિઅતુલ મદીના મેં દર્સે નિઝામી શુરૂઅ કર દિયા, તા'વીઝાતે અત્તારિય્યા કા ભી કોર્સ કિયા ઔર **મજલિસે મક્તૂબાતો તા'વીઝાતે અત્તારિય્યા** કી તરફ સે સોંપી હુઈ ઝિમ્મેદારી કે મુતાબિક તા'વીઝાત કા બસ્તા ભી લગાતે નીઝ જામિઅતુલ મદીના કે અન્દર અપને દરજે મેં **મદની કાફિલા ઝિમ્મેદાર** ભી બને.

ગર તમન્ના હૈ આકા કે દીદાર કી,   મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
હોગી મીઠી નઝર તુમ પે સરકાર કી,   મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 640)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(29) ઉન કો હૈરત હૈ કે ડબ્બૂ સ્નૂકર કૈસે છોડ દિયા!

એક ઈસ્લામી ભાઈ દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની રંગ મેં રંગને સે પહલે બે તહાશા ફિલ્મેં ડિરામે દેખા કરતે, "ડબ્બૂ સ્નૂકર" ખેલને

www.dawateislami.net

કા ઈસ કદર જુનૂન, કે કિસી કે ડાંટને બલ્કે મારને તક સે ભી યેહ લત નહીં છૂટ સકતી થી. ગુનાહોં કી નુહૂસત કા આલમ યેહ થા કે مَعَاذَاللّٰہعَزَّوَجَلَّ નમાઝ પઢને સે દિલ ઘબરાતા થા ! **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રહમત સે ઉન કે અલાકે કી **ફુરકાનિયા મસ્જિદ** મેં તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કી તરફ સે હોને વાલે આખિરી અશરએ **રમઝાનુલ મુબારક** (1425 સિ.હિ., 2004 સિ.ઈ.) કે **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** કે અન્દર વોહ ભી **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ મો'તકિફ હો ગએ. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ "મદની ઈન્આમાત" કી બરકત સે આખિરત બનાને કી સોચ બની, ગુનાહોં સે કુછ બે રગ્બતી પૈદા હુઈ. ફિર કાદિરિય્યા રઝવિય્યા સિલ્સિલે મેં મુરીદ બને તો નમાઝ કી પાબન્દી નસીબ હુઈ, ઉન્હોં ને **ડબ્બૂ સ્નૂકર** ખેલના તર્ક કર દિયા જિસ પર ઉન્હેં ભી હૈરત હૈ કે મૈં ને યેહ કૈસે છોડ દિયા ! ઈસ કે બા'દ દા'વતે ઈસ્લામી કે **તીન રોઝા સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ** કે આખિરી દિન હાઝિરી હુઈ, વહાં "T.V. કી તબાહ કારિયાં" કે મૌઝૂઅ પર બયાન હુવા. ઉસ કો સુન કર અઝાબે કબ્રો હશ્ર કે ખૌફ સે લરઝ ઉઠે ઔર યેહ અહ્દ કર લિયા કે કભી ભી T.V. નહીં દેખૂંગા. ઉન્હોં ને અપની અમ્મીજાન કો T.V. કી તબાહ કારિયાં કેસિટ સુનાઈ તો ઉન્હોં ને ભી T.V. દેખના બિલ્કુલ બન્દ કર દિયા

www.dawateislami.net

ઔર સરકારે ગૌસુલ આ'ઝમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْاَكْرَم કી મુરીદની બનને કા જઝબા પૈદા હુવા ચુનાન્ચે ઉન કો ભી બૈઅત કરવા દિયા. ઈસ કી બરકત સે અમ્મીજાન ફર્ઝ નમાઝોં કે સાથ સાથ તહજ્જુદ, ઈશ્રાક ઔર ચાશ્ત ભી પાબન્દી સે પઢને લગીં. ખુદાએ રહમાન عَزَّوَجَلَّ કે કરમ સે થોડે હી અર્સે મેં અમ્મીજાન કો મદીનએ મુનવ્વરહ زَادَهَا اللهُ شَرَفًاوَّتَعْظِيْمًا કા બુલાવા આ ગયા, ઈસ પર અમ્મી ને ખુદ હી ફરમાયા : યેહ સબ બૈઅત હોને કા ફૈઝ હૈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉન ઈસ્લામી ભાઈ કો અપને યહાં ઝૈલી કાફિલા ઝિમ્માદાર કી હૈસિય્યત સે અપની પ્યારી પ્યારી મદની તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કી ખિદમત કી સઆદત મિલને લગી.

સીખને ઝિન્દગી કા કરીના ચલો, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
દેખના હૈ જો મીઠા મદીના ચલો, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 644)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(30) કૉમેડિયન મુબલ્લિગ બન ગયા

બાલા સિનોર (ગુજરાત, અલ હિન્દ) કે એક નૌ જવાન જો કૉમેડિયન થે. ઉલટે સીધે ચુટકુલે સુના કર લોગોં કો હંસાના ઉન કા મશ્ગલા થા, શાદિયોં મેં મીમીક્રી ફંક્શન કે લિયે ઉન કો બુલવાયા

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર દસ મરતબા દુરૂદે પાક પઢે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર સો રહમતેં નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (طبرانی)

જાતા થા. આખિરી અશરએ **રમઝાનુલ મુબારક** મેં ઉન્હેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** મેં બૈઠને કી સઆદત હાસિલ હુઈ. અબ તક ધન કમાને હી કી ધુન થી, اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ એ'તિકાફ કે **મદની માહોલ** મેં આખિરત બનાને કી લગન પૈદા હો ગઈ, સાબિકા ગુનાહોં સે તાઈબ હો કર સુન્નતોં કે મુબલ્લિગ બન ગએ, અપને આપ કો દા'વતે ઈસ્લામી કે લિયે પેશ કર દિયા. તા દમે તહરીર તન્ઝીમી તૌર પર તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કી એક **ડિવીઝ્નલ મુશાવરત કે નિગરાન** કી હૈસિય્યત સે દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની કામોં કી ધૂમેં મચા રહે હૈં, દીન કે લિયે ઉન કી કુરબાનિયોં કા હાલ યેહ હૈ કે માહાના 25 દિન મદની કામોં કે લિયે વક્ફ હૈં.

اِنْ شَآءَ اللّٰه ભાઈ સુધર જાઓગે, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
મરઝે ઈસ્યાં સે છુટકારા તુમ પાઓગે, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 644)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(31) હ-જરે અસ્વદ ચૂમ લિયા

એક ઈસ્લામી ભાઈ કો બુરે માહોલ ઔર આવારા દોસ્તોં કી સોહબત ને ગુનાહોં પર દિલેર કર દિયા થા, શરાબ કે અડ્ડોં પર

www.dawateislami.net

જાના ઉન કે લિયે મા'મૂલી બાત થી, લોગોં સે ખ્વાહ મ ખ્વાહ લડાઈ મોલ લેના, બિલા વજહ ઝગડના ઔર મારપીટ કરના ઉન કી આદત બન ચુકી થી. ઈન કરતૂતોં કી વજહ સે ઘર કા હર ફર્દ ઉન સે બેઝાર થા, વોહ ઈસી તરહ ગુનાહોં કી વાદિયોં મેં ભટક રહે થે કે ઉન કી કિસ્મત કા સિતારા ચમકા ઔર વોહ એક આશિકે રસૂલ કી **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કી બરકત સે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે તહ્ત **નૂરાની મસ્જિદ** મેં હોને વાલે માહે **રમઝાનુલ મુબારક** (1426 સિ.હિ., 2005 સિ.ઈ.) કે આખિરી અશરે કે **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** કી બહારેં સમેટને મેં શામિલ હો ગએ. દૌરાને **એ'તિકાફ** આશિકાને રસૂલ કે દાઢિયોં ઔર ઈમામોં વાલે નૂરાની ચેહરોં ઔર ઉન કી મહબ્બતોં ઔર શફકતોં ને ઉન્હેં **દા'વતે ઈસ્લામી** સે કાફી મુતઅસ્સિર કિયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ દસ શબાના રોઝ **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબત મેં રહ કર ઉન્હોં ને બહુત કુછ સીખા. 25વીં શબ **ઝિક્રુલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ મેં મશ્ગૂલ થે કે ઉન પર ગુનૂદગી તારી હુઈ ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰه ઉન્હોં ને ખુદ કો **કા'બતુલ્લાહ શરીફ** કે રૂબરૂ પાયા, ઉન પર કરમ બાલાએ કરમ યેહ હુવા કે **ઉન્હોં ને બે સાખ્તા હજરે અસ્વદ કો ચૂમ લિયા. 27વીં શબ** ભી ઉન પર કરમ હુવા ઔર ગુનૂદગી કે આલમ મેં મદીનએ મુનવ્વરહ زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًا وَّتَعْظِيْمًا કી નૂરબાર ગલિયોં ઔર સબ્ઝ સબ્ઝ ગુમ્બદ કે દિલબહાર નઝ્ઝારોં

www.dawateislami.net

કી સઆદત પાઈ. ઈન ઈમાન અફરોઝ સિલ્સિલોં ને ઉન કે દિલ કી દુન્યા બદલ ડાલી. ઉન્હોં ને નિય્યત કી, કે યેહ **મદની માહોલ** અબ ઝિન્દગી ભર નહીં છોડૂંગા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ રબ્બે અકરમ عَزَّوَجَلَّ કે લુત્ફો કરમ સે ઉન્હોં ને દા'વતે ઈસ્લામી કે જામિઅતુલ મદીના મેં દર્સે નિઝામી કરને કે લિયે દાખિલા લે લિયા.

દિલ મેં બસ જાએં આકા કે જલ્વે મુદામ, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
દેખો મક્કે મદીને કે તુમ સુબ્હો શામ, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 644)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(32) બુરી સોહબત મેં રહને કે ગુનાહ છૂટ ગયા

એક ઈસ્લામી ભાઈ બુરી સંગત કે સબબ મૉડર્ન ઔર બુરે બન્દે બન ગએ થે. ખુશ કિસ્મતી સે અપને અલાકે કી **અકસા મસ્જિદ** કે અન્દર હોને વાલે **માહે રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી અશરએ મુબારકા કે **ઈજતિમાઈ સુન્નત એ'તિકાફ** મેં બૈઠને કી બરકત સે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **મદની માહોલ** સે વાબસ્તા હો ગએ, પાબન્દે સલાતો સુન્નત ભી બન ગએ, હફ્તાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢા ઉસ ને જફા કી. (عبدالرزاق)

મેં હાઝિરી કી આદત પડ ગઈ, ફિલ્મેં ડિરામે દેખને કી ખસ્લતે બદ નિકલ ગઈ ઔર اَلْحَمْدُلِلّٰه عَزَّوَجَلَّ એક બહુત બડા ફાએદા યેહ હુવા કે મહ્ઝ નફ્સ કી લઝ્ઝત કી ખાતિર **બુરી સોહબત** કી જો આદત થી ઉસ સે ભી ઉન કી જાન છૂટ ગઈ.

સોહબતે બદ મેં રહને કી આદત છુટે, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
ખસ્લતે જુર્મો ઈસ્યાં તુમ્હારી મિટે, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 644)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(33) જઝ્બે કો મદીને કે 12 ચાંદ લગ ગએ

મલાકા (ઈલાહઆબાદ, યૂપી, અલ હિન્દ) કે એક ઈસ્લામી ભાઈ કા વાકિઆ કુછ યૂં હૈ કે ઉન્હોં ને મદીનતુલ ઔલિયા અહમદઆબાદ શરીફ મેં હિન્દ સત્હ કે સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં શિર્કત ફરમાઈ, દીન કી ખિદમત કા કાફી જઝ્બા મિલા. ઉસી સાલ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કી તરફ સે આખિરી અશરએ **માહે રમઝાનુલ મુબારક** (1418 સિ.હિ., 1997 સિ.ઈ.) મેં નાગોરી વાડ કી મસ્જિદ (અહમદઆબાદ શરીફ) કે અન્દર હોને વાલે **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** મેં મો'તકિફ હુએ. **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબત ઉન્હેં ખૂબ મુવાફિક આઈ, ઉન કે દીની

www.dawateislami.net

જઝબે કો મીઠે મદીને કે 12 ચાંદ લગ ગએ. એ'તિકાફ કે બા'દ અપને આબાઈ ગાઉં **મલાકા** (યૂપી) મેં જા કર ઉન્હોં ને મદની કામોં કી ખૂબ ધૂમેં મચાઈ. દૂસરે સાલ મદની મર્કઝ કી જાનિબ સે મુખ્તલિફ શહરોં મેં જા કર સેંકડોં ઈસ્લામી ભાઈયોં કો એ'તિકાફ કરવાયા. તા દમે તહરીર અહમદઆબાદ શરીફ મેં મુકીમ હૈં ઔર **દા'વતે ઈસ્લામી** કી તન્ઝીમી તરકીબ કે મુતાબિક **તહસીલ માલિયાત** કે ઝિમ્મેદાર હૈં.

આઓ ઈશ્કે મુહમ્મદ કે પીને કો જામ, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
મસ્ત હો કર કરો ખૂબ તુમ મદની કામ, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 644)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(34) 70 સાલહ ઈસ્લામી ભાઈ કે તઅસ્સુરાત

એક સિન રસીદા ઈસ્લામી ભાઈ બુઢાપે કે બા વુજૂદ مَعَاذَ الله નમાઝ કી પાબન્દી નહીં કરતે થે, ફિલ્મેં ડિરામે કે શૌકીન થે, દાઢી મુંડવાયા કરતે થે ઔર અંગ્રેઝી લિબાસ પહનતે થે. તકરીબન 60 બરસ કી ઉમ્ર મેં **કૌસર મસ્જિદ** કે અન્દર પહલી બાર આખિરી અશરએ **રમઝાનુલ મુબારક** (ગાલિબન 1416 સિ.હિ., 1996 સિ.ઈ.) મેં ઉન્હેં **એ'તિકાફ** કી સઆદત હાસિલ હુઈ. વહાં દા'વતે ઈસ્લામી

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા ઉસ ને જન્નત કા રાસ્તા છોડ દિયા. (طبرانی)

કે આશિકાને રસૂલ કી સોહબત મુયસ્સર આઈ. **ગુજરાતી રસ્મુલ ખત મેં લિખા હુવા કુરઆને કરીમ** પઢતા દેખ કર એક ઈસ્લામી ભાઈ ને ઉન્હેં સમઝાયા કે કુરઆને કરીમ અરબી મેં લિખા હુવા પઢના ઝરૂરી હૈ, ગુજરાતી ઝબાન કે હુરૂફ અસ્લ અરબી મખારિજ સે કૈસે અદા કરેંગે ! ઉન કી સમઝ મેં બાત આ ગઈ. બહર હાલ એ'તિકાફ મેં **આશિકાને રસૂલ** સે ઉન્હેં બહુત ફૈઝ હાસિલ હુવા. ઉન્હોં ને તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **મદ્રસતુલ મદીના** (બરાએ બાલિગાન) મેં પઢના શુરૂઅ કર દિયા. ડેઢ સાલ કી જિદ્દો જુહ્દ સે ઉન કે કુછ ન કુછ હુરૂફ દુરુસ્ત હુએ, اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ અરબી મેં દેખ કર કુરઆને કરીમ પઢના નસીબ હોને લગા. હફ્તાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં સારી રાત ગુઝારને કા શરફ મિલને લગા, હફ્તે મેં એક બાર મદની દૌરા બરાએ નેકી કી દા'વત મેં શિર્કત કી સઆદત ભી મુયસ્સર આને લગી. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ ઉન્હોં ને એક મુઠ્ઠી દાઢી ભી સજા લી. ઝાહિરી અસ્બાબ કમ હોને કે બા વુજૂદ કરમ બાલાએ કરમ હો ગયા ઔર ઉન્હેં ઉમ્રહ શરીફ ઔર મીઠે મદીને કી હાઝિરી કા શરફ મિલ ગયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ હર માહ તીન દિન **મદની કાફિલે** મેં સફર કી સઆદત હાસિલ હોને લગી. **72 મદની ઈન્આમાત મેં સે** 40 સે ઝાઈદ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઇસ હૈ. (ابو یعلی)

મદની ઈન્આમાત પર અમલ કી કોશિશ નસીબ હુઈ. એક પ્રાઈવેટ ફર્મ મેં એકાઉન્ટન્ટ હૈં ઔર સુબ્હો શામ આતે જાતે બસ કે અન્દર **નેકી કી દા'વત** દેને કી ચાર સાલ સે સઆદત હાસિલ હૈ, એક બાર **ખ્વાબ** મેં બસ કે અન્દર ઉન્હોં ને **નેકી કી દા'વત** પેશ કી, ફારિગ હોને કે બા'દ દેખા કે એક મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી જિન સે યેહ બહુત મહબ્બત કરતે હૈં, વોહ ઉન કે સામને મુસ્કુરાતે તશરીફ ફરમા હૈં. યેહ રૂહ પરવર મન્ઝર દેખ કર યેહ રો પડે ઔર આંખ ખુલ ગઈ. યેહ ખ્વાબ દેખને કે બા'દ **નેકી કી દા'વત** દેને મેં ઉન્હેં મઝીદ ઈસ્તિકામત નસીબ હુઈ.

સીખ લો આઓ કુરઆન પઢના સભી,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
તુમ તરક્કી કે ઝીનોં પે ચઢના સભી,
મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب !　　صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ગૈરે અ-રબી મેં આયાતે કુરઆની લિખના જાઇઝ નહીં

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! જબ તક અચ્છી સોહબત નહીં મિલતી ઉસ વક્ત તક બસા અવકાત ઈસ્લાહ કી સૂરત નહીં બનતી. આજ કલ અક્સર ઉમ્ર રસીદા અફરાદ ભી તરહ તરહ કે ગુનાહોં મેં મુબ્તલા નઝર આતે હૈં, હત્તા કે બેચારે બિસ્તરે મર્ગ પર

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફ़ा صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (مسند احمد)

પડે હોં તબ ભી ઉન્હેં નમાઝ પઢને, ઝૂટ ઔર ગીબત સે બચને ઔર દાઢી મુંડાને વગૈરા સે તૌબા કર લેને કી તૌફીક નહીં મિલતી, ઇસ હાલત મેં ભી مَعَاذَ الله T.V. પર ફિલ્મેં ડિરામે દેખને કા સિલ્સિલા જારી રહતા હૈ, સિહ્હત પા કર સિર્ફ દુન્યા કે કામ ધન્દે હી કરને કા જઝબા હોતા હૈ. યેહ મુઅમ્મર ઇસ્લામી ભાઈ ખુશ નસીબ થે, જિન્હેં એ'તિકાફ મેં **મદની માહોલ** મુયસ્સર આ ગયા ઔર ગફલતોં મેં ગુઝરને વાલી ઝિન્દગી યકાયક મદની અદાઓં મેં ઢલ ગઈ. આપ ને દેખા, કે બેચારે કુરઆને કરીમ ભી પઢે હુએ નહીં થે ઇસ લિયે ગુજરાતી ઝબાન મેં કુરઆન શરીફ પઢ રહે થે, જિસ પર એક **આશિકે રસૂલ** ને તફહીમ કી (યા'ની સમઝાયા) તો દા'વતે ઇસ્લામી કે **મદ્રસતુલ મદીના** (બાલિગાન) મેં રાત કે વક્ત સીખ કર અરબી મેં પઢને કે કુછ ન કુછ કાબિલ હુએ. યાદ રખિયે ! અરબી ઝબાન કે ઇલાવા દૂસરી કિસી ઝબાન મસલન ગુજરાતી, હિન્દી, ઇંગ્લિશ કે રસ્મુલ ખત મેં કુરઆને પાક લિખના જાઇઝ નહીં. ગુજરાતી, હિન્દી, અંગ્રેઝી વગૈરા ઝબાનોં કે માહનામોં ઔર દીગર કુતુબો રસાઇલ મેં આયાત ઔર માસૂર (યા'ની કુરઆનો હદીસ કી) દુઆએં વગૈરા અરબી રસ્મુલ ખત હી મેં લિખની ચાહિએં. **મુફસ્સિરે** શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان કે એક તફસીલી ફતવે કા ઇક્તિબાસ મુલાહઝા હો : “હિન્દી યા અંગ્રેઝી રસ્મુલ ખત મેં કુરઆન

www.dawateislami.net

લિખના તો સરીહ તહ્‌રીફ હૈ (ઔર કુરઆને પાક કી તહ્‌રીફ હરામ હૈ) કે અવ્વલન : તો ઊપર ઝિક્ર કી હુઈ પાબન્દિયોં કે ખિલાફ હૈ. દુવુમ : سین، صاد، ثاء મેં, ઈસી તરહ ق ઔર ک મેં, ز۔ ذ۔ ظ મેં ફર્ક બિલ્કુલ ન હો સકેગા. મસલન ظاہر કે મા'ના હૈં ઝાહિર ઔર زاہر કે મા'ના હૈં ચમક્દાર યા તરો તાઝા. અબ અગર આપ ને અંગ્રેઝી મેં Zahir લિખા તો કૈસે મા'લૂમ હો, કે ظاہر હૈ યા زاہر. ઈસી તરહ تاہر ઔર طاہر, قدیر ઔર قادر, سامع ઔર سمیع, عالم ઔર علیم મેં કિસ તરહ ફર્ક રહેગા ? ગરઝે કે ઔસાફે અલ્ફાઝ તો દર કનાર ખુદ હુરૂફ હી મુન્કલિબ (યા'ની તબ્દીલ) હો જાએંગે ઔર મા'ના હી ખત્મ." (ફતાવા નઈમિયા, સ. 83)

કરમ સે યેહ જઝબા મૈં પાઊં ખુદાયા
મૈં કુરઆન સીખૂં સિખાઊં ખુદાયા

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

(35) ઘર મેં ભી મ-દની માહોલ બના લિયા

રમઝાનુલ મુબારક (1426 સિ.હિ., 2005 સિ.ઈ.) મેં એ'તિકાફ કે દિન બિલ્કુલ કરીબ થે, એક ઈસ્લામી ભાઈ (ઉમ્ર તકરીબન 40 બરસ) સે મુલાકાત હોને પર એક મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી ને

www.dawateislami.net

ઉન કો સરસરી તૌર પર **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** કી દા'વત પેશ કી ઔર વોહ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કી તરફ સે મસ્જિદ મેં હોને વાલે આખિરી અશરએ **રમઝાનુલ મુબારક** (1426 સિ.હિ., 2005 સિ.ઈ.) કે **ઈજતિમાઈ સુન્નત એ'તિકાફ** મેં મો'તકિફ હો ગએ. **આશિકાને રસૂલ** કા **મદની માહોલ** દેખ કર હૈરાન રહ ગએ, દાઢી મુબારક સજા લી, ઈમામા શરીફ સે સર સબ્ઝ હો ગયા, દર્સો બયાન કા સિલ્સિલા શુરૂઅ કર દિયા, **અપને ઘર મેં ભી મદની માહોલ બના લિયા,** ઘર કી ઈસ્લામી બહનોં પર પર્દા નાફિઝ કિયા ઔર તા દમે તહરીર અપને શહ્ર **કી મુશાવરત કે નિગરાન હૈં.**

ઝિન્દગી કા કરીના મિલેગા તુમ્હેં, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
આઓ દર્દે મદીના મિલેગા તુમ્હેં, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 644)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

(36) મૈં રમઝાન કે રોઝે ભી કમ હી રખતા થા

એક ઈસ્લામી ભાઈ બે નમાઝી ઔર ફેશન પરસ્ત નૌ જવાન થે ઔર ફિલ્મેં, ડિરામે દેખને, ગાને બાજે સુનને કે ઈન્તિહાઈ શૌકીન.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોંગે. (جمع الجوامع)

રમઝાનુલ મુબારક મેં રોઝે ભી **مَعَاذَاللّٰہ عَزَّوَجَلَّ** કમ હી રખતે, અગર કોઈ સમઝાતા ભી તો ટાલ દેતે. એક દિન વોહ કિસી મુઆમલે કે સબબ પરેશાની કે આલમ મેં જા રહે થે કે એક બા ઈમામા ઈસ્લામી ભાઈ સે મુલાકાત હો ગઈ જો તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **મદની માહોલ** સે વાબસ્તા થે. વોહ ઉન્હેં ઈન્ફિરાદી કોશિશ કર કે જામેઅ મસ્જિદ મેં હોને વાલે દા'વતે ઈસ્લામી કે હફ્તાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં લે ગએ, મગર વોહ શૈતાની વસ્વસોં કે બાઈસ કુછ હી દેર મેં ઉઠ કર ચલ દિયે. દો દિન બા'દ ઉન કા એક દુન્યાદાર દોસ્ત ઉન કો ફિલ્મ દેખને કે લિયે લે ગયા મગર કિસી બાત પર અનબન હોને કે બાઈસ વોહ ઉસ સે અલગ હો ગએ ઔર યૂં ઉન કી કિસ્મત કા સિતારા ચમકા, હુવા યૂં કે **માહે રમઝાનુલ મુબારક** મેં ઉન કે બડે ભાઈ સાહિબ દા'વતે ઈસ્લામી કી તરફ સે હોને વાલે ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ મેં મો'તકિફ થે, વોહ ભાઈજાન સે મિલને જા પહોંચે, વહાં સબ્ઝ સબ્ઝ ઈમામા સજાએ આશિકાને રસૂલ ઉન્હેં બહુત ભલે લગે. ચાંદરાત એક ઈસ્લામી ભાઈ ને ઉન કે ભાઈજાન કો **ફૈઝાને સુન્નત** ઔર ના'તોં કી કેસિટ તોહફે મેં દી, ઉસ ઈસ્લામી ભાઈ ને **ફૈઝાને સુન્નત** કા બાબ **બે નમાઝી કી સઝાએં** પઢા તો લરઝ ઉઠે ઔર કેસિટ મેં યેહ મુનાજાત

ગુનાહોં કી આદત છુડા મેરે મૌલા   મુઝે નેક ઈન્સાં બના મેરે મૌલા

www.dawateislami.net

સુની તો દિલ ચોટ ખા કર રહ ગયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ઉન્હોં ને ગાને બાજે સુનના છોડ દિયે મગર નમાઝ કી પાબન્દી ન કર સકે. એક આશિકે રસૂલ કી દા'વત પર દા'વતે ઈસ્લામી કે હફ્તાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં દોબારા જા પહોંચે ઔર આખિર તક રુકે રહે ઈખ્તિતામ પર **આશિકાને રસૂલ** કી મુલાકાત કે દિલ નશીન અન્દાઝ ને ઉન્હેં દા'વતે ઈસ્લામી કા શૈદાઈ બના દિયા. ઉન્હોં ને ચેહરે કો મદની નિશાની યા'ની દાઢી મુબારક સે ઔર સર કો સબ્ઝ ઈમામા શરીફ સે સર સબ્ઝો શાદાબ કર લિયા. પાંચોં વક્ત બા જમાઅત નમાઝ પઢને લગે ઔર સિલ્સિલએ આલિય્યા કાદિરિય્યા રઝવિય્યા મેં દાખિલ હો કર હુઝૂર ગૌસે આ'ઝમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْاَكْرَم કે મુરીદ ભી બન ગએ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની કામોં કે લિહાઝ સે તન્ઝીમી તૌર પર ઝૈલી મુશાવરત કે ઝિમ્મેદાર બને ઔર પાબન્દી સે દર્સ દેને કે સાથ સાથ દા'વતે ઈસ્લામી કે મદ્રસતુલ મદીના મેં હિફ્ઝ કરને કી સઆદત ભી પાને લગે.

આઓ સુન્નત કા ફૈઝાન પાઓગે તુમ, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
اِنْ شَآءَ الله જન્નત મેં જાઓગે તુમ, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 644, 645)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

37 રીઢ કી હડ્ડી કે દર્દ સે નજાત

એક મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી કે મામૂંઝાદ ભાઈ જો કે મિલ ઑનર **(Mill owner)** હૈં, **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કી બરકત સે **માહે મઝાનુલ મુબારક** (1425 સિ.હિ.) મેં **દા'વતે ઈસ્લામી** કે તહ્ત હોને વાલે સુન્નતોં ભરે **ઈજતિમાઈ સુન્નત એ'તિકાફ** મેં બૈઠને કે લિયે તય્યાર હો ગએ. વોહ અર્સએ દરાઝ સે રીઢ કી હડ્ડી કે શદીદ દર્દ મેં મુબ્તલા થે, કઈ ડૉક્ટરોં કો દિખાયા ઔર ઉન કી તજવીઝ કર્દા અદવિયાત ભી ઈસ્તિ'માલ કીં મગર ખાતિર ખ્વાહ ફાએદા ન હુવા. વોહ તશ્વીશ મેં થે કે દસ દિન એ'તિકાફ મેં કૈસે રહૂંગા ! ખૈર વોહ દૌરાને એ'તિકાફ દીવાર સે ટેક લગા કર બૈઠને કી કોશિશ કરતે, ફોમ કે ગદ્દે પર સોને કી આદત થી યહાં ચટાઈ યા દરી બિછા કર ઝમીન પર સુન્નત કે મુતાબિક સોને કી તરગીબ દી જાતી થી, ઉન કે લિયે ઈન્તિહાઈ દુશ્વાર થા. મગર ઈસ કે સિવા કોઈ ચારા ન થા. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ચન્દ હી દિન સુન્નત કે મુતાબિક સોને કી બરકત સે ઉન્હેં મહસૂસ હુવા કે કમર કે દર્દ મેં કાફી કમી હૈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ દા'વતે ઈસ્લામી કે **ઈજતિમાઈ સુન્નત એ'તિકાફ** કી બરકત સે આખિરે કાર રીઢ કી હડ્ડી કે દર્દ સે ઉન કી જાન છૂટ ગઈ.

www.dawateislami.net

તુમ કો તડપા કે રખ દે ગો દર્દે કમર, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ઼
પાઓગે તુમ સુકૂં હોગા ઠન્ડા જિગર, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ઼

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 645)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

(38) હેપ્પી ન્યૂ યર કા ચસ્કા

જોધપૂર (રાજસ્થાન, અલ હિન્દ) કે એક ફોટો ગ્રાફર (ઉમ્ર તક્રીબન 28 સાલ) જિન કો 31 દિસમ્બર કો "હેપ્પી ન્યૂ યર" (Happy New Year) કી બે હયાઈ સે ભરપૂર પાર્ટિયોં મેં શિર્કત કા જુનૂન કી હદ તક ચસ્કા થા ઔર વોહ ઈસ કે લિયે બમ્બઈ પહોંચ જાતે થે. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા કરમ હો ગયા કે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કી જાનિબ સે બીચ વાલી મસ્જિદ (ઉદયપૂર, રાજસ્થાન, અલ હિન્દ) કે અન્દર આખિરી અશરએ **માહે રમઝાનુલ મુબારક** (1426 સિ.હિ., 2005 સિ.ઈ.) મેં હોને વાલે **ઈજતિમાઈ સુન્નત એ'તિકાફ઼** મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ મો'તકિફ઼ હોને કી ઉન્હેં સઆદત મિલ ગઈ. વહાં લગને વાલે સુન્નતોં ભરે મદની હલ્કોં, પુરસોઝ બયાનાત ઔર રિક્કત અંગેઝ દુઆઓં ને ઉન કો ઝન્ઝોડ કર રખ દિયા. અપને સાબિકા ગુનાહોં સે તૌબા કી, ફોટો ગ્રાફી કા કામ તર્ક કર દિયા ઔર પાબન્દી

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : બરોઝે કિયામત લોગોં મેં સે મેરે કરીબ તર વોહ હોગા જિસ ને દુન્યા મેં મુઝ પર ઝિયાદા દુરૂદે પાક પઢે હોંગે. (ترمذی)

સે **સદાએ મદીના** લગાને લગે યા'ની મુસલ્માનોં કો નમાઝે ફજ્ર કે લિયે જગાને લગે.

રંગ રલિયાં મનાને કા ચસ્કા મિટે, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
રક્સ કી મહફિલોં કી નુહૂસત છુટે, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 645)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

હમેં હિજરી સિન કા લિહાઝ રખના ચાહિયે : પ્યારે ઇસ્લામી ભાઇયો ! એ કાશ ! જનવરી સે નએ સાલ કે ઇસ્તિક્બાલ કે બજાએ મુસલ્માનોં કો "મદની નએ સાલ" યા'ની હિજરી સિન કે મુતાબિક શુરૂઅ હોને વાલે નએ સાલ કે ઇસ્તિક્બાલ કા જઝ્બા નસીબ હો જાએ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ સિને હિજરી કા નયા સાલ યકુમ મુહર્રમુલ હરામ સે શુરૂઅ હોતા હૈ, હો સકે તો હર સાલ મુહર્રમુલ હરામ કી પહલી તારીખ આપસ મેં નએ મદની સાલ કી મુબારક બાદ દેને કા ખૂબ એહતિમામ ફરમાઇયે.

(39) આશિકાને રસૂલ કી સોહબત કી બ-ર-કત

એક ઇસ્લામી ભાઈ દા'વતે ઇસ્લામી કે મદની માહોલ સે વાબસ્તા હોને સે પહલે "ક્લીન શેવ" થે, સુન્નતોં ભરી ઝિન્દગી સે દૂર ગફ્લતોં કી વાદિયોં મેં ભટક રહે થે. **રમઝાનુલ મુબારક** કા બા

www.dawateislami.net

બરકત મહીના થા, એક દિન અપને કમરે મેં બૈઠે થે કે ઉન કે વાલિદ સાહિબ ઉન કે છોટે ભાઈ સે ફરમાને લગે : "જામેઅ મસ્જિદ ખ્વાજગાન" મેં **દા'વતે ઈસ્લામી** કે તહ્‌ત **રમઝાનુલ મુબારક** કે આખિરી અશરે કા **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** હો રહા હૈ. તુમ જલ્દી ચલો વરના પહલી સફ મેં જગહ નહીં મિલેગી. યેહ ચૌંકે ઔર દિલ મેં શૌક પૈદા હુવા કે મૈં ભી ઉન **આશિકાને રસૂલ** કી ઝિયારત કો જાઉં, ઉસ દિન નમાઝે ઈશા મઅ તરાવીહ ઉસી મસ્જિદ મેં અદા કી. બા'દે તરાવીહ કેસિટ કે ઝરીએ હાજી મુશ્તાક عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الرَّزَّاق કી આવાઝ મેં યેહ ના'ત શરીફ ચલાઈ ગઈ :

"સાની ન કોઈ મેરે સોહને નબી લજપાલ દા"

ઉન્હેં ઈન્તિહાઈ સુરૂર હાસિલ હુવા. યેહ દૂસરે દિન ફિર જા પહોંચે તો ચૂંકે જુમે'રાત થી લિહાઝા વહાં હફ્તાવાર સુન્નતોં ભરા ઈજતિમાઅ શુરૂઅ હો ગયા. યેહ પહલી બાર શિર્કત કર રહે થે, દિલ કો અજીબ સુકૂન વ રાહત મુયસ્સર હુઈ. તીસરે દિન ભી ગએ તો કેસિટ ઈજતિમાઅ મેં મકતબતુલ મદીના સે જારી કર્દા સુન્નતોં ભરા બયાન **ગાને બાજે કી હોલ નાકિયાં** સુનાયા ગયા, બયાન સુન કર યેહ કાંપ ઉઠે ક્યૂંકે ઈસ મેં આમ બોલે જાને વાલે ગાનોં કે કુફ્રિય્યા અશ્આર કી નિશાન દેહી કી ગઈ થી. **مَعَاذَ اللّٰه** યેહ ભી કુફ્રિય્યા અશ્આર બોલને કી આફત મેં ગિરિફ્તાર થે લિહાઝા ઉન્હોં ને તૌબા કી ઔર તજ્દીદે ઈમાન ભી કિયા. ચૂંકે દિલ એક દમ ચોટ ખા ચુકા થા લિહાઝા બકિય્યા દિનોં કે લિયે મો'તકિફ હો ગએ. **ફૈઝાને સુન્નત**

www.dawateislami.net

મેં ઝુલ્ફેં (ગેસૂ) રખને કી સુન્નતેં ઔર આદાબ પઢે તો ઝુલ્ફેં રખને કી નિય્યત કર લી ઔર 26 **રમઝાનુલ મુબારક** કો હોને વાલે ઈજતિમાએ ઝિક્રો ના'ત મેં દાઢી રખને કી ભી નિય્યત કર લી ઔર સિલ્સિલએ આલિય્યા કાદિરિય્યા રઝવિય્યા મેં દાખિલ હો કર સરકારે ગૌસે આ'ઝમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْاَكْرَم કે મુરીદ બન ગએ. સલાતો સલામ કે સીગે ભી ઉન્હોં ને વહીં યાદ કિયે ઔર એ'તિકાફ સે વાપસી પર ગાનોં કી 100 સે ઝાઈદ કેસિટોં ઔર T.V. કો (કે ઉન દિનોં “મદની ચેનલ” નહીં થા દીગર ચેનલ્ઝ મેં ઉમૂમન ગુનાહોં ભરે પ્રોગ્રામ હી દેખે જાતે થે ઈસ લિયે) ઘર સે નિકાલ બાહર કિયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મદની કામોં કે લિહાઝ સે તન્ઝીમી તૌર પર ડિવીઝ્નલ કાફિલા ઝિમ્માદાર ભી બને.

ઢોલ બાજોં કો સુનને સે બાઝ આઓ તુમ, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
ફિલ્મી ગાને ન હરગિઝ કભી ગાઓ તુમ, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 645)

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ફિલ્મી ગાને સુનને સુનાને સે બચિયે, અપને ઈમાન કી હિફાઝત કીજિયે, કઈ ગાને ઐસે હૈં જિન મેં કુફ્રિય્યા અશ્આર હોતે હૈં બરાહે કરમ ! મકતબતુલ મદીના કે મત્બૂઆ રિસાલે “ગાનોં કે 35 કુફ્રિય્યા અશ્આર” કા ઝરૂર મુતાલઆ ફરમાઈયે.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક બાર દુરૂદ પઢતા હૈ **અલ્લાહ** ઉસ કે લિયે એક કિરાત અજ્ર લિખતા હૈ ઔર કિરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (عبدالرزاق)

(40) મિલાવટ વાલે મસાલે કા કારોબાર બન્દ કર દિયા

એક ઈસ્લામી ભાઈ પહલે પહલ ઐસે બે નમાઝી થે, જુમુઆ કી નમાઝ ભી નહીં પઢતે થે. ખુશ કિસ્મતી સે ઉન્હોં ને તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે તહ્ત ગુલઝારે મદીના મસ્જિદ મેં **આશિકાને રસૂલ** કે હમરાહ આખિરી અશરએ **રમઝાનુલ મુબારક** (1425 સિ.હિ., 2004 સિ.ઈ.) કે **ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ** મેં બૈઠને કી સઆદત હાસિલ કી. દસ દિન મેં **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબત ને ઉન કી કલ્બી કૈફિય્યત બદલ કર રખ દી. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઉન્હોં ને કુછ ન કુછ નમાઝ સીખ લી ઔર પન્જ વક્તા નમાઝે બા જમાઅત કે પાબન્દ બન ગએ. સિલ્સિલએ આલિય્યા કાદિરિય્યા રઝવિય્યા મેં દાખિલ હો કર હુઝૂર ગૌસે આ'ઝમ عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ الْاَکْرَم કે મુરીદ ભી બન ગએ. ખુદાએ ઝુલ જલાલ عَزَّوَجَلَّ કે ફઝલો કરમ સે નેક આ'માલ કા ઐસા ઝેહ્ન મિલા, કે 72 મેં સે કમો બેશ 63 **મદની ઈન્આમાત** પર અમલ કી કોશિશ કરને મેં કામ્યાબ હો ગએ. મકતબતુલ મદીના કે મત્બૂઆ રસાઈલ કસરત સે પઢને કી આદત બન ગઈ ઔર એ'તિકાફ કા એક બડા ઈન્આમ યેહ ભી મિલા, કે યેહ જો મિલાવટ વાલે મિર્ચ મસાલે કી

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જબ તુમ રસૂલોં પર દુરૂદ પઢો તો મુઝ પર ભી પઢો, બેશક મૈં તમામ જહાનોં કે રબ કા રસૂલ હૂં. (جمع الجوامع)

સપ્લાય કા મુલ્ક ભર મેં કામ કરતે થે વોહ તર્ક કર દિયા. ઉન કે મસાલે કે કારખાને મેં તકરીબન 44 મુલાઝિમ કામ કરતે થે, ઉન્હોં ને વોહ કારખાના હી ખત્મ કર દિયા, ક્યૂંકે દૌર બડા નાઝુક હૈ, બડે પૈમાને પર ખાલિસ મસાલે કે કારોબાર મેં બાઝાર મેં ખડા હોના નિહાયત હી દુશ્વાર હૈ. અગર્ચે બા'ઝ સૂરતોં મેં મિલાવટ ઝાહિર કર કે બેચના જાઇઝ સહી મગર મિલાવટ કા એ'તિરાફ કરેં તો ખરીદે કૌન ! ઉમૂમન ધોકાબાઝી કા દૌર દૌરા હૈ. આજ કલ મુસલ્માનોં કી સિહ્હત કી કિસ કો પડી હૈ ! બસ દૌલત ચાહિયે ખ્વાહ વોહ હલાલ હો યા مَعَاذَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ હરામ. બહર હાલ આશિકાને રસૂલ કી સોહબત કી બરકત સે યેહ રિઝ્કે હલાલ કે હુસૂલ મેં મશ્ગૂલ હો ગએ. اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ દા'વતે ઇસ્લામી કે મદની માહોલ કી બરકત સે ઇશ્રાક, ચાશ્ત, અવ્વાબીન ઔર તહજ્જુદ કે નવાફિલ કે સાથ સાથ પહલી સફ મેં નમાઝે પન્જગાના બા જમાઅત અદા કરને કી ભી આદત બન ગઈ.

છોડ દો છોડ દો ભાઈ રિઝ્કે હરામ, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ
આઓ કરને લગોગે બહુત નેક કામ, મદની માહોલ મેં કર લો તુમ એ'તિકાફ

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 645)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

યા રબ્બે મુસ્તફા عَزَّوَجَلَّ **!** હર મુસલ્માન કા એ'તિકાફ કબૂલ ફરમા. **યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **! મો'તકિફીને મુખ્લિસીન** કે તુફૈલ હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત કર. **યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **!** હમેં દા'વતે ઈસ્લામી કે મદની માહોલ મેં ઈસ્તિકામત અતા ફરમા. **યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **!** હમેં સચ્ચા આશિકે રસૂલ બના. **યા અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **!** ઉમ્મતે મહબૂબ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી મગ્ફિરત ફરમા.

اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

હર ગુનહ સે બચા મુઝ કો મૌલા, નેક ખસ્લત બના મુઝ કો મૌલા
તુઝ કો રમઝાન કા વાસિતા હૈ, યા ખુદા તુઝ સે મેરી દુઆ હૈ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 135)

ગમે મદીના, બકીઅ,
મગ્ફિરત ઔર બે હિસાબ
જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં આકા કે
પડોસ કા તાલિબ

શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ 1438 સિ.હિ.
મઈ 2017 ઈ.

www.dawateislami.net

ઉન્વાન	સફ્હા	ઉન્વાન	સફ્હા
ફૈઝાને સુન્નત (જિલ્દ અવ્વલ)		મોટા તાઝા શૈતાન	39
ફૈઝાને બિસ્મિલ્લાહ	1	નવ[9] શયાતીન કે નામ વ કામ	40
અધૂરા કામ	1	ઘરેલૂ ઝગડોં કા ઈલાજ	41
બિસ્મિલ્લાહ પઢે જાઈયે	1	ખાને સે પહલે બિસ્મિલ્લાહ ઝરૂર પઢિયે	42
જિન્નાત સે સામાન કી હિફાઝત કા તરીકા	2	ખાને કો શૈતાન સે બચાઓ	42
બિસ્મિલ્લાહ દુરુસ્ત પઢિયે	2	بِسْمِ اللّٰهِ اَوَّلَهٗ وَ اٰخِرَهٗ	43
ખલબલી મચ ગઈ	3	શૈતાન ને ખાના ઉગલ દિયા	43
બિસ્મિલ્લાહ કી "بِ" કી જામેઈય્યત	4	નિગાહે મુસ્તફા સે કુછ પોશીદા નહીં	43
ઈસ્મે આ'ઝમ	5	સિદ્દીકે અક્બર ને મદની ઑપરેશન ફરમાયા !	45
ઈસ્મે આ'ઝમ કે સાથ દુઆ કબૂલ હોતી હૈ	5	આકા ﷺ ને આંખોં કો રોશન ફરમા દિયા !	47
ટેઢી નાક	6	આકા ﷺ ને ગિલ્ટિયોં કા ઈલાજ ફરમા દિયા	48
આ'લા હઝરત رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه કી કરામત	8	આકા ﷺ કે કરમ સે દમ્મા કે મરીઝ કો શિફા મિલી	48
પુર અસરાર બૂઢા ઔર કાલા જિન્ન	11		
નિય્યત સાફ મન્ઝિલ આસાન	16	આકા ﷺ ને બરસ કા ઈલાજ ફરમાયા	50
પાંચ મદની ફૂલ	17	આકા ﷺ ને હાથ કે આબલે દુરુસ્ત કર દિયે	50
જૈસા દરવાઝા વૈસી ભીક	18	76 હઝાર નેકિયાં	53
રહમત ભરી હિકાયત	19	બ વક્તે ઝબ્હ اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم ન પઢને કી હિક્મત	54
બાગ કા ઝૂલા	21	ઉન્નીસ[19] હુરૂફ કી હિક્મતેં	55
100 અફરાદ કા કાતિલ બખ્શા ગયા	22	કબ્ર સે અઝાબ ઉઠ ગયા	55
કાબિલે રશ્ક મૌત	24	બચ્ચે કી મદની તરબિયત કી હિકાયત	56
"બિસ્મિલ્લાહ" કીજિયે કહના મમ્નૂઅ હૈ	26	દા'વતે ઈસ્લામી કે તરબિયતી કોર્સ કી બહાર	59
"બિસ્મિલ્લાહ" કહના કબ કુફ્ર હૈ ?	27	મદની કાફિલે સે રોકને કા નુક્સાન	61
ફિરિશ્તે નેકિયાં લિખતે રહતે હૈં	27	દરિન્દોં કા ઘર	62
હર હર કદમ પર એક નેકી	28	બુખાર કા ઈલાજ	63
કિશ્તી મેં નેકિયાં હી નેકિયાં	28	"યા નબી" કે પાંચ હુરૂફ કી નિસ્બત સે	
ડ્રાઈવર પર ઈન્ફિરાદી કોશિશ	29	બુખાર કે 5 મદની ઈલાજ	64
બયાન કી કેસેટ તોહ્ફતન દીજિયે	30	આંખેં રોશન હો ગઈં	66
કોઈ માને યા ન માને અપના સવાબ ખરા	31	દર્દે સર કા ઈલાજ	68
રૂએ ઝમીન કી સલ્તનત સે બેહતર	31	બિસ્મિલ્લાહ સે ઈલાજ કા તરીકા	69
ઝહરે કાતિલ બે અસર હો ગયા	32	"યા **અલ્લાહ**" કે છ[6] હુરૂફ કી નિસ્બત સે	
ખૌફનાક ઝહ્ર	32	આધે સર કે દર્દ કે 6 ઈલાજ	70
આગ થી યા બાગ ?	34	"યા મુસ્તફા" કે સાત હુરૂફ કી નિસ્બત સે	
હૈરત અંગેઝ હાદિસા	35	દર્દે સર કે 7 ઈલાજ	71
નમાઝે ફજ્ર કે લિયે જગાના સુન્નત હૈ	37	નક્સીર ફૂટને કા ઈલાજ	73
કૌન પાઉં સે હિલાએ ?	38	દવા કી હિકાયત	73
મરતે વક્ત કલિમા પઢને કી ફઝીલત	38	દવા પર નહીં ખુદા પર ભરોસા રખિયે	74

ઉન્વાન	સફ્હા	ઉન્વાન	સફ્હા
રૂહ કી સેરાબી	74	સાદા કાગઝ કા ભી અદબ	117
ઉમ્દગી સે પઢને કી ફઝીલત	75	રાહ ચલતે હુએ કાગઝાત કો લાત મત મારિયે !	117
નામે ખુદા કી મિઠાસ બાઇસે નજાત હો ગઈ	75	કલમ કી છીલન	118
કિયામત કે લિયે નિરાલી સનદ	76	સિયાહી કે નુક્તે કા અદબ	119
તૂ અઝાબ સે બચ ગયા	77	દીવારોં પર ઈશ્તિહાર ન લગાએં	120
કફન પર લિખને કા તરીકા	77	અખ્બારાત રદ્દી મેં ન બેચેં	121
જા, હમ ને તુઝે બખ્શ દિયા	78	મેરે વાલિદ સાહિબ ઝેહની મરીઝ હૈં	122
ખાલિસ અમલ કી પહચાન	79	મદની કાફિલે પર સરકાર ﷺ કી કરમ નવાઝી	124
આફતેં દૂર હોને કા આસાન વિર્દ	80	સરકાર ને ખાના ખિલાયા	126
મુશ્કિલેં હલ હોંગી اِنْ شَآءَ اللہ عَزَّوَجَلَّ	81	હર ઝબાન કે હુરૂફ કા અદબ કીજિયે	127
નઈ ઝિન્દગી	82	નમ્બરોં કી નિસ્બતેં	129
"બિસ્મિલ્લાહ" કી દીવાની	85	મુકદ્દસ અવરાક ઠન્ડે કરને કા તરીકા	130
બિસ્મિલ્લાહ લિખને કી ફઝીલત	86	મુકદ્દસ અવરાક દફન કરને કા તરીકા	131
ઝમીન પર લિખના	89	"લૂટ લો ફૈઝાને بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ" કે	
હર ઝબાન કે હુરૂફ કી તા'ઝીમ કીજિયે	89	ઉન્તીસ હુરૂફ કી નિસ્બત સે 29 મદની ફૂલ	132
મદીના શરીફ કી એક દિલ ખરાશ યાદ	91	બિસ્મિલ્લાહ કે સાત હુરૂફ કી નિસ્બત સે	
સિયાને કી દલીલ	92	7 હિકાયાત	139
દીવાને કા જવાબ	93	(1) લકડહારા કૈસે માલદાર બના ?	139
શરાબી કી બખ્શિશ હો ગઈ	95	કેસેટ ઈજ્તિમાઅ મેં દીદારે મુસ્તફા ﷺ	141
મગ્ફિરત કા ઈન્આમ	96	ઝૂટા ખ્વાબ સુનાને કા અઝાબ	145
અચ્છી નિય્યત કી બરકતેં	97	બે સોચે સમઝે બોલ પડને વાલો ખબરદાર	145
અલ્લાહ તઆલા કી ખુફ્યા તદબીર	98	આ'લા હઝરત કા ખ્વાબ	147
રોંગટે ખડે કર દેને વાલી હિકાયત	99	આજ કિસ ને ખ્વાબ દેખા ?	147
મદીને કા મુસાફિર	102	બિશારતેં બાકી હૈં	148
શરાબી વલી બન ગયા	105	અપને બારે મેં અચ્છા ખ્વાબ દેખને વાલે કો ઈન્આમ	148
બા અદબ બા નસીબ બે અદબ બે નસીબ	106	ઈમામ બુખારી કી વાલિદા કા ખ્વાબ	149
જાનવર ભી વલી કી તા'ઝીમ કરતે હૈં	107	(2) યહૂદી ઔર યહૂદન કી દિલચસ્પ હિકાયત	150
અકીદત મન્દોં કી ભી મગ્ફિરત	108	(3) બુઝુર્ગ પહલવાન	154
મુતબર્રક કાગઝ ઉઠાને કી ફઝીલત	109	(4) કૂંએં સે થેલી કૈસે નિકલી ?	156
મુફ્તિયે આ'ઝમે હિન્દ رَحْمَۃُ اللہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ઔર		(5) ફિરઔન કા મહલ	157
કાગઝાત વ હુરૂફ કી તા'ઝીમ	110	ઘર કી હિફાઝત કે લિયે	158
હુઝૂર મુફ્તિયે આ'ઝમે હિન્દ رَحْمَۃُ اللہِ تَعَالٰی عَلَیْہ		(6) આપ ઈન્સાન હૈં યા જિન્ન ?	158
ઔર દુખ્યારોં કી ગમ ખ્વારી	111	(7) ઝહ્ર આલૂદ ખાના	160
મુકદ્દસ કાગઝ કી બરકત	113	મહમૂદ ગઝ્નવી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللہِ الْقَوِی કી	
ચાર દુઆઓં કી હિકાયત	114	બારગાહે રિસાલત મેં મક્બૂલિય્યત	164
મિટ્ટી કા શિકસ્તા પિયાલા	116	40 રૂહાની ઈલાજ	167

ઉન્વાન	સફહા	ઉન્વાન	સફહા
આદાબે તઆમ	177	મિલ કર ખાને મેં મે'દે કા ઈલાજ	199
બા કમાલ ફિરિશ્તા	177	એક કા ખાના દો[2] કો કાફી હૈ	199
ખાના ભી ઈબાદત હૈ	178	કનાઅત કી તા'લીમ	200
લુક્મએ હલાલ કી ફઝીલત	179	તનખ્વાહ કમ કરવા દી	200
ખાને કી નિય્યત કિસ તરહ કરેં	180	વક્ફ કી ચીઝોં કે બારે મેં એહતિયાત	201
ખાના કિતના ખાના ચાહિયે	180	ખાને વાલે કી મગ્ફિરત કી એક સૂરત	202
નિય્યત કી અહમ્મિય્યત	181	ટેબલ કુર્સી પર ખાના સુન્નત નહીં	203
સુરમા ક્યૂં ડાલા ?	181	સદરુશ્શરીઅહ ફરમાતે હૈં	203
ખાને કી 43 નિય્યતેં	182	કૌન સા દસ્તર ખ્વાન સુન્નત હૈ ?	204
મિલ કર ખાને કી મઝીદ નિય્યતેં	184	હર લુક્મે પર ઝિકુલ્લાહ	204
ખાને કા વુઝૂ મોહતાજી દૂર કરતા હૈ	185	હર લુક્મે પર પઢને કા તરીકા	205
ખાને કા વુઝૂ ઘર મેં ભલાઈ બઢાતા હૈ	185	દાતા સાહિબ કી તરફ સે મદની કાફિલે કી ખૈર ખ્વાહી	206
ખાને કે વુઝૂ કી નેકિયાં	185	સાહિબે મઝાર ને મદદ ફરમાઈ	207
શૈતાન સે હિફાઝત	186	ઔલિયા બા'દે વફાત ભી નફઅ પહોંચાતે હૈં	209
બીમારિયોં સે હિફાઝત કે નુસ્ખે	186	કૌન સા ખાના બીમારી હૈ ?	210
ડ્રાઈવર કી પુર અસરાર મૌત	187	શૈતાન કે લિયે ખાના હલાલ	210
બાઝાર મેં ખાના	188	ખાને કો શૈતાન સે બચાઓ	210
બાઝાર કી રોટી	188	શૈતાન સે હિફાઝત કા નુસ્ખા	211
બાઝારી ખાના બે બરકત હોતા હૈ	189	ઘરેલૂ ઝગડોં કા ઈલાજ	211
હોટલ મેં ખાના કૈસા ?	190	બિસ્મિલ્લાહ પઢના ભૂલ જાએ તો ક્યા કરે	212
મૂસીકી કી આવાઝ સે બચના વાજિબ હૈ	190	શૈતાન ને ખાના ઉગલ દિયા !	212
કાનોં મેં ઉંગ્લિયાં ડાલના	191	નિગાહે મુસ્તફા સે કુછ પોશીદા નહીં	213
મૂસીકી કી આવાઝ આતી હો તો હટ જાઈયે	192	માં ચારપાઈ સે ઉઠ ખડી હુઈ !	214
ઘર દર્સ કી બરકત કી હિકાયત	193	દુઆ માંગને કે 17 મદની ફૂલ	217
ઈમાન કી હિફાઝત કા ઝરીઆ	194	બૈઠને કી એક સુન્નત	220
કબ્ર કી રોશની	195	ઘુટને ખડે કર કે ખાને કે ફવાઈદ	220
કબ્રેં જગમગા રહી હોંગી	195	ખાના ઔર પર્દે મેં પર્દા	221
ઘર વાલોં કી ઈસ્લાહ ઝરૂરી હૈ	196	ટેબલ કુર્સી પર ખાના	222
મક્તબતુલ મદીના કે રિસાલે કી બહાર	197	શાદી ખાના બરબાદી કે અસ્બાબ	222
મિલ કર ખાને મેં બરકત હૈ	198	મૈં દા'વતે ઈસ્લામી મેં કૈસે આયા ?	224
સેર હોને કા નુસ્ખા	198	સાદા લિબાસ કી ફઝીલત	226
મિલ કર ખાને કી ફઝીલત	199	ફેશન પરસ્તો ! ખબરદાર !!	227

ઉન્વાન	સફહા	ઉન્વાન	સફહા
લિબાસે શોહરત કિસે કહતે હૈં ?	227	ટેક લગા કર ખાના સુન્નત નહીં	252
ટિપટૉપ કરને વાલોં કે લિયે લમ્હએ ફિક્રિયા	228	ટેક લગા કર મત ખાઓ	252
પૈવન્દ દાર લિબાસ કી ફઝીલત	229	ટેક લગા કર ખાને કી ચાર સૂરતેં	252
ખડે હો કર ખાના કૈસા ?	229	ટેક લગા કર ખાને કે તિબ્બી નુક્સાનાત	253
ખડે હો કર ખાને કે તિબ્બી નુક્સાનાત	230	રોટી કા એહતિરામ કરો	253
સીધે હાથ સે ખાએં પિયેં	230	ખાને કે ઈસરાફ સે તૌબા કીજિયે	254
શૈતાન કા તરીકા	230	ઈસરાફ કિસે કહતે હૈં ?	256
સીધે હી હાથ સે લેં ઔર દેં	230	દુબલે આદમી કી ફઝીલત	257
હર કામ મેં ઉલટા હાથ ક્યૂં ?	231	લોગોં સે શરમા કર સુન્નત તર્ક નહીં કી જાતી !	258
તેરા સીધા હાથ કભી ન ઉઠે !	232	ખૂબ ઈન્ફિરાદી કોશિશ કીજિયે	259
તેરા ચેહરા બિગડ જાએ	233	ઔલાદ કો કમ અક્લી સે બચાને કા નુસ્ખા	260
યા **અલ્લાહ** ! સબાહી કો અન્ધા કર દે !	234	તંગદસ્તી કા ઈલાજ	260
સાહિબે મઝાર કી ઈન્ફિરાદી કોશિશ	236	શરમા કર સુન્નતેં મત છોડિયે	261
ખ્વાબ કે ઝરીએ ઘોડી કા તોહફા	237	તંગદસ્તી કે 44 અસ્બાબ	262
સિર્ફ અપની જાનિબ સે ખાઈયે	238	ગિરી હુઈ રોટી ખાને કી ફઝીલત	265
બીચ મેં સે મત ખાઈયે	239	રોટી કે ટુકડે કી હિકાયત	266
આપ કહીં બીચ સે તો ખાના નહીં ખાતે !	239	મદની સોચ	266
દૂસરોં કો શરમિન્દગી સે બચાઈયે	240	દસ્તર ખ્વાન બઢાઓ !	267
બીચ મેં બરકત કી વઝાહત	241	જબ મૈં ને રિસાલા "ભયાનક ઊંટ" પઢા....!	267
ખાને કી પાંચ સુન્નતેં	241	રિસાલે તક્સીમ ફરમાઈયે	270
ડરાવને ખ્વાબોં સે નજાત	242	ઉંગ્લિયાં ચાટના સુન્નત હૈ	271
મુખ્તલિફ ખજૂરોં કા થાલ	243	ન મા'લૂમ ખાને કે કિસ હિસ્સે મેં બરકત હૈ	271
પાંચ ઉંગ્લિયોં સે ખાના ગંવારોં કા તરીકા હૈ	243	ખાને કી બરકતેં હાસિલ કરને કા તરીકા	271
શૈતાન કે ખાને કા તરીકા	244	ઉંગ્લિયાં ચાટને કી તરતીબ	272
તીન ઉંગ્લિયોં સે ખાને કા તરીકા	244	ઉંગ્લિયાં તીન[3] મરતબા ચાટના સુન્નત હૈ	273
ચમચે કે સાથ ખાને કી હિકાયત	245	બરતન ચાટના સુન્નત હૈ	273
ચમ્મચ સે કબ ખા સકતે હૈં	246	આખિર મેં બરકત ઝિયાદા હોતી હૈ	273
હાથ સે ખાને કે તિબ્બી ફવાઈદ	247	બરતન દુઆએ મગ્ફિરત કરતા હૈ	274
APENDIX કા ઈલાજ હો ગયા	247	બરતન ચાટને કી હિક્મતેં	274
બિગૈર બેહોશી કે ઑપરેશન	248	ઈમાન અફરોઝ ઈર્શાદ !	275
શહઝાદે કી શહાદત	251	સુન્નત કી બરકતેં	275
હઝરતે ઉર્વહ કી સખાવત	251	એક ગુલામ આઝાદ કરને કા સવાબ	276

www.dawateislami.net

ઉન્વાન	સફ્હા	ઉન્વાન	સફ્હા
ધો કર પીને કા તરીકા	276	મૂસલાધાર બારિશ	399
ધો કર પીને કે બા'દ બચે હુએ કતરે	277	હાથોં કી ચિક્નાઈ	301
બરતન ધો કર પીને કે તિબ્બી ફ્વાઇદ	278	સાંપ કા ખતરા	301
ગુર્દે કી પથરી કૈસે નિકલી ?	278	દૂસરોં કે બરતન ઇસ્તિ'માલ કરના કૈસા ?	302
ગર્મ ખાના મન્અ હૈ	279	ખાને કી 25 સુન્નતેં	302
ખાના કિતના ઠન્ડા કિયા જાએ !	279	ખાને કે 92 મદની ફૂલ	306
ગર્મ ખાને કે નુક્સાનાત	280	ખાને કી નિય્યત કર લીજિયે	306
ખાને મેં મખ્ખી	280	પર્દે મેં પર્દા કી આદત બનાઇયે	307
સાઇન્સ કા એ'તિરાફ	281	ખાતે હુએ ભી ઝિક્રુલ્લાહ જારી રખિયે	309
ગોશ્ત નોચ કર ખાઓ	281	તીન ઉંગ્લિયોં સે ખાને કી આદત ડાલિયે	310
મુર્ગી કી ટાંગ કી કાલી ડોરિયાં નિકાલ દીજિયે	282	રોટી કા કનારા તોડના	311
12 સાલ કા ગુમશુદા ભાઈ મિલ ગયા	283	દાંત કા કામ આંત સે મત લીજિયે	311
દુઆ કબૂલ ન હોને મેં ભી હિક્મતેં...	284	ખાના ખાને મેં ફલ પહલે ખાને ચાહિએં	312
ખિલાલ	285	ખાને કો ઐબ મત લગાઇયે	313
કિરામન કાતિબીન ઔર ખિલાલ ન કરને વાલે	286	ફલોં કો ઐબ લગાના ઝિયાદા બુરા હૈ	313
પાન ખાને વાલે મુતવજ્જેહ હોં	286	ખાને કે દૌરાન અચ્છી બાતેં કીજિયે	314
દાંતોં મેં કમઝોરી	288	અચ્છી અચ્છી બોટિયાં ઈસાર કીજિયે	314
ખિલાલ કૈસા હો ?	288	ગિરે હુએ દાને ખા લેને કે ફઝાઇલ	315
ખિલાલ કી સાત નિય્યાત	289	ખાને મેં ફૂંક મારના મન્અ હૈ	316
કુલ્લી કા તરીકા	290	પાની ચૂસ કર પીના સીખિયે	316
ખિલાલ કી તિબ્બી હિક્મતેં	291	લઝ્ઝત સિર્ફ ઝબાન કી જડ તક હૈ	317
દાંતોં કા કેન્સર	291	બરતન ચાટ લીજિયે	317
નક્લી કથ્થે કી તબાહ કારિયાં	292	ધો કર પીને કા તરીકા	318
દાંતોં મેં ખૂન આને કે અસ્બાબ	293	ખાને કે બા'દ મસ્હ કરના સુન્નત હૈ	319
દાંતોં કા બેહતરીન ઇલાજ મિસ્વાક	294	પિછલે ગુનાહ મુઆફ	320
મિસ્વાક કે 14 મદની ફૂલ	294	કિતના ખાએ ?	322
દાંતોં કી હિફાઝત કે લિયે ચાર મદની ફૂલ	295	કેલૂલા સુન્નત હૈ	323
મુંહ કી બદબૂ કા ઇલાજ	296	બરકત ઉડાને વાલે અફઆલ	323
મુંહ કી બદબૂ કા મદની ઇલાજ	297	કિસી કે દરખ્ત કા ફલ ખાના કૈસા ?	324
એક સાંસ મેં પઢને કા તરીકા	297	બિગૈર પૂછે ખાના કૈસા ?	325
પાંચ ખુશ્બૂદાર મુંહ	298	મુર્ગી કા દિલ	326

www.dawateislami.net

ઉન્વાન	સફ્હા	ઉન્વાન	સફ્હા
પકી હુઈ ખૂન કી રગેં મત ખાઈયે	326	300 આદમી સુવ્વર બન ગએ !	358
"બિસ્મિલ્લાહ કરો" કહના સખ્ત મમ્નૂઅ હૈ	326	ક્યા સુવ્વર કા નામ લેને સે વુઝૂ ટૂટ જાતા હૈ ?	362
સડા હુવા ગોશ્ત ખાના હરામ હૈ	327	તીસરી રોટી કહાં ગઈ ?	363
સાબિત હરી મિર્ચે	327	માલ કી મઝમ્મત મેં બુઝુર્ગોં કે ઈર્શાદાત	366
બચી હુઈ રોટિયોં કા ક્યા કરેં ?	327	મદની મહબૂબ કી ઝુલ્ફોં કા અસીર	368
કેકડા ઔર ઝીંગા ખાના કૈસા ?	328	હાથોં મેં છાલે પડ ગએ	369
જિન્નાત કી ગિઝાઓં કા બયાન	329	દિલ કો નર્મ કરને કા નુસ્ખા	371
જિન્નાત કા વફ્દ બારગાહે રિસાલત મેં	329	જૂતી સી રહે થે	372
જિન્નાત ઈન્સાનોં સે નવ ગુના હૈં	330	ખુશ ઝાએકા ફાલૂદા	372
મુસલ્માન કે દસ્તર ખ્વાન પર જિન્નાત	330	જૈસી ને'મત વૈસા હિસાબ	373
સરકાર ﷺ સે સાંપ કી સરગોશી	330	ને'મત કી અક્સામ ઔર ઉન કે બારે મેં	
કાલે આદમી	331	કિયામત કે સુવાલાત	375
જિન્નાત લીમૂં સે ઘબરાતે હૈં	333	મુબાહ કબ ઈબાદત બનતા હૈ ?	376
જિન્નાત સફેદ મુર્ગે સે ડરતે હૈં	333	લુત્ફ અન્દોઝી કે લિયે મુબાહ કા ઈસ્તિ'માલ	376
જિન્નાત કે જાનવરોં કા ચારા	334	આખિરત મેં સો100 હિસ્સે કમી	377
જિન્નાત ઈગ્વા ભી કરતે હૈં !	334	નાચરંગ કી મહફિલ જારી થી કે....	378
જિન્નાત ઔર જાદૂ સે હિફાઝત કે લિયે	335	ઝલ્ઝલા ગુનાહોં કી વજહ સે આતા હૈ	379
જિન્નાત કત્લ ભી કરતે હૈં	337	ઝિન્દા બચ્ચી પ્રેશર કુકર મેં ઉબાલ દી !	379
મેરે હરામ મગ્ઝ કા બલ ખત્મ હો ગયા	340	કટા હુવા સર	380
મુઝે નાબીના રહના મન્ઝૂર હૈ	341	"યા રસૂલલ્લાહ" લિખને કી બરકત	381
95 હિકાયાત	343	દુશ્વાર ગુઝાર ઘાટી	382
દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત	343	શિક્વા નહીં કરના ચાહિયે	383
તીન3 પરિન્દે	343	પરેશાન હાલ કી દુઆ	383
દૂસરે દિન કે લિયે જમ્અ રખના	344	મરહબા ! એ ફાકા મસ્તી !	385
મુર્દા બકરી કાન ઝાડતી ઉઠ ખડી હુઈ	345	ફુઝૂલ ફિક્રેં છોડ દીજિયે	385
ફૌત શુદા મદની મુન્ને ઝિન્દા હો ગએ !	347	અજીબો ગરીબ મરીઝ	386
સાત ખજૂરેં	350	મુસીબત છુપાને કી ફઝીલત	388
મૈં રોઝાના દો2 ફિલ્મેં દેખતા થા	352	બીબી આઈશા કે ઈસાલે સવાબ કી હિકાયત	389
થોડે ખાને મેં બરકત	353	સભી કો ઈસાલે સવાબ કરના ચાહિયે	390
જશ્ને વિલાદત કે લડ્ડૂઓં મેં બરકત	355	બડી બી કા ઈમાન અફરોઝ ખ્વાબ	391
વાલિદ સાહિબ સે અઝાબ ઉઠ ગયા	356	ઈસ્લામી બહનોં મેં મદની ઈન્કિલાબ	392

ઉન્વાન	સફહા	ઉન્વાન	સફહા
બા કમાલ રૂમાલ	394	અબ્દાલ	432
અબૂ હુરૈરા કા તોશાદાન	395	ભૂકે તલબા કી ફરિયાદ	435
સદરુલ અફાઝિલ કી કરામત	397	બારગાહે રિસાલત મેં ફરિયાદ સુની જાતી હૈ	437
લંગડે લૂલોં કો ભી હિસ્સા મિલે	399	હિપેટાઈટિસ C સે નજાત	438
અકીદત હો તો નામ ભી કામ કર જાતા હૈ	400	રોશન ઝમીર નાનબાઈ	439
ટ્યૂબ લાઈટ ને ઈતાઅત કી	401	ગુદડી કા લા’લ	440
ગેહૂં ઘુન સે બચેં, સરોં કે દર્દ મિટેં	402	તીન ચીઝેં તીન ચીઝોં મેં પોશીદા હૈં	441
ગુંધા હુવા આટા દે દિયા	404	મેરી બદ મઆશી કી આદત કૈસે ખત્મ હુઈ ?	442
સદકા કરને સે માલ કમ નહીં હોગા	404	દા’વતે ઈસ્લામી કા અવ્વલીન મદની મર્કઝ	444
કૂંએં સે ભરને સે પાની બઢતા હૈ	405	એક હિકાયત	446
ઝકાત ન દેને કે અઝાબાત	406	ઈમદાદે મુસ્તફા કી ઈમાન અફરોઝ હિકાયત	447
કાઝી સાહિબ કા ખમીર	409	યક તરફા સુન કર ફૈસલા નહીં કરના ચાહિયે	449
ઈમામ અહમદ બિન હમ્બલ કી કરામત	410	ચુગલ ખોર જન્નત મેં નહીં જાએગા	450
તા’ઝીમ કા સિલા	411	ઈઝ્ઝત ઘટાને વાલી ચીઝેં	450
સોને કી જૂતિયાં	412	નેક બન્દે કી પહચાન ક્યા હૈ ?	452
કોડે કી હર ઝર્બ પર મુઆફી કા એ’લાન	414	સાહિબે મઝાર ને ઈમદાદ ફરમાઈ	453
ચોર ને સબ્ર કી તલ્કીન કી	416	મૌત કૌન દેતા હૈ ?	455
વલિયોં પર **અલ્લાહ** કી કરમ નવાઝિયાં	416	હયાતુલ ઔલિયા	456
દિમાગ કી રસોલી ગાઈબ હો ગઈ	417	આ’લા હઝરત ઔર કકડી	457
દિલોં કી બાત જાન લી	419	ખજૂર ઔર કકડી ખાના સુન્નત હૈ	459
ક્યા હુસૈન બિન મન્સૂર ને اَنَا الْحَقّ કહા થા ?	420	15 દિન તક ખાના નહીં ખાઊંગા !	460
મૈં શરાબી ઔર ચોર થા	422	પહલે બુઝુર્ગ ખાના શુરૂઅ કરેં	461
કાફિલોં કી દા’વત દેતે રહિયે	424	પહનને મેં ઉલટી જૂતી સે પહલ કરને કા કફ્ફારા	462
શરાબ કે એક ઘૂંટ કા અઝાબ	424	સફરે મદીના કી સઆદત મિલ ગઈ !	462
કલિમા નસીબ ન હુવા	425	જવ શરીફ કા દલિયા	464
શરાબ કે તિબ્બી નુક્સાનાત	426	બે બરકતી કા એક સબબ ફુઝૂલ ખર્ચિયાં	466
અન્ધા શરાબી	427	તીન અફરાદ કી દુઆ કબૂલ નહીં	467
કપડા ખુદ બખુદ બુનતા રહા	428	હાથોં સે કિયે કા કોઈ ઈલાજ નહીં	469
ખરબૂઝે વાલા	429	મોટાપે કા એક સબબ	470
રૂહાની હાકિમ	430	ખતરે મેં ડાલને વાલી 15 બાતોં કી મિસાલેં	471
356 ઔલિયાએ કિરામ	431	આપ કહાં સે ખાતે હૈં ?	474

ઉન્વાન	સફહા	ઉન્વાન	સફહા
ભુના હુવા પરિન્દા	474	દુન્યા કો છોડ દો	505
બેટી પૈદા હોને કી બિશારત	476	દૂસરોં કે માલ સે માયૂસ હો જાઓ	505
દો કરામતેં સાબિત હુઈં	477	કિસી કા માલ ન હી લેના ભલા હૈ	505
સિદ્દીકે અક્બર કો ઈલ્મે ગૈબ થા	478	કિસી કા મોહતાઝ ન હો	506
બેટા પૈદા હોને કી બિશારત	479	પેટ બાલિશ્ત ભર હી તો હૈ	506
મઝેદાર શરબત	481	સિર્ફ કબ્ર કી મિટ્ટી હી સે પેટ ભરેગા	507
12 માહ કી ઈબાદત સે બઢ કર નફઅ બખ્શ	482	સો[100] રોટિયાં	508
સરકાર કી ભૂક શરીફ	483	ઈલર્જી કા મરઝ ઠીક હો ગયા	509
આશૂરા કી ખૈરાત કી બરકાત	484	તરબિયતી કોર્સ ક્યા હૈ ?	510
આશૂરા કે ફઝાઈલ	486	બચ્ચે કો નાઝિરા કુરઆન પઢાને કી ફઝીલત	511
5 અહાદીસે મુબારકા	486	તરબિયતી કોર્સ મેં અખ્લાકી તરબિયત	512
સારા સાલ અમરાઝ સે હિફાઝત	487	એક કે બદલે દસ[10]	513
ખૌફનાક ઝલ્ઝલા	488	એહસાન કા બદલા	515
619 ટ્રકોં કા સામાન	489	વલી કી ખિદમત રંગ લાતી હૈ	518
દો[2] બાર મૌત કે મુંહ મેં	489	એક લુક્મે કે સબબ તીન અફરાદ જન્નતી	519
સૂખી રોટી કા ટુકડા	491	બગદાદ કા તાજિર	521
વઝીરે આ'ઝમ કા દા'વત નામા	492	ખબીસ ગુમાન ખબીસ દિલ સે	523
દોનોં જહાં મેં કામ્યાબી	493	બદ ગુમાની કી સઝા	524
સરકાર કા બેદારી મેં 75 બાર દીદાર	493	બદ ગુમાની હરામ હૈ	525
ના'ત ખ્વાન કો ક્યૂં નુક્સાન પહોંચા	494	રોને વાલે કો દેખ કર તુમ ભી રો પડો	526
શાહી દસ્તર ખ્વાન કા વબાલ	496	સરીદ ઔર લઝીઝ ગોશ્ત	527
દો તિહાઈ દીન ચલા જાતા હૈ	497	ગોશ્ત ઔર હલ્વા	528
ખુશામદ કી મઝમ્મત	497	મા'ઝૂર બચ્ચા ચલને ફિરને લગા !	531
માલીદે કા સવાબ ભી મિલા	498	મુસલ્માન કે જૂઠે મેં શિફા હૈ	533
અંગૂર કા દાના	499	મફ્લૂજ કી હાથોં હાથ શિફાયાબી	533
ખ્વાબ મેં દમ કી બરકત	500	સય્યિદ કો નોકર રખના કૈસા ?	535
અનોખી શહઝાદી	501	જિસે ખુદા રખ્ખે ઉસે કૌન ચખ્ખે	536
ઈમામ બુખારી કે ઉસ્તાઝ	503	રોઝી કા વસીલા	537
કનાઅત મેં ઈઝ્ઝત હૈ	504	બે માંગે મિલે તો ...	539

ઉન્વાન	સફહા	ઉન્વાન	સફહા
તોહફા યા રિશ્વત ?	540	બુઢાપે કી આસાની કે લિયે	577
સેબોં કે તબાક	541	બિગૈર તેલ કે પકાને કા તરીકા	577
કૌન કિસ કા તોહફા ન લે	541	ગટર કી નાલી કા તહફ્ફુઝ	578
આરિઝી તૌર પર સ્કૂટર લેના	545	કંકરિયાં ઔર સુરસુરિયાં	579
દા'વતોં કી દો કિસ્મેં	546	સાબિત ગુર્દા સાલન મેં મત ડાલિયે	579
તોહફા લૌટાને કી દો[2] હિકાયાત	552	ફઝાઈ મછલી	581
ઝિન્દા દરગોર હો ગએ	555	મછલી થોડી મિક્દાર મેં ખાની ચાહિયે	582
અદમે ઇતાઅત કા નતીજા	556	જાલીનૂસ કૌન થા ?	582
અક્લમન્દ બાદશાહ	557	ઝબીહા કે 22 મમ્નૂઆ અજ્ઝા	583
ઇબ્ને તૂલૂન કા કબ્ર મેં હાલ	558	ખૂન	584
દુઆએ મગ્ફિરત કરને વાલે કી મગ્ફિરત હો ગઈ	559	હરામ મગ્ઝ	584
70 દિન પુરાની લાશ	561	પઠ્ઠે	585
સુવાલાત વ જવાબાત	565	ગુદૂદ	585
દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત	566	કપૂરા	585
ખાના નાપ કર લીજિયે	567	ઓઝડી	586
છ[6] લાખ કેદી !	568	મમ્નૂઆ ચીઝોં કી પહચાન કિસ તરહ હાસિલ હો ?	586
મન્ન વ સલ્વા	568	બે નમાઝી કે હાથ કી રોટી	587
ખાના ખરાબ હો જાને કી વજહ	569	તુલબાએ ઇલ્મે દીન કી ખિદમત સઆદત હૈ	588
12 ચશ્મે બહ નિકલે	570	યા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ તલબા કે સદકે મુઝે બખ્શ દે	589
નોકર કા નવાફિલ પઢના કૈસા ?	571	શિકાયત કરને કા તરીકા	590
આપ દાને દાને કે અમીન હૈં	571	અગર પકાતે હુએ ખાના જલ જાએ તો ?	591
ખિયાનત કા ભયાનક અઝાબ	572	તન્દૂરી રોટી ઔર ખાને કા સોડા	591
મદારિસ મેં ખાના ઝાએઅ હોને કી વજહ	572	સખ્ત ગોશ્ત ગલાને કા તરીકા	592
ફ્રીઝર મેં ખાના રખને કા તરીકા	573	ન ગલને વાલા ગોશ્ત	593
કચ્ચા ગોશ્ત કાફી દિનોં તક ખરાબ ન હો	574	ઉમ્દા ગોશ્ત કી પહચાન	594
બિરયાની ખરાબ હો જાએ તો ક્યા કરેં	575	જાનવરોં કી મઝલૂમિય્યત	594
સડા હુવા ગોશ્ત ખાના હરામ હૈ	576	ઊંટ કો તીન[3] જગહ સે ઝબ્હ કરના કૈસા ?	597
ફટે હુએ દૂધ કા ઇસ્તિ'માલ	576	ઊંટ કે સર પર લોહે કે ડન્ડે !	598
વેજીટેબલ ઘી	576	ગોશ્ત ફરોશોં કે લિયે એહતિયાતેં	599

ઉન્વાન	સફહા	ઉન્વાન	સફહા
અન્દાઝે સે તોલને કી મુમાનઅત	599	ચાય મેં શહ્દ ડાલ સકતે હૈં યા નહીં ?	615
કીમે કે બાઝારી સમોસે	600	દાંતોં કી સફાઈ કા તરીકા	615
મરી હુઈ મુર્ગિયાં	601	પીલે દાંતોં કી સફાઈ	617
કરીબુલ મૌત બકરી કે ઝબ્હ કે અહકામ	601	અગર આપ સિહ્હત મન્દ રહના ચાહતે હૈં તો	618
બ વક્તે ઝબ્હ **અલ્લાહ** કા નામ લેના		દા'વતે ઈસ્લામી કે જામિઆત કે તઆમ કા	
ભૂલ ગયા તો ?	602	જદ્વલ	618
હડ્ડી ખા સકતે હૈં યા નહીં ?	603	**મક્તૂબે અત્તાર**	619
હડ્ડિયોં સે ઈલાજ કે મદની ફૂલ	604	ખાને કે બારે મેં સભી કે લિયે મશ્વરા	621
મુર્ગી કે ગોશ્ત કે ફવાઈદ	605	દિન મેં દો[2] બાર ખાઈયે	623
મુર્ગી કી હડ્ડિયાં ખાના કૈસા ?	605	ખૂન TEST કરવા લીજિયે	624
મછલી કી હડ્ડિયાં ખા સકતે હૈં યા નહીં ?	606	કોલેસ્ટ્રોલ કા મરીઝ ઈન ગિઝાઓં સે પરહેઝ કરે	625
મછલી કી ખાલ ખાના કૈસા ?	606	યૂરિક એસિડ	626
કેકડા ખાના ઔર બેચના	607	યૂરિક એસિડ કા પાની સે ઈલાજ	627
અગર સાલન જલ જાએ તો ક્યા કરેં ?	607	**હાજી મુશ્તાક અત્તારી**	629
હાઝિમા કૈસે દુરુસ્ત હો ?	608	દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત	629
બદ હઝ્મી કે દો[2] મદની ઈલાજ	609	હાજી મુશ્તાક અત્તારી મદની માહોલ મેં	630
કબ્ઝ કે તિબ્બી ઈલાજ	610	હાજી મુશ્તાક નિગરાને શૂરા બન ગએ	631
તુલબા ખાના ન ગિરાએં ઈસ કા હલ	610	આકા ﷺ ને અપને મુશ્તાક કો સીને સે લગા લિયા	632
રોટી તોડને કા તરીકા	611	હાજી મુશ્તાક કા સરકાર ﷺ કે દરબાર મેં ઈન્તિઝાર	633
બચી હુઈ રોટિયોં કે ઈસ્તિ'માલ કા તરીકા	612	હાજી મુશ્તાક કા જનાઝા	635
દસ્તર ખ્વાન પર ગિરે હુએ દાને	612	ઈસાલે સવાબ કે અમ્બાર	636
ખાને કી નિય્યત કૈસે કરેં ?	613	હાજી મુશ્તાક કે કિરદાર કી ઝલ્કિયાં	636
ચાય કી એહતિયાતેં	613	દરબારે મુશ્તાક મેં મુરાદ પૂરી હુઈ	638
ચાય પકાને કા તરીકા	614	ગન્દે અસરાત દૂર હો ગએ	639

રહમત કા એક સબબ

હઝરતે સય્યિદુના જાબિર رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ : નબિય્યે કરીમ, રઊફુર્રહીમ, મહબૂબે રબ્બે અઝીમ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને રહમત નિશાન હૈ, અસ્બાબે રહમત મેં સે એક સબબ નાદાર મુસલ્માન કો ખાના ખિલાના હૈ.

ઉન્વાન	સફહા	ઉન્વાન	સફહા
પેટ કા કુફ્લે મદીના	643	રોઝાના તીન[3] બાર ખાને વાલે કી મઝમ્મત	661
દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત	643	ખજૂર ઔર પાની પર ગુઝારા	662
પેટ કા કુફ્લે મદીના ક્યા હે ?	643	સારી રાત કી ઈબાદત સે અફઝલ	663
ઈખ્તિયારી ભૂક	644	ભૂક કા ખઝાના ઔર ઉસ કા શુક્રાના	664
જન્નત મેં આકા કા પડોસ	644	એક ખરાબ લુક્મે કી તબાહ કારિયાં	665
સરકાર કી ભૂક શરીફ	645	ચાલીસ[40] દિન કી નમાઝેં ના મક્બૂલ	666
કઈ કઈ રાતેં ફાકા	646	લુક્મએ હરામ કી સઝા	666
અહલે બૈત કા ખાના	646	નૂર સે ભરપૂર સીના	666
એક સાહિબે નઝર કી હિકાયત	647	ચાર[4] નસીહતેં	667
પેટ પર દો[2] પથ્થર	648	બુરે ખાતિમે કા ખૌફ	667
સામાને ઈઝ્ઝત	649	દીન કા ગિલાફ	668
દીવાનગી ભરે જઝ્બાત	649	ઈબાદત કી મિઠાસ	669
હઝરતે મૂસા عَلَیْهِ السَّلَام કી ભૂક શરીફ	650	કિયામત મેં કૌન ભૂકા હોગા	670
હઝરતે દાવૂદ عَلَیْهِ السَّلَام કી ભૂક શરીફ	651	સબ્ઝ ખાલ વાલે બુઝુર્ગ	671
હઝરતે ઈસા عَلَیْهِ السَّلَام કી ભૂક શરીફ	651	જનાઝે પર શકર વ બદામ લુટાએ ગએ	671
હઝરતે યહ્યા عَلَیْهِ السَّلَام કી ભૂક શરીફ	651	દુન્યા કી કુન્જી	673
આકા કી ભૂક યાદ કર કે બીબી આઈશા કા રોના	652	કિયામત મેં કૌન શિકમ સેર હોગા ?	673
ઉશ્શાક ગૌર કરેં	652	કિયામત કી ચિલચિલાતી ધૂપ	674
ઈસ્લામી બહન કી હિકાયત	653	નફસ ને જહન્નમ મેં પહોંચા દિયા	674
દો દિન મેં એક બાર ખાને કી પસન્દ કા ઈઝ્હાર	655	ભૂક કે દસ[10] ફવાઈદ	675
દિન મેં એક બાર ખાના	655	બરોઝે કિયામત ઝિયાફત	676
દિન મેં તીન બાર ખાના કૈસા ?	656	જન્નત વ દોઝખ કે દરવાઝે	676
રોઝે મેં એક વક્ત ખાના	658	બદન કી ઈસ્લાહ	677
રોઝે મેં એક બાર ખાના	659	શિકમ સેરી કી છ[6] આફતેં	677
ખૂબ રોઝે રખિયે	659	ખુશ્ક રોટી ઔર નમક	678
ઝમીન ભર સોના	660	ખાના અક્લ કો ખા જાતા હે	678
સોને કા દસ્તર ખ્વાન	660	દિલ કી સખ્તી કે અસ્બાબ	678

ઉન્વાન	સફ્હા	ઉન્વાન	સફ્હા
સાત[7] લુક્મે	678	ખાના ઝિયાદા તો કમાના ભી ઝિયાદા	694
પેટ ભરને કી પરેશાનિયાં	679	ઈબાદત કી લઝ્ઝત સે મહરૂમી	695
એહતિલામ કા એક સબબ	679	ભૂક સે બેહોશી	695
શૈતાન ખૂન મેં ગર્દિશ કરતા હૈ	679	ના મા'લૂમ દર્દ	697
દો નહરેં	680	કાશ ! ભૂક ખરીદી જા સકતી	699
ચાલીસ દિન કા ફાકા	680	હર તરફ ખાના ખરીદા જા રહા હૈ	699
છ[6] મદની ફૂલ	680	ઝિયાદા ખાના કુફ્ફાર કી સિફત હૈ	700
પેટૂ ઝલીલ હૈ	682	ભૂક મેં તાકત	701
ભૂકા રહને કી તાકીદ ક્યૂં ?	682	હુસૂલે તસવ્વુફ	701
અલ્લાહ કી ખુફ્યા તદબીર સે બે ખૌફ		મૈં સબ સે બુરા હૂં	702
હોના ગુનાહે કબીરા હૈ	682	ભૂક સે ગિર પડતે	702
અલ્લાહ કી તરફ સે ઢીલ	684	કઈ કઈ રોઝ કા ફાકા	703
ગુનાહોં કો અચ્છા સમઝના કુફ્ર હૈ	684	સાલ ભર કા ફાકા	704
દુઆએ મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم	685	બિગૈર ખાએ પિયે આદમી કિતને દિન ઝિન્દા રહતા હૈ	704
ચાલીસ[40] હઝાર મેં સે ચાર[4]	685	અવામ કિતના ખાએ ?	705
સાત[7] આંત	686	બીમાર દિલ કી દવાએં	705
સાત[7] આંત કા મતલબ	686	એક હઝાર સાલ જીને વાલા પરિન્દા	706
મોમિન ઔર મુનાફિક કી ખૂરાક મેં ફર્ક	687	મચ્છર ઊંટ કો કત્લ કર દેતા હૈ	707
આ'લા હઝરત કી ગિઝા	687	મોટા મચ્છર	708
સાત[7] મદની ફૂલ	688	જાનદાર બદન કી આફતેં	708
બારહ[12] દિન મેં એક બાર વુઝૂ	688	પેટૂ પર ગુનાહોં કી યલગાર	709
મદની કાફિલે કા એક મુસાફિર	689	હલકે બદન કી ફઝીલત	710
તીન[3] દિન કા ફાકા	689	મર્દ વ ઔરત કા વઝ્ન કિતના હોના ચાહિયે ?	710
દૂધ કા એક પિયાલા ઔર સત્તર[70] સહાબા	690	સય્યિદુના યૂસુફ عَلَيْهِ السَّلَام કા વઝ્ન	711
લોગોં સે બે નિયાઝી	693	મોટાપે કે અસ્બાબ	711
નસીહત બે અસર	694	જવાની કી તા'રીફ	713
મૌત કે વક્ત કી બદબૂ	694	પિઝ્ઝા કે નુક્સાનાત	714

ઉન્વાન	સફ્હા	ઉન્વાન	સફ્હા
એક પિઝ્ઝા ખોર કી હિકાયત	716	અપની ઔકાત યાદ દિલાને વાલે તાઝિયાને	740
મોટાપે સે બચને કી તદબીર	718	ક્યા આપ કમ ખાને કી આદત બનાના ચાહતે હૈં ?	741
પહલે ખૂન ટેસ્ટ કરવા લીજિયે	719	જહન્નમિયોં કા ખાના પીના	742
મોટાપે કા ઇલાજ	719	સાંપોં કે ઝહ્ર કા પિયાલા	743
કબ્ઝ કે ચાર[4] ઇલાજ	721	બડી ને'મત કા હિસાબ ભી બડા	744
બે વક્ત નીંદ ચઢને કા ઇલાજ	722	હર ને'મત કે બારે મેં તીન[3] સુવાલ	745
મોટાપે કા સબ સે બેહતરીન ઇલાજ	723	જહન્નમ કા ગોતા	746
ઝિયાદા ખાને સે હોને વાલે અમરાઝ	723	કમ ખાને કી આદત બનાને કા તરીકા	747
તન્દુરુસ્ત રહને કા નુસ્ખા	724	ખાને કી મિક્દાર મુકર્રર ફરમા લીજિયે	748
ભૂક કી પહચાન	724	ખલ્ત (MIX) કર કે ભી ખાના ખા સકતે હૈં	750
ભૂક સે ઝિયાદા ખાના	725	દૂસરોં કી મૌજૂદગી મેં કમ ખાને કા તરીકા	751
હર એક કી ખૂરાક યક્સાં નહીં હોતી	725	ઇખ્લાસ કબૂલિય્યત કી કુન્જી હૈ	752
ઝિયાદા ખાને વાલે કા દિલ દુખાના હરામ હૈ	726	કમ ખાને વાલે કા ઇમ્તિહાન	753
ડટ કર પાની પીના	727	મુસલ્સલ ચાલીસ[40] દિન તક કમ ખા લીજિયે	754
પૈદલ ચલિયે	728	કમ ખાને પર ઇસ્તિકામત પાને કે લિયે	755
તાકત સે ઝિયાદા બોઝ	729	કડવી નસીહત	756
મૈં ખાના બહુત કમ ખાતા હૂં	730	**52 હિકાયાત**	759
કમખોરી કી એહતિયાતેં	731	(1) સય્યિદુના જાબિર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કે ઘર દા'વત	759
કમ ખાના અફ્ઝલ મગર ઝૂટ બોલના હરામ	732	(2) મદની કાફિલે ને મસ્જિદ આબાદ કી	762
નફ્સ કિસે કહતે હૈં ?	734	(3) 80 સહાબા ઔર થોડા સા ખાના	764
દિલ કે લિયે સાલ ભર કી ઇબાદત સે બેહતર	734	(4) કદઆવર મછલી	767
લોમડી કા બચ્ચા	735	(5) અમીનુલ ઉમ્મહ	769
ખાને કે લિયે જીના	736	(6) દિલ કા મરીઝ ઠીક હો ગયા	772
મસૂઢોં કા કેન્સર	737	(7) યહ્યા عَلَیْہِ السَّلَام ઔર શૈતાન	773
નક્લી કથ્થે કી તબાહ કારિયાં	737	ઇબાદત મેં કબ લઝ્ઝત આતી હૈ	773
ખાને કા મઝા સિર્ફ હલ્ક તક હોતા હૈ	738	(8) દૂધ ઉગલ દિયા !	774
લઝીઝ લુક્મે કી અજીબ હકીકત	738	(9) ભુની હુઈ બકરી	776
દિલ જલાને વાલી હિકાયત	739	તન્દૂરી રાન	776

ઉન્વાન	સફહા	ઉન્વાન	સફહા
કુફ્ર પર ખાતિમે કા ખૌફ	777	(30) બુખાર મેં સદા બહાર	817
(10) રિક્કત અંગેઝ ખુત્બા	779	બુખાર કી ફઝીલત	818
(11) રાહે ખુદા મેં સબ સે પહલા તીર		(31) મસૂર કી દાલ કી ફીસ	818
ચલાયા	781	(32) મછલી કા કાંટા	820
(12) હાથ કે મસ્સે	783	કાંટા ચુભને કી ફઝીલત	821
(13) સર્દ રાત મેં ચાલીસ[40] બાર ગુસ્લ	785	મુસીબત કી હિક્મત	821
(14) ઝમીન સે ચુન ચુન કર ટુકડે ખાના	786	(33) ગાજર ઔર શહ્દ	822
(15) દુશ્વારી કે બા'દ આસાની	789	(34) અન્જીર ઉગલ દિયા	822
(16) રોઝ કી ગિઝા દસ[10] મુનક્કે	791	(35) હલ્વાઈ ને હુક્મે ખિલાએ	823
મુનક્કે કે હૈરત અંગેઝ ફવાઇદ	792	(36) ગોશ્ત કી નાકારા હડ્ડિયાં	824
કિશ્મિશ કા પાની પીના સુન્નત હૈ	793	(37) ખાને સે કબ્લ ખૌફ	825
ખાંસી કા ઇલાજ	793	ખા કર રોના ચાહિયે	826
સુર્ખ મુનક્કે	794	(38) સૂખી રોટી કા ટુકડા	827
(17) બૈંગન કી ખ્વાહિશ	794	(39) ઉંગલી કી રગ ફડક ઉઠતી	828
(18) ખૂબ ખાઓ ઔર પિયો !	795	(40) આબિદ ઔર અનાર કા દરખ્ત	828
(19) ખાને કા મક્સદ	796	(41) મહમૂદ વ અયાઝ ઔર કકડી કી કાશ	830
(20) ખાને સે બચને કે લિયે છુપ ગએ	798	(42) ઈસાઈ રાહિબ કા કબૂલે ઇસ્લામ	831
(21) વલી કી સોહબત કા ફૈઝ	799	(43) મછલી ચાવલ	833
(22) અચ્છી સોહબત અચ્છી મૌત	802	(44) દિલ કે લિયે નફ્અ બખ્શ	834
(23) બુરી સોહબત બુરી મૌત	804	(45) જન્નત કા વલીમા	834
(24) ભૂકા શેર	806	(46) ધૂપ કા સૂખા હુવા આટા	836
મુર્ગી કા તવક્કુલ	807	(47) 40 સાલ તક દૂધ ન પિયા	836
(25) મુતવક્કિલ નૌ જવાન	808	(48) ગોશ્ત રોટી	836
(26) રિઝ્ક ખુદ ઢૂંઢ રહા થા	809	(49) ખૌફનાક આંધી	837
(27) જોશીલા મુબલ્લિગ	812	(50) સબ્ઝ પિયાલા	838
(28) અન્ડા રોટી	813	ઈમાન પર ખાતિમે કા અમલ	840
(29) સફેદ પિયાલા	814	(51) નફ્સ કે સાથ ગુફ્તગૂ	841
શાન કે મુતાબિક ઇમ્તિહાન	816	(52) સબ્ઝી નહીં ખાઊંગા	842

ઉન્વાન	સફહા	ઉન્વાન	સફહા
ફઝાઈલે રમઝાન શરીફ	843	આકા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم રમઝાન મેં	
દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત	843	ખૂબ ખૈરાત કરતે	868
ઈબાદત કા દરવાઝા	844	ક્યા આકા કી હયાતે ઝાહિરી કે દૌર મેં	
નુઝૂલે કુરઆન	844	કૈદી હોતે થે ?	868
મહીનોં કે નામ કી વજહ	845	સબ સે બઢ કર સખી	869
સુર્ખ યાકૂત કા ઘર	845	હઝાર ગુના સવાબ	869
નાબીના ભાન્જી બીના હો ગઈ (મદની બહાર)	846	રમઝાન મેં ઝિક્ર કી ફઝીલત	870
પાંચ ખુસૂસી કરમ	849	સુન્નતોં ભરા ઈજતિમાઅ ઔર ઝિક્રુલ્લાહ	870
સગીરા ગુનાહોં કા કફ્ફારા	850	છ6 બેટિયોં કે બા'દ ઔલાદે નરીના	870
કાશ ! પૂરા સાલ રમઝાન હી હો !	850	40 નેક મુસલ્માનોં કે મજમઅ મેં એક	
આકા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા બયાને જન્નત નિશાન	850	વલી હોતા હૈ	872
રમઝાનુલ મુબારક કે ચાર નામ	853	બેટા મિલે, બેટી મિલે, કુછ ન મિલે, હર	
13 મદની ફૂલ	853	હાલ મેં શુક્ર કીજિયે	872
જન્નત સજાઈ જાતી હૈ	857	હુઝૂર صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી મુકદ્દસ ઔલાદ	
જન્નત કૌન સજાતા હૈ ?	857	કી તા'દાદ	873
જન્નત મેં આકા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે		રમઝાન કા દીવાના	875
પડોસ કી બિશારત	858	**અલ્લાહ** બે નિયાઝ હૈ	875
હર શબ સાઠ હઝાર કી બખ્શિશ	860	તીન કે અન્દર તીન પોશીદા	876
રોઝાના દસ લાખ કી દોઝખ સે રિહાઈ	862	કુત્તે કો પાની પિલાને વાલી બખ્શી ગઈ	877
જુમુઆ કી હર હર ઘડી મેં દસ લાખ		અઝાબ સે છુટકારે કે અસ્બાબ	878
કી મગ્ફિરત	862	ચુગલી કા દર્દનાક અઝાબ	882
ખર્ચ મેં કુશાદગી કરો	863	ઈલ્ઝામે ગુનાહ કી ખૌફનાક સઝા	882
ભલાઈ હી ભલાઈ	864	કોઈ ભી નેકી નહીં છોડની ચાહિયે	882
બડી બડી આંખોં વાલી હૂરેં	864	ગુનાહગારોં કી 4 હિકાયાત	883
દો અંધેરે દૂર	865	(1) કબ્ર આગ સે ભર ગઈ !	883
રમઝાન વ કુરઆન શફાઅત કરેંગે	865	(2) માપને મેં બે એહતિયાતી કે સબબ ઈતાબ	884
લાખ રમઝાન કા સવાબ	866	(3) કબ્ર સે ચિલ્લાને કી આવાઝ	884
કાશ ! ઈદ મદીને મેં હો !	866	હરામ કી કમાઈ કહાં જાતી હૈ ?	885
આકા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ઈબાદત પર		આગ કે દો પહાડ	885
કમર બસ્તા હો જાતે	867	(4) તિન્કે કા બોઝ	886
આકા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم રમઝાન મેં		ગુનાહ આખિર ગુનાહ હૈ	887
ખૂબ દુઆએં માંગતે થે	868	અદાએ કર્ઝ મેં બિલા મોહલત લિયે	
		તાખીર ગુનાહ હૈ	887

ઉન્વાન	સફહા
તીન પૈસે કા વબાલ	888
કિયામત મેં મુફ્લિસ કૌન ?	890
ઝાલિમ સે મુરાદ કૌન હૈ ?	890
માહે રમઝાન મેં ફૌત હોને કી ફઝીલત	892
કિયામત તક કે રોઝોં કા સવાબ	892
રમઝાન મેં મગ્ફિરત ન હુઈ તો ફિર કબ હોગી !	893
જન્નત કે દરવાઝે ખુલ જાતે હૈં	893
શયાતીન ઝન્જીરોં મેં જકડ દિયે જાતે હૈં	893
ગુનાહોં મેં કમી તો આ હી જાતી હૈ	894
જૂં હી સરકશ શયાતીન આઝાદ હોતે હૈં !	894
આતશ પરસ્ત ને માહે રમઝાન કા એહતિરામ કિયા તો......(હિકાયત)	895
રમઝાન મેં અલલ એ'લાન ખાને કી દુન્યવી સઝા	896
ક્યા આપ કો મરના નહીં ?	896
સુન્નતોં ભરે બયાનાત કી બરકાત	897
ગફ્લત સે નેકી કી દા'વત સુનના કુફ્ફાર કી સિફત હૈ	900
સાલ ભર કી નેકિયાં બરબાદ	901
દોઝખિયોં કા ખૂન ઔર પીપ	903
રમઝાન મેં ગુનાહ કરને વાલા	903
દિલ કા સિયાહ નુક્તા	904
દિલ કી સિયાહી કા ઈલાજ	905
ગુનાહ કી મુઆફી કે લિયે 8 આ'માલ	906
કબ્ર કા ભયાનક મન્ઝર !	907
મુર્દો સે ગુફ્તુગૂ	908
રમઝાન કી રાતોં મેં ખેલકૂદ	910
રોઝે મેં વક્ત "પાસ" કરને કે લિયે......	911
અફ્ઝલ ઈબાદત કૌન સી હૈ ?	912
રોઝે મેં ઝિયાદા સોના	913
રોઝાના ફિક્રે મદીના કરને કા ઈન્આમ	914
ફિક્રે મદીના ક્યા હૈ ?	915

ઉન્વાન	સફહા
અહકામે રોઝા	917
દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત	917
રોઝા બડી પુરાની ઈબાદત હૈ	918
રોઝે કા મક્સદ	919
રોઝા કિસ પર ફર્ઝ હૈ	920
રોઝા ફર્ઝ હોને કી વજહ	920
રોઝોં કે મુતઅલ્લિક 3 ફરામીને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم	921
રોઝાદાર કા ઈમાન કિતના પુખ્તા હૈ !	922
બચ્ચે કો કબ રોઝા રખવાયા જાએ ?	923
આ'લા હઝરત કો વાલિદ સાહિબ ને ખ્વાબ મેં ફરમાયા (હિકાયત)	923
રોઝે સે સિહ્હત મિલતી હૈ	924
મે'દે કા વરમ	924
હૈરત અંગેઝ ઈન્કિશાફાત	925
ડૉક્ટરોં કી તહકીકાતી ટીમ	925
ખૂબ ડટ કર ખાને સે બીમારિયાં પૈદા હોતી હૈં	926
બિગૈર ઑપરેશન કે વિલાદત હો ગઈ	927
રોઝે કી જઝા	930
રોઝે કા ખુસૂસી ઈન્આમ	931
નેક આ'માલ કી જઝા જન્નત હૈ	931
ગૈરે સહાબી કે લિયે "رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ" કહના કૈસા ?	932
મુઝે મોતિયોં વાલા ચાહિયે	933
હમ રસૂલુલ્લાહ (صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم) કે જન્નત રસૂલુલ્લાહ (صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم) કી	934
જો ચાહો માંગ લો !	935
રોઝે કે ફઝાઈલ સે મુતઅલ્લિક 11 ફરામીને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم	936
જન્નતી દરવાઝા	936
સાબિકા ગુનાહોં કા કફ્ફારા	937

ઉન્વાન	સફહા	ઉન્વાન	સફહા
જહન્નમ સે 70 સાલ કી મસાફત દૂર	937	રોઝે કી નિય્યત	961
એક રોઝે કી ફઝીલત	937	નિસ્ફુન્નહારે શરઈ કા વક્ત મા'લૂમ	
સુર્ખ યાકૂત કા મકાન	937	કરને કા તરીકા	962
જિસ્મ કી ઝકાત	937	રોઝે કી નિય્યત કે 20 મદની ફૂલ	964
સોના ભી ઈબાદત હૈ	938	દાઢી વાલી બચ્ચી !	969
આ'ઝા કા તસ્બીહ કરના	938	સહરી કરના સુન્નત હૈ	970
જન્નતી ફલ	938	હઝાર સાલ કી ઈબાદત સે બેહતર	971
સોને કા દસ્તર ખ્વાન	938	સોને કે બા'દ સહરી કી ઈજાઝત ન થી	971
સાત કિસ્મ કે આ'માલ	939	સહરી કી ઈજાઝત કી હિકાયત	972
બે હિસાબ અજ્ર	940	સહરી કે મુતઅલ્લિક 3 ફરામીને	
ચરકાન સે સિહ્હત મિલ ગઈ	940	મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالِهٖ وَسَلَّم	973
એક રોઝા છોડને કા નુક્સાન	942	ક્યા રોઝે કે લિયે સહરી શર્ત હૈ ?	974
ઉલટે લટકે હુએ લોગ	943	ખજૂર ઔર પાની સે સહરી	974
તીન બદ બખ્ત	944	ખજૂર સે સહરી કરના સુન્નત હૈ	975
નાક મિટ્ટી મેં મિલ જાએ	944	સહરી કા વક્ત કબ હોતા હૈ ?	975
રોઝે કે તીન દરજે	945	સહરી મેં તાખીર સે કૌન સા વક્ત મુરાદ હૈ ?	976
(1) અવામ કા રોઝા	945	અઝાને ફજ્ર નમાઝ કે લિયે હૈ ન કે	
(2) ખવાસ કા રોઝા	946	રોઝા બન્દ કરને કે લિયે !	977
(3) અખસ્સુલ ખવાસ કા રોઝા	946	ખાના પીના બન્દ કર દીજિયે	978
દાતા સાહિબ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْه કા ઈર્શાદ	946	મદની કાફિલે કી નિય્યત કરતે હી	
રોઝા રખ કર ભી ગુનાહ તૌબા ! તૌબા !	947	મુશ્કિલ આસાન હો ગઈ !	978
અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કો કુછ હાજત નહીં	948	કર્ઝ સે નજાત કા અમલ	980
મૈં રોઝાદાર હૂં	948	કર્ઝા ઉતારને કા વઝીફા	980
આ'ઝા કે રોઝોં કી તા'રીફ	948	ઈફ્તાર કા બયાન	982
આંખ કા રોઝા	950	ઈફ્તાર કી દુઆ	982
કાન કા રોઝા	952	ઈફ્તાર કે લિયે અઝાન શર્ત નહીં	983
ઝબાન કા રોઝા	953	ઈફ્તાર કે ફઝાઈલ કે મુતઅલ્લિક	
ઝબાન કી બે એહતિયાતી કી તબાહ કારિયાં	953	5 ફરામીને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالِهٖ وَسَلَّم	984
ઈલ્મે ગૈબે મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالِهٖ وَسَلَّم	956	ઈફ્તાર કરવાને કી અઝીમુશ્શાન ફઝીલત	984
હાથોં કા રોઝા	957	જિબ્રીલે અમીન કે મુસાફહા કરને કી અલામત	984
પાઉં કા રોઝા	958	સરકાર صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالِهٖ وَسَلَّم કા ઈફ્તાર	985
K ઈલેક્ટ્રિક મેં નોકરી મિલ ગઈ	959	ખજૂર કે 25 મદની ફૂલ	985

ઉન્વાન	સફહા
ક્યા હદીસ મેં બતાયા હુવા ઈલાજ	
હર એક કર સકતા હૈ	991
ઈફ્તાર કે વક્ત દુઆ કબૂલ હોતી હૈ	992
હમ ખાને પીને મેં રહ જાતે હૈં	993
ગિઝા સે ઈફ્તાર કે બા'દ નમાઝ કે લિયે	
મુંહ સાફ કરના ઝરૂરી હૈ	993
દુઆ કે તીન ફવાઇદ	996
દુઆ મેં પાંચ સઆદતેં	996
"يَا عَفُوُّ" કે પાંચ હુરૂફ કી નિસ્બત સે	
5 મદની ફૂલ	996
ન જાને કૌન સા ગુનાહ હો ગયા હૈ	998
નમાઝ ન પઢના તો ગોયા ખતા હી નહીં !!!	998
જિસ દોસ્ત કી બાત હમ ન માનેં	999
કબૂલિય્યતે દુઆ મેં તાખીર કા એક સબબ	1000
નેક બન્દે કી દુઆ કબૂલ હોને મેં	
તાખીર કી હિક્મત (હિકાયત)	1001
જલ્દી મચાને વાલે કી દુઆ કબૂલ નહીં હોતી !	1001
અફસરોં કે પાસ તો બાર બાર	
ધક્કે ખાતે હો મગર......	1002
દુઆ કી કબૂલિય્યત મેં તાખીર તો કરમ હૈ	1006
ઈર્કુન્નિસા કા દર્દ જાતા રહા	1007
ઈર્કુન્નિસા કે દો રૂહાની ઈલાજ	1008
રોઝા તોડને વાલી 14 ચીઝેં	1009
રોઝે મેં કૈ હોના	1011
કૈ કે સાત અહકામ	1012
મુંહ ભર કૈ કી તા'રીફ	1013
વુઝૂ મેં કૈ કે 5 અહકામે શરઈ	1013
કૈ કા અહમ મસ્અલા	1014
ભૂલ કર ખાને પીને સે રોઝા નહીં જાતા	1014
રોઝા ન ટૂટને કે 21 અહકામ	1014
રોઝાદાર કો ભૂલ કર ખાતા પીતા દેખે તો ક્યા કરે	1014
મકરૂહાતે રોઝા	1019

ઉન્વાન	સફહા
મકરૂહાતે રોઝા પર મુશ્તમિલ 12 પૈરે	1020
ચખના કિસે કહતે હૈં ?	1020
આસ્માન પર સે કાગઝ કા પુર્ઝા ગિરા	1023
માંગી મુરાદ ન મિલના ભી ઈન્આમ !	1025
બેટી કે ફઝાઇલ	1026
રોઝા ન રખને કી મજબૂરિયાં	1027
શરઈ સફર કી તા'રીફ	1027
રોઝા ન રખને કી ઈજાઝત પર મબ્ની	
33 મદની ફૂલ	1029
ફાસિક યા ગૈર મુસ્લિમ ડૉક્ટર	
રોઝા ન રખને કા મશ્વરા દે તો ?	1032
રોઝા ઔર હૈઝ વ નિફાસ	1033
ઉમ્ર રસીદા બુઝુર્ગ કે રોઝે	1034
નફ્લ રોઝા તોડને મેં સિર્ફ કઝા હોતી હૈ	
કફ્ફારા નહીં	1035
સાલ મેં પાંચ રોઝે હરામ હૈં	1036
દા'વત કે સબબ રોઝા તોડના	1037
બીવી બિલા ઈજાઝતે શોહર	
નફ્લ રોઝા નહીં રખ સકતી	1038
"12 મદની ફૂલ" જિન સે સિર્ફ	
કઝા લાઝિમ આતી હૈ	1039
કિસી કે મજબૂર કરને પર રોઝા તોડના	1040
કફ્ફારે કે અહકામ	1042
રોઝે કે કફ્ફારે કા તરીકા	1042
ઔરત ઔર કફ્ફારે કે રોઝે	1044
આઇસા કિતની ઉમ્ર મેં ?	1044
કફ્ફારા વાજિબ હોને કી એક સૂરત	1044
કફ્ફારે સે મુતઅલ્લિક 11 મદની ફૂલ	1045
ખબરદાર ! ખબરદાર ! ખબરદાર !	1048
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ મેં બદલ ગયા !	1048
બે નમાઝિયોં મેં બૈઠના કૈસા ?	1050

ઉન્વાન	સફહા	ઉન્વાન	સફહા
ફૈઝાને તરાવીહ	1053	મદની ઈન્આમાત કે રિસાલે કી બરકત	1094
દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત	1053	આમિલીને મદની ઈન્આમાત કે લિયે બિશારતે ઉઝ્મા	1096
તરાવીહ સે સગીરા ગુનાહ મુઆફ હોતે હૈં	1053	તમામ ભલાઈયોં સે મહરૂમ કૌન ?	1097
સુન્નત કી ફઝીલત	1054	સબ્ઝ ઝન્ડા	1098
આશિકાને કલામુલ્લાહ કી સાત હિકાયાત	1054	લડાઈ કા વબાલ	1099
વસ્વસા ઔર ઉસ કા ઈલાજ	1056	હમ તો શરીફ કે સાથ શરીફ ઔર......	1100
દૌરાને તિલાવત હઈ ચબાના	1056	મુસલ્માન મોમિન ઔર મુહાજિર કી તા’રીફ	1102
તરતીલ સે પઢના કિસે કહતે હૈં !	1058	ના કાબિલે બરદાશ્ત ખારિશ	1103
તરાવીહ કી ઉજરત લેના દેના કૈસા ?	1059	તક્લીફ દૂર કરને કા સવાબ	1103
તિલાવત વ ઝિક્રો ના’ત કી ઉજરત હરામ હૈ	1060	લડના હૈ તો નફ્સ કે સાથ લડો !	1103
તરાવીહ કી ઉજરત કા શરઈ હીલા	1061	આકા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم મુસ્કુરા રહે થે !	1104
ખત્મે કુરઆન ઔર રિક્કત	1064	જાદૂગર કા જાદૂ નાકામ	1105
તરાવીહ કી જમાઅત બિદ્અતે હસના હૈ	1065	અલામાતે શબે કદ્ર	1105
12 અચ્છે કામ યા’ની બિદ્આતે હસના	1067	શબે કદ્ર કી પોશીદગી કી હિક્મત	1106
હર બિદ્અત ગુમરાહી નહીં હૈ	1069	સમુન્દર કા પાની મીઠા લગા (હિકાયત)	1107
બિદ્અતે હસના કે બિગૈર ગુઝારા નહીં	1070	હમેં અલામાત ક્યૂં નઝર નહીં આતીં ?	1107
સબ્ઝ ગુમ્બદ કી તારીખ	1072	તાક રાતોં મેં ઢૂંડો	1108
દીદારે મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم	1074	આખિરી સાત રાતોં મેં તલાશ કરો	1108
અચ્છોં સે મહબ્બત કે ફઝાઈલ	1075	લયલતુલ કદ્ર પોશીદા ક્યૂં ?	1109
અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે લિયે મહબ્બત રખને કે		હિક્મતોં કે મદની ફૂલ	1110
મુતઅલ્લિક 8 ફરામીને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم	1075	સાલ મેં કોઈ સી ભી રાત શબે કદ્ર હો સકતી હૈ	1111
તરાવીહ કે 35 મદની ફૂલ	1077	રહમતે કૌનૈન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી	
કેન્સર કા મરીઝ ઠીક હો ગયા	1085	મઅ શૈખૈન رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا જલ્વા ગરી	1112
ફૈઝાને લયલતુલ કદ્ર	1087	ઈમામે આ’ઝમ, ઈમામે શાફેઈ ઔર	
દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત	1087	સાહિબૈન કે અક્વાલ	1115
લયલતુલ કદ્ર કો “લયલતુલ કદ્ર” ક્યૂં		શબે કદ્ર બદલતી રહતી હૈ	1116
કહતે હૈં ?	1087	શૈખ અબુલ હસન શાઝિલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَلِي	
83 સાલ 4 માહ કી ઈબાદત સે ઝિયાદા સવાબ	1088	ઔર શબે કદ્ર	1116
હઝાર મહીનોં સે બેહતર એક રાત	1090	સત્તાઈસવીં રાત શબે કદ્ર	1117
હમારી ઉમ્રેં તો બહુત કલીલ હૈં	1090	ગોયા શબે કદ્ર હાસિલ કર લી	1118
બા કરામત શમ્ઊન કી ઈમાન અફરોઝ હિકાયત	1091	શબે કદ્ર કી દુઆ	1119
આહ ! હમેં કદ્ર કહાં !	1094	શબે કદ્ર કે નવાફિલ	1120

ઉન્વાન	સફહા	ઉન્વાન	સફહા
અલ વદાઅ માહે રમઝાન	1123	**ફૈઝાને એ'તિકાફ**	1153
દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત	1123	દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત	1153
"અલ વદાઅ માહે રમઝાન" પઢના જાઇઝ હૈ	1123	એ'તિકાફ પુરાની ઈબાદત હૈ	1154
"અલ વદાઅ માહે રમઝાન" કે		મસ્જિદોં કો સાફ રખને કા હુક્મ હૈ	1154
મુતઅલ્લિક 12 નિય્યતેં	1123	દસ દિન કા એ'તિકાફ	1155
આમદે રમઝાન પર મુબારક બાદ દેના		આશિકોં કી ધુન	1155
સુન્નત સે સાબિત હૈ	1126	ઊંટની કે સાથ ફેરે લગાને કી હિક્મત	1156
દિલ ગમે રમઝાન મેં ડૂબને લગતા હૈ	1127	મો'તકિફ કા મક્સૂદે અસ્લી ઇન્તિઝારે	
આંખોં સે આંસૂ જારી હો જાતે હૈં	1129	નમાઝે બા જમાઅત	1156
ક્યા મેરી ઝિન્દગી કા ભરોસા	1130	એક દિન કે એ'તિકાફ કી ફઝીલત	1157
પહલે કે લોગોં કી દુઆ મેં		સાબિકા ગુનાહોં કી બખ્શિશ	1157
સારા સાલ યાદે રમઝાન હોતી !	1131	આકા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી જાએ એ'તિકાફ	1158
ઈદ કી ચાંદરાત આશિકાને રમઝાન કે જઝ્બાત	1131	સારે મહીને કા એ'તિકાફ	1159
ગમે રમઝાન કી તરગીબ	1132	તુર્કી ખૈમે મેં એ'તિકાફ	1159
માહે રમઝાન કી જુદાઈ મેં ક્યૂં ન રોયા જાએ !	1133	એ'તિકાફ કા મક્સદે અઝીમ	1160
જુમુઅતુલ વદાઅ કે બયાન મેં		ઝમીન પર બિલા હાઇલ સજ્દા કરના મુસ્તહબ હૈ	1161
જાન દે દી (હિકાયત)	1133	દો ફરામીને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم	1162
માહે રમઝાન કી આખિરી રાત ખૌફે ખુદા		દો હજ ઔર દો ઉમ્રોં કા સવાબ	1162
સે વફાત (હિકાયત)	1137	બિગૈર કિયે નેકિયોં કા સવાબ	1162
"અલ વદાઅ માહે રમઝાન" કા		રોઝાના હજ કા સવાબ	1163
શરઈ સુબૂત ક્યા હૈ ?	1140	એ'તિકાફ કી તા'રીફ	1163
અસ્લ અશ્યા મેં ઈબાહત હૈ	1142	એ'તિકાફ કે લફ્ઝી મા'ના	1163
દીન મેં નએ અચ્છે તરીકે નિકાલને કી		અબ તો ગની કે દર પર બિસ્તર જમા દિયે હૈં	1163
હદીસ મેં ઈજાઝત હૈ	1142	એ'તિકાફ કી કિસ્મેં	1164
"અલ વદાઅ" સુનને સે તૌબા વ નેકી		એ'તિકાફે વાજિબ	1164
કા જઝ્બા મિલતા હૈ	1143	એ'તિકાફે સુન્નત	1164
સદરુલ અફાઝિલ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہِ કે ફતવે સે		એ'તિકાફ કી નિય્યત ઈસ તરહ કીજિયે	1165
હાસિલ હોને વાલે 9 મદની ફૂલ	1146	એ'તિકાફે નફલ	1165
ખુતબે ઈલ્મી મેં અલ વદાઈ અશ્આર	1148	મસ્જિદ મેં ખાના પીના	1166
અફસોસ તૂ રુખ્સત હુવા માહે મુબારક અલ વદાઅ	1149	ઈજ્તિમાઈ એ'તિકાફ કી 41 નિય્યતેં	1167
ખુત્બે કા એક અહમ મસ્અલા	1150	એ'તિકાફ કિસ મસ્જિદ મેં કરે ?	1172
"અલ વદાઅ માહે રમઝાન" કી મદની બહાર	1150	મો'તકિફ ઔર એહતિરામે મસ્જિદ	1173

ઉન્વાન	સફહા	ઉન્વાન	સફહા
અલ્લાહ ઉન પર કરમ ન કરેગા	1173	મુંહ કી બદબૂ કા મદની ઈલાજ	1196
અલ્લાહ તેરી ગુમશુદા ચીઝ ન મિલાએ	1174	ઈસ્તિન્જા ખાને મસ્જિદ સે કિતની દૂર	
તો તુમ્હેં સઝા દેતા	1174	હોને ચાહિએં ?	1197
મુબાહ કલામ નેકિયોં કો ખા જાતા હૈ	1175	અપને લિબાસ વગૈરા પર ગૌર કરને કી	
40 સાલ કે આ'માલ બરબાદ ફરમા દે	1175	આદત બનાઈયે	1199
મસ્જિદ મેં હંસના કબ્ર મેં અંધેરા લાતા હૈ	1175	મસ્જિદ મેં બચ્ચે કો લાને કી મુમાનઅત	1201
કબ્ર મેં અંધેરા	1175	ગોશ્ત મછલી બેચને વાલે	1202
મુફ્તિયે દા'વતે ઈસ્લામી કા એ'તિકાફ	1176	સોને સે મુંહ મેં બદબૂ હો જાતી હૈ	1202
મુફ્તિયે દા'વતે ઈસ્લામી ને બા'દે વફાત ભી		પસીને કી બદબૂ વાલે કપડે	1203
મદની કાફિલે કી દા'વત દી	1178	મુંહ કી સફાઈ કા તરીકા	1203
મસ્જિદ કે મુતઅલ્લિક 19 મદની ફૂલ	1179	દાઢી કો બદબૂ સે બચાઈયે	1204
મસ્જિદેં ખુશ્બૂદાર રખિયે !	1185	ખુશ્બૂદાર તેલ બનાને કા આસાન તરીકા	1204
મસ્જિદ મેં બલ્ગમ દેખ કર સરકાર કી ના ગવારી	1185	હો સકે તો રોઝ નહાઈયે	1205
ફારૂકે આ'ઝમ ઔર મસ્જિદ મેં ખુશ્બૂ	1186	ઈમામા વગૈરા કો બદબૂ સે બચાને કા તરીકા	1205
મસ્જિદેં ખુશ્બૂદાર રખિયે !	1186	ઈમામા કૈસા હોના ચાહિયે	1206
એર ફ્રેશનર સે કેન્સર હો સકતા હૈ	1186	ખુશ્બૂ લગાને કી નિય્યતેં ઔર મવાકેઅ	1207
મુંહ મેં બદબૂ હો તો મસ્જિદ મેં જાના હરામ હૈ	1187	ફિનાએ મસ્જિદ ઔર મો'તકિફ	1211
મુંહ મેં બદબૂ હો તો નમાઝ મકરૂહ હોતી હૈ	1189	મો'તકિફ ફિનાએ મસ્જિદ મેં જા સકતા હૈ	1211
બદબૂદાર મરહમ લગા કર મસ્જિદ મેં		આ'લા હઝરત رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ કા ફતવા	1212
આને કી મુમાનઅત	1189	મસ્જિદ કી છત પર ચઢના	1213
કચ્ચી પિયાઝ ખાને સે ભી મુંહ બદબૂદાર		મો'તકિફ કે મસ્જિદ સે બાહર નિકલને કી સૂરતેં	1214
હો જાતા હૈ	1190	(1) હાજતે શરઈ	1214
મસ્જિદ મેં કચ્ચા ગોશ્ત ન લે જાએં	1190	હાજતે શરઈ કે મુતઅલ્લિક 3 મદની ફૂલ	1214
કચ્ચી પિયાઝ વાલે કચૂમર ઔર રાઈતે સે		(2) હાજતે તબ્ઈ	1215
મોહતાત રહિયે	1191	હાજતે તબ્ઈ કે મુતઅલ્લિક 4 પૈરે	1215
મજમઅ મેં અગરબત્તી સુલગાના	1191	એ'તિકાફ તોડને વાલી ચીઝોં કા બયાન	1216
બદબૂદાર મુંહ લે કર મુસલ્માનોં કે		એ'તિકાફ તોડને વાલી ચીઝોં કે મુતઅલ્લિક	
મજમઅ મેં જાને કી મુમાનઅત	1192	12 મદની ફૂલ	1217
નમાઝ કે અવકાત મેં કચ્ચી પિયાઝ ખાના કૈસા ?	1192	મેરી કમર કા દર્દ ચલા ગયા	1219
કચ્ચી પિયાઝ ખાતે વક્ત بسم اللہ પઢના મકરૂહ હૈ	1194	ચુપ કા રોઝા	1221
મુંહ કી બદબૂ મા'લૂમ કરને કા તરીકા	1194	હાજત રવાઈ ઔર એક દિન કે	
મુંહ કી બદબૂ કા ઈલાજ	1195	એ'તિકાફ કી ફઝીલત	1222

ઉન્વાન	સફહા	ઉન્વાન	સફહા
મુસલ્માન કો ખુશ કરને કી ફઝીલત	1223	**ફૈઝાને ઈદુલ ફિત્ર**	1259
એ'તિકાફ મેં જાઇઝ કામોં કી ઈજાઝત પર		મૌલા અલી كَرَّمَ اللّٰهُ تَعَالٰى وَجْهَهُ الْكَرِيْم ને ખાલી	
મુશ્તમિલ 8 મદની ફૂલ	1224	હથેલી પર દમ કિયા ઔર......	1259
એ'તિકાફ કઝા કરને કા તરીકા	1226	દિલ ઝિન્દા રહેગા	1260
એ'તિકાફ કા ફિદયા	1227	જન્નત વાજિબ હો જાતી હૈ	1261
એ'તિકાફ તોડને કી તૌબા	1227	મુઆફી કા એ'લાને આમ	1261
મશ્હૂર બેન્ડ પાર્ટી કે માલિક કી તૌબા	1227	કોઈ સાઇલ માયૂસ નહીં જાતા	1262
મો'તકિફીન કે લિયે ઝરૂરત કી અશ્યા	1228	શૈતાન કી બદ હવાસી	1263
એ'તિકાફ કે 30 મદની ફૂલ	1230	ક્યા શૈતાન કામ્યાબ હૈ ?	1263
આશિકાને રસૂલ કી સોહબત ને		ઈસરાફ કી ગ્યારહ તા'રીફાત	1265
મુઝે ક્યા સે ક્યા બના દિયા !	1237	ઈસરાફ કી વાઝેહ તર તા'રીફ, ગૈરે હક મેં	
અપની ચીઝેં સંભાલને કા તરીકા	1239	માલ ખર્ચ કરના	1266
એ'તિકાફ મેં બીમાર પડ જાને કે અસ્બાબ	1240	તબ્ઝીર ઔર ઈસરાફ મેં ફર્ક	1267
ખાને કી એહતિયાત કા ફાએદા	1241	ઈન્સાન વ હૈવાન કા ફર્ક	1268
મુઝે મુસલ્માનોં કી સિહ્હત અઝીઝ હૈ	1242	ઝિન્દગી કા મક્સદ ક્યા હૈ ?	1268
ઝાલિમોં કે લિયે દરાઝિયે ઉમ્ર કી દુઆ		ઘર હી પર વિલાદત હો ગઈ	1269
કરના કૈસા ?	1243	હિફાઝતે હમ્લ કે 2 રૂહાની ઈલાજ	1270
મુસલ્માનોં કી ભલાઈ ચાહના કારે સવાબ હૈ	1243	ઈદ યા વઈદ	1271
કબાબ સમોસે ખાને વાલે મુતવજ્જેહ હોં	1245	ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰى ભી તો	
તલી હુઈ ચીઝોં સે હોને વાલી		ઈદ મનાતે રહે હૈં	1271
19 બીમારિયોં કી નિશાન દેહી	1246	ઈદ કા અનોખા ખાના	1271
ખતરનાક ઝહ્ર કા તોડ	1247	રૂહ કો ભી સજાઈયે	1274
તલી હુઈ ચીઝોં કા નુક્સાન કમ કરને કા તરીકા	1248	નજાસત પર ચાંદી કા વરક	1274
બચા હુવા તેલ દોબારા ઈસ્તિ'માલ કરને		ઈદ કિસ કે લિયે હૈ ?	1274
કા તરીકા	1248	સય્યિદુના ઉમર ફારૂક رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْه કી ઈદ	1275
ફન્ને તિબ યકીની નહીં	1248	હમારી ખુશ ફહમી	1276
ફેશન પરસ્ત "મુબલ્લિગે સુન્નત" બન ગએ	1249	શહઝાદે કી ઈદ	1277
ઈસ્લામી બહનોં કા એ'તિકાફ	1250	શહઝાદિયોં કી ઈદ	1278
ઈસ્લામી બહનેં ભી એ'તિકાફ કરેં	1250	વાલિદે મર્હૂમ પર કરમ	1279
ઈસ્લામી બહનોં કે લિયે 13 મદની ફૂલ	1251	હુઝૂર ગૌસે આ'ઝમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْاَكْرَم કી ઈદ	1280
ઈસ્લામી બહન કે લિયે એ'તિકાફ કઝા		એક વલી કી ઈદ	1281
કરને કા તરીકા	1254	કરામત કા એક શો'બા	1283

ઉન્વાન	સફહા	ઉન્વાન	સફહા
એક સખી કી ઈદ	1284	(6) કવ્વા બચપન તા બુઢાપા ઉડતા રહે	
સલામ ઉસ પર કે જિસ ને બે કસોં કી દસ્ત		યહાં તક કે......	1309
ગીરી કી	1285	(7) રોઝે જૈસા કોઈ અમલ નહીં	1309
કુવ્વતે સમાઅત બહાલ હો ગઈ	1285	(8) રોઝા રખો તન્દુરુસ્ત હો જાઓગે	1310
સદકએ ફ઼િત્ર	1286	(9) મહશર મેં રોઝાદારોં કે મઝે	1310
સદકએ ફ઼િત્ર વાજિબ હૈ	1287	(10)......તો વોહ જન્નત મેં દાખિલ હોગા	1310
સદકએ ફ઼િત્ર લગ્વ બાતોં કા કફ્ફારા હૈ	1287	(11) જબ તક રોઝેદાર કે સામને ખાના	
રોઝા મુઅલ્લક રહતા હૈ	1287	ખાયા જાતા હૈ	1311
ફ઼િત્રે કે 16 મદની ફૂલ	1288	(12) હડ્ડિયાં તસ્બીહ કરતી હૈં	1311
સદકએ ફ઼િત્ર કી મિક્દાર	1292	(13) રોઝે મેં મરને કી ફઝીલત	1312
કબ્ર મેં એક હઝાર અન્વાર દાખિલ હોં	1293	નેક કામ કે દૌરાન મરને કી સઆદત	1312
નમાઝે ઈદ સે કબ્લ કી એક સુન્નત	1293	કાલૂ ચાચા કી ઈમાન અફરોઝ વફાત	1313
નમાઝે ઈદ કા તરીકા (હનફી)	1294	સખ્ત ગરમી મેં રોઝે કી ફઝીલત (હિકાયત)	1315
ઈદ કી અધૂરી જમાઅત મિલી તો....?	1295	કિયામત મેં રોઝાદાર ખાએંગે	1315
ઈદ કી જમાઅત ન મિલી તો ક્યા કરે ?	1296	આશૂરા કે રોઝે કે ફઝાઈલ	1316
ઈદ કે ખુત્બે કે અહકામ	1296	આશૂરા કો વાકેઅ હોને વાલે 9 અહમ વાકિઆત	1316
ઈદ કે 20 મદની ફૂલ	1297	મુહર્રમુલ હરામ ઔર આશૂરા કે રોઝોં કે 6	
ઈદ કે દિન યેહ ઉમૂર મુસ્તહબ હૈં	1297	ફઝાઈલ	1317
બકર ઈદ કા એક મુસ્તહબ	1299	યૌમે મૂસા عَلَيْهِ السَّلَام	1317
મૈં ઈદ કી નમાઝ ભી નહીં પઢતા થા	1299	ઈદે મીલાદુન્નબી ઔર દા'વતે ઈસ્લામી	1319
મુઝ ગુનહગાર પર ભી કરમ કે છીંટે પડે	1301	આશૂરા કા રોઝા	1320
નફ્લ રોઝોં કે ફઝાઈલ	1305	યહૂદિયોં કી મુખાલફત કરો	1320
દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત	1305	સારા સાલ ઘર મેં બરકત	1321
નફ્લ રોઝોં કે દીની વ દુન્યવી ફવાઈદ	1305	રજબુલ મુરજ્જબ કે રોઝે	1321
રોઝાદારોં કે લિયે બખ્શિશ કી બિશારત	1306	હુરમત વાલે ચાર મહીનોં કે નામ	1322
નફ્લી રોઝોં કે ફઝાઈલ પર 13 ફરામીને		રજબ કે એહતિરામ કી બરકત કી હિકાયત	1323
મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم	1308	**અલ્લાહ** કા મહીના	1325
(1) જન્નત કા અનોખા દરખ્ત	1308	રજબ મેં પરેશાની દૂર કરને કી ફઝીલત	1325
(2) 40 સાલ કા ફાસિલા દોઝખ સે દૂરી	1308	દો સાલ કી ઈબાદત કા સવાબ	1325
(3) દોઝખ સે 50 સાલ કી મસાફત તક દૂરી	1308	રજબ કે મુખ્તલિફ નામ ઔર મઆની	1326
(4) ઝમીન ભર સોને સે ભી ઝિયાદા સવાબ	1309	રજબ કે તીન હુરૂફ કી ભી ક્યા બાત હૈ !	1326
(5) જહન્નમ સે બહુત ઝિયાદા દૂરી	1309	ઈબાદત કા બીજ બોને કા મહીના	1327

ઉન્વાન	સફહા	ઉન્વાન	સફહા
જો સારી ઝિન્દગી ન સીખ સકા વોહ દસ		દા'વતે ઈસ્લામી મેં રોઝોં કી બહાર	1346
દિન મેં સીખ લિયા	1327	પતંગ બાઝી કા શૌકીન	1347
પાંચ બા બરકત રાતેં	1329	રમઝાન કે બા'દ કૌન સા મહીના અફઝલ હૈ ?	1348
જન્નત મેં લે જાને વાલી પાંચ રાતેં	1329	પન્દરહવીં શબ મેં તજલ્લી	1349
પહલા રોઝા તીન સાલ કે ગુનાહોં કા		અદાવત વાલે કી શામત	1349
કફ્ફારા	1330	ઢેરોં ગુનાહગારોં કી મગ્ફિરત હોતી હૈ મગર......	1349
જન્નતી મહલ	1330	હઝરતે સય્યિદુના દાવૂદ عَلَيْهِ السَّلَام ઔર શબે	
એક જન્નતી નહ્ર કા નામ રજબ હૈ	1330	બરાઅત	1350
એક રોઝે કી ફઝીલત	1331	મહરૂમ લોગ	1352
કશ્તિયે નૂહ મેં રજબ કે રોઝે કી બહાર	1332	ઈમામે અહલે સુન્નત رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કા પયામ	
સો સાલ કે રોઝોં કા સવાબ	1332	તમામ મુસલ્માનોં કે નામ	1353
27વીં શબ કે 12 નવાફિલ કી ફઝીલત	1333	શબે બરાઅત કી તા'ઝીમ	1355
60 મહીનોં કે રોઝોં કા સવાબ	1334	ભલાઈયોં વાલી ચાર રાતેં	1356
...... તો ગોયા સો સાલ કે રોઝે રખે	1334	દૂલ્હા કા નામ મુર્દોં કી ફેહરિસ મેં !	1356
દા'વતે ઈસ્લામી ઔર		મકાન બનાને વાલા મુર્દોં કી ફેહરિસ મેં	1356
જશ્ને મે'રાજુન્નબી صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم	1334	સાલ ભર કે મુઆમલાત કી તક્સીમ	1357
કફન કી વાપસી	1335	નાઝુક ફૈસલે	1358
લાડ પ્યાર ને ઢીટ બના દિયા થા	1336	ફાએદે કી બાત	1359
સોહબત કે મુતઅલ્લિક તીન રિવાયાત	1338	મગરિબ કે બા'દ છ[6] નવાફિલ	1360
બુરી સોહબત કી મુમાનઅત	1339	દુઆએ નિસ્ફે શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ	1361
શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ કે રોઝે	1340	સગે મદીના عُفِيَ عَنْهُ કી મદની ઈલ્તિજાએં	1363
આકા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા મહીના	1340	સાલ ભર જાદૂ સે હિફાઝત	1364
શા'બાન કે પાંચ હુરૂફ કી બહારેં	1341	શબે બરાઅત ઔર કબ્રોં કી ઝિયારત	1364
સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان કા જઝ્બા	1341	કબ્ર પર મોમબત્તિયાં જલાના	1365
મૌજૂદા મુસલ્માનોં કા જઝ્બા	1342	સબ્ઝ પરચા	1365
તા'ઝીમે રમઝાન કે લિયે શા'બાન કે રોઝે	1343	આતશ બાઝી કા મૂજિદ કૌન ?	1366
આકા શા'બાન કે અક્સર રોઝે રખતે થે	1343	શબે બરાઅત કી મુરવ્વજા આતશ બાઝી હરામ હૈ	1367
હદીસે પાક કી શર્હ	1344	આતશ બાઝી કી જાઈઝ સૂરતેં	1368
મરને વાલોં કી ફેહરિસ બનાને કા મહીના	1345	આકા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને સબ્ઝ ઈમામા	
નફ્લ રોઝોં કા પસન્દીદા મહીના	1345	શરીફ કા તાજ સજા રખા થા	1369
લોગ ઈસ સે ગાફિલ હૈં	1345	શશ ઈદ કે રોઝોં કે ફઝાઈલ પર મુશ્તમિલ	
તાકત કે મુતાબિક અમલ કીજિયે	1346	તીન ફરામીને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم	1373

www.dawateislami.net

ઉન્વાન	સફ્હા	ઉન્વાન	સફ્હા
નૌ મૌલૂદ કી તરહ ગુનાહોં સે પાક	1373	(3) નિરાલા કફ્ફારા	1398
ગોયા ઉમ્ર ભર કા રોઝા રખા	1373	(4) સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهَا ને લાખ દિરહમ	
સાલ ભર રોઝે રખે	1373	લુટા દિયે !	1400
શશ ઈદ કે રોઝે કબ રખે જાએં ?	1373	આશિકાને રસૂલ સે મુલાકાત કી બરકાત	1401
ઝુલ હિજ્જતિલ હરામ કે ઇબ્તિદાઈ દસ		(5) હૂર ને કૂઝા ગિરા દિયા	1404
દિન કે ફઝાઇલ	1374	સખ્ત ગર્મિયોં મેં ભી પાની ગર્મ કર કે પીતે (હિકાયત)	1404
અશરએ ઝુલ હિજ્જતિલ હરામ કે ફઝાઇલ કે		(6) તીનોં મેં બડા સખી કૌન !	1405
મુતઅલ્લિક 4 ફરામીને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم	1375	ઈસાર કી ફઝીલત	1407
અય્યામે બીઝ કે રોઝે	1376	(7) રોઝાદાર કી કબ્ર કી ખુશ્બૂદાર મિટ્ટી	1408
અય્યામે બીઝ કે રોઝોં કે મુતઅલ્લિક		ઈમામ બુખારી કી કબ્ર કી મુશ્કબાર મિટ્ટી	1409
3 રિવાયાત	1376	સાહિબે દલાઈલુલ ખૈરાત કી કબ્ર સે અમ્બર	
અય્યામે બીઝ કે રોઝોં કે બારે મેં 5		કી ખુશ્બૂ આતી થી	1409
ફરામીને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم	1377	(8) રમઝાન વ શશ ઈદ કે રોઝોં કી બરકત	1410
મરને કી દુઆએં માંગતે થે	1378	(9) રમઝાન કા ચાંદ	1411
પીર શરીફ ઔર જુમે'રાત કે		જિગર કા કેન્સર ઠીક હો ગયા	1412
રોઝોં કે મુતઅલ્લિક 5 રિવાયાત	1380	(10) દો ગીબત કરને વાલિયોં કી હિકાયત	1413
બુધ ઔર જુમે'રાત કે રોઝોં કે 3 ફઝાઇલ	1382	(11) મુસલ્સલ ચાલીસ સાલ તક રોઝે	1416
બુધ, જુમે'રાત ઔર જુમુઆ કે રોઝોં કે ફઝાઇલ		સય્યિદુના દાવૂદ તાઈ કે નફ્સ કુશી કે વાકિઆત	1416
પર મુશ્તમિલ 3 ફરામીને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم	1383	અપની નેકિયોં કા એ'લાન	1417
જુમુઆ કે રોઝે કે મુતઅલ્લિક		રિયાકારી કી તા'રીફ	1418
4 ફરામીને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم	1384	હિફ્ઝ કી ખુશી મેં તકરીબ	1419
તન્હા જુમુઆ કા રોઝા રખને કી મુમાનઅત પર		હિફ્ઝ કરના આસાન હૈ મગર હાફિઝ	
3 ફરામીને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم	1386	રહના મુશ્કિલ હૈ	1419
રોઝએ જુમુઆ કે મુતઅલ્લિક એક ફતવા	1388	કુરઆન ભુલા દેને કા અઝાબ	1420
સનીચર ઔર ઇતવાર કે રોઝે	1389	3 ફરામીને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم	1421
રોઝએ નફ્લ કે 13 મદની ફૂલ	1390	ફરમાને રઝવી	1421
હમેશા રોઝા રખના	1392	નેકી કે ઇઝ્હાર કી કબ ઇજાઝત હૈ ?	1422
શર્હે હદીસ	1393	(12) રોઝાદારોં કા મહલ્લા	1423
રોઝાદારોં કી 12 હિકાયાત	1395	ગોશ્ત કી ખુશ્બૂ સે હી ગુઝારા કર લિયા	1424
દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત	1395	નાદાન બચ્ચોં કી તરફ સે નેકી કી દા'વત	1425
(1) હજ્જાજ બિન યૂસુફ ઔર રોઝાદાર આ'રાબી	1395	મદની મુન્ની ને મેહંદી વાલે હાથ ક્યૂં દિખાએ ?	1427
(2) સચ્ચા ચરવાહા	1397	મૈં નમાઝે જુમુઆ તક સે મહરૂમ થા	1428

ઉન્વાન	સફહા
મો'તકિફીન કી 40 મદની બહારેં	1431
દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત	1431
(1) શિકારી ખુદ શિકાર હો ગયા !	1432
(2) મૈં ને કઈ બાર ખુદકુશી કી કોશિશ કી થી	1434
(3) મૈં ને ઈદ કે ઈલાવા કભી નમાઝ હી નહીં પઢી થી !	1436
(4) એ'તિકાફ કી બરકત સે સારા ખાનદાન મુસલ્માન હો ગયા	1437
(5) મૈં પક્કા દુન્યાદાર થા	1439
(6) મુઝે ભી અપને જૈસા બના લીજિયે	1440
(7) મેરી આંખોં મેં આંસૂ આ ગએ !	1442
(8) આશિકાને રસૂલ કી શફકતોં ને લાજ રખ લી	1443
(9) ગૈર ઈસ્લામી નઝરિય્યાત રખને વાલોં કી તૌબા	1444
(10) અબ ગરદન તો કટ સકતી હૈ મગર......	1446
(11) મિરગી કા મરઝ દૂર હો ગયા	1447
(12) મૈં ક્લીન શેવ થા	1448
(13) મેરી ફિલ્મી ગીત ગુનગુનાને કી આદત થી	1449
(14) મૉડર્ન નૌ જવાન તરક્કી કરતે કરતે......	1450
(15) મૈં ને નશા કૈસે છોડા !	1451
(16) યેહ એ'તિકાફ ક્યા હોતા હૈ !	1453
(17) વોહ ચોરિયાં ભી કર લિયા કરતે થે	1455
(18) એ'તિકાફ કી બરકત સે શહ્ર કે લિયે મદની મર્કઝ મિલ ગયા	1456
(19) એ'તિકાફ કા ફૈઝ ઈંગ્લેન્ડ પહુંચા	1458
(20) મૈં છોડ કે ફૈઝાને મદીના નહીં જાતા	1459
(21) એ'તિકાફ કી બરકત સે ઘુટનોં કા દર્દ ચલા ગયા	1461
(22) દાઢી સજી સર સબ્ઝ હો ગયા	1462
(23) અનબન ખત્મ હો ગઈ	1463
ઝિન્દગી કે આખિરી સાલ કે મુતઅલ્લિક એક ઈબ્રત નાક રિવાયત	1464
(24) ઘર વાલે ઘર સે નિકાલ દેતે થે	1466
(25) મસ્જિદ કા ખતીબ બના દિયા	1468
(26) ઉમ્ર ગફલતોં મેં ગુઝર રહી થી	1469
(27) વોહ તહજ્જુદ ગુઝાર બન ગએ	1470
(28) આકા અપના દીદાર કરા દીજિયે	1472
(29) ઉન કો હૈરત હૈ કે ડબ્બૂ સ્નૂકર કૈસે છોડ દિયા !	1473
(30) કૉમેડિયન મુબલ્લિગ બન ગયા	1475
(31) હજરે અસ્વદ ચૂમ લિયા	1476
(32) બુરી સોહબત મેં રહને કા ગુનાહ છૂટ ગયા	1478
(33) જઝ્બે કો મદીને કે 12 ચાંદ લગ ગએ	1479
(34) 70 સાલહ ઈસ્લામી ભાઈ કે તઅસ્સુરાત	1480
ગૈરે અરબી મેં આયાતે કુરઆની લિખના જાઈઝ નહીં	1482
(35) ઘર મેં ભી મદની માહોલ બના લિયા	1484
(36) મૈં રમઝાન કે રોઝે ભી કમ હી રખતા થા	1485
(37) રીઢ કી હડ્ડી કે દર્દ સે નજાત	1488
(38) હેપ્પી ન્યૂ યર કા ચસ્કા	1489
હમેં હિજરી સિન કા લિહાઝ રખના ચાહિયે	1490
(39) આશિકાને રસૂલ કી સોહબત કી બરકત	1490
(40) મિલાવટ વાલે મસાલે કા કારોબાર બન્દ કર દિયા	1493
ફેહરિસ	1496
મઆખિઝો મરાજેઅ	1522

مآخذ و مراجع

فیضان بسم اللہ / پیٹ کا قفل مدینہ

نمبر شمار	کتاب	مصنف / مؤلف	مطبوعہ
1	قرآن مجید	کلام باری تعالیٰ	ضیاء القران پبلیکیشنز لاہور
2	کنز الایمان فی ترجمۃ القرآن	اعلیٰ حضرت امام احمد رضاخان علیہ رحمۃ الرحمٰن	ضیاء القران پبلیکیشنز لاہور
3	الدر المنثور	امام جلال الدین سیوطی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الفکر بیروت
4	تفسیر صاوی	علامہ احمد بن محمد صاوی مالکی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الفکر بیروت
5	خزائن العرفان	علامہ سید نعیم الدین مراد آبادی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	ضیاء القران پبلیکیشنز لاہور
6	تفسیر نعیمی	مفتی احمد یار خان نعیمی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	ضیاء القران پبلیکیشنز لاہور
7	تفسیر کبیر	امام فخر الدین رازی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	داراحیاء التراث العربی بیروت
8	تفسیر یوسف	امام محمد بن محمد غزالی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	نوری بک ڈپو لاہور
9	صحیح البخاری	امام محمد بن اسمٰعیل بخاری رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الفکر بیروت
10	صحیح مسلم	امام مسلم بن حجاج نیشاپوری رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار ابن حزم بیروت
11	جامع الترمذی	امام محمد بن عیسٰی ترمذی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الفکر بیروت
12	سنن ابی داو'د	امام ابوداو'د سلیمان بن اشعث رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الفکر بیروت
13	سنن ابن ماجہ	امام محمد بن یزید ابن ماجہ رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار المعرفۃ بیروت
14	فردوس الاخبار	علامہ شرویہ بن شہر دار دیلمی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الکتب العربی بیروت
15	شرح السنۃ	علامہ ابو محمد حسین بن مسعود بغوی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت
16	الترغیب و الترھیب	امام زکیّ الدین عبد العظیم منذری رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار ابن کثیر بیروت
17	کنز العمّال	علامہ علی متقی ہندی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت
18	شُعَب الایمان	امام ابوبکر احمد بن حسین بیہقی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت
19	مشکاۃ المصابیح	امام محمد بن عبد اللہ خطیب رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	باب المدینۃ کراچی
20	المسند	امام احمد بن حنبل رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الفکر بیروت
21	مجمع الزوائد	امام نور الدین ہیثمی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الفکر بیروت
22	المعجم الکبیر	امام سلیمان بن احمد طبرانی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت
23	المعجم الصغیر	امام سلیمان بن احمد طبرانی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت
24	کشف الخفاء ومُزیل الالباس	امام اسمٰعیل بن محمد عجلونی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	موسسۃ الرسالۃ بیروت
25	المستدرک	امام محمد بن عبد اللہ حاکم رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت
26	ریاض الصالحین	علامہ یحیٰ بن شرف نووی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	شبیر برادر مرکز الاولیاء لاہور
27	مرآۃ المناجیح	مفتی احمد یار خان نعیمی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	ضیاء القران پبلیکیشنز لاہور
28	تفہیم البخاری	علامہ غلام رسول رضوی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	تفہیم البخاری پبلیکیشنز سردار آباد
29	الاصابۃ فی تمیز الصحابۃ	علامہ احمد بن علی محمد بن عسقلانی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الکتب بیروت
30	نزھۃ النظر	علامہ احمد بن علی محمد بن عسقلانی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	مدینۃ الاولیاء ملتان
31	البدور السافرۃ	امام جلال الدین سیوطی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت
32	المواھب اللدنیۃ	علامہ شہاب الدین احمد بن محمد قسطلانی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت
33	شمائل ترمذی	امام محمد بن عیسٰی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت
34	شمائل رسول	علامہ یوسف بن اسماعیل نبہانی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	نوری کتب خانہ لاہور

www.dawateislami.net

35	وفاء الوفاء	علامہ عبدالرحمن ابن جوزی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار احیاء التراث العربی بیروت
36	حجۃ اللّٰہ علی العٰلمین	علامہ یوسف بن اسماعیل نبہانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مرکز اہل سنت برکات رضا ہند
37	لقط المرجان فی احکام الجان	امام جلال الدین سیوطی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مکتبۃ الایمان مصر
38	بحر الدموع	علامہ عبدالرحمن ابن جوزی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الفجر للتراث القاھرہ
39	اسرار الفاتحہ	علامہ معین مروی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	نولکشور لکھنؤ ہند
40	غنیۃ المتملی	علامہ محمد ابراھیم بن حلبی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	سہیل اکیڈمی لاہور
41	الدر المختار	علامہ علاء الدین حصکفی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت
42	رد المحتار	علامہ محمد امین ابن عابدین شامی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت
43	بہار شریعت	مفتی محمد امجد علی اعظمی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مکتبہ اسلامیہ لاہور
44	فتاوی عالمگیری	نظام وعلمائے ہند رحمۃ اللہ تعالٰی علیہم	کوئٹہ
45	البحر الرائق	علامہ زین الدین ابن نُجَیم رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	کوئٹہ
46	حیاۃ الحیوان الکبری	علامہ کمال الدین محمد بن موسٰی دمیری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت
47	تنبیہ المغترین	علامہ عبدالوہاب بن احمد شعرانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	المطبعۃ المیمنیۃ مصر
48	نزھۃ المجالس	علامہ عبد الرحمٰن صفوری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	کوئٹہ
49	المجالس السنیہ	شیخ احمد بن حجازی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مکتبہ تجاریہ مصر
50	شرح الصدور	امام جلال الدین سیوطی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت
51	قوت القلوب	امام ابو طالب محمد بن علی مکی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مرکز اہل سنت برکات رضا ہند
52	الرسالۃ القشیریۃ	امام ابو قاسم عبد الکریم رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الخیر بیروت
53	احیاء علوم الدین	امام محمد بن محمد غزالی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار صادر بیروت
54	منہاج العابدین	امام محمد بن محمد غزالی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت
55	کیمیائے سعادت	امام محمد بن محمد غزالی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	انتشارات گنجینہ تہران
56	اتحاف السادۃ المتقین	علامہ محمد مرتضی حسینی زبیدی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت
57	روض الریاحین	علامہ عبد اللہ بن اسعد یافعی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	المطبعۃ المیمنیۃ مصر
58	الخیرات الحسان	علامہ شہاب الدین احمد بن حجر مکی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	باب المدینۃ کراچی
59	قلیوبی	علامہ احمد شہاب الدین قلیوبی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	باب المدینۃ کراچی
60	مکاشفۃ القلوب	امام محمد بن محمد غزالی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت
61	اخبار الاخیار	شیخ عبدالحق محدث دہلوی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مکتبۃ نوریہ رضویہ سکھر
62	تذکرۃ الواعظین	علامہ محمد بن جعفر قریشی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	کوئٹہ
63	کشف المحجوب	داتا گنج بخش علی ھجویری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	فرید بک اسٹال لاہور
64	تذکرۃ الاولیاء	شیخ فرید الدین عطار رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	شبیر برادر مرکز الاولیاء لاہور
65	احسن الوعاء	علامہ نقی علی خان رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ، کراچی
66	البرھان	مفتی محمد امین مدظلہ العالی	مکتبہ سلطانیہ سردار آباد (فیصل آباد)
67	حیاتِ اعلٰی حضرت	علامہ ظفر الدین محدث بہاری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مکتبہ رضویہ کراچی
68	حدائقِ بخشش	اعلٰی حضرت امام احمد رضا خان علیہ رحمۃ الرحمٰن	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی
69	ذوقِ نعت	علامہ حسن رضا خان رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	شبیر برادر مرکز الاولیاء لاہور
70	سحاب مدینہ	علامہ محمد الیاس عطار قادری دامت برکاتہم العالیہ	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی
71	سامان بخشش	علامہ مصطفٰی رضا خان رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	شبیر برادر مرکز الاولیاء لاہور

www.dawateislami.net

آدابِ طعام

ماخذ و مراجع

نمبر شمار	کتاب	مصنف/مؤلف	مطبوعہ
١	جامع البیان	امام ابو جعفر محمد بن جریر طبری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٢	الدرالمنثور	امام جلال الدین سیوطی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالفکر بیروت
٣	روح المعانی	علامہ ابوالفضل سید محمود آلوسی	داراحیاء التراث العربی بیروت
٤	تفسیر کبیر	امام فخرالدین رازی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	داراحیاء التراث العربی بیروت
٥	تفسیر نعیمی	حکیم الامت مفتی احمد یارخان نعیمی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	ضیاء القرآن پبلشرز لاہور
٦	روح البیان	علامہ اسماعیل حقی بروسوی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	کوئٹہ
٧	خزائن العرفان	علامہ سید محمد نعیم الدین مرادآبادی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	رضا اکیڈمی بمبئی
٨	نورالعرفان	حکیم الامت مفتی احمد یارخان نعیمی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	ضیاء القرآن پبلشرز لاہور
٩	صحیح بُخاری	امام محمد بن اسماعیل بخاری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
١٠	صحیح مسلم	امام مسلم بن حجاج نیشاپوری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارابن حزم بیروت
١١	جامع ترمذی	امام محمد بن عیسی ترمذی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالفکر بیروت
١٢	سُنَنُ ابی داود	امام سلیمان بن اشعث رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	داراحیاء التراث العربی بیروت
١٣	سُنن ابن ماجہ	امام محمد بن یزید قزوینی ابن ماجہ رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالمعرفۃ بیروت
١٤	موطا امام مالک	امام مالک بن انس رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالمعرفۃ بیروت
١٥	مسند امام احمد	امام احمد بن حنبل رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالفکر بیروت
١٦	سُنَن دارمی	امام عبداللہ بن عبدالرحمٰن دارمی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	باب المدینہ کراچی
١٧	مصنف ابن ابی شیبہ	امام ابو بکر عبداللہ بن محمد بن ابی شیبہ رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالفکر بیروت
١٨	مسند ابو یعلی	امام احمد بن علی مَوصِلی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
١٩	نوادرالاصول	امام ابو عبداللہ محمد بن علی حکیم ترمذی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دمشق
٢٠	مُعجَم اوسط	امام سلیمان بن احمد طبرانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٢١	مُعجَم کبیر	امام سلیمان بن احمد طبرانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	داراحیاء التراث العربی بیروت
٢٢	مُعجَم صغیر	امام سلیمان بن احمد طبرانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٢٣	المستدرَک	امام محمد بن عبداللہ حاکم رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالمعرفۃ بیروت
٢٤	الکامل فی ضعفاء الرجال	امام ابو احمد عبداللہ بن عدی جرجانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٢٥	حِلیۃ الاولیاء	امام ابو نعیم احمد بن عبداللہ اصفہانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٢٦	شُعب الایمان	امام ابو بکر احمد بن حُسین بیہقی رحمۃ اللہ تعالٰی غلیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٢٧	مکارمُ الاخلاق	امام سلیمان بن احمد طبرانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٢٨	الترغیب والترہیب	امام زکی الدین عبدالعظیم منذری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٢٩	شرح السنۃ	امام حسین بن مسعود بغوی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٣٠	مجمع الزوائد	حافظ نورالدین ہیثمی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالفکر بیروت
٣١	الجامع الصغیر	حافظ جلال الدین سیوطی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٣٢	کنزالعمال	علامہ علاؤ الدین علی متقی ہندی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٣٣	تاریخ بغداد	امام ابو بکر احمد بن علی خطیب بغدادی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٣٤	الخصائص الکبری	حافظ جلال الدین سیوطی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مرکز اہل سنت برکات رضا الہند
٣٥	اشعۃ اللمعات	شیخ عبدالحق محدث دہلوی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	کوئٹہ
٣٦	مرقاۃ المفاتیح	ملا علی قاری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالفکر بیروت
٣٧	مرأۃ المناجیح	حکیم الامت مفتی احمد یارخان نعیمی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	ضیاء القرآن پبلشرز لاہور
٣٨	عمدۃ القاری	علامہ بدرالدین ابو محمد محمود بن احمد عینی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالفکر بیروت

٣٩	شرح الزرقانی علی المؤطا	علامہ محمد بن عبدالباقی زرقانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	داراحیاء التراث العربی بیروت
٤٠	کشف الخفاء	علامہ اسماعیل بن محمد عجلونی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٤١	درمختار	علامہ علاؤ الدین حصکفی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٤٢	ردالمحتار	علامہ ابن عابدین شامی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٤٣	فتاوٰی رضویہ (جدید)	اعلیٰ حضرت امام احمد رضا خان رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	رضا فاؤنڈیشن لاہور
٤٤	فتاوٰی افریقہ	اعلیٰ حضرت امام احمد رضا خان رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	نفیر سنز پبلشرز لاہور
٤٥	بہارِ شریعت	مفتی محمد امجد علی اعظمی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مکتبہ رضویہ کراچی
٤٦	الاشباہ والنظائر	علامہ شیخ زین الدین بن ابراھیم مصری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	باب المدینہ کراچی
٤٧	شرح الصدور	امام جلال الدین سیوطی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٤٨	لقط المرجان	امام جلال الدین سیوطی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٤٩	حیاۃ الحیوان الکبرٰی	امام کمال الدین محمد بن موسیٰ دمیری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٥٠	روض الریاحین	امام عبداللہ بن اسعد یافعی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	المطبعۃ المیمنیۃ مصر
٥١	جامع کرامات اولیاء	علامہ یوسف نبہانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مرکزِاہلِ سنت برکاتِ رضا الہند
٥٢	حجۃ اللہ علی العٰلمین	علامہ محمد یوسف نبہانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مرکزِاہلِ سنت برکاتِ رضا الہند
٥٣	شواھدُ النبوۃ	علامہ عبدالرحمٰن جامی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مکتبۃ الحقیقۃ ترکی
٥٤	مواھب اللدنیۃ	امام ابراھیم باجُوری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	ملتان
٥٥	میزان الشّریعۃ الکبرٰی	علامہ عبدالوہّاب شعرانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مصر
٥٦	الکامل فی التاریخ	الامام ابوالحسن علی بن ابی الکرم الشیبانی المعروف بابن الاثیر	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٥٧	مکتوبات	امام ربانی مجدد الف ثانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	کوئٹہ
٥٨	اخبارالاخیارمع مکتوبات	شیخ عبدالحق محدث دہلوی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	فاروق اکیڈمی ضلع خیرپور
٥٩	طبقات الکبرٰی	علامہ عبدالوھاب شعرانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٦٠	مدارجُ النبوت	شیخ عبدالحق محدّث دہلوی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	نوریہ رضویہ پبلشنگ کمپنی لاہور
٦١	تعلیم المتعلم	امام برھان الاسلام زرنوجی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	باب المدینہ کراچی
٦٢	تذکرۃ الحُفّاظ	امام شمس الدین محمد بن احمد ذھبی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٦٣	اتحاف السادۃ المتقین	علامہ محمد مرتضٰی حسینی زبیدی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٦٤	احیاء العلوم	امام محمد بن محمد غزالی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارصادر بیروت
٦٥	مکاشفۃ القلوب	امام محمد بن محمد غزالی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٦٦	منہاج العابدین	امام محمد بن محمد غزالی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٦٧	کیمیائے سعادت	امام محمد بن محمد غزالی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	انتشارات گنجینہ تہران
٦٨	تذکرۃ الاولیاء	شیخ فرید الدین محمد عطار رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	انتشارات گنجینہ تہران
٦٩	تنبیہ المغترین	علامہ عبدالوھاب بن احمد شعرانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	المطبعۃ المیمنیۃ مصر
٧٠	الرسالۃ القشیریۃ	امام ابوالقاسم عبدالکریم قشیری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت
٧١	کشف المحجوب	داتا گنج بخش علی ھجویری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	نوائے وقت پرنٹرز لاہور
٧٢	اخلاق الصالحین	علامہ ابویوسف محمد شریف محدّث کوٹلوی [illegible]	باب المدینہ کراچی
٧٣	قوت القلوب	شیخ ابو طالب محمد بن علی مکی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مرکزِاہلِ سنت برکاتِ رضا الہند
٧٤	تنبیہ الغافلین	علامہ نصر بن محمد سمرقندی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتاب العربی بیروت
٧٥	کتاب القلیوبی	علامہ احمد شہاب الدین قلیوبی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	باب المدینہ کراچی
٧٦	احسن الوعاء	علامہ نقی علی خان رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مکتبۃ المدینہ کراچی
٧٧	روحانی حکایات	علامہ عبدالمصطفٰی اعظمی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مرکز الاولیاء لاہور

www.dawateislami.net

مآخذ ومراجع

فیضان رمضان (مرمم)

کتاب	مصنف/مؤلف	مطبوعہ/سال اشاعت
قرآن پاک	* * * * *	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی ١٤٣٢ھ
تفسیر عبد الرزاق	امام ابوبکر عبد الرزاق بن ہمام صنعانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت ١٤١٩ھ
تفسیر طبری	علامہ ابوجعفر محمد بن جریر طبری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت ١٤٢٠ھ
تفسیر کبیر	امام فخر الدین محمد بن عمر رازی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار احیاء التراث العربی بیروت ١٤٢٠ھ
تفسیر خازن	علامہ علاء الدین علی بن محمد بغدادی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مصر ١٤١٧ھ
تفسیر مدارک	علامہ ابوالبرکات عبد اللہ بن احمد بن محمود نسفی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار المعرفۃ بیروت ١٤٢١ھ
تفسیر درمنثور	امام جلال الدین عبد الرحمٰن سیوطی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الفکر بیروت ١٤٠٣ھ
تفسیر روح البیان	شیخ اسماعیل حقی بروسی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار احیاء التراث العربی بیروت ١٤٠٥ھ
تفسیر صاوی	علامہ احمد بن محمد صاوی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الفکر بیروت ١٤٢١ھ
روح المعانی	علامہ شہاب الدین سید محمود آلوسی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار احیاء التراث العربی بیروت ١٤٢٠ھ
تفسیر عزیزی	مولانا شاہ عبد العزیز محدث دہلوی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	کوئٹہ
تفسیر خزائن العرفان	علامہ سید نعیم الدین مرادآبادی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	رضا اکیڈمی بمبئی ہند
تفسیر نعیمی	مفتی احمد یار خان نعیمی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مکتبہ اسلامیہ مرکز الاولیاء لاہور
تفسیر نور العرفان	مفتی احمد یار خان نعیمی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	پیر بھائی اینڈ کمپنی
تفسیر صراط الجنان	مفتی ابوصالح محمد قاسم قادری مد ظلہ العالی	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی ١٤٣٦ھ
صحیح بخاری	امام محمد بن اسماعیل بخاری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت ١٤١٩ھ
صحیح مسلم	امام مسلم بن حجاج قشیری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار ابن حزم بیروت ١٤١٩ھ
سنن ترمذی	امام محمد بن عیسٰی ترمذی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الفکر بیروت ١٤١٤ھ
سنن نسائی	امام احمد بن شعیب نسائی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت ١٤٢٦ھ
سنن ابوداؤد	امام سلیمان بن اشعث سجستانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار احیاء التراث العربی بیروت ١٤٢١ھ
سنن ابن ماجہ	امام محمد بن یزید قزوینی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار المعرفۃ بیروت ١٤٢٠ھ
مشکوٰۃ	علامہ محمد بن عبد اللہ خطیب تبریزی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت ١٤٢٤ھ
مسند امام اعظم	علامہ ابونعیم احمد بن عبد اللہ اصفہانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مکتبۃ الکوثر الریاض ١٤١٥ھ
موطا امام مالک	امام مالک بن انس رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار المعرفۃ بیروت ١٤٢٠ھ
البحر الزخار	امام ابوبکر احمد بن عمرو بن عبد الخالق بزار رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مکتبۃ العلوم والحکم مدینہ منورہ ١٤٢٤ھ
بغیۃ الباحث عن زوائد مسند الحارث	امام حافظ نور الدین ہیثمی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	المدینۃ المنورۃ ١٤١٣ھ
شعب الایمان	امام ابوبکر احمد بن حسین بیہقی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت ١٤٢١ھ
مستدرک	امام محمد بن عبد اللہ حاکم نیشاپوری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار المعرفۃ بیروت ١٤١٨ھ
مسند امام احمد	امام احمد بن حنبل رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الفکر بیروت ١٤١٤ھ
مسند ابی یعلٰی	امام احمد بن علی موصلی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت ١٤١٨ھ
الفردوس بمأثور الخطاب	علامہ شیرویہ بن شہردار دیلمی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت ١٤٠٦ھ
معجم کبیر	امام سلیمان بن احمد طبرانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار احیاء التراث العربی بیروت ١٤٢٢ھ

www.dawateislami.net

معجم اوسط	امام سلیمان بن احمد طبرانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالفکر بیروت ۱۴۲۰ھ
معجم صغیر	امام سلیمان بن احمد طبرانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت ۱۴۰۳ھ
سنن کبریٰ	امام احمد بن شعیب نسائی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت ۱۴۰۱ھ
الکامل	امام ابواحمد عبداللہ بن عدی جرجانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت ۱۴۱۸ھ
مصنف عبدالرزاق	امام ابوبکر عبدالرزاق بن ہمام صنعانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت ۱۴۲۱ھ
صحیح ابن خزیمہ	امام ابوبکر محمد بن اسحاق بن خزیمہ نیسابوری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	المکتب الاسلامی بیروت ۱۴۱۲ھ
مصنف ابن ابی شیبہ	امام عبداللہ بن محمد بن ابی شیبہ کوفی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالفکر بیروت ۱۴۱۴ھ
کتاب ذکر الموت	امام عبداللہ بن محمد، ابوبکر بن ابی الدنیا رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	المکتبۃ العصریہ بیروت ۱۴۲۶ھ
فضائل شہر رمضان	امام عبداللہ بن محمد، ابوبکر بن ابی الدنیا رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	المکتبۃ العصریہ بیروت ۱۴۲۶ھ
ذم الغیبۃ	امام عبداللہ بن محمد، ابوبکر بن ابی الدنیا رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	المکتبۃ العصریہ بیروت ۱۴۲۶ھ
الزہد	امام احمد بن حنبل رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالغد الجدید مصر ۱۴۲۶ھ
الاحسان بترتیب صحیح ابن حبان	علامہ امیر علاء الدین علی بن بلبان فارسی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت ۱۴۱۷ھ
جمع الجوامع	امام جلال الدین عبدالرحمٰن سیوطی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت ۱۴۲۱ھ
جامع صغیر	امام جلال الدین عبدالرحمٰن سیوطی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت ۱۴۲۵ھ
مجمع الزوائد	امام حافظ نور الدین ہیثمی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالفکر بیروت ۱۴۲۰ھ
کنز العمال	علامہ علاؤالدین علی متقی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت ۱۴۱۹ھ
الترغیب والترہیب	امام حافظ زکی الدین عبدالعظیم منذری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت ۱۴۱۷ھ
النہایۃ	امام مجد الدین محمد بن اثیر جزری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت ۲۰۱۱ء
حلیۃ الاولیاء	علامہ ابونعیم احمد بن عبداللہ اصفہانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت ۱۴۱۸ھ
البدور السافرۃ فی امور الآخرۃ	امام جلال الدین عبدالرحمٰن سیوطی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مؤسسۃ الکتب الثقافیہ بیروت ۱۴۲۵ھ
فضائل شہر رجب	علامہ حسن بن محمد بن حسن خلال رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار ابن حزم ۱۴۱۶ھ
فضائل الاوقات	امام ابوبکر احمد بن حسین بیہقی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مکتبۃ المنار مکۃ المکرّمۃ ۱۴۱۰ھ
شرح مشکل الآثار	امام احمد بن محمد طحاوی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت ۱۴۱۵ھ
عمدۃ القاری	علامہ ابومحمد محمود بن احمد عینی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالفکر بیروت ۱۴۱۸ھ
شرح صحیح مسلم	علامہ ابوزکریا یحییٰ بن شرف نووی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت ۱۴۰۱ھ
شرح طیبی	امام شرف الدین حسین بن محمد طیبی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت 2001ء
مرقاۃ المفاتیح	علامہ علی قاری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالفکر بیروت ۱۴۱۴ھ
فیض القدیر	علامہ محمد عبدالرءوف مناوی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالکتب العلمیۃ بیروت ۱۴۲۲ھ
اشعۃ اللمعات	شیخ عبدالحق محدث دہلوی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	کوئٹہ
لمعات التنقیح	شیخ عبدالحق محدث دہلوی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دارالنوادر بیروت 2014ء
مراٰۃ المناجیح	مفتی احمد یار خان نعیمی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	ضیاء القرآن پبلی کیشنز مرکز الاولیا لاہور
نزہۃ القاری	مفتی محمد شریف الحق امجدی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	فرید بک اسٹال مرکز الاولیا لاہور ۱۴۲۱ھ
بدائع الصنائع	ابوبکر بن مسعود کاسانی حنفی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	داراحیاء التراث العربی بیروت ۱۴۲۱ھ
جوہرہ نیرہ	علامہ ابوبکر بن علی حداد رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	باب المدینہ کراچی

www.dawateislami.net

غنیه	علامه محمد ابراهیم بن حلبی رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	سہیل اکیڈمی مرکز الاولیاء لاہور
المیزان الشریعة الکبریٰ	علامه عبدالوہاب بن احمد شعرانی رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	مصطفی البابی مصر
غمز العیون	شیخ سید احمد بن محمد حموی مصری رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	باب المدینہ کراچی ۱۴۱۸ھ
مراقی الفلاح	علامه حسن بن عمار بن علی شرنبلالی رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	مکتبة المدینہ باب المدینہ
فتح القدیر	محمد بن عبدالوحد ابن ہمام حنفی رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	مرکز اہل السنۃ برکات رضا گجرات الہند
درمختار	علامه علاء الدین محمد بن علی حصکفی رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	دارالمعرفة بیروت ۱۴۲۰ھ
فتاوٰی عالمگیری	شیخ نظام وجماعة من علماءِ ہند رحمة اللّٰه تعالٰی علیهم	دارالفکر بیروت ۱۴۰۳ھ
ردالمحتار	علامه ابن عابدین محمد امین شامی رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	دارالمعرفة بیروت ۱۴۲۰ھ
جدالممتار	اعلیٰ حضرت امام احمد رضا خان رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	باب المدینہ کراچی
البحر الرائق	علامه زین الدین بن ابراہیم بن محمد رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	کوئٹہ
فتاوٰی رضویه	اعلیٰ حضرت امام احمد رضا خان علیه رحمة الرحمن	رضا فاؤنڈیشن مرکز الاولیاء لاہور
الملفوظ	مفتی مصطفٰے رضا خان رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	مکتبة المدینہ باب المدینہ ۱۴۲۹ھ
فتاوٰی امجدیه	مفتی محمد امجد علی اعظمی رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	مکتبہ رضویہ باب المدینہ ۱۴۱۹ھ
فتاوٰی صدر الافاضل	علامه سید نعیم الدین مرادآبادی رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	شبیر برادرز مرکز اولیا لاہور 2008ء
فتاوٰی نعیمیه	علامه سید نعیم الدین مرادآبادی رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	ادارہ کتب اسلامیہ گجرات
بہار شریعت	مفتی محمد امجد علی اعظمی رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	مکتبة المدینہ باب المدینہ ۱۴۲۹ھ
وقار الفتاوٰی	مفتی وقار الدین رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	بزم وقار الدین باب المدینہ 2001ء
تاریخ بغداد	حافظ احمد بن علی خطیب بغدادی رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	دارالکتب العلمیة بیروت ۱۴۱۷ھ
ابن عساکر	علامه ابوالقاسم علی بن حسن رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	دارالفکر بیروت ۱۴۱۶ھ
الشفاء	امام قاضی ابوفضل عیاض رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	مرکز اہل السنۃ برکات رضا گجرات الہند
الخصائص الکبرٰی	امام جلال الدین عبدالرحمٰن سیوطی رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	دارالکتب العلمیة بیروت
بہجة الاسرار	علامه نورالدین علی بن یوسف شطنوفی رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	دارالکتب العلمیة بیروت ۱۴۲۳ھ
تذکرة الانبیا	حافظ قاضی عبدالرزاق چشتی بھترالوی مدظله العالی	ضیاء العلوم پبلی کیشنز راولپنڈی 2002ء
سیرت مصطفٰے	علامه عبدالمصطفٰی اعظمی رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	مکتبة المدینہ باب المدینہ کراچی
حجة اللّٰه علی العٰلمین	علامه یوسف بن اسماعیل نبہانی رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	مرکز اہل السنۃ برکات رضا گجرات الہند
تفسیر الاحلام	امام محمد بن سیرین بصری رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	دارالکتب العلمیة بیروت ۱۴۲۱ھ
القول البدیع	امام حافظ محمد بن عبدالرحمٰن سخاوی رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	مؤسسة الریان بیروت ۱۴۲۲ھ
رسالہ قشیریه	امام ابوالقاسم عبدالکریم بن ہوازن قشیری رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	دارالکتب العلمیة بیروت ۱۴۱۸ھ
تنبیه المغترین	علامه عبدالوہاب بن احمد شعرانی رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	دارالمعرفة بیروت ۱۴۲۵ھ
احیاء العلوم	امام ابوحامد محمد بن محمد بن محمد غزالی رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	دارصادر بیروت ۱۴۲۱ھ
کیمیائے سعادت	امام ابوحامد محمد بن محمد بن محمد غزالی رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	انتشارات گنجینہ تہران ۱۳۷۹ھ
طبقات الشافعیة	علامة تاج الدین بن علی بن عبدالکافی سبکی رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	ہجر للطباعة والنشر والتوزیع ۱۴۱۳ھ
لطائف المعارف	علامه ابن رجب حنبلی رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	دار ابن کثیر ۱۴۴۰ھ
الروض الفائق	علامه شعیب حریفیش رحمة اللّٰه تعالٰی علیه	دار احیاء التراث العربی بیروت ۱۴۱۶ھ

www.dawateislami.net

اتحاف السادۃ	علامہ سید محمد بن محمد حسینی زبیدی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت
تذکرۃ الاولیا	شیخ فرید الدین محمد عطار رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	انتشارات گنجینہ تہران ۱۳۷۹ھ
ماثبت بالسنۃ	شیخ عبد الحق محدث دہلوی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دہلی
انوار القدسیۃ	علامہ عبد الوہاب بن احمد شعرانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار التقوی سوریۃ دمشق ۱۴۲۸ھ
روض الریاحین	علامہ عبد اللہ بن اسعد بن علی یافعی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت ۱۴۲۱ھ
الروض الفائق	علامہ شعیب بن سعد عبد الکافی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار احیاء التراث العربی بیروت ۱۴۱۶ھ
الزواجر عن اقتراف الکبائر	علامہ ابو العباس احمد بن محمد بن حجر ہیتمی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار المعرفۃ بیروت ۱۴۱۹ھ
شرح الصدور	امام جلال الدین سیوطی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مرکز اہلسنت برکات رضا ہند ۱۴۲۳ھ
تنبیہ الغافلین	فقیہ ابو اللیث محمد بن احمد سمرقندی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	پشاور ۱۴۲۰ھ
مکاشفۃ القلوب	منسوب بہ: امام ابو حامد محمد بن محمد غزالی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت
مطالع المسرات	علامہ محمد مہدی فاسی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت 2005ء
قلیوبی	احمد بن احمد شہاب الدین قلیوبی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	ایچ ایم سعید کمپنی کراچی ۱۳۹۱ھ
انیس الواعظین	مولانا ابو بکر سندی قرشی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	سیلاب پبلیشرز پشاور ۱۳۵۷ھ
نزہۃ المجالس	مولانا عبد الرحمٰن صفوری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت ۱۴۱۹ھ
درۃ الناصحین	مولانا عثمان بن حسن شاکر خوبوی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الفکر بیروت
راحت القلوب	خواجہ نظام الدین اولیا رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دہلی
غنیۃ الطالبین	شیخ عبد القادر جیلانی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت ۱۴۱۷ھ
انفاس العارفین	علامہ شاہ ولی اللہ محدث دہلوی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	فضل نور اکیڈمی گجرات
کشف المحجوب	حضرت علی بن عثمان ہجویری رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مرکز الاولیا لاہور
جذب القلوب	شیخ عبد الحق محدث دہلوی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	نوری بک ڈپو لاہور
اخبار الاخیار	شیخ عبد الحق محدث دہلوی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	فاروقی اکیڈمی گمبٹ خیرپور
بوستان سعدی	شیخ سعدی شیرازی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	انتشارات عالمگیر کتاب خانہ ایران
معجم السفر	حافظ ابو طاہر احمد بن محمد رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الفکر بیروت ۱۴۱۴ھ
القاموس المحیط	علامہ مجد الدین محمد بن یعقوب رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار الکتب العلمیۃ بیروت
احسن الوعاء	علامہ مولانا نقی علی خان رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی ۱۴۳۰ھ
اصول الرشاد	علامہ مولانا نقی علی خان رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	دار اہل السنۃ باب المدینہ کراچی
مشعلۃ الارشاد	اعلیٰ حضرت امام احمد رضا خان علیہ رحمۃ الرحمن	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی
اخلاق الصالحین	سلطان الواعظین ابو النور محمد بشیر رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی
اسلامی زندگی	مفتی احمد یار خان نعیمی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی
خطب علمی	مولانا محمد حسن علمی بریلوی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	شبیر برادرز مرکز اولیا لاہور
حدائق بخشش شریف	اعلیٰ حضرت امام احمد رضا خان علیہ رحمۃ الرحمن	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی
نورانی تقریریں	علامہ عبد المصطفٰی اعظمی رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ	اکبر بک سیلرز مرکز اولیا لاہور 2003ء

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ وَ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِ الْمُرْسَلِیْنَ اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ط

મજલિસ સે ઉઠતે વક્ત કી દુઆ કી ફઝીલત

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ કે સરકારે મદીના, રાહતે કલ્બો સીના, બાઇસે નુઝૂલે સકીના صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : જો કિસી મજલિસ મેં બૈઠા પસ ઉસ ને કસીર ગુફ્તગૂ કી તો ઉસ મજલિસ સે ઉઠને સે પહલે કહે

سُبْحٰنَکَ اللّٰھُمَّ وَ بِحَمْدِکَ اَشْھَدُ اَنْ لَّآ

اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ اَسْتَغْفِرُکَ وَ اَتُوْبُ اِلَیْکَ O

તો બખ્શ દિયા જાએગા જો ઉસ મજલિસ મેં હુવા.

(جامع الترمذی کتاب الدعوات ص ۲۵۵)

ભલાઈ કી મોહર ઔર ગુનાહ મુઆફ

હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન અમ્ર બિન આસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં, જો યેહ દુઆ કિસી મજલિસ સે ઉઠતે વક્ત તીન મરતબા પઢે તો ઉસ કી ખતાએં મિટા દી જાતી હૈં. ઔર જો મજલિસે ખૈર વ મજલિસે ઝિક્ર મેં પઢે તો ઉસ કે લિયે ખૈર (યા'ની ભલાઈ) પર મોહર લગા દી જાએગી. વોહ દુઆ યેહ હૈ :

سُبْحٰنَکَ اللّٰھُمَّ وَ بِحَمْدِکَ لَآ اِلٰهَ

اِلَّا اَنْتَ اَسْتَغْفِرُکَ وَاَتُوْبُ اِلَیْکَO

(ابو داؤد شریف کتاب الادب ج ۲ ص ۲۶۷)

તરજમા : તેરી ઝાત પાક હૈ ઔર એ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ તેરે હી લિયે તમામ ખૂબિયાં હૈં, તેરે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં, તુઝ સે બખ્શિશ ચાહતા હૂં ઔર તેરી તરફ તૌબા કરતા હૂં.

દુઆએ અત્તાર : યા રબ્બે મુસ્તફા عَزَّوَجَلَّ જો કોઈ ઈજતિમાઅ, દર્સ, મદની કાફિલોં કે હલ્કે ઔર દીની વ દુન્યવી બૈઠક કે ઈખ્તિતામ પર હસ્બે હાલ યેહ દુઆ પઢે ઔર મૌકઅ પા કર પઢવાને કી આદત બનાએ ઉસ કો જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં અપને મદની હબીબ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم કા પડોસ ઈનાયત કર ઔર મુઝ પાપી વ બદકાર ગુનહગારોં કે સરદાર કે હક મેં ભી યેહ દુઆ કબૂલ ફરમા. اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللّٰہُ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

(યેહ પરચા દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈદારે મકતબતુલ મદીના ઔર ઈસ કી તમામ શાખોં સે હદિય્યતન તલબ કીજિયે)

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ وَ الصَّلٰوۃُ وَ السَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِ الْمُرْسَلِیْنَ اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ ط بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ط

નેક નમાઝી બનને કે લિયે

હર જુમે’રાત બા’દ નમાઝે મગરિબ આપ કે યહાં હોને વાલે દા’વતે ઈસ્લામી કે હફતાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં રિઝાએ ઈલાહી કે લિયે અચ્છી અચ્છી નિય્યતોં કે સાથ સારી રાત શિર્કત ફરમાઈયે. ۞ સુન્નતોં કી તરબિયત કે લિયે મદની કાફિલે મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ હર માહ તીન દિન સફર ઔર ۞ રોઝાના “ફિક્રે મદીના” કે ઝરીએ મદની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મદની માહ કી પહલી તારીખ અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા’મૂલ બના લીજિયે.

મેરા મદની મક્સદ : “મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ.” اِنْ شَآءَ اللہ عَزَّوَجَلَّ અપની ઈસ્લાહ કે લિયે “મદની ઈન્આમાત” પર અમલ ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કે લિયે “મદની કાફિલોં” મેં સફર કરના હૈ. اِنْ شَآءَ اللہ عَزَّوَجَلَّ

DAWAT-E-ISLAMI

01081881

ફર્ઝ ઉલૂમ પર મુશ્તમિલ અમીરે અહલે સુન્નત دَامَتْ بَرَکَاتُہُمُ الْعَالِیَہ કી અહમ તરીન તસાનીફ

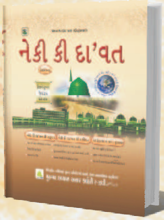

مکتبۃ المدینہ
MAKTABA TUL MADINA
MC 1286

MRP
₹ : 560/-

Faizane Madina, Mirzapur, Ahmedabad-01 · 9327168200

421, Urdu Market, Matia Mahal, Jama Masjid, Delhi-110006

maktabadelhi@gmail.com · 011-23284560, 8178862570

www.dawateislamihind.net · FOR HOME DELIVERY · 9978626025 *T&C apply